00081456

THE
ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY
Town Hall, Bombay.

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 18 July, 2018

00081456

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙ-ΔΟΥ ΤΟΥ ΑΝΑ-ΖΑΡΒΕΩΣ ΤΑ ΣΩ-ΖΟ΄ΜΕΝΑ Α῞ΠΑΝΤΑ.

PEDACII DIOSCORI-DIS ANAZARBAEI OPERA QVÆ EXTANT OMNIA.

Ex noua interpretatione JANI-ANTONII SARACENI Lugdunæi, Medici.

Addita ſunt ad calcem einſdem Interpretis Scholia, in quibus variæ codicum variorum lectiones examinantur, diuerſæ de Medica materia, ſeu priſcorum, ſeu etiam recentiorum ſententiæ proponuntur, ac interdum conciliantur: ipſius deniq; Autoris corruptiora, obſcuriora, difficilioraq; loca reſtituuntur, illuſtrantur, & explicantur.

81456

THE ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY LIBRARY

V. a-3

Sumtibus hæredum Andreæ Wecheli, Claudii Marnii, & Ioan. Aubrii.

M D XCVIII. 1598

Cum S. Cæſareæ Maieſtatis Priuilegio.

SVMMA PRIVILEGII.

S. CÆSAREÆ *Maieſtatis Priuilegio cautum eſt Andreæ Wecheli hæredibus, Claudio Marnio, & Ioanni Aubrio, ne quis Pedacij Dioſcoridis Anazarbæi opera, quæ omnia iam noua interpretatione græco-latina Iani-Antonij Saraceni Lugdunæi, Medici, donata in lucem prodiere, per ſex annorum ſpatium, à prima editionis die computandum, intra fines ſacri Romani Imperij, regnorum & dominiorum Cæſareæ Maieſtati hæreditariorum, eodem aut diuerſo charactere formave, recudere, aut aliò recudenda dare, vel alibi expreſſa importare, vendere, diſtrahere, apertè vel occultè, abſque ſupra dictorum Wecheli hæredum voluntate ac conſenſu præſumat. Qui ſecus fecerit, is non ſolum libris impreſſis, ſed etiam decem auri puri marchis ſine vlla venia mulctabitur; vt latius declaratum eſt in diplomate Cæſareo, dato Viennæ, die vigeſimaquinta, menſis Maij, anno* M. D. LXXXII.

Rodulphus.

Io. Baptiſta Weber.

Ad mandatum S. Cæſ.
Maieſtatis proprium.

P. Obernburger.

HENRICO IIII.

REGI GALLIARVM ET NAVARRAE CHRISTIANISSIMO.

IMPORTVNVS haud dubie, Rex Chriſtianiſſime, parúmque circumſpectus, imo vero temerarius fortaſſe videbor, qui tuam Maieſtatem hoc tempore in apparando bello Aremorico quam occupatiſſimam compellare, ac potius interpellare nō erubeſcam. Sed mihi ipſe temperare non poſſum, quominus eidem meas haſce qualeſcunque in Dioſcoridem lucubrationes offeram, cui iam multis abhinc annis illas vouiatq; conſecraui. Enimuero quando pro tua ſumma benignitate me nil minus cogitantem, miſſo etiam ſacro Regio diplomate in Medicorum tuorum collegium cooptaſti, iam tum eas parturiebat animus, ſimúlq; præſentiebat, iis nō aliunde fœlicius lucem ſplendorémq; affulgere poſſe, quam ſi ſub Auguſtæ Tuæ Maieſtatis nomine in publicum prodirent. Etſi enim in iſtis, quæ mea

ſunt, vt quæ ſint operę leuioris, libens agnoſco minime digna eſſe, quæ tanti præſertim Regis nomen præferant: attamen cum & Diis olim ſuis ruſtici multæque Gentes lacte ſupplicarent, & mola tantũ ſalſa litarent, quibus deerant thura: ſic & ego, cum neque mihi ſit in præſentia quicquam aliud ad manum, vixque mea tenuitas impoſterum ampliora polliceri poſsit, malui hoc quantuloquoque teſtimonio, quam debet & ſeruulus Domino, & ſubditus Regi ſuo, à quo tantum etiam beneficium acceperit, reuerentiam quoquo modo profiteri, quàm cõmittere, vt tantam benignitatem videri poſſem ſilentio diſsimulaſſe. Cæterum, quod ad ſcripta ipſius Dioſcoridis attinet, nulla, ſat ſcio, ne apud Regiam quidem Maieſtatem indigent commendatione. Continent enim ampliſsimam ſtirpium aliarúmque id genus naturalium rerum ad ſummam hominum & vtilitatem, & honeſtiſsimã voluptatem comparatarum hiſtoriam, quæ nullum non hominum genus ad ſui cognitionem per ſeſe mirum in modũ alliciat. Nam & permulti iam olim Principes viri tantum ad illorum Naturæ operum contemplatio-

nem

nem ſtudii adhibuerunt, vt Philoſophis etiam ac Medicis, ad quos potiſsimum ea pertinebat, minime ceſsiſſe videantur. Teſtabantur id olim varii aliquot potentiſsimorũ Regum Solomonis, Mithridatis, Iubæ, Attali & Euacis de ſtirpibus commentarii, de quibus variè loquuntur hiſtoriæ, quiq; temporum iniuria non ſine magno mortalium damno ac detrimento interciderunt. Teſtantur idipſum etiamnunc & nõnullæ ſtirpes, vti Gentiana, Lyſimachia, Clymenon, Telephium, Artemiſia, & Helenium, quas Principes quondam Maximos non puduit ſuis nominibus honeſtare: partim vt ſtudii, quo fuerãt magnopere delectati, poſteris fidem facerent, eosque ſuo etiam exemplo ad contemplanda ſuſcipiendáq; Naturæ miracula prouocarent, partim etiam vt ſempiternam ſui memoriam relinquerent. quam nõ dubitabãt vnà cum plantis ipſis repullulantibus atque reuireſcentibus quotannis eſſe quaſi reuicturam. Sed te quoq;, Rex Chriſtianiſsime, confido, mihiq; ipſe polliceor, prout es ingenio virtutum, diſciplinarũ ſcientiarumq; omnium capaciſsimo, cum primũ à grauiſsimis illis laboribus, quibus Gal-

lia tua ſalutem etiã ſuam, velut alteri parenti merito acceptam refert, reſpirare tibi Deus Optimus Maximus, precibus ſuorum perpetuis exoratus conceſſerit, læuiora hæc animi quaſi relaxandi gratia minime aſpernaturum. Ego vero ſummæ, ſicuti par erit, fœlicitatis loco ponam, ſi meum hunc quodammodo factum Dioſcoridem in gratiam clientelamq; tuam comiter ac beneuole recipere Maieſtas tua non dedignabitur. Quod vnum ſupereſt, Deum Optimum Maximũ precibus omnibus obteſtari non deſinam, vt poſt domitos, ac plane debellatos hoſtes huic per te florentiſsimo Regno tuo viciniſque populis omnibus optatiſsimã pacem, eamque ſtabilem ac firmam, tandẽ aliquando largiatur, qua tũ fœliciſsime, tum quam diutiſsime perpetua cum ſacratiſsimi nominis gloria perfruantur: ac te interim nobis, qui fatorum tuorũ auſpicia ſequimur, totiq; Chriſtianæ Reipublicæ ſeruet incolumem. Kal. Mart. 1598.

Tuæ Maieſtati addictiſsimus

Ian-Antonius Saracenus Lugdunenſis.

Ad candidum Lectorem.

CANDIDO LECTO R I S.

MIRABERE forſan, Candide Lector, vndénam mihi in mentem venerit, vt nouam Dioſcoridis interpretationē ſim aggreſſus: præſertim cum tot clariſsimi viri eloquentia, doctrina, iudicioq́; inſignes, Hermol. Barbarus, & Marc. Virgilius, Ianus Cornarius, & Io. Ruellius in eo vertendo magna quaſi cōtentione ac dimicatione ſatis ſuperq́; iam pridē elaborarint, egregiamq́; operam magna cum laude nauarint. Sed tum demū mirari profecto deſines, cum, quibus rationibus eò adductus impulſusve fuerim, tute intellexeris. Iam olim vtriuſque Linguæ, tum Græcæ, tum Latinæ peritiſsimum Typographum Henricum Stephanum per literas frequentiores vrgebat, piæ memoriæ, D. Io. Sambucus Cæſareus Medicus & Hiſtoriographus, vti Regiis typis elegantioribus Dioſcoridis Græcolatinum contextum mandaret, eiusq́; margini miſſas paulo ante ſuas notulas, ſeu potius varias in eum Autorem lectiones, è complurium vetuſtorum codicum in diuerſis Principum bibliothecis repertorum fida diligentiq́; collatione à ſe magno labore decerptas, adiiceret. Dum vero ad opus accingit ſeſe Stephanus, Ruellianam verſionem, quam quidem ceu cæteris merito anteferendam ex aduerſo Græci contextus locare cōſilium erat, deprehendit eſſe, vti reuera eſt, multis in locis paulo liberiorem, ita vt Græcis Latina non ſatis apte reſponderent: iccirco me pro ea, quæ mihi cum illo intercedebat familiaritate, rogat, imo vero exorat, vt eam accuratè recognoſcerem, & locorum omnium in quibus Ruellius, ſeu temeratum quempiam codicem ſecutus, ſeu etiam Plinio, vti fere eſt, nimium addictus ſenſa Dioſcoridis illiusq́; verborum vim non ſatis expreſsiſſe videretur, emendationē margini adſcriberem. Sed vix dum aliquot priores paginas contulerā, cum veluti deterritus oneris grauiſsimi difficultate, fui coactus à propoſito declinare, mutareq́; ſententiam. Tot enim (venia ſit dicto) ſubinde occurrebant cenſura & animaduerſione digna, vt

Ad candidum Lectorem.

partim odioſi laboris defugiendi gratia, partim & inuidiæ atque offenſionis eorum vitandæ; qui me nimium in Ruellii manes iniurioſum ſuſpicari potuiſſent, ſatius duxerim nouam interpretationem adornare, quam alienam interpolare. In ea certe quidem non Paraphraſtæ, ſed Interpretis officio me defunctum vere affirmare poſſum, vt qui, quantum in me fuit, ne latum quidem vnguem à Dioſcoridis mente receſſerim, ac interim Pliniani ſermonis puritatem mordicus retinuerim. Sed illi, malo, iudiciũ faciant, qui cum illorum verſionibus meam bona fide contulerint. Vtut ſit, opus propemodum ad coronidem perduxerã, cum ecce nobis Sambucus diligẽtiſſimus ἐργοδιώκτης præmatura morte præripitur. Tum Stephanus animum quaſi deſpondere, imo, quantumuis & alii complures inſtarent operi, moras varias nectere, diemque de die ducere; ſiue per iuſtas occupationes, quibus interdum diſtrahebatur, ſiue propter peregrinationes, quæ interea temporis frequentiores, ac pene perpetuæ illi fuere, non daretur promiſſum implere, fidemquẽ datam exoluere. Atque inde adeo factum eſt, vt meæ illæ in Dioſcoridem lucubrationes in ſcriniis meis pluſculis annis delituerint. Id porro, cum Andreæ Wecheli hæredes rei literariæ iuuandæ quam ſtudioſiſſimi animaduerterent, cuperentq́ nõnullorum bonorum virorũ deſiderio & expectationi ſatisfacere, hoc à me tandem impetrant, eas vti patiar in hominum aſpectum lucemq́ proferri. Hæ ſunt, vt ſemel dicam, operis inſtituti, ſimulq́ tamdiu ad hæc vſque tempora retardati cauſæ. Quod ad Græcum contextum attinet, id operam dedimus, vt quoad eius fieri poſſet, nitori ſuo priſtino reſtitueretur. Etſi enim doctiſſimi Goupyli editionem Pariſienſem, tanquam omnium, quotquot extabant, integerrimam & emendatiſſimam, religioſe ſecuti ſumus, typographica tamen ſcripturæ quæ adhuc ſupererant menda, quantum fieri potuit, ſuſtulimus: quæ vero, & res ipſa, & exemplariũ, ſeu impreſſorum, ſeu etiam manu exaratorum certa fides & autoritas immutanda ſuadebant, audacter immutauimus: at nuſquã ſeu noſtris, ſeu aliorum coniecturis tantũ tribuimus, vt citra meliorum codicum fidem quicquam auſi fuerimus, eas contenti notaſſe interlineari aſteriſco, qui te, Lector, ad Scholia noſtra relegaret. Sin, quod rarius accidit, loca quædã comperimus adeo corrupta & deprauata, vt ex iis ſenſus nullus elici potuerit, neq́ tamen vlli, ſeu ex coniectura, ſeu ex antiquarum lectionũ veſtigiis remedio lo-

dio lo-

dio locus fuerit, aſteriſco marginem conſignauimus. Varias autem tum Clariſs. viri D. Sambuci, tum & aliorum hinc inde in Dioſcoridem depromptas lectiones, (nam & nonnullas idem ille D. Stephanus, nonnullas etiam D. Opſopœus ex Palatinorũ exemplarium collatione nobis communicarunt) eas, inquam, etiam citra delectum, vt de iis liberum foret vnicuique iudicium, margini eidem adſcribere viſum eſt, inſuperq́ nonnullas etiam Interpretum animaduerſiones & emendationes, additis perpetuo ſingulorum nominibus, ex quibus eas deſumpſimus, vt ne ſuo quenquam merito defraudaſſe videremur. Cæterum noſtras annotationes ad operis calcem reiecimus, in quibus diſcrepantis à cæteris interpretationis noſtræ ratio plerunque redditur, nec non & varia noſtra in Dioſcoridem coniectanea in medium proferuntur. Sed & multa ibidem obiter, ac velut in tranſcurſu reperias in Autores alios, præſertim vero Theophraſtum ac Plinium, animaduerſa, quæ ſeſe ſub manum dederunt. Denique velut ἐξ ἐπιμέτρου diuerſas diſcrepantesq́ de Medica materia, ſeu priſcorum, ſeu etiam recentiorum ſententias proponimus, interdumq́ cõciliamus, præterea q́ dubia multa, quæ paſsim occurrebant, ſoluere ac diluere nitimur. Attamen velim ſcias, eò præcipuè nos omni ſtudio incubuiſſe, vt ipſius Dioſcoridis corruptiora, obſcuriora, difficilioraque loca reſtitueremus, illuſtraremus, & explicaremus. Habes, Lector beneuole, quæ in hac editione ſint à nobis præſtita: è quibus ſi fructum aliquem percepiſſe te animaduertero, addetur animus ad alia fortaſſe maiora vtilioraque in apertum proferenda. Interim Vale.

IN EFFIGIEM ET MONVMENTA

PEDANI DIOSCORIDIS ANAZARBÆI COGNOMENTO PHACÆ, MEDICI ANTIQVISSIMI,

illuſtrata à Jano Antonio SARACENO Lugdunenſe Medico & Philoſopho clariſſimo.

EPIGRAMMA.

MAGNE DIOSCORIDES, *Medicorum gloria! vultu*
Talis eras quondam, talis & ingenio.
Næuus in ore tibi dederat cognomina PHACÆ,
Sed næuus non eſt, quem tegit ingenium.
Ingenii monumenta tamen ſunt paſſa ruinam,
Poſcebant medicum, quæ fuerant medica.
Quid non tempus edax? ſciolorum audacia quid non?
Et quid non potuit Gottica barbaries?
Ecce tibi SARACENVS *adeſt, ad publica natus,*
Te totum ſanans, omnia reſtituit.
Reſtituit decus antiquum, Tirynthius alter,
Pluraq́, cum dederit commoda, plura feres.
Et ſic extollit per te quoq́, ſecula priſca,
Sic paria & per ſe tempora noſtra probat.

JOAN. PALVDIVS Philophilus.

IN

IN EFFIGIEM

CELEBERRIMI CLARISSIMIQVE MEDICI, IANI ANTONII SARACENI.

EPIGRAMMA.

SARACENE, *Tuos vultus qui vidit, amauit:*
Hoc eſt, cur placeat picta tabella mihi.
Verum muta ſilet, Quia non fecêre loquentem
AEra, nec artifices hoc potuêre manus.
Ergo vt te viua ſpectémque habeámque tabella,
Cuius es Interpres, tracto Dioſcoridem.
Illa mihi viua eſt & docta loquentis imago,
Nempe ſui domini picta tabella manu eſt.
Nil hîc Côus habet quod iam deſideret vltrà,
Hîc ſunt quæ Muſis inuideantur opes.
Ite, Machaoniæ iam nil latet amplius artis,
Proditur hîc priſca quicquid in arte fuit.
Iam non infeſto deſcendant aëre morbi,
Andidotos omnes nam tua penna dedit.

Paulus Stephanus.

ΕἸΣ ΤῊΝ ΔΙΟΣΚΟΡΊΔΟΥ ἜΚΔΟΣΙΝ,

ΤῊΝ ὙΠ' ἸΆΝΟΥ ἈΝΤΩΝΊΟΥ ΤΟΥ͂ ΣΑΡΑΚΗΝΟΥ͂

μετ' ἀκριβείας πλείστης ὅσης ἐκπονηθεῖσαν.

ΝΟΥ͂ΣΩΝ λευγαλέων ταῖς σῶμα δαμάζεται ἀμὸν,
Καὶ μινύθει βριαρόν περ ἐὸν, καὶ τήκεται ἀμῶς
Οὐλόμενον φθινύθον τε, Θεοῦ μεγάλου διὰ βουλὰς,
(Ἡμετέρων, αἲ αἲ προτέρων ἄτῃ γενετήρων,)
Πολλὰ Διοσκορίδης ἀλκτήρια φάρμακα πρῶτος
Εὑράμενος, γαίας ὅ γε ἀμφοτέρας ἐπαληθεὶς,
Εὐρώπην Ἀσίην τε μάθους βεβολημένος οἴστρῳ·
Πολλὰ δὲ καὶ πινυτῶν πινυτῷ νοῒ εὑρηθέντα
Ἀνδρῶν οἳ πρὶν ἔγεντο, διάσπορα ἄλλοθεν ἄλλα
Λεξάμενος σύμπαντα, σοφὸν τόδε τεῦχος ἔτευξε,
Δαιδάλεον, περίπυστον, ἰατροῖς φίλοις μέγ' ὄνειαρ.
Ἔνθα πόας εὕροις καὶ δένδρεα ἀνθεμόεντα,
Ἠδ' ὅσ' ἐπὶ τραφερῆς φύεται, ἢ βένθεσι γαίης
Φαρμακόεντα μέταλλ' ὅσα γίγνεται, ὅσ' ἐνὶ πόντῳ.
Ἔνθ' ὀφίων ἑτέρων τε σίνη ὀλοφώϊα θηρῶν
Ἀπροϊδῆ κατέλεξε, λύσιν θ' ἑτεραλκέα κήδευς
Ἀλλ' οὐ τῶν ἰὼ ἤδος. ἐπεὶ φῶτες κακοεργοὶ
Γράμμα τὸ πρὶν ἀρίδηλον ἀϊδρείῃσι νόοιο
Φθείραντες, φεῦ, φεῦ; κακὰ θεῖα, ἄδηλον ἔθηκαν.
Οὐ γάρ σοι ῥίζαι οὐκ ἄνθεα δαιμόνι' ἀνδρῶν,
Χραισμῆσαι, ὅσα τ' ἄλλα ἐπίσταται αἶσαν ἐρύκειν.
Οὐ μέλος, οὐ μέρος οὖλον ἔχες ταλαπείριε πρέσβυ,
Ἰητὸς δ' ἄλλων περ ἐὼν, βρύες ἕλκεσιν αὐτός.
Ἔνθ' οὐκ αὖ βρίζοντα ἴδοις δῖον Σαρακηνὸν.
Τὸν νέον Ἱπποκράτην, τοῦ περ παλάμῃσι σοφῇσι
Πολλάκις εἰν Ἀΐδῃ νεκύων σπάνις ἔπλετο πολλή.
Κεῖνος δὴ τὸν ἄριστον ἐν ἰητροῖσιν ἄριστος
Ἰητὴρ, θεράπευσ' ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων.
Σὺ ποτά οἱ κυκάων, σὺ δ' ἐγχειρίσοις ἐπιχείρων.
Οὐδὲ πολυμμέλιος προσκαρτερέων ἀπέειπε,
Πρὶν στῆσαι παλίνορσον ἐς αὐγὰς ἠελίοιο
Οὐλομελῆ, ὑγιῆ, πρύτανίν τ' ἄλλοις ὑγιείης.
Σὺ δ' ἅμα παύσατ' ὁ μὲν νοσέων, ὁ δὲ παύσατο κάμνων.
　　Χαίροις δὴ Σαρακηνὲ ἔργον μέγα ἐκτολυπεύσας
Ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, οὗ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.

IS. Caſaubonus.

IN DIOSCORIDEM ANAZARBÆVM, à Cl. V. & Medicinæ Doctore præſtantiſſimo, IOANNE ANTONIO SARACENO, poſt aliorum doctiſſimorum virorum emendationes, diligentiſſimè & feliciſſimè reſtitutum.

NVMINIS *imperio Verbum Genitale loquuti,*
Plantarum quæ prima tulit miracula Tellus,
Quàm placitura oculis, tam miris vſibus apta,
Eſt mirata ſimul, ſimul eſt ſcrutata vetuſtas.
Hoc raptus ſtudio ſapientum maximus ille
Ießiades Solomon, à ſummis orſus, ad imas,
Plantarum hiſtoriam chartis mandarat Hebræis.
Quæ nobis ſi ſalua foret, ſatis eſſet abundè,
Quantumuis auidas quod paſceret vndique mentes.
Illa licet verò periјt, res tanta jacere
Attamen haudquaquam potuit, neque vana videri:
Immò perſonuit, non ſolis nota Sophorum
Porticibus, verùm populis immanibus ipſis,
Illorúmque ipſis populorum Regibus olim,
Hoc ſiue vtilitas ſuaſit, ſiue ipſa venuſtas,
Siue adeò grati florum placuiſtis odores.
Hinc tot non vna ex lingua, nec gente, ſubinde
Commoda felices hominum in communia nati,
Hæc qui tractarent rerum miracula myſtæ.
Quos inter, nulli doctrina aut arte ſecundus,
Immò pro cunctis meritus vel ſolus haberi,
Ille DIOSCORIDES *tandem nos ecce reuiſit:*
Non tot vulneribus fœdatus turpiter ille,
Qualem barbaries indocta legebat auorum,
Immò nec qualem, magna cum laude, politum,
Ætas produxit melior quæ deinde ſequuta:
Sed qualem SARACENA *manus longo vſa labore,*
Iudicióque pari, nunc toto corpore ſanum
Reſtituit, propriæ ſic nomen laudis adepta.
Nam reliquis nomen medicis medicina miniſtrat,
Artis at illa ſuæ nunc clara in luce Magiſtrum
Quum, SARACENE, *tuo nunc demum munere cernat,*

β *Seſe*

Seſe ipſam debere tibi Medicina fatetur.
Viue igitur, SARACENE, *diu, longúmque ſuperſtes,*
Exurgat donec ſoboles te digna parente,
Qua tu egeas nunquam, ſis cunctis vtilis arte.

Theodorus Beza Vezelius.

ODE
AD IANVM ANTONIVM SARACENVM, MEDICVM.

MENTI voluptas maxima, conſitos
Sollerter hortos ſtirpibus, & nouis
Plantis, & herbarum vigentum
Seminiis, adeóque florum
Decente comptu, luminibus vagis
Circùm intueri. maius at, omnium
Notas poteſtatéſque noſſe,
Delicium, & potior facultas:
Quali fatendus Teuto videlicet
Excellere omnes ante alios, catus
Sagáxque GVILANDINVS ille
MELCHIOR Euganeis in oris:
Perſæpe noſtras qui quaſi faſcino
Diſertus aures ante decennium
Senſúſque totos viſus arte
Vocéque detinuiſſe mirâ.
Nam quid retruſis in Sophiæ libris
Ineſt, quod illum non penitiſſimè
Callere, quídve in ſoſpitali
Arte Machaoniâ, quod illum
Latere credas? Te SARACENE, te
Patris verendi, qui medicantium
Cluebat antiſtes, ſequutum
Conſiliâ & ſtudia à tenello
Prudenter vngui, ſic ope Cynthij
In Peſſulano monte per omniâ
Formauit adiutrix Minerua
Pæoniis habilem repertis:
Vt docta doctus non modò opuſcula

Vulg

Vulgaris antè,& quæ peridonea
Nobis Anazarbæus olim
Scripta DIOSCORIDES reliquit,
Dextrè explicaris,verùm etiam dehinc
Complura,cedro digna,perennibus
Sis publicaturus papyris.
Quod quidem vti facias,adurget
Induſtriorum POSTHIVS arbiter
Cenſórque librorum,& Podaliriis
Antiquioris (quis neget?) non
Inferiórve minórve ſæcli.
Tu perge felici ingenio ſacrum
Beare diuini agmen Apollinis,
Eiúsque nec ſpem falle,nec rem.
Præmia certa tuo parâuit
Augur labori: Nos tibi vindici
Promitteremus ſerta Amarántina,
Ni cuncta cunctis ipſe dudum
Serta merens prior abſtuliſſes.

Myrtilleti ad Nicrum, Anno CIƆ IƆ LXXXVII.
Menſe Aprili.

Paulus Meliſſus Francus, Comes ſacri
Palatij & Eques, ciuis Romanus.

IN LVCVBRATIONES IANI ANTONII SARACENI.

Ingenio quantum Saracenus & arte medendi
Excellat, editi docent
Felici genio ſæua de Peſte libelli,
Doctiſq; Commentarijs.
Illuſtrata Dioſcoridis monumenta. Fruatur
Vitâ diu, plures dabit
Diuitis ingenij venturo tempore fructus.
Prolem ô bonam boni patris!

C.

IN DIOSCORIDEM EIVSDEM.

Luce Dioſcoridis quondam monumenta carebant,

Auctoriſq; boni rarior vſus erat.
Multam illis operam multi impendere periti:
Multa ſed in multis menda relicta locis.
Suſtulit hæc multo Saraceni cura labore,
Auctori lucem reſtituitq; ſuam.
Poſt alios igitur qui talia præſtitit omnes,
Ante omnes palmam non meritò ille ferat?

Iohan. Poſthius, Archiater
Palat. f.

IN DIOSCORIDEM COGNOMENto ΦΑΚΑΝ, *à* Cl. V. Iano Antonio Saraceno, *Doctore Medico celeberrimo, Latinitate donatum, purgatum, ac doctiſsimis annotationibus illuſtratum, Ioan. Tornæſij Epigramma.*

Illa ſui Phœbus turpi deformia næuo
Naſcentis cernens ora Dioſcoridis,
His illum verbis fertur ſolatus amicis,
Quem ſocium in medica iungeret arte ſibi,
PRODI, INFANS, VVLTVS NEC FOEDA HAEC SIGNA MORATOR,
SPLENDORE INGENII MOX ABOLENDA TVI:
AEGROTIS ETENIM VIVES MEDICINA, TVIQVE
DELICIAE LIBRI POSTERITATIS ERVNT.
SVNT TAMEN HIC, FATEOR, POSSIS QVAE IVRE VERERI,
NEMPE TRAHIT SECVM QVAE MALA BARBARIES,
FOEDATVRA TVOS, EHEV! SIC VNDIQVE FOETVS,
ILLOS VT POSSIS ESSE NEGARE TVOS:
SED TANDEM SVRGET VENTVRIS ORDINE SECLIS,
HAEC TVA QVAE SANET VVLNERA CVNCTA, MANVS,
VT TOTO NITEAS RVRSVM PVLCHERRIMVS ORBE,
IMMO VT PROFVERINT HAEC QVOQVE DAMNA TIBI.
Dixit: & hæc verè Phœbum ſic eſſe loquutum
En tua demonſtrat nunc, Saracene, manus.

AD CLARISSIMVM VIRVM, I. ANTONIVM SARACENVM, Philoſophum acutiſſ. Medicum feliciſſ.

SAVCIVS è cæco veluti qui verbere, tandem
Sentit ab affluxu, ſucci partem melioris
In pus conuerti fœtens, ſi judice ſolùm
Aſpectu externo Medicus leue (quod latet imo
Vulnus in oſſe) putet, parti parcátque tegenti:
Haud ſecus accepit per plurima ſæcula mendas
Ipſe Dioſcoridis textus, quas cura neglexit
Segnior haud paucas Doctorum, indoctáque turba
Scribarum auxerunt, ſícque errori additus error.
Nec tentaſſet adhuc ætas noſtra hoc cacoëthes,
Ni tu, SARACENE, *(velut de nomine nomen*
Saracenæ herbæ ducens, quæ concauá ſanat
Vlcera) mouiſſes occalleſcentia labra,
Carne repleuiſſes viuóque è ſanguine vulnus.
Ergo Anazarbæi ſcriptis dum ſæcla fruentur,
Nónne ſimul laudes tibi, SARACENE, *manebunt?*

Georg. Ieniſchius Neurodenſis Sileſius.

Περὶ Διοσκορίδου, ἐκ τῆς Σουίδα.

Διοσκουρίδης Ἀναζαρβεὺς ἰατρὸς, ὁ ἐπικληθεὶς Φακᾶς διὰ τοὺς ἐπὶ τοῦ ὄψεως φακούς. Συνῆν δὲ Κλεοπάτρᾳ ἐπὶ Ἀντωνίου. γέγραπται αὐτῷ βιβλία κδ΄. τὰ πάντα ἰατρικὰ περιέχοντα.

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ, ἐν τῷ ἕκτῳ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως.

Ὁ δὲ Ἀναζαρβεὺς Διοσκορίδης ἐν πέντε βιβλίοις τὴν χρήσιμον ἅπασαν ὕλην ἔγραψεν, οὐ βοτανῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ δένδρων, καὶ καρπῶν, καὶ χυλῶν, καὶ ὀπῶν, ἔτι τε τῶν μεταλλευομένων ἁπάντων, καὶ τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων μνημονεύσας. καί μοι δοκεῖ τελεωτάτην πάντων οὗτος τὴν περὶ τῆς ὕλης τῶν φαρμάκων πραγματείαν ποιήσασθαι. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ὑπὲρ αὐτῶν γέγραπται καλῶς, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ἁπάντων οὕτως οὐδενί.

Ἐκ τοῦ δ΄ περὶ συνθέσεως φαρμάκων κατὰ γένη.

Τὸν Διοσκορίδην οὐδενὸς ἄν τις εἴποι δεύτερον τῶν περὶ τὴν ὕλην ἰατρικὴν σπουδασάντων.

Ἐκ τοῦ α΄ περὶ ἀντιδότων.

Τίνα ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ γίνεται κάλλιστα φάρμακα, Διοσκορίδης τε καὶ οἱ ἄλλοι γεγράφασιν ἀληθῶς.

Πάλιν ἐν τοῖς ἐφεξῆς.

Γέγραπται δὲ αὐτάρκως περὶ πάσης τῆς κατ᾽ ἰατρικὴν ὕλης ἐν ε΄ βιβλίοις Διοσκορίδου· παρ᾽ οὗ τάς τε ἄλλας καὶ τὰς ὀσφρητὰς καὶ γευστὰς ποιότητας, αἷς γνωρίζεται μάλιστα καὶ διακρίνεται τὰ δοκιμώτερα φάρμακα τῶν φαυλοτέρων, ἔνεστί σοι μανθάνειν. ἐπ᾽ ἐνίων δὲ καὶ τὰς ὁρατὰς ποιότητας οὐ σμικρὰ συντελούσας εὑρήσεις.

Καὶ μετὰ ταῦτα.

Τὰς γοῦν ὑπὸ τοῦ Διοσκορίδου καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι περὶ ὕλης ἔγραψαν ἑκάστου τῶν φαρμάκων, δοκιμασίας ἐπιφέροντες αὐτοῖς, ὅταν προσθῆτε τὴν ἰδίαν αὐτοψίαν ἐπὶ πολλῶν, ἀκριβῶς δυνήσεσθε διακρίνειν ἀλλήλων, ὅσα γε διακρίνεσθαι δύναται. τινῶν γὰρ, ὡς ἔφην, ἢ οὐδ᾽ ὅλως ἐστὶν, ἢ οὐκ ἀκριβὴς ἡ διάκρισις. ἀλλὰ συγκέχυται τὰ γνωρίσματα τῶν πανούργως ἐσκευασμένων.

Ὁ Γαληνὸς ἐν τῷ α΄ περὶ ἀντιδ.

Ἔμπειρον εἶναι συμβουλεύω τὸν ἰατρὸν, εἰ οἷόν τε, πάντων φυτῶν. εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ τῶν πλείστων γε καὶ ὧν ἡ χρεία πολλή.

Ἐκ τοῦ Ὀρειβασίου ἐν τῷ ιε΄ τῶν ἰατρικῶν συναγωγῶν.

Ἡ γνῶσις τῶν ἁπλῶν φαρμάκων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς δυνάμεων οὕτως ἀναγκαιοτάτη καθέστηκεν, ὡς μηδ᾽ οἷόν τε εἶναι χωρὶς ταύτης ἰατρεύειν ὀρθῶς. ἅμα τε γὰρ εὐπόριστά τέ ἐστι, καὶ κατὰ πάντα καιρὸν πορίσασιν εὐχερῶς εὑρισκόμενα, καὶ εἰς τὰς ἐπικρίσεις τῶν συνθέτων δυνάμεων εὔχρηστον ἡ γνῶσις. ἔτι δ᾽ εἰς τὰς εὑρέσεις αὐτῶν· καθόλου τὸ τεχνικὸν ἐπιφαίνει παρὰ πᾶσιν ἡ τούτου εἴδησις.

De

De Dioſcoride, ex Suida.

DIoſcorides Anazarbæus Medicus, cognomento Phacas, quaſi lentiginoſus, à lentiginibus ita dictus, quibus illius facies dehoneſtabatur. Vixit cum Cleopatra Antonij temporibus. Scripſit libros Medicos XXIIII. qui quidem omnes magnoperè celebrantur.

Ex Galeno, 6. de ſimpl. med. facultatibus.

DIoſcorides Anazarbæus quinque libris vtilem omnem materiam Medicam abſoluit, nec herbarum modò, ſed & arborum, fructuum, ſuccorum atque liquorum meminit, inſuperque metallicorum omnium, & partium animalium. Et mihi quidem omnium perfectiſſimè videtur medicamentorum materiam tractaſſe. Etſi enim qui illum anteceſſere, de ijs bene ſcripſiſſe reperiuntur, nemo tamen omnium æquè de omnibus.

Ex 4. de comp. med. ſecundùm genera.

DIoſcoridem medicinalis materiæ ſcriptorem nulli eorum qui in ea quaſi arena deſudarunt ſecundum eſſe quiſquam dixerit.

Ex priore de Antidotis libro.

QVænam quacunque in regione medicamenta optima proueniant, cùm Dioſcorides, tum & alij verè ſcripſerunt.

Ibidem deinceps.

DE omni medica materia Dioſcorides quinque libris ſatis ſupérque ſcripſit, à quo tum alia diſces, tum & notas guſtu olfactúque perceptas, quibus probatiora medicamenta certiſſimè cognoſci & ab improbatis diſcerni queant. In quibuſdam verò & perceptas oculis qualitates reperias, quæ haud parum vtilitatis afferunt.

Rurſúmque paulò poſt.

SI quis tum à Dioſcoride, tum ab alijs materiæ medicæ Auctoribus tradita ſimplicium examina penſitauerit, ſuúmque ipſe ex multorum inſpectione acquiſitum iudicium adhibuerit, exactè quæcunque diſcerni poſſunt internoſcet. Quædam enim, vti dixi, vel nullatenus, vel non exactè ab adulterinis diſcerni queunt: vſqueadeò falſis vera ſunt vtrorumque confuſa indicia.

Galenus 1. *de Antid.*

MEdicus vt ſtirpium omnium, ſi fieri poteſt, notitiam habeat ſuadeo: ſin minus, plurium ſaltem, & quarum frequentior vſus eſt.

Ex Oribaſij Med. Collect. lib. XV.

SImplicium medicamentorum, & facultatum quæ ijs inſunt, cognitio ita neceſſaria eſt, vt citra eam nemo rectè medicari queat. Nam & parata vulgo ſunt, & facilè quauis tempeſtate inueniuntur. Quin & eadem notitia perquàm vtilis eſt ad diſcernendas inueſtigandásq; compoſitorum medicamentorum facultates, ac in vniuerſum quod artis eſt omnibus patefacit.

Πίναξ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΥΛΙΚΟΙΣ
περιεχομένων. ὁ μὲν πρότερος ἀριθμός, τὸ βιβλίον, ὁ δὲ δεύτερος, τὸ κεφάλαιον ὑποδεικνύει.

ἀβροτόνινον	α,ξ
ἀβροτονίτης οἶνος	ε,ξβ
ἀβρότονον	γ,κθ
ἀγάλλοχον	α,κα
ἀγαρικόν	γ,α
ἄγχουσα	δ,κγ, κδ,κε
ἀγήρατον	δ,νθ
ἄγνος	α,ρλε
ἀγριελαία	α,ρλζ
ἀγριόμηλα	α,ρξγ
ἀγριορίγανος	γ,λδ
ἄγρωστις	δ,λ
ἄγρωστις ἡ ἐν Παρνάσσῳ	δ,λβ
ἀδάρκης	ε,ρλζ
ἀδίαντον	δ,ρλϛ
ἀείζωον λεπτόφυλλον	δ,ϟα
ἀείζωον μέγα	δ,πθ
ἀείζωον μικρόν	δ,ϟ
ἀετίτης λίθος	ε,ρξα
ἀθήρα	β,ριδ
αἰγίλωψ	δ,ρλθ
αἴγειρος	α,ργ
αἰδοῖον ἄρρενος ἐλάφου	β,μγ
αἰθιοπίς	δ,ρε
αἴλουρος	β,κθ
αἷμα	β,ϟζ
αἱματίτης λίθος	ε,ρμδ
αἶρα	β,ρκβ
ἀκακαλίς	α,ριη
ἀκακία	α,ρλγ
ἀκαλύφη	δ,ϟδ
ἄκανθα	γ,ιθ
ἄκανθα ἀγρία	γ,κ
ἄκανθα Ἀραβική	γ,ιε
ἄκανθα λευκή	γ,ιδ
ἀκάνθιον	γ,ιη
ἄκινος	γ,ν
ἀκόνη	ε,ρξη
ἀκόνιτον	δ,οζ,οη
ἀκορίτης οἶνος	ε,ογ
ἄκορον	α,β
ἀκρίδες	β,νζ
ἀκτή	δ,ροδ
ἀλαβαστρίτης λίθος	ε,ρνγ
ἀλεκτορίδες	β,νβ
ἅλες	ε,ρκϛ
ἀλθαία	γ,ρξγ
ἄλιμος	α,ρκ
ἄλισμα	γ,ρξθ
ἀλκέα	γ,ρξδ

ἀλκυόνιον	ε,ρλϛ
ἄλμη	ε,ρκη
ἀλόη	γ,κε
ἁλὸς ἄχνη	ε,ρκζ
ἁλοσάνθινος οἶνος	ε,οϛ
ἁλὸς ἄνθος	ε,ρκθ
ἀλσίνη	δ,πζ
ἄλυπον	δ,ρπ
ἄλυσσον	γ,ρε
ἀμαράκινον	α,ξη
ἀμβροσία	γ,ρκθ
ἀμίαντος λίθος	ε,ριϛ
ἄμμι	γ,ο
ἄμμος	ε,ρξζ
ἀμμωνιακόν	γ,ϟη
ἀμόργη	α,ρλδ
ἀμπελῖτις γῆ	ε,ρπα
ἀμπελόπρασον	β,ρπ
ἄμπελος ἀγρία	δ,ρπγ. ε,β
ἄμπελος λευκή	δ,ρπδ
ἄμπελος μέλαινα	δ,ρπε
ἄμπελος οἰνοφόρος	ε,α
ἀμυγδαλή	α,ροϛ
ἄμυλον	β,ρκγ
ἄμωμον	α,ιδ
ἀναγαλλίς	β,σθ
ἀνάγυρις	γ,ρξζ
ἀνδράχνη	β,ρν
ἀνδράχνη ἀγρία	β,ρνα
ἀνδρόσαιμον	γ,ρογ
ἀνδρόσακες	γ,ρν
ἀνεμώνη	β,σζ
ἀνήθινον	α,ξα
ἀνήθινος οἶνος	ε,οε
ἄνηθον	γ,ξζ
ἄνθεμις	γ,ρνδ
ἄνθος ἁλός	ε,ρκθ
ἄνθος χαλκοῦ	ε,πη
ἀνθυλλίς	γ,ρνγ
ἄνισον	γ,ξε
ἀντιπαθές	ε,ρμ
ἀντίρρινον	δ,ρλγ
ἀντίσποδα	ε,πϛ
ἀνωνίς	γ,κα
ἀπαρίνη	γ,ρδ
ἄπιον	α,ρξζ
ἄπιος	δ,ροζ
ἀπίτης οἶνος	ε,λβ
ἀπόκυνον	δ,πα
ἀπόπατος	β,ϟη

Ἀραβικὸς λίθος	ε,ρμθ
ἀράχνη	β,ξη
ἀργεμώνη	β,ση
ἀργύρου σκωρία	ε,ρα
ἀρίσαρον	β,ρϟη
ἀριστολοχία κληματῖτις	γ,ϛ
ἀριστολοχία μακρά	γ,ε
ἀριστολοχία στρογγύλη	γ,δ
ἄρκειον	δ,ρζ
ἀρκευθιδίτης οἶνος	ε,μϛ
ἄρκευθος	α,ργ
ἄρκτιον	δ,ρϛ
Ἀρμενιακά	α,ρξε
Ἀρμένιον	ε,ρε
ἀρνόγλωσσον	β,ρνγ
ἄρον	β,ρϟζ
ἀρσενικόν	ε,ρκα
ἀρτεμισία	γ,ρκζ
ἀρτεμισία λεπτόφυλλος	γ,ρκη
ἀρωματίτης οἶνος	ε,ξδ
ἀσαρίτης οἶνος	ε,ξε
ἄσαρον	α,θ
ἄσβεστος	ε,ρλγ
ἀσβόλη	ε,ρπβ
Ἄσιος λίθος	ε,ρμβ
ἀσκληπιάς	γ,ρϛ
ἄσκυρον	γ,ροβ
ἀσπάλαθος	α,ιθ
ἀσπάραγος	β,ρνβ
ἄσπληνον	γ,ρνα
ἀστὴρ Ἀττικός	δ,ρκ
ἀστράγαλος	δ,ξβ
ἀστράγαλος ὑός	β,ξβ
ἄσφαλτος	α,ϟθ
ἀσφόδελος	β,ρϟθ
ἀτρακτυλίς	γ,ρζ
ἀτράφαξις	β,ρμε
ἀφάκη	β,ροη
ἀφρὸς νίτρου	ε,ρλα
ἀχίλλειος	δ,λϛ
ἄχνη ἁλός	ε,ρκζ
ἀχράς	α,ρξη
ἀψίνθιον	γ,κϛ
ἀψίνθιον θαλάσσιον	γ,κζ
ἀψίνθιον Σαντόνιον	γ,κη
ἀψινθίτης οἶνος	ε,μθ

B

βάκχαρις	γ,να
βάλανοι	α,ρμγ

βάλαν

βάλανος μυρεψική δ,ρξ
βαλαύστιον α,ρνδ
βαλλωτή γ,ριζ
βάλσαμον α,ιη
βάτος δ,λζ
βάτος Ἰδαία δ,λη
βατράχιον β,σϛ
βάτραχοι β,κη
βδέλλιον α,π
βήχιον γ,ρκϛ
βλῆτον β,ρμγ
βολβὸς ἐδώδιμος β,σ
βολβὸς ἐμετικός β,σα
βότρυς γ,ρλ
βούγλωσσον δ,ρκη
βουνιάς β,ρλϛ
βούνιον δ,ρκδ
βουνίτης οἶνος ε,νϛ
βούπρηστις β,ξϛ
βούτυρον καὶ ἐξ αὐτοῦ λιγνύς β,πα
βούφθαλμον γ,ρνϛ
βράθυς α,ρδ
βρεττανική δ,β
βρύον α,κ
βρύον θαλάσσιον δ,ϛθ
βρῶμος δ,ρμ

Γ

Γαγάτης λίθος ε,ρμϛ
γάλα β,οε
γάλα γυναικός β,οη
γαλακτίτης λίθος ε,ρν
γάλα σχιστόν β,οζ
γαλῆ κατοικίδιος β,κζ
γαλίοψις δ,ζε
γάλλιον δ,ζϛ
γάρρον β,λδ
γεντιανή γ,γ
γεράνιον γ,ρλα
γεώδης λίθος ε,ρξθ
γῆ ε,ρο
γῆ ἀμπελῖτις ε,ρπα
γῆ Ἐρετριάς ε,ροα
γῆ καμίνων ε,ροθ
γῆ Κιμωλία ε,ροϛ
γῆ Λημνία ε,ριγ
γῆ Μηλία ε,ρπ
γῆ πνιγῖτις ε,ροζ
γῆ Σαμία ε,ροβ
γῆ Σελινουσία ε,ροε
γῆ Χία ε,ροδ
γιγγίδιον β,ρξζ
γλαύκιον γ,ρ
γλευκίνου σκευασία α,ξζ
γλήχων γ,λϛ
γληχωνίτης οἶνος ε,ξβ
γλυκύρριζα γ,ζ
γναφάλιον γ,ρλβ
γογγύλη β,ρλδ
γογγύλη ἀγρία β,ρλε
γύψος ε,ρλδ

Δ

δάκρυον Αἰθιοπικῆς ἐλαίας α,ρμα
δαυκίτης οἶνος ε,ο
δαῦκος γ,πγ
δαφνέλαιον α,μθ
δάφνη α,ρϛ
δάφνη Ἀλεξάνδρεια δ,ρμζ
δαφνοειδές δ,ρμη
δελφίνιον γ,πδ,πε
δενδροειδὴς τιθύμ. δ,ρξε
δευτερίας οἶνος ε,ιγ
δικταμνίτης οἶνος ε,νζ
δίκταμνος γ,λζ
δίκταμνος ἀπὸ Κρήτης γ,λθ
διφρυγές ε,ρκ
δίψακος γ,ιγ
δορύκνιον δ,οε
δράβη β,ρπζ
δρακόντιον β,ρζϛ
δράκων θαλάσσιος β,ιε
δρυοπτερίς δ,ρπθ
δρῦς α,ρμβ

Ε

ἔβενος α,ρκθ
ἐγκέφαλος ἀλεκτορίδος β,νγ
ἐλαία α,ρλη
ἐλαῖαι κολυμβάδες α,ρλθ
ἐλαίας ἀγρίας ἔλαιον α,ρμ
ἐλαιόμελι α,λζ
ἔλαιον ἀμυγδάλινον α,λθ
ἔλαιον βαλάνινον α,μ
ἔλαιον ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας α,λα
ἔλαιον καρύϊνον α,μα
ἔλαιον κίκινον α,λη
ἔλαιον κοινόν α,λ
ἔλαιον λευκόν α,λβ
ἔλαιον σησάμινον α,μα
ἔλαιον Σικυώνιον α,λγ
ἔλαιον ὑοσκυάμινον α,μβ
ἔλαιον ὠμοτριβές α,κθ
ἐλατήριον δ,ρνε
ἐλατίνη δ,μ
ἐλάτινον α,νδ
ἐλαφόβοσκον γ,π
ἐλειοσέλινον γ,οε
ἐλελισφακίτης οἶνος ε,οα
ἐλελίσφακον γ,μ
ἑλένιον α,κζ
ἑλένιον Αἰγύπτιον α,κη
ἐλέφαντος ὀδόντος ῥίνισμα β,ξα
ἑλίχρυσον δ,νζ
ἑλλεβορίτης οἶνος ε,πβ
ἑλλέβορος λευκός δ,ρν
ἑλλέβορος μέλας δ,ρνα
ἑλξίνη δ,λθ,πϛ
ἔλυμος β,ρκ
ἔμπετρον δ,ρπα
ἔντερα γῆς β,ϙβ
ἐπίθυμον δ,ροθ
ἐπιμήδιον δ,ιθ
ἐπιπακτίς δ,ρθ
ἐρέβινθος β,ρκϛ
ἐρείκη α,ριζ
Ἐρετριὰς γῆ ε,ροα
ἔρια β,πβ
ἔρια κεκαυμένα β,πγ
ἔρινος δ,κθ
ἕρπυλλος γ,μϛ
ἐρυθρόδανον γ,ρξ
ἐρύσιμον β,ρπη
εὔζωμον β,ρο
εὐπατόριον δ,μα
εὐφόρβιον γ,ζϛ
ἐφήμερον δ,πε
ἔχιδνη β,ιη
ἐχῖνος θαλάττιος β,α
ἐχῖνος χερσαῖος β,β
ἔχιον δ,κζ

Ζ

ζειά β,ρια
ζιγγίβερι β,ρζ
ζῦθος β,ρθ
ζωμὸς νεαρῶν ἰχθύων β,λε
ζώπισσα α,ζη

Η

ἡδύοσμον ἄγριον γ,μβ
ἡδύοσμος ἥμερος γ,μα
ἡδύσαρον γ,ρμϛ
ἡδύχρουν α,ο
ἡλιοσκόπιος τιθύμ. δ,ρξε
ἡλιοτρόπιον μέγα δ,ρζγ
ἡλιοτρόπιον μικρόν δ,ρζδ
ἡμεροκαλλίς γ,ρλζ
ἡμιονῖτις γ,ριβ
ἧπαρ αἰγός β,μζ
ἧπαρ αἰθυίας β,ν
ἧπαρ κάπρου β,μη
ἧπαρ κυνὸς λυσσῶντος β,μθ
ἧπαρ ὄνειον β,μβ
ἠριγέρων δ,ζζ
ἠρύγγιον γ,κδ

Θ

θαλασσόμελι ε,κ
θαλάττιος οἶνος ε,κζ
θάλικτρον δ,ζη
θαψία δ,ρνζ
θεῖον ε,ρκδ
θέρμος β,ρλβ
θέρμος ἄγριος β,ρλγ
θηλυπτερίς δ,ρπζ
θλάσπι β,ρπϛ
Θρακίας λίθος ε,ρμζ
θρίδαξ ἀγρία β,ρξϛ
θρίδαξ ἥμερος β,ρξε
θυΐτης λίθος ε,ριδ
θύμβρα γ,με
θυμβρίτης οἶνος ε,ξ
θυμελαία δ,ρογ
θυμελαΐτης οἶνος ε,οη
θυμίτης οἶνος ε,νθ
θυμοξάλμη ε,κδ
θύμος γ,μδ

Ι

ἴασπις λίθος ε,ρξ
ἴβερις α,ρπη
Ἰδαία ῥίζα δ,μδ
ἱερὰ βοτάνη δ,ξα
ἱεράκιον μέγα γ,οβ
ἱεράκιον μικρόν γ,ογ
Ἰνδικόν ε,ρζ
ἰξός γ,ργ
ἴον δ,ρκβ
ἰὸς ξυστός ε,ζα
ἰονιά β,ϛ
ἰὸς σιδήρου ε,ϛγ
ἰὸς σκώληξ ε,ζβ

Ἰουδαϊκὸς λίθος ε,ριε
ἱππάκη ϐ,π
ἱππόγλωσσον δ,ρλϐ
ἱππόκαμπος β,γ
ἱππολάπαθον ϐ,ρμα
ἱππομάραθρον γ,πϐ
ἱπποπόταμου ὄρχις β,κε
ἱπποσέλινον γ,οη
ἵππουρις δ,μϛ,μζ
ἱπποφαές δ,ρξϐ
ἱππόφαιστον δ,ρξγ
ἐξ ἴρεως οἶνος ε,ξε
ἰρίνου σύψις α,ξϛ
ἶρις α,α
ἰσάτις ἀγρία ϐ,σιϛ
ἰσάτις ἥμερος ϐ,σιε
ἰσόπυρον δ,ρκα
ἰσσωπίτης οἶνος ε,ν
ἰτέα α,ρλϛ
ἰχθυόκολλα γ,ρβ

K

κάγκαμον α,κγ
κάγχρυ γ,πη
καδμεία ε,πδ
κακαλία δ,ρκγ
καλαμάγρωστις δ,λα
καλαμίνθη γ,μγ
καλαμινθίτης οἶνος ε,ξϐ
κάλαμος α,ιζ,ριδ
καμίνων γῆ ε,ροθ
καμπαί ϐ,ξδ
κανθαρίδες ϐ,ξε
κάνναβις ἀγρία γ,ρξϛ
κάνναβις ἥμερος γ,ρξε
κάπνος δ,ρι
κάππαρις β,σδ
κάρδαμον β,ρπε
καρδάμωμον α,ε
καρκῖνος β,ιβ
κάρος γ,ξϛ
κάρυα βασιλικά α,ροη
κάρυα Ποντικά α,ροθ
κασσία α,ιβ
κάστανα α,ρμε
κάστορος ὄρχις β,κϛ
καταναγκη δ,ρλδ
κατορχίτης οἶνος ε,μα
κατάγματα ϐ,να
καύκαλις ϐ,ρξθ
κέγχρος β,ριθ
κέδρινος οἶνος ε,με
κεδρίτης οἶνος ε,μζ
κέδρος α,ρε
κενταύρειον μέγα γ,η
κενταύρειον μικρόν γ,θ
κέρας ἐλάφου ϐ,ξγ
κεράσια α,ρνζ
κεράτια α,ρνη
κεστρίτης οἶνος ε,νδ
κέστρον δ,α
κηκίς α,ρμϛ
κηπαῖα γ,ρξη
κηρός ϐ,ρε
κίκι δ,ρξδ
Κιμωλία γῆ ε,ροϛ
κιννάβαρι ε,ρθ
κινναμώμινον α,οδ
κιννάμωμον α,ιγ
κιρκαία γ,ρλδ
κίρσιον δ,ριθ
κίσσηρις ε,ρκε
κισσός ϐ,σι
κίστος α,ρκϛ
κληματίνη τέφρα ε,ρλε
κληματίς δ,ζ
κληματῖτις δ,ρπϐ
κλινοπόδιον γ,ϙθ
κλύμενον δ,ιγ
κνιδέλαιον α,μγ
κικέλαιον α,μδ
κνίκος δ,ρζ
κόκκος βαφική δ,μη
κοκκυμηλέα α,ροδ
κόλλα γ,ρα
κολόκυνθα ϐ,ρξϐ
κολοκυνθίς δ,ροη
Κολχικόν δ,πδ
κόμαρος α,ροε
κονδρίλλη ϐ,ρξα
κονία τῆς συκῆς α,ρπϛ
κόνυζα γ,ρλϛ
κοράλλιον ε,ρλθ
κόρεις ϐ,λϛ
κόρις γ,ροδ
κορυδαλλός β,νθ
κόριον γ,οα
κορωνόπους β,ρνη
κόστος α,ιε
κοτυληδών δ,ζβ,ζγ
κυβαρίδες ϐ,λζ
κοῦρμι β,ρι
κοχλία β,ια
κράμβη β,ρμϛ
κράμβη θαλασσία β,ρμη
κράμβη ἀγρία ϐ,ρμζ
κρανία α,ροβ
κραταιόγονον γ,ρλθ
κριθή ϐ,ρη
κρίθμον ϐ,ρνζ
κρίμνον ϐ,ριϐ
κρίνον γ,ριϛ
κρόκινον α,ξδ
κροκοδείλιον γ,ιϐ
κροκόμαγμα α,κϛ
κρόκος α,κε
κρόμμυον ϐ,ρπα
κύαμος Αἰγύπτιος β,ρκη
κύαμος Ἑλληνικός ϐ,ρκζ
κύανος ε,ρϛ
κυδώνια α,ρξ
κυδωνίτης οἶνος ε,κη
κυκλάμινος ϐ,ρζδ,ρζε
κύμινον ἄγριον γ,ξθ
κύμινον ἥμερον γ,ξη
κυνόγλωσσον δ,ρκθ
κυνοκράμβη δ,ρζϐ
κυνόσβατον α,ρκγ
κυπαρισσίας τιθύμ. δ,ρξε
κυπάρισσος α,ρβ
κύπειρος α,δ
κυπρίνου σύψις καὶ σκευασία α,ξε
κύπρος α,ρκδ
κύρηκες ϐ,ε
κύτινοι α,ρνβ
κύτισος δ,ριγ
κῦφι α,κδ
κωβιός ϐ,λϐ
κώνειον δ,οθ

Λ

λαγωὸς θαλάσσιος ϐ,κ
λαγωὸς χερσαῖος ϐ,κα
λαγώπους δ,ιζ
λάδανον α,ρκη
λαθυρίς δ,ρξζ
λαμψάνη ϐ,ρμϐ
λάπαθον ϐ,ρμ
λειμώνιον δ,ιϛ
λειχὴν δ,νγ
λειχῆνες ἵππων ϐ,με
λεοντοπέταλον γ,ρι
λεοντοπόδιον δ,ρλα
λεπίδιον ϐ,σε
λεπίς ε,πθ
λεπὶς στομώματος ε,ζ
λευκάκανθα γ,κϐ
λευκάς γ,ριγ
λεύκη α,ρθ
λευκόϊον γ,ρλη
Λημνία γῆ ε,ριγ
λίβανος α,πα
λιβάνου μάννα α,πγ
λιβάνου φλοιός α,πϐ
λιβανωτίς γ,πζ,πθ
λιβανωτοῦ αἰθάλη α,πδ
λιγνὺς ῥητίνης α,ζγ
λιγνὺς ἐκ σμύρνης, ῥητίνης, καὶ στύρακος α,πε
λιγυστικόν γ,νη
λιθάργυρος ε,ρϐ
λιθοκόλλα ε,ρξδ
λίθος ἀετίτης ε,ρξα
λίθος αἱματίτης ε,ρμδ
λίθος ἀλαβαστρίτης ε,ρνγ
λίθος ἀμίαντος ε,ριϛ
λίθος Ἀραβικός ε,ρμθ
λίθος Ἄσιος ε,ρμβ
λίθος Γαγάτης ε,ρμϛ
λίθος γαλακτίτης ε,ρν
λίθος γεώδης ε,ρξθ
λίθος Θρακίας ε,ρμζ
λίθος θυΐτης ε,ριδ
λίθος ἴασπις ε,ρξ
λίθος Ἰουδαϊκός ε,ριε
λίθος μαγνήτης ε,ρμη
λίθος μελιτίτης ε,ρνα
λίθος Μεμφίτης ε,ρξη
λίθος μόροχθος ε,ρνβ
λίθος ὀστρακίτης ε,ρξε
λίθος ὀφίτης ε,ρξϐ
λίθος πυρίτης ε,ρμγ
λίθος Σάμιος ε,ρογ
λίθος σάπφειρος ε,ριζ
λίθος σεληνίτης ε,ρνθ
λίθος σμύρις ε,ρξϛ
λίθοι σπόγγων ε,ρξγ

λίθος

λίθος σχιστός ε,ρμε
λίθος Φρύγιος ε,ρμα
λιθόσπερμον γ,ρπη
λινόζωστις δ,ρξα
λίνον β,ρκε
λογχῖτις γ,ρξα,ρξβ
λυγγούριον β,ρ
λύκιον α,ρλδ
λύκοψις δ,κς
λυσιμάχιον δ,γ
λυχνὶς ἀγρία γ,ρμε
λυχνὶς στεφανωματική γ,ριδ
λωτός α,ροα
λωτὸς ἄγριος δ,ριβ
λωτὸς Αἰγύπτιος δ,ριδ
λωτὸς ἥμερος δ,ριε

M

μαγνίτης λίθος ε,ρμη
μαινίδες β,λα
μάκερ α,ρι
μαλαβάθρινον α,ος
μαλάβαθρον α,ιω
ἐκ μαλαβάθρου οἶνος ε,ξζ
μαλάχη β,ρμδ
μανδραγόρας δ,ος
μανδραγορίτης οἶνος ε,πα
μαραθρίτης οἶνος ε,οε
μάραθρον γ,πα
μάρον γ,μθ
μαστιχέλαιον α,να
Μεγαλεῖον α,ξθ
μέλαν ε,ρπγ
μελανθέλαιον α,μς
μελάνθιον γ,ζγ
μελαντηρία ε,ριη
μέλι β,ρα
μέλι Ποντικόν β,ργ
μέλι Σαρδῷον β,ρβ
μελία α,ρη
μελίκρατον ε,ιζ
μελίλωτος γ,μη
μελίμηλα α,ρξα
μελισσόφυλλον γ,ριη
μελιτίτης λίθος ε,ρνα
μελιτίτης οἶνος ε,ιε
Μεμφίτης λίθος ε,ριη
Μενδήσιον α,οβ
μέσπιλον α,ρξθ,ρο
μέταλλα ε,ωδ
μετώπιον α,οα
Μηδικά α,ρξς
μηδική β,ροζ
μήδιον δ,νη
μήκων ἀγρία δ,ξε
μήκων ἀφρώδης δ,ξζ
μήκων ἥμερος δ,ξε
μήκων κερατῖτις δ,ξς
μήκων ῥοιάς δ,ξδ
μῆλα Ἠπειρωτικά α,ρξβ
μῆλα Περσικά α,ρξδ
μηλέα α,ρνθ
Μηλία γῆ ε,ρπ
μήλινον α,νε
μηλόμελι ε,κθ
μῆον α,γ
μίλτος Σινωπική ε,ρια
μίλτος τεκτονική ε,ριβ
μίσυ ε,ριζ
μολύβδαινα ε,ρ
μολυβδοειδὴς λίθος ε,ςη
μόλυβδος κεκαυμένος ε,ζς
μόλυβδος πεπλυμένος ε,ζε
μολύβδου σκωρία ε,ζζ
μορέα α,ρπ
μόροχθος λίθος ε,ρνβ
μύαγρος δ,ριζ
μύακες β,ζ
μυελοί β,ζε
μύες β,οδ
μύκητες δ,πγ
μυογαλῆ β,ογ
μυὸς ὦτα β,ση
μυρίκη α,ρις
μυριόφυλλον δ,ριε
μυῤῥίς δ,ρις
μυρσινέλαιον α,μη
μυρσίνη α,ρνε
μυρσίνη ἀγρία δ,ρμς
μυρσινίτης οἶνος ε,λζ
μυρτίδανον α,ρνς
μυρτίτης οἶνος ε,λς
μύρων σύνθεσις α,νβ
μῶλυ γ,δ

N

νάρδινον μύρον α,ση
νάρδος α,ς
νάρδος Κελτική α,ζ
νάρδος ὀρεινή α,η
ἐκ νάρδου ἀγρίας οἶνος ε,ξθ
ἐκ νάρδου Κελτικῆς οἶνος ε,ξζ
ἐκ νάρδου Συριακῆς οἶνος ε,ξζ
νάρθηξ γ,ζα
νάρκη β,ιζ
ναρκίσσινον α,ξγ
νάρκισσος δ,ρξα
νάσκαφθον α,κβ
νάφθα α,ρα
νεκταρίτης οἶνος ε,ξς
νήριον δ,ωβ
νίτρον ε,ρλ
νίτρου ἀφρός ε,ρλα
νυμφαία γ,ρμη,ρμθ

Ξ

ξάνθιον δ,ρλη
ξιφίον δ,κ
ξυρίς δ,ρβ
ξυστὸς ἰός ε,ζα

O

ὀθόννα β,σιγ
οἰνάνθη γ,ρλε,ε,ε
οἰνάνθινον α,νς
οἰνάνθινος οἶνος ε,λγ
οἰνόμελι ε,ις
οἶνος ἀβροτονίτης ε,ξβ
οἶνος ἀδυνάμος ε,ιγ
οἶνος ἀκορίτης ε,ογ
οἶνος ἀλοσάνθινος ε,ος
οἶνος ἀνήθινος ε,οι
οἶνος ἀπίτης ε,λβ
οἶνος ἀρωματίτης ε,ξδ
οἶνος ἀρκευθιδίτης ε,μς
οἶνος ἀσαρίτης ε,ξη
οἶνος ἀψινθίτης ε,μθ
οἶνος βυνίτης ε,νς
οἶνος γληχωνίτης ε,ξβ
οἶνος δαυκίτης ε,α
οἶνος δικταμνίτης ε,νζ
οἶνος ἐλελισφακίτης ε,οα
οἶνος ἐλλεβορίτης ε,πβ
οἶνος θαλάττιος ε,κζ
οἶνος θυμβρίτης ε,ξ
οἶνος θυμελαίτης ε,οη
οἶνος θυμίτης ε,νθ
οἶνος ἐξ ἴρεως ε,ξε
οἶνος καλαμινθίτης ε,ξβ
οἶνος καστορίτης ε,μα
οἶνος κέδρινος ε,με
οἶνος κεδρίτης ε,μζ
οἶνος κεστρίτης ε,νδ
οἶνος κονυζίτης ε,ξγ
οἶνος κυδωνίτης ε,κη
οἶνος ἐκ μαλαβάθρου ε,ξζ
οἶνος μανδραγορίτης ε,πα
οἶνος μαραθρίτης ε,οε
οἶνος μελιτίτης ε,ιε
οἶνος μυρσινίτης ε,λζ
οἶνος μυρτίτης ε,λς
οἶνος ἐκ νάρδου ἀγρίας ε,ξθ
οἶνος ἐκ νάρδου Κελτικῆς ε,ξζ
οἶνος ἐκ νάρδου Συριακῆς ε,ξζ
οἶνος νεκταρίτης ε,ξς
οἶνος οἰνάνθινος ε,λγ
οἶνος ὀριγανίτης ε,ξα
οἶνος πανακίτης ε,οβ
οἶνος ἐκ πεπέρεως ε,ξε
οἶνος πισσίτης ε,μη
οἶνος πρασίτης ε,νη
οἶνος ῥητινίτης ε,μγ
οἶνος ῥοδίτης ε,λε
οἶνος ῥοΐτης ε,λδ
οἶνος σελινίτης ε,οδ
οἶνος σκαμμωνίτης ε,πγ
οἶνος σκιλλητικός ε,κς
οἶνος ἐκ σμύρνης ε,ξε
οἶνος ἐκ τῆς ἀγρίας σταφυλῆς ε,ιδ
οἶνος στιχαδίτης ε,νβ
οἶνος συκομορίτης ε,μβ
οἶνος τραγοριγανίτης ε,νε
οἶνος στροβιλίτης ε,μδ
οἶνος σχίνινος ε,λη
οἶνος τερμίνθινος ε,λθ
οἶνος ὑσσωπίτης ε,ν
οἶνος φθόριος ἐμβρύων ε,οζ
οἶνος φοινικίτης ε,μ
οἶνος χαμαιδρυΐτης ε,να
οἶνος χαμελαίτης ε,οθ
οἶνος χαμαιπιτύϊνος ε,π
οἴνων διαφορὰ ἐκ τῶν τόπων ε,ε
οἴνων δύναμις ε,ια
οἴνων ποιότης ἐκ τῆς ἡλικίας ε,ζ.
ἐκ τῆς χρόας ε,η. ἐκ τῆς γεύσεως
καὶ τῶν μεμιγμένων ε,θ
οἴσυπος β,πδ
ὀλέσιον δ,ια
ὄλυνθοι α,ρπε

ὄλυρα β,ριγ
ὀμφάκιον ε,ϛ
ὀμφακίτης ε,ιβ
ὀμφακόμελι ε,λα
ὄναγρα δ,ριη
ὀνῖτις ὀριγ. γ,λγ
ὀνοβρυχίς γ,ρο
ὄνοσμα γ,ρμζ
ὄνυξ β,ι
ὄνυχες αἰγῶν β,μϛ
ὄνυχες ὄνων β,μδ
ὀξάλμη ε,κγ
ὄξος ε,κα
ὄξος σκιλλητικόν ε,κε
ὄξος ϛιχαδικόν ε,νγ
ὀξυάκανθα α,ρκβ
ὀξύμελι ε,κβ
ὀρεοσέλινον γ,οϛ
ὀριγανίτης οἶνος ε,ξα
ὀρίγανος γ,λβ
ὅρμινον γ,ρμε
ὀρνιθόγαλον β,ροδ
ὀροβάγχη β,ροβ
ὄροβος β,ρλα
ὀρρὸς γάλακτος β,οϛ
ὄρυζα β,ριζ
ὄρχις γ,ρμα,ρμβ
ὄϛρακα ε,ροη
ὀϛρακίτης λίθος ε,ρξε
ὄσυρις δ,ρμγ
οὖα α,ρογ
οὖρον β,ζθ
ὄφεως γῆρας β,ιθ
ὀφίτης λίθος ε,ρξβ
Π
παγκράτιον β,σβ
παιονία γ,ρνζ
παλίουρος α,ρκα
πάνακες γ,νε
πάνακες Ἀσκληπιοῦ γ,νϛ
πάνακες χειρώνιον γ,νζ
πανακίτης οἶνος ε,οβ
πάπυρος α,ριε
παράλιος τιθύμ. δ,ρξε
παρθένιον γ,ρνε
παρωνυχία δ,νδ
πεντάφυλλον δ,μβ
ἐκ πεπέρεως οἶνος ε,ξε
πέπερι β,ρπθ
πεπλίς δ,ρξθ
πέπλος δ,ρξη
πέπων β,ρξδ
περικλύμενον δ,ιδ
περιϛερεών δ,ξ
περσέα α,ρπζ
πετασίτης δ,ρη
πετροσέλινον γ,οζ
πευκέδανος γ,ζβ
πήγανον γ,νβ
πήγανον ἄγριον γ,νγ
πίσσα ξηρά α,ζζ
πίσσα ὑγρά α,ζδ
πισσέλαιον α,ζε
πίσσης ὑγρᾶς λιγνύς α,ζϛ
πισσίτης οἶνος ε,μη
πιϛάκια α,ροζ
πιττάσφαλτος α,ρ
πιτύα β,πι
πιτυίδες α,πζ
πιτύουσα δ,ρξϛ
πίτυς α,πϛ
πλάτανος α,ρζ
πλατύφυλλος τιθύμ. δ,ρξε
πνεύμων ἀλώπεκος β,μα
πνεύμων θαλάσσιος β,λθ
πνεύμων χοίρειος β,μ
Πνιγῖτις γῆ ε,ροζ
πολεμώνιον δ,η
πόλιον γ,ρκδ
πολύγαλον δ,ρμβ
πολυγόνατον δ,ϛ
πολύγονον ἄρρεν δ,δ
πολύγονον θῆλυ δ,ε
πολύκνημον γ,ρη
πολυπόδιον δ,ρπη
πομφόλυξ ε,πε
πορφύρα β,δ
ποταμογείτων δ,ρα
ποτήριον γ,ιζ
πράσιον γ,ριθ
πρασίτης οἶνος ε,νη
πράσον β,ροθ
πρῖνος α,ρμδ
πρόπολις β,ρϛ
πταρμική β,ρζβ
πτελέα α,ρια
πτέρις δ,ρπϛ
πυκνόκομον δ,ροϛ
πύρεθρον γ,πϛ
πυρίτης λίθος ε,ρμγ
πυροί β,ρζ
Ρ
ῥᾶ γ,β
ῥάμνος α,ριθ
ῥαφανέλαιον α,με
ῥαφανίς β,ρλζ
ῥαφανὶς ἀγρία β,ρλη
ῥητίναι α,ζβ
ῥητινίτης οἶνος ε,μγ
ῥίζα Ἰδαία δ,μδ
ῥίζα Ῥοδία δ,με
ῥόα α,ρνα
ῥόδα α,ρλ
ῥοδίδες α,ρλα
ῥόδινον α,νγ
ῥοδίτης οἶνος ε,λε
ῥοίτης οἶνος ε,λδ
ῥοῦς α,ρμζ
ῥύπος βαλανείων α,λδ
ῥύπος γυμνασίων α,λϛ
ῥύπος ἐκ τῆς παλαίστρας α,λε
Σ
σαγαπηνόν γ,ζε
σάκχαρον β,ρδ
σαλαμάνδρα β,ξζ
Σαμία γῆ ε,ροβ
Σάμιος λίθος ε,ρογ
σαμψύχινον α,νη
σανδαράχη ε,ρκβ
σαπρότης ξύλων α,ριβ
σάπφειρος λίθος ε,ριζ
σάμψυχον γ,μζ
σαρκοκόλλα γ,ζθ
σατύριον γ,ρμγ
σατύριον ἐρυθρόνιον γ,ρμδ
σαῦρα β,ξθ
σεληνίτης λίθος ε,ρνθ
σελινίτης οἶνος ε,οδ
σέλινον γ,οδ
Σελινουσία γῆ ε,ροε
σέρις β,ρξ
σέσελι Αἰθιοπικόν γ,ξα
σέσελι Μασσαλεωτικόν γ,ξ
σέσελι Πελοποννησιακόν γ,ξβ
σηπία β,κγ
σησαμοειδὲς μέγα δ,ριβ
σησαμοειδὲς μικρόν δ,ρνγ
σήσαμον β,ρκα
σήψ β,ο
σιδηρῖτις δ,λγ,λδ,λε
σιδήρου ἰός ε,ζγ
σιδήρου σκωρία ε,ζδ
σίδια α,ρνγ
σίκυς ἄγριος δ,ρνδ
σίκυς ἥμερος β,ρξγ
σίλυβον δ,ρνθ
σίλφη β,λη
σίλφιον γ,ζδ
σιναπέλαιον α,μζ
σίνηπι β,ρπδ
Σινωπικὴ μίλτος ε,ρια
σίον β,ρμδ
σίσαρον β,ρλθ
σισύμβριον β,ρνε,ρνϛ
σίσων γ,ξδ
σκαμμωνίτης οἶνος ε,πγ
σκαμμωνία δ,ροε
σκάνδυξ β,ρξη
σκίγκος β,οα
σκίλλα β,οβ
σκιλλητικὸν ὄξος ε,κε
σκιλλητικὸς οἶνος ε,κϛ
σκολόπενδρα β,ιϛ
σκόλυμος γ,ιϛ
σκόρδιον γ,ρκε
σκορδόπρασον β,ρπγ
σκόροδον β,ρπβ
σκορπιοειδές δ,ρζε
σκόρπιος θαλάσσιος β,ιδ
σκόρπιος χερσαῖος β,ιγ
σκώληξ ἰός ε,ζβ
σκωρία ἀργύρου ε,ρα
σκωρία μολίβδου ε,ζζ
σκωρία σιδήρου ε,ζδ
σμαρίδες β,λ
σμίλαξ β,ροϛ,δ,π
σμίλαξ λεία δ,ρμε
σμίλαξ τραχεῖα δ,ρμδ
σμύρις λίθος ε,ρξϛ
σμύρνα α,οζ
σμύρνα Βοιωτική α,οη
ἐκ σμύρνης οἶνος ε,ξε
σμύρνιον γ,οθ
σόγχος β,ρνθ
σούσινον α,ξβ

σπαργάνιον δ,κα
σπάρτιον δ,ρνη
σπόγγοι ε,ρλη
σπόγγων λίθοι ε,ρξγ
στακτή α,ογ
σταφίς ε,δ
σταφὶς ἀγρία δ,ρνς
σταφυλή ε,ψ
σταφυλῖνος γ,νθ
στάχυς γ,ρκ
στέαρ β,πς
στέαρ βόειον β,πθ
στέαρ πῶς ἀρωματιστέον β,ζα
στέαρ πῶς ἐμψυχίζεται β,ζβ
στέαρ ταύρειον, παρδάλειον, καὶ λεόντειον β,ζ
στέαρ τράγειον, καὶ προβάτειον, καὶ ἐλάφειον β,πη
στέαρ ὕειον καὶ ἄρνειον β,πζ
στέαρ χήνειον καὶ ὀρνίθειον β,ζγ
στεάτων δυνάμεις β,ζδ
στίμμι ε,ζθ
στιχαδικὸν ὄξος ε,νγ
στιχαδίτης οἶνος ε,νβ
στιχάς γ,λα
στοιβή δ,ιβ
στομώματος λεπίς ε,ζ
στρατιώτης δ,ρβ
στρατιώτης χιλιόφυλλος δ,ργ
στροβιλίτης οἶνος ε,μδ
στρόβιλοι α,πη
στρούθιον β,ρζγ
στρύχνον ἁλικάκαβον δ,οβ
στρύχνον μανικόν δ,οδ
στρύχνον ὑπνωτικόν δ,ογ
στρύχνος δ,οα
στυπτηρία ε,ρκγ
στύραξ α,οθ
συκῆ ἀγρία α,ρπδ
συκομορίτης οἶνος ε,μβ
συκόμορον α,ρπα
σῦκον α,ρπγ
σῦκον ἐν Κύπρῳ α,ρπβ
σύμφυτον πετραῖον δ,θ,ι
σφονδύλιον γ,ζ
σχινέλαιον α,ν
σχινίνη ῥητίνη α,ζ
σχίνινος οἶνος ε,λη
σχῖνος α,πθ
σχιστὸς λίθος ε,ρμε
σχοῖνος α,ις,πθ. δ,ν
σῶρυ ε,ριθ

Τ

τεκτονικὴ μίλτος ε,ριβ
τελλῖναι β,η
τερμίνθινος οἶνος ε,λθ
τέρμινθος α,ζα
τέττιγες β,νς
τεύκριον γ,ρια
τεῦτλον β,ρμθ
τέφρα κληματίνη ε,ρλε
τηλέφιον β,σιζ
τήλεως ἄλευρον β,ρκδ
τήλινον α,νζ
τιθύμαλος θῆλυς δ,ρξε
τιθυμάλων ἑπτὰ εἴδη δ,ρξε
τορδύλιον γ,ξγ
τραγάκανθα γ,κγ
τράγιον δ,μθ,ν
τραγοπώγων β,ργ
τραγοριγανίτης οἶνος ε,νε
τραγορίγανος γ,λε
τράγος β,ριε. δ,να
τρίβολος δ,ιε
τρίγλα β,κδ
τριπόλιον δ,ρλε
τρίφυλλον γ,ρκγ
τριχόμανες δ,ρλζ
τρύξ ε,ρλβ
τρυγὼν θαλασσία β,κβ
τυρὸς νεαρός β,οθ
τύφη γ,ρλγ
ὑάκινθος δ,ξγ
ὕδνον β,ροε
ὑδράργυρος ε,ρι
ὑδρόμηλον ε,λ
ὑδροπέπερι β,ρζα
ὕδωρ ε,ιη
ὕδωρ θαλάσσιον ε,ιθ
ὑοσκύαμος δ,ξθ
ὑπερικόν γ,ροα
ὑπήκοον δ,ξη
ὑποκιστίς α,ρκζ
ὕσσωπος γ,λ

Φ

φακός β,ρκθ
φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων δ,πη
φαλάγγιον γ,ρκβ
φάλαρις γ,ριθ
φασίολος β,ρλ
φηγός α,ρμδ
φθόριος ἐμβρύων οἶνος ε,οζ
φιλλυρέα α,ρκε
φίνις β,νη
φλόμος δ,ρδ
φοίνικες Θηβαϊκαί α,ρμθ
φοινικίτης οἶνος ε,μ
φοίνιξ α,ρμη, δ,μγ
φοίνιξ ἐλάτη α,ρν
φοῦ α,ι
Φρύγιος λίθος ε,ρμα
φῦκος θαλάσσιον δ,ρ
φυλλῖτις γ,ρκα
φύλλον γ,ρμ
φύτευμα δ,ρλ

Χ

χαλβάνη γ,ζζ
χάλκανθον ε,ριδ
χαλκῖτις ε,ριε
χαλκὸς κεκαυμένος ε,πζ
χαλκοῦ ἄνθος ε,πη
χαμαιάκτη δ,ροε
χαμαιδάφνη δ,ρμθ
χαμαιδρυΐτης οἶνος ε,να
χαμαίδρυς γ,ριβ
χαμαικισσος δ,ρκς
χαμελαΐτης οἶνος ε,οθ
χαμαιλεύκη δ,ρκζ
χαμαιπιτυΐνος οἶνος ε,π
χαμαιλέων λευκός γ,ι
χαμαιλέων μέλας γ,ια
χαμαιπίτυς γ,ροε,ρος
χαμαισύκη δ,ρο
χαμελαία δ,ροβ
χελιδόνιον β,σια
χελιδόνιον μικρόν β,σιβ
χελιδών β,ξ
χῆμαι β,θ
Χία γῆ ε,ροδ
χολή β,ζς
χόνδρος β,ριη
χρυσάνθεμον δ,νη
χρυσόγονον δ,νς
χρυσοκόλλα ε,ρδ
χρυσοκόμη δ,νε

Ψ

ψευδοβούνιον δ,ρκε
ψευδοδίκταμνον γ,λη
ψιμμίθιον ε,ργ
ψύλλιον δ,ο
ψωρικόν ε,ρις

Ω

ὠκίμινον α,νθ
ὠκιμοειδές δ,κη
ὤκιμον β,ροα
ὠμοτάριχος β,λγ
ᾠὸν β,νδ
ᾠοῦ λευκόν β,νε
ὤχρα ε,ρη

INDEX EORVM QVAE LIBRIS V. *de materia Medica continentur. Prior numerus librum, poſterior caput indicat.*

Abiga 3,175,176
Abortiuum vinum 5,77
Abrotonini confectio 1,60
ex Abrotono vinum 5,62
Abrotonum 3,29
Abſinthites vinum 5,49
Abſinthium 3,26
Abſinthium marinum 3,27
Abſinthium Santonicũ 3,28
Acacalis 1,118
Acacia 1,133
Acantha 3,19
Acantha ſylueſtris 3,20
Acanthium 3,18
Acetum 5,21
Acetum ſcillinum 5,25
Acetum ſtœchadites 5,53
Achillea 4,36
Acinus 3,50
Aconitum 4,77,78
Acorites vinum 5,73
Acorum 1,2
Adarces 5,137
Adeps 2,86
Adeps anſerinus & gallinaceus 2,93
Adeps quomodo ſampſuchi odore imbuatur 2,92
Adeps ſuillus & vrſinus 2,87
Adeps taurinus, pantherinus, ac leoninus 2,90
Adiantum 4,136
Adipum vis 2,94
Ægilops 4,139
Æris flos 5,88
Æris ſquama 5,89
Ærugo raſilis 5,91
Ærugo ſcolecia 5,92
Æs vſtum 5,87
Æthiopis 4,105
Aëtites lapis 5,161
Agallochum 1,21
Agaricum 3,1
Ageratum 4,59
Alabaſtrites lapis 5,153
Alcea 3,164
Alcyonium 5,136
Alga 4,100
Aliſma 3,169
Allium 2,182
Aloë 3,25
Alſine 4,87
Althæa 3,163
Alumen 5,123
Alypum 4,180
Alyſſon 3,105
Amaracinum 1,68
Ambroſia 3,129
Amiantus lapis 5,156
Ammi 3,70
Amomum 1,14
Ampelitis terra 5,181
Ampeloprason 2,180
Amurca 1,134
Amygdalæ 1,176
Amylum 2,123
Anagallis 2,209
Anagyris 3,167
Anchuſa 4,23,24,25
Androſaces 3,150
Androſæmon 3,173
Anemone 2,207
Anethini compoſitio 1,61
Anethinum vinum 5,75
Anethum 3,67
Anguium ſenecta 2,19
Aniſum 3,65
Anonis 3,21
Anthemis 3,154
Anthyllis 3,153
Antipathes 5,140
Antirrhinon 4,133
Antiſpoda 5,86
Aparine 3,104
Aphaca 2,178
Apiaſtrum 3,118
Apios 4,177
Apite vinum 5,32
Apium 3,74
Apium paluſtre 3,75
Apocynon 4,81
Apollinaris herba 4,69
Aquæ 5,18
Aqua marina 5,19
Aqua mulſa 5,17
Arabicus lapis 5,149
Araneus 2,68
Arbutus 1,175
Arcion 4,107
Arction 4,106
Arena 5,167
Argemone 2,208
Argenti ſcoria 5,101
Argenti ſpuma 5,102
Argentum viuum 5,110
Ariſarum 2,198
Ariſtolochia Clematitis 3,6
Ariſtolochia longa 3,5
Ariſtolochia rotunda 3,4
Armeniaca 1,165
Armenium 5,105
Aromatites vinum 5,64
Aron 2,197
Arſenicum 5,121
Artemiſia 3,127
Artemiſia tenuifolia 3,128
Arundo 1,114
Aſarites vinum 5,68
Aſarum 1,9
Aſclepias 3,106
Aſcyron 3,172
Aſius lapis 5,142
Aſpalathus 1,19
Aſparagus 2,152
Aſphodelus 2,199
Aſplenon 3,151
Aſter Atticus 4,120
Aſtragalus 4,62
Athera 2,114
Atractylis 3,107
Atramentum librarium 5,183
Atramẽtum metallicum 5,118
Atramentum ſutorium 5,114
Atriplex 2,145
Auena 2,116
Auricula muris 2,214
Auripigmentum 5,121

B

Baccharis 3,51
Balauſtium 1,154
Ballote 3,117
Balſamum 1,18
Barbula hirci 2,173
Bdellium 1,80
Beta 2,149
Beta ſylueſtris 4,16
Bitumen 1,99
Blatta 2,38
Blitum 2,143
Botrys 3,130

Braſſica

Braſſica 2,146
Braſſica marina 2,148
Braſſica ſylueſtris 2,147
Britannica 4,2
Bromus 4,140
Buccina 2,5
Bugloſſum 4,128
Bulbus eſculentus 2,200
Bulbus vomitorius 2,201
Bunias 2,136
Bunites vinum 5,56
Bunium 4,124
Buphthalmum 3,156
Bupreſtis 2,66
Butyrum, & eius fuligo 2,81

C

Cacalia 4,123
Cachry 3,88
Cadmia 5,84
Cæpa 2,181
Cæruleum 5,106
Calamintha 3,43
è Calamintha vinum 5,62
Calamus odoratus 1,17
Calx viua 5,133
Cancri 2,12[illegible]
Cancamum 1,2[illegible]
Cannabis ſatiua 3,165
Cannabis ſylueſtris 3,166
Cantharides 2,65
Capnos 4,110
Capparis 2,204
Cardamomum 1,5
Carduus 3,16
Caries lignorum 1,112
Carum 3,66
Caſeus recens 2,79
Caſſia 1,12
Caſtaneæ 1,145
Caſtorium 2,26
Catanance 4,134
Catorchites vinum 5,41
Caucalis 2,169
Cedrinum vinum 5,45
Cedrites vinum 5,47
Cedrus 1,105
Centaurium maius 3,8
Centaurium minus 3,9
Cepæa 3,168
Cera 2,105
Ceraſia 1,157
Cerebrum gallinarum 2,53
Ceruſſa 5,103
Ceſtrites vinum 5,54
Chalcitis 5,115
Chamæ 2,9
Chamæacte 4,175
Chamæciſſus 4,126
Camædaphne 4,149
Chamædryites vinum 5,51
Chamæleon albus 3,10
Chamæleon niger 3,11
Chamæpeuce 4,127
Chamæpityinũ vinũm 5,80
Chamæpitys 3,175
Chamæſyce 4,170
Chamelæa 4,172
Chamelaites vinum 5,79
Chelidonia 2,211
Chelidonia minor 2,212
Chia terra 5,174
Chondros 2,118
Chryſanthemon 4,58
Chryſocolla 5,104
Chryſocome 4,55
Chryſogonon 4,56
Cicadæ 2,56
Cicer 2,126
Cicuta 4,79
Cimices 2,36
Cimolia terra 5,176
Cinis ſarmentitius 5,135
Cinnabari 5,109
Cinnamomum 1,13
Cinnamominum oleum 1, 74
Cionia 2,6
Circæa 3,134
Cirſium 4,119
Ciſtus 1,126
Clematis 4,7
Clematitis 4,182
Clinopodium 3,109
Clymenon 4,13
Cnicus 4,190
Coagulum 2,85
Coccum tinctile 4,48
Cochlea 2,11
Colchicum 4,84
Colocynthis 4,178
Colymbades oliuæ 1,139
Condrylla 2,161
Conyza 3,136
è Conyza vinum 5,63
Corallium 5,139
Coriandrum 3,71
Coris 3,174
Cornu cerui 2,63
Cornus 1,172
Cos 5,168
Coronopus 2,158
Coſtus 1,15
Cotonea 1,160
Cratæogonum 3,139
Crimnon 2,112
Crithmon 2,157
Crocini confectio 1,64
Crocodilium 3,12
Crocomagma 1,26
Crocum 1,25
Cucumis ſatiuus 2,163
Cucumis ſylueſtris 4,154
Cucurbita 2,162
Cuminum ſatiuum 3,68
Cuminum ſylueſtre 3,69
Cupreſſus 1,102
Curmi 2,110
Cyanus 5,106
Cyclaminus 2,194,195
Cydonites vinum 5,28
Cynocrambe 4,192
Cypariſſias tithym. 4,165
Cyperus 1,4
Cyphi 1,24
Cyprini ſpiſſamẽtum ac præparatio 1,65
Cyprus 1,124
Cytini 1,152
Cytiſus 4,113

D

Daphnoides 4,148
Daucites vinum 5,70
Daucus 3,83
Delphinium 3,84,85
Dendroides 4,165
Dictamnites vinum 5,57
Dictamnum 3,37
Dictamnum Creticum 3,39
Diphryges 5,120
Dipſacus 3,13
Dorycnion 4,75
Draba 2,187
Draco marinus 2,15
Dracunculus ſiue Dracontiũ 2,196
Dryopteris 4,189

E

Ebenus 1,129
Ebur 2,61
Echinus marinus 2,1
Echinus terreſtris 2,2
Echion 4,27
Elæomeli 1,37
Elaphoboſcon 3,80
Elaterium 4,155
Elatine 4,40
Elatini confectio 1,54
Elichryſon 4,57
Elleborites vinum 5,82
Empetrum 4,181
Ephemerum 4,85
Epimedium 4,19
Epipactis 4,109
Epithymum 4,179
Equiſetum 4,46,47
Eretria terra 5,171
Erica 1,117
Erinus 4,29
Eruca 2,170
Erucæ 2,64
Eruum 2,131
Eryngium 3,24
Eryſimon 2,188
Eupatorium 4,41
Euphorbium 3,96

F

Faba Ægyptia 2,128
Faba Græca 2,127
Fabrilis rubrica 5,112
Fæx 5,132
Fagus 1,144
Fel 2,96
Ferri recremẽtum ſeu ſcoria 5,94
Ferrugo 5,93

Ferula

Ferula 3,91
Feſtuca 4,139
Fibri teſtes 2,26
Fici 1,183
Ficus Cypria 1,182
Ficus ſylueſtris 1,184
Filicula 4,188
Filix 4,186
Filix fœmina 4,187
Fimus 2,98
Flos æris 5,88
Flos ſalis 5,129
Fœniculus 3,81
Fœnigræci farina 2,124
Fornacum terra 5,179
Fraxinus 1,108
Fucus marinus 4,100
Fuligo ex myrrha, reſina & ſtyrace 1,85
Fuligo pictoria 5,182
Fumaria 4,110
Fungi 4,83

G

Gagates lapis 5,146
Galactites lapis 5,150
Galbanum 5,97
Galerita 2,59
Galiopſis 4,95
Galla 1,146
Gallinæ 2,52
Gallium 4,96
Garum 2,34
Genitale cerui maſculi 2,43
Gentiana 3,3
Geodes lapis 5,169
Geranium 3,131
Gingidium 2,167
Gith 3,93
Glandes 1,145
Glaſtus 2,215
Glaucium 3,100
Glaux 4,141
Gleucini compoſitio 1,67
Glutinum 3,101
Glycyrrhiza 3,7
Gnaphalium 3,132
Gobius 2,32
Gramen 4,30
Gramen arundinaceum 4,31
Gramen Parnaſſium 4,32
Groſſi 1,185
Gypſum 5,134

H

Hæmatites lapis 5,144
Halimus 1,120
Hammoniacum 3,98
Haſtula regia 2,199
Hedera 2,210
Hedera humi repens 4,126
Hedychroon 170
Hedyſarum 3,146
Helenium 1,27
Helenium Ægyptium 1,28
Heleoſelinum 3,75
Helioſcopius tith. 4,165
Heliotropium magnũ 4,193
Heliotropium paruum 4,194
Helleborum album 4,150
Helleborum nigrum 4,151
Helxine 4,39,86
Hemerocallis 3,137
Hemionitis 3,152
Hepar aſininum 2,42
Hierabotane 4,61
Hieracium magnum 3,72
Hieracium paruum 3,73
Hippaco 2,80
Hippocampus 2,3
Hippolapathum 2,141
Hippomarathrum 3,82
Hippophaës 4,162
Hippophæſton 4,163
Hippopotami teſticulus 2,25
Hippoſelinum 3,78
Hirundo 2,60
Holoſtium 4,11
Hordeum 2,108
Horminum 3,145
Hyacynthus 4,63
Hydrargyrum 5,110
Hydromelon 5,50
Hydropiper 2,191
Hyoſcyamus 4,69
Hypecoon 4,68
Hypericum 3,171
Hypociſtis 1,127
Hypogloſſon 4,132
Hyſſopites vinum 5,50
Hyſſopus 3,30

I

Iaſpis 5,160
Iberis 1,188
Ichthyocolla 3,102
Iecur aprinum 2,49
Iecur canis rabidi 2,49
Iecur caprinum 2,47
Iecur mergi 2,50
Ilex 1,144
Indicum 5,107
Irini ſpiſſamentum 1,66
ex Iride vinum 5,65
Irio 2,188
Iris 1,1
Iſatis ſatiua 2,215
Iſatis ſylueſtris 2,216
Iudaicus lapis 5,155
Iuncus 4,52
Iuncus odoratus 1,16
Iuniperinum vinum 5,46
Iuniperus 1,103
Iuſculum recentium piſcium 2,35

L

Labruſca 5,2
Lac 2,75
Lac muliebre 2,78
Lac ſchiſtum 2,77
Lacerta 2,69
Lacryma oleæ Æthiopicæ 1,141
Lactariæ herbæ 4,165
Lactuca ſatiua 2,165
Lactuca ſylueſtris 2,166
Ladanum 1,128
Lagopus 4,17
Lampſana 2,142
Lanæ 2,82
Lanæ vſtæ 2,83
Lapathum 2,140
Lapides ſpongiarum 5,163
Lapis aëtites 5,161
Lapis alabaſtrites 5,153
Lapis amiantus 5,156
Lapis Arabicus 5,149
Lapis Aſius 5,142
Lapis Gagates 5,146
Lapis galactites 5,150
Lapis geodes 5,169
Lapis hæmatites 5,144
Lapis iaſpis 5,160
Lapis Iudaicus 5,155
Lapis magnes 5,148
Lapis Melitites 5,151
Lapis Memphites 5,158
Lapis morochthus 5,152
Lapis ophites 5,162
Lapis oſtracites 5,165
Lapis Phrygius 5,141
Lapis pyrites 5,143
Lapis Samius 5,173
Lapis ſapphirus 5,157
Lapis ſciſſilis 5,145
Lapis ſelenites 5,159
Lapis ſmyris 5,166
Lapis Thracius 5,147
Lapis thyites 5,154
Lathyris 4,167
Laurus 1,106
Laurus Alexandrina 4,147
Lemnia terra 5,113
Lens 2,129
Lenticula paluſtris 4,88
Lentiſcinum vinum 5,38
Lentiſcus 1,89
Leontopetalum 3,110
Leontopodion 4,131
Lepidium 2,205
Lepus marinus 2,20
Lepus terreſtris 2,21
Leucacantha 3,22
Leucas 3,113
Leucoïon 3,138
Libanotis 3,87
Libanotis coronaria 3,89
Lichen 4,53
Lichenes equorum 2,45
Liguſticum 3,58
Lilium 3,116
Linum 2,125
Limonium 4,36
Linozoſtis 4,191
Lithocolla 5,164
Lithoſpermon 3,158
Lixiuium ficus 1,186
Locuſtæ 2,57

Lolium

Lolium 2,121
Lonchitis 3,161,162
Lotus 1,171
Lotus Ægyptia 4,114
Lotus ſatiua 4,111
Lotus ſylueſtris 4,112
Lupinus 2,132
Lupinus ſylueſtris 2,133
Lychnis coronaria 3,114
Lychnis ſylueſtris 3,115
Lycium 1,132
Lycopſis 4,26
Lyncurium 2,100
Lyſimachia 4,3

M

Macer 1,110
Mænæ 2,31
Magnes 5,148
Mala Epirotica 1,162
Mala Perſica 1,164
Mala ſylueſtria 1,163
Malabathrinum oleum 1,76
è Malabathro vinum 5,67
Malabathrum 1,11
Malicorium 1,153
Malua 2,144
Malum Punicum 1,151
Malus 1,159
Mandragora 4,76
Mandragorites vinum 5,81
Marathrites vinum 5,75
Marrubium 3,119
Marum 3,49
Medica 2,177
Medica mala 1,166
Medium 4,18
Medullæ 2,95
Megalium 1,69
Mel 2,161
Mel Ponticum 2,103
Mel Sardoum 2,102
Melanteria 5,118
Melanthium 3,93
Melia terra 5,180
Melilotus 3,48
Melimela 1,161
Melini compoſitio 1,55
Melitites lapis 5,151
Melitites vinum 5,15
Melomeli 5,29
Memphites lapis 5,158
Mendeſium 1,72
Menta ſatiua 3,41
Menta ſylueſtris 3,42
Mercurialis 4,191
Meſpilus 1,169,170
Metalla 5,84
Metallicum atramentũ 5,118
Metopium 1,71
Meum 1,3
Milium 2,119
Millefolium 4,115
Millepedæ 2,37
Miſy 5,117
Molibdæna 5,100
Moly 3,54
Morochthus lapis 5,152
Mullus 2,24
Mulſum 5,16
Mures 2,74
Muria 5,128
Mus araneus 2,73
Muſculi 2,27
Muſcus 1,20
Muſcus marinus 4,99
Muſtela domeſtica 2,27
Myagros 4,117
Myoſotis 2,214
Myrica 1,116
Myriophyllon 4,115
Myrrha 1,77
Myrrha Bœotica 1,78
è Myrrha vinum 5,65
Myrrhis 4,116
Myrſinites vinum 5,37
Myrteum vinum 5,36
Myrtidanum 1,156
Myrtus 1,155
Myrtus ſylueſtris 4,146
Mytuli 2,7

N

Naphtha 1,101
Narciſſinum 1,63
Narciſſus 4,161
Nardinum vnguentum 1,75
è Nardo Celtica vinum 5,67
è Nardo ſylueſtri vinum 5,69
è Nardo Syriaca vinum 5,67
Nardus 1,6
Nardus Celtica 1,7
Nardus montana 1,8
Naſcaphthum 1,22
Naſturtium 2,185
Nectarites vinum 5,66
Nerion 4,8
Nitri ſpuma 5,131
Nitrum 5,130
Nuces auellanæ 1,179
Nuces iuglandes 1,178
Nymphæa 3,148,149

O

Ochra 5,108
Ocimaſtron 4,28
Ocimini præparatio 1,59
Ocimoides 4,28
Ocimum 2,171
Oenagra 4,118
Oenanthe 3,135.5,5
Oenanthini confectio 1,56
Oenanthinum vinum 5,33
Oeſypus 2,84
Olea 1,138
Oleæ ſylueſtris oleum 1,140
Oleaſter 1,137
Oleum amygdalinum 1,39
Oleum balaninum 1,40
Oleum candidum 1,32
Oleum caryinum 1,41
Oleum cicinum 1,38
Oleum cnicinum 1,44
Oleum commune 1,30
Oleum Gnidicum 1,43
Oleum hyoſcyaminum 1,42
Oleum laurinum 1,49
Oleum lentiſcinum 1,50
Oleum maſtichinum 1,51
Oleum melanthinum 1,46
Oleum myrtinum 1,48
Oleum omphacinum 1,29
Oleum rhaphaninum 1,45
Oleum ſeſaminum 1,41
Oleum Sicyonium 1,33
Oleum ſinapinum 1,47
Oleum ſylueſtris oliuæ 1,31
Oleum terebinthinum 1,50
Olyra 2,113
Omotarichos 2,33
Omphacites vinum 5,12
Omphacium 5,6
Omphacomeli 5,31
Onitis 3,33
Onobrychis 3,170
Onoſma 3,147
Onyx 2,10
Ophites lapis 5,162
Orchis 3,141,142
Oreoſelinon 3,76
Origanites vinum 5,61
Origanum 3,32
Origanum ſylueſtre 3,34
Ornithogalon 2,174
Orobanche 2,172
Oryza 2,117
Oſyris 4,143
Oſſifragus 2,58
Oſtracites lapis 5,165
Othonna 2,213
Oui candidum 2,55
Ouum 2,54
Oxalme 5,23
Oxymeli 5,22

P

Pæonia 3,157
Paliurus 1,121
Palma 1,148
Palmæ elate 1,150
Palmæ Thebaicæ 1,149
Palmeum vinum 5,40
Panaces 3,55
Panaces Aſclepij 3,56
Panaces Chironium 3,57
Panacites vinum 5,71
Pancratium 2,203
Panicum 2,120
Papauer cornutum 4,66
Papauer erraticum 4,64
Papauer ſatiuum 4,65
Papauer ſpumeum 4,67
Papauer ſylueſtre 4,65
Papyrus 1,115
Paralius 4,165
Paronychia 4,54
Parthenium 3,155
Paſtinaca 3,59
Paſtinaca marina 2,22

Pedic

Pedicularis herba 4,156
Peplis. 4,169
Peplos 4,168
Pepo 2,164
Periclymenon 4,14
Periſtereon 4,60
Perſea 1,187
Perſonata 4,107
Petaſites 4,108
Petroſelinum 3,77
Peucedanum 3,92
Phalangium 3,122
Phalaris 3,159
Phaſiolus 2,130
Phillyrea 1,125
Phœnicea herba 4,43
Phrygius lapis 5,141
Phthorium vinum 5,77
Phu 1,10
Phyllitis 3,121
Phyllon 3,140
Phyteuma 4,130
Picatum vinum 5,48
Picinum oleum 1,95
Picis liquidæ fuligo 1,96
Pingue aromatibus vt imbuatur 2,91
Pinus 1,86 Piper 2,189
è Pipere vinum 5,65
Piſſaſphaltum 1,100
Piſtacia 1,177
Pityides 1,87
Pityuſa 4,166
Pix liquida 1,94
Pix ſpiſſa, ſiue arida 1,97
Plantago 2,153
Platanus 1,107
Platyphyllos tithym. 4,165
Plumbago 5,100
Plumbarius lapis 5,98
Plumbi lotura 5,95
Plumbi ſcoria 5,97
Plumbum vſtum 5,96
Pnigitis terra 5,177
Polemonia 4,8
Polium 3,124
Polycnemon 3,108
Polygala 4,142
Plygonatum 4,6
Polygonon fœmina 4,5
Polygonon mas 4,4
Polypodium 4,188
Pompholyx 5,85
Populus alba 1,109
Populus nigra 1,113
Porrum 2,179
Portulaca 2,150
Portulaca ſylueſtris 2,151
Potamogeton 4,101
Poterium 3,17
Praſites vinum 5,58
Propolis 2,106
Prunus 1,174
Pſeudobunium 4,125
Pſeudodictamnum 3,38
Pſoricum 5,116
Pſyllium 4,70
Ptarmica 2,192
è Pulegio vinum 5,62
Pulegium 3,36
Pulmo marinus 2,39
Pulmo ſuillus 2,40
Pulmo vulpinus 2,41
Pumex 5,125
Purpura 2,4
Pycnocomon 4,176
Pyrethrum 3,86
Pyrites lapis 5,143
Pyrum 1,167
Pyrum ſylueſtre 1,168
Q
Quercus 1,142
Quinquefolium 4,42
R
Radicula 2,137,193
Radicula ſylueſtris 2,138
Radix Idęa 4,44
Radix Rhodia 4,45
Ranæ 2,28
Ranunculus 2,206
Rapum 2,134
Rapum ſylueſtre 2,135
Raſilis ærugo 5,91
Recrementum ferri 5,94
Reſina lentiſcina 1,90
Reſinæ variæ 1,92
Reſinæ vrendæ modus, eiúsque fuligo 1,93
Reſinatum vinum 5,43
Rha 3,2
Rhamnus 1,119
Rhaphanus 2,137
Rhodites vinum 5,35
Rhoites vinum 5,34
Rhus 1,147
Ricinus 4,164
Roſa 1,130
Roſacei præparatio 1,53
Roſei paſtilli 1,131
Rubia 3,160
Rubigo ferri 5,93
Rubrica fabrilis 5,112
Rubrica Sinopica 5,111
Rubus canis 1,123
Rubus 4,37
Rubus Idæus 4,38
Rumex 2,146
Ruſcus 4,146
Ruta 3,52
Ruta ſylueſtris 3,53
S
Sabina 1,104
Saccharum 2,104
Sagapenum 3,95
Sal 5,126
è Salis flore vinum 5,76
Salis flos 5,129
Salis ſpuma 5,127
Salamandra 2,67
Saliuaris herba 3,86
Salix 1,136
Salſugo 5,128
Saluia 3,40
è Saluia vinum 5,71
Sambucus 4,174
Sambucus humilis 4,175
Samia terra 5,172
Samius lapis 5,173
Sampſuchini cōpoſitio 1,58
Sampſuchum 3,47
Sandaracha 5,122
Sanguis 2,97
Sapphirus lapis 5,157
Sarcocolla 3,99
Sarmentitius cinis 5,135
Satyrium 3,143
Satyrium erythroniū 3,144
Scammonia 4,171
Scammonites vinum 5,83
Scandix 2,168
Schiſtus 5,145
Scilla 2,202
Scillinum acetum 5,25
Scillinum vinum 5,26
Scincus 2,71
Sciſſilis lapis 5,145
Scolecia ærugo 5,92
Scolopendra 2,16
Scolymus 3,6
Scordium 3,125
Scoria argenti 5,101
Scoria ferri 5,94
Scoria plumbi 5,97
Scordopraſon 2,183
Scorpio terreſtris 2,13
Scorpioides 4,195
Scorpius marinus 2,14
Selenites lapis 5,159
Selinites vinum 5,74
Selinuſia terra 5,175
Semperuiuum magnū 4,89
Semperuiuum paruum 4,90
Semperuiuum tertium 4,91
Senecio 4,97
Sepia 2,23
Seps 2,70
Seris 2,160
Serpyllum 3,46
Sertula Campana 3,48
Serum lactis 2,76
Seſamoides magnum 4,152
Seſamoides paruum 4,153
Seſamum 2,121
Seſeli Æthiopicum 3,61
Seſeli Maſſilienſe 3,60
Seſeli Peloponnenſe 3,62
Seuum bubulum 2,89
Seuum hircinū, ouillum, & ceruinum 2,88
Sideritis 4.33,34,35
Siliquæ 1,158
Silphium 3,94
Silurus 2,29
Silybum 4,159
Sinapi 2,184

Sino

Sinopica rubrica 5,111
Siſer 2,139
Siſon 3,64
Siſymbrium 2,155,156
Sium 2,154
Smaris 2,30
Smilax aſpera 4,44
Smilax hortenſis 2,176
Smilax læuis 4,145
Smyris 5,166
Smyrnium 3,79
Solanum halicacabum 4,72
Solanum hortenſe 4,71
Solanum manicum, ſiue furiale 4,74
Solanum ſomnificum 4,73
Solaris herba maior 4,193
Soleæ veteres 2,51
Sonchus 2,159
Sorba 1,173 Sory 5,119
Sparganium 4,21
Spartium 4,158
Sphondylium 3,90
Spina acuta 1,122
Spina alba 3,14
Spina Arabica 3,15
Spodi ſuccedanea 5,86
Spongiæ 5,1,8
Spongiarum lapides 5,163
Spuma argenti 5,102
Spuma maris arida 5,127
Spuma nitri 5,131
Spuma ſalis 5,127
Squama æris 5,89
Squama Stomomatis 5,90
Stacte 1,73
Stachys 3,120
Staphiſagria 4,156
Stibium 5,99
Stœbe 4,12
Stœchadites acetum 5,53
Stœchadites vinum 5,52
Stœchas 3,31
Stomomatis ſquama 5,90
Stratiotes 4,102
Stratiotes millefolius 4,103
Strigmenta à balneis 1,34
Strigmenta gymnaſiorũ 1,36
Strigmenta palæſtrica 1,35
Strobili 1,88
Strobilites vinum 5,44
Struthium 2,193
Styrax 1,79
Sulphur 5,124
Suſini compoſitio 1,62
Sutorium atramentum 5,114
è Sycomoris vinum 5,42
Sycomorus 1,181
Symphytum petræũ 4,9,10

T

Talus ſuillus 2,62
Tamarix 1,116
Taxus 4,80
Telephium 2,117
Telini compoſitio 1,57
Tellinæ 2,8
Terebinthinum vinum 5,39
Terebinthus 1,91
Terra 5,170
Terra ampelitis 5,181
Terra Chia 5,174
Terra Cimolia 5,176
Terra Eretria 5,171
Terra fornacum 5,179
Terra Lemnia 5,113
Terra Melia 5,180
Terra Pnigitis 5,177
Terra Samia 5,172
Terra Selinuſia 3,175
Teſtæ 5,178
Teſticulus 3,141,142
Teucrium 3,111
Thalaſſomeli 5,20
Thalietrum 4,98
Thapſia 4,157
Thelypteris 4,187
Thlaſpi 2,186
Thracius lapis 5,147
Thuris cortex 1,82
Thuris fuligo 1,84
Thuris manna 1,83
Thus 1,81
Thyites lapis 5,154
Thymbra 3,45
Thymbrites vinum 5,60
Thymelæa 4,173
Thymelaïtes vinum 5,78
Thymites vinum 5,50
Thymoxalme 5,24
Thymum 3,44
Tithymali 4,165
Tithymalus fœmina 4,165
Tordylium 3,63
Torpedo 2,17
Tragacantha 3,23
Tragium 4,49,50
Tragoriganites vinum 5,55
Tragoriganum 3,35
Tragos 2,115 Tragus 4,51
Tribulus 4,15
Trichomanes 4,137
Trifolium 3,123
Tripolium 4,135
Triſſago 3,112
Triticum 2,107
Tuber 2,175
Tuſſilago 3,126
Typha 3,133

V

Veratrum album 4,150
Veratrum nigrum 4,151
Verbaſcum 4,104
Verbenaca recta 4,60
Verbenaca ſupina 4,61
Vermes terreni 2,72
Vettonica 4,1
Vini natura pro ætatis ratione 5, coloris 5,8. pro ſaporum, eorumq; quæ illi miſcentur, differẽtia 5,9. pro locorũ differẽtia 5,10. pro vini generum facultate 5,11
Vinum abortiuum 5,77
Vinum ex abrotono 5,62
Vinum abſinthites 5,49
Vinum acorites 5,73
Vinum adynamum 5,13
Vinum anethinum 5,75
Vinum apite 5,32
Vinũ aqua marina factũ 5,27
Vinum aromatites 5,64
Vinum aſarites 5,68
Vinum è betonica 5,54
Vinum bunites 5,56
Vinum è calamintha 5,62
Vinum catorchites 5,41
Vinum cedrinum 5,45
Vinum cedrites 5,47
Vinum chamædryites 5,51
Vinum chamæpityinum 5,80
Vinum chamelaites 5,9
Vinum conyzites 5,63
Vinum cydonites 5,28
Vinum daucites 5,70
Vinum dictamnites 5,57
Vinum elleborites 5,82
Vinum hyſſopites 5,50
Vinum ex iride 5,65
Vinum iuniperinum 5,46
Vinũ è labruſca expreſsũ 5,14
Vinum è malabathro 5,67
Vinum lentiſcinum 5,38
Vinum mandragorites 5,81
Vinum marathrites 5,75
Vinum melitites 5,15
Vinum ex myrrha 5,65
Vinum myrſinites 5,37
Vinum myrteum 5,36
Vinum è nardo Celtica 5,67
Vinum è nardo ſylueſtri 5,69
Vinum è nardo Syriaca 5,67
Vinum nectarites 5,66
Vinum œnanthinum 5,33
Vinum origanites 5,61
Vinum palmeum 5,39,40
Vinum panacites 5,72
Vinum phthorium 5,77
Vinum picatum 5,48
Vinum è pipere 5,65
Vinum praſites 5,58
Vinum è pulegio 5,62
Vinum reſinatum 5,43
Vinum rhodites 5,35
Vinum rhoites 5,34
Vinum è ſalis flore 5,76
Vinum è ſaluia 5,71
Vinum ſcammonites 5,83
Vinum ſcillinum 5,26
Vinum ſecundarium 5,13
Vinum ſelinites 5,74
Vinum ſtœchadites 5,52
Vinum ſtrobilites 5,44
Vinum è ſycomoris 5,42
Vinum terebinthinum 5,39
Vinum thymbrites 5,60

Vinum thymelaites 5,78
Vinum thymites 5,59
Vinum tragoriganites 5,55
Viola alba 3,138
Viola nigra ſeu purpurea 4,122
Vipera 2,18
Viſcus 3,103
Vitex 1,135
Vitis alba 4,184
Vitis nigra 4,185
Vitis ſylueſtris 4,183.5,2
Vitis vinifera 5,1
Vlmus 1,111
Vmbilicus Veneris 4,92,93
Vnguentorum compoſitio 1,52
Vnguis 2,10
Vngulę aſinorum 2,44
Vngulæ caprinæ 2,46
Vrina 2,99
Vrtica 4,94
Vua 5,3
Vua paſſa 5,4

X

Xanthium 4,138
Xiphion 4,20
Xyris 4,22

Z

Zea 2,111
Zingiber 2,190
Zopiſſa 1,98
Zythum 2,109

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΛΕΞΙφαρμάκοις περιεχομένων κεφαλαίων.

ELENCHVS CAPITVM QVAE IN Alexipharmacis continentur.

Τὸ προοίμιον.		*Præfatio.*	
Περὶ κανθαρίδων.	κεφ. α	*De Cantharidibus.*	C. I.
περὶ πιτυοκάμπης.	κεφ. β	*De Pinorum eruca.*	C. II.
περὶ βουπρήστεως.	κεφ. γ	*De Bupreſte.*	C. III.
περὶ σαλαμάνδρας.	κεφ. δ	*De Salamandra.*	C. IIII.
περὶ ἐφημέρου.	κεφ. ε	*De Ephemero.*	C. V.
περὶ δορυκνίου.	κεφ. ϛ	*De Dorycnio.*	C. VI.
περὶ ἀκονίτου.	κεφ. ζ	*De Aconito.*	C. VII.
περὶ τοῦ ἐν Ἡρακλείᾳ μέλιτος.	κεφ. η	*De melle Heraclio.*	C. VIII.
περὶ κορίου.	κεφ. θ	*De Coriandro.*	C. IX.
περὶ ψυλλίου.	κεφ. ι	*De Pſyllio.*	C. X.
περὶ κωνείου.	κεφ. ια	*De Cicuta.*	C. XI.
περὶ σμίλακος.	κεφ. ιβ	*De Taxo.*	C. XII.
περὶ ὀποῦ καρπάσου.	κεφ. ιγ	*De Carpaſi liquore.*	C. XIII.
περὶ Σαρδωνίας πόας.	κεφ. ιδ	*De Sardonia herba.*	C. XIIII.
περὶ ὑοσκυάμου.	κεφ. ιε	*De Hyoſcyamo.*	C. XV.
περὶ μανδραγόρου.	κεφ. ιϛ	*De Mandragora.*	C. XVI.
περὶ μήκωνος ὀποῦ.	κεφ. ιζ	*De Papaueris liquore.*	C. XVII.
περὶ μήκωνος κερατίτιδος.	κεφ. ιη	*De cornuto Papauere.*	C. XVIII.
περὶ φαρικοῦ.	κεφ. ιθ	*De Pharico.*	C. XIX.
περὶ τοξικοῦ.	κεφ. κ	*De Toxico.*	C. XX.
περὶ ἰξίου.	κεφ. κα	*De Ixia.*	C. XXI.
περὶ ψιμμυθίου.	κεφ. κβ	*De Ceruſſa.*	C. XXII.
περὶ μυκήτων.	κεφ. κγ	*De Fungis.*	C. XXIII.
περὶ γύψου.	κεφ. κδ	*De Gypſo.*	C. XXIIII.
περὶ αἵματος ταυρείου.	κεφ. κε	*De Taurino ſanguine.*	C. XXV.
περὶ γάλακτος ἐμπιτυαθέντος.	κεφ. κϛ	*De lacte intus coagulato.*	C. XXVI.
περὶ λιθαργύρου.	κεφ. κζ	*De Argenti ſpuma.*	C. XXVII.
περὶ ὑδραργύρου.	κεφ. κη	*De Argento viuo.*	C. XXVIII.
περὶ τιτάνου, σανδαράχης καὶ ἀρσενικοῦ.	κεφ. κθ	*De Calce, Sandaracha, & Auripigmento.*	C. XXIX.
περὶ λαγωοῦ θαλασσίου.	κεφ. λ	*De Lepore marino.*	C. XXX.
περὶ φρυνοῦ καὶ βατράχου ἑλείου.	κεφ. λα	*De Rubeta & rana paluſtri.*	C. XXXI.
περὶ βδέλλας.	κεφ. λβ	*De Hirudine.*	C. XXXII.

De

De Veratro albo, thapſia, elaterio, & quibuſdam alijs. C. XXXIII.	περὶ ἐλλεβόρου λευκοῦ, θαψίας, ἐλατηρίου, καὶ τινῶν ἄλλων. κεφ. λγ
De aqua frigida, & cæteris quæ itidem nobis domeſtica & in quotidiano vitæ vſu ſunt. C. XXXIIII.	περὶ ὕδατος ψυχροῦ, καὶ ἄλλων ὁμοίως συμφύλων. κεφ. λδ

Ἔλεγχος τῶν ἐν τοῖς Θηριακοῖς περιεχομένων κεφαλαίων.

Elenchus capitum quæ in Theriacis continentur.

Præfatio.	Τὸ προοίμιον.
Signa rabioſi canis, eorumq́ qui ab eo demorſi fuerint. C. I.	Σημεῖα κυνὸς λυσσῶντος καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδηγμένων. κεφ. α
Morſus rabidi canis particularia remedia. C. II.	Θεραπεία τοπικὴ τῶν ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δηγμάτων. κεφ. β
Victus ratio demorſorum à cane rabioſo. C. III.	περὶ διαίτης τῶν ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δηχθέντων. κεφ. γ
De Phalangijs. C. IIII.	περὶ φαλαγγίων. κεφ. δ
De Scolopendra. C. V.	περὶ σκολοπένδρας. κεφ. ε
De Scorpione. C. VI.	περὶ σκορπίου. κεφ. ς
De Paſtinaca marina. C. VII.	περὶ τρυγόνος θαλασσίας. κεφ. ζ
De Mure araneo. C. VIII.	περὶ μυγαλῆς. κεφ. η
De Vipera. C. IX.	περὶ ἐχίδνης. κεφ. θ
De Scytale & Amphisbæna. C. X.	περὶ σκυτάλης καὶ ἀμφισβαίνης. κεφ. ι
De Dryina. C. XI.	περὶ δρυίνου. κεφ. ια
De Hæmorrhoo. C. XII.	περὶ αἱμόρρου. κεφ. ιβ
De Dipſade. C. XIII.	περὶ διψάδος. κεφ. ιγ
De Natrice. C. XIIII.	περὶ ὕδρου. κεφ. ιδ
De Cenchro. C. XV.	περὶ κέγχρου. κεφ. ιε
De Ceraſte. C. XVI.	περὶ κεράστου. κεφ. ις
De Aſpide. C. XVII.	περὶ ἀσπίδος. κεφ. ιζ
De Baſiliſco. C. XVIII.	περὶ βασιλίσκου. κεφ. ιη
Communis vulnerum à venenatis animantibus inflictorum curatio. C. XIX.	Τίς κοινὴ τῶν ἰοβόλων θεραπεία. κεφ. ιθ
Curatio à veſpis & apibus morſorum. C. XX.	περὶ θεραπείας τῶν ὑπὸ σφηκῶν καὶ μελισσῶν δεδηγμένων. κεφ. κ
Curatio à Phalangijs morſorum. C. XXI.	περὶ τῶν ὑπὸ φαλαγγίων δεδηγμένων. κεφ. κα
Curatio demorſorum à ſcolopendra. C. XXII.	περὶ τῶν ὑπὸ σκολοπένδρας δεδηγμένων. κεφ. κβ
De Scorpionis ictu. C. XXIII.	περὶ τῶν ὑπὸ σκορπίου δεδηγμένων. κεφ. κγ
De Paſtinacæ marinæ ictu. C. XXIIII.	περὶ τῶν ὑπὸ τρυγόνος θαλασσίας δεδηγμένων. κεφ. κδ
De marinorum ſcorpij draconisq́ ictibus. C. XXV.	περὶ δράκοντος καὶ σκορπίου τῶν ἐκ θαλάσσης. κεφ. κε
De Muris aranei morſu. C. XXVI.	περὶ τῶν ὑπὸ μυγαλῆς δεδηγμένων. κεφ. κς
De Viperæ morſu. C. XXVII.	περὶ τῶν ὑπὸ ἐχίδνης δεδηγμένων. κεφ. κζ
De Amphisbænæ morſu. C. XXVIII.	περὶ τῶν ὑπ' ἀμφισβαίνης δεδηγμένων. κεφ. κη
De morſu Dryinæ. C. XXIX.	περὶ τῶν ὑπὸ δρυίνου δεδηγμένων. κεφ. κθ
De morſu tum Hæmorrhoi tum etiam Dipſadis. C. XXX.	περὶ τῶν ὑφ' αἱμόρρου καὶ διψάδος δεδηγμένων κεφ. λ
De morſu Natricis. C. XXXI.	περὶ τῶν ὑφ' ὕδρου δηχθέντων. κεφ. λα
De Cenchridij morſu. C. XXXII.	περὶ τῶν ὑπὸ κεγχρίδου δηχθέντων. κεφ. λβ
De morſu Ceraſtæ. C. XXXIII.	περὶ τῶν ὑπὸ κεράστου δηχθέντων. κεφ. λγ
De Aſpidis morſu. C. XXXIIII.	περὶ τῶν ὑπ' ἀσπίδος δηχθέντων. κεφ. λδ
De Baſiliſci morſu. C. XXXV.	περὶ τῶν ὑπὸ βασιλίσκου δηχθέντων. κεφ. λε

PLIN

PLINIVS INITIO LIB. XXV.

IPSA quæ nunc dicetur herbarum claritas, medicinæ tantùm gratia gignente eas tellure, in admirationem curæ priſcorum diligentiæq́; animum agit. Nihil ergo intentatum inexpertumq́; illis fuit. Nihil deinde occultatum, quoq́; non prodeſſe poſteris vellent At nos elaborata iis abſcondere atque ſupprimere cupimus, & fraudare vitam etiam alienis bonis. Ita certè recondunt, qui pauca aliqua nouêre, inuidentes aliis: & neminem docere, in auctoritatem ſcientiæ eſt. Tantum ab excogitandis nouis, ac iuuanda vita mores abſunt. Summúmque opus ingeniorum diu iam hoc fuit, vt intra vnumquenq; rectè facta veterum perirent. At herculè ſingula quoſdam inuenta Deorum numero addidêre, hominum vtique vitam clariorem fecêre cognominibus herbarum, tam benignè gratiam memoria referente. Non æquè hæc cura eorum mira eſſet in his quæ ſatu blandiuntur, aut cibo inuitant, ſed culmina quoque montium inuia, & ſolitudines abditas, omneisq́; terræ fibras ſcrutati inuenêre, quid quæque radix polleret, ad quos vſus herbarum folia pertinerent, etiam quadrupedum pabulo intacta ad ſalutis vſus vertentes. Minùs hoc quàm par erat, noſtri celebrauêre, omnium vtilitatum & virtutum rapaciſſimi. Primusq́; & diu ſolus idem ille M. Cato, omnium bonarum artium magiſter, paucis duntaxat attigit, boum etiam medicina non omiſſa. Poſt eum vnus illuſtrium tentauit C. Valgius, eruditione ſpectatus, imperfecto volumine ad diuum Auguſtum, inchoata etiam præfatione religioſa, vt omnibus malis humanis illius potiſſimùm principis ſemper mederetur majeſtas. Anteà condiderat ſolus apud nos, quod equidem inueniam, Pompeius Lenæus, Magni libertus, quo primùm tempore hanc ſcientiam ad noſtros perueniſſe animaduerto. Nanque Mithridates maximus ſua ætate regum, quem debellauit Pompeius, omnium ante ſe genitorum diligentiſſimus vitæ fuiſſe argumentis præterquàm fama intelligitur. Vni ei excogitatum, quotidie venenum bibere, præſumptis remediis, vt conſuetudine ipſa innoxium fieret. Primò inuenta genera antidoti, ex quibus vnum etiam nomen eius retinet. Illius inuentum autumant, ſanguinem anatum Ponticarum miſcere antidotis, quoniam veneno viuerent. Ad illum Aſclepiadis, medendi arte clari, volumina compoſita extant: quum ſolicitatus ex vrbe Roma, præcepta pro ſe mitteret. Illum ſolum mortalium vigintiduabus linguis loquutum certum eſt, nec de ſubjectis gentibus vllum hominem per interpretem appellatum ab eo annis LVI. quibus regnauit. Is ergo in reliqua ingenij magnitudine medicinæ peculiariter curioſus, ab omnibus ſubiectis, qui fuêre pars magna terrarum, ſingula exquirens, ſcrinium commentationum harum & exemplaria, effectusq́; in arcanis ſuis reliquit. Pompeius autem omni regia præda potitus, transferre ea ſermone noſtro libertum ſuum Lenæum, grammaticæ artis doctiſſimum, iuſſit; vitæq́; ita profuit non minùs quàm reipublicæ victoria illa. Præter hos Græci auctores medicinæ prodidêre, quos ſuis locis diximus. Ex his Euax rex Arabum, qui de ſimplicium effectibus ad Neronem ſcripſit: Crateuas, Dionyſius, Metrodorus, ratione blandiſſima, ſed qua nihil penè aliud quàm rei difficultas intelligatur. Pinxêre nanque effigies herbarum, atque ita ſubſcripsêre effectus. Verùm & pictura fallax eſt, coloribus tam numeroſis, præſertim in æmulatione naturæ: multumq́; degenerat tranſcribentium ſors varia. Prætereà parum eſt, ſingulas earum ætates pingi, quum quadripartitis varietatibus anni faciem mutent. Quare cæteri ſermone eas tradidêre. Aliqui ne effigie quidem indicata, & nudis plerunque nominibus defuncti, quoniam ſatis videbatur poteſtates vimq́; demonſtrare quærere volentibus. Nec eſt difficilis cognitio: nobis certè, exceptis admodum paucis, contigit reliquas contemplari ſcientia Antonij Caſtoris, cui ſumma auctoritas erat in ea arte noſtro æuo, viſendo hortulo eius, in quo plurimas alebat, centeſimum ætatis annum excedens, nullum corporis malum expertus, ac ne ætate quidem memoria aut vigore concuſſis. Neque aliud mirata magis Antiquitas reperietur, &c.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI De medica materia Liber primus.

ΠΕΔΑΚΊΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΊΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΈΩΣ Περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίον πρῶτον.

THE ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY LIBRARY

IANO ANTONIO SARACENO, LVGDVNAEO, INTERPRETE.

Præfatio.

QVONIAM, amiciſſime Aree, conſcripſere multi, non modò veteres, ſed & recentiores, de medicamentorum cùm præparatione, tum etiam facultate atque examine: demonſtrare tibi conabor, me neque fruſtra neque citra rationem ad hâc commentationē impulſum fuiſſe: quòd ex ijs ipſis alij nihil abſolutum reliquerint: alij pleraque ex narratione deſcripſerint. Enimuero Iolas Bithynus & Heraclides Tarentinus, prorſum omiſſa herbarum tractatione, rem ipſam leuiter ac paucis attigerunt: quin neque metallicorum aromatúmve omnium meminerunt. Crateuas autem herbarius & Andreas medicus (qui quidem accuratiùs quàm reliqui hac in parte verſati exiſtimãtur) radices multas apprimè vtiles, herbáſque nonnullas non ſatis deſignatas reliquerunt. Veruntamen priſcis hoc dandum elogij, etſi pauca tradideſint, accuratè tamē in iiſipſis elaboraſſe. At recētioribus (quo in numero ſunt, Iulius Baſſus, Niceratus, Petronius, Niger & Diodotus, Aſclepiadæ omnes) aſſentiēdū nō eſt: vt qui vulgatã & vnicuique cognitã materiã quadantenus accurata deſcriptione dignati ſint: medicamentorū verò facultates & examina curſim tradiderint, ac minimè vim eo-

nihilominus adhibita in iis ipſis induſtriæ teſtimonium reddēdum eſt.

Τὸ προοίμιον.

ΠΟΛΛΩΝ, οὐ μόνον ἀρχαίων, ἀλλὰ καὶ νέων, συνταξαμένων περὶ τῆς τῶν φαρμάκων σκευασίας τε καὶ δυνάμεως, καὶ δοκιμασίας, φίλτατε Ἄρειε, πειράσομαί σοι παραστῆσαι, μὴ κενὴν, μηδὲ ἄλογον ὁρμὴν ἐσχηκέναι πρὸς τήνδε τὴν πραγματείαν· διὰ τὸ τοὺς μὲν αὐτῶν μὴ τετελειωκέναι· τοὺς δὲ ἐξ ἱστορίας τὰ πλεῖστα ἀναγράψαι. Ἰόλας μὲν γὰρ ὁ Βιθυνὸς καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐπ' ὀλίγον ἥψαντο τῆς αὐτῆς πραγματείας, τὴν βοτανικὴν παντελῶς ἐάσαντες παράδοσιν· οὐ μὴν οὐδὲ τῶν μεταλλικῶν ἢ ἀρωμάτων πάντων ἐμνήσθησαν. Κρατεύας δὲ ὁ ῥιζοτόμος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἰατρὸς, (οὗτοι γὰρ δοκοῦσιν ἀκριβέστερον τῶν λοιπῶν περὶ τοῦτο τὸ μέρος ἀνεστράφθαι) πολλὰς ῥίζας εὐχρηστοτάτας, καὶ τινὰς βοτάνας ἀπαρασημειώτους εἴασαν. πλὴν τοῖς μὲν ἀρχαίοις μαρτυρητέον, μετὰ τῆς ὀλιγότητος τῶν παραδοθέντων, καὶ τὴν ἀκρίβειαν προσεπαραλαβοῦσι· τοῖς μέντοι νέοις οὐ συγκαταθετέον. ὧν ἐστὶ Βάσσος ὁ Ἰουλαῖος, καὶ Νικήρατος, καὶ Πετρώνιος, Νίγερ τε καὶ Διόδοτος, Ἀσκληπιάδαι πάντες. οἳ τὴν μὲν πᾶσι σύμφυλον καὶ γνώριμον ὕλην ἠξίωσαν ἐπὶ ποσὸν ἀναγραφῆς ἀκριβοῦς, τὰς δὲ τῶν φαρμάκων δυνάμεις καὶ δοκιμασίας ἐξ ἐπιδρομῆς παρέδοσαν· οὐ τῇ

Al. Ἰόλλας

Vet. lib. ἀρωματικῶν

Par. πάντες ἐμνημόνευσαν.

V. ὧν εἷς ἐστὶ καὶ Βάσσος ὁ Τυλαῖος. al. Τύλλιος.

V. Ἀσκληπιάδειοι

Ald. cod. addit δυνάμεις καὶ δοκιμασίας.
Ang. Gadald. ex quodã antiquo codice, teſte Mathiolo, legit εἰς ὄγκων διαφορὰς ἕκαστον, &c. quaſi id voluerit innuere Dioſc. quod annotauit Gal. lib. 1. ſimpl. med. c. 1. quoſdã facultatũ medicamentorũ cauſas in tumores & meatus retuliſſe.
Par. ſ. ἑκάστου
Pal. τι.
Par. ἀλήθειαν.
Par. cod. τὰς ὁμογενείας
Par. cod. δυσμνημόνευτα. Ald. ἀσυμμνημόνευτοι
Al. ἡμῶν
Al. οἰκειούμενος,
Al. Λικινίου.
Al. ἐπέγνωμεν
Al. τῆς λειπῆς
Al. τὰ δὲ καὶ ἐξ ἱστορίας τῆς πᾶσι συμφ.

A πεῖρα τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν κανονίζοντες· τῇ δὲ τῆς αἰτίας κενοφωνίᾳ, εἰς ὄγκον διαφορᾶς ἕκαστον αὐτῶν ἀναφέροντες, μετὰ τοῦ καὶ ἄλλα ἀντ᾽ ἄλλων ἀναγράφειν. ὁ γοῦν διαπρεπὴς δοκῶν εἶναι ἐν αὐτοῖς Νίγερ, τὸ εὐφόρβιον φησὶν ὀπὸν εἶναι χαμελαίας, γινομένης ἐν Ἰταλίᾳ· καὶ τὸ ἀνδρόσαιμον, ταυτὸν ὑπάρχειν ὑπερικῷ, ἀλόην δὲ ὀρυκτὴν ἐν Ἰουδαίᾳ γίνεσθαι. καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια πλεῖστα παρὰ τὴν ἐνάργειαν ἐκτίθεται ψευδῶς. ἅπερ ἐστὶ τεκμήρια οὐκ αὐτοψίας, ἀλλὰ τῆς ἐκ παρακουσμάτων ἱστορίας. ἥμαρτον δὲ καὶ περὶ τὴν τάξιν· οἱ μὲν ἀσυμφύλους δυνάμεις συγκρούσαντες· οἱ δὲ κατὰ στοιχεῖα ἀναγράψαντες, διέζευξαν τῆς ὁμογενείας τά τε γένη καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν, ὡς διὰ τοῦτο ἀσυμμνημόνευτα γίνεσθαι. ἡμεῖς δὲ ὡς ἐστὶν εἰπεῖν ἐκ πρώτης ἡλικίας ἄληκτόν τινα ἔχοντες ἐπιθυμίαν περὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ὕλης, καὶ πολλὴν γῆν ἐπελθόντες. οἶσθα γὰρ ἡμῶν στρατιωτικὸν τὸν βίον, συναγηοχάμεν τὴν πραγματείαν ἐν ε΄ παραδεδομένην βιβλίοις σοῦ προτρεψαμένου, ᾧ καὶ τὴν σύνταξιν ἀνατίθεμεν, εὐχάριστον ἐκπληροῦντες πάθος, διὰ τὴν ἔχεις πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν, φύσει μὲν πρὸς πάντας τοὺς ἀπὸ παιδείας ἀναγομένους οἰκειούμενος, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς ὁμοτέχνους, ἰδιαίτερον δὲ πρὸς ἡμᾶς. δεῖγμα δὲ οὐ σμικρὸν τῆς ἐν σοὶ καλοκαγαθίας, καὶ ἡ τοῦ κρατίστου Λικινίου Βάσσου πρὸς σὲ διάθεσις, ἣν ἔγνωμεν συνδιάγοντες ὑμῖν, ἀξιοζήλωτον τὸ παρ᾽ ἀμφοτέρων ὑμῶν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν ὁρῶντες· παρακαλοῦμεν δέ σε καὶ τοὺς ἐντευξομένους τοῖς ὑπομνήμασι, μὴ τὴν ἐν λόγοις ἡμῶν δύναμιν σκοπεῖν, ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς πράγμασι μετ᾽ ἐμπειρίας ἐπιμέλειαν. μετὰ γὰρ πλείστης ἀκριβείας τὰ μὲν πλεῖστα δι᾽ αὐτοψίας γνόντες, τὰ δὲ ἐξ ἱστορίας συμφώνου τοῖς πᾶσι καὶ ἀνακρίσεως τῶν παρ᾽ ἑκάστοις ἐπιχωρίων ἀκριβώσαντες, πειρασόμεθα καὶ τῇ τάξει διαφόρῳ χρήσασθαι, καὶ τὰ γένη καὶ τὰς

A rũ ad experiẽtię normã examinantes, ſed inania in aſſignandis cauſis verba funditãtes, ſingula in controuerſiarũ aceruũ extulerint: præterquã quòd alia pro alijs deſcripſerũt. Siquidem Niger, qui inter eos eximius cenſetur, euphorbiũ eſſe chamelææ in Italia naſcentis ſuccũ aſſerit: vt & androſæmõ cũ hyperico B vnum & idem eſſe: quinetiã aloëm in Iudæa foſſilẽ naſci, aliáq; plurima hiſce ſimilia prodit manifeſtò falſa. Quæ quidẽ argumẽto ſunt, ea non oculata fide, ſed narratione ex auditu ab alijs accepta cognouiſſe. Porrò etiã in ordine peccarunt: dũ alij nulla cognatione iunctas facultates copularũt, alij ordinẽ elemẽ- *Vel, conſociarunt* C torũ ſecuti tum genera tũ eorũ vires à ſua cognatione diſiunxerũt, vt vel hãc vnã ob cauſã difficiliùs memoriæ mandari poſſint. Nos verò à primis, vt ita dicã, annis iugi quodã pernoſcendæ materię deſiderio capti, poſtquam terras multas obiuimus (nec enim militarem vitam egiſſe nos ignoras) commẽtationem D quinque libris comprehenſam te hortante exarauimus: cui etiã opus ipſum dedicamus, gratum tuęq; erga nos beneuolentiæ debitum implentes officium. Etenim, quæ tua eſt natura, cùm omnibus doctrina excultis, tum verò maximè ijs qui tecum eandem artem factitant, ac E nobis etiam aliquantò peculiariùs teipſum familiarẽ ęxhibes. Neque verò paruo eſt ad tuam morum integritatem argumento viri optimi Licinij Baſſi inſigne erga te ſtudiũ, ſat nobis perſpectũ, cùm vna vobiſcum ageremus, mutuámque inter vos beneuolẽtiam æmulatione dignã obſeruaremus. Cæterùm te & F quotquot alij eſtis hoſce lecturi cõmẽtarios rogatos velimus, vt ne ad noſtrum dicendi genus attendatis, ſed ad eam potiùs quæ rebus eſt adhibita cum experiẽtia induſtriã. *Vel, cum peritia diligentiã.* Cùm enim maxima cum cura diligentiáque accurata plurima quidẽ oculata fide cognouerimus, alia verò partim ex concordi apud omnes G hiſtoria, partim ex eorum indagatione quæ apud ſingulos eſſent domeſtica atque vernacula perdidicerimus, dabimus certè operam vt & diuerſo ab alijs vtamur ordine, & tũ

genera tũ vires vniuſcuiuſque medicamenti accuratè deſcribamus. Porrò tractatũ de medicamẽtis eſſe neceſſarium nulli non eſt in confeſſo, vt qui toti ſit arti coniunctus, eiúſque partibus omnibus "incomparabile prꝗſtet auxiliũ. Quin & ars ipſa ex prꝗparationibus, miſturis atque morborũ experimentis incrementũ capere poteſt, plurimùm ad id conferẽte ſingulorũ medicaminum cognitione. Præterea verò familiarem vulgatámque materiam complectemur, quò ſcriptũ euadat numeris omnibus abſolutũ. Igitur ante omnia danda eſt opera, vt ſuis quęque temporibus ſingula tum legantur, tum etiã reponantur. Nam ad horum rationẽ medicamẽta vel ſunt efficacia, vel penitus exoleſcũt. Siquidem ſerena cœli conſtitutione legere illa oportet: nec parui refert, ſiccáne an pluuia tempeſtate colligantur. Illud quoque multum intereſt, an loca ſint montoſa, edita, perflabilia, frigida, arida & ſiticuloſa. His enim in locis medicamentorum vires maiores validioréſque habentur. At quæ in campeſtribus, vliginoſis, vmbroſis, ac vento minimè peruijs enaſcuntur, vt plurimum effectu viribúſque ſunt infirmioribus, multóque magis ſi nec ſuo tempore nec opportunè collecta fuerint, aut etiam per infirmitatem intabuerint. Sed nec illud ignorandũ eſt, ea ſæpenumero pro loci proprietate & anni temperatura citius tardiúſve adoleſcere. Nonnulla quoque per hyemem propria peculiaríque vi flores foliáque proferunt: ſunt & quædam bis anno florifera. Porrò cui in animo eſt horum peritiam aſſequi, eum oportet tum primo germinatu è terra prorumpentibus, tum adultis, atque etiam flacceſcentibus adeſſe. Nec enim qui tantummodo pullulanti herbæ aſtiterit, eandem adultam noſſe poterit, nec qui adultam viderit, recèns erumpentem agnoſcat. Quo fit vt propter mutatam foliorum faciem, ac caulium, florum fructuúmque magnitudinem & id genus alias peculiares notas, magno in errore interdum verſentur qui non ita ſtudioſè ſingula fuere contemplati.

non inualidũ aut inefficax

A δυνάμεις ἑκάστου αὐτῶν ἀναγράψασθαι. In quibuſdã codicibus deeſt ἑκάστου.
Ὅτι γὰρ μὲν ἀναγκαῖος ὑπάρχει ὁ περὶ
φαρμάκων λόγος, πάνυ που δῆλον, συνε-
ζευγμένος ὅλῃ τῇ τέχνῃ, καὶ τὴν "ἀφ' ἑαυ- Par. ἀπ' αὐτοῦ
τοῦ συμμαχίαν ἀήττητον πάνυ μέρει πα-
ρεχόμενος. καὶ "διότι δύναται αὔξεσθαι κα- Al. ὅτι.
τά τε τὰς σκευασίας καὶ τὰς μίξεις καὶ τοὺς
B ἐπὶ τῶν παθῶν πειρασμούς, πλεῖστα συμ-
βαλλομένης τῆς περὶ "ἕκαστον τῶν φαρ- Pal. ἕκαστον φάρμακον
μάκων γνώσεως. προσπαραληψόμεθα
δὲ καὶ τὴν συνήθη καὶ "σύμφυλον ὕλην, Al. ἔμφυλον.
ἵνα ἡ γραφὴ γένηται τελεία. περὶ πάν-
των οὖν φροντίζειν τῆς ἀποθέσεως καὶ συλ-
λογῆς ἑκάστου κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς
C προσήκει. παρὰ γὰρ δὴ τούτους ἢ ἐνεργεῖ,
ἢ ἐξίτηλα γίνεται τὰ φάρμακα. αἰθρίου
γὰρ ὄντος τοῦ καταστήματος συλλέγειν δεῖ.
μεγάλη γὰρ "καὶ ἐν τούτῳ ὑπάρχει δια- V. καὶ τούτων
φορά, τὴν αὐχμῶν ἢ ὄμβρων "γενομένων V. προγεγενημένων
τὴν συλλογὴν ποιεῖσθαι. ὥσπερ καὶ τὸ ὀ-
ρεινοὺς καὶ ὑψηλοὺς καὶ διαπνεομένους καὶ
D ψυχροὺς καὶ ἀνύδρους εἶναι τοὺς τόπους. ἰσχυ-
ρότεραι γάρ εἰσιν αἱ δυνάμεις "αὐτῶν. In Ald. cod. deeſt.
αἱ δὲ ἐν πεδινοῖς καὶ καθύγροις καὶ κατα-
σκίοις καὶ μὴ διαπνεομένοις, "ἀτονώ- Al. ἀδυνατώτεραι.
τεραι κατὰ τὸ πλεῖστον, καὶ μᾶλλον αἱ
μὴ καθ' ὥραν εὐκαίρως συλλεγεῖσαι, ἢ
δι' ἀσθένειαν ἐφθινηκυῖαι. Οὐκ ἀγνοητέον
E μέντοι ὅτι "πολλάκις ταῦτα παρὰ V. τὰ τοιαῦτα πολλάκις.
τὴν ἰδιότητα τῆς χώρας, καὶ παρὰ τὴν
σύγκρασιν τοῦ ἔτους, τάχιον ἢ βρά-
διον ἀκμάζει. ἔνια δὲ καὶ παρὰ τὴν
"ἑαυτῶν ἰδιότητα ἐν χειμῶνι ἄνθη τε V. αὐτῶν.
καὶ φύλλα φέρει· τινὰ δὲ καὶ δὶς τοῦ ἔ-
τους ἀνθοφορεῖ. Τὸν δὲ βουλόμενον ἐν τού-
F τοις ἐμπειρίαν ἔχειν, δεῖ κατά τε τὴν
ἀρτιφυῆ βλάστησιν ἐκ τῆς γῆς καὶ ἀ-
κμάζουσι καὶ παρακμάζουσι παρατυγ-
χάνειν. οὔτε γὰρ ὁ τῇ "βλαστήσει ἐντε- Par. βλάστῃ
τυχηκὼς μόνον, δύναται τὸ ἀκμάζον
γνωρίσαι, οὔτε ὁ ἑωρακὼς τὸ "ἀκμάζον, Par. τὰ ἀκμάζοντα
G τὸ ἀρτιφυὲς ἐπιγνῶναι. παρὰ γὰρ τοὺς με-
τασχηματισμοὺς τῶν φύλλων, καὶ τὰ μεγέθη
τῶν καυλῶν καὶ ἀνθῶν καὶ καρπῶν, καί τινας
ἄλλας ἰδιότητας, μεγάλη πλάνη γίνεται ἐπ'
"ἐνίων, τοῖς μὴ οὕτω τὴν θέαν ποιησαμένοις. Par. ἐνίοις.

παρὰ ταύτην γοῦν τὴν αἰτίαν, τινὲς τῶν "ἀναγραψαμένων ἐπλανήθησαν, εἰπόντες τινὰ μήτε ἄνθη μήτε καυλὸν μήτε καρπὸν φέρειν, καθάπερ ἐπὶ τῆς ἀγρώστεως, καὶ βηχίου καὶ πενταφύλλου. ὁ δὲ πολλάκις ἐντετυχηκὼς αὐτοῖς, καὶ ἐν πολλοῖς τόποις μάλιστα τὴν ἐπίγνωσιν ποιήσεται. χρὴ μέντοι εἰδέναι ὅτι μόνα τῶν βοτανικῶν φαρμάκων ἐπὶ πολλὰ ἔτη διαμένει, οἱ ἐλλέβοροι ὁ λευκὸς καὶ μέλας· τὰ δὲ λοιπὰ "ἄχρι τριετίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστόν ἐστιν εὔχρηστα." τὰ μὲν οὖν ἐρνώδη, ὧν ἐστὶ στοιχάς, χαμαίδρυς, πόλιον, ἀβρότονον, σέριφον, ἀψίνθιον, ὕσσωπον, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, συλλέγειν δεῖ, ἐγκύμονα τῶν σπερμάτων· ἄνθη δὲ πρὸ τῆς ἀποπτώσεως αὐτῶν· τοὺς δὲ καρποὺς πεπείρους ὄντας· καὶ τὰ σπέρματα δὲ ἀρχόμενα ξηραίνεσθαι πρὸ τοῦ ἀπορρεῖν. χυλίζειν δὲ "τὰς βοτάνας, "ἀρτιβλάστων ὄντων τῶν "καυλῶν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φύλλα, ὀποὺς δὲ καὶ τὰ δάκρυα λαμβάνειν, "τέμνοντας ἐν ἀκμῇ" ἔτι τοὺς καυλούς. τὰς δὲ εἰς ἀπόθεσιν ῥίζας καὶ χυλίσματα ἢ "φλοιῶν ἀφαιρέσεις, ἀρχομένων φυλλορροεῖν τῶν βοτανῶν, καὶ τὰς μὲν καθαρὰς "αὐτόθι ξηραίνειν ἐν τόποις ἀνοτίστοις, τὰς δὲ μετεχούσας γῆς ἢ πηλοῦ, πλύνειν ὕδατι. ἀποτίθεσθαι δὲ καὶ ἄνθη, καὶ ὅσα "εὐώδη τυγχάνει ἐν κιβωτίοις φιλυρίνοις ἀνοτίστοις. "ἔστι δὲ ἃ καὶ χάρταις ἢ φύλλοις χρησίμως περιδεῖται πρὸς διαμονὴν τῶν σπερμάτων. πρὸς δὲ τὰ ὑγρὰ φάρμακα ἁρμόσει ὕλη πᾶσα ἡ πυκνὴ ἐξ ἀργύρου ἢ ὑέλου ἢ κεράτων "γεγενημένη· καὶ ὀστρακίνη δὲ ἡ μὴ ἀραιὰ εὔθετος· καὶ ξυλίνων δὲ ὅσα ἐκ πύξου "κατασκευάζεται· τὰ δὲ χαλκᾶ ἀγγεῖα, ἁρμόσει πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ φάρμακα "καὶ ὑγρά, καὶ ὅσα δι' ὄξους ἢ πίσσης ὑγρᾶς ἢ κεδρίας κατασκευάζεται. στέατα δὲ καὶ μυελοὺς, ἐν κασσιτερίνοις ἀγγείοις "ἀποτίθεσθαι δεῖ.

Par. cod. ἀναγραψάντων

Par. μέχρι τριετίας ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰσὶν

Parıſ. ἃ μὲν οὖν θαμνώδη ἐστὶ,

Par. addit καὶ

V. ἄρτι βλαστανόντων.

S. addit καρπῶν καὶ

V. τέμνοντα.

ἔτι deeſt in vet. cod.

Par. φλοιοὺς ἀφαιρεῖν

V. αὐτόθεν

V. quidã & Pal. cod. ἰνώδη.

Par. ἐστὶ δὲ ὅτε καὶ ἐν χ.

V. γινομένη·

V. ἀποσκευάζετ.

Deeſt in veterib.

Cod. Pal. δεῖ τίθεσθαι.

Περὶ Ἴριδος. Κεφ. α'.

Vetus & Ald. addunt ἰλλυρική. ſequentia verò vſque ad φύλλα minimè habent. Al. ἔχει.

Ἶρις "ἀπὸ μὲν τῆς κατ' οὐρανὸν ἐμφερείας ὠνόμασται. φύλλα δὲ "φέρει ὅμοια ξιφίῳ, μείζονα δὲ καὶ πλατύτερα καὶ

A Háncque ipſam ob cauſam in eum errorẽ quidã ſcriptores impulſi fuere, vt nõnulla neq; flores neq; caulẽ neque ſemẽ producere aſſeruerint: veluti de gramine, tuſſilagine & quinque folio proditũ eſt. Ergo qui ſæpius ac multis in locis illa obſeruauerit, eorum etiam cognitionem maximè cõſequetur. Quin & illud B ſcire conuenit, ſola ex herbarũ medicaminibus veratrum album & nigrũ in multos annos perdurare: reliqua verò *maxima ex parte donec trimatum exceſſerint, eſſe ad vſum accommodata. Quæ verò fruticoſa ſunt, vti ſtœchas, triſſago, poliũ, abrotonũ, ſeriphiũ, abſinthium, hyſſopum & id genus alia, dum ſemine C prægnãt, colligenda ſunt: flores autẽ, antea quàm ſponte decidant. At fructus maturos decerpere oportet, vt & ſemina, cùm primùm ſiccari cœperint, priuſquam in terram defluant. Sic & herbarũ æquè ac foliorum ſucci recens germinantibus cauliculis eliciendi ſunt. Liquores D autẽ & lachrymæ excipiẽdæ inciſis caulibus iã adultis. Quæ verò radices aſſeruãdæ ſunt, aut è quibus exprimi ſucci, corticéſve auferri debent, eas eruere conuenit, cumprimùm herbæ * folia amittere cœperint. Ac eas quidẽ quę mundę videbũtur, ex tẽpore ſiccis locis exiccare: quę verò terra lutóve fuerint ob- E ſitæ, aqua prius eluere oportet. Flores autẽ & quęcunque odorata fuerint, capſulis tiliaceis minimè humectis reponãtur. Sunt & qui chartis foliíſve ad ſeminũ conſeruationem vtiliter inuoluantur. Cęterum liquidis medicamentis conueniet materia quæuis denſior: qualis eſt argẽtea, vitrea aut cornea. Quin & F fictilis, ſi modò rara non ſit, accommodatur: itémque lignea, eáq; potiſſimũ quæ ex buxo paratur. Apta verò erunt æneа vaſcula medicamentis ocularijs ac liquidis, iíſque omnibus quę ex aceto, pice liquida aut cedria componuntur. Adipes autẽ ac medullas ſtanneis vaſis recondi oportet.

fere

deſiccari

G *De Iride. Cap. I.*

Iris à cœleſtis arcus ſimilitudine nomẽ obtinuit. Folia fert gladiolo ſimilia, ſed maiora, latiora & pin-

guiora: flores verò in caule ita è regione inter ſe collocatos vt ſibi mutuo reſpondeant,reflexos ac varios. Partim enim albi,partim pallentes, partim nigri, partim purpurei, partim denique cęrulei conſpiciuntur. Atque adeò propter hanc varietatẽ factum eſt,vt plãta ipſa iridi cœleſti aſſimilata fuerit. Radices ſubiacent geniculatę,ſolidę,odoratæ:quas inciſas in vmbra ſiccari,tãdémque lineo filo traijci,atque ita recondi oportet. Eſt porrò pręſtãtior Illyrica & Macedonica: ac inter has ipſas optima cui dẽſa radix eſt, quaſi decurtata, frangenti cõtumax, colore ſubfuluo, per quam odorata, guſtu amariore,odore ſincero,quæque ſitum non redolet, ac inter tundendum ſternutamenta ciet. Secundum verò quo ad vires locum obtinet Africana; colore alba; guſtu amara.Veteraſcentes teredinum iniuriam ſentiunt:tunc tamen odoratiores reddi ſolent.† Cęterùm vim habent omnes excalfactoriam; attenuantem, & contra tuſſes efficacem,vt quæ humores ægrè excreabiles attenuent. Craſſos bilioſóſque humores ex mulſa ſeptem drachmarum pondere potæ purgant: ſomnum quoque conciliat, lachrymáſq; cient,& torminibus medentur.Eędẽ ex aceto potę venenatorũ morſibus auxiliantur:itemq; lienoſis,cõuulſis, perfrigeratis aut rigentibus,iiſque quibus genitura effluit: ex vino verò bibitæ menſes ducũt. Sed & earum decoctum ad muliebres fotus eſt accommodatũ: quippe quod locos emolliat & aperiat: nec minus idoneum ad iſchiadicorum infuſa,itémque ad ea medicamẽta quæ fiſtulas & ſinus carne explent. Radices ipſæ cum melle collyrij in modum ſubditæ fœtus extrahũt.Coctæ verò & admotę,ſtrumas inueteratóſque ſcirrhos emolliunt. Siccæ eædem ac tritæ vlcera implent, & cum melle expurgant, oſſáque nudata carne operiunt. Conferunt & ad capitis dolores ex aceto & roſaceo applicitæ: lentigines & maculas à Solis ardore contractas exterunt, cum veratro albo & duplo melle illitæ. Induntur & peſſis, malagmatis & acopis: ac in vniuerſum ad multa ſũt vtiliſſimæ.

A "λιπαρώτερα. αὕτη δὲ ἐπὶ καυλῷ παράλληλα, ἐπικαμπῆ, ποικίλα· ἢ γὰρ λευκὰ ἢ ὠχρὰ ἢ μέλανα ἢ πορφυρᾶ ἢ κυανίζοντα ὁρᾶται· ὅθεν διὰ τὴν ποικιλίαν ἀπεικάσθη ἴριδι τῇ οὐρανίᾳ. ῥίζαι δὲ ὕπεισι γονατώδεις, στερεαί, εὐώδεις, ἃς δεῖ μετὰ τὴν τομὴν *ξηρανθέντα ἐν σκιᾷ καὶ διείραντα λίνῳ B ἀποτίθεσθαι. ἔστι δὲ βελτίων ἡ Ἰλλυρικὴ καὶ Μακεδονική, "καὶ ἐν ταύταις ἀρείστη ἡ πυκνόρριζος, καὶ ὑπόκολοβος, καὶ δύσθραυστος, καὶ τῇ χρόᾳ ὑπόκιρρος, καὶ σφόδρα εὐώδης, καὶ τῇ γεύσει "πικροτέρα· τήν τε ὀσμὴν εἰλικρινής, καὶ μὴ νοτίζουσα· πταρμούς τε ἐν τῷ κό- C πτεσθαι κινοῦσα." δευτέρα δὲ ἡ Λιβυκή, λευκὴ κατὰ χρόαν, πικρὰ πρὸς γεῦσιν, δευτερεύουσα τῇ δυνάμει. παλαιούμεναι δὲ "τερηδονίζονται. εὐωδέστεραι μέντοι τότε γίνονται.† δύναμιν δὲ ἔχουσι πᾶσαι θερμαντικήν, λεπτυντικήν, ἁρμόζει πρὸς βῆχας, καὶ τὰ δυσανάγωγα ὑγρὰ λεπτο- D ποιοῦσαι. "καθαίρουσι δὲ *πάχη καὶ χολὰς ποτιζόμεναι μεθ' ὑδρομέλιτος, ὁλκῆς < ζ. εἰσὶ δὲ καὶ ὑπνοποιοί, καὶ δακρυοποιοί, καὶ στρόφους ἰῶνται. "μετ' ὄξους δὲ πινόμεναι θηριοδήκτοις ἀρήγουσι, καὶ σπληνικοῖς, καὶ σπωμένοις, καὶ περιψυχομένοις ἢ ῥιγοῦσι, καὶ τοῖς γόνον προϊε- E μένοις· σὺν οἴνῳ δὲ ποθεῖσαι, ἄγουσιν ἔμμηνα· καὶ τὸ ἀπόζεμα δὲ αὐτῶν πρὸς γυναικείας πυρίας εὔθετον, μαλάσσον τοὺς τόπους καὶ ἀναστομοῦν, ἰσχιάδος τε "εἰς ἔγκλυσμα, καὶ συρίγγων καὶ κόλπων "σαρκωτικά. προστεθεῖσαι δὲ ὡς κολλύριον μετὰ μέλιτος, ἔμβρυα κατα- F σπῶσι. μαλάσσουσι δὲ χοιράδας καὶ σκιρρώματα παλαιὰ ἑφθαὶ καταπλασθεῖσαι. ξηραὶ δὲ πληροῦσιν ἕλκη καὶ ἀνακαθαίρουσι μετὰ μέλιτος, καὶ τὰ ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων σαρκοῦσιν. ὠφελοῦσι δὲ καὶ κεφαλαλγίας, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ καταπλασθεῖσαι. φακούς τε καὶ ἐφήλεις ἀ- G ποκαθαίρουσι, σὺν ἐλλεβόρῳ "λευκῷ καὶ διπλασίονι μέλιτι καταπλασθεῖσαι. μίγνυνται δὲ καὶ πεσσοῖς καὶ μαλάγμασι καὶ ἀκόποις· καὶ καθόλου εἰσὶ πολύχρηστοι.

V. μελαίτερα. αὕθη ἐπὶ καυλῷ εἰς ἀγκύλα. Marcellus & Mar n.ol legerũt ἐπίκαυλα. Pal. αὕτη δὲ λιπαρώτερα ἐπὶ καυλῷ

Quidam, ξηραίας καὶ ἐν σκιᾷ διάρας ἢ καὶ λίνῳ, lij αὐτὰ τοῦ διείραντα, legunt εἴραντα.
V. καὶ ταύτης ἀρ

Par. πυρωτέρα.

Par. ἡ Λιβυκὴ δὲ λευκή

Quidam ἠδονίζονται.

V. ἐφήλεις καθαίρουσι καὶ φάκους πλαττόμεναι

Quidam addũt, καὶ τὸ ἀπόζεμα ἐν λοιμοῖς τῷ πυρετικῷ βοηθητικὸν καὶ σβεστικόν.

V. εἰσὶν ἔγκλ.

V. σαρκωτικαί. Par. σαρκωτικόν.

Ald. λευκῷ διπλασίονι καί. V. cod. διπλασίονι ἕλκη σαρκοῦσι, καὶ τὰ δυσανάγωγα τῶν ὑγρῶν λεπτύνουσι, καὶ φθοροποιὸν δύναμιν λαμβάνουσι ποτιζόμεναι μεθ' ὑδρομέλιτος.

Περὶ Ἀκόρου. Κεφ. β'. A

ΑΚΟΡΟΝ τὰ μὲν φύλλα ἔχει ἐμφερῆ ἴρειδι, στενώτερα δέ, καὶ τὰς ῥίζας οὐκ ἀνομοίους, διαπεπλεγμένας δὲ καὶ οὐκ εἰς εὐθὺ πεφυκυίας, ἀλλὰ πλαγίας καὶ ἐξ ἐπιπολῆς, γόνασι διειλημμένας, ὑπολεύκους, δριμείας τῇ γεύσει, καὶ τῇ ὀσμῇ οὐκ ἀηδεῖς. Διαφέρει δὲ τὸ πυκνὸν καὶ λευκόν, B ἄβρωτόν τε καὶ πλῆρες, εὐῶδες. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἐν Κολχίδι καὶ τὸ ἐκ τῆς Γαλατίας Ἀσπλήνιον λεγόμενον. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα θερμαντικήν. πινόμενον δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ οὖρα κινεῖ· ἁρμόζον πρὸς πλευρᾶς πόνον καὶ θώρακος καὶ ἥπατος, στρόφους, ῥήγματα, σπάσματα· σπλῆνας C τήκει. ὠφελεῖ καὶ στραγγουριῶντας, θηριοδήκτοις. καὶ εἰς ἐγκάθισμα ὡς ἶρις πρὸς τὰ γυναικεῖα ἁρμόζει. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης ἀποκαθαίρει τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς ἀντιδότοις ἡ ῥίζα χρησίμως.

V. ὀρθὸ

Quidam ἐξ ἐπιπολῆς γόνασι

Al. ὑπόπυκνον. al. πικρὸν. quam lectionem ſecutus videtur Gal. in ſimpl. cap. de acoro.

Par. χαλκίδι καὶ τῇ γαλατίᾳ. V. καὶ τὸ ἐκ γαλατίας δὲ

V. ἀπόζεμα οὖρα

V. πλευρῶν πόνους

De Acoro. Cap. II.

ACORVM folia habet iridis æmula, attamen anguſtiora, radiceſq; nõ diſſimiles, verũ implicitas, neque in rectum actas, ſed obliquas & in ſumma terræ ſuperficie ſparſas, geniculis interceptas, ſubalbidas, guſtu acres & odore non ingratas. Præſtat verò denſum, album, carie non exeſum, plenum & odoratum. Huiuſmodi autem eſt quod in Colchide naſcitur, quodq; ex Galatia aduectum Aſplenium dicitur.

Vim habet radix calfactoriã: potúmque eius decoctum vrinas ciet, lateris, thoracis hepatiſq; doloribus ſubuenit: itémque torminibus, ruptis, conuulſis. Lienes abſumit: iuuat & eos quibus ſubſtillum eſt lotium, & à beluis venenatis demorſos: ac inſeſſu tanquam iris ad muliebria conducit. Succus radicis ea quæ pupillæ officiunt caliginemq; offundunt diſcutit. Vtiliter etiam ipſa radix antidotis immiſcetur.

Περὶ Μήου. Κεφ. γ'. D

ΜΗΟΝ τὸ καλούμενον Ἀθαμαντικὸν γεννᾶται πλεῖστον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ, ὅμοιον καυλῷ καὶ τοῖς φύλλοις ἀνήθῳ, παχύτερον δὲ τοῦ ἀνήθου· δίπηχύ που ἀναβαῖνον, ταῖς ῥίζαις ὑπεσπαρμέναις λεπταῖς, πλαγίαις, καὶ εὐθείαις, μακραῖς, εὐώδεσι, θερμαινούσαις τὴν E γλῶτταν· αἵτινες ἀποζεσθεῖσαι μεθ' ὕδατος, ἢ καὶ λεῖαι δίχα ἑψήσεως ποθεῖσαι, τὰ στεγνὰ περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς πάθη παρηγοροῦσι, καὶ δυσουρίαις ἁρμόζουσι, στομάχου τε ἐμπνευματώσεσι καὶ στρόφοις, ὑστερικαῖς τε διαθέσεσι καὶ ἄρθρων πόνοις. θώρακι ῥευματιζομένῳ σὺν μέλιτι F λεῖαι ἀντὶ ἐκλεικτοῦ βοηθοῦσιν, αἷμά τε ἄγουσι δι' ἐμμηνίων ἀποζεσθεῖσαι εἰς ἐγκάθισμα. παιδίων δὲ καταπλασθεῖσαι ἐφηβαίοις οὖρα ἄγουσιν. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγὲς πλεῖον ἢ δεῖ πινόμενον.

Deeſt καλούμενον in melioribus exemplaribus.

V. add. καὶ πολλάκις.

Ald. πλαγίως. Et ſic quoque cod. Pal.

De Meo. Cap. III.

MEVM, quod Athamanticum denominatur, plurimũ in Macedonia & Hiſpania naſcitur, caule foliiſque anetho ſimile, ſed eo ipſo craſſius, ad duos aliquando cubitos aſſurgens: ſparſis ima parte radicibus tenuibus, partim obliquis, partim etiam rectis: longis, odoratis & linguam excalfacientibus. Hæ in aqua decoctæ, aut etiã citra cocturam ad læuorem tritæ vitia ex veſicæ renumque anguſtiis orta potu leniunt, & vrinę difficultati conducunt: itémque ſtomachi inflationibus, torminibus, vterinis affectibus & articulorum doloribus. Thoraci quoque fluxione laboranti eclegmatis inſtar cũ melle tritæ auxiliantur. Earundem decoctum inſeſſu ſanguinem per menſtrua pellit. Infantium autem imo ventri illitæ vrinas mouent. Quòd ſi Meum largiùs quàm oporteat ebibatur, capitis dolorem conciliat.

Περὶ Κυπείρου. Κεφ. δ'. G

ΚΥΠΕΙΡΟΣ, ὃν δὲ ἐρυσίσκηπτρον ὡς τὴν ἀσπάλαθον καλοῦσι. φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια πράσῳ, μακρότερα δὲ καὶ

Ald. κυπέρου, & ita deinceps.

V. ἐρυσίσκηπτρον, οἱ δὲ ἰούγκουμ.

V. add. ῥωμαῖοι.

De Cypero. Cap. IIII.

CYPERVM nõnulli æquè atque aſpalathum eryſiſceptrũ nominant. Folia (ima) fert porro ſimilia,

ſed longiora & exiliora: caulem verò cubitalem aut etiam maiorem, angulosum, iunco ſimilem: cuius in cacumine minuta folia ſeſe proferunt, inter quæ eſt ſemen. Radices ſubiacent, quarum etiam vſus eſt, oblongæ inſtar oliuarum, inter ſe cohærentes, aut etiam rotundæ, nigræ, odoratæ, amarulentæ. Naſcitur in locis cultis iuxta atque paluſtribus. Optima radix quæ grauiſſima eſt, dēnſa, plena, ægrè fragilis, aſpera & odorata cum quadam acrimonia. Huiuſmodi verò cenſetur Cilicia, itémque Syriaca, & quæ à Cycladibus inſulis petitur. Vis ei excalfaciendi, vaſorum oſcula recludendi & vrinas mouendi. Calculoſis & hydropicis pota auxilio eſt, vt & à ſcorpione ictis. Quin & vuluæ perfrigerationibus & obſtructionibus fotu accommodatur, menſeſq; euocat. Sicca & ad læuorem trita facit ad oris vlcera, etiam depaſcētia. Miſcetur & malagmatis calfaciētibus, & ad vnguentorū ſpiſſamēta aptatur. Memoratur & altera Cyperi ſpecies quæ in India naſcitur, zingiberis effigie: quæ commāducata croci vim reddere & amarore prædita eſſe animaduertitur. Illita verò quamprimum depilat.

De Cardamomo. Cap. V.

CARDAMOMVM præſtantiſſimum cēſetur, quod ex Comagene Armenia & Boſphoro importatur. In India quoque & Arabia prouenit. Eligito quod eſt frangenti contumax, plenum, occluſum (quod enim tale non eſt, exoletum iudicatur) & caput odore tentans, guſtu acre & ſubamarum. Vim habet calfactoriam. Ex aqua potum facit ad epilepticos, tuſſientes, iſchiadicos, paralyſim, rupta, conuulſa, tormina: & latum lumbricum expellit. Confert autē ex vino epotum renū vitio laborantibus, difficulter meiētibus, à ſcorpione ictis, omnibúſque quos virulenta animantia venenis appetiuerunt. Cum lauri verò radicis cortice drachmæ pondere bibitum calculos comminuit: necnon fœtus ſuffitum enecat, & pſoras ex aceto illitum aufert. Quin & ad vnguentorum ſpiſſamenta aliáſque antidotos additur.

Pl. ſpicanti vel potius ſpianti.

A ἰσχνότερα· καυλὸν δὲ πηχυαῖον, ἢ καὶ μείζονα, γωνιώδη, ὅμοιον σχοίνῳ, οὗ κατὰ κορυφὴν φυλλαρίων ἐστὶν ἔκφυσις μικρῶν καὶ σπέρματος. ῥίζαι δ' ὕπεισιν, ὧν καὶ ἡ χρῆσις, ἐπιμήκεις ὥσπερ ἐλαίας συνάπτουσαι ἑαυταῖς, ἢ καὶ στρογγύλαι, μέλαιναι, εὐώδεις, ἔμπικροι. φύεται δὲ ἐν τόποις ἐργ- B ασίμοις καὶ τελματώδεσιν. ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ βαρυτάτη καὶ πυκνὴ καὶ ἁδρὰ, δύσθραυστος, τραχεῖα, εὐώδης μετά τινος δριμύτητος. τοιαύτη δέ ἐστιν ἡ Κιλίκις, καὶ ἡ Συριακὴ, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν Κυκλάδων νήσων.

V. add. καὶ σκληρότερα. Carac. καὶ σκληρότερα καὶ στενότερα.
Al. μακρῶν.
V. ἐλαίαι συνάπτουσαι αὐταῖς.
In v. cod. non legitur. ἢ καὶ στρογγ.
V. πυκνὴ ἁδρὰ καὶ δύσθ.

Δύναμις δέ ἐστιν αὐτῇ θερμαντικὴ, ἀναστομωτικὴ, διουρητική· λιθιῶσι καὶ ὑδρωπι- C κοῖς πινομένη βοηθεῖ, καὶ σκορπιοδήκτοις, καὶ ταῖς περὶ μήτραν δὲ καταψύξεσι καὶ μύσεσι πυριωμένη ἁρμόζει, ἄγουσα ἔμμηνα. ποιεῖ δὲ καὶ τοῖς ἐν στόματι ἕλκεσι καὶ νεμομένοις ξηρὰ λεῖα. μίγνυται καὶ μαλάγμασι θερμαντικοῖς, καὶ εἰς τὰ στύμματα τῶν μύρων εὐθετεῖ. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἕ- D τερον εἶδος κυπείρου ἐν Ἰνδίᾳ γινόμενον, προσεοικὸς ζιγγιβέρει· ὃ διαμασηθὲν, κροκῶδες καὶ πικρὸν εὑρίσκεται. καταχρισθὲν δὲ, παραχρῆμα ψιλοῖ τὰς τρίχας.

Deeſt in Ald. & vet.
V. λιθιώντων καὶ ὑδρωπιώντων πινομένη βοηθεῖ δὲ καὶ σκορ.
V. καὶ πρὸς τὰς περὶ μήτραν καταψύξεις καὶ μύσεις.
Antiqui duo, βοηθεῖ.
Al. εὐχερεστεῖ.
Quidam addit ῥίζα.
Veteres aliqui carēt. Pal κροκῶδες πικρὸν

Περὶ Καρδαμώμου. Κεφ. έ.

ΚΑΡΔΑΜΩΜΟΝ ἄριστον τὸ ἐκ τῆς E Κομαγηνῆς καὶ Ἀρμενίας καὶ Βοσπόρου κομιζόμενον. γίνεται δὲ καὶ ἐν Ἰνδίᾳ καὶ Ἀραβίᾳ. ἐκλέγου δὲ τὸ δύσθραυστον, πλῆρες, μεμυκὸς, τὸ γὰρ μὴ τοιοῦτον, ἔξωρόν ἐστι, καὶ τὸ τῇ ὀσμῇ πληκτικὸν, γεύσει δὲ δριμὺ καὶ ὑπόπικρον. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν. ποιεῖ δὲ μεθ' ὕ- F δατος πινόμενον πρὸς ἐπιληπτικοὺς, βήττοντας, ἰσχιαδικοὺς, καὶ παραλύσιν, ῥήγματα, σπάσματα, στρόφους, καὶ ἕλμινθα πλατεῖαν ἐκβάλλει. μετ' οἴνου δὲ πινόμενον, νεφριτικοῖς, δυσουροῦσι, σκορπιοπλήκτοις, καὶ πᾶσι τοῖς ἰοβόλοις ἁρμόζει. μετὰ δὲ δάφνης ῥίζης φλοιοῦ ποθὲν G ὅσον < α λίθους θρύπτει. φθείρει καὶ ἔμβρυα ὑποθυμιώμενον, καὶ ψώρας ἐξαίρει σὺν ὄξει καταχριόμενον. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις καὶ ἑτέρας ἀντιδότους.

Deſideratur hæc periodus in vet. cod.
Par. caret.

Περὶ Νάρδου. Κεφ. ϛʹ.

ΝΑΡΔΟΥ ἐστὶ δύο γένη· ἡ μὲν γάρ τις καλεῖται Ἰνδική, ἡ δὲ Συριακή. οὐχ ὅτι ἐν Συρίᾳ εὑρίσκεται, ἀλλ' ὅτι τοῦ ὄρους ἐν ᾧ γεννᾶται, τὸ μὲν πρὸς Συρίαν τέτραπται, τὸ δὲ πρὸς Ἰνδούς. καὶ τῆς λεγομένης Συριακῆς, ἐστι βελτίων ἡ πρόσφατος, καὶ κούφη, "πολύκομος, ξανθὴ τὴν χρόαν, εὐώδης ἄγαν, καὶ μετὰ τοῦ κυπειρίζειν ἐν τῇ ὀσμῇ." μικρὸν ἔχουσα τὸν στάχυν, πικρὰ "τὴν γεῦσιν, καὶ γλώσσης ἀναξηραντική, ἐπιμένουσά τε τῇ εὐωδίᾳ ἐφ' ἱκανόν. τῆς δὲ Ἰνδικῆς ἡ μέν τις λέγεται Γαγγῖτις, ἀπό τινος ποταμοῦ παραρρέοντος τοῦ ὄρους Γάγγου καλουμένου, παρ' ᾧ φύεται. ἀσθενεστέρα κατὰ δύναμιν οὖσα διὰ τὸ ἐφ' ὑδατωδῶν τόπων εἶναι καὶ ἐπιμηκεστέρα, πλείονάς τε ἔχουσα τοὺς στάχυς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης, καὶ πολυκόμους καὶ περιπεπλεγμένους, βρομώδης κατὰ τὴν ὀσμήν." ἡ δὲ ὀρεινοτέρα εὐωδεστέρα, κολοβόσταχυς, κυπειρίζουσα κατὰ τὴν εὐωδίαν, ἔχουσά τε καὶ τὰ ἄλλα ἐν αὐτῇ, ὅσα περ καὶ ἡ Συριακὴ λεγομένη. καλεῖται δέ τις καὶ Σαμφαριτική, σφόδρα κολοβή, ἀπὸ χωρίου ὠνομασμένη, "μεγαλόσταχυς, λευκότερον καυλὸν, ἔσθ' ὅτε μέσον ἔχουσα, ὑπερτραγίζουσα τῇ ὀσμῇ, ἣν δεῖ ἀπεκλέγεσθαι. πιπράσκεται δὲ καὶ ἀποβεβρεγμένη, ὅπερ γινώσκεται ἐκ τοῦ λευκὸν εἶναι τὸν στάχυν καὶ αὐχμηρὸν, καὶ μὴ ἔχειν τὸν χνοῦν." δολίζουσι δὲ αὐτὴν ἐμφυσῶντες στίμμι μεθ' ὕδατος ἢ οἴνου "φοινικίτου, πρὸς τὸ συμπιλοῦσθαι αὐτήν, καὶ βαρυτέραν γίνεσθαι. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἀφαιρεῖν δεῖ, εἰ προσείη ταῖς ῥίζαις πηλός, καὶ σήθειν χωρίζοντα τὸν κονιορτόν, εὐχρηστοῦντα εἰς χειρόνιπτρον.

Δύναμιν δὲ ἔχουσι θερμαντικήν, ξηραντικήν, οὐρητικήν, ὅθεν κοιλίας τε ἱστᾶσι πινόμεναι, καὶ τὰς ἐκ μήτρας ῥύσεις προστιθέμεναι, καὶ ἰχῶρας στέλλουσι. βοηθοῦσι δὲ καὶ ναυτίαις, σὺν ψυχρῷ ὕδατι πινόμεναι καὶ καρδιωγμοῖς, καὶ "ἐμπνευματουμένοις, ἡπατικοῖς τε καὶ ἰκτερικοῖς καὶ νεφριτικοῖς. ἐναφεψηθεῖσαι δὲ ὕδατι, καὶ "πυριαθεῖσαι, εἰς ἐγκάθισμα φλεγμονὰς μήτρας

V. cum Ruellio πλατύκομος

V. πυκνὸν malūt.

Al. τῇ γεύσει

V. addit καὶ μελαντέρα, cui lectioni aſtipulantur Gal. 8. Simpl. & Paulus cap. de nardoſtachy.

V. caret & legit λευκοτέρα

Al. δολοῦσι

V. φοινικίου.

V. ἐμπνευματικοῖς

V. πυριαθεῖσαι φλεγμονὰς ἰῶνται.

De Nardo. Cap. VI.

A NARDI duo ſunt genera. vna ſiquidem Indica, altera Syriaca nuncupatur: non quòd in Syria inueniatur, ſed quòd montis in quo naſcitur pars vna Syriam, altera Indos ſpectet. Ac in eius quidem quæ Syriaca dicitur genere præſtantior ea cenſetur, quę recens eſt, leuis, comoſa, B colore flauo, per quàm odorata, quæq; præterquàm quòd odore cyperum imitatur, breuem habet ſpicam, guſtu eſt amaro linguamq; maximè ſiccante, ac in ſua odoris gratia diutinè permanet. Ex Indicæ verò nardi genere eſt quæ Gangetica dicitur, à fluuio quodam Gange nominato, qui montem, ad cuius radices ea naſcitur, præterfluit. C Hęc viribus eſt infirmiorib⁹ quòd in locis aquoſis proueniat, eſtq; procerior, atque complures habet ſpicas ab eadem radice tum comoſas, tum ſibi inuicē circumuolutas, virúſque redolentes. At quæ in editiore montis parte legitur, odoratior eſt, puſilláſque habet ſpicas, iu- D cundúmque cyperi odorem æmulatur, ac cæteras habet in ſe dotes, quas & Syriaca cognominata. Eſt & quędam cui Sampharaticę nomē à loco inditum eſt, admodum puſilla, attamen magnas habens ſpicas, inter quas medius interdum prorūpit caulis, candidior & ſupramodū E hircum olens. Hanc damnare in totum oportet. reſpuere Venditur & madefacta: quod vitium ex eo deprehenditur, quòd candida ſit ſpica, ſqualida, nulláque obſita lanugine. Adulteratur inſpirato ſtibio cū aqua aut vino palmeo, quò videlicet magis compacta ponderoſiorq; appareat. Vſus tempore ſi quod lu- F tum radicibus hæſerit, idipſum auferre oportet, vt & puluerē cribro incernere, qui quidem ad aquam eluendis manibus dicatam accommodatur. Vim habent excalfaciendi, exiccandi, vrináſque ciendi. Quamobrem & aluū epotæ ſiſtūt, & appoſitæ ex vtero fluxiones ſaniémque cōpeſcūt. Ex frigida verò G potę nauſeę & ſtomachi roſionibus auxiliantur: itémque iis qui à flatibus exagitantur, hepaticis, ictericis atque nephriticis. Aquæ autē incoctę ſeu fotu ſeu inſeſſu vuluę inflā-

mationibus medētur. Faciunt & ad ſuperfluo humore redundantes oculorum palpebras, dum ipſa cilia aſtringunt & condenſant. Quin & ſiccæ humētibus corporib⁹ ad ſummouendam graueolentiam vtiliter inſperguntur. Miſcentur etiam antidotis. Porrò ad ocularia quoque medicamenta vſque ad ſummū leuorem tritæ & cum vino in paſtillos conformatæ vaſe nouo non picato reconduntur.

De Nardo Celtica. Cap. VII.

Celtica nardus naſcitur quidem in Liguriæ Alpibus, vernaculo ſermone Gallica dicta, ſed & in Iſtria prouenit. Eſt verò puſillus breuiſq; frutex, qui cū radicibus in manuales faſciculos colligitur: foliis oblōgis, ſubflauis, flore luteo. Caulium & radicum dūtaxat vſus eſt & odoris ſuauitas. Quare pridie aſperſos aqua faſciculos, amoto terreni ſi quid inhæſerit in humidiore ſolo ſuppoſita prius charta inſternere oportet, ac poſtridie repurgare: ſiquidem vtile cum aceroſo & alieno minimè propter humoris vim excutitur. Adulteratur autem herba perſimili quæ vnà cū ea vellitur, quamq; propter viroſum odorem hirculū nominant. Facile vero eſt hanc ab illa internoſcere: quandoquidem herba eſt *ſine cauliculo & candidior, minuſque oblōga habet folia: quin neque radicem amarā aut aromaticā, quēadmodūm legitima nardus. Itaque abiectis foliis cauliculos radicéſque ſeponito: ac ſiquidem ad vſum reponere volueris, tritos vino excipito, tandémque ex ijs concinnatos paſtillos fictili vaſe nouo ac diligēter operculato reſerua. Optima verò cēſetur, quæ recēs eſt & odorata, radicoſa, plena minimémque fragilis. Iiſdem quibus & Syriaca viribus pollet: ſed & valentius vrinas ciet, & ſtomacho eſt accōmodatior. Iecoris inflāmationibus ſuffuſiſq; felle auxiliatur: itemq; ventriculi inflationibus cum abſinthij decocto pota. Eodem planè modo valet & ad lienis, veſicæ renūmque vitia: itemq; ex vino ad venenatorum morſus. Cæterum additur etiam in malagmata, potiones & vnguenta calfacientia.

*caulis expers

A ἰῶνται. ποιοῦσι καὶ πρὸς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς μυδήσεις τῶν βλεφάρων, στύφουσαι καὶ δασύνουσαι τὰς βλεφαρίδας, καθύγροις τε σώμασι διάπασμα. μίγνυνται δὲ καὶ ἀντιδότοις. ἀποτίθενται δὲ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ἐν ἀγγείῳ καινῷ ἀκονίτῳ, λειοτριβηθεῖσαι σὺν οἴνῳ καὶ ἀναπλασθεῖσαι.

B

Περὶ Κελτικῆς Νάρδου. Κεφ. ζ'.

Ἡ δὲ Κελτικὴ Νάρδος, γεννᾶται μὲν ἐν τοῖς κατὰ Λιγυρίαν Ἄλπεσιν, ἐπιχωρείως ὠνομασμένη Ἀλιούγγια. γεννᾶται δὲ ἐν τῇ Ἰστρίᾳ. ἔστι δὲ θαμνίσκος μικρὸς σὺν ταῖς ῥίζαις εἰς δέσμας ἀναλαμβανόμενος χειροπληθεῖς. C ἔχει δὲ φύλλα ὑπομήκη, ὑπόξανθα, ἄνθος μήλινον. μόνων δὲ τῶν καυλῶν ἐστὶ καὶ τῶν ῥιζῶν ἡ χρῆσις καὶ ἡ εὐωδία. ὅθεν δεῖ πρὸ μιᾶς ἡμέρας καταρράναντας ὕδατι τὰς δέσμας, καὶ χωρίζοντας τὰ γεώδη, τιθέναι ἐπ' ἐδάφους νοτεροῦ, περιϋποκειμένου χαρτίου, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ καθαίρειν. D οὐ γὰρ συναποκαθαίρεται τῷ ἀχυρώδει καὶ ἀλλοτρίῳ τὸ εὔχρηστον, διὰ τὴν ἐκ τῆς ἰκμάδος εὐτονίαν. δολίζεται δὲ συναποτιλλομένης αὐτῇ πόας ἐμφεροῦς, ἣν διὰ τὸ περὶ τὴν ὀσμὴν βρωμῶδες, τράγον καλοῦσιν. εὐχερὴς δὲ ἐπίγνωσις· ἄκαυλος γάρ ἐστιν ἡ πόα καὶ λευκοτέρα, E καὶ ἧττον ἐπιμήκη τὰ φύλλα ἔχει, οὐδὲ τὴν ῥίζαν πικρὰν ἢ ἀρωματίζουσαν ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἀληθινῆς ἔχει. ἀποκρίνας οὖν τὰ καυλία καὶ τὰς ῥίζας, τὰ δὲ φύλλα ῥίψας, εἰ βούλει δὴ ἀποτίθεσθαι, ἀναλαμβάνων λεῖα οἴνῳ, καὶ τροχίσκους ἀναπλάσας, φύλαττε ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ καινῷ, πωμάζων F ἐπιμελῶς. ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ πρόσφατος καὶ εὐώδης, πολύρριζος, οὐκ εὔθρυπτος, πλήρης. δύναται δὲ ὅσα καὶ ἡ Συριακή· διουρητικωτέρα τε καὶ εὐστομαχωτέρα. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰς περὶ τὸ ἧπαρ φλεγμονάς, καὶ ἰκτερικούς, καὶ πνευματώσεις στομάχου, μετ' ἀφεψήματος ἀψινθίου πινο- G μένη. ὁμοίως καὶ σπλῆνα, καὶ τὰ περὶ τὴν κύστιν καὶ νεφροὺς· καὶ πρὸς τὰ ἰοβόλων δήγματα σὺν οἴνῳ. καὶ εἰς τὰ μαλάγματα μίγνυται καὶ ποτίσματα, καὶ χρίσματα θερμαντικά.

Quidam, ἄλπεσιν

V. & Orib. ἐπιμήκη

V. οἴνῳ λείου

V. βαθύρριζος

V. addit πίνει

V. καὶ χρίσματα καὶ ποτίσματα θερ.

Περὶ Ὀρεινῆς Νάρδου. Κεφ. η'.

Ἡ δὲ Ὀρεινὴ νάρδος, καλουμένη δὲ ὑπό τινων καὶ θυλακῖτις καὶ "νῆρις, γεννᾶται ἐν Κιλικίᾳ καὶ Συρίᾳ. φύλλα καὶ καυλοὺς ὅμοια ἠρυγγίῳ ἔχουσα, "μικρότερα μὲν, "οὐ μὴν τραχέα καὶ ἀκανθώδη. ῥίζαι δὲ ὑπεισι μέλαιναι, εὐώδεις, δύο ἢ καὶ πλείους, ὥσπερ ἀσφοδέλου, ἰσχνότεραι "καὶ μικρότεραι πολλῷ. οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος φέρει. ποιεῖ δὲ ἡ ῥίζα πρὸς ὅσα καὶ ἡ Κελτικὴ νάρδος.

Gal. 8. ſimpl. legit πυρίτης.

V. μαλακώτερα

V. hæc non agnoſcit. Sũt qui pro τραχέα, παχέα legant.

Add. Orib. λευκότεραι.

Περὶ Ἀσάρου. Κεφ. θ'.

ΑΣΑΡΟΝ, οἱ δὲ, νάρδον "ἀγρίαν καλοῦσι "* φύλλα ἔχει κισσῷ "ὅμοια, "πυκνότερα δὲ πολλῷ καὶ στρογγυλότερα. "ἄνθος μεταξὺ τῶν φύλλων πρὸς τῇ ῥίζῃ, "κυανοῦν, ὑοσκυάμου κυτίνῳ "ἐμφερὲς, ἐφ' ᾧ τὸ σπέρμα ἐοικὸς γιγάρτῳ. ῥίζαι δὲ ὕπεισι πολλαὶ, γονατώδεις, λεπταὶ, πλάγιαι, ὅμοιαι ἀγρώστει. ἰσχνότεραι μέντοι "πολλῷ καὶ εὐώδεις, θερμαίνουσαι καὶ δάκνουσαι λίαν τὴν γλῶσσαν. δύναμις δὲ αὐτῶν "διουρητικὴ, θερμαντικὴ καὶ "ἐμετικὴ, ἁρμόζουσα ὑδρωπικοῖς, ἰσχιαδικοῖς χρονίοις". ἄγουσι δὲ καὶ ἔμμηνα. μετὰ μελικράτου ποθεῖσαι αἱ ῥίζαι πλῆθος " < ς'. καθαίρουσιν ὡς ἐλλέβορος λευκός. μίγνυνται δὲ καὶ μύροις. φύεται ἐν ὑποσκίοις ὄρεσι, πλεῖστα δὲ ἐν Πόντῳ καὶ Φρυγίᾳ καὶ Ἰλλυρίδι, καὶ "*Γουστίνῃ τῆς Ἰταλίας.

V. add. καὶ λίβανον.
Par. addit πόα ὠώδης στεφανωματική. Cat. pro πόα, habet, βοτάνη.
Quidam addit, ἢ ἀειστολοχία.
Par. μικρότερα.
Par. ἄνθη
Pariſ. πορφυρᾶ, εὐώδη. Cat. πορφυρᾶ, λεπτὰ εὐώδη.
Par. ἐμφερῆ, ἐφ' οἷς
Addit alter codex, ἔχον καυλία γωνιοειδῆ, ὑπότραχέα, ἀραιὰ, ſed neque Orib. neque Serapio ita legerunt.
Quidam, πολλαὶ
Al. οὐρητικὴ
Quidam addũt, καὶ φλεγματικήν.
Quidã add βηξὶ al. ἰσχιάσι χρονίᾳ καὶ βηχί.
Quid. v. cod. ἐλλ. ſ ο ζ

V. ad marginẽ, ἰλλυρίδος ἰουστίνῃ παρ' Ἰταλίᾳ. Goupylus ex v. quodam exemplari legit Ἑστίνοις τῆς Ἰταλίας.

Περὶ Φοῦ. Κεφ. ι'.

ΦΟΥ͂, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο ἀγρίαν νάρδον καλοῦσι, γεννᾶται μὲν ἐν Πόντῳ, φύλλα δὲ ἐλαφοβοσκῷ ἢ ἱπποσελίνῳ παραπλήσια ἔχει, καυλὸν πηχυαῖον ἢ μείζω, λεῖον, τρυφερὸν, ἐμπόρφυρον, μεσόκοιλον, διειλημμένον γόνασιν, ἄνθη πρὸς τὰ τοῦ ναρκίσσου, "μείζω δὲ καὶ τρυφερώτερα, καὶ ἐν τῷ ὑπολεύκῳ διαπόρφυρα. ῥίζα δὲ ἡ μὲν "ἀνωτέρω, περὶ δακτύλου μικροῦ τὸ πάχος, πλάγια δὲ "ἐπιρρίζια ἔχει, καθάπερ σχοῖνος ἢ μέλας ἐλλέβορος, ἀλλήλοις ἐπιπεπλεγμένα, ὑπόξανθα, εὐώδη, ναρδίζοντα τῇ ὀσμῇ, μετά τινος βάρους βρωμώδους. δύναται δὲ θερμαίνειν, οὖρα κινεῖν, ἔχει ποτιζομένη.

Quidam ἥττονα vel ἧττω V. μείζονα δὲ καὶ ἐν τῷ ὑπολεύκῳ διαπόρφυρα ἢ μελανώτερα.
Pal. αἰωτέρα
V. ὑπορρίζια

A *De Nardo Montana. Cap. VIII.*

Nardus montana, quæ à quibuſdam thylacitis & neris appellatur, in Cilicia & Syria naſcitur, folijs & caulibus eryngio ſimilibus: ſed minoribus, non tamen aſperis & aculeatis. Radices ſubiacent nigræ, odoratæ, binæ plurés ve ceu haſtulæ regiæ, ſed graciliores longéque mi-
B nores. Neque verò caulem neque fructum neque florem diu ſuſtinet. Valet ad eadem omnia radix, ad quæ & Celtica Nardus.

De Aſaro. Cap. IX.

ASARVM aliqui ſylueſtre Nardũ appellant. Folia habet hederæ, ſed denſiora multò & rotũdiora: flo-
C rem inter folia iuxta radicem, cæruleum, hyoſcyami cytinum referentẽ, in quo ſemen *acini nucleo ſimile. Radices ſubiacẽt numeroſæ, geniculatæ, tenues, obliquæ, gramini ſimiles, longè tamen graciliores & odoratæ: quæ quidem linguam excalfaciunt valdéque mordent. Pl. acinoſum.

D Calfaciendi vrinas vomitúmque ciendi vi præditæ ſunt: ideóque hydropicis & inueteratę Iſchiadi proſunt, ac menſes quoque proliciunt. Senis drachmis ex mulſa bibitæ radices veratri albi modo purgant. Miſcentur & vnguentis. Prouenit autẽ aſarum in *opacis montibus: plurimum verò in Ponto,
E Phrygia, Illyrico & Veſtino Italiæ agro. *vmbroſis*

De Phu. Cap. X.

PHV, quod & ipſum aliqui ſylueſtre nardum appellant, in Ponto naſcitur, foliáque profert Elaphoboſco aut Oleri atro ſimilia: caulem cubitalem, aut etiam maiorem, læ-
F uem, mollem, purpuraſcentem, in medio cauum, geniculis interceptũ. Flores ad narciſſinos proximè accedunt, ſed & minores ſunt & teneriores, & in albicante colore purpurei. Radix ſuperiore quidem ſui parte digiti parui craſſitudinẽ fermè æquat, ſed habet ex obliquo ca-
G pillamenta iunci aut Veratri nigri inſtar inuicem implicita, flaueſcentia, odorata, atque adeo odore nardum æmulãtia, cum viroſa quadam grauitate. Trita potui data calfaciendi, vrináſq; mouẽdi vim habet. Col. pullum vocat.

Eius verò decoctũ & idipſum præſtare poteſt, & ad lateris dolorẽ eſt efficax, menſeſq; cit, & antidotis inſeritur. Adulteratur ruſci radicibus admiſta: ſed facile eſt illas dignoſcere: ſunt enim durę & frangi contumaces, citra gratiam odoris vllam.

De Malabathro. Cap. XI.

MALABATHRVM nonnulli Nardi Indicæ folium eſſe arbitrantur, odoris quadam cognatione decepti. (Sunt enim multa odore nardo ſimilia, veluti Phu, Aſarum, Neris) Secus autem ſe res habet. Etenim peculiare genus eſt, quod in paludibus Indicis gignitur. Folium id eſt, quod lentis paluſtris modo aquæ innatat, nulla fultum radice. Idipſum collectum ſtatim lino traijcitur, ſiccatúmque reconditur. Aiunt & aqua per æſtiuos ardores exiccata cremiis fomitibúſve aridis terram peruri: atque id niſi fiat, non ampliùs renaſci. Laudatur recens & in nigrore quodam albicans, minimè fragile, integrum, nares odore feriens, illiúſque ſuauitate diutius implens, nardo ſapore ſimile, nullo ſalis guſtu. Infirmum verò ac minutatim conciſum ˇquódque recepta vetuſtatis carie ſitum quaſi redolet, vitioſum eſt. Eaſdem cum Nardo vires ſortitur, ſed illud efficaciùs omnia præſtat: attamen malabathrum & vrinas ciendi maiore vi pollet, & ſtomacho conuenientius eſt. Oculorum inflammationibus in vino feruefactum tritúmque ac illitum apprimè confert. Subditur & linguæ ad commendandum oris halitum. Quin veſtibus etiam vtiliter interponitur: eas ſiquidem & à tineis defendit, & odore non ineleganti tuetur.

& carioſum expirans halitum

De Caßia. Cap. XII.

CASSIÆ complura ſunt genera, quæ circa feracem aromatum Arabiam gignuntur. Habet autem craſſi corticis ſarmẽtũ, foliaq; piperis. Delige fulueſcentẽ, probè coloratã, corallij æmulã, ꝑquàm anguſtã,

A καὶ τὸ ἀπόζεμα δὲ αὐτῆς τὸ αὐτὸ δύναται ποιεῖν, καὶ πρὸς πλευρᾶς πόνον· ἔμμηνά τε ἄγει, καὶ ἀντιδότοις μίγνυται. δολοῦται δὲ ὀξυμυρσίνης "ῥίζαις παραμιγνυμένη· εὐχερὴς δὲ ἡ ἐπίγνωσις αὐτῆς ἐστι· σκληραὶ γάρ εἰσιν αὗται καὶ δύσθραυστοι, δίχα εὐωδίας.

Al. ῥίζῃ παραμιγνύμενος.

B

Περὶ Μαλαβάθρου. Κεφ. ια'.

ΜΑΛΑΒΑΘΡΟΝ ἔνιοι ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τῆς Ἰνδικῆς νάρδου "φύλλον, πλανώμενοι" ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ὀσμὴν ἐμφερείας." πολλὰ γάρ ἐστιν ὅμοια τῇ ὀσμῇ νάρδῳ, ὡς τὸ φοῦ," ἄσαρον, C νῆρεις*. οὐκ" ἔχει δὲ οὕτως. ἴδιον γάρ ἐστι γένος φυόμενον ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς τέλμασι, φύλλον ὂν ἐπινηχόμενον τῷ ὕδατι, καθάπερ ἡ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακῆ, ῥίζαν οὐκ ἔχον. ὅπερ συλλέγοντες, εὐθέως διαπείρουσι λίνῳ, καὶ ξηράναντες ἀποτίθενται. φασὶ δὲ καὶ τῆς θερείας ἀναξηρανθέντος D τοῦ ὕδατος, καίεσθαι φρυγάνοις τὴν γῆν· μὴ γενομένου γὰρ τούτου μηκέτι φύεσθαι. ἔστι δὲ καλὸν τὸ πρόσφατον καὶ ὑπόλευκον ἐν τῷ" μελανίζειν, ἄθραυστόν τε καὶ ὁλόκληρον, πληκτικὸν τῇ ὀσμῇ, καὶ ἐπιδιαμένον τῇ εὐωδίᾳ," ναρδίζον δὲ τῇ γεύσει, μὴ ἁλμυρίζον. τὸ δὲ ἀδρανὲς καὶ B τὸ λεπτοκοπημένον, εὐρωτιῶσαν ἔχον τὴν ἀποφορὰν, φαῦλον. δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τῇ νάρδῳ. ἐνεργέστερον δὲ ἐκείνη* πάντα ποιεῖ. διουρητικωτέρα μέντοι καὶ εὐστομαχωτέρα ἐστὶν ἡ τοῦ μαλαβάθρου δύναμις, καὶ πρὸς τὰς "ὀφθαλμικὰς φλεγμονὰς ἁρμόζει ἀναζεσθὲν F ἐν οἴνῳ καὶ λεῖον ἐπιχριόμενον· ὑποτίθεται δὲ καὶ γλώσσῃ πρὸς εὐωδίαν στόματος, καὶ σὺν ἱματίοις τίθεται. ἄβρωτα γὰρ καὶ εὐώδη ταῦτα τηρεῖ.

V. φύλλα

Al. πολλοῖς γάρ ἐστιν ὀσμὴ νάρδου, ὡς τῷ φοῦ.

Lon. codex ἀσπρόνηρεις. al. ἀντὶ τοῦ, νῆρεις, ἶρεις.

Al. οὐκ ἔνι δὲ

Quidam μελανίζειν τε ἄθραυστον καὶ ὁλόκ.

Al. νάρδου, aliàs, ſi Lacunæ credimus, ναρδίζον δὲ καὶ τῇ γεύσει μὴ

Al. ὀφθαλμίας καὶ φλεγμονὰς

Περὶ Κασσίας. Κεφ. ιβ'.

ΚΑΣΣΙΑΣ δέ ἐστι πλείονα εἴδη, περὶ τὴν ἀρωματοφόρον Ἀραβίαν G "γεννώμενα. ἔχει δὲ ῥάβδον παχύφλοιον, φύλλα δὲ* ὡς πεπέρεως. ἐκλέγου δὲ τὴν ἔγκιρρον, εὔχρουν, κοραλλίζουσαν, στενὴν" λίαν,

V. & Ald. carent

Al. λείαν. & ſic Aetius

μακρὰν καὶ παχεῖαν, τοῖς συριγγίοις πλήρη, δηκτικὴν ἐν τῇ γεύσει, καὶ στύφουσαν μετὰ πολλῆς πυρώσεως, ἀρωματίζουσαν, οἰνίζουσαν τῇ ὀσμῇ. ἡ δὲ τοιαύτη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἄχυ καλεῖται. δαφνῖτις δὲ προσαγορεύεται ὑπὸ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐμπόρων. προὔχει δὲ ταύτης ἐστὶν ἡ μέλαινα καὶ ἐμπόρφυρος παχεῖα, γίζιρ καλουμένη, ῥοδίζουσα τῇ ὀσμῇ, μάλιστα πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν εὔθετος. δευτερεύει δ' ἡ προειρημένη. τρίτη δέ ἐστιν ἡ καλουμένη βλαστὸς μοσυλῆτις. αἱ δὲ λοιπαὶ εὐτελεῖς, ὡς ἡ καλουμένη ἀσυφήμων, μέλαινα καὶ ἀηδὴς καὶ λεπτόφλοιος, ἡ καὶ φλοιορραγής· ὡς καὶ ἡ κιττὼ καὶ δάκαρ καλουμένη. Ἔστι δέ τις καὶ ψευδοκασσία ἀφάτως ἐμφερής, ἥτις ἐλέγχεται τῇ γεύσει, οὐκ οὖσα δριμεῖα, οὐδὲ ἀρωματώδης· προσεχόμενόν τε τὸν φλοιὸν ἔχει τῇ ἐντεριώνῃ. εὑρίσκεται δὲ καὶ πλατεῖα σύριγξ, ἁπαλή, κούφη, εὐερνής, διαφέρουσα δὲ τῆς ἄλλης. ἀποδοκίμαζε δὲ τὴν ὑπόλευκον καὶ ψωρώδη, τραγίζουσαν ἐν τῇ ὀσμῇ, καὶ τὴν μὴ ἔχουσαν δὲ τὴν σύριγγα παχεῖαν, ψωρώδη δὲ καὶ λεπτήν. δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν καὶ οὐρητικήν, ξηραντικήν, στύφουσαν πραέως. ἁρμόζει δὲ εἰς τὰ πρὸς ὀξυδορκίαν ὀφθαλμικὰ καὶ μαλάγματα. φακούς τε αἴρει μετὰ μέλιτος καταχριομένη, καὶ ἔμμηνα ἄγει, καὶ ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ πινομένη, καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς φλεγμονὰς πάσας ποθεῖσα καὶ πρὸς νεφρούς· εἰς ἐγκαθίσματά τε καὶ ὑποθυμιάματα γυναιξί, πρὸς εὐρυσμὸν μήτρας. διπλάσιον δὲ αὐτῆς μιγνύμενον τοῖς φαρμάκοις, εἰ μὴ παρείη κιννάμωμον, τὸ αὐτὸ δρᾷ· ἄγαν δέ ἐστι πολύχρηστος.

Περὶ Κινναμώμου. Κεφ. ιγ'.

ΚΙΝΝΑΜΩΜΟΥ ἐστὶ πλείονα εἴδη, ὀνομαζόμενα ἐπιχωρίως. διαφέρει δὲ τὸ μόσυλον, διὰ τὸ σώζειν ποσῶς ἐμφέρειαν πρὸς τὴν Μοσυλῖτιν καλουμένην κασσίαν. καὶ τούτου τὸ πρόσφατον, τῇ χροιᾷ μέλαν, τεφρίζον,

Forte, τῶν συριγγίων
V. ποσῶς. & ſic Aët.
Quid. cod. οἰνίζουσαν
Al. ἀδὶ
Pariſ. ζίγιρ
V. τέχνην
Par. βλάκτος al βάκτος Pl. habet lactam. M. Virgilius βάτος legẽdū putat.
V. μασυλητικός vel μυσυλιτικός. Scholia in margine μούσουλον, ἤτοι τὸ ὑπὸ τῆς πόλεως μουσούλου
Marc. ἀφυσήμων Ruill. ἀφήμων legit, hoc eſt, incelebris, ignobilis,
V. vnus ἀηδὴς
Forte μοτώ, vt apud Gal. & Arrianum.
Antiq. δάρκα. al. δόρκα
V. τοῦ ἄλλου
Al. πρασίζουσαν quàm lectionem ſecutus eſt Serapio.
Al. πραέως
V. omittit vſque ad, καὶ πρὸς
Ald. μούσυλον
V. φέρειν
Al. ποσὴν
Ald. μουσυλῖτιν

A longam, craſſam, * fiſtularum plenam, guſtu mordacem & cum * multo feruore aſtringentem, aromaticam, odore vinoſo. Talis ab indigenis achy nuncupatur: à mercatoribus verò Alexandrinis daphnitis cognominatur. Huic præfertur nigra, purpuraſcens ſimul & craſſa, quæ Gizir appellatur, tanquam roB ſarum odorem ſpirans, & ad vſum medicum maximè accommodata. Secundùm locum tenet antedicta. Tertia verò cenſetur quæ moſyleticus blaſtus, hoc eſt, germen, nominatur. Reliquæ viles habentur, velut ea quæ Aphyſemon dicitur, nigra, iniucunda & cortice tenui aut etiam rimoſo, necnon & ea quę C Moto & Darca vocitatur. Eſt & quædam adulterina caſſia, ſimilitudine ineffabili: attamen guſtu deprehenditur: quippe quæ neque ſit acris, neque aromatica, adhærentémque medullæ corticem habeat. Reperitur & lata fiſtula, tenera, leuis, ſurculoſa: quæ quidem illi alteri præſtat. Reijce albicanD tem, ſcabram, quæq; hircinum virus oboleat, neque fiſtulam habeat craſſam, ſed tum ſcabram tum tenuem. Vim habet calfaciendi, vrinas mouendi, exiccandi & leniter aſtringendi. Conuenit ad ea medicamenta, quæ exacuendæ oculorum aciei gratia concinnantur, & ad malagmata. Lentigines tollit ex E melle illita, menſtruáque ciet. Quin & à vipera demorſis pota auxiliatur. Confert & epota internis inflammationibus omnibus, renibúſque affectis. Prodeſt quoque fœminis tum inſeſſu tum ſuffitu, ad vteri dilatationem. Si deſit cinnamomum, huius duplum medicamentis admiſtum eadem quæ illud F præſtat. Eſt denique ad multa perquàm vtilis.

fiſtuloſam
vel aliquanti

De Cinnamomo. Cap. XIII.

CINNAMOMI plura ſunt genera: gentilitijs regionum in quibus naſcuntur deſignata nominibus. Excellit verò quod Moſylum ex eo dicunt, quòd aliquanG tulam retineat ſimilitudinem eius caſſiæ quæ Moſylitis nuncupatur: prætereáque in eo ipſo genere quod recens eſt, colore nigrum, ex vinoſo

ex vinoſo in cinereum vergens, tenuibus virgultis, leue, nodis frequẽtibus præditum, perquàm odoratum. Ferè ſiquidem præſtantiſſimũ ex odoris iucundi proprietate diiudicatur. Etenim in optimo & ſingulari reperitur odor rutæ aut cardamomo proximus. Præfertur & guſtu acre ac mordacitatis particeps, necnon etiam cũ calfactione quadãtenus ſalſum, quódq; inter atterendũ nõ citò friatur, ac inter frãgendum etiã ex ſe puluiſculũ emittit, læuiáq; interim habet internodia. Facturus periculũ ſumito ab vna radice ſurculũ. ſiquidẽ facilis eſt huiuſcemodi probatio. Enimuerò fragmenta miſcellanea quædã ſunt: atque adeò cùm primum fit experimentum, quæ præſtantiora fuerint, dum halitu afflatúve ſuo odoratum implent, deterioris iudicium impediunt. Eſt & montanum craſſum, pumilum, colore admodũ fulueſcens. Itémque tertium à Moſylo, quod eſt nigrum & valdè odoratum, attamen fruticoſum, nec ita multis interſtinctum geniculis. Quartum verò album eſt, fungoſum, aſpectu tuberoſum ac vile, fragile, grandíque radice caſſiam redolente. Quintũ odore nares ferit, fulueſcit, corticéq; habet caſſiæ ruffæ ſimillimũ: tangẽti verò ſolidũ animaduertitur, non valde neruoſũ eſt, radiceq; craſſa firmatur. In hoc genere quod thus, myrrhã, caſſiã aut amomũ odoris ſuauitate imitatur, deterius eſt. Deligito candidũ, ſcabrũ rugoſoq; cortice: at leue & quod circa radicẽ lignoſũ eſt, tanquã inutile repudiato. Eſt & aliud quiddam ſimile, quod adulterinũ cinnamomũ cognominatur, vile, odoris inualidi, viribúſque defectũ. Appellatur & quiddã zingiber, quod habet aliquã cũ cinnamomo cognationẽ, cũ tamẽ ſit xylocinnamomũ. Eſt verò lignoſũ cinnamomũ virgultis lõgis robuſtíſque præditum, ſed odore longè cinnamomo inferioribus. Sunt & qui xylocinnamomum genere ipſo à cinnamomo differre dicant, quaſi alterius ſit naturę. Porrò cinnamomũ omne vim habet calfaciendi, vrinas ciẽdi, emolliẽdi atque cõcoquendi. Menſtrua quoque ac fœtus pellit cũ myrrha, tum epotum, tũ & appoſitum. Contra beſtias quæ virus eiaculãtur, venenáque conuenit.

tertium iuxta atque quod Moſylum dicitur, nigrum & valde odoratum ſed frutic.

Vl. radici proximum.

A ἐν τῷ οἰνῶδες, λεπτὸν δὲ τοῖς ῥαβδίοις καὶ λεῖον, ὄζοις συνεχέσι κεχρημένον, σφόδρα εὐῶδες. σχεδὸν γὰρ ἡ τοῦ ἀρίστου κρίσις ἐστὶ περὶ τὴν ἐν τῇ εὐωδίᾳ ἰδιότητα. εὑρίσκεται γὰρ μετὰ τοῦ ἀρίστου καὶ ἰδιάζοντος ἡ ὀσμὴ πηγανίζουσα, ἢ καρδαμώμῳ ἐμφερής. ἔτι καὶ δριμὺ
B καὶ δηκτικὸν τῇ γεύσει, καὶ ὑφαλμυρίζον μετὰ θερμασίας, ἔντε τῷ παρατρίβεσθαι μὴ ταχέως διασπώμενον, καὶ ἐν τῷ θραύεσθαι χνοῶδες, καὶ λεῖον ἔχον τὸ μεταξὺ τῶν ὄζων. δοκίμαζε δὲ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης λαμβάνων τὸν θαλλόν. εὐχερὴς γὰρ ἡ τοιαύτη δοκιμασία. τὰ γὰρ θραύσματα, μίγματα τυγχάνει,
C καὶ κατὰ τὴν πρώτην δοκιμασίαν τὰ κρείττονα περιπνέοντα καὶ πληροῦντα τὴν ὄσφρησιν, ἐμποδίζει τὴν τοῦ ἥττονος ἐπίκρισιν. ἔστι δὲ καὶ ὀρεινόν, παχύ, κολοβόν, σφόδρα ὑπόκιρρον τὴν χρόαν. καὶ τρίτον παρὰ τὸ μόσυλον, μέλαν καὶ λίαν εὐῶδες· εὐερνῶδες δὲ καὶ οὐ πολυγόνατον. τέταρτον, λευκόν, χαῦνον,
D ὀγκῶδες ἰδέσθαι καὶ εὐτελές, εὔθραυστόν τε καὶ μεγάλην ἔχον ῥίζαν κασίζουσα. πέμπτον, τῇ ὀσμῇ πληκτικόν, ὑπόκιρρον δὲ καὶ προσεμφερὲς κασίᾳ πυρρᾷ. πρὸς τὴν ἀφὴν δὲ στερεόν, οὐ πάνυ ἰνῶδες, παχύρριζον. τούτων δὲ τὸ πνέον λιβανωτοῦ ἢ μυρσίνης ἢ κασίας ἢ ἀμώμου εὐωδίας, ἧττόν ἐστιν. ἀπο-
B λέγου δὲ τὸ λευκὸν καὶ τὸ ψωρῶδες, καὶ τὸ ῥυσόκαρφον καὶ ἄλστον, καὶ τὸ ξυλῶδες δὲ κατὰ τὴν ῥίζαν ὡς ἀχρεῖον παραιτοῦ. Ἔστι δέ τι καὶ ἄλλο ὅμοιον τὸ καλούμενον ψευδοκιννάμωμον, εὐτελές, οὐκ εὔτονον τῇ ὀσμῇ, ἐκλελυμένον δὲ καὶ τῇ δυνάμει. καλεῖται δὲ καὶ ζιγγίβερ ξυλοκιννάμωμον ὄν, ἔχον δέ τινα
F ἐμφέρειαν κινναμώμῳ. ἔστι δὲ ξυλῶδες κιννάμωμον, ἔχον ῥάβδους μακρὰς καὶ ῥωμαλέας, καὶ τὴν εὐωδίαν πολὺ καταδεεστέρας. λέγεται δὲ ὑπ᾽ ἐνίων καὶ κατὰ γένος διαφέρειν τοῦ κινναμώμου τὸ ξυλοκιννάμωμον, ἑτέρας ὂν φύσεως. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶν κιννάμωμον θερμαντικήν, οὐρητικήν,
G μαλακτικήν, πεπτικήν. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα πινόμενον·

Al. ἐν τῷ οἴνῳ

Par. κράσις

V. ἡδίστου

Ex veteri interprete καρδάμῳ legendum putat Marc. Virgilius.

Ald. μούσυλον.

Ald. ὡς ἀχρεῖον παραιτοῦ κασίζον. Alter codex manuſc. πέμπτον τὴν ὀσμὴν ὑπόκιρρον καὶ προσεμφερὴ τῷ φλοιῷ κασίᾳ πυρρᾷ.

Al. στερεὸν οὐ πάνυ, ἰνῶδες Ant. οἰνῶδες Marc. εὐῶδες

Quidam σμύρνης & tolerabilius, vt inferius.

Lacuna addit τὸ μὴ λ.

Ald. & V. μικρὰς

A καὶ προστιθέμενον μετὰ σμύρνης, καὶ ἰοβόλοις θηρείοις "καὶ θανασίμοις ἁρμόζει· καὶ τὰ ταῖς κόραις ἐπισκοτοῦντα ἀποκαθαίρει, θερμαίνει τε καὶ λεπτύνει, καὶ ἔστι διουρητικόν, φακούς τε καὶ ἐφήλεις ἀποκαθαίρει μετὰ μέλιτος ἐπιχρισθέν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς βῆχας, "καὶ καταῤῥοῦς, ὕδρωπας, νεφρίτιδας, δυσουρίας. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πολυτελέσι μύροις· καὶ καθόλου ἐστὶ πολύχρηστον. ἀποτίθεται δὲ εἰς διαμονὴν λεῖον οἴνῳ ἀναλαμβανόμενον, καὶ ξηραινόμενον ἐν σκιᾷ".

Non habetur καὶ in Ald.

Deeſt καὶ in Ald.

Περὶ Ἀμώμου. Κεφ. ιδʹ.

Addit Ald. quæ Crateuæ tribuũtur. ἔστι δέ τι λεγόμενον κινναμώμινον, ὃ ἔνιοι ψευδοκιννάμωμον καλοῦσιν. εὐερνὲς σφόδρα καὶ παχυραβδότερον. κατὰ πολλὰ μέν τοιγε ἐλαττούμενον κινναμώμου κατά τε ὀσμὴν καὶ γεῦσιν al. καὶ παχὺ ῥαβδωτερον. καὶ πολὺ μέν τοι ἔλαττόν ἐστι τοῦ κινναμώμου, κατά τε ὀσμὴν καὶ κατὰ γεῦσιν. Id eſt, Eſt & cinnamomũ quoddã, quod nonnulli pſeudocinnamomum appellant, fruticoſum valdè virgultíſque craſſioribus, at tum odore tũ etiã ſapore cinnamomo longè inferius.

C ΑΜΩΜΟΝ ἐστὶ θαμνίσκος οἱονεὶ βότρυς, ἐκ ξύλου ἀντεμπεπλεγμένος ἑαυτῷ. ἔχει δέ τι καὶ ἄνθος" μικρόν, ὡς λευκοΐου, φύλλα δὲ βρυωνίᾳ ὅμοια. κάλλιστον δέ ἐστι τὸ "Ἀρμένιον, χρυσίζον" τῇ χρόᾳ, ἔχον τε τὸ ξύλον ὑπόκιρρον, εὐῶδες ἱκανῶς. τὸ δὲ Μηδικὸν διὰ τὸ ἐν πεδίοις καὶ ἐν ἐφύδροις τόποις φύεσθαι, D ἀδυνατώτερον. ἔστι δὲ μέγα καὶ ὑπόχλωρον, καὶ πρὸς τὴν ἁφὴν ἁπαλόν, καὶ ἰνῶδες τοῖς ξύλοις, "ὀριγανίζον τῇ ὀσμῇ. τὸ δὲ Ποντικὸν" ὑπόκιρρον, οὐ μακρόν, οὐδὲ δύσθραυστον, βοτρυῶδες, πλῆρες καρποῦ, καὶ τῇ ὀσμῇ πληκτικόν. ἐκλέγου δὲ τὸ πρόσφατον καὶ" λευκὸν ἢ E ὑπέρυθρον, οὐ πεπιλημένον ἢ "συμπεπλεγμένον, λελυμένον δὲ καὶ διακεχυμένον, σπέρματος πλῆρες, ὅμοιον βοτρυδίοις, βαρύ, σφόδρα εὐῶδες, δίχα εὐρῶτος, καὶ" δριμύ, δάκνον τὴν γεῦσιν, ἁπλοῦν τὴν χρόαν καὶ "οὐ ποικίλον. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, F στυπτικήν, ξηραντικήν, ὑπνοποιόν, ἀνώδυνον τῷ μετώπῳ καταπλασσόμενον. φλεγμονάς τε καὶ μελικηρίδας" πεπαίνει καὶ "διαφορεῖ· σκορπιοπλήκτους τε μετὰ ὠκίμου καταπλασθὲν ὠφελεῖ· ποδαγρικοῖς συμβάλλεται, καὶ ὠφελεῖ καὶ παρηγορεῖ καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, G καὶ τὰς ἐν σπλάγχνοις σὺν σταφίδι.

Quidam λευκὸν alius, μακρόν, Florent. οὐ μακρὸν V. τὴν χρόαν Vulg. πηγανίζον S. add. ὑπόχλωρον Marc. λεπτὸν Sãbucus add. ὡς

Aetius δριμύτατον τὴν γεῦσιν al. δάκνον τῇ γεύσει. Pal. μὴ ποικ.

Deſunt hæc in Ald.

A Quæ pupillis caliginem offundunt diſcutit, calfacit ſimul & attenuat. Illitum ex melle, lentigines & maculas à Solis ardore contractas exterit. Facit & ad tuſſes, defluxiones, hydropem, renũ vitia, vrinæq; difficultatem. Quin & vnguentis pretioſis admiſcetur: ac in vniuerſum ad multa eſt vtile. Quò diu- B tiùs eduret, tritum vino excipitur, in vmbra ſiccatur, atque ita reconditur.

De Amomo. Cap. XIIII.

AMOMVM puſillus eſt frutex, in vuæ modum ſuopte C ligno in ſeipſum conuolutus. Florem habet paruum ceu violæ albæ, folia verò vitis albæ ſimilia. Præſtantiſſimum cenſetur Armeniacum, colore aureolum, ligno fuluescente, valde odoratum. Medicum quoniam in planis aquoſiſque locis prouenit, infirmius exiſtit. Eſt autem magnum & D ſubviride, tactu molle, virgultis ligneis venoſis, odore origani. Ponticum fuluéſcit, nec longum nec ægrè fragile: racemoſum verò eſt, fructu plenum & odore nares feriens. Deligito recens & candidum aut ſubrubrum: non compactum aut cohærens, ſed laxum atque diffuſum, ſemine refertum E acinis ſimili, ponderoſum, valde odoratum, minimè mucidum ſitúve obſitum, acre linguámque mordicans, ſimplici miniméque vario colore. Vim habet excalfaciendi, aſtringendi & exiccandi. Somnificum eſt dolorémque ſedat, fronti illitum. Inflammationes ac meliceridas maturat & diſcutit. A F ſcorpione ictos ex ocimo illitum iuuat. Podagricis confert. Et iuuat & lenit etiam oculorum inflammationes, itémque viſcerum ex vua paſſa. Ad muliebria vitia tum peſſorum appoſitu, tum & inſeſſionibus vtile. Eiuſdem decoctũ epotum ex hepate, renúmque vitio G laborantibus & podagricis apprimè conuenit. Inſeritur & antidotis,

non carioſum

Deſideratur hæc in Ald.

πρὸς δὲ τὰ γυναικεῖα" καὶ ἐν προσθέτοις. καὶ ἐν ἐγκαθίσμασι χρήσιμον, ποθὲν δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ ἁρμόζει ἡπατικοῖς, νεφριτικοῖς, ποδαγρικοῖς. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις,

Vnguentíſque pretioſiſſimis. Sunt qui Amomum herba ſimili, quæ Amomis dicitur, adulterent: ſed quæ & inodora ſit & fructu careat. Naſcitur ea in Armenia, floremq; profert origani. Porrò in huiuſcemodi ſimplicium medicamentorum probationibus fragmēta fugiēda ſunt: eligenda verò quæ ab vna radice ſuos habeant integros ſurculos.

De Coſto. Cap. XV.

COSTVS præcellit Arabicus, candidus & leuis, eximio ſuauíque odore præditus. Secundum locum obtinet Indus, craſſus, leuis ac niger ceu ferula. Tertius eſt Syriacus, grauis, colore buxeus, odore feriens. Præſtantiſſimus cenſetur recens, candicans, omnino plenus, denſus, aridus, à teredinibus non eroſus, minimè viroſus, ſapore mordaci ac feruido. Vim habet excalfaciendi, vrinas ciendi, menſtruáque ducendi. Vteri vitiis & appoſitu & tum humido tum etiam ſicco fotu opitulatur. A vipera demorſis ſuccurrit ſemunciæ pondere potus: itémque pectoris affectibus, conuulſis, inflationibúſque ex vino & abſinthio. Venerem ex mulſo ſtimulat. Quin & latum lumbricum ex aqua pellit. Contra febriles rigores ante acceſſionum initia, necnō etiam paralyſim ex oleo perunctione prodeſt. Ex aqua aut melle itidem illitus diſcolorem à Sole cutem emendat. Additur quoque in malagmata & antidota. Cæterùm nōnulli admiſtis helenij Commageni validiſſimis radicibus ipſum adulterant. Sed facilè deprehenditur dolus: ſiquidem neque guſtu feruet helenium, neque iucundum odorem, potentem ſenſúmque ferientem expirat.

De Iunco odorato. Cap. XVI.

IVNCVS odoratus alius in Africa, alius in Arabia naſcitur: rurſúmque alius in ea parte Arabiæ quæ Nabatæa dicitur. Et hic quidem omnium eſt laudatiſſimus. Secundum locum ſibi vendicat Arabicus, quem nonnulli Babylonium, alij Teuchitim cognominant. Afer verò inutilis cenſetur.

A καὶ τοῖς πολυτελεστάτοις τῶν μύρων.
"δολίζουσι δέ τινες τὸ ἄμωμον τῇ λεγο-
μένῃ ἀμωμίδι, ἐμφερεῖ οὔσῃ τῷ ἀμώμῳ,
ἀνόσμῳ μέν τοι καὶ ἀκάρπῳ, γινομένῃ
δὲ ἐν Ἀρμενίᾳ, ἄνθος ἐχούσῃ ἐμφερὲς ὀ-
ριγάνῳ. δεῖ δὲ ἐν ταῖς τῶν τοιούτων δοκιμα-
σίαις τὰ θραύσματα ἐκφεύγειν. ἐκλέ-
B γου δὲ τὰ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης "ἔχοντα κλά-
δους τελείους.

Περὶ Κόστου. Κεφ. ιε΄.

ΚΟΣΤΟΥ διαφέρει ὁ Ἀραβικός,
λευκὸς ὢν καὶ κοῦφος, πλείστην
ἔχων καὶ ἡδεῖαν τὴν ὀσμήν. δευτερεύει
δὲ ὁ Ἰνδικός, ἁδρὸς ὢν" καὶ κοῦφος καὶ μέ-
C λας ὡς νάρθηξ. τρίτος δέ ἐστιν ὁ Συρια-
κός, βαρύς, τὴν χρόαν πυξώδης, πληκτι-
κὸς" τῇ ὀσμῇ. ἄριστος δέ ἐστιν ὁ πρόσφα-
τος, λευκός, πλήρης δι᾽ ὅλου," πυκνός, ξηρός,
ἀτερηδόνιστος, ἄβρωμος, γεύσει δηκτικός,
καὶ πυρώδης. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαν-
τικήν, διουρητικήν, ἐμμηνίων ἀγωγόν, καὶ
D τῶν περὶ ὑστέραν παθῶν ἀρωγόν, ἐν προσ-
θέμασι καὶ καταντλήμασι" καὶ πυριά-
σεσι. πινόμενος δὲ ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ" οὐγ-
γιῶν β΄. πλῆθος, καὶ "πρὸς θώρακος πόνους
καὶ σπάσματα, καὶ πνευματώσεις μετ᾽
οἴνου καὶ ἀψινθίου. καὶ ἀφροδίσια δὲ πα-
ρορμᾷ μετ᾽ οἰνομέλιτος. ἄγει δὲ καὶ ἕλ-
E μινθα πλατεῖαν μεθ᾽ ὕδατος, σύγχρι-
σμά τε ῥιγοῦσι μετ᾽ ἐλαίου πρὸ τῆς ἐ-
πισημασίας, καὶ παραλυτικοῖς. καθαί-
ρει δὲ καὶ ἔφηλιν καταχρισθεὶς μεθ᾽ ὕδα-
τος" ἢ μέλιτος. μίγνυται δὲ καὶ μαλά-
γμασι καὶ ἀντιδότοις. μιγνύουσι δή ἔνιοι
τὰς ῥωμαλεωτάτας τοῦ κομμαγηνοῦ
F ἑλενίου ῥίζας, δολοῦντες αὐτόν. εὐχερὴς
δὲ ἡ διάγνωσις. οὔτε γὰρ πυροῖ τὴν γεῦσιν
τὸ ἑλένιον, οὔτε τὴν εὐωδίαν εὔτονον καὶ
πληκτικὴν" παρέχει.

Περὶ Σχοίνου. Κεφ. ις΄.

ΣΧΟΙΝΟΣ, ἡ μέν τις γίνεται ἐν
Λιβύῃ· ἡ δὲ, ἐν Ἀραβίᾳ· ἑτέρα δὲ ἐν
G τῇ "Ἀβαταίᾳ λεγομένῃ· ἥτις ἐστὶ κρα-
τίστη. δευτερεύει δὲ ἡ Ἀραβική, ἣν
ἔνιοι Βαβυλώνιον καλοῦσιν· οἱ δὲ,
Τευχῖτιν. ἡ δὲ Λιβυκὴ ἄχρηστος.

Hæc ad marginē habent codices nonnulli, vt alius eſſe videantur.

Gal. τελέοντα τοὺς ἰδίους κλάδους. al. ἔχοντα τοὺς ἰδίους κλάδους.

V. caret hac voce. al. καὶ μέλας καὶ κοῦφος ὡς νάρθηξ

Epitome Dioſc. ad verbū addit: ὅντινες ζέδυαρ καλοῦσι: ſed ſcholium eſſe ſuſpicor.

V. πικρὸς

Videtur legiſſe Ruellius θυμιάμασι

Deſiderantur in Ald. At Cornarius οὐγγίας ἡμίσεως legit.

Al. ἐμπνευματώσεις

Marc. legit καὶ Serapionis forte autoritate duct⁹.

V. quidam addit ἔχει καὶ τι φυσώδες.

V.C. ἀβατίλη forte ναβαταίᾳ

ἐκλέγου δὲ τὴν πρόσφατον, ἔμπυρρον, πολυανθῆ, σχιζομένην δὲ ἐμπόρφυρον καὶ λεπτὴν, καὶ ῥοδίζουσαν τῇ εὐωδίᾳ, ἐπειδὰν διατρίβηται ταῖς χερσὶ, καὶ δάκνουσαν τὴν γλῶτταν μετὰ πολλῆς πυρώσεως. χρῆσις δὲ τοῦ ἄνθους καὶ τῶν καλάμων καὶ τῆς ῥίζης. Δύναμιν δὲ ἔχει διουρητικὴν, ἐμμηνίων ἀγωγὸν, πνευμάτων διαλυτικὴν, κεφαλῆς καρηβαρικὴν, ὑποστύφουσαν μετρίως, ἔτι δὲ θρυπτικὴν, πεπτικὴν, καὶ ἀναστομωτικήν. τὸ μὲν οὖν ἄνθος αὐτῆς ποτίσμασι χρήσιμον πρὸς αἵματος ἀναγωγὰς καὶ πόνους στομάχου, πνεύμονος, ἥπατος, νεφρῶν. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις. ἡ δὲ ῥίζα στυπτικωτέρα. διὸ καὶ τοῖς ἀσώδεσι στομάχοις δίδοται, ὑδρωπιῶσί τε καὶ σπάσμασι < α ὁλκῆ μετὰ ἴσου πεπέρεως πρὸς ἡμέρας τινάς. τὸ δὲ ἀπόζεμα αὐτῆς, ταῖς περὶ μήτραν φλεγμοναῖς εἰς ἐγκάθισμα ἁρμόδιον.

Par. σχιζομένην καὶ ἐμπ. — Ald. & V. λευκήν — V. τρίβηται — Flor. καρωτικήν. Leonic. μαλακτικὴν καὶ ὑπαλλακτικήν — Quidā θρεπτικὴν — OYN delet Sāb. — V.C. legit τὸ δὲ καλούμενον ἄνθος αἱμοπτοϊκοῖς ποτίσμασι — Ald. & V. εἰς ἀντιδότους. — Quidā δυσώδεσι — In Par. pondus deeſt. — Al. ἀπόβρεγμα, dilutum

Περὶ Καλάμου. Κεφ. ιζ′.

Κάλαμος ἀρωματικὸς φύεται μὲν ἐν Ἰνδίᾳ. ἔστι δὲ αὐτοῦ κάλλιστος ὁ κιρρὸς, πυκνογόνατος, καὶ εἰς πολλοὺς σκινδαλμοὺς θραυόμενος, γέμων ἀραχνίων τὴν σύριγγα, ὑπόλευκος, ἐν δὲ τῇ διαμασήσει γλίσχρος, στυπτικὸς, ὑπόδριμυς. δύναται δὲ οὖρα κινεῖν ποθείς. ὅθεν ἁρμόζει μετὰ ἀγρώστεως ἢ σελίνου σπέρματος ἀφεψηθεὶς καὶ ποθεὶς, ὑδρωπικοῖς, νεφριτικοῖς, στραγγουριῶσι, ῥήγμασιν. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα πινόμενος καὶ προστιθέμενος, βῆχάς τε ἰᾶται ὑποθυμιώμενος καθ᾽ ἑαυτὸν, καὶ σὺν ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ, τοῦ καπνοῦ διὰ σύριγγος ἑλκομένου τῷ στόματι. ἀφέψεται δὲ καὶ εἰς ἐγκαθίσματα γυναικεῖα, καὶ ἐγκλύσματα. μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι, καὶ θυμιάμασι πρὸς εὐωδίαν.

Πικρὸς addit Oribaſ. — Pal. ἀφέψεται. — V. carent.

Περὶ Βαλσάμου. Κεφ. ιη′.

Βάλσαμον τὸ μὲν δένδρον κατὰ μέγεθος λυκίου ἢ πυρακάνθης βλέπεται, φύλλα ἔχον ὅμοια πηγάνῳ, λευκότερα δὲ πολλῷ καὶ ἀειθαλλέστερα, γεννώμενον ἐν μόνῃ Ἰουδαίᾳ, κατά

Al. addunt ἢ λυκίου, alius λευκοΐτιας legit.

A Deligito recentem, ſummè ruffum, flore copioſo: quiq; dū ſcinditur finditúrve purpuraſcat, tenuem, quíque dum manibus confricatur, ſuauem roſæ odorem emittat, multóque cū feruore linguā mordeat. Vſus eſt floris culmorum & radicis. Vim habet vrinas menſéſque ciendi. Inflationes diſcutit, caput aggrauat, B leuiter ac modicè aſtringit: itémque calculum comminuit, concoquit, vaſorúmque oſcula aperit. Flos eius in potiones adhibitus vtilis ad ſanguinis reiectiones & oris ventriculi, pulmonis, iecoris & renum affectus. Additur & in antidota. Radix eſt magis aſtrictoria: ideóque ad ſtomachi faſtidia exhibetur: C itémque hydropicis & conuulſis ad drachmam vnam cum pari piperis pondere per dies aliquot. Eius verò decoctum vuluę inflammationibus inſeſſione conuenientiſſimum.

Pl. rubentibus fragmentis

De Calamo odorato. Cap. XVII.

D Calamvs aromaticus in India naſcitur. Eſt verò probatiſſimus in eo genere fuluus, crebris diſtinctus geniculis ſeu internodijs, quíque confractus in aſſulas multas diſſilit, plenam habens araneorum fiſtulam, ſubalbidus, in commanducando lentus viſcidúſve, aſtringens & ſubacris. Potus ad v- E rinam ciendam valet. Quare cum gramine aut apij ſemine decoctus & potus conuenit hydropicis, renum vitio laborantibus, iiſque quibus ſubſtillum eſt lotium, & ruptis. Menſes quoque & potu & appoſitu trahit. Tuſſi ſuffitu medetur tum per ſe, tum etiam cum reſina terebinthina, ore nimirum hauſto per F fiſtulam fumo. Decoquitur & ad muliebres inſeſſus, nec non & infuſiones. Miſcetur denique malagmatis atque ſuffitibus ad conciliandam odoris gratiam.

pl. aſſuloſe frangitur

De Balſamo. Cap. XVIII.

G Balsamvm arbor lycij ſeu pyxacanthæ magnitudine conſpicitur, foliáque habet rutæ proxima, ſed candidiora multò & perpetuò magis viretia. In vnius Iudææ certa

quadam cõualle, & Ægypto, naſcitur, differens ipſum à ſeipſo, ſcabritia, proceritate & gracilitate. Quod igitur in frutice tenue & capillaceũ eſt, theriſtõ quaſi demeſſile dicitur: quoniã fortaſſis ob gracilitatẽ facilè demetatur. Quod verò opobalſamum dicitur, æſtiuis ſub ortu Canis ardoribus excipitur inciſa ferreis vnguibus arbore. Sed tã paucũ extillat, vt quotannis vix plures quàm ſeni ſeptenive cõgij colligãtur, inibiq; pondus argento duplo repẽditur. Eſt autẽ bonus ſuccus qui recẽs eſt, validi odoris, ſincerus, nõ ſubacidus, dilui facilis, læuis, aſtringens, & linguã modicè mordens. Sed variè vitiatur. Sunt enim qui ipſi olea vnguentáve admiſceãt, quale terebinthinum eſt, cyprinum, lentiſcinum, ſuſinum ſeu liliaceum, balaninum ac metopium: itémque mel & ceratum myrtinum aut cyprinum valdè liquidum. Huiuſmodi verò maleficium facilè deprehenditur. Siquidem ſincerus laneæ veſti inſtillatus, ſi deinde eluatur, neque maculam facit, neque notam vllam relinquit : at vitiatus inhæreſcit. Rurſúmque purus lacti inſtillatus idipſum coagulat, id quod adulteratus non efficit. Quin & ſincerus lacti aut aquæ infuſus celeriter diffunditur, atque lacteſcit : at adulteratus olei modo innatat, in orbem circumagens aut diffundens ſeſe ſtellæ in modum. Attamen ſincerus etiam vetuſtate craſſeſcens, ſeipſo deterior euadit. Porrò hallucinantur qui ſincerum hunc exiſtimant aquę inſtillatum priùs ad ima ſidere fundúmque petere, ac poſtea tanquam qui facilè diffundatur & diffluat ſurſũ remeare. Lignũ verò quod xylobalſamũ vocant, probatur recens, ſarmento tenui, ruffum, odoratum, quadantenus opobalſamum ſpirans. E fructus genere (nã & huius neceſſarius eſt vſus) eligito flauum, plenum, grandem, ponderoſum, guſtu mordentẽ & feruentẽ in ore, modicè opobalſamũ redolẽtem. Aſportatur à Petra oppido ſemen hyperico ſimile, quo fructus hic adulteratur: ſed ex eo dignoſces quòd maius illud ſit, inane, ignauũ, ſapore piperis. Efficaciſſima liquori vis ineſt, vt qui q̃ maximè calfaciat.

A γῖνα αὐλῶνα, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, διαφέρον αὐτὸ ἑαυτοῦ τραχύτητι καὶ μήκει καὶ ἰσχνότητι. λέγεται γοῦν τὸ λεπτὸν καὶ τριχῶδες τοῦ θάμνου θεριστὸν ἴσως διὰ τὸ εὐχερῶς θερίζεσθαι ἰσχνὸν ὄν. τὸ δὲ ὀποβάλσαμον λεγόμενον ὀπίζεται ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἐντεμνομένου σιδηροῖς ὄνυξι τοῦ B δένδρου. ῥεῖ δὲ ὀλίγον, ὡς καθ' ἕκαστον ἔτος μὴ πλεῖον ἢ ἓξ ἢ ἑπτὰ χόας συναθροίζεσθαι. πωλεῖται δὲ ἐν τῷ τόπῳ σταθμὸς αὐτοῦ πρὸς διπλοῦν ἀργύριον. ἔστι δὲ ὀπὸς καλὸς ὁ πρόσφατος, τῇ ὀσμῇ εὔτονος καὶ εἰλικρινὴς, καὶ μὴ παροξίζων, εὐδίετος, λεῖος, στύφων καὶ δάκνων μετρίως τὴν C γλῶσσαν. δολοῦται δὲ ποικίλως· οἱ μὲν γὰρ χρίσματα μίσγουσιν αὐτῷ, ὡς τὸ τερεβίνθινον, κύπρινον, σχίνινον, σούσινον, βαλάνινον, μετώπιον, μέλι, κηρωτὴν, μυρσίνην ἢ κυπρίνην ὑγρὰν λίαν. ἐλέγχεται δὲ εὐχερῶς ὁ τοιοῦτος· ἐπισταγεὶς γὰρ ὁ ἀκέραιος εἰς ἐρεοῦν ὕφος, καὶ ἐκπλυθεὶς, κηλῖ- D δα οὐ ποιεῖ οὐδὲ σπῖλον. ὁ δὲ δεδολωμένος προσμένει. καὶ γάλακτι δὲ ἐπισταγεὶς πήγνυσι τοῦτο ὅπερ δεδολωμένος οὐ δρᾷ. ἔτι ὁ ἀκέραιος ἐπιχυθεὶς γάλακτι ἢ ὕδατι χεῖται ταχέως καὶ γαλακτοῦται. ὁ δὲ δεδολωμένος ἐπιπλεῖ καθάπερ ἔλαιον, συστρεφόμενος ἢ διαχεόμενος ἀστεροειδῶς, B τῷ μέν τοι χρόνῳ καὶ ὁ ἀκέραιος παχυνόμενος, ἑαυτοῦ χείρων γίνεται. πλανῶνται δὲ οἱ νομίζοντες τοῦτον ἀκέραιον ἐπισταλάζοντα ὕδατι χωρεῖν εἰς βάθος πρῶτον. εἶτα ἀναπλεῖν εὐδιάχυτον. Τὸ δὲ ξύλον ὃ καλεῖται ξυλοβάλσαμον, δόκιμον ἐστὶ τὸ πρόσφατον καὶ λεπτόκαρφον, καὶ πυρ- F ρὸν εὐῶδες, βραχὺ πνέον ὀποβαλσάμου. τοῦ δὲ καρποῦ, (καὶ γὰρ τούτου ἡ χρῆσις ἀναγκαία) ἐκλέγου τὸν ξανθὸν, πλήρη, μέγαν, βαρὺν, δάκνοντα τὴν γεῦσιν καὶ πυριῶντα, μετρίως παραπνέοντα τοῦ ὀποβαλσάμου. φέρεται δέ τι ἀπὸ τῆς Πέτρας, ᾧ δολίζουσι τὸν καρπὸν, σπέρμα ὑπερικῷ G ὅμοιον. ὅπερ γνώσῃ ἐκ τοῦ μεῖζόν τε εἶναι καὶ κενὸν καὶ ἀδύναμον, πεπερίζον τῇ γεύσει. Δύναμιν δὲ ἔχει ἐνεργεστάτην ὁ ὀπὸς, θερμαντικώτατος ὤν,

Pl. eutheriſtum

V. χρόνοι

Non habetur in vet. exempl.

V. καὶ παροξίζων

Par. χρίσματι μίσγουσιν αὐτὸ

Ald. ἐμπλυθεὶς V. ἐκπλυθεὶς

Al. χεῖται καὶ ταχέως γαλ.

V. καὶ

V. τὸν ἀκέραιον

Lacuna addit ἀθρόως confertim

V. ἀδιάχυτον al. διάχυτον

In alt. veteri codice obſeruauit Goupylus hoc eſſe capitis alterius initium; cuius eſſet inſcriptio περὶ ξυλοβαλσάμου.

V. καλούμενον.

Ald. τραχὺ, poſt quam vocem aliquid deſiderari videtur. Vt enim in vetuſtiſſi. codicibus ita & in Ald. vacat hoc loco trium literarum ſpacium.

Al. τῇ γεύσει

Par. μεῖζόν τι

σμήχων τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τὰς περὶ μήτραν ψύξεις ἰώμενος, προστιθέμενος μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ δεύτερα, καὶ ἔμβρυα, καὶ ῥίγη συγχρισθεὶς λύει. καθαίρει δὲ καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ πεπτικὸς καὶ οὐρητικὸς πινόμενος, δυσπνοοῦσιν ἁρμόζων, καὶ τοῖς ἀκόνιτον πεπωκόσι μετὰ γάλακτος, καὶ θηριοδήκτοις. μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις καὶ μαλάγμασι καὶ ἀντιδότοις. καὶ καθόλου δραστικωτάτην ἔχει τὴν δύναμιν ὁ ὀπὸς τοῦ βαλσάμου. δευτέραν δὲ ὁ καρπός, ἐλαχίστην δὲ τὸ ξύλον. ὁ δὲ καρπὸς πινόμενος ἁρμόζει πλευριτικοῖς, περιπνευμονικοῖς, βήσσουσιν, ἰσχιαδικοῖς, ἐπιληπτικοῖς, σκοτωματικοῖς, ὀρθοπνοικοῖς, στροφουμένοις, δυσουροῦσι, θηριοδήκτοις, καὶ εἰς τὰ γυναικεῖα δὲ ὑποθυμιάματα εὔθετεῖ, καὶ εἰς ἐγκαθίσματα ἀφεψόμενος ἀνασομοῖ τὴν μήτραν, καὶ ἐπισπᾶται ὑγρασίαν. Τὸ δὲ ξύλον τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τῷ καρπῷ, ἥσσονα μέντοι. βοηθεῖ δὲ ἀφεψηθὲν ὕδατι καὶ πινόμενον, ἀπεψίαις, στρόφοις, θηριοδήκτοις, σπωμένοις, οὖρά τε ἄγει, καὶ πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ τραύματα μετὰ ἴριδος ἁρμόζει ξηρᾶς· ἀνάγει δὲ καὶ λεπίδας. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ τῶν μύρων στύμματα.

V. σμήχει
Deeſt in Ald. & Palat.
Vet. λιπαρὰ
Al. δευτέρως
Deeſt in Ald.
V. ἀνασομοῖ
V. ἐπισπώμενος
Par. μίγνυται

A Quæ pupillis tenebras offundunt exterget: itémque vuluę perfrictionibus medetur, cum cerato roſaceo appoſitus. Menſes quoque, ſecundas & fœtus extrahit: rigores illitu ſoluit, ſordidáque vlcera expurgat. Quin & potus concoctionem iuuat, vrináſque ciet: ægrè ſpirantibus conuenit, necnon & iis qui aconi- B tum hauſerunt, ſi cum lacte exhibeatur, itémque à vipera demorſis. Miſcetur & acopis, malagmatis & antidotis. Ac in vniuerſum efficaciſſimã vim habet balſami liquor, proximam huic fructus, minimam verò lignum. Fructus potui datus conuenit pleuriticis, peripneumonicis, tuſſientibus, iſchiadicis, comi- C tialibus, vertiginoſis, orthopnoicis, torminoſis, difficulter meientibus, & à vipera venenatíſque alijs animalibus demorſis. Porrò & ad muliebres ſuffitus accommodatur: itémque decoctus inſeſſu vuluam aperit, humiditatémque exhaurit. Lignum eaſdem cum fructu vires habet, attamen minores: ex aqua D decoctum & potum cruditatibus, torminibus, virulentorum morſibus, conuulſíſque opitulatur. Vrinas quoque cit, & capitis vulneribus cum iride ſicca conuenit: ſquamas etiam oſſium extrahit. Denique ad vnguentorum etiam ſpiſſamenta additur.

Περὶ Ἀσπαλάθου. Κεφ. ιθ΄.

ΑΣΠΑΛΑΘΟΣ, οἱ δὲ ἐρυσίσκηπτρον, θάμνος ἐστὶ ξυλώδης, ἀκάνθας πολλὰς κεκτημένος, γεννώμενος ἐν Ἴστρῳ καὶ Νισύρῳ καὶ Συρίᾳ καὶ Ῥόδῳ· ᾧ χρῶνται οἱ μυρεψοὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. ἔστι δὲ καλὸς ὁ βαρύς, καὶ μετὰ τὸ περιφλοιωθῆναι ὑπέρυθρος ἢ πορφυρίζων, πυκνός, εὐώδης, πικρίζων ἐν τῇ γεύσει. ἔστι δέ τι καὶ ἕτερον εἶδος αὐτοῦ, λευκόν, ξυλῶδες, ἄοσμον· ὃ δὴ καὶ χεῖρον καθέστηκε. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν μετὰ στύψεως. ὅθεν πρός τε τὰς ἄφθας ἑψηθεὶς μετ' οἴνου καὶ διακλυζόμενος ἁρμόζει, καὶ πρὸς τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ νομὰς καὶ ἀκαθαρσίας ἐγκλυζόμενος, καὶ πρὸς τὰς ὀζαίνας, ἔμβρυά τε κατασπᾷ μιγνύμενος πεσσῷ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ κοιλίαν ἵστησι· καὶ

Quidam ἱερόσκηπτρον ex Plinio legendum ſuſpicantur.
Ald. ἀκάνθαις πολλαῖς κεχρημένος Vetus quidã, κεκρυμμένος.
Al. νισσύρῳ & νισύρῳ
Aetius, φλογωθῆναι
Inv. nõ legitur καὶ
V. carent.

E

De Aſpalatho. Cap. XIX.

ASPALATHVS, alijs eryſiſceptrum, frutex eſt lignoſus, ſpinis crebris aculeatus. Naſcitur in Iſtro, Niſyro, Syria & Rhodo: eóque vnguentarij ad ſpiſſanda vnguenta vtuntur. Probatur ponderoſus, detracto cortice rubens aut in purpuram vergens, F denſus, odoratus, & guſtu amareſcens. Eſt & alterum genus, candidum, lignoſum, inodorum, quod etiam deterius habetur. Vim calfactricem cum aſtrictione obtinet. Quo fit vt ad tetra oris vlcera in vino decoctus collutúſque conueniat, atque etiam ad G genitalium nomas, immundámque illuuiem, necnon ad ozænas commodè infundatur. Peſſo additus, fœtus detrahit. Eius verò decoctum aluum ſiſtit. Quin

& potu ſanguinis reiectionem cohibet, vrinæq; difficultatem ac inflationes diſcutit.

De Muſco. Cap. XX.

MVSCVS Græcis bryon, à nonnullis etiã ſplanchnon appellatur. In arboribus, cedro, populo alba aut quercu reperitur. Præſtat verò cedrinus: proximus huic populneus: quo in genere probatur qui odoratior eſt & candidus: nigricãs autem deterior cenſetur. Muſcus aſtringendi vim habet in caliditate ac frigiditate medius, facítque decoctus inſeſſu ad vuluę affectus. Miſcetur & vnguentis balaninis ac oleis ſeu illitibus, propter eam quą præditus eſt inſpiſſandi vim. Eſt & ad ſuffituum & acoporum medicamentorum præparationes vtile & accommodatum.

De Agallocho. Cap. XXI.

AGALLOCHVM lignum eſt, quod ex India & Arabia deportatur, Thyiæ ligno ſimile, punctis maculíſve diſtinctũ, odoratum, guſtu quodammodo aſtringens cum quadam amaritudine, cortice veſtitum cutis inſtar molli & aliquantulum verſicolore. Facit autem commanducatũ, itémque decocto collutum, ad commẽdandum oris halitũ: ac toti quoque corpori ſiccũ tritúmque odoris gratia inſpergitur. Ad ſuffimẽta denique thuris inſtar adhibetur. Radix verò drachmæ vnius pondere pota, ſtomachi ſuperfluos humores, imbecillitatẽ ardorémque mitigat. Ijs quoque quos lateris & iecinoris dolor excruciat, ac dyſentericis aut torminoſis ex aqua bibita opitulatur.

De Naſcaphtho. Cap. XXII.

NASCAPHTHVM, alijs narcaphthũ, etiam ex India defertur. Eſt verò corticoſum, mori libro ſimile, quod iucundi odoris gratia ſuffitur. Factitijs ſuffimentis inſeritur: vuluam quoque aſtrictam ſuffitum iuuat.

De Cancamo. Cap. XXIII.

CANCAMVM eſt arboris Arabicæ lachryma, myrrham quadantenus referens, viroſi guſtus: qua quidem tanquam ſuffimento vtuntur. Ea quoque veſtes additis

A αἵματος ἀναγωγὴν παθῶν, δυσουρίαν τε καὶ ἐμπνευματώσιν λύει.

Περὶ Βρύου. Κεφ. κ'.

ΒΡΥΟΝ, ὑπό τινων δὲ σπλάγχνον καλεῖται, εὑρισκόμενον ἐπὶ δένδρων κεδρίνων, ἢ λευκίνων, ἢ δρυΐνων. Διαφέρει δὲ τὸ κέδρινον· δεύτερον δὲ τὸ λεύκινον. ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ εὐωδέστερον καὶ λευκὸν, καλόν, τὸ δὲ μελανίζον, χεῖρον. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν, "μέσην θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ποιοῦν πρὸς τὰ περὶ μήτραν ἐν "ἀφεψήμασιν εἰς ἐγκάθισμα. μίγνυται δὲ καὶ μύροις "βαλανίνοις καὶ χρίσμασι διὰ τὸ ἐν αὐτῷ στυπτικὸν, καὶ εἰς θυμιαμάτων δὲ καὶ ἀκόπων "σκευασίαν ἐστὶν εὔθετον.

Par. hæc nõ habet.
V. ἀφεψήματι
V. add. καὶ
Pal. σκευασίας

Περὶ Ἀγαλλόχου. Κεφ. κα'.

ΑΓΑΛΛΟΧΟΝ "ξύλον ἐστὶ φερόμενον ἐκ τῆς Ἰνδίας, καὶ Ἀραβίας "ἐοικὸς θυΐνῳ ξύλῳ, ἐστιγμένον, εὐῶδες, παραστῦφον ἐν τῇ γεύσει μετά τινος πικρίας, φλοιὸν ἔχον δερματῶδη, καὶ ὑποποίκιλον. ποιεῖ δὲ διαμασώμενον καὶ διακλυζόμενον τὸ ἀφέψημα πρὸς εὐωδίαν στόματος. καὶ διάπασμα δὲ "ὅλου τοῦ σώματός ἐστι· "θυμιᾶται δὲ ἀντὶ λιβανωτοῦ. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ < ὁλκὴ πινομένη, στομάχου πλάδον καὶ ἀτονίαν καὶ καῦσωνα παρηγορεῖ· τοῖς τε ἀλγοῦσι πλευρὸν καὶ ἧπαρ ἢ δυσεντερικοῖς ἢ στροφουμένοις ἀρήγει πινομένη μεθ' ὕδατος.

Vetus addit ad marginem τὸ νῦν ξυλαλόη.
Ita legunt Orib. AEgin. Ruellius, Goupylus, Hermolaus & Marcell. at impreſſi codices habẽt θυίνης
V. ὅλον.
Pal. καὶ θυμιᾶται δὲ

Περὶ Νασκάφθου. Κεφ. κβ'.

ΝΑΣΚΑΦΘΟΝ, οἱ δὲ νάρκαφθον, καὶ τοῦτο ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κομίζεται. "ἔστι δὲ φλοιῶδες, συκαμίνου λεπίσματι ἐοικὸς, θυμιώμενον διὰ τὴν εὐωδίαν, καὶ μιγνύμενον τοῖς "σκευαστοῖς θυμιάμασι, ὠφελοῦν καὶ μήτραν "ἐστενωμένην ὑποθυμιαθέν.

Vet. addit, ὃ στροφουμένοις ἀρήγει.
V. σκευαστικοῖς
Al. ἐστενωμένην

Περὶ Κάγκαμου. Κεφ. κγ'.

ΚΑΓΚΑΜΟΝ δάκρυόν ἐστιν Ἀραβικοῦ ξύλου σμύρνῃ *προσεοικὸς, βρωμῶδες ἐν τῇ γεύσει, ᾧπερ ὡς θυμιάματι χρῶνται. ὑποκαπνίζουσι δὲ καὶ τὰ ἱμάτια μετὰ

V. ποσῶς ἐοικὸς

A σμύρνης καὶ στύρακος. Δύναμιν δὲ ἱστορεῖται ἔχειν ἰσχνωτικὴν τῶν κατα πιμέλων, τριωβόλου πλῆθος πινόμενον σὺν ὕδατι ἢ ὀξυμέλιτι ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας· δίδοται καὶ σπληνικοῖς, καὶ ἐπιληπτικοῖς, καὶ ἀσθματικοῖς· ἔμμηνά τε ἄγει σὺν μελικράτῳ· καθαίρει δὲ καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς ταχέως, καὶ ἀμβλυωπίας ἰᾶται, διεθὲν οἴνῳ· πρός τε μυδώσας οὐλὰς καὶ ὀδονταλγίας, ὡς οὐδὲν ἕτερον ποιεῖ. B

Περὶ Κύφεως. Κεφ. κδ'.

Multi manu exarati codices hoc capite carent: aliqui verò eũ margini adiectum habent.

ΚΥΦΙ θυμιάματός ἐστι σκευασία κεχαρισμένη θεοῖς. χρῶνται δὲ αὐτῷ κατακόρως οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἱερεῖς. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις, καὶ ἀσθματικοῖς C δίδοται ἐν "πόμασι. σκευασίαι δὲ αὐτοῦ ἐμφέρονται πλείονες, ἐν αἷς ἐστι καὶ αὕτη· κυπείρου ἡμίξεστον· ἀρκευθίδος ἀδρᾶς τὸ αὐτό· σταφίδων λιπαρῶν ἐκγεγιγαρτισμένων μνᾶς ιβ'· ῥητίνης ἀποκεκαθαρμένης μνᾶς ε'· καλάμου ἀρωματικοῦ, ἀσπαλάθου, σχοίνου, ἑκάστου μνᾶν α'. σμύρνης < ιβ'· οἴνου παλαιοῦ ξέστας θ'. μέλιτος μνᾶς β'. ἐκγιγαρτίσας τὴν σταφίδα κόψον καὶ λέανον μετ' οἴνου καὶ σμύρνης, καὶ τὰ ἄλλα κόψας καὶ σήσας, μίξον τούτοις, ἐασόν τε συμπιεῖν ἡμέραν α'. εἶτα ἑψήσας τὸ μέλι ἄχρι κολλώδους συστάσεως, μίξον ἐπιμελῶς τὴν ῥητίνην τετηκυῖαν· εἶτα τὰ λοιπὰ συνανατρείψας ἐπιμελῶς ἀπόθεσο εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον.

V. ποτήμασι

D E

Περὶ Κρόκου. Κεφ. κε'.

ΚΡΟΚΟΣ ἐστὶ "κράτιστος ἐν ἰατρικῇ χρήσει, ὁ Κωρύκιος, πρόσφατός τε καὶ εὔχρους, ὀλίγον τὸ λευκὸν ἔχων ἐπὶ τῆς ἕλικος, ἐπιμήκης, ὁλομελής, "ἄθραυστος, ἀλιπής, πλήρης, "βάπτων ἐν διέσει "τὰς χεῖρας, οὐκ εὐρωτιῶν ἢ ἰκμάζων, "ἐπακτικὸς δὲ ἐν τῇ ὀσμῇ καὶ "ὑπόδριμυς. ὁ γὰρ μὴ τοιοῦτος ἢ "παλαιός ἐστιν, ἢ βεβρεγμένος. δευτερεύει δὲ ὁ ἐκ τῆς πρὸς Λυκίαν Κωρυκείου, καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ Λυκιακοῦ Ὀλύμπου· εἶτα ὁ ἐξ Αἰγῶν τῆς* Αἰτωλίας, ὁ δὲ Κυρηναϊκὸς ὁ ἐκ Κεντορίας, πάντων τῶν κατὰ τὴν Σικε- F G

In v. non legitur κράτιστος, ſed deinceps habetur: χρήσιμος δὲ ὁ πρόσφ.

Al. εὔθραυστος.

Aët βάπτων μὲν τῇ παραπτέσει τοὺς δακτύλους εὐχερῶς.

V. τρίχας

V caret

Pariſ. δριμύς

Addit Marcellus ἄνευ ἢ

A myrrha & ſtyrace ſuffumigantur. Porrò corpora obeſa emaciãdi vim habere perhibetur, ſi ternûm obolorum pondere ex aqua aut aceto mulſo pluſculos dies ebibatur. Datur & lienoſis, comitialibus & ſuſpirioſis. Menſes ex aqua mulſa prolicit. Oculorum cicatrices confeſtim exterit, & eorundẽ hebetudinibus B medetur, vino dilutum. Quin & aduerſus gingiuas humore prægnantes & ad dẽtium dolores eſt ſi quid aliud efficax.

De Cyphi. Cap. XXIIII.

CYPHI ſuffimenti cõpoſitio eſt Dijs grata & accepta, qua Ægyptij ſacerdotes abundè vtuntur. C Sed miſcetur & antidotis, ac ſuſpirioſis datur in potu. Plures verò circunferuntur componendi rationes, quarum vna hæc eſt: Sumito cyperi dimidium ſextarium, craſſiorum iuniperi baccarum tantundem, vuarum paſſarum pinguium à vinaceis expurgatarum minas xij. reſinę repurgatę minas v. calami aromati- D ci, aſpalathi & iunci odorati ſingulorũ minam. myrrhæ drachmas xij. vini veteris ſextarios ix. mellis minas ij. Vuam paſſam exemptis nucleis tundito, & cum myrrha ac vino ſubigito: cætera verò tuſa & cribrata his admiſceto, finitóque humorem cõbibere diem vnum. Deinde cocto melle dum ſibi glutinis E aſciſcat craſſitudinem, eliquatã reſinam ei accuratè permiſceto, ac tum demum etiam reliqua diligẽter ſimul contrita: tandem vaſe fictili recondito.

De Croco. Cap. XXV.

CROCVM in vſu medico prẽſtãtiſſimum eſt Corycium, recens F ac probè coloratũ, paulum candidi gerens in capreolo, oblongum, ſuis partibus omnibus conſtãs, minimè fragile aut pingue, plenũ, cuius dilutum manus inficiat, nõ carioſum aut humidũ, odore illiciens ac leuiter acre. Nam quod tale non eſt, aut vetuſtum eſt, aut maceratum. Secundum verò à Corycio locum G obtinet, quod è tractu Lyciæ contermino, itémque quod ex Olympo Lyciæ monte: mox quod ex Ægis Æoliæ defertur. Cyrenaicum verò & quod ex Centuripino Sici-

liæ agro, viribus minùs pollēt: quippe cum ſint omnia olerū inſtar ſatiua. Veruntamen propter ſucci copiam & coloris bonitatem, qui in Italia ligna thyina inficiunt, hoc poſtremo vtuntur: atque ideò etiam magno vēditur: ſed ad medicamēta quod primo loco deſcriptum eſt vtiliſſimum exiſtit. Adulteratur autem admixto crocomagmate tuſo, aut ſapæ ſublitu, intrita, ſimul quò pondus adijciatur argēti ſpuma aut plumbagine. Sed maleficium indicat, tum quod occurrit puluerulentum, tum etiam defruti odor. Porrò vim habet crocus concoquendi, emolliendi, leuiter aſtringendi, & vrinas ciendi. Elegantem colorem præſtat, crapulámque arcet ex paſſo bibitus: oculorū fluxiones illitus ex lacte muliebri cohibet. Miſcetur & vtiliter potionibus quę ad internos parantur affectus, itémque ſubdititijs nodulis & cataplaſmatis vtero ſedíve adhibēdis. Venerem quoq; ſtimulat, inflammationéſque eryſipelate comitatas inunctus demulcet: ac denique ad auriculares inflāmationes confert. Aiunt etiam exitioſum eſſe, ſi triū drachmarū pondere ex aqua bibatur. Quò verò faciliùs ad ſummum læuorem conteratur, apud ſolem in fictili calido exiccari, túmque celeriter idētidem verſari oportet. Cæterùm & ipſius radix ex paſſo pota vrinas mouet.

De Crocomagmate. Cap. XXVI.

CROCOMAGMA ex crocino fit vnguēto, expreſſis aromatis & in paſtillos digeſtis. Probatur quod odoratum eſt, modicè myrrheum, ponderoſum, nigrum, ligni ramentorum expers: quódque ſufficienter dilutum croci colorem reddat, læue, ſubamarum, ac dentes linguámque vehemēter & ad horas multas permanente colore inficiens. Tale verò eſt quod è Syria defertur. Vim habet ea detergendi quæ pupillis caliginem offundunt, vrīnam ciendi, molliendi, concoquēdi & excalfaciendi. Denique ad croci vires quadantenus accedit: quippe cuius etiam plurima parte ſit particeps.

A λίαν, "ἀσθενὴς κατὰ δύναμιν, λαχανώδεις ὄντες πάντες. διὰ μέν τοι τὸ πολύχυλον καὶ εὔχροουν οἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὴν θυΐαν βάπτοντες, τούτῳ χρῶνται. πολλοῦ δὲ πιπράσκεται διὰ τοῦτο. εἰς δὲ τὰ φάρμακα ὁ προγεγραμμένος ἐστὶ χρήσιμος. δολοῦται δὲ μίξει κροκομάγματος

Vetus addit μελανίζων

B κεκομμένου, "ἢ δι' ἑψήματος ὑπαλειφομένου συντετριμμένου, εἰς τὸ βαρυσταθμῆσαι, λιθαργύρου ἢ μολυβδαίνης. δηλοῖ δὲ ταῦτα τό, τε ἐντρέχον κονιορτῶδες, καὶ τὸ τὴν ὀσμὴν ἑψηματώδη τυγχάνειν. Ἔχει δύναμιν πεπτικήν, μαλακτικήν, ὑποστύφουσαν, οὐρητικήν·

V. codex ita legit, ἢ λιθαργύρου ἢ μολυβδαίνης διὰ τὸ βάρος ἑψήματί τε ἀλείφεται. δηλοῖ δὲ ταῦτα &c.

C παρέχει εὔχροιαν, καὶ ἀκραίπαλός ἐστι μετὰ γλυκέος πινόμενος· ῥεῦμά τε ὀφθαλμῶν ἐπιχριόμενος στέλλει σὺν γάλακτι γυναικείῳ. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πρὸς τὰ ἐντὸς πόσμασι χρησίμως, καὶ προσθέμασι καὶ καταπλάσμασι τοῖς πρὸς τὴν μήτραν καὶ δακτύλιον: παρί-

D στησι δὲ καὶ πρὸς ἀφροδίσια, τάς τε ἐρυσιπελατώδεις φλεγμονὰς πραΰνει καταχριόμενος, καὶ εἰς τὰς ὠτικὰς χρησιμεύει." Φασὶ δὲ καὶ ἀναιρετικὸν αὐτὸν εἶναι μεθ' ὕδατος πινόμενον, πλῆθος < γ'. πρὸς δὲ τὸ εὐλέαντον αὐτὸν γίνεσθαι, δεῖ ἐν ἡλίῳ "ψύχειν" ἐν ὀστρακίνῳ θερμῷ, ταχέως δὲ δεῖ

Hæc aliqui codices non habent vſque ad πρὸς δὲ τὸ

Ald. ψύχειν. Aet. ἐπ' ὀστράκῳ καινῷ. Marcellus legiſſe videtur ἐν ἡλίῳ ψύχειν ἢ φρύγειν ἐν ὀστρακίνῳ θερμῷ.

E στρέφειν. καὶ ἡ ῥίζα δὲ αὐτοῦ πινομένη σὺν γλυκεῖ, οὖρα κινεῖ.

Περὶ Κροκομάγματος. Κεφ. κς'.

ΤΟ ΔΕ κροκόμαγμα γίνεται ἐκ τοῦ κροκίνου μύρου, τῶν ἀρωμάτων ἐκπιεσθέντων, καὶ ἀναπλασθέντων. ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ εὐῶδες καλόν, μέσως κατάσμυρνον, βαρύ, μέλαν,

F ἄξυλον, ἐν τῷ διεθῆναι ἱκανῶς κροκῶδες τὴν χρόαν, λεῖον, ὑπόκιρρον, βάπτον ἰσχυρῶς τοὺς ὀδόντας καὶ τὴν γλῶσσαν, ἐπιμένον τε "συχνὰς ὥρας." τοιοῦτον δ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ Συρίας. Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις, οὐ-

Ruellius malè legiſſe videtur συχνὰ ἔτη.

Iſta non habentur in Pariſ. quæ tamen agnoſcūt Serapio, Hermolaus & Ruellius.

G ρητικήν, μαλακτικήν, πεπτικήν, θερμαντικήν. ἀναλογεῖ δὲ κατὰ ποσὸν τῇ τοῦ κρόκου δυνάμει. πλεῖστον γὰρ τούτου μετείληφεν.

Περὶ Ἑλενίου. Κεφ. κζ'.

ἙΛΕΝΙΟΝ φύλλα ἔχει φλόμῳ τῷ στενοφύλλῳ" παραπλήσια, τραχύτερα δὲ καὶ ἐπιμήκη. καυλὸν δ' οὐκ ἀνίησιν" ἐν ἐνίοις τόποις. ῥίζαν" ὑπόκιρρον, εὐώδη, μεγάλην," ὑπόδριμυν, ἀφ' ἧς εἰς τὴν φύτευσιν, καθάπερ ἐπὶ τῶν* κρίνων ἢ ἄρων, λιπαραὶ παραφυάδες λαμβάνονται. γίνεται δὲ ἐν ὀρεινοῖς" καὶ συσκίοις καὶ "ἐνίκμοις τόποις. ὀρύσσεται δὲ ἡ ῥίζα θέρους, καὶ τεμνομένη ξηραίνεται. κινεῖ δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον" οὖρα καὶ ἔμμηνα· αὐτὴ δὲ ἡ ῥίζα" λαμβανομένη ἐν ἐκλείγματι μετὰ μέλιτος, ἁρμόζει βηξὶν, ὀρθοπνοίαις, ῥήγμασι, σπάσμασιν, ἐμπνευματώσεσι," θηρίων δήγμασι, καθόλου θερμαντικὴ" ὑπάρχουσα. τὰ δὲ φύλλα αὐτῆς ἐπιπλάττεται ἀφεψηθέντα μετ' οἴνου ἰσχιαδικοῖς ὠφελίμως. ἔστι δὲ καὶ" εὐστόμαχος ταριχευθεῖσα ἐν γλυκεῖ· ξηράναντες γὰρ αὐτὴν ἐπ' ὀλίγον οἱ ἁλμευταὶ, εἶτα ἀφεψήσαντες, ἀποβρέχουσιν ὕδατι ψυχρῷ· εἶτα βάλλοντες εἰς ἕψημα, ἀποτίθενται εἰς χρῆσιν." ποιεῖ δὲ λεία πινομένη, αἱμοπτοϊκοῖς.

V. addit ἰσαίῳ. Pena pro στενοφύλλῳ legit πλατυφύλλῳ. V. carent. V. caret. Al. κιῤῥαὶ. V. δριμεῖαν, ὑπόλευκον, εὐαφῆ. alius εὐφυῆ malè. V. caret. Vulg. cod. ἀνίκμοις. V. carent. V. ἀναλαμβανομένη. V. add. καὶ. V. addit αἵματος πτύσεις. V. εὔστομος. Pal. ποιοῦσι δὲ λεῖαι πινόμεναι. *

De Helenio. Cap. XXVII.

HELENIVM folia habet verbaſco anguſtioribus folijs prædito ſimilia, ſed aſperiora & oblonga: caulē verò quibuſdā in locis non emittit. Radice eſt ſubruffa, odorata, grandi, ſubamara: ex qua ad conſitionem, velut in ſerendis cinaris, opimi & inſignes oculi decerpuntur. Prouenit in montibus, locis vmbroſis & humidis. Æſtate radix eruitur, & conciſa ſiccatur. Huius decoctū potum vrinas menſéſque ciet. Ipſa verò radix in eclegmate ſumpta cū melle prodeſt tuſſi, orthopnœę, ruptis, conuulſis, inflationibus & venenatorum morſibus: quippe quæ in vniuerſum excalfaciendi vi polleat. Folia ex vino decocta vtiliter Iſchiadicis illinuntur. Eſt & radix ſtomacho vtilis, "dulci miſto condita. Siquidem ſalgamarij paululum exiccatam eam, mox decoctam, aqua frigida demergunt: poſtea in defrutum conijciũt & ad vſum reponunt. Trita potáque ad ſanguinis reiectiones eſt efficax.

Περὶ Ἑλενίου Αἰγυπτίου. Κεφ. κη'.

Ἑλένιον ἄλλο ἱστορεῖ Κρατεύας γεννᾶσθαι ἐν Αἰγύπτῳ· πόα δὲ ἐστι κλάδας ἔχουσα πηχυαίους, ἐπὶ γῆς ἐρριμμένους ὥσπερ τὸ ἕρπυλλον. φύλλα δὲ τοῖς τοῦ φακοῦ ὅμοια, μακρότερα δὲ καὶ πολλὰ περὶ τοῖς κλωνίοις, ῥίζαν ὠχρὰν," πάχος δακτύλου μικροῦ, κάτωθεν λεπτὴν, ἄνωθεν δὲ παχυτέραν, φλοιὸν ἔχουσαν μέλανα. φύεται δὲ ἐν παραθαλασσίοις τόποις καὶ γεωλόφοις. Δύναμιν δὲ ἔχει μετ' οἴνου πινομένη" μία ῥίζα, θηριοδήκτοις βοηθεῖν.

Quidam addit καὶ μακρὰν. Marc. legendum putat λεία.

De Helenio Ægyptio. Cap. XXVIII.

Helenij genus alterum in Ægypto gigni Crateuas memorat. Herba verò eſt ramis cubitalibus, ſerpylli modo humi ſeſe ſpargentibus: folijs lenticulæ proximis, ſed longioribus numeroſiſque circa ramulos: radice pallida, digiti minimi craſſitudine, ac per ima quidem tenui, ſupernè verò craſſiore, nigro veſtita cortice. Naſcitur locis maritimis & tumuloſis. Radix vnica ex vino bibita contra ſerpētium ictus auxiliandi vim habet.

Περὶ Ἐλαίου ὠμοτριβοῦς. Κεφ. κθ.

ἘΛΑΙΟΝ πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν ἄριστον τὸ ὠμοτριβές ὃ καὶ ὀμφάκινον" καλεῖται· τούτου διαφέρει τὸ νέον, ἄδηκτον, εὐῶδες. χρήσιμον δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ εἰς τὴν τῶν μύρων κατασκευήν." ἔστι δὲ καὶ εὐστόμαχον διὰ τὸ στύφειν, καὶ οὔλων σταλτικόν, καὶ ὀδόντων" κρατυντικὸν, κρατούμενον ἐν τῷ στόματι. καὶ ἱδρώτων ἐφεκτικόν.

V. καλοῦσι. καὶ τούτου διαφ. V. quidam, μέσον θερμοῦ καὶ ψυχροῦ τὸ γλυκύτατον. Flor. μετὰ θερμοῦ. V. διακρατυντικόν.

De oleo omphacino. Cap. XXIX.

OLEVM ad vſum per ſanitatem optimum: quod, quia ex crudis & acerbis ſeu immaturis oliuis exprimitur, crudum nec non etiam omphacinum appellatur. Excellit in hoc genere recēs, minimè mordens, atque odoratū. Eſt & tale ad vnguentorum compoſitionem vtile: quinetiam propter aſtringendi vim ſtomacho accommodatum. Ore ſi contineatur, gingiuas contrahit, dentéſque firmat: ſudores denique cohibet.

De oleo communi. Cap. XXX.

Quod vetuſtius ac pinguius eſt, ad medicamentorum vſum eſt accommodatum. In vniuerſum autem oleum omne calfaciendi vim habet, carnem emollit, corpus contra algores munit, ipſúmque ad actiones obeundas expeditius reddit. Bonam etiam aluum facit, éſtq; molliendi vi præditum. Exulcerantium medicamentorum vires permiſtũ hebetat. Exhibetur quoque contra venena, ſic vt ſubinde bibatur ac reuomatur. Purgat heminæ menſura cũ pari ptiſſanæ ſucco aut aqua epotum. Torminoſis vtiliter datur in potu cum ruta decoctum ſex cyathorum menſura, ˇlumbricóſq; pellit. Infunditur & idipſum ad ileoſos maximè affectus. At vetus tum magis excalfacit, tum etiã vehementiùs diſcutit, & ad exacuendam ˇoculorum aciem ſublinitur. Sin deſit vetus, hac præparatione opus eſt. De eo cuius eſt copia quod præſtantius erit in vas defundito, & ad mellis craſſitudinem decoquito, atque ita vtitor. Eandem enim cum prædicto vim aſciſcit.

ventriſque animalia

oculorũ claritati ſublitũ prodeſt

De oleo ſylueſtris oliuæ. Cap. XXXI.

Quod è ſylueſtri oliua exprimitur oleum vehementiùs aſtringit, & ad vſum ſanorum ſecundum ſibi locum vendicat. Caput dolentibus roſacei vice cõuenit. Sudores ſiſtit, & defluos capillos inhibet. Quinetiam furfures & vlcera capitis manantia, ſcabiem ac lepras extergit: moratúrque canos, ſi quotidie illinatur.

Oleum candidum. Cap. XXXII.

Candidatur oleum hunc in modum: ſumito album colore, nec anniculo vetuſtius, & in fictile nouum lati oris infundito centum heminarum menſura. Mox in ſole expoſitum quotidie circa meridiem concha refundito, ex alto deturbãs, vt frequenti ˇvolutatione ac verberatu agitatum alteretur & ſpumeſcat. Octaua deinde die fœnũgræcum purgatum drachmarum 50 põdere, aquáque calida maceratũ, atque adeo remollitũ, aqua interim neutiquã expreſſa, in ſupradictum

permixtione

Περὶ ἐλαίου κοινοῦ. Κεφ. λ.

A Τὸ δὲ καὶ παλαιότερον καὶ λιπαρώτερον, "εἰς τὴν τῶν φαρμάκων χρῆσιν εὔθετον. κοινῶς δὲ πᾶν ἔλαιον, θερμαντικόν ἐστι καὶ μαλακτικὸν" τῆς σαρκὸς, "δυσπερίψυκτον φυλάσσον τὸ σῶμα, ἑτοιμότερον πρὸς τὰς ἐνεργείας ποιοῦν. ἔστι δὲ B καὶ εὐκοίλιον καὶ μαλακτικὸν, ἀμβλῦνόν τε τὰς τῶν ἑλκούντων φαρμάκων δυνάμεις" ἐν τῇ μίξει. δίδοται δὲ καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα συνεχῶς πινόμενον καὶ ἐξεμούμενον. καθαίρει δὲ ὅσον κοτύλη σὺν πτισάνης ἴσῳ χυλῷ ποθὲν ἢ ὕδατι. στροφουμένοις τε ἐν ποτῷ ὠφελίμως δίδο- C ται μετὰ πηγάνου ἑψηθὲν " κυάθων ἓξ πλῆθος, "ἕλμινθάς τε ἐκβάλλει. καὶ ἐνίεται δὲ τὸ αὐτὸ, μάλιστα πρὸς τὰς εἰλεώδεις. τὸ δὲ παλαιὸν "θερμαντικώτερον καὶ διαφορητικώτερον· πρὸς ὀξυδορκίαν τε ὑπάλειμμα." μικτέον δ' εἰ μὴ παρείη τὸ παλαιὸν ἔλαιον οὕτω, "κατακεράσας εἰς ἀγγεῖον τοῦ παρόντος τὸ κρεῖσσον, ἕψε D ἕως οὗ σχῇ μέλιτος πάχος, καὶ χρῶ." τὴν γὰρ αὐτὴν τῷ προειρημένῳ εἰσφέρεται δύναμιν.

V. addit μαλακτικὸν τῆς σαρκὸς, καὶ τὸ παλαιὸν εἰς τὴν &c.

Vulg. γαστρὸς

V. δυσπερίψυκτα φυλ. τὰ σώματα καὶ ἑτοιμότερα

Pal. caret.

V. addit θερμοῦ

Ald. in noth. θερμοῦ κοτύλας ς'.

Pal. ἕλμεις

V. θερμαντικὸν

Corn. ποιητέον

Cornarius legit κατεράσας & recte.

Veteres his carent.

Περὶ Ἐλαίου ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας. Κεφ. λα'.

Τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας ἔλαιον, "στυπτικώτερον, πρὸς μὲν τὴν ἐν ὑγείᾳ E χρῆσιν, δεύτερον. κεφαλαλγοῦσι δ' ἀντὶ ῥοδίνου ἁρμόζει, ἐπέχον καὶ "ἱδρῶτας καὶ τρίχας ῥευσάσας. ἀποσμήχει δὲ καὶ πίτυρα, καὶ ἀχῶρας, καὶ ψώρας, καὶ λέπρας· βράδιόν τε πολιοῖ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπαλειφόμενον.

Add. Ald. cod. in noth. κομιζόμενον.

Par. ἱδρῶντας

Ἔλαιον λευκόν. Κεφ. λβ'.

Λευκαίνεται δὲ ἔλαιον οὕτω· λα- F βὼν τὸ " τῇ χροᾷ μὲν λευκὸν, τὴν ἡλικίαν δὲ μὴ πλέον ἐνιαυσίου, ἔγχεε εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον πλατύστομον, καινόν· ἔστωσαν δὲ μέτρῳ κοτύλαι ρ'. εἶτα θεὶς ὑφ' ἥλιον, ἀνάχει κόγχῳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κατὰ τὸ μέσον, "ὑψόθεν τῇ καταφορᾷ χρώμενος, ἵνα τῇ συνεχεῖ " κυλήσει καὶ G πληγῇ" μεταβληθῇ καὶ ἀφρίσῃ. τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ βρέξας τήλεως καθαρᾶς < ν' ἐν ὕδατι θερμῷ, ἔμβαλε μαλακὴν γενομένην εἰς τὸ προειρημένον ἔλαιον χωρὶς τοῦ

V. τὴν χρόαν

Par. ὑψόθεν

V. κυκήσει al. κινήσει

V. μεταβάλληται καὶ

στραγγίσαι τὸ ὕδωρ· προσαποδοὺς δὲ καὶ δαλὸν πιτυίνης ὡς ὅτι λιπαρώτατον καὶ εἰς λεπτὰ κατεσχισμένον τὰς ἴσας ὁλκὰς, καὶ οὕτως ἔασον ἄλλας ὀκτὼ ἡμέρας διελθεῖν· μετὰ δὲ ταύτας ἀνάχει τῷ κόγχῳ τὸ ἔλαιον. τό, τε λοιπὸν εἰ μὲν εἴη τοῦ τέλους τετυχὸς, εἰς καινὸν ἀγγεῖον προσκεκλυσμένον οἴνῳ παλαιῷ "καταχεράσας, ἀποτίθεσο προϋπεστρωμένων μελιλώτων στεφανίσκων * ἁλίσκων ὁλκῶν ια'. καὶ ἴρεως τῆς "ἴσης· εἰ δὲ μή, πάλιν ἐν ἡλίῳ θετέον αὐτό. καὶ ἐργαστέον ἄχρις οὗ λευκὸν γένηται.

Corn. κατεράσας

Par. ὅσης.

Περὶ Σικυωνίου ἐλαίου. Κεφ. λγ'.

Ἔνεστι δὲ καὶ Σικυώνιον τὸ προειρημένον οὕτω σκευάζειν· εἰς λέβητα κεκασσιτερωμένον, πλατύστομον, ἐγχέας νέου ἐλαίου ὠμοτριβοῦς καὶ λευκοῦ "χόαν α'. καὶ ὕδατος ἡμίσειαν, ἕψε κούφῳ πυρὶ "κινῶν πραέως· ὅταν δὲ ἀναζέσῃ δίς, ὑπέσπασον τὸ πῦρ, καὶ ψύξας ἀποκόγχυσον τὸ ἔλαιον. εἶτα ἄλλο ἐπιδοὺς ὕδωρ, συναναζέσον αὐτῷ, καὶ τὰ λοιπὰ ποιήσας καθὼς σοι "ὑποδέδεικται, ἀπόθου. σκευάζεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐν Σικυωνίᾳ Σικυώνιον καλούμενον. Δύναμιν δὲ ἔχει ποσῶς θερμαντικήν, ἁρμόζον ἐν πυρετοῖς καὶ τοῖς περὶ νεῦρα πάθεσι. χρῶνται δὲ αὐτῷ καὶ αἱ γυναῖκες ἐπὶ τῷ "στιλβωτέρῳ.

Par. χοᾶ paruo diſcrimine

V non legit κινῶν.

Al. προδέδεικται

Al. προσώπῳ ἐπὶ τῷ στ. βωτέρῳ. fortè leg. τοῦ προσώπου στιλβωτέρῳ

Ῥύπος βαλανείων. Κεφ. λδ'.

Ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς βαλανείοις συναιρούμενος, δύναται θερμαίνειν, μαλάσσειν, διαφορεῖν, ῥαγάσι τε καὶ κονδυλώμασιν ἐν δακτυλίοις.

Hoc caput reperimus Crateuæ attributum.

Ῥύπος ἐκ τῆς παλαίστρας. Κεφ. λε'.

Ὁ δὲ "ἐπὶ τῆς παλαίστρας προσειληφὼς τὴν κόνιν, ἐοικὼς δὲ ῥύπῳ, τὰς περὶ τοὺς κονδύλους συστροφὰς ἐπιτιθέμενος ὠφελεῖ· ὠφελεῖ καὶ ἰσχιαδικοὺς θερμὸς ἀντὶ μαλάγματος ἢ πυρίας ἐπιτιθέμενος.

Quidam ἐκ

Ῥύπος γυμνασίων. Κεφ. λϛ'.

Καὶ ὁ ἐν τοῖς τῶν γυμνασίων τοίχοις ῥύπος, καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἀνδριάντων, θερ-

A oleum conijcito: tædam quoque pineam præpinguem &, in tenues aſſulas cõciſam pari pondere inſuper addito: atque ita dies octo alios elabi ſinito. His tranſactis concha oleum denuo cõfundito. Poſtremò, ſi finẽ aſſecutũ fuerit, in vas nouum priùs vetere vino elutum, ſubſtratis anteà ſertulæ Campanæ corollis B drachmas vndecim pendentibus cum iridis pari pondere, decapulato atque recondito. Sin autem candorem nondum cõtraxerit, oleum rurſus inſolandũ, & opus ipſum repetendum, dum candidum illud euaſerit.

De Sicyonio oleo. Cap. XXXIII.

C Sed & ex prædicto Sicyoniũ hoc modo parare licet. In lebetem oris ampli ſtanno inductum recentis olei omphacini candidíq; congiũ vnum, aquæ verò dimidium infundito: tùm igne leui coquito leniter agitando. At cumprimũ bis efferbuerit, ignem ſubtrahito, & vbi refrixerit, oleum decapulato. Tandẽ D alia adiecta aqua ſimul iterum feruefacito: ac reliquis, veluti præmonſtratum eſt, peractis reponito. Maximè verò cõficitur oleum huiuſmodi in Sicyonia: atque inde Sicyonij nomen accepit. Vim habet leuiter calfactoriam, in febribus ac neruorum affectibus accommodatum. Vtuntur & eo mulieres ad in- E ducendum cuti nitorem.

Strigmenta à balneis. Cap. XXXIIII.

STRIGMENTA quæ in balneis deſtringuntur, calfaciendi, molliendi, diſcutiendíque vim habent: ad rimas ſedis & condylomata perunctione proſunt.

F

Strigmenta palæſtrica. Cap. XXXV.

Quæ verò in palæſtra puluerem ſibi aſciuere, ſimilia ſordibus, articulorum collectiones ac nodos impoſita iuuant. Quin & calentia iſchiadicis fotus aut malagmatis inſtar vtiliter admouentur.

G

Strigmenta gymnaſiorum. Cap. XXXVI.

Sordes è gymnaſiorum parietibus, ſimulacríſque deraſæ, excalfactoriam

factoriam vim habent, diſcutiúntq; tubercula quæ ægrè ad coctionem maturitatémve perducuntur: abraſis ſeu deſquamatis & ſenum vlceribus aptè conueniunt.

A μαίνει τε καὶ διαχεῖ τὰ δύσπεπτα φύματα, καὶ πρὸς ἀποσύρματα καὶ πρὸς ἕλκη πρεσβυτικὰ ἁρμόζει.

De Elæomelite. Cap. XXXVII.

In Palmyreno Syriæ tractu quod Elæomeli vocát ex quodam caudice manat, oleum craſſius melle, ſapore dulci. Id cyathis duobus bibitum cum vna aquæ hemina, crudũ bilioſúmque humorem aluo detrahit. Sed qui aſſumpſere torpeſcunt, viribúſque deficiuntur: attamen eo minimè terreri oportet. Quin excitandi ſunt, neque permittẽdum vt ſomnó grauiore conſopiantur.

Paratur & è germinum oleaginorum pingui oleum: in cuius genere optimũ vetus, craſſum, pingue, neque turbidũ. Id verò calefacit, priuatímque ſuperillitum facit ad ea quæ pupillis caliginem offundunt: quin & ad lepras neruorúmque dolores illitum confert.

Περὶ Ἐλαιομέλιτος. Κεφ. λζ.

Ἐλαιόμελι κατὰ Παλμυρὰ τῆς Συρίας ἔκ τινος στελέχους ἔλαιον μέλιτος B παχύτερον ῥεῖ, γλυκὺ τῇ γεύσει· ὅπερ πινόμενον πλῆθος κυάθων β' μετὰ κοτύλης μιᾶς ὕδατος, ἄγει κατὰ κοιλίαν ὠμὸν καὶ χολώδεις· ἐννωθεῖς δὲ γίνονται καὶ ἔκλυτοι οἱ λαμβάνοντες, ὅπερ οὐ δεῖ εὐλαβεῖσθαι· διεγείρειν δὲ αὐτοὺς μὴ ἐῶντας καταφέρεσθαι. σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ λί- C πους τῶν θαλλῶν ἔλαιον· ἔστι δὲ αὐτοῦ κάλλιστον καὶ παλαιόν, καὶ παχὺ καὶ λιπαρόν, οὐ τεθολωμένον· θερμαίνει δὲ ἰδίως ποιοῦν πρὸς τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἐπιχριόμενον. καὶ λέπρας τε καὶ ἀλγήματα περὶ νεῦρα ἐγχριόμενον ὠφελεῖ.

Cornarius legẽdum putat καὶ θ' ἁλμυρὰ, & ſic legiſſe videtur Plinius lib. 15. cap. 7. cùm ait in maritimis naſci.

V. addit χυμὸν

Marc. legit λίπους

V. ἐγχριόμενον

De Cicino oleo. Cap. XXXVIII.

Cicinum oleũ fit hoc modo: Sumito maturorum ricinorum quantum videbitur, & inſtratos vuarũ in morem, quæ ſuper cratibus diſpoſitæ inſolantur, ad ſolem exiccato, dũ ambiens cortex diſruptus excidat: túmque collectam eorum carnem in pilam conijcito, ac diligenter tuſam in lebetem ſtanno inductũ qui aquam habeat transferto, ſuccenſóque igni feruefacito. Cùm verò inſitum humoré prorſus depoſuerint, ſublato ab igni lebete innatás oleum conchula tollito atque reponito. At Ægyptij quoniam copioſum ipſum expetunt, aliter conficiũt. Nam repurgatos ricinos molæ mandát accuratéq; molunt: deinde quod molitũ eſt in ſportulas coniectum torculo exprimũt. Tùm porrò tẽpeſtiui ſunt ricini, cùm veſtientibus folliculis exuuntur. Facit verò Cicinum oleum ad vlcera capitis manantia, pſoras & ſedis inflammationes, nec non ad vteri obſtructiones atque euerſiones: itémque ad cicatrices fœdas, auriúmque dolores. Quin & emplaſtris admiſtum ea reddit efficaciora.

Περὶ Κικίνου ἐλαίου. Κεφ. λη.

D Κίκινον ἔλαιον σκευάζεται τούτῳ τῷ τρόπῳ· λαβὼν πεπείρων κροτώνων ὅσον ἂν δόξῃ, καὶ ψύξας εἰς ἥλιον, καταστρώσας ψιλοπέδου τρόπον, ἕως ἂν ὁ περικείμενος φλοιὸς ἀποῤῥαγεὶς ἐκπέσοι, συναγαγὼν τὴν σάρκα, ἔμβαλε εἰς ὅλμον, E καὶ κόψας ἐπιμελῶς εἰς λέβητα κεκασσιτερωμένον βάλε, ὕδωρ ἔχοντα, καὶ ἀνάβρασον ὑποκαίων. ὅταν δὲ ἀνῶσι τὴν ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα πᾶσαν, ἄρας τὸν λέβητα ἀπὸ τοῦ πυρός, ἀπόψα μύακι τὸ ἐπιπλέον ἔλαιον καὶ ἀποτίθεσο. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι διὰ τὸ δαψιλοῦς χρῄζειν, ἑτέρως αὐτὸ σκευάζουσι. F μετὰ γὰρ τὸ καθᾶραι εἰς μύλην ἀποδιδόντες τοὺς κρότωνας, ἀλήθουσιν ἐπιμελῶς· εἶτα εἰς σπυρίδας ἐμβάλλοντες τὸ ἀληλεσμένον, δι' ὀργάνου ἐκθλίβουσιν. πέπειροι δέ εἰσιν οἱ κρότωνες, ὅταν ὑπὸ τῶν περιεχόντων αὐτοὺς σφαιρίων ἀπολύωνται. ποιεῖ δὲ τὸ κίκινον πρὸς ἀχῶρας καὶ G ψώρας καὶ τὰς ἐν ἕδρᾳ φλεγμονάς, πρός τε ὑστέρας μύσεις καὶ διαστροφάς· ἔτι δὲ οὐλὰς ἀπρεπεῖς καὶ ὠταλγίας· ἐμπλάστροις τε μιχθὲν, ἐμπρακτοτέρας αὐτὰς ἐργάζεται.

V. addit ὡραίων

Par. δαψιλῶς

Pal. ἀποδόντες

Ald. ἠλεσμένον & ſic Pal.

ἄγει δὲ καὶ κατὰ κοιλίαν ὑδατῶδες ποθέν, A ἐκκρίνει δὲ καὶ ἕλμινθας.

Potum denique aquas per aluum ducit, lumbricóſque pellit.

Περὶ Ἀμυγδαλίνου ἐλαίου. Κεφ. λθ.

Ἀμυγδάλινον ἔλαιον, ὅ τινες μετώπιον καλοῦσι, σκευάζεται οὕτως· ἀμυγδάλων πικρῶν χ. δ. καθάρας καὶ ξηράνας, κόψον ὑπέρῳ ξυλίνῳ ἐν ὅλ- B μῳ κούφως μέχρις μάζα γένηται, ἐπιχέας τε ζεστοῦ ὕδατος κοτύλας β΄. ἔα συμπιεῖν ἡμιώριον, ἀφ᾽ ἧς πάλιν βιαιότερον τρίβε, εἶτα ἀποθλίβων πρὸς πλάκα ἐξίπου, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν δακτύλων εἰς μύακα ἀναλάμβανε· εἶτα πάλιν εἰς τὸ ἀποτεθλιμμένον κοτύλην ὕ- C δατος μίαν ἐπιχέας, καὶ συμπιεῖν ἐάσας, τὸ αὐτὸ ποίει. ἀποδίδωσι δὲ κοτύλην α΄ τὸ τετραχοίνικον. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰς ἐν μήτρᾳ ἀλγηδόνας καὶ πνίγας ὑστερικάς, διαστροφάς τε καὶ φλεγμονὰς τῶν αὐτῶν τόπων· ἔτι δὲ κεφαλαλγίας καὶ ὤτων πόνους, καὶ ἤχους καὶ συριγμούς· D ὠφελεῖ δὲ καὶ νεφριτικούς, καὶ δυσουριῶντας, καὶ λιθιῶντας, καὶ ἀσθματικούς, καὶ σπληνικούς· αἴρει δὲ καὶ σπίλους ἐκ προσώπου, καὶ ἐφήλεις καὶ ῥυτίδας, μέλιτι μιγνύμενον καὶ κρίνου ῥίζῃ καὶ κυπρίνῃ ἢ ῥοδίνῃ κηρωτῇ· καὶ ἀμβλυωπίας δὲ ἐστὶν ἀνασκευαστικόν· σὺν οἴνῳ δὲ ἀχῶρας καὶ E πίτυρα σμήχει.

Actuarij interpres legiſſe videtur κυάθους

De Amygdalino oleo. Cap. XXXIX.

Amygdalinum oleum, quod aliqui Metopium vocant, hoc modo paratur: Amygdalarum amararum repurgatarum & arefactarum chœnices quatuor in pila ligneo piſtillo B leuiter in offam contundito, affuſiſque aquæ feruentis heminis duabus ſinito ſemihoræ ſpatio humorem imbibere, túmque poſtea maiore vi terito, ac deinde tabellis comprimens exprimito, quódque digitis hæſerit concha excipito. Tandem magmati iterum aſperſa C aquæ hemina quam combibere ſiueris, idem facito. Singulas porrò heminas reddunt quaterni chœnices. Eſt autẽ efficax contra vuluarum dolores & ſtrangulatus, ac eorundem locorum tum conuerſiones tum etiam inflammationes: itémq; ad capitis dolores, auriúmque ægritudines, ſonos incertos at- D que tinnitus. Iuuat & vitijs renum laborantes, ægrè meientes atque calculoſos. Suſpirioſis itidem lienoſíſque prodeſt. Quin & maculas tollit è facie, à ſole vſtis medetur, & cutem erugat, admixtũ melli, lilij radici, ac cyprino roſaceóve cerato. Hebetem etiam oculorum aciem emendat: denique vlcera E quoque manantia & furfures cum vino expurgat.

Περὶ Βαλανίνου ἐλαίου. Κεφ. μ΄.

Ἐοικότως δὲ καὶ τὸ βαλάνινον σκευάζεται· δύναμιν δὲ ἔχει καθαρτικὴν σπίλων, φακῶν, ἰόνθων, οὐλῶν μελανίας, κοιλίας καθαρτικήν· ἔστι δὲ κακοστόμαχον· F ἁρμόζει δὲ καὶ ὠταλγίαις, καὶ ἤχοις, καὶ συριγμοῖς, μετὰ χηνείου στέατος ἐγχεόμενον.

De Balanino oleo. Cap. XL.

Simili modo fit & oleum balaninum. Vim autẽ habet repurgandi maculas, lentigines, varos & cicatricum nigritias. Purgat idem F aluum, ſed ſtomacho aduerſatur. Cõtra dolores aurium, ſonos atque tinnitus auxilio eſt, cum anſerino adipe infuſum.

Ἔλαιον σησάμινον καὶ καρύϊνον. Κεφ. μα΄.

Ὁμοίως δὲ σκευάζεται τοῖς προειρημένοις, τό, τε σησάμινον ἐκ τοῦ σησάμου, G καὶ τὸ καρύϊνον, ἐκ τῶν βασιλικῶν καρύων συντιθέμενον. δύναμιν δὲ ἔχουσι τὴν αὐτὴν τῷ βαλανίνῳ.

Olea Seſaminum & Caryinum. Cap. XLI.

Eodem quoque quo antedicta G modo ſeſaminum oleum ex ſeſama præparatur: itémque caryinũ, quod è iuglandibus nucibus conficitur. Eaſdem verò cum balanino vires obtinent.

De Hyoſcyamino oleo. Cap. XLII.

Hyoſcyaminum autem ſic præparatur: ſemen ipſum album, ſiccum, recens accipito, & contuſum aqua calida ſubigito, veluti in amygdalino dictum eſt. Dum verò inſolabis, areſcẽtes eius quæ ſub manu ſunt [hoc eſt, ſuperiores] partes toti maſſæ permiſceto. Idipſum tádiu facito, dum nigreſcat graueoléñſque reddatur: mox per linteolũ percolatũ & expreſſum reponito.

Ad auriũ dolores eſt efficax, peſſiſq; ammiſcetur: emolliendo vtile.

De Gnidico oleo. Cap. XLIII.

Similiter etiam paratur quod ex Gnidio grano fit oleum, decorticato ſemine atque contuſo. Potum id aluum ſoluendi vim habet.

De Cnicino oleo. Cap. XLIIII.

Eodem quoque modo Cnicinũ oleum cõficitur. Vis autem eadem quæ Gnidico, ſed remiſſior.

De Raphanino oleo. Cap. XLV.

Raphaninum ex ipſo fit raphani ſemine, quemadmodũ & reliqua. Ijs qui ex mala valetudine phthiriaſes contraxere conuenit, ſcabritiáſque cutis in facie emendat. Eo vtuntur Ægyptij, vna cum obſonijs ipſum coquentes.

De Melanthino oleo. Cap. XLVI.

Melanthinum eaſdem cum raphanino vires, conſimilémque pręparationem ſortitur.

De Sinapino oleo. Cap. XLVII.

Sinapinum fit ad læuorem trito Sinapis ſemine & aqua calida macerato, adiecto poſteà oleo ac ſimul expreſſo. Facit ad dolores diuturnos, dum ipſa vitia ex alto extrahit.

De Myrtino oleo. Cap. XLVIII.

Myrtei olei præparandi ratio hæc eſt: Myrti nigræ ſeu ſylueſtris ſeu ſatiuæ tenerrima quæque folia tundito atque exprimito, ſucco deinde omphacini olei parem menſuram admiſceto, & ad prunas calfacito, donec ſimul cocta fuerint, tollens id quod ſupernatat. Fuerit verò minùs operoſa confectio, ſi foliorum molliſſima contuſa in aqua & oleo decoquas, & quod innatat deradas: peculiari quoque modo, ſi

A Περὶ Ὑοσκυαμίνου ἐλαίου. Κεφ. μβ'.

Καὶ τὸ ὑοσκυάμινον δὲ σκευάζεται οὕτω· λαβὼν τὸν λευκὸν καρπὸν, ξηρὸν, πρόσφατον, καὶ κόψας, ὕδατι θερμῷ φύρα, ὡς προείρηται ἐπὶ τοῦ ἀμυγδαλίνου. ἡλιάζων δὲ τὰ ὑπὸ χεῖρα ξηραινόμενα αὐτοῦ μέρη, τῷ ὅλῳ ἀνάμισγε· καὶ τὸ αὐτὸ
B ποίει ἄχρις ἂν μελανθῇ καὶ δυσῶδες γένηται· εἶτα δι' ὀθονίου διηθήσας καὶ ἐκθλίψας ἀποτίθεσο. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ὠταλγίας, καὶ πεσσοῖς μίγνυται, μαλακτικὸν ὄν.

Al. δι' ἡθμοῦ. Par. caret.

Περὶ Κνιδελαίου. Κεφ. μγ'.

Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ Κνιδείου σκευάζεται κόκκου λεπισθέντος καὶ κοπέντος· κα-
C θαρτικὴν δὲ ἔχει δύναμιν κοιλίας πινόμενον.

Al. λεπτισθέντες

Περὶ Κνικελαίου. Κεφ. μδ'.

Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ κνίκινον σκευάζεται. δύναμις δὲ ἡ αὐτὴ τῷ διὰ τοῦ κνιδείου κόκκου, ἀνειμένη δὲ μᾶλλον.

V. τῇ διὰ

Περὶ Ῥαφανελαίου. Κεφ. με'.

D Τὸ δὲ ῥαφάνινον σκευάζεται ἐκ τοῦ αὐτῆς σπέρματος ὥσπερ καὶ τὰ λοιπά. τοῖς ἐκ νόσου δὲ φθειριῶσιν ἁρμόζει, καὶ τὰς περὶ τὸ πρόσωπον σμήχει τραχύτητας. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ τοῖς προσοψήμασι συνέψοντες αὐτό.

V. add. ὁμοίως

Περὶ Μελανθελαίου. Κεφ. μς'.

E Καὶ τὸ μελάνθινον δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, [καὶ σκευασίαν] τῷ ῥαφανίνῳ.

Hæc Ruellius omiſit.

Περὶ Σιναπελαίου. Κεφ. μζ'.

Τὸ δὲ σινάπινον σκευάζεται, λεαινομένου τοῦ σινήπεως καὶ βρεχομένου ὕδατι *θερμῷ, ἔπειτα μιγνυμένου ἐλαίου, καὶ συνεκθλιβομένου. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ χρόνια ἀλγήματα
F *μετασυγκρίνον.

Περὶ Μυρσινελαίου. Κεφ. μη'.

Μυρσίνινον δὲ σκευάζεται οὕτω· λαβὼν τὰ ἁπαλὰ φύλλα τῆς μελαίνης μυρσίνης ἢ ἀγρίας ἢ ἡμέρου, κόπτε πιέζων· ἴσον δὲ τῷ χυλῷ ἐλαίου ὀμφακίνου μίσγων, χλίαινε ἐπ' ἀνθράκων, ἕως ἂν συνεψη-
G θῇ, αἴρων τὸ ἐφιστάμενον. εὐκοπωτέρα δὲ σκευασία, τὰ ἁπαλὰ τῶν φύλλων κόψαντα, ἕψειν μεθ' ὕδατος καὶ ἐλαίου, καὶ τὸ ἐφιστάμενον ἀποψᾶν· ἰδίως δὲ τὰ φύλ-

V. addit ὀρεινῆς.

V. σμίγων.

λα καθέντα εἰς ἥλιον, ἐν ἐλαίῳ ἀποβρέχειν. ἔνιοι δὲ προστύφουσι τὸ ἔλαιον σιδίοις, κυπαρίσσῳ, κυπείρῳ, σχοίνῳ. ἔστι δὲ ἐμπρακτικώτερον τῇ γεύσει πικρίζον, καὶ ἐλαιῶδες, χλωρὸν, διαφανὲς, ὄζον μυρσίνης· Δύναμις δὲ αὐτοῦ στυπτική, σκληρωτική· διὸ καὶ ποιεῖ μιγνύμενον ἀπουλωτικαῖς, καὶ πρὸς πυρίκαυστα, ἀχῶρας, πίτυρα, ἐξανθήματα, παρατρίμματα, ῥαγάδας, κονδυλώματα, ἄρθρα κεχαλασμένα· ἱδρῶτας στέλλει, καὶ ὅσα στύψεως ἢ πυκνώσεως ἔχει χρείαν.

A expoſita Soli folia in oleo maceres. Nec deſunt qui oleũ priùs inſpiſsẽt malicorio, cupreſſo, cypero ac iunco odorato. Efficacius eſt quod guſtu ſubamarũ depreheditur, oleoſũ, viride & translucidum cernitur, ac myrtũ redolet. Vis porrò ei aſtringẽdi & indurandi: quare efficaciter cicatricẽ obducẽtibus medicamen- B tis immiſcetur. Facit quoq; ad ambuſtiones, vlcera capitis manantia, furfures, papularũ eruptiones, attrita, rhagadas, condylomata & laxatos articulos. Sudores compeſcit, ac denique ad omnia valet, quæ aſtrictionẽ denſationémve deſiderant.

Περὶ Δαφνελαίου. Κεφ. μθ'.

Τὸ δὲ Δάφνινον σκευάζεται διὰ τῶν δαφνίδων, ὅταν ὦσι δρυοπετεῖς, ἑψομένων μεθ' ὕδατος· ἐκ γὰρ τοῦ περικειμένου λέπους "ἀνίησιν λιπαρίαν τινὰ, ἣν διακόψαντες χερσὶν εἰς μύακας ἀναλαμβάνουσιν. ἔνιοι δὲ ὀμφάκινον ἔλαιον προστύψαντες, κυπείρῳ, καὶ σχοίνῳ καὶ καλάμῳ, καὶ μετὰ ταῦτα δάφνης φύλλα ἁπαλὰ βαλόντες, συνέψουσιν. οἱ δὲ, καὶ δαφνίδας, ἕως ἂν ἱκανὸν γένηται τῇ ὀσμῇ. ἔνιοι δὲ καὶ στύρακα μίσγουσι καὶ "μυρσίνην. ἀρίστη δὲ πρὸς σκευασίαν ἡ ὀρεινὴ καὶ πλατύφυλλος δάφνη. διαφέρει δὲ τοῦ δαφνίνου τὸ πρόσφατον, χλωρὸν τῇ χρόᾳ, πικρότατον, δριμύ. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, ἀναστομωτικὴν, κόπων λυτικήν. ἁρμόζει καὶ τοῖς περὶ τὰ νεῦρα πάθεσι πᾶσι, "καὶ ὠταλγίαις, καὶ καταρροϊζομένοις" [νεφριτικοῖς δὲ τοῖς ἀπὸ ψύξεως διάχριμμά ἐστιν ἄριστον, ὡς οὐδὲν ἕτερον ὠφελοῦν.] "ἔστι δὲ καὶ ναυτιῶδες ποθέν.

Forte ἀνιᾶσιν

Legẽdum σμύρνην

V. addit φρίκαις τε

Par. codex hac periodo caret. Ald. ad notha retulit.

De Laurino oleo. Cap. XLIX.

C Laurinum è drupis ſeu maturitate "deciduis lauri baccis in aqua decoctis conficitur. Tùm enim ex ambiente cortice pinguitudinẽ quandã exudãt, quæ manibus priùs expreſſo è tritis baccis ſucco cõchis excipitur. Nonnulli verò vbi omphacinũ oleum cypero, iunco odorato & calamo priùs inſpiſſauerũt, D tenera deindè lauri folia in id cõiecta ſimul decoquunt. Sunt qui lauri baccas addant, dum iuſtus odor acceſſerit: alij ſtyracem & myrrham ammiſcent. Porrò ad eiuſmodi olei confectionẽ optima eſt laurus mõtana & latifolia. Laurinum verò oleũ excellit, quod recens eſt, colore viride, amariſſimũ & acre. Vis ei E excalfaciendi, emolliẽdi, ſpiracula venarũ aperiẽdi, & laſſitudines diſcutiendi. Quin & malis neruorũ omnibus, doloribus auriũ ac deſtillationibus cõfert: renum verò vitio ex frigore contracto laborantibus illitus eſt præſtantiſſimus, & maximè ſi quid aliud vtilis. At potum idem nauſeoſum eſt. F

turgentibus. Pallad.

Περὶ Σχινελαίου. Κεφ. ν'.

Τὸ δὲ σχίνινον ὁμοίως ἐκ τοῦ καρποῦ πεπείρου σκευασθὲν, ὡς τὸ δάφνινον, "προστυφθὲν, ὑγιάζει ψώρας κτηνῶν καὶ κυνῶν· καὶ εἰς πεσσοὺς καὶ εἰς ἄκοπα καὶ λεπρικὰ ἐπιτηδείως μίγνυται· στέλλει δὲ καὶ ἱδρῶτας. καὶ τὸ τερεβίνθινον δὲ ὁμοίως σκευάζεται· "ψύχει δὲ καὶ στύφει:

V. προστυφέν

Deſunt hæc in Ald.

Forte ψύχει

De Lentiſcino & Terebinthino. Cap. L.

Lentiſcinum verò ſimiliter atque laurinum ex maturo fructu confectum ac priùs inſpiſſatum, ſcabiem iumentorum canúmque ſanat. Peſſis, acopis & ad lepras tollendas accommodatis medicamẽ- G tis aptè & vtiliter immiſcetur: ac ſudores etiã cohibet. Eodem quoque modo paratur terebinthinum, quod exiccat & aſtringit.

De Maſtichino. Cap. LI.

Maſtichinum è trita maſtiche paratur. Contra omnia vuluæ mala efficax eſt, leniter calfaciens, aſtringens ſimul & emolliens. Eſt & vtile ad prominentes circa ſtomachum ſcirrhos, vt & ad cœliacorum dyſentericorúmque cruciatus. Vitia quæ ſunt in facie emendat, colorémque meliorem pręſtat. Optimũ verò in Chio inſula componitur.

De Vnguentorum compoſitione. Cap. LII.

QVANDOQVIDEM vnguẽta nonnullis affectibus accommodantur, partim medicamentis admixta, partim inſtillata ſeu perfuſa, partim etiã naribus obiecta, conſequens eſſe ducimus, vt horum quoque tractationẽ perſequamur. Eorũ porrò periculum facientes obſeruare oportet, an illud olfactui repręſentent, ex quo temperamentũ ipſorũ conſtat. Optimum ſiquidem eſt huiuſcemodi iudiciũ. Attamẽ id in nõnullis locũ non habet; propter vehementiorũ quæ miſcentur pręualẽs dominiũ: velut in amaracino, crocino & telino, nec non & alijs quibuſdã: quę quidẽ ex crebra circa ipſa exercitatione ꝓbare cõueniet.

De Roſacei præparatione. Cap. LIII.

Roſaceum oleum fit hoc modo: Iunci odorati contuſi & aqua ſubacti libras quinq; & beſſem in olei libris xx & quincunce ſubinde mouẽdo coquito: deinde vbi percolaueris, in olei libris illis xx & quincunce roſarũ numero mille nõ madefactarũ foliola conijcito: vnctiſq; melle odorato manibus ſenſim aliquantulũ premẽs identidẽ moueto: deinde vbi noctẽ vnã ſiueris, exprimito. Quũ verò id quod fæculentũ eſt ſubſederit, mutato recipiẽte vaſe in craterẽ melle oblitũ recõdito. Porrò ęxpreſſis roſis in labellũ coniectis olei inſpiſſati libras viij & quadrantẽ affundito, iterũq; exprimito: eritq; hoc tibi ſecundariũ oleũ. Quòd ſi volueris ad tertiam vſque quartámve macerationem progredi, toties oleum roſis affundito & exprimito. Fit enim & primarium & ſecundarium & tertiarium, & quartarium vnguentum. Sed quoties id feceris, crateras melle priùs oblinito. Sin ſecundam iniectionem inſti-

Περὶ Μαστιχελαίου. Κεφ. να'.

A Τὸ δὲ μαστίχινον ἐκ τῆς μαστίχης λείας
σκευάζεται. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐν ὑστέρᾳ
πάντα, ἠπίως θερμαῖνον, στῦφον, μαλάσ-
σον, καὶ πρὸς τὰ "περὶ τὸν στόμαχον ἐπιρ- V. ἐπὶ
ριπτόμενα "σκιρρώματα, καὶ κοιλιακὰ, καὶ Marc. κλεφόμενα
δυσεντερικὰ, καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου
B καθαῖρον, καὶ εὔχροιαν ποιοῦν· συντίθε-
ται δὲ ἐν Χίῳ τῇ νήσῳ κάλλιστον.

Περὶ συνθέσεως Μύρων. Κεφ. νβ'.

ΕΠΕΙ δὲ καὶ τὰ μύρα εὔθετα ἐπ' ἐνίων
παθῶν, καὶ μιγνύμενα φαρμάκοις καὶ
ἐμβρεχόμενα καὶ ὀσφραινόμενα, ἀκόλουθον
ἡγούμεθα καὶ "τὴν τούτων παράδοσιν ποιή- V. καὶ τῆς τούτων παραδόσεως μεμνῆσθαι. ταῦτα
C σασθαι. ἃ δεῖ δοκιμάζοντας ἐπιβλέπειν,
εἰ ἀφ' οὗ ἡ κρᾶσις ἐστὶ τοῦ μύρου, ἐκεῖνο ποιεῖ
κατὰ τὴν ὄσφρησιν. ἀρίστη δὲ ἐστιν ἡ τοιαύτη
"κρίσις· ἐπ' ἐνίων μέντοι οὐ φυλάττεται τὸ V. διάκρισις
τοιοῦτον διὰ τὴν ἐπικράτειαν μιγνυμένων σφοδρο-
τέρων, ὡς ἐπὶ ἀμαρακίνου καὶ κροκίνου καὶ
τηλίνου καὶ ἄλλων τινῶν, ἅπερ ἐκ τῆς περὶ
D αὐτὰ "γυμνασίας δοκιμαστέον. Al. συγγυμνασίας

Περὶ Ῥοδίνου σκευασίας. Κεφ. νγ'.

Ῥόδινον ἔλαιον γίνεται οὕτω· σχοίνου λί-
τρας ε'. οὐγγίας η'. τοῦ ἐλαίου λίτρας κ'.
οὐγγίας ε' κόψας καὶ φυράσας "ὕδατι, ἕψε V. ἐν ὕδατι.
ἀνακινῶν· εἶτα ἀπηθήσας εἰς τὰς κ'. λί-
τρας καὶ οὐγγίας ε'. ἐλαίου, βάλλε ῥόδων "ἀ- Al. ἐρυθρῶν
E βρόχων ἀριθμῷ χίλια πέταλα "καὶ τὰς Aldinũ exẽplar & v. cod. inſerũt hoc loco, ἢ κωπείρου λίτραν α'. ἐλενίου λίτραν α'. καλάμου λίτραν α'. ἐλαίου ξέστας ϛ'. ῥόδων ξέστην α' καὶ ἥμισυ
χεῖρας μέλιτι "χρίσας, ἀνακίνει πλεονά-
κις ὑποθλίβων "ἠρέμα· ἔπειτα ἐάσας τὴν V. addit διὰ δὲ
νύκτα ἔκθλιβε· ὅταν δὲ τὸ τρυγῶδες ὑπο- V. ἡμέραν. εἶτα
στῇ, ἄλλαξον τὸ ὑποδεχόμενον ἀγγεῖον· ἀπο-
τίθεσο δὲ εἰς κρατῆρα μέλιτι κατακεχρι-
σμένον. βαλὼν δὲ εἰς λουτηρίδιον τὰ ἐκθλι-
F πωθέντα ῥόδα, ἐπίχει λίτρας "η'. οὐγγίας Ald. κ'. Sic & Pal.
γ'. τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου, καὶ πάλιν ἔκθλιβε.
ἔσται δέ σοι οὗτο δεύτερον, κἂν βουληθῇς "ἄ- V. ἄχρι τρίτης ἢ τετάρτης βροχῆς
χρι γ'. ἢ δ'. ἀποβροχῆς ἐπιχέων ἔκθλιβε.
γίνεται γὰρ τὸ μὲν α'. τὸ δὲ β'. τὸ δὲ γ'. τὸ
δὲ δ' μύρον. ὁσάκις δ' ἂν ποιῇς, τοὺς
G κρατῆρας προκατάχριε μέλιτι. εἰ
δὲ θέλεις δευτέραν "ἐμβολὴν ποιή- Al. ἐπιβολὴν

σαθαι, εἰς δὲ τὸ πρῶτον ἐκπιεσθὲν ἔλαιον ἴσον ἀριθμὸν προσφάτων ῥόδων ἀβρόχων ἔμβαλε, καὶ "ἀνακινῶν ταῖς χερσὶ προδεδευμέναις μέλιτι, ἐκπίεζε, καὶ ποίει τὸ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τέταρτον ὁμοίως ἐκθλίβων. καὶ ὁσάκις δ᾽ ἂν ποιῇς τοῦτο, νεαρὰ ὀνυχίζων πρόσβαλλε ῥόδα. δυναμικώτερον γὰρ γίνεται· ἄχρι δὲ ἑβδόμης ἐμβροχῆς ἐπιδέχεται τὸ ἔλαιον τὴν "ἐμβολὴν τῶν ῥόδων, ἔπειτα δὲ οὐκέτι· κεχρίσθω δὲ καὶ ἡ ληνὸς μέλιτι· δεῖ δὲ ἐπιμελῶς τὸ ἔλαιον τοῦ χυλοῦ χωρίζειν· ἀπολειφθὲν γὰρ τοὐλάχιστον, τὸ μύρον φθείρει. ἔνιοι δὲ αὐτὰ μόνα τὰ ῥόδα "ὀνυχίσαντες καὶ ἡλιάσαντες, ἐναποβρέχουσι τῷ ἐλαίῳ ἄγοντα σταθμὸν οὐγγίας ς΄. εἰς μίαν ξέστην ἐλαίου, καὶ "ἀλλάσσοντες ἡμέρας η΄. καὶ ἡλιάζοντες ἐπὶ ἡμέρας μ΄· ἄχρι τρίτης ἐμβροχῆς, "οὕτως ἀποτίθενται. ἔνιοι δὲ προστύφουσι τὸ ἔλαιον, κάλαμον καὶ ἀσπάλαθον ἐμβάλλοντες· οἱ δὲ, καὶ ἄγχουσαν ἕνεκεν εὐχροίας, καὶ ἅλας πρὸς τὸ μὴ "φθείρεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, "ψυκτικήν. εὔθετον εἰς ἐμβρέγματα καὶ καταπλασμάτων μίξεις· λύει δὲ καὶ κοιλίαν πινόμενον, καὶ "καῦσον σβέννυσι στομάχου. ἔστι δὲ καὶ θρεπτικὸν κοίλων ἑλκῶν, καὶ τῶν κακοήθων πραϋντικόν, ἀχώρων καὶ ἐκζεμάτων "ἐπάλειμμα. καὶ κεφαλαλγίας "ἔμβρεγμα, ἐν ἀρχῇ ὀδονταλγίας διάκλυσμα· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς βλέφαρα ἐσκληρυμμένα ἐγχριόμενον, πρός τε ἐντέρων ἐρεθισμοὺς καὶ ὑστέρας ἐγκλυζόμενον χρήσιμον.

V. ἀνακινήσας
Flor. ἐμβροχὴν
V. θλάσαντες
V. μαλάσσοντες
V. παρ᾽ ἡμέρας ζ΄ ἡλιάζουσι
V. καὶ οὕτως
V. & Ruellii codex, μὴ ὄζειν.
V. ψύχουσαν
V. καύσωνα
V. ἀπάλειμμα
Lacuna legit, ἔμβρεγμα ἐν ἀρχῇ, ὀδονταλγίας τε διάκλυσμα·

tuere libet, in primò expreſſum oleum recentiũ ac minimè madidarũ roſarũ parem numerũ immittito, & manibus melle pri.ùs imbutis agitans exprimito: ac ſecundò, tertiò aut quartò, ſimili modo exprimens facito, totiéſque recentes roſas detractis vnguibus adijcito. Sic enim oleum multò potentius euadet. Porrò ad ſeptimam infuſionẽ oleum iniectionẽ roſarum admittit, præterea verò minimè. Cæterùm melle prælum illinatur: oleum à ſucco diligenter ſecerni oportet. Nam ſi huius vel tantillum relinquatur, vnguentum vitiabit. Sunt qui roſas ipſas ſolas vnguibus detractis inſolatas ſelibræ põdere immergunt in olei ſextarium vnum: ac per dies octo permutantes, & ad dies XL inſolãtes ſic vt tertiò roſarum maceratio fiat, ita recondunt. Nonnulli additis calamo & aſpalatho oleum priùs inſpiſſant: alij anchuſam pulchri coloris conciliandi gratia & ſalem quò minus corrumpatur, adijciunt. Vim aſtringendi & refrigerandi obtinet, irrigationibus & cataplaſmatum mixtionibus accommodatam. Aluum quoque potum ſoluit, ardorémque ſtomachi reſtinguit. Caua item vlcera nutrit ac replet: maligna verò demulcet. Ad manantia capitis vlcera ac feruidas eruptiones illinitur. Caput dolens eo perfunditur. Ad dentium dolores inter initia colluitur. Illitum quoque ad palpebras induratas efficax eſt: denique ad inteſtinorum ac vuluæ roſionem proritationémve vtiliter infunditur.

Περὶ Ἐλατίνου σκευασίας. Κεφ. νδ΄.

Ἐλάτην "θλάσας καὶ "διακνίσας "ἔμβαλε εἰς λουτῆρα, καὶ ἐπίχει ὀμφάκινον ἔλαιον ἐπὶ ἡμέρας γ΄. ἀνελόμενός τε εἰς σπυρίδα ἐκπίεσον. ἔστω δὲ ἑκάτερα ἰσοστάθμα. εἶτα ἀποθέμενος "ἐν καθαρῷ ἀγγείῳ, χρῶ. Δύναμιν δὲ ἔχει ἀναλογοῦσαν τῷ ῥοδίνῳ, κοιλίαν δὲ οὐ μαλάσσει.

V. κλάσας
Ald. διακνήσας
V. ἐμβαλών τε εἰς λουτῆρα ἐπίχει
V. καθαρῷ ἐν ἀγγείῳ

De Elatini confectione. Cap. LIIII.

Tuſam diſcerptámque elaten (hoc eſt, florentium adhuc palmarum fructus corticem ſeu inuolucrum) in labrum conijcito, & omphacinum oleum affundito: in quo tridui ſpatio eam macerari ſinito. Mox fiſcella excipito & exprimito. Sint verò vtraque paria pondere. Tandem vbi vaſe mundo repoſueris, vtitor. Vim habet roſaceo proportione reſpondentem: ſed aluum minimè mollit.

De Melini compoſitione. Cap. LV.

Oleum melinum hunc in modum præparatur. Vbi olei ſextarios ſex & aquæ ſextarios decem ſimul commiſcueris, ſpathę ſeu elatę cõtuſæ vnc. iij. iunci odorati vnc. j. adiicito: ac poſteaquam diem vnum macerari ſiueris, coquito. Mox excolatum oleum in vas oris lati coniicito, ac impoſita matta arundinacea aut ſtorea rariore, mala cotonea deſuper inſternito, eáque obuelata veſtimẽtis ad dies ſatis multos ſinito, dum oleum malorum vires ad ſeſe allexerit. Alij mala operimentis obuoluunt ad dies decem, vt coerceatur, minimẽq; exhalet odoris ſuauitas: ac poſtea duorũ dierum totidémque noctium ſpatio in oleo macerant, tandémque oleum expreſſum recondunt. Vim porrò aſtringentem & refrigeratoriã obtinet: facítque ad ſcabioſa vlcera, furfures, perniones & herpetas. Ad vuluæ exulcerationes commodè inſtillatur: quin & concitatam vrinam infuſum ſiſtit, ſudoréſque cohibet. Bibitur & contra cantharidas, bupreſtes & pinorũ erucas. Probatur verò in hoc genere maximè, quod cydonia mala redolet.

De OEnanthini confectione. Cap. LVI.

OEnanthen ex vua (ſylueſtri) odoratam poſteaquam marceſcere ſiueris, in oleum omphacinum coniicito, & vndiquaque verſando agitato: porrò cum ad biduum ſiueris, exprimito atque reponito. Vim habet aſtrictoriã roſaceo proportione reſpondentem, præterquàm quòd aluum neque ſoluit neque mollit. Probatiſſimum verò etiam eſt, quod œnanthen odore quam maximè refert.

De Telini componendi ratione. Cap. LVII.

Fœnigræci libras v. olei libras ix. calami libram vnam, cyperi libras ij macera in oleo ad dies ſeptem, ita vt ter quotidie agites: dein exprimito atque reponito. Sũt qui pro calamo quidem cardamomum, pro cypero verò xylobalſamum ſimul macerant: alij oleum iis ipſis priùs inſpiſſant, ac deinde fœnumgræcum in ipſo macerant,

A Περὶ Μηλίνου σκευασίας. Κεφ. νε'.

Ἔλαιον μήλινον σκευάζεται τὸν τρό- V. hac prima periodo caret.
πον τοῦτον· ἐλαίου ξέστας ϛ'. ὕδατος ξέ- Al. γ.
στας ι'. μίξας, πρόσεμβαλε "* σπάθης τε- Lege ἀσπάθης vel ἐλάτης.
θλασμένης οὐγγίας γ'· σχοίνου οὐγγίαν α'. καὶ
ἐάσας ἡμέραν μίαν, ἕψησον. εἶτα ἀπηθή-
σας τὸ ἔλαιον, βάλε εἰς ἀγγεῖον πλατύστο-
B μον, ἐπιθεὶς τε "ῥίπον ἐκ καλάμου, ἢ ψία- Par. ῥῦπον
θον "ἀραιάν, ἄνωθέν τε ἐπιθεὶς κυδώνια μῆ- Al. παλαιάν
λα, καὶ περικαλύψας ἱματίοις, ἔασον ἡμέ-
ρας ἱκανάς, ἕως ἂν ἐπισπάσηται τὴν ἀπὸ
τῶν μήλων δύναμιν τὸ ἔλαιον. ἔνιοι δὲ τὰ
μῆλα περιβάλλοντες ἱματίοις "ἐπὶ ἡμέ- V. non habet ἐπὶ
ρας ι', ἵνα συνέχηται καὶ μὴ διαπνέηται
C ἡ εὐωδία, μετὰ ταῦτα ἀποβρέχουσι τῷ
ἐλαίῳ ἡμέρας β' καὶ νύκτας· εἶτα ἐκπιέ-
σαντες ἀποτίθενται. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτι-
κήν, ψυκτικήν· ποιοῦν πρὸς τὰ ψωρώδη ἕλ-
κη" καὶ πίτυρα, χίμετλα, ἕρπητας, καὶ πρὸς V. non habet καὶ
τὰς ἐν ὑστέρᾳ ἑλκώσεις ἐγχυματιζόμενον,
οὖρά τε ἠρεθισμένα στέλλει ἐγκλυζόμενον,
D καὶ ἱδρῶτας ἐφίστησι. πίνεται δὲ καὶ πρὸς καν-
θαρίδας, βουπρήστεις, "πιτυοκάμπας. ἔστι Vulg. πιτυοκάμπην
δὲ αὐτοῦ δόκιμον τὸ κυδωνίων ὄζον μήλων.

Περὶ Οἰνανθίνου σκευασίας. Κεφ. νϛ'.

Οἰνάνθην τὴν ἐκ σταφυλῆς εὐώδη
E μαράνας, βάλε εἰς ὀμφάκινον ἔλαιον,
καὶ κίνει μεταστρέφων· ἐάσας δὲ ἡμέρας
δύο, ἔκπιεσον, καὶ ἀπόθεσο. Δύναμιν
δὲ ἔχει στυπτικήν, ἀναλογοῦσαν τῇ τοῦ ῥοδί-
νου, ἐκτὸς τοῦ τὴν κοιλίαν λύειν καὶ μαλάσ-
σειν. καὶ τούτου δὲ ἐστι δοκιμώτατον, τὸ ἐμ-
φαῖνον ἐν τῇ ὀσμῇ τὴν οἰνάνθην.

F Περὶ Τηλίνου σκευασίας. Κεφ. νζ'.

Τήλεως λίτρας" ε'. ἐλαίου λίτρας V. θ'.
"θ'. καλάμου λίτραν α'. κυπείρου λί- V. ι'.
τρας β'. ἀπόβρεχε τῷ ἐλαίῳ ἐπὶ ἡμέ-
ρας ζ'. "κινῶν ἑκάστης ἡμέρας τρίς. εἶτα V. κινῶν τρίτον. & sic etiam habet Aetius.
ἔκπιεσον καὶ ἀπόθεσο. οἱ δὲ, ἀντὶ μὲν καλά-
G μου καρδάμωμον, ἀντὶ δὲ τῆς κυπείρου,
ξυλοβάλσαμον συναποβρέχουσιν. ἄλλοι
δὲ, προστύφουσι τὸ ἔλαιον τούτοις· καὶ
μετὰ ταῦτα τὴν τῆλιν ἀποβρέχοντες

διηθοῦσι. Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικὴν ἀποστημάτων, πεπτικήν. μάλιστα δὲ ἁρμόζει τοῖς περὶ μήτραν πᾶσι σκληρώμασι. δυστοκούσαις τε ἐγχυματίζεται, ἐπειδὰν κατάξηρα τὰ περὶ τοὺς τόπους γένηται, προεκκριθέντων τῶν ὑγρῶν, πρός τε τὰς ἐν δακτυλίῳ φλεγμονάς, καὶ ἐγκλύζεται ἐπὶ τῶν τεινεσμῶν ὠφελίμως, πίτυρά τε καὶ ἀχῶρας σμήχει, καὶ πρὸς κατακαύματα καὶ χείμετλα ποιεῖ μετὰ κηροῦ, σμήχει τε ἐφηλίδας· καὶ εἰς στιλβώματα μίγνυται. ἐκλέγου δὲ τὸ πρόσφατον καὶ μὴ λίαν παρεμφαῖνον τι τῆς τήλεως ὀσμήν, σμῆχον τὰς χεῖρας, γλυκύπικρον ἐν τῇ γεύσει· τὸ γὰρ τοιοῦτον κάλλιστον.

V. σκιῤῥώμασι
Vetus. ἔγχυμα.
Al. δακτύλῳ
V. caret.
Mare. τρίχας

Περὶ Σαμψυχίνου σκευασίας. Κεφ. νη΄.

Ἑρπύλλου, κασίας, ἀβροτόνου, σισυμβρίου ἄνθους, μυρσίνης πετάλων, σαμψύχου, ἑκάστου λαμβάνων στοχασμῷ πρὸς τὴν ἑκάστου αὐτῶν δύναμιν ἀποβλέπων, κόπτε ἐν ταὐτῷ πάντα, καὶ ἐπίχεε ἐλαίου ὀμφακίνου τοσοῦτον, ὥστε μὴ κατακρατεῖσθαι τὴν δύναμιν τῶν ἐν αὐτῷ βρεχομένων, καὶ ἔασον ἡμέρας τέτταρας καὶ ἔκθλιβε, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ πλῆθος τῶν αὐτῶν προσφάτων ἀπόβρεχε ἐν τῷ ἴσον χρόνον, καὶ διηθοῦ. ἔσται γὰρ εὐτονώτερον. ἐκλέγου δὲ τὸ μελάγχλωρον τῇ χρόᾳ, σάμψυχον ἐπιπολὺ ὄζον, μετρίως δριμύ. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, λεπτυντικήν, δριμεῖαν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς μύσιν καὶ διαστροφὴν ὑστέρας, ἔμμηνά τε, δεύτερα καὶ ἔμβρυα ἐπισπᾶται, καὶ πνίγας ὑστερικὰς ἀνακτᾶται, ὀσφύων τε καὶ βουβώνων ἀλγήματα πραΰνει, σὺν μέλιτι δὲ αὐτῷ χρῆσθαι βέλτιον, ἐπεὶ τῇ σφοδρᾷ στύψει σκληροῖ τοὺς τόπους, λύει καὶ κόπους συγχριόμενον, εἴς τε τὰ ἐπὶ τῶν ὀπισθοτονικῶν καταπλάσματα ἐπιτηδείως μίγνυται, καὶ τῶν ἄλλως σπωμένων.

C. Byzantinus caret.
C. Ald. caret itémque Pal.
C. Leon. & Ald. tribus ſequentibus vocibus carent, necnon & Pal.
Al. add. ἐν ἑ.
V. ἔστι γὰρ
V. σαμψύχου ἐπιπολλῆς Pal σαμψύχου πολλοῦ
Voce δεύτερα carēt vulg. exemp.

Περὶ Ὠκιμίνου σκευασίας. Κεφ. νθ΄.

Λαβὼν ἐλαίου λίτρας κ΄. ὠκίμου σταθμῷ λίτρας ια΄. οὐγγίας η΄. ἀποφυλ-

In quibuſdā veterib. codicibus eſt hoc capitis exordium. ὠκιμίνου σκευασία. τοῦ εἰς τὸ κύπρινον ἠρωματισμένον ὡς ἀποδειξόμεθα λαβὼν &c. Alius ſic habet: ἔλαιον ὠκίμινον σκευάζεται ὥσπερ τὸ κύπρινον

A tandémque exprimunt. Porrò vim habet apoſtemata molliendi atque maturandi: maximè autem omnibus circa vterũ duritijs accommodatum eſt: ægrè parientibus commodè inſtillatur, vbi excretis antè humoribus loci muliebres ſiccitatem contraxerint. Quin & ad ſedis inflammationes, necnon ad tene-B ſmos vtiliter infunditur: furfureſq; & vlcera capitis manantia detergit. Facit & ad ambuſta & perniones, addita cera. Maculas quoque à Solis ardore contractas exterit, atque medicamentis ad faciei nitorē inducendum admiſcetur. Cæterùm eligito recens, quódque fœnigræci odorem non admodũ referat, ma-C núſque abſtergat, ac dulcedinis amarori permixtæ ſaporē redoleat. Tale ſiquidem præſtantiſſimum iudicatur.

De Sampſuchini componendi ratione. Cap. LVIII.

Serpylli, caſſiæ, abrotoni, florum ſiſymbrij, myrti foliorum, ſam-D pſuchi, ſingulorum ſumito quantum ad ipſorum vniuſcuiuſque vires animum attendens ſat eſſe conieceris, vnáque omnia tundito: & olei omphacini quantum fuerit ſatis affundito, dummodò ne euincatur eorum vis quæ in ipſo macerantur, ac poſt quatriduum exprimito. E Rurſum verò illorum eorundē recentium par pondus æquali tempore in eodē oleo macerato & excolato: ſic enim efficacius reddetur. Verum ſampſuchum eligito colore ex nigro viridi, plurimùm odoratũ ac mediocriter acre. Vim habet calfactoriā, extenuantem & acrē. Facit porrò ad vuluæ preclusionem F atque diſtorſionē: menſtruáque, ſecundas & partus extrahit, ac vuluæ ſtrangulatus recreat. Lumborũ inguinúmque dolores lenit. At cum melle ſatius eſt ipſo vti: quandoquidem vehementi aſtrictione locos indurat. Laſſitudines etiam illitum diſcutit, ac denique aptiſſimè opiſthotonicorum alitérque conuulſo-G rum cataplaſmatis inſeritur.

De Ocimini præparatione. C. LIX.

Olei libras x x. ocimi pondo libras x I. & beſſem ſumito: huius

decerpta folia in oleo ipſo diei vnius noctíſque ſpatio macerato, dein exprimito atq; reponito. Exemptis porrò è quaſillo folijs rurſum olei parem menſuram affundito & excolato. Vocatur autem hoc ſecundarium: tertiam enim macerationem minimè admittit. Exinde recentis ocimi æquale pondus iterum macera, vt in roſaceo dictum eſt, ita vt affuſo prioris macerationis oleo temporis eodē ſpatio madere ſinas: túmque poſtea exprimito atque recōdito. Quòd ſi ter quatérve macerare volueris, recens ocimum ſemper inijcito. Poteſt & ex omphacino confici: ſed illo modo meliùs. Eadem quæ ſampſuchinum præſtat: at minùs eſt efficax.

De Abrotonini confectione.
Cap. LX.

Abrotoninum. In olei ad cyprinum conficiendum aromatibus imbuti libras IX & quincuncem, abrotoni foliorum libras VIII immittito, ac poſteaquam diem noctémque vnam maceraueris, excolato. Quòd ſi perennius ac magis durabile conficere volueris, abiectis prioribus folijs, alia apponito, & macerata exprimito. Vim porrò habet calfactoriā, ad vuluæ præcluſiones & duritias efficacē: menſtrua ſecundáſque pellit.

De Anethini componendi ratione.
Cap. LXI.

Anethi florum libras XI & beſſem in olei libris octo & dodrante diem vnam immergito, ac deinde manibus exprimito, atque reponito. Sin macerationem iterare volueris, recentem anethi florem ſimiliter madefacito. Locos muliebres emolliēdi relaxandíque vi pollet, & ad rigores certo circuitu redeuntes conuenit, quippe quod excalfaciat: laſſitudines diſcutit, & articulorum doloribus auxiliatur.

De Suſini compoſitione.
Cap. LXII.

Suſinum, quod lirinum ſeu liliaceum nonnulli appellāt, ita temperatur: Olei libras IX & quincuncem, calami libras V & quadrantē, myrrhę quincūcem poſteáquam

---

A λίσας, ἀπόβρεχε νύκτα καὶ ἡμέραν ἐν τῷ ἐλαίῳ, εἶτα ἐξίπου καὶ ἀπόθεσο. [ἐκκενώσας δὲ τὰ ἀπὸ τῆς κυρτίδος, ἐπίχει πάλιν τὸ ἴσον πλῆθος τοῦ ἐλαίου καὶ ἐξίπου.] καλεῖται δὲ τοῦτο δεύτερον· τρίτην γὰρ οὐκ ἐπιδέχεται βροχήν. εἶτα πρόσφατον ὤκιμον λαβὼν "ἴσον, πάλιν ἀπό- (V. hæc non habet.) (Vetus τὸ ἴσον)

B βρεχε, ὡς ἐπὶ τοῦ ῥοδίνου εἴρηται· τὸ δὲ ἤδη ἀποβεβρεγμένον ἐπιχέων καὶ ἐῶν τὸν αὐτὸν χρόνον, ἔκθλιβε καὶ ἀπόθεσο. κἂν τρὶς δὲ ἢ τετράκις θέλῃς, ἀπόβρεχε, πρόσφατον ἀεὶ ὤκιμον ἐμβάλλων. δύναται δὲ καὶ ἐκ τοῦ ὀμφακίνου σκευάζεσθαι· βέλτιον δὲ ἐκείνως· δύναται δὲ

C τὰ αὐτὰ τῷ σαμψυχίνῳ, ἔλαττον ἐνεργεῖ.

Περὶ Ἀβροτονίνου σκευασίας.
Κεφ. ξ.

Ἀβροτόνινον ἐκ τοῦ εἰς τὸ κύπρινον ἠρωματισμένου ἐλαίου λίτρας θʹ. οὐγγίας εʹ. ἀβροτόνου φύλλων λίτρας ηʹ. "ἐμβαλὼν (V. ἔμβαλε)

D καὶ ἀποβρέξας, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐξίπου. πολυχρόνιον δ᾽ εἰ βούλει ποιῆσαι, ἐκβαλὼν τὰ πρῶτα φύλλα, "ἔμβαλε ἕτερα φύλλα, καὶ ἐναποβρέχων ἐκπίεζε. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, ποιοῦσαν πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ μύσεις καὶ σκληρίας, ἄγον ἔμμηνα καὶ δεύτερα. (V. ἐμβαλὼν δὲ)

E

Περὶ Ἀνηθίνου σκευασίας.
Κεφ. ξαʹ.

Ἐλαίου "λίτρας ηʹ οὐγγίας θʹ. ἀνήθου ἄνθους λίτρας ιαʹ. οὐγγίας ηʹ. ἐναπόβρεχε τῷ ἐλαίῳ ἡμέραν αʹ· εἶτα ἐκπίεζε ταῖς χερσί, καὶ ἀπόθεσο. ἐὰν δὲ θέλῃς * διάβροχον ποιῆσαι, πρόσφατον ἀνήθου ἄνθος (Orib. πάλαι αὖ λίτρας ιαʹ. οὐγγίας ηʹ. ἀνήθου ἄνθους τὸ αὐτό.)

F ὡσαύτως ἀπόβρεχε. δύναται δὲ μαλάσσειν τὰ περὶ μήτραν καὶ ἀναστομοῦν, ἁρμόζον πρὸς τὰ περιοδικὰ ῥίγη θερμαῖνον καὶ "κόπους λύον, καὶ ἀλγήματα ἄρθρων ὠφελεῖ. (Antiquus alter, κόλπους πλῦνον. Goupylus.)

Περὶ Σουσίνου σκευασίας. Κεφ. ξβʹ.

G Τὸ δὲ σούσινον, ὃ ἔνιοι κρίνινον καλοῦσιν, οὕτω σκευάζεται· ἐλαίου λίτρας θʹ. οὐγγίας "εʹ. [καλάμου λίτρας εʹ. οὐγγίας γʹ.] σμύρνης οὐγγίας εʹ, "φυράσας (V. οὐγγίας γʹ. In veterib. nonnullis hæc deſiderantur.) (V. κεράσας)

οἴνῳ εὐώδει, ἕψε, εἶτα ἀπηθήσας τὸ ἔλαιον, ἀπόχει μετὰ καρδαμώμου κεκομμένου καὶ βεβρεγμένου ὕδατι ὀμβρίῳ * λίτρας γ΄. οὐγγίας ς΄. καὶ ἐάσας βραχῦναι, ἀπόθλιβε· καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου τρεῖς καὶ ἥμισυ λίτρας, κρίνα ἀριθμῷ χίλια, ἀποφυλλίσας, "θὲς ἐν λουτῆρι πλατεῖ, μὴ βαθεῖ· ἐπιχέας τε τὸ ἔλαιον, ἀνακίνει ταῖς χερσὶ μέλιτι κεχρισμέναις· ἐάσας δὲ ἡμέραν μίαν καὶ νύκτα, πρωῒ ἐνελόμενος εἰς "πυξίδα ἐξίπου, τὸ δὲ φερόμενον ἀπήθει εὐθέως ἀπὸ τοῦ συνεκθλιβέντος ὕδατος τῷ ἐλαίῳ. οὐ γὰρ ὑπομένει ὡς τὸ ῥόδινον, συνθερμαινόμενον δὲ ἀναζεῖ καὶ σήπεται. μετάγγιζε δὲ πολλάκις εἰς ἕτερα ἀγγεῖα μέλιτι κατακεχρισμένα προσπάσσων "ἅλα λεπτὸν, καὶ τὴν συλλεγομένην ἀκαθαρσίαν ἐπιμελῶς ἀφαιρῶν. "μετακεράσας δὲ ἐκ τοῦ κυρτιδίου τὸ ἐξιπωθὲν * ἄρωμα εἰς τὸν λουτῆρα, πάλιν ἐπίχει τοῦ ἠρωματισμένου ἐλαίου τὸ ἴσον πλῆθος τῷ προτέρῳ, καὶ καρδαμώμου κεκομμένου συνέμβαλλε ὁλκὰς ι΄. καὶ "ἀνακινήσας χρησίμως ταῖς χερσὶ, καὶ ἐπισχὼν μικρὸν, ἐξίπου, τὸ ἀποῤῥέον ἀποκαθαίρων. καὶ τρίτον ἐπιχέας πάλιν τὸ αὐτὸ ποίει, προσεπεμβάλλων καὶ τὸ καρδάμωμον καὶ "τοὺς ἅλας ὁμοίως, καὶ τὰς χεῖρας "βρέχων τῷ μέλιτι θλίβων, καὶ ἔσται τὸ μὲν "πρῶτον ἐκπιεσθὲν ἄριστον· ἐχόμενον δὲ τὸ ἑξῆς· τρίτον δὲ τὸ τελευταῖον. καὶ πάλιν λαβὼν χίλια κρίνα καὶ ἀποφυλλίσας διάθες· καὶ ἐπιχέας τὸ πρῶτον ἐξιπωθὲν μεθόδευε, τὰ αὐτὰ ποιῶν ὥσπερ ἐποίεις ἐπὶ τοῦ πρώτου, καρδάμωμον παραμίσγων, εἶτα ἐξιπῶν. ποίει τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου ὡς εἴρηται, προσεμβάλλων καὶ τὸ καρδάμωμον· [εἶτα ἐξίπου καὶ ποίει τὰ αὐτά.] ὁσάκις δ᾽ ἂν ἀποβρέξῃς νεαρὰ κρίνα, δυναμικώτερον ἕξεις τὸ μύρον. ἐπὶ τέλει δὲ ὅταν αὐτάρκως ἔχειν "σοι δοκῇ, μίσγε ἑκάστῃ σκευασίᾳ σμύρνης χρηστῆς < οβ΄. κρόκου < ι΄. * καρδαμώμου "< οε΄. οἱ δὲ, κρόκου καὶ

V. θὲς ἐν λ.

Cornarius legit κυρτίδα aut σπυρίδα

V. ἅλας

Corn. μετεράσας

Corn. legit ἀνακινήσας.

V. τὸ ἅλας

V. caret.

Al. καὶ τὰς χεῖρας μέλιτι χρίσας καὶ θλίβων.

Par. πρότερον

Hæc nõ habẽtur in Palatino codice & fortaſſe redundant.

V. ἔχειν δόξῃς

V. < οε΄.

A vino odorato ſubegeris, coquito; Deinde colo traiectum oleum vna cum cardamomi tuſi & aqua pluuia macerati libris iij & ſemiſſe refundito: ac vbi macerari ſiueris, exprimito. Tùm olei huius inſpiſſati tres libras cum ſemiſſe ſumito, liliáque numero mille. Horũ decerpta folia in labello lato, non tamen pro-
B fundo, ponito, affuſóque oleo perunctis melle mãnibus verſato. Tandem vbi diem noctémque vnam cõquieſcere ſiueris, mane in fiſcellam tranſlatum excolato: quod verò ſupernatabit oleum illico ab aqua quę ſimul cum eo expreſſa fuerit ſecernito. Neque enim vti roſaceum miſtã ſibi patitur aquã: con-
C calfactum ſiquidem referuet atque cõputreſcit. In alia porrò vaſa melle oblita ſæpius transfundito, ſalem tenuem priùs inſpergens, & collectam immunditiem diligenter auferens. Expreſſum autem magma poſtquã ex quaſillo in labrũ tranſtuleris, aromatibus imbuti olei par priori pondus rurſum affundito, ſi-
D múlque cardamomi tuſi drachmas x conijcito. Hæc vbi probè manibus agitaueris, interiecta breui mora exprimito, & quod defluet repurgato. Tertiò demum affuſo oleo, idẽ rurſum facito & cardamomum ac etiamnum ſalem inſuper adijciens, & manibus melle imbu-
E tis premens. Erit porrò primò expreſſum oleum optimũ: ab hoc ſecundum, quod ſequitur: tertium locum ſibi vẽdicat, quod poſtremum eſt. Tum verò denuo lilia mille decerptis folijs ſumito atque diſponito: & affuſo quod primò expreſſum eſt oleo, eandem quam in primo viam & rationem inito, idémque facito, cardamomum adhuc admi-
F ſcens, ac deinde exprimẽs. Eadem quoque in ſecundo ac tertio veluti dictum eſt præſtato, cardamomum pariter adijciens: deinde excolato, ac reliqua denique ſimiliter conficito. Quò porrò frequentiùs lilia recentia macerauerís, eo potentius efficaciúſve vnguentum habebis.
G Tandem cùm ſatis eſſe tibi viſum fuerit, vnicuique pręparationi myrrhę quàm optimę drachmas LXXII croci drachmas x, cinnamomi drachmas LXXV miſceto. Alij croci &

cinnamomi æquale pondus immiſcent. Hæc tuſa cretáque in labrum cum aqua conijcito, primóque expreſſum vnguentum affundito: ac non ita multò pòſt in vaſcula excipito ſicca, priùs illita gummi aut myrrha, & croco ac melle aqua dilutis. Eadem in ſecunda, itémque tertia expreſſione facito. Nonnulli verò ſimplex ex balanino alióve oleo ac lilijs conficiunt. Excellere porrò videtur quod in Phœnice & Ægypto paratur, ac cum primis laudatur quod lilia redolet. Vim habet excalfaciendi, molliendi, aperiendíque vuluæ præcluſiones: eiuſdem inflammationibus accommodatũ eſt, ac in vniuerſum ad muliebria mala eſt vtiliſſimũ. Conuenit & ad vlcera in capite manantia, varos, furfures ac feruidas eruptiones. Vibices etiã quamprimùm emendat, & reliquæ cuti concolores efficit: denique egregiè rarefacit. Potũ quoque bilem per aluum extrahit, vrinámque ciet: at ſtomacho noxium eſt, nauſeámque parit.

De Narciſsini miſtura. Cap. LXIII.

Narciſſinũ oleum ſpiſſatur hunc in modum: olei eloti libras LXX & quincuncem, aſpalathi libras VI cũ ſextante ſumito. Hunc tuſum & aqua maceratũ tertiæ olei parti miſceto & coquito. Dein exempto aſpalatho calami libras V. & beſſem adijcito: quin & myrrhę grumũ vbi contuderis atque cribraueris, vino vetere odorato ſubigito, itidémque miſceto atque decoquito. Simulac autẽ cum ijs efferbuerit oleum, ab igne amoueto, & refrigeratum excolato. Tandem eius portionem in labellũ refundito, & flores narciſſi quamplurimos immittito, biduíq; ſpatio agitato: túmque, vt in Suſino dictum eſt, excolato, ac frequenter decapulato: ſiquidem hoc quoque corruptioni eſt obnoxium. Facit autem ad vuluæ vitia: quippe quod ipſius duritias emolliat, præcluſionéſque aperiat: ſed capitis dolores facit.

De Crocini confectione. C. LXIIII.

Ad præparandũ Crocinũ, oleum priore loco ſpiſſabis, velut in Suſino

A κινναμώμου τὸ ἴσον κόψας* σήσας ἔμβαλε εἰς τὸν λουτῆρα μεθ' ὕδατος, καὶ ἐπίχεε τὸ πρῶτον ἐκπιεσθὲν μύρον· εἶτα ἐάσας μικρὸν, ἀναλάμβανε εἰς ἀγγεῖα μικρὰ ξηρὰ προκεχρισμένα κόμμει ἢ σμύρνῃ, καὶ κρόκῳ καὶ μέλιτι μεθ' ὕδατος διειμένοις. τὰ δ' αὐτὰ ποίει καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐκπιέσματος καὶ
B ἐπὶ τοῦ τρίτου. ἔνιοι δὲ τὸ ἁπλοῦν ἐξ ἐλαίου βαλανίνου ἢ ἄλλου καὶ κρίνου σκευάζουσι· δοκεῖ δὲ διαφέρειν τὸ ἐν Φοινίκῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ γινόμενον. ἄριστον δέ ἐστιν αὐτοῦ, τὸ ὄζον κρίνων. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, ἀναστομωτικὴν τῶν περὶ μήτραν μύ-
C σεων καὶ φλεγμονῶν. [καὶ καθόλου πάντων ἐστὶ χρησιμώτατον πρὸς τὰ γυναικεῖα· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ἀχῶρας, ἰόνθους, πίτυρα, ἐκζέματα. μώλωπάς τε ταχέως μεταβάλλει καὶ ὁμόχρους ποιεῖ.] καὶ καθόλου ἐστὶν ἀραιωτικόν· ἀλλὰ καὶ χολὴν κατὰ κοιλίαν πινόμενον κινεῖ καὶ οὔρησιν. ἔστι δὲ καὶ
D κακοστόμαχον, καὶ ναυτίας ποιητικόν.

Pariſ. caret.
Corn. expungit.
Deeſt in Ald. & v. cod.
Par. περικεκλυσμένα
V. τὸ δ' αὐτὸ
Vulg cod καὶ κρίνου ἢ ἄλλου ἐλαίου σκευ.
Ant. quidam ψώξιαν.
Hæc in Ald. deſiderantur: necnon etiam in vetuſto codice manuſcripto.

Περὶ Ναρκισσίνου σκευασίας. Κεφ. ξγ'.

Ἔλαιον ναρκίσσινον στύφεται οὕτως· ἐλαίου πεπλυμένου λίτρας ο'. οὐγγίας ε'. ἀσπαλάθου λίτρας ς'. οὐγγίας β'. κόψας καὶ βρέξας ὕδατι, τῷ τρίτῳ τοῦ ἐ-
E λαίου μίξας, ἕψε. εἶτα ἐξελὼν τὸν ἀσπάλαθον καλάμου βάλε λίτρας ε'. οὐγγίας η'. καὶ σμύρνης χόνδρον κόψας καὶ σήσας, φύρασον οἴνῳ παλαιῷ εὐώδει, καὶ μίξας ἕψε· ὅταν δὲ καὶ μετὰ τούτων ἀναζέσῃ, ἐξελὼν ἀπήθει τὸ ἔλαιον ψυχρόν· εἶτα
F λαβὼν ἐκ τοῦ ἐλαίου εἰς λουτῆρα, ἀπόχει, καὶ τοῦ ναρκίσσου ὡς ὅτι πλεῖστον ἔμβαλε τὸ ἄνθος, ἐπὶ ἡμέρας β'. κινῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ σουσίνου, ἐξίπου τε καὶ μετάγγιζε πυκνῶς· καὶ γὰρ τοῦτο σήπεται. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐν ὑστέρᾳ μαλάσσον τὰς περὶ αὐτὴν σκληρίας καὶ μύσεις· ἔστι δὲ κε-
G φαλαλγές.

In Leoniceni cod. ita principium legitur. Ναρκίσσινον δὲ στύψεις οὕτως, καλάμου πεπλυμένου ἐλαίου &c.
V. addit καὶ σμύρνης
Cor. εἶτα τῷ ἐλαίῳ
Al. προσέμβαλε
V. διασήσας φύρα οἴνῳ
Ald. & Pal. ἀπόθου τὸ ἔλαιον ψυχρόν.
Pal. ὅτι πλῆθος

Περὶ κροκίνου σκευασίας. Κεφ. ξδ'.

Κρόκινον δὲ σκευάζων, προστύψεις τὸ ἔλαιον, ὡς εἴρηται ἐπὶ τοῦ Σουσίνου,

πλήθει καὶ συσταθμίᾳ τῇ αὐτῇ· λαβὼν δὲ ἐκ τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου εἰς τὸ σούσινον λίτρας τρεῖς ἥμισυ, βάλε κρόκου ＜ η΄. καὶ ἀνακίνει "πολλάκις τῆς ἡμέρας, ποιῶν τοῦτο συνεχῶς ἐπὶ ἡμέρας ε΄. τῇ δὲ ἕκτῃ * ἀπόχει τὸ ἔλαιον ἀπὸ τοῦ κρόκου καθαρίως, τῷ δ' αὐτῷ κρόκῳ ἐπίχει τὸ ἴσον πλῆθος τοῦ ἐλαίου καὶ ἀνακίνει ἡμέρας * γ΄. εἶτα ἀποχέας πρόσμιξον σμύρνης κεκομμένης καὶ σεσησμένης ＜ μ΄. καὶ κίνει ἐν ὅλμῳ χρησίμως, εἶτα ἀπόθου. ἔνιοι δὲ * τὸ ἴσον εἰς κύπρινον ἠρωματισμένου ἐλαίου καὶ εἰς τὸ κρόκινον χρῶνται. ἔστι δὲ αὐτοῦ κράτιστον, τὸ κατακόρως κρόκου πνέον, ὅπερ εἰς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν ἁρμόζει. δεύτερον δὲ τὸ "τῇ σμύρνῃ παρεμφέρον. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, ὑπνωτικήν, ὅθεν "πολλάκις ἐπὶ φρενιτικῶν ἁρμόζει καταβρεχόμενον, ἢ ἀποσφραινόμενον, ἢ καὶ κατὰ μυξωτήρων διαχριόμενον· ἔστι δὲ καὶ πυοποιόν, καὶ καθαρτικὸν ἑλκῶν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τῇ μήτρᾳ σκληρίας καὶ μύσεις καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κακοήθη, σὺν κηρῷ καὶ κρόκῳ καὶ μυελῷ καὶ ἐλαίῳ διπλασίονι. "συμπέπτει γὰρ καὶ μαλάσσει καὶ ὑγραίνει καὶ πραΰνει· ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἀπογλαυκώσεις μεθ' ὕδατος ὑπαλειφόμενον. ἀναλογεῖ δὲ αὐτῷ καὶ τὸ λεγόμενον βουτύρινον καὶ ὀνύχινον, καὶ στυράκινον, τοῖς ὀνόμασι μόνον διαφέροντα, τῇ μέντοι σκευασίᾳ καὶ τῇ δυνάμει ὄντα παρόμοια.

Ruell. legit ἐγκ. α΄.
V. πλεονάκις
V. τῆς σμύρνης παρεμφαῖνον, vt inferius cap. de cinnamomino.
V. πολλάκις ἐπὶ τῶν φρενιτικῶν ἥρμοσε καταβρεχθὲν ἢ ἀποσφρανθὲν ἢ καὶ τῶν μυξωτήρων διαχρισθέντων.
V. συμπέσσει pro eodem.

A dictum eſt, eadem ſeruata menſurę ponderiſque æqualitate. Sumptis igitur olei ad Suſinũ conficiendum ſpiſſati libris tribus & ſemiſſe, croci drachmas octo immittito, ac ſępius quotidie verſato, operę ad dies quinque continuato. Sexta demum die oleum purè probéque à croco ſuccernito: eidémque croco parem B olei modum affundito, & triduo agitato. Deinde vbi refuderis, myrrhæ tuſæ & cribratæ drachmas XL admiſceto, ac in pila exactè moueto, tandémque recõdito. Nonnulli verò oleo ad cyprinũ conficiẽdum aromatibus imbuto, etiam ad crocinum vtuntur. Eſt porrò præſtantiſſimũ, quod abundè crocum ſpirat, éſtque id vſui medicinę aptum: C proximũ verò quod myrrham redolet. Vim habet excalfaciendi ſomnúmque conciliandi: quò fit vt ſępenumero phreneticis ſubueniat ſeu perfuſum, ſeu olfactũ, ſeu denique naribus illitũ. Pus quoque mouet & vlcera purgat. Valet & ad vteri duritias, præcluſiones malignáque D vlcera, cũ cera, croco, medulla & oleo duplo. Concoquit enim, emollit, humectat ac etiamnum lenit. Facit & ad oculorũ glaucomata ex aqua ſublitum. Huic autẽ proportione reſpondent butyrinum, onychinum & ſtyracinum: quę quidem vnguenta nominibus tantùm differunt, præparãdi verò modo ac E viribus ſunt per quàm ſimillima.

Περὶ Κυπρίνου στύψεως καὶ σκευασίας ἐλαίου. Κεφ. ξε΄.

Ἐλαίου ὀμφακίνου πεπλυμένου "* μέρος α΄, ὕδατος ὀμβρίου μέρος "α΄ καὶ ἥμισυ. τὸ μὲν ἐπίχει τῷ ἐλαίῳ, τὸ δὲ φύρα σὺν τοῖς ἐμβληθησομένοις ἀρώμασιν· εἶτα λαβὼν ἀσπαλάθου λίτρας ε΄, ἥμισυ. καλάμου λίτρας ς΄, ἥμισυ· σμύρνης λίτραν α΄. καρδαμώμου λίτρας γ΄. οὐγγίας θ΄. καὶ "* ἐλαίου λίτρας θ΄, οὐγγίας ε΄. τὴν ἀσπάλαθον κόψας καὶ βρέξας ἐν ὕδατι ἐμβαλών, ἕψε μετὰ τοῦ ἐλαίου, ἕως ἂν συναναζέσῃ· τὴν δὲ σμύρναν διεὶς οἴνῳ παλαιῷ εὐώδει, καὶ τὸν κάλαμον κεκομμένον συναναφύρα μετὰ τῆς σμύρνης, καὶ ἐξελὼν τὴν ἀσπάλαθον, ἔμβαλε τὸ φύραμα τοῦ καλάμου.

Vtrobique κεράμιον legendũ exiſtimauit Cornarius.
Vulg. cod. ας΄.
Corn. legit ἐλενίου, & rectè.
Corn. addit τὸ ἑλένιον καὶ τὴν &c.

De Cyprini olei ſpiſſamento ac præparatione. Cap. LXV.

Sumito olei omphacini eloti ceramium vnum, aquę pluuię tantundem cum ſemiſſe: huius partem vnam F oleo affundito, alterã inijciendis aromatis admiſceto. Dein aſſumptis aſpalathi libris V cum ſemiſſe, calami libris VI & ſemiſſe, myrrhę libra vna, cardamomi libris III & dodrante, helenij libris IX & quincunce, helenium & aſpalathũ vbi cõtuderis & aqua maceraueris, oleo incoquito donec cõferueſcát. G Calamum autem contuſum ſimul cum myrrha vino vetere odorifero diluta ſubigito, exẽptóq; aſpalatho calami miſturam illam immittito.

Vbi

Vbi verò cum hac efferbuerit oleũ, amotum ab igne de aheno excolato, & ad cardamomum contuſum aquáque reliqua ſubactum affundito, ac ſpatha perpetuò & ſine intermiſſione donec refrixerit peragitato. Poſteà percolato oleo in XLVIII libras olei, floris cypri libras XLVI & beſſem inijcito, atque vbi macerari ſiueris, per fiſcellam exprimito. Quòd ſi copioſius deſideraueris, florum recentium par pondus immittito, ac ſimiliter exprimito. Potes etiam iterum tertióve macerare, ſi volueris: efficacius enim hoc modo redditur. Eligi autem oportet bonum, quódque cum odoris gratia nares feriat. Sunt & qui cinnamomũ immiſceant. Porrò vim habet calfaciendi, molliendi, oſculáque vaſorum aperiẽdi: atque adeò vuluæ neruorúmque vitijs conuenit: ſic & pleuriticis & fracturis tũ per ſe, tum etiã cerato immiſtũ. Quin & in malagmata quæ opiſthotonicis, angina laborantibus & inguinum inflammationi conueniunt, itémque in acopa additur.

De Irini ſpiſſamento. Cap. LXVI.

Spáthæ ſeu elatæ quàm minutiſſimè contuſæ libras VI cum beſſe in olei libris LXXIII & quincunce, ammixtis aquæ heminis decẽ, æreo vaſe coquito, quoad oleum odorem ſpathæ contraxerit: hoc poſtea in craterem melle oblitum excolato. Ex hoc ipſo aromatis imbuto oleo primũ irinum temperatur, iride in oleo ſpiſſato, velut inferiùs ſcriptum eſt, macerata, vel hoc modo: In olei libris LXX & quincunce xylobalſami contuſi, veluti dictum eſt, libras V & ſextantem excoquito: poſtea detracto xylobalſamo calami contuſi libras IX & dextantem, ac myrrhæ grumum vino vetere odorato perfuſum adijcito. Poſtmodum aſſumptis olei ſpiſſati & aromatibus imbuti libris XIIII, iridis contuſæ par pondus ad duos dies totidémque noctes in eo macerato: tandémque fortiter ac ſtrenuè exprimito. Quòd ſi vis efficacius fieri, æquale pondus ſecundò ac tertiò

A ὅταν δὲ ″ μετὰ τούτου ζέσῃ, καθελὼν ἀπήθησον τοῦ χαλκοῦ τὸ ἔλαιον· καὶ κατάχει κατὰ τοῦ καρδαμώμου κεκομμένου καὶ πεφυραμένου τῷ λοιπῷ ὕδατι, καὶ κίνει σπάθῃ ἕως ἂν ψυγῇ μὴ διαλείπων. εἶτα ἀπηθήσας τὸ ἔλαιον, ἔμβαλε εἰς τὰς ″κη′. τοῦ ἐλαίου λίτρας αὖθις ″ κυπείρου B λίτρας μϛ′. οὐγγίας η. ἐάσας τε ἀποβραχῆναι, ἐκπίεσον διὰ σπυρίδος. ἐὰν δὲ πλείω θέλῃς, τοῦ νεαροῦ αὖθις τὸ ἴσον ἐμβαλὼν πλῆθος ὁμοίως ἐκπίεσον, ἐάν τε δίβροχον, ἐάν τε τρίβροχον ″ βούλῃ ποιεῖν· δυναμικώτερον γὰρ γίνεται. ἐκλέγεσθαι δὲ δεῖ τὸ χρηστὸν καὶ μετ' εὐωδίας πληκτι- C κόν. ἔνιοι δὲ καὶ κιννάμωμον μίσγουσι. — *V. interſerit καὶ* — *Corn. legit μη′. Legendum κυπέρου* — *V. ἐθέλῃς pro eodem.*

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, ἀναστομωτικήν, ἁρμόζουσαν τοῖς περὶ μήτραν καὶ νεῦρα πάθεσι, καὶ πλευριτικοῖς καὶ κατάγμασι, καθ' ἑαυτό τε καὶ κηρωτῇ μιγνύμενον. μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι τοῖς ἁρμόζουσιν ὀπισθοτονι- D κοῖς, ″ συναγχικοῖς, ″ βουβώνων φλεγμονῇ, καὶ ἀκόποις. — *V. συνάγχῃ Idem βουβῶσι*

Περὶ στύψεως ἰρίνου. Κεφ. ξϛ′.

Σπάθης λίτρας ϛ′. οὐγγίας η. ἐλαίου λίτρας ογ′. οὐγγίας ″ ε. κόψας ὡς λεπτότατα, μίξον ὕδατος κοτύλας ι. καὶ βα- E λὼν ἐς χαλκοῦν, ἕψε μέχρις ἂν οὗ τὴν ὀσμὴν ἀναλάβῃ· εἶτα ἀπήθει εἰς κρατῆρα μέλιτι κατακεχρισμένον· ἐκ τούτου οὖν ἠρωματισμένου ἐλαίου τὸ πρῶτον ἴρινον σκευάζεται, ἐναποβρεχομένης τῷ ἐστυμμένῳ ἐλαίῳ ἴρεως ὡς ὑπογέγραπται, ″ ἢ οὕτως· ἐλαίου λίτρας ο. οὐγγίας ε. ξυλοβαλσάμου λίτρας ε. F οὐγγίας β′. κόψας ὡς εἴρηται, σκεύαζε· εἶτα ἐξελὼν τὸ ξυλοβάλσαμον, [προσέμβαλε καλάμου κεκομμένου] λίτρας θ′. οὐγγίας ι. σμύρνης χόνδρον οἴνῳ παλαιῷ ἐμβρέχων εὐώδει· εἶτα λαβὼν ἐκ τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου καὶ ἠρωματισμένου λίτρας ιδ′. ἐναπόβρεχε ἴρεως κεκομμέ- G νης ἴσον τῷ σταθμῷ, ἐῶν ἡμέρας β′. καὶ νύκτας β′. εἶτα ἐκπίεσον βιαίως καὶ νεανικῶς. καὶ εἰ βούλει δυναμικώτερον εἶναι, τὸν ἴσον σταθμὸν καὶ δὶς καὶ τρὶς — *Marcellus legit ϛ′.* — *V. οἱ δὲ ἐλαίου* — *In quodam vetuſto codice & apud Ruellium voces hæ deſiderantur.*

ὁμοίως ἐναποβρέχων ἐξίπου. κράτιστον δὲ A ὑπάρχει τὸ ἐν ὀσφρήσει μηδενὸς ἄλλου, μόνης δὲ τῆς ἴριδος "ποιοῦν. τοιοῦτον δὲ ἐστὶ τὸ ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας, καὶ ἐν Ἤλιδι τῆς Ἀχαΐας *γινόμενον.

Corn. ὄζον. Lonicerus ποιοῦν retinet, & ſubaudiendum putat ὀσμήν.

Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικήν, θερμαντικήν. ἐσχάρας τε καὶ σηπεδόνας καὶ ῥυπαρίας ἀνακαθαίρει, καὶ ταῖς περὶ μή- B τραν διαθέσεσιν ἁρμόζει, φλεγμοναῖς τε καὶ μύσεσιν, ἔμβρυά τε ἐκβάλλει, καὶ αἱμορροΐδας ἀναστομοῖ, πρός τε ἤχους ὤτων σὺν ὄξει καὶ πηγάνῳ καὶ πικροῖς ἀμυγδάλοις, καὶ πρὸς καταῤῥοὺς χρονίζοντας, διαχριομένων τῶν μυξωτήρων, καὶ πρὸς ὀζαίνας· καθαίρει δὲ καὶ τὴν κοι- C λίαν, κυάθου πλῆθος ποθέν. ποιεῖ καὶ πρὸς εἰλεώδη, κινεῖ καὶ οὖρα. καὶ ἐπὶ τῶν δυσχερῶς ἐμούντων, διαχριομένων τῶν δακτύλων, ἢ τῶν ἐμετηρίων, καὶ ἐπὶ συναγχικῶν διαχριόμενον ἢ ἀναγαργαριζόμενον σὺν μελικράτῳ, καὶ πρὸς τραχύτητα ἀρτηρίας. δίδοται καὶ τοῖς D κώνειον ἢ μύκητας ἢ κόριον πεπωκόσιν.

Περὶ γλευκίνου σκευασίας. Κεφ. ξζ.

Γλεύκινον δὲ σκευάζεται τὸ ἁπλοῦν, ἔκ τε ἐλαίου ὀμφακίνου, καὶ σχοίνου, καὶ καλάμου, καὶ νάρδου Κελτικῆς, καὶ σπάθης, καὶ ἀσπαλάθου, καὶ "μελιλώτου, καὶ E κόστου, καὶ γλεύκους "συμπεριτιθεμένων τῶν στεμφύλων τῷ ἔχοντι ἀγγείῳ τὰ ἀρώματα καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον. κινεῖται δὲ ἐπὶ ἡμέρας λ΄. δὶς τῆς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκπιεσθὲν ἀποτίθεται.

V. μείζονος.

Apud Gal. 7 κατὰ γένη legitur συμπεριτριβομένων μέσων &c.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, ἀνετικήν· ποιοῦσαν πρὸς τὰ "ῥίγη F καὶ τὰ "νευρικὰ πάθη, καὶ τὰ ἐν ὑστέρᾳ. παντὸς δὲ ἀκόπου μᾶλλον ὠφελεῖ μαλακτικὸν ὄν.

Par. ῥίγια

Al. νευρικὰ πάντα

Περὶ Ἀμαρακίνου. Κεφ. ξη΄.

Ἀμαράκινον δὲ ἐν Κυζίκῳ κάλλιστον γίνεται· σκευάζεται δὲ διά τε ὀμφακίνου ἐλαίου καὶ βαλανίνου, στυφομένων ξυλοβαλσά- G μῳ, "σχοίνῳ, καὶ καλάμῳ, ἡδυνομένων δὲ, ἀμαράκῳ, κόστῳ, ἀμώμῳ, νάρδῳ, καρποβαλσάμῳ καὶ σμύρνῃ. ἔνιοι δὲ πολυτελέστερον αὐτὸ ποιοῦντες, μίσγουσι καὶ κιννα-

Ald. in nothis κασσία addit, cuius etiam meminit Plinius.

ſimiliter maceratum exprimito. Eſt verò longè optimum, quod nullius alius præterquam ſolius iridis qualitate odoratum afficit. Tale porrò eſt, quod in Perga Pamphyliæ & Elide Achaię præparatur. Vim habet emollientem & calfactoriam: cruſtas vlcerum, putredines ac ſordes repurgat: vuluæ affectibus confert, nimirum eius inflammationibus atque præcluſionibus: partus eijcit: hæmorrhoidas recludit, ad aurium ſonitus ex aceto, ruta & amaris amygdalis prodeſt. Diuturnis etiam deſtillationibus, ſi nares eo illinantur, itémque contra ozænas auxiliatur. Aluum quoque purgat cyathi menſura potum. Facit & ad ilei cruciatus, vrinámque ciet. Ægrè vomentibus opitulatur, perunctis eo digitis, aliíſve quæ ad vomitum ciendum ori induntur. Angina quoque laborantibus illinitur, aut ex aqua mulſa gargarizatur, vt & contra arteriæ aſperitatem. Datur & ijs qui cicutam, fungos aut coriandrum hauſerint.

De Gleucini compoſitione. Cap. LXVII.

Gleucinum ſimplex præparatur ex oleo omphacino, ſchœno, calamo, nardo Gallico, ſpatha, aſpalatho, meliloto, coſto, muſto, circundatis interim vinaceis vaſi quod aromata vinum oleúmque continet. Triginta porrò diebus, bis ſingulis permiſcentur: poſt demùm expreſſum oleum reconditur.

Vim habet calfaciendi, molliendi atque relaxandi: quò fit vt ad rigores & neruorum vuluæque affectus conferat. Omni autem acopo vtilius eſt, quippe quod emolliat.

De Amaracino. Cap. LXVIII.

Fit in Cyzico Amaracinũ probatiſſimum. Paratur autẽ ex oleis omphacino & balanino: quæ quidẽ xylobalſamo, "ſchœno & calamo ſpiſſata fuerint: ſuauiora verò reddita amaraco, coſto, amomo, nardo, carpobalſamo & myrrha. Miſcẽt & cinnamomũ qui ſumptuoſius ipſũ con-

vel, iunco odorato

ficiunt. Aſſumuntur autem mel & vinum, tum ad vaſorum illitionem, tum ad comminuta aromata ſubigenda. Porrò calfacit, ſoporem inducit, vaſorum ſpiracula recludit, emollit, feruorem excitat, vrinam cit, putredinibus ac fiſtulis cõducit, necnon & aquoſis ramicibus poſt curationem ope manus adhibitam. Cruſtas quoque ac efferata vlcera circumquaque rumpit. Vrinæ difficultati illita ſede ſuccurrit. Quin & huius ipſius inflammationibus & ad recludendas hæmorrhoidas itidem oblitum auxiliatur. Vtero appoſitum menſes ciet, vuluę duritias & œdemata diſcutit, ſauciatis denique neruis ac muſculis confert, rarioribus lanæ hapſis eo irrigatis & impoſitis.

De Megalio. Cap. LXIX.

Quondá factitabatur quod Megalium appellatur: at nũc planè intercidit. Veruntamen ad hiſtoriæ complementum eius quoque meminiſſe non abs re fuerit. Huius igitur miſtura cum amaracino eadem eſt, niſi quòd reſina ampliùs accedit, qua quidem ſola diſcrepat. Leniter emollit. Reſina porrò neque conſeruationis, neque voluptatis gratia, ſed coloris craſſamentíque cauſa vnguentis adijcitur. Miſcetur autem terebinthina decocta, donec olere deſinat. Eius verò coquendæ ratio in reſinæ tractatione declarabitur.

De Hedychroo. Cap. LXX.

Sed & quod Hedychroon cognominant, quódque in Co præparatur, eaſdẽ vires eundémque præparandi modum cum Amaracino obtinet: at odoratius exiſtit.

De Metopio. Cap. LXXI.

Præparatur & in Ægypto vnguẽtum, vernaculo nomine Metopium dictũ: ſcilicet propter galbani permiſtionem. Lignum enim è quo galbanum emanat, Metopion Ægyptijs appellatur. Ex oleo omphacino & amygdalarum amararum, cardamomo, ſchœno, calamo, melle, vino, myrrha, balſami

A μωμον. παραλαμβάνεται δὲ μέλι καὶ οἶνος εἰς τὴν τῶν ἀγγείων χρῖσιν, καὶ φύρασιν τῶν κεκομμένων ἀρωμάτων. ἔστι δὲ θερμαντικὸν, ναρκωτικὸν, ἀναστομωτικὸν, μαλακτικὸν, πυρωτικὸν, οὐρητικὸν, εὔχρηστον εἴς τε τὰς σῆπας καὶ σύριγγας, καὶ V. ὀπὰς ὑδροκήλας μετὰ τὰς χειρουργίας· περιρρήσσει τε τὰς ἐσχάρας καὶ τὰ τεθηριω-
B μένα ἕλκη. πρός τε δυσουρίαν ἁρμόζει περιχριομένου τοῦ δακτύλου· καὶ πρὸς τὰς φλεγμονὰς αὐτοῦ, καὶ πρὸς αἱμορροΐδων ἀναστόμωσιν περιχριόμενον· ἔμμηνά τε κινεῖ προστιθέμενον τῇ μήτρᾳ, καὶ σκληρίας καὶ οἰδήματα ἐν ὑστέρᾳ διαφορεῖ, καὶ
C πρὸς τὰ νευρότρωτα καὶ μυότρωτα συμφέρει ἐν πιλήμασιν ἀραιοῖς βρεχόμενον Par. ἀραιῶς καὶ ἐπιτιθέμενον.

Περὶ Μεγαλείου. Κεφ. ξθ'.

Τὸ δὲ Μεγαλεῖον καλούμενον, πάλαι μέν ποτε ἐσκευάζετο· ἐκλέλοιπε δὲ νῦν.
D πρὸς ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς ἱστορίας, οὐκ ἔστιν ἄτοπον καὶ τούτου ἐπιμνησθῆναι. καὶ τούτου Parif. caret. δὲ σκευασία ἡ αὐτὴ τῷ ἀμαρακίνῳ, πλεονάζει δὲ τῇ ῥητίνῃ, καὶ ταύτῃ διαφέρει. ἔστι δὲ μαλακτικὸν ἠπίως. ἡ μέντοι ῥητίνη μίγνυται τοῖς μύροις, οὔτε φυλακῆς οὔτε ἡδονῆς χάριν, χρώματος δὲ καὶ πάχους ἕνεκα.
E μίγνυται δὲ ἡ τερεβινθίνη ἀφεψομένη, ἄχρις ἂν ἄοσμος γένηται. δηλωθήσεται δὲ ἐν τοῖς περὶ ῥητίνης ἡ ἕψησις αὐτοῦ.

Περὶ Ἡδυχρόου. Κεφ. ο'.

Καὶ τὸ καλούμενον δὲ ἡδύχρουν, σκευαζόμενον δὲ ἐν Κῷ, τῆς αὐτῆς ἔχεται δυ- V. ἐν τῇ Αἰγύπτῳ νάμεώς τε καὶ σκευασίας τῷ ἀμαρακί-
F νῳ· εὐωδέστερον δὲ τυγχάνει.

Περὶ Μετωπίου. Κεφ. οβ'.

Σκευάζεται δὲ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ μύ- V. ἐν αὐτοῖς ρον, ἐπιχωρείως ὑπ' αὐτῶν καλούμενον μετώπιον, διὰ τὴν τῆς χαλβάνης μίξιν· τὸ γὰρ ξύλον ἐξ οὗ γίνεται ἡ χαλβάνη, με-
G τώπιον καλεῖται. δι' * ἀμυγδάλων δὲ πικρῶν καὶ ἐλαίου ὀμφακίνου καὶ καρδαμώμου, σχοίνου τε καὶ καλάμου καὶ μέλιτος καὶ οἴνου καὶ σμύρνης καὶ βαλσάμου

καρποῦ καὶ χαλβάνης καὶ ῥητίνης συντίθεται. δόκιμον δέ ἐστι τὸ βαρύοσμον καὶ λιπαρὸν, ἐμφαῖνον μᾶλλον τοῦ καρδαμώμου καὶ τῆς σμύρνης, ἤπερ τῆς χαλβάνης· σφόδρα δὲ θερμαίνει καὶ πυροῖ καὶ ἀνασομοῖ, ἐπισπᾶταί τε καὶ καθαίρει ἕλκη· πρός τε νεῦρα καὶ μύας διακοπέντα ποιεῖ, ὑδροκήλας τε σὺν "σηπταῖς. μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι καὶ κηρωταῖς. πρός τε ῥίγη καὶ ὀπισθοτονικῶς σπωμένοις χρήσιμόν ἐστι· κινεῖ δὲ καὶ ἱδρῶτας· καὶ ἀνασομοῖ τὰ περὶ ὑστέραν, καὶ σκληρίας τὰς περὶ αὐτὴν χαλᾷ· καὶ καθόλου μαλακτικὴν ἔχει τὴν δύναμιν.

Vulg. cod. σηπταῖς. Sed cum Cornario σηπλαῖς ex Pal. cod. legimus & ſ. b intelligimus ἐμπλάστροις.

Περὶ Μενδησίου. Κεφ. οβ'.

Καὶ τὸ Μενδήσιον δὲ λεγόμενον, ἐκ τοῦ βαλανίνου ἐλαίου καὶ σμύρνης καὶ κασσίας καὶ ῥητίνης σκευάζεται. ἔνιοι δὲ μετὰ τὸν καταςαθμισμὸν, κινάμωμον μικρὸν προσεπεμβάλλουσιν ἀνωφελῶς· οὐκ ἐκδίδωσι γὰρ τὰ μὴ "συνεψημένα τὴν δύναμιν. ἐμφερῆ δὲ ἔχει τὴν ἐνέργειαν τῷ μετωπίῳ, ἥττονα μέντοι.

Samb. συνεψημένα

Περὶ Στακτῆς. Κεφ. ογ'.

Στακτὴ δὲ καλεῖται τῆς προσφάτου σμύρνης τὸ λιπαρὸν, κεκομμένης μεθ' ὕδατος ὀλίγου, * ἀποτεθλιμμένου τε δι' ὀργάνου. εὐώδης τε λίαν καὶ πολυτελής ἐστι· καὶ καθ' ἑαυτὴν * οὖσα μύρον τὸ καλούμενον στακτή. δόκιμος δὲ ἐστιν ἡ ἀμιγὴς ἐλαίῳ, καὶ ἐν ἐλαχίστῳ πλείστην δύναμιν κεκτημένη, οὖσα θερμαντικὴν, ἀναλογοῦσα τῇ σμύρνῃ καὶ τοῖς θερμαίνουσι τῶν μύρων.

Περὶ κινναμωμίνου. Κεφ. οδ'.

Κινναμώμινον δὲ ἔκ τε ἐλαίου βαλανίνου καὶ στυμμάτων ξυλοβαλσάμου, "καλάμου, σχοίνου. ἡδυσμάτων δὲ κινναμώμου, βαλσάμου καρποῦ, σμύρνης τετραπλασίονος παρὰ τὸ κιννάμωμον σκευάζεται. μίγνυται δὲ καὶ μέλι εἰς τὴν φύρασιν. δόκιμον δέ ἐστι τὸ μὴ "δριμὺ, μαλακὸν δὲ τῇ ὀσμῇ, καὶ παρεμφαῖνον σμύρνης, παχύ τε καὶ "εὐῶδες, ἄγαν δὲ τῇ γεύσει πικρόν. τὸ γὰρ τοιοῦτον οὐκ ἐκ ῥητίνης, ἀλλ' ἐκ σμύρνης ἔχει τὸ πάχος· ἡ γὰρ ῥητίνη

Deeſt in v. cod.

Pariſ. τὸ δριμύ. Sed negationem hic quoque addunt Marcellus Virgilius & Ruellius. Lacuna legit δόκιμον δέ ἐστι τὸ δριμὺ μὲν τῇ γεύσει &c. V. εὐῶδες ἄγαν, τῇ γεύσει πικρόν.

ſemine, galbano & "reſina, componitur. Probatur quod grauiter olet ac pingue eſt, quódque cardamomum & myrrhā potiùs quàm galbanum reſipit. Vehementer autem calfacit, adurit, ora vaſorum aperit, attrahit, vlceráque expurgat. Ad neruos & muſculos præciſos efficax eſt, itémq; ad aquoſos ramices ſepticis emplaſtris adhibitum. Malagmatis etiam ac ceratis inſeritur. Rigoribus quoq; ac retrorſum curuato corpore conuulſis conducit. Ciet & ſudores, atque vteri vaſorũ oſcula reſerat, eiuſdémque duritias laxat. Atque in vniuerſum molliendi vi præditum eſt.

Plin. terebinthina

De Mendeſio. Cap. LXXII.

Quod Mendeſium dicitur, ex balanino conflatur oleo, myrrha, caſſia & reſina. Nonnulli poſtquam alia ſingula certis ponderibus iniecerunt, cinnamomi exiguum inſuper addunt, ſed vtilitate nulla. Nec enim ſuas vires conferunt quæ non ſimul contrita fuerint. Cæterùm ſimilem Metopio vim obtinet, attamen inferiorem.

De Stacte. Cap. LXXIII.

Stacte verò vocatur pinguitudo recentis myrrhæ cum aqua pauca contuſæ & organo expreſſæ. Ea per quàm odorata ac pretioſa eſt: quippe quæ vnguentum per ſe faciat, quod ſtacte nominatur. Probatur quæ olei nihil admixtum habet, quæque vel minima quātitate vim maximam ſortita eſt, nimirum calfactoriam, ac myrrhę vnguentíſque calfacientibus proportione reſpondentem.

De Cinnamomino. Cap. LXXIIII.

Cinnamominum ex oleo cōſtat balanino, & xylobalſami, calami ac ſchœni ſpiſſamētis: cinnamomi verò, balſami ſeminum & quadruplæ ad cinnamonū myrrhæ odoramentis. Quin & ad ea ipſa ſubigenda mel adijcitur. Probatur minimè acre, molli odore, myrrhæ quiddam referēs: quippe quod craſsū ſit & odoratū, ac guſtu perquā amaro. Tale enim nō à reſina, ſed myrrha craſſitudinem obtinet: quin neque reſina

amaritudinem, neque odoris gratiam addit. Vim habet admodũ acrem, calfacientem & amaram. Proinde ora venarum calfaciendo aperit: humores quoque ac flatus diſcutit, diffundit & attrahit, ſed caput aggrauat. Facit & ad vuluæ vitia cũ oleo duplo, cera & medulla: ſic enim de acrimonia ſua multũ amittit, emolliẽdíque vim aſciſcit. Nam alioqui comburit, ac prę cęteris craſſis vnguentis vehementiſſimè indurat. Ad fiſtulas etiã ac putredines euidẽter eſt efficax: itémque ad aquoſos ramices, carbunculos & gangręnas cum cardamomo. Quin & ad rigores circuitu redeũtes, tremores ac virulentarum beſtiarũ morſus illinitur: ſcorpionum verò ictibus phalangiorúmq; morſibus cum tritis groſſis imponitur.

De Nardino vnguento. Cap. LXXV.

Nardinum vnguentum variè addito malabathri folio, aut ſine eo, præparatur. Vtplurimum autem balanino oleo aut omphacino ſpiſſandi quidem gratia iuncus odoratus admiſcetur: ad odoris verò gratiam conciliandã, coſtus, amomum, nardum, myrrha, balſamum. Laudatur tenue, minimè acre, nardi aridæ aut amomi odorem retinens.

Vis ei extenuãs, acris ac detergẽs: nec non & humores rarefaciendi & excalfaciendi vi pollet. Liquidum verò eſt, nec habet ſtrigmenti craſſitudinem, niſi reſinam recipiat. Conficitur quoque vilius ex omphacino oleo, iunco, calamo, coſto atque nardo.

De Malabathrino. Cap. LXXVI.

Malabathrinum ſeu foliatũ eadẽ habet quæ nardinum ſpiſſamenta, myrrhæ autem pluſculum additur: qua de cauſa calfacit, crocino aut amaracino viribus reſpondens.

De Myrrha. Cap. LXXVII.

MYRRHA lachryma eſt arboris naſcentis in Arabia, Ægyptiacæ ſpinæ ſimilis: qua quidem inciſa lachryma in ſubſtratas tegetes deſtillat, pars verò circa caudicem ipſum concreſcit.

A οὐ προσδίδωσι πικρίαν, οὐδὲ εὐωδίαν.

Δύναμιν δὲ ἔχει σφόδρα δριμεῖαν καὶ θερμαντικὴν καὶ πικράν. ἀναστομοῖ γοῦν θερμαίνουσα καὶ διαφορεῖ, καὶ διαχεῖ καὶ ἐπισπᾶται ὑγρά, καὶ πνεύματα· ἔστι δὲ καρηβαρικόν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ περὶ μήτραν σὺν ἐλαίῳ διπλασίονι καὶ κηρῷ καὶ μυελῷ. B οὕτω γὰρ ἀποβάλλει τὸ πολὺ τῆς δριμύτητος, καὶ γίνεται μαλακτικόν. ἄλλως γὰρ συγκαίει καὶ σκληρύνει βιαιότατα πάντων τῶν παχέων μύρων. ποιεῖ καὶ πρὸς σύριγγας καὶ *σήπτας ἐναργῶς· καὶ περὶ ὑδροκήλας καὶ ἄνθρακας καὶ γαγγραίνας σὺν καρδαμώμῳ· πρός τε ῥίγη τὰ περιοδικὰ καὶ C τρόμους, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἰοβόλων "θηρίων δακνομένους ἐν συγχρίσματι, ἐπίθεμά τε σκορπιοπλήκτοις καὶ φαλαγγιοδήκτοις "σὺν ὀλύνθοις τετριμμένοις.

Hæc vox deeſt in v.cod.

Al. σὺν ὀλύνθοις λείοις. Sic habuit & Ruellii codex. Sed vulg. exempl. carent.

Περὶ Ναρδίνου μύρου. Κεφ. οε′.

Νάρδινον μύρον ποικίλως σκευάζεται D διά τε τοῦ μαλαβαθρίνου "φύλλου, καὶ δίχα τούτου· ὡς τὸ πολὺ δὲ μίγνυται τῷ βαλανίνῳ "ἐλαίῳ, ἢ ὀμφακίνῳ, πρὸς μὲν τὴν στύψιν τοῦ ἐλαίου σχοῖνος· περὶ δὲ τὴν εὐωδίαν "κόστος, ἄμωμον, νάρδον, σμύρνα, βάλσαμον. ἔστι δὲ χρηστὴ ἡ "λεπτή, μὴ δριμεῖα, ἔχουσα τὴν εὐωδίαν τῆς ξηρᾶς νάρδου ἢ ἀμώμου. E Δύναμις δὲ αὐτῇ λεπτυντική, δριμεῖα, σμηκτική, ἀραιωτικὴ ὑγρῶν, θερμαντική. ὑγρὰ δέ ἐστι καὶ οὐ γλοιώδης, ἐὰν μὴ ῥητίνην ἔχῃ. σκευάζεται δὲ καὶ λιτὴ δι' ὀμφακίνου ἐλαίου καὶ σχοίνου καὶ καλάμου, καὶ κόστου, καὶ νάρδου.

V. μύρου

V. μύρῳ Sed minùs rectè.

In vet. cod. non legitur.

Codex Marcelli λιτή

Περὶ Μαλαβαθρίνου. Κεφ. ος′.

F Τὸ δὲ μαλαβάθρινον, ἔχει μὲν στύμματα ἃ καὶ ἡ νάρδος, σμύρνης δὲ πλέον· διὸ καὶ γίνεται θερμαντικόν, ἀναλογοῦν τῷ κροκίνῳ καὶ ἀμαρακίνῳ τὴν δύναμιν.

"Περὶ Σμύρνης. Κεφ. οζ′.

G ΣΜΥΡΝΑ δάκρυόν ἐστι δένδρου γεννωμένου ἐν Ἀραβίᾳ, ὅμοιον τῇ *Αἰγυπτιακῇ ἀκάνθῃ· οὗ ἐγκοπτομένου ἀποῤῥεῖ τὸ δάκρυον εἰς ὑπεστρωμένας ψιάθους· τὸ δέ, "ἐπὶ τῷ στελέχει περιπήγνυται.

Sunt qui hoc loco de Iaſmelæo caput interſerunt, totidẽ ferè verbis ex Aëtio tranſcriptum. In Florentino certè quidẽ codice inſertũ reperitur. Nos Aldinũ codicem ſecuti ad notha relegauimus.

V. caret.

A καὶ λέγεται αὐτῆς ἡ μέν τις πεδιάσιμος λιπαρά, ἧς πιεζομένης, ἡ στακτὴ λαμβάνεται· ἡ δέ τις γαβιρέα λιπαρωτάτη, ἐν εὐγείοις καὶ λιπαροῖς τόποις γεννωμένη, ἣ καὶ πολλὴν ἀνίησι τὴν στακτήν. πρωτεύει δὲ ἡ Τρωγλοδυτικὴ καλουμένη ἀπὸ τῆς γεννώσης αὐτὴν χώρας, ὑπόχλωρος καὶ δηκτικὴ

B οὖσα, διαυγής. συλλέγεται δέ τις καὶ λεπτὴ μετὰ τὴν Τρωγλοδυτικὴν ἀριθμουμένη, ἐνάπαλλος οὖσα ὡς τὸ βδέλλιον, ὑπόβρωμος τῇ ὀσμῇ, ἐν εὐηλίοις τόποις γεννωμένη. ἡ δέ τις καυκαλὶς λεγομένη, ὑπέρωρος, μέλαινα, κάτοπτος. ἡ δὲ χείριστη ἐν ἁπάσαις ἐργασίμη καλεῖται, ψαφαρὰ καὶ ἀλιπής,

C δριμεῖα, κομμίζουσα τῇ ὄψει καὶ τῇ δυνάμει· καὶ ἡ ἀμινναία δὲ καλουμένη, ἀποδόκιμος. καὶ πιέσματα δὲ ἐξ αὐτῶν γίνεται· ἀπὸ μὲν τῶν λιπαρῶν εὐώδη καὶ λιπαρά· ἀπὸ δὲ τῶν ξηρῶν ἀλιπῆ καὶ οὐκ εὐώδη, ἄτονα διὰ τὸ μὴ προσειληφέναι ἔλαιον εἰς τὴν ἀνάπλασιν. δολίζεται δὲ κόμμει βραχέντι

D σμύρνης ἀποβρέγματι καὶ μιγνυμένῳ. ἐκλέγου δὲ τὴν νέαν, ψαθυράν, κούφην, ὁμόχρουν πανταχόθεν, καὶ τὴν ἐν τῷ θλασθῆναι ἔνδοθεν λευκάς, ὀνυχοειδεῖς ἐχούσας διαφύσεις, λείας, μικροβώλον τε, πικράν, εὐώδη, δριμεῖαν, θερμαντικήν· ἡ δὲ βαρεῖα καὶ τῇ χρόᾳ πισσώδης, ἐστὶν ἄχρηστος. Δύναμιν

E δὲ ἔχει θερμαντικήν, [ἐφεκτικὴν ῥευμάτων] καρωτικήν, κολλητικήν, ξηραντικήν, στυπτικήν· μαλάσσει δὲ καὶ μήτρας μεμυκυίας καὶ ἀναστομοῖ· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα συντόμως, σὺν ἀψινθίῳ ἢ θέρμων ἀποβρέγματι, ἢ πηγάνου χυλῷ προστεθεῖσα. λαμβάνεται δὲ ἀντὶ καταποτίου μέγεθος κυάμου, πρὸς βῆχα χρόνιον καὶ ὀρθόπνοιαν, καὶ πλευ-

F ρᾶς πόνον καὶ θώρακος, λύσιν τε κοιλίας καὶ δυσεντερίας. λύει δὲ καὶ ῥίγη, [ἐπιπολὺ τεταρταῖα] πρὸ δύο ὡρῶν τῆς ἐπιβολῆς μετὰ πεπέρεως καὶ ὕδατος τὸ μέγεθος κυάμου ποθεῖσα, ἀρτηρίας τε τραχύτητα καὶ δασυσμοὺς φωνῆς ἀποκαθίστησιν ὑποτιθεμένη τῇ γλώττῃ καὶ ἀποχυλιζομένη· κτείνει δὲ καὶ ἕλ-

G μινθας, καὶ πρὸς δυσωδίαν στόματος διαμασᾶται· πρὸς δὲ μασχαλῶν πόνους, μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς διαχρίεται· σὺν οἴνῳ δὲ καὶ

Mare. & Corn. λευκή, ex Plinii autoritate.

V. ἐναριθμουμένη

V. ὀσμῇ

Corn. μινναία

Sic Corn. at Par. ἄτονος

V. interſerit ἐν

Al. ψαφαράν

Addunt Ald. & v. cod. καὶ Cornario redundat.

Par. βραχεῖα

Vulg. exempl. non habent.

Fortè ἀψινθίου

V. addit καὶ νεωτερικὰ ὡς τὸ βδέλλιον

Vulg. exempl. carent.

A Ac myrrha quidē quædam pediaſimos, quaſi campeſtris, appellatur, pinguis, qua expreſſa ſtacte excipitur. Alia verò Gabirea læto ac pingui ſolo proueniens, quæ multam quoque ſtactem ſudat. Primas verò tenet quæ Troglodytica cognominatur à loco in quo gignitur, ſubuiridis ea quidem, mordax atque pel-

B lucida. Colligitur etiamnum tenuis quædam, quæ à Troglodytica ſecunda eſt, bdellij modo lenteſcens, odore quodammodo viroſo, locis naſcens apricis. Alia Caucalis dicitur, exoleta, nigra & retorrida. Omnium deterrima quæ Ergaſima nominatur, quippe quæ ſit ſqualore obſita, acris ac minimè pinguis,

C & aſpectu viribúſque gummi referat. Improbatur etiā quæ Aminea nominatur. Ex ijs porrò expreſſiones fiunt: è pinguibus quidem odoratæ ac pingues: è ſiccis verò, haudquaquā pingues, nec odoratæ, inualidæ: propterea quòd oleum dum conformarentur aſciuerint. Adulteratur gummi macerato aqua in

D qua myrrha maduerit ac permiſto.

Eligito recentem, friabilē, leuem, vndiquaque concolorem, quæque confracta intercurrentes lineas intrinſecus habeat cādidas, vnguium ſpeciem præ ſe ferentes ac læues, quæque inſuper minutis ſit glebis, amara, odorata & acris. Ponderoſa autem & quæ picei coloris eſt, inu-

E tilis cenſetur. Vim habet calfaciendi, fluxiones ſiſtendi, ſoporem inducendi, glutinandi, ſiccandi & aſtringendi. Emollit etiam præcluſam vuluam & aperit. Menſes & partus celeriter extrahit, cum abſinthij vel lupinorum diluto aut rutæ ſucco admota. Deglutitur verò catapotij inſtar ad molē fabæ con-

F tra diuturnā tuſſim, orthopnœam, lateris ac thoracis dolorē, alui profluuium atque dyſenteriam. Rigores quoque, maximéque quartanarios, diſcutit horis ante acceſſionē duabus, cū pipere & aqua fabæ magnitudine pota. Subdita linguæ liquatáque arteriæ aſperitatē ac vo-

G cis raucitatem emendat. Quin & lumbricos enecat, & ad oris graueolentiam commanducatur. Aduerſus alarum tædia cum alumine liquido illinitur: cum vino verò &

fortè palleſcens

oleo colluta dentes ac gingiuas ſtabilit. Inſperſa quoque capitis vulnera glutinat. Fractis auribus nudatíſque oſſibus cum cochleæ carne perunċta medetur. Itémque purulétis auribus, nec non & inflammatis, cum meconio, caſtorio & glaucio. Ad varos autem cum caſſia & melle illinitur. Impetigines ex aceto detergit: defluētes capillos cum ladano vino & myrtino oleo firmat. Diuturnas etiam defluxiones compeſcit, ſi narium pinnæ illinatur. Oculorum vlcera complet, exterítque albugines & ea quæ pupillis tenebras offundunt: quin & ſcabritias ſeu aſperitudines expolit. Fit & ex ea quemadmodum è thure fuligo, veluti poſtea oſtendimus, ad eadem efficax.

De Bœotica myrrha.
Cap. LXXVIII.

Bœotica verò myrrha ex arbore quadam in Bœotia naſcente ſtillat, inciſa radice: eligito quæ myrrham odoris ſuauitate repræſentet. Calfaciendi, molliendi, diffundendíque vi pollet. Vtiliter quoque ſuffimentis inſeritur.

De Styrace. * *Cap. LXXIX.*

STYRAX lachryma eſt arboris cuiuſdam coroneæ malo ſimilis. Præfertur flauus ac pinguis, reſinoſus, albicantibus grumis, quàm diutiſſimè in ſua odoris gratia permanens, quíque dum mollitur ſubigigitúrve melleam quandam humiditatē ex ſe remittit. Talis eſt Gabalites, itémque Piſſidiacus atque Cilicius. Deterior niger, friabilis ac furfuroſus. Inuenitur & lachryma gummi ſimilis, tranſlucida, myrrhæ æmula: verùm hæc perpauca naſcitur. Adulteratur porrò arboris ipſius ſcobe, quæ vermiculorū eroſione facta fuerit, admiſto melle ac iridis craſſamento & quibuſdam alijs. Nonnulli quoque ceram aut ſebum aromatis imbutum ad Solem acerrimum vnà cum ſtyrace ſubigunt, & per colum latis foraminibus peruium in aquam frigidā quaſi vermículos effingentes exprimūt & vænundant. Styracem hunc ideò Scolecitem quaſi vermiculatū cognominãt: atque imperiti tanquam

A ἐλαίῳ διακλυζομένη, ὀδόντας καὶ οὖλα κρατύνει· κολλᾷ δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ τραύματα ἐπιπασσομένη, τὰ τεθλασμένα ὦτα καὶ ἐψιλωμένα ὀστᾶ ἰᾶται σὺν κοχλίου σαρκὶ ἐπιχριομένη, καὶ τὰ πυορροοῦντα τῶν ὤτων καὶ φλεγμαίνοντα, σὺν μηκωνίῳ καὶ καστορίῳ καὶ γλαυκίῳ· πρὸς δὲ ἰόν-
B θους μετὰ κασσίας καὶ μέλιτος ἐπιχρίεται, λειχῆνας τε ἀποσμήχει σὺν ὄξει, καὶ τρίχας ῥεούσας μετὰ λαδάνου καὶ οἴνου καὶ μυρσινίνου καταχριομένη ῥώννυσι· πραΰνει δὲ καὶ τοὺς χρονίους καταρρόους "διαχριομένη πτερῷ τῶν μυξωτήρων· πληροῖ καὶ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ἕλκη, καὶ καθαίρει τὰ λευκώματα καὶ τὰ ἐπι-
C σκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τραχώματα σμήχει. γίνεται δὲ καὶ λιγνὺς ἐξ αὐτῆς ὁμοίως τῇ ἐκ τοῦ λιβάνου, ὡς ὑποδείξομεν, ἁρμόζουσα πρὸς τὰ αὐτά. Corn. διαχριομένων

Περὶ Βοιωτικῆς σμύρνης. Κεφ. οη'.

Η δὲ Βοιωτικὴ σμύρνα, ἐστὶ δένδρου τινὸς ἐν Βοιωτίᾳ γινομένου ῥίζα *τετμημένη.
D ἐκλέγου δὲ τὴν ἐμφερῆ σμύρνῃ κατὰ τὴν εὐωδίαν. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, "διαλυτικήν. μίγνυται δὲ καὶ θυμιάμασι χρήσιμος. Corn. ex Gal. διαχυτικήν. Sic & Paulus & Oribaſ.

Περὶ στύρακος. Κεφ. οθ'.

ΣΤΥΡΑΞ δάκρυόν ἐστι δένδρου τινὸς ὁμοίου "κυδωνίῳ. διαφέρει δὲ αὐτοῦ ὁ ξαν- V. κυδωνίᾳ
E θὸς καὶ "λιπαρὸς, ῥητινώδης, θρόμβους ἔχων ὑπολεύκους, ἐπιδιαμένων τῇ εὐωδίᾳ ὡς ὅτι πλεῖστον, καὶ ἐν τῷ μαλάσσεσθαι ἀνιεὶς ὑγρασίαν τινὰ μελιτώδη· τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ *Καταβαλίτης καὶ Πισιδιακὸς καὶ "Κιλίκιος. φαῦλος δὲ ὁ μέλας καὶ "ψαθυρὸς, καὶ πιτυρώδης. εὑρίσκεται δὲ καὶ δάκρυον κόμ- Al. ῥυπαρὸς / Orib. λύκιος / Al. ψαφαρός. & ſic quoque Plinius legiſſe videtur.
F μει ἐοικὸς, διαυγὲς, σμυρνίζον· ὀλίγον δὲ τοῦτο γίνεται. δολίζουσι δὲ αὐτὸ τοῖς ἐκ τοῦ δένδρου πρίσμασιν ἀπὸ ὑπὸ τῶν σκωλήκων ἀναλίσκεται, μιγνυμένη καὶ μέλιτι καὶ "ἴρεως ὑποστάθμῃ, καὶ ἄλλοις τισίν. ἔνιοι δὲ κηρὸν ἢ στέαρ ἀρωματίσαντες "συμμαλάσσουσιν ἐν τοῖς ὀξυτάτοις ἡλίοις τῷ στύρακι, V. ἴριδος / V. συνεκμαλάσσουσιν
G καὶ δι᾿ ἠθμοῦ εὐρυτρήτου ἐκθλίβουσιν εἰς ὕδωρ ψυχρὸν, ποιοῦντες σκωλήκια, καὶ πωλοῦσι σκωληκίτην ὀνομάζοντες. "ἐγκρίνουσι δὲ οἱ ἄπειροι τὸν V. addit στύρακα

τοῦτον ὡς ἀκέραιον, οὐ προσέχοντες τῇ κατὰ τὴν ὀσμὴν εὐτονίᾳ· δριμὺς γὰρ λίαν ἐστὶν ὁ ἄδολος. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, πεπτικήν· ποιῶν πρὸς βῆχας καὶ καταῤῥοὺς, κορύζας, βράγχους, ἀποκοπὴν φωνῆς· ἁρμόζει καὶ πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ μύσεις καὶ σκληρίας· ἔμμηνά τε ἄγει πινόμενος καὶ προστιθέμενος, κοιλίαν τε κούφως μαλάττει καταπινόμενος ὀλίγος μετὰ ῥητίνης τερεβινθίνης· μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι διαφορητικοῖς καὶ ἀκόποις χρησίμως. καίεται δὲ καὶ ὀπτᾶται καὶ φώγνυται καὶ αἰθαλοῦται ὡς λίβανος· ἁρμόζει τε ἡ αἰθάλη πρὸς ἃ καὶ ἡ τοῦ λιβάνου. τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ σκευαζόμενον χρῖσμα ἐν τῇ Συρίᾳ στυράκινον, θερμαίνει καὶ μαλάττει ἰσχυρῶς· κεφαλαλγὲς μέντοι καὶ βαρὺ καὶ καρωτικὸν καθέστηκεν.

Περὶ Βδελλίου. Κεφ. π.

ΒΔΕΛΛΙΟΝ οἱ δὲ "μάδελκον, οἱ δὲ "βολχὸν καλοῦσι· δάκρυόν ἐστι δένδρου "Σαρακηνικοῦ. δόκιμον δέ ἐστιν αὐτοῦ τὸ τῇ γεύσει πικρὸν, διαυγὲς, "ταυροκολλῶδες, λιπαρὸν διὰ βάθους καὶ εὐμάλακτον, ἀμιγὲς ξύλων καὶ ῥυπαρίας, εὐῶδες ἐν τῇ θυμιάσει, ἐοικὸς ὄνυχι. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον "ῥυπαρὸν καὶ μέλαν, ἁδρόβωλον, παλαθῶδες, κομιζόμενον ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. φέρεται " δὲ ἀπὸ τῆς Πέτρας, ξηρὸν, ῥητινῶδες, ὑποπέλιον, δευτερεῦον τῇ δυνάμει. δολοῦται δὲ μιγνύμενον κόμμει. τὸ δὲ τοιοῦτον οὐχ ὁμοίως πικραίνει "τὴν γεῦσιν, ἔν τε τῇ ὑποθυμιάσει οὐχ οὕτως εὐῶδές ἐστι. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, διαλυτικὴν σκληριῶν καὶ βρογχοκηλῶν, καὶ ὑδροκηλῶν, ἐνεθὲν πτυέλῳ ἀσίτου· ἀνοστομοῖ καὶ τὴν μήτραν προστιθέμενον καὶ ὑποθυμιώμενον· ἐφέλκεται δὲ καὶ τὰ ἔμβρυα καὶ πᾶσαν ὑγρασίαν· θρύπτει δὲ καὶ λίθους πινόμενον, καὶ οὖρα ἄγει, βηχικοῖς τε καὶ θηριοδήκτοις ὠφελίμως δίδοται· ἀγαθὸν δὲ καὶ πρὸς ῥήγματα, σπάσματα, καὶ πλευρᾶς "πόνον καὶ διαδρομὰς πνευμάτων· "μίσγεται δὲ καὶ μαλάγμασι τοῖς ἁρμόζουσι πρὸς τὰς σκληρίας " καὶ δέσεις τῶν νεύρων.

V. μάδελκον
V. βλοχὸν
Orib. ἀραβικοῦ. Marc. σκυθικοῦ καὶ ἀραβικοῦ. Hermolaus σαμβρακηνικοῦ.
Addit Aët. τῇ χροιᾷ
V. σκυθικὸν, μελάντερον, ἁδρόβωλον quidam vetus codex excuſa iſta non habet.
Al. καὶ
V. τῇ γεύσει
Ald. τόνον
V. μίγνυται
V. καὶ δέσεις τῶν νεύρων κατεργάζεται κοπτόμενον

A ſincerum admittũt, non attendentes ad inſignem odoris vehementiam. Eſt enim admodum acris qui fraudis expers eſt. Vim habet calfactoriam, emollientem & concoctoriam. Medetur tuſſi, deſtillationibus, grauedinibus, raucitatibus & vocis interceptioni: vuluæ quoque præcluſæ duritiáque laboranti B conuenit. Cit mẽſes potu appoſitúque, & aluum leuiter mollit, ſi exiguum cum reſina terebinthina deglutiatur. Vtiliter etiam malagmatis diſcutientibus & acopis admiſcetur. Vritur autem, aſſatur torretúrve: atque ex eo, quemadmodũ & è thure, fuligo colligitur: quæ quidem ad eadẽ, ad quæ thuris fuligo accom- C modatur. Styracinũ verò vnguentum quod ex eo in Syria concinnatur, calfacit ac potenter emollit: verùm capitis dolorẽ grauitatémque ac ſoporem conciliat.

De Bdellio. Cap. LXXX.

BDELLIVM nonnulli madelcum, alij bolchum appellant. D Lachryma eſt arboris Sarracenicæ. Probatur guſtu amarum, tranſlucidum, taurino glutini ſimile, pingue intima parte & facilè molleſcens, lignorum ac ſordium expers, in ſuffitione vnguis odorati in modum odoratum. Eſt & alterum ſordidum ac nigrum, grãdioribus glebis, in offas conuolutum, quod qui- E dem ex India aduehitur. Defertur etiam à Petra oppido ſiccum, reſinoſum, ſubliuidum, ſed facultate ſecundum. Adulteratur admixto gummi: verùm ita vitiatum non perinde guſtui amaritudinem repræſentat, neque vſqueadeò ſuffitionibus odoratum eſt. Vim porrò obtinet calfaciendi, molliendi, F diſcutiendi duritias, turgeſcentia guttura, & aquoſas hernias, ieiuni ſaliua dilutum. Tum appoſitu, tum etiam ſuffitu vuluæ ſpiracula laxat, & partus humiditatémque omnẽ extrahit. Calculos potu cõminuit, & vrinas ducit. Tuſſientibus & ijs qui à virulentis beſtijs demorſi fue- G rint, vtiliter exhibetur. Valet quoq; ad rupta, conuulſa, lateris dolorẽ & vagos ac diſcurrentes flatus. Inſeritur & malagmatis quæ ad duritias & nodos neruorum conueniunt.

Contuſum verò ſubigitur affuſo vino aut aqua calida.

De Thure. Cap. LXXXI.

THvs in ea quidem Arabia gignitur, quæ thurifera cognominatur. At primas tenet maſculum ſtagonias appellatum, naturæ ſponte rotundum. Tale autem minimè ſectum eſt, candidúmque viſitur, & cùm frangitur intrinſecus pingue, cúmque adoletur, ſtatim ardet. Indicum verò ſubfuluum eſt & liuido colore, ſed rotundum etiam arte & induſtria factitatur. Nam in quadrangulares formas diſſectum fictilibus tandiu verſant atque volutãt, donec formam rotundam contraxerit. Verùm huiuſmodi thus tempore flaueſcit, atomúmq; aut ſyagrium appellatur. Secundũ locum tenet orobium, quódque in Amelo naſcitur. Id nonnulli copiſcum nominant, & minus ac fuluius exiſtit. Eſt & genus quoddã cui amomitæ cognomen, quódque cætera candidum quidem eſt, at dum mollitur ſubigitúrve, maſtiches more digitis cedit. Adulteratur porrò thus omne pinea reſina & gummi artificioſè tractatum. Sed maleficium facilè deprehenditur. Siquidem incenſum gummi flammam nõ concipit: reſina in fumũ vaneſcit, thus verò "exardeſcit. Eiuſmodi præterea fraudem & odor ipſe prodit.

conflagrat

Calfaciendi aſtringendíq; vi pollet, nec non & ea exterẽdi quæ pupillis caliginem offundũt. Caua vlcera implet & ad cicatricem perducit. Cruẽta vulnera glutinat: ſanguinis eruptionem omnem cohibet, ac eam etiam ipſam quæ fit è meningibus. Cũm lacte tritum & linamento exceptum ſedis ac reliquarũ partium maligna vlcera mitigat. Myrmecia inter initia impetiginéſque ex aceto & pice illitum tollit. Quin & igni ambuſta vlcera pernionéſque cum adipe ſuillo aut anſerino ſanat. Vlcera verò capitis manantia cum nitro affrictum percurat. Paronychijs cum melle, & contuſis auribus cum pice medetur. Ad reliquos autem aurium dolores cum vino dulci vtiliter infunditur. Perunctum quoque cum cimolia & roſaceo mammis confert

A κατεργάζεται δὲ κοπτόμενον, παραχεομένου οἴνου ἢ ὕδατος θερμοῦ."

Vetus his ſubdit, τὸ δὲ Ἀραβικὸν αὐγίστερον.

Περὶ Λιβάνου. Κεφ. πα.

ΛΙΒΑΝΟΣ γίνεται μὲν ἐν Ἀραβίᾳ τῇ "λιβανοφόρῳ καλουμένῃ. πρωτεύει δὲ ὁ ἄρρην καλούμενος σταγονίας, στρογ-

V. λιβανωτοφόρῳ

B γύλος φυσικῶς. ἔστι δὲ ὁ τοιοῦτος "ἄτομος, λευκός τε καὶ θλασθεὶς ἔνδοθεν λιπαρός, ἐπιθυμιαθείς τε ταχέως ἐκκαιόμενος. ὁ δὲ Ἰνδικὸς ὑπόκιρρός τε ἐστί, καὶ πελιὸς τὴν χρόαν. γίνεται δὲ καὶ κατὰ τὸ ἐπιτήδειον στρογγύλος· τέμνοντες γὰρ αὐτὸν εἰς τετράγωνα σχήματα καὶ βάλλοντες εἰς κεράμια, κυλίου-

Orib. ἄτμητος

C σιν ἕως ἂν ἀπολάβοι τὸ στρογγύλον σχῆμα· χρόνῳ δὲ ὁ τοιοῦτος ξανθοῦται, "ἄτομος ἢ "σύαγρος καλούμενος. δευτερεύει δὲ ὁ * "Ἀραβίας καὶ ὁ ἐν "Ἀμήλῳ, ὃν ἔνιοι κοπίσκον καλοῦσι, μικρότερον καὶ κιρρότερον ὄντα. λέγεται δέ τις καὶ ἀμωμίτης, ἄλλως μὲν λευκός· ἐν δὲ τῷ μαλάσσε-

Marc. & Corn. ἔντομος legiſſe videntur.
Al. σταγερὸς
Marc. ὀροβίας καὶ ὁ μηλιατὸς
Par. σμίλῳ. V. ἀμίλᾳ

D σθαι ἐνδιδοὺς ὡς μαστίχη. δολοῦται δὲ πᾶς λίβανος τῇ πιτυίνῃ ῥητίνῃ μεθοδευόμενος, καὶ κόμμι. εὐχερὴς δέ ἐστιν ἡ διάγνωσις. τὸ μὲν γὰρ κόμμι οὐκ ἐκφλογοῦται θυμιώμενον, ἡ δὲ ῥητίνη εἰς καπνὸν ἐκτυφοῦται· "ὁ δὲ λιβανωτὸς ἐξάπτεται. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ὀσμὴ τὸ τοιοῦτο. Δύναται

V. ὁ μέντοι λιβ.

E δὲ θερμαίνειν, στύφειν, ἀποκαθαίρειν τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τὰ κοῖλα τῶν ἑλκῶν πληροῦν "καὶ ἀπουλοῦν, κολλᾶν τε ἔναιμα τραύματα, αἱμορραγίαν τε πᾶσαν, καὶ τὴν ἐκ μηνίγγων "ἐπέχειν. πραΰνει δὲ καὶ τὰ περὶ δακτύλιον καὶ τὰ λοιπὰ μέρη κακοήθη ἕλκη ἔμμοτος λεῖος, σὺν

V κατουλοῦν καὶ κολλᾶν τα ἔναιμα
V. ἐπέχει. παρηγορεῖ δὲ καὶ τὰ

F γάλακτι. καὶ τὰς ἐν ἀρχῇ μυρμηκίας καὶ λειχῆνας σὺν ὄξει καὶ "πίσσῃ καταχριόμενος αἴρει. καὶ τὰ πυρίκαυστα δὲ ἕλκη καὶ χίμετλα ἰᾶται σὺν στέατι χοιρείῳ ἢ χηνείῳ· ἀχῶρας δὲ σὺν νίτρῳ σμώμενος ἰᾶται, παρωνυχίας τε σὺν μέλιτι, ὤτων θλάσεις σὺν πίσσῃ· πρὸς

Serapio legit ἐλαίῳ

G δὲ τὰ λοιπὰ ἀλγήματα τῶν ὤτων, σὺν οἴνῳ γλυκεῖ ἐγχεόμενος, μαστούς τε τοὺς ἀπὸ τοκετῶν φλεγμαίνοντας σὺν κιμωλίᾳ καὶ ῥοδίνῳ καταχριόμενος

A ὠφελεῖ· μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πρὸς ἀρτηρίαν ὠφελίμοις, καὶ τοῖς σπλαγχνικοῖς φαρμάκοις, αἱμοπτοϊκοῖς τε ὠφελεῖ πινόμενος· μανιώδης δέ ἐστι πινόμενος ὑπὸ τῶν ὑγιαινόντων, πλείων δὲ μετ᾽ οἴνου ποθεὶς καὶ κτείνει. καίεται δὲ λίβανος ἐπ᾽ ὀστράκου καθαροῦ τεθεὶς, ὑφαπτόμενός τε χόνδρῳ ἀναφθέντι ἀπὸ λύχνου, ἄχρις ἂν ἐκκαῇ· **B** δεῖ δὲ μετὰ τὴν τελείαν καῦσιν πωμάζειν τινὶ, ἄχρις ἂν σβεσθῇ· οὕτω γὰρ οὐκ ἐκτεφροῦται. ἔνιοι δὲ περιτιθέασι τῷ λοπαδίῳ ἀγγεῖον χαλκοῦν, κοῖλον κατὰ μέσον τετρημένον, πρὸς ἔκληψιν τῆς λιγνύος, ὡς ὑποδείξομεν ἐν τῷ περὶ αἰθάλης λιβάνου λόγῳ. ἕτεροι δὲ, εἰς ὠμὴν χύτραν βάλλοντες καὶ περιπλάσσοντες **C** πηλῷ, καίουσιν ἐν καμίνῳ. φώγνυται δὲ ἐπ᾽ ὀστράκου καινοῦ καὶ ἀνθράκων διαπύρων, ἕως ἂν μηκέτι πομφολυγίζῃ, μηδὲ λιπαρίαν τινὰ ἢ ἀτμίδα ἀνίῃ. θρύπτεται δὲ εὐχερῶς κατακεκαυμένος.

V. addit καὶ λίθους τρίψασι

V. ἀγωνιζόντων

V. πωματίζειν

V. ἔνιοι δὲ καὶ παρατιθέασι

V. κατατετρημμένον μέσον εἰς ἔκληψιν

V. περιπλάσαντες

Περὶ φλοιοῦ Λιβάνου. Κεφ. πβ΄.

D Φλοιὸς δὲ λιβάνου διαφέρει ὁ παχὺς καὶ λιπαρὸς καὶ εὐώδης, πρόσφατος, λεῖος καὶ μὴ λεπυρώδης ἢ ὑμενώδης. δολοῦται δὲ μιγνυμένου αὐτῷ φλοιοῦ στροβιλίνου ἢ πιτυΐνου· ἔλεγχος δὲ καὶ τούτων τὸ πῦρ· οἱ μὲν γὰρ λοιποὶ θυμιαθέντες οὐκ ἀνάπτονται, **E** καπνιζόμενοι δὲ δίχα εὐωδίας ἐκτύφονται· ὁ μέντοι τοῦ λιβάνου φλοιὸς ἅπτεται καὶ μετ᾽ εὐωδίας ἐκθυμιᾶται· καίεται δὲ καὶ οὗτος ὡς λίβανος. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν καὶ ὁ λίβανος, ἐνεργέστερος ὢν καὶ στυπτικώτερος. ὅθεν ποθεὶς, αἱμοπτοϊκοῖς μᾶλλον καὶ ῥοϊκοῖς ἁρμόζει ἐν προσθέτῳ· ποιεῖ καὶ πρὸς οὐλὰς ἐν ὀφθαλμοῖς, **F** καὶ κοιλώματα καὶ ῥυπαρίας. φωσθεὶς δὲ καὶ πρὸς ψωροφθαλμίας ποιεῖ.

V. cod. & Ald. addunt. καὶ ὁ

Περὶ Μάννης Λιβάνου. Κεφ. πγ΄.

Μάννα δὲ λιβάνου δόκιμός ἐστιν ἡ λευκὴ καὶ καθαρὰ, ἔγχονδρος. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν καὶ ὁ λιβανωτὸς, **G** ὑπανειμένως δὲ μᾶλλον. μίσγουσι δὲ ἔνιοι δολίζοντες ῥητίνην πιτυΐνην σεσησμένην καὶ γύρειν, ἢ φλοιὸν λιβανωτοῦ κεκομμένου·

A à partu inflammatis. Sic & arteriæ internorúmque viſcerum medicamentis vtiliter ammiſcetur, & ſanguinem expuentes potu iuuat. Verùm in ſecũda valetudine hauſtum furorem inducit, & largius cum vino potum etiam interficit. Cæterùm thus in fictili mundo poſitum crematur grano ſuccēſum de lucer-**B**na accēſo, donec exuratur: poſt perfectam autem vſtionem operculo quodã integere oportet, vſquedum reſtinguatur: ſic enim in cineres minimè redigitur. Nonnulli porrò ollulæ vas æneum cauum & in medio perforatum ſuperimponunt ad fuliginem excipiendã, veluti mox, cùm de thuris fuligine fiet mentio, **C** demonſtrabimus. Alij in ollam crudam luto oblitam immittũt, vrúntque in fornace. Torretur quoque candẽtibus carbonibus in fictili nouo, dum nõ ampliùs bullet, aut pinguitudinem vaporémve vllũ emittat. Friatur verò facilè quod perustum eſt.

D *De Thuris cortice. Cap. LXXXII.*

Cortex thuris prȩſtat craſſus, pinguis, odoratus, recens, læuis ac minimè ſcaber aut membranaceus. Adulteratur autem admixto ſtrobilino aut pineo cortice. Sed & horum index eſt ignis. Siquidem reliqui cortices incenſi nequaquã conflagrant, ſed citra odoris gratiam in **E** fumum euaneſcũt: thuris verò cortex ardet, & cum odoris fragrantia ſuffitur. Cæterùm & hic ipſe thuris modo vritur. Vis autem ei eadem quæ thuri, verùm efficacior & magis aſtrictoria. Quare potus ſanguinem expuentibus accommodatior eſt, itémque alui vterí ve fluxione laborãtibus noduli vice ſub-**F**ditus. Eſt & ad oculorum cicatrices, cauitatéſque ac ſordes efficax. Torrefactus autem ſcabris etiam lippitudinibus auxiliatur.

De Manna thuris. Cap. LXXXIII.

Manna thuris probatur candida, **G** pura & granoſa. Vim habet eandem quã thus, ſed aliquantò remiſſiorem. Sunt qui admixtis reſina pini cribrata & polline, aut etiã thuris contuſi cortice ipſam adulterẽt,

Sed hæc quoque maleficia ignis arguit. Neque enim incenſa æquè ac pari vigore aëris modo purum vaporé, ſed fuliginoſum & impurũ emittit. Quin & odori grato permixta grauεolentia comperietur.

De Thuris fuligine. Cap. LXXXIIII.

Thuris verò fuliginem ſic facito: Thuris grana forcipicula ſingulatim apprehenſa de lucerna accendito, & in nouam fictilem ollam concauam imponito. Deinde æreo vaſe introrſum cauo ac in medio perforato diligẽtérque deterſo obtegito. Tùm ex altera eius parte, aut etiam vtrinque lapillos quaternûm digitorum altitudine ſubijcito, quò faciliùs introſpici queat, vtrum illa vrantur: & locus vt ſit per quem grana alia ſupponas, priuſquã granum primum penitus reſtinctum fuerit. Hoc verò facies, donec ſat fuliginis collegiſſe videare. Aſſiduè tamen externas æramenti partes aqua frigida ex ſpongia vndique imbuito. Sic enim ipſo non magnoperè calente fuligo omnis firmiùs adhęreſcit, quæ alioqui ſua leuitate delapſa thuris cineri permiſcetur. Deraſa itaque prima fuligine, idem opus repetito, quoties viſum fuerit: ac cinerem quoque è cremato thure ſeorſim excipito. Cæterùm illa oculorum inflammationes leniendi vi pollet, fluxiones cohibet, vlcera expurgat, caua explet, & carcinomata compeſcit.

De Fuliginis confectione. Cap. LXXXV.

AD eundem modum è myrrha, reſina & ſtyrace fuligo conficitur, quam ad eadem accommodant. Ex reliquis quoque lachrymis fuliginem ſimiliter excipito.

De Pinu. Cap. LXXXVI.

PINVS vulgo nota arbor eſt. Eiuſdem verò generis eſt quæ picea dicitur: ſpecie ſiquidem duntaxat hæc ab illa differt. Vtriuſque cortex aſtrictorius eſt: ad intertrigines tritus & inſperſus confert, itémque ad ſuperficiaria vlcera & ambuſta cũ argẽti ſpuma & manna.

A ἐλέγχει δὲ καὶ ταῦτα τὸ πῦρ. "οὔτε γὰρ καὶ ἴσον καὶ ἰσοτόνως θυμιαθήσεται ἀεὶ ζοῖς τῶν ἀτμῶν, ἀσβολώδη δὲ καὶ οὐ καθαρῶν," ἥ τε εὐωδία μικτὴν ἔχει τὴν ἀποφορᾶν. — V. addit ὡς ἐλέγχομεν. — V. καὶ τῇ εὐωδίᾳ

Περὶ αἰθάλης Λιβανωτοῦ. Κεφ. πδ΄.

ΑΙθάλην δὲ Λιβανωτοῦ ποίει οὕτω· λαβιδίῳ καθ' ἕνα χόνδρον τοῦ λιβάνου ἅ-
B πτων πρὸς "λύχνον, ἐπιτίθει εἰς "κοῖλον λοπάδιον ὀστράκινον καινόν· εἶτα περικάλυψον χάλκωμα ἔγκοιλον, τετρημένον κατὰ μέσον καὶ ἐσμηγμένον ἐπιμελῶς, " *ἐπιτίθει τε κατὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ μέρος ἢ ἀμφότερα, λιθάρια ὕψει τετραδακτυλιαῖα πρὸς τὸ διαφαίνειν εἰ καίεται. καὶ
C ἵνα χώρα ᾖ " ὑποτιθέναι " ἑτέρους χόνδρους ἀεὶ, πρὸ τοῦ τὸν πρῶτον χόνδρον ἀποσβεσθῆναι παντελῶς· καὶ τοῦτο ποίει, ἕως ἂν αὐτάρκη λιγνὺν δόξῃς συναγηοχέναι. συνεχῶς μέντοι σπόγγῳ ἐξ ὕδατος ψυχροῦ περίμασσε τὰ ἐκτὸς μέρη τοῦ χαλκώματος· οὕτω γὰρ προσκαθίζει
D πᾶσα λιγνύς, μὴ ἄγαν αὐτοῦ πυρουμένου· ἐπεὶ ἀποπίπτουσα διὰ τὴν κουφότητα, μίγνυται τῇ τοῦ λιβάνου σποδῷ. ἀποψήσας οὖν τὴν πρώτην λιγνὺν, ποίει τὸ αὐτὸ ἐφ' ὅσον ἂν δοκῇ, ἀναιροῦ δὲ καὶ τὴν ἐκ τοῦ καέντος λιβάνου σποδὸν ἰδίᾳ. Δύναμιν δὲ ἔχει πραϋντικὴν τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς φλε-
E γμονῶν, σταλτικὴν ῥευμάτων, ἀνακαθαρτικὴν ἑλκῶν, πληρωτικὴν κοιλωμάτων, σταλτικὴν καρκινωμάτων.

V. προστιθεὶς λύχνῳ — V. εἰς καινὸν λοπάδιον ὀστράκινον καινόν — Ald. codex in nothis ἕτερον προσεπιτίθει. ἕως ἂν ὑποθῇς κατὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ χεῖλος ἢ εἰς ἀμφότερα — Hæc verba ſic leguntur in altero manuſcripto ὑποτιθέναι ἀδροὺς ἑτέρους πρὸ τοῦ τὸν πρῶτον χόνδρον ἀποσβεσθῆναι παντελῶς, ἕτερον προσεπιτίθει, vt Hermolaus legiſſe videtur. Goupylus. — V. ἕτερον χόνδρον

Περὶ Λιγνύος σκευασίας. Κεφ. πε΄.

TON αὐτὸν δὲ τρόπον σκευάζεται καὶ ἐκ τῆς σμύρνης καὶ ἐκ τῆς ῥητίνης, καὶ ἐκ τοῦ στύρακος λιγνύς· ἁρμόζουσι δὲ πρὸς τὰ αὐ-
F τά. "καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ δακρύων ὁμοίως τὴν λιγνὺν λάμβανε. — ὁμοίως voce V. caret. Ruellius verò hæc latinè omiſit.

Περὶ Πίτυος. Κεφ. πϛ΄.

ΠΙΤΥΣ γνώριμον δένδρον· ἔστι δὲ τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ ἡ λεγομένη πεύκη, εἴδει "διαφέρουσα· ἀμφοτέρων δὲ ὁ
G φλοιὸς στυπτικός, ἁρμόζων πρός τε παρατρίμματα λεῖος " καταπλασσόμενος, καὶ πρὸς τὰ ἐπιπόλαια τῶν ἑλκῶν καὶ κεκαυμένα σὺν λιθαργύρῳ καὶ μάννῃ. — Par. διαφέρουσαι, al. διαφέρουσι — Corn. καταπαττόμενος

V. ἀπουλοῖ

ἀναληφθεὶς δὲ κηρωτῇ μυρσίνῃ, "ἀπουλοῖ τὰ ἐπὶ τῶν τρυφεροχρώτων ἕλκη. καὶ τὰ ἑρπυστικὰ ἐπέχει μετὰ χαλκάνθης λεῖος, ἔμβρυά τε καὶ δεύτερα * ὑστέρα θυμιαθεὶς ἐκβάλλει, κοιλίαν τε ποθεὶς ἐφίστησι, καὶ οὖρα κινεῖ. καὶ τὰ φύλλα δὲ αὐτῶν "καταπλασθέντα λεῖα φλεγμονὰς παρηγορεῖ, καὶ τραύματα ἀφλέγμαντα διατηρεῖ· "λειανθέντα δὲ καὶ ἑψηθέντα ἐν ὄξει, ὀδονταλγίας πραΰνει διακλυζόμενα θερμά· ἁρμόζει δὲ καὶ ἡπατικοῖς τῶν φύλλων ὁλκὴ μία σὺν ὕδατι ἢ μελικράτῳ ποθεῖσα. ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ὁ "τῆς στροβίλου φλοιὸς καὶ τὰ φύλλα ποθέντα. καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν δὲ δᾳδίον σχισθὲν εἰς λεπτὰ καὶ ἑψηθὲν "σὺν ὄξει, ὀδονταλγίας "πραΰνει, κρατουμένου τοῦ ἀφεψήματος κατὰ τοῦ πεπονθότος ὀδόντος. καὶ σπάθη δὲ ἐξ αὐτῶν γίνεται εἰς ἀκόπων σκευασίας καὶ πεσσῶν ἐπιτήδειος· ἡ δὲ ἐξ αὐτῶν λιγνὺς καιομένων ἐκλαμβάνεται πρὸς μέλανος γραφικοῦ κατασκευήν, ποιοῦσα καὶ πρὸς καλλιβλέφαρα καὶ κανθοὺς βεβρωμένους, πρός τε πτίλα βλέφαρα καὶ ὀφθαλμοὺς δακρύοντας.

V. quidam καταπλασθέντα

Ald. λειωθέντα

Sunt qui legant, στρόβιλος τῷ φλοιῷ καὶ τοῖς φύλλοις ποθεὶς καὶ ἐπιτεθείς

V. caret. al. συνεψηθὲν ὄξει

Al. παύει

"Περὶ Πιτυΐδων. Κεφ. πζ.

Hoc caput v. cod. cum præcedente iungit, vti & ſequens.

Πιτυΐδες δὲ καλοῦνται ὁ καρπὸς τῶν πιτύων [καὶ τῆς πεύκης] ὁ εὑρισκόμενος ἐν τοῖς κώνοις. Δύναμιν δὲ ἔχουσι "στυπτικήν, θερμαίνουσαν ποσῶς. βοηθοῦσι δὲ "βηξὶ καὶ τοῖς περὶ θώρακα πάθεσι, καθ᾽ ἑαυτὰς καὶ μετὰ μέλιτος λαμβανόμεναι.

Hæc verba ſuſpicatur Mathiolus alicunde in contextum perperã irrepſiſſe.

V. ποτικήν. al. ἔξωθεν στυπτικήν, quaſi extremis partibus aſtringat, inteſtinis vim calfaciendi adhibeat.

Al. φθίσεσιν

Περὶ Στροβίλων. Κεφ. πη.

Στρόβιλοι δὲ καθαροὶ ἐσθιόμενοι, ἢ μετὰ γλυκέος καὶ σικύου σπέρματος πινόμενοι, οὐρητικοί, ἀμβλυντικοὶ τῶν περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς δριμυτήτων. παρηγοροῦσι δὲ καὶ στομάχων δηγμούς, μετ᾽ ἀνδράχνης χυλοῦ λαμβανόμενοι" ἐξερείδουσί τε ἀτονίαν σώματος, καὶ τὰς τῶν ὑγρῶν "διαφθορὰς ἐξαμβλύνουσιν. ὅλοι δὲ οἱ στρόβιλοι ἀπὸ δένδρων πρόσφατοι "θλασθέντες καὶ ἐν γλυκεῖ ἑψηθέντες, ἁρμόζουσι παλαιαῖς βηξὶ καὶ φθίσεσι, "τοῦ ἐξ αὐτῶν ὑγροῦ καθ᾽ ἑκάστην "ἡμέραν λαμβανομένου κυάθων τὸ πλῆθος τριῶν.

V. ἐξαίρουσιν ἀτονίαν. Ita & Corn.

Plinius cap. 8. l. 23. διαφορὰς legiſſe videtur.

Par. θλασθέντες ἐν γλυκεῖ καὶ ἑψηθέντες

Par. addit καὶ

V. non habet ἡμέραν, ita vt καθ᾽ ἑκάστην hoc loco vertendũ videatur, ſingulis vicibus, hoc eſt, quotieſcunque vſus fueris. Sãb.

A Cerato myrteo exceptus vlcera tenella cute præditorum ad cicatricem perducit: eadem illa ſerpentia cum atramento ſutorio tritus cohibet. Suffitu partus & ſecundas eijcit: potu verò aluum ſiſtit & vrinas mouet. Quin & ipſarum folia trita & impoſita inflammationes leniunt, & vulnera ab inflammatione vindicant.
B Ad læuorem autem trita & in aceto decocta dentium dolores demulcent, ſi calida colluantur. Proſunt & hepaticis folia, drachmę vnius põdere ex aqua mulſáve pota. Eadem præſtant Strobili cortex foliáque epota. Quinetiam tæda ex ipſis in tenues aſſulas conciſa & in aceto cocta dentium dolores miti-
C gat, ſi qua parte dens dolet decoctũm id ore contineatur. Ex ipſis etiam ſpatha fit, ad acoporum & peſſorum præparationes idonea. Quin & ex ijs, dum cremantur, fuligo excipitur, ad librarij atramenti confectionem vtilis: itémque ad medicamenta honeſtandis palpebris dicata. Eroſis quoque oculo-
D rum angulis, glabris calloſiſque genis, & lachrymantibus oculis opitulatur.

De Pityidibus. Cap. LXXXVII.

Pityidum nomine picearum & pinorum fructus appellantur, qui
E in conis reperiuntur. Vim habent aſtrictoriã & aliquatenus excalfacientem. Tuſſi pectoríſque vitijs tum per ſe, tum etiam cum melle ſumptæ auxiliantur.

De Strobilis. Cap. LXXXVIII.

Strobili ſi repurgati edantur, aut cum paſſo & cucumeris ſemi-
F ne bibantur, vrinas cient, & humorum acrimoniam hebetant, qui veſicam & renes infeſtant: ſedant & roſiones ſtomachi ſumptæ cum portulacæ ſucco: necnon corporis infirmitatem roborant, corruptorúmque humorum labem obtundunt. Toti autem ſtrobili ab arbo-
G ribus decerpti ac recentes contuſi & in paſſo decocti ad vetuſtam tuſſim & tabitudinem conducunt, ſi ex eo liquore terni quotidie cyathi aſſumantur.

De

De Lentiſco. Cap. LXXXIX.

LENTISCVS nota arbor eſt, partibus ſui omnibus aſtrictoria. Etenim ipſius fructus, folium, ramorum & radicis cortex pares vires ſortiuntur. Exprimitur & ſuccus ex cortice, radice ac foliis ſufficienter in aqua decoctis: quæ deinde vbi à coctione refrigerata fuerit, abiectis foliis iterum coquatur, donec mellis habeat craſſitudinem. Valet is, qua pollet aſtringendi vi, ad ſanguinis reiectiones, alui profluuia & dyſenterias in potu: itémque contra ſanguinis ex vtero eruptiones, atque tum ipſius vteri, tum etiam ſedis procidentias. In ſumma denique acaciæ & hypociſtidis vice ipſo vti licet. Eadem quoque præſtat ſuccus è tritis folijs expreſſus. Quin & eorum decoctum fotu caua explet, oſſáque quæ nondum conferbuerunt obducto callo ſolidat, ex vtero fluxiones ſiſtit, nomas arcet, vrinas ciet, ac dentes mobiles collutione firmat atque ſtabilit. Virentes autem ſurculi arundineorum dentiſcalpiorum vice dentibus affricti, eos repurgant. Fit denique & ex ipſo lentiſci fructu aſtringens oleum, ad ea quæ aſtrictionem deſiderant accommodatum.

Περὶ Σχίνου. Κεφ. πθʹ.

ΣΧΙΝΟΣ δένδρον γνώριμον, στυπτικὸν ὅλον· καὶ γὰρ ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ τὸ φύλλον καὶ ὁ φλοιὸς τῶν κλάδων ″ καὶ τῆς ῥίζης ἰσοδυναμοῖ. γίνεται δὲ καὶ χύλισμα ἐκ τοῦ ″ φλοιοῦ, καὶ τῆς ῥίζης καὶ τῶν φύλλων ἑψημένων σὺν ὕδατι ἐφ' ἱκανόν· εἶτα μετὰ τὸ ἑψηθῆναι ″ τῶν φύλλων ῥιπτομένων, τοῦ ὕδατος δὲ πάλιν ἑψομένου μέχρι μελιτώδους συστάσεως. ποιεῖ δὲ στύφων πρὸς αἵματος ἀναγωγὰς καὶ ῥύσεις κοιλίας καὶ δυσεντερίας πινόμενος, καὶ πρὸς τὰς ἐκ μήτρας ″ αἱμορραγίας καὶ προπτώσεις ὑστέρας καὶ δακτυλίου· καὶ καθόλου ἀντὶ ἀκακίας καὶ ὑποκιστίδος ἔνεστιν αὐτῷ χρῆσθαι. καὶ ὁ χυλὸς δὲ τῶν φύλλων ἐκθλιβέντων τὰ αὐτὰ ποιεῖ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν καταντλούμενον, τὰ ἀσυμπλήρωτα πληροῖ, καὶ τὰ ἀπώρωτα πωρεῖ ὀστέα, καὶ τὰς ἐκ μήτρας ″ ῥύσεις στέλλει, καὶ τῶν νομῶν ἀποτρεπτικὸν καὶ οὐρητικόν ἐστιν. ἵστησι δὲ καὶ σειομένους ὀδόντας διακλυζόμενον. τὰ δὲ ξυλήφια χλωρὰ ἀντὶ ″ καλαμίδων παρατριβόμενα τοῖς ὀδοῦσι, σμήχει τούτους. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔλαιον στυπτικόν, ἁρμόζον πρὸς τὰ στύψεως δεόμενα.

V. hæc omittit καὶ τῆς ῥίζ.

Oribaſij interpres legiſſe videtur φλοιοῦ τῆς ῥίζης

Marcelli codex addit καὶ ψυχῆναι.

V. ἄχρι

Par. αἱμορροΐδας.

V. quidam ῥεύσεις.

V. ἐπικαλαμίδος

De Reſina lentiſcina. Cap. XC.

E lentiſco quoque reſina naſcitur, lentiſcina cognominata, & à nonnullis maſtiche dicta. Pota ſanguinis reiectioni & veteri tuſſi vtiliter adhibetur. Stomacho quoque eſt vtilis, ructúmque mouet. Additur etiam in dentifricia & faciei illitus: quippe quæ nitorem cuti conciliet. Quin & pilos oculorum fluentes glutinat & cohibet: commanducata oris halitum commendat, gingiuáſque contrahit. Præſtantiſſima porrò & copioſiſſima in inſula Chio prouenit. Præfertur pellucida, ceræ Tyrrhenicæ candore ſimilis, vel plena ″craſſior, arida, friabilis & odorata. Viridis autem minùs probatur. Adulteratur verò admiſtis thure ac reſina ſtrobilina.

″Περὶ Ῥητίνης σχινίνης. Κεφ. ϟʹ.

Γεννᾶται δὲ καὶ ῥητίνη ἐξ αὐτῆς σχινίνη καλουμένη, ὑπὸ ἐνίων δὲ μαστίχη. χρησιμεύουσα πρὸς αἵματος ἀναγωγάς, καὶ πρὸς παλαιὰν βῆχα πινομένη· ἔστι δὲ εὐστόμαχος ἐρευκτική. μίγνυται δὲ καὶ σμήγμασιν ὀδόντων. καὶ ἐπιχρίσμασι προσώπου στιλβοποιοῦσα. ἀνακολλᾷ δὲ καὶ τρίχας ἐν ὀφθαλμοῖς, ″στόματός τε εὐωδίαν ποιεῖ διαμασωμένη, καὶ οὔλων ἐστὶ σταλτική. γεννᾶται δὲ καὶ καλλίστη καὶ πλείστη ἐν Χίῳ τῇ νήσῳ. διαφέρει δὲ αὐτῆς ἡ λαμπυρίζουσα, καὶ Τυρρηνικῷ κηρῷ ὁμοία τῇ λευκότητι, ἁδρὰ καὶ ″καπυρὰ καὶ εὔθρυβης″ καὶ εὐώδης. ἡ δὲ χλωρὰ ἧττον. δολοῦται δὲ ″ λιβάνου καὶ ῥητίνης στροβιλίνης μιγνυμένων αὐτῇ.

Hoc caput v. c. præcedenti iungit.

V. ςόματός τε εὐωδίας παρασκευαστική ἐστι

Quidam πυῤῥὰ

In v. c. non legitur καὶ

V. λιβάνῳ καὶ ῥητίνῃ στροβιλίνῃ μιγνυμένῃ

Περὶ Τερμίνθου. Κεφ. ϟα'. A

ΤΕΡΜΙΝΘΟΣ γνώριμον δένδρον, ἧς τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ φλοιὸς στυπτικὰ ὄντα ἁρμόζει πρὸς ἃ καὶ ἡ σχῖνος, σκευαζόμενα ὁμοίως καὶ λαμβανόμενα. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς ἐστὶν ἐδώδιμος, κακοστόμαχος, οὐρητικός, θερμαντικός· ἔστι δὲ ἀρεστὸς πρὸς ἀφροδίσια. σὺν οἴνῳ δὲ ποθεὶς, B πρὸς φαλαγγίων δήγματα ἁρμόζει. "ἡ δὲ ἐξ αὐτῆς ῥητίνη κομίζεται μὲν ἐξ Ἀραβίας τῆς ἐν Πέτρᾳ. γίνεται δὲ καὶ ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ Συρίᾳ καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ἐν Λιβύῃ" καὶ ἐν ταῖς Κυκλάσι νήσοις· ἡ δὴ καὶ διαφέρει διαυγεστέρα οὖσα, λευκή, "ὑαλίζουσα τῷ χρώματι καὶ κυανίζουσα, C εὐώδης," τερμίνθου πνέουσα." προάγει δὲ πασῶν τῶν ῥητινῶν ἡ τερμινθίνη· καὶ μετὰ ταύτην ἡ σχινίνη, εἶτα ἡ πιτυΐνη καὶ ἡ ἐλατίνη· μεθ' ἃς ἀριθμοῦνται ἥ τε πευκίνη καὶ ἡ στροβιλίνη. ἔστι δὲ πᾶσα ῥητίνη, "μαλακτική, θερμαντική, διαχυτική, ἀνακαθαρτική· βηξὶν ἁρμόζουσα καὶ φθίσεσιν, D ἐν ἐκλείκτοις καθ' ἑαυτὴν ἢ μετὰ μέλιτος, ἀνακαθαίρουσα καὶ τὰ ἐκ θώρακος. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὴ καὶ πεπτική, κοιλίαν τε μαλάσσει, ἔν τε ἀνακολλήσει τριχῶν ἁρμόζει τῶν ἐν βλεφάροις, καὶ πρὸς λέπρας σὺν ἰῷ χαλκοῦ καὶ χαλκάνθῳ καὶ νίτρῳ, πρός τε τὰ ἰχωρορροοῦντα ὦτα σὺν μέλιτι καὶ ἐλαίῳ, E καὶ πρὸς κνησμὸν αἰδοίου. μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις, καὶ μαλάγμασι καὶ ἀκόποις. καὶ "πλευρᾶς ἀλγήμασι βοηθεῖ καθ' ἑαυτὴν ἐπιχρισθεῖσα" ἢ ἐπιτεθεῖσα.

In altero manu ſcripto codice eſt hic capitis initium.

Matthioli exemplar addit, καὶ ἐν Εὐβοίᾳ

V. ὑαλίζουσα. al. ὀαλίζουσα

Al. τερμινθίνην V. περιέχει

V. θερμαντικὴ καὶ μαλακτική

V. πλευρῶν

Vulg. exempl. καὶ

Περὶ Ῥητινῶν ἄλλων. Κεφ. ϟβ'.

Γίνεται δὲ ῥητίνη ὑγρὰ πιτυΐνη καὶ πευκίνη, κομιζόμεναι ἀπὸ Γαλλίας καὶ Τυρρηνίας. F καὶ ἀπὸ Κολοφῶνος δὲ "πάλαι πλείστη ἐκομίζετο. ἔνθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχε Κολοφωνία κληθεῖσα. καὶ ἀπὸ Γαλατίας τῆς πρὸς ταῖς Ἄλπεσιν, ἣν ἐπιχωρίως οἱ τῆσδε ἔποικοι "λάρικα ὀνομάζουσιν. ἐξόχως ποιοῦσα" πρὸς τὰς χρονίους βῆχας ἐν ἐκλείκτοις καὶ καθ' ἑαυτήν. διάφοροι δέ εἰσι τῷ χρώματι G καὶ αὐταί· ἡ μὲν γάρ τίς ἐστι λευκή, ἡ δὲ ἐλαιώδης, ἡ δὲ μέλιτι ἔοικεν, ὥσπερ ἡ λάριξ. "γίνεται δὲ καὶ κυπαρισσίνη ῥητίνη ὑγρά.

Vulg. nō habēt δὲ

Ald. λάλακα V. add. καὶ

In altero veterũ codicum hoc eſt capitis initium.

De Terebintho. Cap. XCI.

TEREBINTHVS cognita arbor eſt: cuius folia, fructus & cortex qua pollent aſtringendi vi ad eadem ad quæ etiam lentiſcus conueniunt, ſimili parata modo ſumptáque. Eius fructus eſculentus eſt, at ſtomacho noxius: vrinam verò ciet & excalfacit. Eſt & ad excitandam venerem aptiſſimus: ex vino verò potus contra phalangiorũ morſus prodeſt. Reſina eius ex Arabia Petræa conuehitur. Prouenit tamen etiam in Iudæa, Syria, Cypro, Africa & Cycladibus inſulis. Præfertur autem magis perlucida, candida, vitreo colore & in cæruleum vergente, odorata ac terebinthum olens. Reſinas porrò omnes antecedit terebinthina: proxima huic lêtiſcina: deinde pinea & abiegna. Poſt has numerantur ea quã ferunt piceæ & ſtrobilina. Vis autẽ reſinæ cuiuis molliendi, calfaciendi, diſcutiendi diſſipandíve & expurgandi. Tuſſi ac tabi conueniunt in eclegmate per ſe aut ex melle, quæque ex pectore educi oportet expurgant. Vrinam quoque mouẽt, cruda concoquunt & ventrem emolliunt: ad agglutinandos palpebrarũ pilos conferunt: itémque ad lepras cũ ærugine, ſutorio atramento ac nitro. Ad aures denique ſanie manantes cum melle & oleo, necnõ ad genitalium pruritum ſunt vtiles. Emplaſtris quoque, malagmatis & acopis admiſcentur: quin & per ſe illitæ aut impoſitæ laterum doloribus auxilio ſunt.

De Reſinis alijs. Cap. XCII.

Manat & reſina liquida tum è pinu, tum & è picea. Hæ ex Gallia & Hetruria conuehuntur. Quin & olim è Colophone aſportabatur, quæ inde Colophoniæ cognomen ſibi vendicauit. Itémque ex Gallia ſubalpina, quam incolæ nomine vernaculo laricem appellant. Ea in linctu & per ſe ad veterem tuſſim præclarè facit. Ipſæ quoque inter ſe colore differunt: ſiquidem candida quædam eſt, alia oleoſa, alia denique mellis ſimilitudinem habet, vti larigna. Prouenit & è cupreſſo reſina liquida, quę quidem

ad eadem omnia eſt efficax. Ex ſiccis autem reſinis alia eſt ſtrobilina, alia abiegna, alia quam fundit picea, alia denique pinea. Eligito omnium maximè odoratam, perlucidam, non valdè aridam neque humentem, ſed ceræ ſimilem atque friabilem. In eo genere præſtant pinea & abiegna: odoratæ enim ſunt atque thus odore imitantur. Præſtantiores ex Pityuſa inſula, quę ſecundum Hiſpaniam ſita eſt, deferuntur. Quæ verò ex picea, ſtrobilo & cupreſſo manarunt, inferiores ſunt, neque tantis atque illæ viribus pollent. Veruntamen eorundem gratia, quorum & illæ, vſurpari ſolent. Lentiſcina verò terebinthinę proportione reſpondet.

De Vrendæ reſinæ modo, eiuſdémque fuligine. Cap. XCIII.

Vritur reſina omnis liquida in vaſe quadruplę capacitatis ad liquoris infundẽdi quãtitatẽ. Congiũ enim reſinæ, duos autẽ aquæ pluuiæ congios in ahenũ immitti oportet, & ad prunas lẽto igne coqui aſſiduè mouendo, dum odor penitus aboleatur, friabilis & arida reddatur, ac digitis minimè cedat. Tandem vbi refrixit, in fictile vas aconitum, (vel deraſa) hoc eſt, minimè picatum, reconditur: fitque hoc modo candoris eximij. Attamen reſinam omnem eliquatam priùs excolari oportet, quò ſordidi quicquid eſt ſecernatur. Vruntur quoque ſine aqua ſuper carbonibus leuiter primùm: deinde vbi ſpiſſari cœperint, vehementiùs: ſicque multis ſubiectis carbonibus ad dies tres totidémque noctes citra intermiſſionẽ diſcoqui oportet, vſque dũ priùs memoratas notas ſibi aſciuerint. Mox, vti dictum eſt, reponito. Attamen ſiccas tota die decoxiſſe ſuffecerit, atque ita reponere. Vſtæ porrò magnoperè cõducunt ad odorata malagmata & acopa, necnon & ad vnguenta colorãda. E reſina quoque, perinde atque de thure dictum eſt, fuligo excipitur: quę ad honeſtãdis palpebris dicata medicamenta, ad circũroſos oculorũ angulos, humore ſuperfluo madentes palpebras, & lachrymãtes oculos proſunt. Ex hac eadẽ fit etiã atramẽtũ, quo ſcribim⁹.

A ἤ τις ποιεῖ πρὸς τὰ αὐτά. τῆς μέν τοι ξηρᾶς, ἡ μέν ἐστι στροβιλίνη καὶ ἐλατίνη, ἡ δὲ πευκίνη, ἡ δὲ πιτυΐνη. ἐκλέγου δὲ πασῶν τὴν εὐωδεστάτην καὶ διαυγῆ καὶ μὴ καπυρὰν μηδὲ κάθυγρον, κηρώδη δὲ καὶ εὔθρυπτον. διαφέρει δὲ αὐτῶν ἡ πιτυΐνη καὶ ἐλατίνη· εὐώδεις γάρ εἰσι καὶ λιβανίζουσαι. B κομίζονται δὲ διάφοροι ἐκ Πιτυούσης τῆς νήσου, ἥ τις κεῖται κατὰ τὴν Ἱσπανίαν. ἡ δὲ πευκίνη καὶ στροβιλίνη, καὶ κυπαρισσίνη, ἐνδεέστεραι εἰσί, καὶ οὐχ ὁμοίως κέχρηνται ταῖς δυνάμεσιν ὡς ἐκεῖναι. παραλαμβάνονται δὲ πρὸς ὅσα καὶ ἐκεῖναι. ἡ μέν τοι σχινίνη, ἀναλογεῖ τῇ τερμινθίνῃ.

V. ἡ μέν τις ἐστὶ στροβιλίνη, ἡ δὲ ἐλατίνη
V. add. τὸ
Hæ voces ὡς ἐκεῖναι deſunt in V. cod.

C *Περὶ Λιγνύος ῥητίνης. Κεφ. ϟγ'.

Κάεται δὲ πᾶσα ῥητίνη ὑγρὰ ἐν τετραπλασίονι ἀγγείῳ κατὰ τὸ τοῦ ἐγχεομένου ὑγροῦ πλῆθος. δεῖ γὰρ χοῦν μὲν τῆς ῥητίνης, δύο δὲ χόας ὀμβρείου ὕδατος βαλόντας εἰς ἀγγεῖον, ἕψειν ἐπ' ἀνθράκων πράως, D διηνεκῶς κινοῦντας, ἄχρις οὗ ἄνοσμος γένηται καὶ εὔθρυπτος καὶ καπυρά, καὶ ὡς τοῖς *δακτύλοις εἴκειν. λοιπὸν δεῖ ψύξαντας εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀκόνιτον, (τουτέστιν ἀπίσσωτον,) ἀποτίθεσθαι. γίνεται δὲ ἐξόχως λευκή. δεῖ μέν τοι προδιυλίζειν πᾶσαν ῥητίνην τήκοντας, ἵνα χωρισθῇ τὸ ῥυπῶδες αὐτῆς. E καίονται δὲ καὶ δίχα ὕδατος ἐπ' ἀνθράκων κούφως τὸ πρῶτον· ὅταν δὲ μέλλωσι συστρέφειν, ἀθρόως καὶ πολλοὺς ὑποθετέον τοὺς ἄνθρακας, καὶ ἑψητέον ἀδιαλείπτως ἐφ' ἡμέρας καὶ νύκτας τρεῖς, ἄχρις ἂν τὸ προειρημένον ἰδίωμα *ἀπολίπωσιν· ἀποτίθεσο δὲ ὡς εἴρηται. τὰς μέν τοι ξηρὰς ἀρκέσει δι' ὅλης ἡμέρας ἑψήσαντας ἀποτίθεσθαι. F εὔχρηστοι δὲ καὶ αἱ κεκαυμέναι, εἴς τε τὰ εὐώδη τῶν μαλαγμάτων καὶ ἄκοπα, καὶ εἰς χρωματισμοὺς μύρων. ἐκλαμβάνεται δὲ καὶ λιγνὺς ῥητίνης, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ λιβάνου. ἥ τις χρησιμεύει πρός τε καλλιβλέφαρα, καὶ G περιβεβρωμένους κανθοὺς καὶ μυδῶντα βλέφαρα, καὶ δακρύοντας ὀφθαλμούς. γίνεται δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ μέλαν ᾧ γράφομεν.

In altero Goupyli codicũ hoc caput cum ſuperiore coniunctũ eſt.
V. inſerit ὑγροῦ
V. τοῦ ἐγχεομένου ὕδατος ἐμβαλ.
Marc. χαλκεῖον. ſic & Oribaſ.
Al. πραέως
V. non habet καὶ
Al. λεπτὸν V. λοιπὸν δὲ ξύσαντας
Goupylus hæc verba non reperit in manuſcriptis codicibus.
Legitur etiam συντρέχειν, ac ita Ruellius legiſſe videtur.
V. ἀθρόους
In v.c. non habetur καὶ
V. καλλιβλέφαρα καὶ δακρύοντ. omiſſis iis quæ interiecta ſunt.

Περὶ Πίσσης ὑγρᾶς. Κεφ. ϟδ'.

ΠΙΣΣΑ ἡ μὲν ὑγρὰ, ἣν ἔνιοι κῶνον καλοῦσι, συνάγεται ἐκ τῶν λιπαρωτάτων ξύλων πεύκης καὶ πίτυος. ἔστι δὲ καλὴ ἡ στίλβουσα καὶ λεία καὶ καθαρά. ποιεῖ δὲ πρὸς θανάσιμα φάρμακα, φθισικοὺς, ἐμπυϊκοὺς, βῆχας, ἄσθματα, δυσαναγώγους τὰς ἐν θώρακι ὑγρασίας, ἐκλειχομένη κυάθου πλῆθος μετὰ μέλιτος. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν παρισθμίων καὶ σταφυλῆς φλεγμονὰς καὶ συνάγχας διαχριομένη. καὶ πρὸς τὰ πυορροοῦντα ὦτα σὺν ῥοδίνῳ, καὶ πρὸς ἑρπετῶν δήγματα σὺν ἁλσὶ λείοις καταπλασσομένη. κηρῷ δὲ ἴσῳ μιγεῖσα, λεπροὺς ὄνυχας ἀφίστησι, "φύματά τε ὑστέρας" καὶ σκληρίας δακτυλίου διαφορεῖ· σὺν κριθίνῳ δὲ ἑψηθεῖσα ἀλεύρῳ καὶ παιδὸς οὔρῳ, χοιράδας περιρρήσσει· μετὰ δὲ θείου ἢ πίτυος φλοιοῦ ἢ πιτύρων, ἕρπητας ἐπέχει καταχριομένη· μάννῃ δὲ καὶ κηρωτῇ μιγεῖσα, τὰς ὑποφορὰς προσκολλᾷ, πρός τε τὰς ἐν ποσὶ καὶ δακτυλίῳ ῥαγάδας ἁρμόζει καταχριομένη, πληροῖ τε τὰ ἕλκη, καὶ ἀποκαθαίρει σὺν μέλιτι· σὺν "σταφίδι δὲ καὶ μέλιτι, ἄνθρακας καὶ σηπεδόνας περιχαράσσει· μίγνυται δὲ καὶ σηπτικαῖς χρησίμως.

Gal. & Aetius addunt, καὶ λειχῆνας ἀποξύνει. Ideóque voces has ſuppleuerunt Serapio, Marcellus & Ruellius, impetiginéſque emẽdat. Marcellus iſta tranſpoſita exiſtimauit, legendúmq; σκληρίας τε ὑστέρας καὶ φύματα δακτυλίου. V. τε

V. σταφὶς

A De Pice liquida. Cap. XCIIII.

PIx liquida, quam nonnulli conum appellant, è pinguiſſimis piceæ piníque lignis colligitur. Probatur ſplendida, læuis ac ſincera. Facit autem ad lethalia medicaméta, phthiſicos, purulenta excreantes, tuſſes, anhelationes & humores intra pectus contẽtos ęgrè excreabiles, ſi cyathi menſura cum melle B delingatur. Peruncta valet ad tonſillarum ac vuæ inflammationes & anginas, itémque ad aures purulentas cum roſaceo, necnon & ad ſerpentium morſus cum trito ſale adhibita. Pari verò ceræ admiſta, ſcabros vngues detrahit: vuluæ tu- C bercula ſedíſque duritias diſcutit. Cum farina hordeacea vrináque pueri decocta ſtrumas circumquaque rumpit. Cum ſulphure, pineo cortice aut furfuribus illita, quę ſerpunt vlcera cohibet. Mannæ thuris ac cerato permiſta, ſinuoſa vlcera agglutinat: pedum ſedíſque rhaga- D dibus commodè illinitur: vlcera replet, & cum melle repurgat. Quin & cum vua paſſa & melle carbunculos putreſcentiáque vlcera emarginat. Septicis quoque ſeu erodentibus emplaſtris vtiliter immiſcetur.

Περὶ Πισσελαίου. Κεφ. ϟε'.

Γίνεται δὲ καὶ πισσέλαιον ἐκ τῆς πίσσης, χωριζομένου τοῦ ὑδατώδους αὐτῆς. ἐφίσταται δὲ τοῦτο καθάπερ ὀρρὸς "γάλακτι, καὶ ἐκλαμβάνεται δὲ ἐν τῇ ἑψήσει τῆς πίσσης, ὑπεραιωρουμένου ἐρίου καθαροῦ, ὅπερ ὅταν ἐκ τοῦ ἀναφερομένου ἀτμοῦ γένηται διάβροχον, ἐκθλίβεται εἰς ἀγγεῖον. καὶ τοῦτο γίνεται ἐφ' ὅσον ἂν χρόνον ἡ πίσσα ἕψηται. ποιεῖ δὲ πρὸς ὅσα καὶ ἡ ὑγρὰ πίσσα. δασύνει δὲ καὶ ἀλωπεκίας "καταπλασσόμενον μετὰ κριθίνου ἀλεύρου· θεραπεύει δὲ τοῦτο καὶ ἡ ὑγρὰ πίσσα, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν κτηνῶν ἕλκη καὶ ψώρας "ἐπιχριομένη.

In v. cod. deeſt γάλακτι

V. καταχριόμενον

V. καταχριομένη.

De picino Oleo. Cap. XCV.

E EPice fit picinum oleum, ſeparato quod in ea aquoſum eſt, quodq́; eidem veluti ſerum lacti ſupernatat. Excipitur porrò interea dum pix coquitur, expanſis ſupra eam mundis velleribus: quæ poſtquam halitu ex ea ſublato permaduerint, in vas aliquod exprimuntur. Itera- F tur illud, tantiſper dum pix ea coquitur. Ad eadem ad quæ pix liquida eſt efficax. Cum hordeacea etiãnum farina alopecijs adhibitum, capillos reſtituit. Idipſum quoque præſtat pix liquida, quæ præterea iumentorum vlcera ſcabiémque illita emendat.

Περὶ Λιγνύος τῆς ἐξ ὑγρᾶς πίσσης. Κεφ. ϟϛ'.

Γίνεται δὲ καὶ λιγνὺς "τῆς ὑγρᾶς πίσσης οὕτως· εἰς λύχνον καινὸν

V. add. ἐκ

G De Picis liquidæ Fuligine. Cap. XCVI.

Fit & è liquida pice fuligo hunc in modum. In lucernam nouam

ellychnio inſtructam picis nonnihil indito: illud accendito, ac fictili vaſe nouo in clibani ſpeciem conformato, ſupernè quidem rotundo & anguſto, infernè verò, vti clibani ſolent eſſe, perforato lucernam operito & ardere ſinito: conſumptóque priore liquore nouum infundito, donec ſat fuliginis collegeris, atque tum vtitor. Vim habet acrē & aſtrictoriam. Ea verò vtendum ad pigmenta quibus palpebræ honeſtantur, & ad circumlitiones. Itē vbi ſuperfluo humore madentibus atque adeo glabris genis pilos reſtitui oportet. Denique ad imbeciles, lacrymoſos ampliúſque exulceratos oculos eſt vtilis.

ἐλλυχνιασμένον δεῖ τι τῆς πίσσης, ἅψον καὶ πωμάσας τὸν λύχνον καινῷ ἀγγείῳ κεραμέῳ κλιβανοειδεῖ, ἄνωθεν μὲν περιφερεῖ καὶ στενῷ, κάτωθεν δὲ τρῆμα ἔχοντι καθάπερ οἱ κλίβανοι, ἔα καίεσθαι. ὅταν δὲ ἀναλωθῇ τὸ πρότερον ὑγρόν, ἄλλο ἐπίχεε, ἕως ἂν αἰθαλώσῃς λιγνὺν αὐτάρκη, καὶ χρῶ. Δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν καὶ στυπτικήν. χρηστέον δὲ αὐτῇ εἰς τὰ καλλιβλέφαρα καὶ περιχρίσματα, καὶ ὅπου μεμυδηκότα βλέφαρα τριχοφυῆσαι δεῖ. καὶ πρὸς ἀσθενέστερα καὶ δακρυορροοῦντα, ἔτι δὲ εἰς ἑλκώδη ὄμματα χρήσιμος.

V. κεραμείῳ

De Pice ſpiſſa ſiue arida. Cap. XCVII.

Pix ſicca è liquida decocta fit. A nonnullis ea palimpiſſa, quaſi pix iterum cocta nominatur. In hoc genere quędam eſt viſci modo lenteſcens, boſcas cognominata: altera ſicca. Probatur pura, pinguis, odorata & ſubrutila ac reſinoſa. Talis Lycia & Brutia, quę quidem vtranque picis ſimul & reſinæ naturam ſortiuntur. Calfactoriam vim habet, mollit, pus mouet, tubercula panóſque diſcutit, vlcera replet, ac vtiliter vulnerarijs medicamentis permiſcetur.

Περὶ ξηρᾶς Πίσσης. Κεφ. ϟζ'.

Ἡ δὲ ξηρὰ πίσσα ἑψομένης τῆς ὑγρᾶς γίνεται. καλεῖται δὲ αὐτὴ ὑπὸ ἐνίων παλίμπισσα. γίνεται δὲ αὐτῆς, ἡ μέν τις ἰξώδης, βοσκὰς καλουμένη· ἡ δὲ, ξηρά. ἔστι δὲ καλὴ ἡ καθαρά, καὶ λιπαρά, εὐώδης τε καὶ ὑπόκιρρος καὶ ῥητινώδης. τοιαύτη δέ ἐστιν ἥ τε Λυκιακὴ καὶ Βρυτία δύο φύσεων ἐχόμεναι, πίσσης ἅμα καὶ ῥητίνης. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, πυοποιόν, διαφορητικὴν φυμάτων καὶ φυγέθλων, καὶ πληρωτικὴν ἑλκῶν. μίγνυται δὲ καὶ τραυματικοῖς χρησίμως.

Orib. legit ἰξώδης.

Non habentur hæc in veteribus. vſque ad Δύναμιν. Cornarius Λιβυκὴ legendum ex eo colligit, quòd Paulo lib. 4. cap. 3. pix Africana probetur.

V. τραυματικαῖς

De Zopiſſa. Cap. XCVIII.

Zopiſſam ſunt qui nominent nauibus deraſam cū cera reſinā, quam nonnulli apochyma appellant. Ea diſſipandi vim habet, quoniā aqua marina macerata ſit. Alij pineā reſinam eo nomine vocauerunt.

Περὶ Ζωπίσσης. Κεφ. ϟη'.

Ζώπισσαν δὲ οἱ μὲν, εἶπον τὴν ἐκ τῶν πλοίων ξυομένην ῥητίνην μετὰ τοῦ κηροῦ, καλουμένην ὑπὸ ἐνίων ἀπόχυμα, οὖσαν διαχυτικὴν διὰ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ βρέχεσθαι· οἱ δὲ, τὴν πιτυΐνην ῥητίνην οὕτως ὠνόμασαν.

V. δὲ εἶπον τὴν οἱ μὲν τὴν

De Bitumine. Cap. XCIX.

BITVMEN Iudaicū cæteris præſtat. Probatur purpuræ modo ſplendens, odoris intenſi ac ponderoſum. Nigrum autem ac ſordidum damnatur: admixta ſiquidem pice adulteratur. Naſcitur in Phœnice, Sidone, Babylone & Zacyntho. Gignitur & in Agrigentino Siciliæ agro liquidum fontibus ſupernatās,

Περὶ Ἀσφάλτου. Κεφ. ϟθ'.

ΑΣΦΑΛΤΟΣ διαφέρει ἡ Ἰουδαϊκὴ τῆς λοιπῆς· ἔστι δὲ καλὴ ἡ πορφυροειδῶς στίλβουσα, εὔτονος τῇ ὀσμῇ καὶ βαρεῖα· ἡ δὲ μέλαινα καὶ ῥυπώδης, φαύλη. δολοῦται γὰρ πίσσης μιγνυμένης. γίνεται καὶ ἐν Φοινίκῃ, καὶ ἐν Σιδῶνι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ἐν Ζακύνθῳ. γίνεται δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀκραγαντίνων χώραν τῆς Σικελίας ὑγρὸν ἐπινηχόμενον ταῖς κρήναις,

V. πορφυροειδὴς

V. δὲ καὶ

ᾧ χρῶνται εἰς τοὺς λύχνους ἀντὶ ἐλαίου, καλοῦντες αὐτὸ Σικελὸν ἔλαιον, πλανώμενοι· ἔστι γὰρ ἀσφάλτου ὑγρᾶς εἶδος.

A quo ad lucernarum lumina olei vice vtuntur, quódque Siculum oleũ falsò appellant: nánque liquidi bituminis genus eſſe conſtat.

Περὶ Πιττασφάλτου. Κεφ. ρ.

Vulg. exempl. Ἐπιδαύρῳ

V. εἰς τὰς

Γεννᾶται δέ τις καὶ πιττάσφαλτος γινομένη ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνῳ, ἥτις ἐκ τῶν Κεραυνίων ὀρῶν συγκαταφέρεται τῇ τοῦ ποταμοῦ ῥύμῃ, καὶ ἐκβράσσεται κατὰ τὰς ἠϊόνας, βωλοειδῶς συμπεπηγυῖα, ὄζουσα πίσσης μεμιγμένης ἀσφάλτῳ.

De Piſſaſphalto. Cap. C.

Gignitur in Apollonia Epidamno vicina quę Piſſaſphaltos appellatur. B Ea è montibus Ceraunijs ęſtuantis fluminis impetu deuoluitur, & in littus expuitur. illic inglebas coacta miſtam bitumini picem redolet. eructatur

Περὶ Νάφθας. Κεφ. ρα'.

Καλεῖται δέ τις καὶ νάφθα, ὅπερ ἐστὶ τῆς Βαβυλωνίου ἀσφάλτου περιήθημα, τῷ χρώματι λευκόν· εὑρίσκεται δὲ καὶ μέλαν. "Δύναμιν ἔχον ἁρπακτικὴν τοῦ πυρὸς, ὥστε καὶ ἐκ διαστήματος ἁρπάζειν τοῦτο, ὅπερ πρὸς ὑποχύσεις χρησιμεύει καὶ λευκώματα. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶσα ἄσφαλτος ἀφλέγμαντον, κολλητικὴν, διαφορητικὴν, μαλακτικὴν, "ποιοῦσα πρὸς πνίγας ὑστερικὰς καὶ προπτώσεις, προστιθεμένη ἢ ὀσφραινομένη ἢ ὑποθυμιωμένη. ἐλέγχει δὲ καὶ ἐπιληπτικοὺς ὑποθυμιαθεῖσα, καθάπερ ἢ ὁ Γαγάτης λίθος. πινομένη δὲ μετ' οἴνου ἢ καστορίου ἔμμηνα κινεῖ, καὶ βηξὶ χρονίαις καὶ "ἀσθματικοῖς καὶ δυσπνοίαις βοηθεῖ, καὶ ἑρπετῶν δήγμασι, ἢ ἰσχίων πόνοις καὶ πλευρᾶς· δίδοται δὲ καὶ κοιλιακοῖς καταπότιον, καὶ θρόμβους αἵματος διαλύει σὺν ὄξει ποθεῖσα· ἐγκλύζεται ἢ ἐπὶ δυσεντερικῶν σὺν πτισάνῃ τακεῖσα, καὶ καταῤῥόοις ὑποθυμιωμένη θεραπεύει, ἢ ὀδόντων ἀλγήματα περιπλασθεῖσα πραΰνει· ἀνακολλᾷ δὲ καὶ τρίχας ἡ ξηρὰ διὰ "μηλωτίδος "θερμανθεῖσα. ἀρήγει δὲ καὶ ποδαγρικοῖς, καὶ ἀρθριτικοῖς καὶ ληθαργικοῖς σὺν ὠμῇ λύσει καὶ κηρῷ καὶ νίτρῳ καταπλασθεῖσα." ἡ δὲ πιττάσφαλτος δύναται ὅσα πίσσα καὶ ἄσφαλτος μιγέντα.

V. cod. tres hæc vſque ad Δυνάμιν alterum non agnoſcunt.

Vulg. exempl. ποιοῦσα

V. ἀσθματικοῖς

V. μηλωτρίδος. alij διὰ μέλιτος. Vulg. exempl. θερμανθεῖσα δὲ ἀρήγει τι καὶ

Hæc pertinẽt ad finem capitis de Piſſaſphalto. V. ἡ δὲ πίσσα καὶ ἄσφαλτος, γίνεται. atque ita caput clauditur.

De Naphtha. Cap. CI.

C Naphtha quoque vocatur bituminis Babylonij colamẽ colore cãdidum: inuenitur etiam nigrum.

Vim obtinet ignis rapacem, adeò vt etiam è longinquo illum concipiat. Ad ſuffuſiones oculorum & albugines eſt efficax. Porrò bitumen omne vim habet inflammationes arcendi, glutinandi, diſcutiendi atque etiã molliendi, ad vuluæ ſtrangulationes & procidẽtias efficacẽ, D ſeu appoſitum, ſeu olfactum, ſeu etiam ſuffumigatum. Quin & comitiali morbo laborantes, veluti gagates lapis, ſuffitu prodit. Cum vino & caſtorio potum menſes elicit. Tuſſi veteri, anhelationi ſpirandíque difficultati auxilio eſt: ſerpentiũ quoque morſibus, atque coxendicum E laterúmque doloribus medetur. Cœliacis etiam catapotij inſtar degluriendum exhibetur: & grumos ſanguinis ſoluit cum aceto potum. Dyſentericis itidem cũ ptiſſana liquatum infunditur, diſtillationibus ſuffitione medetur, dentium dolores circumlitũ mitigat. Cæterùm quod F ſiccum eſt, ſpecillo impoſitum calfactúmque pilos agglutinat. Cum hordeacea autem farina, cera ac nitro adhibitum podagricos, arthriticos atque lethargicos iuuat. At verò piſſaſphaltos eadem quæ pix & bitumen, ſi ambo hæc fuerint permixta, poteſt.

Περὶ Κυπαρίσσου. Κεφ. ρβ'.

V. στύφει καὶ ψύχει

ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ "στύφει, ψύχει· ἧς τὰ φύλλα ποθέντα μετὰ γλυκέος καὶ σμύρνης ὀλίγης, κύστει ῥευματιζομένῃ

G *De Cupreſſo. Cap. CII.*

CVPRESSVS aſtringit & refrigerat. Eius folia ex paſſo & myrrha pauca epota veſicæ fluxione

tentatæ ac vrinæ difficultatibus auxiliantur. Pilulæ autem contuſæ & ex vino bibitæ ad ſanguinis reiectionem, dyſenteriã, alui fluxioné, orthopnœam atque tuſſim conueniunt. Quin & earum decoctum idem præſtat. Cum fico tuſæ duritias etiam emolliunt, nariúmque polypis medentur. Ex aceto etiamnum decoctæ & cũ lupinis tritæ ſcabros vngues detrahunt: ramices quoque inteſtinorum adhibitæ reprimunt. (remonent) Folia iiſdem pollent viribus. Sed & pilulæ cum arboris coma ſuffitæ culices fugare exiſtimantur. Folia verò trita & impoſita vulnera glutinant, ſanguinémque ſupprimunt: cum aceto etiam trita capillos tingunt. Porrò tum per ſe, tum etiam cum polenta illinuntur ad eryſipelata, herpetas, carbunculos & oculorum inflammationes. Cerato verò miſta & admota ventriculum roborant.

De Iunipero. Cap. CIII.

IVNIPERVS quędam maior eſt, minor altera. Vtraque acris eſt, extenuat, vrinas ciet, excalfacit, accenſáque ſerpentes fugat. Vnius fructus nucis Ponticę magnitudine reperitur: alterius verò fabã æquat, at rotundus eſt, odoratus, dulcis in mandendo ac ſubamarus, arkeuthis, id eſt, iuniperi bacca dictus. Moderatè calfacit & aſtringit, ſtomacho vtilis. Potus ad pectoris vitia, tuſſes, inflationes, tormina virulentarúmq; beſtiarum venena cõfert. Vrinas quoque ciet: vnde & conuulſis, & ruptis, & vuluæ ſtrangulatui ſubuenit.

De Sabina. Cap. CIIII.

SABINAM nonnulli barathrum appellant: cuius duo ſunt genera. Vnum folijs quidem eſt cupreſſo ſimile, at ſpinoſius, graueolens, acre ac feruentis naturę. Curta eſt arbor, ac ſeſe magis in latitudinem fundit: folijs quidam ad ſuffitus vtũtur. Alterum genus eſt folio tamarici ſimile. Vtriuſque folia nomas compeſcunt, & phlegmonas adhibita mitigant: nigritias

A καὶ "δυσουρίαις βοηθεῖ. τὰ δὲ σφαιρία" κοπέντα καὶ σὺν οἴνῳ πινόμενα, ἁρμόζει πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν καὶ "δυσεντερίαν, καὶ κοιλίας ῥευματισμὸν, ὀρθόπνοιαν, βῆχα· καὶ τὸ "ἀφέψημα αὐτῶν τὸ αὐτὸ ποιεῖ." μαλάττει δὲ καὶ σκληρίας κοπέντα μετὰ σύκου, καὶ πολύποδας τοὺς ἐν μυκτῆρσιν ἰᾶται. B ἐκβάλλει δὲ καὶ λεπριῶντας ὄνυχας, σὺν ὄξει καθεψηθέντα καὶ λειανθέντα μετὰ θέρμων· στέλλει δὲ καὶ ἐντεροκήλας καταπλασθέντα. καὶ τὰ φύλλα δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ. δοκεῖ δὲ καὶ κώνωπας διώκειν τὰ σφαιρία μετὰ τῆς κόμης θυμιαθέντα. τὰ δὲ φύλλα λεῖα καταπλαττόμενα, τραύματα κολλᾷ· ἔστι δὲ καὶ ἴσχαιμα. σὺν ὄξει δὲ C λειωθέντα, τρίχας βάπτει. καταπλάσσεται "δὲ καθ' αὑτὰ καὶ σὺν ἀλφίτῳ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας, "ἄνθρακας, καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονάς. κηρωτῇ δὲ μιγέντα, στόμαχον κρατύνει ἐπιτιθέμενα.

V. δυσουρία

V. add. καὶ φύλλα

V. δυσεντερίας καὶ κοιλίας ῥευματικὰς

V. ἀφέψημα δὲ αὐτῶν

V. horum nihil haber vſque ad δοκεῖ δὲ

V. δὲ καὶ σὺν ἀλφίτῳ καθ' αὑτὰ καὶ πρὸς ἕρπητας

Quidã ἀκρίδας.

Περὶ Ἀρκεύθου. Κεφ. ργ΄.

D "ΑΡΚΕΥΘΟΣ ἡ μέν τις ἐστὶ μεγάλη, ἡ δὲ μικρά·" δριμεῖαι δὲ ἀμφότεραι, "διουρητικαὶ καὶ θερμαντικαί, θυμιώμεναί τε θηρία διώκουσιν." τοῦ μέν τοι καρποῦ ὁ μέν τις κατὰ καρύου ποντικοῦ μέγεθος εὑρίσκεται, ὁ δὲ κυάμῳ ἴσος, στρογγύλος" τε καὶ εὐώδης καὶ γλυκὺς ἐν τῷ διαμασᾶσθαι, καὶ ὑπόπικρος, ἀρκευθὶς καλούμενος, E θερμαντικὸς μετρίως καὶ στυπτικὸς, εὐστόμαχος· ποιῶν πρὸς τὰ ἐν θώρακι, καὶ βῆχας καὶ πνευματώσεις καὶ στρόφους καὶ θηρία πινόμενος. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸς, ὅθεν καὶ σπάσμασι καὶ ῥήγμασι καὶ ὑστερικαῖς "πνιγομέναις ἁρμόζει.

Par. περὶ ἀρκευθίδος

Vulg. tex. ἔστιν ἀρκευθὶς ἡ μὲν μικρὰ ἡ δὲ μεγάλη.

Ald. addit τῶν μὲν οὖν μικραί, ἀρκευθίδα, οἱ δὲ μυκησθέον, οἱ δὲ ἀκαταΐδα καλοῦσι

V. Ἀμφότεραι δὲ θερμαίνουσι καὶ λεπτύνουσι, εἰσὶ δὲ καὶ οὐρητικαί

Vulg. exempl. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῶν ὁ μέν τις καρύου μέγεθος εὑρίσκεται. ὁ δὲ καρύου ποντικοῦ ἴσος.

Fortè δὲ

Quidam πινόμενος, ſed perperã.

Περὶ Βράθυος. Κεφ. ρδ΄.

F ΒΡΑΘΥΣ, ἔνιοι βάραθρον καλοῦσι· ἔστι δὲ τούτου εἴδη δύο. τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστὶ τοῖς φύλλοις ὅμοιον "κυπαρίσσῳ, ἀκανθωδέστερον δὲ καὶ βαρύοσμον, δριμὺ, πυρωτικόν" κολοβὸν δὲ τὸ δένδρον καὶ εἰς πλάτος μᾶλλον χεόμενον. χρῶνται δὲ "τινες τοῖς φύλλοις ἀντὶ θυμιαμάτος. G Τὸ δὲ ἕτερον μυρίκῃ τοῖς φύλλοις ὅμοιον. ἀμφοτέρων δὲ τὰ φύλλα ἵστησι νομὰς, καὶ "φλεγμονὰς καταπλαττόμενα πραΰνει, ἀποκαθαίρει

In v. cod. vox αὐτοῦ non habetur

Dodonæus μυρίκῃ legendum ſuſpicatur.

V. ἰσχεόν

V. τούτου

Al. μύστε,

τε μελανίας σὺν μέλιτι καταπλασσόμενα, καὶ τὰς ῥυπαρίας· καὶ ἄνθρακας περιῤῥήσσει, σὺν οἴνῳ ποθέντα, καὶ αἷμα δι' οὔρων ἄγει, ἔμβρυα τε ἐκτινάσσει. προστεθέντα δὲ καὶ ὑποθυμιαθέντα, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς θερμαντικοῖς χρίσμασιν, ἰδίως δὲ τῷ γλευκίνῳ.

V. add. δὲ
Par. περιῤῥήσσει
V. Quidam caret
V. ποθέντα δὲ καὶ αἷμα ἄγει καὶ ἔμβρυα ἐκτινάσσει

A & ſordes cum melle inducta repurgant, carbunculóſque circumquaque rumpunt. Cum vino autem pota, ſanguinem per vrinas educunt & partus expellunt: idipſum tum appoſitu, tum etiam ſuffitu præſtāt. Calfactorijs etiam vnguentis, ac priuatim gleucino immiſcentur.

B

Περὶ Κέδρου. Κεφ. ρε'.

Κέδρος δένδρον ἐστὶ μέγα, ἐξ οὗ ἡ λεγομένη κεδρία συνάγεται. καρπὸν δὲ ἔχει ὡς τῆς κυπαρίσσου, μακρότερον μὲν τῷ πολύ. λέγεται δὲ καὶ ἄλλη κέδρος μικρά, ἀκανθώδης, ὥσπερ ἄρκευθος, καρπὸν φέρουσα μέγεθος μύρτου, περιφερῆ. Τῆς δὲ κεδρίας ἀρίστη ἡ παχεῖα καὶ διαυγής, βαρεῖα τῇ ὀσμῇ. ἀποχεομένη δὲ κατὰ σταλαγμοὺς ἐπιδεχομένους καὶ μὴ διαχεομένη. Δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικὴν μὲν τῶν ἐμψύχων, φυλακτικὴν δὲ τῶν νεκρῶν σωμάτων. ὅθεν καὶ νεκροῦ ζωὴν τινὲς αὐτὴν ἐκάλεσαν. τὰ ἱμάτια δὲ καὶ δέρματα φθείρει διὰ τὸ θερμαίνειν ἐπιτεταμένως καὶ ξηραίνειν. εὔθετεῖ δὲ εἴς τε ὀφθαλμικὰ ὀξυδορκὴς οὖσα ἐγχεομένη, καὶ λευκώματα καὶ οὐλὰς σμήχει. σὺν ὄξει δὲ διακλυζομένη, σκώληκας τοὺς ἐν ὠσὶ κτείνει, ἤχους τε καὶ συριγμοὺς παύει σὺν ὑσσώπου ἀφεψήματι ἐγχεομένη. εἴς τε ἐμβρώματα ὀδόντων ἐνσταλαχθεῖσα, θραύει μὲν τὸν ὀδόντα, παύει δὲ τὴν ἀλγηδόνα. σὺν ὄξει δὲ διακλυζομένη τὸ αὐτὸ ποιεῖ. περιχρισθεῖσα δὲ αἰδοίῳ πρὸ τῆς συνουσίας, ἀτόκιόν ἐστι, συναγχικοῖς τε περιχριστός ἐστι, καὶ παρισθμίων φλεγμοναῖς βοηθεῖ. φθεῖράς τε καὶ κόνιδας φθείρει περιχρισθεῖσα. κεράστου δὲ δήγμασι σὺν ἁλσὶ καταπλασσομένη, ἀρήγει. πρός τε λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν, σὺν γλυκεῖ λαμβανομένη βοηθεῖ, ὠφελεῖ καὶ ἐλεφαντιῶντας. ἐκλειχομένη ἢ περιχριομένη καθαίρει καὶ τὰ ἐν πνεύμονι ἕλκη, καὶ ἰᾶται ὅσον κύαθος ῥοφουμένη, σκώληκάς τε καὶ ἀσκαρίδας ἐγκλυζομένη φθείρει, καὶ ἔμβρυα κατασπᾷ. γίνεται δὲ καὶ ἔλαιον ἐξ αὐτῆς, χωριζόμενον ἀπὸ τῆς κεδρίας δι' ἐρίων ὑπεραιωρουμένων ἐν τῇ ἑψήσει ὡς ἐπὶ τῆς πίσσης, ποιοῦν πρὸς ὅσα

Hæc quæ deſiderabantur in vulg. exempl. adieci ex Catacus. exēp.
Guillād. θαμνώδης ex Gal.
V. τὸ
V. βρώματα
V. ἐνσταγεῖσα
V. καὶ σὺν ὄξει δὲ
V. περιχριστὸν ἐστι
Deeſt in cod. Par.

De Cedro. Cap. CV.

Cedrvs arbor magna eſt, ex qua cedria dicta colligitur. Fructum profert vti cupreſſus, at multò grandiorem. Dicitur & altera cedrus, eáque parua, ſpinoſa, iuniperi modo, fructum ferens myrti baccarum magnitudine, rotundum. C Cedria verò laudatiſſima eſt, craſſa, perlucida, grauis odoris: quæ dum effunditur in guttas coit, minimé que diffunditur. Vim ea obtinet viuentium quidem corporum corruptricem, defunctorum verò conſeruatricem: qua ex cauſa quidam mortui vitam appellauerunt. D Veſtes quoque & pelles corrumpit, eò quòd vehementiùs calfaciat & ſiccet. Ocularijs porrò medicamentis accommodatur: quippe quæ inuncta oculis claritatem conciliet, eorundémque albugines ac cicatrices detergeat. Cū aceto inſtillata vermes aurium necat, & cum hyſſopi decocto infuſa ſonitus ſibilóſque E ſedat. Eroſorum dentium cauis indita, eos quidem frangit, at dolores leuat: idem quoque facit, ſi ex aceto colluatur. Genitali ante coitum circumlita, * ſterilitatē facit. Anginoſi quoque ea per vnguntur: quin & tonſillarum inflammationibus auxilio eſt. Pediculos ac lendes illitu enecat: ceraſtæ morſibus cum ſale F adhibita ſubuenit. Cōtra hauſta leporis marini venena in paſſo ſumpta auxiliatur. Iuuat & elephanticos. Linctu aut perunctione pulmonis vlcera purgat: & ſi cyathi menſura ſorbeatur, perſanat. Tum vermes alios, tum & aſcaridas infuſa necat, & partus extrahit. Fit G & ex ea oleum quod à cedria ſeparatur, velleribus interea dum coquitur ſupra eam expanſis, vt de pice dictum eſt: ad eadē omnia, ad

* conceptionem impedit, vel aſocij vim habet.

quæ cedria vtile. Priuatim tamen oleum viriliter perúctum ſcabiem quadrupedum, canum boúmque, perſanat: iis inhærentes ricinos admotum enecat, & vlcera ex tonſura oborta ad cicatricem perducit. Fuligo ipſius quo modo è pice colligéda, iiſdem quibus illa viribus prædita. Cedrides porrò cedri fructus appellantur. Calfactoriam vim habēt & ſtomacho aduerſantur: tuſſi verò, conuulſis, ruptis & ſtranguriæ auxiliantur. Ex trito pipere poti menſtrua ciunt, & contra hauſtum leporem marinum in vino ſumuntur. Fugantur & ſerpentes, iis perunƈto corpore ex cerui adipe aut medulla: denique in antidota quoque adduntur.

De Lauro. Cap. CVI.

LAVRVS quædam eſt tenui folio, altera latiore. Vtraque excalfactoriam emollientémque naturam habet. Itaque decoctum ex his inſeſſu vuluæ ac veſicæ vitiis conuenit. Virentia folia aliquantulum aſtringunt: trita & illita veſparum apúmque ictibus opitulantur. Eadem adhibita cum polenta & pane ad inflammationem quamlibet leniendam valent. Pota verò ſtomachum grauant & vomitiones mouent. Porrò lauri baccæ magis quàm folia calfaciunt. Proinde in elegmate tritæ cum melle aut paſſo proſunt tabi, orthopnœæ ac thoracis rheumatiſmis. Contra ſcorpionum ictus ex vino bibuntur, & vitiligines emaculant. Expreſſus ex ijs ſuccus aurium doloribus auditúſque grauitati auxiliatur, cum vino vetere & roſaceo inſtillatus. Inſeritur & acopis & vnguentis tum calfaciendi, tum etiam diſcutiendi vi præditis. Cæterùm cortex radicis calculos rumpit, partus necat & hepaticis prodeſt, tribus obolis in vino odorato potus.

A καὶ ἡ κεδρία· θεραπεύει δὲ τὸ ἔλαιον ἰδίως καὶ τὰς ἐπὶ τῶν τετραπόδων ψώρας καὶ κυνῶν καὶ βοῶν ἀνδρικῶς καταχριόμενον, καὶ τοὺς ἐπ᾽ αὐτῶν κρότωνας φθείρει· προσαγόμενον * καὶ τὰς ἐπὶ τῇ κουρᾷ "γινομένας ἑλκώσεις "αὐτῶν ἐπουλοῖ". τὴν "δὲ λιγνὺν συνα-
B κτέον αὐτῆς, ὥσπερ τὴν τῆς πίσσης, δύναμιν ἔχουσαν τὴν αὐτὴν ἐκείνῃ." κεδρίδες δὲ καλοῦνται "οἱ ἐξ αὐτῆς καρποί. Δύναμιν δὲ ἔχουσι θερμαντικήν, κακοστόμαχον. βοηθοῦσι δὲ βηξί, σπάσμασι, ῥήγμασι, στραγγουρίαις· καὶ ἔμμηνα ἄγουσι μετὰ πεπέρεως λείου
C πινόμεναι, καὶ πρὸς λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν σὺν οἴνῳ λαμβάνονται. διώκουσι καὶ θηρία χριομένου τοῦ σώματος σὺν ἐλαφείῳ στέατι. ἢ μυελῷ * μίγνυνται δὲ καὶ ἀντιδότοις.

V. δὲ καὶ ἰδίως τὸ ἔλαιον καὶ τάς.
Deeſt in vulg. exemp.
V. οὐρᾷ.
In vet. cod. deeſt vox αὐτῶν
V. ὑπουλοῖ
V. hæc in fine locat
Legitur & κέδροι
Dal. τῆς ὀξυκέδρου

Περὶ Δάφνης. Κεφ. ρϛʹ.

D ΔΑΦΝΗ, ἡ μέν τις ἐστὶ "λεπτόφυλλος, ἡ δέ, πλατυτέρα." θερμαντικαὶ δὲ ἀμφότεραι καὶ μαλακτικαί· ὅθεν τὸ ἀφέψημα αὐτῶν εἰς ἐγκαθίσματα "τὰ περὶ μήτραν καὶ κύστιν ἁρμόζει τὰ δὲ χλωρὰ τῶν "φύλλων ἠρέμα ὑποστύφει· ὠφελεῖ δὲ λεῖα καταπλα-
E σθέντα σφηκῶν καὶ μελιττῶν πληγάς.

Δύναται δὲ καὶ πᾶσαν φλεγμονὴν πραΰνειν σὺν ἀλφίτῳ καὶ ἄρτῳ καταπλασθέντα. ποθέντα δὲ * "πραΰνει στόμαχον, καὶ ἐμέτους κινεῖ. αἱ δὲ "δαφνίδες θερμαντικώτεραι τῶν φύλλων εἰσί· ποιοῦσιν "οὖν ἐκλειχόμεναι λεῖαι σὺν
F μέλιτι ἢ γλυκεῖ, πρὸς φθίσιν καὶ ὀρθόπνοιαν καὶ τοὺς περὶ θώρακα ῥευματισμούς. πίνονται δὲ σὺν οἴνῳ πρὸς σκορπιοπλήκτους, καὶ ἀλφοὺς δὲ σμήχουσι. τὸ δὲ πίεσμα αὐτῶν, ὠταλγίαις "καὶ δυσηκοΐαις βοηθεῖ, σὺν οἴνῳ παλαιῷ καὶ ῥοδίνῳ "ἐγχεόμενον. μίγνυται καὶ ἀκό-
G ποις καὶ συγχρίσμασι θερμαντικοῖς καὶ "διαφορητικοῖς. ὁ δὲ φλοιὸς τῆς ῥίζης αὐτῶν, λίθους θρύπτει καὶ ἔμβρυα κτείνει καὶ ἡπατικοῖς ὠφελεῖ, τριωβόλου πλῆθος σὺν οἴνῳ "εὐώδει πινόμενος.

V. quidam λεπτόφυλλος
V. ὡς αὐτῆς φύλλα
V. τοῖς περὶ κύστιν καὶ μήτραν ἁρμόζει διαθέσεσιν. οἱ δὲ καὶ ὑποβλάστην καλοῦσιν.
Quidam malè ξύλων.
Cornarius, βαρύνει
Al. αἱ δὲ ῥίζαι
V. ποιοῦσι δὲ καὶ
Codex antiquus addit καὶ ἤχοις
V. add. ἐλαίῳ
Ald. διαφορητικῆς δυνάμεως: & ſuppletur quoque hæc vox in veteri codice.
In v. c. vox hæc deeſt.

Περὶ Πλατάνου. Κεφ. ρζ΄.

ΠΛΑΤΑΝΟΥ τὰ τρυφερὰ τῶν φύλλων ἑψηθέντα ἐν οἴνῳ καὶ καταπλασθέντα, στέλλει ῥεύματα ὀφθαλμῶν· κουφίζει δὲ καὶ τὰ οἰδήματα καὶ φλεγμονάς. ὁ δὲ φλοιὸς ἑψηθεὶς ἐν ὄξει, ὀδονταλγίας ἐστὶ διάκλυσμα. τὰ δὲ σφαιρία χλωρὰ σὺν οἴνῳ ποθέντα, ἑρπετοδήκτοις βοηθεῖ· ἀναληφθέντα δὲ στέατι, πυρίκαυστα θεραπεύει. ὁ δὲ χνοῦς τῶν φύλλων καὶ τῶν σφαιρίων ἀκοὴν καὶ ὄψιν ἐμπεσὼν λυμαίνεται.

P.l. πλατανίου τρυφερὰ τὰ φύλλα. Idem σὺν οἴνῳ

V. παρεμπεσὼν

De Platano. Cap. CVII.

TENERRIMA platani folia in vino decocta, mox illita, oculorum fluxiones ſiſtunt, ac tum œdemata tum phlegmonas leuant. Cortex in aceto coctus ad dentium dolores colluitur. Pilulæ verò virides in vino potæ ſerpentium morſibus auxiliantur: exceptæ autem adipe, igni ambuſta ſanant. Cæterùm foliorum pilulárumque lanugo (in aures & oculos) illapſa auditum viſúmque labefactat.

Περὶ Μελίας. Κεφ. ρη΄.

ΜΕΛΙΑ δένδρον ἐστὶ γνώριμον, οὗ τῶν φύλλων ὁ χυλὸς, καὶ αὐτὰ σὺν οἴνῳ πινόμενα καὶ καταπλασσόμενα, ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ. ὁ δὲ φλοιὸς καεὶς καὶ καταχρισθεὶς μεθ᾽ ὕδατος, λέπρας ἀφίστησι. τὰ δὲ τορνεύματα τοῦ ξύλου ποθέντα, φασὶν ἀναιρετικὰ εἶναι.

V. tantùm, σὺν οἴνῳ καταπλαστό. Quidam addunt, ὡς καὶ φλοιὸς τοῖς σπληνικοῖς. Al. ὁ δὲ αὐτὸς

De Fraxino. Cap. CVIII.

FRAXINVS arbor nota eſt: cuius foliorum ſuccus & ea ipſa tū in vino pota, tum etiam impoſita viperarum morſibus opitulantur. Cortex vſtus & ex aqua illitus lepras remouet. Ligni ramenta pota lethalia perhibentur.

Περὶ Λεύκης. Κεφ. ρθ΄.

ΛΕΥΚΗΣ τοῦ δένδρου ὁ φλοιὸς ποθεὶς ὅσον οὐγγίας μιᾶς πλῆθος, ἰσχιάδας ὠφελεῖ καὶ στραγγουρίας. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἀτόκιος εἶναι, ποθεὶς μετὰ ἡμιόνου νεφροῦ. καὶ τὰ φύλλα δὲ πινόμενα μετὰ κάθαρσιν σὺν οἴνῳ, τὸ αὐτὸ δρᾶν λέγεται. ὠφελεῖ καὶ ὠταλγίας ὁ χυλὸς τῶν φύλλων χλιαρὸς ἐνσταζόμενος. τὰ δὲ κατὰ τὴν ἐκβλάστησιν τῶν φύλλων σφαιρία λεῖα μετὰ μέλιτος ἐγχριόμενα, ἀμβλυωπίας θεραπεύει. ἔνιοι δὲ ἱστοροῦσι τὸν φλοιὸν τῆς λεύκης καὶ τῆς αἰγείρου τμηθέντα εἰς λεπτὰ μεγέθη, καὶ σπαρέντα πρασιαῖς κεκοπρισμέναις, ἐν παντὶ καιρῷ μύκητας ἐδωδίμους φύειν.

Al. αἰγίλωπας

De Populo alba. Cap. CIX.

POPVLI albæ cortex vnciæ vnius pondere potus iſchiadicis & ſtranguriæ prodeſt. Traditur & conceptum prohibere, ſi cum mulino rene bibatur. Sed & folia poſt purgationes cum vino pota idem præſtare dicuntur. Tepidus quoque foliorum ſuccus aurium doloribus vtiliter inſtillatur. Pilulæ verò quæ primo foliorum germinátu erumpunt, tritæ & cum melle illitæ oculorum hebetudini medentur. Nec deſunt qui memoriæ prodiderint, tum albæ tum etiam nigræ populi corticem in tenuia fruſta conciſum ac ſtercoratis areolis ſparſum & quaſi ſatum quauis anni tempeſtate fungos edules proferre.

adimere

Περὶ Μάκερος. Κεφ. ρι΄.

ΜΑΚΕΡ φλοιός ἐστι κομιζόμενος ἐκ τῆς Βαρβάρου, ὑπόξανθος, παχὺς, στύφων ἱκανῶς κατὰ τὴν γεῦσιν· πίνεται δὲ πρὸς αἵματος πτύσιν καὶ δυσεντερίας καὶ κοιλίας ῥευματισμόν.

De Macere. Cap. CX.

MACER cortex eſt è Barbaria aduehi ſolitus, ſubflauus, craſſus & guſtu per quàm aſtringens. Bibitur is ad cruentas excreationes, dyſenterias & alui fluxiones.

De Vlmo. Cap. CXI.

VLMI & folia & rami & ipſe cortex aſtringendi vim habent. Folia trita ex aceto ad lepram efficaciter illinuntur, & vulnera glutinant: multò verò magis cortex, ſi faſciæ loco circumuoluatur: eſt enim lori in modum flexilis. Craſſior autem cortex in vino aut aqua frigida vnciæ pondere potus, pituitam educit. Quin & decoctum foliorum aut corticis radicúmve oſſibus fractis ſi fotus gratia perfundatur, ea celeriùs obducto callo ſolidat. Humor autem qui in folliculis prima germinis eruptione reperitur, faciei illitus cuti nitorem inducit. Ille idem dum exiccatur, in animalcula culicibus ſimilia reſoluitur. Cæterùm recentia folia ad opſonia olerum more vſurpantur.

De Lignorum carie. Cap. CXII.

QVÆ verò caries ex veteribus lignis & caudicibus veluti farina colligitur, impoſita vlceribus ea repurgat & ad cicatricem perducit. Eadem ſerpentia cohibet cum pari aniſo & vino ſubacta, itidémque trita, linteis indita & inſperſa.

De Populo nigra. Cap. CXIII.

POPVLI nigræ folia ex aceto impoſita podagricis doloribus auxiliantur: quæ verò ex ea manat reſina, malagmatis ammiſcetur. Semen ex aceto potum comitialibus vtile. Fertur populorum lachryma quæ ſecundùm Padum amnem deſtillat concreſcere, fieríque ſuccinum, quod electrum vulgo Græcorum, nonnullis chryſophorum appellatur. Id attritu iucundum odorem ſpirat, & colore aurum æmulatur. Tritum potúmque ſtomachi aluíque fluxiones ſiſtit. (vel, coire in)

De Harundine. Cap. CXIIII.

IN harundinum genere quædam naſtos, id eſt, plena ſolidáve appellatur: ex qua ſagittæ factitari ſolent: altera fœmina, ex qua tibijs li-

A Περὶ Πτελέας. Κεφ. ρια΄. (V. πτελαίας & ſic deinceps. De vlmo lignorúmque marcore duo capita in vetuſtis deſiderantur: in margine tantùm epigraphe Κρατευᾶ ῥιζοτόμου.)

ΠΤΕΛΕΑΣ τὰ φύλλα καὶ οἱ ἀκρέμονες καὶ ὁ φλοιὸς συπτικά. ποιεῖ δὲ τὰ φύλλα πρὸς λέπραν λεῖα σὺν ὄξει ἐπιπλαττόμενα, καὶ τραύματα κολλᾷ, μᾶλλον δὲ ὁ φλοιὸς ἀντὶ ἐπιδέσμου περιειλούμενος· ἔστι γὰρ ἱμαντώδης. ὁ δὲ

B παχύτερος φλοιὸς σὺν οἴνῳ ἢ ὕδατι "ψυχρῷ ποθεὶς ὅσον οὐγγίας α΄. πλῆθος, ἄγει φλέγμα." καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῶν φύλλων ἢ τοῦ * φλοιοῦ τῶν ῥιζῶν καταντλούμενον, κάταγμα πωρεῖ τάχιον. τὸ δὲ ἐν ταῖς "φύσαις κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν εὑρισκόμενον ὑγρὸν," στίλβει πρόσωπον ἐπιχριόμενον. ξηραινόμενον

C δὲ τὸ ὑγρὸν τοῦτο, ἀναλύεται εἰς θηρία κωνωποειδῆ." λαχανεύεται δὲ τὰ πρόσφατα τῶν φύλλων ἑψόμενα εἰς προσοψήματα.

(Deeſt in vulg. exempl. quāquā à Plinio & Serapione omiſſum non eſt. V. καὶ delet. & legit τὸ δὲ ἀφέ. V. φύσκαις. Fortè στίλβει. V. καὶ λαχανεύεται δὲ. Quidam ſupplet, ἐν Ἰταλίᾳ.)

Περὶ Σαπρότητος ξύλων. Κεφ. ριβ΄.

Η δὲ ἀπὸ τῶν παλαιῶν ξύλων καὶ

D πρέμνων σαπρεία συνισταμένη, ὥσπερ ἄλευρον καταπλασσομένη, ἀνακαθαίρει καὶ ἀπουλοῖ ἕλκη· τὰ δὲ ἑρπυστικὰ ἐπέχει, σὺν ἴσῳ ἀνίσῳ φυραθεῖσα "καὶ οἴνῳ, ἐν ὀθόναις τε καθεῖσα καὶ λεῖα * καταπλασσομένη.

(V. σὺν. V. καθεῖσα)

Περὶ Αἰγείρου. Κεφ. ριγ. (In antiquis codicibus caput hoc capiti περὶ λεύκης aſcriptum eſt. Vulg. αἰγείρου. τούτου τὰ)

E "ΑΙΓΕΙΡΟΥ τὰ φύλλα μετ' ὄξους καταπλαττόμενα, ποδαγρικὰς ὀδύνας ὠφελεῖ. ἡ δὲ ἐξ αὐτῆς ῥητίνη μίγνυται μαλάγμασιν. ὁ δὲ καρπὸς μετ' ὄξους πινόμενος, ἐπιληπτικοῖς" ὠφελεῖ. ἱστορεῖται δὲ ὅτι τὸ ἐξ "αὐτῶν δάκρυον κατὰ

F τὸν "Ηριδανὸν ποταμὸν" καταχεόμενον πήγνυται, καὶ γίνεται τὸ καλούμενον ἤλεκτρον, ὑπὸ ἐνίων δὲ χρυσοφόρον· εὐῶδες ἐν τῇ παρατρίψει καὶ χρυσοειδὲς τῷ χρώματι, ὅπερ πινόμενον λεῖον, στομάχου καὶ κοιλίας ῥεῦμα ἵστησι.

(V. ὠφελῶν ἱστορεῖται. λέγεται δ' ὅτι Marc. αὐτῆς. V. ἀποχεόμενον)

Περὶ Καλάμου. Κεφ. ριδ΄. (V. καλάμων)

G ΚΑΛΑΜΩΝ ὁ μέν τις καλεῖται ναστὸς, ἐξ οὗ τὰ βέλη γίνεται. ὁ δέ τις θῆλυς, ἐξ οὗ αἱ γλῶτται τοῖς

αὐλοῖς κατασκευάζονται. ἄλλος δὲ συριγγίας, ″ πολύσαρκος, πυκνογόνατος, εἰς βιβλιογραφίαν ἐπιτήδειος. ὁ δέ τις παχὺς καὶ κοῖλος, παρὰ ποταμοῖς φυόμενος, ὃς καὶ δόναξ καλεῖται, ὑπό τινων δὲ Κύπριος. καὶ ἕτερος φραγμίτης, ″ λεπτὸς ὑπόλευκος, πᾶσι γνώριμος· οὗ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα ″ λεία, καὶ καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ σὺν βολβοῖς, ἐπισπᾶται σκόλοπας καὶ ἀκίδας. σὺν ὄξει δὲ στρέμματα καὶ ὀσφύος ἀλγήματα παρηγορεῖ. τὰ δὲ φύλλα χλωρὰ κοπέντα καὶ ἐπιτεθέντα, ἐρυσιπέλατά τε καὶ τὰς ἄλλας φλεγμονὰς ἰᾶται. ὁ δὲ φλοιὸς ἀλωπεκίας θεραπεύει καεὶς καὶ μετ᾽ ὄξους καταπλασθείς. ἡ δὲ ἀνθήλη τῶν καλάμων ἐμπεσοῦσα ″ εἰς τὰς ἀκοάς, κώφωσιν ἐργάζεται. Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Κύπριος λεγόμενος κάλαμος ποιεῖν.

V. παχύσαρκος

V. ὑπόλευκος. al. λευκός. al ὑπόλευκος καὶ λευκός

Pal. λεῖα καθ᾽ αὑτὴν καὶ σὺν

V. τοῖς ἀκοαῖς

Περὶ Παπύρου. Κεφ. ριε΄.

Πάπυρος γνώριμός ἐστι πᾶσιν, ἀφ᾽ ἧς ὁ χάρτης κατασκευάζεται· εὐχρηστεῖ δὲ ″ πρὸς τὴν ἐν ἰατρικῇ χρῆσιν, πρὸς ἀναστόμωσιν συρίγγων ″ ἐκθλασθεῖσα ″ διάβροχος, περιειλουμένου ″ λίνου ἄχρι ξηρασίας. ″ στενουμένη γὰρ καὶ καθιεμένη ἐμπίπλαται ὑγρασίας, καὶ ἐξοιδοῦσα διανοίγει τὰς σύριγγας. ἔχει δέ τι ἡ ῥίζα αὐτῆς καὶ ″ τρόφιμον· διαμασώμενοι γοῦν αὐτὴν οἱ ἐν Αἰγύπτῳ, ἀποχυλίζουσιν ἐκπτύοντες τὸ διαμάσημα. χρῶνται δὲ καὶ ἀντὶ ξύλων αὐταῖς. ἡ δὲ κεκαυμένη πάπυρος ἄχρι τεφρώσεως δύναται νομὰς ἐπέχειν τὰς ἐν στόματι καὶ πάντῃ μέρει· βέλτιον δὲ ὁ χάρτης καεὶς δρᾷ ″ τὸ τοιοῦτον.

V. εἰς al. εἰς τὴν ἰατρικὴν χ.

Marcellus & Cornarius legũt σκελετευθεῖσα

Al. διάβροχος

V. ὠαλίνου

V. στενουμένη

Al. γλυκὺ τρόφιμον

V. addit, διὰ τὸ

Περὶ Μυρίκης. ″ Κεφ. ρις΄.

V. codex addit ἢ καὶ τεφρωμένου

Μυρίκη δένδρον ἐστὶ γνώριμον, παρὰ λίμναις καὶ τοῖς στασίμοις ὕδασι φυόμενον, καρπὸν ″ ὥσπερ ἄνθος φέρουσα

V. ἄνθος

A gulæ conficiuntur. Alia ſyringias, hoc eſt, fiſtuloſa, multa carne prædita, geniculis denſior, ad librorum ſcriptionem accommodata. Alia denique craſſa & concaua, circum amnes naſcens, quæ etiam donax & à quibuſdam Cypria vocatur. Eſt & alia phragmites, quaſi ſepimentis idonea, gracilior, candicans, vulgo B nota. Cuius radix contrita, ac tum per ſe, tum cum bulbis impoſita ſpicula aculeóſque corpore extrahit. Ex aceto verò luxata doloréſque lumborum demulcet. Virentia porrò folia tuſa & impoſita tum eryſipelatis, tum alijs inflammationibus medentur. Cortex vſtus & ex aceto illitus alo- C pecias emendat. Cæterùm paniculæ flos, ſi aures intrauerit, exurdat. Eadem quoque præſtare valet quæ Cypria harundo dicitur.

De Papyro: Cap. C XV.

D Papyrvs nulli non cognita, ex qua charta paratur. Præcipuæ verò eſt in Medicina vtilitatis ad laxanda fiſtularum orificia, ſi præparata fuerit, hoc eſt, liquore quopiam macerata lino fuerit obuoluta vſque dum inaruerit. Ita enim coarctata atque immiſſa hu- E more completur, & intumeſcendo fiſtulas aperit. Habet autem radix alimenti nonnihil: quò fit vt eam commanducantes Ægyptij ſuccum exugant, commanſum reliquum expuant. Ipſis quoque radicibus ijdem pro ligno vtuntur. At vſta papyrus dum in ci- F nerem redacta fuerit, depaſcentia vlcera cùm omnium partium, tum oris maximè cohibet. Verùm id meliùs combuſta charta præſtat.

De Myrica ſeu tamarice. Cap. C XVI.

G Myrica nota arbor eſt, apud paludes ac reſides ſtagnantéſve aquas naſcens, fructúmque veluti florem ferens compa-

compage muſcoſum. Gignitur & in Ægypto Syriáque ſatiua quædam, cæterà ſylueſtri ſimilis, at fructum ferens gallæ proximum, guſtu inæqualiter aſtringentem, quíque vice gallæ ad oris oculorúmque medicamenta accommodatur. Datur & ad ſanguinis excreationes in potu: cœliacis quoque & fœminis vuluæ profluuio laborantibus, necnon & contra morbum regium, phalangiorúmque morſus. Impoſitus etiam œdemata inhibet. Cortex verò eadem quæ fructus præſtat. At foliorum decoctum in vino potum lienem liquat, & ore collutum ad dentium dolores ſalutare eſt. Quin & inſeſſu mulieribus vuluæ fluxioni opportunis auxiliatur: ijs quoque qui pediculos lendéſque gignunt affuſum prodeſt. Sed & ligni cinis appoſitus fluxionem ex vtero ſiſtit. Sunt & qui è caudice calices parent, quibus poculorum vice ſplenetici vtantur, ceu datus in eiuſmodi vaſis potus lieni conferat.

De Erica. Cap. CXVII.

ERICA fruticoſa eſt arbor, myricæ ſimilis, at longè minor: cuius flore dum vtuntur apes, "minimè probatum mel efficiunt. Huius tam flos quàm coma ſerpentium morſibus illitu medetur.

vitioſum

De Acacalide. Cap. CXVIII.

ACACALIS fructus eſt naſcentis in Ægypto fruticis, myricæ fructui quadantenus ſimilis: cuius dilutum ad collyria additur, quæ viſus claritati conueniunt.

De Rhamno. Cap. CXIX.

RHAMNVS frutex eſt circa ſepes naſcens, virgas gerens erectas, ſpináſque oxyacanthæ modo aculeatas: folijs paruis, oblongis,

A βρυώδες κατὰ τὴν σύστασιν. Γεννᾶται " δέ τις ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Συρίᾳ ἥμερος, κατὰ τὰ ἄλλα ὁμοία τῇ ἀγρίᾳ, " καρπὸν φέρουσα ἐμφερῆ κηκῖδι, " ἀνωμάλως στύφοντα κατὰ τὴν γεῦσιν· ἁρμόζοντά τε ἀντὶ κηκῖδος εἰς τὰ στοματικὰ καὶ ὀφθαλ- B μικά, καὶ πρὸς αἵματος πτύσεις ἐν ποτῷ, καὶ κοιλιακαῖς καὶ ῥοικαῖς γυναιξὶν, ἰκτέρῳ τὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις· οἰδήματά τε στέλλει καταπλασθείς. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ τῷ καρπῷ. τῶν δὲ φύλλων τὸ ἀφέψημα σὺν οἴνῳ ποθὲν, σπλῆνα C τήκει· καὶ " ὀδονταλγίαις βοηθεῖ διακλυζόμενον, ἐγκάθισμά τε ῥοικαῖς, καὶ περίχυμα τοῖς φθεῖρας καὶ κόνιδας γεννῶσιν ἐπιτήδειον· " καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ξύλων τέφρα προστεθεῖσα, ῥεῦσιν ἐκ μήτρας στέλλει. κατασκευάζουσι δὲ ἔνιοι καὶ κύλικας ἐκ τοῦ πρέμνου, αἷς ἐπὶ τῶν σπληνικῶν χρῶνται ἀντὶ ποτη- D ρίων, ὡς τοῦ " δι' αὐτῶν πόματος ὠφελοῦντος.

V. δὲ ἐν αἰγ.
V. καὶ καρπὸν δὲ φέρει
V. ἀνώμαλον, στύφοντα τῇ γεύσει
V. ὀδονταλγίᾳ
V. τῶν ξύλων δὲ τέφρα
V. καὶ ῥύσιν τὴν ἐκ μήτρ.
V. ὡς τῶ αὐτῶν πόμ.

Περὶ Ἐρείκης. Κεφ. ριζ.

Pal. ἐρείκης

ΕΡΕΙΚΗ δένδρον ἐστὶ θαμνῶδες, ὅμοιον μυρίκῃ, μικρότερον δὲ πολ- E λῷ· οὗ τῷ ἄνθει μέλιτται χρώμεναι, μέλι " ἐργάζονται οὐ σπουδαῖον· ταύτης ἡ κόμη καὶ τὸ ἄνθος καταπλασσόμενα, ἑρπετῶν δήγματα ἰᾶται.

V. ἐργάζονται σπουδῆ.

Περὶ Ἀκακαλίδος. Κεφ. ριη.

ΑΚΑΚΑΛΙΣ θάμνου καρπός ἐστι " γεννωμένου ἐν Αἰγύπτῳ, ἐοι- F κὼς κατά τι τῷ μυρίκης καρπῷ· οὗ τὸ ἀπόβρεγμα μίγνυται κολλυρίοις τοῖς πρὸς ὀξυδορκίαν " ἁρμόζουσιν.

Pal. γεννώμενος
V. add. καὶ ἀμβλυωπίαν

Περὶ Ῥάμνου. Κεφ. ριθ.

ῬΑΜΝΟΣ θάμνος ἐστὶ περὶ φραγ- G μοὺς φυόμενος, ῥάβδους ἔχων ὀρθὰς καὶ ὀξείας ἀκάνθας, ὥσπερ ἡ ὀξυάκανθα· φύλλα δὲ " μικρά, " ὑπομήκη, ὑπο-

V. codex ῥάμνος θαμνός ἐστιν ὀξύς. Sic Paulus quoque.
Marc. legit μακρά.
Al. ἐπιμήκη

λίπαρα, μαλακά. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα παρὰ ταύτην λευκοτέρα· καὶ τρίτη μελαντέρα ἔχουσα τὰ φύλλα, καὶ πλατύτερα σὺν τῷ ἠρέμα ἐρυθραίνεσθαι. ῥάβδους μακρὰς πηχέων ὡς πέντε, καὶ μᾶλλον ἀκανθώδεις, ἧττον δὲ στερεὰς καὶ ἐπάκμους ἔχει τὰς ἀκάνθας. καρπὸς δὲ πλατύς, λευκός, λεπτός, ὡς θυλακώδης, ἐοικὼς σφονδύλῳ. ποιεῖ δὲ πασῶν τὰ φύλλα πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας καταπλασσόμενα. λέγεται δὲ καὶ κλῶνας αὐτῆς, θύραις ἢ θυρίσι προστεθέντας, ἀποκρούειν τὰς τῶν φαρμάκων κακουργίας.

Περὶ Ἀλίμου. Κεφ. ρκ'.

ΑΛΙΜΟΣ θάμνος ἐστὶ φραγμίτης, ὅμοιος ῥάμνῳ, ὑπόλευκος, οὐκ ἔχων ἀκάνθας· φύλλα δὲ ἐλαίᾳ παραπλήσια, πλατύτερα μέντοι καὶ ἁπαλώτερα. φύεται ἐν παραθαλασσίοις* καὶ φραγμοῖς· λαχανεύεται δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα, ἑψόμενα εἰς βρῶσιν. τῆς δὲ ῥίζης < α. ὁλκὴ ποθεῖσα σὺν μελικράτῳ, σπάσματα, ῥήγματα καὶ στρόφους πραΰνει, καὶ γάλα κατασπᾷ.

Περὶ Παλιούρου. Κεφ. ρκα'.

ΠΑΛΙΟΥΡΟΣ γνώριμός ἐστι θάμνος, ἀκανθώδης, στερεός, οὗ τὸ σπέρμα λιπαρὸν καὶ *λινῶδες εὑρίσκεται· ὅπερ πινόμενον βηξὶν ἀρήγει, καὶ τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτει, καὶ πρὸς ἑρπετῶν δήγματα ποιεῖ. τὰ δὲ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα στυπτικά, ὧν τὸ ἀφέψημα ποθέν, κοιλίαν ἵστησιν, οὖρά τε ἄγει, καὶ θανασίμοις καὶ θηριοδήκτοις βοηθεῖ. διαφορεῖ δὲ πάντα τὰ πρόσφατα φύματα καὶ οἰδήματα ἡ ῥίζα, λεία ἐπιπλασθεῖσα.

Περὶ Ὀξυακάνθης. Κεφ. ρκβ'.

ΟΞΥΑΚΑΝΘΑ· ἣν οἱ μὲν πυρίνην· οἱ δὲ πυτυάνθην καλοῦσι. δένδρον ἐστὶ παραπλήσιον ἀχράδι, μικρότερον δὲ καὶ ἀκανθῶδες ἄγαν· καρπὸν δὲ φέρει μύρτῳ ἐμφερῆ, ἁδρόν, ἐρυθρόν, εὔθρυπτον, ἔνδοθεν πυρῆνα ἔχοντα, ῥίζαν πολυσχιδῆ καὶ βαθεῖαν.

A ſuppinguibus ac mollibus. Præter hanc altera eſt candidior: itémque tertia nigrioribus latioribúſque folijs & quadantenus rubentibus, virgultis quinos ferè cubitos longis: ſpinoſioribus quidem, at minùs firmos, rigidóſve, minúſque acutos aculeos habentibus. Fructus eſt latus, candidus, tenuis, B folliculi propè figura, verticillo ſimilis. Omnium folia eryſipelatis & herpetibus efficaciter illinuntur. Feruntur & huius rami ianuis feneſtríſve appoſiti veneficorũ maleficia depellere.

De Halimo. Cap. CXX.

C HALIMVS frutex eſt circa ſepiméta naſcens, ſimilis rhamno, ſubalbidus, ſine ſpinis, folijs oleæ proximis, ſed latioribus ac mollioribus. Naſcitur in maritimis (locis præruptis) ac ſepibus. Eius folia ciborum gratia olerum modo decoquuntur. Radix verò drachmæ pondere in aqua mulſa pota, conuulſa, rupta, tormi- D náque mitigat, & lactis vbertatem præſtat.

De Paliuro. Cap. CXXI.

PALIVRVS frutex eſt vulgo notus, aculeatus, ſolidus, cuius ſemen pingue & lini ſeminis æmulum reperitur: quod quidem po- E tum tuſſi opitulatur, veſicæ calculos comminuit & ſerpentium morſibus aduerſatur. Folia & radix aſtrictoriam vim habent: quorum decoctum potum aluum ſiſtit, vrinas trahit, & contra venena venenatorúmque morſus auxiliatur. Radix verò trita & impoſita recentia quæuis tubercula & œdemata diſ- F cutit.

De Acuta ſpina. Cap. CXXII.

OXYACANTHA, quam pyrinam nonnulli, alij pytyanthen vocant, arbor eſt pyraſtro ſimilis, G at minor & valde ſpinoſa. Fructum profert myrti baccis aſſimilem, plenum, rubrum, fragilem, nucleo intus præditum: radicem multifidam & profundam. Hu-

Hæc verba ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα &c. teſte Goupylo, nõ inueniũtur in altero codice quẽ habuit manuſcripto.
Vulg. exempl. non habent.
V. ἔστι δὲ καὶ τρίτη
Par. ἀσφοδέλῳ
Al. ἀποκρίνειν, leui diſcrimine.
vel arcere
Vulg. exempl. non habent.
V. ἐλαίας
Vulg. exempl. non habent.
Addit Oribaſ. καὶ κρημνοῖς
V. quidam carẽt
Pal. παλλιούρου
V. γνώριμος, ἀκανθώδης
Pal. τὰ
In v. cod. nõ legitur, λεία.
Quidam perperam παραπλάσιον

ius fructus tum potus, tum in cibo ſumptus alui profluuium fluxúmque muliebrem ſiſtit. Radix trita & illita infixa corpori ſpicula & aculeos extrahit. Perhibetur & radix abortus facere poſſe, ſi ter ea venter leniter feriatur aut perungatur.

De Cynosbato. Cap. CXXIII.

RVBVM canis alij oxyacantham appellant. Frutex eſt rubo longè maior, ad arboris magnitudinem accedens. Folia fert multò latiora quàm myrtus, "robuſtos verò circa virgulta aculeos, florem candidum, fructum oblongum, oliuæ nucleo ſimilem: qui quidem dum matureſcit fuluus, intus verò lanuginoſus conſpicitur. Fructus arefactus exempta interiore lanugine (eſt enim arteriæ noxia) tùm in vino feruefactus & potus, aluum ſiſtit.

vel validos

De Cypro. Cap. CXXIIII.

CYPRVS arbor eſt folijs circum virgulta oleæ ſimilibus, ſed latioribus, mollioribus & viridioribus: floribus candidis, muſcoſis, odoratis: ſemine nigro, ſambuci fructui ſimili. Optima naſcitur in Aſcalone & Canopo. Folia aſtrictoriam vim habent: quare oris vlceribus commanducata medentur, & illita tum feruidis alijs inflammationibus, tum etiam carbunculis proſunt. Eorundem decoctum igni ambuſtis affunditur. Ruffant & capillos trita & illita folia, quę in ſtruthij ſucco maduerint. Flos ex aceto tritus & fronti inductus capitis dolores ſedat. Cæterùm quod ex eo præparatur cyprinũ vnguentum, odoratum eſt, ac vim aſciſcit excalfaciendi molliendíque neruos: ſiquidem feruenti natura præditorum medicamentorum miſturam recipit.

De Phillyrea. Cap. CXXV.

PHILLYREA arbor eſt cypri magnitudinem æquans, foliis o-

A τούτου ὁ καρπὸς διάρροιαν ἵστησι, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον πινόμενος καὶ ἐσθιόμενος. ἡ δὲ ῥίζα καταπλασθεῖσα λεία, σκόλοπας καὶ ἀκίδας ἐπισπᾶται. ἱστορεῖται δὲ δύνασθαι "τὴν ῥίζαν καὶ ἐκτρωσμοὺς ἐργά- V. ἡ ῥίζα
ζεσθαι, τῆς κοιλίας ἡσυχῇ τρὶς πληχθείσης " ἢ χρισθείσης. V. addit ἢ κινηθείσης.

B

Περὶ Κυνοσβάτου. Κεφ. ρκγʹ.

ΚΥΝΟΣΒΑΤΟΝ οἱ δὲ ὀξυάκανθαν καλοῦσι· θάμνος ἐστὶ " βάτου In v.cod. deeſt βάτου
πολλῷ μείζων, δενδρώδης· φύλλα φέρει " πολλῷ πλατύτερα μυρσίνης, ἀ- In v.cod. deeſt πολλῷ
κάνθας δὲ περὶ ταῖς ῥάβδοις ἰσχυράς, C ἄνθος λευκόν, καρπὸν ἐπιμήκη, πυρῆνι ἐλαίας ἐοικότα, ἐν τῷ πεπαίνεσθαι πυῤῥόν, τὰ δὲ ἐντὸς ἐριώδη. ἵστησι δὲ κοιλίαν ὁ καρπὸς ξηρὸς, δίχα τοῦ ἐν αὐτῷ ἐριώδους (κακωτικὸν γὰρ τῆς ἀρτηρίας τοῦτο) " * ἀποζεννύμενος ἐν οἴνῳ καὶ πι- Vulg. exempl. ἢ ἀποζεννύμενον ἐν οἴνῳ καὶ πινόμενον
νόμενος.

D

Περὶ Κύπρου. Κεφ. ρκδʹ.

ΚΥΠΡΟΣ δένδρον ἐστὶ περὶ ταῖς ῥάβδοις φύλλα ἔχον " ἐλαίᾳ παρα- V. ἐλαίας
πλήσια, " πλατύτερα δὲ καὶ μαλα- Alij στενότερα δέ. alius λεπτότερα legit. al. πλατύτερα δὲ καὶ χλωρότερα
κώτερα καὶ χλωρότερα· ἄνθη λευκά, " βρυώδη, εὐώδη· σπέρμα μέλαν, ὅμοιον Orib. βοτρυώδη. V. caret, habétq; tãtummodò λευκὰ καὶ εὐώδη
E τῷ τῆς ἀκτῆς. γεννᾶται δὲ ἀρίστη ἐν τῇ Ἀσκάλωνι καὶ Κανώπῃ. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα στυπτικήν· ὅθεν διαμασηθέντα ἄφθας ἰᾶται, " καὶ τὰς ἄλλας πυρώδεις φλεγμονὰς καταπλασθέντα ὠφελεῖ, καὶ ἄνθρακας· τὸ δὲ ἀφέψημα Pal. καὶ τοὺς ἄνθρακας quod legitur in fine periodi, habet poſt ἰᾶται.
αὐτῶν, πυρικαύστων κατάντλημα. ξαν-
F θίζει δὲ καὶ τρίχας " στρουθίου χυλῷ τὰ V. ὁ φλοιὸς ἔνδοθεν
φύλλα λεῖα βραχέντα καὶ ἐγχρισθέντα. τὸ δὲ ἄνθος ἐπιπλασθὲν τῷ μετώπῳ λεῖον μετ' ὄξους, κεφαλαλγίας " παύει· τὸ V. addit, καὶ πυρετούς
δὲ σκευαζόμενον ἐξ αὐτοῦ χρῖσμα κύπρινον, θερμαντικὸν γίνεται καὶ μαλακτικὸν νεύρων, " εὐῶδες, ἐν τῷ προσλαμβάνειν Ald. εὐῶδες, προσλαμβάνον πυρωτικὸν χρίσματος.
G πυρωτικὰ μίγματα.

Περὶ Φιλλυρέας. Κεφ. ρκεʹ.

ΦΙΛΛΥΡΕΑ δένδρον ἐστὶν ὅμοιον κύπρῳ κατὰ μέγεθος, φύλλα δὲ ἐλαίας ὁ-

μοια, πλατύτερα δὲ καὶ μελάντερα. καρπὸν δ' ἔχει σχίνῳ ἐμφερῆ, μέλανα, ὑπόγλυκυν, ὡς ἐν βότρυσι κείμενον. ἐν τραχέσι δὲ τόποις γεννᾶται. ταύτης τὰ φύλλα στύφει ὡς ἀγριέλαια, ποιοῦντα πρὸς τὰ στύψεως δεόμενα. μάλιστα τοῖς ἐν στομίοις ἕλκεσι διαμάσημά καὶ διάκλυσμα τὸ ἀφέψημα. καὶ πινόμενον δὲ οὖρα καὶ ἔμμηνα ἄγει. A B

V. κινεῖ pro eodem.

Περὶ Κίσου. Κεφ. ρκϛ'.

V. κισθοῦ, & ſic deinceps.

ΚΙΣΤΟΣ, ὃν ἔνιοι κίσθαρον ἢ κίσσαρον καλοῦσι, θάμνος ἐστὶν ἐν πετρώδεσι τόποις φυόμενος, πολύκλαδος, "φυλλώδης, οὐχ ὑψηλός, φύλλα ἔχων περιφερῆ, *μέλανα, δασέα. ἄνθη "ἄρρενος, ὥσπερ ῥοιᾶς. ἐπὶ δὲ τοῦ θήλεος, λευκά. Δύναμιν δὲ ἔχει "στυπτικήν· ὅθεν τὰ ἄνθη λεῖα πινόμενα δὶς τῆς ἡμέρας ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ, δυσεντερίαις ἁρμόζει· καθ' αὑτὰ δὲ καταπλασθέντα, νομὰς ἐφίστησι. σὺν κηρωτῇ δὲ πυρίκαυστα καὶ παλαιὰ ἕλκη ἰᾶται. C D

Cat ξυλώδης. Sic quoque Serapio.

Vulg. exempl. στρυφνά.

In vulg. exempl. deeſt.

Pal. στυπτικήν τὰ ἄνθη λεῖα πινόμενα σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ ὅθεν δυσεντερικοῖς ἁρμόζει λαμβανόμενα δὶς τῆς ἡμέρας.

Περὶ Ὑποκιστίδος. Κεφ. ρκζ'.

Φύεται δὲ παρὰ τὰς ῥίζας τοῦ κίστου ἡ λεγομένη ὑποκιστίς· "ὑπ' ἐνίων δὲ "ῥόβηθρον, ἢ κύτινος καλουμένη, ὅμοιόν τι κυτίνῳ ῥοιᾶς. "καὶ ὃ μὲν αὐτοῦ "κιρρόν, τὸ δὲ χλωρόν, τὸ δὲ λευκόν· ὅπερ χυλίζεται ὥσπερ ἡ ἀκακία. ἔνιοι δὲ ξηράναντες αὐτὴν καὶ θλάσαντες, βρέχουσί τε καὶ ἕψουσι, καὶ τὰ ἄλλα ποιοῦσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ λυκίου. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τῇ ἀκακίᾳ, στυπτικωτέρα δὲ καὶ ξηραντικωτέρα, ποιοῦσα πρὸς κοιλιακούς, δυσεντερικούς, "αἱμοπτοϊκούς, ῥοῦν γυναικεῖον, πινομένη καὶ ἐνιεμένη. E F

V. hæc delet vſque ad τὸ μέν.

Pal. ὀρόβηθρον.

Ald. ῥόβιθρον

Ro. codex ſic: καὶ ἡ μέν τις κιῤῥά πόα, ἄφυλλος, ἡ δὲ λευκή. Porrò τὸ δὲ χλωρὸν non legitur apud Oribaſium.

V. ξηρόν.

V. addit πινομένη καὶ πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον: cætera delet.

Περὶ Λαδάνου. Κεφ. ρκη'.

Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος κίστου, καλούμενον ὑπ' ἐνίων λῆδον, θάμνος κατὰ τὰ αὐτὰ φυόμενος τῷ κίστῳ· μακρότερα δὲ τὰ φύλλα ἔχει καὶ μελάντερα, λιπαρείας τινὰς κατὰ τὸ ἔαρ ἐπισπώμενα, "οὗ τῶν φύλλων ἡ δύναμις στυπτικὴ καθέστηκε, ποιοῦσα πρὸς ὅσα καὶ ὁ κίστος. γίνεται δὲ ἐξ αὐτοῦ τὸ λεγόμενον λάδανον· G

Al. ἂν φυλ.

leaceis, ſed latioribus & nigrioribus, fructu lentiſci, nigro, ſubdulci & quaſi racemato. Locis aſperis naſcitur. Huius folia perinde ac oleaſtri aſtringunt, proptereáque ad ea faciunt quæ aſtrictionem deſiderant, maximéque ad oris vlcera tum commanducata, tum etiam ſi decocto ea colluantur. Quin & potum decoctum vrinas menſéſque ciet.

De Ciſto. Cap. CXXVI.

CISTVS, quem nonnulli ciſtharon aut ciſſaron vocant, frutex eſt petroſis locis naſcens, multos emittens ramulos, folioſus, improcerus, folijs rotundis, nigris, hirſutis. Flores maſculo veluti mali punicæ, fœminæ albi. Vim habet aſtrictoriam: ideóque flores triti & ex vino auſtero bis die poti dyſenterijs conferunt: ipſi verò per ſe illiti nomas cohibent, & cum cerato igni ambuſtis ac vetuſtis vlceribus medentur.

De Hypociſtide. Cap. CXXVII.

Ciſti radicibus adnaſcitur quiddam mali punicæ cytino ſimile, quod hypociſtis dicitur: à nonnullis verò robethrum aut cytinus appellatur. Eius pars fulua, altera virens, quædam etiam candida cernitur. Ex ea ſuccus acaciæ modo exprimitur. Aliqui tamen ipſam areſactam contuſámque macerant & decoquunt, reliquáque vt in Lycio præſtant. Vires hæbet acaciæ: verùm aliquantò magis aſtringit & exiccat. Prodeſt cœliacis, dyſentericis, & ſanguinem excreantibus, imò & fluxui muliebri tú pota tum etiam infuſa.

De Ladano. Cap. CXXVIII.

Eſt & alterum ciſti genus, Ledum à nonnullis appellatum, frutex eodem quo ciſtus modo naſcés, ſed longioribus folijs ac nigrioribus, quæ verno tempore quiddam pingue contrahunt. Huius foliorum vis aſtringens eoſdem quos ciſtus effectus præbet. Fit autem ex eo, quod ladanum appellatur.

Siquidem cùm ciſti folia depaſcuntur capræ hircíque, pinguitudinem cõſpicuè barbis & femoribus, quoniam viſcoſa ſit, adhæreſcentẽ excipiunt contrahúntve, quæ depexa colatur, & in offas efformata reponitur. Alij attractis per frutices funiculis, inhærentem ijs pinguitudinem deradunt & in offas cogunt. Maximè verò probatur odoratum, ſubviride, facilè molleſcẽs, pingue, arenæ ſqualorísve expers ac reſinoſum. Tale autem eſt, quod in Cypro gignitur. Arabicum verò Libycúmque vilius eſt. Natura ei aſtringendi, calfaciendi, molliendi & vaſorũ oſcula reſerandi. Vino, myrrhæ & oleo myrteo admixtum fluentem capillum cohibet: cicatricibus decorem facit, cum vino illitum: aurium doloribus cum hydromelite aut roſaceo infuſum medetur. Suffumigatur & ad ſecundas eijciendas: peſſis immiſtum vuluę duritias ſanat: denique in medicamenta ſedandis doloribus ac tuſſi dicata, itémque malagmata vtiliter inſeritur. Aluum quoque ſiſtit cum vino vetere potum, ac vrinæ prætereà ciendæ accommodatũm eſt.

De Ebeno. Cap. CXXIX.

EBENVS optima cenſetur Æthiopica, nigra, venarum pectinúmve expers, cornu elaborato læuore ſimilis, quæque fracta denſa apparet, mordet autem guſtu ac leniter aſtringit. Prunis impoſita cum odore iucundo & citra fumum vritur. Recens verò igni admota ob pinguitudinem accenditur, & ad cotem trita ſubfulua redditur. Eſt & altera Indica, intercurrentibus lineis prædita, candidis & fuluis, itémque maculis frequentibus: cæterùm prior bonitate antecedit. Nonnulli porrò mori aut acanthi ligna, quòd conſimilia ſint, pro ebeno vendunt. Ex eo autem internoſcuntur, quòd fungoſa ſint, & in aſſulas ad purpuram vergentes reſoluantur, nihil mordacitatis in guſtu, nec ſuauis odoris in ſuffitu præ ſe ferentia.

A τὰ φύλλα γὰρ αὐτοῦ νεμόμεναι αἱ αἶγες καὶ οἱ τράγοι τὴν λιπαρείαν ἀναλαμβάνουσι τῷ πώγωνι γνωρίμως, καὶ τοῖς μηροῖς προσπλαττομένην διὰ τὸ τυγχάνειν ἰξώδη, ἣν ἀφαιροῦντες "ὑλίζουσι, καὶ ἀποτίθενται ἀναπλάσσοντες μαγίδας. [Marc. legit, ὡς μέλι διυλίζουσι] ἔνιοι δὲ καὶ σχοινία ἐπισύρουσι τοῖς
B θάμνοις, καὶ τὸ προσπλασθὲν αὐτοῖς λίπος ἀποξύσαντες ἀναπλάσσουσι. κράτιστον δέ ἐστιν αὐτοῦ τὸ εὐῶδες, ὑπόχλωρον, εὐμάλακτον, λιπαρόν, ἀμέτοχον "ψάμμου ἢ ψαφαρίας, ῥητινῶδες· [Al. ἄμμου.] τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ ἐν Κύπρῳ γεννώμενον· τὸ μέντοι Ἀραβικὸν καὶ Λιβυκὸν εὐτελέστε-
C ρον. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, θερμαντικήν, μαλακτικήν, ἀναστομωτικήν· ἵστησι δὲ τὰς ῥεούσας τρίχας, μιγὲν οἴνῳ καὶ σμύρνῃ καὶ μυρσίνῳ ἐλαίῳ, οὐλάς τε εὐπρεπεστέρας ποιεῖ μετ' οἴνου καταχριόμενον, καὶ ὠταλγίας μεθ' ὑδρομέλιτος ἢ ῥοδίνου ἐγχεόμενον θερα-
D πεύει· ὑποθυμιᾶται δὲ καὶ πρὸς δευτέρων ἐκβολάς, καὶ σκληρείας θεραπεύει τὰς ἐν μήτρᾳ ἐν πεσσῷ μιγέν, καὶ ταῖς ἀνωδύνοις καὶ βηχικαῖς καὶ μαλάγμασι χρησίμως μίγνυται· κοιλίαν τε ἵστησι σὺν οἴνῳ παλαιῷ ποθέν· ἔστι δὲ καὶ οὐρητικόν.

E

Περὶ ἐβένου. Κεφ. ρκθ'.

ΕΒΕΝΟΣ κρατίστη ἡ Αἰθιοπική, "καὶ [In vet. cod. deest καὶ] μέλαινα, καὶ μὴ ἔχουσα κλιδόνας, ἐμφερής, κέρατι εἰργασμένῳ τῇ λειότητι, θλασθεῖσα δὲ πυκνή, δηκτικὴ ἐν τῇ γεύσει καὶ ὑποστύφουσα· τεθεῖσα τε ἐπ' ἀν-
F θράκων μετ' εὐωδίας καὶ δίχα καπνοῦ "ἐκθυμιωμένη. [V. θυμιωμένη] ἡ δὲ πρόσφατος διὰ τὴν λιπαρείαν ἀνάπτεται, πυρὶ προσαφθεῖσα· τριφθεῖσα δὲ ἐπ' ἀκόνης, ὑπόκιρρος γίνεται. Ἔστι δέ τις καὶ Ἰνδική, ἔχουσα διαφύσεις λευκὰς καὶ κιρράς, καὶ σπίλους ὁμοίως πυκνούς· πλὴν βελτίων ἡ πρώτη. "ἔνιοι
G δὲ τὰ *σησάμινα ἢ ἀκάνθινα ξύλα ἐμφερῆ ὄντα, ἀντὶ ἐβένου πωλοῦσι· διαγινώσκεται δὲ ἐκ τοῦ χαῦνά τε εἶναι, καὶ κατὰ σχίδακας μικρὰς ἀπολύεσθαι ἐμπορφύρους τῷ χρώματι, μηδὲν δὲ δηκτικὸν ἐχούσας ἐν τῇ γεύσει, ἢ ἐν τῇ θυμιάσει εὐῶδες.

[V. sic: ἔνιοι δὲ τὰ σησάμινα ἢ καὶ ἀκάνθινα ξύλα καλοῦσι. al. ἔνιοι δὲ καὶ ἀκάνθινα ἢ καὶ σησάμινα καλοῦσι ξύλα. ἃ καὶ ἐμφερῆ ὄντα αὐτῇ ἐβ.]

Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις. " ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ ῥεύματα καὶ φλυκτίδας· εἰ δέ τις ποιήσας ἐξ αὐτῆς* ἀκόνιον χρῷτο εἰς τὰ κολλύρια, βέλτιον ἐνεργήσει. κατεργάζεται δὲ " εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ, τῶν πρισμάτων ἢ ῥινημάτων βρεχομένων ἐν οἴνῳ Χίῳ ἡμέραν καὶ νύκτα· " εἶτα λελειωμένων ἐπιμελῶς, καὶ εἰς κολλύρια ἀναπλασσομένων. ἔνιοι δὲ περίψαντες " διηθοῦσιν αὐτὰ, εἶθ' οὕτω τὰ λοιπὰ ποιοῦσι. τινὲς δ' ἀντὶ τοῦ οἴνου ὕδατι χρῶνται. καίεται δ' ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, ἕως ἂν ἀνθρακωθῇ. καὶ πλύνεται ὡς ὁ κεκαυμένος μόλιβδος. ἁρμόζει δὲ " τὸ τοιοῦτον πρὸς " ψωροφθαλμίας καὶ ξηροφθαλμίας.

Al. αἰδρικῶς ποιεῖ
V. εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, τῶν πρισμάτων ἢ ῥινισμάτων
Vulg. εἶτ' ἀλλοιουμένων
Al. διασήθουσιν αὐτήν
V. ἡ τοιαύτη
Deeſt in Par. cod. itẽq; Colonienſi. ψωροφθ. al. ψώραν καὶ ὀφθαλμίας.

A Vim habet ebenus ea exterendi quæ pupillis caliginem offundunt: pollet & ad veteres fluxiones ac puſtulas. Quod ſiquis facta ex ea coticula vtatur ad terenda collyria, efficaciùs medebitur. Ad oculorum medicamenta efficax quoque redditur, ſi ſcobes ramentáve in vino Chio per diem ac noctem ma-
B cerata, diligentérque ad læuorem contrita in collyria digerantur. Nonnulli ipſa priùs trita cribro cernunt, ac deinde reliqua eo modo peragunt. Quidam pro vino aqua vtuntur. Vritur etiam in fictili nouo, donec in carbones redigatur: lauatúrque plumbi vſti modo: itáque præparatum aridis ſcabríſque lippi-
C tudinibus conducit.

Περὶ Ῥόδων. Κεφ. ρλ.

ΡΟΔΑ ψύχει καὶ στύφει, τὰ δὲ " ξηρὰ μᾶλλον " στύφει. χυλίζειν δὲ δεῖ τὰ ἁπαλὰ ἀποψαλλίσαντας τὸν ὄνυχα καλούμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ λευκὸν τὸ ἐν τῷ φύλλῳ. τὸ δὲ λοιπὸν ἐκθλίβειν καὶ * τρίβειν ἐν σκιᾷ, ἐν θυίᾳ ἄχρις οὗ συστραφῇ, οὕτω τε ἀποτίθεσθαι εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς περιχρίσεις. ξηραίνεται δὲ τὰ φύλλα ἐν σκιᾷ συνεχῶς στρεφόμενα, ἵνα μὴ εὐρωτιάσῃ. ποιεῖ δὲ τῶν ξηρῶν ἑψηθέντων ἐν οἴνῳ τὸ ἀπόθλιμμα, πρὸς ἄλγημα κεφαλῆς, ὀφθαλμῶν, ὤτων, οὔλων, " δακτυλίου, ἀπευθυσμένου ἐντέρου, μήτρας, πτερῷ ἐγχριόμενον καὶ προσκλυζόμενον. αὐτὰ δὲ δίχα τοῦ ἐκθλιβῆναι, κοπέντα καὶ ἐπιπλασσόμενα, ποιεῖ πρὸς ὑποχονδρίων φλεγμονὰς, καὶ στομάχου πλάδον καὶ ἐρυσιπέλατα· ξηρὰ δὲ λεῖα " παρὰ μηροῖς προσπάσσεται, " καὶ ἀνθηραῖς καὶ τραυματικαῖς ἀντιδότοις μίγνυται. καίεται δὲ καὶ εἰς τὰ καλλιβλέφαρα. τὸ δ' ἐν μέσοις τοῖς ῥόδοις εὑρισκόμενον ἄνθος πρὸς οὔλων ῥευματισμοὺς ξηρὸν προσπασθὲν ποιεῖ. αἱ κεφαλαὶ δὲ ποθεῖσαι, κοιλίαν ῥέουσαν καὶ αἵματος ἀναγωγὴν ἐπέχουσιν. "

Marcellus παρὰ
Deeſt in Par.
Vulg. exempl. δακτύλων
Marc. παρατρίμμασι μηρῶν. V. carent vſque ad αἴτιδ.
Alij addunt: τὰ δὲ χρυσᾶ καὶ μονόφυλλα εἰς ἅπαντα ἀχρηστότερα. Margo verò: ἔστι δὲ ὀλιγεῖά τινα μικρότερα, ἁπλᾶ, ἄγρια, εἰς πολλὰ εὐλαβέστερα τοῖς κηπευταῖς.

De Roſa. Cap. CXXX.

ROSA refrigerat & aſtringit: ſed ſicca magis aſtringit. Succum autem è roſis recentibus exprimi oportet, reſectis nimirũ priùs forfice vnguibus (ſic appellantur can-
D didæ foliorũ partes) ita vt reliquum in pila prematur teratúrque: inde verò expreſſus ſuccus in vmbra locari debet, dum ſpiſſeſcat, & ita ad oculorum circumlitiones recondi. Siccantur etiamnum folia in vmbra, continuò tamen verſata, ne ſitum mucorémvè contrahant. Siccarum verò roſarum in vino cocta-
E rum expreſſus liquor facit ad dolorem capitis, oculorum, aurium, gingiuarum, ſedis, recti inteſtini ac vuluæ, ſiue illitus, ſiue etiam affuſus. Eædem citra expreſſionem contuſæ, móxque impoſitæ, hypochondriorũ inflammationibus, ſtomachi ex humiditate nimia ſolutionibus & eryſipelatis conferũt: iiſdem
F ſiccis ac tritis femina aſperguntur: denique compoſitionibus quas antheras vocát, & vulnerarijs antidotis immiſcentur: vtuntur & in calliblephara. Porrò flos qui in mẽdijs roſis reperitur, aridus gingiuarũ fluxionibus efficaciter inſpergitur. Capita verò pota fluentem al-
G uum & cruentas reiectiones ſiſtũt.

Περὶ Ῥοδίδων. Κεφ. ρλα.

ΑΙ λεγόμεναι δὲ ῥοδίδες, σκευάζονται τὸν τρόπον τοῦτον· ῥόδων χλωρῶν

De Roſeis paſtillis. Cap. CXXXI.

Paſtilli quos rhodidas vocát, hac arte præparantur: Roſarũ viridium,

quæ nullo antè humore madefactæ extabeſcere cœperit, drachmæ XL, Indicæ nardi drachmæ X, myrrhæ drachmæ VI tritæ digeruntur in paſtillos ponderis ternûm obolorũ: qui quidẽ in vmbra ſiccati vaſe fictili non picato ac probè vndique obturato, reponuntur. Sunt qui coſti drachmas II adijciant, & Iridis Illyricæ tantundem, vinum etiam Chium cum melle ammiſcentes. Mulieribus moniliũ vice collo circundati vſui ſunt ad retundendam ſudoris graueolentiam. Iiſdem etiã tritis vtuntur ad diapaſmata, quę ad ſudores coercendos corpori aſperguntur, itémque ad illitiones à balneo, & poſtquã inaruerint corpori, frigida abluuntur.

De Lycio. Cap. CXXXII.

LYCIVM, quod aliqui pyxacantham vocant, arbor eſt ſpinoſa, virgis trium cubitorum, aut etiam longioribus, circa quas folia ſunt buxo ſimilia, denſa. Fructum habet piperis inſtar nigrum, amarũ, denſum, læuem: corticem verò pallidum, lycio diluto ſimilem, & radices numeroſas, obliquas, lignoſas. Naſcitur plurimũ in Cappadocia, Lycia, pluribúſque alijs locis. Aſpera loca amat. Succus elicitur radicibus cum frutice ipſo tuſis, & per dies multos maceratis, deindéque coctis: ac tùm ligna quidem abijciuntur, liquor verò iterum coquitur, donec mellis craſſitudo fiat. Adulteratur amurca inter coquendum admixta, aut abſinthij ſucco, aut felle bubulo. Quod porrò ſpumoſum innatat inter coquendũ eximito, & ad oculorum medicamenta reponito: reliquo ad alia vtitor. Simili modo & è fructu expreſſo & inſolato ſuccus elicitur. Optimum eſt lycium, quod igni accenditur, quódque dum reſtinguitur, rubétem ſpumam edit, extrinſecus nigrum, intus verò cùm diſſecueris fuluum, minimè viroſum, cum amaritudine aſtringens, colore croceo: quale eſt Indicũ, reliquo præſtantius atque efficacius. Vim habet aſtrictoriam: quæ pupillis caliginem offundunt exterit, palpebrarũ ſcabiem, pruritus veteréſque fluxiones ſanat. Facit & illitum

A "ἀβρόχων μεμυρασμένων < μ'. νάρδου Ἰνδικῆς < ι'. σμύρνης < ϛ'. λεῖα ἀναπλάσσεται εἰς τροχίσκους τριωβολιαίους. καὶ ἐν σκιᾷ "ξηραίνεται, καὶ ἀποτίθενται εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀκώνιτον περιεσφηνωμένον. ἔνιοι δὲ προστιθέασι καὶ κόστου < β'. καὶ ἴρεως Ἰλλυρικῆς τὸ αὐτό, "μίσγοντες καὶ B οἶνον Χῖον μετὰ μέλιτος. χρῆσις δὲ αὐτῶν ἐστιν, ἐπὶ γυναικῶν "περιτιθεμένων τῷ τραχήλῳ ἀντὶ "ὅρμου, "ἀμβλυνουσῶν τὴν τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. χρῶνται δὲ "καὶ λείοις ἐν *διαπάσμασι καὶ "συγχρίσμασι μετὰ τὸ λουτρόν, καὶ μετὰ τὸ ξηρανθῆναι "ἀπεκλούονται ψυχρῷ.

V. ἐμβρέχων
V. σμίγοντες μετὰ μέλιτος καὶ οἴνου χίου· χρ.
Pal. περιτεθέντων τῷ τραχήλῳ αὐτῇ ὅρμου ἢ δ' ὅπνου
V. ἀντὶ ὤμου
Quidã ἀμβρύσσουσαι. Par. ἀμβλυνουσαι
V. & Flor. δὲ αὐτοῖς καὶ λείοις
Vulg. διαπλάσμασι
Pal μετὰ τὸ λουτρὸν καὶ συγχρίσμ.
Ald. malè ἀνκλύονται

C

Περὶ Λυκίου. Κεφ. ρλβ'.

ΛΥΚΙΟΝ, ὃ ἔνιοι πυξάκανθαν καλοῦσι, δένδρον ἐστὶν ἀκανθῶδες, ῥάβδους ἔχον "τριπήχεις ἢ καὶ μείζονας· περὶ ἃς τὰ φύλλα πύξῳ ὅμοια, πυκνά. "καρπὸν δὲ ἔχει ὡς πέπερι μέλανα, πικρόν, πυ- D κνόν, λεῖον· καὶ τὸν φλοιὸν δὲ ὠχρόν, ὅμοιον τῷ διεθέντι λυκίῳ· ῥίζας δὲ πολλάς, *πλαγίας, ξυλώδεις. φύεται δὲ πλεῖστον ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Λυκίᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις τόποις πολλοῖς. τραχέα δὲ φιλεῖ χωρία. χυλίζεται δέ, τῶν φύλλων σὺν τοῖς θάμνοις θλασθέντων καὶ βραχέντων ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, εἶθ' ἑψηθέντων, E καὶ τῶν μὲν ξύλων ῥιπτομένων, τοῦ δὲ ὑγροῦ πάλιν ἑψομένου μέχρι μελιτώδους συστάσεως. δολοῦται δὲ ἀμόργης ἅμα τῇ ἑψήσει μιγνυμένης, ἢ ἀψινθίου χυλίσματι, ἢ βοείᾳ χολῇ. καὶ τὸ μὲν ἐπινηχόμενον ἀφρῶδες ἐν τῇ ἑψήσει ἀφαιρῶν, ἀπόθου εἰς τὰ ὀφθαλμικά· τῷ δὲ λοιπῷ εἰς τὰ ἄλλα χρῶ. γίνεται δὲ F καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ ὁμοίως χύλισμα ἐκπιεζομένου καὶ ἡλιαζομένου. ἔστι δὲ κάλλιστον τὸ καιόμενον λύκιον, "καὶ κατὰ τὴν σβέσιν τὸν "ἀφρὸν ἐνερευθῆ ἔχον, ἔξωθεν μέλαν, διαιρεθὲν δὲ κιῤῥόν, ἄβρωμον, στῦφον μετὰ πικρίας, χρώματι κροκῶδες, οἷόν ἐστι τὸ Ἰνδικόν, διαφέρον τοῦ λοιποῦ καὶ δυναμικώτερον.

G Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις καθαίρει· ψωριάσεις δὲ τὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων, καὶ κνησμοὺς καὶ τὰ παλαιὰ ῥεύματα θεραπεύει· ποιεῖ δὲ καὶ

V. τριπήχεις τε ἢ μείζους
Quidam addunt μέσον θερμοῦ καὶ ψυχροῦ
In vet cod. non habetur καὶ
Oribaſius καρπόν

πρὸς ὦτα πυορροοῦντα, παρίσθμια, οὖλα ἑλκώδη καὶ διερρωγότα χείλη, ῥαγάδας ἐν δακτυλίοις, καὶ παρατρίμματα ἐπιτήδειόν ἐστιν· ἁρμόζει καὶ κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς, πινόμενον καὶ ἐγκλυζόμενον. δίδοται δὲ καὶ αἱμοπτοϊκοῖς καὶ βήττουσι σὺν ὕδατι, καὶ τοῖς ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δηχθεῖσιν ἐν καταποτίῳ, ἢ σὺν ὕδατι ποτόν. ξανθίζει τε καὶ τρίχας· παρωνυχίας τε καὶ ἕρπητας, καὶ σηπεδόνας ἰᾶται· ἵστησι δὲ ῥοῦν γυναικεῖον προστιθέμενον. βοηθεῖ δὲ καὶ λυσσοδήκτοις ποθὲν μετὰ γάλακτος, ἢ αὐτὸ καταπότιον λαμβανόμενον. Λέγεται δὲ τὸ Ἰνδικὸν Λύκιον γίνεσθαι ἐκ θάμνου, τοῦ λεγομένης λογχίτιδος. ἔστι δὲ εἶδος ἀκάνθης, ῥάβδους ἔχουσα ὀρθάς, τριπήχεις ἢ καὶ μείζους πολλὰς ἀπὸ τοῦ πυθμένος, παχυτέρας βάτου. φλοιὸς ῥαγεὶς ἐνερευθής· τὰ δὲ φύλλα ὅμοια ἐλαίᾳ, ἧς ἡ πόα ἐν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ ποτιζομένη ἱστορεῖται φλεγμονὰς σπληνὸς καὶ ἴκτερον ἰᾶσθαι, καὶ καθάρσεις γυναικείας ἄγειν. καὶ ὠμὴ δὲ λεία ποθεῖσα, τὰ αὐτὰ ποιεῖν παραδίδοται. τοῦ δὲ σπέρματος μύστρα δύο ποθέντα, ὑδατώδη καθαίρει, καὶ θανασίμοις βοηθεῖ.

V. ἑλκωμένα καὶ ἐρρωγότα
Deest καὶ in Ald. & Pal.
Marc. & Corn. hæc quia redundāt expungūt, & legunt προστιθέμενον ἢ ποθὲν &c. Al. μέλιτος, vt Ruell. Hæc ad capitis vſque finem minimè legitima eſſe ſuſpicatur Marcellus.
V. ἐλαίας
Al. θεραπεύειν
Quidam contrà ἱστοῦσι
V. παραδίδοται

Περὶ Ἀκακίας. Κεφ. ρλγ'.

ΑΚΑΚΙΑ φύεται ἐν Αἰγύπτῳ· ἄκανθα δέ ἐστι δενδρώδης, θαμνοειδής, οὐκ ὀρθοφυής, ἄνθος ἔχουσα λευκόν, τὸν δὲ καρπὸν ὥσπερ θέρμου ἐν λοβοῖς κείμενον, ἐξ οὗ καὶ ἐκθλίβεται τὸ ἐγχύλισμα ξηραινόμενον ἐν σκιᾷ, μέλαν μὲν ἐκ τοῦ πεπείρου καρποῦ, ὑπόκιρρον δὲ ἐκ τοῦ ὠμοῦ. ἐκλέγου δὲ τὸ ἠρέμα ἔγκιρρον, εὐῶδες, ὡς ἐν ἀκακίᾳ. χυλίζουσι δέ τινες καὶ τὰ φύλλα σὺν τῷ καρπῷ. καὶ κόμμι δὲ ἐκ τῆς ἀκάνθης γεννᾶται. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ψυκτικήν. ἁρμόζει δὲ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ καὶ ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας, χίμετλα, πτερύγια, τὰ ἐν τῷ στόματι ἕλκη. καὶ προπτώσεις δὲ ὀφθαλμῶν καθίστησιν· ἐπέχει δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον. καὶ τὰς προπτώσεις δὲ τῆς ὑστέρας στέλλει, κοιλίαν τε ῥέουσαν ἐπέχει πινόμενος, καὶ ἐγκλυζόμενος· μελαίνει δὲ καὶ τρίχας. πλύνεται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικά, τριβομένου * μεθ᾽ ὕδατος ἀποχεομένου τοῦ

V. θαμνώδης
V. τὸν καρπὸν ὥσπερ θέρμου λοβοῖς
Par. θέρμου
V. χύλισμα
Pal. καὶ τὸ κόμμι στυπτικόν· ἁρμόζει
Ald. χειμέθλας V. χίμεθλας
Vet. addit δὲ
V. τριβόμενος ἐφίστησι τὸ ὕδωρ

A ad aures purulentas, tonſillas, gingiuas exulceratas, labiorum fiſſuras, ſedis rimas & attritus. Cœliacis & dyſentericis tum potum tum etiam infuſum conuenit. Datur & ſanguinē excreantibus atque tuſſientibus ex aqua: itémque à rabioſo cane demorſis, catapotij inſtar deuoratum aut ex aqua bibitum: B flauos facit capillos: reduuijs, herpetibus putreſcentibúſque vlceribus medetur: fluxum muliebrem appoſitum ſiſtit, & à rabioſis animalibus demorſis, ſeu in lacte bibitum, ſeu catapotij vice aſſumptum, auxiliatur. Fertur & Lycium Indicum fieri ex frutice, lonchitide appellato. Eſt is è ſpinarum genere, C virgas habens rectas tricubitales aut etiamnum maiores à fundo numeroſas & rubo craſſiores. Ruptus cortex rubeſcit: folia verò oleæ ſimilia viſuntur. Herba in aceto decocta propinatáque proditur lienis inflammationibus regióque morbo mederi, & fœminarū purgationes elicere. Cruda quoque trita in D potu eadē præſtare traditur. Seminis myſtra duo epota aquoſa expurgāt, ſúntque aduerſus lethalia medicamenta remedio.

De Acacia. Cap. CXXXIII.

ACACIA in Ægypto naſcitur, ſpina ad arboris magnitudinē accedens fruticoſa, in rectum minimè aſſurgens, florem habēs can- E didum, fructum verò lupini in modum, ſiliquis incluſum. Ex eo ſuccus exprimitur, qui in vmbra ſiccatur, niger quidem ex maturo fructu, ſubfuluus autem ex immaturo. Eligito modicè fuluum & odoratum, vt in acacia eſſe poteſt. Sunt qui è folijs vnà cum ipſo fructu ſuc- F cum exprimant. Manat & gummi ex ea ſpina. Vim habet aſtrictoriam & refrigerantem. Conuenit porrò ſuccus ad oculorum affectus, eryſipelata, herpetas, perniones, pterygia & oris vlcera. Quin & procidentes oculos in integrum reſtituit, fluxum muliebrem ſiſtit, ac ipſius etiam vuluæ procidentias co- G hibet: alui quoq; profluuia ſupprimit tum potus, tum etiam infuſus: capillos itidem denigrat. Lauatur & ad oculorum medicamenta cum aqua tritus, effuſo identidem quod

in ſummo concreuerit, donec pura ſuperſtet aqua: atque ita in paſtillos cogitur. Vritur & in olla cruda fornaci inditus, tandiúque relictus dum & ipſum fictile percoquatur. Torretur & ſuper carbonibus, igne follibus ventilatò. Spinæ verò decoctum ſolutos artus fotu committit. Præfertur eius ſpinæ gummi vermiculatum, vitrum referens, pellucidum, ligni expers: proximum eſt candidum: reſinoſum verò ac ſordidum, inutile. Vim habet ſpiracula cutis obſtruendi, medicamentorúmque acrium quibus admiſcetur vires hebetat: nec non ex ouo illitum ambuſta minimè patitur in puſtulas erumpere. Altera quoque acacia in Cappadocia Pontóque prouenit, Ægyptiam referēs: ſed longè minor, humilis, ac tenerior, aculeis vallorum in modum obſita, folijs prædita rutæ ſimilibus. Autumno ſemen profert lenticula minus, in folliculis connexis ternûm quaternúmve capacibus. E tota planta ſuccus expreſſus etiam aſtringit, ſed viribus inferior, & oculorum medicamentis haudquaquam eſt idoneus.

De Amurca. Cap. CXXXVIII.

AMVRCA eſt expreſſæ oliuæ veluti fæx & craſſamentum. Ea in aheno cupreo ad craſſitudinem mellis decocta aſtringit, eoſdémque quos lycium præbet effectus: ex abundanti verò facit ad dentium dolores & vulnera, cum aceto, vino aut mulſo illita. Additur & in oculorum medicamenta, eáque quæ ſpiracula cutis obſtruendi vim habent. Inueterata melior euadit. Sedis, genitalium & vuluæ exulcerationi vtiliter infunditur. Dentes quoque "corruptos "extrahit, cum omphacio ad mellis craſſitudinem cocta & oblita. Scabiem iumentorum cum lupinorū & chamæleontis decocto peruncta ſanat. Cruda vero & recens podagricos & arthriticos calente fotu iuuat. Velleri inducta & hydropicis impoſita, tumoris molem reprimit.

Plin. cauſarios mellis, eximit

A ἐπιπάγου, ἄχρις ἂν καθαρὸν ἐφιστῆται τὸ ὕδωρ, καὶ οὕτως ἀναλαμβάνεται εἰς τροχίσκους. καίεται δὲ ἐν ὠμῇ χύτρᾳ μετὰ κεράμου ἐν καμίνῳ· ὀπτᾶται δὲ ἐπ' ἀνθράκων ἐκφυσωμένη· τὸ δὲ τῆς ἀκάνθης ἕψημα καταντλούμενον, ἄρθρα λελυμένα ἵστησι. Τὸ δὲ κόμμι τῆς ἀκάν- B θης διαφέρει τὸ σκωληκοειδὲς, ὑαλίζον, διαυγὲς, ἄξυλον, εἶτα τὸ λευκόν. τὸ δὲ ῥητινῶδες καὶ ῥυπαρὸν, ἄχρηστον. Δύναμιν δὲ ἔχει παρεμπλαστικὴν, ἀμβλυντικὴν δριμέων φαρμάκων οἷς μίγνυται. πυρίκαυστά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι καταχριόμενον μετ' ὠοῦ. Φύε- C ται δὲ καὶ ἑτέρα ἀκακία ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Πόντῳ, παρεμφέρουσα τῇ Αἰγυπτίᾳ. ἐλάττων μὲν τοι παραπολὺ καὶ χαμαίζηλος, καὶ τρυφερωτέρα. "περιπλέως δὲ ἀκάνθης σκολοποειδοῦς, φύλλα ἔχουσα πηγάνῳ ὅμοια. "τῷ δὲ φθινοπώρῳ φέρει σπέρμα ἐν θυλάκοις συνε- D ζευγμένοις, τριχώροις ἢ τετραχώροις, ἔλαττον φακοῦ. στύφει δὲ καὶ αὐτὴ χυλιζομένη σύμπασα, πλὴν ἥττων τῇ δυνάμει καθέστηκεν, εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ἀνεπιτήδειος οὖσα.

Vulg. περιπλέξεως δὲ

Vulg. exempl. ὅμοια. τὸ δὲ σπέρμα

Περὶ Ἀμόργης. Κεφ. ρλδ'.

"ΑΜΟΡΓΗ ὑπόσταθμη ἐστὶν "ἐλαίας E τῆς ἐκθλιβομένης, ἥτις ἑψηθεῖσα ἐν χαλκῷ κυπρείῳ μέχρι μελιτώδους συστάσεως, στύφει· ποιοῦσα πρὸς ἃ καὶ τὸ λύκιον, ἐκ περιουσίου δὲ καὶ πρὸς ὀδονταλγίας καὶ τραύματα, "ἐπιχριομένη μετ' ὄξους ἢ οἴνου ἢ οἰνομέλιτος· μίγνυται δὲ καὶ ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσι καὶ ἐμπλαστι- F καῖς· παλαιουμένη τε βελτίων γίνεται· ἔγκλυσμά τε ἕδρᾳ καὶ αἰδοίῳ καὶ μήτραις ἑλκωμέναις ἐστὶ *χρήσιμος. ἐκβάλλει δὲ καὶ τοὺς ἐφθαρμένους ὀδόντας, σὺν *ὀμφακίνῳ ἑψηθεῖσα ἄχρι μελιτώδους συστάσεως, καὶ περιπλασθεῖσα· ψώρας τε κτηνῶν σὺν θέρμων "ἀφεψήματι καὶ χα- G μαιλέοντος καταχριομένη θεραπεύει. ἡ δὲ ἀνέψητος καὶ πρόσφατος ποδαγρικοὺς καὶ ἀρθριτικοὺς ὠφελεῖ, θερμὴ "καταντληθεῖσα· ἐγχριομένη δὲ εἰς κώδιον καὶ ἐπιτιθεμένη ἐπὶ τῶν ὑδρωπικῶν στέλλει τὸν ὄγκον.

Hoc caput malim reponi poſt CXXXIX. Orib. ἐλαίου

V. περιχριομένη

Al. ἀποβρέγματι

V. καταπλασθεῖσα

Περὶ Ἄγνου. Κεφ. ρλε΄.

ΑΓΝΟΣ ἢ λύγος θάμνος ἐστὶ δενδρώδης, παρὰ ποταμοῖς "καὶ πεδίοις ἐνύδροις, τραχέσι τε τόποις καὶ χαράδραις φυόμενος, ῥάβδους ἔχων δυσθραύστους, μακράς. φύλλα δὲ ὡς τὰ τῆς ἐλαίας, ἁπαλώτερα δὲ καὶ "μείζονα. τὸ δ᾽ ἄνθος ἡ μέν τις λευκὸν σὺν τῷ ὑποπορφυρίζοντι· ἡ δέ, πορφυροῦν φέρει· σπέρμα δὲ ὡς πέπερι.

Vulg. exẽpl. non habent καὶ πεδ. ἐνύδρ.

Deeſt in vulgatis exempl. Sed reſtituimus ex vet codice, quẽ ſecutus eſt Serapio.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, "στυπτικήν. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς πινόμενος βοηθεῖ θηριοδήκτοις, "σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς· "κατασπᾷ δὲ καὶ γάλα, καὶ ἔμμηνα ἄγει πινόμενος ὅσον < α. πλῆθος σὺν οἴνῳ· ἐκλύει δὲ καὶ γονήν. ἅπτεται δὲ καὶ κεφαλῆς, ["κάρον ἐπιφέρων.] τὸ δὲ ἀφέψημα "τῆς πόας καὶ τοῦ σπέρματος, εἰς ἐγκαθίσματα ταῖς περὶ ὑστέραν διαθέσεσι καὶ φλεγμοναῖς ἀρήγει· ποθὲν δὲ μετὰ γλήχωνος καὶ ὑποθυμιαθὲν τὸ σπέρμα καὶ προστεθέν, κάθαρσιν κινεῖ· λύει δὲ καὶ "κεφαλαλγίας καταπλασσόμενον, καὶ ἐπὶ ληθαργικῶν τε καὶ φρενιτικῶν ἐμβρέχεται σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ. καὶ τὰ φύλλα ὑποθυμιώμενά τε καὶ ὑποστρωννύμενα, θηρία διώκει, καὶ καταπλασσόμενα ἐπὶ τῶν θηριοδήκτων βοηθεῖ, σκληρίας τε διδύμων μετὰ βουτύρου καὶ φύλλων ἀμπέλου μαλάττει, ῥαγάδας τε τὰς ἐν "δακτυλίῳ σὺν ὕδατι ἐπιπλασθὲν τὸ σπέρμα πραΰνει· σὺν δὲ τοῖς φύλλοις, "στρέμματά τε καὶ τραύματα ἰᾶται. δοκεῖ δὲ καὶ κωλυτήριον εἶναι ἐν ὁδοιπορίαις παρατρίμματος, εἴ τις ῥάβδον αὐτῆς παρὰ χεῖρα κρατοίη. ὠνόμασται δὲ ἄγνος, διὰ τὸ τὰς ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ἁγνευούσας γυναῖκας εἰς ὑπόστρωμα χρῆσθαι αὐτῇ· λύγος δὲ διὰ τὸ περὶ τὰς ῥάβδους αὐτῆς εὔτονον.

V. caret.

V. caret.

V. ſubdit: καὶ χρονίως ἐπεχομένας τὰ ἔμμηνα.

Hæc in veteri deſunt.

V. αὐτῆς τῆς πόας καὶ τοῦ καρποῦ εἰς ἐγκ.

V. κεφαλαλγίαν

V. δακτύλοις

Vulg. στρέμματα, τραύμ.

Περὶ Ἰτέας. Κεφ. ρλς΄.

ΙΤΕΑ δένδρον ἐστὶ "πᾶσι γνώριμον, οὗ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα "καὶ ὁ φλοιὸς καὶ ὁ χυλὸς στυπτικὴν ἔχει δύναμιν. ἁρμόζει δὲ τὰ φύλλα λεῖα μετ᾽ ὀλίγου πεπέρεως καὶ οἴνου ποθέντα εἰλεώδεσι· καθ᾽ ἑαυτὰ δὲ σὺν ὕδατι ληφθέντα, ἀσυλληψίαν κατεργάζεται. ὁ δὲ καρπὸς ποθείς, αἱμοπτοϊκοὺς ὠφελεῖ. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ τὰ αὐτὰ δρᾷ. καεὶς δὲ καὶ φυραθεὶς ὄξει, τύλους καὶ ἥλους αἴρει καταπλα-

In vet. cod. deeſt πᾶσι

In vet. cod. deſunt καὶ ὁ φλοιὸς

De vitice. Cap. CXXXV.

A VITEX ſiue lygos frutex eſt in arborem aſſurgens, qui in fluminũ ripis campíſque paluſtribus náſcitur, nec non & in locis aſperis ac ſalebroſis. Virgulta gerit fractu contumacia & longa: folia verò oliuæ, ſed teneriora atque maiora. B Florem eſt quæ album cum aliquatenus purpureo mittat, altera purpureum profert: ſemen eſt piperis inſtar. Porrò excalfactoriam aſtringentémque vim ſortitur. Fructus eius epotus à ſerpente demorſis, lienoſis & hydropicis auxiliatur. Lactis abundantiam facit, menſéſque ciet drachmæ pondere in C vino potus: genituram quoque exoluit: caput verò tentat, ſoporémque infert. Herbæ ac ſeminis decoctum ad inſeſſus vulvę affectibus & inflãmationibus opitulatur. Semen cum pulegio potum, ſuffitu etiam & appoſitu, purgationes mouet: dolorem quoque capitis diſſoluit illitum. Cum aceto & oleo le- D thargicorũ phreniticórúmque capitibus inſtillatur. Quin & folia tũ ſuffitu tum etiam ſubſtratu venenata fugant: contra venenatorum morſus adhibita auxiliantur. Teſtium duritias cum butyro vitiúmque folijs emolliunt. Rimas ſedis ſemen cum aqua illitum mitigat: E cum folijs verò, luxatis vulneribúſque medetur. Creditur & viticis virga intertrigines arcere, ſi eam viator dum iter facit manu teneat. Cæterùm frutex hic Grecis agnos, quaſi caſtus, nominatus eſt, quòd in Theſmophorijs matronæ caſtitatem cuſtodientes eo ad ſtrata vterentur: lygos verò, quaſi vimen, dictus eſt, propter virgarum ipſius fir- F mitatem.

De Salice. Cap. CXXXVI.

SALIX arbor eſt vulgo nota: cuius fructus, folia, cortex & ſuccus aſtringendi vim habent. Trita folia cum exiguo pipere & vino pota, ileoſis ſubueniunt. Sumpta verò G per ſe cum aqua, conceptum impediunt. Fructus epotus ſanguinẽ "expuentibus prodeſt: quin & cortex eadem præſtat. Vſtus verò & "aceto ſubactus, callos clauóſq; illitu tollit.

Pl. reijcientibus

Pl. aqua mixta

Ex foliis & cortice ſuccus cum roſaceo in calyce punici calfactus, aurium doloribus auxiliatur. Sed & eorum decocto foueri podagras vtiliſſimum: id furfures quoque detergit. Excipitur & ex ipſa ſuccus, inciſo dum floret cortice: intus enim concretus inuenitur. Vim porrò habet ea expurgãdi, quæ "pupillis caliginem offundunt. Pl. oculis obſtant

De Oleaſtro. Cap. CXXXVII.

SYLVESTRIS olea, quam nonnulli cotinum, alij Æthiopicam oleam appellant, folia habet aſtringendi vi prædita: quæ quidem trita & impoſita, eryſipelata, herpetas, epinyctidas, carbunculos, nomas reduuiáſque cohibent. Cruſtas eadem emarginant cum melle illita. Quinetiam vlcera ſordida repurgant, panos & inflammationes cum melle impoſita diſcutiunt, & cutem à capite auulſam agglutinant. Oris etiam vlceribus & aphthis commanducata medẽtur. Sed & eorum ſuccus ac ipſum etiam decoctum eoſdem habent effectus. Admotus quoque ſuccus ſanguinis eruptionem, fluxum muliebrem, oculorum ſtaphylomata puſtuláſque inhibet: inſupérque vlcera veteréſque defluxiones ſiſtit. Quapropter etiam in collyria ſi addantur, genarum eroſionibus conferunt. Ad exprimendum verò ſuccum folia tundere oportet, & affuſo vino aut aqua exprimere, illúmque ſole ſiccatum in paſtillos digerere. Eſt porrò qui cũ vino exprimitur tum valẽtior, tum ad recondẽdum aptior eo qui cum aqua expreſſus fuerit. Facit & ad aures purulẽtas atque exulceratas: folia cum hordeacea farina illita cœliacis conueniunt. Vruntur "autem cum floribus folia, vt ſpodij vicem præſtẽt, in olla cruda, cuius os luto ſit oblitum, vſque dum figlinum percoquatur: deinde vino reſtinguuntur, iterúmque vino ſubacta eodem modo cremantur: poſtremò ceruſſæ modo lauantur, & cogũtur in paſtillos. Cæterùm creduntur vſtionis eiuſmodi ratione in medicamentis oculorum ſpodio minimè cedere: quare & iiſdem viribus pollere cenſendum eſt.

A θείς. ὁ δὲ ἐκ τῶν φύλλων καὶ τοῦ φλοιοῦ
χυλὸς, ἐν κελύφῳ ῥόας θερμανθεὶς μετὰ
ῥοδίνου, "ὠταλγίας ἀρήγει. καὶ τὸ ἀφέψη- V. ὠταλγίαις
μα δὲ αὐτῶν, κατάντλημα ποδάγρας
ἄριστον· σμήχει δὲ καὶ πίτυρα. λαμβάνεται
δὲ καὶ ὀπὸς ἐξ αὐτῆς ἐντεμνομένου τοῦ
φλοιοῦ κατὰ τὴν ἄνθησιν. ἔσω γὰρ εὑρίσκεται
B συνεστώς. Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν
τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις.

Περὶ Ἀγριελαίας. Κεφ. ρλζ'.

ΑΓΡΙΕΛΑΙΑ, ἣν ἔνιοι κότινον καλοῦσιν, οἱ δὲ, Αἰθιοπικὴν ἐλαίαν, ἔχει τὰ
φύλλα στυπτικά· λεῖα δὲ καταπλασθέντα,
ἐφεκτικά ἐστιν ἐρυσιπελάτων, ἑρπήτων,
C ἐπινυκτίδων, ἀνθράκων, νομῶν, παρωνυχιῶν,
περιχαρακτικά τε ἐσχαρῶν, σὺν μέλιτι
καταπλασσόμενα· ἀνακαθαίρει δὲ καὶ τὰ
ῥυπαρὰ ἕλκη, διαφορεῖ καὶ φύγεθλα καὶ
φλεγμονὰς, σὺν μέλιτι καταπλασθέντα,
καὶ δέρμα κεφαλῆς ἀποσπασθὲν προσκολλᾷ· ἰᾶται δὲ καὶ τὰ ἐν στόματι ἕλκη καὶ
D ἄφθας διαμασηθέντα. καὶ ὁ χυλὸς δὲ αὐτῶν καὶ τὸ ἀφέψημα, τὸ αὐτὸ ποιεῖ· ἐπέχει δὲ καὶ αἱμορραγίαν, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον
προστιθέμενος ὁ χυλὸς, καὶ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς
σταφυλώματα, καὶ φλυκταίνας. ἔτι δὲ ἕλκη
καὶ παλαιὰ ῥεύματα στέλλει. διὸ καὶ μίγνυται κολλυρίοις πρὸς τὰς τῶν βλεφάρων
E "διαβρώσεις εὐθετεῖ. χυλίζοντας δὲ δεῖ κόπτειν τὰ φύλλα, καὶ περιχέοντας οἶνον ἢ ὕδωρ ἐκθλίβειν, καὶ ξηραίνοντας ἐν ἡλίῳ ἀναπλάσσειν. ἔστι δὲ εὐτονώτερος, ὁ διὰ τοῦ οἴνου ἐκθλιβόμενος, καὶ εἰς ἀπόθεσιν μᾶλλον "τοῦ δι' ὕδατος ἁρμόζει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ὦτα πυορροοῦντα καὶ ἑλκούμενα. τὰ δὲ
F φύλλα καὶ ἐπὶ κοιλιακοῖς εὐθετεῖ καταπλασσόμενα σὺν ὠμηλύσει· καίεται δὲ τὰ φύλλα μετὰ τῶν "ἀνθῶν, καὶ ἀντὶ σποδίου λαμβάνεται ἐν χύτρᾳ ὠμῇ περιπλασσομένῃ πηλῷ τὸ στόμα μέχρις ὀπτήσεως τοῦ κεράμου. ἔπειτα κατασβέννυται "οἴνῳ, καὶ φυραθέντα πάλιν οἴνῳ, ὁμοίως καίεται. εἶ-
G τα πλύνεται ὡς τὸ ψιμμύθιον καὶ ἀναπλάσσεται. δοκεῖ δὲ ἡ τοιαύτη καῦσις μὴ λείπεσθαι τοῦ σποδίου εἰς τὰ ὀφθαλμικά. ὅθεν καὶ τὴν δύναμιν "ὁμοίως ἡγητέον.

Ita Flor. at vulg. exẽpl. διαθέσεις

In vet. τοῦ δι' ὕδατος non legitur.

V. αἰθῶν ἐν σποδιᾷ ἐν χύτρ.

Al. ὕδατι

V. ὁμοίαν

Hæc cum præcedenti capite in vetuſtis codicib. ſunt continua.

Περὶ Ἐλαίας. Κεφ. ρλή.

Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ τῆς ἡμέρου ἐλαίας φύλλα, λείπεται δὲ τῇ δυνάμει· ὅθεν πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ μᾶλλον ἁρμόζει, διὰ τὸ ἐπιεικέστερον. ὁ δὲ ἐκ χλωροῦ τοῦ ξύλου καιομένου ἐκκρινόμενον ὑγρὸν, πίτυρα καὶ ψώρας καὶ λειχῆνας καταχριόμενον ἰᾶται· καὶ ὁ καρπὸς δὲ αὐτῶν καταπλασθεὶς, πίτυρα καὶ νομὰς θεραπεύει. ὁ δὲ ἐντὸς τοῦ πυρῆνος μετὰ στέατος καὶ ἀλεύρου λεπροὺς ὄνυχας ἐκπιάσει.

V. τὸ δὲ ἐν τοῖς πυρῆσιν ἐντὸς μετὰ &c.

Περὶ Κολυμβάδων ἐλαιῶν. Κεφ. ρλθ'.

Ἐλαῖαι κολυμβάδες λεῖαι καταπλασθεῖσαι, πυρίκαυστα οὐκ ἐῶσι φλυκταινοῦσθαι, καὶ ῥυπαρὰ δὲ ἕλκη καθαίρουσιν. ὁ δὲ ἐκ τῆς ἅλμης χυλὸς αὐτῶν διακλυζόμενος, οὖλα στέλλει, καὶ ὀδόντας σειομένους κρατύνει. ἔστι δὲ ἡ μὲν ὑπόκιρρος καὶ πρόσφατος ἐλαία, δυσκοίλιος, εὐστόμαχος. ἡ δὲ μέλαινα καὶ πέπειρος, εὔφθαρτος καὶ κακοστόμαχος, ὀφθαλμοῖς τε ἀνεπιτήδειος καὶ κεφαλαλγής. φρυγεῖσα δὲ καὶ καταπλασθεῖσα, νομὰς ἵστησι, καὶ ἄνθρακας περιρρήγνυσι.

V. αἱ δὲ κολυμβάδες ἐλαῖαι

Al. κεφαλῆ

Περὶ ἐλαίου ἀγρίας ἐλαίας. Κεφ. ρμ'.

Τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας ἔλαιον, διάκλυσμα οὔλοις μυδῶσι, καὶ σταλτικὸν ὑποσάλων ὀδόντων ἐστί, πυρία τε δι' αὐτοῦ θερμαινομένου καὶ * διακλυζομένου ἐπιτήδειος οὔλοις ῥευματιζομένοις. δεῖ δὲ ἔριον μηλωτῇ περιτιθέντας ἀποβάπτειν εἰς τὸ ἔλαιον, καὶ περιστέλλεσθαι τοῖς οὔλοις, ἄχρις ἂν λευκὰ φανῇ.

Huc velim trãſferri cap. de amurca.

Al. πλαδῶσι

V. caret. Corn. legit διυλιζομένου

Hæc deſunt in Ald. & veteri codice vſque ad ἄχρις ἂν &c.

Περὶ δακρύου ἐλαίας Αἰθιοπικῆς. Κεφ. ρμα'.

Τὸ δὲ δάκρυον τῆς Αἰθιοπικῆς ἐλαίας, ἔοικέ πως σκαμμωνίᾳ, ἔγκιρρον, ἐκ μικρῶν σταγόνων συγκείμενον, δηκτικόν· τὸ δὲ ὅμοιον κόμμι καὶ ἀμμωνιακῷ, μελανίζον καὶ οὐ δηκτικὸν, ἄχρηστον. φέρει δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ ἡ παρ' ἡμῖν ἐλαία, καὶ ἡ ἀγριελαία. ποιεῖ δὲ πρὸς ἀμβλυωπίαν, καὶ οὐλὰς καὶ λευκώματα ἐγχριόμενον σμήχει, οὖρά τε καὶ ἔμμηνα κινεῖ, καὶ πρὸς ὀδόντων πόνους ἐνεργεῖ, ἐντιθέμενον εἰς τὸ βρῶμα.

V. caret & pro μελανίζον habet μέγα καὶ λεῖον

V. δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον ἡ παρ'

V. καὶ ἀμβλυωποῦσι

V. κινεῖ ποιεῖ καὶ πρὸς ὀδόντων πόνους ἐντεθέν.

A *De Olea. Cap. CXXXVIII.*

Iiſdem prædita ſunt viribus & oleæ ſatiuæ folia, ſed aliquantò minore efficacia: quare oculorum medicamentis ob ſuam vim mitiorem conuenientiora ſunt. Qui verò humor ex accenſo virente ligno emanat, furfures ſcabiem & lichenas illitu ſanat. Quin & fructus B earum furfuribus ac nomis ſeu depaſcétibus vlceribus medetur. Quod autem intra nucleum eſt, cum adipe & farina ſcabros vngues excutit.

De Colymbadibus oliuis. Cap. CXXXIX.

Oliuæ colymbades tritæ & ambuſtis illitæ puſtulas gigni prohi- C bent, ac ſordida etiam vlcera purgant. Succus autem ipſarum ex muria collutione gingiuas contrahit, emotóſque dentes ſtabilit. Eſt porrò oliua ſubfulua ac recens aluo incommoda, ſed ſtomacho vtilis. Nigra verò & matura corruptioni opportuna ſtomachóque aduerſa eſt, ac tum oculis minimè cõuenit, tum D capitis etiam dolores inducit. Torrefacta autem ac illita nomas ſiſtit, & carbunculos emarginat.

De ſylueſtris oliuæ oleo. Cap. CXL.

Syluestris oliuæ oleum ad gingiuas vligine putri laborantes colluitur, dentéſque labantes confirmat. E Eiuſdem calfacti & excolati fotus gingiuis fluxione tentatis eſt accõmodatus. Lanam porrò ſpecillo circundatam in oleum demergere oportet, ac gingiuis tantiſper adhibere, dum albæ conſpiciantur.

De oleæ AEthiopicæ lachryma. Cap. CXLI.

F Æthiopicæ oleæ lachryma quodammodo ſcammonio ſimilis eſt, fulua, ſtillis conſtans exilibus, atque mordax. Quæ verò gummi & ammoniaci ſimilitudinẽ refert, colore nigricans, nec guſtu mordens, inutilis cenſetur. Noſtrates oleæ oleaſtríque talem lachrymã ferũt. Facit porrò illa ad viſus hebetudines, & G oculorum cicatrices albugineſque illita emendat, vrinas menſéſque ciet: eroſorũ dentiũ cauis indita, ad eorum dolores efficaci eſt auxilio.

Ia me-

In medicamenta quoque exitiali vi prædita refertur, partúſque etiá pellit: ſed impetiginibus ac lepræ medetur. Appellatur autem Æthiopica olea etiam olea ſylueſtris.

De Quercu. Cap. CXLII.

QVERCVS omnibus ſui partibus aſtrictoriam vim habet: maximè verò aſtringit mébranacea tunica, quæ corticem & caudicem ipſum interiacet, ſimilitérque tunica quæ circum glandem eſt calyci ſubiecta. Harum decoctum datur cœliacis, dyſentericis & ſanguiné excreantibus. Trita pręterea illa tunica fœminis fluxione vuluę laborantibus in peſſo ſubditur.

De Glandibus. Cap. CXLIII.

Quin & glandes eoſdem effectus exhibent: vrinam quoque cient, capitis dolorem & flatus in cibũ ſumptæ pariunt: eſitatæ verò virus eiaculantium ictibus reſiſtunt. Earum quoque & corticis decoctum contra toxica prodeſt, ex lacte vaccino potum. Crudæ autem ac intritæ inflammationes illitu leniunt: cum axungia verò ſuilla ſalſa, ad malignas duritias & malefica vlcera conueniunt. Sunt porrò iligneæ glandes quernis efficaciores.

De Fago & Ilice. Cap. CXLIIII.

FAGVS & Ilex quercus genera cú ſint, ſimiles quoque vires habét. Iligneæ verò radicis cortex cum aqua coctus dum mollitus intabeſcat, & per totam nocté impoſitus, capillos denigrat priùs cimolia terra deterſos*. Omnium folia tuſa & trita tumoribus proſunt, & imbecillas membrorum partes corroborát.

vel cõfricatos

De Caſtaneis. Cap. CXLV.

SARDIANÆ glãdes, quas aliqui lopima, caſtaneas, amota aut Iouis glandes appellant, cùm & ipſæ aſtringant, ſimiles quoque præbent effectus: maximè verò tunicæ quæ carnem & putamen intercurſant. Cæterùm caro ijs qui ephemerum biberint conueniens eſt.

De Gallis. Cap. CXLVI.

Galla fructus eſt quercus. Quædam omphacitis appellatur, parua quidem, ſed tuberoſa, grauis & nullo foramine peruia:

A ἀναγράφεται δὲ καὶ ἐν τοῖς φθαρτικοῖς· ἄγει δὲ καὶ ἔμβρυα καὶ λειχῆνας θεραπεύει καὶ λέπρας. καλεῖται δὲ Αἰθιοπικὴ ἐλαία καὶ ἀγριέλαια.

Περὶ Δρυός. Κεφ. ρμβʹ.

ΔΡΥΣ πᾶσα στυπτικὴν ἔχει δύναμιν, μάλιστα δὲ αὐτῆς στύφει τὸ μεταξὺ τοῦ B φλοιοῦ καὶ τοῦ πρέμνου ὑμενῶδες· ὁμοίως καὶ τὸ περὶ τῇ βαλάνῳ ὑπὸ τὸ κέλυφος. δίδοται δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν κοιλιακοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ αἱμοπτοϊκοῖς· καὶ ἐν πεσσοῖς λεῖον προστίθεται ῥοϊκαῖς γυναιξίν.

V. add. καὶ ξηραντικήν

V. τὴν βάλανον

V. in fine: τὰ δὲ φύλλα περιεμμότα κολλᾷ τραύματα, καὶ διουρητικοὶ οἱ βάλανοι. ſed adſcititium puto.

Περὶ Βαλάνων. Κεφ. ρμγʹ.

Καὶ αἱ βάλανοι δὲ τὰ αὐτὰ ποιοῦσιν· C εἰσὶ δὲ καὶ οὐρητικαί, καὶ κεφαλαλγεῖς βιβρωσκόμεναι, καὶ πνευματοῦσαι· ἁρμόζουσι δὲ πρὸς τὰ ἰοβόλα ἐσθιόμεναι. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν καὶ τοῦ φλοιοῦ, βοηθεῖ τοξικῷ μετὰ γάλακτος βοείου πινόμενον. ὠμαὶ δὲ καταπλασθεῖσαι λεῖαι, φλεγμονὰς παρηγοροῦσι. σὺν στέατι δὲ χοιρείῳ ταρ-D ιχηρῷ, πρὸς κακοήθεις σκληρίας, καὶ πρὸς πονηρευόμενα ἕλκη ἁρμόζουσιν· ἰσχυρότεραι δὲ τῶν δρυΐνων αἱ πρίνιναι τῇ δυνάμει εἰσίν.

Περὶ Φηγοῦ καὶ Πρίνου. Κεφ. ρμδʹ.

ΚΑΙ ἡ φηγὸς δὲ καὶ ἡ πρίνος εἴδη ὄντα δρυός, ἐοικότα ἐνεργεῖ. τῆς δὲ ῥίζης τῆς E πρίνου ὁ φλοιὸς ἑψηθεὶς σὺν ὕδατι ἄχρις οὗ τακερὸς γένηται, καὶ ἐπιπλασθεὶς νύκτα ὅλην, τρίχας μελαίνει προαποσμηχθείσας κιμωλίᾳ γῇ. ἁρμόζει δὲ τὰ φύλλα πάντων, κοπέντα λεῖα οἰδήμασι· καὶ τὰ ἄτονα δὲ μέρη κρατύνει.

Περὶ Καστάνων. Κεφ. ρμεʹ.

F ΑΙ δὲ Σαρδιαναὶ βάλανοι, ἅς τινες λόπιμα ἢ κάστανα καλοῦσιν, ἢ μότα, ἢ Διὸς βαλάνους, στύφουσαι καὶ αὗται, τῶν ὁμοίων εἰσὶ δραστικαί, καὶ μάλιστα οἱ μεταξὺ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ λέπους φλοιοί. ἡ δὲ σὰρξ καὶ τοῖς ἐφήμερον πεπωκόσιν ἁρμόζει.

Al. λόπισμα ἢ καστανίας

Fortè ἄμωτα vt apud Athen.

V. μετὰ τοῦ πτίσματος ὠμαὶ εἰσι δραστικαί.

G Περὶ Κηκίδων. Κεφ. ρμϛʹ.

Pal. κικίδων

Κηκὶς καρπός ἐστι δρυός. ἡ μέν τις ὀμφακῖτις καλεῖται, μικρὰ καὶ κονδυλώδης, στιβαρά, ἀτρύπητος.

V. ἔστι ἡ μέν τις ὀμφακίτης

ἡ δέ τις λεία, καὶ κούφη καὶ "τετρημένη. ἐκλέγεσθαι δὲ δεῖ τὴν ὀμφακῖτιν, ἐνεργεστέραν οὖσαν. ἀμφότεραι δὲ στύφουσιν ἱκανῶς, καὶ στέλλουσι λεῖαι τὰς ὑπερσαρκώσεις, ῥευματισμούς τε οὔλων καὶ "κιονίδος, καὶ τὰς ἐν στόματι ἄφθας". τὸ δὲ μέσον αὐτῶν, βρώματι ὀδόντων ἐντεθὲν, παύει τὰς ὀδύνας. γίνονταί τε καὶ ἴσχαιμοι καεῖσαι ἐπ᾽ ἀνθράκων "ἄχρι πυρώσεως, καὶ κατασβεσθεῖσαι ἢ οἴνῳ ἢ ὄξει ἢ ὀξάλμῃ. τὸ δὲ ἀπόζεμα αὐτῶν ποιεῖ καὶ πρὸς ἐγκαθίσματα, προπτώσεις ὑστέρας, καὶ ῥευματισμούς. μελαίνουσι δὲ καὶ τρίχας, ἀποβραχεῖσαι ἐν "ὄξει ἢ ὕδατι. ἁρμόζουσι δὲ καὶ κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς "ἐπιπλαττόμεναι οἴνῳ ἢ ὕδατι λεῖαι καὶ πινόμεναι· τοῖς τε προσοψήμασι μιγνύμεναι, ἢ παραφεψόμεναι ὅλαι ἐν τῷ ὕδατι, εἰς ὃ μέλλει τι ἕψεσθαι τῶν ἁρμοζόντων πρὸς αὐτούς· καὶ καθόλου "ὅπου δεῖ στῦψαι ἢ στῆσαι ἢ ἀναξηρᾶναι, παραλαμβάνεσθαι "δεῖ τὴν χρῆσιν αὐτῶν.

V. τετρυμμένη. V. κωνίδος. V. addit ἀποκαθαίρουσι. Vulg. ψύχει. V. ἐπιπλαττόμεναι ὕδατι λεῖαι ἢ οἴνῳ καὶ πιν. V. καὶ. V. ὅπου τι δεῖ στῦψαι ἢ ἀναξηρᾶναι. V. ἁρμόζει.

Περὶ Ῥοός. Κεφ. ρμζ.

ΡΟΥΣ ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα, ὃν ἔνιοι ἐρυθρὸν καλοῦσι, καρπός ἐστι τῆς καλουμένης βυρσοδεψικῆς ῥοός, ἥτις ὠνομάσθη ἐκ τοῦ τοὺς βυρσοδέψας αὐτῇ χρῆσθαι, εἰς τὴν στύψιν τῶν δερμάτων. ἔστι δὲ δενδρύφιον φυόμενον "ἐν πέτραις, ὡς δίπηχυ· ἐφ᾽ οὗ φύλλα ἐπιμήκη, ὑπέρυθρα, τὴν περιφέρειαν ἐντετμημένα "πριονοειδῶς. καρπὸς δὲ βοτρυδίοις ἐοικὼς, πυκνὸς, "κατὰ τὸ μέγεθος τερεβίνθου, ὑπόπλατυς, οὗ τὸ περικείμενον φλοιῶδές ἐστιν "εὔχρηστον.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα στυπτικὴν, ποιοῦσαν πρὸς ἃ καὶ ἡ ἀκακία· μελαίνει δὲ τρίχας τὸ ἀφέψημα, δυσεντερίας τε ἐστὶν ἔγκλυσμα, καὶ πόμα, καὶ ἐγκάθισμα, καὶ ὤτων πυορροούντων ἔγκλυσμα. πτερύγια τε καὶ γαγγραίνας ἐπέχει καταπλασσόμενα τὰ φύλλα, μετ᾽ ὄξους ἢ μέλιτος. καὶ τὸ χύλισμα δὲ τῶν φύλλων ξηρῶν ἑψομένων σὺν ὕδατι ὥσπερ τὸ λύκιον ἄχρι συστάσεως μελιτώδους, ἁρμόζει πρὸς ὅσα καὶ τὸ λύκιον· καὶ ὁ καρπὸς δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ, ἁρμόζων ἐν προσοψήμασι κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς

V. ἐπὶ πέτρ. V. ἐπιτετμημένα πριονοειδῆ. Vulg. πριονοειδῶς. V. κατὰ μέγεθος τερμίνθου. Corn. ἄχρηστον.

altera verò plana,leuis& perforata. Eligi debet omphacitis,quippe quę ſit efficacior. Vtraque vehementer aſtringit.Tritæ excreſcentia in carne, gingiuarum & columellæ fluxiones, inſuperq; oris vlcuſcula cohibēt. Quod verò in earum medio eſt, dentium cauernis inditum dolores ſedat. Crematæ carbonibus donec igne candeant,& vino, aceto, aut etiam aceto ſalſo extinctæ, fluentis ſanguinis ſiſtendi vim aſciſcunt. Decoctum earum ad inſeſſus efficax eſt contra vuluas procidentes & rheumatiſmos.Capillos quoque denigrant aceto aut aqua maceratæ. Cœliacis & dyſentericis in aqua aut vino tritæ ſeu illitæ ſeu bibitæ conueniunt: necnon & obſoniis additæ, aut totæ in aqua priùs coctę,in qua nonnihil excoquendū ſit eorum quæ iis affectibus conferant.In ſumma, vbi quid aſtringere ſiſtere aut ſiccare opus eſt,vſurpandæ ſunt.

nucleus vl.

De Rhu. Cap. CXLVII.

RHVS qui obſonijs aſpergitur, quémque nonnulli erythron, hoc eſt, rubrum,appellant, fructus eſt rhois coriariæ ſic vocatæ, quòd ea coriarij ad ſpiſſanda perficiendáve coria vtantur. Eſt verò arbuſcula in petris naſcens, binûm ferè cubitorum altitudine, in qua folia ſunt oblonga,ſubrubentia & in ambitu ſerrata:fructus autem racemulis ſimilis,denſus, terebinthini magnitudine,quadantenus latus,cuius corticoſa tunica acinos ambiens per quàm vtilis eſt. Folia vim habent aſtringendi,& acaciæ effectus præbent. Decoctum eorum capillos denigrat: dyſentericis infunditur, ab iiſdem bibitur, & ad inſeſſum vſurpatur: necnon & purulentis auribus inſtillatur. Pterygia & gangrænas cohibent folia, ex aceto aut melle illita. Succus elicitur lycij in modum, aridis foliis ad mellis craſſitudinem in aqua decoctis: & is quidem ad eadem ad quæ lycium conuenit. Quin & fructus eoſdem exhibet effectus, ac cœliacorum dyſentericorumq; obſonijs commodè inſpergitur.

aut ilicis modo incisa

Contuſa, deſquamata liuidáque ex aqua illitus ab inflammatione vindicat: linguę aſperitates cum melle abſtergit, alba fœminarum profluuia ſiſtit, & hęmorroidas ſanat cum querno carbone intrito impoſitus. Huius quoque dilutum ſi decoquatur, cogitur coitque, ipſo etiam fructu efficacius. Gummi quoque profert hæc arbuſcula, quod eroſorum dentium cauis inditur ad dolores finiendos.

De Palma. Cap. CXLVIII.

PALMA in Ægypto gignitur. Ex ea verò fructus in medio * autumni vigore colligitur, Arabicę myrobalano ſimilis, ac Poma dicitur, colore viridi, mali cotonei odoré referens. Quòd ſi ad integram maturitatem peruenire ſinatur, phœnicobalanus fiet. Eſt porrò ille acerbus atque aſtringens, & contra alui profluuia, fluxúmque muliebré in vino auſtero bibitur. Hęmorrhoidas quoque ſiſtit & vulnera illitu conglutinat. Phœnicobalani verò recentes plus ſiccis adſtringunt: ſed capitis dolorem afferunt, & copioſiores in cibo ſumptę inebriant. Siccæ auté ſanguinem excreantes, ſtomachicos ac dyſentericos eſitatæ iuuant: necnon & tritæ cum cydonio & cerato œnanthino, veſicæ vitijs vtiliter illinuntur. Maximè verò caryotæ ſi * comedantur, faucium aſperitati medentur.

vel autumnalium fructuum

Addũt Marc. & Serap. cum pineis nucleis

De Palmis Thebaicis. Cap. CXLIX.

Thebaicarum decoctum potui datum * cauſonem ſedat, & cũ hydromelite vetuſto ſumptum vires recreat. Quin & ipſæ cibo idem præſtant. Fit etiam ex ijs vinum eiuſdem cum fructu facultatis. Decoctum earum per ſe potum & gargarizatũ vehementer aſtringit & cohibet. Palmarum verò nuclei cæterorum omnium more in fictili nouo cremantur, deinde reſtincti vino lauantur, & tanquam ſpodij vicem ſupplentes ad ornandas decorandáſve palpebras conducunt. Quòd ſi non ſufficienter vſti fuerint, illud idem iteratur. Vim habent aſtringentem

febrilem ardorem

A ἀφλέγμαντά τε τηρεῖ, σὺν ὕδατι καταπλασθεὶς, θλάσματα, ἀποσύρματα, πελιώματα· γλώσσης τε τραχύτητας σμήχει σὺν μέλιτι, καὶ λευκὸν ῥοῦν ἵστησιν, αἱμορροΐδας τε θεραπεύει μετὰ δρυΐνου ἄνθρακος λείου ἐπιτιθέμενος. καὶ τούτου δὲ τὸ ἀπόβρεγμα ἑψόμενον συνίσταται, βέλ- B τιόν πως τοῦ καρποῦ ποιοῦν. φέρει δὲ καὶ κόμμι, ὅπερ ἐντίθεται τοῖς βρώμασι τῶν ὀδόντων πρὸς ἀπονίαν.

Περὶ Φοίνικος. Κεφ. ρμη'.

ΦΟΙΝΙΞ ἐν Αἰγύπτῳ γίνεται. τρυγᾶται δὲ μεσοπωρούσης τῆς κατὰ τὴν ὀπώραν ἀκμῆς, παρεμφέρων τῇ Ἀραβι- C κῇ μυροβαλάνῳ, πῶμα δὲ λέγεται, χλωρὸς τὸ χρῶμα, ἐμφερὴς κυδωνίῳ κατὰ τὴν ὀσμήν· εἰ δὲ * ἀφεψηθῇ πεπαινόμενος, γίνεται φοινικοβάλανος. ἔστι δὲ στρυφνός, στυπτικός, πινόμενος σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ πρὸς διάρροιαν καὶ ῥοῦν γυναικεῖον· ἵστησι δὲ καὶ αἱμορροΐδας, καὶ τραύματα κολλᾷ κατα- D πλασθείς. αἱ δὲ * φοινικοβάλανοι, στυπτικώτεραι τυγχάνουσι τῶν ξηρῶν. κεφαλαλγεῖς δὲ εἰσι καὶ πλείονες βρωθεῖσαι μεθύσκουσιν. " αἱ δὲ ξηραὶ ὠφελοῦσι βιβρωσκόμεναι αἱμοπτοϊκούς, στομαχικούς, δυσεντερικούς, καὶ τὰ περὶ κύστιν, καταπλασσόμεναι μετὰ κυδωνίου καὶ κηρωτῆς οἰνανθίνης. E μάλιστα δὲ αἱ καρυώτιδες ἐσθιόμεναι, ἀρτηριῶν τραχύτητας ἰῶνται.

Pal. λέγεται, τῷ χρώματι χλωρός

Marcellus, ἀφεθῇ

V. hæc non habet

Pal. ξηραὶ βοηθοῦσιν αἱμοπτοϊκοῖς, & ſic deinceps in dandi caſu.

Περὶ Φοινίκων Θηβαϊκῶν. Κεφ. ρμθ'.

Τῶν δὲ Θηβαϊκῶν τὸ ἀφέψημα ποθὲν, παύει καύσωνα, καὶ τὰς δυνάμεις ἀνακτᾶται, μετὰ ὑδρομέλιτος παλαιοῦ F λαμβανόμενον· καὶ αὗται βρωθεῖσαι, τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτῶν, τὸ αὐτὸ δυνάμενος τῷ καρπῷ. καὶ καθ' ἑαυτὸ ποθὲν τὸ ἀφέψημα αὐτῶν, καὶ ἀναγαργαριζόμενον ἱκανῶς στύφει καὶ στέλλει. οἱ δὲ πυρῆνες τῶν φοινίκων καίονται ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα πάν- G τα. εἶτα σβεσθέντες οἴνῳ πλύνονται, καὶ ὡς ἀντίσποδα εἰς τὰ καλλιβλέφαρα " χρησιμεύουσι· κἂν μὴ αὐταρκῶς καῶσι, πάλιν τὸ αὐτὸ γίνεται. Δύναμιν δὲ ἔχουσι στυπτικήν,

Quidam hoc caput iungunt cum præcedenti.

Al. ἀμφθεῦσιν

παρεμπλαστικήν, ποιοῦσαν πρὸς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς φλυκτίδας, σταφυλώματα, μίλφας σὺν νάρδῳ· σὺν οἴνῳ δὲ στέλλουσι καὶ ὑπερσαρκώματα, καὶ ἀπουλοῦσιν ἕλκη. εὐθετοῦσι δὲ μάλιστα οἱ ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ ἐκ τῶν χαμαιζήλων φοινίκων.

V. μίλφους
V. ἐπουλοῦσιν
V. οἱ ἀπὸ Αἰγύπτου τῶν χαμ.

Περὶ Φοίνικος ἐλάτης. Κεφ. ρν'.

Φοίνιξ ἣν ἔνιοι ἐλάτην ἢ σπάθην καλοῦσι, περικάλυμμά ἐστι τοῦ καρποῦ τῶν φοινίκων ἀκμὴν ἀνθούντων. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ μυρεψοὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. ἔστι δὲ αὐτῆς κρατίστη ἡ εὐώδης, στύφουσα, βαρεῖα, μεμυκυῖα, λιπαρὸν ἔχουσα τὸ ἐντός. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ἐφιστᾶσαν τὰ νεμόμενα τῶν ἑλκῶν. χαλασμούς τε ἄρθρων συνάγει, λεία μαλάγμασι μιγεῖσα καὶ καταπλάσμασιν· ὠφελεῖ δὲ καὶ ὑποχόνδρια καὶ στόμαχον ἀτονοῦντα, καὶ ἡπατικὰς διαθέσεις, μιγνυμένη τοῖς ἁρμόζουσι τῶν καταπλασμάτων. μελαίνει δὲ καὶ τρίχας τὸ ἀφέψημα αὐτῆς, σμηχόμενον συνεχῶς· ποτιζόμενον δέ, νεφριτικοῖς καὶ τοῖς περὶ κύστιν καὶ σπλάγχνα ἁρμόζει, κοιλίαν τε καὶ ὑστέραν ῥευματιζομένην ἵστησιν· ἁπαλὴ δὲ σὺν ῥητίνῃ καὶ κηρῷ ἐπιτεθεῖσα, καὶ ἐαθεῖσα ἡμέρας εἴκοσι, ψώρας ἰᾶται. καὶ ὁ περιεχόμενος δὲ ὑπ' αὐτῆς καρπός, ἐλάτη καλεῖται, ὑπ' ἐνίων δὲ βόρασσος· καὶ αὐτὸς στυπτικὸς ὢν τὰ αὐτὰ δρᾷ τῇ σπάθῃ, χωρὶς τῆς ἐν τοῖς μύροις εὐχρηστίας, καὶ τὸ ἐγκάρδιον δὲ τοῦ πρέμνου λευκὸν καὶ αὐτὸ πρόσφατον βιβρωσκόμενον καὶ ἀφεψόμενον, ποιεῖ πρὸς ὅσα καὶ ὁ βόρασσος.

V. ἐφιστῶσιν
V. χαλάσματα ἄρθρων
V. inſerit νεφριτικοῖς
V. σπλάγχνοις
V. ἁπαλὴ δὲ καὶ ῥητίνη σὺν κηρῷ ἑψηθεῖσα καὶ ἐπιτ.
Al. θεραπεύει
V. καὶ αὐτὸς δὲ στυπτικὸς ὑπάρχων τὸ αὐτὸ δύναται τῇ σπάθῃ
In v. deeſt καὶ αὐτό
Ald. βούρασος. al. βουράσσης.

Περὶ Ῥοᾶς. Κεφ. ρνα'.

ῬΟΑ πᾶσα εὔχυμος, εὐστόμαχος, ἄτροφος· τούτων μέντοι ἡ γλυκεῖα εὐστομαχωτέρα*, θερμασίαν ποσὴν γεννῶσα περὶ στόμαχον, καὶ πνευματοῦσα. ὅθεν ἐπὶ μὲν τῶν πυρεσσόντων ἐστὶν ἄθετος· ἡ δὲ ὀξεῖα καυσουμένῳ στομάχῳ βοηθεῖ, καὶ ἐστὶ σταλτικωτέρα καὶ οὐρητικωτέρα· ἄστομος δέ, καὶ στυπτική. ἡ δὲ οἰνώδης μέσην ἔχει δύναμιν. τῆς δὲ ὀξείας ὁ πυρὴν ξηρανθεὶς ἐν ἡλίῳ καὶ ἐπιπασσόμενος προσοψήμασι καὶ συνεψόμενος, κοιλίαν καὶ στομάχου ῥεῦμα ἵστησιν.

V. Pal. εὔχυλος
V. ἐγγεννῶσα καὶ πνευματοῦσα
V. οὐρητικόν
Al. εὔστομος. al. εὐστόμαχος
Marc. in quodam vetuſto codice legit ὀπός.

A & ſpiracula cutis obſtruentem, ad oculorũ puſtulas, ſtaphylomata, ciliorumq́; defluuia addito nardo efficacem. Supercreſcentem carnem cum vino reprimunt, & vlcera ad cicatricẽ perducunt. Omnium verò aptiſſimi ſunt Ægyptij nuclei, qui ex humilibus palmis decerpuntur.

De Palma elate. Cap. CL.

B Palma, quam nonnulli elaten aut ſpatham appellant, fructus palmarum adhuc florentium inuolucrum eſt. Eo vnguentarij in vnguẽtorum ſpiſſamenta vtuntur. Optima habetur odorata, aſtringens, ponderoſa, præcluſa, interna parte pinguis. Vis ei aſtrictoria, qua vlcera depaſcentia ſiſtit, laxatóſque articulos cõmit- C tit, ſi trita malagmatis & cataplaſmatis ammiſceatur. Prodeſt & precordijs ac ſtomacho imbecilli, necnon & iecinoris affectibus, conuenientibus miſta cataplaſmatis. Eius decoctum ſubinde affrictum capillos denigrat. Potui verò datum, renum, veſicæ, aliorúmque viſcerum D vitijs confert: alui vteríque fluxiones ſiſtit. Ipſa verò ſcabiẽ ſanat diebus viginti, ſi adhuc tenera cũ reſina & cera decocta imponatur. Porrò qui ſub ea continetur fructus elate etiam appellatur, & à nonnullis boraſſus. Is ipſe aſtrictorius cũ ſit, ſpathæ quoque præbet effectus: niſi E quòd ad vnguenta non æquè eſt vtilis. Ceterùm alba quoque caudicis medulla tum recens comeſta, tum decocta ad eadem facit, ad quæ etiam boraſſus.

De Malo Punico. Cap. CLI.

MALVM Punicum omne iucũdi eſt ſaporis, ſtomachóque vti- F le, ſed vix vllius alimenti. Attamen ex his dulcia ſtomacho vtiliora habentur: ſed circa eum calorem aliquantulum gignũt, inflationéſque pariunt: qua ex cauſa febricitantibus haudquaquam conueniunt. Acida verò æſtuanti ſtomacho auxiliantur, magíſque contrahũt, ac fœliciùs vrinam cient: ſed ori ingrata G ſunt & aſtringẽdi vi predita. Vinoſa medias vires obtinent. Acidorũ nucleus in ſole ſiccatus, & obſoniis inſperſus ac cum ijs etiã decoctus, aluum ſtomachíque fluxionem ſiſtit.

Aqua verò cœleſti maceratus, ſanguinem excreantes potu iuuat, & ad inſeſſus dyſentericorum profluuióque laborantium accommodatur. Porrò ſuccus ex acinis ipſis expreſſus ſi coquatur melli admixtus, pervtilis fuerit ad oris, genitalium & ſedis vlcera, necnon ad digitorũ pterygia, nomas & * quæ in vlceribus excreſcunt, itemq; ad auriũ dolores & nariũ vitia: maximè verò, ſi ex acidi punici granis exprimatur.

vel luxuriones extuberationes

De Cytinis. Cap. CLII.

Huius flores, qui etiam cytini vocantur, & ipſi quoque aſtringunt, ſiccant & cohibent: cruenta vulnera glutinant, & quas Punicum præſtãt vtilitates. Eorum decoctum ad gingiuas humore flaccidas dẽteſq; mobiles colluitur, & ramices ex inteſtini prolapſu cataplaſmatis inditum agglutinat. Cæterùm ſunt qui memoriæ tradant toto anno lippitudinem nõ paſſuros, qui tres quantumuis exiguos cytinos deuorauerint. Ex iis velut ex hypociſthide ſuccus elicitur.

De Malicorio. Cap. CLIII.

Et ipſa quoque Punici putamina, quæ Sidia nonnullis appellantur, aſtringendi vim habent, & quos cytini præbent vſus. Radicum autem decoctum latas ventris tineas potu pellit & enecat.

De Balauſtijs. Cap. CLIIII.

Balauſtium ſylueſtris punicæ flos eſt, cuius complura ſunt genera: reperitur enim candidum, rutilum & colore roſaceo. Domeſticæ mali punicæ cytino ſimile eſt, & ex eo quoque ſuccus elicitur hypociſthidis modo. Vis ei aſtrictoria, eadem efficiens quæ hypociſthis & cytinus.

De Myrto. Cap. CLV.

MYRTVS ſatiua nigra medicinæ vtilior quàm candida: & in eo ipſo genere accõmodatior montana: fructum tamen inefficaciorẽ habet. Vis tum ipſi myrto, tũ etiam fructui aſtrictoria. Ac fructus quidem ſeu viridis, ſeu etiam aridus in cibo datur ſanguinẽ excreantibus, veſicæq; eroſione laborantibus. Virẽtib⁹ baccis expreſſus ſuccus eoſdẽ effect⁹ exhibet, ſtomacho vtilis eſt, vrináq; ciet: prodeſt cũ vino à phalágio demorſis & à ſcorpione ictis.

A ἀποβραχεὶς δὲ ἐν ὀμβρείῳ ὕδατι, αἱμοπτοϊκοῖς ὠφελεῖ πινόμενος, καὶ εἰς ἐγκαθίσματα δυσεντερικῶν καὶ ῥοϊκῶν ἁρμόζει. εὔχρηστον δὲ τὸ ἀπόθλιμμα τῶν * πυρήνων ἑψηθὲν καὶ μιγὲν μέλιτι, πρός τε τὰ ἐν στόματι καὶ αἰδοίῳ καὶ ἕδρᾳ ἕλκη, καὶ πτερύγια τὰ ἐν δακτύλοις, νομάς τε καὶ ὑπεροχὰς καὶ ὠταλγίας καὶ τὰ ἐν μυκτῆρσι, καὶ μάλιστα τῆς ὀξείας.
B

Περὶ Κυτίνων. Κεφ. ρνβʹ.

Τὰ δὲ ἄνθη αὐτῆς, ἃ καὶ κύτινοι καλοῦνται, καὶ αὐτὰ στυπτικὰ καὶ ξηραντικὰ καὶ κατασταλτικά εἰσι, καὶ ἐναίμων κολλητικά, ἁρμόζοντα πρὸς ἃ καὶ ἡ ῥοά. τὸ δὲ ἀφέψημα
C αὐτῶν, οὔλων πλαδώντων καὶ ὀδόντων σειομένων διάκλυσμα, ἀνακόλλημά τε ἐντεροκηλικοῖς ἐν καταπλάσμασιν. ἱστοροῦσι δέ τινες, "μὴ ὀφθαλμιᾶν παρ' ὅλον τὸ ἔτος τοὺς καταπιόντας" τρεῖς κυτίνους, ὥς φασι ἐλαχίστους. χυλίζονται δὲ ὡς ἡ ὑποκιστίς.

V. αἰοφθαλμιάτους γίνεσθαι
Vet. inſerit ὑγιεῖς

Περὶ Σιδίων. Κεφ. ρνγ.

D Καὶ τὰ λέπη δὲ τῆς ῥόας, ἅ τινες σίδια καλοῦσι, στυπτικὴν ἔχοντα καὶ αὐτὰ δύναμιν, πρὸς ὅσα καὶ οἱ κύτινοι ἁρμόζουσι. τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν ῥιζῶν, ἕλμινθας πλατείας ποθὲν ἐκτινάσσει καὶ ἀποκτείνει.

Gal. λέμματα vocat.
V. ἁρμόζει
Quidam vetuſtus codex Matth. ῥοιῶν

Περὶ Βαλαυστίων. Κεφ. ρνδʹ.

B Βαλαύστιον ἐστὶν ἄνθος ἀγρίας ῥοιᾶς· εἴδη δὲ ἐστὶν αὐτοῦ πλείονα· εὑρίσκεται γὰρ καὶ λευκὸν καὶ "πυῤῥὸν καὶ ῥοδόχρουν· ἔοικε δὲ κυτίνῳ ῥοιᾶς. χυλίζεται δὲ" ὡς ἡ ὑποκιστίς. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ποιοῦσαν πρὸς ἃ καὶ ἡ ὑποκιστὶς καὶ ὁ κύτινος.

Orib πορφυροῦν. ali. ῥοδόχρουν καὶ πορφυροῦν.
V. inſerit καί.

Περὶ Μυρσίνης. Κεφ. ρνεʹ.

F MΥΡΣΙΝΗ ἡ ἥμερος, πρὸς μὲν τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν, ἡ μέλαινα τῆς λευκῆς ἁρμοδιωτέρα. καὶ ταύτης μᾶλλον ἡ ὀρεινή, ἧς μέντοι καρπὸν ἀτονώτερον ἔχει. Δύναμις δὲ αὐτῆς καὶ τοῦ καρποῦ στυπτική. δίδοται δὲ ὁ καρπὸς χλωρός τε καὶ ξηρὸς ἐσθιόμενος αἱμοπτοϊκοῖς καὶ τοῖς δακνομένοις τὴν κύστιν.
G καὶ ὁ ἐκ τῶν χλωρῶν δὲ μύρτων ἐκθλιβέντων χυλὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ, εὐστόμαχος ὢν καὶ οὐρητικός. ἁρμόζων δὲ φαλαγγιοδήκτοις καὶ σκορπιοπλήκτοις σὺν οἴνῳ.

Codex Nicenus inſcribit περὶ ἀγρίας μυρσίνης, alius περὶ μυρσίνης ἢ μυρτακάνθου.

καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τοῦ καρποῦ βάπτει τρίχας· ἑψηθεὶς δὲ σὺν οἴνῳ, καὶ καταπλασθεὶς, τὰ ἐν ἀκρωτηρίοις ἕλκη θεραπεύει· μετὰ" πάλης δὲ ἀλφίτου καταπλασθεὶς, φλεγμονὰς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς παρηγορεῖ, καὶ πρὸς" αἰγίλωπα δὲ ἐπιπλάττεται. καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς δὲ γινόμενος οἶνος," ἐκθλιβέντος τοῦ καρποῦ καὶ ἐπὶ ποσὸν ἀφεψηθέντος, ὀξίζει γὰρ ὁ μὴ οὕτω σκευασθεὶς, ἀκραιπαλὲς" ἐστὶ προπινόμενος, ποιῶν πρὸς ὅσα καὶ ὁ καρπός. ἐγκαθίσματά τε* μήτρας προπτώσεις, καὶ δακτυλίῳ, καὶ ῥοικαῖς ἁρμόζει. σμήχει δὲ καὶ πίτυρα, καὶ ἄχωρας, καὶ ἐξανθήματα, τρίχας τε ῥεούσας ἐπέχει. μίγνυται δὲ καὶ λιπαραῖς, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκ τῶν φύλλων" αὐτῆς σκευαζόμενον ἔλαιον. καὶ τὸ τῶν φύλλων δὲ ἀφέψημα εἴς τε τὰ ἐγκαθίσματα ἁρμόζει, καὶ πρὸς τὰ χαλαρὰ καὶ" ἀσυμπτώρωτα ἄρθρα, καὶ πρὸς ἀσυμπώρωτα κατεαγότα. ὠφελίμως καταντλεῖται. σμήχει δὲ καὶ ἀλφοὺς, καὶ πρὸς ὦτα πυόρροοῦντα ἐγχυματίζεται, καὶ μελασμοὺς τριχῶν, καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν δὲ χυλὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ· αὐτὰ δὲ τὰ φύλλα λεῖα καταπλασσόμενα ἐν ὕδατι, ἁρμόζει τοῖς καθύγροις τῶν ἑλκῶν, καὶ ῥευματιζομένοις τόποις πᾶσι, καὶ κοιλιακοῖς· ἐλαίου ὀμφακίνου γὰρ ἢ ῥοδίνου ὀλίγου καὶ οἴνου μεμιγμένου, καὶ ἕρπησι, καὶ ἐρυσιπέλασι, διδύμων τε φλεγμοναῖς καὶ ἐπινυκτίσι καὶ κονδυλώμασι· ξηρὰ δὲ λεῖα παρωνυχίαις καὶ πτερυγίοις χρησίμως* καταπλάττεται, καὶ καθύγροις μασχάλαις καὶ μηροῖς, καὶ ἐπὶ καρδιακῶν στέλλει τοὺς ἱδρῶτας· κεκαυμένα δὲ καὶ ὠμὰ μετὰ κηρωτῆς, πυρίκαυστα καὶ πτερύγια καὶ παρωνυχίας ἰᾶται. χυλίζεται δὲ τὰ φύλλα παραχεομένου οἴνου παλαιοῦ, ἢ ὕδατος ὀμβρίου, καὶ ἐκθλίβεται. ἡ δὲ χρῆσις αὐτοῦ προσφάτου ὄντος. ξηρανθεὶς γὰρ εὐρωτιᾷ καὶ ἀδυνατεῖ.

V. παιπάλης

V. αἰγίλωπα

V. ἐκθλιβέντος

V. inserit τε

V. inserit πρὸς μήτρας

V. αὐτῶν

Ἄρθρα vetus omisit & pro ἀσυμπτώρωτα legit ἀσυμπτώματα mendosius.

Περὶ Μυρτιδάνου. Κεφ. ρνϛʹ.

Τὸ δὲ μυρτίδανον λεγόμενον, ἐπίφυσίς ἐστιν" ἀνώμαλος καὶ ὀχθώδης καὶ ὁμόχρους· οἱονεὶ χεῖρες περὶ τὸ τῆς μυρσίνης πρέμνον" στύφει δὲ μᾶλλον τῆς μυρσίνης· ἀποτίθεται δὲ κοπὲν καὶ μιγὲν οἴνῳ αὐστηρῷ, ἀναπλασθέν τε εἰς τρο-

V. ἀνώμαλος

V. his carent

A Fructus quoque decoctum capillũ tingit. Iſipſe cum vino ſubferuefactus & impoſitus, vlcera in extremitatibus corporis nata ſanat. Cum tenuiſſimo verò polẽtæ polline impoſitus, oculorum inflammationes lenit: quin & ad ægilopas illinitur. Vinũ porrò myrtites, quod expreſſo & aliquantum feruefacto fructu B fit, (aliter enim paratum aceſcit) præſumptum crapulam arcet, & ad eadem ad quæ fructus ipſe valet. Vtile quoque ipſum in deſeſſionibus vuluarum & ſedis procidentię, itémque fœminis fluxione vuluæ laborantibus: detergit etiam furfures, vlcera capitis manantia & papularum eruptiones: fluentes quo- C que capillos continet. Additur & in emplaſtris lenibus quæ liparas vocant, veluti etiã quod ex ipſius folijs conficitur oleum. Quin & foliorum decoctum ad inſeſſus conuenit: eóque laxati & ægrè" coëuntes articuli, itémque fracta quæ* non cõ ferbuere, vtiliter fouentur. Viti- D ligines quoque emaculat: ad aures purulentas, denigrandóſque capillos infunditur. Sed & eorum ſuccus eadem efficit. Ipſa verò folia trita & ex aqua illita humidis vlceribus & partibus omnibus fluxione laborantibus, cœliacíſque proſunt. Siquidẽ admiſto oleo omphacino aut exiguo roſaceo cũ vino, valent E ad herpetas, eryſipelata, teſtium inflammationes, epinyctidas & condylomata. Arentia verò folia trita, parony chijs & pterygijs, itémque alis feminibúſque humẽtibus, adeóque tetrum virus ſpirantibus vtiliter inſperguntur, & cardiacorũ ſudores cohibent. Cæterùm cremata aut etiam cruda, cum cerato ambu- F ſtis, pterygijs & parony chijs medẽtur. Exprimitur & folijs ſuccus affuſo vino vetere aut aqua cœleſti, cuius recentis vſus eſt. Nam exiccatus ſitum contrahit, viréſque amittit.

solideſcentes

ferruminationi repugnãtia

De Myrtidano. Cap. CLVI.

Quod myrtidanum dicitur, id eſt quod myrto adnaſcitur, inæquabi- G le, verrucoſum intumeſcénſque & cõcolor: quod perinde quaſi manus myrti caudicẽ amplectitur. Magis quàm myrtus aſtringit. Tuſum verò & vino auſtero addito coactũ in pa-

ſtillos,ſiccatúmque in vmbra reponitur. Efficacius porrò eſt tum fructu tum folio,cerato,peſſis,inſeſſionibus & cataplaſmatis admiſtum, vbi conſtringendum aliquid eſt.

De Ceraſis. Cap. CLVII.

CERASIA bonam quidem aluũ faciunt, ſi recentia ſumantur: at ſicca eadem aluum ſiſtunt. Gummi verò ceraſorũ cũ vino diluto ſumptum diuturnæ tuſſi medetur,colorem quoque cõmendat,viſum exacuit & appetentiam inuitat. Ex vino etiam potum calculoſis prodeſt.

De Siliquis. Cap. CLVIII.

SILIQVÆ recentes quidem ſumptæ ſtomacho inutiles ſunt, aluúmque ſoluunt.Eædem ſiccatæ ſiſtunt, ſtomachóque vtiliores ſunt, ac vrinæ ciẽdæ vi præditæ:ſed pręcipuè quæ vinaceis condiuntur.

De Malo. Cap. CLIX.

CVM omnis mali, tũ verò maximè cotoneæ,folia,flores & germina aſtringunt: fructui verò immaturo quidẽ aſtringendi vis ineſt, maturo,nõ itẽ.Quæ verò mala verno matureſcunt tempore,bilem gignunt, toti neruoſo generi infeſta ſunt,inflationéſque pariunt.

De Cotoneis. Cap. CLX.

Cotonea ſtomacho vtilia,vrinam cient:verùm toſta mitiora euadunt proſúntque cœliacis, dyſentericis, ſanguinem excreantibus & cholera laborantibus, præſertímque cruda. Quin & aqua in qua hæc ipſa macerata fuerint potui data,ſtomachi vẽtríſve fluxione infeſtatis cõuenit.Crudorum eorundem ſuccus aſſumptus orthopnoicis opitulatur: decocto ſedes & vulua fouentur, ſi procidát.Cotonea verò quę in melle condita ſunt, & ipſa vrinam mouent:mel autem illorum conſtipantem conſtringentémque vim ſibi aſciſcit. Quæ porrò cum melle decoquuntur, ſtomacho quidem vtilia ſunt atque orí grata, ſed minùs cõnſtringunt. Cruda eadem cataplaſmatis adiiciuntur ad cohibendam aluum:itémque contra ſtomachi euerſionem & æſtum,mammarum inflãmationes,ac lienes in ſcirrhum induratos,atque condyloma-

A χίσκους ἐν σκιᾷ ξηραίνεται. δραστικώτερον δέ ἐστι τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ φύλλου, μιγνύμενον κηρωτῇ καὶ πεσσοῖς, ἐγκαθίσμασί τε καὶ καταπλάσμασι τοῖς στύψεως δεομένοις.

Περὶ Κερασίων. Κεφ. ρνζʹ.

ΚΕΡΑΣΙΑ καὶ αὐτὰ μὲν χλωρὰ λαμβανόμενα, εὐκοίλια τυγχάνει. ξηρὰ δὲ ἵστησι κοιλίαν. τὸ δὲ κόμμι τῶν κερασίων βῆχα χρονίαν ἰᾶται, λαμβανόμενον μετὰ κράματος, εὐχροιάν τε καὶ ὀξυδορκίαν καὶ ὄρεξιν ποιεῖ· ὠφελεῖ δὲ καὶ λιθιῶντας μετ' οἴνου πινόμενον. V. σ geminant

B Quidam καὶ μάλιστα μὲν τὰ χαμαικεράσια.

Περὶ Κερατίων. Κεφ. ρνηʹ.

C ΚΕΡΑΤΙΑ χλωρὰ μὲν λαμβανόμενα, κακοστόμαχα τυγχάνει καὶ κοιλίας λυτικά· ξηρανθέντα δὲ ἵστησι κοιλίαν, εὐστομαχώτερα ὄντα καὶ διουρητικά· μάλιστα δὲ τὰ ἐκ τῶν *στεμφύλων συντιθέμενα.

Περὶ Μηλέας. Κεφ. ρνθʹ.

ΜΗΛΕΑΣ πάσης τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη καὶ οἱ βλαστοὶ, στύφουσι. μάλιστα

D δὲ τῆς κυδωνίας. καὶ ὁ καρπὸς ἔνωμος μὲν, στυπτικὸς καθέστηκε· πεπανθεὶς δὲ, οὐχ ὁμοίως. τὰ δὲ τοῦ ἔαρος ἀκμάζοντα μῆλα, χολοποιὰ, ἄθετα τῷ νευρώδει παντὶ, ἐμπνευματοῦντα.

Περὶ Κυδωνίων μήλων. Κεφ. ρξʹ.

E Τὰ δὲ κυδώνια, εὐστόμαχα, οὐρητικά. ὀπτηθέντα δὲ προσηνέστερα γίνεται, χρήσιμα κοιλιακοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ *ἐμπυϊκοῖς, καὶ χολεριῶσι, μάλιστα ὠμά. καὶ τὸ ἀπόβρεγμα δὲ αὐτῶν ἁρμόζει τοῖς στόμαχον ἢ κοιλίαν ῥευματιζομένοις ἐν ποτῷ. ὁ δὲ χυλὸς ὠμῶν αὐτῶν λαμβανόμενος, ὀρθοπνοϊκοῖς ὠφελεῖ. τὸ δὲ ἀφέψημα, V. ὠμὸς

F προσκλυσμα δακτυλίου καὶ ὑστέρας προπτώσει. τὰ δὲ ἐκ τοῦ μέλιτος, καὶ αὐτὰ μὲν οὐρητικά· τὸ δὲ μέλι τὴν αὐτῶν ἀναλαμβάνεται δύναμιν. στεγνωτικὸν γὰρ καὶ σταλτικὸν γίνεται. τὰ δὲ σὺν τῷ μέλιτι ἑψόμενα, εὐστόμαχα μὲν καὶ εὔστομα, ἧττον δὲ V. καὶ εἰς αἰτίδοτα ποιεῖ

G στεγνωτικά. τὰ δὲ ὠμὰ καταπλάσμασι μίγνυται πρὸς στέγνωσιν κοιλίας, στομάχου ἀναστροφὴν καὶ πύρωσιν, μαστοὺς φλεγμαίνοντας, σπλῆνας ἐσκιρρωμένους, κονδυ-

λώματα. Γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτῶν κοπτομένων καὶ ἐκθλιβομένων, πρὸς διαμονὴν "μιγνυμένου τοῖς ιϛ´. ξέσταις τοῦ χυλοῦ μέλιτος ξέστου ἑνός, ἐπεὶ ὀξίζει· ἁρμόζει δὲ πρὸς τὰ εἰρημένα πάντα. καὶ "χρῖσμα δὲ ἐξ αὐτῶν σκευάζεται τὸ καλούμενον μήλινον, ᾧ χρώμεθα ὁπότε στυπτικοῦ ἐλαίου δεηθῶμεν. ἐκλέγεσθαι δὲ δεῖ "τὰ ἀληθινά· μικρὰ δέ ἐστι καὶ περιφερῆ καὶ εὐώδη ταῦτα. τὰ δὲ λεγόμενα στρούθια καὶ μεγάλα ἧττόν ἐστιν εὔχρηστα. τὰ δὲ ἄνθη αὐτῶν ξηρά τε καὶ χλωρὰ καταπλάσμασιν εὔθετα, πρὸς τὰ στύψεως χρείαν ἔχοντα, καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, καὶ πρὸς αἵματος ἀναγωγάς, κοιλίας τε "ῥεῦσιν καὶ ἐμμηνίων "φορὰν ἁρμόζει μετ' οἴνου πινόμενα.

V μιγνύμενος

V. ἔλαιον

Quidam ἀῤῥενικὰ quæ propriè rotunda & pumila viſuntur: oblonga verò & ſubuiridia θηλυκά.

Pal. cod. & Ald ῥῦσιν

Pal. φορὰς

A ta. Fit etiamnum ex ipſis vinum tuſis expreſſiſq́;, addito, quò diutiùs perennet, ad ſucci ſextarios ſedecim mellis ſextario vno: alioquin acorem contraheret. Prodeſt autẽ ad eadem omnia quæ modò dicta ſunt. Fit & oleum ex his quod melinum vocatur: quo quidem vtimur quoties oleo aſtringente opus ha-B bemus. Cæterùm cotonea eligi oportet vera ac germana, qualia parua rotunda & odorata ſunt. Quæ verò ſtruthia & magna dicuntur, minùs vtilia cenſentur. Eorum flores ſicci æquè ac virides cataplaſmatis accommodantur, quæ aſtrictionem deſiderãt: ac etiamnũ valent ad oculorum inflammationes. C Contra ſanguinis reiectiones, alui profluuium, menſiúmque impetus, vtiliter in vino bibuntur.

Περὶ Μελιμήλων. Κεφ. ρξα´.

Τὰ δὲ μελίμηλα κοιλίαν μαλάσσει, καὶ θηρία ἐκτινάσσει. κακοστόμαχα δὲ καὶ καύσου ποιητικά. καλεῖται δὲ ὑπό τινων γλυκύμηλα.

De Melimelis ſeu muſteis. Cap. CLXI.

Melimela ventrem molliunt, & ab eo animalia expellũt, ſtomacho negotium exhibent, ęſtuoſaq́; ſunt. A nonnullis porrò, quaſi dulcia ma-D la, glycymela nuncupantur.

Περὶ Ἠπειρωτικῶν μήλων. Κεφ. ρξβ´.

Τὰ δὲ Ἠπειρωτικὰ λεγόμενα, Ῥωμαϊστὶ δὲ "ὀρβικυλάτα, εὐστόμαχα, κοιλίας σταλτικά, "οὔρων προκλητικά. ἀτονώτερα μέντοι τῶν κυδωνίων ἐστίν.

V. ὀρβικλάτα

V. non habet οὐρ. προκ.

De Epiroticis malis. Cap. CLXII.

Epirotica mala, quę Latinè orbiculata dicũtur, ſtomacho vtilia ſunt: ſed aluum ſiſtunt, vrinaſque euocãt, malis tamen cotoneis inefficaciora ſunt.

Περὶ ἀγριομήλων. Κεφ. ρξγ.

Τὰ δὲ ἄγρια ἔοικε τοῖς ἐαρινοῖς στύφοντα. δεῖ δὲ πρὸς τὰ στύψεως χρήζοντα, ἀωροτέροις ἅπασι χρῆσθαι.

V. ἡμερινοῖς pro quo forte legi oportuit χειμερινοῖς.

E *De Syluestribus malis. Cap. CLXIII.*

Syluestria mala vernis ſimilia ſũt, & aſtringũt. Ad ea porrò quę aſtrictione opus habent, iis omnibus vtendum quę minùs matura fuerint.

Περὶ Περσικῶν μήλων. Κεφ. ρξδ´.

Τὰ δὲ Περσικὰ μῆλα εὐστόμαχα, εὐκοίλια τὰ πέπειρα. τὰ δὲ ἔνωμα, στεγνωτικὰ κοιλίας. ξηρανθέντα δέ, καὶ στεγνωτικώτερα γίνονται. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν ξηρῶν λαμβανόμενον, στόμαχον καὶ κοιλίαν ῥευματιζομένην ἵστησιν.

De Perſicis malis. Cap. CLXIIII.

Perſica mala ſtomacho vtilia ſunt, F & aluum quoque bonam præſtant, ſi matura fuerint. Immatura verò eandem cohibent, ſed ſiccata vehementiús. Sumptum eorundem ſiccorum decoctum in ſtomachum ventreq́; decũbẽtes fluxiones ſiſtit.

Περὶ Ἀρμενιακῶν. Κεφ. ρξε´.

Τὰ δὲ μικρότερα, καλούμενα δὲ Ἀρμενιακά, Ῥωμαϊστὶ δὲ πραικόκκια, εὐστομαχώτερα τῶν προειρημένων εἰσίν.

Al. βρεκόκκια

De Armeniacis. Cap. CLXV.

Minora quæ Armeniaca, Latinè G præcoqua dicũtur, ſtomacho quàm antedicta vtiliora ſunt.

Περὶ Μηδικῶν. Κεφ. ρξϛ´.

Τὰ δὲ Μηδικὰ λεγόμενα ἢ Περσικὰ ἢ κεδρόμηλα, Ῥωμαϊστὶ δὲ κίτρια,

De Medicis. Cap. CLXVI.

Medica Perſicáve aut Cedromela, quæ Latinè Citria dicuntur,

etiam vulgò cognita ſunt. Eſt enim arbor omnibus anni tẽporibus fructifera, alijs atque alijs malis viciſſitudine perpetua ſubnaſcentibus. Malum verò ipſum oblongum eſt, rugoſum, aureo colore, cum grauitate odoratum: ac pyri ſemen habet. Id in vino bibitum venenis reſiſtit, aluum ſubducit, decocto aut ſucco colluto ſuauitatem oris facit: eſtur verò maximè à mulieribus contra malaciam. Arcis quoque veſtiarijs impoſitum, veſtes ab eroſionis vitio vindicare creditur.

De Pyro. Cap. CLXVII.

PYRORVM multa ſunt genera: quæ quidem omnia aſtringunt, proindéque conuenienter adduntur in repellentia cataplaſmata. Siccatorum decoctum, & ipſa quoque cruda ſi ſumantur, aluum ſiſtunt: cęterùm ieiunos eſitata lædunt.

De Pyro ſylueſtri. Cap. CLXVIII.

Achras Pyri ſylueſtris genus eſt, quod tardè matureſcit. Vim habet magis quàm pyrum aſtrictoriã: quò fit vt ad eadem conueniat: aſtringunt & ipſius folia. Vtriuſque pyrorum generis ligni cinis ijs efficaciter proficit, quos fungi ſtrangulant. Sunt & qui dicant, innoxios reddi fungos, ſi cum ijs ſylueſtria pyra coquantur.

De Meſpilis. Cap. CLXIX.

MESPILVS arbor, quæ à nonnullis Aronia vocatur, ſpinoſa eſt, foliis oxyacanthæ: fructũm fert exiguo malo ſimilem, ſuauem, qui quidem tria continet intus oſſicula, à quibus ipſum quoque nõnulli triccoccon quaſi triplici grano prǽditũ appellant: tardè matureſcit: eſitatũ aſtringit, ſtomachum adiuuat, aluúmque cohibet.

De altera Meſpilo. Cap. CLXX.

Meſpili genus alterum in Italia naſcitur, quod epimelida nonnulli, ſetanium alij nominant. Arbor eſt malo ſimilis, niſi quòd foliis eſt minoribus. Fructum hoc quoque genus profert rotundum, eſculentum, vmbilico latiore, leuiter aſtringentem, quíque tardè matureſcit.

A πᾶσι γνώριμα· φυτὸν γάρ ἐστι καρποφοροῦν δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἐπαλλήλως. αὐτὸ δὲ τὸ μῆλον ἐπίμηκες, ἐρρυτιδωμένον, χρυσίζον τῇ χρόᾳ, εὐῶδες μετὰ βάρους, σπέρμα ἔχον ἀπίῳ ἐοικός. Δύναμιν δὲ ἔχει ποθὲν ἐν οἴνῳ, ἀντενεργεῖν θανασίμοις, κοιλίαν τε ὑπάγειν· διάκλυσμά τε ἐστι πρὸς

B εὐωδίαν στόματος τὸ ἀφέψημα, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῶν. βιβρώσκεται δὲ μάλιστα ὑπὸ γυναικῶν πρὸς τὴν κίσσαν· φυλάττειν δὲ καὶ ἱμάτια δοκεῖ ἄβρωτα, *ἐπιτιθέμενα κιβωτίοις.

Περὶ Ἀπίου. Κεφ. ρξζʹ.
V. cod. caput de meſpilo hoc loco reponit

ΑΠΙΟΥ δὲ πολλὰ εἴδη. πᾶσαι δὲ στύ-

C φουσιν· ὅθεν εἰς τὰ ἀποκρουστικὰ καταπλάσματα ἁρμόζουσι. τὸ δὲ ἀφέψημα (V. μάλιστα αἱ Θηβαϊκαὶ) αὐτῶν ξηρανθεισῶν, καὶ αὐταὶ λαμβανόμεναι ὠμαί, κοιλίαν ἱστᾶσι· βλάπτουσι δὲ ἐσθιόμεναι τοῖς νήστεσι.

Περὶ Ἀχράδος. Κεφ. ρξηʹ.

Ἡ δὲ ἀχρὰς εἶδός ἐστιν "ἀγρίου ἀπίου, (V. ἀχρίας)

D βραδέως "πεπαινομένη. (V. πεπαινόμενον) Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικωτέραν "ἀπίου. ὅθεν πρὸς τὰ (V. τῆς ἀπίου. ὅθεν καὶ πρὸς) αὐτὰ ἁρμόζει. στύφει δὲ καὶ τὰ φύλλα αὐτῆς. ἡ δὲ ἐκ τοῦ ξύλου αὐτῶν τέφρα, βοηθεῖ ἐναργῶς τοῖς ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις. φασὶ δέ τινες *ὅτι κἂν συνεψήσῃ τις ἀχράδας μύκησιν, ἀβλαβεῖς αὐτοὺς γίνεσθαι.

E Περὶ Μεσπίλων. Κεφ. ρξθʹ.
In v. hic inſeritur caput περὶ λωτ.

ΜΕΣΠΙΛΟΝ τὸ δένδρον, ὃ παρ' ἐνίοις ἀρωνία καλεῖται, ἀκανθῶδές ἐστιν, ὅμοιον τοῖς φύλλοις* "πυξακάνθῃ, (Al. τοῖς φύλλοις ὀξυακάνθῃ. καρπὸν φέρει μικρὸν) καρπὸν φέρον μικρῷ μήλῳ ὅμοιον "ἡδύν, (Pal. v. inſerit πλατὺν ἔχοντα τὸν πυθμένα) ἔχοντα τρία "ὀστάρια ἔνδοθεν, ἀφ' ὧν καὶ (V. ἐνιότι addit) τρίκοκκον τινὲς* αὐτὸ "ὀνομάζουσι, βρα- (V. παρ' ὃ) (V. ὠνόμασαν. στύφει δὲ καὶ βιβρωσκόμενον ἐστὶν εὐστόμαχον καὶ)

F δέως πεπαινόμενον. στύφει "δὲ βιβρωσκόμενον, εὐστόμαχόν τε ἐστὶ καὶ κοιλίας σταλτικόν.

Περὶ ἑτέρου Μεσπίλου. Κεφ. ροʹ.

Μεσπίλου δὲ καὶ ἕτερόν ἐστιν εἶδος ἐν Ἰταλίᾳ γινόμενον, ὃ ἔνιοι ἐπιμηλίδα (Al. ἕτερον δὲ ὃ) (Pal. V. μηλέα) καλοῦσιν. "οἱ δέ, σητάνιον ὀνομάζουσι. δέν- (Ita lego ex cod. Pal. ſed vulg. exempl. non habent μή)

G δρον ἐστὶ "μήλῳ ἐμφερὲς καὶ τοῖς φύλλοις, ὅτι μὴ μικρότερον. ἔχει δὲ καρπὸν καὶ τοῦτο (V. c. his πλ. ἐχ. τὸν πυθ. hoc loco carent & prioris meſpili fructibus in præcedenti capite attribuũt) στρογγύλον, βρώσιμον, "πλατὺν ἔχοντα τὸν πυθμένα, ὑποστύφοντα, πεπαινόμενον βραδέως.

Περὶ Λωτοῦ. Κεφ. ροα΄.

ΛΩΤΟΣ τὸ δένδρον, φυτόν ἐστιν εὐμέγεθες. καρπὸν δὲ φέρει μείζονα πεπέρεως γλυκὺν, " βρώσιμον, εὐστόμαχον, κοιλίας στεγνωτικόν. τῶν δὲ ῥινισμάτων τοῦ ξύλου τὸ ἀφέψημα πινόμενον καὶ ἐγκλυζόμενον, βοηθεῖ δυσεντερικοῖς καὶ γυναιξὶ ῥοϊκαῖς. ξανθίζει δὲ καὶ τρίχας, καὶ ἐπέχει * γαστέρα ῥεούσας.

Marc. legiſſe videtur εὐρύσιμον.

Περὶ κρανίας. Κεφ. ροβ΄.

ΚΡΑΝΙΑ δένδρον ἐστὶν ἁδρὸν, καρπὸν φέρον ὡς ἐλαίας, ἐπιμήκη, " χλωρὸν δὲ πρῶτον, πεπαινόμενον δὲ ξανθὸν, ἢ κηρώδη, ἐδώδιμον, στύφοντα, ἁρμόζοντα πρὸς κοιλίας ῥύσιν καὶ δυσεντερίας, συντιθέμενον καὶ εἰς ἕψημα, καὶ εἰς βρῶσιν. καὶ ταριχεύεται ὡς ἐλαία. ὁ δὲ τῶν χλωρῶν * φύλλων ἰχὼρ καιομένων, ἁρμόζει πρὸς λειχῆνας καταχριόμενος.

And. Lacuna legit in vetuſto codice χλωρὸν μὲν πρῶτον. ἔπειτα δὲ κηροειδῆ, καὶ τελευταῖον πεπαινόμενον ἐρυθρόν. Catacuz. exemp. habet, pro κηροειδῆ, κροκοειδῆ

Περὶ Οὔων. Κεφ. ργ΄.

ΟΥΑ τὰ μηλίζοντα καὶ μήπω πέπειρα τμηθέντα καὶ ξηρανθέντα ἐν ἡλίῳ, σταλτικὰ γίνεται κοιλίας ἐσθιόμενα. καὶ τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν δὲ ἄλευρον ἀλεσθέντων " ἀντὶ ἀλφίτων λαμβανόμενον, καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν πινόμενον, τὸ αὐτὸ ποιεῖ.

V. ἀντὶ ἀλφίτου

Περὶ Κοκκυμηλέας. Κεφ. ροδ΄.

ΚΟΚΚΥΜΗΛΕΑ δένδρον ἐστὶ γνώριμον, οὗ ὁ καρπὸς ἐδώδιμος, κακοστόμαχος, κοιλίας μαλακτικός. τῶν δὲ Συριακῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἐν Δαμασκῷ γεννωμένων, ὁ καρπὸς ξηρανθεὶς, εὐστόμαχος καὶ κοιλίας σταλτικός. τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν φύλλων ἐν οἴνῳ " σκευαζόμενον καὶ ἀναγαργαριζόμενον, κιονίδα καὶ οὖλα καὶ παρίσθμια ῥευματιζόμενα στέλλει. ταὐτὰ δὲ παρέχει καὶ ὁ τῶν " ἀγριοκοκκυμήλων καρπὸς, πέπειρος ξηρανθείς· ἑψηθεὶς δὲ μετ' ἑψήματος, εὐστομαχώτερος καὶ σταλτικώτερος κοιλίας γίνεται. τὸ δὲ κόμμι τῆς κοκκυμηλέας, ἐστὶ κολλητικόν, " λίθων θρυπτικὸν πινόμενον σὺν οἴνῳ· σὺν ὄξει δὲ ἐπιχριόμενον λειχῆνας τοὺς ἐπὶ παιδίων θεραπεύει.

Marc. ex AEgineta legit διακλυζόμενον.

V. ἀγρίων κοκκυμήλων

Add. Catacuz. παρεμπλαστικὸν

Περὶ Κομάρου. Κεφ. ροε΄.

Cap. hoc in v. c. deſideratur. Alibi legitur poſt caput de amygdalis.

ΚΟΜΑΡΟΣ δένδρον ἐστὶ παρόμοιον κυδωνίᾳ, * λεπτόφυλλον, καρ-

De Loto. Cap. CLXXI.

LOTVS arbor, ſtirps eſt bene magna: fructū verò fert pipe e maiorem, dulcem, edulem, ſtomacho aptum quíque aluum ſiſtit. Ramentorum ligni decoctū & potū & infuſum, dyſentericis fœminíſq; fluxione vuluæ laborantibus auxilio eſt: rufat quoque capillos, eoſdémque defluentes continet.

De Corno. Cap. CLXXII.

CORNVS fortis arbor eſt, fructū ferens oliuæ modo oblongum, primùm quidem viridem, deinde per maturitatē flauum aut cerinū, eſculentum, aſtringentem, alui profluuio ac dyſenteriæ ſalutarem, ſiue ſapa conditus, ſiue aliter in cibo exhibeatur. Oliuę quoq; inſtar in muria ſeruatur. Sanies verò quā virentia folia dum vruntur exudant, lichenibus conuenienter illinitur.

De Sorbis. Cap. CLXXIII.

SORBA luteum colorem referētia, ſi nondum matura diſſecta ſoléque ſiccata fuerint, aluum in cibo ſiſtendi vim acquirunt. Ex iiſdem molitis farina polentæ loco ſumpta ac ipſorum etiam decoctum potum idem præſtant.

De Pruno. Cap. CLXXIIII.

PRVNVS nota arbor eſt, cuius fructus eſculentus eſt, ſed ſtomachum malè habet, aluúmque mollit. At Syriacarum, & earum maximè quæ Damaſci naſcuntur fructus exiccatus ſtomacho vtilis eſt, aluúmque aſtringit. Decoctum foliorum ex vino paratum, vuam, gingiuas, tonſilláſque fluxione laborātes ore ſubinde colluto reprimit. Præſtat idem ſylueſtrium prunorū fructus poſt maturitatē exiccatus. Cū ſapa verò decoctus ſtomacho vtilior & ad cohibēdam aluum aptior euadit. Cæterùm gummi prunorū agglutinandi vim habet, & in vino potum calculos comminuit. Ex aceto verò illitum lichenas infantium ſanat.

De Arbuto. Cap. CLXXV.

ARBVTVS arbor eſt cotoneæ malo aſſimilis, tenui cortice fru-

ctum proferēs pruni magnitudine, nuclei expertem, cui memacylo cognomen eſt, quíque vbi maturuit ſubfuluus aut rubicundus conſpicitur, in eſu aceroſus: ſtomacho is aduerſatur, capitíſque dolorē excitat.

De Amygdalo. Cap. CLXXVI.

AMYGDALÆ amarę radix ſi trita decoquatur, maculas in facie à ſolis ardore contractas tollit. Ipſa quoq; amygdala illita eadē præſtāt: appoſita verò menſes cient: & capitis doloribus auxiliantur, fronti tēporibúſve inducta cum aceto & roſaceo. Valent & ad epinyctidas ex vino, itemq; ad putreſcētia vlcera, herpetas, canúq; morſus cū melle. Porrò comeſta dolores adimunt, aluum emolliunt, ſomnum faciunt, vrinámque cient. Proſunt etiānum ad ſanguinis reiectionem, ſi cum amylo & menta ſumantur. Ex renibus verò & pulmonum inflammatione laborantibus conferunt cum aqua pota, aut in eclegmate cum reſina terebinthina. Vrinæ difficultate affectis atque calculoſis in paſſo opitulatur: itémque eclegmate cum melle & lacte hepaticis, tuſſi & coli inflationibus, nucis auellanæ magnitudine. Quinæ ſenæve ſi pręſumantur, ebrietatem arcent. Enecant & vulpes cum quapiā eſca deuoratę. At Gummi ipſius arboris aſtringit, calfacit, & contra ſanguinis reiectionem potum auxilio eſt: cū aceto verò illitum, impetigines in ſumma cute tollit. Tuſſi diuturnæ cum vino diluto potum medetur: calculoſis verò cum paſſo bibitum prodeſt. Cæterùm dulcis & cibo idonea amygdala, quantū ad efficaciam ſpectat multò quàm amara eſt inferior: attamen & ipſa extenuandi, vrináſque ciendi vi pollet. Amygdalę verò quę virides cum ſuo putamine deglutiuntur, humida ſtomachi vitia emendant.

De Piſtaciis Cap. CLXXVII.

PISTACIA, quæ certè quidē in Syria gignūtur, pineis nucibus ſimilia, ſtomacho amica ſūt. Siue porrò edātur, ſiue trita ex vino bibātur, contra ſerpentiū morſus auxiliātur.

De nucib9 inglādib9. C. CLXXVIII.

NVCES regiæ, quas nōnulli Perſicas vocant, in cibo ſumptæ, cō-

A πὸν ἔχον ὡς κοκκομήλου μέγεθος, ἀπύρινον, "μεμάκυλα καλούμενον· πεπανθέντα δὲ ὑπόκιρρον "ἢ ἐρυθρόν, ἐσθιόμενον "ἀχυρώδες, * κακοστόμαχον δὲ καὶ κεφαλαλγές.

Περὶ Αμυγδαλῆς. Κεφ. ρος'.

B ΑΜΥΓΔΑΛΕΑΣ πικρᾶς ἡ ῥίζα ἀφεψηθεῖσα λεία, ἐφήλεις τὰς ἐν προσώπῳ ἀποκαθαίρει. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἀμύγδαλα καταπλασθέντα, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. προστιθέμενα δὲ ἄγει καταμήνια, καὶ "κεφαλαλγίαις βοηθεῖ καταπλασθέντα μετώπῳ ἢ κροτάφοις μετ' ὄξους "καὶ ῥοδίνου, καὶ πρὸς ἐπινυκτίδας σὺν οἴνῳ· πρὸς δὲ

C σηπεδόνας καὶ ἕρπητας καὶ κυνόδηκτα, σὺν μέλιτι· ἐσθιόμενα δέ ἐστιν ἀνώδυνα, κοιλίας μαλακτικά, ὑπνωτικά, οὐρητικά, καὶ πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν μετὰ *ἀμύλου λαμβανόμενα· πρὸς δὲ "νεφριτικοὺς καὶ περιπνευμονικούς, "σὺν ὕδατι πινόμενα ἢ ἐκλειχόμενα σὺν ῥητίνῃ τερε-

D βινθίνῃ. "δυσουριῶσι δὲ καὶ λιθιῶσι σὺν γλυκεῖ βοηθεῖ, καὶ ἡπατικοῖς καὶ βηξὶ καὶ κώλου ἐμπνευματώσεσι, σὺν μέλιτι καὶ γάλακτι ἐκλειχόμενα, "καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. ἔστι δὲ καὶ ἀμέθυσα "προλαμβανόμενα ὅσον ε ἢ ζ'. "κτείνει δὲ καὶ ἀλώπεκας βρωθέντα σὺν τινι. τὸ δὲ κόμμι "αὐτῆς στύφει

E καὶ θερμαίνει, καὶ βοηθεῖ πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν πινόμενον. σὺν ὄξει δὲ ἐπιχριόμενον, λειχῆνας ἐπιπολαίους αἴρει· ἰᾶται καὶ βῆχα χρονίαν, "μετὰ κράματος ποθέν. λιθιῶντας δὲ ὠφελεῖ σὺν γλυκεῖ πινόμενον. ἡ δὲ γλυκεῖα καὶ ἐδώδιμος ἀμυγδαλῆ, κατὰ πολὺ ἥττων ἐστὶν ὡς πρὸς ἐνέργειαν

F τῆς πικρᾶς. καὶ αὐτὴ δὲ λεπτυντική, οὐρητική. βρωθέντα δὲ σὺν τῷ λέπει τὰ ἀμύγδαλα χλωρά, στομάχου πλάδον "ἀποκαθίστησι.

Περὶ Πιστακίων. Κεφ. ροζ'.

ΠΙΣΤΑΚΙΑ "τὰ μὲν γεννώμενα ἐν Συρίᾳ, ὅμοια στροβίλοις, εὐστόμαχα. ἐσθιόμενα δὲ καὶ πινόμενα ἐν οἴνῳ λεῖα, ἑρ-

G πετοδήκτοις βοηθεῖ.

Περὶ Καρύων βασιλικῶν. Κεφ. ροη'.

ΚΑΡΥΑ βασιλικά, ἃ ἔνιοι Περσικὰ καλοῦσιν, ἐσθιόμενα, δυσπεπτα,

Flor. ἀπομάκυλα
In cod. Pal. non legitur ἢ ἐρυθρόν
Dodonæus ſuſpicatur legendū ἀχυλῶδες
Al. κεφαλαλγίας ἀρήγει τῷ μετώπου καταπλασσομένου μετ'.
Marcellus ῥ
V. νεφριτικοὶ καὶ περιπνευμονικοί.
V. σὺν οἴνῳ
V. δυσουροῦσι
V. tantùm καρύου μέγεθος.
V. πρὸ λαμβανόμενα
Marcellus legit in quodam codice: κτείνει δὲ καὶ ἕλμινθας καὶ ἀλωπ.
V. αὐτῶν
Pal. μετ' ἀκράτου al. μετὰ κράματος ποθὲν ἀκράτου
Al. ἀποκαθιστῶσι
Marc. γεννώμ. i. nouimus. In v. πιστάκια τὰ γεννώμενα.

A κακοστόμαχα, χολοποιά, κεφαλαλγῆ, βήσσουσιν ἐναντία. χρήσιμα δὲ βιβρωσκόμενα πρὸς ἐμέτους νήστει· καὶ θανασίμων φαρμάκων ἐστὶν" ἀντιφάρμακα, προβρωθέντα" καὶ ἐπιβρωθέντα, σὺν ἰσχάσι καὶ πηγάνῳ· πλείονα δὲ βρωθέντα, πλατεῖαν ἕλμινθα ἐκτινάσσει. ἐπιπλάσσεται δὲ
B καὶ μαστοῖς φλεγμαίνουσι, καὶ ἀποστήμασι καὶ στρέμμασι σὺν ὀλίγῳ μέλιτι καὶ πηγάνῳ· μετὰ δὲ κρομμύου καὶ ἁλὸς καὶ μέλιτος, πρὸς κυνόδηκτα καὶ ἀνθρωπόδηκτα ποιεῖ· πυρωθέντα δὲ σὺν τῷ κελύφει, καὶ ἐπιτεθέντα τῷ ὀμφαλῷ, στρόφους παύει. τὸ δὲ λέπυρον καὲν καὶ τριφθὲν ἐν οἴνῳ" καὶ ἐ-
C λαίῳ, παιδίοις ἐπιχρισθὲν, καλλίτριχόν ἐστι, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει. καὶ ἔμμηνα ἵστησι τὸ ἐντὸς αὐτοῦ καὲν λεῖον καὶ σὺν οἴνῳ προστιθέμενον. τῶν δὲ παλαιῶν καρύων τὰ ἐντὸς καταπλασθέντα, γαγγραίνας καὶ ἄνθρακας καὶ αἰγίλωπας καὶ ἀλωπεκίας μασηθέντα καὶ ἐπιτεθέντα ἰᾶται" συντόμως. γί-
D νεται δὲ καὶ ἔλαιον ἐξ αὐτῶν κοπτομένων, καὶ ἐκθλιβομένων· τὰ δὲ χλωρὰ, ἧττον κακοστόμαχα, γλυκύτερα ὄντα." διὸ καὶ τοῖς σκορόδοις μίγνυται πρὸς τὸ τὴν δριμύτητα περιαιρεῖν. αἴρει δὲ καὶ πελιώματα καταπλασθέντα.

Περὶ Καρύων Ποντικῶν. Κεφ. ροθʹ.

E ΤΑ δὲ Ποντικὰ ἅ ἔνιοι λεπτοκάρυα καλοῦσιν, ἐστὶ" κακοστόμαχα. καὶ αὐτὰ δὲ λεῖα σὺν μελικράτῳ πινόμενα," βῆχα παλαιὰν ἰᾶται· φρυκτὰ δὲ ἐσθιόμενα σὺν πεπέρει ὀλίγῳ, κατάρρουν πεπαίνει· ὅλα δὲ" καέντα λεῖα μετὰ ἀξουγγίου ἢ στέα-
F τος ἀρκτείου, ἀλωπεκίας" ἐπιχρισθέντα δασύνει. φασὶ δὲ" ἔνιοι ὅτι μετ' ἐλαίου τὰ κελύφη κεκαυμένα καὶ λειοτριβηθέντα, γλαυκοφθάλμων παιδίων" μελαίνει τὰς κόρας, ἐπιβρεχομένου τοῦ βρέγματος.

Περὶ Μορέας. Κεφ. ρπʹ.

ΜΟΡΕΑ* "ἡ συκαμινέα, δένδρον ἐστὶ γνώριμον, " ἧς ὁ καρπὸς " λυτικὸς
G κοιλίας, εὔφθαρτος, κακοστόμαχος. καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ δὲ χυλὸς τὰ αὐτὰ δρᾷ. ἑψηθεὶς δὲ ἐν χαλκώματι ἢ ἡλιασθεὶς, στυπτικώτερος γίνεται. μιγέντος δὲ αὐτῷ ὀλίγου μέλιτος, ποιεῖ

V. ἀντιφάρμακον

V. caret

V. caret

Pl. ἤ legiſſe videtur

V. ἱφίστησι

V. αἰγιλώπια

V. caret. Sunt ex veteribus qui hoc loco habeant capitis initium.

Hæc à voce ὄντα vſque ad αἴρει in quibuſdam codicibus minimè leguntur.

V. add. κακωπνά.

V. δρυοβάλανα ἰσχουρίαι

V. κατακαέντα

V. περιχρισθέντα

V. φασὶ δὲ καὶ ἔνιοι

V. τὰ γλαυκόφθαλμα τῶν παιδίων

V. add. τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τρίχας μελαίνει καταβρεχομένου &c.

Al. ἡ δὲ Vulg. ἡ

V. ἔ

Catac. κοιλίας μαλακτικὸς καὶ λυπικ.

Vulg. ὁ ἐξ αὐτῆς

coctu ſunt difficiles, ſtomacho nocẽt, bilẽ gignũt, capitis dolorẽ inferũt, ſuntq́; tuſſientibus inimicę. vtiles verò in cibo ieiunis ad vomitiones cõcitãdas. Venenis quoque reſtũt cũ ficubus & ruta prẹſumptę, ac etiamnum poſt ipſa venena hauſta comeſtæ. Largiùs autem eſitatæ, latos lumbricos pellunt. Imponuntur & mammarum inflammationibus, abſceſſibus, luxatiſque, cum mellis exiguo & ruta. Cum cæpa autem ſale & melle, contra canis hominiſque morſus proficiunt. Eædem cum calyce ſuo peruſtæ, & vmbilico admotę, tormina ſedant. Putamen verò combuſtum, tritúmque in vino & oleo, puerorum capite peruncto capillos condecorat, alopeciáſque replet. At qui intra ipſum eſt nucleus vſtus, tritus, & cũ vino appoſitus, menſes ſiſtit. Peruetẹrum autem nucum nuclei commanducati & impoſiti, gangrænis, carbunculis, ægilopibus & alopeciis præſenti ſunt remedio. Fit & ex iiſdẽ oleum tuſis expreſsíſque. Porrò recentes, vt pote dulciores, ſtomacho ſunt innocentiores: quapropter & alliis miſcentur ad acrimoniam ipſorum eximendam. Eæ ipſæ quoque impoſitę liuẽtia ſeu ſugillata emẽdãt.

De Nucibus auellanis.

Cap. CLXIX.

NVces verò Põticę, quas nõnulli leptocarya, quaſi tenues nuces, appellãt, ſtomacho infeſtę ſunt: ipſæ tamen tritæ & in aqua mulſa potę veteri tuſſi medẽtur. Toſtę verò ſi cum piperis exiguo comedantur, diſtillationem cõcoquunt. Sin autem totę crematę fuerint, & cum axungia aut adipe vrſi tritę, illitu alopecijs capillũ reddunt. Aiunt nõnulli vſta putamina, & cum oleo ad lęuorem contrita, cæſias infantibus oculorum pupillas perfuſo ſincipite denigrare.

De Moro. Cap. CLXXX.

MORVS ſiue ſycaminus nota arbor eſt, cuius fructus aluum ſoluit, facilè corruptionem ſentit, & ſtomacho inimicus eſt. Hæc eadem ipſius ſuccus præſtat. Decoctus autem æreo vaſe, aut inſolatus, adſtringentior redditur. Admiſto verò mellis exiguo, facit ad flu-

ad fluxiones, nomas & tonſillarum inflammationes. Sed augetur eius vis adiectis, alumine ſciſſili, galla, myrrha & croco: inſupérque fructu tamaricis, iride atque thure. Immatura autem mora ſiccata contuſáque, rhois vice obſonijs ammiſcétur, cœliacóſque iuuant. Radicis verò cortex decoctus in aqua & potus aluum ſoluit, latas ventris tineas expellit, & ijs auxiliatur qui aconitum hauſerint. Folia trita cum oleo impoſita, ambuſtis igni medentur. Cocta verò in aqua pluuia cum vitis ficíque nigræ folijs, capillum tingunt. Succus foliorum cyathi menſura potus, à phalangio demorſis opitulatur. Corticis autem & foliorum decocto dentes aptiſſimè in dolore colluuntur. Cæterùm radix circa meſſem circunfoſſa & inciſa dat ſuccum, qui quodammodo concretus poſtridie reperitur. Is ad dentium dolores efficax eſt: tubercula diſcutit, aluúmq; purgat.

De Sycomoro. Cap. CLXXXI.

SYCOMORUM aliqui etiã ſycaminũ vocant: cuius fructus Sycomoron quoque propter ignauum, infirmúmque ſaporem appellatur. Eſt autem arbor magna, fico ſimilis, largo ſucco abundans, folijs mori: fructum ea ter quatérve anno profert, non è ſummis ramis, vt ficus, ſed è caudice ipſo, caprifico ſimilem, groſſis dulciorem, ſine granis interioribus: quíque non matureſcit, niſi vngue ferróve ſcalpatur. Naſcitur plurima in Caria, Rhodo, aliiſque locis non multi tritici feracibus: vbi propter fructus perennitatem in rei frumentariæ penuria iuuamentum affert. Eſt porrò fructus aluo vtilis, & perquàm exile præbet alimentum, ſtomachóque aduerſatur. Liquorẽ verò fundit arbor primo vere, priuſquàm fructum proferat, lapidis ictu ſummo cortice deſquamato: ſi enim frangantur altiùs, nihil quicquã emittit. Spongia aut vellere lachryma colligitur, quæ ſiccata & in paſtillos coacta fictili vaſe reponitur.

A πρὸς ῥεύματα, καὶ νομάς, καὶ παρίσθμια φλεγμαίνοντα. ἐπιτείνεται δὲ καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ παραμιγείσης στυπτηρίας σχιστῆς, καὶ κηκίδος, καὶ σμύρνης, καὶ κρόκου· ἔτι δὲ καὶ μυρίκης καρποῦ καὶ ἴρεως, καὶ λιβανωτοῦ. τὰ δὲ ἄωρα μόρα ξηρὰ κοπέντα, ἀντὶ ῥοὸς τοῖς ὄψοις μίγνυται, καὶ
B κοιλιακοὺς ὀνίνησιν. ὁ δὲ τῆς ῥίζης φλοιὸς συνεψηθεὶς ὕδατι καὶ ποθεὶς, κοιλίαν λύει, καὶ πλατεῖαν ἕλμινθα ἐκτινάσσει, καὶ (Al. ἕλμιν) τοῖς ἀκόνιτον πεπωκόσι βοηθεῖ. τὰ δὲ φύλλα λεῖα σὺν ἐλαίῳ καταπλασθέντα, πυρίκαυστα ἰᾶται. ἑψηθέντα δὲ ἐν ὀμβρείῳ ὕδατι, σὺν ἀμπέλου καὶ συκῆς μελαίνης
C φύλλοις, βάπτει τρίχας. ὁ δὲ χυλὸς τῶν φύλλων φαλαγγιοδήκτοις ἀρήγει, ποθεὶς κυάθου πλῆθος. τοῦ φλοιοῦ δὲ καὶ τῶν φύλλων τὸ ἀπόζεμα, διάκλυσμα εὔθετόν (V. ἀφέψημα) ἐστιν ὀδονταλγίαις. ὀπίζεται δὲ περὶ τὸν * πυραμητὸν τῆς ῥίζης περιορυχθείσης καὶ ἐγκοπείσης. εὑρίσκεται γὰρ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπιπαγής τις, ὃς πρός τε ὀδον- (V. ἔστι πρὸς ὀδον.)
D ταλγίας ποιεῖ, καὶ φύματα διαφορεῖ, καὶ κοιλίαν καθαίρει.

Περὶ Συκομόρου. Κεφ. ρπα.

ΣΥΚΟΜΟΡΟΝ, ἔνιοι δὲ καὶ τοῦτο συκάμινον λέγουσι. καλεῖται δὲ καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ (V. αὐτῷ) καρπὸς συκόμορον, διὰ τὸ ἄτονον τῆς γεύ-
E σεως. δένδρον δέ ἐστι μέγα, ὅμοιον τῇ συκῇ, πολύχυλον σφόδρα, τοῖς φύλλοις (Vulg. πολύκομον. Pal. ita diſtinguit πολύκομον σφόδρα τοῖς φύλλοις ἐοικὸς μορέᾳ.) ἐοικὸς μορέᾳ. φέρει δὲ καρπὸν τρὶς καὶ τετράκις τοῦ ἔτους, οὐκ ἀπὸ τῶν ἀκρεμόνων ὡς ἐπὶ τῆς συκῆς, ἀπὸ δὲ τοῦ στελέ- (V. τρὶς ἢ τετράκις) χους ὅμοιον ἐρινεῷ. γλυκύτερον ὀλύνθων, (V. ὀλύνθου) οὐκ ἔχοντα δὲ κεγχραμίδας, μηδὲ
F πεπαινόμενον δίχα τοῦ ἐπικνισθῆναι ὄνυχι ἢ σιδήρῳ. φύεται δὲ πλεῖστον ἐν Καρίᾳ καὶ Ῥόδῳ, καὶ ἐν τοῖς οὐ πολυπύροις τόποις· βοηθεῖ δὲ ἐν ταῖς σιτοδείαις, διὰ τὸ διηνεκὲς τοῦ καρποῦ· ἔστι δὲ εὐκοίλιος ὁ καρπὸς, ἄτροφος, κακοστόμαχος. ὀπίζεται δὲ τὸ δένδρον πρὶν καρποφορεῖν (Vulg: καρποφορεῖ ἔαρος πρώτου.)
G ἔαρος πρώτου, τοῦ φλοιοῦ ἐξεπιπολῆς λίθῳ θλωμένου· βαθύτερον γὰρ θλασθεὶς, οὐδὲν ἀνίησι. συλλέγεται δὲ σπόγγῳ, ἢ ἐρίῳ τὸ δάκρυον, καὶ ξηρανθὲν καὶ ἀναπλασθὲν, ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ ἀποτίθεται.

Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς μαλακτικὴν, κολλητικὴν τραυμάτων, διαφορητικὴν τῶν δυσπέπτων. πίνεται δὲ καὶ συγχρίεται πρὸς ἑρπετῶν δήγματα καὶ ἐσκιρρωμένους σπλῆνας, "στομάχου τε ἀλγήματα καὶ φρικίας. ταχέως δὲ τερηδονίζεται ὁ ὀπός.

V. καὶ στομάχου ἀλγήματα καὶ φρίκια.

Περὶ Σύκου ἐν Κύπρῳ. Κεφ. ρπβ'.

Hoc de ficu Cypria caput non habet codex Florentinus. Forte, εἶδος διάφορον.

Γίνεται δὲ καὶ ἐν Κύπρῳ "εἶδος διαφέρον. πτελέα γὰρ οὖσα, συκαμίνῳ τὰ φύλλα ἔοικε. φέρει δὲ καρπὸν κατὰ τὸ μέγεθος κοκκυμήλων, καὶ γλυκύτερον. τὰ δὲ ἄλλα πάντα ὅμοια τοῖς προειρημένοις.

Περὶ Σύκων. Κεφ. ρπγ'.

ΣΥΚΑ πέπειρα τὰ ἁπαλὰ, κακοστόμαχα, κοιλίας λυτικά· ῥαδίως "δὲ ἐξ αὐτῶν ῥευματισμὸς ἵσταται. ἐξανθημάτων καὶ ἱδρώτων προκλητικὰ, ἄδιψα δὲ καὶ σβεστικὰ θερμασίας. τὰ δὲ ξηρὰ τρόφιμα, θερμαντικὰ, διψητικώτερα, εὐκοίλια, ἄθετα δὲ ῥευματισμοῖς στομάχου καὶ κοιλίας· βρόγχῳ δὲ καὶ ἀρτηρίᾳ καὶ κύστει καὶ νεφροῖς εὔθετα, καὶ τοῖς ἐκ μακρονοσίας κακοχροοῦσι, καὶ ἀσθματικοῖς καὶ ἐπιληπτικοῖς καὶ ὑδρωπικοῖς. ἀνακαθαίρει δὲ καὶ τὰ ἐν θώρακι, "ἀποζεσθέντα σὺν ὑσσώπῳ καὶ ποθέντα· ἁρμόζει δὲ καὶ "παλαιοῖς βηξὶ, καὶ τοῖς περὶ πνεύμονα χρονίοις πάθεσι, κοιλίαν τε μαλάσσει κοπέντα μετὰ νίτρου καὶ "κνίκου καὶ ἐσθιόμενα. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν, ταῖς περὶ ἀρτηρίαν καὶ παρίσθμια φλεγμοναῖς ἁρμόζει εἰς ἀναγαργάρισμα. καὶ εἰς τὰς ὠμηλύσεις δὲ μίγνυται, καὶ εἰς "γυναικείας πυρίας μετὰ τήλεως ἢ πτισάνης. σὺν πηγάνῳ δὲ ἀφεψημένα, στρόφων ἐστὶν ἔγκλυσμα. καταπλαττόμενα δὲ ἑφθὰ λεῖα, διαφορεῖ σκληρίας. παρωτίδας, δοθιῆνας μαλάσσει, φύγεθλα πεπαίνει, καὶ μᾶλλον σὺν ἴριδι ἢ νίτρῳ ἢ ἀσβέστῳ. καὶ ὠμὰ δὲ κοπέντα σὺν οἷς εἴρηται, τὰ αὐτὰ δρᾷ· σὺν σιδίῳ δὲ ῥοιᾶς, πτερύγια ἀνακαθαίρει· μετὰ "χαλκάνθου δὲ, "τὰ ἐν κνήμαις ῥευματικὰ, δυσαλθῆ καὶ κακοήθη ἰᾶται. ἑψηθέντα δὲ ἐν οἴνῳ καὶ μιγέντα ἀψινθίῳ καὶ κριθίνῳ ἀλεύρῳ, ὑδρωπικοὺς ὠφελεῖ "καταπλασθέντα· κεκαυμένα "δὲ μιγέντα κηρωτῇ,

V. ῥαδίως δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν ῥοῦ.
V. ἀποζεσθέντα
V. παλαιαῖς
Sic Serapio. vulg. ex. κρόκου
V. γυναικείους
Plinius χαλκοῦ ἄνθους legiſſe videtur.
V. τὰ ἐν κνήμαις δυσαλθῆ καὶ ῥευματικὰ καὶ κακοήθη θεραπεύει.
V. δὲ καὶ μιγέντα

Vim habet is liquor emolliendi, vulnera conglutinandi, & ea diſcutiendi quæ ægrè maturantur. Bibitur etiam, necnon & illinitur cõtra ſerpentium morſus, in ſcirrhum induratos lienes, ſtomachi dolores atque perfrictiones. Celeriter verò teredinem ſentit.

De fico Cypria. Cap. CLXXXII.

Gignitur & in Cypro arbor ſpecie differens: quippe quæ vlmus cùm ſit, folia ſycamini refert: fructum verò gerit prunorum magnitudine, & quàm pruna ipſa dulciorem. Cætera omnia antedictis ſimilia ſunt.

De ficubus. Cap. CLXXXIII.

FICI maturæ recentes ſtomachũ lædũt, aluũmq; ſoluũt: ſed cõtracta ab ijs alui fluxio facilè cohibetur: papulas euocant, ſudoréſq; mouẽt: ſitim ſedãt, caloréq; reſtinguũt. Siccę verò ſũt alibiles & excalfactoriæ: ſitim magis afferũt, aluóq; ſunt vtiles: at ſtomachi aluíq; rheumatiſmis cõtrariæ: gutturi autẽ, arteriæ, veſicæ, ac renibus magnificè vtiles: nec nõ & ijs qui ex lõga valetudine decolorati ſunt, anhelatoribus, comitialibus atq; hydropicis. Ferueſactæ cũ hyſſopo & potę, quæ pectore continentur expurgant: veteri tuſſi ac diuturnis pulmonũ vitijs conueniunt, aluúmque molliunt cum nitro & cnico tuſæ, deinde manducatæ. Ipſarũ decoctum arteriæ ac tonſillarum inflammationibus gargarizatu prodeſt. Quin & cataplaſmatis ex hordeacea farina miſcetur, itémque in muliebres fotus cũ fœnogræco aut ptiſſana. Cæterùm cũ ruta coctæ ad tormina infunduntur. Coctæ, deindéque tritæ ac impoſitæ, duritias diſcutiũt, parotidas & furunculos emolliũt: panos maturãt, efficaciúſque, addita iride, nitro aut calce viua. Crudæ quoque ſi cum antedictis tundantur, eadem efficiunt. Cum "malicoriop, terygia repurgant. Cum "atramento ſutorio, medentur ægrè ſanabilibus malignísque tibiarum "fluxionibus. Quin & in vino deferueſactæ, addito abſinthio & hordeacea farina, vtiliter hydropicis illinũtur. Crematę & cerato admiſtæ,

Plin. cum malo punico
Pl. æris flore
Pl. vlceribus

pernionesſanát. Quòd ſi crudæ teràtur, & liquido ſinapi exceptæ auribus indãtur, ſonitus tinnitúſq; ſanát. Porrò tã ſylueſtris quàm ſatiuæ fici lacteus ſuccus coaguli modo lac cõtrahit, coagulatúmq; aceti modo diſſoluit. Idem corpora exulcerat, ora vaſorum reſerat, aluum ſoluit, & vterum relaxat cum trito amygdalo potus: menſes quoque ciet appoſitus cum oui luteo aut cera Tyrrhenica: podagricorum cataplaſmatis cum farina fœnigræci & aceto vtilis: lepras verò, lichenas, maculas à Solis ardore contractas, vitiligines, pſoras vlceráque capitis manantia cum polenta expurgat. Inſtillatus plagæ, percuſſis à ſcorpione, venenatorum ictibus & canis morſibus auxiliatur: dentium dolori prodeſt lana exceptus, & in eorum cauis additus: denique "formicoſam verrucã tollit, carne quæ in ambitu eſt adipe circumlita.

formicationē

De Ficu ſylueſtri. Cap. CLXXXIIII.

Hæc eadem præſtat ſuccus è teneris ſylueſtris fici cauliculis, quandiu lacteo liquore prægnant, necdum oculus egerminauit. Tùm enim hi tuſi exprimuntur, & ſuccus ſiccatus in vmbra reponitur. Porrò & liquor & ſuccus ad exulceratoria medicamenta vſurpantur. Decocti verò cum bubulis carnibus ficulnei ſurculi efficiunt, vt hæ faciliùs percoquantur. Lac quoque redditur maiore ſoluẽdi vi præditum, ſiquidem inter coquendum ficulneo eiuſmodi ſurculo ſpathæ loco moueatur.

De Groſſis. Cap. CLXXXV.

Groſſi, quæ à nonnullis erinei nominantur, coctæ & illitæ collectionem omnem, ſtrumáſque emolliunt. Crudæ verò cum nitro & farina impoſitæ, formicationes thymóſque tollunt. Quin & hæc eadem ipſa folia poſſunt. Cum aceto autem & ſale illita, vlcera in capite manantia, furfures & epinyctidas ſanant. Ijs quoq; ficoſę ſcabręq; genæ perfricantur. At nigræ ficus folijs ramulíſve vitiligines albæ perunguntur. Faciunt quoque aduerſus canum morſus cum melle,

A "χιμέτλας ἰᾶται. λεῖα δὲ ὠμὰ σὺν νάπυϊ "ὑγρῷ ἀναληφθέντα καὶ ἐντεθέντα ἐν ὠσὶν, ἤχους καὶ *συρισμοὺς θεραπεύει. ὁ δὲ ὀπὸς τῆς ἀγρίας καὶ τῆς ἡμέρου συκῆς, πηκτικός ἐστι γάλακτος ὥσπερ ἡ πιτύα, λύει δὲ καὶ τὸ πεπηγὸς "ὥσπερ τὸ ὄξος· "ἑλκωτικός τε σωμάτων καὶ ἀναστομωτικὸς, κοι-B λίας τε λυτικὸς, καὶ ὑστέρας ἀναχαλαστικὸς, μετὰ ἀμυγδάλου λείου πινόμενος. καὶ ἐμμηνίων ἀγωγὸς προστεθεὶς σὺν ᾠοῦ λεκύθῳ, ἢ κηρῷ Τυρρηνικῷ· ποδαγρικοῖς τε καταπλάσμασι χρήσιμος μετὰ "τηλίνου ἀλεύρου καὶ ὄξους· σμήχει δὲ λέπρας καὶ λειχῆνας, ἐφήλεις, ἀλφοὺς, ψώρας, C ἀχῶρας σὺν ἀλφίτῳ· καὶ σκορπιοπλήκτοις, κατὰ τῆς πληγῆς ἐπισταζόμενος, καὶ ἰοβόλοις, καὶ κυνοδήκτοις βοηθεῖ· καὶ ὀδονταλγίας ὠφελεῖ ἐρίῳ ἀναληφθεὶς, καὶ εἰς τὸ βρῶμα ἐντιθέμενος καὶ μυρμηκίας αἴρει, στέατι περιπλασθείσης τῆς ἐν κύκλῳ σαρκός.

D *Περὶ Ἀγρίας συκῆς. Κεφ. ρπδ'.*

Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ὁ χυλὸς ποιεῖ τῶν ἀπὸ τῆς ἀγρίας συκῆς ἁπαλῶν κλάδων, ἡνίκα ἂν ἔγκυοι ὦσι, μήπω τοῦ "ὀφθαλμοῦ βεβλαστηκότος. κοπτόμενοι δὲ ἐκθλίβονται, καὶ ὁ χυλὸς ξηραινόμενος ἐν σκιᾷ ἀποτίθεται. λαμβάνεται δὲ καὶ εἰς ἑλκωτικὰς E δυνάμεις ὅ, τε ὀπὸς καὶ ὁ χυλός. αἱ δὲ "κράδαι βοείοις κρέασι καθεψόμεναι, εὐέψητα ταῦτα ποιοῦσι. καὶ τὸ γάλα δὲ λυτικώτερον ἐν τῇ ἑψήσει κινούμενον ἀντὶ σπάθης αὐταῖς παρασκευάζουσιν.

Περὶ Ὀλύνθων. Κεφ. ρπε'.

Οἱ δὲ ὄλυνθοι, ὑπὸ δέ τινων ἐρινεοὶ F καλούμενοι, ἑφθοὶ καταπλασθέντες, πᾶσαν συστροφὴν καὶ χοιράδας ἐκμαλάσσουσιν. ὠμοὶ δὲ μυρμηκίας καὶ θύμους, σὺν νίτρῳ καταπλασθέντες καὶ ἀλεύρῳ "αἴρουσι. "καὶ τὰ φύλλα δὲ τὰ αὐτὰ δύναται. σὺν ὄξει δὲ καὶ ἁλσὶ *καταπλασθέντα, ἀχῶρας, πίτυρα καὶ ἐπινυκτίδας ἰῶνται· παρατρί-G βεται δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ συκώδη καὶ τραχέα τῶν βλεφάρων. καὶ λεύκαι δὲ καταπλάσσονται τοῖς τῆς μελαίνης συκῆς φύλλοις ἢ "τοῖς κλάδοις. "ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ κυνόδηκτα σὺν μέλιτι,

Al. χυμέθλας
Marc. legit νίτρῳ.
Ruell. σὺν νάπυ καὶ ὑγρῷ τινὶ
Vulg. κνισμοὺς
V. ὥσπερ καὶ τὸ ὄξος
Vulg. ἑλκτικός τε
Vulg. τηλίου
V. ὀμφάλου
V. & Ald. κράδαι.
V. addit πᾶσαν συστροφὴν αἴρουσι.
Quidam carent his vſque ad σὺν ὄξ.
Marc. legit ταῖς κράδαις. V. etiam habet τοῖς κράδοις
V. hæc vſque ad ἀλθαίνει omiſere.

καὶ πρὸς τὰ κηρία. ἀνάγουσι δὲ οἱ ὄλυνθοι καὶ ὀστᾶ σὺν μήκωνος ἀγρίας φύλλοις, δοθιῆνάς τε σὺν κηρῷ διαλύουσι· σὺν ὀρόβῳ δὲ καὶ οἴνῳ καταπλασθέντες, πρὸς μυγαλῆς δήγματα καὶ σκολοπένδρας ἁρμόζουσι.

Περὶ Κονίας τῆς συκῆς. Κεφ. ρπϛ'.

Γίνεται δὲ καὶ κονία, ἀγρίας συκῆς καὶ ἡμέρου καέντων τῶν κλάδων ἐκ τῆς τέφρας· πολύβροχον δὲ αὐτὴν δεῖ ποιεῖν καὶ παλαιοῦν· ἁρμόζει δὲ καὶ "πρὸς τὰ καυστικά, καὶ γαγγραινούμενα· ἀνακαθαίρει" γὰρ καὶ ἀναλίσκει τὰ περισσά· χρῆσθαι δὲ αὐτῇ δεῖ, σπόγγον βρέχοντας συνεχῶς καὶ ἐπιτιθέντας. ἐφ' ὧν "δὲ καὶ ἐγκλύζοντας, ὡς ἐπὶ δυσεντερικῶν καὶ παλαιῶν ῥευμάτων, καὶ κόλπων ὑπονόμων καὶ μεγάλων· καθαίρει γὰρ καὶ κολλᾷ καὶ σαρκοῖ, καὶ συμφύει ἐοικότως τοῖς ἐναίμοις. καὶ ποτίζεται δὲ πρὸς αἵματος ἐκθρόμβωσιν καὶ πτώματα, "ῥήγματα, σπάσματα, σὺν ὕδατος κυάθῳ προσφάτως διυλισμένη, καὶ ἐλαίου μίγματος ὀλίγου. κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς, καθ' ἑαυτὴν κυάθου πλῆθος "βοηθεῖ διδομένη· καὶ τοῖς νευρικοῖς δὲ καὶ σπάσμασι σύγχρισμα ἁρμόδιον σὺν ἐλαίῳ, ἱδρῶτας κινοῦσα. καὶ πρὸς γύψου πόσιν καὶ φαλαγγίων δήγματα πίνεται· παρέχουσι δὲ τὰ αὐτὰ καὶ αἱ λοιπαὶ κονίαι, μάλιστα δὲ ἡ δρυΐνη· *στυπτικαὶ δὲ εἰσι πᾶσαι.

V. εἰς τὰ

V. δὲ καὶ

V. δὲ χρίειν ἐγκλ.

V. σὺν ὕδατι ἴσα κυάθῳ τῆς προσφάτως διυλισμένης

In v. deſunt hæc verba βοηθεῖ διδομένη

Περὶ Περσέας. Κεφ. ρπζ'.

ΠΕΡΣΕΑ δένδρον ἐστὶν "ἐν Αἰγύπτῳ, καρπὸν φέρον ἐδώδιμον, εὐστόμαχον· ἐφ' οὗ καὶ τὰ λεγόμενα κρανοκόλαπτα φαλάγγια εὑρίσκεται, μάλιστα δὲ ἐν Θηβαΐδι. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα λεῖα *ἐπιπλαττόμενα ξηρά, αἱμορραγίαν ἱστᾶν. τοῦτο δὲ ἱστόρησάν τινες ἐν Περσίδι ἀναιρετικὸν εἶναι, μετατεθὲν δὲ εἰς Αἴγυπτον, ἀλλοιωθῆναι καὶ ἐδώδιμον γενέσθαι.

V. ἐν τῇ Θηβαΐδι

Περὶ Ἰβηρίδος. Κεφ. ρπη'.

*ΙΒΕΡΙΣ ἤτοι καρδαμαντικὴ ἔχει τὰ φύλλα παρόμοια καρδάμῳ, ἐν ἔαρι εὐθαλέστερα. *μῆκος δὲ ὅσον πηχυαῖον ἢ ἔλαττον. φύεται δὲ ἐν ἀγεωρ-

A & ad vlcera quæ faui, Græcis ceria, vocantur. Groſſi cum papaueris ſylueſtris folijs oſſa extrahunt: furunculóſque cum cera diſcutiunt. Cæterùm cum eruo ac vino impoſitæ, contra muris aranei morſus & ſcolopendræ venena proſunt.

De Lixiuio ficus. Cap. CLXXXVI.

B Fit & è crematorum tam ſylueſtris quàm ſatiuæ ficus cauliculorũ cinere lixiuium. Sed cinerem plurimùm diutiſſiméque macerari oportet. Vtile porrò eſt ad medicamenta cauſtica, & partibus prodeſt gangræna tẽtatis. Nam expurgat & & conſumit quæ excreſcunt. Vſus C verò hic eſt, vt eo imbuta ſubinde ſpongia ſuperponatur. Interdum & infunditur, quemadmodũ dyſentericis, & in vetuſtis fluxionibus, nec non & ſinibus cuniculatim depaſcentibus, iiſque magnis. Etenim purgat, conglutinat, carne replet, & oras committit, æquè ac emplaſtra quæ cruentis vulneribus imponun-D tur. Propinatur & ad ſanguinem in grumos concretum: itémque contra præcipitationes, rupta atque cõuulſa cum aquæ cyatho recẽs excolatum, admiſto olei exiguo. Cœliacis ac dyſentericis per ſe cyathi menſura datum auxiliatur. Neruorũ vitijs & conuulſis ex oleo conuenienter illinitur: quippe quod ſu-E dores moueat. Bibitur & aduerſus gypſi potũ, phalangiorúmque morſus. Eoſdem porrò effectus exhibẽt lixiuia reliqua, pręſertímq; quernũ: omnia verò aſtringendi vi pollent.

De Perſea. Cap. CLXXXVII.

PERSEA arbor eſt in Ægypto fructũ ferens cibo idoneum, ſtomacho vtilem: in quo phalangia F cranocolapta nomine reperiuntur, præſertim verò in Thebaide. Arida folia trita & inſperſa ſanguinis eruptionem ſiſtendi vim habẽt. Hanc arborẽ prodidere nonnulli in Perſide quidem exitioſam eſſe: tranſlatam verò in Ægyptũ natura mutata in cibos receptam.

G *De Iberide. Cap. CLXXXVIII.*

IBERIS, ſiue cardamantica, folia habet naſturtij, vere virentiora. Caulis longitudo cubitalis eſt, plus minúſve: locis incul-

tis naſcitur. Æſtate porrò lacteum florem promit, ac tum quoque efficacior eſt. Radices binas habet naſturtio *ſimiles, calfaciendi & adurendi vi prædicas. Ipſæ enim iſchiadicis vtiles, ſi cum axungia ſuilla ſalſa emplaſtri modo quaternis horis impoſitæ fuerint: deinde verò in balneum deſcendatur: ac poſtea oleo ac vino cum lana locus affectus perungatur.

A γήτοις τόποις. θέρους δὲ γαλακτικὸν ἄνθος προβάλλει, καὶ τότε ἐστὶ δραστικώτερον. ἔχει δὲ δύο ῥίζας παρομοίας καρδάμῳ, θερμαντικὰς καὶ καυστικάς· αὗται γὰρ ἀγαθαὶ αἱ ῥίζαι πρὸς ἰσχιαδικούς, σὺν λίπους ὑείου ταριχευμένου, ὡς ἐμπλαστρώδεις τιθέμεναι κατάπλασμα μέχρις ὡρῶν τεττάρων. B ἔπειτα ἐν βαλανείῳ ἐμβιβαζέσθω, καὶ *ἐλαίῳ μετ᾽ ἐρίου τοῖς τόποις ἐπιχριέσθω.

Primi libri finis.

Τέλος τοῦ βιβλίου πρώτου.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI De medica materia Liber ſecundus.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ Περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίον δεύτερον.

IANO ANTONIO SARACENO, LVGDVNÆO, INTERPRETE.

IN priore, amantiſſime Aree, libro, qui quidem primus eſt eorum quos de medicinali materia cõpoſuimus, de aromatibus, oleis, vnguentis, arboribus & naſcentibus ex eis liquoribus, lachrymis ac fructibus diſſeruimus. In hoc autem ſecundo agemus de animantibus, melle, lacte, adipe, frugibus, inſuperque de oleribus: hiſque ſubnectemus quæ inter herbacea acri prædita ſunt facultate, propterea quòd cum ipſis cognationem habent: qualia ſunt allia, cepæ, ſinapi: ídque ne congenerum vires diſiungantur.

A ΕΝ μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, φίλτατε Ἄρειε, ὄντι πρώτῳ τῶν περὶ ὕλης ἡμῖν συντεταγμένων, παραδεδώκαμεν τὸν περὶ ἀρωμάτων, καὶ ἐλαίων, καὶ μύρων, καὶ δένδρων, καὶ τῶν γινομένων ἐξ αὐτῶν ὀπῶν τε καὶ δακρύων, καὶ καρπῶν λόγον· ἐν δὲ B τούτῳ δευτέρῳ ὄντι, ἐπελευσόμεθα περί τε ζώων καὶ μέλιτος καὶ γάλακτος καὶ στέατος, καὶ τῶν λεγομένων σιτηρείων, ἔτι δὲ λαχάνων, ὑποτάξαντες αὐτοῖς ὅσα *δριμέα τῶν βοτανικῶν κέκτηται δυνάμει, διὰ τὸ συγγένειαν ἔχειν αὐτά, ὥσπερ τὰ σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ νάπυ· ἵνα μὴ διαζευχθῇ C τῶν ὁμογενῶν ἡ δύναμις.

De Echino marino. Cap. I.

ECHINVS marinus ſtomacho vtilis eſt, bonam facit aluum, vrinámque ciet. Huius teſta ſi cruda torreatur, vtiliter ſmegmatis, hoc eſt, detergentibus medicamentis admiſcetur; quæ ad pſorás idonea ſunt. Cremata verò eadem, vlcera ſordida expurgat, eáque reprimit quæ in vlceribus ipſis excreſcunt.

Περὶ Ἐχίνου θαλασσίου. Κεφ. α'.

ΕΧΙΝΟΣ θαλάττιος, εὐστόμαχος εὐκοίλιος, οὐρητικός· οὗ τὸ ὄστρακον ὠμόν, μίγνυται χρησίμως "ὀπτηθέν, τοῖς πρὸς τὰς ψώρας ἁρμόζουσι σμήγμασι· κεκαυμένον δὲ καθαίρει τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη, καὶ καταστέλλει τὰ ὑπερσαρκοῦντα.

V. non legit ὀπτ.

Περὶ τοῦ χερσαίου ἐχίνου. Κεφ. β΄. A

Καὶ τοῦ χερσαίου δὲ ἐχίνου τὸ δέρμα καέν, πρὸς ἀλωπεκίας μετὰ πίσσης ὑγρᾶς καταχριόμενον ἁρμόζει· ἡ δὲ σὰρξ σκελετευθεῖσα καὶ πινομένη μετ' "μέλιτος ἢ ὀξυμέλιτος, βοηθεῖ νεφριτικοῖς, καὶ τοῖς ὑπὸ σάρκα ὕδρωψι, καὶ σπασμώδεσιν, ἐλεφαντιῶσι, καχέκταις· ξηραίνει δὲ καὶ τοὺς περὶ B τὰ σπλάγχνα ῥευματισμούς. καὶ τὸ ἧπαρ δὲ αὐτοῦ ξηρανθὲν ἐπ' ὀστράκου "ἡλιοκαοῦς, καὶ ἀποτεθὲν, πρὸς τὰ αὐτὰ ὁμοίως ἁρμόζει διδόμενον.

Vulg. μετὰ ὀξυμέλ.

Vet. & Ald. ἡλιοκαύστου

De terreſtri echino. Cap. II.

Terreſtris erinacei corium combuſtum, alopecijs cum pice liquida commodè illinitur. Aſſiccata caro & cum melle aut aceto mulſo epota, renum vitijs auxilio eſt: itémque aquæ intercuti, conuulſionibus, elephantia laborantibus & malo corporis habitu præditis, quos cachectas vocant: viſcerum quoque fluxiones exiccat. Quin & eiuſdem iecur fictili ſolibus peruſto arefactum atque reconditum ad eoſdem vſus pari modo vtiliter exhibetur.

Περὶ Ἱπποκάμπου. Κεφ. γ΄.

Ἱππόκαμπος, θαλάσσιόν ἐστι ζῶον μικρὸν, οὗ καέντος ἀναληφθεῖσα C ἡ τέφρα πίσσῃ ὑγρᾷ ἢ ὀξυγγίῳ ἢ ἀμαρακίνῳ μύρῳ, καὶ καταχρισθεῖσα, ἀλωπεκίας "δασύνει.

V. ἰᾶται

De Hippocampo. Cap. III.

Hippocampus marinum eſt animalculum: cuius cremati cinis liquida pice vel axungia aut amaracino vnguento exceptus, & illitus, alopecias emendat.

Περὶ Πορφύρας. Κεφ. δ΄.

Πορφύρα καεῖσα δύναμιν ἔχει ξηραντικὴν, σμηκτικὴν ὀδόντων, ["ὑπερσαρκωμάτων δὲ καταστατικὴν,] ἀνακαθαρτικὴν D ἑλκῶν, ἀπουλωτικήν.

V. caret his quæ concluſa ſunt.

De Purpura. Cap. IIII.

Purpura vſta vim habet exiccandi, dentes abſtergendi, excreſcẽtes luxuriantéſve carnes cohibendi, vlcera repurgãdi & ad cicatricem perducendi.

Περὶ Κηρύκων. Κεφ. ε΄.

Τὰ αὐτὰ δὲ ποιοῦσι καὶ οἱ κήρυκες καέντες· εἰσὶ δὲ μᾶλλον "καυστικοί· ἐὰν δέ τις ἁλῶν αὐτοὺς πληρώσας ἐν ὠμῇ χύτρᾳ "καύσῃ, ἁρμόζουσι πρὸς σμῆξιν ὀδόντων καὶ κατακαύματα ἐπιπλασθέντες, ἐὰν E δὲ δεῖ ἀποστρακοῦσθαι τὸ φάρμακον· "μετὰ δὲ τὴν ἀπούλωσιν τοῦ κατακαύματος αὐτόματον ἀποπίπτει. γίνεται δὲ ἄσβεστος ἐξ αὐτῶν, ὡς ὑποδείξομεν ἐν τῷ περὶ ἀσβέστου λόγῳ.

V. his caret.

V. addit πάλιν

Flor. caret hac periodo.

De Buccinis. Cap. V.

Eadem præſtant buccina concremata, ſed maiorem adurendi vim habent. Quòd ſi quis ipſa ſale expleta in olla cruda cremauerit, dentifricijs conueniunt, ambuſtíſque vtiliter illinuntur. Sinendum verò medicamentum vt in teſtæ modum induretur: ſiquidem pòſt obductam vulneri cicatricẽ ſponte ſua decidet. Fit etiam ex ipſis viua calx, quemadmodum in tractatu de calce demonſtrabimus.

Περὶ Ἰονίων. Κεφ. ϛ΄.

* "Ἰόνια δὲ καλεῖται τὰ ἐπὶ τῶν κη- F ρύκων καὶ πορφύρων μέσα, περὶ οἷς ἡ ἕλιξ ἐστὶ τοῦ ὀστράκου· καίεται δὲ ὁμοίως δύναμιν ἔχοντα καυστικωτέραν τῶν κηρύκων καὶ τῆς πορφύρας, διὰ τὸ πιέζειν αὐτῶν τὴν φύσιν. αἱ δὲ σάρκες τῶν κηρύκων, εὔστομοι καὶ εὐστόμαχοι· κοιλίαν δὲ οὐ "μαλάσσουσι. G

Hermol. Barb. κιονίων Κιόνια

V. λύουσι

De Cionijs. Cap. VI.

Cionia vocantur buccinorum purpurarúmque mediæ partes, circa quas "teſtæ volumen clauiculatim intorquetur: Simili verò modo cremata buccinis purpuráq; magis cauſticam vim habẽt, quoniam apprimendi naturam obtinent. At buccinorũ carnes & ori gratæ ſunt, & ſtomacho vtiles: ſed aluũ haudquaquam molliunt.

teſtæ orbis eſt

Περὶ Μυάκων. Κεφ. ζ΄.

Μύακες διαφέρουσιν οἱ Ποντικοί. καέντες δὲ τὸ αὐτὸ δρῶσι τοῖς

De Mytulis ſeu muſculis. Cap. VII.

In Mytulorum genere laudatiſſimi Pontici. Cremati eundũ cum

buccinis effectum præbent. Priuatim verò plumbi modo eloti oculorum medicamentis cum melle vtiles habẽtur: quippe qui genarum craſſitudines abſumunt, oculorum albugines exterunt, & cætera quæ aliter pupillis caliginem offundũt. Eorundem caro ad canis morſus vtiliter imponitur.

De Tellinis. Cap. VIII.

TELLINÆ recentes aluo vtiles, ſed maximè ius earum. Sale verò conditæ ac vſtæ & ad læuorem contritæ, tandémque cum cedria inſtillatæ, euulſos palpebrarum pilos renaſci non patiuntur.

De Chamis. Cap. IX.

QVIN & chamarum aliarúmq; conchularũ in exigua aqua decoctarum ius aluum ciet: id verò cum vino aſſumitur.

De vngue. Cap. X.

ONYX ſiue vnguis conchylij tegumentũ eſt, ei ſimile quo purpura integitur. Is in lacubus nardiferis Indiæ reperitur: quapropter & conchylijs nardum depaſcentibus odoramenta reſipit. Colligitur verò poſteaquàm æſtiuis ſqualloribus lacus inaruerunt. Præſtantiſſimus qui è mari rubro defertur, ſubalbidus ac pinguis. Babylonicus nigreſcit, atque minor conſpicitur. Ambo verò ſi ſuffiantur, vehementem expirant odorem: ſed quadantenus caſtoreum redolent. Hi porrò ſuffitu etiamnum comitiales, fœmináſque vuluæ ſtrágulatu oppreſſas excitant. Poti verò aluum perturbánt. Cæterùm cõchyliũ ipſum vſtũ, eadẽ quæ purpura & buccinũ efficit.

De Cochleis. Cap. XI.

COCHLEA terreſtris ſtomacho vtilis eſt, & ægrè corrumpitur. Laudatiſſima Sardonia, Africana, Aſtypalæica, & quæ in Sicilia & Chio gignitur, necnon & quæ in Liguriȩ Alpibus, pomatias, quaſi opercularis, cognominata. Marina quoque ſtomacho idonea eſt, facileque aluo excernitur. Fluuiatilis autem virosa eſt. Sylueſtris verò quæ vepribus frutetíſque adhæreſcit, quámq; nonnulli ſeſilon aut ſeſelita nominant, aluũ ſtomachúmque turbat, & vomitiones excitat.

Virus habet Pl.

A κήρυξιν. ἰδιαίτερον δὲ "πλυθέντες ὡς μόλιβδος, χρησιμεύουσιν εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ σὺν μέλιτι· ἐκλήκοντες παχύτητας βλεφάρων, καὶ σμήχοντες λευκώματα, καὶ τὰ "ἄλλως ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις· ἡ δὲ σὰρξ αὐτῶν κυνοδήκτοις ἐπιτίθεται ὠφελίμως.

Al. λυθέντες

V. ἄλλα ὅσα ἐπισκοτοῦσι

B Περὶ Τελλίνων. Κεφ. η'.

TΕΛΛΙΝΑΙ δὲ νεαραὶ εὐκοίλιαι· μάλιστα δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμός· ταριχηραὶ δὲ καῦσαι καὶ τρίβεσαι λεῖαι, "καὶ μετὰ κεδρίας ἐπισταζόμεναι, τὰς ἐκτιλθείσας τῶν βλεφάρων τρίχας οὐκ ἐῶσιν αὖθις φυῆναι.

V. καὶ omittit.

Περὶ Χημῶν. Κεφ. θ'.

C KAI ὁ ἐκ τῶν χημῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων κογχυλίων ζωμός, κοιλίαν κινεῖ ἑψόμενος μετὰ ὀλίγου ὕδατος· μετ' οἴνου δὲ λαμβάνεται.

Περὶ Ὄνυχος. Κεφ. ι'.

ONΥΞ ἐστὶ πῶμα κογχυλίου, ὅμοιον τῷ τῆς πορφύρας· εὑρισκόμενον ἐν τῇ D Ἰνδίᾳ, ἐν ταῖς ναρδοφόροις λίμναις. διὸ καὶ ἀρωματίζει νεμομένων τῶν κογχυλίων τὴν νάρδον· συλλέγεται δὲ, ἐπειδὰν ὑπὸ τῶν αὐχμῶν ἀναξηρανθῶσιν αἱ λίμναι· διαφέρει δὲ ὁ ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς κομιζόμενος, ὑπόλευκος ὢν καὶ λιπαρός. μέλας δὲ ὁ Βαβυλώνιος καὶ μικρότερος. ἀμφότεροι δὲ E εὐώδεις θυμιώμενοι, καστορίζοντες πως τῇ ὀσμῇ· ἐγείρουσι δὲ καὶ οὗτοι ὑποθυμιαθέντες τὰς ὑστερικῶς πνιγομένας, καὶ ἐπιληπτικούς· ποθέντες δὲ κοιλίαν "ἐκταράσσουσιν. αὐτὸ δὲ τὸ κογχύλιον καὲν, ποιεῖ ὅσα καὶ ἡ πορφύρα καὶ ὁ κήρυξ.

Vulg. μαλάσσουσιν

Περὶ "Κοχλίων. Κεφ. ια'.

Par. κοχλίου χερσαίου

F KOΧΛΙΑΣ χερσαῖος εὐστόμαχος, "δύσφθαρτος· ἄριστος δὲ ὅ,τε ἐν Σαρδῶνι, καὶ Λιβύῃ, καὶ Ἀστυπαλίᾳ, καὶ Σικελίᾳ, καὶ Χίῳ γεννώμενος, καὶ ὁ ἐν ταῖς κατὰ Λιγυρίαν Ἄλπεσι πωματίας καλούμενος. καὶ ὁ θαλάσσιος δὲ εὐστόμαχος καὶ εὐέκκριτος· ὁ δὲ ποτάμιος βρομώδης. καὶ "ὁ ταῖς ἀ- G κάνθαις καὶ τοῖς θαμνίσκοις προσκεκολλημένος ἄγριος, ὃν τινες σέσιλον "ἢ σεσέλιτα καλοῦσι, ταρακτικός ἐστι κοιλίας καὶ στομάχου, ἐμετοποιός.

V. addit, ἀλλὰ καὶ δύσπεπτος καὶ δύσφ.

V. ὁ ἐν ταῖς

Par. tantùm σίσιλον καλ. al. ἴλον.

Δύνανται δὲ πάντων τὰ ὄστρακα κεκαυμένα θερμαίνειν καὶ καίειν· σμήχειν λέπρας, ἀλφούς, ὀδόντας· οὐλὰς δὲ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ λευκώματα, καὶ ἐφήλεις, καὶ ἀμβλυωπίας, μετὰ τῆς σαρκὸς ὅλοι καέντες καὶ λειωθέντες καὶ ἐγχριόμενοι σὺν μέλιτι ἀποκαθαίρουσιν. ὠμοὶ δὲ σὺν τοῖς κελύφοις καταπλασθέντες, ἐξικμάζουσι τὰ ὑδρωπικὰ οἰδήματα· καὶ οὐκ ἀφίστανται πρινὴ πᾶν ἐξικμασθῆναι τὸ ὑγρόν. καὶ ποδαγρικὰς δὲ φλεγμονὰς πραΰνουσι, καὶ σκόλοπας ἕλκουσιν ὁμοίως καταπλασθέντες. καὶ ἔμμηνα ἄγουσι λεῖοι προστιθέμενοι. αἱ δὲ σάρκες αὐτῶν λεῖαι σὺν σμύρνῃ καὶ λιβανωτῷ καταπλασθεῖσαι, τραύματα καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὰ νεῦρα κολλῶσι, καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας σὺν ὄξει λειανθέντες ἐπέχουσι. ζῶσα δὲ ἡ σὰρξ "καταποθεῖσα, τοῦ Λιβυκοῦ μάλιστα, ἀλγηδόνας στομάχου παύει· μετὰ δὲ τοῦ ὀστράκου ὅλος τριβεὶς καὶ μετ᾽ οἴνου καὶ σμύρνης ποθεὶς "ὀλίγος, κωλικοὺς θεραπεύει καὶ κύστεως ἀλγήματα. ἀνακολλᾷ δὲ τρίχας ὁ χερσαῖος, ἐάν τις βελόνην κατὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ φέρων τῷ περιϊσταμένῳ γλοιώδει προσάπτηται τῆς τριχός.

In alt. cod. καταπλασθεῖσα Goup.

V. ὀλίγης, κοιλιακοὺς

Crematæ omniũ teſtæ calfaciendi vrendíque: lepras, vitiligines ac dentes etiam extergendi vi pollent: oculorum verò cicatrices & albugines, maculas à ſole contractas, ac viſus hebetudines emendant, ſi totæ cum ſua carne vſtæ & contritæ illinantur. At crudæ cum ſuis calicibus impoſitæ hydropicorum tumores diſcutiunt, neq; priùs amouentur, quàm omnis exhauriatur humor. Sed & podagricas inflammationes leniunt, ac impactos etiam corpori aculeos ſimiliter impoſitæ euocant: menſes quoque tritæ & appoſitæ ciunt. Porrò carnes earum tritæ, & cum myrrha ac thure illitæ, tum vulnera alia, tum maximè quæ neruis inflicta ſunt conglutinant: tritæ in aceto ſanguinis è naribus eruptiones cohibent. Viuæ caro, & maximè Africanæ, deuorata ſtomachi dolores mitigat. Tota verò cum teſta ſua trita & cum vino ac myrrha exigua quantitate bibita, colicos dolores veſicæque cruciatus ſanat. Terreſtris fluentem pilum glutinat & cohibet, ſi quis traiectæ per carnem ipſius acus mucroni hærentem viſcidum lentorem pilo admouerit.

Περὶ Καρκίνων. Κεφ. ιβ΄.

ΚΑΡΚΙΝΩΝ ποταμίων καέντων ἡ τέφρα κοχλιαρίων δυοῖν πλῆθος, σὺν γεντιανῆς ῥίζης κοχλιαρίῳ ἑνὶ καὶ οἴνῳ ποθεῖσα ἐπὶ ἡμέρας γ΄. βοηθεῖ λυσσοδήκτοις ἐναργῶς· σὺν δὲ μέλιτι ἑφθῷ, ῥαγάδας τὰς ἐν ποσὶ καὶ τὰς ἐν δακτυλίῳ καὶ χιμέθλας, καὶ καρκινώματα παρηγορεῖ· λεῖοι δὲ ὠμοὶ σὺν γάλακτι ὀνείῳ ποθέντες, βοηθοῦσι δήγμασιν ἑρπετῶν, φαλαγγίων, σκορπίων πληγαῖς· ἑφθοὶ δὲ σὺν ζωμῷ ἐσθιόμενοι, φθισικοὺς ὠφελοῦσι, καὶ τοὺς λαγωὸν θαλάσσιον πεπωκότας· τριφθέντες δὲ μετ᾽ ὠκίμου καὶ "προστεθέντες, σκορπίους κτείνουσι. δύνανται δὲ τὰ αὐτὰ καὶ οἱ θαλάσσιοι, πλὴν ἧττον τούτων ἐνεργοῦσι.

In margine ſcholion viſitur, τῆς γλώσσης καὶ φάρυγγος φλεγμονὰς εὐποιοῦσι καὶ σὺν ζωμῷ ἐσθιόμενοι.

Al. προσαχθέντες

De Cancris. Cap. XII.

CANCRORVM fluuiatilium excuſtorum cinis duûm cochleariũ mẽſura cũ gentianę radicis cochleario vno ac vino triduo potus, à cane rabioſo demorſis euidẽter opitulatur. Ex melle verò cocto rimas pedum ſediſque, perniones & carcinomata lenit. Triti crudi, potíque ex aſinino lacte, contra ſerpentium phalangiorúmque morſus & ſcorpionum ictus auxiliantur. Decocti autem & ex iure ſuo ſumpti phthiſicis proſunt, iíſque qui leporem marinum hauſerint. Triti cum ocimo & admoti, ſcorpiones necant. Poſſunt eadem marini, ſed minore quàm illi efficacia.

Περὶ Σκορπίου χερσαίου. Κεφ. ιγ΄.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ χερσαῖος ὠμὸς, λεῖος ἐπιτεθεὶς, βοήθημα τῆς ἰδίας πληγῆς γίνεται· * εὑρίσκεται δὲ καὶ ὀπτηθεὶς πρὸς τὸ αὐτό.

Marc. βιβρώσκεται

De Scorpione terreſtri. Cap. XIII.

TERRESTRIS ſcorpio crudus, tritus & impoſitus, ſuę plagę remedium eſt: eſtur quoque toſtus in eundem vſum.

De Scorpione marino. Cap. XIIII. A

Marini ſcorpionis fel cõuenit ad oculorum ſuffuſiones, albugines & hebetudines.

De dracone marino. Cap. XV.

DRACO marinus exectus & impoſitus, ictus ſpinæ ſuæ qua ferit medela eſt.

De Scolopendra. Cap. XVI.

SCOLOPENDRA marina in oleo decocta & peruncta pilos detrahit: contactu verò pruritus excitat.

De Torpedine. Cap. XVII.

TORPEDO marina in diutinis capitis doloribus impoſita, doloris vehementiam mulcet. Eadem ſedem euerſam prociduám ve coërcet.

De Vipera. Cap. XVIII.

VIPERÆ caro cocta & in cibo ſumpta claritatem oculis affert, ad neruorum vitia proficit, increſcentéſque ſtrumas reprimit. Detracta autem cute, caput & caudam, quoniam carne vacant, amputari oportet. Fabuloſum enim eſt quod præcipitur, vt extremarum partium certa vtrinque menſura præcidatur. Reliquum verò (exemptis interaneis) corpus elotum & in fruſtra ſectum ex oleo & vino cum ſalis exiguo & anetho diſcoquitur. Aiunt porrò ijs qui viperinas carnes eſitauerint, pediculos procreari: quod falſum eſt. Inſuper verò referunt nonnulli, qui ijs veſcantur longam ſenectutem adipiſci. Sal ex ijs ipſis ad eadem conficitur, ſed non eſt perinde efficax. Viua autem vipera in ollam nouam demittitur, adijciúturque ſalis triti caricarúmque itidem tritarum an. ſextarij ſinguli, mellis cyathi VI. mox ollæ operculum luto oblinitur. Sic ea in fornace torrentur, donec ſal in carbones redigatur. Is poſtea ad læuorem tritus reconditur: ac interdum quò iucundiùs ori ſapiat, ſpica nardi aut folij ſeu malabathri momentum immiſcetur.

Περὶ Σκορπίου θαλασσίου. Κεφ. ιδ΄.

Τοῦ δὲ θαλασσίου σκορπίου ἡ χολὴ ἁρμόζει πρὸς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ὑποχύσεις καὶ λευκώματα καὶ ἀμβλυωπίας.

Περὶ Δράκοντος θαλασσίου. Κεφ. ιε΄.

ΔΡΑΚΩΝ θαλάσσιος ἀναπτυχθεὶς καὶ ἐπιτεθεὶς, ἴαμά ἐστι πρὸς τὴν ἐκ B τῆς ἀκάνθης αὐτοῦ πληγήν.

Περὶ Σκολοπένδρας. Κεφ. ιϛ΄.

ΣΚΟΛΟΠΕΝΔΡΑ θαλασσία ἑψηθεῖσα ἐν ἐλαίῳ καὶ καταχρισθεῖσα, ψιλοῖ τρίχας· ψαυσθεῖσα δὲ, κνησμοὺς ἐργάζεται.

Περὶ Νάρκης. Κεφ. ιζ΄.

C ΝΑΡΚΗ θαλασσία ἐπιτεθεῖσα ἐπὶ χρονίων ἀλγημάτων τὴν περὶ κεφαλὴν, πραΰνει τὸ σφοδρὸν τοῦ ἀλγήματος· καὶ ἕδραν δὲ ἐκτετραμμένην ἢ προπίπτουσαν στέλλει προστεθεῖσα.

Περὶ Ἐχίδνης. Κεφ. ιη΄.

D ΕΧΙΔΝΗΣ σὰρξ ἑψηθεῖσα καὶ ἐσθιομένη, ὀξυδερκεῖς ποιεῖ τὰς ὄψεις, καὶ πρὸς τὰ νευρικὰ ἁρμόζει, καὶ τὰς αὐξομένας χοιράδας ἵστησι· δεῖ δὲ ἐκδείραντας αὐτὴν, ἀποκόπτειν, κεφαλὴν καὶ τὴν οὐρὰν, διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ἄσαρκον. μυθώδης γὰρ ἡ πρὸς τὸ μέτρον ἀποκοπὴ τῶν ἄκρων· τὸ δὲ λοιπὸν πλύναντας καὶ τεμαχίσαντας, E ἕψειν μετ᾽ ἐλαίου καὶ οἴνου καὶ ἁλῶν ὀλίγων καὶ ἀνήθου. φασὶ δὲ τοὺς προσφερομένους φθεῖρας * γεννᾷν· ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος· προσιστοροῦσι δὲ ἔνιοι καὶ μακρογήρους γίνεσθαι τοὺς ἐσθίοντας αὐτάς. κατασκευάζονται δὲ καὶ ἅλες ἐξ αὐτῶν πρὸς τὰ αὐτὰ, πλὴν οὐχ ὁμοίως ἐνεργοῦσι. καθίε- F ται δὲ ἔχιδνα ζῶσα εἰς καινὴν χύτραν, καὶ μετ᾽ αὐτῆς ἁλῶν, ἰσχάδων τετριμμένων, ἀνὰ ξέστης α. μετὰ μέλιτος κυάθων ϛ΄. περιχρίεται πηλῷ τὸ πῶμα τῆς χύτρας, καὶ ὀπτᾶται ἐν καμίνῳ, ἄχρις οὗ ἀνθρακωθῶσιν οἱ ἅλες· μετὰ δὲ τοῦτο λειοτριβηθέντες ἀποτίθενται, ἐνίοτε μιγνυ- G μένου πρὸς * εὐστομαχίαν αὐτοῖς ναρδοστάχυος, ἢ φύλλου, ἢ μαλαβάθρου βραχέος.

V. addit καὶ παιδίαν. · Marc. πλατύναντας · Quidam add. καὶ ἐπιληπτικά · Ruellius legit ϛ. · V. ἢ μαλαβάθρου, ἢ φύλλου βραχέος. al. ἢ μαλαβάθρου φύλλου βραχέος

Περὶ Ὄφεως γήρως. Κεφ. ιθ'. A

Γῆρας ὄφεως ἑψηθὲν ἐν οἴνῳ, βοήθημά ἐστιν ὠταλγίας ἐγχεόμενον, καὶ ὀδονταλγίας διακλυζόμενον. μίσγουσι δὲ αὐτὸ καὶ εἰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις· μάλιστα δὲ τὸ τῆς ἔχεως.

Περὶ Λαγωοῦ θαλαττίου. Κεφ. κ'.

ΛΑΓΩΟΣ θαλάσσιος ἔοικε μὲν μικρᾷ τευθίδι· δύναται δὲ λεῖος καταπλασθεὶς καθ' ἑαυτὸν καὶ μετὰ ἀκαλύφης τρίχας ψιλοῦν. B

Περὶ Λαγωοῦ χερσαίου. Κεφ. κα'.

Τοῦ δὲ χερσαίου λαγωοῦ ὁ ἐγκέφαλος, ὀπτὸς βιβρωσκόμενος ὠφελεῖ τρόμοις τοῖς κατὰ πάθος γινομένοις· καὶ ὀδοντιάσεις ἐπὶ C παίδων παρατριβόμενος καὶ ἐσθιόμενος. ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καεῖσα καὶ καταχρισθεῖσα μετὰ "στέατος ἀρκείου ἢ ὄξους, ἀλωπεκίας θεραπεύει. ἡ δὲ πιτύα ποθεῖσα "μετὰ ἡμέρας τρεῖς μετὰ τὴν ἄφεδρον, ἀτόκιος εἶναι ἱστορεῖται· ἐπέχει δὲ καὶ τὰς ἐκ μήτρας "ῥεῦσιν, καὶ κοιλίας. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἐπιληπτικοῖς, D καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα μετ' ὄξους πινομένη. μάλιστα δὲ πρὸς γάλακτος θρόμβωσιν καὶ ἐχιδνῶν δήγματα. τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ θερμὸν καταχριόμενον, ἐφήλιδας καὶ ἀλφοὺς καὶ φακοὺς θεραπεύει.

Al. ὕδατος καὶ στέατος

Gesn. ἐφ' ἡμέρ.

Al. ῥύσιν.

Περὶ Τρυγόνος θαλασσίας. Κεφ. κβ'.

ΤΡΥΓΟΝΟΣ θαλασσίας τὸ κέντρον, ὃ δὴ ἀπὸ τῆς οὐρᾶς αὐτῆς πέφυκεν ἀνεστραμμένον ταῖς φολίσιν, ὀδόντα πονοῦντα πραΰνει· θρύπτει γὰρ καὶ ἀποβάλλει. E

Περὶ Σηπίας. Κεφ. κγ'.

ΣΗΠΙΑΣ ἑψηθείσης "μέλαν βιβρωσκόμενον δύσπεπτον, κοιλίας μαλακτικόν. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς ὄστρακον σχηματισθὲν εἰς κολλύρια ἁρμόζει πρὸς παράτριψιν τραχέων βλεφάρων· καὲν δὲ "ἐν τῷ ἰδίῳ ὀστράκῳ, ἄχρις οὗ τὸ πλακῶδες αὐτοῦ ἀποστῇ, σμήχει λεῖον ἀλφούς, πίτυρα, ὀδόντας, ἐφήλεις· μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ πλυθέν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς λευκώματα κτηνῶν ἐμφυσώμενον· καὶ πτερύγια τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς τήκει, σὺν ἁλσὶ λεῖον προσαγόμενον. F G

Ald. μέλαν τὸ βιβρ.

Al. σὺν, vti refert Marcell.

De Anguium ſenecta.
Cap. XIX.

Anguinæ vernationis membrana in vino ſi decocta fuerit, dolori quidem aurium infuſa, dentium verò doloribus collutione, auxilio eſt. Miſcetur & ipſa in oculorum medicamenta, ſed præcipuè quæ viperæ maris eſt.

De Lepore marino. Cap. XX.

LEPVS marinus loligini paruæ ſimilis eſt. Is tritus tũ per ſe, tum cum vrtica (marina) adhibitus, deglabrandi vim obtinet.

De Lepore terreſtri. Cap. XXI.

Terreſtris leporis inaſſatum cerebrũ ſi mandatur, tremoribus prodeſt ex pauore obortis: infantium quoque dentitiones tũ affrictu tum cibo adiuuat. Exuſtum ipſius caput & cum adipe vrſino aut aceto perunctum, alopecijs medetur. Porrò coagulum poſt triduum à mẽſtrua purgatione potum, ſterilitatem facere, adeóque omnem partus ſpem intercipere perhibetur. Vuluæ etiãnum aluíque fluorẽ ſiſtit. Comitiales quoque iuuat, & contra venena ex aceto bibitũ prodeſt: præſertim verò aduerſus lac in grumos cõcretum, viperarúmque morſus. Cæterùm ſanguis eius ſi calidus illinatur, maculas à ſole contractas, vitiligines, lentiginéſque ſanat.

De Paſtinaca marina. Cap. XXII.

PASTINACÆ marinæ radius, qui quidẽ ipſius cauda reflexis ſquamis enaſcitur, dentis dolorem mitigat: ſiquidem illum & comminuit & eijcit.

De Sepia. Cap. XXIII.

SEPIÆ coctæ atramentũ in cibo ſumptũ, ęgrè concoquitur, aluum emollit. Ipſius verò teſta in collyria efformata, ſcabris genis perfricãdis accommodatur. Vſtum verò intra propriã teſtam quod ipſa teſta concluditur, donec id quod "cruſtoſum eſt abſcedat, poſteáque tritum, exterit vitiligines, furfures, dentes & maculas à ſole contractas. Porrò elotum in medicamenta oculorum additur. Facit & præclarè iumentis ad oculorum albugines, ſi inſuffletur. Pterygia quoque oculorum abſumit, cum ſale tritum & adhibitum.

aut, planum ſeu tabellatũ

De Mullo. Cap. XXIIII.

MVLLVS frequenter in cibo ſumptus, viſus hebetudinē facere creditur. Quòd ſi crudus diſſectúſque imponatur, marini draconis ac ſcorpionis, itémque aranei ictibus medetur.

De Hippopotami ſeu fluuiatilis equi teſticulo. Cap. XXV.

HIPPOPOTAMI teſticulus exiccatus & ad læuorē tritus, contra ſerpentium morſus ex vino bibitur.

De Caſtorio, ſeu fibri teſtibus. Cap. XXVI.

Fiber animal eſt ancipitis vitæ, quod plerunq; cū piſcibus & cancris vitam in aquis degit. Auxiliantur quoque ipſius teſtes contra ſerpentium venena. Sternutamenta etiamnum mouent, ac in vniuerſum multiplices vſus obtinent. Siquidem duabus drachmis cum pulegio poti mēſes cient, & partus ſecundáſque eijciunt. Ex aceto verò contra inflationes, tormina, ſingultus, exitialia venena, priuatímque ixiam bibūtur. Lethargicos & alio quocunque veterni genere correptos cum aceto & roſaceo irrigati excitant. Sed & olfactu & odoris ſuffitu eadem præſtant. Proſunt & tum potu, tum etiā illitu ad tremores, conuulſiones, omniáque neruorum vitia: ac in ſumma calfactoriā vim habent. Porrò teſtes ſemper eligito, qui ſint ex vno ortu cōnexi, (fieri enim nō poteſt vt gemini folliculi in vna membrana coniuncti reperiātur) liquore intus veluti ceroſo, odoris grauis, ac viroſo guſtu, acri & mordaci, friabili: quíque naturalibus tunicis perpetuò diſtinguantur. Ipſum fraude corrumpunt nonnulli, ammoniacū aut gummi cum ſanguine & caſtorio ſubactum in folliculum infundentes, & ita exiccantes. Vanum eſt autem quod narratur, animal ipſum, dum à venatoribus vrgetur, teſtes ſibi auellere & abijcere: fieri enim nequit ipſos vt attingat, quippe qui ſint velut in ſue ſubſtricti. Cæterùm diuiſa pelle liquorem melleum vnà cum ipſum continente tunica excipere oportet, atque ita ſiccatū reponere.

Περὶ Τρίγλης. Κεφ. κδ'.

ΤΡΙΓΛΑ συνεχῶς ἐσθιομένη ἀμβλυωπίας δοκεῖ κατασκευαστικὴ ὑπάρχειν. ὠμὴ δὲ ἀνασχισθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα, θαλασσίου δράκοντος καὶ σκορπίου καὶ ἀράχνης "δήγματα ἰᾶται.

Fortè, πλήγματα

Περὶ Ὄρχεως ἱπποποτάμου. Κεφ. κε'.

ΟΡΧΙΣ ἱπποποτάμου ξηρανθεὶς καὶ λειανθεὶς, πίνεται μετ' οἴνου πρὸς ἑρπετῶν δήγματα.

Περὶ τῶν τοῦ κάστορος ὄρχεων. Κεφ. κϛ'.

*Κάστορος ὄρχις (ζῶόν ἐστιν ἀμφίβιον, τὸ πλεῖστον ἐν ὕδασι, σὺν ἰχθύσι καὶ καρκίνοις, τρεφόμενον) ποιεῖ μὲν καὶ πρὸς ἑρπετά. ἔστι δὲ καὶ πταρμικὸς, καὶ καθόλου ποικίλην ἔχει τὴν χρῆσιν· ποθεὶς γὰρ μετὰ γλήχωνος τὸ πλῆθος δυοῖν, ἔμμηνα κινεῖ, καὶ ἔμβρυα καὶ δεύτερα ἐκβάλλει. πίνεται δὲ "σὺν ὄξει καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις, στρόφους, λυγμοὺς, θανάσιμα φάρμακα, ἰξίαν· ἀνακαλεῖται δὲ καὶ τοὺς ληθαργικοὺς, καὶ τοὺς ὅπως δή ποτε καταφερομένους, ἐμβρεχόμενος σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ, καὶ ὀσφραινόμενος. καὶ ὑποθυμιώμενος δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ· ἁρμόζει δὲ καὶ τρόμοις καὶ σπασμοῖς, καὶ πᾶσι τοῖς νευρώδεσι, πινόμενός τε καὶ συγχριόμενος· καὶ καθόλου θερμαντικὴν ἔχει τὴν δύναμιν. ἐκλέγου δὲ ἀεὶ τοὺς συνεζευγμένους ὄρχεις ἐκ μιᾶς ἀρχῆς· (ἀδύνατον γὰρ δύο φύσας ἐζευγμένας ἐν ἑνὶ ὑμένι εὑρεῖν) καὶ τὸ ἔνδον *ἔχον κηροειδὲς, βαρύοσμον, βρομῶδες, δριμὺ, δηκτικὸν, εὔθρυπτον, διαφρασσόμενόν τε συνεχῶς φυσικοῖς ὑμέσι. δολοῦσι δέ τινες αὐτὸ, ἀμμωνιακὸν ἢ κόμμι συμπεφυρμένον αἵματι καὶ καστορείῳ ἐγχέοντες εἰς φύσας καὶ ξηραίνοντες. μάτην δὲ ἱστορεῖται ὅτι διωκόμενον τὸ ζῶον ἀποσπᾷ τοὺς διδύμους καὶ ῥίπτει· ἀδύνατον γάρ ἐστιν ἅψασθαι αὐτῶν, "περιεστύπων ὄντων ὥσπερ ὑός. δεῖ δὲ διελόντας τὸ δέρμα κομίσασθαι σὺν τῷ περιέχοντι ὑμένι τὸ ὑγρὸν, ὂν μελιτῶδες, καὶ οὕτω ξηράναντας "ἀποτίθεσθαι.

V. incipit καὶ ὁ τοῦ κάστορος ὄρχις· ἔστι δὲ ζῶον, quaſi hoc caput continuum cum proximè præcedēti fuerit.

V. διατρίβων, ἰχθύσι

V. quidā caret his σὺν ὄξει καὶ

V. προσφυῶν

Vulg. exempl. ποτίζειν potui dare.

Περὶ Γαλῆς κατοικιδίου. Κεφ. κζ.

ΓΑΛΗ κατοικίδιος περιφλεχθεῖσα, καὶ δίχα τῶν ἐντὸς σκελετευθεῖσα δι᾽ ἁλός, καὶ ξηρανθεῖσα ἐν σκιᾷ παντὸς ἑρπετοῦ ἐνεργέστερόν ἐστι βοήθημα, ποθεῖσα μετὰ οἴνου < β' πλῆθος, καὶ τοξικοῦ ἀντιφάρμακον ὁμοίως ληφθεῖσα. ἡ δὲ κοιλία αὐτῆς κορίῳ πλησθεῖσα καὶ σκελετευθεῖσα, θηριοδήκτοις καὶ ἐπιληπτικοῖς βοηθεῖ πινομένη. ὅλη δὲ καεῖσα ἐν χύτρᾳ, ποδαγρικοὺς "ὠφελεῖ, τῆς τέφρας καταχριομένης μετ᾽ ὄξους. τὸ δὲ αἷμα αὐτῆς καταχριόμενον, χοιράσι βοηθεῖ· ὠφελεῖ δὲ καὶ ἐπιληπτικούς.

V. ὥσπερ καὶ λαγωὸς

Περὶ Βατράχων. Κεφ. κη'.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ ἀντιφάρμακόν εἰσιν ἑρπετῶν πάντων, ζωμευθέντες ἐν ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ, τοῦ ζωμοῦ λαμβανομένου ὁμοίως· καὶ πρὸς χρονίους τῶν τενόντων ἀποστάσεις. καέντες δὲ καὶ ἐπιπασθέντες, αἱμορραγίαν στέλλουσι. καὶ ἀλωπεκίας θεραπεύουσι σὺν πίσσῃ ὑγρᾷ καταχριόμενοι. τῶν δὲ χλωρῶν βατράχων τὸ αἷμα ἐπισταζόμενον, κωλύει τὰς ἐκτιλθείσας ἀπὸ τῶν βλεφάρων τρίχας φύεσθαι· ὠφελοῦσι καὶ ὀδονταλγίας συνεψόμενοι ὕδατι καὶ ὄξει, καὶ διακλυζόμενοι.

V. Σιλούρου.

Περὶ "Αἰλούρου. Κεφ. κθ'.

ΑΙΛΟΥΡΟΣ νεαρὸς βιβρωσκόμενος, τρόφιμός ἐστι καὶ εὐκοίλιος· ταριχηρὸς δέ, ἄτροφος· ἀρτηρίας δὲ καθαίρει καὶ εὐήχους παρασκευάζει. καταπλασθεῖσα δὲ ἡ σὰρξ "τοῦ ταριχηροῦ, σκόλοπας ἀνάγει. καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ δὲ ἅλμη ἁρμόζει ἐν ἀρχῇ δυσεντερικοῖς εἰς "ἐγκάθισμα, κατάγουσα τοὺς ῥευματισμοὺς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. καὶ ἐγκλυζομένη δέ, ἰσχιαδικοὺς θεραπεύει.

V. καὶ ταριχευθεῖσα

V. addit ὡς

Περὶ Σμαρίδος. Κεφ. λ'.

ΣΜΑΡΙΔΟΣ ταριχηρᾶς ἡ κεφαλὴ " * καεῖσα, ἕλκη στέλλει ὑπερσαρκοῦντα, καὶ νομὰς ἵστησι, καὶ ἥλους, καὶ θύμους ἀναλίσκει· σκορπιοπλήκτοις τε καὶ "κυνοπλήκτοις ἡ σὰρξ ἁρμόζει, καθάπερ πᾶν τάριχος.

Lac. ex veteri addit καὶ λεῖα

Leg. κυνοδήκτοις.

Περὶ Μαινίδος. Κεφ. λα'.

ΚΑΙ τῆς μαινίδος δὲ κεφαλὴ καεῖσα λεῖα, τὰς ἐν * δακτύλῳ τετυλωμένας

A *De Muſtela vulgari ſeu domeſtica. Cap. XXVII.*

MVSTELA quæ in domibus noſtris oberrat, flammis ambuſta & exemptis interaneis ſale inueterata, tandémque in vmbra ſiccata, binis drachmis in vino pota cõtra ſerpentium genus omne præſentaneo eſt remedio. Toxico ſimi-
B li ſumpta modo reſiſtit. Eiuſdem ventriculus coriandro fartus inueteratúſque, ijs qui à venenatis beſtijs commorſi fuerint, & comitialibus potu auxiliatur. Tota verò in olla cõcremata, podagricis cõfert, cinere ex aceto illito. Cæterùm ipſius ſanguis perunctus ſtrumis opitulatur, ac comitialibus itidem prodeſt.

C *De Ranis. Cap. XXVIII.*

CONTRA omnium ſerpentium venena pro antidoto ſunt ranæ, cum ſale & oleo è iure decoctæ, ſi ius ipſum itidem ſorbeatur. Valent & ad diuturnos tendinum abſceſſus. Vſtæ verò & inſperſæ, profluentis ſanguinis impetum ſiſtunt: quin
D & ſanant alopecias, cum pice liquida illitæ. At viridium ranarum ſanguis inſtillatus euulſos palpebris pilos renaſci prohibet. Decoctæ etiã-num in aqua & aceto dentium dolores collutione leniunt.

De Siluro. Cap. XXIX.

SILVRVS recens in cibo ſumptus probè nutrit, & bonam facit
E aluũ: ſale verò conditus, vix alimentum vllum ſubminiſtrat. Arteriá tamen expurgat, vocíque ſplẽdorem affert. Impoſita verò ſaliti caro, aculeos & infixa corpori ſpicula extrahit. Ipſius quoque muria dyſentericis circa principia conuenit ad inſeſſus: quippe quæ fluxiones ad
F ſumma cutis eliciat. Quin & iſchiadicis infuſa medetur.

De Smaride. Cap. XXX.

SMARIDIS ſalitæ caput exuſtũ tritúmque, excreſcentes in vlceribus carnes cohibet, nomáſque compeſcit: clauos thymóſque abſumit. Caro, quemadmodum & ſalſamentum omne, prodeſt à ſcorpio-
G ne ictis, & à cane demorſis.

De Mæna. Cap. XXXI.

MÆNÆ quoque caput vſtũ, tritúmque ſi inſpergatur, callosas

ſedis rhagadas emendat. Ipſius verò garum,in ore putreſcentia vlcera collutione ſedat.

De Gobio.Cap.XXXII.

GOBIVM recentem ſi in ſuillum ventriculum immiſeris,& conſuta rima in duodecim aquæ ſextariis,donec duo ſuperſint decoxeris, excolatúmque ius ac ſub diuo refrigeratum potui dederis,aluum citra perturbationem ſubduces.Porrò impoſitus ijs qui à canibus ſerpētibúſve demorſi fuerint auxiliatur.

De ſalſamento quod omotarichon appellatur. Cap.XXXIII.

QVEM omotarichum vocant,cōditanei thunni caro eſt.Hęc ſūpta ijs auxiliatur, quos vipera, preſter dicta,momorderit.Sed oportet vinum quamplurimum ſubinde cogātur haurire,ita vt vomitione reddatur.. Ad ea itidem maximè conuenit, ad quæ & cætera quæ in alimentorum genere ſunt acria.Canū quoq; morſibus vtiliter imponitur.

De Garo. Cap.XXXIIII.

GARVM omne quod è piſcibus carnibúſque ſale maceratis eliqueſcit, nomas cohibet & morſis à cane medetur. Dyſentericis quoq; & iſchiadicis infunditur:illis quidē, vt inteſtinorum vlcera compeſcat atque coerceat:his verò, vt inteſtina ipſa,quamuis minimè exulcerata,ad infeſtantes coxam humores euacuandos ſtimulet ac proritet.

De Recentiū piſciū iuſculo.C.XXXV.

RECENTIVM piſcium ius, modò per ſe, modò ex vino potum,aluum ſubducit. Peculiariter autē ad hūc vſum præparatur è phycidibus, ſcorpionibus, iulidibus, percis & aliis ſaxatilibus teneris,nec virus reſipientibus. Coqui verò debent ſimpliciter in aqua, additis oleo, anetho & ſale.

De Cimicibus. Cap.XXXVI.

CIMICES qui in cubilibus enaſcūtur, numero ſepteni cum fabis in cibos additi, & ante acceſſiones deuorati,quartana laborātibus auxilio ſunt.Quin & citra fabas deuorati,demorſis ab aſpide proſunt. Vuluæ ſtrangulatione affectas olfactu reuocant.Cęterùm ſanguiſugas cum vino aut aceto poti pellunt.

A ῥαγάδας * καταπλασθεῖσα ἀφίστησι. τὸ δὲ γάρον αὐτῆς τὰς ἐν στόματι σηπεδόνας διακλυζόμενον παύει.

Περὶ κωβιοῦ. Κεφ. λβ΄.

ΚΩΒΙΟΝ πρόσφατον ἐὰν ἐμβαλὼν εἰς ὑείαν κοιλίαν καταῤῥάψῃς, καθεψήσῃς τε μεθ' ὕδατος ξεστῶν ιβ΄. ἄχρι δυοῖν
B ξεστῶν, καὶ διηθήσας καὶ ἐξαιθριάσας ποτίσῃς, κοιλίαν ἀταράχως κάτω ὑπάξεις. καταπλασθεὶς δὲ, καὶ τοὺς ὑπὸ κυνῶν δηχθέντας ἢ ἑρπετῶν ὠφελεῖ.

Περὶ Ὠμοταρίχου. Κεφ. λγ΄.

Ο Δὲ ὠμοτάριχος λεγόμενος, σάρξ ἐστι θύννου τεταριχευμένου. βοηθεῖ δὲ
C λαμβανόμενος τοῖς ὑπὸ ἐχίδνης, τῆς καλουμένης πρηστῆρος, δηχθεῖσι. δεῖ δὲ ὡς ὅτι πλεῖστον προσφέρεσθαι οἶνον ἀναγκάζειν πίνειν πολὺν, καὶ ἐμεῖν. εἴς τε τὰς δριμυφαγίας μάλιστα ἁρμόζει, "καταπλάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ κυνοδήκτων ὠφελίμως.

Περὶ Γάρου. Κεφ. λδ΄.

D ΓΑΡΟΝ δὲ πᾶν τὸ ἐκ ταριχηρῶν ἰχθύων καὶ κρεῶν, "καταπλαττόμενον νομὰς ἐφίστησι, καὶ κυνοδήκτους ἰᾶται· "ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ δυσεντερικοῖς, καὶ ἰσχιαδικοῖς· ἐφ' ὧν μὲν ἵνα τὰ εἱλκωμένα * "ἐπιπαύσῃ, ἐφ' ὧν δὲ ἵνα τὰ "ἀνέλκωτα ἐρεθίσῃ.

E

Περὶ Ζωμοῦ τῶν νεαρῶν ἰχθύων. Κεφ. λε΄.

ΖΩΜΟΣ δὲ ὁ ἐκ τῶν νεαρῶν ἰχθύων, κοιλίας ὑπαγωγὸς, ποτὲ μὲν καθ' ἑαυτὸν πινόμενος, ποτὲ δὲ μετ' οἴνου. ἰδίως δὲ σκευάζεται "πρὸς ταῦτα ὁ ἀπὸ τῶν "φωκίων, * καὶ σκορπίων, καὶ ἰουλίδων, καὶ περκίδων, καὶ τῶν ἄλλων πετραίων ἁπαλῶν καὶ
F ἀβρώμων, "λιτῶς μεθ' ὕδατος, καὶ ἐλαίου καὶ ἀνήθου.

Περὶ Κόρεων. Κεφ. λς΄.

ΚΟΡΕΙΣ οἱ ἀπὸ κλίνης ἐντιθέμενοι * βρώμασι μετὰ κυάμων τὸν ἀριθμὸν ζ΄. καὶ "καταπινόμενοι πρὸ τῆς ἐπισημασίας, ὠφελοῦσι τοὺς τεταρταΐζοντας.
G καὶ ἀσπιδοδήκτοις δὲ δίχα τῶν κυάμων καταποθέντες· ὑστερικῶς δὲ πνιγομένας ἀνακαλοῦνται ὀσφραινόμενοι· σὺν οἴνῳ δὲ ἢ ὄξει ποθέντες, βδέλλας ἐξάγουσι.

V. nonnulli extremam hāc periodum omittūt.

Mar.legit καταπλούμενον. Leg ἐφίσταται Vulg. ἐπικαύσῃ

V. quidam ἐπιπαύσῃ. Corn. ἐπικλύσῃ

V. ἑλκωθέντα

Lacuna legit, πρὸς τὰς ἀπὸ σκορπίων καὶ φυκίδων πληγὰς ἐκ [illegible] ἰουλίδων.

V. addit καὶ σπαθῶν

Λιτῶς Samb. non ſimpliciter interpretatur,ſed parū ac leuiter,veluti iuſcula braſſicæ, piſorū ſoluentia coqui ſolent.

In altero codice hæc vox deeſt. Goup.

δυσουρίαν τε παύουσιν ἐντιθέμενοι τῷ οὐρητικῷ πόρῳ λεῖοι.

Al. ἰουλακῶν

Περὶ "κουβαρίδων. Κεφ. λζ'.

Ὄνοι οἱ ὑπὸ τὰς ὑδρίας, ζῶά εἰσι πολύποδα, σφαιρούμενοι κατὰ τὰς ἐπαφὰς τῶν χειρῶν. οὗτοι ποθέντες σὺν οἴνῳ βοηθοῦσι δυσουρίᾳ τε καὶ ἰκτέρῳ. "διαχρισθέντες δὲ μετὰ μέλιτος συναγχικοῖς ὠφελοῦσι. καὶ πρὸς ὠταλγίαν δὲ λεῖοι σὺν ῥοδίνῳ θερμανθέντες ἐν κελύφει ῥόας καὶ ἐνσταγέντες, ἁρμόζουσιν.

V. ad marg. ὡς ἱστορεῖται

Περὶ Σίλφης. Κεφ. λη'.

Σίλφης τῆς ἐν τοῖς ἀρτοκοπείοις εὑρισκομένης τὰ ἐντὸς τριβόμενα σὺν ἐλαίῳ, ἢ ἑψόμενα, καὶ ἐνσταζόμενα, ὠταλγίας παύει·

Περὶ πνεύμονος θαλασσίου. Κεφ. λθ'.

Πνεύμων θαλάσσιος πρόσφατος λεανθεὶς, ποδαγριῶντας τε καὶ χιμετλιῶντας ὠφελεῖ καταπλασσόμενος.

Περὶ Χοιρείου πνεύμονος. Κεφ. μ'.

Ὁ δὲ χοίρειος καὶ ἄρνειος καὶ ἄρκειος πνεύμων, τὰ ἐκ τῶν ὑποδημάτων παρατρίμματα ἐπιτιθέμενοι ἀφλέγμαντα τηροῦσιν.

Περὶ Πνεύμονος ἀλώπεκος. Κεφ. μα'.

Καὶ ὁ τῆς ἀλώπεκος πνεύμων ξηρανθεὶς καὶ ποθεὶς, ἀσθματικοὺς ὀνίνησι. καὶ τὸ στέαρ δὲ αὐτῆς τακὲν καὶ ἐγχυθὲν, ὠτὸς πόνον παύει.

Περὶ Ἥπατος ὀνείου. Κεφ. μβ'

Ἧπαρ ὄνειον ἐσθιόμενον ὀπτὸν, ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖ· νήστεις δὲ λαμβανέτωσαν.

Περὶ Αἰδοίου ἄρρενος ἐλάφου. Κεφ. μγ'.

Αἰδοῖον ἄρρενος ἐλάφου σὺν οἴνῳ ποθὲν λεῖον, τοῖς ὑπὸ ἐχιδνῶν δηχθεῖσι βοηθεῖ.

Περὶ Ὀνύχων ὄνων. Κεφ. μδ'.

Ald. perperam §

Ὄνυχες ὄνων καέντες "καὶ ποθέντες ἐπὶ ἡμέρας ἱκανὰς πλῆθος κοχλιαρίων δυοῖν, ἱστοροῦνται ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖν. ἐλαίῳ δὲ φυραθέντες, χοιράδας διαφοροῦσιν. * ἐπιπλασθέντες δὲ, χιμέτλας θεραπεύουσι.

A Triti verò & vrinariæ fiſtulæ impoſiti, "vrinæ difficultati medentur.

Pl. ſtranguria

De Millepedis. Cap. XXXVII.

Millepedæ quę ſub vaſis aquarijs reperiũtur, animalcula ſunt multorum pedum, quæ quidem cõtacta manibus, in globulos ſeſe contrahunt. Hæ ex vino potę, vrinę difficultati ac regio morbo auxiliãtur." B Illitæ verò cum melle, angina correptis proſunt. Tritæ & in cortice mali punici addito roſaceo calfactę ad dentium dolores efficaciter inſtillantur.

De Blatta. Cap. XXXVIII.

C Blattæ eius quæ in piſtrinis reperitur interanea trita cum oleo dolores aurium inſtillatu mitigant.

De Pulmone marino. Cap. XXXIX.

Pulmo marinus recẽs tritus, pernionibus, podagráque laborantibus opitulatur.

De Pulmone ſuillo. Cap. XL.

D Suillus, agninus, vrſinúſque pulmo impoſitu, attritus à calceamentis contractos ab inflammatione tuentur.

De Pulmone vulpino. Cap. XLI.

Quin & vulpis pulmo ſi arefactus bibatur, ſuſpirioſos adiuuat. E Euſdem verò adeps liquefactus infuſúſque, auris dolorem ſedat.

De Hepate aſinino. Cap. XLII.

Aſini iecur inaſſatum eſu comitialibus prodeſt: verùm id ieiunos ſumere oportet.

De maſculi cerui Genitali. Cap. XLIII.

F Genitale cerui maris tritum ex vino potum, à vipera demorſis auxiliatur.

De aſinorum Vngulis. Cap. XLIIII.

Vngulæ aſinorum vſtæ ad dies multos cochlearibus binis potę, G comitialibus prodeſſe narrantur. Oleo verò ſubactæ, ſtrumas diſcutiunt: inſperſę quoque, pernionibus medentur.

De equorum lichenibus. Cap. XLV.

LICHENES equorũ calli ſunt circa genua & vngulas in earũ partiũ flexu indurati. Ii triti & in aceto poti comitialibus mederi traduntur.

De Caprinis vngulis. Cap. XLVI.

CAPRINARVM vngularũ cinere perunctæ ex aceto alopeciæ ſanantur.

De Caprino iecore. C. XLVII.

QVÆ è caprino iecore dum inaſſatur deſtillat ſanies, inũcta prodeſt luſciosis qui Græcis nyctalopes dicũtur. Quin & ſiquis vaporẽ eius dũ coquitur oculis apertis excipiat, vtilitatẽ percipit. Sed & toſtum in cibo ad eadem prodeſt. Cæterùm aiunt comitiales eius eſu, hircini verò maximè, deprehendi.

De Aprino iecore. Cap. XLVIII.

Aprinũ iecur recens ſi areſactum teratur, ex vino potum contra ſerpentium iumentorúmque morſus auxilio eſt.

De canis rabidi Iecore. C. XLIX.

Iecur canis rabioſi toſtum & ab ijs quos momorderit in cibo ſũptũ, a- (ab aqua pauore tueri.) quę pauoris periculo liberare creditur. Vtũtur autẽ ad precautionẽ etiã canis qui momorderit canino dẽte: hunc ſcilicet folliculo ex aluta indĩtũ pro amuleto brachio adalligant.

De Iecore mergi. Cap. L.

Mergi iecur aſſiccatum & potum ex hydromelite binis cochlearibus, ſecundas pellit.

De Veteribus ſoleis. Cap. LI.

EX veteribus calceamentis coria combuſta ac trita & inſperſa, ambuſta igni, intertrigines, necnon & calceamentorum attritus ſanant.

De Gallinis. Cap. LII.

GALLINÆ diſſectę & adhuc calẽtes appoſitę, ſerpentiũ morſibus auxiliantur: ſed in ipſarum locum alias ſubinde ſufficere oportet.

De Gallinarum cerebro. Cap. LIII.

Earũ cerebellum in vino bibendum datur contra venenatarum beſtiarum morſus: ſanguinis etiamnum eruptiones à cerebri meninge inhibet. Quę verò in gallinaceo interna ventriculi parte ſubſternitur mẽbrana cornu inſtar firma ac pellucida, quæque inter co-

A Περὶ Λειχήνων ἵππων. Κεφ. με'.

ΛΕΙΧΗΝΕΣ ἵππων, εἰσὶ δὲ τύλοι κατ' ἐπιγραφὴν ἐντετυλωμένοι παρὰ τοῖς γόνασι καὶ παρὰ τὰς ὁπλὰς ποθέντες λεῖοι μετ' ὄξους, ἐπιληψίας ἱστοροῦνται θεραπεύειν.

(Marc. κατ' ἐπιγραφὴν. Ald. vtrobique ἀεί. V. aſcripſerat ὡς ἰνάγχων)

Περὶ Αἰγῶν ὀνύχων. Κεφ. μς'.

ΟΙ δὲ τῶν αἰγῶν ὄνυχες καέντες, ἀλωπεκίας

B καταχριόμενοι σὺν ὄξει θεραπεύουσι.

Περὶ Ἥπατος αἰγός. Κεφ. μζ'.

Τοῦ δὲ ἥπατος τῆς αἰγὸς ὀπτωμένου ὁ ἀποῤῥέων ἰχὼρ ἐγχριόμενος, νυκτάλωψιν ἁρμόζει· κἂν τὴν ἀτμίδα δέ τις ἑψομένου αὐτοῦ δέχηται ἀνεῳγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὠφελεῖται. ἁρμόζει δὲ καὶ ἐσθιόμενον ὀπτὸν πρὸς τὰ

C αὐτά. φασὶ δὲ καὶ ἐπιληπτικοὺς ἐλέγχεσθαι, φαγόντας, μάλιστα τὸ τράγειον ἧπαρ.

(Samb. legit αἰθυγμένοις)

Περὶ Ἥπατος κάπρου. Κεφ. μη'.

Τὸ δὲ τοῦ κάπρου ἧπαρ νεαρὸν καὶ ξηρὸν λεῖον σὺν οἴνῳ πινόμενον, ἑρπετῶν καὶ * κτηνῶν δήγματα ὠφελεῖ.

(Ald. πτηνῶν Corn κυνῶν)

Περὶ Ἥπατος κυνὸς λυσσῶντος. Κεφ. μθ.

D Κυνὸς λυσσῶντος ἧπαρ βιβρωσκόμενον ὀπτὸν ὑπὸ τῶν δηχθέντων ὑπ' αὐτοῦ, ἀπειράτους ὑδροφοβίας τηρεῖν πιστεύεται. χρῶνται δὲ εἰς προφυλακὴν καὶ τῷ κυνόδοντι τοῦ δακόντος, ἐπιδοῦντες εἰς κυστίδα καὶ περιάπτοντες τῷ βραχίονι.

Περὶ Ἥπατος αἰθυίας. Κεφ. ν'.

E Αἰθυίας ἧπαρ σκελετευθὲν καὶ ποθὲν μεθ' ὑδρομέλιτος κοχλιαρίων δυοῖν πλῆθος, ἐκβάλλει δεύτερα.

(Duo veteres codices hoc caput non habent, licet vt alia huius generis ſtare poſſit.)

Περὶ Καττυμάτων. Κεφ. να'.

ΤΑ δὲ ἀπὸ τῶν καττυμάτων παλαιὰ δέρματα, κεκαυμένα καὶ λεῖα καταπλασσόμενα, πυρίκαυστα καὶ παρατρίμματα καὶ

F τὰ ἐξ ὑποδημάτων θλίμματα θεραπεύει.

(Corn. κατταπασσόμενα)

Περὶ Ἀλεκτορίδων. Κεφ. νβ'.

ΑΛΕΚΤΟΡΙΔΕΣ ἀνασχισθεῖσαι καὶ ἐπιτεθεῖσαι ἔνθερμοι, τοῖς ἑρπετῶν δήγμασι βοηθοῦσι· δεῖ δὲ συνεχῶς διαλλάσσειν.

(In margine: ὥσπερ καὶ ἀνθρακώδεσιν ἀποστήμασιν. Scholiũ reor.)

Περὶ Ἐγκεφάλου ἀλεκτορίδος. Κεφ. νγ'.

Ὁ δὲ ἐγκέφαλος αὐτῶν ἐν πόματι θηριο-

G δήκτοις σὺν οἴνῳ δίδοται, καὶ τὰς ἐκ μήνιγγος αἱμοῤῥαγίας ἐπέχει. τοῦ δὲ ἄῤῥενος τὸ κατὰ τὰ ἐντὸς ὑποκείμενον τῇ κοιλίᾳ κερατοειδές, ἀποδερόμενον δὲ

(Scriptura ſic in veteribus diſtincta eſt vt hic ſit initium capitis cujus hic eſt titulus ἀλεκτορίδος τὸ κερατοειδὲς ἐντός. Goup.)

ἐν ταῖς ἑψήσεσι ξηρανθὲν, ἁρμόζει στομαχικοῖς, λεῖον μετ' οἴνου πινόμενον. ὁ δὲ ζωμὸς τῆς νοσσακῆς, μάλιστα δίδοται *ἐπικράσεως χάριν φαυλοτήτων καὶ ἐπὶ τῶν στόμαχον πυρουμένων λιτῶς σκευασθείς. Ο δὲ τῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων, δίδοται πρὸς κάθαρσιν κοιλίας. ἐξελόντας δὲ τὰ ἐντὸς, δεῖ ἀντεμβάλλειν ἅλας, καὶ καταρράψαντας ἑψεῖν μετὰ ὕδατος ξεστῶν κ'. καὶ ἀ[illegible]ντας εἰς κοτύλας γ'. δίδοται δὲ πᾶν ἐξαιθριασθέν. ἔνιοι δὲ συνέψουσι κράμβην θαλασσίαν, ἢ λινόζωστιν, ἢ κνῆκον, ἢ πολυπόδιον. ἄγει δὲ πάχος ὠμὸν, γλοιῶδες, μέλαν· ἁρμόζει δὲ πυρετοῖς χρονίοις, ἄσθμασιν, ἀρθριτικοῖς, ἐμπνευματουμένοις στομάχοις.

Corn. ex Gal. & Paulo legit ἐλαττώσεως.

Corn. legit ἢ

Vide inter Dioſ. notha quæ huius capitis calci adiiciuntur.

A quendum excoriari ſolet, arefacta tritáque & in vino pota ſtomachicis confert. *Ius autem pulli ſimpliciter paratum potiſſimè datur ad tẽperandos prauos vitioſóſque humores, & ijs quibus ęſtuat os ventriculi. At ius è vetere gallinaceo datur ad aluum deiiciendã. Exemptis porrò interaneis in eorum locũ ſal B immittendus eſt, demúmque conſuto vẽtre gallinaceus in aquæ ſextarijs xx. diſcoquẽdus, dum tres heminæ ſuperſint. Totum verò id ſub dio refrigeratum exhibetur. Sunt qui marinam braſſicam, mercurialem, cnicum aut filiculam ſimul incoquant. Cæterùm crudos craſſóſque, lentos ac viſcoſos & atros hu- C mores educit. Prodeſt ijs quos longæ diuturnæq; tenent febres, ſuſpirioſis, arthriticis, inflationéque ſtomachi laborantibus.

Hanc periodũ prætermiſit Ruellius.

Περὶ Ὠοῦ. Κεφ. νδ'.

Ὠον τὸ ἁπαλὸν, τροφιμώτερον τοῦ ῥοφητοῦ, καὶ τοῦ ἁπαλοῦ τὸ σκληρόν. ἡ λέκυθος αὐτοῦ χρησίμη πρὸς ὀφθαλμῶν περιωδυνίας, ὀπτηθεῖσα σὺν κρόκῳ καὶ ῥοδίνῳ· πρός τε τὰς περὶ δακτύλιον φλεγμονὰς καὶ κονδυλώματα, σὺν μελιλώτῳ· μετὰ ῥοὸς δὲ ἢ κηκῖδος τηγανισθεῖσα, καὶ βρωθεῖσα, ἵστησι κοιλίαν, καὶ καθ' ἑαυτὴν δὲ προσενεχθεῖσα.

Flor. caret, ſed vſus eſſe verum docet.

Fortè προστεγνωθεῖσα

De Ouo. Cap. LIIII.

Ovvm molliculũ pluſ alit quàm ſorbile, itemq; durũ plus quàm molle. Eſt ipſius luteum contra do- D lores oculorum vtile, toſtum cũ roſaceo & croco. Sedis autẽ inflãmationibus & condylomatis prodeſt, addito meliloto. Cum rhoïs ſemine aut galla frixum in ſartagine & in cibo ſumptum, aut etiam per ſe exhibitum, aluum ſiſtit.

Περὶ Λευκοῦ τοῦ ὠοῦ. Κεφ. νε'.

Τὸ δὲ λευκὸν αὐτοῦ ὠμὸν ὂν ψύχει, ἐμπλάττει, παρηγορεῖ ἐγχυματισθὲν ἐπ' ὀφθαλμῶν φλεγμαινόντων. κατακαύματά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι προχρισθέν· ἡλιοκαύματα ἐπιχρισθέν· πρόσωπά τε ἀνεπίκαυστα τηρεῖ, ἀνακόλλημα δὲ ἐστι ῥευματιζομένων σὺν λιβανωτῷ κατὰ τοῦ μετώπου τιθέμενον· φλεγμονάς τε ὀφθαλμῶν πραΰνει ἐρίῳ ἀναληφθὲν μιγέντος αὐτῷ ῥοδίνου καὶ οἴνου καὶ μέλιτος· ὠμὸν δὲ ῥοφηθὲν, αἱμορροΐδος δήγμασι βοηθεῖ. ἀχρόχλιαρον δὲ πρὸς κύστεως δηγμοὺς καὶ ἑλκώσεις νεφρῶν καὶ τραχυσμοὺς τραχείας ἀρτηρίας, καὶ αἵματος ἀναγωγὰς καὶ καταρρόους καὶ θώρακος ῥευματισμοὺς ἁρμόζει.

Hoc caput in vetuſtis libris cum ſuperiore coniunctũ eſt. Goup.

V. ἐπιτιθέμενον, alter κείμενον.

V. οἰνομέλιτος.

E De Oui cãdido ſeu albumine. C. LV.

Crudum oui candidum refrigerat, cutis ſpiramenta occludit, & oculis infuſum eorum inflammationes lenit: ambuſtis confeſtim illitũ, quominus erumpant puſtulæ prohibet: faciem à Solis aduſtione tuetur: cum thure anacollematis vice fronti inductũ, fluxiones arcet cõ- F peſcítque: oculorum inflammationes lana exceptum, additis roſaceo melle ac vino, mitigat. Quòd ſi crudũ ſorbeatur, contra hęmorrhoidis ſerpentis morſus auxiliatur: exiguo verò calore tepens prodeſt contra veſicę roſiones, renũ exulceratione aſperæ arteriæ ſcabritias, ſanguinis reiectiones, deſtillationes ac thoracis rheumatiſmos. G

Περὶ Τεττίγων. Κεφ. νϛ'.

Τέττιγες ὀπτοὶ ἐσθιόμενοι, τοῖς περὶ τὴν κύστιν ἀλγήμασι βοηθοῦσιν.

De Cicadis. Cap. LVI.

Cicadæ ſi aſſatæ edantur, doloribus veſicæ ſuccurrunt.

Pl. toſta in patella

De Locuſtis. Cap. LVII.

vl.ſtrangurias LOCVSTÆ ſuffitu difficultates vrinę adiuuant, pręſertim quę fœminas malè habent: eſt autem earũ caro inutilis. At quæ locuſta aſiracos aut onos dicitur, ſine pénis eſt, grandioribus membris dum recens eſt. Hęc aſſiccata ſi ex vino bibatur, contra ſcorpionis ictus magnoperè confert. Cęterùm hac eadem abundè veſcuntur Afri, qui Leptin incolunt.

De Oſſifrago. Cap. LVIII.

VENTRICVLVS eius auis, quem Latini oſſifragum appellát, paulatim potui datus, calculos fertur per vrinam expellere.

De Galerita. Cap. LIX.

GALERITA auicula eſt parua, apicem in vertice pauonis modo geſtans. Hæc aſſa & in cibo ſumpta colicos adiuuat.

De Hirundine. Cap. LX.

HIRVNDINIS pullos qui primo partu excluſi fuerint ſi creſcente Luna diſſecueris, in eorum ventre lapillos inuenies: è quibus duos, vnum quidem colore varium, alterum verò purum & vnicolorem accipies. His priuſquã terrã attigerint iuuencæ corio aut ceruina pelle incluſis & brachio aut collo ad alligatis comitiales recreabis: plerunque etiã penitus ſanitati reſtitues. Ipſę verò hirundines in cibo ſumptę, velut & ficedulæ, aciẽ oculorũ exacuunt. Tam pullorum quàm matrũ in olla fictili combuſtarum cinis cum melle oblitus, oculis claritatẽ affert: confert & perunctus, angina laborantibus: itémque prodeſt ad vuæ ac tonſillarum inflãmationes. Cæterùm & ipſę & pulli ſi exiccentur & drachmæ vnius pondere ex aqua bibantur, his ſuccurrunt qui angina conflictantur.

De Ebore. Cap. LXI.

ELEPHANTINI dentis ramentũ, vnguíum reduuias curat impoſitum. Vim porrò aſtringẽdi obtinet.

De Talo ſuillo. Cap. LXII.

SVIS talus combuſtus dum è nigro albeſcat, túmque tritus ac potus, inflationibus coli ac diuturnis torminibus medetur.

A Περὶ Ἀκρίδων. Κεφ. νζʹ.

ΑΚΡΙΔΕΣ ὑποθυμιώμεναι, δυσουρίας μάλιστα ταῖς ἐπὶ γυναικῶν ὠφελοῦσι· τὴν δὲ σάρκα ἀχρεῖαν ἔχουσιν. ἡ δὲ λεγομένη ἀκρὶς ἀσίρακος ἢ ὄνος, ἄπτερός ἐστι καὶ μεγαλόκωλος, πρόσφατος· ξηρανθεῖσα δὲ σφόδρα σκορπιοδήκτοις ὠφελεῖ πινομένη σὺν οἴνῳ. χρῶνται δὲ αὐτῇ κατακόρως οἱ κατὰ Λέπτιν Λίβυες.

Hac periódo carent vulgati codices. Aldinus in notha retulit: quam tamẽ & Ruellius & Marcellus expreſſerunt. Ald ῥιξαχόσκη. V. ἠριζαχύσκη Forte σκορπιοπλήκτους.

Περὶ Φίνιδος. Κεφ. νηʹ.

ΦΙΝΙΣ τὸ ὄρνεον, ὃ Ῥωμαϊστὶ καλοῦσιν ὀσσίφραγον. τούτου ἡ κοιλία κατ᾽ ὀλίγον ποτιζομένη, λίθους ἐξουρεῖσθαι ποιεῖν ἱστορεῖται. V. Perperam ἀσουφεράσον.

Περὶ Κορυδαλλοῦ. Κεφ. νθʹ.

C ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ ὀρνίθιόν ἐστι μικρόν, ἔχον κατὰ τῆς κορυφῆς ὑπεροχὴν ὥσπερ ταῶνος. οὗτος βρωθεὶς ὀπτός, κωλικοῖς ὠφελεῖ. Vulg. ex. κοιλιακοὺς: addit verò V. καὶ ἐπιληπτικοὺς

Περὶ Χελιδόνος. Κεφ. ξʹ.

ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ νεοσσούς, τοὺς ἐκ τῆς πρώτης νεοσσοποιΐας, αὐξομένης τῆς D σελήνης ἀνατεμών, εὑρήσεις ἐν τῇ γαστρὶ λίθους, ἐξ ὧν δύο λαβών, ἕνα ποικίλον, καὶ τὸν ἕτερον καθαρόν, πρὶν τοῦ ἐπιψαῦσαι τῆς γῆς ἐνδύσας εἰς δέρμα δαμάλεως ἢ ἐλάφου, καὶ περιάψας βραχίονι ἢ τραχήλῳ, ἐπιληπτικοὺς ὠφελήσεις. πολλάκις δὲ καὶ παντελῶς ἀποκαταστήσεις· βι- E βρωσκόμεναι δὲ ὥσπερ αἱ συκαλίδες, ὀξυωπίας εἰσὶ φάρμακον. καὶ ἡ ἀπ᾽ αὐτῶν δὲ τέφρα, καὶ ἡ τῶν μητέρων καεισῶν ἐν χύτρᾳ μετὰ μέλιτος χρισθεῖσα, ὀξυδορκίαν ποιεῖ. ἁρμόζει δὲ καὶ συναγχικοῖς διαχριομένη, καὶ πρὸς σταφυλῆς καὶ παρισθμίων φλεγμονάς. σκελετευθεῖσαι δὲ αὗται καὶ F οἱ νεοσσοί, συναγχικοὺς ὠφελοῦσι πινόμεναι μεθ᾽ ὕδατος πλῆθος < αʹ.

Περὶ Ἐλέφαντος. Κεφ. ξαʹ.

ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ ὀδόντος ῥίνισμα, παρωνυχίας καταπλασθὲν θεραπεύει. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν. V. add. σὺν τῷ μαλακῶς ξηραίνειν.

Περὶ Ἀστραγάλου ὑός. Κεφ. ξβʹ.

G ΑΣΤΡΑΓΑΛΟΣ ὑὸς καεὶς μέχρις ἂν ἐκ μέλανος γένηται λευκός, καὶ λεῖος ποθείς, ἐμπνευματώσεις κόλου καὶ στρόφους χρονίους ἰᾶται.

Περὶ Ἐλάφου κέρατος. Κεφ. ξγ'.

ἘΛΑΦΟΥ κέρας κεκαυμένον καὶ πεπλυμένον", ἁρμόζει πινόμενον πλῆθος δυοῖν κοχλιαρίων αἱμοπτοϊκοῖς, δυσεντερικοῖς, κοιλιακοῖς, ἰκτερικοῖς, "κύστεως ἀλγήμασι μετὰ τραγακάνθης, ῥοικαῖς δὲ γυναιξὶ μετὰ ὑγροῦ τοῦ πρὸς τὸ πάθος ἁρμόζοντος. καίεται δὲ ἐν καμίνῳ καταβληθὲν καὶ κοπὲν εἰς ὠμὴν χύτραν περιπεπλασμένην πηλῷ, ἄχρις ἂν λευκὸν γένηται. πλύνεται δὲ ὡς καδμία· τὸ δὲ τοιοῦτον ἁρμόζει πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ἕλκη καὶ ῥεύματα· καὶ ὀδόντας παρατριβόμενον σμήχει· ὠμὸν δὲ θυμιαθὲν, ἑρπετὰ διώκει. ἀποζεσθὲν δὲ μετ' ὄξους καὶ διακλυζόμενον, παρηγορεῖ γομφιάσεις.

V.add. ἕλμινθας ἀναιρεῖ καὶ ὑδρωπικῶν ἐστι.
V.add. καὶ ὑστερικαῖς

Περὶ Καμπῶν. Κεφ. ξδ'.

ΚΑΜΠΑΙ αἱ ἐπὶ τῶν λαχάνων γινόμεναι, "περιχριόμεναι σὺν ἐλαίῳ, ἀδήκτους ἀπὸ τῶν ἰοβόλων φυλάττειν λέγονται.

AEg. ἐπιχριόμεναι

Περὶ Κανθαρίδων. Κεφ. ξε'.

ΚΑΝΘΑΡΙΔΕΣ εἰς ἀπόθεσιν εὔθετοι αἱ ἀπὸ τοῦ σίτου. ἃς βαλὼν εἰς ἀκόνιτον ἀγγεῖον, καὶ τὸ στόμα περιδήσας ὀθονίῳ ἀραιῷ, καθαρῷ, περικατάστρεψον ἀτμῷ ζέοντος ὄξους δριμυτάτου, καὶ ἕως ἂν πνιγῶσι κράτει· εἶτα διαπείρας λίνῳ, ἀπόθεσο. "ἐνεργέστατοι δέ εἰσιν αἱ ποικίλαι, καὶ μηλίνας ἐπικαρσίους ζώνας ἔχουσαι [ἐν τοῖς "πτεροῖς] ἐπιμήκεις τὸ σῶμα, ἁδραὶ, ἐμπίμελοι, ὡς αἱ σίλφαι. ἄτονοι δέ εἰσιν αἱ μονόχρωμοι.

V. ἐνεργέστεραι
V. hæc omittit.

Περὶ Βουπρήστου. Κεφ. ξς'.

Ὡσαύτως δὲ ἀποτίθενται καὶ αἱ βουπρήστεις, εἶδος οὖσαι κανθαρίδων, καὶ αἱ πιτυοκάμπαι· καὶ αὗται δὲ ἐπὶ κοσκίνου ἐπαιωρουμένου, θερμοσποδιᾷ φωγνύμεναι ἐπὶ βραχὺ, ἀποτίθενται. δύναμις δὲ αὐτῶν κοινὴ, σηπτικὴ, ἑλκωτικὴ, "θερμαντική· ὅθεν μίγνυνται φαρμάκοις τοῖς "τὰ καρκινώδη καὶ λέπρας καὶ λειχῆνας ἀγρίους θεραπεύουσιν. ἄγουσι δὲ καὶ ἔμμηνα, πεσσοῖς μαλακτικοῖς μιχθεῖσαι. ἔνιοι δὲ ἱστόρησαν τὰς κανθαρίδας καὶ ὑδρωπικοῖς βοηθεῖν, μιγνυμένας ἀντιδότοις, ὡς οὔρησιν

V. non legit
Ald. addit πρός. V. σηπτικαῖς χρησίμως καὶ πρός

De Cornu ceruino. Cap. LXIII.

A CОrnu cerui vſtum ac lotum ſi binûm cochlearium menſura bibatur, confert ſanguinem excreantibus, dyſentericis, cœliacis, regio morbo, & veſicę doloribus cũ tragacantha: fœminis item fluxione vuluæ laborantibus, cum liquore ei affectui accõmodato. Porrò tuſum B & crudo fictili luto circumlito inditum vritur in fornace donec albeſcat, ac deinde cadmiæ modo eluitur. Tale verò oculorum vlceribus atque fluxionibus ſalutare eſt: affrictum quoque dentes expurgat. Cæterùm crudum ſi accendatur, odore ſerpentes fugat. In aceto verò feruefactum ſi ore colluatur, interiorũ C dentium dolores mitigat.

De Erucis. Cap. LXIIII.

ERVCÆ quę in oleribus gignuntur, à venenatarũ beſtiarũ morſibus eos ferũtur tutos præſtare qui ipſis ex oleo peruncti fuerint.

De Cantharidibus. Cap. LXV.

D CANTHARIDES quæ in frumentis leguntur, ad recondendum idoneæ ſunt. Eas in vas nõ picatum immittito, ac ipſius oſculũ raro puróque linteo obligatũ circumuertito ad vaporẽ feruentis aceti quàm acerrimi, tandiúque inuerſum fictile contineto, donec illæ ſuffocẽtur: tandẽ lino transfixas reponito. Por- E rò efficaciſſimæ ſunt quæ variæ viſuntur, luteáſque habent in pennis tranſuerſas lineas, quæque oblongo ſunt corpore, craſſæ, & blattarũ modo præpingues. Sed inefficaces & imbecillæ, quæ vnius ſunt coloris.

De Bupreſti. Cap. LXVI.

Simili modo reponũtur & bupreF ſtes, quę ſunt è cantharidum genere, itémque pinorum erucæ. Sed & hæ ſupra cribrum ſuſpenſum feruenti cinere pauliſper intoſtæ reconduntur. Vis ipſarum communis ſeptica, exulceratoria, & excalfactoria: qua de cauſa medicamentis admiſcentur, quibus carcinomata, lepræ & impetigines feræ curantur. G Menſes quoque cient, peſſis emollientibus additæ. Porrò nonnulli cantharidas antidotis admiſtas etiam hydropicis auxiliari prodiderunt, quippe quæ vrinas mo-

moueant. Alij ipſarum alas ac pedes ijs qui illas hauſerint pro antidoto eſſe tradiderunt.

De Salamandra. Cap. LXVII.

SALAMANDRA lacertę genus eſt, iners, variũ, quódque fruſtra creditum eſt ignibus non vri. Vim habet ſepticam, exulcerantem, ac denique calfactoriam. Additur in medicamenta ſeptica lepras abolentia, quemadmodum & cantharis: ac ſimili quoque modo reponitur. Vſta verò, pilos cum oleo abolet. Cæterùm exenterata, detractis pedibus & capite, in melle ſeruatur ad eundem vſum.

De Araneo. Cap. LXVIII.

ARANEVS, quem holcum aut lycon, id eſt, raptorem aut lupum alij nominant, cum emplaſtro ſubactus & linteolo inductus, ac fronti aut temporibus impoſitus, tertianos circuitus perſanat. Tela eius appoſita ſanguinem ſiſtit, & vlcera quæ ſummam cutem occuparunt ab inflammationis iniuria vindicat. Eſt & alterũ aranei genus, quod candidam, tenuem, denſámque telam orditur. Hoc aluta inuolutum, & de lacerto ſuſpenſum, quartanis circuitibus mederi narratur. Decoctum autem ex roſaceo & infuſum, aurium doloribus auxiliatur.

De Lacerta. Cap. LXIX.

LACERTÆ caput tritum & impoſitum, aculeos & omnia corpori infixa extrahit. Sed & formicantes verrucas & penſiles, quas acrochordonas vocant, clauóſque tollit. Iecur ipſius dentium cauernis inditũ, dolores eximit. Tota verò diſſecta & impoſita, ictos à ſcorpione leuat.

De Sepe. Cap. LXX.

SEPS, quam nõnulli lacertã Chalcidicam vocãt, ex vino pota, quos momorderit ijs medetur.

De Scinco. Cap. LXXI.

SCINCVS quidam in Ægypto, alius in India, alius ad mare Rubrũ gignitur. Eſt & alius qui apud Libyam Mauritaniæ fluuium reperitur. Eſt verò crocodilus terreſtris ſui generis, qui addito naſturtio ſa-

A κινούσας. Ἔνιοι δὲ τὰ πτερὰ αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας τοῖς πιοῦσιν αὐτὰς ἀντιφάρμακον ἀνέγραψαν.

Περὶ Σαλαμάνδρας. Κεφ. ξζʹ.

ΣΑΛΑΜΑΝΔΡΑ εἶδός ἐστι σαύρας* ἐστὶ δὲ νωχελές, ποικίλον, μάτην πιστευθὲν μὴ καίεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικήν, ἑλκωτικήν, θερμαντικήν. μίγνυται δὲ σηπτικαῖς καὶ λεπρικαῖς ὡς ἡ κανθαρίς, καὶ ἀποτίθεται ὁμοίως. ψιλοῖ δὲ καὶ τρίχας *τακεῖσα μετ' ἐλαίου. φυλάσσεται δὲ καὶ ἐν μέλιτι ἐξεντερισθεῖσα, τῶν ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς ἀφαιρεθέντων, εἰς τὴν αὐτὴν χρῆσιν. B

V. ὣς ἔνιοι σαῦρον

Orib. add. καὶ ἑλκωτικαῖς δυνάμεσι

C Περὶ Ἀράχνης. Κεφ. ξηʹ.

ΑΡΑΧΝΗ τὸ ζῶον, ὃ ὁλκὸν ἔνιοι ἢ *λύκειον καλοῦσι, συμμαλαχθεῖσα σπληνίῳ, καὶ ἐμπλασθεῖσα εἰς ὀθόνιον, προστεθεῖσα μετώπῳ ἢ κροτάφοις, τριταϊκὰς περιόδους ὑγιάζει. τὸ δὲ ὕφος αὐτῆς ἐπιτιθέμενον αἷμα ἵστησι, καὶ ἀφλέγμαντα τηρεῖ D τὰ ἐπιπόλαια τῶν ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος ἀράχνης, καταςκευάζον τὸ ὕφασμα λευκόν, λεπτόν τε πυκνόν· ὃ ἱστορεῖται ἐνδεόμενον εἰς κυτίδα, καὶ περιαπτόμενον βραχίονι, τεταρταϊκὰς περιόδους θεραπεύειν. συνεψηθὲν δὲ ῥοδίνῳ, ὠταλγίαις βοηθεῖ ἐγχεόμενον.

V. non habet

E Περὶ Σαύρας. Κεφ. ξθʹ.

ΣΑΥΡΑΣ ἡ κεφαλὴ λεία ἐπιτεθεῖσα, σκόλοπας ἐξάγει τε πάντα τὰ ἐμπεπηγότα. αἴρει δὲ καὶ μυρμηκίας, καὶ ἀκροχορδόνας, καὶ ἥλους. τὸ δὲ ἧπαρ αὐτῆς ἐντεθὲν τοῖς τῶν ὀδόντων βρώμασιν, ἀπονίαν ποιεῖ. ὅλη δὲ ἀνασχισθεῖσα, καὶ ἐπιτεθεῖσα, σκορπιοπλήκτους κουφίζει.

F Περὶ Σηπός. Κεφ. οʹ.

ΣΗΨ, ἣν ἔνιοι σαύραν ἐκάλεσαν Χαλκιδικήν, ἐν οἴνῳ ποθεῖσα, τοὺς ὑπ' αὐτῆς δηχθέντας ἰᾶται.

Lacuna reperit in vetuſtiſſ. codice, ταύτης ἢ κατὰ λέξιν

Περὶ Σκίγκου. Κεφ. οαʹ.

ΣΚΙΓΚΟΣ ὁ μέν τίς ἐστιν Αἰγύπτιος, ὁ δὲ Ἰνδικός, ἄλλος ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ G γεννώμενος· ἕτερος δὲ ἐν τῇ Λιβύᾳ τῆς Μαυρουσιάδος εὑρίσκεται. ἔστι δὲ κροκόδειλος χερσαῖος, ἰδιογενής, ταριχευόμενος ἐν

Vulg. Αὐσίᾳ

A * καρδάμῳ. φασὶ δὲ δύναμιν ἔχειν ποθὲν τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς αὐτοῦ μέρος, ὅσον < πλῆθος μετ' οἴνου, ὁρμητικὴν πρὸς τὰ ἀφροδίσια· ἀποπαύεσθαι δὲ τὴν ἐπίτασιν τῆς προθυμίας, φακοῦ ἀφεψήματι μετὰ μέλιτος πινομένῳ, ἢ θρίδακος σπέρματι μεθ' ὕδατος. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις.

B Περὶ τῶν τῆς γῆς ἐντέρων. Κεφ. οβ'.

Γῆς ἔντερα λεῖα ἐπιτεθέντα, νεύρων ἀποκοπὰς κολλᾷ, λύει δὲ καὶ τριταίους· ἑψηθέντα δὲ σὺν χηνείῳ στέατι, διαθέσεις ὤτων ἐγχυματιζόμενα θεραπεύει· συνεψηθέντα δὲ ἐλαίῳ καὶ ἐγχεόμενα εἰς τὸ ἀντικείμενον οὖς, ὀδονταλγίαις βοηθεῖ· ἄγει δὲ καὶ οὖρα λεῖα πινόμενα σὺν γλυκεῖ. C

Lacuna legit in vetuſtiſſ. codice, σὺν ὕδατι καὶ χηνείῳ στέατι

Περὶ Μυογάλης. Κεφ. ογ'.

Μυογάλη ἀναιρεθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα, ἄκος ἐστὶ τοῦ ἰδίου δήγματος.

Περὶ Μυῶν. Κεφ. οδ'.

Μύας τοὺς κατοικιδίους ἀναιρεθέντας σκορπιοπλήκτοις ὠφελίμως ἐπιτίθεσθαι ὁμολογεῖται· βρωθέντας δὲ ὀπτοὺς ὑπὸ D παίδων, ἀναξηραίνειν τὸ ἐν τοῖς στόμασιν αὐτῶν σίελον.

Περὶ Γάλακτος. Κεφ. οε'.

Γάλα κοινῶς μὲν πᾶν, εὔχυμον, τρόφιμον, μαλακτικὸν κοιλίας, " φυσητικὸν στομάχου καὶ ἐντέρων· ὑδαρέστερον μέντοι τὸ ἐαρινὸν τοῦ θερινοῦ, καὶ τὸ ἀπὸ E χλωρᾶς νομῆς μᾶλλόν ἐστι μαλακτικὸν κοιλίας. ἔστι δὲ καλὸν γάλα, τὸ λευκὸν καὶ ὁμαλὸν τῇ παχύτητι, καὶ συστρεφόμενον, ἐπειδὰν ἐπισταγῇ ὄνυχι. τὸ δὲ αἴγειον ἧττον κοιλίας ἅπτεται, διὰ τὸ τὰς αἶγας τὸ πλέον στυφούσῃ νομῇ χρῆσθαι, δρυῒ καὶ σχίνῳ, καὶ θαλλίᾳ, καὶ τερμίνθῳ· ὅθεν καὶ εὐστό- F μαχον τυγχάνει. τὸ δὲ προβάτειόν ἐστι " παχύ τε καὶ γλυκὺ καὶ " πάνυ λιπαρὸν, οὐχ οὕτω δὲ εὐστόμαχον. τὸ μέντοι βόειον καὶ ὄνειον καὶ ἵππειον, εὐκοιλιώτερα * καὶ " ταρακτικά. πᾶν δὲ γάλα κοιλίας καὶ στομάχου ἀνατρεπτικὸν, ὅπου ἐστὶ νομὴ σκαμμωνία, ἢ ἐλλέβορος, ἢ λινόζωστις, ἢ κληματίς. ὡς G καὶ ἐν τοῖς " ἰουστίνοις ὄρεσιν ὑφ' ἡμῶν ἱστόρηται· αἱ γὰρ αἶγες νεμόμεναι τοῦ λευκοῦ ἐλλεβόρου τὰ φύλλα,

In manuſcripto codice legit Mathiolus φυσικόν.

Codex quidam antiquus παχύ ſed nullo ſenſu. Goup.

V. πάνυ omittit.

Aldinus, γίνεται pro καὶ ταρακτικά.

Fortè οὐεστίνοις, vt & antea lib. I. cap. 9.

le conditur. Aiunt porrò partem eã quæ renes amplectitur, drachmæ pondere in vino potam, venerem accendendi vim habere: attamen lentis decocto cum melle, aut ſemine lactucæ cũ aqua poto intenſam illam veneris cupiditatẽ inhiberi. In antidota quoque additur.

De Terrenis vermibus. C. LXXII.

TERRENI vermes triti & impoſiti, præciſos neruos glutinant, ac tertianas quoque ſoluunt. Decocti verò cũ anſerino adipe & inſtillati, affectis auribus medentur. In oleo autem decocti ſi oppoſitæ auriculæ infundantur, dentiũ doloribus pręſtant auxilium. Triti quoque & cũ paſſo epoti vrinas ciunt.

De Mure araneo. Cap. LXXIII.

MVs araneus diſſectus & impoſitus contra ſuos morſus remedio eſt.

De Muribus. Cap. LXXIIII.

MVRES domeſticos diſſectos ſcorpionum ictibus vtiliter imponi eſt in confeſſo: ſi verò inaſſati à pueris in cibo ſumantur, ipſorum oris ſaliuam exiccare.

De Lacte. Cap. LXXV.

LAc generatim omne boni ſucci eſt, corpus alit, ventrem mollit, ſtomachum & inteſtina inflatione vexat: vernum tamen aquatius ęſtiuo, & quod è viridi paſcuo eſt, aluum magis emollit. Probatur candidũ & æquali craſſitudine, quódque vngui inſtillatum " conglobatur. Aluum minùs tentat caprinum, quoniam capræ aſtringenti pabulo magna ex parte veſcuntur, quercu, lentiſco, frondibus oleaginis, & terebintho: quam ob cauſam ſtomacho etiam euadit accommodatum. Ouillum autem craſſum eſt, dulce ac præpingue: ſed non vſque adeò ſtomacho vtile. At bubulum, aſininum, & equinum, aluum magis ſoluunt, ipſámque turbant. Quibus verò in locis ſcammonium, veratrũ, mercurialis & clematis ſunt pro pabulo, lac omne ventrẽ, ſtomachũq; ſubuertit: quale in Veſtinis montibus à nobis obſeruatum eſt. Siquidem capræ veratri albi folia, cũ pri-

hæret nec diluit Pl.

mùm erumpunt depaſcentes & ipſæ euomunt, & lac quoque reddũt euertendi ſtomachi vim habẽs atque nauſeoſum. Porrò decoctum lac omne, & id quidem maximè à quo ſilicum ignitorum vi portio tenuior exhauſta eſt, ventrem aſtringit ac omnibus in vniuerſum internis exulcerationib⁹ auxiliatur, prȩſertim verò gutturis, pulmonis, inteſtinorum, renum, ac veſicæ. Quin & contra ſummæ cutis pruritus, papularum eruptiones & vitiatos corporis ſuccos recens exhibetur cum melle crudo, addito ſale & exigua aqua dilutum. Minùs verò inflat quodcunque ſemel ferueſactũ eſt. Cæterùm decoctum cum calculis ad dimidias alui fluxiones vlceratione comitatas adiuuat.

De Sero lactis. Cap. LXXVI.

Lac quodcunque implicitũ habet ſibi ſerum, quod quidem à lacte diuiſum redditur ad purgationem efficacius. Exhibetur porrò quibus citra acrimoniam deiectionẽ moliri volumus, vti melancholicis, comitialibus, atque in lepra, elephantiaſi & papularum toto corpore eruptionibus.

De Schiſto lacte. Cap. LXXVII.

Diuiditur autem lac omne, ſi fictili nouo ferueat, & ficulneo ramo recens deſecto moueatur, ac poſteaquam bis térve efferbuerit, affundantur aceti mulſi totidem cyathi quot ſunt heminæ lactis: ita enim diſcedit ſerum ab eo quod caſeoſum eſt. Sed oportebit vt ne lac feruendo circunfundatur, inter coquendum continenter ſpõgia ex frigida fictilis labrum detergere, ſextariúmque argenteum frigidæ aquæ plenum demittere. Bibitur porrò ſerum heminis per interualla ſingulis vſque ad quinas, ita vt intercedentibus ſpatiis potantes deambulent. Lac autem recens etiã efficax eſt contra roſiones & inflammationes à medicamentis exitialibus factas, vti à cantharide, pityocampa, ſalamandra, aut bupreſte, auripigmento, dorycnio, aconito, aut ephemero. Ad hoc verò priuatim bubulũ maximè cõfert. Gargarizatur & ad oris ac tonſillarum

A κατὰ τὴν" προσφορὰν ἐκβλάστησιν αὐτῶν, αὗται ἐμοῦσι· καὶ τὸ γάλα ἀνατρεπτικὸν στομάχου καὶ ναυτίας *γίνεται. ἑψηθὲν δὲ πᾶν γάλα στεγνωτικὸν γίνεται κοιλίας καὶ μάλιστα τὸ διάπυρσι κόχλαξιν ἐξικμασθέν, κοινῶς δὲ" καὶ ταῖς ἐντὸς ἑλκώσεσι βοηθεῖ, μάλιστα δὲ βρόγχου, πνεύμονος, ἐντέ- B ρων, νεφρῶν, κύστεως, καὶ πρὸς τοὺς τῆς ἐπιφανείας κνησμούς, ἐξανθήματα, καὶ κακοχυμίας, δίδοται νεαρὸν μετὰ μέλιτος ὠμοῦ καὶ ὕδατος συνανακερασθέντος ὀλίγου, μιγνυμένων καὶ ἁλῶν. ἀφυσότερον δὲ γίνεται ἀποζεσθὲν ἅπαξ. τὰ δὲ τῆς κοιλίας μετ' ἑλκώσεως ῥεύματα, ἄχρις ἡμίσεως τοῖς C κόχλαξιν ἑψηθὲν ὠφελεῖ.

V.C. hæc ita, licet eodem ſenſu: αὗταί τε ἐμοῦσι κατὰ τὴν προσφορὰν ἀπόλαυσιν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ γάλα ἀναλυτικὸν τοῦ στομάχου καὶ ὑπακτικὸν καὶ ναυτίας ποιητικὸν κατασκευάζουσι.

V. inſerit, δοκεῖ ac deinde βοηθεῖν.

Περὶ Ὀρροῦ γάλακτος. Κεφ. οϛ'.

Ἔχει δὲ πᾶν γάλα συμπεπλεγμένον (ω) ὀρρόν", ὃς χωριζόμενος πρὸς κάθαρσιν εὐτονώτερος" γίνεται. διδόμενος ἐφ' ὧν δίχα δριμύτητος ἔκκρισιν βουλόμεθα ποιῆσαι, ὡς ἐπὶ μελαγχολικῶν, ἐπιληπτικῶν, D λέπρας, ἐλεφαντιάσεως, καὶ ἐξανθημάτων τῶν περὶ ὅλον τὸ σῶμα.

add. λεγόμενον

V. ἁρμόζει

Περὶ Σχιστοῦ γάλακτος. Κεφ. οζ'.

*Σχίζεται δὲ πᾶν γάλα ζεννύμενον ἐν καινῇ χύτρᾳ κεραμίᾳ, καὶ κινούμενον κλάδῳ συκίνῳ νεοτμήτῳ, καὶ μετὰ τὸ ζέσαι δὶς ἢ τρὶς ἐπιρραίνεται ὀξυμέλιτος κύα- E θος, πρὸς ἑκάστην κοτύλην τοῦ γάλακτος· οὕτω γὰρ διαχωρίζεται ὁ ὀρρὸς τοῦ τυρώδους. δεήσει δὲ πρὸς τὸ μὴ ὑπερζεῖν τὸ γάλα, ἐν τῇ ἑψήσει σπόγγῳ ἐκ ψυχροῦ συνεχῶς ἀποψᾶν τὸ χεῖλος τῆς χύτρας, καὶ ξέστην ἀργυροῦν πλήρη ὕδατος ψυχροῦ καθιέναι. ποτίζεται δὲ ὁ ὀρρὸς ἐκ διαστήμα- F τος κατὰ κοτύλην ἄχρι πέντε κοτυλῶν, ἐν δὲ τοῖς μεταξὺ διαστήμασι περιπατείτωσαν (ὠ) "πίνοντες. ποιεῖ δὲ τὸ πρόσφατον γάλα καὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν θανασίμων φαρμάκων δηγμοὺς καὶ πυρώσεις, ὡς κανθαρίδος ἢ πιτυοκάμπης, ἢ σαλαμάνδρας, ἢ βουπρήστεως ἢ * "ὑοσκυάμου, ἢ G δορυκνίου, ἢ ἀκονίτου, ἢ ἐφημέρου. πρὸς δὲ τοῦτο μάλιστα τὸ βόειον συμφέρει ἰδίως ἁρμόζον. διακλύζεται δὲ καὶ πρὸς ἑλκώσεις στομάτων καὶ παρισθμίων εἰς ἀναγαργάρισμα.

In antiquo ſcriptum inuenit Goupyl. μόνοις.

ἰδίως δὲ τὸ ὄνειον διακλυζόμενον, οὖλα καὶ ὀδόντας κρατύνει. τοὺς δὲ τῆς κοιλίας μεθ' ἑλκώσεως ῥευματισμοὺς καὶ τεινεσμοὺς προβάτειον ἢ βόειον ἢ αἴγειον ἵστησιν, ἑψηθὲν διὰ κοχλάκων· ἐγκλύζεται δὲ καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ πτισάνης ἢ χόνδρου χυλοῦ, ἱκανῶς πραΰνων τὴν τῶν ἐντέρων δῆξιν· ἐγκλύζεται δὲ καὶ μήτρα εἱλκωμένη.

A exulcerationes. Aſininum verò peculiariter ore collutum, gingiuas dentéſque ſtabilit. Fluxiones autem alui vlceratione comitatas ac teneſmos, ouillum, bubulum, aut caprinum candentium ſilicum ope decoctum, ſiſtit. Quinetiam per ſe & cum hordeacea ptiſſana aut halicæ cremore infuſum, roſiones in- B teſtinorũ magnoperè mitigat: exulceratæ quoque vuluæ infunditur.

Περὶ Γυναικείου γάλακτος. Κεφ. οη'.

Τὸ δὲ τῆς γυναικὸς γάλα γλυκύτατόν ἐστι καὶ τροφιμώτατον· ὠφελεῖ δὲ θηλαζόμενον στομάχου δῆξιν καὶ φθίσιν· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν. μιγὲν δὲ λιβανωτῷ λείῳ, ἐνστάζεται τοῖς ἐκ πληγῆς αἱμαχθεῖσιν ὀφθαλμοῖς· καὶ ποδαγρικοὺς ὠφελεῖ, σὺν μηκωνείῳ καὶ κηρωτῇ καταχριόμενον. ἄθετον δὲ πᾶν γάλα σπληνικοῖς, ἡπατικοῖς, σκοτωματικοῖς, ἐπιληπτικοῖς, τοῖς τὸ νευρῶδες πάσχουσι, πυρέσσουσι, κεφαλαλγοῦσιν· εἰ μή ποτε καθάρσεως ἕνεκά τις προσφέρει τὸ σχιστὸν ὡς ὑποδέδεικται. ἱστοροῦσι δέ τινες τὸ τῆς πρωτοτόκου κυνὸς γάλα ψιλοῦν τρίχας καταχρισθέν, καὶ θανασίμων φαρμάκων ἀντιφάρμακον ποθέν, καὶ τεθνηκότων ἐμβρύων ἐκβόλιον.

De Lacte muliebri. C. LXXVIII.

Lac muliebre dulciſſimum eſt, & maximè alit. Mámis exuctum prodeſt ad ſtomachi roſionem ac tabẽ: valet & contra hauſtum leporẽ marinum. Thuris verò pollini admix- C tum, oculis ab ictu cruore ſuffuſis inſtillatur. Podagricis quoque vtile eſt, cum meconio & cerato illitum. Cæterùm lac omne contrariũ ſpleneticis, hepaticis, vertiginoſis, comitialibus, neruorũ vitio laborantibus, febres habentibus & capite dolẽtibus: niſi ſi quis purgationis gratia, vti demonſtratum eſt, ſchiſtum D exhibeat. Sunt qui narrent lac primiparæ canis perunctum pilos abolere, ac potum contra venena antidoti vicem obtinere, necnon & mortuos fœtus eiicere.

Περὶ Τυροῦ νεαροῦ. Κεφ. οθ'.

ΤΥΡΟΣ νεαρὸς δίχα ἁλῶν ἐσθιόμενος τρόφιμος, εὐστόμαχος, εὐανάδοτος, σαρκῶν ποιητικός, κοιλίας μετρίως μαλακτικός· διαφέρων αὐτὸς αὐτοῦ παρὰ τὴν τοῦ γάλακτος φύσιν, ἀφ' οὗ σκευάζεται. ἑψηθεὶς δὲ καὶ ἐκθλιβεὶς, εἶτα ὀπτηθεὶς, σταλτικὸς γίνεται κοιλίας· ὠφελεῖ δὲ καταπλασσόμενος ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ ὑπώπια. ὁ δὲ νεαλὴς, *εὐτροφώτερος ἐσθιόμενος καὶ πρὸς καθαίρεσιν σαρκὸς ἐπιτήδειος, κακοστόμαχος, λυπῶν κοιλίαν καὶ ἔντερα. ὁ δὲ παλαιότερος, κοιλίας σταλτικός. καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ ὀῤῥὸς, κυνῶν τροφιμώτατος.

V. tantùm φλεγμονάς.

De Caſeo recenti. Cap. LXXIX.

CASEVS recens ac minimè ſalſus in cibo ſũptus probè alit, ſtomacho vtilis eſt, ac facilè in membra E diſtribuitur: corpus auget, aluúmque moderatè mollit: alius tamẽ alio præſtantior eſt, pro natura lactis è quo conficitur. Decoctus autem & expreſſus, dein inaſſatus, aluum ſiſtendi vim acquirit: prodeſt verò impoſitus oculorũ inflammationibus atque ſugillatis. At qui recens ſalitus eſt, ſi comedatur, minùs ali- F menti præbet, ad minuendum corpus idoneus eſt, ſtomacho aduerſatur, aluũ denique & interanea offendit. Vetuſtior aluum ſiſtit. Cæterùm quod è caſeo manauit ſerum canes quàm optimè alit.

Περὶ Ἱππάκης. Κεφ. π'.

Ἡ δὲ καλουμένη ἱππάκη, τυρός ἐστιν ἵππειος, βρομώδης, καὶ πολύτροφος, ἀνάλογον τῷ βοείῳ. ἔνιοι δὲ ἱππάκην ἐκδέχονται τὴν ἵππειον πιτύαν.

De Hippace. Cap. LXXX.

Quod hippacen vocant, caſeus G eſt equinus, qui quidem virus redolet, at magnoperè alit, bubulo proportione reſpondens. Sunt tamen qui equinum coagulum hippacen appellauerint.

De Butyro & eius fuligine. Cap. LXXXI.

LAVDABILE paratur butyrū è lacte pinguiſſimo, quale ouillū eſt: fit & ex caprino, agitato in vaſis lacte, donec pingue ſeparetur. Molliēdi facultate præditū eſt, vímque habet olei: vnde & largiùs epotum & aluum relaxat, & contra venena, ſi deſit oleum, vſurpatur. Cum melle affrictum, dentitiones adiuuat, gingiuarum pruritus in infantibus & oris vlcera emendat. Foris verò illitum corpus reddit habitius, & à pſydracijs tuetur atque conſeruat. Eſt & efficax contra inflammationes ac duritias vuluæ, quòd certè quidem neque putidum neque vetuſtum fuerit: ad dyſenterias quoque & coli vlcerationem infunditur. Denique in ſuppuratoria medicamenta vtiliter additur: maximè verò in neruorum, meningum, veſicæ ac ceruicis vulneribus. Illud ipſum replet, purgat, & carnē creat: necnon & ab aſpide commorſis impoſitū prodeſt. Recēs etiā opſoniis pro oleo ammiſcetur, vti & placentis adipis vice. Colligitur verò è butyro fuligo hunc in modum: In lucernam nouam infuſum butyrum accendito, & vbi operculaueris, fictili in modum ſiphunculi facto & ſupernè quidem anguſto, ima verò parte foramina clibani inſtar habēte cremari ſinito: ac vbi primū abſumptum fuerit butyrū, aliud ſubinde affundito, dum fuliginis quantum deſideras coaceruaueris: tandem penna deradito, ac vtitor. In medicamentis oculorum vim habet exiccandi & adſtringendi: fluxiones verò cohibet, & vlcera celeriter ad cicatricem perducit.

De Lanis. Cap. LXXXII.

LANÆ ſuccidę molles è collo feminibúſque, laudatiſſimæ. Subueniunt inter initia vulneribus, cōtuſis, deſquamatis, liuidis, & oſſiū fracturis aceto & oleo aut vino imbutæ. Siquidē liquores facilè cōbibunt quibus immerguntur, & propter adhærētes ſordes (œſypum vo-

A Περὶ Βουτύρου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ λιγνύος. Κεφ. πα'.

ΒΟΥΤΥΡΟΝ σκευάζεται καλὸν ἐκ τοῦ λιπαρωτάτου γάλακτος. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ προβάτειον· γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ αἰγείου, ἐν ἀγγείοις κινουμένου τοῦ γάλακτος, καὶ χωριζομένου τοῦ λίπους. ἔχεται δὲ δυνάμεως B μαλακτικῆς, ἐλαιώδους· ὅθεν κοιλίας τε ἐκλύει πλέον ποθὲν καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα μὴ παρόντος ἐλαίου χρησιμεύει. μιχθὲν δὲ μέλιτι καὶ παρατριφθὲν, ὀδοντιάσεις ὠφελεῖ, καὶ τοὺς τῶν οὔλων ὀδαξισμοὺς ἐπὶ παίδων καὶ ἄφθας. ἔξωθεν δὲ καταπλασσόμενον, εὔτροφον καὶ ἀψυδρακίωτον C τηρεῖ τὸ σῶμα. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς φλεγμονὰς καὶ σκληρίας ὑστέρας τὸ μὴ δυσῶδες, μηδὲ παλαιόν. πρός τε δυσεντερίας καὶ πρὸς κώλου ἑλκώσεις ἐγκλυζόμενον· πυοποιοῖς τε μίγνυται χρησίμως· καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κατὰ τὰ νεῦρα καὶ μήνιγγας καὶ κύστιν καὶ τράχηλον τραυμάτων. τὸ δὲ αὐτὸ D πληροῖ καὶ καθαίρει καὶ σαρκοῖ, καὶ τοῖς ὑπὸ ἀσπίδος δηχθεῖσιν ἐπιτιθέμενον ὠφελεῖ. μίγνυται δὲ καὶ προσοψήμασιν ἀντὶ ἐλαίου τὸ νεαρὸν, καὶ ἐν τοῖς πέμμασιν ἀντὶ στέατος. Συνάγεται δὲ καὶ λιγνὺς ἐκ τοῦ βουτύρου τὸν τρόπον τοῦτον· εἰς λύχνον καινὸν ἐγχέας τὸ βούτυρον ἅψον, καὶ πωμάσας ἀγ- E γείῳ κεραμεῷ σωληνοειδεῖ στενῷ κατὰ τὰ ἄνωθεν, τρήματα δὲ ἐκ τῶν ὑπὸ πόδας ἔχοντι ὥσπερ οἱ κλίβανοι, ἔα καίεσθαι· ὅταν δὲ ἀναλωθῇ τὸ πρῶτον βούτυρον, ἄλλο ἐπίχει, καὶ ποίει τὸ αὐτὸ, ἕως ἂν ὅσον πλῆθος βούλει αἰθαλώσῃς· εἶτα ἀποσύρων πτερῷ χρῶ. Δύναμιν δὲ ἔχει εἰς F τὰ ὀφθαλμικὰ ξηραίνειν καὶ ἀποστύφειν· ἐφίστησι δὲ τὰ ῥεύματα, καὶ τὰ ἕλκη ἀπουλοῖ ταχέως.

Marc. legit, χαλαστικῆς

Lacuna legit κρυλοδ.

Marc. legit κύστεως τράχηλον.

V. non legit

V. ἀναπληροῖ.

Περὶ Ἐρίων. Κεφ. πβ'.

ΕΡΙΑ οἰσυπηρὰ ἄριστα τὰ ἁπαλὰ, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ τραχήλου καὶ τῶν μηρῶν. ἁρμόζοντα ἐν ἀρχῇ πρὸς τραύματα, G θλάσματα, ἀποσύρματα, πελιώματα, ὀστῶν κατάγματα, βρεχόμενα ὄξει καὶ ἐλαίῳ ἢ οἴνῳ· δεκτικὰ γάρ ἐστι τῶν ἐμβρεγμάτων καὶ μαλακτικὰ διὰ τὸν

οἴσυπον· παύει καὶ τὰς κεφαλαλγίας καὶ
στομάχου πόνους καὶ παντὸς ἄλλου τόπου,
σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ * ἐπιτιθέμενον.

Περὶ Ἐρίων κεκαυμένων. Κεφ. πγ'.

Τὰ δὲ κεκαυμένα ἔρια, δύναμιν ἔχει
ἐσχαρωτικήν, ὑπερσαρκωμάτων σταλτικήν,
ἀπουλωτικὴν ἑλκῶν. καίεται δὲ καθαρὰ διαξανθέντα ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, ὥσπερ τὰ λοιπά.
τὸν δ' αὐτὸν τρόπον καὶ κροκύδες καίονται θαλασσίας πορφύρας. τινὲς δὲ σὺν τῷ ῥύπῳ
διαξαίνοντες τὰ ἔρια καὶ μέλιτι δεύσαντες, καίουσιν ὡσαύτως. ἄλλοι δὲ διαθέντες
ὀβελίσκους ἐπὶ πλατυστόμου κεραμεοῦ ἀγγείου διεστῶτας ἀπ' ἀλλήλων, καὶ
ἐπιθέντες σχίδακας δαδίων ἰσχνάς, καὶ ἐπάνω θέντες τὰ ἔρια διεξασμένα καὶ βεβρεγμένα ἐλαίῳ οὕτως, ὥστε μὴ ἀποστάζειν, καὶ πάλιν σχίδακας, καὶ ἔρια ἐναλλὰξ
ἐπιθέντες, ἐκ τῶν δαδίων κούφως ὑφάπτουσι, κἄπειτα δὲ αἴρουσι. καὶ εἴ τι λίπος
ἢ πίσσα ἐκ τῶν δαδίων ἀποῤῥεῖ, συναναιρεῖται καὶ ἀποτίθενται. πλύνεται δὲ
εἰς τὰ ὀφθαλμικά, ἐν κεραμέῳ κρατῆρι ὕδατος ἐπιχεομένου, καὶ καταρασσομένου
εὐτόνως ταῖς χερσί, καὶ μετὰ τὸ ἀποκαταστῆναι ἀποχεομένου τοῦ ὑγροῦ, καὶ ἄλλου
ἐπιχεομένου, καὶ πάλιν ἀναταρασσομένου· καὶ τοῦτο γίνεται, ἄχρις ἂν * προσαγόμενον
τῇ γλώττῃ μὴ δάκνῃ, πῶς δὲ στύφῃ.

Περὶ Οἰσύπου. Κεφ. πδ'.

Οἴσυπος δὲ λέγεται ὁ ἐκ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων λίπος. ὃ κατασκευάσεις οὕτως· λαβὼν ἔρια μαλακὰ οἰσυπηρὰ
ἔκπλυνον * ἐστρουθισμένα, θερμῷ ὕδατι, ἅμα ἐκθλίβων πᾶσαν τὴν ῥυπαρίαν, καὶ βαλὼν
εἰς κρατῆρα πλατύστομον, καὶ ἐπιχέας ὕδωρ ἀνάχει * ἀρυτῆρι ταράσσων
ῥαγδαίως, ἕως ἂν ἀφρίσῃ. ἢ ξύλῳ ἀνατάρασσε εὐτόνως, μέχρις ἂν ὁ πολὺς ἀφρὸς
καὶ ῥυπαρὸς συλλεγῇ, εἶτα καταῤῥαινε θαλάσσῃ. καὶ ὅτε καθιστῇ τὸ ἐπινηχόμενον λίπος,
ἀναλάμβανε εἰς ἕτερον κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ἐπιχέας τε ὕδωρ εἰς τὸν κρατῆρα,
πάλιν τάρασσε καὶ καταῤῥαινε τῇ θαλάσσῃ τὸν ἀφρόν, καὶ ἀναλάμβανε· καὶ τὸ αὐτὸ ποίει,
ἄχρις ἂν μηκέτι ἀφρὸς ἐφίσταται δαπανη-

Lacuna ex veteri codice addit καθαρτικήν, θερμαντικήν.

V. addit καὶ

V. & Ald. ῥυπτῆρι ῥαγδαίως. ſed quo ſenſu, non video.

A cant) emolliendi vim habent. Efficaces quoque ſunt ad capitis, ſtomachi & alius cuiuſuis partis dolores, ſi cum aceto & roſaceo imponantur.

De Lanis vſtis. Cap. LXXXIII.

Crematæ verò lanæ cruſtas inducendi, carnis excreſcentias cohibendi, vlceráque ad cicatricem per-
B ducendi vim habent. Porrò mundę & carptæ in fictili crudo cęterorum more vruntur: quin & ad eundem modum lanæ marina purpura infectæ tomenta cremari ſolent. Nonnulli verò cum ſordibus lanas carminant, quas poſteaquàm melle irrigarunt, ſimiliter vrũt. Alij in fictili oris patuli verucula inter ſe diſtãtia
C diſponunt, ac tenues tædarũ aſſulas inſternũt: ſupra has verò lanas ipſas componunt carptas & oleo ita imbutas, vt ne tamen deſtillẽt, rurſúmque aſſulas & lanas viciſſim interſternunt: tandem leuiter tædas ſuccendunt, vſtúmque cinerẽ tollunt. Quòd ſi qua pinguitudo aut pix è
D tęda defluxit, ſimul & ſemel collecta reconditur. Cæterùm lauatur ille lanarum cinis ad oculorum medicamenta, in fictili labello addita aqua & manibus vehemẽtiùs conturbata: cúmque ſubſederit cinis aqua effũditur, ac rurſum affunditur alia, pariterq́ cõturbatur: tãdiuq́; id fit, donec is admotus linguæ minimè
E mordeat, ſed quodámodo aſtringat.

De OEſypo. Cap. LXXXIIII.

OEſypum dicitur, è ſuccidis lanis collecta pinguitudo: quã ſic præparabis. Lanas ſumito molles, ſuccidas, radicula non curatas, & aqua calida eluito, ſimúlque ſorditiem omnem exprimito. Hác in labellum
F oris ampli coniicito, ac vbi aquã affuderis, ligula grandiorive cochleari magno impetu refundito exalto demittens, dũ ſpumeſcat: aut rude lignea validiuſculè cõturbato, dum multa & ſordida ſpuma colligatur, deinde marina reſpergito. Ac vbi conſederit quod ſupernatabat pingue, in alterũ vas fictile recipito: & affuſa in labellum aqua hanc denuò
G agita, túmque marina ſpumam perfundito, ac demum excipito. Atque hoc tantiſper facito, dum conſumpta pinguitudine non ampliùs ſpuma

ſpuma ſuperſit. Collectũ porrò œſypũ vbi manu ſubegeris, cõfeſtim, ſi qua inſedit ſpurcitia, hãc tollito: guttatímq; excluſa priore aqua aliã affundito, & manu miſceto, donec ad motũ linguę œſypũ minimè mordeat, ſed quodãmodo aſtringat, ac pingue, purũ, cãdidumq; appareat: tandẽ in fictili vaſe ita condito. Verùm hæc omnia æſtiuo Sole fiant. Nonnulli excolatum pingue frigida aqua eluunt, & manibus, non ſecus atq; ceratũ mulieres, confricãt: ita enim candidius redditur. Alij poſtquam lanas lauerũt, ſordéſque expreſſerunt, has in lebete lento igni ex aqua decoquunt, & collectũ pingue quod ſupernatat aqua, vti dictũ eſt, eluunt, excolatúmque in fictilẽ patellam, quæ calidã aquam contineãt, lineo panno operculant, & Soli exponũt, donec ſat craſſum cãdidúmque euadat. Nonnulli denique poſt biduum (alterno quoque die) effuſa priore aqua, aliam affundũt. Pręſtantius eſt, è lanis radicula non curatis, leue, lanarum ſuccidarũ virus olens, quódque, dum in concha cum aqua frigida manu fricatur, albeſcit, nihílque in ſe durum aut compactum habet: veluti quod cerato aut adipe adulteratur. Porrò vim habet excalfaciendi, emolliẽdi, & vlcera explendi: maxime verò ſedis, ac vuluæ cũ meliloto & butyro: in vellere appoſitum, partus & menſes euocat: valet & ad vlceratũ aurium, tum etiã gẽitalium, cum anſerino adipe. Eſt & efficax ad arroſos ſcabioſóſq; oculorum angulos, itémq; genas calloſas ac ciliorũ defluuio laborãtes. Cæterùm in teſta noua torretur œſypum, dum in cineres redactũ pinguitudinem amittat. Ex ipſo quoq; fuligo colligitur eo quo demõſtrauimus modo, quæ ad oculorũ medicamenta conuenienter additur.

De Coagulo. Cap. LXXXV.

LEPORIS coagulum ternũm obolorum pondere ex vino, confert ad venenatarum beſtiarũ morſus, itémque cœliacis, dyſentericis, ac fœminis fluxione ab vtero laborantibus: quin & in grumos concreto ſanguini, ac eiuſdem à pectore reiectionibus auxiliatur. Poſt menſtruam purgationem (& paulò ante coitum) vuluæ cum bu-

A θέντος τοῦ λίπους. τὸν μὲν τοι ἀνηρημένον οἴσυπον τῇ χειρὶ μαλάξας, παραχρῆμα αἴρου εἴ τινα ἔχει ἀκαθαρσίαν, σταγγίζων τὸ πρῶτον ὕδωρ καὶ ἄλλο ἐπιχέων, καὶ κινῶν τῇ χειρί, ἄχρις ἂν προσαπτόμενος τῇ γλώττῃ μὴ δάκνῃ, ποσῶς δὲ στύφῃ, λιπαρὸς καὶ καθαρὸς καὶ λευκὸς φανῇ· οὕτω δὴ ἀποτίθεσο εἰς ἀγγεῖον (V. καθαρὸς γινόμενος καὶ τῇ γλώττῃ) B κεραμεοῦν. ἐν ἡλίῳ δὲ *θερμῷ γινέσθω πάντα. ἔνιοι δὲ διηθήσαντες τὸ λίπος, πλύνουσιν ἐν ὕδατι ψυχρῷ ταῖς χερσὶν ἀνατρίβοντες, ὡς τὴν κηρωτὴν αἱ γυναῖκες· γίνεται δὲ ὁ τοιοῦτος λευκότερος. ἄλλοι δέ, πλύναντες τὰ ἔρια καὶ ἐκθλίψαντες τὸν ῥύπον, ἕψουσι μεθ' ὕδατος ἐν λέβητι πυρὶ κούφῳ, καὶ τὸ ἐφιστά- C μενον λίπος ἀφαιροῦντες, πλύνουσιν ὕδατι, ὥσπερ εἴρηται· καὶ διυλίσαντες εἰς λοπάδιον κεραμεοῦν ἔχον ὕδωρ θερμόν, λινῷ τε ῥάκει περιπωμάσαντες, τιθέασιν ἐν ἡλίῳ, μέχρις ἂν αὐτάρκως παχὺς καὶ λευκὸς γένηται. ἔνιοι δὲ διὰ δύο ἡμερῶν ἀποχέοντες τὸ πρῶτον ὕδωρ, ἄλλο ἐπιχέουσιν. ἔστι δὲ βελ- D τίων ὁ ἀστρούθιστος, καὶ λεῖος, ὄζων ἐρίων οἰσυπηρῶν, ἀνατριβόμενός τε μεθ' ὕδατος ψυχροῦ ἐν μύακι, καὶ λευκαινόμενος, καὶ οὐδὲν ἔχων ἐν ἑαυτῷ σκληρὸν ἢ συνεστηκός· ὥσπερ ὁ δολιζόμενος κηρωτῇ ἢ στέατι. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, πληρωτικὴν ἑλκῶν, μαλακτικήν· μάλιστα τῶν περὶ δακτύ- E λιον καὶ ὑστέραν σὺν μελιλώτῳ καὶ βουτύρῳ. καὶ ἔμβρυα, καὶ ἔμμηνα ἐν ἐρίῳ προστιθέμενος ἄγει, πρός τε τὰ ἐν ὠσὶ καὶ ἐν αἰδοίῳ σὺν χηνείῳ στέατι. ποιεῖ δὲ καὶ εἰς περιβεβρωμένους κανθοὺς καὶ ψωρώδεις, καὶ βλέφαρα τετυλωμένα καὶ τριχορροοῦντα. καίεται δὲ ἐπ' ὀστράκου καινοῦ, F μέχρις ἂν "τεφρωθὲν ἀποβάλῃ τὸ λίπος· συνάγεται δὲ καὶ λιγνὺς ἐξ αὐτοῦ, ὡς ὑπεδείξαμεν, ἁρμόζουσα πρὸς τὰ ὀφθαλμικά. (Lacuna legit πυρωθεὶς. Aëtius habet πυρωθὲν)

Περὶ πιτύας. Κεφ. πε΄.

ΠΙΤΥΑ λαγωοῦ ἁρμόζει "σὺν οἴνῳ ὁλκὴ τριωβόλου πρὸς θηριοδήκτους καὶ κοι- G λιακοὺς [καὶ δυσεντερικοὺς] καὶ πρὸς ῥοϊκὰς γυναῖκας, πρός τε αἵματος θρόμβωσιν, καὶ ἀναγωγὰς τὰς ἐκ θώρακος. προστιθεμένη τε μετὰ κάθαρσιν τῇ μήτρᾳ μετὰ βου- (Lacuna ex vet. cod. addit σὺν ὄξει ἢ &c.) (V. non agnoſcit.)

V. συλλήψει συνεργεῖ. Lacuna ex v. cod. legit προστιθεμένη μετὰ κάθαρσιν καὶ μικρόν τι πρὸ τῆς συνουσίας τῇ μήτρᾳ, μετὰ βουτύρου συλλήψει βοηθεῖ. Lacuna legit, ἱππακή

τέρου" σύλληψιν ποιεῖ· ποθεῖσα δὲ φθείρει ἔμβρυα, μετὰ δὲ τὴν ἄφεδρον ἀτόκιός ἐστιν. ἡ δὲ τοῦ ἵππου ὑπ' ἐνίων "ἱππάκη καλουμένη, ἰδίως ἁρμόζει ἐπὶ κοιλιακῶν καὶ δυσεντερικῶν. ἐρίφου δὲ καὶ ἀρνὸς καὶ νεβροῦ * καὶ δορκάδος καὶ πλατυκέρωτος καὶ δόρκου, καὶ ἐλάφου, καὶ μόσχου καὶ βουβάλου, ὁμοίαν ἔχουσι δύναμιν, ἁρμόζουσαι πρὸς ἀκονίτου πόσιν σὺν οἴνῳ λαμβανόμεναι, καὶ πρὸς γάλακτος θρόμβωσιν μετ' ὄξους. ἡ δὲ τοῦ νεβροῦ ἰδίως μετὰ τὰς καθάρσεις προστεθεῖσα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀτόκιόν ἐστιν. ἡ δὲ τῆς φώκης ἔοικε κατὰ τὴν δύναμιν καστορείῳ· δοκεῖ δὲ ἁρμόζειν μάλιστα ἐπιληπτικοῖς καὶ ὑστερικαῖς πνιξὶ πινομένη. δοκιμάζεται δὲ εἰ ἔστι φώκης, τὸν τρόπον τοῦτον· λαβὼν πιτύαν ζώου τινός, μάλιστα δὲ ἀρνός, καὶ ἐπιχέας ὕδωρ, ἔασον βραχὺν χρόνον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπίχει τὸ ἀπόβρεγμα κατὰ τῆς πιτύας τῆς φώκης· ἡ γὰρ ἀληθινὴ διαλύεται ταχέως· ἡ δὲ μὴ τοιαύτη, διαμένει ὁμοία. λαμβάνεται δὲ ἐκ τῆς φώκης πιτύα" μήπω δυναμένων συννήχεσθαι τῶν σκύμνων. κοινῶς δὲ πᾶσα πιτύα πήσσει μὲν τὰ διαλελυμένα· λύει δὲ τὰ συνεστῶτα.

V. μηδέπω δυναμένων νήχεσθαι

Περὶ στέατος. Κεφ. πϛʹ.

ΣΤΕΑΡ πρὸς μὲν τὰ περὶ μήτραν ἁρμόζει τὸ νεαρόν, χήνειον ἢ ὀρνίθειον, καὶ δίχα ἁλῶν τεταριχευμένον ∴ πολέμιον δὲ ὑστέρᾳ τὸ ἡλισμένον καὶ τὸ τῷ χρόνῳ μεταβεβληκὸς εἰς δριμύτητα. πρόσφατον δὲ λαβόντι τούτων καὶ ἐξυμενίσας, ἔμβαλε εἰς λοπάδα καινὴν κεραμέαν, δὶς τοσοῦτον χωροῦσαν ἢ ὅσον ἐστὶ τὸ μέλλον θεραπεύεσθαι. εἶτα θεὶς εἰς ὀξύτατον ἥλιον τὸ ἀγγεῖον κεκαλυμμένον ἐπιμελῶς", τὸ ἀποτηκόμενον ἀπήθει εἰς ἕτερον ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἕως ἂν "πᾶν δαπανηθῇ, τοῦτο δὲ εἰς κατάψυχρον ἀποτίθεσο τόπον καὶ χρῶ. τινὲς δὲ "ἀντὶ ἡλίου ὑπὲρ ὕδατος θερμοῦ ἐπερείδονται τὴν λοπάδα, ἢ ἐπὶ λεπτῆς καὶ μαλακῆς" ἀνθρακιᾶς. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος

V. subjicit ὑπὸ χεῖρα

V. πᾶν omisit.

V. τοῦ ἡλίου ἐπὶ ὕδατος

V. πυρκαϊᾶς.

A tyro appoſitum conceptionem adiuuat: potum verò idem partus enecat, & à "purgatione menſtrua præſtat mulieribus vt ne concipiant. At equi coagulum, nonnullis hippace dictum, priuatim cœliacis dyſentericíſque cõuenit. Hœdi verò, agni & hinnuli dorcadis, platycerotis, dorci ac cerui, itémque vituli B ac bubali coagula ſimilibus ſunt prædita viribus: ſiquidem contra hauſtum aconitum ex vino, & ad concretum lac ex aceto cõuenienter aſſumũtur. Priuatim autem hinnuli coagulum ſubditum à purgationibus ad triduum, conceptum impedit. Verùm marini vituli coagulum pares caſtoreo vires obti- C net: maximè verò comitialibus & vuluę ſtrãgulationibus in potu conferre creditur. Porrò marini vituli coagulum hoc experimẽto deprehenditur. Sumito alicuius alterius animantis, prçcipuè verò agni, coagulum, & affuſa aqua pauliſper dimittito: tùm poſtea aquã in qua il- D lud maduerit vituli marini coagulo ſuperinfundito. Quod enim ſincerum ac legitimum fuerit, illico in aquam liqueſcet: quod tale non fuerit, ſimile ſibi permanebit. Excipitur autem vituli marini coagulum, catulis qui nondũ vnà cum matribus natare poſſunt. Cæterùm in vniuerſum coagulum omne diſſipa- E ta cogit, & coagulata ſoluit.

vel, à puerperio

De adipe. Cap. LXXXVI.

ADEPS anſerinus aut gallinaceus recens, & ſine ſale inueteratus, ad vuluę vitia proficit. At ſale cõditus, quíque acrimoniam vetuſtate contraxit, vuluæ inimicus eſt. Horum quempiam recentẽ mem- F branulis exẽptis in nouam fictilem ollam conijcito, quæ duplo tantundem capiat, quantum eſt eius adipis quem curari oporteat. Dein vbi acerrimo Soli vas diligenter operculatum expoſueris, eliqueſcentem inde humorẽ in alterum fictile vas excolato, dum "quidquid eſt adipis abſumptum fuerit: mox eum G liquorem loco vehementer frigido ad vſum recondito. Sunt qui inſolationis vice ſupra calidam aquam, aut ſuper tenui & elanguida pruna ollam collocant. Eſt & alia

vas totum exhauſtum

curandi ratio huiuſmodi: exemptis membranis teritur adeps, & in ollam coniectus eliquatur, inſuper aſperſo minuti ſalis momento: dein lineo colo transfuſus reponitur. Talis porrò in ea medicamenta vtiliter additur, quę laſſitudines & fatigationes leuant.

De ſuillo & vrſino adipe. Cap. LXXXVII.

Suillus autẽ & vrſinus adeps hoc curantur modo: Sumito recentem ac præpinguẽ, qualis is eſt qui renibus detrahitur, & in largiorem aquam cœleſtem quàm frigidiſſimã exemptis pelliculis immittito, manibúſque terito, ipſum accuratè fricans ac veluti diſtringens: deinde vbi noua aqua ſubinde ablueris, in ollam fictilẽ duplę capacitatis indito: atq; affuſa aqua quæ adipem ſuperet, ſupra leues prunas ponito, & ſpatha miſceto. Poſtquam verò eliquatus fuerit, ipſum colo in aquam transfundito, ſinitóq; refrigeſcere: tùm diligenter excluſa guttatim omni aqua, in ollã aliam priùs elotã rurſum demittito, & infuſa aquã ſenſim eliquato. Inde detractũ, vbi fæcem pauliſper ſubſidere permiſeris, in pilam ſpongia madefactã defũdito. Ac vbi cõcreuerit, detractis quę in imo reſident ſordibus, tertiò tandẽ citra aquã eliquato, & trãſlatũ poſteà in pilam repurgatumq; in fictile vas inijcito, quod operculatũ loco per quàm frigido reponito.

De ſeuo hircino, ouillo & ceruino. Cap. LXXXVIII.

Hircinum, ouillũ, inſuperq; ceruinũ ſeuũ ita curare oportet: Ex his quodlibet ſumito, quale antè dictũ eſt, & lotũ, tunicis, vt in ſuilli mentione dictũ eſt, exemptis, indito pilæ vti ſubigatur & molleſcat, atque affuſa paulatim aqua fricato, dũ neque ſanguinolẽtum quicquam excernatur, neque pinguitudo ſupernatet, ſed illa nitida limpidáq; ſpectetur. Poſtmodũ vbi in fictilem ollam conieceris, ac inſuper aquam addideris vt ſuperemineat, leui prunæ indito & agitato. Vbi verò totũ liquatum fuerit, ac tranſlatum in aquam refrixerit, iterum in loto fictili eliquato, & quæ antè diximus

A Τρόπος θεραπείας τοιοῦτος· μετὰ τὸ ἐξυμενισθῆναι τὸ στέαρ λεαίνεται, καὶ εἰς λοπάδα ἐμβληθὲν τήκεται, ἁλὸς ὀλίγου καὶ λεπτοῦ * προσεμπλασθέντος· εἶτα διὰ ῥάκους λινοῦ διυλισθὲν ἀποτίθεται. ἁρμόζει δὲ τὸ τοιοῦτον εἰς τὰ ἄκοπα.

Περὶ Στέατος ὑείου καὶ ἀρνείου. Κεφ. πζ'.

Tota στεάτων tractatio in antiquis libris vno capite comprehenſa eſt. Goup.

B Ὕειον δὲ καὶ * ἄρνειον θεραπεύεται οὕτως· λαβὼν τὸ πρόσφατον καὶ κατάπιμελον, οἷόν ἐστι τὸ νεφριαῖον, εἰς ὕδωρ διαψιλὲς ὄμβριον ὡς ὅτι ψυχρότατον ἐξυμένισον, καὶ τρίβε ταῖς χερσὶν ἐπιμελῶς ἀνατρίβων αὐτὸ καὶ οἱονεὶ * ἀναψύχων· εἶτα ἑτέρῳ ὕδατι πολλάκις ἀποκλύσας, δὸς εἰς χύτραν κεραμέαν C τὸ διπλάσιον χωροῦσαν· ἐπιχέας τε ὕδωρ ὡς ὑπερέχειν τοῦ στέατος, θὲς ἐπὶ κούφης ἀνθρακιᾶς, καὶ κίνει σπάθῃ. ὅταν δὲ τακῇ, διηθήσας αὐτὸ δι' ἠθμοῦ εἰς ὕδωρ καὶ ἐάσας ψυγῆναι, πάλιν ἐστραγγισμένον ἐπιμελῶς ἀπόδος εἰς τὴν χύτραν προπεπλυμένην, ἐπιχέας τε ὕδωρ τῆξον D πρᾴως. καὶ καθελών, μικρόν τε ἐάσας τὴν τρύγα ὑποστῆναι, κατάχεε εἰς θυΐαν νενοτισμένην σπόγγῳ. ὅταν δὲ παγῇ, ἀνελόμενος, καὶ τὴν ἐν τῷ πυθμένι * πρὸς ἀκαθαρσίαν ἀφελών, τῆξον ἐκ τρίτου χωρὶς ὕδατος, καὶ κατεράσας εἰς θυΐαν, καθαρίσας τε ἔμβαλε εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον, E καὶ πωμάσας ἀπόθου εἰς κατάψυχρον τόπον.

Περὶ Στέατος τραγείου καὶ προβατείου καὶ ἐλαφείου. Κεφ. πη'.

Τράγειον δὲ καὶ προβάτειον, ἔτι δὲ καὶ ἐλάφειον, θεραπευτέον οὕτω· λαβών, οἷον προείρηται, στέαρ οἱουτινοσοῦν αὐτῶν καὶ πλύνας, ἐξυμενίσας τε ὡς προείρηται F ἐπὶ τοῦ ὑείου, δὸς εἰς θυΐαν μαλάττειν, καὶ τρίβε κατ' ὀλίγον ὕδωρ ἐπιχέων, ἄχρις ἂν μήτε αἱμάλωψ ἐκκρίνηται, μήτε λίπος ἐπιπλέῃ, λαμπρόν τε γένηται. λοιπὸν ἐμβαλὼν αὐτὸ εἰς κεραμέαν χύτραν, καὶ προσεπιδοὺς ὕδωρ ὥστε G ὑπερέχειν, θὲς ἐπὶ κούφης ἀνθρακιᾶς καὶ κίνει. ὅταν δὲ τακῇ ἅπαν, κατεράσας αὐτὸ εἰς ὕδωρ καὶ ψύξας, πλύνας τε τὴν χύτραν, ἐκ δευτέρου τῆκε, καὶ τὰ αὐτὰ

τοῖς προειρημένοις ποίει. τὸ δὲ τρίτον χωρὶς ὕδατος τήξας, εἰς νενοτισμένην θυίαν ἀπήθησον, καὶ ψυχθὲν ἀπόθεσο, ὡς ἐλέγετο ἐπὶ τοῦ ὑείου.

Περὶ στέατος βοείου. Κεφ. πθʹ.

Καὶ τοῦ βοείου δὲ στέατος ἐξυμενιστέον τὸ νεφριαῖον καὶ θαλάττῃ πελαγίᾳ πλυτέον· εἶτα εἰς ὅλμον ἐμβλητέον καὶ κοπτέον ἐπιμελῶς, ἐπιρραινομένης τῆς θαλάττης· ὅταν δὲ διαλυθῇ ἅπαν, ἐμβλητέον αὐτὸ εἰς χύτραν κεραμέαν, καὶ θάλασσαν ἐπιχυτέον ὅσον ὑπερέχειν" μὴ ἧττον σπιθαμῆς, ἑψητέον τε ἄχρις ἂν τὴν ἰδίαν ὀσμὴν ἀποβάλῃ. εἶτα πρὸς μίαν μνᾶν Ἀττικὴν τοῦ στέατος, κηροῦ Τυρρηνικοῦ ὁλκὰς τέτταρας ἐμβλητέον καὶ διηθητέον· ἀφαιρετέον δὲ τὴν προσκαθημένην ἐν τῷ πυθμένι ἀκαθαρσίαν, καὶ εἰς λοπάδα καινὴν ἀποθετέον. εἶτα εἰς ἥλιον καθ' ἡμέραν κομιστέον περιεσκεπασμένον, ὅπως ἀπολευκανθῇ, καὶ δυσωδίαν ἀποβάλῃ.

Quid. καὶ ἧττον

Περὶ στέατος ταυρείου, παρδαλείου, καὶ λεοντείου. Κεφ. ϛʹ.

Τὸ δὲ ταύρειον θεραπευτέον οὕτω. [λαβὼν καὶ τοῦδε τὸ πρόσφατον καὶ νεφριαῖον] ἔκπλυνον ποταμίῳ ῥεύματι, ἐξυμενίσας τε* δὶς εἰς χύτραν κεραμέαν καινὴν, ἁλὸς ὀλίγον προσεμπάσας, καὶ τῆκε· εἶτα εἰς ὕδωρ διαυγὲς ἀπηθήσας, ὅταν ἀρχὴν λαμβάνῃ πήξεως, ταῖς χερσὶ πάλιν ἐκτρίβων σφοδρῶς πλῦνον, τοῦ μὲν ἀποχεομένου ὕδατος, "τοῦ δὲ ἐπιχεομένου, ἄχρις ἂν πλυθῇ καλῶς· καὶ πάλιν εἰς χύτραν ἐμβάλλων ἕψε μετ' οἴνου ἴσου εὐώδους. ὡς δ' ἂν ζέσῃ δὶς, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν, ἔασον νυκτερεῦσαι τὸ στέαρ ἐνθάδε· τῇ δὲ ἐχομένῃ ἐάν τι τῆς δυσωδίας ὑπολίπηται, ἀνελόμενος τὸ προειρημένον εἰς ἑτέραν χύτραν καινὴν, προσεπίχεε οἶνον εὐώδη· καὶ τὰ αὐτὰ τοῖς προειρημένοις ποίει, ἕως ἂν ἅπασαν τὴν δυσωδίαν ἀποβάλῃ. τήκεται δὲ καὶ χωρὶς ἁλῶν ἐπ' ἐνίαις διαθέσεσιν, ἐν αἷς οὗτοι ἐναντιοῦνται· γίνεται μέντοι τὸ οὕτω σκευασθὲν οὐκ ἄγαν λευκόν. ὡσαύτως δὲ καὶ παρδάλειον σκευαστέον καὶ λεόντειον,

V. non habet.

V. τοῦ δὲ ἐκπλυνομένου καὶ ἐκχεομένου

A ſimiliter facito. Tùm vbi tertiò citra aquam liquefeceris, in pilam liquore perfuſam excolato, refrigeratúmque, vti de ſuillo dictum eſt, recondito.

De ſeuo bubulo. Cap. LXXXIX.

B Bubulo quoq; ſeuo renibus maximè detracto eximendæ pelliculæ, ipſúmque aqua marina ex alto petita eluendum: mox in pilam coniectum diligenter tundendum aſperſa maris aqua. Cùm verò totum diſſolutum fuerit, in fictilem ollam immittendum, & affuſa aqua marina quæ non infra dodrantem C ſuperemineat, coquendum, donec proprium odorem amiſerit. Deinde ad ſingulas ſeui Atticas minas, ceræ Tyrrhenicæ quaternæ drachmæ inijciendæ. Excolatum, detracta quæ in fundo reſidet immunditie, in ollam nouam reponẽdum: tandem opertum Soli quotidie exponendum, vt putido o- D dore abolito ad candorem reducatur.

De adipe taurino, pantherino ac leonino. Cap. XC.

Taurinum verò ſeuum ſic curari debet: Hoc quoque recens ac renibus euulſum profluente amnis a- E qua abluito, detractíſque tunicis in ollam fictilem nouam indito, & inſperſo exiguo ſale liquefacito: deinde in aquam pellucidam excolato. Ac vbi concreſcere cœperit, iterum manibus valdè confricando eluito, aqua ſubinde effuſa refuſáq;, dum probè lotum fuerit. Rurſum in ollam coniectum cum pari mo- F do vini odorati decoquito. Et cùm ſecundò efferbuerit, ſublata ab igni olla ibidem ſeuum pernoctare ſinito. Poſtridie ſiqua graueolentia ſuperſit, in alteram ollam nouam tranſlatũ odorato vino perfundito, ac eadem quę priùs facito, donec omne odoris virus euanuerit. Liquatur & ſine ſale, ad nonnul- G los præſertim affectus, quibus ſal aduerſari ſolet: ſed ita præparatum non magnoperè albeſcit. Eodem quoq; modo pãtherina & leonina,

aprugna, camelina & equina, hiſq; ſimilia pinguia præparari oportet.

Quomodo pingue odoramentis imbuendum ſit. Cap. XCI.

Vitulinum autem ac taurinum pingue, nec non ceruinum, atque etiam huius animalis medulla odoramentis imbuuntur hunc in modum: Pingue quod odoratum reddi debet, demptis membranis quo diximus modo elotum, ac vino odorato *nulla maris aqua diluto feruefactum tandem ab igne tollito, ac inibi pernoctare ſinito. Tùm altero eiuſdem generis vino ac eadem qua priùs mẽſura affuſo, ipſum colliquato, & accuratè defæcato: mox nouem eius heminis iunci Arabici drachmas ſeptem adijcito. Quòd ſi ipſum flagrantioris odoris fieri voles, quadraginta floris eiuſdem drachmas ſuperaddito, cum palmæ, caſſiæ & calami totidẽ ſingulorũ drachmis: aſpalathi & xylobalſami ana drachma vna: adde & cinnamomi, cardamomi, nardi, ana vnciã vnã. Omnia verò *minutiùs cõtũdãtur: deinde affuſo vino odorato vas operculatum ſupra carbones firmiter collocato, ac ter omnia cõferuefacito, túmque vas ab igni ſemotum pernoctare ſinito. Poſtridie vino effuſo, nouóque generis eiuſdẽ addito, ter ſimili modo conferuefacito atque dimittito. Manè verò exempto pingui vinum effundito, & abluto vaſe, purgatóq; quod imo ſubſidens hæſerat, ipſum eliquato: poſtremò excolatum ad vſus recondito. Hoc eodem modo imbuitur odoramentis quod anteà curatum eſt. Verùm antedicta pinguia in ſequentẽ modum priùs inſpiſſari par eſt, quò faciliùs odoramentorum vires in ſe recipiant. Itaque aſſumens quodcunque horum volueris, cũ vino feruefacito, ſimul immiſſo myrti ramulo, ſerpyllo ac cypero, inſupérque aſpalatho exactiùs tuſo. Aliqui tamen ad hunc vſum vno duntaxat horum contenti ſunt. Cũ autẽ tertiò efferbuerit, leniter exemptũ & linteo trãsfuſum, odoramẽtis, vti demõſtratũ eſt, imbuito. Sed & adipes ita quoq; priùs inſpiſſantur. Adipẽ quẽcunq; volueris recentem, ſanguinis expertem,

maris experti

craßinſculè. Ser.

A σουάγγειον τε καὶ καμήλιον καὶ ἵππειον καὶ τὰ ὅμοια.

Πῶς τὸ στέαρ ἀρωματιστέον. Κεφ. ϙα΄.

Ἀρωματιστέον δὲ στέαρ μόσχειον καὶ ταύρειον, ἔτι δὲ ἐλάφειον, καὶ μυελὸν τοῦδε τοῦ ζώου τὸν τρόπον τοῦτον· ἐξυμενίσας τὸ μέλλον εὐωδιάζεσθαι, καὶ πλύνας ὡς προείρηται, B καὶ ζέσας οἴνῳ ἀθαλάσσῳ τε καὶ εὐώδει, εἶτα ἀνελόμενος καὶ ἐννυκτερεῦσαι ἀφεὶς· "ἕτερον οἶνον ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐπιχέων, τοσοῦτον τῷ πλήθει ὅσος ἦν ὁ ἔμπροσθεν δοθεὶς, καὶ τήξας ἀφυλίσας τε ἐπιμελῶς, πρὸς κοτύλας ἐννέα τοῦ στέατος ἔμβαλε σχοίνου Ἀραβικῆς ὁλκὰς C ζ΄. ἐὰν δὲ εὐωδέστερον ποιῆσαι ἐθέλῃς, τοῦ ἄνθους ὁλκὰς μ΄. προσαπόδος δὲ καὶ φοίνικος καὶ κασσίας καὶ καλάμου τὰς ἴσας ὁλκάς· ἀσπαλάθου τε καὶ ξυλοβαλσάμου ἀνὰ ὁλκὴν μίαν· μίξον δὲ καὶ κινναμώμου καὶ καρδαμώμου καὶ νάρδου "ἀνὰ οὐγγίαν μίαν· πάντα δὲ ἔστω ὁλοσχε- D ρέστερα κεκομμένα. εἶτα ἐπίχει οἶνον εὐώδη, καὶ ὑπόθες ἐπ᾽ ἀνθράκων πεπωματισμένον τὸ ἀγγεῖον, καὶ σύζεσον τρὶς, "ἆράς τε ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔασον ἐννυκτερεῦσαι αὐτό· τῇ δὲ ἐχομένῃ ἀπόχεε τὸν οἶνον, καὶ ἄλλον ἐπιδοὺς τοῦ αὐτοῦ γένους, *σύζευξον ὁμοίως ἕως τρὶς, καὶ ἄφες. E πρωῒ δὲ ἀνελόμενος τὸ στέαρ, ἀπόχει τὸν οἶνον· ἐκπλύνας τε τὸ ἀγγεῖον καὶ καθάρας τὸ πρὸς τῷ πυθμένι καὶ τήξας διϋλίσας τε αὐτὸ, ἀπόθου καὶ χρῶ. ἀρωματίζεται δὲ καὶ τὸ τεθεραπευμένον τὸν αὐτὸν τρόπον. προστύφεται δὲ τὰ προειρημένα στέατα πρὸς τὸ ῥᾳδίως δέξασθαι F τὴν τῶν ἀρωμάτων δύναμιν οὕτω· λαβὼν αὐτῶν ὅ, τι ἂν "βούλοιο, ζέσον ἅμα οἴνῳ, συγκαθεὶς μυρσίνης κλάδον, ἕρπυλλόν τε καὶ κύπειρον, ἔτι δὲ ἀσπάλαθον ὁλοσχερέστερον κοπέντα. τινὲς δὲ ἑνὶ τούτων ἀρκοῦνται" τῇ χρήσει. ὅταν δὲ εἰς τρίτον ἀναζέσῃ, ἀνελόμενος πράως G καὶ δι᾽ ὀθόνης ὑλίσας, ἀρωμάτιζε ὡς δεδήλωται. ἔτι δὲ καὶ οὕτω προστύφε τὰ στέατα· κόψας ὅ, τι ἂν αὐτῶν ἐθέλῃς, πρόσφατον δὲ καὶ ἀμιγὲς αἵματος,

Hæc verba quæ ad capitis finem ſequuntur, non leguntur in antiquis codicibus, & habẽtur tamẽ apud Serapionẽ. Hoc caput & quod proximè ſequitur, non habẽtur apud Oribaſium.

V. ſic: ἕτερον οἶνον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ γένους λαμβάνων ἐπίχει τοσοῦτον πλήθει, ὅσος &c.

V. addit καὶ κασσίας

His caret vetus exemplar vſque ad καὶ ἄφες.

V. ἤρεσκεν

V. non habet.

τά τε ἄλλα ἔχων ἃ πολλάκις εἴρηται), ἔμβαλε εἰς λοπάδα καινήν· ἐπιχέας τε οἶνον λευκὸν εὐώδη παλαιόν, ὡς ὑπερέχειν δακτύλους ὀκτώ, σύζεσον ἐλαφρῷ χρώμενος πυρί, ἕως τὴν σύμφυτον ὀσμὴν ἀποβάλῃ, καὶ μᾶλλον οἰνίζῃ. εἶτα καθελὼν τὸ ἀγγεῖον καὶ ψύξας, ἀνελοῦ στέατος μνᾶς β'. καὶ βαλὼν εἰς λοπάδα, προσεπιδούς τε τοῦ αὐτοῦ οἴνου κοτύλας δ'. καὶ λωτίνου καρποῦ, (οὗ τοῖς ξύλοις οἱ αὐλοποιοὶ χρῶνται), κεκομμένου μνᾶς δ'. ἕψε πυρὶ κούφῳ διηνεκῶς κινῶν. ὅταν δὲ τὴν στεατώδη ἀποφορὰν ἀποβάλῃ πᾶσαν, διϋλίσας αὐτὸ ψῦχε. καὶ λαβὼν ἀσπαλάθου κεκομμένου μνᾶν μίαν, ἀμαρακίνου δὲ ἀνθοῦς μνᾶς τέτταρας, οἴνῳ φύρασον παλαιῷ, καὶ ἔασον μίαν νύκτα πιεῖν. τῇ δὲ ἐχομένῃ εἰς χύτραν κεραμέαν τριχουνιαίαν καινὴν καθεὶς αὐτὰ καὶ τὸ στέαρ. προσαποδοὺς δὲ καὶ χοὸς ἥμισυ οἴνου, καὶ σύζεσον ἅπαντα ὁμοῦ. ὅταν δὲ πάντων τῶν συμμιγμάτων τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὀσμὴν ἀπολάβῃ τὸ στέαρ, καθελὼν αὐτὸ καὶ διϋλίσας, *τῆξον καὶ ἀπόθου. ἐὰν δὲ εὐωδέστερον ποιῆσαι θέλῃς, μίσγε σμύρνης τῆς λιπαρωτάτης ὁλκὰς η'. οἴνῳ διειμένας πολυετεῖ. Τὸ δὲ ὀρνίθειον καὶ χήνειον στέαρ οὕτως ἂν εὐωδιασθῇ· λαβὼν οἱουτινοσοῦν αὐτῶν τεθεραπευμένου κοτύλας δ'. καὶ καθεὶς εἰς ὀστρακίνην χύτραν, πρόσμιξον ἐρυσισκήπτρου καὶ ξυλοβαλσάμου, ἔτι δὲ φοίνικος ἐλάτης καὶ καλάμου ὁλοσχερῶς κεκομμένου ἀνὰ < ιβ'. ἐπιδούς τε οἴνου Λεσβίου παλαιοῦ κύαθον α'. θὲς ἐπ' ἀνθρακιᾶς καὶ σύζεσον τρίς. εἶτα ἀνελόμενος ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὸ ἀγγεῖον, καὶ ἐάσας ψυγῆναι τὰ ἐν αὐτῷ ἡμέραν μίαν καὶ νύκτα, τῇ ἐχομένῃ τῆξον αὐτά, καὶ διὰ ῥάκους λινοῦ καὶ καθαροῦ *χύλισον εἰς καθαρὸν ἀγγεῖον. ὅταν δὲ παγῇ, ἀνελόμενος κόγχῳ τὸ προειρημένον εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον βάλε καινόν, καὶ πωμάσας στεγνῶς, ἀπόθου ἐν καταψύχρῳ τόπῳ. χειμῶνος δὲ ταῦτα δραστέον· ἐν γὰρ θέρει οὐ πήγνυται. τινὲς δὲ πρὸς τὴν σύστασιν αὐτῶν καὶ τὴν πῆξιν, βραχὺ κηροῦ Τυρρηνικοῦ μίσγουσι. τῷ δὲ αὐτῷ τρόπῳ ἀρωματιστέον καὶ τὸ ὕειον, ἄρκειόν τε καὶ τὰ ὅμοια.

*In aliis cod. hæc verba ſic legit Goupyl. ὡς ἂν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὀσμὴν τῶν ςυμμάτων. Sed vulgatam ſcripturam retinendam eſſe ſenſus oſtendit. V. τῶν ςυμμάτων omiſit.

A aliáſque habentem notas quas ſæpe retulimus vbi contuderis, in ollam nouam inijcito: & infuſo vino albo odorato vetere quod digitorum octo altitudinem ſuperet, igni lento conferuefacito, donec odorem natiuum depoſuerit, ac vinum potius redoleat. At vbi depoſito vaſe refrixerit, duas adipis minas eximito, B & in ollam mittito, adijcitóque vini eiuſdem heminas quatuor, ſeminis loti (eius inquam, cuius ligno tibiarum artifices vtuntur) tuſi minas quatuor, ac lento igni identidem agitando coquito. Cùm autem adipoſam graueolentiam omnem penitus depoſuerit, excolatum refrigerari ſinito. Tùm ſumi- C to aſpalathi tuſi minam vnam, amaracini floris minas quatuor, ac vino vetere ſubigito, ſinitóque noctem vnam combibere. Poſtridie in ollam fictilem nouam tricongialem ea ſimúlque adipem demittito, & addito vini dimidio congio ſimul omnia ferueſacito. Pòſt vbi ſpiſſamentorũ omnium vim & o- D dorem adeps aſciuerit, igni detractum excolatúmque refrigerato ac reponito. Quòd ſi odoratiorẽ reddere volueris, myrrhæ pinguiſſimæ drachmas octo vino multorum annorum dilutas ammiſceto. Gallinaceum autem & anſerinum adipem ita poſſis odoribus imbuere. Cuiuſuis eorũ curati heminas qua- E tuor ſumito, & olla teſtacea excipito: ac eryſiſceptri, xylobalſami, inſuperq; palmę elatæ, & calami exactè tuſi ana drachmas XII admiſceto, adiectóque vini Lesbij veteris cyatho vno prunis admoueto, ac ter cõferueſacito: mox vaſe ſublato ab igne, quæ in eo ſunt diem vnam noctémque refrigerari ſinito. F Poſtridie liquata per pannum lineum mundum in vas nitidum excolato. Vbi verò coierit adeps, concha exemptũ in fictile vas nouum conijcito, quod arctè operculatum loco perquàm frigido reponito. Cæterùm hæc hyberno tempore peragẽda ſunt: neque enim æſtate G adeps cõcreſcit. Sunt qui quò faciliùs omnia coeant atq; cõcreſcant, ceræ Tyrrhenicæ momentum admiſcent. Eadem verò arte ſuillus adeps & vrſinus, cæteríque id genus odoramentis imbuuntur.

Quomodo adeps ſampſuchi odore imbuatur. Cap. XCII.

Porrò ſampſuchi odore adeps imbuitur hoc modo: Bene curati adipis, præſertímque taurini, minam vnam ſumito, & ſampſuchi maturi accuratè contuſi ſeſquiminam miſceto, atque inſperſo largiore vino offas conformato, quas in vaſe operto repoſitas pernoctare ſinito. Matutino in fictilem ollam iniectas affuſa aqua leuiter coquito: cúmque ſuum odorem adeps exuerit, ipſum excolatum ac probè operculatum noctem totam quieſcere ſinito. Poſtero die paſtillum eximito, ac deterſa ſorde quæ fundum petierat, iterum ſampſuchi contuſi, vti dictum eſt, ſeſquiminam aliam adijcito, ſimilitérque in offas cogito. Alijs quoque quæ antè diximus peractis, decoquito & colo traijcito: ac detracta ſi qua fundo hæſit ſpurcitia, loco perfrigido reponito.

De adipe anſerino & gallinaceo. Cap. XCIII.

At ſi quis incuratum adipem anſerinum, gallinaceum, aut vitulinum à putredine tueri velit, ita faciendum eſt. Ex his aſſumptum recentem quemuis adipem diligenter eluito, & ſupra cribrum in vmbra perflandum aëri exponito: ac vbi ſiccatus fuerit, in linteum mundum inijcito, & manibus vehementer exprimito: dein lino traiectum vmbroſo in loco ſuſpendito, & poſt multos dies noua charta inuolutũ loco perfrigido recondito. In melle quoq; aſſeruata pinguia imputria permanent.

Adipum vis. Cap. XCIIII.

Vim habent adipes omnes excalfaciendi, molliendi atque rarefaciendi. Taurinus tamen adeps, itémque bubulus ac vitulinus quodammodo aſtringunt: ad hos proximè accedit leoninus, quem aiunt etiam inſidiantibus reſiſtere. Elephantinus verò ac ceruinus peruncti, ſerpentes fugant. At caprinus aſtringentior: qua ex cau-

A Πῶς σαμψυχίζεται τὸ στέαρ.

Κεφ. ϟβʹ.

Σαμψυχίζεται δὲ στέαρ οὕτω· λαβὼν τοῦ καλῶς τεθεραπευμένου ὅσον μνᾶν μίαν (ἔστω δὲ μᾶλλον ταύρειον) καὶ σαμψύχου ὡραίμου τεθλασμένου ἐπιμελῶς μνᾶν μίαν ἥμισυ μῖξον, καὶ μαγίδας ἀ-
B νάπλασον, ἐπιῤῥαίνων δαψιλέστερον οἶνον, εἶτα ἀποθέμενος αὐτὰς εἰς ἀγγεῖον καὶ σκεπάσας, ἔασον νυκτερεῦσαι. πρωῒ δὲ εἰς κεραμέαν χύτραν ἐμβαλών, καὶ ὕδωρ ἐπιχέας, ἕψε κούφως. ὅταν δὲ τὴν ἰδίαν ὀσμὴν ἀποβάλῃ τὸ στέαρ, διϋλίσας αὐτὸ καὶ ἐάσας μεῖναι ὅλην τὴν νύκτα πεπωμα-
C σμένον καλῶς, τῇ ἐπιούσῃ ἀνελόμενος τὸν τροχίσκον, καὶ *προσαποψύξας τὴν ἐν τῷ πυθμένι ῥυπαρίαν, μῖξον πάλιν σαμψύχου κεκομμένου, ὡς εἴρηται, ἄλλην μνᾶν μίαν ἥμισυ, καὶ ὡσαύτως ἀνάπλασσε μαγίδας, ποιῶν καὶ τὰ ἄλλα ἃ προειρηνται. ἐπὶ πᾶσι δὲ ἑψήσας καὶ διϋλίσας,
D ἀφελών τε εἴ τις ἐν τῷ πυθμένι ῥυπαρία ὑπάρχει, ἀπόθου ἐν καταψυχρῷ τόπῳ.

Περὶ Στέατος χηνείου καὶ ὀρνιθείου.

Κεφ. ϟγʹ.

ΕΙ δὲ ἀθεράπευτον στέαρ ἢ χήνειον ἢ ὀρνίθειον ἢ μόσχειον θέλῃ τις ἄσηπτον διατηρῆσαι, οὕτω ποιητέον αὐτό· λαβὼν πρόσ-
E φατον ὁποῖον ἂν "βούλοιο, ἔκπλυνον ἐπιμελῶς, καὶ διαψύξας ἐπὶ κοσκίνου ἐν σκιᾷ, μετὰ τὸ ξηρανθῆναι ἔμβαλε εἰς ὀθόνην καθαράν, καὶ ταῖς χερσὶν ἔκπιεσον "βιαίως, εἶτα λίνῳ διείρας κρέμασον ἐν τόπῳ σκιερῷ· μετὰ δὲ ἡμέρας πολλὰς καινῷ ἀποδήσας χάρτῃ, ἀπόθεσο ἐν καταψυχρῷ
F τόπῳ. ἄσηπτα διαμένει καὶ ἐν μέλιτι ἀποτεθέντα.

Στεάτων δύναμις. Κεφ. ϟδʹ.

"Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ στέατα πάντα θερμαντικήν, μαλακτικήν, "ἀραιωτικήν. τὸ μέν τοι ταύρειον στύφει πως, καὶ τὸ βόειον, καὶ τὸ μόσχειον· καὶ τὸ λεόντειον δὲ ἀναλογεῖ
G τούτοις· φασὶ δὲ αὐτὸ καὶ ἀντιφάρμακον τοῖς ἐπιβουλεύουσιν εἶναι. τὸ δὲ ἐλεφάντειον καὶ ἐλάφειον, ἑρπετὰ διώκει καταχριόμενον· τὸ δὲ αἴγειον, στυπτικώτερον· ὅθεν

V. αἱρῇ

Alter hoc loco. ἐῤῥωμένως, eodẽ ſenſu. Goup.

Hoc caput coniunctum eſt cum ſuperioribus in antiquis libris. Goup.

Ald. ἀφομαλιντικὴν, ſed malè.

δυσεντερικοῖς δίδοται σὺν ἀλφίτῳ καὶ ῥοῒ A
καὶ τυρῷ καθεψόμενον, ἐγκλύζεταί τε μετὰ
πτισάνης χυλοῦ. εὐθετεῖ δὲ καὶ φθισικοῖς
ἐν ῥοφήμασιν ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμός, καὶ τοῖς
κανθαρίδας πεπωκόσιν ὠφελίμως δίδοται.
τὸ δὲ τράγειον διαλυτικώτατον ὄν, βοηθεῖ
ποδαγρικοῖς, φυραθὲν σὺν αἰγὸς σπυρά-
θοις καὶ κρόκῳ, καὶ ἐπιτιθέμενον· καὶ τὸ B
προβάτειον δὲ ἀναλογεῖ τούτῳ. ὕειον δὲ ἀ-
ναλογεῖ τοῖς περὶ ὑστέραν καὶ ἕδραν· ὃ καὶ
πυρικαύστοις ἁρμόζει. τὸ δὲ ταριχευθὲν ὕειον
ὡς ὅτι παλαιότατον, θερμαίνει καὶ μαλάσσει.
οἴνῳ δὲ πλυθὲν ἁρμόζει πλευριτικοῖς,
σὺν τέφρᾳ ἢ ἀσβέστῳ ἀναληφθέν, καὶ πρὸς
οἰδήματα καὶ φλεγμονὰς καὶ σύριγγας. τὸ C
δὲ ὄνειόν φασιν οὐλὰς ὁμοχρόους ποιεῖν. χήνειον
δὲ καὶ ὀρνίθειον πρὸς τὰ γυναικεῖα, καὶ ἐπὶ
ῥήξεις χειλῶν, καὶ "προσώπων ἐπιμέλειαν,
καὶ ὠταλγίας ἁρμόζει. τὸ δὲ ἄρκειον δο-
κεῖ τριχοφυὲς εἶναι ἀλωπεκιῶν, καὶ χιμε-
τλιῶσιν ἁρμόζει· τὸ δὲ τῆς ἀλώπεκος στέαρ.
πρὸς ὠταλγίας· τὸ δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων D
ὀξυδερκὲς ἐγχριόμενον, ἀποτακὲν ἐν ἡλίῳ,
καὶ μέλιτι μιγέν· τὸ δὲ τῆς ἐχίδνης, πρὸς
"ἀμβλυωπίας, ἔτι δὲ ὑποχύσεις ἐνεργεῖ, μι-
γὲν κεδρίᾳ καὶ μέλιτι Ἀττικῷ, καὶ ἐλαίῳ
παλαιῷ ἴσον· ἐκτιλθείσας δὲ τὰς ἐν μα-
σχάλῃ τρίχας, πρὸς τὰς ῥίζας καταχρισθὲν
καθ᾽ ἑαυτὸ πρόσφατον, ἐξιτήλους ποιεῖ. E

In alt. ſcriptũ eſt περὶ αὐτῶν. ſed vulgata ſcriptura melior eſt. Goup.

V. ἀλωπεκίας

Περὶ Μυελῶν. Κεφ. ϟε'.

ΜΥΕΛΩΝ δὲ κράτιστός ἐστιν ἐλάφειος,
εἶτα μόσχειος, καὶ μετὰ τοῦτον ταύρειος,
εἶτα αἴγειος καὶ προβάτειος. συνίσταται δὲ
θέρους τοῦ συνεγγίζοντος τῷ φθινοπώρῳ. ἐν
γὰρ τοῖς ἄλλοις καιροῖς, αἱμαλωπὶς καὶ οἱο-
νεὶ σὰρξ εὔθρυπτος ἐν τοῖς ὀστέοις εὑρίσκεται. F
ἔστι δὲ δύσγνωστος, ἐὰν μή τις αὐτὸν "ἐξοστεί-
σας ἴδῃ, καὶ ἀπόθηται· ἅπαντες δὲ εἰσὶ
μαλακτικοί, ἀραιωτικοί, *θεραπευτικοί,
πληρωτικοὶ ἑλκῶν. ὁ δὲ ἐλάφειος περιχρι-
σθεὶς καὶ θηρία διώκει. θεραπεύεται ὁ
πρόσφατος μαλαχθεὶς ὡς στέαρ *περιχεόμενον
ὕδατι ἐκλεγομένων τῶν ὀστέων, G
εἶτα δι᾽ ὀθόνης ὑλισθείς, καὶ ὡσαύτως
πλυθείς, ἄχρις ἂν τὸ ὕδωρ καθαρὸν γέ-

Vetus ſcriptura eſt, & quæ adhuc eſt in antiquis libris ἐξοστείσας. Goup.

ſa cum polenta, rhoë & caſeo decoctus dyſentericis exhibetur, & cum ptiſſanæ ſucco infunditur. Ipſorum quoque ius phthiſicis in ſorbitione prodeſt, ac ijs etiamnum qui cantharidas hauſerunt vtiliter datur. Hircinus porrò, vt qui validiſſimè diſcutiat, podagricis auxiliatur cũ caprinis baccis & croco ſubactus & impoſitus. Sed & huic quoque ouillus proportione reſpondet. Suillus autem ad vuluæ ſedíſque vitia accõmodatur: & igni quoque ambuſtis conuenit. Idem ſale conditus & quàm vetuſtiſſimus excalfacit & emollit: vino verò lotus, pleuriticis prodeſt. At cinere aut calce exceptus, tum œdematis, tum inflammationibus ac fiſtulis conuenit. Aſininum autem tradunt cicatrices corpori concolores reddere. Porrò anſerinus & gallinaceus muliebribus malis conueniũt, nec non etiam ad labiorum rimas, ad curandam faciei cutem, & contra aurium dolores. Vrſinus verò alopecijs capillos reſtituere creditur, ac pernionibus quoque ſubuenit. At vulpinus medetur auriũ doloribus. Fluuiatilium autem piſcium adeps inunctis oculis claritatem affert, ſi quidem in ſole liquatus melliſque admiſtus fuerit. Viperinus verò cõtra oculorum hebetudines ac ſuffuſiones etiam efficax eſt, additis cedriæ, mellis Attici & olei veteris æquis partibus. At pilos abolet alis euulſos, ſi recens ac per ſe ad radicũ veſtigia illinatur.

De Medullis. Cap. XCV.

Ex medullis laudatiſſima eſt ceruina: mox vitulina: poſt hãc taurina, deinde caprina & ouilla. Colliguntur verò æſtatis ea parte quæ autumno proxima eſt: aliis enim anni temporibus ſanguinis concrementum, & veluti caro friabilis in oſſibus reperitur: ſed neque facilè dignoſcitur, niſi ab eo qui ipſam oſſibus extraxerit atque repoſuerit. Omnes porrò medullæ molliunt, rarefaciunt, ad apotherapiam valent, & vlcera explent. Ceruina verò peruncta, venenatas quoque beſtias fugat. Curatur autem recens ſelectis oſſibus adipis in modum: nam & affuſa aqua primùm ſubigitur, deinde per linteũ excolatur, ac ſimiliter eluitur, donec aqua pura con-

ſpiciatur. Poſtmodū in duplici vaſe liquatur excepta ſorde penna, ſi qua innatet, & in pilam transfunditur: poſteaquàm verò coierit, fæce quæ ſubſidet accuratè deraſa, in fictili vaſe nouo reponitur. Quòd ſi libet incuratam recondere, eadem omnia facito, quæ de gallinaceo & anſerino adipe demonſtrauimus.

De omni fellis genere. Cap. XCVI.

FEL omne recōditur hoc modo: Acceptum recens, vbi os folliculi lino prælıgaueris, in aquam feruentem deponito, tādiúque dimittito, dum quis trium ſtadiorum ſpatium conficeret: dein exemptum ſiccato loco vmbroſo ac minimè humecto. Sed quod ad oculorū medicamenta placebit adijcere, lineo filo deligatū in lagenulam vitream quæ mel habeat, immittito, & circa lagenulæ oſculū obligato fili principio, operculum addito atque recondito. Omnia porrò fellis genera acria ſunt & excalfaciunt: maioris tamen minoríſve efficaciæ ratione inter ſeſe differunt. Siquidem præſtantioris effectus eſſe videntur fella marini ſcorpij, piſcis qui callionymus dicitur, marinæ teſtudinis & hyænæ: itémque perdicis, aquilæ, gallinæ candidæ, & capræ ſylueſtris: quod quidē priuatim confert ad incipientes ſuffuſiones, caligines, argema & genarum ſcabritias. Ouillo, hircino, ſuillo, atque etiam vrſino taurinum efficacius. Omnia verò aluum ad deiectionē inuitant, præſertim infantibus, ſi quis eo intinctum lanæ tomentum ſedi admoueat. Priuatim taurino anginoſi cum melle perunguntur, ac ſedis vlcera etiam perſanantur, & ad cicatricem vſque perducuntur. Medetur & purulentis auribus, earúmque fracturis cū lacte caprino aut muliebri: eaſundem verò ſibilo, cum porri ſucco inſtillatum. Ammiſcetur quoq; vulnerarijs emplaſtris & circumlitionibus quæ cōtra venenata parantur. Phagedænicis etiam vlceribus, ac pudendi ſcrotíque doloribus ex melle prodeſt. Lepras etiamnum ac furfures cū nitro aut terra Cimolia exterit

A νηται. ἔπειτα ἐν διπλώματι ταχεῖς, ἐπαναληφθείσης πτερῷ τῆς ἐπινηχομένης ῥυπαρίας, καὶ διϋλισθεὶς εἰς θυΐαν, μετὰ τὸ παγῆναι ἀποτίθεται ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ καινῷ, ἀπεξυσμένης ἐπιμελῶς τῆς ὑποστάθμης.. εἰ δὲ ἀθεράπευτον ἀποτίθεσθαι βούλει, ποίει πάντα, ὡς ἐπὶ τοῦ ὀρνιθείου B καὶ χηνείου στέατος ὑπεδείξαμεν·

Περὶ Χολῆς πάσης. Κεφ. ϛϛ'.

ΧΟΛΗ πᾶσα ἀποτίθεται τούτῳ τῷ τρόπῳ· λαβὼν τὴν πρόσφατον, καὶ ἀποδήσας τὸ στόμα αὐτῆς λίνῳ, κάθες εἰς ὕδωρ ζέον, διαλιπὼν χρόνον τοσοῦτον, ὅσον ἄν τις τριῶν σταδίων δρόμον "ἀνύσειεν. εἶτα ἐξελὼν, (V. ἀναλώσειεν) C ξήραινε ἐν τόπῳ σκιερῷ καὶ ἀνοτίστῳ. τὰς δὲ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ λίνῳ ἀποδήσας, βάλε εἰς βυχίον ὑελοῦν ἔχον μέλι· καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ λίνου περιδήσας τῷ στόματι τοῦ βυχίου, πωμάσας ἀπόθου. εἰσὶ δὲ πᾶσαι αἱ χολαὶ δριμεῖαι, θερμαντικαὶ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον κατὰ δύναμιν ἀλλήλων διαφέρουσαι· D δοκοῦσι δὲ ἐπιτετάσθαι ἥ, τε τοῦ θαλασσίου σκορπίου καὶ ἰχθύος τοῦ λεγομένου "καλλιωνύμου, (Ald. καλλιονίου. V. καλλωνύμου.) χελώνης τε θαλασσίας καὶ ὑαίνης· ἔτι δὲ πέρδικος καὶ ἀετοῦ, καὶ ἀλεκτορίδος λευκῆς, καὶ αἰγὸς ἀγρίας· ἰδίως ἁρμόζουσα πρὸς ἀρχομένας ὑποχύσεις καὶ ἀχλῦς, ἄργεμά τε καὶ τραχέα E βλέφαρα. τῆς δὲ τοῦ προβάτου καὶ τοῦ τράγου καὶ τοῦ συός, ἔτι δὲ ἄρκτου ἐμπρακτικωτάτη ἐστὶν ἡ ταυρεία. πᾶσαι δὲ προθυμίαν πρὸς διαχώρησιν ἐργάζονται, καὶ μᾶλλον παιδίων, εἴ τις κροκίδα βάψας προσθείη τῷ δακτύλῳ. ἡ δὲ ταυρεία ἰδίως ἐπὶ συναγχικῶν διαχρίεται σὺν μέλιτι· F ἀποθεραπεύει τε τὰ ἐν δακτύλῳ μέχρις οὐλῆς. πυοῤῥοοῦντά τε ὦτα, καὶ τὰς ἐν αὐτῶν ῥήξεις σὺν γάλακτι αἰγείῳ ἢ γυναικείῳ ἐνσταζομένη· πρὸς δὲ συριγμοὺς, σὺν πράσου χυλῷ· εἴς τε τὰς τραυματικὰς ἐμπλάστρους" μιγνυμένη, (Lacuna addi ſcribit in vet. cod. ἀφλεγμάντους) καὶ θηριακὰς περιχρίστους· καὶ πρὸς φαγεδαι- G νικὰ ἕλκη καὶ ὀδύνας αἰδοίου καὶ ὄσχεου, σὺν μέλιτι· πρὸς δὲ λέπρας καὶ πίτυρα, σὺν νίτρῳ ἢ γῇ Κιμωλίᾳ σμῆγμα

κράτιστον. καὶ ἡ προβατεία δὲ πρὸς αὐτὰ καὶ ἡ ἀρκεία, ἐνδεέστεραι δὲ τυγχάνουσιν. ἐκλειχομένη δὲ ἡ ἀρκεία ἐπιληπτικοῖς ὠφελεῖ. ἡ δὲ τῆς χελώνης πρὸς συνάγχας καὶ τὰς ἐπὶ τῶν παίδων νομὰς ἐν στόματι· καὶ ἐπιληπτικοῖς ἐντεθεῖσα ταῖς ῥισίν. αἰγὸς δὲ ἀγρίας ἰδίως νυκτάλωπας θεραπεύει ἐγχριομένη. καὶ ἡ τοῦ τράγου δὲ τὸ αὐτὸ ποιεῖ, θύμιά τε αἴρει, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἐλεφαντιώντων ὑπεροχὰς καταχριομένη καταστέλλει. ἡ δὲ ὑεία πρὸς τὰ ἐν ὠσὶν ἕλκη καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ πάντα ὠφελίμως παραλαμβάνεται.

A potentiſſimè. Ouillum & vrſinum contra eadem pollent, ſed inefficaciora ſunt: ac vrſinum quidem eclegmate ſeu linctu comitiales adiuuat. At verò fel teſtudinis valet ad anginas & in ore infantiũ nomas: idem naribus inditum comitialibus prodeſt. Sylueſtris capræ felle peruncto peculiariter luſcioſi ſanan- B tur. Hircinum idem præſtat, thymiáque abolet, & luxuriantes elephanticorum extuberationes illitu reprimit. Suillum autem contra aurium vlcera cæteráque omnia vtiliter aſſumitur.

Περὶ Αἱμάτων. Κεφ. ϟζ'.

Quidam v. ita inchoat αἷμα ἐδὲν ψυχὸν ἐπι. χηνὸς καὶ ἐρίφου &c.

Αἷμα χηνὸς καὶ ἐρίφου καὶ νήσσης ἀντιδότοις χρησίμως μίγνυται. φάσσης δὲ καὶ τρυγόνος καὶ περιστερᾶς καὶ πέρδικος, εἰς προσφάτους ὀφθαλμῶν τρώσεις καὶ ὑποδρομὰς αἵματος καὶ νυκτάλωπας ἐγχρίεται· ἰδίως δὲ τὸ τῆς περιστερᾶς, αἱμορραγίας τὰς ἐκ μηνίγγων ἐπέχει. τὸ δὲ τοῦ τράγου καὶ αἰγὸς καὶ ἐλάφου καὶ λαγωοῦ, ὀπτὸν ἀπὸ τηγάνου λαμβανόμενον, δυσεντερείας καὶ κοιλιακὰς ῥύσεις ἐφίστησι· μετ' οἴνου δὲ ποθὲν πρὸς τοξικὰ ποιεῖ. τὸ δὲ τῶν λαγωῶν θερμὸν καταχριόμενον, ἐφηλίδας καὶ φακοὺς θεραπεύει. καὶ τὸ ἀπὸ τῶν κυνῶν δὲ ποθὲν, λυσσοδήκτοις καὶ τοξικὸν πεπωκόσιν ἁρμόζει. τὸ δὲ τῆς χερσαίας χελώνης ποθὲν, ἐπιληπτικοῖς ἱστορεῖται ἁρμόζειν. θαλασσίας δὲ χελώνης σὺν οἴνῳ καὶ πιτύᾳ λαγωοῦ καὶ κυμίνῳ πινόμενον, ἁρμόζει πρὸς θηριοδήγματα καὶ φρύνου πόσιν. ταύρου δὲ αἷμα διαφορεῖ καὶ μαλάσσει σκληρίας καταπλασσόμενον μετὰ ἀλφίτων. τὸ δὲ τῶν ὀχευτῶν ἵππων, σηπτικαῖς μίγνυται. τὸ δὲ τοῦ χαμαιλέοντος, τρίχας ψιλοῦν ἐπὶ τῶν βλεφάρων πεπίστευται· καὶ τὸ τῶν χλωρῶν βατράχων ὁμοίως. γυναικὸς δὲ τὸ ἐπιμήνιον περιαλειφόμενον καὶ ὑπερβαινόμενον, ἀσυλλήπτους δοκεῖ ποιεῖν γυναῖκας· ποδαγρικὰς δὲ ὀδύνας καὶ ἐρυσιπέλατα κουφίζει καταχριόμενον.

De ſanguinis varijs generibus. Cap. XCVII.

C SANGVIS anſeris, anatis & hœdi vtiliter in antidota miſcetur. Palumbi autem, turturis, columbæ ac perdicis, recentibus oculorũ vulneribus, iiſdem ſugillatis ſeu ſanguine ſuffuſis, ac luſcioſis illinitur. Peculiariter verò columbæ ſanguis erumpẽtem è meningibus ſangui- D nem inhibet. Hirci autem, capræ, cerui & leporis ſanguis inaſſatus ſartagine & aſſumptus, dyſenterias & cœliacorum profluuia ſiſtit. In vino verò potus contra toxica efficax eſt. Leporinus calens adhuc illitus, faciei maculas à Solis ardore contractas & lentigines emendat. E Caninus commodè propinatur à cane rabioſo demorſis, iiſque qui toxicum hauſerint. Teſtudinis terreſtris epotum ſanguinem tradunt prodeſſe comitialibus. Marinæ autem teſtudinis cum vino, leporis coagulo & cumino potus, contra venenatarum beſtiarum morſus & hauſta rubetæ venena conuenit. F Taurinus cum polenta impoſitus, duritias diſcutit, emollítque. At equorum admiſſariorum ſanguis in ſeptica ſeu erodentia pharmaca additur. Chamæleonis autem, ſimilitérque viridium ranarum ſanguine palpebrarũ pilos aboleri creditum eſt. Menſtruus verò fœminæ ſanguis exiſtimatur circumlitu præſta- G re ne concipiant mulieres, itémque ſi eum ipſæ ſupergrediantur. Cæterùm leuat illitus podagræ dolores, & eryſipelata.

De fimo. Cap. XCVIII.

ARMENTALIS bouis fimus, ſi recens admoueatur, inflammationes ex vulneribus lenit: folijs autem inuoluitur, & cinere feruenti calefit, atque ita imponitur. Simili quoque modo applicitus vice fotus, coxēdicis cruciatus compeſcit. Ex aceto verò illitus, duritias, ſtrumas & panos diſcutit. Priuatim verò bouis maſculi fimus prolapſum vterum ſuffitu reſtituit: accēſi quoque nidore culices abiguntur. Caprarum, prȩſertímque in montibus degentium, baccæ ex vino bibitæ regium morbum emendant: cum aromatibus verò potę, menſes ciũt, & partus euocant. Siccæ tritæque & cum thure in vellere appoſitæ, fluxum muliebrem cohibent, aliáſque ſanguinis eruptiones ex aceto compeſcunt. Vſtæ & cum aceto aut oxymelite illitæ, alopecijs medentur. Cum axungia verò adhibitæ, podagricis ſunt auxilio. In aceto aut vino decoctę, ſerpentium morſibus, herpetibus, eryſipelatis & parotidibus imponuntur. Quin & iſchiadicis vſtio earum ope adminiſtratur vtiliter hunc in modum: In eo cauo quod eſt inter pollicem & indicē, qua parte pollex carpo committitur, lana oleo imbuta priùs ſubſternitur, ac deinde ſingulatim imponuntur fimi caprini feruentes pilulæ, donec ſenſus per brachium ad coxendicem perueniat, dolorémque mitiget: atque aduſtio eiuſmodi, Arabica appellatur. At verò ſtercus ouillum ex aceto impoſitum ſanat epinyctidas, clauos, thymos & penſiles verrucas: itémque ambuſta igni cerato roſaceo exceptum. Aprugnum autem aridum in aqua aut vino potum, ſanguinis reiectionem ſiſtit, ac diuturnum ſedat lateris dolorem: ſed ad rupta & conuulſa ex aceto bibitur, luxatis verò exceptum cerato roſaceo medetur. Porrò tam aſinorum quàm equorum fimum, ſiue crudum, ſiue crematum addito aceto ſanguinis eruptiones cohibet. Armentinorum verò qui herba paſcuntur ſiccum fimum, inſuccatum vino, mox bibitum, à ſcorpione ictis magnoperè auxiliatur.

A

Περὶ ἀποπάτου. Κεφ. ϛη'.

ἈΠΟΠΑΤΟΣ βοὸς νομάδος πρόσφατος ἐπιτεθεὶς, φλεγμονὰς τὰς ἐκ τραυμάτων πραΰνει. ἐνειλεῖται δὲ φύλλοις καὶ θερμαίνεται ἐπὶ θερμοσποδιᾷ, καὶ οὕτως ἐπιτίθεται. καὶ ἰσχιάδος δὲ πυρία πραϋντικὴ ἡ τοιαύτη ἐπίθεσις· σὺν ὄξει δὲ καταπλασθεῖ-
B σα, σκληρίας καὶ χοιράδας διαλύει καὶ φύγεθλα. ἰδίως δὲ ἄρρενος βοὸς βέλτιον, ὑστέραν προπεπτωκυῖαν ὑποθυμιώμενον ἀποκαθίστησι· διώκει δὲ καὶ κώνωπας θυμιαθέν. αἰγῶν δὲ σπύραθοι μάλιστα ὀρειναὶ πινόμεναι σὺν οἴνῳ, ἴκτερον ἀποκαθαίρουσι· σὺν ἀρώματι δὲ ποθεῖσαι ἔμμηνα κινοῦσι,
C καὶ ἔμβρυα " ἐκβάλλουσι· ξηραὶ δὲ λεῖαι σὺν λιβανωτῷ προστεθεῖσαι ἐν ἐρίῳ, γυναικεῖον ῥοῦν ἐπέχουσι, καὶ τὰς ἄλλας αἱμορραγίας σὺν ὄξει στέλλουσι· καυθεῖσαι δὲ, ἀλωπεκίας θεραπεύουσι, μετ' ὄξους ἢ ὀξυμέλιτος καταχριόμεναι· σὺν ὀξυγγίῳ δὲ καταπλασσόμεναι, ποδαγρικοὺς ὠφελοῦ-
D σιν. ἑψηθεῖσαι δὲ μετ' ὄξους ἢ οἴνου, ἐπιτίθενται πρὸς ἑρπετῶν δήγματα καὶ ἕρπητας, καὶ ἐρυσιπέλατα, καὶ παρωτίδας. καὶ ἐπὶ ἰσχιαδικῶν δὲ ἡ δι' αὐτῶν καῦσις ὠφελίμως παραλαμβάνεται τὸν τρόπον τοῦτον· ἐπὶ τὸ μεταξὺ μέρος τοῦ * ἀντίχειρος, συνεγγίζον δὲ τῷ καρπῷ κοῖλον, προϋποθεὶς ἔ-
E ριον ἐλαίῳ βεβρεγμένον, ἐπιτίθει κατὰ μίαν σπύραθον πυρίαν, ἄχρις ἂν ἡ αἴσθησις διὰ τοῦ βραχίονος ἐπὶ τὸ ἰσχίον ἔλθῃ καὶ παύῃ. καλεῖται δὲ ἡ τοιαύτη καῦσις Ἀραβική. ἡ προβάτων δὲ ἄφοδος σὺν ὄξει καταπλασθεῖσα, ἐπινυκτίδας, ἥλους, θύμους, ἀκροχορδόνας
F ἰᾶται· πυρίκαυστα δὲ κηρωτῇ ῥοδίνῃ ληφθεῖσα. ὑὸς δὲ ἀγρίου ξηρὰ μεθ' ὕδατος ἢ οἴνου ποθεῖσα, αἵματος ἀναγωγὴν ἴσχει, καὶ χρόνιον ἄλγημα πλευρᾶς πραΰνει. ῥήγματα δὲ καὶ σπάσματα μετ' ὄξους πινομένη· στρέμματα δὲ θεραπεύει ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ ῥοδίνῃ. ὄνων δὲ καὶ ἡ τῶν ἵππων,
G αἱμορραγίας ἵστησιν, ὠμή τε καὶ κεκαυμένη ὄξει μιγεῖσα· ἡ δὲ τῆς ἐξ ἀγέλης ὄντος " ποηφάγου, ξηρὰ χυλιασθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ ποθεῖσα σκορπιοπλήκτοις σφόδρα βοηθεῖ.

Lacuna legit, κτείνουσι

V. inſerit ἀφόδου.

περιστερᾶς δ᾽, θερμαντικωτέρα καὶ καυστικωτέρα, χρησίμως ὠμηλύσει μιγνυμένη· σὺν ὄξει δὲ, χοιράδας διαφορεῖ. ἄνθρακάς τε περιρρήττει σὺν μέλιτι καὶ λινοσπέρμῳ, καὶ ἐλαίῳ λεανθεῖσα. πυρίκαυστά τε θεραπεύει. καὶ ἡ τῶν ἀλεκτορίδων δὲ ταῦτα ποιεῖ, ἐνδεεστέρως μέν τοι· πλὴν ἰδίως πρὸς μύκητας θανασίμους καὶ κώλου ἀλγήματα ἁρμόζει, μετ᾽ ὄξους ἢ οἴνου πινομένη. πελαργοῦ δὲ, σὺν ὕδατι ποθεῖσα ἐπιληπτικοῖς ἁρμόζειν πιστεύεται. γυπὸς ὑποθυμιαθεῖσα, ἔμβρυα ἐκτινάσσειν παραδέδοται. μυῶν, λεία σὺν ὄξει ἀλωπεκίας καταχριομένη θεραπεύει· σὺν λιβανωτῷ δὲ καὶ οἰνομέλιτι πινομένη, λίθους ἐκκρίνει· προστιθέμενα δὲ παιδίοις τὰ μυόχοδα, κοιλίαν πρὸς ἔκκρισιν ἐρεθίζει. κυνὸς δὲ ἡ ἐν τοῖς *κυνοκαύμασι ληφθεῖσα, ξηρὰ πινομένη μεθ᾽ ὕδατος ἢ οἴνου, κοιλίαν ἐφίστησιν. ἡ δὲ τῶν ἀνθρώπων πρόσφατος καταπλασθεῖσα, ἀφλέγμαντα μετὰ τοῦ προσκολλᾶν φυλάττει τὰ τραύματα· ξηρὰ δὲ μετὰ μέλιτος διαχριομένη, ἐπὶ συναγχικῶν βοηθεῖν παραδίδοται. ἡ δὲ τοῦ χερσαίου κροκοδείλου, ἁρμόζει ἐπὶ τῶν γυναικῶν, πρὸς εὔχροιαν καὶ στίλβωσιν *τοῦ προσώπου. καλλίστη δέ ἐστιν ἡ *λευκοτάτη καὶ εὔθρυπτος, κούφη τε ὥσπερ ἄμυλον, ταχέως τε χυλουμένη ὑπὸ ὑγροῦ· διατριβεῖσά τε *ὕποξυς καὶ ζυμίζουσα τὴν ὀσμήν. δολίζουσι δὲ αὐτὴν, ψᾶρας ὀρύζῃ τρέφοντες, καὶ τὴν ἄφοδον ὁμοίαν οὖσαν πωλοῦντες. ἄλλοι δὲ, ἄμυλον ἢ κιμωλίαν φυράντες, καὶ *χροΐζοντες ἀγχούσῃ δι᾽ ἀραιοῦ κοσκίνου, εἰς ὀλίγον ἀπηθοῦσι· καὶ ξηράναντες ὡς σκωλήκια πωλοῦσιν ἀντὶ ταύτης.*

V. ὑπὸ κυνοκαύ.

Sic Goup. Vulg. ex. τῶν προσώπων

V. χροΐζοντες ἐν ὀλίγον ἀγχούσῃ δι᾽ ἀραιοῦ κοσκίνου

Περὶ οὔρων. Κεφ. ςθ'.

ΟΥΡΟΝ ἀνθρώπου τὸ ἴδιον ποθὲν πρὸς ἐχίδνης δήγματα ἁρμόζει, καὶ πρὸς θανάσιμα καὶ ἀρχομένους ὑδρωπας, καὶ πρὸς *δῆξιν τῶν θαλασσίων ἐχίνων, καὶ σκορπίου θαλασσίου, καὶ δράκοντος, ἐπαντλούμενον. τὸ δὲ κυνῶν,

A Columbinum, quoniam vehementiùs & excalfacit & vrit, hordeaceæ farinæ vtiliter admiſcetur, & ex aceto quidem, ſtrumas diſcutit: carbunculos verò emarginat cum mel le, lini ſemine & oleo tritum: necnon etiam ambuſtis igni medetur. Gallinaceum hæc eadem, ſed ineſficaciùs præſtat. Priuatim tamen B contra lethales fungos & coli cruciatus confert, ſi ex aceto aut vino bibatur. Ciconiæ verò fimum ex aqua potum, comitialibus prodeſſe creditur. At vulterinũ ſuffumigatũ, partum excutere traditur. Murinũ autem tritum cum aceto & illitum alopecijs medetur: cum thure verò & mulſo potum, calculos expellit. C Sed & ſubditæ infantibus muſcerdæ aluum ad deiectionem ſtimulant. Caninum ſtercus, quod per caniculæ ardores exceptum fuerit, aridum cum vino aut aqua potum, aluum cohibet. At humanum recens impoſitũ, vulnera ab inflammatione vindicat, ſimul & agglutinat. Siccum verò cum melle perD unctum, anginoſis auxiliari traditur. Terreſtris autem crocodili fimum mulieribus confert ad colorandam illuſtrandámque faciem. Optimum verò quod candidiſſimum & friabile, amyli modo leue, in humore ſtatim eliqueſcés, quódque cum teritur ſubacidum eſt, ferE mentúmque redolet. Sunt qui id vẽdant adulteratum fimo non diſſimili ſturnorum, quos oryza paſcunt. Alij amylum aut cimoliam ſubigunt, & inducto paululum anchuſæ colore per rarius cribrum in tabulas exprimunt, mox illud qualecunque eſt vermiculorum ſpecie ſiccatũ pro terreſtris crocodili ſterF core vendunt. [Cæterùm humanum ſtercus ſiccũ cum melle ſubactum, & gutturi impoſitum, quemadmodum & caninum, anginoſis opitulari inter arcana reperimus.]

Pl. cum teritur inter digitos fermenteſcens.

De vrinis. Cap. XCIX.

HVMANAM vrinam ſuam cuique bibere prodeſt contra viG peræ morſus & lethalia pharmaca, incipientémque hydropem. Marinorum verò echinorum, ac ſcorpionis itidẽ marini, draconíſque ictus conuenienter ea fouentur. Canina

rabidi

rabidi canis morſibus perfundendis idonea eſt:lepras quoque & pruritus nitro addito exterit.Sed vetus achoras,furfures, pſoras & feruidas eruptiones potentiùs extergit:quin & nomas, etiam genitalium, cohibet. Purulentis quoque auribus infuſa,pus earum ſupprimit: ſed & in malicorio decocta vermiculos earũ abigit.At impubis pueri abſorpta vrina, orthopnoicis confert:decocta verò in æreo vaſe cum melle cicatrices, argema & caligines emendat.Quinetiam ex ea & ęre Cyprio paratur gluten auro ferruminando idoneum.Quod autem in vrina ſubſidit,eryſipelata illitu mitigat. Ferueſactum cum cyprino & appoſitum,vteri dolorem demulcet, vuluæ ſtrangulatione vexatas leuat, genas deterget, & oculorum cicatrices *expurgat.Taurinum lotium cũ myrrha tritum & inſtillatum,dolores aurium lenit. Aprinum iiſdem viribus prȩditum eſt: ſed peculiariter veſicȩ calculos potu cõminuit& expellit. Caprinum traditur ad aquã quȩ cutẽ ſubiit cum ſpica nardi &aquȩ binis cyathis quotidie bibitum vrinas & aluum ducere:inſtillatum verò, aurium mederi doloribus. Cęterùm nephriticos ferunt aſinino ſanari.

*natulat.

De Lyncurio. Cap. C.

Lyncis vrinã,quã Lyncurium appellãt,ſimulatq; meijtur*lapideſcere fruſtrà creditum eſt: quare vana quoque eſt & inutilis quæ de eo fertur hiſtoria.Eſt enim quod à nõnullis vocatur ſuccinum pterygophorõ,ideò dictum quòd pennas ad ſe alliciat.Id potum ex aqua ſtomacho aluoq; fluxione laboráti conuenit.

De Melle. Cap. CI.

PRINCIPEM locum obtinet mel Atticum, quod ab Atticæ regionis monte Hymetto,in quo prouenit, Hymettium appellatur: mox quod è Cycladibus inſulis petitur: itémque quod è Sicilia,cognomine Hyblæum. Magis probatur dulcius & acre,odoratius,ſubflauum,minimè liquidum, ſed glutinoſum ac *firmum,quódque dum trahitur[ob ſequacem lentitiam] in digitos veluti reſilit. Porrò abſtergendi vim habet, ora vaſorum aperit,

*max.

A ἐπαντλημα κυνοδήκτοις· καὶ πρὸς λέπρας καὶ κνησμοὺς σμῆγμα σὺν νίτρῳ. τὸ δὲ παλαιὸν σμηκτικώτερον ἀχώρων, πιτύρων, ψωρῶν, ἐκζεσμάτων· νομάς τε ἐπέχει, καὶ τὰς ἐν αἰδοίοις. ἐγκλυζόμενον καὶ ὦτα πυορροοῦντα στέγνοι· ἐκβάλλει δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς σκώληκας, ἑψόμενον ἐν σιδίοις ῥόας. τὸ δὲ
B τοῦ ἀφθόρου παιδὸς καταῤῥοφούμενον, ὀρθοπνοίαις ἁρμόζει· ἑψηθὲν δὲ ἐν χαλκῷ σὺν μέλιτι, οὐλὰς καὶ ἄργεμα καὶ ἀχλῦς ἀποσμήχει· κατασκευάζεται δὲ δι᾽ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κυπρίου χαλκοῦ ἁρμόζουσα ἐπὶ τοῦ χρυσίου κόλλα. ἡ δὲ ὑπόστασις τοῦ οὔρου καταχρισθεῖσα, ἐρυσιπέλατα παύει· αἰαζεσθεῖσα
C δὲ σὺν κυπρίνῳ καὶ προστεθεῖσα, ὀδύνην ὑστέρας παρηγορεῖ, ὑστερικῶς πνιγομένας κουφίζει, βλέφαρά τε ἀποσμήχει καὶ οὐλὰς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ἀποκαθαίρει. τὸ δὲ ταύρειον σὺν σμύρνῃ λεανθὲν καὶ ἐνσταχθὲν, ὠταλγίας παρηγορεῖ. καὶ τὸ συάγρειον δὲ τῆς αὐτῆς ἔχεται δυνάμεως. ἰδιαίτερον δὲ τοὺς
D ἐν κύστει λίθους θρύπτει καὶ ἐκκρίνει πινόμενον. αἰγὸς δὲ, ὕδρωπα τὸν ὑπὸ σάρκα πινόμενον μετὰ νάρδου στάχυος καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν σὺν ὕδατι κυάθων πλῆθος β΄. ἄγειν οὖρα κατὰ *κοιλίαν, ἰᾶται δὲ καὶ ὠταλγίας ἐνσταζόμενον. ὄνου δὲ, παραδέδοται νεφριτικοὺς ὑγιάζειν.

Περὶ Λυγγουρίου. Κεφ. ρ΄.

E Τὸ δὲ τοῦ λυγγὸς, ὃ δὴ λυγγούριον καλεῖται, ἅμα τῷ ἐξουρηθῆναι λιθοῦσθαι *πεπίστευται· διὸ καὶ ματαίαν ἔχει τὴν ἱστορίαν. ἔστι γὰρ τὸ καλούμενον ὑπ᾽ ἐνίων ἤλεκτρον πτερυγοφόρον, ὅπερ ποθὲν σὺν ὕδατι, στομάχῳ καὶ ῥευματιζομένῃ κοιλίᾳ ἁρμόζει.

F Περὶ Μέλιτος. Κεφ. ρα΄.

ΜΕΛΙ πρωτεύει τὸ Ἀττικὸν, καὶ τούτου τὸ Ὑμήττιον καλούμενον, εἶτα τὸ ἀπὸ τῶν Κυκλάδων νήσων, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Σικελίας *σιμβλιον καλούμενον. ἔστι δὲ δοκιμώτερον τὸ γλυκύτερον καὶ δριμὺ, εὐωδέστερον, ὑπόξανθον, οὐχ ὑγρὸν, ὅλκιμον
G δὲ καὶ εὔτονον, καὶ ἐν τῷ ἑλκυσθῆναι ἀνατρέχον ὡς ἐπὶ τὸν δάκτυλον. Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν, ἀναστομωτικὴν,

ὑγρῶν περικλητικήν. ὅθεν ἁρμόζει ἕλκεσι ῥυπαροῖς καὶ κόλποις ἐγκλυζόμενον. ἑψηθὲν δὲ καὶ ἐπιτεθὲν, παρακολλᾷ τὰ ἀφεστῶτα σώματα, λειχῆνάς τε θεραπεύει ἑψόμενον μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς καὶ καταχριόμενον· ἤχους τε τοὺς ἐν ὠσὶ καὶ ἀλγήματα συνάγει σὺν ἁλσὶν ὀρυκτοῖς λείοις ἐνσταζόμενον χλιαρόν. καὶ φθεῖρας καὶ κόνιδας φθείρει καταχριόμενον λειποδέρμοις τε τοῖς μὴ ἐκ περιτομῆς ἀποκαθίστησι, μαλασσομένης τῆς πόσθης μετὰ τὸ λουτρὸν μάλιστα ἀπὸ βαλανείου ἐφ' ἡμέρας λ'. ἀποκαθαίρει δὲ καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τὰ περὶ βρόγχον καὶ παρίσθμια καὶ συνάγχας διαχριόμενον καὶ ἀναγαργαριζόμενον θεραπεύει· κινεῖ δὲ καὶ οὖρα, καὶ βηξὶν ἁρμόζει, καὶ τοῖς ὑπὸ ἑρπετῶν δηχθεῖσι· καὶ πρὸς μήκωνος πόσιν μετὰ ῥοδίνου θερμὸν λαμβανόμενον· καὶ πρὸς μύκητας καὶ λυσσοδήκτους ἐκλειχόμενον ἢ πινόμενον· ἐστὶ μέντοι τὸ ὠμὸν, φυσῶδες κοιλίας, καὶ βηχὸς ἐρεθιστικὸν, ὅθεν ἐξηφρισμένῳ δεῖ χρῆσθαι. πρωτεύει δὲ τὸ ἐαρινὸν, εἶτα τὸ θερινόν· τὸ δὲ χειμερινὸν παχύτερον ὂν χεῖρον, καὶ * ἐξανθισμοὺς ποιοῦν.

A humiores euocat: qua ratione in ſordida vlcera ſinúſque commodè infunditur. Decoctũ atque impoſitũ, disiunctas diuulſásve partes agglutinat: lichenibus quoque medetur, coctũ cũ liquido alumine& illitum. Itémque aurium ſonitui & dolori cum ſale foſſili trito tepidum inſtillatur: pediculos ac lendes illitum e- B necat: verpis ſeu curtis glãdem quę citrà circuncisionẽ nudata ſit in integrum reſtituit, ſi melle præputiũ à balneo potiſſimũ ad dies triginta emolliatur: depurgat quę pupillis tenebras offundunt: gutturis etiamnum ac tõſillarum inflammationibus & anginis medetur, ſeu illitum, ſeu etiã gargarizatum. Vrinas quo- C que ciet, tuſſique auxiliatur, & iis quos ſerpẽtes momorderint: itémque contra hauſtum meconium, ſi cũ roſaceo calidũ aſſumatur. Quin & cõtra fungorum maleficia & rabioſi canis morſus delinctũ potúmve proficit. Attamẽ crudum, aluum inflat & tuſſim irritat: qua de cauſa deſpumato vtendum eſt. Cæterùm D primas tenet vernũ, deinde æſtiuũ. Hybernum verò, quippe quod ſit craſſius, deterius cenſetur, papulíſque cutem exaſperat.

Addit Marcellus ex quorundã exemplariũ fide καὶ ἥλους ἐν ποσίν. Al. ex Marc. φυρικτοῖς

V. παχύτερον χεῖρον καὶ ἐξανθισμοὺς ποιοῦν.

Tria hæc ſequẽtia capita in veteri codice cum ſuperiore coniuncta ſunt.

Περὶ Μέλιτος ἐν Σαρδωνίᾳ. Κεφ. ρβ'.

Τὸ δὲ ἐν Σαρδωνίᾳ γινόμενον μέλι, πικρὸν διὰ τὴν τῆς ἀψινθίου νομήν· ἁρμόζει δὲ πρὸς ἐφήλιδας καὶ σπίλους τοὺς ἐν προσώπῳ καταχρισθέν.

De Melle Sardoo. Cap. CII.

Quod in Sardinia gignitur mel, amarum eſt: quoniam apes inibi abſinthio veſcantur. Tum à Solis ar- E dore contractis, tum & aliis faciei maculis conuenienter illinitur.

Περὶ Μέλιτος Ποντικοῦ. Κεφ. ργ'.

Γεννᾶται δὲ καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ κατά τινας καιροὺς διά τινων ἀνθῶν ἰδιότητα μέλι· ὃ τοὺς φαγόντας ἐξίστησι μετὰ ἐφιδρώσεως. βοηθοῦνται δὲ πήγανον ἐσθίοντες καὶ τάριχος, καὶ οἰνόμελι πίνοντες, ὁσάκις ἂν ἐμέσωσι τὰ αὐτὰ προσφερόμενοι. ἐστὶ δὲ δριμὺ, καὶ πταρμοὺς κατὰ τὴν ὄσφρησιν κινοῦν. θεραπεύον ἔφηλιν, καταχρισθὲν μετὰ κόστου. μετὰ δὲ ἁλὸς, πελιώματα αἴρει.

De Melle Pontico. Cap. CIII.

Heracleæ in Ponto quibuſdã anni temporibus ex propria quorundam florum vi mel conflatur, quod quidẽ eos qui edêre de mentis ſtatu dimouet, cũ ſudoris copioſi pro- F fuſione. Sed iuuantur, ſi rutã & ſalſamenta eſitarint, mulſúmque ebiberint, eadémque toties reſumpſerint, quoties vomitione reiicientur. Acre autem eſt, & olfactu ſternutamenta mouet. Cum coſto illitum, maculas à ſole contractas emendat, at cum ſale, ſugillata tollit.

Περὶ Σακχάρου Μέλιτος. Κεφ. ρδ'.

ΚΑΛΕΙΤΑΙ δέ τι καὶ Σάκχαρον εἶδος ὂν μέλιτος ἐν Ἰνδίᾳ πεπηγότος καὶ τῇ εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ, εὑρισκόμενον ἐπὶ τῶν καλάμων, ὅμοιον τῇ συστάσει ἁλσὶ, καὶ θραυόμενον ὑπὸ τοῖς ὀδοῦσι καθάπερ οἱ ἅλες. ἐστὶ δὲ

De Saccharo. Cap. CIIII.

G EST & quoddã mellis cõcreti gẽnus, quod ſaccharum nominatur, quódque in India & fœlici Arabia in arundinibus reperitur, cònſiſtentia ſali ſimile, ac dentibus etiam ſalis modo fragile. Eſt

illud aluo idoneum & ſtomacho vtile,ſi aqua dilutum bibatur:vexatę verò veſicæ renibúſque auxiliatur: quin & illitum ea diſcutit quæ pupillis tenebras offundunt.

De Cera. Cap. CV.

CERA optima eſt ſubfulua, ſubpinguis,odorata & halitum quadantenus melleũ referens,inſupérque pura & natione Põtica autCretica. Secundum locum obtinet exalbida & ſuapte natura pinguis.Cãdida verò redditur hoc modo: In eo genere quæ cãdidior puriórque fuerit cõciſã in ollã nouã trãsfundito,&affuſa quanta ſatis ſit aqua marina ex alto petita coquito, inſperſo etiamnũ nitri momẽto.Cũq; iterũ tertióve efferbuerit, remota olla refrigerari ſinito. Tũ verò cerę paſtillũ eximito, deraſaq; ſorde ſi qua fortè adhæſit, alia addita aqua marina ſecundò coquito:cúmque cera denuò,vti demonſtratum eſt,inferbuerit, vas ab igne ſummoueto, ac nouę ollulę fundũ priùs frigida madefactum leniter in cerã demittito, paululũ duntaxat ſuſpẽſa manu intingẽs,vt ipſius q̃ minimum detrahatur, quò faciliùs per ſe cõcreſcat. Sublato fundo orbiculum primum auferto, iterumq; vaſis imum aqua refrigeratũ in cerã immittito, idẽque tantiſper facito, dum cerã totã exceperis.Tandem filo lineo traiectos orbiculos ita ſuſpendito, vt ne inter ſe cõtingãt, ac interdiu quidẽ ipſos aſſiduè ad ſolem irrorato, noctu verò Lunæ exponito, dum perfectè albeſcant.Quòd ſi cerã candidiſſimã fieri volueris,identidem eã recoquito:cętera verò omnia eodẽ modo peragito.Nec deſunt qui pro marina ex alto petita, in muria acerrima ſemel aut iterũ antedicto modo decoquunt:deinde laguncula tenui ac rotunda anſam habente eximũt,poſteà orbiculos ſuper dẽſa herba diſpoſitos inſolant,donec cãdidiſſima euaſerit. Præcipiunt verò munus id vere obeundum, quando ſol remiſſa vehementia humidum rorem ſubminiſtrat, vt ne videlicet cera liqueſcat.Porrò vim habet cera omnis excalfaciendi, emolliendi, ac vlcera mediocriter explendi. Additur etiam in ſorbitiones dyſentericis : ac eius deglutita

A εὐκοίλιον, εὐστόμαχον, διεθὲν ὕδατι καὶ ποθέν· ὠφελοῦν κύστιν κεκακωμένην καὶ νεφρούς· καθαίρει δὲ καὶ τὰ περὶ κόρας ἐπισκοτοῦντα ἐπιχριόμενον.

Περὶ Κηροῦ. Κεφ. ρε'.

ΚΗΡΟΣ ἄριστός ἐστιν ὁ ὑπόκιρρος καὶ ὑπολίπαρος, εὐώδης τε καὶ ποσὴν με- B λιτώδη ἀποφορὰν ἔχων, ἔτι δὲ καθαρὸς καὶ γένει Ποντικὸς ἢ Κρητικός. ὁ δὲ ἔκλευκος, τῇ φύσει δὲ λιπαρὸς, δεύτερος. λευκαίνεται δὲ κηρὸν οὕτω. καταχνίσας αὐτοῦ τὸ λευκὸν καὶ καθαρὸν, ἔμβαλε εἰς χύτραν καινὴν, καὶ ἐπιχέας θαλάσσης πελαγίας τὸ αὔταρκες, ἕψε βραχὺ νίτρον προσεμπάσας· ὅτε δὲ ἀνα- C ζέσει δὶς ἢ τρίς, καθελὼν τὴν χύτραν καὶ ἐάσας ψυχθῆναι, αἶρε τὸν τροχίσκον, καὶ ἀποξύσας εἴ τις περὶ αὐτὸν ὑπάρχει ῥυπαρία, ἕψε ἐκ δευτέρου ἄλλο θαλάσσιον ὕδωρ ἐπιδούς· ἀναζέσαντος δὲ πάλιν τοῦ κηροῦ ὡς δεδήλωται, ἀνελοῦ τὸ ἀγγεῖον ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ λαβὼν καινοῦ χυτριδίου τὸν πυθμένα, προενβεβρεγμένον ὕδατι D ψυχρῷ, κάθες πράως εἰς τὸν κηρὸν, ἀκροθιγῶς ἐμβάπτων, πρὸς τὸ ἐλάχιστόν τι αὐτοῦ ἀφέλκεσθαι, καὶ καθ' ἑαυτοῦ πήγνυσθαι. ἀνελόμενος δὲ, τὸν πρῶτον κυκλίσκον ἀφαιροῦ, καὶ ἐκ δευτέρου κάθες τὸν πυθμένα ψύχων ὕδατι. καὶ τὸ αὐτὸ ποίει, ἕως ἂν ἅπαντα ἀναλάβῃς. λοιπὸν λίνῳ διείρας τὰ κυκλίσκια διεστῶτα ἀπ' ἀλλήλων κρέμασον. ἡ- E μέραν μὲν εἰς ἥλιον συνεχῶς ἐπινίζων αὐτά· νυκτὸς δὲ ὑπὸ τὴν σελήνην τίθει, ἕως ἂν λευκὰ γένηται· εἰ δὲ ἄγαν τις θέλει λευκὸν ποιῆσαι, τὰ μὲν λοιπὰ ὡσαύτως ἐνεργείτω, ἑψέτω δὲ πλεονάκις. τινὲς δὲ ἀντὶ πελαγίας θαλάσσης, ἐν ἅλμῃ δριμυτάτῃ ἕψουσι τὸν F προειρημένον τρόπον ἅπαξ ἢ δίς. εἶτα ἀναιροῦνται λαγηνίῳ λεπτῷ καὶ περιφερεῖ, λαβὴν ἐν ἑαυτῷ ἐχούσῃ· εἶτα κυκλίσκια ἐπὶ πόας πυκνῆς ἐπιθέντες ἡλιάζουσιν, ἕως ἂν λευκότατος γένηται. παραινοῦσι δὲ ἔαρος ἐπὶ τοῦτο ἔρχεσθαι, ὅτι καὶ ὁ ἥλιος τῇ σφοδρότητι ἀνεῖται, καὶ νοτίδα παρέχει, πρὸς G τὸ μὴ τήκεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶς κηρὸς θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, πληρωτικήν τε μετρίως· μίγνυται δὲ καὶ ἐν ῥοφήμασιν ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν· καταπινό-

V. addit κατὰ λιπαρὸν forte ἢ λιπαρόν

V. θίξει δὲ ὁμοιοποιῶν, ſed ſcholion eſt.

V. μείζονα.

μένος δὲ μεγέθη κεγχριαῖα δέκα, οὐκ ἐᾷ τυροῦσθαι ἐπὶ τῶν τιθηνουσῶν τὸ γάλα.

Περὶ Προπόλεως. Κεφ. ρϛʹ.

Πρόπολιν παραληπτέον τὴν ξανθὴν καὶ εὐώδη καὶ "στυρακίζουσαν. μαλακήν τε ἐν τῷ ὑπερξήρῳ, καὶ μαστίχης τρόπον ἐφελκομένην. ἔστι δὲ θερμαντικὴ ἄγαν καὶ ἐπισπαστική, καὶ σκολόπων ἑλκυστική. ἀρήγει δὲ καὶ βηξὶ παλαιαῖς ὑποθυμιωμένη. αἴρει δὲ καὶ λειχῆνας ἐπιτιθεμένη. εὑρίσκεται δὲ περὶ τοῖς στόμασι τῶν σμηνίων φύσει κηρώδης.

Orib. στέρεκα πνίουσαν.

Περὶ Πυρῶν. Κεφ. ρζʹ.

ΠΥΡΟΙ πρὸς ὑγιείας χρῆσιν ἄριστοι, οἱ πρόσφατοι καὶ τελείως ἠδρηκότες τῇ χρόᾳ μηλίζοντες· εἶτα μετὰ τούτους οἱ τριμηνιαῖοι, λεγόμενοι δὲ ὑπό τινων σιτάνιοι· ὠμοὶ οὖν βρωθέντες, ἕλμινθας στρογγύλας γεννῶσι. μασηθέντες δὲ καὶ καταπλασθέντες, ὠφελοῦσι κυνοδήκτοις· ὁ δὲ ἐκ τῆς σεμιδάλεως αὐτῶν γινόμενος ἄρτος, εὐτροφώτερός ἐστι τοῦ συγκομιστοῦ. ὁ δὲ ἐκ τῶν σιτανίων ἀλεύρων, κουφότερος καὶ εὐανάδοτος. τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἄλευρον, σὺν ὑοσκυάμου χυλῷ καταπλάσσεται πρὸς νεύρων ῥευματισμούς, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις ἐντέρων. σὺν ὀξυμέλιτι δὲ φακοὺς αἴρει. τὸ δὲ πίτυρον σὺν ὄξει δριμεῖ "ἑψηθέν, λέπρας ἀφίστησι καταπλασσόμενον θερμόν, καὶ πάσης φλεγμονῆς ἐν ἀρχῇ κατάπλασμα σύμφορον. μετὰ δὲ πηγάνου ἀφεψήματος ἑψηθέν, μαστοὺς "σπαργῶντας παύει, καὶ ἐχιοδήκτοις ἁρμόζει, καὶ στροφουμένοις· ἡ δὲ ἐκ τῶν ἀλεύρων ζύμη, θερμαντικὴ οὖσα καὶ ἐπισπαστική, ἰδίως τὰ ἐν πέλμασι λεπτύνει, καὶ τὰ ἄλλα φύματα, καὶ δοθιῆνας σὺν ἁλσὶν ἐκπέσσει καὶ ἀναστομοῖ. τὸ δὲ τῶν σιτανίων πυρῶν ἄλευρον, ἰοβόλοις ἁρμόζει καταπλαττόμενον ἐν ὄξει ἢ οἴνῳ· ἑψηθὲν δὲ τρόπον κόλλης καὶ ἐκλειχόμενον, "αἱμοπτοϊκοῖς ὠφελεῖ· καὶ πρὸς βῆχας, καὶ ἀρτηρίας τραχυσμούς, σὺν ἡδυόσμῳ καὶ βουτύρῳ ἑψηθὲν ποιεῖ. καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν τῶν πυρῶν γῦρις ἑψηθεῖσα σὺν μελικράτῳ, ἢ ὑδρελαίῳ, πᾶσαν διαφορεῖ φλεγμονήν. καὶ ὁ ἄρτος σὺν μελικράτῳ ἑφθὸς καὶ ὠμὸς καταπλασσόμενος, πᾶσαν φλεγμονὴν παραμυθεῖται.

Vulg. exempl. omittunt.

Vetuſtus codex teſte Lacuna habet χονδριῶντας.

V. αἱμοῤῥαγίας

A milij magnitudine grana decẽ lac in nutricibus in caſeum cogi denſarive prohibent.

De Propoli. Cap. CVI.

Propolis vſurpanda flaua, odorata, ſtyracem referẽs, in ſumma ariditate mollis, & maſtiches modo ductilis. Vim autẽ obtinet vehemẽter excalfaciendi, attrahẽdi, & aculeos quoque corpori infixos extra- B hendi. Sed & in vetere tuſſi ſuffita auxiliatur, & lichenas impoſita tollit. Cæterùm circa aluearium oſcula reperitur, ceræ natura ſimilis.

De Tritico. Cap. CVII.

OPTIMA è tritici generibus ad ſecũdę valetudinis vſum habẽ- C tur, quæ recentia & perfectè adulta colorẽ luteum referunt: hæc ſequũtur trimeſtria, quæ nonnullis ſitania nominantur. Itaque cruda illa in cibo ſumpta teretes lũbricos gignũt: cõmanducata verò & impoſita cõmorſis à rabioſo cane auxiliantur. Confectus eorum ſimilagine panis, pleniùs alit q̃ cibarius: qui verò fit è D trimeſtrium farina, leuius alimentũ præſtat, facileq; in mẽbra digeritur. Farina eorum cũ hyoſcyami ſucco cataplaſmatis inſtar imponitur aduerſus neruorũ fluxiones & inteſtinorũ inflationes: lentigines autẽ ex aceto mulſo tollit. Furfures in acri aceto decocti & calẽtes adhibiti lepras remouent, ſuntq; contra omnẽ E incipientẽ inflãmationem vtile & accõmodatũ cataplaſma. Cocti verò cum rutę decocto luxuriãtes turgentéſve mãmas cõpeſcũt, & morſis à vipera, torminoſiſq; cõueniunt. Farinaceũ fermentum, calfaciendi extrahẽdiq; vi prędi tum, priuatim callos in plantis pedũ extenuat, & tum alia tubercula, tum etiã furũcu- F los ex ſale maturat atq; aperit. Porrò è ſitanio tritico farina, cõtra venenatorum ictus ex aceto aut vino cõmodè imponitur. In glutini verò modum decocta ſi delingatur, ſanguinẽ reiicientibus opitulatur. Cõtra tuſſim & exaſperatã arteriã cum mẽta & butyro decocta efficax eſt. G Ipſius autẽ tritici pollen ſi ex aqua mulſa aut hydrelæo decoquatur, omnem diſcutit inflãmationem. Sed & panis tum crudus, tum etiam coctus ex aqua mulſa impoſitus, inflammationem omnem demulcet:

quippe qui plurimùm emolliat & quadátenus refrigeret,maximè verò ſi herbis,ſuccíſve quibuſdã ad id accõmodatis ammiſceatur. Vetus autem panis & aridus tũ per ſe,tum quibuſdã admixtus, alui profluuia ſiſtit.Recens verò muria maceratus & impoſitus,lichenas inueteratos ſanat. At gluten quod è ſimilagine aut polline cõficitur ad glutinãdos libros, ſanguinẽ reijcientibus prodeſt,ſi liquidius ac tepidũ cochlearis menſura ſorbendũ exhibeatur.

De Hordeo. Cap. CVIII.

HORDEVM optimum eſt candidum & purum,ſed minùs quàm triticum alit:ptiſſana tamen ob cremorẽ quẽ inter coquẽdum reddit, plus alimẽti præbet, quàm polenta ex eodẽ hordeo facta. Eſt autẽ illa efficax contra acrimonias atque arteriæ aſperitates & exulcerationes: ad quas itidẽ conuenit triticea ptiſſana,quæ quidẽ & plus alit & potẽtiùs vrinas mouet.Lactis verò vbertatẽ pręſtat,ſi cum fœniculi ſemine decocta ſorbeatur.Vrinã porrò ciet hordeum,abſterget, flatulẽtum eſt, ſtomacho aduerſatur,& œdemata cõcoquit ac maturat.At verò ipſius farina cũ ficubus & aqua mulſa decocta,œdemata & inflammationes diſcutit:quin & duritias concoquit cum pice, reſina & fimo colũbino. Cũ meliloto verò & papaueris calycibus,ijs dolorẽ eripit ꝗ ex latere dolẽt:aduerſus inteſtinorũ inflationes,cũ lini ſemine,fœnogręco& ruta imponitur.Strumas cũ pice liquida,cera,impubis pueri vrina & oleo ad cõcoctionẽ perducit:& cũ myrto aut vino,aut pyris ſylueſtrib⁹, aut rubo,aut malicorio alui profluuia ſiſtit:podagricis inflãmationibus cum cydonio malo aut aceto prodeſt. Decocta in acri aceto malagmatis in modum,quod ex eadem hydrelæo ſubacta conficitur,& calens appoſita,lepris medetur. Farinæ verò cremor ex aqua cum pice & oleo decoctus, puri mouendo accõmodatus eſt.Ille idẽ ex aceto elicitus ſi cum pice coquatur, cõtra fluxiones articulorum prodeſt.Cęterùm hordeacea polenta cohibet aluum, inflammationéſque mitigat.

De Zytho. Cap. CIX.

Ex hordeo zythum paratur, quod

A μαλακτικώτατος ὑπάρχων, καὶ παρὰ ὑποψύχων, μιγεὶς πόαις ἢ χυλοῖς τισίν. ὁ δὲ παλαιὸς καὶ ξηρὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ μιγεὶς τισίν, ἵστησι κοιλίαν ῥέουσαν. ἅλμῃ δὲ βραχεὶς ὁ πρόσφατος καὶ καταπλασθεὶς, παλαιοὺς λειχῆνας ἰᾶται. κόλλα δὲ ἡ γινομένη ἐκ τοῦ σεμιδάλεως ἢ γύρεως πρὸς τὴν τῶν βιβλίων B κόλλησιν, ἁρμόζει ἐπὶ αἱμοπτοϊκῶν ὑγροτέρα καὶ χλιαρὰ καταρροφουμένη, κοχλιαρίου πλῆθος.

Lacuna addit καὶ quod in vulg. excep. deſideratur

Hæc verba ad capitis vſque calcem non leguntur in altero codice manuſcripto. Goup.

Vulg. καὶ γύρεως

Περὶ Κριθῆς. Κεφ. ρη'.

ΚΡΙΘΗ δὲ ἀρίστη ἡ λευκὴ καὶ καθαρά, ἀτροφωτέρα δὲ πυροῦ. τὸ μέν τοι γινομένου ἐξ αὐτῆς διφίτου ἡ πτισάνη τροφιμωτέρα, C διὰ τὴν ἐν τῇ ἑψήσει χύλωσιν· ποιοῦσα δὲ πρὸς τὰς δριμύτητας καὶ τὰς περὶ ἀρτηρίαν τραχύτητας καὶ ἑλκώσεις, πρὸς ἃς καὶ ἡ πυρίνη πτισάνη ἁρμόζει, τροφιμωτέρα καὶ οὐρητικωτέρα οὖσα. καταπασσα δὲ καὶ γάλα συνεψηθεῖσα μαράθου σπέρματι, καὶ ῥοφουμένη. ἔστι δὲ οὐρητική, σμηκτική, φυσώ- D δης, κακοστόμαχος, συμπεπτικὴ οἰδημάτων. διαφορεῖ δὲ τὸ ἄλευρον αὐτῆς μετὰ σύκων καὶ μελικράτου ἑψηθὲν οἰδήματα καὶ φλεγμονάς· συμπέσσει δὲ καὶ τὰς σκληρίας μετὰ πίσσης καὶ ῥητίνης καὶ περιστερᾶς κόπρου· σὺν μελιλώτῳ δὲ καὶ κωδίαις ἀνωδυνίαν παρέχει τοῖς πλευρὰ ἀλγοῦσι. καταπλάσ- E σεται δὲ καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις ἐντέρων, μετὰ λινοσπέρμου καὶ τήλεως καὶ πηγάνου· μετὰ δὲ πίσσης ὑγρᾶς καὶ κηροῦ καὶ οὔρου παιδὸς ἀφθόρου καὶ ἐλαίου, χοιράδας ἐκπέσσει. σὺν μυρσίνῃ δέ, ἢ οἴνῳ, ἢ ἀχράσιν, ἢ βάτῳ, ἢ σιδίοις, κοιλίας ῥεύματα ἵστησι· σὺν κυδωνίῳ δὲ ἢ ὄξει, ποδαγρικὰς F φλεγμονὰς ὠφελεῖ· ἑψηθὲν δὲ μετὰ ὄξους δριμέος ὃν τρόπον ὠμὴ λύσις, καὶ θερμὸν ἐπιτιθέμενον, λέπρας ὑγιάζει. χυλωθὲν δὲ τὸ ἄλευρον σὺν ὕδατι, καὶ ἑψηθὲν σὺν πίσσῃ καὶ ἐλαίῳ, πυοποιόν ἐστι· σὺν ὄξει δὲ χυλωθὲν καὶ ἑψηθὲν μετὰ πίσσης, πρὸς τὰ τῶν ἄρθρων ῥεύματα ἁρμόζει. τὸ δὲ ἐξ αὐτῆς * ἄλευρον κοιλίας σταλτικόν, καὶ G φλεγμονῶν πραϋντικόν.

V. add. ςυφοῦ

V. καὶ ξηραντική;

V. ἀποςήματα

Hæc omnia ait Lacuna in codice vetuſtiſſimo cum copula legi loco diſiunctiuæ particulæ.

Mar. legit καὶ

Περὶ Ζύθου. Κεφ. ρθ'.

Ζῦθος σκευάζεται ἐκ τῆς κριθῆς. ἔστι

δὲ διουρητικός, καὶ νεφρῶν καὶ νεύρων ἁπτικός, καὶ μάλιστα μηνίγγων κακωτικός· πνευματωτικός τε καὶ γεννητικὸς κακοχυμιῶν, καὶ ἐλεφαντιάσεως ποιητικός. εὐεργὴς δὲ καὶ ὁ ἐλέφας γίνεται βρεχόμενος αὐτῷ.

Περὶ Κούρμιθος. Κεφ. ρι'.

Καὶ τὸ καλούμενον δὲ κοῦρμι, σκευαζόμενον δὲ ἐκ τῆς κριθῆς, ᾧ καὶ ἀντὶ οἴνου πόματι πολλάκις χρῶνται, κεφαλαλγές ἐστι καὶ κακόχυμον, καὶ τῶν νεύρων βλαπτικόν. σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ πυρῶν τοιαῦτα πόματα ὡς ἐν τῇ πρὸς ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ καὶ Βρεττανίᾳ.

Περὶ Ζειᾶς. Κεφ. ρια'.

Ζεια διττή· ἡ μὲν γὰρ ἁπλῆ, ἡ δὲ δίκοκκος καλεῖται, ἐν δυσὶν ἐλύτροις ἔχουσα συνεζευγμένον τὸ σπέρμα. ἔστι δὲ τροφιμωτέρα μὲν κριθῆς, εὔστομος. ἀτροφωτέρα δὲ πυρῶν ἀρτοποιουμένη.

Περὶ Κρίμνου. Κεφ. ριβ'.

Κριμνον ἁδρότερόν ἐστι τῇ κατεργασίᾳ τοῦ ἀλεύρου, γινόμενον ἐκ τε ζείας καὶ πυροῦ, ἐξ οὗ ὁ πόλτος γίνεται. ἔστι δὲ ἱκανῶς τρόφιμον καὶ εὐκατέργαστον. σταλτικώτερον δὲ κοιλίας τὸ ἀπὸ τῆς ζειᾶς μάλιστα προφωχθείσης.

Περὶ Ὀλύρας. Κεφ. ριγ'.

Καὶ ἡ ὄλυρα δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστὶ τῇ ζειᾷ, ἀτροφωτέρα δὲ κατὰ ποσὸν ἐκείνης· ἀρτοποιεῖται δὲ καὶ αὐτή. καὶ κρίμνον ἐξ αὐτῆς ὡσαύτως γίνεται.

Περὶ Ἀθήρας. Κεφ. ριδ'.

Gal. λεπτά

Ἀθηρα δὲ ἐκ τῆς ἀληλεσμένης εἰς λεπτὸν ζειᾶς σκευάζεται· ἔστι δὲ ῥόφημα ὡσπερ πολτάριον ὑγρόν, παιδίοις ἁρμόδιον. ποιεῖ δὲ καὶ εἰς τὰ καταπλάσματα.

Sāb.add. [illegible]

Περὶ Τράγου. Κεφ. ριε'.

Τραγος τὸ σχῆμα μὲν παραπλησίως τῷ χόνδρῳ ἔοικεν· ἀτροφώτερος δὲ παραπολὺ ζειᾶς, διὰ τὸ πολὺ ἔχειν τὸ ἀχυρῶδες. διὸ καὶ δυσκατέργαστός ἐστι, καὶ κοιλίας μαλακτικός.

Gal. μαλακτικώτερος

Περὶ Βρώμου. Κεφ. ρις'.

Βρωμος καλαμός ἐστι, πυροῖς ὅμοιος καὶ τοῖς φύλλοις, γόνασι δὲ διειλημμένος. καρπὸν δὲ ἔχει ἐπ' ἄκρῳ ὥσπερ ἀκρίδια δίκωλα, ἐν οἷς τὸ σπέρμα χρήσιμον εἰς

A quidem vrinas cit, renes ac neruos tẽtat,ſed meningas potiſſimùm offendit:inflationem parit, vitioſúmque ſuccũ creat, & elephátiaſin inducit.Ipſo verò maceratũ ebur obſequioſũ & operi tractabile redditur.

De Curmi. Cap. CX.

Fit & ex hordeo potus,quẽ Curmi nominant, eóque ſæpenumerò B pro vino vtuntur.Verùm dolorẽ capitis infert, prauúmque ſuccum gignit,ac neruos lædit.Parantur & ſimilia potus genera ex tritico quẽadmodum in Iberia Occidentali & Britannia.

De Zea. Cap. CXI.

Zea duorum eſt generum : vna C quidem ſimplex eſt, altera à binis granis dicoccos appellatur, quæ quidem in geminis vtriculis ſemen coniunctum habet.Plus quàm hordeum alit,ori grata:in panificia verò digeſta minùs quàm triticũ alit.

De Crimno. Cap.CXII.

Crimnon craſſior eſt quæ inter molẽdum fit è zea triticoq; fari- D na, ex qua quidem puls conficitur. Abundè alit & facilè conficitur,ſed aluum vehementiùs aſtringit,ſi zea ex qua fit priùs toſta fuerit.

De Olyra. Cap.CXIII.

Eiuſdem cũ zea generis eſt & olyra,verũ q̃ illa minùs aliquãtò nutrit.Attamẽ in panes quoq; cogitur, B ex eáq; ſimiliter crimnõ factitatur.

De Athera. Cap. CXIIII.

Athera ex zea tenuiſſimè molita paratur. Eſt autẽ ſorbitio liquidę pulticulę inſtar, infãtibus cõueniẽs. Eſt etiamnum & dolorẽ ſedantibus,& pus mouentibus cataplaſmatis efficax.

De Trago. Cap. CXV.

F Tragos formam quidem habet chondro ſimilem:ſed multò minùs quàm zea nutrit, quòd aceris multũ habeat: quare ægrè quoque conficitur,aluúmque mollit.

De Auena. Cap.CXVI.

G Auena tum culmo,tum etiã folijs triticum imitatur : ſed geniculis diſtinguitur. In cacumine verò dependentes veluti paruulas locuſtas bipedes gerit, in quibus ſemen continetur,æquè vt hordeum

ad cataplaſmata vtile. Quin & ex ipſo puls conficitur, alui ſiſtendæ vi prædita. Eius verò cremor tuſſientibus ſorbitione prodeſt.

De Oryza. Cap. CXVII.

ORYZA frumentacei generis eſt, quæ paluſtribus & vliginoſis locis naſcitur. Mediocriter alit, aluúmque ſupprimit.

De Chondro. Cap. CXVIII.

CHONDRVS fit è zea quæ dicoccos appellatur: potentiùs verò quàm oryza & alit & aluum cohibet, ſed ſtomacho longè vtilior. Decoctus in aceto illitúſque, lepras tollit, & vngues ſcabros pellit, ac incipientibus ægilopijs medetur. Eius decoctum dyſentericis dolore vexatis infuſum idoneum eſt.

De Milio. Cap. CXIX.

MILIVM frugibus cæteris minùs alit: in panes verò coactum aut pultis inſtar præparatum aluum ſiſtit & vrinam cit. Toſtum verò & in ſacculos inditum, fotu torminibus aliiſque doloribus eſt auxilio.

De Panico. Cap. CXX.

PANICVM, quod alij melinen appellant, è cerealibus eſt ſeminibus, milio ſimile: eodémque modo in ciborum vſum venit, & ad eadem quoque valet: attamen milio & minùs nutrit, & minùs aſtringit.

De Seſamo. Cap. CXXI.

SESAMA ſtomacho nocet, & animæ grauitatem facit, ſi quando commanducata dentium commiſſuris inhæſerit. Admota verò, neruorum craſſitiem diſcutit, aurium fracturis & inflammationibus, ambuſtis item & coli doloribus ac ceraſtæ morſui medetur. Capitis autẽ dolores ex ardore contractos cum roſaceo lenit. Sed & herba in vino decocta eadem præſtat, ſed maximè oculorum inflãmationibus doloribúſque prodeſt. Ex ipſo quoque ſemine fit oleũ, quo Ægyptij vtũtur.

De Lolio. Cap. CXXII.

LOLIVM, quod è Græcis plerique ęram, nõnulli thyaron appellãt,

A καταπλάσματα, ὡς ἡ κριθή. καὶ πόλτος δὲ ἐξ αὐτοῦ γίνεται σταλτικὸς κοιλίας. ὁ δὲ ἐξ αὐτοῦ χυλὸς ῥοφούμενος βήσσουσιν ἁρμόζει.

Περὶ Ὀρύζης. Κεφ. ριζʹ.

ΟΡΥΖΑ τῶν σιτηρῶν ἐστὶν εἶδος, φυόμενον ἐν ἑλώδεσι τόποις καὶ ὑγροῖς. εὔτροφιμος δὲ μετρίως καὶ κοιλίας σταλτική.

B Περὶ Χόνδρου. Κεφ. ριηʹ.

Ο Δὲ χόνδρος γίνεται μὲν ἐκ τῆς καλουμένης δικόκκου ζέας· τροφιμώτερος δὲ ὀρύζης, *στεγνωτικώτερος κοιλίας. εὐστομαχώτερος δὲ μᾶλλον. αἴρει δὲ καὶ λέπρας σὺν ὄξει ἑψηθεὶς καὶ καταχρισθείς, καὶ λεπροὺς ὄνυχας ἀφίστησι, καὶ αἰγίλωπια ἀρχόμενα θεραπεύει. ἔγκλυσμά τε τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ τοῖς μετὰ δήγματος δυσεντερικοῖς εὔθετον.

Orib. στεγνωτικὸς

Περὶ Κέγχρου. Κεφ. ριθʹ.

ΚΕΓΧΡΟΣ ἀτροφωτέρα τῶν λοιπῶν σιτηρῶν. ἀρτοποιηθεῖσα δὲ, ἢ ὥσπερ πόλτος σκευασθεῖσα κοιλίαν ἵστησιν, οὖρα δὲ κινεῖ. φρυχθεῖσα δὲ καὶ ἐμβληθεῖσα εἰς σάκκους πυριωμένη, στρόφων καὶ τῶν ἄλλων ἀλγημάτων ἐστὶ βοήθημα.

V σιτίων. ἀρτοποιηθεῖσα δὲ πολτὸς κοιλίαν ἵστησιν οὖρα κινεῖ. ἀποτηγανισθεῖσα καὶ ἐμβληθεῖσα εἰς τὰ σακκίλια πυριωμένη στρόφων καὶ τῶν πλευρῶν ἀλγημάτων βοηθητική.

Περὶ Ἐλύμου. Κεφ. ρκʹ.

ΕΛΥΜΟΣ, οἱ δὲ μελίνην, τῶν σιτηρῶν ἐστι σπερμάτων, κέγχρῳ ὁμοία· ὡσαύτως σιτοποιουμένη καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζουσα, ἀτροφωτέρα μὲν οὖσα τῆς κέγχρου καὶ ἧττον στυπτική.

Περὶ Σησάμου. Κεφ. ρκαʹ.

ΣΗΣΑΜΟΝ κακοστόμαχον, καὶ δυσωδίας στόματος ποιητικόν, ὁπόταν βιβρωσκόμενον ἐμμείνῃ μεταξὺ τῶν ὀδόντων· καταπλασθὲν δὲ διαφορεῖ τὰς ἐν νεύροις παχύτητας, καὶ τὰ ἐν ὠσὶ θλάσματα, καὶ φλεγμονὰς καὶ πυρίκαυστα, καὶ κώλων ἀλγήματα, καὶ κεράστου δῆγμα θεραπεύει· σὺν ῥοδίνῳ δὲ κεφαλῆς ἀλγήματα ἐξ ἐγκαύσεως γινόμενα παραμυθεῖται. ἡ δὲ πόα καθεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. μάλιστα δὲ φλεγμοναῖς ὀφθαλμῶν καὶ περιωδυνίαις ἁρμόζει. γίνεται δὲ καὶ ἔλαιον ἐξ αὐτοῦ, ᾧ οἱ Αἰγύπτιοι χρῶνται.

Περὶ Αἴρας. Κεφ. ρκβʹ.

ΑΙΡΑ, οἱ δὲ θύαρον. αἶρα ἡ γινομένη ἐν τοῖς πυροῖς ἀλεσθεῖσα, δύναμιν

ἔχει περιχαρακτικὴν νομῶν, καὶ σηπεδόνων, καὶ γαγγραίνης, μετὰ ῥαφανίων καὶ ἁλῶν καταπλασσομένη· καὶ λειχῆνας ἀγρίους καὶ λέπρας σὺν θείῳ ἀπύρῳ καὶ ὄξει θεραπεύει. σὺν κόπρῳ δὲ περιστερᾶς καὶ λινοσπέρμῳ ἑψομένη ἐν οἴνῳ, χοιράδας διαλύει, καὶ τὰ δύσπεπτα ῥήσσει. ἰσχιαδικοῖς τε σὺν μελικράτῳ ἑψηθεῖσα καὶ καταπλασσομένη ὠφελεῖ. σὺν ἀλφίτῳ δέ, ἢ σμύρνῃ, ἢ κρόκῳ, ἢ λιβανωτῷ ὑποθυμιωμένη, συνεργεῖ ταῖς συλλήψεσιν.

Περὶ Ἀμύλου. Κεφ. ρκγ'.

ΑΜΥΛΟΝ ὠνόμασται, διὰ τὸ χωρὶς μύλου κατασκευάζεσθαι. ἄριστον δὲ ἐστὶ τὸ σκευαζόμενον ἐκ πυροῦ σιτανίου, Κρητικὸν δὲ ἢ Αἰγύπτιον. σκευάζεται δὲ ἐκ πυροῦ σιτανίου καθαροῦ, βρεχομένου πεντάκις τῆς ἡμέρας, εἰ δυνατὸν δὲ καὶ τῆς νυκτός· ὅταν δὲ μαλακὸς γένηται, δεῖ πραέως τὸ ὕδωρ ἐκχεῖν χωρὶς τοῦ κινεῖν, ἵνα μὴ συνεκκλύζηται τὸ νόσιμον. ἐπὰν δὲ παρακτῇ μαλακώτατος γενόμενος, ἀποχέας τὸ ὕδωρ τρίβειν τοῖς ποσίν, εἶτα ὕδωρ ἐπιχέοντας τρίβειν· εἶτα ἀφαιρεῖσθαι τὸ * ὑφιστάμενον πίτυρον ἠθμῷ, καὶ τὸ λοιπὸν διηθήσαντας ἐμβάλλειν εἰς ὑλιστῆρα, διυλίσαντάς τε εὐθέως ψύχειν ἐπὶ κεραμίδων καινῶν ἐν ἡλίῳ ὀξυτάτῳ· ἔνικμον γὰρ κἂν ἐπ' ὀλίγον μείνῃ, ὀξίζει. ποιεῖ δὲ πρὸς ὀφθαλμῶν ῥεύματα καὶ κοιλότητας καὶ φλυκταίνας· στέλλει δὲ καὶ αἵματος ἀναγωγὰς πινόμενον, καὶ τὰς * περὶ ἀρτηρίαν τραχύνει· μίγνυται δὲ καὶ γάλακτι καὶ προσοψήμασι· σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ ζειᾶς βραχείσης καὶ πλυθείσης πρὸς μίαν ἢ δευτέραν ἡμέραν, καὶ σταιτὸς τρόπον ἀποθλιβείσης διὰ τῶν χειρῶν καὶ ξηρανθείσης ἐν ὀξυτάτῳ ἡλίῳ, ὡς προείρηται· τὸ δὲ τοιοῦτον ἄθετον μὲν πρὸς ἰατρικὴν χρῆσιν, πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ εὔθετον.

Περὶ Τήλεως "ἀλεύρου. Κεφ. ρκδ'.

ΤΗΛΙΣ, καὶ τὸ ἐκ τῆς τήλεως ἄλευρον, "μαλακτικὴν καὶ "διαχυτικὴν ἔχει δύναμιν· καταπλασσόμενον δὲ λεῖον σὺν μελικράτῳ "ἑφθῷ, ποιεῖ πρὸς φλεγμονὰς τὰς ἐντὸς καὶ ἐκτός. σὺν νίτρῳ δὲ καὶ ὄξει λεῖον καταπλασθέν, σπλῆνα μειοῖ.

A quódque inter triticeas ſegetes naſcitur,molitum,nomas, putreſcẽtia vlcera & gangrænam emarginandi vim habet, ſi cum raphanis & ſale imponatur. Feros verò lichenas & lepras cum ſulphure viuo & aceto ſanat. At cum fimo columbino & lini ſemine decoctum in vino, ſtrumas diſcutit: & quæ ægrè maturan- B tur rumpit. Iſchiadicis cum aqua mulſa decoctum & adhibitum prodeſt. Quòd ſi cum polenta,myrrha, croco aut thure ſuffiatur, conceptiones adiuuat.

De Amylo. Cap. CXXIII.

AMYLVM appellatum ab eo eſt, quòd ſine mola fiat. Optimum quod è trimeſtri paratur tritico, na- C tione Creticum aut Ægyptiacum. Conficitur verò ex tritico eiuſmodi puro quinquies die, ac ſi fieri poteſt,etiã nocte aqua perfuſo: atque vbi emollitum fuerit, ſenſim aquã citra agitationem effundi oportet, vt ne ſimul vtilior ſuccus*excludatur.At vbi molliſſimum euaſiſſe cõ- D ſtiterit,diffuſa aqua pedibus calcari oportet:deindéque infuſa alia teri. Tãdẽ innatãtes furfures incerniculo tollendi: reliquũ verò colo traiiciendũ,moxq́; vt excolatum fuerit, ſuper tegulis nouis ardẽtiſſimo ſub ſole ſiccari denſaríque oportet.Nãque ſi pauliſper vdum mãſerit,aceſcit.Porrò contra oculorum fluxio- E nes,caua vlcera, & puſtulas efficax eſt. Sanguinis etiãnum reiectiones potu cohibet,& exaſperatas fauces lenit: lacti quoque & obſonijs admiſcetur.Paratur & amylum ex zea macerata elotáque ad vnum aut alterum diẽ,& maſſæ triticeæ in modum manibus ſubacta,tãdemq́; feruentiſſimo in ſole, vti dictum eſt, F exiccata. Sed huiuſmodi amylum ad vſum medicum ineptum eſt: ad reliqua verò idoneum.

De Fœnigræci farina. Cap.CXXIIII.

FOENVMGRÆCVM ipſiuſq́; farina molliendi ac diſſipãdi, diſcutiendíve vim habent.Hæc tenuiter G contrita cum decocta aqua mulſa impoſita, aduerſus tam internas quàm externas inflammationes efficax eſt. Cum nitro verò ex aceto trita & impoſita, lienem extenuat,

V. addit ἢ λιβανῷ ἢ κρομμύῳ pro κρόκῳ

V. addit ἢ λώτου ῥωμαϊκῆς ἀλεύρου.

V. addit ἑφθὸν

V. caret

Lacunã legit in v.c. ἑφθὸν

Decoctum autem fœnigręci,fœminarum malis ex inflãmatione præcluſionéve vuluæ ortis inſeſſu ſubuenit.Eiuſdem in aqua decocti cremor expreſſus,capillos, furfures & achoras purgat. Cũ adipe verò anſerino peſſi vice ſubditur,ad emolliẽdos dilatãdoſq; locos muliebres. Porrò viride cum aceto,imbecillibus exulceratiſq; locis accõmodatum eſt.At ipſius decoctum prodeſt aduerſus teneſmos, fœtidamq; dyſentericorum proluuiem.Cæterùm quod ex eo exprimitur oleum,cum myrto capillos expurgat,& genitalium cicatrices exterit.

De Lino. Cap. CXXV.

LINVM vulgo notum eſt:cuius ſemen eaſdẽ quas Fœnumgræcum vires habet: quippe quod diſcutiat & emolliat omnẽ intus foriſq; inflãmationem,cum melle,oleo & aqua exigua decoctũ,aut melle cocto exceptum.Emendat & crudũ vitia cutis in facie ab inſolatione, ac varos cum nitro & ficubus impoſitum.Cũ lixiuio verò parotidas duritiaſq; diſcutit:herpetas & fauos cũ vino decoctũ expurgat.Vngues ſcabros remouet cum pari modo naſturtij & mellis.Educit quoque quę intra pectus hærent,cum melle eclegmatis vice ſumptum, ac tuſſim etiã lenit. Stimulat & venerem,ſi melli & piperi placentę modo admixtum largiùs ſumatur.Quin & eius decoctũ aduerſus inteſtinorum ac vuluæ eroſiones, itemq; ad euocanda alui excrementa infunditur. Vuluæ deniq; inflammationibus,ęquè ac fœnigræci ſemen inſeſſu, perquàm eſt vtile.

De Cicere. Cap.CXXVI.

CICER ſatiuum bonã facit aluum, vrinã ciet, flatus gignit, coloris bonitatẽ cuti conciliat,menſes partúſq; expellit & lac auget. Imponitur verò, & maximẽ cũ eruo decoctum, ad teſtium inflãmationes & myrmecias:itemq; ad ſcabiẽ,vlcera capitis manãtia & lichenas,necnon & ad cãcroſa malignaq; vlcera cum hordeo & melle.Alterum porrò ciceris genus arietinum appellatur. Vtrunq; verò cit vrinas, dato cum rore marino aduerſus morbum regium & hydropẽ eorũ decocto.Lę-

A τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς ἐγκάθισμα εἰς τὰ γυναικεῖα, ὅσα κατὰ φλεγμονὰς, ἢ μύσιν συνίσταται. σμήχει δὲ καὶ τρίχας καὶ πίτυρα, καὶ ἀχῶρας τὸ ἀπόθλιμμα αὐτῆς ἐν ὕδατι ἑψηθείσης· σὺν στέατι δὲ χηνείῳ προστίθεται αὐτὶ πεσσοῦ, μαλακτικὸν καὶ εὐρῦνον τοὺς περὶ τὴν ὑστέραν τόπους. χλωρὰ δὲ μετ' ὄξους, ἀτονοῦσι τόποις καὶ εἱλ-
B κωμένοις ἁρμόζει· τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, πρὸς τεινεσμοὺς, καὶ δυσώδη ὑποχωρήματα δυσεντερικά. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς ἔλαιον, μετὰ μυρσίνης σμήχει τρίχας, οὐλάς τε τὰς ἐν αἰδοίοις.

Περὶ Λίνου. Κεφ. ρκε'.

C ΛΙΝΟΝ γνώριμον. δύναμιν δὲ ἔχει τὸ σπέρμα τὴν αὐτὴν τῇ τήλει, διαφορεῖν καὶ μαλάσσον πᾶσαν φλεγμονὴν ἐντός τε καὶ ἐκτὸς, σὺν μέλιτι καὶ ἐλαίῳ καὶ ὕδατι ὀλίγῳ ἑψηθὲν, ἢ ἑφθῷ μέλιτι ἀναληφθέν· αἴρει δὲ καὶ ἐφήλεις ὠμὸν καὶ ἴονθους σὺν νίτρῳ καταπλασθὲν καὶ σύκοις· σὺν κο-
D νίᾳ δὲ, παρωτίδας καὶ σκληρίας διαφορεῖ· ἕρπητάς τε σὺν οἴνῳ ἑψηθὲν καὶ κηρία ἐκκαθαίρει. ὄνυχάς τε λεπροὺς ἀφίστησι σὺν καρδάμῳ ἴσῳ καὶ μέλιτι· ἀνάγει δὲ καὶ τὰ ἐκ θώρακος, σὺν μέλιτι αὐτὶ ἐκλείκτου ληφθὲν, καὶ βῆχας πρηΰνει. παρορμᾷ δὲ καὶ πρὸς ἀφροδίσια, μιγὲν μέλιτι καὶ πεπέρει αὐτὶ
E κοπτῆς πολὺ λαμβανόμενον. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτοῦ ἐνίεται πρὸς ἐντέρων καὶ ὑστέρας δηγμοὺς, καὶ ἐκκομιδὴν περιττωμάτων, καὶ φλεγμονὰς τὰς ἐν μήτρᾳ εἰς ἐγκάθισμα, ὥσπερ τὸ τῆς τήλεως εὐεργετεῖ.

Περὶ Ἐρεβίνθου. Κεφ. ρκϛ'.

ΕΡΕΒΙΝΘΟΣ ὁ ἥμερος, εὐκοίλιος, οὐ-
F ρητικὸς, πνευμάτων γεννητικὸς, εὐχροίας περιποιητικὸς, καταμηνίων ἀγωγὸς καὶ ἐμβρύων, καὶ γάλακτος γεννητικός· καταπλάσσεται δὲ μάλιστα σὺν ὀρόβοις ἑφθὸς, πρὸς ὄρχεων φλεγμονὰς καὶ μυρμηκίας, πρός τε ψώρας, καὶ [ἀχῶρας, καὶ λειχῆνας, καὶ] τὰ καρκινώδη ἕλκη καὶ κακοήθη, σὺν
G κριθῇ καὶ μέλιτι. Καλεῖται δὲ τὸ ἕτερον αὐτῶν εἶδος, κριός. ἀμφότεροι δὲ εἰσι διουρητικοὶ, διδομένου πρὸς ἴκτερον καὶ ὕδρωπα τοῦ ἀφεψήματος αὐτῶν σὺν λιβανωτίδι.

V. horum vſque ad finem cap. nihil habet:non ſun: tamẽ aſpernanda.

Marc. legit ὀφθαλμοῖς.

V. λινοσπέρμου

Al. ſubdit ἢ ἐλαίῳ

V. delet

V. delet incluſam

V. in margine, καταπλασσόμενον.

V. inſerit ϛενόφυλλον, ἐπιφυλλότερον, διαλίχοις μακροτέροις καὶ πολυκάρποις.

ἐγκλύζεται δὲ καὶ κύστιν εἱλκωμένην καὶ νεφρούς. πρὸς δὲ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας νεομηνίας οὔσης, ἔνιοι ἑκάστης ἐξοχῆς ἐρεβίνθῳ ψαύοντες ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ, εἴς τε ὀθόνιον ἀποδήσαντες αὐτούς, ῥίπτειν εἰς τοὐπίσω κελεύουσιν, ὡς ἀποπιπτουσῶν τῶν ἀκροχορδόνων. Γίνεται δὲ καὶ ἄγριος ἐρέβινθος ὅμοιος τοῖς φύλλοις τῷ ἡμέρῳ, ὀσμῇ δριμύς, τῷ καρπῷ διαφέρων· ποιῶν πρὸς ὅσα καὶ ὁ ἥμερος.

dűt quoque exulceratá veſicá & renes. Sunt qui myrmeciarű & penſiliű verrucarű extuberationes eminentiáſve ſingulas prima luna grano ciceris alio atque alio tangát, eáque grana in linteolo deligata abijci *poſt ſe præcipiát, quaſi verrucæ hac arte decidant. Eſt & ſylueſtre cicer, folijs ſatiuo ſimile, odore acri, ſed ſemine diſcrepans: quod quidé eadem quæ ſatiuum preſtat.

*retrorſum

Περὶ Κυάμου Ἑλληνικοῦ. Κεφ. ρκζʹ.

ΚΥΑΜΟΣ Ἑλληνικὸς πνευματώδης, φυσώδης, δύσπεπτος, δυσόνειρος. εὐήχῳ δὲ σύμφορος καὶ σαρκῶν γεννητικός, *μέσος θερμοῦ καὶ ψυχροῦ. ἑψηθεὶς δὲ σὺν ὀξυκράτῳ καὶ σὺν τῷ λέπει ἐσθιόμενος, δυσεντερίας καὶ κοιλιακὰς ῥύσεις ἐπέχει· καὶ πρὸς ἐμέτους δὲ εὔθετος βρωθείς. γίνεται δὲ ἀφυσότερος τοῦ πρώτου ὕδατος κατὰ τὴν ἕψησιν ἀποχεομένου. ὁ δὲ χλωρὸς καὶ κακοστομαχώτερος καὶ φυσωδέστερος. τὸ δὲ ἄλευρον τοῦ κυάμου καταπλασθὲν καθ᾽ ἑαυτό τε καὶ σὺν ἀλφίτῳ, τὰς ἐκ πληγῆς φλεγμονὰς πραΰνει· καὶ οὐλὰς ὁμοχρόους ποιεῖ, καὶ μαστοὺς χονδριῶντας καὶ φλεγμαίνοντας ὠφελεῖ· γάλα τε σβέννυσι. σὺν μέλιτι δὲ καὶ τηλίνῳ ἀλεύρῳ δοθιῆνας καὶ παρωτίδας καὶ ὑπώπια διαφορεῖ. σὺν ῥόδῳ τε καὶ λιβανῷ καὶ τῷ τοῦ ᾠοῦ λευκῷ, ὀφθαλμῶν προπτώσεις καὶ σταφυλώματα καὶ οἰδήματα στέλλει. φυραθὲν δὲ σὺν οἴνῳ, συγχύσεις καὶ πληγὰς ὀφθαλμῶν καθίστησιν· εἴς τε ἀνακόλλημα ῥεύματος χωρὶς τοῦ λέπους μασηθείς, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ μετώπου, καὶ διδύμων φλεγμονὰς ἑψηθεὶς ἐν οἴνῳ θεραπεύει· καὶ τοῖς ἐφηβαίοις δὲ τῶν παίδων καταπλασσόμενος, ἀνήβους ἐπὶ πολὺ τηρεῖ· σμήχει δὲ καὶ ἀλφούς. τὰ δὲ λέπη καταπλασσόμενα, τὰς ἐκτιλθείσας τρίχας ἀτρόφους καὶ ἰσχνὰς κατασκευάζει. μετὰ δὲ ἀλφίτου καὶ σχιστῆς καὶ ἐλαίου παλαιοῦ καταπλασθέντα χοιράδας διαφορεῖ, καὶ ἔρια βάπτει τὸ ἀφέψημα αὐτῶν. ἐπιτίθεται δὲ καὶ πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν βδελλῶν αἱμορραγίας, λελεπισμένος εἰς δύο διαιρεθείς, "καθ᾽ ὃ προσπέφυκεν, ἐπέχει *προσυπούμενος κατὰ τὸ ἡμιτόμιον.

Goup. hæc verba non legebantur olim in veteribus codicibus: quemadmodum intelligi poteſt ex veteri codice, Serapione, interprete antiquo, & Hermolao. Quæ autem aſcripta ſunt, ſtudioſus quiſpiam ex Gal. incőtextum tranſtulit: in quo ſcriptore ita legűtur, κύαμος καθ᾽ ἑκάτερα τῆς μέσης κράσεως δεῖν ἐγγυτάτω κατὰ τὸ ξηραίνειν, καὶ κατὰ τὸ ψύχειν. Ex quib. verbis Dioſcorides facilè emendari poteſt. Antigrapha hinc incipiunt, & præcedentia non habent, adeóque mihi ſuſpecta ſunt.

Ald. καθ᾽ ὃ

De Faba Græca. Cap. CXXVII.

FABA Græca inflationem parit, flatulenta eſt, ægrè concoquitur, ac tumultuoſa inſómnia facit: ſed tuſſi confert, carnéq; gignit, media calidi frigidiq; natura. Decocta in poſca & cum ſuo cortice eſitata, dyſenterias & cœliacorű profluuia ſiſtit, & cőtra vomitiones in cibo idonea eſt. Minùs verò flatulenta euadit, ſi prior aqua inter coquendű abiiciatur. At viridis & plus negotij ſtomacho faceſſit, & plus flatuum gignit. Porrò fabæ lomentum & per ſe & cum poléta impoſitum, inflámationes ab ictu mitigat, & cicatrices cócolores facit: mámas etiánum grumoſo lacte turgétes inflámationeq; laborantes adiuuat, & lac quoq; extinguit. Cű melle auté ac fœnigręci farina furunculos, parotidas & ſub oculis *liuores diſcutit. Cű roſa verò, thure ouíque candido, procidétes oculos, eorúmque ſtaphylomata tumoréſque reprimit. Subactum vino, ſuffuſiones & ictus oculorum recreat. Cómanducata ſine cortice faba frőti, ſiſtendæ fluxionis gratia, anacollematis inſtar imponitur. Teſtium inflámationes in vino decocta ſanat. Pueris verò circa pubis regioné adhibita, ipſos diu impuberes cóſeruat. Vitiliginé quoq; purgat. Corticibus autem illiti qui poſt euulſionem renaſcűtur pili, *ieiuni graciléſque efficiuntur. Iidem cum polenta, alumine ſciſſo & vetere oleo impoſiti, ſtrumas diſcutiűt: quin & eorum decocto lanæ inficiuntur. Ceterùm faba dépto cortice bipartitò ſecta, qua quidé parte ex natura coalu it, ad ſanguinis eruptiones ab hirudine excitatas imponitur: illas nanque dimidiata ſupprimit, ſi qua parte alteri cohærebat, apprimatur.

*ſugillat

*frigeſ.

De Faba AEgyptia. Cap. CXXVIII.

Ægyptia faba, quã nonnulli Põticã vocãt, in Ægypto quidem magna copia prouenit, ſed & in Aſia quoq; & Cilicia paluſtrib⁹ locis inuenitur. Foliũ verò habet amplũ inſtar petaſi ſeu galeri, caulẽ cubitalem, digiti craſſitudine: florẽ roſeũ, dupla papauerini floris amplitudine. At vbi defloruit, vtriculos gerit folliculis ſimiles, in quib⁹ faba paululũ ſupra operculũ inſtar bullę prominet. Ciboriũ aut cibotiũ ideò nominatur, quaſi loculamẽtũ, q feratur eiuſmodi faba, ipſa humenti glebæ indita atq; ita in aquam demiſſa. Radix autẽ ſubiacet harundinis radice craſſior: quę cocta crudaq; eſtur, & colocaſia nominatur. Faba quoq; ipſa virens comeditur: ſed exiccata nigreſcit, & Grecã magnitudine ſuperat. Vĩ porrò habet aſtringendi, ſtomachũq; iuuat. Quãobrẽ dyſentericis cœliaciſq; conuenit inſperſa earũ farina polẽtę vice: ſed & in pultẽ quoq; redacta exhibetur. Efficaciores aũt ſunt cortices, ſi decocti in vino mulſo ternũ cyathorũ menſura pꝑinẽtur. Cęterũ ad auriũ dolorẽ facit quod in earũ medio viride ſpectatur, guſtu amarum, ſi cum roſaceo coctum inſtilletur.

De Lente. Cap. CXXIX.

LENS frequenti cibo aciẽ oculorũ obtundit, ægrè concoquitur, ſtomachum lædit, eumq; & inteſtina inflat: ſed aluũ cum cortice comeſta ſiſtit. In eo genere pſtat quę facillimè coquitur, quæq; nihil atri in maceratione reddit. Vim porrò habet aſtringẽdi: qua ex cauſa aluũ cohibet, ſi detracto antè cortice accuratè diſcoquatur, prima aqua inter coquendum effuſa (quippe primum ipſius decoctũ aluum ſoluit.) Inſõnia verò tumultuoſa excitat, neruoſis partibus, pulmoni capitiq; cõtraria. Meliùs autẽ cõtra fluxiones alui ſuo fungetur munere, addito cũ aceto intubo aut portulaca, aut beta nigra, aut myrti baccis, aut punici tegmine, aut roſis ſiccis, aut meſpilis ſorbíſve, aut pyris palmulíſve Thebaïcis, aut malis cotoneis, aut cichorio, aut plãtagine, aut gallis integris, quæ quidẽ poſt coctura abiiciũtur, aut deniq; rhoë qui obſoniis inſpergitur. Verùm cum ea diligenter acetũ percoqui debet: alioqui aluum

A Περὶ Κυάμου Αἰγυπτίου. Κεφ. ρκη'.

Ὁ δὲ Αἰγύπτιος Κύαμος, ὃν ἔνιοι Ποντικὸν καλοῦσι, πλεῖστος μὲν γίνεται ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν Ἀσίᾳ δὲ, καὶ ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς λίμναις εὑρίσκεται. ἔχει δὲ φύλλον μέγα ὡς "πέτασον, καυλὸν δὲ πηχυαῖον, περὶ δάκτυλον τὸ πάχος· ἄνθος δὲ ῥοδόχρουν, διπλάσιον μήκωνος· B ὅπερ ἀπανθῆσαν φέρει φυσκία παραπλήσια θυλακίσκοις, ἐν οἷς κύαμος *μικρὸς ὑπεραίρων τὸ πῶμα ὡς πομφόλυξ. καλεῖται δὲ κιβώριον, ἢ κιβώτιον, διὰ τὸ τὴν φυτείαν τοῦ κυάμου γίνεσθαι αὐτοῦ ἐντιθεμένου ἐν ἰκμοβώλῳ, οὕτω τε εἰς τὸ ὕδωρ ἀφιεμένου. ῥίζα δὲ ὕπεστι παχυτέρα καλάμου· βιβρωσκομένη C ἑφθή τε καὶ ὠμή, κολοκασία καλουμένη. ὁ δὲ κύαμος βιβρώσκεται μὲν καὶ χλωρός. ξηρανθεὶς δὲ γίνεται μέλας, καὶ μείζων τοῦ Ἑλληνικοῦ· ἔχων δύναμιν στυπτικὴν καὶ εὐστόμαχον. ἁρμόζει δὲ δυσεντερικοῖς καὶ κοιλιακοῖς τὸ ἐξ αὐτοῦ ἄλευρον ἐπιπασσόμενον ἀντὶ ἀλφίτου. καὶ πολτοποιούμενον δὲ δίδοται. τὰ δὲ λέπη μᾶλλον D ποιεῖ ἑψόμενα ἐν οἰνομέλιτι, καὶ ποτιζόμενα πλῆθος κυάθων τριῶν. καὶ πρὸς ὠταλγίαν δὲ ποιεῖ τὸ ἐν μέσῳ χλωρὸν αὐτοῦ, πικρὸν δὲ κατὰ τὴν γεῦσιν, λεῖον σὺν ῥοδίνῳ "συνεψόμενόν τε καὶ ἐνσταζόμενον.

V. codex de faba caput non habet

V. πέταλον.

V. caret.

Περὶ Φακοῦ. Κεφ. ρκθ'.

ΦΑΚΟΣ βιβρωσκόμενος συνεχῶς, ἀμβλυωπὸς, δύσπεπτος, κακοστόμαχος, E "πνευματωτικὸς στομάχου καὶ ἐντέρων, κοιλίας δὲ "σταλτικὸς, σὺν τῷ λέπει ἐσθιόμενος· διαφέρει δὲ αὐτοῦ ὁ εὐέψανος καὶ μηδὲν ἀνιεὶς ἐν τῇ διαβροχῇ μέλαν. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν. ὅθεν κοιλίαν ἵστησι, προαπολεπισθεὶς καὶ ἑψηθεὶς ἐπιμελῶς, τοῦ πρώτου ἐν τῷ ἀφέψεσθαι ὕδατος ἀποχεομένου. "λυτικὸν γὰρ κοιλίας τὸ F πρῶτον ἀφέψημα αὐτοῦ. ἔστι δὲ δυσόνειρος, ἄθετος πρὸς τὰ νευρώδη καὶ πνεύμονα καὶ κεφαλήν. βέλτιον δὲ τὸ ἴδιον ἔργον ἀποτελεῖ πρὸς τὰ ῥεύματα τῆς κοιλίας, μιχθείσης αὐτῷ "μετ᾽ ὄξους σέρεως ἢ ἀνδράχνης, ἢ σεύτλου μέλανος ἢ μύρτων, ἢ σιδίων, ἢ ῥόδων ξηρῶν, ἢ μεσπίλων, ἢ οὔων, ἢ ἀπίων *Θηβαϊκῶν, ἢ κυδωνίων G μήλων, ἢ κιχωρίου, ἢ ἀρνογλώσσου, ἢ κηκίδων ὁλοκλήρων, αἵτινες μετὰ τὴν ἕψησιν ῥίπτονται, ἢ ῥόος τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα. δεῖ δὲ τὸ ὄξος ἐπιμελῶς συγκαθεψεῖν αὐτῷ· εἰ δὲ μή, τα-

Vulg. πνευματικός.

Al. μαλακτικὸς

Cornarius perperam σταλτικόν.

V pro his ita: * ξους, σέρεως ἢ κιχωρίου, ἢ ἀρνογλώσσου ἢ &c.

ράττει τὴν κοιλίαν. τὴν ἀναστροφὴν δὲ στομάχου ″περιλεπισθέντες τριάκοντα φακοὶ καὶ καταποθέντες ὠφελοῦσι. πρηΰνει δὲ καὶ ποδάγρας σὺν ἀλφίτῳ ἑφθὸς καθεψηθεὶς καὶ καταπλασθείς. μετὰ δὲ μέλιτος κόλπους κολλᾷ, ἐσχάρας περιρρήττει, τὰ ἕλκη ἀνακαθαίρει· σὺν ὄξει δὲ ἑψηθεὶς σκληρώματα καὶ χοιράδας διαφορεῖ· σὺν μελιλώτῳ δὲ ἢ κυδωνίῳ, ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ δακτυλίου θεραπεύει, ῥοδίνου μιγνυμένου· ἐπὶ δὲ τῶν μειζόνων ἐν δακτυλίῳ φλεγμονῶν τῶν κόλπων μεγάλων, σὺν σιδίοις ἢ ῥόδοις ξηροῖς ἀφεψόμενος, μιγνυμένου τοῦ μέλιτος· πρὸς νομὰς δὲ γαγγραινικὰς ὁμοίως, ἢ καὶ θαλάσσης μιγνυμένης. πρὸς δὲ φλυκταίνας καὶ ἕρπητας καὶ ἐρυσιπέλατα καὶ ″χίμετλα, ὡς προείρηται. πρὸς δὲ χονδριώντας μαστοὺς τῶν σπαργανώσεις, ἑψόμενος ἐν θαλάττῃ ἁρμόζει καταπλασθείς.

V. περιπτισθέντες

Ald. χυμέτλας

Περὶ Φασιόλου. Κεφ. ρλʹ.

Φασίολος φυσώδης, πνευμάτων ″κινητικός, δύσπεπτος. ἑψηθεὶς δὲ χλωρὸς καὶ ἐσθιόμενος, κοιλίας μαλακτικός· πρὸς δὲ ἐμέτους εὔθετος.

V. γεννητικός

Περὶ Ὀρόβου. Κεφ. ρλαʹ.

Ὄροβος γνώριμος θαμνίσκος, στενόφυλλος, λεπτός, ἔχων ″σπερμάτια ἐν λοβοῖς, ἐξ ὧν γίνεται τὸ καλούμενον ὀρόβινον ἄλευρον, ὃ πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν ἁρμόζει. ἔστι δὲ καρηβαρικός, κοιλίας ″ταρακτικός εἰ βρωθείη, αἷμά τε δι' οὔρων ἄγει. βόας δὲ λιπαίνει ἑφθὸς παρατιθέμενος. σκευάζεται δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ ὀρόβινον οὕτω· ἐκλέξας τοὺς εὐτρόφους καὶ λευκούς, ῥαῖνε ὕδατι ἀναφυρῶν, ἐάσας τε ἐφ' ἱκανὸν συμπιεῖν, φρύγε ἄχρις ἂν περιρραγῇ ὁ φλοιός. εἶτα ″ἀλέσας τῶν διασείσας κοσκίνῳ λεπτῷ, ἀπόθες. ἔστι δὲ εὐκοίλιον, οὐρητικόν, εὐχροίας ποιητικόν· πλεονασθὲν δὲ ἐν βρωτοῖς ἢ ἐν ποτῷ, μετὰ στρόφων αἷμα ἄγει διά τε κοιλίας καὶ κύστεως· καθαίρει δὲ ἕλκη σὺν μέλιτι, καὶ φακοὺς καὶ ἐφήλεις καὶ σπίλους, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα· νομάς τε ἵστησι καὶ *″σκληρώματα, καὶ γαγγραίνας· καὶ σκληρίας μαλάσσει τὰς ἐν μαστοῖς, καὶ θηριώδη καὶ ἄνθρακας καὶ κηρία περιρρήττει· *φυραθεὶς δὲ σὺν οἴνῳ, κυνόδηκτα καὶ ἀνθρωπόδηκτα καὶ ἐχιόδηκτα θεραπεύει καταπλασσόμενος· σὺν ὄξει δέ, δυσουρίας καὶ στρόφους καὶ τεινεσμοὺς παύει. ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς ἀτροφοῦσι, καρύου μέγεθος φρυκτὸν ληφθὲν σὺν μέλιτι. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ καταντλούμενον, ″χίμετλα καὶ κνησμοὺς τοὺς ἐν σώματι θεραπεύει.

V. τὸ σπερμάτιον

V. quidam σταλτικὸς

V. ἐκλέξας ὀρόβους τοὺς λευκούς

V. ἀναζέσας

Lacuna legit in v.c. καρκινώματα

Ald. χυμέτλας

cõturbat. Cõtra ſubuerſionẽ ſtomachi decorticata lẽtis grana xxx. deuorataq; ꝓſũt. Decocta quoq; lẽs cũ polẽta impoſitaq; podagras lenit. Sinus verò cũ melle glutinat, vlcerũ cruſtulas circũquaq; rũpit, & vlcera quoque ipſa repurgat. At ex aceto diſcocta, duritias & ſtrumas diſcutit. Cũ meliloto. a. vel cotoneo malo medetur inflãmationib⁹ oculorũ ac ſedis, ammixto roſaceo. Sed in maioribus ſedis inflãmationib⁹ ampliſq; ſinib⁹, cũ putamine punici aut roſis ſiccis adiecto melle decoquitur. Valet quoq; ad nomas quę in gãgrenã euaſerũt, ſimiliter vſurpata, aut ẽt adiũcta maris aqua. Ad puſtulas. a. herpetas, eryſipelata & ꝑniones, quo antè dictũ eſt modo. Cęterũ cõtra mãmas grumoſo lacte turgentes nimiumq; diſtẽtas, decocta in aqua marina & impoſita auxiliatur.

De Phaſiolo. Cap. CXXX.

PHASIOLVS flatulẽtus eſt, flatuſq; ciet, & ęgrè concoquitur. Quòd ſi viridis coquatur, in cibo aluũ emollit & ad vomitiones ciẽdas idoneus eſt.

De Eruo. Cap. CXXXI.

ERVVM exiguus eſt frutex omnib⁹ cognit⁹, anguſto folio, tenuis, in ſiliqs parua gerẽs ſemina, è quib⁹ farina fit eruina dicta, quæ q̃dẽ ad medẽdi vſũ eſt accõmodata. Eruũ porrò capiti oneroſũ eſt, aluũq; turbat ſi comeſtũ fuerit, & ſanguinẽ quoq; cũ vrina ducit. Boues. a. ſaginat, ſi elixũ apponatur. Parandę verò eruinę farinę ratio hęc eſt: huberiora cãdidaq; grana deligito & aqua ꝑmiſcẽdo reſꝑgito: ac vbi ſufficiẽter cõbibere ſiueris, tũ demum torreto dũ cortex diſrũpatur: poſteà molita & tenui cribro pollinario creta reponito. Huiuſmodi farina bonã ꝓſtat aluũ, vrinã ciet, ac meliorẽ colorẽ cuti cõciliat. Quòd ſi in cibo potúve largi⁹ aſſũpta fuerit, ſanguinẽ cũ tormin ib⁹ ꝑ aluũ & veſicã educit. Vlcera cũ melle purgat: lẽtigines, ſolares maculas, ac nęuos ẽt toto corpore emẽdat: nomas, carcinomata & gãgręnas ſerpere nõ patitur. Quĩ & mãmarũ duritias emollit, ac ferina vlcera, carbũculos & fauos emarginat. Cũ vino. a. ſubacta & impoſita, canũ, hominũ viperarũq; morſib⁹ medetur. Vrinæ quoq; difficultates, tormina & teneſinos ex aceto mitigat. Cõuenit & ijs q̃ alimẽtũ ex cibo non ſentiũt toſta & ad nucis magnitudinẽ cũ melle ſũpta. Cæterũ erui decocti aqua, perniones & pruritus in vniuerſo corpore, fouendo ſanat.

De Lu-

De Lupino. Cap. CXXXII.

LVPINVS ſatiuus notus eſt: cuius farina cum melle delincta, aut ex aceto pota, lumbricos enecat. Ipſi quoque lupini macerati, ita tamen vt minimè ſuam depoſuerint amaritudinem, eadem in cibo efficiunt. Sed & eorum decoctum eadem præſtat. Cum ruta verò ac pipere potum, lienoſis prodeſt. Eodem ipſo gangrænas, fera vlcera, incipientem ſcabiem, vitiligines, maculas, papularum ac pituitæ eruptiones & vlcera capitis manantia fouere vtile. Quin & illud ipſum méſes ac partus detrahit, cũ myrrha & melle ſubditum. Purgat verò farina cutem, liuoréſque emendat, & inflammationes ſedat cum polenta & aqua. Ex aceto autem coxendicum cruciatus lenit. Panos verò ac ſtrumas in aceto decocta & impoſita loco mouet, atque carbunculos circũquaque rumpit. Ipſi quoque lupini aqua cœleſti decocti, dum in cremorem lenteſcant, faciẽ abſtergunt: & cum chamæleonis nigri radice cocti, pecorũ ſcabiem ſanant, ſi modò illa tepente decocto abluantur. Porrò radix in aqua decocta & epota, vrinas pellit. Lupini verò ipſi edulcati, ſi triti ex aceto bibantur, ſtomachi faſtidium leuant, & cibi auiditatem faciunt.

De lupino ſylueſtri. Cap. CXXXIII.

Eſt & ſylueſtris lupinus ſatiuo ſimilis, ſed omni modo minor: qui quidem quę ſatiuus eadem pręſtat.

De Rapo. Cap. CXXXIIII.

ELIXA rapi radix alit, inflationes parit, laxam ac pręhumidam carnem gignit, veneréмque ſtimulat. Ipſius verò decocto podagræ pernionéſque fouentur. Sed & ipſa trita & impoſita prodeſt. Quòd ſi excauata radice, roſaceum ceratum intra ipſam ferueti cinere liquefiat, remedium fiet ad vlceratos perniones efficax. At verò cymę manduntur elixæ, & vrinã ciẽt. Semen theriacis & antidotis quæ dolorem leuant idoneum eſt. Potum idẽ contra lethalia medicamenta ſalutare eſt, ac venerem quoque concitat.

A

Περὶ Θέρμου. Κεφ. ρλβʹ.

ΘΕΡΜΟΣ ἥμερος γνώριμος· οὗ τὸ ἄλευρον σὺν μέλιτι ἐκλειχόμενον, ἕλμινθας "ἐκτινάσσει. καὶ αὐτοὶ δὲ ἀποβραχέντες, καὶ ἔμπικροι ἐσθιόμενοι, τὰ αὐτὰ δρῶσι. καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν τὰ αὐτὰ ποιεῖ μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως ποθέν· V. φθείρει. Lacuna verò legit in veteri, & vt ipſe vult inculpato codice, ἐκλειχόμενον ἢ μετ' ὄξους πινόμενον ἕλμινθας φθείρει.
B * ὅθεν καὶ σπληνικοῖς ὠφελεῖ. "ἐπάντλημά τε γαγγραίνης ἐστὶ χρήσιμον, καὶ θηριωμάτων, ψώρας ἀρχομένης, ἀλφῶν, σπίλων, ἐξανθημάτων τε καὶ ἀχώρων. τὸ δ' αὐτὸ καὶ καταμηνίων καὶ ἐμβρύων ἐπισπαστικόν, μετὰ σμύρνης καὶ μέλιτος ἐν προσθέτῳ. καθαίρει δὲ τὸ ἄλευρον χρῶτα καὶ πελιώματα, καὶ φλε- Pl. Smegma.
C γμονὰς πραΰνει σὺν ἀλφίτῳ καὶ ὕδατι· σὺν ὄξει δέ, ἰσχιάδας παρηγορεῖ καὶ *φύματα. χοιράδας δὲ μεταβάλλει ἐν ὄξει "ἑψηθεὶς καὶ καταπλασθείς, καὶ ἄνθρακας περιρρήσσει. μεθ' ὕδατος δὲ ὀμβρίου ἑψηθέντες οἱ θέρμοι ἄχρι "χυλώσεως, Drag. addit. μετὰ μέλιτος. V. perperam μεθύσεως
D σμήχουσι πρόσωπον· μετὰ δὲ χαμαιλέοντος ῥίζης τοῦ μέλανος ἑψηθέντες, προβάτων ψώρας ἰῶνται, ἐκλελουμένων τῷ ἀφεψήματι χλιαρῷ. ἡ δὲ ῥίζα ἑψηθεῖσα σὺν ὕδατι καὶ ποθεῖσα, οὔρησιν κινεῖ. οἱ δὲ ἀπογλυκανθέντες λεῖοι σὺν ὄξει ποθέντες στομάχου ἄσην πραΰνουσι, καὶ ἀνορε-
E ξίαν ἰῶνται·

Περὶ Θέρμου ἀγρίου. Κεφ. ρλγʹ.

Γίνεται δὲ καὶ θέρμος ἄγριος, ἐμφερὴς τῷ ἡμέρῳ, κατὰ πάντα δὲ "μικρότερος, ποιῶν ὅσα καὶ ὁ ἥμερος. V. πικρότερος

Περὶ Γογγύλης. Κεφ. ρλδʹ.

ΓΟΓΓΥΛΗΣ ἡ ῥίζα ἑφθὴ τρόφιμος,
F "πνευματωτική, σαρκὸς πλαδαρᾶς γεννητική, ἀφροδισίων παρορμητική. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, ποδάγρας καὶ "χιμέτλων ἐστὶ καταντλήμα. καὶ "αὐτὴ δὲ λεία καταπλασσομένη ὠφελεῖ. εἰ δέ τις ἐγγλύψας τὴν ῥίζαν, κηρωτὴν "ῥοδίνην ἐν αὐτῇ ἐπὶ θερμοσποδιᾶς τήξει, ποιεῖ Ald. πνευματική V. χίμετλα ἰᾶται. cætera deſunt. Alius, καὶ αὐτὴ πρὸς τιλίας V. addit, ἐν αὐτῇ ῥόδινον ἐπὶ θερμοσποδιᾷ τήξας ποιεῖ
G πρὸς "τὰ ἑλκωμένα χίμετλα. ὁ δὲ ἐξ αὐτῆς ἀσπάραγος βιβρώσκεται ἑφθός, ἔστι δὲ διουρητικός. τὸ δὲ σπέρμα εἰς ἀντιδότους καὶ θηριακὰς ἀνωδύνους εὔθετον. Cacac. τὰς ἑλκωμένας διαθέσεις.

m. j.

βοηθεῖ δὲ καὶ τοῖς θανασίμοις ποθέν, [παρορμᾷ καὶ πρὸς ἀφροδίσια.] ταριχευθεῖσα δὲ ἀτροφωτέρα γίνεται βιβρωσκομένη· τὰς μέντοι ὀρέξεις ἀναλαμβάνει.

V.caret. etſi flatibus congruat.

Περὶ Γογγύλης ἀγρίας. Κεφ. ρλέ.

Ἡ μέντοι ἀγρία γογγύλη φύεται ἐν ἀρούραις, θάμνος πηχυαῖος τὸ ὕψος, πολύκλαδος, ἐξ ἄκρου λεῖος, φύλλα ἔχουσα λεῖα, δακτύλου τὸ *πάχος, ἢ καὶ μείζονα· καρπὸν δὲ ἐν λοβοῖς καλυκώδεσιν. ἀνοιχθέντων δὲ τῶν περικαρπίων, ἔσωθεν ἄλλος κεφαλοειδής ἐστι λοβός, ἐν ᾧ σπερμάτια μέλανα, θραυσθέντα δὲ λευκὰ ἔνδοθεν. μίγνυται δὲ σμήγμασι προσώπου καὶ τοῦ ἄλλου χρωτός, ὅσα δι᾽ ἀλεύρων γίνεται θερμίνων, ἢ πυρίνων ἢ αἰρίνων ἢ ὀροβίνων.

Dod. caput hoc corruptum ſuſpicatur. V.quidam μῆκος V.λεῖος non habet.

Alter, βολβὸς

Περὶ Βουνιάδος. Κεφ. ρλϛ'.

ΒΟΥΝΙΑΣ, καὶ ταύτης ἡ ῥίζα ἑφθὴ φυσώδης ἐστίν. ἧττον δὲ τρόφιμος· ποιεῖ *γὰρ τὸ σπέρμα αὐτῆς ἀνενεργῆ τὰ θανάσιμα προπινόμενον. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις· ταριχεύεται καὶ ταύτης ἡ ῥίζα.

Περὶ Ῥαφανίδος. Κεφ. ρλζ'.

ῬΑΦΑΝΙΣ, καὶ αὕτη πνευματικὴ γεννητικὴ καὶ θερμαντική, "εὔστομος, οὐκ εὐστόμαχος. ἐρευκτικὴ δέ ἐστι καὶ οὐρητική, εὐκοίλιος, εἴ τις αὐτὴν ἐπιλαμβάνει μᾶλλον συνεργοῦσαν τῇ ἀναδόσει. προεσθιομένη δὲ μετεωρίζει τὴν τροφήν· ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς ἐμεῖν μέλλουσι προεσθιομένη. ἀκριβοῖ δὲ καὶ τὰς αἰσθήσεις· ἑφθὴ δὲ ποιεῖ λαμβανομένη βήσσουσι χρονίως, καὶ τοῖς πάχος γεννῶσιν ἐν θώρακι. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτῆς μετ᾽ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενος, ἐμετικώτερος, ἁρμόζων ὑδρωπικοῖς. καταπλασθεὶς δὲ εὐθετεῖ καὶ σπληνικοῖς. σὺν μέλιτι δὲ νομὰς ἐφίστησι, καὶ ὑπώπια αἴρει. βοηθεῖ καὶ ἐχιοδήκτοις, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει· φακοὺς ἀποσμήχει σὺν αἰρίνῳ ἀλεύρῳ. βοηθεῖ δὲ τοῖς ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις βιβρωσκομένη ἢ πινομένη, καὶ ἔμμηνα ἄγει. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς ἐμετικόν, οὐρητικόν, σπληνὸς καθαιρετικόν, πινόμενον μετ᾽ ὄξους· συναγχικοῖς τε βοηθεῖ ἀφεψηθὲν σὺν ὀξυμέλιτι θερμῷ

Alter. ῥαφανὸς

V. ἀλλ᾽ εὔστομος

Gallic. παραλαμβάνει. textus probior. Samb.

A Cæterùm muria conditũ rapum in cibo ſumptũ, minus quidẽ alimenti ſufficit, attamẽ appetentiã reſtituit.

De rapo ſylueſtri. Cap. CXXXV.

Syluestre rapũ in aruis naſcitur, frutex cubitali altitudine, ramoſus, in cacumine læuis, folijs quoque lęuibus, radice digitali craſſitudine, aut etiam maiore. Fructũ verò gerit
B in ſiliquis calyculatis. Apertis autẽ fructus inuolucris intus alia ſpectatur ſiliqua capitis ſpecie: qua quidẽ paruula ſemina nigra continentur, quæ tamen fracta intrinſecus alba conſpiciuntur. Cęterùm admiſcetur in ſmegmata, quib9 ad detergẽdã cutẽ in facie reliquóq; corpore vtuntur: quæ quidẽ ex lupinorum,
C tritici, lolij aut erui farina fiunt.

De Buniade. Cap. CXXXVI.

BVNIADIS quoque radix elixa flatus gignit, minùs verò nutrit. Semen ipſius præbibitum venena reddit inefficacia: ob id etiam in antidotos additur. Sed & huius radix muria conditur.

D

De raphano, ſeu radicula. Cap. CXXXVII.

RADICVLA quoque ipſa flatus gignit & excalfacit: ori quidem grata, at ſtomacho minimè cómoda: ructus prætereà mouet, atq; vrinas ciet: aluum quoq; bonam facit, ſi quis ipſam ſummo cibo ſumpſe-
E rit, quippe quæ tùm diſtributionem magis adiuuet: præſumpta verò cibum ſuſpendit: quare & ante cibum vomituris conuenit: quin & ſenſuum aciem excitat. Elixa verò ſi ſumatur, valet ad eos qui tuſſi diuturna infeſtantur, quíque craſſiores ſuccos in pectore cumulant. At cortex ipſius ex aceto mulſo ſumptus,
F vomitiones potèriùs mouet, hydropicis accõmodatus: impoſitus etiãnum lienoſis eſt vtilis. Cum melle verò nomas ſiſtit, & ſub oculis ſugillata tollit. Auxiliatur & à vipera commorſis, necnon & alopecias denſat, atque lentigines cum loliacea farina exterit. Eſt & auxilio tam cibo quàm potu ijs qui à fun-
G gis ſtrangulantur, menſtruáque pellit. Semen vomitiones excitat, vrinas eijcit, & lienem ex aceto potum extenuat. Decoctum anginoſis cùm aceto mulſo calente

A gargarizatu prodeſt, & contra ceraſtę morſum ex vino potum auxiliatur. Cæterùm ex aceto illitum gangrænas etiam valenter emarginat.

De radicula ſylueſtri. Cap. CXXXVIII.

Radicula ſylueſtris, quam Romani armoraciam vocant, folia habet ſatiuæ ſimilia, ſed quæ ad lampſa-B nam propiùs accedant. Radix eſt gracilis, longa, ſubacris. Porrò tam folia quàm radix olerum vice decoquuntur. Excalfacit autem, vrinam ciet, æſtuoſáque eſt.

De Siſere. Cap. CXXXIX.

SISER vulgo cognitum: cuius radix elixa ori grata eſt, & ſtoma-C cho vtilis: vrinam cit & apperētiam inuitat.

De Lapatho, ſiue rumice. Cap. CXL.

ESTè lapathi generibus quoddá quod oxylapathum vocant, in paluſtribus naſcens, durum ac ſummis foliorum partibus aliquantulú acuminatum. Alterum vero hortēſe, priori diſſimile. Tertium genus D eſt ſylueſtre, paruú, plantagini proximú, molle & humile. Eſt & quartum, quod nonnulli oxalidem, alij anaxyrida aut lapathum appellant. Cuius folia ſylueſtri & exiguo lapatho ſimilia, caulis minimè grandis, ſemen acutum, rubens, acre, in caule & agnatis appendicibus emicans. Omnium porro decocto o-E lere aluus emollitur. Crudum verò illitum meliceridas addito roſaceo aut croco diſcutit. At ſylueſtris lapathi, oxylapathi & oxalidis ſemen ex aqua aut vino vtiliter bibitur cōtra dyſenterias, cœliacorū affectus, ſtomachi faſtidium, & ſcorpionis ictum. Quòd ſi quis in potu præſumpſerit, nihil incōmodi ex illius ictu F percipiet. Radices autem ex aceto coctæ, aut etiamnum crudæ impoſitæ, lepras, impetigines & ſcabroſos vngues curāt: ſed antè locus nitro aut aceto in Sole perfricandus eſt. Quin & earum decoctum pruritus corporis ſedat, vice fotus affuſum, aut in ſolia balnearū additum. Aurium quoque dolorem leniunt, G itémque dentium, ſi in vino coctæ colluantur. Strumas etiam parotidáſque ſimiliter coctæ in vino & impoſitæ diſcutiunt: aceto verò decoctæ lienem extenuant. Quin &

εἰς ἀναγαργαρισμά. καὶ πρὸς κεράστου δῆγμα σὺν οἴνῳ πινόμενον βοηθεῖ. ἐπιπλασθὲν δὲ μετ' ὄξους καὶ γαγγραίνας εὐτόνως περιχαράσσει.

Περὶ Ῥαφανίδος ἀγρίας. Κεφ. ρλη'.

Ῥαφανὶς ἀγρία [ἣν Ῥωμαῖοι ἀρμορακίαν καλοῦσι] φύλλα ἔχει ὅμοια τῇ ἡμέρῳ, πρὸς δὲ τὰ τῆς λαμψάνης μᾶλλον· ῥίζα δὲ ἰσχνή, μαλακή, ὑπόδριμυς. λαχανεύεται δὲ τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα ἑφθά. ἔστι δὲ θερμαντική, οὐρητική, καυματώδης.

Περὶ Σίσαρος. Κεφ. ρλθ'.

ΣΙΣΑΡΟΝ γνώριμον, οὗ ἡ ῥίζα ἑφθή, εὔστομος, εὐστόμαχος, οὐρητική, ὀρέξεως προσκλητική.

Περὶ Λαπάθου. Κεφ. ρμ'.

ΛΑΠΑΘΟΝ, ὃ μὲν αὐτοῦ ὀξυλάπαθον λέγεται, φυόμενον ἐν ἕλεσι, σκληρὸν κατ' ἄκρα ὑπόξυ· τὸ δέ τι κηπευτόν, οὐχ ὅμοιον τῷ προτέρῳ· τρίτον δ' ἐστὶν ἄγριον, μικρόν, πρὸς ὅμοιον ἀρνογλώσσῳ, μαλακόν, ταπεινόν. ἔστι δὲ καὶ τέταρτον εἶδος αὐτοῦ, ὃ ἔνιοι ὀξαλίδα ἢ ἀναξυρίδα ἢ λάπαθον καλοῦσιν, οὗ φύλλα ὅμοια τῷ ἀγρίῳ καὶ μικρῷ λαπάθῳ, καυλὸς οὐ μέγας, καρπὸς ὑπόξυς, ἐρυθρός, δριμύς, ἐπὶ τοῦ καυλοῦ καὶ ἐπὶ τῶν παραφυάδων. πάντων δὲ τὸ λάχανον μαλάσσει κοιλίαν ἑψηθέν. ὠμὸν δὲ καταπλασσόμενον, μελικηρίδας σὺν ῥοδίνῳ ἢ κρόκῳ διαφορεῖ. τὸ δὲ σπέρμα τοῦ ἀγρίου καὶ τοῦ ὀξυλαπάθου καὶ τοῦ ὀξαλίδος, πίνεται ὠφελίμως μεθ' ὕδατος ἢ οἴνου, πρὸς δυσεντερίας καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις, καὶ ἄσην στομάχου, καὶ πρὸς σκορπίου πληγήν. καὶ εἰ προπίοι δέ τις, οὐδὲν πείσεται πληγείς. αἱ δὲ ῥίζαι αὐτῶν ἑφθαὶ σὺν ὄξει καὶ ὠμαὶ καταπλασθεῖσαι, θεραπεύουσι λέπρας, λειχῆνας, ὄνυχας λεπρούς. δεῖ δὲ προανατρίβειν τὸν τόπον ἐν ἡλίῳ νίτρῳ καὶ ὄξει. πραΰνει δὲ καὶ κνησμοὺς τὸ ἀφέψημα αὐτῶν ἐπαντλούμενον ἢ λουτρῷ μιγνύμενον. παρηγοροῦσι δὲ ὠταλγίας καὶ ὀδονταλγίαν ἑψηθεῖσαι ἐν οἴνῳ καὶ διακλυζόμεναι, διαφοροῦσι καὶ χοιράδας καὶ παρωτίδας ἑφθαὶ σὺν οἴνῳ καταπλασθεῖσαι. σπλῆνα δέ, σὺν ὄξει. καὶ ἐν

V. Crateuæ iſtud caput tribuit.
Vulg. exēpl. non habent.
V. λιθική. Hiſp. μακρά. quo modo & Lacuna ex vet. cod. reſtituit.
Add. Lacuna ex v.c. εἰς βρῶσιν
Addit Lacuna ex v. c. καὶ ὠμή.
V. codices aliqui iſta ſic legūt: λάπαθον ἐστὶ μέγα ἐν ἕλεσι γινόμενον καὶ κατὰ πάντα ὅμοιον, καὶ τῇ δυνάμει τῷ μικρῷ. ἑψηθὲν δὲ καὶ βρωθὲν κοιλίαν μαλάσσει· ὠμὸν δὲ καταπλασθὲν μελικηρίδας σὺν κρόκῳ διαφορεῖ· αἱ δὲ ῥίζαι
Lacuna ex v. c. ita diſtinguit, σκληρὸν κατ' ἄκρα ὑπόξυ.
V. addit μικτὴν δύναμιν ἔχον καὶ ἀποκρουστικήν.
Cat. οὐκ ἀνόμοιον.
Orib. οὐ κατὰ πᾶν ὅμοιον τῷ προτέρῳ, cui lectioni ſubſcribit Plin.
Ald. ἑτέρῳ
Lacuna ex vet. cod. addit ἄγριον
V. καρπὸς οὐ μέγας, καυλὸς ἄποξυς. Ald. ἄποξυς, καρπὸς ἐρυθρός
Ald. εἰσὶ παραφυάδες
V quidam σὺν κρόκῳ
V. inſerit στυπτικόν
Sic legit Lacuna ex v.c. ſed vulg. exempl. tantum περιαντλούμενον
Verba hæc vetus epitome Dioſc. ad verbū reponit in cap. de ſylueſtri lapatho, & tranſpoſita arguit.

δέσματα δέ τινες χρῶνται ταῖς ῥίζαις πρὸς χοιράδας, περιάπτοντες τῷ τραχήλῳ. ἱστᾶσι καὶ ῥοῦν γυναικεῖον προστεθεῖσαι λεῖαι. ἀφεψηθεῖσαι δὲ σὺν οἴνῳ καὶ πινόμεναι, ἰκτερικοὺς ἀποθεραπεύουσι, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτουσιν, ἐμμήνιά τε ἄγουσι, καὶ σκορπιοπλήκτοις βοηθοῦσιν.

V. ἀποκαθαίρουσι
V. ἐν νεφροῖς

Περὶ Ἱππολαπάθου. Κεφ. ρμα'.

Ἱππολάπαθον λάχανόν ἐστι μέγα ἐν ἕλεσι γινόμενον. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις.

De hippolapatho Gall. codex ſilet.
V. epitome ἀσθενεστέρας τυγχάνει δυνάμεως.

Περὶ Λαμψάνης. Κεφ. ρμβ'.

ΛΑΜΨΑΝΗ λάχανόν ἐστιν ἄγριον, τροφιμώτερον καὶ εὐστομαχώτερον τοῦ λαπάθου. οὗ τὰ φύλλα καὶ ὁ καυλὸς ἐσθίεται ἑφθά.

V. ῥωμαῖοι νάπιον
In veteri hic caput eſt περὶ βουνίου. Goup.

Περὶ Βλήτου. Κεφ. ρμγ'.

ΒΛΗΤΟΝ, λαχανεύεται καὶ τοῦτο. ἔστι δὲ εὐκοίλιον, οὐδεμίαν ἔχον φαρμακώδη δύναμιν.

Περὶ Μαλάχης. Κεφ. ρμδ'.

ΜΑΛΑΧΗ ἐδωδιμωτέρα μᾶλλον ἡ κηπευτὴ τῆς χερσαίας· κακοστόμαχος δὲ καὶ εὐκοίλιος, καὶ μᾶλλον οἱ καυλοί· ἐντέροις δὲ καὶ κύστει ὠφέλιμοι. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ὠμὰ καταπλασθέντα καὶ μετ᾽ ὀλίγων ἁλῶν μασηθέντα αἰγίλωπα ἀνασκευάζειν σὺν μέλιτι· πρὸς μέντοι τὴν ἀπούλωσιν δίχα τῶν ἁλῶν χρηστέον αὐτῇ. ποιεῖ καὶ πρὸς μελισσῶν καὶ σφηκῶν πληγὰς καταπλασσομένη· κἂν περιχρίσηται δέ τις αὐτὴν ὠμὴν λείαν σὺν ἐλαίῳ, ἄπληκτος διαμένει. μετὰ δὲ οὔρου καταπλασθεῖσα, ἀχῶρας καὶ πίτυρα ἰᾶται. ἑφθὰ δὲ λεῖα τὰ φύλλα καὶ σὺν ἐλαίῳ ἐπιτιθέμενα, πυρικαύστοις [καὶ ἐρυσιπέλασιν] ὠφελεῖ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, μαλακτικὸν ἐγκάθισμα ὑστέρας, εἴς τε ἐνέματα πρὸς δηγμοὺς ἐντέρων καὶ μήτρας καὶ δακτυλίου ἁρμόδιον. ὁ δὲ ζωμὸς σὺν ταῖς ῥίζαις βοηθεῖ ἑψόμενος πᾶσι τοῖς θανασίμοις, ἐξεμεῖν δὲ δεῖ συνεχῶς πίνοντας. ὠφελεῖ δὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις, καὶ γάλα κατασπᾷ. ὁ δὲ καρπὸς, μιγέντος αὐτῷ λωτοῦ ἀγρίου σπέρματος, πινόμενος μετὰ οἴνου, τὰ περὶ κύστιν ἀλγήματα πραΰνει.

Quidam inſerit: τὰ οἰδήματα τὰ ἑφθὰ τὸν ῥοῦν γυναικεῖον ἵστησι, τὰ φύλλα δὲ καὶ δυσεντερίαις ἀρήγει.
V. ἐλαίου παλαιοῦ. Sic Dodonæus.
V. παύει

A ad ſtrumas nonnulli radicibus vinculo ex ceruice ſuſpenſis amuleti inſtar vtuntur. Siſtunt & fluxũ muliebrem tritæ atque ſubditæ. Cum vino autem decoctæ ac bibitæ regio morbo laborantes perſanant, calculos veſicæ comminuunt, menſtrua cient, & à ſcorpione ictis auxiliantur.

B *De Hippolapatho. Cap. CXLI.*

Hippolapathum olus eſt magnũ, in paludibus naſcens. Eaſdem autẽ vires habet, quas antè dicta lapathi genera.

De Lampſana. Cap. CXLII.

LAMPSANA ſylueſtre olus eſt, quod quidẽ plus quàm lapathũ alit, ſtomachóque eſt vtilius. Huius C folia cauléſque in cibo coquuntur.

De Blito. Cap. CXLIII.

BLITVM quoq; eſtur oleris modo. Eſt autem aluo vtile, nullius medicamétoſę facultatis particeps.

De Malua Cap. CXLIIII.

D MALVA ſatiua cibo magis eſt idonea, quàm quæ locis incultis naſcitur. Stomacho autem aduerſatur, bonámq; facit aluum: ſed multò magis caules, qui quidem inteſtinis ac veſicæ ſunt vtiles. Vim porrò habent folia cruda, cum ſalis exiguo commanducata & ex melle illita, perſanandarũ ægilopum. E Verùm cùm eſt inducenda cicatrix, ijs demùm citra ſalem vtendum. Illita quoque malua contra apum veſparúmque ictus eſt efficax. Quòd ſi quis ipſa cruda trita cum oleo antè perungatur, ab ijs minimè ferietur. Cum vrina autem adhibita, vlcera in capite manantia, furfuréſque ſanat. F Cocta verò folia trita & ex oleo impoſita, ambuſtis & eryſipelatis proſunt. Eius ipſius decoctum inſeſſione vuluas emollit: quin & ad inteſtinorũ, vuluæ ſedíſque roſiones commodè infunditur. Ius autem cum radice ſua decoctę contra venena omnia valet, ſi à ſorbentibus cõtinuò reuomatur. Eſt & re G medio contra phalangiorum morſus, atque lac euocat. Cæterùm ſemen addito ſylueſtris loti ſemine potum è vino, veſicæ cruciatus lenit.

De Atriplice. Cap. CXLV.

ATriplex, quam nonnulli chryſolachanō, quaſi aureū olus vocant, cognitum olus eſt: & duorū quidē generū: vnū enim eſt ſylueſtre, ſatiuum alterū. Coctū id oleris inſtar eſtur, aluúmq; mollit: panos verò diſcutit, ſiue crudum, ſiue coctum illinatur. Semen autē ex aqua mulſa potū, regio morbo medetur.

De Braſsica. Cap. CXLVI.

BRassica ſatiua bonam facit aluum, ſi modò leuiter ferueſacta edatur. Nam percocta aluū ſiſtit: multò verò magis bis cocta, quæq; in lixiuio cocta fuerit. Æſtiua autē ſtomacho aduerſatur, & acrior eſt. At quę in Ægypto naſcitur, propter amaritudinē non eſtur. Quibus obtuſior eſt oculorū acies, ac tremulis in cibo auxiliatur: itémque ſummo ſumpta cibo noxas ex crapula largioréq; vini potu pellit atq; reſtinguit. Eius verò cyma ſtomacho quidem vtilior, ſed acrior, & ad ciendā vrinam validior. Eadem ſale cōdita ſtomacho inimica eſt, aluúmque cōturbat. Porrò braſſicæ crudæ ſuccus cum iride ac nitro deuoratus, aluum emollit: potus autē è vino, à vipera cōmorſis opitulatur. At cum fœnigræci farina & aceto, prodeſt podagricis & articulario morbo laborantibus. Cōfert quoq; illitus ſordidis ac vetuſtis vlceribus. Per ſe verò naribus infuſus, caput expurgat. Quin & menſes extrahit cū loliacea farina ſubditus. Illita per ſeſe folia, aut cum polenta trita, valēt ad quaſuis inflammationes & œdemata: quin & eryſipelata, epinyctidas lepráſque ſanāt. Cum ſale verò carbunculos erumpūt: retinēt & fluentes capillos. Eadē cocta melle addito, valent aduerſus depaſcētes gangrænas: cruda verò ſi ex aceto comedātur, lienoſis proſūt. At cōmanducata ita vt deglutiatur ſuccus, vocem interceptā reſtituūt. Cæterùm ipſius braſſicæ decoctū potu aluum menſéſq; ciet. Flos autē poſt puerperium in peſſo ſubditus, cōceptionem impedit. Semē, eius præſertim quæ in Ægypto naſcitur, potū lumbricos expellit, ac in antidota quoque theriaca additur: ſed & faciei cutem lentiginéſque expurgat.

Περὶ Ἀτραφάξιος. Κεφ. ρμέ.

ΑΤΡΑΦΑΞΙΣ, οἱ δὲ χρυσολάχανον, λάχανον γνώριμον. διττὸν, τὸ μὲν ἄγριον, τὸ δὲ κηπευτόν. λαχανεύεται δὲ ἑφθόν. ἔστι δὲ κοιλίας μαλακτικόν. καταπλασσόμενον δὲ ὠμόν τε καὶ ἑφθὸν, φύγεθλα διαφορεῖ. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ πινόμενος μετὰ μελικράτου, ἴκτερον θεραπεύει.

Περὶ Κράμβης. Κεφ. ρμς΄.

ΚΡΑΜΒΗ ἡ ἥμερος εὐκοίλιος, ἀκρόζεστος ἐσθιομένη. καθεψηθεῖσα δὲ κοιλίαν ἵστησι, καὶ μᾶλλον ἡ δίσεφθος καὶ ἐν κονίᾳ ἑψηθεῖσα, κακοστόμαχος δὲ καὶ δριμυτέρα ἡ θερινή. ἡ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, διὰ πικρίαν ἄβρωτος. ἀμβλυωποῦσι δὲ βοηθεῖ καὶ τρομώδεσιν ἐσθιομένη, καὶ τὰς ἐκ κραιπάλης καὶ οἴνου κακίας σβέννυσιν ἐπιλαμβανομένη. τὸ δὲ ἐξ αὐτῆς κύημα εὐστομαχώτερον μὲν, δριμύτερον δὲ καὶ οὐρητικώτερον. ταριχευθὲν δὲ, κακοστόμαχον καὶ κοιλίας ταρακτικόν. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς ὠμῆς μετὰ ἴριδος καὶ νίτρου καταπινόμενος, κοιλίαν μαλάττει· μετ᾽ οἴνου δὲ ποθεὶς, ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ· σὺν τηλίνῳ δὲ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει, ποδαγρικοῖς καὶ ἀρθριτικοῖς· ἕλκεσί τε ῥυπαροῖς ἐπιπλαττόμενος καὶ παλαιοῖς ἁρμόζει· ἐγχεόμενός τε καθ᾽ ἑαυτὸν τοῖς ῥισὶ, κεφαλὴν καθαίρει· μετὰ δὲ αἰρίνου ἀλεύρου προστεθεὶς, καταμήνια ἄγει. τὰ δὲ φύλλα καταπλασσόμενα καθ᾽ ἑαυτὰ ἢ μετὰ ἀλφίτων λεῖα, ποιεῖ πρὸς πᾶσαν φλεγμονὴν καὶ οἰδήματα. καὶ ἐρυσιπέλατα δὲ καὶ ἐπινυκτίδας καὶ λέπρας ἰᾶται· μετὰ ἁλῶν δὲ ἄνθρακας περιρρήττει· ἴσχει δὲ καὶ ῥύσιν τῶν ἐν κεφαλῇ τριχῶν· ἑψόμενα δὲ καὶ μιγνύμενα μέλιτι, πρὸς νομὰς γαγγραινῶν ποιοῦσι· ὠμὰ δὲ ἐσθιόμενα μετ᾽ ὄξους, σπληνικοῖς ὠφελεῖ. διαμασώμενα δὲ, φωνῆς ἀποκοπὴν καθίστησι τοῦ χυλοῦ καταπινομένου. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς, κοιλίαν καὶ ἔμμηνα κινεῖ πινόμενον. τὸ δὲ ἄνθος ἀτόκιον μετὰ τὴν ἀποκύησιν προστεθὲν ἐν πεσσῷ. τὸ δὲ σπέρμα μάλιστα τῆς ἐν Αἰγύπτῳ γινομένης πινόμενον, ἕλμινθας ἐκτινάσσει· μίσγεται δὲ καὶ εἰς ἀντιδότους θηριακάς. πρόσωπόν τε ἀποκαθαίρει καὶ φακούς. οἱ δὲ καυλοὶ χλωροὶ καέντες σὺν ταῖς ῥί-

At verò virentes cauliculi cum ra-

Marginal notes: Sic Lacuna ex antiquo codice. At vulg. exempl. habent ὠμός. — Al. ἀποκρίσιν — Sic vetuſtus quidam codex quem ſecuti ſunt Ruellius & Serapio. At vulg. exēpl. κοιλιακοῖς legunt.

ζαις, καὶ ἀναληφθέντες στέατι χοιρείῳ παλαιῷ, πλευρᾶς χρόνια ἀλγήματα ἐπιτεθέντες παύουσιν.

Περὶ Κράμβης ἀγρίας. Κεφ. ρμζ'.

Κράμβη ἀγρία φύεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν παραθαλασσίοις καὶ κρημνώδεσι τόποις, ἐοικυῖα τῇ ἡμέρῳ, λευκοτέρα δέ ἐστι καὶ δασυτέρα καὶ πικρά. τὸ δὲ κύημα αὐτῆς ἐν κονίᾳ ἑψηθὲν οὐκ ἄστομον.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καταπλασσόμενα κολλητικὴν τραυμάτων, καὶ διαφορητικὴν οἰδημάτων τε καὶ φλεγμονῶν.

V.c. περὶ θαλασσοκράμβης. Hipp. παράλιον quoque vocabat.

Περὶ Κράμβης "θαλασσίας. Κεφ. ρμη'.

Η δὲ θαλασσία λεγομένη κράμβη, ἐξήλλακται παντελῶς τῆς ἡμέρου, ἔχουσα φύλλα "*πολλά, λεπτά, τῇ "στρογγύλῃ ἀριστολοχίᾳ ὅμοια· ἐκπέφυκε δὲ ἕκαστον αὐτῶν "ἀπὸ κλωνίων ὑπερύθρων ἐξ ἑνὸς μόσχου, ὥσπερ κισσός· ἔχει δὲ καὶ "ὀπὸν λευκόν, οὐ πολύν. ἔστι δὲ τῇ γεύσει ὑφάλμυρος καὶ ποσῶς ἔμπικρος, λιπαρὰ "τὴν σύστασιν. ὅλη δὲ ἡ πόα, [κακοστόμαχος, δριμεῖα,] κοιλίας λυτικωτάτη ἑφθὴ βρωθεῖσα. συνέψουσι δὲ αὐτῇ ἔνιοι διὰ τὴν δριμύτητα τὰ λιπαρὰ τῶν* κρεῶν.

Pariſ. ὑμένη
V. hæc non legit
Samb. leg. ἐπὶ κλωνίων
V. καρπὸν habet.
V. ἐν τῇ αὐτῇ συστάσει
V. carent iis quæ concluſa ſunt.

Περὶ Τεύτλου. Κεφ. ρμθ'.

ΤΕΥΤΛΟΝ διττόν ἐστιν, ὧν τὸ μὲν μέλαν σταλτικώτερον κοιλίας σὺν φακῇ ἑψηθὲν καὶ μᾶλλον ἡ ῥίζα. τὸ δὲ λευκόν, εὐκοίλιον. ἀμφότερα δὲ κακόχυμα διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς νιτρῶδες. ὅθεν ὁ χυλὸς αὐτῶν καθαίρει "κεφαλὴν ῥινὶ ἐγχεόμενος μετὰ μέλιτος, καὶ ὠταλγίας ὠφελεῖ. τὸ δὲ τῶν ῥιζῶν καὶ τῶν φύλλων ἀφέψημα, πιτύρων καὶ κονίδων σμηκτικόν, καὶ χιμέτλης παρηγορικὸν καταντλούμενον. ὠμοῖς δὲ τοῖς φύλλοις καταπλάσσειν δεῖ ἀλφοὺς προεκνιτρωθέντας, καὶ ἀλωπεκίας κατακνησθείσας, καὶ τὰ νεμόμενα ἕλκη. ἑφθὴ δὲ ἐξανθήματα καὶ πυρίκαυστα καὶ ἐρυσιπέλατα ἰᾶται.

V. κεφαλῆς ῥεῦμ' ἴσχ.

Περὶ Ἀνδράχνης. Κεφ. ρν'.

ΑΝΔΡΑΧΝΗ δύναμιν ἔχει στυπτικήν" καταπλασσομένη δὲ μετὰ ἀλφίτων, κεφαλῆς ἀλγήμασι καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς καὶ ταῖς ἄλλαις· καὶ στομάχου πυρώσεσι

V. addit τὸ [illegible]

A dicibus cremati, ac ſuillo adipe peruetuſto excepti, diuturnos laterum dolores impoſiti mitigant.

De braſſica ſylueſtri. Cap. CXLVII.

"Sylueſtris braſſica vt plurimùm locis maritimis prçruptíſque naſcitur: ſatiuæ ſimilis, ſed cādidior, hir- B ſutior & amara. Huius cyma in lixiuio cocta ori non eſt inſuauis. Illita verò folia vulnera conglutinandi, ac tumores inflammationéſque diſcutiendi vim habent.

De braſſica marina. Cap. CXLVIII.

Quæ braſſica marina dicitur, à ſatiua prorſum diſſidet: quippe quæ C folia ferat multa ac tenuia, ariſtolochiæ rotundæ ſimilia. Horum verò ſingula à ramulis rubétibus exeunt, ſingulari, velut hedera, pediculo. Porrò albo prædita eſt ſucco, ſed minimè copioſo. Guſtu autem eſt vtcunque ſalſo & quadantenus amaro: pingui verò "ſubſtantia. Tota compage D porrò herba ſtomacho inimica & acris eſt, aluúmque vehementiſſimè ſoluit, ſi cocta edatur. Sed propter acrimoniam nonnulli pingues carnes vnà cum ipſa concoquunt.

De beta. Cap. CXLIX.

BETA duûm eſt generum, è quibus nigra, ac ipſius maximè radix, cum lente decocta valentiùs E aluum inhibet: candida verò aluo eſt idonea. Vtraque porrò propter nitroſum quem in ſe habet humorem, praui eſt ſucci. Inde tamen fit, vt earum ſuccus cum melle naribus inditus purget caput, & aurium doloribus opituletur. Decoctum verò radicum ac foliorum furfures lendéſque deterget, & perniones fotu F mitigat. At crudis folijs vitiligines illini oportet nitro anteà perfrictas, itémque alopecias priùs deraſas, ac depaſcentia quoque vlcera. Cæterùm cocta, papularum eruptionibus, ambuſtis & eryſipelatis medetur.

De Portulaca. Cap. CL.

G PORTVLACA vim habet aſtrictoriam. Impoſita cum polenta capitis doloribus, ac tum oculorū, tum cæteris quoque inflammationibus: itémq; ſtomachi ardoribus,

& eryſipelatis, ac veſicæ denique cruciatibus auxilio eſt. Pro cibo vero ſumpta, détium ſtuporem, & ſtomachi ac inteſtinorũ æſtuationem fluxionémque demulcet. Eroſione tentatos renes & veſicam adiuuat, ac veneris impetus exoluit. Simili effectu prodeſt eius ſuccus epotus, etiam in febribus efficax. Valet & diu multúmque cocta, contra teretes lumbricos, cruentam excreationé, ac dyſenteriam: itémque ad hæmorrhoidas & ſanguinis eruptiones, nec non & aduerſus ſepis morſus. Sed & oculorum medicamentis vtiliter admiſcetur, ac inteſtinis fluxione laborantibus, eroſiſve vuluis infunditur. Quin & ad capitis dolores ab æſtu obortos cum roſaceo aut ſimplici oleo irrigatur. Erumpentes quoque in capite papulas cum vino exterit. Vulneribus denique quæ ad ſyderationem ſpectant, cum polenta imponitur.

De Portulaca ſylueſtri. Cap. CLI.

Portulaca ſylueſtris cognominata, foliolis eſt quàm antè memorata craſſioribus atque denſis. Locis petroſis naſcitur: interdum & in hortis. Folia verò habet oleæ, ſed minora multò, verùm plura eáque tenera: cauliculos rubicundos, ab vna radice frequentes, in terram inclinatos: qui quidem commanducati ſucculenti percipiuntur, viſcidi, & ſubſalſo guſtu. Vim obtinet calfactoriam, acrem & exulcerantẽ: ac ſtrumas quoque cum axungia impoſita diſcutit.

De Aſparago. Cap. CLII.

ASPARAGVS in petroſis natus, quem myacanthum vocát, vulgaris eſt notitiæ. Huius cauliculus leuiter decoctus, & pro cibo ſumptus, ventrem mollit, vrinámq; ciet. Radicum autem decoctum epotũ, ęgrè meientibus, regio morbo laborantibus, nephriticis & iſchidiacis auxiliatur: itidémq; morſis à phalangio, ſiquidem ex vino decoquatur. Sic & dolore dentium infeſtatis próficit, ſi modò decoctũ ſuper affecto dente cõtineatur. Semen quoq; potũ ad eadẽ valet. Aiũt

A καὶ ἐρυσιπέλασι, καὶ κύστεως ἀλγήμασι βοηθεῖ· βρωθεῖσα δὲ αἱμωδίαν, καὶ στομάχου καὶ ἐντέρων πύρωσιν καὶ ῥευματισμὸν πραΰνει· νεφρούς τε δακνομένους καὶ κύστιν εὖ διατίθησι· καὶ τὰς πρὸς συνουσίας ὁρμὰς ἐκλύει· παραπλησίως δὲ καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐνεργεῖ πινόB μενος, καὶ ἐν πυρετοῖς ποιῶν. καὶ πρὸς ἕλμινθας στρογγύλας, αἵματός τε πτύσιν καὶ δυσεντερίας, καὶ πρὸς αἱμορροΐδας, καὶ αἱμορραγίας, πολύεφθος γινομένη. καὶ πρὸς σηπὸς δήγματα. καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ δὲ χρησίμως μίγνυται, ἔγκλυσμά τε ἐπὶ ἐντέρων ῥευματιζομέC νων. ἢ * δαξομένης μήτρας· καὶ πρὸς τὰς ἐξ ἐγκαύσεως κεφαλαλγίας, σὺν ῥοδίνῳ ἢ ἐλαίῳ ἔμβρεγμα. πρός τε τὰ ἐν κεφαλῇ ἐξανθήματα, σὺν οἴνῳ σμῆγμα· πρὸς τραύματα δὲ σφακελίζοντα, σὺν ἀλφίτῳ καταπλασσομένη. Antiqui libri ὀδαξουμένης rectius. Goup.

* Περὶ Ἀνδράχνης ἀγρίας.

Κεφ. ρνα΄.

D Ἀνδράχνη ἀγρία λεγομένη, ἔχει αὕτη * πλατύτερα φυλλάρια πρὸς τὰ τῆς ἀνδράχνης, καὶ δασέα. φύεται ἐν πετρώδεσι τόποις. ἔστιν ὅτε καὶ ἐν κήποις. φύλλα ἔχει ὅμοια ἐλαίᾳ, μικρότερα δὲ πολλῷ, πλείονα δὲ καὶ ἁπαλά. καυλία ἐρυθρά, ἀπὸ E μιᾶς ῥίζης πολλά, ἐπὶ γῆν κεκλιμένα. μασσώμενα δὲ εὔχυμα καὶ γλίσχρα καὶ ὑφάλμυρα. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, δριμεῖαν, ἑλκωτικήν, χοιράδων διαφορητικήν, σὺν ἀξουγγίῳ καταπλαττομένη. Sic Ald. Parif. caret.

Περὶ ἀσπαράγου. Κεφ. ρνβ΄.

F ἈΣΠΑΡΑΓΟΣ πετραῖος ἣν μυάκανθαν καλοῦσι, γνώριμος. οὗ τὸ * καυλίον ἑψηθέν, καὶ βρωθέν, κοιλίαν μαλάσσει καὶ οὖρα κινεῖ. τῶν δὲ ῥιζῶν τὸ ἀφέψημα πινόμενον βοηθεῖ δυσουροῦσιν, ἰκτερικοῖς, νεφριτικοῖς, ἰσχιαδικοῖς· φαλαγγιοδήκτοις δὲ μετ' G οἴνου ἀφεψόμενον. καὶ ὀδονταλγοῦσι δέ, κρατουμένου τοῦ ἀφεψήματος ἐπὶ τῷ πονοῦντι ὀδόντι. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ τὸ σπέρμα πινόμενον. φασὶ Marc. ἄγριος. Sic Ald at Par. ἣ μυάκανθαν.

δὲ καὶ τοὺς κύνας πιόντας τὸ ἀφέψημα αὐτῶν ἀποθνήσκειν. ἔνιοι δὲ ἱστόρησαν ὅτι ἐάν τις κριοῦ κέρατα συγκόψας κατορύξῃ, φύεται ἀσπάραγος· ἐμοὶ δὲ ἀπίθανον.

Vetus, κηπαῖος addit.

Ὁ μέν τοι ἀσπάραγος οὗτος, θάμνος ἐστὶ πολύκλαδος, φύλλα ἔχων πολλά, μακρά, ὅμοια μαράθρῳ· ῥίζα στρογγύλη, μεγάλη, ἔχουσα κόνδυλον. οὗτινος δὲ καυλίον λειούμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ, παύει *φρενίτιδας. ἑφθὸς δὲ ἢ ὀπτὸς λαμβανόμενος, παύει στραγγουρίας, καὶ δυσουρίας, καὶ δυσεντερίας. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ ἑψηθεῖσα ἐν ὄξει ἢ οἴνῳ, παύει στρέμματα. ἑφθὴ δὲ μετὰ σύκων καὶ ἐρεβίνθων λαμβανομένη, ἰᾶται ἴκτερον. καὶ παύει ἰσχιάδα, καὶ στραγγουρίαν. περιαπτομένη δέ, καὶ τὸ ἀπόζεμα αὐτῆς πινόμενον, ποιεῖ *ἀτόκιον καὶ ἄγονον.

Περὶ Ἀρνογλώσσου. Κεφ. ρνγ'.

Nõnulli codices περὶ ἀρνογλώσσου ἑπταπλεύρου inſcribunt, alius codex πολυπλεύρου. Orib. οἱ δὲ ἑπτάνευρον, οἱ δὲ πολύνευρον. V. Byzant. bis caret.

ΑΡΝΟΓΛΩΣΣΟΝ διττόν ἐστι· τὸ μὲν μικρόν· τὸ δέ, μεῖζον. ἔχει δὲ τὸ μὲν μικρὸν φύλλα στενώτερα [καὶ *μικρότερα, καὶ μαλακώτερα, καὶ λειότερα, καὶ λεπτότερα.] *καυλίοις δὲ γωνιοειδεῖ κεκλιμένα ὡς ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνθη ὠχρά· τὸ δὲ σπέρμα ἐπ᾽ ἄκρων τῶν καυλῶν. Τὸ δὲ μεῖζον, εὐερνέστερον, πλατύφυλλον, λαχανῶδες· καυλὸς δὲ ἐπὶ τούτου γωνιώδης, ὑπέρυθρος, ὕψος πήχεως, ἐκ μέσου μέχρι κορυφῆς σπέρματι περιεχόμενος λεπτῷ. ῥίζαι δὲ ὕπεισιν ἁπαλαί, δασεῖαι, λευκαί, πάχος δακτύλου. γίνεται δὲ περὶ τοῖς τέλμασι καὶ φραγμοῖς καὶ ἐνίκμοις τόποις. εὐχρηστότερον δὲ τὸ μεῖζον. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ξηραντικήν, στυπτικήν· ὅθεν καὶ καταπλασσόμενα πρὸς πάντα τὰ κακοήθη καὶ ἐλεφαντιῶντα ῥευματικὰ καὶ ἀκάθαρτα ἕλκη ἁρμόζει· ἴσχει δὲ καὶ αἱμορραγίαν, νομάς, ἄνθρακας, ἕρπητας, ἐπινυκτίδας· ἀπουλοῖ καὶ ἕλκη χρόνια καὶ ἀνώμαλα, καὶ τὰ χειρώνια ἰᾶται, καὶ κόλπους προσκολλᾷ· καὶ τὰ κυνόδηκτα καὶ πυρίκαυστα, φλεγμονάς, παρωτίδας, φύγεθλα, χοιράδας δὲ καὶ αἰγίλωπα σὺν ἁλσὶν ἐπιπλασσόμενα ὠφελεῖ. ἑφθὸν δὲ τὸ λάχανον μεθ᾽ ἁλῶν καὶ ὄξους λαμβανόμενον, δυσεντερικοῖς

Sũt antigrapha, in quibus periodus à τὸ δὲ μεῖζον, vſque ad γίνεται deeſt: ſed retinenda ſunt omnia.

Al. λαχανοειδές.

V. μέγα

A & canes ſi aſparagorum decoctum hauſerint, emori. Aſparagum quoque altilem naſci prodidere nonnulli, ſi quis arietis cornua contuſa defoderit: quod tamen mihi probabile non eſt. Altilis autem hic aſparagus, frutex eſt ramoſus, foliis numeroſis, longis, fœniculo proximis: radice rotunda, grandi, tuber-

B culum habẽte. Huius cauliculus ex vino albo tritus, renum dolores ſedat. Coctus autem aſſúſve aſparagus in cibo ſumptus, vrinæ ſtillicidium difficultatémque ac dyſenteriam mitigat. Eiuſdem radix in aceto aut vino decocta luxatos artus mulcet. Cum ficubus autem ciceribúſve decocta, ſumptáque, regium

C morbum ſanat, & coxendicum cruciatus, vrinæque ſtillicidium leuat. Cæterùm amuleti ratione alligata radix, itémque hauſtum ipſius decoctum, partum impediunt, ſterilitatémque inducunt.

De Plantagine. Cap. CLIII.

D PLANTAGO duûm eſt generũ: minor enim vna eſt, maior altera. Ac minor quidem, foliis prædita eſt anguſtioribus, minoribus, mollioribus, læuioribus ac tenuioribus: cauliculis verò anguloſis ad terram inclinatis: floribus autẽ pallidis, ac ſemine ſummis caulibus emicante. At maior, & amplior lætiórque eſt,

E & latifolia, in oleris vſum apta. Caulis huic anguloſus, ſubruber, cubiti altitudine, à medio ad verticem tenui ſemine circundatus. Radices ſubiacent teneræ, hirſutæ, candidæ, digitali craſſitudine. Naſcitur in paludibus, ſepibus ac locis vliginoſis. Maior porrò, efficacior eſt. Vim habẽt folia exiccatoriam & aſtrin-

F gentem. Quare omnibus malignis, elephantiaſin comitantibus fluxioni opportunis, ſordidíſq; vlceribus illita conueniunt. Cohibent & *ſanguinis eruptiones, nomas, carbunculos, herpetas, & epinyctidas. Vetera quoque & inæqualia vlcera cicatrice obducunt, Chironia ſanant, & ſinus agglutinant. Morſibus ca-

ſiſtunt & ſanguinis profluuia

G nis, ambuſtis igni, inflammationibus, parotidibus, panis, ac ſtrumis quoque & ęgilopijs cum ſale impoſita proſunt. Coctum verò olus cum ſale & aceto ſumptum, dyſentericis

cœliacíſque ſubuenit. Datur & in locum betæ, cum lenticula coctum. Exhibetur & herba decocta ad aquam intercutē, cui leucoplegmatiæ nomen eſt, poſt ſicciorum alimentorum eſum, ita tamen vt media cibis interueniat. Comitialibus quoque & ſuſpirioſis data proficit. Foliorum ſuccus oris vlcera repurgat, ſi ſubinde colluatur. Cum cimolia, aut ceruſſa eryſipelatis medetur: fiſtulis infuſus auxilio eſt: prodeſt & ad aurium dolores atq; ophthalmias, ſeu inſtillatus, ſeu in collyria additus. Sanguinantibus quoque gingiuis, & ſanguinem ſupernè reijcientibus potu confert: clyſtere verò dyſentericis infunditur. Contra tabem datur in potu, aduerſus ſtrāgulationes vuluæ ſubditur in vellere, quemadmodum & ſi vulua rheumatiſmo laboret. Semen ex vino potū, alui profluuia & ſanguinis excreationes ſiſtit. Decocta radix ſeu colluta, ſeu cōmanducata, dentium dolores ſedat. Eadem cum folijs, ad veſicæ renúmque vlcera in paſſo datur. Cæterùm ferunt ternas radices cum vini ternis cyathis, & aquæ pari modo tertianis febribus, itémque quaternas quartanis auxiliari. Sunt & qui radice vinculo è collo ſuſpenſa amuleti inſtar vtantur, ad ſtrumas diſcutiendas.

Plin. ſanguine putreſcentibus.

De Sio. Cap. CLIIII.

SIVM aquaticum, frutex eſt puſillus, qui in aquis inuenitur, rectus, pinguis, folijs hipposelino ſimilibus, ſed minoribus & aromatici odoris: quæ quidem ſeu cocta, ſeu cruda eſu calculos rumpunt & eijciunt: vrinas quoque ciēt, ac menſes & partus extrahunt, dyſentericíſque in cibo proſunt. De eodem Sio agēs Crateuas, herbam eſſe tradit fruticis ſpecie, exiguam, folijs præditam rotundis, quàm mentæ maioribus, nigris, pinguibus, & ad erucam accedentibus.

De Siſymbrio. Cap. CLV.

SISYMBRIVM (alij ſerpyllum ſylueſtre vocant) in ſolo inculto naſcitur, mentæ hortenſis ſimilitudine, ſed latioribus folijs, atque odoratius: quod quidē coronis inſeritur. Calfaciendi vim habet:

A καὶ κοιλιακοῖς ἁρμόζει. δίδοται δὲ καὶ μετὰ φακῆς ἀντὶ σεύτλων συνεψόμενον. καὶ πρὸς λευκοφλεγματίαν, μετὰ τὸ ξηροφαγῆσαι (μέση δίδοται) ἡ πόα ἑφθή· ποιεῖ δὲ καὶ ἐπιληπτικοῖς, καὶ ἀσθματικοῖς διδομένη. ὁ δὲ χυλὸς τῶν φύλλων, τὰ ἐν στόματι ἕλκη ἀνακαθαίρει, συνεχῶς διακλυζόμενος. σὺν δὲ B κιμωλίᾳ ἢ ψιμμυθίῳ, ἰᾶται τὰ ἐρυσιπέλατα· σύριγγάς τε ἐγκλυζόμενος ὠφελεῖ, καὶ πρὸς ὠταλγίας, καὶ ὀφθαλμίας ἐνσταζόμενος ὁ χυλός, καὶ κολλυρίοις μισγόμενος. καὶ πρὸς οὖλα αἱμασσόμενα, καὶ πρὸς αἷμα ἀνάγοντας πινόμενος. καὶ πρὸς δυσεντερικοὺς ἐγκλυζόμενος. πίνεται δὲ καὶ C πρὸς φθίσιν καὶ πρὸς ὑστερικὰς πνίγας· προστίθεται ἐν ἐρίῳ, καὶ ὑστέρᾳ ῥευματιζομένῃ. καὶ ὁ καρπὸς δὲ πινόμενος μετ' οἴνου, τοὺς τῆς κοιλίας ῥευματισμούς, καὶ πτύσεις αἵματος ἐπέχει. ἡ δὲ ῥίζα ἀφεψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη καὶ διαμασωμένη, ὀδονταλγίας παύει· πρὸς δὲ τὰ ἐν κύστει ἕλκη καὶ νεφροῖς, δίδοται ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα μετὰ D γλυκέος. φασὶ δὲ ῥίζας τρεῖς ποθείσας μετ' οἴνου κυάθων τριῶν, καὶ ὕδατος ἴσου, τριταίῳ βοηθεῖν· τεταρταίῳ δὲ τέσσαρας ῥίζας. ἔνιοι δὲ καὶ ἐν δέσματι χρῶνται τῇ ῥίζῃ πρὸς χοιράδας, καὶ διαφορεῦσιν.

Περὶ Σίου. Κεφ. ρνδ'.

E ΣΙΟΝ τὸ ἐν ὕδασιν. εὑρίσκεται ἐν τοῖς ὕδασι θαμνίον ὀρθόν, λιπαρόν, φύλλα ἔχον πλατέα, ἱπποσελίνῳ ἐοικότα, μικρότερα δὲ καὶ ἀρωματίζοντα. ἅπερ ἐσθιόμενα ἑφθά τε καὶ ὠμά, λίθους θρύπτει καὶ ἐκκρίνει· οὖρά τε κινεῖ, καὶ ἔμβρυα καὶ ἔμμηνα ἄγει, δυσεντερικοῖς τε χρήσιμα F βρωθέντα. Κρατεύας δὲ ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ οὕτω. πόα θαμνοειδὴς ὀλίγη, ἔχουσα φύλλα περιφερῆ, μείζονα ἡδυόσμου, μέλανα, παρεμφερῆ εὐζώμῳ.

Περὶ Σισυμβρίου. Κεφ. ρνε'.

ΣΙΣΥΜΒΡΙΟΝ (οἱ δὲ ἕρπυλλον ἄγριον καλοῦσιν) ἐν χέρσοις φύεται, G ἔοικε δὲ ἡδυόσμῳ κηπαίῳ, πλατυφυλλότερον δὲ καὶ εὐωδέστερον, στεφανωματικόν. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν·

Hæc vſq; ad διδομένη in v. margine reperiūtur.

Locus hic ſuſpectus eſt Marcello.

V. addit, φθισικοὺς καὶ

Pro his ad finem vetus codex hoc offert: καὶ κολλυρίοις μίγνυται ὁ χυλός. ὁ δὲ καρπὸς πινόμενος μετ' οἴνου τοὺς κοιλίας ῥευματισμοὺς ἵστησι, νεφροῖς ἡ ῥίζα δίδοται, καὶ τὰ φύλλα μετ' οἴνου οἰδήμασιν. ἔνιοι δὲ καὶ ἐνδέματι χρῶνται τῇ ῥίζῃ πρὸς χοιράδων διαφόρησιν. Sambuco à ſciolo expoſitiūcula ergò addita videntur.

V. codex πρὸς χοιράδων διαφόρησιν.

Quidam codices in margine εὐζώμῳ, alius ἡδυόσμῳ cum epitome.

Quidam addunt πολλὰ

V. addit λιπαρά. Sic & Orib.

Quidam vetuſti caput hoc, in libro tertio locāt quadrageſimum nonū. Alij prorſus excludunt. Sed ſequens tantùm retinēt cum titulo ſimplici, περὶ σισυμβρίου. Ald. ἄγριον. Orib. μέγα

Orib. εὐώδης

A ἁρμόζει δὲ πρὸς στραγγουρίας καὶ λιθιάσεις τὸ σπέρμα "σὺν οἴνῳ πινόμενον· καὶ στρόφους καὶ λυγμοὺς παύει. τὰ δὲ φύλλα ἐπιπλάσσεται πρὸς κεφαλαλγίας κατὰ τῶν κροτάφων καὶ τοῦ μετώπου· πρός τε σφηκῶν πληγὰς καὶ μελιττῶν. ἵστησι δὲ καὶ ἐμέτους ποθέν.

V. σὺν οἴνῳ omittit.

ac ſemen quidem ex vino potum, ad vrinæ ſtillicidia & calculos conuenit, itémque tormina & ſingultus ſedat. Folia verò contra capitis dolorem fronti ac temporibus imponuntur. Valent & aduerſus veſparum apúmque ictus. Cæterùm vomitiones quoque potu cohibet.

B Περὶ ἑτέρου Σισυμβρίου. Κεφ. ρνϛ'.

Σισύμβριον ἕτερον, οἱ δὲ, καρδαμίνην, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο σίον καλοῦσιν· ἔνυδρός ἐστι πόα, κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ σίῳ γεννωμένη. καρδαμίνην δ' ἔνιοι λέγουσι, διὰ τὸ ἐοικέναι καρδάμῳ τὴν γεῦσιν. φύλλα ἔχει δὲ μὲν πρῶτον "περιφερῆ, αὐξόμενα δὲ σχίζεται ὡς τὸ τοῦ εὐζώμου. C ἔστι δὲ θερμαντικὸν, οὐρητικόν. βιβρώσκεται δὲ καὶ ὠμόν. ἀποκαθαίρει δὲ καὶ φακοὺς, καὶ ἔφηλιν καταπλασθέντα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ἕωθεν δὲ "ἀποκλυσθέν.

V. al. περιφυῆ, & quidem rectiùs ex Sambuci ſententiâ.

Quidam ἀποπλυθέν.

De Siſymbrio altero. Cap. CLVI.

Siſymbrium alterũ ſunt qui cardaminen, alij ſion etiam appellant. Eſt verò herba aquatica, quæ in iiſdẽ quibus ſion locis prouenit, Cardamine ideò nonnullis dicta, quòd guſtu cardamum, id eſt, naſturtium, repræſentet. Folia primùm rotunda prodeunt: augeſcẽtia verò erucæ modo ſinduntur. Porrò excalfacit, vrinas mouet, ac crudum etiamnũ eſtur. Purgat etiam lentigines, ac vitia cutis in facie à Solis ardore contracta nocte tota impoſitum & matutinò "detractum.

abſterſum.

Περὶ Κρίθμου. Κεφ. ρνζ'.

ΚΡΙΘΜΟΝ "[οἱ δὲ, κρίταμον] θαμνῶδές ἐστι βοτάνιον, ἀμφιλαφὲς, D περὶ πῆχυν τὸ ὕψος. φυόμενον ἐν πετρώδεσι καὶ παραθαλασσίοις τόποις, φύλλοις περιπλέων λιπαροῖς καὶ ὑπολεύκοις, τοῖς τῆς ἀνδράχνης παρεοικόσι, "παχυτέροις μέν τοι καὶ ἐπιμηκεστέροις, ἁλμυρίζουσι δὲ πρὸς τὴν γεῦσιν, ἄνθη "λευκὰ, ἔχει δὲ καρπὸν ὥσπερ λιβανωτίδος μαλακὸν, εὐώδη, E στρογγύλον, ὃς ξηρανθεὶς διΐσταται· καὶ ἔνδον ὡς "* πυρὸν ἔχει τὸ σπέρμα· ῥίζας δὲ δακτύλου τὸ πάχος τρεῖς ἢ τέσσαρας, εὐώδεις, ἡδείας. δύναται δὲ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα, καὶ τὰ φύλλα ἐναφεψηθέντα οἴνῳ καὶ πινόμενα, βοηθεῖν δυσουροῦσι καὶ ἰκτερικοῖς "[κινεῖ καὶ καταμήνια.] λαχανεύεται F ἑφθόν τε καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον, καὶ ταριχεύεται ἐν ἅλμῃ.

V. non legit.

Vulg. exempl. πλατυτέροις. V. ad oram addit ἐπιμηκέσιν, ἀλλὰ παχυτέροις: & poſt λιπαροῖς ſubdit, τοῖς τῆς ἀνδράχνης παρεοικόσι

Orib. addit μέλανα

Vulg. exempl. πυῤῥὸν

V. omittit.

De Crithmo. Cap. CLVII.

CRITHMON, ſeu, vt alij, Critamon, fruticoſa eſt herbula, folijs vndique denſa, cubiti fermè altitudine; in petroſis & maritimis naſcens, foliis referta pinguibus & albicantibus, portulacæ folia referentibus, craſſioribus tamen atque longioribus, ſalſóque guſtu. Flores verò gerit candidos, ac fructum ceu libanotidis mollẽ, odoratum, rotundum, qui quidem ſiccatus "dehiſcit, intúſque ceu tritici granum habet: radices autẽ digiti craſſitudine tres aut quatuor, odoratas, & iucundi ſaporis. Porrò radix, ſemen & folia, incocta vino, potu ægrè meiẽtibus, & regio morbo laborantibus auxiliantur, menſéſque cient. Cæterùm crithmon crudũ coctúmve eſtur oleris in modum, ac in muria quoque ſeruatur.

rumpitur

Περὶ Κορωνόποδος. Κεφ. ρνη'.

ΚΟΡΩΝΟΠΟΥΣ πρόμηκες βοτάνιον κατὰ τοῦ ἐδάφους ἐστρωμένον, *κατεσχηματισμένον τὰ φύλλα· λαχανεύεται δὲ καὶ τοῦτο ἑφθόν· G ῥίζαν λεπτὴν ἔχον, στυπτικὴν, ἐσθιομένην πρὸς κοιλιακοὺς ποιοῦσαν. γίνεται δὲ ἐν χέρσοις τόποις, καὶ ἐν χώμασι καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς.

Lacuna ex vet. cod. ἡ ῥίζα ἑψομένη καὶ ἐσθιομένη ποιεῖ πρὸς κοιλιακούς.

De Coronopode. Cap. CLVIII.

CORONOPUS oblonga herbula eſt, "humi ſtrata, cui folia ſunt inciſuris diuiſa: atque hæc quidem oleris quoque modo cocta eſtur. Radicem porrò habet tenuem, aſtringentem, quæ cœliacis in cibo præclarè facit. Cæterùm prouenit locis incultis, in aggeribus, & ſecus vias.

per terram repens Plin.

De Soncho. Cap. CLIX.

SONCHI duo genera: vnum quidem agreſtius atque ſpinoſius: alterum tenerius molliúſve & eſculentum. Caulis anguloſus eſt, intus cauus, interdum & ſubrubens: folia in ambitu per interualla inciſa.

Vis vtriuſq; refrigeratoria, & modicè ſubaſtringens: vnde æſtuanti ſtomacho, & inflammationibus impoſiti proſunt. Succus ſtomachi roſionem ſorbitione mitigat, & lac euocat. In vellere autem appoſitus, ſedis ac vuluę inflammationibus opitulatur. Tam herba quàm radix impoſita ictis à ſcorpione *auxiliatur. Eſt verò etiam tertius ſonchus itidem tener ac mollis, arboreſcés, latíſque conſtans folijs, quę quidem caulem in ramos exeuntem diſtinguunt: ſed & hic ad eadem pollet.

ſubuenit

Περὶ Σόγχου. Κεφ. ρνθ'.

ΣΟΓΧΟΥ δύο εἴδη· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν ἀγριωδέστερον καὶ ἀκανθωδέστερον· τὸ δὲ, τρυφερώτερον καὶ "ἐδώδιμον. καυλὸς δὲ γωνιοειδής, *ἐνίοτε καὶ ὑπέρυθρος· φύλλα ἔχει ἐκ διαστημάτων ἐσχισμένα τὴν περιφέρειαν. Δύναμις δὲ αὐτῶν ἐστι ψυκτική, μετρίως ὑποστύφουσα· ὅθεν στομάχῳ καυσουμένῳ καὶ φλεγμοναῖς καταπλασσόμενοι ἁρμόζουσιν. ὁ δὲ χυλὸς καταρροφούμενος, δηγμὸν στομάχου καταπραΰνει, καὶ γάλα κατασπᾷ· προστεθεὶς δὲ ἐν ἐρίῳ, "δακτυλίων καὶ μήτρας φλεγμοναῖς βοηθεῖ. ἡ δὲ πόα καὶ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα σκορπιοπλήκτοις ἀρήγει. ὁ δὲ ἕτερος σόγχος, ὁ καὶ τρυφερός, δενδρώδης ἐστὶ, καὶ πλατύφυλλος· τὰ δὲ φύλλα διέλκει τὸν καυλόν "· καὶ οὗτος δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ.

V. ἐδωδιμώτερον

Rectiùs δακτυλίου.

V. addit κλάδους ἔχοντα

De Seride. Cap. CLX.

SERIS duûm eſt generum, ſylueſtris & ſatiua. Ex his ſylueſtris ea eſt, quæ & picris & cichorium appellatur: altera quæ hortenſis eſt, & latioris eſt folij, & ori gratior. Et hęc quidem rurſum genere duplex: ſi quidem vna eſt lactucæ ſimilior, & latifolia: altera eſt anguſtiore folio & amarulenta. Omnes porrò refrigerant, aſtringunt & ſtomacho ſunt vtiles. Coctæ aluum ſiſtunt, ſi cum aceto ſumantur. Imprimis verò ſylueſtres, ſtomacho meliores. Quandoquidem in cibo ſumptæ diſſolutum æſtuantémque ſtomachum ſolantur. Impoſitæ verò cum polenta, ac per ſe quoque, cardiacis ſunt vtiles: podagris itidem & oculorum inflammationibus auxilio ſunt. At herba cum radice illita, percuſſis à ſcorpione ſubuenit, & eryſipelatis cum polenta medetur. Cæterùm earum ſuccus cum ceruſſa & aceto locis ijs commodè illinitur, quæ refrigerationem deſiderant.

Περὶ Σέρεως. Κεφ. ρξ'.

ΣΕΡΙΣ διττή, ["ἀγρία καὶ ἥμερος·] ὧν ἡ μὲν ἀγρία, πικρίς, ἡ καὶ κιχώριον καλουμένη· ἡ δὲ *τις ἐστὶ καὶ πλατυφυλλοτέρα, καὶ "εὐστομωτέρα τῆς κηπευτῆς. καὶ ταύτης δὲ διττὸν εἶδος· ἡ μὲν γάρ τις ἐστὶ θριδακωδεστέρα καὶ πλατύφυλλος· ἡ δὲ, στενόφυλλος καὶ ἔμπικρος. πᾶσαι δὲ στυπτικαί, ψυκτικαὶ καὶ εὐστόμαχοι· ἱστᾶσι δὲ καὶ κοιλίαν ἑφθαί, μετ' ὄξους λαμβανόμεναι. καὶ μάλιστα αἱ ἄγριαι εὐστομαχώτεραι· βρωθεῖσαι γὰρ ἀτονοῦντα στόμαχον παρηγοροῦσι καὶ καυσούμενον. καταπλασσόμεναι δὲ σὺν ἀλφίτῳ, καὶ καθ' ἑαυτάς, καρδιακοῖς εἰσι χρήσιμοι· ποδάγραις καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς βοηθοῦσιν. ἡ δὲ πόα καὶ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα, σκορπιοπλήκτοις ἀρήγει· καὶ ἐρυσιπέλατα σὺν ἀλφίτῳ ἰᾶται. σὺν ψιμυθίῳ δὲ καὶ ὄξει ἐστὶν ὁ χυλὸς αὐτῶν *ἐπίχρηστος τῶν ψύξεως δεομένων.

Sic Ald. at in Par. iſta deſiderantur.

Vulg. exempl. ἀστομαχώτερα

De Condrilla. Cap. CLXI.

CONDRILLA, quam etiam cichorion aut ſerin appellant, folia, caulem & flores, gerit cichorij ſimilitudine: qua ex cauſa nonnulli ſeridis ſylueſtris ſpeciem eſſe pronuntiarunt. Verùm tenuior tota eſt. Circa ipſos autem

Περὶ Κονδρίλλης. Κεφ. ρξα'.

ΚΟΝΔΡΙΛΛΗ (, οἱ δὲ, καὶ ταύτην κιχώριον καλοῦσιν ἢ σέριδα) τὰ μὲν φύλλα καὶ τὸν "καυλὸν, καὶ τὰ ἄνθη ἔχει κιχωρίῳ ὅμοια. ὅθεν καὶ εἶδος αὐτὸ τινὲς εἶπον σέριδος ἀγρίας, λεπτότερον δὲ τὸ ὅλον. περὶ δὲ τοῖς

V. καρποῦ

κλωναρίοις αὐτοῖς εὑρίσκεται κόμμι * ὅμοιον μαστίχῃ, μεγέθει κυαμιαῖα· ἅ τινα προστεθέντα μετὰ σμύρνης λεῖα ἐν ὀθονίῳ μέγεθος ἐλαίας, ἔμμηνα ἄγει. ἡ δὲ πόα σὺν τῇ ῥίζῃ κοπεῖσα, εἰς τροχίσκους ἀναπλάσσεται μιγνυμένου μέλιτος· οἵ τινες διεθέντες καὶ νίτρῳ μιγέντες, ἀλφοὺς ἀποσμήχουσιν. ἀνακολλᾷ δὲ καὶ τρίχας τὸ κόμμι· καὶ ἡ ῥίζα δὲ πρόσφατος ποιεῖ εἰς τὰ αὐτά, βαπτομένης εἰς αὐτὴν βελόνης, καὶ προσαγομένης ταῖς θριξίν. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ἔχεις, σὺν οἴνῳ πινομένη. καὶ κοιλίαν ἵστησιν ὁ χυλὸς αὐτῆς ἑψηθεὶς σὺν οἴνῳ καὶ ποθεὶς, καὶ καθ' αὐτόν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος χονδρίλλης, φύλλον δὲ ἔχει περιβεβρωμένον, πρόμηκες, ἐπὶ γῆς ἐστρωμένον. καυλὸν δὲ ὀποῦ μεστόν· ῥίζαν δὲ λεπτήν, ἔπακμον, κούφην, στρογγύλην, ὑπόξανθον, ὀποῦ μεστήν. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καυλὸς καὶ τὰ φύλλα πεπτικήν. ὁ δὲ ὀπὸς, τριχῶν τῶν ἐν βλεφάροις ἀνακολλητικός. φύεται δὲ ἐν γεώδεσι καὶ ἐργασίμοις χωρίοις.

V. quidam non legit.

Orib. ἐπ' ἄκρου κορυφὴν ἔχουσαν.

Περὶ Κολοκύνθας. Κεφ. ρξβʹ.

ΚΟΛΟΚΥΝΘΑ [ἐδώδιμος] ὠμὴ καταπλασθεῖσα λεῖα, οἰδήματα [καὶ ἀποστήματα] πραΰνει. τὸ δὲ ξέσμα αὐτῆς παιδίοις σειριῶσιν ὠφελίμως κατὰ τοῦ βρέγματος καταπλάσσεται. καὶ πρὸς ὀφθαλμοῦ φλεγμονὰς καὶ ποδαγρικοὺς ὁμοίως. ὁ δὲ χυλὸς τῶν ξυσμάτων [θλιβέντων,] πρὸς ὠταλγίας καθ' ἑαυτὸν καὶ μετὰ ῥοδίνου ἐγχυματιζόμενος ὠφελεῖ. καὶ πρὸς καυσουμένην ἐπιφάνειαν ἐγχριόμενος ὠφελεῖ. ὅλης δὲ αὐτῆς ἀποζεσθείσης καὶ ἐκθλιβείσης ὁ χυλὸς πινόμενος μετὰ μέλιτος βραχέος καὶ νίτρου, κοιλίαν λύει κούφως. καὶ εἴ τις κοιλάνας αὐτὴν ὠμὴν, ἐγχέας τε οἶνον καὶ ἐξαιθριάσας, κεράσας τε πίῃ νῆστις, μαλάττει κοιλίαν κούφως.

V. carent.

V. quidam caret.

In ſcriptis ξόσμα. Sed leue eſt diſcrimē, inquit Goupylus.

V. caret.

V. codex διψῶν

Περὶ Ἡμέρου σικύος. Κεφ. ρξγʹ.

ΣΙΚΥΣ ἥμερος εὐκοίλιος, εὐστόμαχος, ψυκτικός, οὐ φθειρόμενος, κύστει ἁρμόδιος, ἀνακτητικὸς λειποθυμιῶν ὀσφραινόμενος· καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετρίως οὐρητικόν, ἁρμόζον σὺν γάλακτι ἢ γλυκεῖ

A ramulos gūmi reperitur maſtiches ſimile, fabæ * magnitudine: quod quidem cum myrrha tritum, & in linteo oliuę inſtar appoſitum, menſes trahit. Herba verò cum radice tuſa melle adiecto diuiditur in paſtillos: qui quidem diluti admixto nitro vitiligines emaculant. Sed & gummi pilos glutinat, ac ipſa quoq; B radix recēs eadem præſtat, ſi intincta eius ſucco acus pilis admoueatur. Contra viperas etiam ex vino pota proficit. Quin & ipſius ſuccus cum vino, aut per ſeſe decoctus atque potus, aluum ſiſtit. Eſt porrò & aliud condrillæ genus, folio circumroſo, oblongo & humi ſtrato, caule verò ſucci pleno: radice te- C nui, vegeta, leui, rotunda, flaueſcente, ſuccoſa. Caulis & folia concoquendi vim habēt. Succus verò incommodos palpebrarum pilos replicat. Cęterùm in lętis cultiſque agris prouenit.

vel. tubercula

De Cucurbita. Cap. CLXII.

D CVCVRBITA eſculenta cruda trita & impoſita, œdemata & *abſceſſus mitigat. Ramentum ipſius infantium capitis ardore, quā ſiriaſin vocant, laborantium ſincipiti vtiliter adhibetur. Similiter quoque podagricis & oculorū imponitur. Succus inflammationibus E verò è ſtrigmentis tuſis, aurium doloribus tum per ſe, tum etiam cum roſaceo infuſus auxiliatur. Valet itidē illitus ad peruſtam ardoribus corporis ſuperficiem. Vniuerſæ autem decoctæ & expreſſæ ſuccus cū melle exiguo & nitro potus, leuiter aluum ſoluit. Quin & ſi quis vinum in ipſam crudam & excauatam in- F fuſum, ac dio expoſitum, poſteáque dilutum ieiunus biberit, leuiter aluum emolliet.

vel. collectiōnes

De Cucumere ſatiuo. Cap. CLXIII.

CVCVMIS ſatiuus aluo ſtomachóque vtilis, refrigerandi vim G obtinet, ſi modò non corrumpatur, ac veſicæ prodeſt: olfactu verò defectos animo recreat. Sed & ipſius ſemen modicè vrinas cit, & cum lacte aut paſſo,

veſicæ exulcerationibus ſubuenit. Cæterùm eiuſdem folia cum vino impoſita, canum morſus ſanant: ex melle verò, epinyctidas.

De Pepone. Cap. CLXIIII.

IPSA quoque peponis caro in cibis vrinas mouet: oculi verò inflammationes impoſita lenit. Eius verò ramentum infantium ſiriaſi laborantium ſincipiti imponitur: ac fronti quoque anacollematis vice adalligatur ad inhibendas oculorũ fluxiones. Porrò ſuccus cum ſemine adiecta farina ſiccatus in ſole, faciẽ ſmegmatis vice purgat, illíque nitorem conciliat. Cæterùm ſicca radix ex mulſa drachmæ pondere pota, vomitiones mouet. Quòd ſi quis placidè ac citra moleſtiam vomere à cœna voluerit, oboli bini ſatiſfecerint. Sanat quoque cũ melle impoſita capitis vlcera concreta in modum faui, quæ ceria vocant.

De Lactuca ſatiua. Cap. CLXV.

LACTVCA ſatiua ſtomacho vtilis, modicè refrigeratoria, ſomnum concilians, aluum emolliens & lac euocãs. Verùm decocta, magis alit. Stomachicis autem illotã eſſe proderit. Epotum verò ipſius ſemen venerem aſſiduè ſomniantibus opitulatur, & concubitum arcet. At ipſæ in cibo frequentiores, claritati oculorum officiunt. Muria etiã condiuntur. Cæterùm cum in caulem exierunt, vim quandam adipiſcuntur ſucco lactíque ſylueſtris lactucæ ſimilem.

De Sylueſtri lactuca. Cap. CLXVI.

Sylueſtris autem lactuca ſatiuę ſimilis eſt, ſed ampliore caule prædita, foliíſque cãdidioribus, gracilioribus & aſperioribus, guſtu verò amara, ac viribus aliquatenus papaueri ſimilis: quam ob cauſam nonnulli etiam lacteum eius ſuccũ meconio permiſcent. Succus obolorũ duûm pondere cum poſca epotus, aquoſa per aluum expurgat. Quin & oculorum argema & caliginem exterit: efficaciter quoque cum lacte muliebri contra eorundem aduſtiones inungitur. In ſumma ſomnum facit, & doloris leuamentum præſtat. Menſes quoque trahit,

A πρὸς τὰς ἐν κύστει ἑλκώσεις. τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ σὺν οἴνῳ καταπλασθέντα, κυνόδηκτα ἰᾶται. σὺν μέλιτι δέ, ἐπινυκτίδας. Quidam obiter ad latus folij extremi: ὅτι καὶ σίκυος πέπων ἢ μῆλον.

Περὶ Πέπονος. Κεφ. ρξδ'.

Η Δὲ τοῦ πέπονος σὰρξ καὶ αὐτὴ οὐρητικὴ ἐσθιομένη. καταπλασθεῖσα δέ, ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς πραΰνει. τὸ δὲ * βρέγμα αὐτοῦ
B σειριῶσι παιδίοις κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπιτίθεται, καὶ ῥευματιζομένοις ὀφθαλμοῖς ἀντὶ ἀνακολλήματος κατὰ τοῦ μετώπου. ὁ δὲ χυλὸς σὺν τῷ σπέρματι μιγεὶς ἀλεύρῳ καὶ ξηρανθεὶς ἐν ἡλίῳ, σμῆγμα γίνεται ῥυπτικὸν καὶ λαμπρυντικὸν προσώπου. ἡ δὲ ῥίζα ξηρὰ ποθεῖσα σὺν ὑδρομέλιτι <
C ὁλκῇ, ἐμέτους κινεῖ. εἰ δέ τις πρᾳέως ἀπὸ δείπνου ἐμέσαι θελήσειεν, ἀρκέσουσιν ὀβολοὶ β'. ὑγιάζει δὲ καὶ κηρία καταπλασθεῖσα μετὰ τοῦ μέλιτος.

Περὶ Θρίδακος ἡμέρου. Κεφ. ρξε'.

ΘΡΙΔΑΞ ἥμερος εὐστόμαχος, " ὑποψύχουσα, ὑπνωτική, κοιλίας μα- V. addit ὑποστύφουσα καὶ ὑποψ.
D λακτική, γάλακτος " κατασπαστική. ἑψηθεῖσα δὲ γίνεται τροφιμωτέρα. ἄπλυτος δὲ ἐσθιομένη, στομαχικοῖς ἁρμόζει. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς πινόμενον, τοῖς συνεχῶς ὀνειρώττουσι βοηθεῖ. καὶ συνουσίαν ἀποστρέφει. αὐταὶ δὲ συνεχῶς ἐσθιόμεναι, ἀμβλυωπίας εἰσὶ ποιητικαί. * ταριχεύονται δὲ ἐν
E ἅλμῃ. ἐκκαυλίσασαι δέ, ἔχουσί τι παρεμφερὲς τῇ τοῦ χυλοῦ καὶ ὀποῦ δυνάμει τῆς ἀγρίας θρίδακος. V. φερεκλητική

Περὶ ἀγρίας Θρίδακος. Κεφ. ρξς'.

Η δὲ ἀγρία θρίδαξ ἔοικε τῇ ἡμέρῳ, καυλωδεστέρα δέ, καὶ τοῖς φύλλοις λευκο-
F τέρα, καὶ ἰσχνοτέρα καὶ τραχυτέρα ὑπάρχουσα· πικρὰ δὲ πρὸς * τὴν " γεῦσιν· ὡμοίωται δὲ κατὰ " ποσὸν τῇ δυνάμει μήκωνι, ὅθεν καὶ τὸν ὀπὸν αὐτῆς ἔνιοι μίσγουσι τῷ μηκωνίῳ. καθαίρει δὲ μετ' " ὀξυκράτου ποθεὶς ὁ ὀπὸς δυοῖν ὀβολῶν ὁλκῇ, ὑδατώδη κατὰ κοιλίαν· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἄργεμα
G καὶ ἀχλύν· ποιεῖ καὶ πρὸς ἐπικαύσεις ἐγχριομένη σὺν γυναικείῳ γάλακτι. ἔστι δὲ καθόλου ὑπνωτικὴ καὶ ἀνώδυνος· ἄγει δὲ ἔμμηνα.

Vulg. exemp. τῇ γεύσει
Vulg. κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν
Vet. Goup. codices μετ' ὀξυμέλιτος

ποτίζεται δὲ καὶ πρὸς σκορπιοπλήκτους καὶ φαλαγγιοδήκτους. τὸ δὲ σπέρμα ὥσπερ τὸ τῆς ἡμέρου ποθὲν, ὀνειρωγμοὺς καὶ συνουσίαν ἀποστρέφει. Δύναται δὲ καὶ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ αὐτὰ, ἀσθενέστερος μέντοι. ἀποτίθεται δὲ ὁ ὀπὸς ἐν κεραμίοις ἀγγείοις προηλιαζόμενος, ὥσπερ καὶ τὰ λοιπὰ χυλίσματα.

Περὶ Γιγγιδίου. Κεφ. ρξζ'.

ΓΙΓΓΙΔΙΟΝ, οἱ δὲ, λεπίδιον, φύεται πλεῖστον ἐν Κιλικίᾳ τε καὶ Συρίᾳ· βοτάνιον σταφυλίνῳ μὲν ἐοικὸς ἀγρίῳ, λεπτότερον δὲ καὶ * πυκνότερον· ῥίζιον ὑπόλευκον, πικρίζον. λαχανεύεται δὲ ὠμόν τε καὶ ἑφθὸν, καὶ ταριχευθὲν ἐσθίεται. ἔστι δὲ εὐστόμαχον, οὐρητικόν. καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ πινόμενον μετὰ οἴνου, κύστει χρήσιμον.

Περὶ Σκάνδυκος. Κεφ. ρξη'.

V. ἀγρίῳ λαχάνῳ ὅμοιον

ΣΚΑΝΔΥΞ, καὶ τοῦτο ἄγριον λάχανον, ὑπόδριμυ, καὶ ἔμπικρον, ἐδώδιμον· ἑφθὸν καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον, εὐκοίλιον καὶ εὐστόμαχον. "τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ κύστει χρήσιμον καὶ νεφροῖς πινόμενον καὶ ἥπατι.

Lacuna add. καὶ οὐρητικόν

Περὶ Καυκαλίδος. Κεφ. ρξθ'.

ΚΑΥΚΑΛΙΣ, ἔνιοι δὲ δαῦκον ἄγριον καλοῦσι, καυλίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον ἢ καὶ μεῖζον, ὑπόδασυ· φύλλα ἔχον μαράθρῳ ὅμοια." πολυσχιδῆ, δασέα. καὶ ἐπ' ἄκρου σκιάδιον λευκὸν, εὐῶδες. λαχανεύεται δὲ καὶ τοῦτο ὠμόν τε καὶ ἑφθὸν ἐσθιόμενον· ἔστι δὲ διουρητικόν.

Cat. λεπτοσχιδῆ

Περὶ Εὐζώμου. Κεφ. ρο'.

V. addit λάχανον καὶ τοῦτο
V. caret.
Al. ἐπιπλεῖον

ΕΥΖΩΜΟΝ, "τοῦτο" ὠμὸν" πλεῖον βρωθὲν συνουσίας παρορμᾷ. καὶ τὸ σπέρμα δὲ αὐτοῦ τὸ αὐτὸ ποιεῖ· οὐρητικὸν ὑπάρχον καὶ πεπτικὸν "καὶ εὐκοίλιον. χρῶνται δὲ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς " ἀρτύσεις· ἀποτίθενται δὲ αὐτὸ πρὸς τὸ πλείονα διαμένειν χρόνον, ὄξει φυρῶντες ἢ γάλακτι, καὶ ἀναπλάσσοντες τροχίσκους. "Γίνεται δὲ καὶ ἄγριον εὔζωμον, μάλιστα ἐν τῇ κατὰ τὴν ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ· οὗ τῷ σπέρματι καὶ ἀντὶ σινήπεος οἱ τῇδε ἄνθρωποι χρῶνται. ἔστι δὲ διουρητικώτερον καὶ δριμύτερον πολλῷ τοῦ ἡμέρου.

V. caret.
V. add. τῶν προσοψημάτων
Par. καὶ
V. quidam caret ſequentibus.

Περὶ Ὠκίμου. Κεφ. ροα'.

ΩΚΙΜΟΝ γνώριμον βιβρωσκόμενον πολὺ, ἀμβλυωπές ἐστιν. ἔστι δὲ κοι-

A & contra ſcorpionum ictus phalangiorúmque morſus bibitur. Semen æquè ac ſatiuæ potum libidinum imaginationes in ſomno compeſcit, veneréműque inhibet. Succus ad eadem valet, ſed minùs efficax. Cæterùm ipſius lac, cæterorum qui expreſſione eliciuntur ſuccorum inſtar, antea inſolatum in nouis fictilibus reponitur. B

De Gingidio. Cap. CLXVII.

GINGIDIUM, quibuſdam Lepidium, copioſiſſimum in Cilicia & Syria naſcitur, herbula ſylueſtri quidem paſtinacæ ſimilis, tenuior tamen & amarior, radicula candicante & ſubamara. Oleris inſtar crudum coctum conditúmve eſtur, C ſtomacho vtile & vrinæ ciendæ vi præditum. Quin & ipſius decoctum ex vino potum, veſicæ prodeſt.

De Scandice. Cap. CLXVIII.

SCANDIX, ſylueſtre quoq. olus eſt, ſubacre, amarum, atque eſculentum. Siquidem crudum coctúmve eſtur, aluo ſtomachóque vtile. Eius D verò decoctum potu, veſicæ, renibus & iocinori prodeſt.

De Caucalide. Cap. CLXIX.

CAUCALIS, quam nonnulli ſylueſtrem daucum appellant, cauliculus eſt dodrantalis aut etiam maior ſubhirſutus, foliis fœniculo ſimilibus, quæ ſunt multis diuiſa inciſuris & hirſuta: candida in ca- E cumine vmbella, eáque odorata. Et hæc quoque planta, cruda coctáve oleris modo eſtur, vrinámque ciet.

De Eruca. Cap. CLXX.

CRUDA eruca coitum largiore cibo concitat: ac ipſius quoque ſemen eiuſdẽ eſt effectus. Vrinas mouet, concoctionẽ iuuat, aluóque eſt F accõmodata. Semine in condiẽdis obſonijs vtuntur: quod vti diutius perennet, aceto lactéve ſubactum in paſtillos digerunt, atque ita reponunt. Naſcitur & ſylueſtris eruca, maximè in Iberia quæ Occidentẽ ſpectat, ac ipſius ſemine loci illius incolę pro ſinapi vtuntur. Eſt porrò quàm ſatiua ad mouẽdam vrinam, G efficacior & multò acrior.

De Ocimo. Cap. CLXXI.

OCIMUM vulgo notum: copioſiore cibo aciẽ oculorum hebetat.

Aluum autem emollit, flatus mouet, vrinas ciet, & lac euocat: ægrè tamen conficitur. Impoſitum cum polentæ polline, roſaceo & aceto, inflammationibus auxilio eſt, vt & draconis marini & ſcorpionis ictibus. Per ſe verò cum vino Chio, prodeſt oculorum doloribus. Succus oculorum caligines diſcutit, fluxionéſque reſiccat. Semen verò potum conuenit atram bilem gignentibus, ægrè meientibus, inflatíſque: olfactu in nares attractum, ſubinde ſternutamenta mouet: id quod & herba ipſa efficit: verùm oculos comprimi oportet vrgente ſternutamento. Eam fugiunt nonnulli ac edere quoque verentur: quòd commanducata & in ſole poſita vermiculos gignat. In cibum verò receperunt Afri, quia ſi feriantur à ſcorpione qui ocimum ederint, incolumes conſeruentur.

De Orobanche. Cap. CLXXII.

Ruellius iuxta Plinij ſententiam, ſine folio.

OROBANCHE cauliculus eſt ſubruber, duos ferè dodrantes altus ac interdum etiã maior, folijs ſubpinguibus, hirſutus ac tener, florib⁹ prǽditus ſubalbidis, aut in luteum vergentibus. Radix ſubeſt digiti craſſitudine, perforata cùm caulis ariditate flacceſcit. Inter legumina quædã ſi naſcatur, ea ſuffocare creditur: vnde & cognomen accepit. Eſtur autem oleris inſtar cruda, & in patinis aſparagi modo decocta. Cæterùm leguminibus incocta, horum coctionem accelerare perhibetur.

De Barbula hirci. Cap. CLXXIII.

TRAGOPOGON ſeu tetrapogon, quem alij comen vocant, breui caule eſt, folijs croci, radice longa, dulci, nigro ſuper caulem calyce: è cuius ſummo prolixa erumpit lanugo, à qua ſibi nomen aſciuit. Eſt verò herba ipſa eſui apta.

De Ornithogalo. Cap. CLXXIIII.

ORNITHOGALON cauliculus eſt tener, tenuis, ſubalbidus, circiter duos dodrãtes altus, tribus aut quatuor in cacumine mollibus agnatis:

A λίας μαλακτικόν, πνευμάτων κινητικόν, οὐρητικόν, γάλακτος προκλητικόν, δυσμετάβλητον. καταπλασσόμενον δὲ σὺν ἀλφίτου παιπάλῃ, καὶ ῥοδίνῳ καὶ ὄξει, φλεγμοναῖς βοηθεῖ, καὶ δράκοντος θαλασσίου καὶ σκορπίου πληγῇ καθ᾽ ἑαυτὸ δὲ σὺν οἴνῳ Χίῳ, πρὸς ὀφθαλμῶν ὀδύνας. ὁ δὲ χυλὸς

Alt φλεγμονὰς βοηθεῖ πνεύμονος. quam vocem expreſſerunt Hermolaus & Ruell.

B αὐτοῦ ἀποκαθαίρει ἀχλὺς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς, καὶ τὰ ῥεύματα ξηραίνει. τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον, ἁρμόζει τοῖς μέλαιναν χολὴν γεννῶσι καὶ δυσουροῦσι καὶ πνευματουμένοις· ποιεῖ δὲ καὶ πταρμοὺς πλείονας, ἐπισπώμενον δι᾽ ὀσφρήσεως· καὶ ἡ πόα δὲ τὸ αὐτὸ ποιεῖ· συμπιέζειν δὲ τοὺς

Matth.c. μελαγχολῶσι

V. παύει

C ὀφθαλμοὺς δεῖ ἐπιόντος τοῦ πταρμοῦ. φυλάσσονται δέ τινες αὐτὸ καὶ οὐκ ἐσθίουσι, διὰ τὸ μασσηθὲν καὶ τεθὲν ἐν ἡλίῳ σκωλήκια γεννᾶν. Λίβυες δὲ προσειλήφασιν, ὅτι οἱ φαγόντες αὐτὸ καὶ πληγέντες ὑπὸ σκορπίου, ἄπονοι διαμένουσιν.

Περὶ Ὀροβάγχης. Κεφ. ροβʹ.

D OΡΟΒΑΓΧΗ καυλίον ἐστὶν ὑπέρυθρον ὡς διασπιθαμιαῖον, ἐνίοτε δὲ καὶ μεῖζον, φύλλοις ὑπολίπαρον, ἔνδασυ, τρυφερόν· ἄνθεσιν ὑπολεύκοις ἢ μηλίζουσι κεχρημένον. ῥίζα δὲ ὕπεστι δακτύλου τὸ πάχος, κατατετρημένη πρὸς τὴν τοῦ καυλοῦ ξηρασίαν. δοκεῖ δὲ φυόμενον ἐν

Ald. κατατετρημένη

E ὀσπρείοις τισὶ πνίγειν αὐτά· ὅθεν καὶ τὴν προσωνυμίαν ἔσχηκε. λαχανεύεται δὲ καὶ ὠμὸν καὶ ἑφθὸν, ἐκ λοπάδος ὡς ἀσπάραγος ἐσθιόμενον· καὶ ὀσπρίοις συνεψηθὲν, τάχιον αὐτὰ δοκεῖ ἕψειν.

Περὶ Τραγοπώγωνος. Κεφ. ρογʹ.

F TΡΑΓΟΠΩΓΩΝ ἢ τετραπώγων, οἱ δὲ, κόμην καλοῦσι, καυλὸς βραχύς· φύλλα κρόκῳ ὅμοια· ῥίζα μακρὰ, γλυκεῖα. ἐπὶ δὲ τοῦ καυλοῦ κάλυξ * μέγας καὶ ἐξ ἄκρου * καρπὸς μέλας, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔσχεν. ἔστι δὲ ἡ πόα ἐδώδιμος.

Quidam σκορόδῳ

Περὶ Ὀρνιθογάλου. Κεφ. ροδʹ.

G OΡΝΙΘΟΓΑΛΟΝ καυλίον ἐστὶ τρυφερὸν, λεπτὸν, ὑπόλευκον, ὡς διασπιθαμιαῖον, ἔχον παραφυάδας ἐν ἄκρῳ τρεῖς ἢ τέσσαρας, ἁπαλάς·

A ἀφ' ὧν αὗται ἔξωθεν μὲν βοτανώδη, διαφανοιχθέντα δὲ γαλακτίζοντα· καὶ μεταξὺ αὐτῶν κεφάλιον ὡς κάχρυ ἐντετμημένον, μετ' ἄρτου συνοπτώμενον ὡς μελάνθιον· ῥίζα δὲ βολβώδης· ἐσθιομένη ὠμή τε καὶ ἑφθή.

Περὶ Ὕδνου. Κεφ. ροέ.

B ΥΔΝΟΝ ῥίζα ἐστὶ περιφερής, ἄφυλλος, ἄκαυλος, ὑπόξανθος· ἔαρος ὀρυττομένη, ἐδώδιμος δέ ἐστιν ὠμή τε καὶ ἑφθὴ ἐσθιομένη.

Lacuna addit ex veteri codice ἢ [illegible]

Περὶ Σμίλακος. Κεφ. ροϛ'.

Hoc loco de aſpera ſmilace caput inſerere potes ex veteri impreſſione.

ΣΜΙΛΑΞ κηπαία, ἧς ὁ καρπὸς λόβια· ὑπὸ ἐνίων δὲ ἀσπάραγος καλεῖται· φύλλα ἔχει κισσῷ ὅμοια, μαλακώτερα μέν τοι· C καυλοὺς δὲ λεπτοὺς* καὶ ἕλικας περιπεπλεγμένους τοῖς παρακειμένοις θαμνίοις· αὐξανομένας* τε ἐφ' ἱκανόν, ὥς τε καὶ σκηνοποιεῖσθαι. καρπὸν δὲ φέρει ὅμοιον τήλει, μακρότερον δὲ καὶ ἐπισημότερον, ἐν* οἷς σπέρματα ὅμοια νεφροῖς, οὐκ ἰσόχροα· ἐκ μέρους δὲ* ὑποπυρρίζοντα. D λαχανεύεται δὲ εἰς βρῶσιν ὁ καρπὸς, ἑψόμενος σὺν τῷ σπέρματι ὡς ἀσπάραγος· οὐρητικὸς ὢν καὶ δυσονείρους.

Hoc ſuſpicatur Dodonæus ex c. de ſmilace lævi perperam huc tranſlatum.

Περὶ Μηδικῆς. Κεφ. ροζ'.

ΜΗΔΙΚΗ ἔοικε μὲν ἄρτι φυομένη τριφύλλῳ τῷ ἐν χορτοκοπείοις· προάγουσα δὲ, στενοφυλλοτέρα γίνεται, καυλοὺς ἀνίσα τριφύλλῳ ὁμοίους, ἐφ' οἷς τὸ σπέρμα περιπέφυκε φακοῦ τὸ μέγεθος, ἐπεστραμμένον* ὡς κεράτιον. ὅπερ ξηρανθὲν, μίγνυται ἡδύσματος χάριν τοῖς ἀρτυτοῖς ἁλσί. χλωρὸν δὲ καταπλασθὲν, ὠφελεῖ τὰ ψύξεως δεόμενα. ὅλη δὲ τῇ πόᾳ χρῶνται οἱ κτηνοτρόφοι ἀντὶ ἀγρώστεως. F

Περὶ Ἀφάκης. Κεφ. ροή.

ΑΦΑΚΗ θαμνίον ἐστὶ φυόμενον ἐν ἀρούραις, φακοῦ ὑψηλότερον, λεπτόφυλλον· τὰ δὲ ἐπ' αὐτοῦ φυόμενα μείζονα θυλάκια τοῦ φακοῦ, περιεκτικὰ τῶν σπερματίων τριῶν ἢ τεσσάρων,* μεγάλων καὶ μικροτέρων φακοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ G σπερμάτια στυπτικήν. ὅθεν ἵστησι καὶ ῥεύματα κοιλίας καὶ στομάχου, φρυττόμενα καὶ ἐρεικόμενα καὶ ἑψόμενα, ὥσπερ φακός.

A è quibus flores prodeunt, qui foris quidẽ herbacei, at vbi expãſi ſunt, lactei viſuntur, ac inter eos capitulum canchryos modo inciſum emicat: quod cum pane aſſatur, veluti melanthiũ. Radix eſt bulboſa, quæ cruda coctáque in cibos venit.

De Tubere. *Cap. CLXXV.*

B TVBER radix eſt orbiculata, ſine folijs, ſine caule, flaueſcens. Vere effoditur, ac ſeu cruda ſeu cocta, eſui apta eſt.

De Smilace hortenſi. *Cap. CLXXVI.*

SMILAX hortenſis, cuius fructus lobia, (quaſi ſiliquulas dicas) & à nonnullis aſparagus nominatur, folia habet hederæ, ſed molliora: C caules tenues, clauicularum inſtar ſeſe propinquis fruticibus implicantes: qui quidem in tantum adoleſcunt, vt topiarij operis attegias ſeu cameras opacẽt. Fructum autem profert fœnigræci, ſed longiorẽ & inſigniorem, intra quem ſemina concludũtur renum ſimilia, non æquali qui- D dem colore, ſed ex parte rufeſcẽtia. Is porrò fructus, ſeu potiùs ſiliqua cum ſemine, aſparagi modo elixa oleris inſtar eſtur. Vrinã verò ciet, & grauia tumultuoſáque ſomnia facit.

De Medica. *Cap. CLXXVII.*

B MEDICA dum recens erumpit, trifolio in pratis naſcenti ſimilis eſt: tandem verò folia contrahit, caules edens trifolij, quibus ſemen adnaſcitur lentis magnitudine, ſiliquis intortis incluſum. Id ſiccatum, ſali condimentario ad ſaporis iucũditatem admiſcetur. Idem viride impoſitum ijs prodeſt, quibus refrigeratione opus eſt. Cæterùm herba tota pro gramine vtuntur qui iumenta pecoráque paſcunt.

De Aphaca. *Cap. CLXXVIII.*

APHACA frutex eſt exiguus in aruis naſcẽs, altior lenticula, folijs tenuibus. Folliculos fert quàm lenticula maiores, quibus exigua G ſemina nigra terna quaternáve, minora lenticula, continentur. Hęc aſtringendi vim hãbent: quare frixa, freſa elixáve, lentis more, fluxiones alui ſtomachíque ſiſtunt.

De Porro. Cap. CLXXIX.

PORRVM capitatum inflationes facit, praui eſt ſucci, ſomnia tumultuoſa parit, vrinam ciet, bonam facit aluum, extenuat, oculorum aciem hebetat, mẽſes trahit: ſed exulceratam veſicam renéſque lædit. Cum ptiſſana verò coctum alitérve in cibo ſumptum, eorum quæ intra thoracem hærent excreationẽ adiuuat. At coma in aqua maris & aceto cocta ad inſidendum in vuluæ præcluſione ac duritia vtilis habetur. Porrum autem bis aqua mutata coctum, frigidáque maceratũ dulceſcit, multóque minùs inflat. At ſectiuum & acrius eſt, & aſtrictionis nonnihil obtinet: quare expreſſus ab eo ſuccus cum aceto, addito thure aut manna, ſanguinis profluuium ſiſtit, maximè ſi naribus erumpat. Venerẽ item ſtimulat, & ad omnia thoracis vitia cum melle pro eclegmate vſurpatur: eſitatum quoque contra tabem efficax eſt, ac ſpiritalem etiam canaliculam purgat. Sed ſi frequentiùs comedatur, viſus obſcuritatem inducit, ac ſtomacho etiã nocet. Succus ex melicrato potus, contra venenatarum beſtiarum morſus auxilio eſt. Sed & ipſum quoque porrum impoſitũ prodeſt. Quin & ſuccus aurium doloribus & ſonitui ſuccurrit, cum aceto, thure, lacte aut roſaceo inſtillatus. Folia verò varos tollunt, cũ rhoë obſoniorum impoſita, epinyctidáſque ſanant: ac vlcerum quoque cruſtas ex ſale illita emarginant. Cęterũ ſeminis binæ drachmæ cũ pari myrti baccarũ pondere potę, veteres ſanguinis ſupernè reiectiones cohibẽt.

De Ampelopraſo. Cap. CLXXX.

Ampelopraſum ſtomacho quàm porrum magis aduerſatur: ſed plus quoque excalfacit, vrinâſq; vehementiùs ciet: menſes quoque pellit. Quin & contra beſtiarum morſus in cibo conuenit.

De Cæpa. Cap. CLXXXI.

CÆPA longa acrior eſt quàm rotunda, itemq; ruffa quàm candida, & ſicca quàm viridis ſeu recens, & cruda quàm aſſata, aut ſale condita. Sunt tamẽ omnes mordacitatis participes, inflationéſq; faciunt, appetentiam inuitant, attenuant, ſitim gignunt, nauſeam pariunt, expurgant denique, aluóque ſunt vtiles. Tum excrementis alijs viam aperiunt, tum & hæmorrhoidas reſerant.

A Περὶ Πράσου*. Κεφ. ροθ'.

ΠΡΑΣΟΝ κεφαλωτὸν, φυσῶδες, κακόχυμον, δυσόνειρον, οὐρητικὸν, εὐκοίλιον, λεπτυντικὸν, "ἀμβλυωπίας ποιητικὸν, καταμηνίων ἀγωγὸν, βλαπτικὸν κύστεως ἡλκωμένης καὶ νεφρῶν· συνεψηθὲν δὲ πτισάνῃ καὶ βρωθὲν ἄλλως, ἀνάγει τὰ ἐκ *V.carent.* *Vulg.exẽp.carẽt*
B θώρακος. ἡ δὲ κόμη αὐτοῦ ἑψηθεῖσα ἐν θαλάσσῃ καὶ ὄξει, εἰς ἐγκάθισμα χρησιμεύει πρὸς μύσιν καὶ σκληρίαν ὑστέρας. ἀπογλυκαίνεται δὲ καὶ ἀφυσότερον γίνεται δυσὶν ὕδασιν ἑψηθὲν, καὶ ἀποβραχὲν ἐν ὕδατι ψυχρῷ. ὁ δὲ *καρπὸς δριμύτερος, ἔχων τι καὶ στύψεως· ὅθεν αἷμα ὁ χυλὸς αὐτοῦ ἵστησι σὺν
C ὄξει, καὶ μάλιστα τὸ ἐκ μυκτήρων φερόμενον, μάννης ἢ λιβανωτοῦ μιγέντος· ἀφροδίσιά τε παρορμᾷ· καὶ πρὸς τὰ ἐν θώρακι πάντα σὺν μέλιτι ἀντὶ ἐκλείκτου ποιεῖ, καὶ πρὸς φθίσεις βρωθέν· καθαίρει δὲ καὶ τὴν ἀρτηρίαν. ἐσθιόμενον δὲ συνεχῶς ἀμαυρωτικὸν ὄψεως γίνεται· κακοστόμαχον δέ ἐστιν. ἀρήγει καὶ θηριο-
D δήκτοις σὺν "μελικράτῳ πινόμενος ὁ χυλός· καὶ αὐτὸ δὲ καταπλασσόμενον ὠφελεῖ. βοηθεῖ καὶ ὠταλγίαις ὁ χυλὸς καὶ ἤχοις, σὺν ὄξει καὶ λιβανωτῷ καὶ γάλακτι ἢ ῥοδίνῳ ἐνσταλείς· αἴρει δὲ καὶ ἰόνθους τὰ φύλλα μετὰ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα καταπλασθέντα, καὶ ἐπινυκτίδας ἰᾶται, ἐσχάρας τε περιῤῥήττει σὺν ἁλσὶν *ἐπιπλαττόμενον. τοῦ μέντοι σπέρμα- *Sic V.& Serapio.* *vulg.exẽp.μέλιτι*
E τος < β'. μετὰ μύρτων ἴσων ποθεῖσαι, τὰς χρονίους ἀναγωγὰς τοῦ αἵματος ἐπέχουσιν.

Περὶ "Ἀμπελοπράσου. Κεφ. ρπ'. *V.λυκοσκορόδου*

Ἀμπελόπρασον, κακοστομαχώτερον τοῦ πράσου, θερμαντικώτερον δὲ καὶ οὐρητικώτερον, καταμηνίων ἀγωγόν. θη-
F ριοδήκτοις δὲ βιβρωσκόμενον ἁρμόζει.

Περὶ Κρομμύων. Κεφ. ρπα'.

ΚΡόμμυον δριμύτερον τὸ μακρὸν τοῦ στρογγύλου, καὶ τὸ ξανθὸν τοῦ λευκοῦ, καὶ τὸ ξηρὸν τοῦ χλωροῦ, καὶ τὸ ὠμὸν τοῦ ὀπτοῦ καὶ ταριχηροῦ. ἔστι δὲ ἅπαντα δηκτικὰ καὶ πνευματωτικὰ, ὀρέξεως ἐκκλητικὰ, λεπτυντικὰ, διψώδη,
G ἀσσώδη, ἀποκαθαρτικὰ, εὐκοίλια, ἀναστομωτικὰ ἐκκρίσεων τῶν τε ἄλλων καὶ αἱμοῤῥοΐδων.

ἀντὶ βαλάνου δὲ προστίθεται λεπισθέντα καὶ εἰς ἔλαιον ἐμβληθέντα. ὁ δὲ χυλὸς ἐγχριόμενος σὺν μέλιτι βοηθεῖ ἀμβλυωποῦσιν, ἀργέμοις, νεφελίοις, καὶ ἀρχομένοις ὑποχεῖσθαι, καὶ συναγχικοῖς διαχριοθεὶς κινεῖ τε καταμήνια καὶ ἀπὸ, ἔγχυτός τε καθαρτικὸς διὰ ῥινὸς κεφαλῆς. κυνοδήκτοις δὲ κατάπλασμα μεθ' ἁλὸς καὶ πηγανίου καὶ μέλιτος· σὺν ὄξει δὲ ἐν ἡλίῳ καταχρισθεὶς ἀλφοὺς ἰᾶται· μεθ' ἴσου δὲ σποδίου ψωροφθαλμίας παύει, καὶ ἰόνθους σὺν ἁλσί στέλλει· σὺν ὀρνιθείῳ δὲ στέατι, πρὸς ἐκτρίμματα ὑποδημάτων χρήσιμος· καὶ πρὸς ῥύσιν κοιλίας καὶ δυσηκοΐαν καὶ συριγμοὺς, καὶ πυορροοῦντα ὦτα. a"καὶ πρὸς τὰς ἀπολήψεις τῶν ὑδάτων τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν ἁρμόζει· "καὶ πρὸς ἀλωπεκίας παρατριβόμενος· τάχιον γὰρ ἀλκυονίου προσκαλεῖται τρίχας. "ἔστι δὲ τὸ κρόμμυον κεφαλαλγὲς πλεῖον βρωθέν, ἑψηθὲν δὲ οὐρητικώτερον γίνεται, πλέον δὲ ἐσθιόμενον ἐν νόσοις ληθάργους ποιεῖ. τοῦτο τοίνυν ἑψηθὲν" καὶ καταπλασθὲν σὺν σταφίδι ἢ σύκῳ, φύματα πέττει καὶ διαρρήσσει.

Περὶ Σκορόδου. Κεφ. ρπβ'.

"ΣΚΟΡΟΔΟΝ τὸ μέν ἐστιν ἥμερον καὶ κηπευτὸν, καὶ τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ μονοκέφαλόν "ἐστιν" ὥσπερ τὸ πράσον, γλυκὺ, ἐμπόρφυρον, "μικρόν. τὸ δὲ λοιπὸν "πολυκέρανον, λευκόν. "καλοῦσι δὲ τὰς ἐν αὐτῷ ῥᾶγας ἄγλιθας. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἄγριον, ὀφιόσκορδον καλούμενον. "Δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν, θερμαντικὴν, "δηκτικὴν, ἐκκριτικὴν" φυσῶν, καὶ κοιλίας ταρακτικὴν, ξηραντικὴν στομάχου, δίψης "ποιητικὴν καὶ ἐμπνευματώσεως, "ἑλκωτικὴν ἐπιφανείας, "ὀμμάτων ἀμβλυωτικήν. [τὰ" αὐτὰ δὲ ποιεῖ καὶ τὸ ὀφιόσκορδον βιβρωσκόμενον, ὃ καὶ ἐλαφόσκορδον λέγεται]. βιβρωσκόμενον ἕλμινθας πλατείας ἐξάγει, καὶ οὖρα κατάγει, ἐχιοδήκτοις τε καὶ "αἱμορροοῦσιν ἁρμόζει ὡς οὐδὲν ἕτερον, λαμβανομένου οἴνου συνεχῶς, ἢ σὺν οἴνῳ λεανθὲν καὶ ποθέν. καταπλάσσεται δὲ

A Subduntur verò pro balanis corticibus nudatæ & oleo immiſſæ. At ſuccus ex melle inunctus oculorum hebetudinibus, argemis, nubeculis & incipientibus ſuffuſionibus auxiliatur. Anginoſi itidem eo perunguntur. Sed & menſes ciet atque pellit, ac infuſus caput per nares expurgat. Canis morſibus cum ſale ru-
B ta & melle imponitur. Cum aceto autem in ſole perunctus, vitiligines ſanat: & cum pari ſpodio, ſcabras lippitudines ſedat. Varos quoque cum ſale reprimit. Contra calceamentorum attritus cum adipe gallinaceo vtilis eſt. Valet etiamnum ad alui profluuium, & auditus grauitatem auriúmque ſonitus emen-
C dat. Ad purulentas aures, iiſdémque interceptam aquam eliciendá prodeſt. Quin & alopecijs affrictus celeriùs quàm alcyonium pilos euocat. Porrò cæpa copioſiùs ſumpta, capitis dolores ciet, coctáque potentiùs vrinas pellit. Largiùs verò per aduerſam valetudinem eſitata, quantumuis cocta, lethargum
D accerſit. Cæterùm cocta & cum vua paſſa aut fico impoſita panos ſeu tubercula maturat & rumpit.

De Allio. Cap. CLXXXII.

ALLIVM quoddam eſt ſatiuum & hortenſe: quod quidem in Ægypto, porri modo, ſingulari capite
E reperitur, dulce, paruum ac purpuraſcens: alibi verò multiplici capite ſeu nucleo coagmentatum viſitur, atque cādidum: ac eiuſmodi quidē nucleos ſeu ſpicas, aglithas Græci nominát. Eſt & aliud ſylueſtre, quod ophioſcorodon, quaſi anguinum allium, appellatur. Vim porrò acrem obtinet allium, excalfacit, mordet,
F flatus pellit, aluum turbat, ſtomachum exiccat, ſitim gignit, inflationemq; facit, ſummā corporis cutē exulcerat, & oculorum aciem eſu hebetat. Eadem præſtat eſitatum ophioſcorodon, quod & elaphoſcorodon, quaſi ceruinum allium, nuncupatur. Sed & latas quoque tenias in cibo pellit alliū, vrináſque detra-
G hit: morſis à vipera & hæmorrhoo maximè ſi quid aliud confert, dum modò continuò pòſt vinum ſuperbibatur, aut ipſum è vino teratur ac in potione ſumatur. Quin & in eoſ-

a V. interponit ὁ χυλὸς
V. cæteris caret:
V. caret vſque ad τοῦτο τοίνυν.
Drag. ἐστὶ δὲ καὶ κεφαλαλγές. πλεονασθὲν δὲ ἐν νόσοις ληθάργους ποιεῖ. ἑψηθὲν δὲ οὐρητικώτερον γίνεται.
Add Ald. ἐφθὸν
Lacuna in cod. vet. hoc caput ita legit. Σκόροδον τὸ μέν τι ἐστὶν ἥμερον καὶ κηπευτὸν, ὅπερ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ εὑρίσκεται μονοκέφαλον καὶ λευκὸν, οὗ τὰς ῥᾶγας ἄγλιθας καλοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἄγριον, ὀφιοσκόροδον καλούμενον, τὴν ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ἑλκωτικὸν σωμάτων. Βιβρωσκόμενον δὲ ἕλμινθα πλατεῖαν ἐξάγει καὶ οὖρα ἄγει. Δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν παῦ σκορόδον, θερμαντικὴν, ἐκκριτικὴν φυσῶν &c.
Orib. λευκὸν καὶ λεπτὸν
Vulg. exemp. omittunt vſque ad καλοῦσιν.
Al. μέγα πολυκέφαλον
Vetus omittit vſque ad δύναμιν.
V. Goupyli δύναμις δὲ αὐτῶν δριμεῖα, & ſic deinceps.
Vulg. exempl. carent.
Pariſ. φυσώδη
Vulg. exempl. ποιητικὴν, ἐμπνευματώσεως ἀλλοιωτικὴν· καὶ ἐπιφανείας.
Sic v. c. quem ſecutus eſt Ruell.
V. Goupyli σωμάτων βιβρωσκομένη.
Concluſa non habentur in vulgatis exemplaribus. Pro his verò Catacuz. exemp. Ἐλαφοσκόροδον, οἱ δὲ ἀγριοσκόροδον, ῥωμαῖοι ἄλλιουμ καρβίνουμ. φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι χωρίοις, ἐμφερὲς τῷ ὀφιοσκορόδῳ. δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν, θερμαντικὴν, δηκτικὴν, φυσώδη, κοιλίας ταρακτικὴν, ξηραντικὴν στομάχου καὶ ποιητικὴν δίψους.
Rectiùs fortaſſe αἱμορροοδήκτοις, vel ὑφ' αἱμορρόου δηχθεῖσιν.

dē vſus,& cōtra canis rabioſi morſus vtiliter imponitur. In cibo verò ſumptum contra mutationes aquarū proficit, [fauces expediēdo,eaſdémque aſperas leniēdo] voci ſplēdorem affert,veterē tuſſim crudum coctúmve in cibo lenit.Potum autē cum origani decocto,pediculos ac lendes enecat.Combuſtum ac melle ſubactum illitúmque,oculorū ſugillationibus & alopecijs medetur: ſed in alopecijs curandis vnguentū præterea nardinū additur. Cū ſale verò& oleo ſanat papularū eruptiones. Vitiliginem quoque,lichenas, lentigines,vlcera capitis manantia, furfures ac lepras cum melle eximit.At cum thure & tęda decoctū ac in ore detentum, dentium dolorem imminuit.Cum ficulneis foliis & cumino,cōtra muris aranei morſus imponitur. Comæ decoctū fœminarum deſeſſionibus additum, menſes ſecundáſque partus extrahit.In eundem quoque vſum ſuffumigatur.Cæterùm factum ex eo & oliua nigra intritum, quod myttoton vocant, eſu vrinam cit, ora venarum patefacit, ac hydropicis quoque eſt vtile.

De Scordopraſo. Cap.CLXXXIII.

NASCITVR Scordopraſon porri magnitudine,allij & porri qualitatum particeps: quapropter mixtas quoque vires obtinet,eadē præſtans quę allium pariter ac porrum, ſed efficacia minore. Coctum id porri modo dulceſcit, & in olerum vicem tranſit.

De Sinapi. Cap. CLXXXIIII.

SINAPI ſeu napy eligito non magnoperè aridum,& valdè rufum atque plenū, quódque fractum internè viride ac veluti ſuccoſum & glaucum conſpiciatur.Tale ſiquidē recēs ac tempeſtiuum habetur. Ad calfaciendum,attenuandum, attrahendúmque efficax eſt. Commanducatum autem valet ad pituitam capitis eliciendam. At ſuccus ex aqua mulſa, contra tonſillarum præduros tumores,veteréſque & calloſas arteriæ ſcabritias gargarizatu prodeſt. Ipſum verò ſinapi tritum & naribus admotum ſternutamenta ciet. Comitialibus quoque auxiliatur,& vuluæ ſtrāgulatu oppreſſas

A πρός τε ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων ὠφελίμως. βιβρωσκόμενον δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξενισμοὺς τῶν ὑδάτων ἁρμόζει, ἀρτηρίας λαμπρύνει, καὶ βῆχας χρονίας παρηγορεῖ, ὠμόν τε ἢ ἑφθὸν ἐσθιόμενον· φθεῖρας δὲ καὶ κόνιδας φθείρει σὺν ἀφεψήματι ὀριγάνου πινόμενον. καὲν δὲ καὶ μέλιτι V. in margine, καὶ ἕλμινθας σὺν γάλακτι.

B φυραθὲν, ὑπώπια καὶ ἀλωπεκίας ἰᾶται καταχριόμενον. ἐπὶ δὲ τῶν ἀλωπεκιῶν σὺν ναρδίνῳ μύρῳ * καὶ ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ, ἐξανθήματα θεραπεύει· ἀφίστησι δὲ καὶ ἀλφοὺς καὶ λειχῆνας καὶ φακούς· ἀχῶράς τε καὶ πίτυρα καὶ λέπρας σὺν μέλιτι. μετὰ δαδίου δὲ καὶ λιβανωτοῦ ἑψηθὲν, ὀδον-

C ταλγίαν διακρατούμενον ἐν τῷ στόματι κουφίζει· Al. διακλυζόμενον, sed mendosé. μυγαλῆς τε ἐστὶ κατάπλασμα σὺν συκῆς φύλλοις καὶ κυμίνῳ. τῆς δὲ κόμης τὸ ἀπόζεμα, ἐγκάθισμα ἐμμηνίων καὶ δευτέρων ἀγωγόν· πρὸς δὲ αὐτὸ δὲ καὶ ὑποθυμιᾶται. τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ τῆς μελαίνης ἐλαίας γινόμενον τρίμμα, καλούμενον δὲ

D * μυρτὸν, οὔρησιν κινεῖ καὶ ἀναστομοῖ· χρήσιμον δὲ καὶ ὑδρωπικοῖς ἐστίν. Al. μυρτωτὸν

Περὶ Σκορδοπράσου. Κεφ. ρπγ'.

ΣΚΟΡΔΟΠΡΑΣΟΝ φύεται ὡς πράσον μέγα, μετέχον τῆς τοῦ σκόρδου καὶ τοῦ πράσου ποιότητος· ὅθεν καὶ τὴν δύναμιν μικτὴν ἔχει, ποιοῦν ὅσα καὶ τὸ σκό-
E ρδον καὶ τὸ πράσον· ἀνειμένως μέντοι· λαχανεύεται δὲ εἰς βρῶσιν ὡς τὸ πράσον ἑψόμενον καὶ ἀπογλυκαινόμενον.

Περὶ Σινήπεως. Κεφ. ρπδ'.

ΣΙΝΗΠΙ ἢ νάπυ, ἐκλέγου τὸ μὴ κατάξηρον καὶ κατάπυρρον, ἁδρὸν, ἀλλ' ὃ Al. σίνηπι κηπαῖον οἱ δὲ νάπυ

F δὴ θλασθὲν, ἔνδοθεν χλωρὸν ἢ οἱονεὶ ἔγχυλον, γλαυκόν· V. non habent. πρόσφατον γὰρ καὶ ἀκμαῖον τὸ τοιοῦτον. Δύναται δὲ θερμαίνειν, λεπτύνειν, ἐπισπᾶσθαι, ἀποφλεγματίζειν διαμασηθέν. μιγεὶς δὲ ὁ χυλὸς αὐτοῦ ὑδρομέλιτι, V. μετὰ μέλιτος πρὸς ἀντιάδας καὶ τὰς χρονίους τραχύτητας τῆς ἀρτηρίας ἢ τυλώδεις, ἀναγαργαριζόμενος ἁρ-
G μόζει· προσαχθὲν δὲ τοῖς μυκτῆρσι λεῖον, πταρμοὺς κινεῖ· ἐπιληπτικοῖς τε βοηθεῖ, καὶ ὑστερικῶς πνιγομένας διεγείρει.

V. hiſce vſque ad καταπλασθὲν caret.

Ruellius omiſit.

καὶ ἐπὶ ληθαργικῶν καταπλάττεται ξυρηθείσης τῆς κεφαλῆς· μιγὲν δὲ σύκοις καὶ ἐπιτεθὲν ἄχρι φοινίξεως, ἁρμόζει πρὸς ἰσχιάδας καὶ σπλῆνας, καὶ καθόλου εἰς πᾶν χρόνιον ἄλγημα, ὅπου μετάγειν τι ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν βουλόμεθα τῷ τῆς ἑτεροπαθείας λόγῳ. θεραπεύει καὶ ἀλωπεκίας καταπλασθέν, πρόσωπον δὲ καθαίρει, καὶ ὑπώπια αἴρει σὺν μέλιτι ἢ στέατι ἢ κηρωτῇ· σὺν ὄξει δὲ πρὸς λέπρας καὶ λειχῆνας ἀγρίους περιχρίεται· πίνεται δὲ καὶ πρὸς περιόδους ξηρόν, ὡς ἄλφιτα ἐπιπασσόμενον τῷ πόματι. ἐπισπαστικοῖς τε ἐμπλάστροις καὶ ψωρικοῖς μίγνυται χρησίμως· δυσηκοΐαις τε καὶ ἤχοις λεῖον ἐπιτιθέμενον τῇ ἀκοῇ μετὰ σύκου ὠφελεῖ. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ σὺν μέλιτι ἁρμόζει, πρός τε ἀμβλυωπίας καὶ τραχέα βλέφαρα ἐγχριόμενος· χυλίζεται δὲ ἔτι χλωρὸν τὸ σπέρμα, καὶ τὸ ἀποθλιβὲν ξηραίνεται ἐν ἡλίῳ.

Περὶ Καρδάμου. Κεφ. ρπε'.

Al. V. κυνοκαρδάμου

V. ἀμφοτέρων

Al. καθαρτικὸν

ΚΑΡΔΑΜΟΝ. κάλλιστον μὲν εἶναι δοκεῖ τὸ ἐν τῇ Βαβυλῶνι κάρδαμον. παντὸς δὲ τὸ σπέρμα θερμαντικόν, δριμύ, κακοστόμαχον, κοιλίαν ταράσσον, καὶ ἕλμινθας ἐκτινάσσον, σπλῆνα μειοῦν, ἔμβρυα φθεῖρον, ἔμμηνα κινοῦν, συνουσίαν παρορμῶν, ἔοικε δὲ σινήπει καὶ εὐζώμῳ. ἀποσμήχει λέπρας, λειχῆνας· σὺν μέλιτι δὲ σπλῆνα ταπεινοῖ καταπλασσόμενον, καὶ κηρία ἀποκαθαίρει, καὶ τὰ ἐκ θώρακος ἀνάγει ἐγκαθεψόμενον ῥοφήμασιν. ἑρπετῶν τε ἐστὶν ἀντιφάρμακον πινόμενον. θυμιαθὲν δὲ ἑρπετὰ διώκει. τρίχας τε ῥεούσας ἐπέχει· καὶ ἄνθρακας περιρρήττει πυοποιοῦν· σὺν ὄξει δὲ καὶ ἀλφίτοις καταπλασθέν, ἰσχιαδικοῖς ὠφελεῖ, καὶ οἰδήματα καὶ φλεγμονὰς διαφορεῖ, δοθιῆνάς τε ἐκπυοῖ σὺν ἅλμῃ καταπλασθέν. καὶ ἡ πόα δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ, ἔλασσον μέντοι δύναται.

Verba hæc vſque ad finem capitis, velut annotat Goupylus, nō ſunt in Orib. Interpretes tamen omnes ea reddiderunt, & Dioſcoridis eſſe facilè ex Plinio quiuis intelligere poteſt.

V. ἑρπετοδήκτων

V. ἐκτήκει

Περὶ Θλάσπεως. Κεφ. ρπϛ'.

V. οἱ δὲ σίνηπι περσικὸν ἢ ἄγριον. alius in margine addidit πιδεγαλλιάκιουμ.

V. σπιθαμιαῖον.

ΘΛΑΣΠΙ βοτάνιόν ἐστι στενὸν τοῖς φύλλοις ὡς δακτύλου μῆκος, πεπτωκόσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀκροσχιδέσιν, ὑπολιπάροις, καυλὸν δὲ λεπτὸν ἀνίησι δισπιθα-

A excitat. Quin & lethargicorum capiti deraſo illinitur. Ficis autem admixtum & impoſitū donec rubeſcat locus, valet ad coxendicum cruciatus, lienes, ac in vniuerſum ad quemuis diutinum dolorem, cū ex alto in ſummam cutem quidpiā extrahere eſt in animo, translato ſcilicet in alteram partem affectu. B Alopecijs etiam illitum medetur, faciem purgat, & oculorum ſugillata tollit, cum melle, adipe, aut cerato. Cum aceto verò, lepræ & feræ impetigines eo perunguntur. Sed & contra febriles circuitus aridum bibitur, polētæ modo potui inſperſum. Emplaſtris quoque extrahendi vi præditis, iiſque quę ad pſoram faciunt, vtiliter ammiſcetur. C Succurrit & auditus grauitati incertíſque ſonitibus cum fico tritum, auribúſque inditum. Ipſius verò ſuccus cum melle ad oculorum hebetudines genarúmque ſcabritias conuenienter inungitur. Cæterùm exprimitur recēti adhuc ſemine ſuccus, atque ita in ſole ſiccatur.

De Naſturtio. Cap. CLXXXV.

D NASTVRTIVM optimum cōſtat eſſe Babylonicum. Cuiuſuis autē naſturtij ſemen excalfacit: acre eſt, ac ſtomacho inimicum: aluum turbat, lumbricos pellit, lienem imminuit, fœtus in vtero necat, menſes cit ac venerē ſtimulat. Eſt ei denique E natura ſinapis & erucæ ſemini ſimilis. Lepras & impetigines exterit: ex melle verò illitū lienē extenuat, fauos expurgat, & quæ intra thoracē hærent ſurſum educit ſorbitionibus incoctū. Serpentium venenis potum reſiſtit, atque eas ſuffitu fugat. Capillos fluentes cohibet, & carbunculos ad ſuppurationem F perducit ac rūpit. At cum aceto & polēta illitum, iſchiadicis cōfert, œdemata itidem inflammationéſque diſcutit, ac furunculos quoque ſuppurat cum muria illitum. Cæterùm eadem herba præſtat, ſed effectu minore.

De Thlaſpi. Cap. CLXXXVI.

G THLASPI herbula eſt anguſtis folijs, digitali lōgitudine, in terrā verſis, in cacumine diuiſis ac ſubpinguibus. Cauliculū autē emittit tenuem, binûm dodrantum altitu-

dine, cui pauci adnaſcuntur ramuli: circa verò ipſum totum fructus eſt, ſumma ſui parte modicè latus: quo ſemen includitur exiguum, naſturtio ſimile, diſci effigie, veluti infractum compreſſúmve, vnde & nomen accepit. Flos albicat. Naſcitur in ſemitis, parietibus ac ſepibus. Semen acre, excalfaciés: bilem vtrinque tam ſupernè quàm infernè extrahit, acetabuli menſura potũ. Prodeſt & iſchiadicis infuſum: potu ſanguinẽ educit, internóſq; abſceſſus rumpit. Menſes quoque cit, & partus necat. Porrò alterum etiam thlaſpi recenſet Crateuas, quod aliqui Perſicum ſinapi vocant, latis folijs & radicibus magnis: quod & ipſum iſchiadicorum infuſionibus admiſcetur.

De Draba. Cap. CLXXXVII.

DRABA herba ad cubiti altitudinem aſſurgit, tenuibus virgultis, & foliis ex vtroque latere ceu lepidij, ſed mollioribus & candidioribus. In cacumine verò ſambuci vmbellam gerit, candidis floribus præditam. Huius herba cum ptiſſana coquitur: in Cappadocia maximè. At verò ſemen ipſius aridum, piperis vice obſoniis admiſcetur.

De Eryſimo, ſeu irione. Cap. CLXXXVIII.

ERYSIMON circa vrbes, domorũ areas hortóſque naſcitur, folijs erucæ ſylueſtris: cauliculis in lori modum ſequacibus & flexilibus, floribus luteis, ſiliquis in cacumine corniculorum figura & gracilibus, vti fœnogræco, quibus exigua concluduntur ſemina naſturtij ſimilia, feruidóque guſtu. Ea ſi cum melle delingantur, cõtra thoracis fluxiones, purulentas excreationes ac tuſſes, morbum regium & iſchiadem efficacia ſunt. Bibitur & ſemen cõtra venena. Ex aqua verò aut melle illitum, prodeſt carcinomatis occultis, duritijs, parotidibus, ac teſtium mãmarúmque inflammationibus. In ſumma attenuat & calfacit. Cæterùm ad eclegmata redditur mitius & accommodatius, ſi aqua maceratum torreatur, aut linteo illigatum ſubactáque farina oblitum inaſſetur.

A μιαῖον· ἀποφυάδας ὀλίγας ἔχοντα· καὶ περὶ ὅλον αὐτὸν καρπὸς ὑπόπλατυς ἐξ ἄκρου· ἐν ᾧ σπέρμάτιον ἐμφερὲς καρδάμῳ, δισκοειδὲς, οἱονεὶ ἐντεθλασμένον, (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔσχηκεν) ἄνθος δὲ ὑπόλευκον. ἐν ὁδοῖς" καὶ ἐπὶ τοίχων καὶ ἐπὶ θριγκῶν φυόμενον· σπέρμα δριμὺ, θερ- *Vet. καὶ θριγκοῖς τάφροις, ſed ... diſcrimen eſt. Drag. θριγκοῖς καὶ τάφροις.*

B μαντικόν· χολὴν ἄνω τε καὶ κάτω καθαίρον, ποθὲν πλῆθος ὀξυβάφου· ἐγκλύζεται δὲ καὶ πρὸς ἰσχιαδικούς· ἄγει δὲ καὶ αἷμα ποθὲν, καὶ τὰς ἐντὸς ἀποστάσεις ῥήγνυσι· κινεῖ δὲ καὶ καταμήνια, καὶ ἔμβρυα φθείρει. Ἱστορεῖ δὲ Κρατεύας καὶ ἕτερον θλάσπι, ὅ τινες Περσικὸν σίνηπι καλοῦσι, πλατύφυλλον καὶ

C μεγαλόρριζον· καὶ τοῦτο δὲ μίγνυται τοῖς πρὸς ἰσχιάδα διακλυσμοῖς.

Περὶ Δράβης. Κεφ. ρπζʹ.

ΔΡΑΒΗ ἡ πόα πήχεως ἔχουσα ὕψος, ῥάβδοις λεπταῖς. περὶ ἑκάτερα δὲ τὰ φύλλα ὥσπερ λεπιδίου, ἁπαλώτερα δὲ

D καὶ λευκότερα· ἐπ᾽ ἄκρου δὲ σκιάδιον καθάπερ "ἀκτὶς, ἔχον ἄνθη" λευκά. ταύτης ἡ πόα συνέψεται τῇ πτισάνῃ, μάλιστα ἐν Καππαδοκίᾳ· ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς ξηρὸς ἀντὶ πεπέρεως μίγνυται τοῖς προσοψήμασιν. *Fortè ἀκτῆς. Vulg. λεπτὰ, ac ſic etiam Manardo legi placet.*

Περὶ Ἐρυσίμου. Κεφ. ρπηʹ.

E ΕΡΥΣΙΜΟΝ φύεται περὶ τὰς πόλεις, καὶ οἰκόπεδα, καὶ κήποις· φύλλα δὲ ὅμοια εὐζώμῳ ἀγρίῳ ἔχει· καυλία ἱμαντώδη, ἄνθη μηλίζοντα. ἐπ᾽ ἄκρων δὲ λοβοὶ κερατοειδεῖς, ἰσχνοὶ ὡς τήλιδος· ἐν οἷς σπερμάτια μικρὰ, καρδάμῳ παραπλήσια, πυρώδη κατὰ τὴν γεῦσιν. ποιοῦντα

F πρὸς θώρακος ῥευματισμοὺς, ἐμπύους, βῆχας, ἴκτερον, ἰσχιάδας, "ἐκλειχόμενον* σὺν μέλιτι. πίνεται καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα φάρμακα. καταπλασσόμενον δὲ μεθ᾽ ὕδατος ἢ μέλιτος, ὠφελεῖ καρκινώματα κρυπτὰ, σκληρίας, παρωτίδας, διδύμων καὶ μαστῶν φλεγμονάς. λεπτύνει* τε καὶ καθόλου θερμαίνει· ἐπιεικέστερον δὲ γίνεται εἰς *Ald. ἐκλειχόμενον δὲ σὺν μέλιτι πίνεται &c.*

G τὰ "ἐκλείγματα, ἀποβραχὲν ὕδατι καὶ φωχθὲν, ἢ ἐνδεθὲν εἰς ὀθόνιον καὶ ὀπτηθὲν στέατος περιπλασθέντος. *Vulg. exempl. ἐγκλύσματα*

Περὶ Πεπέρεως. Κεφ. ρπθʹ.

A Πέπερι δένδρον ἱστορεῖται φυόμενον ἐν Ἰνδίᾳ, βραχύ· καρπὸν δ᾽ ἀνίησι, κατ᾽ ἀρχὰς μὲν πρόμηκη καθάπερ λοβούς, ὅπερ ἐστὶ μακρὸν πέπερι· ἔχον δ᾽ ἐντὸς κέγχρῳ παραπλήσιον, ὃ μέλλον ἔσεσθαι τέλειον πέπερι. ὅπερ κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς ἀναπλούμενον, βότρυς ἀνίησι, B κόκκους φέροντας οἵους ἴσμεν· τοὺς δὲ καὶ ὀμφακώδεις, οἵτινες εἰσὶ τὸ λευκὸν πέπερι, εὔθετον μάλιστα εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ καὶ ἀντιδότους καὶ θηριακὰς δυνάμεις. ἔστι δ᾽ ὃ μὲν μακρὸν ἐπιτεταμένον τῇ δήξει, καὶ ὑπόπικρον, διὰ δὲ ἄωρον, καὶ ἐπιτήδειον εἰς τὰς ἀντιδότους καὶ θηριακὰς δυνάμεις. C ὃ δὲ μέλαν, ἥδιον καὶ δριμύτερον τοῦ λευκοῦ, καὶ εὐστομώτερον, καὶ μᾶλλον διὰ τὸ εἶναι ὥριμον ἀρωματίζον, εὐχρηστότερόν τε εἰς τὰς ἀρτύσεις. τὸ δὲ λευκὸν καὶ ὀμφακίζον, ἀσθενέστερον τῶν προειρημένων. ἐκλέγου δὲ τὸ βαρύτατον καὶ πλῆρες, μέλαν, μὴ σφόδρα ῥυσόν, πρόσφατον δὲ καὶ μὴ πιτυρῶδες. D εὑρίσκεται δέ τι ἐν τῷ μέλανι ἄτροφον, κενὸν καὶ κοῦφον, ὃ καλεῖται βράσμα. Δύναμιν δ᾽ ἔχει κοινῶς θερμαντικήν, οὐρητικήν, πεπτικήν, ἐπισπαστικήν, διαφορητικήν, σμηκτικὴν τῶν ταῖς κόραις ἐπισκοτούντων. ἁρμόζει καὶ ῥίγεσι περιοδικοῖς, πινόμενόν τε καὶ E συγχριόμενον. καὶ θηριοδήκτοις ἀρήγει, ἄγει καὶ ἔμβρυα· δοκεῖ δὲ καὶ ἀτόκιον εἶναι μετὰ συνουσίαν προστιθέμενον· βηξί τε καὶ πᾶσι τοῖς περὶ θώρακα πάθεσιν ἁρμόζει, ἔν τε ἐκλεικτοῖς καὶ ποτήμασι λαμβανόμενον· ταῖς συνάγχαις ἁρμόζει, διαχριόμενον σὺν μέλιτι· καὶ στρόφους λύει F πινόμενον μετὰ δάφνης φύλλων ἁπαλῶν· ἀποφλεγματίζει δὲ σὺν σταφίδι διαμασηθέν· ἀνώδυνόν τε ἐστὶ καὶ ὑγιεινόν· καὶ ὄρεξιν κινεῖ. πέψει τε συνεργεῖ μιγνύμενον ἐν βάμμασιν. ἀναληφθὲν δὲ πίσσῃ, χοιράδας διαφορεῖ. σμήχει δὲ ἀλφοὺς σὺν νίτρῳ· φώγνυται G δὲ ἐπ᾽ ὀστράκου καινοῦ ἐπ᾽ ἀνθρά-

Lacuna ex v.c. addit λεπτόν.

Lacuna legit in v.c. ἔστι δὲ τὸ μὲν μακρὸν, διὰ τὸ ἄωρον, ἐπιτηδειότερον εἰς τὰς ἀντιδότους καὶ θηριακὰς δυνάμεις.

Deeſt in Ald.

V. addit ἀγρία, atque ita legit etiã Marcellus, vt & Serapio.

Marcellus ὑπνωτικόν, ἀντὶ τοῦ ὑγιεινόν, neſcio qua ratione videtur legiſſe.

De Pipere. *Cap. CLXXXIX.*

A Piper breuis arbor eſſe traditur in India naſcens, quæ quidem fructum promit inter initia oblongum ſiliquarum inſtar, quod longum piper eſt. Is habet intus aliquid tenue ac milio ſimile, quod tandem in perfectum piper euadit. B Et ille quidem ſuis temporibus dehiſcens pandénſque ſeſe, racemos emittit grana ferentes, qualia nouimus: è quibus nonnulla acerba & immatura piper faciunt candidum, aptiſſimum remedijs oculorum, antidotis & iis medicaminibus quæ contra venenatas beſtias parantur, theriaca vocant. Eſt porrò longum, C intenſa mordacitate præditum & ſubamarum, quoniam immaturum: antidotis itidem & theriacis medicaminibus accommodatum. At nigrum albo ſuauius eſt, acrius, oríque gratius ac magis aromaticum, proptereà quòd tempeſtiua maturitate collectum eſt: quin & ad condimenta vtilius eſt. D Candidum verò, quippe quod in acerbum vergat, antedictis infirmius & inefficacius eſt. Eligito grauiſſimum, plenum, nigrum, non valdè rugoſum, ſed recens ac minimè furfuroſum. Reperitur etiamnũ quoddam in genere nigri, nutrimento defectum, caſſum ſeu inane ac leue, E quod braſma nominatur. Vim habet communiter omne piper excalfaciendi, vrinam ciendi, concoquendi, attrahendi, diſcutiendi, detergendíque ea quæ pupillis tenebras offundunt. Cõuenit etiam, ſeu potum ſeu illitum, febrium rigoribus per circuitum repetentibus, ac venenatarum quoque beſtiarum F morſibus auxiliatur, & partus extrahit. Creditur & ſtatim à concubitu ſubditum, ſpem partus adimere. Quin & tuſſi omnibúſque pectoris vitijs linctu potúve ſuccurrit. Anginis item conuenit cum melle perunctum, ac tormina diſcutit potum cum lauri foliis tenellis. Manducatum verò cum vua paſſa, pituitam è capite prolicit. G Dolores quóque ſedat, valetudinem tuetur, & appetentiam mouet. Sed & concoctionẽ adiuuat ad intinctus additum. Exceptum verò pice, ſtrumas diſcutit, ac vitiligines etiam ex nitro emaculat. Torretur autẽ fictili nouo ſuper pru-

nis, eodem quo in cremanda lente fit modo agitatum. Cæterùm non eſt huius arboris radix, vt aliqui exiſtimauere, zingiber, quemadmodum paulò pòſt oſtendemus. Attamen piperis radix coſto ſimilis eſt, guſtantium ora calfacit, ſaliuámque ciet. Eadem cum aceto impoſita, itémque pota, lienem imminuit. Capitis etiam pituitam elicit commanducata cum ſemine pedicularis herbæ, quam ſtaphidem agriam vocant.

De Zingibere. Cap. CXC.

ZINGIBERIS ſui generis planta eſt, quæ plurima in Troglodytica & Arabia naſcitur. Huius herba virente cocta ad multa, perinde atque nos ruta, vtuntur, propotiſmatis ac pulmentis eam admiſcentes. Radiculas habet paruas, cyperi modo, candicantes, ſapore piper imitantes ac odoratas. Eligito quæ teredinem minimè ſenſerint. A quibuſdam tamen ob id condiuntur, quòd celeriter cariem ſentiant, ac fictilibus in Italiam aſportantur, cibis idoneæ, ſi modò cum ſuo condimento aſſumantur. Vim porrò habet zingiber calfacientem, concoquentem, aluum leniter emolliẽtem, ac ſtomacho etiam vtilem. Eſt & efficax aduerſus ea quæ pupillis caliginem offundunt. In antidota quoque additur, ac in vniuerſum piperis vires quadátenus æmulatur.

De Hydropipere. Cap. CXCI.

HYDROPIPER apud aquas maximè ſtagnantes leniterve fluentes gignitur. Caulē edit geniculatū ac ſolidum, circa quem alarum ſunt concauitates, ac folia menthæ ſimilia, ſed maiora, delicatiora cādidioráque, guſtu acria piperis modo, citra tamen vllam odoris gratiā. Fructū verò gerit in ſurculis paruis propè folia erumpētem, & racematim cohærentem, qui & ipſe acris eſt. Vim habent folia cum ſemine impoſita œdemata veteréſque duritias diſcutiendi, & ſub oculis ſugillata emendandi. Siccata verò & tuſa, ſali & obſonijs pro pipere admiſcentur. Cæterùm radicem habet paruam, nullius in medicina vſus.

De Ptarmica. Cap. CXCII.

PTARMICA exiguus frutex eſt, ſurculos habens paruos, multos

A κων, κινούμενον ὡς φακή. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ οὐκ ἔστι ζιγγίβερ, καθάπερ ἔνιοι ὑπέλαβον, ὡς αὐτίκα δηλώσομεν· ἔοικε μέντοι κόστῳ ἡ τοῦ πεπέρεως ῥίζα, θερμαίνουσα τὴν γεῦσιν καὶ ὑγρὰ προσκαλουμένη. σπλῆνα δὲ ταπεινοῖ σὺν ὄξει καταπλασσομένη καὶ πινομένη· ἀποφλεγματίζει δὲ μετὰ σταφίδος ἀγρίας μασσηθεῖσα. B — Ald. ὡς φακοῖ.

Περὶ Ζιγγιβέρεως. Κεφ. ρϛʹ.

ZΙΓΓΙΒΕΡΙΣ ἴδιον ἐστὶ φυτόν, γεννώμενον ἐν τῇ *Τρωγλοδυτικῇ Ἀραβίᾳ "πλεῖστον, οὗ χρῶνται τῇ χλόῃ εἰς πολλά, καθάπερ ἡμεῖς τῷ πηγάνῳ, ἕψοντες, εἰς προπόματα καὶ ἑψήματα μιγνῦντες. "ἔχει δὲ ῥίζια μικρὰ ὥσπερ κυπείρου, C ὑπόλευκα, πεπερίζοντα τῇ γεύσει, καὶ εὐώδη· ἐκλέγου δὲ τὰ ἀτερηδόνιστα. ὑπ᾽ ἐνίων μέντοι ταριχεύεται διὰ τὸ εὔσηπτον, καὶ διακομίζεται κεραμίοις εἰς Ἰταλίαν, *εὔχρηστον εἰς βρῶσιν· λαμβάνεται δὲ μετὰ ταρίχου. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, D πεπτικήν, μαλακτικὴν κοιλίας ἐπιεικῶς, εὐστόμαχον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις· μίγνυται καὶ ἀντιδότοις, καὶ καθόλου παρέοικέ πως τῇ τοῦ πεπέρεως δυνάμει. — V. ἐλάχιστον — V. ἔστι ῥίζα ὥσπερ

Περὶ Ὑδροπεπέρεως. Κεφ. ρϛαʹ.

ΥΔΡΟΠΕΠΕΡΙ φύεται μὲν μάλιστα παρὰ στασίμοις ὕδασιν ἢ ἐπιεικέσι E ῥείθροις· καυλὸν δὲ ἀνίησι γονατώδη, "στερεόν, περὶ ὃν μασχάλαι καὶ φύλλα ἐοικότα ἡδυόσμῳ, μείζονα δὲ καὶ τρυφερώτερα καὶ λευκότερα, δριμέα ἐν τῇ γεύσει ὥσπερ τὸ πέπερι, οὐ μὴν ἀρωματίζοντα· καρπὸν δὲ ἔχει ἐπὶ κλωναρίων μικρῶν "ἐκφυόμενον F παρὰ τὰ φύλλα, συνεχῆ καὶ "βοτρυώδη, δριμὺν καὶ αὐτόν. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα σὺν τῷ καρπῷ καταπλασσόμενα, οἰδήματα καὶ χρονίους σκληρίας διαφορεῖν, ὑπώπιά τε ἀποκαθαίρειν· ξηρανθέντα δὲ καὶ κοπέντα, μίγνυται ἀντὶ πεπέρεως ἁλσὶ καὶ προσοψήμασι, ῥίζαν δὲ ἔχει G μικράν, ἄχρηστον. — V. non agnoſcit — Al. ἐκφυομένων — Al. κολυμβώδη, alias βοτρυχώδη

Περὶ Πταρμικῆς. Κεφ. ρϛβʹ.

ΠΤΑΡΜΙΚΗ θαμνίον ἐστί, κλῶνας ἔχον μικρούς, πολλούς, περιφερεῖς,

ὁμοίους ἀβροτόνῳ· περὶ οὓς φύλλα ἐπιμήκη, ἐοικότα τοῖς τῆς ἐλαίας, πολλά· ἐπ' ἄκρῳ δὲ ὥσπερ ἀνθεμίδος κεφάλιον μικρὸν, περιφερὲς, δριμὺ κατὰ τὴν ὀσμὴν, ἐρεθιστικὸν πταρμοῦ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται. Δύναται δὲ καταπλασσόμενα τὰ φύλλα μετὰ τῶν ἀνθῶν, ὑπώπια αἴρειν· τὰ δὲ ἄνθη, πταρμοὺς ἐνεργέστατα κινεῖ. φύεται δὲ ἐν ὀρεινοῖς καὶ πετρώδεσι τόποις.

A & teretes, abrotono ſimiles : circa quos folia ſunt oblonga, oleaginis proxima multáque, ac in cacumine capitulum vti anthemidis, paruum, rotundum, acri odore, ſternutamēta ciens, vnde etiam nomen accepit. Valent folia cum floribus illita ad delenda ſub oculis ſugillata: flores autem ſternutamenta efficaciſ- B ſimè mouent. Naſcitur in montoſis ſaxoſiſque locis.

Περὶ Στρουθίου. Κεφ. ρϟγʹ.

ΣΤΡΟΥΘΙΟΝ γνώριμόν ἐστι, ᾧ οἱ ἐριοπλύται χρῶνται πρὸς κάθαρσιν τῶν ἐρίων. οὗ ἡ ῥίζα δριμεῖα καὶ οὐρητική· βοηθεῖ δὲ ἡπατικοῖς, βηξὶν, ὀρθοπνοίαις σὺν μέλιτι, κοχλιαρίου πλῆθος λαμβανομένη, κοιλίαν τε ὑπάγει. σὺν δὲ πάνακι καὶ καππάρεως ῥίζῃ ληφθὲν, λίθους θρύπτει, καὶ ἐξουρεῖν ποιεῖ· καὶ σπλῆνα ἐσκιρρωμένον τήκει· προστεθὲν δὲ ἔμμηνα ἄγει, καὶ ἔμβρυα φθείρει ἐνεργῶς. σὺν ἀλφίτῳ δὲ καὶ ὄξει καταπλασθὲν, λέπρας αἴρει· διαφορεῖ καὶ τὰ φύματα σὺν ἀλεύρῳ κριθίνῳ καὶ οἴνῳ ἑψηθέν. μίγνυται δὲ καὶ κολλυρίοις ὀξυδερκέσι καὶ μαλάγμασι· κινεῖ δὲ καὶ πταρμούς. καὶ εἰς τὰς ῥῖνας δὲ ἐγχεόμενον λεῖον μετὰ μέλιτος, καθαίρει διὰ στόματος.

De Struthio ſeu radicula. Cap. CXCIII.

STRVTHIVM vulgo notum, quo fullones purgandis lanis vtuntur. Huius radix acris eſt, vrinámque ciet: auxiliatur iocineroſis, tuſſi & C orthopnœæ, ſumpta cum melle cochlearis menſura, & aluum quoque ſubducit. Eadem cū panace & capparis radice calculos frangit, & cum vrina expellit, lienémque in ſcirrhum induratum liquat. Subdita verò menſes trahit, & partus efficaciter enecat. Cum polenta autem & aceto illita, lepram emendat. Di- D ſcutit & panos, cum farina hordeacea & vino decocta. Miſcetur præterea collyriis exacuendæ oculorū aciei dicatis, itémque malagmatis. Sternutamenta etiam facit, atque per os purgat trita cum melle ac naribus infuſa.

Περὶ Κυκλαμίνου. Κεφ. ρϟδʹ.

ΚΥΚΛΑΜΙΝΟΣ φύλλα ἔχει ὅμοια κισσῷ, "πορφυρᾶ, ποικίλα, κάτωθεν δὲ καὶ ἄνωθεν "κηλῖσιν ὑπολεύκοις· καυλὸν δὲ τετραδάκτυλον, γυμνόν· ἐφ' οὗ ἄνθη "ῥοδοειδῆ, πορφυρίζοντα· ῥίζαν μελαινὴν γογγυλίδι παραπλησίαν, ὑπόπλατυν. ἥτις ποθεῖσα μετὰ ὑδρομέλιτος, ἄγει φλέγμα καὶ ὕδωρ κάτω· καὶ ἔμμηνα δὲ κινεῖ πινομένη καὶ προστιθεμένη. φασὶ δὲ ὅτι ἂν ὑπερβῇ τὴν ῥίζαν ἐγκύμων γυνὴ, ἐξαμβλώσειν αὐτήν. ἔστι δὲ καὶ "ὠκυτόκιον περιαπτομένη· πίνεται δὲ πρὸς τὰ θανάσιμα μετ' οἴνου, καὶ μάλιστα πρὸς λαγωὸν θαλάσσιον· καὶ ἑρπετῶν ἐστιν ἀντιφάρμακον καταπλασσομένη· μεθύσκει τε οἴνῳ μιχθεῖσα. καθίστησι δὲ καὶ ἴκτερον τριῶν δραχμῶν πλῆθος, ποθεῖσα μετὰ γλυκέος ἢ μελικράτου ὑδαρέστερον. κατακλίνειν δὲ δεῖ ἐν οἴκῳ θερμῷ ". οὐ προσιέμενον] [illegible] πίνοντα, καὶ

V. caret.

V. caret his κηλ. ὑπολ.

V. ἐν τῷ λευκῷ πορφυρίζοντα, alius ἰοειδῆ. mallē ῥοδώδη. Samb.

V. ὠκυτόκιον

Deſunt hæc in vulg. exempl.

De Cyclamino. Cap. CXCIIII.

CYCLAMINVS folia habet hede- E ræ ſimilia, purpurea, varia, infra ſupráque maculis albicantibus diſtincta: caulem verò quaternum digitorum, inanem ac nudum: in cuius ſummo flores emicant roſarum effigie, purpuraſcentes. Radix nigra rapo proxima & aliquantum lata. Quæ quidē cum hydromelite pota pituitā aquoſáque detrahit, ac mē- F ſes pota ſubditáve ciet. Tradunt ſi prægnans mulier radicem eā tranſgrediatur, abortum fieri. Sed & adalligata partum accelerat. Cōtra venena, præſertímque leporis marini, ex vino bibitur. Impoſita quoque, contra ſerpentiū ictus remedio eſt: & addita in vinum, ebrietatem re- G præſentat. Regium verò morbum diſcutit tribus drachmis pota cum paſſo aut mulſa dilutiore: Sed bibētem oportet cubiculo calido miniméque ventis expoſito recumbere, pluri-

pluribus conteᴛtum ſtragulis, quò faciliùs exudet. Qui verò elicietur ſudor, colore felleus inuenietur. Eius etiam ſuccus cum melle naribus infunditur ad purgandum caput, & ſedi in vellere ſubditur ad deijcienda alui excrementa. Idem illitus vmbilico & imo ventri ad coxas vſque, aluum emollit, abortúmque facit. Quin & ſuffuſis hebetioribúſque oculis oblitus cum melle ſuccus prodeſt. Miſcetur & medicamentis abortum inferentibus. Idem cum aceto illitus prociduam ſedem reſtituit. Exprimitur verò tuſa radice ſuccus, & ad mellis craſſitudinem decoquitur. Radix autem ipſa cutem purgat, eruptiones papularum reprimit, ac vulneribus ex aceto tũ per ſe, tum etiam cum melle, medetur. Lienem quoque impoſita liquat & abſumit. Contractas etiã à ſole maculas & alopecias emendat. Sed & ipſius decoctum fotu, luxatis, podagrę, capitis vlcuſculis atque pernionibus idoneum & accommodatum eſt. Quòd ſi in oleo vetere feruefacta fuerit, illito oleo cicatrix inducitur. Ipſa quoque radix excauata oleo impletur, & cineri feruenti imponitur, addito interdum cerę Tyrrhenicæ momento, vt ſtrigmenti modo viſcoſus fiat illitus, perquã vtilis pernione laborãtibus. Cæterùm radix ſcillæ modo conciſa reponitur: traditúrque etiam ad amatoria aſſumi tuſa, ac in paſtillos diuiſa. Naſcitur verò locis vmbroſis, maximéque ſub arboribus.

De Cyclamino altera. Cap. CXCV.

Cyclaminus alterã, quam nonnulli ciſſanthemon aut ciſſophyllon vocant, folia fert hederæ, ſed minora: caules craſſos, geniculatos, quíque circa vicinas arbores capreolorũ modo ſeſe voluũt. Flores viſuntur candidi, odorati. Fructus verò vuæ acinorum inſtar, corymbis hederæ ſimilis, mollis, ac ſapore aliquantulũ acris, atq; lętus: radix ſuperuacua. Naſcitur locis aſperis. Huius fruct⁹ drachmę vnius põdere potus cum vini albi cyathis duob⁹ ad quadraginta dies, lienẽ liquat, ac per vrinas & aluũ abſumit.

A πλείοσιν ἱματίοις περιβάλλειν ὅπως ἱδρώσῃ· ὁ δὲ ἀποκρινόμενος ἱδρὼς, χολώδης εὑρίσκεται τῇ χροιᾷ. ἐγχυματίζεταί τε ὁ χυλὸς αὐτῆς μετὰ μέλιτος εἰς τὰς ῥῖνας πρὸς κάθαρσιν κεφαλῆς· καὶ τῷ δακτυλίῳ ἐν ἐρίῳ προστίθεται πρὸς κομιδὴν περιττωμάτων. καταχρισθέντος δὲ αὐτοῦ ἐπ' ὀμφαλοῦ καὶ ὑ- Catacuz. ἐπιγαστρίου

B πογαστρίου καὶ ἰξύος, κοιλίαν μαλάσσει, καὶ ἐκτρωσμοὺς ἐργάζεται. καὶ πρὸς τοὺς ὑποκεχυμένους καὶ ἀμβλυωποῦντας ὀφθαλμοὺς ἐγχριόμενος ὁ χυλὸς σὺν μέλιτι ἁρμόζει. μίγνυται καὶ εἰς τὰ φθόρια. ἕδραν δὲ προπεσοῦσαν σὺν ὄξει καταχριόμενος ὁ χυλὸς καθίστησι. χυλίζεται δὲ ἡ ῥίζα κοπτομένη καὶ Lacuna ex vet. cod. περιάπτει V. προπίπτουσαν

C ἐκθλιβομένη, ἑψομένου τοῦ χυλοῦ ἄχρι μελιτώδους συστάσεως. ῥύπτει δὲ καὶ χρῶτα ἡ ῥίζα, καὶ ἐξανθήματα στέλλει, καὶ τραύματα μετ' ὄξους καθ' ἑαυτήν τε καὶ μετὰ μέλιτος ἰᾶται. καταπλασσομένη δὲ καὶ σπλῆνα τήκει· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἔφηλιν καὶ ἀλωπεκίας· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς στρέμματα καὶ ποδάγραν, καὶ V. non legit.

D τὰ ἐν κεφαλῇ ἑλκύδρια καὶ χίμετλα τὸ ἀφέψημα αὐτῆς καταντλούμενον: αὐτή τε δι' ἐλαίου παλαιοῦ ἀναζεσθεῖσα, ἀπουλοῖ καταχριομένου τοῦ ἐλαίου. ἐγκοιλανθεῖσα δὲ πληροῦται τοῦ ἐλαίου, καὶ τίθεται ἐπὶ θερμοσποδιᾶς· προσεμβάλλεται δὲ ἐνίοτε καὶ κηροῦ Τυῤῥηνικοῦ ὀλίγον, ὡς γλοιῶδες Hæc vſque ad ἐγχίσκους in vetuſto quodã codice deſiderantur.

E γενέσθαι κατάχρισμα ἄριστον χιμετλιῶσιν. ἀποτίθεται δὲ ἡ ῥίζα τμηθεῖσα ὥσπερ σκίλλα. ἱστορεῖται δὲ καὶ πρὸς φίλτρα αὐτὴν λαμβάνεσθαι κοπεῖσαν ἀναπλασθεῖσάν τε εἰς τροχίσκους. φύεται δὲ ἐν συσκίοις τόποις, μάλιστα δὲ ὑπὸ τὰ δένδρα.

Περὶ ἑτέρας Κυκλαμίνου. Κεφ. ρϟε.

F Κυκλάμινος ἑτέρα, ἣν ἔνιοι κισσάνθεμον ἢ κισσόφυλλον καλοῦσι· φύλλα ἔχει κισσῷ ἐοικότα, ἐλάσσονα δέ. καυλοὺς παχεῖς, γονατώδεις, περιειλισσομένους τοῖς παρακειμένοις δένδρεσιν ἑλικοειδῶς· ἄνθη λευκὰ, εὐώδη· καρπὸς δὲ ὡς ῥᾶγες σταφυλῆς, ὅμοιος κισσῷ, μαλακὸς, δριμὺς ἐν τῇ γεύσει Hoc alterius cyclamini caput in quibuſdam exemplaribus deſideratur. V. λευκοειδῆ Addit Lacuna ex v. cod. εὐώδης, γλυκύς

G ἠρέμα, καὶ γλίσχρος· ῥίζα ἄχρηστος· φύεται δὲ ἐν τραχέσι χωρίοις. ταύτης ὁ καρπὸς ὅσον < μία τὸ πλῆθος πινόμενος μετ' οἴνου λευκοῦ κυάθων β' ἐπὶ ἡμέρας μ', σπλῆνα τήκει δι' οὔρων καὶ κοιλίας δαπανώμενον. Goupylus eſſe ſcribit in veteri veſtigia diuerſæ cuiuſdam ſcripturæ. ſed vulgatam, quippe quæ optimum habeat ſenſum, veram eſſe exiſtimat.

πίνεται δὲ καὶ πρὸς ὀρθόπνοιαν. καὶ τὰς ἐκ τοκετῶν καθαίρει *ποθεῖσα.

V. περὶ δρακοντίας μεγάλης.

Περὶ Δρακοντίου. Κεφ. ρϞϛ'.

ΔΡΑΚΟΝΤΙΟΝ ἔχει φύλλα κισσοειδῆ, μεγάλα, σπίλους ἔχοντα λευκούς· καυλὸν δὲ ὀρθόν, δίπηχυν, ποικίλον, ὀφιοειδῆ, διαπόρφυρον τοῖς σπίλοις, βακτηρίας τὸ πάχος· καρπὸς δὲ ἐπ' ἄκρου βοτρυώδης, χρώματι τὸ μὲν πρῶτον χλοώδης, πεπανθεὶς δὲ κροκίζων, ἐπιδάκνων τὴν γεῦσιν· ῥίζα ποσῶς στρογγύλη, βολβοειδής, ὁμοία ἄρῳ, φλοιὸν ἔχουσα λεπτόν. φύεται ἐν συσκίοις *περὶ φραγμοὺς καὶ αἱμασιάς. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς χυλισθεὶς καὶ ἐγχυματισθεὶς μετ' ἐλαίου εἰς τὸ οὖς, ὠταλγίας παύειν· εἰς δὲ τὰς ῥῖνας προστιθέμενος ἐν ἐρίῳ, πολύπους δαπανᾷν· καταχριόμενος δέ, στέλλει καὶ καρκινώματα. ποθέντες δὲ ὅσον λ'. κόκκοι μετὰ ὀξυκράτου, ἐξαμβλώσκουσι· καὶ τὴν ὀσμὴν δέ φασι *μετὰ τὸν μαρασμὸν τῆς ἀνθήσεως, τῶν ἄρτι συνειλημμένων ἐμβρύων φθαρτικὸν εἶναι. ἡ δὲ ῥίζα θερμαντικὴ οὖσα, βοηθεῖ ὀρθοπνοίαις, ῥήγμασι, σπάσμασι, βηξί, καταῤῥῷ· καὶ τὰ ἐν θώρακι ὑγρὰ *εὐανάγωγα ποιεῖ, ἑφθή τε καὶ ὀπτὴ μετὰ μέλιτος καὶ καθ' ἑαυτὴν βιβρωσκομένη. ξηρὰ δὲ λεία σὺν μέλιτι ἐκλείχεται. ἔστι δὲ οὐρητική, ὁρμάς τε πρὸς συνουσίαν ἐγείρει, πινομένη μετ' οἴνου· καὶ ἕλκη κακοήθη καὶ φαγεδαινικὰ μετὰ βρυωνίας λευκῆς σὺν μέλιτι λεανθεῖσα ἀνακαθαίρει καὶ ἀπουλοῖ. καὶ κολλύρια δὲ ἐξ αὐτῆς ἀναπλάττεται πρὸς σύριγγας, καὶ ἐμβρύων κομιδήν. φασὶ δὲ ὅτι καὶ εἰ διατρίψει τις τὰς χεῖρας τῇ ῥίζῃ, ἀπὸ ἐχίδνης ἄδηκτος μένει· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἀλφοὺς σὺν ὄξει καταχρισθεῖσα. τὰ δὲ φύλλα λεῖα ἐπὶ τῶν νεοτρώτων ἀντὶ μότων ἐπιτιθέμενα ἁρμόζει· καὶ πρὸς χίμετλα, ἑψηθέντα ἐν οἴνῳ καὶ ἐπιτεθέντα· τυρός τε ἐνειλούμενος τοῖς φύλλοις, ἄσηπτος διαμένει. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης ἁρμόζει πρὸς νεφέλια, καὶ λευκώματα καὶ ἀχλῦς. λαχανεύεται δὲ ἡ ῥίζα καὶ περὶ τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν, ἑφθή τε καὶ ὠμὴ ἐσθιομένη.

V. addit, λεῖον, ὀρθόν, ὡς διπηχυαῖον, καὶ παχὺν ὡς βακτηρίαν, ποικίλον κατὰ τὴν χρόαν, ὡς ἐοικέναι δράκοντι, καὶ πλεονάζει ἐν τοῖς πορφυροῖς σπίλοις, φύλλα, ὡς λαπαθοειδῆ ἀντεμπλεκόμενα.

Ald. περὶ φραγμοῖς καὶ αἱμασιαῖς.

Alter ſcriptus, κατὰ τὸν μαρασμόν.

Ald. ἀνάγωγα

A Bibitur & ad orthopnœam: ac potus quoque reliquias à partu purgat.

De Dracontio ſeu dracunculo. Cap. CXCVI.

DRACVNCVLVS folia fert hederacea, magna, candidis notata B maculis: caulem verò rectum, duûm cubitorum, verſicolorem, anguis effigie, maculis reſperſum purpureis, baculi craſſitudine. Fructus eſt in ſummo racemoſus, colore primùm quidé herbaceo, ſed cùm ematuruit ad croceum vergéte, ſapore mordax. Radix quadantenus rotunda, bulboſa, aro ſimilis, te- C nui veſtita cortice. Naſcitur in vmbroſis, circa ſepes ac macerias. Expreſſus è ſemine ſuccus cũ oleo in aurem infuſus, dolorem auris mitigandi vim habet. Naribus etiam ex vellere inditus, polypum abſumit. Sed & carcinomata illitu ſiſtit. Eius autem grana xxx ſi in poſca bibantur, abortum inferunt. Quin D & odorem aiunt, poſteaquam flaccidi flores emarcuerũt, recens conceptos fœtus enecare. At radix calfaciendi vi prædita ſuccurrit orthopnoeæ, ruptis, conuulſis, tuſſi atque deſtillationi. Pectori etiam hærentes humores facit excreabiles, ſiue elixa toſtáve cum melle aut per ſe edatur, ſiue ipſa trita ex melle de- E lingatur. Vrinam quoque ciet, ac venerem excitat è vino pota. Quin & vlcera maligna & phagedænica cum bryonia alba & melle trita expurgat, & ad cicatricem perducit. Ex ea quoque efformantur collyria ad fiſtulas, extrahendóſque partus. Aiunt & qui manus radice perfricuerit, à viperæ morſu tutum & F illæſum exiſtere. Ex aceto denique illita, vitiligines emaculat. Folia verò trita recentibus vulneribus linamentorum vice conuenienter imponuntur: itidémque pernionibus, ſi priùs in vino decocta fuerint. Sed & caſeus folijs inuolutus à putredine ſeruatur immunis. Succus autem radicis ad nubeculas, G albugines, oculorúmque caligines conuenit. Ipſa verò radix etiam ad ſanorum vſus, nimirum in cibos, cocta crudáq; oleris vice recipitur.

Quin & Gymneſiarum inſularum, quas Baleares vocăt, incolæ coctam radicem cum melle multo placentarum loco in conuiuijs apponunt. Cæterùm radicem meſſibus effodi, lotámque & fruſtatim conciſam, ac lino traiectam ſiccari in vmbra, atque ita recondi oportet.

De Aro. Cap. CXCVII.

ARON apud Syros lupha vocitatũ, folia emittit dracunculi, ſed & minora & minùs maculoſa: caulem dodrãtalem, ſubpurpureum ac piſtilli forma, in cuius ſummo fructus eſt in croceum colorem inclinans. Radix alba, dracunculi radici proxima: quæ itidem decocta eſtur, quippe quæ minùs acris ſit. Folia verò ad eſum condiuntur, & arida per ſe decocta manduntur. Radix, ſemẽ & folia eaſdem cum dracunculo vires obtinent. Priuatim tamen radix cum fimo bubulo podagricis impoſita prodeſt. Cæterùm eodem quo dracunculi radix modo reconditur, ac in ſumma ob mitiorem qua prædita eſt acrimoniam eſui aptior eſt.

De Ari ſeu ariſaro. Cap. CXCVIII.

ARISARVM exigua herbula eſt, cuius radix oliuæ magnitudinem implet. Eſt ea maioris quàm aron acrimoniæ: vnde illitu nomas ſiſtit. Ex eadẽ collyria concinnantur, ad fiſtulas efficacia. Cæterùm impoſita inditáve, cuiuſlibet animalis genitale agit in perniciem.

De Aſphodelo, ſeu haſtula regia. Cap. CXCIX.

ASPHODELVS planta eſt pleriſque omnibus cognita; folijs magni porri, caule verò leui (anthericon appellant) cuius in cacumine flos emicat. Radices ſubiacent oblongæ, teretes, glandibus ſimiles; guſtu acres, & calfaciẽdi vi prẽditæ. Hę bibitę vrinas mẽſtruáq; cõcitãt. Medẽtur & lateris dolorib⁹, tuſſib⁹, cõuulſis atq; ruptis, drachmę põdere in vino potę. Vomitiones verò adiuuat aſphodel⁹, luſorij tali magnitudine in cibo ſumpt⁹. Vtiliter etiã trib⁹ drachmis datur à ſerpẽte demorſis: ſed vulneribus ex morſu folia, radicem ac flores ex vino illini oportet.

A Ταύτῃ δὲ ἐν ταῖς Γυμνησίοις νήσοις, καλουμέναις δὲ Καλλαρίσιν, ἐφθὴν τὴν ῥίζαν μιγνύντες μέλιτι πολλῷ, ἐν τοῖς συνδείπνοις ἀντὶ πλακούντων παρατιθέασιν. ἀποτίθεται δὲ δεῖ τὴν ῥίζαν ἐν πυραμητῷ ὀρύξαντας καὶ πλύναντας καὶ κατατεμόντας, ἐνείραντάς τε λίνῳ καὶ ξηράναντας ἐν σκιᾷ.

B Περὶ Ἄρου. Κεφ. ρϟζʹ.

ΑΡΟΝ ὃ καλοῦσι παρὰ Σύροις λοῦφα, φύλλα ἀνίησιν ὅμοια τοῖς τοῦ δρακοντίου, μικρότερα δὲ καὶ ἀσπιλότερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον, ὑπόπορφυρον, ὑπεροειδῆ, ἐφ' οὗ ὁ καρπὸς κροκίζων· ῥίζα λευκὴ πρὸς τῇ τοῦ δρακοντίου, ἥτις καὶ C ἐσθίεται ἑψομένη, ἧττον οὖσα δριμεῖα. ταριχεύεται δὲ τὰ φύλλα εἰς βρῶσιν, καὶ [καθ' ἑαυτὰ] ξηρανθέντα ἑψόμενα ἐσθίεται.

Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὰ φύλλα τὴν αὐτὴν τῷ δρακοντίῳ. ποιεῖ δὲ ἡ ῥίζα καταπλασσομένη σὺν βολβίτῳ ἐπὶ ποδαγρικῶν. ἀποτίθεται δὲ ὡς D ἡ τοῦ δρακοντίου. καὶ καθόλου ἐστὶ διὰ τὸ μὴ λίαν δριμὺ ἐδώδιμος.

Περὶ Ἀρισάρου. Κεφ. ρϟηʹ.

ΑΡΙΣΑΡΟΝ ἐστὶ μικρὸν βοτάνιον, ῥίζαν ἔχον ὡς ἐλαίας. ἔστι δὲ δριμύτερα τοῦ ἄρου· ὅθεν νομὰς ἵστησι καταπλασσομένη. κολλύριά τε πρὸς σύριγγας ἐν- E εργῆ ἐξ αὐτῆς γίνεται. φθείρει δὲ καὶ αἰδοῖον παντὸς ζώου ἐντεθεῖσα.

Περὶ Ἀσφοδέλου. Κεφ. ρϟθʹ.

ΑΣΦΟΔΕΛΟΣ φυτὸν τοῖς πλείστοις γνώριμον, φύλλα ἔχων πράσῳ μεγάλῳ ὅμοια· καυλὸν δὲ λεῖον, ἔχοντα ἐπ' ἄκρου ἄνθος καλούμενον ἀνθέρικον. ῥί- F ζαι δὲ ὕπεισιν ἐπιμήκεις, στρογγύλαι, βαλάνοις ὅμοιαι, δριμεῖαι κατὰ τὴν γεῦσιν, καὶ τὴν δύναμιν θερμαντικαί. κινοῦσι δὲ καὶ οὔρησιν καὶ ἔμμηνα, ποθεῖσαι. ἰῶνται δὲ καὶ πλευρᾶς ἀλγήματα καὶ βῆχας, καὶ σπάσματα, καὶ ῥήγματα, < α πλῆθος τῆς ῥίζης ἐν οἴνῳ πινομένης. ποιεῖ δὲ καὶ εὐεμετέροις ὅσον ἀστρά- G γαλος βρωθείς. καὶ ἑρπετοδήκτοις δίδοται ὠφελίμως ὅσον < γʹ τὸ πλῆθος. καταπλάττειν δὲ δεῖ τὰ δήγματα τοῖς τε φύλλοις καὶ τῇ ῥίζῃ καὶ τοῖς ἄνθεσι σὺν οἴνῳ.

V. inſcribit. περὶ δρακοντίας μικρᾶς.
Vulg. exempl. μακρότερα.
V. ἀσπιλώτερα.
V. ὑπόπυῤῥον. Sic Orib.
V. πιπερειδῆ
V. quidam (λευκὴ) non habet.
V. ἢ κρομμύου λευκοῦ.
V. non habet.
Hæc verba non leguntur in manuſcripto: ſed ea exprimunt Interpretes.
Al. ἐδωδιμώτερα.
Ald. δριμύτερον
V. πλείστοις
V. ὑπομήκεις
V. ποθεῖσα

καὶ τὰ ῥυπαρὰ καὶ νεμόμενα ἕλκη καὶ μαστῶν καὶ διδύμων φλεγμονὰς καὶ φύματα καὶ δοθιῆνας, συνεψηθεῖσα φορμῆς τρυγὸς οἴνου τῇ ῥίζῃ. πρὸς δὲ τὰς προσφάτους φλεγμονὰς μετ' ἀλφίτου. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης προσλαβὼν οἴνου παλαιοῦ γλυκέος, καὶ σμύρνης
Ald. συνεψηθεῖσα καὶ κρόκου, συνεψηθέντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἄριστον γίνεται ὀφθαλμοῖς φάρμακον· καὶ πρὸς ὦτα πυορροοῦντα καθ' ἑαυτὸν, καὶ σὺν λιβανωτῷ καὶ μέλιτι, καὶ οἴνῳ, καὶ σμύρνῃ
Ruell. λεανθεὶς legiſſe videtur. χλιανθεὶς ἁρμόζει· ὀδονταλγίαις τε καθ' ἑαυτὸν ἐγχυθεὶς ὁ χυλὸς τῷ ἀντικειμένῳ ὠτίῳ, πραΰνει. καυθεῖσα δὲ ἡ ῥίζα, ἡ τέφρα
Ald. συνεψηθὲν δ' ἔλαιον κεκοιλ. ἐπιπλασσομένης, ἀλωπεκίας δασύνει. ἑψηθὲν δ' ἔλαιον ἐν κεκοιλωμέναις ταῖς ῥίζαις
V. ἐκπιπλεομένας. quod expreſſit Barbarus. ἐπὶ πυρὸς, εἱλκωμένας χιμέτλας καὶ πυρίκαυστα ἐπαλειφόμενον ὠφελεῖ, καὶ ὠταλγίαις
V. κωφοῖς, al. κωφώσει βοηθεῖ, ἐγχεόμενον εἰς τὰ ὦτα. ἀλφόν τε
V. ſubdit πυκνοῖς λευκὸν, προσανατριφθέντα ἐν ὀθονίῳ ἐν
In v. deſideratur hæc ad finem vſque. ἡλίῳ, καταχρισθεῖσα ἡ ῥίζα σμήχει. ὁ δὲ καρπὸς καὶ τὰ ἄνθη, κατ' ἐξοχὴν σκολοπένδρων καὶ σκορπίων ἀντιφάρμακόν ἐστιν, ἐν οἴνῳ ποθέντα· καταρρήττει δὲ καὶ τὴν κοιλίαν.

Hoc caput proximè ſequenti poſtponitur in Aldino exemplari.

Περὶ Βολβοῦ ἐδωδίμου. Κεφ. σ'.

ΒΟΛΒΟΣ ἐδώδιμος γνώριμος πᾶσιν, ὃν ἐσθίομεν· εὐστόμαχος, εὐκοίλιος, πυῤῥὸς, καὶ ὁ ἀπὸ Λιβύης κομιζόμενος· ὁ
Al. πυῤῥὸς δὲ πικρὸς καὶ σκιλλώδης, εὐστομαχώ-
V. caret. τερος, πεπτικός. πάντες δὲ δριμεῖς καὶ θερμαντικοί· καὶ πρὸς συνουσίαν παρορμῶντες, τραχύνοντες γλῶσσαν καὶ παρίσθμια, πολύτροφοι, σαρκῶν γεννητικοὶ, ἐμπνευματοῦντες· ποιοῦσι δὲ καταπλασσόμενοι πρὸς στρέμματα, θλάσματα, σκόλοπας, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἄρθρων ὀδύνας, γαγγραίνας τε καὶ ποδάγρας σὺν μέλιτι καὶ καθ' ἑαυτούς. καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ὑδρωπικῶν οἰδήματα καὶ κυνόδηκτα, ὁμοίως σὺν μέλιτι καὶ πεπέρει λείῳ καταπλασθέντες. ἐπέχουσιν ἱδρῶτας, καὶ στομάχων ὀδύνας παύουσι· καὶ πίτυρα καὶ ἀχῶρας ἀποσμήχουσι σὺν ὀπτῷ νίτρῳ. καθαίρουσι δὲ καὶ ὑπώπια καὶ ἴονθους, καθ' ἑαυτοὺς ἢ σὺν ὠοῦ
Lacuna in vet. cod. legit σὺν ὀξυμέλιτι. λεκίθῳ, καὶ φακοὺς σὺν μέλιτι ἢ ὄξει.

A Itē ſordidis ac ac depaſcētibus vlceribus, mammarū ac teſtiū inflāmationibus, tuberculis furunculiſque radix vna cum vini fæce decocta: recentibus autem inflammationibus ex polenta, auxiliatur. At ex radicis ſucco, additis vetere vino dulci, myrrha & croco, ita vt ſimul omnia decoquantur, illinendis fit
B oculis vtile cum primis medicamentum. Idem ad purulentas aures per ſe, & cum thure, melle, vino ac myrrha tepefactus prodeſt: dentium verò dolores mitigat, oppoſitæ auriculæ per ſeſe inſtillatus. Cinis autem è cremata radice, alopecias illitu denſat, capillóve replet. Oleum verò in excauatis ra-
C dicibus igni decoctum, exulceratis pernionibus & igni ambuſtis inunctione conducit, & aurium dolori infuſum auri auxiliatur. Porrò vitiliginem albam, ad ſolem linteolo antè perfrictam, illita radix emaculat. Cæterùm ſemen & flores, ſi in vino bibantur, præ cæteris omnibus egregiè ſcolopendræ & ſcor-
D pionum ictibus aduerſantur: ſed & violenter aluum deijciunt.

De Bulbo eſculento. Cap. CC.

BVLBVS eſculentus quo veſcimur, vulgo cognitus eſt. Stomacho & aluo vtilis rufus, quíque ex
E Africa defertur. Amarus verò & ſcillæ ſimilis; ſtomacho aptior eſt, & concoctionem adiuuat. Bulbi autem omnes acres ſunt & excalfactorij. Venerem ſtimulant, linguam & tonſillas exaſperant, plurimum nutriunt, & carnem augēt: verùm inflationes pariunt. Illiti
F verò efficaces ſunt ad luxata, contuſa, infixa ſpicula & articulorum dolores: itémque ad gangrænas & podagras, cum melle ac per ſe. Valent & ad hydropicorum œdemata & canum morſus, cum melle ac pipere trito ſimiliter impoſiti. Sudores ijdem compeſcunt, ſtomachíque dolores mitigant. Quin
G & furfures vlceráque capitis manantia cum toſto nitro abſtergunt. Pl. cum vino aut cucumi. cocto
Sub oculis ſugillata varóſque per ſe, aut ex oui luteo, itémque lētigines cum melle vel aceto, emēdant.

A Fractis etiam auribus vnguibúſque contuſis ex polēta medentur. Ficos iidē tollunt in calidis cineribus torrefacti, & cum vſtis mænarum capitibus impoſiti. Cremati verò & cū alcyonio permixti, cōtractas à ſole maculas & cicatrices nigras in ſole illiti emaculāt. Faciunt & ad rupta, ſi cum aceto elixi edantur. Cæterùm ab ipſorū largiore cibo cauendū, quoniā genus neruoſum tētant.

De Bulbo vomitorio. Cap. CCI.

Bulbus, quem vomitorium vocāt, folia habet lori modo flexiliora, multóq; longiora quàm eſculentus: radicem tamen bulbo ſimilem, ſed cortice nigro veſtitam. Ea radix per ſe comeſta, itémq; ipſius decoctum potum, veſicæ vitijs medentur, ac vomitiones mouent.

De Scilla. Cap. CCII.

SCILLA vim habet acrem & vrentem. Attamen aſſata ad plurimos vſus accōmodatur. Farina verò ſubacta lutóve oblinitur, & in clibanum conijcitur, aut prunis obruitur, donec ambiens cruſta ſufficienter intoſta fuerit. Hac detracta, niſi ſcilla prorſus mollis ac tenera euaſerit, iterum noua farina ſubacta lutóve obducetur, & eadē quæ priùs fient. Enimuerò quæ non ſic aſſata fuerit, interaneis noxam infert, maximè ſi intrò ſumatur. Torretur & in olla operculata, atque in furnum demiſſa. Ex ea verò ſumitur quod intimum eſt meditullium, direptis exterioribus tunicis. Sed & conciſa elixatur, mutata ſępius aqua, tantiſper dum in ipſa aqua neque amaritudo neque acrimonia percipiatur vlla. Denique & in vmbra ſiccatur fruſtatim conſecta, linóque traiecta modicis interuallis, vt ne ſegmina ſeu taleolæ ſeſe inuicem contingāt. Et his quidem ſcillæ ſegmētis ad oleum, vinum & acetum ſcilliticū vtimur. At verò ad pedum rimas interna pars crudæ ſcillæ in oleo feruefacta, aut cum reſina diſſoluta imponitur. A vipera autē demorſis in aceto decocta vice cataplaſmatis adhibetur. Ad ſingulas porrò toſtæ ſcillæ partes adiectis octonis triti toſtíque ſalis, cochlear vnum aut alterum ieiunis exhibemus, emolliendæ alui gratia.

A πρὸς δὲ ὤτων θλάσματα σὺν ἀλφίτῳ καὶ πρὸς θλάσεις ὀνύχων· ἀφαιροῦσι δὲ καὶ σύκας ὀπτηθέντες ἐν θερμοσποδιᾷ, καὶ μετὰ μαινίδων κεφαλῶν κεκαυμένων ἐπιτεθέντες· καέντες δὲ καὶ μιγέντες ἀλκυονίῳ, ἔφηλιν καὶ οὐλὰς μελαίνας ἀποκαθαίρουσιν, ἐν ἡλίῳ καταχριόμενοι. σὺν B ὄξει δὲ ἑφθοὶ βιβρωσκόμενοι ποιοῦσι πρὸς ῥήγματα. φυλακτέον δὲ αὐτῶν τὸ πλῆθος ἐν τῇ βρώσει διὰ τὸ ἅπτεσθαι τοῦ νευρώδους.

Περὶ Βολβοῦ ἐμετικοῦ. Κεφ. σα´.

Βολβός, ὁ καλούμενος ἐμετικός, ἔχει τὰ φύλλα ἱμαντωδέστερα, καὶ πολλῷ μα- C κρότερα τοῦ ἐδωδίμου· ῥίζαν ἐοικυῖαν βολβῷ, περὶ ὃν φλοιὸς μέλας. αὕτη ἐσθιομένη καθ' αὑτήν, καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον, τὰ περὶ κύστιν ἰᾶται, καὶ ἔμετον κινεῖ.

Al. ὧν Catac. μέγας

Περὶ Σκίλλης· Κεφ. σβ´.

ΣΚΙΛΛΑ δύναμιν ἔχει δριμεῖαν καὶ πυρωτικήν· πολύχρηστος δὲ γίνεται ὀπτη- D θεῖσα. σταιτὶ δὲ ἢ πηλῷ περιπλάσσεται, καὶ δίδοται εἰς κλίβανον, ἢ ἄνθραξιν ἐγκρύπτεται μέχρις ἂν ὀπτηθῇ ἱκανῶς τὸ περικείμενον σταῖς· οὗ περιαιρεθέντος, εἰ μὴ τακερὰ γέγονεν, ἕτερον σταῖς ἢ πηλὸν περιπλάσαντες, τὰ αὐτὰ ποιήσομεν· ἡ γὰρ μὴ οὕτως ὀπτηθεῖσα, βλαβερὰ τὴν δόσιν, πρὸς τὰ ἐν- E τόσθια μάλιστα προσφερομένη. ὀπτᾶται δὲ καὶ ἐν χύτρᾳ πεπωμασμένη καὶ καθιεμένη εἰς κλίβανον. λαμβάνεται δὲ αὐτῆς τὸ μεσαίτατον τῶν ἔξωθεν περιαιρουμένων, καὶ ἕψεται δὲ ἐντμηθεῖσα ἀποχεομένου τοῦ πρώτου ὕδατος, ἑτέρου τε ἐπιχεομένου, ἄχρις ἂν μὴ πικρὸν ἢ δριμὺ γένηται τὸ ὕδωρ. καὶ F ξηραίνεται δὲ ἐν σκιᾷ τμηθεῖσα, καὶ διαιρεθεῖσα λιναρίῳ, ὡς μὴ ἅπτεσθαι ἀλλήλων τοὺς τόμους. τῇ μὲν οὖν τμητῇ, εἰς ἔλαιον, καὶ οἶνον, καὶ ὄξος σκιλλητικὸν χρώμεθα. πρὸς δὲ ῥαγάδας τὰς ἐν ποσὶ, τὸ ἔνδον τῆς ὠμῆς σὺν ἐλαίῳ ζεσθέν, ἢ σὺν τῇ ῥητίνῃ τηχθέν, ἐπιτίθεται. ἐχιοδήκτοις δὲ κατάπλασμα, ἑ- G ψηθεῖσα σὺν ὄξει. τῆς δὲ ὀπτῆς πρὸς ἓν μέρος τῆς σκίλλης, συνεκλεάναντες ἁλῶν ὀπτῶν μέρη ὀκτώ, δίδομεν κοχλιάριον ἓν ἢ δύο νήστεσι πρὸς μάλαξιν κοιλίας·

V. addit, σταιπτικῇ· στέατι δὲ

Fortè τακερὰ

Al. τμηθεῖσα διαβληθέντος λινείου.

Marc. ἀρωματικαὶ

εἰς ποτήματά τε καὶ "ἀρωματικὰς δυνάμεις, καὶ ἐφ᾽ ὧν οὔρησιν κινῆσαι θέλομεν, καὶ ἐπὶ ὑδρωπικῶν, καὶ στομαχικῶν οἷς ἐπιπολάζει τὰ σιτία, καὶ ἐπὶ ἰκτέρου, στροφουμένων, βησσόντων χρονίως, ἀσθματικῶν, ἀναφορικῶν. αὐτάρκης δὲ ὁλκὴ τριωβόλου σὺν μέλιτι ἐκλειχθεῖσα. καὶ συγκαθέψεται δὲ τῷ μέλιτι, καὶ βιβρώσκεται πρὸς τὰ αὐτά, μάλιστα πέψει συνεργοῦσα. ἄγει δὲ γλοιώδη κατὰ κοιλίαν. ἑφθὴ δὲ πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ, ὁμοίως λαμβανομένη. φυλάττεσθαι δὲ καὶ αὐτῆς τὴν δόσιν δεῖ, ἐφ᾽ ὧν ἕλκωσίς τις ἐστὶν ἐντός. καὶ πρὸς ἀκροχορδόνας ποιεῖ καὶ χίμετλα ἐγχρισθεῖσα ὀπτή. τὸ δὲ σπέρμα ["αὐτῆς λεῖον ἀναληφθὲν ἐν ἰσχάδι ἢ μέλιτι καὶ βρωθέν,] μαλάσσει κοιλίαν. ἔστι δὲ καὶ ἀλεξιφάρμακον ὅλη πρὸ τῶν θυρῶν κρεμαμένη.

Concluſa in vetuſto codice omittuntur.

A In potiones quoque & aromaticas compoſitiones addita, ijs prodeſt quibus vrinā ciere volumus, itémque hydropicis & ſtomachicis quibus innatat cibus, regio morbo laborantibus, torminoſis, tuſſi vetere infeſtatis, ſuſpirioſis & ore ſanguinem reijcientibus. Pondus verò ternûm obolorum ex melle delingi ſat eſt. Coquitur & in melle
B eſtúrque in eoſdem vſus, concoctionem plurimùm adiuuans. Strigmenti verò in modum viſcida recrementa aluo detrahit. Sed & elixa ſimili ſumpta modo, eoſdē præbet effectus. Veruntamen cauendus ipſius vſus ijs quibus eſt interna quæpiam exulceratio. Quin & tosta ad penſiles verrucas & pernio-
C nes efficaciter illinitur. Ipſius verò ſemen tritum, carica aut melle exceptum atq; deuoratum, aluum emollit. Eſt & tota pro foribus ſuſpēſa contra malorum medicamentorum noxiam remedio.

Περὶ Παγκρατίου. Κεφ. σγ΄.

Vetus his caret; οἳ δὲ καὶ τοῦτο

V. non habet.

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ, "οἳ δὲ καὶ τοῦτο σκίλλαν ὀνομάζουσι, ῥίζα ἐστὶ βολβῷ "μεγάλῳ] ὁμοία, ὑπόπυῤῥος ἢ ὑποπόρφυρος, πικρὰ καὶ πυρώδης τὴν γεῦσιν· φύλλα κρίνῳ ὅμοια, μακρότερα δέ. ἔχει δὲ δύναμιν τὴν αὐτὴν τῇ σκίλλῃ, καὶ σκευασίαν, καὶ δόσιν, ποιοῦσαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν παθῶν· ἐπιεικεστέρα μέντοι τῆς σκίλλης ἡ ταύτης δύναμις. ὅθεν καὶ χυλιζομένη ἡ ῥίζα ταύτης, μιγνυμένη τε ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ, καὶ ἀναπλασσομένη εἰς τροχίσκους, δίδοται σὺν ὑδρομέλιτι σπληνικοῖς καὶ ὑδρωπικοῖς ὠφελίμως.

De Pancratio. Cap. CCIII.

D PANCRATIVM, quod etiam aliqui ſcillam (puſillam) appellāt, radice eſt magno bulbo ſimili, ſubrufa aut ſubpurpurea, amaro feruidóque guſtu, folijs lilij, ſed longioribus. Scillæ vires & præparationē eandem habet, ac eodem quoque pondere ad eoſdem affectus efficaciter exhibetur. Attamen huic mi-
E tior quàm ſcillæ facultas ineſt: quò fit vt & huius radicis ſuccus expreſſus ad erui farinam admixtus in paſtillos digeratur: qui quidem vtiliter ex hydromelite ſpleneticis hydropicíſque dantur.

Περὶ Καππάρεως. Κεφ. σδ΄.

ΚΑΠΠΑΡΙΣ θάμνος ἐστὶν ἀκανθώδης, ἐπὶ γῆς γυροειδῶς ἐστρωμένος, ἀκάνθας ἀγκιστροειδεῖς ἔχων ὡς βάτος· φύλλα στρογγύλα, μηλέᾳ κυδωνίᾳ ὅμοια· καρπὸν δὲ οἷον ἐλαίας, ὃς ἀνοιχθεὶς λευκὸν προΐεται ἄνθος· οὗ πεσόντος, εὑρίσκεταί τι οἷον βάλανος ἐπιμήκης, ὅπερ ἀνοιχθὲν ἔχει κόκκους ὥσπερ ῥοιᾶς, μικρούς, ἐρυθρούς· ῥίζας ξυλώδεις καὶ μεγάλας, πλείστας. φύεται τοὐπίπαν ἐν τραχέσι καὶ λεπτογείοις τόποις, καὶ νήσοις, καὶ οἰκοπέδοις. ταριχεύεται δὲ ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ ὁ καρ-

De Cappari. Cap. CCIIII.

CAPPARIS frutex eſt aculeatus, per terram in orbē ſtratus. Spi-
F nas vt rubus habet in hami modū aduncas: folia mali cotoneæ, rotunda: fructum verò oliuæ inſtar: qui cum dehiſcens panditur, florem promit candidū. Hoc verò dilapſo nonnihil glandis oblongæ figura inuenitur, quod apertū grana tanquam punici mali, exigua rubentiáque intra ſe oſtendit. Radices li-
G gnoſæ ſunt, grandes ac numeroſæ. Aſperis plerunq; locis, tenuiq; ſolo, in inſulis domorūq; areis naſcitur. Porrò cau lis ipſi⁹ ac fruct⁹ cibi gra-

tia ſale condiuntur. Aluum autem turbat, ſtomacho aduerſatur, ſitímque gignit. At cocta tamen ſi edatur, ſtomacho quàm cruda vtilior. Fructus drachmarum duarum pondere ex vino potus ad dies quadraginta, lienem abſumit: quippe qui vrinam trahat, cruentúmq; alui excrementum educat. Epotus itidem iſchiadi & paralyſi ſuccurrit, itémque ruptis & conuulſis: mẽſes quoque ciet, ac pituitam capite detrahit. Quin & dentium dolorẽ ſedat ex aceto decoctus, colluto inde ore. Radicis autẽ cortex aridus, tum ad antedicta valet, tum etiam quoduis vetus, ſordidum & calloſum vlcus expurgat. Spleneticis quoque cum hordeacea farina imponitur. Sed & dente demorſa radix, eius dolori auxiliatur: & cum aceto trita, vitiligines albas exterit. Denique radix foliáque trita duritias ſtrumáſque diſcutiunt: aurium verò vermiculos infuſus ſuccus enecat. Porrò capparis Africa, præſertímque quæ apud Marmaridas appellatos naſcitur, vehemẽter inflat. Apula vomitum facit: quæ autem è Rubro mari & Arabia defertur, acerrima: ſiquidem in ore puſtulas excitat, & gingiuas oſſe tenus exeſt: quapropter eſt cibis inepta.

De Lepidio. Cap. CCV.

LEPIDIVM, quod aliqui gingidium vocant, herbula vulgo nota, quæ muria cum lacte conditur. Vis foliorum acris & exulcerans: quapropter iſchiadi per quàm eximium eſt ac ſingulare remedium, ſi trita cum helenij radice ad quartá horæ partem imponatur. Lienoſis ſimili modo prodeſt: ac lepras quoque tollit. Radix autem adalligata collo, dentium dolores compeſcere ac inhibere creditur.

De Ranunculo. Cap. CCVI.

RANVNCVLI, quod aliqui apium agreſte nominant, plura quidem ſunt genera: at vis tamen omnibus vna, acris ſcilicet ac vehemẽter exulcerans. Ac vnũ quidem coriandri folijs conſtat, ſed latioribus, ſubalbidis & pinguibus: flore luteo, interdũ purpureo. Caulis minimè craſſus eſt, ſed cubitum altus.

A πὸς εἰς βρῶσιν. ταράττει δὲ κοιλίαν, "κακοστόμαχός τέ ἐστι καὶ διψώδης· βρωθεῖσα δὲ ἑφθὴ, εὐστομαχωτέρα τῆς ὠμῆς. ὁ μὲν οὖν καρπὸς αὐτῆς σπλῆνα τήκει, ὁλκὴ δυοῖν δραχμῶν μετ' οἴνου πινόμενος ἐπὶ ἡμέρας μ'· ἄγει δὲ οὖρον καὶ "διαχώρημα αἱματῶδες. ἰσχιάδι τε καὶ παραλύσει βοηθεῖ πινόμενος ὁ B καρπὸς, καὶ πρὸς ῥήγματα καὶ σπάσματα. ἔμμηνά τε ἄγει καὶ ἀποφλεγματίζει. καὶ ὀδόντων πόνον παύει ὁ καρπὸς σὺν ὄξει ἑψόμενος καὶ διακλυζόμενος. τῆς δὲ ῥίζης ὁ φλοιὸς ξηρὸς, πρός τε τὰ προειρημένα ἁρμόζει, καὶ ἀνακαθαίρει πάλαι χρόνιον καὶ ῥυπαρὸν καὶ τετυλωμένον ἕλκος. "καταπλάσ- C σεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σπληνικῶν σὺν ὠμῇ λύσει· δακνομένη τε ἡ ῥίζα τῷ πονοῦντι ὀδόντι βοηθεῖ· ἀλφούς τε λευκοὺς ἀποσμήχει σὺν ὄξει λεία. τὰ δὲ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα λειωθέντα, σκληρίας καὶ χοιράδας διαφορεῖ. σκώληκάς τε τοὺς ἐν ὠσὶν ὁ χυλὸς ἐγχυματισθεὶς κτείνει. Η μέντοι Λιβυκὴ κάππαρις, γινο- D μένη δὲ κατὰ τοὺς *Μαργαρίτας λεγομένους, ἐμπνευματοῖ ἰσχυρῶς. ἐμετικὴ δὲ τυγχάνει ἡ ἐν Ἀπουλίᾳ. ἡ δὲ ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ *Λιβύης, δριμυτάτη, φλυκταινοῦσα τὸ στόμα, καὶ "κατεσθίουσα τὰ οὖλα ἄχρι γυμνώσεως· ὅθεν πρὸς βρῶσιν ἐστὶν "ἀνεπιτήδειος.

V. καὶ στόμαχον
V. διαχωρεῖ
V. hæc ad finem omittit.
Lacuna in vetuſtiſs. codice legit διασήπουσα
Alias ἄθετος

E Περὶ Λεπιδίου. Κεφ. σε'.

ΛΕΠΙΔΙΟΝ, ὃ ἔνιοι γιγγίδιον καλοῦσι, γνώριμον βοτάνιον, ταριχευόμενον εἰς ἅλμας μετὰ γάλακτος. Δύναμις δέ ἐστι τῶν φύλλων δριμεῖα ἑλκωτική. ὅθεν ἰσχιαδικόν ἐστιν ἐπίπλασμα ἀμυντικώτατον, λεῖον σὺν ἑλενίου ῥίζῃ ἐπιτιθέμενον πρὸς "τέταρτον ὥ- F ρας. καὶ ἐπὶ σπληνικῶν ὁμοίως· ἀφίστησι δὲ καὶ λέπρας. ἡ δὲ ῥίζα δοκεῖ ὀδόντων ἀλγήματα παραιτεῖσθαι, περιαπτομένη τῷ τραχήλῳ.

Cornarius τέταρας

Περὶ Βατραχίου. Κεφ. σς'.

ΒΑΤΡΑΧΙΟΝ, ὃ οἱ δὲ, σέλινον ἄγριον καλοῦσι· τούτου πλείονα μέν ἐστιν εἴδη. δύναμις δὲ μία, δριμεῖα καὶ ἄγαν ἑλ- G κωτική. ἔχει δὲ τὸ μὲν αὐτῶν, φύλλα ὅμοια κορίῳ, πλατύτερα δὲ καὶ ὑπόλευκα καὶ λιπαρά· ἄνθος μήλινον, ἐνίοτε πορφυροῦν· καυλὸν δὲ οὐ παχὺν, [ὕψος δὲ ὅσον πήχεως.]

V. non habet cõcluſa: vti neque quod ſequitur μικραὶ

Lacuna legit ῥίζαν μίαν μικρὰν λευκήν.

Orib. γονατωδέστερον. Plin. folioſius.

V. καυλότερον

Fortè Σαρδόνι

Dodonæus reſtituit: εὔοσμον

Addit Ald. τὸ εἶδος

Cat. χλοωδέστερον.

Ruell. & Marc. inter τὰ φύλλα & καὶ, οἱ καυλοὶ, καὶ τὰ ἄνθη videtur legiſſe. Sic & habetur in noſtris Ald. cod.

V. addit χλωρά.

"ῥίζαν μικρὰν, λευκὴν, πικρὰν, ἔχουσαν ἀποφύσεις ὡς ἐλλεβόρου· φύεται δὲ παρὰ ῥείθροις. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος "χνοωδέστερον καὶ "μακροκαυλότερον, ἐντομὰς ἔχον πλείους τῶν φύλλων, πλεῖστον ἐν "Σαρδονίᾳ γινώμενον, δριμύτατον, ὃ δὴ καὶ σέλινον ἄγριον καλοῦσι· καὶ τρίτον σφόδρα μικρὸν καὶ "δύσοσμον, τὸ ἄνθος "χρυσῷ ὅμοιον. καὶ τέταρτον ἐοικὸς τούτῳ, ἄνθος "γαλακτίζον. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα "καὶ οἱ καυλοὶ ἁπαλοὶ καταπλασσόμενοι, ἑλκωτικὴν καὶ ἐσχαρωτικὴν μετὰ πόνου· ὅθεν ὄνυχας λεπροὺς καὶ ψώρας ἀφίστησι, καὶ στίγματα ἐξαίρει, καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ ἀλωπεκίας, πρὸς ὀλίγον "καταπλασθέντα· ἑψόμενα δὲ, κατάντλημα χιμετλιώντων ἐστὶ χλιαρόν. ἡ δὲ ῥίζα πταρμὸν κινεῖ, ξηρὰ λεία προσφερομένη τοῖς μυκτῆρσι· καὶ ὀδονταλγίας κουφίζει περιαπτομένη, θρύπτει μέντοι αὐτούς.

Περὶ Ἀνεμώνης. Κεφ. σζʹ.

ΑΝΕΜΩΝΗ διττή, ἡ μὲν ἀγρία, ἡ δὲ ἥμερος· καὶ τῆς ἡμέρου, ἡ μέν τις φοινικᾶ φέρει τὰ ἄνθη· ἡ δὲ, ὑπόλευκα ἢ γαλακτίζοντα, ἢ πορφυρᾶ. φύλλα δὲ κοριοειδῆ, λεπτοσχιδέστερα πρὸς τῇ γῇ· καυλία "χνοώδη, λεπτά, ὑπὲρ ὧν τὰ ἄνθη ὥσπερ μήκωνος, καὶ μέσα κεφάλια μέλανα, ἢ κυανίζοντα· ῥίζα κατὰ μέγεθος ἐλαίας ἢ μείζων, οἱονεὶ γόνασι διειλημμένη. "ἡ δὲ ἀγρία κατὰ πάντα μείζων τῆς ἡμέρου, καὶ τοῖς φύλλοις πλατυτέρα καὶ σκληροτέρα. τήν τε κεφαλὴν ἐπιμηκεστέραν ἔχει· ἄνθος φοινικοῦν, ῥιζία λεπτὰ καὶ πλείω. ἡ δέ τις ἔχει φύλλα μέλανα, δριμυτέρα οὖσα. Δύναμιν δὲ ἔχουσι "δριμεῖαν ἀμφότεραι· ὅθεν ὁ χυλὸς τῆς ῥίζης αὐτοῦ ῥινὶ ἐγχυθεὶς, πρὸς κεφαλῆς κάθαρσιν ἁρμόζει. μασηθεῖσα δὲ ἡ ῥίζα, φλέγμα ἄγει· ἑψηθεῖσα δὲ ἐν γλυκεῖ καὶ καταπλασσομένη, ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς ἰᾶται· καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς καὶ ἀμβλυωπίας ἀποσμήχει, ἀνακαθαίρει δὲ καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν· τὰ δὲ φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ *συνεψηθέντες πτισάνῃ καὶ ἐσθιόμενα, γάλα κατασπᾷ· ἐν προσθέτῳ δὲ ἔμμηνα ἄγει· καταπλασθέντα δὲ, λέπρας ἀφίστησιν. "Ἔνιοι δὲ

Alter χλοώδη, quam ſcripturā Serapio & Hermolaus ſecuti ſunt.

V. vſque ad δριμυτέρα οὖσα nil habet.

V. quidam addit λίαν, alius, ἑλκοῦσαν.

V. quidam putat hæc ad finē vſq; illegitimè aſcriptas & expoſitionē quandā eſſe.

A Radice nititur exigua, candida & amara, adnatis ceu capillamentis, hellebori modo, fibrata: iuxta fluēta naſcitur. Alterum eſt lanuginoſius, longioréque caule, pluribus foliorum inciſuris, plurimum in Sardinia prouenieſ, acerrimum, quod etiam ſylueſtre apium appellant. Eſt & tertium valde paruum & o-
B dore graui, flore aureo. Quartum ſimile huic, flore lacteo. Folia & caules tenelli vim habent illitu exulcerandi, & vſque adeò vrendi, vt etiam cruſtas cum dolore inducāt. Quare ſcabros vngues auferūt, pſoras remouent, ſtigmata delēt: itémque formicationes ac penſiles verrucas & alopecias ad breue tempus
C impoſita tollunt. Quin & tepente eorum decocto perniones fouētur. Radix verò ſicca tritáque, ſternutamenta ciet, naribus admota: dentium quoque dolores appenſa leuat, ipſos tamen rumpit.

De Anemone. Cap. CCVII.

ANEMONE duûm eſt generū: ſylueſtris quidem vna, ſatiua al-
D tera. Et in ſatiuæ quidem genere eſt quæ phœniceos flores habeat, altera quæ candicantes, aut lacteos, aut purpureos. Harū folia coriandro ſimilia, ſed proximè terram ſciſſa tenuiùs. Cauliculi lanuginoſi, tenues, in quibus flores veluti papaueris, &
E in medio capitula nigra aut cærulea: radix oliuæ magnitudine, aut etiā maior, veluti geniculis diſtīcta. At ſylueſtri amplitudo penſus maior quàm ſatiuę, foliiſque eſt latioribus ac durioribus: capite oblongiore, flore phœniceo, tenuib9 ac plurib9 radiculis. Eſt & quædam folijs nigris, quæ quidem acrior eſt. Vis vtriuſque acris: qua de cauſa ipſius
F radicis ſuccus naribus infuſus valet ad purgandum caput. Commanducata verò radix, pituitam trahit. Decocta autem in paſſo & impoſita, medetur oculorum inflammationibus: ſed & cicatrices eorundē ac hebetudines emendat, ſordidáque vlcera expurgat. Cæterùm fo-
G lia & caules ſi cum ptiſſana decoquantur, & in cibo ſumantur, lactis fœcunditatem preſtāt: ſubdita autem in peſſo menſtrua ciunt. Illita quoque, lepras eximunt. Sunt qui

neſciētes ab anemone ſylueſtri diſtinguere argemonen, dictam & papauer rhœas (de quo inter genera papaueris agemus) propter florum in puniceo colore conuenientiam, eupatorium errore ducti argemoniam appellent. Veruntamen tum argemone, tum & rhœas minùs ſaturato puniceo colore viſuntur, & vtraque ſeriùs floret. Quinetiam argemone croceum guſtúq; admodum acrem liquorem reddit: rhœas verò, candidiorem & acrem. Inſuper vtrique intermedia ſunt capitula ſylueſtris papaueris ſimilia, niſi quòd argemones quidem capitulum ſupernè latiuſculum eſt, rhœadis autem aliquantò anguſtius. At anemones genera neque liquorem reddunt, neque capitula calycéſve habent, ſed velut aſparagi cacumen. Denique & in aruis cultíſve illa plerunque naſcuntur.

De Argemone. Cap. CCVIII.

ARGEMONE tota quidem ſylueſtri papaueri ſimilis eſt: ſed folium habet quale anemone, diuiſum: florē in cauliculo puniceum: caput quale papauer rhœas, ſed oblongius & ſummis partibus latum: radicem rotundam: liquorem verò reddit croci colore & acrem. Illita folia argema & nubeculas expurgant, inflammationéſque compeſcunt.

De Anagallide. Cap. CCIX.

ANAGALLIDIS duo ſunt genera, quæ flore diſtant. Nam quæ cæruleo eſt flore, fœmina dicitur: mas, quę phœniceo. Frutices ſūt exigui, in terra iacentes, quibus folia in quadrangulis cauliculis puſilla, ſubrotunda, ad folia helxines accedētia: fructus rotundus. Vtraque porrò vim habet mitigādi, inflammationes arcendi, adactos corpori aculeos extrahendi, & nomas cohibendi. At ſuccus earum capitis pituitam gargarizatu euocat, & naribus infuſus dentium dolorem lenit, ſi in narem dolenti denti oppoſitam immiſſus fuerit. Emendat & argema cum melle Attico, & oculorum hebetudini opitulatur. Sed & morſis à vipera prodeſt, ex vino

A μὴ δυνάμενοι διορίζειν ἀπὸ τῆς ἀγρίας ἀνεμώνης τὴν λεγομένην ἀργεμώνην καὶ τὴν ῥοιάδα μήκωνα (περὶ ἧς ἐν τοῖς μήκωσιν ἱστορήσομεν,) διὰ τὸ τῶν ἀνθῶν ὁμόχροον, φοινικῶν ὑπαρχόντων, πλανῶνται, τὴν ἀργεμώνην εὐπατώριον ὀνομάζοντες. πλὴν τῆς ἀργεμώνης ἧττον βαθὺ τὸ φοινικοῦν ἐστι καὶ τῆς B ῥοιάδος, ὀψιαίτερον δὲ αὕτη καὶ ἡ ἀργεμώνη ἀνθοῦσι. καὶ ἡ μὲν ἀργεμώνη ὀπὸν ἀνίησι κροκίζοντα, καὶ δριμὺν πρὸς τὴν γεῦσιν ἰσχυρῶς· ἡ δὲ ῥοιὰς, λευκότερον καὶ δριμύν. ἀμφότεραι δὲ μεταξὺ κεφάλια μήκωνι ἀγρίᾳ παραπλήσια ἔχουσι, πλὴν τὸ μὲν τῆς ἀργεμώνης ἄνωθεν ὑπόπλατυ, τὸ δὲ τῆς C ῥοιάδος, ὑπόστενον. αἱ δὲ ἀνεμῶναι οὔτε ὀπὸν ἀνιᾶσιν, οὔτε κωδίας ἔχουσιν, ἀλλ' οἱονεὶ ἀσπαράγου ἄκρον. ἐν ἀρούραις τε τὸ πλεῖστον σχεδὸν φύονται.

Alter ἀργεμώνην

In altero legitur eodem ſenſu: ὀψιαίτερον δὲ αὐταὶ τῆς ἀνεμώνης.

Vulg. exempl. ἀνεμώνης

Περὶ Ἀργεμώνης. Κεφ. σή.

ΑΡΓΕΜΩΝΗ, ὅλον μὲν ἐστι ὅμοιον ἀγρίᾳ μήκωνι. τὸ δὲ φύλλον ἀνεμώνῃ D ἔχει ὅμοιον, ἐσχισμένον, ἄνθος φοινικοῦν, κεφαλὴν δὲ ἐοικυῖαν μήκωνι ῥοιάδι, ἐπιμηκεστέραν δὲ καὶ πλατεῖαν κατὰ τὰ ἄνωθεν μέρη· ῥίζαν στρογγύλην. ὀπὸν δὲ ἀνίησι κροκίζοντα, δριμύν. καθαίρει δὲ ἄργεμα καὶ νεφέλια. καὶ φλεγμονὰς παρηγορεῖ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα.

V. codex τὸ δὲ φύλλον ἀργεμώνης ἐσχισμένον.
Par. inſerit ἄνθος
Par. καυλίον

In fine v. cod. margo habet, καὶ ἑτέρα εὑρίσκεται μικρὰ εὐπατορίῳ ἐμφερὴς ποσῶς.

E Περὶ Ἀναγαλλίδος. Κεφ. σθ'.

ΤΗΣ ἀναγαλλίδος διττόν εἶδός ἐστι, διαφέρον ἄνθει. ἡ μὲν γὰρ κυάνεον ἔχουσα τὸ ἄνθος, θήλεια λέγεται· ἡ δὲ τὸ φοινικοῦν, ἄρρεν. θαμνία δέ ἐστι κεχυμένα ἐπὶ γῆς, φύλλα ἔχοντα ἐπὶ τετραγώνων καυλίων μικρὰ, ὑποστρόγγυλα F [παρὰ τὰ τῆς ἑλξίνης,] καρπὸν περιφερῆ. εἰσὶ δὲ ἀμφότεραι *παρηγορητικαὶ, ἀφλέγμαντοι, σκολόπων *ἐπισπαστικαὶ, νομῶν ἐφεκτικαί. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῶν ἀναγαργαριζόμενος, ἀποφλεγματίζει κεφαλήν· καὶ ῥισὶν ἐγχεόμενος, ὀδόντων πόνον παύει, ἐὰν εἰς τὸν ἀντικεί- G μενον μυξωτῆρα τῷ ἀλγοῦντι ἐμβληθῇ· καθαίρει καὶ ἄργεμα μετὰ μέλιτος Ἀττικοῦ, καὶ ἀμβλυωπίαις βοηθεῖ. ὠφελεῖ καὶ ἐχιοδήκτους μετ' οἴνου

Hoc cap. in cod. vet. Crateuæ tribuitur.

V. caret concluſis.

ἐπισπαστικαί

V. caret, vſque ad ἐγχεόμενος.

Lacuna addit ex cod. v. καὶ ὑδρωπικοῖς

πινόμενος, καὶ νεφριτικοῖς, καὶ ἡπατικοῖς. Φασὶ δ' ἔνιοι τὸν μὲν ἔχουσαν τὸ κυάνεον ἄνθος, προπτώσεις δακτυλίου στέλλειν· τὴν δὲ τὸ φοινικοῦν, ἐρεθίζειν καταπλασθεῖσαν.

A potus, itémque nephriticis, hepaticis, atque hydropicis. Cæterùm aiunt nonnulli impoſitam eam quę cæruleum edit florem, ſedis procidétiam retrò agere: quæ verò phœniceum, eandem proritare.

V. cod. quidã in extremo cap. καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος· ἀναγαλλίδες ἀμφότεραι τραυματικαί, ἀφλέγμαντοι, σκολόπων ἑλκυστικαί. Catac. addit, καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος εἰς τὸ αὐτὸ τὰ αὐτὰ φησιν ἀπαραλλάκτως.

Περὶ κισσοῦ. Κεφ. σί.

De Hedera. Cap. CCX.

Κίσσος πολλὰς ἔχει διαφορὰς τῷ εἴδει, τὰς δὲ γενικωτάτας τρεῖς. λέγεται δὲ γὰρ ὁ μέν τις λευκός, ὁ δὲ μέλας, ὁ δὲ ἕλιξ. ὁ μὲν οὖν λευκός, φέρει τὸν καρπὸν λευκόν· ὁ δὲ μέλας, μέλανα ἢ κροκίζοντα, ὃν δὴ καὶ ἰδιῶται Διονύσιον καλοῦσιν. ὁ δὲ ἕλιξ ἄκαρπός τε ἐστὶ, καὶ* λευκὰ ἔχει τὰ κλήματα, καὶ τὰ φύλλα "λεπτὰ καὶ "γωνιώδη καὶ *ἐρυθρά. πᾶς δὲ κισσὸς δριμύς ἐστι, στυπτικός, τῶν νευρωδῶν ἁπτικός. ποιεῖ δὲ αὐτοῦ τὰ μὲν ἄνθη "τρισὶ τοῖς δακτύλοις ληφθέντα καὶ ποθέντα ἐν οἴνῳ, πρὸς δυσεντερικούς. δὶς δὲ τῆς ἡμέρας δεῖ πίνειν· καὶ πρὸς πυρίκαυστα δὲ ἁρμόζει σὺν κηρωτῇ λεανθέντα. τὰ δὲ ἁπαλὰ τῶν φύλλων σὺν ὄξει ἑψόμενα, ἢ ὠμὰ "ἄρτῳ συλλεαινόμενα, σπλῆνα ἰῶνται, ῥινεγχυτεῖται δὲ ὁ χυλὸς τῶν φύλλων καὶ τῶν κορύμβων σὺν ἰρίνῳ, ["ἢ μέλιτι, ἢ νίτρῳ,] πρὸς τὰ χρόνια τῆς κεφαλῆς ἀλγήματα ἁρμόζει, καὶ ἐπιβρέχεται σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ· ὠταλγίας δὲ καὶ "πυορροοῦντα ὦτα σὺν ἐλαίῳ ἰᾶται. τοῦ δὲ μέλανος κισσοῦ ὁ χυλὸς καὶ οἱ κόρυμβοι ποθέντες, "* ἀτονίαν ποιοῦσι, καὶ "ταράσσουσι τὴν διάνοιαν πλεονασθέντες. λεῖα δὲ σφαιρία πέντε τῶν κορύμβων θερμανθέντα, σὺν ῥοδίνῳ ἐν σιδίῳ, καὶ ἐνσταχθέντα εἰς τὸ ἀντικείμενον οὖς ἐπὶ ὀδονταλγίας, τὸ ἄλγημα πραΰνει. μελαίνουσι δὲ καὶ τὰς τρίχας οἱ κόρυμβοι. καταπλάσσεται δὲ τὰ φύλλα πρὸς πᾶν ἕλκος, ἑψηθέντα σὺν οἴνῳ. καὶ καταπλασσόμενα, κατακαύματα, κακοήθη, καὶ ἐφήλιδας θεραπεύει, ὡς προείρηται ἑφθά. κινοῦσι δὲ καὶ καταμήνια ὑποτεθέντες οἱ κόρυμβοι λεῖοι· καὶ ποθέντες δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν < πλῆθος, ἀτόκιον ἐστί. καὶ ὁ μίσχος δὲ τῶν φύλλων μέλιτι δευθεὶς καὶ προστεθεὶς τῇ μήτρᾳ, ἔμμηνα ἄγει καὶ ἔμβρυα. ὁ δὲ χυλὸς "ἐνσταζόμενος τὰς ἐν τοῖς ῥωσὶ δυσωδίας καὶ σηπεδόνας ἐκκαθαίρει. τὸ δὲ δάκρυον αὐτοῦ ψιλωθρόν ἐστι, καὶ

V. μικρά
V. γωνιώδη
Ald. τοῖς τρισὶ δακτ.
Deeſt in Ald.
Hæc v. non habet.
V. αἱμορραγοῦντα
Lacuna legit in antiquo, μελανόκαρπον
V. ἀφροσύνην, alius ἀγρυπνίαν, alius ἀκηδίαν.
Al. παραλλάσσουσι
Byzantinus codex caret.
Al. ἐγχυζόμενος.

B HEDERA multas in ſpecie differentias ſortitur: ſummas autem genere tres. Eſt enim candida quędam, nigra altera, tertiáque quę vocatur helix. Et candida quidem, fructum fert candidũ: nigra, quam etiam vulgus Dionyſiam vocat, nigrum aut croci æmulum. At helix fructum non gignit, tenues autem habet viticulas: folia verò parua, C angulosa & rubra. Porrò hedera omnis acris eſt & aſtringẽs, neruoſúmque genus tentat. Flores ternis digitis capti, & in vino poti, ad dyſentericos faciunt: ſed bis die potari oportet. Iidem cum cerato triti, ambuſtis proſunt. Recentia autem molliáve folia ex aceto decocta, aut D cruda cum pane detrita, lienem ſanant. At ſuccus foliorum & corymborum cum irino vnguento, melle aut nitro contra veteres capitis dolores vtiliter per nares infunditur. Perfunditur & eo caput cum aceto & roſaceo. Dolentibus verò purulentíſque auribus cum oleo medetur. Nigræ autem hederæ ſuc- E cus & corymbi epoti ſterilitatem faciunt, mentémque turbant largiùs ſumpti. Globoſi verò corymborum acini quinque, triti calfactíque cum roſaceo in Punici cortice, & in dolore dentium contrariæ auri inſtillati, dolorem mitigant. Denigrant & capillum corymbi. At folia in vino cocta, omni vlcerum F generi illinuntur. Ambuſta quoque, etiã maligna, & maculas à ſole contractas ſanant, velut antè dictum eſt, decocta. Mouent & menſes corymbi triti ac ſubditi. Iidem poſt purgationes fœminarũ drachmæ pondere poti, ſpem conceptionis adimunt. Sed & pediculus foliorum melle irrigatus, & vuluæ in- G ditus menſes & partus extrahit. Succus autẽ inſtillatus, narium graueolentiam emendat, & earundem putrida vlcera expurgat. Hederæ verò lachryma pſilothrum eſt: ac

illitu pediculos enecat. Radicum deniq; ſuccus in aceto potus, morſis à phalangio ſuccurrit.

De Chelidonia. Cap. CCXI.

CHELIDONIA maior caulem profert cubitalem, aut etiam altiorem, gracilem, qui quidem adnatos habet ramulos folijs refertos. Sunt autem ea ranunculi folijs ſimilia, at molliora tamen, & aliquantum colore glauco: flos verò ſecundum ſingula folia prodit, vti violæ albæ. Succus croceus eſt, acris, mordax, aliquantulum ſubamarus & graueolens. Radix ſupernè quidem ſingularis eſt, at infernè in multa crocea capillamenta fibratur. *Fructus ceu corniculati papaueris, tenuis, longus, coni ſeu metæ figura, in quo exigua ſemina papaueris ſeminibus maiora cõcluduntur. Succus melli admixtus, & in æreo vaſe prunis decoctus, oculorum aciem adiuuat. Folijs verò, radice & fructu ineunte æſtate ſuccus exprimitur: qui quidem ſiccatus in vmbra digeritur in paſtillos. Radix cum aniſo ex vino albo pota, regio morbo medetur, itémque herpetibus, impoſita cum vino: ſed & commanducata dentium dolorem ſedat. Porrò creditur chelidoniæ nomẽ ſibi vendicaſſe, quòd primo ſtatim hirundinum aduentu erumpat, earundémque diſceſſu marceſcat. Sunt & qui tradiderint, ſi quis ex hirundinum pullis excæcatus fuerit, matres admota herba illius cæcitati mederi, adeóque viſum reſtituere.

De Chelidonia minore. Cap. CCXII.

CHELIDONIA minor, quam ſylueſtre triticum aliqui nuncuparunt, herbula eſt pediculis ab radice pendens, ſine caule, folijs hederę figura, ſed multò rotũdioribus ac minoribus, mollib⁹ & ſubpinguibus circũdata. Radices habet ex eodẽ callo complures, puſillas, in granorum tritici modũ aceruatim congeſtas, quarum tamen tres quatuórve in longitudinẽ protẽduntur. Cęterùm iuxta aquas paluſtriáq; loca naſcitur. Vim acrem obtinet, & anemones modo ſummã cutẽ exul-

A κτείνει φθεῖρας ἐπαλειφόμενον. ὁ δὲ τῶν ῥιζῶν χυλὸς σὺν ὄξει * ποθεὶς, φαλαγγιοδήκτοις βοηθεῖ.

Lacuna ex vet. cod. reſtituit, σὺν ὄξει ἐμπεθεὶς καὶ ποθεὶς. V. inſerit, ὀδονταλγίαις

Περὶ Χελιδονίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. σια.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ μέγα καυλὸν ἀνίησι πηχυαῖον, ἢ καὶ μείζονα, ἰσχνόν, ἔχοντα παραφυάδας φύλλων μεστάς. φύλλα ὅμοια βατραχίῳ, B τρυφερώτερα μέντοι τὰ τοῦ χελιδονίου καὶ ὑπόγλαυκα τὴν χρόαν. καὶ παρ' ἕκαστον φύλλον ἄνθος ὥσπερ τὸ λευκόϊον. χυλὸς δὲ κροκώδης, δριμύς, δηκτικός, ποσῶς ὑπόπικρος καὶ δυσώδης· ῥίζα ἄνωθεν μέν ἐστι μία, κάτωθεν δὲ πλείονες, *κροκοειδεῖς τὴν χρόαν. καρπὸς δὲ ὥσπερ τῆς C κερατίτιδος μήκωνος, λεπτός, μακρὸς ὡς κῶνος, ἐν ᾧ σπερμάτια μείζονα μήκωνος. τούτης ὁ χυλὸς μιγεὶς μέλιτι καὶ ἑψηθεὶς ἐν χαλκῷ ἐπ' ἀνθράκων, ἁρμόζει πρὸς ὀξυδορκίαν. χυλίζεται δὲ τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ * καρπὸς ἀρχομένου θέρους, D καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ καὶ ἀναπλάσσεται· ἡ δὲ ῥίζα πινομένη σὺν ἀνίσῳ καὶ οἴνῳ λευκῷ, ἰκτερικοὺς θεραπεύει καὶ ἕρπητας * καὶ καταπλασσομένη σὺν οἴνῳ. ὀδονταλγίας τε παύει διαμασωμένη. δοκεῖ δὲ ὠνομάσθαι χελιδόνιον, ἐπειδὴ ἅμα ταῖς χελιδόσι φαινομέναις ἀναφύεται, ληγούσαις δὲ συμπαρακμάζει. E "τινὲς δὲ ἱστόρησαν ὡς ἐάν τις τυφλωθῇ τῶν τῆς χελιδόνος νεοσσῶν, αἱ μητέρες προσφέρουσαι τὴν πόαν, ἰῶνται τὴν πήρωσιν αὐτοῦ.

Ita v.c. ac vulgata exẽplaria his κροκ. τὴν χρόαν carent.

Lacuna legit in vet. cod. τινὲς δὲ ἱστόρησαν, ὅτι ἐὰν τυφλωθῇ τις τοὺς τῆς χελιδόνος νεοσσοὺς, αἱ μητέρες προσφέρουσαι τὴν πόαν ἰῶνται τὴν πήρωσιν αὐτῶν.

Περὶ Χελιδονίου τοῦ μικροῦ. Κεφ. σιβ.

F Χελιδόνιον δὲ μικρόν, οἱ δὲ "πυρὸν ἄγριον ἐκάλεσαν, βοτάνιον ἐστὶν ἐκ μόσχων * ἀπηρτισμένον, ἄκαυλον, φύλλοις κισσοειδέσι, περιφερεστέροις δὲ μᾶλλον καὶ μικροτέροις, καὶ τρυφεροῖς, καὶ ὑπολιπαρέσι περιεχόμενον· ῥίζας δὲ ἔχει ἐκ τοῦ αὐτοῦ μικράς, πολλάς, ὥσπερ πυροὺς σεσωρευμένας. τρεῖς δὲ εἰσιν G ἢ τέσσαρες αὐτῶν μακραὶ πεφυκυῖαι. φύεται δὲ παρ' ὕδασι καὶ τέλμασιν. ἔχει δὲ τὴν δύναμιν δριμεῖαν, παραπλησίαν "ἀνεμώνῃ, ἑλκοῦσαν τὴν ἐπιφά-

Ald. πυρετόν.

Alius quidam, λιμώνιον. V. ἔχουσαν

νειὴν· ψώρας τὲ καὶ ὄνυχας λεπρούς ἀφίστησιν. αἱ δὲ ῥίζαι χυλωθεῖσαι, χρήσιμοι εἰς ῥινεγχυσίαν μετὰ μέλιτος πρὸς κάθαρσιν κεφαλῆς.

A cerat: pſoras item & ſcabros vngues eximit. Succus verò radicibus expreſſus, addito melle, ad purgandum caput naribus vtiliter infunditur.

Περὶ Ὀθόννης. Κεφ. σιγ'.

> Quidam codices vetuſti vſque ad ἔχει δὲ, omnino cæteris carent.

> Hæc verba ſic leguntur in veteri: τῆς κερατίτιδος μήκωνος χυλὸν, οἱ δέ. Sed vulgatam ſcripturam Goupylus meliorem eſſe cenſet.

"ΟΘΟΝΝΑ· οἱ μὲν φασι τοῦ μεγάλου χελιδονίου χυλὸν εἶναι· οἱ δὲ, γλαυκίου· οἱ δὲ, " τῆς κερατίτιδος μήκωνος τῶν ἀνθέων χυλόν. ἔνιοι δὲ μίγμα ἀναγαλλίδος τῆς κυανέας καὶ ὑοσκυάμου καὶ μήκωνος χυλῶν. οἱ δὲ, βοτάνης Τρωγλοδυτικῆς τινὸς, ἣ τις Ὀθόννα καλεῖται, εἶναι χυλόν· γίνεσθαι δὲ αὐτὴν καὶ ἐν τῇ κατ' Αἴγυπτον Ἀραβίᾳ. ἔχει δὲ τὰ φύλλα εὐζώμῳ ἐμφερῆ, πολύτρητα ὥσπερ σητόκοπα, ψαφαρά, " ὀλιγόφυλλα. ἄνθος δὲ φέρει κρόκινον, πλατύφυλλον· ὅθεν ἔδοξαν ἀνεμώνης αὐτὸ τινὲς εἶδος εἶναι. χυλίζεται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ὅπου δεῖ ἀποκαθαίρειν, δάκνουσα, καὶ πάντα τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἀποσμήχουσα. φασὶ δέ τινα καὶ ὑγρασίαν ἀποῤῥεῖν τῆς βοτάνης, ἣν πλύνοντες καὶ χωρίσαντες τῶν λίθων, ἀναπλάσσουσι τροχίσκους πρὸς τὰ αὐτά. ἔνιοι δὲ φασιν αὐτὴν λίθον εἶναι Αἰγύπτιον ἐν τῇ Θηβαΐδι γινόμενον, χαλκόχροον, μικρὸν τῷ μεγέθει, δάκνοντα τὴν γεῦσιν μετὰ πυρώσεως καὶ στύψεως.

> Cataeuz. ὀλιγόχυλα

De Othonna. Cap. CCXIII.

OTHONNAM aiunt nonnulli maioris Chelidoniæ ſuccum eſB ſe, quidam glaucij: alij floribus corniculati papaueris expreſſum ſuccum: alij anagallidis cæruleæ hyoſcyami & papaueris ſuccorum miſturam eſſe contendunt. Alij denique Troglodyticæ cuiuſdam herbæ ſuccum, quæ Othonna vocetur: naſcique eam in eo Arabiæ tractu, qui ad Ægyptum ſpectat. Habet C hæc folia erucæ proxima, crebrò perforata, & tanquam à tineis pertuſa, ſqualore obſita, pauca: quare quidam anemones ſpeciem eſſe exiſtimauerunt. Ex ea ſuccus expreſſus oculorum medicamentis conuenit, vbi expurgare opus eſt. Mordet enim, & quæcunque oculis caliginem offundunt abſterget. Tra- D dunt & humorē quendam ex herba emanare, qui elotus, ſemotis lapillis, in paſtillos ad eadem digeratur. Aliqui tamen affirmant lapidem Ægyptium eſſe, in Thebaïde naſcentem, ęreo colore, exigua magnitudine, guſtu cum feruore quodam & aſtrictione mordaci.

Περὶ Μυὸς ὤτων. Κεφ. σιδ'.

ΜΥΟΣ ὦτα, οἱ δὲ μυὸς ὠτίδα καλοῦσιν, ἀνίησι καυλοὺς ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πλείονας, ὑπερύθρους τὰ κάτωθεν καὶ κοίλους· φύλλα δὲ " ἐπιμήκη καὶ στενά, ῥάχιν * ἐπηρτημένην ἔχοντα, μελανίζοντα, ἀνὰ δύο πεφυκότα ἐκ διαστημάτων, εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντα. ἐκφύεταί τε λεπτὰ καυλία ἐκ τῶν μασχαλῶν· ἐφ' ὧν ἀνθήλια, κυανίζοντα μικρά, ὡς τὰ τῆς ἀναγαλλίδος· ῥίζα δὲ δακτύλου τὸ πάχος, ἔχουσα πολλὰς ἀποβλαστήσεις. " καθόλου δὲ ἐστιν ὁμοία ἡ πόα τῷ σκολοπενδρίῳ. λειοτέρα δὲ καὶ ἐλάσσων. ταύτης ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα αἰγιλώπια ἰᾶται. τινὲς δὲ καὶ τὴν " ἀλσίνην μυὸς ὠτίδα καλοῦσιν.

> Mathioli exemplar, λεπτὰ καὶ μικρά, ῥάχ.

> Vetus hanc partem non legit: alij continuè legunt.

> Sic Ruellij codex. at Par, ἐλξίνην.

De Myoſotide, ſeu muris auricula. Cap. CCXIIII.

E MVRIS auricula, quām myoſotida vocant, caules promit ab vna radice plures, aliquatenus infernè rubētes & concauos: folia oblonga, anguſta, dorſi ſpinam elatam & eminulam habentia, nigricántia, F per interualla aſſiduè geminata, & in mucronem deſinētia. Prodeunt verò ex alis tenues cauliculi, in quibus floſculi cęrulei, parui, vt anagallidis. Radix digitali eſt craſſitudine, multis fibrata capillamentis. Eſt denique, vt ſemel finiam, herba ſcolopendrio ſimilis, ſed læuior ac G minor. Huius radix impoſita ægilopas ſanat. Sunt & qui alſinē myoſotida vocitent.

De Iſatide

De Iſatide ſatiua, ſeu glaſto. Cap. CCXV.

ISATIS ſatiua, qua lanarum infectores vtuntur, folium habet plantagini ſimile, verùm pinguius nigriúſque: caulem verò altitudine duos excedentem cubitos. Impoſita folia œdema quoduis atque tubercula diſcutiunt, cruentáque vulnera glutinant. Erumpentem quoque ſanguinem ſiſtunt, & phagedænas, herpetas, eryſipelata ac putreſcentia vlcera ſanant.

De Iſatide ſylueſtri. Cap. CCXVI.

Iſatis ſylueſtris, antedictæ ſimilis eſt, ſed folia fert maiora, quæ ad lactucæ folia accedunt: caules verò tenuiores, multifidos, quadantenus rubentes, è quorum cacumine folliculi multi linguarum figura dependent, in quibus ſemen: florem denique luteum ac tenuem. Eadem quæ & ſuprà dicta præſtat, ſed prætereà lienoſis tam pota quàm impoſita auxiliatur.

De Telephio. Cap. CCXVII.

TELEPHIVM portulacæ ſimile eſt & foliis & caule: alas verò binas habet ſingulis foliorum geniculis inhærentes: ramuli ſeni ſepteníve à radice fruticant, folijs referti cæruleis, craſſis, lentis atque carnoſis: flores denique lutei ſunt aut candidi. Vere naſcitur in vitibus locíſque cultis. Folia ad ſenas horas impoſita, vitiliginem albam ſanant: verùm poſteà hordeaceam farinam adhibere oportet. Tollunt & vitiligines alphos dictas, ex aceto in ſole illita: ſed vbi inaruerint, abſtergi ea oportet.

Libri ſecundi finis.

A Περὶ Ἰσάτιδος ἡμέρου. Κεφ. σιε´.

ΙΣΑΤΙΣ ἥμερος, ᾗ οἱ βαφεῖς χρῶνται, φύλλον ἔχει ἀρνογλώσσῳ ἐμφερές· λιπαρώτερον δὲ καὶ μελάντερον, καυλὸν δὲ ὑπὲρ δίπηχυν. Δύναται δὲ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα πᾶν οἴδημα διαφορεῖν, καὶ φύματα καὶ ἔναιμα τραύματα

> V. caret.

> V. addit, οὐ δέκνοντα

B κολλᾶν. αἱμορραγίας τε στέλλειν, καὶ φαγεδαινικά, καὶ ἕρπητας, ἐρυσιπέλατά τε καὶ σηπεδόνας θεραπεύειν.

> Margo: καὶ πρὸς πάντα τὰ κακοήθη δραστικῶς αἰθίσταται.

Περὶ Ἰσάτιδος ἀγρίας. Κεφ. σις´.

Ἰσάτις ἀγρία, παραπλήσια οὖσα τῇ περὶ αὐτῆς, φύλλα ἔχει μείζονα πρὸς τὰ τῆς θρίδακος. καυλοὺς δὲ λεπτοτέρους, πο-

C λυσχιδεῖς, ὑπερύθρους, ἔχοντας ἐξ ἄκρου ὥσπερ θυλάκια γλωσσοειδῆ πολλὰ ἀποκρεμάμενα, ἐν οἷς τὸ σπέρμα. ἄνθος μήλινον, λεπτόν. Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῇ περὶ αὐτῆς, ὠφελοῦσα καὶ σπληνικοῖς πινομένη καὶ καταπλασσομένη.

> Epitom. addit, πλεῖω δριμεῖαν καὶ ξηραντικωτέραν εἶναι.

D Περὶ Τηλεφίου. Κεφ. σιζ´.

ΤΗΛΕΦΙΟΝ, τοῦτο καὶ τοῖς φύλλοις καὶ τῷ καυλῷ ἔοικεν ἀνδράχνῃ· μασχάλας ἔχον δύο παρ' ἕκαστον γόνυ τῶν φύλλων ἐμφυομένας. ἀφ' ὧν κλωνία ς´. ἢ ζ´. ἀπὸ τῆς ῥίζης πλήρη φύλλων κυανοειδῶν, παχέων τε καὶ γλίσχρων καὶ σαρκωδῶν,

> V. ἔνδον

> Addit Matthioli codex στενὰ, λεπτά

> Alter non habet hanc vocem, neque etiam eã Plinius expreſſit.

E ἄνθη μήλινα ἢ λευκά. φύεται δὲ ἐν ἀμπελῶσι καὶ τόποις ἐργασίμοις ἔαρος. θεραπεύει δὲ καταπλασσόμενα τὰ φύλλα ἐπὶ ὥρας ἓξ λεύκην· δεῖ δὲ μετὰ ταῦτα ὠμῇ λύσει χρῆσθαι. αἴρει δὲ καὶ ἀλφοὺς ἐπιχρισθέντα σὺν ὄξει ἐν ἡλίῳ. δεῖ μέντοι μετὰ τὸ ἀποξηρανθῆναι αὐτὰ ἀ-

> V. tantùm λευκά. Sed vulgatam ſcripturam rectiorem vult eſſe Goupylus, quia in telephio flores lutei ſpectentur.

F ποψᾶν.

Τέλος τοῦ βιβλίου δευτέρου.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ Περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγος τρίτος.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI De medica materia Liber tertius.

IANO ANTONIO SARACENO, LVGDVNÆO, INTERPRETE.

Ἐν μὲν τοῖς πρὸ τούτου βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε, παραδεδώκαμεν περὶ ἀρωμάτων, καὶ μύρων, καὶ ἐλαίων, καὶ δένδρων, καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν καρπῶν τε καὶ δακρύων, ἔτι τε ζώων καὶ σιτηρῶν καὶ λαχάνων, καὶ τὴν δριμύτητα κεκτημένων βοτανῶν. ἐν δὲ τούτῳ τρίτῳ ὑπάρχοντι, περὶ ῥιζῶν καὶ χυλισμάτων καὶ βοτανῶν καὶ σπερμάτων, συμφύλων τε καὶ φαρμακωδῶν ἐπελευσόμεθα.

Περὶ Ἀγαρικοῦ. Κεφ. α'.

Ἀγαρικὸν ῥίζα φέρεται σιλφίῳ ἐμφερής, οὐ πυκνὴ τὴν ἐπιφάνειαν ὥσπερ τὸ σίλφιον, ἀραιὰ δέ ἐστιν ὅλη. ἔστι δὲ τὸ μὲν αὐτοῦ, ἄρρεν· τὸ δέ, θῆλυ· ὧν διαφέρει τὸ θῆλυ ἔχον κτηδόνας εὐθείας ἐντός. τὸ δὲ ἄρρεν, περιφερές ἐστι καὶ πανταχόθεν συμφυές. γεῦσις δ' ἀμφότερα ὅμοια· κατ' ἀρχὰς μὲν γλυκάζοντα, εἶτα ἐξ ἀναδόσεως ἔμπικρα. γεννᾶται δὲ ἐν τῇ Ἀγαρίᾳ τῆς Σαρματικῆς. λέγουσι δὲ οἱ μὲν, φυτοῦ ῥίζαν εἶναι· τινὲς δέ, ἐν τοῖς στελέχεσι τῶν δένδρων κατὰ σῆψιν γίνεσθαι, ὥσπερ οἱ μύκητες. γεννᾶται δὲ καὶ ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν Γαλατίᾳ καὶ Κιλικίᾳ ἐπὶ τῶν κέδρων, εὔθρυπτον μέντοι καὶ ἀσθενές. Τὴν μέντοι δύναμίν ἐστι στυπτικὸν, θερμαντικόν· ποιοῦν πρός τε στρόφους καὶ ὠμότητας, ῥήγματά τε καὶ πτώματα. ὀβολῶν δὲ δυοῖν πλῆθος διδόμενον μετ' οἰνομέλιτος, ἀπυρέτοις· πυρέσσουσι δέ, ἐν μελικράτῳ. καὶ ἡπατικοῖς δὲ καὶ ἀσθματικοῖς, καὶ ἰκτεριῶσι καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ νεφριτικοῖς καὶ δυσουροῦσι καὶ ὑστερικαῖς πνιξὶ, καὶ κακοχροίαις

Quidam, ἀναδύσεως.
Vulg. ἀγρίᾳ.
Marc. ῥιζῶν.
V. δένδρων. Sic Orib.
Mar. σπάσματα.
Marc. λειεντερίαν
V. caret.

Prioribus quidem libris, amantiſſime Aree, de aromatis, vnguētis, oleis, arboribus, earúmque fructibus & lachrymis: deindéque de animalibus, cerealibus, oleribus & acrimonia præditis herbis egimus. In hoc verò tertio de radicibus, ſuccis, herbis & ſeminibus tū naturæ noſtræ familiaribus, tum etiam medicamentoſis diſſeremus.

De Agarico. Cap. I.

Agaricvm radix fertur ſilphij ſimilis, non tamen denſa ſumma facie, veluti ſilphium, ſed tota rarior. Duo eius genera: mas inquā, & fœmina. Præfertur verò fœmina, quæ quidem rectas intus habet pectinum modo venas & quaſi diuiſuras. Mas autem rotundus eſt, & vndique congener ac ſui ſimilis. Sed eſt ſimilis vtrique guſtus: ſcilicet initio dulcis, mox vbi diffundi per os cœperit, in amaritudinem tranſit. Gignitur in Sarmatię regione, quæ Agaria dicitur. Sunt verò qui plantæ radicem eſſe affirment: alij vti fungos ex putredine naſci in arborum caudicibus. Naſcitur & in Galatia Aſiæ & Cilicia in cedris, ſed friabile & infirmius. Porrò Agaricum aſtringendi calfaciendíq; vim habet: eſtq; efficax contra tormina, cruditates, rupta & caſus ab alto. Datur verò binis obolis ex vino mulſo febrim non ſentientibus: febricitantibus autē, in aqua mulſa: itémque hepaticis, ſuſpirioſis, arquatis, dyſentericis, nephriticis, ægrè meientibus, ab vtero ſtrangulatis, atque fœdo pallore decoloratis

drachmæ pōdere exhibetur: phthiſicis autem ex paſſo: ac lienoſis in aceto mulſo. A ſtomachicis verò per ſe ita vt eſt, manditur ac deuoratur citra vllius liquoris ſorbitionem: ac ſimili quoque modo datur acidum eructantibus. Siſtit & ſanguinis reiectiones, ternis obolis ex aqua ſūptum. Facit & ad coxendicum articulorúmque dolores & comitiales morbos, ſi cum aceto mulſo pari pōdere aſſumatur. Menſes quoque ciet, ac inflatione vteri vexatis mulieribus pari modo vtiliter exhibetur. Soluit & rigorem horrorémve, datum ante febrilium acceſſionum initia. Sed & aluū purgat drachma vna aut altera, ſi cum aqua mulſa bibatur. Eſt & venenis pro antidoto, drachmæ vnius pondere cum diluta vini potione ſumptum. Quin & ſerpentium ictibus ac morſibus tribus obolis ex vino potum auxiliatur. In ſumma internis omnibus vitijs ſubuenit, pro virium & ætatis ratione propinatum, his ex aqua, illis è vino, alijs ex aceto mulſo, aliis denique ex aqua mulſa.

De Rha. Cap. II.

RHA, quod aliqui rheon vocānt, prouenit in iis quæ ſupra Boſphorum ſunt regionibus, ex quibus etiam affertur. Radix foris nigra, cētaurio magno ſimilis, ſed minor ac intus rubicundior, ſine odore, laxa ſeu fungoſa & aliquantum leuis. Optimum habetur quod teredines non ſenſit, ſi guſtatu cum aſtrictione remiſſa lenteſcat, & commāducatum, coloré reddat pallidum, & quodammodo ad crocum inclinātem. Id epotum facit ad inflationes, ſtomachi imbecillitatem, & omne genus dolores, ad conuulſiones, ſpleneticos, hepaticos, nephriticos, torminoſos, itémque aduerſus veſicæ & pectoris vitia, diſtenſiones hypochōdriorum, icterinos affectus, iſchiadas, ſanguinis excreationes, ſuſpiria, ſingultus, dyſenterias & cœliacorum affectus, contra febrium circuitus & venenatorum morſus. Dabis verò ad ſingulos affectus, eodem quo agaricū pondere & cum eiſdem liquoribus: ſilicet febri carentibus, in vino mulſo: febricitantibus autem, ex aqua mulſa: phthiſicis, ex paſſo:

A < α΄. διδόμενον· φθισικοῖς δὲ μετὰ γλυκέος· σπληνικοῖς δὲ μεθ᾽ ὀξυμέλιτος· καὶ στομαχικοῖς ὡς ἔστι διαμασώμενον καὶ καταπινόμενον, μηδενὸς ὑγροῦ ἐπιρροφουμένου. ὁμοίως δὲ καὶ ὀξυρεγμιῶσιν. ἵστησι δὲ καὶ αἵματος ἀναγωγάς, ὁλκὴ τριωβόλου μεθ᾽ ὕδατος λαμβανόμενον. ποιεῖ καὶ πρὸς ἰσχίων

B καὶ ἄρθρων ἀλγήματα, καὶ ἐπιληψίας, μετ᾽ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενον τὸ ἴσον πλῆθος. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ ταῖς ἐμπνευματουμέναις ὑστέραν γυναιξὶν ὠφελίμως τὸ ἴσον δίδοται. λύει δὲ καὶ ῥίγους πρὸ τῆς ἐπισημασίας διδόμενον. καθαίρει δὲ καὶ κοιλίαν < α΄, ἢ β΄. μετὰ μελικράτου πινό-

C μενον. ἔστι δὲ καὶ θανασίμων ἀντίδοτον μετὰ κράματος < μιᾶς ὁλκὴ λαμβανόμενον. καὶ πρὸς ἑρπετῶν δὲ πληγὰς καὶ δήγματα, ὁλκὴ τριωβόλου μετ᾽ οἴνου πινόμενον βοηθεῖ. καὶ καθόλου πρὸς τὰ ἐντὸς πάντα πάθη ἁρμόζει, πρὸς δύναμιν καὶ ἡλικίαν διδόμενον, οἷς μὲν μεθ᾽ ὕδατος, οἷς δὲ

D μετ᾽ οἴνου, οἷς δὲ μετ᾽ ὀξυμέλιτος " ἢ μελικράτου. — V. addit πολλάκις

Περὶ Ρᾶ. Κεφ. β΄.

"ΡΑ, ὃ δὲ ῥῆον καλοῦσι, " γεννᾶται ἐν τοῖς ὑπὲρ Βόσπορον τόποις, ὅθεν καὶ κομίζεται). ῥίζα " ἔξωθεν μέλαινα, κενταυρείῳ τῷ μεγάλῳ ἐοικυῖα, μικροτέρα μέντοι καὶ — Alter, ῥᾶ ἢ ῥῆον. V. πολλοὶ δὲ ῥαπόντικόν. Sed ab aliquo fortè iſta irrepſerunt, Vulg. exemp. carent.

E ἐνερευθεστέρα, " ἄοσμος, χαύνη, ὑπόκουφος. ἔστι δὲ αὐτοῦ κράτιστον τὸ ἀτερηδόνιστον, ἔγγλισχρόν τε κατὰ τὴν γεῦσιν μετὰ ἠρεμαίας στύψεως, διαμασηθέν τε ἔνωχρον καὶ κροκίζον πως τῷ χρώματι. Ποιεῖ δὲ πινόμενον πρὸς ἐμπνευματώσεις, στομάχου ἀτονίαν, ἄλγημα παντοῖον, σπάσματα, — Dodon. ἄοσμος legendum putat. — V. addit μάλιστα τὸ ἔγγλ.

F " σπληνικούς, ἡπατικούς, νεφριτικούς, στροφουμένους, καὶ τὰ περὶ κύστιν καὶ θώρακα, καὶ ὑποχονδρίων ἐντάσεις, καὶ τὰ περὶ ὑστέραν πάθη, ἰσχιάδας, αἵματος πτύσεις, ἄσθματα, λυγμούς, δυσεντερίας, κοιλιακὰς διαθέσεις, καὶ περιόδους, καὶ θηρίων δήγματα. δώσεις δὲ ὁμοίως τῷ ἀγαρικῷ πρὸς ἕ- — Lacuna ſcribit addi in v. c. καὶ ῥήγμασι quod non omiſit Plin. de rhacomate (ſic enim vocat) agens lib. 27. cap. 12.

G καστον πάθος, τῇ αὐτῇ ὁλκῇ, καὶ ὑγροῖς χρώμενος· μετ᾽ οἰνομέλιτος μὲν, ἀπυρέτοις· πυρέσσουσι δέ, μετὰ μελικράτου· φθισικοῖς, μετὰ γλυκέος,

V. delet. V. his vſque ad αἴρει caret. itidemque Serapio.

σπληνικοῖς "μετ' ὀξυμέλιτος· ' στομαχικοῖς A ὥς ἐστι διαμασώμενον καὶ καταπινόμενον, μηδενὸς ὑγροῦ ἐπιρροφουμένου. αἴρει δὲ καὶ πελιώματα καὶ λειχῆνας, μετ' ὄξους καταχριόμενον. καὶ φλεγμονὰς πάσας διαχεῖ χρονίας, σὺν ὕδατι καταπλασσόμενον. ἡ δὲ ἀνωτάτω αὐτοῦ δύναμις, στυπτικὴ μετά ποσῆς θερμασίας. B

ſpleneticis ex aceto mulſo. At à ſtomachicis ita vt eſt mandetur, ac citra ſorbitionem vllam deuorabitur. Tollit quoque liuētia, lichenáſque cum aceto illitum: atque inflammationes omnes veteres ex aqua impoſitum diſſipat. Cæterùm ſumma ipſius vis, aſtringens eſt cum aliquanto calore.

Περὶ Γεντιανῆς. Κεφ. γ'.

Dalech. ἢ μάλιστα τὰ κατ' ἄκρον καίμθμα μικρότερα. V. ὑπεσχισμένα μακρῶς

Dod. λεπτοῦ legiſſe videtur.

Aliqui cod. omittunt παχεῖαν. V. ἀκρωτηρίοις idem.

Dod. legit ῥυπτικήν.

Alter, καὶ σπάσματα, quæ lectio ſenſum rei conuenientem Goupylo habere videtur. alius πτώματα.

V. κωνείου.

ΓΕΝΤΙΑΝΗ δοκεῖ μὲν ὑπὸ πρώτου εὑρῆσθαι Γέντιδος τοῦ Ἰλλυριῶν βασιλέως, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχηκεν. ἧς τὰ φύλλα τὰ μὲν πρὸς τῇ ῥίζῃ, καρύᾳ ἢ ἀρνογλώσσῳ ὅμοια, ὑπέρυθρα· τὰ δὲ ἐν C μέσῳ τοῦ καυλοῦ, καὶ μάλιστα τὰ κατ' ἄκρον, " ἐσχισμένα μικρῶς. καυλὸς δὲ κενός, λεῖος, τὸ πάχος δακτύλου, τὸ δ' ὕψος δίπηχυς, γόνασι διειλημμένος, ἐκ διαστημάτων μειζόνων περικείμενος τὰ φύλλα· καρπὸν δὲ ἔχων ἐν κάλυξι πλατὺν, κοῦφον, ἀχυρώδη, πρὸς τὸν τοῦ "σφονδυλίου D ῥίζαν μακρὰν, ὁμοίαν ἀριστολοχίᾳ τῇ μακρᾷ, " παχεῖαν, πικράν. φύεται δὲ ἐν ὑψηλοτάταις "ἀκρωρείαις, καὶ συσκίοις τόποις καὶ ἐνύδροις. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα θερμαντικὴν, * " στυπτικήν· βοηθεῖ δὲ θηριοδήκτοις ποτιζομένη < β'. τὸ πλῆθος, μετὰ πεπέρεως καὶ πηγάνου, καὶ οἴνου. τοῦ E δὲ χυλίσματος ὅσον < α'. καὶ πρὸς ὀδύνας πλευρῶν, καὶ πτώματα, ῥήγματά τε καὶ "σπάσματα. βοηθεῖ καὶ ἡπατικοῖς καὶ στομαχικοῖς, πινομένη μεθ' ὕδατος. ἐκβάλλει δὲ ἔμβρυα ἡ ῥίζα ὡς κολλύριον προστιθεμένη. ἔστι δὲ καὶ τραυματικὴ, ἐπιτιθεμένη ὡς τὸ λύκιον, ὑπονόμων τε ἑλκῶν ἴαμα, καὶ μάλιστα τὸ χύλισμα, καὶ ὀφθαλμῶν ἐπίχρισμα φλεγμαινόντων. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ δριμέα τῶν κολλυρίων τὸ χύλισμα ἀντὶ "μηκωνίου. ἔστι δὲ καὶ ἀλφῶν σμηκτικὴ ἡ ῥίζα. χυλίζεται δὲ θλασθεῖσα καὶ βραχεῖσα ἐν ὕδατι ἐπὶ ἡμέρας ε'. εἶτα ἑψηθεῖσα ἐν τῷ ὕδατι, ἄχρις ἂν ὑπερέχωσιν αἱ ῥίζαι, καὶ μετὰ τὸ ψυγῆναι τὸ G ὕδωρ διηθεῖται δι' ὀθονίου· καὶ ἕψεται ἄχρις ἂν γένηται μελιτῶδες τῇ συστάσει.

De Gentiana. Cap. III.

GENTIANA primùm inuenta creditur à Gentio Illyriorũ Rege, à quo etiam cognomentum habuit. Huius folia, quę quidem proximè radicem ſunt, iuglandi plantaginíve ſimilia, ſubrubentia: quæ verò in medio ſunt caule, maximéq; quæ circa cacumen, paulùm diſſecta. Caulis inanis, læuis, digiti craſſitudine ac binûm cubitorum altitudine, geniculis diſtinctus, & maioribus ex interuallis * foliis circundatus. Semen verò habet in calycibus latũ, leue, aceroſum, quod ad ſphōdylij ſemen accedit. Radix longa qualis ariſtolochiæ longæ, craſſa & amara. Naſcitur in celſiſſimis montium iugis, locis vmbroſis aquoſiſque. Vis radici excalfactoria & detergens. Contra venenatarum beſtiarum morſus duabus drachmis cum pipere & ruta ex vino pota auxiliatur. Extracti ſucci drachma ad laterum dolores, caſus è ſublimi, rupta & conuulſa prodeſt. Hepaticis quoque & ſtomachicis pota cum aqua ſubuenit. Radix collyrij modo ſubdita, partus eiicit: impoſitáque vt lycium vulneraria eſt, & cuniculatim depaſcentibus vlceribus medetur: præcipuè verò ſucco, qui quidem oculis etiam inflammatiōne laborantibus illinitur. Miſcetur & ſuccus acrioribus collyriis pro meconio. Sed & radix vitiligines alphos dictas ābſterget. Porrò extrahendi ſucci ratio hæc eſt: Contuſa radix ad dies quinque aqua maceratur, poſteà in eadem tantiſper decoquitur, dum extent emineántque radices: ac vbi refrixit aqua, linteo excolatur, móxque diſcoquitur ad mellis craſſitudinem,

foliatus. vl.

fictiliſque vaſe reconditur.

De Ariſtolochia rotunda. Cap. IIII.

ARISTOLOCHIA ex eo nomen accepit, quòd optimè puerperis opitulari credatur. In eius generibus quædam eſt rotunda, quæ fœmina vocatur. Folijs hæc eſt hederaceis, cum acrimonia odoratis, ſubrotundis, mollibus, cum multis ab vna radice germinibus. Sunt verò prælonga quaſi ſarmenta: flores cádidi pileolorũ ſimilitudine, in quibus quod rubicundum eſt grauiter olet.

De Ariſtolochia longa. Cap. V.

Longa autem Ariſtolochia maſcula appellatur & dactylitis: folijs quàm rotunda oblongioribus, ramulis tenuibus, fermè dodrantalibus: flore purpureo, graueolente, qui vbi defloruit, pyro ſimilis euadit. Rotundæ radix in orbem rapi modo conglobatur. Longæ verò, digiti craſſitudinem implet, dodrátalis aut etiam maior. Ambæ colore intus buxeo, guſtu amaræ ac viroſę.

De Ariſtolochia Clematitide. Cap. VI.

Eſt etiamnum tertia longa, quæ etiam clematitis, quaſi ſarmentoſa ſeu ſarmentitia, vocatur, ramulos habens tenues, folijs refertos ſubrotundis, minori ſemperuiuo ſimilibus: flores rutæ: radices longiores, tenues, craſſo aromáque redolente cortice veſtitas: quæ priuatim vnguentariis ad vnguentorum ſpiſſamenta conducunt. Porrò cæteris quidem venenis reſiſtit rotunda. At longa contra ſerpentes & venenata drachmæ pondere ex vino bibitur, atque etiam imponitur. Pota, pipere & myrrha additis, purgaméta omnia poſt partum in vtero relicta, menſes & partus eiicit. Eadem quoque efficit ſubdita in peſſo. Sed & rotunda ad eadem ad quæ & antedicta eſt efficax. Ex abũdanti verò ſuſpiriis, ſingultibus, horroribus, lieni, ruptis, conuulſis & lateris doloribus, pota cum aqua auxiliatur. Extrahit & impoſita aculeos ac ſpicula, oſſiúmque ſquamas remouet. Vlcera quoque putrida emarginat, ſordidáque expurgat, & caua cum iride ac melle explet.

A καὶ ἀποτίθεται ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ.

Περὶ Ἀριστολοχίας στρογγύλης. Κεφ. δ'.

ΑΡΙΣΤΟΛΟΧΙΑ ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ δοκεῖν ἄριστα βοηθεῖν ταῖς "λοχοῖς. ἔστι δὲ ἡ μὲν στρογγύλη, θήλεια καλουμένη. φύλλα δ' ἔχει κισσοειδῆ, εὐώδη μετὰ δριμύτητος, ὑποστρόγγυλα, " ἁπαλά, — Par. λοχείαις. / V. delet
B παρὰ πολλοῖς βλαστοῖς " ἐν μιᾷ ῥίζῃ. τὰ δ' κλήματα "ἐπιμήκη. ἄνθη λευκά, οἱονεὶ πιλίσκοις. τὸ δ' ἐν αὐτοῖς ἐρυθρόν, δυσῶδες. — V. ἐκ μιᾶς ῥίζης / V. ὑπομήκη.

Περὶ Ἀριστολοχίας μακρᾶς. Κεφ. ε'.

Η δὲ μακρὰ ἀριστολοχία ἄῤῥεν καλεῖται καὶ " δακτυλῖτις, φύλλα ἔχουσα ἐπιμηκέστερα τῆς στρογγύλης· κλωνία λεπτά, — V. vſque ad γίνεται caret.
C ὡς σπιθαμῆς τὸ μέγεθος, ἄνθος πορφυροῦν, δυσῶδες, ὅπερ ἐξανθῆσαν ἀπίῳ παραπλήσιον γίνεται. ῥίζα δ' τῆς μὲν στρογγύλης, σφαιροειδής, γογγυλίδι ὁμοία. ἡ δ' τῆς μακρᾶς, δακτύλου ἔχει τὸ πάχος, σπιθαμιαία ἢ καὶ μείζων· ἀμφότεραι δ' τὰ πολλὰ πυξοειδεῖς ἔνδοθεν, πικραί τε τὴν γεῦσιν καὶ βρωμώδεις.

D Περὶ Ἀριστολοχίας κληματίτιδος. Κεφ. ς'.

Ἐστὶ δέ τις καὶ τρίτη μακρά, ἥ τις καὶ κληματῖτις καλεῖται, κλωνία ἔχουσα λεπτά, φύλλοις ὑποστρογγύλοις, ἀειζώου * μικροῦ ἐοικόσι περίπλεα, ἄνθη ἐοικότα πηγάνῳ· ῥίζας " μακροτέρας, λεπτάς, φλοιὸν ἐχούσας παχὺν καὶ ἀρωματίζοντα, — V. στρογγύλοις μικροῖς. / Orib. μακροτάτας.
E ἰδίως χρησιμευούσας μυρεψοῖς εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. ποιεῖ δ' πρὸς μὲν τὰ ἄλλα φάρμακα ἡ στρογγύλη, πρὸς δὲ τὰ ἑρπετὰ καὶ θανάσιμα ἡ μακρά. < α'. ὁλκὴ πινομένη μετ' οἴνου καὶ καταπλαττομένη· καὶ τὰ ἐν μήτρᾳ συνιστάμενα πάντα λόχια καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα
F ἐκβάλλει, ποθεῖσα μετὰ πεπέρεως καὶ σμύρνης. καὶ ἐν πεσσῷ δὲ προστεθεῖσα, τὰ αὐτὰ δρᾷ. ἡ δὲ στρογγύλη ποιεῖ μὲν πρὸς ἃ καὶ ἡ προειρημένη. ἐκ περιουσίας δ' βοηθεῖ ἄσθματι, λυγμῷ, ῥίγει, σπληνί, ῥήγμασι, σπάσμασιν, ἀλγήμασι πλευρᾶς, ποθεῖσα μεθ' ὕδατος. ἀνάγει δ' καὶ σκόλοπας, ἀκί-
G δας. λεπίδας ὀστῶν καταπλασσομένη ἀφίστησι· καὶ σηπεδόνας περιχαράσσει, καὶ τὰ ῥυπαρὰ περικαθαίρει ἕλκη· καὶ τὰ κοῖλα " πληροῖ σὺν ἴρεῳ καὶ μέλιτι. — Lacuna ex v. e. σαρκοῖ

σμήχει δὲ καὶ οὖλα καὶ ὀδόντας. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ κληματῖτις πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖν· ἐλαττοῦται μέν τοι τῇ δυνάμει τῶν προειρημένων. A

Περὶ Γλυκυρρίζης. Κεφ. ζ.

V. θάμνος.

ΓΛΥΚΥΡΡΙΖΑ. γεννᾶται πλείστη ἐν Καππαδοκίᾳ, καὶ Πόντῳ· ἔστι δὲ θαμνίσκος, ῥάβδους ἔχων διπήχεις, περὶ οἷς τὰ B φύλλα πυκνά, ἐοικότα σχίνῳ, λιπαρὰ καὶ κολλώδη ἁφαμένῳ· τὸ δὲ ἄνθος ὑακίνθῳ ὅμοιον· καρπὸς δὲ πλατάνου σφαιρίων μέγεθος, τραχύτερος, λοβοὺς ἔχων ὡς φακοῦ, πυρρούς, "μικρούς. ῥίζαι μακραί, "πυξοειδεῖς" ὡς γεντιανῆς, ὑπόστρυφνοι, γλυκεῖαι· χυλιζόμεναι ὥσπερ τὸ "λύκιον. ποιεῖ C δὲ τὸ χύλισμα πρὸς τραχύτητας ἀρτηρίας· δεῖ δὲ ὑποτιθέντας τῇ γλώττῃ ἀποχυλίζειν"· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς καῦσον στομάχου, καὶ πρὸς τὰ ἐν θώρακι καὶ ἥπατι· ψωριάσεις τε κύστεως" καὶ νεφρίτιδας πινόμενον μετὰ γλυκέος· ἄδιψόν τε ἐστὶν ἀποχυλιζόμενον, καὶ τραυματικὸν περιχριόμενον, D καὶ *στομαχικὸν διαμασώμενον. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῶν ῥιζῶν προσφάτων πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζει. ἡ δὲ ῥίζα ξηρὰ λειοτριβηθεῖσα, πτερυγίοις "καταπαστὸς ἐστὶν ἐπιτήδειος.

V. μακροὺς retinet. Ita & Orib.
Catac. legit πυῤῥοειδεῖς
V. addit ἔξωθεν.
Al. addunt τὸ πρῶτον
Addit Lacuna ex v.c. γλαύκιον ἢ
Addit Matthioli cod. μέσον δὲ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ
V. addit κατὰ κρᾶσιν
Vulg. καταπλαστός

Gingiuas denique ac dentes extergit. Creditur & clematitis ad eadẽ pollere :. ſed efficacia tamen cedit antedictis.

De Glycyrrhiza. Cap. VII.

GLYCYRRHIZA, ſeu dulcis radix, plurima gignitur in Cappadocia & Ponto. Eſt verò frutex exiguus, ramis binûm cubitorum altitudine: circa quos folia ſunt denſa, lentiſci, pinguia tactúque glutinoſa. Flos eſt hyacinthi: fructus platani pilularum magnitudinis, aſperior, qui ſiliquas habet lentium modo rufas, & paruas: radices longæ, buxei coloris, vti gentianæ, ſubacerbæ ac dulces: è quibus ſuccus lycij modo elicitur. Eſt verò ſpiſſatus hic ſuccus ad arteriæ ſcabritias efficax: verùm oportet vt linguæ ſubditus eliqueſcat. Sed & æſtuanti ſtomacho ac thoracis & iocineris vitijs conuenit: necnon ad veſicæ ſcabiẽ ac renum vitia vtiliter ex paſſo bibitur. Idem eliquatus ſitim ſedat, illitúſque vulneribus accommodatur, atque commanducatus prodeſt oris affectibus. Quin & recentium radicum decoctum ad eadem conuenit. Arida verò radix ad læuorem detrita, pterygijs commodè inſpergitur.

Περὶ Κενταυρίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. η'.

ΚΕΝΤΑΥΡΙΟΝ τὸ μέγα, (οἱ δὲ νάρκην καλοῦσι,) φύλλα ἔχει καρύᾳ βασιλικῇ ὅμοια, περιμήκη, χρώματι χλωρὰ ὡς κράμβης, τὸ δὲ περιφερὲς αὐτοῦ ἐντετμημένον ὥσπερ πρίων· καυλὸν δὲ ἔχει ὡς λαπάθου δίπηχυν, ἢ καὶ τρίπηχυν, παραφυάδας ἀπὸ τῆς ῥίζης ἔχοντα πολλάς, ἐφ' ὧν κεφαλαὶ ὅμοιαι μήκωνι, ὑπομήκεις ἐν τῷ περιφερεῖ. F ἄνθος κυανίζον· καρπὸς δὲ ὅμοιος κνίκῳ, ἐγκείμενος ὥσπερ ἐν ἐριώδεσι τοῖς ἄνθεσι· ῥίζα παχεῖα, στερρά, βαρεῖα, περὶ πήχεις δύο, μεστὴ χυλοῦ, δριμεῖα μετὰ "ποσῆς στύψεως καὶ γλυκύτητος, "ὑπέρυθρος. "φιλεῖ δὲ λιπαρὰν γῆν, εὐήλιον, καὶ δρυμοὺς καὶ γεώλοφα· πλεονάζει δὲ ἐν Λυκίᾳ καὶ Πελοποννήσῳ, G ἐν Ἤλιδι καὶ Ἀρκαδίᾳ καὶ Μεσσηνίᾳ, καὶ περὶ Φολόην καὶ Λυκίαν καὶ Σμύρνην. ἁρμόζει δὲ ἡ ῥίζα ῥήγμασι, σπάσμασι, πλευ-

V. omiſit ποσῆς στύψ. καὶ
V. ἐρυθρός.
Addunt nonnulli veteres, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ χυλὸς ἐρυθρός. quam lectionem Hermolaus ſecutus eſt.

De Centaurio maiore. Cap. VIII.

CENTAVRIVM magnum, quod aliqui narcen appellãt, folia habet nucis iuglandis, oblonga, viridi braſſicæ colore, ſerrata in ambitu: caulem verò, ceu rumicis, binũ aut etiam ternûm cubitorum, multis ab radice adnatis, in quibus capita ceu papaueris, in rotunditate longiuſcula: flos cæruleus: ac ſemen cnico ſimile, veluti laneis floccis quibuſdam inuolutum. Radix eſt craſſa, ſolida, grauis, ad bina cubita, ſucci plena, cum quadam aſtrictione ac dulcedine acris, rubeſcens. Amat ſolum pingue & apricum, ac ſyluas & colles. Cæterùm copioſè naſcitur in Lycia, Peloponneſo, Helide, Arcadia & Meſſenia, atque circa Pholoen, Lyciã & Smyrnã. Cõuenit porrò radix ruptis, cõuulſis, pleu

riticis, dyſpnœę, veteri tuſſi & ſanguinẽ excreantibus: ac ſiquidẽ abſit febris, in vino: ſin minùs, ex aqua drachmis duabus trita exhibetur. Similiter quoque ad tormina & vuluæ dolores. Sed & deraſa & in collyrij formam vuluæ ſubdita, mẽſes atque partus extrahit. Eadẽ ſuccus etiamnum præſtat. Eſt & illa vulneraria: ſiquidem recens tuſa, aut, ſi arida fuerit, antè macerata, deindéque tuſa, vulnera colligat & conglutinat. Quin & tuſam ſi quis ſimul cum carnibus coquat, carnes ipſæ cohæreſcent. Cæterùm Lyciæ incolæ ſuccum ipſius exprimunt, quo pro Lycio vtuntur. Vocata autem fuit Panacea, quoniam inflammationes omnes ſedat, ictuúmque impetus lenit: atque calculoſos, quibúſque ſubſtillum eſt lotium iniectione ſanat. Legitur verò paulò ante Solis exortum, ſerena tempeſtate, per quam pleniora perfectioráque ſunt omnia.

De Centaurio minore.

Cap. IX.

Centauriũ paruũ ſeu tenue, quod aliqui limnæũ quaſi paluſtre vocãt, quoniã humecta riguáve amet loca, herba eſt hyperico aut origano ſimilis: cuius caulis dodrante altior eſt & anguloſus: flores ad lychnidis florum ſimilitudinẽ è puniceo colore in purpuram vergunt: folia minuta, quadantenus longiora, veluti rutæ: ſemen tritico ſimile: radix puſilla, læuis & ſuperuacua. Herba ipſa virens contuſa & impoſita, vulnera glutinat, vetera vlcera purgat & ad cicatricem perducit. Bilem autem humoréſque craſſos per aluum exigit, ſi decocta deuoretur. *aut bibuntur* Ius verò decocti iſchiadicis conueniẽter infunditur: trahit enim ſanguinem, dolorémque leuat. At ſuccus oculorum medicamentis perquàm vtilis: quippe qui quę pupillis caliginem offundunt vnà cum melle diſcutiat. Vuluæ ſubditus menſes & partus extrahit: peculiariter verò neruorum vitiis epotus prodeſt. Succi autem extrahendi ratio hæc eſt: Legitur herba ſemine prægnãs & diebus quinque (aqua) perfunditur, deindéque coquitur, dum aquæ ſupereminea t: mox vbi refrixit,

A ἰκτερικοῖς, δυσπνοίᾳ, βηχὶ παλαιᾷ· αἱμοπτοϊκοῖς ἀπυρέτοις μεθ' οἴνου· πυρέσσουσι δὲ, μεθ' ὕδατος < β'. πλῆθος τῆς ῥίζης λείας διδομένης· πρὸς στρόφους ὁμοίως καὶ ὑστέρας ἀλγήματα. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα" καὶ ἔμβρυα, εἰς σχῆμα κολλυρίου ξυσθεῖσα καὶ προστεθεῖσα τῇ ὑστέρᾳ· ὅ, τε χυλὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ· ἔστι δὲ καὶ τραυματική, ὑγρὰ μὲν (V. non habent.)
B κοπεῖσα, ξηρὰ δὲ προβραχεῖσα καὶ οὕτω κοπεῖσα. συνάγει γὰρ καὶ κολλᾷ· καὶ τὰ ἑψόμενα δὲ κρέα συνάγει, ἐάν τις αὐτὴν κόψας συνεψήσῃ· οἱ δὲ ἐν Λυκίᾳ αὐτὴν χυλίζοντες, χρῶνται αὐτῇ ἀντὶ Λυκίου. "ἐκλήθη δὲ Πανάκεια, ἐπειδὴ πάντα τὰ (Hæc ad finẽ vſque accreuere.)
C φλεγμαίνοντα πάθη παύει," καὶ κρούσματα πληγῶν, στραγγουρίας τε παύει ἐνέμασι, καὶ λιθιῶντας. συνάγεται δὲ τοῦτο ἡλίου μέλλοντος ἀνατέλλειν, ὥρᾳ ἁγνῇ ὅτε πληροῦνται ἅπαντα. (In vtroque vetuſto codice addi teſtatur Goupylus hoc loco, πολυφάρμακος ἐστι, quæ ſcriptura ab Hermolao recepta eſt.)

Περὶ Κενταυρίου τοῦ μικροῦ.

Κεφ. θ'.

D · Κενταύριον τὸ μικρὸν", ὅ τινες "λιμναῖον καλοῦσιν, ἐπειδὴ ἐνίκμοις φιλεῖ τόποις. πόα ὑπερικῷ ἢ ὀριγάνῳ παραπλήσιός ἐστι, καυλὸν ἔχουσα ὑπὲρ σπιθαμήν, γεγωνιωμένον. ἄνθη ἐν τῷ φοινικῷ ὑποπόρφυρα πρὸς τὰ τῆς λυχνίδος· φύλλα μικρά, "ὑπερμήκη· ὥσπερ (Addit Lacuna ex v.c. καὶ λεπτόν) (Corn. λιβάδιον, quo modo habetur apud Pliniũ.) (V. ὑπομήκη)
E πηγάνου· καρπὸς ὅμοιος πυρῷ· ῥίζα μικρά, ἄχρηστος, λεία". Αὕτη κοπτομένη χλωρὰ καὶ καταπλασσομένη, τραυμάτων ἐστὶ κολλητική, ἀνακαθαρτική ἑλκῶν παλαιῶν καὶ ἀπουλωτική· ἀφεψηθεῖσα δὲ καὶ "καταπινομένη, ἄγει κατὰ κοιλίαν χολώδη καὶ παχέα. ἔγκλυσμά τε τὸ ἀφέ- (Quidam addunt, γευομένῳ δὲ ἐμποιεῖ πικρίαν. quas voces agnoſcit Marcellus.) (Catac. πινομένη. quo modo legit Cornarius.)
F ψημα αὐτῆς, ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν ἁρμόδιον"· ἄγον αἷμα καὶ κουφίζον. ὁ δὲ χυλὸς πρός τε τὰ ὀφθαλμικὰ εὔχρηστος, ἀποκαθαίρων τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις σὺν μέλιτι· καὶ ἐν προσθέτῳ ἐμμηνίων ἀγωγὸς καὶ ἐμβρύων· ποθεὶς δὲ, ἁρμόζει τοῖς περὶ τὰ νεῦρα πάθεσιν ἰδίως". Χυ- (V. quidam addit, ὠφελεῖ μελαγχολίαν.) (Epito. καὶ τοῖς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεσι, καὶ σπληνὶ ἄξιον.)
G λίζεται δὲ ἡ πόα συλλεγομένη ἐγκύμων οὖσα σπέρματος, καὶ ἀποβρεχομένη ἡμέρας ε'. εἶτα ἕψεται ἄχρις ἂν ὑπέρχοι τὸ ὕδωρ. ἔπειτα τούτου ψυχθέντος,

ὑλίζεται δι' ὀθονίου θλιβείσης τῆς πόας, καὶ πάλιν ἕψεται μέχρι μελιτώδους συστάσεως. ἔνιοι δὲ χλωρὰν ἐγκύμονα αὐτὴν κόψαντες, ἐκθλίβουσι τὸν χυλὸν, καὶ βαλόντες εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀκόνιτον, ἐν ἡλίῳ συστρέφουσι, κινοῦντες ἀεὶ ξύλῳ. καὶ τὸ περιπεπηγμένον ἀεὶ ξύοντες, καὶ τῷ ὑγρῷ μιγνύντες, σκεπάζοντές τε νυκτὸς ἐπιμελῶς· ἡ γὰρ δρόσος κωλυτικὴ τῆς τῶν ὑγρῶν χυλῶν συστάσεως καθέστηκεν. ὅσα μὲν οὖν ἐκ ξηρῶν τῶν ῥιζῶν ἢ τῶν βοτανῶν ἐγχυλίζεται, ἑψόμενα σκευάζεται, ὡς ἡ γεντιανή. ὅσα δὲ ἐκ φλοιῶν ὑγρῶν ἢ ῥιζῶν ἢ βοτανῶν ἐκθλιβομένων, ἐν ἡλίῳ συστρέφονται, ὡς προείρηται. οὕτω καὶ ἡ θαψία καὶ μανδραγόρα καὶ ὄμφαξ, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις χυλίζεται. λύκιον μέντοι καὶ ἀψίνθιον καὶ ὑποκιστὶς καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἑψόμενα συστρέφονται ὃν τρόπον προείρηται.

Ald. ὀμφακίς.

V: iſta reiiciunt.

Περὶ Χαμαιλέοντος λευκοῦ. Κεφ. ι'.

ΧΑΜΑΙΛΕΩΝ λευκὸς, ἰξίαν τοῦτον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ ἔν τισι τόποις ἰξὸν εὑρίσκεσθαι περὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ, ᾧ καὶ ἀντὶ μαστίχης χρῶνται αἱ γυναῖκες. ἔχει φύλλα ὅμοια σιλύβῳ ἢ σκολύμῳ, τραχύτερα δὲ καὶ ὀξύτερα καὶ ἰσχυρότερα τοῦ μέλανος· καυλὸν δὲ οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἀφίησιν ἐκ τοῦ μέσου ἄκανθαν, ὁμοίαν ἐχίνῳ θαλασσίῳ ἢ κινάρᾳ· ἄνθη δὲ πορφυροειδῆ, ὥσπερ τρίχας ἐκπαππουμένας· καρπὸν δὲ κνίκῳ παραπλήσιον· ῥίζαν ἐν μὲν τοῖς εὐγείοις γεωλόφοις παχεῖαν, ἐν δὲ τοῖς ὀρεινοῖς ἰσχνοτέραν, λευκὴν διὰ βάθους, ὑπαρωματίζουσαν, βαρύοσμον, γλυκεῖαν. ἧς ποθεῖσα ὀξυβάφου πλῆθος, ἀναιρεῖ ἕλμινθας πλατείας. λαμβάνεται δὲ σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ μετὰ ὀριγάνου ἀποζέματος, καὶ ὑδρωπικοῖς δὲ ἐπιτηδείως δίδοται ὁλκὴ σὺν οἴνῳ· ἰσχναίνει γὰρ αὐτούς· καὶ πρὸς δυσουρίαν δὲ ἀφέψημα αὐτῆς πίνεται· ἔστι δὲ καὶ θηριακή, σὺν οἴνῳ ποθεῖσα. ἀποκτείνει καὶ κύνας καὶ ὗς, καὶ μύας, σὺν ἀλφίτῳ πεφυραμένη, καὶ ὑδρελαίῳ δευθεῖσα.

Vterque Goupyli codex, ποθεῖσα ὀξύβαφον ἐστιν

exprimitur & per linteolum excolatur. Expreſſum (reiecto ſpiſſamento) iterū coquitur, vſque dū mellis craſſitudinem aſciſcat. Nonnulli eandem illam virentem prægnantémque ſemine contundunt, ex eáque ſuccum exprimunt: quem fictili non picato inditum in ſole lignea rude aſſiduè mouentes inſpiſſant. Quòd ſi quid concretum vaſi adhæreſcat, identidem deradunt, reliquóque liquori permiſcent. Noctu verò diligenter operiunt: quoniam ros liquidos ſuccos coire denſaríque prohibet. Quicunque igitur ſucci è ſiccis radicibus aut herbis eliciuntur, coctura præparantur, veluti gentianæ ſuccus. Qui verò ex recentibus corticibus, radicibus herbíſve expreſſis: ad ſolem, vti antè dictum eſt, inſpiſſantur. Hoc modò è thapſia, mandragora, vuis acerbis, cæteríſque id genus ſuccus elicitur. At lycium, abſinthium, hypociſthis, & conſimilia, coctura, eo quo dictum eſt modo, coguntur & inſpiſſantur.

De Chamæleone albo. Cap. X.

CHAMÆLEONEM album ideò ixian appellarunt, quòd quibuſdam in locis viſcum ad ipſius radices inueniatur, quo etiā pro maſtiche vtuntur mulieres. Folia habet ſilybo aut carduo ſimilia, ſed chamæleonis nigri folijs aſperiora, acutiora atque validiora. Caulem non promit: verùm ex medio ſpinam echino marino aut cinaræ ſimilem erigit: flores verò emittit purpuraſcentes, capillorū figura, qui in pappos euaneſcunt: ſemen cnici ſimile: radicem in lætis quidem collibus craſſam, in montoſis verò graciliorem, in profundo albam, aliquatenus aromaticam, odore graui, dulcem. Hæc pota acetabuli menſura, latum ventris lumbricum pellit. Sumitur verò in vino auſtero cum origani decocto. Hydropicis quoque commodè drachma in vino datur: etenim eos extenuat. Ipſius quoque decoctum contra difficultatem vrinæ bibitur. Aduerſatur & in vino pota virulentarum beſtiarum venenis. Canes autem, ſuéſque ac mures occidit, ſubacta cum polenta, aquáque & oleo diluta.

De Chamæleone nigro. Cap. XI.

Chamæleon niger & ipſe folijs ſcolymo ſimilis eſt: ipſa tamen habet minora, tenuioráque ac rubro diſtincta. Caulem verò producit digitali craſſitudine, dodrantalem ac ſubrubrum: qui quidem vmbellam gerit, floréſq; ſpinoſos, tenues, hyacinthi æmulos & verſicolores. Radix eſt craſſa, nigra, denſa, interdū & exeſa: quæ quidem diſſecta flaueſcit, & commanducata mordendi vim habet. Prouenit in campis aridis cliuoſiſque, & maritimis locis. Radix trita, additis atramenti ſutorij exiguo, cedrino oleo & axūgia, pſoras tollendi vi pollet. Eadem vnà cum ſulphure ac bitumine in aceto decocta inunctáque, lichenas abſterget. Eius autem decoctū collutione dentium dolores mitigat. Sed & cum pari pipere & cera oblita radix, dētium doloribus auxiliatur. Fouentur & ea dentes in aceto decocta & affuſa. Dolentem quoq; dentem comminuit, ſi per ſtylū calida illi adhibeatur. Maculas verò depurgat à ſole contractas, & vitiligines cum ſulphure emendat: ſepticis medicamentis admiſcetur, ac denique impoſita, phagedænica efferatáque vlcera ſanat & extirpat. Cæterùm vt vocetur chamęleo, foliorū varietate euenit. Nam pro locorum differentijs, hîc intenſè viridia, illic albicantia, aliubi cyanea, alibi denique rubra reperiuntur.

De Crocodilio. Cap. XII.

CROCODILIVM chamæleonis nigri figuram habet. Naſcitur autem in ſyluoſis, radice longa, leui, aliquantum lata, odore, vt naſturtij, * acri. Ferueſacta in aqua & pota radix, valet ad copioſum ſanguinem per nares pellendum. Datur & lienoſis, eos euidenter adiuuans. Sed & ſemen ei rotundum eſt ac duplex, veluti ſcutum, quod quidem vrinam ciendi vim habet.

Pl. aſpero

De Dipſaco. Cap. XIII.

DIPSACVS quoque aculeatarum ſtirpium generi aſcribitur. Caulem habet altum, ſpinis horridum, & folia caulem amplectentia lactucæ foliorum æmula, bina in ſingulis geniculis, prælonga: quæ &

A Περὶ Χαμαιλέοντος μέλανος. Κεφ. ια'.

Χαμαιλέων μέλας, καὶ αὐτὸς τοῖς φύλλοις σκολύμῳ ἔοικεν. ἐλάττονα μέντοι καὶ λεπτότερα καὶ διέρυθρα ἔχει ταῦτα. καυλὸν δὲ ἀνίησι δακτύλου τὸ πάχος, σπιθαμιαῖον, ὑπέρυθρον, * ἔχον σκιάδιον καὶ ἄνθη ἀκανθώδη, λεπτά, ὑακινθίζοντα, ποικίλα. B ῥίζα δὲ παχεῖα, μέλαινα, πυκνή, ἐνίοτε δὲ καὶ βεβρωμένη, χαραχθεῖσα δὲ ὑπόξανθος, διαμασηθεῖσα δηκτική. φύεται δὲ ἐν πεδίοις ξηροῖς καὶ βουνώδεσι τόποις καὶ παραθαλασσίοις. Δύναται δὲ ἡ ῥίζα λεία, μιγνυμένη αὐτῇ χαλκάνθου ὀλίγου καὶ κεδρίνου ἐλαίου καὶ ὀξυγγίου, ψώρας ἐξάγειν. σμήχει C δὲ καὶ λειχῆνας, θεῖον καὶ ἄσφαλτον προσλαβοῦσα, καὶ συνεψηθεῖσα ὄξει καὶ καταχρισθεῖσα. διακλυζόμενον δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, ὀδονταλγίας παύει· μεθ' ἴσου δὲ πεπέρεως καὶ κηροῦ περιπλασσομένη, τοῖς ἀλγοῦσιν ὀδοῦσι βοηθεῖ. καὶ πυριῶνται δὲ δι' αὐτῆς οἱ ὀδόντες, καθεψηθείσης σὺν ὄξει καὶ D καταντληθείσης. περοναθεῖσά τε διὰ γραφείου θερμὴ τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι, θρύπτει αὐτόν. ἐφήλιν δὲ ἀποκαθαίρει καὶ ἀλφοὺς μετὰ θείου. μίγνυται δὲ ταῖς δυνάμεσι τῶν σηπτικῶν. καὶ τὰ φαγεδαινικὰ ἕλκη καὶ τὰ τεθηριωμένα καταπλασθεῖσα, ἀνασκευάζουσα θεραπεύει. ὠνόμασται δὲ χαμαιλέων, διὰ E τὸ ποικίλον τῶν φύλλων· εὑρίσκεται γὰρ ἢ λίαν χλωρὰ τὰ τοιαῦτα, ἢ ὑπόλευκα, ἢ κυανοειδῆ, ἢ ἐρυθρά, παρὰ τὰς τῶν τόπων διαφοράς.

Manuſcriptus recentior add. ὅτι τινες ὠκιμοειδὲς καλοῦσι. Oi. b. οἱ ἔνιοι εὐλοφόνον ἢ ἰξίαν, ἢ κυνόμαζον ἢ ὠκιμοειδὲς ἐκάλεσαν.

Περὶ Κροκοδειλίου. Κεφ. ιβ'.

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΙΟΝ ὅμοιόν ἐστι τῷ μέλανι χαμαιλέοντι. φύεται δὲ ἐν τόποις δρυμώδεσι, ῥίζαν ἔχον μακράν, " ἐλαφράν, F ὑπόπλατυν, ὀσμὴν δριμεῖαν, ὁμοίως καρδάμῳ. Ἰσχὺς δὲ ἡ ῥίζα " ζεσθεῖσα ἐν " ὕδατι καὶ πινομένη, ἄγει πολὺ αἷμα διὰ ῥινῶν. δίδοται δὲ καὶ σπληνικοῖς ἐναργῶς ὠφελοῦσα. καὶ τὸ σπέρμα αὐτῆς διουρητικῆς ὑπάρχει δυνάμεως, " περιφερὲς ὂν καὶ διπλοῦν ὡς ἀσπίς.

Vetus vſque ad (δριμεῖαν) caret.
Locus hic corrup. ſic legitur, ἐλαφρὰν, δριμεῖαν, ὑπόπλατυν, quæ lectio probata eſt veteri Interpreti & Hermol. Barbaro.
V. ζεσθεῖσα.
Corn. ἐν ὄξει legit
Al. πλυνομένη quidam verò legun τὸ ἐπισπωμένη
V. omittit.
Iſta nonnulli adiectitia cenſent & ex Tordylij hiſtoria huc perperam tranſlata.

G Περὶ Διψάκου. Κεφ. ιγ'.

ΔΙΨΑΚΟΣ τῶν ἀκανθωδῶν ἐστι καὶ αὐτή. καυλὸν δὲ ἔχει ὑψηλόν, ἀκανθώδη, καὶ φύλλα " περιειληφότα τὸν καυλόν, ἐμφερῆ θρίδακι, δύο καθ' ἕκαστον γόνυ, " περιμήκη,

V. caret.
V. ὑπομήκη

ἀκανθώδη καὶ αὐτά, ὥσπερ τινὰς πομφόλυγας, ἐπὶ μέσης τῆς ῥάχεως, ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν ἔχοντα ἀκανθώδεις, κοιλίδας δὲ περὶ τὰ δύο μέρη τῶν φύλλων ὥστε ὕδατα ἀπὸ τῶν δρόσων καὶ τῶν ὄμβρων συλλέγειν. ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα εἵλκυσεν. ἐπ' ἄκρου δὲ τοῦ καυλοῦ καθ' ἑκάστην ἀπόφυσιν, κεφαλὴ μία ἐοικυῖα ἐχίνῳ, ὑπομήκης, ἀκανθώδης· ξηρανθεῖσα δὲ λευκὴ φαίνεται. ἔχει δὲ καὶ σκωλήκια κατὰ μέσην τὴν ἐντεριώνην διαιρεθεῖσα ἡ κεφαλή. Ἡ ῥίζα δὲ ταύτης σὺν οἴνῳ ἀφεψηθεῖσα, καὶ κοπεῖσα, κηρωτῆς λαβοῦσα πάχος, τὰς ἐν δακτυλίῳ ῥαγάδας καὶ σύριγγας ἐντιθεμένη θεραπεύει. ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ τὸ φάρμακον εἰς χαλκῆν πυξίδα. φασὶ δὲ καὶ μυρμηκιῶν αὐτὸ καὶ ἀκροχορδόνων ἴαμα εἶναι. οἱ δὲ τῆς κεφαλῆς σκώληκες εἰς κυστίδα ἐνδεόμενοι, καὶ περιαπτόμενοι τραχήλῳ ἢ βραχίονι, ἱστοροῦνται τεταρταϊκοὺς θεραπεύειν.

In altero eſt κοῖλα δὲ, alij, κοιλίας
V. addit τὰ περὶ τὸ γονὺ
V. φυλάττειν ἐπιτήδεια
Al. ἐν κηρωτῆς πάχος λαβεῖν, τὰς &c.
Ald. μυρμηκίας
Ald. τρῖμμα
Al. σκυτίδα

Περὶ Ἀκάνθας λευκῆς. Κεφ. ιδ'.

ΑΚΑΝΘΑ λευκὴ φύεται ἐν ὄρεσι καὶ ὑλώδεσι τόποις, φύλλα ἔχουσα χαμαιλέοντι λευκῷ ἐμφερῆ, στενώτερα δὲ καὶ λευκότερα, ὑποδάσεα, ἀκανθώδη· καυλὸν ὑπὲρ δύο πήχεις, δακτύλου τοῦ μεγάλου ἢ καὶ μείζονος πάχος, ὑπόλευκον, κενὸν ἔνδοθεν. ἐπ' ἄκρου δὲ αὐτοῦ κεφαλὴ παρέστεσιν ἀκανθώδης, ἐχίνῳ θαλασσίῳ ἐμφερής, πλὴν ἐλάσσων καὶ ὑπομήκης· ἄνθη πορφυρᾶ, ἐν οἷς τὸ σπέρμα ὡς κνίκου, στρογγυλώτερον δέ. Ταύτης ἡ ῥίζα πινομένη ποιεῖ πρὸς αἱμοπτοϊκούς, στομαχικούς, κοιλιακούς· οὖρά τε κινεῖ, καταπλάσσεταί τε πρὸς οἰδήματα. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς πρὸς ὀδονταλγίαν ποιεῖ διακλυζόμενον. τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον, παιδίοις σπωμένοις βοηθεῖ, καὶ ἑρπετοδήκτοις. φασὶ δὲ ὅτι περίαπτον ἐξ αὐτοῦ θηρία διώκει.

Vet. οἱ δὲ, ἀκάνθια κίναρα. Marcellus ἐλώδεσι legendum ſuſpicatur.
V. δασεῖα
V. addit τὰ φύλλα πυρετικοῖς ὠφελεῖ. ἡ ῥίζα
V. caret. al. ἀλεξιφάρμακον φασί. & ita caput claudit

Περὶ Ἀκάνθας Ἀραβικῆς. Κεφ. ιε'.

Ἄκανθα Ἀραβικὴ ἐοικυῖα τὴν φύσιν εἶναι δοκεῖ τῇ λευκῇ ἀκάνθῃ, στύφουσα δὲ πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον, καὶ πρὸς ἀναγωγὴν αἵματος, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ῥευματισμοὺς ἡ ῥίζα παραπλησίως ἁρμόττει.

Quiddam addũt φύεται ἐν τραχώδεσι τόποις.

ipſa aculeata ſunt, ac ceu quaſdam bullas in dorſi medio intus foriſque ſpinoſas habent: concauos autem ſinus, qua parte bina illa folia ad geniculum copulantur, quibus aquas ex rore & imbribus in ſeſe colligunt: vnde & dipſaci, quaſi ſitientis, nomen traxit. At in cacumine caulis ſingulis ſurculis ſingula inſunt capitula, echino ſimilia, oblonga & aculeata: quæ quidẽ arefacta candida ſpectantur, diuiſa verò per longitudinem in media medulla vermiculos oſtendũt. Huius radix è vino decocta tuſaque, vſquedum ſit cerati craſſitudo, ſedis rimas & fiſtulas immiſſa ſanat. Verùm hoc medicamentum ænea pyxide recondẽdum. Aiunt & ipſum myrmecijs verruciſque penſilibus remedio eſſe. Cæterùm capitulorũ vermiculi folliculo illigati, & collo brachióve appenſi, quartanas febres excutere perhibentur.

De Spina alba. Cap. XIIII.

SPINA alba naſcitur in mõtibus & locis ſyluoſis. Folia fert chamęleõtis albi, ſed anguſtiora & candidiora, aliquantum hirſuta & aculeata: caulẽ ſupra bina cubita altum, pollicari aut etiam ampliore craſſitudine, candicantem ac intus cauum: cuius in cacumine capitulũ eſt ſpinoſum echini marini æmulum, at minus & oblongum. Flores purpurei, in quibus ſemen ceu cnici, ſed rotundius. Huius radix pota ſanguinem excreantibus, ſtomachicis, cœliaciſque confert: vrinam ciet, ac œdematis imponitur. Eiuſdẽ decoctũ ad dolorem dentium collutione efficax eſt. At epotum ſemen, conuulſis puerulis, & à ſerpente demorſis, auxiliatur. Sed & venenata animalia pro amuleto geſtatum abigere traditur.

De Spina Arabica. Cap. XV.

Spina Arabica natura ſpinæ albæ ſimilis eſſe creditur. Siquidem aſtringit: & ad fluxum muliebrem, ſanguinis reiectionem, cæteraſque fluxiones radix ſimili modo valet.

De Scolymo, ſeu carduo. Cap. XVI.

SColymus folia habet chamæleonis, & ſpinę quæ alba dicitur: at nigriora & craſſiora. Caulem edit longum, folijs obſitum, in quo capitulum eſt ſpinoſum. Radix ſubiacet nigra, craſſa: quæ ſuapte vi alarum reliquíque corporis graueolétiam emendat, ſeu inſperſa, ſeu decocta in vino ac bibita. Copioſam enim vrinam fœtidámque expellit. Herba verò recens nata, ſi aſparagi modo elixetur, oleris vicem ſubit.

De Poterio. Cap. XVII.

POterium Iones neurada vocant. Grandis eſt frutex, ramulis lõgis, mollibus, lori modo lentis ac flexilibus, tenuibus, tragacanthæ proximis: folijs verò paruis & rotũdis. Totus autem frutex tenui obducitur lanoſa lanugine, éſtque ſpinis horridus. Flores ſunt parui, candidi: ſemẽ verò guſtu odoratum & acre, ſed nullius vſus. Naſcitur in ſabuloſis locis, atque collibus. Radices ſubſunt binûm ternúmve cubitorum altitudine, firmæ ac neruoſę: quæ proximè terram reciſę, lachrymam fundunt gummi ſimilem. Tuſæ autem ac illitæ, præciſos neruos vulneráque glutinant. Decoctum quoque eius epotum, vitijs neruorum prodeſt.

De Acanthio. Cap. XVIII.

ACanthium folia gerit ſpinæ albæ ſimilia, in ſummo verò eminentias aculeatas, araneoſa lanugine obductas, è qua collecta textáque veſtes bombycinis ſimiles fieri aiunt. Ipſa radix foliáque potu, opiſthotono laborantibus auxiliantur.

De Acantha ſeu acantho. Cap. XIX.

ACantha, ſeu herpacantha, (quaſi ſerpens ſpina,) naſcitur in hortis, petroſis ac humentibus locis. Folia habet lactucaceis latiora multò & longiora, erucæ diuiſura, nigricantia, pinguia ac læuia: caulẽ læuem, binûm cubitorum, digitali craſſitudine, propè verticem ex interuallis foliolis quibuſdam, ceu alueolis, circundatum oblongis;

A

Περὶ Σκολύμου. Κεφ. ιϛ'.

ΣΚΟΛΥΜΟΣ φύλλα ἔχει "χαμαιλέοντος καὶ τῆς λευκῆς ἀκάνθης λεγομένης", μελάντερα δὲ καὶ παχύτερα· καυλὸν ἀνίησι "μακρόν, περίπλεων φύλλων, ἐφ' οὗ κεφαλὴ ἀκανθώδης· ῥίζα "δὲ ὕπεστι μέλαινα, παχεῖα, ἧς δύναμις ποιεῖ πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς μασχάλας καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα δυσῶδες, *καταπλασσομένη, καὶ ἀφεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ πινομένη. ἄγει δὲ "οὖρα πολλὰ καὶ δυσώδη. ἡ δὲ πόα ἀρτιφυὴς οὖσα, λαχανεύεται ἑφθὴ ὥσπερ ἀσπάραγος.

B

Lacuna ex v.c. φύλλα ἔχει μεταξὺ χαμαιλέοντος καὶ τῆς λευκῆς ἀκάνθης. Sic Orib.
V. addit ἐμμετρῆ,
V. & Catac. μικρόν. Vulgata ſcriptura bona eſt. Goup.
V. ῥίζα ὑπόλευκος, ἢ καὶ ἐνίοτε μέλαινα. fortè Scholion. Catac. λευκή
V. interponit ἡ

Περὶ Ποτηρίου. Κεφ. ιζ'.

ΠΟΤΗΡΙΟΝ, Ἴωνες δὲ "νευράδα" καλοῦσι, "θάμνος ἐστὶ μέγας, κλῶνας ἔχων μακρούς, μαλακούς, ἱμαντώδεις, λεπτούς, ἐμφερεῖς τραγακάνθῃ φύλλα, "μικρά, περιφερῆ. ὅλος δὲ ὁ θάμνος περιέχει "λεπτὸν χνοῦν ἐριώδη, ["καὶ ἔστιν ἀκανθώδης.] ἄνθη μικρά, λευκά, καρπὸν δὲ "γευομένῳ εὐώδη [τε δριμύν,] "ἄχρηστον. φύεται ἐν "ἀμμώδεσι καὶ γεωλόφοις χωρίοις. ῥίζαι δὲ ὕπεισι πηχέων δύο ἢ τριῶν, ἰσχυραί, νευρώδεις· αἵ τινες πρὸς τῇ γῇ ἀποτμηθεῖσαι, ἀνιᾶσι δάκρυον κόμμει ὅμοιον. κοπεῖσαι δὲ καὶ ἐπιπλασθεῖσαι, νεύρων διακοπὰς καὶ τραύματα κολλῶσι. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς πινόμενον, ταῖς περὶ νεῦρα διαθέσεσιν ἁρμόζει.

C D E

Sic Paulus. V. quidam ἀνώδα
Deeſt in Ald.
V. θαμνίσκος
V. addit λεπτά. Alter pro μικρὰ habet λεπτά
Alter φλοιὸν καὶ πολὺν χνοῦν
V. omittit concluſa.
Sic Ald. cod. & Orib. Par. caret.
Sic V. & Lac. vulg. ἑλώδεσι

Περὶ Ἀκανθίου. Κεφ. ιη'.

ΑΚΑΝΘΙΟΝ "ἐμφερῆ τὰ φύλλα ἔχει τῇ λευκῇ ἀκάνθῃ", ἐπ' ἄκρῳ δὲ ἀκανθώδεις ἐξοχάς, [καθ' ἃς "ἀραχνοειδής ἐστι χνοῦς.] οὗ συλλεγομένου* καὶ ὑφ' ἓν τιθεμένου, βαμβακοειδὴς "γίνεται. ταύτης ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα ὀπισθοτονικοῖς βοηθεῖ, πινόμενα".

F

V. inſerit τούτου ὁ καυλὸς τρίγωνος.
V. epit. addit περονίζοντα
Vulg. exemp. cõcluſa non habent.
Al. γίνεσθαί φασι
Quidam ad marginem, καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν καυλῶν ὀξεῖαι εἰς βαφεῖον ὅθεν &c.

Περὶ Ἀκάνθης. Κεφ. ιθ'.

ΑΚΑΝΘΑ, ἡ ἑρπάκανθα", φύεται ἐν παραδείσοις, καὶ ἐν πετρώδεσι καὶ "παρύγροις χωρίοις· ἔχει δὲ πλατύτερα φύλλα πολλῷ καὶ μακρότερα θρίδακος, ἐσχισμένα ὡς τὰ τοῦ εὐζώμου, ὑπομέλανα, λιπαρά, "λεῖα· καυλὸν λεῖον, δίπηχυν, πάχος δακτύλου, ἐκ διαστημάτων πρὸς τῇ κορυφῇ περιειλημμένον φυλλαρίοις τισίν, οἱονεὶ κυτταρίοις ὑπομήκεσιν,

G

In extremo alius C. habet: ἔστι δὲ ἕτερον πολύκλωνόν τε, καὶ αὐτὸ περονίζον τὰ φύλλα.
V. ἐρσάκανθα & margo οἱ δὲ ἀκανθίαι.
V. παρύδροις.
Cat. λεῖα

Par. ἀκανθώδεσιν

V. λεῖον

V. addit ὑπόλευκοι

Alter, ἱστῶσι, & V. non habet quæ ſequuntur.

A ὑακινθώδεσιν, ἐξ ὧν δὲ ἄνθος περιΐεται λευκόν· σπέρμα ὑπόμηκες, μήλινον· θυρσοειδὴς δὲ ἡ κεφαλή. ῥίζαι δὲ ὕπεισι γλίσχραι, μυξώδεις, ἔμπυροι, μακραί. αἵτινες πυρικαύστοις καὶ στρέμμασιν ἁρμόζουσι καταπλασσόμεναι· πινόμεναι δὲ, οὖρα ἄγουσι, καὶ κοιλίαν ἱστᾶσι. Φθισικοῖς τε καὶ ῥήγμασι καὶ σπάσμασιν εὐθετοῦσιν.

G. Hoc caput eſt coniunctum cum ſuperiore in veteribus libris.

Quidam, ἀγριωτέρα, οἷα ἐμφερὴς σκολύμῳ

B Περὶ ἀγρίας Ἀκάνθης. Κεφ. κ'.

Γίνεται δὲ καὶ ἀγρία ἄκανθα, ὁμοία σκολύμῳ, ἀκανθώδης, βραχυτέρα τῆς ἐν παραδείσῳ καὶ ἡμέρου. δύναται δὲ καὶ ἡ ταύτης ῥίζα, ὅσα καὶ ἡ περὶ αὐτῆς.

Περὶ Ἀνωνίδος. Κεφ. κα'.

Non habet Orib.

V. caret iis quæ concluſa ſunt

In altero vox θερμαντικὴν deeſt: ſed addendam cēſet Goup. vt ex Galeno intelligi poteſt, & res ipſa oſtendit.

V. hac voce caret

V. caret

C ἈΝΩΝΙΣ, οἱ δὲ ὠνωνίδαν καλοῦσι, κλῶνες σπιθαμιαῖοι καὶ μείζονες, θαμνοειδεῖς, πολυγόνατοι, μασχάλας ἔχοντες πολλάς, κεφάλια περιφερῆ, φυλλάρια μικρά, λεπτά, ὥσπερ φακοῦ, [παρὰ τὰ τοῦ πηγάνου ἢ λωτοῦ τοῦ ἐν χορτοκοπείοις, ὑποδάσεα, εὐώδη, οὐκ ἀηδὲς ὄζοντα.] ταριχεύεται δὲ πρὸ τοῦ ἀκανθοφυῆσαι, καί ἐστιν D ἡδίστη. ἔχουσι δὲ οἱ κλάδοι ἀκάνθας ὀξείας, σκολοποειδεῖς, στερεάς· ῥίζαν δὲ λευκήν, θερμαντικήν, λεπτυντικήν· ἧς ὁ φλοιὸς πινόμενος σὺν οἴνῳ, [οὖρα ἄγει, καὶ λίθους θρύπτει, ἐσχάρας περιρρήσσει. ἀφεψηθεῖσα δὲ ἐν ὀξυκράτῳ καὶ διακλυζομένη, πόνον ὀδόντων πραΰνει.

V. addit, καὶ ὁ φλοιός. Alter codex habet hæc verba aſcripta, τὸ δὲ ταύτης ἀφέψημα πινόμενον αἱμορροΐδας θεραπεύειν πεπίστευται, quam ſcripturā Hermolaus expreſſit. Sed non eſſe Dioſc. ex eo conijcere licet, quòd Plinius & Vet. interpretes eam non agnoſcunt. Goup.

V. codices λευκάκανθον.

Matth. ἰσχυρῶς, valde.

Vulg. exemp. χολώδης.

E Περὶ Λευκακάνθης. Κεφ. κβ'.

ΛΕΥΚΑΚΑΝΘΑ, ταύτης ἡ ῥίζα ὁμοία κυπείρῳ, πικρά, ἰσχυρά. ἥτις μασσηθεῖσα, ὀδονταλγίας παραμυθεῖται. τὸ δὲ ἀπόζεμα αὐτῆς σὺν οἴνῳ κυάθων τριῶν ποθὲν, βοηθεῖ πλευριτικοῖς χρονίοις, καὶ ἰσχιαδικοῖς, ῥήγμασι, σπωμέ- F νοις. καὶ τὸ χύλισμα δὲ τῆς ῥίζης, τὰ αὐτὰ ποιεῖ πινόμενον.

Orib. addit, πυκνοί.

In altero codice adiicitur μικρά.

Περὶ Τραγακάνθης. Κεφ. κγ'.

ΤΡΑΓΑΚΑΝΘΑ, ῥίζα ἐστὶ πλατεῖα καὶ ξυλώδης, φαινομένη δὲ καὶ ὑπὲρ γῆς· ἀφ' ἧς κλάδοι ταπεινοί, ἰσχυροί, κεχυμένοι δὲ ἐπιπολύ. καὶ ἐπ' αὐτῶν φυλλά- G ρια πολλὰ μεταξὺ λεπτά, ἀκάνθας ἔχοντα ἐγκρυπτομένας τοῖς φύλλοις, λευκάς, ἰσχυράς, ὀρθάς. ἔστι δὲ ἡ τραγάκανθα,

---

al. ſpinoſis

vel cōtorſionibus

A hyacinthinis, è quibus flos prodit albus, ſemen oblongum ac luteum: caput verò thyrſi ſpecie. Radices ſubiacent viſcoſæ, mucoſæ, rufæ ac longæ: quæ quidem ambuſtis igni luxatíſque impoſitæ proſunt: potæ verò vrinam cient, aluúmque cohibent. Phthiſicis quoque, ruptis & conuulſis ſubueniunt.

B *De Acantha Syluestri.*

Cap. XX.

Eſt & ſylueſtris acantha, carduo ſimilis, aculeata, breuior ſatiua, eáq; quæ in hortis prouenit. Eius verò radix ad eadem ad quæ ſuperior eſt efficax.

De Anonide. Cap. XXI.

C ANONIS, quam aliqui ononida appellant, ramos habet dodrātales ac etiamnum maiores, fruticoſos, frequentibus geniculis cinctos, multis alarum cauis præditos, itémque capitulis rotundis: foliolis verò puſillis, tenuibus ceu lēticulę, ad rutę aut pratenſis loti folia accedētib⁹, ſubhirſutis, odoratis, nec iniucundè olentibus. Muria conditur D antequam ſpinas producat, éſtque cibis gratiſſima. Ramuli porrò ſpinis acutioribus, ac ſpiculorum inſtar ſolidis, horrent. Radix verò cādida eſt, quę excalfacit & extenuat. Huius cortex ex vino potus vrinam ciet, & calculos comminuit: idem vlcerum cruſtas emarginat. Cæterùm radix decocta in poſca, dentiū dolorem collutione mitigat. (Huius quoque decoctum potum hęmorrhoïdas ſanare creditur.) E

vel marginat vlcerum erodis

De Leucacantha. Cap. XXII.

LEVCACANTHA radice eſt cyperi, amara, & valida: quę quidē cōmanducata dentium dolorē ſedat. F Ipſius verò decoctum cyathis tribus ex vino potum, veteri laterum dolore vexatis, iſchiadicis, ruptis & cōuulſis auxiliatur. Sed & epotus radicis ſuccus eoſdē præbet effectus.

De Tragacantha. Cap. XXIII.

TRAGACANTHÆ radix lata eſt & lignoſa, ac ſupra terram etiam G eminet: à qua ſurculi humiles, robuſti, latiſſimè fuſi: & in ipſis foliola numeroſa, tenuia, inter quæ aculei ſeſe pferūt, quos ipſa occulūt, cādidi, firmi rectiq;. Eſt & tragacātha,

lachryma

lachryma quæ ſuper reſecta radice concreſcit: quo in genere præſtat pellucens, læuis, gracilis, ſincera ac ſubdulcis. Vim porrò habet æquè ac gummi cutis ſpiracula obſtruendi. Huius autem increbuit vſus ad oculorum medicamenta, itémque ad tuſſim, exaſperatas fauces & vocem interceptam atque deſtillationes, cum melle in delinctu. Sed & linguæ ſubdita liqueſcere ſinitur. Bibitur quoque drachmæ pōdere in paſſo macerata contra renū dolorem & veſicæ roſionem, mixto cornu cerui vſto & eloto, aut ſciſſi aluminis momento.

A δάκρυον τῆς ῥίζης ἀποτμηθείσης ἐπισυνιστάμενον· ἧς διαφέρει ἡ διαυγὴς καὶ λεία [Cat. λευκὴ] καὶ ἰσχνὴ καὶ καθαρὰ καὶ ὑπόγλυκυς.

Δύναμιν δὲ ἔχει ὁμοίαν κόμμει περὶ ἐμπλαστικήν. χρῆσις δ' αὐτῆς εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ, καὶ πρὸς βῆχας, καὶ πρὸς τὰς περὶ ἀρτηρίαν τραχύτητας, καὶ φωνῆς ἀ- B ποκοπὰς, καὶ ἐπισταγμοὺς ἐν ἐκλεικτῷ σὺν μέλιτι· ἀποχυλίζεταί τε ὑποτεθεῖσα τῇ γλώσσῃ, καὶ πίνεται δὲ ἀποβραχεῖσα ἐν γλυκεῖ < α. πλῆθος, πρὸς νεφρῶν ὀδύνην καὶ κύστεως δῆξιν, μιγνύντος αὐτῇ κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου, ἢ στυπτηρίας σχιστῆς ὀλίγης.

De Eryngio. Cap. XXIIII.

ERYNGIVM eſt in aculeatarum ſtirpium genere: cuius folia primo germinatu muria condita in cibos oleris vice recipiuntur. Lata autem ſunt & extremo ambitu aſpera, guſtu aromatica. Sed vbi augeſcunt, circa complures caulium eminentias in ſpinas aculeantur, in quorū ſummitatibus globoſa ſunt capitula ſpinarum acutiſſimarum durarúmque ambitu ſtellatim circumuallata. Horum color aliâs viridis, nunc pallidus, aliâs albus, interdum etiam cæruleus inuenitur. Radix oblōga, lata, in ſuperficie quidē nigra, intus verò albicans, pollicis craſſitudine: quę & ipſa odorata eſt, & aromaticū quiddam reſipit. Naſcitur in campeſtribus & aſperis locis. Vim porrò habet calfactoriā: pota mēſes vrináſque pellit, ac tormina inflationéſque diſcutit. Hepaticis quoque, venenatorum morſibus, & ijs qui venenum hauſerunt cum vino ſuccurrit. Bibitur verò vtplurimùm drachmæ pōdere cum paſtinacæ ſemine. Cæterùm tum amuleti inſtar adalligata, tū & illita diſcutere tubercula perhibetur. Pota verò cū hydromelite radix, opiſthotonicis & comitialib⁹ medetur.

C Περὶ Ἠρυγγίου. Κεφ. κδ'.

ΗΡΥΓΓΙΟΝ τῶν ἀκανθωδῶν ἐστιν· ἧς [V. ἀκανθῶν] ἐν ἀρχῇ τὰ φύλλα λαχανεύεται εἰς ἁλμαίας συντιθέμενα. ἔστι δὲ πλατέα, τραχέα [Alter παχέα. Sed vulgata ſcriptura melior.] τοῖς πέριξ, ἀρωματίζοντα τῇ γεύσει· αὐξανόμενα δὲ ἀκανθοῦνται κατὰ πλείονας ἐξοχὰς καυλῶν, ἐφ' ὧν κατὰ τὰ ἄκρα [Samb. legit, καὶ τὰ ἄκρα] D κεφάλιά ἐστι σφαιροειδῆ ἀκάνθας περικείμενα [V. caret.] ὥσπερ ἀστὴρ ὀξυτάτας κύκλῳ, [Cat. add. σφόδρα.] σκληράς. ὧν τὸ χρῶμα χλωρὸν ἢ ὠχρὸν, [Deeſt in vulg. ἢ ὠχρ.] ἢ λευκὸν, ἐνίοτε δὲ καὶ κυανοῦν εὑρίσκεται. ῥίζα δὲ ἐπιμήκης, πλατεῖα, μέλαινα κατὰ τὴν [V. σφόδρα pro πλατεῖα] ἐπιφάνειαν, ἔνδοθεν λευκή, δακτύλου μεγάλου τὸ πάχος, καὶ αὐτὴ εὐώδης καὶ ἀ- [V. addit μακρά] E ρωματίζουσα. φύεται δὲ ἐν πεδίοις καὶ τραχέσι τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν. πι- [In veterib. codicibus legit Goupylus, δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν ἡ ῥίζα ταύτης. Sed Gal. calfaciendi vim toti plantæ tribuit. Interpretes etiam vulgatam ſcripturam probant.] νομένη ἄγει καὶ οὖρα καὶ ἔμμηνα, στρόφους τε καὶ ἐμπνευματώσεις λύει· ἡπατικοῖς δὲ καὶ θηριοδήκτοις, καὶ θανάσιμον εἰληφόσιν, ἁρμόζει σὺν οἴνῳ. πίνεται δὲ τὰ πλεῖστα σὺν σταφυλίνου σπέρματι, < α. τὸ πλῆ- [Vulg. exempl. πρὸς τὸ πλ.] F θος. ἱστορεῖται δὲ ὅτι περιαπτομένη καὶ καταπλασσομένη, φύματα διαφορεῖ. ῥίζα [V. caret.] δὲ αὐτῆς πινομένη μετὰ ὑδρομέλιτος, ὀπισθοτονικοὺς ἰᾶται καὶ ἐπιληπτικούς.

De Aloë. Cap. XXV.

ALOE folium habet ſcillæ ſimilitudine, craſſum, pingue, in rotūdo modicè latum, retrorſum pandum. Sed vtrinque habent folia ex obliquo ſpinulas raris interuallis prominentes, eáſque breues & quaſi decurtatas. Caulem verò profert antherico non diſſimilem,

Περὶ Ἀλόης. Κεφ. κε'.

ΑΛΟΗ φύλλον ἔχει σκίλλῃ παραπλήσιον, παχὺ, λιπαρὸν, ὑπόπλατυ, ἐν τῷ [Vulg. exempl. περιφερὲς] G περιφερεῖ εἰς τοὐπίσω κλώμενον. παρ' ἑκάτερα δὲ τὰ μέρη ἔχει τὰ φύλλα ἐκ πλαγίων ἀκανθώδη, ἀραιῶς ἐξέχοντα, κολο- [Cat. ἀκανθία. Sic Corn.] βά. καυλὸν δὲ ἀνίησιν ἀνθερικῷ ὅμοιον,

ἄνθος δὲ λευκόν· καὶ καρπὸν ἀσφοδέλῳ A
ἐοικότα. βαρύοσμος δὲ ὅλη, καὶ ἀπογευο-
μένῳ πικροτάτη· ἔστι δὲ μονόρριζος, ὥσπερ
πάσσαλον ἔχουσα τὴν ῥίζαν. γίνεται
V.delet. δὲ ἐν τῇ Ἰνδίᾳ πλείστη "λιπαρά, ἐξ ἧς
καὶ τὸ ὄπισμα κομίζεται. φύεται δὲ καὶ
V.delet. ἐν "Ἀραβίᾳ καὶ Ἀσίᾳ, καὶ ἔν τισι παρα-
θαλασσίοις τόποις καὶ νήσοις, ὡς ἐν Ἄνδρῳ B
οὐκ εὔχρηστος εἰς ὀπισμόν, πρὸς δὲ κόλλη-
Al. λίαν σιν τραυμάτων ἐπιτήδειος, "λεία κατα-
πλασσομένη. διττὸν δέ ἐστι τὸ εἶδος τοῦ χυ-
λίσματος· τὸ μέν τοι ψαμμῶδες, ὅπερ ὑ-
V. καθαρωτάτης. ποστάθμη τῆς "καθαρωτάτης ἔοικεν εἶναι·
V. λιπαραί. Sic Orib. τὸ δέ, ἡπατίζον. ἐκλέγου δὲ τὴν "καθα-
ρὰν καὶ ἄδολον καὶ ἄλιθον, στίλβουσαν, C
ὑπόξανθον, εὔθρυπτον, ἡπατίζουσαν,
ῥᾳδίως ὑγραινομένην, ἐπιτεταμένην
Cat. δυσκάθικτον τῇ πικρίᾳ· τὴν μέν τοι μέλαιναν καὶ "δυσκά-
τακτον ἀπεκλέγου. δολίζουσι δὲ αὐτὴν
κόμμει· ὅπερ ἐλέγχεται γεύσει καὶ πι-
κρίᾳ καὶ ὀσμῆς ἐπιτάσει· καὶ τῷ μὴ διαλ-
Al. ἀψήματος λύεσθαι μέχρις ἐλαχίστου "ψήγματος* θλι- D
βομένην ὑπὸ τῶν δακτύλων. ἔνιοι δὲ καὶ ἀ-
κακίαν μίσγουσι. Δύναμιν δὲ ἔχει στυ-
V. non habet. πτικήν, "ὑπνωτικήν, ξηραντικήν, πυκνωτικὴν
τῶν σωμάτων, κοιλίας τε λυτικήν, καὶ στο-
μάχου ἀποκαθαρτικήν, κοχλιαρίων β'.
πλῆθος, μεθ' ὕδατος ψυχροῦ, ἢ γαλακτώ-
δους πινομένη· αἵματός τε ἀναγωγὰς ἐ- E
πέχει. καὶ ἴκτερον ἀποκαθαίρει μεθ' ὕδα-
τος τριωβόλου, ἢ < α. ὁλκῆς ἐν ποτῷ.
καὶ μετὰ ῥητίνης δὲ καταπινομένη, ἢ ὕ-
δατος ἢ μέλιτος ἑφθοῦ ἀναληφθεῖσα,
κοιλίαν λύει· δραχμῶν δὲ τριῶν πλῆ-
θος τελείως καθαίρει· μιχθὲν δὲ τοῖς ἄλ-
λοις καθαρτικοῖς, ἧσσον αὐτὰ κακοστό- F
μαχα ποιεῖ. ξηρὸν δὲ* ἐπιπλασθέν, τραύ-
ματα κολλᾷ, καὶ ἐπουλοῖ ἕλκη καὶ κα-
ταστέλλει. αἰδοῖα δὲ ἑλκούμενα ἰδίως θε-
V his caret. Marc. pro ῥηχθέντα legendum suspicatur τμηθέντα ραπεύει, [τὰ "ἐπαγωγία παίδων "ῥηχθέντα
συγκολλᾷ.] θεραπεύει δὲ καὶ κονδυλώ-
ματα καὶ ῥαγάδας κιρναμένη σὺν γλυ-
κεῖ οἴνῳ· αἱμορραγίας τε ἵστησι τὰς ἐξ G
αἱμορροΐδων, καὶ πτερύγια ἀπουλοῖ, αἴ-
ρει τὰ πελιώματα καὶ ὑπώπια σὺν μέ-
V. κανθῶν ἑλκώσεις αἱ διςηναι. Vulg. ἀκανθῶν λιτι· ψωροφθαλμίας τε καὶ "* κανθῶν

A florem album,& ſemen ceu haſtulę regiæ. Eſt autẽ tota odore graui,& guſtu amariſſima. Vnica verò radice ceu palo in terram demiſſo nititur. Plurima in India præpinguíſq; naſcitur : ex qua etiã coactus ſuccus importatur. Naſcitur & in Arabia, Aſia,ac in locis quibuſdam maritimis & inſulis, velut in Andro, non B valdè eliciẽdo ſucco idonea, ſed ad conglutinanda vulnera ſanè quàm vtilis,ſi trita illinatur.Duo ſunt porrò ſucci genera: alterum arenoſum, quod puriſſimæ veluti fæx & craſſamentum eſſe videtur:alterũ quod ad iecinoris imaginẽ vergit. Eligito pinguem,quæ nihil doli ſenſerit, calculorũ expertem, nitidam, ſub- C flauam, friabilem, iecinoris modo coactam,quæque facilè "humeſcat, *liqueſcat Vl.* eximiæq; ſit amaritudinis. Nigram contrà fractúque contumacem improbato. Sunt qui eam gummi adulterent : id quod guſtu, amaritudine & odoris vehementia deprehenditur,eóque indicio quòd attrita digitis non ad minima vſque ra- D menta reſoluatur. Neque deſunt qui acaciam immiſceãt. Vim habet aſtringẽdi, ſomnum conciliandi,exiccandi, corpora denſandi,aluum ſoluendi, ſtomachúmque repurgandi , ſi binûm cochlearium menſura ex aqua frigida, aut lactis inſtar tepida ſeu egelida bibatur. E Sanguinis etiamnum excreationes ſiſtit,& morbum regium emendat, ex aqua tribus obolis, aut drachmæ pondere,in potu. Deuorata verò cum reſina, aut aqua vel melle cocto excepta, aluum ſoluit : ternûm autem drachmarum pondere, perfectè purgat. Sed & alijs purgantibus medicamentis admiſta,præſtat F vt minùs ſtomachum infeſtent.Sicca verò inſperſa, vulnera glutinat, vlceráque ad cicatricem perducit cohibétque : eadem peculiariter exulceratis genitalibus medetur, & diſrupta puerorum præputia agglutinat. Quin & condylomata rimáſque ſedis dulci vino am- G mixto ſanat. Sanguinis ex hæmorrhoïdibus eruptiones ſiſtit,pterygia ad cicatricem ducit , liuida & ſugillata , hypopia dicta , ex melle tollit. Scabras quoque lippitudines,angulorúmque in oculis

prurigines mitigat. Dolorem capitis ſedat, ex aceto & roſaceo fronti ac temporibus illita. Sed & cum vino fluentem capillum continet: itidémque tonſillarum, gingiuarum cæterarúmque oris partium vitijs cum melle ac vino proficit. Cęterùm ad oculorum medicamenta torretur in munda & candente teſta, liguláque ſubinde verſatur, donec æqualiter toſta fuerit. Lauatur & aloë: atque id quod arenoſum ſubſidet, tanquam inutile ſecernitur: pinguiſſimum autẽ quódque læue eſt, recipitur.

De Abſinthio. Cap. XXVI.

ABSINTHIVM, bathypicron dictum, herba eſt vulgo cognita. Præſtantius in eo genere, quod in Ponto & Cappadocia in monte Tauro appellato naſcitur. Vim porrò habet calfaciendi, aſtringendi, concoctiones adiuuandi, bilioſáque detrahendi quæ ſtomacho & aluo inhæſerunt. Vrinam etiam cit, & crapulam in potu præſumptum arcet. Valet & aduerſus inflationes, itémque ad diſcutiendos ventris & ſtomachi dolores, cum ſeſeli aut nardo Celtico potum. Faſtidia quoque abſterget, arquatóſque ſanat ipſius madefacti dilutũ, vti & decoctum, quotidie tribus cyathis hauſtum. Sed & menſes trahit ſeu potum, ſeu etiam cum melle appoſitum. Contra fungorum ſtrangulationes conuenienter ex aceto bibitur. E vino autem ixię, necnon & cicutæ venenis aduerſatur, ac muris etiã aranei morſibus, itémque draconi marino. Anginæ eo cum melle & nitro perunguntur, vt epinyctides ex aqua. Ad ſugillata hebetiorémque oculorum aciem ex melle illinitur, ſimiliterq; auribus ſanie manantibus. Quin & aurium dentiúmque dolores decoctum vaporis ſuffitu compeſcit. Decoctum vnà cum paſſo, vehemẽter dolẽtibꝰ oculis adhibetur. Imponitur & hypochondrijs hepatiq; diuturno dolore infeſtatis, tritũ cũ cerato cyprino: ſtomacho verò lõga valetudine laborãti, cũ roſaceo. Admiſtis ficubus, nitro & loliacea farina, hydropicis lienoſiſq; ſubuenit. Vinũ deniq; ex eo paratur quod abſinthite vocãt, preſertímq; in Propon-

A κνησμοὺς πραΰνει. καὶ κεφαλαλγίαν μεθ' ὄξους καὶ ῥοδίνου, μετώπῳ καὶ κροτάφοις ἐπιχριομένη ἐπέχει· καὶ ῥεούσας τρίχας σὺν οἴνῳ· καὶ πρὸς παρίσθμια δὲ καὶ οὖλα, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ στόματι ἁρμόζει σὺν μέλιτι καὶ οἴνῳ. φώγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ἐπὶ καθαροῦ καὶ διαπύρου ὀστράκου, B μεταβαλλομένη μύστρῳ, μέχρις ἂν ὁμαλῶς πυρωθῇ. πλύνεται δὲ χωριζομένου τοῦ ψαμμώδους ὡς ἀχρήστου, λαμβανομένου δὲ τοῦ λιπαρωτάτου, καὶ λείου.

Hæc ad finem vſque quidam codices aliena ducunt.

Marc. ἃ videtur legiſſe.

Περὶ Ἀψινθίου. Κεφ. κϛ'.

ΑΨΙΝΘΙΟΝ, βαθύπικρον, γνώριμος ἡ πόα. ἔστι δὲ αὐτῆς βελτίων, ἡ ἐν C Πόντῳ καὶ Καππαδοκίᾳ ἐν ὄρει τῷ καλουμένῳ Ταύρῳ γινομένη. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, στυπτικήν, πεπτικήν, καὶ ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐνηρεικότων στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ χολωδῶν. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν καὶ ἀκραίπαλον, προπινόμενον. καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις δὲ ἁρμόζει, καὶ κοιλίας καὶ στομάχου ἀλγήματα, D πινόμενον μετὰ σεσέλεως ἢ νάρδου Κελτικῆς. καὶ ἀνορεξίας καὶ ἰκτερικοὺς θεραπεύει τὸ ἀπόβρεγμα αὐτοῦ ἢ τὸ ἀφέψημα, καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμβανόμενον εἰς πλῆθος κυάθων τριῶν. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα, πινόμενόν τε καὶ προστιθέμενον μετὰ μέλιτος. πρός τε τοὺς ἀπὸ μυκήτων πνιγμοὺς ἁρ- E μόζει, σὺν ὄξει πινόμενον. σὺν οἴνῳ δέ, πρὸς ἰξίαν καὶ κώνειον καὶ μυγαλῆς δήγματα, καὶ δράκοντα θαλάσσιον. συναγχικοῖς τε διάχρισμα σὺν μέλιτι καὶ νίτρῳ, καὶ πρὸς ἐπινυκτίδας σὺν ὕδατι. πρὸς δὲ ὑπώπια, σὺν μέλιτι. καὶ πρὸς ἀμβλυωπίας, καὶ πρὸς ἰχωρροοῦντα ὦτα ὁμοίως. καὶ ὁ ὑπατμισμὸς δι' αὐτοῦ F τοῦ ἀφεψήματος, πρὸς ὠταλγίαν καὶ ὀδονταλγίαν. ἀφεψόμενόν τε σὺν γλυκεῖ, κατάπλασμα ὀφθαλμῶν περιοδυνώντων ἐστί. καταπλάσσεται δὲ καὶ περὶ ὑποχόνδρια, καὶ ἧπαρ καὶ στόμαχον ἐπαλγῆ καὶ χρονίως πάσχοντα, συνεκλεαινόμενον κηρωτῇ κυπρίνῃ· περὶ δὲ στόμαχον, ῥοδίνῃ· ἁρμόζει καὶ G ὑδρωπικοῖς, καὶ σπληνικοῖς, μιγνύντων αὐτῷ σύκων, καὶ νίτρου, καὶ αἰρίνου ἀλεύρου. Σκευάζεται δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ οἶνος ὁ λεγόμενος ἀψινθίτης, μάλιστα περὶ τὴν Προπον-

V. addit, οἱ δὲ ῥεστικόν. Marc. βαρύπικρον

Cat. addit, καὶ γαλατίᾳ

Sic v. codex. Itémque Marc. ex Plin. vulg. exempl. carent.

V. vſque ad πινόμενον hæc omittit.

V. caret.

V. συγκλυζόμενον

τίδα καὶ Θρᾴκην, ᾧ πρὸς τὰ προειρημένα χρῶνται ἐν ἀπυρεξίᾳ· καὶ ἄλλως δέ, προπίνουσιν ἐξ αὐτοῦ θέρους, ὑγείας ποιητικὸν εἶναι νομίζοντες· δοκεῖ δὲ καὶ * περιπλαττόμενον εἰς τὰς κιβωτοὺς ἄβρωτα τηρεῖν τὰ ἱμάτια. διαχριόμενόν τε μετὰ ἐλαίου, κώνωπας κωλύει ἅπτεσθαι τοῦ σώματος· τὸ δὲ " μέλαν ᾧ γράφομεν τῷ ἀποβρέγματι αὐτοῦ " βραχέν, ἄβρωτα μυσὶ τηρεῖ τὰ " γράμματα. ἔοικε δὲ καὶ τὸ * τοῦ χυλίσματος ἔργα ποιεῖν τὰ αὐτά. πλὴν εἰς τὰς πόσεις οὐ δοκιμάζομεν αὐτό, κακοστόμαχον καὶ κεφαλαλγὲς ὄν. τὸ δὲ χύλισμα ἀμόργῃ ἑψηθείσῃ καὶ μιγνυμένῃ δολοῦσί τινες.

V. ad finē vſque his caret, licet legitima ſint.

Sic legit Goupylus ex vet. libris, quanuis vulgati codices habent γραφὴν

Lacuna legit in vet. cod. βιβλία.

Περὶ Ἀψινθίου θαλασσίου. Κεφ. κζ'.

Ἀψίνθιον " θαλάσσιον, τινὲς δὲ καὶ Σερίφιον καλοῦσι, ὅπερ * πλεῖστον ἐν τῷ περὶ Καππαδοκίαν Ταύρῳ ὄρει γεννᾶται, καὶ ἐν Ταφοσίρει τῆς Αἰγύπτου. ᾧ ἀντὶ θαλλοῦ οἱ " Ἰσιακοὶ χρῶνται. ἔστι δὲ ἡ πόα λεπτόκαρφος, ἐοικυῖα ἀβροτόνῳ μικρῷ, περιπληθὴς σπερματίων, ὑπόπικρος, κακοστόμαχος, " βαρύοσμος, στύφουσα μετά τινος θερμασίας· ἥτις ἑψηθεῖσα καθ' ἑαυτήν, ἢ μετὰ ὀρύζης, καὶ ληφθεῖσα μετὰ μέλιτος, ἀσκαρίδας καὶ ἕλμινθας στρογγύλας κτείνει, " ὑπάγουσα κοιλίαν κούφως· δύναται δὲ καὶ σὺν " ἑψήματι, ἢ φακῇ καθεψηθεῖσα, τὰ αὐτὰ ποιεῖν. " * λιπαίνεται δὲ μάλιστα τὰ πρόβατα νεμόμενα."

Ald Καλοῦσι τινὲς καὶ Σέριφον ἀψίνθιον θαλάσσιον.

Ald. Ἀσιακοὶ

V. βαθύοσμος

V. addit μετὰ μέλιτος ἕλμινθας στρογγύλας κτείνει.

V. ἅπαξ ἄγουσα

V. ῥοφήματι φακῆς. Marc. legit ἑψήμασιν.

V. παραινεῖ

V addit ἐν Καππαδοκίᾳ.

Περὶ Ἀψινθίου Σαντονικοῦ. Κεφ. κη'.

Ἔστι δὲ καὶ τρίτον εἶδος ἀψινθίου, γεννώμενον ἐν τῇ κατὰ τὰς Ἄλπεις Γαλατίᾳ πλεῖστον· ὃ ἐπιχωρίως Σαντόνιον καλοῦσιν, ἐπωνύμως τῇ γεννώσῃ αὐτὸ * Σαρδονίδι χώρᾳ· ἐοικὸς ἀψινθίῳ, οὐ μὴν οὕτω γε ἔνσπερμον, ὑπόπικρον δέ, καὶ δυνάμενον τὰ αὐτὰ τῷ Σεριφίῳ.

Περὶ Ἀβροτόνου. Κεφ. κθ'.

ΑΒΡΟΤΟΝΟΝ, ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν θῆλυ, θάμνος δενδροειδής, ὑπόλευκος, φύλλοις λεπτοσχιδέσιν ὥσπερ Σεριφίου περὶ τὰ κλωνία, πλῆρες ἄνθους, ἐπ' ἄκρου ἔχον κορυμβῶδες χρυσοειδές· θερείας γεννώμενον, εὐῶδες μετὰ ποσοῦ βάρους, πικρὸν τῇ

A tide & Thracia: quo ad antedictá vtuntur, ſi febris abeſt. Adde quòd de ipſo æſtate propinant, corporibus bonam valetudinem præſtare exiſtimantes. Creditur & veſtiarijs arcis inſperſum abſinthium, veſtes à tinearum iniuria vindicare: itémque ex oleo perunctum, culices abigere, & à corpore arcere.

B Cæterùm atramentum librarium ex diluto eius temperatum, libros à muſculorum eroſione tuetur. Exiſtimatur & expreſſi ſuccus eoſdem præſtare effectus. Attamen potionibus improbatur, quòd ſtomacho ſit inimicus, dolorémque capitis cieat. Sunt verò qui ſuccum amurcæ decoctæ permiſtione adulterát.

C *De Abſinthio marino. Cap. XXVII.*

Abſinthium marinum quidam Seriphium vocant: quod quidē copioſiſſimum in Tauro monte iuxta Cappadociam gignitur, & in Taphoſiri Ægypti. Id " Iſiaci pro oleagino ramo præferre ſolenne habét. Eſt autem herba prætenuibus ſurculis, abrotoni parui ſimilitudine,

D minutulis referta ſeminibus, ſubamara, ſtomacho inimica, graueolens, & cum quadam calfactione aſtringens. Hæc per ſeſe, aut cum oryza cocta, aſſumptáq; cum melle, aſcaridas teretéſq; lumbricos enecat, leuiter ſimul & ſemel aluū ſubducens. Sed & cum ſapa aut lenticula decocta, eadē præſtare poteſt.

E Cæterùm pecora hoc maximè pabulo pingueſcunt.

hoc eſt, Iſidis ſacris initiati.

De abſinthio Santonico. C. XXVIII.

Eſt & tertiū abſinthij gen⁹, quod copioſiſſimū in Gallia Alpibus finitima naſcitur. Id patrio nomine Sātonicum appellát, tracto à Santonū regione, in qua gignitur, cognomēto.

F Abſinthio eſt ſimile, attamē non adeò ſeminis fœcundum, verùm ſubamarum & eiuſdem cum Seriphio facultatis.

De Abrotono. Cap. XXIX.

ABROTONVM duorum traditur generū: ac fœmina quidem frutex eſt arboris ſpecie, cádicás, folijs circa ramulos Seriphij modo mi-

G nutim inciſis, florib⁹ refertos habēs in ſummo quaſi corymbos auri fulgore, eſtate prouenientes, iucūdi odoris cum grauitate quadá, at guſtu

amaro. Hoc genus Siculum eſſe creditur. Alterum mas vocatur, ſarmētoſum, gracilibus ramulis, velut abſinthium. Plurimum in Cappadocia gignitur, & Galatia Aſiatica, atque in Syriȩ Hierapoli. Vtriuſque ſemen ſeu feruefactum, ſeu crudum tritum, & ex aqua potum, orthopnœæ, ruptis, conuulſis, iſchiadicis doloribus, vrinæ anguſtijs & menſibus commorantibus auxiliatur. Eſt & in vino potum exitialium venenorum antidotum. Rigore prehenſis ex oleo vtiliter illinitur. Serpentes quoque tum ſubſtratu, tum etiam nidore fugat. Sed & contra morſus eorum cum vino bibitum prodeſt: priuatim verò pollet contra phalangiorum & ſcorpionū ictus. Subuenit & oculorum inflammationibus, cum cotoneo coctò aut pane impoſitum. Diſcutit quoque panos, cum farina hordeacea cruda tritum decoctúmque. Miſcetur denique & olei irini compoſitioni.

De Hyſſopo. Cap. XXX.

HYSSOPVM herba nulli non cognita, duûm eſt generū: montanum enim quoddam eſt, hortenſe alterum. Laudatiſſimū eſt, quod in Cilicia naſcitur. Vim habet attenuandi & excalfaciendi. Decoctum cum ficis, aqua, melle & ruta, potu peripneumonicis, aſthmaticis, diuturnæ tuſſi, diſtillationi & orthopnoeæ auxiliatur: itémque ventris animalia enecat. Idem præſtat, ſi cum melle delingatur. Humores craſſos per aluum extrahit eiuſdem decoctum, cum oxymelite potum. Eſtur & cum viridibus ficis detritis ad ſubducēdam aluum, ſed valentiùs deijcit admiſto naſturtio vel iride aut irione: meliorem quoque colorem cuti conciliat. Lieni verò ac hydropi cum fico nitróque illinitur: ex vino autem, inflammationibus. Diſcutit & ſugillata, cum feruente aqua impoſitum. In anginis cum decocto ficuū efficaciſſimè gargarizatur. Cæterùm cum aceto decoctū, dentium dolorem collutione mitigat, & aurium inflationes vaporis ſuffitu diſcutit.

γεύσει· δοκεῖ δὲ τὸ Σικελιωτικὸν εἶναι τοῦτο. τὸ δὲ ἕτερον ἄρρεν καλεῖται, κληματῶδες, *λεπτόκαρπον "ὡς ἀψίνθιον. πλεῖστον δὲ ἐν Καππαδοκίᾳ γίνεται καὶ Γαλατίᾳ τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐν Ἱεραπόλει τῇ κατὰ τὴν "Συρίαν. Τούτων ὁ καρπὸς ἀποζεννύμενος καὶ ὠμοτριβὴς μετὰ ὕδατος πινόμενος, βοηθεῖ ὀρθοπνοίᾳ, ῥήγμασι, σπάσμασιν, ἰσχιάσι, δυσουρίαις, ἐμμηνίων ἐπισχέσει. καὶ θανασίμων φαρμάκων ἐστὶν ἀντίδοτος, ποθὲν σὺν οἴνῳ. σύγχρισμά τε ῥιγούντων μετ᾽ ἐλαίου ἐστί. διώκει δὲ καὶ ἑρπετὰ "στιβαδιζόμενον καὶ θυμιώμενον. καὶ πινόμενον δὲ σὺν οἴνῳ ὠφελεῖ τοὺς δηχθέντας· ἰδίως δὲ ἁρμόζει ἐπὶ φαλαγγίων καὶ σκορπίων· βοηθεῖ δὲ καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς, σὺν ἑφθῷ κυδωνίῳ ἢ μετὰ ἄρτου καταπλασθέν. διαφορεῖ καὶ φύματα, μετὰ ὠμῆς λύσεως λεῖον ἑψηθέν. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὴν τοῦ *ἰρίνου ἐλαίου σκευασίαν.

Περὶ Ὑσσώπου. Κεφ. λʹ.

ΥΣΣΩΠΟΣ πόα γνώριμος, διττή· ἡ μὲν γάρ τις ἐστὶν ὀρεινή, ἡ δὲ κηπευτή. ἀρίστη δὲ ἐστὶν ἡ ἐν Κιλικίᾳ γινομένη.

Δύναμιν δὲ ἔχει λεπτυντικήν, θερμαντικήν· ἀφεψηθεῖσα δὲ μετὰ σύκων καὶ ὕδατος, μέλιτός τε καὶ πηγάνου, καὶ πινομένη, ἀρήγει περιπνευμονικοῖς, ἀσθματικοῖς, βηχὶ χρονίᾳ, κατάρρῳ, ὀρθοπνοίᾳ· κτείνει δὲ καὶ ἕλμινθας. σὺν μέλιτι δὲ ἐκλειχομένη, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. ἄγει δὲ καὶ πάχος κατὰ κοιλίαν τὸ ἀφέψημα αὐτῆς, σὺν ὀξυμέλιτι πινόμενον· βιβρώσκεται δὲ καὶ μετὰ χλωρῶν σύκων λείων πρὸς ὑπαγωγὴν κοιλίας. σφοδρότερον δὲ καθαίρει, μιγέντος αὐτῷ *καρδαμώμου, ἢ ἴριδος, ἢ ἐρυσίμου· περιποιεῖ δὲ καὶ εὔχροιαν. καταπλάσσεται δὲ μετὰ σύκου καὶ νίτρου πρὸς σπλῆνα καὶ ὕδρωπα· σὺν οἴνῳ δὲ, πρὸς φλεγμονάς. διαφορεῖ δὲ καὶ ὑπώπια σὺν ὕδατι ζεστῷ καταπλασθεῖσα. συνάγχαις δὲ ἀναγαργάρισμα μετὰ σύκων ἀφεψήματος ἄριστον. ὀδόντων τε πόνον πραΰνει, σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη· λύει δὲ καὶ τὰς περὶ τὰ ὦτα ἐμπνευματώσεις ὑποθυμιαθεῖσα.

V. addit θαλάσιον

Al. τὴν Ἀσίαν

Quidam ἐμβαλανώμενον præter rem. & ſubdit V. καὶ περὶ σκοτωμίας καὶ ἐπιληψίας ποιεῖ.

Περὶ Στοιχάδος. Κεφ. λα΄.

ΣΤΟΙΧΑΣ φύεται μὲν ἐν ταῖς κατὰ Γαλατίαν νήσοις ἀντικρὺ Μασσαλίας, καλουμέναις δὲ Στοιχάσιν, ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχηκε. πόα *λεπτόκαρπός ἐστιν, ὁμοίαν ἔχουσα κόμην θύμῳ, μακροφυλλοτέρα μέντοι γε καὶ δριμεῖα ἐν τῇ γεύσει, καὶ ὑπόπικρος ποσῶς. ποιεῖ δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς καθὼς ὁ ὕσσωπος πρὸς τὰ ἐν θώρακι. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις χρησίμως.

Περὶ Ὀριγάνου. Κεφ. λβ΄.

ΟΡΙΓΑΝΟΣ Ἡρακλεωτική, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσι, φύλλον ἔχει ἐμφερὲς ὑσσώπῳ· σκιάδιον δὲ οὐ τροχοειδὲς, ἀλλ' ὥσπερ διῃρημένον, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν ῥάβδων τὸ σπέρμα οὐ πυκνόν. Ἔστι δὲ θερμαντική· ὅθεν τὸ ἀφέψημα αὐτῆς σὺν οἴνῳ ποθὲν, ἁρμόζει θηριοδήκτοις· σὺν γλυκεῖ δὲ, τοῖς κώνειον ἢ μηκώνειον πεπωκόσι· σὺν ὀξυμέλιτι δὲ, τοῖς πεπωκόσι γύψον ἢ ἐφήμερον. πρὸς δὲ τὰ σπάσματα καὶ ῥήγματα καὶ ὕδρωπας, μετὰ σύκου βιβρωσκομένη. ξηρὰ δὲ ποθεῖσα ὀξυβάφου πλῆθος σὺν μελικράτῳ, μέλανα κατὰ κοιλίαν ἄγει· ἔμμηνά τε κινεῖ καὶ βῆχας θεραπεύει, σὺν μέλιτι ἐκλειχομένη· κνησμοῖς δὲ καὶ ψώραις καὶ ἴκτερον τὸ ἀφέψημα αὐτῆς ἐν λουτρῷ ὠφελεῖ. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς χλωρᾶς οὔσης, καὶ παρίσθμια καὶ κιονίδας καὶ ἄφθας θεραπεύει. καὶ διὰ ῥινὸς ἄγει, σὺν ἐλαίῳ ἰρίνῳ ἐγχυματιζόμενος· σὺν γάλακτι δὲ, καὶ ὠταλγίας παρηγορεῖ. ἐμετικόν τε φάρμακον σκευάζεται δι' αὐτῆς καὶ κρομμύων, καὶ ῥόος τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα, πάντων ἐν χαλκῷ κυπρίῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἡλιασθέντων, ἐπὶ ἡμέρας μ΄. ὑποστρωννυμένη δὲ ἡ πόα, ἑρπετὰ διώκει.

Catac. τροχοειδὲς

Περὶ Ὀνίτιδος. Κεφ. λγ΄.

Η δὲ Ὀνῖτις καλουμένη, λευκοτέρα τοῖς φύλλοις ἐστὶ, καὶ μᾶλλον ἐοικυῖα ὑσσώπῳ. καὶ τὸ σπέρμα ὥσπερ κορύμβοις συνεχεῖς ἐπικειμένους ἔχει. Δύναται μέντοι τὰ αὐτὰ τῇ Ἡρακλεωτικῇ, οὐχ οὕτω μέντοι δραστικὴν καθέστηκεν.

Περὶ Ἀγριοριγάνου. Κεφ. λδ΄.

Η δὲ Ἀγριορίγανος, ἣν πάνακες

De Stœchade. Cap. XXXI.

A STOECHAS in inſulis Galliæ gignitur, quæ è regione Maſſiliæ ſitæ Stœchades appellantur: & ab ijs quoque nomen accepit. Herba eſt tenuibus ſurculis, coma thymi, ſed folio longiore, guſtu acris, & aliquantum ſubamara. Decoctum hu- B ius, vt & hyſſopi, ad pectoris vitia efficax eſt. Antidotis quoque vtiliter immiſcetur.

De Origano. Cap. XXXII.

ORIGANVM Heracleoticum, quod nonnulli cunilam appellant, folium habet hyſſopo non diſſimile: vmbellam autem non in ro- C tæ ſpeciem orbiculatam, ſed veluti diuiſam, & ſemen in ſummis virgis haudquaquam denſum. Vim habet excalfaciendi: ac proinde ipſius decoctum ex vino potui datum, venenatorum morſibus conuenit. Ex paſſo verò, ijs prodeſt qui cicutam aut meconium: ex aceto mulſo, ijs D qui gypſum aut ephemerum hauſerunt. Conuulſis autem, ruptis & hydropi medetur, cum fico eſui datum. At aridum, acetabuli menſura cum aqua mulſa epotum, atros humores per aluum extrahit, menſes ciet, ac tuſſi cum melle delinctum medetur. Prurigini autem, pſoræ ac morbo regio decoctum i- E pſius in balneo prodeſt. Succus virentis, tonſillis, vuulis & aphthis medetur: & in nares ex oleo irino infuſus, caput purgat: aurium quoque dolores ex lacte mitigat. Conficitur denique ex eo, cępis, ac rhois frutice quo ad obſonia vtuntur, vomitorium medicamentum, his omnibus in cupreo vaſe per Canicu- F læ ardores ad dies quadraginta inſolatis. Subſtrata autem herba ſerpentes fugat.

De Onitide. Cap. XXXIII.

Quod onitis appellatur, folijs eſt cādidioribus, hyſſopóque ſimilius: ac ſemen habet, veluti corymbos cohærentes ac ſibiinuicem incumbentes. Vis tamen eadem, quæ G Heracleotico: at minùs efficax.

De origano ſylueſtri. Cap. XXXIIII.

Sylueſtre origanū aliqui panaces

Heraclium vocát, alij cunilam: quo in numero eſt Nicander Colophonius. Folijs eſt origani, virgultis dodrãtalibus, tenuibus, in quibus vmbellæ anethi inſunt, flores candidi: radix tenuis ac inutilis. Priuatim venenatorum morſibus folia & flores ex vino in potu auxiliantur.

De Tragorigano. Cap. XXXV.

TRAGORIGANVM exiguus eſt frutex, folio & ramulis origano aut ſylueſtri ſerpyllo ſimilis. Quoddam pro locorum ratione lætius ac ſpecioſius, foliiſque atioribus inuenitur, ſatis glutinoſum. Alterum gracilibus eſt ſurculis, exilioribúſque folijs: quod etiam praſium aliqui vocauere. Optimum eſt Cilicium, quódque in Co, Chio, Smyrna Cretáq; prouenit. Omnia excalfaciunt, vrinas cient, bonámque faciunt aluum, ſi decocti ius ebibatur: ſiquidem bilioſa deijciunt. Proſunt & lienoſis ex aceto pota: itémque ex vino, ijs qui ixiam hauſerunt. Quin & menſes trahunt, & in tuſſi ac peripneumonia ex melle in eclegmate dantur. Eſt & eorum potio non ingrata: quò fit vt cibum faſtidientibus, ſtomacho malè affectis, acidáque ructantibus exhibeatur, iiſque itidem quos qualis ex maris agitatione anxietas, nauſea & præcordiorum æſtus comitantur. Diſcutiunt inſuper œdemata, ſi cum polenta illinantur.

De Pulegio. Cap. XXXVI.

PVLEGIVM, herba vulgaris notitiæ. Extenuat, calfacit, concoctiones adiuuat. Bibitum, mẽſtrua, ſecundas & partus eijcit. Pulmonum verò vitia excreabilia facit, cum ſale & melle pótum: ac conuulſis etiam auxiliatur. Nauſeas & ſtomachi roſiones ex poſca bibitum permulcet: atros etiamnũ humores per aluum exigit. Venenatorũ quoque morſibus in vino potum ſuccurrit. Defectos animo recreat, cum aceto naribus admotũ. Gingiuas etiam arefacti cinere corroborat. Illitum verò cum polenta, inflammationem omnem lenit, & podagricis per ſe prodeſt impoſitum dum rubeſcat locus. Cum cerato autem, varos extinguit: ac lie-

A Ἡράκλειον, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσιν, ὧν ἐστι καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος, ἔχει τὰ μὲν φύλλα ὅμοια ὀριγάνῳ, ῥαβδία δὲ σπιθαμιαῖα, "λεπτά, ἐφ' ὧν σκιάδια ὅμοια ἀνήθῳ, ἄνθη δὲ λευκά. ῥίζα λεπτή, ἄχρηστος. ἰδίως δὲ βοηθεῖ θηριοδήκτοις τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη, σὺν οἴνῳ πινόμενα."

Catac. θαμνοειδῆ
Alii add. καὶ κεφαλαλγεῖς παραιτεῖται.

B Περὶ Τραγοριγάνου. Κεφ. λε΄.

ΤΡΑΓΟΡΙΓΑΝΟΣ "θαμνίσκος ἐστίν, ὀριγάνῳ ἢ ἑρπύλλῳ ἀγρίῳ ὅμοιος τὰ φύλλα καὶ τὰ κλωνία: ἡ μέν τις εὑρίσκεται κατὰ τόπους εὐερνεστέρα, καὶ "πλατύφυλλος, "κολλώδης ἱκανῶς. ἡ δέ τις λεπτόκαρφος καὶ λεπτόφυλλος, ἣν καὶ πράσιον ἔνιοι καλοῦσι. C ἀρίστη δὲ ἡ Κιλίκιος, καὶ ἡ ἐν "Κῷ, καὶ Χίῳ, καὶ Σμύρνῃ, καὶ Κρήτῃ. θερμαντικαὶ δὲ πᾶσαι" καὶ οὐρητικαὶ καὶ εὐκοίλιοι, πινομένου τοῦ ἀφεψήματος. ὑποβιβάζουσι γὰρ τὰ χολώδη: εὔθετοι καὶ σπληνικοῖς πινόμεναι μετ' ὄξους, καὶ τοῖς ἰξίαν πεπωκόσι μετ' οἴνου, D καὶ ἔμμηνα δὲ ἄγουσι" βηξί τε καὶ περιπνευμονίαις, σὺν μέλιτι ἐν ἐκλεικτῷ δίδονται. "ἔστι δὲ καὶ τὸ πότημα ἐπιεικές· ὅθεν τοῖς ἀσώδεσι καὶ κακοστομάχοις καὶ ὀξυρεγμιῶσι δίδοται· καὶ ἐφ' ὧν ἀλυσμὸς καὶ ναυτία καὶ θέρμη ὑποχονδρίων παρακολουθεῖ. διαφορεῖ δὲ καὶ οἰδήματα E καταπλασθεῖσα μετὰ ἀλφίτων"

V. θάμνος
Quid. Schol. ἰταπίφυλλος
Ald. κομμώδης
V. Κῶος
V. caret.
V. βοηθεῖ δὲ καὶ
V. caret vſque ad vocẽ δίδονται.

Περὶ Γλήχωνος. Κεφ. λϛ΄.

ΓΛΗΧΩΝ πόα γνώριμος, "λεπτυντική, θερμαντική, πεπτική. ποθεῖσα δὲ ἔμμηνα καὶ δεύτερα καὶ ἔμβρυα ἄγει· ἀνάγει δὲ καὶ τὰ ἐκ πνεύμονος μετ' ἁλὸς καὶ μέλιτος ποθεῖσα. καὶ σπωμένοις βοηθεῖ· ναυ- F τίας τε καὶ δηγμοὺς στομάχου μετὰ ὀξυκράτου ποθεῖσα παραμυθεῖται. ἄγει δὲ καὶ κατὰ κοιλίαν μέλανα. βοηθεῖ δὲ καὶ θηριοδήκτοις πινομένη μετ' οἴνου. λειποθυμοῦντάς τε ἀνακτᾶται σὺν ὄξει, ταῖς ῥισὶ προσφερομένη· κρατύνει δὲ καὶ οὖλα, ξηρὰ λεία" κεκαυμένη. ἐπι- G πλασθεῖσα δὲ πραΰνει πᾶσαν φλεγμονὴν σὺν ἀλφίτῳ. καθ' ἑαυτὴν δέ, ποδαγρικοῖς ἁρμόζει, ἄχρι φοινίξεως τῆς ἐπιφανείας. σὺν κηρωτῇ δέ, ἰόνθους σβέννυσιν· ὠφε-

Sunt qui addant: ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ ἅπερ καὶ ἡ ὀρίγανος· καὶ ταύτης γὰρ αἱ ῥίζαι πινόμεναι καὶ εἰς ἐγκάθισμα καθεψόμεναι ποιοῦσι πρὸς χρονίαν ἐμμήνων κατοχήν, καὶ πρὸς θηριοδήκτους, καὶ πρὸς δηλητήριον, καὶ πρὸς βῆχα χρονίαν, καὶ κνησμὸν καὶ ψώραν.
V. caret.
Legit Samb. κατακεκλυσμένη

λεῖ δὲ καὶ σπληνικοῖς μεθ' ἁλὸς καταπλασσομένη. τὸ δ' ἀφέψημα αὐτῆς κνησμοὺς λουόμενον παύει, καὶ εἰς ἐγκάθισμα, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις καὶ σκληρίας καὶ ὑποστροφὰς ὑστέρας ἁρμόζει. καλοῦσι δέ τινες αὐτὴν βλήχωνα, ἐπειδὴ τὰ γευσάμενα κατὰ τὴν ἄνθησιν τῶν ποιμνίων, βληχῆς ἀποπιμπλᾶν.

Ald. ὑποσροφάς. V. σροφάς

Quæ in Catacuz. cod. capiti huic adduntur, iuxta Mathiolum tantū, exegesi sunt: nam vires sunt eædem. Cat. δικτικὰ

Περὶ Δικτάμνου. Κεφ. λζ'.

Δίκταμνος, ἣν καλοῦσί τινες γλήχωνα ἀγρίαν, πόα ἐστὶ Κρητική, δριμεῖα, λεία, ὁμοία γλήχωνι· μείζω δὲ καὶ γναφαλώδη τὰ φύλλα ἔχει, καὶ ἐριώδη τινὰ ἐπίφυσιν. οὔτε δ' ἄνθος, οὔτε καρπὸν φέρει. ποιεῖ δὲ πάντα ὅσα καὶ ἡ ἥμερος γλήχων, ἐνεργέστερον δὲ πολλῷ· οὐ μόνον γὰρ πινομένη, ἀλλὰ καὶ προστιθεμένη καὶ ὑποθυμιωμένη, τὰ τεθνηκότα ἔμβρυα ἐκτινάσσει. φασὶ δὲ καὶ τὰς αἶγας ἐν Κρήτῃ τοξευθείσας καὶ νεμηθείσας τὴν πόαν, ἐκβάλλειν τὰ τοξεύματα. ἔχει δὲ καὶ καθαρτικὴν δύναμιν ὁ χυλὸς αὐτῆς, καταχριόμενος ἢ ῥιβόμενος μετὰ ἀλφίτων. καταπλασσομένη δὲ ἡ βοτάνη, τοῖς ὑποκάτω τῶν ποδῶν ἢ τοῦ λοιποῦ σώματος θεραπεύει σκόλοπας. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον σπληνός, μειοῖ γὰρ αὐτόν. καρπίζουσι δὲ αὐτὴν ἐν θέρει καὶ φθινοπώρῳ. ἡ δὲ ῥίζα αὐτῆς γευομένοις θερμαίνει. ἔστι δὲ καὶ ὀξυτόκιον. βοηθεῖ δὲ καὶ θηριοδήκτοις ὁ χυλὸς αὐτῆς, μεθ' οἴνου πινόμενος. τοιαύτη δὲ τῆς βοτάνης ἡ δύναμις, ὡς καὶ ὀσφραινομένη διώκειν, καὶ προσαπτομένη ἀναιρεῖν τὰ ἰοβόλα θηρία. τὸ δὲ αὐτῆς χύλισμα ἐπιχεόμενον πληγῇ σιδήρου ἢ ἰοβόλου δήγματι, καὶ πρὸς τῷ ἐπιχυθῆναι καὶ λαμβανόμενον πόσει, εὐθέως ὑγιάζει.

Ald. γναφαλοειδῆ

V. ἐκφέρει

Ald. γευομένῳ

Περὶ Ψευδοδικτάμνου. Κεφ. λη'.

Τὸ δὲ ψευδοδίκταμνον καλούμενον, φύεται ἐν πολλοῖς τόποις, ἐμφερὲς μὲν τῷ πρὸ αὐτοῦ, ἔλαττον δὲ δριμύ. ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ τῷ δικτάμνῳ, οὐχ ὁμοίως ἐνεργοῦν.

Περὶ τοῦ ἑτέρου ἀπὸ Κρήτης Δικτάμνου. Κεφ. λθ'.

Φέρεται δὲ καὶ ἀπὸ Κρήτης ἕτερον εἶδος δικτάμνου, φύλλοις ἐοικὸς σισυμβρίου, κλωσὶ δὲ μείζοσιν· ἐφ' ὧν ἄνθος ὀριγάνῳ ἀγρίῳ ἐοικὸς, μέλαν, μαλακόν.

V. φύεται δὲ ἐν Κρήτῃ

Quidam ὀρμίνῳ vt Cat.

A nosis etiam confert, cum sale adhibitum. Cæterùm decoctum ipſius prurigines lotione mitigat, & vuluę inflationibus ac duritiei, eiuſdémque conuerſionibus inſeſſione ſubuenit. Aliqui porrò blechona vocát: quoniam, dum floret, à pecoribus guſtatum, balatum concitat.

B *De Dictamno. Cap. XXXVII.*

Dictamnvm, quod ſylueſtre pulegium aliquibus appellatur, herba eſt Cretenſis, acris, læuis, pulegio ſimilis: at maioribus lanuginoſíſque folijs, ac lanoſa quadam veluti pube obductis. At neque florem neque ſemen profert. Præſtat verò omnia quę ſatiuum pulegium, C ſed efficaciùs multò. Nam non potum modò, ſed & appoſitum ac ſuffitum, partus emortuos eijcit. Aiunt & in Creta capras tela quibus ictæ ſunt huius herbæ paſtu excutere. Porrò purgandi vim habet ſuccus ipſius illitus, aut cum polenta affrictus. Impoſita verò herba plantæ D pedũ reliquóve corpori impactos aculeos refigit extrahítque. Eſt & efficax ad lienis dolorem: ſiquidem ipſum imminuit. Legitur autem æſtate & autumno. Radix guſtu excalfacit, necnon & partum accelerat. Sed & ſuccus cum vino potus, contra venenatorum morſus auxilio eſt. Herbæ verò tanta vis eſt, vt E ictu venenato ſæuientes beſtias & olfactu abigat, & contactu perimat. Cæterùm expreſſus ex ea ſuccus, vulneribus ferro illatis aut venenatis morſibus inſtillatus, præſentaneo eſt remedio, ſi prætereà in potu aſſumatur.

F *De Pſeudodictamno. Cap. XXXVIII.*

Quod pſeudodictamnũ vocant, multis in terris naſcitur, antedicto ſimile, at minùs quàm illud acre. Eoſdem verò præbet effectus, at inefficaciùs.

De altero Dictamno Cretico. Cap. XXXIX.

G Defertur & è Creta alterum dictamni genus, folio ſiſymbrij: at ramis maioribus, in quib⁹ flos emicat ſylueſtris origani, niger ac mollis.

Odor foliorum inter ſiſymbrium & ſaluiam medius, iucundiſſimus. Ad eadem ad quæ & antedictum efficax, ſed minus nares ferit. Miſcetur & emplaſtris ac theriacis compoſitionibus.

De Saluia. Cap. XL.

SALVIA, quam Græci elelisphacon, alij elaphoboſcon, alij denique ſphagnon nominant, frutex eſt oblongus, ramis numeroſis, virgas habens quadrangulas & albicantes: folia mali cotoneæ effigie, ſed longiora, aſperiora craſſioráque, & attritarum veſtium modo, ita parum villoſa, vix vt quiſquam villos animaduertat, ſubalbida, vehemēter odorata, ſed viroſa: ſemen ſummis in caulibus ſylueſtri hormino ſimile gerit: in aſperis naſcitur. Foliorum ramorúmque decoctū vim habet epotum vrinas menſéſque ciendi, partus extrahendi, & paſtinacæ marinæ ictibus auxiliandi. Capillos quoque denigrat ſaliua, vulnerariáque eſt, & ſanguinis cohibendi vi prædita: ac denique fera repurgat vlcera. Sed & folia ac ipſi etiam rami, ſi in vino decoquantur, genitalium pruritus fotu ſedant.

De Menta ſatiua. Cap. XLI.

MENTA ab odoris ſuauitate hedyoſmos Græcis dicta, quā alij mintham vocant, cognita herbula eſt. Calfaciendi, aſtringendi atque exiccandi vi prædita: quamobrem ſiſtit ſanguinem ipſius ſuccus ex aceto potus, teretéſque lumbricos enecat, & venerem ſtimulat: ſingultus, vomitiones cholerámque ſedant bini terníve ramuli cum acidi granati ſucco epoti. Diſcutit & abſceſſus, ſi cum polenta adhibeatur, & impoſita fronti dolores capitis leuat: mammas diſtentas & nimio lacte turgentes compeſcit. Cum ſale verò, canum morſibus imponitur. Succus autem aurium doloribus cum aqua mulſa ſubuenit. Porrò mulieribus ante coitum ſubdita, conceptioni reſiſtit, & aſperam linguam affricta læuigat. Coire lac denſaríque in caſeum non patitur, ſi illi folia immergantur. In ſumma ſtomacho vtilis eſt, & condimentorum miſturæ familiaris.

Grato menta menſas odore percurrit in ruſticis dapibus. Pl. lib. 19. cap. 8.

A ὀσμὴ δὲ τῶν φύλλων μεταξὺ σισυμβρίου καὶ ἐλελισφάκου, ἡδίστη. ποιεῖ δὲ πρὸς ὅσα καὶ ἡ πρὸ αὐτῆς, ἧσσον πληκτικὴ ὑπάρχουσα· μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις καὶ θηριακαῖς.

Περὶ Ἐλελισφάκου. Κεφ. μ'.

ἘΛΕΛΙΣΦΑΚΟΝ, οἱ δὲ ἐλαφόβοσκον, οἱ δὲ σφαγνὸν, θάμνος ἐστὶν ἐπιμήκης, B πολύκλωνος, ῥάβδους τετραγώνους καὶ ὑπολεύκους ἔχων. φύλλα δὲ μηλέᾳ κυδωνίᾳ ἐοικότα, "ἐπιμηκέστερα μὲν τοι καὶ τραχύτερα, καὶ παχύτερα, λεληθότως ὥσπερ τὰ ἀνατετριμμένα τῶν ἱματίων δασέα, ὑπόλευκα, σφοδρῶς εὐώδη," βρωC μώδη· καρπὸν δὲ ἐπ' ἄκρων τῶν καυλῶν ὥσπερ ὁρμίνου ἀγρίου ἔχει. φύεται δὲ ἐν τραχέσι χωρίοις. Δύναμιν δ' ἔχει τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων καὶ τῶν κλάδων οὖρα ἄγειν πινόμενον, καὶ ἔμμηνα [" καὶ ἔμβρυα κατασπᾶν, καὶ τρυγόνος πληγαῖς ἀρήγειν.] μελαίνει δὲ καὶ τρίχας. [" καὶ τραυματικὴ, D καὶ ἴσχαιμος,] καὶ ἀποκαθαρτικὴ τῶν θηριωδῶν ἐστὶν ἑλκῶν. παύει δὲ σὺν οἴνῳ τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων καὶ τῶν κλάδων αὐτῶν προσκλυζόμενον, τοὺς περὶ τὰ αἰδοῖα κνησμούς."

Al. ἐπιμηκέστερα δὲ καὶ σμικρότερα καὶ τραχέα λεληθότως

V. τῶν ἱματίων ὑπόλευκα, εὐώδη.

Catac. ἐμβρεφόμενον τῇ γύσει καρ.

V. his caret.

V. caret.

Quidam addūt, πίνει καὶ ἀπολύει

Περὶ Ἡδυόσμου ἡμέρου. Κεφ. μα'.

ἩΔΥΟΣΜΟΣ, οἱ δὲ, μίνθην, γνώριμον E βοτάνιον. Δύναμιν ἔχον θερμαντικὴν, στυπτικὴν", ξηραντικήν· ὅθεν αἷμα ἵστησι πινόμενος ὁ χυλὸς αὐτοῦ μεθ' ὄξους· καὶ ἕλμινθας κτείνει στρογγύλας, ἀφροδίσια τε ἐρεθίζει, καὶ λυγμοὺς, καὶ ἐμέτους, καὶ χολέρας παύει δύο ἢ τρία κλωνάρια σὺν ῥοᾶς ὀξείας χυλῷ ποθέντα. διαφορεῖ δὲ καὶ ἀποστήματα F μετ' ἀλφίτου καταπλασθέν. καὶ κεφαλαλγίας πραΰνει ἐπιτεθὲν" τῷ μετώπῳ· μαστῶν τε τάσεις καὶ" σπαργώσεις πραΰνει· "σὺν ἁλσὶ δὲ τοῖς κυνοδήκτοις κατάπλασμα. ὠταλγίαις δὲ ὁ χυλὸς σὺν μελικράτῳ ἀρήγει· γυναιξὶ δὲ πρὸ τοῦ πλησιάζειν προστιθέμενον, ἀσυλληψίαν ἐργάζεται· γλῶσ G σάν τε τραχεῖαν περιτριβόμενον λεαίνει· καὶ γάλα ἀτύρωτον φυλάσσει ἐναποκλυσθέντων αὐτῷ τῶν" φύλλων. καὶ καθόλου ἐστὶν εὐστόμαχον" καὶ ἀρτυματῶδες.

V. quid. addit, γεύσει

V. κατὰ τοῦ μετώπου

V. ἄλγησιν

V. συνεργεῖ δὲ καὶ τοῖς

Matth. codex κλωναρίων.

V. addit, [illegible]

Περὶ Ἡδυόσμου ἀγρίου. Κεφ. μβ'.

Hoc caput coniunctum eſt cum ſuperiore in v. cod. Goup.
V. caret concluſis.

Τὸ δὲ ἄγριον ἡδύοσμον γίνεται δασύτερον τοῖς φύλλοις, καὶ πάντῃ μεῖζον σισυμβρίου, ἐν ὀσμῇ δὲ βρωμωδέστερον, καὶ ἧττον εἰς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν εὔθετον.

De Mentha ſylueſtri. Cap. XLII.

Sylueſtris Mentha, ſeu menthaſtrũ, hirſutioribus eſt folijs, & prorſus maior ſiſymbrio: at odore magis viroſo: quare minùs ad ſanorum vſus idonea eſt.

Περὶ Καλαμίνθης. Κεφ. μγ'.

V. ὀριγανωτέρα. V. ὑπόμικρα καὶ λευκότερα. V. γωνιώδη. V. add. ἡ δὲ καὶ μίλινον. V. vſque ad ἡ δὲ τρίτη caret. Par. caret. V. vocem ἀγρίῳ delet. V. ἁμβροτέρα δὲ τὰ φύλλα θερμαντικὰ ἰσχυρῶς. V. παρύγροις. Deeſt in Pariſ.

ΚΑΛΑΜΙΝΘΗ, ἡ μέν τις ὀρεινοτέρα ἐστίν, ἔχει δὲ φύλλα ὅμοια ὠκίμῳ, ὑπόλευκα, κλωνία δὲ καὶ κάρφη γεγωνιωμένα, ἄνθος πορφυροῦν. Ἡ δέ τις γλήχωνι ἔοικε, μείζων δέ· ὅθεν τινὲς ἀγρίαν αὐτὴν γλήχωνα ἐκάλεσαν, διότι καὶ τῇ ὀσμῇ παρέοικε. Ταύτην Ῥωμαῖοι νεπέταν καλοῦσιν. Ἡ δὲ τρίτη ἔοικεν ἡδυόσμῳ ἀγρίῳ, ἐπιμηκεστέρα τοῖς φύλλοις, καυλῷ καὶ κλάδῳ μείζων τῶν προειρημένων, καὶ ἧττον ἐνεργής. Πασῶν δὲ τὰ φύλλα γευομένῳ πυρωτικὰ ἰσχυρῶς καὶ δριμέα, ῥίζα ἄχρηστος. Φύεται δὲ ἐν πεδίοις καὶ ἐν τραχέσι τόποις καὶ καθύγροις. πινομένη δὲ καὶ καταπλασσομένη, ἀρήγει ἑρπετοδήκτοις. ἄγει δὲ καὶ οὖρα τὸ ἀφέψημα πινόμενον· βοηθεῖ δὲ καὶ ῥήγμασι, σπάσμασιν, ὀρθοπνοίαις, στρόφοις, χολέρᾳ καὶ ῥίγει· καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα προπινομένη ποιεῖ σὺν οἴνῳ, καὶ ἴκτερον ἀποκαθαίρει· ἕλμινθάς τε κτείνει καὶ ἀσκαρίδας σὺν ἁλσὶ καὶ μέλιτι πινομένη, ἑφθή τε καὶ ὠμὴ τετριμμένη. ὠφελεῖ καὶ ἐλεφαντιῶντας βρωθεῖσα, ἐπιπινομένου ὀρροῦ γάλακτος. φθείρει δὲ καὶ ἔμβρυα, καὶ ἔμμηνα ἄγει τὰ φύλλα λεῖα ἐν προσθέτῳ. θυμιαθέντα δέ, ἑρπετὰ διώκει, καὶ ὑποστρωννύμενα· λευκαίνει τε καὶ τὰς μελαίνας οὐλὰς ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ καταπλασθεῖσα, καθαίρει καὶ ὑπώπια. ἰσχιαδικοῖς τε ἐπιτίθεται εἰς μετασύγκρισιν, ἐπικαίουσα τὴν ἐπιφάνειαν. καὶ σκώληκας τοὺς ἐν ὠσὶ κτείνει ὁ χυλὸς ἐνσταζόμενος.

De Calamintha. Cap. XLIII.

Ex Calaminthæ generibus quædam montibus familiaris, folia habet ocimi, incana, ſurculos & caules anguloſos, ac florem purpureum. Altera pulegio ſimilis eſt, ſed maior, quàm ſylueſtre pulegium ideò vocarũt, quòd & odore ipſum æmuletur: hanc Latini nepetam vocitant. Tertia menthaſtro cognata eſt, folijs oblongioribus, caule & ramis quàm ſuperiora genera maioribus: ſed viribus inefficacior. Omnium folia guſtu impenſè feruentia & acria: radix ſuperuacua. Naſcitur in campeſtribus locis, aſperis ac præhumidis. Siue pota, ſiue impoſita, demorſis à ſerpente opitulatur. Sed & decoctum potu vrinas pellit: ruptis quoque, conuulſis, orthopnœæ, torminibus, choleræ ac rigori auxiliatur. Præſumpta in vino, venenis reſiſtit, & regium morbum expurgat. Teretes lumbricos & aſcaridas cum ſale & melle pota, enecat: ſeu cocta, ſeu etiam cruda contrita fuerit. Elephanticos etiam eſitata iuuat, ſi ſerum lactis ſuperbiberint. Detrita folia in peſſo ſubdita partus enecant & menſes extrahunt. Eadem accenſa & ſubſtrata, ſerpentes fugant. Porrò cicatricibus nigris etiam candorem reddit in vino cocta & impoſita, ac ſugillata quoque emendat. Iſchiadicis itidem imponitur, vt humores ex alto euocet, ſummam cutem adurẽs. Succus denique vermes aurium necat inſtillatus.

Περὶ Θύμου. Κεφ. μδ'.

ΘΥΜΟΣ γινώσκεται ὑπὸ πάντων, θαμνίσκιον φρυγανῶδες, φυλλαρίοις πολλοῖς καὶ στενοῖς περιειλημμένον· ἔχον ἐπ' ἄκρου κεφάλια ἄνθους πορφυρίζοντα. μάλιστα δὲ φύεται ἐν πετρώδεσι καὶ λεπτογείοις τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει πινόμενον μετὰ ἁλῶν καὶ ὄξους, ἄγειν φλεγματῶδες κατὰ κοι-

De Thymo. Cap. XLIIII.

THYMVM ab omnibus cognoſcitur, exiguus frutex, ſurculoſus, exilibus folijs, multis & anguſtis circundatus, habens in cacumine floris capitula purpuraſcentia. Maximè verò petroſo tenuíque ſolo naſcitur. Potum cum ſale & aceto, vim habet pituitã per aluum de-

trahendi. At eius decoctum cum melle orthopnoicis & anhelatoribus auxiliatur. Sed & lumbricos, menſes, partus & ſecundas pellit. Vrinas quoque ciet. Cum melle verò in eclegmate ſumptũ, excreabilia pectoris vitia facit. Ex aceto autem impoſitum, œdemata recentia diſcutit, ſanguinis grumos diſſoluit, ac thymos penſileſque verrucas tollit. Quin & iſchiadicis cum vino & poleta impoſitum ſubuenit: hebetiore oculorum acie præditis in cibo confert. Eſt denique pro condimento ad ſanorum vſus perquàm vtile.

De Thymbra. Cap. XLV.

THYMBRA quoque nota eſt: quippe quæ gignitur in tenui ſolo, aſperiſque locis, thymo ſimilis, at minor tamen ac tenerior, ſpicam ferens florum plenam, virentem. Eadem poteſt quæ thymum, ſi modo ſimili aſſumatur, atque itidem ſanorum vſui apta eſt. Eſt & ſatiua quædam ſatureia, ſylueſtri ad omnia inefficacior: quæ tamen propter mitiorem acrimoniam commodiùs in cibos recipitur.

De Serpyllo. Cap. XLVI.

SERPYLLVM eſt quoddã hortenſe, quod quidem odore ſampſuchum imitatur, & in coronas addi ſolet: ita dictum à ſerpendo, quòd radicetur quacunq; ſui parte terrã attingat. Habet autẽ folia & ramulos origani, verùm coloris cãdidioris, & è macerijs demiſſum longiùs latiúſque propagatur. Alterum ſylueſtre, quod etiam zygis appellatur, minimè ſerpit: at in altum aſſurgens ramulos edit tenues ac ſurculoſos, folijs rutæ ſimilibus refertos, verùm vtcunque anguſtis, longioribus atque durioribus. Flores guſtanti acres, iucundi odoris: radix nullius vſus. Naſcitur in petris efficacius, magíſque excalfaciens, & ad medendi vſum aptius, quàm ſit hortẽſe. Potum ſiquidem mẽſes trahit, vrinámq; ciet. Tormínib', ruptis, cõuulſis & iocineris inflãmationibus auxiliatur. Eſt & efficax aduerſus ſerpẽtes, tum potum, tum & impoſitum. Decoctũ in aceto, capitis dolorem adiecto roſaceo lenit, ſi modò in caput irrigetur:

A λίαν. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ μετὰ μέλιτος ὀρθοπνοϊκοῖς καὶ ἀσθματικοῖς βοηθεῖ· ἕλμινθάς τε ἐξάγει, καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα, καὶ δεύτερα· ἔστι δὲ καὶ οὐρητικόν· μιγὲν δὲ μέλιτι καὶ ἐκλειχθὲν, εὐανάγωγα τὰ ἐκ θώρακος ‘ποιεῖ· διαφορεῖ δὲ οἰδήματα πρόσφατα, καταπλασθὲν μετ’ ὄξους· αἱ- (V. in marg. ὠφελεῖ καὶ ποδαγρικοὺς λειότατος μετ’ ὀξυμέλιτος, καὶ ἰσχιαδικοὺς σὺν οἴνῳ.)
B μάτων θρόμβους διαλύει, καὶ θύμους καὶ ἀκροχορδόνας αἴρει· καὶ ἰσχιαδικοῖς μετ’ οἴνου καὶ ἀλφίτων ἐπιτεθὲν ἁρμόζει· ἀμβλυωποῦντας ἐσθιόμενον σὺν τροφῇ ὠφελεῖ. εὔχρηστον δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν διὰ ‘ἀρτύματος.

Περὶ Θύμβρας. Κεφ. με΄. (V. Epit. ex Crateua alicunde πλὴν μέν τοι τῷ μέλανι μὴ χρῶ. φθαρτικὸς γὰρ καὶ χολῆς γεννητικός, ἀλλὰ τῷ ἔχοντι ἄνθος ἐμπόρφυρον μὲν φύσει, λευκὸν δέ τι ἔχον πλέον.)

C ΘΥΜΒΡΑ, καὶ αὐτὴ γνώριμος· γεννωμένη ἐν λεπτογείοις καὶ τραχέσι τόποις, ὁμοία θύμῳ, ἐλάσσων μέν τοι καὶ ἁπαλωτέρα, φέρουσα στάχυν ἀνθέων μεστὸν, ἔγχλωρον. δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῷ θύμῳ, ὁμοίως λαμβανομένη. καὶ πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν εὐθετεῖ. γίνεται δὲ καὶ σπαρτὴ
D θύμβρα, κατὰ πάντα τῆς ἀγρίας ἐλάσσων, εὐχρηστοτέρα δὲ πρὸς βρῶσιν, διὰ τὸ μὴ ἐπιτετάσθαι τὴν δριμύτητα.

Περὶ Ἑρπύλλου. Κεφ. μς΄.

ΕΡΠΥΛΛΟΣ ὁ μέν τις ἐστὶ κηπευτὸς, σαμψυχίζων τῇ ὀσμῇ, καὶ στεφανωματικός. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ ἕρπειν τε καὶ ὅ,
E τι ἂν αὐτοῦ μέρος θίγῃ τῆς γῆς ῥιζοβολεῖν. ἔχει δὲ φύλλα καὶ κλωνία ὀριγάνῳ ἐμφερῆ, πλὴν λευκότερα. ‘ἀπὸ δὲ αἱμασιῶν (Marc. legendum putat ἐπὶ.) καθιέμενος, εὐαυξέστερος γίνεται. Ὁ δέ τις ἐστὶν ἄγριος, ‘ὃς καὶ ζυγὶς καλεῖται. οὐχ (V. tãtum ἄγριος κακὸς) ἕρπων, ἀλλ’ ὀρθὸς κλωνία ἀνίεις λεπτὰ, φρυγανώδη, ‘φύλλων ‘περίπλεα ὁμοίων (V. φύλλα περίπλεα: alius cod. περιπλέων, ὅμοια πηγ.)
F ‘πηγάνῳ. ὑπόστενα δὲ ἐστὶ καὶ ἐπιμηκέστερα, καὶ σκληρότερα· ἄνθη γευομένῳ δριμέα, ὀσμὴ ‘ἡδεῖα· ῥίζα ἄχρηστος· φύεται ἐν (Sunt qui legant [illegible] Al. ἀείσῃ) πέτραις ἐνεργέστερος καὶ θερμαντικώτερος τοῦ κηπευτοῦ ὑπάρχων, καὶ πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν ἐπιτηδειότερος. ‘ἔμμηνα γὰρ (V. καὶ ἔμμηνα δὲ παρέχει) ἄγει, καὶ οὖρα κινεῖ πινόμενος· ὠφελεῖ στρό- (V. caret.)
G φοις, ῥήγματα, ‘σπάσματα, ἥπατος φλεγμονάς· καὶ πρὸς ἑρπετὰ πινόμενός τε καὶ καταπλασσόμενος· κεφαλῆς τε ὀδύνην παραμυθεῖται ἑψηθεὶς, *ῥοδίνου μιγέντος αὐτῷ

σὺν ὄξει καὶ καταβραχείς. μάλιστα δὲ ἐπὶ ληθάργου καὶ φρενίτιδος ἁρμόζει. παύει δὲ καὶ ἔμετον αἵματος < δ'. πλῆθος μεθ' ὄξους ποθεὶς ὁ χυλὸς αὐτοῦ.

In vet. cod. teſte Goupylo inuenitur hoc loco caput περὶ ἐλελισφάκου his verbis.

Περὶ Σαμψύχου. Κεφ. μζ'.

ΣΑΜΨΥΧΟΝ κράτιστον τὸ Κυζικηνὸν καὶ Κύπριον· δευτερεύει δὲ τούτου τὸ Αἰγύπτιον. καλεῖται δ' ὑπὸ Κυζικηνῶν καὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ἀμάρακον. πόα δέ ἐστι πολύκλωνος, ἕρπουσα ἐπὶ τῆς γῆς· φύλλα δασέα καὶ περιφερῆ ἔχουσα, ὅμοια τῷ λεπτοφύλλου καλαμίνθης, σφόδρα εὐώδης, καὶ θερμαντική, πλεκομένη καὶ εἰς στεφάνους. Ἁρμόζει δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον ἐπὶ ἀρχομένων ὑδρωπικῶν, καὶ δυσουρούντων καὶ στροφουμένων. ξηρὰ δὲ τὰ φύλλα ἐπιπλασθέντα μετὰ μέλιτος, αἴρει ὑπώπια· καὶ ἔμμηνα ἄγει ἐν προσθέτῳ. πρὸς δὲ σκορπίου πληγὴν μετ' ἁλῶν καὶ ὄξους καταπλάσσεται· πρὸς δὲ στρέμματα μετὰ κηρωτῆς ἀναληφθέντα ἐπιτίθεται· καὶ πρὸς οἰδήματα ὁμοίως ἀναληφθέντα κηρωτῇ· καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καταπλάσσεται μετὰ παιπάλης ἀλφίτου. μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις καὶ μαλάγμασι πρὸς τὸ θερμαίνειν.

Quidam, καυστική

Περὶ Μελιλώτου. Κεφ. μη'.

ΜΕΛΙΛΩΤΟΣ, κράτιστος ὁ Ἀττικὸς καὶ ὁ ἐν Κυζίκῳ, καὶ ὁ ἐν Χαλκηδόνι γινόμενος· κροκίζων καὶ εὐώδης. φύεται δὲ καὶ ἐν Καμπανίᾳ περὶ Νῶλαν, μηλίζων καὶ ἄτονος κατὰ τὴν εὐωδίαν. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, μαλακτικὴν πάσης φλεγμονῆς, μάλιστα δὲ τῆς περὶ ὀφθαλμοὺς καὶ μήτραν, καὶ δακτύλιον, καὶ διδύμους, μετὰ γλυκέος ἑψηθεὶς καὶ καταπλασθείς· ἐνίοτε δὲ καὶ ὠοῦ λεκύθου ὀπτῆς παραμιγείσης, ἢ τηλίνου ἀλεύρου, ἢ λινοσπέρμου, ἢ γύρεως, ἢ κωδιῶν, ἢ σέρεως. θεραπεύει καὶ μελικηρίδας προσφάτους καθ' ἑαυτὸν ἐν ὕδατι, καὶ ἀχῶρας σὺν γῇ Χίᾳ καὶ οἴνῳ ἢ κηκῖδι καταχριόμενος· ἄλγημά τε στομάχου μετ' οἴνου ἑφθὸς καὶ ὠμὸς σύν τινι τῶν προειρημένων· καὶ ὠταλγίας παύει σὺν γλυκεῖ ὠμὸς χυλισθεὶς καὶ ἐνσταζόμενος· καὶ κεφαλαλγίαν πραΰνει ἐμβρεχόμενος μετ' ὄξους καὶ ῥοδίνου.

V. margo: ὀσμῇ addit.

maximè verò in lethargo ac phrenitide conuenit. Cæterùm cruentam vomitionem ſedat ſuccus drachmis quatuor ex aceto potus.

De Sampſucho. Cap. XLVII.

SAMPSVCHVM in Cyzico ac Cypro laudatiſſimum: ſecundum ab hoc locum ſibi vendicat Ægyptium. Vocatur autem à Cyzicenis & Siculis amaracum. Herba eſt ramoſa, per terram repens, folijs hirſutis ac rotundis, tenuioris folij calaminthæ æmulis, vehementer odorata & excalfaciens: nexilibúſque coronis inſeritur. Decoctum ipſius potu incipientibus hydropicis vtile, vt & ijs quos vrinæ difficultas aut tormina excruciat. Illita ex melle arida folia ſugillata tollunt: menſéſque ſubdita in peſſo trahunt. Contra ſcorpionis ictum ex aceto & ſale illinuntur. Luxatis autem cerato excepta imponuntur, itémque œdematis cerato ſimiliter excepta. Sed & ad oculorum inflammationes cum polline polentæ illinuntur. Cæterùm acopis & malagmatis excalfaciendi gratia commiſcentur.

De Meliloto, ſeu ſertula Campana. Cap. XLVIII.

SERTVLA Campana laudatiſſima, quæ in Attica, Cyzico & Chalcedone naſcitur: quæ quidem croco ſimilis odoratáque eſt. Naſcitur & in Cãpania circa Nolam, in luteum colorem vergens, & odore infirmo. Vim habet aſtringendi, inflammationémque omnẽ emolliendi, præſertim oculorum, vuluæ ſedis ac teſtium, ſi ex paſſo decocta imponatur: addito interdum oui luteo aſſato, aut fœnigræci farina, lini ſemine aut tritici polline, aut denique capitulis papaueris, intybóve. Sanat & recentes meliceridas per ſe cum aqua, & vlcera manantia in capite cũ terra Chia & vino aut galla inuncta. Stomachi dolorem in vino decocta, itémque cruda cum aliquo ex antedictis leuat. Dolores etiam aurium cum paſſo mitigat ſuccus ex ipſa cruda expreſſus & inſtillatus. Denique capitis dolorẽ ex aceto & roſaceo irrigatus lenit.

De Maro. Cap. XLIX.

MARVM ſeu hyſobrium, herba vulgo cognita, ſurculoſa, flore origani, attamen folijs multò candidioribus ac flore odoratiore. Vim habet ſiſymbrio conſimilem: ſiquidem ſubaſtringit & modicè calfacit. Qua de cauſa nomas ſiſtit impoſitum, & in calidas perunctiones additur. Iuxta Magneſiam & Tralleis copioſiſſimum gignitur.

De Acino. Cap. L.

ACINVS ſeu aconus, herba eſt gracili ſurculo, coronaria, ocimo ſimilis, ſed hirſutior atque odorata. Apud nonnullos etiam in hortis ſeritur. Aluum menſéſque pota ſiſtit: ac panos & eryſipelata impoſita ſanat.

De Bacchare. Cap. LI.

BACCHARIS herba eſt fruticoſa, odorata: ex qua itidem coronæ factitantur. Huius folia aſpera, magnitudine inter violam & verbaſcũ media: caulis anguloſus, cubiti petens altitudinem, aliquantulum aſper, nec ſine adnatis appẽdicibus: flores purpurei, ſubalbicantes & odorati: radices veratro nigro ſimiles, quibus odor eſt cinnamomo proximus. Solum amat aſperũ miniméque humidum. Radix in aqua decocta conuulſis, ruptis, euerſis ſeu ex alto præcipitatis, ſpirandi difficultati, tuſſi veteri ac vrinæ difficili auxiliatur. Menſes quoque pellit, & contra ſerpentium morſus vtiliter ex vino propinatur. Subdita vnica è tenellis radicibus partus extrahit. Decoctum verò puerperis inſidentibus vtile. Vtiliter quoque in diapaſmata inſeritur, quippe quæ magnam habeat odoris gratiã. Folia, vtpote quæ aſtringant, capitis doloribus adhibita proſunt, itémque aurium inflammationi, ægilopis incipientibus, & mammis à partu inflãmatis atque etiam eryſipelatis. Cæterùm & ipſe odor ſomnum gignit.

De Ruta. Cap. LII.

RVTA montana & ſylueſtris, ſatiua & hortenſi acrior eſt, & in cibis damnata. Eſt autem in hortenſis genere aptior eſui, quæ iuxta ficos prouenit. Vtrunque porrò genus vrendi vim habet, calfacit, exulcerat, vrinam ciet, menſes ducit,

A Περὶ Μάρου. Κεφ. μθ'.

ΜΑΡΟΝ, ἢ ὑσόβρυον, πόα γνώριμος, φρυγανώδης, ὁμοία τῷ ἄνθει ὀριγάνῳ. τὰ μὲν τοι φύλλα τούτου λευκότερα πολλῷ, καὶ τὸ ἄνθος εὐωδέστερον. Ἔχει δὲ δύναμιν ὁμοίαν σισυμβρίῳ, ὑπόστυφον καὶ θερμαῖνον ἠρέμα. ὅθεν νομάς τε ἵστησι καταπλασσόμενον, B καὶ εἰς τὰ θερμὰ τῶν συγχρισμάτων μίγνυται. γίνεται δὲ καὶ κατὰ Μαγνησίαν καὶ Τράλλεις πλεῖστον.

Περὶ Ἀκίνου. Κεφ. ν'.

ΑΚΙΝΟΣ, ἢ ἄκονος, πόα ἐστὶ λεπτόκαρφος, στεφανωματική, παραπλησία ὠκίμῳ, δασυτέρα δὲ καὶ εὐώδης. παρ' C ἐνίοις δὲ καὶ κηπεύεται. ἵστησι δὲ κοιλίαν καὶ ἔμμηνα πινομένη· φύγεθλά τε καὶ ἐρυσιπέλατα καταπλασσομένη ἰᾶται.

Περὶ Βακχάρεως. Κεφ. να'.

ΒΑΚΧΑΡΙΣ βοτάνη ἐστὶ θαμνώδης, εὐώδης καὶ στεφανωματική. ἧς τὰ φύλλα τραχέα, μέγεθος ἔχοντα μεταξὺ ἴου καὶ φλόμου· D καυλὸς δὲ γωνιώδης, πήχεως τὸ ὕψος, ὑπότραχυς, ἔχων παραφυάδας· ἄνθη δὲ ἐμπόρφυρα, ὑπόλευκα, εὐώδη· ῥίζαι δὲ ὅμοιαι ταῖς τοῦ μέλανος ἐλλεβόρου, ἐοικυῖαι τῇ ὀσμῇ κινναμώμῳ. φιλεῖ δὲ τραχέα χωρία καὶ * αὐχμηρά. Ταύτης ἡ ῥίζα ἑψηθεῖσα ἐν ὕδατι, βοηθεῖ σπάσμασι, ῥήγμασι, πτώ-E μασι, δυσπνοίαις, βηχὶ χρονίᾳ, δυσουρίᾳ. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα· καὶ θηριοδήκτοις χρησίμως σὺν οἴνῳ δίδοται. προστεθεῖσα δὲ μία τῶν ἁπαλῶν ῥιζῶν, ἕλκει ἔμβρυα· τῶν τε λεχοῖς εἰς ἐγκάθισμα τὸ ἀφέψημα αὐτῆς ἁρμόζει· καὶ εἰς διαπάσματα χρησιμεύει, ἰσχυρὰν ἔχουσα τὴν εὐωδίαν. τὰ δὲ φύλλα στυπτικὰ F ὄντα, καταπλασσόμενα ὠφελεῖ κεφαλαλγίας, ὀφθαλμῶν φλεγμονήν, καὶ αἰγίλωπα ἀρχόμενον, καὶ μαστοὺς ἐκ τόκων φλεγμαίνοντας, καὶ ἐρυσιπέλατα. ἔστι δὲ καὶ ὑπνοποιὸς ἡ ὀσμή.

Περὶ Πηγάνου. Κεφ. νβ'.

ΠΗΓΑΝΟΝ ὀρεινὸν καὶ ἄγριον, τοῦ ἡμέρου καὶ κηπευτοῦ δριμύτερον, καὶ ἄ-G θετον πρὸς βρῶσιν. τοῦ δὲ κηπευτοῦ ἐδωδιμώτερον τὸ παρὰ ταῖς συκαῖς φυόμενον. Ἀμφότερα δὲ καυστικά, θερμαντικά, ἑλκωτικά, οὐρητικά, ἐμμηνίων ἀγωγά,

In quibuſdã codicibus hoc caput deſideratur: ac Ruellius quoque Dioſcoridis hiſtoriæ accreuiſſe ſuſpicatur. V. οἱ δὲ ἰσόβρυον, οἱ δὲ ὀριγανίδα. Marc σισυμβρίῳ

V. εὐώδης. Sic Orib.

V. add. Ῥωμαῖοι ὠκίμαστρος.

Deeſt in vulg. exemp.

V. quid. ἐν βακχικοῖς

Al. ἀμπέλου.

Matth. ſuſpicatur legendum παραφυλλάδας.

Cat. addit λεπτά.

V. quidam addit ἀσπρῶ.

V. addit κεφαλαλγίαις

A ἐσθιόμενα τε, καὶ πινόμενα, κοιλίαν ἱστῶσι. καὶ τῶν φθαρτικῶν φαρμάκων ἐστὶν ἀντίδοτος, ὅσον ὀξυβάφου τοῦ σπέρματος ποθέντος ἐν οἴνῳ. καὶ προβρωθέντα δὲ τὰ φύλλα καθ᾽ ἑαυτὰ, καὶ μετὰ καρύων βασιλικῶν καὶ σύκων ξηρῶν, ἄπρακτα καθίστησι τὰ θανάσιμα. καὶ πρὸς ἑρπετὰ ἁρμόζει ὁμοίως λαμβανόμενα· B γονὴν τε σβέννυσιν ἐσθιόμενον, καὶ πινόμενον· ἑψηθὲν δὲ σὺν ἀνήθῳ ξηρῷ καὶ ποθὲν, στρόφους παύει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς πλευρῶν πόνον καὶ θώρακος, δύσπνοιαν, βῆχας, περιπνευμονίαν, "ἀλγήματα ἰσχίων, ἄρθρων, ῥίγη περιοδικὰ πινόμενον ὡς προείρηται. C καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις δὲ κώλου καὶ ὑστέρας καὶ ἀπευθυσμένου σὺν ἐλαίῳ ἑψηθὲν καὶ ἐνεθέν. "πνίγας τε ὑστερικὰς λεῖον μετὰ μέλιτος κατὰ τοῦ αἰδοίου ἄχρι δακτυλίου ἐπιτεθὲν θεραπεύεται. ἀναζεσθὲν δὲ σὺν ἐλαίῳ καὶ ποθὲν, ἕλμινθας ἐκτινάσσει· καταπλάσσεται δὲ καὶ πρὸς ἄρθρων ἀλ- D γήματα σὺν μέλιτι· σὺν δὲ σύκῳ πρὸς ὕδρωπας ὑποσαρκίους. καὶ πινόμενον δὲ βοηθεῖ τούτοις, καὶ καθεψηθὲν ἐν οἴνῳ ἄχρις ἡμίσεως "καὶ περισμηχόμενον. ἔστι δὲ καὶ ὀξυωπὲς ἐσθιόμενον ὠμὸν καὶ ταριχευτόν· καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς περιωδυνίας σὺν ἀλφίτῳ καταπλασθὲν πραΰνει. E σὺν ῥοδίνῳ δὲ καὶ ὄξει κεφαλαλγοῦσι βοηθεῖ, καὶ αἱμορραγίας τὰς ἐκ τῶν μυκτήρων λεῖον ἐπιτεθὲν ἵστησι, τὰς δὲ τῶν διδύμων φλεγμονὰς σὺν δάφνης φύλλοις καταπλασθὲν ὠφελεῖ, καὶ τὰ ἐξανθήματα σὺν "μυρσινίνῃ κηρωτῇ." σὺν οἴνῳ δὲ καὶ πεπέρει καὶ νίτρῳ περισμώμενον, λευκὸν F ἀλφὸν ἰᾶται. καὶ καταπλασθὲν δὲ μετὰ τῶν αὐτῶν, θύμους καὶ μυρμηκίας αἴρει. ὠφελεῖ καὶ λειχῆνας σὺν μέλιτι καὶ στυπτηρίᾳ ἐπιτιθέμενον. ὁ δὲ χυλὸς ποιεῖ πρὸς ὠταλγίας ἐν σιδίῳ θερμαινόμενος καὶ "ἐγχεόμενος· καὶ" ἀμβλυωπίαις βοηθεῖ μετὰ μαράθρου χυλοῦ καὶ μέλιτος ἐγ- G χριόμενος· ἐρυσιπέλατά τε καὶ ἕρπητας καὶ " ἀχῶρας σὺν ὄξει καὶ ψιμυθίῳ καὶ ῥοδίνῳ καταχριόμενος ἰᾶται· τάς τε ἀπὸ σκορόδων καὶ κρομ-

Margo add: καὶ ἄρθρων καὶ τῶν γονάτων φλεγμονὰς καὶ οἰδήματα ὀνίνησι. Idem tamen poſtea repetere videtur, vbi cum melle emplaſtrū facit.

Hæc vſque ad ἀναζεσθὲν in v. cod. deſiderantur.

V. caret.

Sic Matth. codex, at vulg. exempl. μυρσίνῃ καὶ κηρωτῇ

Hæc vſque ad λευκὸν deſiderātur in v. cod.

Al. περιχριόμενος V. caret vſque ad ἐγχριόμενος.

V. caret

actum cibo tum etiam potu aluum ſiſtit. Semen acetabuli menſura è vino bibitum contra lethalia medicamenta eſt pro antidoto. Quin & folia per ſe præſumpta aut cum nucibus iuglandibus aridíſve ficis, venena irrita & inefficacia reddunt. Sed & ſimili ſumpta modo contra ſerpentium ictus valent: genituram ſeu eſitata ſeu bibita ruta extinguit: decocta verò cum anetho ſicco tormina potu ſedat. Facit & ad pectoris laterúmque dolores, ſpirandi difficultatem, tuſſes, pulmonis inflammationem, coxendicum articulorúmque cruciatus, & rigores febrium circuitu repetentes, pota velut antè dictum eſt. Item ad inflationes coli, vuluę, rectíque inteſtini, cum oleo decocta & infuſa. Vuluæ etiamnum ſtrangulatui medetur, ſi trita cum melle genitali ſede tenus imponatur. Ferueſacta ex oleo & pota lumbricos expellit. Sed & articularijs doloribus, ex melle: & aquæ ſubter cutem fuſæ morbo cum ficubus adhibetur. His ijſdem in potu auxiliatur, itémque decocta in vino ad dimidias partes & affricta. Cruda quoque conditáque in cibo aciem oculorum excitat: quin & oculorum dolores, impoſita cum polenta lenit. Caput dolentibus cum roſaceo & aceto ſuccurrit, ac profluentem naribus ſanguinem ſiſtit trita & indita. Teſtium inflammationibus cum laureis folijs impoſita, & papularum eruptionibus cum myrteo cerato prodeſt. Cum vino autem pipere ac nitro affricta, vitiligini albæ medetur, & cum ijſdem illita thymos ac myrmecias tollit. Contra impetigines cum melle & alumine vtiliter imponitur. Succus verò in mali punici calyce calfactus, aurium doloribus efficaciter infunditur. Opitulatur & aciei oculorum hebetiori, ſi additis fœniculi ſucco ac melle oculi ipſi eo inungantur. Eryſipelata, herpetas & vlcera in capite manātia cum aceto ceruſſa & roſaceo, inunctione ſanat. Ipſa verò ruta alliorum ceparúmque grauem ha-

litum emendat, ſi poſteà commanducetur. At montana ſi copioſiùs eſtur, interficit. Atque ſi ſub id tempus quo florere incipit, ad muriæ côdituram colligatur, cutem rubefacit, ac inflat, cum prurıtu ac vehemēti inflammatione. Eá itáque vnctis antea manibus & facie colligere oportet. Tradunt & ſuccum gallinaceis pullis inſperſum, feles arcere. Adiiciunt verò, eam quæ iuxta flumen Haliacmonem in Macedonia gignitur, comedētes interimere. Montoſus autem is locus eſt ac viperis abundat. At illius ſemen epotum contra interaneorum vitia eſt efficax: ideóque antidotis vtiliter immiſcetur. Contra incontinētiam vrinæ, toſtum, ſeptenis diebus potui dato, & ceſſabit. Cæterùm radix huius montanum moly vocitatur. Sylueſtris itaq; ruta ſatiuæ quodammodo ſimilis eſt. Ac pota prodeſt comitialibus & iſchiadicis: mēſtrua quoque mouet, ac partus enecat. Acrior verò eſt quàm ſatiua & maioris efficaciæ. Attamen ſylueſtrem cibis abdicare oportet, quippe quæ veneni noxiam obtineat.

De Ruta ſylueſtri. Cap. LIII.

Vocant etiamnum ſylueſtrē rutá, quod in Cappadocia & Galatia Aſiatica moly dicitur. Frutex eſt ab vna radice complures virgas proferens: folijs multò quàm alterius rutæ longioribus ac tenerioribus, iíſque graueolentibus, flore candido, capitulis in cacumine paulò quàm ſatiuæ rutæ maioribus: quę quidem tribus maximè partibus conſtant: in quibus triquetrū ſemen ſubfuluū guſtúque perquàm amarum recluditur, cuius etiam eſt vſus. Id autumno matureſcit, túmque conuenit ad retuſam oculorum aciem, ſi cum melle, vino, gallinaceo felle, croco ac fœniculi ſucco teratur. Sunt qui rutam hanc Harmala vocent, Syri Beſaſa, Cappadoces Moly, quoniam quandam cum Moly ſeruet ſimilitudinem: ſiquidem radice nigra eſt, flore verò candido. In collibus ac læto fœcundóque ſolo prouenit.

A μυῶν δριμύτητας, παύει ἐπιμασηθέν. τὸ δὲ ὀρεινὸν πολὺ βρωθὲν, κτείνει. ὑπὸ δὲ τὴν ἄνθησιν εἰς τὰς ἁλμεῖδας συλλεγόμενον, φοινίσσει, καὶ φυσᾷ τὸ χρῶτα, σὺν κνησμῷ καὶ φλεγμονῇ σφοδρᾷ. δεῖ δὲ προαλειψαμένους τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, οὕτω συλλέγειν. φασὶ B δὲ τὸν χυλὸν ἐπιρραθέντα ὀρνιθίοις, ἀπερύκειν τοὺς αἰλούρους. τὸ δὲ ἐν Μακεδονίᾳ φυόμενον παρὰ τὸν Ἀλιάκμονα ποταμὸν ἀναιρεῖν φασὶ βρωθέν. ὀρεινὸς δὲ ὁ τόπος ὑπάρχει καὶ ἐχιδνῶν πλήρης. τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ πινόμενον, πρὸς τὰ ἐντὸς ποιεῖ· καὶ ἀντιδότοις μίγνυται χρησί- C μως· καὶ φρύξας δὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ, δὸς πίνειν ἐπὶ ἡμέρας ζ'. τῷ ἐνουροῦντι, καὶ παύσεται. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ λέγεται μῶλυ ὀρεινόν. τὸ δὲ ἄγριον πήγανον ὁμοιοῖ τῷ ἡμέρῳ. πινόμενον δὲ ὠφελεῖ ἐπιληπτικοῖς καὶ ἰσχιαδικοῖς· κινεῖ δὲ καὶ καταμήνια, τὰ δὲ ἔμβρυα φθείρει. δριμύτερον δέ ἐστι D τοῦ ἡμέρου, καὶ τῇ ἐνεργείᾳ δυνατώτερον. οὐ δεῖ δὲ τὴν* ἀγρίαν ἐσθίειν, διότι ἐπιβλαβής ἐστι.

V. caret.

V. hac periodo caret: alter ὀρνίθι.

V. ἄλυμον. Vulg. ἔλκιμον.

Orib. ὄφεων πλείστων

V. nil habet vſque ad finem

Περὶ Πηγάνου ἀγρίου. Κεφ. νγ'.

Καλοῦσι δέ τινες Πήγανον ἄγριον, καὶ τὸ ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ, καὶ τὸ ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν Γαλατίᾳ λεγόμενον μῶ- E λυ. ἔστι δὲ θάμνος ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πλείονας ῥάβδους ἀναφέρων· ἔχων φύλλα μακρότερα πολλῷ τοῦ ἄλλου πηγάνου καὶ τρυφερώτερα, βαρύοσμα, ἄνθος λευκόν, ἐπ' ἄκρου τε κεφάλια ὀλίγῳ μείζονα τοῦ ἡμέρου πηγάνου, ἐκ τριῶν μάλιστα μερῶν συγκείμενα· ἐν οἷς σπέρμα τρίγω- F νον, ὑπόκιρρον, πικρὸν μάλιστα πρὸς τὴν γεῦσιν, οὗ καὶ ἡ χρῆσις. φθινοπώρου δὲ ἐκπεπαίνεται τὸ σπέρμα ἁρμόζον πρὸς ἀμβλυωπίας, μετὰ μέλιτος λειαινόμενον καὶ οἴνου καὶ χολῆς ἀλεκτορίδων, κρόκου τε καὶ μαράθρου χυλοῦ. καλοῦσι δέ τινες αὐτὸ Ἅρμαλα, Σύροι Βησασᾶ. G Καππάδοκες δὲ Μῶλυ, ἐπεὶ κατά τι ποσὸν σώζει τὴν πρὸς τὸ Μῶλυ ἐμφέρειαν· τῇ ῥίζῃ μέλαν καὶ τῷ ἄνθει λευκὸν ὑπάρχον. φύεται δὲ ἐν γεωλόφοις καὶ εὐγείοις χωρίοις.

Orib. γινόμενον

V. μῶλι

Orib. ἱκανῶς

Περὶ Μώλεως, Κεφ. νδʹ.

V quidam addit, ἢ λευκοῖον ἄγριον. ſed aliena ſunt. Nonnulli cod carent. Al. γαλακτώδη. V. λεπτόν. ſic Orib. Itémque Dodon Plin. ſcapo eſt ſtriato, vbi forſaſſe rectius legas ſtricto. V. ὑστέρας αἰασμοί. Vulg. exemp. ἰρίνου μύρου, al. ἰρ. ἐλαίου.

ΜΩΛΥ τὰ μὲν φύλλα ἔχει ἀγρώστει ὅμοια, πλατύτερα δὲ ἐπὶ γῆν ὄντα· ἄνθη, λευκοΐοις ὅμοια, γαλακτόχροα, ἥσσονα δὲ πρὸς τὰ τοῦ ἴου· καυλὸν δὲ λευκὸν, πηχέων τεσσάρων· ἐπ' ἄκρου δὲ ἔχει τι ὡς σκοροδῶδες. ἡ ῥίζα δὲ μικρὰ, βολβοειδής, αὕτη σφόδρα ἀγαθὴ πρὸς ὑστέρας αἰασμοὺς τετριμμένη μετ' ἰρίνου ἀλεύρου καὶ προστεθειμένη ἐν πεσσῷ.

Περὶ Πάνακος. Κεφ. νεʹ.

V. inſeritur οἱ δέ. V. ψωφίδι. V. margo σίκυος. Al. ἐρίου ὑπόπλεων, alias ὑπόλευκον ἐκτός. al. λεπτόν. V. σμικρότατα. V. delet neque habetur apud Orib. V. inſerit ἢ καὶ ὑποξήρας. V. καρπῶν. V. φυλλάρια ὑποστρώσαντες εἰς κεκοιλωμένον ἐδάφους τόπον. Orib. πικρότερος. V. delet. V. εὔθλαστος. V. ἁπαλής.

ΠΑΝΑΚΕΣ Ἡράκλειον, ἐξ οὗ ὁ ὀποπάναξ συλλέγεται· πλεῖστον γεννᾶται ἐν Βοιωτίᾳ καὶ ἐν Ψωφίδι τῆς Ἀρκαδίας, ὥστε καὶ ἐπιτηδὲς κηπεύεσθαι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ὀποῦ πρόσοδον. φύλλα δὲ ἔχει τραχέα, χαμαιπετῆ, χλωρὰ σφόδρα πρὸς τὰ τῆς συκῆς, ἐν τῷ περιφερεῖ ἐπεσχισμένα πενταμερῶς· καυλὸν δὲ ὥσπερ νάρθηκος ὑψηλότατον, ἔριον ἔχοντα λευκόν, καὶ φύλλα περὶ αὐτὸν μικρότερα, σκιάδιον δὲ ἐπ' ἄκρου ὡς ἀνήθου μακρόν· ἄνθος δὲ μήλινον, σπέρμα εὐῶδες καὶ πυρωτικόν, ῥίζας πλείονας ἐκ μιᾶς ἀρχῆς, λευκάς, βαρυόσμους, παχὺν ἐχούσας τὸν φλοιόν, ὑπόπικρον τῇ γεύσει. φύεται δὲ ἐν Κυρήνῃ τῆς Λιβύης καὶ ἐν Μακεδονίᾳ. Ὀπίζεται δὲ ἡ ῥίζα, ἐπιτεμνομένη ἄρτι βλαστῶν ὄντων τῶν καυλῶν. αὕτη δὲ λευκὸν ὀπὸν, ὃς ξηρανθεὶς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν κροκίζει. δεχόμενοι δὲ τὸ ῥέον εἰς φύλλα προϋποτεθέντες εἰς κεκοιλωμένον ἔδαφος, ἀναιροῦνται δὲ ξηρανθέντα. ὀπίζουσι δὲ καὶ τὸν καυλὸν ἐπιτέμνοντες εἰς τὸν πυραμινόν, ὁμοίως δεχόμενοι τὸ ἀπορρέον. εἰσὶ δὲ τῶν ῥιζῶν βελτίους αἱ τεταμέναι, καὶ λευκαί, καὶ ξηραί, ἄβρωτοί τε καὶ πυρώδεις ἐν τῇ γεύσει, καὶ ἀρωματίζουσαι. καρπὸς δὲ εὔθετος ὁ ἐκ μέσου τοῦ νάρθηκος. ὁ γὰρ ἐκ τῶν παραφυάδων ἐστὶν ἀτροφώτερος. τοῦ δὲ ὀποῦ διαφέρει ὁ πικρότατος τῇ γεύσει, ἔνδοθεν μὲν λευκὸς ἢ ὑπόκιρρος, ὁ ἔξωθεν δὲ κροκίζων, λεῖος, λιπαρός, εὔθρυπτος, εὔθετος, ταχέως δὲ διϊέμενος, βαρύοσμος. ὁ δὲ μέλας φαῦλος καὶ μαλακός. δολοῦται γὰρ ἀμμωνιακῷ, ἢ κηρῷ.

De Moly. Cap. LIIII.

MOLY folia habet graminis, at latiora & humi ſparſa: floré albæ violæ ſimilem, lactei coloris, at minorem: quippe qui ad purpureæ violæ florum magnitudinem accedat: caulem verò tenuem, quaternũm cubitorum, in cuius cacumine quiddam eſt, quod allij ſpeciem referat. Radix parua, bulbo ſimilis, quæ ad apertas vuluas mirũ in modum valet, ſi trita cum loliacea farina in peſſo ſubiiciatur.

De Panace. Cap. LV.

PANACES Heracleum, ex quo opopanax colligitur, plurimum in Bœotia & Pſophide Arcadiæ naſcitur. Sed & quęſtus gratia qui quidé ex eo liquore factitatur, in hortis ſtudioſè colitur. Folijs eſt aſperis in terra iacẽtibus, virẽtibus, & multũ ad ficulnea accedentibus, in ambitu quinq; partitò diuiſis: caule verò vti ferulæ altiſſimo, alba lanugine obducto, foliiſque ſtipato minutioribus, vmbella in cacumine ceu anethi oblonga: flore autem luteo, ac ſemine odorato, vrendíq; vi prędito: radicibus denique ab vna origine compluribus iiſque candidis, graueolentibus, craſſo & ſubamari guſtus cortice præditis. Naſcitur in Cyrene Libyæ & Macedonia. Excipitur porrò liquor inciſa radice, dũ cauliculi recens adhuc pullulãt, íſq; cãdidus, qui quidé exiccatus ſuperficie tenus croceum coloré contrahit. Effluenté verò liquoré illũ ſubſtratis in excauato ſolo foliis excipiũt, ac vbi exiccatus fuerit eximũt. Simili quoque modo caule meſſibꝰ inciſo profluenté liquoré excipiũt. Meliores è radicibus quæ diſtentæ ſunt ac minimè rugoſæ, albæ, aridæ, neutiquã carioſæ, guſtu verò feruẽtes, & aromaticæ. Semen è media ferula idoneũ: quod verò ex agnatis coliculis decerpitur minùs ſucculentum eſt. Præſtat autem in liquoris genere, qui guſtu eſt amariſſimus: intus candidus aut ſubfuluus, foris verò ad croci colorem inclinans, læuis, pinguis, friabilis, quíque ſtatim diluitur, eſtq; graueolens. At niger ac mollis improbatur. ammoniaco enim aut cera adulteratur.

vl. Phocide. vl. ferula.

Sed ſincerus ac fraudis expers eo indicio deprehenditur, quòd digitis in aqua confricatus reſoluatur atque lacteſcat. Vis ei excalfaciens, emolliens & attenuans: quamobrẽ febrium circuitibus rigoribúſq;, cõuulſis, ruptis, lateris doloribus, tuſſi, torminibus, vrinę ſtillicidio ac veſicæ ſcabiei conuenit, ex aqua mulſa aut vino bibitus. Menſes trahit, fœtus enecat, vuluæ inflationes, duritiáſque ex melle dilutus diſcutit. Iſchiadi quoque illinitur, & cephalicis medicaminibus admiſcetur. Carbunculos etiam circumquaque rumpit: podagricis cum vua paſſa illitus ſubuenit: dolores dentium demulcet ipſorum cauis inditus: & oculorum acié inunctus excitat. Denique ſi pici admiſceatur, emplaſtrum parabitur contra canis rabidi morſus præſtantiſſimum. Radix autem deraſa & vuluæ ſubdita partus extrahit, ad vlcera vetuſta efficax eſt, ac etiamnum oſſa nudata carne operit, ſi trita inſpergatur aut cum melle illinatur. Semen verò cũ abſinthio ſumptum menſes ciet. Cum ariſtolochia prodeſt aduerſus beſtias quæ venenum eiaculantur, & contra vuluæ ſtrangulatus in vino bibitum.

De Panace Aſclepio. Cap. LVI.

Panaces Æſculapij caulem à terra emittit tenuem, cubitalem, geniculatum, circa quem folia viſuntur fœniculi, maiora tamẽ hirſutioráq;, odorata. Et in cacumine vmbella, in qua flores emicant aurei, acres, & odorati. Radix eſt parua. Auxiliarem vim habent flores ac ſemina contra vlcera panos & phagedænã, ſi trita cum melle imponantur: aduerſus ſerpentes ex vino bibuntur, & cum oleo illinuntur. Aliqui panaces quoque ſylueſtrę origanum vocant, alij cunilam: de qua capite de origano dictum eſt.

De Panace Chironio. Cap. LVII.

Panaces Chironium in Pelio mõte maximè prouenit: folijs eſt amaraco ſimilibus, floribus aureis,

A δοκιμάζεται δὲ ὕδατι διατριβόμενος τοῖς δακτύλοις· ὁ γὰρ ἄδολος λύεται καὶ γαλακτοῦται. Δύναμις δὲ αὐτοῦ ἐστὶ θερμαντικὴ, μαλακτικὴ, λεπτυντικὴ· ὅθεν ἁρμόζει πρὸς περιόδους καὶ ῥίγη, σπάσματα, ῥήγματα, πλευρᾶς ἀλγήματα, βῆχας, στρόφους, στραγγουρίας, ψώρας

B τὰς ἐν κύστει, σὺν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ [πο- V. caret
τιζόμενος· ἔμμηνά τε ἄγει, καὶ ἔμβρυα φθείρει, καὶ ἐμπνευματώσεις τὰς ἐν ὑστέρα, καὶ σκληρίας διαφορεῖ, σὺν μέλιτι ἀνεθείς· ἔστι δὲ καὶ σύγχρισμα ἰσχιάδος· μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις καὶ κεφαλικαῖς δυνάμεσι· περιρρήγνυσι δὲ καὶ ἄνθρακας,

C ἁρμόζει καὶ ποδαγρικοῖς μετὰ σταφίδος ἡμέρου καταπλασσόμενος. πραΰνει δὲ καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀλγήματα, ἐντιθέμενος τοῖς βρώμασιν· ὀφθαλμῶν τε ἐστὶν ὀξυδερκὲς " ἔγχριστον. μιγεὶς δὲ πίσσῃ ἔμ- Vulg. ex. ἄχριστον
πλαστρός ἐστι πρὸς τοὺς λυσσοδήκτους ἀρίστη. καὶ ἡ ῥίζα δὲ ξυσθεῖσα καὶ προστεθεῖ-

D σα μήτρᾳ, ἄγει ἔμβρυα· πρός τε ἕλκη παλαιά, καὶ τὰ ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων, ἀρκεῖ, λεῖα * καταπλασσομένη καὶ σὺν μέλιτι ἐγχριομένη. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ σὺν ἀψινθίῳ ληφθεὶς ἄγει ἔμμηνα· σὺν ἀριστολοχίᾳ δὲ πρὸς τὰ ἰοβόλα ἁρμόζει, καὶ πρὸς τὰς ὑστερικὰς πνίγας,

E σὺν οἴνῳ ποτιζόμενος.

Περὶ Πάνακος Ἀσκληπιοῦ. Κεφ. νς´.

Πάνακες Ἀσκληπιοῦ ἀνίησιν ἀπὸ γῆς Alt. ἀσκληπιὸν Orib. ἀσκληπιὸν ἢ χειρώνιον.
καυλὸν λεπτὸν, πηχυαῖον, γόνασι διειλημμένον, περὶ ὃν τὰ φύλλα ὅμοια μαράθρῳ, μείζονα δὲ, καὶ δασύτερα, εὐώδη. καὶ ἐπ' ἄκρου σκιάδιον, ἐφ' οὗ τὰ ἄνθη χρυσοει-

F δῆ, δριμέα, εὐώδη· ῥίζα δὲ μικρά. " Δύ- Ald. in nothis addit λεπτὸν
ναμιν δὲ ἔχει εὔθετον τὸ ἄνθος " καὶ ὁ καρπὸς Matth. τὸ εὐῶδες.
πρὸς ἕλκη καὶ φύματα, καὶ φαγέδαιναν, λεῖος σὺν μέλιτι ἐπιτιθέμενος· καὶ πρὸς ἑρπετά, πινόμενος σὺν οἴνῳ, καὶ συναλειφόμενος σὺν ἐλαίῳ. καλοῦσι δέ τινες πάνακες καὶ τὴν ἀγρίαν ὀρίγανον· οἱ δὲ, κονίλην· περὶ ἧς V. addit οἱ δὲ ἡρακλεωτικόν.

G εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ὀριγάνου.

Περὶ Πάνακος Χειρωνίου. Κεφ. νζ´.

Πάνακες Χειρώνιον φύεται μάλιστα ἐν τῷ Πηλείῳ ὄρει· φύλλα δὲ ἔχει ἀμαράκῳ ἐμφερῆ· ἄνθη χρυσοειδῆ. Cat. λεπτὸν οἱ δὲ χειρώνιον. V. quidam ὀριγάνιον. Theoph. etiã λαπάθῳ

ῥίζαν λεπτὴν, καὶ οὐ βαθεῖαν, γευομένῳ A δὲ δριμεῖαν. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα πρὸς ἑρπετὰ πινομένη. καὶ ἡ κόμη δὲ ἐπιπλαττομένη πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ.

Περὶ Λιγυστικοῦ. Κεφ. νη'.

ΛΙΓΥΣΤΙΚΟΝ φύεται μὲν πλεῖστον ἐν Λιγυρίᾳ· ὅθεν καὶ τὴν προσωνυμίαν ἔσχηκεν ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀπεννί- B νῳ. ὄρος δέ ἐστιν ὅμορον τῶν Ἄλπεων. Πάνακες δὲ αὐτὸ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι οὐκ ἀλόγως· ἐπεὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς ἔοικε τῇ τοῦ Ἡρακλεωτικοῦ πάνακος, καὶ ἡ δύναμις ὁμοία καθέστηκε. φύεται δὲ ἐν τοῖς ὑψηλοτάτοις καὶ τραχυτέροις καὶ συσκίοις ὄρεσι, μάλιστα δὲ παρὰ τοῖς διώρυξι. καυ- C λὸν δὲ φέρει λεπτὸν, ὅμοιον ἀνήθῳ, γεγονατωμένον, περὶ ὃ φύλλα ἐοικότα τοῖς τοῦ μελιλώτου, τρυφερώτερα δὲ καὶ εὐώδη, ἰσχνότερα δὲ τὰ πρὸς ἄκρῳ τῷ καυλῷ, καὶ μᾶλλον ἐπεσχισμένα. ἐπ' ἄκρου δὲ σκιάδιον, ἐφ' οὗ καὶ τὸ σπέρμα μέλαν, ναστὸν, ὑπόμηκες, πρὸς τὸ τοῦ μαράθρου, γευο- D μένῳ δὲ δριμὺ καὶ ἀρωματίζον· ῥίζα λευκὴ, ὁμοία τῇ τοῦ Ἡρακλεωτικοῦ πάνακος, εὐώδης. Δύναμις δὲ τοῦ σπέρματος καὶ τῆς ῥίζης θερμαντικὴ, πεπτικὴ, ἁρμόζουσα πρὸς τὰ ἐντὸς ἀλγήματα καὶ πέψεις καὶ οἰδήματα, καὶ ἐμπνευματώσεις, καὶ μάλιστα τὰς περὶ στόμαχον, καὶ πρὸς E θηρίων πληγάς· ἄγει δὲ καὶ οὖρα καὶ ἔμμηνα πινομένη. καὶ ἡ ῥίζα δὲ προστιθεμένη τὸ αὐτὸ ποιεῖ. μίγνυται δὲ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα χρησίμως καὶ τοῖς ὀξυπόροις καὶ ταῖς πεπτικαῖς δυνάμεσιν. ἱκανῶς δὲ εὐστόμαχόν ἐστιν· ὅθεν καὶ ἀντὶ πεπέρεως αὐτῷ χρῶνται οἱ ἐπιχώριοι, μιγνύντες τοῖς F παραρτήμασι. δολοῦται δὲ σπέρματί τινι παρομοίῳ, ὃ διακρινεῖς τῇ γεύσει· πικρὸν γάρ ἐστιν. ἔνιοι δὲ καὶ σπέρμα μαράθρου ἢ σεσέλεως συμμίσγοντες, δολοῦσιν αὐτό.

Margo recens, σελίνῳ

Al. μακρότερα

V. margo. αὐγάζον

V. πυρετικὸν tantum legit.

V. sic καὶ μάλιστα τῶν ἐν στομάχῳ ἱπποις χζόντων χυμῶν ἐμετική.

V. addit ἀνήθῳ. Orib. πικρότατον

Περὶ Σταφυλίνου. Κεφ. νθ'.

ΣΤΑΦΥΛΙΝΟΣ ἄγριος φύλλα ἔχει ὅμοια γιγγιδίῳ, πλατύτερα δὲ καὶ ὑ- G πόπικρα· καυλὸν δὲ ὄρθιον, τραχὺν, σκιάδιον ἔχοντα ἀνήθῳ παραπλήσιον· ἐφ' οὗ ἄνθη λευκὰ, ἐν μέσῳ δὲ πορφυροειδές τι μικρὸν, καὶ οἱονεὶ κροκίζον· ῥίζα δὲ

V. ὑπόπυῤῥα, male.

radice tenui, neque alta, guſtu acri. A Pota radix ſerpentium veneno reſiſtit: ac impoſita quoque coma cõtra illud ipſum efficax.

De Liguſtico. Cap. LVIII.

LIGVSTICVM plurimum in Liguria naſcitur, vnde & nomen traxit, in mõte ſcilicet Apénino dicto Alpibus contermino. Ipſum incolæ Panaces haud abs re appellãt, B quoniam & radice & caule Heracleotico panaci ſimile ſit, paribúſq; viribus præditum. Gignitur in altiſſimis aſperíſque montibus ac vmbroſis, maximè verò iuxta foueas & ſcrobes. Cauliculum profert tenuem, ceu anethi, geniculatum: circa quem folia ſunt meliloti, at te- C neriora & odorata, prope verticem graciliora, pluribúſque diuiſa inciſuris. In cacumine vmbella, è qua ſemen depẽdet nigrum, ſolidũ, oblongum, fœniculo proximum, guſtanti acre & aroma redolens. Radix eſt candida, Heracleotici Panacis ſimilis & odorata. Seminis radicíſque vis excalfactoria & conco- D quens: ſiquidem proſunt ad interaneorum dolores ac tumores, itémque ad iuuandam concoctionem. Valent & ad inflationes præſertímque ventriculi, necnon & ad venenatarum beſtiarũ ictus: vrinas quoquè ac menſes pota trahunt. Sed & appoſita radix idem præſtat. Ipſa porrò æquè ac ſemen vtiliter oxy- E poris & concoquentibus medicamentis admiſcetur. Hoc verò ſtomacho perquàm vtile eſt: quare piperis loco id indigenæ obſonijs immiſcent. Adulteratur autem ſemine quodam conſimili, quod tamen guſtu facilè diſcernas: amarum enim eſt. Alij quoque ſeminibus fœ- F niculi aut ſeſelis ſimul admixtis fraudem faciunt.

De Paſtinaca. Cap. LIX.

PASTINACA ſylueſtris folia habet gingidij, at latiora & ſubamara, caulem rectum, ſcabrum, vmbellam ſimilẽ anethi, in qua flores G inſunt candidi, ac in medio exiguũ quiddam, colore purpureo & ferè ad croceum inclinante. Radix eſt

digiti craſſitudine, dodrantalis, odorata, & ſi decoquatur, eſculenta. Huius ſemen potum ſubditúmve, menſes ciet. Conuenit & ægrè meientibus, hydropicis, atque pleuriticis, in potione: necnō & venenatarum beſtiarum morſibus ictibúſque prodeſt. Sed & aiunt qui illud præſumpſerint ab illis minimè lædi. Conceptum quoque adiuuat. Radix autem quæ & ipſa vrinas pellit, venerem prætereà ſtimulat, & partus appoſita eiicit. Folia verò trita & cum melle impoſita phagedænica vlcera repurgant. Hortenſis porrò paſtinaca cibo aptior ad eadem pollet, attamen viribus ineſficacior.

De Seſeli Maßilienſi. Cap. L X.

SESELI Maſſilienſe folia habet fœniculi, at craſſiora, caulémque vegetiorem: vmbellam anethi, in quâ ſemen oblongum, angulosũm, deguſtanti ſtatim acre: radix longa eſt, & iucundi odoris. Semen & radix excalfaciendi vim habent: potu ſtranguriæ & orthopnœæ medentur: vteri ſuffocationibus, comitialibúſque proſunt, menſes & partus trahūt, ad omnia interna vitia pollent, ac tuſſim denique veterem ſanant. Semen cum vino potum, concoctioni cōfert, torminàque diſcutit: epialis febribus eſt vtile, & *ad propulſandam in itinere algoris iniuriam cum pipere ac vino bibitur. Cæterùm ad partum adiuuandum capris cæteríſque pecudibus datur in potu.

vel ad arcenda in itinerib. frigora

De Seſeli AEthiopico. Cap. L XI.

Quod verò Æthiopicum ſiler appellatur, folia habet hederę, ſed minora & oblonga, ceu periclymeni. Frutex grandis eſt, palmitibus ferè bicubitalibus, ramis dodrãtalibus, & capitulis velut anethi: ſemine nigro ac ceu tritici dẽſo, verũm acriore & odoratiore, quàm ſit Maſſilienſe, ac valdè ſuaui. Eadem verò pręſtat.

De Seſeli Peloponnenſi. Cap. L XII.

Quod autem in Peloponneſo naſcitur, folia habet cicutæ, ſed latiora & craſſiora: caulem ſupra Maſ-

A δακτύλου τὸ πάχος, σπιθαμιαῖα, εὐώδης, ἐδώδιμη ἑφθή. Τούτου ὁ καρπὸς ποθεὶς ἢ προστεθεὶς, *ἔμμηνα κινεῖ. ἁρμόζει καὶ δυσουροῦσι καὶ ὑδρωπικοῖς, καὶ πλευριτικοῖς, ἐν πόμασι, καὶ πρὸς θηρίων δὲ δήγματα καὶ πληγάς· τοὺς δὲ προλαβόντας φασὶ μὴ ἀδικεῖσθαι ὑπὸ θηρίων. B συνεργεῖ δὲ καὶ συλλήψει. ἡ δὲ ῥίζα καὶ αὐτὴ οὐρητικὴ οὖσα, συνουσίαν τε παρορμᾷ καὶ ἔμβρυα ἐκβάλλει προστιθεμένη. τὰ δὲ φύλλα λεῖα μετὰ μέλιτος, ἐπιτιθέμενα, τὰ φαγεδαινικὰ ἕλκη ἀνακαθαίρει. ὁ δὲ κηπευτὸς σταφυλῖνος ἐδωδιμώτερος ὢν ἁρμόζει πρὸς τὰ αὐτὰ, ἐνδεέστερον ἐνεργῶν.

V. caret

C Περὶ Σεσέλεως Μασσαλεωτικοῦ.

Κεφ. ξʹ.

ΣΕΣΕΛΙ τὸ Μασσαλεωτικὸν, φύλλα ἔχει ἐοικότα μαράθρῳ, παχύτερα δὲ, καὶ τὸν καυλὸν εὐερνέστερον ἔχει. ἔχει δὲ σκιάδιον ἀνήθῳ ὅμοιον, ἐφ᾽ οὗ ὁ καρπὸς ἐπιμήκης, γεγωνιωμένος, δριμὺς βιβρωσκόμενος *ταχέως. ῥίζα μακρὰ, εὐώδης. D Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς *καὶ ἡ ῥίζα θερμαντικήν. πινόμενα δὲ στραγγουρίαν ἰᾶται, καὶ ὀρθόπνοιαν· ὠφελεῖ δὲ καὶ ὑστερικὰς πνίγας καὶ ἐπιληπτικούς, ἔμμηνά τε ἄγει καὶ ἔμβρυα, καὶ πρὸς τὰ ἐντὸς πάντα ποιεῖ, καὶ βῆχας ἰᾶται παλαιάς. πινόμενός τε μετ᾽ E οἴνου ὁ καρπὸς, πεπτικός ἐστι, καὶ στρόφων λυτικός· ἠπιάλοις τε χρήσιμος, καὶ πρὸς τοὺς ἐν *ὁδοῖς κρυμοὺς σὺν πεπέρει καὶ οἴνῳ πίνεται. δίδοται δὲ καὶ αἰξὶ καὶ τοῖς λοιποῖς κτήνεσι πρὸς εὐτοκίαν ποτόν.

Deeſt in Catac.
V. μᾶλλον ἢ ῥίζα
Marcellus ὁδοιπορίαις legendum ſuſpicatur.

Περὶ Σεσέλεως Αἰθιοπικοῦ. Κεφ. ξαʹ.

Τὸ δὲ Αἰθιοπικὸν λεγόμενον Σέσελι, F φύλλα μὲν ἔχει ὅμοια κισσῷ, ἥσσονα δὲ καὶ ἐπιμήκη πρὸς τὰ τοῦ περικλυμένου. θάμνος δὲ *μέγας ἐστὶ, *κλήματα ὡς διπήχη ἔχων ἐφ᾽ οὗ κλάδοι *σπιθαμιαῖοι, κεφάλια δὲ ὡς ἀνήθου. σπέρμα δὲ μέλαν, *πυκνὸν ὡς πυρὸς, δριμύτερον δὲ καὶ εὐωδέστερον τοῦ Μασσαλεωτικοῦ, ἡδὺ ἰσχυρῶς. Δύναται δὲ τὰ G αὐτά.

Sic v.c. & Catac. itémque Orib. at vulg. ex μέλας.
V. καυλοὺς.
Al. σπιθαμιαῖοι.
Sic Orib.
V. πικρὸν
Deſiderabantur hæc in vulg. exempl. ſed addidimus ex cod. antiquo Lacunæ, itémque ex Orib.

Περὶ Σεσέλεως Πελοποννησιακοῦ. Κεφ. ξβʹ.

Τὸ δὲ ἐν Πελοποννήσῳ γινόμενον, φύλλα ἔχει κωνείῳ παραπλήσια, *πλατύτερα δὲ καὶ παχύτερα· καυλὸν μείζονα τοῦ Μασ-

In veterib. hoc caput cum ſuperiore coniunctũ eſt.
Legit Lacuna in v.c. παχύτερα

σπαλεωτικοῦ, ναρθηκώδη, ἐπ' ἄκρῳ δὲ τούτου σκιάδιον πλατύ. ἐν δὲ τούτῳ καρπὸς πλατύτερος καὶ εὐώδης καὶ σαρκωδέστερος. Δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει. Φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ ἐφύγροις καὶ γεωλόφοις. φύεται δὲ καὶ ἐν Ἴδῃ.

Al. εὐωδέστερος

V. ἐν Ἀμανῷ

Περὶ Τορδυλίου. Κεφ. ξγ'.

ΤΟΡΔΥΛΙΟΝ, ἔνιοι δὲ Σέσελι Κρητικὸν καλοῦσι, φύεται ἐν τῷ κατὰ Κιλικίαν Ἀμανῷ. ἔστι δὲ βοτάνιον φρυγανῶδες, ἔχον σπερμάτιον περιφερές, διπλοῦν, ὅμοιον ἀσπιδίσκοις, ὑπόδριμυ, καὶ ἀρωματίζον· πινόμενον πρὸς δυσουρίαν, καὶ ἐμμηνίων ἀγωγήν. ὁ δὲ χυλὸς τοῦ καυλοῦ καὶ τοῦ σπέρματος ἔτι χλωροῦ ὄντος, ὅσον τριώβολον ποθεὶς σὺν γλυκεῖ ἐν ἡμέραις δέκα, νεφριτικοὺς ὑγιάζει. ἡ δὲ ῥίζα πρακτική, ἀνάγουσα καὶ τὰ ἐκ θώρακος, ἐκλειχομένη μετὰ μέλιτος.

Alt. ἐχαίῳ, ſed perperam

Ald. ἀσπίδι καὶ

V. ἐπὶ ἡμέρας δέκα

Περὶ Σίσωνος. Κεφ. ξδ'.

ΣΙΣΩΝ σπερμάτιόν ἐστιν ἐν Συρίᾳ γεννώμενον, παρεοικὸς σελίνῳ, ἐπίμηκες, μέλαν, πυρωτικόν. πινόμενον πρὸς σπλῆνα καὶ δυσουρίαν, καὶ ἐμμηνίων ἐποχήν. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ ἐπιχώριοι ἀρτύματι μετὰ κολοκύνθης ἑφθῆς σὺν ὄξει λαμβάνοντες. ἔχει δὲ ὡς κοκκία πολλὰ ἐπ' ἄκρων.

V. caret ſequentibus

V. οἱ δὲ καὶ σίου.

Περὶ Ἀνίσου. Κεφ. ξε'.

ΑΝΙΣΟΝ τὴν μὲν καθόλου δύναμιν ἔχει θερμαντικήν, ξηραντικήν, εὔπνουν, ἀνώδυνον, διαφορητικήν, οὐρητικήν, διαχυτικήν· ὑδρωπικοῖς ἄδιψον πινόμενον. ἁρμόζει δὲ πρός τε τὰ ἰοβόλα τῶν ζώων, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις· κοιλίαν τε ἵστησι καὶ λευκὸν ῥοῦν, καὶ γάλα κατασπᾷ, καὶ συνουσίας παρορμᾷ· ὑποθυμιώμενον δὲ ταῖς ῥισὶ κεφαλαλγίαν παύει. καὶ τὰς ῥήξεις δὲ τῶν ὤτων, λεῖον σὺν ῥοδίνῳ ἐνσταζόμενον ἰᾶται. ἔστι δὲ αὐτοῦ κράτιστον τὸ νέον καὶ ἁδρόν, καὶ μὴ πιτυρῶδες, εὔτονον τῇ ὀσμῇ. προφέρει δὲ τὸ Κρητικόν, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ Αἰγύπτιον.

V. omittit

V. addit, ἔχει

In antiquo vtroque hæc verba leguntur, ὃ καὶ καρυαβάδιον λέγεται, quæ poſt tempora Dioſc. huic loco aſcripta eſſe annotat Goup. Nam recentiores κάρου καρυαβάδιον vocare ſolent.

Περὶ Κάρου. Κεφ. ξς'.

ΚΑΡΟΣ σπερμάτιόν ἐστι γνώριμον, οὐρητικόν, θερμαντικόν, εὐστόμαχον, εὔστομον, πεπτικόν, μιγνύμενον ἐν ταῖς ἀντιδότοις καὶ ὀξυπόροις χρησίμως· ἀνα-

ſilienſis magnitudinem, ferulaceũ, & latam in cacumine vmbellam, in qua ſemen latius, odoratum & carnoſius pendet. Iiſdem præditum eſt viribus. Naſcitur in aſperis, & vliginoſis atque collibus. Gignitur & in Ida. A

De Tordylio. Cap. LXIII.

B TORDYLIVM, quod aliqui Creticum Seſeli vocant, in Amano Ciliciæ mõte naſcitur. Herbula ſurculacea, exiguo ſemine eóque rotundo, ac duplici, ſcutulorum effigie ſubacri & aroma olente. Bibitur id contra vrinæ difficultatem, & adciendos menſes. Succus caulis ſeminíſq; adhuc virentis ternis obolis ex paſſo diebus decem bibitus, nephriticos perſanat. Efficax quoq; radix eſt: ſiquidem pectoris excreationes purgat, ſi cum melle delingatur. C

De Siſone. Cap. LXIIII.

SISON exiguum ſemen eſt, quod in Syria naſcitur, apio ſimile, oblongum, nigrum & feruẽtis guſtus. Bibitur contra lienis vitia & vrinæ difficultatem, itémque ad commorantes menſes euocandos. Eo ipſo indigenæ cum cucurbita in aceto cocta condimẽti vice vtũtur. In cacuminibus autẽ ceu granula multa gerit. D

De Aniſo. Cap. LXV.

ANISVM in vniuerſum vim habet excalfaciendi, exiccandi, oris halitum iucundiorem faciendi, dolores leuandi, digerendi, vrinas ciendi, ac denique diſcutiendi diſſipandíque. Potum hydropicis ſitim cohibet: virulentorum animalium venenis aduerſatur, itémque prodeſt ad inflationes: aluũ & alba fœminarũ profluuia ſiſtit, lactis vbertatem præſtat & venerem ſtimulat. Dolorem capitis leuat ſuffitum naribus, & cum roſaceo tritum inſtillatúmque fractis auribus medetur. Efficacius porrò quod recens, plenum, minimè furfuroſum, vehemẽtíque eſt odore. Laudatiſſimum eſt Creticum, proximum Ægyptium. E F

De Caro. Cap. LXVI.

G CARVM ſemen eſt exiguum, vulgaris notitiæ. Vrinas ciet, excalfacit, ſtomacho vtile, oríque gratũ, cõcoctionẽ adiuuat, ac vtiliter antidotis & oxyporis admiſcetur: deni-

que non parua illi eſt cum aniſo cõuenientia. Eſt & cocta radix edulis æquè ac paſtinacæ.

De Anetho. Cap. LXVII.

ANETHI aridi comæ ſeminiſque decoctum potu lac euocat, tormina inflationéſque ſedat, aluũ & eorum quæ in ſummo fluitant ventriculo vomitiones cohibet, vrinas ciet ac ſingultus lenit, frequentius potum oculos hebetat & genitura reſtinguit. Eſt & eius decoctum fœminis hyſtericis ad deſeſſiones vtile. Denique vſtum inſperſúmque ſemen condylomata tollit.

De Cumino ſatiuo. Cap. LXVIII.

CVMINVM ſatiuum ſtomacho eſt vtile: ſed multò magis Æthiopicum, quod Hippocrates regium appellauit. Secũdum locum tenet Ægyptiũ: mox reliqua ſequũtur. Prouenit in Galatia Aſiæ, Cilicia & Tarentina regione, aliiſque locis compluribus. Excalfaciẽdi, aſtringẽdi & exiccandi vi præditum eſt: Ad tormina inflationéſque conuenit, ſeu coctum & cum oleo infuſum, ſeu etiam cum hordeacea farina impoſitũ. Datur & orthopnoïcis, in poſca: demorſis à venenatis beluis, in vino. Teſtiũ inflãmationibus auxiliatur, cũ vua paſſa & fabarũ lomento aut cerato impoſitũ. Cohibet & fluxũ muliebrẽ ſanguiniſq; è naribus profluuia, in aceto contritum & admotũ. Cæterùm cutis colorẽ bibitũ illitúmve mutat in pallorem.

De Cumino ſylueſtri. Cap. LXIX.

Sylueſtre cuminum plurimum efficaciúſque in Lycia & Galatia Aſiæ atque Carthagine Hiſpaniæ gignitur. Eſt verò frutex exiguus, caule, dodrantali ac tenui, in quo quaterna quináve ſunt minuta folia, tenuia veluti ſerrata & gingidij diuiſura. Gerit autem in cacumine quina aut ſena capitula rotunda & mollia, in quib. ſemen aceroſum & guſtu acrius quàm ſatiuum. Naſcitur in collibus. Bibitur ſemen ex aqua aduerſus tormina & inflationes: ſingultus ex aceto ſedat: & cõtra viruletas beſtias ac ſtomachi ex nimia humiditate imbecillitatẽ in vino bibitur. Sugillata tollit, ſi commãducatũ cũ melle & vua paſſa imponatur. Quin & teſtiũ inflãmatio-

A λογιῶ ἀνίσῳ. ἡ δὲ ῥίζα ἑφθὴ ἐδώδιμος, ὥσπερ σταφυλῖνος.

Περὶ Ἀνήθου. Κεφ. ξζʹ.

ΑΝΗΘΟΥ ξηροῦ τῆς κόμης καὶ τοῦ καρποῦ τὸ ἀφέψημα πινόμενον, γάλα κατασπᾷ, στρόφους τε καὶ ἐμπνευματώσεις παύει, κοιλίαν τε καὶ τοὺς *ἐπιπολαίως ἐ- B μέτους ἵστησι, οὖρά τε κινεῖ, λυγμοὺς παρηγορεῖ, ἀμβλύνει τε τὰς ὄψεις, καὶ γονὴν σβέννυσι συνεχῶς πινόμενον. χρήσιμον δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ καὶ γυναιξὶν ὑστερικαῖς εἰς ἐγκάθισμα. τὸ δὲ σπέρμα καὲν καὶ *καταπλασθὲν, κονδυλώματα αἴρει.

Περὶ Κυμίνου ἡμέρου. Κεφ. ξηʹ.

C ΚΥΜΙΝΟΝ τὸ ἥμερον, εὔστομον· καὶ τούτου μᾶλλον τὸ Αἰθιοπικὸν, ὅπερ Ἱπποκράτης βασιλικὸν ἐκάλεσε. δεύτερον τὸ Αἰγύπτιον· εἶτα τὸ λοιπόν. φύεται ἐν Γαλατίᾳ* καὶ ἐν Ἀσίᾳ καὶ Κιλικίᾳ καὶ Τερεντίᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις πλείοσι τόποις. Ἔστι δὲ θερμαντικὸν, στυπτικὸν, ξηραντικὸν, ἁρμόζον πρὸς στρόφους καὶ ἐμπνευματώσεις. D ἐγκλυζόμενον ἑφθὸν σὺν ἐλαίῳ καὶ καταπλασσόμενον σὺν ὠμῇ λύσει. δίδοται δὲ καὶ ὀρθοπνοϊκοῖς σὺν ὀξυκράτῳ· θηριοδήκτοις δὲ σὺν οἴνῳ. διδύμων τε φλεγμοναῖς ἀρήγει σὺν σταφίδι καὶ *ἐρεγμίνῳ ἀλεύρῳ, ἢ κηρωτῇ ἐπιτεθέν. ἐπέχει δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον, καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας, σὺν ὄξει λεῖον προσενεχθέν. E τρέπει δὲ καὶ χρῶτα ἐπὶ τὸ ὠχρότερον πινόμενόν τε καὶ συγχριόμενον.

Περὶ Κυμίνου ἀγρίου. Κεφ. ξθʹ.

Κύμινον ἄγριον, φύεται μὲν πλεῖστον καὶ ἐνεργέστερον ἐν Λυκίᾳ καὶ * Ἀσίᾳ τῆς Γαλατίας, καὶ ἐν Καρχηδόνι τῆς Ἱσπανίας. ἔστι δὲ θαμνίον ἔχον καυλὸν σπιθαμιαῖον, λεπτὸν, F ἐφ᾽ οὗ φυλλάρια δʹ. ἢ εʹ. λεπτὰ, οἱονεὶ πεπρισμένα, τῇ καταχίσει ὡς γιγγίδιον. κεφάλια δὲ ἔχει ἐπ᾽ ἄκρου εʹ. ἢ ϛʹ. στρογγύλα, μαλακά· ἐν οἷς ὁ καρπὸς ἀχυρώδης, γευόμενος δὲ δριμύτερος τοῦ ἡμέρου. φύεται δὲ ἐν γεωλόφοις. πίνεται δὲ τὸ σπέρμα πρὸς στρόφους καὶ ἐμπνευματώσεις σὺν ὕδατι· σὺν ὄξει δὲ λυ- G γμοὺς παύει· πρὸς δὲ τὰ ἰοβόλα καὶ πλάδον στομάχου σὺν οἴνῳ. αἴρει δὲ καὶ ὑπώπια μασσηθὲν καὶ καταπλασθὲν σὺν μέλιτι καὶ σταφίδι. φλεγμονάς τε διδύμων

V. καὶ ἀνήθῳ addunt.

V. ſic ἀνήθου διαλογεῖ ἀνίσῳ, ἡ δὲ ῥίζα ἑφθὴ ἐδώδιμος, ὥσπερ σταφυλῖνος. ἀνήθου τοῦ ξηροῦ &c.

V. addit καθαίρει. Sic & Lacuna.

V. addit οὐρητικὸν, θερμαντικὸν, εὔστομον, πεπτικὸν μιγνύμενον τοῖς ἀποδότοις καὶ ὀξυπόροις.

Vulg. exemp. ὀρείνῳ.

ἰᾶται, μετὰ τῆς αὐτῆς καταπλασσόμενον. Ἔστι καὶ ἕτερον γένος ἀγρίου κυμίνου ἐμφερὲς τῷ ἡμέρῳ· ἐξ ἑκάστου δὲ ἄνθους ἀφίησι κεράτια μετέωρα, ἐν οἷς ἐστι σπέρμα ὅμοιον μελανθίῳ· τοῦτο πινόμενον, πρὸς ἑρπετοδήκτους ἄριστον ἀλέξημα. βοηθεῖ καὶ στραγγουριῶσι καὶ λιθιῶσι καὶ αἵματος θρόμβους οὐροῦσιν. ἐπιπινέτωσαν δὲ σελίνου σπέρμα ἀποζεσθέν.

Lacuna, ἢ μέρους Αλ[illegible]

Περὶ Ἄμμιος. Κεφ. ο'.

ΑΜΜΙ, [ἔνιοι καὶ τοῦτο Αἰθιοπικὸν, οἱ δὲ, βασιλικὸν κύμινον καλοῦσιν.] ἔνιοι δὲ ἑτέρας φύσεως τὸ Αἰθιοπικὸν κύμινον ἔφασαν εἶναι· καὶ ἑτέρας, τὸ Ἄμμι. γνώριμον δὲ τὸ σπερμάτιον, μικρότερον πολλῷ τοῦ κυμίνου, καὶ ὀριγανίζον τῇ γεύσει. ἐκλέγου δὲ τὸ καθαρὸν καὶ μὴ πιτυρῶδες. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ τοῦτο θερμαντικὴν, πυρωτικὴν καὶ ξηραντικήν· ποιοῦν πρὸς στρόφους, δυσουρίας, καὶ θηριοδήκτους, πινόμενον σὺν οἴνῳ· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα. μίγνυται καὶ τοῖς διὰ κανθαρίδος ἐκδορίοις, πρὸς τὸ ἀντιπάσχειν ταῖς ἐπιγινομέναις δυσουρίαις. καὶ ὑπώπια καταπλασθὲν σὺν μέλιτι αἴρει. τρέπει δὲ καὶ χρόαν πινόμενον καὶ συγχριόμενον ἐπὶ τὸ χλωρότερον. καὶ μετὰ σταφίδος ἢ ῥητίνης ὑποθυμιώμενον, ὑστέραν ἀποκαθαίρει.

Desunt hæc in Ald. & ad notha relegantur. Alij etiã nonnulli codices his carent vſque ad γνώριμον.

Περὶ Κορίου. Κεφ. οα'.

ΚΟΡΙΟΝ ἢ Κορίαννον γνώριμον, δύναμιν ἔχον ψυκτικήν. ὅθεν καταπλασσόμενον μετ' ἄρτων ἢ ἀλφίτων, ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας ἰᾶται· σὺν μέλιτι δὲ καὶ σταφίδι, ἐπινυκτίδας, καὶ διδύμων φλεγμονὰς καὶ ἄνθρακας θεραπεύει· μετ' ἐρεγμοῦ δὲ χοιράδας καὶ φύματα διαλύει. τὸ δὲ σπέρμα ὀλίγον μὲν ποθὲν μετὰ γλυκέος ἕλμινθας ἐκβάλλει, καὶ σπέρματος ἐστὶ γεννητικόν. πλεῖον δὲ ληφθὲν κινεῖ τὴν διάνοιαν ἐπικινδύνως· ὅθεν δεῖ φυλάττεσθαι τὴν πλείονα καὶ συνεχῆ χρῆσιν αὐτοῦ. ὁ δὲ χυλὸς σὺν ψιμμυθίῳ ἢ λιθαργύρῳ καὶ ὄξει καὶ ῥοδίνῳ καταχριόμενος, ὠφελεῖ τὰς κατὰ τῆς ἐπιφανείας φλεγμονὰς τὰς πυρώδεις.

Περὶ Ἱερακίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. οβ'.

ΙΕΡΑΚΙΟΝ τὸ μέγα, καυλὸν ἀνίησι τραχὺν, ὑπέρυθρον, ἀκανθώδη,

A nibus, adiectis iiſdem impoſitum medetur. Eſt & alterum ſylueſtris cumini genus ſatiuo ſimile: quod quidẽ è ſingulis floribus erecta ſurſumque ſpectantia cornicula promit: in quibus ſemen eſt melanthio ſimile: potum id, contra ſerpentium morſus ſingulari eſt præſidio. Quibus ſubſtillum eſt lotium, calculoſis B & ſanguinis grumos meiẽtibus auxiliatur: verùm ſeminis apij decoctum ſuperbibendum eſt.

De Ammi. Cap. LXX.

AMMI nonnulli Æthiopicum, aliqui regium cuminũ appellant. Alij alterius naturę Æthiopicũ cuminũ: & alterius, Ammi eſſe prodiderũt. Vulgo notum eſt ſemen exi- C le, multò minus cumino, & origani ſapore. Eligito purum minimẽque furfuroſum. Vim habet hoc quoque excalfactoriam, vrentem & exiccãtem: valet ad tormina, vrinæ difficultatem, ac venenatorum morſus, ex vino potũ. Mẽſtrua quoque ciet. Miſcetur & cutim erodẽtibus medicamentis è cãtharide paratis, quò D reſiſtat vrinæ difficultatibus, quæ alioqui id genus medicamẽtis ſuperuenire ſolẽt. Sugillata cũ melle impoſitũ tollit. Sed & potu ac illitu colorẽ pallidiorẽ efficit. Suffitũ aũt cũ vua paſſa aut reſina, vuluam purgat.

De Coriandro. Cap. LXXI.

E CORIANDRVM, Græcis Corion ſeu Coriannũ, vulgaris eſt notitiæ, vim habẽs refrigeratoriã. Quare cum pane aut polenta impoſitũ, eryſipelata & quæ ſerpũt vlcera ſanat: cum melle verò & vua paſſa epinyctidibus, teſtiũ inflammationibus carbunculiſq; medetur: & cum faba freſa ſtrumas panóſque diſcutit. Semen exigua quantitate cum F paſſo bibitũ, lumbricos pellit, & geniturę abũdantiã facit. At ſi largiùs ſumptum fuerit, mentẽ nõ ſine periculo è ſua ſede & ſtatu dimouet. quãobrem ab ipſius copioſiore frequẽtioreq; vſu cauendũ. Succus aũt cũ ceruſſa aut lithargyro, necnon & aceto atq; roſaceo pũctus, ardẽtes in ſũma cute inflãmationes emendat.

G *De Hieracio magno. Cap. LXXII.*

HIERACIVM magnũ, caulem profert aſperũ, ſubrubrũ, ſpinoſum,

vtcunque cõcauum: folia verò fundit ex interuallis,lacinijs rarioribus diuiſa,ſimilia ſoncho per ambitum: flores luteos in oblongis capitulis. Vim habet refrigeratoriam,modicéque ac leuiter aſtringentẽ. Quãobrem æſtuanti ſtomacho inflammationibúſque vtiliter imponitur. Succus autem ſtomachi roſionem ſorbitione mitigat.Cæterùm herba cum radice impoſita ictis à ſcorpione auxiliatur.

De Hieracio paruo. Cap.LXXIII.

Hieracium paruum,folia quoque habet ex interuallis diuiſa per ambitum: cauliculos verò promit tenerosiac virentes, in quibus flores lutei,in orbẽ circinati. Vires porrò & hoc cũ antedicto eaſdẽ obtinet.

De Apio. Cap.LXXIIII.

APII hortenſis herba ad eadẽ ad quæ & coriandrum conuenit: prætereáque ad oculorum inflãmationes,cum pane aut polentæ polline impoſita. Æſtuantẽ quoque ſtomachum demulcet, & mãmas grumoſo lacte turgentes reprimit: ciet & vrinas, ſiue cocta ſiue cruda edatur. Decoctum eius radicúmque, potum, venenorum noxæ reſiſtit, dum vomitiones excitat: aluũ quoque cohibet. At ſemen potentiùs vrinas pellit,& à venenata beſtia demorſis, iiſque qui argenti ſpumam hauſerunt,opitulatur,ac deniq; flatus diſcutit.Sed & vtiliter admiſcetur medicamentis quę dolorum leuamenta præſtant, itémque theriacis ac tuſſicularibus.

De Heleoſelino,ſeu apio paluſtri. Cap.LXXV.

Heleoſelinon,quod in aquoſis locis naſcitur, ſatiuo apio grãdius eſt: ſed ad eadẽ ad quæ & illud efficax.

De Oreoſelino. Cap.LXXVI.

Oreoſelinon caule eſt dodrantẽ altó, qui quidem ſingularis ex gracili radice aſſurgit: ambiunt verò ipſum ramuli & capitula cicutæ ſimilia, at multò tamen tenuiora: in quibus ſemen oblongũ,acre,tenue, odoratum,cumino ſimile.In petroſis montoſiſque locis naſcitur. Et ſemen & radix vrinam ciendi vim habent,ſi in vino bibantur,ac menſes etiã trahunt. Antidotis quoq; &

A ὑπόκενον· φύλλα ἔχει ἐκ διαστημάτων ἐπεσχισμένα ἀραιῶς, "σόγχῳ ἐμφερῆ τὴν περιφέρειαν· ἄνθη μήλινα ἐν κεφαλίοις ὑπομήκεσι. Δύναμιν ἔχει ψυκτικήν, μετρίως ὑποστύφουσαν. ὅθεν στομάχῳ καυσουμένῳ καὶ φλεγμοναῖς καταπλασσόμενον ἁρμόζει. ὁ δὲ χυλὸς καταρροφού-B μενος, δηγμὸν " πραΰνει. ἡ δὲ πόα σὺν τῇ ῥίζῃ καταπλασθεῖσα, σκορπιοπλήκτοις ἀρήγει.

Marcellus legit τεύτλῳ

V. addit στομάχου. & margo addit, καὶ ἐπουλωτικὸν λέγεται.

Περὶ Ἱερακίου τοῦ μικροῦ. Κεφ. ογ'.

Ἱεράκιον τὸ μικρὸν, φύλλα ἔχει καὶ αὐτὸ ἐκ διαστημάτων ἐπεσχισμένα τὴν περιφέρειαν· καυλία δὲ ἀνίησι τρυφερὰ καὶ C χλωρὰ, ἐν οἷς ἄνθη μήλινα, κύκλον περιγράφοντα. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν αὐτὴν τῷ προειρημένῳ.

Περὶ Σελίνου. Κεφ. οδ'.

ΣΕΛΙΝΟΝ κηπαῖον, ἁρμόζει "ἡ πόα] πρὸς ἃ καὶ τὸ "κόριον· καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς μετὰ ἄρτου ἢ παιπάλης D ἀλφίτου καταπλασσόμενον. καὶ καῦσον στομάχου παρηγορεῖ· μαστούς τε χονδριώδεις ἀνίησι· κινεῖ τε οὖρα ἑφθόν τε καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον. καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ τε καὶ τῶν ῥιζῶν πινόμενα, ἀντιπράττει θανασίμοις φαρμάκοις. "ἐμέτους κινοῦν· κοιλίαν τε ἐπέχει. τὸ δὲ σπέρμα ἐστὶν οὐρητικώτερον, βοηθοῦν E καὶ θηριοδήκτοις, καὶ τοῖς λιθάργυρον πεπωκόσι, πνευμάτων τε ἐστὶ διαλυτικόν. μίγνυται δὲ καὶ ἀνωδύνοις καὶ θηριακαῖς καὶ βηχικαῖς χρησίμως.

In v.cod.deeſſe ſcribit Lacuna

Alius, κορίαννον. Vetus quidam addit, ὡς ἱεράκιον.

Lacuna in v.c. legit καὶ ἐμέτους κινεῖ.

Περὶ Ἑλειοσελίνου. Κεφ. οε'.

Ἑλειοσέλινον γινόμενον ἐν τοῖς ἐφύδροις τόποις, "μεῖζον τοῦ ἡμέρου σελίνου· ποιεῖ F δὲ ὅσα καὶ τὸ κηπευτόν.

Orib. addit [illegible]

Περὶ Ὀρεοσελίνου. Κεφ. ος'.

Ὀρεοσέλινον καυλὸς ἐστὶ σπιθαμιαῖος εἷς ἐκ ῥίζης λεπτῆς· περὶ δὲ αὐτὸν κλωνάρια "καὶ κεφάλια κωνείῳ παρεμφερῆ, λεπτότερα μέν τοι ἱκανῶς· ἐφ' ὧν ὁ καρπὸς "ἐπιμήκης, δριμὺς, λεπτὸς, εὐώδης, ἐοι-G κὼς κυμίνῳ. φύεται δὲ ἐν τόποις πετρώδεσι καὶ ὀρεινοῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα οὐρητικήν, ποθέντες ἐν οἴνῳ. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα. μίγνυται δὲ καὶ

V. ὀρθοσελίνου.

Lacuna legit καὶ φύλλα. & ea lectio Theophraſti & Plinij autoritate comprobatur.

V. ὑπομήκης

αὐτιδότοις, καὶ ταῖς διουρητικαῖς καὶ θερμαντικαῖς δυνάμεσιν. οὐ δεῖ δὲ πλανᾶσθαι νομίζοντας τὸ ὀρεοσέλινον εἶναι τὸ ἐν πέτραις φυόμενον· ἄλλο γάρ ἐστι τὸ πετροσέλινον.

vrinam cientibus atque excalfactoriis medicaminibus inſerūtur. Neque verò nos oportet in eo errore verſari, vt id oreoſelinon exiſtimemus, quod in ſaxis prouenit: aliud enim eſt petroſelinum.

Περὶ Πετροσελίνου. Κεφ. οζʹ.

Σέλινον τὸ καὶ πετροσέλινον, τοῦτο φύεται ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν ἀποκρήμνοις τόποις· σπέρμα ἔχον ἐοικὸς ἄμμει, εὐωδέστερον δὲ καὶ "δριμὺ καὶ ἀρωματίζον, οὐρητικόν, ἐμμηνίων ἀγωγόν· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς στομάχου καὶ κώλου ἐμπνευματώσεις καὶ στρόφους· πρός τε πλευρᾶς πόνους καὶ νεφρῶν καὶ κύστεως, ἐν ποτῷ λαμβανόμενον. μίγνυται δὲ καὶ ταῖς οὐρητικαῖς ἀντιδότοις.

Lacuna legit in v.c. δριμύτερον.

De Petroſelino. Cap. LXXVII.

Apium, quod petroſelinum dicitur, prouenit in Macedonia præruptis in locis, ſemine ammeos, at odoratiore, acri & aroma olēte. Vrinas id menſtruáque pellit: cōtra ſtomachi & coli inflationes ac tormina prodeſt. Succurrit & lateris, renū ac veſicę doloribus, in potione ſumptum. Admiſcetur & antidotis vrinas cientibus.

Περὶ Ἱπποσελίνου." Κεφ. οηʹ.

V. addit ἢ σμυρνίου. al. ὀποσελίνου

Ἱπποσέλινον, οἱ μὲν, γρίελον, οἱ δὲ, ἀγριοσέλινον, οἱ δὲ, σμύρνιον καλοῦσι, ἑτέρου τοῦ κυρίως λεγομένου σμυρνίου ὑπάρχοντος, ὡς αὐτίκα ἱστορήσομεν. ἔστι δὲ μεῖζον καὶ λευκότερον τοῦ κηπευτοῦ σελίνου· καυλὸς κοῖλος, ὑψηλὸς, τρυφερὸς, οἱονεὶ γραμμὰς ἔχων· φύλλα πλατύτερα, ὑποφοινισσόμενα, [" ἐν οἷς ἐστὶν ὡς λιβανωτίδος] κόμη, μεστὴ ἀνθοῦς, κατὰ κορύμβους πρὶν ἐξανθῆσαι συνεστῶσα· σπέρμα δὲ μέλαν, ἐπιμῆκες", ναστὸν, δριμὺ, ἀρωματίζον· ῥίζα εὐώδης, "λευκὴ, "εὔστομος", [οὐ παχεῖα.] φύεται ἐν συσκίοις, καὶ παρ' ἕλεσι. λαχανεύεται δὲ ὥσπερ τὸ σέλινον. καὶ ἡ ῥίζα δὲ ἑφθὴ καὶ ὠμὴ ἐσθίεται. τά τε φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ "ἐσθίονται ἑφθὰ, καθ' ἑαυτά τε καὶ μετὰ ἰχθύων σκευάζεται· καὶ ὠμὰ δὲ ταριχεύεται εἰς ἁλμαίας. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς πινόμενος ἐν οἰνομέλιτι, ἐμμηνίων ἀγωγόν· θερμαίνει τε τοὺς ῥιγοῦντας, πινόμενος καὶ συγχριόμενος, στραγγουρίαις τε βοηθεῖ. καὶ ἡ ῥίζα δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ.

V. non habet

V. ἐπιμηκέστερον

V. λεπτή
Cat. εὐστόμαχος.
Sic & Lacuna.
V. non legit

V. ἐσθιόμενα

De Hippoſelino. Cap. LXXVIII.

Hippoſelinon aliqui grielum, alij agrioſelinū: quaſi apium ſylueſtre, alii ſmyrnium appellāt: quanquam aliud eſt Smyrnium propriè dictū, de quo mox agemus. Eſt autem maius cādidiúſque apio hortenſi, caule cauo, procero, tenello ac veluti lineis diſtincto: folijs latioribus, in puniceum vergētibus: in quibus eſt ceu libanotidis coma, florum plena, quæ quidem in corymbos cogitur anteaquā defloreſcat. Semen autē eſt nigrum, oblōgum, ſolidum, acre & aromaticum: radix itidem odorata, candida, ori grata, neque adeò craſſa. Naſcitur in vmbroſis & iuxta paludes. Oleris verò modo editur, veluti apium. Nam & radix cruda coctáve eſtur, & folia cum ipſis caulibus decocta manduntur, ac tū per ſe tum etiam cum piſcibus præparantur. Sed & cruda, muria condiūtur. Semen ex vino mulſo potum menſes ciendi vim habet, ac "rigore prehenſos potum illitúmve calefacit, & vrinæ ſtillicidio auxiliatur. Radix autem eoſdem præſtat effectus.

Pl. algentes

Περὶ Σμυρνίου. Κεφ. οθʹ.

ΣΜΥΡΝΙΟΝ ὅπερ ἐν Κιλικίᾳ πετροσέλινον καλοῦσι, γεννώμενον πλεῖστον ἐν τῷ λεγομένῳ Ἀμανῷ ὄρει. καὶ τοῦτο καυλὸν μὲν ἔχει ὅμοιον σελίνῳ, παραφυάδας ἔχοντα πολλάς· φύλλα δὲ πλατύτερα πρὸς τὴν γῆν, καὶ ὑποπαρεκλᾶται, ὑπολίπαρα, ῥωμαλέα, καὶ εὐώδη σὺν δριμύτητι, φαρμακώδη τι, καὶ

De Smyrnio. Cap. LXXIX.

SMYRNIVM, quod in Cilicia petroſelinum vocant, plurimum in Amano monte gignitur. Caulem habet apij, copioſa cinctum agnata ſobole: folia verò latiora ad terram, infracta, ſubpinguia, robuſta, odore medicato & cum quadam acrimonia iucundo,

colore

colore denique in luteum langueſcente: habet & vmbellam ſupra caulem qualis anetho ineſt: ſemen rotundum, braſſicæ ſimile, nigrum, acre, myrrhæ ſapore, ita vt alterum alterius qualitatẽ repræſentet: radix verò acris eſt, odorata, mollis, ſuccoſa, faucéſque mordens, cortice prædita, foris nigro, intus verò pallido aut ſubalbido. Naſcitur in ſaxoſis, collibus, locis aridis & incultis angulis. Vim habent radix, herba, ac ipſum quoque ſemen excalfactoriam. Folia quoque muria condita olerum inſtar in cibos veniunt, aluúmque ſiſtunt: radix verè pota prodeſt contra ſerpentium morſus, tuſſes & orthopnœas mitigat, ac vrinæ difficultatibus medetur: impoſita verò recentia œdemata, inflammationes, duritiáſque diſcutit, & vulnera ad cicatricem perducit: ferueſacta autem ſubditáque abortum infert. Semen renum lienis ac veſicæ vitijs ſuccurrit, menſes & ſecũdas pellit: iſchiadicis vtiliter in vino propinatur, & inflationes ſtomachi lenit, ſudores item ciet atque ructus. Peculiariter verò potui datur contra hydropem ac febrium circuitus.

De Elaphoboſco. Cap. LXXX.

ELAPHOBOSCO caulis eſt libanotidi aut fœniculo ſimilis, geniculatus: folia duûm digitorum latitudine, prælonga ceu terebinthi, circumfracta, & quodammodo aſpera. Habet verò caulis ipſe agnatos ramulos multos, qui quidẽ vmbellas gerunt anethi ſimiles, flores ſubluteos, & ſemen itidem anethi: radix ferè ad ternûm digitorũ longitudinem, & vnius craſſitudinem accedit, candida dulcis & eſculenta. Sed & caulis recens adhuc ac tenellus olerum modo in cibos recipitur. Cæterùm huius herbæ pabulo ceruas aiunt ſerpentium morſibus reſiſtere: atque ideo ſemen quoque contra ſerpentium morſus in vino datur.

De fœniculo. Cap. LXXXI.

FOENICVLI herba ſi edatur, mãmas lacte replet, idẽ verò poteſt ſemẽ epotũ, aut cũ ptiſſana decoctũ,

A ὑπομηλίζοντα τῇ χρόᾳ· σκιάδιον δὲ ἐπὶ τῷ καυλῷ ἀνηθώδες· σπέρμα στρογγύλον, ὅμοιον τῷ τῆς κράμβης, μέλαν, δριμὺ, γευομένῳ ὡς σμύρνη, ἐν αὐθ᾽ ἑνὸς ποιοῦν· ἡ δὲ ῥίζα δριμεῖα, εὐώδης, ἁπαλὴ, πολύχυλος, δάκνουσα τὴν φάρυγγα· φλοιὸν ἔχουσα, ἔξωθεν μὲν μέλαινα, ἔνδοθεν δὲ
B χλωρὸν ἢ ὑπόλευκον. Φύεται δὲ ἐν πετρώδεσι τόποις καὶ γεωλόφοις, " καὶ ἀνίκμοις καὶ γωνίαις χερσευούσαις. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα καὶ ἡ πόα καὶ ὁ καρπὸς θερμαντικήν. λαχανεύεται δὲ καὶ εἰς τὰς ἁλμαίας τὰ φύλλα, κοιλίαν τε ἵστησιν· ἡ δὲ ῥίζα πινομένη ἑρπετοδήκτοις ἁρμόζει,
C πραΰνει δὲ καὶ βῆχας καὶ ὀρθοπνοίας, καὶ δυσουρίας ἰᾶται· καταπλασσομένη δὲ τὰ πρόσφατα οἰδήματα, καὶ φλεγμονὰς, καὶ σκληρίας διαφορεῖ, τραύματά τε ἄχρις ἐπουλώσεως ἄγει· ζεσθεῖσα δὲ καὶ προστεθεῖσα ἐξαμβλώσκει. καὶ τὸ σπέρμα δὲ αὐτῆς, πρὸς νεφροὺς καὶ σπλῆνα καὶ κύστιν
D ἁρμόζει· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ δεύτερα· πρός τε ἰσχιάδας μετ᾽ οἴνου πινόμενον ἁρμόζει, καὶ στομάχου ἐμπνευματώσεις πραΰνει, ἔστι δὲ καὶ ἱδροποιὸν, ἐρευκτικόν. ἰδίως πινόμενον πρὸς ὕδρωπας καὶ περιόδους.

Περὶ Ἐλαφοβόσκου. Κεφ. π.

ΕΛΑΦΟΒΟΣΚΟΝ καυλός ἐστι λι-
E βανωτίδι ἢ μαράθρῳ ἐμφερὴς, γεγωνιωμένος· φύλλα διδάκτυλα τὸ πλάτος", ἱκανῶς ἐπιμήκη ὡς τερεβίνθου, περικεκλασμένα, τραχέα ποσῶς. ἔχει δὲ παραφυάδας ἱκανὰς ὁ καυλὸς, σκιάδια ἐχούσας ὅμοια ἀνήθῳ, αὐτὴ " ὑπομήλινα, καὶ τὸ σπέρμα ἀνήθῳ ἐμφερές· ῥίζα V. add. κεκλασμένα ποσῶς V. quidam caret.
F ὡς τριδάκτυλος τὸ μῆκος, " πάχος δακτύλου, " λευκὴ, γλυκεῖα, ἐδώδιμος· καὶ ὁ καυλὸς δὲ λαχανεύεται τρυφερὸς ὤν. Ταύτην φασὶ τὴν πόαν τὰς ἐλάφους νεμηθείσας, ἀντέχειν τοῖς τῶν ἑρπετῶν δήγμασι, ὅθεν καὶ τὸ σπέρμα δίδοται τοῖς ἑρπετοδήκτοις σὺν οἴνῳ. Matth. cod. πάχος δὲ ἢ πλάτος Al. ὑπόλευκος, εὐώδης.

G

Περὶ Μαράθρου. Κεφ. πα.

ΜΑΡΑΘΡΟΝ, αὐτὴ ἐσθιομένη ἡ πόα, δύναται γάλα κατασπᾶν, καὶ τὸ σπέρμα δὲ πινόμενον ἢ συνεψόμενον πτισάνῃ. V. vbique pro ἢ, καὶ legit.

Vulg. exempl. ὑποτεθὲν, νεφριτικοῖς τοῖς
τὸ δὲ ἀφέψημα τῆς κόμης ποθὲν, νεφριτικοῖς καὶ τοῖς περὶ κύστιν χρήσιμον, διουρητικὸν ὑπάρχον· ἁρμόζει δὲ ἑρπετοδήκτοις σὺν οἴνῳ πινόμενον, καὶ καταμήνια ἄγει· ἐν πυρετοῖς τε ναυτίαν καὶ καῦσον στομάχου πραΰνεται μετὰ ψυχροῦ ὕδατος πινόμενον.
Additur in vetusto Lacunæ codice καὶ ἀνάλισιν
αἱ δὲ ῥίζαι λεῖαι σὺν μέλιτι καταπλασθεῖσαι, κυνόδηκτα θεραπεύουσιν. ὁ δὲ χυλὸς ἐκθλιβέντων τῶν καυλῶν καὶ τῶν φύλλων ἐν ἡλίῳ ξηρανθεὶς, εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ὅσα πρὸς ὀξυδορκίαν, σκευάζεται χρησίμως.
V. ἐκθλιβεὶς καὶ
χυλίζεται δὲ καὶ τὸ σπέρμα πρὸς τὰ αὐτὰ χλωρὸν, ἔτι σὺν τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς ἀκρέμοσι· καὶ ἡ ῥίζα κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν.
V. ἐγχυλίζεται
V. χλωρὸν σὺν τοῖς ἀκρεμόσι
Ἐν δὲ τῇ πρὸς ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ, καὶ ὀπὸν ἀνίησιν ὅμοιον κόμμει, ἀποθεριζόντων ἐν τῇ ἀνθήσει μέσον τὸν καυλὸν τῶν ἐπιχωρίων, καὶ πυρὶ παραθέντων, ἵνα ὑπὸ τῆς θερμασίας οἱονεὶ ἀφιδρῶσαν ἐκβάλῃ τὸ κόμμι. ἔστι δὲ ἐνεργέστερον τοῦ χυλοῦ πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ τοῦτο.

Περὶ Ἱππομαράθρου. Κεφ. πβʹ.

ΙΠΠΟΜΑΡΑΘΡΟΝ, μάραθρόν ἐστιν ἄγριον, μέγα· φέρει δὲ σπέρμα κάχρυι ὅμοιον. ῥίζα δὲ ὕπεστιν εὐώδης, ἥτις πινομένη στραγγουρίας ἰᾶται· ἔμμηνά τε ἄγει προστιθεμένη· τὸ δὲ σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα κοιλίαν ἵστησι πινόμενα, θηριοδήκτοις τε βοηθεῖ, καὶ λίθους θρύπτει καὶ ἴκτερον ἀποκαθαίρει. τῶν δὲ φύλλων τὸ ἀφέψημα πινόμενον γάλα ἄγει, καὶ τὰς ἐκ τοκετῶν γυναῖκας ἀποκαθαίρει. καλεῖται καὶ ἕτερον Ἱππομάραθρον, φύλλα ἔχον στενὰ, μικρὰ, προμήκη· καρπὸν δὲ στρογγύλον πρὸς τὸν τοῦ κορίου, δριμὺν, εὐώδη, θερμαντικόν· ἀναλογεῖ δὲ αὐτοῦ ἡ δύναμις τῷ προειρημένῳ, ἀσθενέστερον ἐνεργοῦσα.

Περὶ Δαύκου. Κεφ. πγʹ.

ΔΑΥΚΟΣ, οἱ δὲ, δίρκαιον καλοῦσιν· ὁ μέν τις ἐστὶ Κρητικὸς, μαράθρῳ ἔχων τὰ φύλλα ὅμοια, μικρότερα δὲ καὶ λεπτότερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον, σκιάδιον ὅμοιον κοριάννῳ, ἄνθη λευκά· ἐν δὲ τούτοις ὁ καρπὸς δριμὺς, λευκὸς, δασὺς, ἐν τῷ διαμασᾶσθαι
Cat. δριμὺς ἐν τῷ διαμασᾶσθαι καὶ εὐώδης.
εὐώδης· ῥίζα δακτύλου τὸ πάχος· τὸ δὲ μῆκος σπιθαμῆς. γίνεται δὲ ἐν πετρώ-

A Comæ autem decoctum bibitum, renũ ac veſicæ vitijs eſt vtile, quippe quod vrinam excieat. Conuenit & à ſerpente demorſis, in vino bibitum, ac menſes quoque ciet. In febribus nauſeam & ſtomachi ardorem ſedat, ex aqua frigida potum. Contritæ verò radices, & cum melle impoſitæ canũ morſibus me-
B dentur. Succus caulibus & folijs expreſſus, & in ſole ſiccatus, oculorũ medicamentis vtiliter additur, quę ad aciem viſus excitandam reficiendámve præparantur. Extrahitur & ad eadem valens è recenti ſemine ſuccus vna cum folijs atque ramulis. Radicibus prætereà prima germinatione ſuccus eodem
C modo exprimitur. Porrò in Iberia quæ ad occidentem ſpectat, liquorem etiam reddit fœniculum gummi ſimilem. Caulem verò medium dum floret herba demetunt indigenæ, igníque admouent, quò faciliùs vi caloris velut exudás gummi remittat. Id autem eſt ſucco ipſo efficacius ad oculorum medicaméta.

D *De Hippomarathro. C. LXXXII.*

HIPPOMARATHRUM, fœniculum eſt ſylueſtre, procerũ: quod ſemen profert cachryi ſimile. Radix autem ſubeſt odorata, quę quidẽ bibita ſtranguriæ medetur, ſubditáq; menſes ciet. Semen porrò & ipſa radix potu ventrẽ ſiſtunt,
E contra venenatorum morſus auxiliantur, calculos comminuunt, & regium morbum expurgant. At hauſtum foliorum decoctum, & lactis abundantiam facit, & fœminas à partu purgat. Traditur & alterum Hippomarathri genus, folijs anguſtis, exilibus & oblongis, ſemine rotũdo ceu coriandri, acri, odorato, &
F excalfaciendi vi prædito. Viribus id antedicto reſpondet, niſi quòd agit imbecilliùs.

De Dauco. Cap. LXXXIII.

DAUCUM aliqui dircæũ vocant. Ac Creticũ quidẽ folijs eſt fœniculi ſimilitudine, at minoribus atque tenuioribus, caule dodrantali, vmbella coriádri, floribus cádidis:
G atq; inter hos ſemine acri, albo, hirſuto, ac ſuauis in mandendo odoris. Radix eſt digitali craſſitudine, & dodrantis longitudine. In ſaxo-

ſis apricíſque locis prouenit. Alterum verò genus eſt apio ſylueſtri ſimile, aroma olens, acre, odoratum feruentíſque guſtus. Probatius Creticum. Tertium præterea genus eſt, foliis coriandri, floribus albis, capite & ſemine anethi: ymbella verò in capite ceu paſtinacæ: ſemine referta oblongo, ceu cumini, acri. Omnium ſemen excalfaciendi vim habet. Potum, menſes, *partus & vrinas pellit, torminibus liberat, veterémque tuſſim mitigat. Subuenit & à phalangio demorſis in vino potum, & impoſitum œdemata diſcutit. Seminis duntaxat ex alijs vſus eſt: at ex Cretico & radicis, quippe quæ maximè contra venenatorum iniuriam in vino bibatur.

*l. ſecundas quaſi δευτέρων legerit.

De Delphinio. Cap. LXXXIIII.

DELPHINIVM ſurculos emittit ab vna radice duûm dodrantũ altitudine, aut etiã maiores: circa quos exiliũt minuta folia, inciſuris diuiſa, tenuia, & oblonga, quæ delphinorum effigiem repræſentant: vnde & nomen tractũ eſt. Flos violæ albæ ſimilis, purpureo colore: ſemen in ſiliquis milio proximũ, quo nõ aliud vtilius in vino bibi poteſt à ſcorpione percuſſis. Aiunt & admota herba ſcorpiones reſolui atq; ignauos torpeſcere: remota verò eadem, ſeſe recolligere. Naſcitur in aſperis & apricis.

De Delphinio altero. C. LXXXV.

Delphiniũ alterũ, quod alij hyacinthum, Romani bucinum vocát, ſuperiori quidẽ eſt ſimile, at folijs & ramulis longè gracilioribus. Viribus etiamnũ eiſdẽ cum antedicto pollet, at non eſt perinde efficax.

De Pyrethro, ſeu ſaliuari herba. Cap. LXXXVI.

PYRETHRVM herba eſt, quæ caulem foliáq; profert, vti daucum ſylueſtre & fœniculũ: vmbellam verò ceu anethi, circinatæ rotunditatis. Radix longa eſt, pollicari craſſitudine, guſtúq; feruidiſſimo. Pituitã elicit: atq; ideò in dentiũ doloribus decocta in aceto collutione auxiliatur. Pituitam etiã eadem cõmanducata extrahit, & ex

A δέσι τόποις, καὶ εὐηλίοις. ὁ δέ τις αὐτῶν ἐστὶ σελίνῳ ἀγρίῳ παραπλήσιος, ἀρωματώδης, δριμὺς καὶ εὐώδης γευομένῳ καὶ πυρώδης· διαφέρει δὲ ὁ Κρητικός. Τὸ δὲ τρίτον εἶδος κορίῳ φύλλα ἔοικε· καὶ τὰ ἄνθη λευκά· "κεφαλὴν δὲ ἔχει καὶ καρπὸν ὅμοια ἀνήθῳ· ἐφ' ᾗ σκιάδιον ἐμφερὲς σταφυλίνῳ· σπέρματος ἐπιμήκους πλῆρες, ὡς κυμίνου, δριμέως. Τὸ δὲ σπέρμα πάντων δύναμιν ἔχει θερμαντικήν. πινόμενον, ἐμμήνων, ἐμβρύων, καὶ οὔρων ἀγωγόν, καὶ στρόφων ἀπαλλακτικόν, βηχῶν χρονίων παρηγορικόν· ἀρήγει δὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις ποθὲν σὺν οἴνῳ· διαφορεῖ δὲ καὶ οἰδήματα καταπλασθέν· ἡ δὲ χρῆσις τῶν μὲν ἄλλων τοῦ σπέρματος μόνον· τοῦ δὲ Κρητικοῦ καὶ τῆς ῥίζης, ἥτις μάλιστα πρὸς τὰ θηρία πίνεται μετ' οἴνου.

Matth. σπέρμα καὶ κεφαλὴν ὁμοίαν

Περὶ Δελφινίου. Κεφ. πδ'.

ΔΕΛΦΙΝΙΟΝ κλῶνας ἀνίησι "διασπιθάμους ἢ καὶ μείζονας, ἀπὸ μιᾶς ῥίζης· περὶ οὓς φυλλάρια ἐπεσχισμένα "λεπτά, D ἐπιμήκη, "δελφινοειδῆ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται. ἄνθος δὲ ὅμοιον λευκοΐῳ, ἐμπόρφυρον· σπέρμα ἐν λοβοῖς κέγχρῳ ἐμφερές· ὃ βοηθεῖ ποθὲν ἐπὶ οἴνῳ σκορπιοπλήκτοις, ὡς οὐδὲν ἕτερον. φασὶ δὲ καὶ τοὺς σκορπίους παρατεθείσης τῆς πόας παραλύεσθαι, ἀπράκτους τε καὶ ναρκώδεις γίνεσθαι"· ὑφαιρουμένης δὲ εἰς τὸ αὐτὸ καθεστάναι. φύεται δὲ ἐν E τραχέσι καὶ εὐηλίοις τόποις.

V. διασπιθαμιαίους

V. σὺν λεπτοῖς

V. caret, licet hæc non malè ad ἄνθη referantur. Dod. ita legit, ἐπιμήκη· ἄνθος δὲ ὅμοιον λευκοΐῳ, ἐμπόρφυρον, δελφινοειδές· ὅθεν καὶ ὠνόμασται σπέρμα, &c.

V. ad finem vſque caret.

Περὶ Δελφινίου ἑτέρου. Κεφ. πε'.

Δελφίνιον ἕτερον, ὃ οἱ δὲ ὑάκινθον, Ῥωμαῖοι βουκίνους, καὶ αὐτὸ ἐμφερές ἐστι τῷ περὶ αὐτοῦ, τοῖς δὲ φύλλοις καὶ τοῖς κλωνίοις ἰσχνότερον πολλῷ. δύναμιν ἔχον καὶ αὐτὸ τὴν αὐτὴν τῷ F προειρημένῳ, οὐχ οὕτω δὲ ἐνεργές.

Περὶ Πυρέθρου. Κεφ. πϛ'.

ΠΥΡΕΘΡΟΝ πόα ἐστὶ καυλὸν ἀνιεῖσα καὶ φύλλα ὥσπερ δαῦκος ἄγριος καὶ μάραθρον· σκιάδιον δὲ ὡς "ἀνήθου * "περιφερές. ῥίζα δακτύλου μεγάλου τὸ πάχος μακρά, γευσαμένῳ πυρωτικωτάτη. G φλέγματός ἐστιν ἐπισπαστική. διὸ καὶ ταῖς ὀδονταλγίαις βοηθεῖ μεθ' ὄξους ἑψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη· ἄγει δὲ καὶ φλέγμα διαμασηθεῖσα· συγχριομένη δὲ μετ'

V. οἱ δὲ δορύκνιον ἢ δορύκινον καλοῦσι

Dod. legit αἰθεμίδος.

V. caret.

ἐλαίου, ἱδρῶτας κινεῖ, ποιοῦσα πρὸς τὰ χρόνια ῥίγη. καὶ πρὸς ἐψυγμένα δὲ ἢ παρειμένα μέρη τοῦ σώματος, ἄκρως ἁρμόζει.

Περὶ Λιβανωτίδος. Κεφ. πζʹ.

Λιβανωτὶς διττή, ἡ μέν τις κάρπιμος, ὑπ' ἐνίων δὲ ζέα, ἢ καμψάνεμα καλουμένη· ἧς ὁ καρπὸς κάχρυς καλεῖται· φύλλα δὲ ἔχει μαράθρῳ ὅμοια, *παχύτερα δὲ καὶ πλατύτερα, τροχοειδῶς ἐπὶ τῆς γῆς ἐστρωμένα, *εὐώδη· καυλὸν δὲ ὅσον πήχεως καὶ μείζονα, μασχάλας ἔχοντα πολλάς, καὶ ἐπ' ἄκρου σκιάδιον ἐφ' οὗ καρπὸς πολύς, λευκός, ἐοικὼς σφονδύλῳ, περιφερής, γωνίας ἔχων, δριμύς, ῥητινίζων, ἐν δὲ τῷ διαμασᾶσθαι ἐπικαίων τὴν γεῦσιν. ῥίζα δὲ λευκή, εὐμεγέθης, ὄζουσα λιβανοῦ. Ἡ δὲ ἑτέρα κατὰ πάντα ἐοικυῖα τῇ πρὸ αὐτῆς σπέρμα φέρει πλατύ, μέλαν, ὡς σφονδύλιον, εὐῶδες, οὐ πυρωτικόν, ῥίζαν ἐκ μὲν τῶν ἐκτὸς μέλαιναν, θλασθεῖσαν δὲ λευκήν. Ἡ δὲ λεγομένη ἄκαρπος, κατὰ πάντα ὁμοία οὖσα ταῖς προειρημέναις, οὔτε καυλὸν ἀνίησιν, οὔτε ἄνθος, οὔτε σπέρμα. φύεται δὲ ἐν πετρώδεσι καὶ τραχέσι τόποις. πασῶν δὲ κοινῶς ἡ πόα καταπλασθεῖσα λεία αἱμορροΐδας στέλλει, φλεγμονάς τε τὰς κατὰ δακτύλιον πραΰνει, καὶ κονδυλώματα καὶ χοιράδας, καὶ τὰ δύσπεπτα τῶν ἀποστημάτων συμπέττει. αἱ δὲ ῥίζαι ξηραὶ σὺν μέλιτι ἕλκη ἀνακαθαίρουσι, καὶ στρόφους ἰῶνται· καὶ θηριοδήκτοις ἁρμόζουσι σὺν οἴνῳ πινόμεναι· ἔμμηνά τε ἄγουσι καὶ οὖρα· διαφοροῦσι δὲ καὶ οἰδήματα παλαιὰ καταπλασσόμενα. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πόας, ὀξυδερκής, μιγνύμενος μέλιτι καὶ ἐγχριόμενος· ὁ δὲ καρπὸς πινόμενος, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. βοηθεῖ καὶ ἐπιληψίαις καὶ ταῖς ἐν θώρακι παλαιαῖς διαθέσεσιν· ἰκτερικοῖς τε, μετὰ πεπέρεως καὶ οἴνου διδόμενος· ἔστι δὲ καὶ ἱδρωτικός, σὺν ἐλαίῳ ἀλειφόμενος· ἁρμόζει καὶ ῥήγμασι, καὶ σπάσμασι, ποδάγραις τε, καταπλασσόμενος λεῖος σὺν αἰρίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει, ἀλφούς τε σμήχει, μιγνύμενος ὄξει δριμυτάτῳ. τῷ δὲ σπέρματι δὲ εἰς τὰ ἀποτήματα χρῆσθαι δεῖ τῆς μὴ τὸ κάχρυ φερούσης λιβανωτίδος· δριμὺ γὰρ ἐκεῖνο καὶ τραχυντικὸν τῆς ἀρτηρίας.

In quibuſdam deeſt.

In quibuſdam non legitur.

V. λιβανίζουσα

In vet. iſta ad finem vſque capitis non habetur.

A oleo inuncta ſudores ciet, contra diuturnos rigores efficax: quin & perfrigeratis reſolutíſve corporis partibus eximiè conducit.

De Libanotide. C. LXXXVII.

Libanotis duûm eſt generũ: ac vnum quidẽ frugiferum eſt, à nonnullis zea aut campſanema di- B ctum: cuius ſemẽ cachryz vocatur: folia fœniculi habet, ſed craſſiora, latioráque, in rotæ ſpeciem humi ſtrata, odoratáq; caulem cubiti altitudine ac etiamnũ maiorẽ, multis concauum alis, ac in cacumine vmbellam, in qua ſemẽ copioſum, candidum, ſphondylio ſimile, rotundũ, angulosum, acre, *reſinoſum, ac in C mandendo linguam exurens: radix alba & prægrãdis, thuris odorẽ habet. Eſt & genus alterũ antedicto omnino conſimile, quod ſemẽ gerit latum, nigrũ vti ſphondylium, odoratũ, minimè feruẽs: ac radice nititur, foris quidẽ nigra, at intus ſi cõtundatur alba. Quæ verò ſterilis libanotis dicitur, penitus antedictarũ D ſimilitudinẽ refert, at neq; caulem, neque florem, neq; ſemen profert: in ſaxoſis autẽ & aſperis prouenit. Omnium in genere herba trita & impoſita hęmorrhoïdum profluuia ſiſtit, ac ſedis inflãmationes & condylomata lenit. Concoquit & ſtrumas, atque abſceſſus qui ad maturatio- E nẽ ægrè perducuntur. Siccę verò radices cum melle vlcera repurgãt. Torminibus quoque medentur, ac venenatorũ morſibus cõueniunt in vino bibitæ: menſes itidẽ ac vrinas pellũt, & impoſitæ œdemata vetuſta diſcutiunt. Tam radicis quàm herbæ ſuccus adiecto melle inunctus oculorum aciem exacuit. Potũ F verò ſemẽ ad eadẽ pollet. Sed & cõmitialibꝰ malis, ac veteribus pectoris vitijs auxilio eſt: itémque regio morbo laborantibus, cum pipere ac vino exhibitũ. Sudores quoq; mouet cum oleo perunctũ. Prodeſt & ruptis atque conuulſis, itémque podagris, ſi cum loliacea farina & aceto tritũ illinatur. Vitiligines etiam- G num purgat addito aceto quàm acerrimo. Ac ſemine quidem in potionibus vtendum eius libanotidis quæ cachryn non ferat, quippe illud acre eſt, & arteriam exaſperat.

*reſinacei odoris

Cæterùm Libanotida tradit Theophraſtus cum erica naſci, folijs lactucæ ſylueſtris, amaræ, at candidioribus & aſperioribus: radice verò breui, quæ potu ſupernè infernéque purget.

De Cachry. Cap. LXXXVIII.

Cachry vim habet excalfaciendi & vehementer exiccandi: quare commodè ſmegmatis inſeritur: & contra oculorum fluxiones, capiti inſpergitur, ita vt tertio die tollatur.

De Libanotide coronaria. Cap. LXXXIX.

Libanotis quam Romani roſmarinum vocant, quáque coronarij vtuntur, virgultis eſt tenuibus, circa quæ folia exeũt minuta, dẽſa, oblõga & gracilia, ſubter incana, ſupernè virentia, graui odore. Vi porrò excalfactoria pollet, regiúmque morbum ſanat, ſi quis ipſam in aqua decoctam ante exercitationes potui dederit, ac deinde laborantem exercitatũ lauet, illíque vinum propinet. Acopis denique gleucinóque vnguento admiſcetur.

De Sphondylio. Cap. XC.

SPHONDYLIVM folia quidem habet platano quadantenus ſimilia, ad panacis foliorum figuram accedentia: caules verò cubitali altitudine, aut etiam ampliùs aſſurgentes, fœniculaceos, ſemen in cacumine ſeſeli ſimile, duplex, verùm latius, candidius & magis acerofum, grauis odoris: flores albos, radicem itidem albam, raphani ſimilitudine. Naſcitur in paluſtribus & aquoſis. Potum ipſius ſemen pituitoſa per aluum excernit, ac medetur etiam hepaticis, ictericis, orthopnoïcis, comitialibus & vuluæ ſtrangulatui. Profundiore verò ſomno capros ſuffitu reuocat. Ex oleo commodè irrigatur in capita phreneticorum, lethargicorum, itémque caput dolentium. Cohibet & herpetas cum ruta adhibitum. Radix autem regio morbo laborantibus & hepaticis exhibetur. Circumraſa eadem & indita

A Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ μετὰ τῆς ἐρείκης λιβανωτίδα θρίδακι ἀγρίᾳ τῇ πικρᾷ ὅμοια φύλλα ἔχουσαν φύεσθαι, ῥίζαν δὲ βραχεῖαν· καθαίρειν δὲ ἄνω καὶ κάτω ταύτην ποθεῖσαν. λευκότερα μέντοι καὶ τραχύτερα τὰ φύλλα τῶν τῆς θρίδακος.

B Περὶ Κάγχρυος. Κεφ. πη΄.

Τὸ" μὲν Κάχρυ δύναμιν ἔχει θερμαντικὴν, ἀναξηραντικὴν σφόδρα· ὅθεν ἁρμόζει σμήγμασι μιγνύμενον. πρὸς ῥεύματ ζομένους ὀφθαλμοὺς, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐμπλασσόμενον, καὶ ἀποσμώμενον μετὰ ἡμέρας τρεῖς." — Aldinus μέντοι

C Περὶ Λιβανωτίδος. Κεφ. πθ΄. — * Hoc loco vetus alter habet caput περὶ δελφινίου.

Λιβανωτὶς ἣν Ῥωμαῖοι καλοῦσι ῥοσμαρίνουμ, καὶ οἱ στεφανοπλόκοι χρῶνται, ῥάβδοι εἰσὶ λεπταὶ, περὶ ἃς τὰ φύλλα" λεπτὰ, πυκνὰ ἐπιμήκη καὶ ἰσχνὰ, ἔνδοθεν λευκὰ, ἐκ δὲ τῶν ἐκτὸς χλωρὰ, — Orib. non legit.

D βαρύοσμα. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, ἰκτέρου ἰατικὴν, ἐάν τις αὐτὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι δῷ πρὸ τῶν γυμνασίων πιεῖν, εἶτα * γυμνάζων λούῃ καὶ οἴνῳ ποτίζῃ. μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις καὶ τῷ γλευκίνῳ χρίσματι.

Περὶ Σφονδυλίου. Κεφ. ϛ΄.

E ΣΦΟΝΔΥΛΙΟΝ φύλλα μὲν ἔχει κατὰ ποσὸν ἐοικότα" πλατάνῳ πρὸς τὰ τοῦ πάνακος· καυλοὺς δὲ πηχυαίους ἢ καὶ μείζονας, ἐοικότας μαράθρῳ·" σπέρμα δὲ ἐπ' ἄκρῳ ὅμοιον σεσέλει, διπλοῦν, πλατύτερον δὲ καὶ λευκότερον καὶ ἀχυρωδέστερον, βαρύοσμον· ἄνθη λευκὰ, ῥίζαν λευκὴν, ῥαφάνῳ ἐμφερῆ. Φύεται δὲ ἐν ἑλώδεσι καὶ ἐνύ- — Goup. Vulgatã ſcripturam verã eſſe ex Plinio facilè intelligi poteſt. V. quidam μαράθρῳ ad marginem, ſed perperam. V. σκιάδια ἐν οἷς σπέρμα

F δροις χωρίοις. ὁ δὲ καρπὸς" αὐτοῦ ποθεὶς, ἐκκρίνει κατὰ κοιλίαν φλεγματῶδες· ἰᾶται δὲ * πινόμενον ἡπατικοὺς, ἰκτερικοὺς, ὀρθοπνοϊκοὺς, ἐπιληπτικοὺς, καὶ ὑστερικὴν πνίγα. ὑποθυμιώμενος δὲ ἀνακαλεῖται τοὺς καταφερομένους. σὺν ἐλαίῳ δὲ — Al. πυρωτικὸς ποθεὶς

G ἐμβρεχομένης τῆς κεφαλῆς, ἁρμόζει φρενιτικοῖς, ληθαργικοῖς, κεφαλαλγοῦσι. "ἐπέχει δὲ καὶ ἕρπητας σὺν πηγάνῳ καταπλασθείς. ἡ δὲ ῥίζα δίδοται ἰκτερικοῖς καὶ ἡπατικοῖς. περιξυσθεῖσα δὲ καὶ ἐντεθεῖσα — V. addit ὡς ἰκτέριον

περιτήκει τύλους τοὺς ἐν σύριγξι. τοῦ δὲ A
ἄνθους χλωροῦ ὁ χυλὸς πρὸς ἡλκωμένα
ὦτα καὶ πυορροοῦντα ἁρμόζει. ἀποτίθεται δὲ
ἡλιαζόμενος ὡς τὰ λοιπὰ χυλίσματα.

V. χυλιζόμενος

Περὶ Νάρθηκος. Κεφ. ϟα.

ΝΑΡΘΗΞ, τοῦ πυρήνος χλωροῦ ὄντος ἡ ἐντεριώνη πινομένη αἱμοπτοϊκοῖς καὶ
κοιλιακοῖς ὠφελεῖ, καὶ ἐχιοδήκτοις δίδοται σὺν οἴνῳ, καὶ τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγίας ἐπέχει ἐντεθεῖσα ὡς ἐλλύχνιον. τὸ δὲ B
σπέρμα στροφουμένοις πινόμενον ὠφελεῖ, καὶ
ἱδρῶτας κινεῖ χριόμενον μετ' ἐλαίου. οἱ δὲ
καυλοὶ βρωθέντες, κεφαλαλγεῖς εἰσι· ταριχεύονται δὲ καὶ εἰς τὰς ἁλμεύσεις. ὁ γοῦν
νάρθηξ καυλὸν ἀναφέρει τρίπηχυν πολλάκις. φύλλα δὲ ἔχει μαράθρῳ ἐμφερῆ,
παχύτερα δὲ πολὺ καὶ μείζονα. ἐξ οὗ καὶ C
τὸ σαγάπηνον γίνεται, κολαπτομένου πρὸς
τῇ ῥίζῃ.

Lacuna legit λεία καὶ ἐντεθεῖσα ὡς ἐλλύχνιον. Vulg. exempl. carent.

V. ἀλμαίας. Aliqui carent: alij ἐτέρα γοῦν νάρθηξ, quod probo. Margo addebat· ἡ ῥίζα ἀντεξηντήριον ἱστορεῖται πρὸς ἐπιληπτικούς.

Περὶ Πευκεδάνου. Κεφ. ϟβ.

ΠΕΥΚΕΔΑΝΟΣ καυλὸν ἀνίησι λεπτὸν, ἰσχνὸν, μαράθρῳ ὅμοιον· κόμην δὲ D
ἔχει περὶ τὴν ῥίζαν ἱκανὴν καὶ πυκνήν· ἄνθος
μήλινον· ῥίζαν μέλαιναν, βαρύοσμον, ἁδράν, μεστὴν ὀποῦ, φύεται ἐν ὄρεσι συσκίοις.
ὀπίζεται δὲ τῆς ῥίζης ἁπαλῆς ἀποτεμνομένης μαχαίρᾳ, καὶ τὸ ἀπορρέον εὐθὺς ἐν σκιᾷ
τίθεται· ὑπὸ γὰρ τοῦ ἡλίου εὐθέως διαφορεῖται, ἐν δὲ
τῷ συλλέγεσθαι κεφαλαλγίαν ποιεῖ καὶ E
σκοτώματα, ἐὰν μή τις προδιαχρίσῃ αὐτοῦ
τὰς ῥῖνας ῥοδίνῳ, καὶ τὴν κεφαλὴν προκαταβρέξῃ. ἄχρηστος δὲ γίνεται ὀπισθεῖσα ἡ ῥίζα. ὀπίζονται δὲ καὶ οἱ καυλοὶ καὶ χυλίζονται, καὶ ἡ ῥίζα, ὡς μανδραγόρας· ἧττον δὲ
ἐνεργεῖ τοῦ ὀποῦ χυλὸς, καὶ τάχιον ἐκπνεῖ.
ἐνίοτε δὲ εὑρίσκεται περιπεπηγὸς δάκρυον, ὅμοιον λιβανωτῷ τοῖς καυλοῖς καὶ F
ταῖς ῥίζαις προσπεπλασμένον. τοῦ δὲ
ὀποῦ διαφέρει ὁ ἐν Σαρδονίᾳ καὶ Σαμοθρᾴκῃ γινόμενος, βαρύοσμος, ἔγκιρρος,
θερμαίνων τὴν γεῦσιν. ἁρμόζει δὲ σὺν ὄξει καὶ
ῥοδίνῳ καταχριόμενος ληθαργικοῖς, φρενιτικοῖς, σκοτωματικοῖς, ἐπιληπτικοῖς, κεφαλαλγοῦσι χρονίως, παραλυτικοῖς, ἰσχιαδικοῖς, σπωμένοις· καὶ καθόλου τοῖς περὶ G
νεῦρα πάθεσι συγχριόμενος μετ' ἐλαίου

V. delet.

V. μηλίζον

Deeſt in vulg. exempl. Sed ex v. cod. addidimus.

Vulg. exempl. ὀπιωθεῖσα. Al. χυλίζεται ἡ ῥίζα

Vulg. exempl. τοῦ χυλοῦ ὁ ὀπὸς

fiſtularū callos exedit. Recentis verò floris ſuccus exulceratis puruléntiſque auribus accommodatur. Cæterùm reliquorū etiam ſuccorum modo inſolatus ad vſum recōditur.

De Ferula. Cap. XCI.

E viridi ferula medulla epota vtilis eſt hæmoptoicis atque cœliacis: itémque à vipera morſis in vino datur, erumpentémque naribus ſanguinem linamenti inſtar indita ſiſtit. Semen verò potum torminoſis auxiliatur: & perunctum ex oleo, ſudores ciet. Caules in cibo ſumpti capitis dolores faciunt: ijdem muria quoque cōdiuntur. Ferula itaque caulem profert ternûm plerunque cubitorum. Folia verò habet fœniculi, at longè craſſiora maioráque. (Sagapenum quoque ex ea proximè radicē vulnerata manat.)

De Peucedano. Cap. XCII.

PEVCEDANVM caulem profert tenuem, gracilem, fœniculo ſimilem: comam verò habet circa radicem, copioſam ac denſam: florem luteum: radicem nigram, graui odore, craſſam, liquoris plenam. Gignitur in montibus opacis. Excipiendi liquoris ratio hæc eſt: Tenera radix cultello conciditur, ſtatímque qui profluit è plaga liquor in vmbra reponitur. Sub ſole ſiquidem confeſtim euaneſcit. Verùm inter colligendum capitis dolorem vertiginémque inducit, niſi quis priùs nares roſaceo perunxerit, eodémque caput irrigauerit. Quæ verò radix liquorem fuderit, deinceps inutilis euadit. Sed & è caulibus vti & è radice & liquor & ſuccus elicitur, haud ſecus ac è mandragora. At ſuccus liquore inefficacior eſt, ocyúſque expirat. Interdum etiam priùs concreta reperitur lachryma, thuris ſimilitudine caulibus radicibúſque adhærens. Porrò præfertur liquor qui è Sardinia & Samothrace petitur, odore graui, fuluus, feruénſque guſtu. Ex aceto & roſaceo illitus prodeſt lethargicis, phreniticis, vertiginoſis, comitialibus, diuturno capitis dolore vexatis, paralyticis, iſchiadicis & cōuulſis. Ac in vniuerſum omnibus neruorum vitijs, ex oleo & aceto con-

uenienter illinitur. Datur & olfactandus in ſtrangulatu vuluæ, paritérque profundiore ſomno ſopitos excitat. Suffitu quoque ſerpentes fugat. Quin & aurium dolori cum roſaceo vtiliter inſtillatur, & ad mitigandum dentium dolorem earum cauernis inditur. Sed & contra tuſſim efficaciter ex ouo aſſumitur, itémque ſpirandi difficultatibus, torminibus, inflationibúſque ſubuenit, ventrem leniter emollit, lienem abſumit, ac difficiles partus egregiè adiuuat. Facit & potus ad veſicæ renúmque cruciatus ac diſtenſiones, vuluámque aperit. Radix ad eadem vtilis eſt, at inefficacior: eius verò decoctum bibitur. Arida quoque trita ſordida purgat vlcera, oſſium ſquamas extrahit, veteráque vlcera cicatrice obducit. In cerata denique & malagmata calfacientia additur. Radicem eligito recentem, minimè carioſam, ſolidam, & odoris plenam. Cæterùm ſuccus ad potiones amaris amygdalis, aut ruta, aut pane calido, aut anetho reſoluitur.

A ἐ ὄξυς. ἔστι δὲ καὶ ὀσφραντικὸς πνιγὸς ὑστερικῆς, καὶ τῶν καταφερομένων ἀνακλητικός· διώκει δὲ θηρία θυμιώμενος· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ὠταλγίαν, ἐνσταζόμενος σὺν ῥοδίνῳ· ἐ πρὸς ὀδονταλγίαν, ἐντιθέμενος βρώμασι. (V. μυαλγίας) ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς βῆχας μετ᾽ ὠοῦ λαμβανόμενος, δυσπνοίαις τε καὶ στρόφοις καὶ B πνευματικαῖς διαθέσεσιν ἁρμόζει, κοιλίαν τε ἠπίως μαλάσσει, καὶ σπλῆνα τήκει, καὶ δυστοκίαις ἐξόχως ἀρήγει. πρός τε πόνους καὶ διατάσεις κύστεως καὶ νεφρῶν πινόμενος ποιεῖ· ἀνασπᾷ δὲ καὶ ὑστέραν. χρησίμη δὲ καὶ ἡ ῥίζα πρὸς τὰ αὐτά, ἔλαττον ἐνεργοῦσα· πίνεται δὲ αὐτῆς τὸ ἀφέψημα. καθαίρει C δὲ λεία ξηρὰ τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη, καὶ λεπίδας ἀπὸ ὀστέων ἀφίστησι, καὶ " ἐπουλοῖ τὰ (V. ἀπουλοῖ) παλαιά· μίγνυται δὲ καὶ κηρωταῖς καὶ μαλάγμασι θερμαντικαῖς. ἐκλέγου δὲ τὴν πρόσφατον, ἄβρωτον, στερεάν, πλήρη ὀσμῆς. λύεται δὲ ὁ ὀπὸς εἰς τὰ ποτήματα ἀμυγδάλοις πικροῖς, ἢ πηγάνῳ, ἢ ἄρτῳ θερμῷ, ἢ ἀνήθῳ. (Quidam carent)

D

De Gith, ſeu Melanthio. Cap. XCIII.

MELANTHIVM frutex eſt exiguus, ſurculis tenuibus, in binûm dodrantum altitudinem, aut etiam amplius, aſſurgẽs, folijs veluti ſenecionis, at multò tenuioribus, capitulo in cacumine paruo ceu papaueris, oblongo, intrinſecus diſſepimentis quibuſdam prædito: intra quæ ſemen latet nigrum, acre & odoratum, quod panibus inſpergitur. Caput dolentibus illitum fronti ſubuenit, itémque incipientibus oculorũ ſuffuſionibus tritum cum irino & infuſum naribus. Tollit & lentigines, lepras veteréſque tumores ac duritias, ex aceto illitum; circumſcarificatos clauos excutit cum vrina vetere impoſitum. Dentium quoque dolori cum aceto & tæda coctum collutione prodeſt. Teretes itidem lumbricos expellit illito ex aqua vmbilico. Tritum verò linteolo illigatum & olfactum deſtillatione laborantes adiuuat. Pluribus autem diebus continuis ſumptum menſes vrináſque ciet, &

Περὶ Μελανθίου. Κεφ. ϙγ΄.

ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ θαμνίσκος ἐστὶ λεπτόκαρφος, διπίθαμος, ἢ καὶ μείζων, φύλλα ἔχων * " μικρὰ ὥσπερ ἠριγέροντος, λεπτότερα δὲ πολλῷ, ἐ κεφάλιον ἐπ᾽ ἄκρου (Al. λεπτά, μικρότερα δὲ) E ἔχων, " μικρόν, ὡς μήκωνος, ἐπιμῆκες, ἔχον κατὰ τὸ ἐντὸς διαφράγματα· ἐν οἷς καὶ τὸ (Alter habet λεπτόν) σπέρμα μέλαν, δριμύ, εὐῶδες, * καταπλασσόμενον εἰς ἄρτους. Ἁρμόζει δὲ καὶ κεφαλαλγοῦσι καταπλασσόμενον τῷ μετώπῳ, καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑποχεῖσθαι, ἐγχεόμενον εἰς τὰς ῥῖνας μετὰ ἰρίνου λεῖον· αἴρει F δὲ καὶ φακόν, καὶ λεύκας καὶ οἰδήματα παλαιὰ καὶ σκληρίας, σὺν ὄξει καταπλασθέν· ἐ ἥλους " περιχαραχθέντας ἐκτινάσσει, σὺν (V. περιχαραχθέντας) * οἴνῳ παλαιῷ ἐπιτεθέν· ὠφελεῖ δὲ καὶ ὀδονταλγίαν μετ᾽ ὄξους καὶ " δαδὸς ἑψηθὲν καὶ (Al. ῥοδίνου: vt & in capite de alio) διακλυζομένου· ἐκτινάσσει δὲ καὶ ἕλμινθας στρογγύλας καταπλασσόμενον τοῦ ὀμφαλοῦ μεθ᾽ ὕδατος. λειανθὲν δὲ καὶ G ἀποδέσμῳ δεθὲν καὶ ὀσφραινόμενον, τοῖς καταρροιζομένοις ὠφελεῖ· πινόμενον δὲ (Lacuna legit in v. cod. ἐγχαλᾷ καὶ ἕλμινθας ἀγ... παύει δὲ καὶ δύσπνοιαν μεθ᾽ ὕδατος) πλείους ἡμέρας, ἔμμηνα καὶ οὖρα " καὶ

Al. νίτρου

γάλα ἄγει. παύει καὶ δύσπνοιαν μετὰ* οἴνου ποθέν· βοηθεῖ δὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις ὅσον < α. μεθ' ὕδατος ποθέν· διώκει δὲ καὶ ἑρπετὰ θυμιώμενον. φασὶ δὲ καὶ ἀναιρεῖν αὐτὸ πλεῖον ποθέν.

Περὶ Σιλφίου. Κεφ. ϟδ'.

Σίλφιον γίνεται ἐν τοῖς κατὰ Συρίαν καὶ Ἀρμενίαν καὶ Μηδίαν τόποις, καὶ Λιβύην. οὗ ὁ καυλὸς μάσπετον καλεῖται, ἐμφερὴς νάρθηκι. φύλλα δὲ ἔχει σελίνῳ ὅμοια, σπέρμα πλατύ**: ῥίζα δὲ θερμαντική, δύσπεπτος, *φυσώδης, κύστεως κακωτική. ἰᾶται δὲ χοιράδας καὶ φύματα, ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ ἢ καὶ ὑπώπια, σὺν ἐλαίῳ* καταπλασθεῖσα· *σὺν ἰρίνῃ δὲ κηρωτῇ ἢ κυπρίνῃ ἰσχιαδικοῖς ἁρμόζει· τὰς περὶ δακτύλιόν τε ἐξοχὰς αἴρει, σιδίῳ σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ καταπλασθεῖσα· θανασίμων τέ ἐστιν ἀντιφάρμακον πινομένη· εὔστομός τε ἐπιμιγνυμένη καὶ εἰς ἑψήματα καὶ ἅλας. συλλέγεται δὲ ὁ ὀπὸς ἐγχαρασσομένων τῆς ῥίζης καὶ τοῦ καυλοῦ. διαφέρει δὲ αὐτῶν ὁ ὑπέρυθρος καὶ διαυγής, σμυρνίζων, καὶ ἐν τῇ ὀσμῇ εὔτονος, μὴ πρασίζων, μηδὲ ἀπηνὴς πρὸς τὴν γεῦσιν τῇ* γεύσει εὐχερῶς τε διϊέμενος ἐπὶ τὸ λευκὸν χρῶμα. ὁ μέντοι Κυρηναϊκὸς κἂν ἐπ' ὀλίγον τις αὐτοῦ γεύσηται, ἰκμάδα κινεῖ καθ' ὅλον τὸ σῶμα· τῇ τε ὀσμῇ προσηνέστατος· ὥστε γευσαμένῳ τὸ στόμα μὴ δὲ πνεῖν εἰ μὴ ἐπ' ὀλίγον. ὁ δὲ Μηδικὸς καὶ Συριακὸς τῇ δυνάμει εἰσὶν ἀσθενέστεροι, καὶ βρωμωδεστέραν ἔχουσι τὴν ὀσμήν. δολοῦται δὲ πᾶς ὁ ὀπὸς πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι, σαγαπηνοῦ μιγνυμένου, ἢ ἀλεύρου ἐρεγμίνου· ὅπερ διακρινεῖς τῇ γεύσει καὶ τῇ ὀσμῇ καὶ τῇ ὄψει καὶ τῇ διέσει. ἔνιοι δὲ τὸν μὲν καυλὸν σίλφιον ἐκάλεσαν, τὴν δὲ ῥίζαν μαγύδαριν, τὰ δὲ φύλλα μάσπετα. πρακτικώτατος δὲ ἐστὶν ὁ ὀπός, εἶτα τὰ φύλλα, εἶτα ὁ καυλός. ἔστι δὲ φυσώδης, καὶ δριμύς, ἀλωπεκίας θεραπεύων, σὺν οἴνῳ καὶ πεπέρει, καὶ ὄξει καταχριόμενος· ὀξυδερκίας τε ποιητικὸς, καὶ ἀρχομένης ὑποχύσεως διασκεδαστικὸς σὺν μέλιτι ἐγχριόμενος· πρὸς ὀδονταλγίας τε ἐντίθεται εἰς τὰ βρώματα, καὶ περιτίθεται σὺν λιβανωτῷ* ἐγχρισθεὶς εἰς ὀθόνιον, καὶ διακλύζεται σὺν ὑσσώπῳ-

Orib. addit φυλλώδες· ὃ καλεῖται μαγύδαρις. Sic habet vterq; codex, teſte Goupylo. at in vulg. exempl. deſideratur.

V. quidam habet φυσωδεστέρας οὐσίας.

V. vſque ad θανασίμων caret.

V. περιχαρασσομένης

In vet. cod. additum legit Lacuna ἡ γεῦσις.

A lac auget. Leuat & ſpirandi difficultatem addito nitro potum: auxiliatúrque phalangiorum morſibus ex aqua drachmæ pondere bibitum. Incenſum quoque ſerpentes fugat. Sed & ipſum tradunt largiùs epotum enecare.

De Silphio. Cap. XCIIII.

B Silphium ſeu laſerpitium circa Syriam, Armeniam, Mediam & Libyam naſcitur. Huius caulis ferulaceus maſpetum appellatur: folia ſunt apio ſimilia, ſemen verò *latum. Radix excalfacit, ægrè concoquitur, inflationes facit, ac veſicæ quoque noxia eſt. Strumis atque tuberculis cerato excepta, & ſugillatis cũ oleo illita medetur. C Iſchiadicis cum irino aut cyprino cerato conuenit: excreſcentia circa ſedem tollit, tegmini mali punici incocta cum aceto & impoſita: venenis eadem pota reſiſtit: necnon & intinctibus ſalibúſque admiſta ori grata eſt. Colligitur & liquor è radice atque caulibus inciſis. Præfertur D is modicè ruber atque tranſlucens, myrrhæ æmulus, odoréque valens, minimè porraceus, neque ſaporis immitis & aſperi: qui denique dum liqueſcit ac diluitur, facilè albeſcit. At Cyrenaicus etiamſi tantillum quis ipſum deguſtauerit, madorem toto corpore ciet, éſtque odore blandiſſimo: adeò vt ne os E quidem guſtanti niſi paululum ſpiret. Medicus verò & Syriacus viribus minùs valent, & magis viroſum reddunt odorem. Porrò liquor omnis anteaquam ſicceſcat, addito ſagapeno aut *fabæ lomento adulteratur: quod maleficium guſtu, odore, viſu, ac diluendo quoque deprehendes. Sunt verò qui caulem, F ſilphium: radicem, magudarim: & folia, maſpeta vocauerint. Efficaciſſimus eſt liquor, mox folia, poſtremò caulis. Eſt autem ille acris, inflationéſque facit, alopecias cum vino, pipere & aceto perunctas ſanat: cum melle illitus oculorum aciem exacuit, incipientémque ſuffuſionem diſſipat. In dentium doG loribus cauernis ipſorum inditur, aut cum thure linteolo illigatus circumponitur, aut denique cum hyſ-

Pl. foliaceum

vl. faba fracta

ſopo & ficis in poſca decoctis colluitur. A rabioſo cane demorſis prodeſt vulneribus impoſitus, itidémque valet ad omnium quæ virus eiaculantur animantium, venenatorúmque telorum ictus, ſeu potus, ſeu etiam illitus. Scorpionum plagis oleo dilutus circumlinitur: gangræna obſeſſis partibus prius ſcarificatis infunditur: necnon & carbunculis cum ruta, nitro & melle, aut etiam per ſe: clauos callóſque priùs circumciſos extrahit, ſiquidem cerato ſiccorúmve ficuum carne ſubactus antea fuerit. Sanat & lichenas recentes ex aceto: itidémque ſarcomata & polypos, ſi cum atramento ſutorio aut ærugine per dies aliquot illinatur: verùm extuberantia forfice extrahi oportet. Arterijs quoque longo tempore exaſperatis opitulatur: ac vocem quæ derepente irraucuerit aqua dilutus ſorbitione confeſtim expedit. Quin & vuam illitus cum melle reprimit, ac in anginis ex aqua mulſa vtiliter gargarizatur. Veſcentibus lætiorem colorem conciliat, ad tuſſim commodè in ſorbili ouo datur, itémque pleuriticis in ſorbitionibus. Ictericis verò & hydropicis cum aridis ficis vtiliter exhibetur. Rigores etiam cum pipere ac thure in vino potus diſcutit. Tetano opiſthotonóque diſtentis oboli pondere deuorandus datur: hærentes gulæ hirudines gargarizatus cum aceto decutit. Quibus hauſtum lac intus concreuerit, & comitialib⁹, ſumptus ex aceto mulſo ſuccurrit. Potus verò cum pipere & myrrha menſes ciet: cœliacos in acino vuæ ſumptus adiuuat: denique cum lixiuio potui datus repentè conuulſis ruptíſque prodeſt. Ad potiones autem amygdalis amaris, ruta aut pane calido diſſoluitur. Cæterùm foliorum ſuccus eadem præſtat, at liquore multò inefficaciùs. Eſtur porrò vtiliter cum aceto mulſo ad purgandas fauces, maximè verò cùm ſuppreſſa interceptáve vox eſt: veſcuntur & ipſo cum lactucis, erucæ loco. Sed & altera fertur magudaris in Lybia naſci, radix laſerpitio ſimilis, at

A πῳ, καὶ σύκοις ἀφεψημένοις σὺν ὀξυκράτῳ. καὶ ἐπὶ λυσσοδήκτων δὲ ὠφελεῖ ἐπιτιθέμενος τοῖς τραύμασι, καὶ ἐπὶ τῶν ἰοβόλων ζώων πάντων καὶ τῶν φαρμακωδῶν τοξευμάτων, ἐγχριόμενος καὶ πινόμενος· ἐπὶ δὲ σκορπιοπλήκτων ἐλαίῳ διεθεὶς περιχρίεται· καὶ ἐπὶ γαγγραινουμένων *προκατακεχαραγμένων B ἐνίεται· πρός τε ἄνθρακας μετὰ πηγάνου καὶ νίτρου καὶ μέλιτος, ἢ καθ᾽ ἑαυτόν, ἥλους τε καὶ τύλους αἴρει προπεριχαραχθέντας, προμαλαχθεὶς κηρωτῇ, ἢ σύκων ξηρῶν τοῖς ἐντός. θεραπεύει καὶ λειχῆνας προσφάτους σὺν ὄξει, σαρκώματα δὲ καὶ πολύποδας μετὰ "χαλκάνθης ἢ ἰοῦ διαχριόμενος C ἐπὶ ἡμέρας τινάς· ἐπισπᾶται τὰς ἐξοχὰς σὺν σαρκολαβίδι. ἀρήγει δὲ καὶ βρόγχων χρονίαις τραχύτησι· φωνήν τε αἰφνιδίως διασυνθεῖσαν ὕδατι διεθεὶς καὶ ἐπιρροφηθείς, αὐτίκα ἀποκαθαίρει· *κιονίδας τε στέλλει σὺν μέλιτι διαχριόμενος· συναγχικοῖς τε ἀναγαργάρισμα μετὰ μελικράτου ὠφέλιμον. D εὐχροωτέρους ποιεῖ λαμβανόμενος ἐν διαίτῃ· βηχί τε ἁρμόζει ἐν ᾠῷ ῥοφητῷ διδόμενος· πλευριτικοῖς τε ἐν ῥοφήμασιν. ἰκτερικοῖς τε καὶ ὑδρωπικοῖς ὠφελίμως δίδοται μετὰ σύκων ξηρῶν. λύει καὶ ῥίγη σὺν πεπέρει καὶ "λιβανωτῷ" ποθείς, καὶ οἴνῳ· τετανικοῖς τε καὶ ὀπισθοτονικοῖς ὀβολοῦ ὁλκὴν E περιπλάσας, δίδου καταπίνειν. βδέλλας δὲ τὰς προσισχομένας τῇ καταπόσει, ἀναγαργαριζόμενος μετ᾽ ὄξους ἀποβάλλει· καὶ τοῖς γάλα τεθρομβωμένον ἔνδον *ποιοῦσι καὶ ἐπιληπτικοῖς μετ᾽ ὀξυμέλιτος ληφθεὶς βοηθεῖ· ποθεὶς δὲ σὺν πεπέρει καὶ σμύρνῃ, καταμήνια ἄγει· κοι- F λιακούς τε ἐν ῥαγὶ λαμβανόμενος σταφυλῆς ὠφελεῖ· μετὰ δὲ κονίας ποθείς, ὠφελεῖ τὰ αἰφνίδια σπάσματα, ῥήγματα. διαλύεται δὲ εἰς τὰ ποτήματα ἀμυγδάλοις πικροῖς, ἢ πηγάνῳ, ἢ ἄρτῳ θερμῷ". ὁ δὲ ὀπὸς τῶν φύλλων τὰ αὐτὰ μὲν ποιεῖ, παραπολὺ δὲ ἔλασσον· ἐσθίεται δὲ μετ᾽ ὀ- G ξυμέλιτος ἁρμόζων "πρὸς ἀρτηρίαν, μάλιστα δὲ ἀποκοπείσῃ ἤχους· χρῶνται δὲ αὐτῷ καὶ μετὰ θριδάκων ἐσθίοντες ἀντὶ εὐζώμου.

Λέγεται δὲ καὶ ἑτέρα μαγύδαρις γεννωμένη ἐν Λιβύῃ, ῥίζα παρόμοια σιλφίῳ,

Legit in antiquo Lacuna, μετὰ χαλκοῦ αἴθους.

Legit Lac. in v. cod. σὺν πηγάνῳ In vet cod. poſterius καὶ οἴνῳ hoc loco legitur.

Addit Orib. ἢ μέλιτι ἢ ὕδατι

Alter τοῖς ἀρτηρίαν

ἧττον δὲ παχεῖα, δριμεῖα καὶ χαύνη, καὶ ὀπὸν μὴ ἔχουσα· ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ τῷ σιλφίῳ.

A minùs craſſa, acris verò ac fungoſa, nullóque prægnans ſucco: eiuſdem tamen cum laſerpitio facultatis.

Περὶ Σαγαπηνοῦ. Κεφ. ϛε'.

ΣΑΓΑΠΗΝΟΝ ὀπός ἐστι πόας ναρθηκοειδοῦς, γεννωμένης ἐν Μηδείᾳ. διαφέρει δὲ αὐτοῦ τὸ διαυγές, ἔξωθεν μὲν κιῤῥὸν, ἐκ δὲ τοῦ ἔνδοθεν λευκὸν, ὄζον μεταξὺ ὀποῦ σιλφίου καὶ χαλβάνης, δριμὺ ἐν τῇ γεύσει. ποιεῖ δὲ πρὸς θώρακος καὶ πλευρᾶς πόνον, ῥήγματα, σπάσματα, βῆχας χρονίους· πάχη τὰ ἐν πνεύμονι ἀνακαθαίρει. δίδοται δὲ καὶ ἐπιληπτικοῖς, ὀπισθοτονικοῖς, σπληνικοῖς, παραλυτικοῖς, κατεψυγμένοις, περιοδικοῖς πυρετοῖς ἐν πόμασι, καὶ ἐν συγχρίσμασι δὲ ὠφελίμως προσάγεται· ἄγει καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα φθείρει πινόμενον μεθ' ὑδρομέλιτος. ἀρήγει καὶ θηριοδήκτοις μετ' οἴνου λαμβανόμενον· διεγείρει καὶ ὑστερικῶς πνιγομένας μεθ' ὄξους ὀσφραινόμενον. οὐλάς τε ἀποσμήχει τὰς ἐν ὀφθαλμῷ, καὶ ἀμβλυωπίας καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις καὶ ὑποχύματα. διαλύεται δὲ ὥσπερ ὀπὸς, πηγάνῳ καὶ ὕδατι καὶ πικροῖς ἀμυγδάλοις, ἢ μέλιτι ἢ ἄρτῳ θερμῷ.

De Sagapeno. Cap. XCV.

SAGAPENVM ferulaceæ herbę liquor eſt, quę quidem in Media naſcitur. Præfertur id quod tranſlucet, foris quidem fuluo, intus verò albo colore, medio inter laſer & galbanum odore, acríque guſtu. Prodeſt pectoris laterísque dolori, ruptis, conuulſis, tuſſibus vetuſtis, humoréſque craſſos pulmoni moleſtos expurgat. Datur & comitialibus, opiſthotonicis, lienoſis, paralyticis, perfrigeratis, & contra febres per circuitum repetentes in potu, & ad vnguenta quoque vtiliter adhibetur. Sed & menſes trahit, ac fœtus enecat cum aqua mulſa potum. Medetur & venenatorum morſibus ex vino ſumptum: olfactum etiamnum ex aceto eas quæ ab vtero ſtrangulantur, excitat. Oculorum cicatrices, hebetudines offuſámque pupillis caliginem, ſuffuſionéſque detergit. Cæterùm ceu laſer ruta, aqua & amaris amygdalis, aut melle panéve calente reſoluitur.

Περὶ Εὐφορβίου. Κεφ. ϛϛ'.

ΕΥΦΟΡΒΙΟΝ, δένδρον ἐστὶ ναρθηκοειδὲς "Λιβυκὸν, γεννώμενον ἐν τῷ κατὰ Μαυρουσίαν *Τμώλῳ· ὀποῦ μεστὸν δριμυτάτου· ὃν δεδιότες οἱ τῇδε ἄνθρωποι συλλέγουσι διὰ τὸ ἐπιτεταμένον τῆς πυρώσεως. κοιλίας γὰρ προβατείας πεπλυμένας περιδήσαντες τὸ δένδρον, μακρόθεν ἀκοντίοις διαιροῦσιν αὐτοῦ τὸν καυλόν. εὐθέως δὲ ὡς ἔκ τινος ἀγγείου πολὺς ἀποχεῖται ὀπὸς εἰς τὰς κοιλίας. καὶ ἀποῤῥαίνεται δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν ἐξακοντιζόμενος. ἔστι δὲ δύο γένη τοῦ ὀποῦ· τὸ μὲν διαυγὲς ὡς σαρκοκόλλα, κατὰ μέγεθος ὀρόβου· τὸ δέ τι ἐν ταῖς κοιλίαις ὑελῶδες καὶ συνεστώς. δολοῦται δὲ καὶ τῇ σαρκοκόλλῃ καὶ "κόλλῃ μιγνυμέναις. ἐκλέγου δὲ τὴν διαυγῆ καὶ δριμεῖαν· δυσδοκίμαστος δέ ἐστιν ὁ τῇ γεύσει λαμβανόμενος, διὰ τὸ ἅπαξ δηχθείσης τῆς γλώττης ἐπιμένειν τὴν πύρωσιν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον,

Marc. legit λιβυκόν.

Add. vet. καὶ καθαρτικοῦ

Legit Lacuna in antiquo καὶ κόμμι, quam lectionem ſibi perplacere annotat.

De Euphorbio. Cap. XCVI.

EVPHORBIVM Libyca arbor eſt, ferulæ ſpeciem habens: quæ quidē in Atlante Mauritaniæ monte naſcitur: acerrimo referta liquore, quem propter eximium feruorem non citra metum incolæ ita colligunt. Ouillos ventres lotos arbori circumligant, & è longinquo ipſius caudicem contis haſtilibúſve vulnerant, confeſtímque è plaga ceu ex vaſe quodam copioſus liquor in ſubditos ventriculos effluit: pars etiam humi præ eruptionis impetu ſpargitur. Sunt porrò liquoris duo genera: vnum ſarcocollæ modo pellucidum, erui magnitudine, alterum in ventriculis quibus excipitur coit, vitri effigie. Adulteratur verò ſarcocollæ & glutini mixtione: ſed eligendum tranſlucens & acre. Difficile autem eſt quod è guſtu petitur ſaporis experimentum: quippe cum leui linguæ contactu os acceſſum diu detineat,

adeò vt quicquid deinde exhibetur, euphorbium eſſe videatur. Cæterùm id, Iuba in Libya regnante, primò inuentum fuiſſe in confeſſo eſt. Vim porrò habet liquor inunctus ſuffuſiones diſcutiendi, ſed potus die tota exurit: quare melli collyriiſque pro acrimoniæ ratione admiſcetur. Prodeſt & coxendicum doloribus, in aromatica potione hauſtus: oſſium verò ſquamas eadem die remouet. Verùm qui eo vtuntur oportet oſſibus circumiacentem carnem inditis linamentis aut ceratis probè communiant. Cæterùm, tradunt nonnulli nihil incommodi ſenſuros qui à ſerpente demorſi fuerint, ſiquidem inciſa oſſetenus capitis cute intritus liquor infundatur, vulnúſque poſteà conſuatur.

De Galbano. Cap. XCVII.

GALBANVM liquor eſt naſcẽtis in Syria ferulæ: id nonnulli Metopium vocant. Eſt in hoc genere probatiſſimum quod thuris (aut hammoniaci) præbet effigiem, grumoſum, purum, pingue, minimè lignoſum, at nonnihil retinens admixti ſeminis ac ipſius quoque ferulæ, odore graui, neque valde humidum, neque etiam penitus aridum. Admixtis reſina, faba freſa & hammoniaco, adulteratur. Excalfacit porrò galbanum, vrit, attrahit atque diſcutit: menſes ac partus trahit appoſitu vel ſuffitu: lentigines cum aceto & nitro illitum tollit. Deuoratur autem ad tuſſim veterem, ſpirandi difficultatem, ſuſpiria, rupta atque conuulſa. Cum vino quoque & myrrha epotum toxico aduerſatur. Sed & ſimili modo ſumptum partus mortuos extrahit. Imponitur & lateris dolori atque furunculis. Comitiales, vuluæ ſtrangulatus, & vertiginoſos olfactu ſuſcitat. Si vratur, fugat nidore venenatas beſtias, ac peruncto itidem ab illarum morſu vindicat: ſerpentes cum ſphondylio & oleo admotum necat. Dentium dolorem oblitum, aut cauernis inditum ſedat. Prodeſſe quoque difficulter meientibus exiſtimatur. Sed & ad potiones, amaris amygdalis &

A ὥστε πᾶν τὸ προσφερόμενον, εὐφόρβιον δοκεῖν εἶναι. ἡ μέν τοι εὕρεσις αὐτοῦ κατὰ Ἰόβαν τὸν βασιλέα τῆς Λιβύης ἐπεγνώσθη. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς διαφορητικὴν ὑποχυμάτων, ἐγχριόμενος, πυροῖ μέν τοι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας * ποθείς· ὅθεν μέλιτι μίγνυται, καὶ κολλυρίοις, κατὰ ἀναλογίαν τῆς
B δριμύτητος. ἁρμόζει καὶ ἰσχίων ἀλγήμασι, μιγεὶς ἀρωματικῷ ποτήματι καὶ πινόμενος· ἀφίστησι δὲ καὶ λεπίδας αὐθημερόν· δεῖ μέν τοι χρωμένους ἀσφαλίζεσθαι τὴν περικειμένην τοῖς ὀστοῖς σάρκα, μοτοῖς ἢ κηρωταῖς. ἱστοροῦσι δέ τινες μηδὲν παρακολουθεῖν δυσχερὲς τοῖς ἑρπετοδήκτοις, ἐάν
C τις ἐκκόψας ἄχρις ὀστέου τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, ἐγχέῃ τὸν ὀπὸν λεῖον, καὶ ῥάψῃ τὸ τραῦμα.

Epit. addit ψυ- χρόν

Περὶ Χαλβάνης· Κεφ. ϛζ'.

ΧΑΛΒΑΝΗ ὀπός ἐστι νάρθηκος ἐν Συρίᾳ γεννωμένου, ἣν ἔνιοι μετώπιον καλοῦσιν. ἔστι δὲ αὐτῆς ἀρίστη λιβανοειδής,
D * χονδρώδης, καθαρά, λιπαρά, ἄξυλος, ἔχουσα δέ τι τοῦ σπέρματος * καὶ τοῦ νάρθηκος μιγνυμένου, ὀσμὴ βαρεῖα, οὔτ' ἄγαν ὑγρά, οὔτε πάλιν κατάξηρος. δολοῦσι δὲ αὐτήν, μιγνύντες ῥητίνην, καὶ ἐρεγμὸν καὶ ἀμμωνιακόν. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, πυρωτικήν, ἐπισπαστικήν, διαφο-
E ρητικήν. προστεθεμένη δὲ καὶ ὑποθυμιωμένη, ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα ἄγει· φακούς τε αἴρει μετ' ὄξους καὶ νίτρου ἐπιπλασθεῖσα· καταπίνεται δὲ πρὸς παλαιὰς βῆχας, δύσπνοιαν, ἄσθματα, ῥήγματα, σπάσματα. ἀντιπάσχει δὲ καὶ τοξικῷ σὺν οἴνῳ * καὶ σμύρνῃ ποθεῖσα. ἐκβάλλει καὶ τεθνηκότα
F ἔμβρυα ὁμοίως ληφθεῖσα· ἐπιτίθεται δὲ καὶ πρὸς ὀδύνην πλευρᾶς, καὶ πρὸς δοθιῆνας· ἐπιληπτικούς τε καὶ ὑστερικὰς πνίγας καὶ σκοτωματικοὺς ὀσφραινομένη διεγείρει, θηρία τε θυμιωμένη διώκει, τούς τε συγχριομένους ἀδήκτους τηρεῖ· σὺν σφονδυλίῳ δὲ καὶ ἐλαίῳ περιτεθεῖσα, ἑρπετὰ κτεί-
G νει· ὀδόντος τε πόνον περιπλασθεῖσα ἢ ἐντεθεῖσα εἰς τὸ βρῶμα, παύει. δοκεῖ δὲ καὶ * δυσουροῦσι ποιεῖν· λύεται δὲ καὶ εἰς μὲν τὰ ποτήματα, πικροῖς ἀμυγδάλοις καὶ

Corn. legit περιχρισθεῖσα, aut περιῤῥανθεῖσα Goup. alter. δια- κει

ὕδατι ἢ πηγάνῳ ἢ μελικράτῳ ἢ ἄρτῳ θερμῷ. ἄλλως δὲ μηκωνείῳ ἢ χαλκῷ κεκαυμένῳ, ἢ χολῇ ὑγρᾷ. καθαίρειν δὲ αὐτὴν βουλόμενος, κάθες εἰς ζεστὸν ὕδωρ· ταχείσης γὰρ αὐτῆς, ἐπιπλεύσει τὸ *ῥυπαρόν· ὅπερ χωρίσεις οὕτως· εἰς ὀθόνιον καθαρὸν ἀραιὸν ἐνδήσας ἀποκρέμασον εἰς χαλκῆν πυξίδα ἢ ὀστράκινον ἀγγεῖον, ὡς μὴ ἅπτεσθαι τοῦ πυθμένος τοῦ ἀγγείου τὸν ἔνδεσμον· καὶ πωμάσας, εἰς ἀναβραστὸν ὕδωρ κάθες· οὕτω γὰρ τὸ μὲν νόσιμον ἀποταχήσεται ὡς δι' ἠθμοῦ. τὸ δὲ ξυλῶδες ἐν τῷ ὀθονίῳ μένει.

ὁ legendum ſuſpicatur Marcellus.

Lacuna ex vet. cod. εἰς τὸ ἄγγος ἀποσταγήσεται. τὸ δὲ &c.

A aqua, aut ruta mulſáve aut calido pane reſoluitur: aliâs verò meconio, æréve vſto aut felle liquido. Porrò ſi purgare galbanum voles, in feruentẽ aquam demittito: nam vbi liquatum fuerit, ſordes ex parte fluitabunt, quas ita facilè ſeparabis: dein galbanum ipſum mundo raróque linteo illigatum, in ærea B pyxide aut fictili vaſe ita ſuſpendito, vt ne faſciculus nodulúſve vaſis imum contingat, opertúmque vas in feruidam aquam demittito. Sic enim quod vtile præſtantiúſq; fuerit, veluti per colum eliqueſcet: lignoſum verò quicquid fuerit intra linteum remanebit.

Περὶ Ἀμμωνιακοῦ. Κεφ. ϟη'.

ΑΜΜΩΝΙΑΚΟΝ, καὶ τοῦτο ὀπός ἐστι νάρθηκος, γεννωμένου ἐν τῇ κατὰ Κυρήνην Λιβύῃ· καλεῖται δὲ αὐτοῦ ὅλος ὁ θάμνος σὺν τῇ ῥίζῃ, Ἀγασυλλίς. ἐγκριτέον δὲ αὐτοῦ τὸ εὔχροον [καὶ ἄξυλον καὶ ἄλιθες,] λιβανώδιζον τοῖς χόνδροις, καθαρὸν καὶ πυκνόν, μηδεμίαν ἔχον ῥυπαρείαν, καστορίζον τῇ ὀσμῇ, πικρὸν δὲ τῇ γεύσει. καλεῖται δὲ τὸ τοιοῦτον, θραῦσμα· τὸ δὲ γεῶδες ἢ λιθῶδες, φύραμα. γεννᾶται δὲ ἐν Λιβύῃ κατὰ Ἄμμωνα. χυλὸς ὢν δένδρου ναρθηκοειδοῦς. Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικήν, ἐπισπαστικήν, θερμαντικήν, διαφορητικὴν σκληρωμάτων τε καὶ φυμάτων· κοιλίαν τε ** ἄγει ποθέν· καὶ ἔμβρυα κατασπᾷ. σπλῆνα τήκει μετ' ὄξους < α ποθέν. καὶ ἄρθρων καὶ ἰσχίων ἀλγήματα παραιτεῖται· βοηθεῖ δὲ καὶ ἀσθματικοῖς, ὀρθοπνοϊκοῖς, ἐπιληπτικοῖς, καὶ τοῖς ὑγρασίαν ἐν θώρακι ἔχουσιν, ἐκλειχόμενον μετὰ μέλιτος, ἢ πτισάνης ῥοφούμενον χυλῷ· ἄγει δὲ καὶ οὖρα αἱματώδη· σμήχει δὲ καὶ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς λευκώματα· καὶ τραχύτητας βλεφάρων τήκει. λειωθὲν δὲ σὺν ὄξει καὶ ἐπιτεθέν, παύει τὰς περὶ σπλῆνα καὶ ἧπαρ σκληρίας· λύει καὶ τοὺς περὶ τὰ ἄρθρα πώρους μετὰ μέλιτος καταπλασσόμενον, ἢ καὶ πίσσῃ μιγέν· ποιεῖ καὶ πρὸς κόπους καὶ

V. quidam his carent καὶ ἄξ. καὶ ἀλ.

V. καὶ τὸ ῥίζιον τῇ ὀσμῇ σφοδρὸν

V. pro his θερμ. διαφορ. tantùm διαλυτικὴν legit.

Lacuna legit καὶ vet. codice ταράσσει καὶ ὑπάγει.

In quibuſdam codicibus legi annotat Marcellus ποτισθὲν

C De Hammoniaco. Cap. XCVIII.

EST & Hammoniacum ferulæ liquor, quæ in ea gignitur Africæ parte quæ eſt iuxta Cyrenen. Totus cum radice frutex Agaſyllis appellatur. Maximè probatur quod bene coloratum eſt, ligni & calculorum expers, thuris glebarum granorúmve ſimilitudine, ſyncerum D ac denſum, nulla ſorde ſpurcatum, caſtoreum odore imitans & guſtu amarum. Hoc genus thrauſma, quaſi fragmẽtum ſeu friaturam dicas, appellatur: alterum quod terræ calculorúmve eſt particeps, phyrama, id eſt, mixtura ſeu miſcella. Gignitur verò ſuccus is in Africa iuxta Hammonis templum è ferula- E cea ſtillans arbore. Vim habet molliendi, attrahendi, calfaciendi, atque duritias & panos diſcutiendi. Potum, aluum ſubducit, partúſque extrahit: lienem verò conſumit cum aceto drachmæ pondere hauſtum, & articulorum coxendicúmque doloribus liberat. Auxi- F lio quoque eſt anhelatoribus, orthopnoïcis & comitialibus: item quibus humor intra pectus hæret, ſi ex melle delingatur, aut cũ priſſanæ ſucco ſorbeatur. Cruentas etiam vrinas pellit: necnon & oculorum albugines abſtergit, & genarum ſcabritias abſumit. Tritum autem ex aceto & impoſitum lie- G nis iocinériſque duritias emollit. Sed & tophos ſeu nodos diſſoluit qui circum articulos occalluerunt, cum melle adhibitũ, aut etiam pici admixtũ. Facit & ad laſſitudines & iſchia-

iſchiadas, ſi additis aceto, nitro & cyprino oleo, acopi vice, perungantur.

De Sarcocolla. Cap. XCIX.

SARCOCOLLA lachryma eſt arboris in Perſide naſcentis, thuri tenui ſimilis, ſubfulua, guſtu amariuſcula. Vim habet vulnera glutinandi, & oculorum fluxiones inhibendi. Inſeritur & emplaſtris. Cæterùm admixto gummi adulteratur.

De Glaucio. Cap. C.

GLAVCIVM ſuccus eſt herbæ quæ ad Hierapolin Syriæ naſcitur, folijs ferè cornuti papaueris, pinguioribus tamen & in terram ſparſis, graueolentibus & guſtanti amarioribus, quæque ſunt crocei coloris ſucco copioſo prædita. Folia in ollam coniecta, ſemifrigidis clibanis calfaciunt indigenæ, vſquedum flacceſcant: deinde contuſis ſuccum exprimunt. Eſt porrò eius vſus ad oculorum affectus circa principia: quippe cùm refrigerandi vim habeat.

De Glutino. Cap. CI.

GLVTINVM quod xylocollam vel taurocollam vocat, præſtantiſſimum Rhodiacum, quod è corijs bubulis conficitur. Candidum verò id eſt atque tranſlucens: at nigrum minùs probatur. Reſolutum in aceto, impetigines lepráſq; ſummæ cutis delet. Ex aqua verò calida dilutum & illitum, non patitur ambuſta in puſtulas attolli. Vulnerarium quoque eſt, ſi melle & aceto diluatur.

De Ichthyocolla. Cap. CII.

ICHTHYOCOLLA, hoc eſt, piſcium gluten, venter eſt piſcis cetacei. Præſtat natione Pontica, candicans, ſubaſpera, minimè ſcabra, & quæ celerrimè liqueſcit. Vtilis eſt in emplaſtris cephalicis, leprarúmque medicaminibus, & tetanothris quæ faciei cutem erugant & extendunt.

De Viſco. Cap. CIII.

VISCVM optimum quod recens eſt, colore intus porraceo, extra

A ἰσχιάδας συγχεόμενον, μιγὲν ὄξει καὶ νίτρῳ καὶ κυπρίνῳ ἐλαίῳ ἀντὶ ἀκόπου.

Περὶ Σαρκοκόλλας. Κεφ. ϟθ'.

Ἡ δὲ σαρκοκόλλα ἐστὶ δάκρυον δένδρου γεννωμένου ἐν Περσίδι, ἐοικὸς λιβα- Par. φυομένου
νωτῷ λεπτῷ, ὑπόκιρρον, ἔμπικρον τῇ Alij μικρῷ
γεύσει. Δύναμιν δὲ ἔχει κολλητικὴν
B τραυμάτων καὶ ἐφεκτικὴν τῶν ἐν ὀφθαλ- Veteres quidam non habent καὶ ἐφ. vſque ad μίγνυται.
μοῖς ῥευμάτων· μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις. δολοῦται δὲ κόμμεως αὐτῇ μιγνυμένου.

Περὶ Γλαυκίου. Κεφ. ρ'.

ΓΛΑΥΚΙΟΝ χυλός ἐστι βοτάνης κατὰ Ἱεράπολιν τῆς Συρίας γεννωμένης.
C ἔοικε δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα τῆς κερατίτιδος
μήκωνος, λιπαρώτερα δὲ καὶ χαμαίζη- V. margo addit, ἐξ ἧς καὶ τοὔνομα φέρει
λα, καὶ βαρύοσμα καὶ πικρότερα ἐν τῇ γεύσει· χυλὸν δὲ ἔχει πολὺν κροκίζοντα. ταύτης τὰ φύλλα βάλλοντες οἱ ἐπιχώριοι εἰς χύτραν, θερμαίνουσιν ἐν κριβάνοις ἡμιψυχέσιν ἄχρι μαρασμοῦ, εἶτα ἐκκόψαντες ἐκθλίβουσι τὸν χυλόν· ἔστι δὲ
D ἡ χρῆσις αὐτοῦ πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ ἐν ἀρχῇ ψυκτικοῦ ὄντος.

Περὶ Κόλλης. Κεφ. ρα'.

ΚΟΛΛΑ ἣν ἔνιοι ξυλόκολλαν καλοῦ-
σιν ἢ ταυρόκολλαν, καλλίστη ἐστὶν ἡ Ῥο- V. aliqui nō habent.
διακή, ἐκ τῶν βοείων βυρσῶν σκευαζομέ-
E νη· ἔστι δὲ λευκὴ καὶ διαυγὴς ἡ τοιαύτη· ἡ δὲ μέλαινα ἥττων. Δύναμιν δὲ ἔχει, λυθεῖσα ὄξει, λειχῆνας καὶ λέπρας τὰς ἐπιπολαίους ἀφιστάναι. πυρίκαυστά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι μεθ' ὕδατος θερμοῦ ἀνεθεῖσα καὶ καταχριομένη. ἔστι δὲ καὶ τραυματικὴ, διεθεῖσα μέλιτι καὶ ὄξει.

F Περὶ Ἰχθυοκόλλης. Κεφ. ρβ'.

Ἡ δὲ ἰχθυόκολλα λεγομένη κοιλία ἐστὶν Marc. legit in antiquo κόλλα
ἰχθύος κητώδους. διαφέρει δὲ ἡ ἐν Πόν- Alii, κητῴου
τῳ γεννωμένη οὖσα λευκὴ, ὑπότραχυς, Marc. legit ὑπόπαχυς.
οὐ ψωρώδης, τάχιστα τηκομένη. ὠφελεῖ δὲ εἰς τὰ κεφαλικὰ ἐμπλάστρους καὶ λεπρικὰς δυνάμεις, καὶ εἰς τετανώθρα τῶν
G προσώπων.

Περὶ Ἰξοῦ. Κεφ. ργ'.

ΙΞΟΣ καλός ἐστιν ὁ νέος, καὶ πρασί- Marc. legit λεῖος
ζων τῷ χρώματι κατὰ τὰ ἐντὸς, ἐκτὸς

δὲ ὑπόξανθος, μηδὲν ἔχων τραχὺ ἢ πιτυ- A
V. σωμάγεται Marc. περὶ θέρος ρῶδες. "γίνεται δὲ ἔκ τινος καρποῦ" *περι-
φεροῦς, γινομένου ἐν δρυῒ τῇ ἐχούσῃ τὰ
φύλλα ὅμοια πύξῳ· κόπτεται δὲ ὁ καρπὸς,
εἶτα πλύνεται, εἶτα ἐν ὕδατι ἕψεται. ἔνιοι
δὲ μασώμενοι αὐτὸν ἐργάζονται. γίνεται
δὲ καὶ ἐκ μηλέας καὶ ἀπίου, καὶ ἐξ ἄλ-
λων δένδρων· εὑρίσκεται δὲ καὶ πρὸς ῥί- B
ζαις θάμνων τινῶν. Δύναται δὲ δια-
V. μαλαχθεὶς φορεῖν, "μαλάσσειν, ἐπισπᾶσθαι, συμπέ-
πτειν φύματα, παρωτίδας, καὶ τὰς ἄλλας ἀ-
ποστάσεις, μιγεὶς ῥητίνῃ καὶ κηρῷ ἴσῳ· ἐπι-
νυκτίδας τε ἐν σπληνίῳ ἰᾶται· σὺν λιβα-
νωτῷ δὲ ἕλκη παλαιὰ καὶ κακοήθεις ἀπο-
στάσεις μαλάσσει· καὶ σπλῆνας τήκει σὺν C
ἀσβέστῳ ἢ γαγάτῃ λίθῳ ἢ ἀσίῳ ἑψηθεὶς
καὶ ἐπιτεθείς. ἕλκει δὲ καὶ ὄνυχας σὺν ἀρ-
σενικῷ ἢ σανδαράχῃ ἐπιπλασθείς· μι-
γεὶς δὲ ἀσβέστῳ καὶ τρυγὶ, ἐπιτείνει τὴν δύ-
Matth. legit αὐτῶν ναμιν αὐτοῦ."

Περὶ Απαρίνης. Κεφ. ρδ΄.

ΑΠΑΡΙΝΗ, οἱ δὲ, ἀμπελόκαρπον, D
Al. ὀμφακόκαρπον οἱ δὲ, "ὀμφαλόκαρπον, οἱ δὲ, φιλάν-
θρωπον καλοῦσιν, οἱ δὲ, ἰξόν· κλῶνες πολ-
μακροὶ mallet Samb. λοὶ, "μικροὶ, τετράγωνοι, τραχεῖς· φύλλα
δὲ ἐκ διαστήματος κυκλωτερῶς περι-
κείμενα ὥσπερ τὰ τοῦ ἐρυθροδάνου· ἄνθη
λευκά· σπέρμα σκληρὸν, λευκὸν, στρογγύ-
V. ὑποποίκιλον λον, "ὑπόκοιλον ἐκ μέσου ὡς ὀμφαλός· E
Al. προσίσχεται *προσέρχεται δὲ καὶ ἱματίοις ἡ πόα. χρῶνται
δὲ αὐτῇ καὶ οἱ ποιμένες ἀντὶ ἠθμοῦ ἐπὶ τοῦ
γάλακτος, πρὸς ἔκληψιν τῶν ἐν αὐτῷ τρι-
χῶν. Ταύτης τὸ σπέρμα καὶ οἱ καυλοὶ καὶ
τὰ φύλλα χυλισθέντα, φαλαγγιοδήκτοις
καὶ ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ, *πινόμενον μετὰ οἴ-
νου· καὶ ὠταλγίας ἰᾶται ὁ χυλὸς ἐγχυ- F
ματιζόμενος. ἡ δὲ πόα ἀναληφθεῖσα ὀ-
V. caret. ξυγγίῳ "λείῳ, διαφορεῖ χοιράδας.

Περὶ Αλύσσου. Κεφ. ρε΄.

ΑΛΥΣΣΟΝ φρυγάνιόν ἐστιν, ὑπότρα-
Ald. in nothis addit, μονόκαυλον, quam vocem interpretatus eſt Ruellius. χυ, "φύλλα ἔχον στρογγύλα· παρ' οἷς ὁ
καρπὸς ὡς ἀσπιδίσκια διπλᾶ, ἐν οἷς
τὸ σπέρμα ὑπόπλατυ. φύεται ἐν ὀρεινοῖς G
Mar. τὸ σπέρμα ἀφεψηθὲν καὶ ποθὲν καὶ τραχέσι τόποις. Ταύτης τὸ "ἀφέψημα
ποθὲν, λυγμοὺς τοὺς δίχα πυρετοῦ λύει· καὶ
κρατηθὲν δὲ ἢ ὀσφρανθὲν, τὸ αὐτὸ δρᾷ·

A verò ſubflauo, quódque nil habet
aſperi aut furfuracei. Conſit è fru-
ctu quodam rotundo, fruticis in ro-
bore naſcentis, folijs buxo ſimili-
bus. Contunditur fructus, deinde
lauatur, tandémque in aqua deco-
quitur. Sunt qui acinos comman-
ducantes ipſum conficiant. Gigni-
tur quoque in malo, pyro & pleriſ-
B que alijs arboribus: atque etiam a-
pud fruticum quorundam radices
inuenitur. Diſcutit, emollit, attra-
hit, tubercula, parotidas alióſque
abſceſſus maturat, reſinæ, paríque
ceræ admixtum: epinyctidas quo-
que in ſplenio ſanat. Vetera autem
vlcera, malignóſque abſceſſus cum
thure mollit: lienémque abſumit
C cum calce aut gagate Aſióve lapide
coctum & impoſitum. Vngues quo-
que extrahit cum arſenico aut ſan-
daracha illitum. Cæterùm cum cal-
ce viníque fæce miſtum ſuam vim
intendit.

De Aparine. Cap. CIIII.

D APARINE, quam alij ampelo-
carpum, alij omphalocarpum, a-
lij philanthropum, alij deniq; ixum
quaſi viſum vocant, ramis multis
fruticat, iiſque paruis, quadrangu-
lis, aſperis: folia ceu & rubiæ ramu-
los in orbem cingunt per interual-
la. Flores ſunt candidi, ſemen du-
rum, album, rotundum, in medio
E quodammodo concauū inſtar vm-
bilici: herba ipſa veſtibus adhære-
ſcit. Ea verò paſtores coli vice v-
tuntur ad eximendos è lacte pilos.
Seminis caulium ac foliorū expreſ-
ſus ſuccus è vino potus, contra pha-
langiorum viperarúmque morſus
præbet auxilium. Idem auribus in-
fuſus, earū doloribus medetur. Cæ-
F terùm herba ipſa ſi axungia trita
excipiatur, ſtrumas diſcutit.

De Alyſſo. Cap. CV.

ALYSSON ſuffrutex eſt exi-
guus, ſubaſper, folijs rotundis:
iuxta quæ fructus eſt dupliciū
ſcutulorum effigie, in quo ſem en
G quadantenus latum. Naſcitur in
montibus aſperiſque locis. H uius
decoctum potum ſoluit ſin gul-
tus qui ſunt citra febrim. I dem
præſtat ſi teneatur vel olfa t:

At cum melle tritum, lentigines & maculas à ſolis ardore contractas emendat. Sed & exiſtimatur canis rabidi morſui mederi, contuſum in edulijs & exhibitum. Quin & in domo ſuſpenſum, ſalutare, ac tum hominibus tum alijs animalibus faſcini amuletum eſſe fertur. Panno verò puniceo circumligatum, pecorum morbos abigit.

De Aſclepiade. Cap. CVI.

ASCLEPIAS ramulos emittit longos, in quibus folia lõga, hederacea: radices numeroſas, tenues, odoratas, florem graueolentem, ſemen ceu ſecuridacæ. Naſcitur in mõtibus. Radices in vino potę, torminibus, & contra venenatorum animalium morſus auxiliantur. Folia verò impoſita, mammarũ ac vuluæ malignis vitijs conferunt.

De Atractylide. Cap. CVII.

ATRACTYLIS ſpina eſt cnico ſimilis, ſed quæ in ſummis virgultis folia multò longiora proferat: maior autem pars nuda eſt & aſpera, qua etiam fœminæ pro colu vtuntur. Capitula etiam gerit in cacumine aculeata, florémque pallidum: radix tenuis eſt atque ſuperuacua. Huius folia, coma & ſemen, trita potáque cum pipere ac vino, à ſcorpione percuſſis ſuccurrũt. Tradunt & nõnulli, percuſſos, quandiu herbam eam tenuerint, cruciatum non ſentire, ſed illa depoſita, ſtatim dolere.

De Polycnemo. Cap. CVIII.

POLYCNEMON frutex eſt ſurculoſus, folijs origani, caule geniculis multis intercepto, vti pulegij. Neque verò vmbellam habet, ſed paruos in cacumine corymbos cum acri quadam odoris iucũditate. Seu recẽs, ſeu aridũ, ex aqua impoſitũ efficaciter vulnera glutinat: ſed quinto die ſolui debet. Ad ſtranguriam itidem & rupta ex vino bibitur.

De Clinopodio. Cap. CIX.

CLINOPODIVM exiguus frutex eſt etiã ſurculoſus, duûm dodrantum altitudine, qui quidem in petroſis naſcitur: folijs ſerpyllo ſimilibus, & floribus (orbiculato ſuo ambitu) lecti pedum ſpeciem præbentibus, ex interuallis marrubij modo diſpoſitis.

A σὺν μέλιτι δὲ λεῖον, *φακοὺς καὶ ἔφηλιν ἀποκαθαίρει. δοκεῖ δὲ καὶ * λύσσαν κυνὸς ἰᾶσθαι, συγκοπὲν ἐδέσματι καὶ δοθέν. καὶ κρεμάμενον δὲ ἐν οἰκίᾳ, ὑγιεινὸν λέγεται εἶναι, καὶ ἀνθρώποις καὶ ζώοις ἀβάσκαντον. περιαφθὲν δὲ φοινικῷ ῥάκει, θρεμμάτων νόσους ἀπελαύνει.

B Περὶ Ἀσκληπιάδος. Κεφ. ρς'.

ΑΣΚΛΗΠΙΑΣ κλωνία ἀνίησι μακρά. ἐφ' ὧν φύλλα "μακρὰ κισσῷ ὅμοια· ῥίζας πολλὰς καὶ λεπτάς, εὐώδεις· ἄνθος βαρύοσμον· σπέρμα δὲ ὡς πελεκίνου. φύεται ἐν ὄρεσι. βοηθοῦσι δὲ αἱ ῥίζαι ἐν οἴνῳ πινόμεναι, στροφουμένοις καὶ θηριοδήκτοις. καὶ
C τὰ φύλλα καταπλαττόμενα, ἁρμόζει πρὸς τὰς ἐν μαστοῖς καὶ *μήτραις κακοηθείας.

Περὶ Ἀτρακτυλίδος. Κεφ. ρζ'.

ΑΤΡΑΚΤΥΛΙΣ "ἄκανθά ἐστιν ἐοικυῖα κνίκῳ, "μακρότερα δὲ πολλῷ φύλλα ἔχουσα ἐπ' ἄκρου τῶν ῥαβδίων· τὸ δὲ πλεῖον γυμνὸν τραχύ, ᾧ καὶ αἱ γυναῖκες χρῶνται ἀντὶ
D ἀτράκτου. ἔχει δὲ καὶ "κεφάλια ἐπ' ἄκρου ἀκανθώδη· ἄνθος ὠχρόν"· ῥίζα δὲ λεπτή, ἄχρηστος. ταύτης τὰ φύλλα καὶ ἡ κόμη καὶ ὁ καρπὸς λεῖα ποθέντα σὺν πεπέρει καὶ οἴνῳ, σκορπιοπλήκτοις ὠφελεῖ. ἔνιοι δ' ἱστοροῦσι, τοὺς πληγέντας, ἄχρι περ ἂν κρατῶσι τὴν πόαν, ἀνωδύνους εἶναι· ἀποθεμένους δέ,
E ἀλγεῖν.

Περὶ Πολυκνήμου. Κεφ. ρη'.

ΠΟΛΥΚΝΗΜΟΝ "θάμνος ἐστὶ φρυγανώδης, ἔχων φύλλα ὀριγάνῳ ἐμφερῆ· τὸν δὲ καυλὸν "πολυγόνατον ὥσπερ γλήχωνος. οὐκ ἔχει μέντοι τὸ σκιάδιον, μικρὰ δὲ ἐπ' ἄκρῳ κορύμβια "μετ' εὐωδίας τινὸς
F δριμείας. Ποιεῖ δὲ καταπλασσόμενον χλωρὸν ἢ "ξηρὸν μετ' ὕδατος, πρὸς τραύματα, κολλῶσα· δεῖ δὲ πεμπταῖον λύειν. πίνεται καὶ πρὸς στραγγουρίαν καὶ ῥήγματα, σὺν οἴνῳ.

Περὶ Κλινοποδίου. Κεφ. ρθ'.

ΚΛΙΝΟΠΟΔΙΟΝ θαμνίον ἐστὶ καὶ αὐτὸ φρυγανῶδες διαπίθαμον, φυόμενον
G ἐν πέτραις, ἔχον φύλλα ἑρπύλλῳ παραπλήσια. καὶ τὰ ἄνθη ὅμοια * ὡς κλίνης ποσίν, ἐκ διαστημάτων ἐμφερῆ πρασίῳ.

Lacuna in vet. legit λυσσοδήκτους: eámque lectionem cenſet probabiliorẽ.

V. quidam non habet hanc vocem.

Non legit Oribaſ. al. μικρὰ In antiquiſsimo quodam codice non habetur.

Addit Orib. κνίκον ἄγριον

Margo μικρότερα. Sic & Orib.

Goupylus in vtroque exempl. legit κόμην. Ald. in nothis, ἐν ἐνίοις δὲ τόποις πορφυροῦν. quæ verba Marcellus & Ruellius interpretantur, Quibuſdã verò locis purpureũ.

V. θαμνίον ἐστὶ φρυγανῶδες.

Suſpicatur Cornarius legendũ ex Plinio τὸν δὲ καυλὸν πολυγόνατον, σπέρμα δὲ ὥσπερ γλήχωνος. Sic enim ille lib. 26. cap. 14. Polycnemon cunilæ bubulæ ſimilis eſt, ſemine pulegii ſurculoſa, multis geniculis corymbo odorato, acri & dulci odore, &c.

V. δριμύ τι μετ' εὐωδίας πίοντα

V. ξηρόν.

Πίνεται δὲ ἡ πόα καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς, πρὸς θηρίων δήγματα, καὶ σπάσματα, καὶ ῥήγματα καὶ στραγγουρίαν. ἀλλὰ καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα, καὶ ἀκροχορδόνας ἀποβάλλει, ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας πινόμενον. "κοιλίαν τε ἵστησιν ἐπὶ τρίτον ἑψόμενον καὶ πινόμενον· ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ· πυρέττουσι δὲ, δι' ὕδατος.

Istа ſuppoſititia cenſet Marcellus.

Περὶ Λεοντοπετάλου. Κεφ. ρί.

Λεοντοπέταλον καυλὸν ἀνίησι "σπιθαμιαῖον· ἢ καὶ μείζονα, ἔχοντα μασχάλας πλείστας· ἐφ' ὧν ἄκρων λοβοὶ "ὅμοιοι ἐρεβίνθοις, ἐν δὲ τούτοις δύο ἢ τρία σπερμάτια· ἄνθη φοινικᾶ, ἐοικότα ἀνεμώνῃ· φύλλα δὲ ὅμοια κράμβῃ, ἐντετμημένα ὡς τὰ τῆς μήκωνος· "ῥίζα μέλαινα ὥσπερ γογγύλη, ἐξοχὰς ἔχουσα καθάπερ κονδύλους τινάς. φύεται δ' ἐν ἀρούραις καὶ ἐν τῷ σίτῳ. ταύτης ἡ ῥίζα σὺν οἴνῳ πινομένη, βοηθεῖ ἑρπετοδήκτοις, ταχέως ἀπόνους ποιοῦσα. μίσγεται δὲ καὶ εἰς τοὺς ἰσχιαδικοὺς κλυσμούς.

V. διασπιθαμιαῖον

Quidam carent his vocibus ὅμ. ἐρεβ.

V. parentheſi includit ῥίζα μελ. ὥσπερ γογγύλη.

Περὶ Τευκρίου. Κεφ. ρια.

Τεύκριον, οἱ δὲ καὶ τοῦτο "χαμαίδρυν καλοῦσιν, πόα ῥαβδοειδὴς, ἐοικυῖα χαμαίδρυϊ, λεπτόφυλλος, ἔχουσα ἐρεβίνθῳ πέταλον ὅμοιον. φύεται δὲ πλεῖστον ἐν Κιλικίᾳ τῇ κατὰ Γενδιάδα καὶ "Κισσάδα καλουμένῃ. Δύναμιν δὲ ἔχει χλωρὰ μετ' ὀξυκράτου ποθεῖσα ἢ ξηρὰ ἀποζεσθεῖσα καὶ πινομένη, σπλῆνα τήκειν ἰσχυρῶς· καταπλάσσεται δὲ μετὰ σύκων καὶ ὄξους ἐπὶ σπληνικῶν· ἐπὶ θηριοδήκτων δὲ, μετ' ὄξους μόνου χωρὶς σύκων.

V. hanc alteram appellationem non habet.

Ald. κισσάδα

Περὶ Χαμαίδρυος. Κεφ. ριβ'.

Χαμαίδρυς, οἱ δὲ χαμαίδρωψ, ἢ λινόδρυς. διὰ δὲ τὸ σώζειν τινὰ ἐμφέρειαν τῷ τευκρίῳ, καὶ ταύτην τινὲς τεύκριον ἐκάλεσαν. φύεται ἐν τραχέσι καὶ πετρώδεσι τόποις· ἔστι δὲ θαμνίσκος σπιθαμιαῖος, φύλλα ἔχων μικρὰ, τῷ σχήματι καὶ τῇ σχίσει δρυῒ ὅμοια, πικρά· ἄνθος "ὑποπόρφυρον, "μικρόν.. συλλέγειν δὲ αὐτὴν δεῖ ἐγκύμονα τοῦ καρποῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει χλωρὰ ἀφεψηθεῖσα σὺν ὕδατι καὶ ποτιζομένη, βοηθεῖν σπάσμασι, βηχὶ,

Orib. ὑπόπυῤῥον

Lacuna legit præterea in vet. cod. καὶ πικρόν.

Bibitur herba ipſiúſque decoctum ad venenatorum animalium morſus, conuulſa, ruptáque & ſtranguriam: Pellit & menſes atque partus. Verrucas penſiles, quas acrochordonas vocant, auellit aliquot diebus epotum. Aluum quoque ſiſtit ad tertias decoctum & potum, ſiquidem febris abſit, in vino: ſin minus, ex aqua.

De Leontopetalo. Cap. CX.

Leontopetalvm caulem profert dodrãtalẽ, aut etiã altiorẽ, plurimis alis concauũ, in quarũ cacuminibus ſiliquæ ſunt cicerum modo, ac in his duo triáve minuta ſemina, flores punicei, anemonæ ſimiles, folia braſſicæ, papaueris, foliorum diuiſura: radix nigra, rapo ſimilis, quæ eminentias ceu nodos quoſdam habet. Naſcitur in aruis, ac inter ſegetes. Radix ex vino pota commorſis à ſerpente auxiliatur, dolorem omnem celeriter eximẽs. Miſcetur & iſchiadicorum clyſteribus.

De Teucrio. Cap. CXI.

Tevcrivm ſunt qui etiã chamædryn appellant. Herba eſt virgæ ſpeciem præ ſe ferens, triſſagini ſimilis, tenui folio ac ciceris figura. In Cilicia iuxta Gentiadem & Ciſſadem appellatam vbertim prouenit. Recens cum poſca, vel etiam aridæ feruefactæ ius, potu potenter lienem conſumendi vim habet. Sed & lienoſis imponitur cum ficis & aceto: venenatorum autem animalium morſibus, ex aceto ſolo ſine ficis.

De Triſſagine. Cap. CXII.

Trissago Grecis chamedrys, quibuſdam "chamædrops", aliis linodrys dicitur. Sunt & qui eam ipſam Teucrium appellauerint, proptereà quod cum teucrio quandam ſeruet ſimilitudinem. Naſcitur in aſperis ac petroſis locis. Eſt verò frutex exiguus, dodrantalis, folia habẽs exigua, effigie & diuiſura quercus, amara: florem pene purpureum ac puſillũ. Carpi ipſam ſemine prægnantem oportet. Recens in aqua decocta, potu, conuulſis, tuſſi,

Mar. Chamærops

lieni indurato, vrinæ difficultate laborantibus ac incipientibus hydropicis auxiliatur. Ciet etiã menſes, atque partus extrahit, lienémque ex aceto pota conſumit. Eſt & aduerſus venenata animantia, potu ex vino, illitúque efficax. Sed & trita in catapotia redigi poteſt ad ſupradicta. Efficax quoque eſt ad repurgãda vetera vlcera cum melle. Trita verò cum oleo & illita, caligines oculorum diſcutit. Denique excalfacit perunctione.

De Leucade. Cap. CXIII.

LEVCAS montana latioribus folijs eſt quàm ſatiua, ſemine verò acriore, amariore atque etiam ori magis ingrato: attamen quàm ſatiua efficacior habetur. Vtraque cum vino & illitu & potu contra virulentorum animalium, maximéque marinorum, venena efficax.

De Lychnide coronaria. Cap. CXIIII.

LYCHNIS coronaria flore eſt albę violę, ſed purpureo: qui quidẽ in corollas nectitur. Semẽ in vino potũ à ſcorpione ictis auxiliatur.

De Lychnide ſylueſtri. Cap. CXV.

Lychnis ſylueſtris omni ex parte ſatiuæ ſimilis. Semẽ duabus drachmis potum bilioſa per aluum detrahit, & ictis à ſcorpione ſubuenit. Sed & aiunt ſcorpiones hac herba admota torpeſcere, prorſúſque inertes & ad lædendum inefficaces reddi.

De Lilio. Cap. CXVI.

LILII regij flos coronarius eſt: lirium nonnulli vocant: ex eóque paratur vnguentum, quod aliqui lirinum, alij ſuſinum appellant, neruos, priuatímq; vuluæ duritias, emolliens. Herbæ folia impoſita, ſerpentium morſibus opitulantur: feruefacta quoque, aduſtis proficiunt: aceto verò condita, vulneribus proſunt. Ex eorundem ſucco in æneo vaſe decocto, adiectis aceto & melle, liquidum fit medicamentum, veteribus vlceribus recentibúſque vulneribus vtile. Inaſſata radix & ex ro-

A σπλῆνι ἐσκιῤῥωμένῳ, δυσουροῦσιν, ὑδρωπικοῖς ἐν ἀρχαῖς· ἀλλὰ καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα, σπλῆνα τήκει, σὺν ὄξει ποθεῖσα. πρὸς δὲ τὰ θηρία, σὺν οἴνῳ πινομένη, ἢ καταπλασσομένη ποιεῖ. λεία δὲ δύναται καὶ εἰς καταπότια ἀναπλάσσεσθαι πρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ ἀνακαθαίρειν ἕλκη παλαιὰ
B σὺν μέλιτι· αἴρει δὲ ἀχλῦς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς σὺν ἐλαίῳ λεία ἐγχριομένη καὶ * ἀλειφομένη. ἔστι δὲ θερμαντική.

Περὶ Λευκάδος. Κεφ. ριγ´.

ΛΕΥΚΑΣ ὀρεινὴ, πλατυφυλλοτέρα τῆς ἡμέρου ἐστὶ, δριμύτερόν τε καὶ πικρότερον ἔχουσα τὸν καρπὸν καὶ ἀστομώ-
C τερον· δραστικωτέρα μέντοι τυγχάνει τῆς ἡμέρου. ἐπιπλασσόμεναι δὲ ἀμφότεραι καὶ πινόμεναι, ἁρμόζουσι μετ᾽ οἴνου ἐπὶ τῶν ἰοβόλων, καὶ μάλιστα τῶν θαλασσίων.

Περὶ Λυχνίδος στεφανωματικῆς. Κεφ. ριδ´.

ΛΥΧΝΙΣ στεφανωματικὴ, ἄνθος ἐστὶν
D ὅμοιον λευκοΐῳ, ἐμπόρφυρον δὲ πλεκόμενον εἰς τὰ στεφάνια. ἧς τὸ σπέρμα βοηθεῖ σὺν οἴνῳ ποθὲν σκορπιοπλήκτοις.

Περὶ Λυχνίδος ἀγρίας. Κεφ. ριε´.

Λυχνὶς ἀγρία ὁμοία τῇ ἡμέρῳ κατὰ πάντα. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς < β´. πληθὸς ποθὲν, ἄγει κατὰ κοιλίαν χολώδη, καὶ
E σκορπιοπλήκτοις ἁρμόζει. φασὶ δὲ καὶ τοὺς σκορπίους ναρκώδεις καὶ ἀπράκτους γίνεσθαι, παρατεθείσης αὐτοῖς τῆς πόας.

Περὶ Κρίνου. Κεφ. ρις´.

ΚΡΙΝΟΝ βασιλικὸν, τούτου δὲ ἄνθος στεφανωματικόν ἐστι, καλούμενον ὑπ᾽ ἐνίων λείριον. ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ χρίσμα κα-
F τασκευάζεται, ὅ τινες λείρινον, οἱ δὲ σούσινον καλοῦσι, μαλακτικὸν ὂν τῶν νεύρων, καὶ ἰδίως τῶν περὶ μήτραν σκληριῶν. τῆς δὲ πόας τὰ φύλλα καταπλασσόμενα, ἑρπετοδήκτοις βοηθεῖ· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ καύματα, ζεσθέντα· ταριχευθέντα δὲ ἐν ὄξει, τραυματικὰ γίνεται. ὁ δὲ χυλὸς
G αὐτῶν μιγεὶς ὄξει * ἢ μέλιτι, ἑψηθείς τε ἐν χαλκώματι * ὑγρὸν γίνεται φάρμακον πρὸς τὰ παλαιὰ ἕλκη, καὶ πρόσφατα τραύματα. ἡ δὲ ῥίζα ὀπτὴ λεία σὺν ῥο-

Huic capiti principium decurtatum eſſe ſuſpicatur Marcellus.

In vet. legit Lacuna μικρότερον.

δίνῳ, πυρίκαυστα ἰᾶται, καὶ ὑστέρας μαλάσσει, καὶ ἔμμηνα ἄγει, καὶ ἕλκη ἐπουλοῖ· σὺν μέλιτι δὲ λεαν‍θεῖσα, νεύρων διακοπὰς καὶ στρέμματα ἰᾶται· ἀλφούς τε ἀποκαθαίρει καὶ λέπρας, καὶ πίτυρα· καὶ ἀχῶρας σμήχει, τά τε πρόσωπα καθαίρει καὶ ἀρρυτίδωτα ποιεῖ. A Σὺν ὄξει δὲ λεία

Quidam ὀξυ- κυάμου

ἢ σὺν ὑοσκυάμου φύλλοις καὶ ἀλεύρῳ B πυρίνῳ, ὄρχεων φλεγμονὰς παραιτεῖται. Τὸ δὲ σπέρμα ἑρπετῶν δήγμασιν ἀντιφάρμακον, ποθέν· ἐρυσιπελάτων δὲ κατάπλασμα, σὺν οἴνῳ λεαν‍θέντα τό, τε σπέρμα καὶ τὰ φύλλα. Φασὶ δέ τινες καὶ πορφυρᾶ ἄνθη κρίνου γίνεσθαι. * ἐναργέστατα δὲ γίνεται ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ Πισι- C δίᾳ τῆς Παμφυλίας πρὸς τὴν τοῦ χρίσματος κατασκευήν.

Περὶ Βαλλωτῆς. Κεφ. ριζ'.

Ald. τὸ μέγα πράσιον καλοῦσιν.

BΑΛΛΩΤΗ ἢ μέλαν πράσιον, καυλοὺς ἀνίησι τετραγώνους, μέλανας, ὑποδασέας, ἐκ μιᾶς ῥίζης πλείονας· φύλλα δὲ πρασίῳ ὅμοια, μείζονα δὲ καὶ στρογγυλότε- D ρα καὶ μέλανα καὶ δασέα, ἐκ διαστημάτων τοῦ καυλοῦ παραπλήσια μελισσοφύλλου, δυσώδη· ὅθεν καὶ τοῦτο μελισσόφυλλον ἐκάλεσαν· καὶ τὰ ἄνθη δὲ ἅμα περιέχει * λευκοῖς τοῖς καυλοῖς τροχοειδῶς. Ταύτης τὰ φύλλα καταπλασσόμενα μετὰ ἁλῶν, ποιεῖ πρὸς τὰ κυνόδηκτα· μαρανθέντα δὲ ἐν θερ- E μοσποδιᾷ, κονδυλώματα στέλλει, ῥυπαρά τε ἕλκη σὺν μέλιτι ἀποκαθαίρει.

Περὶ Μελισσοφύλλου. Κεφ. ριη'.

Ald. in noth. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ &c.

MΕΛΙΣΣΟΦΥΛΛΟΝ, ὃ ἔνιοι μελιταιναν καλοῦσι, διὰ τὸ ἥδεσθαι τῇ πόᾳ τὰς μελίττας. ἔοικε δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα καὶ τὰ καυλία τῇ προειρημένῃ βαλ- F λωτῇ· μείζονα δὲ ταῦτα καὶ λεπτότερα, οὐχ οὕτω δασέα, ὄζοντα δὲ κιτρομήλου. Ἁρμόζει δὲ τὰ φύλλα ποτιζόμενα σὺν οἴνῳ καὶ καταπλασσόμενα, πρὸς σκορπιοπλήκτους, καὶ φαλαγγιοδήκτοις, καὶ κυνοδήκτοις. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν καταντλούμενον, πρὸς τὰ G αὐτὰ ποιεῖ· εἴς τε ἐγκαθίσματα, πρὸς ἐμμήνων ἀγωγὴν εὔθετεῖ· ὀδονταλγίαις τε διάκλυσμα, ἔγκλυσμά τε δυσεντερικοῖς.

ſaceo trita, igni ambuſta ſanat, vulA uam emollit, menſtrua ciet, vlceráque cicatrice obducit. Cum melle autem detrita, præciſis neruis luxatíſque medetur: alphóſque, lepras & furfures emendat. Quin & vlcera in capite manantia exterget, faciémque purgat ſimul & erugat. Eadem trita cum aceto aut B hyoſcyami folijs & farina tritici, teſtium inflammationes demulcet. Semen verò potum, ſerpentiū morſibus aduerſatur: eryſipelatis autem, ſemen & folia trita ex vino imponuntur. Tradunt porrò nonnulli, etiam purpureos naſci liliorum flores. Cæterùm in Syria & Piſidia Pamphyliæ lilia vnguēto conC ficiendo efficaciſſima naſcuntur.

De Ballote. Cap. C XVII.

BALLOTE ſeu marrubium nigrum caules edit quadrangulos, nigricantes, ſubhirſutos, ab vna radice numeroſos, folijs marrubij: at maioribus, rotundioribus, nigris & D hirſutis, caulem per interualla cingentibus apiaſtri ſimilitudine, atque etiam graueolentibus. Vnde & hanc aliqui apiaſtrum vocauere. Sed & flores candidi vnà cum folijs orbiculatim caules ipſos ambiunt. Huius folia ex ſale impoſita, aduerſus canis morſus efficacia ſunt. Feruenti verò cinere cocta dū E flacceſcant, condylomata reprimunt, ſordidáque vlcera cum melle purgant.

De Apiaſtro. Cap. C XVIII.

APIASTRVM, quod Greci meliſſophyllō & alio nomine melittænam, vocant, quoniam apes ea F herba delectantur, foliis & cauliculis antè memoratæ ballotæ ſimilis eſt: attamen maioribus & tenuioribus, neque ita hirſutis, citreum verò malum redolentibus. Folia cum vino pota atque etiam impoſita, proſunt contra ſcorpionum ictus, necnon & phalangiorum caníſque rabidi morſus. Eorundem G decoctū fotu ad eadem valet. Conuenit etiamnum fœminarum deſeſſionibus ad ciendos menſes. Colluitur & in dentium doloribus, atque etiam dyſentericis infunditur.

Folia quoque addito nitro bibita, iis auxiliantur qui à fungis ſtrangulantur, necnon torminoſis: orthopnoïcis verò, in eclignate ſumpta. Cæterùm impoſita cum ſale, ſtrumas diſcutiūt, itémque vlcera purgant: ſed & articularios dolores illita ſedant.

De Marrubio. Cap. CXIX.

MARRVBIVM frutex eſt ab vna radice ramoſus, ſubhirſutus, candicás, virgis quadrangularibus: folium pollicem æquat, ſubrotundum, villoſum, rugoſum, guſtu amaro. Semen eſt in caulibus ex interuallis: flores verticillato ambitu aſperi. Naſcitur circa domorum areas & rudecta. Huius foliorū ſiccorum ſimul & ſeminis decoctum ex aqua, aut etiam recentium foliorum ſuccus vna cum melle, tabidis, ſuſpirioſis ac tuſſientibus exhibetur. Craſſam quoque pituitam pectore contentā, ammixta iride ſicca, excreatione purgat. Datur & mulieribus quæ non purgātur, ad euocanda menſtrua, ſecundáſque pellendas: itémque difficilè parientibus, atque etiam his qui à venenatis beſtiis commorſi ſunt, necnon & iis qui venena hauſerunt: attamen veſicam ac renes offendit. Folia cum melle illita, ſordida purgant vlcera: pterygia nomáſque ſiſtunt, & laterum dolores mitigant. Sed & ſuccus foliis contuſis expreſſus, & in ſole ſpiſſatus coactúſve, ad eadem pollet. Cum vino quoque ac melle inunctus, oculorum claritatē adiuuat: per nares itidē regium morbum expurgat. Deniq; aurium doloribus per ſe & cum roſaceo conuenienter inſtillatur.

De Stachy. Cap. CXX.

STACHYS frutex eſt marrubio ſimilis, ſed aliquantò longior, & folia proferens numeroſa, rara, ſubhirſuta, dura, odoris iucundi, candida: & complures virgulas ab eadem radice exeuntes, quàm marrubii candidiores. Naſcitur in montoſis & aſperis locis. Vim habet excalfactoriam & acrem: ideóque foliorum decoctum menſtrua ſecundáſque potu pellit.

A βοηθεῖ καὶ τοῖς ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις σὺν νίτρῳ τὰ φύλλα πινόμενα, καὶ στροφουμένοις. καὶ ἐκλεικτὸν ὀρθοπνοϊκοῖς. καταπλασσόμενα δὲ σὺν "ἁλσὶ, διαφορεῖ χοιράδας, καὶ ἕλκη ἀνακαθαίρει. τά τε ἐπὶ τῶν ἀρθριτικῶν ἀλγήματα παραιτεῖται, καταπλασθέντα. Legit Lacuna in vet. cod. ἀλφίτῳ

B
Περὶ Πρασίου. Κεφ. ριθ'.

ΠΡΑΣΙΟΝ θάμνος ἐστὶν ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πολύκλαδος, ὑπόδασυς, λευκός, τετράγωνος τοῖς ῥάβδοις· φύλλον δὲ τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ ἴσον, ὑποστρόγγυλον, δασύ, * ἐρρυσον, πικρὸν τῇ γεύσει· ἐκ διαστημάτων δὲ ἐπὶ τῶν καυλῶν τὸ σπέρμα,
C μα, καὶ αὐτὴ οἱονεὶ σπόνδυλοι τραχέα. φύεται περὶ τὰ οἰκόπεδα, καὶ "ἐρείπια. Alter, ἐρείπια, ſed perperam. Τούτου τὰ φύλλα ξηρὰ σὺν τῷ σπέρματι ἑψόμενα σὺν ὕδατι, ἢ χυλιζόμενα χλωρὰ, δίδοται μετὰ μέλιτος φθισικοῖς, ἀσθματικοῖς, βήσσουσιν. ἀνάγει καὶ πάχος ἐκ θώρακος, ἴριδος ξηρᾶς μιχθείσης.
D δίδοται καὶ ταῖς μὴ καθαιρομέναις γυναιξὶ πρὸς ἀγωγὴν ἐμμήνων καὶ δευτέρων, καὶ δυστοκούσαις, καὶ θηριοδήκτοις, καὶ τοῖς θανάσιμον πεπωκόσι· κύστει μέντοι καὶ νεφροῖς * ἄθετοι. τὰ δὲ φύλλα καταπλασσόμενα σὺν μέλιτι, ῥυπαρὰ ἕλκη ἀνακαθαίρει, πτερύγιά τε καὶ νομὰς ἀφίστησι, καὶ
E ὀδύνας πλευρῶν παραιτεῖται. καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν δὲ σκευαζόμενον χύλισμα ἐκθλιβομένων τῶν φύλλων, καὶ συστρεφόμενον ἐν ἡλίῳ πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ. ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκὲς, σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι ἐγχριόμενον· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἴκτερον διὰ τῶν ῥινῶν· ὠταλγίαις τε ἁρμόζει, ἐγχυματιζόμενον
F καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ ῥοδίνου.

Περὶ Στάχυος. Κεφ. ρκ'.

ΣΤΑΧΥΣ θάμνος ἐμφερὴς πρασίῳ, ὑπομηκέστερος δὲ καὶ πλεῖστα "φύλλα ἀραιὰ ἔχων ὑπόδασέα, σκληρὰ, εὐώδη, λευκά· ῥαβδία δὲ πλείονα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης, "λευκότερα τῶν τοῦ πρασίου. V. φυλλάρια δὲ διαστημάτων ὑποστρόγγυλα. Sed ſuſpecta eſt ea lectio. V. ὑπόλευκα, λεπτὰ πρὸς τὰ τοῦ πρασίου αὐτῆς ὑπερφυῆ.
G φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι χωρίοις.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, δριμεῖαν· ὅθεν τὸ ἀπόζεμα τῶν φύλλων ἔμμηνα καὶ δεύτερα ἄγει πινόμενον.

Περὶ Φυλλίτιδος. Κεφ. ρκα'.

ΦΥΛΛΙΤΙΣ φύλλα ἀνίησιν ὅμοια λαπάθῳ, ἐπιμηκέστερα δὲ καὶ "εὐθαλέστερα, ς'. ἢ ζ'. "ὀρθὰ, λεῖα" ἐκ τῶν ἔμπροσθεν] ἐκ τῶν ὄπισθεν δὲ, καθάπερ σκώληκας ἔχοντα ἀπηρτημένους, λεπτούς· φύεται ἐν "καταισκίοις καὶ παραδείσοις, γευομένῳ στρυφνή. οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος φέρει. Ταύτης τὰ φύλλα μετ' οἴνου πινόμενα, πρὸς ἑρπετοδήκτους ποιεῖ· ἐπὶ τετραπόδων τε διὰ στόματος * ἐγχυματισθεῖσα βοηθεῖ· πίνεται καὶ πρὸς δυσεντερίαν καὶ διαῤῥοίαν.

Quidam εὐθαλῆ, στερεά.
V. delet.
Orib. ἐντός.
Ald. παλισκίοις

A *De Phyllitide. Cap. CXXI.*

PHYLLITIS folia promit rumici ſimilia, ſed oblongiora & magis virentia, ſena ſeptenáve, recta: quæque parte anteriore læuia cernuntur, poſteriore verò tenues quaſi vermiculos annexos oſtendunt. Naſcitur in vmbroſis locis ac B viridarijs, guſtu acerbo. Neque verò caulem, neque ſemen, neque florem profert. Folia in vino pota ſerpentiũ morſibus aduerſantur. Quadrupedibus itidem per os infuſa auxilio ſunt. Bibuntur & ad dyſenteriam & diarrhœam.

Περὶ Φαλαγγίου. Κεφ. ρκβ'.

ΦΑΛΑΓΓΙΟΝ, οἱ δὲ φαλαγγίτιον, οἱ δὲ καὶ ταύτην λευκάκανθαν καλοῦσι· κλῶνές εἰσι δύο ἢ τρεῖς ἢ πλείονες, "διεστῶτες ἀπ' ἀλλήλων· ἄνθη λευκὰ, παραπλήσια κρίνῳ, ἐντομὰς πολλὰς ἔχοντα· σπέρμα δὲ * παχὺ, μέλαν, ὥσπερ φακοῦ "ἥμισυ, ἰσχνότερον μέντοι πολλῷ· "ῥίζιον μικρὸν, λεπτὸν, χλωρὸν ἅμα τῷ ἑλκυσθῆναι ἐκ τῆς γῆς. ὕστερον γὰρ "συνέλκεται· φύεται δὲ ἐν γεωλόφοις. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ τὸ σπέρμα, καὶ τὸ ἄνθος πινόμενον μετ' οἴνου, σκορπιοπλήκτοις βοηθεῖ, καὶ φαλαγγιοδήκτοις· λύει δὲ καὶ στρόφους.

V. διέχοντες
Lacuna legit in nonnullis codicibus, ἢ μεῖζον. ita & Marcellus.
His quidam carent εἰς ζ. μικρὸν
V. συνέρχονται

De Phalangio. Cap. CXXII.

C PHALANGIVM aliqui phalangiten, alij etiam leucacantham appellant. Ramuli ei ſunt duo aut tres pluréſve, "inter ſe diſtantes; flores candidi, liliaceis ſimiles, inciſuras multas habentes. Semen verò latum, nigrum, ad dimidiatæ lentis figuram, ſed multò "gracilius. Radicula parua, tenuis, D & dum è terra eruitur, coloris herbacei: poſteà verò contrahit ſeſe. Naſcitur in collibus. Folia, ſemen & flos, ſiquidem ex vino bibantur, contra ſcorpionum ictus phalangiorúmq; morſus, auxiliantur: tormina quoque diſcutiunt.

Pl. in diuerſa tendentes
Pl. tenuius.

Περὶ Τριφύλλου. Κεφ. ρκγ'.

ΤΡΙΦΥΛΛΟΝ, οἱ δὲ *ὀξύφυλλον, οἱ δὲ μηνυανθὲς, οἱ δὲ ἀσφάλτιον, οἱ δὲ κνίκιον καλοῦσι, θάμνος ἐπὶ πήχεως *μείζων, ῥάβδους ἔχων λεπτὰς, "μελαίνας, *σχοινώδεις, παραφυάδας ἐχούσας, ἐφ' ὧν φύλλα ὅμοια λωτῷ τῷ δένδρῳ, τρία καθ' ἑκάστην βλάστησιν· ὀσμὴ δὲ αὐτῶν ἄρτι μὲν φυομένων, πηγάνου· αὐξηθέντων δὲ, ἀσφάλτου· ἄνθος δὲ ἀνίησι πορφυροῦν· σπέρμα δὲ ὑπόπλατυ καὶ ὑπόδασυ, ἐκ τοῦ ἑτέρου πέρατος ὥσπερ κεραίαν ἔχον· ῥίζα δὲ λεπτὴ, μακρὰ, "ἰσχυρά. Βοηθεῖ δὲ τὸ σπέρμα καὶ τὰ φύλλα, πινόμενα ἐν ὕδατι, πλευριτικοῖς, δυσουροῦσιν, ἐπιληπτικοῖς, ἀρχομένοις ὑδρωπιᾶν, ὑστερικαῖς·

Vetus inſerit ἢ καὶ. Sic & Orib.
V. addit, μεστάς. Sic Lac.
V. στερεά. Sic Lac.

De Trifolio. Cap. CXXIII.

E TRIFOLIVM Greci triphyllon, alij oxytriphyllon, alij menyanthes, alij aſphaltium, alij denique cnicium vocãt. Frutex eſt ſupra cubiti altitudinem aſſurgens, ac virgas habens tenues, nigras, iunceas, non ſine ramulorum appendiculis, in quibus folia exeunt loti arboris foliorum ſimilitudine, eáque terna F in ſingulis germinibus. Odor illorum vbi recẽs nata ſunt, rutæ: poſteaquam verò adoleuerunt, bitumini proximus. Florem verò edit purpureum, ac ſemen quadantenus latum & ſubhirſutum, ab altera extremitate veluti corniculum gerẽs. Radix autem tenuis, lõga, ac firma G validáq; eſt. Semen & folia in aqua pota, pleuriticis, vrinę difficultate laborãtibus, comitialibus, hydropicis incipiẽtibus, ac fœminis vuluæ ſtrãgulationi opportunis auxiliantur:

menſes quoque ciuit. Sed è ſemine, ternæ drachmæ: è folijs verò, quaternæ exhiberi debent. Succurrunt & venenatorum morſibus folia trita ex aceto mulſo pota. Tradunt verò nonnulli, totius fruticis, radicis inquam & foliorum decoctum fotu dolores eorum mitigare quos ſerpentes momorderint. Verùm ſi qua ſanatus quiſpiam fuerit aqua, alius aliquis foueatur qui vlcus habuerit, perinde affici vt qui demorſi fuêre. Quidam terna foliá aut totidem ſemina in tertianis cú vino potui dedere, & in quartanis quaterna, ceu quæ febrium circuitus finiant atque diſcutiant. Cæterùm radix antidotis inſeritur.

De Polio. Cap. CXXIIII.

POLIVM quoddam mõtanum, cui etiam teuthris nomen eſt, & cuius eſt vſus. Exiguus frutex eſt, tenuis, candidus, dodrantalis, & ſemine refertus: capitulo in caecumine quandam corymbi ſpeciem præ ſe ferente, paruo, cæſariei canæ ſimili, & graueolente cum aliquantula odoris iucunditate. Alterum fruticoſius eſt, non vſqueadeò valens odore, ac viribus inefficacius. Decoctum ipſorum epotum, ſuccurrit venenatorum morſibus, hydropicis & arquatis: ſplenetticis autem ex aceto propinatur. Sed capitis dolorem ciet, ſtomachúmque malè habet. Ducit verò etiá aluum ac menſes. Cæterùm ſubſtratum ſuffitúmve polium venenatas beſtias abigit: impoſitum verò vulnera conglutinat.

De Scordio. Cap. CXXV.

SCORDIVM in montanis & paluſtribus locis naſcitur. Folia habet triſſaginis ſimilitudine, at maiora, neque ita per ambitum inciſuris diuiſa, aliquantum verò allium redolentia, aſtringentia & guſtu amara: cauliculos autem quadrangulos, è quibus flos ſubruber emicat.

Vim habet herba excalfactoriá, vrinámque cit. Recens trita, itémque arida, decocta in vino, aduerſus ſerpétium morſus, venenáque propinatur: ad ſtomachi verò roſiones, dyſenteriam, & vrinæ difficultaté, binis drachmis, ex hydromelite.

A ἄγει δὲ καὶ καταμήνια. δεῖ δὲ διδόναι τοῦ μὲν σπέρματος < γ. τῶν δὲ φύλλων < δ΄. V. ή.
βοηθεῖ δὲ καὶ θηριοδήκτοις τὰ φύλλα λεῖα σὺν ὀξυμέλιτι πινόμενα. ἱστοροῦσι δὲ ἔνιοι ὅτι τὸ ἀφέψημα* ὅλου τοῦ θάμνου καὶ τῆς ῥίζης καὶ τῶν φύλλων καταντλούμενον ἐπὶ τῶν ἑρπετοδήκτων παραιτεῖται
B τοὺς πόνους. ᾧ δὲ ἂν θεραπευθῇ τις ὕδατι, ἂν ἕτερος ἕλκος ἔχων καταντληθῇ, τὰ αὐτὰ πάσχει τοῖς δηχθεῖσι. ποτίζουσι δέ τινες ἐπὶ μὲν ῥιγοπυρέτων τρία φύλλα ἢ τρία σπέρματα σὺν οἴνῳ· ἐπὶ δὲ τεταρταίου δ΄. ὡς λύοντα τὰς περιόδους. μίγνυται δὲ* αὐτῆς ἡ ῥίζα καὶ ἀντιδότοις. Vetus addit φυόμενα

C Περὶ Πολίου. Κεφ. ρκδ΄. Vulg. exempl. addunt ὀρεινοῦ.

ΠΟΛΙΟΝ τὸ μὲν, ἔστιν ὀρεινὸν, ὃ καὶ τεύθριον καλεῖται, οὗ καὶ ἡ χρῆσις. θαμνίον δέ ἐστι" λεπτὸν, λευκὸν, σπιθαμιαῖον, καρποῦ πλῆρες, ἔχον κεφάλιον ἐπ᾽ ἄκρου κορυμβοειδὲς μικρὸν ὡς πολιὰν θρίχα, βαρύοσμον μετὰ ποσῆς εὐωδίας. Τὸ δὲ ἕτε- Orib. λεπτόφυλλον
D ρον, θαμνωδέστερον, οὐχ οὕτως εὔτονον τῇ ὀσμῇ, καὶ ἀδρανέστερον κατὰ τὴν δύναμιν." V. margo, φύλλα ὑσσώπῳ ἐμφερῆ.
Δύναται δὲ αὐτῶν τὸ ἀπόζεμα πινόμενον, θηριοδήκτοις βοηθεῖν, ὑδρωπικοῖς, ἰκτεριώδεσι· σπληνικοῖς δὲ σὺν ὄξει. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγὲς καὶ κακοστόμαχον. ἄγει δὲ καὶ κοιλίαν καὶ ἔμμηνα.
E ὑποστρωννύμενον δὲ καὶ θυμιώμενον, θηρία διώκει· καταπλασσόμενον δὲ τραύματα κολλᾷ.

Περὶ Σκορδίου. Κεφ. ρκέ.

ΣΚΟΡΔΙΟΝ φύεται" ἐν ὀρεινοῖς τόποις καὶ ἑλώδεσι, φύλλα ἔχον ἐοικότα V. tantùm ἐν ἑλώδεσι
F χαμαίδρυϊ, "μείζονα δὲ καὶ οὐχ οὕτως ἐντετμημένα τὴν περιφέρειαν, ὑπόσω- Al. ἀμεγέθη μέν τοι, καὶ ὑποστρογγύλας γωνίας ἔχοντα, καὶ οὐχ &c.
δὲ τῇ ὀσμῇ σκορδίζοντα, στυπτικὰ δὲ καὶ ἔμπικρα κατὰ τὴν γεῦσιν· καυλία δὲ τετράγωνα· ἀφ᾽ ὧν ἄνθος ὑπέρυθρον. V. σπιθαμιαῖα ἢ μείζονα
Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ πόα θερμαντικὴν, διουρητικὴν, ποτιζομένη χλωρὰ, λεῖα,
G καὶ ξηρὰ ἀφεψομένη σὺν οἴνῳ πρὸς ἑρπετῶν δήγματα καὶ "θανάσιμα·" πρός τε δηγμὸν στομάχου καὶ δυσεντερίαν, καὶ δυσουρίαν < β΄. σὺν ὑδρομέλιτι. V. omittit. Legit Lacuna in vet. cod. πρός τε δηγμοὺς καὶ λυγμοὺς στομάχου

καθαίρει καὶ πάχος πυῶδες ἐκ θώρακος. ποιεῖ καὶ πρὸς παλαιὰς βῆχας καὶ ῥήγματα, καὶ σπάσματα, σὺν καρδάμῳ καὶ μέλιτι καὶ ῥητίνῃ μιχθεῖσα ξηρὰ ἐν ἐκλείγματι. καὶ ὑποχόνδριον χρονίως φλεγμαῖνον, ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ πραΰνει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ποδάγραν μετ' ὄξους δριμέος περιχριομένη, ἢ μεθ' ὕδατος καταπλασσομένη. προστεθεῖσα δὲ ἔμμηνα κινεῖ. καὶ τραύματα κολλᾷ. ἕλκη παλαιὰ ἀνακαθαίρει, καὶ ἀπουλοῖ σὺν μέλιτι. ξηρὰ δὲ ὑπερσαρκώματα στέλλει. πίνεται δὲ καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς χύλισμα πρὸς τὰ εἰρημένα πάθη. *ἐναργέστατον δὲ ἐστὶ τὸ Ποντικὸν καὶ τὸ Κρητικόν.

V. λύδιον.

Περὶ Βηχίου. Κεφ. ρκϛʹ.

V. κισσοειδῆ

V. ἔκλευκα

Βήχιον φύλλα ἔχει ὅμοια *κισσῷ, μείζονα δέ, ϛʹ ἢ ζʹ, ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἐκ μὲν τῶν πρὸς τὰ *κάτω ὑπόλευκα, ἐκ δὲ τῶν πρὸς τὰ ἄνω χλωρὰ, γωνίας πλείους ἔχοντα· καυλὸν σπιθαμιαῖον· ἄνθος ὠχρὸν κατὰ τὸ ἔαρ· ὀξέως δὲ ἀποβάλλει τό,τε ἄνθος καὶ τὸν καυλόν· ὅθεν τινὲς ὑπέλαβον ἄκαυλον καὶ ἀνανθῆ ὑπάρχειν τὴν πόαν. ῥίζα λεπτή, *ἄχρηστος· φύεται περὶ λιβάδας καὶ ἐνύδροις τόποις. Ταύτης τὰ φύλλα λεῖα σὺν μέλιτι καταπλασσόμενα, ἐρυσιπέλατα καὶ πᾶσαν φλεγμονὴν ἰᾶται· ὑποθυμιώμενα δὲ ξηρὰ εἰς ἀποκαπνισμόν, τοὺς ὑπὸ ξηρᾶς βηχὸς καὶ ὀρθοπνοίας ὀχλουμένους θεραπεύει, ὅταν χάνοντες διὰ χωνίου τῷ στόματι δέξωνται, καὶ καταπίωσι· ῥήσσει δὲ καὶ τὰ ἐν θώρακι ἀποστήματα. Τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἡ ῥίζα ὑποθυμιωμένη. ἔμβρυόν τε τεθνηκὸς ἐκβάλλει ἐν ὑδρομέλιτι ἑφθὴ πινομένη.

Pariſ. add. πολυκλώνου

V interſerit μονόκλωνος

Περὶ Ἀρτεμισίας. Κεφ. ρκζʹ.

Ἀρτεμισία *φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις ὡς τὸ πολύ, πόα θαμνοειδής, παρόμοιος ἀψινθίῳ, μείζων δὲ καὶ λιπαρώτερα τὰ φύλλα ἔχουσα. καὶ ἡ μέν τις ἐστιν αὐτῆς εὐερνής, πλατύτερα ἔχουσα τὰ φύλλα καὶ τὰς ῥάβδους. ἡ δὲ, λεπτοτέρα, ἄνθη μικρά, λεπτά, λευκά, *βαρύοσμα· θέρους δὲ ἀνθεῖ. Ἔνιοι δὲ τὸ ἐν μεσογείοις λεπτόκαρφον βοτάνιον ἁπλοῦν τῷ καυλῷ, σφόδρα μικρόν, ἄνθους περίπλεων *κιρροῦ

Ald. βαρύοσμος.

Al. χρυσοειδῆ.

A ſed & pús craſſius pectore expellit: Facit & arida ad veterē tuſſim, rupta, conuulſáq́;, ſi cū naſturtio, melle ac reſina in eclegmate miſceatur: diuturnam quoq; hypochondrij inflammationem cerato excepta lenit: valet itidem ad podagram ex aceto acri oblita aut ex aqua impoſita: ſubdita verò mēſes mouet. Quin B & vulnera cōglutinat, veterā vlcera repurgat, & cum melle ad cicatricem perducit. Sicca verò carnis excreſcentias cohibet. Sed & expreſſus ex ea ſuccus ad eadem vitia bibitur. Verùm efficaciſſimum Ponticum, Creticúmque.

De Tuſsilagine. Cap. CXXVI.

C Tvssilagini folia ſunt hederaceis ſimilia, ſed maiuſcula, ſena ſeptenáve à radice prodeuntia, infernè ſubalbida, supernè verò virentia, pluribus angulis prædita: caulis palmi altitudine, flos ex luteo albicans, qui verno tēpore prodit, at quamprimum vnà cum caule amittitur. Ex quo factum vt non- D nulli herbam hanc ſine caule ac ſine flore eſſe exiſtimauerint. Radix tenuis, nec ſuperuacua. Naſcitur circa ſcaturigines aquarum, & riguis locis. Folia trita, ex melle impoſita, eryſipelatis omníque inflammationi medentur: ſuffita verò arida, ita vt ex ijs fumus per infundibulum hianti ore excipiatur, hau- E riatúrque, eos ſanant qui ſicca tuſſi & orthopnœa infeſtantur: pectoris etiámnum vomicas rumpunt. Eundem effectum præbet ſuffita radix: ſed & decocta in hydromelite, & epota, partus emortuos eijcit.

De Artemiſia. Cap. CXXVII.

F Artemisia in maritimis plerunque naſcitur, herba fruticoſa, abſinthij ſimilitudine, niſi quòd eſt maioribus pinguioribúſque folijs: quanquam eſt quædā lætior habitiórque, folijs virgultiſq; latioribus, altera verò tenuioribus. Flores ſunt parui, tenues, candidi & graueolentes, æſtate autem floret. Sunt G qui in Mediterraneis artemiſiam monoclonon appellent, herbulam gracili ſurculo, ſimplici caule donatam, valde puſillam, attamen floribus refertā tenuibus, & ad fuluum

colorem accedentibus. Hæc quàm præcedens iucundiorem afflat odorem. Vtraque excalfacit & attenuat. Feruefactæ inſidentibus fœminis proſunt ad extrahendos menſes, partus, ſecundáſque, itémque ad vuluæ præcluſionem & inflammationem. Valent etiamnum ad comminuendos calculos remoratámque vrinam eliciendá. Quinetiam herba ipſa copioſior imo ventri impoſita menſes ciet. Succus ex eadem expreſſus, cum myrrha ſubactus vuluęque ſubditus, eadem quæ & inſeſſus ex vtero trahit. Sed & coma eorundem educendorum gratia ternis drachmis propinatur.

De Artemiſia tenuifolia.

Cap. CXXVIII.

Habetur & artemiſia tenuifolia, quæ circa riuulos ac ſepes & in agris frumentarijs naſcitur. Huius flores & folia, ſi contriueris, ſampſuchi odorem expirát. Si quis igitur herbam eam tūſam, & cum oleo amygdalino bene ſubactam, more malagmatis, dolenti ſtomacho impoſuerit, ſanabitur. Quòd ſi quis etiam neruorum dolore tentetur, eius contritæ ſucco expreſſo & mixto cū oleo roſaceo, ſi eum perunxeris, curabitur.

De Ambroſia. Cap. CXXIX.

AMBROSIA, quam alij botryn, alij botryn artemiſiam appellant, exiguus frutex eſt, trium palmorum altitudine, ramoſus: folia circa imum caulem habet exigua, ceu rutæ, cauliculos verò minutis ſeminibus, quaſi racemulis, qui nūquam florent, refertos: eſt is odore vinoſo, ac ſuauis. Radix tenuis, & duûm palmorum longitudine. Nectitur in coronas apud Cappadoces. Vis eius, reprimere, repellere, & illitu aſtringere humores qui in aliquam partem incumbunt.

De Botry. Cap. CXXX.

BOTRYS herba eſt lutea tota, fruticoſa, latè ſparſa, & alis compluribus prædita. Semen circa totos ramulos naſcitur: folia cichorio ſimilia, numeroſa. Herba verò tota ſuauiter admodum olet, quamobrem veſtibus etiam interponitur.

A δὲς τῇ χροιᾷ, λεπτὸν, καλοῦσιν ἀρτεμισίαν μονόκλωνον· ἔστι δὲ εὐωδεστέρα τῆς πρὸ αὐτῆς. Ἀμφότεραι δὲ θερμαίνουσι καὶ λεπτύνουσιν. ἀποζεννύμεναι δὲ ἁρμόζουσιν εἰς γυναικεῖα ἐγκαθίσματα, πρὸς ἀγωγὴν ἐμμηνίων καὶ δευτέρων καὶ ἐμβρύων, μύσιν τε καὶ φλεγμονὴν τῆς — Al. πολύκλωνον
B ὑστέρας καὶ θρύψιν λίθων, καὶ ἐποχὴν οὔρων. ἡ δὲ πόα κατὰ τοῦ ἤτρου καταπλασθεῖσα πολλὴ, ἔμμηνα κινεῖ· ὁ δὲ ἐξ αὐτῆς χυλὸς λεανθεὶς σμύρνῃ καὶ προστεθεὶς, ἄγει ἀπὸ μήτρας ὅσα καὶ τὸ ἐγκάθισμα. καὶ ποτίζεται δὲ ἡ κόμη πρὸς ἀγωγὴν τῶν αὐτῶν, πλῆθος < γ΄. — V. addit, καὶ τὸ ἔγκλυσμα

C Περὶ Ἀρτεμισίας λεπτοφύλλου.

Κεφ. ρκη΄.

Ἀρτεμισία λεπτόφυλλος, ἥτις γίνεται περὶ ὀχετοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ εἰς χώρας σπορίμους. τὸ ἄνθος οὖν αὐτῆς καὶ τὰ φύλλα τριβόμενα, ὀσμὴν ἀποδίδωσι σαμψύχου. εἰ οὖν τις πονεῖ τὸν στόμαχον, καὶ κόψει τὴν βοτάνην ταύτην μετὰ ἀμυγδαλίνου ἐλαίου καλῶς, καὶ ποιήσει ὡς μάλαγμα, καὶ θήσει ἐπὶ τὸν στόμαχον, θεραπευθήσεται. εἰ δὲ καὶ τὰ νεῦρά τις πονεῖ, τὸν χυλὸν ταύτης μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου μίξας χρίει, θεραπευθήσεται. — Hoc caput in aliquibus codicibus deeſt: à Cornario ad notha transfertur.

D

Περὶ Ἀμβροσίας. Κεφ. ρκθ΄.

E ΑΜΒΡΟΣΙΑ, οἱ δὲ βότρυς, οἱ δὲ βότρυς ἀρτεμισία, θαμνίσκος ἐστὶ τρισπίθαμος τὸ ὕψος, πολύκλαδος· φύλλα ἔχων περὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ καυλοῦ μικρὰ ὡς πηγάνου· τὰ δὲ καυλία περίπλεα σπερματίων, ἐοικότων βοτρυδίοις μηδέποτε ἀνθοῦσι, τῇ ὀσμῇ οἰνώδης, ἡδεῖα· ἡ δὲ ῥί- — V. ἐμβολὴν — Al. ῥαβδία — V. caret.
F ζα λεπτὴ, δισπίθαμος. καταπλέκεται δὲ ἐν Καππαδοκίᾳ τοῖς στεφάνοις. Δύναμιν δὲ ἔχει σταλτικὴν τῶν ἐπιφερομένων καὶ ἀποκρουστικὴν, καταπλασσομένη στύφουσα. — V. caret. Al. περιπλέκεται — V. στύφουσαν.

Περὶ Βότρυος. Κεφ. ρλ΄.

ΒΟΤΡΥΣ πόα ἐστὶν ὅλη μηλίνη, θαμνοειδὴς, διακεχυμένη, πολλὰς ἔχουσα μασχάλας.
G τὸ δὲ σπέρμα ὅλοις τοῖς κλωνίοις περιπέφυκε· φύλλα κιχωρίῳ ἐμφερῆ πολλά· καὶ τὸ σύμπαν εὐώδης ἱκανῶς· διὸ καὶ ἱματίοις συντίθεται. — Sic V. & Lacunæ codex. vulg. exempl. carens.

φύεται δὲ μάλιστα περὶ χαράδρας καὶ χειμάρροις. Δύναμιν δὲ ἔχει σὺν οἴνῳ πινομένη ὀρθοπνοίας παρηγορεῖν. καὶ ταύτην ἀμβροσίαν Καππαδόκαι καλοῦσι, τινὲς δὲ ἀρτεμισίαν.

Inuenitur verò potiſſimùm circa profluentes aquas, & in torrentium ripis. Pota ex vino orthopnœas mulcendi vim habet. Et hanc Cappadoces ambroſiam vocant, alij artemiſiam.

Περὶ Γερανίου. Κεφ. ρλα΄.

Orib. στρογγύλην

ΓΕΡΑΝΙΟΝ, τὸ μὲν φύλλον ἔχει ὅμοιον ἀνεμώνῃ, ἐσχισμένον, μακρότερον· ῥίζαν δὲ ὑποστρόγγυλον, γλυκεῖαν, ἐσθιομένην, ἥτις ποθεῖσα ἐν οἴνῳ ἄγει < πλῆθος, ὑστέρας ἐμπνευματώσεις λύει. καλεῖται ὑπ' ἐνίων καὶ ἕτερον γεράνιον, ἔχον καυλία λεπτά, χνοώδη, διασπιθαμιαῖα· φύλλα μαλάχῃ ἐμφερῆ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν μασχαλῶν ἐξοχάς τινας ἀνανενευκυίας, ὡς γεράνων κεφαλὰς σὺν τοῖς ῥάμφεσιν, ἢ κυνῶν ὀδόντας. χρῆσις δὲ αὐτοῦ ἐν ἰατρικῇ οὐδεμία.

V. addit ὑποπορφύρας

De Geranio. Cap. CXXXI.

GERANIVM folio eſt anemones, inciſuris diuiſo, at longiore, radice propemodum rotunda, dulci & eſui apta. Hæc drachmæ pondere in vino pota, vuluę inflationes diſcutit. Vocatur & à nonnullis geranium alterũ, quod cauliculos habet tenues, lanuginoſos, binûm palmorum altitudine: folia verò ceu maluæ, & in ſummis alis ſurſum ſpectãtes eminentias quaſdam, veluti gruum capitula cum ſuis roſtris, aut dentes caninos. Sed nullius eſt in medicina vſus.

Περὶ Γναφαλίου. Κεφ. ρλβ΄.

V. ὅτινές καὶ στοιβὴν ἐκάλεσαν

ΓΝΑΦΑΛΙΟΝ, τούτου τοῖς φύλλοις τινὲς ἀντὶ γναφάλου χρῶνται, λευκοῖς οὖσι καὶ μαλακοῖς. ποιεῖ δὲ σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ ποτιζόμενα τὰ φύλλα πρὸς δυσεντερείαν.

De Gnaphalio. Cap. CXXXII.

GNAPHALII folijs albis, mollibúſque pro tomento vtuntur. Efficaciter autem ad dyſenteriam in vino auſtero propinantur.

Περὶ Τύφης. Κεφ. ρλγ΄.

ΤΥΦΗ, φύλλον ἀνίησι κυπειρίδι ὅμοιον· καυλὸν λεῖον, ὁμαλόν, ἐπ' ἄκρῳ περικείμενον ἄνθος πυκνόν, καὶ ἐκπαππούμενον, ὃ καλοῦσιν ἔνιοι ἀνθήλην. ταύτης τὸ ἄνθος ἀναληφθὲν στέατι παλαιῷ ὑείῳ πεπλυμένῳ, κατακαύματα θεραπεύει. φύεται δὲ ἐν ἕλεσι καὶ ὑδροστασίμοις τόποις.

Ald. in noth. λευκόν, quã vocem reddidit Ruellius.
Al. περιφερὲς
Al. θήλην
Al. πολλῷ

De Typha. Cap. CXXXIII.

TYPHA folium profert cyperidi ſimile, caulem læuem & æquabilem, quem in cacumine flos ambit denſus, quíque in pappos ſoluitur. Eum aliqui paniculam nominant. Huius flos vetere ſuillo adipe loto exceptus ambuſtis medetur. Gignitur autem in paludibus & aquis ſtagnantibus.

Περὶ Κιρκαίας. Κεφ. ρλδ΄.

ΚΙΡΚΑΙΑ, ἣν δὲ δίρκαιαν καλοῦσι· τὰ μὲν φύλλα ἔχει στρύχνῳ ὅμοια κηπαίῳ, παραφυάδας δὲ πολλάς· ἄνθη μέλανα, μικρά, πολλά· καρπὸν δὲ κεγχροειδῆ ἔν τισιν οἱονεὶ κερατίοις· ῥίζας σπιθαμιαίας γ' ἢ δ'. λευκάς, εὐώδεις, θερμαντικάς. μάλιστα δὲ ἐν τισὶ πετρώδεσι φύεται τόποις καὶ εὐπνοίαις εὐηλίοις. ταύτης ἡ ῥίζα ὅσον * μνᾶς δ'. θλασθεῖσα, καὶ βραχεῖσα ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν οἴνου γλυκέος κοτύλαις ς'. καὶ ποθεῖσα ἡμέρας γ'. ὑστέραν ἀποκαθαίρει. ὁ δὲ καρπὸς γάλα κατασπᾷ ἐν ῥοφήμασι λαμβανόμενος.

V. quædã margo σμίλακι
Addit Lacuna ex vet. cod. καὶ λεπτάς.
V. πικρά.
Addit Lac. ex v. cod. πυκνά

De Circæa. Cap. CXXXIIII.

CIRCÆA quam dircæam aliqui vocant, folia gerit hortenſis ſolani, ac propagines crebras: flores nigros, puſillos, numeroſos: ſemen milij figura, quibuſdam veluti corniculis inuolutum: radices dodrantales, ternas quaternáſue, albas, odoratas, & excalfaciendi vi præditas. Naſcitur maximè locis petroſis & apricis perflabilibus. Radix vnciarum quatuor pondere tuſa, & in vini dulcis heminis ſex diem noctémque macerata, triduóque bibita, vuluam expurgat. At ſemen in ſorbitionibus aſſumptum lactis vbertatem præſtat.

De OEnanthe. Cap. CXXXV.

OENANTHEN alij leucanthon nominãt. Folia edit paſtinacæ: flores candidos: caulẽ craſſum, palmi altitudine: ſemen atriplicis: radicem denique magnam, in multa rotunda capitula extuberantem. Naſcitur in petris. Semen, caulis ac folia, ad ſecundas pellendas cum vino mulſo propinantur. Ipſa quoq; radix è vino ad ſtranguriam regiúmque morbum vtilis.

De Conyza. Cap. CXXXVI.

CONYZA quædam parua vocatur, odore præſtantior: maior altera, quæ frutice altior eſt, foliíſque latioribus atque graueolens. Vtriuſque folia oleæ ſimilia, at hirſuta & pinguia. Et maioris quidem conyzæ caulis in binûm cubitorum altitudinem aſſurgit, minoris verò, pedem æquat. Flos ſqualidus eſt, lutei coloris, & ſubamarus, ac in pappos abit: radices autẽ ſuperuacuæ. Frutex cum folijs ſubſtratu ſuffitúque venenatas beſtias fugat, culices abigit, ac pulices quoque necat. Folia vtiliter imponũtur ſerpentiũ morſibus, tuberculis atque vulneribus. Flores etiam ac folia ad mẽſes partúſque pellendos in vino bibuntur: itémque contra ſtranguriam, tormina, morbúmque regium. Eadem ex aceto pota, comitiales adiuuant. Quin & decoctum inſeſſu vulnę vitijs medetur, menſéſque purgat. Subditus autem ſuccus abortũ infert. Sed & herba ex oleo peruncta, contra rigores eſt efficax. Tenuior verò, etiam capitis dolores impoſita ſanat. Eſt & tertium conyzæ genus, caule craſſiore mollioréque, folijs mediæ inter maiorem & minorem amplitudinis. Minimè autem pinguis ea eſt, at odore longè grauior, atque adeò iniucundior ſimul & inefficacior. Locis aquoſis prouenit.

vel ſiabilis

De Hemerocalle. Cap. CXXXVII.

HEMEROCALLES caulẽ foliáq; habet lilij, ſed porri modo virẽtia. Flores in ſingulis ſcapi propaginibus terni quaternìve erũpũt, lilij diuiſura, cùm dehiſcere cœpe-

A

Περὶ Οἰνάνθης. Κεφ. ρλέ.

ΟΙΝΑΝΘΗ, "οἱ δὲ λευκάνθον καλοῦσι· τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὥσπερ σταφυλῖνος· αὕτη δὲ λευκά· καὶ καυλὸν παχὺν, σπιθαμιαῖον· καρπὸν δὲ ὥσπερ ἀτραφάξιος· ῥίζαν μεγάλην, κεφαλὰς ἔχουσαν πλείονας, στρογγύλας. φύεται ἐν πέτραις. ταύτης ὁ
B καρπὸς καὶ ὁ καυλὸς καὶ τὰ φύλλα, ποτίζεται πρὸς δευτέρων ἐκβολὴν σὺν οἰνομέλιτι. ἡ δὲ ῥίζα σὺν οἴνῳ πρὸς στραγγουρίας ἁρμόζει, καὶ ἴκτερον.

Hæc non leguntur in Ald. cod. niſi inter notha.

Περὶ Κονύζης. Κεφ. ρλϛ'.

ΚΟΝΥΖΑ, ἡ μέν τις μικρὰ καλεῖται, εὐωδεστέρα οὖσα· ἡ δὲ μείζων, ὑπερέχουσα τῷ θάμνῳ, καὶ τοῖς φύλλοις πλατυτέρα,
C καὶ βαρύοσμος. ἀμφότεραι δὲ "προσεοίκασι τοῖς φύλλοις ἐλαίᾳ. ἔστι δὲ δασέα ταῦτα καὶ λιπαρά· ὕψος δὲ τοῦ καυλοῦ ἡ μὲν μείζων, δύο πήχεων ἔχει· ἡ δὲ ἐλάττων, ποδός· ἄνθος ψαφαρὸν, μήλινον, "ὑπόπικρον, ἐκπαππούμενον· ῥίζαι δὲ ἄχρηστοι. Δύναται δὲ ὁ θάμνος ὑποστρωννύμενος σὺν
D τοῖς φύλλοις καὶ θυμιώμενος, θηρία διώκειν, καὶ κώνωπας ἀπελαύνειν· κτείνει δὲ καὶ ψύλλας. καταπλάσσεται δὲ τὰ φύλλα ὠφελίμως ἐπὶ ἑρπετοδήκτων καὶ φυμάτων, καὶ τραυμάτων. καὶ πίνεται σὺν οἴνῳ τὸ ἄνθος καὶ τὰ φύλλα "πρὸς καταμηνίων ἀγωγὴν καὶ ἐμβρύων ἐκβολὴν, καὶ στραγγουρίαν, καὶ στρόφους
E καὶ ἴκτερον· μετ' ὄξους δὲ ἐπιληπτικοῖς πινόμενα ὠφελεῖ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν ἐν καθίσματι, τὰ ἐν μήτρᾳ θεραπεύει "καὶ ἔμμηνα ἀποκαθαίρει. ὁ δὲ χυλὸς προστεθεὶς "ἐκτρωσμοὺς ποιεῖ. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ῥίγη συγχριομένη ἡ πόα μετ' ἐλαίου. ἡ δὲ λεπτὴ καὶ κεφαλαλγίας καταπλασσομένη ἰᾶται. "Γί-
F νεται καὶ τρίτον εἶδος κονύζης. ἔστι δὲ καυλῷ παχυτέρα καὶ μαλακωτέρα, τοῖς δὲ φύλλοις μείζων τῆς λεπτῆς, ἥσσων δὲ τῆς μείζονος, οὐ λιπαρὰ, βαρυοσμοτέρα δὲ πολλῷ καὶ ἀηδεστέρα καὶ ἀπρακτοτέρα. φύεται δὲ ἐν ἐφύδροις.

V. ἐοίκασι

V. ὑπόμικρον]

Addit Lacuna ex vet. cod. καὶ τὸ σπέρμα.

Alter pro θεραπεύει habet ἀποκαθαίρει.

Sic V. & Lacunæ cod. Vulg. exẽpl. carent.

Al. τρόμους παύει

V. nonnulli carent ſequentibus ad capitis vſque calcem.

Περὶ Ἡμεροκαλλίδος. Κεφ. ρλζ'.

ΗΜΕΡΟΚΑΛΛΙΣ φύλλα ἔχει καὶ
G καυλὸν ὅμοια κρίνῳ, χλωρὰ δὲ ὥσπερ πράσα. ἄνθη δὲ ἐν αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἀπόφυσιν γ'. ἢ δ'. τὴν σχίσιν τῷ κρίνῳ ἐοικότα, ὅταν ἄρξηται "χαίνειν·

Al. χάσκειν

V. ἀκάνθ

τὴν δὲ χρόαν ἰσχυρῶς ὠχρᾶ. ῥίζαν ὁμοίαν βολβῷ εὐμεγέθει· ἥτις λεία ποθεῖσα, καὶ σὺν μέλιτι ἐν ἐρίῳ προστεθεῖσα, πεσσὸς ἐστὶν ὑδραγωγὸς καὶ αἱμαγωγός. τὰ δὲ φύλλα λεῖα καταπλασσόμενα, φλεγμονὰς μαστῶν τὰς ἐκ τοκετῶν καὶ ὀφθαλμῶν πραΰνει. καὶ καταπλάσσεται δὲ ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα ὠφελίμως ἐπὶ τῶν πυρικαύστων.

Περὶ Λευκοΐου. Κεφ. ρλη'.

ΛΕΥΚΟΙΟΝ γνώριμόν ἐστιν. ἔστι δὲ αὐτῆς διαφορὰ ἐν τοῖς ἄνθεσι. ἢ γὰρ λευκόν ἐστιν, ἢ μήλινον ἢ κυανοῦν ἢ πορφυροῦν εὑρίσκεται. Ἔστι δὲ αὐτῶν εὔχρηστον πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν τὸ μήλινον· οὗ τὰ ἄνθη ξηρὰ ἀποζεσθέντα, εἰς ἐγκαθίσματα ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ ὑστέραν φλεγμονάς, καὶ ἀγωγὰς ἐμμηνίων· ἀναληφθέντα δὲ κηρωτῇ, ῥαγάδας τὰς ἐν δακτύλῳ θεραπεύει· σὺν δὲ μέλιτι, ἄφθας. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ, σὺν οἴνῳ ποθεὶς δραχμῶν δυοῖν πλῆθος, ἢ προστεθεὶς σὺν μέλιτι, ἔμμηνα καὶ δεύτερα καὶ ἔμβρυα ἄγει. αἱ δὲ ῥίζαι καταπλασθεῖσαι σὺν ὄξει, στέλλουσι σπλῆνα, καὶ ποδαγρικοὺς ὠφελοῦσι."

Addit Cataczeni codex: λευκόιον θαλάσσιον, οἱ δὲ ἴον θαλάσσιον. ῥωμαῖοι βίολα μαρίνα. δύναμιν ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν αὐτὴν τῷ περὶ αὐτοῦ λευκοΐῳ.

Περὶ Κραταιογόνου. Κεφ. ρλθ'.

ΚΡΑΤΑΙΟΓΟΝΟΝ, οἱ δὲ κραταιόγονον, φύλλα ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ μελαμπύρου (πλείους δὲ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης φύονται βλαστοὶ γονατώδεις) καρπὸν δὲ ὅμοιον κέγχρῳ. φύεται ἐν συσκίοις καὶ "φρυγανώδεσιν ὡς ἐπιτοπολὺ τόποις, ἰσχυρῶς δὲ δριμύ. Ἱστορεῖται δὲ ὑπό τινων ἡ πόσις τοῦ καρποῦ γυναῖκα ἀρρενοτόκον ποιεῖν, ἐάν τις μετὰ τὴν κάθαρσιν τῶν καταμηνίων πρὸ τοῦ πλησιάσαι πίνῃ νῆστις τρεῖς τῆς ἡμέρας ὁλκὴν τριωβόλου μετὰ ὕδατος κυάθων β'. ἐπὶ ἡμέρας μ'. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ πινέτω τὰς ἴσας ἡμέρας, καὶ πλησιαζέτω.

Lacuna ex vet. cod. legit φρυγμώδεσιν, id eſt, aridis.

Περὶ Φύλλου. Κεφ. ρμ'.

ΦΥΛΛΟΝ, οἱ δὲ ἐλαιόφυλλον, οἱ δὲ "βρυωνίαν καλοῦσι· φύεται ἐν πέτραις. τὸ μὲν θηλυγόνον λεγόμενον, ὡσπερεὶ βρύον *ἔχον, χλωρότερον ἐλαίας τὸ φύλλον· καυλὸν λεπτόν, βραχύν· ῥίζαν λεπτήν· ἄνθος λευκόν· καρπὸν "μείζονα, ὥσπερ μήκωνος.

Marc. βρύον

Lacuna ex vet. cod. καρπὸν λεπτόν, μικρόν.

rint, ſaturatiore verò ochrę colore: radix prægrandi bulbo ſimilis eſt: quæ quidem trita potáque, aut cum melle & lana ſubdita in peſſo, aquã & ſanguinem inutilem educit. Folia verò trita illitáque, mammarum à partu inflammationes, necnon & oculorum epiphoras mitigant. Cæterùm & radix & folia igni ambuſtis vtiliter imponuntur.

colore perquã luteo

De Leucoio ſiue viola alba. Cap. CXXXVIII.

LEVCOION vulgaris eſt notitiæ: ſed eſt in floribus differẽtia. Nanque aut albi, aut lutei, aut cærulei, aut etiam purpurei reperiuntur. Eſt porrò leucoium luteum inter cætera præcipui in medicina vſus: quippe cuius aridi flores ferueſacti, in deſeſſionibus valent contra vuluæ inflammationes, menſtruáque pellunt. Cerato verò excepti, rimas ſedis: cum melle autẽ, oris vlcera, quæ aphthæ dicuntur, ſanant. At ſemen duûm drachmarũ põdere ex vino potum, aut cum melle ſubditum, menſes, ſecundas & partus extrahit. Cęterùm radices ex aceto illitæ lienem reprimunt, & podagricos iuuant.

De Cratæogono. Cap. CXXXIX.

CRATÆOGONON, ſiue, vt alijs placet, Cratæonon, folia habet melampyri: plures autem ab vna radice emicant culmi geniculati: ſemen eſt milio ſimile. Naſcitur vt plurimum locis opacis & frutetoſis. Eſt autem vehementer acre. Traditur à quibuſdam, ſeminis potum efficere vt mulier virilis ſexus fœtum pariat, ſiquidem poſt menſes purgatos, anteaquam cum viro congrediatur, ter die ieiuna ſemen tribus obolis in aquæ cyathis duobus bibat, ad dies quadraginta: bibat & ipſum vir modo conſimili, ac totidem etiam diebus, deindéq; cum illa coëat.

De Phyllo. Cap. CXL.

PHYLLON, alij elæophyllon, bryoniam alij nominãt: in ſaxoſis naſcitur. Ac illud quidem quod thelygonon dicitur, veluti bryon oleæ pallidius gerit: folio verò eſt magis herbacei coloris: caule tenui, breui: radice gracili: flore albo: ſemine papaueris, maiuſculo.

Arrhenogonon verò cætera antedicto ſimile: ſemine tantùm differt: habet enim racemoſum, ei quodammodo ſimile quod, poſtquam defloruit olea, primulum emergit atque conſpicitur. Perhibetur autem, arrhenogoni potu mares generari: thelygoni verò, fœminas. Hæc memoriæ prodidit Crateuas: quanquam talia mihi videtur hiſtoriatenus, tanquam fama auditionéve accepta, proponere.

De Orchi ſeu teſticulo. Cap. CXLI.

ORCHIS, quẽ alij cynoſorchin, quaſi canis teſticulum, vocant, folijs eſt circa caulis imam partem in terra ſtratis, *mollibus, oleæ ſimilibus, at longioribus: caule palmari, in quo flores purpuraſcentes emicant: radice bulboſa, oblongã, gemina, anguſta, oliuarum inſtar: quarũ vna ſuperior eſt, altera inferior, & hæc quidem plenior ac mollior: illa durior ac rugoſa. Radix cocta vt bulbus eſtur. Sed & de his radicib⁹ memoriæ proditur, ſi maiorem edant viri, mares generari: ſi minorem fœminæ, alterum ſexum. Inſuper autem proditum eſt, in Theſſalia mulieres teneram è lacte caprino propinare ad excitandam libidinem: aridam verò, ad eandem inhibendam: atque ab vnius potu alterius vires exolui. Naſcitur in ſaxoſis & ſabuletis.

Vel ſcillæ molli ſimilibus, at anguſtioribus & lævibus.

De Teſticulo altero. Cap. CXLII.

Teſticulus alter, quem alij, velut & Andreas, Serapiada vocant, propter radicis multiplicem vſum, folijs eſt porri, oblongis, at latioribus & pinguibus, ex alarum ſinu inflexis: cauliculis palmaribus, ac floribus penè purpureis: radix autem ſubiacet teſticulis ſimilis. Hæc impoſita œdemata diſſipat, vlcera repurgat, herpetem ſiſtit: fiſtulas quoque abolet, & illita partes inflammatas demulcet. Arida eadem inſperſa nomas cohibet, ſanátque putreſcentia & cacoëthe oris vlcera. Aluum denique ſiſtit, è vino pota. Sed & de hac radice eadem, quæ de antè memorata teſticuli canini radice, narrantur.

A τὸ δὲ ἀρρενογόνον, τὰ μὲν ἄλλα ὅμοιον τῷ προειρημένῳ· καρπῷ δὲ διαφέρει· ἔχει γὰρ ὅμοιον * αὐτῇ ἐξηνθηκυίας ἐλαίας βοτρυώδες· λέγεται δὲ, τὸ ἀρρενογόνον, ποθὲν, ἀρρενοτοκεῖν· τὸ δὲ θηλυγόνον, θηλυτοκεῖν. Ἱστορεῖ περὶ τούτων Κρατεύας· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τὰ τοιαῦτα μέχρι τῆς περὶ αὐτῶν ἱστο-

B ρίας προάγειν.

Περὶ Ὄρχεως. Κεφ. ρμά.

ΟΡΧΙΣ, ὃν δὲ κυνὸς ὄρχιν καλοῦσι, φύλλα ἔχει κατὰ γῆς ἐστρωμένα περὶ τὸν καυλὸν καὶ τὸν πυθμένα, * ἐλαίᾳ μαλακῇ ὅμοια, στενώτερα δὲ καὶ λεῖα, μακρότερα· καυλὸν σπιθαμῆς τὸ μῆκος, ἐφ'

C οὗ ἄνθη πορφυροειδῆ· ῥίζαν βολβοειδῆ, ἐπιμήκη, διπλῆν, στενὴν, ὡς ἐλαίας, τὴν μὲν ἄνω, τὴν δὲ κατωτέρω. καὶ τὴν μὲν, * πλήρη· τὴν δὲ, μαλακὴν καὶ ῥυσσήν. ἐσθίεται δὲ ἡ ῥίζα ὡς βολβὸς ἑψηθεῖσα· καὶ περὶ ταύτης δὲ ἱστορεῖται, τὴν μὲν μείζονα ῥίζαν ὑπὸ ἀνδρῶν ἐσθιομένην, ἀρρενογόνον εἶναι· τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπὸ γυναι-

D κῶν, θηλυγόνον. προσιστόρηται δὲ καὶ τὰς ἐν Θετταλίᾳ γυναῖκας, * ὃν μὲν ἁπαλὸν μετὰ αἰγείου γάλακτος ποτίζειν, ὡς παρορμᾶν τὰ ἀφροδίσια· ὃν δὲ ξηρὸν, πρὸς ἐπίσχεσιν καὶ ἔκλυσιν τῶν ἀφροδισίων· ἀναλύεσθαί τε τὸν ἕτερον ὑπὸ τοῦ

E ἑτέρου πινόμενον. φύεται δὲ ἐν λιθώδεσι καὶ ἀμμώδεσι τόποις.

Περὶ Ὄρχεως ἑτέρου. Κεφ. ρμβ'.

Ὄρχις ἕτερος, ὃν Σεραπιάδα ἕτεροι καλοῦσιν, ὡς καὶ Ἀνδρέας διὰ τὸ "πολύχρηστον τῆς ῥίζης· φύλλα ἔχει ἐοικότα "πράσῳ ἐπιμήκη, πλατύτερα δὲ καὶ "λιπαρὰ, ἐ-

F πικαμπῆ ἐν ταῖς μασχάλαις· καυλία σπιθαμιαῖα· ἄνθη δὲ ὑποπόρφυρα· ῥίζα δὲ ὕπεστιν "ὀρχιδίοις ὁμοία. Ἥτις δύναμιν ἔχει καταπλαττομένη οἰδημάτων σκεδαστικὴν, καὶ ἑλκῶν ἀνακαθαρτικὴν, καὶ "ἕρπητος ἐφεκτικήν. ἀνασκευάζει δὲ καὶ σύριγγας, καὶ τὰ φλεγμαίνοντα παρηγο-

G ρεῖ καταπλασσομένη. ξηρὰ δὲ "ἐπιπασσομένη, νομὰς ἵστησι καὶ τὰ ἐν σηπεδόνι καὶ στόματι κακοήθη ἰᾶται· ἵστησι δὲ καὶ "κοιλίαν σὺν οἴνῳ ποθεῖσα. ἱστορεῖται δὲ καὶ περὶ ταύτης, ὅσα καὶ περὶ τοῦ κυνὸς ὄρχεως.

De teſticulo v. cod. quidã prorſus ſilent.

V. σκίλλῃ

Pena legit πολύχσον.

Ald. πρασίῳ. Sic Dod.

V. μαλακά, & ſequentia delet vſque ad καυλία

Al. ῥαβδίοις, ſed malè.

V. caret.

Sic vetus Lacunæ codex. at vulg. exempl. carent.

Al. ,,

Περὶ Σατυρίου. Κεφ. ρμγʹ. A

ΣΑΤΥΡΙΟΝ, ὃ δὲ τρίφυλλον καλοῦσιν, ἐπειδὴ ὡς "ἐπὶ τὴν γῆν φύλλα τρία φέρει κεκλασμένα, λαπάθῳ ἢ κρίνῳ ὅμοια, ἐλάττονα μέν τοι καὶ ἐνερευθῆ· καυλὸν δὲ ψιλὸν, μακρὸν, ὡς πήχεως· ἄνθος "κρινοειδὲς, λευκόν· ῥίζαν βολβοειδῆ, ὅσον μῆλον, πυῤῥάν· τὰ δὲ ἐντὸς λευκὴν, ὥσπερ ᾠόν· γευομένῳ γλυκεῖαν καὶ εὔστομον· ταύτην δεῖ πίνειν ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ πρὸς ὀπισθότονον. "καὶ εἰ βούλει γυναικὶ συνουσιάσαι, χρῆσαι. φασὶ γὰρ αὐτὴν καὶ ὁρμὴν κινεῖν τὴν ἐπὶ συνουσίᾳ. B

Marc. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Lacuna verò legit in antiquo ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φύλλα τρία φέρει ἐπὶ γῆς κεκλασμένα. Sic & Serapio & Oribaſ.

Vulg. cod. χρισοειδές.

Hæc non habet Ald. codex, niſi inter notha.

Περὶ Σατυρίου ἐρυθρονίου. Κεφ. ρμδʹ.

Σατύριον δ' "ἐρυθρόνιον, οἱ δὲ σατύριον ἐρυθραϊκόν", ἔχει σπέρμα λινοσπέρμῳ ἐμφερὲς, μεῖζον δὲ καὶ ῥωμαλέον, καὶ στίλβον, καὶ λεῖον, ὅπερ ἱστορεῖται καὶ αὐτὸ συνουσίας ἐγείρειν ὥσπερ καὶ ὁ σκίγκος. ἔστι δὲ τῆς ῥίζης αὐτοῦ ὁ μὲν φλοιὸς "ὕπισχνος καὶ πυῤῥός· τὸ δὲ ἔνδοθεν λευκὸν, γευομένῳ εὔστομον, καὶ γλυκύ. φύεται ἐν εὐηλίοις καὶ ὀρεινοῖς τόποις. ἱστορεῖται δὲ ὅτι καὶ εἰς τὴν χεῖρα ληφθεῖσα ἡ ῥίζα, ἐρεθίζει πρὸς ἀφροδίσια· σὺν οἴνῳ δὲ ποθεῖσα, μᾶλλον. C D

Marc. ἐρυθρόκοκκον

V. addit, οἱ δὲ μήλειον τὸ ἐν ὕδασιν. quod inter notha legitur.

Orib. πυκνὸς

Περὶ Ὁρμίνου. Κεφ. ρμεʹ.

ΟΡΜΙΝΟΝ *ἥμερον, πόα ἐστὶν ἐμφερὴς πρασίῳ τοῖς φύλλοις. καυλὸς δὲ τετράγωνος ἡμιπηχυαῖος· περὶ ὃν ἐξοχαὶ ὅμοιαι λοβοῖς ὡς ἐπὶ τὴν ῥίζαν νενευκυῖαι, ἐν αἷς σπέρμα διάφορον· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ἀγρίου στρογγύλον εὑρίσκεται φαιόν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου, ἐπίμηκες καὶ μέλαν, οὗ περ ἡ χρῆσις. δοκεῖ δὲ καὶ τοῦτο σὺν οἴνῳ πινόμενον, συνουσίαν παρορμᾶν. ἀποκαθαίρει δὲ σὺν μέλιτι ἄργεμα, λευκώματα, καταπλασθὲν δὲ μεθ' ὕδατος καὶ οἰδήματα διαφορεῖ, καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶται. καὶ ἡ πόα δὲ καταπλασθεῖσα, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. τὸ δὲ ἄγριον ἰσχυροτέραν ἔχει τὴν δύναμιν. ὅθεν μίγνυται καὶ σμήγμασι, μάλιστα δὲ τῷ γλευκίνῳ. E F

Vulg. exempl. addunt ἡμέρου

Περὶ Ἡδυσάρου. Κεφ. ρμςʹ. G

ΗΔΥΣΑΡΟΝ δὲ ὑπὸ τῶν μυρεψῶν καλούμενον πελεκῖνος, θάμνος ἐστὶ φυλλάρια ἔχων ἐρεβίνθῳ ὅμοια, λοβοὺς δὲ

De Satyrio. Cap. CXLIII.

SATYRIVM alij trifoliũ vocant, quoniam vtplurimum terna folia in terram conuexa proferat, rumici aut lilio ſimilia, attamẽ minora atq; rubeſcentia: caulem gerit nudũ, cubitalem: florẽ lilij effigie, candidũ: radicem bulboſam, mali magnitudine, rufam, intus verò albam, oui inſtar, ſapore dulcem oríque gratã. Hanc in vino nigro auſtero bibere oportet, contra opiſthotonon. Ipſa quoque vtere, ſi cum muliere rẽ habere volueris. Eam enim etiam ad venereos impetus concitatricẽ vim habere affirmant.

De Satyrio erythronio. Cap. CXLIIII.

Satyrium erythronium ſiue erythraïcum, ſemen habet lini ſimilitudine, at maius, firmum, ſplendẽs ac læue: quod fertur etiam nõ ſecus atque ſcincus libidinem excitare. Eſt verò cortex radicis aliquantum gracilis ac rufus: interna autẽ pars alba, ſapore dulci, oríque grata. In apricis & montoſis locis enaſcitur. Proditur & radix, ſi modò manu teneatur, venerẽ ſtimulare, eóque magis, ſi bibatur in vino.

De Hormino. Cap. CXLV.

HORMINVM herba eſt folijs marrubio ſimilis: caule quadrãgulo, ſemicubitali, circa quem eminentiæ ſiliquis ſimiles conſpiciuntur, quæ quidem radicẽ verſus ſpectant, & in quibus ſemen diuerſum recluditur. Siquidẽ in ſylueſtri rotundum fuſcúmque reperitur, at in altero oblongum & nigrius, cuius & vſus eſt. Creditur enim in vino bibitum, etiam venerem ſtimulare. Purgat verò cum melle oculorũ argema & albugines: illitúmque ex aqua, etiã œdemata diſcutit, & infixos aculeos è corpore extrahit. Sed & impoſita herba hæ eadẽ præſtat. Sylueſtre autẽ magis viribus pollet: quamobrem etiam vnguentis, præſertímque gleucino immiſcetur.

De Hedyſaro. Cap. CXLVI.

HEDYSARVM, quod vnguentarij pelecinum, id eſt, ſecuridacam, vocant, frutex eſt minutis folijs, ciceri ſimilibus: ſiliquis verò

cornicula referentibus, in quibus ſemen fuluum, quod ancipitem ſecurim æmulatur (vnde & nomen accepit) guſtu amarum, ſtomachóque in potu vtile. Additur & in antidota. Cum melle verò ſubditum, ante coitum ſpem partus adimere creditur. Cæterùm inter triticum & hordea naſcitur.

De Onoſmate. Cap. CXLVII.

ONOSMA, alij oſmadem, alij phlonitim, alij denique ononim vocant: folia habet ad ſimilitudinẽ anchuſæ, oblonga, mollia, quatuor digitorum longitudine & vnius latitudine, in terra iacentia, denique anchuſæ folijs quàm ſimillima. Eſt autem ſine caule, ſine ſemine, ſine flore. Radicula verò ſubeſt longiuſcula, infirma, tenuis, ac modicè rubeſcens. Gignitur in aſperis. Folia in vino pota partus extrahunt. Sed & prægnans ſi herbam eam ſupergrediatur, abortum facere dicitur.

De Nymphæa. Cap. CXLVIII.

NYMPHÆA in paludibus ſtagnantibúſq; aquis naſcitur: folia verò habet Ægyptiæ fabæ ſimilia, at minora oblongioráque, plura ab vna eadémque radice prodeuntia: quorum alia ſuper aquam quodammodo extant, alia in ea ipſa demerguntur: floré album, lilio ſimilem, in quo medium croceũ eſt. At cùm defloruerit, calyculus rotundus, figura malo aut papaueris capiti ſimilis, idémq; niger, extuberat: in quo ſemen nigrum, latum, denſum, atque guſtanti lẽtum glutinoſúmve recluditur. Caulis eſt læuis, minimè craſſus, niger, Ægyptiæ fabæ cauli ſimilis: radix nigra, ſcabra, clauæ ſimilis, quę autumno ſecatur. Ea ſicca, cum vino pota, cœliacis ac dyſentericis auxiliatur, lienémque conſumit. Stomachi quoque ac veſicæ doloribus ſedandis ipſa radix imponitur, & alphos ex aqua emẽdat: alopecijs etiamnum cum pice impoſita medetur. Eadẽ contra veneris inſomnia bibitur, ſiquidẽ illa in totũ adimit: quin & aliquot diebus cõtinẽter epota, genitale ita infirmat, vt arrigi minimè poſſit. Idẽ porrò ſeminis quoque poti effectus eſt. Cæterùm à nymphis nymphææ nomen ſibi vendicaſſe creditur, quoniam loca amet aquoſa. Plurima autem

A κερατίοις ἐοικότας· ἐν οἷς τὸ σπέρμα πυῤῥὸν, ὅμοιον πελέκει ἀμφιστόμῳ, ὅθεν καὶ ὠνόμασται· πικρὸν γεύσασθαι· εὐστόμαχον, ποθέν. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις σὺν μέλιτι δὲ προστεθὲν πρὸ τῆς μίξεως, ἀτόκιον εἶναι δοκεῖ. φύεται δὲ ἐν κριθαῖς καὶ πυροῖς.

Περὶ Ονόσματος. Κεφ. ρμζ'.

B ΟΝΟΣΜΑ, οἱ δὲ ὀσμάδα, οἱ δὲ φλονῖτιν, οἱ δὲ ὄνονιν καλοῦσι, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια τοῖς τῆς ἀγχούσης, προμήκη, μαλακά, ὡς τετραδάκτυλα τὸ μῆκος, τὸ δὲ πλάτος δακτύλου, ἐπὶ γῆς κατεστρωμένα, ἐμφερέστατα τοῖς τῆς ἀγχούσης. ἔστι δὲ ἄκαυλος, ἄκαρπος, ἀνανθής· C ῥίζιον δὲ ὕπεστιν ὑπόμηκες, ἀσθενές, λεπτὸν, ἐνερευθὲς ἡσυχῇ· φύεται δὲ ἐν τραχέσι τόποις. Τούτου τὰ φύλλα ἐν οἴνῳ ποθέντα, ἔμβρυα ἄγει· φασὶ δὲ ὅτι κἂν ἔγκυος ὑπερβῇ τὴν "πόαν, ἐκτιτρώσκει. Lacuna legit in vet.cod. ῥίζαν.

Περὶ Νυμφαίας. Κεφ. ρμη'.

ΝΥΜΦΑΙΑ φύεται ἐν ἕλεσι καὶ ὕδασι στασίμοις· φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια D κιβωρίῳ, σμικρότερα δὲ καὶ ἐπιμηκέστερα, ποσῶς ὑπερέχοντα τοῦ ὕδατος. τὰ δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, πλείονα ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης· ἄνθος δὲ λευκὸν, ὅμοιον κρίνῳ, ἔχον κροκῶδες τὸ μέσον. ὅταν δὲ ἀπανθήσῃ, στρογγύλον, μήλῳ παραπλήσιον τῇ περιφερείᾳ γίνεται, E ἢ μήκωνος κεφαλῇ, μέλαν· ἐν ᾧ καρπὸς μέλας, "πλατὺς, πυκνὸς, γευομένῳ γλίσχρος· ὁ δὲ καυλὸς λεῖος, οὐ παχὺς, μέλας, ὅμοιος τῷ τοῦ κιβωρίου· ῥίζα μέλαινα, "τραχεῖα, ῥοπαλοειδὴς, ἥ τις τέμνεται φθινοπώρῳ. Ξηρὰ οὖν σὺν οἴνῳ ποθεῖσα, κοιλιακοὺς ὠφελεῖ, δυσεντερικοὺς, καὶ F σπλῆνα τήκει. καταπλάσσεται δὲ πρὸς στομάχου τε καὶ κύστεως ἀλγήματα ἡ ῥίζα, "καὶ ἀλφοὺς σμήχει σὺν ὕδατι. ἀλωπεκίας τε σὺν πίσσῃ ἐπιτεθεῖσα ἰᾶται. πίνεται δὲ ἡ "ῥίζα καὶ πρὸς ὀνειρωγμούς· παραιτεῖται γὰρ τούτους· ἀτονίαν τε ἐργάζεται αἰδοίου πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, εἴ τις ἐνδελεχῶς G πίνοι. τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ τὸ σπέρμα ποθέν. δοκεῖ δὲ ὠνομάσθαι "νυμφαία, διὰ τὸ ἔνυδρον φιλεῖν τόπον. εὑρίσκεται δὲ

V. tantum παχὺς pro his πλατὺς, πυκνὸς

Orib. παχεῖα

V. vſque ad ἰᾶται caret.

V. omittit.

V. ἀπὸ νυμφῶν

Orib. μηλινή

πολλὴ ἐν Ἤλιδι ἐπὶ τοῦ Ἀνύγρου ποταμοῦ, καὶ τῆς Βοιωτίας ἐν Ἁλιάρτῳ. A

Περὶ Νυμφαίας ἄλλης. Κεφ. ρμθʹ.

V. non habet. — Al. νῦφαρ

Γίνεται καὶ ἄλλη νυμφαία, "ἧς τὸ ἄνθος" βλέφαρα λέγεται, φύλλα ἔχουσα ὅμοια τῇ προειρημένῃ· ῥίζαν μέντοι λευκὴν καὶ τραχεῖαν ἔχει, ἄνθος μήλινον, στίλβον, ὅμοιον ῥόδῳ. ποιεῖ δὲ ἡ ῥίζα καὶ B τὸ σπέρμα πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον ἐν οἴνῳ μέλανι πινόμενον. φύεται ἐν τοῖς περὶ Θεσσαλίαν "τόποις κατὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν.

Addit Lacuna ex antiquo codice παραθαλασσίοις

Περὶ Ἀνδροσάκες. Κεφ. ρνʹ.

Al. ἀνδρόσακες — Al. ἔμφυλλος — Al. ἐπὶ τῇ κεφαλῇ

"ΑΝΔΡΟΣΑΚΕΣ γίνεται μὲν ἐν Συρίᾳ ἐν παραθαλασσίοις τόποις· πόα C δέ ἐστι *λεπτή, λεπτόκαρφος, πικρά," ἄφυλλος, θυλάκιον" ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσα περιεκτικὸν σπέρματος. Δύναμιν δὲ ἔχει ποτιζομένη σὺν οἴνῳ < β. πλῆθος οὔρων πολλὰ ἐπὶ ὑδρωπικῶν ἄγειν. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῆς πόας καὶ ὁ καρπὸς "πινόμενος, τὸ αὐτὸ ποιεῖ· κατα- D πλάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ ποδαλγικῶν ὠφελίμως.

Addit Lacuna ex v. cod. αὐτὸ σπέρμα μετ' οἴνου.

Περὶ Ἀσπληνίου. Κεφ. ρναʹ.

Leg. πτέρυγα καλοῦσι. Corn. πτέρον — V. delet.

ΑΣΠΛΗΝΟΝ, οἱ δὲ σκολοπένδριον, οἱ δὲ σπλήνιον, οἱ δὲ ἡμιόνιον, οἱ δὲ "πτέρυξ, φύλλα ἔχει σκολοπένδρᾳ τῷ θηρίῳ ὅμοια, πλείονα ἀπὸ μιᾶς ῥίζης "περιεχό- E μενα. φύεται ἐν *τοίχοις καὶ πέτραις ταῖς ἀπὸ κοχλάκων παλισκίοις· ἄκαυλα, [ἀνθῆ, ἄκαρπα] ἐντετμημένα ὡς τὰ τοῦ πολυποδίου, κάτωθεν ὑπόξανθα, καὶ δασέα, ἄνωθεν δὲ χλωρά. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ἀποζεσθέντα σὺν ὄξει καὶ πινόμενα ἐπὶ ἡμέρας μʹ σπλῆνα τήκειν· F δεῖ δὲ καταπλάσσειν καὶ τὸν σπλῆνα τοῖς φύλλοις λείοις σὺν οἴνῳ. βοηθεῖ καὶ στραγγουρίᾳ" καὶ λυγμῷ, καὶ ἰκτέρῳ, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτει. δοκεῖ δὲ ἀτόκιος εἶναι καθ' ἑαυτὴν, καὶ μετὰ ἡμιόνου σπληνὸς περιαπτομένη· ἀσπλήνου δὲ νυκτὸς φασι δεῖν αὐτὴν ὀρύσσειν εἰς ἀτόκιον. G

V. conclusa delet.

Add. Lacuna ex vet. cod. καὶ δυσουρίᾳ

Περὶ Ἡμιονίτιδος." Κεφ. ρνβʹ.

V. addit, ἡ ἑτέρα εἶδους σκολοπενδρίου

ΗΜΙΟΝΙΤΙΣ, οἱ δὲ σπλήνιον, φύλλον ἀνίησιν ὅμοιον δρακοντίῳ, μη-

inuenitur in Helide, Anygro amne, & in Bœotiæ Aliarto.

De Nymphæa altera. Cap. CXLIX.

Eſt & altera Nymphæa, cuius flos blephara dicitur, folijs antedictæ ſimilis, at radice alba ſimul & aſpera, flore luteo, ſplendente, roſæ ſimili. Radix & ſemen ad inhibenda fœminarum profluuia efficaciter ex vino nigro bibuntur. Naſcitur autem in Theſſalia, iuxta Peneum amnem.

De Androſace. Cap. CL.

Androsaces in maritimis Syriæ naſcitur, herba verò eſt alba, tenuibus cirris, amara, ſine folijs, folliculum habẽs in cacumine, quo ſemen continetur. Ea drachmis duabus in vino pota, copioſam hydropicis vrinam ciet. Quin & herbæ decoctum, seménque largius ex vino potum, eundem præbet effectum. Vtiliter quoque podagricis illinitur.

De Aſpleno. Cap. CLI.

Asplenon aliqui ſcolopendrium, alij ſplenium, alij hemionion, alij denique pteryga vocant. Folijs eſt ſcolopendræ animali ſimilibus, plurib⁹ ab vna radice ſparſis in ambitum. Naſcitur in petris parietibúſque confectis è calculis ſilicibúſve, iiſque opacis. Nec verò caulem, nec florem, nec ſemen habet: folia autem filiculæ modo inciſuris diuiduntur, ſubter flaueſcentia hirſutáque, supernè verò viridia. Vim hanc habet foliorum in aceto decoctum, vt per dies XL potum lienem abſumat. Sed & folijs è vino tritis lienem illini oportet. Stranguriæ quoque, ſingultui, & regio morbo ſubuenit, atque calculos veſicæ comminuit. Cæterùm ſpem partus adimere creditur tum per ſeſe, tum etiam cum muli liene amuleti inſtar adalligata. Verùm in eum vſum tradunt nocte quapiam illuni effodiendam.

De Hemionitide. Cap. CLII.

Hemionitin ſunt qui ſplenium vocent. Folium emittit ſimile dracunculi, curuatæ in cornua

lunæ modo ſinuatum. Radices ſubiacent multæ, eæq; tenues: ſed neque caulem, neque ſemen, neque florem profert. In ſaxoſis hæc herba naſcitur, aſtringente ſapore prædita, & ex aceto pota lienem quoq; abſumit.

A νοειδές· ῥίζαι δὲ ὕπεισι πολλαί, λεπταί· οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος φέρει. φύεται ἐν πετρώδεσι τόποις. γευομένῳ δὲ ἡ πόα στυπτική· ἥτις σὺν ὄξει ποθεῖσα, τήκει σπλῆνα.

De Anthyllide. Cap. CLIII.

ANTHYLLIS duûm eſt generum: quædam enim folijs eſt mollibus, alioqui lenticulæ ſimillimis, & ramulis palmi altitudine rectis, radice tenui & parua. Naſcitur in ſabuloſis, apricis, ſubſalſa guſtanti. Altera eſt folijs ramuſculiſque chamæpityi ſimilis, hirſutior tamen, breuior & aſperior, flore purpureo, & odoris admodum grauis: radice cichorij. Hæc drachmis quatuor bibita, vrinæ difficultate laborantibus & nephriticis plurimùm prodeſt. Tritæ verò vteri inflammationes emolliunt, cum roſaceo & lacte ſubditæ, ac vulneribus quoque medentur. Quæ autem chamæpityos ſimilitudinẽ refert, præter alia etiam comitiales ſanat cum aceto mulſo pota.

Περὶ Ἀνθυλλίδος· Κεφ. ρνγ΄.

ΑΝΘΥΛΛΙΣ διττή· ἡ μὲν γὰρ φακῷ B παραπλήσια φύλλα ἔχει, καὶ κλωνία σπιθαμῆς ὕψος, "ὀρθὰ δὲ, καὶ τὰ φύλλα μαλακά. ῥίζα δὲ λεπτὴ, μικρά. φύεται ἐν "ὑφάμμοις τόποις καὶ εὐηλίοις, "γευομένῳ ὕφαλμος. ἡ δ᾽ ἑτέρα χαμαιπίτυϊ τὰ φύλλα καὶ τὰ κλωνία ἔοικε, δασύτερα μέντοι [καὶ βραχύτερα, καὶ τραχύτερα] C τὸ δ᾽ ἄνθος πορφυροῦν, "βαρύοσμον ἰσχυρῶς· ῥίζα ὥσπερ κιχωρίου. Δύναται δὲ ἰσχυρῶς δυσουροῦσι καὶ νεφριτικοῖς πινομένη βοηθεῖν, πλῆθος < δ΄. ἐκμαλάσσουσι δὲ "φλεγμονὰς τὰς ἐν ὑστέρᾳ λεῖαι, σὺν ῥοδίνῳ καὶ γάλακτι προστιθέμεναι· ἰῶνται δὲ καὶ τραύματα. ἡ δὲ τῇ χαμαιπίτυϊ ὁμοία, D μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἐπιληπτικοὺς ἰᾶται σὺν ὀξυμέλιτι πινομένη.

V. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ βίφυλλα μαλ.

Sic v.cod. Plin. ſabuloſis. Vulg. ex. ὑφαλμύροις, ſubſalſis.

V. nō habet γευ. ὑφ.

Orib non legit concluſa.

V. addit, δασύτερον.

Sic v.cod. Lat. at vulg. exempl. φλέγματα ἐν

De Anthemide. Cap. CLIIII.

ANTHEMIDEM alij leucanthemon, alij eranthemon, quoniam vere floreat, alij chamæmelũ, quoniam odorẽ mali habeat, nonnulli melanthemon, alij chryſocomen, alij denique calliam vocant. Huius genera tria flore tantùm diſtantia: rami dodrantales, fruticoſi, alis multis concaui: foliola parua, tenuia, numeroſa: rotunda item capitula, intus quidem auri colore fulgentia, foris verò orbiculato ambitu floribus circundata candidis, aut melinis, aut purpureis, magnitudine foliorum rutæ. Naſcitur in aſperis, & iuxta ſemitas. Colligitur vere. Vim habent radices, flores & herba ipſa, excalfaciendi extenuandique: ſeu potu ſeu inſeſſione pellunt menſtrua, partus, calculos & vrinas. Propinantur & aduerſus inflationes & ilei tormenta. Sed & regium morbum expurgant, atque hepaticis medẽtur: decoctum quoque veſicæ fotibus accommodatur. Ex omnibus autem hiſce generibus ad calculos efficaciſſima eſt

Περὶ Ἀνθεμίδος. Κεφ. ρνδ΄.

ΑΝΘΕΜΙΣ, οἱ δὲ λευκάνθεμον, οἱ δὲ ἠράνθεμον, διὰ τὸ ἀνθεῖν ἐπὶ ἔαρος, οἱ δὲ χαμαίμηλον, διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῇ ὀσμῇ, οἱ δὲ μελάνθεμον, E οἱ δὲ "χρυσοκόμην, οἱ δὲ καλλίαν καλοῦσι· ταύτης εἴδη τρία ἄνθεσι μόνον διαφέροντα· κλῶνες "σπιθαμιαῖοι, θαμνοειδεῖς, μασχάλας ἔχοντες πολλάς, *κλωνάρια μικρὰ, λεπτὰ, πολλὰ, κεφάλια περιφερῆ· ἔνδοθεν μὲν" *χρυσίζοντα ἄνθη, ἔξωθεν δὲ περίκειται κυκλοτερῶς λευκὰ, F ἢ μήλινα ἢ πορφυρᾶ, κατὰ μέγεθος πηγάνου φύλλων· φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδούς· συλλέγεται δὲ ἔαρος. Δύναμιν δὲ ἔχουσιν αἱ ῥίζαι καὶ τὰ ἄνθη καὶ ἡ βοτάνη θερμαντικὴν, λεπτυντικήν· πινόμεναι δὲ καὶ ἐγκαθιζόμεναι, καταμήνια ἄγουσι καὶ ἔμβρυα, καὶ λίθους, καὶ οὖρα· *ποτίζεται δὲ καὶ πρὸς G ἐμπνευματώσεις καὶ εἰλεούς, καὶ ἴκτερον δὲ ἀποκαθαίρουσι, καὶ ἡπατικοὺς ἰῶνται. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς εἰς πυρίας λαμβάνεται τὰς πρὸς κύστιν. δραστικώτερον δὲ τοῖς λιθιῶσι

Orib. χρυσοκαλλίαν

Marc. διασπιθαμιαῖοι

V. addit λευκὸν καὶ χρυσίζον ἀνθήλιον ἔχοντα

τὸ πορφυροειδὲς, ὅπερ τοῖς ὅλοις ἐστὶ μεῖζον, ἰδίως ἠράνθεμον καλούμενον. τὸ δὲ λευκάνθεμον καλούμενον, οὐρητικώτερον, καὶ τὸ χρυσάνθεμον. θεραπεύουσι δὲ καὶ αἰγίλωπια καταπλασσόμεναι· διαμασώμεναι δὲ, καὶ ἄφθας ἰῶνται. χρῶνται δέ τινες καὶ * συγκλύσματι μετ' ἐλαίου, ἀποτελοῦντες αὐτὰ πρὸς ἀνάχρισιν τῶν περιοδικῶν πυρετῶν. ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη, ἕκαστον αὐτῶν κόπτοντας ἰδίᾳ, καὶ ἀναλαμβάνοντας ἐν τροχίσκοις, τὴν δὲ ῥίζαν ξηραίνοντας. χρείας δὲ ἐπιγινομένης, διδόναι ὁτὲ μὲν τῆς βοτάνης μέρη β΄. ὁτὲ δὲ τοῦ ἄνθους ἢ τῆς ῥίζης μέρος ἕν. ὁτὲ δὲ τοὐναντίον, τοῦ ἄνθους μὲν β΄. τῆς δὲ βοτάνης ἕν, ἐναλλὰξ διπλασιάζοντας παρ' ἡμέραν· πίνειν δὲ δεῖ ἐν οἰνομέλιτι κεκραμένῳ.

A quæ florem purpureũ habet, quæq́; omni ex parte cæteris maior ampliórque eſt: hanc propriè Eranthemon vocãt. Ea verò cui leucanthemo nomen eſt, item quæ chryſanthemon dicitur, potentiùs vrinam ciunt: ægilopijs quoque illitæ medentur, & commanducatę vlcerum eruptiones in ore ſanant. Nonnulli B ijs in farinam tritis cum oleo vtuntur ad illitiones, ídq; ad febres periodicas abigendas. Flores autem ac folia, ſingula inquam ſeorſim tuſa & in paſtillos digeſta, recondi oportet: radix verò priùs exiccanda eſt. Ac vbi vſus exigit, modò herbæ partes duæ dari debent, modò floris aut radicis pars vna: aliâs contrà C floris partes duę & herbæ pars vna, viciſſim duplicato pondere alternis diebus. Bibere autem oportet in vino mulſo diluto.

Περὶ Παρθενίου. Κεφ. ρνέ.

Al. margo, χαμαιμήλῳ

ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ, οἱ δὲ ἀμάρακον, οἱ δὲ λευκάνθεμον, φύλλα ἔχει ὅμοια "κορίῳ, λεπτά· ἄνθη λευκὰ κύκλῳ, τὸ δὲ μέσον μήλινον, ὀσμῇ ὑπόβρωμον, τῇ δὲ γεύσει πικρίζον. Δύναται δὲ ξηρὰ σὺν ὀξυμέλιτι ἢ σὺν ἁλσὶ ποθεῖσα, ὡς τὸ ἐπίθυμον, φλέγμα καὶ χολὴν * ἄγειν κάτω· καὶ τοῖς ἀσθματικοῖς ὠφελεῖν, καὶ μελαγχολικοῖς. ἡ πόα δὲ χωρὶς τοῦ ἄνθους, ὠφελίμως ἐπὶ λιθιώντων καὶ ἀσθματικῶν ποτίζεται. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, ἐγκάθισμα ὑστέρας ἐσκληρυμμένης καὶ φλεγμαινούσης ἐστί. καταπλάσσεται δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ φλεγμονὰς σὺν τοῖς ἄνθεσιν.

Lacuna add. ex v. cod. καὶ οἴνῳ

De Parthenio. Cap. CLV.

PARTHENIVM aliqui amaracum, alij leucanthemon vocant: folijs eſt coriandri, tenuibus, floribus D per ambitum albis, in medio verò melinis, odore ſubuiroſo & ſapore ſubamaro. Siccatum cum aceto mulſo aut ſale potum, æquè ac epithymũ pituitam & bilem atram detrahit, ſuſpirioſiſque ac melancholicis prodeſt. At herba citra florẽ calculoſis & anhelatoribus magna vtilitate propinatur. Ipſius ve- E rò decoctum, ad inſidendum valet in vuluarum duritijs & inflammationibus. Sed & ipſa cum floribus, eryſipelatis & inflãmationibus imponitur.

Περὶ Βουφθάλμου. Κεφ. ρνς΄.

Ald. καυλὸν ἀνίησι τρυφερὸν ὑπόλεπτον.

ΒΟΥΦΘΑΛΜΟΝ (οἱ δὲ κάχλαν καλοῦσι) "καυλία ἀνίησι τρυφερά, ὑπόλεπτα· φύλλα δὲ μαράθῳ ἐοικότα· ἄνθη μήλινα, μείζονα τῆς ἀνθεμίδος, ὀφθαλμοειδῆ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται· φύεται δὲ ἐν πεδίοις καὶ περὶ τὰς πόλεις. Ταύτης τὰ ἄνθη λεῖα σὺν κηρωτῇ, οἰδήματα καὶ σκληρίας διαφορεῖ· φασὶ δὲ ὅτι ἐν τῷ βαλανείῳ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν πινόμενον, εὔχροιαν ποιεῖ πρὸς χρόνον τινὰ τοῖς ἰκτερικοῖς.

V. add. ὁμαλῶς διαχεῖ

V. [illegible]

De Buphthalmo. Cap. CLVI.

BVPHTHALMVM (quidam F cachlan vocant) teneros emittit cauliculos, & quodãmodo tenues, folia fœniculi, flores melinos, maiores quàm anthemidis, oculorum ſimilitudine: vnde & herba nomen traxit. In campeſtribus & circa oppida naſcitur. Huius flores triti cũ cerato œdemata duritiáſque diſcutiunt. Aiunt verò, poſt exitum à bal- G neo epotam, regio morbo correptis ad tempus aliquod colorem gratiorem facere.

De Pæonia. Cap. CLVII.

PÆONIA ſiue glycyſide quibuſdam *pentorobon dicitur: ſunt qui Idæos dactylos radicem pæoniam vocent. Caulis ferè in duorũ dodrantum altitudinem adoleſcit, adnaſcente numeroſa ſobole comitatus: ac mari quidem folia ſunt qualia iuglandis, fœminæ verò inciſuris Smyrnij modo diuiſa. Summo caule fert vtraq; ſiliquas quaſdam, veluti Græcas nuces: quibus dehiſcentibus grana multa rubentia, parua, acinis punicorum ſimilia inueniuntur, & inter hæc media quinque aut ſex, nigra, purpurea. Radix maris digitali ferè eſt craſſitudine, & palmi longitudine, guſtu aſtringens, candida: fœminæ verò radicibus ceu glandes ſeptem octóve adhærent, quales haſtulæ regiæ radicibus adnaſcuntur. Radix fœminis à partu non purgatis exhibetur: ciet quoque menſes nucis Græcæ magnitudine pota: vẽtris etiam doloribus in vino bibita auxiliatur. Prodeſt & arquatis, iiſq; qui renum aut veſicæ cruciatibus infeſtantur. Eadem decocta in vino potáque aluum ſiſtit. Seminis autem granula decem duodecimve rubentia in vino nigro & auſtero pota, ſanguinolentum fluorem muliebrem ſiſtũt: ſtomachicíſque, qui eroſiones ventriculi ſentiunt, comeſta opitulantur. Quin & à puerulis pota eſitatáve, initia calculi eximunt. Quę verò nigra ſunt grana, *ſuppreſſionibus nocturnis quas ephialtas vocant, vuluæque ſtrãgulationibus ac vteri doloribꝰ, numero quindecim, in aqua mulſa aut vino pota, auxiliãtur. Cęterùm naſcitur pæonia in altiſſimis mõtibus, eorúmq; verticibus.

Sic Apul. à numero granorum erui ſimilium

Plin. faunorũ in quiete ludibrijs

De Lithoſpermo. Cap. CLVIII.

LITHOSPERMON, quod nonnulli ęgonychon, alij exonychõ, alij heracleam vocãt, propter ſeminis duritiam: à qua & lithoſpermi nomẽ accepit. Folijs eſt oleæ, longioribus tamen, latioribus atque mollioribus, & ijs quidem quæ in imo à terra exiliunt humi iacentibus: ramulis rectis, tenuibus, acuti iunci craſſitudine, firmis, lignoſis: in quorum cacumine bifida propago

A

Περὶ Παιονίας. Κεφ. ρνζ.

ΠΑΙΟΝΙΑ, ἡ γλυκυσίδη, οἱ δὲ "πεντόροβον· οἱ δὲ Ἰδαίους δακτύλους τὴν ῥίζαν παιονίαν καλοῦσι. καυλὸς ὡς διασπιθαμιαῖος "φύεται, παραφυάδας ἔχων πολλάς· φύλλα δὲ ἡ μὲν ἄρρην βασιλικῇ καρύᾳ ὅμοια· ἡ δὲ θήλεια B ἀπέσχισται τὰ φύλλα ὥσπερ σμύρνιον. λοβοὺς δέ τινας ἀνίησιν ἐπ' ἄκρου τοῦ καυλοῦ, ἀμυγδάλοις ὁμοίους· ὧν ἀνεῳχθέντων εὑρίσκονται ἐρυθροὶ κόκκοι πολλοί, μικροί, ἐμφερεῖς τοῖς τῆς ῥοιᾶς, ἐν μέσῳ δὲ μέλανες, ἐμπόρφυροι, ε' ἢ ς'. ῥίζα δὲ τῆς μὲν ἄρρενος, "περὶ δακτύλου πάχος, C μῆκος δὲ σπιθαμῆς, γλυκαζομένη στύφουσα, "λευκή· ἐπὶ δὲ τῆς θηλείας, παραφυάδας ὥσπερ βαλάνους ἔχουσα ζ' ἢ η', ὥσπερ ἀσφόδελος. Δίδοται δὲ γυναιξὶν ἡ ῥίζα ταῖς ἐκ τόκου μὴ καθαιρομέναις· κινεῖ δὲ καὶ τὰ καταμήνια, ἀμυγδάλου μέγεθος πινομένη· D ταῖς τε κατὰ γαστέρα ὀδύναις βοηθεῖ, ποθεῖσα ἐν οἴνῳ. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἰκτερικοὺς", καὶ νεφριτικοὺς, καὶ κύστιν ἀλγοῦντας. ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ "καὶ πινομένη, κοιλίαν ἵστησι. τοῦ δὲ καρποῦ ι' ἢ ιβ'. κόκκοι πυρροὶ ποθέντες ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ, ῥοῦν ἐρυθρὸν ἱστῶσι· στομαχικοῖς τε δα- E κνομένοις ἐσθιόμενοι βοηθοῦσι. καὶ ὑπὸ τῶν παιδίων πινόμενοι καὶ ἐσθιόμενοι, ἀρχὰς λιθιάσεως παραιτοῦνται. οἱ δὲ μέλανες, καὶ πρὸς τοὺς ὑπὸ ἐφιαλτῶν πνιγμοὺς, καὶ πρὸς τὰς ὑστερικὰς πνίγας καὶ ὀδύνας μήτρας, ἐν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ, ὅσον ιε'. κόκκοι πινόμενοι, ποιοῦσι.*

V. πεντόροβον

Sunt qui interſerant ex Plinio ὑπέρυθρος

Addit Orib. λευκή, quæ vox in Ald. codice inter notha reperitur. V. caret.

V. καὶ ὑπὸ ἐμπεφραγμένους

V. addit αὐστηρῷ

F

Περὶ Λιθοσπέρμου. Κεφ. ρνη.

ΛΙΘΟΣΠΕΡΜΟΝ, οἱ δὲ αἰγώνυχον, οἱ δὲ ἐξώνυχον, οἱ δὲ ἡρακλείαν, διὰ τὴν περὶ τὸ σπέρμα ἰσχύν· ὅθεν καὶ λιθόσπερμον ὠνόμασται· φύλλα ἔχει ὅμοια ἐλαίας, μακρότερα δὲ καὶ πλατύτερα, καὶ G μαλακώτερα, καὶ τὰ περὶ τὸν πυθμένα ἐπὶ γῆς κείμενα· κλωνία δὲ ὀρθὰ, λεπτὰ, πάχος ὀξυσχοίνου, στερεὰ, "ξυλώδη· ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων αὐτῶν * δίκηλος ἔκφυσις,

Orib. χυλώδη

Lac. legit in vet. cod. μικρά. Sic & Orib. V. addit ὑπόλευκον. Sic Orib. & v. codex. Lacuna στρογγύλον, λεπτὸν, ὀρόβῳ μικρῷ ἴσον. Vulg. ex. στρογγ. μικρὸν ὀρόβῳ ἴσον. V. addit καὶ πρὸς δυσεντερίαν ποιεῖ.

A καυλοειδής· ἔχουσα φύλλα" μακρά, περὶ οἷς σπέρμα" λιθῶδες, στρογγύλον, " λευκόν, ὀρόβῳ μικρῷ ὅμοιον. φύεται ἐν τραχέσι τόποις καὶ ὑψηλοῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ σπέρμα μετ᾽ οἴνου λευκοῦ πινόμενον, λίθους θρύπτειν, καὶ οὖρα ἄγειν."

: Περὶ Φαλαρίδος. Κεφ. ρνθ'.

V. μεστὰ

Conclusa habentur in vet. cod. itémque apud Oribas. at in vulg. exempl. desiderantur.

B ΦΑΛΑΡΙΣ, καυλία ἀνίησιν ἐκ ῥιζῶν λεπτῶν καὶ ἀχρήστων πολλά, "διπάλαιστα, γονατώδη, καλαμοειδῆ, ἐοικότα τοῖς τῆς ζέας, [ἰσχνότερα δὲ καὶ γλυκέα τῇ γεύσει,] τὰ φύλλα δὲ ὅμοια τοῖς τῆς ζέας. [σπέρμα δὲ ἔπεστι μέγεθος κέγχρου, λευκὸν, ὑπόμηκες. Δύναμιν δὲ ἔχει κοπτομένη ἡ πόα καὶ χυλιζομένη δι᾽ ὕδατος ἢ οἴνου, πρὸς τὰ τῆς C κύστεως ἀλγήματα ποιεῖν, πινομένη. καὶ τοῦ σπέρματος δὲ * μετὰ κοχλιαρίου ὕδατος πλῆθος πινόμενον πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ.

V. inscribit, ἢ θάψου.

Περὶ Ἐρυθροδάνου". Κεφ. ρξ'.

Alii videtur γαλλίας legisse.

V. caret.

Addit Lacuna ex v. cod. καὶ κηπεύεται.

ΕΡΥΘΡΟΔΑΝΟΝ, ἢ ἐρευθόδανον, ἔνιοι δὲ τεύθριον καλοῦσι. ῥίζα δέ ἐστιν ἐρυθρά, βαφική· ἡ μέν τις ἀγρία· ἡ δὲ D σπαρτή, ὡς ἐν Θαβαίῃ" τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ῥαβαίννῃ τῆς Ἰταλίας· καὶ ἐν Καρίᾳ μεταξὺ τῶν ἐλαιῶν σπειρόμενον, "ὥσπερ ἐν ταῖς ἀρούραις. [ὠφέλιμος δὲ σπείρεσθαι]" διὰ τὸ γίνεσθαι ἐκ τούτου πλείστην πρόσοδον. εἰσὶ δὲ αὐτοῦ οἱ καυλοὶ τετράγωνοι, μακροί, τραχεῖς, ὅμοιοι τοῖς τῆς ἀπαρίνης, κατὰ πάντα δὲ E μείζονες καὶ ῥωμαλεώτεροι· ἔχοντες ἐκ διαστημάτων τὰ φύλλα καθ᾽ ἕκαστον γόνυ, ὥσπερ ἀστέρας εἰς κύκλον περικείμενα· καρπὸν στρογγύλον, τὰ πρῶτα χλωρὸν, εἶτα ἐρυθρὸν, εἶτα πεπαινόμενον μέλανα· ῥίζα λεπτὴ, μακρὰ, ἐρυθρὰ, διουρητική· ὅθεν ἰκτερικοῖς μετὰ μελικράτου πινομένη βοηθεῖ, F ἰσχιαδικοῖς τε καὶ παραλελυμένοις· ἄγει δὲ οὖρα πολλὰ καὶ παχέα, ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ αἷμα. λούεσθαι μέν τοι δεῖ καθ᾽ ἡμέραν τοὺς πίνοντας, [καὶ ὁρᾷν τῶν κενουμένων

Hæc non habentur in Aldino codice, nisi inter notha.

V. ἐχιοδήκτοις Paris. χυλὸς

τὴν διαφοράν.] " θηριοδήκτοις τε βοηθεῖ ὁ καυλὸς, μετὰ τῶν φύλλων * ποθείς. ὁ δὲ καρπὸς μετ᾽ ὀξυμέλιτος πινόμενος, σπλῆνα G τήκει· προστεθεῖσα δὲ ἡ ῥίζα, ἔμβρυα καὶ ἔμμηνα ἄγει καὶ δεύτερα. θεραπεύει δὲ καὶ ἀλφοὺς λευκοὺς, μετ᾽ ὄξους καταπλασσομένη.

V. καταχριομένη

cauliculorum ſpeciem exhibet; folijs longis: inter quæ ſemen lapidea duritie rotundum, candicans, erui parui magnitudine. Naſcitur in aſperis & editis locis. Vim habet ſemen, cum vino albo potum, calculos frangendi, vrináſque pellendi.

De Phalaride. Cap. CLIX.

PHALARIS cauliculos emittit à tenuibus ac nullius vſus radicibus numeroſos, bipalmes, geniculatos; culmis zeæ ſimiles, graciliores tamen ac ſapore dulces: folia itidem zeæ: ſemen verò milij magnitudine, candidum & oblõgum. Herbæ tuſæ ſuccus ex aqua aut vino expreſſus ad veſicæ cruciatus vtiliſſimè bibitur. Semẽ quoque cochlearis mẽſura ex aqua potum, ad eadem eſt efficax.

De Rubia. Cap. CLX.

RVBIA, Græcis Erythrodanum ſeu Ereuthodanum, aliquibus teuthrion vocatur: radix eſt rubra, tingendo idonea. Vna quidem ſylueſtris eſt, ſatiua altera, vt in Thebana Galilææ & Rauennæ in Italia. Sed & in Caria inter oleas ſeritur, velut in aruis. Vtiliter autem colitur, quòd multo polleat quæſtu, ex eáque ampliſſimus reditus percipiatur. Sunt ei caules quadranguli, longi, aſperi, quales aparinæ: ſed omni ex parte maiores atque robuſtiores, folijs in orbem per interualla, nempe circa ſingula genicula, ſtellæ modo decuſſatim radiatis: ſemine rotundo, inter initia viridi, mox rubro, ac poſtremò cùm ematuruit, nigro. Radix eſt tenuis, longa, rubra, ciẽdæ vrinæ vi prædita: qua de cauſa arquatis auxiliatur, pota cũ aqua mulſa: itémq; iſchiadicis atq; paralyticis. Craſſam porrò copioſámq; vrinam pellit, ac interdum etiam ſanguinem: bibẽtes tamen quotidie lauari oportet, & excrementorum quæ reddũtur differentiam contemplari. Contra ſerpentium morſus caulem cum folijs imponere prodeſt. Semẽ verò ex aceto mulſo potum, lienem abſumit. At ſubdita radix, partus, menſes ſecundáſq; trahit. Albæ quoque vitiligini illita ex aceto medetur.

De Lonchitide. Cap. CLXI.

LONCHITIS folia habet porro perquàm ſimilia, latiora tamẽ & rubentia, plurima, ad radicẽ circũfracta, veluti in terrã procumbẽtia. Habet & circa caulẽ pauca, in quo quidẽ flores ceu pileoli, hiantibus comicis perſonis figurã ſimiles, iíq; nigri, ſed è rictu albam veluti paruã linguam exerentes, quæ ad labrum inferius ſpectet: ſemen inuolucris clauſum, triangulum & lanceæ cuſpidi ſimile, vnde etiam planta ipſa ſibi cognomentum arrogauit: radix dauci. Naſcitur in aſperis ac ſitientibus. Radix ex vino pota, vrinam ciet.

De Lonchitide altera. C. CLXII.

Lonchitis altera, quam alij aſperam dicunt, folia profert ſcolopendrij, ſed aſperiora maioráque, ac multò magis diuiſa. Vim porrò habet vulnerariã, inflammationéſque arcet. Lienem quoque pota ex aceto abſumit.

De Althæa. Cap. CLXIII.

ALTHÆA, quam nonnulli Ibiſcum vocant, maluæ ſylueſtris ſpecies eſt, folijs vti cyclamini rotũdis, lanuginoſis: flore roſaceo: caule bicubitali: radice lenta glutinoſáq;, intus alba. Althææ verò nomen inditum illi eſt, à multiplici excellentíque quam in medendo pręſtat vtilitate. Decocta enim in aqua mulſa aut vino, aut per ſe etiam tuſa, efficaciter imponitur vulneribus, parotidibus, ſtrumis, abſceſſibus, mãmarũ inflammationibus, ſedis doloribus, contuſis, flatuoſis tumoribus ac neruorum diſtentionibus: ſiquidẽ diſcutit & maturat, aut rumpit, & ad cicatricẽ perducit. At cocta, vti dictũ eſt, ſi cum adipe ſuillo aut anſerino, terebinthináve, ſubigatur, facit ad vuluæ inflammationes præcluſionéſq;, ſubdita in peſſo. Sed & ipſius decoctum eundem obtinet effectum, relicta poſt partum in vtero purgamenta престереà extrahens. Succurrit & radicis decoctæ ſuccus ex vino potus vrinæ difficultati, calculoſorũ ſæuis acerbíſque cruciatibus, dyſentericis, iſchiadicis, tremulis atque ruptis.

A Περὶ Λογχίτιδος. Κεφ. ρξα΄.

ΛΟΓΧΙΤΙΣ φύλλα ἔχει ″πράσῳ ″κάρπα ὅμοια, πλατύτερα δὲ καὶ ὑπέρυθρα ″πλεῖστα, περὶ τὴν ῥίζαν περικλώμενα ὡς ἐπὶ τὴν γῆν. ἔχει δὲ καὶ περὶ τὸν καυλὸν ὀλίγα, ἐφ' οὗ ἄνθη ὅμοια πιλίσκοις, τῷ τύπῳ δὲ κωμικοῖς προσωπείοις κεχηνόσι μέλανα μὲν, λευκὸν δέ τι ἀπ' αὐτῶν ἐξέχει ἀπὸ τοῦ χάσματος πρὸς τὸ κάτω χεῖλος, ὥσπερ γλωσσάριον· τὸ σπέρμα δὲ ὅμοιον λόγχῃ, τρίγωνον ἐν ″περικαρπίοις· ὅθεν καὶ τῆς προσωνυμίας ἠξιώθη· B ῥίζα δὲ ὁμοία δαύκῳ. φύεται ἐν τραχέσι καὶ αὐχμοῖς τόποις. Ταύτης ἡ ῥίζα διουρητικὴ, C πινομένη σὺν οἴνῳ.

V. πλατύκαρπα. Marc. πράσῳ πλατυκάρπῳ ὅμ. Forte κάρπῳ Dalech. legit πλεκτά

Mar. περικαρπίοις

Περὶ Ἑτέρας λογχίτιδος. Κεφ. ρξβ΄.

Λογχῖτις ἑτέρα, οἱ δὲ λογχῖτιν τραχεῖαν, φύλλα ἀνίησιν ὅμοια σκολοπενδρίῳ, τραχύτερα δὲ καὶ μείζονα, καὶ μᾶλλον ἐσχισμένα. Δύναμιν δὲ ἔχει ″τραυματικὴν, ἀφλέγμαντον· τήκει δὲ καὶ σπλῆνα, D μετ' ὄξους πινομένη.

Addit Lacuna ex vet. cod. τὰ φύλλα

Περὶ Ἀλθαίας. Κεφ. ρξγ΄.

ΑΛΘΑΙΑ, ἔνιοι δὲ ἰβίσκον καλοῦσι, μαλάχης ἐστὶν ἀγρίας εἶδος· φύλλα περιφερῆ ὥσπερ κυκλάμινος, ἔγχνοα· ἔχει δὲ ἄνθος ῥοδοειδές· καυλὸν ″δίπηχυν, E ῥίζαν δὲ γλίσχρον, λευκὴν ἔνδοθεν. Ὠνόμασται δὲ ἀλθαία, διὰ τὸ πολυαλθὲς καὶ πολύχρηστον αὐτῆς. ἑψηθεῖσα γὰρ ἐν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ, καὶ καθ' ἑαυτὴν ″κοπεῖσα, ποιεῖ πρὸς τραύματα, παρωτίδας, χοιράδας, ἀποστήματα, μαστοὺς φλεγμαίνοντας, δακτυλίων ″ἀλγήματα, F θλάσματα, ἐμφυσήματα, συντάσεις νεύρων· διαφορεῖ γὰρ καὶ ἐκπέσσει, ἢ ῥήγνυσι καὶ ἐπουλοῖ. συμμαλαχθεῖσα δὲ ἑφθὴ, ὡς εἴρηται, στέατι ὑείῳ ἢ χηνείῳ ἢ τερεβινθίνῃ, πρὸς ὑστέρας φλεγμονὰς καὶ μύσεις ἐν προσθέματι ποιεῖ. καὶ τὸ ἀφέψημα δ' αὐτῆς τὸ αὐτὸ ποιεῖ, ἄγον καὶ τὰ G καλούμενα λόχια. τὸ δὲ τῆς ῥίζης ἀφέψημα σὺν οἴνῳ πινόμενον, ὠφελεῖ δυσουροῦντας, λιθιώντων ὠμότητας, δυσεντερικοὺς, ἰσχιαδικοὺς, τρομώδεις, ῥηγματίας.

Al. legit, δὲ πηχυαῖον & facilis eſt lapſus. Sic & Serapio. Orib. τρίπηχυν

Vulg. exempl. ποθεῖσα

Sic vet. cod. at vulg. exempl. carent.

καὶ πόνους ὀδόντων πραΰνει σὺν ὄξει ἀφεψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη. ὁ δὲ καρπὸς χλωρός τε καὶ ξηρὸς λεῖος καταχρισθεὶς σὺν ὄξει ἐν ἡλίῳ, σμηκτικός ἐστιν ἀλφῶν· μετ' ὀξελαίου δὲ συγχριόμενος, προφυλακτικός ἐστιν ἰοβόλων. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς δυσεντερίας καὶ αἵματος ἀναγωγὴν καὶ διάρροιαν. τὸ δὲ ἀφέψημα τοῦ σπέρματος, πινόμενον καὶ πρὸς μελισσῶν καὶ τῶν λεπτῶν θηρίων πληγὰς πάντων, ἐν ὀξυκράτῳ ἢ οἴνῳ ποθέν. καὶ τὰ φύλλα δὲ μετ' ὀλίγου ἐλαίου καταπλάσσεται ἐπὶ τῶν δηγμάτων καὶ ἐπὶ τῶν πυρικαύστων. πήγνυσι δὲ ἡ ῥίζα "ὕδωρ, μιγεῖσα λεία καὶ συνεξαιθριασθεῖσα.

Lać. in vet. cod. additũ reperit, καὶ ἐλαίῳ

Videntur hic præterea legiſſe interpretes, καὶ σφηκῶν

V. cod. Lacunæ addit χλωρὰ

Περὶ Ἀλκέας. Κεφ. ρξδ'.

In antiquiſs. codicib', teſte Marcello, caput hoc cum ſuperiore coniungitur.

Ἀλκέα καὶ αὕτη εἶδός ἐστιν ἀγρίας μαλάχης, ἔχουσα φύλλα ἐπεσχισμένα πρὸς τὰ τῆς ἱερᾶς βοτάνης· καυλοὺς γ'. ἢ δ'. φλοιὸν ἔχοντας κανναβει παραπλήσιον [" ἄνθος μικρὸν, ἐμφερὲς ῥόδῳ] ῥίζας λευκάς, "πλατείας ε'. ἢ ς'. ὅσον πήχεως· αἳ πινες οἴνῳ ἢ ὕδατι πινόμεναι, δυσεντερίας καὶ ῥήγματα ἰῶνται.

Vet. his caret. Margo vetus, ὡς μαλάχης, μικρότερον δέ

Quidam mauult πλαγίας

Περὶ Καννάβεως ἡμέρου. Κεφ. ρξε'.

Κάνναβις φυτόν ἐστιν εὔχρηστον ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὰς τῶν εὐτονωτάτων σχοινίων πλοκάς· φύλλα φέρει παραπλήσια τῇ "μελίᾳ, δυσώδη· καυλοὺς μακροὺς, κενούς· καρπὸν στρογγύλον ὃς ἐσθιόμενος πλείων, σβέννυσι τὴν γονήν. χλωρὸς δὲ χυλισθεὶς, ἁρμόζει πρὸς τὰς τῶν ὤτων ἀλγηδόνας ἐνσταζόμενος.

Marcell. τῇ μηλέᾳ perperam.

Περὶ Καννάβεως ἀγρίας. Κεφ. ρξς'.

Κάνναβις ἀγρία ῥαβδία φέρει ὅμοια τοῖς τῆς ἀλθαίας, μελάντερα δὲ καὶ "τραχύτερα, " καὶ μικρότερα, τὸ ὕψος πήχεως· τὰ δὲ φύλλα ὅμοια τῇ ἡμέρῳ, [τραχύτερα δὲ καὶ μελάντερα.] ἄνθη ὑπέρυθρα, λυχνίδι ἐμφερῆ· σπέρμα δὲ καὶ ῥίζαν ὅμοια τῇ ἀλθαίᾳ. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα ἑφθὴ καταπλασθεῖσα, φλεγμονὰς πραΰνειν, καὶ οἰδήματα διαφορεῖν, " καὶ πώρους διαχεῖν.] ὁ δ' ἀπὸ ταύτης φλοιός, εὔθετος εἰς πλοκὴν σχοινίων.

Marc. παχύτερα legit. V. caret.

V. non habet concluſa.

V. non legit καὶ πώρ. διαχ.

A Eadem dentium mulcet dolorem, cum aceto decocta, colluto inde ore. Semen autẽ ſeu viride, ſeu etiam ſiccum, vitiligines in ſole ex aceto perunctas emendat & exterit. Illud idem ex oxelæo perunctum, venenatorum animalium arcet iniurias. Vis quoque illi efficax contra dyſenteriã, ſanguinis per os reiectio-
B nem, aluíque profluuium. Quin & bibitur in poſca aut vino decoctũ, contra apum aliarúmque omnium minutarum beſtiolarum aculeatos ictus. Folia verò cum olei momento morſibus ipſis atque etiam igni ambuſtis imponuntur. Cæterùm ipſa radix aquam addenſat atque coagulat, ſiquidẽ trita illi ammixta,
C ſimúlque ſub dio poſita fuerit.

De Alcea. Cap. CLXIIII.

ALCEA & ipſa ſylueſtrium maluarum generi aſſignatur: folia verò habet diuiſa, verbenacæ proxima: caules tres aut quatuor cortice cannabino veſtitos: florẽ paruũ, roſæ ſimilem: radices albas, latas,
D quinque aut ſex, ferè cubitales: quæ quidẽ cum vino aut aqua potæ, dyſenteriæ ruptiſque medentur.

De Cannabi ſatiua. Cap. CLXV.

CANNABIS ſatiua, plãta ad texendos funes validiſſimos mortalium generi perutilis, folia gerit
E fraxini, ſed fœdi odoris, caules proceros, inanes, ſemen rotundũ: quod cibo largiore genituram extinguit. Ex eo recẽte expreſſus ſuccus conuenienter aurium doloribus inſtillatur.

De Cannabi ſylueſtri. Cap. CLXVI.

Sylueſtris cannabis virgulas pro-
F fert quales althæa, ſed nigriores, aſperiores ac minores, cubiti altitudinem æquantes: folijs ſatiuæ, aſperioribus tamen ac nigrioribus: floribus lychnidis, ſubrubris: ſemine & radice althææ. Vim habet decocta radix & impoſita, inflammationes leniendi, œdemata diſcu-
G tiendi, & tophos articulorum diſſipandi. Sed & huius cortex torquẽdis funibus eſt accommodatus.

De Ana-

De Anagyri. Cap. CLXVII.

ANAGYRIS ſiue Anagyros, quem alij acopon vocant, frutex eſt arboris inſtar, folijs & virgis vitici aſſimilis, perquàm grauis odore, *flore braſſicæ, ſemine in longis corniculis renibus figura ſimili, verſicolore ac ſolido, quod vua matureſcente dureſcit. Huius folia recentia trita & impoſita, œdemata reprimunt. Eadem (ſicca) drachmæ pondere in paſſo ſuſpirioſis potui dantur, itémque ad ſecundas, menſes partúſque extrahendos, & contra capitis dolores in vino. Difficulter etiam parientibus amuleti inſtar adalligantur: ſed à partu ſtatim auferri abijcíque oportet. Radicis autem ſuccus diſcutiẽdis concoquendíſque adhibetur. Semen verò comeſtum vomitiones vehementer concitat.

Plin. flore oleris ſic enim braſſicā καθ' ἐξοχὴν appellat.

De Cepæa. Cap. CLXVIII.

CEPÆA portulacę ſimilis eſt, verùm nigriora habet folia, radicémque tenuem. Folia in vino pota, ſtranguria & veſicæ ſcabie laborantibus opitulantur. Maximè verò id præſtant, ſi cum aſparagi radicum, quem myacanthon vocãt, decocto bibantur.

De Aliſmate. Cap. CLXIX.

ALISMA aliqui alceam, alij damaſonium, alij acyron, alij denique lyron appellãt. Folia ei plantaginis, ſed anguſtiora, conuexáque in terram. Caulis tenuis, ſimplex, cubito altior, thyrſi ſpecie, habens in cacumine capitula. Flores tenues, candidi, palleſcentes, radices vt veratri nigri, tenues, odoratæ, acres ac modicè pingues: aquoſos amat tractus. Radix drachmæ vnius aut alterius pondere in vino pota his conuenit qui leporem marinum deuorarunt: iiſque qui à rana rubeta demorſi ſunt, vt & ijs qui opium hauſerunt. Valet & contra tormina ac dyſenteriam, per ſe aut cum pari modo ſeminis dauci potui data. Sed & conuulſis & contra vuluæ vitia prodeſt. At herba ipſa ſiſtit aluum, ac mẽſes ciet, tumoréſque impoſita mitigat.

Περὶ Αναγύρεως. Κεφ. ρξζ΄.

A ΑΝΑΓΥΡΙΣ, οἱ μὲν ἀνάγυρον, οἱ δὲ "ἄκοπον καλοῦσι, θάμνος ἐστὶ φύλλοις καὶ ταῖς ῥάβδοις προσεμφερὴς ἄγνῳ, δενδρώδης, βαρύοσμος ἰσχυρῶς· ἄνθος κράμβῃ ἐοικός· καρπὸς ἐν κερατίοις μακροῖς, τὸ σχῆμα νεφρῶν, ποικίλος, "στερεός· σκληρύνεται δὲ περὶ τὸν τῆς σταφυλῆς πεπασμόν. Ταύτης τὰ φύλλα ἁπαλὰ, λεῖα καταπλασσόμενα, οἰδήματα στέλλει. ποτίζεται δὲ < πλῆθος ἐν γλυκεῖ πρὸς ἆσθμα καὶ ἐκβολὴν χορίου, καὶ ἐμμηνίων καὶ ἐμβρύου· πρὸς δὲ *κεφαλαλγίας, σὺν οἴνῳ. ἔστι δὲ περίαπτον δυστοκούσαις· δεῖ μέντοι μετὰ τὸ ἀποτεκεῖν εὐθέως ἀφελόντα ῥίπτειν τὸ περίαμμα. τῆς δὲ ῥίζης *χυλὸς διαφορεῖ καὶ ἐκπέσσει. ὁ δὲ καρπὸς ἐσθιόμενος, ἔμετον συντόνως κινεῖ.

Orib. ἔλκοπον

V. στρογγύλος. alius, ἢ καὶ ὑποστρογγύλος

Περὶ Κηπαίας. Κεφ. ρξη΄.

D ΚΗΠΑΙΑ ἐμφερής ἐστιν ἀνδράχνῃ, μελάντερα δὲ ἔχει τὰ φύλλα, ῥίζαν λεπτήν. βοηθεῖ δὲ τὰ φύλλα πινόμενα σὺν οἴνῳ, στραγγουριῶσι καὶ ψωριῶσι τὴν κύστιν· μάλιστα δὲ ποιεῖ, μετὰ ἑψήματος ῥιζῶν ἀσπαράγου τοῦ μυακάνθου καλουμένου *πινομένη.

Περὶ Αλίσματος. Κεφ. ρξθ΄.

E ΑΛΙΣΜΑ, οἱ μὲν ἀλκέαν, οἱ δὲ δαμασώνιον, οἱ δὲ ἄκυρον, οἱ δὲ λύρον καλοῦσι· φύλλα μὲν ἔχει "ἀρνογλώσσῳ ὅμοια, στενώτερα δὲ καὶ ἐπὶ γῆν κεκλιμένα· καυλὸς δὲ "λεπτὸς, ἁπλοῦς ὑπὲρ πῆχυν ἔχων κεφάλια, θυρσοειδής· ἄνθη λεπτὰ, λευκὰ, ὕπωχρα· "ῥίζαι ὡς μέλανος ἐλλεβόρου λεπταὶ, εὐώδεις, δριμεῖαι, ὑπολίπαροι· ὑδρηλὰ δὲ φιλεῖ χωρία. Ἁρμόζει ἡ ῥίζα πινομένη σὺν οἴνῳ, ὅσον < α΄. ἢ β΄. τοῖς λαγωὸν βεβρωκόσι θαλάσσιον, καὶ τοῖς ὑπὸ φρύνου δηχθεῖσι, καὶ τοῖς ὄπιον πεπωκόσι· *καὶ στρόφοις καὶ δυσεντερίαις καθ' αὐτὴν, καὶ σὺν ἴσῳ δαύκῳ πινομένη. ἁρμόζει καὶ σπάσμασι, καὶ πρὸς τὰ ὑστερικὰ πάθη. ἡ δὲ πόα ἵστησι κοιλίαν, καὶ ἔμμηνα ἄγει, καὶ οἰδήματα καταπλασθεῖσα πραΰνει.

V. addit εὔοσμα

V. λιτὸς, στενώτερος, ἁπλοῦς περὶ πῆχυν.

V. caret.

Περὶ Ὀνοβρυχίδος. Κεφ. ρό.

Ald. in nothis inſerit τὰ μὲν
Ald. μικρά
V. μικρὸν legit.

ΟΝΟΒΡΥΧΙΣ φύλλα ἔχει ὅμοια φακῷ, μικροῦ μακρότερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον· ἄνθος φοινικοῦν, μικρὰν ῥίζαν. φύεται ἐν καθύγροις καὶ ἀργοῖς τόποις.

Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ πόα ἐπιπλασθεῖσα λεία, διαχεῖν φύματα· μεθ' οἴνου δὲ πινομένη, στραγγουρίαν θεραπεύει· σὺν ἐλαίῳ δὲ διαφορηθὴ, ἱδρῶτας κινεῖ.

Περὶ Ὑπερικοῦ. Κεφ. ροά.

V. codex hæc rutæ ſylueſtri adſcribit.
V. addit ἄγριον.
Al. παραπλήσια
V. θαμνίον φρυγανοειδές
V. quidam tota hac periodo carent, vt & Orib. vſque ad κλωνάρια
V. κλώνιον ὑπόδασυ
V. ὅμοιον κριθῇ
Al. χωρίοις
Al. τεταρταίου ἀπαλλακτικὸν
V. quidam carẽt. Margo habebat, τὸ ὑπερικὸν ἰσοδύναμον τῷ ἀνδροσαίμῳ καὶ τῷ ἀγρίῳ πηγάνῳ.

ΥΠΕΡΙΚΟΝ, οἱ δὲ ἀνδρόσαιμον, οἱ δὲ κόριον, οἱ δὲ χαμαιπίτυν, διὰ τὸ τὸ περὶ τὸ σπέρμα ὀσμὴν ἐοικέναι πιτυΐνῃ ῥητίνῃ· φύλλα ἔχει πηγάνῳ ὅμοια. θάμνος φρυγανώδης, σπιθαμιαῖος, ὑπέρυθρος· ἄνθος ἔχων μήλινον ὃ, διατριβὲν ἐν τοῖς δακτύλοις αἱματώδη ὥσπερ χυλὸν ἐκκρίνει, ὅθεν καὶ ἀνδρόσαιμον ἐκλήθη. κλωνάρια ὑποδασέα, στρομμήκη ἐν οἷς περιφέρεται, μέγεθος κριθῆς, ἐν ᾧ σπέρμα μέλαν ῥητίνης ὄζον. φύεται δὲ ἐν ἐργασίμοις καὶ τραχέσι τόποις.

Δύναμιν δὲ ἔχει διουρητικήν, καὶ ἐμμήνων ἀγωγὸν, προστιθέμενον· τεταρταίους δὲ καὶ τριταίους ἀπαλλάσσει, μεθ' οἴνου πινόμενον. θεραπεύει δὲ ἰσχιάδας ἐπὶ ἡμέρας μ'. τὸ σπέρμα πινόμενον. καὶ τὰ φύλλα σὺν τῷ σπέρματι καταπλαττόμενα, καύματα ἰᾶται.

Περὶ Ἀσκύρου. Κεφ. ροβ'.

V. hanc vocem delet, vti & μεῖζον.
Ald. codex addit, τὸ σπέρμα
Marc. legit κυάθων
V. addit καὶ

Ἄσκυρον, οἱ δὲ ἀσκυροειδὲς, οἱ δὲ ἀνδρόσαιμον, καὶ τοῦτο εἶδός ἐστιν ὑπερικοῦ, μεγέθει διαφέρον, κλωσὶ μεῖζον, φρυγανωδέστερον δὲ καὶ πεφοινιγμένον τοῖς φύλλοις λεπτοῖς· ἄνθη δὲ μήλινα φέρει· καρπὸν δὲ ὅμοιον ὑπερικῷ, ὄζοντα ῥητίνης, καὶ ἐν τῷ τρίβεσθαι οἱονεὶ αἱμάσσοντα τοὺς δακτύλους, ὡς διὰ τοῦτο ἀνδρόσαιμον καλεῖσθαι. Ποιεῖ δὲ ὁ τούτου καρπὸς πρὸς ἰσχιάδας, πινόμενος μεθ' ὑδρομέλιτος κοτύλαις β'. ἄγει γὰρ χολώδη κόπρια πολλά. συνεχῶς δὲ διδόναι χρὴ, ἄχρις ἂν ὑγιασθῶσι. ποιεῖ δὲ πρὸς πυρίκαυστα ἐπιπλασθείς.

Περὶ Ἀνδροσαίμου. Κεφ. ρογ'.

Ἀνδρόσαιμον, οἱ δὲ Διονυσιάδα, οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἄσκυρον καλοῦσι. διαφέρει δὲ τοῦ ὑπερικοῦ καὶ τοῦ ἀσκύρου, θάμνος ὢν λεπτόκαρφος, φρυγανώδης, πεφοινιγμένος τὰ ῥαβδία·

De Onobrychide. Cap. CLXX.

ONOBRYCHIS folia habet lentis ferè lõgiora, caulem dodrantalem, florem puniceũ, radicẽ exiguam. Naſcitur in humentibus & incultis locis. Herba ſi trita illinatur, panos diſcutiendi vim habet. Cum vino autẽ pota, ſtranguriæ medetur, & inuncta ex oleo ſudores mouet.

De Hyperico. Cap. CLXXI.

HYPERICVM alij androſæmõ, alij corion appellant: ſunt qui & chamæpityn, quoniam ſemen odore pineam reſinam imitatur. Frutex eſt ſurculaceus, dodrantalis, rubeſcens, folijs rutę: flore verò luteo, violæ albæ ſimili, qui quidem digitis tritus ſanguineũ ſuccum remittit: qua ex cauſa etiã androſæmon appellatum eſt: calyculis ſubhirſutis, in rotũdo oblongis, hordei magnitudine, in quibus ſemẽ nigrum & reſinoſi odoris. Gignitur locis cultis & aſperis. Vrinam cit, ſubditúmque menſes trahit: ex vino autem bibitum, tertianis quartaníſq; liberat. Medetur & ſemẽ iſchiadicis, quadraginta diebus hauſtũ. Sed & folijs cum ſemine impoſitis ambuſta ſanantur.

De Aſcyro. Cap. CLXXII.

Aſcyron ſiue Aſcyroïdes, alijs androſæmon, etiã hyperici genus eſt, magnitudine diſtans: ſiquidem ramos habet maiores, ac fruticoſius eſt: folijs interim tenuibus, puniceo colore rubẽtibus: flores luteos profert, & fructũ hyperico ſimilem ac reſinoſi odoris: cuius attritu digiti veluti cruentãtur: qua de cauſa androſæmon (quaſi humanũ ſanguinem dixeris) vocauere. Eſt & huius fructus ad iſchiadicos efficax potus in hydromelitis heminis duabus. Nã bilioſa recremẽta plurima aluo detrahit. Sed dari frequẽtiùs oportet, donec ſanitati reſtituti fuerint. Illinitur & ambuſtis efficaciter.

Al. drachmis duabus

De Androſæmo. Cap. CLXXIII.

Androſæmõ, quod alij Dionyſiada, alij etiã aſcyron appellãt, ab hyperico & aſcyro differt: frutex verò eſt ramulis gracilibus, ſurculoſus, virgultis puniceo colore rubẽtibus,

foliis triplo quadruplóve maioribus quàm ſint rutæ folia, quæque trita vinoſo ſucco manant. Habet autem alas in cacumine complures, vtrinq; expanſas pinnatáſque: circa quas floſculi puſilli lutei, & in calyculis ſemẽ papaueris nigri, velut punctis notulíſve diſtinctum. Huius coma contrita reſinoſum odorem reddit. Sed & ſemen tritum drachmis duabus potum, excrementa bilioſa trahit: prodeſt verò maximè iſchiadicis, verùm à purgatione aquam inſuper ſorbere oportet. Cæterùm illita herba medetur ambuſtis, & ſanguinem cohibet.

De Cori. Cap. CLXXIIII.

CORIS, quod aliqui etiam hypericum appellant, frutex eſt folio ericæ, ſed minore, pinguiore & rubente, dodrantalis, ori gratus, acris & odoratus. Huius ſemen potum vrinas menſéſque ciet. Eſt & auxilio ex vino potum à phalangio demorſis, iſchiadicis & opiſthotonicis: itémque rigoribus addito pipere. Sed & eo vtiliter opiſthotonici cum oleo perunguntur. [Radix in vino decocta potáque, reſolutis egregiè opitulari creditur: ſed laborantem inter potandum bene circumquaque operiri decet: ſiquidem corpore toto ſudorem ciet, qua ex re agilitas priſtina recuperatur.]

De Chamæpity, ſeu abiga. Cap. CLXXV.

CHAMÆPITYS, quã qui Pontum incolũt, holocyrton, Athenienſes Ioniam, EVboici ſideritin vocant, herba eſt quæ humi ſerpit, incuruæ ſimilis, foliis ſemperuiui minoris, at multò tenuioribus pinguioribúſque & hirſutis, circa ramulos denſis, odore pinus: floribus tenuibus, luteis, vel candidis: radice cichorii. Huius folia ſeptem diebus in vino pota regio morbo medentur: & quadraginta diebus ex hydromelite, iſchiadẽ ſanant. Dantur & hepaticis & vrinæ difficultate laborantibus, ac peculiariter nephriticis: torminoſis etiã proſunt. Vtũtur & ea herba Heracleæ Pon-

A φύλλα τριπλασίονα "ἢ τετραπλασίονα] τοῦ πηγάνου, ἃ τριφθέντα οἰνώδη χυλὸν ἀφίησι· μασχάλας δ' ἔχει πλείους ἐπ' ἄκρῳ τεταρσωμένας· περὶ ἃς αἱ ἀνθύλλια μικρὰ, μήλινα· καρπὸς ἐν κάλυκι, "ὅμοιος τῷ τῆς μελαίνης μήκωνος, οἱονεὶ κατάγραφος". ἀνατριφθεῖσα δὲ ἡ κόμη, ῥητινώδη ὀσμὴν ἀποδίδωσι. B Καὶ τούτου ὁ καρπὸς λεῖος δυοῖν < ὁλκὴ ποθεὶς, ἄγει χολώδη κόπρια· θεραπεύει δὲ μάλιστα ἰσχιάδας· δεῖ δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν ὕδατος ἐπιρροφεῖν. καὶ πυρίκαυστα δὲ ἡ πόα καταπλασθεῖσα ἰᾶται. καὶ "αἷμα ἐπέχει.

V. delet.
Dod. legit ὁμοίῳ
Quidam addit αἵματι
V. νομὰς ſubſtituit, ac ita quoque legit Lacuna.

C Περὶ Κόρεως. Κεφ. ροδ'.

ΚΟΡΙΣ, ὃ δὲ καὶ τοῦτο ὑπερικὸν καλοῦσι, φύλλον ἔχει παραπλήσιον τῷ τῆς ἐρείκης, μικρότερον δὲ καὶ λιπαρώτερον καὶ ἐρυθρόν. θάμνος δ' ἐστὶ σπιθαμιαῖος, εὔστομος, δριμὺς καὶ εὐώδης. Τούτου ὁ καρπὸς πινόμενος, οὖρα καὶ καταμήνια D ἄγει. βοηθεῖ καὶ φαλαγγιοδήκτοις, ἰσχιαδικοῖς τε καὶ ὀπισθοτονικοῖς, σὺν οἴνῳ πινόμενος· πρὸς δὲ ῥίγη σὺν πεπέρει. ἐπὶ δὲ ὀπισθοτονικῶν καὶ σύγχρισμά ἐστι σὺν ἐλαίῳ ἁρμόδιον. ["ἡ δὲ ῥίζα τούτου σὺν οἴνῳ ἑψηθεῖσα καὶ ποθεῖσα παρέτοις καλῶς βοηθεῖν "πιστεύεται· δεῖ δὲ τὸν πάσχοντα ἐν E τῷ πίνειν περισκέπεσθαι καλῶς. ἱδροῖ γὰρ ὅλον τὸ σῶμα καὶ τὴν εὐκινησίαν "ἐκ τούτου λαμβάνει.]

Concluſa habet Ald. cod. in nothis: eadẽ Goupylus in vtroq; vetuſto codice reperit in capitis calce.
Aliàs πεπίστευται
Al. οὕτως.

Περὶ Χαμαιπίτυος. Κεφ. ροε'.

ΧΑΜΑΙΠΙΤΥΣ, ἣν "οἱ ἐν Πόντῳ ὁλόκυρον καλοῦσι, Ἀθήνησιν Ἰωνίαν, ἐν δὲ Εὐβοίᾳ σιδηρῖτιν, πόα ἕρπουσα ἐπὶ F γῆς, ὑπόκυρτος· φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια ἀειζώῳ μικρῷ, λεπτότερα δὲ "πολλῷ καὶ λιπαρώτερα καὶ δασέα, πυκνὰ περὶ τοὺς κλάδους, ὀσμὴν ἔχοντα πίτυος, ἄνθη λεπτὰ, μήλινα, "ἢ λευκά· ῥίζαν δὲ ὡς κιχωρίου. Ταύτης τὰ φύλλα πινόμενα μετ' οἴνου ἐπὶ ἡμέρας ζ'. ἴκτερον θεραπεύει. ἐπὶ δὲ μ'. ἰ- G σχιάδα θεραπεύει μεθ' ὑδρομέλιτος πινόμενα· δίδοται καὶ ἡπατικοῖς καὶ δυσουροῦσι καὶ νεφριτικοῖς ἰδίως, ἁρμόζοντα καὶ στροφουμένοις. χρῶνται δ' αὐτῇ καὶ οἱ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Πον-

Ald. ἔνιοι
V. caret. Orib. interpres vertit, paulò.
V. caret. Expungit etiam Marcellus.

τικῇ, ὡς ἀντιδότῳ, πρὸς ἀκόνιτον ποτίζοντες τὸ ἀφέψημα. καταπλάσσεται δὲ πρὸς τὰ προειρημένα μετὰ ἀλφίτων δεδευμένων τῷ ἀφεψήματι τῆς πόας· λεανθεῖσα δὲ σὺν σύκοις καὶ αὐτὴ καταποτίου διδομένη, μαλάσσει κοιλίαν· μετὰ μέλιτος δὲ καὶ λεπίδος καὶ ῥητίνης ἀναληφθεῖσα, καθαίρει· ἄγει δὲ καὶ τὰ ἀπὸ ὑστέρας, προστεθεῖσα σὺν μέλιτι. διαφορεῖ δὲ καὶ σκληρίας μαστῶν, καὶ τραύματα κολλᾷ. καὶ ἕρπητας ἐπέχει μετὰ μέλιτος καταπλασσομένη.

Περὶ ἑτέρας χαμαιπίτυος.
Κεφ. ροϛ'.

Ἔστι καὶ ἑτέρα χαμαίπιτυς. κλάδους ἔχουσα πηχυαίους, ἀγκυροειδεῖς, λεπτοκάρφους· κόμην δὲ ἐοικυῖαν τῇ πρὸ αὐτῆς, καὶ ἄνθος λευκόν· σπέρμα δὲ μέλαν· ἀπόζει δὲ καὶ αὐτὴ πίτυος. Καὶ τρίτη τίς ἐστιν ἄρρην καλουμένη. ἔστι δὲ βοτάνιον * λεῖον, ἔχον φυλλάρια λεπτά, λευκά, δασέα· καυλὸν δὲ " τραχύν, λευκόν· ἀνθύλλια μήλινα· σπερμάτιον δὲ παρὰ τὰς μασχάλας. ὄζει δὲ καὶ τοῦτο πίτυος. Δύναμιν δὲ ἔχουσι καὶ αὐτὰ ὁμοίαν τῇ προειρημένῃ, οὐ μὴν οὕτω πρακτικήν.

Alter παχὺν, quam lectionem probat Hermolaus. Oribaſij interpres hirſutũ vertit.

Τέλος τοῦ λόγου τρίτου.

A ticæ incolæ, velut antidoto, contra aconitum decoctum ipſius propinantes. Porrò ad antedicta quoque vitia cum polenta iure decocti ſubacta imponitur. Contrita verò cum ficubus & pilularum inſtar " exhibita, aluum emollit. At excepta melle cum æris ſquama & reſina, etiam purgat. Extrahit & quæ in B vtero morantur cum melle ſubdita in peſſo. Mammarum quoque duritias diſcutit, vulneráque glutinat: Herpetas denique illita cum melle cohibet.

addit vl. hydropicis

De altera Chamæpity.
Cap. CLXXVI.

C Eſt & altera Chamæpitys, ramis cubitalibus, in anchoræ ſpeciem incuruatis, gracilibus: coma ſupradictæ, flore candido, ac ſemine nigro. Sed & hæc pinum redolet. Additur & tertia quæ maſcula nominatur. Eſt autem herbula læuis, foliolis tenuibus, albis, piloſis: caule ſcabro, candido: puD ſillis floribus luteis, ac minuto ſemine iuxta alas. Reſipit & hæc pinum. Vtraque porrò vim antedictæ ſimilem obtinet, at non perinde efficacem.

Tertij libri finis.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI De medica materia Liber quartus.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ Περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίον τέταρτον.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

QVONIAM tribus libris prioribus, amantiſſime Aree, de aromatis, oleis, vnguentis, arboribus, animalibus, cerealibus, oleribus, radicibus, ſuccis, herbis ac ſeminibus, egimus: in hoc quarto de ijs quæ reſtant herbis atque radicibus, diſſeremus.

De Vettonica. Cap. I.

CESTRON, quod pſychrotrophon vocitatur, quoniam frigidiſſimis in locis reperiatur, Romani Vetonicam ſeu roſmarinum appellant: herba eſt caulem proferẽs tenuem, cubiti altitudine, aut etiã maiorem, quadrangulum: folia longa, mollia, quernis ſimilia, in ambitu inciſuris diuiſa, boni odoris, ac prope radicem maiora: ſemen in ſummitate caulium, thymbræ modo ſpicatum ineſt. Decerpta huius folia ſiccari oportet: quippe quorũ ſit etiam maior & frequentior vſus. Radices verò ſubſunt tenues, ceu ellebori: quę quidem ex hydromelite potæ, pituitoſam vomitionem euocant. At folia ad conuulſa, rupta, vuluæq; vitia & ſtrãgulationes drachmæ pondere ex aqua mulſa potui dantur: & contra venenatarum beſtiarum morſus, drachmis tribus ex vini heminis duabus: ſed & herba earundem morſibus vtiliter imponitur: itidémque aduerſus venena drachmæ pondere ex vino pota prodeſt. Quin & ei qui ipſam in potu præſumpſerit, hauſtum deinde lethale medicamentum minimè nociturum eſt. Vrinas prætereà ciet, aluúmque ſubducit. Medetur & comitialibus atque inſanis ex aqua pota: hepaticis verò ac ſple-

A Ἐν τοῖς πρὸ τούτου τρισὶ βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε, παραδόντες περὶ ἀρωμάτων καὶ ἐλαίων καὶ μύρων καὶ δένδρων καὶ ζώων καὶ σιτηρῶν καὶ λαχάνων καὶ ῥιζῶν καὶ χυλισμάτων καὶ βοτανῶν καὶ σπερμάτων· ἐν τούτῳ τετάρτῳ ὄντι, περὶ τῶν
B λειπομένων βοτανῶν καὶ ῥιζῶν διαλεξόμεθα.

Περὶ Κέστρου. Κεφ. α'.

ΚΕΣΤΡΟΝ ὃ καλούμενον ψυχότροφον, ἐπειδὴ ἐν τοῖς ψυχροτάτοις εὑρίσκεται τόποις· οἱ Ῥωμαῖοι βετονίκην καλοῦσιν, ἢ Al. ἐυπετονικῶ
ῥοσμαρῖνουμ· πόα ἐστὶ καυλὸν ἔχουσα λε- V. meliùs θάμνος. Samb.
πτὸν πήχεως τὸ ὕψος, ἢ, καὶ μείζονα, τετρά-
C γωνον· φύλλα μακρά, μαλακά, ὅμοια V. omittit, non malè. Samb.
δρυΐ, τὴν περιφέρειαν ἐσχισμένα, εὐώδη, μεί- V. ἰνώδη. Mar. εὐώδη καὶ ἰνώδη
ζονα δὲ τὰ πρὸς τὴν ῥίζαν· ἐπ' ἄκρῳ δὲ τῶν Margo addit ἄνθος λευκοπόρφυρον.
καυλῶν ἔνεστι τὸ σπέρμα ἐσταχυωμένον Dalech. ἐσταχυωμένων ſcil. καυλῶν.
ὡς τὸ θύμβρας. Ταύτης τὰ φύλλα δεῖ συλλέγοντας ξηραίνειν· ὧν ἐστι καὶ ἡ πλείων χρῆσις· ῥίζαι δὲ ὕπεισι λεπταὶ ὡς ἐλλεβόρου,
D αἵτινες φλεγματώδη προσκαλοῦσιν ἔμετον, V. legit φλεγματώδη κινοῦσι, πινόμεναι μεθ' ὑδρομέλιτος.
μεθ' ὑδρομέλιτος πινόμεναι. τῶν δὲ φύλλων* διδόναι πρὸς τὰ σπάσματα, ῥήγματα, καὶ πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ διαθέσεις, καὶ πνίγας ὑστερικὰς < α'. ὁλκὴ μεθ' ὑδρομέλιτος *πινόμεναι. V. ἢ ὕδατος addit.
θηριοδήκτοις δὲ ὁλκαὶ γ'. μετ' οἴνου κοτυλῶν β'. καταπλασσομένη δὲ ἡ πόα, ὠφε-
E λεῖ τοὺς θηριοδήκτους, καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα ὁλκὴ μετ' οἴνου ποθεῖσα ἁρμόζει· ἐὰν δέ τις προπίῃ, οὐδὲν βλαβήσεται λαβὼν φάρμακον θανάσιμον· ἐστὶ δὲ οὐρητική, κοιλίας τε ὑποβιβαστική· θεραπεύει δὲ καὶ ἐπιλήπτους, καὶ μαινομένους, μεθ' ὕδατος πινομένη, καὶ ἡπατικούς· σπλη-

V.delet. Al. μετ' ὄξους καὶ μέλιτος.

νικοῖς* δὲ, μετ' ὀξυμέλιτος ὁλκὴ < α'. ἐπιποθεῖσα· ποιεῖ δὲ καὶ πέψιν, ἐάν τις μετὰ τὸ δεῖπνον αὐτὴν κυάμου μέγεθος καταπίῃ μετὰ μέλιτος ἑφθοῦ. ὁμοίως καὶ ὀξυρεγμιῶσι δίδοται· στομαχικοῖς δὲ διαμασᾶσθαι καὶ καταπίνειν τὸν χυλὸν, εἶτ' ἐπιρροφᾶν οἶνον κεκραμένον. δίδοται δὲ καὶ αἱμοπτοϊκοῖς ὁλκὴ τριωβόλου μετὰ κράματος κυάθου ἑνὸς γαλακτώδους· ἰσχιαδικοῖς τε μεθ' ὕδατος καὶ νεφριτικοῖς καὶ κύστιν ἀλγοῦσιν· ὑδρωπικοῖς δὲ < β'. μεθ' ὑδρομέλιτος, πυρέσσουσιν· ἀπυρέτοις δὲ, σὺν οἰνομέλιτι· ἰκτεριῶντας τε καθίστησι, καὶ καταμήνια ἄγει ὁλκὴ < α'. μετ' οἴνου πινομένη· κοιλίαν δὲ < δ'. ποθεῖσαι καθαίρουσι μεθ' ὑδρομέλιτος κυάθων δέκα. ποιεῖ καὶ πρὸς φθισικοὺς, *ἐμπυϊκοὺς, μετὰ μέλιτος. ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ τὰ φύλλα ξηρανθέντα ἐν κεραμέῳ ἀγγείῳ.

V. αἱμοπτοικούς.

Περὶ Βρεταννικῆς. Κεφ. β'.

V.caret. V. ὅμοια V. δασέα

ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ *ἢ Βεττονικὴ, πόα ἐστὶν ἔχουσα φύλλα *ἐμφερῆ λαπάθῳ ἀγρίῳ, μελάντερα δὲ καὶ *δασύτερα, στύφοντα ἐν τῇ γεύσει· καυλὸν δὲ ἀνίησιν οὐ μέγαν· ῥίζαν λεπτὴν καὶ βραχεῖαν. χυλίζεται δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα, καὶ ἐν ἡλίῳ ἢ πυρὶ συστρέφεται. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν, ἰδίως ἁρμόζουσαν πρὸς τὰς ἐν στόματι καὶ παρισθμίοις νομάς. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ ὅσα στύψεως χρήζει.

Περὶ Λυσιμαχίου. Κεφ. γ'.

ΛΥΣΙΜΑΧΙΟΝ, οἱ δὲ λύτρον καλοῦσι, καυλοὺς ἀνίησι πηχυαίους ἢ καὶ μείζονας, λεπτοὺς, θαμνώδεις, ὧν παρὰ τὰ γόνατα φύλλων λεπτῶν ἐκφύσεις, παραπλησίων τοῖς τῆς ἰτέας, στυφόντων ἐν τῇ γεύσει· *ἄνθος πυρρὸν ἢ χρυσοειδές. φύεται ἐν ἑλώδεσι τόποις, καὶ παρὰ τὰ ὕδατα. Ἁρμόζει δὲ ὁ χυλὸς τῶν φύλλων στυπτικὸς ὢν, πρὸς αἵματος ἀναγωγὰς, καὶ δυσεντερίας, πόμα τε *ἔγκλυσμα· ῥοῦν τε γυναικεῖον ἵστησιν ἐν προσθέτῳ· καὶ πρὸς τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας ἐμφρασσομένη ἡ πόα ἁρμόζει. ἔστι δὲ καὶ τραυματικὴ καὶ ἴσχαιμος· *θυμιαθεῖσα δὲ δριμύτατον ἔχει τὸν καπνόν·

V. ἄνθη χρυσοειδῆ ὡς ἐν σκιαδίῳ.

Marc. legit ἔγχρισμα

V. Epit. καὶ ὁ χυλὸς μᾶλλον.

A hecticis, drachmæ pondere in aceto mulſo. Concoctionem quoque facit, ſi quis ipſam à cœna, fabæ magnitudine cum melle cocto deuorarit. Simili modo & acidum eructantibus exhibetur. Stomachicis autem eam manducare, ſuccúmque deuorare; deindéq; vinum dilutū inſuper ſorbere proderit. B Datur & ſanguinem excreantibus, obolis tribus in vini diluti egelidi cyatho vno: itémque iſchiadicis, nephriticis, & à veſica dolentibus, ex aqua: hydropicis autem binis drachmis, ex aqua mulſa, ſi quidem febricitent: ſin aliter, ex mulſo. Regio quoque morbo laborantes recreat, ac mēſes pellit, drachmę pon- C dere in vino pota: drachmis verò quatuor bibita in aquæ mulſæ cyathis decem, aluum purgat. Eſt & phthiſicis ac empyicis auxilio cum melle. Cæterùm folia arefacta tritáque in fictili vaſe recōdi oportet.

De Britannica. Cap. II.

D BRITANNICA ſeu Vettonica, herba eſt folijs ſylueſtris lapathi, at nigrioribus ac piloſioribus, guſtu adſtringentibus: caulē verò promit non ita magnum: radice autem tenui breuíque nititur. Folijs exprimitur ſuccus, qui ſole aut igni cogitur & inſpiſſatur. Vim porrò habet aſtrictoriā, priuatim oris ac ton- E ſillarum depaſcētibus vlceribus accommodatam. Valet etiam ad reliqua, quibus adſtrictione opus eſt.

De Lyſimachia. Cap. III.

LYSIMACHIA, quā aliqui lytron appellant, caules emittit cubitales aut etiam altiores, tenues, fruticoſos, à quorum geniculis folia F prodeunt ſalignis ſimilia, guſtu aſtringentia: flos eſt fuluus aureúſve. Naſcitur in paluſtribus & ſecus aquas. Foliorum ſuccus, qua pollet aſtringendi vi, ſanguinis reiectiones ſupprimit: valet etiam ad dyſenteriam, ſeu potui datus, ſeu etiam clyſtere infuſus: fluorem quoque mu- G liebrem ſiſtit, ſubditus in peſſo. Sed & herba ſanguinis è naribus profluuio ſubuenit, iiſdem indita. Eſt & vulneraria, ſanguinémq; ſupprimit. Acerrimū verò nidorē ſuffita red-

dit, adeò vt & ſerpentes abigat, & muſcas enecet.

De Polygono mare. Cap. IIII.

POLYGONON mas, Latinis ſanguinaria ſeu ſanguinalis, herba eſt quæ ramos habet exiles, teneros, numeroſos, geniculis interſeptos, qui graminis inſtar humi ſerpunt, neque à terra attolluntur: folia rutæ, ſed longiora molliorâque, ſemine ſub ſingulis folijs turgeſcēte, vnde & marem appellari volūt: flos ei candidus aut puniceus. Vis epoti ſucci, aſtringere & refrigerare: prodeſt cruētis excreationibus, alui fluxionibus, cholera & ſtranguria laborantibus: nam euidenter vrinas ciet. Cum vino potus venenatorum morſibus auxiliatur, ac febriū circuitus finit, ſi hora vna ante acceſſionē aſſumatur. Siſtit & ſubditus fluorem muliebrē, ac auribus dolentibus purulentiſve vtiliter inſtillatur. Cum vino autem decoctus adiecto melle, facit eximiè ad genitalium vlcera. Folia verò ſtomachi feruori, ſanguinis reiectioni, herpetibus, eryſipelatis, inflammationibus, œdematis & recentibus vulneribus imponuntur.

De Polygono fœmina. Cap. V.

Polygonon fœmina frutex eſt exiguus, vno caule præditus, tener & harundini ſimilis, geniculis denſus: quorum alia alijs tubarū modo inſeruntur infarciuntúrve. Ipſos verò geniculorū articulos cingunt in orbem apices, foliolis pini ſimiles: radix ſuperuacua. Naſcitur in aquoſis. Huic vis aſtringens ac refrigerans, ad eadem valens, ad quę antedicta: ſed inefficacior.

De Polygonato. Cap. VI.

POLYGONATVM in montibus naſcitur, frutex cubito altior, folijs lauri, at latioribus, & læuioribus, ſapore quodammodo malum cotoneum aut punicum redolentibus, ſiquidem guſtanti aſtrictum ſaporem reſipiunt: flores autē per ſingulos foliorum exortus promit candidos, folijs ipſis numeroſiores, incœpta à radice ſupputatione: radicem verò habet albam, mollem, longam, crebris nodis ceu geniculis cinctam, den-

A ὥς τε καὶ ἑρπετὰ διώκειν, καὶ μυίας ἀποκτείνειν. Περὶ Πολυγόνου ἄῤῥενος. Κεφ. δ'.

ΠΟΛΥΓΟΝΟΝ ἄῤῥεν πόα ἐστὶ κλῶνας ἔχουσα λεπτούς, τρυφερούς, πολλούς, γόνασι περιειλημμένους, ἕρποντας ἐπὶ τῆς γῆς "ὥσπερ ἄγρωστις·] φύλλα δὲ πηγανίου ὅμοια, "ἐπιμηκέστερα δὲ καὶ μαλακώτερα· ἔχει δὲ καρπὸν "παρ' ἕκαστον φύλλον· ὅθεν B καὶ ἄῤῥεν καλεῖται· ἄνθος δὲ λευκὸν ἢ φοινικοῦν. Δύναμιν δὲ ἔχει "στυπτικήν, ψυκτικήν "ὁ χυλὸς πινόμενος· ἁρμόζει δὲ αἱμοπτοϊκοῖς, καὶ τοῖς κατὰ κοιλίαν ῥεύμασι, χολερικοῖς τε καὶ στραγγουριῶσιν· ἄγει γὰρ οὖρα ἐναργῶς. Βοηθεῖ καὶ θηριοδή- C κτοις μετ' οἴνου πινόμενος, καὶ πρὸς περιόδους, πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς ἐπισημασίας λαμβανόμενος. ἵστησι δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον προστεθείς, καὶ πρὸς ὠταλγίας καὶ πυοῤῥοίας ἐνσταζόμενος ἁρμόζει. συνεψηθεὶς δὲ οἴνῳ καὶ μέλι προσλαβών, ἄκρως ποιεῖ πρὸς τὰ ἐν αἰδοίοις D ἕλκη. καταπλάσσεται δὲ τὰ φύλλα πρὸς στομάχου ἔγκαυσιν, καὶ αἵματος ἀναγωγὴν καὶ ἕρπητας, ἐρυσιπέλατά τε καὶ φλεγμονάς, καὶ οἰδήματα, καὶ τραύματα πρόσφατα.

V. caret.

Sic alius codex & Orib. at vulg. exempl. ἐπεικέστερα

V. caret his παρ' ἑκ. φύλ.

V. non agnoſcit.

Al. ὁ δὲ χυλὸς πινόμενος ἁρμόζει αἱμοπτοϊκοῖς &c.

Περὶ Πολυγόνου θήλεως. Κεφ. ε'.

Πολύγονον θῆλυ "θαμνίον ἐστὶ μονό- E κλωνον, τρυφερόν, "καλαμοειδές, γόνατα συνεχῆ ἔχον ἐγκείμενα ἀλλήλοις ὥσπερ σάλπιγγος· καὶ περὶ τοῖς γόνασιν ἐν κύκλῳ ἐξοχαὶ πίτυος, φυλλαρίοις ἐοικυίας. ῥίζα ἀχρεῖα· φύεται παρὰ τοῖς ὑδατώδεσι.

Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ψυκτικήν, ποιοῦσαν τὰ αὐτὰ τῷ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι μὴ ἀσθενέστερον.

Videtur Orib. interpres legiſſe, θαμνίον ἐστὶ πολύκλωνον οὗ ὁ καυλὸς τρυφερός, καλαμοειδής Al. μαλακοειδής

F

Περὶ Πολυγονάτου. Κεφ. ϛ'.

ΠΟΛΥΓΟΝΑΤΟΝ φύεται ἐν ὄρεσι, θάμνος μείζων πήχεως· φύλλα ἔχων ὅμοια δάφνῃ, πλατύτερα δὲ καὶ λειότερα. γευομένῳ ὅμοιόν τι μήλῳ κυδωνίῳ ἢ ῥοιᾷ. μετὰ στύψεως γὰρ προσβάλλει. καθ' ἑκάστην δὲ G ἔκφυσιν τῶν φύλλων ἄνθη λευκά, τῷ πλήθει ὑπερέχοντα τῶν φύλλων τοῦ ἀριθμοῦ ἀπὸ τῆς ῥίζης γινομένου· ῥίζαν δὲ λευκήν, μαλακήν, μακράν, πολυγόνατον, δα-

στεῖλιν, βαρύοσμον, πάχος ἔχουσα δακτύλου, ποιοῦσαν πρὸς τραύματα, καταπλασσομένην· αἴρει δὲ καὶ σπίλους τοὺς ἐν προσώπῳ.

Περὶ Κληματίδος. Κεφ. ζ'.

ΚΛΗΜΑΤΙΣ, ἣν οἱ δὲ δαφνοειδὲς, οἱ δὲ "μυρσινοειδὲς, οἱ δὲ πολυγονοειδὲς καλοῦσι· φύεται ἐν *Αἰγύπτῳ. κλήματα δὲ ἔχει *μικρὰ ὅσον "σχοίνου τὸ πάχος, πέταλον δὲ μικρὸν, δάφνῃ ἐμφερὲς τῷ τε σχήματι καὶ τῇ χρόᾳ, μικρότερον δὲ πολλῷ. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ σὺν οἴνῳ πινόμενα, διαῤῥοίας καὶ δυσεντερίας παύει· μετὰ γάλακτος δὲ καὶ ῥοδίνου, ἢ κυπρίνου ἐν πεσσῷ προστιθέμενα, ὑστέρας πόνους θεραπεύει. παύει δὲ καὶ ὀδόντων πόνους διαμασωμένη. βοηθεῖ καὶ θηριοδήκτοις "ἐπιτιθεμένη. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἀσπιδοδήκτοις μετ' ὄξους πινομένη, βοηθεῖν. φύεται δὲ ἐν χέρσοις.

Sic Gal. & v. cod.

Catac. ὁλοσχοίνου

Lacuna legit in vet. cod. διαμασωμένη καὶ ἐπιτιθεμένη.

Περὶ Πολεμωνίου. Κεφ. η'.

ΠΟΛΕΜΩΝΙΟΝ, οἱ δὲ φιλεταίρειον, Καππάδοκες δὲ "χιλιοδύναμιν καλοῦσι, κλωνία ἔχει λεπτὰ πτερωμένα· φύλλα δὲ ὀλίγῳ μείζονα πηγάνου, "ἐπιμηκέστερα δὲ πρὸς τὰ τοῦ πολυγόνου ἢ τῆς καλαμίνθης. ἐπ' ἄκρου δὲ αὐτῶν ὥσπερ κόρυμβοι, ἐν οἷς σπέρμα μέλαν· ῥίζα "πηχυαία, ὑπόλευκος, ἐμφερὴς στρουθίῳ· φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι τόποις. Ταύτης ἡ ῥίζα πίνεται ἐν οἴνῳ πρὸς θηρία καὶ δυσεντερίαν, δυσουρίαν τε καὶ ἰσχιάδα, μεθ' ὕδατος. σπληνικοῖς δὲ, μετ' ὄξους ὅσον < α'. ὁλκήν. καὶ περιάπτεται ἡ τούτου ῥίζα πρὸς σκορπίου πληγήν. φασὶ δὲ μὴ "τύπτεσθαι τοὺς ἔχοντας αὐτὴν, ἢ κἂν πληγῶσι, μηδὲν πάσχειν. παύει δὲ καὶ ὀδονταλγίας διαμασωμένη.

Ald. χιμοδυνάμιν. Marc. χελιδόνιον

Hæc aſcititia ſuſpicatur Dodonæus, quoniam neque in Crateuæ fragmentis habentur.

V. ad oram. παχεῖα. Sic quoque in vet. legit Lacuna.

Rectius πλήττεσθαι

Περὶ Συμφύτου πετραίου. Κεφ. θ'.

ΣΥΜΦΥΤΟΝ πετραῖον φύεται ἐν πέτραις· κλωνία δὲ ἔχει ὅμοια ὀριγάνῳ, λεπτὰ φύλλα, κεφάλια δὲ ὡς θύμου· τὸ δὲ ὅλον ἐστὶ ξυλῶδες καὶ εὐῶδες, γλυκύ τε πρὸς "τῇ γεύσει, καὶ πτυέλου προκλητικόν· ῥίζαν δὲ ἔχει μακρὰν, ὑπόπορφυρον, ὅσον δακτύλου πάχος. Τοῦτο ἑψηθὲν σὺν μελικράτῳ καὶ ποθὲν, ἀνακαθαίρει τὰ ἐκ πνεύ-

Al. τὴν γεῦσιν

ſam, graueolentem, ac digitali craſſitudine, quæ vulneribus efficaciter imponitur, ac maculas etiam in facie delet.

De Clematide. Cap. VII.

CLEMATIS, quam aliqui daphnoides, alij myrſinoides, alij polygonoides vocant, gignitur in Ægypto. Sarmentoſas autem ſpargit quaſi viticulas, eáſq; longas, iunci craſſitudine, folio paruo, laurini figura & colore, at multò minore. Caules foliáque in vino pota, alui profluuia & dyſenterias ſedant. Cũ lacte verò & roſaceo, aut cyprino ſubdita in peſſo, cruciatibus vuluæ medentur. Dolores dentium commanducata finit: impoſita quoque venenatorum morſibus, iuuamentum præſtat. Fertur & ex aceto pota, cõtra aſpidum morſus auxiliari. Naſcitur in incultis.

De Polemonia. Cap. VIII.

POLEMONIAM, alij philetæriam, Cappadoces chiliodynamon appellãt: ramulis eſt exilibus, vtrinq; pinnatis, folijs paulò quàm rutæ maioribus, at longioribus, ad polygoni aut calaminthæ ſimilitudinem: quibus in ſummis veluti corymbi dependent, nigro intus ſemine: radice cubitali, albicãte, ſtruthio ſeu radiculæ ſimili. Naſcitur in montoſis & aſperis. Radix ex vino bibitur contra venenatas beſtias ac dyſenteriam: & ex aqua, aduerſus vrinæ difficultatem & iſchiadem. Datur autẽ ex aceto drachmæ pondere lienoſis. Eadem contra ſcorpionis ictum amuleti inſtar adalligatur. Tradunt porrò, qui radicem eam geſtauerint à ſcorpionibus minimè feriri, aut ſi ab ijs icti fuerint, nihil mali paſſuros. Dentium quoque dolores commanducata mitigat.

De Symphyto petræo. Cap. IX.

SYMPHYTUM petræum in petris naſcitur: ramulis origano ſimilibus, folijs tenuibus, & capitulis thymi. Totum verò lignoſum, odoratum & guſtu dulce eſt, ſaliuámq; ciet: radice nititur longa, ſubfulua, digitali ferè craſſitudine. Decoctũ in aqua mulſa & potum, quæ pul-

moni hærent excreméta repurgat: ſanguinem reijciétibus ac nephriticis cum aqua exhibetur. Bibitur & ad dyſenteriam rubétémq; fluorem muliebrem in vino decoctum, vti ad conuulſa ruptáque cum aceto mulſo. Quin & commanducatũ ſitim ſedat: faucibus aſperis ſubuenit: illitum recentia vulnera glutinat, & enteroceles cohibet. Quin & carnes dum coquuntur conglutinat additum.

De Symphyto altero. Cap. X.

Symphytum alterum, quod aliqui pecton vocant, caulem emittit bicubitalem aut etiam altiorem, leuem, craſſum, angulosum, & ceu ſonchi inanem: circa quem ex interuallis, haud ita magnis folia exeunt hirſuta, anguſta, longiuſcula, ad bugloſſi foliorum ſimilitudinẽ: habet verò caulis eminentias quaſdam ſecundum angulos porrectas, adiacentibus ac velut annexis foliis tenuibus, quæ è ſingulis prodeunt alarũ ſinibus. Sunt inſuper flores lutei, ac ſemen circa caulẽ ceu verbaſci. Totus autẽ caulis ac folia quoq; ipſa ſubaſpera lanugine horrent, attactúque pruritum excitant. Radices demittuntur foris nigræ, intus candidæ, glutinoſæ: quarum etiam eſt vſus. Tritæ & potæ ſanguinem excreantibus ruptíſque proficiunt, & recentia vulnera impoſitæ glutinant: carnium quoque fruſta quibuſcum coquuntur cogunt ita vt coaleſcant. Cæterùm inflammationibus, præſertímque ſedis, cum ſenecionis folijs vtiliter illinuntur.

Apul. adnationes ſecundũ genicula.

De Holoſtio. Cap. XI.

HOLOSTIVM herba eſt puſilla, tribus ferè quatuórve digitis ſeſe ſupra terram attollens, folijs viticulíſque coronopodi aut gramini proximis, guſtu aſtringẽtibus, radice prætenui vſque in capillamenti ſpeciem, alba, fibroſa, longitudine quatuor digitorũ. Naſcitur in collibus terrenis. Carnes & hæc herba cogit atque conglutinat, dum coquuntur addita, & ad rupta in vino propinatur.

De Stœbe. Cap. XII.

STOEBE vulgaris eſt notitiæ. Semen & folia aſtringũt: quapropter eorũ decoctũ dyſentericis infunditur:

A μόνος· ἔστι τοῖς αἷμα ἀνάγουσι, καὶ νεφριτικοῖς σὺν ὕδατι δίδοται· σὺν οἴνῳ δὲ ἑψηθέν, πίνεται πρὸς δυσεντερίαν, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἐρυθρόν· σὺν ὀξυμέλιτι δέ, πρὸς σπάσματα καὶ ῥήγματα. καὶ ἄδιψον δὲ ἐστὶ διαμασώμενον· "ἁρμόζει καὶ ταῖς "βρόγχου τραχύτησι· κολλᾷ καὶ νεότρωτα, καὶ ἐντεροκήλας ἀποB κρατεῖ καταπλασσόμενον. καὶ τὰ κρέα δὲ *συμπέττει ἑψόμενα σὺν αὐτοῖς.

Περὶ Συμφύτου ἄλλου. Κεφ. ι.

Σύμφυτον ἄλλο, οἱ δὲ πηκτόν· καυλὸν ἀνίησι "διπηχυαῖον ἢ καὶ μείζονα, "κοῦφον, παχύν, γωνιοειδῆ, κενὸν" ὥσπερεὶ σόγχου, περὶ ὃν οὐκ ἐκ μεγάλων διαστημάC των φύλλα δασέα, "στενά, ὑπομήκη, πρὸς τὰ τοῦ βουγλώσσου· ἐξοχὰς δὲ ἔχει ὁ καυλὸς παρὰ τὰς γωνίας τινὰς "τεταμένας, "φύλλων λεπτῶν προσφύτων, ἀφ' ἑκάστης μασχάλης τὰ αὐτὰ ἔπεισι μήλινα," καὶ καρπὸς περὶ τὸν καυλὸν ὡς φλόμου. ὅλος δὲ ὁ "καυλὸς καὶ τὰ φύλλα ἔχει χνοῦν D "ὑπότραχυν, κατὰ τὴν προσαφὴν "κνησμὸν ἐμποιοῦντα· ῥίζαι δὲ ὕπεισιν τὴν μὲν ἐπιφάνειαν μέλαιναι, ἔνδοθεν δὲ λευκαὶ καὶ γλίσχραι· ὧν καὶ ἡ χρῆσις". Ποιοῦσι δὲ λεῖαι πινόμεναι αἱμοπτοϊκοῖς καὶ ῥηγματίαις, καὶ τὰ νεότρωτα κολλῶσι καταπλασσόμεναι· καὶ τὰ κρέα δὲ συνεψόμεναι συνάE γουσι· καταπλάττονται δὲ πρὸς φλεγμονάς, μάλιστα τὰς ἐν δακτυλίῳ ὠφελίμως μετὰ φύλλων ἠριγέροντος.

Περὶ *Ὀλεστίου. Κεφ. ιά.

ΟΛΕΣΤΙΟΝ πόα ἐστὶ μικρά, ὑπὲρ γῆς, ὡς τριῶν δακτύλων ἢ τεσσάρων. φύλλα δὲ ἔχει καὶ κλήματα κορωνόποδι F παραπλήσια, ἢ "ἀγρώστει, στυπτικά· ῥίζαν δὲ σφόδρα λεπτὴν ὡς τρίχα, λευκὴν *τῷ εἴδει, μῆκος δακτύλων τεσσάρων· φύεται ἐν γεωλόφοις. Δύναται δὲ καὶ αὐτὴ κρέα συνάγειν συνεψομένη, καὶ πρὸς ῥήγματα" σὺν οἴνῳ "ποτίζεται.

Περὶ Στοιβῆς. Κεφ. ιβ'.

G ΣΤΟΙΒΗ "γνώριμος· ἧς ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα στύφει· ὅθεν καὶ δυσεντερικοῖς τὸ ἀφέψημα αὐτῶν ἐνίεται· ἐγκλύζεται δὲ καὶ εἰς

V. ἁρμόζον καὶ ἑψόμενον
V. περὶ βρόγχον
V. legit διανιῶν, διπηχυν
V. caret & Orib.
V. caret
V. ὑπόστενα καὶ ὑπόμικρα
Al. παρατεταμένας. alius, τεταμένας πρὸς τόποι ἑκάστης μασχάλης.
Ald. φύλλον λεπτὸν
Ald. addit in nothis, ἐμφερῆ πρὸς τὰ τοῦ πηγάνου
V. καρπὸς
V. addit, ὑπόλευκον καὶ
V. κνησμονὴν, nullo diſcrimine
V. epit. ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων.
V. quidam in ora hæc addebat: καὶ τρίτον ἐστὶ τῷ σχήματι κέστρῳ παραπλήσιον, δυνάμει δὲ ψυχρότερον, πληγῶν καὶ ἑλκῶν πληρωτικόν, ἐν συσκίοις καὶ λίμναις φυόμενον. id eſt. eſt & tertium figura betonicæ ſimile, at maiore vi refrigerandi præditum, vulnera & cicatrices implens, quod in vmbroſis & lacubus naſcitur.
V. quidam ad oram γερανίῳ.
Marc. ſuſpicatur addendum καὶ σπάσματα
Al. ὠφελεῖν
Sic Ald. in nothis. At Par. caret.

ὦτα πυορροοῦντα· καταπλασθέντα δὲ τὰ φύλλα ὠφελεῖ σύγχυσιν ὀφθαλμῶν τὴν ἐκ πληγῆς, καὶ αἱμορραγίαν ἴσχει.

A auribus quoque purulentis inſtillatur. Folia verò impoſita oculis ictu cruentatis proſunt, & erumpentis ſanguinis impetus cohibent.

Περὶ Κλυμένου. Κεφ. ιγ'.

ΚΛΥΜΕΝΟΝ καυλὸν ἀνίησι τετράγωνον, ὅμοιον τῷ τοῦ κυάμου· φύλλα δὲ περὶ "τὰ τοῦ ἀρνογλώσσου. θυλάκια δὲ ἔχει ἐπὶ τοῦ καυλοῦ "εἰς ἄλληλα νεύοντα, "ἐοικότα ἴριδι καὶ πολύποδος πλεκτάναις.] ἄριστον δὲ τὸ ὀρεινόν. Χυλίζεται δὲ ὅλον σὺν τῇ ῥίζῃ. ποιεῖ δὲ ὁ χυλὸς πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν πινόμενος· καὶ κοιλιακοῖς, καὶ ῥοῷ ἐρυθρῷ, στύφων καὶ ψύχων. ἐπέχει δὲ καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας. τὰ δὲ φύλλα λεῖα, "ἢ τὰ θυλάκια] τοῖς νεοτρώτοις ἐπιτιθέμενα, μέχρι τῆς ἐπουλώσεως ἐνεργεῖ.

V. ſed magna parte mutilus codex habet πρὸς τὰ τοῦ περικλυμένου, κισσοειδῆ.
V. addit ἐν οἷς τὸ ἄνθος λευκόν
V. codex pro his habet, καὶ περιπλεκόμενα
V. caret.

De Clymeno. Cap. XIII.

CLYMENON caulem profert quadrangulum, ceu fabæ, folia* plantagini ſimilia: folliculos verò B habet ſupra caulem ita diſpoſitos, vt alter in alterum propēdeat, velut in iride ac polyporum cirris. Probatiſſimum eſt montanum. E frutice toto cum radice ſuccus exprimitur, qui ad ſanguinis reiectionem in potu efficax eſt, itémque ad cœliacorũ profluuia, rubētémq; fluorem muliebrem: quippe qui aſtrin- C gat ſimul atque refrigeret. Sanguinem quoque naribus erumpentem ſupprimit. Folia trita aut folliculi, ſi vulneribus recentibus imponantur, ea ita efficaciter ſanāt, vt etiam ad cicatricem perducant.

*interſeſe implexos Vl.

Περὶ Περικλυμένου. Κεφ. ιδ'.

ΠΕΡΙΚΛΥΜΕΝΟΝ θαμνίσκος ἐστὶν ἁπλοῦς, "ἔχων ἐκ διαστημάτων φυλλάρια περιειληφότα αὐτὸν, ὑπόλευκα, κισσοειδῆ, καὶ παρὰ τὰ φύλλα ἐκβλαστήσεις· ἐφ' ὧν ὁ καρπὸς κισσῷ παραπλήσιος· ἄνθος λευκὸν, "κυάμῳ ἐμφερὲς, "ὑποστρογγύλον, "οἱονεὶ ἐπικείμενον τῷ φύλλῳ· καρπὸν σκληρὸν καὶ δυσαπόσπαστον· ῥίζαν "παχεῖαν, περιφερῆ. φύεται "ἐν ἀρούραις καὶ φραγμοῖς. περιελίττεται δὲ τοῖς πλησιάζουσι θάμνοις. Τούτου ὁ καρπὸς πέπειρος συλλεγεὶς καὶ ξηρανθεὶς ἐν σκιᾷ, πίνεται μετ' οἴνου < α'. ὁλκὴν ἐπὶ ἡμέρας μ'. καὶ σπλῆνα τήκει, καὶ κόπον λύει, καὶ ὀρθόπνοιαν ὠφελεῖ καὶ λυγμόν· οὐρεῖ ἄγει ἀπὸ τῆς ἕκτης ἡμέρας αἱματώδη. ἔστι δὲ καὶ ὠκυτόκιον. τὴν αὐτὴν δὲ καὶ τὰ φύλλα δύναμιν ἔχει ἡμέρας λζ'. ποθέντα, καὶ ἀγόνους ἱστορεῖται ποιεῖν· ἀλειφόμενα δὲ μετ' ἐλαίου ἐπὶ τῶν περιοδικῶν, τὰ φρικία παραιτεῖται.

Orib. καυλὸν ἔχων τετράγωνον, καὶ φυλλάρια ἐκ διαστημάτων.
V. κοινῷ
G. In altero vox ὑποστρογγύλον deeſt
V. addit, περιφερὲς. Orib. οἱονεὶ ἐπικείμενος τῷ φύλλῳ, σκληρὸς καὶ δυσαπόσπαστος. ῥίζαν &c.
G. In altero μακράν. Sic Orib. alij ex Crateua παχεῖαν καὶ μακρὰν reſtituunt.
G. Alter ἐν χαράδραις. ſed Plinius & alij Interpretes vulgatam lectionem probant.

De Periclymeno. Cap. XIIII.

D PERICLYMENON frutex eſt exiguus ac ſimplex, habens ex interuallis foliola* caulem amplectentia, ſubcandida, hederacea, ac inter ea naſcentia germina, in quibus ſemen hederæ: florem candidum ceu fabæ, aliquantum rotundum & quaſi in folium procumbentem: ſemen durum & quod dif- E ficilè euellatur: radicem craſſam ac rotundam. Naſcitur in aruis ac ſepibus: conuoluit verò ſe propinquis fruticibus. Semen poſtquam ematuruit collectum & in vmbra ſiccatum, ſi drachmæ pōdere ex vino bibatur quadragenis diebus, lienem abſumit, laſſitudinem diſcutit, & orthopnœæ atque ſingultui pro- F deſt: ſed vrinas ciet ſtatim à ſexto die cruentas. Idem partum quoque accelerat. Sed & folia iiſdem ſunt prædita viribus, ac tricenis ſeptenis diebus epota ſterilitatem in viris facere produntur. Eadem ſi ex oleo perungantur, febrium circuitibus redeuntium horrores abigunt.

*duo, Vl.

Περὶ Τριβόλου. Κεφ. ιε'.

ΤΡΙΒΟΛΟΣ ὁ μὲν χερσαῖος ἀνδράχνῃ τὰ φύλλα ἔοικε, λεπτότερα δὲ, "καὶ τὰ "κλήματα μακρὰ, κατὰ γῆς ἐστρωμένα. &

V. add. πολλά
V. κλωνία μικρὰ

G *De Tribulo. Cap. XV.*

TRIBVLVS terreſtris folijs eſt portulacæ, at tenuioribus: viticulis verò longis in terra ſtratis, &

ſpinis ſecundū ipſas acerbis ac prædurís : iuxta amnes & domorum areas naſcitur. Eſt & alter aquaticus, in fluminibus naſcens, qui quidem comam ſupra aquas attollit, aculeos verò condit & ipſis aquis occulit: folijs latis è pediculo longo dependentibus: caule parte ſumma quàm ima craſſiore: adſunt & ei adnata quędam capillamenta ſpicacea: fructus verò durus eſt, vti & alterius antè memorati. Ambo aſtringentis refrigerantíſque ſunt naturæ: ideò contra inflammationes omnes cataplaſmate vtiles. Oris autem vlcuſcula, tonſillas, itémque putredines in ore ac gingiuarū vitia ſanant. Ex ijs etiam ſuccus ad oculorū medicinas exprimitur. Semen vtriuſq; dum recens bibitur, calculoſis adiumentum affert: ſed priuatim quod è tribulo terreſtri eruitur, drachmæ pōdere potum impoſitúmve, cōmorſos à vipera priſtinæ ſanitati reſtituit, & contra venena etiamnum vtiliter ex vino bibitur. Sed & eius decoctum ſparſum pulices necat. Cæterùm Thraces qui ad Strymona amnem habitant, virenti herba equos ſaginant, nucleum verò dulcem & alendo idoneum ad panificia accommodant, eóque vice panis vtuntur.

De Limonio ſeu beta ſylueſtri. Cap. XVI.

LIMONIVM, alijs neuroïdes dictum, folia habet betæ, verùm tenuiora & minora, decem aut plura: caulem tenuem, rectum, liliaceo æqualem, rubro ſemine refertum, quod guſtu aſtringit. Semē tritum, & ex vino acetabuli menſura potū, dyſentericis cœliacíſque prodeſt, ac rubentem fœminarum fluorem cohibet. Naſcitur in pratis & paluſtribus locis.

De Lagopode. Cap. XVII.

LAGOPVS herbà ſiſtit aluum è vino pota, aut in febri, ex aqua. Eadem ad inguinum inflammationem adalligatur. Naſcitur autem in ſegetum areis.

De Medio. Cap. XVIII.

MEDIVM in opacis & petroſis locis naſcitur: folia habet ſeri-

A περὶ αὐτοῖς ἄκανθαι στρυφναὶ, σκληραί. φύεται δὲ παρὰ* ποταμοῖς καὶ οἰκοπέδοις. Ἔστι δέ τις καὶ ἔνυδρος, παρὰ ποταμοῖς φυόμενος, ὑπερέχων τὴν κόμην, τὴν δ' ἄκανθαν κρύπτων· φύλλα πλατέα, μίσχον ἔχοντα μακρόν. καυλὸς δὲ ἐξ ἄκρου παχὺς, "μᾶλλον τοῦ ἐν βάθει. πρόσεστι δὲ V.addit ὡς λεπτῶ
B καὶ τριχώδη τινὰ ἀποπεφυκότα σταχυοειδῆ· καρπὸς σκληρὸς ὡς καὶ ὁ θατέρου. Ἀμφότεροι δὲ στύφουσι, ψύχουσιν· εἰσί τε πάσης φλεγμονῆς καταπλάσματα. σὺν μέλιτι δὲ ἄφθας καὶ παρίσθμια, καὶ ["τὰς V.caret.
ἐν στόματι] σηπεδόνας, καὶ οὖλα θεραπεύουσι· χυλίζονται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλ-
C μικά. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῶν, χλωρὸς λιθιῶντας πινόμενος ὠφελεῖ. τοῦ δὲ χερσαίου ὅσον < α. πινομένη καὶ καταπλασσομένη, τοὺς ἐχιοδήκτους ἀποκαθίστησιν· ἁρμόζει καὶ θανασίμοις μετ' οἴνου πινόμενος. κτείνει δὲ καὶ ψύλλας τὸ ἀπόζεμα αὐτοῦ ῥανθέν. οἱ δὲ περὶ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν Θρᾷκες,
D τὴν μὲν πόαν χλωρὰν ἱπποτροφοῦσι· τὸν δὲ καρπὸν γλυκὺν ὄντα καὶ τρόφιμον σιτοποιοῦνται, χρώμενοι αὐτῷ ἀντὶ ἄρτου.

Περὶ Λειμωνίου. Κεφ. ιϛ'.

ΛΕΙΜΩΝΙΟΝ, οἱ δὲ, νευροειδές. V.margo, ὡς κυνόγλωσσον
τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια σεύτλῳ,
E λεπτότερα δὲ καὶ "μικρότερα, δέκα ἢ Vul. μακρότερα
πλείω· καυλὸν λεπτὸν, ὄρθιον, ἴσον ὥσπερ κρίνου, γέμοντα καρποῦ ἐρυθροῦ, στύφοντος τὴν γεῦσιν. Δύναται δὲ ὁ καρπὸς "λεῖος, σὺν οἴνῳ ποθεὶς ὀξυβάφου Quidā add. αὐστηρὸς
πλῆθος, δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς" V.add. καὶ αἱμοπτοϊκοὺς
ὠφελεῖν· ῥοῦν τε γυναικεῖον ἐρυθρὸν ἐ-
F φιστάνειν. φύεται δὲ ἐν λειμῶσι καὶ ἑλώδεσι τόποις.

Περὶ Λαγώποδος. Κεφ. ιζ'.

ΛΑΓΩΠΟΥΣ "δύναμιν ἔχει σταλτικὴν κοιλίας, πινόμενον μετ' οἴνου· ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων, μεθ' ὕδατος. περιάπτεται δὲ καὶ πρὸς φλεγμονὴν βουβώνων· V. εἰ δὲ λαγωοῦ κύμινον, γνώριμός ἐστι.
G φύεται δὲ ἐν ταῖς ἀρούραις.

Περὶ Μηδίου. Κεφ. ιη'.

ΜΗΔΙΟΝ φύεται ἐν παλισκίοις τόποις καὶ πετρώδεσιν· ἔχει φύλλα ὅμοια "σερι- Vulg. exempl. ἰ ἐρεὶ

δὲ καυλὸς δίπηχυς, ἄνθη πορφυροειδῆ, μεγάλα καὶ περιφερῆ· καρπὸς μικρός, ἐοικὼς κνίκῳ· ῥίζα σπιθαμιαία, βακτηρίας ἔχουσα πάχος, στρυφνὴ γευομένῳ. Ἥτις ξηρὰ λεία ἐκλειχομένη σὺν μέλιτι ἐφεξῆς ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, ῥοῦν τὸν ἐρυθρὸν ἵστησι. τὸ δὲ σπέρμα σὺν οἴνῳ ποθὲν, ἄγει ἔμμηνα. A

Quid in marg. à ἐρικοειδῆ

dis, caulem tricubitalem; flores purpureos, grandes ac rotundos, ſemẽ minutum; cnico ſimile: radicem dodrantalem, baculi craſſitudine, guſtu acerbo. Hæc arida trita decoctáque cum melle per aliquot dies in eclegmate ſumpta, rubentẽ fluorem ſiſtit. Semen verò in vino potũ menſtrua pellit.

Περὶ Ἐπιμηδίου. Κεφ. ιθʹ. B

ἘΠΙΜΗΔΙΟΝ καυλός ἐστιν οὐ μέγας, κισσῷ παραπλήσια φύλλα ἔχων ὅσον ι. ἢ ιβʹ· οὔτε δὲ καρπὸν οὔτε ἄνθη φέρει· ῥίζαι δὲ λεπταί, μέλαιναι, βαρύοσμοι, γευσαμένῳ μωραί· φύεται ἐν τόποις ὑδρηλοῖς. Ταύτης τὰ φύλλα λεῖα μεθ' ἐλαίου, κατάπλασμα μαστῶν εἰς τὸ μὴ αὔξεσθαι. ἀτόκιός τε ἡ ῥίζα, καὶ τὰ φύλλα λεῖα ποθέντα ἐν οἴνῳ μετὰ τὴν κάθαρσιν < ε. πλῆθος ἐπὶ ἡμέρας ε. ἀσυλλήπτους τηρεῖ. C

V. margo: σμίλακι παραπλήσιος φύλλα ἔχων ἰα ἢ ιβ.

De Epimedio. Cap. XIX.

EPIMEDIVM caulis eſt nõ magnus, hederæ folijs denis aut duodenis, neque ſemen, neque flores proferens: radicibus tenuibus, nigris, graui odore, guſtu fatuo ſeu inſipido. Naſcitur in aquoſis. Folia ex oleo trita & mammis adhibita, eas ita cohibent vt ne augeſcant. Radix ſpem partus adimit. Folia quoq; trita & poſt menſtruam purgationem quinis drachmis in vino pota quinque diebus, præſtant mulieribus ne concipiant.

Περὶ Ξιφίου. Κεφ. κʹ.

ΞΙΦΙΟΝ, οἱ δὲ, φάσγανον, οἱ δὲ, μαχαιρώνιον καλοῦσι, διὰ τὸ τοῦ φύλλου σχῆμα· ἔοικε γὰρ ἴριδι, ἔλαττον μέντοι D καὶ στενώτερον, καὶ ἀπόξυ ὡς μαχαίριον, ἰνῶδες. καυλὸν δὲ ἀνίησι πηχυαῖον, ἐφ' οὗ ἄνθη πορφυρᾶ στιχηδὸν ἀπ' ἀλλήλων διεστῶτα· καρπὸν δὲ στρογγύλον· ῥίζας βʹ. τὴν μὲν μίαν ἐπὶ τῆς ἑτέρας καθημένην, ὥσπερ βολβία μικρά· τούτων ἡ μὲν κάτω, ἰσχνή ἐστιν, ἡ δὲ ἄνωθεν, ἁδροτέρα. φύεται E δὲ μάλιστα ἐν ἀρούραις. Δύναται δὲ ἡ ἄνωθεν ῥίζα καταπλασσομένη μετ' οἴνου καὶ λιβανωτοῦ, ἀκίδας καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶσθαι· σὺν ἀλεύρῳ δὲ αἰρίνῳ καὶ ὑδρομέλιτι, διαφορεῖ φύγεθλα· ὅθεν ταῖς τοιαύταις ἐμπλάστροις μίγνυται. ἄγει δὲ καὶ καταμήνια προστεθεῖσα. φασὶ δὲ καὶ ἀ- F φροδίσια παρορμᾶν τὴν ἀνωτέρω ῥίζαν σὺν οἴνῳ ποθεῖσαν· τὴν κατωτέρω δὲ, ἀγόνους ποιεῖν. ἐντεροκηλικοῖς τε παιδίοις ὠφελίμως δίδοσθαι τὴν ἐπάνω ῥίζαν ἐκ ποτοῦ σὺν ὕδατι.

Al. additur. ὀνόμασται δὲ ξιφίον.

Orib. addit ἀπὸ μέσου.

Lacuna legit in v. cod. μικρὰ καὶ ἰσχνή

Vulg. διαφθείρει Al. ὅταν

Marcellus ἀτόνους legendum ſuſpicatur.

De Xiphio. Cap. XX.

XIPHION alij phaſganon, alij machæronion à folij figura vocant. Eſt enim iridi ſimile, at minus & anguſtius, & gladioli modo mucronatum, neruoſum. Caulem verò promit cubitalem, in quo purpurei flores certis æqualibúſque ſpatijs inter ſe diſtantes: ſemen rotundum; radices geminas, quarum vna alteri inſidet, puſillorum bulborum figura. Ex his inferior gracilis eſt, ſuperna plenior & vberior. In aruis potiſſimùm naſcitur. Superior radix cum vino & thure impoſita ſpicula & aculeos è corpore extrahit: cum farina autem loliacea & aqua mulſa, panos diſcutit: quamobrem eiuſcemodi vi præditis emplaſtris inſeri ſolet. Ciet & menſes ſubdita in peſſo. Aiunt & ſuperiorem radicem potui datam in vino veneris appetentiam facere, inferiorem verò, ſterilitatem inducere: ſuperiorem itidem radicem infantibus enterocelicis vtiliter ex aqua propinari.

Περὶ Σπαργανίου. Κεφ. καʹ.

ΣΠΑΡΓΑΝΙΟΝ φύλλα ἔχει ἐοικότα G ξιφιδίῳ, στενώτερα δὲ καὶ ἐπικλινέστερα· ἐπ' ἄκρου δὲ τοῦ καυλοῦ ὡσεὶ σφαιρία, ἐν οἷς ὁ καρπός. δίδοται ἡ

De Sparganio. Cap. XXI.

SPARGANIVM folia habet gladioli, ſed arctiora & inclinatiora: ac in ſummo caule veluti pilulas; in quibus ſemen. Aduerſus venenatarum

rum beſtiarum morſus & radix & ſemen ex vino potui dantur.

De Xyride. Cap. XXII.

XYRIS folia habet iridis, at latiora, & in cacumine acuminata: quorum è medio caulis erumpit cubitalis, ſatis craſſus, in quo ſiliquæ ſunt triangulares, & ſuper ipſis flos purpureus, medio puniceo: ſemen in folliculis ſimile fabis, rotundum, rubens & acre: radix crebris cincta geniculis, longa ac rufa. Ea contra capitis vulnera fractáq; efficax eſt: aculeos & teli genus omne citra moleſtiam extrahit, adiecta floris æris tertia parte, itémque radicis centaurij parte quinta, & melle ſufficienti. Impoſita quoque ex aceto, œdemata inflammationéſque ſanat. Bibitur & ex paſſo radix contuſa, ad conuulſa, rupta, iſchiadas, ſtranguriam & alui profluuia. Semen verò tribus obolis in vino potum, potentiſſimè vrinam ciet, & cum aceto, lienem abſumit.

De Anchuſa. Cap. XXIII.

ANCHVSA, quam nonnulli calycem, alij onocleam appellant, folia habet lactucæ quæ folio viſitur acuto proxima, hirſuta, aſpera, nigra, numeroſa, vndecunque ab radice terræ velut affixa, ſpinoſa. Radix illi eſt digitali craſſitudine, colore quodammodo ſanguineo: quæ æſtate vel eo agnoſcitur, quòd manus inficiat: læto ſolo prouenit. Radici vis aſtrictoria, ad ambuſta veteráque vlcera efficax, ſi in oleo addita cera decoquatur. Eryſipelatis cum polenta impoſita medetur: itémque vitiligini & lepris, ex aceto illita. Vuluæ quoque ſubdita, partus extrahit. Datur & eius decoctum bile ſuffuſis, nephriticis ac ſplenicis, ſi febris ſit, ex aqua mulſa. Folia verò ſiſtunt aluum in vino pota. Vtuntur & vnguentarij radice ad vnguentorum ſpiſſamenta.

De Anchuſa altera. Cap. XXIIII.

Anchuſa altera, quam aliqui alcibiadion ſeu onochiles vocauere, à priore diſtat, quòd minora habeat

A ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς σὺν οἴνῳ θηριοδήκτοις.

Περὶ Ξυρίδος. Κεφ. κβ'.

ΞΥΡΙΣ, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ἴριδι ὁ-
μοια, πλατύτερα δὲ καὶ ἐξ ἄκρου ὀ-
ξέα· καυλὸν δὲ ἐκ μέσου τῶν φύλλων πη-
χυαῖον, ἱκανῶς παχύν, ἐφ' οὗ λοβοὶ τρί-
γωνοι· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνθος πορφυροῦν· τὸ
B δὲ ἐν μέσῳ φοινικοῦν· καρπὸς δὲ ἐν
θυλακίοις κυάμοις ὅμοιος, στρογγύλος, Orib. ὀρόβοις
ἐρυθρός, δριμύς· ῥίζα δὲ πολυγόνατος, μα- Orib. μέγας Pena μικρὰ legendum ſuſpicatur.
κρά, πυρρά, ποιοῦσα πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ
τραύματα καὶ κατάγματα· ἀνάγει δὲ σκόλο-
πας, καὶ πᾶν βέλος ἐπισπᾶται μετ' ἀπο-
νίας, μιγνυμένης αὐτῇ χαλκοῦ ἄνθους μέρους
C τρίτου, καὶ κενταυρίου ῥίζης μέρος ε'. καὶ μέλιτος
τοῦ αὐτάρκους. θεραπεύει δὲ καὶ οἰδήματα καὶ Addidimus ex Lac. τοῦ αὐτάρκους, quod in vulg. exempl. deſiderabatur.
φλεγμονὰς καταπλασσομένη μετ' ὄξους.
πίνεται δὲ καὶ πρὸς σπάσματα, ῥήγματα, ἰσχιά-
δας τε καὶ στραγγουρίας, καὶ διαρροίας ἡ ῥίζα
μετὰ γλυκέος τεθλασμένη. ὁ δὲ καρπὸς οὐρη-
τικώτατος ὅσον τριώβολον ποθεὶς ἐν οἴνῳ·
D τήκει δὲ καὶ σπλῆνα σὺν ὄξει ποθείς.

Περὶ Ἀγχούσης. Κεφ. κγ'.

ΑΓΧΟΥΣΑ, ἣν ἔνιοι κάλυκα, οἱ δὲ ὀ-
νοκλείαν καλοῦσι· τὰ μὲν φύλλα ἔχει V. margo φύλλα καὶ ξηρὰν ἔχει τὴν ῥίζαν, στύφουσάν τε ἅμα καὶ ὑπόπικρον.
θριδακίνῃ τῇ ὀξυφύλλῳ παραπλήσια, δα-
σέα, τραχέα, μέλανα, πολλά, πανταχό- V. μικρά
θεν τῆς ῥίζης προσπεπλασμένα τῇ γῇ, ἀ-
E κανθώδη· ἡ δὲ ῥίζα δακτύλου τὸ πάχος, τὴν
χρόαν ὕφαιμος, ἐν τῷ θέρει* μολυνομένη καὶ
βάπτουσα τὰς χεῖρας. φύεται ἐν εὐγείοις V. addit, αὐτὴ δὲ πορφυρᾶ.
τόποις. Ἔστι δὲ ἡ ῥίζα στυπτική· ποιοῦσα πρὸς
κατακαύματα καὶ παλαιὰ ἕλκη, ἑναφε-
ψομένη κηρῷ καὶ ἐλαίῳ· ἐρυσιπέλατα δὲ σὺν
ἀλφίτῳ καταπλασθεῖσα θεραπεύει· καὶ
F ἀλφοὺς καὶ λέπρας σὺν ὄξει καταπλασσο-
μένη. προστιθεμένη δὲ καὶ ἔμβρυα κατασπᾷ.
τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς δίδοται καὶ ἰκτερικοῖς,
νεφριτικοῖς, σπληνικοῖς, πυρέσσουσι, μετὰ
μελικράτου· τὰ δὲ φύλλα κοιλίαν ἵστησι
μετ' οἴνου πινόμενα. χρῶνται δὲ καὶ οἱ μυ-
ρεψοὶ τῇ ῥίζῃ πρὸς τὰς στύψεις τῶν μύρων.

G Περὶ Ἀγχούσης ἑτέρας. Κεφ. κδ'.

Ἄγχουσα ἑτέρα, ἣν ἔνιοι ἀλκιβιάδιον,
ἢ ὀνοχειλὲς ἐκάλεσαν, αὕτη διαφέ-
ρει τῆς προτέρης, τῷ μικρότερα ἔχειν τὰ

φύλλα, τραχέα δὲ ὁμοίως· καὶ τὰ κλωνία A λεπτά, ἐφ' ὧν ἄνθος πορφυροειδὲς "ὑποφοινικίζον· ῥίζας δὲ ἐρυθράς, εὐμήκεις, περὶ τὸν πυραμητὸν ἐχούσας "τὸ αἱματῶδες· φύεται δὲ ἐν ἀμμώδεσι τόποις. Δύναμις δὲ αὐτῆς καὶ τῶν φύλλων, θηριοδήκτοις βοηθεῖν, μάλιστα δὲ ἐχιοδήκτοις, ἐσθιόμενα, καὶ πινόμενα, καὶ B περιαπτόμενα· κἂν μασησάμενός τις εἰς τὸ στόμα τοῦ θηρίου ἀποπτύσῃ, ἀποκτενεῖ αὐτό.

> Oribas. ἡ φοινικοῦν
> V. ἀγρεῖα αἱματώδη

Περὶ Ἑτέρας Ἀγχούσης. Κεφ. κέ.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἐμφερὴς ταύτῃ, ἐλάττω δὲ καρπὸν ἔχουσα φοινικοῦν. ὃν ἐάν τις μασησάμενος ἀποπτύσῃ εἰς τὸ C στόμα τοῦ ἑρπετοῦ, ἀποκτενεῖ. ἡ δὲ ῥίζα μετὰ ὑσσώπου καὶ καρδάμου ποθεῖσα ὀξυβάφου πλῆθος, πλατεῖαν ἕλμινθα ἐκτινάσσει.

Περὶ Λυκόψεως. Κεφ. κς'.

Λύκοψις, οἱ δέ, καὶ ταύτην D ἄγχουσαν ἐκάλεσαν, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια θρίδακι. μακρότερα δὲ καὶ "παχύτερα, καὶ τραχέα καὶ πλατύτερα, πεπτωκότα περὶ τὴν τῆς ῥίζης κεφαλήν· καυλὸν ἀνίησι μακρόν, ὀρθόν, "τραχύν, παραφυάδας ἔχοντα πολλάς, πηχυαίας, τραχείας· καὶ ἐπ' αὐταῖς ἄνθη E μικρά, πορφυρίζοντα· ῥίζα δὲ ἐρυθρά, στυπτική· φύεται ἐν πεδίοις. καταπλασσομένη δὲ μετ' ἐλαίου ἡ ῥίζα, τραύματα ἰᾶται· μετὰ ἀλφίτου δέ, ἐρυσιπέλατα· λεία δὲ συναλειφομένη μετ' ἐλαίου, ἱδρῶτας κινεῖ.

> Vulg. exempl. τραχύτερα καὶ παχέα
> V. παχύν

Περὶ Ἐχίου. Κεφ. κζ'. F

Ἔχιον, οἱ δέ, δορίδιον, οἱ δέ, *ἀλκιβιάδιον, τὰ μὲν φύλλα ἔχει παραμήκη, τραχέα, ὑπόλεπτα, πρὸς τὰ τῆς ἀγχούσης, ἥττονα δὲ "καὶ λιπαρά, ἀκανθώδη λεπτὰ "ἐπικείμενα, καὶ ὡς καὶ δασεῖς τὰ φύλλα· καυλία λεπτά, πολλά· "ἑκατέρωθεν δὲ φυλλάρια λεπτὰ ταρσούμενα, μέλανα, G ἐλάττονα δὲ πρὸς λόγον τὰ ἐπ' ἄκρου τοῦ καυλοῦ. τὰ δὲ ἄνθη παρὰ τὰ φύλλα πορφυροειδῆ, ἐν οἷς ἐστι καὶ ὁ καρπὸς κεφαλῇ ἔχεως ὅμοιος· ῥίζα δὲ λεπτοτέρα "δακτύλου, ὑπομέλαινα. ἥ τις οὐ μόνον τοῖς δηχθεῖσιν ὑπὸ

> Sunt qui addant hoc loco, ὑπέρυθρα, δασέα.
> V. delet vſque ad καυλία
> V. addit, ἀκάνθαρτα, ἀκίδας σὺν τοῖς φύλλοις
> V. δακτύλια ἀπὸ μέσου μέλανα

folia, quanquam ſimili modo aſpera, & ramulos tenues, in quibus flos purpureus in puniceum vergens: radices autem rubras, prælongas, quæ meſſibus ſanguineo ſucco turgent. In ſabuloſis naſcitur. Tum ipſa radix, tum & folia contra venenatarum beſtiarum, maximéque viperarum, morſus efficaciter auxiliantur, ſiue cibo, ſiue potu, ſiue etiam amuleto. Quin & ſi quis ijs commanducatis in venenatæ beſtiæ os expuerit, eam enecabit.

De Anchuſa tertia. Cap. XXV.

Eſt & alia huic ſimilis, at minore ſemine, eóque puniceo, quo commanducato ſi in ſerpentis os inſpuatur, ea morietur. Radix autem acetabuli menſura cum hyſſopo & naſturtio pota, latas ventris tineas pellit.

De Lycopſi. Cap. XXVI.

Lycopsis, quæ & anchuſa à nonnullis vocata eſt, folijs eſt lactucæ, at longioribus, craſſioribus, latioribúſque, aſperis & circa radicis caput ad terram deciduis: caule longo, recto, ſcabro, adnatis multis cubitalibus & aſperis, in quibus flores parui, purpuraſcentes: radix rubra eſt & aſtringens. Naſcitur in campeſtribus. Radix cum oleo impoſita, vulneribus medetur, & cum polenta, eryſipelatis illinitur. Trita verò ſi ex oleo perungatur, ſudores mouet.

De Echio. Cap. XXVII.

Echion aliqui dorida, alij alcibiadion appellant: folia habet oblonga, aſpera, aliquantum tenuia, anchuſæ proxima, at minora & pinguia, tenui ſpinoſa lanugine veſtita: cauliculos graciles, numeroſos, vtrinque verò minuta foliola expáſa pinnatáq;, nigra, ac minora quidē proportione quò ſummo cauli propiora ſunt: flores autē ſecundum folia purpureos, in quibus & ſemē viperæ capitulo ſimile. Radix eſt digito tenuior & ſubnigra: quę quidē nō modò demorſis à

ſerpētibus in vino pota auxiliatur, ſed & eos à quibus præbibita fuerit à ſerpentibus feriri minimè patitur. Folia & ſemen idem ipſum præſtant. Sed & radix lumborum dolorem ſedat, lactíſq; vbertatem facit, in vino aut ſorbitione ſumpta.

De Ocimoide, ſiue Ocimaſtro.

Cap. XXVIII.

OCIMOIDES, ſeu, vt alij, philetærium, folia fert ocimi, & ramos dodrantales, hirſutos, ſiliquas hyoſcyamo ſimiles, ſemine nigro, ceu melanthij, prægnantes. Vim hanc habet ſemen in vino potum, vt viperarum cæterarúmq; ſerpentium morſibus medeatur. Datur & iſchiadicis cum myrrha & pipere. Cæterùm radice nititur tenui & ſuperuacua.

De Erino. Cap. XXIX.

ERINVS apud flumina fontéſq; naſcitur, folijs ocimi, ſed minoribus & parte ſuperna diuiſis, ſurculis quinis ſeníſve dodrātalibus, floribus candidis, ſemine nigro, paruo & acerbo: folia & caulis liquore multo manant. Semen drachmis duabus miſtū cum mellis drachmis quatuor, oculorum fluxiones illitu cohibet. At ſuccus aurium dolorem ſedat, cum ſulphure ignē haud experto ac nitro inſtillatus.

De Gramine. Cap. XXX.

GRAMEN viticulas habet geniculatas per terram repentes, quę à ſuis articulis radices ſpargūt dulces, internodijs diſtinctas: folia acuminata, dura, lata, ceu arūdinis paruæ, quibus boues & iumēta paſcuntur. Huius trita radix & impoſita, vulnera glutinat. Ipſius autē decoctū epotū, efficax eſt aduerſus tormina, vrinę difficultatem "ac veſicę vlcera, & calculos frangit.

al. & veſicæ calculoſa recrementa cōminuit.

De Gramine arundinaceo.

Cap. XXXI.

Arundinaceū gramē priore maius eſt omni ex parte. Iumenta porrò in pabulo ſumptum necat, maximéque quod in Babylonis regione ſecus vias naſcitur.

De Parnaſſio gramine.

Cap. XXXII.

Quod verò in Parnaſſo mōte gignitur gramē, denſius fruticat, folijs

A ἑρπετῶν βοηθεῖ ποθεῖσα μετ᾽ οἴνου, ἀλλὰ καὶ τοὺς προπιόντας ἀδήκτους ποιεῖ. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπός. παύει δὲ καὶ ὀσφύος ἄλγημα, καὶ γάλα κατασπᾷ μετ᾽ οἴνου ἢ ῥοφήματος ληφθεῖσα.

"Περὶ Ὠκιμοειδοῦς. Κεφ. κη'.

ὨΚΙΜΟΕΙΔΕΣ, οἱ δὲ, φιλεταίρειον, B φύλλα μὲν ἔχει ὠκίμῳ ὅμοια, κλάδους δὲ σπιθαμιαίους, δασεῖς· λοβοὺς δὲ παραπλησίους ὑοσκυάμῳ, πλήρεις σπέρματος μέλανος, *ἐοικότας μελανθίῳ.

In altero hæc eſt inſcriptio capitis, περὶ ἑτέρου ἐχίου ἢ ὠκιμοειδοῦς. Goup.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ σπέρμα πινόμενον ἐν οἴνῳ, ἐχιοδήκτους καὶ τὰ ἄλλα τῶν ἑρπετῶν δήγματα θεραπεύειν. δίδοται δὲ καὶ ἰσχιαC δικοῖς μετὰ "σμύρνης καὶ πεπέρεως"· ῥίζα δὲ ὕπεστι "λεπτὴ καὶ ἄχρηστος.

V. caret. Ald. in nothis τοῦ οἴνου addit. V λευκὴ

Περὶ Ἐρίνου. Κεφ. κθ'.

ἘΡΙΝΟΣ φύεται παρὰ ποταμοῖς καὶ κρήναις, φύλλα ἔχει ὠκίμοις ὅμοια, "μικρότερα δὲ καὶ ἐπεσχισμένα ἐκ τῶν ἄνωθεν μερῶν, κλωνία δὲ ε'. ἢ ς'. σπιθαμιαῖα, D ἄνθη λευκά· καρπὸν δὲ "μέλανα, μικρὸν, στρυφνόν· ὀποῦ δὲ μεστός ἐστιν ὁ καυλὸς καὶ τὰ πέταλα. Τούτων ὁ καρπὸς ∠ β'. πλῆθος μιγεὶς πρὸς μέλιτος" *τέσσαρας, ῥεύματα ὀφθαλμῶν ἐγχριόμενος ἵστησιν. ὁ δὲ χυλὸς ὤτων πόνον παύει μετὰ θείου ἀπύρου καὶ νίτρου ἐνσταζόμενος.

Tragus ſuſpicatur legendū μακρότερα.

Fortè μήλινον

Pariſ. κυάθους τέσσαρα

E Περὶ Ἀγρώστεως. Κεφ. λ'.

ἈΓΡΩΣΤΙΣ κλημάτια ἔχει γονατώδη ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων προϊέμενα ῥίζας γλυκείας, γονατώδεις· φύλλα ὀξέα, σκληρὰ, πλατέα, ὡς καλάμου μικροῦ, τρέφοντα βόας καὶ κτήνη. Ταύτης ἡ ῥίζα καταπλαττομένη λεία, F τραύματα κολλᾷ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον, πρὸς στρόφους ποιεῖ καὶ δυσουρίαν". καὶ τὰ περὶ τὴν κύστιν ἕλκη, καὶ λίθους θρύπτει.

Lacunæ v. cod. addit, καὶ δυσεντερίαν.

Περὶ Καλαμαγρώστεως. Κεφ. λα'.

Καλαμάγρωστις μείζων ἐστὶ κατὰ πάντα τῆς ἀγρώστεως. ἔστι δὲ κτηνῶν ἀναιρετικὴ βρωθεῖσα, καὶ μάλιστα ἡ ἐν Βαβυλῶνι G παρὰ ταῖς ὁδοῖς φυομένη.

Περὶ τῆς ἐν Παρνασσῷ ἀγρώστεως. Κεφ. λβ'.

Ἡ δὲ ἐν τῷ Παρνασσῷ γινομένη ἄγρωστις, πολυκλαδωτέρα ἐστί· φύλλα

δὲ κισσῷ ὅμοια· φέρει ἄνθος λευκὸν, εὐώδες· καρπὸν μικρὸν, οὐκ ἄχρηστον· ῥίζας ε΄. ἢ ϛ΄. δακτύλου πάχος, λευκάς, μαλακάς, γλυκείας, ἰσχυράς. ὧν ὁ χυλὸς ἑψηθεὶς σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι συμμέτρῳ, καὶ σμύρνης ἡμίσει μέρει, πεπέρει τε καὶ λιβανωτοῦ τῷ τρίτῳ, φάρμακόν ἐστιν ἄριστον πρὸς ὀφθαλμούς· ἀποτίθεται δὲ ἐν χαλκῇ πυξίδι. τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν ῥιζῶν, ποιεῖ πρὸς ἃ καὶ αὐτή. τὸ δὲ σπέρμα ταύτης ἰσχυρῶς διουρητικόν, καὶ ἐμέτων καὶ κοιλίας ῥευσάσης σταλτικόν. Ἡ δὲ ἐν Κιλικίᾳ γεννωμένη, ἣν οἱ ἐπιχώριοι Κίνναν καλοῦσιν, ὑγρὰ βρωθεῖσα πολλάκις, πιμπρησι τὰς βόας.

Sic Ald. at Par. ἰσχυρῶς

Quidam v. cod. teste Lacuna habet γεννᾶται δὲ ἐν Κιλικίᾳ εἶδός τι πόας, ἣν Κίνναν ἐπιχωρίως καλοῦσιν. ἥ τις ὑγρὰ βρωθεῖσα πολλάκις πιμπλῆσι τοὺς βόας. Sic & Hermolaus legiſſe videtur.

Περὶ Σιδηρίτιδος. Κεφ. λγ΄.

ΣΙΔΗΡΙΤΙΣ, ἣν ἔνιοι Ἡράκλειαν, πόα ἐστὶ φύλλα ἔχουσα ὅμοια πρασίῳ, ἐπιμηκέστερα δὲ, πρὸς τὰ τοῦ ἐλελισφάκου ἢ δρυὸς, μικρότερα μέντοι καὶ τραχέα· καυλοὺς δὲ ἀνίησι τετραγώνους, σπιθαμιαίους ἢ καὶ μείζονας, οὐκ ἀηδεῖς ἐν τῇ γεύσει, καὶ πως ὑποστύφοντας· ἐν οἷς ἐκ διαστημάτων σπόνδυλοι περιφερεῖς ὥσπερ πρασίου, καὶ ἐν αὐτοῖς σπέρμα μέλαν· φύεται δὲ ἐν ὑποπέτροις χωρίοις.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καταπλασσόμενα, τραυμάτων κολλητικὴν καὶ ἀφλεγμάντων.

V. χλωρά. Catac. βρωθεῖσα ἐμπιμπρησι. Hanc ſolam deſcribit Byzantinus codex. V. delet. V. ἐλελισφάκῳ πρὸς τὸ τῆς δρυός. V. πηχυαίους. V. ἡδεῖς. V. add. διὰ τὸ τύφειν.

Περὶ Ἑτέρας Σιδηρίτιδος. Κεφ. λδ΄.

Ἄλλη σιδηρῖτις κλῶνας ἔχει διπήχεις, λεπτούς· φύλλα δὲ ἐπὶ μόσχων μακρῶν, ὅμοια τοῖς τῆς πτερίδος, ἀκροσχιδῆ πολλὰ ἑκατέρωθεν, ἐκ δὲ τῶν ἀνωτέρω μασχαλῶν, ἀποφύσεις μακράς, λεπτάς, ἐπ᾽ ἄκρου σφαιροειδεῖς, κεφαλὴν ἐχούσας τραχεῖαν, ἐν οἷς σπέρμα ὅμοιον σεύτλῳ, στρογγυλώτερον δὲ καὶ σκληρότερον. Δύναμις δὲ καὶ ταύτης ἐστὶ καὶ * τῶν φύλλων τραυματική.

Περὶ Ἑτέρας Σιδηρίτιδος. Κεφ. λε΄.

Ἔτι καὶ ἑτέρα εἶναι λέγεται Σιδηρῖτις, ἣν καὶ αὐτὴν Κρατεύας Ἡράκλειαν καλεῖ, φυομένην ἐν τοίχοις καὶ ἀμπελῶσιν, ἔχουσα φύλλα πολλὰ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης ὅμοια κοριάνῳ περὶ καυλίοις σπιθαμιαίοις, λείοις, τρυφεροῖς, ὑπολεύκοις, ἐνερευθέσιν· ἄνθη δὲ φοινικᾶ, μικρά, χλοώδη

Lacuna legit in v. cod. φύλλα μικρὰ, πολλὰ καὶ λεπτά. μικρὰ itidē add. Orib. Al. γεράνῳ

hederaceis, flore candido & odorato, ſemine paruo, non inutili: radicibus quinis ſeníſve, digitali craſſitudine, cădidis, mollibus, dulcibus ac robuſtis. Quarũ ſuccus ſi in vino cũ pari melle ac myrrhæ dimidio piperíſque ac thuris tertijs portionibus decoquatur, præſtantiſſimum fiet ad oculos medicamentum. Id verò in ærea pyxide reconditur. Radicũ autem decoctum eadem quæ herba ipſa præſtat. At ſemẽ vehementiùs vrinam impellit, vomitionéſq; & alui profluuia ſiſtit. Natum porrò in Cilicia gramen, quod indigenæ Cinnam appellant, boues *inflammat, ſi eo virenti ſæpe paſcantur.

al. ſaginat

De Sideritide. Cap. XXXIII.

SIDERITIS, quam aliqui Heracleam vocăt, herba eſt foliis marrubij, ſed oblongioribus, ad ſaluiæ aut quercus foliorum ſimilitudinẽ, minoribus tamen & aſperis. Caules verò edit quadrangulos, dodrantales, aut etiam maiores, non iniucundi guſtus, & quodammodo leuiter aſtringentes, in quibus ex interuallis orbiculata verticilla ſpectantur, ceu marrubij, & in ijs ſemẽ nigrum. In locis ſub quibus petræ latent naſcitur. Vim porrò habent impoſita folia, vulnera glutinandi, & ab inflammatione vindicandi.

De Sideritide altera. Cap. XXXIIII.

Sideritis altera ramos habet binûm cubitorum, exiles: folia longis hęrentia pediculis, ceu filicis, in extrema ſui parte inciſuris diuiſa, vtrinq; numeroſa: è ſuperioribus autem alarum cauis nouos erumpentes ſurculos, longos, tenues, capitulis in cacumine globoſis & aſperis, in quibus ſemen cõtinetur, ceu betæ, verùm aliquantò rotundius atque durius. Huius etiam foliorum vis vulneribus vtilis eſt.

De Sideritide tertia. Cap. XXXV.

Traditur & tertia Sideritis, quam etiam Crateuas Heracleam vocat. In macerijs vinetíſque naſcitur, folijs ab vna radice multis, coriandro ſimilibus, circa cauliculos dodrantales, læues, teneros, cũ rubore candicantes: floribus puniceis, paruis,

guſtu amaris & lentis. Huius etiam impoſitæ ea vis eſt, vt cruenta recentiáque vulnera glutinet.

De Achillea. Cap. XXXVI.

ACHILLEAM ſunt qui etiam Sideritin vocent. Gerit autem ſcapos dodrantales, aut etiam maiores, fuſorum effigie, folijs circundatos minutulis, ex obliquo crebras habentibus inciſuras, coriandro proximis, ſubfuluis, lentis, odore multo, nõ inſuaui, ſed medicato: vmbellam verò in cacumine rotundam, floribus candidis, & aurum æmulantibus. Læto ſolo prouenit. Huius etiam coma trita, vulnera cruenta glutinat & ab inflammationis periculo tuetur, necnon ab ijs erumpentem ſanguinẽ inhibet: vti etiam ab vtero, ſubdita in peſſo. Sed & ipſius decoctò vtiliter inſident fœminæ vteri fluore laborantes. Denique & ad dyſenteriam illa bibitur.

De Rubo. Cap. XXXVII.

RVBVS notitiæ vulgaris, aſtringit & ſiccat, capilloſque tingit. Summorum autẽ ipſius ramorum decoctũ potu aluum ſiſtit, fluorẽmque muliebrem cohibet, necnon & contra preſteris morſum valet. Firmant & gingiuas, oriſque vlcera ſanant commanducata folia. Impoſita verò, herpetas cohibent, vlceribúſque in capite manantibus, oculis procidentibus, condylomatis itẽ & hæmorrhoidibus remedio ſunt. Eadem cardiacis quoque & ſtomachicis trita conuenienter imponuntur. Cæterùm contuſis caulibus ac folijs expreſſus ſuccus ſole coactus, ad antedicta vitia efficacior eſt. At fructus perfectam maturitatem aſſecuti ſuccus, ſtomaticis, hoc eſt, oris medicamentis accommodatur. Siſtit & aluum ſubcrudus fructus in cibo ſumptus, ęquè ac flos in vino potus.

vel præmaturus, hoc eſt, nondum maturus. Id enim ſignificat, teſte Valla lib. 4. eleg.

De Rubo Idæo. Cap. XXXVIII.

Idæus rubus appellatus eſt, quoniã copioſus in Ida naſcatur. Eſt autẽ lõgè tenerior priore, exiguis ſpinis prêditus, [quanquã & ſine ſpinis inueniatur:] eadẽ verò præſtat quæ ſupradictus. At ex abundanti flos

πικρά, γλίσχρα. καὶ ταύτης ἡ δύναμις ἐπιτιθεμένης, κολλητικὴ ἐναίμων καὶ νεοτρώτων.

Περὶ Ἀχιλλείου. Κεφ. λϛʹ.

ΑΧΙΛΛΕΙΟΣ, καλοῦσί τινες καὶ τὴν ἀχίλλειον σιδηρῖτιν· φέρει δὲ ῥαβδία σπιθαμιαῖα ἢ καὶ μείζω, ἀτρακτώδη, καὶ περὶ αὐτὰ φυλλάρια λεπτά, ἐκ πλαγίων ἐντομὰς ἔχοντα πυκνάς, παρεμφερῆ κορίῳ, ὑπόπυρρα, "γλίσχρα, πολύοσμα," οὐκ ἀηδῆ, φαρμακώδη δὲ τὴν ὀσμήν· σκιάδιον ἐπ' ἄκρου περιφερές, ἄνθη λευκὰ καὶ χρυσίζοντα· φύεται ἐν εὐγείοις τόποις. Καὶ τούτου ἡ κόμη λεία, ἐναίμων ἐστὶ κολλητική, καὶ ἀφλέγμαντος, αἱμορραγίας τε ἐφεκτική, καὶ τῆς ἐκ μήτρας ἐν προσθέτῳ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς ἐστιν "ἐγκάθισμα ῥοϊκαῖς. πίνεται δὲ καὶ πρὸς δυσεντερίαν."

V. caret. . . .

V. addit καὶ πυρφυεῖ.

V. quidam cod. ad finem addit, ὅλη κοπεῖσα μετ' ἀξουγγίου τὰ αὐτά ἕλκη καὶ δυσεπούλωτα θεραπεύει. ξηρὰ δὲ κοπεῖσα καὶ μέλιτι μιγεῖσα ἐστὶν αἰακαθαρτική.

Περὶ Βάτου. Κεφ. λζʹ.

ΒΑΤΟΣ, εὐγινωσκόμενον, στύφει καὶ ξηραίνει, τρίχας βάπτει. τὸ δ' ἀφέψημα τῶν ἀκρεμόνων αὐτῆς, κοιλίαν ἵστησι πινόμενον, καὶ ῥοῦν ἐπέχει γυναικεῖον καὶ πρηστῆρος δήγματι βοηθεῖ. κρατύνει δὲ καὶ οὖλα καὶ ἄφθας ὑγιάζει διαμασώμενα τὰ φύλλα. καὶ ἕρπητας ἐπέχει, καὶ ἀχῶρας τοὺς ἐν κεφαλῇ θεραπεύει, καὶ ὀφθαλμῶν προπτώσεις, καὶ κονδυλώματα, καὶ αἱμορροΐδας καταπλασσόμενα τὰ φύλλα. καὶ ἐπὶ στομαχικῶν δὲ καὶ καρδιακῶν λεῖα ἐπιτιθέμενα ἁρμόζει. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς ἐκθλιβέντων τῶν καυλῶν καὶ τῶν φύλλων συστραφεὶς ἐν ἡλίῳ, βέλτιον ποιεῖ εἰς πάντα τὰ εἰρημένα. τοῦ δὲ καρποῦ αὐτοῦ ὁ χυλὸς πεπείρου ὄντος τελείως, εἰς τὰ στοματικὰ ἁρμόζει· ἵστησι δὲ καὶ κοιλίαν "ἐσθιόμενος ὁ μέσος πέπειρος, καὶ τὸ ἄνθος δὲ αὐτῆς ποθὲν σὺν οἴνῳ κοιλίαν ἵστησι.

V. πινόμενος.

Περὶ Ἰδαίας Βάτου. Κεφ. λη.

Βάτος Ἰδαία ἐκλήθη μὲν, διὰ τὸ πολλὴν ἐν τῇ Ἴδῃ γίνεσθαι. ἔστι δὲ ἁπαλωτέρα πολλῷ τῆς πρὸ αὐτῆς, ἀκάνθας μικρὰς ἔχουσα. [εὑρίσκεται δὲ καὶ χωρὶς ἀκάνθης.] δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῇ πρὸ αὐτῆς. ἐκ περισσοῦ δὲ τὸ αὐτῆς ἄνθος

Hanc periodum quamuis non habebatur in vulg. exemplaribus ex cod. Ald. nos hic adiecimus.

σὺν μέλιτι λεανθὲν, ὀφθαλμικαῖς φλεγμοναῖς περιχριόμενον βοηθεῖ, καὶ ἐρυσιπέλατα σβέννυσι· στομαχικοῖς τε μεθ' ὕδατος ἐν ποτῷ δίδοται.

A ipſius ex melle ſubactus oculorum inflammationibus commodè illinitur, & eryſipelata reſtinguit. Stomachicis quoque ex aqua bibendus datur.

Περὶ Ἑλξίνης. Κεφ. λθ'.

Cat. ἀλξίνη.

V. addit καὶ λεπτά: Sic Lac. ex vet. cod. legit. Sic etiam habet Catac. at vulg. exempl. μακρά

Epit. addit καὶ σκίῤῥων μαλακτικήν.

ἙΛΞΙΝΗ* ἔχει φύλλα ὅμοια κισσῷ, ἐλάττονα δὲ, "καὶ κλωνία "μακρὰ, περιπλεκόμενα ὅπου ἂν τύχῃ. φύεται δὲ ἐν φραγμοῖς καὶ ἀμπελῶσι καὶ σίτῳ.

Δύναμιν δὲ ἔχει τῶν φύλλων ὁ χυλὸς πινόμενος λυτικὴν κοιλίας."

De Helxine. Cap. XXXIX.

HElxine [cognomẽto ciſſampelos] folijs eſt hederę, at mino- B ribus: ramulis verò longis, quibus circumplectitur quodcunque contigerit adminiculum. Naſcitur in ſepibus, vinetis ac ſegetibus. Potus foliorũ ſuccus aluum ſoluendi vim habet.

Περὶ Ἐλατίνης. Κεφ. μ'.

V. οἱ δὲ, νεφριτικήν.

Orib. μακρότερα

V. add. ἐχόμενα πως.

V. ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς ῥίζης.

V. καὶ κοιλίαν, καὶ ἐμπνευματικὴν ἅμα παραδίδοται. Lacuna add. reperit in v. cod. καὶ κοιλιακὴν διάθεσιν.

ἘΛΑΤΙΝΗ "τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια τῇ ἑλξίνῃ, "μικρότερα δὲ καὶ στρογγυλώτερα, δασέα, "κλῶνας λεπτοὺς, σπιθαμιαίους ε. ἢ ς'. "ἀπὸ τῆς ῥίζης, φύλλων πλήρεις στρυφνῶν ἐν τῇ γεύσει. φύεται ἐν σίτοις καὶ τόποις ἐργασίμοις. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καταπλαττόμενα σὺν ἀλφίτοις, φλεγμαίνοντας καὶ ῥευματιζομένους ὠφελεῖν ὀφθαλμούς. ἑψηθεῖσα δὲ καὶ ῥοφουμένη, δυσεντερίαν ἵ- D στησιν."

De Elatine. Cap. XL.

ELatine folia habet helxinæ, at minora rotundioráque, pilo- C ſa: ramos tenues, dodrantales, quinos ſenóſve, à radice ſtatim folijs refertos guſtu acerbis. Naſcitur in ſegetibus & cultis. Folia cum polenta impoſita, inflammatis fluxionéque infeſtatis oculis auxiliantur. Cocta verò herba ſorbitionis vſu dyſenteriam ſiſtit.

Περὶ Εὐπατωρίου. Κεφ. μα'.

V. delet.

V. add. φρυγανῶδη

Al. ὑλώδη

V. ἀνὰ μέσον

V. delet. ὡς

Addunt alii, καὶ ἡπατικοῖς

ΕΥΠΑΤΩΡΙΟΝ πόα ἐστὶ "φρυγανώδης, ῥάβδον ἀναφέρουσα μίαν, λεπτὴν", "ξυλώδη, ὀρθὴν, μέλαιναν, ἔνδασυν, πηχυαίαν ἢ καὶ μείζονα· φύλλα δὲ ἐκ διαστημάτων, ἐσχισμένα μάλιστά που εἰς ε. μοίρας ἢ καὶ πλείους, τοῖς τῆς πενταφύλλου ἢ καννάβεως μᾶλλον ἐοικότα, καὶ αὐτὰ δὲ ὑπομέλανα *πριονοειδῶς ἐξ ἄκρων ἐντετμημένα· σπέρμα δὲ περιπέφυκεν "ἀπὸ μέσου τοῦ καυλοῦ, ὑπόδασυ, κάτω νενευκὸς, ὡς "ἐν τοῖς ἱματίοις ἐνίσχεσθαι ξηρανθέν. Ταύτης τὰ φύλλα μετὰ στέατος χοιρείου παλαιοῦ λεῖα ἐπιτεθέντα, τὰ δυσαπούλωτα τῶν ἑλκῶν ἰᾶται. τὸ δὲ σπέρμα καὶ ἡ πόα μετ' οἴνου πινόμενα, δυσεντερικοῖς" καὶ ἑρπετοδήκτοις ὠφελεῖ. ἔνιοι ταύτην *ἀρτεμισίαν ἐκάλεσαν πλανηθέντες· ἑτέρα γάρ ἐστιν ὡς ὑπεδείξαμεν.

De Eupatorio. Cap. XLI.

EVpatorivm herba eſt è cremiorum genere, vnicum proferens thyrſum, cúmque tenuem, lignoſum, rectum, nigrum, hirſutum, cubitalem aut etiam altiorẽ, folijs per interualla quinquepartitò vtplurimùm aut etiam ampliùs diui- E ſis, quinquefolij aut cannabis potiùs ſimilibus, nigricantibus & ipſis ac per ambitum ſerrę modo inciſis. Semen à medio ſtatim caule adnaſcitur ſubhirſutum, ac ita deorſum inclinatum, vt etiam ſiccatum veſtibus inhæreſcat. Trita huius folia & cum veteri ſuillo adipe impoſita, cicatricem ægrè trahentibus vlce- F ribus medentur. Tum ſemen tum & herba potu ex vino dyſentericis, hepaticis, & à ſerpentibus demorſis auxiliantur. Cæterùm hanc nonnulli errore ducti argemonem appellarunt, cùm tamen longè alia ſit, vti demonſtrauimus.

Περὶ Πενταφύλλου. Κεφ. μβ'.

V. κλωνία

V. add. οὗ

ΠΕΝΤΑΦΥΛΛΟΝ "κλῶνας φέρει καρφοειδεῖς, λεπτοὺς, σπιθαμιαίους, ἐφ' ὧν ὁ καρπός· φύλλα δὲ ἔχει ἐοικότα "ἡδυόσμῳ,

De Quinquefolio. Cap. XLII.

G QVinquefolium ramulos fert feſtucarũ ſimilitudine, tenues, dodrantales, in quibus ſemẽ: folia mentæ, quina ſingulis pedicu-

lis pediculis, rarò plura, in ambitu ſerrata: florem ex candido palleſcentem, auri æmulum. Naſcitur in aquoſis locis & iuxta riuos. Subrubram verò habet radicem, oblongam, veratro nigro craſſiorem, cuius eſt multiplex vſus. Ius radicis ad tertias decoctæ ſi ore detineatur, dolores dentium ſedat, putrida oris vlcera collutione ſiſtit, arterię ſcabritias gargarizatu emendat, contra alui profluuiũ & dyſenteriã auxiliatur, itémque arthriticis & iſchiadicis potum. Trita eadem in aceto cocta & impoſita, herpetas cohibet. Strumas, duritias, œdemata, aneuryſmata & abſceſſus diſcutit. Eryſipelatis, digitorum pterygijs, condylomatis pſoríſque medetur. At tenerę radicis ſuccus contra iecinoris pulmoníſq; vitia prodeſt, itémque aduerſum venena. Folia autem cum hydromelitę aut vino diluto & piperis exiguo bibuntur contra febrium circuitus: in quartana quidem, quaternûm ramulorum folia: in tertiana verò, ternûm: in quotidiana, vnius. Eadem comitialibus tricenis diebus pota ſuccurrunt. Celeriter quoque regio morbo medetur foliorum ſuccus, tribus cyathis aliquot diebus epotus. Illa eadem cum ſale ac melle impoſita, tam vulneribus quàm fiſtulis remedio ſunt. Opitulatur & quinquefolium enterocelicis, ac erumpentem ſanguinem ſiſtit tum potu, tum etiam illitu. Inciditur & ad expiationes luſtrationéſque, atque hæmorrhagias.

De Phœnice. Cap. XLIII.

PHOENICEA herba, quam aliqui rhun, alij anchinopa vocant, folia quidem habet hordei, at breuiora & anguſtiora: ſpicam verò lolio ſimilem, & ramos circa radicem ſenûm digitorum, ac ſeptenas octonáſve ſpicas. In aruis, tectíſque recens illitis naſcitur. Vim hãc habet in auſtero vino pota, vt alui profluuium, erumpentémque ab vtero ſanguinem, vrinarúmque largiorem fluxum ſiſtat. Tradunt & nonnulli in puniceo vellere amuleti inſtar adalligatam, ſanguinẽ ſupprimere.

A πέντε καθ' ἕκαστον μίσχον, σπανίως δέ που πλείονα, κύκλωθεν ἐσχισμένα πριονοειδῶς· ἄνθος δ' ὠχρόλευκον, χρυσοειδές. φύεται δ' ἐν ἐφύδροις τόποις καὶ παρ' ὀχετοῖς. ῥίζαν δ' ἔχει ὑπέρυθρον, ἐπιμήκη, παχυτέραν ἢ ἐλλεβόρου μέλανος. ἔστι δ' πολύχρηστος. Δύναται δ' τὸ τῆς ῥίζης ἀφέψημα ἄχρι τρίτου καταβιβασθὲν ἐν τῇ ἑψήσει, ὀδονταλγίας παύειν B διακρατούμενον ἐν τῷ στόματι· καὶ σηπεδόνας τὰς ἐν τῷ στόματι διακλυζόμενον ἵστησι· καὶ τραχύτητας ἀρτηρίας ἀναγαργαριζόμενον παραιτεῖται· κοιλίᾳ τε ῥεούσῃ καὶ δυσεντερίᾳ βοηθεῖ· ἀρθριτικοῖς τε καὶ ἰσχιαδικοῖς πινόμενον· ἑφθὴ δ' ἐν ὄξει λεία καταπλασσομένη, ἕρπητας ἐπέχει· C διαφορεῖ χοιράδας, σκληρίας, οἰδήματα, ἀνευρύσματα, ἀποστήματα. ἐρυσιπέλατα, πτερύγια τὰ ἐν δακτύλῳ, καὶ κονδυλώματα καὶ ψώρας ἰᾶται. ὁ δ' χυλὸς τῆς ῥίζης ἁπαλῆς, ποιεῖ πρὸς τὰ ἐν ἥπατι καὶ πνεύμονι πάθη καὶ τὰ θανάσιμα. τὰ δὲ φύλλα πίνεται καὶ D μεθ' ὑδρομέλιτος ἢ οἴνου κεκραμένου καὶ πεπέρεως ὀλίγου πρὸς περιόδους· ἐπὶ μὲν τοῖς τεταρταίοις, τεσσάρων κλωναρίων φύλλα, ἐπὶ δὲ τριταίοις τριῶν, ἐπὶ δ' ἐφημερινοῖς ἑνός. ἀρήγει δ' καὶ ἐπιληψίας πινόμενα ἐφ' ἡμέρας λ'. ὑγιάζει δὲ καὶ ἴκτερον ταχέως ὁ χυλὸς τῶν φύλλων ποθεὶς ἐπί τινας ἡμέ- E ρας τριῶν κυάθων πλῆθος. τραύματά τε καὶ σύριγγας μεθ' ἁλῶν καὶ μέλιτος καταπλαττόμενα ἰᾶται· βοηθεῖ δ' καὶ ἐντεροκηλικοῖς, καὶ αἱμορραγίας ἵστησι πινόμενον καὶ καταπλασσόμενον. τέμνεται δὲ καὶ πρὸς καθαρμοὺς καὶ αἱμορραγίας καὶ ἁγνείας.

Περὶ Φοίνικος. Κεφ. μγ'.

F ΦΟΙΝΙΞ, οἱ δὲ ῥοῦν, οἱ δὲ ἀγχίνωπα, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια κριθῇ, βραχύτερα δὲ καὶ στενώτερα, στάχυν δ' ἐμφερῆ τῇ αἴρᾳ· κλῶνας δὲ ἑξαδακτύλους κύκλῳ τῆς ῥίζης. καὶ στάχυς ζ'. ἢ η'. φύεται δὲ ἐν ἀρούραις, καὶ ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν νεοκαταχρίστων. Δύναμιν δὲ ἔχει πινόμενον ἐν G οἴνῳ αὐστηρῷ, διαρροίας καὶ αἱμορραγίας τὰς ἐκ μήτρας, καὶ οὔρων πλείονα φορὰν ἱστᾶν. ἱστοροῦσι δέ τινες καὶ ἴσχαιμον αὐτὴν εἶναι ἐνδεσμουμένην φοινικῷ ἐρίῳ καὶ περιαπτομένην.

V. ὠχρόν

V. ὑπόπαχυν

V. caret.

V. νύξεις ἀνα-σματα

Catac. ἀποσύρματα καὶ πτερύγια τὰ ἐν δακτύλοις.

In vet. Lacunæ cod. add. καὶ ἀχῶρας

Al. ἀνὰ φύλλων λ'. V. πινόμενα, φύλλα λ'. ἀνὰ ἡμέρας ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα.

V. add. ἐρυσιπέλατα καὶ πτερύγια καὶ σύρ.

V. quidã vſque ad finem caret.

V παραλαμβάνεται καὶ πρὸς καθαρμοὺς καὶ ἀειδίας

Suſpicatur Manardus eam vocẽ ineptè accreuiſſe, quam etiam prætermiſit Ruellius.

Περὶ Ἰδαίας ῥίζης. Κεφ. μδʹ.

ΙΔΑΙΑ ῥίζα, ὀξυμυρσίνῃ τὰ φύλλα ἔοικε· παρ' αὐτὰ δὲ ὡς ἕλικες μικραὶ πεφύκασιν, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἄνθος. Ταύτης ἡ ῥίζα ςυπτικὴ σφόδρα, ἁρμόζουσα ἐφ' ὧν ςύψεως ἐςὶ χρεία. πίνεται δὲ καὶ πρὸς κοιλίας ῥεύματα καὶ ῥοῦν γυναικεῖον αἱμοῤῥαγίας τε πάσας ἵςησι.

Quidam v. hoc caput nõ habet.

Περὶ Ῥοδίας ῥίζης. Κεφ. μεʹ.

ΡΟΔΙΑ ῥίζα γεννᾶται ἐν Μακεδονίᾳ, ἐοικυῖα κόςῳ, "κουφοτέρα δὲ καὶ ἀνώμαλος, ῥόδων ἐν τῇ διατρίψει ἀποφορὰν ποιοῦσα ὁμοίαν· χρησιμεύει δὲ ἐπὶ τῶν κεφαλαλγούντων, σὺν "ῥοδίνῳ ὀλίγῳ λεπτὴ "ἐπιτιθεμένη καὶ ἐμβρεχομένη μετώπῳ καὶ κροτάφοις."

Al. add. τὸ πάχος, λάψυδρα

Marc. legit ναρδίνῳ. V. caret.

Margini additur, Conθεῖ καὶ ἴκτερον καὶ γυναικεῖον ῥεῦ.

Περὶ Ἱππουρίδος. Κεφ. μϛʹ.

ΙΠΠΟΥΡΙΣ φύεται ἐν τόποις ἐφύδροις καὶ τάφροις· "καυλία ἔχει κενά, ὑπέρυθρα, ὑποτράχεα, ςερεά, γόνασι διειλημμένα "ἐμπεφυκόσιν εἰς ἄλληλα· περὶ δὲ αὐτὰ σχοινώδη φύλλα πυκνά, λεπτά. αὔξεται δὲ εἰς ὕψος ἀναβαίνουσα ἐπὶ τὰ παρακείμενα ςελέχη, καὶ κατακρημνᾶται περικεχυμένη κόμαις πολλαῖς μελαίναις, καθάπερ ἵππου οὐρά· ῥίζα ξυλώδης, σκληρά. Στυπτικὴ δὲ ἡ πόα· ὅθεν ὁ χυλὸς αὐτῆς αἱμοῤῥαγίας ἵςησι τὰς ἐκ μυκτήρων· καὶ δυσεντερίας ὠφελεῖ, πινόμενος μετ' οἴνου· κινεῖ δὲ οὖρα. τὰ δὲ φύλλα ἔναιμα τραύματα κολλᾷ, λεῖα ἐπιπασσόμενα. ἡ δὲ ῥίζα καὶ ἡ πόα βηχικοῖς τε καὶ ὀρθοπνοικοῖς καὶ ῥηγματίαις ἀρήγει. ἱςορεῖται δὲ καὶ ἐντέρου διαιρέσεις καὶ κύςεως διακοπήν, καὶ ἐντεροκήλην συνάγειν τὰ φύλλα πινόμενα ἐν ὕδατι."

V. add. καὶ τραχέσι, καυλοὺς ἔχουσα

V. caret his, ἐμπ. εἰς ἀλλ.

V. add. καὶ καταμήνια ἱςᾶται

Περὶ Ἑτέρας Ἱππουρίδος. Κεφ. μζʹ.

Ἱππουρὶς ἑτέρα. ⌊καυλός ἐςιν ὀρθός, ἴσος, μείζων δὲ πήχεως, ὑπόκενος. ⌋κόμας ἐκ διαςημάτων *ἔχουσα βραχυτέρας καὶ λευκοτέρας καὶ μαλακωτέρας. ἥτις καὶ αὐτὴ λειωθεῖσα σὺν ὄξει τραύματα ἰᾶται, τὴν αὐτὴν ἔχουσα δύναμιν.

Cõcluſa à Ruellio expreſſa ex codicis Ald. nothis adiecimus.

Περὶ Κόκκου βαφικῆς. Κεφ. μηʹ.

ΚΟΚΚΟΣ βαφική, θάμνος ἐςὶ μικρός, φρυγανώδης, ᾧ παράκεινται

A

De Idæa radice. Cap. XLIIII.

IDÆÆ radicis folia "oxymyrſinen referunt: iuxta ipſa verò exigui ſunt veluti pampini ſeu capreoli, ex quibus etiam flos erumpit. Radix præclarè aſtringit, iis iccirco cõueniẽs, quibus aſtrictione opus eſt. Bibitur & aduerſus alui profluuia B fluorémque muliebrẽ, & omnem ſanguinis eruptionem ſiſtit.

rusſcum

De Rhodia radice. Cap. XLV.

RHODIA radix in Macedonia gignitur, coſto ſimilis, at leuior & inæqualis, quæ dum conteritur, roſarum odorem ſpirat. Caput dolentibus vtilis eſt, ſi cum pauco roſaceo trita capiti imponatur, aut C madefacta frõti ac temporibus adhibeatur.

De Equiſeto. Cap. XLVI.

EQVISETVM in riguis & ſcrobibus naſcitur. Cauliculos edit inanes, rubeſcentes, ſubaſperos, ſolidos, geniculis in ſeſe farctis interſeptos: ac circum ipſos folia iuncea, D crebra tenuiáque. In ſublime autẽ attollitur, vicinos ſcandens arborum caudices, ex iiſque dependet circũfuſum comis multis, nigris, vt eſt equi cauda: radix lignoſa eſt ac dura. Eſt verò herbæ vis adſtrictoria: quamobrẽ ipſius ſuccus fluentem è naribus ſanguinem ſiſtit, prodéſtque dyſenteriis in vino potus, E & vrinam ciet. Foliis autem tritis & inſperſis vulnera cruenta glutinantur. Radix verò, itémque herba ipſa, tuſſientibus, orthopnoicis ruptíſque ſuccurrunt. Narrantur & folia in aqua bibita diuiſum inteſtinum, diſſectámque veſicam & enterocelen cogere & agglutinare.

F

De Equiſeto altero. Cap. XLVII.

Equiſetum alterum caule eſt recto, æquali, cubito maiore, quodammodo inani, comis per interualla breuioribus, candidioribúſque & mollioribus. Id cum aceto ſubactũ, vulneribus etiam remedio eſt, G eadémque qua prius illud facultate pollet.

De Cocco tinctili. Cap. XLVIII.

COCCVM tinctile frutex eſt paruus è cremiorum genere, cui

grana ceu lentes adhærẽt, quæ quidẽ exempta decerptáve reponuntur. Optimum gignitur in Galatia & Armenia, deinde in Aſia & Cilicia: locum poſtremũ obtinet quod in Hiſpania prouenit. Vis huic aſtringere: cuius ratione vulneribus neruiſque ſauciatis tritum ex aceto conuenienter imponitur. Naſcitur porrò Cilicium in quercubus, exilis cochleę ſimilitudine, quod illius regionis mulieres ore legunt & coccum vocitant.

De Tragio. Cap. XLIX.

TRAGIVM in Creta tãtùm naſcitur, lentiſco ſimile, foliis ſemine ac ramis, ſingulis tamen minoribus. Liquorem verò profert gummi ſimilem. Folia, ſemen & lacryma impoſitione ex vino ſpicula omniáque corpori impacta euocant. Pota eadem drachmæ vnius pondere ſtranguriæ medentur, calculos veſicæ comminuunt, & menſes trahunt. Aiunt & ſylueſtres capras ſagittis ictas huius herbæ pabulo ſpicula excutere.

De Tragio altero. Cap. L.

Tragium alterũ folia ſcolopendrij habet, & radicem tenuem, candidam, ſylueſtris raphani ſimilem. Hæc ſeu cruda ſeu cocta comedatur, dyſentericis eſt auxilio. Cæterùm folia per autumnum hircini virus odorem emittunt: vnde & herba tragij nomen obtinuit. Prouenit in montibus & præcipitijs.

De Trago. Cap. LI.

quaſi edules dicas

TRAGVS, quam aliqui Scorpiõ, alij "Traganon vocãt, frutex eſt puſillus in maritimis maximè naſcens, & per terram ſparſus, oblongus, at non ita magnus, palmi altitudine, aut paulò amplior: & is quidẽ ſine folijs eſt: circa ramos autẽ hærẽtes habet velut acinos puſillos, rufos, triticei grani magnitudine, ſummã parte acuminatos, numeroſos, guſtuq; admodũ aſtringẽtes. Racemorũ acini decẽ ex vino poti, cœliacis, fœminiſque fluore laborantibus auxiliantur. Sunt & qui tuſos digerunt in paſtillos, quò fœliciùs aſſeruentur, iiſque ita vtuntur.

A κόκκοι ὡς φακοὶ, οἵτινες ἐκλεγόμενοι συντίθενται. ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ Γαλατικὴ" καὶ ἡ Ἀρμενιακὴ] ἔπειτα ἡ ἐν *Ἀσίᾳ "καὶ ἡ Κιλίκιος· ἐσχάτη δὲ πασῶν ἡ ἐν Ἰσπανίᾳ. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ἁρμόζουσαν τραύμασι καὶ νεύρων τρώσεσι, λεία μετὰ ὄξους καταπλασσομένη. γίνεB ται δὲ ἡ ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς *δρυσὶν ὁμοίως κοχλίᾳ μικρῷ, ἣν αἱ τῇδε γυναῖκες τῷ "στόματι ἀναλέγουσαι κόκκον καλοῦσιν.

V. non habet.

V. ἢ στομάματι τινί. Sed Scholion eſt. al. ςρέμματι.

Περὶ Τραγίου. Κεφ. μθ'.

ΤΡΑΓΙΟΝ φύεται μὲν ἐν Κρήτῃ μόνῃ, ἔχει δὲ τὰ φύλλα σχίνῳ ὅμοια, καὶ τὰς ῥάβδους καὶ τὸν καρπὸν, μικρότερα δὲ C πάντα. φέρει δὲ ὀπὸν κόμμει παραπλήσιον. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὸ δάκρυον καταπλασσόμενα σὺν οἴνῳ, ἐπισπᾶται σκόλοπας καὶ πάντα τὰ ἐμπηγνύμενα. πινόμενα δὲ, στραγγουρίαν ἰᾶται, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτει, καὶ καταμήνια ἄγει. λαμβάνεται δὲ ὁλκὴν D < α. φασὶ δὲ καὶ τὰς ἀγρίας αἶγας τοξευθείσας καὶ νεμηθείσας τὴν πόαν, ἐκβάλλειν τὰς ἀκίδας.

Περὶ ἄλλου Τραγίου. Κεφ. ν'.

Τράγιον ἄλλο τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια σκολοπενδρίῳ, ῥίζαν δὲ λεπτὴν, λευκὴν, παραπλησίαν ῥαφανίῳ ἀγρίᾳ· Ἥτις E βοηθεῖ δυσεντερικοῖς ὠμή τε καὶ ἑφθὴ ἐσθιομένη. προσβάλλει δὲ κατὰ τὸ φθινόπωρον τὰ φύλλα τράγου ὀσμήν· ὅθεν καὶ ὠνόμασται τράγιον. Φύεται δὲ ἐν ὀρεινοῖς καὶ κρημνώδεσι τόποις.

Hæc ex Ald. codicis nothis huc tráſferre viſum eſt.

Περὶ Τράγου. Κεφ. να'.

ΤΡΑΓΟΣ, οἱ δὲ, σκορπίον, οἱ δὲ, τράγανος"· φύεται παρὰ θαλάττῃ μάλιF στα, "θαμνίσκος [ἐπὶ γῆς, ἐπιμήκης,] οὐ μέγας, ὅσον σπιθαμῆς ἢ μείζων, φύλλα δὲ οὐκ ἔχει· ἐπὶ δὲ τῶν κλάδων προσήρτηνται οἱονεὶ ῥᾶγες μικραὶ, πυῤῥαὶ, κατὰ μέγεθος πυροῦ, ὀξεῖαι ἐπ' ἄκρου, πολλαὶ, λίαν γευσαμένῳ στυπτικαί. Τούτου ὁ καρπὸς ὡς ῥᾶG γες δέκα σὺν οἴνῳ ποθεῖσαι, κοιλιακοὺς καὶ ῥοϊκὰς γυναῖκας ὠφελοῦσιν. ἔνιοι δὲ καὶ κόπτοντες αὐτὸν, ἀναπλάττουσι τροχίσκους εἰς ἀπόθεσιν, καὶ οὕτω χρῶνται.

V. οἱ δὲ, κόκκος βαφική. Catac. θαμνίσκος κείμενος ἐπὶ γῆς &c. V. concluſis caret.

Περὶ Σχοίνου. Κεφ. νβ'.

A

ΣΧΟΙΝΟΣ, ταύτης δισσὸν εἶδος. ἡ μέν τοι αὐτῆς καλεῖται σχοῖνος λεία, ἡ δὲ, ὀξύσχοινος ἀπόξυς ἐπ' ἄκρου· δισσὸν δὲ καὶ ταύτης εἶδος· ἡ μὲν γὰρ ἄκαρπος, ἡ δὲ, καρπὸν μέλανα ἔχει, περιφερῆ. παχύτεροι δὲ ταύτης οἱ κάλαμοι, καὶ σαρκωδέστεροι. Ἔστι δὲ καὶ τρίτη πολλῷ σαρκωδεστέρα καὶ *τραχυτέρα τοῖν δυοῖν, ὁλόσχοινος λεγομένη. ἔχει δὲ καὶ αὐτὴ καρπὸν ἐπ' ἄκρου ὅμοιον τῷ περὶ αὐτῆς. Ἀμφοτέρων δὲ ὁ καρπὸς φρυγεὶς καὶ πινόμενος μετὰ κεκραμένου, κοιλίαν καὶ ῥοῦν ἐρυθρὸν ἵστησι, καὶ οὖρα κινεῖ· ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγής. τὰ δὲ πρὸς τὴν ῥίζαν ἁπαλὰ φύλλα καταπλαττόμενα, φαλαγγιοδήκτοις ἁρμόζει. Ἡ δὲ *Αἰθιοπικὴ σχοῖνος ὑπνωτικὸν ἔχει τὸν καρπόν· φυλάττεσθαι δὲ δεῖ αὐτῆς ἐν ταῖς πόσεσι τὸ πλῆθος· καροῖ γὰρ λίαν.

Περὶ Λειχῆνος. Κεφ. νγ'.

ΛΕΙΧΗΝ ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, οἱ δὲ βρύον καλοῦσι, βρύον ἐστὶ προσεχόμενον ταῖς ἐνδρόσοις πέτραις. τοῦτο καταπλασθὲν αἱμορραγίας ἵστησι, καὶ φλεγμονὰς παραιτεῖται, καὶ λειχῆνας θεραπεύει· ὠφελεῖ δὲ καὶ ἰκτερικοὺς μετὰ μέλιτος διαχριόμενον· στόματος δὲ καὶ τῆς γλώττης ῥευματισμοὺς παραιτεῖται.

Περὶ Παρωνυχίας. Κεφ. νδ'.

ΠΑΡΩΝΥΧΙΑ φύεται ἐν πέτραις, θαμνίσκιον ὅμοιον *πέπλῳ, τῷ δὲ μήκει ἔλαττον, τοῖς δὲ φύλλοις μεῖζον. ὅπερ καταπλασθὲν λεῖον ὅλον παρωνυχίας καὶ κηρεία θεραπεύει.

Περὶ Χρυσοκόμης. Κεφ. νε'.

ΧΡΥΣΟΚΟΜΗ *θαμνίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον, ἔχον κόμην *κορυμβοειδῆ, ὁμοίαν ὑσσώπῳ· ῥίζαν δασεῖαν, λεπτὴν, ὡς ἐλλεβόρου *μέλανος, γευσαμένῳ οὐκ ἀπηνῆ, *κυπείρῳ ἴσην ὀσμὴν, ἐν ᾧ γλυκὺ *ὑπαύστηρον· φύεται ἐν παλισκίοις καὶ πετρώδεσι·

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν καὶ στυπτικὴν ἡ ῥίζα· ἡπατικοῖς καὶ περιπνευμονικοῖς ἁρμόζουσαν· λαμβάνεται δὲ καὶ σὺν ὑδρομέλιτι ἑφθὴ πρὸς κάθαρσιν ὑστέρας.

Ald. cod. σχοῖνος λεία τὸ μέν τοι αὐτῆς καλεῖται σχοῖνος λεία &c. fortè ἐλεία. Sic enim AEgin. quẽ ſecutus eſt Hermol. Quidam ex Gal. ſic emendãt σχοῖνος λεία ἀπόξυς ἀπ' ἄκρου. ταύτης δισσὸν εἶδος. τὸ μὲν δὴ αὐτῆς ὀξύσχοινος, τὸ δὲ ὁλόσχοινος. τῆς δὲ ὀξυσχοίνου δύο εἴδη. ἡ μὲν γὰρ ἄκαρπος &c. hoc eſt: Iunci læuis in acutum faſtigiati duo ſunt genera: vnũ oxyſchœnos, alterũ holoſchœnos: rurſus oxyſchœni duo aſſignãtur genera, vnum ſterile &c.

V. add. ἀγριωτικὴ

V. λεπτική

Al. πεπλίῳ

V. οἱ δὲ φοινικόμην καλοῦσι. Vulg. exempl. ῥαβδίον Dal. κορυμβώδη corymbis onuſta.

Auth. aduerſ. μελαίνας.

V. κυπαρίσσῳ Auth. aduerſ. ἁρμόζουσαν

V. πικρά.

V. caret.

De Iunco. Cap. LII.

IVNCI duo ſunt genera: vnum læuis nominati, alterũ oxyſchœni dicti, qui quidem in mucronem faſtigiatur. Huius rurſum duo aſſignantur genera: vnum quidem ſterile: alterum ſemẽ profert nigrum, rotundum, culmis craſſioribus car-

B

noſioribúſque. Eſt & tertius iuncus, qui vocatur Holoſchœnos, prioribus illis multò carnoſior atq; craſſior: is & ſemen in cacumine gerit, antedicto ſimile. Porrò ſemen vtriuſque toſtum & ex vino diluto potum, ſiſtit aluum *rubentémque fluorem muliebrem: vrinas quoque Pl. fœminarũ menſes

C

cit: at capitis dolores facit. Folia autẽ tenera quæ radici proxima ſunt, phalangiorũ morſibus conuenienter imponuntur. Cæterùm Æthiopicus iuncus ſemen habet alliciendi ſomni vi præditum: at vitanda in potionibus maior ipſius copia, quoniam altum grauémque nimiùm ſoporem inuehit.

D

De Lichene. Cap. LIII.

LICHEN qui petris innaſcitur, & aliquibus bryon appellatur, ceu muſcus eſt roſcidis petris inhærens. Is impoſitus ſanguinis eruptiones ſiſtit, inflammationes lenit, ac impetigini medetur. Iuuat & arquatos cum melle illitus: cæterùm defluxionibus oris ac linguæ ſuc-

E

currit.

De Paronychia. Cap. LIIII.

PARONYCHIA frutex eſt puſillus in ſaxoſis naſcens, peplo ſimilis, at breuior: folijs tamen maioribus. Ea tota contrita paronychijs atque fauis remedio eſt.

F

De Chryſocome. Cap. LV.

CHRYSOCOME frutex eſt exiguus, palmi altitudine, coma ſpecie corymborum, hyſſopo ſimili, radice denſa & ceu veratri nigri tenui, cyperum æquante, guſtu minimè aſpero, ſed ex dulci ſubauſtero. In opacis petroſíſque naſcitur.

G

Radix calfactoriam adſtrictoriámque vim habet, hepaticis & peripneumonicis accommodatam. Sed & eadem decocta in aqua mulſa ad purgandam vuluam aſſumitur.

De Chryſogono. Cap. LVI.

CHRYSOGONON denſè fruticat, folijs quernis, flore verbaſci coronarij, radice rapi, intus quidem ruberrima, foris verò nigra. Hæc cum aceto ſubacta & impoſita, contra muris aranei morſus auxiliatur.

De Helichryſo. Cap. LVII.

HELICHRYSVM quidā chryſanthemon, alij etiam amarantum vocant, quo Deorum ſimulachra coronant: ramulum habet ex candido virētem, rectum, ſolidum: folia ex interuallis āguſta, abrotono ſimilia: comam in orbem circumactam, aureæ lucis fulgore: vmbellam rotundam, veluti corymbis aridis dependentibus: radicem gracilem. Naſcitur in aſperis & ſalebroſis. Coma ex vino pota, contra vrinę difficultatem, ſerpentiū morſus, iſchiada ruptáque opitulatur, menſéſque ciet. Sanguinem concretum ventris aut veſicæ abſumit, cum mulſo pota. Siſtit & deſtillationes, trium obolorum pōdere ieiunis potui data in vino albo diluto. Veſtibus quoque interponitur, vt eas à teredinum iniurijs tueatur.

De Chryſanthemo. Cap. LVIII.

CHRYSANTHEMON ſeu chalcas, alijs buphthalmū, herba quidem eſt tenera, at fruticoſa, læues proferens caules, foliáque multifida: flores autem luteos eximio ſplendore micantes, & oculi orbem imitātes, vnde & buphthalmi nomen obtinuit: propter oppida naſcitur: ipſius verò caules olerum inſtar eſitantur. At flores cum cerato triti, ſteatomata diſcutere produntur: regio autē morbo correptis breui colorem reddunt meliorem, ſi è balneo poſt longiorem in eo moram egreſſis propinentur.

De Agerato. Cap. LIX.

AGERATVM frutex eſt è cremiorum genere, duorum palmorū altitudine, humilis, ſimplex, origano maximè ſimilis, vmbellam gerens, in qua flos aureis quaſi bullis emicat, helichryſo minor. Age-

A ## Περὶ Χρυσογόνου. Κεφ. νϛʹ.

ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΝ φύλλα ἔχει ὅμοια δρυΐ· ὁ δὲ θαμνὸς ἐστὶ πυκνός. ἄνθος δὲ παραπλήσιον τῷ στεφανωματικῷ φλόμῳ. ῥίζαν ὁμοίαν γογγύλῃ, ἔνδοθεν ἰσχυρῶς ἐρυθρὰν, ἔξωθεν δὲ μέλαιναν. ἥτις βοηθεῖ σὺν ὄξει λεανθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα μυ- — *V. οἱ δὲ σκλάριον ἢ χρυσόσπερμον, & picturam oſtendit alceæ ſimilem, vt ait Samb.*

B γαλῆς δήγμασιν.

Περὶ Ἑλιχρύσου. Κεφ. νζʹ.

ΕΛΙΧΡΥΣΟΝ, ⓘ δὲ, χρυσάνθεμον, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο ἀμάραντον καλοῦσιν, ᾧ καὶ τὰ εἴδωλα στεφανοῦσι· ῥαβδίον λευκὸν, χλωρὸν, ὀρθὸν, στερεόν· φύλλα στενὰ ἐκ διαστημάτων ἔχον πρὸς τὰ τοῦ ἀβροτόνου· κόμην κυκλοτερῆ, χρυσοφανῆ, σκιάδιον περιφερὲς, ὥσπερ κορύμβοις ξηροῖς, ῥίζαν λεπτήν. φύεται δὲ ἐν τραχέσι καὶ χαραδρώδεσι τόποις. Βοηθεῖ δὲ ἡ κόμη σὺν οἴνῳ ποθεῖσα, δυσουρίαις καὶ ἑρπετῶν δήγμασι, καὶ ἰσχιάσι καὶ ῥήγμασι· καὶ ἔμμηνα ἄγει. καὶ θρόμβους αἵματος τοὺς ἐν κύστει ἢ κοιλίᾳ τήκει, σὺν οἰνομέλιτι πινομένη· ἵστησι δὲ καὶ κατάρρουν ὅσον τριώβολον νήστει δοθεῖσα ἐν κράματι οἴνου λευκοῦ· συντίθεται δὲ καὶ μετὰ ἱματίων, ἄβρωτα τηροῦσα αὐτά.

Al. τοὺς θεοὺς — *V. his caret λευ. χλ.* — *Fortè, χρυσοφαῆ* — *V. caret.* — *Lacuna in vet. cod. legit, σὺν οἴνῳ ἢ οἰνομέλιτι*

C … D (margin section letters)

Περὶ Χρυσανθέμου. Κεφ. νηʹ.

E ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟΝ, ἢ χαλκὰς, ⓘ δὲ, βούφθαλμον· τρυφερά τις πόα, θαμνοειδὴς δὲ, λείους ἀναφέρουσα καυλοὺς καὶ φύλλα πολυσχιδῆ· ἄνθη μήλινα, ἰσχυρῶς στίλβοντα, καὶ ὀφθαλμὸν κυκλοτερῆ, διὸ καὶ οὕτως ὠνόμασται· φύεται περὶ τὰς πόλεις· ⓘ καυλοὶ δὴ αὐτοῦ λαχανεύονται. Τὰ δὲ ἄνθη λεῖα μετὰ κηρωτῆς, στεατώματα λέγεται διαφορεῖν· F ἰκτερικοὺς δὲ προσκαίρως εὐχρόους ποιεῖ, ποθεῖσα μετὰ τὴν ἐν τοῖς λουτροῖς ἀπὸ τῆς μακρᾶς διατριβῆς ἔξοδον.

Al. καχλαὶ, vt lib. 3 cap. 157. — *V. θυμώδης* — *V. πλείους* — *V. πεσχιδῆ*

Περὶ Ἀγηράτου. Κεφ. νθʹ.

ΑΓΗΡΑΤΟΝ θάμνος ἐστὶ φρυγανώδης, *ἀνθεμώδης, ταπεινὸς, ἁπλοῦς, G ἐμφερὴς μάλιστα ὀριγάνῳ· σκιάδιον ἔχων, ἐφ᾽ οὗ ἄνθος πομφολυγῶδες, χρυσοειδὲς, ἔλαττον ἑλιχρύσου. ὠνόμασται δὲ ἀγή-

V. caret his ἔλ. ἑλιχ.

Margo: δυνάμεως ἐστὶ διαφορητικῆς, καὶ ἀτρέμα πως ἀφλεγμάντου.
V. ἡ πόα non habet.

ρατων, διὰ τὸ ἐπιπολὺ τὸ ἄνθος ὁμοειδὲς φυλάττεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ * πυριατικήν· καὶ αὐτὴ ἡ πόα ὑποθυμιωμένη οὖρα ἄγει, καὶ τὰς περὶ ὑστέραν μαλάττει.

Περὶ Περιστερεῶνος. Κεφ. ξʹ.

V. ἐνδιατρίβειν αὐτῇ.
V. μονόκαυλος. Samb. μονόκλαδος.
V. παλαιῷ

ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ φύεται ἐν ἐνύδροις τόποις. δοκεῖ δὲ ὠνομάσθαι ἐκ τοῦ τὰς περιστερὰς ἡδέως διατρίβειν ἐν αὐτῇ. πόα δέ ἐστι σπιθαμιαῖα ἔχουσα τὸ ὕψος, ἢ καὶ μεῖζον, πέταλα ἐντετμημένα, ὑπόλευκα, ἐκπεφυκότα ἐκ τοῦ καυλοῦ· μονόκλωνος ὡς τοπολὺ καὶ μονόρριζος εὑρίσκεται. Δοκεῖ τε τὰ φύλλα σὺν ῥοδίνῳ ἢ στέατι χοιρείῳ νεαρῷ προστιθέμενα, ἀνωδυνίαν ὑστέρας ποιεῖν. στέλλει δὲ καὶ ἐρυσιπέλατα σὺν ὄξει καταπλασθεῖσα, καὶ σηπεδόνας ἐπέχει. καὶ τραύματα κολλᾷ, καὶ ἀπουλοῖ τὰ παλαιὰ σὺν μέλιτι.

G. Vterq; codex hunc titulũ περὶ περιστερεῶνος ὑπτίου habet. Antiquus codex manuſcriptus habet ὕπτιον.
V. caret.

Περὶ Ἱερᾶς Βοτάνης. Κεφ. ξαʹ.

Lacuna legit in antiquo exemplari, πρὸς ἑρπετὰ καὶ ἐρυσιπέλατα.
V. addit, τὰ φύλλα ἐπιπλασθέντα
V. caret ſequentibus.

Ἱερὰ Βοτάνη, ἣν δέ, περιστερεῶνα ἐκάλεσαν, ῥάβδους ἀνίησι πηχυαίους ἢ καὶ μείζονας, γωνιοειδεῖς, περὶ ἃς τὰ φύλλα ἐκ διαστημάτων ἐοικότα δρυΐ, πλὴν στενότερα καὶ ἥττονα,] ἐντετμημένα δὲ τῷ κύκλῳ, ὑπόγλαυκα· ῥίζαν δὲ ὑπομήκη, λεπτήν· ἄνθη πορφυρᾶ, λεπτά. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα ποτιζόμενα μετ᾽ οἴνου καὶ καταπλασσόμενα, ποιεῖ πρὸς ἑρπετά· πρὸς δὲ ἴκτερον τὰ φύλλα ὅσον < ὁλκὴν μετὰ λιβανωτοῦ τριωβόλου, σὺν οἴνου * παλαιοῦ κοτύλῃ μιᾷ νῆστει ἐφ᾽ ἡμέρας μʹ. πινόμενα· οἰδήματά τε χρόνια καὶ φλεγμονὰς καταπλασθέντα πραΰνει· καὶ ῥυπαρὰ ἕλκη καθαίρει. ἑψηθεῖσα δὲ ὅλη σὺν οἴνῳ, ἐσχάρας τὰς ἐν παρισθμίοις περιρρήττει, καὶ νομὰς τὰς ἐν στόματι ἀναγαργαριζομένη ἐφίστησι. ῥαινόμενόν τε ἐν συμποσίοις τὸ ἀπόβρεγμα, εὐδιαγωγοτέρους ἱστορεῖται ποιεῖν· δίδοται δὲ τριταΐζουσι πίνειν τὸ τρίτον γόνυ ἀπὸ τῆς γῆς σὺν τοῖς περικειμένοις φύλλοις· τεταρταΐζουσι δὲ τὸ τέταρτον. καλοῦσι δὲ αὐτὴν ἱερὰν βοτάνην, διὰ τὸ εὔχρηστον ἐν τοῖς καθαρμοῖς εἶναι εἰς περιάμματα.

A rati nomen illi inditum eſt, quoniam flos diutiſſimè in ſua coloris ſpecie conſeruatur. Vis decocti fotibus apta. Herbæ quoque ipſius vſtæ nidor vrinas ciet, vuluæq; duritias emollit.

De Periſtereone, ſeu Verbenaca recta. Cap. LX.

B VERBENACA in aquoſis naſcitur: nomen autem Græcũ ex eo duxiſſe videtur, quòd libẽter circa eam columbæ commorentur. Herba eſt palmi altitudine, aut etiã maior, folijs inciſis, ſubalbidis, è caule prodeuntibus: ſingulari plerunque ramo & radice vnica reperitur. Folia cum roſaceo aut adipe C ſuillo recenti ſubdita, vuluæ dolorem adimere creduntur. Ipſa quoque herba impoſita cum aceto, eryſipelata reprimit, putridáque vlcera cohibet: vulnera etiamnũ glutinat, veteráque cum melle ad cicatricem perducit.

De Hierabotane, ſeu Verbenaca ſupina. Cap. LXI.

D Herba ſacra, quam etiã nonnulli periſtereona vocarunt, ramulos emittit cubitales, aut etiam maiores & anguloſos, circa quos folia ſunt ex interuallis, quernis ſimilia, ſed anguſtiora minoráque, diuiſuris inciſa per ambitum, & colore aliquatenus glauco: radicem lõgiuſculam E & gracilem, flores purpureos ac tenues. Huius folia cum radice ex vino pota illitáve, aduerſus ſerpentes pollent: eadem illa contra morbum regiũ drachmæ vnius pondere ex vini veteris & calidi hemina vna quaternis diebus ieiuno ventriculo bibuntur. Sed & œdemata diuturna inflammationéſq; impoſita F mitigant, ſordidáq; vlcera purgant. Tota verò herba in vino decocta, tonſillarũ cruſtas abrumpit, & oris nomas gargarizatu cohibet. Aiunt, ſi aqua ſpargatur tricliniũ quâ maduerit, lætiores hilarioréſve conuiuas fieri. Datur & potandum tertiana laborantibus tertium à terra G geniculum vnà cum folijs circundantibus, vti & quartanâ, quartum. Cæterùm ſacram herbam ideò vocant, quòd in expiationibus ſit ad amuleta perutilis.

De Aſtragalo. Cap. LXII.

ASTRAGALVS paruus eſt à terra frutex, folijs & ramulis ciceri ſimilis: floribus purpureis, paruis: radice rotunda, raphani modo prægrandi: quæ adnatas habet appédices, eáſque ſolidas, nigras, præduras, ceu cornua inter ſe implicatas, guſtúque aſtringentes. Naſcitur in ventoſis, opacis atque niualibus: magna verò copia in Pheneo Arcadiæ. Radix fluentem aluum in vino pota ſiſtit, vrináſque mouet: veteribus quoque vlceribus ſicca efficaciter inſpergitur, ſanguinémq; ſupprimit: verùm difficilè ſoliditatis ſuæ ratione tunditur.

De Hyacintho. Cap. LXIII.

HYACINTHVS folia habet bulbi, caulem dodrantalem, læuem, minimo digito gracilioré, & herbacei coloris, cui coma incumbit incurua, florũ purpuraſcentium plena: radicem quoq; bulbaceam. Hæc, vt creditur, pueris è vino albo illita, pubertatem coërcet, & nõ patitur erumpere. Siſtit & aluum, vrinámque impellit pota, phalangiorúmq; morſibus reſiſtit. At ſemen aſtringentius eſt, atque adeò cœliacis auxiliatur, theriacíſq; ipſum expetitur, ac regium quoque morbũ emendat cum vino potum.

De Papauere erratico. Cap. LXIIII.

PAPAVER erraticũ, quod à flore protinus deciduo rhœadis nomen à Græcis accepit, in aruis vere naſcitur, quo quidẽ tempore etiam colligitur. Folia origano aut erucæ aut cichorio aut thymo ſimilia ſpectantur, eáque diuiſa, ſed longiora & ſcabra. Caulis ei lanuginoſus, rectus, aſper, & ferè cubitali altitudine. Flos puniceus, interdum & candidus, ſylueſtris anemones ſimilitudine: caput oblongum, ſed quàm anemones minus: ſemen rufum: radix oblonga, ſubalbida, parui digiti craſſitudine & amara. Huius capitula quinque aut ſex in vini cyathis tribus decocta dum ad duos redeant, ijs potui dabis, quibus ſomnum inducere volueris. At ſemen acetabuli menſura ex aqua mulſa potũ, aluum leniter emollit:

A Περὶ Ἀστραγάλου. Κεφ. ξβ'.

ΑΣΤΡΑΓΑΛΟΣ "θαμνίσκος ἐστὶ μικρὸς ἐπὶ γῆς, "φύλλοις καὶ κλωνίοις ὅμοιος ἐρεβίνθῳ· ἄνθη πορφυρᾶ, μικρά· ῥίζα δὲ ὕπεστι στρογγύλη ὥσπερ ῥάφανος εὐμεγέθης, παραφυάδας ἔχουσα στερεὰς, μελαίνας, "σκληροτέρας, ὡς κέρατα ἀντεμ- B πεπλεγμένας ἀλλήλαις, "γευσαμένῳ στυπτικάς. φύεται δ' ἐν "εὐανέμοις καὶ συσκίοις καὶ χιονιζομένοις τόποις. πολλὴ δ' ἐν "*"Μεμφίδι τῆς Ἀρκαδίας. Ἵστησι δ' κοιλίαν ῥευματιζομένην ἐν οἴνῳ ποθεῖσα ἡ ῥίζα· κινεῖ τε καὶ οὖρα· ποιεῖ καὶ πρὸς παλαιὰ ἕλκη ξηρὰ ἐπιπασσομένη· καὶ αἷμα ἴσχει· κόπ- C τεται δὲ δυσχερῶς διὰ τὸ στερεὸν αὐτῆς.

V. θάμνος
V. φυόμενος.
Dalech. βάλανος legendum ſuſpicatur.
Al. σκληροτάτας
V. non habet.
V. εὐηλίοις καὶ χιονιζομένοις
V. Φεῤῥαῖς. Orib. Φενεῷ

Περὶ Ὑακίνθου. Κεφ. ξγ'.

ΥΑΚΙΝΘΟΣ φύλλα ἔχει ὅμοια βολβῷ· καυλὸν σπιθαμιαῖον, λεῖον, λεπτότερον τοῦ μικροῦ δακτύλου, "χλωρόν· κόμην "ἐπικειμένην κυρτὴν, ἄνθους πλήρη "πορφυροειδοῦς· ῥίζαν καὶ αὐτὴν ἐμ- D φερῆ βολβῷ. Ἥτις σὺν οἴνῳ καταπλασθεῖσα "λευκῷ ἐπὶ παίδων, ἀνήβους τηρεῖν πεπίστευται· ἵστησι δὲ καὶ κοιλίαν, καὶ οὖρα ἄγει ποθεῖσα, καὶ φαλαγγιοδήκτοις ὠφελεῖ. ὁ καρπὸς δὲ στυπτικώτερος ὢν "καὶ αὐτὸς, θηριακοῖς "ἁρμόζει· ἴκτερόν τε ἀποκαθαίρει σὺν οἴνῳ πινόμενος.

V. non habet.
Al. ἐπὶ γῆς κειμένην
Al. φοινικοῦντος
V. caret.
Lacuna legit in antiquo, καὶ αὐτὸς κοιλιακοὺς ὠφελεῖ.
V. inſerit, καὶ κοιλιακοῖς.

E Περὶ Μήκωνος ῥοιάδος. Κεφ. ξδ'.

ΜΗΚΩΝ ῥοιὰς, ὠνόμασται δὲ διὰ τὸ ταχέως τὸ ἄνθος ἀποβάλλειν, φύεται "ἐν ἀρούραις ἔαρος, ὅτε καὶ συλλέγεται. ἔοικε δὲ τὰ φύλλα ὀριγάνῳ, "ἢ εὐζώμῳ ἢ κιχωρίῳ ἢ θύμῳ, ἐπεσχισμένα, μακρότερα δὲ καὶ τραχέα· καυλὸν δὲ * ἰνώδη, F ὄρθιον, τραχὺν, ὡς πήχεως· ἄνθος φοινικοῦν, ἐνίοτε δὲ καὶ λευκὸν, ὅμοιον τῷ τῆς ἀγρίας "ἀνεμώνης· κεφαλὴ δὲ προμήκης, ἥττων μέντοι ἢ τῆς ἀνεμώνης· καρπὸς πυῤῥός· ῥίζα ἐπιμήκης, ὑπόλευκος, δακτύλου ἔχουσα μικροῦ πάχος, πικρά. Ταύτης τὰ κεφάλια πέντε ἢ ϛ'. G μετ' οἴνου "κυάθων τριῶν ἑψήσας ὡς εἰς β'. ἀγαγεῖν, πότιζε οὓς ἂν βούλει ὑπνῶσαι. τοῦ δὲ σπέρματος ποθὲν ὅσον ὀξύβαφον σὺν μελικράτῳ, κοιλίαν ἠπίως μαλάσσει.

Al. ἐν κριθαῖς.
Quidam ἢ εὐζώμῳ non legunt.
Tragus. ἀργεμώνης
Cornarius κοτυλῶν ex Plinio legendum ſuſpicatur.

V. nō habet quæ concluſa ſunt. μίγνυται δὲ καὶ μελιτώμασι [καὶ ἰτρίοις A
πρὸς τὸ αὐτό.] τὰ δὲ φύλλα σὺν ταῖς κω-
δίαις καταπλασθέντα, φλεγμονὰς ἰᾶται.
Sic Lac. ex vet. cod. at vulg. ex. ἐψηθὲν. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν αἰονηθὲν, ὑπνο-
ποιόν ἐστι.

Περὶ Μήκωνος ἡμέρου * καὶ ἀγρίας. Κεφ. ξέ.

Μήκων ἡ μὲν τίς ἐστιν ἥμερος, κηπευ- B
τὴ, ἧς τὸ σπέρμα ἀρτοποιεῖται εἰς τὴν ἐν
ὑγιείᾳ χρῆσιν· καὶ σὺν μέλιτι δὲ ἀντὶ σησά-
μης αὐτῇ χρῶνται. καλεῖται δὲ θυλακῖ-
τις. ἐπιμήκης ἔχουσα τὸ κεφάλιον, καὶ τὸ
σπέρμα λευκόν. Η δέ τις ἀγρία ἐσκαθη-
V. ἐπιμήκη μένην ἔχουσα τὴν κωδίαν, μέλαν σπέρμα.
Al. πιχῖτις ὃ* καὶ πιθῖτις ὀνομάζεται· ὑπ' ἐνίων δὲ ῥοιὰς C
καὶ αὐτὴ, διὰ τὸ ῥεῖν ἐξ αὐτῆς τὸν ὀπόν. Τρί-
τη δὲ ἀγριωτέρα καὶ φαρμακωδεστέρα
Dodon. legit, μικροτέρα. καὶ μακροτέρα τούτων, ἔχουσα τὴν κω-
δίαν ἐπιμήκη. Κοινὴ δὲ αὐτῶν δύναμις
ψυκτική· ὅθεν τὰ φύλλα καὶ αἱ κωδίαι κα-
θεψηθεῖσαι ἐν ὕδατι καὶ προσαντλούμε-
ναι, ὑπνοποιοῦσι. πίνεται δὲ πρὸς ἀγρυπνίαν D
τὸ ἀφέψημα. καὶ εἰς τὰ καταπλάσμα-
τα δὲ λεῖαι αἱ κωδίαι μετὰ ἀλφίτων μι-
γνύμεναι, πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἐρυσιπέ-
λατα ἁρμόζουσι. δεῖ δὲ κόπτοντας αὐτὰς
χλωρὰς ἀναπλάττειν εἰς τροχίσκους, καὶ
ξηραίνοντας ἀποτίθεσθαι, καὶ οὕτω χρῆσθαι.
καθ' ἑαυτὰς δὲ ἑψηθεῖσαι αἱ κωδίαι ἐν ὕ- E
δατι μέχρις ἡμίσεως, εἶτα σὺν μέλιτι
πάλιν ἑψηθεῖσαι, ἄχρις ἂν συστραφῇ τὸ
ὑγρὸν, ποιοῦσι φάρμακον ἐκλεικτὸν, ἀνώ-
δυνον πρὸς βῆχας καὶ ῥευματισμοὺς ἀρ-
τηρίας καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις. ἐνεργέστε-
ρον δὲ γίνεται, μιγνυμένων αὐτῷ ὑποκισθί-
δος χυλοῦ καὶ ἀκακίας. τὸ δὲ σπέρμα τῆς F
μελαίνης μήκωνος λεῖον σὺν οἴνῳ ποτίζε-
ται πρὸς ῥεῦμα κοιλίας καὶ γυναικεῖον
V. legit, καταπλάσσεται δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων, ὅπου χρεία ὑπνῶσαι. ῥοῦν. καταπλάσσεται δὲ ἐπὶ τῶν ἀγρυ-
πνούντων μεθ' ὕδατος, κατὰ τοῦ μετώπου
καὶ τῶν κροτάφων. ὁ δὲ ὀπὸς καὶ αὐτὸς ψύ-
χων ἐπὶ πλέον καὶ παχύνων καὶ ξηραί-
νων· ληφθεὶς βραχὺς ὅσον ὄροβος, ἀνώ- G
δυνός ἐστι καὶ ὑπνοποιὸς καὶ πεπτικὸς, βοη-
θῶν βηξὶ καὶ κοιλιακαῖς διαθέσεσι· πλείων
Al. βρωθεὶς δὲ *ποθεὶς, βλάπτει ποιῶν ληθαργικοὺς, καὶ ἀναιρεῖ. ποιεῖ δὲ καὶ κεφαλαλ-

ad idem præſtandum mellitis placentulis & dulciarijs libis admiſcetur. Cæterùm folia cum calycibus impoſita; inflammationibus medentur: ac eorundem quoque decoctum fotu ſeu perfuſione ſomniferum eſt.

De Papauere ſatiuo & ſylueſtri. Cap. LXV.

Papaueris genus quoddam eſt ſatiuum & hortenſe, cuius ſemen in ſanorum vſum ad panes adhibetur: eo etiam ex melle pro ſeſama vtuntur: thylacitin, quaſi folliculoſum, vocant. Capitulum id habet oblongum, & ſemen candidum. Alterum eſt ſylueſtre papaueris genus, ſeſſili calyculo & ſemine nigro. Nōnullis & ipſum rhœas ex eo dicitur, quòd ab eo liquor emanet. Quod pithithitis, quaſi doliare nominatur. Eſt & tertium agreſtius, ac medicatius, hiſque longius, oblongo capitulo. Omnibus in commune vis eſt refrigerandi: proinde ſi folia cum capitibus ipſis in aqua decocta fuerint, ſomnum fotu conciliant: bibitur & decoctum contra vigilias. Calyces verò triti & cum polenta cataplaſmatis admiſti, inflāmationibus ac eryſipelatis proſunt. Verùm ex ipſis dum adhuc virent tuſis fingi trochiſcos oportet, eóſque ſiccatos ad vſum recondere. Ex iiſdem quoque calycibus per ſe in aqua decoctis ad dimidias, iterúmque deinde cum melle ad iuſtam ſpiſſitudinem percoctis eclegma conficitur, quod in tuſſi, arteriæ fluxionibus, cœliacíſque affectibus doloris leuamentum præſtat. Efficacius tamen redditur, additis hypociſthidis ſucco & acacia. Papaueris autem nigri ſemen tritum cum vino, potui datur contra fluxionem alui fluorémque muliebrem. At in peruigilijs fronti temporibúſque ex aqua imponitur. Ipſe verò liquor refrigerat magis, incraſſat, exiccatq́; Sūptus erui magnitudine, dolores ſedat, ſomnum conciliat, & concoctionē adiuuat: tuſſi, cœliacorumq́; affectibus auxiliatur. Verùm ſi copioſior hauriatur, accerſito lethargo etiā mortifer eſt. Eſt & ad capi-

tis dolores efficax, ſi cũ roſaceo irrigetur: vti & ad aurium dolores, ſi cũ amygdalino, myrrha & croco inſtilletur. Oculorũ inflãmationibus cum oui luteo toſto & croco proficit: eryſipelatis ac vulneribus, cum aceto: podagris, cum lacte muliebri & croco: denique ſedi pro balano ſubditus ſomnum facit. In eo liquoris genere præſtantiſſimus cenſetur qui denſus & grauis eſt, odoratu ſoporifer, guſtu amarus, quíque facilè aqua diluitur, læuis, candidus, neq; aſper neque grumoſus, quíq; inter colandum non vti cera coit denſatúrve, ſed Soli expoſitus diffunditur, & ad lucernam accẽſus, minimè atra obſcuráve lucet flãmã: qui denique poſtquã extinctus fuerit, ſuã odoris vim etiamnum conſeruat. Ipſum porrò admixto glaucio, aut gummi, aut ſylueſtris lactucæ ſucco adulterant. Veruntamẽ qui glaucio fucatus eſt, dũ diluitur colorẽ croci reddit: qui verò agreſtis lactucę ſucco, exili & euanido eſt odore, aſperiórq; ſpectatur: qui deniq; gummi vitiatus eſt, inualidus eſt, inodorus atq; pellucidus. Nec deſunt qui eò demẽtiæ deueneríint, vt & adipem illi admiſcerẽt. Porrò ad oculorum medicamenta fictili nouo torretur, dum mollior fuluiórq; appareat. At Eraſiſtratus, Diagorã teſtatur illius vſum damnaſſe in auriũ doloribus & oculorum lippitudinibus, quoniã & viſus aciem hebetaret & ſoporifer eſſet. Addidit Andreas protinus excæcatum iri qui eò illinerẽtur, niſi adulteraretur. Mneſidemus prętereà vſum duntaxat olfactandi probauit ad conciliandũ ſomnum: alioqui ceu noxium damnat. Quæ quidẽ omnia cõmentitia eſſe experimento deprehenditur, ſiquidẽ effectus virium huiuſce medicamẽti fidem facit. Quare nõ abs rẽ fuerit liquoris illius excipiendi rationem ſubtexere. Nonnulli capita foliáque ipſa tundũt & prælo exprimũt, mox terentes in mortario, paſtillos effingunt: id meconium vocatur, multum opio ignauius. At opij faciendi ratio hæc eſt: Cum ros exaruerit, ſtellulam (quæ in ſummo papaueris capite viſitur) cultello ita ſcarificare oportet, vt ne penitus intrò adigatur, & à capitis late-

A ἕδρᾳ σὺν ῥοδίνῳ ἐμβρεχόμενος· ὠταλγοῦσι δὲ, σὺν ἀμυγδαλίνῳ καὶ κρόκῳ καὶ σμύρνῃ ἐγχεόμενος· ἐπὶ δὲ φλεγμοναῖς ὀφθαλμοῦ, σὺν λεκύθῳ ᾠοῦ ὀπτῇ καὶ κρόκῳ· καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα δὲ καὶ τραύματα, σὺν ὄξει· πρὸς δὲ ποδάγρας, σὺν γάλακτι γυναικείῳ καὶ κρόκῳ· προστεθεὶς δὲ δακτύ-
B λῳ ἀντὶ βαλάνου, ὕπνον ποιεῖ. κράτιστος δέ ἐστιν ὀπὸς ὁ πυκνὸς καὶ βαρύς, ἐν δὲ τῇ ὀσμῇ καρωτικός, πικρὸς ἐν τῇ γεύσει, εὐχερῶς διειμένος ὕδατι, λεῖος, λευκός, οὐ τραχύς, οὔτε θρομβώδης, οὔτε συστρεφόμενος ἐν τῷ διηθεῖσθαι ὡς κηρός, ἔν τε τῷ ἡλίῳ τεθεὶς, διαχεόμενος, καὶ πρὸς λύχνον ἐξαπτόμενος οὐ ζοφώδει φλογί· φυλάσσων
C τε μετὰ τὸ σβεσθῆναι τὴν ἐν τῇ ὀσμῇ δύναμιν. δολοῦσι δὲ αὐτὸν γλαύκιον μιγνύντες ἢ κόμμι, ἢ χυλὸν ἀγρίας θρίδακος· ἔστι δὲ ὁ μὲν ἐκ τοῦ γλαυκίου, κροκίζων ἐν τῇ ἀνέσει· ὁ δὲ ἐκ τῆς θρίδακος, ἐξίτηλος τὴν ὀσμὴν καὶ τραχύτερος· ὁ δὲ
D ἐκ τοῦ κόμμεως, ἄτονος καὶ διαυγής. ἔνιοι δὲ εἰς τοσοῦτον ἀνοίας προβαίνουσιν, ὡς καὶ στέαρ παραμιγνύναι αὐτῷ. φώγνυται δὲ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ἐπ᾽ ὀστράκου καινοῦ, ἕως ἂν μαλακώτερος καὶ κιρρότερος φανῇ. Ἐρασίστρατος μέν τοι Διαγόραν φησὶν ἀποδοκιμάζειν αὐτοῦ τὴν χρῆσιν ἐπὶ τῶν ὠταλγοῦντων καὶ ὀφθαλμιώντων, διὰ τὸ ἀμβλυω-
E πὲς εἶναι καὶ καρωτικόν. Ἀνδρέας δέ φησιν, ὅτι εἰ μὴ ἐδολοῦτο, ἐτυφλοῦντο ἂν οἱ ἐγχριόμενοι ὑπ᾽ αὐτοῦ. Μνησίδημος δέ φησι μόνην αὐτοῦ χρῆσιν εἶναι τὴν κατ᾽ ὄσφρησιν, εἰς ὕπνον ἁρμόζουσαν· ἄλλως δὲ ἐπιβλαβῆ τυγχάνειν· ἅπερ ἐστὶ ψευδῆ, ὑπὸ τῆς
F πείρας ἐλεγχόμενα· διὰ τὸ ἐπιμαρτυρεῖσθαι τοῖς ἔργοις τὴν ἐνέργειαν τοῦ φαρμάκου. οὐκ ἄτοπον δὲ ὑπογράψαι καὶ τὸν τρόπον ᾧ συλλέγουσι τὸν ὀπόν. ἔνιοι μὲν οὖν τὰς κωδίας μετὰ τῶν φύλλων κόπτοντες ἐκθλίβουσι διὰ πιεστῆρος, καὶ τρίβοντες ἐν θυίᾳ, ἀναπλάττουσι τροχίσκους· καλεῖται δὲ τὸ τοιοῦτον μη-
G κώνιον, ἀδρανέστερον τοῦ ὀποῦ. ἐπίζοντας δὲ δεῖ, μετὰ τὸ τὰς δρόσους αὐχμασθῆναι, περιγράφειν μαχαιρίῳ τὸν ἀστερίσκον, ὡς μὴ εἰς τὰ ἐντὸς διατρῆσαι, καὶ ἐκ πλα-

Al. ᾠοῦ

Al. δακτυλίῳ

Lacuna legit ex vet. cod. ὁ πυκνότατος καὶ βαρύοσμος

Addit Lacuna ex vet. cod. καὶ ἄοσμος
Al. ἀγνοίας

V. codex bis caret.

γίων δὲ τῆς κωδίας ἐπ᾽ εὐθείας ἐκτέμνειν A ἐξεπιπολῆς, καὶ ἀποψᾶν τὸ δάκρυον ἐπερχόμενον δακτύλῳ εἰς μύακα· καὶ πάλιν ἐπιπορεύεσθαι μετ᾽ οὐ πολύ· εὑρίσκεται γὰρ ἐπισυνεστώς, καὶ τῇ ἐπιούσῃ δὲ οὕτως εὑρίσκεται. δεῖ δὲ ἐν θυίᾳ τρίβειν καὶ ἀποτίθεσθαι ἀναπλάσσοντας. ἐν μέντοι τῷ τέμνειν ὀπίσω ἀναχωρεῖν δεῖ, πρὸς τὸ μὴ ἀποψᾶσθαι τῶν ἱματίων τὸν ὀπόν. B

Vterq; Goupyl. codex ἐν θυίᾳ ψυλαιᾷ τρ.

Περὶ Μήκωνος κερατίτιδος. Κεφ. ξϛʹ.

Μήκων κερατῖτις, οἱ δὲ, παράλιον, οἱ δὲ, ἀγρίαν μήκωνα, οἱ δὲ, θαλάσσιον· φύλλα ἔχει λευκά, δασέα, ὅμοια φλόμῳ, πεπρισμένα τὴν περιφέρειαν, ὥσπερ τὰ τῆς ἀγρίας μήκωνος, καὶ τὸν καυλὸν ὅμοιον, C ἄνθος ὠχρόν. καρπὸν δὲ * μικρόν, καμπύλον ὥσπερ κέρας, ὅμοιον τῷ τῆς τήλεως· ὅθεν καὶ ἐπωνόμασται· σπέρμα δὲ μικρόν, μέλαν, ὅμοιον τῷ τῆς μήκωνος, ῥίζαν ἐξεπιπολῆς φυομένην, μέλαιναν, παχεῖαν. φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις καὶ τραχέσι.

Vetus τραχέα addit, & probè, ait Samb.

Ald. πηλίδος

Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ μὲν ῥίζα ἑψηθεῖσα D ἄχρις ἡμίσους ἐν ὕδατι καὶ ποθεῖσα, ἰσχιάδας καὶ ἡπατικὰς διαθέσεις θεραπεύειν· καὶ τοὺς παχέα ἢ ἀραχνώδη οὐροῦντας ὠφελεῖν. τὸ δὲ σπέρμα πλῆθος ὀξυβάφου ποθὲν σὺν μελικράτῳ, κοιλίαν ἐπιεικῶς καθαίρει· τὰ δὲ, φύλλα καὶ τὰ ἄνθη ἐσχάρας περιρρήττει, καταπλασθέντα σὺν ἐλαίῳ· ἐγχριόμενα E δὲ, τὰ ἐπὶ κτηνῶν ἄργεμα καὶ νεφέλια ἀποκαθαίρει. ἔνιοι δὲ ἐπλανήθησαν, νομίσαντες ἐκ ταύτης τὸ γλαύκιον γίνεσθαι διὰ τὴν τῶν φύλλων ἐμφέρειαν.

Περὶ Μήκωνος ἀφρώδους. Κεφ. ξζʹ.

Μήκων ἀφρώδης, ὑπὸ δέ τινων Ἡρακλεία κληθεῖσα, καυλὸν ἔχει σπιθαμιαῖον, F καὶ τὰ φύλλα σφόδρα μικρά, στρουθίῳ ἐοικότα, καὶ καρπὸν περὶ αὐτοῖς λευκόν. [τὸ δ᾽ ὅλον δὲ βοτάνιον λευκόν ἐστι καὶ ἀφρῶδες· ῥίζαν δὲ λεπτὴν * ἐπιπλέον. Ταύτης ὁ καρπὸς συλλέγεται ὅταν τελείως ἁδρυνθῇ θέρους, καὶ ξηρανθεὶς ἀποπέσῃ· καθαίρει δὲ δι᾽ ἐμέτων, ὀξυβάφου πλῆθος G σὺν μελικράτῳ λαμβανόμενος· ἰδίως δὲ ἡ τοιαύτη κάθαρσις ἐπιληπτικοῖς ἁρμόζει.

V. inserit ποσῶς.

V. non legit conclus.

Mathioli & Orib. cod. ἀποτίθεται.

ribus per directum ſummam cutem incidere, & erumpentem lacrymam digito in conchulam abſtergere, ac non ita multò pòſt eò redire: tũ enim rurſum & alia denſata reperitur, atque etiam poſtero die. Tandem in pila teri & in paſtillos coacta reponi debet. Veruntamen interea dum inciditur, retrocedendum eſt, vt ne liquor veſtium affrictu deradatur.

De Cornuto papauere. Cap. LXVI.

Corniculatum papauer alij paralium, ſeu thalaſſion, quaſi in maritimis naſcens, alij agreſte vocãt: folia habet candida, hirta, verbaſco ſimilia, ſerrata in ambitu ſylueſtris papaueris modo, & caule non diſſimili, flore ex luteo palleſcente, ſiliqua longa, in corniculi modũ inflexa ceu fœnigræci, vnde & nomen accepit: ſemine exili nigróque ceu papaueris: radice per ſumma ceſpitum naſcente, nigra, craſſa. Gignitur in maritimis & aſperis. Radici ea vis ineſt, vt decocta in aqua ad dimidias coxendicũ & iecinoris vitia potu ſanet, iiſque proſit qui craſſa & araneoſa quædam cum lotio reddunt. Semen acetabuli menſura ex aqua mulſa potũ, leniter aluũ purgat. Illita ex oleo folia floréſque, cruſtas emarginãt: argemas & nubeculas iumentorum inunctione depurgant. Cęterùm non deſunt qui ex hoc papaueris genere factitari glaucium falsò exiſtimarint, decepti quadam foliorum ſimilitudine.

De Papauere ſpumeo. Cap. LXVII.

Papauer ſpumeum, ab aliquibus Heracliũ vocatũ, caule eſt dodrantali, foliis admodum paruis, radiculæ ſimilibus, ſemine inter ea candidõ. Sed & herbula tota candida eſt atque ſpumea, radice alba, in ſumma terra naſcente. Legitur æſtate ſemen, cùm integrè adoleuerit, aridúmque deciderit. Acetabuli autẽ menſura ſumptum in aqua mulſa, vomitione purgat, priuatímque huiuſmodi purgatio comitialibus prodeſt.

Pl. In ſumma terra cute.

De Hypecoo. Cap. LXVIII.

HYPECOON aliqui hypopheō vocant. Naſcitur in triticeis ſegetibus aruíſque, folio ceu rutæ, ramulis exilibus. Natura ei eadē, quæ papaueris ſucco.

De Apollinari, ſiue Hyoſcyamo. Cap. LXIX.

HYOSCYAMVS frutex eſt caules emittēs craſſos, folia lata, oblōga, diuiſa, nigra, hirſuta: ſecūdùm verò caulē continua quaſi ſerie flores prodeunt, tanquā punicorū cytini, ſcutulis ſepti ſeminum plenis, ceu papaueris. Tria porrò ſunt eius genera. Vnū ſiquidē flores profert penè purpureos, folia ſmilaci proxima, ſemen nigrum, ac cytinos præduros & ſpinoſos: alterū flores habet luteos, folia & ſiliquas molliores tenerioréſve, & ſemē ſubflauū, irionis ſemini ſimile. Ambo inſaniā gignūt & ſoporem, ideóque vix in communē vſum recipiūtur. Tertiū genus quod mitiſſimum eſt, adeóq; ad medicinam vtile, pingue, molle, lanuginoſum, candidis floribus ac ſemine. In maritimis ruderibúſque naſcitur. Albo itaq; vtendū eſt: idq; ſi deſit, flauū vſurpari oportet. Nigrum enim ceu deterrimū improbatur. Recenti ſemine, folijs caulibúſque tuſis ſuccus exprimitur, qui ad ſolem exiccatur. Vſus autem eius ad annum dūtaxat prorogatur, quia facilè corruptionē ſentit. Elicitur & ſeparatim ſuccus ex ſemine, cùm inaruit affuſa aqua calida tuſo & expreſſo. Eſt autem expreſſus eiuſmodi ſuccus liquore ſeu lacteo eiuſdem ſucco præſtātior, leniendíſque doloribus accōmodatior. Ipſa verò herba virens contuſa, farina è tritico trimeſtri addita, in paſtillos redigitur atque reconditur. Porrò prius ſucci genus, & quod è ſicco ſemine exprimitur, collyrijs ſenſum doloris auferentibus vtiliter inſeruntur: proſunt & contra acres calidáſq; fluxiones, aurium dolores ac vuluæ mala. Cum farina autem polentáve, contra oculorum, pedum cæterarúmque partium inflammationes. Semen eadem præſtat, prætereáque ad tuſſim, deſtillationem, oculorum fluxiones dolo-

A Περὶ Ὑπηκόου. Κεφ. ξή.

ΥΠΗΚΟΟΝ, ὃ δὲ ὑπόφεων καλοῦσι· φύεται δὲ ἐν τοῖς σίτοις καὶ ταῖς ἀρούραις· φύλλον δὲ ἔχει πηγάνῳ ὅμοιον, κλῶνας μικρούς. Δύναμιν δὲ ἔχει ἀναλογοῦσαν τῷ τῆς μήκωνος ὀπῷ.

Περὶ Ὑοσκυάμου. Κεφ. ξθ'.

B ΥΟΣΚΥΑΜΟΣ, θάμνος ἐστὶ καυλοὺς ἀνιεὶς "παχεῖς, φύλλα πλατέα, ἐπιμήκη, ἐσχισμένα, μέλανα, δασέα. παρὰ δὲ τὸν καυλὸν ἐφεξῆς πεφύκασιν" ἄνθη ὥσπερ ῥοιᾶς κύτινοι, πεφραγμένοι ἀσπιδίσκοις σπέρματος μεστοῖς, ὥσπερ μήκωνος. ἔστι δὲ αὐτοῦ διαφορὰ "τρισσή. ὁ μὲν γὰρ, ἄνθη C ὑποπόρφυρα φέρει, φύλλα σμίλακι ὅμοια, σπέρμα μέλαν, καὶ τοὺς κυτίνους σκληροὺς καὶ ἀκανθώδεις. ὁ δέ τις, ἄνθη *μηλοειδῆ, φύλλα καὶ λοβοὺς ἁπαλώτερα, σπέρμα ὑπόξανθον ὥσπερ ἐρύσιμον· ἀμφότεροι δὲ οὗτοι μανιώδεις ὑπάρχουσι καὶ καρωτικοί, δύσχρηστοι. Εὔχρηστος δὲ εἰς θεραπείαν ἠ- D πιώτατος ὢν ὁ τρίτος λιπαρὸς καὶ ἁπαλὸς καὶ χνοώδης, ἄνθη λευκὰ ἔχων, καὶ τὸ σπέρμα λευκόν· φύεται παρὰ θαλάττῃ καὶ ἐρειπίοις. "χρηστέον οὖν ἐστι τῷ λευκῷ.] εἰ δὲ μὴ παρείη οὗτος, χρῆσθαι δεῖ τῷ ξανθῷ, τὸν δὲ μέλανα ἀποδοκιμάζειν ὡς χείριστον. Χυλίζεται δὲ ὁ καρπὸς "ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ E οἱ καυλοὶ κοπτόμενοι καὶ ἐκθλιβόμενοι, ἐν ἡλίῳ ξηραινομένου τοῦ ὑγροῦ· χρῆσις δὲ αὐτοῦ πρὸς ἐνιαυτὸν, διὰ τὸ εὔσηπτον. χυλίζεται δὲ καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ καθ' ἰδίαν κοπτόμενον ξηρὸν, ὑφ' ὕδατος θερμοῦ παραχεομένου καὶ ἐκθλιβομένου· ἔστι δὲ βέλτιον τοῦ ὀποῦ τὸ χύλισμα, καὶ ἀνωδυνώτερον. ἡ δὲ F "χλωρὰ κοπεῖσα καὶ μιγεῖσα "σιτανίῳ ἀλεύρῳ, ἀναπλάσσεται εἰς ἀρτίσκους, καὶ ἀποτίθεται. ἁρμόζει δὲ τὸ πρῶτον χύλισμα καὶ τὸ ἀπὸ ξηροῦ τοῦ σπέρματος εἰς κολλύρια ἀνώδυνα, καὶ πρὸς ῥεῦμα δριμὺ καὶ θερμόν· ὠταλγίαν τε καὶ τὰ περὶ ὑστέραν. σὺν ἀλεύροις δὲ ἢ ἀλφίτοις, πρός G τε ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ ποδῶν καὶ τὰς ἄλλας. τὸ δὲ σπέρμα τὰ αὐτὰ παρέχει, ποιοῦν καὶ πρὸς βῆχας καὶ κατάρρους, καὶ ῥεῦμα ὀφθαλμῶν καὶ περιω-

Orib. addit, πολλοὺς

Matthiolus non floribus, ſed ſiliquis iſta tribui debere cenſuit.

V. διττὴ ἢ τριττή.

Iſta addūt Orib. & v. codex Lacunæ.

V. Lac. cod. add. τοῦ λευκοῦ.

Marc. legit χλόη.

Lacuna legit in antiquo cod. σησαμίνῳ ἀλεύρῳ ἢ πηγαίῳ. Al. σιτανίῳ ἀλεύρῳ καὶ πηγαίῳ

δυνίας, πρός τε ῥοῦν γυναικεῖον καὶ τὰς ἄλλας αἱμορραγίας, ὅσον ὀβολὸς σὺν μήκωνος σπέρματι καὶ μελικράτῳ ποθέν. ἁρμόζει καὶ πρὸς ποδάγρας, ὄρχεις πεφυσωμένους, μαστοὺς ἐν τοκετῷ ἐπηρμένους, λεῖον μετ᾽ οἴνου καταπλασσόμενον, καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἀνώδυνα καταπλάσματα μίγνυται ὠφελίμως. "καὶ τὰ ἀναπεπλασμένα φύλλα, εἰς πάντα τὰ ἀνώδυνα εὔχρηστα, μιγνύμενα ἀλφίτοις καὶ καθ᾽ ἑαυτὰ καταπλασσόμενα. τὰ δὲ πρόσφατα φύλλα "καταπλασθέντα, ἀνωδυνώτατα πρὸς πάντα πόνον. "τρία δὲ ἢ τέτταρα ποθέντα σὺν οἴνῳ, ἠπιάλους πυρετοὺς θεραπεύει· ἑψηθέντα δὲ ὡς λάχανα καὶ βρωθέντα, τρυβλίου πλῆθος, μετρίαν παρακοπὴν ἐργάζεται. "Φασὶ δὲ ὅτι ἐάν τις ἕλκος ἔχοντα ἐν "κώλῳ ἐγκλύσῃ", τὸ αὐτὸ ἀπεργάζεται. ἡ δὲ ῥίζα μετ᾽ ὄξους ἑψηθεῖσα, ὀδονταλγίας ἐστὶ διάκλυσμα.

V. caret vſque ad καὶ καθ᾽ ἑαυτὰ

Additur in vet. cod. Lac. λεῖα.

Legitur in antiquo exẽpl Lac. τρεῖς δὲ ἢ τετράκις

V. caret hac periodo.

V. ἐν κύκλῳ

V. quidam add. σὺν γλυκεῖ, vt annotat Lacuna.

"Περὶ Ψυλλίου. Κεφ. ο΄.

V. περὶ ψυλλίου ἢ κυνοκεφαλίου.

ΨΥΛΛΙΟΝ φύλλον ἔχει κορωνόποδι ὅμοιον, δασὺ "καὶ μακρότερον· κλῶνας δὲ σπιθαμιαίους, καὶ τὸ ὅλον βοτάνιον χορτῶδες· ἄρχεται δὲ αὐτοῦ ἡ κόμη ἀπὸ μέσου τοῦ καυλοῦ, κεφάλια δὲ δύο ἢ τρία "ἐπ᾽ ἄκρου συνεσταλμένα· ἐν οἷς σπέρμα ψύλλοις ὅμοιον, μέλαν, σκληρόν· φύεται ἐν ἀρούραις καὶ "χέρσοις. Δύναμιν δὲ ἔχει "ψυκτικήν. ὠφελεῖ δὲ καταπλαττόμενον ἀρθρῖτιδα, παρωτίδας, φύματα, οἰδήματα, "στρέμματα, κεφαλαλγίαν, μετὰ ῥοδίνου ἢ ὄξους ἢ ὕδατος· ἐντεροκήλας τε τὰς ἐπὶ παίδων καὶ ἐξομφάλους ὑγιάζει καταπλασσόμενον σὺν ὄξει. δεῖ δὲ ὀξυβάφου πλῆθος λεάναντας βρέχειν ἐν δυσὶν ὕδατος *δακτύλοις, καὶ ὅταν παγῇ τὸ ὕδωρ, ἐπιπλάττειν· ψύχει γὰρ ἱκανῶς, "καὶ εἰς ὕδωρ δὲ ζέον ἐπιτιθέμενον καταστέλλει τὴν θέρμην. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα. Φασὶ δὲ ὅτι κομισθεῖσα ἐν οἴκῳ χλωρά, οὐκ ἐᾷ ψύλλας γίνεσθαι. κοπεῖσα δὲ μετὰ στέατος, τὰ ῥυπαρὰ καὶ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀνακαθαίρει. ὁ δὲ χυλὸς μετὰ μέλιτος πρὸς ὦτα ῥευματιζόμενα ποιεῖ καὶ σκώληκας ἔχοντα.

Addendum hoc annotauit Goupylus ex vtroq; antiquo, quod in vulg exẽpl. deſiderabatur.

V. addit ἢ πλείονα

V. caret.

Alii codices legunt, μαλακτικήν. Sed vulgata ſcriptura potior.

Add. Lac. συπτικήν.

Al. σπάσματα

V. ad finẽ vſque horum nihil legit.

A réſque efficax, itémque contra fluorem muliebrem, aliáſque ſanguinis eruptiones, ſi oboli pondere cum papaueris ſemine ex aqua mulſa bibatur. Subuenit & podagris, teſtibus inflatis, mammíſque à partu tumentibus, ſi tritum ex vino imponatur. Denique & alijs cataplaſmatis quæ doloris leuamentum præſtant vtiliter admiſcetur. B Quin & in paſtillos digeſta folia medicamentis omnibus dolores ſedátibus tum per ſe, tum etiam ex polenta vtiliter imponuntur. At recentia folia illita, ad mitigandos omne genus dolores apprimè ſunt idonea. Eadẽ terna quaternáve cum vino pota, febres epialas depellunt. C Cocta verò olerum inſtar, & tryblij menſura eſitata, mediocrem mentis alienationem faciũt. Aiunt & idem efficere, ſi cui in colo vlcus ſentienti infundantur. Cæterùm radice in aceto decocta dentes vtiliter in dolore colluuntur.

De Pſyllio. Cap. LXX.

D PSYLLIVM folio eſt coronopodis, hirſuto, at longiore, ramulis dodrantalibus, totáque herbula fœni modo tenuis ac minutula. Coma verò ipſius à medio caule ducit initiũ, capitulis duobus tribúſve conglobatis: in quibus ſemen pulicibus ſimile, nigrum atque durum. Naſcitur in aruis & incultis. E Vis ei refrigerans: articulorum morbis, parotidibus, tuberculis, œdematis luxatíſque & capitis dolori cum roſaceo aut aceto aquáve impoſitũ auxiliatur. Infantium quoque enterocelis ac eminenti vmbilico illitum ex aceto medetur. Acetabuli verò menſuram tritam in duabus aquæ F heminis macerari oportet, ac vbi ſeſe aqua denſauerit, lentorémve contraxerit, illini. Siquidem vehementer refrigerat: ſed & in feruentem aquam immiſſa calorem reprimit: denique & contra eryſipelata eſt efficax. Fama eſt, ſi virens herba domum importetur, pulices arceri. Tuſa porrò cum adipe, ſordi- G da malignáq; vlcera repurgat. Succus fluxione infeſtatis ac vermiculoſis auribus ex melle prodeſt.

De Solano hortenſi. Cap. LXXI.

SOLANVM hortenſe frutex eſt eſculentus, haud ita magnus, alarũ cauis multis, foliis nigris & quàm ocymi maioribus ac latioribus, fructu rotundo, ac primùm quidem viridi, mox vbi maturitatem aſſecutus eſt, nigro aut fuluo: eſt verò herba innocentis guſtus. Vis ei refrigerandi: quare folia eryſipelatis & herpetibus cum polline polentæ conuenienter imponuntur. Trita autem & per ſe impoſita, ægilopa capitiſque dolorem ſanant, & ſtomacho æſtuanti auxiliantur: parotidas cum ſale detrita illitu diſcutiunt. Sed & ipſius ſuccus valet aduerſus eryſipelata & herpetas cum ceruſſa, roſaceo & argenti ſpuma: ęgilopas verò, cum pane. Infantibus quoque inflammatione laborantibus quam Siriaſin vocant cum roſaceo infuſus proficit. Inſeritur & aquę vel oui vice collyrijs, quę contra fluxiones acres illinuntur: quin & aurium dolori inſtillatus prodeſt: fluorem etiamnũ muliebrem ſiſtit in vellere ſubditus. Denique ſuccus fuluo gallinarum cortalium fimo ſubactus & linteo appoſitus, ęgilopijs præſentaneo eſt remedio.

De Solano Halicacabo. Cap. LXXII.

Eſt & alterum Solanum, quod peculiari nomine halicacabum vocant, alij phyſalida, id eſt, veſicariã, foliis antedicto ſimilibus, verùm latioribus: huius caules poſteaquam adoleuerũt, proni terram ſpectant: eſt autẽ fructus intra folliculos orbiculatos veſicis ſimiles fuluus, rotundus ac læuis ceu vuæ acinus: quo etiam coronarij vtuntur, corollis intorquentes. Vim vſumque obtinet hortenſis ſolani, niſi quòd in cibos minimè recipitur. Valet autẽ fructus epotus ad expurgandũ morbum regium, qua prædiţus eſt vrinæ ciendæ facultate. Cæterùm ex vtriuſque ſolani herba ſuccus elicitur, qui ſiccatus in vmbra reconditur, & ad eadem illa pollet.

vl. coccineus

De Solano ſomnifico. C. LXXIII.

Solanum ſomnificum aliqui etiam halicacabum vocant: frutex eſt

A

Περὶ Στρύχνου. Κεφ. οα΄.

ΣΤΡΥΧΝΟΣ κηπαῖος ἐδώδιμος ἐστὶ θαμνίσκος, [οὐ μέγας,] μασχάλας ἔχων πολλάς· φύλλα μέλανα, ὠκίμου μείζονα καὶ πλατύτερα· καρπὸν περιφερῆ, χλωρόν. μέλας δὲ ἢ κιῤῥὸς γίνεται μετὰ τὸ πεπανθῆναι· ἀβλαβὴς δὲ ἡ βοτάνη πρὸς γεῦσιν.

V. add. μέλαινος, κηπαίου.

Alius codex nõ habet.

B Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν· ὅθεν τὰ φύλλα καταπλασσόμενα, ἁρμόζει πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας μετὰ παιπάλης ἀλφίτου· καθ᾽ ἑαυτὰ δὲ ἐπιτιθέμενα, αἰγίλωπα θεραπεύει καὶ κεφαλαλγίαν· καὶ στομάχῳ καυσουμένῳ βοηθεῖ· παρωτίδας δὲ διαφορεῖ σὺν ἁλσὶ λεῖα καταπλασσόμενα. C καὶ ὁ χυλὸς δὲ αὐτοῦ ποιεῖ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας, σὺν ψιμυθίῳ καὶ ῥοδίνῳ καὶ λιθαργύρῳ· πρὸς αἰγίλωπα δὲ, σὺν ἄρτῳ. ἁρμόζει καὶ σειριῶσι παιδίοις, σὺν ῥοδίνῳ ἐμβρεχόμενος· μίγνυται δὲ καὶ κολλυρίοις ἀντὶ ὕδατος ἢ ὠοῦ τοῖς πρὸς ῥεύματα δριμέα εἰς τὰς ἐγχρίσεις· D ὠφελεῖ καὶ ὠταλγίαν ἐνσταγείς. ἴσχει δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον, ἐν ἐρίῳ προστεθείς. ὁ δὲ χυλὸς ἀναγκαῖος ἐστὶ πρὸς αἰγίλωπας, συμμαλασσόμενος ἀφόδῳ πυῤῥᾷ ὀρνίθων κατοικιδίων, καὶ ῥάκει ἐπιτιθέμενος.

V. ὁ καυλὸς μυγίς.

V. μυγὶς σὺν ἀψινθίῳ.

V. ῥιγοῦσι.

Al. καρπός. V. hæc non habet.

Περὶ Στρύχνου Ἁλικακάβου. Κεφ. οβ΄.

E Ἔστι καὶ ἕτερον στρύχνον, ὃ ἰδίως Ἁλικάκαβον καλοῦσιν, οἱ δὲ, φυσαλίδα, φύλλοις ὅμοιον τῷ προειρημένῳ, πλατυτέροις μέντοι· οἱ καυλοὶ δὲ αὐτοῦ μετὰ τὸ αὐξηθῆναι χαμαικλινεῖς γίνονται· καρπὸν δὲ ἔχει ἐν θυλακίοις περιφέρεσιν ὅμοιον φύσαις, πυῤῥόν, περιφερῆ, λεῖον, ὡς ῥᾶγα σταφυλῆς, F ᾧ καὶ οἱ στεφανοπλόκοι χρῶνται καταπλέκοντες τοῖς στεφάνοις. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ χρῆσιν τὴν αὐτὴν τῷ κηπαίῳ στρύχνῳ, χωρὶς τοῦ βιβρώσκεσθαι. Δύναται δὲ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πινόμενος ἴκτερον ἀποκαθαίρειν, οὐρητικὸς ὤν. χυλίζεται δὲ ἀμφοτέρων ἡ πόα, καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ πρὸς G ἀπόθεσιν· ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ αὐτά.

V. κλίνονται.

Samb. τοῖς στεφάνοις

V. ὑγρὰ δὲ ἄβρωτος add.

Περὶ Στρύχνου ὑπνωτικοῦ. Κεφ. ογ΄.

Στρύχνον ὑπνωτικόν, οἱ δὲ, ἁλικάκαβον, θάμνος ἐστὶ κλάδους ἔχων πολ-

λευκούς, πυκνούς, στελεχώδεις, δυσθραύστους, φύλλων πλήρεις λιπαρῶν, ἐμφερῶν μήλῳ κυδωνίῳ· ἄνθος ἐρυθρόν, "εὐμεγέθες· καρπὸν ἐν "λοβοῖς κροκίζοντα"· ῥίζαν φλοιὸν ἔχουσαν ὑπέρυθρον, εὐμεγέθη· φύεται "ἐν πετρώδεσι τόποις, οὐ πόῤῥω θαλάσσης. Ταύτης ὁ "φλοιὸς τῆς ῥίζης ἐν οἴνῳ ποθεὶς < ὁλκή, ὑπνωτικὴν ἔχει δύναμιν τοῦ ὀποῦ τῆς μήκωνος ἐπιεικεστέραν. ὁ δὲ καρπὸς οὐρητικός ἐστιν ἄγαν· δίδονται δὲ ὑδρωπικοῖς κόρυμβοι ὡς ιβʹ. πλείονες δὲ ποθέντες, ἔκστασιν ἐργάζονται. βοηθοῦνται δὲ μελικράτῳ πολλῷ πινομένῳ. μίγνυται καὶ "ἀνωδύνοις ὁ "χυλὸς αὐτῆς, καὶ τροχίσκοις· ἀναφεψηθεὶς δ' οἴνῳ καὶ "διακρατούμενος, ὀδονταλγίαις βοηθεῖ. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης ἀμβλυωπίας μετὰ μέλιτος ἐγχριαθεὶς παραιτεῖται.

V. caret.
V. θυλακίοις μικροῖς
Margo addit: ὥσπερ ἐρεβίνθου, σπέρμα στρογγύλον ὥσπερ ὀρόβου ἐῆς.
Al. ἐν πέτραις
V. caret.
Al. ὁ χυλὸς ἐν οἴνῳ
Al. ἀνωδύνοις τροχίσκοις ὁ χυλὸς αὐτῆς καὶ ὁ φλοιὸς αὐτῆς.
V. quidã φλοιός· atque ita legit Lacuna.
Al. διακρατούμενος ἐν τῷ στόματι ὀδονταλγίας παύει

A numeroſis prædiṫus ramis, denſis, caudicoſis, fractu contumacibus, pinguium foliorum cotoneęq; mali ſimilium plenis: flore rubro, prægrandi: fructu in folliculis croci colorem æmulante: radice denique grandi, cortice ſubrubro veſtita. Naſcitur in petroſis locis, non procul à mari. Radicis cortex drachmæ B pondere in vino potus, ſomniferam vim habet, quàm opium mitiorem: fructus autem potenter vrinam cit: atque adeò corymbi duodecim hydropicis exhibentur: quòd ſi plures numero propinentur, mentem è ſua ſede & ſtatu dimouent. Sed remedio eſt aqua mulſa copioſa potui data. Paſtillis etiam ac doloris leua- C mentum prębentibus medicamentis ſuccus eius admiſcetur. Idẽ decoctus in vino ſi ore contineatur, doloribus dentium ſuccurrit. Cæterùm radicis ſuccus cum melle inunctus, oculorũ hebetudines tollit.

Περὶ Στρύχνου μανικοῦ. Κεφ. οδʹ.

Στρύχνον μανικόν, ὃ ἔνιοι * πέρσιον, ④ D οἱ δέ, "θρύον ἐκάλεσαν. τούτου δ' ἐστὶ φύλλον παραπλήσιον ἐστὶν εὐζώμῳ, μεῖζον δὲ πρὸς τὰ τῆς ἀκάνθης, ἥ τις καὶ παίδερως καλεῖται· καυλοὺς δὲ ἀνίησιν ἀπὸ τῆς ῥίζης ὑπερφυεῖς δέκα ἢ ιβʹ. ὀργυιᾶς ἔχοντας ὕψος· τὴν κεφαλὴν ἐπικειμένην ὥσπερ ἐλαίαν, δασυτέραν δὲ E ὡς πλατάνου σφαῖραν· μείζονα δὲ καὶ * πλατυτέραν· ἄνθος μέλαν. μετὰ δὲ τοῦτο καρπὸν ἴσχει βοτρυοειδῆ, στρογγύλον, μέλανα, "ῥαγάδας ι ἢ ιβʹ. ὁμοίας κισσοῦ κορύμβοις, μαλακὰς ὥσπερ σταφυλή. ῥίζα δὲ ὕπεστι λευκή, "παχεῖα, κοίλη ὡς πήχεως· φύεται ἐν ὀρεινοῖς F χωρίοις καὶ προσηνέμοις καὶ πλαταμῶσι. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα πινομένη μετ' οἴνου < αʹ πλῆθος, φαντασίας ἀποτελεῖν οὐκ ἀηδεῖς· δύο δὲ < ποθεῖσαι, ἐξιστάνουσιν ἄχρι τριῶν ἡμερῶν· δʹ. δὲ ποθεῖσαι, καὶ ἀναιροῦσιν. ἀντιφάρμακον δὲ ἐστὶν αὐτοῦ με- G λίκρατον, πολὺ πινόμενον καὶ ἐξεμούμενον.

Theoph. θρύορον, pro quo reponit Scaliger θρύον καὶ ὄνεαρ.
Vterque ῥάγας, quæ, ex ſentẽtia Goupyli, vera eſt huius loci ſcriptura. Sic & ὁμοίους, μαλακούς.
V. πηχυαῖα

De Solano manico ſeu furiali. Cap. LXXIIII.

Solanum manicum ſeu furiale nonnulli periſſon, alij thryon appellauere. Huic folium erucæ proximum, at maius, ad acanthi quem pęderota vocant, foliũ accedens. Caules verò à radice proceros emittit decem aut duodecim, vlnæ altitudine adoleſcentes: caput in cacumine oliuæ figura, at platani pilularum inſtar hirſutius, maius tamen illa atque craſſius: florem nigrum, cui ſuccedit fructus racemoſus, rotundus, niger, denis aut duodenis conſtans acinis, corymbis hederæ ſimilibus & ceu vuæ mollibus. Radix ſubiacet candida, craſſa, concaua & ferè cubitalis. Naſcitur in montoſis locis vento perflatis, atque littoralibus petris. Vis ea radici, vt drachmæ vnius pondere pota ex vino, vanas ſpecies & imagines haud iniucundas menti repræſentet: duplicatus autem hic modus ad triduum vſque inſaniam, ſeu mentis alienationem faciat, & quadruplicatus, mortem etiam repræſentet. Remedio eſt aqua mulſa largiùs epota, móxque identidem vomitione reddita.

De Dorycnio. Cap. LXXV.

DORYCNION (Crateuas halicacabũ aut caleam vocat) frutex oleæ nuper prodeunti ſimilis: naſcitur in petris nõ procul à mari, ramis cubito breuioribus, folijs oleæ ſimilibus colore, at minoribus firmioribúſque ac vehementer aſperis, flore candido, folliculis in cacumine denſis, ceu ciceris: in quibus quina ſenáve minuta ſemina, rotũda, exigui erui magnitudine, læuia, firma & verſicolora: radix ad digiti craſſitudinem & cubiti longitudinem adoleſcit. Et hoc quoque ſomniferũ eſſe creditur: copioſius verò hauſtum, enecare. Nec deſunt qui dicãt eius ſemen in amatoria expeti.

De Mandragora. Cap. LXXVI.

MANDRAGORAM nonnulli antimalum, aliqui dircæam, alij etiam circæam iccirco vocant, quòd credatur radix in amatorijs efficax eſſe. Duo eius genera: niger, qui fœmina exiſtimatur, thridacias appellatus, folijs eſt quàm lactucæ anguſtioribus & longioribus, viroſis ac graueolẽtibus, in terra ſparſis: atque inter ipſa, mala gerit ſorbis ſimilia, ex luteo pallida, odorata, & in his ſemen ceu pyrorũ. Radicibus autẽ inhæret bene magnis, binis terníſve inuicem implicitis, nigris foris, intus albis, craſſo cortice veſtitis: caule verò viduus eſt. Alterius candidi, qui & mas dicitur, & nonnullis morion vocatus eſt, folia ſunt magna, alba, lata, læuia ceu betæ: poma quàm prioris duplo maiora, colore in crocum inclinante, iucundè cũ grauitate quadam olentia: quæq; ſi mandantur à paſtoribus, ij quodammodo ſoporantur: radix antedictæ ſimilis, at maior atque candidior: orbata & hæc caule. E radicis recenti cortice tuſo ac prælis ſubiecto ſuccus exprimitur, quem in ſole verſatum, vbi denſatus fuerit, fictili vaſe recondi oportet. Succus fit & è malis ſimili planè modo, ſed aliquantò ignauior. Quin & detractus radici cortex filóque traiectus ad vſum ſuſpenditur. Aliqui radices in vino ad tertias decoquunt, excolatúmque ius aſſeruant, eiúſque cya-

A Περὶ Δορυκνίου. Κεφ. οε'.

ΔΟΡΥΚΝΙΟΝ, Κρατεύας ἁλικάκαβον ἢ καλέαν καλεῖ, θάμνος ὅμοιος ἐλαίᾳ ἀρτιφυεῖ· κλῶνας ἔχων ἐλάσσονας πήχεως· φύεται ἐν πέτραις, οὐ πόῤῥω θαλάσσης, φύλλα δὲ τῷ χρώματι ἐλαίᾳ παραπλήσια, μικρότερα δὲ καὶ στεῤῥότερα, καὶ τραχέα ἰσχυρῶς· B ἄνθος λευκόν, ἐπ᾽ ἄκρου ἔχει πυκνὰ θυλάκια ὥσπερ ἐρεβίνθου. ἐν οἷς σπερμάτια στρογγύλα ε ἢ ϛ'. ὅσον ὄροβοι μικροί, λεῖα, ἰσχυρὰ καὶ ποικίλα· ῥίζαν πάχος δακτύλου, μῆκος δὲ πήχεως· δοκεῖ δὲ καὶ τοῦτο ὑπνωτικὸν εἶναι· πλεονασθὲν δέ, ἀναιρεῖν· φασὶ δέ τινες καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ C εἰς τὰ φίλτρα παραλαμβάνεσθαι.

V. Epit. περὶ δορυκνίου ἢ πυρέθρου.

Quidam inſerit ὑπόλευκα. Ald. in nothis, λευκὰ καὶ τὰ &c. Quidam, στενώτερα δὲ καὶ μακρότερα. Lac. legit in vet. cod. μακρότερα δὲ καὶ στενότερα

Περὶ Μανδραγόρου. Κεφ. ος'.

ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑΣ, οἱ δὲ ἀντίμηλον, οἱ δὲ διρκαίαν, οἱ δὲ κιρκαίαν καλοῦσιν, ἐπειδὴ δοκεῖ ἡ ῥίζα φίλτρων εἶναι ποιητική. ἔστι δὲ αὐτοῦ ὁ μέν τις θῆλυς, ὁ μέλας, θριδακίας D καλούμενος· φύλλα ἔχων στενώτερα καὶ μακρότερα θρίδακος, βρωμώδη καὶ βαρέα κατὰ τὴν ὀσμήν, κεχυμένα δὲ ἐπὶ γῆς. καὶ παρ᾽ αὐτὰ μῆλα οὔοις ἐμφερῆ, ὠχρά, εὐώδη, ἐν οἷς καὶ καρπὸς ὥσπερ ἀπίου. ῥίζαι εὐμεγέθεις δύο ἢ τρεῖς, ἀντεμπεπλεγμέναι ἀλλήλαις, μέλαιναι κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, E ἔνδοθεν λευκαὶ καὶ παχύφλοιοι· καυλὸν δὲ οὐ φέρει. Τοῦ δὲ ἄῤῥενος καὶ λευκοῦ, ὃν ἔνιοι μώριον ἐκάλεσαν, φύλλα ἐστὶ μεγάλα, λευκά, πλατέα, λεῖα καθάπερ τεύτλου· τὰ δὲ μῆλα διπλάσια, κροκίζοντα τῇ χροιᾷ, εὐώδη μετὰ βάρους τινός· ἃ καὶ ἐσθίοντες οἱ ποιμένες ποσῶς ὑποκαροῦνται· ῥίζα δὲ F ὁμοία τῇ πρὸ αὐτῆς, μείζων δὲ καὶ λευκοτέρα· ἄκαυλος δὲ καὶ αὐτή. Χυλίζεται δὲ ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης χλωρὸς κοπεὶς καὶ ὑποτεθεὶς πιεστῆρι. δεήσει δὲ λεάναντας μετὰ τὸ συστραφῆναι ἀποτίθεσθαι ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ. χυλίζεται δὲ καὶ τὰ μῆλα ὁμοίως, ἀνειμένον δὲ γίνεται τὸ ἐξ αὐτῶν χύλισμα. καὶ G ὁ φλοιὸς δὲ τῆς ῥίζης περιαιρεθεὶς καὶ διαβληθεὶς λίνῳ, κρεμᾶται εἰς ἀπόθεσιν. ἔνιοι δὲ καθέψουσιν οἴνῳ τὰς ῥίζας ἄχρι τρίτου, καὶ διυλίσαντες ἀποτίθενται· χρώμενοι ἐ-

V. quiddã addit, πρὸς τὴν ῥίζαν. Vulg. exẽpl. μικρότερα. quidam vetus, πικρότερα
V. δυσώδη
V. λεκύθοις ὠῶν ἐμφερῆ
V. ὠχροειδῆ. nec malè, niſi Dioſc. ſibi contrarius eſſe velit. Samb.
V. addit, καθάπερ ξύλου
Al. φλοιώδεις
V. τόριον
V. φέρει
Al. τετραπλάσια
Lac. legit in vet. cod. καὶ λεπτοτέρα
V. ſubdit καὶ μετὰ τὸ συστραφῆναι ἡλιασθεὶς ἀποτίθεται

πὶ τῶν ἀγρυπνούντων καὶ περιωδυνώντων κυάθῳ ἑνὶ, καὶ ἐφ' ὧν βούλονται ἀναισθησίαν τεμνομένων ἢ καιομένων ποιῆσαι. ὁ δὲ ὀπὸς ποθεὶς "ὀβολῶν δυοῖν] πλῆθος ὁλκῆς, σὺν μελικράτῳ, ἄγει ἄνω φλέγμα καὶ "μέλαιναν] χολὴν" ὡς ἐλλέβορος·]πλείων δὲ ποθεὶς, ἐξάγει τοῦ ζῆν. μίγνυται καὶ εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς καὶ ἀνωδύνους δυνάμεις, καὶ πεσσοῖς μαλακτικοῖς. καθ' ἑαυτὸν δὲ ὅσον ἡμιωβόλιον προστεθεὶς, ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα ἄγει, δακτυλίῳ τε ἀντὶ βαλάνου ἐπιτεθεὶς, ὕπνον ποιεῖ. μαλάσσειν δὲ καὶ ἐλέφαντα λέγεται ἡ ῥίζα συνεψομένη αὐτῷ ἐπὶ ὥρας ϛ'. καὶ εὔπλαστον" αὐτὸν εἰς ὃ ἄν τις βουληθῇ σχῆμα παρασκευάζειν. τὰ δὲ φύλλα πρόσφατα ἁρμόζει πρός τε ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἑλκῶν, μετὰ ἀλφίτου καταπλασσόμενα. διαφορεῖ δὲ καὶ πᾶσαν σκληρίαν καὶ ἀποστήματα, χοιράδας, φύματα· παρατριβόμενά τε ἡσυχῇ ἐπὶ ἡμέρας ε ἢ ϛ'. στίγματα ἄνευ τοῦ ἑλκῶσαι ἀφανίζει. ταριχευθέντα δὲ τὰ φύλλα, ἀποτίθεται πρὸς τὰς αὐτὰς χρείας. ἡ δὲ ῥίζα σὺν ὄξει λεία, ἐρυσιπέλατα ἰᾶται· πρὸς δὲ ἑρπετῶν πληγὰς, σὺν μέλιτι ἢ ἐλαίῳ· σὺν ὕδατι δὲ, χοιράδας καὶ φύματα διαχεῖ· καὶ ἄρθρων πόνους παύει μετὰ ἀλφίτων. σκευάζεται δὲ καὶ δίχα ἑψήσεως οἶνος ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥίζης. δεῖ δὲ ἐμβάλλειν μνᾶς γ'. εἰς μετρητὴν οἴνου γλυκέος, διδόναι τε ἐξ αὐτοῦ" κυάθους γ'. τοῖς μέλλουσι τέμνεσθαι ἢ καίεσθαι, ὡς προείρηται· οὐ γὰρ ἀντιλαμβάνονται τοῦ ἀλγήματος, διὰ τὸ καταφέρεσθαι. τὰ δὲ μῆλα ὀσφραινόμενα καὶ ἐσθιόμενα, "καρωτικά· καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν χυλὸς πλεονασθέντα δὲ, καὶ ἀφώνους ποιεῖ. τὸ δὲ σπέρμα τῶν μήλων ποθὲν, ὑστέραν καθαίρει· προστεθὲν δὲ μετ' ἀπύρου θείου, ῥοῦν ἵστησιν ἐρυθρόν· ὀπίζεται δὲ περιχαρασσομένης τῆς ῥίζης "πολυειδῶς, καὶ τοῦ συρρέοντος εἰς τὴν κοιλότητα συλλεγομένου. ἔστι δὲ ἐνεργέστερος τοῦ ὀποῦ ὁ χυλός. οὐκ ἐν παντὶ δὲ τόπῳ φέρουσιν ὀπὸν αἱ ῥίζαι· ἀποδείκνυσι δὲ τὸ τοιοῦτον ἡ πεῖρα.

V.caret.

V.caret.
V.quidã carent.

V.addit, τὸν ἀδινοῦντα καὶ ἀσχημάτιστον ἀποτελεῖ.

V. κυάθων δυοῖν πλῆθος.

Epit. addit, διὰ τὸ μετέχειν ὑγρότητος κωματώδους. Sed putat aſcriptũ Samb.

V. θηλοειδῶς. & Marc. δολοειδῶς.

A thum vnum propinant in peruigilijs grauioribúſque partium quarúmuis doloribus, itémque ante ſectiones vſtionéſve, vt ne ſentiatur. Ipſe verò liquor binis obolis ex aqua mulſa potus, veratri inſtar ſupernè pituitam bilémq; atram extrahit: at potu largiore, vitam adimit. Miſcetur & oculorum medica-
B mentis, iiſque quibus dolores leniuntur, ac peſſis quoque emollientibus. Per ſe autem ſemioboli pondere appoſitus, menſes ciet atque partus: ſedi quoque pro balano inditus, ſomnum conciliat. Porrò & radix ebur emollire fertur, quæ ſenis horis cũ eo decocta fuerit: prætereáque ita tractabile ipſum effi-
C cere, vt quam quiſque voluerit formam facilè ſuſcipiat. Folia verò recẽtia oculorum inflammationibus, iiſque quæ vlceribus ſuperueniunt, cum polenta conuenienter imponuntur. Sed & duritias omnes, apoſtemata, ſtrumas & tubercula diſcutiunt. Eadem ſi quinis ſeniſve die-
D bus leniter affricentur, ſtigmata citra exulcerationem delét. Illa quoque ad eoſdẽ vſus in muria ſeruantur. Radix autem ex aceto trita, eryſipelatis medetur: ſerpentium autẽ ictibus, cum melle aut oleo. At ex aqua, ſtrumas atque tubercula diſſipat, & articulorum cruciatus cum polenta ſedat. Paratur & citra co-
E cturam vinũ è cortice radicis, dum ternæ minæ in vini dulcis cadum conijciuntur: atque dantur ex eo terni cyathi ijs qui ſecari vríve debent, vti antè dictum eſt: neque enim altiore ſomno ſopiti dolorem percipiunt. Poma verò & olfactu & cibo ſunt ſoporifera, itémque expreſſus ex ijs ſuccus. At illa ſeu ni-
F mio odore, ſeu etiam largiore cibo, vocis vſum præcludunt. Semen autem ipſorum epotum, vuluam purgat, ſubditúmque cum ſulphure ignem minimè experto, rubrum ſiſtit fluorem muliebrem. Cæterùm circunſcarificata punctiſque multifariam aperta radice liquor ſeu lacryma erumpit, quæ quidem in ca-
G uitatem recepta colligitur. At ſuccus hac lacryma efficacior eſt. Neque verò, quod experiẽtia teſtatur, vbique lacrymam radices fundunt.

Porrò & alium tradūt eſſe mandragoram, qui morion etiam nominetur. Naſcitur is in opacis & iuxta ſpecus, folijs albi mandragoræ, at minoribus, penè dodrantalibus, candidis, radicem ambienti bus: quæ quidem tenera eſt candidáq;, paulò maior palmo, pollicémque craſſitudine æquat. Hanc narrant epotam drachmę pondere, aut cum polenta in placenta obſonióve deuoratam, infatuare, vſúmque rationis intercipere. Obdormiſcit enim homo eadē qua illam comederit figura, ſenſus impos ternis quaterníſve ex quo data eſt horis. Sed & illa Medici vtuntur, cùm ſecandi vrendíve neceſſitas adeſt. Aiunt inſuper pro antidoto eſſe radicem, ſi cum ſolano manico bibatur.

De Aconito. Cap. LXXVII.

ACONITVM aliqui pardalianches, alij cammarum, alij thelyphonon, alij myoctonon, alij denique theriophonon appellauere. Folia habet terna quaternáve, ceu cyclamini aut cucumeris, minora tamen ac leniter ^aſpera, caulem dodrantalem: radix ſcorpij caudam æmulatur, & alabaſtri modo ſplendet. Huius, vt aiunt, radice admota ſcorpius quaſi reſolutus torpeſcit; rurſúmque appoſito helleboro ^excitatur. Miſcetur & oculorum medicamentis doloris leuandi vi præditis. Enecat verò pantheras, ſues, lupos ac ferarum genus omne, carnium fruſtulis inditum & appoſitum.

hirſuta vl. quaſi ὑπόδασεα legerit.

Plin. reuiuiſcit.

De Aconito altero. C. LXXVIII.

Aconitum alterum, quod nonnulli cynoctonon, alij lycoctonon vocant, plurimum in Italia naſcitur Veſtinis mōtibus, ^à priore diſtans. Siquidem folia gerit ſimilia platani, ſed altioribus diuiſa inciſuris, minoráque multò & nigriora, caulem pediculi filicis inſtar nudum, cubitali altitudine aut etiam maiore, & ſemen in ſiliquis aliquatenus oblongis: radices verò in modum ſquillæ marinæ cirrorū nigras, quibus ad venationem luporum vtuntur. Inſertæ ſiquidem crudis carnibus & à lupis deuoratæ, eos enecāt.

ſuperiore præſtantius. Folia

A ^Ἱστοροῦσι δὲ καὶ ἑτέραν μώριον λεγομένην, φυομένην ἐν παλισκίοις καὶ ^περὶ τὰ ἄντρα,] φύλλα ἔχουσαν ὅμοια τῷ λευκῷ μανδραγόρᾳ. μικρότερα δὲ ὡς σπιθαμιαῖα, λευκά, κύκλῳ περὶ τὴν ῥίζαν, οὖσαν ἁπαλὴν καὶ λευκήν, μικρῷ μείζονα σπιθαμῆς, πάχος δακτύλου μεγάλου. B ταύτην φασὶ πινομένην ὅσον < α. ἢ μετὰ ἀλφίτων ἐσθιομένην ἐν μάζῃ ἢ ὄψῳ, ^ἀπομωραίνειν. καθεύδει γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ περ ἂν φάγοι σχήματι, αἰσθανόμενος οὐδενὸς ἐπὶ ὥρας γ΄. ἢ δ΄. ἀφ᾽ οὗ περ ἂν προσενέγκηται. χρῶνται δὲ καὶ ταύτῃ οἱ ἰατροί, ὅταν τέμνειν ἢ καίειν μέλλωσι. Φασὶ C δὲ καὶ ἀντίδοτον εἶναι τὴν ῥίζαν, πινομένην μετὰ στρύχνου τοῦ καλουμένου μανικοῦ.

V. multi carent.

Lac. legit in vet. cod. καὶ ἀνύδροις

Περὶ Ἀκονίτου. Κεφ. οζ΄.

ΑΚΟΝΙΤΟΝ, οἱ μὲν δέ, παρδαλιαγχές, οἱ δέ, κάμμορον, οἱ μὲν δέ, θηλυφόνον, οἱ δέ, μυοκτόνον ^οἱ δέ, θηροφόνον. φύλλα ἔχει τρία ἢ τέσσαρα, ὅμοια ^κυκλαμίνῳ D ἢ σικύῳ^, μικρότερα δὲ καὶ ὑποτραχέα· καυλὸς δὲ σπιθαμῆς· ῥίζα ^ὁμοία σκορπίου οὐρᾷ, στίλβουσα ἀλαβαστροειδῶς. Τούτου τὴν ῥίζαν φασὶ προσαχθεῖσαν σκορπίῳ, παραλύειν αὐτόν· διεγείρεσθαι δὲ πάλιν, ἐλλεβόρου προστεθέντος. μίγνυται δὲ καὶ ὀφθαλμικαῖς ἀνωδύνοις δυνάμεσι. κτεί- E νει δὲ καὶ παρδάλεις καὶ σῦς καὶ λύκους καὶ πᾶν θηρίον, κρεαδίοις ἐντιθέμενον καὶ παραβαλλόμενον.

Has voces οἱ δὲ interſerit Goupylus, quæ in vulgatis exēpl. deſiderabantur. Quidā aſcripſerunt, ἢ κυάμῳ. Orib. addit, ἀγρίῳ

V. addit φύεται ἐν κύκλῳ, quod nō eſſe negligendū monet Samb. Dodonæus legēdum cēſet, ὁμοία σκορπίῳ

Περὶ ἑτέρου Ἀκονίτου. Κεφ. οη΄.

Ἀκόνιτον ἕτερον, ὃ ἔνιοι κυνοκτόνον, οἱ μὲν δὲ λυκοκτόνον καλοῦσι^. γίνεται μὲν πλεῖστον ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν τοῖς καλουμένοις F Οὐεστίνοις ὄρεσι, διαφέρον τοῦ πρὸ αὐτοῦ. φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ πλατάνου, μᾶλλον δὲ ἐπεσχισμένα καὶ ^*μικρότερα πολλῷ καὶ μελάντερα· καυλὸν δὲ καθάπερ πτέριδος μόσχον ψιλόν, ὕψος πήχεως, ἢ καὶ μείζονα· καρπὸν δὲ ἐν λοβοῖς ἐπιμήκεσι ποσῶς· ῥίζας ὥσπερ πλε- G κτάνας καρίδων μελαίνας· αἷς χρῶνται πρὸς τὰς τῶν λύκων θήρας, ἐντιθέντες κρέασιν ὠμοῖς. βρωθεῖσαι γὰρ ὑπὸ τῶν λύκων, ἀναιροῦσιν αὐτούς.

V. add. τούτου γένη ἐστὶ τρία. ἓν μὲν ᾧ ἐν θήραις χρῶνται. τῷ δευτέρῳ ἰατροί. τρίτον τὸ λεγόμενον Ποντικόν. al. τούτου γένη εἰσὶ τρία. ἓν μὲν ᾧ οἱ κυνόθηρες χρῶνται. τοῖς δὲ δυσὶν οἱ ἰατροί. ὧν τὸ τρίτον λεγόμενον ποντικόν, id eſt, huius genera tria, vnū quo venatores vtuntur, duo quibus medici ex his tertium eſt quod Ponticum dicitur.

Vulg. exempl. ἰεστίνοις

V. μικρότερα, ἐμφαντικὴν ἔχοντα τῶν εἱλκωμένων δύναμιν.

Περὶ Κωνείου. Κεφ. οθ'.

ΚΩΝΕΙΟΝ καυλὸν ἀφίησι γονατώδη ὡς μάραθρον, μέγαν, φύλλα δὲ νάρθηκι ἐμφερῆ, στενώτερα δὲ καὶ βαρύοσμα. ἐπ' ἄκρων δὲ ἀποφυάδας καὶ σκιάδια· ἄνθος ὑπόλευκον· σπέρμα ἐμφερὲς ἀνίσῳ, λευκότερον· ῥίζα κοίλη καὶ οὐ βαθεῖα. Ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ τῶν φθαρτικῶν, κατὰ ψῦξιν ἀναιροῦν. βοηθεῖται δὲ ἀκράτῳ. χυλίζονται δὲ τὰ ἄκρα πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι τὸ σπέρμα, ἤ ἡ κόμη, καὶ ἐκθλίβεται κοπτομένη, καὶ συστρέφεται ἐν ἡλίῳ· ἔστι δὲ πολύχρηστον εἰς τὴν ὑγιαστικὴν χρῆσιν ξηρανθέν· μιγνύμενον ἐπιτηδείως τοῖς ἀνωδύνοις κολλυρίοις τὸ χύλισμα· ἕρπητάς τε καὶ ἐρυσιπέλατα καταπλασθὲν σβέννυσιν. ἡ δὲ πόα καὶ ἡ κόμη λεία καταπλαττομένη τῶν διδύμων, ὀνειρώττουσι βοηθεῖ. παρίησι δὲ καὶ αἰδοῖα καταπλασθέντα. καὶ γάλα σβέννυσι, μαστούς τε ἐν παρθενίᾳ κωλύει αὔξεσθαι, καὶ διδύμους ἀτρόφους ποιεῖ ἐπὶ παιδίων. ἐνεργέστατον δὲ ἐστι τὸ Κρητικὸν καὶ Μεγαρικόν, καὶ τὸ Ἀττικόν, καὶ τὸ ἐν τῇ Χίῳ καὶ Κιλικίᾳ γινόμενον.

Al. μέλανα

V. βαρυοσμότερα

V. ita σκιαδίων δι' ἄμφω ὑπολεύκων

Al. ῥίζα οὐ βαθεῖα καὶ λευκή

V. χυλίζεται δὲ ἄκρα ἡ κόμη

V. add. καὶ οἴνῳ

V. interponit καὶ

V. pro his habet, καὶ τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ γινόμενον

De Cicuta. Cap. LXXIX.

CICVTA caulem edit geniculatum vti & fœniculũ, grandem: folia ferulæ, ſed anguſtiora & graui odoratu: in cacuminibus autem ramorũ propagines & vmbellas, florem quoque albicantem & ſemen ceu aniſi, at candidius: radicem denique cõcauam minimeq; profundam. Eſt & cicuta in lethaliũ venenorũ genere, quippe quæ vi ſua refrigeratoria enecet: merũ verò remedio eſt. Porrò contuſis cacuminibus ſeu coma ipſa, priùs quàm ſemina ſiccescant, ſuccus exprimitur, qui deinde Sole deſatur atq; cogitur. Huius autẽ arefacti multiplex eſt in medicina vſus. Siquidem collyrijs doloris ſedandi vi prẹditis cõmodè miſcetur, & herpetas ac eryſipelata illitu reſtinguit. Herba verò cum coma trita teſtibúſque circumlita, libidinis in ſomno imaginationi ſimul & ſeminis profuſioni obnoxijs opitulatur. Sed & genitalia illitu effœta languidioráq; reddit. Lac itidem extinguit, & virginum mammas creſcere nõ patitur: ac puerorum quoque teſtes nutrimento defectos ita reddit, vt intabeſcant. Maxima efficaciſſimáque vis Creticæ, Megaricæ, Atticæ, & in Chio ac Cilicia naſcenti.

Περὶ Σμίλακος. Κεφ. π'.

ΣΜΙΛΑΞ, οἱ δέ, θύμαλον, Ῥωμαῖοι δὲ Τάξον καλοῦσι, δένδρον ἐστὶ παραπλήσιον ἐλάτῃ τοῖς φύλλοις καὶ μεγέθει, ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ναρβωνίᾳ τῇ κατὰ τὴν Ἰσπανίαν φυόμενον. τῆς δὲ ἐν Ἰταλίᾳ γινομένης τὸν καρπὸν ὄρνιθα ἐσθίοντα, μελαίνεται· οἱ δὲ προσενεγκάμενοι, διαρροίαις περιπίπτουσι. ἡ δὲ ἐν τῇ Ναρβωνίᾳ, τοσαύτης δυνάμεως μετέχει, ὡς καὶ ἐκ τῆς σκιᾶς τοὺς ὑποκαθίσαντας ἢ κοιμηθέντας βλάπτεσθαι, πολλάκις δὲ καὶ θνήσκειν. ἱστορεῖται δὲ περὶ αὐτῆς χάριν τοῦ περιφυλάττεσθαι.

Mar. Καρβωνίᾳ

De Taxo. Cap. LXXX.

SMILAX à quibuſdã thymalus, à Latinis Taxus appellatur, arbor abietis magnitudine & foliorum eiuſdẽ figura, in Italia & Narbonenſi Gallia Hiſpaniæ contermina naſcẽs. Sed nigreſcũt pulli gallinacei, qui Italicę taxi fructu veſcũtur: & q. eũdẽ ederint homines, alui profluuijs corripiũtur. Narbonẽſis verò tã præſentis eſt veneni, vt qui ſub eius vmbra ſederint obdormierintve, lædãtur, & ſæpenumerò etiã moriãtur. Cæterùm hæc de taxo tradũtur eo conſilio, vt ab ea quiſque caueat.

Περὶ Ἀποκύνου. Κεφ. πα'.

ΑΠΟΚΥΝΟΝ, οἱ δέ, κύναγχον, οἱ δέ, παρδαλιαγχές, οἱ δὲ κυνόμορον, οἱ δέ, κυνοκράμβην καλοῦσι, θάμνος ἐστὶ ῥάβδους ἔχων μακράς, λυγώδεις δυσθραύστους, φύλλα κισσῷ ὅμοια, μαλακώτερα δὲ καὶ ὀξύτερα κατ' ἄκρον, βαρύοσμα, ὑπόγλισχρα, ὀποῦ μεστὰ μηλίνου. καρπὸς δὲ ὡσεὶ

V. κυνάγχιον

Al. κυνόμορφον

V. caret. vulg. exempl. ἔρνος

Sunt qui μικρὰς legerint.

Al. δυσώδεις addunt.

De Apocyno. Cap. LXXXI.

APOCYNON aliqui cynãchon, nonnulli pardalianches, alij cynomoron, alij deniq; cynocrambẽ, h. e. braſſicã caninã, appellãt. Eſt verò frutex lõgis cõſtans virgultis, vitiliũ modò obſequioſis, fractúq; ferè inuictis: folijs hederę, attamẽ mollioribus & per extremũ acutiorib⁹, grauíque odore, quadantenus viſcoſis, & luteo ſucco turgentibus. Fructus ceu

fabarum

A fabarum ſiliqua digiti longitudine protenditur, folliculari ſpecie, minutis intus ſeminibus duris, paruis atque nigris. Huius folia cum ſubacta farina in panes coacta & in cibo data, canes, lupos, vulpes & pantheras necant, ac protinus earum quadrupedum coxendices reſoluunt.

De Nerio. *Cap. LXXXII.*

B NERYON quibuſdam rhododaphne, alijs rhododendron vocatum, frutex eſt vulgaris notitiæ; longioribus craſſioribúſque folijs quàm ſint amygdalina: flore ad roſæ ſimilitudinem conformato, & ſiliqua fructui amygdalino proxima: quæ quidem dehiſcens lanoſa quadam natura acanthij pappos repræ-C ſentante plena reperitur: radice acuminata & longa, lignoſa atque guſtanti ſalſa. Naſcitur in viridariis, maritimíſq; locis, & ſecus ammes. Flores ac folia canibus, aſinis, mulis & pleriſque quadrupedibus venena ſunt: hominibus verò contra venenatarum beſtiarum morſus præſidia, ſi è vino bibantur, eòque ma-D gis ruta addita. Imbecilliores autẽ animantes, vti capræ ac pecudes, ſi aquam biberint in qua illa madue-rint, moriuntur.

De Fungis. *Cap. LXXXIII.*

FVNGORVM differentia duplex. Aut enim edules ſunt, aut exitioſi & perniciales. Ac tales quidẽ mul-E tis de cauſis euadũt: nẽpe quia iuxta clauos rubiginoſos, aut putridos pannos, aut ſerpentum latibula gignantur: aut etiam arboribus quæ priuatim noxios pariunt fructus adnaſcantur. Habent porrò & qui tales ſunt concretum quendam ſtrigmẽtique modo viſcoſum intra ſe lentorem, ac etiamnum poſteaquã F terra ſunt eruti ſi reponantur, celeriter corrumpuntur & computreſcunt. At innocentiores, quique veneno imbuti non ſunt, gratiam iuribus conciliant, iucundíque ſunt ſaporis. Veruntamen & hi ipſi largiùs ſumpti nocent: quippe qui ægrè cõcocti ſtrangulant, aut cholerã mor-G bum accerſunt. Remedio eſt nitri & olei, aut lixiuij cum acida muria potus, hauſtúmve thymbræ decoctæ origanive iuſculum. Eſt & remedio fimum gallinaceum ex aceto potũ; aut ex copioſo melle delinctum. Cæterùm alibiles illi ſunt ægréque diſſoluuntur: quin & integri vt plurimùm vnà cum recrementis alui reiiciuntur.

λοβὸς κυάμων παρὰ δακτύλου τὸ μῆκος, θυλακώδης, ἐφ᾽ ὧν σπερμάτια, [σκληρὰ, σμικρὰ, μέλανα.] ταύτης τὰ φύλλα σὺν στέατι ἀρτοποιηθέντα καὶ παραβληθέντα, κτείνει κύνας, λύκους, ἀλώπεκας, παρδάλεις· παραχρῆμα δὲ παραλύει αὐτῶν τὰ ἰσχία.

Περὶ Νηρίου. Κεφ. πβ´.

ΝΗΡΙΟΝ, οἱ δὲ ῥοδοδάφνην, οἱ δὲ ῥοδόδενδρον, θάμνος γνώριμος, ἀμυγδαλῆς μακρότερα καὶ παχύτερα ἔχων φύλλα, ἄνθος δὲ αὐτοῦ ῥοδοειδές· καρπὸν δὲ ἐμφερῆ ἀμυγδάλῳ, ὡς κέρατι, αἰσωγμένον πλήρη ἐριώδους φύσεως, ὅμοιον τοῖς ἀκανθίνοις πάπποις· ῥίζα δὲ ἀποξυσμένη ὀξεῖα, ξυλώδης, γευσαμένῳ ἁλμυρά. φύεται ἐν παραδείσοις [καὶ παραθαλασσίοις τόποις, καὶ παρὰ ποταμοῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ ἄνθος καὶ τὰ φύλλα, κυνῶν μὲν καὶ ὄνων καὶ ἡμιόνων, καὶ τῶν πλείστων τετραπόδων ζώων φθαρτικήν· ἀνθρώπων δὲ σωτήριον, σὺν οἴνῳ πινόμενα πρὸς δήγματα θηρίων· καὶ μᾶλλον εἰ πηγάνῳ παραμιχθείη. τὰ δὲ ἀσθενέστερα τῶν ζώων, ὡς αἶγες καὶ πρόβατα, ἐπὰν τὸ ἀπόβρεγμα αὐτοῦ πίῃ, ἀποθνήσκει.

Περὶ Μυκήτων. Κεφ. πγ´.

ΜΥΚΗΤΩΝ διαφορὰ διττή· ἢ γὰρ βρώσιμοι εἰσὶν, ἢ φθαρτικοί. παρὰ πολλὰς δὲ αἰτίας γίνονται τοιοῦτοι· ἢ γὰρ ἥλοις κατιωμένοις, ἢ ῥάκεσι σεσηπόσιν, ἢ ἑρπετῶν φωλεοῖς παραφύονται, ἢ δένδρεσιν ἰδίως βλαπτικοὺς φέρουσι τοὺς καρπούς. ἔχουσι δὲ καὶ γλοιώδη οἱ τοιοῦτοι ἐπίπαγον. καταιρεθέντες δὲ μετὰ τὸ ἀφαιρεθῆναι ταχέως διαφθείρονται σηπόμενοι. οἱ δὲ μὴ τοιοῦτοι, ζωμοποιοὶ, ἡδεῖς. πλεονασθέντες μέντοι καὶ οὗτοι, βλάπτουσι δυσπεπτούμενοι, πνίγοντες ἢ χολέραν ἐπάγοντες. βοηθοῦνται δὲ πάντες ποτιζόμενοι νίτρῳ καὶ ἐλαίῳ, ἢ κονίᾳ μετὰ ὀξάλμης, ἢ θύμβρας ἀποζέματι, ἢ ὀριγάνῳ, ἢ ὀρνιθείῳ κόπρῳ μετ᾽ ὄξους πινόμενοι, ἢ μέλιτι ἐκλειχόμενοι πολλῷ. βόσιμοι δὲ εἰσὶ καὶ δυσδιάλυτοι· ὁλοσχερεῖς δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σὺν τοῖς περιττώμασιν ἀποδίδονται.

V. caret inclusis. Pro μέλανα Ruellij codex λευκὰ legit.

Lacuna legit in v. c. ἀμυγδαλῇ φύλλα ἔχον ὅμοια μακρότερά τε καὶ παχύτερα καὶ πλατύτερα καὶ παχύτερα

V παχύτερα

V. καρπὸν δὲ φέρει ὡς κέρατα

Vul. ex ὑακινθίνοις, V. quidã ἀκανθίνοις παπποις

V. caret.

Ald. παραποταμίοις.

V. κτηνῶν μὲν πάντων φθαρτικήν.

V. ἀνθρωπίνων

V. ἀσθενέστατα

Samb. πολλαῖς

Orib. Simpliciter βλαπτικοί.

Samb. γλοιώδη.

Orib. ἐδώδιμοι, ζωμ.

V. ἄλμην καὶ χολέραν

In vulg. ex. decrat ἐλαίῳ. Sed ex Lacunæ v. c. ſ. témque ex Oribaſio adiecimus.

Περὶ Κολχικοῦ. Κεφ. πδ'.

ΚΟΛΧΙΚΟΝ, οἱ δὲ, ἐφήμερον, οἱ δὲ βολβὸν ἄγριον, λήγοντος τοῦ φθινοπώρου ἀνίησιν ἄνθος ὑπόλευκον, ὅμοιον κρόκου ἄνθει· ὕστερον δὲ τὰ φύλλα φέρει βολβῷ παραπλήσια, λιπαρώτερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον, καρπὸν ἔχοντα πυρρόν· ῥίζαν φλοιὸν ἔχουσαν ἔξω κιρρὸν ἐν τῷ μέλανι, ἥτις λεπιζομένη λευκὴ καὶ ἁπαλὴ καὶ ὀποῦ μεστὴ εὑρίσκεται, καὶ γλυκεῖα· ἔχει δὲ ὁ βολβὸς διαφύσιν μέσην, καθ' ἣν τὸ ἄνθος ἀφίησι· γίνεται δὲ πλεῖστον ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ καὶ Κόλχοις. βρωθεῖσα δὲ κτείνει κατὰ τὸν πνιγμὸν ὁμοίως μύκησιν. Ἀνεγράψαμεν δὲ αὐτὴν, ἵνα μὴ λάθῃ βρωθεῖσα ἀντὶ βολβοῦ· παραδόξως γάρ ἐστιν ἐπακτικὴ διὰ τὴν ἡδονὴν τοῖς ἀπείροις. βοηθεῖ δὲ τοῖς φαγοῦσιν ὅσα καὶ τοῖς μύκητας φαγοῦσι· καὶ γάλα βόειον πινόμενον· ὥστε ὅταν παρῇ τοῦτο, μηδενὸς ἄλλου δεῖσθαι βοηθήματος.

Al. ἐπὶ πυρρὸν, V. ἐν μέλανι πυρρὸν
Al. ὑπόκιρρον.
V. μεγίστην
V. addit καὶ
V. διάχυσιν.
V. addit δὲ

Περὶ Ἐφημέρου. Κεφ. πε'.

ΕΦΗΜΕΡΟΝ, οἱ δὲ, ἶριν ἀγρίαν, φύλλα καὶ καυλὸν ὅμοια ἔχει κρίνῳ, λεπτότερα δέ· ἄνθη λευκά, πικρά· καρπὸν δὲ μαλακόν. ῥίζα δὲ ὑπὲρ δακτύλου πάχος μία, μακρά, στυπτική, εὐώδης. φύεται ἐν δρυμοῖς καὶ παλισκίοις. Τούτου ἡ μὲν ῥίζα ὀδονταλγίας ἐστὶ φάρμακον, διακλυζομένη. τὰ δὲ φύλλα ἐν οἴνῳ ἑψηθέντα καὶ καταπλασθέντα, οἰδήματα καὶ φύματα διαφορεῖ, μήπω ὑγρὸν ἔχοντα.

Al. κρίνον
Lacunæ cod. addit παύει γὰρ τὴν ὀδύνην.
Fuchſius πῦον legendum, cenſet ex Galeno.

Περὶ Ἑλξίνης. Κεφ. πς'.

ΕΛΞΙΝΗ, οἱ δὲ, παρθένιον, οἱ δὲ, σιδηρῖτιν, οἱ δὲ, ἡρακλείαν, οἱ δὲ, ἀσυρίαν, οἱ δὲ, ἰξίνην ἀγρίαν, οἱ δὲ, κλιβάδιον, οἱ δὲ, πολυώνυμον καλοῦσι· φύεται ἐπὶ θριγγοῖς καὶ τοίχοις· καυλία δὲ ἔχει λεπτά, ὑπέρυθρα· φύλλα ὅμοια λινοζώστει, δασέα· περὶ δὲ τὸν καυλὸν οἱονεὶ σπερμάτια τραχέα, ἀντιλαμβανόμενα τῶν ἱματίων. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ψυκτικήν, στυπτικήν· ὅθεν καταπλασσόμενα ἰᾶται ἐρυσιπέλατα, κονδυλώματα, κατακαύματα, φύγεθλα ἀρχόμενα, καὶ πᾶσαν φλεγμονὴν καὶ οἰδήματα· ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς μιγεὶς ψιμυθίῳ, ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας

V. ἢ περδικίου
Orib. οἱ δὲ ὑαλῖτιν
Fortè κλυβάτιν, vt apud Nic.
Quidam codices carent.
In nothis verò legitur, φύεται ἐν φραγμοῖς καὶ τοίχοις καὶ ἀμπελῶσι καὶ σίτῳ. καυλία δέ ἐστιν ὑπέρυθρα &c.
Ald. ἐπὶ, V. ἐπὶ
σπιθαμιαῖα
V. δακτύλους
V. caret

De Colchico. Cap. LXXXIIII.

COLCHICVM, quod aliqui ephemerum, alij agreſtem bulbũ vocant, ſub finem autumni florem edit croci candicantẽ: deinceps verò folia bulbi, ſed pinguiora: caulẽ dodrantalem cum rufo ſemine: radicem cortice præditã è nigro fulueſcente: quæ quidem delibrata cãdida, tenera, ſucci plena atque etiã guſtanti dulcis reperitur. Habet verò bulbus eius mediam rimam fiſſurámve, è qua flos erumpit. Plurimum in Meſſenia & apud Colchos enaſcitur. Comeſa radix fungorum more ſtrangulando enecat. Hanc autẽ ideò ſtudioſiùs deſcripſimus, vt ne fortè per imprudentiam pro eſculẽto bulbo in cibos recipiatur: mirum enim quantũ ſaporis iucunditate imperitos alliciat. Opem ferunt eadem quæ fungis deuoratis, inſuperq́; lac bubulum epotum ita auxiliatur, vt ſi affuerit, aliud nullum deſideretur auxilium.

De Ephemero. Cap. LXXXV.

EPHEMERVM, quod alij agreſtem irin appellant, caulem foliáque habet lilij, ſed hæc tenuiora: flores candidos, amaros: ſemen molle: radicem vnam digitali craſſitudine, longam, aſtringentem, odoratã. Naſcitur in ſyluis & opacis. Huius radix dentium doloribus præcipua, ſi decocto ij colluantur. Folia verò in vino cocta illitáq́; œdemata tuberculáque diſcutiunt, * quæ quidem humidi nihildum contraxêre.

Pl. quæ etiam dum diſcuti poſſunt.

De Helxine. Cap. LXXXVI.

HELXINE, quam nonnulli parthenium, alij perdicium, alij ſideritin ſeu Heracleam, alij vitrariã ſeu vrceolariam, alij ixinen ſylueſtrẽ, alij * clibadiũ, alij denique polyonymon appellãt, naſcitur in maceriis & parietinis. Cauliculos profert tenues ac leuiter rubentes, folia mercurialis, hirſuta: & circa caules velut exigua ſemina, aſpera, veſtibus adhæreſcentia. Vim habẽt folia refrigeratoriam & aſtringentem: qua ex cauſa ſanant illitu eryſipelata, condylomata, aduſta, incipientes panos, omnéque inflãmationis genus & œdemata. Succus ei⁹ cũ ceruſſa eryſipelatis & herpetib⁹

fortè clybatin
al. itémque vinetis & ſegetibus.

vtiliter illinitur: vti & podagris, ſi cerato cyprino aut hircino ſeuo exceptus fuerit. Veterem quoque tuſſim emendat ſuccus, inſtar cyathi hauſtus. Quin & tonſillis inflammationem ſentientibus vtiliter & gargarizatur & oblinitur, necnon & aurium dolorem cum roſaceo inſtillatus leuat.

De Alſine. Cap. LXXXVII.

ALSINEN alij myoſota vocant, quoniam folijs muſculorum auriculas imitetur. Alſine verò dicta eſt, quòd opacis nemoroſiſque locis gaudeat. Herba eſt helxinę ſimilis, at humilior, longioribúſque folijs, ac minimè hirſuta: & cùm teritur, odorem cucumeris reddit. Vim porrò refrigerandi aſtringendíque obtinet: quamobrem oculorum inflammationibus cōmodè cum polenta illinitur, auriúmque dolori ſuccus infunditur: denique ad eadē omnia quæ helxine valet.

De Lenticula paluſtri. Cap. LXXXVIII.

LENS paluſtris in aquis pigris ſtagnantibúſque reperitur, muſcus ſcilicet lenticulæ ſimilis, refrigeratoriæ naturæ: propter quod omnibus inflammationibus, eryſipelatis, podagríſque & per ſe & cum polēta conuenienter imponitur: inſupéq; puerorum enterocelas agglutinat.

De Sēperuiuo magno. C. LXXXIX.

SEDVM magnum Semperuiui nomen ſibi vendicat, quoniam folia ſemper vireant. Caules edit cubitales, aut etiam altitudinem eam excedētes, craſſitudine pollicari, pingues, egregiè virentes, Characiæ tithymalli modo inciſuris diſtinctos: folia pinguia, pollicari * magnitudine, & extremo cacumine linguæ ſimilia, & infima quidem in terram conuexa: quę verò ſunt in capite, ita cōferta adductaq; inuicem, vt orbiculato ambitu effigiē imitentur oculi. Naſcitur in locis mōtoſis & argilloſis. Sunt & qui ipſum ſupra domicilia ſerant. Vis ei perfrigerare & aſtringere. Quamobrem folia tum per ſe tum etiam cum polenta impoſita, valent ad eryſipelata, herpetas, nomas, oculorum inflammationes, ambuſta & podagras.

vl. latitudine

A ὠφελεῖ καταχριόμενος, καὶ ποδάγραις σὺν κηρωτῇ κυπρίᾳ ἀναληφθεὶς ἢ τραγείῳ στέατι. ὠφελεῖ καὶ βήττοντας χρονίως ὁ χυλὸς καταῤῥοφούμενος ὅσον κύαθος· καὶ παρισθμίοις φλεγμαίνουσιν ἀναγαργάρισμα καὶ διάχρισμα ὠφέλιμόν ἐστι· καὶ ὠταλγίαν σὺν ῥοδίνῳ ἐγχεόμενον ὠφελεῖ.

B

Περὶ Ἀλσίνης. Κεφ. πζ΄.

ΑΛΣΙΝΗ, οἱ δὲ, μυὸς ὦτα, ἀπὸ τοῦ ἔχειν φύλλα ὅμοια μυὸς ὠτίοις. ἀλσίνη δὲ, διὰ τὸ σκιεροὺς καὶ ἀλσώδεις φιλεῖν τόπους. πόα ἐστὶν ὁμοία ἑλξίνῃ, ταπεινοτέρα δὲ καὶ μακροφυλλοτέρα, καὶ οὐ δασεῖα· διατριφθεῖσά τε, σικύων ὄζει. Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικὴν, στυπτικήν· ἁρμόζουσαν πρὸς φλεγμονὰς ὀφθαλμῶν, μετ' ἀλφίτων καταπλασσομένη, καὶ πρὸς ὤτων πόνον ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐνσταζόμενος. καὶ καθόλου δύναται τὰ αὐτὰ τῇ ἑλξίνῃ.

C

V. addit καὶ ὠτίω.
Orib. ταπεινοτέρα δὲ καὶ μακροτέρα.
V. μικροφυλλοτέρα
V. caret
V. caret

Περὶ Φακοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν τελμάτων. Κ. πη΄.

D ΦΑΚΟΣ ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν στασίμων ὑδάτων, βρύον ὂν ὅμοιον φακῷ, ψύχων τῇ δυνάμει. πάσαις φλεγμοναῖς καὶ ἐρυσιπέλασι καὶ ποδάγραις ἁρμόζει καταπλασσόμενος, καθ' ἑαυτόν τε καὶ σὺν ἀλφίτῳ· προσκολλᾷ δὲ καὶ ἐντεροκήλας τὰς ἐπὶ παίδων.

V. στύφον
V. caret

E

Περὶ Ἀειζώου τοῦ μεγάλου. Κεφ. πθ΄.

ΑΕΙΖΩΟΝ τὸ μέγα ὠνόμασται διὰ τὸ ἀειθαλὲς τῶν φύλλων. καυλοὺς δὲ ἀνίησι πηχυαίους, ἢ καὶ μείζονας, πάχος δακτύλου μεγάλου, λιπαρούς, εὐθαλεῖς, ἐντομὰς ἔχοντας ὥσπερ τοῦ χαρακίου τιθυμάλλου· φύλλα λιπαρά, μέγεθος δακτύλου μεγάλου, γλωσσοειδῆ κατὰ τὸ ἄκρον. F καὶ τὰ μὲν κατωτέρω τῶν φύλλων ὑπτιούμενα, τὰ δὲ κατὰ τὴν κεφαλὴν προσεσταλμένα ἐπ' ἄλληλα, κύκλον ὀφθαλμοειδῆ περιγράφοντα· φύεται δὲ ἐν τόποις ὀρεινοῖς καὶ ὀστρακίνοις. ἔνιοι δὲ φυτεύουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῶν οἰκημάτων. Δύναμιν δὲ ἔχει ψυ- G κτικὴν, στύφουσαν, ποιοῦσαν πρὸς ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας, νομάς, ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, πυρίκαυστα, ποδάγρας, καταπλαττόμενα τὰ φύλλα καθ' ἑαυτὰ καὶ μετὰ ἀλφίτων.

Iſta in quibuſdã codicib. deſiderantur
V. στυπτικήν.

Lacuna ex v.c. interſerit καθ' ἑαυτὸν καὶ

ὁ δὲ χυλὸς πρὸς κεφαλαλγίας μετ' ἀλφί- A
του καὶ ῥοδίνου ἐμβρέχεται· καὶ φαλαγγιο-
δήκτοις ἐν ποτῷ δίδοται, καὶ διαῤῥοιζο-
μένοις, καὶ δυσεντερικοῖς· στρογγύλας τε
ἕλμινθας ἐκτινάσσει σὺν οἴνῳ ποθείς· ἵστησι
καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἐν προσθέτῳ. ἐγ-
χρίεται δὲ ὁ χυλὸς καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιών-
των ὠφελίμως ἀπὸ αἵματος. B

Cat. ὀφθαλμιῶν ὑφαίμων.

Περὶ Ἀειζώου τοῦ μικροῦ. Κεφ. ϛ'.

Ἀείζωον δὲ μικρὸν φύεται ἐν τοίχοις καὶ πέτραις, καὶ θριγγοῖς καὶ ταφρείοις ὑποσκίοις. καυλία ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πολλά, λεπτά, περίπλεα φυλλαρίων περιφερῶν, λιπαρῶν, μικρῶν, ὀξέων ἐπ' ἄκρου· ἀνίησι δὲ καὶ καυλὸν ἐν μέσῳ περὶ σπιθαμὴν τὸ μέγεθος, ἔχοντα σκιάδιον καὶ ἄνθη λεπτὰ καὶ χλωρά. τούτου τὰ φύλλα δύναμιν ἔχει τὴν αὐτὴν τῷ προειρημένῳ. C

Cat. τάφοις

V. ἐκ πλαγίου φυλλαρίων λιπαρῶν

Cat. μακρῶν

Orib. πολλά

Περὶ Ἀειζώου ἑτέρου. Κεφ. ϛα'.

V. λεπτοφύλλου

Δοκεῖ δὲ εἶναι καὶ τρίτον εἶδος ἀειζώου, ὃ ἔνιοι ἀνδράχνην ἀγρίαν ἢ τηλέφιον ἐκάλεσαν· Ῥωμαῖοι δὲ ἰλλεκέβραν· ἔχει δὲ αὐτὴ παχύτερα τὰ φυλλάρια πρὸς τὰ τῆς ἀνδράχνης καὶ δασέα. φύεται ἐν πέτραις. D

Lacuna legit in v.c. πλατύτερα.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, δριμεῖαν, ἑλκωτικήν, χοιράδων διαφορητικήν, σὺν ὀξυγγίῳ καταπλασθέν.

Περὶ Κοτυληδόνος. Κεφ. ϛβ'.

KΟΤΥΛΗΔΩΝ, οἱ δέ, σκυτάλιον, οἱ δέ, κυμβάλιον, φύλλον ἔχει ὥσπερ ὀξύβαφον, περιφερές, λεληθότως κοῖλον· καυλίον δὲ ἐν μέσῳ βραχύ, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα· ῥίζαν ὡς ἐλαίαν στρογγύλην. Ταύτης καὶ τῶν φύλλων ὁ χυλὸς μεθ' οἴνου περιχριόμενος, ἢ ἐγκλυζόμενος, φίμους τοὺς ἐν αἰδοίοις χαλᾷ· φλεγμονάς τε καὶ ἐρυσιπέλατα καὶ χιμέτλας καὶ χοιράδας καταπλαττομένη ὠφελεῖ, καὶ στόμαχον καυσούμενον. ἐσθιόμενα δὲ τὰ φύλλα σὺν τῇ ῥίζῃ, λίθους θρύπτει, καὶ οὖρα κινεῖ· καὶ ὑδρωπικοῖς σὺν οἰνομέλιτι δίδοται· χρῶνται δὲ αὐτῇ καὶ εἰς τὰ φίλτρα. E F

V. non legit, nec Orib.

V. ἐφ' ᾧ

V. ἐλαίας

Περὶ Ἑτέρας κοτυληδόνος. Κεφ. ϛγ'. G

Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος κοτυληδόνος, πλατύτερα ἔχον καὶ λιπαρὰ φύλλα ὡς γλωττάρια, πυκνὰ περὶ τὴν ῥίζαν,

V. ἁπαλώτερα

V. γλωττάρια

Succus autem ad capitis dolores cum polenta & roſaceo inſtillatur: morſis à phalangio potui datur, itémque profluuio alui laborantibus atque dyſentericis. Sed & teretes lumbricos pellit ex vino potus, & fluorem muliebrem ſiſtit in vellere ſubditus: denique oculorum lippitudinibus à ſanguine obortis vtiliter inungitur.

De Semperuiuo paruo. Cap. XC.

Semperuiuum minuſculum in parietinis, petris & maceriis, nec nō & ſcrobibus opacis naſcitur: cauliculis ab vna radice multis, tenuibus: qui quidem crebris cincti ſunt puſillis foliis, iíſque rotūdis, pinguibus, exilibus, mucronatis. Promit & à medio caulem palmum ferè altū, vmbella floribúſque tenuibus & ex luteo pallidis præditum. Folia eiſdem cum priore viribus pollent.

ſepulis vl.

De Semperuiuo tertio. Cap. XCI.

Videtur & tertium eſſe ſemperuiui genus, quod aliqui portulacam agreſtem aut telephiū vocauerunt, Romani Illecebram, puſillis foliis craſſiuſculis ad portulacæ ſimilitudinem ac denſis. Naſcitur in petris. Vis ei excalfactoria, acris & exulcerans: impoſitúmque cum axungia ſtrumas diſcutit.

De Vmbilico Veneris. Cap. XCII.

COTYLEDON aliis ſcytalium, ſeu cymbalium, folio eſt acetabuli inſtar orbiculato atque concauo, ita tamen vt cauum id aciem propè fugiat: breui in medio cauliculo, in quo ſemen ineſt: radice oliuæ modo rotunda. Radicis foliorúmque ſuccus cum vino circumlitus aut infuſus, aſtricta pudenda laxat: herba verò inflammationibus, eryſipelatis, perniunculis ac ſtrumis, itémque ſtomacho æſtuanti vtiliter imponitur. At folia cum radice comeſa, calculos comminuunt, vrináſque cient, & hydropicis ex mulſo dantur. Eſt & ipſius herbæ vſus ad amatoria.

De Vmbilico Veneris altero. Cap. XCIII.

EST porrò & alterum Cotyledonis genus, latioribus foliis, iíſque pinguibus, ac ceu lingulas referentibus, dēſis confertíſq; circa radicē,

& velut oculum in medio conſtituentibus,(quemadmodum de maiore ſemperuiuo dictum eſt) aſtringentis guſtus:cauliculo tenui,in cuius ſummo flores ſunt & ſemina hyperici:radice maiuſcula. Vſus eius ad eadem,quæ ſemperuiui.

De Vrtica. Cap. XCIIII.

VRTICÆ, quæ Græcorum pleriſque Acalyphe, alijs Cnide dicitur,duo genera:vna ſiquidem agreſtior eſt,aſperioribus, latioribus nigrioribúſq; folijs,ſemine lini,at minore:altera non æquè aſpera,minuto ſemine. Vtriuſque folia illita ſale addito, canis morſibus medentur: itémque in gangrænam vergentia, maligna, carcinode ſordidáque vlcera, luxata, tubercula, parotidas, panos & abſceſſus ſanant. Lienoſis eadem cum cerato imponũtur. Faciunt & ad ſanguinis è naribus profluuia folia ipſa cum ſucco trita & naribus indita:menſes quoque ciũt eadem detrita cum myrrha & appoſita: ſed & procidẽtes vuluas admota recentia folia* reſtituunt. Semen autem ex paſſo potum venerẽ ſtimulat,vuluámque aperit. Idem cum melle delinctum,orthopnœæ, lateris & pulmonum inflammationibus prodeſt:thoracem purgat, ac ſepticis etiamnum medicamentis admiſcetur. Porrò cum conchylijs cocta folia, difficilem ventrem emolliunt, inflationes diſcutiunt, vrináſque cient. At cum ptiſſana decocta, vitia pectoris excreabilia faciunt. Mulierum denique menſes euocat foliorum decoctum,cũ myrrhæ modico potum. Inflammatam verò vuam gargarizatus ſuccus reprimit.

Pl. tactu reſilire cogunt

De Galiopſi. Cap. XCV.

GALIOPSIS,quam alij Galeobdolon vocant,toto frutice cum caule & folijs vrticam refert. At læuiora ſunt folia, & valdè grauem odorem trita reddunt:flores verò tenues ſunt ac purpuraſcentes.Naſcitur circa ſepes, ſemitas ędificiorúmque areas vbique. Folia,ſuccus, caulis ac ſemen duritias, carcinomata, ſtrumas, parotidas & panos diſcutiendi vim habent.

quidam apud Pl. legunt Galactobdalon.

A οἱονεὶ ὀφθαλμὸν ἕνα μέσον περιστρέφοντα, ὥσπερ τὸ μεῖζον ἀείζωον, τῇ γεύσει στύφοντα. καυλίον λεπτὸν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἄνθη καὶ "σπέρματα ὅμοια ὑπερεικῷ· ῥίζαν δὲ μείζονα. ποιεῖ δὲ πρὸς ἃ καὶ τὸ ἀείζωον.

V. σπέρματα.

Περὶ Ἀκαλύφης. Κεφ. ϛδ'.

ΑΚΑΛΥΦΗ, οἱ δὲ, κνίδη. δισσὸν εἶδός B ἐστιν αὐτῆς. ἡ μὲν γάρ ἐστιν "ἀγριωτέρα, "τραχυτέρα καὶ πλατυτέρα καὶ μελαντέρα τοῖς φύλλοις· καρπὸν δὲ ὅμοιον λινοσπέρμῳ ἔχει, πλὴν ἥττονα. " ἡ δὲ ἑτέρα" λεπτόσπερμός τε καὶ οὐχ ὁμοίως τραχεῖα. Ἀμφοτέρων δὲ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα μετὰ ἁλῶν, κυνόδηκτα ἰᾶται C καὶ γαγγραινικὰ, καὶ τὰ κακοήθη καὶ καρκινώδη, καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν, καὶ στρέμματα, φύματα, παρωτίδας, φύγεθλα, ἀποστήματα· σπληνικοῖς δὲ μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθενται. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας τὰ φύλλα σὺν τῷ χυλῷ λεῖα ἐπιτιθέμενα. κινεῖ δὲ D καὶ ἔμμηνα, λεῖα μετὰ σμύρνης ἐπιτιθέμενα, καὶ ὑστέρας προπτώσεις ἀποκαθίστησι νεαρὰ τὰ φύλλα προσαπτόμενα. τὸ δὲ σπέρμα ἐπὶ συνουσίαν παρορμᾷ πινόμενον μετὰ γλυκέος, καὶ ὑστέραν ἀναστομοῖ· σὺν μέλιτι δὲ ἐκλειχόμενον, ὀρθοπνοίας ὠφελεῖ καὶ πλευρίτιδας καὶ περιπνευμονίας. E ἀνάγει δὲ καὶ τὰ ἐκ θώρακος· μίγνυται δὲ καὶ σηπτικαῖς. συνεψηθέντα δὲ τὰ φύλλα κογχαρίοις, τὰς κοιλίας μαλάττει· λύει ἐμπνευματώσεις, οὖρα κινεῖ. σὺν πτισάνῃ δὲ ἑψηθέντα, τὰ ἐκ θώρακος ἀνάγει. τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν φύλλων σὺν ὀλίγῃ σμύρνῃ ποθὲν, κινεῖ καταμήνια. ὁ δὲ F χυλὸς ἀναγαργαριζόμενος, στέλλει κιονίδα φλεγμαίνουσαν.

V. ἀγρία. V. delet. V. margo addit: τὸ ἀφέψημα λίθους νεφρῶν θρύπτει καὶ δυσπνοϊκοὺς ὠφελεῖ. Al. λεπτόκαρπος.

Περὶ Γαλιόψεως. Κεφ. ϛε'.

ΓΑΛΙΟΨΙΣ, οἱ δὲ, γαλεόβδολον· ὅλον τὸ "θαμνίον σὺν τῷ καυλῷ καὶ τοῖς φύλλοις ἐμφερές ἐστι κνίδῃ, λειότερα δὲ τὰ φύλλα * καὶ ἱκανῶς" δυσώδη ἐν τῷ G διατρῖψαι· "ἄνθη λεπτὰ πορφυρίζοντα· φύεται ἐν φραγμοῖς, καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς καὶ οἰκόπεδα πανταχοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καὶ ὁ χυλὸς ["καὶ ὁ καυλὸς καὶ ὁ καρπὸς,] διαφορητικὴν σκληρωμάτων καὶ καρκινωμάτων, χοιράδων, παρωτίδων, φυγέθλων.

V. καυλίον σὺν τῷ θάμνῳ legit significantius. Lacuna ex v. c. addit καὶ λειότερα. Al. δασέα. V. ἄνθη λεπτὰ πορφυρᾶ. V. caret conclusis.

Ita Ald.cod.at Pariſ.caret.

A δεῖ δὲ μετ' ὄξους δὶς τῆς ἡμέρας καταπλάσσειν, χλιαρὸν ποιοῦντας τὸ κατάπλασμα. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς καταντλεῖται ὠφελίμως. ποιεῖ καὶ πρὸς νομὰς, γαγγραίνας καὶ σηπεδόνας, μεθ' ἁλῶν καταπλασσόμενα.

V.Inſcribit, περὶ γαλαίου

Περὶ Γαλίου. Κεφ. ϛϛ'.

B ΓΑΛΛΙΟΝ, οἱ δὲ, γαλλέριον, οἱ δὲ, γαλάτιον· ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ γάλα πηγνύειν "ἀντὶ πιτύας" αὐτό. ὃ δὲ κλωνίον καὶ τὸ φύλλον ἔχει ἐμφερέστατον ἀπαρίνῃ, καὶ ὀρθὸν δὲ, καὶ ἐπ' ἄκρου ἄνθος μήλινον, λεπτὸν, "πυκνὸν," πολὺ, εὔοσμον· οὗ τὸ ἄνθος πρὸς τὰ πυρίκαυστα καταπλάσσεται, καὶ αἱμορραγίας ἵστησι· μίγνυται δὲ καὶ κη- C ρωτῇ ῥοδίνῃ, ἡλιαζόμενον ἄχρις ἂν λευκὸν γένηται· καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον ἄκοπον. ἡ δὲ ῥίζα πρὸς συνουσίαν παρορμᾷ. φύεται δὲ ἐν ἑλώδεσι τόποις.

V.caret. *V.caret*

Περὶ Ἠριγέροντος. Κεφ. ϛζ'.

ΗΡΙΓΕΡΩΝ καυλίον ἐστὶ πηχυαῖον, D ὑπέρυθρον, "συνεχῆ ἔχον φυλλάρια, ἀκροσχιδῆ ὥσπερ εὔζωμον, παραπολὺ δὲ ἐλάττονα· ἄνθη μηλίζοντα, ταχέως σχιζόμενα καὶ ἐξανθοῦντα εἰς τοὺς λεγομένους πάππους. ὅθεν καὶ ἠριγέρων ὠνομάσθη, διὰ τὸ ἔαρος τὰ ἄνθη τριχοειδῶς πολιοῦσθαι. ῥίζα ἄχρηστος. φύεται μάλιστα ἐπὶ "θριγκοῖς καὶ περὶ τὰς πόλεις. Δύνα- E μιν δὲ ἔχει ψυκτικὴν τὰ φύλλα σὺν τοῖς ἄνθεσιν· ὅθεν καταπλασσόμενα τὰ φύλλα ἐν ὀλίγῳ οἴνῳ, ἢ καὶ καθ' ἑαυτὰ, φλεγμονὰς ὄρχεων καὶ δακτυλίου θεραπεύει· σὺν δὲ μάννῃ, τά τε ἄλλα τραύματα καὶ τὰ ἐν νεύροις ἰᾶται· καὶ οἱ πάπποι δὲ, καθ' ἑαυτοὺς καταπλασθέντες ἐν ὄξει, τὸ αὐτὸ F δρῶσι· ποθέντες μέντοι νεαροὶ, πνιγμὸν ἐπιφέρουσιν. "ὅλος δὲ ὁ καυλὸς σὺν ὕδατι ἑψηθεὶς, καὶ σὺν γλεύκει πινόμενος, στομάχου πόνους τοὺς ἀπὸ χολῆς θεραπεύει.

Al. ἡσυχῇ *Cat. ἐπὶ τειχῶν.* *V. hac poſtrema periodo caret.*

Annotat Goupyus in veteribus hoc loco caput eſſe περὶ τύφης.

Περὶ Θαλίκτρου. Κεφ. ϛη'.

ΘΑΛΙΚΤΡΟΝ φύλλα παραπλήσια κορίῳ ἔχει, "λιπαρώτερα δὲ, καὶ καυ- G λίον πηγανίου πάχος, ἐφ' οὗ τὰ φύλλα· ἅπερ καταπλασθέντα λεῖα, τὰ χρόνια τῶν ἑλκῶν ἐπουλοῖ. φύεται δὲ μάλιστα ἐν πεδίοις.

V.quidam, ῥυπαρώτερα

Sed eiuſmodi cataplaſma addito aceto tepidum bis die imponi oportet. Ex vſu eſt & herbæ decocto fouere. Cæterùm & ad nomas, gangrænas & putreſcentia vlcera, cum ſale folia efficaciter imponuntur.

De Gallio. Cap. XCVI.

GALLIVM, alijs galerium ſiue galatium, nomẽ ex eo traxit, quòd coaguli vice lac cogat & coagulet. Ramulũ foliúmq; habet aparinæ ſimillimũ, rectum: florem in cacumine luteum, tenuem, denſum, copioſum, odoratum. Flos igni ambuſtis illinitur, ſanguiníſque profluuia ſiſtit. Admixtus & oleo roſaceo, inſolatúſque vſque dum albeſcat, medicamentum fit acopon, ſeu leuandis laſſitudinibus aptum. Radix venerem concitat. Cæterùm naſcitur in paluſtribus.

De Senecione. Cap. XCVII.

SENECIO cauliculo eſt cubitali, ſubrubicundo, foliolis crebris & erucæ modo per extremitates diuiſis, ſed minoribus multò: floribus in luteum vergentibus, qui quidem citò dehiſcunt ac defloreſcentes in pappos abeunt. Atque inde etiam Erigerontis nomen Senęcio apud Gręcos inuenit, quòd verè flores capillorum ritu caneſcant. Radix eſt ſuperuacua. Naſcitur porrò maximè in maceriis & circum oppida. Folia cũ floribus refrigerãdi vim habẽt: proindéque illita cum vini modico aut etiam per ſeſe folia, teſtium & ſedis inflammationes ſanant: quin & ex manna thuris cùm reliquis medentur vulneribus, tum iis quæ neruis inflicta ſunt. Illiti quoque pappi per ſe cum aceto, idem præſtant: verùm recentes epoti ſtrangulant. Totus autem caulis ſi ex aqua coctus cum muſto potui detur, ſtomachi dolores à bile contractos perſanat.

De Thalietro. Cap. XCVIII.

THALIETRVM folia coriandri habet, at pinguiora: cauliculum rutæ craſſitudine, in quo folia: quæ quidem trita illitu diuturna vlcera ad cicatricem perducunt. Naſcitur pręcipuè in campeſtribus.

De marino Muſco. Cap. XCIX.

MVSCVS marinus in ſaxis teſtiſque ad mare naſcitur, capillaceus, gracilis, ſine caule, valdè aſtringentis guſtus: ad inflammationes & podagras, quas refrigerare opus eſt, efficax.

De marino Fuco, ſeu alga. Cap. C.

E Fuci marini generibus, quoddã latum, alterum oblongũ & quadantenus puniceum, tertium candidum, quod in Creta naſcitur iuxta terram, pulchrè floridum neque corruptioni obnoxium. Omnia genera vim habent refrigeratoriam, in cataplaſmatis, ad podagras & inflammationes efficaciter vtilé: verùm ijs adhuc humentibus vti conuenit, priuſquàm * exareſiant. Nicáder puniceum aſſerit aduerſus ſerpentes valere: idipſúmque eſt quo exiſtimauêre nonnulli colorẽ ſuum mentiri mulieres: cùm tamen radicula ſit eiuſdem nominis, qua ſeſe fucant.

inareſcant

De Potamogetone. Cap. CI.

POTAMOGETON folio eſt betæ ſimili, * denſo & paululum ſupereminente extra aquam. Porrò refrigerat & aſtringit, proindéque conuenit pruriginibus, ac depaſcẽtibus vetuſtíſque vlceribus. Nomẽ autem ex eo inditum eſt, quòd in paludibus & aquoſis locis naſcatur.

Vl. hirſuto

De Stratiote. Cap. CII.

STRATIOTES in aquis naſcens, quem alij ſtratioten fluuiatilem appellant, ex eo cognomẽtum traxit, quòd aquis ſupernatat, & ſine radice viuit. Folium habet aizoo ſimile, at maius, idémque refrigerandi vi præditum. Sanguinem qui defluit à renibus potum ſiſtit. Ex aceto autem illitum, vulnera & eryſipelata, necnon & œdemata ab inflammatione vindicat.

De Stratiote millefolio. Cap. CIII.

STRATIOTES millefolius, puſillus eſt frutex palmi altitudine aut etiam ampliùs aſſurgens, folijs pulli pennas imitantibus: ſunt autem foliorum exortus breues admodum & inciſuris diuiſi. Folia maximè cuminum agreſte, tum breuitate tum etiam ſcabritia, ſimulant: ſed ſunt etiamnum breuiora paulò, denſio-

A Περὶ " Βρύου θαλασσίου. Κεφ. ϟθ'.

V. inſcriptio, περὶ βρύου θρεπτικοῦ ἢ βρυωνίας.

ΒΡΥΟΝ θαλάσσιον φύεται ἐπὶ λίθων καὶ ὀστράκων παρὰ θάλασσαν, * τριχώδες, ἰσχνόν, ἄκαυλον, ἰσχυρῶς στυπτικόν, ποιοῦν πρὸς φλεγμονὰς καὶ ποδάγρας, τὰς * σύψεως δεομένας.

Περὶ Φύκους θαλασσίου. Κεφ. ρ'.

B ΦΥΚΟΣ θαλάσσιον, γίνεται δὲ μέν τοι αὐτοῦ πλατύ, τὸ δὲ ὑπομηκὲς καὶ φοινίσσον, ὃ δὲ, λευκόν, φυόμενον δὲ ἐν Κρήτῃ πρὸς τῇ γῇ, εὐανθὲς ἄγαν καὶ ἄσηπτον. "Ψυκτικὴν δὲ ἔχει πάντα τὴν δύναμιν, ποιοῦντα ἐν καταπλάσμασι, * ποδαγρικοῖς καὶ ταῖς φλεγμοναῖς· δεῖ δὲ αὐτοῖς

Lacuna in v. c. legit, στυπτικὴν quæ quidem lectio potior illi videtur. Ita quoque legit Orib.

C χρῆσθαι ἐνίκμοις πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι. Νίκανδρος δέ φησι καὶ θηριακὸν εἶναι τὸ φοινικοῦν. ὅπερ ἔδοξαν ἔνιοι εἶναι, ᾧ αἱ γυναῖκες χρῶνται, ὄντος ἐκείνου ῥιζίου· * ὁμωνύμως δὲ καλουμένου φύκους.

Περὶ Ποταμογείτονος. Κεφ. ρα'.

ΠΟΤΑΜΟΓΕΙΤΩΝ φύλλον

D ἐστὶν ὅμοιον σεύτλῳ, δασύ, καὶ ὀλίγον ὑπερκύπτον τοῦ ὕδατος. ψύχει δὲ καὶ στύφει, ἁρμόζον κνησμοῖς, καὶ νεμομένοις καὶ παλαιοῖς ἕλκεσιν. ὠνόμασται δὲ διὰ τὸ ἐν τέλμασι καὶ ἐνύδροις τόποις φύεσθαι.

Περὶ Στρατιώτου. Κεφ. ρβ'.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ, ὁ ἐπὶ τῶν ὑδάτων

E φυόμενος, οἱ δὲ, ποτάμιον στρατιώτην καλοῦσιν· ὠνόμασται δὲ διὰ τὸ ἐπινήχεσθαι τοῖς ὕδασι καὶ χωρὶς ῥίζης ζῆν. φύλλον δὲ ἔχει " ἀειζώου ὅμοιον, μεῖζον μέντοι, καὶ ψυκτικὴν ἔχον δύναμιν. ἐφιστάνον τὰς ἐκ νεφρῶν αἱμορραγίας, πινόμενον· τραύματά τε ἀφλέγμαντα τηρεῖ, καὶ

Cordus pro ἀειζώου, ſuſpicatur legendum ἀσπέρου

F ἐρυσιπέλατα καὶ οἰδήματα, σὺν ὄξει καταπλασσόμενον.

Περὶ Χιλιοφύλλου στρατιώτου. Κεφ. ργ'.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ὁ χιλιόφυλλος ἐστι θαμνίσκος μικρὸς, σπιθαμιαῖος καὶ μείζων· ἔχων τὰ φύλλα ὅμοια νεοττοῦ πτερῷ "· εἰσὶ δὲ " αἱ ἐκφύσεις τῶν φύλλων

V. περιττῷ. quidã νέα τῇ πτερίδι.

G σφόδρα βραχεῖαι, ἐσχισμέναι. ἔοικε δὲ μάλιστα τὰ φύλλα " τῇ βραχύτητι " καὶ τῇ τραχύτητι] κυμίνῳ ἀγρίῳ· καὶ ἔτι βραχύτερα· καὶ τὸ σκιάδιον δὲ πυκνότερον

V. ἀεὶ legit

V. βραχυτάτῃ

V. his caret.

τούτου καὶ ἁδρότερον. ἔχει γὰρ ἐπ' ἄκρου καρφία μικρά, ἐφ' ὧν τὰ σκιάδια ἐστὶν ἀνήθου τρόπον· αἱ δὲ μικρά, λευκά. φύεται ἐν ἀγροῖς ὑποτραχέσι καὶ περὶ τὰς ὁδοὺς μάλιστα. ἔστι δὲ αὕτη ἡ βοτάνη σφόδρα ἀγαθὴ πρὸς αἱμορραγίαν καὶ ἕλκη παλαιὰ καὶ πρόσφατα, καὶ σύριγγας.

V. quidam legit teſte Lac. καὶ ἄ[illegible], πολλά, λεπτά.
Lac. in v. cod. ἐν τόποις ἀργοῖς.
V. περὶ

Περὶ Φλόμου. Κεφ. ρδ'.

V. Incipit, φλόμου διαφορὰν εἴδους &c.

ΦΛΟΜΟΣ τὴν μὲν αἰωτάτω διαφορὰν ἔχει διπλῆν. ἡ μὲν γάρ ἐστιν αὐτῆς λευκή, ἡ δὲ, μέλαινα· καὶ τῆς λευκῆς ἡ μὲν, θήλεια, ἡ δὲ, ἄρρην. τῆς μὲν οὖν θηλείας τὰ φύλλα παραπλήσιά ἐστι κράμβῃ, δασύτερα δὲ πολλῷ καὶ πλατύτερα καὶ λευκά· καυλὸς πηχυαῖος καὶ μείζων, λευκός, ὑπόδασυς· ἄνθη λευκὰ ἢ ὑπόχλωρα· σπέρμα μέλαν· ῥίζα δὲ μακρά, στρυφνή, πάχος ἔχουσα δακτύλου· φύεται δὲ ἐν πεδίοις. Ἡ δὲ ἄρρην καλουμένη, λευκόφυλλος, ὑπομήκης δὲ καὶ στενωτέρα τοῖς φύλλοις, καὶ τῷ καυλῷ δὲ λεπτοτέρα. Ἡ δὲ μέλαινα ὁμοία τῇ λευκῇ κατὰ πάντα, πλατυφυλλοτέρα μέντοι καὶ μελαντέρα τοῖς φύλλοις ὑπάρχει. Γίνεται καὶ ἡ λεγομένη ἀγρία, ῥάβδους ὑψηλὰς φέρουσα καὶ δενδρώδεις, φύλλα ἐλελισφάκῳ ὅμοια· ἔχει δὲ κλῶνας περὶ τὰς ῥάβδους ὥσπερ πράσιον, ἄνθος μήλινον, χρυσοειδές. εἰσὶ δὲ καὶ φλομίδες διπλαῖ, δασεῖαι, περιφυεῖς τῇ γῇ, στρογγύλα ἔχουσαι τὰ φύλλα. Καὶ τρίτη φλομὶς ἡ καλουμένη λυχνῖτις, ὑπὸ δέ τινων θρυαλλίς, φύλλα γ' ἢ δ' ἢ καὶ πλείονα ἔχουσα παχέα, λιπαρά, δασέα. εἰς ἐλλύχνια χρησίμη. τῶν μὲν οὖν προτέρων δύο ῥίζα στυπτική· ὅθεν διαρροιζομένοις ὅσον ἀστράγαλος σὺν οἴνῳ ὠφελίμως ἐν ποτῷ δίδοται. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς ῥήγμασι καὶ σπάσμασι καὶ θλάσμασι καὶ βηξὶ παλαιαῖς ἁρμόζει. ὀδονταλγίας τε πραΰνει διακλυζόμενον. ἡ δὲ χρυσοειδὴς τὰ ἄνθη, τρίχας βάπτει, καὶ ὅπου ἂν τεθῇ σίλφας συνάγει. τὰ δὲ φύλλα ἑφθὰ ἐν ὕδατι, πρὸς οἰδήματα καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καταπλάσσεται, καὶ πρὸς σφακελίζοντα ἕλκη σὺν μέλιτι ἢ οἴνῳ· σὺν ὄξει δὲ, τραύματα θεραπεύει, καὶ σκορπιοπλήκτοις

Orib. λευκότερα
Orib. ὑπόχλωρα
V. non habet
Al. καυλῷ
Al. ξυλώδεις
V. δακτύλους
V. quidam ὁσπρίου
V. χρυσομήλινον
V. περιφυεῖς
V. numero caret foliorum.
Lacuna legit in v. c. τῆς δὲ χρυσοειδοῦς τὰ ἄνθη

A fiore plenioréque vmbella. Surculos in cacumine gerit exiguos, in quibus vmbellæ in modum anethi, flores parui candidíque. Naſcitur in agris ſubaſperis, præcipuéque ſecus vias. Herba eximij vſus ad profluētem ſanguinē, vlceráque tum vetera tum recentia, atque etiā fiſtulas.

B

De Verbaſco. Cap. CIIII.

VERBASCVM genera habet ſumma duo: ſiquidem hoc albū eſt, illud nigrum: ruſúmque in albi genere alterum mas eſt, alterum fœmina. Ac fœminæ quidē folia ſunt braſſicæ, at piloſiora multò latioráque, & candida: caulis cubitalis aut amplior, albus, ſubhirſutus:
C flores candidi aut quadantenus ex luteo palleſcentes: ſemen nigrum: radix longa, guſtu acerba, craſſitudine digiti. Naſcitur in campeſtribus. Qui verò mas appellatur, albis eſt, oblongis, anguſtioribúſque foliis, ac tenuiori quoque caule. Nigrum autem albo prorſus eſſet ſimile, niſi latioribus nigrióribúſque
D folijs conſtaret. Eſt & Verbaſcū ſylueſtre, virgas gerens altas & arboris ſpecie lignoſas, folia ſaluiæ: habet autem vti marrubium verticillato circa virgas ambitu florem luteum, auro ſimilem. Sunt porrò & Phlomides duæ, hirſutæ, humiles, rotundíſque præditæ folijs. Tertia
B præter has eſt quæ lychnitis vocatur, ab aliis thryallis, foliis ternis quaterníſve aut etiā pluribus, craſſis, pinguibus & hirſutis: ea ad lucernarum ellychnia apta eſt. Porrò duûm generum primo loco recenſitorū radix aſtringit: proindéq; alui profluuio laborãtibus ludicri tali magnitudine vtiliter ex vino propinatur.
F Decoctum ruptis, conuulſis, contuſis & antiquæ tuſſi auxiliatur: ac dentiū quoque dolores collutione mitigat. Verbaſcū autē cui flos aureus, capillos tingit, & quocunq; loco reponatur, blattas in ſe contrahit. Cocta in aqua folia, œdematis & oculorum inflammationibus imponuntur, itémque ſyderatis
G vlceribus, ex melle aut vino. Cùm aceto quoque vulneribus medentur, & à ſcorpione ictis opitulan-

tur. At verò ſylueſtris folia igni ambuſtis illinuntur. Fœminæ verò folia ferunt caricis interpoſita, eas incorruptas & à putredine immunes tueri.

De AEthiopide. Cap. CV.

AETHIOPIS folia etiam habet verbaſco ſimilia, perquàm hirſuta denſáque, & circa imam radicem orbem conficientia: caulem quadrangulum, craſſum & ſcabrū, ſimilem apiaſtro aut arctio, multis concauum alis: ſemina erui magnitudine bina in ſingulis conceptaculis: radices ab eodem ceſpite numeroſas, longas, craſſas & guſtu glutinoſas: quæ ſiccæ nigreſcunt, durántque vt cornua videri poſſint. Plurima in Meſſenia & Ida naſcitur. Huius radix decocta potáque, iſchiadi, pleuritidi, ſanguinis expuitioni & arterię ſcabritijs auxiliatur: cum melle autem eclegmatis vice aſſumitur.

De Arctio. Cap. CVI.

ARCTION aliqui arcturum vocāt, folia itidem habet verbaſco ſimilia, niſi quòd hirſutiora rotundioráque ſunt: radicem tenerā, dulcem & albam: caulem mollem, longum: ſemen cumino paruo ſimile. Radix cum ſemine in vino decocta, dentium dolores mulcet, ſiquidem ore decoctum contineatur. Ambuſta pernionéſque eodem fouentur. Bibitur & propter iſchiada vrinæque difficultatem è vino.

De Arcio, ſiue Perſonata. Cap. CVII.

ARCION, quod alij proſopida aut proſopion quaſi perſonatam vocant, folia habet cucurbitæ, maiora tamen, duriora nigrioráque & hirſuta: caulem albicātem, quanquam & interdum herba hæc vidua caule reperiatur: radix grandis eſt, & intus quidem alba, foris verò nigra. Hæc drachmæ vnius pondere pota cum pineis nucleis, cruenta expuētibus, purulentáque excreantibus auxiliatur: Trita quoque articulorum dolores ex contorſionibus contractos illitu ſedat. Folia denique antiquis vlceribus vtiliter imponuntur.

A βοηθεῖ. τὰ δὲ τῆς ἀγρίας φύλλα " πυρικαύστων ἐστὶ καταπλάσματα. τὰ δὲ τῆς θηλείας φύλλα φασὶ μετὰ σύκων ξηρῶν συντιθέμενα, ἄσηπτα αὐτὰ διαφυλάττειν.

Totus hic locus inquit Goup. nō eſt in veteri: ſed hæc omnia agnoſcuntur ab interpretibus.

Περὶ Αἰθιοπίδος. Κεφ. ρε΄.

ΑΙΘΙΟΠΙΣ, καὶ αὐτὴ παραπλήσια B φλόμῳ ἔχει τὰ φύλλα, δασέα δὲ λίαν καὶ πυκνά, κύκλῳ περὶ τὸν πυθμένα τῆς ῥίζης· καυλὸν τετράγωνον, παχὺν, καὶ τραχὺν, ἐοικότα μελιτταίνῃ ἢ ἀρκτίῳ, μασχάλας ἀνιέντα πολλάς. καρπὸν δὲ περὶ μέγεθος ὀρόβου σὺν δύο ἐν ἑνὶ ἀγγείῳ· ῥίζας ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πυθμένος πολλὰς, μαC κρὰς, παχείας, γευομένῳ κολλώδεις· γίνονται δὲ ξηραινόμεναι μέλαιναι καὶ σκληραὶ, κέρασιν ἐοικυῖαι· πλείστη δὲ γεννᾶται κατὰ τὴν Μεσσηνίαν καὶ τὴν Ἴδην. Ταύτης ἡ ῥίζα ἑψομένη καὶ πινομένη βοηθεῖ ἰσχιάδι, πλευρίτιδι, " αἵματος πτύσει, καὶ ἀρτηρίας τραχύτητι· λαμβάνεται δὲ μετὰ D μέλιτος ἀντὶ ἐκλείκτου.

A'. καὶ λεῖα.

Non habet Oriſ.

Cat. αἱμοπτοϊκοῖς.

Περὶ Ἀρκτίου. Κεφ. ρς΄.

ΑΡΚΤΙΟΝ, οἱ δὲ, ἀρκτοῦρον, φλόμῳ καὶ αὐτὴ ἔχει ἐοικότα τὰ φύλλα, δασύτερα δὲ καὶ στρογγυλώτερα· ῥίζαν ἁπαλὴν, γλυκεῖαν, λευκήν· καυλὸν δὲ μαλακὸν, " μακρόν. καρπὸν δὲ κυμίνῳ μικρῷ ὅμοιον. E Ταύτης ἡ ῥίζα δίδοται καὶ ὁ καρπὸς ἀφεψηθέντα ἐν οἴνῳ, ὀδονταλγίας διακρατούμενα παρηγορεῖν, καὶ πυρικαύστων καὶ χιμέτλης ἐστὶ καταιόνημα· πίνεται δὲ καὶ πρὸς ἰσχιάδας καὶ δυσουρίαν ἐν οἴνῳ.

V. μικρόν, Marc. μικρόν. καρπὸν δὲ μακρὸν κυμίνῳ ὅμοιον.

Περὶ Ἀρκείου. Κεφ. ρζ΄.

ΑΡΚΕΙΟΝ, οἱ δὲ, προσωπίδα, οἱ δὲ, F προσώπιον καλοῦσι, φύλλα ἔχει ὅμοια τοῖς τῆς κολοκύνθης, μείζονα μέντοι καὶ σκληρότερα καὶ μελάντερα καὶ δασέα· [" καυλὸν ὑπόλευκον· ἐνίοτε δὲ] καὶ ἄκαυλος ἡ πόα· ῥίζα μεγάλη καὶ λευκὴ ἔνδοθεν, ἔξωθεν δὲ μέλαινα. Ἥτις βοηθεῖ ποθεῖσα < α΄. πλῆθος μετὰ στροβίλων, αἱμοπτοϊκοῖς, ἐμG πυϊκοῖς. παύει καὶ τὰ ἐκ τῶν λυγισμῶν περὶ τὰ ἄρθρα ἀλγήματα, καταπλασσομένη λεία. καὶ τὰ φύλλα δὲ ὠφελίμως ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἑλκῶν καταπλάττεται.

ἕτερον ἄρκτιον quaſi arctium alterum à Gal. vocatur.

Iſta non habet, niſi inter notha, Ald. codex, vt neque vetus manuſcriptus & Oribaſ.

Περὶ Πετασίτου. Κεφ. ρη'.

Lac. legit in v.c. θαμνίσκος

V addit, καὶ ἄνθρακας & carbunculos.

ΠΕΤΑΣΙΤΗΣ " μίσχος ἐστὶ μείζων πήχεως, δακτύλου μεγάλου πάχος, ἐφ' οὗ φύλλον πετασῶδες μέγα, περικείμενον ὥσπερ μύκης, ποιοῦν πρὸς τὰ κακοήθη καὶ φαγεδαινικὰ ἕλκη, " λεῖον καταπλασσόμενον.

Περὶ Ἐπιπακτίδος. Κεφ. ρθ'.

V. quidam. πάνυ μικρά Al. φύλλα.

V. addit, ἄνθη πορφυροειδῆ.

ΕΠΙΠΑΚΤΙΣ, οἱ δὲ, ἑλλεβορίνην, " θαμνίσκος μικρὸς, ἐλάχιστα " φυλλάρια ἔχων. " πρὸς τὰ θανάσιμα δὲ πίνεται, καὶ πρὸς τὰ ἐν ἥπατι πάθη.

Περὶ Καπνοῦ. Κεφ. ρι'.

Al. κοτυίῳ In marg. aliàs πυκνοειδὲς Lac. addit ex v. c. ὁ ἐπὶ τῶν τειχῶν φυόμενος.

V. addit, καὶ πικρός.

Lac. legit. πλείονα χολὴν δι' οὔρων ἄγει. Al. μελαγχολώδη. πίνεται δὲ καὶ πρὸς ἡπατικὰ, καὶ πολλὰ ἄλλα δύναται.

ΚΑΠΝΟΣ " βοτάνιόν ἐστι " θαμνοειδὲς, κορίῳ ἐοικὸς, τρυφερὸν πάνυ· τὰ δὲ φύλλα λευκότερα καὶ τεφροειδῆ, πολλὰ πανταχόθεν· ἄνθος πορφυροῦν. τούτου ὁ χυλὸς δριμὺς ", ὀξυδερκὴς, δακρύων ἀγωγός· ὅθεν καὶ τοὔνομα εἵλκυσε. Δύναται δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν βλεφάρων διπλᾶς τρίχας * σὺν κόμμει καταχρισθεὶς μὴ ἐᾶν φύεσθαι. βρωθεῖσα δὲ ἡ πόα, " οὖρα ἄγει χολώδη ".

Περὶ Λωτοῦ ἡμέρου. Κεφ. ρια'.

ΛΩΤΟΣ ἥμερος, οἱ δὲ, τρίφυλλον· φύεται ἐν παραδείσοις. ὃς χυλισθεὶς καὶ μιγεὶς μέλιτι, ἄργεμα καὶ νεφέλια καὶ λευκώματα καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἀποκαθαίρει.

Περὶ Λωτοῦ ἀγρίου. Κεφ. ριβ'.

V. Ῥωμαῖοι καὶ τριφόλιον

V. μικρὸν tantũ.

Λωτὸς ἄγριος, οἱ δὲ, Λίβυον καλοῦσι, φύεται μὲν πλεῖστος ἐν Λιβύῃ, καυλὸν φέρων δίπηχυν ἢ καὶ μείζονα, μασχάλας ἔχοντα πολλάς· φύλλα ὅμοια λωτῷ τριφύλλῳ, τῷ ἐν χορτοκοπείοις γινομένῳ· σπέρμα ἐοικὸς τήλιδι, μικρότερον δὲ πολλῷ, φαρμακῶδες ἐν τῇ γεύσει. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, ἠπίως στυπτικὴν, ἀποκαθαρτικὴν σπίλων τῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ ἐφηλίδων, σὺν μέλιτι καταχριόμενος. πινόμενος δὲ καθ' ἑαυτὸν λεῖος, ἢ καὶ μετὰ μαλάχης σπέρματος σὺν οἴνῳ ἢ γλυκεῖ, τοῖς περὶ κύστιν ἀλγήμασι βοηθεῖ.

Περὶ Κυτίσου. Κεφ. ριγ'.

ΚΥΤΙΣΟΣ θάμνος ἐστὶ λευκὸς ὅλος ὡς ῥάμνος, κλάδους ἀνιεὶς πηχυαίους καὶ μείζονας, περὶ οὓς τὰ φύλλα ὅμοια τήλι-

A

De Petaſite. Cap. CVIII.

PETASITES pediculo eſt cubitali maiore, & craſſitudine pollicis, cui folium prægrande petaſi modo amplum ceu fungus incumbit. Tritum id contra maligna & phagedænica vlcera efficaciter illinitur.

De Epipactide. Cap. CIX.

B

EPIPACTIS ab aliis Elleborine vocata, frutex eſt puſillus, perquàm exiguis conſtans foliolis. Contra venena & iocineris vitia pota prodeſt.

De Capno ſeu fumaria. Cap. CX.

C

FVMARIA fruticoſa eſt herbula, coriandri ſimilitudine, prætenera, folijs candidioribus & cineracei coloris, vndique numeroſis: flore purpureo. Huius ſuccus acris eſt, claritatémq; facit oculis & delacrymationẽ, ceu fumus: vnde & herba nomen traxit. Illitus cum gũmi, duplicatos palpebrarum pilos euulſos renaſci prohibet. Cæterùm herba in cibo ſumpta, copioſam bilem per vrinas trahit.

D

De Loto ſatiua. Cap. CXI.

LOTVS ſatiua quam aliqui Trifolium vocant, naſcitur in hortis. Expreſſus ea ſuccus addito melle, argema, nubeculas, albugines cæteráque vitia caliginem oculis offundentia diſcutit.

E

De Loto ſylueſtri. Cap. CXII.

Sylueſtris lotus, quam alij Libyon appellant, plurima in Libya gignitur, caule bicubitali aut etiam maiore, alis multis: folijs loti trifoliæ pratenſis: ſemine fœnigræci, at minore multò, guſtu medicato. Vim calfaciendi & leniter aſtringendi

F

obtinet. Tollit è facie næuos, itémque maculas à Solis ardore contractas, ſi cum melle perungatur. At trita per ſeſe aut cum maluæ ſemine, & ex vino aut paſſo bibita, doloribus veſicæ ſuccurrit.

De Cytiſo. Cap. CXIII.

G

CYTISVS frutex eſt " albus in totum, vti rhamnus, ramos ſpargens cubitales ac etiamnum maiores, in quibus folia fœnigræci,

canus aſpectu. Pl.

aut loti trifoliæ, niſi quòd minora ſunt, dorſóque medio prominẽtiore. Ea digitis trita erucam olent, guſtatáque cicer viride ſapiunt. Folia vim habent refrigeratoriam: œdemata inter initia diſcutiunt, ſi cum pane trita illinantur. Eorum quoq; decoctum vrinam potu ciet. Cæterùm nonnulli, quòd apes alliciat, eam propter aluearia ſerunt.

De Loto Ægyptia. Cap. CXIIII.

LOTVS quæ in Ægypti cãpis flumine inundatis prouenit, caule eſt (Ægyptiæ) fabæ ſimili: flore paruo, candido, liliaceo ſimili, quẽ tradunt ad ortum Solis aperiri & expandi, eodem occidente comprimi occludíque: hócque ampliùs, caput ipſum veſpera mergi aquíſque condi, rurſúmque ad exortum Solis emergere extra aquam. Refert verò caput calycem papaueris maximum. In eo grana ſunt ceu milij, quæ Ægyptij ſiccant & in panes cogũt. Radicem Lotus hęc habet mali cotonei ſimilitudine, quæ & ipſa cruda coctáque manditur: cocta ſanè qualitate vitello oui reſpondet.

De Myriophyllo, ſeu millefolio. Cap. CXV.

MYRIOPHYLLON cauliculo eſt ſingulari, tenero, vnicáque nixo radice: folijs circa caulem leuibus, fœniculi ſimilibus, iiſque plurimis, vnde & nomen accepit. Eſt verò caulis quadantenus cauus, coloribus varijs diſtinctus, & quaſi ſtudio atque artificio limatus & expólitus. Naſcitur in paluſtribus. Vulnera recentia ab inflammatione vindicat, ſeu viride ſeu etiam ſiccũ ex aceto oblinatur: præcipitatis quoq; ex alto cũ aqua & ſale potui datur.

De Myrrhide. Cap. CXVI.

MYRRHIS, quam alij myrrhã nominant, ſimilis eſt cicutæ caule foliiſq;: radicẽ verò habet oblongã, tenerã, rotũdã, odoratã, cibo nõ inſuauẽ. Hęc pota in vino, phalangiorum morſibus auxiliatur. Ciet verò mẽſtrua, & fœminarũ purgationes à puerperio trahit. Eadẽ decocta & in ſorbitione data, phthiſicis ſubuenit. Tradunt & nonnulli eandẽ bis die terve potam ex vino in peſtilenti conſtitutione ita ſalutarem eſſe, vt arceat morbi contagia.

A δι, ἢ λωτῷ τριφύλλῳ· μικρότερα δὲ καὶ ῥάχιν ἔχοντα μείζονα· ἔντε τῷ διατριβῆναι τοῖς δακτύλοις ὄζοντα εὐζώμου· ἐν δὲ τῇ γεύσει ὅμοια ἐρεβίνθοις χλωροῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ψυκτικήν· διαφορητικὴν τῶν ἐν ἀρχῇ οἰδημάτων, σὺν ἄρτῳ λεῖα καταπλασθέντα. κινεῖ δὲ καὶ οὖρα τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον. ἔνιοι δὲ φυτεύουσιν αὐτὴν παρὰ (Lacuna legit in v.c. λωτῷ) (V. καὶ χλιαρὰν. Lacuna legit συπτικὴν καὶ ψυκτικήν)

B ταῖς σμήνεσιν, ὡς ἐπακτικὸν τῶν μελισσῶν.

Περὶ Λωτοῦ Αἰγυπτίου. Κεφ. ριδ'.

ΛΩΤΟΣ ὁ ἐν Αἰγύπτῳ γεννώμενος ἐν τῷ ὕδατι τῶν ἐπικλυσθέντων πεδίων, καυλός ἐστι τῷ τοῦ κυάμου ἐμφερής· ἔχων ἄνθος μικρόν, λευκόν, ἐοικὸς κρίνῳ, ὅ φασι (Ald. κεῖθι) C κατὰ τὰς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου ἀπλοῦσθαι, δύνοντος δὲ μύειν· καὶ ὅλην τὴν κωδίαν κρύπτεσθαι ἐν τῷ ὕδατι, πάλιν τε πρὸς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ὑπερκύπτειν. ἔοικε δὲ ἡ κωδία μήκωνι μεγίστῃ· ἐν ᾗ καρπὸς ὡς κέγχρος, ὃν ξηράναντες οἱ ἐν Αἰγύπτῳ, βάλλουσιν εἰς ἀρτοποιΐαν. ῥίζαν δὲ ἔχει ὁμοίαν μήλῳ κυδω- D νίῳ, ἥτις καὶ αὐτὴ ἐσθίεται ὠμήτε καὶ ἐφθή. ἀναλογεῖ δὲ ἑψηθεῖσα τῇ ποιότητι λεκύθῳ ᾠοῦ.

Περὶ Μυριοφύλλου. Κεφ. ριε'.

ΜΥΡΙΟΦΥΛΛΟΝ καυλίσκος ἐστὶ (Al. μαραθρόφυλλον.) μονοφυής, τρυφερός, μονόρριζος· περὶ (V. caret) ὃν φύλλα πολλά, λεῖα, μαράθρῳ ὅμοια (V. caret) ὅθεν καὶ ὠνόμασται. ὁ δὲ καυλός ἐστιν ὑπό- (Al. ἀμαρέχω perperam al. μυῤῥίδι, ſed acceſſorium) E κοιλος, διαποίκιλος, ὡς ἐπίτηδες διερρινημένος· φύεται ἐν ἑλώδεσι τόποις. τοῦτο τηρεῖ (Vulg. ex ὑπόκιρρος) (V. πυκνὸς, al. διάπυκνος) ἀφλέγμαντα τὰ νεότρωτα τῶν ἑλκῶν, σὺν ὄξει χλωρόν τε καὶ ξηρὸν καταπλασσόμενον· (Sic Goup. alter codex Vulg. ex. διερριμμένος) ποτίζεται δὲ καὶ πρὸς πτώματα σὺν ὕδατι καὶ ἁλσίν. (πτώματα legendum falsò ſuſpicatur Marcellus.)

Περὶ Μυῤῥίδος. Κεφ. ρις'.

F ΜΥΡΡΙΣ, οἱ δὲ μύῤῥαν καλοῦσιν, τῷ καυλῷ καὶ τοῖς φύλλοις ἔοικε κωνείῳ· ῥίζαν δὲ ἔχει ἐπιμήκη, ἁπαλήν, περιφερῆ, εὐώδη, ἡδεῖαν βρωθῆναι. Ἥτις πινομένη σὺν οἴνῳ, φαλαγγιοδήκτοις βοηθεῖ· καθαίρει δὲ ἔμμηνα, καὶ λόχια· καθεψηθεῖσα δὲ ἐν ῥοφήμασιν, ὠφελίμως φθισι- (V. ὑπομήκη, ἁπαλήν.) G κοῖς δίδοται· ἱστοροῦσι δὲ ἔνιοι, πινομένης αὐτῆς δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας σὺν οἴνῳ ἐν λοιμικαῖς καταστάσεσι, βοηθεῖν πρὸς τὸ ἀνόσους διαμένειν. (V. τινὲς ἐνίους πινομένους)

Περὶ Μυάγρου. Κεφ. ριζʹ.

A Μύαγρος, οἱ δὲ, μελάμπυρον, πόα φρυγανώδης, δίπηχυς, φύλλα ἔχουσα ἐμφερῆ τοῖς τοῦ ἐρυθροδάνου, ὠχρά· σπέρμα *ζαχήλῳ ἐοικὸς, λιπαρόν. ᾧ χρῶνται κόπτοντες αὐτὸ πεφωσμένον, καὶ περιπλάττοντες ῥάβδοις, καὶ ἀντὶ λύχνου χρώμενοι. δοκεῖ δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ λίπος ὁμαλίζειν B καὶ λεαίνειν τὰς τοῦ σώματος τραχύτητας.

Περὶ Ὀνάγρας. Κεφ. ρινʹ.

*Ὄναγρα, οἱ δὲ, ὀνοθήραν, οἱ δὲ, ὄνουριν, θάμνος ἐστὶ δενδροειδὴς, εὐμεγέθης, φύλλα ἔχων ἀμυγδαλῇ παραπλήσια, *πλατύτερα δὲ καὶ ἐμφερῆ τοῖς τοῦ κρίνου· ἄνθη ῥοδοειδῆ, μεγάλα· ῥίζαν δὲ λευ- C κὴν, *μακρὰν, ἥ τις ξηρανθεῖσα, οἴνου ὀσμὴν ἀποδίδωσι. φύεται ἐν ὀρεινοῖς τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ ἀπόβρεγμα τῆς ῥίζης ὑπὸ τῶν ἀγρίων ζώων πινόμενον, ἡμεροῦν αὐτά· καταπλασθεῖσα δὲ, πραΰνει τὰ θηριώδη ἕλκη.

Vulg. ex. γλυκύτερα. ſed vterque Goup. codex veriorē eſſe contextus ſcripturam teſtatur.
Vulg. ex. μικρὰν.

Περὶ Κιρσίου. Κεφ. ριθʹ.

D Κίρσιον καυλός ἐστιν ἁπαλὸς, ὡς δίπηχυς, τρίγωνος, *τὰ κάτωθεν* φυλλάρια ῥοδοειδῆ, ἔχοντα τὰς γωνίας ἀκανθώδεις ἐκ διαστημάτων μαλακάς. τὰ δὲ φύλλα βουγλώσσῳ ἐμφερῆ, δασέα μετρίως καὶ *μακρότερα, ὑπόλευκα, ἀκανθώδη τοῖς πέρασι. τὸ δὲ ἀνωτάτω τοῦ καυλοῦ περιφε- E ρὲς, δασὺ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κεφάλια ἀκροπόρφυρα, ἐκπαππούμενα. ταύτης τὴν ῥίζαν Ἀνδρέας ἀναγράφει ὑπὲρ τοῦ ἀλγοῦντα τόπου *ἀναδουμένην, παύειν *κιρσῶν πόνους.

Ald. χειρσίου & ſic deinceps
V. caret
V. μικρότερα
V. ἀναδεδεμένην
Ald. χερσῶν perperam

Περὶ Ἀστέρος Ἀττικοῦ. Κεφ. ρκʹ.

Ἀστὴρ Ἀττικὸς, *ῥαβδίον *ξυλῶδες, ἐπ' ἄκρου ἔχον ἄνθος πορφυροῦν, ἢ F μήλινον, ὥσπερ ἀνθεμίδος κεφάλιον *περισχιδές· ἔχει δὲ φυλλάρια ἀστέρι ὅμοια. τὰ δὲ περὶ τὸν καυλὸν φύλλα ὑπομήκη καὶ δασέα. *Ὠφελεῖ δὲ στόμαχον ἐκπυρούμενον, καταπλασσόμενον, καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ βουβῶνας, καὶ τὰς προπτώσεις ἕδρας. φασὶ δὲ καὶ τὸ πορφυρίζον τοῦ ἄν- G θους, μεθ' ὕδατος ποθὲν, συναγχικοῖς βοηθεῖν, καὶ ἐπιληψίαις παίδων. ἁρμόζει δὲ καταπλασσόμενον ὑγρὸν πρὸς βουβώνων φλεγμο-

Orib. οἱ δὲ, βουβώνιον
V. ῥαβδία ξυλώδη
V. πολυσχιδές. Quidam περὶ σχέσιν φυλλαρίων τινῶν.
V. aliqui tota ſequenti periodo carent vſque ad ἁρμόζει.

De Myagro. Cap. CXVII.

Myagros, quam aliqui melampyron vocant, herba eſt è cremiorum genere, bicubitalis, folijs rubię ſimilibus, pallidis: ſemen verò gerit fœnogræco ſimile, pingue: quo quidem torrefacto & tuſo virgas oblinunt, iiſque lucernarum vice vtuntur. Cæterū hoc pingui corporis ſcabritias expoliri læuigaríque conſtat. Pl. ferulaceu

De OEnagra. Cap. CXVIII.

OEnagra ſiue œnothera aut œnuris, frutex eſt arboris ſpecie, prægrandis, folio amygdalaceo, ſed latiore, liliaceo nō diſſimili: floribus roſeis, magnis: radice candida, longa: cùm ſiccata eſt, vinū olente. Naſcitur in montanis. Radicis dilutum feris animantibus in potu datū, vim hanc habet, vt eas ex feritate ad manſuetudinem traducat. Quin & illitu eadem radix efferantia ſeſe vlcera mitigat.

De Cirſio. Cap. CXIX.

Cirsium caule eſt tenero, duûm fermè cubitorum, triangulari, ab imo foliis roſę puſillis circundato, quæ quidem angulos habent ex interuallis ſpinoſos, ſed molles: folijs bugloſſo ſimilibus, modicè hirſutis, longioribus, ſubcandidis & per extremitates aculeatis. Eſt autem pars ſumma caulis rotunda & hirſuta, illiq; inſidet capitula in ſummo purpurea, quę in pappos ſeu lanugines ſoluuntur. Huius radicem memorię prodidit Andreas laboranti loco adalligatam, dolores varicū ſedare.

De Aſtere Attico. Cap. CXX.

Aster Atticus, (qui ab aliquibus Bubonium appellatur) virgultū eſt lignoſum, florem habens in cacumine purpureum aut luteum, per ambitum anthemidis capituli modo diuiſum, foliolis ſtellę modo radiatis. Quæ verò caulem circundāt folia, oblonga ſunt ac hirſuta. Exæſtuanti ſtomacho, oculorum & inguinum inflammationibus, ſedíque procidua illitu auxiliatur. Aiunt & id quod in flore purpuraſcit ex aqua potū, angina laborantibus pueriſq; comitialibus opitulari. Prodeſt verò flos recens ac etiamdū humidus, inguinum inflāmationi adhibitus. Si

tus. Si verò aridus ſiniſtra laborantis manu decerpatur, & inguini adalligetur, dolore liberat.

De Iſopyro. Cap. CXXI.

ISOPYRON vocant aliqui Phaſiolum; quoniam ad phaſioli ſimilitudinem in ſummo folio pampinum ſeu clauiculam gerat. Capitula ſunt in ſummo caule tenuia, minutorũ ſeminum plena, melanthij ſaporem imitantium. At folium eſt aniſo ſimile. Semen contra tuſſim cęteráque pectoris vitia cum aqua mulſa bibitur. Sanguinẽ quoque excreantibus & hepaticis vtile.

De Viola nigra ſeu purpurea. Cap. CXXII.

VIOLA folium habet hederaceo minus, tenuius atque nigrius: alioqui haud ita diſſimile. Cauliculus à radice medius prodit, in quo floſculus per quàm ſuauiter olens, purpureus. Locis naſcitur opacis & aſperis. Refrigerandi naturam habet: proindéque folia per ſe & cum polenta impoſita, ſtomacho ardenti, oculorũ inflammationibus, procidentíque ſedi auxiliantur. Aiunt & id quod in flore purpureum eſt in aqua potum, angina laborantibus, puerísque comitialibus opitulari.

De Cacalia. Cap CXXIII.

CACALIA ſiue Leontice, folia profert candida, prægrãdiáque: è quorum medio caulis emicat rectus, albus, florem ferens bryoniæ ſimilem. Naſcitur in mõtibus. Huius radix in vino *macerata ceu tragacantha, & delincta commanducatáve per ſe, tuſſi & arteriæ ſcabritiei medetur. Grana verò quæ poſt excuſſum florem ſubnaſcuntur, trita & cerato excepta illitáque, extendunt cutem in facie, eámque à *rugis vindicant.

Vl. madefacta.
Vl. erugant.

De Bunio. Cap. CXXIIII.

BVNIVM caulem edit quadrangulum, procerũ, digiti craſſitudine: folia verò apio ſimilia, verùm tenuiora multò, & coriãdrinis proxima: florẽ anethi: ſemẽ odoratum, hyoſcyami ſemine minus. Ciet id vrinas, excalfacit & ſecũdas euocat:

A ναί. ξηρὸν δὲ ἀναιρεθὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦ ἀλγοῦντος, καὶ περιαφθὲν τῷ βουβῶνι, ἀπαλλάσσει τῆς ὀδύνης.

Περὶ Ἰσοπύρου. Κεφ. ρκα΄.

ΙΣΟΠΥΡΟΝ, οἱ δὲ, φασίολον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ ἐοικέναι φασιόλῳ, τῷ κατ' ἄκρον τὸ *πέταλον ἕλικα φέρειν· ἔπεισι B δὲ κεφάλαι ἐπ' ἄκρου τοῦ καυλοῦ λεπταί, σπερματίων πλήρεις, παραπλησίων μελανθίῳ τὴν γεῦσιν· τὸ δὲ φύλλον ἀνίσῳ. Τούτου τὸ σπέρμα πινόμενον σὺν μελικράτῳ, τοῖς περὶ θώρακα πόνοις καὶ βῆχας ὠφελεῖ· αἱμοπτοϊκοῖς τε καὶ ἡπατικοῖς ἁρμόζει.

V. non habet.

Περὶ Ἴου. Κεφ. ρκβ΄.

C ΙΟΝ φύλλον ἔχει "μικρότερον κισσοῦ καὶ λεπτότερον, [μελάντερον δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον.] "καυλίον μέσον ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἐφ' οὗ ἀνθύλλιον σφόδρα εὐῶδες, πορφυροῦν· φύεται ἐν παλισκίοις καὶ τραχέσι τόποις.

V. κισσοειδὲς, μικρότερον καὶ
V. caret incluſis.
V. καυλία ἀπὸ

Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν· οὗ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα καθ' ἑαυτὰ καὶ μετὰ D ἀλφίτων, βοηθεῖ στομάχῳ καυσουμένῳ, καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς, καὶ ταῖς τῆς ἕδρας "προπτώσεσι. φασὶ δὲ τὸ πορφυρίζον τοῦ ἄνθους μεθ' ὕδατος ποθὲν, συναγχικοῖς βοηθεῖν καὶ ἐπιληψίαις ταῖς ἐπὶ παίδων.

Al. ξυπνώσεσι, minus rectè.

Περὶ Κακαλίας· Κεφ. ρκγ΄.

E ΚΑΚΑΛΙΑ, οἱ δὲ, λεοντικὴν, φύλλα φέρει λευκὰ, εὐμεγέθη· καυλὸς δὲ ἐξ αὐτῶν μέσος ὀρθὸς, λευκὸς, "ἄνθος ἔχων ἐοικὸς "βρυωνίᾳ· ἐν ὄρεσι δὲ φύεται. Ταύτης ἡ ῥίζα ἐν οἴνῳ βρεχομένη ὡς τραγάκανθα καὶ ἐκλειχομένη, ἢ διαμασσωμένη καθ' ἑαυτὴν, βῆχας καὶ τραχύτητας τῆς ἀρτηρίας θεραπεύει. οἱ δὲ μετὰ τὴν ἐξάνθησιν F ἐπιφυόμενοι κόκκοι, λεῖοι ἀναληφθέντες κηρωτῇ καὶ ἐπιχρισθέντες, τεταμένον καὶ ἀρρυτίδωτον τηροῦσι τὸ πρόσωπον.

Lac. legit in antiquo, ἄνθος ἔχων βρυωνίας
Vulg. exempl. ἀνθεῖ ἢ ἔλικας

Ald. in noth. addit, καὶ ἐν αὐτῷ κλωνάρια περίπλεα φυλλαρίων λεπτῶν καὶ ἀνθῶν πολλὰ, τῷ μήκει δακτυλιαῖον. al. καὶ ἐν αὐτῷ κλωνάρια περίπλεα· φύλλα δὲ περὶ τῇ ῥίζῃ ὅμοια σελίνῳ

Περὶ Βουνίου. Κεφ. ρκδ΄.

ΒΟΥΝΙΟΝ καυλὸν ἀνίησι τετράγωνον, εὐμήκη, "πάχος δακτυλιαῖον. φύλλα δὲ ὅμοια σελίνῳ, λεπτότερα δὲ πολλῷ G πρὸς τὰ τοῦ "κορίου· ἄνθος ἀνήθου· σπέρμα "εὐῶδες, ὑοσκυάμου μικρότερον. Ἔστι δὲ οὐρητικὸν, θερμαντικὸν, καὶ δευτέρων ἀγωγόν·

Sic & Orib. al. βιβόλιον. Lac. autẽ legit in cod. veteri πρὸς τὰ τοῦ περιβόλου ἢ κορίου. Dodon. legendũ putat πρὸς τοῦ ἄκρου.
Al. ἰῶδες

σπλῆνί τε καὶ νεφροῖς καὶ κύστει ἐπιτή- A
δειον· χρῆσις δὲ αὐτοῦ ὑγροῦ τε καὶ ξηροῦ, καὶ χυλισθέντος σὺν ταῖς ῥίζαις καὶ τοῖς καυλοῖς καὶ καὶ τοῖς φύλλοις, μετὰ μελικράτου.

Περὶ Ψευδοβουνίου. Κεφ. ρκέ.

Ψευδοβούνιον θαμνίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον ἐν Κρήτῃ, ἔχον φύλλα "βουνίῳ ὅμοια," δριμέα. B δύναται δὲ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ πινόμενα κλωνία ὅσον δ΄. σὺν ὕδατι, στρόφους καὶ στραγγουρίας, "καὶ πλευρᾶς πόνον] θεραπεύειν· διαφορεῖ δὲ καὶ χοιράδας, μετὰ ἁλῶν καὶ οἴνου καταπλασσόμενα χλιαρά.

Goup. annotat addēdum ex veteribus. καὶ κλωνία. al. καὶ κλωνάρια

V. caret.

V. caret.

Περὶ Χαμαικίσσου. Κεφ. ρκϛ΄. C

ΧΑΜΑΙΚΙΣΣΟΣ φύλλα ἔχει ὅμοια κισσοῖς, μακρότερα δὲ καὶ λεπτότερα, πολλά· κλωνία σπιθαμιαῖα, περίπλεα φύλλων ἀπὸ τῆς γῆς ε΄ ἢ ϛ΄, ἄνθη λευκοΐοις ὅμοια, "μικρότερα", καὶ πικρὰ πρὸς τὴν γεῦσιν ἰσχυρῶς· ῥίζα λεπτή, "λευκή, ἄχρηστος· φύεται ἐν ἐργασίμοις χωρίοις. Ἁρμόζει D δὲ τὰ φύλλα ἰσχιαδικοῖς, ὅσον τριώβολος ἐν ὕδατι κυάθοις τρισὶ πινόμενα ἐπὶ ἡμέρας μ΄ ἢ ν΄. καὶ ἴκτερον δὲ ἀποκαθαίρει, ὁμοίως πινόμενα πρὸς ϛ΄ ἢ ζ΄. ἡμέρας.

Ald. in nothis add. λευκότερα καὶ λεπτότερα

V. μακρὰ

Περὶ Χαμαιλεύκης. Κεφ. ρκζ΄.

* ΧΑΜΑΙΛΕΥΚΗ ποιεῖ πρὸς ὀσφύος E ἀλγήματα, ἐν ὕδατι λεία πινομένη. [ἔστι δὲ ἡ βοτάνη ὁλόχλωρος, ἔχουσα φυλλάρια ἐπικαμπῆ, καὶ τοὺς κλάδους ἐπικαμπεῖς. καὶ ἄνθη ὡς ῥόδα.]

Iſta quæ ſequuntur ad finē vſq; ex Ald. codicis nothis adiecimus.

Περὶ Βουγλώσσου. Κεφ. ρκή.

ΒΟΥΓΛΩΣΣΟΝ ἔοικε φλόμῳ· φύλλον δὲ ἔχει χαμαιπετές, "τραχύτε καὶ F μελάντερον", ὅμοιον βοὸς γλώσσῃ. ὅπερ καθιέμενον εἰς τὸν οἶνον, εὐφροσύνων "δοκεῖ εἶναι.

Catac. τραχύτερον, ἀκανθῶδες καὶ μικρότερον.

V. add. καὶ μικρότερον. ita & Orib.

Cod. v. δοκεῖ θερμὸν εἶ). ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης πρὸς ἰσχουρίαν ποιεῖ.

Περὶ Κυνογλώσσου. Κεφ. ρκθ΄.

ΚΥΝΟΓΛΩΣΣΟΝ φύλλα ἔχει ἀρνογλώσσῳ τῷ πλατυφύλλῳ ἐμφερῆ, στενώτερα δὲ καὶ μικρότερα, χνοώδη. ἄκαυ- G λον, ἐπὶ γῆς ἐστρωμένον· φύεται ἐν ἀμμώδεσι τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα λεῖα σὺν στέατι παλαιῷ ὑείῳ, κυνόδηκτα καὶ ἀλω-

A lieni, renibus ac veſicæ vtile. Cæterùm ſeminis tam humidi quàm ſicci, itémque ſucci ab eo vna cùm radicibus caulibus ac folijs expreſſi vſus eſt ex aqua mulſa.

De Pſeudobunio. Cap. CXXV.

Pſeudobunium palmi altitudine fruticat in Creta, folia ramulóſque bunij ferens, acri guſtu. B Quaterni eius ramuli ex aqua bibiti, tormina, ſtranguriam, lateríſque dolores ſanant: diſcutiunt & ſtrumas, ſi cum ſale & vino tepētes imponantur.

De Chamæciſſo, ſeu hedera humi repente. Cap. CXXVI. C

CHAMÆCISSOS folijs eſt hederæ, at longioribus tenuioribúſque, numeroſis: ramulis ab radice quinis ſeníſve, dodrantalibus, folioſis: floribus leucoij ſeu violæ albæ, minoribus tamen, & guſtu admodum amaris: radice tenui, candida, inutili: naſcitur in cultis. Folia v- D tiliter bibunt iſchiadici tribus obolis in aquæ cyathis tribus, quadragenis quinquageníſve diebus. Eodem pota modo ſenis aut ſeptenis diebus, regium morbum emendāt & expurgant.

De Chamæpeuce. Cap. CXXVII.

E CHAMÆPEVCE lumborū doloribus propitia eſt, ſi trita ex aqua bibatur. Eſt autem herba tota viridis herbaceíve coloris, foliolis ramulíſque incuruis, floribus roſaceis.

De Bugloſſo. Cap. CXXVIII.

BVGLOSSVM verbaſco ſimile F eſt, folio in terra ſparſo, verùm aſpero, nigriore, minoréque, bubulę linguæ ſimili: quod vino inditum animi voluptates augere, hilaritatémque afferre creditur.

De Cynogloſſo. Cap. CXXIX.

CYNOGLOSSON folia latifoliæ plantaginis habet, at angu- G ſtiora & minora, lanuginoſa. Caule vacat, humíq; ſternitur. Prouenit in ſabuletis. Folia cum ſuillo adipe veteri trita, canum morſibus, alope-

cijs ambuſtiſque medentur. Ipſius verò herbæ decoctum ex vino potum, aluum emollit.

De Phyteumate. Cap. CXXX.

PHYTEVMA folia habet radiculæ, ſed minora: ſemen copioſum, perforatum: radicem paruam, tenuem, per ſumma terræ nitẽtem: quam ad amatoria conuenire nonnulli prodiderunt.

De Leontopodio. Cap. CXXXI.

LEONTOPODION duorũ digitorum herbula eſt, foliola habens arcta, robuſta, quaternûm ferè aut etiam ternûm digitorum longitudine, hirſuta, quæq; radici proxima ſunt lanatiora & ſubalbida: capitula in ſummis caulib⁹ quaſi perforata, in quibus flores nigri. Semẽ verò vſqueadeò ſpiſſa lanugine obuolutũ eſt, vt ægrè deprehendi poſſit. Radix ſubiacet parua: quã etiam tradunt amuleti ratione alligatam ad amatoria prodeſſe, tuberculaq; diſcutere.

De Hippogloſſo. Cap. CXXXII.

HIPPOGLOSSON puſillus eſt frutex, folia habens tenuis ſylueſtris myrti figura, comámque ſpinoſam, & in ſummo ceu ligulas ſecundũ folia exeuntes. Coma caput dolentibus amuletum vtile creditur. Malagmatis radix expreſſúſque ſuccus admiſcetur.

De Antirrhino. Cap. CXXXIII.

ANTIRRHINON ſiue anarrhinon, aliqui etiã lychnida ſylueſtrẽ vocauerunt. Herba eſt caule foliíſq; anagallidi ſimilis: florib⁹ leucoij, minoribus tamen, purpureis: ideò etiã ſylueſtris lychnis nominata eſt. Fructũ verò gerit vituli nariũ ſimilẽ, aſpectu ruffeũ. Traditur hæc amuleti inſtar adalligata, malis medicamẽtis veneficiiſque aduerſari, iiſq; gratiã cõciliare, qui ea cũ oleo liliaceo cyprinóve perũcti fuerint.

De Catanance. Cap. CXXXIIII.

EX Catanances generibus vna folia habet lõga ceu coronopi, radicem iunci modo prætenuem: capitula ſena ſeptenáve, in quibus ſemen eruo ſimile. Areſcens in terram curuatur, & ſe cõtrahit ad ſpeciem vnguium milui exanimati.

A πεχίας, καὶ κατακαύματα ἰᾶται. ἑψηθεῖσα δὲ ἡ πόα καὶ πινομένη σὺν οἴνῳ, κοιλίας ἐστὶ μαλακτική.

Περὶ Φυτεύματος. Κεφ. ρλʹ.

ΦΥΤΕΥΜΑ φύλλα ἔχει ὅμοια στρουθίῳ, μικρότερα δέ· καρπὸν πολὺν, "τετρημένον· ῥίζαν "μικρὰν, λεπτὴν, ἐπιπό-
B λαιον· ἣν ἀναγράφουσί τινες εὐθετεῖν πρὸς φίλτρον.

Περὶ Λεοντοποδίου. Κεφ. ρλαʹ.

ΛΕΟΝΤΟΠΟΔΙΟΝ διδακτυλιαῖον ἐστὶ βοτάνιον, ἔχον φυλλάρια "στενὰ, ἰσχυρὰ, ὡς τεσσάρων δακτύλων ἢ καὶ τριῶν τὸ μῆκος, δασέα, "ἐριωδέστερα τὰ πρὸς "τῇ
C ῥίζῃ καὶ ὑπόλευκα· ἐπ' ἄκρων δὲ τῶν "καυλῶν κεφάλια ὥσπερ "τετρημένα, ἐν οἷς ἄνθη "μέλανα· ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ δυσθεώρητος διὰ τὸν περικεχυμένον αὐτῷ χνοῦν· ῥίζα δ' ὕπεστι μικρά. Φασὶ δὲ καὶ ταύτην εὐθετεῖν εἰς φίλτρα περιαπτομένην, καὶ φύματα διαφορεῖν."

D Περὶ *Ἱππογλώσσου. Κεφ. ρλβʹ.

ΙΠΠΟΓΛΩΣΣΟΝ "θαμνίσκος ἐστὶ μυρσίνῃ ἀγρίᾳ καὶ "λεπτῇ τὰ φύλλα ὅμοιος. κόμην δὲ ἀκανθώδη ἔχει, καὶ ἐπ' "ἄκρου ὥσπερ "γλωσσίδας παρὰ τοῖς φύλλοις". Δοκεῖ δὲ ἡ κόμη περίαμμα εἶναι χρήσιμον κεφαλαλγοῦσι· μίγνυται δὲ καὶ εἰς μαλά-
E γματα ἥ τε ῥίζα, καὶ τὸ χύλισμα.

Περὶ Ἀντιῤῥίνου." Κεφ. ρλγʹ.

ΑΝΤΙΡΡΙΝΟΝ, οἱ δὲ, ἀνάῤῥινον, ἔνιοι δὲ καὶ ταύτην λυχνίδα ἀγρίαν ἐκάλεσαν, πόα ἐστὶν ἐμφερὴς ἀναγαλλίδος φύλλοις καὶ καυλῷ· τὰ δὲ ἄνθη πορφυρᾶ, ὅμοια λευκοΐῳ, μικρότερα δέ. διὸ καὶ ἀγρία
F λυχνὶς ἐκλήθη· καρπὸν δὲ φέρει μόσχου ῥισὶν ὅμοιον, ῥούσιον ἰδεῖν. Ἱστορεῖται δὲ τοῦτο ἀντιπαθὲς εἶναι φαρμάκοις, περιαπτόμενον ἐπίχαρίν τε ποιεῖν ἀλειφόμενον σὺν ἐλαίῳ κρινίνῳ, ἢ κυπρίνῳ.

Περὶ Κατανάγκης. Κεφ. ρλδʹ.

ΚΑΤΑΝΑΓΚΗ, ἡ μέν τις αὐτῆς ἔχει
G φύλλα μακρὰ ὡς κορωνόποδος, ῥίζαν λεπτὴν, σχοινώδη· "κεφαλὰς δὲ ϛʹ, ἢ ζʹ. ἐν αἷς καρπὸς ὅμοιος ὀρόβῳ· κάμπτεται δὲ *ξηραινόμενος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰκτίνου ὄνυξιν ὁμοιοῦται νεκροῦ. Τὸ δὲ ἕτερον μή-

Al. τετρημένον V. μακρὰν ἐπιπόλαιον. Marcellus etiam μακρὰν legit.

V. non legit.

Ald. ἐριωδέστερα
Ald. τὴν ῥίζαν

V. καυλίων.

V. τετρημένα, ita Mar.
V. μέλανα, ἐν οἷς καρπὸς δύσρεπτος ἐστί.

Hæc quæ expreſſerant interpretes ex cod. Aldini nothis adiecimus. V. ταύτην περιαπτομένην φύματα διαφορεῖν, καὶ τραύματα ἰᾶσθαι
V. ἀγρίαν λυχνίδα τινὲς καλοῦσι
Dalech. λεπτῇ
Dalechamp. legendum putat ἀκανθώδη ἔχει ἐπ' ἄκρου, καὶ ὥσπερ γλωττίδας παρὰ τοῖς φύλλοις. Lacuna in v. cod. legit, καὶ ἀπ' ἄκρου ὥσπερ ἐπιγλωττίδας παραφύσεις μικρὰς ἐν τοῖς φύλλοις. Quidam al. γλωσσίδια ἐκφύσεις μικράς
V. addit μικροῖς
V. ἢ περὶ κυνοκεφαλίου.

V. κεφαλὰς δὲ ὡς ὀρόβους. al. ὡς ὄροβος

A λου μέγεθος ἔχει μικροῦ· ῥίζαν δὲ μικρὰν ὅσον ἐλαία.] τὰ δὲ φύλλα σχήματι καὶ χροιᾷ ἐοικότα ἐλαίᾳ, μαλακὰ δὲ, ἐπὶ γῆς ἐστρωμένα καὶ ἐπεσχισμένα· καρπὸν ἐπὶ ῥαβδίοις μικρὸν, τετρημένον κατὰ πολλὰ μέρη, ὡς ἐρέβινθον, φοινικοῦν· ἀμφοτέρας δὲ ἱστοροῦσι τινὲς εἰς φίλτρα ἁρμόζειν. χρῆσθαι δὲ λέγουσιν αὐταῖς τὰς Θεσσαλὰς γυναῖκας. B

V. caret.
V. μαλακώδη

Περὶ Τριπολίου. Κεφ. ρλέ.

ΤΡΙΠΟΛΙΟΝ φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις, οὗ ἐπικλύζει ἡ θάλασσα καὶ ὑποχωρεῖ, οὔτε δὲ ἐν ξηρᾷ, οὔτε ἐν θαλάσσῃ· φύλλα δὲ ἔχει ἰσάτῃ παραπλήσια, παχύτερα μέντοι· καυλὸν σπιθαμιαῖον, ἄνωθεν ἐπεσχισμένον. ταύτης ἱστορεῖται τὸ ἄνθος τρὶς τῆς ἡμέρας μεταβάλλειν τὸ χρῶμα, πρωῒ μὲν λευκὸν, κατὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν πορφυρίζον, ὀψὲ δὲ φοινικοῦν· ῥίζα λευκὴ, εὐώδης, θερμαντικὴ γευομένῳ. ἥτις πινομένη ἐν οἴνῳ < β΄. πλῆθος, κατὰ κοιλίας ὕδωρ ἄγει καὶ οὖρα. τέμνεται δὲ καὶ εἰς ἀλεξιφάρμακα. C D

Lac. legit in vet. cod. πέτραις ἀσ. Sic etiam Plin.
Fortè ἰσάτιδι
Lac. legit in vet. τὰ φύλλα τρὶς
Lac. legit λεπτὴ Pl. craſſa
Delet Anguillara.

Περὶ Ἀδιάντου. Κεφ. ρλϛ΄.

ΑΔΙΑΝΤΟΝ, οἱ δὲ, πολύτριχον, φυλλάρια ἔχει κοριάνδρῳ ὅμοια, ἐπεσχισμένα ἐπ᾽ ἄκρου· τὰ δὲ καυλία ἐφ᾽ ὧν ἐκπέφυκε, μέλανα, ἰσχυρῶς λεπτὰ, σπιθαμιαῖα, στίλβοντα· * φύλλα ὅμοια πτέρεως, μικρὰ λίαν· οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε ἄνθος, οὔτε καρπὸν φέρει. ῥίζα ἄχρηστος. E Δύναται δὲ τὸ ἀφέψημα τῆς πόας πινόμενον, βοηθεῖν ἀσθματικοῖς, δυσπνοϊκοῖς, ἰκτερικοῖς, σπληνικοῖς, δυσουροῦσι· θρύπτει δὲ καὶ λίθους, καὶ κοιλίαν ἵστησι, καὶ θηριοδήκτοις βοηθεῖ· καὶ στομάχου ῥεύματι, σὺν οἴνῳ πινόμενον· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ λόχια· F ἵστησι δὲ καὶ αἵματος ἀναγωγήν. καταπλάττεται δὲ καὶ πρὸς θηριόδηκτα ὠμὴ, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει, χοιράδας σκορπίζει· ἀποσμᾷ πίτυρα καὶ ἀχῶρας σὺν κονίᾳ· σὺν λαδάνῳ δὲ καὶ μυρσινίνῳ, καὶ σουσίνῳ, ἢ καὶ οἰσύπῳ καὶ οἴνῳ τρίχας ῥεούσας παρακρατεῖ. G καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτοῦ, σὺν κονίᾳ καὶ οἴνῳ σμηχόμενον, ποιεῖ καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τοὺς ὄρτυγας μαχιμωτέρους, μιγνύμενον τῇ τροφῇ·

V. add. μικρότερα
V. τὰ δὲ ῥαβδία λεῖα, στίλβοντα
Matth. ἰσχυρὰ,
V. non legit.
V. caret.
V. caret.
V. κυνοδήκτοις
Al. μυρσίνῳ V. add. κοινῷ σμηχόμενον καὶ ἀλειφόμενον κεφαλῇ ποιεῖ γυναικείας τρίχας αὔξεσθαι
Sic Lac. legit in v. cod. at vulg. exempl. ὑσσώπῳ
V. add. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς παντοῖα πίτυρα τὰ περὶ τὸ σῶμα καὶ κεφαλήν.

Altera mali paruę magnitudinē explet, radice interim exiguæ oliuæ magnitudine, folijs quoque oleæ figura & colore, mollibus, diuiſis ac per terrā ſtratis: ſemine in virgulis minuto, multis foraminibus pertuſo, ciceris figura, puniceo. Vtranque narrant nonnulli in amatoria experi, Theſſaliſque mulieribus eſſe in vſu.

De Tripolio. Cap. CXXXV.

TRIPOLIVM in maritimis naſcitur, vbi allidit vnda, viciſsimque retrò cōmeat: ſed neque in mari, neque in ſicco. Folia habet iſatis, attamen craſſiora: caulem palmarē & ſuperna parte diuiſum. Eius flos ter die colorem mutare perhibetur, ita vt manè candidus, meridie purpureus, veſperi puniceus aſpiciatur. Radix eſt alba, odorata, calidi guſtus: quæ drachmis duabus in vino pota, aquas vrinámque per aluum extrahit. Conciditur & in medicamenta quæ alexipharmaca vocant.

De Adianto. Cap. CXXXVI.

ADIANTVM, alijs polytrichon, puſilla gerit folia, coriādri ſimilia, in extremo inciſuris diuiſa: virgulas verò è quibus ea prodeūt nigro colore nitētes, prætenues & palmū altas: at neq; thyrſum, neq; florē, neq; ſemen profert: radix eſt ſuperuacua. Herbæ decoctū epotum, ſuſpirioſis & alioqui ægrè ſpiritum ducētibus, felle ſuffuſis, ſpleneticis & vrinę difficultate laborātibus auxiliatur. Calculos quoq; frangit, aluum ſiſtit, & venenatorū morſibus reſiſtit: cōtra ſtomachi fluxiones in vino bibitur: menſtrua ciet, & quę à puerperio purgamēta relinquūtur: ſed & ſanguinis reiectionē inhibet. Cōtra venenatorum morſus herba cruda illinitur: alopecias eadē denſat, ſtrumáſque diſſipat. Ex lixiuio, furfures & manantia capitis vlcera detergendo exterit. Cum ladano autem ac myrtino & ſuſino, aut etiam œſypo ac vino, defluētes capillos cohibet atque confirmat: ſed & affrictum eius decoctum cum lixiuio & vino, idem præſtat. Facit & gallinaceos & conturnices pugnaciores, in cibum eorū additum:

circa ouilia quoque pecorum vtilitatis gratia plantatur. Ceterùm vmbroſis & paluſtribus locis & in parietibus aſpergine humentibus, circáque fontes prouenit.

De Trichomane, Cap. CXXXVII.

TRICHOMANES, quod & nõnulli adiantum appellant, locis ijſdem naſcitur, filici ſimile, at longè exilius: folijs tenuibus, ordine vtrinque diſpoſitis, lenticulæ ſimilibus, aduerſis inter ſe, in virgulis itidem tenuibus, ſplendentibus, nigricantibus, iiſque acerbis. Eadem quæ & modò dictum adiantũ præſtare poſſe creditur.

De Xanthio. Cap. CXXXVIII.

XANTHIVM, alij phaſganon, alij antitheſion, alij chaſcanon, alij chœradolethron, quaſi ſtrumarum perniciem, aliqui & apaſinen vocant. Naſcitur læto & pingui ſolo, itémque in paludibus exiccatis, caule cubitali, pingui, anguloſo, & prodeuntibus ex eo alis compluribus: folia verò habet atriplicis, inciſuras habentia, naſturtium odore imitantiá: fructum teretem, grandis oliuæ inſtar, & platani pilularũ modo ſpinoſum, qui quidem contactu veſtibus adhæreſcit. Is antè collectus quàm perfectè ſiceſcat, deinde tuſus & fictili vaſe reconditus, flauos facit capillos: ſiquidem, cùm vſus exigit, eius ſextarij ſemiſſem aqua tepida diluas, móxque eo caput nitro antè perfrictum illinas. Sunt & qui in vino tundant, itáque aſſeruent. Cæterùm fructus commodè quoque œdematis imponitur.

De AEgilope ſiue feſtuca. Cap. CXXXIX.

AEGILOPS herbula eſt folia tritici habens, ſed molliora, & in ſummo capite ſemina ſuis incluſa folliculis bina ternáve rubra, è quibus ariſtæ veluti capillaceæ exeunt. Herba cum farina impoſita ſanat ægilopas, duritiáſque diſcutit. Ad eadem ſuccus cum farina permixtus ſiccatúſque reconditur.

A "φυτεύεται δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ προβάτων ἐν ταῖς μάνδραις· φύεται δὲ ἐν παλισκίοις καὶ "ἑλώδεσι τόποις καὶ τοίχοις, ἐνίκμοις καὶ περὶ τὰς κρήνας. [V. quidam hanc periodum non legit.] [Al. ἀχυρώδεσι]

Περὶ Τριχομανοῦς. Κεφ. ρλζʹ.

ΤΡΙΧΟΜΑΝΕΣ, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο ἀδίαντον καλοῦσι, φύεται κατὰ B τοὺς αὐτοὺς τόπους, ὅμοιον πτερίδι, μικρὸν "λίαν· στοιχηδὸν ἐξ ἑκατέρου μέρους τὰ φύλλα ἔχον λεπτὰ, φακοειδῆ, ἐναντία ἀλλήλοις, ἐπὶ ῥαβδίων λεπτῶν καὶ στιλπνῶν καὶ στρυφνῶν, ὑπομελάνων. δοκεῖ δὲ τὰ αὐτὰ δύνασθαι τῷ προειρημένῳ. [Orib. μικρὸν, λεῖον.]

C Περὶ Ξανθίου. Κεφ. ρλη.

ΞΑΝΘΙΟΝ, οἱ δὲ, φάσγανον, οἱ δὲ ἀντιθέσιον, οἱ δὲ χάσκανον. οἱ δὲ, χοιραδόλεθρον, οἱ δὲ, καὶ ταύτην ἀπαρίνην καλοῦσι. φύεται ἐν εὐγείοις τόποις καὶ λίμναις "ἀνεξηραμμέναις. καυλὸν ἔχει πηχυαῖον, λιπαρὸν, "γωνιοειδῆ, καὶ D ἐπ' αὐτοῦ μασχάλας πλείονας. ἀτραφάξει δὲ τὰ φύλλα ἐμφερῆ ἔχει, ἐντομὰς ἔχοντα· καρδάμῳ δὲ τὴν ὀσμὴν παραπλήσια· καρπὸν δὲ στρογγύλον ὡς ἐλαίαν μεγάλην, "ἀκανθώδη ὡς πλατάνου σφαίρας, ἀντιλαμβανόμενον τῶν ἱματίων μετὰ τὴν ψαῦσιν. Δύναται δὲ ὁ E καρπὸς πρὶν τελείως ξηρανθῆναι συλλεγεὶς καὶ κοπεὶς καὶ ἀποτεθεὶς εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ξανθὰς τρίχας ποιεῖν. ἐάν τις ἐπὶ τῆς χρήσεως λαβὼν τρυβλίου πλῆθος ἐξ αὐτοῦ, διεὶς τε ὕδατι χλιαρῷ, καὶ προεκνιτρώσας τὴν κεφαλὴν καταπλάσῃ. τινὲς δὲ καὶ μετ' οἴνου κό- F ψαντες αὐτὸ, ἀποτίθενται· καταπλάττεται δὲ καὶ πρὸς οἰδήματα ὁ καρπὸς ἐπιτηδείως. [V. caret.] [Al. γωνιώδη ἢ γωνοειδῆ] [Al. …αἰθώδη]

Περὶ Αἰγίλωπος. Κεφ. ρλθʹ.

ΑΙΓΙΛΩΨ βοτάνιόν ἐστι φύλλα πυρῷ ἔχον ὅμοια, μαλακώτερα δὲ, ἐπ' ἄκρας δὲ τῆς κεφαλῆς καρποὺς ἔχον "β΄ G ἢ γ΄. ἐρυθροὺς, ἐφ' ὧν ἀθέρες οἱονεὶ τρίχες ἐκπεφύκασι. "θεραπεύει δὲ ἡ πόα μετὰ ἀλεύρου καταπλασθεῖσα αἰγιλώπια, "καὶ σκληρίας διαφορεῖ. ἀποτίθεται δὲ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ αὐτὰ μιγεὶς ἀλεύρῳ καὶ ξηρανθείς. [V. γ ἢ δ ἐνίοτε ἢ] [V. ſubdit, διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν· δῆλον δὲ ἐκ τῆς γεύσεως. δριμὺς γάρ ἐστι.] [V. caret.]

Περὶ Βρώμου. Κεφ. ρμʹ. A

ΒΡΩΜΟΣ πόα ἐστὶν αἰγίλωπι ἐμφερής, δύναμιν ἔχουσα ἐπιξηραντικήν. ἀφεψηθεῖσαν οὖν σὺν ταῖς ῥίζαις μεθ' ὕδατος, ἕως ἀποτριτωθῇ τὸ ἀπόζεμα, διυλίζων αὐτὸ ἐπίμισγε μέλι τοσοῦτον, καὶ ἕψε μέχρις ἂν γένηται πάχος ὑγροῦ μέλιτος. καὶ ποιεῖ ἐπὶ τῶν ὀζαινικῶν, εἰ βρέχων ὀθόνην παρεντιθῇς τῷ μυκτῆρι, καὶ καθ' ἑαυτὸ μέντοι ποιεῖ οὕτως· ἔνιοι δὲ ἀλόην λειώσαντες παραμίσγουσι, καὶ οὕτω χρῶνται. ποιεῖ δὲ καὶ μετὰ ῥόδων ξηρῶν ἀφεψηθεὶς σὺν οἴνῳ πρὸς τὰς τοῦ στόματος δυσωδίας. B

De Bromo. Cap. CXL.

BRomvs herba eſt Ægilopi ſimilis, exiccatoriam vim habens. Quamobrem ſi cum radicibus in aqua decoquatur ad tertias, iuríque colato par modus mellis admiſceatur, rurſúmq; diſcoquatur dũ mellis craſſitudo fiat, medicamentum parabitur: quo quidẽ imbutum linteum & naribus etiam per ſe inditũ ad graueolentia narium vlcera erit efficax. Sunt qui tritam aloen addant, eodémque modo vtantur. Cæterùm cum roſis ſiccis in vino decocta, graue oris halitũ emẽdat.

Περὶ Γλαυκός. Κεφ. ρμαʹ.

Sic v. e. itémque Ruellius: at vulg. exempl. κύτῳ

Marc. ἐπὶ γῆς legendum cenſet.

ΓΛΑΥΞ *"κυτίσῳ ἢ φακῷ τὰ φύλλα ἔοικεν, ὧν τὰ κάτωθεν λευκότερα, ἄνωθεν δὲ χλωρά· κλωνία δὲ" ἀπὸ γῆς ἀνίησι πέντε ἢ ϛʹ. λεπτά, σπιθαμιαῖα ἀπὸ τῆς ῥίζης· ἄνθη λευκοΐοις ὅμοια, μικρότερα δέ, πορφυρᾶ· φύεται παρὰ θάλατταν. αὕτη ἑψομένη μετὰ ἀλεύρου κριθίνου καὶ ἁλὸς καὶ ἐλαίου, καὶ ῥοφηθεῖσα, γάλα σβεννύμενον ἀνακαλεῖται. C D

De Glauce. Cap. CXLI.

GLavx folijs cytiſo aut lẽticulæ ſimilis eſt, quæ quidem supernè virent, auerſáque candidióra ſpectantur: ramulos verò ſpargit à terra quinos ſenóſve, tenues, à radice dodrantales: flores autem violæ albæ, purpurei exeunt, attamen minores. Naſcitur iuxta mare. Ipſa decocta cum hordeacea farina ſale & oleo, in ſorbitione lactis vbertatẽ intermiſſam reſtituit.

Περὶ Πολυγάλου. Κεφ. ρμβʹ.

V. ὑπόστρυφνον

ΠΟΛΥΓΑΛΟΝ θαμνίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον, ἔχον φύλλα φακοειδῆ, γεύσει "ὑπόστρυφνον· ποθὲν δὲ καὶ τοῦτο, γάλα δοκεῖ πλεῖον ποιεῖν.

De Polygala. Cap. CXLII.

POlygala frutex breuis eſt, palmi altitudinem petens, folijs lenticulæ, guſtu ſubacerbo. Potus is lactis itidem abundantiam facere creditur.

Περὶ Οσύριδος Κεφ. ρμγʹ. E

ΟΣΥΡΙΣ φρυγάνιον μέλαν, λεπτόραβδον, δύσθραυστον, καὶ περὶ αὐτὸ φυλλάρια γʹ. ἔστι δὲ καὶ δʹ. ἢ εʹ. ἢ ϛʹ. αὐτῆς ὥσπερ λίνου, μέλανα κατ' ἀρχάς· μεταβαλλόμενα δὲ ὑπέρυθρα γίνονται. ταύτης τὸ ἀφέψημα πινόμενον, ἰκτέρῳ βοηθεῖ."

Addit Lacuna ex vet. cod. ποιεῖται δὲ καὶ γάλα ἐξ αὐτῆς.

De Oſyride. Cap. CXLIII.

OSyris, herba eſt ſurculacea, colore nigro, tenuibꝰ virgis, fractúque contumacibus: in quibus foliola terna, interdum & quaterna, quina, ſenáve, ceu lini, nigra initio, deinde colore mutato rubeſcentia. Decoctũ eius potũ iuuat arquatos.

Περὶ Σμίλακος τραχείας. Κεφ. ρμδʹ. F

ΣΜΙΛΑΞ τραχεῖα, τὰ μὲν φύλλα ἔχει περικλυμένῳ ὅμοια, καὶ κλήματα πολλά, λεπτά, ἀκανθώδη ὡς παλίουρος ἢ βάτος· ἑλίσσεταί τε περὶ τὰ δένδρα ὡς ἄνω τε καὶ κάτω νεμομένη. καρπὸν δὲ φέρει βοτρυώδη "ὡς ἐπιφυλλίδα, πεπανθέντα δὲ ἐρυθρόν, ὑποδάκνοντα ἠρέμα ἐν τῇ γεύσει· ῥίζαν σκληρὰν, παχεῖαν. φύεται ἐν τόποις ἑλώδεσι καὶ τραχέσι. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς θανασίμων ἐστὶν ἀντίδοτος, προπι- G

Deſunt hæc in cod. Ald. in contextu, & ad notha transferuntur.

De Smilace aſpera. C. CXLIIII.

SMilax aſpera folia habet periclymeni, ſarmẽta multa, tenuia, paliuri aut rubi modo ſpinoſa: & ſeſe arboribus circũuoluit, per eas ſurſum deorſúmque repens. Fructum verò profert racematum, ceu exilem labruſcæ racemulum, qui quidem vbi maturuit, colore eſt rubro, guſtúmq; leniter quodámodo mordet: radice deniq; eſt dura craſſaq;. Naſcitur locis paluſtribꝰ & aſperis. Folia fructúſque cõtra venena efficacis antidoti vim habẽt, ſiue antè,

ſiue poſteà bibatur. Quin & memoriæ proditũ eſt, ſiquid ex his infanti recẽs nato tritum propinetur, nulla ei poſteà venena nocitura. Inciditur & ad alexipharmaca, id eſt, ad ea medicaméta quib⁹ venena arcẽtur.

De Smilace leui. Cap. CXLV.

Smilax leuis folia habet hederacea, ſed molliora, læuiora tenuioráque, itemq; flagella æquè ac prior, at nullis ſpinis horrida: quibus tamẽ haud ſecus ac illa arbores ſcãdit, iis ſeſe circumuoluẽs: ſemẽ verò gerit ceu lupini, nigrum, exiguum, ſupra quod flores perpetuò viſũtur cãdidi, vndique numeroſi & orbiculati. Ex hac porrò ſmilace per æſtatẽ topiarij operis vmbracula factitãtur: at folia per autumnũ amittit. Cæterùm ſemẽ cum dorycnio potũ ternis ſingulorũ obolis, vt ſomnia tum varia, tum etiã tumultuoſa videantur, efficere perhibetur.

De Ruſco, ſeu Myrto ſylueſtri. Cap. CXLVI.

MYRTVS ſylueſtris ſeu oxymyrſine, foliũ fert myrti, ſed latius, ad formam lanceæ mucronatũ: fructum rotundum, medio folio inhærentem, qui per maturitatem rubet, nucleumq; oſſis inſtar durum complectitur. Ramuli ab vna eadémque radice numeroſi exeũt, vitiliũ modo lenti, fractu contumaces, cubitales, folioſi: radix graminis ſimilis, guſtãti acerba & ſubamara. In aſperis & prę̃ruptis locis enaſcitur. Folia & baccæ in vino potæ vrinas cient, menſes pellunt, & calculos veſicæ frangunt. Morbo quoque regio, vrinæ ſtillicidio & capitis dolori medentur. Sed & radicis decoctum in vino potum, eoſdẽ illos prębet effectus. Porrò & cauliculi pullulãte incipientes aſparagorum vice ac olerum modo in cibo ſumuntur: ſunt autem amari, vrináſque cient.

De Lauro Alexandrina. Cap. CXLVII.

LAVRVS Alexãdrina, quã aliqui Idæam, aliqui danaën, alij hypoglottion, alij zalæam, alij denique ſtephanen vocãt, folijs eſt myrti ſylueſtris, maioribus tamẽ, mollorib⁹ & candidioribus: fructu in medijs folijs rubro, ciceris magnitudine. Ramos verò per terram ſpargit do-

A νόμενα, " καὶ ἐπιπινόμενα. παραδέδοται ὅτι ἐάν τις " ἀρξάμενος παιδίῳ πείσας τι τούτων δῷ πιεῖν, ὑπ᾽ οὐδενὸς δηλητηρίου φαρμάκου βλαβήσεται. τέμνεται δὲ καὶ εἰς ἀλεξιφάρμακα.

V. caret.

Al. ἀρτιγενεῖ

Περὶ Σμίλακος λείας. Κεφ. ρμέ.

Σμίλαξ λεία, ὅμοια κισσῷ τὰ φύλλα B ἔχει, μαλακώτερα δὲ καὶ λειότερα καὶ " λεπτότερα· τὰ δὲ κλήματα ὥσπερ ἡ πρὸ αὐτῆς, ἀκάνθας οὐκ ἔχοντα· ἑλίσσεται δὲ περὶ τὰ δένδρα, ὡς ἡ " προτέρα· καρπὸν δὲ ἔχει ὥσπερ "θέρμου μέλανα, μικρόν· ἀεὶ δὲ ἐπάνω ἔχοντα ἄνθη λευκά, πολλὰ κατὰ πᾶσαν τὴν σμίλακα, καὶ περιφερῆ. καὶ C σκηναὶ δι᾽ αὐτῆς γίνονται τοῦ θέρους· φυλλοῤῥοεῖ δὲ τῷ φθινοπώρῳ. Τούτου ὁ καρπὸς μετὰ δορυκνίου πινόμενος, " τριωβόλου ὁλκὴ ἑκάτερον, ἐνύπνια πολλὰ καὶ ταραχώδη ὁρᾶν ἱστορεῖται.

V. λευκότερα.

V. ἰτέα

Auth. aduerſ. ἐρέβινθου. Quidam legendum cenſuit, καρπὸν δὲ ἔχει ὅτι θυλάκου μέλανα, μικρὸν &c.

Matth. τριώβολον ἀττικὸν ἑκατέρου

Περὶ Μυρσίνης ἀγρίας." Κεφ. ρμϛ´.

V. addit, ἢ περὶ μυρτακάνθης.

MΥΡΣΙΝΗ " ἀγρία, ἡ μὲν φύλλον D μυρσίνῃ ἔχει ὅμοιον, πλατύτερον δὲ, λογχοειδὲς, ὀξὺ ἐπ᾽ ἄκρου· τὸν δὲ καρπὸν στρογγύλον, ἐν μέσῳ δὲ τῷ πετάλῳ * περιφερῆ, ἐρυθρὸν ἐν τῷ πεπαίνεσθαι, ἔσωθεν δὲ ἐντὸς ὀστῶδες " κλωνία λυγοειδῆ, πολλὰ ἐκ τῆς ῥίζης αὐτῆς, δύσθραυστα, ὅσον πήχεως, φύλλων μεστά· ῥίζαν παραπλησίαν ἀγρώ- E στει, γευομένῳ " στρυφνὴν, ὑπόπικρον. φύεται ἐν τραχέσι τόποις καὶ κρημνώδεσι". Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς ἐν οἴνῳ πινόμενα, οὖρα κινεῖν, καταμήνια ἄγειν, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτειν· θεραπεύει δὲ καὶ ἴκτερον καὶ στραγγουρίαν, καὶ κεφαλαλγίαν. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῆς F ῥίζης σὺν οἴνῳποθὲν, " τὰ αὐτὰ ποιεῖ. καὶ αἱ τῶν ἀσπαράγων δὲ οἱ καυλοὶ νεοθαλεῖς λαχανευόμενοι ἐσθίονται. εἰσὶ δὲ ἔμπικροι καὶ διουρητικοί.

G. vterque codex vetus hunc locum ſic deſcriptum habet: Μυρσίνη ἀγρία ἢ ὀξυμυρσίνη, ἧς ὁ ἀσπάραγος νεοθαλὴς διουρητικός ἐστι, καρπὸν ἔχει περιφερῆ, ἐρυθρὸν ἐν τῷ πεπαίνεσθαι, τὸ ἐντὸς ἔχοντα ὀστώδες, κλωνία λυγοειδῆ &c.

V add. καρπὸς ἀτονώτερος τῇ ἡμέρα καὶ ἀπαρακλητώτερος.

V. στρυφνὴν, ὑπόπικρος

V. addit, καὶ ἐνικμοις

Quidam, ὑποποιεῖ. καὶ

Περὶ Δάφνης Ἀλεξανδρείας. Κεφ. ρμζ.

ΔΑΦΝΗ Ἀλεξανδρεία, οἱ δὲ Ἰδαίαν, οἱ δὲ δανάην, οἱ δὲ ὑπόγλωττον, τινὲς δὲ ζά- G λαν, οἱ δὲ στεφάνην καλοῦσι· φύλλα ὀξυμυρσίνῃ ὅμοια ἔχει, " μείζονα δὲ καὶ μαλακώτερα, καὶ λευκότερα· καρπὸν δὲ ἐν μέσοις ἐρυθρὸν, ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος· κλῶνας ἐπὶ γῆς αποθα-

Marc. perperam μείονα legiſſe videtur.

μικροὺς ἢ καὶ μείζονας· ῥίζαν παραπλησίαν τῇ ὀξυμυρσίνῃ, μείζονα δὲ καὶ εὐώδη καὶ μαλακωτέραν. φύεται ἐν τόποις ὀρεινοῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα πινομένη < ϛ΄ πλῆθος μετ᾽ οἴνου γλυκέος, βοηθεῖν ταῖς δυστοκούσαις καὶ στραγγουριώσιν. ἄγει δὲ καὶ αἷμα.

Περὶ Δαφνοειδοῦς. Κεφ. ρμη΄.

Δαφνοειδές, οἱ δὲ, εὐπέταλον, οἱ δὲ, χαμαιδάφνην, οἱ δὲ, πέπλιον καλοῦσι. θαμνίσκος ἐστὶ πηχυαῖος, κλάδους πολλοὺς ἔχων ἱμαντώδεις πρὸς τὸ ἄνωθεν ἥμισυ φυλλοφόρους· φλοιὸς δὲ περὶ τὰς ῥάβδους γλίσχρος ἰσχυρῶς· φύλλα δάφνῃ ἐοικότα, μαλακώτερα δὲ καὶ *ἰσχνότερα καὶ οὐκ εὔκλαστα, δάκνοντα καὶ πυροῦντα τὸ στόμα καὶ φάρυγγα· ἄνθη λευκά· καρπὸν δὲ μέλανα, ὅταν πεπανθῇ· ῥίζα ἄχρηστος. φύεται ἐν ὀρεινοῖς τόποις. ἄγει δὲ καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ ξηρὸν ἢ νεαρὸν ποθὲν κατὰ κοιλίαν φλεγματώδη· κινεῖ καὶ ἐμέτους καὶ ἔμμηνα· καὶ διαμασσηθὲν ἀποφλεγματίζει· ἔστι δὲ καὶ πταρμικόν. καθαίρει δὲ καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ ὅσον κόκκοι ιε΄ πινόμενοι.

Περὶ Χαμαιδάφνης. Κεφ. ρμθ΄.

Χαμαιδάφνη, οἱ δὲ καὶ ταύτην Ἀλεξάνδρειαν ἐκάλεσαν, ῥάβδους ἀνίησι μονοκλώνους, πηχυαίους, ὀρθάς, λεπτὰς καὶ λείας· καὶ ταύτης δὲ τὰ φύλλα ὅμοια δάφνῃ, λειότερα δὲ πολλῷ *καὶ λεπτότερα καὶ χλωρότερα· καρπὸν δὲ περιφερῆ, ἐρυθρόν, τοῖς φύλλοις ἐπιπεφυκότα. Ταύτης τὰ φύλλα λεῖα καταπλασθέντα, κεφαλαλγίας καὶ στομάχου *ἐγκαύσεσιν ἀρήγει· ποθέντα δὲ μετ᾽ οἴνου, στρόφους παύει· ὁ δὲ χυλὸς σὺν οἴνῳ ποτιζόμενος, καταμήνια καὶ οὖρα ἄγει· καὶ ἐν πεσσῷ προστεθεὶς, τὸ αὐτὸ ποιεῖ.

Περὶ Ἐλλεβόρου λευκοῦ. Κεφ. ρν΄.

Ἐλλέβορος λευκὸς φύλλα ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ ἀρνογλώσσου, ἢ σεύτλου ἀγρίου, βραχύτερα δὲ καὶ μελάντερα, καὶ ἐρυθρὰ *τὴν χρόαν· καυλὸν δὲ παλαιστιαῖον, κοῖλον, περιφλοιζόμενον ὅτε ἄρξεται ξηραίνεσθαι· ῥίζαι δ᾽ ὕπεισι πολλαί, λεπταί, ἀπὸ κεφαλίου μικροῦ καὶ ἐπιμήκους, ὥσπερ κρομμύου, συμπεφυκυῖαι.

In vet. margine: ὁ καρπὸς ταύτης λειωθεὶς μετ᾽ οἴνου καὶ ληφθεὶς, ἄγει χολήν. ἔστωσαν δὲ κόκκοι περίφατοι λ΄.

Al. πήχεος τὸ ὕψος, al. πηχυαίους κλάδους

V. ἰσχυρὸς

V. ἀχρεῖος

Deerat in vulg. exempl. Sed addidimus ex vet. cod.

Adiecit Lac. ex v. cod.

V. caret.

V. add. καὶ τῇ ῥάχει ἐρυθρὰ

V. his caret.

V. ὅταν ἄρξηται

V. caret.

drantales, interdum etiam maiores: radice myrti ſylueſtris ſimili, at maiore, odorata, mollioréque. Naſcitur in montoſis. Radix drachmarum ſex pondere in vino dulci pota, difficulter parientibus, vrinæq; ſtillicidio laborantibus auxiliatur. Sed & ſanguinem etiam extrahit.

De Daphnoide. Cap. CXLVIII.

Daphnoides aliqui eupetalon, alij chamædaphnen, alij peplion vocant: exiguus frutex eſt, cubitalis, ramis multis à medio ſurſum verſus lori modo flexilibus & obſequioſis, iiſque folioſis. Ramulos veſtiẽs cortex ſupramodum viſcoſus eſt: at folia ſunt lauri, verùm molliora, validiora, fractúque contumacia, quorum guſtatu os faucéſque mordentur & accẽduntur: flores cãdidi: fructus, cùm ematuruit, niger: radix ſuperuacua. Naſcitur in montoſis. Folium ſeu aridum, ſeu etiam recens, potu pituitoſa per aluum deijcit: vomitus quoque ac menſes ciet: quin & commanducatũ pituitam à capite extrahit: ſternutamenta etiamnum mouet. Cæterùm & quindenæ ipſius baccæ potæ purgant.

De Chamædaphne. Cap. CXLIX.

Chamædaphne, quam & Alexandrinam aliqui vocauerunt, virgas promit ſingulari ramulo conſtantes, cubitales, rectas, tenues ac læues. Sed & huic folia ſunt lauri ſimilitudine, at læuiora multò, tenuioráque ac viridiora: fructus rotundus, rubens, folijs annexus. Huius folia trita illitáq; capitis doloribus inflationibúſque ſtomachi ſuccurrunt: eadem bibita cum vino tormina ſedãt. At ſuccus cum vino propinatus, mẽſes vrináſq; ciet: idẽ quoque ſubditus in peſſo præſtat.

De Helleboro ſeu veratro albo. Cap. CL.

Veratrum album folia fert plantaginis aut betæ ſylueſtris ſimilia, ſed breuiora, nigriora & dorſo rubeſcentia: caulem palmi altitudine, concauum: qui quidem tunicas quibus cõuoluitur abdicat, cùm areſcere incipit. Radices ſubiacent numeroſæ, tenues ac fibratæ, ab exiguo & oblongo capitulo ceu cæpa exeuntes, eidémque annexæ.

Naſcitur in montoſis & aſperis. Radices meſſibus colligendę. Optimũ autẽ habetur veratrũ, quod modicè extentum eſt, candidum, fragile, carnoſum, minimè exacutum aut iuncum referẽs, aut dum frangitur, puluerem emittẽs: ſed tenuem hãbens medullam, guſtúq; non admodum feruens, neq; ſaliuam ſubinde ciens: huiuſcemodi ſiquidẽ ſtrãgulat. Primatum tenet Anticyrenum. At Galaticum æquè atque Cappadocicum, cãdidius eſt, iunco ſimile, maioremq; ſtrãgulandi vim habet. Porrò vomitionibus varij coloris humores extrahit: collyrijs admiſcetur, quæ caliginẽ oculorũ diſcutiendi vim habẽt: mẽſes pellit, partúſque necat, appoſitum: ſternutamenta mouet, ac mures interficit cum melle & polenta ſubactũ: quin & carnes colliquat & abſumit, ſi coquatur vnà. Datur & ieiunis per ſe, itẽmque cum ſeſamo & ptiſſanæ aut alicæ cremore, aut cũ aqua mulſa, aut pulte, aut lente aliáve ſorbitione. Sed & cogitur cum pane, atq; ita inaſſatur. Apparatus verò inſupérq; victus ratio vtéribus accommodata diligenter ab ijs tradita eſt, qui ex profeſſo de ipſius doſi ſcriptitarunt. Sed maximè Philonidæ Siculo Ennæo aſſentimur. Longum enim foret in hac quam præcipuè inſtituimus materiæ Medicæ tractatione, victus rationẽ ad medendũ neceſſariam ſimul & ſemel exponere. Sunt tamen nonnulli qui dent ipſum cũ larga ſorbitione, aut copioſo cremore: vel etiam exhibito parciore cibo pòſt illico veratrũ offerant: ac ijs præſertim quibus ſtrãgulationis ſuſpicio imminet, aut corporis imbecillitas adeſt. Illo enim modo ſumẽtibus purgatio periculo vacat, quòd nõ intempeſtiuè iuſtóve citiùs medicamentum corporibus accedat. Cæterùm & ſedi ſubditę ex eo balani cum aceto vomitiones concitant.

De Helleboro ſeu veratro nigro.
Cap. CLI.

Helleborum ſeu veratrũ nigrum aliqui Melampodiũ, alij ectomon, alij polyrrhizon vocant. Melampodion verò appellatur, quoniã caprarum paſtor nomine Melampus furẽtes Prœti filias eo primus purgaſſe & ſa-

A φύεται ἐν ὀρεινοῖς τόποις καὶ τραχέσι. Συλλέγειν δὲ δεῖ τὰς ῥίζας περὶ τὸν πυραμητόν. ἄριστος δέ ἐστιν αὐτῶν, ὁ μετρίως "τεταμένος καὶ λευκὸς, καὶ "εὔθραυστος καὶ σαρκώδης, οὐκ ἀπόξυς δὲ καὶ σχοινώδης, ἢ χνοῶδ' ἀφιεὶς ἐν τῷ θραύεσθαι, ἔχων δὲ καὶ τὴν ἐντεριώνην λεπτὴν, ἔκπυρον τὴν γεῦσιν οὐ λίαν, οὐδὲ ἀθρόως σιε-
B λον ἐπισπώμενος· πνιγώδης γὰρ ὁ τοιοῦτος. πρωτεύει δὲ ὁ "Κυρηναϊκὸς· ὁ δὲ Γαλατικὸς καὶ Καππαδοκικὸς, "λευκότερος καὶ "χνοώδης καὶ πνιγωδέστερος. Καθαίρει δὲ δι' ἐμέτων, ἄγων ποικίλα· μίγνυται δὲ καὶ κολλυρίοις τοῖς δυναμένοις τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἀποκαθαίρειν. καὶ ἔμ-
C μηνα ἄγει, καὶ ἔμβρυα κτείνει, προστιθέμενος. πταρμούς τε ἐρεθίζει, καὶ μύας κτείνει σὺν μέλιτι καὶ ἀλφίτῳ φυραθείς. συγκαθεψόμενός τε κρέασι, συντήκει αὐτά. δίδοται δὲ νήστεσι καθ' ἑαυτὸν, καὶ μετὰ σησάμου καὶ * πτισάνης χυλοῦ, ἢ ἄλικος, ἢ μελικράτου", ἢ πόλτου,] ἢ φακοῦ ἢ ἄλλου
D ῥοφήματος. συναποποιεῖται δὲ καὶ ἄρτῳ, καὶ ὀπτᾶται. ἡ δὲ προσαγωγὴ καὶ ἐπιδιαίτησις ἐξείργασται παρὰ τοῖς προηγουμένως περὶ τῆς δόσεως αὐτῆς γράψασι. μάλιστα δὲ συγκατατιθέμεθα Φιλωνίδῃ τῷ Σικελῷ "τῷ ἀπὸ Ἔννης,] μακρὸν γάρ ἐστιν ἐν ὕλης παραδόσει προηγουμέ-
E νως θεραπευτικὴν ἐκτίθεσθαι ἀγωγήν. δίδοασι δὲ ἔνιοι "σὺν πολλῷ ῥοφήματι ἢ "χυλοῦ πλήθει, ἢ καὶ τροφὴν ὀλίγην προδόντες, ἐπιδιδόασι τὸν ἐλλέβορον "εὐθέως, ἐφ' ὧν μάλιστα πνιγμὸς ὑποπτεύεται ἢ ἀσθένεια σώματος ὑπόκειται· ἀκίνδυνος γὰρ ἐπὶ τῶν οὕτω λαμβανόντων ἡ κάθαρ-
F σις· διὰ τὸ μὴ ἀκαίρως τὸ φάρμακον "παραπίπτειν τοῖς σώμασι· καὶ βάλανοι δὲ ἐξ αὐτοῦ προστεθεῖσαι τῇ ἕδρᾳ "μετ' ὄξους,] ἐμέτους κινοῦσιν.

Περὶ Ἐλλεβόρου μέλανος. Κεφ. ρνα'.

Ἐλλέβορος μέλας, οἱ δὲ, Μελαμπόδιον, οἱ δὲ *, ἔκτομον, οἱ δὲ, πολύρριζον. Μελαμ-
G πόδιον δὲ λέγεται, ἐπειδὴ δοκεῖ Μελάμπους τις αἰπόλος τὰς Προίτου θυγατέρας μανείσας * ἐν αὐτῷ καθᾶραι πρῶτος καὶ θερα-

V. τεταμένης

Alter, ἄθραυστος, ſed perperam.

Alter, Κυπριακὸς ἔστω ὁ Γαλατικός.

Lac. add. ex vet. cod. καὶ Ἰταλικός.

Alter, χοιώδης, quam ſcripturã Serapio ſecutus eſt. Quidã v. χοιώδης καὶ πνιγωδέστερος.

V. quidam caret.

V. caret.

Goupylus ex veteribus libris & interpretibus lẽgendum cenſet, σὺν πολλῷ ῥοφήματι.

V. χόνδρου

V. caret.

V. παραχεῖσθαι

Quidam non habent.

πνῖσαι. ἔχει δὲ τὰ φύλλα χλωρὰ, πλατάνῳ προσεμφερῆ, ἐλάττονα δὲ, "πρὸς τὰ τοῦ σπονδυλίου,] καὶ πολυσχιδέστερα καὶ μελάντερα, καὶ ὑποτράχεα· καυλὸς "τραχύς· ἄνθη δὲ "λευκὰ, ἐμπόρφυρα, τῷ δὲ σχήματι "βοτρυώδη· καὶ ἐν αὐτῷ καρπὸς κνίκῳ ὅμοιος, ὃν καὶ αὐτὸν καλοῦσιν οἱ ἐν Ἀντικύρᾳ σησαμοειδῆ χρώμενοι πρὸς τὰς καθάρσεις αὐτῷ· ῥίζαι δ' ὕπεισι λεπταὶ, μέλαιναι, οἱονεὶ ἀπό τινος κεφαλίου κρομμυώδους ἠρτημέναι, ὧν καὶ ἡ χρῆσις· φύεται ἐν τραχέσι καὶ γεωλόφοις καὶ καταξήροις τόποις. Καὶ ἄριστος ὁ ἐκ τῶν τοιούτων λαμβανόμενος χωρίων. οἷός ἐστιν ὁ ἐξ Ἀντικύρας. καὶ γὰρ ὁ μέλας καὶ κάλλιστος ἐν αὐτῇ γεννᾶται. ἐκλέγου δὲ τὸν εὔσαρκον καὶ εὔτροφον, "λεπτὴν ἔχοντα τὴν ἐντεριώνην, δριμὺν ἐν τῇ γεύσει καὶ πυρώδη. τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ ἐν τῷ Ἑλικῶνι καὶ Παρνασσῷ καὶ "Αἰτωλίᾳ φυόμενος· διαφέρει μέντοι ὁ Ἑλικώνιος. Καθαίρει δὲ τὴν *ἄνω κοιλίαν, ἄγων φλέγμα καὶ χολὴν, καθ' ἑαυτὸν ἢ μετὰ σκαμμωνίας διδόμενος καὶ ἁλῶν, < α. ἢ τριωβόλου ὁλκῆς· συνέψεται δὲ καὶ φακῇ, καὶ ζωμοῖς [τοῖς εἰς κάθαρσιν λαμβανομένοις. ὠφελεῖ δὲ "ἐπιληπτικοὺς, μελαγχολικοὺς, μαινομένους, ἀρθριτικοὺς, παραλελυμένους. προστεθεὶς δὲ, ἔμμηνα ἄγει, καὶ ἔμβρυα κτείνει· σύριγγάς τε καθαίρει κατατεθεὶς καὶ μετὰ τρίτην ἐξαιρεθείς. ὁμοίως καὶ ἐπὶ δυσηκοούντων καθίεται εἰς τὸ οὖς, ἐώμενος ἐπὶ β'. ἢ γ' ἡμέρας. θεραπεύει δὲ καὶ ψώρας, μετὰ λιβανωτοῦ ἢ κηροῦ καὶ πίσσης καὶ κεδρίνου ἐλαίου καταχριόμενος· μετ' ὄξους δὲ καθ' ἑαυτὸν καταπλασσόμενος, ἀλφοὺς καὶ λειχῆνας καὶ λέπρας θεραπεύει· ἑψηθεὶς δὲ σὺν ὄξει, ὀδονταλγίας πραΰνει διακλυζόμενος· ["σηπτοῖς τε μίγνυται·] μετὰ δὲ κριθίνου ἀλεύρου καὶ οἴνου, κατάπλασμά ἐστιν ὑδρωπικοῖς ὠφέλιμον· συμφυτευθεὶς δὲ ἀμπέλοις πρὸς τῇ ῥίζῃ, τὸν ἐξ αὐτῶν οἶνον καθαρτικὸν ἐργάζεται. περιρραίνουσι δὲ καὶ οἰκίαις αὐτὸν, καθαρτικὸν εἶναι νομίζοντες· ὅθεν καὶ ὀρύσσοντες ἵστανται προσευχόμενοι Ἀπόλλωνι καὶ Ἀσκληπιῷ, φυλαττόμενοι ἀετόν. ἐφίπτασθαι γάρ φασιν οὐκ

V.caret.

Leg. βραχὺς cũ Serap.

V.cod.nõ legit. Quidã ῥοδοειδῆ. Docti nonnulli βοστρυχώδη, hoc eſt, cincinnorum in modum.

V.λευκὴν

V.Οἴτῃ

V.ἀπληκτικοὺς

V.caret.

A naſſe creditur. Folia ei viridia, platani ſimilia, ſed minora, folijs ſpondylij proxima, pluribus diuiſuris ſciſſa, nigriora & ſubaſpera: caulis breuis: flores candidi, purpuraſcentes, figura racemoſi: ſemen intus cnici, quod & Anticyræi ſeſamoides vocant, & in purgationes adhibent. Radices ſubſunt tenues, nigræ,
B velut è capitulo quodam cæpæ ſimili dependentes, quarum etiam vſus eſt. In aſperis, editioribus ſitientibúſque locis enaſcitur. Optimum quod ex locis eiuſmodi petitur, quale quod ex Anticyra: nigrum enim inibi probatiſſimum gignitur. Eligi debet carnoſum, plenum, cui tenuis medulla ſit, a-
C cre denique guſtu, feruénſque. Huiuſmodi eſt quod in Helicone, Parnaſſo & Ætolia naſcitur: attamen Heliconium præcellit. Veratrum nigrum purgat per inferna, trahítque pituitam & bilem, datum per ſe, aut cum ſcammonia & ſale, drachma vna ſeu obolis tribus. De-
D coquitur & cum lente ac iuſculis quæ purgationis cauſa ſumptitantur. Prodeſt verò in comitialibus articulariíſque morbis, itémq; melancholicis, inſanientibus & paralyticis. Subditum mẽſes trahit & partus necat: fiſtulas inditum ac tertia die exemptum purgat. Similiter in auditu difficili immittitur in aurem, ibíque ad biduum triduúmve
E finitur. Scabiem quoque ſanat, cum thure aut cera & pice ac cedrino oleo perunctum. Vitiligini verò, impetigini ac lepris ex aceto impoſitũ per ſe medetur. Dentium dolorem coctum cum aceto collutione mitigat. Septicis etiamnum medicamentis admiſcetur. Quin & hydro-
F picorum ventri cum farina hordeacea & vino vtiliter imponitur. Porrò autem conſitum proximè vitium radices, vino inde expreſſo vim purgandi conciliat. Sed & eo domos aſpergunt, purgandi expiandíq; vim illi tribuẽtes. Quamobrem & qui ipſum effodiunt, ſtantes Apollinem & Æſculapium pre-
G cantur, obſeruántque aquilæ volatus: eam enim alitem tradunt non

citra periculum aduolare, atque etiam ei mortem inferre, quem veratrum effodientem cõſpexerit. Celeriter quoque effodiatur oportet, quoniam halitu auráve ſua caput aggrauat: quapropter ad id præcauendum, effoſſuri allia præſumunt, vinúmque ſubinde ſorbent: ita ſiquidé ab afflatu ſecuriores, noxæq; minùs opportuni redduntur. Cæterùm veratrum hoc candidi modo etiam emedullatur.

De Seſamoide magno. Cap. CLII.

SESAMOIDES magnũ in Anticyra elleborum vocát, quoniam in purgationibus candido veratro miſceatur. Similis eſt herba ſenecioni aut rutę: folijs lõgis, flore candido, radice gracili, inefficaci: ſemine ſeſamæ, guſtu amaro. Granum id per ſuperna pituitam ac bilem purgat, ſi trium quantum tribus digitis capitur, cũ albi veratri ſeſquiobolo ex aqua mulſa detur.

De Seſamoide paruo. Cap. CLIII.

Seſamoidi paruo cauliculi ſunt dodrantales: folia coronopi, at hirſutiora minoráque: in ſummis cauliculis capitula floſculorum penè purpureorum, quorum medium albicat: ſemen in illis ſeſamæ, amarum, fuluum: radix tenuis. Semen potum dimidio acetabulo in aqua mulſa, bilem ac pituitam per inferna purgat. Ex aqua verò impoſitũ, tubercula & œdemata diſcutit. Naſcitur in aſperis.

De Cucumere ſylueſtri. Cap. CLIIII.

CVCVMIS agreſtis à ſatiuo fructu ſolo diſtat, quem longè minorem parit, oblongis glandibus ſimilem: folia ſarmentáque ſatiui refert; radix eſt candida, magna. Naſcitur in ruderibus & ſabuletis, frutice in totum amaro. Inſtillatus foliorum ſuccus, aurium doloribus confert. Radix autem illita cum polenta, vetus quoduis œdema diſcutit: impoſita cum reſina terebinthina, tubercula rumpit: cocta ex aceto

A ἀκινδύνως· δίδωσι γὰρ θάνατον ὁ ὄρνις, ἐὰν περ ἴδῃ τὴν ὀρυγὴν τοῦ ἐλλεβόρου. συντόμως δὲ δεῖ ὀρύττειν, διὰ τὸ καρηβαρείαν ἐκ τῆς ἀποφορᾶς γίνεσθαι· ὅθεν εἰς προφυλακὴν, οἱ ὀρύττοντες ἐσθίουσι σκόροδα, καὶ οἶνον πίνουσιν· ἀβλαβέστεροι γὰρ οὕτω διατίθενται. ἐξεντερίζεται δὲ, ὥσπερ

B καὶ ὁ λευκὸς ἐλλέβορος.

Περὶ Σησαμοειδοῦς τοῦ μεγάλου. Κεφ. ρνβʹ.

V. ἀλευκοῦ.

ΣΗΣΑΜΟΕΙΔΕΣ τὸ μέγα, ἐν Ἀντικύρᾳ ἐλλέβορον καλοῦσι, διὰ τὸ μίγνυσθαι ἐν ταῖς καθάρσεσι τῷ λευκῷ ἐλλεβόρῳ· ἔοικεν ἡ πόα ἠριγέροντι ἢ πηγάνῳ· C φύλλα μακρά· ἄνθος λευκόν· ῥίζα ἰσχνή, ἄπρακτος· σπέρμα ὅμοιον σησάμῳ, πικρὸν ἐν τῇ γεύσει. ὃ καθαίρει ἄνω φλέγμα τε καὶ χολὴν, ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις λαβὸν ληφθὲν μετὰ ἐλλεβόρου λευκοῦ τριῶν ἡμιωβολίων σὺν μελικράτῳ.

V. caret.

V. ἠριγέροντι τὸ μέγεθος. alius cod. habet tantùm ἔοικεν ἡ πόα πηγάνῳ. Sic & Orib.

Al. τὴν κοιλίαν

Περὶ Σησαμοειδοῦς τοῦ μικροῦ. Κεφ. ρνγʹ.

V. quid. λευκοῦ

D Σησαμοειδὲς τὸ μικρόν. καυλία ἐστὶ σπιθαμιαῖα ἔχοντα φύλλα κορωνόποδι ὅμοια, δασύτερα μέντοι καὶ μικρότερα· ἐπ' ἄκρου δὲ τῶν καυλίων κεφάλια ἀνθίων ὑποπορφύρων, ὧν τὸ μέσον, λευκόν· ἐν οἷς σπέρμα σησάμῳ ἐοικὸς, πι- E κρὸν, κιρρόν· ῥίζα λεπτή. Καθαίρει δὲ χολὴν καὶ φλέγμα κάτω ποθὲν τὸ σπέρμα, ὀξυβάφου ἥμισυ σὺν μελικράτῳ· καταπλασθὲν δὲ μεθ' ὕδατος, φύματα καὶ οἰδήματα διαφορεῖ. φύεται ἐν τραχέσι χωρίοις.

V. κορωνόποδι ὅ-

Autores aduerſ. legendum ſuſpicantur μακρότερα.

V. ἀνθῶν τοῖς πορφύροις μέσοις

Περὶ Σίκυος ἀγρίου. Κεφ. ρνδʹ.

F ΣΙΚΥΣ ἄγριος τῷ καρπῷ μόνῳ διαφέρει τοῦ ἡμέρου σίκυος, ἐλάσσονα πολλῷ ἔχων, βαλανείοις ἐπιμήκεσιν ἐοικότα· τὰ φύλλα δὲ καὶ τὰ κλήματα ἡμέρῳ ὅμοια· ῥίζαν δὲ λευκὴν καὶ μεγάλην· φύεται ἐν οἰκοπέδοις καὶ ἀμμώδεσι τόποις· ὅλος ἐστὶν ὁ θάμνος πικρός. Ἁρμόζει δὲ ὁ τῶν φύλ- G λων χυλὸς ἐνσταζόμενος ὠταλγίαις. ἡ δὲ ῥίζα καταπλασθεῖσα μετὰ ἀλφίτου, πᾶν οἴδημα παλαιὸν διαφορεῖ· μετὰ ῥητίνης δὲ τερεβινθίνης ἐπιτεθεῖσα, φύματα ῥήττει· μετ' ὄξους δὲ ἑψηθεῖσα

Fortè βαλανίοις.

V. ὑποτεθεῖσα ὠφελεῖ ποδαγρικούς.

A καὶ καταπλασθεῖσα, ποδάγρας διαφορεῖ· καὶ ἰσχιάδος δέ ἐστιν ἔγκλυσμα, καὶ ὀδονταλγίας διάκλυσμα, τὸ ἀφέψημα. ξηρὰ δὲ λεία, ἀλφούς, λέπρας καὶ λειχῆνας σμήχει· οὐλάς τε μελαίνας καὶ σπίλους τοὺς ἐν προσώπῳ ἀποκαθαίρει. καὶ ὁ χυλὸς δὲ τῆς ῥίζης, πλῆθος τριῶν ἡμιωβολίων τὸ ἐλάχιστον, καὶ ὁ φλοιὸς δὲ ὅσον τέ- B ταρτον ὀξυβάφου, καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν, καὶ μάλιστα ἐπὶ ὑδρωπικῶν. δίχα δὲ τοῦ τὸν στόμαχον ἀδικεῖν, ποιεῖται τὴν κάθαρσιν. δεῖ δὲ τῆς ῥίζης λαβόντα ἡμίλιτρον, μετὰ δυοῖν ξεστῶν οἴνου, μάλιστα "Λιβυκοῦ, λεαίνειν, καὶ διδόναι ἐκ τούτου κυάθους γ΄. ἕως ἂν ὁ ὄγκος ἱκανῶς συσταλῇ. C

V. λιγυστικοῦ. Lac. v. cod. Αἰγυπτίου γλυκέος

Περὶ Ἐλατηρίου. Κεφ. ρνέ.

Τὸ δὲ λεγόμενον Ἐλατήριον, ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν σικύων σκευάζεται τὸν τρόπον τοῦτον. τοὺς ἅμα τῷ ἅψασθαι σικύους ἀποπηδῶντας ἐκλέγων, ἀποτίθεσο, ἐῶν νύκτα· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐπὶ κρατῆρι κόσκινον μὴ πυκνὸν ἐπίθες, καὶ μαχαίριον ὕπτιον ἁρμόσας τὴν D ἀκμὴν ἔχον ἄνω, λαμβάνων ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ καθ' ἕνα τῶν σικύων, διαίρει καὶ ἔκθλιβε [διὰ τοῦ κοσκίνου] τὸ ὑγρὸν εἰς τὴν ὑποκειμένην κρατηρίαν· προσεκθλίβων καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς σαρκῶδες, ὃ δὴ προσάπτεται τῷ κοσκίνῳ· ἵνα καὶ αὐτὸ διεκπίπτῃ· "καὶ εἰς λεκάνην παρακειμένην τὰ ἐκθλιβόμενα "ἐπίβαλε. σωρεύσας δὲ τὰ τετμημένα ἐπὶ τοῦ κο- E σκίνου, ὕδατι γλυκεῖ περιχέας καὶ ἀποπιέσας, ταῦτα μὲν ῥίπτε. ταράξας δὲ τὸ ἐν τῇ "λεκάνῃ ὑγρόν, καὶ σκεπάσας ὀθόνῃ, τίθεσο ἐν ἡλίῳ· καὶ ὅτε "στῇ, πᾶν τὸ ἐπινηχόμενον ὕδωρ μετὰ τοῦ ἐπιπάγου ἀπόχει· καὶ τοῦτο ποίει πολλάκις, ἄχρις οὗ καταστῇ τὸ ἐφιστάμενον ὕδωρ. F ὃ γὰρ "ἐκσπογγίσας ἐπιμελῶς, τὴν ὑποστάθμην βαλὼν εἰς θυίαν, λέαινε, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἔνιοι δὲ πρὸς τὸ ταχέως αὐχμωθῆναι τὸ ὑγρόν, τέφραν σεσησμένην ἐπὶ γῆς καταστρώσαντες, καὶ κοιλάναντες τὸ μέσον, ὀθόνιον τρίπλουν ἐπιτείναντες, κατὰ τούτου τὸ ἐλατή- G ριον σὺν τῇ ἰκμάδι ἐπιχέουσιν, *ἀναξηρανθέν, ἐν δὲ θυίᾳ λεαίνουσιν ὡς προείρηται. ἔνιοι δὲ ἀντὶ τοῦ ὕδατος θάλατταν παρα-

V. caret.

Quidam add. καὶ ὅταν ὅλον ἐκθλίψῃς, ἔασον αὐτὸ καταστῆναι. Sic Ald. in nothis. V. add. τῶν σικύων.

Al. κρατηρίῳ

V. add. καλύψας ὀθονίῳ

V. ἐκσπογγίσας, Lac. σπογγίσας.

A illitáque podagras diſcutit:ſed & eius decoctũ iſchiadicis infunditur, & in dẽtium dolore colluitur. Eadẽ arida tritáq; vitiligines, lepras & impetigines abſterget: cicatrices nigras emendat, & maculas faciei repurgat. Quin & radicis ſuccus ſeſquioboli pondere cùm minimùm, itémq; cortex acetabuli quarta par- B te, bilẽ ac pituitã purgát, maximéq; in hydropicis, idq; citra vllam ſtomachi iniuriã. Radicis ſelibra in vini præſertim Libyci ſextarijs duobus conteritur: dantúrq; ex eo ieiunis terni cyathi tertio quoque die, dum tumor plurimùm ſubſederit.

De Elaterio. C. CLV.

C. E fructu cucumerũ (agreſtiũ) medicamentũ fit, quod Elaterium vocatur, ad hunc modum. Cucumeres eligito, qui ſimulatq; tangũtur quaſi reſiliendo ſuccum intra ſe cõtentũ eiaculentur, eóſq; decerptos nocte vna ſeruato. Poſtero die impoſito ſupra craterem rariore cribro, inſupérq; reſupinato ita cultello vt a- D ciem ſurſum verſus habeat, prehẽſos vtraq; manu cucumeres ſingulatim diuidito, humoremq; in vas ſubiectum per cribrũ exprimito: ſimúlq; carnoſam cucumerum partẽ quæ cribro hæſit, quò & ipſa tranſmittatur, elidito*. Expreſſum ſuccũ in vicinam peluim transfundito. Aceruata autẽ ſuper cribro ſegminũ E fruſtula vbi aqua dulci perfuderis, itidemq; expreſſeris, tandẽ abijcito. Exceptũ verò pelui ſuccum agitato ac permiſceto: moxq; opertum linteo, Soli exponito. Ac vbi coierit, ſupernatantẽ aquam omnẽ, cum eo quod in ſummo ceu ſpuma concretũ eſt, effundito: illúdq; identidẽ fa- F cito, dum aqua ſuperſtabit. Hanc (ſi qua reliqua fuerit) poſteaquam guttatim diligentérque excluſeris, *ſedimentũ ipſum mortario inditum conterito, & in paſtillos cogito. Sũt qui ad coercendam hauriendamq; protinus humoris abundantiã, cribratos cineres humi ſternunt, ac in eorum medio excauata foueola tri- G plicatũ linteolũ obtẽdũt, cui elateriũ cũ humiditate ſua infũdũt, illâq; (hoc artificio) exhauſta, tandẽ reſiccatũ ipſũ in pila, vti dictũ eſt, conterũt. Alij ꝑ dulci aqua marinã affundentes,

Al. addunt: at vbi quicquid eſt expreſſeris, ſubſidere ſinito.

quod ſubſederit.

dentes ita eluunt. Alij in poſtrema lotura mulſam affundũt. Elaterium porrò optimũ creditur, quod cũ cãdore modicè humectũ eſt, minimè ponderoſum, læue, guſtu amariſſimum, quódq; lucernæ admotũ facilè accẽditur. At quod porraceum eſt, ſcabrum & ad aſpectũ turbidum ac erui cineriſq; plenũ, graue & vitioſum eſt. Nec deſunt qui cucumeris ſucco amylũ immiſceãt, vt candorem & leuitatẽ ementiantur. A bimatu ad decenniũ purgationibus accõmodatũ eſt. Integra doſis eius eſt, obolus: minima, ſemiobolꝰ: pueris, æreola duo: nam copioſius hauſtum, periculum adfert. Bilem ac pituitam per inferna pariter & ſuperna trahit. Atque qui ęgrè ſpirant, eo medicamenti genere fœliciter vtiliterq; purgantur. Quòd ſi in animo eſt per aluum purgare, adiecto ſalis duplo & ſinapis tantillo, quantum ſcilicet ad colorandum ſatis ſit, ex aqua catapotia erui magnitudine formato: quę poſteaquam exhibueris, aquæ tepidę cyathum vnũ exorbendum dato. Sin vomitum concitare volueris, elaterium aqua diluito, intinctaq; pẽna ſubiectas linguæ partes quàm penitiſſimè oblinito. At ſi æger ad vomitũ difficilis fuerit, vel oleo, vel irino vnguento diluito: ſomnũ interim inhibeto. Porrò his qui effuſè ac præter modum purgantur, vinum oleo miſtum frequenter propinari oportet. Etenim ſuperuenientibus vomitionibus reſtituuntur. Quibus verò crebriores vomitus ſiſti par eſt, aqua frigida, polenta, poſca, poma & quæcunq; ſtomachum denſando roborant, offerẽda ſunt. Menſes quoque ciet, partuſq; necat elateriũ in peſſo ſubditũ. Cũ lacte verò naribꝰ infuſum, & regiũ morbũ depellit, & diuturnos capitis dolores ſũmouet. In anginis autẽ efficaciter illinitur ex oleo vetere, melle, aut felle taurino. [Satiui cucumeris radix cõtrita & drachmæ pondere in hydromelite pota, vomitus mouet. Quòd ſi cui à cœna placidè ac citra moleſtiam vomere libuerit, oboli duo ſatis fuerint.]

De Staphide agria, ſiue herba pediculari. Cap. CLVI.

STaphis agria folia quidem habet labruſcæ modo diuiſa, &

A χέοντες, πλύνουσιν. τινὲς δὲ, τῇ τελευταίᾳ πλύσει μελίκρατον παραχέουσι. δοκεῖ δὲ ἐλατήριον κάλλιστον εἶναι, τὸ μετὰ τοῦ λευκοῦ ἡσυχῇ ἔνικμον, κοῦφον, λεῖον, πικρότατον τῇ γεύσει, καὶ προσαχθὲν λύχνῳ εὐκαές. τὸ μέντοι πρασίζον καὶ τραχὺ καὶ θολερὸν τῇ ὄψει, γέμον ὀροβίου καὶ τέ-
B φρας, βαρύ τέ ἐστι καὶ φαῦλον. ἔνιοι δὲ καὶ τῷ χυλῷ τοῦ σικύου μιγνύουσιν ἄμυλον, πρὸς τὸ μιμήσασθαι αὐτὸ λευκὸν καὶ κοῦφον. εἰς μέντοι τὰ καθαρτικὰ ὁ διετὴς ἁρμόζει ἄχρι δεκαετῶν· ἡ δὲ τελεία δόσις, ὀβολός· ἡ δὲ ἐλαχίστη, ἡμιωβόλιον· παιδίοις δὲ, δίχαλκον· πλεῖον γὰρ ποθὲν
C κίνδυνον ἐπιφέρει. κινεῖ δὲ τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω κάθαρσιν, ἄγον φλέγμα καὶ χολήν. ἀρίστη δὲ τοῖς δυσπνοοῦσιν ἡ δι' αὐτοῦ κάθαρσις. εἰ μὲν οὖν θέλεις κατὰ κοιλίαν καθαίρειν, διπλάσιον ἁλῶν μίξας καὶ *σίμμεως ὅσον χρῶσαι δι' ὕδατος ὀροβιαῖα καταπότια δίδου, ἐπιρρο-
D φείτω δὲ χλιαροῦ ὕδατος κύαθον ἕνα· εἰς δὲ ἔμετον, ὕδατι ἀνιείς, πτερῷ τοὺς ὑπὸ γλῶτταν διάχριε τόπους ὡς ὅτι ἐσωτάτω· εἰ δὲ δυσεμὴς εἴη, ἢ ἐλαίῳ ἢ ἰρίνῳ μύρῳ διείς, κώλυε δὲ κοιμᾶσθαι. τοῖς δὲ ὑπερκαθαιρομένοις συνεχῶς προσφέρειν δεῖ οἰνέλαιον· ἐμοῦντες γὰρ ἀπο-
E καθίστανται. μὴ παυομένων δὲ τῶν ἐμέτων, ὕδωρ ψυχρὸν καὶ ἄλφιτον καὶ ὀξύκρατον καὶ ὀπώραν, καὶ ὅσα δύνανται τὸν στόμαχον πυκνῶσαι προσενεκτέον. κινεῖ δὲ τὸ ἐλατήριον καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα κτείνει ἐν προσθέτῳ· ἐγχυθέν τε μετὰ γάλακτος εἰς τοὺς ῥώθωνας, ἴκτερον ἀπο-
F καθαίρει, καὶ κεφαλαλγίας τὰς χρονίους ἀπαλλάττει· συναγχικοῖς τε διάχρισμα πρακτικὸν μετ' ἐλαίου παλαιοῦ ἢ μέλιτος ἢ χολῆς ταυρείας. [τοῦ δὲ ἡμέρου σικύου ἡ ῥίζα λεία ποθεῖσα σὺν ὑδρομέλιτι < α΄. ὁλκῇ, ἐμέτους κινεῖ. εἰ δέ τις μετὰ τὸ δεῖπνον πρᾳέως ἐμέσαι ἐθέλει, ἀρκοῦσιν ὀ-
G βολοὶ β΄.]

V. ἀκαές.
V. τὸν χυλὸν
Vulg. exempl. πόσις.
Al. σινήπεως
V. ὅσον παραχρῶσαι δυνάνται ὀροβιαῖα.
Marc. legit, πταρμικὸν

Περὶ Σταφίδος ἀγρίας. Κεφ. ρνϛ΄.

ΣΤΑΦΙΣ ἀγρία φύλλα μὲν ἔχει ὥσπερ ἀμπέλου ἀγρίας ἐπεσχισμένα·

V.caret.

καυλία ὀρθὰ, μαλακὰ, μέλανα· ὃ δὲ ἄνθος φέρει ἰσάτῃ ὅμοιον· τὸν δὲ καρπὸν ἐν θυλακίοις [χλωροῖς ὥσπερ ἐρεβίνθου, τρίγωνον,] τραχὺν, ὑπόκιρρον ἐν τοῖς μέλανι, τὰ δὲ ἔνδον λευκὸν, γεύσασθαι δριμύ. [Τούτου κόκκοι ιη' ἢ ε', ἐάν τις λεαίας ἐν μελικράτῳ δῷ, καθαίρει δι' ἐμέτων παχέα· [περιπατείτωσαν δὲ οἱ πεπωκότες.] δεῖ μέν τοι προσέχειν *συνεχῶς μελίκρατον διδόντας, διὰ τὸ ἐπιφέρειν τοῖς κατὰ πνιγμὸν κινδύνοις, καὶ καίειν τὸν φάρυγγα. ἁρμόζει δὲ λειωθεῖσα* καὶ ἐλαίῳ συγχρισθεῖσα πρὸς φθειριάσεις καὶ κνησμοὺς καὶ ψώρας. διαμασηθεῖσα δὲ, φλέγμα ἄγει πλεῖστον. καὶ ὀδονταλγίας ὠφελεῖ σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη· οὖλά τε ῥευματιζόμενα στέλλει· καὶ ἄφθας τὰς ἐν στόματι θεραπεύει μετὰ μέλιτος. μίγνυται καὶ τοῖς πυρωτικοῖς μαλάγμασιν.

V.conclusis caret. — V.caret. — V.caret. — V.add. καὶ αἰφάχῃ

Περὶ Θαψίας. Κεφ. ρνζ'.

Θαψία ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ δοκεῖν πρῶτον εὑρῆσθαι ἐν Θάψῳ τῇ νήσῳ τῇ ὁμωνύμῳ. τῇ δὲ ὅλῃ φύσει ἔοικεν νάρθηκι, ἰσχνότερος δὲ αὐτῆς μᾶλλον ὁ καυλὸς, καὶ τὰ φύλλα μαράθρῳ ἐμφερῆ· ἐπ' ἄκρου δὲ σκιάδια καθ' ἑκάστην ἀπόφυσιν, ἀνήθῳ ὅμοια· ἐφ' ὧν ἄνθος μήλινον· σπέρμα ὑπόπλατυ, ὡς τὸ τοῦ νάρθηκος ἐμφερὲς, ἔλαττον μέν τοι· ῥίζα ἔνδοθεν λευκὴ, μεγάλη, μέλαινα δὲ ἔξωθεν, παχύφλοιος, δριμεῖα. Ἥτις ὀπίζεται περιορυχθεῖσα καὶ ἐγκοπτομένη τὸν φλοιὸν, ἢ κοιλανθεῖσα αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ θολοειδῶς ἡ ῥίζα, καὶ πωμαζομένη πρὸς τὸ καθαρὸν μένειν τὸν ὀπόν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ δεῖ ἐπιόντας αἴρεσθαι [τὸν ἐπισυλλεγέντα ὀπόν.] χυλίζεται δὲ κοπεῖσα ἡ ῥίζα καὶ διὰ κυρτίδος καὶ ὀργάνου ἐκθλιβεῖσα, καὶ ξηρανθεῖσα ἐν ἡλίῳ δι' ὀστρακίνου παχέος ἀγγείου. ἔνιοι δὲ καὶ τὰ φύλλα συναποθλίβουσιν. ἀσθενὴς δὲ ὁ τοιοῦτος. διακρίνεται δὲ τῷ *βρωματωδέστερον εἶναι τὸν ἀπὸ τῆς ῥίζης, καὶ μένειν ἔνικμον· ξηραίνεσθαι δὲ τὸν ἀπὸ τῶν φύλλων, καὶ τερηδονίζεσθαι. ὀπίζοντας δὲ δεῖ μὴ κατ' ἀνέμου ἵστασθαι, μᾶλλον δὲ νηνεμίας οὔσης· ἐποιδεῖ γὰρ ἰσχυ-

Vulg. exempl. καρπὸς — V.ſic: ῥίζα, ἔνδοθεν μέλαινα, λευκὴ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, μεγάλη, παχύφλοιος. — V.αὐτὴν. — V.ὑγιαίνοντα

A cauliculos rectos, molles, nigroſq;: florē verò fert glaſti, ſemen in folliculis viridib⁹ ceu ciceris triangulū, ſcabrum, ex nigro ſubfuluefcēs, intus album, guſtu acre. Huius grana decē aut quindecim ſi trita in aqua mulſa dētur, craſſos humores vomitu purgabunt: ſed qui hauſerint, deambulare debent. Videndū nihilo- B minus vt ijs frequenter aqua mulſa potui detur: alioqui in ſtrangulationis periculū deducuntur, faucéſque aduruntur. Herba autē ipſa trita per ſe, vel admiſta ſandaracha ex oleo illita, phthiriaſi prodeſt: itémq; prurituí & pſoris: plurimā pituitam cōmanducata trahit, & in aceto decocta dētiū doloribus ore colluto ſub- C uenit, gingiuarumq; fluxiones, quas Græci rheumatiſmos vocant, reprimit, & feruida oris vlcuſcula cum melle ſanat. Deniq; malagmatis etiam vrendi vi præditis immiſcetur.

De Thapſia. Cap. CLVII.

THAPSIA ex eo nomē accepit, quòd in Thapſo eiuſdē nominis D inſula primùm inuenta fuerit. Tota verò natura ferulæ ſimilis eſt, attamen graciliore caule, & folijs fœniculo proximis, vmbellis in ſingulorum ſurculorum cacumine anethi ſimilibus: flore in ijs luteo: ſemine quadantenus lato, quale ferulæ, ſed aliquantò minore: radice intus E candida, foris nigra, magna, craſſo veſtita cortice, eadémq; acri, cuius liquor excipitur in hunc modū. Effoſſa in ambitu ſcrobe inciditur radicis cortex: aut incauatur ipſa radix, ita tamē vt excauatio ſenſim à latiore orbe in acutū deſinat: mox cooperitur, quò purior liquor confluat: poſtero autem die congeſtum cū tolli par eſt. Eliciendi quoq; ſucci F ratio hæc eſt: Radix contunditur, ac ſuccus per quallum inſtrumento ad id cōparato exprimitur, qui quidē fictili craſſo inditus in ſole cogitur ſiccaturq;. Sūt & qui folijs ſimul cū radice tuſis ſuccū exprimāt, ſed inualidior is eſt. Hoc verò indicio diſcernitur q̃ è ſola radice manauit, q̃ G viroſo magis eſt odore, humidúſq; permanet: at è folijs extractus, exiccatur ac teredinū iniuriam ſentit. Porrò qui liquorē colligit, minimè obuerſum vento ſtare oportet: ac potiùs tēpeſtatē deligere à ventis ſilentē, quáve nulla aſpiret aura. Alioqui propter

halitus acrimoniá veheméter intumeſcit facies,nudaſq; corporis partes puſtulæ inuadunt.Iccirco etiam non,niſi cerato quopiam aſtringéte liquido priùs inunctis nudis partibus,eò accedendú. Purgandi vim habent cortex radicis & ſuccus, itemq; liquor, ſi in aqua mulſa bibátur: ſupernè enim æquè ac infernè bilé extrahút. Radicis modus,quaterni oboli cum ternis ſeminis anethi drachmis: expreſſi verò ſucci, terni oboli:at liquoris,obolus vnus: copioſior doſis ſalutem in diſcrimé adducit. Conuenit autem huiuſcemodi purgatio ſuſpirioſis,& in diuturnis laterum doloribus,atque difficilibus excreationibus: ijs verò qui ægrè vomunt in cibarijs opſoniiſve datur. Tá radix quàm liquor omniú maximè quæ pares cum eis vires ſortita ſunt, metaſyncritica vi pollét,ſiue quid ex alto euocare, ſiue ſummæ cutis meatus relaxando corporis habitú mutari expedit. Quamobré ſuccus perunctione,aut radix recens affrictu,alopecias explet. Radix ſuccúſve cum æquis thuris ac ceræ portionibus ſugillata liuentiáque emédat:ſed non plus binis horis dimittatur, ac locus deinde aqua maris calida foueatur.Tollit & maculas à ſolis ardore contractas illitus ex melle ſuccus,ac lepras remouet: ſed & tubercula rumpit, cum ſulphure perunctus. In diuturnis quoque lateris,pulmonis, pedú, articulorúmque vitijs vtiliter illinitur. Cæterùm valet & ad integendam colis glandem,ſi modò alia ex cauſa quàm circunciſione nudata fuerit.Tumorem enim excitat, qui & fotibus & pinguibus adhibitis emollitus præputij iacturá reſarcit.

De Spartio. Cap. CLVIII.

SPARTIVM frutex eſt longas proferens virgas, ſine folijs, firmas,fractu contumaces,quæ in alligádis vitibus vinculi vſum præſtát: ſiliquas ceu phaſeli,in quibus exilia ſemina,lenticulæ ſimilia: floré leucoij,luteum.Huius ſemina & flores purgát per ſuperna veheméter, helebori modo& citra periculú,ſi quinis obolis ex aqua mulſa bibantur.

A ρᾶς τὸ πρόσωπον, καὶ "φλυκταινοῦται τὰ γυμνὰ μέρη διὰ τὴν δριμύτητα τῆς ἀποφορᾶς· δεῖ οὖν κηρωταῖς στυφούσαις ὑγραῖς προχρίειν τὰ γυμνὰ τῶν μερῶν, καὶ οὕτω προσέρχεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει καθαρτικὴν ὅ,τε φλοιὸς τῆς ῥίζης καὶ ὁ χυλὸς, καὶ ὁ ὀπὸς, σὺν μελικράτῳ πινόB μενος· ἄνω γὰρ καὶ κάτω χολὴν καθαίρουσι. δίδοται δὲ τῆς μὲν ῥίζης τετρώβολον [" μετὰ ἀνήθου σπέρματος < γ.] τοῦ δὲ χυλίσματος, τριώβολον· τοῦ δὲ ὀποῦ," ὀβολός· πλεῖον γὰρ δοθὲν, κινδυνώδες. ἁρμόζει δὲ ἡ δι' αὐτοῦ κάθαρσις πάθεσιν ἀσθματικοῖς, πλευρῶν ἀλγήμαC σι χρονίοις, καὶ ἀναγωγαῖς· τοῖς δὲ δυσεμέσιν ἐν σιτίοις ἢ *ἑψήματι δίδοται. κέκτηται δὲ καὶ μετασυγκριτικὴν δύναμιν ὅ,τε ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα πάντων μάλιστα τῶν ἰσοδυναμούντων, ὅπου τι δεῖ ἐκ βάθους ἑλκύσαι, ἢ μεταποιῆσαι. ὅθεν ἀλωπεκίας καταχριόμενος ὁ χυλὸς, ἢ ἡ D ῥίζα χλωρὰ περιστειβομένη, "δασύνει. ὑπώπιά τε αἴρει καὶ πελιώματα "λεία ἡ ῥίζα ἢ ὁ χυλὸς σὺν λιβανωτῷ καὶ κηρῷ ἴσοις· δεῖ δὲ μὴ πλέον δυοῖν ὡρῶν ἐᾶν· μετὰ δὲ ταῦτα πυριᾶν θερμῇ θαλάττῃ· αἴρει δὲ καὶ ἔφηλιν σὺν μέλιτι καταχρισθεὶς, καὶ λέπρας ἀφίστησι· φύE ματά τε ῥήττει μετὰ θείου καταχριόμενος ὁ χυλός· χρησίμως δὲ καταχρίεται καὶ ἐπὶ τῶν χρονίας ἐχόντων διαθέσεις περὶ πλευρὸν ἢ πνεύμονα, ἢ πόδας ἢ ἄρθρων· χρησιμεύει δὲ καὶ πρὸς ἐπαγωγία ἐπὶ τῶν μὴ ἐκ περιτομῆς λειποδέρμων, οἴδημα ἐγείρων, ὅπερ καταντλούμενον καὶ τοῖς λιF παινουσι μαλαττόμενον, τὸ ἐλλιπὲς τῆς πόσθης ἐκπληροῖ.

Περὶ Σπαρτίου. Κεφ. ρνη.

ΣΠΑΡΤΙΟΝ θάμνος ἐστὶ φέρων ῥάβδους "μακρὰς, ["ἀφύλλους, στερεὰς,] δυσθραύστους, αἷς τὰς ἀμπέλους δεσμεύουσι· φέρει δὲ λοβοὺς ὥσπερ "*φασίλοις, G ἐν οἷς σπερμάτια φακοειδῆ· ἄνθος μήλινον, ὥσπερ λευκοΐου. Τούτου ὁ καρπὸς καὶ τὰ ἄνθη ποθέντα σὺν μελικράτῳ ὁλκῇ ὀβολῶν ε. καθαίρει ἄνω μετ' ἐντάσεως ὥσπερ ὁ ἐλλέβορος ἀκινδύνως·

Hunc locum ſic legit in altero Goupylus, φλυκταινοῦταί τε γυμνὰ μέρη τοῦ γυμνοῦ σώματος, quo modo Hermol. legiſſe videtur.

V.caret.

V. < π.

A. ἁρμόζει καὶ δασύνει.

V. λεῖα ὁ χυλὸς

Marc. legit μικρὰς

V.non habet.

V.addit ἐν φύλλοις

ὁ δὲ καρπὸς κινεῖ τὴν κάτω κάθαρσιν· καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ῥάβδων ἐν ὕδατι βραχεισῶν, εἶτα κοπεισῶν καὶ χυλισθεισῶν, ἰσχιαδικῶν καὶ συναγχικῶν ἐστὶ βοήθημα, ὅσον κύαθος εἷς πινόμενος νήστεσιν. ἔνιοι δὲ ἐναποβρέξαντες ἅλμῃ ἢ θαλάττῃ, ἐγκλύζουσι τοῖς ἰσχιαδικοῖς· ἄγει δὲ αἱματώδη καὶ ξυσματώδη.

V. caret.

Περὶ Σιλύβου. Κεφ. ρνθ'.

Σίλυβον ἄκανθά ἐστι πλατεῖα, φύλλα ἔχουσα χαμαιλέοντι ὅμοια τῷ λευκῷ. ἥ τις ἀρτιφυὴς ἐσθίεται ἑφθὴ σὺν ἐλαίῳ καὶ ἁλσί. τῆς δὲ ῥίζης ὁ ὀπὸς ὅσον ὁλκὴ ποθεὶς σὺν μελικράτῳ, ἐμέτους κινεῖ.

Περὶ Βαλάνου μυρεψικῆς. Κεφ. ρξ'.

Βάλανος μυρεψικὴ καρπός ἐστι δένδρου μυρίκῃ ἐοικότος, ὅμοιος δὲ λεγομένῳ Ποντικῷ καρύῳ, οὗ τὸ ἔνδον θλιβόμενον, ὥσπερ τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα, ἐξίησιν ὑγρόν, ᾧ εἰς τὰ πολυτελῆ μύρα ἀντ' ἐλαίου χρῶνται· γίνεται δὲ ἐν Αἰθιοπίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ καὶ Ἀραβίᾳ, καὶ ἐν τῇ κατὰ Ἰουδαίαν Πέτρᾳ. διαφέρει δὲ αὐτῆς ἡ νέα καὶ πλήρης, λευκή τε καὶ εὐλέπιστος. Ἥ τις μεθ' ὀξυκράτου ποθεῖσα λεανθεῖσα ὅσον < ὁλκή, σπλῆνα τήκει, καὶ καταπλάσσεται δὲ ἐπ' αὐτοῦ μετ' αἰρίνου ἀλεύρου, καὶ μετὰ μελικράτου καὶ ἐπὶ ποδαγρικῶν· σὺν ὄξει δὲ ἑψηθεῖσα, ἀποσμήχει ψώραν, λέπραν· σὺν νίτρῳ δέ, ἀλφούς, οὐλὰς μελαίνας· σὺν οὔρῳ δέ, αἴρει φακούς, ἰόνθους, ἐφήλεις, ἐξανθήματα ἐν προσώποις· ἐμέτους δὲ κινεῖ καὶ κοιλίαν λύει μετὰ ὑδρομέλιτος· κακοστόμαχος δέ ἐστιν ἱκανῶς. καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἔλαιον ποθὲν, τὴν κοιλίαν ἐπάγει. στυπτικώτερος δέ ἐστιν ὁ φλοιὸς αὐτῆς· τὸ δὲ ἐκκοπείσης καὶ ἐκθλιβείσης αὐτῆς ἐκπίεσμα, μίγνυται σμήγμασι τοῖς πρὸς τραχύτητας καὶ κνησμοὺς εὐθετοῦσιν.

Forte ὑπάγει

Περὶ Ναρκίσσου. Κεφ. ρξα'.

Νάρκισσος, ἔνιοι καὶ τοῦτο ὥσπερ τὸ κρίνον λείριον ἐκάλεσαν, τὰ μὲν φύλλα πράσῳ ἔοικε, λεπτὰ δὲ καὶ μικρότερα κατὰ πολύ, καὶ στενώτερα· καυλὸν κενόν, ἄφυλλον, μείζω σπιθαμῆς· ἐφ' οὗ ἄνθος λευκόν, ἔσωθεν δὲ κροκῶδες, ἐπ' ἐνίων δὲ πορφυροειδές· ῥίζα δὲ λευκὴ ἔνδοθεν, στρογγύλη, βολ-

V. ἔοικε. μικρότερα δὲ καὶ στενώτερα.

V. λευκόν. ἐν μέσῳ δὲ κοῖλον ἔχον κροκοειδές.

A Semen verò deiectioné quoq; mouet. Quin & ramuli in aqua macerati, mox tuſi ſuccum dant iſchiadicis & angina laborantibus vtilem, ſi cyathi vnius modũ ieiuni biberint. Quidam eoſdem illos ramulos muria aut aqua marina macerare malunt, extractúmque ſuccum clyſtere infundunt iſchiadicis. Extrahit B verò cruenta, quæque ramenta ſtrigmentáve repræſentant.

De Silybo. Cap. CLIX.

Silybvm ſpina eſt lata, folijs chamæleonti albo ſimilis: quæ adhuc nouella, cum oleo & ſale cocta, eſtur. Stillans è radice liquor drachmæ pondere potus ex aqua C mulſa, vomitiones ciet.

De Glande vnguentaria. C. CLX.

Glans vnguentaria fructus eſt arboris myricæ ſimilis, magnitudine auellanæ nucis: cuius nucleus amygdalarũ amararum more tuſus preſſúſq; liquoré reddit, quo in pretioſa vnguẽta pro oleo vtuntur. Naſcitur in Æthiopia, Ægypto, Arabia D & Petra oppido ſecus Iudæam. Præfertur recens, plena, candida, quæq; facilè cortice ſpoliatur. Ea trita & ex poſca drachmæ põdere pota, lienem abſumit. Quin & eidẽ viſceri cum lolij farina, itemq; podagricis cum aqua mulſa imponitur. Cum aceto cocta, pſoram & leprã exterit: cum nitro, vitiligines & cicatrices E nigras emendat: & cum lotio lentigines & varos, maculas à Solis ardore contractas & papulas in faciẽ tollit. Vomitiones autẽ mouet aluumq; ſoluit cum hydromelite: ſed valdè ſtomacho aduerſatur. Oleum quod ea exprimitur, aluũ potu ſubducit: at cortex eius magis aſtringit. Cæterũ quod ex ea tuſa expreſſaq; F reliquũ eſt quaſi retrimentũ ſeu magma, ſmegmatis immiſcetur, quę ad ſcabritias & prurigines accommodátur.

De Narciſſo. Cap. CLXI.

Narcissvm ſunt qui, haud ſecus ac liliũ, liriũ appellarint. Folijs quidem porrum refert, at tenuia ea ſunt, minoráq; multò & an- G guſtiora: caulis inanis ac ſine folijs ſupra dodrantem attollitur: flos in ipſius cacumine albus, intus croceus, & in quibuſdam purpureus: radix intus candida, rotunda, bul-

boſa: ſemen velut in membrana ſeu pellicula, nigrum & oblongum. Probatiſſimus naſcitur in montoſis, odore ſuaui: reliqui porrum imitantur, & herbaceum quendam odorem reſipiunt. Radix cocta ſeu edatur, ſeu etiam bibatur, vomitoria eſt: ambuſtis igni prodeſt cum melle trita: præciſos neruos impoſita glutinat: luxatis malleolis diuturniſque articulorũ doloribus trita ex melle illitáque ſubuenit. Vitia cutis à ſole contracta, itémque vitiliginem cum vrticæ ſemine & aceto emaculat: cum eruo autem ac melle, vlcerum ſordes expurgat, & abſceſſus rũpit ęgrè matureſcentes: deniq; infixa corpori extrahit, impoſita cum lolij farina & melle.

De Hippophaë. Cap. CLXII.

HIPPOPHAES, quo veſtes à fullonibus interpolatur, in maritimis ſabuloſiſque naſcitur. Eſt autem frutex è cremiorum genere, denſus & ſurculos ſuos quoquouerſus expandens, foliáque habens longa, oleaginis proxima: ſed anguſtiora molliora que, inter quæ candicantes ſpinæ emicant, ſiccæ, anguloſæ, diſtantes inter ſe: flores hederę corymbis ſimiles, ac veluti racematim ſibi inuicem cohærentes, minores tamen ac molles, candidos ſimul & ex parte puniceo colore rubentes: radicem craſſam, mollem, lactei ſucci plenam, guſtu amaram. Ex hac perinde ac è thapſia liquor excipitur, qui & per ſe, & cum erui farina ſubactus ſiccatur, & ad vſum reconditur. Sincerus is biliosa, aquoſa pituitoſáque detrahit, oboli pondere: at erui farina exceptus, quaternis obolis ex aqua mulſa. Sed & frutex cum radicibus ſiccatus tunditur, & cum aquæ mulſæ dimidia hemina tritus exhibetur. Cæterũm è radicibus ac ſimul etiam herba ipſa ſuccus itidem haud ſecus ac è thapſia exprimitur, cuius in purgationibus modus eſt, drachma vna.

De Hippophæſto. Cap. CLXIII.

HIPPOPHÆSTON, quod aliqui etiã hippophaes appellãt, naſcitur iiſdẽ locis, quib⁹ & hippophaës:

A βολβώδης· καρπὸς ὡς ἐν ὑμένι, μέλας, "προμήκης· φύεται ὁ κάλλιστος ἐν ὀρεινοῖς τόποις, εὐώδης· ὁ δὲ "λοιπὸς πρασίζει, καὶ βοτανώδη τὴν ἀποφορὰν ἔχει. Τούτου ἡ ῥίζα βρωθεῖσα ἑφθὴ καὶ ποθεῖσα, ἐμέτους κινεῖ· ἁρμόζει δὲ καὶ πυρικαύστοις σὺν μέλιτι λεία· καὶ τὰς περὶ νεῦρα διακοπὰς B συγκολλᾷ καταπλασσομένη· στρέμματά τε σφυρῶν καὶ τὰ περὶ ἄρθρα χρόνια ἀλγήματα λεία σὺν μέλιτι καταπλασθεῖσα ὀνίνησι· καθαίρει καὶ ἔφηλιν καὶ ἀλφὸν σὺν κνίδης σπέρματι καὶ ὄξει· σὺν ὀρόβῳ δὲ καὶ μέλιτι, τὰς ἀκαθαρσίας τῶν ἑλκῶν ἀποκαθαίρει· καὶ τὰ δυσπεπτα τῶν C ἀποστημάτων ῥήσσει· "ἄγει καὶ σκόλοπας, σὺν αἰρίνῳ ἀλεύρῳ καὶ μέλιτι" καταπλασσομένη.

V. caret.

V. λευκὸς Orib. addit, ἐν πεδίοις καὶ ἀμμώδεσι

V. καὶ ἀκάνθας σκόλοπας

Add. Lacuna ex v. cod. καὶ ῥοδίνῳ ἐλαίῳ.

Περὶ Ἱπποφαοῦς. Κεφ. ρξβ'.

ἹΠΠΟΦΑΕΣ, ᾧ γνάφοισι τὰ ἱμάτια, φύεται μὲν ἐν παραθαλαττίοις καὶ ἀμμώδεσι τόποις. θάμνος δέ ἐστι φρυγανώδης, D πυκνός, "ἀμφιλαφής," φύλλα ἔχων μακρὰ πρὸς τὰ τῆς ἐλαίας, στενώτερα δὲ καὶ "μαλακώτερα· καὶ μεταξὺ ἀκάνθας ξηράς, ὑπολεύκους, γωνιώδεις, ἀπ' ἀλλήλων διεστώσας· ἄνθη κορύμβοις ἐοικότα κισσοῦ, ὡς βοτρύδια προσκείμενα ἀλλήλοις, πλὴν μικρότερα καὶ μαλακά, καὶ μετὰ τοῦ λευκοῦ E φοινίσσοντα ἐκ μέρους· ῥίζα παχεῖα καὶ μαλακή, ὀποῦ μεστή, γευσαμένῳ πικρά, ὀπιζομένη ὥσπερ θαψία. Ἀποτίθεται δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁ ὀπός, καὶ σὺν ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ ἀναλαμβανόμενος καὶ ξηραινόμενος· καθαίρει δὲ χολῶδες, ὑδατῶδες καὶ φλεγματῶδες κάτω, ὅσον ὀβολὸς ἀκέραιος. τοῦ δὲ μετὰ τοῦ ὀροβίνου, τετρώβολον σὺν μελικράτῳ. καὶ ὁ F θάμνος δὲ σὺν ταῖς ῥίζαις ξηραινόμενος κόπτεται, καὶ δίδοται λεῖος μετὰ μελικράτου κοτύλης μιᾶς ἡμισείας· γίνεται δὲ καὶ χύλισμα τῆς ῥίζης καὶ τῆς πόας, ὥσπερ ἐπὶ τῆς θαψίας· δίδοται δὲ τούτου < α' εἰς τὰς καθάρσεις.

Lacuna ex vet. cod. interſerit, μικρὸς

Sic legit Lacuna ex vet. cod. At vulg. exempl. λεπτότερα

G Περὶ Ἱπποφαίστου. Κεφ. ρξγ'.

ἹΠΠΟΦΑΙΣΤΟΝ, οἱ δέ, καὶ τοῦτο ἱπποφαὲς καλοῦσι, φύεται ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, ἐν οἷς καὶ τὸ ἱπποφαές,

καὶ αὐτὸ γναφικῆς ἀκάνθης εἶδος ὑπάρχον· ἔστι δὲ χαμαιπετὲς, ἔχον μόνον φυλλάρια μικρὰ, ἀκανθώδη, καὶ κεφάλια κενά· οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε ἄνθος φέρει· ῥίζαν δὲ παχεῖαν καὶ μαλακήν. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ τὴν ῥίζαν καὶ τὴν κεφαλὴν χυλίσας, ξήραινε, καὶ δίδου ὁλκὴν τριωβόλου μετὰ μελικράτου ᾧ βούλει· ἡ γὰρ διὰ τούτου κάθαρσις ὕδωρ καὶ φλέγμα ἄγει· ἰδίως δὲ ὀρθοπνοίαις ἁρμόζει καὶ ἐπιληψίαις καὶ τοῖς περὶ νεῦρα πάθεσιν ἡ διὰ τούτου κάθαρσις.

Lacuna addit ex vet. cod. ἔτι καρπόν

Περὶ Κίκεως. Κεφ. ρξδ'.

Κίκι ἡ κρότων, οἱ δὲ, σήσαμον ἄγριον, οἱ δὲ, σέσελι Κύπριον, οἱ δὲ, κρότωνα. ὠνόμασται κρότων, διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῶον ἐμφέρειαν τοῦ σπερμάτιος· δένδρον δὲ ἐστι συκῆς μικρᾶς μέγεθος ἔχον· φύλλα δὲ ὅμοια πλατάνῳ, μείζονα δὲ καὶ λειότερα καὶ μελάντερα. τὰ δὲ στελέχη καὶ τοὺς κλάδους κοῖλα καλάμου τρόπον ἔχει· καρπὸν δὲ ἐν βότρυσι τραχέσι, λεπισθέντα ὅμοιον κρότωνι τῷ ζώῳ. ἐξ οὗ καὶ ἀποθλίβεται τὸ λεγόμενον κίκινον ἔλαιον· ἄβρωτον μὲν, ἄλλως δὲ χρήσιμον εἰς λύχνους καὶ ἐμπλάστρους. καθαρθέντες δὲ ὅσον λ'. κόκκοι τὸν ἀριθμὸν, καὶ ποθέντες λεῖοι, ἄγουσι κατὰ κοιλίαν φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ὕδωρ· κινοῦσι δὲ καὶ ἔμετον. ἔστι δὲ λίαν ἀηδὴς καὶ ἐργώδης ἡ τοιαύτη κάθαρσις, ἀναστρέπουσα στόμαχον ἰσχυρῶς. *κοπεῖσα δὲ καὶ καταπλασθεῖσα, ἰόνθους καὶ ἐφήλεις καθαίρει. τὰ δὲ φύλλα λειωθέντα μετὰ παιπάλης ἀλφίτου, ὀφθαλμῶν οἰδήματα καὶ φλεγμονὰς παύει· καὶ σπαργῶντας μαστοὺς, ἐρυσιπέλατά τε σβέννυσι, καθ' ἑαυτὰ καὶ μεθ' ὄξους καταπλασσόμενα.

V. καὶ τοὺς κλάδους κοῖλ.

Al. ὀξυκράτου

Περὶ Τιθυμάλων. Κεφ. ρξε'.

Τιθυμάλων εἴδη ζ'. ὧν ὁ μὲν ἄρρην χαρακίας καλεῖται, ὑπὸ δέ τινων κομήτης, ἢ ἀμυγδαλοειδὴς ἢ κωβιὸς ὀνομάζεται· ὁ δέ τις θῆλυς ἢ μυρσίτης, ὃν καὶ καρυΐτην ἢ μυρσινίτην καλοῦσιν. ὁ δὲ παράλιος, ὃν ἔνιοι τιθυμαλίδα ἐκάλεσαν· ὁ δέ τις ἡλιοσκόπιος. ὁ δὲ κυπαρισσίας· ὁ δὲ δενδροειδής· ὁ δὲ πλατύφυλλος. Τοῦ δὲ χαρακίου καλουμένου, καυλοὶ μὲν, ὑπὲρ πῆχυν, ἐνερευθεῖς, ὀποῦ δριμέος καὶ λευκοῦ

A éſtque ſpinæ fulloniæ genus. Humi verò ſternitur, ſine caule ac flore: minutis tantũ foliolis, iiſq; ſpinoſis, & capitulis *inanib⁹: radice craſſa & fungoſis molli. Succ⁹ foliis, radice & capitulo exprimitur: q. quidẽ exiccatur, atq; datus cui volueris obolis tribus in aqua mulſa, aquam pituitámq; detrahit: priuatim verò orthopnœæ, B comitialibus, neruorúmque vitijs, conuenit huiſcemodi purgatio.

De Ricino. Cap. CLXIIII.

CROTONA, hoc eſt, ricinũ ſeu cici, aliqui ſeſamum ſylueſtre, alij ſeſeli Cyprium appellant. Ricini verò nomen accepit à ſimilitudine, quę eſt illius ſemini cum ricino ani- C mali. Arbuſcula eſt paruæ ficus altitudine, folijs platani, at maioribus, læuiorib⁹ ac nigrioribus: ramis caudicibúſque cauis in harũdinis modũ, ſemine in vuis aſperis, quod decorticatum ricinum animal repræſentat. Ex eo oleum nomine cicinum exprimitur, cibis quidem ineptum ac fœdum: ſed aliâs lucernis D & emplaſtris vtile. Grana numero triginta purgata tritáque, potu pituitam bilem aquáſque per aluum extrahũt, ac vomitiones etiã cient. Veruntamen admodum ingrata laborioſáque eſt eiuſmodi purgatio: ſiquidem valenter ſtomachum ſubuertit. Tuſa verò & impoſita eadẽ varos & vitia cutis à ſole contracta E depurgant. At folia cum polentæ polline trita, oculorũ œdemata inflammationéſque leniunt. Eadem ſeu per ſe, ſeu etiam ex aceto illita, lactis vbertate turgentes mammas cohibent, & eryſipelata reſtinguũt.

De Tithymalis, ſeu lactarijs herbis. Cap. CLXV.

F TITHYMALORVM genera ſeptem: quorum maſculus characias, quaſi vallaris, ab aliquibus comatus, amygdaloides aut gobius appellatur: alter, qui fœmina exiſtimatur, myrtites, quem & caryitem aut myrſinitem vocant: tertius paralius, quem nonnulli tithymalidem appellarunt: quartus helio- G ſcopius: quintus cypariſſias: ſextus dendroides, quaſi arboreſcens: ſeptimus denique platyphyllos, quaſi latifolius dicitur. Porrò Characiæ caules ſupra cubiti altitudinem attolluntur, rubri, acri lacteóque

ſucco referti : folia ſunt circa ramulos oleaginis ſimilia,ſed longiora & anguſtiora: radix craſſa lignoſáque: in cauliũ cacuminibus *coma iunci ſimilium virgultorum, ſub quibus caua quædã peluibus aut alueolis ſimilia,ac in ijs ſemen. Naſcitur in aſperis & mõtoſis.Succus lacteus per aluum pituitam bilémq; trahit, obolis binis in poſca ſumptis : at cũ aqua mulſa,vomitiones etiam mouet. Circa vindemiã ſuccus is congeſtis ramulis, mox diſſectis, & in vas inclinatis,excipitur. Aliqui adiecta erui farina paſtillos ex eo fingunt, qui erui magnitudinem impleant.Alij in ficos quę exiccantur, ternas quaternáſve guttas inſtillãt, vt cum ijs inareſcant, eiuſmodíque ficos ad vſum recondũt. Sed & per ſe tritus in pila cogitur in paſtillos, atque reponitur. Porrò qui ſuccum colligit, minimè obuerſum vento ſtare, aut oculis manus admouere oportet : quinimò antequam operi ſeſe accingat,corpus,præſertímque faciem,collum ſcrotúmq; adipe aut oleo cum vino perungere. Quoniã verò fauces idem exaſperat, catapotia quę ex eo concinnantũr,cera aut decocto melle oblini, atque ita dari par eſt. Caricas verò binas ternáſve ſoluẽdæ alui gratia ſumpſiſſe ſatis eſt. Recẽs idẽm ſuccus ex oleo illitos in ſole capillos detrahit, renaſcétéſque flauos & exiles efficit, tandémque omnes abolet. Dẽtium cauis inditus,eorum dolores leuat: ſed cera dentes oblinendi, ne fortè præterlapſus is, fauces linguámve malè afficiat. Tollit & illitu myrmecias, penſiles verrucas & quæ thymi florem repræſentant, itémque lichenas. Valet idem aduerſus pterygia, carbunculos, phagedænas,gangrænas atque fiſtulas.Legitur ſemẽ autumno, & ſiccatum ſole leuiter tunditur, tandémque ab aceribus repurgatum loco mundo reponitur. Similiter & folia ſiccata reponuntur : quæ haud ſecus ac ſemen lactei ſucci effectum prębẽt, dimidio acetabulo pota.Sunt qui ipſa inueterant,admiſto etiam cũ la-

A μεστοί· φύλλα δὲ περὶ τὰς ῥάβδοις ὅμοια ἐλαίᾳ, μακρότερα δὲ καὶ στενώτερα· ῥίζα ἁδρὰ καὶ ξυλώδης· ἐπ' ἄκρων δὲ τῶν καυλῶν κόμη σχοινοειδῶν ῥαβδίων, καὶ ὑπ' αὐτῶν ὑπόκοιλα ὅμοια πυέλοισιν, ἐν οἷς ὁ καρπός· φύεται ἐν τραχέσι καὶ ὀρεινοῖς τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ B ὀπὸς καθαρτικὴν τῆς κάτω κοιλίας· ἄγων φλέγμα καὶ χολὴν ὀβολῶν β' πλῆθος λαμβανόμενος μετ' ὀξυκράτου· σὺν μελικράτῳ δέ, καὶ ἔμετον κινεῖ. ὀπίζεται δὲ περὶ τὸν τρυγητόν, συναχθεισῶν τῶν ῥάβδων καὶ ἀποτμηθεισῶν· *ἐγκεκλεῖσθαι δὲ αὐτὰς δεῖ εἰς ἀγγεῖον. ἔνιοι C δὲ ὀρόβινον ἄλευρον μιγνύντες, συναναπλάσσουσιν ὀροβιαῖα μεγέθη. τινὲς δὲ εἰς τὰ ξηραινόμενα σῦκα ἀποστάζουσι σταλαγμοὺς γ' ἢ δ'. καὶ ξηραίνοντες ἀποτίθενται. καθ' ἑαυτὸν δὲ τριβόμενος ἐν θυίᾳ ἀναπλάσσεται καὶ ἀποτίθεται. ἐν δὲ τῷ ὀπίζειν οὐ δεῖ κατὰ ἄνεμον ἵστα- D σθαι, οὐδὲ τὰς χεῖρας ἄγειν τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ ὀπίζειν, τὸ σῶμα δεῖ χρίειν στέατι ἢ ἐλαίῳ μετ' οἴνου, καὶ μάλιστα πρόσωπον καὶ τράχηλον καὶ ὄρχεον. *τραχύνει δὲ καὶ τὴν φάρυγγα· ὅθεν δεῖ καταπότια περιπλάττειν κηρῷ ἢ μέλιτι ἑφθῷ, καὶ οὕτως διδόναι· ἰσχάδες E μέντοι δύο ἢ τρεῖς λαμβανόμεναι, αὐτάρκεις εἰσὶ πρὸς κάθαρσιν". ψιλοῖ δὲ καὶ τρίχας ὀπὸς πρόσφατος ἐπιχρισθεὶς μετ' ἐλαίου ἐν ἡλίῳ· καὶ τὰς ἐπιγινομένας δὲ ξανθὰς καὶ λεπτὰς ποιεῖ· καὶ τέλος ἐκφθείρει πάσας. ἐντίθεται δὲ καὶ τοῖς βρώμασι τῶν ὀδόντων, κουφίζων τὰ F ἀλγήματα· κηρῷ δὲ δεῖ τοὺς ὀδόντας ἐπιπλάττειν, ἵνα μὴ διαρρυεὶς κακώσῃ τὴν φάρυγγα ἢ τὴν γλῶτταν. αἴρει δὲ καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ θύμους καὶ λειχῆνας ἐπιχριόμενος. ἁρμόζει καὶ πρὸς πτερύγια καὶ ἄνθρακας, φαγεδαίνας, γαγγραίνας, σύριγγας. καὶ ὁ καρπὸς δὲ φθι- G νοπώρῳ συλλεγείς, καὶ ξηρανθεὶς ἐν ἡλίῳ, κοπείς τε κούφως καὶ ἀποβρασθείς, καθαρὸς ἀποτίθεται. καὶ τὰ φύλλα ὁμοίως ξηρά. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα τὰ αὐτὰ τῷ ὀπῷ, πλῆθος ἡμίσεος ὀξυβάφου ποτιζόμενα. ἔνιοι δὲ καὶ ταριχεύουσιν αὐτά, μιγνύντες τῷ διὰ τοῦ γά-

Add. Lacuna ex v. cod. ἔνιοι δὲ τέσσαρες ἢ πέντε

λάκτος λεπιδίῳ, καὶ τυρῷ κοπτῷ. καὶ ἡ ῥίζα δὲ ἐπιπασθεῖσα < α. σὺν ὑδρομέλιτι καὶ ποθεῖσα, ἄγει κατὰ κοιλίαν· ἑψηθεῖσα δὲ σὺν ὄξει καὶ διακλυζομένη, ὀδονταλγίας "βοηθεῖ. A

Add. Lacuna ex v. cod. κεφαλαλγίας τε.

Περὶ τοῦ θήλεως.

Ὁ δὲ θῆλυς, ὃν ἔνιοι μυρσινίτην ἢ καρυΐτην ἐκάλεσαν, παρεμφερὴς B τῷ δαφνοειδεῖ "τὴν φύσιν· καὶ τὰ φύλλα ὅμοια ἔχει μυρσίνῃ, μείζονα δὲ καὶ στερεά, ἐπ' ἄκρου ὀξέα καὶ ἀκανθώδη· κλήματα δὲ ἀπὸ τῆς ῥίζης σπιθαμιαῖα ἀφίησι· [illegible] δὲ καρπὸν φέρει παρ' ἐνιαυτόν, "καρύῳ ὅμοιον, ἡσυχῇ δάκνοντα τὴν γλῶσσαν· ἐν τραχέσι δὲ χωρίοις καὶ οὗ- C τος φύεται. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα ὁμοίαν τῷ περὶ αὐτοῦ"· "ἐμετικώτερος μέντοι ἐκεῖνος τούτου ἐστί.

Marc. legit, τῷ δαφνοειδεῖ τῇ φύσει καὶ τῷ εἴδει λευκός.

Lac. legit in vet. cod. κορίῳ. al. κρίνῳ

Add. Lacuna ex v. cod. καὶ ἀπόθεσιν. Sic & Orib.

Orib. ἐνεργητικώτερος.

Περὶ τοῦ παραλίου.

Ὁ δὲ παράλιος λεγόμενος τιθύμαλος, ὃν ἔνιοι τιθυμαλίδα ἢ μήκωνα ἐκάλεσαν· φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις. D κλῶνας δὲ ἔχει σπιθαμιαίους, "ὀρθίους, ὑπερυθρεῖς, ε΄ ἢ ς΄. ἀπὸ τῆς ῥίζης, περὶ οὓς τὰ φύλλα στοιχηδὸν μικρά, ὑπόστενα, παραμήκη, "ἐοικότα λίνῳ· κεφαλὴν δὲ ἐπ' ἄκρου περιφερῆ", ἐν ᾗ ὁ καρπὸς ὡς ὄροβος, ποικίλος, ἄνθη λευκά. ὅλος δὲ ὁ E θάμνος καὶ ἡ ῥίζα, ὀποῦ λευκοῦ "μεστή. καὶ τούτου χρῆσις καὶ ἀπόθεσις, ὁμοία ἐστὶ τοῖς προειρημένοις·

Sic v.c. Lacuna etiã legit ὀρθούς. Ita & Serapio, itémque Apul.

V. ἐοικότερα

V. add. κυκλώ. Sic etiã legũt Lacuna & Orib.

Orib. add. πολλοῦ

Περὶ τοῦ ἡλιοσκοπίου.

Ὁ δὲ ἡλιοσκόπιος λεγόμενος, ἀνδράχνῃ ὅμοια φύλλα ἔχει, λεπτότερα δὲ καὶ περιφερέστερα· κλῶνας δὲ ἀφίησιν ἀπὸ τῆς F ῥίζης δ΄ ἢ ε΄. σπιθαμιαίους, λεπτοὺς καὶ ἐρυθρεῖς, ὀποῦ λευκοῦ μεστοὺς πολλοῦ· κεφαλὴ δὲ ἀνηθοειδής· καὶ ὁ καρπὸς δὲ ὥσπερ ἐν * "κεφαλίοις. συμπεριφέρεται δὲ τούτου ἡ κόμη τῇ τοῦ ἡλίου κλίσει. ὅθεν καὶ ὠνόμασται ἡλιοσκόπιος. ἐν ἐρειπίοις δὲ μάλιστα καὶ περὶ τὰς πόλεις φύεται. συλ- G λέγεται δὲ ὁ ὀπὸς καὶ ὁ καρπός, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων. δύναμιν ἔχων τὴν αὐτὴν τοῖς προτέροις, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐπιτεταμένην.

V. φύλλοις.

cte lepidio,caſſeóque contuſo. Sed & radix drachmæ pondere hydromeliti inſperſa potáque, per aluum purgat. Decocta eadem cum aceto, dentium doloribus auxiliatur, ſiquidem ea colluantur.

De Tithymalo fœmina.

Fœmina, quam myrſiniten aut caryiten vocarunt,ſimilis ſuapte natura daphnoidi: foliis myrti,ſed maioribus ac firmis,in ſummitate acutis,atque etiam aculeatis. Sarmenta mittit ab radice dodrantalia,fructúmque profert alternis annis nuci ſimilem, qui quidem leniter linguam mordet. Naſcitur & hic in aſperis. Succus lacteus, radix,ſemen & folia conſimilem antedicto ſortiuntur facultatem. Sed ille ad citandas vomitiones hoc ipſo efficacior.

De Paralio.

Tertij generis tithymalus Paralios vocatur, quem aliqui tithymalida aut mecona appellauere. Naſcitur in maritimis,ramis palmum altis, erectis, ſubrubentibus, quinis ſeníſve à radice exeuntibus: circa quos folia ſerie quadam digeſta, eáque parua, quadantenus anguſta, oblonga, & lini foliis ſimilia: capite in cacumine orbiculato, in quo ſemen erui ſimile, varium, flores albi. Frutex totus cum radice lacteo ſucco turget. Idem huius qui antedictorum vſus,ſimilitérque reponitur.

De Helioſcopio.

Qui Helioſcopius dicitur, folijs eſt portulacæ, attamen tenuioribus rotundioribúſque, ramulis ab radice quaternis aut quinis, dodrantali altitudine, tenuibus ac rubentibus, lactei ſucci copioſi plenis, capite anethi: ſemine velut inter folia locato. Comam cum ſole circumagit, ideóque Helioſcopij nomen accepit. Cæterùm in ruderibus potiſſimùm & circa oppida naſcitur. Colligitur ſemen ſuccúſque, vt & aliorum: nam & eædem quæ ſuperioribus vires, non tamen vſqueadeo validæ.

De Cypariſſia.

Cypariſſias caulem profert dodrantalem, aut etiam altiorem, ſubrubrum: ex quo folia pini ſimilitudine pullulant, molliora tamen tenuioraq;: atque in totum nuper naſcentem pinum æmulatur, vnde & cognomen traxit. Candido & hic ſucco refertus eſt, eíque vis eadem, quæ ſuperioribus.

De naſcente in petris tithymalo, Dendroide nominato.

Qui verò in petris naſcitur, Dendroides, quaſi arboreſcens, cognominatus, folioſus eſt in cacumine; denſámq; ſpargit comam, ſucco lacteo prægnans, ſubrubētibus ramis, folijs circum ipſa myrti tenuioris, ſemine characiæ. Eiuſdem eſt effectus, cuius & antedicti, ſimiliq; modo reconditur.

De Platyphyllo, ſeu latifolio.

Platyphyllos verbaſco ſimilis eſt. Radix ſuccus & folia aquas per inferna trahunt. Piſces necat tuſus aquaq; dilutus: id quod & antè memorata tithymalorum genera præſtant.

De Pityuſa. Cap. CLXVI.

Pityvsa, quam alij clema, alij crambion, alij paralion, alij denique canopicon vocant, à cypariſſia tithymalo ſpecie differre exiſtimatur, ideoq; etiam in tithymali genere connumeratur. Caulem profert cubito altiorē, crebris geniculis interſeptū, foliolis acutis ac tenuibus circundatum, pini folia imitātibus: flores exiguos penè purpureos: ſemen latum inſtar lēticulæ: radicem candidam, craſſam, lacteo ſucco refertam: quibuſdā in locis frutex hic prægrādis inuenitur. Purgat per inferna radix, drachmis duabus data in aqua mulſa: ſemē verò, drachma vna. At ſucci farina excepti cochlearium in catapotio datur: foliorum denique modus, drachmæ tres.

De Lathyride. Cap. CLXVII.

Lathyris, quam & aliqui tithymalon appellant, eámque tithymalorum numero aſcribūt, caulē emittit cubiti altitudine & digiti craſſitudine, inanem. Sunt porrò in ipſius cacumine alæ, & folia quidem in caule oblōga, amygdalinis

A Περὶ Κυπαρισσίου.

Ὁ δὲ Κυπαρισσίας, καυλὸν μὲν ἀνίησι V.add. καλάμινος.
σπιθαμιαῖον, ἢ καὶ μείζονα, [ὑπέρυθρον] ἐξ V.non habet.
οὗ βεβλάστηκε τὰ φύλλα τοῖς τῆς πίτυος ὅμοια, τρυφερώτερα μέν τοι καὶ λεπτότερα· καὶ καθόλου ἔοικε πίτυϊ ἀρτιφυεῖ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται. πεπλήρωται δὲ καὶ οὗτος
B ὀποῦ λευκοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁμοίαν τοῖς πρὸ αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ ἐν ταῖς πέτραις φυομένου. V.δενδρίτου.

Ὁ δὲ ἐν ταῖς πέτραις φυόμενος, δενδροειδὴς δὲ καλούμενος, ἀμφιλαφὴς ἄνωθεν καὶ πολύκομος, ὀποῦ μεστός, ὑπέρυθρος τοῖς
"κλάδοις· περὶ οὓς τὰ φύλλα μυρσίνη λε- Al.καυλοῖς.
C πτῇ προσεοικότα· καρπὸς δὲ ὅμοιος τῷ τοῦ χαρακίου. παραπλησίως δὲ καὶ οὗτος ἀποτίθεται, καὶ ἐνεργεῖ "ὁμοίως τοῖς προειρημένοις. Al. ὡσαύτως.

Περὶ Πλατυφύλλου.

Ὁ δὲ πλατύφυλλος φλόμῳ ἔοικε. καὶ αὐτοῦ δὲ ἡ ῥίζα καὶ ὁ ὀπὸς καὶ τὰ φύλλα, ἄγει ὑδατώδη κατὰ κοιλίαν· ἀποκτείνει δὲ καὶ
D τοὺς ἰχθύας, κοπεὶς καὶ διεθεὶς τῷ ὕδατι· καὶ οἱ προγεγραμμένοι δὲ τὸ αὐτὸ δρῶσι.

Περὶ Πιτυούσης. Κεφ. ρξϛ´.

Πιτυοῦσα, οἱ δέ, κλῆμα, οἱ δέ, κράμβιον, οἱ δέ, πάραλιον, οἱ δέ, κανωπικὸν καλοῦσιν. εἶδος "δοκεῖ διαφέρειν τοῦ κυπαρισσίου Ald.add. δὲ
τιθυμάλου· ὅθεν καὶ εἶδος ἐν αὐτοῖς κα-
E ταριθμεῖται. ἀνίησι δὲ καυλὸν πήχεως μείζονα, πολυγόνατον, φυλλαρίοις ὀξέσι λεπτοῖς καταλημμένον, ἐμφερέσι τοῖς τῆς πίτυος· "ἄνθη μικρά, ὡσεὶ πορφυρᾶ. καρπὸν δὲ Lacuna legit in v.cod. ἄνθη μικρά, λευκά, ὡς διαπόρφυρα.
πλατύν, ὡς φακόν· ῥίζαν λευκήν, παχεῖαν, ὀποῦ μεστήν· εὑρίσκεται δὲ κατὰ τόπους σφόδρα εὐμεγέθης ὁ θάμνος. Καθαίρει δὲ κάτω ἡ
F μὲν ῥίζα, < β´. ὁλκὴ δοθεῖσα σὺν μελικράτῳ· "τοῦ δὲ καρποῦ α. τοῦ δὲ ὀποῦ ὅσον V.caret.
κοχλιάριον, ἐν καταποτίῳ ἀναληφθέντος ἀλεύρῳ· τῶν δὲ φύλλων, ὁλκαὶ γ´.

Περὶ Λαθυρίδος. Κεφ. ρξζ´.

Λαθυρίς, οἱ δέ, ["καὶ ταύτην] τιθύμαλον καλοῦσι· καταριθμοῦνται τινὲς V.caret.
G καὶ αὐτὴν ἐν τοῖς τιθυμάλοις. καυλὸν ἀνίησι πήχεως τὸ ὕψος, κενόν, πάχος δακτύλου· ἐπ᾽ ἄκρου δὲ αὐτοῦ, μασχάλαι· φύλλα δὲ τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ καυλοῦ, ἐπιμήκη, ὅμοια

τοῖς τῆς ἀμυγδαλῆς, πλατύτερα δὲ καὶ "λειότερα". τὰ δὲ ἐπ' ἄκρων τῶν κλωνίων, "μικρότερα, ὥσπερ ἀριστολοχίας ἢ κισσοῦ τοῦ ἐπιμήκους. καρπὸν δὲ ἔχει ἐπ' ἄκρων τῶν κλάδων "τρίχωρον, περιφερῆ ὥσπερ κάππαριν, ἐν ᾧ τρία σπερμάτια διειργμένα "ἐλύτροις ἀπ' ἀλλήλων, περιφερῆ, μείζονα ὀρόβων· λεπισθέντα δὲ, λευκὰ καὶ γλυκέα ἐν τῇ γεύσει. ῥίζα λεπτὴ καὶ "λευκὴ ἄχρηστος. ὅλος δὲ ὁ θάμνος ὀποῦ μεστὸς ὥσπερ τιθύμαλος. Δύναμιν δὲ ἔχει καθαρτικὴν κοιλίας τὰ σπέρματα, ὅσον ζ' ἢ η' τὸν ἀριθμὸν λαμβανόμενα ἐν καταποτίῳ, ἢ ἐσθιόμενα καὶ καταπινόμενα [" μετὰ ἰσχάδων ἢ φοινίκων,] ὕδατος ψυχροῦ ἐπιρροφουμένου. ἄγει δὲ φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ὀπὸς ἀναληφθεὶς ὥσπερ ὁ τοῦ τιθυμάλου, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. συνέψεται δὲ καὶ ὄρνιθι ἢ λαχάνοις τὰ φύλλα πρὸς τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν.

V. caret. Add. Lac. ex v. cod. καὶ λεπτότερα Ald. μακρότερα, atque ita Marc. & Corn.
V. quidam τρίχωρον
V. ἐρυθρά
Sic Lac. ex vet. cod.
V. caret.

Περὶ Πέπλου. Κεφ. ρξη'.

ΠΕΠΛΟΣ, οἱ δὲ, συκῆν, οἱ δὲ, μήκωνα ἀφρώδη καλοῦσι, θαμνίσκος ἐστὶν ὀποῦ λευκοῦ μεστὸς, ἔχων φύλλον μικρὸν, ὅμοιον πηγάνῳ, πλατύτερον δέ· ἡ δὲ σύμπασα κόμη ὡς σπιθαμῆς, περιφερὴς, ἐκκεχυμένη ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ "ὑπὸ τοῖς φύλλοις καρπὸς μικρὸς, στρογγύλος, ἥττων τῆς λευκῆς μήκωνος· πολύχρηστος δὲ ἡ πόα, ῥίζαν ἔχουσα μίαν ἄχρηστον, ἀφ' ἧς ὅλος ὁ θάμνος πέφυκε· γεννᾶται δὲ ἐν κήποις καὶ ἀμπελῶσι. "Συνάγεται ἐν πυραμητῷ ξηραινομένη ἐν σκιᾷ, καὶ συνεχῶς στρεφομένη. ἀποτίθεται δὲ ὁ καρπὸς "κοπεὶς καὶ ἀποβρασθείς. ἄγει δὲ φλέγμα καὶ χολὴν ὀξυβάφου πλῆθος, μετὰ ὑδρομέλιτος "*κοτύλης πινόμενος· καὶ ἐν προσοψήμασι δὲ μιγνύμενος, ταράσσει τὴν κοιλίαν. ταριχεύεται δὲ εἰς ἅλμας.

Lac. legit in vet. cod. ἐπὶ τοῖς φύλλοις.
Hæc omnia vet. cod. peplidi tribuit.
V. αὐτῆς
Volg. exempl. κυάθου.

Περὶ Πεπλίδος. Κεφ. ρξθ'.

ΠΕΠΛΙΣ, οἱ δὲ, ἀνδράχνην ἀγρίαν, Ἱπποκράτης δὲ πέπλιον καλεῖ· φύεται μάλιστα ἐν παραθαλασσίοις τόποις, θάμνος ἀμφιλαφὴς, ὀποῦ μεστὸς λευκοῦ· φύλλα ἔχων ὅμοια τῇ κηπαίᾳ ἀνδράχνῃ, περιφερῆ δὲ καὶ ἐκ τῶν "κάτω ἔχοντα

V. κάτωθεν

A proxima, ſed lătiora & lætiora: quæ verò in ſummis exeunt ramulis, minora conſpiciŭtur, ariſtolochiæ aut hederæ oblongæ figura. In ſummis autem ſurculis fructum gerit triplici loculamento diſtinctum, rotundum ceu capparim: in quo tria ſunt minuta ſemina incurſantibus tuniculis inter ſe diſcreta, eruis ma-
B iora, quæque decorticata candida ſunt, & guſtu dulcia. Radix tenuis & candida, nullius vſus: totus verò frutex lacteo ſucco turget, vti tithymalus. Aluum purgant grana ſeptē octóve in catapotio ſumpta, vel eſitata, & cum caricis palmulíſve deuorata: ſed aqua frigida poſteà ſorbeatur. Trahŭt autem pituitam,
C bilem & aquas. Succus tithymalini modo exceptus, eundem effectum præbet. Cum gallinaceo etiam aut oleribus folia decoquuntur in eoſdem vſus.

De Peplo. Cap. CLXVIII.

D PEPLON, alij ſycen, alij papauer ſpumeum appellăt: exiguus frutex eſt, lactei ſucci plenus, folio paruo ceu rutæ, at latiore: vniuerſa coma ferè dodrantali, rotunda, humi ſparſa: ſemine ſub folijs paruo, rotundo, minore quàm candidi papaueris. Herba multiplicis eſt vſus, at radicem habet vnicam, eámque
E ſuperuacuam, è qua totus frutex erumpit. Naſcitur in hortis ac inter vites. Colligitur meſſibus, ac ſiccatur in vmbra, crebróque verſatur. Semen verò tuſum repurgatúmque reconditur. Bilis ac pituita detrahitur, acetabulo eius in hydromelitis hemina poto: obſonijs admiſtum, conturbat aluum. Mu-
F ria quoque conditur, itáque aſſeruatur.

De Peplide. Cap. CLXIX.

PEPLIS, quam vocant aliqui ſylueſtrem portulacam, Hippocrates peplion, in maritimis maximè naſcitur. Frutex verò eſt "ramulos quoquouerſum expandens, &
G candidi ſucci plenus, folijs hortenſis portulacæ, rotundis, & infernè

vel in latitudinem ſeſe diffundens

rubentibus:ſemine ſub folijs rotundo,ceu pepli,feruente guſtu: radice tenui,ſingulari ac ſuperuacua. Colligi,reponi, daríque vti peplus, itidémque condiri ſolet: ac eaſdem quoque vires habet.

De Chamæſyce. Cap. CLXX.

CHAMÆSYCE, quã aliqui Sycen nominant, ramos emittit quaternûm digitorum, per terram ſtratos, teretes, lactei ſucci plenos: folia lẽtis figura,peplo ſimilia, parua,tenuia ac terrę inhærentia:ſemẽ ſub folijs rotundum,ceu pepli:radicem tenuẽ ac ſuperuacuam:ſed neque florem, neque caulem̃ promit. Rami ex vino triti & in peſſo appoſiti, vuluę dolores ſedant: œdemata verò,pẽſiles verrucas & myrmecias illiti tollunt. Elixi autem ſi comedantur,aluum ſoluũt.Sed & eorundem ſuccus ſimili effectu prodeſt: præterea illitus,aduerſus ſcorpionis ictum auxiliatur. Valet & cõtra oculorum hebetem aciem, itemq; caliginẽ,incipientes ſuffuſiones, cicatrices ac nubeculas, cũ melle inunctus. Cæterùm in petroſis aridíſque naſcitur.

De Scammonia. Cap. CLXXI.

SCAMMONIA ramos ab vna radice multos profert,ternûm cubitorum, pingues & quadantenus hirſutos: folijs itidẽ hirſutis, helxinę(ciſſampeli) aut hederæ ſimilibꝰ, ſed mollioribus ac triangulis: floribus albis,rotundis, in modum calathorum concauis & graueolẽtibus: radice prælonga, craſſitudine brachiali,candida & grauis odoris, lacteiq; ſucci plena, qui quidẽ legitur hunc in modũ: capite exempto radix ita cultro incauatur, vt excauatio ſenſim à latiore orbe in acutum deſinat, proindéq; in id cauũ confluit ſuccus, qui conchis demum excipitur. Alij poſtquam ſcrobes in terra concamerato ſinu effodefunt, iuglandum folia inſternunt, in quæ radicis inciſæ ſuccus diffundatur,eúmq; inibi ſiccatũ tandẽ auferunt. Bonitate præſtat qui pellucidus eſt ac leuis, rarus & colore glutini taurino ſimilis,rimulis fiſtuliſve tenuibus,atque fungoſus,qualis ſcilicet ex Myſia regione Aſiæ

A ἐνερευθές· καὶ ὁ καρπὸς δὲ στρογγύλος ὑποκάτω τῶν φύλλων, ὥσπερ τοῦ πέπλου, πυρώδης τῇ γεύσει. ῥίζα λεπτή, μία, ἄχρηστος. συλλέγεται δὲ καὶ ἀποτίθεται, καὶ δίδοται ὥσπερ ὁ πέπλος, καὶ ταριχεύεται. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτήν." Quidam manuſcriptus addit, πλὴν δριμυτέραν.

Περὶ Χαμαισύκης. Κεφ. ρο'.

B ΧΑΜΑΙΣΥΚΗΝ, οἱ δέ, συκῆν καλοῦσι, κλῶνας ἀνίησι τετραδακτύλους, ἐπὶ γῆς ἐρριμμένους, περιφερεῖς, ὀποῦ μεστούς· φύλλα φακοειδῆ, τῷ πέπλῳ ὅμοια, μικρά, λεπτά, πρὸς τῇ γῇ· καρπὸς δὲ ὑπὸ τοῖς φύλλοις στρογγύλος, ὡς πέπλου· οὔτε δὲ ἄνθος, οὔτε καυλὸν ἔχει· ῥίζαν λεπτὴν καὶ
C ἄχρηστον. Δύναμιν δὲ ἔχουσιν οἱ κλῶνες λεανθέντες σὺν οἴνῳ, τὰς περὶ μήτραν ὀδύνας παύειν, μετὰ πεσσοῦ προστεθέντες· καταπλασσόμενοι δέ, οἰδήματα καὶ ἀκροχορδόνας καὶ μυρμηκίας αἴρουσιν· ἑφθοὶ δὲ ἐσθιόμενοι, κοιλίαν ἐκλύουσι. καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν δὲ ὀπὸς τὰ αὐτὰ δρᾷ. καὶ κατα-
D χριόμενος, σκορπίου πληγῇ βοηθεῖ· ἁρμόζει καὶ πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ ἀχλύν, καὶ ἀρχομένας ὑποχύσεις, οὐλάς, νεφέλια, σὺν μέλιτι ἐγχριόμενος. φύεται ἐν πετρώδεσι καὶ αὐχμηροῖς τόποις.

Περὶ Σκαμμωνίας. Κεφ. ροα'.

ΣΚΑΜΜΩΝΙΑ κλῶνας ἀνίησι "πολ- Orib. τρεῖς ἢ τέσσαρας.
E λούς, ἀπὸ μιᾶς ῥίζης τριπήχεις", λι- V. add ἢ τετραπήχεις. Sic & Orib.
παρούς, ἐμφαίνοντάς τι *δασύτητος· καὶ τὰ φύλλα δὲ δασέα, ὅμοια ἑλξίνῃ ἢ κιττῷ, μαλακώτερα μέντοι καὶ τριγωνοειδῆ· ἄνθη λευκά, περιφερῆ, κοῖλα ὡς "καλάθοι, βαρύοσμα· ῥίζα δὲ *"εὐμήκης, παχεῖα ὅσον βραχίων, λευκή, βαρύοσμος, ὀποῦ μεστή. V. quidã καλάμινθοι. Orib. ἐπιμήκης
F Συλλέγεται δὲ ὁ ὀπός, τῆς κεφαλῆς ἀπὸ τῆς ῥίζης ἀφαιρουμένης, καὶ "θολοειδῶς τεμνομένης εἰς κοιλότητα. V. θολερῶς
συρρεῖ γὰρ εἰς αὐτὴν ὁ ὀπός, καὶ οὕτως ἀναλαμβάνεται εἰς μύακας. ἔνιοι δὲ τὴν γῆν ὀρύξαντες "θολοειδῶς," καρύας φύλλα ὑποθέντες, καταχέουσι τὸν ὀπόν, καὶ οὕτω ξηρανθέντα ἀναιροῦνται. Add. Lacuna ex v. cod καὶ τὴν ῥίζαν κόπτοντες θολοειδῶς. Orib. θυεσοειδῶς, i. mortarii inſtar. V. ῥοάς.
G ἔστι δὲ καλὸς ὁ διαυγὴς καὶ κοῦφος, ἀραιός, ταυροκολλώδης τὴν χρόαν, "σήραγγας ἔχων λεπτάς," σφογγώδης. τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ ἐκ Μυσίας τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν V. ξηρὰς ἔχων λεπίδας. Fortè σπογγώδης

A κομιζόμενος. μὴ προσέχειν δὲ μόνον τῷ "λευκαίνεσθαι αὐτὸν κατὰ τὴν τῆς γλώττης θίξιν, (τοῦτο γὰρ γίνεται καὶ παραμιγέντος αὐτῷ ὀποῦ τιθυμάλου.) μᾶλλον δὲ τοῖς προειρημένοις. καὶ τῷ μὴ λίαν πυροῦν τὴν γλῶσσαν, ὅπερ γίνεται τιθυμάλου μιγέντος. ὁ δὲ Συριακὸς καὶ ὁ ἐν Ἰουδαίᾳ γινόμενος, χείριστοι, βαρεῖς, πυκνοί, δολούμενοι τιθυμάλῳ καὶ ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς ληφθεὶς σὺν μελικράτῳ ἢ ὕδατι πλῆθος < ἢ τετρωβόλου, καθαίρειν κάτω χολὴν καὶ φλέγμα· εἰς δὲ τὸ λῦσαι τὴν κοιλίαν, ἀρκέσουσιν ὀβολοὶ β'." μετὰ σησάμου ἢ τινὸς ἄλλου σπέρματος λαμβανόμενοι. δίδοται καὶ πρὸς ἐνεργεστέραν κάθαρσιν τοῦ μὲν ὀποῦ τριώβολον, ἐλλεβόρου δὲ μέλανος ὀβολοὶ β'. καὶ "ἀλόης < α'. σκευάζονται δὲ καὶ ἅλες καθαρτικοί, πρὸς κυάθους ϛ'. τῶν ἁλῶν, ὁλκῶν κ'. τῆς σκαμμωνίας τοῦ ὀποῦ μιγνυμένου. λαμβάνεται δὲ πρὸς δύναμιν τὸ μὲν τέλειον, τρία κοχλιάρια· μέσον δέ, β'· τὸ δὲ ἐλάχιστον, α'. καθαίρει δὲ καὶ τῆς ῥίζης < α'. ἢ β'. σὺν οἷς εἴρηται. ἔνιοι δὲ ἀφέψοντες αὐτήν, πίνουσι. συνεψηθεῖσα δὲ ὄξει καὶ λεανθεῖσα μετὰ ἀλεύρου κριθίνου, ἰσχιαδικῶν ἐστι κατάπλασμα. ὁ δὲ ὀπὸς προστιθέμενος ἐν ἐρίῳ τῇ μήτρᾳ, ἔμβρυα φθείρει· διαφορεῖ δὲ καὶ φύματα, σὺν μέλιτι ἢ ἐλαίῳ καταχριόμενος· ἑψηθεὶς δὲ ἐν ὄξει καὶ καταχρισθεὶς, λέπρας ἐξαίρει· κεφαλαλγίας τε χρονίας ἐστὶν ἐπίβρεγμα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ.

Lac. legit in vet. cod. γεύεσθαι

Lac. legit ex v. cod. μετὰ πιτυίνης σησάμου, ἢ τήλεως σπέρματος λαμβανόμενοι.

Goup. in altero cod. ἁλὸς, ſed vulgatam lectionem meliorem cenſet.

Περὶ Χαμελαίας. Κεφ. ροβ'.

ΧΑΜΕΛΑΙΑ, ἣν οἱ δέ, πυρὸς ἄχνη ἢ ἄκνηστος, οἱ δέ, κόκκος Κνίδιος· κλῶνας μὲν ἔχει σπιθαμιαίους· ὁ δὲ θάμνος φρυγανώδης· φύλλα ἔχει ἐλαίᾳ παραπλήσια, λεπτότερα δὲ καὶ πυκνά, καὶ πικρά, δάκνοντα τὴν γεῦσιν, καὶ χαράττοντα τὴν ἀρτηρίαν. Ταύτης τὰ φύλλα κάτω καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν, μάλιστα ἐν καταποτίῳ λαμβανόμενα· μιγνυμένου διπλασίονος ἀψινθίου πρὸς ἓν μέρος τῆς χαμελαίας. ἀναλαμβανέσθω δὲ "ὕδατι ἢ μέλιτι εἰς καταπότιον

Al. ὑδρομέλιτι εἰς

deportatur. Neq; verò in probatione animaduertere ſolùm par eſt, vtrũ linguæ tactu albeſcat:(hoc enim euenit etiam admiſto tithymali ſucco) ſed longè magis anteà commemoratis attendendum eſt: itemq; ſi non vehementer linguam excalfaciat exurátve: id quod & miſti tithymali argumentum eſt. Natione B autẽ Syriacus & Iudaicus deterrimi habẽtur, graues, denſi, erui farina & tithymalo adulterati. Succus drachmæ vnius aut quaternûm obolorũ pondere hauſtus ex aqua pura aut mulſa, per inferna bilem pituitámque extrahit. Soluendæ alui gratia, binos obolos cum ſeſama alióve ſemine ſumpſiſſe ſat eſt. Efficacio- C ris etiam purgationis cauſa dantur ſucci tres oboli, cum veratri nigri duobus, & aloës drachma vna. Fiunt & purgatorij ſales, drachmis viginti ſucci ſcammoniæ in ſenos ſalis cyathos adiectis. Horum modus proportione virium : integer quidẽ, cochlearia tria: medius, duo: minimus, vnum. Purgat & radicis D drachma vna aut altera cum iis quę retulimus. Ipſius quoque decoctum nonnulli ebibunt. Ex eadẽ decocta in aceto cõtritáque cũ hordeacea farina, cataplaſma fit iſchiadicis vtile. Succus autẽ vuluę appoſitus in lana, partus enecat: tubercula quoq; diſcutit, cũ melle oleóve perũctus. Eo- E dẽ decocto in aceto illitę leprę auferuntur. Sed & eodem caput contra diuturnum dolorem ex aceto & roſaceo "irrigatur.

Pl. vngitur

De Chamelæa. Cap. CLXXII.

CHAMELÆA, quã alij pyros achnen ſeu acneſton, alij coccon Cnidion appellant, frutex eſt è cre- F miorum genere, ramis dodrantalibus, folijs oleæ ſimilitudinem habentibus, at tenuioribus, denſis & amaris, quæ guſtata linguam mordent & arteriam abradunt. Huius folia per inferna pituitam bilémque detrahunt, maximéque ſi in catapotio aſſumantur. Vni ſiqui- G dem chamelææ parti duplum abſinthij adiicitur, ex hiſque aqua aut melle exceptis catapotia fingũtur;

& ea

& ea quidem in ventre non lique-ſcunt conficiuntúrve: ſed prout deuorata fuerint, ita per aluum egeruntur. Cæterùm folijs tritis melléque exceptis vlcera ſordida cruſtoſáque purgantur.

De Thymelæa. Cap. CLXXIII.

THYMELÆA, quam aliqui chamelæã, alij pyroſachnen ſeu cneſtron aut cneoron vocant, granum Gnidium, quod ipſius ſemẽ eſt, colligitur. Hoc EVboenſes Ætolium, Syri Apolinum, alij Linum vocant, quoniam frutex ſuapte natura ſatiui lini ſimilitudinem referat. Virgas edit ſpecioſas, numeroſas, tenues, ac fermè binûm cubitorum altitudine: folijs chamelææ, ſed anguſtioribus & pinguioribus, quæ inter mandendum quadantenus viſcoſa & glutinoſa percipiuntur: floribus candidis, ac inter ipſos fructu ceu myrti paruo, rotundo, inter initia quidem viridi, tandem verò rubente: cuius inuolucrum durum ac nigrum eſt, medulla autem alba. Per inferna bilem, pituitam aquaſque detrahit viginti granorum pars hæc interna bibita, verùm fauces adurit: atque ideò cum farina polentáve, aut in vuæ acino dari debet, aut cocto melle obducta deuorari. Quibus autem ægrè ſudores eliciuntur, eadem trita cum nitro & aceto inungitur. At folia, quæ peculiariter Cneoron appellantur, per meſſes colligi debent, & ſiccata in vmbra recondi. Sed ſi cui exhibere placet, priùs ea tundere, ac ipſorum quoque fibras eximere conuenit. Vino diluto inſperſa, acetabuli modo aquoſa detrahunt: ſed moderatiùs purgant, admiſta lenti coctæ & contritis oleribus. Eadem trita vuæ acerbæ ſucco excipiuntur, & in paſtillos coacta reponuntur. Herba ſtomacho infeſta: partus ſubdita necat. Naſcitur in montoſis & aſperis. Hallucinantur porrò qui granum Gnidium Chamelææ fructum eſſe exiſtimant, decepti quadam foliorum ſimilitudine.

De Sambuco. Cap. CLXXIIII.

SAMBVCI duo genera: ac vnum quidẽ in arborẽ aſſurgit, ſurculos ſpargẽs arũdinaceos, teretes, quadã tenus cauos, cãdicãtes, prælõgos: folia terna quaternáve ex interuallis

A ἔστι δὲ "ἄτηκτα· "διαχωρεῖται γὰρ ὅσα λαμβάνεται. ἀναλαμβανόμενα δὲ τὰ φύλλα μετὰ μέλιτος, ἀνακαθαίρει τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη καὶ ἐσχαρωμένα.

Ald. & Baſ. ἄτηκτα. V. διαχωρεῖ γὰρ ὡς λαμβ.

Περὶ Θυμελαίας. Κεφ. ρογ'.

ΘΥΜΕΛΑΙΑ, οἱ δὲ, χαμέλαιαν, οἱ δὲ, πυρὸς ἄχνην, ἢ *κέστρον ἢ κνέωρον καλοῦσιν. B ἐκ ταύτης ὁ Κνίδιος κόκκος καρπὸς ὢν συλλέγεται. ὃν ΕΥβοεῖς μὲν ΑΙτώλιον "Σύροι δὲ Απόλινον καλοῦσιν, οἱ δὲ, Λῖνον, διὰ τὸ εἶναι τὸν θάμνον τῇ φύσει τῷ σπαρτῷ λίνῳ παρόμοιον. ῥάβδους δὲ ἀνίησι καλὰς καὶ πολλὰς, "λεπτὰς, ὅσον διπήχεις· τὰ δὲ φύλλα χαμελαίᾳ ὅμοια, C πλὴν στενώτερα καὶ λιπαρώτερα, ὑπόγλισχρα ἐν τῷ διαμασᾶσθαι, καὶ κολλώδη· ἄνθη λευκά· καὶ μεταξὺ *αὐτῶν ὁ καρπὸς, ὡς μύρτον μικρὸς, στρογγύλος, ἐν ἀρχῇ μὲν χλωρὸς, αὖθις δὲ ἐρυθρός· τὸ δὲ περικάρπιον σκληρὸν καὶ μέλαν, τὸ δ' ἐντὸς, λευκόν. ὅπερ καθαίρει κάτω χολὴν D καὶ φλέγμα καὶ ὕδωρ, ὅσον κ'. κόκκων τὸ ἐντὸς ποθέν· καίει δὲ τὴν φάρυγγα. διὸ μετὰ ἀλεύρου ἢ ἀλφίτου δοτέον, ἢ ἐν ῥαγὶ σταφυλῆς, ἢ μέλιτι ἑφθῷ περιειλημμένον καταπίνειν. συγχρίειν δὲ καὶ τοὺς δυσίδρους, λείον μετὰ νίτρου καὶ ὄξους. τὰ δὲ φύλλα, ἅπερ ἰδίως καλεῖται κνέωρον, συλλέγειν δεῖ περὶ E τὸν πυραμητὸν, καὶ ἀποτίθεσθαι ξηράναντας ἐν σκιᾷ. διδόντας δὲ δεῖ κόπτειν, καὶ ἀφαιρεῖν τὰς ἐν αὐτοῖς ἶνας. καθαίρει δὲ "ἐπιπλασσόμενον ὅσον ὀξυβάφου πλῆθος μετὰ κράματος, ἄγον ὑδατώδες· μετριωτέραν δὲ ποιεῖ τὴν κάθαρσιν μιχθὲν, ἑφθῇ φακῇ καὶ λαχάνοις τριπτοῖς. ἀποτίθεται δὲ λεῖα F ἀναληφθέντα ὄμφακος χυλῷ εἰς ἀρτίσκους. ἔστι δὲ κακοστόμαχος ἡ βοτάνη· προστιθεῖσα δὲ, ἔμβρυα κτείνει. φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι τόποις. Πλανῶνται δὲ νομίζοντες τὸν Κνίδιον κόκκον τῆς χαμελαίας εἶναι καρπὸν, ἀπατώμενοι διὰ τὸ τῶν φύλλων ὁμοειδές.

Iſta inſerit v. eodem.

Hanc vocem addit v. cod.

Suns qui legant ἐπιπασσόμενοι. Plerique πινόμενον videntur legiſſe.

Περὶ Ακτῆς. Κεφ. ροδ'.

G ΑΚΤΗ διττή ἐστιν· ἡ μὲν γάρ τις ἐστὶ δενδρώδης, κλάδους καλαμοειδεῖς ἔχουσα, στρογγύλους, ὑποκοίλους, "ὑπολεύκους, εὐμήκεις· τὰ φύλλα γ' ἢ δ'. ἐκ διαστημάτων

V. ὑποπυκνίλους. Al. φύλλα δ' ἢ ἓξ ἢ ἑπτὰ.

Lac. ex v. c. βαρύοσμα δὲ καὶ πικρότερα. Cat. πικρότερα. Or. μακρότερα.

περὶ τὴν ῥάβδον, καρύᾳ βασιλικῇ ὅμοια, βαρύοσμά τε καὶ τμητικώτερα· ἐπ' ἄκρων δὲ τῶν κλάδων ἢ τῶν καυλῶν, σκιάδια περιφερῆ, ἔχοντα ἄνθη λευκά· καρπὸν δὲ ἐοικότα τερμίνθῳ, ἐν τῷ μέλανι ὑποπόρφυρον, βοτρυώδη, πολύχυλον, οἰνώδη.

Al. τερεβίνθῳ & v. κορύμβῳ.
V. βοτρυοειδῆ
V. addit καὶ ὅλως στυπτικὸν καὶ φαρμακώδη.

circa virgas ſingulas exeunt, nucis iuglandis foliorũ ſimilitudine, graueolentia, magíſque inciſa: in ſummis autem ſurculis cauliculíſve vmbellæ ſunt circinatæ rotunditatis, in quibus flores candidi, tandémque fructus terebinthino ſimilis, ex nigro purpuraſcens, racemoſus, ſuccoſus, vinoſúſque.

Περὶ Χαμαιάκτης. Κεφ. ροέ.

Τὸ δὲ ἕτερον αὐτῆς, χαμαιάκτη καλεῖται· αὕτη χαμαιπετὴς οὖσα, ἐλάσσων ἐστὶ καὶ βοτανωδεστέρα, καυλὸν ἔχουσα τετράγωνον καὶ πολυγόνατον· τὰ δὲ φύλλα ἐκ διαστημάτων περὶ ἕκαστον γόνυ τεταρσωμένα, ὅμοια ἀμυγδαλῇ, κεχαραγμένα δὲ κύκλῳ καὶ μακρότερα, βαρύοσμα· σκιάδιον δὲ ἐπ' ἄκρου ὅμοιον τῇ πρὸ αὐτῆς ἔχουσα, καὶ ἄνθος καὶ καρπόν· ῥίζα δ' ὕπεστι μακρὰ, δακτύλου πάχος. Δύναμις δὲ ἡ αὐτὴ ἀμφοτέραις καὶ χρῆσις, ξηραντική, ὑδραγωγός, κακοστόμαχος μέν τοι· ἑψόμενα δὲ τὰ φύλλα ὡς λάχανα, καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν. καὶ οἱ καυλοὶ δὲ ἁπαλοὶ ἐν λοπάδι ἑφθέντες, τὰ αὐτὰ ποιοῦσιν. ἡ ῥίζα δὲ αὐτῆς ἀφεψηθεῖσα σὺν οἴνῳ καὶ διδομένη παρὰ τὴν δίαιταν, ὑδρωπικοὺς ὠφελεῖ· βοηθεῖ καὶ ἐχιοδήκτοις ὁμοίως πινομένη· ἀφεψηθεῖσα δὲ μεθ' ὕδατος εἰς ἐγκάθισμα, μαλάσσει ὑστέραν καὶ ἀναστομοῖ, καὶ διορθοῦται τὰς περὶ αὐτὴν διαθέσεις. καὶ ὁ καρπὸς δὲ σὺν οἴνῳ ποθεὶς, τὰ αὐτὰ ποιεῖ· μελαίνει δὲ καὶ τρίχας ἐγχριόμενος· τὰ δὲ φύλλα πρόσφατα καὶ ἁπαλὰ, φλεγμονὰς πραΰνει μετ' ἀλφίτων καταπλαττόμενα· καὶ κατακαύμασιν ἁρμόζει καὶ κυνοδήκτοις, καταπλασσόμενα. κολλᾷ δὲ ὑποφορὰς, καὶ ποδαγρικοῖς βοηθεῖ, μετὰ στέατος ταυρείου ἢ τραγείου καταπλασσόμενα.

Additur aliàs, ψυκτική,
Lacuna add. ex v. cod. καὶ ἐσθιόμενα.
Ald. ληφθέντες
V. ὀρίνας

De Chamæacte, ſeu humili ſambuco. Cap. CLXXV.

Alterum genus Ebulus, Græcis Chamæacte vocatur, ídque humile ac longè breuius, & ad genus herbaceũ propiùs accedens, caule quadrangulo, crebris diſtincto geniculis: foliis per interualla circa ſingula genicula vtrinque expanſis, iiſque amygdalinis, at in ambitu ſerratis, longioribúſque & graui odore: in cacumine verò vmbella, flore ac fructu ſambuci: radice nititur lõga, craſſitudine digitali. Eadem vtrique vis & vſus, exiccans nimirum & aquas aluo detrahens: at ſtomachum offendunt. Folia olerum more cocta, pituitam bilémque purgant. Sed & caules teneri in patinis cocti, eadẽ præſtant. Radix in vino decocta & in cibis data, hydropicos adiuuat. Prodeſt & contra viperarum morſus, eodem pota modo. Decocta verò ex aqua ad inſeſſum, vuluam emollit, eiúſque ſpiracula patefacit, ac ipſius denique vitia emendat. Acini in vino poti, eundem præbent effectum: denigrant & capillos inuncti. At folia recentia molliáque illita ex polenta, inflãmationes mitigant: ambuſtis & canum morſibus illitu proſunt. Vlcera verò ſinuoſa glutinant, & iis qui podagra tentantur cum ſeuo taurino aut hircino illita proſunt.

Al. addit, ἢ πικροκόμου.

Περὶ Πυκνοκόμου. Κεφ. ρος'.

ΠΥΚΝΟΚΟΜΟΝ φύλλα ἔχει ὅμοια εὐζώμῳ, τραχέα δὲ καὶ παχέα καὶ δριμύτερα· καυλὸν τετράγωνον· ἄνθος δὲ τῷ τοῦ ὠκίμου ἐμφερές· καρπὸν δὲ, ὡς πρασίου· ῥίζαν μέλαιναν, στρογγύλην, ὠχρὰν, ὡς μικρὸν μῆλον, γεῶδες ὄζουσαν· φύεται ἐν πετρώδεσι τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς ποθεὶς ὅσον < α' πλῆθος, ταραχώδη καὶ δεινὰ ἐνύπνια ποιεῖν· διαφορεῖ δὲ καὶ οἰδήματα ἐπιπλαττόμενος σὺν ἀλφίτῳ, καὶ ἀκίδας

Lacuna addit ex v. cod. μικρότερα
Lac. ex v. c. πρασίου. Sic etiam Orib.
Al. μακρὰν,
V. πολλά.

De Pycnocomo. Cap. CLXXVI.

PYCNOCOMON folia habet erucæ, ſed aſpera, craſſa, acrioráque: caulẽ quadrangulũ, florẽ ocimi: ſemẽ marrubij: radicẽ nigrã, rotundã (intus) pallidam, exigui mali figura, terrã olentẽ. Naſcitur in ſaxoſis locis. Semen tumultuoſa grauiaq; ſomnia facit, vna drachma potũ. Diſcutit & œdemata, impoſitũ cum polenta: necnon & ſpicula & adactos

Lutei coloris al.

corpori aculeos extrahit. Impoſita quoque folia, tubercula furunculóſque diſcutiunt. Cæterùm radix eius in aqua mulſa drachmarum duarũ pondere, aluum ſoluit & bilem exinanit.

A καὶ σκόλοπας ἐξάγει. καὶ τὰ φύλλα δὲ καταπλαττόμενα, φύματα καὶ δοθιῆνας διαφορεῖ. ἡ δὲ ῥίζα αὐτῆς, λυτικὴ κοιλίας ἐστὶ κινητικὴ χολῆς, δίδοται < β'. ἐν μελικράτῳ.

De Apio. Cap. CLXXVII.

APIOS, aliis iſchas, aliis chamæbalanos, aliis montanus aut ſylueſtris raphanus, aliis denique linozoſtis, ramulos duos ſiue tres in terrą ſpargit, iunceos, tenues, rubentes & paululum à terra ſeſe attollentes, foliis rutæ, oblongioribus tamen & anguſtioribus, herbaceis: ſemine paruo: radice haſtulæ regiæ & ad pyri formam accedente, rotundiore tamen, lacteíque ſucci plena, cortice extrà quidem nigro, intus verò candido. Superior pars eius aſſumpta, vomitione bilem pituitámque extrahit, inferior, per aluum. Tota verò ſumpta, vtraque parte purgat. Liquorem ſi libet excipere, radices tundito, & crateri aquæ inditas agitato, ac liquorem qui ſupernatat penna collectum exiccato. Huius ſeſquiobolus potus, per ſuperna infernáque purgat.

Περὶ Ἀπίου. Κεφ. ροζ'.

ΑΠΙΟΣ, οἱ δὲ, *ἰσχάδα. οἱ δὲ, *χαμαιβάλανος, "ὀρφνὴ ἢ ἀγρία, οἱ δὲ, (Fortè, οἱ δὲ ῥάφανος ὀρεινὴ) B λινόζωστις, κλωνία δύο ἢ τρία ἀπὸ γῆς ἀνίησι, σχοινώδη, λεπτὰ, "ἐρυθρὰ, μικρὸν (Al. ὀρθὰ) ὑπὲρ τῆς γῆς αἴροντα· φύλλα πηγάνῳ "ἐοικότα, ἐπιμηκέστερα μέντοι καὶ στενώτερα, (Cat. addit ἀγρίῳ) "χλωρά· καρπὸς μικρός. ῥίζα * "ἀσφοδέλῳ παραπλησία, (V. caret. Al. σπονδύλῳ ſeu σπονδυλίῳ.) καὶ πρὸς τὸ τῆς C ἀπίου σχῆμα, στρογγυλωτέρα δὲ, μεστὴ ὀποῦ, "φλοιὸν ἔχουσα ἔξωθεν μέλανα, ἔνδοθεν δὲ, (V. φλοιὸν ἔχουσα λευκόν) λευκόν. Ταύτης τὸ μὲν " * ἔνδοθεν μέρος (Al. ἄνωθεν) τῆς ῥίζης ληφθὲν, δι' ἐμέτων ἄγει χολὴν καὶ φλέγμα· τὸ δὲ πρὸς τῇ ῥίζῃ, κάτω καθαίρει· ὅλη δὲ ληφθεῖσα, ἀμφοτέρας τὰς καθάρσεις κινεῖ. ὀπίσαι δὲ βουληθεὶς, D κόπτε τὰς ῥίζας, καὶ βαλὼν εἰς κρατῆρα ὕδατος, συντάρασσε, καὶ τὸν ἐφιστάμενον ὀπὸν πτερῷ ἀναλέγων, "ξήραινε. τούτου (Byz. ζέε. al. ξῆρε) τρία ἡμιωβόλια ποθέντα, ἄνω τε καὶ κάτω καθαίρει.

De Colocynthide. Cap. CLXXVIII.

COLOCYNTHIS, aliis cucurbita ſylueſtris, aliis amara cucurbitula, aliis cucurbita Alexandrina, ſarmenta foliáque emittit per terram ſtrata, ſatiui cucumeris ſimilia, inciſuris diuiſa: fructum verò rotundum, mediocris pilæ ſimilitudine, vehementer amarum: quem legere oportet, cùm cœperit ad pallidiorem colorem vergere. Fructus medulla purgandi vim habet, ſi eius quatuor oboli ex aquâ mulſa ſumantur: vel additis nitro & myrrha melle decocto excipiantur & in pilulas cogantur. Ipſæ verò pilæ areſactæ teruntur, & vtiliter infunduntur clyſteribus ad coxendicum dolorem, paralyſin & coli vitia: vt quæ pituitam, bilem, ſtrigmentáque, interdum etiam cruẽta eliciant. Subditæ eędem, fœtus enecant. Quòd ſi quis vná exépta medulla obducat luto,

Περὶ Κολοκυνθίδος. Κεφ. ροη'.

E ΚΟΛΟΚΥΝΘΙΣ, οἱ δὲ, κολόκυνθα "ἀγρός, οἱ δὲ, σικύαν πικράν, οἱ δὲ, (Corn. ἄγριος legendum ſuſpicatur.) κολόκυνθα Ἀλεξανδρίνη, κλημάτια καὶ φύλλα ἐστρωμένα ἐπὶ τῆς γῆς ἀνίησιν, ὅμοια τοῖς τοῦ ἡμέρου σικύου, ἐπεσχισμένα· καρπὸν δὲ περιφερῆ, ὅμοιον σφαίρᾳ μέσῃ, πικρὸν ἰσχυρῶς· ὃν δεῖ "συνάγειν, ἀρχόμενον (V. συλλέγειν) F μεταβάλλειν ἐπὶ τὸ ὠχρότερον. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ μὲν ἐντεριώνη τοῦ καρποῦ καθαρτικὴν, "τετρωβόλου πλῆθος μετ' ὑ- (Al. τεσσαρωβόλου) δρομέλιτος λαμβανομένη * σὺν νίτρῳ καὶ σμύρνῃ καὶ μέλιτι ἑφθῷ εἰς καταπότιον. αὗται δὲ αἱ σφαῖραι ξηραὶ λεῖαι, ὠφελίμως μίγνυνται κλύσμασιν ἐπὶ ἰσχιαδικῶν, καὶ G "παραλυτικῶν, καὶ κωλικῶν, ἄγουσαι (V. tantùm καὶ κοιλιακῶν ἄγ.) φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ξύσμα, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ αἱματῶδες· ἔμβρυά τε φθείρουσι προστεθέμεναι· ὀδονταλγίας τε διάκλυσμα, ἐάν τις ἐκκαθάρας αὐτὴν καὶ περιπλάσας πηλῷ,

V. caret.

ἐναποζέσας τε* ἐν ὄξει καὶ νίτρῳ, δεῖ διακλύζεσθαι· εἰ δέ τις ἐναφεψήσας μελίκρατον ἢ καὶ γλυκὺ, καὶ ἐξαιθριάσας δῷ πιεῖν, καθαίρει πάχος καὶ ξύσμα· ἔστι δὲ κακοστόμαχος λίαν· προστίθεται δὲ καὶ βάλανος ἐξ αὐτῆς, πρὸς κομιδὴν τῶν περιττωμάτων. καὶ χλωρᾶς δὲ αὐτῆς ὁ χυλὸς, ἐπὶ ἰσχιαδικῶν ἀνατριβόμενος ἁρμόζει.

Περὶ Ἐπιθύμου. Κεφ. ροθ'.

V. ἄνθος θύμου σκληροῦ καὶ

V. caret.

ΕΠΙΘΥΜΟΝ ″θύμου ἐστὶν ἄνθος τοῦ σκληροτέρου καὶ θύμβρᾳ ἐοικότος. ἔχει δὲ κεφάλια λεπτὰ, κοῦφα, ″*οὐραγοὺς ἔχοντα ὡς τρίχας. Πινόμενον δὲ σὺν μέλιτι, κάτω καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν μέλαιναν. ἰδίως ἁρμόζον ἐπὶ μελαγχολικῶν καὶ ἐμπνευματουμένων, ὀξυβάφου πλῆθος πρὸς ὁλκὴν < δ'. σὺν μέλιτι καὶ ἁλσὶ, καὶ ὀλίγῳ ὄξει. γίνεται δὲ πλεῖστον ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Παμφυλίᾳ.

Περὶ Ἀλύπου. Κεφ. ρπ'.

Ald. πλατύκαρφος.

Orib. πλείστοις. rectè.

ΑΛΥΠΟΝ φρυγανῶδές ἐστι πόα, ὑπέρυθρος, ″λεπτόκαρφος, λεπτόφυλλος, ἄνθους μαλακοῦ καὶ κούφου μεστὴ ὡς *ῥίζα τεύτλου λεπτὴ, μεστὴ ὀποῦ δριμέος· σπέρμα ὡς ἐπιθύμου. γίνεται δὲ ἐν τόποις παραθαλασσίοις, μάλιστα τοῖς τῆς Λιβύης τόποις πλεῖστον, καὶ ἄλλοις δὲ χωρίοις ″πλείστη. Καθαίρει δὲ τὸ σπέρμα μέλαιναν χολὴν κάτω, λαμβανόμενον* τὸ ἴσον πλῆθος μετ' ἁλῶν τῷ ἐπιθύμῳ καὶ ὄξει· τὰ δὲ ἔντερα ἐλαφρῶς ἑλκοῖ.

Περὶ Ἐμπέτρου. Κεφ. ρπα'.

Empetri caput in quibuſdam deeſt exemplaribus.

ΕΜΠΕΤΡΟΝ, οἱ δὲ, φακοειδὲς, ἐν παραλίοις καὶ ὀρεινοῖς φύεται, ἁλυκὸν τῇ γεύσει· τὸ δὲ προσγειότερον, πικρότερον. διδόμενον δὲ ἐν ζωμῷ ἢ ὑδρομέλιτι, καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ὑδατώδη.

Περὶ Κληματίτιδος. Κεφ. ρπβ'.

ΚΛΗΜΑΤΙΤΙΣ κλῆμα ἀνίησιν ὑπέρυθρον, λυγῶδες, φύλλον δριμὺ λίαν γευομένῳ καὶ ἑλκωτικόν· περιελίττεται δὲ τοῖς δένδροις ὡς σμίλαξ. Ταύτης ὁ καρπὸς λεῖος μεθ' ὕδατος ἢ ὑδρομέλιτος ποθεὶς, ἄγει κάτω φλέγμα καὶ χολήν. τὰ δὲ φύλλα καταπλασθέντα, λέπρας ἀφίστησι. ταριχεύεται δὲ μετὰ τοῦ λεπιδίου εἰς βρῶσιν.

A in eáque acetum ac nitrum ferueſaciat, decocti ius illud dentium doloribus collutione proderit. Sin mulſa aut paſſum in eadem decoquatur & ſub diuo refrigeſcat, potu craſſum humorem ſtrigmentáque alui detrahet: ſtomacho tamen ſupra modum aduerſatur. Sed & ſubdita ex ea balano alui excrementa B euocantur. Virentis denique ſuccus prodeſt coxendicum dolori, ſi infricetur.

De Epithymo. Cap. CLXXIX.

EPITHYMVM flos eſt thymi durioris & ſatureiæ ſimilis: capitula autem habet tenuia ac leuia, caudas ſpargentia quaſi capillaceas. Potum id cum melle, detrahit pituitam bi- C lémque atram per inferna, priuatim vtile melancholicis & inflatis acetabuli menſura ad quatuor drachmas, cũ melle, ſale & aceti exiguo. Plurimum in Cappadocia & Pamphylia gignitur.

De Alypo. Cap. CLXXX.

ALYPVM herba eſt è cremiorum D genere, ſubrubra, gracilibus ſurculis, ac tenuibus foliis, flore molli ac leui plena: radice ceu betæ, tenui, acri, lacteo ſucco referta: ſemine ceu epithymi. Gignitur in maritimis, maximéque Libyæ, vberrima, quanquam & aliis quoque locis plurimis prouenit. Semen atram bilem per inferna purgat, ſi pondere E epithymo pari, additis aceto & ſale, ſumatur: verùm interanea leuiter exulcerat.

De Empetro. Cap. CLXXXI.

EMPETRON aliqui phacoides vocant. Naſcitur in maritimis & montanis, ſalſo guſtu: quod verò propius terræ fuerit, amarius ſenti- F tur. Trahit pituitam, bilem & aquam, datum in iure aliquo, aut in hydromelite.

De Clematitide. Cap. CLXXXII.

CLEMATITIS ſarmentum emittit ſubrubrum, & vitilium modo lentum: folium guſtatu admodum acre & exulcerãs. Arboribus autem ſmilacis in modum ſeſe circumuol- G uit. Semen tritum pituitam bilémq; detrahit, in aqua aut hydromelite potum. At impoſita folia, lepras remouent. Cæterùm cum lepidio conditur ad cibos.

De Vite Syluestri. Cap. CLXXXIII.

VItis ſylueſtris ſarmenta vitis modo longa emittit, eáque lignoſa, aſpera & rimoſo cortice: folia verò ſolani hortenſis ſimilia, at latiora longioráque: florem capillaceum, muſcoſum: fructum exiguis vuis ſimilem, ac vbi maturitatem aſſecutus eſt, rubentem: rotunda autem eſt acinorum figura. Radix decocta in aqua, potáque in vini aqua marina diluti cyathis duobus, aquoſa ciet: atque ideò hydropicis datur. Vuæ eius tum maculas à ſole contractas; tum & alias omnes expurgant. Cibi verò gratia nouelli ſurculi condiuntur.

De Vite alba. Cap. CLXXXIIII.

VItem albam aliqui bryoniam, alij ophioſtaphylon, alij chelidonion, alij melothron, ſeu pſilothron, alij archezoſtin, agroſtin aut cedroſtin vocant. Sarmentis, foliis & tortilibus pampinis ſatiuam vitem imitatur: ſed hirſutiora ſunt omnia. Vicinis verò fruticibus implicat ſeſe, illos ſuis clauiculis amplectens: fructum autem gerit racemoſum, fuluum, quo quidem coria depilantur. Ex ea aſparagi qui prima germinatione exeunt decocti in cibo, aluum & vrinam cient. Folia, fructus & radix vim acrem ſortiuntur: proindéq; Chironiis, gangræna comitatis, phagedænicis, ac denique tibiarum putridis vlceribus efficaciter cum ſale illinuntur. Radix corporis cutem abſtergit & erugat: maculas itidem à ſole contractas, varos, lentigines ac cicatrices nigras emẽdat cum eruo, terra Chia & fœnograeco. Eodem effectu prodeſt decocta in oleo, dum liqueſcat atq; diſſoluatur. Tollit & ſugillata, & digitorum pterygia coërcet: illita ex vino inflãmationes diſcutit, & abſceſſus rumpit: trita quoque & impoſita, infracta oſſa extrahit: ſepticis denique medicamentis aptè immiſcetur. Bibitur eadem ad morbum comitialẽ drachmæ pondere quotidie, anno toto. Prodeſt etiamnum attonitis & vertiginoſis; ſimiliter aſſumpta. Drachmis verò duabus pota, contra viperarum morſus auxiliatur & partus enecat: mentem verò interdum turbat aliquan-

A Περὶ Ἀμπέλου ἀγρίας. Κεφ. ρπγ΄.

Ἄμπελος ἀγρία κλήματα ἀνίησι μακρά, ὡς ἀμπέλου, ξυλώδη, τραχέα, φλοιοῤῥαγοῦντα, φύλλα δὲ ὅμοια στρύχνῳ κηπαίῳ, πλατύτερα δὲ καὶ μακρότερα· ἄνθος ὡς τρίχας βρυῶδες· καρπὸν δὲ βοτρυδίοις μικροῖς ὅμοιον, πεπαι- B νόμενον ἐρυθρόν· περιφερὲς δὲ ἐστι τὸ σχῆμα τῶν κόκκων. Ταύτης ἡ ῥίζα ἀποζεσθεῖσα* ἐν οἴνῳ, καὶ μεθ' ὕδατος πινομένη τεθαλασσωμένων κυάθων β΄. ὑδατώδες καθαίρει· δίδοται δὲ καὶ ὑδρωπικοῖς. οἱ δὲ βότρυες ἐφήλεις ἀποκαθαίρουσι καὶ πάντα σπίλον. ταριχεύονται δὲ καὶ οἱ ταύτης C ἀκρέμονες ἀρτιφυεῖς εἰς βρῶσιν.

Orib. add. οἰνοφόρου
Orib. non habet,
Serap. legit, μικρότερα.
Orib. βοτρυοειδεῖς, ſi Matthiolo credimus. quidam βοτρυχώδεις
V: περιφερὲς quidam πλατυφερὲς

Περὶ Ἀμπέλου λευκῆς. Κεφ. ρπδ΄.

Ἄμπελος λευκή, οἱ δὲ, βρυωνίαν, οἱ δὲ, ὀφιοστάφυλον, οἱ δὲ, χελιδόνιον, ἢ μήλωθρον, ἢ ψίλωθρον, ἢ ἀρχέζωστιν, ἢ * ἄγρωστιν, ἢ κέδρωστιν καλοῦσι. Ταύτης τὰ κλήματα καὶ τὰ φύλλα, καὶ οἱ ἕλικες, D ὅμοια τῇ ἡμέρῳ ἀμπέλῳ, δασύτερα δὲ πάντα. καὶ ἐμπλέκεται τοῖς παρακειμένοις θάμνοις, ἐπιλαμβανομένη τοῖς ἕλιξι· καρπὸν δὲ ἔχει βοτρυώδη, πυῤῥόν, ᾧ ψιλοῦνται τὰ δέρματα. Ταύτης οἱ ἀσπάραγοι κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν ἑφθοὶ ἐσθίονται, οὔρησιν καὶ κοιλίαν κινοῦντες. Δύ- E ναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα δριμεῖαν· ὅθεν ἐπὶ τῶν χειρωνίων, καὶ γαγγραινικῶν καὶ φαγεδαινικῶν καὶ σαπροκνημῶν ἑλκῶν, μεθ' ἁλὸς καταπλάσματα ποιεῖ. ἡ δὲ ῥίζα χρῶτα ῥύπτει καὶ τετανοῖ, καὶ ἔφηλιν ἀποκαθαίρει, ἰόνθους, φακούς, οὐλὰς μελαίνας, σὺν ὀρόβῳ καὶ γῇ χίᾳ καὶ τή- F λει. καθεψηθεῖσα δὲ μετ' ἐλαίου μέχρι τακερωθῇ, πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζει· αἴρει δὲ καὶ ὑπώπια, καὶ πτερύγια τὰ ἐν δακτύλοις συστέλλει. σὺν δὲ οἴνῳ καταπλασσομένη, διαφορεῖ φλεγμονάς, καὶ ἀποστήματα ῥήσσει· ἀνάγει δὲ καὶ ὀστᾶ, λεῖα καταπλασσομένη. σηπτικαῖς τε μίγνυται ἐπιτηδείως· πίνεται δὲ καὶ G πρὸς ἐπιληψίας ὁλκὴ α΄. καθ' ἡμέραν, πρὸς ἐνιαυτόν. ὠφελεῖ ἀποπλήκτους καὶ σκοτωματικούς, ὁμοίως λαμβανομένη. δυοῖν δὲ < ὁλκὴ ποθεῖσα, ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ, καὶ ἔμβρυα φθείρει· ὑποταράττει δὲ ἐνίοτε τὴν

Fortè αἱ
Fortè τῆς
Dragon. addit. ἡ ῥίζα λευκὴ καὶ παχεῖα ὡς καὶ γογγύλη.

Add. Ald. hoc loco, δι' αὐτοῖς

διαφόνοιαν. * ¨ καὶ οὖρα κινεῖ πινομένη, καὶ A
προσθεθεῖσα ὑστέρα, ἔμβρυα καὶ δεύτερα
ἐπισπᾶται. καὶ * ἐκλεικτὸν δὲ μετὰ μέλι-
Deeſt in Ald. τος δι' αὐτῆς, τοῖς πνιγομένοις καὶ ¨ δυσπνοοῦ-
σι, καὶ βήσσουσι, πλευράν τε ἀλγοῦσι, καὶ
ῥήγμασι καὶ σπάσμασι δίδοται. καὶ σπλῆ-
να τήκει, τριωβόλου ὁλκὴ ποθεῖσα σὺν
ὄξει ἐπὶ ἡμέρας λ'. καὶ καταπλάσσεται B
δὲ μετὰ σύκου πρὸς τὰ αὐτὰ χρησίμως.
ἀφέψεται δὲ καὶ εἰς ἐγκάθισμα, καθαρ-
τικὸν ὑστέρας ὂν καὶ ἐκβόλιον. χυλίζεται
δὲ ἡ ῥίζα αὐτῆς ἔαρος· πίνεται δὲ σὺν με-
λικράτῳ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ αὐτά, ἄγων
φλέγμα. ὁ δὲ καρπὸς ποιεῖ πρὸς ψώρας
καὶ λέπρας, συγχριόμενος καὶ καταπλασ- C
Lacuna legit in v. cod. καυλὸς σόμενος. κατασπᾷ δὲ καὶ γάλα ὁ ¨ καρπὸς
αὐτῆς χυλισθεὶς, καὶ μετὰ πυρῶν ἑψηθέντων
V. addit. ψυκτικὴν δὲ ἔχει δύναμιν ἐπὶ τῶν καυσωδῶς πυρεσσόντων. ¨ ῥοφηθείς.

Περὶ Ἀμπέλου μελαίνης. Κεφ. ρπε'.

Ἄμπελος μέλαινα, ἣν οἱ δὲ, βρυωνία μέ-
Al. χειρώνιον λαινα, οἱ δὲ ¨ χειρώνιον ἄμπελον, φύλλα ἔχει
κισσῷ ὅμοια. μᾶλλον δὲ πρὸς τὰ τῆς σμί- D
V. caret. λακος, καὶ οἱ καυλοὶ, [¨ μείζονα δὲ * ταῦ-
τα·] ἐλλαμβάνεται δὲ καὶ αὐτὴ τῶν δένδρων τοῖς
ἕλιξι· καρπὸς βοτρυώδης, χλωρὸς κατ'
ἀρχὴν, πεπανθεὶς δὲ μέλας γίνεται· ῥίζα
μέλαινα ἔξωθεν, ἔνδοθεν δὲ, πυξοειδής. Καὶ
ταύτης οἱ καυλοὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐκ-
βλάστησιν λαχανεύονται· εἰσὶ δὲ καὶ οὐρητικοὶ E
V. caret. καὶ ¨ καταμηνίων ἀγωγοὶ,] τηκτικοὶ σπλη-
V. caret. νός. ἐπιληπτικοῖς, καὶ ¨ σκοτωματικοῖς, καὶ
παραλυτικοῖς ἁρμόζουσιν. ἔχει δὲ ἡ ῥίζα
δύναμιν ὁμοίαν τῇ λευκῇ, πρὸς τὰ αὐτὰ
ἁρμόζουσαν, ἧττον μέντοι * ἐνεργεῖ. ποιεῖ
δὲ πρὸς τοὺς τῶν ὑποζυγίων λόφους, ἐ-
πειδὰν ἑλκωθῶσι, τὰ φύλλα σὺν οἴνῳ κα- F
ταπλασσόμενα· καὶ πρὸς στρέμματα ὁ-
μοίως ἐπιτίθενται.

Περὶ Πτέριδος. Κεφ. ρπϛ'.

Ald. addit τὴν. V. βλῆχνον. Theocrit. Schol. βλῆχνον appellat.

ΠΤΕΡΙΣ, ¨ οἱ δὲ, ¨ * βλῆχνον, οἱ δὲ, πο-
λύρριζον καλοῦσι, φύλλα ἐστὶν ἄκαυ-
λα, καὶ ἀνανθῆ, καὶ ἄκαρπα ἐξ ἑνὸς μόσχου,
περὶ πῆχυν τὸ μέγεθος, ἐντετμημένα καὶ G
ἀναπεπλωμένα ὡς πτέρυξ, ὑποδυσώδη·
V. add. [illegible] ῥίζαν δὲ ἔχει ἐπιπόλαιον, ¨ μέλαιναν, ὑ-
πομήκη, ἐκφύσεις ἔχουσαν πολλάς, ὑποστύφουσαν τῇ γεύσει. φύεται ἐν ὀρεινοῖς

tulum. Cit & vrinam epota. Subdita autem vuluæ, partus ſecundáſque morantes trahit. Sed & eclegma ex ea fit cum melle ſtrangulatu oppreſſis, ægrè ſpirantibus atque tuſſientibus, laterum doloribus, ruptis atque vulſis. Quinetiam ſplenem ternis obolis pota ex aceto tricenis diebus conſumit: necnon & ad eadem cum fico vtiliter illinitur. Ad muliebres inſeſſus decoquitur, qui quidem vuluam purgandi & fœtus enectos eiiciendi vim habent. Succus è radice vere exprimitur, qui ex aqua mulſa potus tum cætera antedicta pręſtat, tum & pituitam trahit. Ad pſoras & lepras fructus efficaciter inungitur atque imponitur. Sed & eius ſuccus lactis abundantiam facit, ſi cum tritico cocto ſorbeatur.

De Vite nigra. Cap. CLXXXV.

Nigra vitis, quam aliqui bryoniam nigram, alij Chironiam vitem nominant, folia fert hederę, ad ſmilacis folia propiùs accedentia, ſed maiora, caules etiam huic ſimiles: ac ipſa quoque vicinas arbores capreolis ſuis amplectitur: fructus racematim cohæret, qui inter principia viret, at poſt maturitatem nigricat: radix foris nigra, intus buxeo colore. Huius etiam cauliculi qui primo germinum partu erumpunt, olerum modo in cibos recipiuntur. Vrinas porrò cient, menſes pellunt, ac lienem minuunt, nec non & comitialibus, vertiginoſis ac neruorum reſolutione tentatis proſunt. Radix iiſdem quibus albæ viribus pollet, eadémque præſtat, ſed inefficaciùs. Folia verò cum vino exulceratis iumentorum ceruicibus efficaciter illinuntur: ac luxatis etiam ſimiliter imponuntur.

De Filice. Cap. CLXXXVI.

FILICI, quam aliqui blechnon, alij polyrrhizon vocant, folia ſine caule, ſine flore, ſine ſemine, eáque ex vno pediculo cubitali fermè longitudine exeunt, inciſa & pinnarum modo vtrinque expaſſa, ſubgraui odore: radicem verò habet per ſumma ceſpitum nigram, quadantenus longam, multas fundentē propagines, quæ ſunt ſubadſtringente guſtu. Naſcitur in montanis

ſaxoſiſque locis. Huius radix latum lumbricum, quam tæniam vocant, excutit, ſumpta drachmis quatuor ex aqua mulſa: meliùs, ſi cum ſcammonij aut ellebori nigri totidem obolis detur: verùm eos qui ſumunt allia priùs ediſſe oportet. Eadem laborantes ex liene efficaciter reſtituit. Quinetiam cum axungia contrita & impoſita, ictis ab arundine efficaciter auxiliatur: cuius rei probatio talis fertur. Perimetur filix quam per ambitum ſata copioſior arundo cinxerit, & contrà, extinguetur & euaneſcet arundo, quam multa filix circundederit.

De Thelypteri, ſeu filice fœmina. Cap. CLXXXVII.

Thelypteris ſeu filix fœmina, quá aliqui nymphæam pterin nominát, foliis eſt filicis, quę tamé nõ ſingulari, vt illa, pediculo hærent, ſed è numeroſis altioribúſq; propaginibus exeunt. Radices ſubiacent longæ in obliquum, numeroſæ, ex nigro flaueſcentes: aliquæ etiamnum rubræ inueniuntur. Et hæ quoque radices cum melle in eclegmate ſumptę, lata interaneorum animalia pellunt: potę verò ex vino drachmis tribus, teretes lumbricos eiiciunt. Datæ fœminis, conceptum impediunt: quòd ſi à grauida ſumantur, abortum illa faciet. Earundem farina præhumidis & ægrè ſaneſcentibus vlceribus inſpergitur, ac iumentorum quoque ceruicibus medetur. Cæterùm elixa folia quæ recèns eruperint, olerum vice manduntur, vt aluum emolliant.

De Polypodio, ſeu filicula. Cap. CLXXXVIII.

POLYPODION naſcitur in muſcoſis petris & vetuſtis quercuum caudicibus, palmi altitudine, filici ſimile, ſubhirſutum & inciſum, at non perinde tenui diuiſura. Radix ſubiacet piloſa, cirros habens ceu polyporum, craſſitudine minimi digiti: hæc ſi deraſa fuerit, coloris intus herbacei comperietur: acerba verò eſt atque guſtu ſubdulcis, purgádi vi prædita. Datur porrò ad aluum ſoluendá cocta cũ gallina, aut piſcibus, aut beta, aut malua. Aridæ farina aquę mulſę inſperſa, detrahit pituitá ac bilem. Trita eadẽ luxatis

A καὶ πετρώδεσι τόποις. Ταύτης ἡ ῥίζα " ἕλμινθα πλατεῖαν ἐκτινάσσει < δ΄. ὁλκὴ μετὰ μελικράτου λαμβανομένη· " βέλτιον δὲ, εἰ μετὰ σκαμμωνίας ἢ ἐλλεβόρου μέλανος ὀβολῶν τεττάρων δοίη τις. δεῖ δὲ προσκοροδοφαγεῖν τοὺς λαμβάνοντας. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν σπληνιῶσι. καὶ B μετ᾽ ἀξουγγίου δὲ ἡ ῥίζα * τριβεῖσα καὶ καταπλασθεῖσα, ποιεῖ πρὸς τοὺς ὑπὸ καλάμου πληγέντας· ἡ δὲ δοκιμὴ τοιαύτη. ἔνθα * ἐστὶ πολὺς κάλαμος καὶ πολὺ βλάχνον, στεφάνωσον. ἀφανίζεται τὸ βλάχνον.

Ald. ἐμὶν.

V. cuiuſdam mõ… go, καὶ ἐμ… ἐκβάλλει.

Περὶ Θηλυπτερίδος. Κεφ. ρπζ΄.

Θηλυπτερὶς, οἱ δὲ, νυμφαίαν πτέριν ὀC νομάζουσι, τὰ μὲν φύλλα πτέριδι ὅμοια, οὐ μονόκορα δὲ, ὡς τὰ ἐκείνης, ἀλλὰ πολλὰς ἔχοντα ἀποφύσεις καὶ ὑψηλοτέρας: ῥίζαι δὲ ὕπεισι μακραὶ, πλάγιαι, * πλείους, ὑπόξανθοι ἐν τῷ μέλανι· τινὲς δὲ ἐρυθραί. Καὶ αὗται δὲ σὺν μέλιτι ἐν ἐκλεικτῷ λαμβανόμεναι, πλατεῖαν ἕλD μινθα ἐκβάλλουσι· σὺν οἴνῳ δὲ πινόμεναι < γ΄ πλῆθος, στρογγύλην ἐκτινάσσουσιν ἕλμινθα· γυναιξὶ δὲ δοθεῖσαι, ἀσυλληψίαν ποιοῦσι· κἂν * ἔγκυος δὲ διαβῇ, ἐκτιτρώσκει. ξηραὶ δὲ ἐπὶ τῶν " δυσαλθῶν καὶ καθύγρων ἑλκῶν * ἐπιπάσσονται· λόφοις τε ὑποζυγίων ἰῶνται. " τὰ δὲ E φύλλα αὐτῆς ἀρτίβλαστα λαχανεύεται ἑφθὰ βιβρωσκόμενα, καὶ κοιλίαν μαλάσσουσιν.

V. δυσαλφῶν

V. caret.

Περὶ Πολυποδίου. Κεφ. ρπη΄.

ΠΟΛΥΠΟΔΙΟΝ φύεται ἐν πέτραις βρύα ἐχούσαις, καὶ ἐν τοῖς * ἀγρίοις πρέμνοις τοῖς ἐπὶ τῶν δρυῶν, σπιθαμῆς ἔF χουσα τὸ ὕψος, ὅμοιον τῇ πτέριδι, ὑπόδασυ, τετμημένον, οὐ μὴν οὕτω λεπτοσχιδῶς· ῥίζα δ᾽ ὕπεστι δασεῖα, πλεκτάνας ὡσπερεὶ πολύπους ἔχουσα, πάχος μικροῦ δακτύλου. ξυσθεῖσα δὲ, ἔνδοθεν χλωρὰ, στρυφνὴ, τῇ δὲ γεύσει ὑπόγλυκυς, δύναμιν ἔχουσα καθαρτικήν. δίδοται δὲ G συνκαθεψομένη ὄρνιθι, ἢ ἰχθύσιν, ἢ σεύτλῳ, ἢ μαλάχῃ πρὸς κάθαρσιν. ξηρὰ δὲ ἐπιπασσομένη ἐν μελικράτῳ, ἄγει φλέγμα καὶ χολήν. ποιεῖ καὶ πρὸς στρέμματα ἢ

ῥίζα λεία καταπλασσομένη, καὶ πρὸς ῥαγάδας τὰς ἐν μεσοδακτύλοις.

Man. ἐν δακτυλίῳ legendum ſuſpicatur.

Περὶ Δρυοπτερίδος. Κεφ. ρπθʹ.

Orib. δρυοπτερίς

ΔΡΥΟΠΤΕΡΙΣ φύεται κατὰ τὰ βρυώδη μέρη τῶν παλαιῶν δρυῶν, ὁμοία πτέριδι, ἐλάττων δὲ πολλῷ τῇ σχίσει· ῥίζας δὲ ἔχει κατ' ἐπιπλοκὴν δασείας, στρυφνὰς κατὰ τὴν γεῦσιν, ἐν τῷ γλυκεῖ* ῥεπούσας· Αὕτη ἐπιπλασθεῖσα λεία σὺν ταῖς ῥίζαις, τρίχας ψιλοῖ· δεῖ δὲ ἀποψᾶν πρότερον μετὰ τὸ ἰκμάσαι τὸν χρῶτα, καὶ νεαρὸν ἐπιπλάσσειν.

Quidam add. τὸ πρῶτον καὶ κνιστικῆς. V. caret.

Περὶ Κνίκου. Κεφ. ρϟʹ.

ΚΝΙΚΟΣ φύλλα ἔχει ἐπιμήκη, ἐντετμημένα,* τραχέα, ἀκανθώδη· καυλοὺς δὲ πηχυαίους*, ἐφ' ὧν * κεφαλὰς κατὰ μέγεθος *ἐλαίας· ἄνθος κρόκῳ ὅμοιον· σπέρμα λευκὸν καὶ * πυρρὸν, ἐπίμηκες, γεγωνιωμένον. Τούτῳ τῷ ἄνθει χρῶνται εἰς τὰ προσοψήματα. Τὸ σπέρμα κοπτόμενον * καὶ χυλιζόμενον | σὺν ὑδρομέλιτι ἢ ζωμῷ ὄρνιθος, κοιλίαν καθαίρει, κακοστόμαχον δὲ ἐστι. γίνεται δὲ καὶ * κοπτάρια κοιλίας μαλακτικὰ, τοῦ ὀποῦ * αὐτοῦ μιγνυμένου ἀμυγδάλῳ καὶ νίτρῳ, καὶ ἀνίσῳ, καὶ μέλιτι ἑφθῷ. δεῖ δὲ πρὸ δείπνου λαμβάνειν εἰς δʹ. διελόντα, ὡς βασιλικοῦ καρύου μέγεθος βʹ. ἢ γʹ. *σκευάζειν δὲ τὸν τρόπον τοῦτον δεῖ. κνίκου λευκοῦ ξέστην αʹ. *Θασσίων πεφωσμένων καὶ * λελεπισμένων κυάθους τρεῖς, ἀνίσου ξέστην ἕνα, ἀφρονίτρου < αʹ. ἰσχάδων τῆς σαρκὸς ἀριθμῷ λʹ. πήγνυσι δὲ καὶ γάλα ὁ χυλὸς τοῦ σπέρματος, καὶ λυτικώτερον ποιεῖ.

Matth. παχέα. V. caret. V. διπηχυαίους, ἀκανθώδεις. Sic & Lacunæ v.c. Al. κεφάλια. Marc. ſuſpicatur legendum πικρὸν aut πύρρινον. V. delet. V. παίνται. Ald. αὐτῷ. V. καὶ δʹ.

Περὶ Λινοζώστεως. Κεφ. ρϟαʹ.

ΛΙΝΟΖΩΣΤΙΣ, οἱ δὲ παρθένιον, οἱ δὲ Ἑρμοῦ βοτάνιον καλοῦσι. ἔχει τὰ φύλλα ὅμοια ὠκίμῳ, πρὸς τὰ τῆς ἑλξίνης, ἐλάττονα δέ· κλωνία * διγόνατα, μασχάλας πολλὰς, πυκνὰς ἔχοντα· τὸν δὲ καρπὸν, ἡ μὲν θήλεια βοτρυώδη καὶ πολύν· ὁ δὲ ἄῤῥην, πρὸς τοῖς πετάλοις μικρὸν, στρογγύλον, ὥσπερ ὀρχίδια κατὰ δύο προσκείμενα· ὅλος δὲ ὁ θαμνίσκος σπιθαμιαῖος, ἢ καὶ μείζων. Κινοῦσι δὲ ἀμφότεραι κοιλίαν λαχανευόμεναι καὶ ἐσθιόμεναι· καθεψόμεναι δὲ

Ald. διγόνατα]

A efficaciter imponitur, & aduerſus rimas quæ inter digitos fiunt.

De Dryopteri. Cap. CLXXXIX.

DRYOPTERIS in veterum roborum muſcoſis partibus enaſcitur, filici ſimilis, at multò tenuiore foliorum inciſura: radicibus inter ſe implicitis, hirſutis, guſtu aſtringentibus, & ad dulcedinem vergentibus. B Ea ſi trita cum radicibus illinatur, pilos abolet. Primùm autem cutem poſteaquam exudauerit abſtergere oportet, ac deinde recentem ipſam imponere.

De Cnico. Cap. CXC.

CNICVS foliis conſtat oblongis, per ambitum diuiſis, aſperis, aculeatis: caulibus cubitalibus, & in C eorum cacumine capitulis oliuæ magnitudine: flore croci: ſemine candido aut fuluo, oblongo, anguloſo: illo flore in obſoniis vtuntur. Seminis verò cōtuſi & expreſſi ſuccus ex aqua mulſa aut gallinacei iuſculo aluum purgat, ſed ſtomacho aduerſatur. Fiunt & ex eo placentulæ aluum emollientes, adiectis D ſucco amygdalis, nitro, aniſo & melle cocto. Hæ in fruſta quatuor diuiduntur, quæ nucis iuglandis magnitudinem impleant: è quibus ante cœnam duo triáve ſumi oportet. Ratio temperandi ea eſt, vt accipiatur, cnici candidi ſextarius vnus, nucum Thaſiarum ſeu amygdalarum toſtarum & decorticatarum E cyathi tres, aniſi ſextarius vnus, aphronitri drachma vna, cum carne caricarum numero triginta. Cæterùm ſeminis ſuccus lac etiam coagulat, ipſúmque ad ſoluendá aluum efficacius reddit.

De Linozoſtide, ſeu Mercuriali. Cap. CXCI.

F LINOZOSTIN aliqui parthenium, alij Mercurij herbulam appellant. Folia habet ocimi, helxinæ cognata, ſed minora: ramulos duplici geniculorum nodo cinctos, & alarum cauis multis iiſque denſis præditos: ſemen, fœminæ quidem, racemoſum atque copioſum: mari vero, iuxta folia paruum ac rotūdum, G ceu binos teſticulos vnà cohærentes. Totus autem frutex dodrātalis eſt, aut etiam maior. Vtraque aluum ciet, ſi olerum vice mādatur. Cocta

è ſinu foliorū dependens

verò in aqua, epoto iure, bilem aquoſáque detrahit. Creduntur autem folia trita ſi bibantur, atque etiam à purgatione menſtrua verendis admoueantur, vt fœminæ concipiantur facere: maris verò folia ſimiliter vſurpata, vt maſculi gignantur efficere.

De Cynocrambe. Cap. CXCII.

CYNIA ſeu cynocrambe, aliis mercurialis ſylueſtris mas, cauliculum emittit binûm palmorum altitudine, mollem ac ſubalbidum: folia mercuriali aut hederæ ſimilia, certis interſtitiis candicantia: ſemen foliis adiacet paruum ac rotundum. Folia cum caulibus olerum inſtar pota, vim alui ciendæ habent. Ius verò decocti, bilem aquoſáque detrahit.

De Heliotropio magno, ſeu Solari herba maiore. Cap. CXCIII.

HELIOTROPIVM magnũ aliqui à floris figura Scorpiuron appellauêre: cæteri heliotropium, quoniam folia ſua cum inclinante ſole circumagat. Folia ocimi habet, hirſutiora tamen, nigriora maioráque: ramulos ab ima radice ternos, quaternos, quinóſve; compluribus alis concauos: florem in ipſorum cacuminibus candidum, purpuraſcentem, qui ad ſimilitudinem caudæ ſcorpionis incuruatur. Radix gracilis eſt atque ſuperuacua. Naſcitur in aſperis. Huius manualis faſciculus ex aqua decoctus & potus, pituitam bilémque per aluum extrahit. Prodeſt & contra ſcorpionum ictus ex vino bibitum, atque etiam illitum: ad arcendos verò conceptus, amuleti inſtar adalligatur. Aiunt porrò ſeminis grana quatuor hora vna ante acceſſionem cum vino pota, quartanas finire, tria verò, tertianas. Illitum autem ſemen, myrmecias, penſiles verrucas, thymos & epinyctidas exiccat. At folia podagris luxatíſque, & infantium aduſtioni, quam ſiriaſin vocant, vtiliter illinitur. Mẽſes eadẽ cient: atque etiam partus trita & impoſita pellunt.

A ἐν ὕδατι, καὶ πινομένου τοῦ ὕδατος, ἄγουσι χολὴν καὶ ὑδατώδη. δοκεῖ δὲ τὰ μὲν τῆς θηλείας φύλλα, λεῖα πινόμενα καὶ προστιθέμενα μετὰ τὴν κάθαρσιν τοῖς αἰδοίοις, σύλληψιν θήλεως ποιεῖσθαι, τὰ δὲ τοῦ ἄρρενος ὁμοίως ἐπιτηδευθέντα, ἀρρενογόνα γίνεσθαι.

B Περὶ Κυνοκράμβης. Κεφ. ρϟβ'.

Censet Marcellus hoc caput adulterinum: maximè cùm in vetuſtis codicibus minimè reperiatur.

ΚΥΝΙΑ ἡ κυνοκράμβη, οἱ δὲ, λινόζωστις ἀγρία ἄρρην, καυλίον ἀνίησι διπιθαμιαῖον, τρυφερὸν, ὑπόλευκον· φύλλα ἐμφερῆ λινοζώστιδι ἢ κισσῷ, ὑπόλευκα ἐκ διαστημάτων· τὸν δὲ καρπὸν C πρὸς τοῖς πετάλοις προσκείμενον, μικρὸν, στρογγύλον. Δύναμιν δὲ ἔχει ὅ, τε καυλὸς καὶ τὰ φύλλα πινόμενα, κοιλίας κινητικὴν, λαχανευόμενα. καθεψομένων δὲ τὸ ὕδωρ, ἄγει χολὴν καὶ ὑδατώδη.

Περὶ Ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. ρϟγ'.

D ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟΝ τὸ μέγα, ὃ ἔνιοι ἐκάλεσαν σκορπίουρον ἀπὸ τοῦ περὶ τὸ ἄνθος σχήματος, ἡλιοτρόπιον δὲ ἀπὸ τοῦ συμπεριτρέπεσθαι τὰ φύλλα τῇ τοῦ ἡλίου κλίσει. ἔχει δὲ τὰ φύλλα ὠκίμῳ παραπλήσια, δασύτερα δὲ καὶ μελάντερα, Add. quidam λεῖα πίνεται. V. καὶ λευκότερα, quam lectionem ſecutus eſt Marcellus. E καὶ μείζονα· κλωνία ἀπὸ τῆς ῥίζης ὅσον γ'. ἢ δ', ἢ ε'. καὶ ἐκ τούτων μασχάλας πλείους· ἐπ' ἄκρων δὲ ἄνθος λευκὸν, ὑποπόρφυρον, ἐπικαμπὲς, καθάπερ σκορπίου οὐρά· ῥίζα δὲ λεπτὴ, καὶ ἄχρηστος· φύεται ἐν τραχέσι τόποις. Vulg. ex. ὑπόπυρρον. Τούτου ὅσον δέσμη ἀφεψηθεῖσα μεθ' ὕδατος καὶ ποθεῖσα, ἄγει F φλέγμα καὶ χολὴν κατὰ κοιλίας· ἁρμόζει δὲ καὶ σκορπιοπλήκτοις, μετ' οἴνου πινομένη καὶ καταπλασσομένη· Forte πινόμενον, & ita deinceps. πρὸς ἀτόκιον δὲ περιάπτεται. φασὶ δὲ πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς ἐπισημασίας, τοῦ καρποῦ δ'. κόκκους μετ' οἴνου ποθέντας, τεταρταίους καταπαύειν· τριταίους δὲ, τρεῖς. Al. ἀπαλλάσσειν. καταπλασσό- G μενος δὲ ὁ καρπὸς, μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ θύμους καὶ ἐπινυκτίδας ξηραίνει. τὰ δὲ φύλλα ποδάγραις καὶ στρέμμασι, καὶ σειριῶσι παιδίοις ἐπιπλάττεται ὠφελίμως. κινεῖ δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα ἄγει λεῖα προστεθέντα.

Περὶ Ἡλιοτροπίου τοῦ μικροῦ. Κεφ. ρϟδʹ.

V. add. οἱ δὲ καὶ σκορπιοῦρον ἐκάλεσαν. ἴσως. δὲ σκορπιοῦρος

Ἡλιοτρόπιον τὸ μικρὸν φύεται ἐν τελματώδεσι τόποις καὶ παρὰ λίμναις, ἔχον φύλλα παραπλήσια τοῖς προειρημένοις, στρογγυλώτερα δέ· καρπὸν στρογγύλον ἀποκρεμάμενον ὡς ἀκροχορδόνας. Δύναται δὲ ἡ πόα μετὰ τοῦ καρποῦ πινομένη σὺν νίτρῳ καὶ ὑσσώπῳ καὶ καρδάμῳ καὶ ὕδατι, ἕλμινθας πλατείας καὶ στρογγύλας ἐκβάλλειν· αἴρει δὲ καὶ ἀκροχορδόνας σὺν ἁλσὶ καταπλασσομένη.

Περὶ Σκορπιοειδοῦς. Κεφ. ρϟεʹ.

Σκορπιοειδὲς, βοτάνιον φύλλα ἔχον ὀλίγα, καὶ σπέρματα οὐραῖς σκορπίου ἐμφερῆ. βοηθεῖ δὲ καταπλασσόμενα σκορπιοπλήκτοις ἄκρως.

Τέλος τοῦ τετάρτου βιβλίου.

De Heliotropio paruo. Cap. CXCIIII.

A

Heliotropion paruum, (quod & alio nomine Scorpiuros vocatur,) naſcitur in paluſtribus, & iuxta lacus, foliis antedicto proximis, at rotundioribus: ſemine rotundo, penſilium verrucarum modo depẽdente. Herba cum ſemine pota, additis nitro, hyſſopo, cardamomo & aqua, valet ad latos tereteſque lumbricos excutiẽdos: quin & penſiles verrucas cum ſale illita tollit. B

De Scorpioide. Cap. CXCV.

Scorpioides herbula eſt, foliis paucis, & ſemine caudæ ſcorpionis effigie. Hęc illita, contra ſcorpionũ ictus præſentaneo ſunt auxilio. C

Quarti libri finis.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ, Περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίον πέμπτον.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI, De medica materia Liber quintus.

THE ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY LIBRARY

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

Ἀποδόντες ἐν τοῖς προγεγραμμένοις τέτταρσι βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε, τὸν περὶ ἀρωμάτων καὶ ἐλαίων καὶ μύρων καὶ δένδρων, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καρπῶν τε καὶ δακρύων· ἔτι τε ζῴων καὶ μέλιτος καὶ γάλακτος καὶ στεάτων, καὶ τῶν καλουμένων σιτηρῶν καὶ λαχάνων· καὶ τὸν σύμπαντα περὶ ῥιζῶν καὶ βοτανῶν καὶ χυλισμάτων καὶ σπερμάτων λόγον. ἐν τούτῳ, τελευταίῳ ὄντι τῆς ὅλης πραγματείας, διαλεξόμεθα περὶ οἴνων καὶ τῶν καλουμένων μεταλλικῶν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς περὶ ἀμπέλου παραδόσεως. E F

Qvoniam ſuperioribus quatuor libris, amiciſſime Aree, de aromatibus, oleis, vnguentis, arboribus & earundem fructibus atque lacrymis, itémque de animalibus, melle, lacte, adipe, cerealibus & oleribus egimus: necnon & vniuerſam de radicibus, herbis, ſuccis, ſeminibúſque tractationem abſoluimus: in hoc totius operis vltimo, de vinis & iis quæ metallica dicuntur diſſeremus, à vitis tractatione ducto exordio.

De Vite vinifera. Cap. I.

A VITIS viniferæ folia cum clauiculis trita & impoſita, capitis dolores mitigant, itémq; ſtomachi inflammationem & ardorem cum polenta. Idipſum etiam folia per ſe impoſita præſtant: quippe quæ refrigerandi aſtringendiq; vim habeant. B Potus eorundem ſuccus iuuat dyſentericos, ſanguinem excreantes, ſtomachicos, ac mulieres malacia laborantes. Eadem efficiunt macerati in aqua capreoli & poti. Lacryma vitium, quæ veluti gummi eſt, quæque circa illarum caudices concreſcit, ex vino pota, calculos pellit: inuncta lichenas, pſoras, lepráſque nitro affricto præparatas ſanat. C Eadem cum oleo ſæpius pilis illitis pſilothri effectum habet, maximéque liquor quem accenſa ſarmenta vitium viridia exudarunt, quo & perunctæ myrmeciæ tolluntur. Cinis autem ſarmentorum & vinaceorum, detractis circa ſedem condylomatis & thymiis illitus ex aceto medetur. D Prodeſt & luxatis ac viperarum morſibus: quin & contra lienis inflammationes proficit, cũ roſaceo, ruta & aceto impoſitus.

De Labruſca ſeu vite ſylueſtri. Cap. II.

B LABRVSCA duûm eſt generum: Altera enim vuam ˇad incipientem maturitatem minimè perducit, ſed flore tenus œnanthen nominatam profert. Altera ad frugem peruenit, paruis acinis, nigris & adſtringentibus. Folia, caules & clauiculæ quibus repunt, vim habent ſatiuæ viti ſimilem.

vel, minimè variat.

De Vua. Cap. III.

F QVÆLIBET vua recens aluum turbat, & ſtomachum inflat: quæ verò decerpta aliquandiu pependit, propterea quòd ea ventilatione magna humiditatis portio deceſſit, innocentior eſt, ac tum ſtomacho vtilis eſt, tum & appetentiam ciborum reſtituit, atque adeò ægris languentibúſve idonea eſt. G In vinaceis & ollis ſeruatæ, ori ſtomachóque gratæ ſunt: aluum ſiſtunt, (ſed veſicam & caput tentant) & ſanguinem excreantibus conueniunt. Similes porrò ſunt & quæ in

Περὶ Ἀμπέλου οἰνοφόρου. Κεφ. α'.

A ἈΜΠΕΛΟΥ οἰνοφόρου τὰ φύλλα καὶ αἱ ἕλικες λεῖαι καταπλασσόμεναι, κεφαλαλγίας πραΰνουσι, φλεγμονάς τε στομάχου καὶ καῦσον σὺν ἀλφίτῳ· καὶ καθ' ἑαυτὰ ἐπιτιθέμενα τὰ φύλλα, "ψυκτικὰ καὶ στυπτικὰ ὄντα. καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν δὲ χυλὸς B ποθεὶς, ὠφελεῖ δυσεντερικοὺς καὶ αἱμοπτοϊκοὺς καὶ στομαχικοὺς καὶ κισσώσας. ἀποβραχεῖσαι δὲ καὶ αἱ ἕλικες " ἐν ὕδατι καὶ ποθεῖσαι, τὰ αὐτὰ ποιοῦσι. τὸ δὲ δάκρυον αὐτῆς ὅμοιον ὂν κόμμει, περιπηγνύμενον τοῖς στελέχεσι, " λίθους ἐκπινάσσει πινόμενον σὺν οἴνῳ· ἰᾶται δὲ καὶ λειχῆνας C καὶ ψώρας καὶ λέπρας καταχριόμενον. δεῖ δὲ προσεκνιτροῦν τὸν τόπον. σὺν ἐλαίῳ δὲ ἐγχριόμενον συνεχῶς, ψιλοῖ τὰς τρίχας, καὶ μάλιστα ὁ ἀπὸ τοῦ χλωροῦ καιομένου κλήματος ἀφιδρούμενος ἰχὼρ· ὃς καὶ μυρμηκίας ἐπιχριόμενος ἐκβάλλει. ἡ δὲ ἐκ τῶν κλημάτων καὶ στεμφύλων τέφρα, τὰ D περὶ δακτύλιον ἀφαιρεθέντα κονδυλώματα καὶ θύμια, σὺν ὄξει καταπλασθεῖσα θεραπεύει. καὶ στρέμματα, καὶ ἐχιοδήκτοις ὠφελεῖ, " καὶ σπληνὸς φλεγμονὰς, σὺν ῥοδίνῳ καὶ πηγάνῳ καὶ ὄξει καταπλασσομένη.

V. caret.
V. add. λεῖαι
V. add. τοῖς
V. caret.

Περὶ Ἀμπέλου ἀγρίας. Κεφ. β'.

B ἌΜΠΕΛΟΣ ἀγρία διττή. ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς οὐ περκάζει τὴν σταφυλὴν, ἄχρι δὲ ἀνθήσεως ἄγει τὴν λεγομένην οἰνάνθην. ἡ δέ τις τελεσφορεῖ, μικρόῤῥαξ οὖσα, καὶ μέλαινα, καὶ στυπτική. Δύναμιν δὲ ἔχει ταύτης τὰ φύλλα καὶ αἱ ἕλικες καὶ οἱ καυλοὶ, ὁμοίως τῇ ἡμέρῳ.

Περὶ Σταφυλῆς. Κεφ. γ'.

F ΣΤΑΦΥΛΗ, ἡ μὲν πρόσφατος πᾶσα ἐκταράσσει " κοιλίαν, καὶ ἐμπνευματοῖ στόμαχον· ἡ δὲ ἐπὶ χρόνον τινὰ κρεμασθεῖσα, ὀλίγον μετέχει τούτων, (διὰ τὸ πολὺ τῆς ἰκμάδος ἀνεξηράνθαι) εὐστόμαχός τε ἐστὶ καὶ ὀρέξεως ἀνακλητικὴ, καὶ ἐπιτήδειος πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας. αἱ δὲ ἐκ τῶν G " στεμφύλων καὶ ἐκ τῶν βικίων, εὔστομοι, εὐστόμαχοι, κοιλίας ἐφεκτικαί. (κύστεως δὲ καὶ κεφαλῆς ἅπτονται.) ἁρμόζουσι δὲ καὶ αἱμοπτοϊκοῖς. ὅμοιαι δέ εἰσι καὶ αἱ εἰς τὸ

V. quidam add. πνεύμασι
Cat. φύλλων

γλεῦκος ἐμβαλλόμεναι. αἱ δὲ ἐκ τοῦ ἑψήματος καὶ * γλυκέος, κακοστομαχώτεραι. συντίθενται δὲ καὶ μετ' ὀμβρίου ὕδατος προσταφιδωθεῖσαι. γίνονται δὲ αἱ τοιαῦται ἐπ' ὀλίγον οἰνώδεις, διψώδεσι δὲ καὶ καυσώδεσι καὶ χρονίοις πυρετοῖς χρήσιμοι. τὸ δὲ στέμφυλον αὐτῶν ἀποτεθὲν, καταπλάττεται μεθ' ἁλῶν πρὸς φλεγμονὰς καὶ σκληρίας καὶ σπάργωσιν μαστῶν· τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν στεμφύλων, δυσεντερικοῖς καὶ κοιλιακοῖς καὶ " ῥοϊκαῖς ὠφελεῖ ἐνιέμενον· καὶ εἰς ἐγκαθίσματα καὶ προσκλύσματα λαμβάνεται. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν γίγαρτα στυπτικά, εὐστόμαχα· φρυγέντα δὲ καὶ " ἀντὶ ἀλφίτου ἐπιπασσόμενα λεῖα, ἁρμόζει δυσεντερικοῖς, καὶ κοιλιακοῖς καὶ τοῖς τὸν στόμαχον ἀναλελυμένοις.

Ald. γλεύκους

Corn. ῥοϊκαῖς ſup. πάθη

Marc. μετὰ legendum ſuſpicatur.

Περὶ Σταφίδος. Κεφ. δ΄.

ΤΗΣ δὲ σταφίδος στυπτικωτέρα ἐστὶν ἡ λευκή· ὠφελεῖ δὲ καὶ ἡ σὰρξ αὐτῶν ἐσθιομένη ἀρτηρίας καὶ βῆχας καὶ νεφροὺς καὶ κύστιν· καὶ δυσεντερίαν σὺν τοῖς γιγάρτοις ἐσθιομένη καθ' ἑαυτήν· μιγεῖσα δὲ ἀλεύρῳ κεγχρίνῳ καὶ κριθίνῳ καὶ ὠῷ, καὶ τηγανισθεῖσα μετὰ μέλιτος καὶ λαμβανομένη· εἴς τε ἀποφλεγματισμοὺς καθ' ἑαυτὴν καὶ σὺν πεπέρει μασσωμένη εὐθετεῖ. διδύμων τε φλεγμονὰς παύει, καταπλασθεῖσα μετὰ ἀλεύρου κυαμίνου, " καὶ κυμίνου.] ἐπινυκτίδας δὲ καὶ ἄνθρακας καὶ κηρία καὶ τὰς περὶ ἄρθρα σηπεδόνας καὶ γαγγραίνας, χωρὶς γιγάρτων ἰᾶται λεία σὺν πηγάνῳ ἐπιτιθεμένη· πρός τε ποδάγραν ἁρμόζει, μετὰ τοῦ ὀποπάνακος καταπλασσομένη· καὶ ὄνυχας δὲ θᾶττον ἀφίστησι σαλευθέντας ἐπιπλασθεῖσα.

V. caret.

Περὶ Οἰνάνθης. Κεφ. ε΄.

ΟΙΝΑΝΘΗ καλεῖται ὁ τῆς ἀγρίας ἀμπέλου καρπὸς, " ὁπότε ἀνθεῖ. [ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ εἰς ἀκόνιτον ἀγγεῖον ὀστράκινον, συλλέγοντας καὶ ξηραίνοντας ἐπὶ ὀθονίου ἐν σκιᾷ. καλλίστη δὲ γίνεται ἐν Συρίᾳ καὶ Κιλικίᾳ καὶ Φοινίκῃ. Δύναμις δὲ αὐτῆς στυπτική· ὅθεν πινομένη, εὐστόμαχος καὶ οὐρητική, κοιλίαν ἐφιστῶσα καὶ αἵματος πτύσιν. ξηρὰ δὲ καταπλασθεῖσα, καὶ

Iſta ſequentibus iungenda putat Manardus.

A muſtum coniectæ fuêre. At quæ in ſapa aut paſſo conditæ ſunt, ſtomachum magis infeſtant. Seruantur & in aqua cœleſti quæ priùs ſolem paſſæ fuerint: ſed eæ parum vinoſæ ſunt, ſiticuloſis tamen, ardentibus ac diuturnis febribus vtiles. Reconditi vinacei, inflammatis, præduris lacteq; turgentibus mammis cum
B ſale imponuntur. Eorundem decoctum infuſum, dyſentericos iuuat & cœliacos, itémque fœminas fluxione vuluæ laborantes: ſed & ad deſeſſiones ac fotus vſurpatur. Cæterùm acinorum nuclei aſtringendi vim obtinent, ſtomachóque ſunt vtiles: iidem toſti tritíque ac polentæ vice inſperſi, dyſentericis proſunt,
C itémque cœliacis ac ſtomachi diſſolutione vexatis.

De Vua paſſa.

Cap. IIII.

VVA paſſa alba adſtringentior eſt. Prodeſt eſitata earum caro arteriæ, tuſſi, renibus ac veſicæ. Eſtur & cum nucleis per ſe contra
D dyſenteriam, itémque admiſta milij ac hordei farina & ouo, in ſartagine cum melle fricta ſumitur. Sed & eadem ad eliciendam è capite pituitam tum per ſe, tum etiam cum pipere commanducata proficit. Teſtium quoque inflammationes ſedat impoſita cum lométo fabarum & cumini farina. Epinyctidas verò,
E carbunculos, fauos, putreſcentiáq; articulorum vlcera, atque gangrænas ſine nucleis trita & cum ruta illita ſanat. Conuenit & podagræ cum panacis ſucco adhibita: deniq; & mobiles vngues illita celeriùs extrahit.

De OEnanthe.

F *Cap. V.*

OENANTHE vocatur, vitis ſylueſtris fructus cùm floret. Condi verò debet in vas fictile non picatum, lecta priùs, & ſubſtrato linteo in vmbra ſiccata. Laudatiſſima in Syria, Cilicia & Phœnice. Vis ei aſtrictoria: quare pota, ſtomacho ac ciendæ vrinæ vtilis, aluũ ſiſtit ac ſangui-
G nis excreationes. Contra faſtidia &

πρὸς

acorem ſtomachi ſicca & illita etiã efficax eſt. At in capitis doloribus tam viridis quàm ſicca cum aceto & roſaceo perfunditur. Cruenta vulnera & incipientes ægilopas, oris vlcera & verendorum nomas, trita & additis melle, croco, myrrha & roſaceo adhibita pro cataplaſmate, ab inflãmatione vindicat. Peſſis quoque ammiſcetur, ad cohibendum ſanguinem: & contra oculorum fluxiones ſtomachíque ardores cum polline polentæ ac vino illinitur. Cinis verò crematæ in teſta candentibus prunis, facit ad oculorum medicamenta: quin & paronychias, pterygia, abſcedẽtes cruoreq́; manantes gingiuas cũ melle ſanat.

A πρὸς ἀσώδη καὶ ὀξύνοντα στόμαχον ποιεῖ. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγίαις ἔμβρεγμα, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ χλωρά τε καὶ ξηρά· καταπλασμά τε ἐναίμων ἀφλέγμαντον, καὶ τῶν ἀρχομένων αἰγιλώπων, καὶ τῶν ἐν στόματι οὐλῶν, καὶ νομῶν τῶν ἐν αἰδοίοις, σὺν μέλιτι καὶ κρόκῳ καὶ ῥοδίνῳ καὶ σμύρνῃ λεανθεῖσα. εἴς τε πεσσοὺς μίγνυται B πρὸς ἐπίσχεσιν αἵματος. καὶ πρὸς ῥεύματα ὀφθαλμῶν καὶ καυσούμενον στόμαχον καταπλάσσεται σὺν παιπάλῃ ἀλφίτου καὶ οἴνου. καυθεῖσα δὲ ἐπ' ὀστράκου διαπύροις ἄνθραξι, ποιεῖ πρὸς τὰ ὀφθαλμικά· παρωνυχίας τε καὶ πτερύγια καὶ οὖλα ἀφεστῶτα καὶ αἱμασσόμενα σὺν μέλιτι θεραπεύει.

De Omphacio. Cap. VI.

C

Περὶ Ὀμφακίου. Κεφ. ϛʹ.

OMPHACIVM ſuccus eſt acerbæ vuæ ſeu Thaſiæ ſeu Aminææ nondum variantis. Oportet autem ante Canis ortum expreſſum ſuccum in aheno ex ære rubro, quod linteo ſit coopertum, inſolare, vſquedum in denſitatem coëat, intereáque ſemper totum id quod ipſi vaſi concretum adhæſerit liquido reliquo permiſcere, atque noctu ipſum à locis ſubdialibus ſub tectum referre: quandoquidem obſtant nocturni rores, quominùs ſpiſſeſcat cogatúrve. Eligendum eſt flauum, friabile, perquàm aſtringens & linguam mordens. Sunt qui coctione ſuccum condenſent. Prodeſt contra tonſillas, vuam, oris vlcera, gingiuas humore flaccidas, purulẽtáſque aures, cum melle aut paſſo: item ad fiſtulas, vetera vlcera nomáſque, ex aceto. Dyſentericis & mulieribus fluxione vuluę laborantibus clyſtere infunditur. Oculorũ quoque claritati cõfert, eorundémque ſcabritiæ anguliſque arroſis cõuenit. Bibitur & ad recentem ſanguinis excreationem, etiam ex ruptis vaſis obortam. Sed eo admodũ diluto & pauco vtendum: ſiquidem potenter exurit.

ΟΜΦΑΚΙΟΝ, ἔστι μὲν χυλὸς ὄμφακος Θασίας σταφυλῆς μήπω περκαζούσης, ἢ Ἀμιναίας. δεῖ δὲ πρὸ κυνὸς ἐκθλίβοντα τὸν χυλὸν ἡλιάζειν ἐν χαλκώματι ἐρυθρῷ ἐσκεπασμένῳ ὀθονίῳ, μέχρις οὗ συστραφῇ, ὅλον ἀεὶ τὸ περιπηγνύμενον μίσγοντα τῷ ὑγρῷ· D νύκτωρ δὲ αἴρειν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρίου. κωλύουσι γὰρ αἱ δρόσοι τὴν σύστασιν αὐτῶν. ἐκλέγου δὲ τὸ ξανθὸν, καὶ εὔθρυπτον, στύφον ἱκανῶς καὶ δάκνον τὴν γλῶσσαν. ἔνιοι δὲ ἕψοντες τὸν χυλὸν συστρέφουσιν. Ἁρμόζει δὲ πρὸς παρίσθμια καὶ σταφυλὴν, ἄφθας, οὖλα πλαδαρά, E ὦτα πυορροοῦντα, σὺν μέλιτι ἢ γλυκεῖ· πρὸς δὲ σύριγγας καὶ παλαιὰ ἕλκη καὶ νομὰς, σὺν ὄξει. ἐγκλύζεται δὲ ἐπὶ δυσεντερικῶν καὶ ῥοϊκῶν· ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκές. τραχύτησι δὲ ὀφθαλμῶν ἁρμόζει καὶ περιβρώσεσι κανθῶν· πίνεται καὶ πρὸς αἵματος πτύσιν τὴν πρόσφατον F καὶ κατὰ ῥῆξιν γινομένην. ὑδαρεῖ δὲ δεῖ χρῆσθαι λίαν καὶ ὀλίγῳ. ἐπικαίει γὰρ ἱκανῶς.

al. ψυθίας Sic Pl. — al. αἰθρίου. — V. αὐτοῦ. — V. στρυφνόν — al. τραχύτησι ὀφθαλμῶν — V. καίει.

De Vini natura pro ætatis ratione. Cap. VII.

Περὶ ποιότητος τῶν οἴνων ἐκ τῆς ἡλικίας. Κεφ. ζʹ.

VINA vetuſta neruos reliquáque ſenſuum inſtrumenta, lædunt, attamẽ guſtu ſuauiora iucundioráq; ſunt: quare vitãda iis qui internę alicui⁹ partis imbecillitatẽ ſentiũt.

ΟΙΝΟΙ οἱ μὲν παλαιοὶ, νεύρων βλαπτικοὶ καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθητηρίων, G πρὸς δὲ γεῦσιν ἡδίονες· ὅθεν ἐπὶ τῶν ἀσθενές τι μέρος ἐχόντων ἔνδον παραιτητέον.

ἐπὶ μέν τοι τῆς ἐν ὑγείᾳ χρήσεως ὀλίγος A
τε καὶ ὑδαρὴς λαμβάνεται ἀβλαβῶς. ὁ δὲ
Malim ἐμπνευματωτικός
νέος, "ἐμπνευματικὸς, δύσπεπτος, δυσόνει-
ρος, οὐρητικός. ὁ δὲ μέσος τῇ ἡλικίᾳ, ἐκ-
πέφευγε τὰ ἀμφότερα ἐλαττώματα· ὅ-
θεν ἐκκριτέος ἐστὶν ἔν τε ὑγείας καὶ ἀσθε-
νείας χρήσεσιν.

Ἐκ τῆς χρόας. Κεφ. η'. B

Lac. legit. in v. cod. λευκότατος.
Ἔτι ὁ μὲν "λευκὸς, λεπτός τε καὶ εὐανά-
δοτος καὶ εὐστόμαχος ὑπάρχει. ὁ δὲ μέ-
λας, παχὺς καὶ δύσπεπτος, μέθης καὶ σαρ-
κῶν γεννητικός. ὁ δὲ κιῤῥὸς μέσος ὢν, μέ-
σην ἔχει καὶ τὴν πρὸς ἑκάτερα τούτων
δύναμιν. αἱρετώτερος μέν τοι ἔν τε ὑγείᾳ
καὶ ἀσθενείᾳ ὁ λευκός· ἔτι καὶ πρὸς τὴν ποιό- C
τητα διαφέρουσιν.

Ἐκ τῆς γεύσεως καὶ τῶν μεμιγμένων. Κεφ. θ'.

Ὁ μὲν γὰρ γλυκὺς οἶνος, ἁδρομερής τε
ἐστὶ καὶ δυσδιάπνευστος· στομάχου πνευ-
V. caret.
ματωτικός. "κοιλίας τε καὶ ἐντέρων τα-
ρακτικὸς, ὥσπερ καὶ τὸ γλεῦκος· ἧττον δὲ D
μεθύσκει. κύστει δὲ καὶ νεφροῖς εὔθετος. ὁ δὲ
αὐστηρὸς, οὐρητικώτερος· κεφαλαλγίας τε
καὶ μέθης ποιητικός. ὁ δὲ στρυφνὸς, εὐθετώ-
τατος πρὸς ἀνάδοσιν σιτίων· κοιλίας τε
σταλτικὸς, καὶ τῶν ἄλλων ῥευματισμῶν. ὁ δὲ
Cornari' ἁπλοῦς legendum suſpicatur.
"ἁπαλὸς, ἧττον ἅπτεται τοῦ νευρώδους, καὶ
"ἧττον ἐστὶν οὐρητικός. ὁ δὲ τεθαλασσωμέ- E
Lac. vetus exēplar habet, μιπείως. quam is Dioſc. genuinā eſſe lectionē autumat.
νος, κακοστόμαχος, διψοποιὸς, νεύρων κα-
κωτικὸς, εὐκοίλιος, ἀνεπιτήδειος τοῖς ἐξ ἀ-
σθενείας. ὁ δ' ἐκ τῆς θειλοπεδευθείσης
σταφυλῆς, ἢ ἐπὶ τῶν κλημάτων ὀπτηθείσης
V. caret.
καὶ θλιβομένης "γινόμενος, γλυκὺς κα-
λούμενος Κρητικὸς ἢ πρότροπος ἢ πρά-
μνιος· καὶ ὁ καθεψομένου τοῦ γλεύκους σεί- F
ρειος, ἢ ἕψημα καλούμενος. ὁ μὲν μέλας,
Ald. μελαψίνθιος
καλούμενος δὲ "μελαμψίθιος, παχύς ἐ-
στι καὶ πολύτροφος· ὁ δὲ λευκὸς, λεπτό-
τερος. ὁ δὲ μέσος, μέσην ἔχει καὶ τὴν
δύναμιν. στυπτικὸς δὲ πᾶς ἐστι, σφυ-
γμῶν ἀνακτητικός· ποιῶν πρὸς πάν-
τα τὰ θανάσιμα ὅσα κατ' ἕλκωσιν ἀναι- G
ρεῖ, πινόμενος σὺν ἐλαίῳ καὶ ἐξεμού-
μενος· καὶ πρὸς μηκώνειον δὲ καὶ φαρικὸν,

Nihilominus in ſecunda valetudine vinum eiuſmodi paucum & aqua dilutum innoxiè ſumitur. At nouū inflationes parit, ægrè coquitur, grauia facit inſomnia, vrináſque ciet. Quod verò ætate medium eſt, vtroque illo vitio caret, proindéque ad vſum ſanorum ægrorúmque deligendum.

Pro ratione coloris. Cap. VIII.

Inſuper album eſt tenue ac ſtomacho vtile, faciléque in membra diuiditur. Nigrum verò, craſſum eſt & ad concoquendum difficile, temulentiam facit & corpus auget. Fuluum, vtpote quod medium eſt, medias etiam inter vtrunque vires obtinet. Album tamen tum in ſecunda, tum & in aduerſa valetudine laudabilius. Sed & vina ſapore diſtant.

Pro ſaporum eorúmque quæ illi miſcentur differentia. Cap. IX.

Siquidem dulce craſſis partibus conſtat & ægrè de corpore expirat, ſtomachum inflat, aluum & inteſtina, vti & muſtum, turbat: ſed minùs inebriat, veſicæ ac renibus aptum. Auſterum vrinas magis expellit, ſed capitis dolorem facit, ac temulentiam gignit. Acerbum ad ciborum per membra digeſtionem accommodatiſſimum: aluum cæteráſque fluxiones cohibet. At vinum molle & ſapore languidum, neruos minùs tentat, minúſque vrinas pellit. Vinum porrò aqua marina factū ſtomacho aduerſatur, ſitim facit, neruos infeſtat, bonam facit aluum & à valetudine ſeſe recolligentibus haudquaquā idoneum eſt. Paſſum autē quod vuis in cratibus ſole ſiccatis aut in ipſo ſarmento torrefactis exprimitur, Creticum cognomine, aut protropum aut pramniū, itémque ſapa quæ fit muſto igni decocto, Græci Siræon ſeu hepſema appellant: nigra quidem ſi fuerint, qualia melampſithia dicuntur, craſſa ſunt & corpora multum alūt: at candida, tenuiora: quæ verò medio inter hæc colore ſunt, medias quoque vires ſortiuntur. Omnia tamen aſtringunt, languidos pulſus excitant, & faciunt aduerſus venena quæcunque exulcerando necant, ex oleo pota & vomitionibus reddita: itemq; cōtra meconiū, pharicū,

toxicum,cicutam & lactis in vētriculo coagulationem:necnon & cōtra renum ac veſicæ roſiones & exulcerationes : nihilominus inflationes pariunt, & ſtomacho aduerſantur. Priuatim cōfert Melampſithium iis qui alui fluxione laborāt. Album magis cæteris emollit aluū. Gypſo conditum neruos offendit, capitis grauitatē infert, viſcera calore accendit, & veſicæ aduerſatur: ſed contra venena cæteris aptius. Picata aut reſinata excalfaciunt & cōcoctionē adiuuāt,ſanguinem excreantibus inimica. Quæ verò aparachyta, hoc eſt, maris expertia dicuntur, & ſapam tamen admiſtam recipiunt , caput implent , temulentiam gignunt, de corpore difficulter expirāt, & ſtomachum malè habent.

Pro locorum differentia. C. X.

Inter Italica vina Falernū principem locum obtinet: quod inueteratum per quàm facilè concoquitur, pulſus recreat & exuſcitat,aluū aſtringit,ſtomacho vtile: ſed veſicę nocet, atq; iis qui viſus hebetudinē ſētiūt,liberaliori potationi minimè idoneū. Albanū craſſioribus quàm Falernum cōſtat partibus, * ſubdulceq; eſt,ſtomachum inflat & aluum emollit : ſed cōcoctionem nō æquè adiuuat,neruoſum verò gen⁹ minùs infeſtat. Sed & hoc ipſum vetuſtate auſterum ſaporē concipit. Cæcubū cùm ſit dulce,eſt &Albano craſſius, corpus auget,& colorē cutis meliorem lætiorémque facit: at iuuandæ concoctioni minimè idoneum eſt. Surrētinum valde auſterū eſt: quare inteſtinorum & ſtomachi fluxiones cohibet,& cùm tenuibus cōſtet partibus,caput minùs tētat:vetuſtate autem & ſtomacho vtile & iucūdioris euadit ſaporis. Adrianum & Mamertinum,quæ quidem in Sicilia gignuntur, ex æquo craſſarum ſunt partium, modicè aſtringunt & celeriùs inueterātur, minúſque ob ſuam lenitatem neruos tētant.Prætutianum,quod & ipſum è locis circū Adriam deuehitur, eſt odoratū ac minùs aſperum: hauſtum copioſius eo ſeſe prodit indicio, quòd & ebrietatem diu ſeruat,& ſoporē cōciliat. Iſtricum Prætutiano ſimile eſt,ſed vrinam vehementiùs pellit.

Pl. prædulce.

A καὶ τοξικόν, καὶ κώνειον, καὶ γάλα θρομβωθέν· καὶ πρὸς κύστιν καὶ νεφροὺς ὀδαξωμένους καὶ εἱλκωμένους. εἰσὶ δὲ "πνευματικοὶ καὶ κακοστόμαχοι. ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν τὴν κοιλίαν ῥευματιζομένων ἁρμόζει ὁ "Μελαμψίθιος. ὁ δὲ λευκὸς μαλακτικὸς κοιλίας τῶν ἄλλων μᾶλλον. ὁ δὲ τὴν γύψον ἔ-
B χων, κακωτικὸς τῶν "νεύρων, καρηβαρικός, πυρώδης, κύστει ἄθετος· πρὸς δὲ τὰ θανάσιμα τῶν ἄλλων εὐθετώτερος. οἱ δὲ πίσσαν ἢ ῥητίνην πιτυΐνην ἔχοντες, θερμαντικοί, καὶ πεπτικοί· ἄθετοι δὲ τοῖς "αἱμοπτοικοῖς. οἱ δὲ καλούμενοι ἀπαράχυτοι, ἔχοντες δὲ ἕψημα μεμιγμένον, κεφαλῆς εἰσὶ πληρωτικοί, μέθης γεννητικοί, "δυσδιάπνευστοι, κακο-
C στόμαχοι".

V. πνευματικώτατοι lego, πνευματωτικοί

V. μέλας.

V. νευρώδων.

V. ἐμετικοῖς

V. add. φυσώδεις

Add. in vet. Lac. codice, πληκτικοί, πυρετικοὶ καὶ φυσώδεις.

Περὶ διαφορᾶς ἐκ τῶν τόπων. Κεφ. ί.

Ὁ μὲν οὖν δοκῶν πρωτεύειν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ οἴνων, Φάλερνος ὁ καλούμενος, παλαιωθεὶς ἄγαν "εὔπεπτος, σφυγμῶν ἀνα-
D κλητικός, κοιλίας στεγνωτικός, καὶ εὐστόμαχος· κύστει ἄθετος, καὶ ἀμβλυωποῦσι, καὶ πρὸς πολυποσίαν ἀνεπιτήδειος. ὁ δὲ Ἀλβανὸς "ἁδρομερέστερος τοῦ Φαλέρνου, ἔγγλυκος· ἐμπνευματῶν στόμαχον, κοιλίαν τε μαλάττων. (πέσσει τε οὐχ ὁμοίως συνεργῶν) τοῦ δὲ νευρώδους ἧττον κακωτικός· πα-
E λαιωθεὶς δὲ καὶ οὗτος αὐστηρὸς γίνεται. ὁ δὲ Καίκουβος γλυκὺς ὤν, ἁδρομερέστερός ἐστι τοῦ Ἀλβανοῦ· σαρκῶν τε καὶ εὐχροίας γεννητικός· πέσσει δὲ ἄθετος. ὁ δὲ Συρεντῖνος, αὐστηρὸς ἱκανῶς ἐστιν· ὅθεν ἐντέρων καὶ στομάχου ῥεύματα ἵστησι, κεφαλῆς τε "ἧττον ἅπτεται), λεπτομερὴς ὢν· παλαιωθεὶς δὲ, "εὐστόμαχος καὶ ἡ-
F δίων γίνεται). ὁ δὲ Ἀδριανὸς καὶ ὁ Μαμερτῖνος γεννώμενοι ἐν Σικελίᾳ, κατ' ἴσον εἰσὶν ἁδρομερεῖς, μετρίως στύφοντες, καὶ τάχιον παλαιοῦνται), ἧττόν τι τοῦ νευρώδους ἅπτονται), διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς "λεῖον· ὁ δὲ Πραιτιανὸς, καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν κατ' Ἀδρίαν κομιζόμενος τόπων, εὐώδης καὶ "λειότερός ἐστιν. οὐ δὲ
G λανθάνει πολὺς πινόμενος, φυλάττει τε ἐφ' ἱκανὸν τὴν μέθην, καὶ καροῖ. ὁ δὲ Ἰστρικὸς λεγόμενος, ἔοικε τῷ * Πραιτιανῷ, οὐρητικώτερος ὑπάρχων.

al. εὔποτος. Marc. ἄπεπτος legendū ſuſpicatur.

V. quid. ἀνακτητικός.

V. ὑδρομερέστερος

V. ἵκισταSic Lac.

V. εὐστομαχώτερος

Vulg. ex. λεπτόν.

V. quid. λεπτότερος.

V. παραιτυτιανῷ

ὁ μέντοι Χῖος, ἁπαλώτερος τῶν προειρημένων, εὔτροφος, πότιμος, ἧττον μεθύσκων, ῥεύματος σταλτικὸς, χρήσιμος εἰς τὰ ὀφθαλμικά· ὁ δὲ Λέσβιος, εὐανάδοτος, κουφότερος τοῦ Χίου καὶ εὐκοίλιος. τὴν αὐτὴν δὲ τούτῳ κέκτηται δύναμιν ὁ κατὰ Ἔφεσον γινόμενος, καλούμενος δὲ Φυγελίτης· ὁ δὲ ἐκ τῆς Ἀσίας Μεσογείτης ἐκ τοῦ Τμώλου, κεφαλαλγὴς καὶ νεύρων βλαπτικός. ὁ δὲ Κῷος, καὶ Κλαζομένιος, διὰ τὸ θαλάττης πολλῆς μετέχειν, εὔφθαρτος καὶ ἐμπνευματώδης, κοιλίας τε ταρακτικὸς νεύρων ἐστὶ βλαπτικός.

Περὶ Δυνάμεως τῶν οἴνων.

Κεφ. ια'.

Κοινῶς δὲ πᾶς ἀμιγὴς οἶνος καὶ ἀκέραιος, αὐστηρὸς δὲ τὴν φύσιν, θερμαντικὸς, εὐανάδοτος, εὐστόμαχος, ὀρεκτικὸς, θρεπτικὸς, ὑπνοποιὸς, ῥωστικὸς, εὐχροίας παρασκευαστικός. ἱκανῶς δὲ ποθεὶς, βοηθεῖ τοῖς κώνειον, ἢ κόριον, ἢ φαρικὸν, ἢ ἰξίαν, ἢ μηκώνειον, ἢ λιθάργυρον, ἢ σμίλακα, ἢ ἀκόνιτον, ἢ μύκητας εἰληφόσι. πρός τε ἑρπετῶν δηγμοὺς καὶ πληγὰς πάντων, ὅσα πλήξαντα ἢ δακόντα κατὰ ψύξιν ἀναιρεῖ ἢ ἀνατρέπει στόμαχον. ποιεῖ καὶ πρὸς ἐμπνευμάτωσιν χρονίαν καὶ δῆξιν "ὑποχονδρίου καὶ πλατυσμὸν, καὶ "λύγγα στομάχου, ἐντέρων τε καὶ κοιλίας ῥευματισμόν. καὶ ἐφιδροῦσι, καὶ διαφορουμένοις ἁρμόζουσι, μάλιστα δὲ οἱ λευκοὶ καὶ παλαιοὶ καὶ εὐώδεις. οἱ μέντοι παλαιοὶ καὶ γλυκεῖς, καὶ πρὸς τὰ περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς ἐπιτηδειότεροι. πρός τε τραύματα καὶ φλεγμονὰς, σὺν ἐρίοις οἰσυπηροῖς ἐπιτιθέμενοι. καταντλοῦνται δὲ ὠφελίμως πρὸς τὰ θηριώδη καὶ φαγεδαινικὰ καὶ ῥευματιζόμενα ἕλκη. πρὸς δὲ τὴν ἐν ὑγιείᾳ χρῆσιν εὔθετοι οἱ ἀθάλασσοι, αὐστηροὶ καὶ λευκοί. διαφέρουσι δὲ τούτων οἱ Ἰταλικοί. ὡς ὁ "Φαλέρινος, Συρρεντῖνος καὶ Καίκουβος, ὅ, τε "Σιγνῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ οἱ ἀπὸ τῆς Καμπανίας, καὶ ὁ *Πραιτιανὸς ἀπὸ τοῦ *Ἀδριανοῦ, καὶ Σικελιωτικὸς, ὁ Μαμερτῖνος καλούμενος. Ἑλληνικῶν δὲ Χῖος, Λέσβιος, Φυγελλίτης ὁ ἐν Ἐφέσῳ γινόμενος.

Chium antedictis mollius eſt, probè nutrit, potui aptum eſt, ac minùs inebriat: fluxiones cohibet, oculorum medicamentis vtile. Leſbium facilè membra ſubit, Chio leuius, & aluo idoneum. Epheſium eandem vim habet, quod Phygelites nominatur. Verùm Aſianum è Tmolo monte, Meſſogites appellatum, capitis dolorem affert ac neruos lędit. Coum verò & Clazomenium, quoniam copioſam maris aquam admixtam habent, facilè corrumpuntur, inflationes excitant, aluum turbant, ac neruis officiunt.

De vini generum facultate.

Cap. XI.

In vniuerſum vinum omne meracum & ſincerum ac ſua natura auſterum, excalfacit, facilè in membra diſtribuitur, ſtomacho conuenit, appetentiam *ciborum inuitat, corpus alit, ſomnum conciliat, robur auget & colorem commendat. Potum liberaliùs, auxilio eſt cõtra aſſumptam cicutam, coriandrũ, pharicum, ixiam, meconium, argẽti ſpumam, taxum, aconita, fungóſve: nec minùs contra ſerpentium morſus & omnium ictus morſúſve, quæ refrigerando necant aut ſtomachũ in vomitiones effundunt. Facit & ad diuturnam hypochondrij inflationem, roſionem atque diſtentionem: itémque ſingultum, ac ſtomachi, inteſtinorũ & ventris rheumatiſmos. Vina cõueniũt ſudatoribus & quibus corpus immodico ſudore digeritur, maximè quæ ſunt alba vetera & odorata. At quæ ſunt vetuſta ſimul & dulcia, renum ac veſicæ vitijs ſunt accõmodatiora: necnon vulneribus inflammationibúſque in ſuccida lana commodè imponuntur. Quin & iiſdem fera, phagedænica & affluentibus humoribus irrigua vlcera vtiliter fouentur. Porrò vina quibus aquæ marinæ nihil additum eſt, auſtera & alba, ad ſanorum victus commodè vſurpantur. In his præſtant Italica: vti Falernum, Surrentinum, Cæcubum, & permulta alia è Campano agro, itémque Prætutianum, Adrianum & Siculum, quod Mamertinum appellatur. Ex Græcis, Chium, Leſbium & Phygelites, quod in Epheſo gignitur.

V. quid. σκορπίῳ.

Marc. λύσιν legẽdum ſuſpicatur: quo modo etiam legiſſe videtur Ruellius.

V. φαλερῖνος

V. σιντινὸς

A Craſſa verò & nigra, ſtomacho aliena ſunt, flatúſque pariunt: attamen corpus augent. Tenuia autem & auſtera, ſtomacho quidem proſunt, ſed carnes minùs alunt. At quę ſunt valde vetera, tenuia & candida, vehementiùs vrinas ciunt, & dolores capitis inferunt, neruoſúmque genus largiùs pota tentant. In media ætate, vt à ſeptimo anno, potui ſalu- B berrima ſunt. Modus autem pro ætate, anni tempeſtate, conſuetudine & qualitate vini decernatur. Optimè verò præcipitur, vt ne ſitis immodica toleretur, & tantum potionis adhibeatur, quantum proluendis cibis ſat ſit. Siquidem ebrietas omnis, maximéque iugis frequen- C tióruè, pernicioſa. Enimuerò largior perpotatio neruos obſeſſos in dies remittere, morborúmque acutorum initia quotidie introducere conſueuit. Attamen moderatè aliquot diebus vino indulgere, maximéque poſt aquæ potum, vtile. Ita nanque modo quodã quæ ſub ſenſum deinde cadunt recrementa ex D alto euocantur, & per cęca corporis ſpiracula repurgantur. Sed illi perpotationi aquam ſuperbibere par eſt: ſiquidem medicationis alicuius gratia factę ex compoſito temulentiæ remędium affert.

De vino Omphacite. Cap. XII.

VINVM quod Omphacites appellatur, peculiariter fit in Leſbo, E vua nondum planè matura, ſed adhuc acerba, ad tres quatuórve dies in cratibus ſiccata Sole, donec racemi in rugas cõtrahantur. Ex iis poſtquam expreſſum eſt vinum, cadis *inſolatur. Vim habet aſtringendi, ſtomacho amicam, & malacia laborantibus, ileoſis, ægrè concoquētibus & ſtomachi diſſolutione ve- F xatis vtilem. Creditur & abſorptũ peſtilẽtibus affectibus auxiliari. Cęterùm huiuſmodi vina non niſi poſt annos complures potui apta ſunt.

Pl. ſole inueterantur.

De vino ſecundario & adynamo. Cap. XIII.

LORA, quam Græci deuterian, alij potimon appellant, paratur hunc G in modum. In vinacea è quibus vini triginta metretæ expreſſæ fuerint, tres aquę metretas adiicito: ac vbi vinacea ipſa verſaueris calcaueríſque, exprimito: expreſſum decoque ad tertias partes, & in ſingulos

A Οἱ δὲ παχεῖς καὶ μέλανες κακοστόμαχοι, φυσώδεις, σαρκὸς μέντοι θρεπτικοί. οἱ μέντοι λεπτοὶ καὶ αὐστηροὶ, εὐστόμαχοι, ἧττον δὲ σαρκοποιοί, οὐρητικώτεροι δὲ καὶ κεφαλαλγεῖς. οἱ σφόδρα παλαιοὶ καὶ λεπτοὶ καὶ λευκοὶ, ἅπτονται δὲ τοῦ νευρώδους πλεονασθέντες. οἱ μέσοι δὲ τὴν ἡλικίαν, ἄριστοι B πρὸς πόσιν. ὡς οἱ ἀπὸ ζ΄ ἐτῶν. ἡ δὲ ποσότης, παρά τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν τοῦ ἔτους ὥραν, καὶ ἔθη καὶ ποιότητα τοῦ οἴνου, ὁριζέσθω. καὶ τὸ μὴ διψῆν δὲ ἄριστόν ἐστι παράγγελμα, καὶ τὸ μετρίως βρέχειν τὴν τροφήν. μέθη δὲ πᾶσα, καὶ μάλιστα ἡ συνεχὴς, ἐπιβλαβής· τά τε γὰρ νεῦρα πολιορ- C κούμενα καθ' ἑκάστην ἐνδίδωσι, καὶ τὰ τῶν ὀξέων ἀρχὰς ἐμποιεῖ καθημέραν ἡ πολυποσία. μετρίως δὲ οἴνῳ χρῆσθαι ἐπί τινων ἡμερῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ ὑδροποσίας, ὠφέλιμον. μεταστοιχειοῖ γάρ πως, τάς τε αἰσθητὰς ἀνακαθαίρει ἐκκρίσεις, καὶ ἀδήλως ποροποιεῖ. δεῖ μέντοι γε μετὰ τὴν οἴνωσιν ὕδωρ πίνειν, ἀ- D ποθεραπείας γάρ τινος χάριν τῆς συγκειμένης οἰνώσεως, ὅπερ ἐπαγ βοηθείας.

V. add. καὶ χεῖρον ἀναδίδονται.
V. παρέπηγμα
V. ἀφ' ὑδροποσίας ὠφ.
V. τινα τῆς συγκινήσεως ἐστιν ἐπάγει.
Deeſt in Ald. χάριν

Περὶ Ὀμφακίτου οἴνου. Κεφ. ιβ΄.

Ὁ δὲ καλούμενος Ὀμφακίτης σκευάζεται ἰδίως ἐν Λέσβῳ, θηλοπεδευομένης μήπω κατὰ πάντα πεπείρου τῆς σταφυλῆς οὔσης, ἔτι δὲ ὀξιζούσης, ἐπὶ ἡμέρας E γ΄ ἢ δ΄. ἕως ἂν ῥυσσωθῶσιν οἱ βότρυες, καὶ μετὰ τὸ ἐκθλιβῆναι ἡλιάζεται ἐν κεραμίοις οἶνος. Στυπτικὴν δὲ ἔχει τὴν δύναμιν καὶ εὐστόμαχον, καὶ κοιλιώδεσι καὶ εἰλεώδεσι, καὶ τοῖς δυσπέπτοις καὶ ἐκλελυμένοις τὸν στόμαχον ἁρμόζουσιν. δοκεῖ δὲ καὶ λοιμικαῖς διαθέσεσι βοηθεῖν καταρ- F ροφούμενος. χρήζουσι δὲ οἱ τοιοῦτοι οἶνοι ἐτῶν πλειόνων· ἄλλως γὰρ οὐκ εἰσὶ πότιμοι.

Al. πολλῶν

Περὶ Δευτερίας καὶ ἀδυνάμου. Κεφ. ιγ΄.

Ὁ δὲ καλούμενος δευτερίας, ὃν ἔνιοι πότιμον καλοῦσι, σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον· εἰς τὰ στέμφυλα, ὧν ἐξέθλιψας οἴνου μετρητὰς λ΄. ἐπίβαλε ὕδατος μετρητὰς γ΄. καὶ G μίξας καὶ πατήσας ἔκθλιψον, καὶ ἀφέψησον εἰς τὸ τρίτον. χοῦ δὲ ἑκάστῳ τῶν

A ὑπολειφθέντων μετρητῶν μίξον ἁλὸς ξέστας β΄. καὶ μετὰ τὸν χειμῶνα διάχει εἰς κεράμια. χρῶ δὲ αὐτῷ* μετ᾽ ἐνιαυτόν· ταχέως γὰρ ἐξίτηλος γίνεται. ἁρμόζει δὲ ἐφ᾽ ὧν διστάζομεν οἶνον διδόναι, ἀναγκαζόμενοι δι᾽ ἐπιθυμίαν τοῦ νοσοῦντος, καὶ ἐπὶ τῶν *νόσων ἀναλαμβανόντων χρονίως. Γίνεται δὲ

B καὶ ἀδυνάμιος λεγόμενος, τὴν αὐτὴν ἔχων τῷ δευτερείῳ δύναμιν. δεῖ δὲ ἴσον μέτρον ὕδατος τῷ τοῦ γλεύκους μίξαντας, ἑψῆσαι πυρὶ μαλακῷ, ἄχρις ἂν ἐξαναλωθῇ τὸ ὕδωρ· καὶ μετὰ τοῦτο ψύξαντας, καταγγίζειν εἰς ἀγγεῖον πεπισσωμένον. ἔνιοι δὲ θαλάττης πελαγίας καὶ ὕδατος ὀμβρίου καὶ μέλιτος καὶ γλεύκους ἴσα μί-

C ξαντες καὶ καταγγίσαντες, ἡλιάζουσιν ἐπὶ ἡμέρας μ΄. χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς τὰ αὐτὰ μετ᾽ ἐνιαυτόν.

Περὶ Οἴνου ἐκ τῆς ἀγρίας σταφυλῆς. Κεφ. ιδ΄.

Ὁ Δὲ ἐκ τῆς ἀγρίας σταφυλῆς μέλας, στυπτικὸς ὑπάρχων, ἁρμόζει κοιλίᾳ

D ῥευματιζομένῃ, καὶ στομάχῳ· καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ὅσα στύψεως καὶ συστολῆς χρῄζει.

Περὶ Μελιτίτου οἴνου. Κεφ. ιε΄.

ΟΙΝΟΣ Μελιτίτης δίδοται μὲν ἐν χρονίοις πυρετοῖς, ἀσθενῆ στόμαχον ἔχουσιν· ὑπομαλάττει γὰρ τὴν κοιλίαν, οὖρα κινεῖ, στόμαχον ἀποκαθαίρει· ἁρμόζει καὶ

E ἀρθριτικοῖς, καὶ νεφριτικοῖς, καὶ τοῖς ἀσθενῆ τὴν κεφαλὴν ἔχουσι· χρήσιμος δὲ καὶ γυναιξὶν ὑδροποτούσαις· εὐώδης γάρ ἐστι καὶ θρεπτικός. διαφέρει δὲ τοῦ οἰνομέλιτος, ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἐξ αὐστηροῦ οἴνου καὶ παλαιοῦ καὶ ὀλίγου μέλιτος σκευάζεται. ὁ δὲ μελιτίτης πρὸς ε΄. χόας αὐστηροῦ γλεύκους,

F μέλιτος χοῦν ἕνα, καὶ ἁλὸς κύαθον ἕνα. σκευάζειν δὲ δεῖ ἐν μεγάλῳ ἀγγείῳ, ἵνα τόπον ἔχῃ πρὸς τὸ ὑπερζεῖν, καταπάσσοντας τοῦ προειρημένου ἁλὸς κατ᾽ ὀλίγον, ἄχρις ἂν ἐκζέσῃ· παυσαμένου δὲ, καταγγίζειν εἰς ἕτερα κεράμια.

Περὶ Οἰνομέλιτος. Κεφ. ις΄.

G ΟΙΝΟΜΕΛΙ δὲ διαφέρει, τὸ ἐκ τοῦ παλαιοῦ οἴνου καὶ αὐστηροῦ καὶ μέλιτος καλοῦ γινόμενον· ἧττον γὰρ πνευματοῖ καὶ

A reſidui congios ſalis binos ſextarios addito, ac poſt hyemẽ in cados defundito. Eo poſt annum vtitor: celeriter enim exoleſcit. Conuenit porrò ægris, quibus vinum propinare dubitamus, & cogimur tamen ipſorum deſiderijs obtemperare: itémque à longa valetudine ſeſe recolligentibus. Fit & vinum quod

B vocant adynamon, viribus iiſdem quibus lora præditum. Pares aquæ & muſti menſuræ leniter ac lento igne feruefiunt, dum excoquatur aqua: reliquum vbi refrixerit, in vas picatum transfunditur. Alij aquæ marinæ & pluuiæ, mellis atque muſti pares miſcent portiones, elutriant, & in ſole quadraginta die-

C bus torrent. Huiuſmodi potu ad eadem illa omnia poſt annum vtuntur.

De Vino è labruſca expreſſo. Cap. XIIII.

VINVM è labruſca nigrum aſtringit: proindéque prodeſt alui ſto-

D machíque fluxionibus, & ad cætera valet quæ aſtrictionem contractionémque deſiderant.

De Vino Melitite. Cap. XV.

VINVM Melitites datur in longis febribus, iis qui ſtomacho ſunt imbecilli: leuiter enim aluum emollit, vrinas ciet ac ſtomachum

E expurgat. Prodeſt & articulario morbo obnoxijs, nephriticis & * capitis infirmitate laborantibus: vtile *Pl. neruorum* quoque mulieribus * aquam potantibus: ſiquidem odoratum eſt, corporáque alit. Diſtat à mulſo, quoniam fit illud è vino auſtero ac vetere & melle exiguo: melitites autem, adiecto ad quinque congios

Pl. vini abſtemiis.

F auſteri muſti mellis congio, & ſalis cyatho. Porrò in magno vaſe fieri ipſum oportet, quò locus amplior ad vehementer efferueſcendum pateat, antedicto ſale ſenſim aſperſo, quandiu efferbuerit: ac vbi feruere deſierit, in cados alios tranſfunditur.

G *De Mulſo. Cap. XVI.*

MVLSVM præfertur, quod ex vetere vino auſteróque & bono melle factum eſt. Tale ſiquidẽ mi-

nùs inflat, & celeriter in vſum venit. Ac vetus quidem corpus alit: quod mediæ eſt ætatis, aluo vtile eſt, vrinámque pellit. Sed à ſummo cibo ſumptum, nocet: inter initia verò potum, ſtomachum implet, deindéque tamen appetẽdi auiditatem reuocat. Fit mulſum vt plurimùm, duabus vini metretis admixta vna mellis. Aliqui quò prõptiùs perfici exhiberíque poſſit, mel cum vino coquunt, atque ita transfundunt. Alij impenſæ parcentes ad muſti feruentis ſextarios ſex vnum mellis adiiciunt, ac vbi ferbuerit, elutriant: dulce autem permanet.

De Aqua mulſa. Cap. XVII.

AQVA mulſa eaſdem quas mulſum vires obtinet. Cruda vtimur, cùm ventrem mollire volumus, aut etiam vomitiones inuitare: quemadmodum facimus iis qui venena hauſerunt, ipſum addito oleo propinantes. Decoctam verò exhibemus exilis languidíque pulſus hominibus ac infirmis, tuſſientibus, peripneumonicis & iis qui immodico ſudore digeruntur. Inueterata condititiáque, quam aliqui Hydromel propriè vocant, dum mediæ eſt ætatis, loræ & adynamo vino in recreandis viribus reſpondet, ſimilémque vim adipiſcitur: quare iis qui membri alicuius inflammatione laborant magis quàm lora ipſa accommodata eſt. Quæ verò vetuſtior eſt, in partium inflammationibus, aluóque * aſtricta damnatur: at laborantibus ex ſtomacho, aut cibum faſtidientibus, ſudatoribúſve conuenit. Conficitur porrò duabus aquæ cœleſtis veteris partibus ad vnam mellis adiectis & inſolatis: alij fontanam aquam miſcẽt, & ad tertias partes decoquunt, atque ita recondunt. Nec deſunt qui Hydromelitis appellationem tribuant Apomeliti, quod elotis aqua fauis confici ſeruaríque ſolet. Id verò etiam meracius confici oportet: aliqui & ipſum coquunt. Ægrotantium potui minimè aptum eſt, quoniam ceraginis plurimum ſibi vendicat.

vel, corporibuſque aſtrictis

De Aqua. Cap. XVIII.

DE aquis in vniuerſum decernere propter locorum proprieta-

A ταχέως παρίσταται τὸ τοιοῦτον. ἔστι δὲ τὸ μὲν παλαιὸν, θρεπτικόν· τὸ δὲ μέσον, εὐκοίλιον, οὐρητικόν· βλάπτει δὲ, ἐπὶ τροφῇ ληφθέν· πινόμενον δὲ ἐν ἀρχῇ, πληροῖ· ὄρεξιν δὲ μετὰ ταῦτα κινεῖ. σκευάζεται δὲ πρὸς δύο μετρητὰς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἴνου, ἑνὸς μετρητοῦ μέλιτος μιγνυμένου. ἔνιοι δὲ, ἵνα τά-B χιον αὐτὸ παρασκευάσωσι, συνέψουσι τὸ μέλι τῷ οἴνῳ, καὶ οὕτω καταγγίζουσιν· ἔνιοι δὲ διὰ λυσιτέλειαν, γλεύκους ζέοντος ξέστας ς'. πρὸς ξέστην α'. μέλιτος μιγνύντες, μετὰ τὸ ἀποζέσαι καταγγίζουσι. μένει δὲ γλυκύ.

Περὶ Μελικράτου. Κεφ. ιζ'.

C ΜΕΛΙΚΡΑΤΟΝ δὲ τὴν αὐτὴν τῷ οἰνομέλιτι δύναμιν κέκτηται. χρώμεθα δὲ τῷ * ἀφεψημένῳ, ἐφ' ὧν κοιλίαν μαλάξαι βουλόμεθα, ἢ ἔμετον κινῆσαι, ὡς ἐπὶ τῶν θανάσιμον πεπωκότων, διδόντες αὐτὸ μετ' ἐλαίου· τῷ δὲ ἀφεψημένῳ, ἐπὶ τῶν μικροσφύκτων καὶ ἀσθε-D νῶν καὶ βησσόντων καὶ περιπνευμονικῶν καὶ διαφορουμένων. Τὸ δὲ σκευαστὸν καὶ ἀπόθετον, ὃ ἰδίως ἔνιοι ὑδρόμελι καλοῦσι, μέσον μὲν τῇ ἡλικίᾳ ὑπάρχον, ἀναλογεῖ τῷ δευτερίᾳ καὶ ἀδυνάμῳ οἴνῳ, ὅσον ἐπὶ τὸ τὰς δυνάμεις ἀνακτᾶσθαι· ὅθεν ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων τι μέρος, ἐστὶν εὔθετον E μᾶλλον τοῦ δευτερίου. τὸ δὲ παλαιότερον, ἀδόκιμον ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων καὶ στεγνῶν· ἐπὶ δὲ τῶν στόμαχον πεπονθότων ἢ ἀνορέκτων ἢ διαφορουμένων, ἐπιτήδειον. *Σκευάζεται δὲ, πρὸς ἓν μέλιτος μέρος, δύο ὕδατος ὀμβρίου παλαιοῦ μιγνυμένου, καὶ ἡλιαζομένου. ἔνιοι δὲ, πηγαῖον μίξαν-F τες, ἀφέψουσιν εἰς τὸ τρίτον, καὶ ἀποτίθενται. καλοῦσι δέ τινες καὶ τὸ * ἀπὸ μέλιτος ἐκπλυνομένων τῶν κηρίων ὕδατι σκευαζόμενον ὑδρόμελι, καὶ ἀποτιθέμενον. δεῖ δὲ αὐτὸ καὶ * ἀκρατέστερον ποιεῖν. ἔνιοι δὲ, καὶ τοῦτο ἕψουσιν. ἔστι δὲ ἄθετον ἐπὶ νοσούντων, διὰ τὸ πλεῖστον ἔχειν κηρανθέμου.

Lac. legit in v.c. μὴ ἀφεψημένῳ

Samb. legit, αἰρικτούντων.

Lac. legit in v.c. κινεῖν.

G

Περὶ Ὕδατος. Κεφ. ιη'.

ὝΔΩΡ τὴν μὲν ἐν τῷ καθόλου ἐπίκρισιν δυσχερῆ ἔχει, διὰ τὰς τῶν τό-

πων ἰδιότητας καὶ ἰδιοσυγκρισίας, καὶ τοὺς ἀέρας, καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα. ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ ἄριστόν ἐστι τὸ καθαρὸν καὶ γλυκὺ, ἀμέτοχον δὲ οἱασδηποτοῦν ποιότητος, καὶ τοῖς ὑποχονδρίοις μὴ δ' ἐλάχιστον χρόνον ἐπιμένον. ἔτι τε ἀλύπως εὐοδοῦν, καὶ *μὴ πνευματοῦν, μηδὲ διαφθειρόμενον.

Sic v.c. at vulg. ex. καὶ ἐμπνευματοῦν,

Περὶ Θαλασσίου ὕδατος. Κεφ. ιθ'.

ΘΑΛΑΤΤΙΟΝ ὕδωρ θερμὸν, δριμὺ, κακοστόμαχον (κοιλίας γὰρ ταρακτικὸν) ἄγει φλέγμα". θερμὸν δὲ καταντλούμενον, ἐπισπᾶται καὶ διαφορεῖ. ἁρμόζον τοῖς περὶ νεῦρα πάθεσι καὶ χιμέτλοις πρὸ τοῦ ἑλκωθῆναι. ὠμηλύσεσί τε ἐπιτηδείως μίγνυται, καὶ ἐμπλάστροις καὶ μαλάγμασι διαφορητικοῖς εὔθετον. καὶ πρὸς τὰ κενώματα ἐνιέμενον χλιαρόν. καὶ πρὸς στρόφους, θερμόν. ψώρας τε καὶ κνησμοὺς καὶ λειχῆνας καὶ κονίδας, καὶ μαστῶν σπαργώντων κατάντλημα. διαφορεῖ. καὶ πελιώματα πυριώμενον. καὶ πρὸς τὰ τῶν θηρίων δήγματα ὅσα τρόμους καὶ ψυγμοὺς φέρει, μάλιστα δὲ σκορπίων καὶ φαλαγγίων, καὶ ἀσπίδων, καὶ εἰ προσεμβαίνῃ τις εἰς θερμὸν αὐτὸ, ὠφελεῖ. καὶ ταῖς χρονίαις καχεξίαις τοῦ σώματος καὶ τῶν νεύρων, ὠφέλιμον τὸ δι' αὐτοῦ λουτρόν." ὑπαλμιζόμενον δὲ θερμὸν, ὑδρωπικοὺς, κεφαλαλγίας καὶ δυσηκοΐας παρηγορεῖ. ἀποτεθεῖσα δὲ ἡ ἀκέραιος θάλασσα καὶ ἀμιγὴς ποτίμου ὕδατος, ἄβρωμος γίνεται. οἱ δὲ, προέψουσιν αὐτὴν, καὶ οὕτως ἀποτίθενται. δίδοται δὲ καὶ πρὸς κάθαρσιν καθ' ἑαυτὴν, ἢ μετὰ ὀξυκράτου, ἢ οἴνου ἢ" μέλιτος καὶ μετὰ τὸ καθαρθῆναι, ἐπιδιδόασι ζωμὸν ὄρνιθος ἢ ἰχθύων, πρὸς τὸ κατακεράσαι τὴν τῆς δήξεως δριμύτητα.

Marc. addit καὶ χολήν.

Al. ex Mar. ὑπαντλιζόμενον, ſeu potiùs ὑπαντλούμενον

V. ὀξυμέλιτος, & ſic etiam Lac. v. cod.

Περὶ Θαλασσομέλιτος. Κεφ. κ.

ΘΑΛΑΣΣΟΜΕΛΙ δοκεῖ καθαίρειν ἀνδρικῶς· σκευάζεται δὲ ἐκ μέλιτος καὶ ὕδατος ὀμβρίου καὶ θαλάσσης, ἴσων, διυλισθέντων καὶ ἡλιασθέντων ἐν ἀγγείῳ πεπισσωμένῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν. ἔνιοι δὲ, δύο μέρη θαλάσσης ἀφεψημένης καὶ ἓν μέλιτος καταμίξαντες, κα-

A tes ac peculiares naturas, itémque cœlum, aliáque non pauca difficile eſt. Magna tamen ex parte optima eſt, pura, dulcis & cuiuſcunque tandem qualitatis expers, quęq; ne minimo quidem tempore hypochondrijs immoratur: inſuperq; quæ citra moleſtiam & expeditè permeat, nec inflationes parit, ac denique B minimè corrumpitur.

De aqua marina. Cap. XIX.

AQVA maris calida eſt & acris, ſtomacho aduerſatur, aluũ conturbat, & pituitam expellit. Si verò calida ad fotus adhibeatur, attrahit ſimul atque diſcutit: proindéq; neruorũ vitiis, & pernionibus ante vl- C cera prodeſt. Commodè miſcetur cataplaſmatis ex hordeacea farina: itémque emplaſtris & malagmatis diſcutientibus idonea eſt. Ad mouendas deiectiones tepefacta clyſteribus infunditur: ad tormina verò, calens. Eadem pſoræ, pruritus, lichenes, lendes, nimióque lacte tur- D gentes mammæ fouentur. Sed & liuentia fotu diſcutit. Salutaris quoq; eſt ad venenatorũ morſus ictúſve, quæ quidẽ tremores perfrictionéſque inferũt: maximè verò ſcorpionum, phalangiorum aſpidúmque: ac ſi quis etiã in ipſius calidę ſolium deſcẽderit, auxiliatur. Quin & balneũ ex ea vtile malo habitu confe- E ctis iã diu corporibus neruiſq;. Eiuſdẽ feruentis vapor, hydropicos, capitis dolores, difficilémque auditũ leuat. Porrò ſincera & citra potabilis aquæ mixturam aſſeruata, virus deponit. Alij eam præcoquunt, atq; ita recondunt. Cæterùm datur ad purganda corpora per ſe, aut è poſca, aut vino, aut melle: veruntamen F poſt deiectionem inſuper exhibetur gallinæ piſciúmve iuſculum, ad temperandam infringendámve inductæ roſionis acrimoniam.

De Thalaſſomelite. Cap. XX.

QVOD Thalaſſomeli vocãt, egregiè purgare creditur. Temperatur autem æquis portionibus aquæ G marinæ & pluuiæ, itémque mellis, percolatis & picato vaſe per caniculæ ardores inſolatis. Sũt qui ad duas aquæ marinæ coctæ partes, mellis vnam adijciant, & vaſe condant: ac

huiuſmodi quidem cōfectura moderatior mitiórque eſt ipſa aqua marina.

De Aceto. C. XXI.

ACETVM refrigerat & aſtringit, ſtomacho eſt vtile, & appetentiam cibi excitat: erumpentem vndecunque ſanguinem potu inſeſſúve ſiſtit: prodeſt alui fluxionibus, cum cibariis coctum: cruentis vulneribus idoneum eſt, ac inflammationes arcet, in ſuccidis lanis aut ſpongiis impoſitum. Reprimit & procidētia ſedis vuluæq́;: item gingiuas abſcedentes & ſanguine manantes. Eſt etiam efficax ad nomas, eryſipelata, herpetas, lepras, lichenas & pterygia, ſi cum aliquo conuenienti miſceatur: phagedænas vlcerum nomáſque fotu continuo cohibet: podagricis calido fotu, cū ſulphure auxiliatur: ſugillata tollit, cum melle inūctum. Contra capitis ardores, cum roſaceo in ſuccidis velleribus aut ſpongia imponitur. Ad hydropem, auditum difficilem, auriúmque ſonitus ac ſibilos, feruentis vapor proficit: earundem quoque vermes inſtillatum necat. Panos coercet tepidi fotus, aut ſi imbuta eo ſpongia admoueatur: & pruritus permulcet. Contra venenatorum morſus, quæ refrigerando nocent, calidi fotus prodeſt: vti frigidi, contra eorum ictus quæ exurens virus eiaculantur. Calidum potū atq́; vomitionibus redditum, aduerſus omnia venena efficax eſt: ac præſertim contra hauſtum meconium cicutámve, ſanguinem in ventriculo conglobatum, lac ibidem coagulatum, fungos, ixiam, taxúmque, cum ſale. Hauſtu voratas hirudines, ſi ſorbeatur, eiicit: tuſſim veterem mitigat, & recentem laceſſit. In orthopnœa, calidum cōmodè ſorbetur. Sed & gutturis fluxiones gargarizatum inhibet: anginis & laxatæ columellæ conuenit: necnō & calidum contra dentium dolorem colluitur.

De Oxymelite C. XXII.

ACETVM mulſum, quod oxymel vocant, hoc modo temperatur:

A παγγίζουσι· * μετριώτερον δὲ γίνεται καὶ (al. σμηκτικώτερον.)
ἐπιεικέστερον τὸ τοιοῦτον τῆς θαλάσσης.

Περὶ Ὄξους. Κεφ. κα'.

ΟΞΟΣ ψύχει καὶ στύφει, εὐστόμαχόν τε
ἐστὶ καὶ εὐόρεκτον, σταλτικόν τε αἱμορραγίας πάσης, πινόμενόν τε καὶ ἐγκαθιζόμενον· καὶ ἐπὶ ῥευμάτων κοιλίας συνεψόμε-
B νον ταῖς τροφαῖς ἁρμόζει· ἔναιμόν τε ἐστὶ καὶ
ἀφλέγμαντον, σὺν ἐρίοις οἰσυπηροῖς ἢ σπόγγοις ἐπιτιθέμενον. στέλλει καὶ ὑστέραν καὶ ἕδραν προπεπτωκυῖαν· καὶ οὖλα ἀφεστῶτα καὶ αἱμορραγοῦντα. ποιεῖ καὶ πρὸς νομὰς καὶ ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας, λέπρας, λειχῆνας, πτερύγια, σύν τινι τῶν ἐπιτη-
C δείων μιγνύμενον. φαγεδαινικά τε ἕλκη, συνεχῶς ἀπαντλούμενον, καὶ νομὰς ἵστησιν· ὠφελεῖ καὶ ποδαγρικοὺς καταντλούμενον θερμὸν μετὰ θείου. ὑπώπιά τε αἴρει, σὺν μέλιτι καταχριόμενον· πρός τε τὰς ἐγκαύσεις τῆς κεφαλῆς, σὺν ῥοδίνῳ καὶ οἰσυπηροῖς ἐρίοις ἢ σπόγγῳ· ὑδρωπικοῖς
D τε καὶ δυσηκόοις ὑπατμισθὲν θερμὸν ὠφελεῖ, καὶ ἤχους καὶ συριγμούς· ἐνσταχθὲν δὲ, κτείνει τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας. στέλλει καὶ φύγεθλα, χλιαρὸν καταντλούμενον, ἢ διὰ σπόγγων ἐπιτιθέμενον, καὶ κνησμοὺς παρηγορεῖ. πρός τε θηρίων δήγματα ὅσα ψύχει, κατάντλημα θερμόν· ψυχρὸν
E δὲ, τοῖς πυροῦσι τῶν ἰοβόλων· ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα πάντα, πινόμενον θερμὸν καὶ ἐξεμούμενον, μάλιστα πρὸς μηκωνείου καὶ κωνείου πόσιν, καὶ αἵματος καὶ γάλακτος θρόμβωσιν ἐν κοιλίᾳ, πρός τε μύκητας καὶ ἰξίαν καὶ σμίλακα, σὺν ἁλσί. βδέλλας τε ποθείσας καταρροφούμενον
F ἀποβάλλει· καὶ βῆχα χρονίαν πραΰνει, τὴν δὲ πρόσφατον ἐρεθίζει. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ὀρθόπνοιαν, θερμὸν καταρροφούμενον· στέλλει δὲ ἀναγαργαριζόμενον καὶ τὰ ἐν βρόγχῳ ῥεύματα, συναγχικοῖς τε ἁρμόζει, καὶ πρὸς κιονίδα κεχαλασμένην· καὶ πρὸς ὀδόντων πόνον, θερμὸν διακλυ-
G ζόμενον.

Περὶ Ὀξυμέλιτος. Κεφ. κβ'.

ΟΞΥΜΕΛΙ σκευάζεται οὕτω· λαβὼν ὄξους κοτύλας ε. καὶ ἁλὸς θαλασσίου

μναῖ μίαν, μέλιτος μνᾶς ι΄. ὕδατος κοτύλας ι΄. μίξας ἕψησον, ἄχρις οὗ δεκάκις ἀναβράσῃ. καὶ ψύξας κατάγγισον. Δοκεῖ δὲ λαμβανόμενον πάχος ἄγειν, ὠφελεῖν ἰσχιαδικοῖς, καὶ ἀρθριτικοῖς καὶ ἐπιληπτικοῖς. ἀρήγει δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ* ἐχίδνης" τῆς καλουμένης σηπὸς δηχθεῖσι, καὶ τοῖς μηκώνειον ἢ ἰξίαν πιοῦσιν. ἀναγαργάρισμά τε συναγχικῶν ὠφέλιμον.

Corn. interſerit καὶ

Περὶ Ὀξάλμης. Κεφ. κγ΄.

ΟΞΑΛΜΗ ὠφελεῖ καταντλουμένη πρὸς νομάς, σηπεδόνας, κυνόδηκτα, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἰοβόλων δήγματα. ἵστησι δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῶν λιθοτομηθέντων αἱμορραγίας, εὐθέως μετὰ τὴν χειρουργίαν θερμὴ ἐγκλυζομένη, "καὶ ἕδραν προπεπτωκυῖαν· ἐγκλύζεται δὲ ἐπὶ τῶν μετὰ νομῆς δυσεντερικῶν· δεῖ δὲ ἐπεγχυματίζειν γάλακτι. καταρροφουμένη δὲ καὶ ἀναγαργαριζομένη, βδέλλας κτείνει· σμήχει δὲ καὶ πίτυρα καὶ ἀχῶρας.

Lac. addit. ex v. cod. καὶ ἐγκαθιζομένη.

Περὶ Θυμοξάλμης. Κεφ. κδ΄.

ΘΥΜΟΞΑΛΜΗ, ἣ ἐχρῶντο οἱ ἀρχαῖοι ἐπὶ τῶν ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἐχόντων, κατὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας κυάθους πρὸς ὕδωρ θερμὸν κεραννύντες, καὶ ἐπὶ ἀρθριτικῶν καὶ πνευματουμένων. ἄγει δὲ τὰ παχέα καὶ μέλανα. σκευάζεται δὲ οὕτω. θύμου λείου ὀξύβαφον, ἁλῶν ἴσον, "ἀλφίτων, πηγάνου," γλήχωνος, ἑκάστου ὀλίγον, βαλὼν εἰς ἄγγος, ἐπίχει ὕδατος κοτύλας γ΄. ὄξους ἡμικοτύλιον, περιδεὶς τε ὀθόνιον ἐξαιθρίαζε.

Deſunt in Ald. & ad notha trāſferuntur.

Περὶ Σκιλλητικοῦ ὄξους. Κεφ. κε΄.

ΤΟ δὲ Σκιλλητικὸν ὄξος σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον· καθαρὰς λευκὴν σκίλλαν καὶ κατατεμὼν καὶ διείρας λίνῳ ὥστε μὴ θιγγάνειν τοὺς" τόμους ἀλλήλων, ξηράνας ἐν σκιᾷ ἐπὶ ἡμέρας μ΄, λαβὼν μναῖ μίαν ἐξ αὐτῆς κάθες εἰς ξέστας ὄξους καλοῦ ιβ΄. ἄφες τε ἡλίῳ ἡμέρας* ζ΄. βρέχεσθαι, πωμάσας τὸ ἀγγεῖον ἐπιμελῶς· μετὰ δὲ ταῦτα ἀνελόμενος τὴν σκίλλαν καὶ ἐκπιέσας, αὐτὴν μὲν ῥῖψον· τὸ δὲ ὄξος ὑλίσας, κατάγγιζε καὶ ἀποτίθεσο· ἔνιοι δὲ μνᾶν πρὸς ὄξους ξέστας ε΄.

V. add. φθοῖς ἢ τόμους.

A Aceti heminas quinque, ſalis marini minam vnam, mellis minas decē & aquæ ſextarios quinque pariter coquito, dum decies efferbuerint: mox vbi refrixerint, diffundito. Cōſtat porrò ſumptum craſſos humores extrahere, atque iſchiadicis, arthriticis & comitialibus opitulari. Eſt & auxilio cōtra morſum viperę B & lacertæ quam ſepa vocant, itémque contra hauſtum meconium, ixiámve. Anginis denique vtiliter gargarizatur.

De Oxalme. C. XXII.

ACETVM ſalſum ſeu acida muria, quam oxalmen vocant, fotu cōtra nomas, putrida vlcera, canum morſus & venenatos ictus, auxilia- C tur. Siſtit & ſanguinis eruptiones quę poſt exciſos calculos eueniunt, ſiquidem poſt operationem ſtatim calida in vulnus infundatur: ac prociduam ſedem reprimit. Dyſentericis etiamnum ſi nomas ſentiant, infunditur: at oportet illico pòſt lac inſuper infundere. Hirudines eadē D ſorbitione & gargarizatu necat: furfures denique & manantia capitis vlcera exterget.

De Thymoxalme. Cap. XXIIII.

THYMOXALME Veteres vtebantur, dabántque laborantibus imbecillitate ſtomachi, itémq; arthriticis & inflatione vexatis, ternos quaternóſve cyathos aqua cali- E da dilutos: humores craſſos atrosq; trahit. Hoc verò modo factitatur: Thymi triti acetabulum, ſalis idem modus, polentǝ, rutæ, pulegij, ſingulorum exiguę portiones in vas coniiciuntur, & aquę terni ſextarij, acetíque totidem cyathi affunduntur, atque circumpoſito linteo ſub dio exponuntur.

F De aceto Scillino. Cap. XXV.

SCILLINVM acetum hoc paratur modo: Expurgatam ſcillā quę candida ſit concidito, ſectáſque taleolas lino traiectas modicis interuallis, vt ne ſe cōtingant, ſuſpendito, atque ita ſiccato in vmbra quadraginta diebus. Earū minā in aceti boni ſextarios duodecim immer- G gito, & vaſe diligenter operculato ſeptenis diebus in ſole macerari ſinito: poſtea ſcillam eximito, & expreſſam abiicito: acetum verò percolatū in vas diffundito atq; reponito. Aliqui ſcillæ minā vnā aceti ſextariis

A quinque ammiſcent. Alij poſtquam extempore ſcillam repurgarũt citra exiccationem, parem eius menſuram adiiciunt, & ſenis menſibus macerari patiuntur. Ac tale quidẽ acetum maiorem incidendi vim aſciſcit. Porrò Scillinum acetum gingiuas laxas & humore ſuperfluo prægnantes commodè aſtringit, B eaſdémque firmat: emotos dentes ſtabilit, putridis oris vlceribus & graueolentię egregiè medetur: fauces ſorbitione durat calloſáſque reddit, vocem denique expedit, ac limpidam canoramq; facit. Sed & ſtomachicis, ægrè cibum cõcoquẽtibus, comitialibus, vertigino ſis, melancholicis & mente captis exhibetur. C Datur & contra vuluarum ſtrangulationes, lienes prętumidos & iſchiada. Imbecillos admodum recreat: corporis ſalubritatem coloréq; meliorẽ præſtat. Oculorũ quoque aciẽ exacuit, atq; tarditatẽ aurium inſtillatione infuſionéve purgat. In ſumma ad omnia efficax eſt, D præterquam ad internas exulcerationes, capitis dolores neruorúmq; vitia. Cæterùm datur quotidie ieiunis ſorbendum, inter initia quidem quãtitate exigua: ſed ea deinde paulatim augetur ad cyathum vſque. Nonnulli binos cyathos, aut etiam amplius, exhibent.

De Scillino Vino. *Cap. XXVI.*

E FIT & è Scilla vinum hoc modo: Diſſectam, vti dictum eſt, ſcillam ſole afficcato, dein contuſam eius minã tenui cribro incernito, & linteo raro illigatam in vicenos ſextarios muſti recentis ac boni demergito: atque vbi trimeſtri ſpatio maduerit, elutriatum vinum obſtructo diligẽter vaſe recõdito. Licet quoque F humida ſcilla vti, in orbiculos rapi modo diſſecta, ſed duplicato pondere. Cæterùm vinum id quadraginta diebus inſolari oportet, & valde inueteraſcere. Sed & inſuper alia eſt antedicti vini parandi ratio. Scilicet Scillæ diſſectæ ac repurgatæ minæ tres in muſti boni metretam Italicum adiiciuntur, G & ſenos menſes vaſe obſtructo macerari ſinuntur: poſt id tempus defæcatum transfuſúmque vinum reconditur. Vtile porrò eſt cõtra cru-

A μίσγουσιν. Οἱ δὲ, αὐτόθεν καθάραντες δίχα τοῦ ξηρᾶναι, τὸν σταθμὸν ἴσον βάλλουσι, καὶ ἐῶσι μῆνας ϛʹ. γίνεται δὲ τὸ τοιοῦτον τμητικώτερον. Εὐθετεῖ δὲ διακλυζόμενον πρὸς οὖλα μυδῶντα, στέλλον καὶ στερροποιοῦν αὐτά, καὶ ὀδόντας κινουμένους· καὶ τὰς περὶ τὸ στόμα σηπεδόνας καὶ δυσωδίας ἱ- B κανῶς ἀνασκευάζον· καταρροφούμενον δὲ, τόν τε βρόγχον στερεοῖ καὶ τυλώδη ποιεῖ, καὶ τὸν ἦχον εὔτονον καὶ λαμπρὸν ἀποτελεῖ. παραλαμβάνεται δὲ πρὸς στομαχικοὺς καὶ δυσπεπτοῦντας, ἐπιληπτικοὺς, σκοτοδινιῶντας, μελαγχολικοὺς, ἀπηλιθιωμένους· ἔτι δὲ καὶ πρὸς ὑστε- C ρικὰς πνίγας, καὶ σπλῆνας ὑπερόγκους καὶ ἰσχιάδας· ἀναλαμβάνει δὲ καὶ τοὺς λίαν ἀσθενεῖς· καὶ τὸ σῶμα ὑγιεινὸν καὶ εὔχροουν κατασκευάζει. ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκές· καὶ πρὸς δυσηκοΐαν ἐνσταγῆναι δυνατόν, ἐάν* ἐγχυματίζηται. καὶ καθόλου πρὸς ἅπαντα ἐνεργεῖ, πλὴν ἑλ- D κώσεων τῶν ἐντὸς, κεφαλαλγιῶν καὶ *νευρικῶν. δίδου δὲ καθ' ἡμέραν ῥοφεῖν νήστει τὴν μὲν ἀρχὴν ὀλίγον, κατὰ βραχὺ δὲ προσαύξων ἄχρι κυάθου. τινὲς δὲ κυάθους βʹ. διδόασιν ἢ καὶ πλεῖον. Drag. exempl. νεφριτικῶν.

Περὶ Σκιλλητικοῦ οἴνου.

Κεφ. κϛʹ.

E Ὁ δὲ ἀπὸ τῆς Σκίλλης οἶνος γίνεται οὕτως· κατατεμὼν ὡς εἴρηκα τὴν σκίλλαν, ξήρανον ἐν ἡλίῳ, ἔπειτα κόψας αὐτῆς μνᾶν μίαν καὶ διασήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, ἔνδησον ὀθονίῳ ἀραιῷ, καὶ κάθες εἰς γλεύκους καλοῦ καὶ προσφάτου ξέστας κʹ. τρίμηνόν τε ἔασον βραχῆναι. F μετὰ δὲ ταῦτα" μετεράσας τὸν οἶνον εἰς ἕτερον ἀγγεῖον, ἀπόθου περισφηνώσας ἐπιμελῶς. ἔνεστι δὲ καὶ ὑγρᾷ τῇ σκίλλῃ χρῆσθαι, ἐπιτέμνοντα αὐτὴν γογγυλίδος τρόπον, καὶ τὴν ὁλκὴν διπλασιάσαντα· δεῖ δὲ ἡλιάζειν ἐπὶ ἡμέρας μʹ. καὶ παλαιοῦν ἄγαν. Ἔτι δὲ καὶ G οὕτω σκευάζεται ὁ προειρημένος οἶνος· λαβὼν σκίλλης ἐντετμημένης καὶ κεκαθαρμένης μνᾶς γʹ. κάθες εἰς γλεύκους καλοῦ μετρητὴν Ἰταλικὸν, καὶ μῆνας ἓξ ἔασον πωμάσας, εἶτα ὑλίσας καὶ μετεράσας ἀπόθου. Εὐθετεῖ δὲ πρὸς ἀπε- V. μεταβολῆ

ψίας καὶ διαφθορὰς τροφῆς, καὶ τοῖς ἀπεμοῦσι ταύτην· ἐφ' ὧν τε πάχος κοιλίᾳ παράκειται ἢ στομάχῳ· σπληνικοῖς καὶ καχέκταις, καὶ ὑδρωπικοῖς, ἰκτερικοῖς, δυσουροῦσι, στροφουμένοις, πνευματουμένοις, παραλυτικοῖς, ῥίγεσι χρονίοις, σκοτωματικοῖς, σπάσμασι· καταμηνίων τε ἀγωγός. ἥκιστα δὲ νεῦρα λυπεῖ. ἀμείνων δ' ὁ παλαιότερος. φυλάττεσθαι δὲ δεῖ αὐτοῦ τὴν χρῆσιν ἔν τε πυρετοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν ἐντὸς ἐχόντων ἕλκος.

Περὶ Θαλαττίων οἴνων. Κεφ. κζ.

ΟΙ δὲ διὰ θαλάττης οἶνοι ποικίλως σκευάζονται· οἱ μὲν γὰρ εὐθέως αὐτὴν μετὰ τὸ τρυγηθῆναι τὴν σταφυλὴν, μιγνύουσι θάλασσαν. ἔνιοι δὲ προηλιοπεδεύουσι, καὶ οὕτω πατοῦσι, μιγνύντες θάλασσαν. οἱ δὲ, σταφιδώσαντες τὴν σταφυλὴν, βρέχουσιν ἐν πίθοις μετὰ θαλάσσης, καὶ οὕτω πατοῦντες ἐκθλίβουσι. γίνεται δὲ ὁ τοιοῦτος γλυκύς. οἱ μέντοι γε πρὸς τὴν γεῦσιν αὐστηρότεροι σκευαζόμενοι, ποιοῦσι καὶ πρὸς πυρετῶν παρασκευὴν, εἰ μὴ παρεῖεν ἀμείνους, καὶ πρὸς κοιλίας ὑπαγωγὴν, καὶ ἐμπύοις, σκληροκοιλίοις, καὶ ὅσοι ὑπὸ τῶν Ἀμιναίων ψαύονται κεφαλῆς. κακοστόμαχοι μέντοι καὶ οὗτοι, καὶ πνευμάτων γεννητικοί. Οὐκ ἄχρηστον δὲ ὑπογράψαι νομίζομεν πρὸς τὸ πλήρη τὴν ἱστορίαν τοῖς φιλιστοροῦσι γενέσθαι, καὶ τὴν τῶν ποικιλοτέρων οἴνων σκευασίαν· οὐχ ὅτι πολλή τις ἐστὶν ἢ ἀναγκαία ἡ χρῆσις αὐτῶν, ἀλλ' ἵνα κατὰ μηδὲν αὐτῶν ἐλλείπειν δοκῶμεν. εἰσὶ δὲ αὐτῶν ἔνιοι, ἧττον περίεργοι καὶ πίπτοντες εἰς τὴν χρῆσιν· ὡς ὁ διὰ τῶν κυδωνίων καὶ ἀπίων καὶ κερατίων, ἔτι δὲ καὶ ὁ διὰ μύρτων σκευαζόμενος.

Addit Lac. ex v. cod. καὶ πατηθῆναι.

Περὶ Κυδωνίτου οἴνου. Κεφ. κη.

Ὁ μὲν οὖν Κυδωνίτης, ὃν ἔνιοι μηλίτην καλοῦσι, σκευάζεται οὕτω· μήλων κυδωνίων ἐξελὼν τὸ σπέρμα, καὶ τεμὼν ὡς γογγυλίδα, εἰς μετρητὴν γλεύκους χάλασον μνᾶς ιβ'. πρὸς ἡμέρας λ'. εἶτα διυλίσας ἀπόθου. σκευάζεται δὲ καὶ οὕτω. "δεῖ μετὰ τὸ κόψαι καὶ ἐκθλίψαι τὰ κυδώνια, τοῦ χυλοῦ τούτων μίξαι τοῖς ιβ'. ξέσταις, ἕνα

Vetus ſic: ἄλλως, δεῖ ἐκθλίψαντας τὰ κυδώνια. Al. omittit δεῖ.

A ditates & ciborum corruptiones: itē iis qui cibum reuomunt, necnon & iis quorum ventrem ſtomachúm ve craſſi humores obſederint. Prodeſt & lienoſis, habitu malo prǫditis, hydropicis, regio morbo & vrinæ difficultate laborantibus, torminoſis, inflatione vexatis, paralyticis, diuturnis rigoribus, vertiginoſis atque B cõuulſis. Mēſes deniq; pellit, minimeq; neruos infeſtat. Fit porrò vinū eiuſmodi vetuſtate meli⁹. Sed cauēdus ipſi⁹ vſus tū in febribus, tū & in exulcerationibus interaneorum.

De vinis aqua marina factis. Cap. XXVII.

MARINA vina variè factitātur. Aliqui enim protinus vt decerptæ C calcatæq; ſunt vuæ, aquā maris admiſcent: nōnulli priùs in cratibus vuas ſole ſiccant, iiſq; deinde calcatis marinā adiiciūt. Alij paſſas priùs vuas in doliis aqua marina macerāt, móxq; calcatas exprimunt. Et eiuſmodi quidē vinū dulce euadit. Quę tamē auſteriore guſtu tēperātur, e- D tiā in febribus ſubſidio ſunt, ſiquidē meliora defuerint. Valent & ad aluum ſubducendam, proſúntque purulenta excreantibus, iíſque qui aluo ſunt dura, quique facilè ex vinorum Aminæorum vſu capite tentātur: attamen & huiuſmodi vina ſtomacho aduerſantur, flatúſque pariunt. Porrò quo pleniorē habeant E hiſtoriam ij qui huius ſtudio tenentur, haud inutile duximus multiplices variè conficiendorum vinorum formulas infrà deſcribere: nō quòd frequēs aut neceſſarius eorum exiſtat vſus, ſed nequid omiſiſſe videamur, quod ad vinorum tractatum pertineat. Sunt autē ex factitiis illis nonnulla minoris operæ & laboris, F quæ tamē in vſum veniunt: vti quæ ex cotoneis malis, pyris, ſiliquis, itémque myrti baccis concinnātur.

De vino Cydonite. Cap. XXVIII.

Itaque Cydonites, quod alio nomine melites appellatur, ita fieri conſueuit: Mala cotonea exemptis ſeminibus fruſtatim raporum mo- G do concidūtur, eaq; duodecim minarū pōdere in muſti metretam demittūtur, & inibi ad triginta dies eſſe ſinūtur: tādem excolatum vinū reponitur. Paratur & hoc modo: Ad ſucci cotoneorū tuſorū preſſorúmq; ſextarios duodenos, mellis ſextarios ſingulos adiicere

adijcere oportet, atq; ita recõdere. Vinum id aſtringit, & ſtomacho vtile eſt: itémque prodeſt dyſentericis, hepaticis, nephriticis & ægrè meientibus.

De Melomelite. Cap. XXIX.

Melomeli, quod & Cydonomeli nominant, fit in hunc modum: Cotonea mala ſeminibus exemptis in tantam mellis copiã cõiiciuntur, vt eo ſubmerſa cõtegantur obruãtúrve. Id poſt annum iucundũ ac ſuaue redditur, mulſo nõ diſſimile. Pręſtat autem eadẽ quę ſuperior confectio.

De Hydromelo. Cap. XXX.

Fit Hydromelon, mẽſura vna melomelitis è cotoneis facti ad duas aquæ coctæ & per Caniculæ æſtum inſolatæ addita: ac vis huius eadem quoque eſt.

De Omphacomelite. Cap. XXXI.

Omphacomelitis faciendi ratio hæc eſt: Vuas acerbas nondum variãtes tribus diebus inſolato, deindéque exprimito: & ad ternas ſucci partes, mellis optimi deſpumati ſingulas partes adijcito: mox cõfectionẽ in fictilia diffuſam inſolato. Vim reprimendi ac refrigerandi habet: proindéq; ſtomachicis & cœliacis conuenit. Vſus autẽ poſt annum eſt.

De vino Apite. Cap. XXXII.

Fit & è pyris, perinde atque è cotoneis, vinum Apites nomine, ita tamen vt pyra non magnopere matura ſint. Quin & è ſiliquis etiam, meſpilis & ſorbis ſimili modo vina temperantur. Omnia porrò hęc genera aſtringunt, & acerba ſtomachóque vtilia ſunt, atque internas fluxiones cohibent.

De OEnanthino. Cap. XXXIII.

OEnanthinum vinum hoc modo concinnatur: Sumito florum ſiccorũ è vite ſylueſtri pubeſcente minas duas, & in muſti metretam mittito, inibíq; dies triginta macerari ſinito: mox vinum excolatum recondito. Facit ad ſtomachum imbecillum eiuſdémq; faſtidium, cœliacos atque dyſentericos.

De vino Rhoite. Cap. XXXIIII.

Vinum è Punicis, quod rhoiten vocant, fit in hunc modum: Punica

A ξέστην μέλιτος, καὶ οὕτω χρὴ ἀποθέσθαι. Ἔστι δὲ στυπτικὸς, εὐστόμαχος, δυσεντερίαις ἁρμόζων, ἡπατικοῖς, νεφριτικοῖς τε καὶ δυσουροῦσι.

Περὶ Μηλομέλιτος. Κεφ. κθ'.

Καὶ Μηλόμελι δὲ, ὃ καὶ κυδωνόμελι ὀνομάζεται, σκευάζεται οὕτω· μήλων κυ-
B δωνίων ἐξαιρεθέντων τὰ σπέρματα καὶ βληθέντων εἰς μέλι ὅτι πλεῖστον, ὥστε ἐναποπνιγῆναι, γίνεται προσηνὲς μετ' ἐνιαυτὸν, οἰνομέλιτι ἐοικός· ἁρμόζον πρὸς ἃ καὶ ἡ πρὸ αὐτοῦ σκευασία.

Περὶ Ὑδρομήλου. Κεφ. λ'.

Ὑδρόμηλον δὲ σκευάζεται, μιγνυμένου
C τοῦ ἐκ τῶν κυδωνίων μηλομέλιτος μετρητοῦ ἑνὸς πρὸς β'. μετρητὰς ἀφεψημένου ὕδατος καὶ ἡλιαζομένου ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα. Δύναμις δὲ καὶ τούτου ἡ αὐτή.

Περὶ Ὀμφακομέλιτος. Κεφ. λα'.

Ὀμφακόμελι δὲ σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον· λαβὼν ὄμφακας μήπω περκαζού-
D σας, ἡλίαζε ἐπὶ ἡμέρας γ'. καὶ μετὰ ταῦτα ἐκθλίψας, βάλε πρὸς γ' μέρη τοῦ χυλοῦ, μέλιτος καλλίστου ἀπηφρισμένου μετρητοῦ μέρος ἕν· καὶ ἡλίαζε καταγγίσας εἰς κεράμους. Δύναμιν δ' ἔχει σταλτικὴν, ψυκτικήν· ὅθεν ἁρμόζει στομαχικοῖς, κοιλιακοῖς. ἡ χρῆσις δ' αὐτοῦ μετ' ἐνιαυτόν.

E Περὶ Ἀπίτου οἴνου. Κεφ. λβ'.

Ἀπίτης σκευάζεται ὁμοίως, ὥσπερ καὶ ὁ κυδωνίτης. μὴ λίαν δὲ ἔστωσαν αἱ ἄπιοι πέπειροι. καὶ ὁ τῶν κερατίων δὲ, καὶ ὁ τῶν μεσπίλων καὶ οὔων, ὁμοίως σκευάζεται. πάντες δέ εἰσι στυπτικοὶ, στρυφνοὶ, εὐστόμαχοι, ῥεύματα ἔνδον ἐπέ-
F χοντες. Al. in vet. cod. legitur, ὥσπερ ἡ προφόρτη τοῦ κυδωνίτου καὶ γλεύκους σκευασία.

Περὶ Οἰνανθίνου. Κεφ. λγ'.

Ὁ δ' Οἰνάνθινος σκευάζεται οὕτω· λαβὼν τῆς ἀγρίας ἀμπέλου τὸ ἄνθος βρυούσης ξηρὸν μνᾶς β'. εἰς μετρητὴν γλεύκους, πρόθες ἡμέρας λ'. εἶτα διυλίσας ἀπόθου. Ποιεῖ δὲ πρὸς ἀτονίαν στομάχου, ἀνορεξίαν, κοιλια-
G κοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς.

Περὶ Ῥοΐτου οἴνου. Κεφ. λδ'.

Ὁ Ῥοΐτης δὲ οἶνος σκευάζεται οὕτως. ῥόας ἀπυρήνους λαβὼν ὡρίμους καὶ ἀπο-

A θλίψας τὸν χυλὸν τῶν κόκκων ἀπόθου, ἢ ἀφεψήσας εἰς τρίτον οὕτως ἀποτίθεσο. Ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐντὸς ῥεύματα καὶ πυρετοὺς ῥοώδεις. ἔστι δὲ εὐστόμαχος καὶ στυπτικὸς κοιλίας, καὶ οὐρητικός.

Περὶ Ῥοδίτου οἴνου. Κεφ. λέ.

Ῥοδίτης δὲ οὕτω σκευάζεται· ῥόδων ξηρῶν κεκομμένων μνᾶν μίαν ἐνδήσας εἰς B ὀθόνιον, καθὲς εἰς γλεύκους ξέστας η΄ μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας, διυλίσας μετάγγιζε καὶ ἀποτίθεσο. Χρήσιμος δὲ ἀπυρέτοις πρὸς στομάχου πέψεις καὶ πόνους ἐπιπινόμενος, πρός τε καθύγρους κοιλίας καὶ δυσεντερίας. σκευάζεται δὲ καὶ διὰ χυλοῦ ῥόδων, καὶ μέλιτος μιγνυμένου, ὃ καλεῖται C Ῥοδόμελι. ἁρμόζει πρὸς τὰς ἐν ἀρτηρίᾳ τραχύτητας.

Ald. δυσεντεριῶν

Περὶ Μυρτίτου οἴνου. Κεφ. λϛ΄.

Μυρτίτης δὲ σκευάζεται οὕτω· δεῖ μύρτα μέλανα παρακμάζοντα λαβόντα, κόπτειν καὶ ἐκθλίβειν τὸν χυλὸν δι' ὀργάνου καὶ καταγγίζειν. ἔνιοι δὲ καὶ ἀφε- D ψοῦσιν εἰς τρίτον. οἱ δὲ, καὶ πρότερον λεπτύνουσιν ἐν ἡλίῳ, καὶ ξηράναντες μίσγουσι τῇ χοίνικι κοπείσῃ τρεῖς κοτύλας ὕδατος, καὶ οἴνου παλαιοῦ τὸ αὐτὸ, οὕτω τε ἐκθλίβουσι καὶ ἀποτίθενται. Ἱκανῶς δὲ ἐστὶ στυπτικὸς καὶ εὐστόμαχος, ῥευματιζομένῳ τε στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ χρήσιμος, πρός E τε τὰς ἐντὸς ἑλκώσεις καὶ ῥοῦν· μελαίνει δὲ καὶ τρίχας ἐν κεφαλῇ.

Orib. interpres, auſteri.

Περὶ Μυρσινίτου οἴνου. Κεφ. λζ΄.

Μυρσινίτης δὲ σκευάζεται οὕτω· δεῖ λαβόντα τῶν μελαινῶν μυρσινῶν σὺν ἀκρέμονας καὶ τὰ φύλλα σὺν τοῖς μύρτοις κόπτειν, καὶ βάλλειν εἰς τοὺς τρεῖς τοῦ γλεύ- F κους χόας, τῆς μυρσίνης κεκομμένης μνᾶς ι΄. καὶ ἕψειν ἄχρις ἂν δύο ἀπολειφθῶσιν ἢ τὸ ἥμισυ, καὶ διυλίσαντας ἀποτίθεσθαι. Ποιεῖ δὲ σὺν πρός τε ἀχῶρας καὶ πίτυρα, ἐξανθήματα, οὖλα, παρίσθμια, ὦτα πυοῤῥοοῦντα· στέλλει καὶ G ἱδρῶτας.

Περὶ Σχινίνου οἴνου. Κεφ. λή.

Καὶ ὁ Σχίνινος δὲ ἐοικότως τῷ μυρσινίτῃ σκευάζεται.

matura lignoſíque nuclei expertia ſumito, aciníſq; expreſſum ſuccum, aut ita vt eſt, aut ad tertias decoctũ reponito. Efficax eſt contra fluxiones internas & febres alui profluuio comitatas. Eſt & ſtomacho vtile, aluúmq; aſtringit & vrinã mouet.

De vino Rhodite. Cap. XXXV.

Rhodites ſeu roſaceũ ſic fit: Roſarum ſiccatarum tuſarúmq; minam illigatã linteolo in muſti ſextarios octo conijcito: & poſt tres menſes colo traiectum transfundito atque reponito. Vtile eſt ijs qui febri carent ad ſtomachi coctiones iuuandas, eiuſdémque dolores leniẽdos, à cibo potum: nec non & cõtra humidas aluos ac dyſenterias. Fit quoque è ſucco roſarum ammixto melle quod Rhodomeli vocant, arteriæ ſcabritijs vtile.

De vino Myrtite. Cap. XXXVI.

Myrteum cõficitur ad hunc modum: Myrti baccas nigras præ maturitate iam flacceſcentes tundito, torculóque expreſſum ſuccum diffundito. Aliqui etiam ad tertias decoquunt. Alij baccas priùs in cratibus ad ſolem ſiccant, & earũ contuſarum ſingulis chœnicibus ternas aquæ heminas & vini veteris parem modum adijciunt: poſteà exprimunt atque recondunt. Potenter aſtringit: ſtomacho vtile: alui ſtomachíq; rheumatiſmis prodeſt, itémque contra inteſtinas vlcerationes, fluorémq; muliebrem: denique capitis etiam denigrat capillos.

De vino Myrſinite. C. XXXVII.

Myrſinites ita temperatur: nigræ myrti teneri ramuli cum ſuis baccis ac folijs tuſi decem minarum pondo in tres muſti congios merguntur, coquuntúrque donec duo ſuperſint, aut certè dimidium: tandémque colatum id vinum ad vſus reconditur. Contra manantia capitis vlcera, furfures, papularum eruptiones, gingiuarum ac tonſillarum inflammationes & aures purulentas efficax eſt, ac ſudores quoque cohibet.

De Lẽtiſcino vino. C. XXXVIII.

Lentiſcinum ſimiliter atq; myrſinites temperatur.

De Vino Terebinthino. C.XXXIX.

A Nec ſecus Terebinthinum. Nam & harũ arborũ ramuli ſumi debẽt, in quibus fructus inſit. Sed & aſſimilis ſunt iſta vina facultatis: ſiquidẽ aſtringunt, ſtomacho vtilia ſunt, & fluxionibus ſtomachi, inteſtinorũ ac veſicæ, itemq; ſanguinis profluuio accõmodãtur: vlcera omnia fluxioni obnoxia fotu ad cicatricẽ B perducunt: vuluæ denique ac ſedis rheumatiſmos inſeſſione cohibent.

De vino Palmeo. Cap. XL.

Palmeum vinũ vt conficias, palmulas, quas chydæas quaſi vulgares vocant, eáſq; maturas in doliolum imo pertuſum & arundine picatã obſtructũ demittito, ita vt foramen C lino obturatũ ſit. Tùm denis chœnicibus ternos aquæ congios affundito: quòd ſi non admodũ dulce id eſſe libeat, quinos congios infundito, & ad dies decẽ macerari illas ſinito. Exacto eo ſpatio, hoc eſt, die vndecima detracto ab arundine linteo, vinũ craſſum ac dulce excipito, atq; reponito. Suaue illud qui- D dẽ, ſed capiti noxium: cõtra fluxiones, propter aſtrictoriã vim, efficax: eandẽ ob cauſam ſtomachicis, cœliacis & ſanguinẽ excreãtibus conuenit. Sunt qui addita rurſum pari aquæ menſura, manantem deinde liquorem excipiunt: id quod tertiò, quartò & quintò faciunt, non item amplius: quando quod reliquum ab E his eſt, aceſcit.

De vino Catorchite. Cap. XLI.

Catorchites, quod aliquibus ſycites quaſi ficatũ appellatur, in Cypro ſimiliter palmeo concinnatur: ſed hoc intereſt, quòd in hoc præparando nonnulli pro aqua recens preſſorũ vinaceorũ diluti tantundẽ ad- F ijciunt. Sumuntur in hũc vſum caricæ nigræ, quæ chelidoniæ puniceæve ſeu purpureæ appellantur: atque macerantur, vti anteà dictũ eſt. Poſt dies decem liquor excipitur, atque iterùm ac tertiò diluti vinaceorum par modus affunditur. Simili modo ſpatijs intercedentibus excipitur & quarta & quinta infuſio: qua ſimili- G ter aceſcẽte, vice aceti vtũtur. Porrò vinũ eiuſmodi tenuium eſt partiũ: flatus gignit, ſtomacho aduerſatur, & faſtidium creat: bonam tamen facit aluum, & vrinam ciet: menſes quoque trahit, & lactis vbertatem præſtat:

Περὶ Τερμινθίνου οἴνου. Κεφ. λθ'.

A Καὶ ὁ Τερμίνθινος ὁμοίως. ἔγκαρποι γὰρ καὶ τούτων οἱ ἀκρέμονες λαμβάνονται. καὶ παραπλησίας εἰσὶ δυνάμεως, στυπτικοὶ καὶ εὐστόμαχοι, ῥεύμασί τε ἁρμόζοντες στομάχου, ἐντέρων, κύστεως, αἱμορραγίαις· κατουλοῦσι δὲ καὶ τὰ ῥευματικὰ πάντα ἕλκη, ἐπαντλού- B μενοι· τούς τε περὶ ὑστέραν καὶ ἕδραν ῥευματισμοὺς στέλλουσιν, ἐγκαθιζόμενοι.

Περὶ Φοινικίτου οἴνου. Κεφ. μ'.

Φοινικίτης· λαβὼν φοίνικας τοὺς χυδαίους πεπείρους, βάλε εἰς πιθάκνην τετρημένην ἐν τῷ πυθμένι, καὶ ἐσφηνωμένην καλάμῳ πεπισσωμένῳ. τὸ δὲ τρῆμα λίνῳ βε- C βύσθω. ἐπίχεε δὲ τοῖς δέκα χοίνιξιν, ὕδατος χόας γ'. εἰ δὲ μὴ λίαν αὐτὸ γλυκὺ θέλεις εἶναι, πέντε χόας ἐπίχει. ἔα δὲ ἐπὶ ἡμέρας ι'. τῇ δὲ ια'. ἀφαιρῶν τὸ ἀπὸ τοῦ καλάμου ὀθόνιον, ἀποδέχου οἶνον παχὺν καὶ γλυκὺν, καὶ ἀποτίθεσο. Ἔστι δὲ ἡδὺς μὲν, κεφαλαλγὴς δέ· ποιεῖ πρὸς ῥεύματα, διὰ τὸ στῦφον· ὅ- D θεν στομαχικοῖς, καὶ κοιλιακοῖς, καὶ αἱμοπτοϊκοῖς ἁρμόζει. ἔνιοι δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν τοῦ ὕδατος μίσγοντες δέχονται, καὶ τοῦτο τρίτον ποιοῦσι, καὶ τέταρτον, καὶ πέμπτον, ὅτε λοιπὸν ὀξίζει. Sunt qui addant, καὶ ἕκτον, quas etiã voces expreſſit Ruellius.

Περὶ Κατορχίτου οἴνου. Κεφ. μα'.

Καὶ ὁ Κατορχίτης δὲ, ὃν ἔνιοι συκίτην E καλοῦσιν, ἐν Κύπρῳ σκευάζεται ὁμοίως τῷ φοινικίτῃ· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐπὶ τούτου ἔνιοι ἀντὶ ὕδατος, στεμφύλων ἀπόβρεγμα νεοθλίπτων τὸ ἴσον μέτρον βάλλουσιν. ἰσχάδες δὲ λαμβάνονται αἱ χελιδόνιοι καλούμεναι, ἢ φοινικαῖ. μέλαιναι δὲ εἰσὶ, καὶ ἀποβρέχονται ὡς προείρηται. μετὰ δὲ ἡμέρας δέκα ἐκλαμ- F βάνεται τὸ ὑγρὸν, καὶ ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου ἐπιχεῖται τοῦ ἐκ τῶν στεμφύλων ἀποβρέγματος τὸ αὐτὸ μέτρον· ὁμοίως δὲ ἐκ διαστημάτων ἐκλαμβάνεται τὸ δ'. καὶ ε'. ἀπόβρεγμα ὁμοίως ὀξίζον, ᾧ ἀντὶ ὄξους χρῶνται. Λεπτομερὴς δὲ ἐστὶ καὶ φυσώδης καὶ κακοστόμαχος, ἀποστρέφων ὄρεξιν, G εὐκοίλιος μέντοι καὶ οὐρητικός. κατασπᾷ δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ γάλα δαψιλὲς ποιεῖ,

αἷμα δὲ φαῦλον κατασκευάζει, καὶ ἐλεφαντιάσεως ἐστὶ ποιητικὸν, ὡς καὶ τὸ ζῦθος. ἔνιοι δὲ καὶ ἁλῶν τοῖς ἐξ κεραμίοις ξέστας ἐμβάλλουσι δέκα. οἱ δὲ, ἅλμης κεράμιον, δυσμετάβλητον καὶ εὐκοίλιον ἔσεσθαι δοκιμαζόμενοι. οἱ δὲ, καὶ θύμον καὶ μάραθρον προσστιθέασι τῷ πυθμένι, εἶτα τὰς ἰσχάδας, καὶ ἐναλλὰξ τοῦτο ποιοῦσιν, ἄχρις ἂν πληρώσωσι τὸ ἀγγεῖον.

Περὶ Συκομορίτου οἴνου. Κεφ. μβ'.

Σκευάζεται δὲ καὶ ὁ ἐκ τῶν Συκομόρων ὡσαύτως. ὄξος δὲ γίνεται δριμὺ, διὰ τὸ μὴ ἐξισχύειν τὴν δύναμιν αὐτῶν φυλάσσειν τὴν γλυκύτητα τοῦ ῥυέντος.

Περὶ Ῥητινίτου οἴνου. Κεφ. μγ'.

Ὁ δὲ Ῥητινίτης καὶ κατὰ τὰ ἔθνη σκευάζεται· πλεονάζει δὲ ἐν Γαλατίᾳ, διὰ τὸ ἀποξυνέσθαι τὸν οἶνον ἀπεπάντου μενούσης τῆς σταφυλῆς, διὰ τὸ ψύχειν, εἰ μὴ παραπλακῇ πευκίνη. κόπτεται δὲ σὺν τῷ φλοιῷ ἡ ῥητίνη, καὶ τῷ κεραμίῳ μίγνυται ἡμικοτύλιον. καὶ οἱ μὲν, ἀπηθοῦσι μετὰ τὸ ἀποζέσαι χωρίζοντες τὴν ῥητίνην. οἱ δὲ, ἐῶσι. παλαιωθέντες δὲ γίνονται ἡδεῖς. Πάντες δὲ κεφαλαλγεῖς οἱ τοιοῦτοι καὶ σκοτωματικοὶ, πεπτικοὶ μέντοι καὶ οὐρητικοὶ, καὶ καταρροϊζομένοις καὶ βήσσουσιν ἁρμόζοντες· κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ὑδρωπικοῖς, καὶ ῥοϊκαῖς γυναιξί· τοῖς δὲ ἐν βάθει ἑλκουμένοις, ἔγκλυσμα. στυπτικώτερος μέντοι τοῦ λευκοῦ ἐστιν ὁ μελανίζων.

Περὶ Στροβιλίτου οἴνου. Κεφ. μδ'.

Στροβιλίτης δὲ σκευάζεται, ἐναποβρεχομένων τῷ γλεύκει στροβίλων προσφάτων καὶ τεθλασμένων. ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ τῷ ῥητινίτῃ. ἐὰν δὲ γλεύκει ἐναποβρέξας τις τοὺς στροβίλους ἑψήσῃ, ἁρμόζει καὶ φθινώδεσιν ἱκανῶς πινόμενος.

Περὶ Κεδρίνου. Κεφ. με'.

Ὁ δὲ Κέδρινος ἢ Ἀρκεύθινος, ἢ Κυπαρίσσινος, ἢ δάφνινος, ἢ πιτύϊνος, ἢ ἐλάτινος", σκευάζεται ὁμοίως. χρὴ γὰρ τὰ ξύλα νεότμητα σχίζοντας, ὅτε τὸν καρπὸν ἐκδίδωσι, τιθέναι πρὸς ἥλιον ἢ ἐν βαλανείῳ, ἢ ἐν πυρὶ ὥς τε συνιδρῶσαι, καὶ μίσγειν τῷ χοΐ

Lacuna addit ex v. cod. ἢ δρύϊνος.

A at vitioſum ſanguinẽ creat, & elephantiaſin infert, vti & zythũ. Aliqui ſenis amphoris denos ſalis ſextarios adijciũt: alij muriæ amphorã. Sic enim ægriùs vitiari, & aluo idoneum reddi exiſtimant. Alij etiam thymum & fœniculũ in fundo ſubſternunt, deindéq; caricas componunt, atque ita viciſſim, donec vas

B expleuerint.

De vino è Sycomoris factitio. Cap. XLII.

Fit & è Sycomoris vinum eodẽ modo, ſed in acetũ acre degenerat: quoniã non ita prẹualet vis eorum, vt manãtis liquoris dulcedo retineri poſſit.

C *De vino Reſinato. Cap. XLIII.*

Reſinatum vinum paſſim apud varias gentes factitari ſolet, ſed plurimũ in Galatiã: quoniã illic prẹ frigore nõ mateſcẽte vua vinũ facilè coaceſcit, niſi picea reſina condiatur tẽperetúrve. Tunditur autẽ cum cortice reſina, & amphoræ di-

D midia hemina permiſcetur. Aliqui vbi efferbuit, excolant ſeparántque reſinã: alij eãdẽ relinquũt. Hẹc porrò vina vetuſtate ſuauia redduntur. Sed omnia capitis dolorẽ & vertiginẽ faciunt: concoctionẽ tamẽ adiuuant, & vrinam cient: deſtillatione vexatis ac tuſſientibus proſunt: itẽ cœliacis, dyſentericis, hydropi-

E cis, & fœminis vuluæ fluore laborãtibus: profundioribus exulcerationibus eadem infundũtur. Cæterùm in hoc genere nigricans albo magis conſtringit.

De Vino Strobilite. Cap. XLIIII.

Strobilites fit, maceratis in muſto ſtrobilis recẽtibus & contuſis, præ-

F bẽtque reſinati effectus. Quòd ſi quis ſtrobilos muſto præmaceratos decoxerit, abundè potum ijs cõducet qui tabitudine conficiuntur.

De Cedrino vino, & alijs. Cap. XLV.

Cedrinum, Iuniperinum, Cupreſſinum, Laurinũ, Pineũ & Abiegnũ,

G ſimili ratione concinnantur. Arborum enim, dũ fructus edunt, cæſam recẽs materiem aſſulosè diuidere, & Soli aut balneo, ignive admouere oportet vti conſudet, congióque

vini minam vnam permiſcere, atq; ita duorũ menſium ſpatio ſinere: tũ demum transfundere, Soli exponere, tandémq; recondere. Porrò factitiorũ huiuſmodi vinorũ vaſa impleri debẽt: nanque illa non expletis vaſis aceſcunt. Nihilominus medicata vina rectè valentibus haudquaquam idonea. Cæterùm iſthæc omnia excalfaciũt, vrinam cient & leuiter aſtringunt. Laurinum tamẽ vehemẽtius excalfacit. Fit quoque vinum è Cedri maioris fructu, in vnum muſti congium addito baccarum contuſarum minæ ſemiſſe. Sed diebus quadraginta inſolari, ac ijs exactis, defęcatum in vaſa transferri debet.

De Iuniperino vino. Cap. XLVI.

Fit & è baccis Iuniperi, ſimiliter vt è cedri fructu, & ad eadẽ valẽs.

De Cedrite. Cap. XLVII.

Cedrites hoc modo fit: Cedriam dulci aqua lauant, & ſingulas amphoras ſingulis cyathis proluunt, & ita muſto replent. Hoc quoque vini genus excalfacit, attenuat, tuſſi antiquæ citra febrem vtile, necnon & pectoris laterúmq; dolorib⁹, torminibus ac ventris & inteſtinorũ vlceribus, purulẽta excreãtibus, hydropicis, & mulieribus vuluæ cauſarijs. Facit & aduerſus lumbricos atq; rigores: cõtra venenatorũ morſus auxiliatur, ac ſerpẽtes necat: auriũ deniq; doloribus inſtillatũ medetur.

De vino Picato. Cap. XLVIII.

Vinum picatũ ex liquida pice & muſto tẽperatur. Picem autem primùm marina aut muria tantiſper eluere oportet, dũ inalbuerit, & ſincerą maris aqua defluat: mox aqua dulci iterũ proluenda. Tùm in congios octo muſti additur vncia picis vna aut altera, atque ita ſinitur. Pòſt vbi efferbuerit atque ſubſederit, in vaſa diffunditur. Hoc genus vini excalfacit, concoctionem adiuuat, abſtergit atque purgat: proindéque vtile doloribus pectoris, alui, iocineris, lienis & vuluarũ, ſi ſine febrę ſint, itémque veteribus rheumatiſmis & profundis exulcerationibus. Eſt & efficax contra tuſſim, tardam concoctionem, inflationes & anhelationes: luxatis denique, pręſertim in ſuccida lana, imponitur.

Pl. concoquit

A τοῦ οἴνου μνᾶν μίαν, καταμίξαντάς τε ἐᾶν μῆνας β'. εἶτα μεταγγίζειν, καὶ ἡλιάσαντας ἀποτίθεσθαι. πληροῦν δὲ δεῖ τὰ ἀγγεῖα τῶν σκευαστῶν οἴνων· ἀποξυνοῦνται γὰρ τὰ ἀπόκενα. ἄθετοι μέν τοι εἰσὶ φαρμακώδεις οἶνοι τοῖς ὑγιαίνουσι. θερμαντικοὶ δὲ πάντες, οὐρητικοί, ὑποστύφοντες. ὁ μέν τοι B δάφνινος, θερμαντικώτερος. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν μειζόνων κέδρων οἶνος. δεῖ δὲ τῷ χοῒ τοῦ γλεύκους ἡμιμναῖον κεκομμένων τῶν κεδρίνων μίξαι· ἡλιάσαι τε ἐφ' ἡμέρας μ'. μετὰ δὲ ταῦτα διυλίζειν, καὶ μεταγγίζειν.

Dal. μειόνων

Περὶ Ἀρκευθίδιτου οἴνου. Κεφ. μϛ'.

C Γίνεται καὶ ἐκ τοῦ τῶν ἀρκευθίδων καρποῦ, ὁμοίως τῷ κεδρίτῃ, τὰ αὐτὰ ποιῶν.

Περὶ Κεδρίτου. Κεφ. μζ'.

Κεδρίτης δὲ γίνεται οὕτω· κεδρίαν πλύναντες ὕδατι γλυκεῖ, διακλύζουσιν ἕκαστον κεράμιον κυάθῳ ἑνί, καὶ οὕτω πληροῦσι D γλεύκους. θερμαντικὸς δὲ καὶ οὗτος γίνεται, καὶ λεπτυντικός, βηχὶ παλαιᾷ ἁρμόζων δίχα πυρετῶν, καὶ πόνοις θώρακος, πλευρῶν, στρόφοις, ἕλκεσι τοῖς ἐν κοιλίᾳ καὶ ἐντέροις, ἐμπυϊκοῖς, ὑδρωπικοῖς, ὑστερικαῖς· ποιεῖ καὶ πρὸς ἕλμινθας, καὶ πρὸς ῥίγη· βοηθεῖ θηριοδήκτοις, καὶ ἑρπετὰ κτείνει· ὠταλγίας τε ἐνσταζόμε-E νος ἰᾶται.

Deeſt in Ald.

Περὶ Πισσίτου οἴνου. Κεφ. μη'.

Οἶνος πισσίτης σκευάζεται διὰ πίσσης ὑγρᾶς, καὶ γλεύκους. δεῖ δὲ τὴν πίσσαν πρότερον πλύνειν θαλάσσῃ ἢ ἅλμῃ ἐφ' ἱκανόν, μέχρις ἂν λευκανθῇ, καὶ ἡ θάλασσα καθαρὰ ἀποῤῥέῃ, ἔπειτα ὕδατι γλυκεῖ· καὶ F τοῖς η'. χοεῦσι μίσγειν οὐγγίας πίσσης α'. ἢ β'. καὶ ἐᾶν· μετὰ δὲ τὸ ἀναζέσαι καὶ καταστῆναι, καταγγίζειν. Ἔστι δὲ θερμαντικός, πεπτικός, σμηκτικός, ἀνακαθαρτικός· εὔθετος τοῖς περὶ θώρακα, κοιλίαν, ἧπαρ, σπλῆνα καὶ ὑστέρας πόνοις δίχα πυρετοῦ, καὶ χρο-G νίοις ῥεύμασι, καὶ ἑλκώσεσι τοῖς ἐν βάθει ποιεῖ καὶ πρὸς βῆχας, βραδυπεψίας, πνευματώσεις, ἄσθματα· καὶ πρὸς στρέμματα δὲ μᾶλλον μετ' οἰσυπηρῶν ἐρίων.

Περὶ Ἀψινθίτου οἴνου. Κεφ. μθ'.

ΑΨΙΝΘΙΤΗΣ δὲ ποικίλως σκευάζεται. Οἱ μὲν γὰρ τοῖς μ'. καὶ η'. ξέσταις τῶν Ἰταλικῶν κεραμίων, μίξαντες ἀψινθίου Ποντικοῦ λίτραν μίαν, ἕψουσι μέχρι τὸ γ'. ἀπολειφθῇ. ἔπειτα προσεπιχέαντες "γλεύκους ξέστας ϛ'. καὶ ἀψινθίου ἡμιλίτριον ἐπιμελῶς μίξαντες, καταγγίζουσι· κατασταθέντα δὲ διυλίζουσιν." Οἱ δὲ, μνᾶν ἀψινθίου εἰς τὸ κεράμιον καθιᾶσι, "κόψαντες καὶ ἐνδήσαντες εἰς ὀθόνιον ἀραιὸν, ἐῶσιν ἐπὶ μῆνας δύο. Οἱ δὲ, ἀψινθίου οὐγγίας γ'. ἔνιοι δὲ τέσσαρας, καὶ νάρδου Συριακῆς, κινναμώμου, κασσίας, σχοίνου ἄνθους, καλάμου, ἐλάτης φοίνικος, ἀνὰ οὐγγίας β'. καθιᾶσιν εἰς μετρητὴν γλεύκους, καὶ εἰς ὅλμον κόψαντες καὶ σφηνώσαντες, ἐῶσι δίμηνον ἢ τρίμηνον· εἶτα διυλίσαντες καὶ μεταγγίσαντες, ἀποτίθενται. Οἱ δὲ, εἰς γλεύκους μετρητὴν νάρδου Κελτικῆς < ιδ'. καὶ ἀψινθίου < μ'. καθιᾶσιν ἐν ὀθονίῳ δήσαντες· καὶ μεθ' ἡμέρας μ'. μεταγγίζουσιν. Οἱ δ', εἰς τοὺς ξέστας "κ'. τοῦ γλεύκους λίτραν α'. ἀψινθίου ἐμβάλλουσι, καὶ πιτυΐνης ξηρᾶς ῥητίνης οὐγγίας β'. μετὰ δὲ ἡμέρας ι'. διυλίσαντες, ἀποτίθενται. Ἔστι δὲ εὐστόμαχος, οὐρητικὸς, χρήσιμος βραδυπέπτουσιν, ἡπατικοῖς τε καὶ νεφριτικοῖς, καὶ ἰκτερικοῖς, ἀνορέκτοις, κακουμένοις στόμαχον· καὶ πρὸς ὑποχονδρίων τάσιν χρόνιον, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις, ἕλμινθας στρογγύλας, ἔμμηνα ἐπεχόμενα· πρός τε ἰξίου πόσιν πλεῖστος ποθεὶς καὶ ἐξεμούμενος ἁρμόζει.

Sunt qui legant ἔξους. Cornarius legit γλεύκους ξέστας ϛς'.

Lacuna addit ex v.cod. καὶ ἀποτίθενται ἐπὶ μῆνας τρεῖς.

Sunt qui ita legant hoc loco ex vet. codicibus, καὶ τῷ μετρητῇ τοῦ γλεύκους ἐμβρέχουσι. quæ ſcriptura ab Hermolao & Ruellio expreſſa eſt. Lacuna verò ſic legit. οἱ δὲ μνᾶν ἀψινθίου κόψαντες, καὶ ἐνδήσαντες εἰς ὀθόνιον ἀραιὸν, εἰς τὸ κεράμιον τοῦ γλεύκους καθιᾶσι, καὶ ἐῶσιν ἐπὶ μῆνας δύο.

Ald. ϛ'. at Lac. legit, εἰς τοὺς εἴκοσι ξέστας.

A *De vino Abſinthite. Cap. XLIX.*

ABSINTHITES variè conficitur. Aliqui enim in duodequinquaginta ſextarios, Italicarum amphorarũ additam abſinthij Pontici libram decoquũt ad tertias partes. Dein vbi inſuper affuderint ſex muſti ſextarios, & abſinthij ſelibrá B diligẽter permiſcuerint, in vas diffundunt: cúmque ſubſederit, excolant. Alij abſinthij minam tuſam & linteolo raro deligatam in muſti amphoram demittunt, inibíq; duobus menſibus macerari patiuntur. Alij abſinthij quadrantem trientémve, & nardi Syriacæ, cinnamomi, caſſiæ, floris iunci odorati, cala- C mi & palmę elates ſingulos ſextantes priùs in pila tuſos in muſti metretam conijciunt, & obſtructo vaſis ſpiraculo duûm triúmve menſium ſpatio dimittunt, tandémque defæcatum vinum trãsfundunt ad vſus. Sunt & qui in muſti cadum addant nardi Celticæ vncias xiiij. & abſinthij vncias xl. linteo illiga- D tas: poſt quadrageſimũ verò diem elutriant. Alij deniq; in viginti muſti ſextarios abſinthij libram, & reſinæ pini ſiccæ ſextantem immittunt, & poſt dies decem vinum excolant atque recondunt. Vtile eſt ſtomacho: vrinam cit: tardam concoctionem accelerat: hepaticis, ne- E phriticis, regio morbo laborantibus, cibum auerſantibus, & ſtomacho malè affectis auxiliatur. Valet & contra diuturnam hypochondriorum diſtentionem, inflationes, teretéſque lumbricos & remoratos menſes. Denique prodeſt & contra hauſta ixiæ venena, maiore copia potum, identidémque vomitione F redditum.

Περὶ Ὑσσωπίτου οἴνου. Κεφ. ν'.

Ὑσσωπίτης δὲ ὁ ἐκ τοῦ Κιλικίου ὑσσώπου κάλλιστός ἐστι· σκευάζεται δὲ ὁμοίως τῷ ἀψινθίτῃ. δεῖ δὲ τῷ κεραμίῳ τοῦ γλεύκους λίτραν μίαν τοῦ ὑσσώπου κεκομμένων τῶν φύλλων προσδιδόναι, ἐνειλοῦντας εἰς ὀθόνιον ἀραιόν. συγκαθίενται δὲ λιθάρια, ἵνα τῷ πυθμένι προσκαθίσῃ ὁ ἔνδεσμος· μετάγγιζε δὲ δι' ἡμέρας μ'. διυλίζων. ἁρμόζει δὲ πρὸς τὰ ἐν θώρακι καὶ πλευρῷ καὶ πνεύμονι πάθη, ἐπι-

De vino Hyſſopite. Cap. L.

Hyſſopites è Cilicio hyſſopo maximè laudatur, fitq; haud ſecus atque abſinthites. Scilicet foliorum hyſſopi tuſorum libra linteo raro inuoluta in amphoram muſti con- G ijcitur. Intra linteolum verò ſimul etiã immittũtur lapilli, vt degrauatus ponduſculo faſciculus ſidat, petátque fundum. Vinum poſt xl dies, defæcatum elutriatur. Contra pectoris, lateris & pulmonis vitia, veterẽ tuſ-

ſim & anhelationem prodeſt. Vrinam quoque cit, atque torminibus febriúmque rigoribus circuitu redeuntibus auxiliatur, ac menſes denique mouet.

De vino Chamædryite. Cap. LI.

Chamædryites ſimili quo hyſſopites modo fieri ſolet. Excalfacit atque diſcutit, ideóq; conuulſis, regio morbo, vuluę inflationibus, tardæ cõcoctioni & incipienti hydropi ſubuenit. Cæterùm inueteraſcẽs præſtantius euadit.

De vino Stœchadite. Cap. LII.

Simili quoque modo Stœchadites cõficitur: ſed in congios ſex, minam ſtœchadis vnam addere oportet. Humores craſſos diſſoluit, & inflationes, lateris ac neruorum dolores atq; perfrictiones diſcutit. Datur & vtiliter comitialibus cum pyrethro & ſagapeno.

De aceto è Stœchade. Cap. LIII.

Ad eadem quoque fit acetum è Stœchade, herba ipſa vti antè dictũ eſt aceto macerata: eoſdẽ verò implet effectus.

De vino è Betonica. Cap. LIIII.

Fit vinum Ceſtrites è betonica, quam ceſtron pſychotrophon appellant. Herba ſemine maturo prægnans cum ſuis ramulis minæ pondo in vini congios duos adijcitur, ſeptémque menſium ſpatio dimittitur, tandémque transfunditur. Ad multa inteſtina vitia, vti & frutex ipſe, pollet. Et vt in vniuerſum dicatur, quælibet factitia vina eorum ex quibus finguntur ſibi vires aſciſcunt. Quare ijs qui illorum naturas pernouerint, fuerit etiam ex facili vinorum vires cõiectura conſequi: veruntamen vinorum vſus febricitantibus abdicãdus. Fit etiamnum è betonica acetũ, ad eadẽ vitia vtile.

De vino Tragoriganite. Cap. LV.

Tragoriganites fit quaternis tragorigani drachmis linteolo colligatis, in quaternos muſti ſextarios coniectis, & poſt tertium menſem transfuſis. Prodeſt torminibus, conuulſis, ruptis, lateris doloribus, flatuum diſcurſationibus ac difficilibus concoctionibus.

A χας τε παλαιάς, καὶ ἆσθμα· ἔστι δὲ καὶ οὐρητικός, καὶ στροφουμένοις ἁρμόζει, πρός τε ῥίγη τὰ ἐν περιόδοις· κινεῖ δὲ καὶ ἔμμηνα.

Περὶ Χαμαιδρυΐτου οἴνου. Κεφ. να΄.

Καὶ ὁ Χαμαιδρυΐτης ὁμοίως τῷ ὑσσωπίτῃ σκευάζεται· θερμαντικὸς ὢν καὶ B διαλυτικός· ἁρμόζων σπασμοῖς καὶ ἰκτέροις, ὑστερικαῖς πνευματώσεσι, βραδυπεψίαις, ὕδρωπι ἀρχομένῳ. ἀμείνων δὲ παλαιούμενος γίνεται.

Περὶ Στοιχαδίτου οἴνου. Κεφ. νβ΄.

Σκευάζεται καὶ Στοιχαδίτης ὁμοίως. δεῖ δὲ τοῖς ϛ΄ χοεῦσι μνᾶν μίαν στοιχάδος C διδόναι. διαλύει δὲ πάχη καὶ πνευματώσεις, καὶ πόνους πλευρᾶς καὶ νεύρων, καὶ καταψύξεις· δίδοται δὲ καὶ ἐπιληπτικοῖς ὠφελίμως μετὰ πυρέθρου καὶ σαγαπηνοῦ.

Περὶ ὄξους Στοιχαδικοῦ. Κεφ. νγ΄.

Γίνεται καὶ ὄξος διὰ Στοιχάδος πρὸς τὰ εἰρημένα, ἐναποβρεχομένης ὄξει τῆς D πόας, ὡς προείρηται. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ αὐτά.

Περὶ Κεστρίτου οἴνου. Κεφ. νδ΄.

Γίνεται καὶ ἐκ τοῦ Κέστρου τοῦ ψυχοτρόφου οἶνος. δεῖ δὲ λαμβάνειν τὴν πόαν σπέρματος πλήρη πεπείρου σὺν τοῖς κλάδοις, καὶ μνᾶν μίαν βάλλειν εἰς οἴνου χοὰς E β΄. ἐᾶν τε ἑπτὰ μῆνας, καὶ οὕτω μεταγγίζειν. ποιεῖ δὲ πρὸς πολλὰ τῶν ἐντός, καθάπερ καὶ ὁ θάμνος αὐτῆς. καὶ καθόλου πάντες ⓐ σκευαστοὶ οἶνοι ἀναλαμβάνουσι τὴν δύναμιν τῶν μιγμάτων· διὸ τοῖς τὰς ἐκείνων ἐπεγνωκόσι φύσεις εὐχερὲς καὶ τὰς τῶν οἴνων δυνάμεις συμβάλλειν· ἀπυ- F ρέτοις μέντοι ἐστὶν ἡ τῶν οἴνων χρῆσις. καὶ ὄξος δὲ ἐξ αὐτοῦ γίνεται, πρὸς τὰ ἐοικότα πάθη χρησιμεῦον.

Lac. legit in vet. cod. πρὸς ἅπερ καὶ ὁ θάμνος αὐτῆς.

Περὶ Τραγοριγανίτου οἴνου.

Τραγοριγανίτης· τραγοριγάνου < δ΄. εἰς γλεύκους ξέστας δ΄. ἐν ὀθονίῳ χάλα πρὸς μῆνας γ΄. καὶ μετάγγιζε. ἁρ- G μόζει στρόφοις, σπάσμασι, ῥήγμασι, πόνοις πλευροῦ, πνευμάτων διαδρομαῖς, δυσπεψίαις.

V. inſerit πνίγμασι

Περὶ Βουνίτου οἴνου. Κεφ. νϛ'.

Οἶνος διὰ Βουνίου· βουνίου < β'. κόψας, καθὲς εἰς κοτύλας γλεύκους τέσσαρας, καὶ τ' ἄλλα ὁμοίως ποίει. Ἁρμόζει δὲ στομαχικοῖς κεκοπωμένοις δι' ὁπλομαχίαν, ἢ ἱππασίαν πολλήν.

Περὶ Δικταμνίτου οἴνου. Κεφ. νζ'.

Δικταμνίτης· δικτάμνου < δ'. εἰς γλεύκους κοτύλας η'. ἀπόβρεχε ὁμοίως. Ποιεῖ δ' ἀσιτωμένοις στόμαχον, ἄγει καὶ λόχια καὶ ἔμμηνα.

Goup. alter, δικτάμνου < α'. εἰς γλεύκους &c. cui Hermolaus conſentit.

Περὶ Πρασίτου οἴνου. Κεφ. νη'.

Ὁ διὰ πρασίου· πρασίου τοῦ ἀκμαίου φύλλα κόψας, χοίνικας β'. καθὲς εἰς μετρητὴν γλεύκους, καὶ τ' ἄλλα ὁμοίως ποίει· Ἁρμόζει δὲ τοῖς περὶ θώρακα, καὶ πρὸς ὅσα τὸ πράσιον.

Περὶ Θυμίτου οἴνου. Κεφ. νθ'.

Θυμίτης· θύμου κεκομμένου καὶ σεσησμένου *οὐγγίας ρ'. ἐνδήσας εἰς ὀθόνην, καθὲς εἰς γλεύκους κεράμιον. Ἁρμόζει πρὸς δυσπεψίας, ἀνορεξίας, *δυσεντερείας, νεύρων πόνους, ὑποχονδρίων, φρίκας χειμερινάς, καὶ πρὸς ἰοβόλα τὰ ψύχοντα καὶ σήποντα.

Περὶ Θυμβρίτου οἴνου. Κεφ. ξ'.

Θυμβρίτης ὁμοίως σκευάζεται. καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ, πρὸς ἃ καὶ ὁ θυμίτης.

Περὶ Ὀριγανίτου οἴνου. Κεφ. ξα'.

Ὀριγανίτης δι' ὀριγάνου Ἡρακλεωτικῆς σκευάζεται, ὁμοίως τῷ θυμίτῃ· ποιῶν πρὸς τὰ αὐτά.

Περὶ Καλαμινθίτου, γληχωνίτου καὶ ἀβροτονίτου οἴνου. Κεφ. ξβ'.

Καλαμινθίτης, γληχωνίτης, ἀβροτονίτης, ὁμοίως σκευάζονται τῷ διὰ θύμου· Ποιοῦσι δὲ στομαχικοῖς καὶ ἀνορεκτοῦσι, καὶ πρὸς ἴκτερον· οὐρητικοὶ γάρ εἰσιν.

Περὶ Κονυζίτου οἴνου. Κεφ. ξγ'.

Οἶνος Κονυζίτης ὁμοίως σκευάζεται· ἔστι δὲ πάντων μᾶλλον θηριακός.

Περὶ Ἀρωματίτου οἴνου. Κεφ. ξδ'.

Ὁ δὲ Ἀρωματίτης οὕτω κατασκευά-

A *De vino Bunite. Cap. LVI.*

E Bunio fit vinum nomine Bunites, binis drachmis Bunij tuſi in muſti quaternas heminas miſſis, & cæteris eodem modo factis. Cōfert ſtomachicis & armorū certaminis equitandíve laſſitudine oppreſſis.

De Vino Dictamnite. Cap. LVII.

B Dictamnitis cōficiendi ratio hęc eſt: Dictamni quaternas drachmas in octonis muſti heminis ſimiliter macerato. Facit aduerſus ſtomachi faſtidia, & purgamenta à partu, mēſeſque ciet.

De vino Praſite. C. LVIII.

Ad vinum è Marrubio conficiendum, foliorum marrubij adulti tuſorum chœnices duas in muſti metretam demittito, cæteráque conſimiliter facito. Conuenit hoc vinum pectoris vitiis, atque omnibus, quibus & ipſum marrubium. C

De vino Thymite. C. LIX.

Thymites ſic fit: Thymi tuſi & cribrati drachmas centū linteo illigatas muſti amphoræ indito. Valet cōtra difficiles coctiones, cibi faſtidia, graues ructus, neruorū & præcordiorū dolores, frigoris hyemalis horrores: itémq; aduerſus animalia virus eiaculantia, quę quidē ictu ſuo locum refrigerant & putrefaciunt. D

De vino Thymbrite C. LX.

Simili modo è Thymbra vinum fit: quod eadem quæ Thymites præſtat. E

De vino Origanite. C. LXI.

Sic & Origanites ex origano Heracleotico conficitur, haud ſecus atque Thymites, & ad eadem quoq; eſt efficax.

De vinis è Calamintha, Pulegio & Abrotono. C. LXII. F

E Calamintha, Pulegio & Abrótono vina fiunt, eodē quo Thymites modo. Proſunt ſtomachicis & cibum auerſantibus: ác valent etiamnum ad morbum regium, propterea quòd vrinas cient.

De vino Conyzite. C. LXIII.

Similiter & è Conyza vinum fit: quod contra venenata præ cæteris eſt efficax. G

De vino Aromatite. C. LXIIII.

Vinum Aromatites ita componi-

tur: Palmæ, aſpalathi, calami, nardi Celtici, ſingulorum vncias ſingulas poſtquam contriueris, paſſo ſubigito: indéque factas grandiores offas in muſti auſteri ſextarios duodecim deijcito, & operculato vaſe quadraginta dies macerari ſinito: excolatum deinde vinum recondito. Eſt & altera eius parandi ratio: Calami drach. viij. phu drach. vij. coſti drach. ij. nardi Syriaci drach. vj. caſſiæ drach. viij. croci drach. iiij. amomi drach. v. aſari drach. iiij. Hæc, inquam, omnia ſimul trita & linteo colligata in muſti metretam demergito: & poſtquam vinum deferbuerit, transfundito. Facit ad pectoris, lateris & pulmonis dolores: difficili vrinæ, rigoribus, retardatis menſibus, atque ijs qui per gelidæ hyemis rigorem iter faciunt, potu auxiliatur. Conuenit & ijs qui humores craſſos gignunt: coloré quoque meliorem hilarioréműque facit, & ſomnum conciliat, doloréſque leuat, veſicæ ac renum vitijs vtile.

De vino ex myrrha, pipere & iride. Cap. LXV.

Fit & vinum ad deſtillationes, tuſſim, cruditates, inflationes & ſtomachi ſuperfluos humores. Myrrhę drach. ij. piperis albi drach. j. iridis drach. vj. aniſi drach. iij. Iſta penitus cõtuſa & linteolo illigata in ſex vini ſextarios conijcito: vinum poſt triduum excolato, & in lagena recondito. Ab inambulatione meraculum cyathi vnius menſura propinatur.

De vino Nectarite. Cap. LXVI.

Nectarites paratur ex helenio, quod alij Medicã, alij ſymphytum, aliqui verbaſcum Idæum, alij oreſtion, alij denique nectarion appellant. Radicis helenij ſiccæ vncias v. linteolo colligatas in muſti ſex congios addito, & poſt tertium mẽſem diffundito. Facit ad ſtomachi & pectoris vitia, ac vrinas quoque pellit.

De vino è Nardo Syriaco, Celtico & Malabathro. Cap. LXVII.

E Syriaca nardo & Celtica, malabatróq; vinũ factitatur in hũc modũ: ſingulorũ minę ſemiſsẽ in binos muſti cõgios mittito, & poſt bimeſtre colato: cyathũ vnũ cum tribus

A ζεται· φοίνικος, ἀσπαλάθου, καλάμου, νάρδου Κελτικῆς, ἑκάστου * χοίνικα λειώσας, "φύρασον γλυκεῖ. καὶ ποιήσας εὐμεγέθεις μάζας, βάλε εἰς γλεύκους αὐστηροῦ ξέστας ιβ'. καὶ ἔασον ἡμέρας μ'. σφηνώσας τὸ ἀγγεῖον· εἶτα διυλίσας, ἀποτίθεσο· σκευάζεται δὲ καὶ ἄλλως· καλάμου ὁλκὰς η'. φοῦ < ζ'. κόστου < β'. νάρδου Συριακῆς < ϛ'. κασσίας < η'. κρόκου < δ'. ἀμώμου < ε'. ἀσάρου < δ'. ταῦτα ὁμοῦ λειώσας καὶ ἐν ὀθονίῳ δήσας χάλασον εἰς μετρητὴν γλεύκους, καὶ μετὰ τὸ ἀποζέσαι τὸν οἶνον μετάγγιζε. Ποιεῖ δὲ πρὸς πόνους θώρακος, πλευροῦ, πνεύμονος. δυσουρίαις τε καὶ ῥίγεσιν, ἐμμηνίοις ἐπισχεθεῖσι, καὶ τοῖς διὰ κρυμὸν ὁδεύουσιν ἁρμόζει πινόμενος· καὶ πρὸς τὸ πάχος γεννῶντας· περιποιεῖ δὲ καὶ εὐχροιαν, ὑπνωτικός τε ἐστὶ καὶ ἀνώδυνος, τοῖς περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς ἁρμόζων πάθεσι. — Lac. legit ex vet cod. φύρασον γλεύκει

Περὶ οἴνου τοῦ ἐκ σμύρνης, πεπέρεως, καὶ ἴρεως. Κεφ. ξε'.

Σκευάζεται δὲ "οἶνος πρὸς κατάρρους, βῆχας, ὠμότητας, ἐμπνευματώσεις καὶ πλάδον στομάχου· σμύρνης < β'. πεπέρεως λευκοῦ < α'. ἴρεως < ϛ'. * ἀνήθου < γ'. ταῦτα ὁλόκοπα ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, κάθες εἰς ξέστας ϛ'. οἴνου· μετὰ δὲ τρίτην διυλίσας, ἀποτίθεσο εἰς λάγηνον. καὶ πότιζε μετὰ περίπατον διδοὺς ἄκρατον, κύαθον α'. — Lac. inſerit ex v. cod. καὶ ἄλλος ἀρωματίτης — G. Hæc ita leguntur in vet. libris. ἀνίσου < γ'. ταῦτα ἐνδήσας, vt Hermolaus legit.

Περὶ Νεκταρίτου οἴνου. Κεφ. ξϛ'.

Ὁ δὲ Νεκταρίτης σκευάζεται ἐκ τοῦ ἑλενίου· ὃ ἔνιοι Μηδικὴν, οἱ δὲ σύμφυτον, οἱ δὲ, Ἰδαῖον φλόμον, οἱ δὲ, ὀρέστιον, οἱ δὲ, νεκτάριον καλοῦσιν· ἑλενίου ῥίζης ξηρᾶς "οὐγκίας ε'. ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, κάθες εἰς χόας ϛ'. γλεύκους, καὶ μετὰ γ'. μῆνας ἀπόχει. Ποιεῖ δὲ πρὸς στόμαχον, θώρακα· ἄγει δὲ καὶ οὖρα. — Pariſ. ex. δραχμὰς

Περὶ τοῦ διὰ Συριακῆς νάρδου καὶ Κελτικῆς καὶ Μαλαβάθρου οἴνου. Κεφ. ξζ'.

Ὁ δὲ διὰ Συριακῆς νάρδου, καὶ Κελτικῆς, καὶ μαλαβάθρου, σκευάζεται οὕτως· ἑκάστου ἡμίμναιον λαβὼν, εἰς δίχουν γλεύκους κάθες, καὶ μετὰ μῆνας β'. διύλιζε. δίδου δὲ καὶ κύαθον α'. πρὸς τρεῖς

ὕδατος. ποιεῖ νεφριτικοῖς, ἰκτερικοῖς, ἡπατικοῖς, δυσουροῦσιν, ἀχροοῦσι, στομαχικοῖς. A

Ald. ὀγκίας β. (G) Ἔνιοι δὲ ἀκόρου "οὐγγίας α΄ ἢ β΄. Κελτικῆς νάρδου οὐγγίας γ΄. ἐν κεραμίῳ γλεύκους σκευάζουσιν.

Περὶ Ἀσαρίτου οἴνου. Κεφ. ξη΄.

Ἀσαρίτης. Ἀσάρου οὐγγίας γ΄. καθὲς εἰς γλεύκους κοτύλας ιβ΄. ὁμοίως. ἔστι δὲ διουρητικός, ὑδρωπικοῖς ἁρμόζων, καὶ ἰκτεριώδεσιν, ἡπατικοῖς, ἰσχιαδικοῖς. B

Περὶ τοῦ διὰ τῆς ἀγρίας Νάρδου οἴνου. Κεφ. ξθ΄.

Ὁ δὲ διὰ τῆς ἀγρίας Νάρδου· νάρδου ἀγρίας τῆς ῥίζης προσφάτου λειώσας σεσησμένης καθὲς οὐγγίας η΄. εἰς χοῦν C γλεύκους ὁμοίως. καὶ ἔα μῆνας β΄. χρήσιμος ἡπατικοῖς, δυσουροῦσι, πνευματουμένοις, στομαχικοῖς.

Περὶ Δαυκίτου οἴνου. Κεφ. ο΄.

Δαυκίτης. Δαύκου τῆς ῥίζης ὁλοκόπου * < ς΄. εἰς γλεύκους κεράμιον καθὲς ὁμοίως, καὶ μετάγγιζε. ποιεῖ δὲ πρὸς πό- D νους θώρακος, ὑποχονδρίων, ὑστέρας· ἄγει ἔμμηνα, ἐρυγὰς κινεῖ, καὶ οὖρα· ἁρμόζει βηχί, σπάσμασι, ῥήγμασιν.

Περὶ Ἐλελισφακίτου οἴνου. Κεφ. οα΄.

Ἐλελισφακίτης ὁμοίως· ἐλελισφάκου "οὐγγίας η΄. ὁμοίως εἰς γλεύκους ἀμφορέα, ὅ ἐστι κεράμιον, καθὲς. ποιεῖ δὲ E πρὸς νεφρῶν πόνους, καὶ κύστεως καὶ πλευρῶν, αἵματος ἀναγωγάς, βῆχα, ῥήγματα, σπάσματα, "θλάσματα, ἔμμηνα ἐπεχόμενα.

Ald. ὀγκίας ς΄. Ruellius < ή legiſſe videtur.

Deeſt in Ald. cod. & ad notha transfertur.

Περὶ Πανακίτου οἴνου. Κεφ. οβ΄.

V. ί habet. Πανακίτης. Πάνακος οὐγγίαν "α΄. εἰς χόα γλεύκους καθεὶς ὁμοίως μετάγγιζε. F ποιεῖ σπάσμασι, ῥήγμασι, θλάσμασιν, ὀρθοπνοίαις· λεπτυντικὸς πάχους σπληνός· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς στρόφους, ἰσχιάδας, "βραδυπεψίας· καταμήνια ἄγει καὶ ἔμβρυα· ὑδρωπικοῖς καὶ θηριοδήκτοις ἁρμόζει.

V. βαρυπεψίας

Περὶ Ἀκορίτου οἴνου. Κεφ. ογ΄.

Ἀκορίτης, ὁ καὶ ὁ ἀπὸ Γλυκυῤῥίζης ὁμοίως σκευάζεται. δεῖ γὰρ ἑκάστου "οὐγγίας * π΄. εἰς χόας ς΄. πρὸς μῆνας γ΄. ἀποβρέχειν ..... G

G. Alter οὐγγίας ή. quam ſcripturam interpretes ſequuntur. Marcellus tamen < ή legit.

A aquæ exhibeto. Bene facit hoc vinum nephriticis, ictericis, hepaticis, vrinæ difficultate laborantibus, decoloratis & ſtomachicis. Sūt qui acori vnciam vnam aut alteram, & Celticæ nardi vncias iii in muſti amphoram adijciunt.

De vino Aſarite. C. LXVIII.

B Aſariten ſic cōficito: Aſari vncias iij. in muſti heminas duodecim itidem adijcito. Id vini genus vrinam ciet, atque hydropicis, regio morbo laborantibus, hepaticis iſchiadicíſque conuenit.

De vino è ſylueſtri nardo. Cap. LXIX.

E ſylueſtri nardo ſic fit: Radicis C ſylueſtris nardi recentis ac tritę cribratæq; vncias viij. in muſti congiū ſimiliter addito, & duos menſes ineſſe patitor. Vtile hepaticis, vrinæ difficultate laborantibus, inflatis atque ſtomachicis.

De vino Daucite. Cap. LXX.

Daucites ſic: Radicis Dauci planè D cōtuſæ vncias vj. muſti amphoræ ſimiliter indito, atque transfundito. Facit ad pectoris, præcordiorum ac vuluæ dolores: menſes pellit, ructus cit & vrinas: prodeſt denique tuſſi, conuulſis atque ruptis.

De vino è Saluia. Cap. LXXI.

Vinum è Saluia ſimiliter cōficito: Saluiæ vncias viij. in muſti am- E phoram, quæ eadem cum ceramio eſt, ſimili modo mittito. Valet cōtra renū, veſicæ & laterū dolores, ſanguinis excreationes, tuſſim, rupta, vulſa, contuſa & menſes ſuppreſſos.

De vino Panacite. Cap. LXXII.

Panacis vnciā j. in muſti cōgium vnū demittito, ac ſimiliter elutriato. Prodeſt vulſis, ruptis, contuſis & F orthopnœæ: lienis craſſitiem extenuat: eſt & efficax contra tormina, coxēdicum dolores & tardas concoctiones: menſes & partus extrahit: hydropi & venenatorū morſibus auxiliatur.

De vino Acorite. Cap. LXXIII.

G Vina ex acoro & è dulci radice cōſimili modo fiunt. Oportet enim ſingulorum vncias octonas in ſenis vini congijs tribus menſibus macerare, móxq; vinū in vaſa transferre.

Faciunt ad lateris pectoríſq; vitia, & vrinas mouent.

De vino Selinite. Cap. LXXIIII.

Seminis apij maturi, recentis & cribrati vncias nouem linteolo colligatas in muſti amphoram ſimiliter demittito. Cibi appetẽtiam facit, atque ſtomachicis & vrinæ difficultate laborãtibus auxiliatur: halitum quoque commendat.

De vinis Marathrite & Anethino. Cap. LXXV.

Ex Fœniculo, Anetho & Petroſelino vina eodẽ modo concinnantur, ad eadem efficacia.

De vino è Salis flore. C. LXXVI.

Paratur & è Salis flore vinum ad purgandum efficacius, quàm quod aqua marina tẽperatur. Verùm fauces, renes, veſicam & ſtomachũ infeſtat. Quare neq; in ſecũda, neq; in aduerſa valetudine vtile cenſetur.

De vino Phthorio, ſeu Abortiuo. Cap. LXXVII.

Fit & vinum quod partus enecat, abortúmve facit. Scilicet dum ſerũtur vites, veratrum aut cucumis ſylueſter, aut ſcammonium earũ radicibus adiungitur circumponitúrve. Ita ſiquidem vuę illorum vires ſibi aſciſcũt ac in ſeſe trahũt, proindéq; vinũ ex ijs depromptũ abortiuum euadit. Datur verò ieiunis mulieribus quæ antè vomuerint, aqua miſtum cyathorum octo menſura.

De vino Thymelaite. C. LXXVIII.

Ramorum Thymelææ cum ſuis folijs & fructu drachmas triginta in tres muſti congios mittito, & leui igne coquito, donec congij duo ſuperſint: deindéq; excolatum vinum recondito. Aquoſa purgat excrementa, & lienem abſumit.

De vino Chamælaite. C. LXXIX.

Chamelææ fruticem dum floret cum folijs tuſum cribratúmq; duodecim drachmarum põdere in muſti congium addito, ac poſt duos menſes vinum trãsfundito. Hydropicis, hepaticis atque delaſſatis auxiliatur, itémque fœminis quæ à partu ægrè purgantur.

De vino Chamæpityino. C. LXXX.

Chamæpityinum ſimili modo concinnatur, & ad eadem cõuenit, vrinæ ciendæ vi præditum.

A ῥίζαν. Ποιοῦσι δὲ πρὸς πλευρὰν καὶ θώρακα, κινοῦντες καὶ οὔρησιν.

Περὶ Σελινίτου οἴνου. Κεφ. οδ'.

Σελίνου σπέρματος ὡρίμου, νέου, σεσησμένου οὐγγίας θ. ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, βάλε εἰς κεράμιον γλεύκους ὁμοίως. Ποιεῖ δὲ ὄρεξιν καὶ στομαχικοῖς ἁρμόζει, καὶ δυσουροῦσιν. ἔστι δὲ καὶ εὔπνους. V. caret. Ald. ϛ.

B Περὶ Μαραθρίτου καὶ Ἀνηθίνου οἴνου. Κεφ. οε'.

Καὶ Μαραθρίτης καὶ Ἀνήθινος, καὶ Πετροσελινίτης ὁμοίως σκευάζονται, πρὸς τὰ αὐτὰ ποιοῦντες.

Περὶ Ἁλοσανθίνου οἴνου. Κεφ. ος'.

C Σκευάζεται καὶ δι' ἁλὸς ἄνθους, καθαρτικώτερος τοῦ διὰ θαλάττης. κακοῖ δὲ φάρυγγα καὶ νεφρούς, κύστιν, στόμαχον· ὅθεν οὔτε πρὸς ὑγείαν, οὔτε πρὸς πάθη χρήσιμος ὁ τοιοῦτος.

Περὶ Φθορίου ἐμβρύων οἴνου. Κεφ. οζ'.

Γίνεται δὲ καὶ Φθόριος ἐμβρύων οἶνος. D φυτευομέναις γὰρ ταῖς ἀμπέλοις συμφύεται ἐλλέβορος ἢ σίκυς ἄγριος, ἢ σκαμμωνία, ὧν ἀναλαμβάνει ἡ σταφυλὴ τὴν δύναμιν. καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν οἶνος γίνεται φθόριος. *γίνεται δὲ προεμημεκυίαις νήστεσι κυάθων πλῆθος η. κεκραμένος.

Περὶ Θυμελαίτου οἴνου. Κεφ. οη'.

E Ὁ Θυμελαίτης. τῶν κλώνων σὺν τοῖς φύλλοις καὶ τῷ καρπῷ ℥ λ'. βάλε εἰς γλεύκους χόας γ'. καὶ σκεύαζε ἕψων κούφως, ἄχρις ἂν β'. ἀπολειφθῶσι χόες, καὶ διυλίσας ἀποτίθεσο. Καθαίρει ὑδατώδη, καὶ σπλῆνα τήκει. Ald. ἐγκίας. V. σίλλει.

Περὶ Χαμελαίτου οἴνου. Κεφ. οθ'.

F Χαμελαίτης. ἐπειδὰν ἀνθῇ ὁ θάμνος, μετὰ τῶν φύλλων κόψας καὶ σήσας βάλε ℥ ιβ'. εἰς γλεύκους χοῦν, καὶ μετὰ μῆνας β'. μετάγγιζε. Ποιεῖ δὲ ὑδεριῶσιν, ἡπατικοῖς, κεκοπωμένοις, καὶ ταῖς ἐκ τοκετοῦ δυσκαθάρτοις. Ald. ἐγχ.

G Περὶ Χαμαιπιτυΐνου οἴνου. Κεφ. π'.

Χαμαιπιτυΐνος ὁμοίως σκευάζεται, καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζει, διουρητικὸς ὤν.

Περὶ Μανδραγορίτου. Κεφ. πα'.

Μανδραγορίτης. τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥίζης κατατεμὼν, ἔνειρον εἰς λίνον ἡμιμναῖον, καὶ κάθες εἰς μετρητὴν γλεύκους πρὸς μῆνας γ'. εἶτα μετάγγιζε. ἡ μέση πόσις, ἡμικοτύλιον· πίνεται δὲ γλυκέως προσδιδομένου εἰς διπλάσιον. φασὶ δὲ κοιμίζειν καὶ καρῶν κοτύλην αὐτοῦ χοῒ ἑνὶ μιχθεῖσαν, καὶ ποθεῖσαν· μετὰ ξέστου δὲ οἴνου, κύαθος εἷς ποθεὶς ἀναιρεῖ· Ἔστι δὲ ἡ σύμμετρος χρῆσις ἀνώδυνος· ῥευμάτων παχυντική· ὀσφραινόμενος δὲ καὶ ἐγκλυζόμενος τὸ αὐτὸ ποιεῖ.

[Al. ἡμιμναι-]
[Lac. interſerit ex v. cod. ὅλον πέκλινον]
[Lac. ex vet. cod. κοτύλης.]
[Sunt qui addant καὶ πινόμενος]

A De Mandragorite. Cap. LXXXI.

Vinum è Mandragora ita conficito: Corticem radicis mandragorę concidito: ſegmentorum minæ ſemiſſem lino traijcito, & in muſti metretam demittito, inibique eſſe ſinito ad menſes tres, tandémque diffundito. Media potio, heminæ B dimidium: bibitur verò paſſo in duplum addito. Aiunt porrò ipſius heminam vni congio miſtam potu ſomnum & ſoporē inducere. Vnicus verò cyathus cum ſextario vini potus, enecat. At moderatus ipſius vſus doloris ſenſum aufert, atq; fluxiones incraſſat. Cæterùm & olfactu & infuſione idem præſtat.

Περὶ Ἐλλεβορίτου. Κεφ. πβ'.

Ἐλλεβορίτης. εἰς χοῦν γλεύκους τεθαλασσωμένου, μέλανος ἐλλεβόρου < ιβ'. λείου βάλε ἐν ὀθονίῳ καθαρῷ, μετὰ δὲ ὅταν ἀναζέσῃ εἰς ἀθαλάσσου χοῦν *οὐγκίας ιε'. ἢ ιδ'. ὁλοσχερῶς στυθλάσας βάλε, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς διυλίσας χρῶ. πότιζε δὲ κύαθον α', πρὸς κοιλίας λύσιν μεθ' ὕδατος ἐκ βαλανείου, ἐμημεκόσιν ἀπὸ δείπνου. ἢ ἐλλεβόρου < κ'. σχοίνου *οὐγγίας ιβ'. στάχυος Συριακοῦ οὐγγίας ιγ'. σεσησμένα ἐν ὀθονίῳ δήσας, κάθες εἰς κοτύλας ιδ'. Κῴου οἴνου ἐπὶ ἡμέρας μ'· εἶτα ἀπηθήσας πότιζε τρία ἡμικοτύλια. ἢ εἰς γλεύκους κεράμιον θαλάττης πελαγίας ἑψημένης ξέστας ιβ'. ἐλλεβόρου λευκοῦ λίτρας ϛ'. ἔμβρεχε ἡμέρας μ'. καὶ ἀπηθήσας χρῶ. ἢ ἐλλεβόρου < ιβ'. ἀφρονίτρου < δ'. γλεύκους κοτύλας ιβ'. βρέχε ἐπὶ ἡμέρας ιε'. καὶ ἀπηθήσας χρῶ μετὰ μῆνας ἕξ. τοῦτο καὶ βρέφη ἐκτιτρώσκει. ἢ καὶ *ἐκ θειλοπεδευομένης σταφυλῆς βάλε εἰς γλεύκους μετρητὴν (ἔστι δὲ ὁ μετρητὴς χόες *ι') καὶ βάλε γύψον εἰς τὸν οἶνον < κ'. καὶ ἔασον ἡμέρας β'. καὶ κάθες ἔνδεσμον ἐλλεβόρου μέλανος οὐγγίας λ'. σχοίνου οὐγγίας λ'. καλάμου οὐγγίας λ'. ἀρκευθίδων ἡμιχοίνικον καὶ δ'. σμύρνης δὲ καὶ κρόκου ἀνὰ οὐγγίαν α'. ἐνειλήσας ὀθονίῳ κρέμασον ἡμέ-

[Lac. legit ex v. c. ἐν ὀθονίῳ ἀραιῷ. & eam lectionē præfert.]
[Vulg. exempl. εἰς θαλάσσης χόας ιε. ἢ ιδ']
[Orib. οὐγκίας]
[Ruell. ιβ]
[Ruell. < legit.]

C De Elleborite. Cap. LXXXII.

In congium muſti aqua marina diluti, veratri nigri triti drachmas xij. linteo mundo inditas conijcito, atque vbi efferbuerit transfundito: aut in congium muſti, quod ſit maris expers, veratri drachmas xiiij. aut xv. penitus cõtuſas mittito: poſt D aliquot dies vinum excolato, & vtitor. Ad aluum ſoluendam cyathum vnum ex aqua propinato à balneo ijs qui à cœna vomuerint. Alia ratio: Veratri drach. xx. iunci odorati vncias xij. ſpicæ Syriacæ vncias xiij. cribratas & linteo colligatas in vini Coi heminas duodecim diebus E quadraginta macerandas indito: poſtmodũ colato, & in potu ſeſquiheminam dato. Aliter. Decoctæ aquæ marinæ ex alto petitæ ſextarios xij. veratri albi libras vj. in muſti amphora diebus xl. macerato: atque vbi excolaueris, vtitor. Alia ratio. Veratri drach. xij. aphronitri drachmas iiij. in muſti heminis F duodecim macerato xv. dieb⁹: poſt colato, & exacto ſemeſtri vtitor. Id vini genus etiã fœtus abigit & abortum infert. Aliter. Sumito muſti ex vuis in Sole ſiccatis metretã (capit autem metreta congios octo) & in illud vinum gypſi drach. xx. mittito, atq; biduo reſidere ſinito: tùm indito veratri nigri nodulo illigati G vncias xxx. iunci odorati vncias xxx. & calami tantundem, baccarũ iuniperi chœnicis ſemiſsē & quartam illius partem, myrrhæ & croci ana vnciam j. Ex his inquam omnibus faſciculum linteolo inuolutum diebus qua-

bus quadraginta ſuſpendito. Poſtea excolato, & binos ternóſve cyathos dilutos exhibeto. Purgat à partu & abortu fœminas: fœtus quoque extrahit, éſtque contra vuluæ ſtrangulatus efficax.

De Scammonite. Cap. LXXXIII.

Scammonites ſic fit: Radicis ſcammoniæ per meſſes effoſſæ tritæ & linteo illigatæ drach. xv. in muſti congium vnú mittito ad dies triginta. Purgat aluum, ac bilem & pituitam detrahit.

De Metallicis omnibus, & primùm de Cadmia.

Cap. LXXXIIII.

Ex Cadmiæ generibus optima eſt Cypria, quæ botryitis, hoc eſt, racemoſa cognominatur, dénſa, modicè ponderoſa & in leuitatem magis declinans, extima ſui parte racemoſa, colore cinereo, quæq; cõfracta intus cineracea & æruginoſa conſpicitur. Proxima huic habetur quæ extra quidẽ penè cærulea eſt, intus verò candidior, intercurrẽtibus lineis ſeu maculis onychitæ lapidi ſimilibus: tales enim ſunt quæ è fodinis veteribus eruuntur. Eſt & quæ placitis, quaſi cruſtoſa, dicitur, lineis intercurrentibus ceu zonis quibuſdam cincta: quapropter eam etiã zonitin appellauere. Eſt & alia quæ oſtracitis quaſi teſtacea nominatur, gracilis & magna ex parte nigra, terrea aut teſtacea ſuperficie: ſed candida improbatur. Oculorũ autem medicamentis botryitis nomine & onychitis, vtiles: reliquæ emplaſtris & medicaminibus quæ arida inſperguntur ad trahẽdas cicatrices. Et ad iſta quidem prodeſt Cypria: nam quæ ex Macedonia, Thracia & Hiſpania defertur, inutilis cenſetur. Cadmiæ effectus aſtringere, caua explere ac ſordes purgare. Sed & cutis ſpiracula obducit, ſiccat, cruſtas inducit, excreſcentia in carne cohibet, atque vlcera quæ cacoëthe vocantur, ad cicatricem perducit. Gignitur porrò & Cadmia quędã è fuligine, quę dũ excoquitur ęs (egeſta flãmis flatúq;) lateribus cameriſq; fornacũ applicatur. Sunt verò hæ prægrandes ac ferreæ à metallicis aceſtides appellatæ, per ſumma faſtigia conca-

A μέρας μ'. εἶτα διύλιζε καὶ δίδου °κυάθους γ'. ἢ β'. κεράσας. Καθαίρει τὰς ἐκ τοκετῶν καὶ ἐκτρωσμῶν· κατασπᾷ δὲ καὶ ἔμβρυα καὶ πρὸς τὰς ὑστερικὰς πνίγας ποιεῖ."

Ruell. κοτύλας legit.

Samb. in v. cod margine hæc legit: γίνεται καὶ κολοκυνθίτης, ὑποκαλάσων κοιλίαν, ὑποσύφων καὶ ὀρεκτικός.

Περὶ Σκαμμωνίτου. Κεφ. πγ'.

Σκαμμωνίτης· σκαμμωνίας τῆς ῥίζης "< ιε'. ὀρυττομένης ἐν πυραμητῷ ἔμβαB λε εἰς γλεύκους χοῦν ἕνα λείας, δήσας ἐν ὀθονίῳ ἐπὶ ἡμέρας λ'. Καθαίρει δὲ κοιλίαν, ἄγων χολὴν καὶ φλέγμα.

Ald. ≤ γ'. Lac. verò legit < ις'. Ruell. < ι'.

Περὶ παντὸς λίθου μεταλλικοῦ.

Περὶ Καδμείας. Κεφ. πδ'.

Καδμείας ἀρίστη μέν ἐστιν ἡ Κυ-C πρία, καλουμένη δὲ βοτρυῖτις, πυκνή, βαρεῖα μέσως, καὶ μᾶλλον ἐπὶ τὸ κουφότερον ῥέπουσα, ἔχουσα τὴν ἐπιφάνειαν βοτρυώδη, χρώματι σποδοειδής, θλασθεῖσα δὲ ἔντεφρος ἔνδοθεν καὶ ἰώδης. ἑξομένη δέ ἐστιν ἡ ἔξωθεν μὲν κυανίζουσα, ἔνδοθεν δὲ λευκοτέρα, διαφύσεις ἔχουσα D ἐμφερεῖς ὀνυχίτῃ λίθῳ. τοιαῦται γάρ εἰσιν αἱ ἐκ τῶν παλαιῶν μετάλλων ὀρυσσόμεναι. Ἔστι δὲ καὶ πλακώδης τις λεγομένη, ὥσπερ ζώνας ἔχουσα τὰς διαφύσεις· ὅθεν καὶ ζωνῖτιν αὐτὴν ἐκάλεσαν. καλεῖται δέ τις καὶ ὀστρακῖτις," ἰσχνή, καὶ ὡς ἐπιτοπολὺ μέλαινα, "γεώδης δὲ ἢ ὀστρακώδης E κεχρημένη ἐπιφανεία. φαύλη δὲ ἡ λευκή. Χρησιμεύει δὲ πρὸς μὲν τὰ ὀφθαλμικὰ φάρμακα ἡ βοτρυῖτις καὶ ὀνυχῖτις καλουμένη· αἱ δὲ λοιπαὶ εἰς ἐμπλάστρους καὶ ξηρά, "κατουλοῦν δυνάμεναι. καὶ πρὸς ταῦτα χρησιμεύει ἡ Κυπρία. ἡ γὰρ ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ Ἱσπανίας κομιζομένη, F ἄθετος. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, κοιλωμάτων ἀναπληρωματικήν, καθαρτικὴν ῥυπαρῶν. παρεμπλάσσει δὲ καὶ "ξηραίνει καὶ *ἐσχαροῖ, καὶ στέλλει τὰ ἐκσαρκώματα, καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀπουλοῖ."Γεννᾶται δὲ *ἡ καδμεία ἐκ *τοῦ χαλκοῦ καμινευομένου, προσιζανούσης τῆς λιγνύος τοῖς G τοίχοις καὶ τῇ κορυφῇ τῶν καμίνων. εἰσὶ δὲ "αὗται σιδηραῖ παμμεγέθεις, ὑπὸ τῶν μεταλλουργῶν καλούμεναι ἀκεστίδες, κατὰ κορυφὴν συνημμέναι, περὶ δὲ κατί-

Marc. ἰσχυρὰ legendum ſuſpicatur.

Ita v. cod. quem ſecutus eſt Marcellus: at vulg. exempl. γεώδης δὲ ἡ ὀστρακ.

V. κατουλοῦν δυνάμενα φάρμακα.

V. ἐξιποῖ. Ita & Catac.

Lac. legit ex v. cod. γεννᾶται δέ τις καδ.

Plerique Interpretes ῥάβδοι legiſſe videntur.

V. προσιζάνειν

V. σώλεω

V. ὀδόντας εἰ ἄλιθος εἴη.

Lac. legit in vet. cod. ὥρας. Ita & Orib.

χεσθαι καὶ "ἐφιζάνειν τὰ ἀναφερόμενα A
σώματα ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ. ἅπερ δὴ καὶ
μᾶλλον ἐφιζάνοντα ἐπισωματοῦται, καὶ
ποτὲ μὲν ἓν εἶδος αὐτῆς, ποτὲ δὲ δύο, ἢ ἅ-
παντα ἀποτελεῖται. μεταλλουργεῖται δὲ
ἐκ τοῦ περιϋπερκειμένου "* Σολέου ὄρους
τοῦ λεγομένου Πυρίτου λίθου καιομένου·
ἐν δὲ τῷ αὐτῷ ὄρει εὑρίσκεται οἱονεὶ διά- B
ζώματά τινα χαλκίτεως, μίσυος, σώ-
ρεως, μελαντηρίας, κυανοῦ, χρυσοκόλ-
λης, χαλκάνθου, διφρυγοῦς. τινὲς δὲ καὶ
ἐν μετάλλοις φασὶ λιθίνοις εὑρίσκεσθαι
καδμείαν, πλανώμενοι ὑπὸ λίθων
πολλὴν ἐμφέρειαν ἐχόντων· ὥσπερ καὶ ὁ
ἐν τῇ Κύμῃ λίθος εὑρισκόμενος, δύνα- C
μιν δὲ οὐδεμίαν ἐνδεικνύμενος. ἐπιγι-
νωσκομένων αὐτῶν ἐκ τοῦ κουφοτέρους
αὐτοὺς εἶναι τῆς Καδμείας, καὶ διαμα-
σηθέντας μὴ ἐπιεικεῖς ἐν τῇ γεύσει. ἀ-
γανακτεῖν δὲ τοὺς "ὀδόντας * ἐν τῇ γεύσει
εἰ λίθος εἴη ἐν τῇ διαμασήσει. εἰ δὲ
καδμεία εἴη, ἀνέχεσθαι τῆς διαβρώ- D
σεως * συνοικούσης αὐτῆς. ἔτι διακρίνε-
ται καὶ τῷ τὴν μὲν καδμείαν λειοτρι-
βηθεῖσαν σὺν ὄξει, καὶ ξηρανθεῖσαν ἐν ἡ-
λίῳ * ἐκπιέζειν. τὸν δὲ λίθον μὴ πάσχειν
τοῦτο. καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθέντα μὲν τὸν λίθον
τετριμμένον πυρὶ ἀποπηδᾶν, καὶ τὸν ἐξ
αὐτοῦ καπνὸν ὅμοιον δὴ ὑπάρχειν τῷ πυ- E
ρί· τὴν δὲ καδμείαν μένειν τε καὶ ἀνα-
διδόναι αἰθάλην μηλίζουσαν καὶ χαλ-
κοφανῆ, ὡσπερεὶ ζώνην τινὰ ποικίλην.
ἔτι ὁ μὲν λίθος πυρωθεὶς καὶ ψυγεὶς ἀλ-
λοιωθήσεται τῷ χρώματι, καὶ κουφότε-
ρος ἔσται. ἡ δὲ καδμεία κατ' οὐδὲν με-
ταβάλλει, εἰ μή τις αὐτὴν ἐφ' ἱκανὰς "ἡ- F
μέρας ἐγκαύσῃ. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τῶν
ἀργυρείων λευκοτέρα τε κουφοτέρα οὖσα.
κατὰ δὲ τὴν δύναμιν ἥττων. καυστέον δὲ τὴν
προειρημένην καδμείαν, ἐγκρύπτοντας εἰς
ἄνθρακας, ἕως οὗ διαφανὴς γένηται, καὶ
πομφολυγήσῃ ὡς σιδήρου σκωρία· εἶτα
ἐν οἴνῳ * σβεννύναι Ἀμιναίῳ· τὴν δὲ εἰς τὰ G
ψωρικὰ, ὄξει. τινὲς δὲ τὴν οὕτω καεῖσαν
ἀναλεάναντες οἴνῳ, κατοπτῶσι πάλιν ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, μέχρι κισηρώδης τὴν ὄψιν γένη-
ται· πάλιν δὲ μετ' οἴνου λειοτριβήσαντες, τρίτον καίουσι, μέχρι τελείως εἰς σποδὸν

merate; vt quę ab ęre ſurſum ferun-
tur corpuſcula inibi detineantur &
inhæreſcát: hæc cũ ſpiſſiùs adhære-
ſcunt, in vnum corpus coaleſcunt,
atque vnum modò cadmiæ genus,
modò duo, modò omnia efficiun-
tur. Conficitur & Cadmia cremato
lapide cui Pyritæ cognomen eſt, è
monte qui Solis incumbit eruto. In
eodẽ verò monte reperiuntur quæ-
dam quaſi venæ chalciteos, miſyos,
ſoreos, melanteriæ, cærulei, chryſo-
collæ, atramẽti ſutorij, atque etiam
diphrygis. Nec deſunt qui cadmiã
in lapidum fodinis inueniri tradãt,
decepti non parua lapidũ quorun-
dam cũ cadmia ſimilitudine, qua-
lis inuenitur & apud Cumas lapis
nullam ſui vim oſtendens. Atque hi
eo deprehenduntur, quòd ſunt ca-
dmia leuiores, itémq; commandu-
cati guſtum ac ipſos etiam dentes
offendunt: at cadmia, quippe quæ
dentibus cedat, ſine offenſa mandi
poteſt. Alio inſuper diſcerni poſ-
ſunt argumento: Cadmia ſiquidem
in farinam detrita & aceto ſubacta
atque in ſole ſiccata coit, quod la-
pidi non accidit. Adhæc tritus la-
pis igni impoſitus diſſilit, & fumum
ab ignis ipſius fumo haudquaquam
diuerſum emittit. Cadmia verò
quieta manet, fulginémque reddit
ad luteum vergentem, ęreóque co-
lore ſplendẽtem, ceu zonam quan-
dam variam. Inſuper lapis ignem
expertus deindéque refrigeratus
colorem mutabit, ac leuior quoque
fiet: ſed cadmia nullatenus eua-
riat, niſi quis eam multis horis cre-
mauerit. Fit & in argenti fornaci-
bus candidior & minùs ponderoſa,
ſed viribus impar. Vritur porrò an-
tedicta cadmia carbonibus obru-
ta, donec tranſlucida euadat & fer-
ri ſcoriæ modo bullet: dein extin-
guitur vino Aminæo: ſed quæ ad
pſorarum medicamenta præpara-
tur, aceto. Nonnulli verò hoc mo-
do exuſtam vino ſubigunt, rur-
ſúmque in olla cruda torrent, do-
nec pumicoſa videatur, iterúm-
que tritam ex vino tertiò vrunt,
vſquedum prorſus in cinerem re-

digatur, nihil ſcabritiæ retinens: atque hac ſpodij vice vtuntur. Lauatur autem trita in mortario, aqua ſubinde effuſa, dum nihil ſordidi ſupernatet: túmque in paſtillos coacta reponitur.

De Pompholyge. Cap. LXXXV.

POMPHOLYX à ſpodo ſpecie ſola diſtat, non item genere. Siquidem ſpodos quodammodo nigricat & plerunque põderoſior eſt, ſcintillarum, pilorũ ac terræ plena, quaſi purgamẽtum quoddam quod ab ærariarum officinarũ pauimentis atque fornacibus euerritur atq; deraditur. Pompholyx verò pinguis eſt & candida, inſupérque leuiſſima, vt in aërem euolare poſſit. Et huius quidem duo ſunt genera: vnum ad aëris colorem vergens & ſubpingue: alterũ perquàm candidum, ſummámq; leuitatẽ nactum. Fit verò candida pompholyx, cùm in liquando perficiendóq; ęre fabri detritam cadmiam cumulatiùs inſperſerint, eo ſcilicet conſilio vt illá reddant meliorem. Etenim quæ ab hac effertur fauilla, candidiſſima eſt atque in pompholygem coit. Neq; verò ſolùm factitatur pompholyx ex æris materia, intereà dum illud coquitur atque perficitur, ſed & è cadmia follibus proflata, conſultò vt illa gignatur. Eius autem faciundæ ratio hæc eſt: In domo gemina contignatione operta extruitur caminus, & in eo tabulatũ verſus mediocris feneſtra quæ ſupernè pateat. Ædiculæ verò paries camino proximæ anguſto foramine ad ipſam fornacem vſque perforatur, fiſtulæ follis excipiendæ gratia. Habet & oſtium mediocre pro ingreſſu egreſſúque ab artifice fabricatũ. Huic ædiculæ altera præterea contigua eſt, in qua & folles & is cui ſufflandi cura demandatur ſuo munere funguntur. Quod ſupereſt carbones inditi fornaci ſuccenduntur: ac deinde qui aſtat artifex cadmiam minutim cõtritam inſpergit à locis ſupra fornacis verticẽ extructis. Idem negotium obit miniſter artificis, ſimul & carbones identidẽ ingerit, vſq; dum quicquid cadmiæ inditũ eſt abſumptũ fuerit.

A ἀναλυθῇ μηδὲν ἔχουσα τραχύ· καὶ ἀντὶ σποδίου χρῶνται τῇ τοιαύτῃ. πλύνεται δὲ ἐν θυίᾳ τριβομένη σὺν ὕδατι, ἀποχεομένου τοῦ ὕδατος ἄχρι μηδὲν ἐφίστηται ῥυπαρόν, καὶ ἀναπλασθεῖσα ἀποτίθεται.

Περὶ Πομφόλυγος. Κεφ. πέ.

ΠΟΜΦΟΛΥΞ *σποδίου εἰδικῶς διαφέρει.
B γενικὴν γὰρ οὐκ ἔχει παραλλαγήν. ἡ μὲν γὰρ ὑπομελανίζει καὶ βαρυτέρα ἐστὶ κατὰ τὸ πλεῖστον, ἔμπλεως καρφῶν καὶ τριχῶν καὶ γῆς, ὥσπερ "ἀπόψημά τι καὶ σύρμα τῶν ἐν τοῖς χαλκουργείοις ἐδαφῶν καὶ καμίνων οὖσα· ἡ δὲ πομφόλυξ "λιπαρὰ ὑπάρχει καὶ λευκή, "ἔτι δὲ κουφοτάτη ὡς
C δύνασθαι ἐπιπτᾶσθαι τῷ ἀέρι. καὶ ταύτης δὲ δύο ἐστὶν εἴδη. τὸ μέν, ἀερίζον καὶ ὑποπίμελον· τὸ δέ, λίαν "λευκόν, καὶ ἄκραν ἔχον κουφότητος. γίνεται δὲ ἡ λευκὴ πομφόλυξ, ὅταν ἐν τῇ κατεργασίᾳ καὶ τελειώσει τοῦ χαλκοῦ πυκνότερον οἱ ἐκ τῶν χαλκουργείων συνεμπάσωσι
D λελεασμένην καδμείαν, βελτιοῦν αὐτὴν βουλόμενοι. ἡ γὰρ ἀπὸ ταύτης ἀναφερομένη αἰθάλη, "λευκοτάτη οὖσα πομφολυγοῦται. οὐ μόνον δὲ ἐκ τῆς τοῦ χαλκοῦ κατεργασίας τε καὶ ὕλης γίνεται πομφόλυξ, ἀλλὰ καὶ ἐκ καδμείας προηγουμένως ἐκφυσωμένης εἰς γένεσιν αὐ-
E τῆς. ποιεῖται δὲ οὕτως· ἐν οἴκῳ "διστέγῳ κατασκευάζεται κάμινος", καὶ κατὰ ταύτην πρὸς τὸ ὑπερῷον ἐκτομὴ σύμμετρός τε καὶ ἐκ τῶν ἄνωθεν μερῶν ἀνεῳγμένη. ὁ δὲ τοῖχος τοῦ οἰκήματος ᾧ πλησιάζει ἡ κάμινος, τιτρᾶται λεπτῷ τρήματι ἄχρις αὐτῆς τῆς χώνης εἰς παραδο-
F χὴν φυσητῆρος· ἔχει δὲ καὶ θύραν σύμμετρον πρὸς εἴσοδον καὶ ἔξοδον κατεσκευασμένην ὑπὸ τοῦ τεχνίτου. συνῆπται δὲ τούτῳ τῷ οἰκήματι ἕτερος οἶκος, "ᾧ αἱ φῦσαι καὶ ὁ φυσητὴρ ἐργάζεται· λοιπὸν ἄνθρακες ἐντίθενται τῇ καμίνῳ καὶ πυροῦνται, ἔπειτα παρε-
G στὼς ὁ τεχνίτης ἐμπάσσει λελεπτοκοπημένην τὴν καδμείαν ἐκ τῶν ὑπὲρ κεφαλὴν τῆς χώνης τόπων. ὁ ὑπὸ χεῖρά τε τὸ αὐτὸ ποιεῖ ἅμα καὶ ἀνθρακιὰν προσεμβάλλει, ἄχρις ἂν ὃ προσετέθη πλῆθος ἀναλώσῃ.

V. ἀποσύρματα

Samb. ῥυπαρὰ legit.

G. verba hæc nõ ſunt in veteri altero, ſed vulgata lectio rectior.

Menard. legit λεῖον

Interpretes videntur legiſſe λεπτοτάτη.

Al. διστεγεῖ

V. add. διστέγος

Fortè, ἐν ᾧ

ἐκθυμιωμένης οὔσης αὐτῆς, τὸ μὲν λεπτομερὲς καὶ κοῦφον, εἰς τὸν ἄνω ἀναφέρεται οἶκον, καὶ προσιζάνει τοῖς τοίχοις αὐτοῦ καὶ τῇ ὀροφῇ. τὸ δὲ σῶμα τὸ ποιούμενον ὑπὸ τῶν ἐπιφερομένων, κατ' ἀρχὰς μὲν ταῖς ἐπηλυισαμέναις τῶν ὑδάτων πομφόλυξιν ἐοικὸς γίνεται, ὕστερον δὲ πλείονος τῆς αὐξήσεως συμβαινούσης ἐρίων τολύπαις ἀφομοιοῦται. τὸ δὲ βαρύτερον εἰς τοὺς ὑπὸ πόδα χωρεῖ τόπους· καὶ περιχεῖται τοῦτο μὲν τῇ καμίνῳ, τοῦτο δὲ τῷ ἐδάφει τοῦ οἴκου· ὃ καὶ φαυλότερον τοῦ λεπτομεροῦς ἡγητέον, διὰ τὸ γεῶδες καὶ ἔμπλεων ἀκαθαρσίας εἶναι ἐν τῇ συγκομιδῇ. τινὲς δὲ μόνως οὕτως οἴονται γίνεσθαι τὴν προειρημένην σποδόν. ἀρίστην δὲ ἡγητέον τὴν Κυπρίαν, ἐν τῷ ὄξει φυραθεῖσαν ἀποφορὰν μὲν ἔχουσαν χαλκοῦ, χρόαν δὲ * πιοτίζουσαν πως, ἔτι δὲ βορβορίζουσαν ἐν τῇ γεύσει· κἂν ἐπ' ἄνθρακος διαπύρου ἐπιτεθῇ ἄδολος, ἐπιζεῖ ἀεροειδὴς γινομένη. ἐπιμελῶς δὲ προσεκτέον τοῖς προειρημένοις κριτηρίοις. δολοῦται γὰρ ὑπό τινων ταυροκόλλῃ, ἢ πνεύμοσιν ἀρνείοις ἢ θαλασσίοις, ἢ κεκαυμένοις ὀλύνθοις, καί τισιν ἄλλοις παραπλησίοις. εὐχερὲς δὲ τὸ διαγνῶναι. οὐδὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἐν τῇ δοκιμασίᾳ ἐπὶ τούτων εὑρίσκεται. πλυτέον δὲ κοινῶς πομφόλυγα τὸν τρόπον τοῦτον· ἐνδήσας αὐτὴν ἐν καθαρῷ ὀθονίῳ μέσως ἐχούσῃ ἀραιότητος, ἢ ξηρὰν ἢ ὕδατι πεφυραμένην, καθὲς εἰς λεκάνην ὕδωρ ἔχουσαν ὄμβριον, καὶ ἔγκλυζε ὧδε κἀκεῖσε διαφέρων τὸν ἔνδεσμον. οὕτω γὰρ τὸ μὲν ἰλυῶδες καὶ νόσιμον αὐτῆς ἀποῤῥυήσεται, τὸ δὲ σκύβαλον πᾶν ἐν τῷ ὀθονίῳ μενεῖ. εἶτα ἐάσας καταστῆναι, ἀπήθησον τὸ ὕδωρ σὺν τῇ σποδῷ. καὶ πάλιν ἄλλο ἐπιχέας ἀνατάρασσε καὶ ἀπόχει. καὶ ταῦτα ποίει ἀπηθῶν τε καὶ ἀποχέων, μέχρις ἂν μηδὲν ἀμμῶδες ὑφιζάνῃ. λοιπὸν τὸ μὲν ὕδωρ ἐξίπωσον, τὴν δὲ σποδὸν ξηράνας ἀπόθεσο. τινὲς δὲ ξηράναντες ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται, τῇ χειρὶ λεαίνουσι μετὰ ὕδατος, καὶ μελιτώδη τὴν σύστασιν ποιήσαντες, διηθοῦσι δι' ὀθονίου περιπετάσαντες

A Porrò dum ipſa vritur, egeſta flammis flatibúſque pars tenuis ac leuis in ſuperius cœnaculum effertur, atque ipſius parietibus tectóque adhæreſcit. Inde verò conflatum corpus, inter initia quidem bullarum in aqua ſurgẽtium ſimilitudinẽ refert: at poſteà incremento ſubinde accedẽte, lanarum carptarũ floccu-
B los imitatur. Quod autẽ ponderoſius eſt, in ima loca concedit, & partim quidẽ fornaci, partim etiã domus pauimento circunfunditur. Et hoc quidem tenuiore deterius exiſtimandũ eſt, ideo quòd dum colligitur, terræ ſpurcitiæq; non parum aſciſcat. Sunt qui hoc tãtùm modo antè memoratã ſpodon fieri arbi-
C trantur. Optima autẽ cẽſetur Pompholyx Cypria, quæ aceto ſubacta odorẽ æris præſtat, & colore æruginẽ quodammodo refert, inſuperq; guſtu cœnum ſapit. Atq; ſi fraudem non experta ignito carboni imponatur, inferueſcit aëreum cõtrahẽs colorẽ. Cæterùm antedictis notis diligenter attendendũ eſt. Siquidẽ
D à nonnullis taurino glutine, aut pulmonibus agninis vel etiã marinis, aut crematis groſſis & quibuſdam aliis conſimilibus adulteratur: id quod tamẽ facile eſt deprehẽdere. Quippe in his explorãdis nihil eorũ cõperietur quæ antedicta ſunt. Porrò Pompholygem in vniuerſum ita lauari oportet: Linteolo mũdo mo-
E dicéq; raro illigatam ſeu aridã ſeu aqua ſubactã in peluim demittito, quæ pluuiam aquam contineat: linteolum cui illigatur aquę immergito, ipſum huc atq; illuc peragitans. Sic enim illius pars limoſa & vtilis præterfluet: omne verò craſſamen intra linteolum retinebitur. Poſteaquam verò reſidere ſiueris, aquam
F cinere excolato: ac vbi aliã rurſum affuderis, agitato & effundito, totiéſque aquam permutato, cæteráque ſimiliter facito, dum nihil arenoſi ſubſidat: demum aquam exprimito, & ſiccatum cinerem reponito. Sunt qui poſtquam pompholygem quantum maximè li-
G cuit, exiccarunt, eam manibus in aqua conterunt, donec mellis craſſitudinem habeat: deinde linteo

faucibus excepturi vaſis obtēto, aut etiam laxiùs deligato colant, & quo faciliùs transmittatur, infuſa linteo largiore aqua cinerem conturbant: mox ſpumoſum quod traiectū eſt & vaſi ſupernatat, concha excipiunt, atque fictili nouo ad vſus recondunt. Quod verò reſedit ſenſim cribratum in aliud vas transfundunt, relicto arenoſo quod peſſum ierat. Rurſus lapidoſa ſidere patiūtur, & in vas aliud mundum excolant: atque hoc identidem faciunt, donec cinis purus & arenæ expers euaſerit. Alij pompholygem totam & omnibus ſui partibus cōſtantem aquæ paulatim inſpergunt, arbitrati fore vt antedictæ arenæ lapilliq; inſita grauitate vaſis fundum petāt, pili autem & paleæ, cæteráque eiuſmodi ſua leuitate in ſublime tollantur. Tandem vbi cinerem medium ſepoſuerunt & in pilam coniecerunt, eum veluti cadmiam eluunt. Lauatur & vino Chio aqua marina diluto, iuxta modos quos ſuprà cōmemorauimus: & ita redditur aſtringētior, quàm dum aqua eluitur. Vis Pompholygis aſtringere, refrigerare, explere, purgare, ſpiracula cutis obducere, & quadantenus exiccare. Quòd ſi ſpodiū torrere opus fuerit, diligenter tritum & aqua irrigatū cogito in paſtillos, fictilíque nouo ſubiectis leuibus prunis orbiculos aſſiduè verſato, dum aſſiccati fulueſcant. Cæterùm minimè ignorandum ex auro quoque & argento, inſupérque plumbo fieri ſpodium: verùm poſt cupreum, plumbeum maximè commendatur.

De Antiſpodis, hoc eſt, Spodi ſuccedaneis. Cap. LXXXVI.

QVANDOQVIDEM deficiente ſæpenumero Spodio, Antiſpoda quæ in illius locum ſufficiuntur, non mediocrem prębent vſum, nrceſſe fuerit oſtendere, quænam ea ſint quæ ſimiliter pollent, & quo modo vſurpari debeant. Folia itaque myrti ſumito cum floribus & baccis adhuc immaturis, eáque in ollam crudam conijcito,

A αὐτὸ τοῦ ὑποδέχεσθαι μέλλοντι ἀγγείῳ, ἢ καὶ ἀποδήσαντες οὐ λίαν ἀποτεταμένον. πρὸς δὲ τὸ ῥαδίως διεξελθεῖν, δαψιλὲς ὕδωρ ἐπιχέαντες τῷ ὀθονίῳ, ἀναταράσσουσι τὴν σποδόν· εἶτα τὸ διυλισθὲν καὶ ἐπινηχόμενον αὐτῆς τοῦ ἀγγείῳ ἀφρῶδες ὄν, αὐτόθεν μύακι ἀναλαμβάνοντες, ἀποτίθενται B εἰς ὀστράκινον καινὸν ἀγγεῖον. τὸ δὲ ἐγκαθήμενον πράως διασήσαντες, μεταχέουσιν εἰς ἕτερον ἀγγεῖον, ἀπολειπομένου τοῦ ἐν τῷ πυθμένι ἀμμώδους· πάλιν δὲ ἐάσαντες ὑποστῆναι τὰ λιθώδη, εἰς ἄλλο ἀγγεῖον καθαρὸν ἀπηθοῦσι· καὶ τοῦτο πολλάκις δρῶσιν, ἕως ἂν καθαρὰ καὶ ἀμέτοχος ἄμ- C μου γένηται ἡ σποδός. ἄλλοι δὲ ὡς ἔστιν ὁλομερὴς εἰς ὕδωρ κατ᾽ ὀλίγον ἐμπάσσουσι, τὴν προειρημένην οἰόμενοι ἄμμον μὲν καὶ τὰ λιθώδη τῷ ἰδίῳ βάρει εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀγγείου καταῤῥυήσεσθαι· τρίχας δὲ καὶ κάρφη καὶ τὰ ὅμοια ἐπαιωρηθήσεσθαι διὰ τὴν κουφότητα· λοιπὸν χωρίσαντες D αὐτῶν τὴν σποδὸν ἐν μέσῳ οὖσαν, καὶ εἰς θυίαν βαλόντες, πλύνουσιν ὡς καδμείαν· πλύνεται δὲ καὶ οἴνῳ Χίῳ τεθαλασσωμένῳ, κατὰ τοὺς προειρημένους τρόπους· καὶ γίνεται στυπτικωτέρα τῆς ὕδατι πλυνομένης. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ πομφόλυξ στυπτικὴν, ψυκτικὴν, ἀναπληρωτικὴν, καθαρτικὴν, E προσπλαστικὴν, καὶ ποσῶς ξηραντικήν*. ἐὰν δὲ ὀπτῆσαι δέῃ τὴν σποδὸν, λεάνας ἐπιμελῶς αὐτὴν καὶ ἀναδεύσας ὕδατι, ποιήσας τροχίσκους, θὲς ἐπ᾽ ὄστρακον καινόν· ἐπιτίθει δὲ τοῦτο ἐπὶ λεπτὴν καὶ κούφην ἀνθρακιὰν, καὶ στρέφε τοὺς κυκλίσκους συνεχῶς, ἄχρις ἂν πυῤῥοὶ καὶ ξηροὶ γένωνται. γνω- Lac. ex vet. cod. κατάπυροι. i. igniti. Sic etiam legit Orib.
F στέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἔτι δὲ καὶ μολύβδου γίνεται σποδιά· καὶ ἔστι μετὰ τὴν κυπρίαν ἡ ἐκ τοῦ μολύβδου ἀρίστη.

Περὶ Ἀντισπόδων. Κεφ. πς΄.

ΕΠΕΙΔΗ δὲ καὶ τὰ Ἀντίσποδα ἱκανῶς εὐχρηστεῖ, ὑστεροῦσης πολλάκις σποδοῦ, G τὰ ἰσοδυναμοῦντα ἀναγκαῖον ἐστὶν ὑποδεῖξαι, τίνα τε ὑπάρχει, καὶ ὃν τρόπον παραληφθείη. λαβὼν τοίνυν μυρσίνης τὰ φύλλα σὺν τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς μύρτοις ἀώροις ἔτι οὖσιν, ἔμβαλε εἰς ὠμὴν χύτραν", Ald. in nothi. add. καινὴν

καὶ περιπλάσας τὸ πῶμα καὶ κατατετρημένον συνεχέσιν ὀπαῖς, δὸς εἰς κάμινον κεραμικὴν ὅταν δ' ὀπτηθῇ ὁ κέραμος, εἰς ἄλλην χύτραν ὠμὴν * μετάρασον αὐτό· καὶ πάλιν καὶ ὀπτηθείσης καὶ τῆς δευτέρας, ἐξελὼν πλῦνε καὶ χρῶ. ὡσαύτως δὲ καὶ θαλλίαν σκευάσας παράλαμβανε. ἔστω δὲ τῆς ἀγρίας ἐλαίας· εἰ δὲ μή, τῆς ἡμέρου σὺν τοῖς ἄνθεσιν· ἢν δὲ μή, μῆλα κυδώνια κατατετμημένα καὶ ἐξοσεισμένα, ἢ κηκίδα, ἢ ῥάκη λινᾶ, ἢ ἄωρα συκάμινα λευκὰ προεξηραμένα ἐν ἡλίῳ, ἢ σχῖνον, ἢ τέρμινθον, ἢ οἰνάνθην, ἢ βάτου τὰ ἁπαλὰ φύλλα, ἢ πύξου κόμας, ἢ τὸ λεγόμενον ψευδοκύπειρον σὺν τῷ ἄνθει. τινὲς δὲ κλάδας συκῆς, προεξηραμένας ἐν ἡλίῳ, ὡσαύτως σκευάζουσιν· ἄλλοι δὲ ταυρείαν κόλλαν· οἱ δ' ἔρια οἰσυπηρά, τραχέα πίσσῃ ἢ μέλιτι δεύσαντες, ὁμοίως σκευάζουσι. χρῆσις δὲ πάντων τῶν εἰρημένων πεποίηται εἰς τὰ ἀντισπόδια.

Add. Lacuna ex v.cod. ἄωρον.

Ald. interſerit βοτάνην

Al. ψευδοκύπειρον

Hæc poſtremam periodum addidit Goupylus ex veteribus libris.

& oblito operculo crebris pertuſo foraminibus, indito figlinę fornaci. Cúmq; figlinum percoctum fuerit, in aliud fictile crudum illa transferto: & hoc altero rurſum peraſſato, exempta lauato, & vtitor. In eundē vſum ſimiliter etiam præparare licet cauliculos ſylueſtris oliuæ cum ſuis floribus, ſiquidem habeantur: ſin minùs, ſatiuæ: atque horum penuria, mala quoque cydonia conciſa nucleis exemptis, aut gallam, aut panniculos lineos, aut mora immatura, id eſt, candida in ſole priùs arefacta, aut lentiſcum, aut terebinthum, aut œnanthen, vel tenera rubi folia, vel buxi comam, vel pſeudocyperum appellatam cum flore. Aliqui ficulneos ramulos in ſole antea ſiccatos eodem modo pręparant: alij taurinum gluten: alij ſuccidas lanas aſperas, pice aut melle imbutas. Cæterùm antedicta iſthæc omnia in ſpodij vicem vſurpantur.

Περὶ κεκαυμένου Χαλκοῦ. Κεφ. πζ΄.

Ο ΔΕ ΚΕΚΑΥΜΕΝΟΣ χαλκὸς ἐστὶ καλός, ὁ ἐρυθρός, καὶ ἐν τῇ τρίψει κινναβαρίζων· ὁ δὲ μέλας, πλέον ἢ δεῖ κέκαυται. σκευάζεται δὲ ἐκ τῶν ἥλων τῶν λελυμένων πλοίων, συντιθεμένων ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, ὑποπασσομένου θείου μετὰ ἁλῶν ἴσων, καὶ ἐπιπασσομένων ἐναλλάξ. πωμασθεῖσα δὲ ἡ χύτρα καὶ ὑποχρισθεῖσα πηλῷ κεραμικῷ, δίδοται εἰς κάμινον, ἄχρις οὗ τελείως ὀπτηθῇ. τινὲς δέ, ἀντὶ τοῦ θείου καὶ τῶν ἁλῶν στυπτηρίαν παρεμπάσσουσιν. ἔνιοι δὲ δίχα τοῦ θείου καὶ τῶν ἁλῶν συνθέντες ἐν χύτρᾳ, καίουσιν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας. τινὲς δέ, τῷ θείῳ μόνῳ χρῶνται, ἀπασβολοῦνται μέντοι. ἄλλοι δὲ χρίοντες τοὺς ἥλους σχιστῇ στυπτηρίᾳ μετὰ θείου καὶ ὄξους, καίουσιν ἐν ὠμῇ χύτρᾳ. ἄλλοι δὲ ἐν χαλκῇ χύτρᾳ ὄξει καταρραίνοντες αὐτούς, οὕτως ὀπτῶσι. μετὰ δὲ τὸ καῆναι, πάλιν τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν ἐπὶ τρίς, ἔπειτα ἀποτίθενται· πρωτεύει δὲ ὁ ἐν Μέμφιδι καιόμενος· ἔπειτα ὁ ἐν Κύπρῳ. Δύναται δὲ στύφειν, ξηραίνειν, λεπτύνειν, καταστέλλειν, ἐπισπᾶσθαι, ἀνακαθαίρειν, ἕλκη * ἀπουλοῦν· σμήχειν τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς, τήκειν τὰ ὑπερσαρκοῦντα, νομὰς ἱστᾷν· κινεῖ δὲ καὶ ἐμέτους μεθ' ὕδρο-

Ald. διαπουλοῦν

De AEre vſto. Cap. LXXXVII.

AES vſtum probatur rubrum, & quod dū teritur, colore cinnabarim imitatur: nigrum, plus quàm deceat exuſtum eſt. Fit autem è clauis diſſolutarum nauium in fictili crudo compoſitis, ſubſtrato ſulphure cum ſalis pari pondere, & iiſdem his viciſſim inſparſis. Olla operculata etiam circumlito creta figulari ſpiramento inditur fornaci, donec figlinū planè percoquatur. Alij pro ſulphure & ſale, alumē inſpergunt. Quidam ſine ſulphure & ſale compoſitos in olla clauos ad multos dies vrunt. Alij ſolo ſulphure vtuntur: claui tamen ſic vſti fuligine inficiuntur. Alij oblitos ſciſſili alumine clauos, additis ſulphure & aceto, fictili crudo cremāt. Alij deniq; in ænea olla aceto aſperſos vrunt, deindéque iterum ac tertiò idem faciunt, poſteáque recondunt. Principem locū obtinet, quod in Memphide combuſtum eſt: proximum, quod in Cypro. Vis ipſius aſtringere, exiccare, extenuare, reprimere, attrahere, repurgare, vlcera ad cicatricem perducere, oculorum vitia extergere, excreſcentia in carne abſumere, & nomas cohibere. Facit & vomitiones ex hydro-

melite potũ, aut cum melle delinctũ illitúmve. Porrò lauatur vt Cadmia, mutata quater die aqua, donec ſpumæ nihil prorſus innatare videatur. Quin & æris ſcoria ſimili modo lota, eandem quoq; vim, ſed imbecilliorem, obtinet.

De Flore æris. Cap. LXXXVIII.

FLos æris, quem nonnulli clauorum veterum pſegma, quaſi ramẽtum, nominarunt, optimus cenſetur qui friabilis eſt, & dum teritur valdè rufus, milio forma ſimilis, exiguus, põderoſus, mediocriter ſplẽdens, quiq; inſuper delimatam æris ſcobem minimè recepit, qua quidẽ adulterari cõſueuit: ſed eo fraus deprehenditur, quòd ſcobs illa dentibus appreſſa dilatatur. Fit autẽ ille, cùm ęs fornacibus metallicis fuſum in receptacula delapſum fuerit per cola tubulorum ad ea pertinẽtium. Tùm enim ij qui repurgãdis metallorum inquinamentis præfecti ſunt aquam puriſſimã ęri affundunt, eius refrigerãdi gratia. Hac verò repentina denſatione cõcretionéq; velut expuitur & emicat antedictus flos. Porrò aſtringit is & excreſcẽtia cohibet: deterget ea quæ pupillis oculorum officiunt atque caliginẽ offundunt, ſed magnopere mordet. Quaternûm etiã obolorum põdere datꝰ, craſſos humores extrahit: quin & abſumit nariũ carnoſa vitia, itẽq; ſedis: papularũ eruptiones cum vino cohibet. Cæterùm is qui candidus eſt, cõtra diuturnas auriũ grauitates tritus, in eas per fiſtulam flatu impellitur: reprimit & vuam atque tonſillas farina eius cum melle admota.

De Squamma æris. C.LXXXIX.

SQamma Cypriarum officinarum clauis excuſſa, cõmendatur quæ craſſa eſt, & helitis, quaſi clauaris, nominatur: at vitioſa cenſetur quæ ex cãdido ære decutitur, quippe quæ tenuis & inualida ſit. Hanc ideo damnamus: illam verò deligimus quę craſſa fuluáque eſt, & aceti reſperſu æruginem contrahit. Vim habet reprimendi, attenuandi, nomas cohibendi, putrefaciendi & cicatrices obducendi. Pota verò ex aqua mulſa, aquas ſubducit. Aliqui

A μέλιτος ποθεὶς ἢ ἐκλειχθεὶς σὺν μέλιτι, ἢ "διαχριόμενος. πλύνεται δὲ ὡς ἡ καδμεία, τετράκις τῆς ἡμέρας διαχεομένου τοῦ ὕδατος, ἄχρι μηδεμία ἐφίστηται "λάμπη. καὶ ἡ σκωρία δὲ αὐτοῦ, ὡσαύτως πλυνομένη, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἀσθενεστέραν μέντοι. Marcellus minùs rectè διακλυζόμενος legendum ſuſpicatur. Cornarius, λάπη, id eſt, vt ipſe vult, ῥυπαρία.

Περὶ Ἄνθους χαλκοῦ. Κεφ. πη'.

B ΧΑΛΚΟΥ δὲ ἄνθος, ὅ τινες τῶν παλαιῶν ἥλων ψῆγμα ἐκάλεσαν, ἄριστόν ἐστι τὸ "εὔθρυπτον καὶ κατάπυρρον ἐν τῷ λεαίνεσθαι, κεγχροειδές τε τῷ * ῥυθμῷ καὶ βραχὺ καὶ βαρὺ καὶ μέσως στίλβον", ἔτι δὲ ῥινισμάτων χαλκοῦ ἀμέτοχον, οἷς δολοῦται. ἐλέγχεται δὲ πλατυνομένων V. ἄθραυστον. Al. add. καὶ ἐπιστύφον, quam vocem expreſſit Ruellius.

C αὐτῶν ταῖς τῶν ὀδόντων ἐπερείσεσι. γίνεται δὲ οὕτως· ὅταν ἐν μεταλλικαῖς χώναις τακεὶς ὁ χαλκὸς εἰς τὰς δεξαμενὰς καταρρυῇ διὰ τῶν ἡθμῶν τῶν διηκόντων σωλήνων, διακαθαίροντες τὴν ἀκαθαρσίαν οἱ πρὸς τούτοις ὄντες, ὕδωρ ἐπιχέουσιν ἀκραιφνέστατον αὐτῷ, "ψύξαι Al. ψύχειν.

D προαιρούμενοι· ὑπὸ δὲ τῆς αἰφνιδίου πυκνώσεως καὶ συναγωγῆς, ὥσπερεὶ ἐκπτύεται καὶ ἐπανθεῖ τὸ προειρημένον. στύφει δὲ καὶ τοῦτο καὶ καταστέλλει τὰς ὑπεροχάς· καὶ σμήχει τὰ ταῖς κόραις ἐπισκοτοῦντα, δάκνον ἱκανῶς. ἔστι δὲ καὶ πάχους ἀγωγόν, τετραωβόλου πλῆθος δι-

E δόμενον· ἐκτήκει δὲ καὶ τὰ ἐν μυκτῆρσι σαρκώματα καὶ δακτυλίων, ἐξανθήματα σὺν οἴνῳ στέλλει. καὶ πρὸς δυσκωφίας χρονίας τὸ λευκὸν ἐμφυσᾶται διὰ σίφωνος λεῖον· στέλλει δὲ καὶ κιονίδας καὶ παρίσθμια, λεῖον σὺν μέλιτι προσαπτόμενον.

F Περὶ Λεπίδος. Κεφ. πθ'.

ΛΕΠΙΣ δὲ ἡ μὲν ἐκ τῶν Κυπρίων "χαλκουργικῶν ἥλων παχεῖα, καλουμένη δὲ ἡλῖτις, καλή. φαύλη δὲ ἡ ἐκ τοῦ χαλκοῦ "λευκοῦ λεπτὴ καὶ ἀσθενὴς ὑπάρχουσα. ἣν ἀποδοκιμάζομεν, ἐγκρίνοντες τὴν παχεῖαν καὶ ἔγκιρρον, καὶ ὄξει ἐπιρραινομένην ἰουμένην. Ald Κυπρίων μετάλλων χαλκευμ. Al. φαύλου.

G Δύναμιν δὲ ἔχει "σταλτικήν, λεπτυντικήν". νομῶν ἐφεκτικήν, "σηπτικήν, ἀπουλωτικήν· πινομένη δὲ μετὰ μελικράτου, ὕδωρ ἄγει. τινὲς V. καταστατικήν. Al. add. στυπτικήν. Al. ξηραντικήν.

δὲ φυρῶντες αὐτὴν μετ' ἀλεύρου, ἐν καταποτίῳ διδόασι. μίγνυται δὲ καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσι· ξηραίνει γὰρ τὰ βλέφαρα τὰ τραχέα, ἀποτήκουσα, καὶ τὰ ῥεύματα. πλύνεται δὲ οὕτως· καθαρᾶς τῆς ξηρᾶς λεπίδος ἡμιμναῖον, βάλε εἰς θυΐαν μεθ' ὕδατος διαυγοῦς, καὶ συνταράξας τῇ χειρὶ ἐπιμελῶς, ἄχρις οὗ ὑποστῇ ἡ λεπίς, ἀφαίρει τὰ *ὑφεστῶτα, ἀποχέας τε τὸ ὕδωρ, ἐπίχει ὀμβρίου ὕδατος κύαθον α'. πλατείᾳ τε τῇ χειρὶ τρῖβε εὐτόνως ἐν τῇ θυΐᾳ, οἱονεὶ "ἀποψήχων· ἐπὰν δὲ ἄρξηται ἀνιέναι τινὰ γλισχρότητα, κατὰ μικρὸν ὕδωρ προσεπίχει ἄχρι κυάθων ς'. τρίβων εὐτόνως· ἀναλαβών τε τὴν λεπίδα τῇ χειρί, ὡς πρὸς τὸ πλευρὸν τῆς θυΐας, τρῖβε εὐτόνως· καὶ ἐξιπώσας ἀνελοῦ τὸ ἀπορρυὲν εἰς πυξίδα ἐρυθροῦ χαλκοῦ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ὥσπερ ἄνθος τῆς λεπίδος καὶ εὔτονον τῇ δυνάμει, καὶ εὐτονοῦν εἰς τὰ ὀφθαλμικά. τὸ δὲ λοιπόν, "ἄτονον. καὶ τὸ καταλειφθὲν δὲ ὁμοίως πλύνων, ἀναχεοῦ μέχρις ἂν μηδεμίαν γλισχρότητα ἀποκρίνῃ. τὸ δὲ λοιπὸν σκεπάσαντα δεῖ ὀθονίῳ ἐᾶσαι ἀκίνητον ἐπὶ δύο ἡμέρας, εἶτα ἀποχέαντας τὸ ἐφεστηκὸς ὕδωρ καὶ ξηράναντας, ἀποτίθεσθαι εἰς πυξίδα. ἔνιοι δὲ καὶ ταύτην πλύναντες, ὡς τὴν καδμείαν ἀποτίθενται.

Al. ἀποψύχων. ὅταν δὲ

Ald. ἄτοπον.

Περὶ Λεπίδος στομώματος. Κεφ. ς'.

ΛΕΠΙΔΟΣ δὲ στομώματος δύναμις ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ τοῦ χαλκοῦ λεπίδι. καὶ πλύσις καὶ ἀπόθεσις ὁμοία· ἐν μὲν τοι τῷ τὴν κοιλίαν καθαίρειν λείπεται τῆς τοῦ χαλκοῦ.

Περὶ Ἰοῦ ξυστοῦ. Κεφ. ςα'.

ΙΟΝ δὲ ξυστὸν οὕτω σκευαστέον· εἰς πιθάκνιον ἢ ἄλλο ὅμοιον ἀγγεῖον ἐγχέας δριμύτατον ὄξος, ἐπικατάστρεψον χαλκοῦν ἀγγεῖον, καλὸν μὲν εἰ καμαροειδές· εἰ δὲ μή γε, ἰσόπεδον· ἔστω δὲ ἐσμηγμένον καὶ διαπνοὴν μηδεμίαν ἔχον. διὰ δὲ ἡμερῶν δέκα ἀναιρούμενος τὸ πῶμα, ἀπόξυε τὸν ἐπιτρέχοντα ἰόν· ἢ λεπίδα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιήσας χαλκοῦ, ἐγκρέμασον εἰς τὸ ἀγγεῖον, ἵνα μὴ ψαύσῃ τοῦ ὄξους· καὶ διὰ τῶν ἴσων ἡμερῶν ἀπόξυε.

A cum farina ſubactá exhibent in catapotio. Additur & ad oculorũ medicamenta: ſiquidem & genarum ſcabritiá abſumit, & fluxiones exiccat. Lauatur auté hoc modo: Siccæ æris ſquammæ expurgatæ minam dimidiam cum aqua limpida in pilam coniicito, & manu diligenter miſceto, donec ſquamma ſubſede- B rit: quæ ſuperſtant abiicito, & effuſa priore aqua, pluuiæ cyathum vnum affundito: túmque diducta manu ſquammam, quaſi deſtringenda ſit, vehementer in mortario cõfricato. Cùm verò cœperit lentorem quendam remittere, paulatim aquam ad ſex cyathos vſque ſuperinfundito, validè interim teres: deinde manu C ſquammam ad latus mortarij conuertito, ibíque firmiter apprimito: & expreſſum humorem qui defluxerit pyxide ex ære rubro facta excipito. Hoc enim eſt veluti flos ſquammę, valens viribus, & ad oculorum medicaméta cum primis efficax: quod reliquum eſt, inutile ac imbecillum. Attamen & quod reli- D ctũ eſt ſimiliter lauato, donec nullũ prorſus lentoré ex ſe remittat, tandémque opertum linteolo ad biduum conquieſcere ſinito: poſtmodum diffuſa extáte aqua, reliquum ſiccatum pyxide recondito. Sed & hoc nonnulli cadmiæ inſtar elotum reponunt.

E *De Squamma ſtomomatis. Cap. XC.*

SQVAMMÆ ſtomomatis eadem vis. Simili quoque modo lauatur atque reconditur: attamẽ ad aluum purgandam inefficacior.

De AErugine raſili. Cap. XCI.

ÆRVGO raſilis his fit modis: In cadum aut aliud conſimile F vas acetum quàm acerrimum infundito, atque illi ſuperponito inuerſum vas æneum, præſertim cameratum: ſin minùs, planum. Sit verò id probè deterſum, nullúmque habeat ſpiramentum. Decima deinde die ſublato operculo, æruginem inhærentem deradito. G Aut ipſam æris laminam in vaſe ſuper acetũ ita ſuſpédito, vt ne ipſum attingat: & totidẽ poſt dies radito.

Aut maſſulam ſeu lamellam æris vná pluréſve vinaceis nō recentibus, ſed iam aceſcentibus, condito, ac ſimiliter inuertito. Quinetiá ęruginē facere licet ex delimata æris ſcobe; necnon & è laminis quibus interiectæ auri bracteæ malleo ducūtur, ſi quis eas aceto reſpergat & ter quatérve verſet, donec omni ex parte æruginem contraxerint. Tradunt & ęruginis duo genera in Cyprijs gigni fodinis, vnū quidē quod ſupra lapides quoſdam effloreſcit æris miſcellam ſortitos, alterū verò quod per Caniculæ æſtus è ſpecu quodá extillat: addúntq; illud paucū & optimū eſſe, hoc quod è ſpelūca manat, copioſum quidē & boni coloris, at vitioſum, quòd lapidoſa plurima intermixta habeat. Adulteratur porrò ęrugo tū alijs multis ammixtis, tum verò his maximè quæ ſequuntur: aliqui enim pumicē, quidam marmor, alij atramentū ſutorium illi admiſcēt. Sed pumicē & marmor deprehendemus, ſi manus ſiniſtræ pollicē madefaciamus, & altero æruginis portiunculam ipſi affricemus. Siquidem quicquid eſt æruginis diffundetur: pumicis autem marmoríſque partes diſſolui diſſiparíque minimè poterunt, ac demum crebro affrictu humoríſq; permixtione inalbeſcent. Quin & dentium appreſſu vitium licet deprehendere: quoniam quæ ſincera eſt, læuis occurrit ac ſine aſperitate. Atramentum verò ſutorium igne coarguitur. Nanque ſi laminæ aut fictili æruginē ita adulteratam inſperſeris, & horum alterutrum feruenti cineri aut prunis impoſueris, mutato colore rubeſcet quæ atramento ſutorio mixta fuerit: propterea quòd id vſtum talem ſuapte natura ſortitur colorem.

A ἢ εἰς τὰ "στέμφυλα μὴ πρόσφατα ὄντα ὀξίζοντα ἐγκρύψας μάζαν ἢ λεπίδα μίαν ἢ καὶ πλείονας, ὡσαύτως ἀνάστρεφε. ἔνεστι δὲ καὶ ἐκ ῥινισμάτων ποιῆσαι ἢ λεπίδων, αἷς περιεχόμενα τὰ χρυσᾶ πέταλα ἐλαύνεται, ἐάν τις αὐτὰ ἐπιρραίνων ὄξει, "ἀνακινῇ τρὶς ἢ τετράκις, ἄχρις ἂν παντελῶς ἰωθῇ. B γίνεσθαι δέ φασι τοῦτον τὸν ἰὸν καὶ ἐν τοῖς Κυπριακοῖς μετάλλοις, τὸν μὲν, λίθοις τισὶν ἐπανθοῦντα ἔχουσι τὸν χαλκόν. τὸν δὲ, ἔκ τινος σπηλαίου στάζοντα ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι· καὶ τὸν μὲν, ὀλίγον τε καὶ κάλλιστον εἶναι· τὸν δὲ ἐκ τοῦ σπηλαίου, δαψιλῆ μὲν ἐπιρρεῖν καὶ εὔχρουν, φαῦλον δὲ ὑπάρχειν, διὰ C τὸ πολλοῖς ἀναμεμίχθαι λιθώδεσι. δολοῦται δὲ καὶ ἄλλοις πολλοῖς μισγόμενος, μᾶλλον δὲ τούτοις· τινὲς μὲν γὰρ, κισσήρει· ἕτεροι δὲ, μαρμάρῳ, ἄλλοι δὲ, χαλκάνθῳ κυκῶσιν αὐτόν. καταληψόμεθα δὲ τὴν μὲν κίσσηριν καὶ τὸ μάρμαρον", διὰ τοῦ νοτίσαι καὶ τὸν ἀντίχειρα τῆς εὐωνύμου χειρὸς, καὶ τῷ ἑτέρῳ D προστρίβειν τι μέρος ἰοῦ· συμβαίνει γὰρ τὸ μὲν αὐτοῦ διαχεῖσθαι, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς κισσήρεως καὶ μαρμάρου μέρη ἀδιάχυτα μένειν, καὶ τέλος ἀπολευκαίνεσθαι τῇ ἐπιπλέον παρατρίψει καὶ τῇ τοῦ ὑγροῦ "παραπλοκῇ. οὐ μὴν ἀλλὰ διὰ τῆς καὶ τῶν ὀδόντων ἐπερείσεως· λεῖον γὰρ ὑποπίπτει καὶ οὐ E τραχὺ τὸ ἀμιγές. τὸ δὲ "χάλκανθον ἀπελέγχεται τῷ πυρί. εἰ γάρ τις *ἐμπλάσας τὸν οὕτω δεδολωμένον ἰὸν ἐπὶ λεπίδα ἢ ὄστρακον, καὶ τὸ ἕτερον τούτων ἐπιθήσει ἐν θερμῇ τέφρᾳ ἢ ἐπὶ ἄνθραξι, μεταβάλλεται καὶ ἐρυθραίνεται τὸ χαλκανθῶδες· διὰ τὸ φύσει καιόμενον αὐτὸ τοιαύτην ἔχειν F χροιάν.

Goup. aliter στέμφυλα πρόσφατα ſine negatione: cum quo facit Hermolai interpretatio.

V. στρέφῃ

Orib. addit, καὶ τὰ ὅμοια.

V. παραξύσει

V. χαλκανθῶδες

De AErugine Scolecia. Cap. XCII.

Æruginis quæ Scolecia dicitur duo ſunt genera: quędam enim foſſilis eſt, altera factitia ad hunc modum: In mortariū Cyprij æris, quod & piſtillum ex eadē materia factū habeat, aceti albi acríſq; dimidiam heminam infundito, teritóque tantiſper dum ſtrigmenti craſſitudinem aſciſcat: deinde indito aluminis rotundi drachmam vnam

Περὶ ἰοῦ σκώληκος. Κεφ. ϟβ'.

Τοῦ δὲ λεγομένου Σκώληκος ἰοῦ διττὸν εἶδος ὑπάρχει· ὁ μὲν γὰρ, ὀρυκτός ἐστιν· ὁ δὲ, σκευάζεται οὕτως· εἰς θυίαν Κυπρίου χαλκοῦ, ἔχουσαν δὲ καὶ δοίδυκα ἀπὸ τῆς αὐτῆς πεποιημένον ὕλης, ἐγ- G χέας ὄξους λευκοῦ καὶ δριμέος κοτύλης ἥμισυ, τρῖβε ἕως οὗ γλοιωθῇ· εἶτα ἔμβαλλε στυπτηρίας στρογγύλης." < α'. Ald. ἐγχ. δ.

A καὶ ἁλὸς ὀρυκτοῦ διαφανοῦς, ἢ θαλασσίου ὡς ὅτι λευκοτάτου καὶ στερεοῦ, εἰ δὲ μή γε, νίτρου τὸ ἴσον. εἶτα λέαινε ἐν ἡλίῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἕως τῇ μὲν χροιᾷ ἰώδης, τῇ δὲ συστάσει γλοιώδης "γένηται· καὶ οὕτως ἀναπλάσας σκώληκας τοῖς Ῥοδιακοῖς ὁμοίους, ἀποτίθεσο. ἐνεργὴς δὲ καὶ εὔχρους γίνεται ἄγαν, ἐὰν ὄξους μὲν λάβῃ μέρος ἕν, B οὔρου δὲ παλαιοῦ μέρη δύο, τὰ δ᾽ ἄλλα, ὡς προείρηται. τινὲς δὲ τὸν ἀποτετευγμένον ἐν τῷ ξυστῷ κόμμει μίξαντες ἀναπλάσσουσι, [καὶ πωλοῦσιν, ὃν παραιτητέον ὡς φαῦλον. ἔστι δέ τις καὶ ὑπὸ τῶν χρυσοχόων γινόμενος ἰός, διὰ θυίας καὶ δοίδυκος κυπρίου χαλκοῦ, ἐπὶ δὲ οὔρου παιδίου, C ᾧ τὸ χρυσίον κολλῶσιν. ἀναλογοῦσι δὲ κοινῶς οἱ προειρημένοι ἰοὶ κεκαυμένῳ χαλκῷ, μᾶλλον δ᾽ ἐρρωμένοι περὶ τὴν ἐνέργειαν. ἰστέον δὲ ὅτι προέχει μὲν αὐτῶν ὁ ὀρυκτὸς σκώληξ, ἐχόμενος δέ ἐστιν ὁ ξυστός· εἶτα ὁ σκευαστός· δηκτικώτερος μέντοι καὶ μᾶλλον στύφων οὗτος ὑπάρχει. ὁ δὲ τῶν χρυσοχόων D ἀνάλογος τῷ ξυστῷ. Δύναται δὲ πᾶς ἰὸς στύφειν, θερμαίνειν, ἀποσμᾶν τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς καὶ λεπτύνειν, δάκρυον ἄγειν, νομὰς ἴσχειν, τραύματα ἀφλέγμαντα τηρεῖν, ἀπουλοῦν ἕλκη σὺν ἐλαίῳ καὶ κηρῷ· σὺν μέλιτι δὲ ἑψηθέντες, τύλους καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν ἀνακαθαίρουσιν· E ἀμμωνιακῷ δὲ ἀναληφθέντες εἰς κολλύρια, σύριγγας καὶ τύλους ἐκτήκουσι· χρήσιμοι δὲ καὶ πρὸς ἐπουλίδας καὶ τὰς τῶν οὔλων ἐξοχάς. ἱκανῶς δὲ καὶ βλέφαρα λεπτύνουσι σὺν μέλιτι ἐγχριόμενοι· δεῖ δὲ πυριᾶν μετὰ τὴν ἔγχρισιν σπόγγῳ ἐξ ὕδατος θερμοῦ. ἀναληφθέντες δὲ ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ σὺν χαλκῷ ἢ νίτρῳ, λέπρας F ἐξαίρουσι. καυστέον δὲ ὃν ἂν ἐθέλῃς ἰὸν οὕτω· θλάσας αὐτὸν εἰς ὁλοσχερέστατα μέρη, καὶ τηγάνῳ κεραμέῳ ἐπιθεὶς, ἀπερείσας ἐπ᾽ ἀνθράκων διαπύρων, κίνει ἕως ἂν μεταβάλλῃ καὶ ὑποσποδίσῃ τῇ χρόᾳ· λοιπὸν δὲ "ψύξας, ἀποτίθεσο καὶ χρῶ. τινὲς δὲ ἐν G ὠμῇ χύτρᾳ καίουσιν αὐτὸν, ὡς προείρηται. οὐκ εἰς τὸ αὐτὸ δὲ πάντοτε καιόμενος μεταβάλλει χρῶμα.

V. add. καὶ ῥυπώδης

Concluſa ſunt qui adiiciant.

V. σύψας

A cum ſalis foſſilis tranſlucidi, aut marini quàm albiſſimi ſolidíque, aut certè nitri pari pondere: atque æſtuoſiſſimis diebus circa Canis ortum in ſole ſubigito, donec æruginis colorem & ſtrigmenti ſpiſſitudinem contrahat: tandémque vbi in vermiculorum Rhodiacis ſimilium ſpeciem coëgeris, recondito. Efficax autem & B valde boni coloris redditur, ſi duæ partes vrinæ veteris cum vna aceti adiiciantur, & reliqua, vti dictum eſt, peragantur. Sunt qui æruginem raſilem quæ in apparatu voto non reſponderit ammixto gummi digerant in paſtillos, & ita vendunt: ſed genus id ceu vitioſum repudiandum eſt. Fit & ab aurificibus ærugo C quædam qua aurum ferruminant, ducta ſcil. vrina pueri impuberis in mortario cupreo piſtilli ope ex eadem materia confecti. Porrò antedicta prorſus omnia æruginum genera vſto æri reſpondent, ſed magis effectu valent. Sciendum verò inter ipſa Scoleciam foſſilem principatum tenere: proximum locum dari raſi- D li: poſtremum factitiæ. Mordaciſſima tamen hæc eſt, atque magis aſtringit: at aurificum ærugo, raſili reſpondet. Itaque æruginis genera omnia aſtringunt, excalfaciunt, oculorum cicatrices exterunt & attenuant, lacrymas cient, nomas ſiſtunt, vulnera ab inflammatione E tuentur: vlcera ex oleo ceráque ad cicatricem perducunt: callos & ſordida vlcera purgant cum melle cocta: ammoniaco excepta & collyrij modo in fiſtulas adacta, earum callos abſumunt. Sunt & ad gingiuarum excreſcentias & extuberationem vtilia. Magnopere quoque extenuant genarum craſſitiem, cum melle inuncta: verùm poſt inunctionem ſpon- F gia ex aqua calida locus fouendus eſt. Eadem ſubacta cum reſina terebinthina, addito ære aut nitro, lepras tollunt. Cæterùm æruginem quamcunque velis vri oportet in hunc modum: Ipſam minutiſſimè friatam fictili patellæ ſubiectis flagrantibus prunis imponito, verſatóque donec G ſeſe mutet, & "colorem cinereum quodamodo referat: poſteà refrigeratam reponito ad vſum. Sunt qui crudam olla eam vrant, vti dictum eſt: ſed non prorſus eundem vndique colorem cremata reddit.

Plin. vt ſauil- laſiat.

De ferrugine, ſeu ferri rubigine. Cap. XCIII.

RVBIGO ferri reſtringit, fluorem muliebrẽ ſubdita ſiſtit, potúque conceptionem impedit. Illita ex aceto, eryſipelatis & papularum eruptionibus medetur. Perquam vtilis ad digitorum paronychias, pterygia, genarum ſcabritias & condylomata. Gingiuas eadem firmat, & podagricis inunctione prodeſt, & alopecias explet. Vinum aquáve in qua candens ferrum reſtinctum fuerit, potu cœliacis, dyſentericis, lienoſis, cholera laborantibus & ſtomacho diſſolutis auxiliatur. *Vl. fœminarũ profluuia impoſita velleribus.*

De recremento, ſiue ſcoria ferri. Cap. XCIIII.

SCORIA ferri eadem poteſt quæ rubigo, ſed efficacia minore. Cõtra aconiti venenum ex aceto mulſo pota opitulatur.

De Plumbi lotura. Cap. XCV.

COMPARATVR & plumbum elotum hũc in modum: In mortarium plumbeum vbi aquã inieceris, piſtillo plumbeo terito, vſquedũ aqua nigreſcat & limi modo craſſeſcat. Linteolo deinde colato, aquã inſuper affundẽs, quò faciliùs quicquid reſolutum eſt traijci incernìve poſſit. Hoc ipſum iterũ atq; iterum facito, vſque dũ ſat eſſe tibi videatur. Pòſt vbi lotum plumbum cõſederit, priore aqua effuſa nouã affundens, vt cadmiam lauato, dum nihil ampliùs nigritiæ ſupernatet: tandẽ coactos inde paſtillos reponito. Quidam puri plumbi limatam ſcobem mortario piſtillóque lapideis aut manibus ex aqua terunt, miniſtro ſenſim aquam affundente, quæ hoc modo liuorem contrahit. Hac vbi ſubſederit effuſa, paſtillos illico fingunt. Nam quod diutius conteritur, ceruſſæ ſimile redditur. Alij elimatæ ſcobi plumbaginis pauxillum adijciunt, aſſerentes elotum ita plumbum præſtantius euadere. Poteſt refrigerare, aſtringere, ſpiracula cutis obducere, mollire, caua explere, ſiſtere oculorum fluxiones & vlcerum excreſcentia. Sanguinem quoque ſupprimit, *aut, craſſamentum depoſuerit*

A Περὶ ἰοῦ σιδήρου. Κεφ. ϛγʹ.

ΙΟΣ δὲ σιδήρου στύφει, ῥοῦν τε γυναικεῖον προστεθεὶς ἵστησι. πινόμενός τε ἀσυλληψίαν ποιεῖ. ἐπιχριόμενος δὲ σὺν ὄξει, ἐρυσιπέλατα καὶ ἐξανθήματα ἰᾶται. παρωνυχίας καὶ πτερύγια καὶ τραχέα βλέφαρα ὠφελεῖ, καὶ κονδυλώματα. **V. addit ἐνεργῶς** B καὶ οὖλα κρατύνει, ποδαγρικούς τε ὠφελεῖ ἐπιχριόμενος, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει. σίδηρος δὲ πεπυρωμένος ἐνσβεσθεὶς ὕδατι ἢ οἴνῳ καὶ πινόμενος, ἁρμόζει κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, σπληνικοῖς, χολεριῶσι, καὶ στομάχῳ ἀναλελυμένῳ.

Περὶ Σκωρίας σιδήρου. Κεφ. ϛδʹ.

C Η δὲ σκωρία τοῦ σιδήρου δύναται ὅσα καὶ ὁ ἰὸς τοῦ σιδήρου· ἐπ' ἔλαττον δέ. Βοηθεῖ δὲ ἀκονίτῳ μετ' ὀξυμέλιτος ποθεῖσα.

Περὶ Μολίβδου πεπλυμένου. Κεφ. ϛεʹ.

ΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ καὶ ὁ πεπλυμένος μόλιβδος τοῦτον τὸν τρόπον· βαλὼν εἰς μολυβδίνην θυίαν ὕδωρ, τρῖβε μολυβδίνῳ D δοίδυκι, ἕως ἂν μελανθῇ τὸ ὕδωρ καὶ γένηται ἰλυῶδες· εἶτα διήθει αὐτὸ δι' ὀθονίου, προσεπιχέων τὸ ὕδωρ, ἵνα πολὺ τὸ διαλυθὲν ὑλισθῇ· καὶ ποίει τὸ αὐτὸ πάλιν, ἄχρις ἂν σοι αὐτάρκως ἔχειν δόξῃ. εἶτα ἐάσας καταστῆναι τὸ πεπλυμένον, ἀποχέας τε τὸ ὕδωρ καὶ ἄλλο ἐπιχέας, πλῦνε ὡς τὴν καδμείαν, ἄχρις ἂν μηκέτι ἐφίστηταί τις μελανία· ἀναπλάσας δὲ τροχίσκους, ἀπόθεσο. τινὲς δὲ, καθαρὸν μόλιβδον ῥινήσαντες, τρίβουσιν ἐν λιθίνῃ θυίᾳ δοίδυκι λιθίνῳ, ἢ ταῖς χερσὶ μεθ' ὕδατος *ὑπὸ χεῖρα κατ' ὀλίγον ἐπιχέοντες τὸ μελαινόμενον· ὅπερ ἐάσαντες ὑποστῆναι καὶ ἀποχέαντες, ἀναπλάσσουσιν εὐθέως. τὸ γὰρ ἐφ' ἱκανὸν τριβόμενον, γίνεται ψιμμυθίῳ ὅμοιον. ἔνιοι δὲ προσεμβάλλουσι τοῖς ῥινίσμασιν ὀλίγην μολίβδαιναν, φάσκοντες βελτίονα εἶναι τὸν οὕτω πλυνόμενον μόλιβδον. Δύναται δὲ ψύχειν, στύφειν, παρεμπλάττειν, μαλάττειν, πληροῦν τὰ κοιλώματα, στέλλειν τὰ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ῥεύματα, καὶ τὰ ὑπερσαρκοῦντα τῶν ἑλκῶν· ἔστι δὲ καὶ ἴσχαιμος· **Ald. ὑλῶδες ἢ χυλῶδες ἢ πηλῶδες.**

A καὶ πρὸς τὰ ἐν τῷ δακτύλῳ ἕλκη, κονδυλώματα, αἱμορροΐδας, μετὰ ῥοδίνου· καὶ τὰ δυσκατούλωτα· καὶ καθόλου ποιεῖ ὅσα καὶ ἡ σποδὸς, δίχα τοῦ ἐσχαροῦν. ὁ δὲ ἀκέραιος μόλιβδος παρατριβόμενος βοηθεῖ τῇ τοῦ θαλασσίου σκορπίου καὶ δράκοντος πληγῇ.

Περὶ Μολίβδου κεκαυμένου. Κεφ. ϞϚ'.

B ΚΑΙΕΤΑΙ δὲ ὁ μόλιβδος οὕτω· λαβὼν μολίβδου ἐλάσματα ὡς ὅτι λεπτότατα, ἐπίθες εἰς καινὴν λοπάδα, καὶ ἐπιπάσας θεῖον, πάλιν ἕτερα ἐπίθες πέταλα, καὶ θεῖον ἐπίπασσε, καὶ πάλιν ἕτερα, καὶ τοῦτο ποίει ἄχρις ἂν πληρώσῃς τὴν λοπάδα, εἶτα ὑπόκαιε· ἀναφθέντος δὲ τοῦ μολίβδου, κίνει σιδήρῳ ἄχρις ἂν ἀποτεφρωθῇ τε- C λέως* καὶ μηδὲν ἔχῃ μολιβδῶδες· καὶ ἀναιροῦ σκεπάσας τοὺς ῥώθωνας· βλαβερὰ γὰρ ἡ ἀποφορά. ἢ ῥίνισμα τοῦ μολίβδου βαλὼν μετὰ θείου εἰς λοπάδα, οὕτω καῖε· ἄλλοι δὲ, εἰς χύτραν ὠμὴν βαλόντες τὰ πέταλα ὡς εἴρηται, καμίνῳ ἐντιθέασιν, ἢ ἐπ' ἐσχάρας περιπλάσαντες δὲ πῶμα καὶ ὀλί- D γην δόντες ἀναπνοὴν, καίουσιν. οἱ δὲ, ψιμμύθιον παρεμπάσσουσιν ἀντὶ τοῦ θείου ἢ κριθάς. ἄλλοι δὲ, ἀκεραίους τὰς λεπίδας *ἐπιθέντες, ὀξεῖ πυρὶ χρῶνται, καὶ κινοῦσιν ἐπιτεταμένως σιδηρίῳ, ἄχρις ἂν ἐκτεφρωθῇ. ἔστι δὲ δυσχερὴς ἡ τοιαύτη καῦσις· καὶ ἐπιπλέον δὲ καείς, οὕτω λιθαργύρου λαμβάνει τὸ E χρῶμα. ἡμῖν μέν τοι ἀρέσκει ἡ πρώτη καῦσις. δεῖ δὲ πλύνειν αὐτὸν ὡς τὴν καδμείαν, καὶ ἀποτίθεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει ἣν καὶ ὁ πεπλυμένος μόλιβδος, εὐτονωτέραν δὲ μᾶλλον.

Lac. legit in vet. cod. μηδὲν ὑπερέχοντος μολιβδώδους.

Περὶ Σκωρίας μολίβδου. Κεφ. ϞΖ'.

F ΣΚΩΡΙΑ μολίβδου, ἀρίστη ἐστὶν ἡ ψιμμυθιοφανὴς, πυκνὴ καὶ δύσθραυστος, μηδὲν ἔχουσα μολιβδῶδες,* μηλοειδὴς δὲ τῷ χρώματι καὶ ὑελίζουσα. δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῷ κεκαυμένῳ μολίβδῳ, στύφουσα μᾶλλον. πλύνεται δὲ ἐν θυίᾳ ἐπιχεομένου ὕδατος καὶ ἀποχεομένου τοῦ ἐφισταμένου μηλίνου χρώματος. πολλάκις G τε τοῦτο γίνεται, ἄχρις ἂν ἀναλωθῇ ἡ σκωρία. ἔπειτα λοιπὸν ἐάσαντες ὑποστῆναι αὐτὴν, ἀποχέομεν τὸ ὕδωρ, καὶ οὕτως ἀναπλάσσομεν.

ac prodeſt contra ſedis vlcera, condylomata, & hæmorrhoidas, ex roſaceo: itẽ ad eà quæ ęgrè cicatricem ducunt. Deniq; ſpódij effectus præbet, niſi quòd cruſtas haudquaquã inducit. Cæterùm ſincerum plumbum affrictu, marini ſcorpionis draconíſque ictibus auxiliatur.

De Plumbo vſto. Cap. XCVI.

VRITVR plumbum ſic: Sumito plumbi laminas quàm minutiſſimas, & nouæ patinæ imponito, ac ſulphur inſpergito: rurſúmq; laminas alias addito, ac ſulphur itidẽ inſpergito: atq; ita viciſſim tũ laminas tũ ſulphur inſternito, donec vàs expleueris, deindéq; ſuccendito. Flagrans autẽ plumbũ ferrea rude verſato, vſquedum perfectè redigatur in cinerem, nihílque ſuperſit quod plumbum referat: tum demùm *obſtructis naribus eximito, quoniam halitus plumbi noxius eſt. Aut lima quæſitam plumbi ſcobem cum ſulphure indito patellæ, atq; ſic vrito. Alij laminas crudo fictili, vti dictũ eſt, inditas imponunt fornaci aut foco, & circumlito operculo datóq; exili ſpiramento, vrũt. Non deſunt qui pro ſulphure ceruſſam aut hordeum interſternant. Alij poſtquàm ſinceras laminas impoſuerunt, acri igne vtuntur, & rudicula ferrea vehementer agitant, dum in cinerem ſoluantur. Sed difficilis huiuſmodi vſtio: & ſi ampliùs vrantur, ſpumæ argenti colorem cõtrahunt. Magis tamẽ nobis placet prima vrendi ratio. Debet verò plumbum vſtum lauari ſicut cadmia, atque ita reponi. Cæterùm vim habet eandẽ quam plumbum elotum, ſed efficaciorẽ.

Plin. munitis ſpiritus foraminibus.

De Scoria plumbi. Cap. XCVII.

RECREMENTVM plũbi, ſcoriam vocant, optimum eſt quod ceruſſam repræſentat, denſum, fractu contumax, *nihil plumboſi habens, quódque ad luteum colorem accedit & vitrum imitatur. Eadem quæ plumbum exuſtum poteſt, ſed magis aſtringit. Lauatur in mortario affuſa aqua & refuſa ſumma aquæ parte quę luteum colorem traxerit. Iteratur id ſæpius, dum recrementum abſumptum fuerit. Tandem vbi ſubſederit, effuſa aqua diuiditur in paſtillos.

Pl. ſine plumbi reliquijs.

De la-

De Lapide plumbario. Cap. XCVIII.

LApis molybdoides à plumbi ſimilitudine dictus, vim habet recremento haud abſimilem: ac eodem quoque modo lauatur.

De Stibio. Cap. XCIX.

STimmi optimū quod eſt ſplendidiſſimum & radians, dum frangitur cruſtoſum, quódque nihil terreni aut ſordidi habet, eſtque friabile. Hoc nonnulli ſtibi, aliqui platyophthalmon, alij larbaſon appellarunt. Vis eius ſpiracula cutis obducere, aſtringere, refrigerare, excreſcentia in carne cohibere, vlcera ad cicatricem perducere, ſordes & vlcera oculorum expurgare. Siſtit & ſanguinem è cerebri membrana profluentem: & vt in vniuerſum dicatur, vis vſto plumbo ſimilis eſt. Priuatim ambuſta igni in cruſtulas erumpere non patitur, cum adipe recenti illitum: quæ verò cruſtam contraxêre, ad cicatricem perducit, additis cera & exigua ceruſſa. Torretur autem farina ſubacta circumlitum & carbonibus obrutum, donec carbunculetur cruſta: exemptúmque reſtinguitur mulieris lacte quæ marem pepererit, aut vetere vino. Vritur verò prunis impoſitum ſufflatúmque, quoad igneſcat: ſi enim ampliùs vratur, plumbi inſtar eliqueſcit. Cæterùm lauatur cadmiæ & æris modo: ſunt tamen qui ceu plumbi recremētum eluāt.

De Molybdæna ſeu plumbagine. Cap. C.

PLumbago probatiſſima eſt, ſpumæ argenti æmula, flaua, modicè ſplendens, ac dum teritur fulua, quæque cocta in oleo iocineris colorem trahit. Vitioſa, quæ aërium aut plumbeum colorem refert. Gignitur in auri argentiq; fornacibus. Eſt & foſſilis quædam, quę ad Sebaſtiam & Corycum reperitur: ac in eo genere probatur magis, quę neq; ſcoriæ ſpeciē prę ſe fert, neq; lapidoſa eſt, ſed flaua ac nitēs. Vim habet ſpumæ argēti & ſcorię plūbi ſimilē: ſed & vritur lauatúrq; ſimili modo. Additur tamē hæc aptiùs in emplaſtra lenia, quæ lipara vocant, & ea quæ nō alligātur, idq; nō inutiliter.

A Περὶ τοῦ Μολιβδοειδοῦς λίθου. Κεφ. ϟη.

ΚΑΙ ὁ Μολιβδοειδὴς δὲ λίθος, παραπλησίαν ἔχει τὴν δύναμιν τῇ σκωρίᾳ. πλύνεται δὲ ὁμοίως.

Περὶ Στίμμεως. Κεφ. ϟθ.

ΣΤΙΜΜΙ δὲ κράτιστόν ἐστι τὸ στιλπνότατον καὶ λαμπυρίζον, ἐν τῇ θραύσει (al. καύσει.) B πλακῶδες, μηδὲν ἔχον γεῶδες ἢ ῥυπαρὸν (al. teste Marc. γλοιῶδες.), εὐχερῶς τε θλώμενον. τοῦτο οἱ μὲν στίβι, οἱ δὲ, πλατυόφθαλμον, οἱ δὲ, λάρβασον ἐκάλεσαν. Δύναμιν δὲ ἔχει ἐμπλαστικὴν, στυπτικὴν, ψυκτικὴν, σταλτικὴν τῶν ὑπερσαρκούντων, ἀπουλωτικὴν ἑλκῶν, καὶ καθαρτικὴν ῥυπαρῶν καὶ C τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἑλκῶν. ἐπέχει δὲ καὶ τὰς ἐκ μήνιγγος αἱμορραγίας· καὶ καθόλου δὲ ἐμφερής ἐστιν ἡ δύναμις αὐτοῦ ταῖς κεκαυμένῳ μολίβδῳ. ἰδίως δὲ τὰ κατακαύματα οὐκ ἐᾷ ἐσχαροῦσθαι, σὺν στέατι καταχρισθὲν νεαρῷ καὶ ἀπουλοῖ τὰ ἐσχαρωθέντα, κηροῦ καὶ ὀλίγου ψιμμυθίου μιχθέντων. ὀπτᾶται D δὲ στέατι περιπλασθὲν καὶ ἐγκρυβὲν εἰς ἄνθρακας, ἄχρις ἂν ἀνθρακωθῇ τὸ στέαρ. ἐξαιρεθὲν δὲ σβέννυται γάλακτι ἀρρενοτόκου γυναικὸς, ἢ οἴνῳ παλαιῷ. καίεται δὲ ἐπ᾽ ἀνθράκων ἐπιτεθὲν καὶ ἐμφυσηθὲν ἄχρι πυρώσεως· ἐὰν γὰρ ἐπιπλέον καῇ, μολιβδοῦται. πλύνεται δὲ ὡς ἡ E καδμεία καὶ ὁ χαλκός. ἔνιοι δὲ ὁμοίως τῇ τοῦ μολίβδου πλύνουσι σκωρίᾳ.

Περὶ Μολιβδαίνης. Κεφ. ρ.

ΜΟΛΙΒΔΑΙΝΑ δὲ ἀρίστη ἐστὶν ἡ λιθαργυροφανὴς, ξανθὴ, ὑποστίλβουσα καὶ κιρρὰ ἐν τῷ λειοτριβεῖσθαι, ἑψηθεῖσα τε ἐλαίῳ, ἡπατοειδὴς F τῷ χρώματι γίνεται. ἡ δὲ ἀερίζουσα ἢ μολιβδόχρους, φαύλη· γίνεται δὲ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ. ἔστι δέ τις καὶ ὀρυκτὴ κατὰ Σεβάστειαν καὶ Κώρυκον εὑρισκομένη. καὶ ταύτης ἐστὶ βελτίων ἡ μὴ σκωριώδης (forte σκωριοειδής.), μηδὲ λιθώδης, ξανθὴ δὲ καὶ στίλβουσα. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁμοίαν λιθαργύρῳ καὶ G σκωρίᾳ μολίβδου· πλύσιν δὲ καὶ καῦσιν τὴν αὐτήν. μίγνυται δὲ ἐπιτηδειότερον αὐτὴ, καὶ ταῖς λιπαραῖς καὶ ἀνεπιδέτοις * ἐμπλάστροις χρησίμως.

οὖσα σαρκωτικὴ καὶ ἀπουλωτική· ταῖς μέντοι κολλητικαῖς καὶ σμηκτικαῖς οὐχ ἁρμόζει δυνάμεσιν. A

Περὶ Σκωρίας ἀργύρου. Κεφ. ρα΄.

Ἡ δὲ τοῦ ἀργύρου σκωρία καλεῖται ἕλκυσμα, ἢ ἔγκαυμα· τὴν αὐτὴν δὲ ἔχει δύναμιν τῇ μολυβδαίνῃ. ὅθεν ἐμπλάστροις φαιαῖς μίγνυται καὶ ἀπουλωτικαῖς, στυπτικὴ οὖσα καὶ ἐπισπαστική. B

Περὶ Λιθαργύρου. Κεφ. ρβ΄.

Λιθάργυρος, ἡ μέν τις ἐκ τῆς μολιβδίτιδος καλουμένης ἄμμου γεννᾶται, χωνευομένης ἄχρι τελείας ἐκπυρώσεως. ἡ δ' ἐξ ἀργύρου· ἡ δ' ἐκ μολίβδου. διαφέρει δὲ ἡ Ἀττική· δευτερεύει δὲ C ἡ Ἱσπανή· μεθ' ἃς ἡ ἐν Δικαιαρχίᾳ,* καὶ ἐν Καμπανίᾳ, καὶ Σικελίᾳ· πλείστη γὰρ ἐν τοῖσδε τοῖς τόποις γεννᾶται, μολιβδίνων ἐλασμάτων ἐκφλογουμένων. καλεῖται δὲ ἡ μὲν ξανθὴ καὶ στίλβουσα, χρυσῖτις, ἥτις ἐστὶ κρείττων. ἡ δ' ἐν Σικελίᾳ, ἀργυρῖτις· ἡ δ' ἐκ τοῦ ἀργύρου, Καλαυρῖτις· D Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, μαλακτικήν, κοιλωμάτων πληρωτικήν, σταλτικὴν τῶν ἐκσαρκούντων καὶ ἀπουλωτικήν, ψυκτικήν, περεμπλαστικήν. καύσεις δὲ αὐτὴν οὕτω· κατακόψας εἰς καρύων μεγέθη, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' ἄνθρακας, ἐκριπίσας τε ἄχρι πυρώσεως, καὶ περιμάξας E τὴν περικειμένην ἀκαθαρσίαν, ἀποτίθεσο. ἔνιοι δὲ ὄξει ἢ οἴνῳ σβέσαντες αὐτὴν ἐπὶ τρὶς, πάλιν καίουσι, καὶ ταῦτα ποιήσαντες ἀποτίθενται. πλύνεται δὲ ὡς ἡ καδμεία. λευκαίνεται δὲ οὕτω· λαβὼν τῆς ἀργυρίτιδος λεγομένης, εἰ δὲ μή γε, τῆς ἄλλης κατάθραυσον εἰς μεγέθη κυάμων ὅσον χοίνικα Ἀττικήν, βαλών F τε εἰς καινὴν χύτραν, ἐπίχει ὕδωρ, προσεμβαλὼν πυρῶν λευκῶν χοίνικα, καὶ ἰδίᾳ ἐν ὀθονίῳ καθαρῷ ἀραιῷ κριθῶν δράκα δήσας, ἀπὸ τῶν ὤτων τῆς χύτρας κρέμασον, ἕψε δὲ ἕως ἂν ῥαγῶσιν αἱ κριθαί. εἶτα κατεράσας πάντα εἰς κρατῆρα πλατύστομον καινόν, τοὺς G μὲν πυροὺς ῥίψον χωρίσας, τὴν δὲ λιθάργυρον πλεῖον ἐπιχέας ὕδωρ, βιαίως ταῖς χερσὶ προστρίβων ἅμα· εἶτα ἀνελόμενός τε αὐτὴν καὶ ξηράνας, τρῖβε ἐν θυίᾳ Θηβαϊκῇ,

quippe quæ carnem recreat & cicatricem obducit. At verò glutinantibus detergentibúſque compoſitionibus haudquaquam conuenit.

De argenti Scoria. *Cap. CI.*

Recrementum argenti, quod helcyſma ſeu encauma vocatur, eandem quam molybdæna vim habet. Quamobrem emplaſtris fuſcis & cicatricem inducentibus miſcetur: vtpote cùm aſtringat, & ſpiracula cutis obducat.

De argenti ſpuma. *Cap. CII.*

Spuma argenti quædam fit ex arena, quam molybditin vocant, in fornacibus cōflata, donec perfectè igni incandeſcat: altera ex argēto: tertia ex plūbo. Probatiſſima eſt Attica: proxima Hiſpanienſis. Has ſequitur quæ fit Puteolis Cāpaniæ, & in Sicilia. Plurima enim hiſce locis è flagrantibus laminis plumbeis gignitur. Quæ flauo colore ſplēdet, chryſitis appellatur, omniū optima: quæ in Sicilia, argyritis: quæ ex argento, Calabritis. Vis autem aſtringere, mollire, explere caua, excreſcētia in carne reprimere, cicatricē inducere, refrigerare, ſpiracula cutis obducere. Vres porrò argēti ſpumam in hunc modum: Ipſam in fruſta diuidito, quę iuglādium magnitudinem æquent: hæc prunis imponito, & ita follibus accendito vt cōflagrent: tùm abſterſa quæ inſidet ſpurcitia reponito. Aliqui vbi ter aceto aut vino reſtinxêre, rurſum vrunt, & hoc facto recondunt. Abluitur vt cadmia. Candor verò datur ad hunc modum: Sumito de ea quæ argyritis nominatur, aut, ſi deſideretur, de alia quapiam in partes fabarū magnitudine confracta, quantum capit Attica chœnix: ac vbi fictili nouo indideris, aquam ſuperfundito, adiectáque candidi tritici pari menſura, priuatímque hordei pugillo intra linteolū mundū & rarū de vaſis auricula ſuſpēſo, coquito donec rūpatur hordeū. Deinde quū omnia in nouum craterē oris ampli trāsfuderis, triticū quidē ſeorſū abiicito: ſpumā verò argēti infuſa aqua lauato, ſimúlq; manibus vehemēter cōfricato: demum exemptā aſſiccatámq; in Thebaico mortario terito,

Ald. ἔγκλυσμα perperam. ἕλκυσμα enim dicitur, quoniam cū vncino è catinis eximitur, longiſſimè trahitur.

Sunt qui addant, καὶ Ποτιόλοις καὶ Βαίαις.

Fallopius Λαυρῖτις legēdum putat, à Laurio mōte.

calidam affundens, donec ea penitus ſoluta fuerit. Excolata aqua, iterum tota die terito, & veſperi infuſa calida ſinito: poſtero mane hác vbi eliquaueris, aliam infundito, atque ita ter die excolato. Idem ſeptenis diebus repetito. Poſt id tempus additis ad ſingulas ſpumę argẽti minas quinis ſalis foſſilis vncijs, affuſáque aqua calida, ter die terito & ammixta aqua excolato. Cùm inalbuerit, calida infuſa idem facito, dum nullam prorſus ſalſuginem reſipiat. Tandem ardentiſſimo ſole ſiccatam eiecto priùs humore recondito. Sin aliter voles, argyritidis ſpumæ minam vnam diligenter terito, deindéque addito triplo ſale foſſili trito in ollam nouam coniicito, infuſáque aqua ita vt ſuperemineat, moueto quotidie mane & veſperi, aquam ſuperinfundens, priore nequaquam effuſa. Hoc idem facito tricenis diebus: nanque niſi moueatur, in teſtæ duritiem concreſcit. Poſthęc effuſa leniter muria, argenti ſpumam in Thebaico mortario terito, coniectámque in fictile infuſa aqua manibus diligenter agitato: aquam ſubinde mutato, donec nullum ſalſuginis præbeat indicium. Demum quod ex argenti ſpuma candidum apparet in aliud vas transferto, & redactum in paſtillos plumbea pyxide condito. Alij ſpumam argenti ad fabarum magnitudinem confractam in ventre ſuillo crudo ex aqua coquunt, dum viſcus velut eliqueſcens diſſoluatur, indéque exemptam & cum pari ſale tritam abluunt, vti ſuprà dictum eſt. Sunt qui ſalis libram vnam & ſpumæ argenti tantundem in ſole ex aqua terant, hac ſubinde mutata, dum candor ei concilietur. Alia ratio: Sumito quantam vis argenti ſpumam, ac vbi lana candida inuolueris, fictili nouo indita aqua cum fabarum recentium repurgatarumq́; pugillo decoquito. Cúmque fabæ diſruptę dehiſcent, lanaq́; denigrata fuerit, exemptam argenti ſpumam & altera lana

A ἐπιχέων θερμὸν ὕδωρ, ἕως ἂν διαλυθῇ, καὶ ἀπηθήσας τὸ ὕδωρ πάλιν τρῖβε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας· εἰς ἑσπέραν δὲ ἐπιχέας ὕδωρ θερμόν, ἔασον· καὶ πρωῒ ἀπηθήσας ἄλλο ἐπίχει, καὶ ἀπήθει τῆς ἡμέρας τρίς. τοῦτο ποίει ἐπὶ ἡμέρας ζ'. εἶτα μίξας τῇ μνᾷ τῆς λιθαργύρου ἁλῶν ὀρυκτῶν * < B ε. θερμόν τε παραχέων, λέαινε τρὶς τῆς ἡμέρας, ἀπηθῶν καὶ μιγνὺς ὕδωρ. ὅταν δὲ λευκὴ γένηται, θερμὸν ἐπιχέων τὸ αὐτὸ ποίει, ἄχρις ἂν μηδεμιᾶς ἔμφασιν ἁλυκότητος ἔχῃ. καὶ ξηράνας ὀξυτάτῳ ἡλίῳ, παρεκβάλλων τὴν ἰκμάδα, ἀποτίθεσο. εἰ δὲ μή, μνᾶν μίαν λαβὼν C τῆς ἀργυρίτιδος, λέανον ἐπιμελῶς. καὶ τρίψας μίξον ἁλῶν τριπλάσιον, λείων, ὀρυκτῶν· καὶ βάλλε εἰς καινὴν χύτραν. ἐπιχέας τε ὕδωρ, ὥστε ὑπερέχειν αὐτό, κίνει ἑκάστης ἡμέρας πρωῒ καὶ δείλης προσεπιχέων ὕδωρ, μηδὲν τοῦ προτέρου ἀποχέων. καὶ ποίει τοῦτο ἐπὶ ἡμέρας λ'. D μὴ κινουμένου γὰρ ἀποστρακοῦται. μετὰ δὲ ταῦτα ἀποχέας πραέως τὴν ἅλμην, ἐν Θηβαϊκῇ θυίᾳ τὴν λιθάργυρον λέαινε, καὶ βαλὼν αὐτὴν εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ἐπιχέας τε ὕδωρ, κίνει ταῖς χερσὶν ἐπιμελῶς, ἀποχέων τὸ πρότερον καὶ ἐπιχέων τὸ ἕτερον, ἄχρις ἂν μηδεμίαν ἔμφασιν ἁλυκότητος ἔχῃ. εἶτα ἀποχέας τὸ λευκὸν E τῆς λιθαργύρου εἰς ἄλλο ἀγγεῖον, ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ ἀπόθου εἰς μολιβδίνην πυξίδα. οἱ δέ, καταθραύσαντες εἰς μεγέθη κυάμων τὴν λιθάργυρον, καὶ βαλόντες εἰς χοίρειον κοιλίαν ὠμὴν ἕψουσιν ἐν ὕδατι, ἄχρις ἂν τακερωθῇ τὸ F σπλάγχνον· εἶτα ἐξελόντες καὶ μετὰ ἴσων ἁλῶν τρίψαντες, πλύνουσιν ὡς προείρηται. ἔνιοι δὲ ἁλῶν λίτραν μίαν καὶ λιθαργύρου τοσοῦτον τρίβουσιν ἐν ἡλίῳ μεθ' ὕδατος, συνεχῶς ἀποχέοντες ἄχρις ἂν λευκὸν γένηται· ἢ καὶ οὕτω· λαβὼν τῆς λιθαργύρου ὅσον θέλεις, καὶ εἰλήσας G ἐρίοις λευκοῖς, καὶ θεὶς εἰς κεραμέαν χύτραν καινήν, ἐπιδοὺς τε ὕδωρ καὶ κυάμων καθαρῶν καὶ νέων δράκα μίαν, ἕψε. ὅταν δὲ οἱ κύαμοι διαρραγῶσι, τὸ τε ἔριον * λευκανθῇ, ἐξελὼν τὴν λιθάργυρον, " καὶ ἑτέρῳ

V. ſubiicis, ἐπιδοὺς ὕδωρ καὶ ἑτέρῳ

εἰλήσας ἐρίῳ, ἐκ δευτέρου ἕψε, κύαθον ἐπιδοὺς ὕδατος, κυάμων τε τὸ ἴσον πλῆθος· καὶ τὰ αὐτὰ ποίει τοῖς προειρημένοις ἐκ τρίτου· καὶ καθόλου ἕως τὸ ἔριον μηκέτι βάπτηται. καὶ τὸ λοιπὸν κατεράσας εἰς θυΐαν πρὸς < π΄. Ἀττικὰς λιθαργύρου, μίξον ἁλὸς ὀρυκτοῦ λίτραν α΄ καὶ λέαινε. διαλιπών τε ἐπίδος νίτρου πάνυ λευκοτάτου διηλημμένου μεθ' ὕδατος ὁλκὰς μζ΄. καὶ πάλιν τρῖβε ἄχρις ἂν ἡ λιθάργυρος ἰσχνῶς λευκὴ γένηται. οὕτω δὲ καταντλήσας αὐτὴν εἰς κεραμεοῦν πλατύστομον ἀγγεῖον, καὶ προσεπιχέας δαψιλὲς ὕδωρ, ἐάσας τε καταστῆναι, τὸ μὲν ἀπήθησον· ἕτερον δὲ ἐπιδοὺς ὕδωρ καὶ ταῖς χερσὶν ἀναταράξας, πάλιν ἐάσας καταστῆναι ἀπήθησον. ἐναλλὰξ δὲ τοῖς προειρημένοις ποίει, ἕως ἂν καθαρὸν ἄγαν τὸ ἀπορρέον ὕδωρ, καὶ γλυκὺ καὶ ἀλυκότητος ἀμέτοχον γένηται· ἐπὶ πᾶσι δὲ κατεράσας αὐτὴν εἰς λοπάδα κεραμέαν καινὴν, ἀπηθημένου πάντως τοῦ ὑγροῦ, θὲς ἐν ἡλίῳ ἡμέρας μ΄. ὑπὸ κύνα, καὶ ξηράνας χρῶ. δοκεῖ δὲ ἡ πεπλυμένη ἁρμόζειν εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ, καὶ οὐλὰς ἀπρεπεῖς, καὶ ἐρρακωμένα πρόσωπα, καὶ σπίλων ἔμπλεα.

G. alter καταγγίσας.

Περὶ Ψιμμυθίου.

Κεφ. ργ΄.

ΨΙΜΜΙΘΙΟΝ δὲ γίνεται οὕτως· εἰς πιθάκνην πλατύστομον ἢ εἰς κεραμέαν γάστραν ἐγχέας δριμύτατον ὄξος, ἀπάρτησον μολιβδίνην πλίνθον ἐπὶ τὸ στόμα τῆς κεραμίας, προϋποκειμένου καλαμίνου ψιαθίου· ἄνωθέν τε αὐτῆς ἐπίρριψον σκεπάσματα, πρὸς τὸ μὴ διαπνεῖσθαι τὸ ὄξος, ὡς ἂν διαλυθῇ, καὶ συγκαταρρυεῖσα διαπέσῃ. καὶ τὸ μὲν ἐπαιωρούμενον καὶ καθαρὸν ὑγρὸν ἀπήθει· τὸ δὲ ἰλυῶδες εἰς ἀγγεῖον ἐγχυτέον, καὶ ξηραντέον ἐν ἡλίῳ. εἶτα ἀλεστέον ἐν χειρομύλῳ, ἢ λεαντέον ἄλλως καὶ σηστέον, καὶ μετὰ ταῦτα λοιπὸν τὸ στέρεμνιον λεπτοποιητέον καὶ σηστέον· ἐναλλὰξ τε τὰ αὐτὰ καὶ τρίτον καὶ τέταρτον ποιητέον. ἄμεινον δέ ἐστι τὸ πρῶτον ἀποσησθέν, ὃ καὶ εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς παραληπτέον δυνάμεις.

G. alter, τοῦ κεραμείου

Al. ὑλῶδες

A obuolutam iterum coquito, cyathum aquæ & parem fabarum modum adiiciens: eadem tertiò, quæ ſuprà, facito, & in ſumma vſquedum lana non ampliùs inficiatur. Tandem tráſferens in mortarium, ad octogenas ſpumæ argenti drachmas Atticas, ſingu las ſalis foſſitij libras adiicito, & terito. Ac interie- B cto aliquo temporis ſpatio nitri quàm albiſſimi cum aqua diluti drachmas xlvij. indito: atque iterum terito, donec argenti ſpuma candoris ſatis contraxiſſe videatur. Ita autem vbi fuderis eam ex alto, in fictile oris ampli affuſa inſuper largiore aqua, ac ſubſidere ſiueris, hanc quidem colato: nouam autem C ſuperadiiciens aquam, manibus probè verſato, ac ſinito rurſum vt conſidat: demúmque per colum traiicito. Alternis eadem proſequere, dum quæ effluit aqua valdè pura, dulcis & ſalſitudinis expers euaſerit. Poſtremò in fictile nouũ tranſlatam excolato ſenſim omni humore Soli quadraginta diebus ſub Ca- D niculæ ſydus exponito, & ſiccata vtitor. Cæterùm conſtat elotam conferre ad oculorum medicamenta, & ad cicatricum fœditates tollendas, itémque ad facies rugoſas ac maculoſas.

De Ceruſſa. *Cap. CIII.*

CERVSSA fit hoc modo: Infuſo in vrceum oris lati, aut in fictilem E vrnam aceto quàm acerrimo, maſſam plumbeam ad fictilis os ſubſtrata priùs arundinea tegete firmato: ſuperiicitóque velamina, ne quà interſpiret acetum, donec illa reſoluta fuerit, deſtillánſque ceciderit: tunc excolato humore puro qui ſuperſtat, craſſamentum in vas transfundito. Hoc deinde ſiccan- F dum in ſole, móxque truſatili mola aliáve ratione terendum cribrandúmque. Poſtea quod ſupereſt duri ſolidíve in tenues partes redigendum, itidémque cribrandum: viciſſim eadem tertiò quartóque facienda. Melior quæ prima cribro excreta eſt, & hæc quoque ad me- G dicamenta oculorum aſſumenda.

Secundum locum tenet ſequens, ac deinceps reliquæ ſuo ordine. Nec deſunt qui firmata circa mediũ vas matta ſcirpea, ita vt acetum penè contingat, laminã maſſámve plumbeam ſuperimponunt, ac indito operculo circumlitóque dimittunt. Poſt dies decem amoto operculo inſpiciunt, ac ſi quidem reſoluta materia fuerit, reliqua, vti ſuprà diximus, exequuntur. Quòd ſi quis eam velit in paſtillos digerere, aceto acri ſubigenda, móxque diuidenda in paſtillos, qui ſiccentur in ſole. Æſtate tamen ſupradictum opus obeundum eſt: ita enim candida atque efficax redditur. Sed & hyeme paratur, vrceis ſupra furnos, balnea aut fornaces impoſitis: qui enim ſurſum fertur calor, idem quod ſol præſtat. Porrò laudatiſſima cenſenda quæ fit in Rhodo, Corinthi aut Lacedæmone: proxima, quæ Puteolis. Torretur autem hoc modo: Flagrantibus igni carbonibus fictile nouum, máximéque Atticum, imponito, eíque tritam ceruſſam inſpergito, & aſſiduè verſato: cúmque cinereum colorem traxerit, exemptam refrigerato, atque ita vtitor. Vrere verò ſi libuerit, tritam concauæ patinæ indito, & prunis impoſitam ferulacea rudicula miſceto, donec ſimilis ſandarachæ fiat, extractáque vtitor. Quæ verò ita parata eſt, ſandyx à quibuſdam appellatur. Lauatur itidem ceruſſa cadmiæ modo. Vis ei refrigerare, ſpiracula cutis obducere, mollire, explere & attenuare, inſupérque excreſcentia leniter reprimere, & cicatricem inducere: in eóſque vſus miſcetur ceratis & emplaſtris lenibus quæ lipara vocantur, itémque paſtillis. Sed ex eorum eſt genere, quæ (ſumpta) lethalem vim obtinent.

De Chryſocolla. Cap. CIIII.

CHRYSOCOLLA laudatiſſima Armeniaca, colorem porri lætè virentis quàm ſimillimè reddens. Secundum locum ſibi vendicat Macedonica, & proximum huic Cypria: quo in genere præferenda quę pura eſt. Damnatur quæ terram & calculos collegerit. Porrò antedictæ lauandæ ratio hæc eſt: Tuſſam inijce in mortarium, & affuſa aqua ad pilam expaſſa manu

A δευτερεύει δὲ τὸ ἐχόμενον, καὶ κατὰ τάξιν τὰ λοιπά. " τινὲς δὲ κατὰ μέσον τοῦ ἀγγείου κατερείσαντες, τὸν ῥίπον ἐπιτιθέασιν, ὡς μικρὸν ψαύειν τοῦ ὄξους. τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ πωμάσαντες καὶ περιχρίσαντες ἐῶσι. καὶ διὰ * ἡμερῶν ἀφαιρούμενοι τὸ πῶμα ἐπισκοποῦνται· ὅτε δὲ διαλυθῇ, τὰ ἄλλα ποιοῦσιν B ὁμοίως τοῖς προειρημένοις. εἰ δὲ ἀναπλάσαι τις αὐτὸ ἐθέλει, ὄξει δριμεῖ φυρατέον, καὶ οὕτως ἀναπλαστέον, καὶ ξηραντέον ἐν ἡλίῳ. θέρους μέντοι ἐργαστέον τὰ προειρημένα. οὕτω γὰρ λευκὸν καὶ ἐνεργὲς γίνεται. σκευάζεται δὲ καὶ χειμῶνος, τῶν πιθακνῶν ὑπεράνω ἰπνῶν ἢ βαλα- C νείων ἢ καμίνων τιθεμένων· ἡ γὰρ * ἄνωθεν φερομένη θερμασία τὸ αὐτὸ δρᾷ τῷ ἡλίῳ. κάλλιστον δὲ ἡγητέον τὸ ἐν Ῥόδῳ σκευασθέν, ἢ ἐν Κορίνθῳ, ἢ ἐν Λακεδαίμονι. δευτερεύει δὲ τὸ ἐκ Δικαιαρχίας. ὀπτητέον δὲ αὐτὸ τὸν τρόπον τοῦτον. ἐπ' ἀνθράκων πεπυρωμένων θεὶς ὄστρακον και- D νὸν [" καὶ μάλιστα Ἀττικὸν] * ἔμπλασσον λεῖον τὸ ψιμμίθιον, καὶ κίνει συνεχῶς. ὅταν δὲ τῇ χρόᾳ ἐνάσποδον γένηται, ἀνελόμενος ψῦχε καὶ χρῶ. καῦσαι δὲ θέλων, εἰς κοίλην λοπάδα λεῖον ἀπόδος, ἐπιθείς τε ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας, νάρθηκι κίνει ἕως ἂν τὴν χρόαν ἐοικὸς σανδαράχῃ γένηται· καὶ E ἀνελόμενος χρῶ. τὸ δὲ οὕτω σκευασθέν, σάνδυξ ὑπό τινων λέγεται. πλύνεται δὲ τὸ ψιμμίθιον ὁμοίως τῇ καδμείᾳ. Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν, ἐμπλαστικήν, μαλακτικήν, πληρωτικήν, λεπτυντικήν· ἔτι τε πρᾴως κατασταλτικὴν ὑπεροχῶν, καὶ " κατουλωτικήν, μιγνύμενον κη- F ρωταῖς καὶ λιπαραῖς ἐμπλάστροις, καὶ τροχίσκοις. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἀναιρετικῶν.

G. hic locus ſic legitur in vet. rib. τινὲς δὲ κατὰ μέσον τοῦ ἀγγείου, κρεμῶσι ξύλον, καὶ ἐπὶ τὸ καλούμενον ῥίζον ἐπιτιθέασιν ὡς μὴ ψαύειν τοῦ ὄξους. al. τὸν καλούμενον ῥίπον ἐπι.

V. caret.

V. ἐπουλωτικὴν

Περὶ Χρυσοκόλλης. Κεφ. ρδ'.

ΧΡΥΣΟΚΟΛΛΑ δὲ διαφέρει ἡ Ἀρμενιακή, τῇ χρόᾳ κατακόρως πρασίζουσα· δευτερεύει δὲ ἡ Μακεδονική, εἶτα ἡ Κυπρία, καὶ ταύτης τὴν καθαρὰν προκριτέον· G τὴν δὲ γῆς καὶ λίθων ἔμπλεων ἀποδοκιμαστέον. πλυτέον τε τὴν προειρημένην οὕτω· κόψας αὐτὴν ἔμβαλε εἰς θυίαν, καὶ ἐπιχέας ὕδωρ τρίβε πλατείᾳ τῇ χειρὶ πρὸς

τὴν ἴγδην εὐτόνως. εἶτα ἐάσας ἀποκαταςῆναι, ἀπήθησον. καὶ ἕτερον ἐπιχέας ὕδωρ, πάλιν τρῖβε· ταῦτα δὲ ποίει ἐναλλάξ, ἕως καθαρὰ καὶ εἰλικρινὴς γένηται. λοιπὸν ξηράνας ἐν ἡλίῳ, ἀποτίθεσο, καὶ χρῶ. ἐὰν δὲ καῦσαι θέλῃς, καῖε τὸν τρόπον τοῦτον. λεάνας αὐτῆς τὸ αὔταρκες, ἐπίθες εἰς τήγανον, καὶ ἀπόθου ἐπ᾽ ἀνθράκων, καὶ τὰ ἄλλα ποίει ὡς προείρηται ἐπὶ τῶν προ αὐτοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ χρυσοκόλλα σμηκτικὴν οὐλῶν, καταςαλτικὴν σαρκωμάτων, καὶ ἀνακαθαρτικὴν, ςυπτικήν τε [καὶ V. his caret.
θερμαντικὴν, σηπτικὴν] πραέως μετὰ τοῦ ἐπὶ ποσὸν δάκνειν. ἔςι δὲ καὶ τῶν ἐμετον κινούντων, καὶ ἀναιρεῖν δυναμένων. C

Περὶ Ἀρμενίου.* Κεφ. ρέ.

Ἀρμένιον δὲ προκριτέον τὸ λεῖον καὶ τὸ χρῶμα κυάνεον, ὁμαλόν τε ἄγαν καὶ ἄλιθον, εὔθρυπτες. Τὰ αὐτὰ ποιεῖ τῇ χρυσοκόλλῃ, περὶ τὴν εὐτονίαν μόνον λειπόμενον αὐτῆς. ἔςι δὲ καὶ τῶν ἐν βλεφάροις τριχῶν αὐξητικόν. D

Περὶ Κυανοῦ. Κεφ. ρς'.

Κύανος γεννᾶται μὲν ἐν Κύπρῳ ἐκ τῶν χαλκουργῶν μετάλλων· ὁ δὲ πλείων ἐκ τῆς αἰγιαλίτιδος ἄμμου,* εὑρισκόμενος κατά τινας σπηλαιώδεις ὑποσκαφὰς τῆς θαλάσσης, ἥτις καὶ διαφέρει. E προκριτέον δὲ τὸν σφόδρα κατακορῆ. καυςέον δὲ ὡς χαλκῖτιν, καὶ πλυτέον ὡς καδμείαν. Δύναμιν δὲ ἔχει καταςαλτικὴν καὶ μετρίως σηπτικὴν, ἐσχαρωτικήν τε καὶ ἑλκωματικήν.

Περὶ Ἰνδικοῦ.* Κεφ. ρζ'. F

Τοῦ δὲ λεγομένου Ἰνδικοῦ, τὸ μὲν αὐτομάτως γίνεται, οἱονεὶ ἔκβρασμα ὂν τῶν Ἰνδικῶν καλάμων. τὸ δὲ βαφικόν ἐςιν, G. alter, ἐκβλάστημα
ἐπανθισμὸς πορφυροῦς ἐπαιωρούμενος τοῖς χαλκείοις, ὃν ἀποσύραντες ξηραίνουσιν οἱ τεχνῖται. ἄριςον δὲ ἡγητέον εἶναι τὸ κυανοειδές τε καὶ ἔγχυλον, λεῖον. Ἔςι δὲ τῶν G ςυφόντων ἐλαφρῶς καὶ ῥηγνύντων φλεγμονὰς καὶ οἰδήματα· ἀνακαθαίρει δὲ καὶ καταςέλλει ἕλκη.

A vehemẽter affricato: mox vbi conſidere permiſeris, excolato. Alteram infundens aquam, rurſum terito: atque hæc viciſſim repetito, donec pura ſinceráq; ſpectetur. Tandẽ ſiccato in ſole, & ad vſus recondito. Quod ſi vrere volueris, vrito in hũc modum: Vbi ex ea triueris quantũ ſat eſſe videbitur, *patellæ ſupra carbones imponito, & alia facito quæ ſartaginis B in vrendis antè memoratis metallicis recenſita fuere. Vis chryſocollæ cicatrices exterere, excreſcentes carnes coercere, itémque repurgare, aſtringere, excalfacere, & cum aliquantula mordacitate leniter exedere. Eſt verò ex eorum genere quæ vomitiones concitant & necẽ, inferre poſſunt. C

De Armenio. Cap. CV.

Armenium præferendum quod eſt læue, colore cæruleo, perquàm æquabile, calculorum expers atque friabile. Eadem quæ Chryſocolla præſtat: diſtat hoc vno, quòd eſt inefficacior. Sed & vſum habet D ad pilos in palpebris *augendos. Pl. algendos.

De Cyano ſiue cæruleo. Cap. CVI.

Cyanus in Cypro quidem procreatur ex ærariis metallis, at copioſior ex arena littorali temperatur, quæ quidem ſecundum quaſdam ſpeluncarum inſtar excauatas E maris ſuffoſſiones inuenitur: & hîc quoque magis probatur. Eligi debet qui valdè ſaturo eſt colore. Vritur porrò, vt chalcitis, & lauatur, vti cadmia. Vis reprimere & modicè exedere, cruſtas gignere & exulcerare.

De Indico. Cap. CVII.

F Ex Indici generibus vnum ſponte naturæ prouenit, veluti ſpuma mariſve eiectamentum, Indicis arundinibus adhæreſcens: alterum dant infectorum officinæ, éſtque purpureus quaſi flos æreis innatans cortinis, quem deraſum artifices ſiccant. Optimum porrò cenſendum quod cærulei ſpeciem præbet, G atque etiam ſucco ſum eſt ac læue. Inter medicamenta eſt quæ leuiter aſtringunt, & inflammationes ac œdemata rumpunt. Vlcera quoque purgat & reprimit.

De Ochra. *Cap. CVIII.*

OCHRAM eligere oportet leuiſſimam ac penitus luteam, ſaturo colore, minimè lapidoſam, friabilem & natione Atticam. Vrenda etiam & lauanda hæc eſt, cadmiæ modo. Vis eius putrefaciendo exedere, inflammationes & tubercula diſſipare, excreſcentia in carne reprimere, caua cum cerato explere, & callos articulorúmve tophos cōminuere.

De Cinnabari. *Cap. CIX.*

CINNABARIM falsò putant nonnulli cum eo quod minium appellatur vnum & idem eſſe. Minium enim in Hiſpania ex lapide quodam argentariæ arenæ permiſto temperatur. Lapis is haud alioqui cognoſcitur: ſed dum in fornace excoquitur, in floridiſſimum ardentiſſimúmque colorem tranſit. Halitum verò in metallis ſtrangulantem expirat: ideóque metallici faciem veſicis obuelant, vt per illas ſpectent, neque tamen vaporem noxium reſpirando trahant. Inde parato minio pictores ad ſumptuoſa parietum ornamenta vtuntur. Cinnabaris autem de qua hic agitur, ex Africa quidem inuehitur, at magno conſtat, & vſque adeò rara eſt, vix vt verſicoloribus pictorum lineis ſatisfaciat. Eſt porrò altè & abundè colorata, & eam ob cauſam quidam ſanguinem eſſe draconis exiſtimauerunt. Vim habet Cinnabaris eandem quam lapis hæmatites, ad oculorum medicamenta vtilem, imò etiam efficaciorem: magis enim aſtringit & ſanguinem cohibet. Igni quoque ambuſtis & papularum eruptionibus cerato excepta medetur.

De Hydrargyro, ſeu argento viuo. *Cap. CX.*

FIT Argentum viuum è minio, quod & ipſum abuſiuè Cinnabaris dicitur. Impoſita ſiquidem patinæ fictili concha ferrea Cinnabarim continente, calycem ſeu operculum adaptant, quod vndique luto ſuperillinunt, deindéque carbonibus ſuccendunt. Tum quæ calyci adhæreſcit * fuligo, deraſa refrigeratáque in argentum viuum coit. Quinetiam * inuenitur quod, dum

Vl. ſudor.

Vel, dū eruitur argentum, inuenitur & quodam teſtis

Περὶ Ὤχρας. Κεφ. ρη΄.

ὨΧΡΑΝ δὲ ληπτέον τὴν κουφοτάτην, καὶ μηλίνην διόλου, κατακορῆ δὲ καὶ ἄλιθον καὶ εὔθρυπτον, Ἀττικὴν δὲ τῷ γένει. καυστέον δὲ καὶ πλυτέον καὶ ταύτην ὡς τὴν καδμείαν. Δύναμιν δὲ ἔχει " σηπτικὴν, σκεδαστικὴν φλεγμονῶν καὶ φυμάτων· καταστέλλει τε τὰ ὑπερσαρκοῦντα· καὶ τὰ κοῖλα πληροῖ " σὺν κηρωτῇ, καὶ πώρους θρύπτει.

Add. in quibuſdam συπτικὴν. ſunt qui συπτικὴν tantùm legant.

G. verba hæc σὺν κηρωτῇ non ſunt in altero, quæ etiam Hermolaus non agnoſcit.

Περὶ Κινναβάρεως. Κεφ. ρθ΄.

ΚΙΝΝΑΒΑΡΙ οἴονταί τινες ταὐτὸν ὑπάρχειν τῷ καλουμένῳ " ἀμμίῳ, πλανώμενοι· τὸ μὲν γὰρ ἄμμιον σκευάζεται ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐκ λίθου τινὸς μεμιγμένου τῇ ἀργυρίτιδι ψάμμῳ, ἄλλως δὲ οὐ γινώσκεται. " ἐν δὲ τῇ χώνῃ μεταβάλλει εἰς εὐανθέστατον καὶ φλογωδέστατον χρῶμα· ἔχει δὲ τὴν ἀποφορὰν ἐν τοῖς μετάλλοις πνιγώδη. περιτίθενται γοῦν οἱ ἐπιχώριοι τοῖς προσώποις φύσας, πρὸς τὸ βλέπειν μὲν, μὴ σπᾶν δὲ τὸν ἀέρα. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ ζωγράφοι εἰς τὰς πολυτελεῖς τῶν τοίχων " ἐκκοσμήσεις. Τὸ δὲ κιννάβαρι τοῦτο κομίζεται μὲν ἀπὸ Λιβύης, πιπράσκεται δὲ πολλοῦ· καὶ τοσοῦτόν ἐστιν, ὡς μόλις ἐξαρκεῖν τοῖς ζωγράφοις εἰς τὴν ἐν ταῖς γραμμαῖς ποικιλίαν. ἔστι δὲ καὶ * βαρύχρουν, ἢ βαθύχρουν· ὅθεν ἐνόμισαν τινὲς αὐτὸ εἶναι αἷμα " δράκοντος. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ κιννάβαρι τὴν αὐτὴν τῷ αἱματίτῃ, ἁρμόζον εἰς ὀφθαλμικὰ, πλὴν ἐπιτεταμένως· μᾶλλον γὰρ στῦφόν ἐστι καὶ ἴσχαιμον· καὶ πυρίκαυστα καὶ ἐξανθήματα ἀναληφθὲν κηρωτῇ θεραπεύει.

G. alter μιλίῳ, quam ſcripturā Hermolaus retinet.

Aliquid hoc loco deſiderari ſuſpicatur Marcellus.

V. ἐν δὲ καμίνοις ἤτοι ἐν τῇ χώνῃ

V. ἐκφάσεις

Al. δρακόντων

Περὶ Ὑδραργύρου. Κεφ. ρι΄.

ὙΔΡΑΡΓΥΡΟΣ δὲ σκευάζεται ἀπὸ τοῦ " ἀμμίου λεγομένου, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τούτου κινναβάρεως λεγομένου. θέντες γὰρ ἐπὶ λοπάδος κεραμέας κόγχον σιδηροῦν ἔχοντα κιννάβαρι, περικαθάπτουσιν ἄμβικα περιαλείψαντες πηλῷ, εἶτα ὑποκαίουσιν ἄνθραξιν· ἡ γὰρ προσίζουσα τῷ ἄμβικι αἰθάλη * ἀποξεσθεῖσα καὶ ἀποψυχθεῖσα, ὑδράργυρος γίνεται. εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῷ μεταλλεύεσθαι

Ald. ἀμμίου

A ἄργυρον ἐν ταῖς στέγαις κατὰ σταλαγμοὺς συνεστῶσα· ἔνιοι δὲ ἱστοροῦσι καὶ καθ' ἑαυτὴν ἐν τοῖς μετάλλοις εὑρίσκεσθαι τὴν ὑδράργυρον. φυλάττεται δὲ ἐν ὑελίνοις ἢ μολιβδίνοις ἢ κασσιτερίνοις ἢ ἀργυροῖς ἀγγείοις· τὴν γὰρ ἄλλην ὕλην πᾶσαν διεσθίει, καὶ ποιεῖ ἀπορρεῖν. Δύναμιν δὲ ἔχει φθαρτικὴν ποθεῖσα· τῷ βάρει διαβιβρώσκουσα τὰ ἐντός. B βοηθεῖται δὲ γάλακτι πολλῷ πινομένῳ καὶ ἐξεμουμένῳ, ἢ οἴνῳ σὺν ἀψινθίῳ, ἢ ἀφεψήματι σελίνου, ἢ ὁρμίνου σπέρματι ἢ ὀριγάνῳ, ἢ ὑσσώπῳ σὺν οἴνῳ. " [ῥίνημα δὲ χρυσοῦ, τουτέστι ξύσμα λεπτότατον, πινόμενον, ὑδραργύρου ἐστὶ θαυμαστὸν βοήθημα.] C

Iſta quæ ad capitis calcem conclusa ſunt, adduntur ex veteribus libris & interpretibus.

Περὶ Μίλτου Σινωπικῆς. Κεφ. ρια'.

ΜΙΛΤΟΣ Σινωπικὴ κρατίστη ἡ πυκνὴ, καὶ βαρεῖα, ἡπατίζουσα, ἄλιθος, ὁμόχροος, πολύχυτος ἐν τῇ αἱρέσει. συλλέγεται δὲ ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ ἐν σπηλαίοις τισί. διυλίζεται δὲ καὶ φέρεται εἰς Σινώπην καὶ πιπράσκεται. ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν D ἔσχηκε. Δύναμιν δὲ ἔχει " ξηραντικὴν, ἐμπλαστικήν· διὸ καὶ ἐμπλάστροις τραυματικαῖς μίγνυται, καὶ τροχίσκοις ξηραντικοῖς καὶ στεγνωτικοῖς. ἵστησι δὲ καὶ κοιλίαν ἐν ᾠῷ λαμβανομένη καὶ ἐγκλυζομένη· δίδοται καὶ ἡπατικοῖς.

Al. στυπτικὴν *

Περὶ Τεκτονικῆς. Κεφ. ριβ'. B

ΗΔΕ τεκτονικὴ ἥττων ἐστὶ κατὰ πάντα τῆς Σινωπικῆς· ἀρίστη δὲ ἡ Αἰγυπτιακὴ καὶ ἡ Καρχηδονικὴ, " ἄλιθος, εὔθρυβής. γίνεται καὶ ἐν τῇ πρὸς ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ, τῆς * ὤχρας καιομένης [" καὶ μεταβαλλούσης] εἰς μίλτον.

V. inſerit, μίλτος

V. caret.

Περὶ Λημνίας γῆς. Κεφ. ριγ'. F

ΗΔΕ Λημνία λεγομένη γῆ, ἔστιν ἔκ τινος ὑπονόμου ἀντρώδους, ἀναφερομένη ἀπὸ Λήμνου τῆς νήσου, ἐχούσης ἑλώδη τόπον· κἀκεῖθεν ἐκλέγεται καὶ μίγνυται αἵματι αἰγείῳ· ἣν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι ἀναπλάσσοντες καὶ σφραγίζοντες εἰκόνι αἰγὸς, σφραγῖδα καλοῦσιν αἰγός. Δύναμιν δὲ G ἔχει ἀντιδότου θανασίμων φαρμάκων ἔξοχον, πινομένη σὺν οἴνῳ, καὶ προληφθεῖσα ἐξεμεῖσθαι ἀναγκάζει τὰ δηλητήρια.

conflatur argentum, in tectis guttatim concreuit. Sunt & qui argentum viuum per ſeſe in metallis inueniri tradant. Aſſeruatur porrò in vitreis, plumbeis, ſtanneíſve aut argenteis vaſis: quandoquidem aliã omnem materiam ita exeſt, vt permanet atque præterfluat. Cæterúm potum vim pernicialem habet: ſuo enim põdere interna perrodit. Remedio eſt lac copioſũ ſubinde potum & vomitionibus reiectum, aut vinum cum abſinthio, aut apij decoctum: aut ſemen hormini, aut origanum vel hyſſopum cum vino. [Auri limata ſcobs, id eſt, ramentum quam tenuiſſimum, epota mirabili eſt contra hydrargyrum auxilio.]

De rubrica Sinopica. Cap. CXI.

RVBRICA Sinopis maximè probatur denſa, grauis, iocineris colorem referens, calculorum expers, concolor, quæque dum diluitur lõngè latéque diffundi ſolet. Effoditur in Cappadocia ſpelũcis quibuſdam, expurgatáque defertur in Sinopem vrbem, in qua vænundatur: atque inde etiam cognomentum accepit. Vim habet exiccatoriam & emplaſticam: quapropter vulnerarijs emplaſtris cõmiſcetur, vti etiam paſtillis exiccantibus & adſtrictorijs. Aluum quoque ſiſtit tum ex ouo ſumpta, tũ etiam clyſtere infuſa. Datur & eadẽ hepaticis.

De Rubrica fabrili. Cap. CXII.

RVBRICA fabrilis ad omnia Sinopide inferior eſt. Optima Ægyptia & Carthaginenſis, calculorum expers atque friabilis. Naſcitur & in Iberia quæ ad occidentem ſpectat. Fit quoque, exuſta ochra & degenerante in rubricam.

De Lemnia terra. Cap. CXIII.

LEMNIA terra defertur è cuniculoſo quodam ſpecu Lemni inſulæ, in quo naſcitur. Scilicet paluſtris inibi locus eſt, è quo eruitur & hircino ſanguini permiſcetur. Hanc dein incolæ coactam in paſtillos capræ imagine ſignant: vnde & ſphragida ægos, hoc eſt, capræ ſigillum appellauêre. Vim antidoti habet cõtra perniciosa venena ſingularẽ. Siquidẽ pota cum vino & præſumpta, foras venena vomitione pellit.

Prodeſt & contra ictus morſúſque animalium, quæ exitiale virus eiaculantur. Antidotis quoque immiſcetur. Sunt qui hac etiam ad expiationes vtantur. Eſt & eadem dyſenteriæ vtilis.

De Atramento ſutorio.

Cap. CXIIII.

ATRAMENTVM ſutorium genere quidem vnum & idem eſt, ſiquidem liquor eſt concretus: at ſpeciales differentias tres habet. Enimuerò vnum liquoribus ſtillatim in cuniculos quoſdam percolatis concreſcit: quamobrem ab ijs qui Cypria metalla tractant, ſtillatitium appellatur. Peteeſius hoc ipſum pinarium vocat: alij ſtalacticon, id eſt, ſtillatitium. Alterum latenter ſtagnat in ſpeluncis, poſteáque trãſfuſum in excauatas ſcrobes, concrementum capeſſit: hoc iccirco pecton, id eſt, concretitium propriè nominatur. Tertium coctile dicitur, & in Hiſpania confici ſolet, ſed maximè decolor & bonitate deterrimum eſſe conſtat. Ratiò parandi hæc eſt: Dilutum aqua decoquunt, mox in " conceptacula transfuſum reſidere patiuntur. Hoc ſtatis diebus cogitur, & in complures diuiditur teſſellatas formulas, quæ quidem racematim inter ſe cohæreſcunt. Optimum cenſetur, quod cæruleum eſt ac ponderoſum, denſum & " tranſlucens: cuiuſmodi ſtillatitium eſt, quod ab aliis lonchoton, quaſi lanceatum, appellatur. Proximum, concretitium. Coctile verò inficiendis denigrandíſque pannis aptius cæteris eſſe compertum eſt: ſed ad medicinæ vſum inualidius eſſe experimenta docent. Valet adſtringere, calfacere & cruſtas inducere. Lata ventris animalia necat drachmæ pondere deuoratum, aut cum melle delinctũ: vomitus ciet: & aduerſus hauſta fungorum venena ex aqua potum auxiliatur. Purgat & caput aqua dilutum, & in vellere naribus inſtillatum. Cæterùm vritur, vti mox in chalcitidis mentione oſtendemus.

Pl. piſcinas lineas

Plin. perquam ſpectabili nitore.

De Chalciti. Cap. CXV.

PRÆFERENDA Chalcitis æris ſpeciem referẽs, friabilis, nec lapidoſa, nec inueterata, intercurſan-

A ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν θανασίμων ἰοβόλων πληγὰς καὶ δήξεις. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις. χρῶνται δέ τινες καὶ εἰς τελετὰς αὐτῇ. ἔστι δὲ καὶ δυσεντερίαις χρήσιμος.

Περὶ Χαλκάνθου. Κεφ. ριδ΄.

ΧΑΛΚΑΝΘΟΝ τῷ μὲν γένει ἓν καὶ ταυτὸν ὑπάρχει. ὑγρὸν γάρ ἐστι
B πεπηγός· εἰδικὰς δὲ ἔχει διαφορὰς τρεῖς. τὸ μὲν γὰρ κατὰ σταλαγμὸν διηθουμένων ὑγρῶν εἴς τινας ὑπονόμους συνίσταται· ὅθεν καὶ σταλακτὶς καλεῖται ὑπὸ τῶν τὰ Κυπριακὰ μέταλλα ἐργαζομένων. Πετεήσιος δὲ αὐτὸ καλεῖ πινάριον· τινὲς δὲ, σταλακτικόν,
C [πηκτὸν, *ἑφθὸν, ἀρακτὸν, λογχωτόν. τὸ δὲ, " ἀφανῶς λιμναζόμενον ἐν σπηλαίοις, ἔπειτα μεταχεόμενον εἰς βόθρους, τὴν πῆξιν λαμβάνει. ὃ δὴ καὶ πηκτὸν ἰδίως ὀνομάζεται. τὸ δὲ τρίτον, καλεῖται μὲν ἑφθόν. σκευάζεται δὲ ἐν Ἱσπανίᾳ. σκευὴν δὲ ἔχει τοιαύτην, " ἄχρηστόν τε καὶ ἀσθενέστατον ὑ-
D πάρχον. ὕδατι διέντες αὐτὸ ἕψουσιν, εἶτα εἰς τὰς δεξαμενὰς κατεράσαντες, ἐῶσι. τοῦτο δὴ πήγνυται τεταγμέναις ἡμέραις, εἰς πολλὰ διαιρούμενον κυβοειδῆ σχήματα, βοτρυδὸν ἀλλήλοις " προσεχόμενα. ἄριστον δὲ αὐτοῦ ἡγητέον τὸ κυάνεον καὶ βαρὺ, * πηκτόν τε καὶ διαυγές· οἷόν ἐστι τὸ στα-
E λακτὸν, ὑπὸ ἄλλων δὲ λογχωτὸν καλούμενον· ἐχόμενον δὲ, τὸ " πηκτόν. τὸ δὲ ἑφθὸν, πρὸς μὲν βαφὰς καὶ μελάσματα " ἐπιτηδειότερον τῶν ἄλλων δοκεῖ εἶναι· πρὸς δὲ ἰατρικὴν, ἀσθενέστερον ἡ πεῖρα δείκνυσι. Δύναται δὲ στύφειν, θερμαίνειν, ἐσχαροῦν· ἕλμινθας πλατείας αἱρεῖ < α. βάρος
F καταπινόμενον, ἢ μετὰ μέλιτος ἐκλειχόμενον· ἐμέτους τε κινεῖ καὶ μύκητας λαβοῦσι βοηθεῖ σὺν ὕδατι ποθέν· κεφαλήν τε καθαίρει ἐνεθὲν ὕδατι, καὶ δι' ἐρίου ῥινεγχυτούμενον. καίεται δὲ, ὡς ὑποδείξομεν αὐτίκα ἐπὶ τῆς χαλκίτεως.

Περὶ Χαλκίτεως.

G Κεφ. ριε΄.

ΧΑΛΚΙΤΙΝ προκριτέον τὴν χαλκοειδῆ καὶ εὔθρυπτον, ἄλιθόν τε καὶ οὐ παλαιάν, ἔτι δὲ τὰς ἶνας ἐπιμήκεις καὶ

Sic Lacuna legit invet. cod. Vulg. ex. ἁπλῶς ἐργαζομένων. V. quidam ἀφθόνως ἡλιαζόμενον.

G. alter ἀχρεώστατον. quam ſcripturam Hermolaus non ſine iudicio retinuit, itémque Lacuna.

G. alter, συνεχόμενα, quod verbum huic accommodatius eſt. Orib. πυκνόν τε καὶ καθαρὸν

Ald. πυκνὸν.

V. εὐδοκιμεῖ.

ἀποστίλβουσας ἔχουσαν. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν τε καὶ θερμαντικὴν, καὶ ἐσχαρωτικήν· ἀποκαθαρτικὴν τῶν περὶ κανθοὺς καὶ ὄμματα. ἔστι δὲ καὶ τῶν μετρίως *στυφόντων. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας· αἱμορραγίας τὰς ἐξ ὑστέρας καὶ μυκτήρων σὺν πράσου χυλῷ· ξηρὰ δὲ πρός τε ἐπουλίδας καὶ νομὰς καὶ παρίσθμια. κεκαυμένη δὲ, πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ μᾶλλον χρησιμεύει λεία σὺν μέλιτι. τετυλωμένα μὲν βλέφαρα καὶ τραχέα ἀποτήκει καὶ σμήχει. σύριγγας δὲ αἴρει ἐν κολλυρίου σχήματι ἐντιθεμένη.

G. V. ῥυπτικὴν, vt Ruellius expreſsit. Sed vulgatam ſcripturã rectam eſſe, ex Galeno intelligitur.

Περὶ Ψωρικοῦ. Κεφ. ρις'.

Σκευάζεται δὲ ἐξ αὐτῆς τὸ καλούμενον ψωρικὸν, διπλασίονος χαλκίτεως πρὸς ἁπλῆν καδμείαν μιγνυμένου, καὶ σὺν ὄξει λεαινομένου· δεῖ δὲ ἐν κεραμέῳ ἀγγείῳ κατορύσσειν ἐν κοπρίᾳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἡμέρας μ'. γίνεται δὲ δριμύτερον, δυνάμενον ὅσα καὶ ἡ χαλκῖτις. ἔνιοι δὲ ἴσα μίξαντες οἴνῳ λεαίνουσι, καὶ τὰ αὐτὰ ποιοῦσι. καυστέον δὲ αὐτὴν ἐν ὀστράκῳ καινῷ ἐντιθέντας, καὶ διαπύροις ἄνθραξιν ἀμφιεσαμένους. μέτρον δὲ ἔστω τῆς καύσεως, ἐπὶ μὲν τῶν πολυύγρων, τὸ ἀπομφολύγωτον τε καλῶς ξηρὸν γενέσθαι· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ἡ ἐπὶ τὸ εὐανθέστερον μεταβολή. ὅταν γὰρ *αἱματώδης καὶ μιλτώδης γένηται τὴν χρόαν κατὰ βάθος, ἀναιρετέον αὐτήν. τήν τε προσκαθημένην ἀκαθαρσίαν ἀποφυσητέον καὶ ἀποθετέον. ὀπτᾶται δὲ ἐπ' ἀνθράκων ἐμφυσωμένων, μέχρι τοῦ ὑπόχλωρον αὐτὴν γενέσθαι· ἢ ἐπ' ὀστράκου καὶ διαπύρων ἀνθράκων στρεφομένη πυκνῶς, ἕως ἂν πυρωθῇ καὶ μεταβάλλῃ τὴν χρόαν.

Sic vetus cod. at vulg. ex. ſimpliciter habent μιλτώδης

Περὶ Μίσυος. Κεφ. ριζ'.

Μίσυ δὲ παραληπτέον τὸ Κύπριον, χρυσοφανὲς, σκληρὸν, καὶ ἐν τῷ θραυσθῆναι χρυσίζον, καὶ ἀποστίλβον ἀστεροειδῶς. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν τὴν αὐτὴν τῇ χαλκίτιδι, δίχα τῆς τοῦ ψωρικοῦ κατασκευῆς, ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον διαφέρον. τὸ δὲ Αἰγύπτιον, πρὸς μὲν τ'

A tibus venis oblongis ſplẽdentibúſque. Huic adſtrictoria vis eſt, excalfaciens & cruſtas vlceribus obducens: repurgat quæ oculis & eorundem angulis hærent. Eſt & in genere leuiter exedentium. Quinetiam efficax eſt ad eryſipelata & herpetas, itémque ſanguinis è vulua & naribus eruptiones cum porri B ſucco. Eius farina gingiuas excreſcentes, nomas, tonſilláſque compeſcit: vſta eadem & cum melle trita, oculorum medicamentis longè vtilior redditur. Callum quidem ſcabritiémque palpebrarum abſumit abſtergítque: fiſtulas verò collyrij modo indita ſanat.

De Pſorico. Cap. CXVI.

C Efficitur porrò ex ipſa medicamentum, pſoricum dictum, duabus eius partibus* vni cadmiæ additis, & ex aceto tritis. Oportet autem in fictile coniici, quod fimo obruatur diebus quadraginta per Caniculæ ardores. Sic enim medicamentum acrius euadit, atque idẽ quod chal- D citis poteſt. Sunt qui mixtas pares vtriuſque portiones in vino terunt, & eadem illa proſequuntur. Vritur Chalcitis fictili nouo indita, & ignitis carbonibus impoſita. Sit verò modus vſtionis, metallicorum quæ quidem humore multo abundauerint, dum bullulas edere deſierint, ac perfectè inaruerint: reliquo- E rum verò, dum in floridiorem colorem mutata fuerint. Cùm ergo chalcitis ſanguineum ac miniatum colorem interiùs altiúſve contraxerit, tùm demum igni eximenda eſt: mox inſidente ſpurcitia flatu depulſa reponenda eſt. Torretur etiamnum perflatis carbonibus, vſquedum ſubluteo colore palleſcat, aut F fictili ſubditis candentibus prunis ſubinde verſata, donec igneſcat colorémque mutet.

Vel, tertia cadmiæ temperatis

De Miſy. Cap. CXVII.

Misy aſſumendum natione Cyprium, auri ſpeciem præ ſe ferens ac durum, quódque dum friatur aureis micet ſcintillis, ac ſtellæ G modo radiet ſplendeſcátve. Vſtionem autem ac vim etiam habet cum Chalcitide eandẽ, preterquàm quòd pſoricum ex eo non conficitur, intenſioríſque ac remiſſioris facultatis ratione hoc ab illa differt. Ægyptium porrò ad cætera quidem præ-

fertur, tanquam efficacius: ſed ad ocularia medicamenta, ſupradicto longè inferius eſt.

De Melanteria ſeu atramento metallico. Cap. CXVIII.

MELANTERIA quædam in faucibus fodinarũ, quibus æs erutũ fuerit, ſalſuginis modo cõcreſcit: altera verò in ſumma facie ſupradictorum locorum coit, quæ quidem etiam terrena eſt. Sed & inuenitur in Cilicia, & aliis quibuſdam regionibus, foſſilis quædã. Præſtat in Melanteriæ genere, quæ ſulphurei eſt coloris, læuis, æquabilis, pura, & quę contactu aquæ confeſtim nigreſcit. Cæterùm vim cauſticam eandem obtinet, quam & miſy.

De Sory. Cap. CXIX.

SORY exiſtimauere nonnulli eſſe melanteriam, ſed falsò: ſiquidem peculiare genus eſt, illi tamen haud ita diſſimile. Verùm Sory viroſum magis eſt, ac nauſeam mouet. Inuenitur in Ægypto & aliis quibuſdam regionibus, vt & in Africa, Hiſpania & Cypro. Maximè verò laudatur Ægyptium, quódque friati nigrius apparet, * crebris foraminibus peruium & ſubpingue, inſupérque aſtringens & hauſtu olfactúque viroſum, atque adeo ſubuertendi ſtomachi vim habẽs. Quod autem inter friandum miſyos modo nõ ſcintillat, & alterius generis eſſe, & inualidum cenſendum eſt. Vim & vſtionem ſupradictis ſimilem habet: dolori dentium cauernis inditum medetur: eoſdem labantes firmat: iſchiadicis ex vino infuſum auxiliatur: illitum cum aqua varos extinguit. Miſcetur & medicamẽtis quæ pilos denigrant. Hæc verò in communi & alia ferè omnia quæ vſtionem experta non ſunt, vſtis potentiora cenſeri debẽt: ſalem excipio, vini fæcem, nitrum, calcem & conſimilia, quæ quidẽ cruda, remiſſiora ſunt. Cremata ſiquidem, viribus efficaciora redduntur.

Vl. ſpõgioſũ.

De Diphryge. Cap. CXX.

DIPHRYGIS tria genera eſſe creduntur: vnum enim metallicum eſt, quod in Cypro ſola

A ἀλλὰ διαφέρει ἐμπρακτικώτερον ὄν. πρὸς δὲ τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις, πολλῷ λείπεται τοῦ προειρημένου.

Περὶ Μελαντηρίας. Κεφ. ριη.

ΤΗΣ δὲ Μελαντηρίας, ἡ μέν τις τοῖς τῶν ὀρυγμάτων στομίοις, ἀφ' ὧν αἱ μεταλλεύθη ὁ χαλκὸς, ἐπιπήσεται ἁλμυB ρίδος τρόπον. ἡ δὲ, ἐκ τῆς ἄνωθεν ἐπιφανείας τῶν προειρημένων τόπων, ἥ τις καὶ γεώδης ἐστίν. εὑρίσκεται δέ τις καὶ ὀρυκτὴ ἐν Κιλικίᾳ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τόποις. διαφέρει δ' αὐτῆς ἡ θειόχρους, λεία, ὁμαλὴ, καθαρὰ, καὶ ἐν τῷ θιγεῖν ὕδατος μελαινομένη ταχέως. Δύναμιν δὲ ἔχει καυστικὴν, τὴν αὐτὴν τῷ μίσυϊ.

Περὶ Σώρεως. Κεφ. ριθ.

ΤΟ ΔΕ Σῶρυ ἔνιοι ὑπέλαβον Μελαντηρίαν πλανώμενοι· ἴδιον γάρ ἐστι γένος, οὐκ ἀφόμοιον· βρωμωδέστερον δὲ τὸ Σῶρυ καὶ ναυτίας ποιητικόν. εὑρίσκεται δὲ D ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ τόποις, ὡς ἐν Λιβύῃ καὶ Ἱσπανίᾳ καὶ Κύπρῳ. προκριτέον δὲ τὸ Αἰγύπτιον, καὶ ἐν τῷ θραυσθῆναι μελάντερον φαινόμενον καὶ τατρήσεις τε πολλὰς ἔχον, καὶ ὑπολίπαρον ἔτι δὲ στύφον, καὶ πρὸς τὴν κατάποσιν ἢ ὄσφρησιν βρωμῶδες, καὶ ἀνατρεπτικὸν στοE μάχου. τὸ δὲ μὴ* λαμπυρίζον ἐν τῷ θραυσθῆναι ἐμφερῶς μίσυϊ, ἑτερογενές τε καὶ ἀσθενὲς οἰητέον εἶναι. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις· ἰᾶται δὲ καὶ ὀδονταλγίας ἐντιθέμενον εἰς τὰ βρώματα, καὶ τοὺς ὑποσάλους δὲ ὀδόντας κρατύνει· καὶ ἰσχιαδικοῖς F βοηθεῖ μετ' οἴνου ἐγκλυζόμενον· ἰόνθοις τε σβέννυσι, μεθ' ὕδατος καταχρισθέν. μίγνυται καὶ εἰς τριχῶν μελάσματα. κοινῶς δὲ τρόπῳ ἐπὶ τούτων σχεδὸν καὶ τῶν ἄλλων πάντων, δυναμικώτερα τὰ ἄκαυστα τῶν κεκαυμένων ἡγητέον· πλὴν ἁλῶν καὶ τρυγὸς, καὶ νίτρου καὶ τιτάνου καὶ τῶν ὁμοίων, ὅσα ὠμὰ ὄντα ἀνίεται. καιόμενα γὰρ, τὴν G δύναμιν ἐμπρακτότερα γίνεται.

Περὶ Διφρυγοῦς. Κεφ. ρκ.

ΤΟΥ δὲ Διφρυγοῦς τρία ἡγητέον εἴδη. τὸ μὲν γὰρ μεταλλικόν ἐστιν, ὃ δὴ ἐν Κύπρῳ

μόνη γίνεται· πηλῶδες γὰρ ὄν, ἀναφέρεται ἐκ βυθοῦ τινὸς τῶν ἐκεῖ τόπων· * εἶτα ἀνενεχθὲν ξηραίνεται ἐν ἡλίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα φρυγανίοις κύκλῳ περιτεθειμένοις καίεται· ὅθεν καὶ διφρυγὲς ἐκλήθη, διὰ τὸ ὑπὸ ἡλίου καὶ τῶν φρυγάνων καίεσθαι καὶ ξηροποιεῖσθαι, καὶ οἱονεὶ φρύγεσθαι. τὸ δὲ ἕτερον, τοῦ κατεργαζομένου χαλκοῦ ὥσπερ ὑποστάθμη τις καὶ τρὺξ ὑπάρχει· μετὰ γὰρ τὴν τοῦ ψυχροῦ ὕδατος περίχυσιν, ὡς ἀνωτέρω ἔφαμεν περὶ ἄνθους χαλκοῦ διαλεγόμενοι, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ χαλκοῦ εὑρίσκεται ἐν τῇ χώνῃ ἐγκείμενον τῷ πυθμένι αὐτῆς τὸ τοιοῦτον εἶδος, τήν τε στύψιν καὶ τὴν γεῦσιν χαλκοῦ ἔχον. τὸ δὲ τρίτον σκευάζεται οὕτω. λίθον τὸν λεγόμενον πυρίτην στιβαθέντες εἰς κάμινον οἱ περὶ ταῦτα ὄντες, καίουσιν ἐπὶ ἡμέρας ἱκανὰς ὡς τίτανον· ὅταν δὲ ἡ χρόα μιλτώδης γένηται, ἀνελόμενοι ἀποτίθενται. τινὲς δέ φασιν ἐκ μόνης τῆς τὸν χαλκίτην λίθον ἀποτελούσης ὕλης γίνεσθαι τὸ προειρημένον· ὅταν ὀπτηθεῖσα ἐν ταῖς λεγομέναις ἅλωσιν, * ἀνενεχθῇ εἰς τοὺς βόθρους, καὶ ἐνταῦθα καίηται. τόν τε γὰρ κύκλῳ τόπον τῶν βόθρων ἐπιλαμβάνει, καὶ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν λίθων οὐδὲν ἧττον εὑρίσκεται. προκριτέον δ᾽ αὐτοῦ τὸ τῇ γεύσει ἔγχαλκον, * ἰῶζον, στῦφον, τε καὶ ἀναξηραῖνον ἱκανῶς τὴν γλῶτταν. ὅπερ ἡ κεκαυμένη ὤχρα οὐ κέκτηται· ἣν δὴ καίοντες ἀντὶ διφρυγοῦς πιπράσκουσι. Δύναμιν δ᾽ ἔχει στυπτικήν τε, ἀνακαθαρτικὴν ἐπιτεταμένως, σμηκτικήν τε καὶ ξηραντικήν, καὶ καταστα λτικὴν ὑπερσαρκώσεως, ἀπουλωτικὴν κακοήθων καὶ ἑρπυστικῶν. διαφορεῖ καὶ ἀποστήματα ἀναληφθὲν τερεβινθίνῃ ἢ κηρωτῇ.

naſcitur. Ita enim vt lutoſum eſt, ex imo quodam inibi gurgite eruitur: erutum deinde Sole ſiccatur: mox circũpoſitis cremiis vritur. Diphryges ideò vocatũ eſt, quòd & à ſole & à cremiis ſarmẽtiſve vratur, areſiat inquã & quaſi torreatur. Alterum, dum conficitur æs, illius quaſi fæx quędam ſubſidet: ſiquidem poſt frigidę affuſionem, vti ſuperius retulimus cũ de æris flore diſſereremus, ſublato ære, fundo fornacis inhærẽs id genus inuenitur, æris tum aſtrictione tum etiam ſapore præditum. Tertium ſic fit: Lapidẽ pyriten dictum qui iſta tractant dies multos vti calcem cremant in camino: ac vbi colorem rubricę contraxerit, exemptum recondunt. Quidam verò aſſerunt hoc è ſola materia fieri, è qua lapis æroſus pficitur, quando in dictis areis aſſata indeq; in ſcrobes tranſlata peruritur. Nam & locum foueas ambientem occupat, & exẽptis lapidibus nihilominus inuenitur. Præfertur quod ſaporem æris reddit, ęruginẽ prę ſe ferens, aſtringens & vehementer exiccans linguam: id quod ſibi exuſta ochra nõ vendicat, quæ tamen cremata diphrygis loco vænit. Vis ei aſtringere, validè perpurgare, extergere, ſiccare, carnis excreſcentias cohibere, vlcera caçoëthe & quæ ſerpũt ad cicatricem perducere. Abſceſſus quoque terebinthina aut cerato exceptum diſcutit.

Vl. excreſcentia conſumere

Περὶ Ἀρσενικοῦ. Κεφ. ρκα.

ΑΡΣΕΝΙΚΟΝ κατὰ τὰ αὐτὰ γίνεται μέταλλα τῇ σανδαράχῃ. ἄριστον δ᾽ ἡγητέον τὸ πλακῶδες καὶ χρυσίζον τῇ χρόᾳ, τάς τε πλάκας λεπιζομένας ἔχον ὡς ἀεὶ ἐπικειμένας ἀλλήλαις· ἔστι * δὲ ἀμιγὲς ἑτέρας φύσεως. τοιοῦτον δὲ ἐστι τὸ γινόμενον ἐν Μυσίᾳ τῇ ἐν Ἑλλησπόντῳ. ἔστι δὲ αὐτοῦ δύο εἴδη· τὸ μὲν ἕν, οἷον προείρηται· τὸ δὲ ἄλλο, βωλῶδες καὶ σανδαραχίζον τῇ χρόᾳ, * ἐκ Πόντου καὶ Καππαδοκίας φερόμενον· δευτερεύει δὲ τὸ τοιοῦτον.

Sic Ald. cod. At Pariſ. βαλαυστιώδες καὶ ὠχροειδὲς καὶ σανδαραχίζον τῇ χρόᾳ. his addit præterea v. χαλκοειδὲς, atque iſthæc omnia expreſſerũt Interpretes.

De Arſenico ſeu auripigmento. *Cap. CXXI.*

AVRIPIGMENTVM in iiſdẽ metallis, quib⁹ ſãdaracha, gignitur. Optimũ exiſtimatur cruſtoſũ, auri colore micãs, quodq; cruſtas eas habet ferè ſẽper ſibi inuicẽ ſquamatim incumbẽtes: inſup é.. impermixtũ eſt & omnis alienę materię expers. Tale eſt quod in Myſia Helleſpõti naſcitur. Sũt autẽ illius duo genera: vnũ quidẽ, quale antè cõmemoratũ eſt: alterum, gleboſum & colore ſandarachæ ſimile, quod è Ponto & Cappadocia defertur: & hoc quidem ſecundum locum tenet.

Porrò

Porrò torretur auripigmẽtum hoc modo: Teſtæ nouæ inditum carbonibus ignitis imponito, aſſiduéque verſato, donec igne flagret colorémque mutet: deinde refrigeratũ tritúmque recondito. Vim habet ſepticam, aſtrictoriam, & cruſtas inducentẽ cum feruore ac violento morſu: reprimit & quicquid excreſcit, ac pilos detrahit.

De Sandaracha. Cap. CXXII.

SANDARACHA præfertur ad ſatietatem rufa, fragilis, friabilis, pura, & quæ cinnabaris colorem imitatur, inſupérque ſulphuris virus redolet. Vis & vſtio eadem, quæ auripigmento. Sed & alopecias explet reſina excepta, & ſcabros vngues cum pice remouet. Contra pedicularem morbum ex oleo efficax eſt: tubercula cum adipe diſcutit. Prodeſt etiam ad narium oríſque vlcera & cæteras papularum eruptiones, cum roſaceo: itémque ad condylomata. Datur & purulenta excreantibus è mulſo. Quin & aduerſus veterẽ tuſſim cum reſina ſuffitur, nidore per fictulã in os attracto. Vocem deniq; limpidam & canoram facit cum melle delincta, & ſuſpirioſis cum reſina in catapotio datur.

De Alumine. Cap. CXXIII.

OMNE propemodũ aluminis genus in Ægypto & in iiſdem metallis inuenitur: eſt enim quod ſciſſile dicitur, veluti flos gleboſi. Gignitur & in aliis quibuſdã locis, in Melo, Macedonia, Liparis, Sardinia, Hierapoli Phrygiæ, Africa, Armenia & compluribus aliis regionibus, ſicut & rubrica. Sunt autẽ eius ſpecies plurimæ. Verùm ad medendi vſum ſciſſile, rotundum & liquidum expetuntur. Optimum verò ſciſſile: & in hoc genere laudatiſſimum quod recens eſt, candidiſſimum, calculorum expers, graueolẽs & perquàm aſtringẽs, inſuperq; nec glebæ modo nec aſſuloſè compactum, ſed ſigillatim quaſi in capillamenta caneſcentia dehiſcens: quale eſt quod Trichites, hoc eſt, capillare appellatur, in Ægypto proueniens. Reperitur quoque lapis huic alumini perſimilis, qui tamen

A ὀπλᾶται δὲ οὕτως. ἐπ' ὀστράκου καινοῦ ἐπερεισάμενος αὐτὸ, θὲς ἐπὶ διαπύρου ἄνθρακος καὶ στρέφε συνεχῶς. ὡς δ' ἂν πυρωθῇ καὶ μεταβάλλῃ, ψύξας καὶ λεάνας ἀποτίθεσο. Δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικήν τε καὶ στυπτικὴν καὶ ἐσχαρωτικὴν μετὰ πυρώσεως καὶ βιαίου δήξεως· ἔστι δὲ καὶ τῶν στελλόντων, ψιλοῖ δὲ τρίχας. — G. hæc verba ſic legũtur in vtroq;: ὄστρακον καινὸν ἀπερεισάμενος, quæ ſcriptura purior eſt. Al. πυκνῶς.

B Περὶ Σανδαράχης. Κεφ. ρκβ'.

ΣΑΝΔΑΡΑΧΗΝ δὲ προκριτέον τὴν κατακορῆ, πυῤῥὰν, εὔθραυστον, εὐλέαντόν τε καὶ καθαρὰν, κινναβαρίζουσαν τὴν χρόαν, ἔτι δὲ θειώδη ἀποφορὰν ἔχουσαν. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ ὄπτησιν τὴν αὐτὴν τῷ ἀρσενικῷ. θεραπεύει δὲ καὶ ἀλωπεκίας ἀναληφθεῖσα ῥητίνῃ, καὶ λεπροὺς ὄνυχας σὺν πίσσῃ ἀφίστησι καὶ πρὸς φθειριάσεις σὺν ἐλαίῳ ποιεῖ· φύματά τε σὺν στέατι διαφορεῖ. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐν ῥισὶ καὶ στόμασιν ἕλκη, καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ ἐξανθήματα, σὺν ῥοδίνῳ· καὶ πρὸς κονδυλώματα. δίδοται καὶ ἐμπυϊκοῖς, σὺν οἰνομέλιτι. καὶ D ὑποθυμιᾶται σὺν ῥητίνῃ καὶ πρὸς παλαιὸν βῆχα, διὰ σίφωνος ἑλκομένου τοῦ ἀτμοῦ τῷ στόματι. φωνήν τε ἀποκαθαίρει ἐκλειχομένη σὺν μέλιτι, καὶ ἀσθματικοῖς σὺν ῥητίνῃ καταπότιον δίδοται. — Orib. λεαντὸν. — Drag. μέλιτι καὶ ἐλαίῳ

Περὶ Στυπτηρίας. Κεφ. ρκγ'.

ΣΤΥΠΤΗΡΙΑΣ δὲ σχεδὸν πᾶν εἶδος, ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ E μετάλλων εὑρίσκεται· ἔστι γὰρ σχιστὴ, οἱονεὶ τῆς *βωλίτιδος ἄνθος. γίνεται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τόποις, ἐν Μήλῳ, ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν Λιπάραις, καὶ Σαρδονίᾳ, καὶ Ἱεραπόλει τῆς Φρυγίας, Λιβύῃ, Ἀρμενίᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ τόποις πλείοσιν, ὥσπερ ἡ μίλτος· ἔστι δὲ αὐτῆς εἴδη πλεῖστα. πρὸς F δὲ ἰατρικὴν χρῆσιν λαμβάνεται ἡ σχιστή τε καὶ ἡ στρογγύλη καὶ ἡ ὑγρά. ἀρίστη δὲ ὑπάρχει ἡ σχιστὴ, καὶ ταύτης ἡ πρόσφατος καὶ λευκὴ ἄγαν, καὶ ἄλιθος καὶ βαρύοζος, στύφουσά τε εὐτόνως· ἔτι τε οὐ πεπιεσμένη βωληδὸν ἢ σχιδακηδὸν, ἀλλ' ἐξασμένη G κατὰ μονάδας πολιαῖς θριξὶν ἐμφερῶς, οἵα ἐστὶν ἡ λεγομένη Τριχῖτις, γινομένη δὲ ἐν Αἰγύπτῳ. εὑρίσκεται δὲ καὶ λίθος ἐμφερὴς αὐτῇ ἄγαν, ὃν διακριτέον τῷ τῆς — V. σχεδὸν ἄριστον ἐπὶ τῶν αὐτῶν, &c.

γεύσεως κριτηρίῳ μὴ στύφουσα. τῆς δὲ στρογγύλης ἡ χειροποίητος, ἀδόκιμος ὑπάρχει· γνωρίζεται δὲ ἐκ τοῦ σχήματος. παραληπτέα δ᾽ ἂν εἴη ἡ φυσικῶς στρογγύλη καὶ πομφολυγώδης, ὑπόλευκός τε καὶ στύφουσα ἐῤῥωμένως, ἔτι δὲ ποσὸν ὠχρότητος ἅμα καὶ λιπαρείας ἔχουσα· πρὸς δὲ τούτοις ἄλιθός τε καὶ εὔθρυπτος, καὶ φύει Μηλία ἢ Αἰγυπτία. τῆς δὲ ὑγρᾶς τὴν μάλιστα διαφανῆ προκριτέον καὶ γαλακτώδη, ὁμαλήν τε καὶ δι᾽ ὅλου χυλώδη, ἔτι δὲ ἄλιθον καὶ "πυρῶδες ἀποπνέουσαν". Δύναμιν δὲ ἔχουσι θερμαντικὴν, στυπτικὴν, "ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις· τήκουσαν δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων σάρκας, καὶ τὰ ἄλλα ὑπερσαρκώματα. ἐνεργεστέραν δὲ τῆς στρογγύλης τὴν σχιστὴν ἡγητέον. καίονται δὲ καὶ ὀπτῶνται, ὡς χαλκῖτις· ἵστησι δὲ καὶ σηπεδόνας, αἱμοῤῥαγίας· οὖλα πλαδῶντα στέλλουσι· καὶ ὀδόντας σειομένους κρατύνουσι σὺν ὄξει ἢ μέλιτι. ἄφθας δὲ ὠφελοῦσι σὺν μέλιτι, καὶ ἐξανθήματα καὶ ῥεύματα ἐν ὠσὶ, σὺν πολυγόνου χυλῷ· λέπραις δὲ ἁρμόζουσι σὺν κράμβης φύλλοις, ἢ σὺν μέλιτι ἑψηθεῖσαι· καὶ κνησμοῖς, ὄνυξί τε λεπροῖς καὶ πτερυγίοις καὶ χιμέτλοις, σὺν ὕδατι καταιονούμεναι. σὺν τρυγὶ δὲ ὄξους καταχριόμεναι μετὰ κηκίδος ἴσης κεκαυμένης, πρὸς φαγεδαινικά· πρὸς δὲ νομὰς, σὺν ἁλσὶ διπλοῖς. πιτυριάσεις δὲ σὺν ὀρόβῳ καὶ πίσσῃ "ὑγρᾷ σμήχουσι καταχριόμεναι· κονίδων τε καὶ φθειρῶν καὶ πυρικαύστων, σὺν ὕδατι καταχριόμεναι, βοήθημα. οἰδήμασί τε καὶ μασχαλῶν καὶ βουβώνων δυσωδίαις κατάχριστοι. "ἡ δὲ Μηλία καὶ πρὸς ἀσυλληψίαν συνεργεῖ, πρὸ τῆς συνόδου παρατεθεῖσα τῷ στόματι τῆς ὑστέρας· καὶ ἔμβρυα ἐκτινάσσει· ἐπουλίσι τε καὶ σταφυλαῖς καὶ παρισθμίοις ἐπιτήδειοι· καὶ στόμασι, καὶ πρὸς ὦτα καὶ αἰδοῖα σὺν μέλιτι "ἐπίχριστοι.

Ald. πυρῶδες

Addit Lac. ex v. cod. ὑγρὰ στυπτηρία ἐστὶν ἡ πλακῖτις, ἡ ἀπὸ Φιλαδελφίας φερομένη, ᾗ οἱ βαφεῖς χρῶνται. i. liquidum alumen eſt, quod Placitis nomine ex Philadelphia adfertur, quóque lanarum infectores vtuntur.

Al. ἀποθεραπευτικὴν

Deeſt ὑγρᾷ in vulg. exempl. ſed addit Lac. ex vet. cod.

Lac. ſic legit in vet. cod. ἡ δὲ Μηλία πρὸς ἔμμηνα καὶ πρὸς ἀσυλληψίαν σὺν ἐρίῳ πρὸ τῆς συνόδου παρατεθεῖσα. hoc eſt, Meliũ ad mẽſes eliciendos valet, præſtátq; mulieribus ne cõcipiant, appoſitũ ante cõgreſſum, cum lana.

Goup. vet. libri add. καὶ σμύρνης, quod Hermolaus expreſſit & Myrrha.

Περὶ Θείου. Κεφ. ρκδ´.

ΘΕΙΟΝ δὲ ἄριστον ἡγητέον, τὸ ἄπυρον καὶ λαμπρίζον τῇ χρόα, διαφανές τε καὶ ἄλιθον. τοῦ δὲ πεπυρωμένου, τὸ χλωρὸν

A guſtus iudicio internoſcitur, quòd nõ aſtringat. Damnatur in rotundi genere, quod manu artéve tale effictũ eſt: ſed ex figura depreheditur. Aſſumẽdum autẽ quod ſponte naturæ rotundum eſt, bullis turgens, candido propius, & valenter aſtringens, prætereáque nonnihil palloris cum quadam pinguitudine præ B ſeſerens: ad hæc calculorum expers ac friabile, & natione Melium aut Ægyptium. "Liquidum præfertur maximè pellucẽs, lacteum, planum & æquabile, atq; omni ex parte ſuccoſum, inſupérque minimè lapidoſum, & quẽdam caloris igniculum expirans. Vim habẽt excalfaciendi, aſtringẽdi, & expurgãdi quę pupillis oculorũ caliginẽ offendũt, pal C pebrarum quoq; carnes aliáſq; excreſcentias abſumendi. Sciſſile porrò efficacius rotundo cenſendũ eſt. Vruntur verò torrentúrq;, chalcitidis modo. Vlcerũ putreſcẽtia compeſcunt, & ſanguinis eruptiones inhibẽt, gingiuas humore nimio flaccidas comprimunt, mobiléſq; den D tes cũ aceto aut melle firmant. Oris vlceribus, quas aphthas vocant, ammixto melle proſunt, itémque papulis & aurium fluxionibus, cũ polygoni ſucco. Lepris conueniunt cũ braſſicæ foliis aut melle cocta: necnon & pruritui, vnguium ſcabritiis, pterygiis & pernionibus, fotu ex aqua. Valent cum aceti fæce & gallæ E crematæ pari pondere ad phagedęnas vlcerum, & ad nomas cum ſalis duplo. Furfures cum eruo & liquida pice illita exterũt. Ad lendes, pediculos & ambuſta cum aqua inuncta auxilio ſunt. Contra œdemata & graue alarum inguinúmq; virus illinuntur. Ex Melo autẽ aduectum, etiam mulieribus præſtat ne conci F piant, ante coitum ori vuluæ inditum: fœtus quoque pellit. Aluminũ deniq; genera gingiuis excreſcentibus, vuæ ac tõſillis accommodantur: itémque ori, auribus ac verendis cum melle illinuntur.

Plin. liquidi probatio vt ſit lympidum

De Sulphure. Cap. CXXIIII.

G SVLPHVR optimũ exiſtimatur, quod viuũ ignémve minimè expertum eſt, & ſpẽdido colore nitet, tranſlucens & calculorum expers. In genere autem ſulphuris ignem experti probatur, quod viret

ac præpingue ſpectatur. Plurimum in Melo & Lipara gignitur. Priore loco commemoratum ſulphur, calfacit, diſcutit & maturat celeriter: Tuſſientibus, purulenta excreantibus & ſuſpirioſis prodeſt, tum in ouo ſumptum, tum etiam ſuffitum: prætereà partus vſti nidore extrahit. Lepras itémque lichenas & ſcabros vngues aufert, cum terebinthi reſina. Ex aceto autem illitum, eſt quidem ad lepras efficax, ſed & vitiligines tollit. Scorpionum etiam ictibus addita reſina medetur. Cum aceto verò, draconis marini & ſcorpionum ictus ſanat. Pruritus totius corporis ſedat, nitro miſtum & affrictum. Regium quoque morbum emendat, inſperſum fronti cochlearis menſura, aut in ſorbili ouo ſumptum. Facit & ad grauedinem ac deſtillationes: ſudores quoque conſperſum inhibet: podagricis cum aqua & nitro illitum conducit: grauitatẽ auditus, ſuffiti nidore raptim per fiſtulam hauſto, ſanat. Lethargicos ſuffitu excitat. Sanguinis eruptionem ſiſtit: ac deniq; contuſis auribus cum vino & melle illitum medetur.

Pl. concoquit

De Pumice. Cap. CXXV.

PVMICIS probatio, vt ſit quàm maximè leuis, multicauus ſeu ſpongioſus, ſciſſilis ac minimè lapidoſus, inſupérque teri facilis atque candidus. Cremari autem oportet in hũc modum: Sumito eius quantum libuerit, & prunis candentibus obruito: ac vbi igne flagrauerit, extractum vino odorato reſtinguito: iterúmque incenſum pariter extinguito. Tertia vſtione exemptum ſinito per ſe refrigerari, tandémq; ad vſus condito. Vis eius aſtringere & gingiuas abſtergere: purgat cum calfactione quæ pupillis caliginem offundunt: explet vlcera & ad cicatricem perducit, inſupérque excreſcentia cohibet. Fit & è farina eius dentifricium. Corpori denique cruſtam obducit, éſtque pilis abolendis aptus. Theophraſtus autor eſt, ſi quis in feruentis muſti cadum pumicẽ immiſerit, vini feruorem confeſtim deſinere.

Pl. arenoſus
infricando

A τε καὶ βώλιτις. γίνεται δὲ πλεῖστον ἐν Μήλῳ καὶ Λιπάρᾳ. θερμαίνει δὲ τὸ προειρημένον καὶ διαφορεῖ καὶ πεπαίνει ταχέως. βῆχας τε καὶ ἐμπύους καὶ ἀσθματικοὺς ὠφελεῖ ἐν ᾠῷ λαμβανόμενον, καὶ ὑποθυμιώμενον· πρὸς δὲ τούτοις ἔμβρυα καταστᾷ ὑποθυμιαθέν· καὶ λέ-
B πρας, ἔτι δὲ λειχῆνας καὶ ὄνυχας λεπρούς αἴρει, τερεβινθίνῃ μιχθὲν ῥητίνῃ· σὺν ὄξει δὲ καταχριόμενον, ποιεῖ μὲν καὶ πρὸς λέπρας· αἴρει δὲ καὶ ἀλφούς. ἰᾶται καὶ σκορπίων πληγάς, μιγὲν ῥητίνῃ· σὺν ὄξει δέ, καὶ δρακοντίου θαλασσίου καὶ σκορπίων πληγὴν ἰᾶται. παύει καὶ τὸν
C καθ᾽ ὅλον τὸ σῶμα κνησμούς, σὺν νίτρῳ σμηχόμενον· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἴκτερον, κοχλιαρίου πλῆθος ἐπιπασσόμενον τῷ μετώπῳ, ἢ μετὰ ᾠοῦ ῥοφητοῦ λαμβανόμενον. καὶ πρὸς κόρυζαν δὲ καὶ κατάρρουν ποιεῖ· καὶ ἱδρῶτας στέλλει καταπασσόμενον· καὶ ποδαγρικοῖς σὺν νί-
D τρῳ καὶ ὕδατι καταχρισθὲν συμβάλλεται· καὶ δυσηκοΐαν ὑποθυμιώμενον διὰ σίφωνος θεραπεύει· καὶ ληθαργικούς, ὑποθυμιώμενον· αἱμορραγίαν τε ἴσχει. θλασθεῖσι τε ὤτων σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι καταχριόμενον ἰᾶται.

V. addit, ὁμοίως καὶ

Cat. add. καὶ σμύρνῃ, quod expreſſit Marcellus.

Περὶ Κισσήρεως. Κεφ. ρκέ.

E ΚΙΣΣΗΡΙΝ δὲ προκριτέον τὴν ἄγαν κούφην καὶ πολύκενον, σχιστήν τε καὶ ἄλιθον, ἔτι δὲ ψαθυράν τε καὶ λευκήν. καυστέον δὲ οὕτω· λαβὼν αὐτῆς ὁπόσον ἂν θέλῃς, διαπύροις ἔγκρυψον ἀνθραξιν· ὡς δ᾽ ἂν ἐκπυρωθῇ, ἀνελόμενος σβέσον οἴνῳ εὐώδει· καὶ πάλιν πυρώσας σβέσον· τὸ δὲ
F τρίτον ἀνελόμενος αὐτήν, καθ᾽ ἑαυτὴν ἔα ψυχθῆναι, καὶ ἀποθέμενος χρῶ. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν τε καὶ σμηκτικὴν οὔλων, ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις μετὰ τοῦ θερμαίνειν· ἕλκη τε πληρωτικὴν καὶ κατουλωτικήν· ἔτι δὲ καὶ καταστaλτικὴν ὑπεροχῶν, καὶ σμηκτικὴν ὀ-
G δόντων λεία· καὶ ἐσχαρωτικὴν σώματος καὶ εἰς ψίλωσιν τριχῶν ἐπιτήδειον. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ, ἐὰν εἰς ζέοντα τις οἴνου πίθον καθῇ κίσσηριν, παύεσθαι παραχρῆμα τὴν ζέσιν τοῦ οἴνου.

V. λεπτοπωτικήν. al. λεπτήν.

V. τὸ δὲ τρίτον δὲ ἑαυτῆς ἔα ψυχῆναι.

Lacuna addit ex vet. codi. καὶ ὀδόντων.

In quibuſdã codicib. teſte Marcello, iſta deſunt ad capitis vſque calcem.

Περὶ Ἁλῶν. Κεφ. ρκϛʹ.

A ΤΩΝ δὲ ἁλῶν ἐνεργέστερον μέν ἐστι τὸ ὀρυκτόν. τούτου δὲ κοινῶς μὲν τὸ ἄλιθον καὶ λευκὸν καὶ διαφανές, πυκνόν τε καὶ ὁμαλὸν τῇ συγκρίσει· ἰδίως δὲ τὸ Ἀμμωνιακὸν τοῦ γένους, εὔσχιστόν τε καὶ εὐθείας τὰς διαφύσεις ἔχον. τοῦ δὲ θαλασσίου τὸ πυκνὸν παραληπτέον καὶ λευκὸν καὶ ὁμαλόν. B κάλλιστον δὲ ἐν Κύπρῳ καὶ Κύπρου τῇ Σαλαμῖνι γίνεται καὶ Μεγάροις, καὶ ἐν Σικελίᾳ καὶ Λιβύῃ. ἐν τοῖς λεγομένοις δέ, καὶ τὰ λιμναῖα προκριτέον. εὐτονώτατον δὲ αὐτῶν ἐστὶ τὸ Φρύγιον, καλούμενον δὲ Ταττᾶιον. Δύναμιν δὲ ἔχουσιν οἱ προειρημένοι ἅλες κοινῶς πολύχρηστον, στυπτικήν C τε καὶ σμηκτικήν, καὶ ἀποκαθαρτικὴν καὶ "διαχυτικήν, ἔτι δὲ καταστατικὴν καὶ ἰσχνωτικήν, καὶ ἐσχαρωτικήν, τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον διαφέροντες. εἰσὶ δὲ καὶ σηπεδόνων ἐφεκτικοί. καὶ σμήξεσι ψωρικαῖς μίγνυνται. στέλλουσι καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ὑπεροχάς, καὶ πτερύγια τήκουσι, καὶ τὰς ἄλλας D δὲ ὑπερσαρκώσεις αἴρουσι· καὶ κλυσμοῖς εὔθετοι· καὶ κόπου λυτήριοι, σὺν ἐλαίῳ χριόμενοι· καὶ πρὸς τὰ οἰδήματα τῶν ὑδρωπικῶν. πυρία τε ἡ δι' αὐτῶν ἐν σακκίοις, παρηγορικὴ ἀλγημάτων. καὶ κνησμοὺς δὲ παύουσι μετ' ἐλαίου καὶ ὄξους συγχριόμενοι παρὰ πυρί, ἄχρις ἂν ἱδρώσωσιν. E ὁμοίως καὶ λειχῆνας καὶ ψώρας καὶ λέπρας. συνάγχας τε κουφίζουσι, σὺν μέλιτι καὶ ὄξει καὶ ἐλαίῳ διαχριόμενοι. πρὸς δὲ παρίσθμια καὶ κιονίδας, σὺν μέλιτι ὀπτοί. καὶ ἄφθας καὶ οὔλων πλαδῶν, καὶ πρὸς φαγεδαίνας σὺν ἀλφίτῳ κεκαυμένοι" *καταπλάσσονται. πρὸς δὲ σκορπίων πληγάς, F σὺν λινοσπέρμῳ· πρὸς δὲ ἐχεων δήγματα, σὺν ὀριγάνῳ καὶ μέλιτι καὶ ὑσσώπῳ· πρὸς δὲ κεράστου, μετὰ πίσσης ἢ κεδρίας ἢ μέλιτος· πρὸς δὲ σκολοπένδρας δῆγμα, σὺν μέλιτι καὶ ὄξει· πρὸς δὲ σφηκῶν πληγὰς καὶ *τερηδόνας, καὶ πρὸς ψυδράκια τὰ ἐν κεφαλῇ, θύμους τε καὶ φύματα, σὺν στέατι μοσχείῳ ἀνα- G ληφθέντες· σὺν σταφίδι δὲ ἢ στέατι ὑείῳ ἢ μέλιτι, δοθιῆνας διαφοροῦσι. καὶ ὀρχέων οἰδήματα σὺν ὀριγάνῳ καὶ ζύμῃ θᾶττον" πεπαίνουσι.

V.caret.

Corn. καταπάσσονται

V.add. δοθιῆνας

De Sale. Cap. CXXVI.

INTER Salis genera efficaciſſimum foſſile. Et in hoc ipſo genere cõmuniter quidẽ laudatur calculis vacãs, candidum & pellucidum, dēſum & æquabili compage: peculiariter verò natione Ammoniacũ, quod quidẽ & findi facilè poteſt, & rectis eſt ſciſſuris. In marino ſale eligendus eſt denſus, candidus & æquabilis. Probatiſſimus in Cypro fit & Salamine Cypri & Megaris, itémq; in Sicilia & Africa. Sed inter hæc ipſa ſalis genera lacuſtris præfertur: cēſetúrq; validiſſimus Phrygius, qui Tattæus vocatur. Antedictorum ſalis generũ natura in cõmuni eſt ad multa per quã vtilis, aſtringens, abſtergēs, repurgans, diſſoluēs diſſipánſve, ac inſuper reprimens, extenuãs & cruſtas inducēs: ſed intenſioris remiſſiorísque facultatis ratione inter ſe differũt. Quin & *vlcera putreſcentia cohibent, & ſmegmatis ſeu medicamentis pſoras abſtergentibus ammiſcētur. Excreſcentia in oculis reprimunt, pterygia cõſumunt, cæteráſque carnis extuberationes tollunt: clyſteribus vtiliter infundũtur: laſſitudines etiã diſcutiunt, ex oleo illita. Contra hydropicorum œdemata auxiliantur, doloréſq; ſacculis indita fotu mitigant, & pruritus ſedãt ex oleo & aceto infricata ad ignem, dum ſudor prouocetur. Similiter & lichenas, pſoras ac lepras. Anginas ex melle, aceto & oleo inunctione leuãt. Toſta tonſillis vuæq; cum melle adhibentur. Cremata verò, vlceribus oris quas aphthas vocant, humidis gingiuarũ vitiis & phagedænis vlcerum cum polenta inſperguntur. Aduerſus ſcorpionum ictus, cum lini ſemine: cõtra viperarum morſus, cum origano, melle & hyſſopo: aduerſus ceraſten, cum pice, aut cedria, aut melle auxiliantur. Contra ſcolopendræ verò morſus, ex melle & aceto: aduerſus veſparum ictus & tenthredinum, itémque ad capitis pſydracia, thymos atque tubercula, ſeuo excepta vitulino. Furunculos cum vua paſſa aut ſuillo adipe aut melle diſcutiunt. Teſtium tumores cum origano & fermento citiùs maturant.

vel à putredine vindicãt

Crocodilorum morſibus auxiliantur trita, in linteolo inuoluta & in acetū intincta, faſciis inſuper additis quibus partes affectæ conſtringantur. Proſunt & ad virulentarum beſtiarū morſus & ſugillata faciei, cum melle. Contra hauſtum opium & fungos cum aceto mulſo bibuntur. Luxatis cum farina & melle imponuntur. Ambuſtis igni cum oleo impoſita, puſtulas "erumpere nō patiuntur. Podagricis itidem adhibentur, & aurium doloribus cum aceto. Eryſipelata & vlcera quæ ſerpunt cum aceto illita, aut cum "hyſſopo impoſita cohibent. Vri porrò ſalem oportet fictili diligenter operculato ne diſſiliat, conditóque prunis, vſquedum igni candefiat. Aliqui foſſilem ſubacta farina oblitum carbonibus ſubijciunt, ibíque tandiu ſinunt, dum illa exuſta fuerit. Sed & ſal communis vri hoc modo poteſt: aqua ſemel ablutum ac deinde ſiccatum in ollam mittito, obditóque operculo ignem ſuccendito, tandémque ſalem moueto, donec haud ampliùs exiliat.

Pl. reprimunt

fortè, œſypo

De Spuma ſalis, ſeu ſpuma maris arida. Cap. CXXVII.

Spuma maris arida, ramentum purgamentúmve maris ſpumoſum eſt, quod in exilibus petris reperitur. Ei vis eadem quæ ſali.

De Muria, ſeu Salſugine. Cap. CXXVIII.

Muria ſalis effectus præbet, abſtergítque: dyſentericis vtiliter infunditur, quorum inteſtina nome corripuit: itémque iſchiadicis iam "diuturno dolore vexatis. Fotu verò aquæ marinæ vicem penſat.

Pl. veteribus

De flore Salis. Cap. CXXIX.

Flos Salis è Nilo quidē flumine defluit, ſed & ſtagnis quibuſdā innatat. Aſſumendus qui croci colorē imitatur, & odore quodámodò eſt ingratiore, veluti garū: interdū etiā magis graueolēs, guſtu mordaciore ac ſubpinguis. Fucatus autē rubrica aut grumoſus, improbatur. Prętereà verus ac ſincerus nō niſi oleo reſoluitur: adulteratus, nōnulla ex parte etiam aqua diluitur. Ad vlcera quæ cacoëthe, quaſi maligna, vocāt, phagedænas, genitaliū nomas & purulētas aures efficax eſt. Oculorū hebetudi-

A καὶ κροκοδειλοδήκτοις βοηθοῦσιν, ἐνδεθέντες εἰς ὀθόνιον λεῖοι, καὶ βαπτόμενοι εἰς ὄξος, "ξυφομένων τῶν μερῶν τοῖς ἐνδέσμοις. θηριοδήκτοις τὲ βοηθοῦσι, καὶ πρὸς ὑπώπια προσώπου σὺν μέλιτι· καὶ πρὸς ὀποῦ μήκωνος πόσιν, καὶ πρὸς μύκητας σὺν ὀξυμέλιτι πινόμενοι· πρὸς δὲ στρέμματα, σὺν ἀλεύρῳ καὶ B μέλιτι· πρὸς πυρίκαυστα δὲ σὺν ἐλαίῳ ἐπιτεθέντες, οὐκ ἐῶσι φλυκταινοῦσθαι. ποδαγρικοῖς τε ὁμοίως ἐπιτίθενται, πρὸς ὠταλγίαν τὲ σὺν ὄξει· ἐρυσιπέλατά τε καὶ ἕρπητας ἴσχουσι μετ' ὄξους καταχρισθέντες, ἢ καταπλασθέντες σὺν "ὑσσώπῳ. καυστέον δὲ αὐτοὺς εἰς ὀστράκινον ἀγγεῖον ἐμβαλόντας καὶ ἐπιμελῶς πωμάσαντας, C ἵνα μὴ ἐξάλλωνται, ἀνθρακιᾷ τε ἐγκρύψαντας ἄχρις ἐκπυρώσεως. τινὲς δὲ τοὺς ὀρυκτοὺς στατὶ περιπλάσαντες, εἰς ἄνθρακας ὑποτιθέντες ἐῶσιν, ἄχρις ἂν τὸ στὰς κατακαῇ. ἔνεστι δὲ καὶ τοὺς κοινοὺς ἅλας τὸν τρόπον καίειν. ἀποκλύσας αὐτοὺς ἅπαξ ὕδατι, καὶ ἐάσας ξηρανθῆναι, ἔμβαλε εἰς χύ- D τραν, καὶ πωμάσας ὑπόκαιε, κινῶν ἕως ἂν μηκέτι ἐξάλλωνται.

Marcellus τυπτομένων ex Plinio legendum ſuſpicatur.

Malim, οἰσύπῳ

Περὶ Ἄχνης ἁλός. Κεφ. ρκζ'.

Ἁλὸς ἄχνη ἐπίψηγμά ἐστιν ἁλὸς *ἀφρῶδες, εὑρισκόμενον ἐπὶ τῶν πετριδίων. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τοῖς ἁλσίν.

Περὶ Ἅλμης. Κεφ. ρκη'.

E Ἅλμη τὴν αὐτὴν τοῖς ἁλσὶν ἔχει ἐνέργειαν, σμηκτικήν· δυσεντερικοῖς τέ ἐστι τοῖς κατὰ νομὴν ἔγκλυσμα, καὶ ἰσχιαδικοῖς χρονίοις. πρός τε καταντλήσεις ἁρμόζει ἐφ' ὧν θάλαττα ἐστὶ χρησίμη.

Περὶ Ἄνθους ἁλός. Κεφ. ρκθ'.

Ἁλὸς δὲ ἄνθος καταῤῥεῖ μὲν τῷ Νείλῳ F ποταμῷ· ἐφίσταται δὲ λίμναις τισί. προσληπτέον δὲ τὸ κροκίζον τῇ χρόᾳ, ὑποδυσωδέστερον ὥσπερ γάρος. ἐνίοτε δὲ καὶ "δυσωδέστερον μᾶλλον καὶ τῇ γεύσει δηκτικώτερον καὶ ὑπολίπαρον. τὸ δὲ "ἔμμιλτον ἢ θρόμβους ἔχον, φαῦλον ἡγητέον. ἔτι τὸ ἀκέραιον ἐλαίῳ συνανίεται μόνον· τὸ δεδολωμένον δέ, ἐκ μέρους G καὶ ὕδατος. Ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ κακοήθη καὶ φαγεδαινικὰ ἕλκη, καὶ νομὰς τὰς ἐν αἰδοίοις, καὶ ὦτα πυοῤῥοοῦντα· καὶ ἀμβλυωπίας

G. alter, ἡδυωδέστερον, vt legit Hermolaus.

Ald. ἔμμιλτον

καὶ τὰς οὐλὰς αἴρει καὶ λευκώματα. μίγνυται καὶ ἐμπλάστροις καὶ μύροις εἰς χρῶσιν, ὡς καὶ τῷ ῥοδίνῳ· ἔστι δὲ καὶ ἱδρώτων κινητικόν· κοιλίας ταρακτικόν, σὺν οἴνῳ καὶ ὕδατι ληφθέν· κακοστόμαχον. μίγνυται καὶ ἀκόποις, καὶ σμήγμασι πρὸς τριχῶν "λεπτυσμόν· καὶ καθόλου ἐστὶ δριμύ, πυρωτικόν, ὥσπερ οἱ ἅλες.

Vulg. exempl. λευκασμόν.

Περὶ Νίτρου. Κεφ. ρλ'.

ΝΙΤΡΟΝ προκριτέον τὸ κοῦφον καὶ ῥοδωπὸν ἢ λευκὸν τὴν χρόαν, κατατετρημένον, οἱονεὶ σπογγῶδές τι. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ ἐκ τῶν "βουνῶν. Δύναμιν δὲ ἔχει μετασυγκριτικήν.

Orib. νήσων.

Περὶ Ἀφροῦ νίτρου. Κεφ. ρλα'.

Ἀφρὸς δὲ νίτρου, ἄριστος μὲν εἶναι δοκεῖ ὁ κουφότατος καὶ πλακώδης, εὔθρυπτός τε καὶ ἐμπόρφυρος, *ἢ ἀφρώδης, ἔτι δὲ δηκτικός· οἷός ἐστιν ὁ ἐκ Φιλαδελφίας κομιζόμενος τῆς ἐν Λυδίᾳ. δευτερεύει δὲ ὁ Αἰγύπτιος. γεννᾶται δὲ καὶ ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Καρίας. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν ὥσπερ τε καὶ τὸ νίτρον ἁλσὶν ἐμφερῆ. ἐκ περισσοῦ δὲ τὸ νίτρον καὶ στρόφους παύει λεανθὲν μετὰ κυμίνου καὶ *ποθὲν μεθ' ὑδρομέλιτος, ἢ μετὰ ἑψήματος, ἢ τινὸς τῶν διαφορεῖν δυναμένων πνεύματα, οἷον πηγάνου ἢ ἀνήθου. ἔστι δὲ καὶ περιοδικῶν σύγχρισμα πρὸ τῆς ὑπόπτου προσβολῆς. μίγνυται καὶ διαφορητικαῖς καὶ ἐπισπαστικαῖς καὶ λεπρικαῖς ἐμπλάστροις, καὶ λεπτυντικαῖς. σὺν ὕδατι δὲ θερμῷ ἢ οἴνῳ ἐγχεόμενον, ἐμπνευματώσεις τε καὶ ἤχους ὤτων ἰᾶται, καὶ πυορροίας. καθαίρει δὲ καὶ ῥύπον, σὺν ὄξει ἐγχεόμενον. κυνοδήκτους τε ἰᾶται σὺν στέατι "ὀνείῳ ἢ ὑείῳ. ἀνασομοῖ δὲ καὶ δοθιῆνας, ἀναληφθὲν τερμινθίνῃ ῥητίνῃ· μετὰ σύκων δέ, ὑδρωπικῶν ἐστι κατάπλασμα· σὺν μέλιτι δὲ ἐγχριόμενον, ὀξυδερκές· καὶ πρὸς μύκητας σὺν ὀξυκράτῳ ποθὲν ἁρμόζει· πρὸς δὲ βουπρήστεις, σὺν ὕδατι· πρὸς ταύρειον δὲ αἷμα, σὺν σιλφίῳ· "ἀτροφοῦσι τε χρήσιμον κατάπλασμα· παρακμάζουσί τε ὀπισθοτονικοῖς πάθεσι σὺν κηρωτῇ, καὶ τρέμμασι· μίγνυται καὶ ἄρτῳ ὠφελίμως ἐπὶ τῶν τὴν γλῶτταν παραλελυμένων.

Matthioli codex, αἰγείῳ, caprino.

Lae. legit in vet. cod. τρέμουσί τε καὶ στροφουμένοις χρήσιμον &c. iis quos tremor aut torminoſus dolor infeſtant.

A nes, cicatrices albugineſque tollit. Emplaſtris vnguentiſq; coloris gratia miſcetur, vti & roſaceo. Sudoré quoque ciet: aluum "turbat in vino & aqua ſumptus, ſtomachóque eſt inutilis. Additur & acopis, & ſmegmatis quæ extenuandorũ pilorum gratia componuntur: ac in vniuerſum acris eſt atque igneę feruentiſque naturæ, vti ſal.

Plin. ſoluit

B

De Nitro. Cap. CXXX.

NITRVM præfertur leue & roſeo colore aut candido, perforatum, perinde quaſi ſpongioſum fiſtuloſúmve quiddam. Tale verò eſt, quod è "collibus tumulíſve affertur. Vim habet humores ex alto euocandi.

vel, ex Bunis.

C

De Spuma nitri. Cap. CXXXI.

Spuma nitri, optima cenſetur leuiſſima, cruſtoſa, friabilis, colore penè purpureo & ſpumoſa, inſuperq; mordens, qualis ex Philadelphia Lydiæ defertur. Secundas tenet Ægyptia. Quin & in Magneſia Cariæ gignitur. Sali parem vim & vſtioné hæc habet, æquè ac nitrum ipſum. Sed hoc ampliùs etiam tormina ſedat, ſi cum cumino tritum bibatur in hydromelite, aut decocto aliquo eorum quæ flatus diſcutiendi vi prædita ſunt, vti rutæ vel anethi. In febribus circuitu redeuntibus illinitur ante ſuſpectam acceſſionem. Miſcetur & emplaſtris diſcutientibus, extrahétibus, extenuantibus & lepras exterentibus. Cum aqua autem calida aut vino infuſum, auriũ inflationes ac ſonitus, eaſdémque purulétas ſanat. Sordes etiam eiuſdem partis expurgat, cum aceto inſtillatum. Canum morſibus ex aſinino adipe aut ſuillo medetur. Reſina exceptum terebinthina furunculos "aperit. Tuſum cum ficubus, hydropicis illinitur: & cum melle inunctum, claritatem viſus adiuuat. Succurrit venenis fungorũ, ex poſca potum: bupreſtiũ verò, ex aqua: iis qui ſanguinem tauri biberint ex "ſilphio datur: atrophis, hoc eſt, cibũ non ſentiétibus, adhibitũ prodeſt, & opiſthotonis iam remiſſioribus cũ cerato, itémq; luxatis: in paralyſi linguæ pani vtiliter permiſcetur.

D

E

F

Pl. extrahit.

G

Pl. laſere, qui ſuccus eſt ſilphij

Aliqui ſupradicta ignitis indita carbonibus vrunt, ſubiecta prius teſta noua, donec incanduerint.

De Fæce. Cap. CXXXII.

ELIGENDA Fæx maximè à vino vetere Italico: ſin minùs, ab alio conſimili. Nam aceti* fęx intenſioribus eſt prædita viribus. Crematur vt alcyonium, antè diligenter exiccata. Sunt qui teſtæ nouæ inditam igni largo vrant, vſquedum altiùs tota incanduerit. Alij ignitis carbonibus fæcis glebam obruunt, & ſimiliter faciunt. Experimentum eſt legitimè vſtæ, vt candido aut aërio colore cõſpiciatur, & linguam tactu vrere videatur. Eadem vrendæ fæcis aceti ratio. Vim porrò fæx habet ſupramodum vrendi, detergendi, cicatricem inducendi, aſtringendi, & vehementer exedendi ſiccandíque. Sed recenti vtendum eſt, quoniam celeriter expirat & exanimatur: proinde non niſi tecta & vaſe aliquo condita incluſáve reponi debet. Lauatur eadem, vti pompholyx. Quæ vſtionem experta non eſt, œdemata per ſe & cum myrto cohibet: ventris ſtomachíque rheumatiſmos adhibita ſiſtit: muliebre profluuiũ abdomini & verendis impoſita mitigat: panos nondum exulceratos, itémque tubercula diſcutit. Turgẽtes mammas ſuíque lactis impatientes cum aceto peruncta extinguit. Cremata verò, ſcabros vngues cum reſina aufert: addito lentiſcino oleo illita nocte tota, flauum reddit capillũ. Lota oculorum medicamentis, vti ſpodium, miſcetur: & talis etiã eorundem cicatrices atque caligines abſtergit.

Plin. coctæ

vel, nocte vna rufat capillũ

De Calce viua. Cap. CXXXIII.

CALX viua hoc modo fit: Marinorum buccinorum teſtas igni condito, aut ardẽti clibano per noctem immittito. Poſtera die ſi candidiſſimæ fuerint, eximito. Sin minùs, iterum vrito, vſquedum vehemẽter inalbuerint. Dein vbi in frigidã leuiter eas immerſeris, ollę nouę indito, & exactè pannis operiẽs, noctem vnam conquieſcere ſinito.

A ἔνιοι δὲ καίουσι τὰ προειρημένα, ἐπ' ἄνθρακας πεπυρωμένους ἀπεριστάμενοι, προϋποκειμένου καινοῦ ὀστράκου, ἕως ἂν ἐκπυρωθῇ.

Περὶ Τρυγός. Κεφ. ρλβʹ.

ΤΡΥΓΑ δὲ παραληπτέον μάλιστα μὲν τὴν ἀπὸ οἴνου παλαιοῦ Ἰταλικοῦ· εἰ B δὲ μή, ἀπὸ ἄλλου ὁμοίου. ἡ γὰρ ἀπὸ ὄξους, ἐπιτέταται τῇ δυνάμει. καυστέον δὲ ὡς ἀλκυόνιον προεξηραμμένην ἐπιμελῶς. τινὲς δὲ ἐπ' ὀστράκων καινῶν θέντες καίουσι πυρὶ δαψιλεῖ, ἕως ἂν ἐμπυρωθῇ κατὰ βάθος. ἄλλοι δὲ εἰς ἄνθρακας πεπυρωμένους ἐγκρύψαντες βῶλον, τὸ ὅμοιον ποιοῦσι. σημεῖον C δὲ τῆς δεούσης καύσεως ἡγητέον, τὸ λευκὸν ἢ ἀερόχροουν τοῦ χρώματος. καὶ τὸ προσενεχθεῖσαν τῇ γλώσσῃ οἱονεὶ φλέγειν αὐτήν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἀπὸ ὄξους καίεται. Δύναμιν δὲ ἔχει καυστικὴν σφόδρα, καὶ σμηκτικήν, κατουλωτικήν, στυπτικήν, καὶ σηπτικὴν ἄγαν καὶ ξηραντικήν. χρηστέον δὲ D τῇ τρυγὶ προσφάτῳ οὔσῃ· ταχὺ γὰρ διαπνεῖται· ὅθεν οὐδὲ ἀσκέπαστον, οὐδὲ χωρὶς ἀγγείοις αὐτὴν ἀποθετέον. πλύνεται δὲ αὕτη, ὡς πομφόλυξ. ἡ δὲ ἄκαυστος, στέλλει οἰδήματα καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ μετὰ μυρσίνης· κοιλίαν τε καὶ στόμαχον ῥευματιζόμενον καταπλασθεῖσα στέλλει· καὶ ῥοῦν γυναι- E κεῖον κατὰ ἤτρου καὶ αἰδοίου καταπλαττομένη, πραΰνει· καὶ φύγεθλα ἀνήλκωτα διαφορεῖ καὶ φύματα· μαστούς τε σπαργῶντας ῥέοντας γάλα σβέννυσι, σὺν ὄξει καταχρισθεῖσα. ἡ δὲ κεκαυμένη, λεπροὺς ἀφίστησιν ὄνυχας σὺν ῥητίνῃ· καὶ μετὰ σχινίνου ἐλαίου συγχρισθεῖσα νύκτα ὅλην, ξανθὰς ποιεῖ F τὰς τρίχας. πλυθεῖσα δὲ μίγνυται εἰς τὰ ὀφθαλμικά, ὡς σποδός· σμήχει τε οὐλὰς καὶ ἀχλῦς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ τοιαύτη.

Περὶ Ἀσβέστου. Κεφ. ρλγʹ.

ΑΣΒΕΣΤΟΣ γίνεται οὕτω· τῶν θαλαττίων κηρύκων τὰ ὄστρακα λαβών, πυρὶ ἔγκρυψον, ἢ εἰς κλίβανον διάπυρον καθεὶς ἄφες ἐννυκτερεῦσαι· τῇ δὲ ἐχομένῃ, ἐὰν μὲν G * λευκοτάτη γένηται, ἀνελοῦ· εἰ δὲ μή, πάλιν καὶ ἄχρις ἂν ἱκανῶς λευκανθῇ. εἶτα ἀποβάψας αὐτὰ εἰς ψυχρὸν ὕδωρ, ἔμβαλε εἰς χύτραν καινήν, καὶ σκεπάσας αὐτὰ ῥάκεσιν ἐπιμελῶς, ἔασον ἐνταῦθα νύκτα μίαν·

περὶ δὲ ἀνελόμενος ἀπειληφυῖαν τὸ παντελὲς τῆς κατεργασίας, ἀποτίθεσο. σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ λίθων κοχλάκων καιομένων, καὶ ἐκ τῆς χυδαίας μαρμάρου, ἥτις καὶ προκρίνεται τῶν ἄλλων. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶσα κοινῶς ἄσβεστος πυρωτικὴν, δηκτικὴν, καυστικὴν, ἐσχαρωτικήν. μιγνυμένη δὲ τισὶν ἑτέροις, ὡς στέατι" ἢ ἐλαίῳ, γίνεται πεπτικὴ, μαλακτικὴ, διασκεδαστικὴ, καὶ ἐπουλωτική. ἐνεργεστέραν δὲ αὐτῆς ἡγητέον τὴν πρόσφατον καὶ ἄβροχον.

V. add. ὕδατι

Περὶ Γύψου. Κεφ. ρλδ΄.

ΓΥΨΟΣ δύναμιν ἔχει στυπτικὴν, ἐμπλαστικήν· αἱμορραγίας τε καὶ ἱδρώτων ἐφεκτικήν. ποθεῖσα δὲ πνίγει τῷ κατὰ πνιγμὸν τρόπῳ.

Περὶ Τέφρας κληματίνης. Κεφ. ρλέ.

ΤΕΦΡΑ κληματίνη δύναμιν ἔχει καυστικήν· σὺν ὀξυγγίῳ δὲ ἢ ἐλαίῳ καταπλασθεῖσα, θλάσματα νεύρων καὶ ἄρθρων λυγίσματα καὶ συστροφὰς νεύρων ὠφελεῖ· σὺν νίτρῳ δὲ καὶ ὄξει, σαρκώσεις ὀσχέου στέλλει· καταπλασθεῖσα δὲ σὺν ὄξει, ἑρπετόδηκτα καὶ κυνόδηκτα ἰᾶται· ἐσχαρωτικαῖς τε μίγνυται. καὶ "γίνεται ἡ ἐξ αὐτῆς κονία πρὸς πτώματα, καὶ μύκητας σὺν ὄξει καὶ ἁλσὶ "καὶ μέλιτι.

V. μίγνυται
V. caret.

Περὶ Ἀλκυονίου. Κεφ. ρλς΄.

ΤΟΥ δὲ Ἀλκυονίου πέντε γνωστέον εἴδη ὑπάρχειν. τὸ μὲν γὰρ πυκνόν ἐστι καὶ στρυφνὸν, καὶ τῷ ἰδεῖν σπογγῶδες, ἔτι δὲ βρωμῶδες καὶ βαρὺ, καὶ ἰχθύος ὄζον, ὃ δὴ πλεῖστον ἐπὶ τῶν ἠϊόνων εὑρίσκεται. τὸ δὲ ἑξῆς κατὰ μὲν τὸ σχῆμα πτερυγίῳ ὀφθαλμικῷ ἢ σπόγγῳ ἔοικε, κοῦφόν τέ ἐστι καὶ πολύκενον, καὶ φυκώδη "ἀποφορὰν ἔχον. τὸ δὲ τρίτον σκωληκοειδὲς ὑπάρχει τῷ τύπῳ, καὶ τῇ χρόᾳ "πορφυρώτερον, "ὅ τινες Μιλήσιον καλοῦσι. τὸ τέταρτον δὲ ἐρίοις οἰσυπηροῖς ὅμοιον, πολύκενον, κοῦφον. τὸ δὲ πέμπτον ἔοικε μὲν κατὰ σχῆμα μύκητι, ἄοσμόν τε ἐστὶ καὶ τραχὺ, ἔνδοθεν μὲν κισσήρει κατά τι ἐοικὸς, ἔξωθεν δὲ λεῖον, δριμὺ, ὃ πλεῖστον ἐν τῇ Προποντίδι κατὰ τὴν καλουμένην Βεσβι-

V. ἐκφορὰν
V. ἐμπόρφυρον
Orib. addit σωληνοειδὲς
Al. Βίμβικον

A Mane calcem perfectoomni opere elaboratam extrahito, atq; recondito. Conficitur & è ſilicibus calculiſve littoreis igne crematis, nec non & è vulgari marmore: & hæc quidem cæteris antefertur. Vis omni calci in commune ignea, mordens, aduſens & cruſtas inducens: Miſta tamen alijs quibuſdam, vt a- B dipi oleóve, concoquendi, molliendi, diſſipandi, diſcutiendíve & vlcera ad cicatricem perducendi vim aſciſcit. Efficacior porrò exiſtimatur quæ recens eſt, nec aquis aſperſa.

De Gypſo. Cap. CXXXIIII.

GYPSVM vim habet aſtrictoriã C & emplaſticam. Sanguinis eruptiones ſudoréſq; cohibet, ſed potum ſtrangulando iugulat.

De Sarmentitio cinere. Cap. CXXXV.

SARMENTORVM cinis vrendi vim habet. Cum axungia autem oleóve illitus, neruorum contuſio- D nibus, articulorum contorſionibus ac neruorum collectionibus nodíſve prodeſt. Cum nitro & aceto, carnis excreſcẽtias in ſcroto reprimit. Idem ſerpentium canúmque morſibus illitus ex aceto medetur, atq; etiam cruſtas obducentibus medicamentis admiſcetur. Fit & ex eo lixiuium contra præcipitationes & E fungorum venena, cum aceto, ſale & melle.

De Alcyonio. Cap. CXXXVI.

ALCYONII quinque eſſe genera compertũ eſt. Vnum enim ſpiſſum eſt, acerbi ſaporis, ſpongioſa facie, inſupérque "viroſum, graue ac piſcem olens: quod quidem plu- F rimùm in littoribus inuenitur. Alterum oculorum pterygio aut ſpongiæ ſimile, leue & multicauum, odore ferè algæ. Tertium vermiculi forma & colore penè purpureũ eſt: quod Mileſium quidam vocant. Quartum ſuccidis velleribus non diſſimile, multis inanitatibus hians G ac leue. Quintum figura fungi, inodorum, & intus quidem aſperum, quodammodo pumicoſum, foris verò læue, acre: quod plurimum in Propontide circa inſulam Beſby-

Pl. odoris aſperi

cum appellatá gignitur, patrio nomine halos achnen,quaſi maris ſpumam aut lanuginem, vocant. Duo quidem priora in ſmegmata fœminarum aſſumuntur, contra lentigines,lichenas,lepras, vitiligines, nigritias & maculas in facie reliquóque corpore. Tertium verò,iis qui difficili vrina vexantur, aut arenulas in veſica colligunt idoneum eſt: itémque nephriticis; & ad hydrópem lienísque vitia. Vſtum autem & ex vino illitum, alopecias replet. Poſtremum dealbandis dentibus aptum eſt: aſſumitur & in alia ſmegmata pſilothráq;, cum ſale miſtū. Quòd ſi quis aliquod ex hiſce alcyonij generibus cremare voluerit, addito ſale in crudam ollam mittat, lutóque oblito eius ſpiraculo fornaci mandet: & cùm figlinum percoctum aſſatúmve fuerit, extrahat & ad vſus recondat. Cæterùm lauatur vti cadmia.

De Adarce. Cap. CXXXVII.

GIGNITVR in Galatia quod Adarces appellatur. Eſt autem tanquam concreta ſalſilago,quę humidis & paluſtribus locis ſiccitate emergit, & circa arundines gramináve concreſcit, colore flori lapidis Aſij ſimilis, tota verò forma molli, & multiforo alcyonio proxima, vt videri poſſit alcyonium paluſtre. Ad exterendas lepras,maculas à ſolis ardore contractas, lichenas,lentigines,ſimiliáque vitia,accommodatur:& in ſumma vis ei acris. Sed & humores ex alto euocat: quamobrem & iſchiadicis opitulatur.

De Spongijs. Cap. CXXXVIII.

E SPONGIIS alias nonnulli mares appellauêre, quæ tenuibus ſunt fiſtulis ac ſpiſſæ denſæve, è quibus rurſum duriores tragos nominauerunt: alias verò fœminas,quæ contrario ac antedictæ modo ſe habēt. Vruntur autem ſimiliter atque alcyonium. Nouæ recentéſve ac minimè pingues, vulnerariæ ſunt & tumores reprimunt: recentia vulnera ex aqua poſcáve conglutinãt: at ex melle cocto,veteres ſinus iungunt. Vetuſtæ autem,inutiles. Sed & ipſæ coëuntia præcluſáve vlcera callóſque diducūt atq; dirimunt,

A κον νῆσον γίνεται, ὃ ἐπιχωρείως ἁλὸς ἄχνην καλοῦσι. τούτων δὲ μὲν πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον, εἰς σμήγματα παραλαμβάνεται γυναικῶν, καὶ πρὸς φακούς, λειχῆνάς τε καὶ λέπρας, ἀλφούς τε καὶ μελανίας καὶ σπίλους τοὺς ἐπὶ προσώπου καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος. τὸ δὲ τρίτον εὔθετει πρὸς B δυσουροῦντας καὶ ἀμμώδη συλλέγοντας ἐν τῇ κύστει· καὶ πρὸς νεφρικούς, πρὸς ὕδρωπα, σπλῆνα. καὲν δὲ καὶ "καταπλασθὲν σὺν οἴνῳ, ἀλωπεκίας "δασύνει. τὸ δὲ ὕστατον, ὀδόντας λευκαίνειν δύναται. παραλαμβάνεται δὲ καὶ πρὸς ἄλλα σμήγματα καὶ ψίλωθρα, μιγνύμενον σὺν ἁλσί. C καῦσαι δέ τι τούτων βουλόμενος, μεθ' ἁλῶν εἰς ὠμὴν χύτραν ἔμβαλε, καὶ περιαλείψας τὸ στόμα αὐτῆς πηλῷ, δὸς εἰς κάμινον· ὅταν δὲ ὀπτηθῇ ὁ κέραμος αὐτῆς, ἀνελόμενος ἀπόθου καὶ χρῶ. πλύνεται δὲ ὡς ἡ καδμεία.

Al. κατασχισθὲν

V. θεραπεύει

Περὶ Ἀδάρκου. Κεφ. ρλζ'.

D ΟΔΕ προσαγορευόμενος Ἀδάρκης, γίνεται μὲν ἐν Γαλατίᾳ· ἔστι δὲ ὥσπερ ἐπίπαγος ὑφαλμυρίζων, καθ' ὑγρῶν καὶ τελματωδῶν τόπων ἐν ξηρασίᾳ ἐπιγινόμενος, καὶ περιπηγνύμενος καλάμοις καὶ χορταρίοις. ἔοικε δὲ τὴν χρόαν ἄνθει Ἀσίας λίθου, τῷ δὲ ὅλῳ τύπῳ, ἀλκυονίῳ E τῷ μαλακῷ καὶ "πολυκένῳ· καὶ ἔστιν οἱονεὶ λιμναῖον ἀλκυόνιον. Εὔθετει δὲ πρὸς ἐκδορὰν λεπρῶν καὶ ἐφηλίδων καὶ λειχήνων, καὶ φακῶν, καὶ τῶν ὁμοίων. καθόλου δὲ ἐστὶ δριμύ, καὶ μεταυγκριτικόν, ὠφελεῖ καὶ ἰσχιαδικούς.

V. ὑποκένῳ

Περὶ Σπόγγων. Κεφ. ρλη'.

ΤΩΝ δὲ Σπόγγων τοὺς μὲν ἄρρενας ἐ- F κάλεσαν τινες λεπτοτρήτους καὶ πυκνοὺς ὄντας· ὧν τοὺς σκληροτέρους τράγους ὠνόμασαν· τοὺς δέ, θήλεις, οἳ ἐναντίως τοῖς προειρημένοις διάκεινται. καῦσιν δὲ ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀλκυονίῳ. ὁ *καινὸς δὲ καὶ ἄλιπης, τραυματικός τε ἐστὶ καὶ οἰδήματα στέλλει· καὶ τὰ νεότρωτα κολλᾷ σὺν ὕδατι ἢ G ὀξυκράτῳ· σὺν μέλιτι δὲ ἑφθῷ, παλαιοὺς κόλπους προσκολλᾷ. ὁ δὲ παλαιός, ἄχρηστος. διαστέλλουσι δὲ καὶ μεμυκότα ἕλκη, καὶ τύλοις ἀποδεσμούμενοι λίνῳ καὶ αὐτοὶ

V. μητέρα

ξηροὶ παρενθέμενοι ὥσπερ "μότα. τὰ δὲ ῥευματικὰ ὑπόνομα καὶ χρόνια ἕλκη ἐξικμάζουσιν, ἐπιθέμενοι ἄικμοι νέοι καὶ *κενοί· ἐπέχουσι δὲ καὶ "αἱμοῤῥαγίαν. σὺν ὄξει δὲ κεκαυμένοι, πρὸς ξηροφθαλμίας, καὶ ὅπου δεῖ σμῆξαί τι, "ἢ στύψαι.] βέλτιον δὲ ποιοῦσι πλυθέντες εἰς τὰ ὀφθαλμικά. σὺν δὲ πίσσῃ καέντες, πρὸς αἱμοῤῥαγίας ἁρμόζουσι. λευκαίνονται δὲ αὐτῶν οἱ ἁπαλώτατοι ἐν "τοῖς καύμασι, βρεχόμενοι τῇ ἐπὶ τῶν πετρῶν συνισταμένῃ ἁλὸς ἄχνῃ, καὶ ἡλιαζόμενοι· ἐπιβλεπέτω δὲ τὸ μὲν κοῖλον αὐτῶν ἄνω, κάτω δὲ ἡ ἀποτομή. εἰ δὲ εἴη αἰθρία θερεία, καὶ ὑπὸ τὴν σελήνην τίθενται βρεχόμενοι ἁλὸς ἄχνῃ ἢ θαλάσσῃ· γίνονται δὲ λευκότατοι οἱ τοιοῦτοι.

Mar. & Cor. legunt, αἱμοῤῥαγίαν σὺν ὄξει. κεκαυμένοι δὲ

V. caret.

G. ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν.

A ſi aridæ lino alligatæ linamẽtorum modo adigantur: fluxione autem laborantia, cuniculoſa ſeniliáque vlcera, humoris expertes, recentes ac nouæ impoſitæ, ſiccant: ſanguinis etiam eruptiones cohibẽt. Crematæ ex aceto, lippitudini aridæ auxiliantur: & vbi quid abſtergere aut adſtringere opus eſt. Sed vtilius B cinerem lauare in oculorum medicamentis. Earundem cinis cum pice crematarum, profluentẽ ſanguinem ſiſtit. Candidæ porrò cura fiunt quæ inter eas ſunt molliſſimę, ſi per æſtiuos ardores ſalis ſpuma petris adhæreſcente tingantur, & inſolentur inuerſæ: ita vt parte caua ſurſum ſpectent, qua verò parte C reſectæ fuerint, deorſum. Quòd ſi æſtiua ſit ſerenitas, etiã ad Lunam ſternuntur, ſpuma ſalis marináve aqua perfuſæ: ac tales candidiſſimæ euadunt.

Περὶ Κοραλλίου. Κεφ. ρλθʹ.

ΤΟ ΔΕ Κοράλλιον ὅπερ ἔνιοι λιθόδενδρον ἐκάλεσαν, δοκεῖ μὲν εἶναι φυτὸν ἐνάλιον, στερροποιεῖσθαι δὲ ἅταν ἐκ τοῦ βυθοῦ ἑλκυσθῇ, ἔξαλον γινόμενον, καὶ *βαπτόμενον ὥσπερ ὑπὸ τοῦ περικεχυμένου ἡμῖν ἀέρος. εὑρίσκεται δὲ πλεῖστον ἐν τῷ κατὰ Συρακούσας ἀκρωτηρίῳ τῷ καλουμένῳ Παχύνῳ. ἄριστον δέ ἐστι τὸ πυῤῥὸν τῇ χρόᾳ καὶ ἐμφερὲς *αἰθερικῷ χρώματι, ἢ σανδύκι κατακορεῖ, εὐτρεβές τε ὡσαύτως, καὶ ὁμαλὸν δι' ὅλης τῆς συγκρίσεως, ἔτι δὲ ὀσμὴν "βρυώδη καὶ φυκίοις ἐμφερῆ ἔχον. πρὸς δὲ τούτοις πολύοζον καὶ κινναμωμίζον τῷ τύπῳ τῶν θαμνίσκων. τὸ δὲ λιθῶδες τῇ συγκρίσει καὶ τῇ *χρόᾳ ψαφαρὸν, σεσηραγγωμένον τε καὶ χαῦνον, φαῦλον οἰητέον εἶναι. στύφει δὲ τῇ δυνάμει καὶ ψύχει ἐπιεικῶς. καταστέλλει δὲ τὰ "ὑπερέχοντα· καὶ οὐλὰς σμήχει τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς· πληροῖ δὲ καὶ κοιλώματα καὶ *οὐλάς· πρός τε αἵματος ἀναγωγὰς ἱκανῶς ἐνεργεῖ, καὶ δυσουροῦσιν ἁρμόζει. καὶ σπλῆνα τήκει, σὺν ὕδατι πινόμενον."

ad Areta. 251. legit βαπτόμενον.

V. addit, γνωδικὴν, βρυώδη

V. addit, ὑπερσαρκοῦντα καὶ

V. & Drag. capitis calci addunt, τοῦτο καὶ φυλακτήριον καὶ παντὸς κακοῦ ἀποτρόπαιόν ἐστι. i. quaſi præſeruatorium amuletũ eſt, quo mala omnia depelluntur & auerruncantur.

De Corallio. Cap. CXXXIX.

CORALLIVM, quod aliqui lithodendron appellarũt, marinã D eſſe plantam conſtat: quæ quidem alto mari exempta, duratur ſtatim atque emergit, quaſi à circumfuſo nobis aëre lapideſcat cõcreſcátve. Plurimum inuenitur in promontorio Syracuſis imminẽte, cui Pachyno nomen eſt. Probatiſſimum rubens, colore ſandarachæ aut ſandycis ſaturatæ, nec ſecus terenti faciE lè cedens, & æquabili vſquequaque concremẽto, inſupérque muſci aut fuci marini odorem referens, & quàm ramoſiſſimum, forma fruticis, cinnamomi æmulum. Quod autem in lapidis duritiam coiit, ſcabroſum, fiſtuloſum ſeu cõcauũ, prætereà & inane ſeu ſpongioſum, vitioſum exiſtimatur. Aſtringit & reF frigerat mediocriter, excreſcentia coërcet, oculorũ cicatrices abſtergit, vlcera eorundem caua explet, ac cicatrices extenuat. Contra ſanguinis reiectiones excreationéſvè efficax eſt, & vrinæ difficultate laborantibus auxiliatur. Quin & potum ex aqua, lienem abſumit.

Περὶ Ἀντιπαθοῦς. Κεφ. ρμʹ.

Καὶ τὸ καλούμενον δὲ ἀντιπαθὲς, κοράλλιον οἰητέον ὑπάρχειν, εἰδικὴν ἔχον διαφοράν.

G

De Antipathe. Cap. CXL.

Quod antipathes vocatur, corallium quoque eſſe cenſendum eſt, ſed ſpecie tantummodo diſtãs,

Eſt autem colore nigro, arboris & ipſum figura, at magis ramoſum. Vires ſupradicti habet.

De Phrygio lapide. Cap. CXLI.

PHRYGIVS lapis, quo infectores in Phrygia vtuntur, à qua etiam nomen accepit, naſcitur in Cappadocia. Optimus habetur pallidus, modicè ponderoſus, corporis compage minimè ſolida, & candidis intercurrentibus lineis, vt in cadmia. Vritur autem in hunc modum: Vino optimo perfuſum, viuiſque carbonibus obrutum follibus aſſiduè ſufflato: ac vbi colore mutato magis fuluus euaſerit, extractum eodem vino reſtinguito. Eadem iterum prunis imponens facito: ſed & tertiò ipſum vrito: attamẽ attende ne comminuatur, & in fuliginẽ euaneſcat. Vim habet crudus vſtúſque efficaciter aſtringendi, inſupérq; expurgandi, & cruſtas quadantenus obducẽdi. Ambuſtis cum cerato medetur. Cæterùm lauatur, vti cadmia.

De Aſio lapide. Cap. CXLII.

ASIVS lapis aſſumi debet pumicis colore, fungoſus & leuis, inſupérque friabilis, quíque fiſſilibus venis luteis ad imum vſque ſcindatur. Eius verò flos ſalſugo eſt ſubflaua, ſummo lapidi inſidẽs: tenui quidem compage, attamen colore partim candido, partim pumici ſimili, ad luteum vergente. Admotus linguæ, aliquantum mordet. Vim habet, tum lapis, tum & ipſe flos aſtrictoriam & leuiter exedentem, ita tamen vt ne erodat. Excepti reſina terebinthina aut liquida pice, tubercula diſcutiunt: ſed præſtantior efficaciórve flos exiſtimatur. Ex abundanti verò ſiccatus flos vetera & cicatrici repugnantia vlcera ſanat: carnis excreſcentias cohibet, fungis ſimilia ac tetra ferináve vlcera cum melle repurgat: vlcerum caua explet & expurgat, cum melle: depaſcẽtiáque cum cerato ſiſtit. Fit ex eo cataplaſma podagricis, miſto fabæ lomento: & lienoſis, ex aceto & viua calce. Prodeſt itidem flos ex melle phthiſicis linctu.

A ἔστι δὲ τῇ μὲν χρόᾳ μέλαν, δενδρίζον δὲ καὶ αὐτὸ, καὶ ὀζῶδες μᾶλλον. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις.

Περὶ Φρυγίου λίθου. Κεφ. ρμα΄.

ΛΙΘΟΣ Φρύγιος, ᾧ οἱ βαφεῖς ἐν Φρυγίᾳ χρῶνται (ὅθεν καὶ ὠνόμασται,) γεννᾶται ἐν Καππαδοκίᾳ. ἄριστος δ᾽ ἐστὶν ὁ ὠ-
B χρὸς καὶ μέσως βαρὺς, "οὐκ εὔτονος τῇ συγκρίσει τοῦ σώματος, ἔχων δὲ διαφύσεις λευκὰς, ὡς καδμεία. καίεται δ᾽ ὁ λίθος οὕτω· βρέξας αὐτὸν καλλίστῳ οἴνῳ, διαπύροις ἔγκρυψον ἄνθραξι, καὶ ῥίπιζε συνεχῶς. ἐὰν δὲ μεταβάλλῃ τὴν χρόαν κιρρότερος γενόμενος, ἐξελὼν αὐτὸν τῷ αὐτῷ σβέσον οἴ-
C νῳ. καὶ πάλιν εἰς τοὺς ἄνθρακας ἀποθέμενος τὰ αὐτὰ ποίει. καῖε δὲ αὐτὸν ἐκ τρίτου, προσέχων μὴ θρυβῇ καὶ ἀποσβολωθῇ. Δύναμιν δὲ ἔχει ὠμός τε καὶ κεκαυμένος στυπτικὴν "ἐνεργῶς, ἔτι δὲ ἀνακαθαρτικὴν καὶ ἐσχαρωτικὴν "ποσῶς, ἰ" καταπλασμάτων τε ἰατικὴν σὺν κηρωτῇ. πλύ-
D νεται δὲ, ὡς ἡ καδμεία.

Περὶ Ἀσίου λίθου. Κεφ. ρμβ΄.

ΑΣΙΟΝ δὲ λίθον παραληπτέον τὸν "*κισσηρώδη τὴν χρόαν, χαῦνόν τε καὶ κοῦφον, ἔτι δὲ εὔθρυβῆ, καὶ διαφύσεις μηλίνας ἔχοντα διὰ βάθους. τὸ δ᾽ ἄνθος αὐτοῦ ἐστὶν ἡ ἐφιζάνουσα ἐπίξανθος ἅλμη ἐν τῇ
E ἐπιφανείᾳ τῶν λίθων, τῇ μὲν συστάσει λεπτὴ, τῇ δὲ χρόᾳ τὸ μέν τι λευκὸν ἔστι, τὸ δέ τι ἔοικε κισσήρει, ἐπὶ τὸ μήλινον τετραμμένον· προσαγόμενόν τε τῇ γλώττῃ δάκνει ποσῶς. Δύναμιν δὲ ἔχει ἑκάτερον στυπτικὴν, σηπτικὴν ἠρέμα, καὶ διαφορητικὴν φυμάτων, τερεβινθίνῃ ἀναλαμβανό-
F μενον ῥητίνῃ ἢ ὑγρᾷ πίσσῃ. εὐτονώτερον δὲ τὸ ἄνθος ἡγητέον. ἐκ περιουσίου δὲ τοῦτο ξηραινόμενον, τὰ παλαιὰ καὶ δυσκατούλωτα ἕλκη ἰᾶται· καταστέλλει δὲ τὰ ὑπερσαρκοῦντα, καὶ ἀνακαθαίρει σὺν μέλιτι τὰ μύκησιν ὅμοια καὶ θηριώδη· πληροῖ δὲ καὶ τὰ κοῖλα τῶν ἑλκῶν καὶ ἀνακαθαίρει σὺν μέλιτι· καὶ τὰ νεμόμενα δὲ ἵστη-
G σι, μιγὲν κηρωτῇ· καὶ ποδαγρικοῖς ἐν καταπλάσμασι μετὰ ἐρεγμοῦ· καὶ σπληνικοῖς, μεθ᾽ ὄξους καὶ ἀσβέστου. ἐκλειχόμενόν τε τὸ ἄνθος μετὰ μέλιτος, φθισικοὺς ὠφελεῖ.

Lac. legit ex vet. cod. οὐκ ἰσότονος τῇ συγκρίσει τοῦ χρώματος: quo modo Marcellus etiam videtur legiſſe.

Ald. ἐναργῶς

V. caret.

Sic v. cod. quem & Ruellius videtur ſecutus: at vulg. exẽpl. καταπλασμάτων

Aëtius πωρώδη ſcribit κατά τε τὴν χρόαν καὶ τὴν σύστασιν, calloſum & colore & conſiſtentia.

κατασκευάζονται δὲ καὶ πύελοι ἐκ τοῦ λίθου, εἰς ἃς οἱ ποδαγρικοὶ τοὺς πόδας ἐνθέντες ὠφελοῦνται. καὶ σοροὶ σαρκοφάγοι γίνονται. *ἰσχναίνουσαι τὰ πολύσαρκα καὶ παχέα σώματα, *καταπλασσόμεναι ἀντὶ νίτρου ἐν βαλανείῳ. ἐὰν δέ τις πλῦναι θέλῃ τὰ προγεγραμμένα, πλυνέτω ὡς τὴν καδμείαν.

Περὶ Πυρίτου λίθου. Κεφ. ρμγʹ.

ΠΥΡΙΤΗΣ εἶδός ἐστι λίθου, ἀφ' οὗ χαλκὸς μεταλλεύεται· ληπτέον μέντοι τὸν χαλκοειδῆ, εὐχερῶς δὲ σπινθῆρας ἀφιέντα. καυστέον δὲ τρόπῳ τοιούτῳ. μέλιτι δεύσας αὐτὸν, ἔνθες εἰς ἀνθρακιὰν μαλακὴν, καὶ ῥίπιζε συνεχῶς, "ὡς ἂν τὴν χροιὰν κιῤῥὸς γένηται. ἔνιοι δὲ εἰς πολλοὺς καὶ πεπυρωμένους ἄνθρακας ἀποτίθενται ἱκανῶς βεβρεγμένον τῷ μέλιτι τὸν λίθον. ὅταν δὲ μέλλῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὸ κιῤῥὸν, αἴρουσι. καὶ ἀποφυσήσαντες τὴν σποδὸν, πάλιν καίουσι διάβροχον, ἕως ἂν ψαθυρώτερος γένηται ὁμαλῶς· πολλάκις γὰρ μόνον ἐπικαίεται τὴν ἐπιφάνειαν. οὕτω δὲ ἀποκαύσαντες καὶ ξηράναντες, ἀποτίθενται. ἐὰν δὲ πεπλυμένου χρεία ὑπάρχῃ, πλυτέον ὡς καδμείαν. Δύναμιν δὲ ἔχει κεκαυμένος καὶ ὠμὸς "θερμαντικὴν, σμηκτικὴν, ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς "ὄψεσι, διαφορητικήν τε καὶ πεπτικὴν σκληρωμάτων. ἀναληφθεὶς δὲ ῥητίνῃ καταστέλλει τὰ ὑπερσαρκοῦντα μετά ποσῆς θερμασίας καὶ στύψεως. καλοῦσι δὲ ἔνιοι τὸν οὕτω καέντα, διφρυγές.

Fortè, ἕως ἂν

V. caret.

V. χόρας, significantiùs.

Περὶ Αἱματίτου λίθου. Κεφ. ρμδʹ.

ΑΙΜΑΤΙΤΗΣ δὲ λίθος ἄριστός ἐστιν ὁ εὔθρυπτος μὲν καὶ κατακορὴς, ἤτοι μέλας, ἐν ἑαυτῷ δὲ σκληρὸς καὶ ὁμαλὸς, ἀνεπίμικτος ῥυπαρίας τινὸς ἢ διαζωμάτων. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν, θερμαντικὴν ποσῶς, καὶ λεπτυντικὴν καὶ σμηκτικὴν οὔλων τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ τραχωμάτων, σὺν μέλιτι· σὺν δὲ γάλακτι γυναικείῳ, πρὸς ὀφθαλμίας καὶ ῥήξεις, καὶ ὑφαίμους ὀφθαλμούς. πίνεται δὲ σὺν οἴνῳ πρὸς δυσουρίαν καὶ ῥοϊκάς, καὶ πρὸς αἵματος πτύσεις σὺν χυλῷ ῥοιᾶς. γίνεται δὲ καὶ κολλύρια ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀκόνια, πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς πάθη ἐπιτήδεια.

A Iuuantur etiam podagrici, pedibus in ſolio ex eo lapide cauato inditis. Fiunt & loculi, qui defunctorũ carnes exedunt. Extenuantur quoque valdè carnoſa & obeſa corpora, ſi eiuſmodi flore in balneo nitri vice inſpergantur. Quod ſi ſeu lapidem, ſeu floré ipſum lauare libet, cadmię modo lauato.

B *De Pyrite lapide. Cap. CXLIII.*

PYRITES lapidis genus eſt, ex quo æs conflatur. Eligi debet æris ſimilitudine, quíque facilè ſcintillas edat. Vritur autẽ in hunc modum: Irrigatus melle, carbonibus lẽtis inditur, & aſſiduè ſufflatur follibus, donec ruteſcat. Alij lapidem C copioſo melle perfuſum in multos carbones igni candentes demittũt: ac vbi ad fuluum colorem vergere cœperit, ab igne amouent, difflatóque cinere denuò perfuſum cremãt, donec æqualiter aſſiccat⁹ friabilior reddatur: ſiquidem ſæpenumerò facies ſumma ſolùm amburitur. Ita porrò crematum ſiccatúm- D que recondunt. Sin eloto opus ſit, lauari debet vti cadmia. Tam vſtiquàm crudi vis eſt excalfacere, abſtergere, offuſam oculis caliginem expurgare, duritias & diſcutere & maturare. Idem reſina exceptus, exereſcentia in carne cohibet cum aliquantula caliditate & aſtrictione. Neque verò deſunt, qui ita v- E ſtum diphryges appellent.

De Hæmatite lapide. *Cap. CXLIIII.*

HÆMATITES optimus habetur friabilis & ſaturato ſanguinis colore, ſeu niger, ſuapte natura durus & æquabilis, nulla ſorde admiſta, nullóque zonarum diſcurſu. F Vim habet aſtrictoriam, aliquãtum excalfacientẽ & extenuantẽ. Oculorum cicatrices & ſcabritias cum melle exterit. Cũ lacte verò muliebri, lippitudini & diruptis atque cruore ſuffuſis oculis cõuenit. Bibitur autẽ cõtra difficultatẽ vrinæ & "fluores muliebres in vino: & cõtra ſanguinis excreationes, cum Punici G mali ſucco. Fiunt & ex eo collyria itémque coticulæ, quæ aduerſus oculorum affectus accommodantur.

Pl. pro

Vritur

Vritur vt Phrygius lapis, dempto ſaltem vino. Modus vſtionis eſt, vt modicè leuis fiat, & bullis quibuſdam intumeſcat. Sunt porrò qui hæmatiten ita adulterant. Glebam ſchiſti lapidis denſam rotundámque, cuiuſmodi ſunt quæ eius radices vocantur, in vrceum figlini operis, qui feruentem cinerem contineat, condunt: deindéque breui interpoſita mora eximunt, atque explorant num ad cotem trita hæmatitæ colorem reddat. Quòd ſi ita res habet, reponunt: ſin minùs, iterum nouo cinere obruunt, & ſubinde conſpicientes periculum faciunt: quoniam diutiùs in cinere dimiſſa colorem mutat, móxque diffunditur. Diſcernitur autem adulteratus, primùm ſciſſilibus venis: quippe per venarum ductus in rectum diffringitur, at hæmatites non item. Deinde etiam colore: nanque hic floridum reddit, hæmatites verò ſaturatiorem atque cinnabarin imitantem. Inuenitur & hæmatites in rubrica Sinopica, & è magnete lapide vehementer vſto paratur: ac natiuus quidem in Ægypto effoditur.

A καίεται δὲ ἐμφερῶς τῷ Φρυγίῳ λίθῳ τοῦ οἴνου περιῃρημένου. μέτρον δὲ ἔστω τῆς καύσεως, τὸ γενέσθαι αὐτὸν μέσως κοῦφον καὶ πεπομφολυγωμένον. δολοῦσι δέ τινες τὸν προειρημένον οὕτω· λαβόντες βῶλον σχιστοῦ λίθου πυκνόν τε καὶ στρογγύλον (τοιαῦται δέ εἰσιν αἱ λεγόμεναι ῥίζαι B αὐτοῦ) εἰς κεραμίαν γάστραν ἔχουσαν θερμοσποδιὰν θερμὴν ἐγκρύπτουσιν. εἶτα διαλιπόντες μικρὸν, ἀναιροῦνται, καὶ ἐπ' ἀκόνης τρίβουσι, δοκιμάζοντες εἰ τὴν τοῦ αἱματίτου χρόαν ἀπείληφε· κἂν μὲν οὕτως ἔχῃ, ἀποτίθενται· εἰ δὲ μὴ, πάλιν ἐγκρύπτουσι, συνεχῶς ἐφορῶντες καὶ δο- C κιμάζοντες· ἀφεθεὶς γὰρ ἐπιπολὺ ἐν τῇ σποδιᾷ μεταβάλλει τῷ χρώματι, ἔπειτα διαχεῖται. ἀπελέγχεται δὲ ὁ κεκακοτεχνημένος, πρῶτον μὲν ταῖς διαφύσεσι. ὁ μὲν γὰρ εἰς κτηδόνας ἐπ' εὐθείας ἀποκλᾶται. ὁ δὲ αἱματίτης, οὐχ οὕτως ἔχει· ἐν * τῇ χρόᾳ· ὁ μὲν γὰρ ἐξαν- D θῆ ἀνίησιν· ὁ δὲ αἱματίτης, βαθυτέραν καὶ τῷ κινναβάρει ἐοικυῖαν. εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῇ Σινωπικῇ μίλτῳ, καὶ ἐκ τῆς μαγνήτιδος πέτρας καιομένης ἐφ' ἱκανὸν κατασκευάζεται αἱματίτης. ὁ δὲ αὐτοφυὴς, ἐν Αἰγύπτῳ μεταλλεύεται.

De Schiſto, ſeu Sciſſili lapide. Cap. CXLV.

SCISSILIS lapis in Occidentali Iberia naſcitur. Probatur maximè qui croci colorem æmulatur, friabilis ac ſuapte natura fiſſilis, tum concremento, tum etiam mutua venarum cohærentia ſali Ammoniaco ſimilis. Vim exhibet hæmatitæ, ſed ad omnia infirmiorem. Quin & caua oculorum vlcera explet muliebri lacte dilutus, itémque ad diruptos & procidentes oculos, inſupérque craſſitiem genarum & ſtaphylomata, magnoperè efficax eſt.

Περὶ Σχιστοῦ λίθου. Κεφ. ρμέ.

E Σχιστος δὲ λίθος, γίνεται μὲν ἐν τῇ κατὰ ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ. ἄριστος δὲ εἶναι δοκεῖ ὁ παρακροκίζων τῇ χρόᾳ, εὔθρυπτός τε καὶ εὔσχιστος ὡς ἐν ἑαυτῷ. ἔοικε δὲ τῆς συνθέσεως ἕνεκεν καὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν κτηδόνων αὐτοῦ Ἀμμωνιακῷ ἁλί. Δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν F τῷ αἱματίτῃ εἰσφέρεται, τῇ εὐτονίᾳ μόνον λειπόμενος αὐτοῦ. πληροῖ δὲ καὶ κοιλώματα γυναικείῳ διεθεὶς γάλακτι, καὶ πρὸς ῥήξεις καὶ προπτώσεις, ἔτι δὲ παχύτητας βλεφάρων καὶ σταφυλώματα λίαν ἐνεργεῖ.

De Gagate lapide. Cap. CXLVI.

PRÆFERENDVS Gagates q. celeriter accéditur, & odoré bituminis reddit. Eſt auté niger plerunque & ſquallidus, prætereáq; cruſtoſus & perquàm leuis. Vis ei molliédi &

Περὶ Γαγάτου λίθου. Κεφ. ρμς'.

G Τοῦ δὲ Γαγάτου προκριτέον τὸν ταχέως ἐξαπτόμενον, καὶ ἀσφαλτίζοντα τῇ ὀσμῇ· μέλας δὲ κοινῶς ὑπάρχει καὶ αὐχμηρὸς, ἔτι δὲ πλακώδης καὶ κοῦφος ἄγαν. Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικὴν

καὶ διαφορητικήν. ἔστι δὲ καὶ ἐπιληπτικῶν ἔλεγχος ὑποθυμιαθεὶς, καὶ ὑστερικὰς ἀνακαλεῖται· διώκει δὲ καὶ ἑρπετὰ θυμιαθεὶς, καὶ ποδαγρικαῖς καὶ ἀκόποις μίγνυται δυνάμεσι. γίνεται δὲ ἐν *Κιλικίᾳ κατά τινα ποταμοῦ εἴσρευσιν εἰς θάλασσαν ἐκχεομένου· ἔστι δὲ πλησίον τῆς λεγομένης Πλαγιουπόλεως. καλεῖται δὲ ὁ τόπος ἢ ὁ ποταμὸς Γάγας, παρ' οὗ τῷ στόματι εὑρίσκονται οὗτοι οἱ λίθοι.

Περὶ Θρακίου λίθου. Κεφ. ρμζ'.

Ὁ δὲ λεγόμενος Θρακίας, γίνεται μὲν ἐν Σκυθίᾳ, ἐν ποταμῷ τῷ λεγομένῳ Πόντῳ. Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῷ Γαγάτῃ. ἱστορεῖται δὲ ἐκκαίεσθαι μὲν αὐτὸν ὕδατι, σβέννυσθαι δὲ ὑπὸ ἐλαίου· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἀσφάλτου γίνεται.

Περὶ Μαγνήτου. Κεφ. ρμη'.

Τοῦ δὲ Μαγνήτου λίθου ἄριστός ἐστιν ὁ τὸν σίδηρον εὐχερῶς ἕλκων, καὶ τὴν χρόαν κυανίζων, πυκνός τε καὶ οὐκ ἄγαν βαρύς. Δύναμιν δὲ ἔχει πάχους ἀγωγόν, διδόμενος μετὰ μελικράτου τριωβόλου βάρος. ἔνιοι δὲ τοῦτον καίοντες, ἀντὶ αἱματίτου πιπράσκουσιν.

Περὶ Ἀραβικοῦ λίθου. Κεφ. ρμθ'.

Ὁ δὲ Ἀραβικὸς λεγόμενος λίθος ἔοικεν *ἐλέφαντι ἀσπίλῳ. οὗτος λεῖος καταπλασθεὶς, αἱμορροΐδας ἀποξηραίνει· ὀδόντων δὲ σμῆγμα γίνεται, "καυθείς.

Περὶ Γαλακτίτου λίθου. Κεφ. ρν'.

Ὁ δὲ Γαλακτίτης ὠνόμασται, ἀπὸ τοῦ γαλακτῶδες ἀνιέναι. ἔστι μέντοι δήπως ἔντεφρος τὴν χρόαν, γλυκὺς πρὸς τὴν γεῦσιν· ἁρμόζει δὲ πρὸς ὀφθαλμῶν ῥεύματα καὶ ἕλκη, ἐγχριόμενος· δεῖ δὲ τρίψαντας αὐτὸν ὕδατι, ἀποτίθεσθαι ἐν πυξίδι μολιβδίνῃ, διὰ τὸ περὶ αὐτὸν κολλῶδες.

Περὶ Μελιτίτου λίθου. Κεφ. ρνα'.

Ὁ δὲ Μελιτίτης κατὰ πάντα ἔοικε τῷ γαλακτίτῃ· διαφέρων ἐν τῷ γλυκύτερον ἀνιέναι τὸν χυλόν. ποιεῖ δὲ πρὸς ἃ καὶ ὁ γαλακτίτης.

Περὶ Μορόχθου λίθου. Κεφ. ρνβ'.

Λίθος "Μόροχθος, ὃν ἔνιοι γαλαξίαν ἢ λευκογραφίδα ἐκάλεσαν, ἐν Αἰγύπτῳ γίνεται· ᾧ καὶ οἱ "ὀθονοποιοὶ πρὸς

A diſcutiendi. Suffitus morbum ſonticum deprehēdit, recreátque vuluæ ſtrangulationes: fugat & ſerpentes nidore. Podagricis medicaminibus & acopis additur. In Lycia porrò naſcitur, quà influens amnis in mare effunditur, proximè oppidum quod Plagiopolis dicitur. Vocatur autē Gagas & locus, & amnis B ad cuius oſtium id genus lapidum inuenitur.

De lapide Thracio. Cap. CXLVII.

Lapis Thracius dictus, gignitur in flumine quodam Scythiæ, cui Ponto nomen eſt. Vis eadem quæ Gagatæ. Traditur autem accendi aqua, oleo verò reſtingui: id quod C etiam bitumini accidit.

De Magnete. Cap. CXLVIII.

Lapis Magnes optimus eſt, qui ferrum facilè attrahit, & colore vergit ad cæruleum, denſus, nec admodum grauis. Vim habet craſſos humores educendi, ſi ex aqua mulſa detur trium obolorum pondere. D Sunt verò qui crematum hunc pro hæmatite vendant.

De Arabico lapide. Cap. CXLIX.

Arabus lapis ebori minimè maculoſo ſimilis eſt. Is tritus illitu hęmorrhoidas exiccat. Crematus autem, dentifricijs accommodatur.

E *De Galactite lapide. Cap. CL.*

Galactites nomē inde traxit, quòd lacteum ſuccū remittat: alioqui tamen cinerei eſt coloris, & guſtu dulcis. Ad oculorū fluxiones & vlcera cōuenienter inungitur. Oportet autē in aqua tritum pyxide plumbea recōdere, propter F lentorem qui illi obhæret.

De Melitite lapide. Cap. CLI.

Melitites omnino Galactitæ ſimilis: hoc tantùm intereſt, quòd dulciorem ſuccum reſudat. Eiuſdem vt galactites effectus.

De Morochtho lapide. Cap. CLII.

G Morochthus lapis, quem aliqui galaxiā aut leucographida vocauerunt, in Ægypto naſcitur: ac eo quidē, quippe cū mollis ſit, fa-

Al. additur, κάλλιστον

Lac. in vet. cod. μόροξος

V. ὀθονοσκόποι

ciléq; diluatur, linteones dealbādis linteis vtuntur. Creditur ſpiracula corporis obducere,conuenítq; ſanguinem excreantibus, cœliacis & veſicę dolore vexatis,cum aqua potus:itémque fœminis fluxione vuluæ laborātibus,& ſimiliter potus & in peſſo appoſitus. Mollibus etiam oculorum medicamentis miſcetur: caua enim eorum vlcera explet,fluxionéſque ſiſtit. Idem cerato exceptus, quæ fiunt in teneris corporis partibus vlcera ad cicatricem perducit.

De Alabaſtrite lapide. Cap. CLIII.

ALABASTRITES,vocatus onyx, exuſtus & reſina aut pice exceptus,duritias diſcutit:ſtomachi dolores cum cerato leuat, & gingiuas reprimit.

De Thyite lapide. Cap. CLIIII.

LAPIS nomine Thyites in Æthiopia gignitur, ſubuiridis quidem & iaſpidem referens: attamen cùm diluitur, lacteum reddens ſuccum. Vehementer mordet, valétque ad expurgāda quæ pupillis tenebras offundunt.

De lapide Iudaico. Cap. CLV.

IVDAICVS lapis in Iudæa naſcitur,glandis effigie, candidus,perquàm eleganti forma,diſcurrētibus lineis æquali ſpatio inter ſe diſtantibus, & quaſi induſtria detornatis. Dilutus nullam qualitatem manifeſtam guſtui repræſentat: attamen ciceris magnitudine ſolutus ad cotem collyrij inſtar cum aquæ calidę cyathis tribus, potu vrinæ difficultati auxiliatur, & veſicæ calculos frangit.

De lapide Amianto. Cap. CLVI.

AMIANTVS lapis in Cypro naſcitur, ſciſſili alumini ſimilis, è quo elaborato, vtpote flexili, telas ſpectaculi gratia texunt: quæ ignibus iniectæ ardent quidē,ſed flammis inuictæ ſplendidiores exeunt.

De Sapphiro lapide. Cap. CLVII.

SAPPHIRVS lapis ictis à ſcorpione potu prodeſſe exiſtimatur. Bibitur & cōtra inteſtinas exulcerationes. Extuberātia in oculis,eorūq; vuas & puſtulas reprimit: ſed & ruptas eorundē membranas cogit atque glutinat.

A λευκῶσιν τῶν "ἱματίων χρῶνται, μαλακῷ καὶ εὐανέτῳ ὄντι. Δοκεῖ δὲ περιεμπλάσσειν, ἁρμόζων ἐπὶ αἱμοπτοϊκῶν καὶ κοιλιακῶν, καὶ *κύστεων ἀλγήματα, σὺν ὕδατι πινόμενος· καὶ ῥοϊκαῖς ὁμοίως, καὶ ἐν προσθέματι. εἴς τε τὰ μαλακὰ ὀφθαλμικὰ μίγνυται· πληροῖ γὰρ κοιλώματα, καὶ ῥεύματα B ἵστησι. σὺν δὲ κηρωτῇ ἀναληφθεὶς, τὰ ξυφερὰ τῶν ἑλκῶν ἀπουλοῖ. V. ὀθονίων.

Περὶ Ἀλαβαστρίτου λίθου. Κεφ. ρνγ'.

ΛΙΘΟΣ Ἀλαβαστρίτης ὁ καλούμενος ὄνυξ, ἀναληφθεὶς κεκαυμένος ῥητίνῃ ἢ πίσσῃ, διαφορεῖ σκληρίας· στομάχου δὲ ἀλγήματα μετὰ κηρωτῆς παρηγορεῖ· στέλ-C λει δὲ καὶ οὖλα.

Περὶ Θυίτου λίθου. Κεφ. ρνδ'.

ΛΙΘΟΣ ὁ καλούμενος Θυίτης, γίνεται μὲν ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, ἔστι δὲ ὑπόχλωρος, ἰασπίζων· ἐν δὲ τῷ ἀνίεσθαι γαλακτώδης φαινόμενος, ἀναδάκνων σφοδρῶς. Δύναμιν δὲ ἔχει ἀποκαθαρτικὴν τῶν ταῖς D κόραις ἐπισκοτούντων.

Περὶ Ἰουδαϊκοῦ λίθου. Κεφ. ρνε'.

ὉΔΕ Ἰουδαϊκὸς λίθος γίνεται μὲν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τῷ σχήματι βαλανοειδὴς, λευκὸς, εὔρυθμος ἱκανῶς, ἔχων καὶ γραμμὰς παραλλήλους, ὡς ἀπὸ τόρνου· ἀνιέμενος δ' ἐστὶν ἄποιος ἐν τῇ γεύσει. δύ-E ναται δὲ ἐρεβινθιαῖον μέγεθος, διεθὲν ὡς κολλύριον ἐπ' ἀκόνης σὺν ὕδατος θερμοῦ κυάθοις τρισὶ καὶ ποθὲν, δυσουρίαις βοηθεῖν, καὶ τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτειν.

Περὶ Ἀμιάντου λίθου. Κεφ. ρνς'.

ΛΙΘΟΣ Ἀμίαντος γίνεται μὲν ἐν Κύπρῳ, στυπτηρίᾳ σχιστῇ ἐοικώς. ὃν "ἐργα-F ζόμενοι ὑφάσματα ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ ὄντος ἱμαντώδους πρὸς θέαν· ἃ βληθέντα εἰς πῦρ, φλογοῦνται μὲν, λαμπρότερα δὲ ἐξέρχονται, μὴ κατακαιόμενα. Lacuna legit ex vet. cod. ἐργαζόμεναι αἱ Αἰθιόπιδες

Περὶ Σαπφείρου λίθου. Κεφ. ρνζ'.

ΛΙΘΟΣ Σάπφειρος δοκεῖ ὠφελεῖν σκορπιοπλήκτους πινόμενος· πίνεται δὲ G καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς ἑλκώσεις· καὶ "πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς δὲ ὑπεροχὰς, καὶ σταφυλώματα, καὶ φλυκταίνας στέλλει, καὶ τὰς ῥήξεις τῶν ὑμένων συνάγει. Iſtud πρὸς redūdare videtur.

Περὶ Μεμφίτου λίθου. Κεφ. ρνη'. A

Λίθος Μεμφίτης εὑρίσκεται ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ Μέμφιν, ἔχων ψηφίδων μέγεθος, λιπαρὸς καὶ ποικίλος. τοῦτον ἱστορεῖται καταχρισθεὶς λεῖος ἐπὶ τῶν μελλόντων τέμνεσθαι ἢ καίεσθαι τόπων, ἀναισθησίαν ἀκίνδυνον ἐπιφέρειν.

Περὶ Σεληνίτου λίθου. Κεφ. ρνθ'. B

Λίθος Σεληνίτης, ὃν τινες ἀφροσέληνον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ εὑρίσκεσθαι αὐτὸν νυκτὸς μεσὸν ἐν τῇ τῆς σελήνης προσαυξήσει. γεννᾶται δὲ ἐν Ἀραβίᾳ, λευκὸς, διαυγὴς, κοῦφος. τοῦτον ὑποξύσαντες, διδόασι πόμα ἐπιληπτικοῖς. καὶ ἀντὶ φυλακτηρίου δὲ περιάμματι αὐτῷ αἱ γυναῖκες χρῶνται. C δοκεῖ δὲ καὶ δένδρεσι προσδεθεὶς, καρπογόνος εἶναι.

Περὶ Ἰάσπιδος λίθου. Κεφ. ρξ'.

Λίθος Ἴασπις, ὁ μέν τις ἐστὶ σμαραγδίζων· ὁ δὲ, κρυσταλλώδης, ἐοικὼς φλέγματι· ὁ δὲ, ἀερίζων· ὁ δὲ, καπνίας, ὡσ- D περεὶ κεκαπνισμένος· ὁ δέ τις καὶ διαφύσεις ἔχων διαλεύκους καὶ ἀποστιλβούσας, Ἀσύειος καλούμενος· ὁ δέ τις τερεβινθίζων λέγεται, καλαΐνῳ χρώματι προσόμοιος. λέγονται δὲ πάντες εἶναι φυλακτήρια περίαπτα, καὶ ὠκυτόκια, μηρῷ περιαπτόμενα.

Lacuna legit in vet. cod. ἄστριος.

Περὶ Ἀετίτου λίθου. Κεφ. ρξα'. E

Hoc caput de Aëtite in codicibus quibuſdam deſideratur.

Ἀετίτης λίθος, ὁ ἐν ἑαυτῷ κινούμενος ἦχον ἀποτελῶν, ὡς ἑτέρου ἐγκύμων λίθου ὑπάρχων, κατόχιον ἐμβρύων ἐστὶν, ὅταν ὀλισθηραὶ ὦσιν αἱ μῆτραι, περιαπτόμενος ἀριστερῷ βραχίονι· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἀποτέξεως, ἄρας ἐκ τοῦ βραχίονος, περίαπτε τῷ μηρῷ, καὶ ἐκτὸς ὠδίνων τέξεται. ἔστι F δὲ κλεπτέλεγχος, εἰ ἐπιθείη τις εἰς τὸν προσφερόμενον ἄρτον· ὁ γὰρ κλέψας οὐκ ἂν δυνηθείη καταπιεῖν τὰ μασηθέντα. φασὶ δὲ ὅτι καὶ συνεψόμενος ὁ ἀετίτης τοῖς ἐδέσμασι, κλεπτέλεγχος γίνεται· οὐ γὰρ δυνήσεται ὁ κλέψας καταπιεῖν τὰ συνεψόμενα αὐτῷ. λειωθεὶς δὲ καὶ ἀναλαμβανόμενος κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ κυπρίνου G ἢ γλευκίνου ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν θερμαινόντων, οἰνίνησι μεγάλως ἐπιληπτικούς.

De lapide Memphite.
Cap. CLVIII.

Lapis Memphites in Ægypto iuxta Memphin inuenitur, calculorum magnitudine, pinguis & verſicolor. Hoc tradunt trito & illito partes quæ vrendæ ſecandæve ſunt citra periculũ, ita obſtupeſcere vt non ſentiant cruciatum.

De lapide Selenite. Cap. CLIX.

Lapis Selenites, quem aliqui Aphroſelenon appellarũt, quòd noctu plenus luna creſcente reperiatur: naſcitur in Arabia, cãdidus, tranſlucens & leuis. Huius ramenta comitialibus in potu exhibentur. Eum etiam mulieres ſibi pro amuleto alligant. Sed & eodem adalligato, arbores frugiferæ reddi creduntur.

De Iaſpide. Cap. CLX.

Ex Iaſpidum generibus quædam ſmaragdum imitatur, alia cryſtallum, pituitæ ſimilis: alia non diſſimilis aëri, ob id aërizuſa vocatur: alia veluti fumo infecta, quæ capnias ex argumẽto appellatur: quędam lineis albis & reſplendentibus præcingitur, Aſſyrios nuncupata: alia denique terebinthizuſa dicitur, colore callaida gemmam imitata. Omnes pro amuletis geſtari, ac femoribus adalligatæ partum accelerare traduntur.

De Aëtite lapide. Cap. CLXI.

Aetites lapis, alio dum quatitur intra ſe ac velut in vtero ſonante prægnans, grauidis, quibus lubricæ & parũ tenaces ſunt vuluæ, partus continet, ſiniſtro earum brachio adalligat^9: ſed cùm parturiũt, è brachio remoueatur, ac femori alligetur, vt citra dolores pariant. Furem quoque deprehendit, ſi quis in pane conditum offerat: fur enim commanducata deuorare minimè poterit. Quin & ſi cum eduliis coquatur, furem prodere & coarguere dicitur: quippe fur quæ cum eo decocta fuerint haudquaquam glutire poterit. Porrò tritus & cerato exceptus cyprino, gleucinóve aut alio quopiam excalfaciente, comitiales magnificè iuuat.

De lapide Ophite. *Cap.* CLXII.

IN hoc lapidum genere quidam eſt ponderoſus ac niger: alter cinereo colore ſpectatur, punctis diſtinctus: tertius lineis quibuſdã candidis intercinctus eſt. Omnes alligati, morſis à ſerpente & caput dolentibus opitulantur. Priuatim verò qui lineas habet, lethargo & capitis doloribꝰ auxiliari perhibetur.

De Spongiarum lapidibus. *Cap.* CLXIII.

LAPIDES qui in Spongiis inueniuntur, in vino poti, calculos veſicæ rumpunt.

De Lithocolla. *Cap.* CLXIIII.

LITHOCOLLA, ſeu glutinum quo lapides ferruminantur, miſtura eſt marmoris aut lapidis Parij & taurini glutinis. Poteſt candente ſpecillo admota incommodos oculis pilos replicare.

De Oſtracite lapide. *Cap.* CLXV.

OSTRACITES teſtæ ſimilitudinem habet, cruſtoſus & in laminas fiſſilis, quo mulieres *ad pilos amouẽdos pro pumice vtuntur. Menſes drachmæ põdere potus ex vino ſiſtit: quòd ſi ad dies quatuor à menſtrua purgatione drachmarum duarum pondere bibatur, fœminis præſtat ne concipiant. Cum melle autem impoſitus, mammarũ inflammationes lenit, & nomas cohibet.

Pl. læuigandã cutem

De Smyride. *Cap.* CLXVI.

SMYRIS lapis eſt, quo annularij ſculptores gemmas expurgãt, ad ſeptica & cauſtica medicamenta vtilis. Prodeſt & humore nimio flacceſcentibus gingiuis, dentifriciiſque commendatur.

De Arena. *Cap.* CLXVII.

ARENA litoralis ſole feruefacta, hydropicorũ corpora reſiccat, ſi capitetenus ea vndiq; obruãtur. Torretur & ad aridos fotus, pro milio aut ſale.

De Cote. *Cap.* CLXVIII.

E COTE Naxia quod exacuendo ferro deteritur, illitum alopecias ad pilũ reducit: virginũmq; mammas cohibet, nec increſcere patitur: potũ verò ex aceto, lienem abſumit, & comitialibus prodeſt.

A Περὶ Ὀφίτου λίθου. Κεφ. ρξβ'.

ΛΙΘΟΣ ὀφίτης· ὁ μέν τις ἐστὶ *βαρὺς καὶ μέλας· ὁ δὲ, σποδοειδὴς τὴν χρόαν καὶ κατεστιγμένος· ὁ δέ, τις γραμμὰς ἔχων λευκάς. Πάντες δὲ ἁρμόζουσι περιαπτόμενοι ἐπὶ ὀφιοδήκτων καὶ κεφαλαλγούντων. ὁ δὲ τὰς γραμμὰς ἔχων, ἰδίως ἱστόρηται B ληθάργῳ καὶ κεφαλαλγίαις βοηθεῖν.

Val Cordus hæc grauitatem non ad pondus, ſed ad odorē refert.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς Σπόγγοις λίθων. Κεφ. ρξγ'.

ΛΙΘΟΙ οἱ ἐν τοῖς Σπόγγοις εὑρισκόμενοι, σὺν οἴνῳ ποθέντες, τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτουσιν.

Περὶ Λιθοκόλλης. Κεφ. ρξδ'.

C ΗΔΕ Λιθοκόλλα, μίγμα οὖσα μαρμάρου ἢ λίθου Παρίου καὶ ταυροκόλλης, δύναται διὰ μηλωτίδος πεπυρωμένης τρίχας ἀνακολλᾶν τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς.

Περὶ Ὀστρακίτου λίθου. Κεφ. ρξε'.

ΛΙΘΟΣ Ὀστρακίτης ὅμοιός ἐστιν ὀστράκῳ D πλακώδης καὶ εὔσχιστος, ᾧ χρῶνται ἀντὶ κισσήρεως πρὸς τριχῶν ἆρσιν αἱ γυναῖκες. ἴσχει δὲ καὶ καταμήνια, πινόμενος σὺν οἴνῳ < α'. πλῆθος. δυοῖν δὲ < βάρος ἐὰν πίνῃ τις ἐφ' ἡμέρας δ'. μετὰ τὴν ἄφεδρον, ἀσυλληψίαν ποιεῖ· σὺν μέλιτι δὲ ἐπιτιθέμενος, φλεγμαίνοντας μαστοὺς πραΰνει, καὶ νομὰς ἵστησι. E

Περὶ Σμύριδος. Κεφ. ρξς'.

ΣΜΥΡΙΣ λίθος ἐστὶν, ἣ τὰς ψήφους οἱ δακτυλογλύφοι σμήχουσι, χρησίμη εἰς *σηπτὰς καὶ καυστικά· καὶ πρὸς οὔλων πλαδῶν καὶ ὀδόντων σμῆξιν.

Περὶ Ἄμμου. Κεφ. ρξζ'.

F ΑΜΜΟΣ ἡ παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς πυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐξικμάζει τὰ ὑδρωπικὰ σώματα περιχωννύμενα δίχα κεφαλῆς. Φώγνυται δὲ καὶ εἰς τὰς ξηρὰς πυρίας ἀντὶ κέγχρου ἢ ἁλῶν.

Περὶ Ἀκόνης. Κεφ. ρξη'.

G ΑΚΟΝΗΣ Ναξίας τὸ ἀπότριμμα τὸ πρὸς αὐτὴν ἀκονηθέντος σιδήρου ἐγχρισθὲν, ἀλωπεκίας τριχοῖ· καὶ μαστοὺς παρθένων κωλύει *αὔξεσθαι· ποθὲν δὲ μετ' ὄξους, σπλῆνα τήκει, καὶ ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖ.

Lego αὔξεσθαι, aut αὐξάνεσθαι

Περὶ Λίθου γεώδους. Κεφ. ρξθʹ. A

ΛΙΘΟΣ γεώδης στύφει, ξηραίνει, ἀποκαθαίρει τὰ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὀφθαλμοῖς. καταχρισθεῖσα δὲ μεθ' ὕδατος, μαστῶν καὶ ὄρχεων παύει φλεγμονάς.

Περὶ Γῆς. Κεφ. ρό.

ΓΗ πᾶσα ἡ πίπτουσα εἰς ἰατρικὴν χρῆσιν, τὴν μὲν ἀνωτάτω δύναμιν ἔχει B ψύχουσαν καὶ περιεμπλάττουσαν· κατ' εἶδος δὲ διαφέρει, ἄλλης εἰς ἄλλα μετά τινος σκευασίας χρησιμευούσης.

Περὶ Ερετριάδος γῆς. Κεφ. ροα΄.

ΤΗΣ Ερετριάδος γῆς, ἡ μέν ἐστι λευκὴ ἐπιτεταμένως, ἡ δὲ, σποδοειδής. ἀρίστη δὲ ὑπάρχει ἡ τῇ χρόᾳ σποδίζουσα καὶ μαλα- C κὴ ἄγαν, πρός τε χαλκώματα ἠγκυθεῖσα γραμμὴν ἰώδη ἀποφερομένη. πλύνεται δὲ ὡς ψιμμύθιον, ἢ οὕτω· λεάνας αὐτῆς ὅσον ἂν θέλῃς, κατ' ἰδίαν τε καὶ σὺν ὕδατι ἔασον καταστῆναι· εἶτα τὸ μὲν ὑγρὸν ἐλαφρῶς ἀπήθησον· τὴν δὲ γῆν ἐν ἡλίῳ ξηράνας, πάλιν τρῖβε ἐπὶ ἡμέρας ἐπιδοὺς D ὕδωρ, ἑσπέρας δὲ ἐάσας ὑποστῆναι, περὶ τὸν ὄρθρον ἀπήθησον, καὶ λεάνας ἐν ἡλίῳ τροχίσκους ἀνάπλασσε ὡς δυνατόν. ἐὰν δὲ καὶ ὠπτημένης χρεία ὑπάρχῃ, λαβὼν ἐρεβινθιαῖα μεγέθη τῆς γῆς, δὸς εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν κατατετρημένον· πωμάσας τε τὸ στόμα ἐπιμελῶς, ἔνθες εἰς διαπύρους ἄνθρακας, E καὶ ῥίπιζε συνεχῶς. ὅτε δὲ ἡ σποδὸς αἰθαλωθῇ, ἤτοι ἀερώδης μᾶλλον γένηται τὴν χρόαν, ἀνελόμενος ἀπόθου. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν καὶ ψυκτικήν, κούφως μαλακτικὴν καὶ κοιλωμάτων πληρωτικήν, καὶ ἐναίμων κολλητικήν.

Περὶ Σαμίας γῆς. Κεφ. ροβʹ. F

ΤΗΣ δὲ Σαμίας γῆς τὴν ἄγαν λευκὴν προκριτέον, καὶ ἐλαφράν. καὶ ἐν τῷ θιγεῖν τῆς γλώσσης, κρατουμένην γλισχρῶς, ἔτι τε εὔχυλον καὶ μαλακὴν καὶ εὔθρυπτον, οἷά ἐστιν ἥν τινες κολλύριον καλοῦσιν. ἔστι γὰρ αὐτῆς δύο εἴδη· τό, τε προειρημένον· καὶ ὁ καλούμενος ἀστήρ, πλακώδης ὢν καὶ πυκνός, ὡς G ἀκόνη. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν καὶ πλύσιν ἐμφερῆ Ερετριάδι. ἵστησι δὲ αἵματος ἀναγωγήν, καὶ ῥοικαῖς δίδοται γυναιξὶ

Marc. καθ' ἡμέραν legendum ſuſpicatur.

Al. ἐκάλεσαν. καὶ &c.

De Geode lapide. Cap. CLXIX.

GEODES lapis aſtringit, ſiccat, caligines oculorum diſcutit. Illitus autem ex aqua, mammarum teſtiúmque inflammationes ſedat.

De Terra. Cap. CLXX.

TERRA omnis quæ quidem in medicum vſum venit, primam ac ſummam vim habet refrigerãdi, meatúſque obducẽdi: ſed ſpecie diſtat, quum alia hoc vel illo modo præparata ad alia ſit vtilis.

De Terra Eretria. Cap. CLXXI.

IN genere terræ Eretriadis quædam vehementer alba eſt, altera cinerea. Optima verò habetur ad cinereũ colorẽ vergẽs & per quàm mollis, quæq; ſi per æramenta tractim ducatur, violacei coloris lineamenta reddit. Lauatur vt ceruſſa, aut hunc in modum: Ex ea quantum libuerit terito ſeorſum & aqua perfuſa: ac vbi peſſum ierit, humorem leuiter excolato: terram verò ſiccatam ſolibus iterum terito per diem, adiecta aqua, vt veſpere conſidat. Matutinò deinde colo excernito, demúmque ad ſolem tritam digerito in paſtillos, quatenus fieri poterit. Quòd ſi aſſata toſtáve deſideretur, terræ fruſta ciceris magnitudine in fictile perforatum cõiicito, oréque vaſis diligenter obturato candentibus indito carbonibus, ac follibus continenter perflato. Vbi verò cinis in fauillas ſeſe cõuerterit, aut aëreum potiùs colorẽ contraxerit, exemptum reponito. Vim habet aſtringentem & refrigeratoriam, ac leuiter emolliẽtem: caua itidem explet, vulneráque cruenta glutinat.

vel, æruginei

De Terra Samia. Cap. CLXXII.

SAMIÆ præfertur perquàm candida, leuis & tangenti linguę glutinis modo adhæreſcens, inſupérque ſucco ſa, mollis & friabilis: cuiuſmodi eſt quam aliqui collyrium vocant. Duo enim ſunt eius genera, nempe quod modò dictum eſt, & quod Aſter appellatur, gleboſum ac denſũ cotis in modũ. Vritur ac lauatur vt Eretria, vimq; cõſimilẽ habet: ſanguinis excreationes ſiſtit: & fœminis fluxione vuluæ laborantibus

cum flore ſylueſtris Punicæ datur. Teſtium quoq; & mammarum inflammationes illitã ex roſaceo & aqua ſedat: cõpeſcit & ſudores: denique contra venenatorum morſus & exitialia medicamenta pota è vino auxiliatur.

De lapide Samio. Cap. CLXXIII.

SAMIVS lapis in Samia terra inuenitur, quo aurifices ad poliendum illuſtrandúmque aurum vtuntur. Præſtat in eo genere candidus & grauis. Vis ei aſtrictoria & refrigerans: quapropter prodeſt ſtomachicis potus: eſt & vis inſtrumenta ſenſuũ adiuuandi & ab iniuria vindicandi: ad oculorum fluxiones & vlcera cũ lacte efficax eſt. Creditur & adalligatus accelerare partus & conceptus fœminarum cuſtodire.

De terra Chia. Cap. CLXXIIII.

CHIA eligi debet candicans, ad cinereum vergẽs colorem & Samiæ ſimilis. Eſt autem gleboſa ac tenuis, ſed fictitiis formis differens. Effectus eius qui Samię: faciei ac totius corporis cutem erugat, illuſtrat & amabili coloris bonitate cõmendat: ac in balneis ꝑ nitro deterget.

De terra Selinuſia. Cap. CLXXV.

IDEM effectus & Selinuſiæ: maximè verò laudatur quę vehemẽter reſplẽdet, candidáq; eſt ac friabilis, quæq; facillimè in ſuccum reſoluitur, cùm primùm humore diluitur.

De Cimolia terra. Cap. CLXXVI.

CIMOLIA quædam eſt candida, altera ad purpureũ inclinans, quæ innatam quandam habet pinguitudinẽ & tactu frigida ſentitur: & hęc quidem optima exiſtimatur. Vtraque aceto diluta, parotidas & alia tubercula diſcutit: ambuſtis igni confeſtim inuncta, partes affectas à puſtularum eruptione vindicat: teſtium duritias ac totius corporis inflammationes cohibet, inſupérque aduerſatur eryſipelatis. In ſumma multiplici ſunt in vſu, dummodò genuinæ ac minimè ſpuriæ aſſumantur.

De terra Pnigitide. C.CLXXVII.

QVÆ Pnigitis dicitur, colore quodámodo Eretrię ſimilis eſt:

A σὺν βαλαυστίῳ. τὰ ὄρχεων τε * μαστῶν φλεγμονὰς καταχριομένη σὺν ὕδατι καὶ ῥοδίνῳ παύει· στέλλει καὶ ἱδρῶτας· καὶ θηριοδήκτοις καὶ θανασίμοις ἀρήγει, " σὺν ὕδατι πινομένη.

Marc. ὀφθαλμῶν legendum ſuſpicatur.

Lacuna ex vet. cod. legit, σὺν οἴνῳ.

Περὶ τοῦ ἐν Σάμῳ λίθου. Κεφ. ρογʹ.

ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ δέ τις ἐν τῇ Σαμίᾳ γῇ λίθος, ᾧ οἱ χρυσοχόοι χρῶνται πρὸς B τὸ λεαίνειν καὶ στίλβειν. διαφέρει δὲ ὁ λευκὸς καὶ στιβαρός." Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ψυκτικήν· ὠφελῶν στομαχικοὺς ἐν ποτῷ· * ἀμβλυωπικὴν τοῖς αἰσθητηρίοις· ποιεῖ πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ῥεύματα καὶ ἕλκη, σὺν γάλακτι· δοκεῖ δὲ καὶ ὠκυτόκιος εἶναι καὶ φυλακτήριος τῶν συνειληφυιῶν, περιαπτόμενος. C

V. cod. addit, καὶ αἱμοπτυϊκοῖς καλοῦσι, χρήσιμος ἐπιληπτικοῖς καὶ αἱμορραγίαις γυναικείαις.

Περὶ Χίας γῆς. Κεφ. ροδʹ.

ΚΑΙ τῆς Χίας δὲ τὴν λευκὴν καὶ ὑπότεφρον παραληπτέον, καὶ τῇ Σαμίᾳ ἐμφερῆ· πλακώδης δέ ἐστι " καὶ λευκή, τοῖς δὲ σχήμασι τῆς ἀναπλάσεως διαφέρουσα. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τῇ Σαμίᾳ· D τεθνεῖ δὲ καὶ στίλβον, ἔτι δὲ εὔχρουν τὸ πρόσωπον καὶ ὅλον τὸ σῶμα ἀποτελεῖ· σμήχει δὲ ἀντὶ νίτρου ἐν βαλανείῳ.

Orib. καὶ λεπτή.

Περὶ Σελινουσίας. Κεφ. ροεʹ.

ΤΑ αὐτὰ δὲ ποιεῖ καὶ ἡ Σελινουσία γῆ· ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ ἄγαν στίλβουσα καὶ λευκή, εὔθρυπτος δὲ καὶ ταχέως ἄγαν χυλουμένη, ἐπειδὰν ὑγρὸν λάβῃ. E

Περὶ Κιμωλίας γῆς. Κεφ. ροςʹ.

ΤΗΣ δὲ Κιμωλίας ἡ μέν ἐστι λευκή· ἡ δὲ ἐμπόρφυρος, καὶ λιπαρίαν τινὰ ἔμφυτον κεκτημένη, πρός τε τὴν ἁφὴν κατάψυχρος, ἣν ἀρίστην ἡγητέον. ἑκάτεραι δὲ διαφοροῦσιν ὄξει διειμέναι, παρωτίδας καὶ F τὰ ἄλλα φύματα· πρός τε τὰ πυρίκαυστα ποιοῦσιν ἐπιχριόμεναι παραχρῆμα, ὥστε ἀφλυκταίνωτα διατηρεῖν τὰ πεπονθότα μέρη· καταστέλλουσι δὲ καὶ διδύμων σκληρίας καὶ φλεγμονὰς τὰς περὶ ὅλον τὸ σῶμα· ἔτι δὲ ἐρυσιπέλασιν ἐνίστανται. καθόλου δὲ πολύχρηστοι εἰσὶν αἱ γνήσιοι, ἐὰν μὴ νόθοι παραλαμβάνωνται. G

Περὶ Πνιγίτιδος γῆς. Κεφ. ροζʹ.

Η ΔΕ λεγομένη Πνιγῖτις γῆ, τῇ χρόᾳ ἔοικέ πως τῇ Ερετριάδι. ἔστι δὲ ἀδρό-

Orib. ἀπορυψις, aut quid ſimile.

ϐῶλος, *ψυκτικὴ πρὸς τὰς τῶν χειρῶν ἐπιβολάς· τῇ τε γλώσσῃ μάλιστα κολλᾶται ὡς ἐκκρεμᾶσθαι. Δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει τῇ Κιμωλίᾳ, βραχὺ τῆς εὐτονίας ὑστεροῦσα. Ταύτην ἀντὶ Ἐρετριάδος τινὲς πιπράσκουσι.

Περὶ Ὀστράκων. Κεφ. ροή.

ΟΣΤΡΑΚΑ δὲ τὰ ἐξ ἰπνῶν, τὰ λίαν κατοπτα, ἐσχαρωτικά· ὅθεν ἐπιχριόμενα σὺν ὄξει, κνησμοῖς καὶ ἐξανθήμασι ἰᾶται, καὶ ποδαγρικοῖς ὠφελεῖ· ἀναληφθέντα τε κηρωτῇ, χοιράδας διαφορεῖ.

Περὶ τῆς ἐκ τῶν Καμίνων γῆς. Κεφ. ροθ'.

ΚΑΙ ἡ ἐκ τῶν Καμίνων δὲ κατοπτος γῆ πυρρά, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τοῖς ὀστράκοις.

Περὶ Μηλίας γῆς. Κεφ. ρπ'.

Η ΔΕ Μηλία τὴν μὲν χρόαν καὶ αὐτὴ ἐστὶν ἐμφερὴς Ἐρετριάδι τῇ σποδοειδεῖ· ἔντραχυς δὲ καὶ προστριβομένη τοῖς δακτύλοις, ὡς ψιθυρισμόν τινα ἀποτελεῖν ὅμοιον ψωχομένῃ κισσήρει. τῇ δὲ δυνάμει στυπτηριώδης ἐστὶν, ἀμβλυμένως δὲ μᾶλλον· ὃ δὴ καὶ διὰ τῆς γεύσεως ἐμφαίνει. ἀναξηραίνει δὲ καὶ τὴν γλῶσσαν πραέως· δύναται δὲ καθαρὸν καὶ εὔχρουν ἀποτελεῖν τὸ σῶμα· λεπτύνει δὲ καὶ τὰς τρίχας, καὶ ἀλφοὺς καὶ λέπρας σμήχει. χρησιμεύει δὲ καὶ ζωγράφοις πρὸς πλείονα παραμονὴν χρωμάτων, καὶ χλωραῖς δυνάμεσι συνεργεῖ. * καὶ ταύτης δὲ κοινῶς ἁπάσης γῆς τὴν ἄλιθον ἐκλεκτέον καὶ πρόσφατον, μαλακήν τε καὶ εὔθρυπτον, καὶ εὔλυτον ὅταν ὑγροῦ θίγῃ.

Περὶ Ἀμπελίτιδος γῆς. Κεφ. ρπα'.

ΤΗΣ δὲ Ἀμπελίτιδος γῆς, ἣν τινες φαρμακῖτιν καλοῦσι, γινομένης ἐν Σελευκείᾳ τῇ κατὰ Συρίαν, τὴν μέλαιναν προκριτέον, *καὶ πευκίνοις ἄνθραξι *μικροῖς ἐμφερής ἐστιν, ὑποσχιδακώδης τε καὶ στίλβουσα ἴσως· ἔτι δὲ οὐδὲ βραδέως *τηκομένη, ὅταν λεανθείσῃ ἐπιχυθῇ ποσῶς ἔλαιον. τὴν δὲ *λευκὴν καὶ τεφρώδη καὶ ἄτηκτον, φαύλην ἡγητέον. Δύναμιν δὲ ἔχει *διαχυτικὴν καὶ ψυκτικήν· παραλαμβάνεται δὲ καὶ πρὸς καλλιβλέφαρα καὶ βαφὰς τριχῶν καὶ τὰς τῶν ἀμπέλων χρίσεις πρὸς τὰ τῆς ἐκβλα-

Forte, ἢ

Orib. μακροῖς. quem ſecutus eſt Ruellius. Al. κολλυμένη, neſcio quo ſenſu.

V. & Orib. λεπτὴν

V. add. ἄδηκτον

A Craſſiuſculis autem prędita eſt glebis: ſi quis manus admoueat, refrigerans: tactúque linguæ vſqueadeò glutinoſa vt penſilis hæreat. Huic effectus idem qui Cimoliæ, paulò tamen infirmior. Hanc porrò aliqui pro Eretriade vendunt.

De Teſtis. Cap. CLXXVIII.

B FORNACEÆ Teſtæ vehementer toſtæ, cruſtas vlceribus obducunt: quare prurigini & papularum eruptionibus ex aceto inunctæ medẽtur. Podagricis etiam proſunt: & cerato exceptæ, ſtrumas diſcutiunt.

De terra Fornacum. Cap. CLXXIX.

FORNACVM terra, quæ quidẽ retoſta ruſeſcit, eiuſdem eſt cum teſtis effectus. C

De terra Melia. Cap. CLXXX.

IMITATVR & Melia colore cinercam Eretriam: aſpera autem animaduertitur, etiam dum digitis atteritur, adeò vt ſtridorẽ quẽdam edat, qualẽ pumex quando deraditur. D Vim habet aluminoſam, ſed remiſſiuſculã: id quod & guſtu depreheẽditur. Leniter quoque linguã tactu ſiccat. Corpus mundũ ac probè coloratũ reddit: pilos extenuat: vitiligines ac lepras exterit. Pictoribus etiam vſum præbet, vt colores diutiùs perennent. Emplaſtris viridibus efficaciter inſeritur. Porrò tũ E ex hac terra, tum & alia omni in vniuerſum eligi debet minimè lapidoſa, recẽs, mollis ac friabilis, quęq; cùm humorem attigerit, facilè reſoluatur.

De terra Ampelitide. Cap. CLXXXI.

F EX Ampelitide terra, quã Pharmacitin quidam nominãt, quęq; in Seleucia Syriæ naſcitur, laudatur imprimis nigra & paruos piceę carbones referens, aſſuloſè quodammodo ſciſſilis & æqualiter ſplendens: quæque inſuper trita citò liqueſcit, ſi olei aliquantulum affundatur. Vitioſa cenſetur candida, cinerea, quęq; minimè liqueſcit. Vim G diſſipandi & refrigerãdi habet: calliblepharis additur, atq; inficiendis capillis idonea eſt. Eſt & eius vſus ad illinendas vites ſub germi-

nationis tempus: quippe quæ innaſcentes vermiculos enecet.

De Fuligine pictoria.
Cap. CLXXXII.

FVLIGO qua pictores vtuntur, è vitrariis officinis peti ſolet: ſiquidem huic palma tribuitur. Vis ei ſeptica & acris. Fracta itidē cum cerato roſaceo ad cicatricem perducit.

De Atramento librario.
Cap. CLXXXIII.

ATRAMENTVM quo ſcribimus, è fuligine ex tædis collecta conficitur. In ſingulas gummi vncias, ternæ fuliginis vnciæ adiiciuntur. Fit etiā è reſinæ fuligine & illa pictoria modò dicta. Sumi autē oportet fuliginis huius minam vnam, gummi ſeſquilibram, taurini glutinis & atramenti ſutorij, ſingulorum ſeſcunciam. Septicis medicamētis conueniēter additur. Ambuſtis etiam confert ex aqua paulò craſſius inunctum, tandiúq; dimiſſum, dum cicatrix obducatur: ſanatis ſiquidē vlceribus, ſponte ſua excidit. Cæterùm, amiciſſime Aree, tum pro operis modo quē deſtinaueramus, tum pro materiæ auxiliorúmque medicinalium copia quam colligere licuit, hucuſque dicta ſufficiant.

Libri quinti & vltimi de materia medica finis.

A στήσεως ὥραν, κλείνουσα τοὺς ἐπιγινομένους σκώληκας.

Περὶ Ἀσβόλης. Κεφ. ρπβ'.

ΑΣΒΟΛΗ ἣ οἱ ζωγράφοι χρῶνται, λαμβάνεται μὲν ἐκ τῶν "ὑελουργῶν. διαφέρει γὰρ αὕτη. Δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικήν, "δριμεῖαν. ἀπουλοῖ δὲ καὶ κατάγματα σὺν ῥοδίνῃ κηρωτῇ. B

> Fortè, ὑελουργικῶν
>
> V. add. καυστικὴν, id eſt, vrentem.

Περὶ Μέλανος. Κεφ. ρπγ'.

ΜΕΛΑΝ ᾧ γράφομεν, "συνάγεται ἐκ λιγνύος συναγομένης ἐκ δᾳδίων. μίγνυνται δὲ πρὸς τὴν οὐγκ. α'. τοῦ κόμμεως, οὐγγίαι τρεῖς λιγνύος. σκευάζεται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ῥητίνης λιγνύος καὶ τῆς προειρημένης ζωγραφικῆς ἀσβόλης. δεῖ C δὲ τῆς μὲν ἀσβόλης μνᾶν μίαν "λαμβάνειν, κόμμεως δὲ λίτραν μίαν ἥμισυ, ταυροκόλλης οὐγγίαν μίαν ἥμισυ, χαλκάνθου οὐγγίαν μίαν ἥμισυ. Ἁρμόζει δὲ εἴς τε σήπτας, καὶ πυρίκαυστα, καταχριόμενον μεθ' ὕδατος παχὺ, καὶ ἐώμενον ἄχρις ἀπουλώσεως· ἀποπίπτει γὰρ αὐτόματον, ὑ- D γιασθέντων τῶν ἑλκῶν. Καὶ δὴ σχεδὸν ἐφ' ὅσον ἱκανὸν ἐδόξαμεν, ὦ φίλτατε Ἄρειε, ἅμα τε καὶ μήκους συντάξεως, καὶ πλήθους ὕλης τε καὶ βοηθημάτων ταμιεύσασθαι, ἅλις ἔχει.

> Fortè σκευάζεται vt inferiùs.
>
> G. alter, λαβεῖν, ſed leui diſcrimine.

Τέλος τοῦ τῶν ὑλικῶν βιβλίου πέμπτου καὶ τελευταίου.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAzarbæi liber de Venenis, eorundémq; præcautione ac medicatione.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑζαρβέως περὶ Δηλητηρίων φαρμάκων, καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς καὶ θεραπείας.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

Præfatio.

A *QVONIAM ſuperioribus libris, amiciſſime Aree, tradidimus de aromatibus, oleis, vnguentis, arboribus ac earundem fructibus & lacrymis, inſuperque de animalibus, melle, lacte, ſeuo, frugibus, oleribus, radicibus, herbis, ſuccis: denique de vinorum me-* B *tallicorúmque generibus: in hoc operis totius vltimo, de viribus noxiorum medicamentorum, ac eorũ quæ contra prodeſſe poſſunt, diſſeremus. Vitata igitur ſermonis prolixitate opus inſtitutum proſequamur.* Huiuſmodi autem de venenis tractatus cùm bipartitò diſtributus ſit: in eam videlicet partem quæ docet quo pacto ipſa præcauere debeamus, ita vt planè non aſſumantur, aut, ſiquando per imprudentiam data fuerint, vt tum quoque innoxia irritáque fiant: & alteram, quæ rationem tradit iis ſuccurrendi qui iam noxam ſenſere: priore loco diſſeram de præcauendi modo: quem quidem eſſe difficilem priſci exiſtimauerunt, quòd clanculum venena exhibentes, iis vtuntur artibus, quibus etiã peritiſſimum quenque fallant. Siquidem exitialia venena permiſtis dulcibus amaritudine ſua ſpoliant, & graue odoris virus miſtura odoramen-

Τὸ προοίμιον.

A ἈΠΟΔΟΝΤΕΣ* ἐν τοῖς προγραφεῖσι βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε, τὸν περὶ ἀρωμάτων καὶ ἐλαίων καὶ μύρων καὶ δένδρων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καρπῶν καὶ δακρύων· ἔτι τε ζώων καὶ μέλιτος, καὶ γάλακτος καὶ στέατος, καὶ τῶν λεγομένων σιτηρῶν καὶ B λαχάνων, ἔτι τε τὸν σύμπαντα περὶ ῥιζῶν καὶ βοτανῶν" καὶ χυλισμάτων, καὶ οἴνων καὶ μεταλλικῶν λόγον· ἐν τούτῳ, τελευταίῳ ὑπάρχοντι τῆς ὅλης πραγματείας, καταλεξόμεθα περὶ τῆς τῶν ὠφελεῖν ἡμᾶς ἢ βλάπτειν δυναμένων φαρμάκων ἐνεργείας. Παραιτησά- C μενοι οὖν τὴν πολυλογίαν, ἐπίωμεν ἐπὶ τὸ προκείμενον.] *Μεριζομένου δὲ τοῦ τοιούτου διχῆ· εἴς τε προφυλακὴν τοῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν "λαμβάνειν, ἢ εἰ καί ποτε λάθοι διδόμενα, ἀνενέργητα γενέσθαι· καὶ εἰς τὸ βοηθηματικὸν τῶν πεπωκότων. πρότερον δίειμι περὶ τοῦ προφυλακτικοῦ τρόπου, δυσχερεῦς ὄντος, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ὑπέλαβον, διὰ τὸ τοὺς λάθρα διδόντας οὕτω μηχανᾶσθαι, ὡς καὶ τοὺς ἐμπειροτάτους ἐξαπατᾶν· τὰς μὲν γὰρ πικρίας ἐξαιροῦνται τῶν φθαρτικῶν φαρμάκων ταῖς μιγνυμέναις γλυκύτησι· τὰς δὲ δυσωδίας, ταῖς τῶν ἀρωμά-

Addit Lacuna ex v. cod. καὶ σπερμάτων

Al. λαβεῖν

των κατὰ μίξεσιν, ἢ ταῖς τῶν ὑλῶν ἐπ' ὠφελείᾳ δοκουσῶν προσφέρεσθαι, μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἀσθενείαις, ὡς ἀψινθίῳ ἢ τραγοριγάνῳ ἢ ὑσσώπῳ, ἢ θύμβρᾳ, θύμῳ τε καὶ ὀριγάνῳ "ἢ ἀβροτόνῳ, "ἢ ἴρι-δι] ἢ καστορίῳ, καὶ εἴ τι δοκεῖ κατάλληλον τοῖς * καταργουμένοις φαρμάκοις ἔχειν ποιότητα. A

V.caret. Deeſt in Ald.

Corn.addit, ἐσθιομένων καὶ

ἐπὶ δὲ τῶν "πινομένων, ἐν "οἴνοις σκληροῖς ἢ ζωμοῖς, ἢ ἐν γλυκεῖ, ἢ ἐν μελικράτῳ, "ἢ ἐν γλεύκει,]ἢ ἐν χυλοῖς, ἢ φακῷ, ἢ ἐν ἀλφίτοις, "ἢ ἐν φαρμάκοις] ἢ ἐν ἄλλοις τισὶ τῶν προσφερομένων συσσιτοποιοῦντες. B

Corn.legit, σιτίοις

V.caret.

V.itidem caret, & nos conſultò prætermittimus.

ὅθεν τὸν ὑποπτεύοντα δεῖ παρ[illegible]θαι τὰ κατηρτυμένα τῶν ἐδεσμάτων, καὶ πᾶσαν ἐπιτεταμένην ποιότητα γεύσεων, ὅσαι εἰσὶ διὰ τῶν γλυκέων ἢ ἁλυκῶν ἢ ὀξέων διαφυλάττεσθαι· καὶ τοὺς δεδιψηκότας ἢ πεινῶντας δι' ἐπιτάσεως μὴ ἀθρόως πίνειν ἢ ἐσθίειν, προσέχοντας τῇ ποιότητι τούτων, μάλιστα δὲ ψυχρὸν ὕδωρ προλαμβάνειν πίνοντας. C

ἀποπληρωθείσης γὰρ τῆς ὀρέξεως, * ἀπεπλότατοι γίνονται τὸ λοιπὸν αἱ ποιότητες· καὶ ἐπὶ μὲν τῶν "ἀσθενούντων, καλῶς παραιτούμεθα τὰς παρὰ τῶν "ἐπ' ὠφελείᾳ διδομένας φαρμάκων πόσεις, ἃς εἰσφέρουσιν οἱ κακουργοῦντες τὰ δηλητήρια· D

Marc. ὑγιαινόντων legiſſe videtur.

Addendum fortaſſe δοκούντων, aut quid ſimile.

ὥς τε διὰ τοῦτο δυσεπιχειρήτους γίνεσθαι τοὺς νοσοῦντας. καὶ ἡ μὲν πρὸς τὸ μὴ εὐχερῶς ἁλίσκεσθαι πλανωμένοις ἐφόδοις, αὕτη· ἑτέρα δέ, ἡ * τις ἐστὶν αὐθεντικωτέρα. δεῖ τοὺς ὑποπτεύοντάς τι τοιοῦτον προλαμβάνειν τι, καὶ ἀδύνατα κατασκευάζειν τὰ φάρμακα. E

ὡς τάς τε ἰσχάδας μασωμένους μετὰ βασιλικῶν καρύων, καὶ τὰ καλούμενα δὲ κεδρόμηλα, βουνιάδος τε σπέρματος ὁλκὴν μετ' οἴνου, ἢ καλαμίνθης "τῶν φύλλων ὁμοίως, ἢ μίλτου, τῆς καλουμένης λημνίας σφραγῖδος, τὸ αὐτὸ πλῆθος σὺν οἴνῳ· ἢ πηγάνου * φύλλα καὶ καρύων βασιλικῶν τὸ ἐντός, "ἢ ἁλῶν χόνδρον καὶ ἰσχάδας δύο νῆστις προσφερέσθω, (ὑπ' οὐδενὸς ὁπωσοῦν βλαβήσονται) φαρμάκου. καὶ ἀντίδοτοι δὲ προσλαμβανόμεναι μετ' οἴνου, τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν· ὧν ἐστι ἡ διὰ τοῦ σκίγκου, F G

V. καὶ φύλλου

Lac.legit in vet. cod. καὶ ἁλῶν &c.

torum eximunt, aut medicamentorum quæ potiſſimùm in minùs firma valetudine vtilitatis gratia exhiberi putantur, veluti ſunt abſinthiũ, tragoriganũ, hyſſopus, ſatureia, itémque thymus, origanum, abrotonum, iris aut caſtoriũ, & ſiquid aliud malefica vi præditis medicamentis cognatam qualitatem habere videatur: vel ea potulentis inſerunt, vti vinis aſperis, iuſculis, paſſo, aquæ mulſæ, muſto, aut variis ſuccorum generibus: vel ipſi lenticulæ polentæve, aut aliis quæ edulij ſpecie offerũtur, immiſcent. Quamobrem ſuſpicioſi curioſiùs apparata fercula vitare debent, omníque intenſo ſapore dulcium, ſalſorum aut acidorum abſtinere. Quin neque ſitibundi affatim bibere, aut eſurientes auidiùs deuorare debent, ſed ad eorùm quę edunt bibúntve, ſaporem qualitatémque diligenter attendere, & ante omnia potu frigidam aquam præſumere: ſic enim ſatiato appetitu, qualitates poſteà facilè deprehenduntur. Quòd ad ægros verò ſpectat, honeſtè recuſamus potiones auxilij prætextu dari ſolitas, quas offerunt improbi veneficiorum artifices: quò fit vt ægrotantes audentium iniuriis minùs pateant. Et hæc quidem, ne facilè incauti homines capiantur dolis veneficorum, ratio eſt & facultas. Verùm altera ſupereſt expeditior, vt ſuſpicioſi aliquid præſumát, quod venenorum vires hebetet, ac inefficaces irritáſque reddat: cuiuſmodi caricæ ſunt cum iuglandibus nucibus manducatæ, & quæ citria mala vocantur, ſeminíſque buniadis drachma vna cum vino: itidémque folia calaminthæ, aut rubrica quæ ſigillum Lemnium appellatur, pari pondere cum vino: aut rutæ folia, nucis iuglãdis nucleum, ſalis grumum & caricas duas ieiuni ſumant, & nullo veneni genere offendentur. Quin & antidota ex vino præſumpta eundem prębent effectum: ex quorum numero ſunt, quod ex ſcinco paratur,

vel, purgatoriis medicamentis cognatam

quod

quod è ſãguinib' tẽperatur, & quod magni Mithridatij nomen obtinet. Quin & ſæpenumerò naturali diſſidio venenis aduerſantur propriæ ac peculiares quædã corporum conſtitutiones, inſupérq; antecedẽtes eorundẽ diſpoſitiones, pro varia ciborum potuúmve qualitate aut vini copia inductæ. Siquidẽ venenorum quæ inſuper ingeruntur vires frangunt & exoluunt, eorúmq; in mẽbra diſtributionẽ impediunt, priore alimento antè infarctis præcluſiſq; meatibus. Verũenimuerò quandoquidẽ inter peregrinandũ incõmodi caſus varij abſq; vllis hominum inſidiis ſimilia frequẽter inuehunt pericula, nonnihil etiam hac de re agere neceſſariũ duco. Ante omnia igitur loco ſubdiali, quoad eius fieri poterit, coquinari, fercula ſtruere, omniáq; cibo potuíq; neceſſaria apparare oportebit. Quòd ſi non niſi ſub tecto cõmodè iſta fieri poſſunt, tùm quoq; laquearia diligẽter obſeruanda ſunt. Etenim haud rarò è ſuperioribus contignationibus mortifera decidunt animalcula, vti phalãgia, quædã alia reptilia, & qui ſtellio appellatur. Sed & vinaria vaſa diligẽter & in luce intueri oportet: nanque reptilia vini odore illiciuntur, quæ interdũ ſorbendo noxium virus eructarunt, interdũ verò illapſa immerſáque perierunt, & iis qui poſteà vinum hauſerunt exitij cauſam attulêre. Et hęc quidẽ de inſidiis vitandis præcauendíſq; hactenus dicta ſint. At ſi qui ſeu vltrò, ſeu ex quorundã inſidiis venenum hauſerint, iis nulla interpoſita mora auxiliari oportebit. Siquidẽ dum ſigna, quæ ſingula comitari venena ſolent, expectãtur, immedicabile fit malum, aut certè diutius neglectũ, ægrè deinde medicamentis cedit. Quare ſi qui venenũ ſe hauſiſſe pro cõperto habent, aut qui iis adfuere quod qualéve ſit hauſtũ genus veneni fateantur, protinus accedẽtes ad cõgrua particulariáve remedia, illos facilè naturali priſtinæq; cõſtitutioni propriæ reſtituemus. Neque verò iis aſſẽtimur, qui ꝓrſus auxilia in huiuſmodi caſu fruſtra adhiberi cõtendũt. Quo enim modo morbi, quorũ cauſę cæcæ latentéſq; corporibus inſidẽt, medicaminibus curabũtur, quæ verò forinſecus incurrunt venena medicinã haudquaquam admittẽt?

A καὶ ἡ διὰ τῶν αἱμάτων, καὶ ἡ καλουμένη Μεγάλη Μιθριδάτειος. ἀντιπάσχουσι δὲ πολλάκις αἱ ἰδιοσυγκρίσεις σωμάτων αἱ πρὸς διαθέσεις. (Lego cũ Corn. καὶ προδιαθέσεις vti inferiùs.) διά τινας βρωμάτων ἢ πομάτων ποιότητας, ἢ πλῆθος οἴνου· ἐκλύουσι γὰρ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐπεισαγομένων φαρμάκων, καὶ τὴν ἀνάδοσιν αὐτῶν κωλύουσι, προπεπληρωμένων τῶν πόρων ὑπὸ τῆς προληφθείσης τρο- B φῆς. (Ald. δίχα) Ἐπειδὴ δὲ καὶ περιστάσεις τινὲς ἐν ἀποδημίᾳ δίχα ἐπιβουλῆς πολλάκις ἐπιφέρουσιν ὁμοίους κινδύνους, ἀναγκαῖον ὑπολαμβάνω καὶ περὶ τούτου διαλαβεῖν. δεήσει γὰρ πρῶτον μὲν ἐν ὑπαίθροις τόποις, ὡς δυνατόν, ἕψειν, καὶ ἑτοιμάζειν τὰ πρὸς C βρῶσιν καὶ πόσιν. δεύτερον δ' ἐν ὑποστέγῳ ἐπιμελῶς καταμανθάνειν τὰς ὀροφάς. πολλάκις γὰρ ἐκ τῶν ὑπερκειμένων πίπτει ζωΰφια φθοροποιά, ὥσπερ φαλάγγια, καὶ ἄλλα τινὰ ἑρπετά, καὶ ὁ καλούμενος ἀσκαλαβώτης. καὶ τοῖς παραχέουσι δὲ τὸν οἶνον (Ald. ἐπιχέουσι) ἀγγείοις ἐναργῶς καὶ ἐπιμελῶς προσέχειν D δεῖ. ἕλκεται γὰρ ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τοῦ οἴνου τὰ ἑρπετά, ἅ τινα πολλάκις πίοντα μὲν τὸν ἰὸν ἀπήμεσεν, ἐμπεσόντα δὲ ἀπέθανον, καὶ ἀπωλείας ἐγένοντο αἴτια τοῖς προσενεγκαμένοις. Πρὸς μὲν τὸ ἀνεπιβούλευτον εἶναι καὶ προφυλάσσεσθαι, ταῦτα εἰρήσθω. εἰ δέ τινες ἑκουσίᾳ γνώμῃ προσενέγκοιντο, ἢ καὶ ἐξ E ἐπιβουλῆς τινων λάβοιεν, δεήσει μηδὲν ἀναβαλλομένους βοηθεῖν· εἰς γὰρ τὸ περιμένειν τὰ παρακολουθοῦντα σημεῖα ἑκάστου τῶν φαρμάκων ἀνίατόν ἐστι, δυσβοηθήτων αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον γινομένων. ἐὰν μὲν οὖν οἱ προσενεγκάμενοι νοήσαντες ὁμολογήσωσι τὸ ποθὲν φάρμακον, ἤ τινες τῶν F συμπαρόντων, παραχρῆμα ἐλθόντες ἐπὶ τὰ κατάλληλα βοηθήματα, ῥᾳδίως εἰς τὸ κατὰ φύσιν καὶ οἰκεῖον ἄξομεν αὖθις κατάστημα. οὐ συγκατατιθέμεθα τοῖς λέγουσιν ἐπ' αὐτῶν κατὰ πολὺ ἀθεράπευτα γίνεσθαι. πῶς γὰρ τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ σώματι γινομένων αἰτίων πάθη θεραπείαν (Ald. αὐτῶν) G ἐπιδέχεται, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἔξωθεν συμπίπτοντα φαρμάκων ἀθεράπευτα τυγχάνει;

ὁμοίως γὰρ πάντα τὰ περὶ τὰ σώματα γινόμενα νοσήματα, θεραπευτά τε καὶ ἀθεράπευτα, κατὰ τὰ μεγέθη τῶν προσπιπτόντων αἰτίων, καὶ τὰς προδιαθέσεις καὶ ἐπιτηδειότητας τῶν σωμάτων. εἰ δέ τινες αὐτῶν καταληφθέντες ἀφωνίαις ἢ παροινίαις, ἢ ἄλλως, διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι ἐξαγγέλλειν αὐτὸ, ἀσυμφανὲς ἡμῖν ποιοῦσι τὸ φάρμακον, τότε δεῖ ταχέως ἔρχεσθαι ἐπὶ τὰ κοινῶς ἁρμόττοντα τοῖς οἱονδήποτε φάρμακον πεπωκόσιν. οὐδὲν δὲ δύναται κοινότερον βοήθημα δίδοσθαι, τοῦ τὸ δοθὲν φάρμακον, πρὸ τοῦ ἐνισχῦσαι, διὰ τοῦ ἔγγιστα τόπου κενοῦν εἰς τὸ ἐκτός. ὅθεν μηδὲν ἀναβαλλομένοις προσφέρειν δεῖ ἔλαιον θερμὸν, ἢ κατ' ἰδίαν ἢ μεθ' ὕδατος ἐμεῖν ἀναγκάζοντας. εἰ δὲ μὴ παρείη ἔλαιον, τῶν τόπων μὴ φερόντων, βούτυρον ἀντὶ ἐλαίου μεθ' ὕδατος θερμοῦ ἢ μαλάχης, ἢ λινοσπέρμου ἢ τράγου, ἢ τήλεως, ἢ κνίδης σπέρματος, ἢ χόνδρου ἀφεψήματος. οὐ μόνον γὰρ κενώσει ταῦτα διὰ τῶν ἐμέτων, εὐχερῶς χαλασμὸν καὶ ναυτίαν ἐμποιοῦντα, ἀλλὰ καὶ ὑπάξει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐνδυναμωθήσεται τῇ *κενώσει τῶν σωμάτων, ἀμβλυντικὰ τῶν δριμυτήτων καθεστῶτα. *ἔστι δὲ ἐναργῶς καταλαβέσθαι τοῦτο. εἰ γάρ τις ἑλκῶσαι προαιρούμενος δι' ἀσβέστου, ἢ τρυγὸς ἢ κανθαρίδος ἢ τινος ἄλλου δριμέως, τὸ σῶμα, ὑποχρίσει ἐλαίῳ, οὐχὶ ἑλκωθήσεται ὑπὸ τούτου. καὶ μὴν οὐδ' εἴ τις στύψαι θελήσει ἰσχυρῶς ἢ ψύξαι, δύναται προλιπαίνων. ἔτι μὴν ἔμετος οὐ μόνον καθ' ὃ κενοῖ καὶ ἀποκρίνει τὸ βλάπτον ὠφελεῖ, ἀλλ' ὅτι καὶ δείκνυσι τὸ ληφθὲν ἐνίοτε, ἔκ τε ὀσμῆς ἢ θρόμβων ἢ χρώματός τινος· ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὀσμῆς καὶ πικρίας, μηκώνειον· ἐκ δὲ χρόας, ψιμμίθιον ἢ γύψον· ἀπὸ δὲ θρόμβου, "γάλα ἢ τὸ νεοσφαγὲς αἷμα· ἀπὸ δὲ βρώμου καὶ ποιότητος τοῦ ἐμουμένου καὶ ὀσμῆς, λαγωὸν θαλάττιον καὶ φρῦνον, ὡς διὰ *τοῦτο ἢ δι' ἑτέρων ἔνια δύνασθαι βοηθεῖν, ἐρχομένους ἐπὶ τὰ ἑκάστῳ ἁρμόζοντα βοηθήματα· παραμίγνυται δὲ τῷ ἐλαίῳ μαλά-

Lego cũ Corn. παρανοίαις

Marc. γάλα ἐμπτυσθὲν ἢ ταύρειον αἷμα νεοσφαγές.

A Æquè porrò omnes corporibus adueniẽtes morbi pro cauſarũ ingruẽtium magnitudine, próque antecedentibus affectionibus ac opportunitate habilitatéque corporum, vel medicabiles ſunt, vel nullis cedunt medicamentis. Quòd ſiqui forſan vocis interceptione aut mẽtis alienatione correpti, aut alioqui nolen-
B tes veneno liberari, nullam nobis eius cognitionem præbeãt: tum protinus ad ea tranſeundum remedia, quę in communi epotis quibuſcunque venenis opitulari conſueuerũt. Atqui nullum communius auxiliũ dari poteſt, quàm quod exhibitum venenum per proximum locum foràs pellit, priuſquàm ipſum inuale-
C ſcat. Quamobrẽ illis ſine mora calidum oleũ ſeu per ſe, ſeu ex aqua, vt ad vomitũ cogãtur, exhiberi cõuenit. Quòd ſi oleũ natura loci negat, eius vice butyrũ cũ aqua calida, aut maluæ vel ſeminis lini vel tragi, vel fœnigræci, vel ſeminis vrticæ, vel alicæ decocto poteſt adminiſtrari. Hæc enim nõ modò venenũ vomi-
D tionib⁹ exigẽt, facilè laxãdo ſubuertẽdóq; vẽtriculũ, ſed & aluum ſubducẽt, ac ſimul etiã qua pollẽt acrimoniã obtundẽdi hebetandíq; facultate impediẽt, quominus corpora vlcerẽtur. Verùm inter cætera illud maximè pręſtabit oleũ: id quod euidenter huiuſcemodi argumẽto deprehẽdere licet. Nã ſi quiſpiã vi-
E ua calce, aut fæce aut cãtharidibus, aut alio quouis acri corpus exulcerare cõtẽdat, id ſi priùs oleo leniter oblitũ fuerit, in eo vlc⁹ excitare minimè poterit. Imò verò ſi quis corpus pręunctũ vehemẽter aſtringere aut perfrigerare velit, fruſtrà id tentauerit. Vomitus prætereà nõ ob id
F modò, quòd vacuet ac virus noxiũ excernat, iuuamẽtum affert, ſed & quòd hauſtũ venenũ nonnunquam odore, concretis grumis aut colore prodat: quippe cùm odore & amaritudine papaueris ſuccũ, colore ceruſſam gypſúmve, grumis lac aut ſanguinẽ animalis recens iugulati oſtendat. Sic quoq; ex eorũ quę vo-
G mitu regeſta fuerint qualitate viroſóq; odore, leporis marini & rubetę veneficia facile eſt deprehẽdere: vt hac potiùs ratione, q̃ alia quapiã opẽ quibuſdã afferre nobis in prõptu ſit, ad ꝓpria & ſingulis venenis accõmodata auxilia trãſeuntibus. Oleo porrò mal-

uę decoctum admiſcetur, aut adeps anſerinus, aut pinguium carnium iuſculum, aut lixiuium lignorum cinere factum. Vbi verò vomitus diligenter citatus fuerit, nequid prorſum in ventre relinquatur, quæ inteſtinis hæſerint reliquias acriore clyſtere deuocabimus. Faciũt & ad hoc ipſum nitrum tritum cum hydromelite aſſumptum & vina vetera liberalius epota: iura itidem gallinacea, præpingues piſces, carnes vetuſtę ſimul & pingues, & quę eduliorum genera adipe aut recenti butyro conſtant. Dum nanque aluum ſubducunt, vti diximus, ac ventriculum reſoluunt, proniorem ipſum ad vomitionem reddunt: hebetát & venenorum acrimoniam, atque meatus obſtruentia, celerem venenorum penetrationem inhibent. Quinetiam medicamenta dátur quæ communi dote proſunt: è quorum numero eſt rubrica Lemnia, agaricum, abrotonum, irio, radix eryngij, ſemen paſtinacæ & calaminthæ, Celtica nardus, caſtorium, ferulæ virentis medulla, flos nerij quod rhododendron appellatur, marrubij ſuccus, laſerpitium ipſiúſve ſuccus & radix quam etiã magudarin appellarunt, ſagapenum, opopanax, peucedani ſuccus, ariſtolochia longa, ſylueſtris rutæ ſemen & ceſtri, quæ & betonica vocatur, folia. Singula porrò cum vino drachmæ vnius pondere exhibentur. Eundem effectum præbét polij decoctum, ſcordium, & lęuis liquidæque picis linctus. Egregiè quoque opitulantur antidota, quorum præparationes in operis calce deſcribemus. Communis itaque ratio præſtandi auxilij ſic ſe habet. Cæterùm & ab iis quæ comitantur conſequuntúrve ſymptomatis communia remedia ſumptitari poſſunt. Ferè enim plurimorum venenorum facultates in conſimiles affectus corpus tandem deducunt: quam ob cauſam pleriſque communia conducunt auxilia. Varia ſiquidem ſunt venenorum genera: communes tamen nec ita multi qui ex iis oriuntur affectus. Enimuero fieri nequit, vt ad vnũ veneni genus omnia ſympto-

A χηνὸς ἀφέψημα, ἢ *γλαυκίον, ἢ στέαρ χήνειον, ἢ ζωμὸς ἐκ λιπαρῶν κρεῶν γεγονώς, ἢ κονία ἡ διὰ τῶν ξύλων. κομισαμένοις δὲ διὰ τῶν ἐμέτων ἐπιμελῶς, διὰ τὸ μηδὲν ὑπολείπεσθαι ἐν τῇ κοιλίᾳ, τὸ ἐμμεῖνον ἐν τοῖς ἐντέροις κλύσμασι δριμεῖ κομιούμεθα. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ νίτρον λεῖον σὺν
B ὑδρομέλιτι παραλαμβανόμενον, καὶ οἶνοι πολλοὶ καὶ παλαιοὶ πινόμενοι, καὶ ζωμοὶ ὀρνίθειοι, ἰχθύες λιπαροί, καὶ κρέα παλαιὰ καὶ λιπαρά· καὶ τὰ διὰ στέατος ἢ βουτύρου προσφάτου. ὑπάγοντα γὰρ τὴν κοιλίαν, ὥσπερ εἶπον, καὶ τὸν στόμαχον ἀναλύοντα, ἑτοιμότερον κατασκευάζει τὸν
C στόμαχον πρὸς τὸν ἔμετον· ἀμβλύνει τε τὴν δριμύτητα αὐτῶν, καὶ παρεμπλασσόμενα τοῖς πόροις κωλύει τὴν ὀξύτητα τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως*. δίδονται δὲ καὶ ἁρμόζοντα φάρμακα κοινῶς· ὧν ἐστὶ ἡ Λημνία μίλτος, ἀγαρικόν, ἀβρότονον, ἐρύσιμον, ἠρυγγίου ῥίζα,
D σταφυλίνου σπέρμα καὶ καλαμίνθης, νάρδος Κελτική, καστόριον, νάρθηκος χλωροῦ ἐντεριώνη, νηρίου τοῦ καλουμένου ῥοδοδένδρου ἄνθος, πρασίου χυλός, σίλφιον, ἢ ὁ ὀπὸς αὐτοῦ, *σαγάπηνον, ὀποπάναξ, πευκεδάνου ὀπός, καὶ ἡ ῥίζα ἣν καὶ μαγύδαριν ἐκάλεσαν, ἀριστολοχία
E μακρά, πηγάνου ἀγρίου σπέρμα, κέστρου τῆς βετονίκης καλουμένης τὰ φύλλα. δίδοται δὲ ἕκαστον σὺν οἴνῳ < α. πλῆθος. ποιεῖ καὶ πολίου ἀφέψημα, καὶ *σέσελι καὶ πίσσα ὑγρὰ λεία ἐκλειχομένη. δυναιότατα δὲ βοηθοῦσι καὶ ἀντίδοτοι, ὧν τὰς σκευασίας ἐπὶ τέλει ἀναγράψομεν.
F κοινῶς δὲ βοηθητέον τούτοις τὸν τρόπον τοῦτον· δυνατὸν δὲ καὶ ἐκ τῶν παρακολουθούντων συμπτωμάτων, κοινὰ καὶ τὰ βοηθήματα συμπαραλαμβάνεσθαι. σχεδὸν γὰρ αἱ τῶν πλείστων φαρμάκων δυνάμεις, εἰς ὁμοιοτρόπους ἀπάγουσι τὸ σῶμα διαθέσεις. δι' ἣν αἰτίαν ἐπὶ τῶν πλεί-
G στων τὰ κοινὰ βοηθήματα ἀνύει· ποικίλα μὲν γὰρ τὰ δηλητήρια φάρμακα, κοιναὶ δὲ καὶ οὐ πολλαὶ αἱ ἐξ αὐτῶν γινόμεναι διαθέσεις. ἀδύνατον γὰρ πάντα τὰ συμπτώ-

V. caret.

ματα ἑνὶ παρακολουθῆσαι. εἰ γὰρ ἦν τοῦτο, περιεῖλκεν ἂν ἡ καθ' ἕκαστον φάρμακον διὰ τῶν βοηθημάτων παράδοσις. τό, τε γὰρ ἀλγεῖν στόμαχόν τε "λίαν καὶ ἔντερα, ἧπάρ τε καὶ νεφροὺς καὶ κύστιν· ἔτι δὲ λύζειν καὶ δάκνεσθαι καὶ τρέμειν, ἀφώνους τὲ εἶναι καὶ περιψύχεσθαι, σπᾶσθαί τε καὶ ἀσφυκτεῖν καὶ δυσπνοεῖν, καὶ καταφέρεσθαι καὶ σκοτοῦσθαι, καὶ πνίγεσθαι καὶ διψᾶν καὶ αἱμοῤῥαγεῖν, πυρέσσειν τὲ καὶ δυσουρεῖν, καὶ στροφοῦσθαι, καὶ ἐμεῖν πυκνὰ ἢ ναυτιᾶν, ἐρυθραίνεσθαί τε καὶ πελιδνοῦσθαι καὶ ὠχριᾶν, παραφρονεῖν τε καὶ ῥέγχειν καὶ παρίεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ ποιεῖν καὶ διάφορα πάσχειν· ἑνὶ μόνῳ δύσκολον εὑρεῖν παρεπόμενον, ἕκαστον μερισθὲν εἰς "καθολικὰς διαθέσεις ὀλίγων ἀριθμὸν καὶ κοινῶν ὑποδεῖξαι συμπτωμάτων. διὸ καὶ ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων οὐκ εὔκολον τὸ εἰλημμένον φάρμακον γινώσκεσθαι. τὸ γὰρ δάκνεσθαι τὸ στόμα καὶ γλῶτταν, καὶ φλεγμαίνειν στόμαχον καὶ κοιλίαν τὲ καὶ νεφροὺς καὶ κύστιν, δυσουρεῖν τε ἰσχυρῶς, ἐνίοτε δὲ καὶ αἷμα δι' οὔρων πορεύεσθαι, καὶ λακιδοῦσθαι, διαπεπρῆσθαί τε πολλὰ μέρη τοῦ σώματος, οὐ μόνον ἐπὶ κανθαρίδων εὑρίσκεται παρακολουθοῦντα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πιτυοκάμπης καὶ βουπρήστεως καὶ σαλαμάνδρας· τό, τε καταφέρεσθαι ἢ καροῦσθαι ἢ ῥέγχειν, πελιοῦσθαί τε καὶ νωθριᾶν καὶ καταψύχεσθαι καὶ ναρκᾶν, ἀναισθητεῖν τε καὶ ὀδαξᾶσθαι τὸ ὅλον σῶμα, οὐ μόνον τοῖς τὸ μηκώνιον πεπωκόσι παρέπεται, ἀλλὰ καὶ τοῖς μανδραγόραν ἢ κώνειον προσενεγκαμένοις. τό, τε παραφρονεῖν οὐ μόνον ὑοσκύαμος ἐπιφέρει, ἀλλὰ καὶ τὰ τοξικὰ καλούμενα τῶν φαρμάκων· καὶ ἀκόνιτον δέ, καὶ τὸ μέλι τὸ γινόμενον ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ. καὶ τὸ πνίγεσθαι δὲ οὐ μόνον ἐπὶ μυκήτων ὁρᾶται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ αἵματος ταυρείου, καὶ γάλακτος καὶ ἀκονίτου καὶ γύψου καὶ ψιμμυθίου. καὶ καθόλου δύσκολον ἐστὶ τελῆς εὑρεῖν σημεῖον δυνάμενόν τι τῶν πινομένων καὶ γευομένων φαρμάκων δηλῶσαι·

Videtur legiſſe Ruell. κοιλίαν

Ald. ὀλίγας

A mata ſequantur. Alioqui ſuperuacanea foret quæ traditur ſingulis venenis propria & accommodata curatio. Neque verò facilè reperiatur quiſquam,qui ex vnius veneni hauſtu ſimul & ſemel vehemẽti ſtomachi, inteſtinorum, iocinoris, renum ac veſicæ dolore crucietur; inſupérque ſingultiat,erodatur, cõ-
B tremiſcat, obmuteſcat, perfrigeretur,conuellatur,pulſu deficiatur,ægrè ſpiret, veterno ac vertigine caligationéve corripiatur, ſtranguletur, ſitiat, ſanguinis eruptione, febri, vrinæ difficultate ac torminibus laboret, crebrò vomitet, nauſea prematur,rubeſcat,liueſcat,expalleſcat, deſipiat, ſtertat, reſolua-
C tur & alia pleraque ac diuerſa faciat patiatúrque. Singula porrò in vniuerſales affectiones diſtincta, paucorum eorúmque communium ſymptomatum numerum demonſtrant. Quapropter ex vno ſingulari ſymptomate eorum quæ antè recenſita ſunt,non facile fuerit venenum aſſumptum deprehendere
D ac internoſcere. Nam oris & linguæ eroſio, ſtomachi, ventris, renum ac veſicæ inflammatio, vehemens vrinæ difficultas, ac interdum etiam cruẽta mictio, lancinatio,& in plurimis corporis partibus quoddam velut incendium, non tãtùm epotis cantharidibus ſuper-
E uenire comperiuntur: ſed & pinorum erucis, bupreſti atque ſalamandræ. Ad eundem modum non ſolùm eos qui meconium hauſerunt veterno ac ſopore prehendi, ſtertere, liueſcere, elangueſcere, perfrigerari ac torpeſcere, "ſtupeſcere, ac toto corpore pruritum pati conſtat; ſed eos etiam qui mandragoram aut cicutam aſſumpſêre.
F Sic mentis alienationem non hyoſcyamus tantùm infert: verumetiam quæ toxica appellãtur,itidémque aconitũ & mel quod in Heraclea Ponti gignitur. Quin & ſtrangulatio nõ modò ab aſſumptis fungis, ſed & ſanguine taurino, lacte, aconito, ceruſſa, gypſóque con-
G ſpicitur. In ſumma difficile eſt vnum vni veneno proprium inuenire ſignum, quod potum guſtatúmve virus certò prodere poſſit:

vel, ſenſibus priuari

maximè cùm eiuſmodi ſymptomata alios etiam affectus communiter conſequi comitaríque ſoleant. Attamen in iis quæ celeriter enecant, licet aliquo modo ſignis deprehendere id quod noxam intulit, vti deinceps trademus. Verùm in iis quæ diuturnas affectiones inuehũt, nulla in curando difficultas eſt, quantumuis noxium venenum ſignis internoſcere ſit perdifficile: quippe cùm venena ſtatim atque præſentaneam vim illam amiſerũt, in longos affectus transmutata, communia reliquorum affectuum remedia compoſitionéſque flagitent, venefica proprietate nõ ampliùs illis inhærente. Proinde longa quæ ab iis excitata eſt affectio in aliquod diuturnorum morborum genus recidit, à quibus facile fuerit medendi rationem deſumere. Atque de iis quidem quæ generaliter auxiliantur, hactenus. Conſequenter quæ priuatim ſingulis conueniunt auxilia ſcriptis mandabimus, ſi priùs tamen expoſuerimus, quænam in ſingulis rerũ ordinibus exitialem aut maleficam vim ſortita ſint: vt ſi qua eorum quæ ad ſanitatis vſum deſcripta reperiuntur, aliqua ex illis ammixta habeant, iis medicinæ ſtudioſi cautiùs vtantur. Inconſiderantia enim magna infert damna, & ſæpe continuo eorum vſu homo in perniciem agitur. Animalia itaque quæ exitioſam vim habent, hęc ferè ſunt: cantharides, bupreſtis, ſalamandra, pinorum eruca, lepus marinus, rana rubeta & paluſtris etiam muta, nec non & hirudines deuoratæ. In ſeminum verò genere, hyoſcyamus, coriandrum, cicuta, melanthium, pſyllium: è liquoribus, meconiũ, opocarpaſum, thapſiæ ſuccus, elaterium & mandragoras: è radicibus, chamæleon, aconitum, thapſia, veratrum, ixia, agaricum nigrũ, & ephemeron quod nonnulli Colchicum vocant, quia in Colchide naſcatur. E plantarum ramoſarum herbarúmque generibus, ſmilax quam aliqui thymalum ſeu thymium, Latini taxum appellãt, ſolanum manicum, quod & dorycnion dicitur, Sardonia herba quæ ranunculi genus eſt, corni-

A καὶ μάλιϛα ὅτι κοινὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιγινομένοις πάθεσι παρακολουθεῖ ταῦτα. πλὴν ἐπὶ μὲν τῶν ὀξέως ἀναιρούντων, ἔϛι που καὶ σημειώσασθαι τὸ "βλεπόμενον, ὡς παραδώσομεν. ἐπὶ δὲ τῶν χρονίας διαθέσεις παρασκευαζόντων, δύσκολον οὐδὲν πρὸς τὴν θεραπείαν τοῦ περὶ τὴν
B σημείωσιν δυσχεροῦς βλάπτοντος. ἐκφυγόντα γὰρ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐνεργείας τὰ φάρμακα, καὶ μεταληφθέντα εἰς χρονίους, κοινῶς λαμβάνει τοῖς λοιποῖς πάθεσι τὰς κατασκευὰς καὶ τὰς βοηθείας, τῆς ἰδιότητος τῶν πινομένων φαρμάκων μηκέτ᾽ ἐνούσης. διαθέσεως δὲ χρονίου
C κατεσκευασμένης, ὑπ᾽ αὐτῶν ἡ διάθεσις πάντων εἰς ἕν τι γένος τῶν χρονίων ἐμπίπτει παθῶν, ἐφ᾽ ὧν εὐχερές ἐϛι καὶ τὴν θεραπείαν ἀναλαμβάνειν. καὶ τὰ μὲν κοινῶς βοηθοῦντα, ταῦτ᾽ ἐϛίν. οἷς ἀκολούθως ἀναγράψομεν καὶ τὰ ἴδια ἑκάϛοις ἁρμόζοντα, προεκθέμενοι ὑφ᾽ ἓν "ὅσα
D φθαρτικὴν ἢ κακωτικὴν ἔχει δύναμιν ἑκάϛης τάξεως, καὶ ἵνα πεφυλαγμένως "εἴ τινα τῶν πρὸς ὑγείαν ἀναγεγραμμένων φαρμάκων ἔχοιέν τινα τούτων μεμιγμένα "φάρμακα, οἱ φιλιατροῦντες οἷς χρῶνται. τὸ γὰρ ἀπερίσκεπτον μεγάλας ἐπιφέρει βλάβας, καὶ πολλάκις διὰ τὴν συνεχῆ
E χρῆσιν αὐτῶν, ἀπωλείας αἴτια γίνεται. ζῶα μὲν οὖν ἐϛὶ φθαρτικὰ τάδε· κανθαρίδες, βούπρηϛις, σαλαμάνδρα, πιτυοκάμπη, λαγωὸς θαλάσσιος, φρῦνος "ὁ λεῖος, βάτραχος ἕλειος ἄφωνος, βδέλλαι καταποθεῖσαι. σπερμάτων, ὑοσκύαμος, κόριον, κώνειον, μελάνθιον, ψύλλιον. ὀπισμάτων δὲ, μηκώνειον, ὀποκάρπασον, θα-
F ψίας χυλὸς, ἐλατήριον, μανδραγόρας· ῥιζῶν δὲ, χαμαιλέων, ἀκόνιτον, θαψία, ἐλλέβορος, ἰξίας, ἀγαρικὸν τὸ μέλαν, ἐφήμερον ὃ ἔνιοι Κολχικὸν καλοῦσι, διὰ τὸ ἐν Κολχίδι γίνεσθαι. "* ποῶν δὲ καὶ λαχάνων, σμίλαξ, ἣν ἔνιοι * θύμαλον, Ῥωμαῖοι δὲ "τάξιον ἢ τάξον καλοῦσι, ϛρύχνον μανικὸν,
G ὃ καὶ δορύκνιον καλοῦσιν, ἥ τε "Σαρπηδόνιος πόα οὖσα βατραχίου εἶδος, μήκων κερα-

Marc. βλαπτόμενον, & rectè.

V. caret.

Ald. & Corn. εἴτινα

Corn. legit pro φάρμακα, ἐχόντων

Iſta, ὁ λεῖος, meritò Cornario videntur redundare.

V. ἐρυγωδῶν

V. caret.

Lege, σαρδόνιος

Lege, φαρικὸν

πῖτις, "φθαρικὸν, τοξικὸν, πήγανον ἄγριον, A μύκητες. ἀπὸ ζώων δὲ, αἷμα ταύρειον νεαρὸν, καὶ τὸ ἐμπιτυαθὲν γάλα, μέλι τὲ τὸ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ γινόμενον. μεταλλικὰ δὲ, γύψος, ψιμμίθιον, τίτανος, ἀρσενικὸν, σανδαράχαι δύο, λιθάργυρος, ἀδάρκη, μόλιβδος, καὶ ἡ καλουμένη ὑδράργυρος. τῶν δὲ συμφύλων, οἶνος ἀθρόως ποθεὶς πολὺς ἀπὸ βαλανείου, "ἢ γλυκὺ", ἢ ψυχρὸν ὕδωρ ὁμοίως. B

Addunt Corn. & Marc. ex ſequentibus, ἢ δρόμοις καὶ τῶν ἐντόνων γυμνασίων. aut curſu & vehementioribus exercitiis.

Ald. γλυκὺς

Περὶ Κανθαρίδων. Κεφ. α΄.

ΤΟΙΣ οὖν Κανθαρίδας προσενεγκαμένοις παρέπεται χαλεπώτατα σημεῖα. σχεδὸν γὰρ ἀπὸ τοῦ στόματος μέχρι κύστεως πάντα δάκνεσθαι δοκεῖ αὐτοῖς, καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν πίσσῃ ἢ κεδρίᾳ ὅμοιόν τι ἐγγίνεσθαι. φλεγμαίνουσι δὲ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον, καὶ δυσουροῦσι· πολλάκις δὲ αἷμα προΐενται δι' οὔρων· φέρεται δ' αὐτοῖς κατὰ κοιλίαν ὅμοια τοῖς ἐπὶ δυσεντερικῶν· λειποθυμίαις τε καὶ ἄσαις καὶ σκοτοδινίαις περιπίπτουσιν· ἐπὶ τέλει δὲ παραφέρουσι τὴν διάνοιαν. Δεῖ οὖν πρὸ τοῦ παρακολουθῆσαί τι τοιοῦτον, ἀναγκάζειν ἐμεῖν, διδόντας αὐτοῖς τὸ ἔλαιον, ἢ ἄλλο τι τῶν προειρημένων. καὶ μετὰ τὸ κομίσασθαι τὰ πλεῖστα διὰ τῶν ἐμέτων, ἐνιέναι διὰ κλυστῆρος χυλὸν χόνδρου, ἢ ὀρύζης, ἢ τράγου, ἢ πτισάνης, "ἢ μαλάχης" ἀφέψημα, ἢ λινοσπέρμου, ἢ τήλεως, ἢ τῶν ῥιζῶν τῆς ἀλθαίας, ἣν ἐβίσκον ὀνομάζουσι Ῥωμαῖοι. ἐπιδιδόναι τε αὐτοῖς νίτρον σὺν ὑδρομέλιτι, πρὸς τὸ καταβιβάσαι καὶ ἐκνίψαι τὰ ἔτι παρακείμενα τῷ στομάχῳ καὶ ἐντέροις. καὶ ἐὰν μὴ διακοπῇ, κενοῦν δεῖ, μελίκρατον ἐνιέντας μετὰ νίτρου. καὶ ἐπιδιδόναι οἶνον ἢ γλυκὺ, συντετριμμένων αὐτῷ στροβίλων καὶ σικύων σπέρματος, ἢ γάλακτος ἢ μελικράτου, ἢ στέαρ χήνειον συντετηκὸς ἐν γλυκεῖ. τὰ δὲ φλεγμαίνοντα μέρη καταπλάσσοντας κριθῶν ἀλεύρῳ ἑψημένῳ μετὰ μελικράτου. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν παραλαμβανόμενα τὰ καταπλάσματα βλάπτει, διὰ τὸ ὑπὸ τῆς γινομένης θερμασίας κατέχεσθαι τὸ δοθὲν, στηρίζον ἐπὶ τοὺς τόπους ὄντας κυρίους· χρονισθέντων δὲ, ὠφελοῦντας χαλε-

V. caret.

Lacuna ex vet. cod. addit, μετὰ τὰς εἰρημένας κενώσεις, κριθίνῳ &c.

culatum papauer, pharicum, toxicum, ruta ſylueſtris ac fungi. Ab animalibus, taurinus ſanguis recens, lac coagulatum, & mel Heracleæ in Ponto genitum. Inter metallica, gypſum, ceruſſa, calx, auripigmentum, ſandaracha vtraque, ſpuma argenti, adarce, plumbum & quod argentum viuum appellatur. Ex iis quæ domeſtica & in quotidiano vitæ vſu ſunt, vnico hauſtu potum à balneo vinum largius, aut paſſum: aut frigida aqua ſimiliter.

De Cantharidibus. Cap. I.

QVIBVS exhibitæ ſunt Cantharides, ſigna eueniũt grauiſſima: propemodum enim ab ore ad veſicam vſque iis omnia erodi videntur, pici aut cedriæ ſimile quiddam in guſtu obuerſatur: in dextro hypochondrio inflammationẽ ſentiunt, & vrinam ægrè reddunt, ac ſubinde cum lotio ſanguinem emittunt: ſtrigmenta qualia dyſentericis per aluum egeruntur: animi defectionibus, faſtidiis & tenebricoſa vertigine corripiuntur: tandem verò etiam mente alienantur. Ergo anteaquam tale quid accidat, propinato oleo aut ſupradictorum aliquo ad vomitum cogendi ſunt. Mox vbi vomitione pleraque reiecerint, halicæ aut oryzæ, tragi vel priſſanæ cremor, aut decoctum maluæ vel ſeminis lini, vel fœnigræci, vel radicum althææ quam Latini hibiſcum appellant, clyſtere infundatur. Superdandum verò iiſdem nitrum ex hydromelite, vt quæ ſtomacho adhuc & inteſtinis adhærent, eluantur ac deturbentur. Hæc niſi ſic inciſa detergeantur, aluo infuſa aqua mulſa cum nitro vacuari debent. Detur deinde vinum aut paſſum, in quo pinei nuclei & cucumeris ſemina contrita fuerint, aut ex lacte mulſáve: vel anſerinus adeps in paſſo liquatus. Inflammatis autem partibus, poſt vacuationes prædictas, hordei farina cum mulſa decocta imponatur. Ab initio quidem admota cataplaſmata nocent, quòd excitatus ab iis calor hauſtum virus detineat, ac principibus partibus impingat: procedente verò deinde tempore adhibita, moleſtiſſi-

mis inflammationibus non mediocriter opitulantur: quippe quæ dolores & leniant & permulceant. Interim vbi corpus calfaciente oleo preunctum fuerit, in ſolium demittendum, ibique lauandum: vt per cutem ſummam quæ corpori noxia inhæſernt, etiam excludantur. In ſumma omne genus excretionis moliri oportet, vt ne perennet affectus, ſtabilitatémque acquirat. Exhibendæ porrò carnes gallinaceæ & agninæ, porcellorum lactetium, & hœdinæ, eæque maximè pingues ac tenerrimæ & cum lini ſemine coctæ: ſiquidē & aluum molliūt, & venenorum acrimonias hebetant. Vinum quoque dulce liberalius hauriendum. Sed prodeſt inſuper thuris cortex, & terra Samia quæ aſter appellatur, ſi quaternæ ſingulorum drachmæ cum paſſi hemina vna ſumantur. Item pulegium ex aqua tritum, & irinum aut roſaceum cum ruta decoctum: vtiles & teneri vitis palmites cum paſſo detriti: omnium autem potentiſſimè auxiliantur antidota, cū aqua mulſa drachmis quatuor epota.

De Pinorum erucis. Cap. II.

IIs qui Pinorum erucas hauſerunt illico dolor circa os & palatum oboritur, vehemens linguæ, ſtomachi ac vētris inflammatio torquet: inteſtina quoque ingens dolor excruciat, ac ſimul etiam interanea pungi & erodi videntur, corpus totū exæſtuat, & faſtidium vrget. His ſuccurrendum iiſdem remediis, quæ ad Cantharidas deuoratas exhibentur. Peculiariter tamē, pro ſimplici oleo & irino melinum, quod è cotoneis pomis & oleo temperatur, vſurpabimus.

De Bupreſti. Cap. III.

QVI Bupreſtin hauſerunt, ſimile quid viroſo nitro guſtu percipiunt: ſtomachi verò vētriſque vehemēs dolor inſequitur, ſed & ſtomachi ventriſque tumor qualis hydropicis accedit, totius corporis extima facies circuntenditur, vrináque ſupprimitur. His eadem quæ potis cantharidibus auxiliantur. Priuatim autem, poſt vacuatum corpus, tum vomitionibus tum

A πωζάτας φλεγμονάς, παρηγοροῦντα καὶ παραμυθούμενα τὰς ἀλγηδόνας. ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ ἁρμόζει, περιλιπανθέντας ἐλαίῳ θερμαντικῷ τὸ σῶμα, λούειν καὶ θέντας εἰς ἔμβασιν· ἐκάστῳ δὲ ἡ ἰατρεία, διὰ τῆς ἐπιφανείας τὰ ἐπιβλαβῆ παραχθέντα τῷ σώματι ἐκκρίνεσθαι. καὶ καθόλου B παντοίως δεῖ κινεῖν τὰς ἐκκρίσεις, πρὸς τὸ μὴ ἔμμονον κατασκευὴν λαμβάνειν τὴν διάθεσιν. διδόναι δὲ καὶ κρέα ὀρνίθεια καὶ ἀρνεῖα, δελφάκεια καὶ ἐρίφεια· λιπαρὰ δὲ ταῦτα καὶ "ἁπαλώτατα καὶ καθεψημένα σὺν λινοσπέρμῳ· εὐκοίλια γάρ ἐστι καὶ ἀμβλυντικὰ τῶν δριμέων. καὶ οἶνον γλυκὺν καὶ C πολύν. ἁρμόζει δ' ἐπ' αὐτῶν καὶ λιβανωτοῦ φλοιός, καὶ γῆς τῆς καλουμένης ἀστέρος, ἑκάστου < δ'. μετὰ γλυκέος * < α'. λαμβανομένη γλήχων τε μετὰ ὕδατος τριφθεῖς, καὶ ἴρινον ἢ ῥόδινον μύρον μετὰ "πηγάνου ἀφεψόμενον, καὶ ἀμπέλου ἀκρέμονες ἁπαλοὶ λεῖοι μετὰ γλυκέος. δυνατώτατα δὲ D πάντων βοηθοῦσιν αἱ ἀντίδοτοι, πινόμεναι σὺν μελικράτῳ πλῆθος < δ'.

Marc. vertit longiore coctura flaueſcētes carnes; Paul. τακερὰ

Ruell. legiſſe videtur, μετὰ πηγάνου ἀφεψήματος

Περὶ Πιτυοκάμπης. Κεφ. β'.

ΤΟΙΣ δὲ Πιτυοκάμπην λαβοῦσιν εὐθέως πόνος περὶ τὸ στόμα καὶ τὸν οὐρανίσκον παρακολουθεῖ· φλεγμονή τε ἰσχυρὰ γλώσσης καὶ στομάχου καὶ κοιλίας· καὶ ἐν- E τέρων πόνος ἰσχυρός, μετὰ τοῦ δοκεῖν δάκνεσθαι τὰ ἐντός· πύρωσίς τε καθ' ὅλον τὸ σῶμα". Τούτοις βοηθητέον ὁμοίως τοῖς τὰς κανθαρίδας πεπωκόσιν. ἰδίως δὲ ἐπ' αὐτῶν παραληψόμεθα ἀντὶ ἐλαίου τοῦ λιτοῦ καὶ ἰρίνου τὸ μήλινον, κατασκευαζόμενον ἐκ μήλων κυδωνίων καὶ ἐλαίου.

Addunt nonnulli, καὶ ἀσί.

F Περὶ Βουπρήστεως. Κεφ. γ'.

ΤΟΙΣ δὲ Βούπρηστιν πεπωκόσι, δοκεῖ κατὰ τὴν γεῦσιν ὅμοιόν τι βρωμῶδες "νίτρῳ· παρακολουθεῖ δὲ ἄλγημα στομάχου καὶ κοιλίας σφοδρόν· ὄγκος τε στομάχου καὶ κοιλίας "σφοδρός, ὁμοίως ὑδρωπικοῖς. καὶ περιτείνεται αὖθις "ἡ ἐπιφάνεια ὅ- G λου τοῦ σώματος· τά τε οὖρα ἐπέχεται. Βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς ὅσα καὶ τοῖς κανθαρίδας πεπωκόσιν. ἰδίως δὲ ὠφελοῦνται μετὰ τὸ "τῶν ἐμέτων καὶ τοῦ κλυστῆρος κενω-

Nō habet Paulus.

V. caret.

V. καθ' ὅλον τὸ σῶμα.

Adde διὰ

θιῶαι, σῦκα ξηρὰ λαμβάνοντες· καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν σὺν οἴνῳ. παρακμάζοντος δὲ τοῦ κατ' ὀξύτητα κινδύνου, ὠφελοῦνται Θηβαϊκὰς βαλάνους ἐσθίοντες, ἢ λελεασμένας σὺν οἰνομέλιτι ἢ γάλακτι πίνοντες. ἢ καὶ ἀπίων ἅπαν τὸ γένος ἐσθίοντες, καὶ γάλα γυναικεῖον πίνοντες.

Περὶ Σαλαμάνδρας. Κεφ. δ'.

ΤΟΙΣ δὲ Σαλαμάνδραν λαβοῦσι, παρέπεται γλώσσης φλεγμονὴ, καὶ διανοίας ἐμποδισμὸς, καὶ τρόμος μετὰ νάρκης ἢ φρίκης τινὸς καὶ ἐκλύσεως·

Ald. ἑλκώσεως

πελιοῦται δὲ τινὰ μέρη κυκλοτερῶς αὐτοῖς τοῦ σώματος· ὡς πολλάκις ἐμμεινάντος τοῦ φαρμάκου, σηπόμενα ἀπορρεῖν. ἐφ' ὧν πάντα ποιησάμενοι ὅσα καὶ ἐπὶ κανθαρίδων, ἰδιαίτερον αὐτοῖς προσφέρομεν φάρμακον, ῥητίνην τὴν πιτυΐνην, ἢ χαλβάνην σὺν μέλιτι ἀντὶ ἐκλεικτοῦ, καὶ χαμαιπίτυος ἀφέψημα συνεκλεανθέντων αὐτῷ στροβίλων· ἢ κνίδης φύλλα συνεψηθέντα *κρίνῳ μετ' ἐλαίου. ποιεῖ δὲ ἐπ' αὐτῶν καὶ θαλασσίας χελώνης ἢ χερσαίας ᾠὰ, ὁποῖα ἂν ᾖ ἑψημένα· καὶ βατραχίων ζωμὸς, συγκαθεψηθείσης αὐτοῖς ἠρυγγίου ῥίζης.

Hoc loco, tanquam opportuniore, Cornarius capita de lepore marino rana rubeta & hirudine inſerit.

Περὶ Ἐφημέρου. Κεφ. ε'.

ΤΟΙΣ δὲ τὸ Ἐφήμερον λαβοῦσιν, ὃ ἔνιοι καλοῦσι κολχικὸν ἢ βολβὸν ἄγριον, παρακολουθεῖ κνησμὸς καθ' ὅλον τὸ *σῶμα, ὡς ὑπὸ σκίλλης ἢ κνίδης ἐρεθιζομένοις· τὰ δὲ ἐντὸς ἀναδάκνονται· καυσοῦνται δὲ τὸν στόμαχον μετὰ βάρους ἱκανοῦ. ἐπιτείνοντος δὲ τοῦ πάθους, κατὰ κοιλίαν φέρεται αἱματώδη, ξύσμασι μεμιγμένα. οἷς βοηθητέον, καθάπερ καὶ τοῖς σαλαμάνδραν πεπωκόσι, διά τε ἐμέτων καὶ κλυσμάτων· πρὸ δὲ τοῦ ἐνισχῦσαι τὸ φάρμακον, μεταδοτέον αὐτοῖς δρυὸς τῶν φύλλων ἢ βαλάνων ἢ σιδίων ἀφέψημα· ἢ ἑρπύλλου σὺν γάλακτι πίνειν· ἢ πολυγόνου χυλὸν, ἢ ἀμπέλου ἀκρεμόνων, ἢ βάτου, ἢ νάρθηκος ἁπαλοῦ τῆς ἐντεριώνης, ἢ μύρτου μετ' οἴνου· αὐτὰ δὲ τὰ μύρτα λεῖα κοπέντα καὶ ἀποβραχέντα ἐν ὕδατι βοηθεῖ, τοῦ ἐξ αὐτῶν ὑγροῦ λαμβανομένου. ποιεῖ δὲ ὡ-

A etiam clyſtere, ſumptis ficubus aridis adiuuantur, itémque earum decocto ex vino. Iam verò aliquantum inclinato affectu decedenteq́; periculo, Thebaicarum etiam palmularum cibo, aut earundem tritarum in mulſo lactéve potu iuuantur. Pyrorum etiamnum omne genus eſſe & lac muliebre bibere cō-
B uenit.

De Salamandra. Cap. IIII.

SALAMANDRÆ hauſtum ſequitur linguę inflammatio, itémque mentis quædam hebetatio, ac tremor cum torpore aut horrore quodam & exolutione: partes quoque corporis nonnullæ liuoribus

vel intercaptio

C circunquaque variantur, necnon & ſæpe immoráte diutiùs veneno putreſcentes ſanie manant. His vbi eadem omnia quæ potis cantharidibus præſtiterimus, peculiari remedio exhibebimus reſinā è pinu, aut galbanum ex melle linctum, & chamæpityos decoctum, in quo pinei nuclei ſimul cōtriti fuerint: aut
D vrticæ folia cum farina craſſiore cocta in oleo. Proſunt etiā oua teſtudinis marinę aut terreſtris quomodocunque cocta, itémque ranarum ius, cum quibus eryngij radix incocta ſit.

De Ephemero. Cap. V.

SVMPTO Ephemero, quod ali-
E qui Colchicum aut bulbum ſylueſtrem appellant, pruritus in toto corpore excitatur, non ſecus atque iis quos ſcilla aut vrtica momorderit, interiora eroduntur, ſtomachus cū ingenti grauitate exæſtuat. Cæterùm inualeſcente malo, cruenta ramētis admiſta per aluum egerun-
F tur. Hos, æquè ac eos qui ſalamandram hauſerunt, vomitione atque clyſteribus adiuuare conueniet: ſed anteaquam venenum inualeſcat, dandum iis decoctum frondium quercus, aut glandium, aut malicorij: aut ſerpyllum ex lacte propinannandum: item ſuccus polygoni, aut virgultorum vitis vel rubi, aut
G medullæ recentis ferulæ aut myrti cū vino. Ipſę porrò baccæ myrti tuſę tritæque & aqua maceratę opem ferunt, ſiquidem earum dilutū aſſumatur. Media caſtanearū tunicula

ſimilem effectum præbet, ſi cruda in aliquo ſupradictorum ſucco ſumptitetur: origanum quoque cum lixiuio epotum. Eximiè verò iuuantur lacte aſinino aut bubulo calido poto, aut in ore retento: támque efficaci remedio, vt quibus copia huiuſce lactis adſit, nõ aliud genus auxilij deſideretur.

De Dorycnio. Cap. VI.

DORYCNION (quod aliqui ſolanum manicum, hoc eſt, furioſum appellarunt) epotum, veluti lactis ſaporem guſtui repræſentat, crebros ſingultus ciet, linguæ humiditatem conciliat, & effuſiorem ſanguinis reiectionem concitat: ipſi verò potionati mucoſa quædã perinde atque dyſenterici aluo egerunt. Itaque antequam aliquod ex hiſce ſymptomatis ſuperueniat, auxilio ſunt antedicta: vomit⁹, inquã, clyſter & quæcunque potum venenum expellere apta nata ſunt. Priuatim verò iis opitulãtur, aqua mulſa, lac aſininum aut caprinum, ac dulce vinum, quod quidem tepidũ cum aniſo bibatur, amygdalæ amaræ & elixa gallinacea pectuſcula. Quin etiam omnis generis cõchylia, cruda pariter ac toſta, eſſe ſalutare eſt. Conueniunt & locuſtæ marinæ & gammari, ac potum eorundem iuſculum.

De Aconito. Cap. VII.

ACONITVM ſtatim inter bibẽdum linguã cũ aſtrictione quadã dulci ſapore imbuit, ac ſubinde, præſertim cùm aſſurgere conantur, vertiginẽ inducit: oculorũ humiditates prolicit, & grauitatem pectori præcordiiſq; affert, cum flatuũ multorum eruptione. Proinde venenũ vomitione abigi, aut clyſtere per aluum ſubduci opus fuerit. Poſtmodũ vtemur in propotiſmatis origano, rutáve aut marrubio cũ vino abſinthite: vel abſinthij, erucæ, abrotoni, chamelææ aut chamæpityos decocto. Prodeſt iis etiamnum opobalſami drachma cum melle aut lacte: itémq; caſtorei, piperis ac rutæ par põdus ex vino: & coagulũ hœdi, leporis aut hinnuli cum aceto: vinum quoq; ſumptũ, in quo ferri ſtercus aut ipſum etiã ferrũ, aurum, argentúmve candens reſtinctum fuerit.

A σαύτως δὲ ὁ τῶν Σαρδωνίων βοταίων ὑμὴν μέσος, ὠμὸς λαμβανόμενος μετά τινος τῶν προειρημένων χυλῶν· ὀρίγανός τε σὺν κονίᾳ ποθεῖσα· ἀκριβῶς δὲ βοηθοῦνται τὸ ὄνειον ἢ βόειον γάλα θερμὸν πίνοντες καὶ κατέχοντες ἐν τῷ στόματι· ὥς τε τοὺς εὐπορήσαντας τούτου, ἄλλου μηδενὸς χρῄζειν B βοηθήματος.

Περὶ Δορυκνίου. Κεφ. ϛʹ.

ΔΟΡΥΚΝΙΟΥ δὲ ποθέντος, ὃ ἔνιοι στρύχνον μανικὸν ἐκάλεσαν, παρακολουθεῖ ὥσπερ γάλακτος ποιότης ἐν τῇ γεύσει, καὶ λυγμοὶ συνεχεῖς, γλώττης τε "*ὑγρότης, καὶ αἵματος ἀναγωγὴ ἀθρόα· κατὰ C κοιλίαν δὲ αὖθις μυξώδη φέρεται, ὡς ἐπὶ δυσεντερικῶν. οἷς βοηθεῖ, πρὸ τοῦ τούτων τι παρακολουθῆσαι, ἃ καὶ τοῖς προειρημένοις· ὅ, τε ἔμετος καὶ τὸ κλύσμα, καὶ ὅσα δύναται τὸ ποθὲν ἐκκρῖναι φάρμακον. ἰδίως δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῶν βοηθεῖ τὸ μελίκρατον, ἢ ὄνειον ἢ αἴγειον γάλα, καὶ γλυ- D κὺς οἶνος χλιαρὸς μετ᾽ ἀνίσου "πινόμενος, καὶ ἀμύγδαλα πικρά, στήθη τε ὀρνίθια καθεψημένα. καὶ πάντα τὰ κογχύλια ὠμά τε ὀπτὰ ἐσθιόμενα, καὶ κάραβοι, καὶ ἀστακοί, καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμὸς πινόμενος.

Paulus ξηρότης

Addit Paulus, ὀλίγου

Περὶ Ἀκονίτου. Κεφ. ζʹ.

ΤΟ ΔΕ ἀκόνιτον εὐθέως ἅμα τῷ πί- E νεσθαι γλυκαίνει τὴν γλῶτταν μετά τινος στύψεως· καὶ ἀπὸ τοῦ γλυκασμοῦ σκοτοδινίαν, καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἐξανίστασθαι, καὶ ὑγρότητας ὀφθαλμῶν ἐπιφέρει· βάρος τε θώρακος καὶ ὑποχονδρίου, μετὰ τοῦ πολλὰ πνεύματα ἀποδίδοσθαι. ἐφ᾽ ὧν δὴ ἐμέτων ἐκκομισθῆναι δεῖ "τὸ φάρμακον, ἢ καὶ διὰ F κλυστῆρος καθαρθῆναι τὴν κοιλίαν. χρησόμεθα" δὲ προποτισμῷ ὀριγάνῳ, ἢ "πηγάνῳ, ἢ "πρασίῳ· ἢ ἀψινθίου ζέματι μεθ᾽ οἴνου ἀψινθίτου. ἢ *ἀειζώου, ἢ ἀβροτόνου, ἢ χαμελαίας, ἢ χαμαιπίτυος. ἁρμόζει δὲ αὖθις καὶ ὀποβαλσάμου ὁλκὴ < αʹ. σὺν μέλιτι ἢ* καὶ καστορίου τε πεπέρεως καὶ πηγάνου ἴσης ὁλκῆς σὺν οἴνῳ. καὶ πιτύα ἐρίφου, ἢ λαγωοῦ ἢ νεβροῦ G σὺν ὄξει. καὶ σιδήρου σκωρία, ἢ αὐτὸς ὁ σίδηρος, ἢ χρυσός, ἢ ἄργυρος διάπυρος ἐν οἴνῳ "σβεσθέντα, τοῦ ὑγροῦ λαμβανομένου.

V. τὸν στόμαχον

Fortè δ᾽ ἐν

V. his caret ἢ πηγάνῳ ἢ πρασίῳ. Goup. Legitur in veterib. ἢ πρασίῳ μετ᾽ οἴνου, ἢ ἀψινθίῳ ἢ ἀειζώῳ, ἢ ἀβροτόνῳ, ἢ χαμελαίᾳ ἢ χαμαιπίτυϊ, vt Hermolaus legit. itémque Paulus.

Paulus σβεσθεὶς, rectiùs.

κονία τε σὺν οἴνῳ καὶ ὄρνιθι καθεψηθεῖσα, ἢ χρεῶν λιπαρῶν βοείων ζωμὸς λαμβανόμενος σὺν οἴνῳ. λέγεται δὲ καὶ ἡ χαμαίπιτυς ἰδίως ἐπ' αὐτῶν ἁρμόζειν. ἡ ἐν μὲν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ, ἐν ᾗ καὶ τὸ ἀκόνιτον γίνεται, ὁλόκληρος, Ἀθήνῃσι δ' Ἰωνία καλεῖται, ἐν Εὐβοίᾳ σιδηρῖτις.

Cod. Matth. ὄξει

Palat. codex vetuſtior: ἐν δὲ Ἀθήναις Ἰωνία

Περὶ τοῦ ἐν Ἡρακλείᾳ μέλιτος. Κεφ. η'.

Ὁμοίως δὲ πάσχουσι καὶ οἱ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ τὸ μέλι γινόμενον φαγόντες ἢ πιόντες. ἐφ' ὧν ἁρμόζει τὰ αὐτὰ τῷ ἀκονίτῳ. εἰσὶ δὲ εὐβοήθητοι, μάλιστα ὠφελούμενοι ὑπὸ οἰνομέλιτος, συνεχῶς αὐτὸ πίνοντες, μιγνυμένων αὐτῷ πηγάνου φύλλων.

Palat. cod. ταῦτα

Sic & Aëtius. at Paulus habet, ὑδρομέλιτος.

Pal. cod. μισγομένων.

Περὶ Κορίου. Κεφ. θ'.

Τὸ δὲ κόριον λαθεῖν μὲν οὐ δύναται διὰ τὴν ὀσμήν. ποθὲν δὲ τὴν φωνὴν δασύνει, καὶ μανίαν ἐπιφέρει ὁμοίαν τοῖς διὰ μέθην βλαβεῖσι μετ' αἰσχρολογίας. καθ' ὅλου δὲ τοῦ σώματος αὐτῶν ἡ ὀσμὴ διαφαίνεται τοῦ κορίου. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς μετὰ τὸ *ἐξαιρεθῆναι διὰ τοῦ ἰρίνου ἐλαίου, ὡς προείρηται, *ἔλαιον σὺν ἀψινθίῳ πινόμενον ἢ καθ' ἑαυτό. ἢ ἔλαιον ᾠά τε κενωθέντα ἐπὶ αὐτὸ, καὶ χλιανθέντα σὺν ἅλμῃ καὶ ῥοφηθέντα. καὶ ἅλμη δὲ πινομένη, καὶ ζωμὸς ἁλμυρὸς ἔκ τε ὄρνιθος καὶ χηνός· γλυκύς τε σὺν κονίᾳ παραλαμβανόμενος.

Goup. alter λαλεῖν, quam ſcripturam Hermolaus retinet. Sic & Paulus.

Paulus, τοῦ ἐλαίου ἢ ἰρίνου

Deeſt ἢ in Ald.

Paulus & Aëtius non habent.

Paulus, λειανθέντα. Marcel. διαθέντα

Περὶ Ψυλλίου. Κεφ. ι'.

Καὶ τὸ ψύλλιον δὲ καλούμενον ποθὲν, ἐπιφέρει ψύξιν ὅλου τοῦ σώματος, καὶ νάρκην μετ' ἐκλύσεως καὶ ἀδημονίας. ᾧ βοηθεῖ πάντα ὅσα τοῖς κόριον πεπωκόσι.

Paulus, ἐκλύσεως

Matth. cod. κωνείου

Περὶ Κωνείου. Κεφ. ια'.

Κώνειον δὲ ποθὲν ἐπιφέρει σκοτώματα καὶ ἀχλὺν, ὥστε μηδὲ ἐπ' ὀλίγον βλέπειν· λυγμόν τε καὶ διανοίας παραφορὰν, καὶ ψύξιν ἄκρων· ἐπὶ τέλει δὲ σπώμενοι πνίγονται, στάσιν λαμβάνοντος τοῦ κατὰ τὴν ἀρτηρίαν πνεύματος. κατάρχειν μὲν οὖν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, διὰ τῶν ἐμέτων αὐτὸ κομιούμεθα· ἔπειτα κενώματι χρησάμενοι, τὸ εἰς τὰ ἔντερα παρεληλυθὸς ἐκκρινοῦμεν· καὶ τότε ὡς ἐπὶ μέγιστον βοήθημα ἐπὶ τὴν ἀκρατοποσίαν παραγινόμεθα·

Paulus, μηκωθὲν μηδ' ἐπ' ὀλίγον &c.

A Conferunt & lixiuia cùm vino, & gallinacei decocti, præpinguiúmve bubularum carnium iura cum vino ſumpta. Fertur & chamæpitys priuatim iis ſubuenire: quæ quidem in Heraclea Ponti, vbi & aconitũ naſcitur, holocleros, Athenis Ionia & in Eubœa ſideritis appellatur.

De melle Heraclio. Cap. VIII.

B Qui mel quod in Heraclea Ponti gignitur ederint biberíntve, nõ ſecus afficiuntur, quàm qui aconitũ hauſerunt, atque adeò iis eadẽ quæ poto aconito conueniunt. Facilè verò ſuccurritur: quippe cùm adiuuentur frequẽti vini mulſi potu, cui folia rutæ admixta ſint.

De Coriandro. Cap. IX.

C Coriandrum propter odorem latere non poteſt: epotũ vocis raucitatem facit atq; inſaniam, qualis ex vinolentia proficiſcitur, ita vt qui ſumpſêre varia dictu pudenda blaterent: toto verò corpore coriandri odor ſeſe prodit. His poſt vomitionẽ oleo irino concitatam, D vti retulimus, merum aut per ſe, aut ex abſinthio potum auxiliatur: itẽ oleum ouáque in eo exinanita, ſi tepefacta cũ muria ſorbeantur. Sic & epota muria, & ius ſalſum gallinæ & anſeris: paſſum quoque cum lixiuia ſumptum.

Lac. in id ſuo putamine effuſa.

De Pſyllio. Cap. X.

E Quod Pſyllium dicitur epotũ, corpori toti frigus & torporem infert, cũ exolutione & animi quadam ægritudine anxietatéve. Huic omnia quæ hauſto coriandro auxiliantur.

De Cicuta. Cap. XI.

Cicuta pota vertigines excitat & oculis caligines offundit, ita F vt ne tantillum quidem cernatur: ſingultus etiam ciet, ac mentis alienationem & extremorum artuum perfrictionem infert. Tandem ægri conuulſi arteriæ ſpiritu intercepto ſtrangulatur. Quare inter initia, vti in reliquis, cicutam vomitu excutiemus: poſtmodum deiectionem moliemur, vt quod ad inteſtina prolapſum fuerit excernamus. G Tum demum ad meri potionẽ, ceu præſentiſſimũ auxiliũ, deueniemus:

ídque interiectis interuallis, in quibus proderit lac aſininum aut bubulum potui datũ, aut abſinthium cum pipere & vino: itẽ caſtorium, ruta, mẽtáq; cum vino, aut amomi, cardamomi vel ſtyracis drachma: aut piper cum ſemine vrticæ ex vino, aut denique lauri folia. Prætereà laſerpitij ſuccus ex oleo & paſſo. Sed & vinum dulce per ſeſe largiùs potum egregiè auxiliatur.

De Taxo. Cap. XII.

QVÆ Smilax dicitur, à quibuſdam thymium & à Latinis taxus appellatur. Pota frigus vniuerſo corpori, ſtrangulatus & celerem interitum infert. Huic eadem quæ cicutæ conueniunt.

De Carpaſi ſucco. Cap. XIII.

EPOTVS quoque Carpaſi ſuccus ſoporem inducit, ac repentinam ſtrangulationem infert. Adiuuantur itidem qui hunc hauſerunt epotæ cicutæ remediis.

De Sardonia herba. Cap. XIIII.

SARDONIA herba, quæ ranunculi ſpecies eſt, in cibo potúve ſumpta, mentẽ è ſtatu ſuo dimouet, & conuulſiones facit cum rictu labiorúmve contractione, quæ riſus ſpeciem præbeat: hinc de Sardonio riſu adagiũ in vulg[9] infauſto omine manauit. Poſt vomitũ peculiariter conuenit pota liberaliùs aqua mulſa, itémque lac: necnon & irrigatio vnctióq; totius corporis per calfacientia medicamenta, prætereáque ſolium ex hydrelæo calente: ita tamen vt poſt egreſſum è ſolio illitibus ac frictionibus minimè parcatur. In ſumma curationem omnem quæ conuulſioni adhibetur exequi oportet.

De Hyoſcyamo. Cap. XV.

HYOSCYAMVS in potu cibóve ſumptus, qualem ebriorum mentis errorem ſeu alienationem infert: ſed facilè medicamentis cedit. Auxiliatur aqua mulſa copioſè data, lácque præſertim aſininum: ſi id deſideretur, caprinum vel bubulum, aut aridarum ficuum decoctum. Faciunt ad id etiam nuclei pinei, cucumeris ſemen ex paſſo ſumptum, & vinum ſal-

A διδόντες μεταξὺ * διαστήματα, ἐν οἷς πιεῖν διδόμενον βοηθεῖ γάλα ὄνειον, ἢ ἀψίνθιον μετὰ "πεπέρεως καὶ οἴνου, καὶ * καστορίου καὶ πηγάνου "καὶ ἡδυόσμου] σὺν οἴνῳ, ἢ * καρδαμώμου ἢ στύρακος, ἢ * πεπέρεως μετὰ κνίδης σπέρματος σὺν οἴνῳ, ἢ δάφνης "τὰ φύλλα. ὁμοίως τε σιλφίου ὀπὸς σὺν ἐλαίῳ B καὶ γλυκεῖ. καὶ ὁ γλυκὺς οἶνος δὲ καθ' ἑαυτὸν πολὺς πινόμενος, ἱκανῶς ἁρμόζει.

Paulus, πεπέρεως κοινοῦ
V. non legit.
Paulus, τὰ ἁπαλὰ φύλλα

Περὶ Σμίλακος. Κεφ. ιβʹ.

Η ΔΕ καλουμένη Σμίλαξ, ὑπ' ἐνίων δὲ θύμιον καὶ παρὰ Ῥωμαίοις τάξον, ποθεῖσα ἐπιφέρει ψύξιν καθ' ὅλου τοῦ σώματος, καὶ πνιγμὸν, ὀξέως τε τὸν θάνατον. οἷς C βοηθεῖ πάντα ἃ καὶ τοῖς τὸ κώνειον πεπωκόσι.

De Taxo in antiquo caput rarum eſt.

Περὶ Ὀποῦ καρπάσου. Κεφ. ιγʹ.

ΚΑΙ ὁ τῆς "Καρπάσου ὀπὸς ποθεὶς, "κάρον ἐπιφέρει καὶ πνιγμὸν ὀξύν· βοηθοῦνται δὲ καὶ οὗτοι, ὑφ' ὧν καὶ οἱ τὸ κώνειον πεπωκότες.

Paulus, καρπησίας
V. non habet.

Περὶ Σαρδωνίας πόας. Κεφ. ιδʹ.

V. περὶ Σαρδονίδος.

D Η ΔΕ Σαρδώνιος λεγομένη πόα, βατραχίου εἶδος οὖσα, "ποθεῖσα ἢ βρωθεῖσα,] παραφορὰν διανοίας ἐπιφέρει καὶ σπάσματα μετὰ συνολκῆς χειλέων, ὥστε γέλωτος φαντασίαν παρέχειν· ὑφ' ἧς διαθέσεως καὶ ὁ σαρδώνιος γέλως οὐκ εὐφήμως ἐν τῷ βίῳ καθωμίληται. ἐφ' ὧν ἰδίως καὶ E μετὰ τὸν ἔμετον, ἁρμόζει μελίκρατον πολὺ διδόμενον καὶ γάλα· ἐμβροχή τε καὶ λιπασμὸς ὅλου τοῦ σώματος διὰ θερμαντικῶν φαρμάκων, καὶ ἐμβάσεις δι' ὑδρελαίου θερμοῦ. ὑπαλείφειν μέντοι ἱκανῶς δεῖ καὶ ἀνατρίβειν μετὰ τὴν ἔμβασιν αὐτούς. καθόλου δὲ, ὡς πρὸς F σπασμὸν, ὅλην τὴν θεραπείαν δεῖ ποιεῖσθαι.

V. caret.

Περὶ Ὑοσκυάμου. Κεφ. ιεʹ.

ΥΟΣΚΥΑΜΟΣ δὲ ποθεὶς ἢ βρωθεὶς, παρακοπὴν τοῖς μεθύουσιν ὁμοίαν ἐπιφέρει· ἔστι δὲ εὐίατος, βοηθούμενος μελικράτῳ πολλῷ ποτιζομένῳ, καὶ γάλακτι G μάλιστα ὀνείῳ· "εἰ δὲ μή γε, βοείῳ, ἢ σύκων ξηρῶν ἀφεψήματι· ποιοῦσι δ' ἐπ' αὐτῶν καὶ στρόβιλοι, καὶ "τὸ σικύων σπέρμα σὺν γλυκεῖ λαμβανόμενον, καὶ ἁλμυ-

G. locus hic ita legendus ex vet. libris & interpretibus. εἰ δὲ μὴ, αἰγείῳ ἢ βοείῳ.
V. τὸ τοῦ γλαυκίου

A ἑψὸς οἶνος σὺν στέατι ὑείῳ νεαρῷ, καὶ γλυκεῖ *σὺν ὕδατι, καὶ κνίδης σπέρμα ὁμοίως, ἢ νίτρον σὺν ὕδατι. ἁρμόζει καὶ κιχώριον, "καὶ νάπυ,]καὶ κάρδαμος καὶ ῥάφανος καὶ κρόμμυα, καὶ σκόροδα, ἕκαστον τούτων σὺν οἴνῳ λαμβανόμενον. ἡσυχάζειν δὲ "αὖθις ἀναγκάζειν] δεῖ, *ὥσπερ καὶ τὸν οἶνον πιόντες.

V.caret.

V.non legit.

Περὶ Μανδραγόρου. Κεφ. ιϛʹ.

B ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΟΥ δὲ ποθέντος, εὐθέως κάρος ἐπακολουθεῖ, καὶ ἔκλυσις καταφορά τε ἰσχυρὰ κατὰ μηδὲν διαφέρουσα πάθους τοῦ λεγομένου ληθάργου· ᾧ πρὸ τοῦ τι τούτων συμβῆναι, ἁρμόζει ὅ, τε ἔμετος "καὶ μελίκρατον, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ νίτρον καὶ ἀψίνθιον σὺν γλυκεῖ ἢ οἴνῳ γλυκάζοντι λαμβανόμενα. C καὶ ἡ τῆς κεφαλῆς ἐμβροχὴ διὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους· καὶ διέγερσις δὲ καὶ κίνησις τοῦ σώματος. καὶ ἡ δι' ὀσφραντικῶν καὶ *εὐπατωρίου καὶ πεπέρεως καὶ νάπυος, καὶ καστορίου καὶ πηγάνου ὄξει τετριμμένων· καὶ πίσσης ὑγρᾶς, καὶ τῶν κεκαυμένων καὶ ἐσβεσμένων ἐλλυχνίων· D δυσανακλήτως δὲ αὐτῶν ἐχόντων, καὶ πταρμικὰ ἐπάγειν, καὶ τοῖς ἄλλοις κοινοῖς βοηθήμασι χρῆσθαι καὶ ἐπὶ τούτων.

Paulus, καὶ μετὰ τοῦτον μελίκρατον καὶ νίτρ.

Περὶ Μήκωνος ὀποῦ. Κεφ. ιζʹ.

ΜΗΚΩΝΟΣ δὲ ὀποῦ ποθέντος, παρακολουθεῖ καταφορὰ μετὰ καταψύξεως καὶ κνησμοῦ ἐπιτεταμένου. E ὡς πολλάκις ἐνισχύοντος τοῦ φαρμάκου ἐπιγίνεσθαι τοσοῦτον κνησμόν, ὥς τε διεγείρεσθαι ὑπ' αὐτοῦ· ὀσμή τε τοῦ φαρμάκου δι' ὅλου τοῦ σώματος ἐκδίδοται. οἷς βοηθεῖ μετὰ τὸν τοῦ ἐλαίου ἔμετον, καὶ κλυσθῆναι δριμεῖ κλύσματι, ὀξύμελι σὺν ἁλσὶ πινόμενον, ἢ μέλι σὺν ῥοδίνῳ θερμῷ. F καὶ ἄκρατος πολὺς σὺν ἀψινθίῳ "ἢ κινναμώμῳ, ἢ ὄξος θερμὸν καθ' ἑαυτὸ· νίτρον τε σὺν ὕδατι καὶ ὀρίγανον σὺν κονίᾳ, *πηγάνου τε ἀγρίου σπέρμα σὺν πεπέρει καὶ οἴνῳ καὶ πάνακι, πέπερί τε μετὰ καστορίου καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μετὰ θύμβρας ἢ ὀριγάνου "σὺν οἴνῳ. δεῖ δὲ καὶ τούτους διεγείρειν τοῖς ὀσφραντικοῖς καλουμένοις, G καὶ ἐμβιβάζειν εἰς θερμὸν καὶ πυριᾶν διὰ τὸν ἐπιγινόμενον κνησμόν. ὀνήσει αὖθις καὶ μετὰ τὸ λοῦσθαι χρῆσθαι ζωμοῖς λιπαροῖς, μετὰ οἴνου ἢ γλυκέως· καὶ μυελὸς δὲ μετ' ἐλαίου πινόμενος.

Paulus, καὶ

Add. aliàs ἀφεψήματος. Sic Aeg.

ſum cum adipe ſuillo recenti paſſóque: itidem vrticæ ſemen aut nitrũ ex aqua. Conueniunt & cichorium, ſinapi, naſturtium, raphanus, cepa & allium, quorum ſingula ex vino ſumi par eſt. Verùm poſtea ſinendi quieſcere, quemadmodum qui vinum biberunt, vt excoquant.

De Mandragora. Cap. XVI.

MANDRAGORA ſi bibatur, cõfeſtim ſopor inſequitur, exolutio, ac vehemens veternus nihil diſtás à lethargo. Huic, anteaquàm quidquam ex iis accidat, vomitus proderit & aqua mulſa: poſteà nitrum & abſinthium ex vino dulci aut paſſo ſumantur. Caput roſaceo & aceto perfundatur. Proficit etiãnum excitatio & agitatio corporis: itémque olfactus tritorum in aceto euphorbij, piperis, ſinapeos, caſtorij ac rutæ, prætereáque odor picis liquidæ & funiculi lucernarum, quæ viciſſim accendantur & extinguantur. Quòd ſi ægrè ij reuocentur, etiã adhibere quæ ſternutamẽta cieant, aliiſque eiuſmodi communibus auxiliis vti conueniet.

De Papaueris liquore. Cap. XVII.

EPOTO Papaueris liquore, conſequitur veternus cum perfrictione & pruritu vehementi. Quin ſæpenumerò inualeſcente veneno tanta oboritur prurigo, vt hominem excitet: odor verò medicamenti toto ſeſe prodit corpore. Poſt citatã oleo vomitionem, infuſúmq; clyſterem acriuſculũ, auxiliatur acetum mulſum cum ſale potum, aut mel cum roſaceo calido. Item merum copioſum cum abſinthio & cinnamomo, aut calidum per ſeſe acetum: nitrum quoque ex aqua, & origanum cum lixiuio aut paſſo: ſyueſtris rutæ ſemen cum pipere, vino & panace: ac piper etiam cum caſtorio & aceto mulſo, aut cum ſatureiæ vel origani decocto, addito vino. Sed & hos odoramentis ſeu olfactoriis excitare, & in calidæ ſolium mittere, ac fouere obortę pruriginis ratione oportet. Proderit autem à balneo iuſculorum pinguiũ vſus ex vino aut paſſo, ac medulla etiàm ex oleo pota.

De Corniculato papauere.
Cap. XVIII.

QVOD papauer Corniculatum appellãt, & potu & cibo eadem ſymptomata inferre conſueuit, quæ papaueris ſuccus: ac iiſdem quoque expugnatur auxiliis.

De Pharico. Cap. XIX.

QVOD Pharicum vocant, ſapore quidem ſylueſtre nardum planè imitatur: infert verò potũ neruorũ reſolutionẽ cum delirio & conuulſione. Sed oportet poſt concitatam vomitionem vinum abſinthite potui dari, cum cinnamomo aut myrrha, aut nardo Gallico, quod ſaliuncã aliqui vocauerunt, aut ſpicæ nardi drachmas duas & myrrhę totidẽ obolos ammixto paſſo, aut irin cum croco in vino. Deraſo verò capiti adhibenda hordeacea farina cum ruta trita & aceto.

De Toxico. Cap. XX.

TOxicum ex eo appellatum creditur, quòd Barbarorum ſagittæ eo "illinerentur. Qui biberunt, haud ita multò pòſt labiorũ & linguæ inflammatione prehenduntur, iiſque furor mẽtis incoërcitus varias imagines obuerſat: quare vix medicinæ locus eſt, raróque qui hauſerunt incolumes euadere contingit. Vinculis attamen cohibendi, vt "vinum dulce cũ roſaceo bibere, protinúſq; reuomere, ac rapi quoq; ſemen ex vino haurire cogãtur. Priuatim verò iis conuenit quinquefolij radix, itémq; hircinus ſanguis, aut caprillus eodem modo ſumptus: proficit & roboris, fagi aut ilicis cortex cum lacte tritus. Proſunt etiam mala cotonea in cibo ſumpta, aut trita cum pulegio & aqua bibita. Amomum denique benefacit, vt & balſami ſemen ex vino. Quòd ſi qui periculis defuncti ſunt, longo tamen tempore in ſtratis decumbunt: ac vbi ſurrexêre, ſui impõtes ac velut attoniti reliquum vitæ tempus tranſigũt.

Pl. tingerētur
al. paſſum.

De Ixia. Cap. XXI.

IXIAS, qui & Vlophonon appellatur, inter potandum quiddam tum odore tum ſapore ocimo ſimile repræſentat: vehementem autem linguæ inflammationẽ ac mentis alienationem inducit,

A Περὶ Μήκωνος κερατίτιδος. Κεφ. ιη'.

Η ΔΕ λεγομένη κερατῖτις μήκων, ἐν τῷ βρωθῆναι ἢ ποθῆναι τὰ αὐτὰ ἐπιφέρουσα τῷ ὀπῷ τῆς μήκωνος συμπτώματα, τοῖς αὐτοῖς βοηθήμασιν ὑποπίπτει.

Περὶ Φαρικοῦ. Κεφ. ιθ'.

ΤΟ ΔΕ καλούμενον Φαρικὸν τὴν μὲν
B γεῦσιν πᾶσαν νάρδῳ ἀγρίᾳ ἔοικεν. ἐπιφέρει δὲ παράλυσιν ποθὲν μετὰ παρακοπῆς καὶ "σπασμοῦ. δεῖ δὲ μετὰ τὸ ἐξεμέσαι αὐτοὺς, ποτίζειν οἶνον" ἀψινθίτην,] σὺν κινναμώμῳ ἢ σμύρνῃ ἢ νάρδῳ Κελτικῇ, ἣν ἔνιοι *σεείνην ἐκάλεσαν· ἢ ναρδοστάχυος ὁλκὰς β'. καὶ σμύρνης β'. " ὀβολοὺς
C μεμιγμένους σὺν γλυκεῖ, " ἢ ἶριν μετὰ κρόκου σὺν οἴνῳ· δεῖ δὲ καταπλάσσειν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ξυρήσαντας, κριθίνῳ ἀλεύρῳ σὺν πηγάνῳ λείῳ καὶ ὄξει.

al. σπασμούς.
V. caret.
V. <
Paulus, ἢ ἶριν καὶ κρόκινον αὐτοῖς σὺν οἴνῳ

Περὶ Τοξικοῦ. Κεφ. κ'.

ΤΟ ΔΕ Τοξικὸν δοκεῖ μὲν ὠνομάσθαι, ἐκ τοῦ τὰ τόξα τῶν Βαρβάρων ὑπ'
D αὐτοῦ χρίεσθαι. παρακολουθεῖ δὲ τοῖς πεπωκόσι χειλέων καὶ γλώττης φλεγμονή· μανία τε ἀκατάσχετος ποικίλας ἐπιβάλλουσα φαντασίας· ὡς καὶ διὰ τοῦτο δυσιάτους εἶναι ἐν τῇ θεραπείᾳ· σπανίως δὲ καὶ σώζεσθαι τινας τῶν πεπωκότων. δεῖ μέντοι συνέχειν αὐτοὺς δεσμοῖς, ἀναγκάζοντας καὶ βια-
E ζομένους γλυκὺν οἶνον σὺν ῥοδίνῳ πίνειν, καὶ ἐξεμεῖν· τό τε τῆς γογγύλης σπέρμα σὺν οἴνῳ". ἰδίως δ' ἐπ' αὐτῶν ἁρμόζει καὶ ἡ τῆς πενταφύλλου ῥίζα, αἷμά τε τράγου ἢ αἰγὸς, ὁμοίως λαμβανόμενα. δρυός τε φλοιὸς ἢ φηγοῦ, ἢ πρίνου γάλακτι συνεκλεανθεὶς· τά τε μῆλα κυδώνια ἐσθιόμενα ἢ" λεῖα σὺν γλή-
F χωνι καὶ ὕδατι πινόμενα, ἄμωμόν τε καὶ βαλσάμου "καρπὸς σὺν οἴνῳ. καὶ εἴ τινες αὐτοῦ φύγοιεν τὸν κίνδυνον, πολὺν χρόνον κλινοπετεῖς διαμένουσι, καὶ ἀναστάντες "ἐπτοημένοι τὸν λοιπὸν χρόνον διάγουσιν.

Addũt alij, πινόμενον. & ita Paul.
Non habet Ald.
V. καρπὸς ὁμοίως λαμβανόμενα
Manardus legẽdũ cenſet ἐφθινημένοι, i. tabefacti. Tale quid etiam habet Auicennas cap. de napello, qui toxicum eſſe videtur.

Περὶ Ἰξίου. Κεφ. κα'.

ΙΞΙΑΣ δὲ, ὃς καὶ Οὐλόφονον καλεῖ-
G ται, ἐν τῷ πίνεσθαι " οἷόν τι ὠκίμου κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν ἐμφαίνει. ἐπιφέρει δὲ γλώσσης φλεγμονὴν ἰσχυρὰν καὶ παρακοπὴν

forte ὁμοιόν τι

καὶ τὰς ἐκκρίσεις ἐπέχει πάσας. βορβορυγμούς τε καὶ ψόφους μετὰ λειποθυμίας ἐπιφέρει δίχα τοῦ παρεγχωρεῖν τι. Βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς μετὰ τὸ ἐξεμέσαι τὸ πλεῖον, ἢ μετὰ τὸ τὴν κοιλίαν λυθῆναι, πινόμενον ἀψινθίου ἀπόβρεγμα σὺν οἴνῳ πολλῷ, ἢ ὀξυμέλιτι· πηγάνου τε ἀγρίου σπέρμα, ἢ σιλφίου ῥίζα· ὁμοίως τε τραγοριγάνου ἀφέψημα σύν τινι τῶν προειρημένων ἢ γάλακτι, ἢ τερεβινθίνῃ ῥητίνῃ· * ἢ νάρδου, ἢ καστορίου, ἢ σιλφίου, " ἑκάστου ὀβολὸς σὺν οἴνῳ. ἁρμόζουσι δὲ καὶ οἱ τῆς βασιλικῆς καρύας καρποὶ λεῖοι σὺν " ῥητίνῃ καὶ καστορίῳ καὶ πηγάνῳ, ἑκάστου < α. ὁμοίως χαμελαίας < β'. ἢ * ἀψινθίου χυλοῦ * < β'. σὺν μελικράτῳ ἢ ὄξει * πολλῷ πινόμενον.

V. ἢ πηγάνου

Addit Geſnerus ex lib. εὐπορίστων, ἢ οἱ βλαστοὶ Paul. σὺν οἴνῳ ἢ ῥητίνῃ

Περὶ Ψιμμυθίου. Κεφ. κβ'.

ΤΟ ΔΕ ψιμμύθιον λαθεῖν οὐ δύναται διὰ τὸ χρῶμα. ἑκουσίως γὰρ ληφθὲν, λευκαίνει τόν τε οὐρανίσκον καὶ τὰ οὖλα, καὶ τὴν γλῶτταν καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ὀδόντων· ἐπιφέρει δὲ λυγμοὺς καὶ βῆχα καὶ γλώττης ξηρότητα, καὶ ψύξιν ἀκρωτηρίων μετὰ παρακοπῆς καὶ δυσκινησίας. οἷς ἁρμόζει μελίκρατον διδόναι, ἢ σύκων ἢ μαλάχης ἀφέψημα, ἢ γάλα θερμὸν ἢ σήσαμον λεῖον μετ' οἴνου, ἢ κονίαν κληματίνην, ἢ ἀμαράκινον ἔλαιον ἢ ἴρινον, ἢ " Περσικῶν τὰ ὀστᾶ. * περιστερῶν δὲ ᾠὰ " σὺν λιβάνῳ ἢ κριθίνῳ ἀφεψήματι, " ἢ κοκκυμήλοις, ἢ κόμμει πτελέας, ἢ τὸ ἐν τοῖς * φύλλοις τῆς πτελέας ὑγρὸν μετὰ χλιαροῦ ὕδατος. " ἁρμόζει δὲ ἐπ' αὐτῶν καὶ θαψίας χυλὸς, ἢ σκαμμωνίας ὀπὸς, " σὺν μελικράτῳ πινόμενα.

Cornarius διὰ reſtituit ex Paulo.

G. hæc verba ita reſtituit ex antiquis codicib⁹ & interpretib. ἢ Περσικῶν τὰ ὀστᾶ σὺν κριθῶν ἀφεψήματι, vti & legitur apud Paulum. al. σὺν κρίνου ἀφεψήματι

Lac. legit. in v. c. ἢ κοκκυμήλου ἢ πτελέας κόμμει.

Add. in quibuſdã codicibus: ἐμείτωσαν δέ.

Addit Lac. ex v. cod. τεσσάβολον quod etiam habetur apud Paulum.

Περὶ Μυκήτων. Κεφ. κγ'.

ΜΥΚΗΤΩΝ δὲ οἱ μὲν, τῷ γένει βλάπτουσιν, οἱ δὲ, τῷ πλήθει. ἐπιφέρουσι δὲ πάντες " πνιγμοὺς ἐοικότας ἀγχόναις. οἷς εὐθέως βοηθεῖν δεῖ κοινῶς, ἀναγκάζοντας ἐμεῖν δι' ἐλαίου· θαυμαστῶς δὲ ὠφελοῦνται πίνοντες κονίαν κληματίνην, ἢ ἐξ ἀχραδίνου ξύλου, μετ' ὀξυκράτου καὶ ἁλῶν ἢ νίτρου. καὶ συνεψόμεναι δὲ αἱ ἀχράδες ἢ τὰ φύλλα τοῖς μύκησιν, ἀφαιροῦνται τὸ πνιγῶδες αὐτῶν. " ἐσθιόμεναι δὲ, ὠφελοῦσι.

G. In altero addita eſt hæc vox λαφθέντες, ſed hoc leue.

Paulus ἐσθιόμεναί τε

A & excretionũ genus omne ſupprimit: murmura inteſtinorũ ac rugitus cum animi deliquio ciet, quãuis nihil interim egeratur. Poſt eductã vomitionibus maiorẽ veneni portionem, aut poſt alui deiectionem, auxilium præſtat abſinthij dilutum ex vino largiore aut aceto mulſo bibitum, nec minùs rutę ſylueſtris ſe-B men aut laſerpitij radix: itẽ tragorigani decoctum cum aliquo ſupradictorum, aut lacte, aut reſina terebinthina: nardus etiam aut caſtorium aut laſer, ſingulorum inquam obolus ex vino. Quin & conueniunt nucum iuglãdium nuclei triti cum reſinæ, caſtorij & rutæ, ſingulorum drachma vna. Itidem chameleę aut C ſucci thapſiæ oboli duo cum aqua mulſa: & acetum calens largius epotum.

De Ceruſſa. Cap. XXII.

CERVSSA clam exhiberi nequit: ſiquidem ſuo ſeſe colore prodit. Vltrò verò ſumpta, palatum, D gingiuas, linguam ac ipſas dentium commiſſuras cãdore quodã inficit: excitat autẽ ſingultus, tuſſim & linguæ ariditatem, extremorúmq; refrigerationem, cum mentis alienatione ac motus difficultate. His dare conuenit aquam mulſam, aut ficuum vel maluæ decoctum, aut lac E calidum, aut ſeſamum ex vino tritum, aut lixiuiam è ſarmentorum cinere factam, aut amaracinum irinúmve oleum, aut Perſicorum nucleos cum hordei decocto, aut thus, aut gummi prunorum, aut humorem qui in folliculis vlmi continetur ex aqua tepida. Hiſce præſidiis F vomitus euocetur. Conuenit etiam thapſiæ ſuccus aut ſcãmonij liquor, ternis obolis ex aqua mulſa potus.

De Fungis. Cap. XXIII.

FVNGORVM alij toto genere, alij maiore copia nocent: omnes tamen ſpiritus via, quaſi laqueo interclusa, præfocant. Quare confeſtim communi auxilio ſuccurren-G dum, ſcilicet oleo citata vomitione. Mirificè verò iuuat lixiuia ſarmentitia, aut è pyraſtri ligno, cum poſca & ſale aut nitro epota. Sed & pyraſtri fructus aut folia cum fungis decocta, ſtrangulandi vim illam auferunt, eſitatáq; eadem auxiliantur.

Iuuat & ſtercus gallinaceum cũ poſca bibitum, itémque ariſtolochiæ, aut abſinthij drachma vna cum vino: inſupérque etiam mel ſeu in cibo ſumptum, ſeu ex aqua potum. Sic & apiaſtrum cum nitro, panacis radix & ſemen in vino: fęx quoq; vini cremata cum aqua, & atramentum ſutorium ex aceto: denique radicula, ſinapi aut naſturtiũ eſu próſunt.

forte, aceto

De Gypſo. Cap. XXIIII.

GYPSVM ſtrãgulationem infert, dum intra ventriculum lapideſcit: quare & eadem quæ aduerſus fungos valent auxilia, prætereáque maluæ decoctũ, quod quidem olei vice aſſumendum eſt: quoniam pingue cũ ſit & ad vomitionẽ lubricas vias pręſtet, deradi corpora minimè ſinit: quod alioqui gypſum, vbi duratur in lapidem, facere ſolet. Quinetiam prodeſt oleum ex aqua mulſa aut ficuũ decocto, & lixiuia è ficulneo aut ſarmentitio cinere facta, cũ vino largiore pota: item origanum aut thymum cum lixiuia vel aceto paſſóve: ſed & maluæ decoctum clyſtere infundi oportet.

De Taurino ſanguine. Cap. XXV.

TAVRI recens iugulati ſanguis epotus, ſpirãdi difficultatem ſtrãgulatúmq; cõcitat, dum tõſillarum fauciúmque meatus cum vehementi conuulſione obſtruit. Lingua inde rubeſcit, ac dentes inficiuntur, & inter ipſorum commiſſuras quædã concreti ſanguinis veſtigia conſpiciuntur. Vomitum in hoc malo vitabimus, ne fortè grumi eiuſmodi attractu in ſublime elati gulę magis impingãtur. Dari verò opus eſt quæ ſanguinem concretum diſſoluãt & aluum ſubducant, vti caprifici groſſos lacteo ſucco turgentes ex poſca, Nitrum quoque per ſeſe auxiliatur, nec ſecus coagulum omne cum aceto, & laſerpitij radix cum laſere ipſo: itidem & braſſicæ ſemen, & è cinere ficulneo lixiuia. Proſunt & conyzæ folia cum pipere, & rubi ſuccus ex aceto. Aluũ prætereà ſoluere par eſt: ſiquidem iis qui euaſuri ſunt crocea per ſedem egeri conſueuerunt. Poſtremò ſtomacho aluóque hordeaceam farinam ex aqua mulſa adhibere oportet.

A βοηθεῖ δὲ αὖθις ἀλεκτορείδων* ὠὰ σὺν ὀξυκράτῳ πινόμενα μετὰ * ἀριστολοχίας ὁλκῆς α. ἢ ἀψίνθιον σὺν οἴνῳ· καὶ μέλιτι ἐσθιόμενον καὶ πινόμενον σὺν ὕδατι, μελισσόφυλλόν τε σὺν οἴνῳ,* πάνακός τε ῥίζα, καὶ καρπὸς σὺν οἴνῳ, τρύξ τε οἴνου κεκαυμέ-

Lac. legit. ex. v. cod. ἀφεψημένα σὺν ὀξυκράτῳ καὶ πινόμενα

Lac. μέλι τε

B νη μεθ᾽ ὕδατος, καὶ χάλκανθος σὺν ὄξει. ῥάφανός τε ἢ νάπυ ἢ καρδάμωμον * ἐσθιόμενα.

Περὶ Γύψου. Κεφ. κδ´.

ΚΑΙ ἡ Γύψος πνιγμὸν ἐπιφέρει λιθουμένη· ὅθεν καὶ τούτοις ἁρμόζει διδόναι τὰ πρὸς τοὺς μύκητας βοηθήματα· καὶ ἐπὶ τούτων τὸ τῆς μαλάχης ἀφέψημα, ὃ

Lac. addit ex v. cod. ποθεῖσα

C παραληπτέον ἀντὶ τοῦ ἐλαίου· λιπαρὸν γὰρ ὂν καὶ ἐν τῷ ἐξεμεῖσθαι ὄλισθον ἐμποιοῦν, οὐκ ἐᾷ καταξύεσθαι τὰ σώματα: λιθουμένη γὰρ ἡ γύψος ἐργάζεται τοῦτο. ἁρμόζει δὲ καὶ τὸ ἔλαιον σὺν μελικράτῳ ἢ σύκων ἀφεψήματι· καὶ κονία συκίνη ἢ κληματίνη σὺν οἴνῳ πολλῷ πινομένη· καὶ ὀρίγανος ἢ θύμος σὺν κονίᾳ, ἢ ὄξει, ἢ γλυκεῖ. δεῖ δὲ

Paulus καὶ σύκων ἀφέψημα.

D τούτοις ὑποκλύζειν τῷ τῆς μαλάχης ἀφεψήματι.

Περὶ Αἵματος Ταυρείου. Κεφ. κε´.

ΑΙΜΑ δὲ Ταύρειον νεοσφαγὲς ποθὲν, δύσπνοιαν ἐπιφέρει καὶ πνιγμόν· ἐμφράττον τοὺς περὶ τὰ παρίσθμια καὶ τὴν κατάποσιν πόρους μετὰ σπασμοῦ ἰσχυροῦ.

Ald. πνιγμοῦ.

E εὑρίσκεταί τε ἐπ᾽ αὐτῶν ἡ γλῶττα ἐρυθρὰ καὶ ὀδόντες βεβαμμένοι, καὶ θρόμβια μεταξὺ αὐτῶν· ἐφ᾽ ὧν τὸν ἔμετον παραιτούμεθα, τῶν θρόμβων μᾶλλον ἐν τῷ στομάχῳ σφηνουμένων διὰ τὸ μετεωρίζεσθαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ὁλκήν.* δίδοται δὲ ὅσα δύναται τὴν πῆξιν διαλύσαι τοῦ αἵματος, καὶ

Paulus, βεβραμμένοι

F τὴν κοιλίαν ὑπάγειν. τούς τε ὀλύνθους πλήρεις ὄντας τοῦ ὀποῦ σὺν ὀξυκράτῳ, καὶ νίτρον δὲ καθ᾽ ἑαυτὸ ὠφελεῖ· καὶ πιτύα ἅπασα σὺν ὄξει, καὶ σιλφίου ῥίζη* ἢ τῷ ὀπῷ· ὁμοίως καὶ κράμβης σπέρμα, κονία τε συκίνη· καὶ κονύζης* σπέρμα σὺν πεπέρει, καὶ βάτου χυλὸς σὺν ὄξει. δεῖ δὲ τὴν κοιλίαν

V. addit, καὶ σιλφίου ῥίζης ἢ τοῦ ὀποῦ καὶ κράμβης. Cætera omittit.

Lac. legit in antiq. cod. πίτυαν ἀποζέσας

V. add. καὶ ὄξει.

G ὑπάγειν. εἴωθε δὲ τοῖς σωζομένοις ἀποδίδοσθαι διὰ τῆς ἕδρας* καὶ ῥοώδη. καταπλάσσειν δὲ καὶ στόμαχον καὶ τὴν κοιλίαν ἀλεύρῳ κριθίνῳ μετὰ μελικράτου.

Περὶ Γάλακτος ἐμπιτυαθέντος. Κεφ. κϛʹ.

Paul. ἄθρουν πολὺ

Καὶ τοῖς λαβοῦσιν ἐμπιτυαθὲν γάλα, ″ἀθρόως πολὺς πνιγμὸς γίνεται, διὰ τὸ θρομβοῦσθαι. οἷς βοηθοῦντας προσφέρειν δεῖ ὥσπερ ἀντίδοτον πιτύαν σὺν ὄξει, πολλάκις ἀναγκάζοντας πίνειν. καὶ καλαμίνθης τὰ φύλλα ξηρὰ ἢ τὸν χυλὸν ὁμοίως· ἢ σιλφίου ῥίζαν ἢ τὸν ὀπὸν σὺν ὀξυκράτῳ. θύμον τε σὺν *ὄξει, καὶ τὴν πηλοποιητικὴν κονίαν. ἁλυκὸν δὲ μηδὲν προσφερέσθω. μᾶλλον γὰρ πήγνυται καὶ τυροῦται τὸ γάλα. ἀλλ' οὐδὲ τούτοις ἐμεῖν δεῖ· ἐνιστάμενον γὰρ ἐπὶ τὰ τοῦ στομάχου στενὰ τεθρομβωμένον πνίγει.

Περὶ Λιθαργύρου. Κεφ. κζʹ.

V. ſic incipit: καὶ τοῖς λαβοῦσι λιθάργυρον, πόνος διὰ τῆς κοιλίας ἐντέρων μετὰ στρόφων γίνεται.

″Λιθάργυρος δὲ ποθεῖσα, βάρος ἐπιφέρει στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ, καὶ ἐντέροις μετὰ στρόφων ἐπιτεταμένων. ἐνίοτε δὲ καὶ τιτρώσκει τὰ ἔντερα διὰ τὸ ″βάρος, καὶ ἐπέχει τὰ οὖρα· παροιδεῖ δὲ αὐτῶν τὸ σῶμα, καὶ μολιβδώδη ἀπρέπειαν λαμβάνει. ἐφ' ὧν ἁρμόζει μετὰ τὸν ἔμετον πινόμενα σὺν οἴνῳ, ὁρμίνου ἀγρίου ″[σπέρμα, σμύρνης < *ἢ ἀψίνθιον, ὕσσωπον, σελίνου] σπέρμα, ἢ πέπερι, ἢ κύπρου ἄνθος σὺν οἴνῳ· περιστερῶν τε ἀγρίων ἄφοδος ξηρὰ μετὰ νάρδου καὶ οἴνου.

Ald. βάρος, καὶ τὸ σῶμα μολιβδῶδες γίνεται, τὴν ἀπρέπειαν λαμβάνον.

Vul. exempl. cōcluſis carent.

Περὶ Ὑδραργύρου. Κεφ. κηʹ.

Ὑδράργυρος δὲ ποθεῖσα, ταὐτὰ ἐπιφέρει τῇ λιθαργύρῳ, καὶ ἐπὶ τούτων δεῖ τοῖς αὐτοῖς βοηθήμασι χρῆσθαι. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς ὠφελεῖν γάλα ″πινόμενον· ἐμείτωσαν δὲ καὶ οὗτοι.

Cod. quid addūt πολὺ

Περὶ Τιτάνου, Σανδαράχης καὶ Ἀρσενικοῦ. Κεφ. κθʹ.

Τίτανος, Σανδαράχη καὶ Ἀρσενικὸν ποθέντα, τὰ αὐτὰ ἀλγήματα κοιλίας καὶ ἐντέρων ἐπιφέρει μετὰ δηγμοῦ σφοδροῦ. ὅθεν προσφέρειν δεῖ ἅπαντα, ὅσα μετὰ τοῦ κιρνᾶναι, δύναται τὸ ″εὐεμὲς καὶ πρὸς τὴν κοιλίαν ὀλισθηρὸν παρέχειν· οἷός ἐστιν ὁ τοῦ ἐβίσκου καὶ τῆς μαλάχης χυλὸς, λίαν ὀλισθηρὸς ὑπάρχων. παρέχειν δὲ δεῖ καὶ ἀφέψημα λινοσπέρμου, *καὶ ὁ τῆς τράγου καλουμένης βοτάνης καρπὸς, ἢ ὀρύζης, καὶ γάλα πολὺ σὺν μελικράτῳ, καὶ ζωμοὶ λιπαροὶ καὶ εὔχυμοι.

A

De Lacte intus coagulato. Cap. XXVI.

Eos quoque quibus lac aſſumptū intus coagulatur frequens derepente ſtrāgulatio inuadit, quòd intus lac in grumos quoſdā coaleſcat. Hos iuuamus exhibentes antidoti vice coagulum ex aceto, idipſumq; ſępius bibere cogētes. Damus & ca- B laminthæ folia arida, aut ſuccū etiā ipſum ſimiliter: aut laſerpitij radicē liquorémve ex poſca: pariter & thymum ex vino, & coactiliariorū lixiuiā. Cęterùm ſalſi nihil exhibeatur, quoniā magis lac coiret & in caſeū dēſaretur. At neq; hos vomitus adiuuat, ſiqdē cōcretū lac ſeſe in gulæ C anguſtias inſinuās, facilè ſtrangulat.

De Argenti ſpuma. Cap. XXVII.

Spvma argenti pota, ſtomachō ventri & inteſtinis grauitatē cum magnis torminibus affert: interdū & pōdere ſuo inteſtina vulnerat, vrinámque ſupprimit: intumeſcit verò corpus, plumbeámque deformitatem concipit. His ſecundum vo- D mitionem ſubueniūt pota ex vino, ſylueſtris hormini ſemen, myrrhæ oboli duo, abſinthium, hyſſopum, apij ſemen, aut piper aut cypri flos ex vino: necnon & fimus palumbinus aridus cum nardo & vino.

De Argento viuo. Cap. XXVIII.

Argentvm viuum potum eadē E quæ argenti ſpuma infert: quapropter & eadem expoſcit auxilia. Lac autem largius potum auxiliari cōſtat. Vomitus etiam minimè negligendus eſt.

De Calce, Sandaracha & Auripigmento. Cap. XXIX.

Calx, Sandaracha & Auripigmē- F tum, eoſdem ventris & inteſtinorum cruciatus cum vehementi roſione inferunt. Quamobrem exhibenda quæcunque ſimul & acrimoniam temperādi, & facilem vomitionem lubricamq; aluū pręſtandi vim habent, cuiuſmodi ibiſci & maluę ſuccus eſt: natura enim vtriq; perlubrica. Præbendum etiam de- G coctum ſeminis lini, aut tragi frumentacei vel oryzæ, lácque cum aqua mulſa copioſum: iura denique pinguia boníque ſucci.

De Lepore marino. Cap. XXX.

HAVSTO marino lepore, viroſus quidam ſapor qualis putentium piſcium percipitur: procedente verò tempore, venter dolore afficitur, vrináq; ſiſtitur: quòd ſi quãdo ea redditur, purpureo colore cõſpicitur. Accedit & omnis generis piſcium auerſatio atque odium, & ſudor graueolẽs: bilioſus itidem vomitus, interdum ſanguine mixtus, ſubſequitur. Hoc malo circũuentis, dãdũ lac aſininũ aut paſſũ aſſiduè, necnon & radicis maluæ foliorúmque decoctum, aut trita cyclamini radix cum vino, aut veratri nigri vel ſcammonij ſucci drachma cũ aqua mulſa & punicorum nucleis; aut cedria contrita ex vino: benefacit & anſerinus ſanguis adhuc calens epotus. Sed cùm piſces omnes reſpuãt & auerſentur, ſolos fluuiatiles cancros elixos eſitãt & concoquũt, à quibus non mediocriter adiuuantur. Signum porrò ſalutis fuerit, ſi piſces in cibos admittere cœperint.

forte, muliebre.

De Rubeta & rana paluſtri. Cap. XXXI.

TVM Rubeta, tum etiam Rana paluſtris aſſumpta corporis tumorem ciet, cũ intenſo pallore qui buxi colorem imitatur: accedit ſpirandi difficultas & grauis halitus oris ſingultúſque, ac interdum inuita genituræ profuſio conſequitur. His qui ſumpſère facilè ſuccurritur ſecũdùm vomitionem largiore meri potu & arundinis radicis binis drachmis, aut cyperi totidem. Cogendi quoque ſunt vt vehementi ambulatione incitatóq; curſu corpus exerceant, ob torporem qui ex hoc malo naſcitur. Quinetiam quotidie lauandi ſunt.

De Hirudine. Cap. XXXII.

DEVORATÆ cum aqua hirudines ſi ori ventriculi adhæſerint, tractione partium nonnullam ſuctionis imaginem præbent: atque hoc ſigno hauſta hirudo deprehenditur. Eas muria ſorbitione excutit, & Cyrenaicus liquor, aut laſerpitii folia vel betę cũ aceto pota, [aut epota niuis glebula cũ poſca.]

Περὶ Λαγωοῦ θαλασσίου. Κεφ. λ'.

A ΛΑΓΩΟΥ δὲ θαλασσίου ποθέντος, παρακολουθεῖ γεῦσις ὁμοία ἰχθύσι βρωμώδεσιν· ἐν δὲ τῷ χρονίσαι, κοιλία τε ἀλγεῖ, καὶ οὖρα ἐπέχεται· εἴποτε δὲ ἐκκριθείη, πορφυρίζοντα τῇ χρόᾳ ὁρᾶται. B ἀποστροφή τε καὶ μῖσος πρὸς πάντα ἰχθύν· καὶ ἱδρῶσι δυσώδη. ἐπιτρέπεται δὲ αὖθις καὶ ἔμετος χολώδης, ἐνίοτε αἵματι μεμιγμένος. οἷς δοτέον γάλα ὄνειον ἢ * γλυκὺ συνεχῶς, καὶ μαλάχης ῥίζης καὶ τῶν φύλλων τὸ ἀφέψημα, ἢ κυκλαμίνου ῥίζαν λείαν σὺν οἴνῳ, ἢ ἐλλεβόρου μέλα- C νος ἢ σκαμμωνίας ὀποῦ μετὰ μελικράτου, ῥοῶν τε πυρήνων· ἢ κεδρίας λείας μετ' οἴνου. ποιεῖ καὶ χηνὸς αἷμα ποθὲν θερμόν. μὴ δυνάμενοι δὲ οὗτοι ἰχθύας προσενέγκασθαι, μόνοις τοῖς ποταμίοις καρκίνοις ἑφθοῖς ἐσθίουσι, * καὶ πίνουσιν οἴνῳ μεμιγμένῳ D ἐπ' αὐτῶν. τεκμήριον δ' ἐστὶν ἔσω αὐτῶν σωτηρίας, ὅταν ἄρξωνται ἰχθύας προσφέρεσθαι.

V. ἀγχεῖ.

Περὶ Φρύνου. Κεφ. λα'.

ΦΡΥΝΟΣ "ἢ βάτραχος ἕλειος προσενεχθεὶς ἐπιφέρει οἰδήματα σώμα- E τος μετὰ ὠχρότητος ἐπιτεταμένης, ὡς δοκεῖν πύξῳ ἐοικέναι· δυσπνοεῖν τε καὶ δυσωδίᾳ ὀδωδέναι τὸ στόμα. καὶ λυγμὸς αὖθις ἕπεται, ἐνίοτε δὲ καὶ σπέρματος ἀπροαιρέτως ἔκκρισις. εὐβοήθητοί τε τυγχάνουσι μετὰ τὸν ἔμετον λαμβάνοντες ἄκρατον πολύν, καὶ καλάμου ῥίζης < β'. ἢ κυ- F πείρου τὸ αὐτό. δεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ ἀναγκάζειν συντόνως περιπατεῖν καὶ τρέχειν, διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ναρκῶδες· λούειν τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

Deest ἢ in Ald.

Περὶ Βδέλλας. Κεφ. λβ'.

ΒΔΕΛΛΑΣ τὰς καταπινομένας σὺν τῷ ὕδατι καὶ προσφυομένας ἐν τῇ κα- G ταπόσει τῷ στόματι τῆς κοιλίας, ἑλκούσας τὰ μέρη, καὶ φαντασίαν ἐκμυζήσεως παρεχούσας (ὅπερ καὶ σημεῖόν ἐστι τοῦ βδέλλας καταπεπωκέναι) ἀποβάλλει ἅλμη καταρροφουμένη, καὶ ὀπὸς Κυρηναϊκὸς ἢ φύλλα σιλφίου, "ἢ τεύτλου, σὺν ὄξει πινόμενα".]

V. non legit. Addunt alij, ἢ χιὼν σὺν ὀξυκράτῳ.

*ἀναγαργαρίζεσθαί τε νίτρον σὺν ὕδατι, καὶ χάλκανθον σὺν ὄξει ἀνεθέντι· * τὰς δὲ ἐν τῷ βρόγχῳ προσφυείσας, ἐμβιβάσας εἰς ἔμβασιν θερμὴν, δίδου ψυχρὸν ὕδωρ ἐν τῷ στόματι διακρατεῖν, καὶ ἐξελύσονται.

al. καὶ ἐκβαλεῖς, eodẽ planè ſẽſu.

Περὶ ἐλλεβόρου λευκοῦ, θαψίας, ἐλατηρίου καὶ τινῶν ἄλλων. Κεφ. λγ.

ΠΡΟΝΟΗΤΕΟΝ δὲ καὶ τῶν ἐπ' ὠφελείᾳ διδομένων, ἐπιφερόντων δὲ πολλάκις κίνδυνον οὐχ ἧττονα τῶν ἄλλων φαρμάκων· ὡς ἐλλεβόρου λευκοῦ καὶ θαψίας καὶ ἐλατηρίου, καὶ ἀγαρικοῦ τοῦ μέλανος· πνιγμὸν γὰρ ἐπιφέρει ταῦτα ἢ ὑπερκάθαρσιν. θεραπευόμενα δὲ ὡς προείρηται ἐπὶ μυκήτων καὶ τῶν ὁμοίων. τὰς δὲ ὑπερκαθάρσεις τοῖς δυναμένοις ἐπέχειν τὰς ἐκκρίσεις στελλόμεν. Καὶ τὰ μὲν δοκούντων ἐπ' ὀλίγον βλάπτειν, ἐνίοτε δὲ κινδύνους ἐπιφερόντων, οὐκ ἀμελητέον. ὧν ἐστι τὸ ἄγριον πήγανον καὶ τὸ μελάνθιον, καὶ οἱ νεαροὶ πάπποι. ἄνθη δέ ἐστιν ἀκάνθης τῆς καλουμένης κάκτου. ἐφ' ὧν ἐμέτοις μόνοις παραληφθεῖσιν ἀποκαθίστησι τοὺς λαμβάνοντας.

Corn. ex Paulo iſta ſic reſtituit: ἐφ' ὧν τοὺς μὲν πνιγμοὺς θεραπεύσομεν ὡς προείρ.

Vulgatũ exẽpl. l. παγετοί. ἄκος ἄνθος ἐστὶν ἀκ.

Paulus, λαβόντας

Περὶ ὕδατος ψυχροῦ καὶ ἄλλων ὁμοίως ἡμῖν συμφύλων. Κεφ. λδ.

ΚΑΙ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἀθρόον ποθὲν, ἢ ἄκρατος πολὺς καὶ γλυκὺς οἶνος ποθεὶς, μάλιστα ἀπὸ βαλανείου ἢ δρόμου καὶ τῶν εὐτόνων γυμνασίων, πνιγμοὺς καὶ ἀλγήματα ἐπιφέρει. ἐφ' ὧν φλεβοτομία ταχέως παραληφθεῖσα, καὶ * κενώσασα λύει τὸν ἐπηρτημένον κίνδυνον. Καὶ περὶ μὲν τῶν σημείων τοῖς λαβοῦσι τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων, καὶ τῆς ἁρμοζούσης αὐτοῖς θεραπείας, ἔτι δὲ προφυλακτικῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν εἰρήσθω. ὑπογράψομεν δὲ καὶ τὰς ἀντιδότους ἀναγκαιότατα καὶ γνωριμώτατα συνθέσεις αἷς ἐχρησάμην, τῇ τε Μιθριδατείῳ, καὶ τῇ δι' αἱμάτων, καὶ τῇ διὰ σκίγκων. ἃς διὰ τὸ ἐν ταῖς ἀντιδότοις ἀκριβέστατα ἀναγεγράφθαι, παρῃτησάμην ἀναγράφειν ἐνταῦθα.

Aëtius, δήγμους

Nitrum præterea ex aqua gargarizatur, itémque atramentum ſutorium aceto dilutum. Si verò faucibus hæſerint, demiſſo in aquæ calidæ ſolium ægro, frigidam ore continendam exhibeto, & ad eam protinus hirudines proſilient.

De veratro albo, thapſia, elaterio & ſimilibus. Cap. XXXIII.

PROVIDENDVM etiã iis, quæ quanuis auxilij ferẽdi gratia exhibentur, haud minora tamen pericula quàm venena cætera ſæpius afferunt: qualia ſunt veratrum albũ, thapſia, elaterium, & agaricum nigrum: ſiquidem hæc animam ſuffocant, aut immodicè purgant. Ac præfocationibus quidem ea medétur, quæ in fungorum ſimiliúmque mentione retulimus: nimios autem deiectionum impetus medicamentis quæ egeſtiones ſupprimunt coërcebimus. Neque verò negligenda quæ paululum quidem nocere videntur, interim verò periculo non vacant: quo in numero ſunt ſylueſtris ruta, melanthium & recentes pappi, hoc eſt, flores ſpinæ quæ cactos appellatur. Eos porrò qui talia ſumpſere ſola vomitio reſtituit.

De aqua frigida & cæteris quæ itidẽ nobis domeſtica & in quotidiano vitæ vſu ſunt. Cap. XXXIIII.

AQVA etiam frigida vnico hauſtu ac ſine interſpiratione bibita, aut * meracum vinum paſſúmve liberalius hauſtum, præſertim à balneo aut curſu & concitatiore quauis exercitatione, ſtrãgulatus ac dolores infert. In eiuſmodi caſu venæ ſectio protinus adhibita, itémque per enemata vacuatio imminentibus liberant periculis. Hactenus de notis veneficiorum, eorúmque cõuenientibus remediis, necnon & præcauẽdi modo, dictum eſto. Subiungeremus & vſitata antidota maximè neceſſaria, quæque inter cetera præclarè auxiliari conſtat: qualę eſt Mithridatium & quod è ſanguinis variis generibus, & quod è ſcinco paratur. Verùm quoniam inter antidota accuratiſſimè deſcripta ſunt, viſum eſt hoc loco ab eorum deſcriptione ſuperſedere.

vel, meracũ ac dulce vinum.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARbæi Liber, de Venenatis animalibus, & ab iiſdẽ inflictorũ vulnerum ſignis & curatione.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡβέως βιβλίον, Περὶ Ἰοβόλων καὶ τῆς τῶν ἀπ' αὐτῶν πληγέντων σημειώσεως καὶ θεραπείας.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

Præfatio.

A DE BESTIIS venenatis & exitialibus venenis agere iccirco nobis propoſitum eſt, vt curationis remediorúmque totus expleatur modus. Siquidem pars hæc non minùs quàm cæteræ aliæ, neceſſaria eſt iis qui medicinã faciunt: quippe cùm eorum adminiculo quæ inibi traduntur, pericu-
B lis, doloribus & cruciatibus, plurimíſque aliis malis homines liberari contingat. Hęc autem in ſumma faſtigia duo, ſicuti ab initio pronuntiatum eſt, diſtribuitur. Nã qui tractatus eſt de beſtiis virus eiaculantibus, Theriacus: qui verò de venenis, Alexipharmacus appellatur. Eũ porrò ſeruabimus ordinem, vt quæ
C ſymptomata comitari cõſueuerint, priore loco monſtremus, deindéq; vnicuique propria remedia ſubiiciamus: quæ quidem omnia in prõptu & ad manum artificem habere oportet, propter vrgentem ſæpenumerò neceſſitatem. Quãdoquidem è venenis virulentíſque animalibus ſunt perpauca, quæ tarda tẽporíſ-
D que dilationem admittentia pericula cieant: pleráque verò præſentaneam perniciem afferunt. Sunt prætereà qui ingenita prauitate ſtruentes aliis inſidias, maleficium ita temperant, vt ſubitum ac repentinũ exitiũ afferat. Alij praua ſcelerũ cõſciẽtia ſtimulati, aut triſti quo-
E piãrerũ euentu oppreſſi, hauſto ſpõte veneno, mortẽ ſibi cõſciſcere conãtur: qui poſtea ſeu deprehenſi ſeu pœnitentia ducti vitæque cupidi, celerem & præſentaneam opem expoſcunt. Neque deſunt qui tela in hoſtes intorquenda toxicis illinentes, aut puteos ac fontes venenis inficientes,

Τὸ προοίμιον.

A ΤΟΝ μὲν περὶ τῶν ἰοβόλων ζώων καὶ θανασίμων φαρμάκων λόγον προὐθέμεθα διελθεῖν, εἰς συμπλήρωσιν τοῦ * " περιοδευτικοῦ τόπου. καὶ γὰρ οὐδενὸς [Palat. recentior περιοδικοῦ.] τῶν ἄλλων ἧττον ἀναγκαῖόν ἐστι τοῖς ἰατρεύουσιν· ἐπειδήπερ καὶ κινδύνων καὶ " περιω- [forte, περιωδυνιῶν.]
B δυνιῶν καὶ ἀλγηδόνων, καὶ πλείστων ἄλλων κακῶν ἀπαλλάσσεσθαι τοὺς ἀνθρώπους συμβαίνει διὰ τῶν ἐν αὐτῷ παραδιδομένων. κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτω μερίζεται διχῆ, " καθάπερ ἐν ἀρχῇ προαναπεφώνηται. καὶ [Palat. recentior, καθὰ δὴ προαναπεφώνηται.] ὁ μὲν περὶ τῶν ἰοβόλων, προσαγορεύεται Θηριακός· ὁ δὲ περὶ τῶν θανασίμων, Ἀλε-
C ξιφάρμακος. ὃν τάξαντες δὴ προδείξομεν τὰ εἰωθότα " παρακολουθεῖν· τά τε δυ- [Addit Lac. ex veteri codice, post παρακολουθεῖν, ἑτέροις.] νάμενα βοηθεῖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν. δεῖ δὲ πάντα πρόχειρα τὸν τεχνίτην ἔχειν, διὰ τὸ κατεπείγειν πολλάκις τὴν χρείαν· ὀλίγα μὲν γὰρ καὶ τῶν ἰοβόλων καὶ τῶν θανασίμων, σχολαίους καὶ ἐξ ἀναβολῆς φέρει τοὺς κινδύνους· τὰ πολλὰ δὲ, εὐθέως· καὶ οἱ
D δι' ἔμφυτον πονηρίαν ἐπιβουλεύοντες ἑτέροις, αὐτόθεν τὸ κακὸν ἀπεργάζεσθαι βούλονται· καὶ οἱ διὰ μοχθηρὰν συνείδησιν ἢ χαλεπὴν περίστασιν " ἑκουσίως [Palat. codex interſerit ἑκουσίως] προσενεγκάμενοι θανάσιμα, εἶτα φωραθέντες ἢ μετανοήσαντες, ὀξυτάτης δέονται βοηθείας. καὶ πολέμιοι δὲ τόξων
E χρίοντες βέλη, καὶ φρέατα καὶ πηγὰς δηλητηρίοις διαφθείροντες φαρμάκοις,

ἀνυπέρθετον μηχανῶνται τοῖς ἐναντίοις A τὸν θάνατον· ἐφ' ὧν οὐκ εὐθύς, ἀλλ' ἐς ὕστερον ἀπαντᾶν τὸ κακὸν πέφυκεν, εἰ μὴ παραχρῆμα "προληφθείη τοῖς βοηθήμασιν," ἀνόνητος ἡ εἰσαῦθις ἐπικουρία; τῆς φθοροποιοῦ δυνάμεως "καταδραξαμένης τῶν σωμάτων. διόπερ οὐχ ὅπως ἔτυχε καὶ τὴν ἐν τούτοις ποιητέον B ἐντρέχειαν, ἵνα "ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις, τοῦτο καὶ ἐνταῦθα" ὅλη ἡ τέχνη παρέχῃ τοῖς ἀνθρώποις τὴν σωτηρίαν. παρὰ μὲν "οὖν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ θεραπευτικοῦ" μέρους ὑπελαμβάνετο οὗτος ὁ τρόπος. οἱ δὲ νεώτεροι αὐτὸν ἐχώρισαν, προφυλακὴν καὶ προφυλακτικὸν ὀνο- C μάζοντες· τοῦ δὲ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ θεραπευτικοῦ μέσον τάξαντες, μικρᾷ καὶ παντάπασιν ἐπιπολαίῳ πλανηθέντες πιθανότητι. φασὶ γὰρ γίνεσθαι τρεῖς καταστάσεις τοῖς ἀνθρωπίνοις σώμασι· μίαν μέν, καθ' ἣν ὑγιαίνουσι· ἑτέραν δέ, καθ' ἣν νοσοῦσι· τρίτην δὲ μέσην ἑκατέρων, καθ' ἣν δοκοῦσι D μὲν ὑγιαίνειν, εὐεμπτώτως δὲ εἰς τὰ πάθη καὶ τοὺς κινδύνους ἔχουσι, διά τινα φθοροποιὸν "ἐγκειμένην τοῖς σώμασι δύναμιν· ὡς ἐπὶ τῶν ὑπὸ κυνὸς λυσσῶντος δεδηγμένων θεωρεῖται, καὶ μήπω "περιπεπτωκότων ὑδροφόβῳ· καὶ τῶν κανθαρίδας εἰληφότων, μήπω δὲ περιωδυνωμένων ἢ δυσου- E ρούντων. ἀναλόγως οὖν ταύταις ταῖς τρισὶ καταστάσεσιν, εἰς τρία "μέρη" διῃρῆσθαι τὴν τέχνην. εἴς τε τὸ ὑγιεινόν, ὃ δὴ τηρητικόν ἐστι τῆς ὑγείας· καὶ εἰς τὸ προφυλακτικόν, "ὅπερ κωλυτικόν ἐστι τῆς εἰς τὰς νόσους ἐμπτώσεως· καὶ εἰς θεραπευτικόν, δι' οὗ λύεται τὰ πάθη. ῥητέον δὲ πρὸς αὐτούς, "πρῶ- F τον μὲν ὅτι κατὰ τὴν ἐπιβολὴν ταύτην οὐχὶ τρεῖς καταστάσεις "περὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ τέσσαρες "εἶναι" λέγονται. ὡς γὰρ εἰσί τινες οἱ μήπω μὲν νοσοῦντες, ἐπιτηδείως δὲ πρὸς τοῦτο διακείμενοι διὰ τὴν ἐπικειμένην αἰτίαν, οὕτως εἰσί τινες οἱ μηκέτι νοσοῦντες, μήπω δὲ τὴν ὑγείαν εἰληφότες· ὅπερ ἰδεῖν ἐστιν ἐπὶ τῶν ὑ- G πογύως ἀπηλλαγμένων τῆς νόσου, ἀναλήψεως δὲ καὶ ῥώσεως δεομένων.

Sic Palat. codex: at vulg. ex. παραληφθείη
Pal. recent. ἀνόνητος
Palat. καταδεξαμένης.
fort. ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ ἐνταῦθα
Pal. recen. omittit ὅλη
Pal. recent. omittit οὖν.
Pal. recent. [illegible]
Pal. ἐγκειμένην ἐν τοῖς
Sic vterque Pal. at vulg. ex. πεπτωκότων.
Vulg. ex. carent
Pal. ὃ δὴ κωλ.
Sic Pal. At vulg. exemp. ὅτι πρῶτον μὲν κατὰ
Pal. κατὰ
Pal. εἰσὶν αἱ λεγόμεναι περὶ δ. ὡς

certam & ineuitabilem aduerſariis perniciem moliatur: in quibus maleficium nō ſubitò quidem, ſed aliquantò pòſt vires ſuas exerere conſueuit: attamen niſi maturè ac primo quoq; tempore ſalutaribus remediis occurratur, fruſtrà tādē ſuccurritur, occupatis iā corporibus exitiali vi veneni. Proinde nō vulgarem induſtriā diligentiámque adhibere cōuenit, vt quemadmodum in aliis malis, ita & in his ars vniuerſa mortalibus ſalutem afferat. Itaq; apud priſcos hic modus curādi, eius partis exiſtimabatur eſſe, quæ quòd ægris corporibus ſanitatē reſtituat, Therapeutice dicitur. At recētiores poſito diſcrimine, quia in præcauēdo verſetur, Prophylacticū nominarunt, mediúmq; ſtatuerunt inter eā medicinę partem cui ſanitatis tuendę cura incumbit, & eā quę Therapeutice dicitur, parua nihilominus eaq; leui pſuaſione decepti. Enimuerò tres eſſe corporum humanorū ſtatus agnoſcūt: vnum quo ſana degunt, alterum quo ægrotāt, tertium qui medium inter vtrunq; locū ſibi vendicat: in quo poſiti rectè quidē valere videntur, attamē parati ſunt lapſu facili in morbos incurrere, variáq; ſubire pericula ob vim corruptricē quæ corporibus inſidet: quēadmodum in iis videre licet, qui à rabioſo cane morſi fuêre, necdū tamē aquæ metu horroréve prehenſi ſunt: itidémque in iis qui Cantharidas hauſêre, necdum tamen cruciatibus vrinęve difficultate tenentur. Huic igitur triplici corporum conſtitutioni tripartitā artis diſtinctionem meritò reſpōdere cōtendunt, ſalubrem inquā, quę ſanitatem tuetur: prçcauētem, quæ morbos arcet: & ſanātem, qua morbi diſcutiuntur. Veruntamen his reſponderi poteſt, primùm iuxta hāc ratiocinationem nō tres corporis conſtitutiones, ſed quatuor potiùs numerādas eſſe. Veluti enim ſunt nonnulli qui nōdum ægrotant, attamen in morbum ſunt procliues ob impendētem cauſam: ita & aliqui ſunt, qui licet haud ampliùs ægrotent, priſtinæ tamen valetudini nondum planè reſtituti ſunt: id quod in iis cernere licet, qui recens morbo liberati virium recreationem ac robur deſiderant,

Sed quemadmodũ hęc curãdi ratio ad Therapeuticẽ medicinæ partem pertinet, ita & præcauẽdi rationem huic eidẽ ſubiici par eſt. Quid quod ad arcẽdas valetudines etiã valẽtiſſimis vtimur auxiliis, altiore ſcarificatu, vſtionibus, "circũciſura, appoſitis medicamẽtis mordacib⁹ itidẽq; propotiſmatis eiuſdẽ generis, & pleriſq; aliis? Verũenimuerò ſunt vſq; eò ſtolidi ac rudes nõnulli, vt ne remedia quidem appellent, quę in arcẽdis morbis vſurpãtur. Cuius ſententię inire rationem haud ita facile eſt: quippe cum & ipſa vox præcautionis & præcauendi ratio remediorum vſum & neceſſitatem ſatis ſupérque deſignent. Sed quomodo ſua illa partiũ Medicinæ diſtributione nõ complectuntur eos, qui in peſtilenti cœli conſtitutione agentes, nõdum quidẽ morbo correpti ſunt, peſti tamen propter ambientis aëris occaſionem opportuni & in morbum proni redduntur? Dicet forſan aliquis, ſalubrium pręceptorum obſeruationem nõ aliud eſſe, quàm pręcautionis partem aliquã: quippe cùm firma reddere corpora & minùs vitiis obnoxia nitamur, vt inoffenſa valetudine degãt, neq; morbis cõflictentur. Neque id ſilẽti prætereundũ, quod maximè præcipuum & tanquã caput rei eſt: nõ ita diſtinguendas medicinę partes, vt totidem corporis cõſtitutionibus reſpõdeant, sed naturam po- * tiùs vniuſcuiuſq; ſuis notis ſeorſum indagandam & explorandam, vti ſuis locis oſtendemus. Cum illis igitur non eſt pluribus agendum. Illud potiùs annotandum, affectus qui à virulentis animalibus veneníſque contrahuntur vocari cæcos, id eſt, quorum ratio iniri minimè poteſt: pariter & eorum remedia nulli eſſe * addicta cauſæ. * Iccirco & quæſtio hæc artis eius eſt, quæ obſeruatione ſimul & ratiocinatione nititur: ſiquidẽ rationi fides adhibetur. Neq; enim prorſus verum illud eſt. Sed ſemper id quod redundat, quód- • que nullum in operibus quibuſ- * dam præbet vſum, haud facilè eſt coniectura aſſequi: etiamſi iuxta proprietates prorſus tale eſt, vt illius cauſa reddi non poſſit. Hoc autem in exitialibus venenis & virulentis animalibus euenire ſolet. Veruntamen quod ad opera eſt vtile, quód-

vel amputatione.

A ἀλλ' οὖν ὥσπερ ἔστιν ἡ ἐπιμέλεια τοῦ θεραπευτικοῦ μέρος τῆς τέχνης ἐστί, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ προφυλακτικὸν ὑπὸ τούτῳ τετάχθαι προσήκει. βοηθήμασι χρώμεθα καὶ τοῖς σφοδροτάτοις ἐν τῇ προφυλακῇ, κατασχάσματι βαθυτέρῳ καὶ καύσεσι καὶ περικοπῇ καὶ δηκτικοῖς ἐπιθέμασι καὶ προπο- B τισμοῖς, καὶ ἄλλοις πλείοσιν. ἀλλά γε οὕτως εἰσί τινες ἀγνώμονες, ὡς μηδὲ βοηθήματα καλεῖν τὰ προφυλακτικά. οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν καθ' ὅν τινα λόγον· καὶ τὸ ὄνομα μὲν γὰρ προφυλακή, καὶ ὁ τῆς ἐνεργείας δὲ τρόπος, τοῦτο αὐτὸ πάντως βοήθημα ἀποδείκνυσι. πῶς δ' οὐχ ὑποτάσσουσι τῇ διαι- C ρέσει καὶ τοὺς ἐν ταῖς λοιμικαῖς περιστάσεσιν οὔπω μὲν ἑαλωκότας πάθει, διακειμένους δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιτηδείως πως διὰ τὴν ἐκ τοῦ περιέχοντος ἀφορμήν. εἴποι δ' ἄν τις, καὶ τὴν τῶν ὑγιεινῶν παραγγελιῶν ἀγωγήν, οὐδὲν ἕτερον ἢ προφυλακτικὸν ὑπάρχειν· δυνατὰ δὴ γὰρ τὰ σώμα- D τα καὶ στερεὰ παρασκευάζειν πειρώμεθα, χάριν τοῦ δυσάλωτα γενέσθαι ταῖς νόσοις. τὸ δὲ κυριώτατον ῥητέον ἐστί, τὰ μέρη τῆς ἰατρικῆς οὐχὶ ταῖς καταστάσεσι τοῦ σώματος ἀναλόγως δεῖν * εἰρῆσθαι. ἀλλὰ φυσιολογεῖν διὰ τὸ σημειωτικὸν ἰδίᾳ ἕκαστον τῶν ἄλλων, ὡς ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ὑποδείκνυμεν. E πρὸς τούτους μὲν οὖν οὐ πλείονα ῥητέον. ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον παρασημειωτέον· ὅτι καλεῖται μὲν ἀναιτιολόγητα τὰ ἀπὸ τῶν ἰοβόλων ζώων, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν θανασίμων συμβαίνοντα φαρμάκων, "καὶ πρὸς ταῦτα βοηθεῖ· διὰ τοῦτό γε καὶ παρατηρητικῆς τυγχάνει ἀναλογητικῆς τε τέχνης F προσαπτούσης ἀπόρημα, ἣν δὴ ὁ λόγος πεπίστευται. οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ καθάπαξ τοῦτο ἦν ἀληθές· ἀλλ' ἀεὶ τὸ περιέλκον καὶ μηδεμίαν χρείαν ἐπί τινα "τῶν ἔργων παρεχόμενον, δυστόχαστον· εἰ καὶ τελέως ἀναιτιολόγητον ὑπάρχει κατὰ τὰς ἰδιότητας. τοῦτο δὲ ἐπὶ τῶν θανασίμων φαρ- G μάκων καὶ τῶν ἰοβόλων ζώων εἴωθος ἀποβαίνειν· τὸ μέντοι "ἄχρηστον εἰς τὰ ἔργα, καὶ

Pal. τρόποι ἢ τῶν τρόπων ἐπ'.

Pal. ἆρά τι οὕτως εἰσὶν ἀγν.

Pal. τὸ αὐτὸ βοήθημά ποτε, ποτὲ δὲ οὐδὲ βοήθημα

Pal. τὴν τοῦ περ.

Pal. τὴν ἐκ τῶν

Deeſt τοῦ σώματος in antiquiore Pal. codice. *

Iſti καὶ πρὸς ταῦτα βοη, θεῖ deſunt in antiq. Pal. codice. *

Pal. recentior τῶν ἀναγκαίων *

G. ἄχρηστον, quã ſcripturam rectè Hermolaus & interpretes retinuerunt.

τὸ παρέχον τὰς τοῦ θεραπεύειν ἀφορμάς, A
οὔτ' ἀκατάληπτόν ἐστιν, οὔτ' ἀναιτιο-
λόγητον· καὶ μᾶλλόν τις ὁρμώμενος ἀπ'
αὐτοῦ, πίστιν καὶ παρρησίαν ἔχειν διεβε-
βαιώσατο περὶ τῆς καταλήψεως τῶν ἀδή-
λων. διαφέρουσι μὲν γὰρ ταῖς αἰσθήσεσιν
ἀπὸ τῶν ἰδίων διὰ σμικρότητα. καταλή-
ψεως δὲ ἐναργοῦς ἐξ ἀλλήλων τυγχά- B
νουσιν. ἱκανῶς δὲ ἐφώδευσε τοὺς τρόπους
Διοκλῆς ἐν τῷ πρὸς Πλείσταρχον ὑπο-
μνήματι, γράφων ταῦτα κατὰ λέξιν·
γνοίη δ' ἄν τις τοῦτο καὶ ἐπ' ἄλλων οὐκ ὀ-
λίγων, καὶ ἐπὶ τῶν ἐχιδνῶν ἢ σκορπιῶν
καὶ ἑτέρων τοιούτων, ἀτενίσας δὲ ὡς ἄδη-
λα καὶ μικρὰ τὸ γένος ὄντα, μεγάλων αἴ- C
τια κινδύνων καὶ πόνων γίνεται. ὧν οὐδὲ ἰ-
δεῖν ἔνια ῥᾴδιον παρά τινα σμικρότητα
καὶ ἰσχὺν ἀπολειπομένην αὖθις ἀπὸ τῶν
ἄλλων θηρίων. ὁπηλίκον γάρ τι νομίζειν
τὸ μέγεθος, ὅσον ἀπὸ τῆς πληγῆς, τοῦ
σκορπίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τῇ
σαρκὶ λυμαινομένων; ὧν τὰ μέν ἐστι ποι- D
οῦντα πόνον ἰσχυρόν, τὰ δέ, σήποντα, τὰ
δέ, κτείνοντα συντόμως. ἢ τὸ διὰ τοῦ
φαλαγγίου δήγματος ἐνιέμενον, καὶ
ὅλον τὸ σῶμα διαπονούμενον; οὐδὲ γὰρ
ἂν διαγνῶναι τὸ μέγεθος αὐτῶν
δύναιτό τις, διὰ τὸ παντάπασιν εἶναι
μικρόν. ὅτι μὲν οὖν πρὸς τὰς διαθέ- E
σεις ταῦτά ἐστιν, ὡμολόγηται παρὰ
πάντων. ὅτι δὲ καὶ ἀκριβῶς κατείλη-
πται τὸ τὴν δύναμιν αὐτῶν γίνεσθαί
τινα φθοροποιόν, ἥ τις καταμιγνυμένη
τοῖς σώμασιν αἰτία τῶν συμβαινόντων
κακῶν γίνεσθαι συγκεχώρηται, καὶ τοῦ-
το πεπίστευται. καὶ οὐδεὶς ἂν οὕτως εὑρε- F
θείη φιλόνεικος, ὡς ἄλλοθεν φῆσαι τὰς
ὀχλήσεις καὶ οὐχὶ δι' ὕλης φθοροποιοῦ
καθαπτομένης τῶν σωμάτων μόνων ἀπὸ
μέρους συμπίπτειν. τοῦτο δὲ ἦν τὸ πρὸς
τὰ ἔργα τῆς τέχνης χρησιμεύοντα, κα-
τὰ πᾶν ἔργον, τὸ ἔργον τοῦτο ποιού-
μενον ὑπαγορεύειν, ὥστε ἡμᾶς μηδὲ G
βλάπτεσθαί τι κατὰ πάντα ὑπὸ τῆς
κατὰ τὴν ἰδιότητα ἀκαταληψίας τῆς *
κοινῆς αἰτίας· καὶ τότε ἐνδείκνυσθαι δυναμένης βεβαίως κατειλημμένης. διὸ

que medẽdi præbet occaſionem, id neque imperceptibile eſt, neq; cauſa carere exiſtimatur. Quin potiùs ab ipſo quis impulſus certiorem de abditorum cõprehẽſione fiduciam ſe cõparaſſe affirmabit. Nã etſi ſępe minora ſint q̃ vt ſenſibus percipiantur, euidenter tamẽ ex ipſis inter ſe collatis deprehẽduntur. Diocles autẽ in eo cõmentario quẽ Pliſtarcho dicauit, modos abũdè ꝓſecutus eſt, ad verbũ ita ſcribẽs: Noſſe quis hoc poteſt cùm in aliis nõ paucis, tùm in viperis aut ſcorpionibus, & aliis id genus, ſecũ animo reputãs quãtorũ, licet exiguo ſint corpore vixq; cõſpectui ſubiiciãtur, diſcriminum ac dolorũ cauſæ ſint. Ex iis nihilominꝰ nõnulla cõſtat propter paruitatẽ ne cerni quidẽ facilè poſſe, prætereaq; robore à cæteris beſtiis longè ſuperari. Quãtula enim cẽſebitur, ſi vulnus ſpectes, ſcorpionis & aliorum eiuſmodi corporibus noſtris perniciem afferentiũ magnitudo? Et horum tamen aliqua vehemẽtes cruciatus excitãt, alia putrefaciunt, alia denique quãprimùm perimũt. Rurſus quantulum, quæſo, æſtimabitur quod à Phalãgij morſu ingeritur venenũ, quodq; vniuerſum corpꝰ grauiter afficit? Magnitudinem certè aliquã vix ac ne vix quidẽ deprehẽdere quiſquã poſſit, cùm idipſũ animal prorſus exigua mole cõſtet. Ergo hæc ad affectiones referri oportere apud omnes eſt in confeſſo. Illud quoque exactè deprehẽſum eſt, vim quandam ipſis ineſſe corruptricem, quæ inſinuata corporibus malorum quæ exoriuntur cauſa ſit: id quod receptum eſt iã pridem & omnium cõſenſu perſuaſum. Neque quiſquã inuenietur vſqueadeo contentionis ſtudio flagrans, vt aliunde moleſtias ac perturbationes oriri aſſerat, quàm ex materia corruptrice ſeu mortifera, ex parte tantùm corpora contingente. Porrò id erat quòd inter vtilia artis opera in omni opere dicere par erat, quænam res hoc efficiat, vt nihil prorſus nos lædat incomprehenſa cauſæ proprietas: * quandoquidem communis cauſa tunc oſtendi poteſt, cùm firmiter comprehenſa eſt. Ideo

Pal. cod. interſerit εἰς
Pal. οὐ καταληπτέον εἰς
Pal. τὸν τρόπον
In Pal. deeſt, ὑπομνήματι
Lacuna hæc ita interpretatur vt quæ deinceps hoc loco ſequũtur, non ad Dioclẽ, ſed ad Dioſcoridẽ referat. Ald. addit τὰ ἴτα & Pal. recentior codex.
Quæ ſequuntur ἀτενίσας deficiũt in Pal. recent. vſque ad τῇ σαρκὶ
Pal. καὶ τὰ μὲν ποιοῦντα
fortè, αὐτῶν
Pal. περὶ πάντων
Pal. αἰτίαν
Hoc καὶ deeſt in Pal. recentiori
Vterque Pal. τὸν
Pal. τὸν ἔργον ποιούμενον
Pal. τῆς τε κ.

Eraſiſtratus Empiricorum peruicaciā graui cauillatione inceſſens, cæcis affectibus cauſam aſſignauit: illis minimè cōcedens cauſam morborum ſupremam, & communem incomprehenſibilem eſſe, & hanc in eo quem de cauſis edidit commentario illuſtrans. Quin & illos reprehendit, quòd non explicuerint in quibus diſpoſitionibus ſatisfaciat trita medēdi ratio. Siquidem, exēpli gratia, dicere debuerūt, ſe in venenis venenatorúmq; morſibus & cæteris id genus obſeruatione contētos fore, quæ quidem à cauſarum comprehenſione omnino ſeparata ſit. Primùm enim in genere cōprehendi facilè poſſunt: quādoquidem veneni vis corruptrix corporáque ſubiecta ita immutans vt etiam perimat, generalem quidē, at nō ſpecialem ſubindicat curationem: quę ſcilicet vim habeat illud ipſū hebetandi ac prorſus expugnandi. Dum verò ſubiunxit: (venit quis ad aquā dulcem ac poculentam, & ante obſeruationem vomitum prouocauit, vulnus dilatauit, aut partem demorſam exugendam præbuit, cucurbitulas admouit, ſcarificationem adhibuit, cauteria & eadem vi prædita medicamenta cauſtica applicuit, poſtremò partem amputauit) remedia haud dubiè penſitauit, quotquot (ſeu intus aſſumpta ſeu) foris & in ſumma cute adhibita immiſſæ ad intima perniciei aduerſari poſſent. Hæc itaque quæ diſſeruit Eraſiſtratus, tum veritati, tum & artis operibus ſunt conſentanea. Sed Methodicos demirari licet, qui quidem corruptricem ſeu maleficam vim corporibus immiſſam, negotiorum quæ ipſa faceſſit ſimpliciter cauſam eſſe minimè cōcedant, at certo quodam modo: vſq; adeò ineptè nomini inſiſtunt. Palàm enim etiā apud ipſos vis immiſſa corporibus, *φθοροποιός*, hoc eſt, corruptrix appellatur. Corruptricem autem vim habere, cauſæ, non item alius cuiuſpiā rei, opus eſt. Aiūt porrò voces has *μάρσιππος* & *ἀνακαλύπτειν* reliquis omnibus eſſe ſimiles: in quibus partes quędā dictionū nō pro virtute, ſed iuxta nudā enūtiationē, comprehenſæ ſunt. Enimuerò quemadmodum in his vocibus *μάρσιππος* & *ἀνακαλύπτειν*, partes neque principales neque præcipuos retinent

A καὶ ὁ Ἐρασίστρατος ἐπισκώπτων τὴν αὐθάδειαν τῶν Ἐμπειρικῶν, αἰτίαν τοῖς δυσαπολογήτοις ἀνέθηκεν. οὐ συγχωρῶν αὐτοῖς, τὴν αἰτίαν τὴν ἐπαναβεβηκυῖαν καὶ καθολικὴν "ἄληπτον ἐπὶ τῇ νόσῳ ὑπάρχειν· τῇ τε περὶ αἰτιῶν γραφῇ ταύτην διαλευκαίνων· τοῦ τε μὴ λέγειν ἐπὶ τίνων ἀρ- B κούμεθα τῇ τετριμμένῃ θεραπείᾳ. δεῖ ἐπὶ τῶν θηριοδήκτων καὶ θανασίμων" καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν, ἀρκεσθησόμεθα τῇ παρατηρήσει, τῆς τῶν αἰτιῶν προσλήψεως χωριζόμενοι τελέως. πρῶτον μὲν γὰρ κατὰ γένος οὐκ ἀκατάληπτά εἰσιν. ὅτι μὲν γὰρ δύναμις ὑπάρχει φθαρτική, καὶ τῶν ὑποκειμένων C ἀλλοιωτικὴ ὥστε ἀναιρεῖν, "καὶ τούτων κατὰ γένος" οὐ μὴν κατ' εἶδος ὑπογράφει θεραπείαν, "δι' ἧς ταῦτα ἀμβλυντέον τε καὶ καταργαστέον. ὅτι δέ φησιν· ἦλθέ τις ἐφ' ὕδωρ γλυκὺ καὶ πότιμον, καὶ πρὸ τῆς παρατηρήσεως ἐπ' ἔμετον, "διαίτασιν τοῦ πεπληγότος, ἢ δεδηγμένου μέρους ἀποθηλασμόν, D σικύας προσβολήν, ἐντομὴν καυτηρίων, φαρμάκων τὸ αὐτὸ δυναμένων ἐπίθεσιν, τὸ τελευταῖον ἀποκοπὴν τοῦ μέρους· "ἀνελογίσατο τῶν πεφυκότων φαρμάκων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν φέρεσθαί τινα, τῇ "ἐνιεμένῃ εἰς τὰ κατὰ βάθος ἐναντιοῦσθαι φθορᾷ. ταῦτα μὲν οὖν "δι' ὧν εἴρηκε Ἐρασί- E στρατος, πάντα εἴρηκε καλῶς καὶ τοῖς ἔργοις ἀκολούθως. θαυμάζειν δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν Μεθοδικῶν, οἵτινες οὐ συγχωροῦσιν "αἰτίαν εἶναι τὴν φθοροποιὸν ἐνιεμένην δύναμιν, ἐκ τῶν ἀπ' αὐτῆς γινομένων ὀχληρῶν, ἀλλὰ τρόπον μὲν ἀνοήτως οὕτω τῷ ὀνόματι προσέχουσι. φθοροποιὸς γὰρ καὶ παρ' αὐτοῖς "ἄντι- F κρυς ἡ ἐνιεμένη δύναμις προσαγορεύεται. τὸ δὲ φθοροποιὸν εἶναι τῆς αἰτίας, οὐκ ἄλλου τινὸς "ἔργου ἐστί. φασὶ δὲ τὸ μὲν ὄνομα τὸ μάρσιππος καὶ τὸ ἀνακαλύπτειν, τοῖς λοιποῖς πᾶσι παραπλήσιον ὑπάρχειν, ἐφ' ὧν μέρη τινὰ τῶν λέξεων οὐχ ὅτι κατὰ δύναμιν, "ἀλλὰ κατὰ ψιλὴν περιείληπται τὴν ἐκφοράν. "ἔν τε G γὰρ τῷ μάρσιππος" καὶ τῷ ἀνακαλύπτειν, ὡς τὰς "κυρίας καὶ προηγουμένας οὐκ ἔχει

forte, ἀκατάληπτον

Pal. recent. pro καὶ legit ἢ

Ald. οὐ καταληπτὰ Pal. οὐκ ἄληπτά εἰσιν

Sic Pal. recent. at vulg. ex. ἐκ τῶν κατὰ

Ita οὐ μὴν κατ' εἶδος non habētur in Pal. cod.

Sic Pal. recent. at vulg. ex. διὸ ταῦτα

G. alter διάστασιν. Sed res ipſa oſtendit legendū eſſe διαίτασιν; vt rectiſsimè Ruellius legit.

Pal. cod. ἐλογίσατο

al. ἐνειμένῃ

Pal. recent. δι' ὧν εἴρηκέ τι; πάντα εἴρ.

Lacuna ex v. codice addit, ἁπλῶς

Quidam legiſſe videtur τρόπον μόνον

Pal. ἔργον

Pal. ἀλλὰ καὶ κατὰ

Pal. recent. καὶ γὰρ τὸ μάρσιππ.

Pal. καὶ ἐν τῷ

Sic Pal. recent. at vulg. exempl. κυρείας

A σημασίας· " οὕτω καὶ ἐν τῷ φθοροποιεῖν παρελκόντως καὶ οὐ κατὰ δύναμιν ἐντέτακται. μεταβαίνουσι δὲ ἐνταῦθα ἐπὶ τὰς τῶν αἰτίων διαφοράς, καὶ λέγουσιν, ὅτι τῶν αἰτίων τινὰ μὲν ἐστὶ τὰ προκαταρξαντα, ἃ ποιήσαντα " πάθος χωρίζεται· οἷον, κόπος καὶ " ψῦξις, ἔγκαυσις, καὶ τὰ παραπλήσια. B τὰ δὲ, συνεκτικά, διὰ τὸ ποιεῖν τὸ πάθος καὶ παραμένειν, τουτέστιν ὧν μὲν παρόντων τὰ ἀποτελέσματα πάρεστιν· αὐξανομένων δὲ, " αὔξεται, καὶ μειουμένων, μειοῦται, καὶ παυσαμένων, παύεται· καὶ αὐτοτελῆ δύναται εἶναι. καθ' ἑαυτὰ παραγινόμενα τῶν ἀποτελεσμάτων. C καὶ τοιαῦται μὲν τῶν αἰτίων αἱ δοκιμώταται διαφοραί· τὸ δὲ φθοροποιὸν οὐδεμιᾷ τούτων ὑποτάσσεσθαι πέφυκε. προκαταρκτικὸν μὲν " γὰρ οὐκ ἔστιν, ἐπειδήπερ τὸ πάθος αὐτὸ παραμένει καὶ τοῦ σώματος οὐ χωρίζεται. συνεκτικὸν δ' οὐκ ἂν λέγοιτο, * πλεῖστον μὲν γὰρ τοῦτο πάρεστι· καὶ καθάπερ D ἀπὸ λυσσῶντος κυνὸς δεδηγμένον γίνεται. εἰ δὲ μὴ προκαταρκτικὸν " γίνεται] μηδὲ συνεκτικόν, οὐδὲ αὐτοτελές, οὐδὲ συναίτιον ἂν εἴη. εἰ δὲ " ἐκ μηδεμιᾶς διαφορᾶς τῶν αἰτίων ἄγειν δυνησόμεθα τὸ φθοροποιόν, συγχωροῦμεν αὐτὸ μηδὲ αἴτιον ὑπάρχειν. τοιούτων δὲ λεγομένων καὶ ὄντων, τὸ μὲν E τινὰ τῶν ὀνομάτων " ἐν αὐτοῖς μὴ ἔχειν μέρη σημαντικὰ τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ κατὰ ψιλὴν τὴν ἐκφορὰν πεποιημένα, συγχωρητέον. ὅτι δὲ μὴ πάντα ὑποληπτέον τοιαῦτα ὑπάρχειν, ἀλλὰ παντελῶς ὀλίγα· οὐδὲ τὸ ποιεῖν ἐν τῷ φθοροποιῷ παραπλησίως τοῖς " ὑποληφθεῖσιν ἐξενήνεκται. κυριωτάτην δὲ F ἔχει τὴν σημείωσιν. ὡς γὰρ τὸ τῆς φθορᾶς ὄνομα τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς σημαντικόν ἐστιν, οὕτω καὶ τὸ ποιεῖν παραληπτέον, * μηδὲν ἐν τῷ φθορὰν ἔχειν δηλοῦν· τούτου δ' οὗπερ ἐξακούουσι πάντες τελέως ἄσημον γίνεται τοὔνομα, καὶ παραπλήσιον τῷ " παιδὶ, ἔχειν δίψος. εἰ G διδόασιν ἀπὸ τῆς φθορᾶς ὑγιεῖ γίνεσθαι τὴν νόσον, συγχωροῦσι δηλονότι καὶ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν, εἰ μή τι φθορᾶς ἀπεργαστικόν ἐστι.

Pal. recent. οὕτω καὶ τὸ φθορ.

Pal. recent. pro πάθος legit κόπον

Deest in Pal. καὶ

Pal. αὐξάνεται

Deest γὰρ in Pal. vet.

Ald. non habet.

Pal. recent. ἐκ μιᾶς διαφορᾶς

Deest ἐν in Pal. recent.

Pal. recen. παραληφθεῖσιν

Pal. vet. μηδὲν ἐν τῷ φθορὰν δηλοῦσι τοῦτο. τούτου δ'

Cornarius ſat artificioſa cõiectura ductꝰ pro παιδὶ, διψᾶν reſtituit.

A ſignificatꝰ,ſic & in hoc verbo φθοροποιεῖν partes ſuperuacuò & quaſi pro ductionis tãtùm gratia, nõ item ad certam vim & efficacitatẽ,vnà coaluerũt.Hinc porrò ad cauſarum differentias trãſeunt, affirmántq; cauſarum quaſdam eſſe primarias & euidentes: quæ cùm primum aduer- B ſam valetudinem crearunt, à corpore ſeparantur, cuiuſmodi ſunt labor,frigus,æſtus, & ſimilia:alias verò continentes, quæ excitato morbo etiamnum permanent, hoc eſt, quibus præſentibus & effectus eorũ adſunt, increſcentibus iiſdem effectus itidẽ augẽtur, decreſcẽtibꝰ minuuntur,deſinentibus finiũtur:quæ C deniq; iccircò perfectæ dici poſſũt, quòd ſi adſunt, effectus per ſe inducũt.Ac tales quidẽ receptiſſimæ ſũt cauſarũ differentiæ, quarũ neutri τὸ φθοροποιὸν ſubiici rectè poteſt.Primaria enim cauſa nõ eſt, quoniã morbꝰ ipſe permanet, nec ipſa à corpore ſeparatur.Sed neq; cõtinẽs cauſa dici poteſt, quoniã magna ex parte a- D liunde adeſt q̃d nocet, queãdmodũ in iis videre eſt,q̃ à rabioſo cane ſũt demorſi. Quòd ſi neq; primaria neque cõtinens cauſa fuerit,vtiq; neq; perfecta ſeu finẽ p̃ ſe cõſtituẽs, neq; adiuuãs cauſa dici poterit. Quòd ſi τὸ φθοροποιὸν in nullo cauſarũ genere locare poſſumꝰ, cõſequitur certè vt neq; omnino cauſam eſſe fateamur. E Hiſce hoc modo dictis cõſtitutiſq;, eſſe vocabula quædam quæ in ſe nõ habeãt partes rerum ſignificatrices, ſed iuxta ſimplicẽ ac nudã p̃nũtiationẽ efficta, cõcedẽdũ eſt.Verùm planè p̃pauca,nedũ omnia,talẽ nãciſci cõditionẽ exiſtimandũ eſt. Neq; enim ποιεῖν in hoc nomine φθοροποιὸν, perinde atq; in reliqs exẽplis F vocũ partes,enũtiatur,ſed lõgè principẽ obtinet ſignificationẽ.Nã queãdmodũ φθορᾶς,i. corruptionis,nomẽ mutationẽ in peiꝰ ſignificat, ſic & hoc verbũ ποιεῖν i.facere, ita accipiẽdũ eſt, vt nihil amplius ex eo q̃d dictionẽ φθορᾶς ſibi adiũctã habeat * declaret, ſicq; vox penitus nõ ſignificãs id quod omnes palàm audiũt, G atq; adeo ſimilis voci, ſitire, ſitim, vt ita dicã,habere ſignificãti. Quòd ſi dãt ſano ex corruptione morbum cõtingere,cõcedũt vtiq; vim in huiuſmodi verbo ποιεῖν ſubeſſe:ſiquidẽ aliquid eſt, quod corruptionem efficiat.

Omne

* Omne autē quod aliquid efficit, per ſingulas cauſas oſtenditur quæ corporibus ſubiiciūtur, idq; tā in lethalibus venenis, quàm iis quæ corporibus ingeruntur. At qualencunq; cauſā ad cauſarū differētias propoſitas reduci oportere aſſerūt. Fallūtur autem & hac in parte, quoniam haud exactā diuiſionē propoſuêre. Qui verò ſe Dogmaticos profitentur, cauſam hanc eſſe dicunt partim præparantē, partim cōtinentem, vt inguinū vlcus & inguinariā febrim, & quæ tū "cauſæ finē & effectū per ſe præſtāti aſſiſtat, tū etiā ab eadem ſeparetur, vt à fractis præcipitatio. In ſumma quoties quidpiam ſuapte natura cauſa fuerit, nec vlla cauſarū diuiſione cōprehenditur, vitioſum eſt, neq; cauſæ aſcribitur eorū quæ idem genus ſortiuntur. Sed quòd φθοροποιὸν cauſa ſit, tū ex ipſo nomine deprehēditur, tū & apertiùs ex iis quæ cōtingunt oſtenditur. Nam poſt impreſſum à venenata beſtia ictum quam, quæſo, aliam arbitrantur mali cauſam, quàm vim ipſam ab animante profectam & illapſum in corpora virus? quandoquidem neq; frigus, neq; æſtum, neq; exciſionem, neq; cruditatem, neq; aliud quicquā ſimile cauſari poſſūt Quoniam verò etiā cauſarū differentiis gaudent, & aliquas continentes, alias primarias ſeu euidentes appellāt: ipſis dicendū, vtroq; iſtorū modorū cauſam eſſe. Ac euidens quidem dicetur, quòd effectū præcedat & corporis ſubſtantiā præoccupet: continens verò, quòd morbis præſentibus etiā ipſa adſit, hácq; remota, itidē recedant ſimul & ſemel quæ cum ipſa euenerāt. Sed de his hactenus. Statuēdū itaq; corruptricem ſeu mortiferā illā vim intrinſecus manifeſtiſſimam eſſe cauſam, huncq; veluti principē ſcopū nobis proponendū eſſe. Iccirco antequā irruant morbi, variis modis certandum eſt, vſque dum vis tota corporibus excutiatur. Modò enim qua parte intrò ſubierit, eā reuocari oportet, modò retineri & quaſi coërceri circa partē quampiam, præſertimq; ignobilē, priuſquàm altiùs irrepens viſcera tētet: aliâs deniq; pernicies eius eluenda retundendáve eſt, ſiquidem iam ipſa membra peruaſerit. Cumprimùm igitur hauſto veneno vehemens ſuccedit inflammatio, crebris vomitionibus excludēdum id eſt:

forte, effectui

A πᾶν δὲ τὸ ποιοῦν καὶ ἀπεργαζόμενόν τι, καθ' ἕκαστον "αἴτιον δείκνυται τῶν ὑποκειμένων ἐν τοῖς σώμασιν, ἐπί τε τῶν ἐνιεμένων καὶ θανασίμων φαρμάκων." ἀλλὰ ὑποπίπτειν τι φασὶ τῶν τῶν αἰτίων "διαφοραῖς. πεπλάνηνται δὲ κἀνταῦθα διαίρεσιν ἀκριβῆ οὐκ εἰληφότες. λέγεται δὲ καὶ παρὰ τοῖς δογματικοῖς αἴτιον ὑπάρχειν καὶ αὐ-
B τὸ, κατὰ μέν τι παρασκευαστικὸν, κατὰ δέ τι συνεκτικόν. ὡς βουβώνων ἕλκος καὶ βουβώνων πυρετὸς, καὶ τὸ συνεφιστάμενον τῷ "ἀποτελεσματικῷ, χωριζόμενόν τε ὡς πτῶμα καταγμάτος. καὶ καθόλου δὲ ὅταν τι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν αἴτιον ὑπάρχῃ, μὴ περιέχηται δὲ "ἔν τινι διαιρέσει, μοχθηρὸν μὲν, οὐχὶ δὲ καὶ αἴτιον τῶν τῶν ὁμο-
C γενῶν περιγέγραπται φύσεως. ὅτι δὲ τὸ φθοροποιόν ἐστιν αἴτιον, ἐλέγχεται μὲν καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος, δείκνυται δὲ ἐναργέστερον ἐπὶ τῶν συμβαινόντων. τί γὰρ αἴτιον ὑπέλαβον εἶναι μετὰ τὴν ἐκ τοῦ δακέτου πληγὴν, ἢ τὴν ἐπιγινομένην ὑπὸ τοῦ ζώου δύναμιν, καὶ τὸν εἰς τὰ σώματα βαλλόμενον ἰόν; μήτε ψύξιν, μήτε ἔγκαυσιν, μήτε ἐκ-
D κοπὴν, μήτε ἀπεψίαν, μήτε ἄλλο τι παραπλήσιον ἔχοντες αἰτιᾶσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ταῖς διαφοραῖς χαίρουσι τῶν αἰτίων, τὰ μὲν, καλοῦντες συνεκτικὰ, τὰ δὲ, προκαταρκτικὰ, "λεκτέον αὐτοῖς ὅτι καθ' "ἕτερον δὴ τούτων αἴτιόν ἐστι. "τὸ προκαταρκτικὸν ῥηθήσεται δὲ ἀπὸ τοῦ προάγειν τοῦ ἀποτελέσματος, "καὶ τὸ προϋπόστασιν λαμβά-
E νον τοῦ σώματος. συνεκτικὸν δὲ, ἐπειδὴ τῶν παθῶν παρόντων καὶ αὐτὸ πάρεστι, καὶ χωρισθέντος αὐτοῦ, χωρίζεται καὶ τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτό. περὶ τούτων μὲν οὖν οὐ "πλείω ῥητέον. θετέον "δὲ ἔσωθεν ἐναργεστάτην φθοροποιὸν δύναμιν αἰτίαν εἶναι, καὶ τὸν προηγούμενον σκοπὸν οὕτως ποιητέον. καὶ πρὸ μὲν τῆς κατασκήψεως τῶν παθῶν,
F ποικίλως διαγωνιστέον μέχρι τοῦ παντελῶς αὐτὴν ἀποσκευασθῆναι τῶν σωμάτων. ὅτε μὲν, ὑπεξαιρουμένην δι' ὧν εἰσῆλθε μερῶν· τοῦτο δὲ, κρατουμένην περὶ ἑνὶ, καὶ μάλιστα οὐ κυρίῳ τόπῳ, πρὶν εἰς τὸ βάθος ἀπελθεῖν καὶ σπλάγχνων ἅψασθαι· τοῦτο δὲ, ἀποπλυνομένην ἢ ἐπικιρνωμένην, ἐπειδὰν φθάσῃ χωρεῖν διὰ τῶν σωμάτων.
G ὅτε μὲν οὖν ἡ περίζεσις αὐτοῖς, κομιδὴ ἐπὶ τῶν θανασίμων φαρμάκων δι' ἐμέτων γίνεται·

*

Pal. recēt. omittit vocem αἴτιον

Pal. recent. ἀλλὰ καὶ ὑποπ.
Pal. διαφθοραῖς

*

Fortè, ἀποτελέσματι

In Palat. recent. deest δὲ

Pal. v. διαιρέσει, πλὴν διαίρεσιν ἔχῃ μοχθηρὸν μὲν, οὐχὶ τοῦτο δὲ τῆς τῶν ὁμογενῶν περιγέγραπται φύσεως αἴτιον. Pal. recent. pro οὐχὶ δὲ, οὐ μὴν δὲ legit.

Pal. δεικτέον δὲ αὐτοῖς

Legēdum videtur ἑκάτερον δὴ τοῦτο. Pal. ὅτι καθ' ἕτερον τούτων αἴτιόν ἐστι προκ. Alter Pal. ὅτι καθ' ἕτερον δὴ τούτ.

Fortè, προκαταρκτικὸν μὲν γὰρ ῥηθήσεται ἀπὸ τοῦ προάγειν τοῦ ἀποτελέσματος καὶ τοῦ προϋπόστασιν λαμβάνειν &c.
Pal. recent. καὶ προϋπόστασιν λαμβάνειν τοῦ
Pal. πλέον
Pal. recent δὲ καὶ ἔσωθεν

ἐπὶ δὲ τῶν ἰοβόλων, διὰ τοῦ καταχασμοῦ, καὶ σικυῶν προσβολῆς, ἐκμυζήσεως καὶ περισαρκισμοῦ, ὁτὲ δὲ δι' ἀκρωτηριασμοῦ. ἡ δὲ κατοχὴ καὶ διακράτησις, διὰ κλύσεων καὶ διὰ δριμέων ἐπιθέσεως φαρμάκων. Ταῦτα δὴ κρατεῖν ὁμοῦ καὶ ἀποπλύνειν δύναται τὸν ἰόν. ἡ σβέσις δὲ καὶ ἡ κράτησις δι' ἀκρατοποσίας ἀκράτου τε καὶ γλυκέως, ἢ καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων δριμυφαγίας. ἐπὶ τέλει δὲ συνεργεῖ τούτοις καὶ κάθαρσις κοιλίας, καὶ ἱδρωτοποιΐα, καὶ τινα ἄλλα κοινῶς, καθὼς κατὰ μέρος ἐπιδείξομεν. δεῖ δὲ οὐ μόνον τὴν φθοροποιὸν ὕλην ποιεῖσθαι σκοπὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὸν χρόνον. καὶ γὰρ παρὰ ταῦτα πλείστην ὅσην διαφορὰν τὰ βοηθήματα λαμβάνει. παρὰ μὲν τὸ μέγεθος, ἐπειδὴ περὶ τῶν δηλητηρίων καὶ τῶν ἰοβόλων, τὰ μὲν, διεγερτικὰ κινδύνων γίνεται. τὰ δὲ, σηπεδόνων βαθυτέρων ἢ ἐπιπολαιοτέρων· τὰ δὲ, περιωδυνιῶν σφοδροτέρων, ἢ ἀμυδροτέρων· τὰ δὲ, ἄλλων δυσεργημάτων, ἧσσον ἢ μᾶλλον ὀχλούντων. δεῖ δὲ πρὸς τὰ κίνδυνον ἔχοντα, διὰ τῶν ἀγωνιστικωτέρων ἀγωνίζεσθαι βοηθημάτων· πρὸς δὲ τὰ ἥσσονα χαλεπὰ, διὰ τῶν ἐπιεικεστέρων. ἄτοπον γὰρ ἐπὶ μὲν τῶν μειζόνων μικροτέροις, ἂν οὕτω τύχῃ, χρώμενον τοῖς βοηθήμασι, κινδύνῳ τὸν θεραπευόμενον περιβαλεῖν· ἐπὶ δὲ τῶν μικροτέρων δι' ἀποτόμου τῆς βοηθείας μάτην αἰκίσασθαι τὸ σῶμα. πρόχειρος δὲ καὶ ὁ ἀπὸ τῶν χρόνων ἐστὶν ὁρισμός· ὁ μὲν γὰρ ὀξέως καὶ παραχρῆμα, καὶ τὰς ὀχλήσεις καὶ τοὺς κινδύνους ἐπιφέρει· ὁ δ' ἐξ ἀναβολῆς καὶ χρόνου πλείονος ἢ ἥττονος. προσήκει τοίνυν τοῖς μὲν ὀξέσι, κατεσπευσμένως βοηθεῖν καὶ διὰ πολλῶν ὁμοῦ· τοῖς δὲ, σχολαιοτέρως. ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἐν τεχνολογίᾳ μετρίως ὥρισται. προάγωμεν δὲ ἑξῆς ὡς ἐπὶ κατὰ μέρος.

Pal.recent. ταῦτα κρατεῖν ὁμοῦ δύνανται καὶ ἀποπλύνειν τὸν ἰόν.

Pal.recent. ἡ ὑποκράτησις

Sic legendū eſſe, non μέρος, vt habetur in vulg. exēpl. docent ea quæ proximè ſequuntur. Sed & recentior Palat. codex habet, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὸν

Pal. διὰ τοῦ ἀποτόμου

Pal.recēt. omittit τοίνυν.

Pal. κατεσπουδασμένως

Pal. τεχνολογίαις

Pal.recēt. εἴρηται.

Σημεῖα κυνὸς λυσσῶντος, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδηγμένων. Κεφ. α'.

ΤΟΝ περὶ τῶν λυσσοδήκτων λόγον προετάξαμεν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ καὶ τὸ ζῷον πολύ τε καὶ σύνηθές ἐστι, καὶ συνεχῶς ἁλίσκεται τῇ λύσσῃ ὁ κύων καὶ ἀπόλλυται, καὶ δυσφύλακτον καθέστηκε· καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ κίνδυνος ἀπαραίτητός ἐστιν, εἰ μὴ πολλοῖς χρήσαιτο

Lego ex Paulo, πολλοῖς τις καὶ προσφόροις χρ.

A ſin ictu morſúve impreſſum eſt, ſcarificatione, affixis cucurbitulis, ſuctu & carnis ſcalpello facta circinatione: interdū etiam extremæ partis amputatione euocatur. Retinetur verò atq; cohibetur, infuſis enematis & impoſitis medicamētis acribus: hęc ſimul vtiq; virus coercere & eluere poſſunt. Reſtinguitur
B porrò & euincitur meracioris vini paſsíve potu; aut etiā eſu acriū quæ cōtraria vi polleant. Poſtremò tandē alui purgatio, ſudoris euocatio, & alia quædā in cōmune, quæ ſigillatim demōſtrabimus, auxiliantur. Verumenimuerò nō corruptricem tantùm materiā ceu ſcopum, ſed & eius magnitudinē, ac ipſum quoq;
C tēpus attēdere oportet. Etenim ab his remedia quàm maximū diſcrimē capeſſunt. A magnitudine quidē, quoniā nonnulla è venenis tam hauſtis quā ictu morſúve inflictis, præſentia pericula cōflandi vim habēt, alia putredines altiores aut magis ſuperficiarias excitāt: alia dolores aut vehementiores aut leuiores
D cient, alia deniq; incōmoda magis minúſve infeſtātia inuehūt. Quamobrem oportet quę grauius periculum afferunt, valentioribus auxiliis oppugnare: quæ contra minùs infeſta ſunt, mitioribus. Quippe abſurdum fuerit in grauioribus malis, ſegnioribus medicamentis, ſi ita contingat, vti, atq; adeò hominē in diſ-
E crimen adducere: in minoribus verò, præcipiti violentáque curatione fruſtrà corp⁹ excarnificare. Eſt & in prōptu quæ à tēpore deſumitur indicatio: ſunt enim quæ præſentē ac ſubitaneā perniciē inferūt, alia verò non niſi tēporis ſpatio, ſed modò lōgiore, modò breuiore nocēt. Itaq; in acutis quidē, feſtinātet multa ſi-
F mul auxilia repræſentari oportet, reliquis, tardiùs. Hiſce artis quandā ceu formulam abundè cōplexi ſumus: reliquum eſt, vt ad particulariā ſigillatim exponēda ꝑgrediamur.

Signa rabioſi canis, eorúmque qui ab eo demorſi fuerint. Cap. I.

G DE rabidi canis morſu tractatū aliis ieeirco præpoſuimus, quòd id animal, vt frequens & homini familiare eſt, ita & rabie ſæpenumero prehenditur, indéque perit, & ab eo ſibi cauere difficile eſt: hinc tamen periculum ineuitabile hominem manet, niſi multis iiſque conuenientibus vtatur

auxiliis. Plerunque verò canis in rabiem agitur per flagrantiſſimos æſtus, ac interdum etiá per ſæuiſſima frigora. Rabie auté correptus & potum & eſcam auerſatur, largã ſpumantémq; pituitam naribus & ore proiicit, toruú ac ſolito triſtiùs intuetur, in omnes æquè beſtias hominéſq; irruit, ac omnes paſſim tam familiares quàm ignotos mordet: neq; tamen protinus aliud quicquá graue, quàm ex vulnere doloré infert: at deinceps morbum ab aquæ metu, hydrophobiam Græcis appellatum, inuehit. Hunc comitátur conuulſiones ac totius corporis rubores, præſertímq; faciei, cum exudatione & *languore quodam. Ex hoc mali genere correptis ſunt qui lucis ſplendorem refugiant, alij aſſiduo dolorum cruciatu cõficiuntur. Neq; deſunt qui canũ more latratus edant, & obuios quoſq; détibus appetant, morſúque ſuo alios ſimili morbo inficiant. Ex iis porrò qui in eiuſmodi morbũ incurriſſent, nullũ ſeruatũ ſcimus: tantummodò ex hiſtoriis vnum aut alterũ euaſiſſe accepimus. Enimuero EVdemus ſuperſtitem quẽdam euaſiſſe narrat. Themiſoné etiá aliqui demorſum in hunc affectũ incidiſſe, ac nihilominus ſeruatũ aſſerunt: alij cùm ab amici aquę metu cruciati latere, cuius cõmiſereſcebat, vix vnquá diſcederet, illíq; alacriter omne præſtaret officiũ, ſimilem cõtraxiſſe affectum: attamen poſt multos tandé cruciatus euaſiſſe. Eſt igitur hoc genus morbi miſerrimũ, & curatu per quàm difficile: ſed à quo tamen, priùs quàm ipſo tentarétur, demorſos haud paucos ipſi vindicauimus, & complures itidem ab aliis medicis conſeruatos nouimus.

*vel, anxietate

Morſus rabidi canis particularia remedia. Cap. II.

RATIO medendi quædá cõmunis eſt, qua vtendũ in iis omnibus qui à viruléta quauis beſtia demorſi fuerint, altera iis peculiaris quos rabioſus canis momorderit: quæ nonnullis quidé maximè prodeſſe cõſueuit, aliis verò eſt inutilis, quibus ſcilicet iam ex lõgo tépore morſus illatus fuerit. Hanc nos medendi rationem priore loco exponemus: deinde & communé illá curſim perſtringemus. Cancros itaque fluuiatiles igni è vitis albæ ſarmentis cremare oportet, & cinerem eorum quàm minutiſſimè tritum habere reconditum:

A τοῖς βοηθήμασι. λυσσᾷ δὲ ὁ κύων "ὡς ἐπιτοπολὺ μὲν ἐν τοῖς σφοδροτάτοις καύμασιν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τοῖς "ἐφισαμένοις κρύεσι. λυσσήσας δὲ ἀποτρέπεται καὶ βρῶσιν καὶ πόσιν· καὶ φλέγμα πολὺ ἀφρῶδες ἐκ τοῦ στόματος καὶ τῶν ῥινῶν προβάλλει. καὶ πονηρὸν βλέπει, καὶ στυγνότερον τοῦ συνήθους· ἐφορμᾷ δὲ χωρὶς ὑ-
B λακῆς πᾶσιν ὁμοίως καὶ θηρίοις καὶ ἀνθρώποις, πᾶσί τε συνήθεσι καὶ ἀγνώστοις, δάκνων. καὶ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν σκληρὸν ἐπιφέρει, πλὴν ὅσον ὀδύνην τὴν ἐκ τοῦ τραύματος· ὕστερον δὲ ἐμποιεῖ πάθος τὸ καλούμενον ὑδροφοβικόν. συμπίπτει δὲ μετὰ σπασμῶν καὶ ἐρυθήματος ὅλου τοῦ σώματος, μάλιστα δὲ ὅλου τοῦ προσώ-
C που, "καὶ μάλιστα ἀπὸ ἱδρώσεως καὶ "ἀπορίας. καὶ τινὲς μὲν φεύγουσι τὴν αὐγήν· τινὲς δὲ τρύχονται συνεχῶς. ἔνιοι δὲ ὑλακτοῦσιν, ὥσπερ κύνες, καὶ δάκνουσιν * ἐπιόντες καὶ δάκνοντες, αἴτιοι τοῦ αὐτῶν πάθους κατέστησαν, "εἰ μὴ καθ' ἱστορίαν παρειλήφαμεν περιγενέσθαι ἕνα ἢ δεύτερον· καὶ γὰρ ΕΥ'δημος παραγεγονέναι
D τινά φησι. καὶ Θεμίσωνα οἱ μὲν λέγουσι τῷ πάθει δηχθέντα περιπεσεῖν, καὶ σωθῆναι. ἕτεροι δέ, φίλῳ ὑδροφοβιῶντι προσκαρτερήσαντα προθύμως καὶ συμπαθῶς, εἰς τὴν ὁμοίαν ἐμπεσεῖν διάθεσιν, καὶ πολλὰ κακοπαθήσαντα σωθῆναι. τὸ μὲν οὖν πάθος ἐστὶν ἀργαλέον· πρὸ δὲ τῆς πείρας αὐτοῦ, πολλοὺς
E καὶ αὐτοὶ περιεσώσαμεν, καὶ ὑπὸ ἄλλων ἰατρῶν σωθέντας ἔγνωμεν.

Ald. ὡς τὸ πολύ

Lego ex Paulo ἐπισταμένοις

Malim ex Paulo, καὶ μετὰ ἱδρώσεως καὶ ἀπορίας.

Ald. ἀπυρίας, ſed malè.

Marc. & Corn. rectè add. ex Paulo. τῶν δὲ ἐμπεσόντων ἐς τὸ πάθος μηδένα ἴσμεν περισωθέντα,

Θεραπεία τοπικὴ τῶν ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δηγμάτων. Κεφ. β'.

ΤΗΣ θεραπείας ἡ μέν ἐστι κοινὴ καὶ χρηστέον αὐτῇ ἐπὶ πάντων τῶν ὑπό τινος ἰοβόλου ζώου δεδηγμένων· ἡ δέ τις ἰδία τῶν λυσσο-
F δήκτων· τοῖς μὲν γὰρ ἄκρως ὠφελεῖν εἰθισμένη· τοῖς δὲ ἀπὸ πολλοῦ δηχθεῖσιν, ἀνάρμοστος. καὶ πρῶτόν τε αὐτὴν ἐκθέμενοι, μετὰ τοῦτο καὶ τὴν κοινὴν ἐκτροχάσομεν. δεῖ τοίνυν καρκίνους ποταμίους ἐπὶ κληματίδος λευκῆς ἀμπέλου καῦσαι, καὶ τὴν τέφραν αὐτῶν λειοτριβήσαντα ἔχειν ἀποκειμένην·
G

A ὁμοίως δὲ καὶ ῥίζαν γεντιανῆς ἀποθέσθαι κεκομμένην καὶ σεσησμένην. ὁπότε δέ τις δηχθείη ὑπὸ λυσσῶντος κυνός, εἰς οἴνου ἀκράτου κυάθους δʹ. ἐμβάλλειν δύο μὲν κοχλιάρια τῆς τῶν καρκίνων τέφρας, ἓν δὲ κοχλιάριον τῆς γεντιανῆς· καὶ ἐγκυκήσαντας ὡς ἐν ἀλφίτῳ δεδευμένῳ, πίνειν ἀπὸ τῆς αʹ. ἡμέρας, μέχρι "τεσσάρων ἡμερῶν. B ἀπαρχῆς μὲν οὖν διδόμενον τὸ φάρμακον, τοῦτον προσφερέσθω τὸν τρόπον. εἰ δὲ ἡμέραι παρεληλύθασι δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ τῆς δήξεως, ἐγχειροῦντας τῇ θεραπείᾳ, *τριπλάσιον δεῖ διδόναι ὅσον ἐξ ἀρχῆς εἰρήκαμεν. τὸ μὲν ἄριστον ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων βοήθημα, ὃ δὴ καὶ μόνον ἐνίοις ἤρκεσε, τοῦτό ἐστι, καὶ χρηστέον αὐτῷ με- C τὰ πεποιθήσεως· ἕνεκα δὲ τοῦ καὶ δι' ἄλλων ἠσφαλίσθαι πρὸς ἄφυκτον δοκοῦντα κίνδυνον, οὐδὲν τὸ κωλῦον ἐστὶ καὶ τοῖς λοιποῖς χρήσασθαι. αἱρετώτερον δὲ διακενῆς, ἂν οὕτω τύχῃ, τῶν βοηθημάτων τὸ ἀπάνθρωπον ὑπομεῖναι, ἢ διὰ τὴν ὀλιγωρίαν κινδύνῳ περιπεσεῖν. οὐχ οὕτω δ' εὐλαβητέον τὰ μεγάλα τραύ- D ματα ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων, ὡς τὰ μικρὰ καὶ ταῖς ἀμυχαῖς ἐμφερῆ· διὰ γὰρ τῶν μειζόνων ἀθρόον καὶ πολὺ αἷμα προχεόμενον, δύναταί τι καὶ τοῦ ἰοῦ συναποκλύζειν· διὰ δὲ τῶν μικροτέρων, οὐδαμῶς· καὶ ἐκ μὲν τῶν μειζόνων τὰς ἀφισταμένας σάρκας αὐτόθεν ἀφαιρετέον, καὶ τὰ χείλη περιγλυπτέον διὰ E τῆς ἀκμῆς· ἀνατεθείσης δὲ τῆς σαρκὸς ἀγκίστρῳ ἢ μύδρῳ, τὴν ἐκτομὴν ἀποτελεστέον. ἐπὶ ἀμφοτέρων δὲ τὰ ἐν κύκλῳ βαθυτέραις ἀμυχαῖς καταχαρακτέον, "εἴπως ἡ τοῦ αἵματος "πλείων γινομένη κένωσις, ἐνδυνιωθήσεται τὰ σώματα τῇ τοῦ ἰοῦ διαδόσει. πολλὴν δὲ καὶ ἡ σικύα κολληθεῖσα F μετὰ πολλῆς φλογὸς παράσχοι ὠφέλειαν, ὥς τε λῦσαι τοῦ ἰοῦ τὴν δύναμιν. Ἡ δὲ καῦσις, ἀνυσιμώτατον ἐπὶ τῶν ἰοβόλων ἐστὶ βοηθημάτων. τὸ γὰρ πῦρ πάσης δυνάμεως εὐτονώτερον ὑπάρχον, ὁμοῦ μὲν κρατεῖ καὶ κωλύει φέρεσθαι τὸν ἰὸν ἐσωτέρω, ὁμοῦ δὲ τὸ κρατηθὲν αὐτοῦ μέ- G ρος τῆς ἐφεξῆς θεραπείας καταβολὴν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐργάζεται, παρα-

Corn. legendum ſuſpicatur τεσσαράκοντα

Par. ὅπως

Sic Goup. alter cod. Vulg. ex. παραπλησιωτέρα, minus rectè.

pariter & gentianæ radicem tuſam cribratámque reponere. Quoties autẽ canis rabioſus alicui morſum intulerit, in quaternos meraci vini cyathos bina cineris cancrorum cochlearia, vnúmq; gentianæ, coniiciantur: ac vbi in polentæ dilutioris modum ſubacta remiſtáque fuerint, quatriduo bibantur. Cùm igitur primo ſtatim vulneris inflicti tempore hoc medicamentum exhibebitur, in hunc propinabitur modum. Quòd ſi ab illato morſu duo tréſve dies interceſſerint, dum curationem aggrediemur, duplum quóque triplúmve ponderis eius quod ab initio retulimus, exhibebimus. Efficaciſſimum quidem hoc eſt aduerſus rabioſorum morſus auxilium; quod etiã vnicũ nonnullis ſatis ad ſalutem fuit, quóque cum fiducia vti licet: attamen quò firmius contra periculũ, vt videtur, ineuitabile, muniamur, nihil quicquam obſtat, quominus & aliis vtamur auxiliis. Sed & inhumanos quantumuis fruſtra remediorũ tolerare cruciatus ſatius multò fuerit, quàm per inertiam negligẽtiámve in diſcrimen adduci. Neq; verò tantoperè metuenda in demorſis à rabioſo cane maiuſcula vulnera, quãtoperè minora, iiſq; ſimilia quæ per leuẽ ſcarificationẽ fieri ſolita ſunt: quippe maiori vulnere copioſior ſanguis cõfertim emanans virulenti liquoris nonnihil ſimul & ſemel exhaurire poteſt: id quod minori vulnere fieri nequit. Quin & à maioribus abſcedentes carnes quamprimùm auferri, ac ipſa quoq; labia acie ſcalpelli circunſcribi oportet: prehenſa autem hamulo volſellâve caro amputanda. In vtriſque autem partes veluti circulo vulnus ambiẽtes vulnuſculis altioribus circũ ſcarificandæ: ſic enim copioſiore vacuato ſanguine cauebitur, ne virus intrò ſeſe inferat intrudátve. Quin & affixa cum multa flamma cucurbitula, maximo fuerit adiumento ad veneni vim exoluendam. Sed contra virulentos ictus vſtio omniũ expeditiſſimum eſt auxilium: vt enim ignis, qua præ cæteris omnibus pollet efficacia, virus ipſum euincit penitiúſque ferri prohibet, ita & pars ignem experta, futuræ deinceps curationi non mediocre iacit funda-

mentum, dum diutius vlcerata permanet: quam ob cauſam etiam exinde accuratè animaduertendum, vt ne cùm excidet cruſta, celeriùs quàm par eſt vlceris oræ coëant coaleſcántve. Quin ſi fieri poteſt, magnam partẽ ſtati præfinitíque temporis vlcerationes quantumuis inflammatione obſeſſas atque ſordidas prorogari conuenit. Id commodè præſtabit inditum iis ſalſamentum, itémque ſylueſtre allium detritum: ſimiliter & cepæ, ac imprimis liquor Cyrenaïcus, aut qui Medicus Parthicúſve appellatur. Tritici quoque grana tam manſa quàm minimè manſa imponantur: hæc enim dum humore concepto turgeſcũt, vulnera dilatant. Neque deſunt qui commãducata eiuſmodi grana arbitrentur à mandẽtium ieiunio vim aliquam aſciſcere, quæ veneno repugnet: verùm id certum non eſt. Tempeſtiuus tamen eorum vſus minimè contemnendus eſt. At ſi, quod ſępenumerò accidit, ante quadraginta dies coëant committantúrque cicatrices, manus ope refricandæ, ſeu carnem ſcalpello circinando & amputando: ſeu etiam, ſi libuerit, iterum inurendo. Tranſacto verò ſtato præfinitóque tempore, & permittendum vt vlcera cicatrice obducantur, & pars tota emplaſtro quod è ſale conficitur comprehendenda: tandémque paucis poſt diebus & ſinapiſmus adhibendus eſt.

De victus ratione demorſorum à cane rabioſo. Cap. III.

TALIA quidem ſunt morſus rabioſi canis particularia remedia. Eam verò victus rationem inſtitui par eſt, quæ potiſſimùm veneno aduerſetur, vt ipſius vires hebetet reſtinguátq; , ac ſimul etiam arceat, quo minùs ad intima pnicies illabatur. Etenim aſſumpta maleficæ qualitatis penetrationi reſiſtunt. Horum vtrunque commodè præſtare poteſt vini meracioris, paſſi, lactíſque potus: ſiquidem qui hæc omnia prouidè aſſumũt, & veneno non parùm obſiſtunt, & illius omnẽ acrimoniã obtundunt. Simili modo prodeſt alliorũ, porrorũ ceparúmque eſus: quippe cùm planè difficulter cõficiantur, víxq; aboleátur.

A μενούσης τῆς ἑλκώσεως ἐπιπλέον. τὴν μὲν γὰρ ἔκπλωσιν τῆς ἐσχάρας μάλιστα ἐκ τούτου φροντιστέον, ὅπως μὴ τάχιον τὰ μέρη συγκλεισθείη. ἀλλ᾽ εἰ δυνατόν ἐστι πολὺ τῆς προθεσμίας τὰς ἑλκώσεις τηρητέον, καὶ ἐπιφλεγμαινούσας καὶ ἐπιρρυπαινομένας. παρέξει δὲ αὐταῖς τὸ τοιοῦτον τάριχος ἐπι-

B τιθέμενος, καὶ σκόροδον ἄγριον λελειοτριβημένον, κρόμμυά τε ὡσαύτως· ὀπὸς μὲν οὖν μάλιστα ὁ Κυρηναϊκός, ἢ ὁ καλούμενος Μηδικὸς ἢ Παρθικός. κόκκοι δὲ πυρῶν ἐπιτιθέσθωσαν καὶ μεμασημένοι καὶ ἀμάσητοι· διαφυρώμενοι μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἐμβροχῆς, ἀνευρύνουσι τὰ τραύματα. Par. λειοτριβόμενον

C τινὲς δὲ οἴονται τοὺς μεμασημένους ἀντιπαθές τι ἔχειν ἀπὸ τῆς τῶν μεμασηκότων νηστείας· οὐ μὴν τοῦτο βέβαιόν ἐστιν· ἀλλὰ εὐκαίρως αὐτοῖς χρηστέον. εἰ δέ, ὅπερ γίνεται πολλάκις, καὶ οὐλαὶ συνερχόμεναι φθάνουσι πρὸ τῶν ἡμερῶν, διαχειρὸς ἀναξαίνειν προσήκει, περισαρκί-

D ζοντας καὶ τέμνοντας, ἢ καὶ ἐπικαίοντας πάλιν, ἐὰν οὕτω τύχῃ. παρελθούσης δὲ τῆς προκειμένης προθεσμίας, ἀφετέον μὲν ἀπουλωθῆναι τοῖς ἕλκεσιν· ἐμπλάστρῳ δὲ τῇ διὰ τῶν ἁλῶν ὅλον τὸν τόπον καταληπτέον· μετὰ ὀλίγας δὲ ἡμέρας καὶ σιναπιστέον.

E Περὶ Διαίτης τῶν ὑπὸ κυνὸς λυσσῶντος δηχθέντων. Κεφ. γ'.

Η ΜΕΝ οὖν τοπικὴ θεραπεία τῶν λυσσοδήκτων, τοιαύτη τίς ἐστι. δεῖ δὲ καὶ τὴν δίαιταν αὐτῶν ἐστοχάσθαι τῆς πρὸς τὸν ἰὸν ἐναντιώσεως, ἵνα ὁμοῦ μὲν ἀμβλύνῃ καὶ σβεννύῃ τὴν δύναμιν, ὁμοῦ δὲ

F κωλύῃ τὴν εἰς βάθος φοράν. καταλαμβανόμενα γὰρ ἀντιπίπτει τῇ παρεισδύσει τῆς φθοροποιοῦ δυνάμεως. δύναται δὲ τούτων ἑκάτερον παρέχειν τοῦτο, οἴνου ἀκράτου ζωροτέρου πόσις καὶ γλυκέος καὶ γάλακτος. οἱ γὰρ ταῦτα πάντα λαμβάνοντες πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν, ἐνίστανταί τι

G ἰῷ, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δριμύτητα ἐκκαίει. ὡσαύτως δὲ καὶ σκορόδων καὶ πράσων καὶ κρομμύων ἐδωδή· καὶ ταῦτα γὰρ τὸ ὅλον δυσμετάβλητα καὶ δυσεξίτηλα.

παραμένουσι γὰρ αὐτῶν αἱ ποιότητες ἐπὶ πλείους ἡμέρας, ὁπότεν οὐ νικᾶται οὐδὲ τρέπεται ὑπὸ τῆς φθοροποιοῦ δυνάμεως, ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων κρατεῖν αὐτῆς πέφυκεν. εἰς τοῦτο δὲ καὶ τῶν ἀντιδότων ἐστὶ χρεία, καὶ τῆς θηριακῆς, καὶ τῆς ΕΥπατορείου λεγομένης, καὶ τῆς Μιθριδατείου, καὶ πάσης ἄλλης ἥ τις ἐκ πλειόνων ἀρωμάτων εἴληφε τὴν σύστασιν. δυσμετάβλητα γὰρ τῇ συστάσει πάντα τὰ ἀρώματα ταῖς δυνάμεσι καὶ ταῖς οὐσίαις· διὸ παρακρατεῖται τοῖς σώμασι. τοιοῦτος μὲν οὖν καὶ ὁ τῆς διαίτης τρόπος. δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι ἡ τοῦ ὑδροφοβικοῦ πάθους ἐγκατάσκηψις, οὐδὲ ὡρισμένην ἔχει προθεσμίαν. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γὰρ ἕως τεσσαρακοστῆς ἡμέρας εἰωθὸς, τοῖς ἀμεληθεῖσι καὶ δι᾽ ἑξαμήνου ἐνίοις ἀπήντησε. καὶ δι᾽ ἐνιαυτοῦ καὶ ταῦτα ἡμῖν ἑώραται. ἱστοροῦσι δέ τινες μετὰ ἑπταετίαν ἐνίοις ἐνδιδόναι τὰ πάθη. καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς τῶν λυσσοδήκτων ἡ θεραπεία τοιαύτη ἐστίν. ἐὰν δὲ ὁπωσδηποτοῦν ἐν ταῖς πρώταις ἡμέραις μὴ παραληφθῇ τὰ προειρημένα βοηθήματα, τὸ μὲν περισαρκίζειν καὶ καίειν, παραλειπλέον. καὶ γὰρ ἱκανῶς * εἰς τὸ παρεληλυθὸς μετάγειν δύναται. οὐδεμία γὰρ ὄνησις τῆς ἐπιβολῆς, ἀλλὰ διακενῆς τὰ σώματα ταῖς ὀδύναις βλαβηθήσεται. τρόπος δὲ τῆς θεραπείας ἕτερος ἀγέσθω, κάθαρσις, ἣ καὶ μέγα ὄφελος ἐμπαρέχειν δυναμένη, συμμεταποιεῖ γὰρ τὴν ἕξιν κινοῦσα· ἥ τε διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερὰ δόσις· καὶ δὴ καὶ τὸ γάλα τὸ σχιστὸν, ὁμοῦ κάθαρσιν καὶ ἐπικράσεις παρέχειν δυνάμενον· αἵ τε δριμυφαγίαι καὶ ἡ τοῦ ἀκράτου πόσις, παραλαμβανέσθωσαν καθημέραν, ἀμβλύνειν δυνάμεναι τὸν ἰόν· καὶ πρὸς τούτοις ἱδρωτοποιΐα, καὶ πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφήν. δρωπακισμός τε καὶ σιναπισμὸς κατὰ μέρος ἐφ᾽ ὅλου τοῦ σώματος. πάντων δὲ ἀνυσιμώτατον ἀπὸ τούτων ὁ ἐλλεβορισμὸς ἐγνώσθη, καὶ χρηστέον τεθαρρηκότας τῷ βοηθήματι, οὐχ ἅπαξ, οὐδὲ δὶς, ἀλλὰ καὶ πλειστάκις πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ἢ καὶ μετὰ ταῦτα. τοσαύτην γὰρ τὴν ἰσχὺν

A Nam dies cõpluſculos eorum qualitates remanẽt, tandiúq; à vi mortifera neque euincuntur illa neque immutantur, ſed contra hanc ipſam ſuapte natura ſuperant. Ad hoc ipſum valet antidotorũ vſus, ac theriacæ, præſertim tum eius quæ EVpatoria, tum etiã eius quæ Mithridatia dicitur, necnon & alius cuiuſ- B uis, quę quidem è cõpluribus cõſtet aromatis: quippe aromata omnia ęgrè ſuas tum qualitates tum ſubſtãtias permutãt, atq; adeò integris viribus diutiùs in corporibus retinẽtur. Victus igitur ratio hoc modo ſe habet. Illud porrò noſſe oportet, pauorem aquæ non ſtato præfinitóq; tempore ſolitum inuadere. Cum e- C nim vtplurimùm ad quadrageſimũ vſque diem differri cõſueuerit, neglectis tamen quibuſdã poſt ſemeſtre imò etiam poſt annum ſuperueniſſe obſeruauimus. Sunt & qui narrent, nõnullos poſt ſeptennium eo affectu correptos fuiſſe. Ac inter initia quidem ea demorſorum à cane rabioſo debet eſſe curatio, quam D antè retulimus. Verumenimuerò ſi illa antè memorata auxilia primis diebus quacunque ex cauſa prætermiſſa fuerint, alienũ deinceps erit; & carnẽ ſcalpro circinare, & vſtionẽ experiri. Nec enim ampliùs quod iam intrò illapſum fuerit iſtis auxiliis ſatis euocare poſſis. Nulla vtiq; tum eſſet illorũ occaſio aut vtilitas, E ſed fruſtrà corpora doloribus *cruciarentur. Proinde alia curationis ineunda ratio: nimirum imperanda purgatio, quæ dum corpus agitãdo ipſius habitum tranſmutat, magnũ affert adiumentum. Cõmodè verò vſurpari poterit hiera quę colocynthidem recipit: itémq; lac ſchiſton, F quippe quod ſimul & deiectionem moliri poteſt, & cõtemperandi vim habet. Cibi itidem acres & meraculi potus, quibus vis veneni egregiè retundi poteſt, quotidie aſſumi debent. Præter hæc ſudores & ante cibum, & à cibo eliciendi: quin & dropaces ac ſinapiſmi vniuerſo corpori alternatim adhibendi. Atta- G men helleboriſmus longè omnium efficaciſſimum deprehenditur auxilium, quo quidẽ cum fiducia non ſemel aut iterũ, ſed etiã frequentius ante diem quadrageſimũ, vel poſt hoc etiã tẽpus, vti licet. Tantã enim vim

*vel, fatigarentur

habet id genus auxilij, vt nonnulli qui iam aquæ metu prehendebantur, ſumpto in ipſo morbi inſultu elleboro incolumes euaſerint. Nã eo malo iam detẽtos ne ipſum quidem elleborum ſeruare poſſit.

Hactenus velut eramus polliciti, curam cõtra rabioſi canis morſum breui ſermone expoſuimus. Iam ad reliquos virulentorum animantium morſus ictúſve tranſeuntes, eorum ſigna primùm vno contextu trademus, deinde verò communem medendi rationẽ, quæ omnibus ex æquo conueniat, explicabimus. Tandem curſim ea ſubiiciemus quæ nonnullos ſua proprietate iuuare poſſunt. Similiter & quæ venena nullis prorſum cedant remediis, annotabimus.

De Phalangijs. Cap. IIII.

Iis qui à Phalangiis demorſi fuerint, pars affecta rubens, ac velut aculeis compuncta, conſpicitur: cæterùm neque intumeſcit, neq; adeò calet, ſed contrà quamuis mediocriter rubeat, frigida tamen deprehenditur. Conſequuntur verò totius corporis tremor, ac diſtentiones circa inguina & poplites, cõuulſionibus haud abſimiles, lumborum dolor & perpetua ad reddendam vrinam ſtimulatio necnon & eiuſdem excernendę difficultas. Similiter & vniuerſa cute frigidus ſudor emanat: collacrymant oculi & quodammodo caligant.

De Scolopendra. Cap. V.

Si cvi Scolopendra ſeu Ophioctena morſum intulit, pars per ambitum liuet atque computreſcit, interdúmque fæci ſimilis, at rariùs rubra, conſpicitur. A morſu ipſo exulcerari pars incipit, vlcúſque id & graue eſt & curatu difficile: præterea verò pruritus toto corpore perſentiſcitur.

De Scorpione. Cap. VI.

Icta pars à Scorpione, quamprimùm inflammatione tentatur, indureſcit, rubet, & cum dolore circumquaque diſtenditur:

A προσφέρεται τὸ βοήθημα, ὥς τε τῶν ἤδη
συνηνθημένων τοῦ ὑδροφόβου, περισω-
θῆναι τινὰς λαβόντας ἐλλέβορον εὐθὺς ἐν
τῷ πρώτῳ καταπειρασμῷ τοῦ συμπτώ-
ματος. τοὺς γὰρ ἤδη κατεσχημένους, οὐδὲ
αὐτός τι περιποιῆσαι δύναται. Τὴν μὲν
οὖν τῶν λυσσοδήκτων ἐπιμέλειαν πρώ-
B την ἐξεθέμεθα, δι' ἣν ἔμπροσθεν εἰρήκα-
μεν ἐπιλογισμόν. μεταβαίνοντες δ' ἐπὶ
τὰ λοιπὰ τῶν ἰοβόλων, πρῶτον μὲν τὰς
σημειώσεις αὐτῶν ὑπὸ μίαν ἐκθησόμεθα
πρόφασιν· μετὰ δὲ τοῦτο, κοινὴν τὴν θερα-
πείαν πᾶσιν ἁρμόσαι δυναμένην. ὑπο-
δραμόντες δὲ ἑξῆς ὑποδείξομεν εἴ τινα
C κατ' ἰδιότητα ἐνίοις προσωφελεῖν πέφυ-
κεν. ὁμοίως καὶ τὰ τελείως ἀβοήθητα πα-
ρασημειωσόμεθα.

Περὶ Φαλαγγίων. Κεφ. δ'.

Τοῖς μὲν ὑπὸ Φαλαγγίων δεδη-
γμένοις, αὐτὸς μὲν ὁ τόπος ἐνερευθὴς
ἐστὶ καὶ ὅμοιος κεντήμασιν, οὔτε οἰδηκώς,
D οὔτε περίθερμος, ἀλλὰ μετρίως μὲν ὑπέρυ-
θρος· ἐκ δὲ τῶν ἐνδυτέρων κατεψυγμέ-
νος. παρακολουθεῖ δὲ τρόμος δι' ὅλου τοῦ σώ-
ματος, καὶ ἐντάσεις περὶ τοὺς βουβῶνας καὶ
τὰς ἰγνύας, προσεοικυῖαι σπασμῷ· περὶ τὴν
ὀσφὺν *σύλληψις καὶ συνεχὴς πρὸς οὔ-
ρησιν ἐρεθισμός· δυσκολία πολλὴ περὶ τὴν
E ἔκκρισιν τοῦ περιττώματος. ὁμοίως δὲ τού-
τοις καὶ ἱδρὼς ψυχρὸς καθ' ὅλην τὴν ἐπι-
φάνειαν ἐκκρίνεται· τά τε ὄμματα δα-
κρύει καὶ πως ἀμαυροῦται.

In Ald. cod. hoc caput de Phalangiis principium eſt Dioſc. octaui libri. Sic & in antiquiore Palat. codice.

Sic habet Paulus: ſed cod. Ald. ὑπόψυχρος, quem ſecutus eſt Ruellius.

Περὶ Σκολοπένδρας. Κεφ. έ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ τῆς καλουμένης Σκο-
λοπένδρας ἢ Ὀφιοκτένης, δεδηγμένοις,
F ὁ μὲν ἐν κύκλῳ τόπος τοῦ δήγματος πε-
λιοῦται, καὶ *περισήπεται· καὶ ποτὲ τρυγώ-
δης, κατὰ τὸ σπάνιον καὶ ἐνερευθὴς φαίνεται.
ἑλκοῦται δὲ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δήγματος λαμ-
βάνων τὴν ἀρχήν, ἕλκωσίν τινα ἐπίπο-
νον καὶ *δυσαλθῆ· πρὸς δὲ τούτοις περὶ ὅλον
τὸ σῶμα συναίσθησις γίνεται κνησμώδης.

Paul. ἐπαίρεται

Ald. δύσφορα.

Περὶ Σκορπίου. Κεφ. ς'.

G Τοῖς δὲ ὑπὸ σκορπίου *δηχθεῖσιν,
ὁ μὲν τόπος εὐθέως ἄρχεται φλε-
γμαίνειν, σκληρὸς καὶ ἐνερευθὴς καὶ *περιπαθὴς σὺν ὀδύνῃ γινόμενος *ἐναλλάξ.

Paulus rectiùs, πληγεῖσιν.

ὁτὲ μὲν γὰρ πύρωσις, αὖθις δὲ ψῦξις ἐπιλαμβάνεται· καὶ πόνος ἐξαπίνης, καὶ ποτὲ μὲν ῥαΐζει, ποτὲ δὲ ἐπιτείνεται. παρέπεται δ' αὖθις ἱδρὼς καὶ φρικώδης αἴσθησις, καὶ τρόμος, καὶ περίψυξις ἀκρωτηρίων, καὶ βουβώνων ἔπαρσις, *φύματα διὰ τῆς ἕδρας, ὀρθοτριχία τε καὶ δύσχροια ἐπαλγὴς περὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς αἰσθήσεως, καθάπερ ἀπὸ βελόνης κεντημάτων" *ὀδυνωμένος.

Paul. rectè, ὀδυνωμένης

Περὶ Τρυγόνος θαλασσίας. Κεφ. ζ'.

Fortè, πληγεῖσι

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Τρυγόνος θαλασσίας "δηχθεῖσι, παραυτίκα μὲν περιωδυνίαι συμβαίνουσι δυσκατέργαστοι, σπασμοί τε συνεχεῖς καὶ πόνος, καὶ ἀτονία, καὶ διανοίας παραφορά. μετὰ δὲ τοῦτο ἀφωνία, καὶ σκοτασμὸς ὀφθαλμῶν. αὐτὸς δὲ ὁ πληγεὶς τόπος, "πέλιος γίνεται καὶ μέλας τὰ κύκλῳ. καὶ τὰ πλησίον αὐτοῦ" μέρη, καὶ πρὸς τὴν ἁφὴν ἀναισθητεῖ. |ἐπὰν δέ τις αὐτὸν ἀποψήσῃ, ἰχὼρ ἐξ αὐτοῦ μέλας, παχύς, δυσώδης ἐκκρίνεται.

Sic alter Goup. codex: at vulg. exempl. solùm ἡ μέλας γίνεται κύκλῳ
Deeſt in Ald. contextu.

Περὶ Μυγαλῆς. Κεφ. η'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Μυγαλῆς δηχθεῖσι, κύκλῳ μὲν περὶ τὸν τόπον τοῦ δήγματος γίνεται φλεγμονή, φλυκτὶς δὲ ἐπανίσταται μέλαινα, μεστὴ ἰχῶρος ὑδατώδους· καὶ τὰ πλησίον πάντα "πελιοῦται. ῥαγείσης τε τῆς φλυκταίνης, νομὴ παραλαμβάνει παραπλήσια τῇ ἀπὸ τῶν ἑρπυστικῶν. σὺν τούτοις δὲ παρέπεται καὶ στρόφος περὶ τὰ ἔντερα, καὶ δυσουρία, καὶ ψυχρᾶς νοτίδος περίχυσις.

Quidam addunt μέρη

Περὶ Ἐχίδνης. Κεφ. θ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ἐχίδνης δηχθεῖσιν, οἰδεῖ καὶ ἐφ' ἱκανὸν τὸ σῶμα ξηραίνεται, τὴν χροιὰν δὲ ὑπόλευκον ἔχει. ἰχὼρ δὲ ἀπὸ τοῦ τραύματος προχεῖται, τὸ μὲν πρῶτον ὑπολίπαρος, μετὰ ταῦτα δὲ αἱματώδης· φλυκταινῶν τε ἐπανάστασις, καθάπερ ἐπὶ τῶν πυρικαύστων, ἕπεται· καὶ νομὴ "προκαταλαμβάνει προχωροῦσα ἐπὶ τὰ παρακείμενα πάντα πλησίον, οὐ μόνον ἐπιπόλαιος, ἀλλὰ καὶ διὰ βάθους· αἱμάσσεται δὲ αὖθις καὶ τὰ οὖλα· καὶ περὶ τὸ ἧπαρ συνίσταται φλεγμονή· στρόφοι τε καὶ χολώδεις ἐπισυμβαίνουσιν ἔμετοι. προσγίνεται δὲ αὐτοῖς *ἔμετος καὶ κάρος, καὶ δυσουρία, καὶ ψυχρὰ περίδρωσις.

Paul. περιλαμβάνει.

viciſsímque modò exæſtuat, modò frigore prehenditur: dolor itidem qui derepentè acceſſit, modò remittit, modò intenditur. Comitantur verò ſudor, horroris ſenſus atque tremor. Quin & extremæ corporis partes refrigeſcunt, tument inguina, flatus per ſedem erumpunt, ſurriguntur capilli, accedit decoloratio, dolórq; velut ex pungente acu per vniuerſam cutem ſentitur.

De Paſtinaca marina. Cap. VII.

A PASTINACA marina percuſſis protinus accidunt pertinaces dolores, aſſiduę cõuulſiones, laſſitudo, languor, & mentis alienatio: poſthæc etiam vocis interceptio & oculorum caligo. Ipſa verò pars affecta liuet ac nigreſcit per ambitũ: quin & vicinæ ita obſtupeſcunt, vt tangentem non ſentiant. Illam porrò ſi quis defricuerit, atra, craſſa & graueolens ſanies exprimitur.

De Mure Araneo. Cap. VIII.

A MVRE Araneo demorſis circa morſum in orbem inflammatio excitatur, nigráque puſtula diluta ſanie turgens exurgit: proximæ verò partes omnes liuent. Rupta puſtula depaſcẽs ſuccedit vlcus, ei non abſimile, quod à ſerpentium ictibus imprimi ſolet. His accedunt inteſtinorum tormina & vrinę difficultas, corpúſque madore frigido diffluit.

De Vipera. Cap. IX.

SI quem momordit Vipera, corpus illius intumeſcit ac vehemẽter inareſcit, ſubalbidúmque colorem concipit. Sanies è vulnere promanat, primùm ſubpinguis, mox verò cruenta: tandémque puſtulæ, quales in ambuſtis, erumpunt. Accedit his vlcus depaſcens, quod in proximas partes omnes ſerpit: nec modò ſummã cutẽ occupat, ſed & altiùs intrò ſubit. Gingiuæ quoque cruẽtantur, & hepar inflammatione prehenditur. His inſuper tormina bilioſiq; vomitus accedunt, prætereáque tremor, ſopor, vrinæ difficultas & frigida exudatio.

De Scytale & Amphisbæna.
Cap. X.

CONSIMILIA eueniūt iis qui à Scytale aut Amphiſbæna demorſi ſunt; eadémque ferè auxiliātur: quamobrem genus hoc veneni propriam deſcriptionem ſortitum non eſt, neque etiam illam exigere viſum eſt.

De Dryina. Cap. XI.

A DRYINA morſis graues vehemētéſque incidunt dolores, párſque ipſa affecta in puſtulas attollitur, è quibus ſanies aquoſa profunditur. Quinetiam ſtomachi roſiones torminaque conſequuntur.

De Hæmorrhoo. Cap. XII.

AB HÆMORRHOO demorſis vehementes cruciatus accidunt; quorum continuatio, contracta penitúſque ſtrigoſa corpora reddit. Ex plaga copioſus cruor effluit; & quacunque alia corporis parte cicatrix vlla fuerit, ea quoque ſanguis emanat. Quin & excremēta cruenta reiiciuntur, cōcretúmque in grumos ſanguinem repræſentant: ſic denique affecti ſanguinem tum ex pulmone cum tuſſi, tum etiam vomitione reiiciunt, neque iis vlla reperiri medicina poteſt.

De Dipſade. Cap. XIII.

A DIPSADE percuſſos ardor habet intolerabilis, vrgétque ſitis vſque eò pertinax, vt neque reſtingui poſſit, neque vllo tempore intermittat. Quin & quantumuis potum ægri ore pleno affatim hauſerint, perinde tamen ſitiunt, quaſi anteà potus nihil aſſumpſiſſet; proindéque tandem propter aſſiduam potationem toto corporis habitu ſimiles hydropicis euadunt: hac de cauſa dipſas etiam preſteris & cauſi cognomina meruit.

De Natrice. Cap. XIIII.

A NATRICE demorſis vulnus dilatatur ampliatúrque, ſimul etiam liueſcens. Quin & ſanies ex eo copioſa, eáq; atra & putida, qualis ab vlcere depaſcente, manat.

De Cenchro. Cap. XV.

CENCHRI morſum, qui quidem viperino ſimilis eſt, putri-

A Περὶ Σκυτάλης καὶ Ἀμφισβαίνης.
Κεφ. ί.

ΠΑΡΑΠΛΗΣΙΑ δὲ συμβαίνει καὶ τοῖς ὑπὸ τῆς προσαγορευομένης Σκυτάλης ἢ Ἀμφισβαίνης δηχθεῖσι. βοηθεῖ δὲ σχεδὸν ἤδη τὰ αὐτά· διόπερ ἰδίας ἀναγραφῆς οὔτε τετύχηκεν, οὔτε ἠξιώθη B τὸ εἶδος τοῦτο.

Περὶ Δρυΐνου. Κεφ. ιά.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Δρυΐνου δηχθεῖσιν, ἰσχυραὶ περιωδυνίαι ἐμπίπτουσι, καὶ φλυκταινώδεις ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει "ὅπου δὲ καὶ ὑδατώδεις ἰχῶρες" ἔκχυσις. ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ δηγμὸς καὶ στρόφος.

Paul. εἶπου
Paul. ἔκκρισις

C Περὶ Αἱμόῤῥου. Κεφ. ιβ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Αἱμόῤῥου δηχθεῖσιν, ἰσχυραὶ περιωδυνίαι ἐμπίπτουσι, "βραχέα δὲ καὶ στεγνὰ παντελῶς παρέχουσι τὰ σώματα ὑπὸ" * συντυχίας τῶν ἀλγημάτων. ἐκ δὲ τοῦ δήγματος "* ἔκκρισις γίνεται πολλὴ, κἂν οὐλὴ καθ' D ἕτερον μέρος τοῦ σώματος ὑπάρχῃ," * παρέχει αἱμοῤῥοεῖν· τὰ δὲ διαχωρήματα αἱματώδη ἐκκρίνεται, καὶ τὸ "ἀποῤῥεόμενον * ἀπ' αὐτῆς αἷμα, τεθρομβωμένον ἐστί. βήσσοντές "τε ἀπὸ πνεύμονος αἷμα ἀνάγουσι, καὶ "ἐξεμοῦσιν ἀβοηθήτως.

Paul. βραχέα δὲ παντελῶς καὶ στενὰ παρέχουσι τὰ ἀραιώματα, quæ lectio magis Cornario placet.
Paul. συνεχείας, rectiùs.
Paulus addit, αἵματος, & rectè.
Paul. ῥήγνυται καὶ αἱμοῤῥοεῖ.
Paul. rectiùs, ἀποῤῥεόμενον αὐτοῖς
Lege δὲ.
Paul καὶ τελευτῶσιν ἐξεμοῦντες.

Περὶ Διψάδος. Κεφ. ιγ'.

E ΤΟΙΣ δὲ δηχθεῖσιν ὑπὸ Διψάδος, * ἄστεγνος ὄγκος ἐγκεῖται, καὶ δίψος ἐπιτεταμένον ἰσχυρῶς, ὥς τε ἀπλήρωτον καὶ ἀδιάλειπτον εἶναι· καὶ τὸ ποτὸν χανδὸν ἕλκειν, κἂν τῷ αὐτῷ καθίστασθαι. ὥσπερ * δὲ μὴ τὴν ἀρχὴν εἰληφότι τὸ ποτὸν, * παραπλήσιον τοῦ ὅλου τοῦ συγκρίματος ἀκολουF θεῖ, διὰ τὴν συνεχῆ τοῦ πόματος εἰσφοράν· ὅθεν πρηστήρ τε καὶ καῦσος προσαγορεύεται ἡ δίψας.

Περὶ Ὕδρου. Κεφ. ιδ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ὕδρου δηχθεῖσι, τὸ ἕλκος πλατύνεται καὶ μέγα γίνεται, "πελιδνούμενον. ἰχώρ τε ἐξ αὐτοῦ μέλας καὶ πο- G λὺς καὶ δυσώδης, οἷος ἀπὸ νομῆς, ἐκκρίνεται.

Actuar. add. ἐν μέσῳ

Περὶ Κέγχρου. Κεφ. ιέ.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Κέγχρου δηχθεῖσι, τὸ μὲν δῆγμα ὅμοιον τοῖς ἀπὸ τῆς ἐχίδνης,

σηπεδὼν δὲ παρακολουθεῖ. καὶ περιρρέουσι σάρκες ἐξοιδήσασαι πρότερον, ὡς ἐπὶ ὕδρωπος. ληθαργώδεις τε γίνονται καὶ "καταφορᾶς αἴτιοι. Ἐρασίστρατος δὲ φησιν αὐτοὺς πεπονθέναι τὸ ἧπαρ καὶ τὴν *κύστιν καὶ τὸ κῶλον. ἀνατμηθέντων γὰρ αὐτῶν, διεφθαρμένα πως εὑρίσκεται *πάντα τὰ μέρη.

Paul. καταφορικοί. atque ſic etiam legit Corn.

Περὶ Κεράστου. Κεφ. ιϛ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Κεράστου δηχθεῖσιν, ὁ μὲν τόπος ἐπαίρεται μετὰ σκληρίας καὶ φλυκταινώσεως. ῥεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ "δήγματος ἰχὼρ, ποτὲ μὲν μέλας, ποτὲ δὲ ὕπωχρος·" * κιρροειδὴς δὲ γίνεται περὶ τὸ σύγκριμα ὅλον· καὶ τὸ μὲν αἰδοῖον τείνεται. ἡ δὲ διάνοια ἐξίσταται, ὀφθαλμῶν τε ἀμαύρωσις ἐπιγίνεται· τέλος δὲ *ἀπόλλυται σπώμενος "τετάνῳ.

Ald. ῥήγματος

Paul. addit, καὶ ξανθοειδὴς &c. Sic etiam legunt Corn. & Marc.

Paul. τετανικῶς. atque ita etiam Cornarius.

Περὶ Ἀσπίδος. Κεφ. ιζ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ἀσπίδος δηχθεῖσι, τὸ μὲν δῆγμα ὅμοιον τοῖς ὑπὸ βελόνης κεντήμασι μικρὸν παντελῶς φαίνεται χωρὶς τῆς ἐπάρσεως· καὶ αἱμάτιον δὲ οὐ πολὺ, ἀλλὰ βραχὺ καὶ μέλαν ἀποστάζει· ταχεῖα δὲ ἀμαύρωσις ὀμμάτων καταλαμβάνεται· πόνος τε ὅλου τοῦ σώματος πολυειδὴς, παντάπασιν ἐλαφρὸς καὶ οὐκ ἄτερ ἡδονῆς παρακολουθεῖ. διὸ καλῶς ὁ Νίκανδρος πεφώνηκε.

--καμάτου δ' ἄτερ ὄλλυτ' ἀνήρ, "χρόα μὲν ἀτρόπιος καὶ χλοανθής· καρδιωγμὸς ὀλίγος. μέτωπον δὲ συνεχῶς ἀνασπᾶται· βλέφαρα κινοῦνται μετὰ ἀναισθησίας ὁμοίως ὕπνῳ· κἂν τούτοις θάνατος συναίρει μηδὲ τρίτον ἡμέρας διαλιπών.

Paul. χροιᾷ διατρόπιος

Περὶ Βασιλίσκου. Κεφ. ιη'.

ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ, ἐν τῷ καλουμένῳ περὶ δυνάμεων καὶ θανασίμων, περὶ τοῦ καλουμένου Βασιλίσκου ῥητῶς οὕτω φησίν· ὅταν δὲ ὁ Βασιλίσκος δάκῃ, πληγὴ ὑπόχρυσος γίνεται· Τὰ μὲν οὖν ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἰοβόλων παρακολουθοῦντα σημεῖα, τοιαῦτά ἐστι. μεταβαίνοντες δ' ἐπὶ τὴν θεραπείαν, πρῶτον τὰ κοινὰ τῆς θεραπείας ὡς δυνατὸν παραδώσομεν.

A dum vlcus conſequitur, ac vndique diffluunt carnes, quæ priùs velut in aqua inter cutẽ intumuerant. Quin & icti veterno altóq; ſopore corripiuntur. Iiſdem iecur, veſicam & colon inteſtinum malè affici Eraſiſtratus aſſerit: ſiquidẽ diſſectis corporibus iſthæc viſcera quodammodo corrupta deprehenduntur.

B

De Ceraſte. Cap. XVI.

A CERASTE demorſis pars in tumorem attollitur, cum duritia & puſtularum eruptione. Profluit è plaga ſanies, modò atra, modò quadantenus pallida: totus verò corporis habitus fulueſcit: ipſum quoque genitale arrigitur, mens labat, & oculis caligo ſuperuenit: C tandémque neruorum diſtẽſione prehenſi commoriuntur.

De Aſpide. Cap. XVII.

AB Aſpide cõmorſis vulnus perquàm exiguum, quaſi ab adacta acu, citra tumorem cõſpicitur. Sanguis non ita copioſus, imò perpaucus, idémque ater, extillat: D ac derepentè acies oculorum hebetatur: totóque corpore dolor multiplex, ſed omnino leuis & non ſine voluptate cõſequitur. Quapropter rectè Nicander cecinit: --at vir perit abſque dolore. Color minimè conſtat, at potiùs malignè vireſcit: E accedit exigua ſtomachi roſio: frõs aſſiduè reuellitur: palpebræ ſine ſenſu conniuent, veluti vrgente ſomno: atque inter hæc vix interpoſito diei triente mors ipſa prehendit.

De Baſiliſco ſeu Regulo. Cap. XVIII.

F ERASISTRATVS, in libro qui de medicaminibus ac venenis inſcribitur: de vocato Baſiliſco ad verbum ita ſcribit: Cùm momorderit Baſiliſcus, vulnus ad auri colorem efflaueſcit, &c. Cæterùm iſtæ ferè ſunt notæ, quæ plerorunque virulentorum animalium ictus morſúſve comitantur. Proinde ſupereſt vt ad medendi rationẽ tranſ- G eamus: ac primùm cõmunia, quoad eius fieri poterit, curationis præcepta tradamus.

Communis vulnerum à venenatis animantibus inflictorum curatio.

Cap. XIX.

ORis quidem ſuctio aduerſus quemuis virulenti animalis ictum conuenit. Sugentem verò oportet minimè ieiunum eſſe, ſed & priùs cibũ ſumpſiſſe & os vino colluiſſe, prætereáq; dum vulnus exugit, olei pauxillũ ore cõtinere. Ipſe autem locus ſpõgia fouendus, deindéq; ſcarificãdus: ſed vulnuſcula altiùs imprimere expedit, quò fœliciùs viroſa materies è profundo reuocetur. Verumenimuerò carnis circinatio ſectióque, ſcarificatione ipſa lõgè potentiùs opitulatur: priuatim ſiquidem hæc duo ſecum aſferunt cõmoda: Vnum, quòd virus è loco tollitur: alterũ, quòd eius veneni pars, quę iam ad interiora peruaſerat, cum multo copioſóq; ſanguine excernitur. At ſi locus circinationem haudquaquã admittat, cucurbitulæ cum largiore flamma affigendæ ſunt. Quod ad vſtionem ſpectat, de ea iã antè inter rabioſorum remedia diſſeruimus. Si verò icta pars, vtpote extrema, ſectionẽ cõmodè admittat, præſertim in omnium ſerpentium morſibus, vti aſpidis, ceraſtæ ſimiliúmque, ea proculdubiò amputanda eſt. Porrò ceu antè memoratis remediis leniora blandioráq; meritò cenſentur, quæ epithemata vocãt. Imponatur ergo ſarmentitius cinis aut ficulnus, cum lixiuio percolato ſubactus, addito garo & acri ſalſamento. Porri quoq; cepæ & allia modò quàm minutiſſimè trita illinantur, modò cremata vulneribus adhibeantur. Iuuant & pulli gallinacei * bipartitò ſecti, & protinus dum maximè calent percuſſo loco appliciti. Neque deſunt qui iis ceu diſcordia quadã naturali cum veneno pugnantibus vſi fuerint: verùm in prõptu eſt eiuſce remedij ratio. Gallinæ ſiquidem calida natura præditæ ſunt, argumento, quòd deuoratum * certiſſimum virus conficiunt, & aridiſſima quæque ſemina conſumunt: interdum & arenas calculóſq; deuoratos molliunt atque diſſoluunt. Itaque animantis admoti natiuo calore adiutus ſpiritus, ab icta parte impetum capeſ-

vel, per medium diuiſi & protinus calidi ſuper vulnus impoſiti.

vel inſigne

A Τίς κοινὴ τῶν ἰοβόλων θεραπεία.

Κεφ. ιθ'.

ΠΡΟΣ πᾶσαν πληγὴν ἰοβόλου ἁρμόζει ἡ διὰ τοῦ στόματος ἐκμύζησις. δεῖ δὲ μὴ ἄσιτον εἶναι τὸν ἐκμυζῶντα, ἀλλὰ καὶ εἰληφέναι τροφήν, καὶ διακλύζεσθαι οἴνῳ· ἔπειτα δὲ καὶ βραχύ τι ἐν τῷ στόματι ἐλαίου κατέ- B χων, οὕτω τὴν ἐκμύζησιν ἐπιτελείτω. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ τόπος σπόγγῳ πυριάσθω, ἔπειτα δὲ ἐγκαταχαραζέσθω. βαθυτέρας δὲ ἐμβάλλειν τὰς ἀμυχὰς προσήκει, ὅπως τὴν ὕλην ἐκ βάθους ἀναλαμβάνῃ. καὶ περισαρκισμὸς δὲ καὶ ἐκτομὴ, πλουσιώτερον καταχαρασμοῦ βοηθοῦσιν· ἴδια γὰρ ἐπ' αὐτῶν τὰ C χρησιμεύοντα γίνεται. ἓν μὲν, ὅτι αἴρεται ὁ ἰὸς ἐκ τοῦ τόπου· δεύτερον δέ, ὅτι τῷ αἵματι συνεκκρίνεται πολλῷ καὶ ἀθρόῳ τὸ φθάσαν ἔσω παρελθεῖν. εἰ δὲ ὁ τόπος τὸν περισαρκισμὸν οὐ προσδέχοιτο, σικύας χρὴ προσβάλλειν μετὰ φλογὸς πλείονος. περὶ δὲ καύσεως ἐπὶ τῶν λυσσο- D δήκτων προειρήκαμεν. εἰ δ' εὐφυῶς ἔχει πρὸς ἀποκοπὴν τὸ μέρος τὸ δεδηγμένον, μάλιστα ἐπὶ πάντων θηρίων αἰνδοιάστως τὸν ἀκρωτηριασμὸν ποιητέον, ὡς ἀσπίδος, καὶ κεράστου καὶ τῶν ὁμοίων. ὡς ἐπιτηδειότερα * διὰ τῶν προειρημένων βοηθημάτων, ἄξια ἐπιθέματά ἐστιν. ἐπιτιθέσθω δὲ E τέφρα κληματίνη ἢ συκίνη, μετὰ κονίας στακτῆς πεφυραμένη, γάρου, δριμέος ταρίχου. πράσα τε καὶ κρόμμυα, καὶ σκόροδα, ποτὲ μὲν ὡς ἐκλεπτυνθέντα καταπλασσέσθω, ποτὲ δὲ καέντα προσβαλλέσθω τοῖς δήγμασι. καὶ οἱ τῶν ὀρνίθων νεοσσοὶ διαιρεθέντες καὶ θερμότατοι περιπτυσσόμενοι F τῷ πεπληγότι τόπῳ. τινὲς μὲν ὡς ἀντιπαθέσιν αὐτοῖς ἐχρήσαντο· πρόχειρον δὲ ἔχει τὸν λόγον. φύσει γὰρ αἱ ὄρνιθες εἰσὶ θερμαί, διὸ καὶ ἐπίσημον τὸν ἰὸν καταπιοῦσαι, πέττουσι, καὶ τὰ ξηρότατα δαπανῶσι τῶν σπερμάτων. ἐνίοτε καὶ ψάμμους καὶ λίθους διαλύουσιν ἐμφαρυγξάμεναι. τοιγαροῦν πρὸς G τὴν τοῦ ζώου θερμασίαν, τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ δεδηγμένου μέρους ὁρμὴν λαμ-

Lege δὲ

σαίον, συνεξάγει τὸν ἰόν. ἐγνώκαμεν δὲ ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου τοιοῦτόν τι γινόμενον. ὁπόταν γὰρ Αἰγύπτιοι θερίσωσι τὸν στάχυν, χύτραν ἔχουσι κατεσκευασμένην πίσσης, καὶ σφήκωμα προσηρτημένον τῇ χύτρᾳ. τότε γὰρ μάλιστα δεδίασι τὰ θηρία, καὶ διὰ τὴν ὥραν, καὶ τῷ λανθάνειν αὐτὰ κείμενα κατὰ τῶν ὀπῶν τῶν ἐν ταῖς ἀρούραις, ἐπισκοτούμενα ὁμοῦ καὶ ὑπὸ τῆς δασύτητος τῶν χωρῶν. πολλὰ δὲ κατὰ τὰ πεδία χαλεπώτερα τῶν ἰοβόλων ζώων ἡ Αἴγυπτος φέρει. ἐπειδὰν οὖν δηχθῇ τις πόδα ἢ ἄλλο τι μέρος, ταχέως οἱ παρατυχόντες τὸ σφήκωμα βάπτουσιν εἰς τὴν χύτραν τῆς πίσσης, καὶ περιελοῦσιν ἅπαξ ἢ δὶς περὶ τὸν πῆχυν ἢ τὴν κνήμην, μικρὸν ἐπάνω τοῦ δήγματος, καὶ περισφίγγουσι δύο πρεσβῶτες ἰσχυρῶς, καὶ ἐντέμνοντες τὸν τόπον διὰ τῆς περιθέσεως τοῦ βρόχου, ἐπιχέουσι καὶ πίσσαν. ὅταν δὲ αὐτάρκως ἔχειν δοκῇ, τὸν βρόχον ἀφαιροῦσι, καὶ καταπλάσσουσι κρομμύοις, καὶ δι' ἄλλων τῶν προειρημένων. καὶ τούτων δὲ χωρὶς ὑγρὰ πίσσα μετὰ ἁλῶν λείων θερμοτέρων καταπλασσομένη σπουδαίως βοηθεῖ, αὐτὴ καινοποιηθεῖσα συνεχέστερον. ὡσαύτως ἁρμόζει καὶ *κέδρος, τά τε σπυρίθια τῶν αἰγῶν ἐν οἴνῳ καθεψόμενα. ἀρήγει δὲ αὖθις καὶ κατάντλησις δι' ὄξους θερμοῦ, καὶ καλαμίνθη ἑψομένη δι' οὔρου καὶ θαλάσσης ἢ ὀξάλμης. εἰσὶ δὲ καὶ ἔμπλαστροι θερμόταται καὶ δριμύταται, δυνάμεναι τὸν ἰὸν ἐπισπᾶσθαι, καὶ διακρατεῖν καὶ διαφορεῖν. ὡς δι' ἁλῶν ἢ νίτρου καὶ σινάπεως καὶ κάχρυος προσφερόμεναι ὥσπερ ἑξῆς ῥητέον. οὐκ ἀλόγως δὲ ὁ Ἐρασίστρατος ἐπιμέμφεται τοῖς ἀγνώστοις δυνάμεις πρὸς τὴν χρείαν ἀναγεγραφόσιν, ὡς χολὴν ἐλέφαντος καὶ κροκοδείλου, καὶ αἷμα χελώνης καὶ ὠά, καὶ τὰ παραπλήσια. δοκοῦσι μὲν γάρ τινα πεποιῆσθαι παράδοσιν ὠφελούντων. ἐξηπατήκασι δὲ αὐτὰ μόνα τοὺς ἐντυγχάνοντας. ὅθεν τὰ μὲν τοιαῦτα παραιτητέον, μή τε ῥᾳδίως εὑρεθῆναι δυνάμενα, εἰ μὴ ὑπ' ἐξουσίας βασιλικῆς· μή τε διὰ τῆς πλείστης χρήσεως οἷα εἰς τὸ πιστευθῆναι τῇ πείρᾳ προεγνωσμένα. τὰ δὲ κοινωφελῆ καὶ εὔπορα ὑποδεικτέον, τὰ καὶ εἰς πάντα καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θηριοδήκτοις δυνάμενα τὴν χρῆσιν παρέχειν.

Add. ex nothis Ald. codi.

Add. ex cod. Ald. nothis.

A ſens ſimul & ſemel venenũ exigit. Neque nos fugit, quid apud Ægyptios in eiuſmodi caſu fieri ſoleat. Dum ſpicas metunt, ollam picis paratam habent, & appenſam ollæ faſciam. Tunc enim à ſerpentibus ſibi maximè timent, tum propter æſtuoſam anni tempeſtatem, tum quòd opacis abditi cauernis denſó-
B que aruorum ceſpite deliteſcunt: plurima verò & infeſtiſſima è venenatis animalibus Ægyptus in cãpeſtribus alere conſueuit. Cùm primùm ergo quiſpiam in pede aliáve parte demorſus fuerit, illico qui adſunt faſciam in ollam picis immittunt, ac ſemel aut iterum brachium aut crus paulum ſupra vulnus obli-
C gant, & arctiſſimè duo è præſentibus vndique conſtringunt, locúmq; incidentes quà circumactus eſt laqueus, picem inſtillant: vbi verò ſat picis infudiſſe ſibi videntur, laqueũ reſoluunt, & cepas aliáque memorata adhibẽt. Quin & citra hæc pix liquida cum ſale trito ac feruente illita præſentaneo eſt auxilio, ſi mo-
D dò frequẽtiùs deinceps innouetur. Similiter & conuenit Cedria, ítémque fimum caprinũ ex vino decoctum. Sed & locum aceto calente & calamintha in lotio & aqua marina ſeu acida muria decocta foueri ſalutare eſt. Sunt præter hæc etiam emplaſtra calidiſſima ſimul & acerrima, quæ venenũ elicere, e-
E uincere, ac etiamnũ diſcutere poſſunt: cuiuſmodi ſũt quæ ex ſale aut nitro, ſinapi & cãchry cõponuntur, de quibus deinceps erit agendum. Eraſiſtratus autẽ non immeritò eos reprehẽdit, qui incognita remedia in hunc vſum conſcripſére: qualia ſunt fel elephanti aut crocodili, ſan-
F guis ouáque teſtudinis, aliáq; conſimilia. Videntur enim literis nonnulla tradidiſſe quæ iuuare poſſint: iſta verò ſola lectoribus impoſuêre. Quamobrem talia repudiãda ſunt: quippe quæ nõ niſi facultatibus regiis facilè redimi poſſint, neq; pluribus experimentis fidei faciendæ idoneis cõprobari potuerint. Quæ
G autem ad communem omnium vſum pertinent, quæque paratu facilia ſunt, & paſſim quibuſcunque à ſerpente percuſſis auxilium ferre queunt, ſubiungenda videntur.

Intubus

Intubus itaque, erica & aſtragalus ex aceto pota, cõtra omnes ſerpentium morſus auxiliantur. Itidem & aſphaltium, ac virentes platani pilullæ in vino diluto coctæ, paliuri decoctum, radix ariſtolochiæ & eryngij: decoctæ etiam lauri baccæ in cibo ſumptæ, piper largiùs eſitatum, ruta, anethum & cyclaminus: coma porrorum priuatim ex pane, aut allia vel cepæ & ſalſamentum quàm acerrimum: itémque origani decoctũ è vino potũ: quinetiam fœniculi, pulegij, calaminthæ porrorúmque ſuccus cum melle exſorptus. Et hæc quidem è plantarum genere deſumuntur. Quædam verò ab animalibus etiam vtiliter peti ſolent, veluti cerebella gallinaceórum eſitata, & leporinum coagulum ex vino potum: itidem & caſtorij ſextans. Marinæ quoque teſtudinis teſtes aſſumpti opitulari feruntur. Celebratur & muſtela aſſiccata. Hæc priùs exenterata vndiquaque diſcinditur, ac deindè exiccatur, ex eáque binæ drachmæ cum vino bibuntur. Sed de ſimplicibus quę exhiberi ſolent, hactenus. Porrò conuenit etiam à ſerpẽte percuſſis purgatio per aluum, vti & ſudoris euocatio, & copioſa vrinæ excretio. Extant & compoſitæ quædam potiones, quæ mira remedia polliceri traduntur: vti quæ conſtat ex opij ac myrrhæ ſingulis obolis, & piperis drachmis duabus. Ea melle excipiuntur, & inſtar Ægyptiæ fabæ dantur cum vino. Similiter rutæ ſyluaticæ ſeminis, melanthij, cumini Æthiopici, galbani, ariſtolochiæ, pares ſingulorum portiones tritæ & cum erucæ ſucco ſubactæ digeruntur in paſtillos, quorũ ſinguli drachmam pendeant: dantur verò ex vini heminæ ſemiſſe. Hęc aduerſus omnes ictus communia ſunt. De peculiaribus contra beſtiam vnamquanque venenatã auxiliis deinceps agẽdũ.

Curatio à Veſpis & apibus morſorum. Cap. XX.

INTER venenatorũ ictuum morſuúmve notas minimè de veſpis & apibus ſpeciatim diſſeruimus: ꝙ conſpicuæ omnibus forẽt, neq; exi-

A σέρεις τύνων καὶ ἐρείκη καὶ ἀστράγαλος πινόμενα μετ' ὄξους, πᾶσι τοῖς θηριοδήκτοις βοηθεῖ· ὡσαύτως καὶ *ἄσφαλτος, καὶ πλατάνου χλωρὰ σφαιρία καθεψηθέντα ἐν κεράματι· καὶ "παλιούρου ἀφέψημα· καὶ (Paulus, παλιάρου; ſed malè.) ῥίζα ἀριστολοχίας καὶ ἠρύγγης· καὶ δαφνίδες ἑφθαὶ κατεσθιόμεναι, καὶ πέπερι δαψι- B λέστερον τρωγόμενον, καὶ πήγανον καὶ ἄνηθον καὶ κυκλάμινον· πράσων τε ἡ κόμη ἰδίᾳ σὺν ἄρτῳ ἢ σκόροδα, ἢ κρόμμυα, καὶ τάριχος δριμύτατος· καὶ ὀριγάνου ἀφέψημα σὺν οἴνῳ πινόμενον· καὶ μαράθου καὶ γλήχωνος καὶ καλαμίνθης, καὶ πράσων χυλὸς σὺν μέλιτι καταρροφούμενος. Ταῦτα C μὲν ἐκ τῶν φυομένων. ἀπὸ ζώων δὲ λαμβάνεταί τινα ὠφελίμως, ἐγκέφαλοι μὲν ἀλεκτρυόνων ἐσθιόμενοι, πιτύα δὲ λαγωοῦ σὺν οἴνῳ πινομένη, καὶ καστορίου *οὐγγίαι β'. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. λέγεται δὲ καὶ ὅτι χελώνης θαλασσίας οἱ ὄρχεις λαμβανόμενοι βοηθοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ ἡ γαλῆ ἡ σκελετευθεῖσα D τῶν *βεβοηθημένων, εὑρίσκεται δὲ πρότερον ἡ πάντη σχισθεῖσα τῶν ἐντὸς ἐκκριθέντων· σκελετεύεται δὲ ξηραινόμενον, καὶ ἀπ' αὐτῆς δίδραχμον σὺν οἴνῳ πινόμενον. τοσαῦτα δὴ καὶ τὰ ἁπλᾶ τῶν προσφερομένων. ἁρμόζει δὲ τοῖς θηριοδήκτοις καὶ κάθαρσις διὰ κοιλίας, καὶ ἱδρωτοποιΐα, καὶ οὔρων πολλῶν ἐκ- E κρισις. σκευαστὰ δὲ ποτήματα παραδέδοται καινοτέρως ὑπισχνούμενα βοηθεῖν, ὡς ὀπίου καὶ σμύρνης ἀνὰ ὀβολὸς, καὶ πεπέρεως < β'. ταῦτα δὲ δεῖ μέλιτι ἀναλαμβάνειν, καὶ διδόναι κυάμου μέγεθος Αἰγυπτίου μετ' οἴνου· ὁμοίως πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, μελανθίου, κυμίνου Αἰθιοπικοῦ, χαλβάνης, F ἀριστολοχίας, ταῦτα πάντα λεανθέντα καὶ φυραθέντα χυλῷ εὐζώμου, ἀναπλάσσονται τροχίσκοι δραχμιαῖοι· διδόναι δὲ ἐξ αὐτῶν μετὰ οἴνου ἡμικοτυλιαίου. ταῦτα μὲν περὶ τῶν κοινῇ βοηθούντων. τὰ δὲ ἴδια πρὸς ἕκαστον τῶν ἰοβόλων ἑξῆς εἴποιμεν.

Περὶ Θεραπείας τῶν ὑπὸ σφηκῶν καὶ μελισσῶν δεδηγμένων. Κεφ. κ'.

G "ΕΝ ΤΗ σημειώσει περὶ σφηκῶν καὶ μελισσῶν οὐδὲν διηρθρώσαμεν· εὔδηλα γὰρ πᾶσιν ἦν, καὶ παράσημον ἔχει ἐξαί-

In Ald. cod. hæc eſt Dioſc. lib. ix præfatio, vti & in antiquiore Palatino codice.

ρετον οὐδ᾽ ὁτιοῦν φυλαττόμενον· ἐν δὲ τῇ A θεραπείᾳ, καὶ τούτων οὐκ ἄτοπον μνημονεῦσαι. πρὸς οὖν τὰς πληγὰς τῶν σφηκῶν καὶ μελιττῶν, ἁρμόζει μαλάχη καταπλαττομένη, καὶ κρίθινον ἄλευρον σὺν ὄξει, καὶ συκῆς ὀπὸς ἐνσταζόμενος τοῖς δήγμασι, καὶ πυρία δι᾽ ἅλμης ἢ θαλάσσης.

In Ald. cod. deest οὖν. & hic est capitis primi initium.

B

Περὶ τῶν ὑπὸ Φαλαγγίων δεδηγμένων. Κεφ. κα΄.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Φαλαγγίων δεδηγμένοις, ταῦτα ἐπιτιθέναι δεῖ· τέφραν συκίνην σὺν ἁλσὶ λείοις μετ᾽ οἴνου πεφυραμένην, ἢ ῥίζαν ἀγρίας ῥοᾶς λελειοτριβημένην, ἢ ἀριστολοχίαν σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει δεδευμένην. καταντλεῖν δὲ C θαλάσσῃ τὰ ἕλκη, ἢ μελισσοφύλλου ἀφεψήματι, ταύτης δὲ τὰ φύλλα ἐπιπλάττειν. λουτροῖς δὲ λίαν συνεχέστερον· καὶ προποτισμοῖς χρηστέον διὰ τούτων τῶν φαρμάκων, ἀβροτόνου τὸ σπέρμα, ἄνισον, ἀριστολοχία, ἐρέβινθος ἄγριος, κύμινον Αἰθιοπικὸν, κεδρίδες λεῖαι, πλατάνου D φλοιὸς, καὶ τὸ σπέρμα τῆς τριφύλλου πόας. τούτων δὲ ἑκάστου διδόναι κατ᾽ ἰδίαν < β΄ μετ᾽ οἴνου κοτύλης α΄. δίδοται δὲ καὶ μυρίκης ὁ καρπὸς ὡσαύτως καὶ χαμαιπίτυος, καὶ τῶν χλωρῶν τῆς κυπαρίσσου σφαιρίων τὸ ἀφέψημα κιρνάμενον μετ᾽ οἴνου. φασὶ δέ τινες καὶ καρκίνον ποτάμιον χυλι- E σθέντα μετὰ γάλακτος, καὶ προσλαβόντα σελίνου σπέρμα, τῶν ὀχληρῶν ἀπαλλάττειν.

Sic Ald. at Par. λειοτετριμμένην.
Addit Paul. θερμοτέρᾳ.
Fortè, λούειν. Paulus, λουτρὰ παραλαμβάνειν συνεχέστερα.
Paul. ἄνηθον.
Addunt nõnulli, ἢ ὕδατος.
Paul. κώαθου
Sunt qui legant, φύλλων ἢ σφαιρίων.
Nonnulli codices addunt παραχρῆμα.

Περὶ τῶν ὑπὸ Σκολοπένδρας δεδηγμένων. Κεφ. κβ΄.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Σκολοπένδρας δεδηγμένοις, κατὰ μὲν τὴν πληγὴν ἐπιτίθε- F σθαι δεῖ λειοτριβόμενον μετ᾽ ὄξους ἅλας, ἢ πήγανον ἄγριον. καταντλεῖν δὲ ὀξάλμῃ τὸν τόπον, πότημα δὲ προσφέρειν ἀριστολοχίαν μετ᾽ οἴνου, ἢ ἕρπυλλον ἢ καλαμίνθην, ἢ ἄγριον πήγανον.

Et hoc in loco legitur in Ald. cod. λελειοτριβημένον.

Περὶ τῶν ὑπὸ Σκορπίου δεδηγμένων. Κεφ. κγ΄.

Rectiùs fortè, πεπληγμένων.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Σκορπίου πληγεῖσι, G παραχρῆμα μὲν ἀκριβῶς βοηθεῖ συκῆς ὀπὸς εἰς τὰ τραύματα ἐνσταχθείς. αὐτός τε ὁ πλήξας σκορπίος λειοτριβηθεὶς καὶ

mium aut notatu dignum quicquam in iis obſeruaretur. Inter remedia tamen & earum meminiſſe, non abs re fuerit. Igitur aduerſus apum veſparúmq; ictus prodeſt impoſita malua & hordeacea farina cum aceto, itémque lac ficulneum ictibus inſtillatum; denique fotus ex muria aquáve marina.

Curatio à Phalangijs morſorum. Cap. XXI.

PHALANGIORVM verò morſibus iſthæc imponere oportet: ficulneum cinerem adiecto ſale trito cum vino ſubactum, aut radicem ſylueſtris Punicæ quàm minutiſſimè cõtritam, aut ariſtolochiam cum hordei farina & aceto ſubactam. Vlcera autẽ aqua maris perfundenda, aut meliſſophylli decocto, ac eiuſdem folia illinenda: Porrò balneis perquàm frequenter vtendum, itémq; potionibus è pharmacis proximè ſequentibus: abrotoni inquam ſemine, aniſo, ariſtolochia, cicere ſylueſtri, cumino Æthiopico, baccis cedri tritis, platani cortice, & trifolij herbæ ſemine: ſeorſum autem ſingulorum binas drachmas dare conuenit cum vini hemina. Exhibetur & myricæ fructus: ſimiliter & chamæpityos ac viridium cupreſſi pilularum decoctum vino temperatum. Sunt & qui aſſerãt fluuiatilis cancri expreſſum cum lacte ſuccum adiecto apij ſemine, omnibus quamprimum libetare moleſtiis.

De Scolopendræ morſu. Cap. XXII.

SI SCOLOPENDRA morſu vulnus impreſſit, ſal quã tenuiſſimè tritus ex aceto vulneri inſpergendus, aut ruta ſylueſtris ſuperponẽda. Locus acida muria fouendus, & danda in potu ariſtolochia cum vino, aut ſerpyllum, aut calamintha, aut ruta ſylueſtris.

De Scorpionis ictu. Cap. XXIII.

ICTIS à Scorpione prȩſentiſſimo eſt auxilio lac ficulneum in vulnera inſtillatum. Scorpius etiam ipſe qui ictum vibrauit, tritus &

percuſſo loco impoſitus,ſui ipſius ictus remedium eſt,idque, vti videtur, naturalis cuiuſdam repugnantiæ ac diffidentiæ ratione, quam antipathiam vocant. Præterea conuenit & ſcorpius tritus,& cum ſale, lini ſemine & althæa herba impoſitus. Auxiliatur & ſulphur ignem minimè expertum, reſina terebinthina exceptum,& emplaſtri modo adhibitum. Similiter & galbanum ad ſplenij formam diductum, itémque calamintha trita & illita, necnon & cruda hordei farina cũ vino ſubacta addito rutæ decocto. Iuuat etiamnum ſemen trifolij herbæ tritum ac vulneri iniectum. Et de his quidem quæ foris admouentur,hactenus. Neque verò interim negligendus potionum quàm efficaciſſimarum vſus,quales parantur ex ariſtolochiæ,præſertim corticis, binis drachmis cum vino,è gentiana tuſa & pulegio plurimùm decocto,tritis itidem lauri baccis numero decem, & calamintha in poſca diu multúmque diſcocta. Valet & cyperis cum vino, & ruta eodem modo: ſic & lac ficulneum & laſer, ſi affuerit: ſin minùs,Parthico vtendum ſucco. Efficax quoque eſt epotum trifolij ſemen, necnon & ocimi. Sed his omnibus æquipollent frequens balnei vſus cum multa ſudatione,dilutáque potio.

De Paſtinacæ marinæ ictu. Cap. XXIIII.

QVÆ deinceps à vipera demorſis conferre dicemus, eadem planè omnia & eodem modo percuſſis à paſtinaca marina conueniunt.

De marinorum Scorpij Draconiſque ictibus. Cap. XXV.

SVNT & virulenti ictus qui à Dracone Scorpióque marinis inferuntur: quippe qui acerbiſſimos dolores, interdum etiam, quanuis rarò, nomas, hoc eſt, depaſcentia vlcera, excitent. Hiſce abſinthij aut ſaluiæ, vel ſulphuris ex aceto triti potio ſubuenit.

A ἐπιτεθεὶς τῷ πληχθέντι τόπῳ, τῆς ἰδίας πληγῆς γίνεται βοηθὸς κατά τινα ἀντιπάθειαν ὡς ἔοικε. μετὰ δὲ τοῦτο ἁρμόζει λεῖος ἐπιτεθέμενος * ὁ σκορπίος σὺν ἅλατι καὶ λινοσπέρμῳ καὶ τῇ ἀλθαίᾳ βοτάνῃ. βοηθεῖ δὲ καὶ θεῖον ἄπυρον ἀναληφθὲν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ καὶ B ὡς ἔμπλαστρον ἐπιρριφέν. ὁμοίως δὲ καὶ χαλβάνη πλατυνθεῖσα σπληνίου τύπῳ, καὶ καλαμίνθη λεία καταπλασσομένη, καὶ ὠμήλυσις ἐν οἴνῳ σκευασθεῖσα, "ἐν ἀφεψήματι πηγάνου. βοηθεῖ δὲ τὸ σπέρμα τῆς τριφύλλου πόας λεαινόμενον καὶ ἐπιρριπτούμενον. τοπικὰ μὲν οὖν ταῦτα· μετὰ δὲ τούτων καὶ C ποτήμασι χρηστέον ὡς ἀνυσιμωτάτοις. ἔστι δὲ ἀριστολοχίας δίδραχμον, μάλιστα τοῦ φλοιοῦ, σὺν οἴνῳ, γεντιανὴ κεκομμένη, καὶ γλήχων "* ἐπικαθημένη, καὶ δαφνίδες ἀριθμῷ "* βραχεῖ λειοτριβούμεναι, καὶ καλαμίνθη μετὰ ὀD ξυκράτου· δεῖ δὲ αὐτὴν ἐπιπολὺ ἑψῆσαι ἐν τῷ ὀξυκράτῳ· καὶ * κυπάρισσος μετ' οἴνου ἢ πηγάνου, ὡσαύτως· καὶ συκῆς ὀπὸς, καὶ σίλφιον εἰ παρείη· μὴ παρόντος δέ, τῷ * πλυκεδάνου χρηστέον ὀπῷ. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ τοῦ τριφύλλου καρπὸς πινόμενος, καὶ τὸ τοῦ ὠκίμου E σπέρμα. τούτοις δὲ "πᾶσιν ἀντιπαρατάσσεται λουτροῦ "συνεχῶς χρῆσις μετὰ πολλῆς ἱδρώσεως, καὶ οἰνοποσία μετὰ κράματος.

Fortè ἀνὰ

Paul. ἐφ' ἱκανὸν καθεψημένη

Paulus, δέκα

Sic locum hunc ex antiquis reſtituit Goupylus, At codex Ald. perperam, δὲ πλατύτερον λουτροῦ, &c. Malim, συνεχὴς

Περὶ τῶν ὑπὸ Τρυγόνος θαλασσίας δεδηγμένων." Κεφ. κδ'.

Rectius πεπληγμένων

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Τρυγόνος θαλασσίας F πληγεῖσιν, ἁρμόζει πάντα τὸν αὐτὸν τρόπον "ὅσον μικρὸν ὕστερον ἐπὶ τῶν ἐχιοδήκτων εἰρημένα.

Forte, ὅσα

[Περὶ Δράκοντος καὶ Σκορπίου τῶν ἐκ θαλάσσης. Κεφ. κε'.

Cõcluſa in vulg. exempl. deſiderãtur: vt & apud Actuarium: at Goupylo teſte in antiquis cod. leguntur. Ipſe etiã Hermolaus, Marcellus & Ruellius expreſſerũt. Ald. in nothis legit ἰδίως.

ΓΙΝΟΝΤΑΙ δὲ ἰώδεις πληγαὶ καὶ ὑπὸ G Δράκοντος καὶ Σκορπίου τῶν ἐκ θαλάσσης, καὶ περιωδυνίας χαλεπὰς φέρουσι, σπανίως δέ ποτε καὶ νομάς. ἁρμόζει δὲ πρὸς τὰς πληγὰς αὐτῶν ποτισμὸς ἀψινθίου, ἢ ἐλελισφάκου, ἢ θείου σὺν ὄξει τετριμμένου.

καὶ * αὐτὴ δὲ ἀναπτυχθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα τοῖς τραύμασι, τῆς ἰδίας ἴαμα πληγῆς.

Περὶ τῶν ὑπὸ Μυγαλῆς δεδηγμένων. Κεφ. κϛʹ.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Μυγαλῆς δηχθεῖσι βοηθεῖ χαλβάνη * σπληνίον ἐπιτεθὲν κατὰ τοῦ δήγματος ὡς φάρμακον μετ' ὄξους λελειοτριβημένον, καὶ κρίθινον ἄλευρον μετ' ὀξυμέλιτος ἐπιπλασθέν. καὶ ἡ αὐτὴ δὲ ἡ δακοῦσα μυγαλὴ ἀναπτυσσομένη καὶ ἐπιτιθεμένη, τῆς ἰδίας πληγῆς ἀντιφάρμακόν ἐστι· καὶ γλυκείας ῥοᾶς ἑφθὰ καταπλασθέντα * κοκκία· καὶ πράσα ἑφθὰ καταπλασθέντα, καὶ σκόροδα συντετριμμένα, καὶ ἡ διὰ τῆς * θέρμης καταντλησις· τοπικὰ μὲν ταῦτα. ποτιζόμενον δὲ ἀρήγει ἀβρότονον καθεψηθέν, εἶτα δι' οἴνου προσφερόμενον. ἕρπυλλος δὲ καὶ χαλβάνη καὶ εὔζωμον διεθέντα οἴνῳ, " καὶ κυπαρίσσου τὰ ἁπαλὰ σφαιρία μετ' ὄξους, καὶ κυκλάμινον μετ' ὀξυμέλιτος, καὶ πύρεθρον σὺν οἴνῳ, καὶ χαμαιλέοντος τῆς βοτάνης ἡ ῥίζα. τινὲς δὲ ἀναγράφουσιν, ὅτι καὶ αὐτὴ λειοτριβηθεῖσα ἡ μυγαλὴ, πρὸς τὸ ἴδιον πλῆγμα ποτίζεται. τὴν δὲ ἱστορίαν ταύτην ἐν ἄλλοις κειμένην εὑρόντες, παρασημειώσεως μόνον ἠξιώσαμεν. ἔνιοι δέ φασι μὴ ἄλλως ἑλκοῦσθαι τοὺς δηχθέντας, εἰ μὴ * ἐκτὸς ἡ μυγαλὴ τυγχάνει· τότε οὖν φασι βοηθεῖν.

Legitur apud Paulum, ἢ κυπαρίσσου τὰ ἁπαλὰ σφαιρία μετ' ὀξυμέλιτος, nulla cyclamini facta mentione.

Περὶ τῶν ὑπὸ Ἐχίδνης δεδηγμένων. Κεφ. κζʹ.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ἐχίδνης δηχθεῖσι βοηθοῦσι τῶν αἰγῶν αἱ σπύραθοι μετ' οἴνου " * ἀνατεθεῖσαι σπουδαίως. καὶ δάφνη ὡσαύτως, καὶ ἀβρότονον, καὶ χαλβάνη ἀντὶ σπληνίου ἐπιρριπτούμενα, καὶ ὀρίγανος χλωρὰ " * ἀνεθεῖσα· καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ νεοσσοὶ ἀναπτυχθέντες καὶ παραχρῆμα προστιθέμενοι· " ὀρόβινόν τε ἄλευρον μετ' οἴνου πεφυραμένον· καὶ ῥαφανίου φλοιὸς ἰσχυρῶς κοπεὶς, ὥστε λειότατος γενέσθαι, καὶ σκίλλα ὀπτὴ καὶ χαμαίμηλον λελειωμένα, καὶ ὠμήλυσις δι' ὀξυμέλιτος ἐσκευασμένη, προκαταντλημένου θερμοῦ. ταῦτα μὲν τοπικῶς ἐπιτιθέμενα. ὠφελεῖ δὲ τοὺς ἐχιοδήκτους καὶ βάτος μετ' οἴνου. ἔνιοι δὲ ἄγχουσαν τὴν λεπτό-

Paul. καταπλασθεῖσαι

Paul. λεανθεῖσα

Addit Paulus, θερμοὶ καὶ συχνῶς ἐπιπλασσόμενοι. quo loco Goupylus legit, ἐπαλλαττόμενοι

Paulus, ἑφθὴ

A "Quin & mullus in longitudinē diffiſſus & impoſitus, eorū ictibus remedio eſt.

vel, Quin & ijdē illi piſces in longitudinē diffiſſi & impoſiti, ſuis ipſorum ictibus remedio ſunt.

De Muris aranei morſu. Cap. XXVI.

DEMORSIS à mure Araneo ſplenium è galbano vulneri impoſitum per ſe: B aut ex aceto tritum auxiliatur: itémque hordeacea farina ex aceto mulſo illita. Quin & mus ipſe araneus qui morſum intulerit, ſi diuulſus imponatur, contra ictum ſuum remedio eſt. Idem præſtat dulcis mali Punici corium decoctum & illitum. Similiter porri cocti & adhibiti, itémque allia con- C trita, necnon & calidæ muriæ fotus. Atque hæc quidem affecto loco imponuntur. Prodeſt verò potum abrotoni decoctum in vino exhibitū: præterea ſerpyllum, galbanum & eruca, ſi in vino diluantur, itémque tenellæ cupreſſi pilulæ cum aceto, cyclaminus ex aceto mulſo, & pyrethrum cum vino: de- D nique & chamæleontis herbæ radix. Nec deſunt qui literarum monumentis tradiderunt, tritum murem araneū contra ſuos ictus commodè bibi. Quam hiſtoriā apud alios inuentam dignam tantummōdò cenſuimus, quę annotaretur. Aſſeuerant etiam nonnulli vix vlcerari demorſum, niſi mus araneus E prægnās fuerit, ac tùm demum auxiliari ferunt.

De Vipera morſu. Cap XXVII.

DEMORSIS à vipera fimum caprinum vino ſolutum præſentaneo eſt auxilio: ſimiliter & laurus, abrotonum & galbanum ſplenij lo- F co ſuperiecta, necnon & origanum viride contritum: itidem pulli gallinacei diſcerpti, ac protinus vt calent applicìti: erui farina vino ſubacta, radiculæ cortex vſqueeò tuſus vt in puluerem ſolutus abeat: ſcilla toſta, itémque chamæmelum, ſiquidem terantur, & cruda hordeacea farina ex aceto mulſo ſubacta: G ſed locus antè calida foueatur. Et hæc quidē affectæ parti admouentur. Rubus verò intrò ſumptus, cōtra viperinos ictus in vino prodeſt. Sūt & qui anchuſam tenui conſtantem

folio auxiliari prodiderunt. Bibuntur & leporini coaguli oboli terni, & porracei ſucci dimidiata cotyla in mero: itémque foliorum meliſſophylli ſuccus & ſylueſtris ruta: hæc ipſa quoque in vino propinari debent. Quin & ipſa frequens vini potio iuuat, alliorúmque, cæparum ac porrorum tenellorum eſus, ſalſamentáque acerrima & *exquiſitiſſima. Simplicia hæc ſunt. Compoſitum verò medicamentum contra viperarum morſus celebratur, quod è myrrhæ, caſtorij, piperis, ſandarachæ anethíque ſeminis ſingulorum dimidio conſtat acetabulo. Hæc omnia in paſſo Cretico alióve quopiam generoſo teruntur. Eraſiſtratus eo in libro quem de facultatibus inſcripſit, complura etiam alia tradidit, quæ ictis à vipera auxilium ferre poſſunt: [quo in genere ſunt gallinarũ cerebella in vino pota, & braſſicæ ſatiuæ ſeminis triti acetabulum cum vino bibitũ. Vtile prætereà cenſetur digitum in picem liquidam intingere, ac deinde in vinum demergere, atque hoc tandé potui dare. Et de iis quidem hactenus, quę contra viperarũ morſus auxiliantur.]

aliter, vetuſtiſſima

De Amphisbænæ morſu. Cap. XXVIII.

De Amphiſbæna priùs agentes, ſimul & ſemel admonuimus, localia remedia eadem ab ipſa percuſſis adhiberi, quæ contra viperarum morſus deſcripta fuere.

De morſu Dryini. Cap. XXIX.

A Dryino ictis conuenit ariſtolochia cum vino pota, & trifolium herba: ſimiliter & aſſumpta radix aſphodeli, & cuiuſcunque generis quercus glandes epotæ. Parti verò ictæ ilicis radices tuſæ & impoſitæ auxiliantur.

De morſu tum Hæmorrhoi, tum etiam Dipſadis. Cap. XXX.

HÆMORRHOI Dipſadíſq; morſus, ceu immedicabiles, à pleriſque priſcorũ pro deploratis habiti

A φύλλον βοηθεῖν "ἀφηγοῦνται. πίνεται δὲ καὶ λαγωοῦ τῆς πιτύας ὅσον τριώβολον", καὶ πράσου χύλισμα ὅσον *κοτύλιον ἐν ἀκράτῳ, καὶ μελισσοφύλλου τῶν φύλλων ὁ χυλὸς, καὶ πήγανον ἄγριον. ταῦτα δὲ ἐν οἴνῳ δεῖ ποτίζειν. καὶ αὐτὴ ἡ οἰνοποσία συνεχῶς παραλαμβανομένη, σκόροδά B τε ἐσθιόμενα καὶ κρόμμυα, καὶ πράσα ἁπαλὰ καὶ τάριχος δριμύτατος καὶ "πολυτελέστατος. καὶ τὰ μὲν ἁπλᾶ ταῦτα. τὸ αὐτὸ δὲ τὸ φάρμακον εὐδοκιμοῦν ἐπὶ τῶν "ὀφιοδήκτων, ὅπερ ἐστὶ σμύρνης, καστορίου, πεπέρεως, *ἀνδράχνης *ἄνθους καὶ σπέρματος ὀξυβάφου τὸ ἥμισυ· ταῦτα πάντα C λέαινε ἐν γλυκεῖ Κρητικῷ, ἢ ἑτέρῳ τινὶ τῶν σπουδαίων. Ἐρασίστρατος δὲ ἐν τῷ περὶ δυνάμεων ἀνεγράψατο καὶ ἄλλα τινὰ πλείονα βοηθεῖν δυνάμενα τοῖς ἐχιοδήκτοις. ["οἷον τῶν ὀρνίθων ἐγκεφάλους σὺν οἴνῳ πινομένους, καὶ κράμβης ἡμέρου τοῦ σπέρματος ὀξύβαφον λεῖον πινόμενον μετ' D οἴνου. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸν δάκτυλον καταβάπτειν εἰς πίσσαν ὑγράν· ἔπειτα εἰς οἶνον ἀποκλύζοντα πίνειν. τοιαῦτα μὲν καὶ πρὸς τοὺς ἐχιοδήκτους.]

Ald. perperam ἐξικνοῦνται

Addũt nonnulli codices, ἐν οἴνῳ

Corn. πολυετέστατος legendum cenſet.

Goup. alter ἐχιοδήκτων. quæ ſcriptura rectior eſt.

Concluſa addũt nõnulli codices, quæ etiã in Ald. exemplaris nothis reperiũtur.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀμφισβαίνης δεδηγμένων. Κεφ. κη'.

ΠΕΡΙ Ἀμφισβαίνης τοπικῶς "ἐπεμνήσθημεν, ὅτι πως ταῖς πρὸς τὰς ἐχίδνας E ἀναγεγραμμέναις βοηθείαις πέφυκε βοηθεῖσθαι ὁ ἐξ αὐτῆς πληγείς.

Cornarius videtur legiſſe οὐκ ἐμνήσθημεν

Περὶ τῶν ὑπὸ Δρυΐνου δεδηγμένων. Κεφ. κθ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Δρυΐνου πληγεῖσιν, ἁρμόζει ἀριστολοχία σὺν οἴνῳ "πι- F νομένη, καὶ ἡ τρίφυλλος πόα· ῥίζα δὲ ἀσφοδέλου παραπλησίως λαμβανομένη, καὶ δρυὸς πάσης ὁ καρπὸς" πινόμενος. "καὶ τῆς πρίνου αἱ ῥίζαι "κοπτόμεναι καὶ καταπλασσόμεναι, τοπικῶς "παρηγοροῦσιν.

Paulus, ποτιζομένη

Addit Paul. λεῖος

Addit Paul. ὡσαύτως καὶ

Interpres Actuarij legiſſe videtur ὀπτώμεναι.

Paulus, ἀρήγουσι.

Περὶ τῶν ὑφ' Αἱμόρρου καὶ Διψάδος δεδηγμένων. Κεφ. λ'.

G ΑΙΜΟΡΡΟΥ δὲ καὶ Διψάδος τοῖς "πλείστοις τῶν προγενομένων ἀπηγορεύθησαν, ὡς ἀβοήθητοι, αἱ δήξεις.

Ald. perperàm πληγεῖσι. Paul. παρὰ πλείστοις τῶν παλαιῶν.

"δὲ καὶ τὴν κατ' ἰδιότητα πρὸς τὸ θηρίον A τὴν διψάδα ὠφελούντων ἀπορῆσαι. δεῖ μὲν οὖν ἀποπειρᾶσθαι τῶν κοινῶν βοηθημάτων· παραχρῆμα δὲ τοὺς καταχασμοὺς παραλαμβάνειν, τήν τε καῦσιν ποιεῖν, καὶ εἰ ὁ τόπος ἐγχωροίη, καὶ ἀκρωτηριασμόν· ἐφεξῆς δὲ τὰς τῶν δριμέων καταπλασμάτων ἐπιθέσεις, περὶ ὧν εἰ- B ρήκαμεν πολλάκις. χρησιμεύειν οἶδα καὶ δριμυφαγίας, μάλιστα τὰς ἀπὸ τῶν ταριχηρῶν. ἀκρατοποσία τε καὶ λουτρὸν ὠφελεῖ· ταῦτα συνεχῶς ἐκ μικρῶν διαστημάτων πλεονάκις "καταληπτέον, πρὶν "κατασκῆψαι τὸ τῶν νοσημάτων εἶδος. ἐκείνων δὲ ἅπαξ ἐπιφανέντων, οὐδὲ ὁ- C τιοῦν παρὰ τῆς τῶν ἰατρῶν ἐπικουρίας ὄφελος γίνεται. ἐπὶ δὲ τοῦ αἱμόρρου τὰ αὐτά. καὶ πρὸς *τούτοις τὰ ἐν τοῖς κοινοῖς τῶν βοηθημάτων· οἷον τοὺς καταχασμοὺς καὶ τὰς καύσεις καὶ δριμυφαγίας καὶ ἀκρατοποσίας. καὶ ὅσα ὡρισάμεθα ἐπὶ διψάδος. ἔτι δὲ καὶ ἀμπέλου φύλλα ἑφθὰ σὺν μέ- D λιτι λελειωμένα.

Paulus, δεῖ δὲ εἰ τὴν κατ' ἰδιότητα πρὸς τὸ θηρίον ὠφελούντων ἀπορῶμεν, ἀποπειρᾶσθαι &c.

Rectius Paulus, παραληπτέον.

Paulus, ἐγκατασκῆψαι τὰ νοσήματα.

Περὶ τῶν ὑφ' Ὕδρου δηχθέντων.
Κεφ. λα'.

ΤΟΙΣ ὑφ' Ὕδρου δηχθεῖσιν ἁρμόζει ὀρίγανος λεία φυραθεῖσα ὕδατι, κονία *τε ἑνεθεῖσα ἐλαίῳ, ἢ ἀριστολοχίας ὁ φλοιός, ἢ ῥίζα *δρυὸς ἀποτριβεῖσα, E καὶ κρίθινον ἄλευρον "σὺν ὕδατι μετὰ μέλιτος συντετηκός. πίνεται δὲ καὶ ἀριστολοχίας δίδραχμον ἐν *κράματι ὀξυκράτου κυάθων ἕξ· ἢ πρασίου χυλός, ἢ ἀφέψημα ὁποτέρου σὺν οἴνῳ· πρόσφατόν τε κηρίον "προσφερόμενον μετ' ὄξους.

Paul. μετὰ μέλιτος συντετηκότος.

Paul. ἐσθιόμενον.

Περὶ τῶν ὑπὸ Κεγχριδίου δηχθέντων. F
Κεφ. λβ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ "Κεγχριδίου δηχθεῖσι, θριδακίνης ὁ "καρπὸς μετὰ λινοσπέρμου καταπλασσόμενος βοηθεῖ. καὶ θύμβρα", καὶ ἄγριον πήγανον, καὶ *ἕρπυλλος σὺν *ἀσφοδέλου < β'. καὶ σὺν οἴνου κυάθοις γ'. ἢ ἀριστολοχίας ῥίζα. ὡσ- G αύτως καὶ *καρδάμωμον, καὶ γεντιανὴ παραπλησίως.

Paul. κεγχρίνου

Quidam legiſſe videtur ὀπὸς

Paul. addit, λεία

ſunt: "quamobrem & proprietate quadã iuuantibus contra dipſadem auxiliis deſtituti fuere. Attamen cõmunia experiri operæpretiũ fuerit. Protinus ergo ſcarificationes vſtionéſq; adhibendæ: ac ſiquidẽ id permittat locus, ad extremorũ amputationem deueniendũ eſt. Deinde verò acria imponenda cataplaſmata, quorum ſępenumerò meminimus. Deprehẽdi etiamnum acres cibos, potiſſimùm verò ſalſamenta, vſui eſſe. Quin & meri potio balneáque iuuant: ſed hæc continuò poſt ictum, ac ſubinde breuibus ex interuallis vſurpanda ſunt, priuſquàm ſeſe morbus patefecerit: quo ſemel oborto ne tantillum quidem opis vlla Medici opera cõferre potis eſt. In ictu Hęmorrhoi eadem illa cõmunia proſunt. At localia deſcripta cõperimus, in dipſadis quidem morſu, portulacæ folia trita cũ aceto, & polentam, ac rubi folia trita cum melle, plantaginem, hyſſopum, allium candidum, porrum, rutam & vrticam. In hæmorrhoi verò morſu, tum eadẽ hæc, tum inſuper vitis folia cocta cum melle trita. Ipſius quoque hæmorrhoi crematum caput potui datur, aut allium cum vino. Eſitantur & vuæ paſſæ.

vel, quamobrem ſi peculiaribus cõtra dipſadẽ remedijs deſtituimur, communia &c.

De morſu Natricis. Cap. XXXI.

MORSIS à Natrice confert origanum tritum aqua ſubactum, itémque cinis è quercu oleo exceptus, aut ariſtolochiæ cortex radíxve minutim contrita, & hordeacea farina cum aqua & melle coacta & quaſi colliquefacta. Bibuntur & ariſtolochiæ drachmæ binæ in dilutæ potionis aut poſcę cyathis binis: aut marrubij ſuccus, aut alterutrius decoctum cum vino. Fauus item recens cum aceto exhibetur.

De Cenchridij morſu. Cap. XXXII.

MORSIS à Cenchridio auxiliatur lactucæ ſemen cum lini ſemine cataplaſmatis in modum applicitũ, itémq; thymbra, ſylueſtris ruta, & ſerpyllũ cum aſphodelo tritum. Dantur verò protinus in potu centaurij radicis drachmæ binæ cũ ternis vini cyathis, aut ariſtolochiæ radix eodem modo. Similiter & naſturtium ac gentiana.

De morſu Ceraſtæ.

Cap. XXXIII.

A Ceraste & aſpide ictis cita ſuccurrit extremæ partis amputatio. Quare ſine mora totam partem ictam reſecare oportet, aut certè tum partes affectas, tum & iis vicinas ſcalpello confeſtim circuncidere. Tandem verò reliquiæ cauteriis exiccandæ: ſiquidem horum animalium virus baſiliſci veneno ſimile eſt.

De morſu Aſpidis.

Cap. XXXIIII.

Ictis ab Aſpide eadem quæ aduerſum ceraſtæ morſus (vti modò ſcriptum eſt) accommodáda remedia. Horum enim, vti & baſiliſci, virus, haud ſecus atque taurinus ſanguis, ſpiritum ſanguinémque arteriis contentum celerrimè cogit atque coagulat.

De Baſiliſci morſu. Cap. XXXV.

Morsis à Baſiliſco Eraſiſtratus auxiliari aſſerit caſtorij drachmam vnam in vino potam, itidémque papaueris ſuccum. Et ictuum quidem morſuúmq; venenatorum remedia ita ſe habent.

Finis.

A Περὶ τῶν ὑπὸ Κεράστου δηχθέντων.

Κεφ. λγ'.

Τοῖς δὲ ὑπὸ Κεράστου δηχθεῖσι καὶ Ἀσπίδος, σύντομος ὁ ἀκρωτηριασμὸς ἐπαμύνει· διόπερ ἀνυπερθέτως ἀποκόπτειν δεῖ " ὅσον τὸ δηχθὲν μέρος, ἢ περισχίζειν τὰ " δηχθέντα μέρη παραχρῆμα καὶ τὰ τού- B τοις " παραπλήσια. εἶτα δὲ τὰ ὑπολείμματα τοῖς καυστηρίοις αὐχμαστέον· καὶ γὰρ καὶ τούτοις ὁ ἰὸς οἷος ὁ τοῦ βασιλίσκου.

Paulus rectius, εἰ οἷόν τε εἴη. Sic etiā Cornarius. Pariſ. caret.

Paul. πλησίον

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσπίδος δηχθέντων.

Κεφ. λδ'.

Τοῖς δὲ ὑπὸ Ἀσπίδος δηχθεῖσιν, ὅσα καὶ τοῖς ὑπὸ Κεράστου (ὡς προγέγραπται) C προσενεκτέον βοηθήματα. ὃν τρόπον γὰρ βοὸς " αἷμα ὀξύτατα πήγνυσι, τὸ ἐν ταῖς ἀρτηρίαις αἷμα καὶ * πήγνυται πρὸς τούτων ὁ ἰός, ὥσπερ καὶ ὁ τοῦ βασιλίσκου.

Paulus perperā, γάλα.

Περὶ τῶν ὑπὸ Βασιλίσκου δηχθέντων.

Κεφ. λε'.

Τοῖς δὲ ὑπὸ Βασιλίσκου δηχθεῖσιν, D ὡς Ἐρασίστρατος φησί, βοηθεῖ καστορίου " ʒ α. πινομένη σὺν οἴνῳ· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τῆς μήκωνος ὀπός· τοιοῦτος μὲν καὶ ὁ θηριακὸς τρόπος.

Paulus ʒ γ'

Τέλος.

I. A. SARACENVS LECTORI S.

NON ſum neſcius, Lector beneuole, varia extare tum manu ſcripta, tum etiam typis excuſa Dioſcoridis exemplaria, tã Græca quàm Latina, in quibus multiplices ſimplicium appellationes, etiam Barbaræ, ſingulorum penè capitum principiis annexæ reperiuntur: nec deeſſe, in qui bus præterea remedia multa ſanè perquàm vana aut nimiùm ſuperſtitioſa, adeóque ipſo etiam Dioſcoride, tantæ apud Galenum commendationis Autore, penitus indigna, ex variis Scriptoribus temerè ac citra delectum deprompta, in contextum ipſum perperam irrepſerint. Sed & alia non pauca diuerſis in bibliothecis ſtudioſè aſſeruari mihi compertum eſt aliquantò & accuratiùs & religioſiùs exarata eiuſdem Autoris exemplaria, in quibus tum peregrina illa vocabula, tum quæcunque alia vel eſſe ſuperflua, vel ſtylo diſsimili ſcripta cõſtabat, omiſſa fuere: aut, ſi qua fortè leguntur, ea non quidem inſerta contextui, ſed margini tantummodò inſcripta reperiuntur. Quamobrem in iſta codicum varietate diu multúmque fuit animus in dubio, an illa omnia, quæ vt aliis nonnullis Interpretibus, ita & mihi meritò ſuſpectiora videbanbantur, quòd eſſent Autoris ſtylo planè diſſentanea, omnino prætermitterem. Tandem verò quoniam inter illas varias variarum linguarũ appellationes, ac medicinas etiam, quanuis non ſatis certas, aut etiam à Dioſcoridis mente prorſus alienas, nonnulla interdum occurrere viſa ſunt, è quibus pollens iudicio Lector, fructum qualencunque carpere poterat: iccirco etiam iis te penitus defraudare nolui, ſed doctiſsimorum virorum, Hieronymi Roſcij, Io. Cornarij & Iac. Goupyli exemplo, talia, ſi non omnia, ſaltem pleraque, tanquam ſuppoſititia & falsò aſcripta Dioſcoridi, à contextu remouenda cenſui, ſátque habui hunc iis locum ad operis calcem aſsignaſſe, additis tamen interdum præter interpretationem meam nonnullis coniectaneis & animaduerſionibus. Hiſce paucis te, ſtudioſe Lector, admonitum volui, quò noſtri conſilij ratio etiam apud te conſtaret. Vale.

INTER DIOSCORIDIS VERBA, hæc in quibuſdam codicibus falsò adſcripta reperiebantur.

Cap. de Iride.

A

AB ALIQVIBVS Iris Illyrica, ab aliis thelpide, ab aliis vrania *quaſi cæleſtis*, à nõnullis catherõ *quaſi purgatrix*, ab aliis thaumaſtos *quaſi admirabilis*, à Romanis "marica radix, à quibuſdam gladiolus, ab aliis opertritis, ab aliis "conſecratrix, ab Ægyptiis nar appellatur.

B

De Acoro.

aliqui choron aut aphrodiſian, Romani veneream, alij nauticam radicem, Galli piper "apum vocant.

De Cypero.

Romani iunci radicẽ, alij "iuncũ.

C

De Aſaro.

Magi ſanguinem Martis, Oſthanes theſan, Ægyptij cerceram, Romani "perpenſam, alij baccharin, Hetruſci ſuccinum, alij nardum ruſticum, Galli bacchar.

Ibid. Radices ſubiacent

odore cinnamomi. Solum amat aſperum minimẽq; humidum. Hu- D ius radix ruptis, conuulſis, tuſſi veteri, ſpirandi difficultati, ac vrinæ difficili auxiliatur. Menſes quoque pellit, & contra ſerpentium morſus vtiliter ex vino propinatur. Folia, vtpote quæ aſtringũt, capitis doloribus adhibita proſunt, itẽmq; oculorum inflammationibus, ægilopis incipiẽtibus & mammis à partu in- E flammatis, atque etiam eryſipelati. Cæterùm & ipſe odor ſomnificus eſt. Et certè quidem Crateuas herbarius de eo ita ſcriptum reliquit.

De Aſpalatho.

Alij ſphagnon, alij Phaſganon, Syri diaxylon vocant.

F

De Croco.

Ab aliquibus Caſtor, ab aliis cynomorphos, à Magis ſanguis Herculis appellatur.

Forte, Naronica, à Narone fluuio circa Illyriũ, quoniã apud eum fluuium copioſiſſima naſcitur.

Sic & ἱερὰ quaſi ſacris dicata, apud Athenæum & Theophraſtum pro iride legitur.

Fortè, quòd, teſte Apuleio, in aluearibus ſuſpenſa ipſas apes cõtineat ne procul effugiant.

Cor. Celſus Iuncum quadratum, Plinius anguloſum aut triangularem iuncũ appellat.

Latinis etiã vulgaginem dictam ſcribit Macer.

Pag. 4. g. μετὰ δ', Ιρις.

OI ΔΕ, ἶρις Ἰλλυρικὴ, οἱ δὲ, "θελπίδη, οἱ δὲ, οὐρανία, προφῆται δὲ, καθαίρων, οἱ δὲ, θαυμαστὸς, Ῥωμαῖοι ῥάδιξ "μάρικα, οἱ δὲ γλαδιόλα, οἱ δὲ "ὀπερτρείτος, οἱ δὲ κονσεκράτριξ, Αἰγύπτιοι νάρ.

Al. θελπίδη

Al. μάρικα

Al. ὀφερτρίτις

6. a. Ἄκορον,

προφῆται δὲ, χόρον Ἀφροδισίας, Ῥωμαῖοι βενέρεα, οἱ δὲ, ναυτικὰ ῥάδιξ, Γάλλοι "πεπεράκιουμ.

Al. πελάκιουν.

6. g. καλοῦσι,

Ῥωμαῖοι ἰουγκι ῥαδίκεμ, προφῆται δὲ, ἰουγκουμ.

10. b. καλοῦσι,

προφῆται αἷμα Ἄρεως, Ὀσθάνης θέσαν, Αἰγύπτιοι κερκέρα, Ῥωμαῖοι περπρεσσάμ, προφῆται δὲ, βάκχαρ, Θοῦσκοι σούκκινουμ, οἱ δὲ, νάρδον ῥούστικουμ, Γάλλοι βάκχαρ.

Ibid. c. ῥίζαι.

ἐοικυῖαι τῇ ὀσμῇ κινναμώμῳ. φιλεῖ τραχέα χωρία καὶ ἄνικμα. Ταύτης ἡ ῥίζα βοηθεῖ ῥήγμασι, σπάσμασι, βηχὶ χρονίῳ, δυσπνοίᾳ, δυσουρίᾳ· ἄγει καὶ ἔμμηνα· καὶ θηριοδήκτοις χρήσιμος σὺν οἴνῳ πινομένη. Τὰ δὲ φύλλα, στυπτικὰ ὄντα, καταπλασσόμενα ὠφελεῖ κεφαλαλγίας, ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, καὶ αἰγίλωπας ἀρχομένους, καὶ μαστοὺς ἐκ τόκων φλεγμαίνοντας, καὶ ἐρυσιπέλατα. ἔστι δὲ καὶ ὑπνοποιὸς ἡ "ὀσμή. καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτομικὸς εἰς τὸ αὐτό.

Hæc eadem habet vet. cod. & Flor. Sed ex capite 51. lib. 3. de Bacchari tranſlata ſunt.

Par. κόμη

18. e. ἀσπάλαθος,

προφῆται δὲ, σφάγνον, οἱ δὲ, φάσγανον, Σύροι δὲ διάξυλον καλοῦσι.

20. e. Κρόκος,

προφῆται δὲ, Κάστωρ, οἱ δὲ, κυνόμορφος, προφῆται αἷμα Ἡρακλέους.

21.b. τυγχάνειν.

Θεσσαλὸς μὲν οὖν φησὶ μόνον εὐώδη αὐτὸν, οἱ δὲ, καὶ θανάσιμον, εἴ τις πίνει τις δ' ῶ αὐτοῦ < γ΄ μεθ' ὕδατος. κατὰ δὲ τὸ ἀληθὲς ἔχει δύναμιν.

A *Ibidem.*

Theſſalus quidem ipſum duntaxat vehementis eſſe odoris aſſerit, alij etiã lethalẽ, ſi quis illius drach. iij ex aqua propinet. At reuera vim habet, &c.

22.a. Ἑλένιον.

οἱ δὲ, σύμφυτον, οἱ δὲ, Περσικὴν, οἱ δὲ, Μηδικὴν, οἱ δὲ, ὀρέστιον, οἱ δὲ, νεκτάρεον, ἢ δὲ, κλεωνίαν, οἱ δὲ, βάτον Ἰδαίαν, οἱ δὲ, φλόμον Ἰδαῖον καλοῦσι, Ῥωμαῖοι τερμινάλιουμ, ἢ δὲ, ἰνοῦλα καμπάνα, Αἰγύπτιοι λῆνης.

Additur hoc ex Ald. codice. Par. caret.

De Helenio.

B Symphyton aliqui vocãt, alij Perſicam, alij Medicam, alij oreſtion, alij nectarion, alij cleonian, alij rubum Idæum aut verbaſcũ Idæum, Latini terminaliũ aut inulam campanam, Ægyptij lenen.

39.c. καὶ ἐπιτιθέμενον.

ἔστι δὲ ἔλαιόν τι ἐκ πέτρας αὐτοφυῶς δὲ αὐτομάτως ῥέον, εὐῶδες μετά τινος βαρύτητος ἐν Ἀραβίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, εὖ μάλα πολύχρηστον. Δύναμιν ἔχον ξηραίνειν δὲ ἀποφράξαι, νεύρων τε κολλητικήν. ποιεῖ πρὸς ψώραν δὲ ἑλκώδη. ἔστι δὲ πρεσϋντικὸν δὲ χαρτυντικὸν τῶν πνευμάτων.

Eſt & oleum quod ſponte naturæ è petra extillat, odoratum cum C quadam grauitate. In Arabia & Italia naſcitur, ad multa perquàm vtile. Vim habet ſiccãdi & obſtructiones aperiendi, ac neruos glutinandi. Facit ad ſcabiem & vlcera. Flatus itidem lenit & euincit.

41.f. τὴν δύναμιν.

Περὶ Ἰασμελαίου.

Hoc caput totidem verbis ex Aëtii lib. i. tranſcriptum eſt.

Ἡ δὲ καλουμένη Ἰασμὴ παρὰ Πέρσαις, σκευάζεται ἐκ τῶν ἀνθῶν τῶν λευκῶν τοῦ ἴου, τούτων γο β΄ ἐμβαλλομένων Ἰταλικῷ ξέστῃ σησαμίνου ἐλαίου, καὶ ἀμειβομένων ἤγουν μαλασσομένων, ὡς ἐπὶ τοῦ κρινίνου εἴρηται. ἡ δὲ τούτου χρῆσις παρὰ ταῖς ἑστιάσεις εὐωδίας ἕνεκα παρὰ Πέρσαις προσλαμβάνεται. ἁρμόζει δὲ ὅλῳ τῷ σώματι μετὰ τὰ λουτρὰ ἐπὶ τῶν θερμασίας καὶ χαλάσεως δεομένων. βαρυτέραν δὲ ἔχει τὴν εὐωδίαν, ὡς πολλοὺς αὐτῆς μὴ ἡδέως ἀντιλαμβάνεσθαι.

Ald. ἀλλασσομένων.

Ald. παραλαμβάνεται.

Ald. καὶ τά

Ald. addit σωμάτων.

De Iaſmino oleo.

D Quod verò Iaſme dicitur, apud Perſas ex albis violæ floribus conficitur: quorum vnciæ ij in olei ſeſamini ſextarium Italicũ iniiciuntur, ac viciſſim permutantur ſeu remolliuntur, velut in liliaceo dictum eſt. Huius vſus apud Perſas inter conuiuia odoris gratia receptus eſt. Toti verò corpori poſt balnea E adhibitum iis conuenit, qui calfactionem relaxationémque deſiderant. Cæterùm odore grauiore præditum eſt: quò fit vt à pleriſque minùs libenter admittatur.

55.d. μεγάλη.

Ἀρκευθὶς μικρά, οἱ δὲ, ἀρκευθίδα, οἱ δὲ, μνησίθεος, οἱ δὲ, ἀκαταλίδα, Ἀφροὶ ζουρινσίπετ, Αἰγύπτιοι λιβιουμ, Ῥωμαῖοι ἰουνίπερουμ, Γάλλοι ἰουπικέλλουσον.

Al. ἀκαταλίδα, al. ἀκατασλίδα

De Iunipero.

Iuniperũ paruam Græci Arceuthida, alij Mneſitheum, alij acatali- F dem, Aphri zuorinſiper, Ægyptij Libium, Romani Iuniperum, Galli Iupicellusum vocant. *forsè, Iunipevellum*

Ib.e. ἁρμόζει.

φύλλα δὲ ἔχει δριμέα. διὸ καὶ καταπλασσόμενα καὶ πινόμενα καὶ αὐτὰ καὶ ὁ χυλὸς αὐτῶν μετ' οἴνου, ποιεῖ πρὸς ἐχιοδήκτους. ὁ δὲ φλοιὸς καυθεὶς καὶ μετὰ ὕδατος καταχρισθεὶς, λέπρας ἀφίστησι. τὸ δὲ ῥίνημα τοῦ ξύλου καταποθὲν, ἀναιρεῖ.

In edit. Colon. hæc in ipſum cõtextũ perperam ex capite de Fraxino tranſlata ſunt.

Ibidem ad cap. calcem.

folia habet acria: ideóque eorũ ſuccus, & ea ipſa tum in vino pota tum etiam impoſita, viperarũ morſibus opitulantur. At cortex vſtus, G & ex aqua illitus, lepras remouet. Ligni verò ramentum deuoratum, lethale eſt.

De Iunipero magna. Cap.

Eſt & Iuniperus magna (quā aliqui cupreſſū ſylueſtrē appellant, alij Mneſitheū, alij acaterā, Romani Iuniperum) vulgo cognita, cupreſſo aſſimilis, aſperis maritimíſque locis plerunque naſcens. Eaſdem porrò, quas ſupradicta, vires obtinet.

De Sabina.

Aliis barython, aliis baron, Romanis herba ſabina appellatur.

De Lauro.

Sunt qui danaben, qui ſtephanon (*quaſi coronam*) qui daphnon nominent. Alij mythracicen, alij mithrion, alij hypogloſſion.

De Rhamno.

Sunt qui Perſephonion, qui leucacantham, Latini ſpinam albam, alij ſpinā cerualem, Aphri atadin.

De Alimo.

Aliqui damaſſonium vocant, alij erymon, alij brittanicam, alij rabdion, *quaſi virgulam.* Sunt qui baſilion, *quaſi regiam.* Magi Mercurij baſin, ſimiliter Sapſis, alij Oſiridis diadema, alij helioſtephanon, *quaſi ſolis coronam,* alij denique ſacrum caulem, Pythagoras anthenoron, Ægyptij aſontiri, alij aſphe, alij aſealuri, alij aſariphen, Latini *albucum aut ampeluciam.

Hinc fortè illud Plinij, qui quidē lib. 22. cap. 22. aſphodelon Heſiodi (qui quidem Latinis albucus ſeu albucū dicitur) halimō quibuſdam falsò appellatum arbitratur.

De Hypociſtide.

Aphri phylleſade.

De Roſa.

Latinis Roſa.

De Vitice.

Aliqui agonon vocant, *quaſi infæcundum,* alij lygon, *quaſi* *vimen, alij *amictomiænon, alij tridactylon, Magi *ſemnon, *quaſi venerandum,* alij Ibis ſanguinē, Ægyptij ſum, Romani ſalicem amerinam, alij piper agreſte, alij liguſticum.

Quòd vitiliū cæterorū vſum præſtet.

Eadē ratione qua & agnon, id eſt, caſtum: quoniā, inquit Plin. lib. 24. cap. 9. matronæ Theſmophorijs Athenienſiū caſtitatē cuſtodientes his foliis cubitus ſibi ſternebant.

De Moro.

Eſſe quoque videntur mora quędam ſylueſtria, humilis rubi fructibus ſimilia, ſed aſtringendi maiore vi prædita. Eorum ſuccus minùs teredinē ſentit, vtilis fouēdis inflammationib. (vlceratis) faucibus cicatrice obducēdis, & ipſis vulneribus carne implendis. Naſcuntur locis vmbroſis atque frigidis.

De Purpura.

Purpuræ opercula cū oleo deco-

Iſta quæ in extremo capi-

A Περὶ Ἀρκευθίδος μεγάλης. Κεφ.

Ἀρκευθὶς μεγάλη, οἱ δὲ, κυπάρισσος ἀγρία, οἱ δ', Μνησίθεος, οἱ δ', ἀκατέρα, Ῥωμαῖοι ἰουνίπερουμ. ἔστι καὶ αὕτη γνώριμος τοῖς πλείστοις, ἐμφερὴς κυπαρίσσῳ, γινομένη ἐν τραχέσι καὶ παραθαλασσίοις τόποις ὡς ἐπιτοπλεῖστον. Δύναμιν δ' ἔχει

B τὴν αὐτὴν τῇ προειρημένῃ.

55.f. Βάραθρον.

οἱ δ', βάρυθον, οἱ δὲ, βάρον, Ῥωμαῖοι ἕρβα σαβῖνα. 57.d. Δάφνη

Οἱ δὲ, δαναβὴν, οἱ δ', στέφανον, οἱ δ', δάφνος, οἱ δὲ, μυθρακική, οἱ δὲ, μίθριος, οἱ δὲ, ὑπογλώσσιον.

C 61.g. Ῥάμνος,

οἱ δὲ, Περσεφόνιον, οἱ δὲ, λευκάκανθα, Ῥωμαῖοι σπῖνα ἄλβα, οἱ δὲ, σπῖνα κερβάλις, Ἄφροι ἀτάδιν.

62.c. Ἄλιμος.

Οἱ δὲ, δαμασώνιον, οἱ δ', ἔρυμον, οἱ δὲ, βρεττανική, οἱ δ', ῥάβδιον, οἱ δὲ, βασίλειον,

D Μάγοι Ἑρμοῦ βάσις, ὁμοίως σαψίς, οἱ δ', Ὀσίριδος διάδημα, οἱ δὲ, ἡλιοστέφανος, οἱ δὲ, ἱερὸς καυλὸς, Πυθαγόρας ἀνθηνόρος, Αἰγύπτιοι *ἀσοντιρὶ, οἱ δὲ, ἄσφη, οἱ δ', *ἀσεαλουρὶ, οἱ δὲ, ἀσαριφὴ, Ῥωμαῖοι ἀλβούκιουμ, οἱ δ', ἀμπελούκιαμ.

V. ἀσουγεὶ
Col. ἀσγλουεὶ

64.d. ῥοιᾶς

E Ἄφροι φυλλέσαδε

66.c. Ῥόδον,

Ῥωμαῖοι ῥόσα.

70.a. Λύγος,

Οἱ δὲ, *ἄγωνον, οἱ δὲ, λύγον, οἱ δ', ἀμικτομίαινον, οἱ δ', τριδάκτυλον, Προφῆται σεμνὸν, οἱ δὲ, αἷμα ἴβεως, Αἰγύπτιοι σοὺμ,

F Ῥωμαῖοι σάλιξ μαρίνα, οἱ δὲ, πίπερ ἀγρέστε, οἱ δὲ, λεχρίστικουμ.

Fortè, ἄγονον, quod genituram exoluat.

85.d. καλλίαν καθαρῷ.

Δοκεῖ δὲ εἶναι καί τινα μόρα ἄγρια παραπλήσια τῷ χαμαιβάτῳ, στυπτικώτερα δ', ὧν ὁ ὀπὸς ἧττον τερηδονίζεται, καταπλήσσει μὲν? φλεγμονῶν, καὶ ἐπουλωτικὸν τῆς φά-

G ρυγγος, πληγῶν σαρκωτικόν. φύεται ἐν πολυσκίοις καὶ ψυχροῖς τόποις.

90.d. ἐπουλωτικήν.

πορφύρας πώματα σὺν ἐλαίῳ ἑψηθέντα

καὶ ἐπαλείφομένα, ῥίζας ῥεούσας τηρεῖ. ποθέντα δὲ σὺν ὄξει, σπλῆνα οἰδοῦντα στέλλει. ὑποθυμιαθεῖσα δὲ, ἐγείρει τὰς ὑστερικὰς πνιγομένας, καὶ τὰ δεύτερα ἐκβάλλει.

100.c. στομάχοις.

ἡ δὲ κοιλία τούτων ταριχευθεῖσα καὶ ξηρανθεῖσα ἐν σκιᾷ, ἐπὶ ταῖς ὑπερκαθάρσεσι ταῖς ἀπὸ φαρμάκων κενωτικῶν, ὅσον < γ΄. λαμβανομένη, βοήθημά ἐστιν ἄριστον. ἵστησι γὰρ παραχρῆμα τὴν κένωσιν. δεῖ δὲ τρῖμμα ποιεῖν καὶ ἐνοῦν μετὰ ὕδατος καὶ διδόναι.

Inter notha codicis Aldini habentur hîc capita duo, de ptiſſanæ & chondri præparatione: quæ quidẽ paucis immutatis ex 3. Geopon. Conſtãtini deprompta videntur.

127.c. Κέγχρος,

Ρωμαῖοι μίλιουμ.

Ib.d. ἔλυμος

Ρωμαῖοι πάνικουμ.

Ib.g. Αἶρα,

Ρωμαῖοι λόλιουμ.

128.f. Τῆλις.

Al. κέρφος nempe ab ipſius ſiliquæ figura in cornu ſpeciem falcata.

οἱ δὲ, τήλεως καρπὸς, οἱ δὲ, βούκερως, οἱ δὲ, αἰγόκερως, οἱ δὲ, κεραΐτις, οἱ δὲ, λωτὸν, Ρωμαῖοι φαίνουμ γραίκουμ, Αἰγύπτιοι ἴτασιν.

129.b Λίνον.

Mar. ἄμμον

οἱ δὲ, λινοκαλαμὶς, οἱ δὲ, ἄννον, οἱ δὲ, λίνον ἄγριον, Ρωμαῖοι λινομυροῦμ, οἱ δὲ, λίνουμ ἀγρέστεμ, Ἀφροὶ ζεραφοίς.

131.d. Φακὸς,

Ρωμαῖοι λέντεμ, οἱ δὲ, λεντίκουλαμ.

132.d. Ορόβος,

Ρωμαῖοι ὄρβουμ.

133.a. ἥμερος,

Ρωμαῖοι λουπίνουμ, Αἰγύπτιοι βρεχού.

Ib.e. ἄγριος,

ὃν Ρωμαῖοι λούπινουμ ἀγρέστεμ καλοῦσιν.

Ib.f. Γογγύλης.

οἱ δὲ, γογγυλίδα, οἱ δὲ, γολγόσιον, Ρωμαῖοι ῥάπα.

134.d. Ραφανὶς,

οἱ δὲ, πολυειδὴς ἠρυγγίου, Ρωμαῖοι ῥάδιξ νοστρὰς, Ἀφροὶ θόρπαθ.

Inter notha verbis hiſce perperam à nonnullis quædam ſubiungũtur quæ quoniam rectiùs leguntur lib. quarti, c. CLXXVII. hinc expungẽda cenſuimus.

136.b. Λαμψάνη,

Ρωμαῖοι νάπιουμ, Αἰγύπτιοι εὔθμοι.

Ib.c. βλῆτον,

Αἰγύπτιοι ἐχλωτοριπὰμ, οἱ δὲ, ῥιπλὰμ, Ρωμαῖοι βλίτουμ, Δακοὶ βλής.

A cta & illita fluentes capillos retinẽt. Pota verò cum aceto, lienem tumentem reprimunt. Suffita, ex vtero ſuffocatas excitant, & ſecũdas pellunt.

tis 4. ſubijciũtur, cõmodiùs fortè poſt nonum caput locarentur.

De Gallinaceis.

Horum ventriculus ſale condîtus & in vmbra ſiccatus, contra immodicas purgationes à medicamẽtis vacuãtibus factas drach. iij B pondere ſumptus præſenti eſt auxilio: quandoquidem protinus deiectionem cohibet. Teri autem debet, & aqua ſubactus exhiberi.

De Milio.

Latinis Milium.

De Panico.

C Latinis Panicum.

De Lolio.

Latinis Lolium.

De fœnogræco.

Alij carpon, alij buceras, alij ægoceras, alij ceraïtin, alij loton, Latini fœnumgræcum, Ægyptij itaſin.

Romani, teſtibus Varrone & Plinio, Siliciam & Siliculam. Columella Siliquam appellat.

De Lino.

D Aliquibus linocalamis, aliis annon, aliis linon agrion, Romanis linomyrum, aliis linum agreſte, Aphris zeraphis.

De Lente.

Latini lentem aut lenticulam vocant.

De Eruo.

E Latinis eruum, ſeu itidem orobum.

De Lupino ſatiuo.

Latinis lupinus, Ægyptiis brechu.

De Lupino ſylueſtri.

Quem Latini lupinum agreſtem vocant.

De Rapo.

F Alij gongylida, alij golgoſium, Romani rapum vocant.

De Radicula, ſeu Raphano.

Quidam polyides eryngium, Latini radicẽ noſtratem, Aphri thorpath appellant.

De Lampſana.

Latini napium, Ægyptij euthmæ nominant.

De Blito.

G Ægyptij echlotoripam appellãt, alij riplam, Latini blitũ, Daci bles.

De Malua.

De Malua.

Satiuá maluá Latini hortéſem appellát, Pythagoras anthema, Zoroaſtres diadeſma, Ægyptii chocorten, Magi capræ liené, alii muris caudá.

De Atriplice.

Latini atriplicem, Ægyptij ochi vocant.

De Braſsica ſatiua.

Aliis crambe cepæa (*quaſi hortéſis*) Latinis braſſica.

De Braſsica ſylueſtri.

Quá Latini braſſicá ruſticá vocát.

De Beta.

NigráLatini betá ſyluaticá vocát.

De Portulaca ſylueſtri.

Portulaca ſylueſtris, quæ nonnullis aïzoon agrion (*quaſi ſempcruiuum ſylueſtre*) dicitur, aliis telephiú, Latinis illecebra aut portulaca, Aphris mœmoem, Dacis lax, Ægyptiis mochmutim.

De Aſparago.

Cor. alij myõ, alij horminiũ appellant.

Nonnulli "myon vocant.

De Plantagine.

Nonnullli arnion (*quaſi agninam*) alii probation (*quaſi ouillam*) alii cynogloſſon, (*quaſi canis linguam,*) alij "heptapleuron, alii polyneuron, *quaſi multineruiam*, Magi caudá ichneumonis, Ægyptij aſchat, Romani plantaginem minorem, Galli tarbidolopion, Hiſpani theſaricam, Pœni atiircon.

Quòd ſeptem fibris ſeu coſtis in dorſo diſtincta ſit.

Ib. ad capitis calcem.

Syri huius & calaminthæ iuſculú cum melle produnt mederi "paralyticis, ſi ſecúda, & quarta paraſceues, *id eſt Veneris*, die exhibeatur. Hoc aute velut arcanum accipito: eſt enim veriſſimú & experiétia cóprobatú.

Cor. febribus.

De Sio.

Sút q. anagallidé aquaticá vocét, alii ſchœnó aromaticá, *quaſi iuncum odoratum*, alii daren ion, alij lauer.

De Siſymbrio.

Alij Veneris coronam, Latini auſteralem aut herbam Veneream.

De Coronopode.

Nonnullis ammonos, aliis aſtrió, Aphris atirſipte, Romanis "caciatrix, aliis ſtilago, aliis ſanguinaria.

Vide num ſit herba galli-crus Apuleio dicta.

De Soncho.

Sonchum aſperum aliqui cichorium vocant, Romani cicerbitam aſ-

A Ib. d. Μαλάχη,

κηπευτὴ, Ῥωμαῖοι μάλβα ὀρτένσις, Πυθαγόρας ἄνθεμα, Ζωροάστρης διάδεσμα, Αἰγύπτιοι χωκορτιὼ, Προφῆται αἰγὸς σπλὴν, οἱ δὲ, οὐρὰ μυός.

137. a. χρυσολάχανον,

Ῥωμαῖοι ἀτρίπλικεν, Αἰγύπτιοι ὠχεῖ.

B Ib. b. ἥμερος,

οἱ δὲ, κράμβη κηπαία, Ῥωμαῖοι βράσσικα. 138. a. ἀγρία,

ἣν Ῥωμαῖοι βράσσικα ῥούστικα.

Ib. d. Τεῦτλον,

"μέγα, Ῥωμαῖοι βέτα σιλβατικά.

Mar. μέλαν καὶ ἄγριον.

139. d. ἀγρία,

C λεγομένη ἀείζωον ἄγριον, οἱ δὲ, τηλέφιον, Ῥωμαῖοι ἐλλέκεβραμ, οἱ δὲ, πορτουλάκαμ, Ἄφροι μοίμοιμ, Δακοὶ λάξ, Αἰγύπτιοι μοχμούτιμ.

Ib. f. μυακάνθαν,

οἱ δὲ, "μύον καλοῦσι.

Mar. ὅρμινον.

140. c. Ἀρνόγλωσσον,

D οἱ δὲ, ἄρνειον, οἱ δὲ, προβάτειον, οἱ δὲ, κυνόγλωσσον, οἱ δὲ, ἑπτάπλευρον, οἱ δὲ, πολύνευρον, Προφῆται "οὐρὰ ἰχνεύμονος, Αἰγύπτιοι ἀσὸνθ, Ῥωμαῖοι πλαντάγω μίνωρ, ταρβηλοδάθιον, Ισπανοὶ θησαρικάμ, Ἄφροι ἀτιειρκόν.

forte, οὐρὰ ἰχνεύμονος.

141. d. διαφορούσιν.

E οἱ δὲ Σύροι τὸν τούτου ζωμὸν καὶ τῆς καλαμίνθης, σὺν μέλιτι, φασὶ τοὺς "παρέτους θεραπεύειν· διδόμενον δευτέρα, τετάρτη, καὶ παρασκευῇ. τοῦτο ὡς μυστήριόν τι δέχου. ἔστι γὰρ ἀληθέστατον καὶ διὰ πείρας.

Par. πυρεττοῦσι

Ib. e. ὕδασιν,

οἱ δὲ, ἀναγαλλὶς ἔνυδρος, οἱ δὲ, σχοῖνος

F ἀρωματικὴ, οἱ δὲ, δάρειον ἴον, οἱ δὲ, λαουβέρδε. Ib. g. ἄγριον.

οἱ δὲ, Ἀφροδίτης στέφανον, Ῥωμαῖοι αὐστεράλις, οἱ δὲ, ἔρβα Βενέρεα.

142. f. Κορωνόπους,

οἱ δὲ, ἄμμωνος, οἱ δὲ, ἄστριον, Ἄφροι "ἀτιρσίπτη, Ῥωμαῖοι κακιατρίκεμ, οἱ δὲ,

Ald. ἀτιρσίπτε.

G στιλάγω, οἱ δὲ, σαγγιναρίαμ.

143. a. Σόγχος,

τραχὺς, οἱ δὲ, κιχώριον, Ῥωμαῖοι κου-

A κούρβιτα ἄσπερα, Αφροὶ γαθουόνημ. τούτου δὲ

Ib.c. Σέρις,

οἱ δὲ, πικρίδα, Αἰγύπτιοι ἄγον, Ρωμαῖοι ἴντιβουμ ἀγρέστεμ.

145.c. ἥμερος,

Ρωμαῖοι λακτοῦκα, Αἰγύπτιοι ἐμβροσί.

B Ib.e. Θρίδαξ,

οἱ Προφῆται αἷμα Τιτάνου, Ζωροάστρης φέρουμβρος, Ρωμαῖοι λακτοῦκα συλβέστρις καλοῦσιν,

146.b. λεπίδιον,

Ρωμαῖοι βισακούτουμ, Αἰγύπτιοι δορυσάστρου, Σύροι ἀδόριου, Αφροὶ τιρικτά.

C Ib.c. Σκάνδυξ,

Ρωμαῖοι ἔρβα σκανάρια, οἱ δὲ, ἀκουκλαμ.

Ib.d. ἄγριον,

οἱ δὲ, καῦκον, οἱ δὲ, μυΐτις, Δημόκριτος βρύον, Ρωμαῖοι πέδεμ γαλλινάκεουμ, οἱ δὲ, πέδεμ πούλλι, Αἰγύπτιοι σέσελις.

Ib.e. Εὔζωμον,

D Ρωμαῖοι δὲ ἐρούκαμ, Αἰγύπτιοι ἐθρεκικήν, Αφροὶ ἀσουρίκ.

147.d. Ορόβαγχη,

οἱ δὲ, κυνομόριον, οἱ δὲ, λέοντα, Κύπριοι δὲ θυρσίνην καλοῦσιν, ὃ κοινῶς Λύκος ὀνομάζεται.

149.a. κεφαλωτὸν,

E Ρωμαῖοι πόρρουμ.

Ib.f. Κρόμμυον,

οἱ δὲ, πολύειδος, Προφῆται καλαβώτις, Ρωμαῖοι κέπαμ.

150 d. Σκόροδον,

οἱ δὲ, γήβοσκον, οἱ δὲ, ἐλαφόβοσκον, Ρωμαῖοι ἄλλιουμ.

F 151. e. νάπυ,

Ρωμαῖοι σινάπε.

142.d. Κάρδαμον.

οἱ δὲ, κυνοκάρδαμον, οἱ δὲ, ἴβηρις, οἱ δὲ, καρδαμίν ἀκάμ, Αἰγύπτιοι σέμεθ, Ρωμαῖοι νασούρκιουμ.

Ib.g. Θλάσπι,

G οἱ δὲ, θλασπίδιον, οἱ δὲ, σίνηπι Περσικὸν, οἱ δὲ, σίνηπι ἄγριον, οἱ δὲ, μυΐτην, οἱ δὲ, μυόπτερον, οἱ δὲ, δασμοφῶν, οἱ δὲ, βίτρον, Αἰγύπτιοι σουιτέμψον, Ρωμαῖοι σκαν-

peram, Aphri gathuonem. Eius autem &c.

De Seride.

Alij picrida appellant, Ægyptij agon, Romani intibum agreſtem.

De Lactuca ſatiua.

Latini lactucam, Ægyptij embroſi vocant. *Apul. lactucã leporinam.*

De Lactuca ſyluestri.

Magi Titani ſanguinem, Zoroaſtres pherumbrum, Romani lactucam ſylueſtrem appellant.

De Gingidio.

Romani biſacutum, Ægyptii doryſaſtrum, Syri adorion, Aphri tiricta nominant.

De Scandyce.

Romanis herba ſcanaria, ſeu acicula nominatur.

De Caucalide.

Alij caucum, alij myitin, Democritus bryon, Romani pedem gallinaceum ſeu pulli pedé, Ægyptij ſeſelin vocant.

De Eruca.

Romani erucam vocant, Ægyptij ethreciceu, Aphri aſuric.

De Orobanche.

Alij cynomorion appellant, alij leoné, Cyprij thyrſinem: communiter autem lycos, *quaſi lupus*, vocitatur. *A canini genitalis ſimilitudine. Sotion ὀσπρολέοντα, quaſi leguminũ leonem, alij λεοντοβότανον.*

De Porro.

Latinis porrum.

De Cæpa.

Aliqui polyidos, Magi calabotin, Latini cepam nominant.

De Allio.

Alij geboſcum, alij elaphoboſcũ, *quaſi pabulum cerui*, Romani allium vocant. *Mar. celaphoſcorodon alliũ ceruinum.*

De Sinapi.

Latinis ſinapi.

De Naſturtio.

Aliis cynocardamũ, aliis iberis, aliis cardamina ſeu cardamantica, Ægyptiis ſemeth, Latinis naſturtium dicitur.

De Thlaſpi.

Alij thlaſpidiũ, alij ſinapi Perſicũ, alij ſinapi ſylueſtre, alij myiten, alij myopterõ, alij daſmophõ, alij bitrũ, Ægyptij ſuitempſum, Romani ſcan-

dulaceum, alij capſellam aut pedem A gallinaceum vocant.

De Eryſimo.

Aliqui chamæplion, Magi Herculis alphita, *hoc eſt*, *polentam*, Ægyptij erethmu, Romani irionem vocant.

De Struthio.

A purgandis lanis.

Ab aliquibus cerdon, ab aliis *catharſis, ab aliis ſtruthiocamelus, à quibuſdam chamærrhytos, *quaſi humi ſparſa*, à Magis chaliryton, à Latinis lanaria radix ſeu herba, ab Ægyptiis œno, ab Aphris ſyris appellatur.

De cyclamino.

ab hederaceis flore & folio.

Quòd ſit venandis & inescandis piſcibus idonea.

Aliqui *ciſſanthemon, alij ciſſophyllon vocant, alij chelonion, alij *ichthyotheran, Zoroaſtres chelonam ſeu triumphaliten, Oſthanes aſpho, Magi miaſpho, Ægyptij theske, Romani rapum terræ aut vmbilicum terræ, aut orbicularem.

Poſt caput de cyclamino altera.

Dracontium maius, alij aron, alij ariſarum, alij iarrum, alij hieracicum, alij biarum, alij aron agreſte, alij cyperida vocant. Romani colubrinam, alij *ſauriariam, alij ſigingialiõ. Naſcitur in vmbroſis circa ſepes. Caulem habet læuem, rectum, propè bicubitalem & baculi craſſitudine, draconis inſtar verſicolorem & purpureis maculis abundè reſperſum: folia lapathi figura, mutuò implicita. Fructum ſummo caule producit racemoſum, colore primùm quidem cineraceo, ſed cùm ematuruit, ad croceum & puniceum vergente: radicem prægrandem, rotundam, candidam, tenui veſtitam cortice. Colligitur autem & ſuccus ex ea exprimitur dum fructus matureſcit, ſiccatúrque in vmbra. Radix quoque meſſibus effoditur, lotáque fruſtatim conciditur, & loro traiecta in vmbra ſiccatur. Vim autem habet excalfaciendi cum diluta vini potione. Succurrit ſeu toſta ſeu etiam elixa, ſi cum melle delingatur; orthopnoicis, ruptis, conuulſis, tuſſi atque deſtillationi.

forte à lacertarum colore vario.

A δουλάκιουμ, οἱ δὲ, κάψελλα, οἱ δὲ, πέδεμ γαλλινάκεουμ.

153. c. Ἐρύσιμον,

οἱ δὲ, χαμαίπλιον, Προφῆται Ἡρακλέους ἄλφιτα, Αἰγύπτιοι ἐρυθμοὺ, Ῥωμαῖοι ἰρίονεμ. al. ἐρεθμοὺ

156. b. Στρούθιον,

B οἱ μὲν, κέρδον, οἱ δὲ, κάθαρσις, οἱ δὲ, στρουθοκάμηλος, οἱ δὲ, χαμαίρρυτον, Προφῆται χαλίρυτον, Ῥωμαῖοι ῥάδιξ λανάρια, οἱ δὲ, ἕρβα λανάρια, Αἰγύπτιοι οἰνὼ, Ἄφροι σύρεις. al. κέδρον

Ib. e. Κυκλάμινος,

οἱ δὲ, κισσάνθεμον, οἱ δὲ, κισσόφυλλον,

C οἱ δὲ, χελώνειον, οἱ δὲ, ἰχθυόθηρον, οἱ δὲ, χυλίνη, οἱ δὲ, Ζωροάστρις, ἡ τριμφαλίτης, Ὀσθάνης ἀσφὼ, Προφῆται μιασφὼ, Αἰγύπτιοι θέσκε, Ῥωμαῖοι ῥάπουμ τέρραι, οἱ δὲ, οὐμβιλίκουμ τέρραι, οἱ δὲ, ὀρβικλάρ. al. ἰχθυόθηραν al. κωλίνην al. ἀρχαεῖ

157. e. ποθεῖσα:

D Περὶ δρακοντίας μεγάλης.

Δρακοντία μεγάλη, οἱ δὲ, ἄρον, οἱ δὲ, ἴσαρον, οἱ δὲ, ἴαρον, οἱ δὲ, ἱερακικὸς, οἱ δὲ, βίαρον, οἱ δὲ, ἄρμιάγριον, οἱ δὲ, κύπερις, Ῥωμαῖοι λουβρικούμ, οἱ δὲ, σαυριαρίαμ, οἱ δὲ, σιγγιγιάλιος. φύεται ἐν συσκίοις περὶ φραγμοῖς. καυλὸν δὲ ἔχει λεῖον, ὀρθὸν, ὡς

E διπηχυαῖον, καὶ παχὺ ὡς βακτηρίαν, ποικίλον κατὰ *χρόνον ὡς ἐοικέναι δράκοντι: καὶ πλεονάζει μὲν ἐν τοῖς διαπορφύροις σπίλοις· φύλλα δὲ ὡς λαπαθοειδῆ, ἀντεμπλεκόμενα. καρπὸν δὲ ποιεῖ ἐπ' ἄκρου τοῦ καυλοῦ βοτρυοειδῆ, σποδοειδῆ τῷ χρώματι τὸ πρῶτον. ἐν δὲ τῷ πεπαίνεσθαι κροκίζοντα καὶ φοινικοῦν· ῥίζαν εὐμεγέθη, στρογγύλην, λευκὴν, φλοιὸν ἔχουσαν λεπτόν. συλλέγεται δὲ καὶ χυλίζεται ὅταν ἀκμάζῃ, καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ. ἡ δὲ ῥίζα ὀρύσσεται πυραμητῷ, καὶ πλυθεῖσα κατατέμνεται, καὶ ἐνείρεται μὲν ἱμάντι, ξηραίνεται δὲ ἐν σκιᾷ. θερμαντικὴ δὲ ἐστι μετὰ συγκράματος· ποιεῖ δὲ ὀπτή τε καὶ ἑφθὴ μετὰ μέλιτος ἐκλειχομένη, πρὸς ὀρθοπνοϊκοὺς, ῥήγματα, σπάσματα, βῆχας, καταρρόους. forte, χρόαν V. tota hac periodo vſque ad σκιᾷ caret.

F G

A ποθεῖσα δὲ μετ' οἴνου, τὰς ἐπὶ συνουσίαν ὁρμὰς κινεῖ· καθαίρει δὲ σὺν μέλιτι λεανθεῖσα ἢ ἐπιπλασθεῖσα τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν, καὶ φαγεδαινικὰ· καὶ μετὰ λευκῆς ἀμπέλου μάλιστα. καὶ κολλύρια δὲ ἐξ αὐτῆς σὺν μέλιτι, πρὸς σύριγγας ἀναπλάττεται καὶ ἐμβρύων κομιδήν. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς B ἀλφοὺς σὺν μέλιτι καταχρισθεῖσα. πολύποδας δὲ καὶ καρκινώματα δαπανᾷ. ποιεῖ δὲ ὁ χυλὸς αὐτῆς καὶ εἰς ὀφθαλμικὰ, πρὸς νεφέλια, λευκώματα, ἀχλύν. ἡ δ' ὀσμὴ τῆς ῥίζης καὶ τῆς πόας, τὰ ἄρτι συνειλημμένα φθείρειν ἔοικε· καὶ τοῦ καρποῦ λ'. κόκκοι ποθέντες μετ' ὀξυκράτου. ἔ- C νιοι δὲ τῷ χυλῷ τῷ τούτου καὶ τοῦ σπέρματος ὠταλγοῦντας ἐνεχυμάτισαν μετ' ἐλαίου. τὰ φύλλα δ' ὡς στύφοντα τοῖς νεοτρώτοις ὑπέθεσαν· ἑψημένα δὲ ἐν οἴνῳ, καὶ τοῖς χίμετλα ἔχουσι. φασὶ δὲ καὶ τοὺς διατρίψαντας αὐτὰ ταῖς χερσὶν, ἢ τὴν ῥίζαν ἀναφέροντας, ὑπὸ ἔχεως μὴ δάκνεσθαι.

D 159.b. Λοῦφα, οἱ μὲν ἄλιμον, οἱ δὲ, θύμον, οἱ δὲ, δρακοντίαν, ὃ οἱ Κύπριοι καὶ κολοκάσιον λέγουσι.

al. ἡ νῦν δρακοντία ἡ παρὰ τοῖς Κυπρίοις καὶ κολοκάσιον λέγεται.

Ib.e. Ἀσφόδελος, οἱ δὲ, ναρθήκιον, Ῥωμαῖοι ἀλβούκιουμ.

160.d. κοιλίαν.

E Ἀνθεῖ δὲ ἐν πυραμητῷ. χρὴ δὲ τὸν λευκὸν ἀσφόδελον τέμνεσθαι κατὰ τὴν ἰσημερίαν ἐν ἔαρι, πρὸ τοῦ τὸν καρπὸν αὐξηθῆναι. τὴν δὲ ῥίζαν πινομένην, ἀνορέκτους φασὶ ποιεῖν πρὸς ἀφροδίσια. καὶ Κρατεύας δὲ ὁ ῥιζοτόμος τὰ αὐτὰ εἶπε. καὶ ὅτι θεραπεύει ἡ ῥίζα πινομένη μετ' οἴνου δραχμῇ μιᾷ ποδάγρας ἀλγήματα.

V. legit Γάλλοι

161.b. νευρώδεις.

F Ἑφθὸς δὲ σὺν ἀλφίτοις καὶ στέατι χοιρείῳ προστεθεὶς, οἰδήματα καὶ φύματα συντόμως ἐκπυΐσκει καὶ διαρρήσσει.

162.e. Κάππαρις, οἱ δὲ, κυνόσβατος, οἱ δὲ, καπρία, οἱ δὲ, κόρακος μῆλον, οἱ δὲ, ὀφιοσκόροδον, οἱ δὲ, ὀφιοστάφυλον, οἱ δὲ, θαλλίαν, οἱ δὲ, πετραίαν, G οἱ δὲ, ὁλόφυτον, οἱ δὲ, ἰωνίτην, οἱ δὲ, ὀλιγόχλωρον, οἱ δὲ, ἀκόνιτον, οἱ δὲ, ἱππομανὲς, οἱ δὲ, τριχομανὲς, Προφῆται πίτερα, οἱ δὲ,

Fortè ὀφιοσταφύλιον ex Pl.

Ald. ἀκόνιτον.

Pota verò ex vino, impetus ad Venerem concitat: vlcera maligna & & phagedænica cum melle trita & impoſita expurgat, maximéque cũ vite alba. Ex ea quoque cum melle collyria efformantur ad fiſtulas extrahendóſque partus: facit & ad vitiligines cũ melle illita: polypos verò & carcinomata abſumit. Vtilis & ipſius ſuccus oculorum medicamẽtis, contra nubeculas, albugines & caliginem. Porrò tum radicis tum & herbæ odor, recens conceptos fœtus in vtero enecat & abigit, æquè ac tricena ſeminis grana, ſi in poſca bibantur. Sunt & qui ex eodem ſemine expreſſum ſuccum eum oleo dolore aurium infeſtatis infuderint: quin & folia, quippe quæ aſtringant, recentibus vulneribus impoſuerint, eadémque cocta in vino pernionibus adhibuerint. Sed & aiunt, qui folia manibus confricuerint, aut radicem ipſam effoſſam geſtent, neutiquam à vipera morderi.

De aro.

Aliqui alimon, alii thymon vocant. Sunt & qui dracontium, quod Cyprii etiam colocaſium dicunt.

De aſphodelo.

Alii anthericum, Romani albucum vocant.

Ad calcem eiuſdem capitis:

Floret autẽ meſſis tempore. Sed Aſphodelus albus circa æquinoctiũ vernum demetẽdus, anteaquàm ſemẽ augeſcat. Radicem verò potam Veneris appetentiã inhibere aiunt. Idipſum Crateuas herbarius aſſeuerat, prætereáque ſanare podagræ dolores, ſi drachmæ pondere cum vino bibatur.

Ad calcem capitis de bulbo eſculento:

Coctus cum polenta bulbus & adipe ſuillo addito impoſitus, tumores ac tubercula ocyſſimè ad ſuppurationem perducit ac rumpit.

De Cappari.

Aliqui cynoſbatõ, *quaſi canis ſentẽ*, alii capriã appellãt, alii corui malũ, alii ophioſcorodõ, alii ophioſtaphylen, *quaſi vuam ſerpentariam*, alii thallian, alii petræam, alii holophyton, alii ionitem, nonnulli oligochlorõ. Sũt qui aconitõ, qui hippomanes, q trichomanes. Magi potera ſeu peuterõ,

alij cor lupi,alij haloſcorodō , alii lilium , alii thlaſpin : Romani ſinapi Perſicum ſeu inturin, Afri herbiæ athum.

De Anemone.

Anemonem alii ſylueſtrem , alii nigram, alii puniceā cognominant. Sunt qui * anemion vocent, alii meconium,alii tragocerota, alii geſparinem, alii barbylem. Oſthanes berylium,ſimiliter & ornios ceranion, Pythagoras atractylida , Magi cnicum agreſtē,Romani orci tunicam, Afri chuffis.

* *A vēto itidem accepto nomine: quia, teſte Plinio, nūquā ſe flos eius aperiat,niſi ſpirāte vento.*

De Argemone.

Aliquibus œnone vocatur, aliis anthemis,aliis homonoia, *quaſi concordia* aliis flos campeſtris,Romanis liburnia ſeu concordialis aut pergalia,Gallis corona.

Ad calcem eiuſdem capitis:

Eiuſdem, vti Crateuas herbarius autor eſt, herba contuſa cum axungia,ſtrumas diſcutit.Facit & ad vitiligines,cum nitro & ſulphure ignis experte ſicca tuſa & cribrata. Sed iis qui ea vtūtur,priùs in balneo ſiccam frictionem adhibitā oportet. Eſt & contra ſcabiem efficax.

De altera Argemone.

Alteram Argemonem quidā artemonem,alii arſelam ſeu ſarcocollam, Romani argemoniam vocant. Et ea quidem foliis ſylueſtri papaueri ſimilis eſt.Vim habet hæc viridis ad læuorem trita & impoſita,inciſuras ſanādi & oculorum inflammationes mitigandi : dyſentericis quoque pota cum aqua auxiliatur: Sed & vulnera conglutinat , & inflammationibus eſt vtilis. Similiter impoſita,conuulſionibus & vellicationibus medetur.Vtiliter denique contra virulētarum beſtiarum morſus ex vino bibitur.

De anagallide.

Anagallidem puniceam,alii aëritin vocant, alii augitin,alii ſauritin, Magi oculi ſanguinem, alii chelidonion,Romani maciam,Hetruſci maſitipos , Galli ſapana , Daci cercerephrō. Anagallidem verò communem alii corchoron nominant, alii halicacabū,alii zeliauron, Magi nycteritin, Ægyptii micii , Romani meciaton,Aphri aſirrhizi.

A πεύτερον,οἱ δὲ,καρδία λύκου, οἱ δὲ, ἁλοσκόρδον,οἱ δὲ,κρίνον,οἱ δὲ, θλάσπιν," Ῥωμαῖοι σίναπι] Πέρσικουμ,οἱ δὲ,"ἰντούρης , Αφροὶ ἐρβιαιάθουμ. V.non legunt Ald.ἰντόρεις

164.c. Ανεμώνη,

ⓖ δὲ,ἀγρίαν,οἱ δὲ,μέλαιναν καλοῦσι. καὶ ἀνεμώνη, ἡ φοινικὴ,οἱ δὲ,ἠνέμιον,οἱ δὲ,μηκώνειον,οἱ δὲ,τραγόκερως, οἱ δὲ,γῆς παρίνη, Marcellus φοινικίδα legit

B οἱ δὲ,βαρβύλη.Οσθάνης βηρύλιος.ὁμοίως ὄρνιος κεράνιος, Πυθαγόρας ἀτρακτυλὶς,Προφῆται κνίκος ἀγρία,Ῥωμαῖοι ὄρκι τουνίκαμ,Αφροὶ χοῦφφοις.

165.c. Αργεμώνη,

ⓖ δὲ,οἰνώνη,οἱ δὲ,ἄνθεμις, οἱ δὲ,ὁμόνοια, οἱ δὲ,ἄνθος "πεδινὸν,[Ῥωμαῖοι λιβορνία,οἱ Ald. πεδινὸν

C δὲ,κονκορδιάλις , οἱ δὲ,περγαλία,Γάλλοι κόρνα.

Ib.c. καταπλασσόμενα.

Κρατεύας ὁ ῥιζοτομικὸς εἰς τὸ αὐτὸ,ἀργεμώνη. αὕτη ἡ βοτάνη κοπεῖσα μετ᾽ ὀξυγγίου,χοιράδας διαλύει ποιεῖ καὶ πρὸς ἀλφοὺς" ,μετ᾽ νίτρου καὶ θείου ἀπύρου ξηρὰ κο- quid. addit μέλανας.

D πεῖσα, καὶ σηθεῖσα. ἐν βαλανείῳ δὲ τοὺς χρωμένους θεραπεύει " προξηροτριβηθέντας.ποιεῖ καὶ πρὸς ψώραν. al προξηροτριβηθέντας

Περὶ ἑτέρας Αργεμώνης.

Αργεμώνη ἑτέρα,οἱ δὲ,ἀρτεμώνη, οἱ δὲ, ἄρσελαν,οἱ δὲ,σαρκοκόλλα,Ῥωμαῖοι ἀρτεμόνιαμ,καὶ αὕτη παρέοικε μὲ ἀγρίᾳ μήκω-

E νι τοῖς φύλλοις.Δύναμιν δὲ ἔχει αὕτη χλωρὰ τριβομένη λεία καὶ ἐπιτιθεμένη,διακοπὰς "θεραπεύειν, καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς παύειν,ἁρμόζει καὶ δυσεντερικοῖς σὺν ὕδατι πινομένη. κολλητικὴ δὲ τραυμάτων καὶ φλεγμονῶν ἐστὶν εὔθετος·ὡσαύτως ἐπιτιθεμένη, σπασμάτων καὶ τιλμά- Marc τιλμάτων desiderari putat, & præfectiones neruorum cōuertit.

F των ἐστὶ θεραπευτική.ἁρμόζει καὶ θηριοδήκτοις σὺν οἴνῳ πινομένη.

Ib.c. Αναγαλλίδος.

Ανάγαλλις ἡ φοινικὴ, οἱ δὲ,ἀερῖτις,οἱ δὲ,αὐγῖτις,οἱ δὲ,"σαυρῖτις,Προφῆται αἷμα ὀφθαλμοῦ,οἱ δὲ, χελιδόνιον,Ῥωμαῖοι μακία, Θοῦσκοι μασιτίπως , Γάλλοι σαπά- Ald.σαυρῖτις.

G να,Δακοὶ κερκεραφρών· ἀναγαλλὶς ἡ κοινὴ,οἱ δὲ,κόρχορον,οἱ δὲ,ἁλικάκαβον , οἱ δὲ,ζηλίαυρος,Προφῆται νυκτερίτις,Αἰγύπτιοι μικιεὶ,Ῥωμαῖοι μεκιάτο,Αφροὶ ἀσιρρίσοι.

166.a. κίσσος,

forte κίτταρον

Οἱ δὲ, κίθαρον, οἱ δὲ, κίσσαρον, οἱ δὲ, χρυσόκαρπος, οἱ δὲ, ποιητικὴ, οἱ δὲ, κορυμβήθρα, οἱ δὲ, κύσσιον, οἱ δὲ, Διονύσιον, οἱ δὲ, ἰθυφήλειον, οἱ δὲ, Πέρσις, οἱ δὲ, κῆμος, οἱ δὲ, ἄσπληνος, Ῥωμαῖοι σίλβα μάτερ, οἱ δὲ, ἕδερα, Γάλλοι σουβίτης.

Theoph. κορυμβίας dicitur.

forte, ἐρύθρανον ex Plinio

167.a. μέγα.

Οἱ δὲ, παιονία, οἱ δὲ, κραταιά, οἱ δὲ, ἀούβιος, οἱ δὲ, γλαύκιος, οἱ δὲ, Πανδίονος ῥίζα, οἱ δὲ, φιλομήδειον, οἱ δὲ, ὀθόνιον, Ῥωμαῖοι φάβιουμ, γάλλοι θῶνα, Αἰγύπτιοι μοθὸθ, Δακοὶ κρουστάνη.

168.a. κεφαλῆς.

ὁμοίως καὶ τὸ ταύτης ἀφέψημα σὺν μέλιτι ἀναγαργαριζόμενον, κεφαλὴν καθαίρει γενναίως καὶ πάντα τὰ ἐκ θώρακος.

Ib.c. Μυὸς ὦτα.

Οἱ δὲ, μύωτον, οἱ δὲ, ἀνθύλλιον, οἱ δὲ, ἀλσίνην, οἱ δὲ, μυόρτοχον, οἱ δὲ, μυρτόσπληνον, Ῥωμαῖοι μούρεις ἀερίκουλα, Ἄφροι λαβαθολαβάτ.

Reliqua quæ deinde legebantur in vulg. exempl. hinc expũximus, quia totidẽ verbis habẽtur lib. 4.cap.87.

169.a. ἥμερος.

Οἱ δὲ, αὔγιον, οἱ δὲ, ἔγνη, Προφῆται ἀρούσιον, Ῥωμαῖοι ῥοῦταμ.

Ib.c. ἀγρία.

Οἱ δὲ, ἔγνη μικρά, Ῥωμαῖοι ῥοῦταμ μινόρεμ.

Ib.d. καταπλασσομένη.

Ἐπιστατέον τὰ περὶ Ἰσάτεων, ὅτι αἱ ἐκδόσεις αὗται τὸ ἐσφαλμένον ἔχουσι. τό, τε γὰρ μήλινον ἄνθος καὶ τοὺς λεπτοτέρους καὶ πολυσχιδεῖς κλάδους καὶ τὰ ἐξ ἄκρου γλωσσοειδῆ θυλάκια, ἐν οἷς τὸ σπέρμα, ἡ ἥμερος φέρει. ἐμπεριέχεται δὲ τούτοις σπέρμα μέλαν ἐοικὸς μελανθίῳ, καὶ τὸν καυλὸν δὲ ὑπερδίπηχυν, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ πῆχυν μόνον φέρει· ἡ δὲ ἀγρία, μελάντερα ταύτης τὰ φύλλα φέρει, καὶ καυλὸν ἐλάττω καὶ παχύτερον. ἄνθος τε ἐμπόρφυρον ἢ κυανοῦν, καὶ καρπὸν σταυροειδῆ, τραχὺν, ἐν οἷς τὸ σπέρμα φυλλαρίοις μικροῖς ἀνὰ πέντε ἴσοις οἱονεὶ διειλημμένον:

forte ἐν ᾧ.

De Hedera.

Quibuſdam ciſſaros, ſeu cittaros, aliis chryſocarpos, aliis poëtica, aliis corymbias, aliis ciſſion *quaſi hederula*, aliis Dionyſia, quaſi bacchica, aliis erythranon, aliis Perſis, aliis cemos, aliis aſplenos, Romanis ſyluæ mater, ſeu hedera, Gallis ſubites.

ab aureo acinorum colore.

Quòd ea poetæ olim coronarentur.

De Chelidonia maiore.

Quidam pæoniam vocãt, alij crateam, *quaſi egregius pollentem viribus*, alij aubion, alij glaucion, alij Pandionis radicem, alij philomedion, alij othoniõ, Romani fabium, Galli thona, Ægyptij mothoth, Daci cruſtane.

Ad calcem cap. de Chelidonia minore.

Similiter & huius decoctum cum melle gargarizatum, ſtrenuè caput cunctaque pectoris vitia purgat.

De Myoſotide.

Aliqui myoton, alij anthyllion, alij alſinen, alij myortochõ, alij myrtoſplenõ, Romani muris auriculam vocant, Aphri labatholabat.

De Iſatide ſatiua.

Satiuam Iſatin quidam augion, alij egnen vocãt, Magi aruſium, Romani luteam.

De Iſatide ſylueſtri.

Syluestrem Iſatin quidam egnen paruam vocant, Romani luteam minorem.

Ad capitis eiuſdem calcem:

Sciendum Iſatidis vtriuſque deſcriptiones erroneas eſſe. Siquidem ſatiua Iſatis luteum fert florem, & tenuiores ac multifidos ramulos: folliculos verò in cacumine linguarum figura, in quibus ſemina. In his porrò ſemen continetur nigrum, melanthio ſimile. Sed & caulis non vnicum cubitum, imò verò duos altitudine ſuperat. Sylueſtris autem nigriora quàm hæc folia profert, & caulem minorem atque craſſiorem: florem purpureum, aut cæruleum, fructum cruciformem, aſperum, in quo ſemen foliolis exiguis quinis, iiſque æqualibus, quaſi diſcretum diſtinctúmve.

De Telephio.

Quibuſdam ſemperuiuum ſylueſtre: ſunt & qui hanc ipſam portulacam ſylueſtrem appellant, Romani illecebram, Ægyptij anoth, Aphri atirtopurin.

De Rha.

Aliqui rhiam, Romani Rha Ponticum vocant.

De Gentiana.

Aliqui radicem centauream, alij aloën Gallicam, alij narcen, alij chironium, Dardani aloëtin, Romani Gentianam ſeu cicendiam, alij cyminalem vocant.

Ab inſigni amarore, quo aloës inſtar prædita eſt.

De ariſtolochia longa.

Quidam melocarpum, alij texinō, Romani herbam ariſtolochiam vocant.

A fructu mali figuram referente.

Ad calcem cap. de ariſtol. clematitide:

Vocatur & hæchadrariza, *quaſi craſſiuſcula radix*, & melocarpum & Epheſia, & tocites, & pyxionyx, Dardanis iontitis. Galli eadem vocant theximon, Ægyptij ſophoeph, Siculi chamæmelum, Itali terræ malum, Daci abſinthium ruſticum. Naſcitur locis montoſis & calidis, iiſque planis, aut etiam aſperis & petroſis. Ad grauem febrim ita efficax eſt, vt ſi ipſius iniectæ carbonibus nidore febricitans ſuffiatur, febris deſinat. Vulnera impoſitione ſanat. Cum cypero, dracunculi ſemine ac melle, narium carcinomatis auxiliatur: rigoribus medetur cocta in oleo aut adipe ſuillo, illitáque. Eadem tum Crateuas herbarius tum Gallus de ipſa prodiderunt, inſupérque eam podagricis opitulari.

De Glycyrrhiza.

Aliqui Ponticam cognominant, alij glyceratō vocant, alij ſymphyton, alij leonticam, alij glycyphytō, alij Scythicā radicem: alij adipſon. Sūt & qui ſylithrā, qui libyeſtaſon, qui homœnomœā, q. peëthaomœon: Latini dulcē radicē appellauêre.

A dulcedine amabili.
A plantæ dulcedine.
Quòd ſitim arceat.

De Centaurio maiore.

Aliqui limneſion ſeu limnitin *quaſi paluſtrem*, alij maroniam, alij Pelethroniā, alij Chironiā, vocāt. Magi Herculis ſanguinem, Romani ferum, ſeu vuam feram, ſeu fel terræ.

A monte Theſſaliæ Chironi habitato.
Ab inuentore Chirone Centauro.
Sic ferū centaurum dixit Lucretius. Vide Turneb. in aduerſ.
Propter amaritudinē ſummam.

A Ib. d. Τηλέφιον.

Οἱ μὲν, ἀείζωον ἄγριον, οἱ δὲ, καὶ ταύτην ἀνδράχνην ἀγρίαν καλοῦσι, Ῥωμαῖοι ἰλλέκεβραι, Αἰγύπτιοι ἀνώθ, Ἄφροι ἀτιρτόπουρις.

171. d. Ῥᾶ.

Οἱ μὲν, ῥίαν· Ῥωμαῖοι Ῥᾶ Πόντικουμ.

B 172. b. Γεντιανή.

Οἱ μὲν, κενταύρειος ῥίζα, οἱ δὲ, ἀλόη Γαλλική, οἱ δὲ, νάρκη, οἱ δὲ, Χειρώνειον, Δαρδάνοι ἀλοΐτις, Ῥωμαῖοι γεντιανά, οἱ δὲ, κικένδια, οἱ δὲ, κιμιναλίς. Par. κάρκη

173. b. δακτυλίτις.

Οἱ μὲν, μηλόκαρπον, οἱ δὲ, τεύξινον, Ῥω-
C μαῖοι ἔρβα ἀριστολόχια.

174. a. παρειρημένων.

Καλεῖται δὲ αὕτη καὶ ἀράριζα καὶ μελεκάπαρουμ, καὶ Ἐφέσιος, καὶ λεξίτις, καὶ πυξιόνυξ, καὶ Δαρδάνων, ἡ ἰοντῖτις. Malim τοκίτης à partu iuuando.
Γάλλοι δὲ καλοῦσιν αὐτὴν θέξιμον, Αἰ-
D γύπτιοι δὲ σοφοέφ, Σικελοὶ δὲ χαμαίμηλον, Ἰταλοὶ τέρρα μάλα, Δακοὶ ἀψίνθιον χωρικόν. γίνεται εἰς τόποις, ὀρεινοῖς, καὶ θερμοῖς, καὶ ὁμαλοῖς, ἢ τραχέσι καὶ πετρώδεις. ποιεῖ δὲ πρὸς πυρετὸν βαρὺν οὕτως. ἀριστολοχία ἐπ' ἀνθράκων κάπνισον τὸν
E πυρέσσοντα, καὶ παυθήσεται ὁ πυρετός. τραύματα ἐπιπλασσομένη ἰᾶται. μετὰ δὲ κυπείρου καὶ δρακοντίου σπέρματος καὶ μέλιτος, τοῖς ἐν ῥινὶ καρκινώμασι βοηθεῖ. μετ' ἐλαίου δὲ ἢ ὑείου στέατος ἑψηθεῖσα, ῥίγη συγχριομένη θεραπεύει. καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτομικὸς καὶ Γάλλος τὰ αὐτὰ περὶ αὐτῆς εἰ-
F ρήκασι, καὶ ὅτι τοῖς ποδαγρικοῖς ὠφελεῖ.

174. a. Γλυκύρριζα.

Οἱ μὲν, Ποντική, οἱ δὲ, γλυκήρατον, οἱ δὲ, σύμφυτον, οἱ δὲ, λεοντικά, οἱ δὲ, γλυκύφυτον, οἱ δὲ, Σκύθιον, οἱ δὲ, ἄδιψον, οἱ δὲ, συλίθρα, οἱ δὲ, λιβυεστασών, οἱ δὲ, ὁμοινόμοιος, οἱ δὲ, πεενθαόμοιος, Ῥωμαῖοι δούλκις ῥάδιξ.

G Ib. e. νάρκην.

Οἱ μὲν, λιμνήσιον, οἱ δὲ, μαρώνην, οἱ δὲ, Πληκτρωνιάς, οἱ δὲ, Χειρωνιάς, οἱ δὲ, λίμνησις, Προφῆται αἷμα Ἡρακλέους, Ῥωμαῖοι φιέρρι, οἱ δὲ, οὐνεφέρα, οἱ δὲ, φελτέρραι.

175.d. μικρὸν,

Οἱ μὲν δὲ, λιμνήσιον, οἱ δὲ, ἑλλεβορίτης, οἱ δὲ, ἀμάραντον, Περφῆ, αἷμα Ἡρακλέους, Ῥωμαῖοι φεβριφούγιαμ, οἱ δὲ, αὐρανμούλτι ῥάδιξ, Δακοὶ τουλβηλά.

176.d. λευκὸς,

Οἱ μὲν δὲ, χρυσίσκηπτρον, οἱ δὲ, ἰξίαν, Ῥωμαῖοι κάρδου σουαρίους, Αἰγύπτιοι ἐφήρ, οἱ δὲ, ἐφθόσεχιν.

177.a. μέλας.

Οἱ μὲν δὲ, πάγκαρπον, οἱ δὲ, οὐλόφονον, οἱ δὲ, ἰξίαν, οἱ δὲ, κυνόμαζον, οἱ δὲ, ὠκιμοειδὲς, οἱ δὲ, Κνίδιον κόκκον, οἱ δὲ, κυνόξυλον, Ῥωμαῖοι κάρδους νίγρα, οἱ δὲ, οὐερνιλαγώ, Αἰγύπτιοι σοβέλ.

Ib.g. Δίψακος,

Οἱ μὲν δὲ, κροκοδείλιον, οἱ δὲ, χαμαιλέων, οἱ δὲ, ὀνοκάρδιον, οἱ δὲ, Ἀφροδίτης λουτρὸν, Ῥωμαῖοι λάβρουμ Βένερις, οἱ δὲ, κάρδουμ Βένερις, Αἰγύπτιοι σεσενεόρ, οἱ δὲ, χίρ, οἱ δὲ, μελῆτα, Δακοὶ σκιαρή.

178.d. λευκὴ,

Οἱ μὲν δὲ, ἀγριοκινάραμ, οἱ δὲ, δονακῖτις, οἱ δὲ, ἐρυσίσκηπτρον, Ῥωμαῖοι σπίνα ἄλβα, οἱ δὲ, ῥήγια, οἱ δὲ, καρδοὺς ῥαμπτάρια.

Ib.f. Ἀραβικὴ,

Οἱ μὲν δὲ, ἄκανθις, Ῥωμαῖοι σπίνα.

179.a. Σκόλυμος,

Οἱ μὲν δὲ, φέρουσα, οἱ δὲ, πυξάκανθα, Ῥωμαῖοι στρόβουλουμ, Αἰγύπτιοι χνοῦς.

Ib.b. Ποτήριον,

Ald. καλοῦσι. Οἱ μὲν δὲ, φρύνιον, οἱ δὲ, ἀκιδωτόν.

Ib.f. ἐρπάκανθα,

Οἱ μὲν δὲ, μελάμφυλλον, οἱ δὲ, παιδέρωτα, οἱ δὲ, ἀκανθοτόπια, οἱ δὲ, μαρμοράρια, οἱ δὲ, κραίπουλα. 180.b. Ἀκάνθης

Ἄκανθα ἀγρία, ἣν Ῥωμαῖοι σπίνα ἀγρέστις.

Ib.e. Λευκάκανθα,

Οἱ μὲν δὲ, πολυγόνατον, οἱ δὲ, φύλλον, οἱ δὲ, ἰσχιάδα καλοῦσι, Ῥωμαῖοι γνιακάρδους, Θοῦσκοι σπίνα ἄλβα.

181.c. Ἠρύγγιον.

Οἱ μὲν δὲ, ἠρύγγην, οἱ δὲ, ἐρυνῆρις, οἱ δὲ, κάρυον, οἱ δὲ, γοργόνιον, οἱ δὲ, ἕρμιον, οἱ δὲ, ὀρίγανον χλούνιον, οἱ δὲ, μυράκανθον, οἱ δὲ,

A *De Centaurio minore.*

Quidam limneſion, alij hellebo- *Pl. libadium, quòd propter fontes naſcatur.*
riten, alij amarantō, Magi Herculis
ſanguinem, Romani febrifugā, alij
herbam multiradicē, Daci tulbela.

De Chamelaone albo.

Quibuſdam chryſiſceptron, aliis *Apul. eryſiſceptrum.*
ixias, Romanis carduus varius, Æ-
B gyptiis epher ſeu ephthoſechin.

De Chamæleone nigro.

Pancarpon aliqui, alij vlophonō, *Quòd vicinos canū necet, iuuencas quoque angina modo perimat.*
alij ixiam, alij cynomazon, alij oci-
moides, alij granum Gnidium, a-
lij cynozolon, Latini carduum ni-
grum, ſeu vernilaginem, Ægyptij *Sic Plinius, ab odoris grauitate.*
ſobel vocant.

C *De Dipſaco.*

Aliqui crocodilium appellāt, alij chamæleonem, alij onocardiū, *quaſi carduum aſininum*, alij Veneris lauacrum, Romani labrum Veneris ſeu carduū Veneris, Ægyptij ſeſeneor, alij chir, alij meleta, Daci ſciáre. *Aut cor aſininum.*

De ſpina alba.

D Aliqui ſylueſtrē cinarā, alij donacitin, *quaſi arundinaceam*, alij cryſiſceptrō, Romani ſpinam albam ſeu regiam, alij carduum ramptarium.

De ſpina Arabica.

Quibuſdam acanthis, Latinis ſpina dicitur.

De Scolymo.

E Aliis ferula, quibuſdam pyxacantha, Romanis ſtrobilus, Ægyptiis chnus.

De Poterio.

Aliqui phrynion, alij acidotum, *quaſi cuſpidatum ſeu aculeatum.*

De Acantho.

Aliqui melamphyllon, alij pęderota vocant, alij acanthum topiariā, alij marmorariam, alij cræpulam. *A nigro folio.*

F *De Acantha ſylueſtri.*

Acantha ſylueſtris, quam Latini ſpinam agreſtem vocant.

De Leucacantha.

Quidam polygonatum, alij phyllō, alij iſchiada vocāt, Romani gniacardum, Hetruſci ſpinam albam.

G *De Eryngio.*

Aliqui eryngen, alij erynerin, alij caryon, alij gorgonium, alij hermium, alij origanum clunium, alij myracanthum, alij mo- *A capitū multitudine.* *Quidam Martis capitulum.* *Mar. aprugnū.*

ly, Ægyptii crobyſon, Magi ſiſertō, Romani capitulum cardui, alij cartere, Daci ſicupnoex, Hiſpani centū capita, Aphri cherdam, alii orian chloen, *quaſi montanam herbam*, alii chida appellant.

De aloë.

Aliquibus amphibiō, aliis eryngium, aliis herminium, aliis tragoceros, Romanis aloë, Barbaris itidē aloë dicitur.

Quòd nō modò in terra, ſed & extra eā viuat diutiſſimè.

Quòd folia hircinum cornu referant.

De abſinthio.

Ægyptij ſomi, Latini abſinthium ruſticum vocant.

De abſinthio marino.

Sunt qui Sādonicē, ſunt qui ſeriphum, Romani Santonicum vocāt.

De Abrotono.

Aliqui abutonō, alii abſinthium, alii heraclion, alii cholopœon, *quaſi bilem gignens*, alii thelyphthorion, alii abſinthiomenon, alii procampylon, Magi palmæ neruos, alii cynanchiten, Romani abſinthium Ponticum, nonnulli thelythamnon, *quaſi fœmineum fruticem*, alii glycyn ancona, *quaſi dulcem cubitum*, vocant.

De hyſſopo.

Latini hyſſopum, alii later, alii caſſialam, Ægyptii peſalem.

De Stœchade.

Aliqui ſyncliopa, alii Alcibiadē, alii pancration, alii ſtyphoniam, Ægyptii ſuphlo, Magi Pythonis oculum, Romani ſciolebinam vocant.

De pulegio.

Quibuſdam blechon, aliis arſenicanthum, Romanis polium, Aphris apuleium, Gallis albolon, aliis galiſopſis.

De Dictamno.

Aliqui embactrō, alii beloacum, *quaſi telorūm remedium*, alii artemideion, alii Creticā, alii ephemeron, alii heldian, alii belotocō, alii dorcadiū, alii helbunium, Romani vſtilaginem ruſticam appellant.

Quòd à Diana fortaſſe obſtetrices in iuuandis partubus vtilem eſſe didicerint.

Quòd hinnuli telū quo percuſſi ſunt eius herbæ paſtu eiiciant.

De ſaluia.

Aliqui cioſmin, alii phagnon, alii bechion, Ægyptii anuſi, Romani tuſſilaginē, cor ſaluium ſeu ſaluiam vocant.

De mentha ſatiua.

A μῶλυ, Αἰγύπτιοι κρόβυσος, Προφῆται σίσερτος, Ῥωμαῖοι καπίτουλουμ κάρδουις, οἱ δέ, καρτεραί, Δακοὶ σικουπνοέξ, Ισπανοὶ κιοτουκαπιτα, Αφροὶ χερδάν, οἱ δέ, ὀρείαν χλόην, οἱ δέ, χιδά.

Ib.f. Ἀλόη,

οἱ μὲν δέ, ἀμφίβιον, οἱ δέ, ἠρύγγιον, οἱ δέ, ἕρ-

B μινον, οἱ δέ, τραγόκερως, Ῥωμαῖοι ἀλόαμ, παρὰ Βαρβάροις ἀλοέ.

183.b. Ἀψίνθιον,

Αἰγύπτιοι σόμι, Ῥωμαῖοι ἀψίνθιουμ ρούστικουμ.

184.c. Θαλάσσιον,

οἱ μὲν δέ, Σανδονίκην καλοῦσιν, οἱ δέ, σέ-

C ριφον, Ῥωμαῖοι Σανδόνικουμ.

Ib.f. Ἀβρότονον,

οἱ μὲν δέ, ἀβούτονον, οἱ δέ, ἀψίνθιον, οἱ δέ, ἡράκλειον, οἱ δέ, χολοποιόν, οἱ δέ, θηλυφθόριον, οἱ δέ, ἀψινθιόμενον, οἱ δέ, προκάμ-

D πυλον, Προφῆται νεῦρα φοίνικος, οἱ δέ, κυναγχίτην, Ῥωμαῖοι ἀψίνθιουμ Πόντικουμ. τινὲς δὲ αὐτὸ θηλύθαμνον, οἱ δέ, γλυκὺν ἀγκῶνα καλοῦσιν.

185.d. Ὕσσωπος,

Ῥωμαῖοι ὑσσώπουμ, οἱ δέ, λάτερ, οἱ δέ,

E κασσίαλα, Αἰγύπτιοι πεσαλέμ.

186.a. Στιχάς,

οἱ μὲν δέ, συγκλιόπα, οἱ δέ, Ἀλκιβιάδης, οἱ δέ, παγκράτιον, οἱ δέ, στυφωνία, Αἰγύπτιοι σουφλῶ, Προφῆται ὀφθαλμὸς Πύθωνος, Ῥωμαῖοι σκιολεβίνα.

187.e. Γλήχων,

F οἱ μὲν δέ, βλήχρον, οἱ δέ, ἀρσένικανθον, Ῥωμαῖοι πολείουμ, Αφροὶ ἀπολείουμ, Γάλλοι ἄλβολον, οἱ δέ, γαλίοψις.

188.b. ἀγείαν,

οἱ μὲν δέ, ἔλβαξον, οἱ δέ, βελουάκος, οἱ δέ, ἀρτεμεδήιον, οἱ δέ, Κρητική, οἱ δέ,

G ἐφήμερον, οἱ δέ, ἐλδίαν, οἱ δέ, βελοτόκος, οἱ δέ, δορκίδιον, οἱ δέ, ἔλβούνιον, Ῥωμαῖοι οὐστιλάγω ρούστικα.

Ald. ἔμβακτρον.

forte, Ἰδαίαν ab Ida monte.

forte ἀβόλιον, ſeu ἐκβόλιον. V. addit, οἱ δὲ βέχιον.

189.b. σφαγνόν,

οἱ μὲν δέ, κίοσμιν, οἱ δέ, φάγνον, * Αἰγύπτιοι βήχιον, Ῥωμαῖοι ἀπουσί, οἱ δέ, κόσταλον, οἱ δέ, σάλβια.

Ib.d. μίνθην.

Ῥωμαῖοι μένθα, οἱ δὲ, νέπεταμ, Αἰγύ- A
πτιοι τὶς, οἱ δὲ, φερθουμερθρουμονθοὺ, οἱ δὲ,
πέρξω, οἱ δὲ, μακηθό.

190.a. Ἡδύοσμον.

ὃ Ῥωμαῖοι μενθάστρουμ καλοῦσι.

Ib.f. Θύμος,

Οἱ δὲ, θύμος λευκὸς, οἱ δὲ, κεφαλωτὸς,
οἱ δὲ, ἐπιθυμὶς, οἱ δὲ, θύρσιον, Ῥωμαῖοι θοῦ- B
μουμ, Αἰγύπτιοι στεφάνη, Δακοὶ μόζουλα.

191.d. Ερπυλλος,

Οἱ δὲ, ζυγὶς ἀγρία, οἱ δὲ, πόλιον, Αἰ-
γύπτιοι μερουόπυος, Ῥωμαῖοι σερπύλλουμ,
οἱ δὲ, κερηκερατικούμ.

192.a. Σάμψυχον,

Οἱ δὲ, τρίφυλλον, οἱ δὲ, ἀμάρακον, οἱ C
δὲ, ἀγαθίδες, οἱ δὲ, κνήκιον, οἱ δὲ, ἄκαπνον,
Πυθαγόρας θραμβὴς, Αἰγύπτιοι σοφὸ,
Αρμένιοι μύουρον, Πέρσαι ὄνος ἱερέως,
οἱ δὲ, ἡ κίγονος Ἴσεως, Ῥωμαῖοι μαϊζουράνα.

Marcell. de meliloto addit. Sũt qui zoodetẽ, ſũt qui orthanon vocẽt. Romani melilotum & ſertulam campanam appellant.

193.a. ὑσσώβελον,

Οἱ δὲ, ὀριγανίδα καλοῦσιν.

Ib.b. ἄκινος,

Οἱ δὲ, ἄγριον βασιλικὸν, Ῥωμαῖοι ὠ- D
κιμάστρουμ.

Ib.g. ὀρεινὸν,

Οἱ δὲ, ῥυτὴν ὀρεινὴν, Ῥωμαῖοι ῥοῦτα
μοντάνα. πήγανον κηπευτὸν, Ῥωμαῖοι ῥοῦ-
τα ὀρτένσις. Αἰγύπτιοι ἐπνουβοῦ, Σύροι
ἁρμαλᾶ, οἱ δὲ, βησασᾶ, Ἄφροι χουρμᾶ. E

195.d. ἐπιβλαβής ἐστι.

Περὶ πηγάνου ἀγρίου.

Hæc fortaſſis, vt & quæ ſequũtur in Aldino & Pariſiẽſi codice, ad caput de hyperico 177. lib. 2. releganda ſunt.

*Πήγανον ἄγριον, οἱ δὲ, ὑπερικὸν, οἱ δὲ,
ἀνδρόσαιμον, οἱ δὲ, κόριον, οἱ δὲ, χαμαιπίτυν,
Ῥωμαῖοι ἑδεράλις, οἱ δὲ, σεντουινάλις, Ἄ-
φροι χούρμα σεμμακέδ.

196.a. Μῶλυ, F

οἱ δὲ, λευκόϊον ἄγριον καλοῦσι.

198.a. Λιγυστικὸν,

οἱ δὲ, πανάκειαν καλοῦσιν, οἱ δὲ, πά-
νακες.

Ib.g. ἄγριον,

οἱ δὲ, κερασκόμην, Ῥωμαῖοι καρό-
ταμ, οἱ δὲ, παστινάκα ρούστικα, Αἰγύπτιοι G
βαβιβυρού, Ἄφροι σιχάμ.

199.c. Μασσαλεωτικὸν,

al. add. οἱ δὲ, πλατυκύμινον. Sic Marc. & Corn.

οἱ δὲ, σφάγνον."

Romani mentham, alij nepetam vocãt, Ægyptij tis, alii pherthumerthrumonthu, alij perxo, alij macetho.

De mentha ſylueſtri.

quam Latini menthaſtrum nominant.

De Thymo.

Quidam thymum candidum ſeu capitatum cognominãt, alij epithymida vocant, alij thyrſion, Latini thymum, Ægyptij ſtephane, Daci mozula.

De Serpyllo.

Aliqui zygin ſylueſtrem, alii polion vocant, Ægyptij meruopyos, Romani ſerpyllũ aut cicer erraticũ.

De Sampſucho.

Nõnulli trifolium, alij amaracum vocant, alij agathides, alij cnecion, alij acapnõ, Pythagoras thrambes, Ægyptij ſopho, Armenij myurum, Magi ſacerdotis aſinum, alij Iſidis geniturам, Latini maioranam.

De maro.

Sunt qui origanida appellant.

De acino.

aliis ſylueſtre baſilicum, Latinis ocimaſtrum.

De Ruta.

Sunt qui rhytẽ montanã vocent, Latini rutam montanam, vti quam Græci peganon cepeuton, rutã hortẽſem, Ægyptij epnubu, Syri harmala ſeu beſaſa, Aphri churma.

Poſt id caput.

De Ruta ſylueſtri.

Rutam agreſtem, alij hypericon, alij androſæmon, alij coriõ, alij chamæpityn vocant, Romani hederalẽ ſeu *ſentinalem. Afri churma ſemmaked.

Marc. inguinalem.

De Moly.

Aliqui ſylueſtre leucoiõ appellãt.

De liguſtico.

Alij panaceã, alij panaces vocant.

De paſtinaca.

Quidam ceraſcomẽ, Romani carotam aut paſtinacam ruſticam vocant, Ægyptij barbibyru, Aphri ſicham.

De Seſeli Maſsilienſi.

Sunt qui ſphagnõ, alij platycyminum, *quaſi latum cuminum*, vocant.

De Seſeli Æthiopico.

Ægyptij cyonophricen appellát.

De Tordylio.

nonnullis Tordylon.

De Aniſo.

aliqui ſion, Latini aniſum dicũt.

De anetho.

Anethum quod eſtur, aliis polgidos, aliis anicetum, Magis cynocephali genitura aut pili, aliis genitura Mercurii, Ægyptiis arachu, Romanis anethum, Aphris ſicciria, Dacis poltum.

De Cumino ſylueſtri.

Latini cuminũ agreſte aut cuminum ſyluaticum vocant.

De Ammi.

Latini ammium Alexandrinum.

De Coriandro.

Ægyptij ochiõ, Aphri goïd vocãt.

De Hieracio magno.

aliis ſonchites, Romanis lactuca *erratica ſeu ſyluatica*, Aphris ſithileas.

De Hieracio paruo.

ſunt qui etiam hoc ſonchiten vocent, alij *intybum ſylueſtrem, Latini intubum agreſtem, Aphri ſithileſade.

*Picris etiam eſt Apul.

De Heleoſelino.

quidam pedinon, *quaſi campeſtre*, cognominant, alij hydroſelinon agrion, *quaſi aquaticum apium agreſte*, vocant, Romani apium ruſticum.

De Oreoſelino.

petroſelinum ſylueſtre nonnulli, Romani apium montanum, Ægyptij anonim vocant.

De Hippoſelino.

Romani verò olus atrum.

De Elaphoboſco.

quidam elaphicon, alij nebrium, alij ophigenium ſeu ophioctonon, alij herpyxe, alij lyme, Romani cerui ocellum vocant, Ægyptij chemis, Aphri aſcaucau.

De Hippomarathro.

aliqui marathin, alij marathron agriõ, *quaſi fœniculũ ſylueſtrem*, vocãt, Ægyptij ſampſos, Magi thymarnoliũ, Latini fœniculũ erraticũ ſeu equinũ, aliqui meũ, Galli ſiſtrameor.

De Delphinio.

aliis diachyſis, aliis diachytos, aliis paralyſis, aliis camaros, aliis hya-

A Ib. e. σέσελι,

οἱ μὲν Αἰγύπτιοι κυόνων φρίκην καλοῦσι. Ald. κώνιον

200. b. Τορδύλιον,

οἱ μὲν δὲ, τόρδυλον.

200. e. Ανισον,

οἱ μὲν δὲ, σῖον, Ρωμαῖοι ἄνισουμ.

201. a. Ανήθου.

B Ανηθον τὸ ἐσθιόμενον, οἱ δὲ, πόλγιδδος, οἱ δὲ, ανίκητον, Προφῆται γόνος κυνοκεφάλου, ὁμοίως τρίχες κυνοκεφάλου, οἱ δὲ, γόνος Ερμοῦ, Αἰγύπτιοι ἀραχοῦ, Ρωμαῖοι ανήθουμ, Αφροὶ σικκίρια, Δακοὶ πόλτουμ. Ald. πόλπουμ.

Ib. e. ἄγριον,

Ρωμαῖοι κύμινουμ ἀγρέστεμ, οἱ δὲ, κύ-
C μινουμ σιλβάτικουμ.

202. b. Αμμι,

Ρωμαῖοι ἄμμιουμ Αλεξανδρίνουμ.

Ib. e. Κορίαννον,

Αἰγύπτιοι ὄχιον, Αφροὶ γοίδ.

Ib. g. μέγα,

οἱ μὲν δὲ, σογχίτην, Ρωμαῖοι λακτοῦκα,
D Αφροὶ σιθιλέας. 203. b. μικρὸν,

* οἱ μὲν δὲ καὶ τοῦτο σογχίτην καλοῦσιν, οἱ δὲ, ἔντιμον ἄγριον, Ρωμαῖοι ἴντιβουμ ἀγρέστεμ, Αφροὶ σιθιλέσαδε.

Ib. f. Ελειοσέλινον,

οἱ μὲν δὲ, πεδινόν, οἱ δὲ, ὑδροσέλινον ἄγριον, Ρωμαῖοι ἄπιουμ ρούστικουμ.

E Ib. Ορεοσέλινον,

οἱ μὲν δὲ, πετροσέλινον ἄγριον, Ρωμαῖοι ἄπιουμ, Αἰγύπτιοι ανώνιμ.

204. c. καλοῦσι.

Ρωμαῖοι δὲ ὄλους ἄτρουμ.

205. e. Ελαφόβοσκον,

οἱ μὲν δὲ, ἐλαφικόν, οἱ δὲ, νέφελον, οἱ δὲ, ὀφι-
F γένιον, οἱ δὲ, ὀφιοκτόνον, οἱ δὲ, ἑρπυξή, οἱ δὲ, λύμη, Ρωμαῖοι κερβιοκέλλουμ, Αἰγύπτιοι χημίς, Αφροὶ ἀσκαυκαυ.

206. d. Ιππομάραθον,

οἱ μὲν δὲ, μάραθον ἄγριον, Αἰγύπτιοι σαμψώς, Προφῆται θυμβρνόλιον, Ρωμαῖοι φαινίκουλουμ ἐρράτικουμ, οἱ δὲ, φαινίκου-
G λους, οἱ δὲ, κουίνους, οἱ δὲ, μιοῦμ, Γάλλοι σιστραμεόρ. 207. c. Δελφίνιον, Ald. οἱ δὲ, μαράθις,

οἱ μὲν δὲ, διάχυσις, οἱ δὲ, διάχυτος, οἱ δὲ, παράλυσις, οἱ δὲ, κάμαρος, οἱ δὲ, ὑακιν-

θος, οἱ δὲ, δελφινίας, οἱ δὲ, νήριον, οἱ δὲ, A
νηρειάδειον, οἱ δὲ, σώσανδρον, οἱ δὲ, κρόνιον,
Ρωμαῖοι βούκινος μίνορ.

Ib.f. Πύρεθρον.

Οἱ δὲ, δορύκνιον, οἱ δὲ, πύρινον, οἱ δὲ, πύρωτον, οἱ δὲ, πύρωθρον, οἱ δὲ, ἀρνὸς πυρίτης, Προφῆται πυρίτης, Ρωμαῖοι σαλίβαρις. B

209.d. Σφονδύλιον,

Οἱ δὲ, ἀράγγιον, οἱ δὲ, φαλάγγιον, οἱ δὲ, ἀστέριον, οἱ δὲ, νίσυρις, οἱ δὲ, σφονδυλὶς, οἱ δὲ, χορόδανον, οἱ δὲ, οἰνάνθη, Ρωμαῖοι ἕρβα ῥουτινάλις, Αἰγύπτιοι ἀψαφέρ, Προφῆται ὄσιρις.

210.a. Νάρθηξ,

Ρωμαῖοι φέρουλαμ. C

Ib.d. Πευκέδανος,

Οἱ δὲ, ἄγριον, οἱ δὲ, ἀγριόφυλλον, Προφῆται ἀγαθὸς δαίμων, οἱ δὲ, πιναστελλούμ, Ρωμαῖοι *σαταέριον. Ald. σατάριον.

211.d. Μελάνθιον,

Οἱ δὲ, καὶ τοῦτο μήκωνα ἄγριον καλοῦσι μέλαιναν, Ρωμαῖοι παπάβερ νίγρουμ. D

216.c. Αμμωνιακὸν,

πόα ἐστὶν, ὅθεν τὸ ἀμμωνιακὸν θυμίαμα, οἱ δὲ, ἀγάσυλλον, οἱ δὲ, κριόθεος, οἱ δὲ, ἡλίουστρος, Ρωμαῖοι γοῦττα.

218.f. Αλυσσον,

Οἱ δὲ, ἀσπίδιον, οἱ δὲ, ἁπλόφυλλον, οἱ δὲ, ἀκκύσητον, οἱ δὲ, ἀδέσετον, E

219.b. Ασκληπίας,

οἱ δὲ, κισσίον, οἱ δὲ, κισσόφυλλον καλοῦσι.

Ib.c. Ατρακτυλὶς,

Οἱ δὲ, ἄμυρον, οἱ δὲ, κνίκος ἀγρία, οἱ δὲ, ἀσπίδιον, Προφῆται ἄφεδρος, Αἰγύπτιοι χνινὼ, Ρωμαῖοι πρεσέπιουμ, οἱ δὲ, φούσουμ ἄγρεστις, οἱ δὲ, κόλουμ ρούστικα. F

Ib.e. Πολύκνημον,

Οἱ δὲ, κλινοπόδιον, οἱ δὲ, πολυγόνατον, οἱ δὲ, Διὸς ἠλακάτη, οἱ δὲ, ἐχεώνυμον, Ρωμαῖοι πουτιολογονθρία.

Ib.f. οἴνῳ.

Hæc inter notha in Aldino codice deſiderantur, ſed ipſi contextui adduntur. fortè τοῖς ἐχομένοις.

Ἐδίδαξεν ἡ πεῖρα, ὡς ἀποτριβομένων τῶν κλωναρίων αὐτοῦ οἴνῳ λευκῷ, *τοῖς ἐχομένοις τοῖς λεγομένοις βιασμοῖς μέγα βοήθημα. G

219.f. Κλινοπόδιον,

Οἱ δὲ, κλεώνικον, οἱ δὲ, ὠκιμοει-

cinthus, aliis delphinias, aliis neriō, aliis nereadium, aliis ſoſādros, aliis cronios, Romanis buccinus minor vocitatur.

De Pyrethro.

Aliqui dorycnion, alij pyrinō, alij pyrotō, alij pyrothrō, alij arnopyritē, Magi pyritē, Romani ſaliuarē vocāt.

De Spondylio.

Aliqui arangem nominant, alii phalangium, alij aſterium, alij niſyrin, alij ſphondylin, alij chorodanō, alij œnanthē, Romani herbā *rotularē, Ægyptij apſapher, Magi oſirin. σφόνδυλοι Græcis vertebras & rotulas ſignificant.

De Ferula.

Latini ferulam vocant.

De Peucedano.

Aliqui *ſiſona agrion vocant, alij agriophyllō, Magi bonū dæmonē, alij pinaſtellum, Romani *ſatanariā. Sic Apul. fortè agreſte fœniculum. Alij, ſtatariam herbam.

De Melanthio.

Alij mecona agrion melana, Romani papauer nigrum appellant.

De Hammoniaco.

herba eſt, ex qua ammoniacum thymiama colligitur, aliqui agaſyllon, alij criotheon, alij heliuſtrum, Romani guttam nominant.

De Alyſſo.

Aliqui aſpidion *quaſi *clypeolum*, alii *haplophyllon, alii accyſeton, alii adeſeton nuncupant. A ſeminis figura. A foliorum teneritudine.

De Aſclepiade.

aliis ciſſion, *quaſi hederula*, aliis cyſſophyllon, *hoc eſt, hederæ foliis prædita.*

De Atractilide.

Sunt qui *amyrō, qui cnicum ſylueſtrem, qui aſpidium vocent. Magi aphedrō, *hoc eſt,* **menſtruam purgationē*, Ægyptij cheno, Romani præſepium, aliqui fuſum agreſtem, alij colum ruſticam. Marc. aſcyron. fortè à ſanguineo ſucco, quē folia confricata reddũt. Eadem ratione Theophraſto φόνος. i. cruor, Aëtio αἱμόσταγμα appellatur.

De Polycnemo.

Quidam clinopodium, *quaſi lecti pedem*, alij polygonatum, alij Iouis colū, alij echeonymon, Romani puteologonthriam vocant.

Ad calcem eiuſdem capitis:

Edocuit experiētia, ipſius ramūlos in vino albo contritos lymphatico furōre correptis magno eſſe præſidio.

De Clinopodio.

Aliqui *cleonicum, alij ocimaſtrum fortè, cliniū. Plin. clinopodium.

ſtrum, alij zopyron vocant.

De Leontopetalo.

Marc. leucetion. Aliqui leontopodion, alij *leuceoron, alij leontium, alij dorin, ſeu doricterin, alij pardalen, alij lychnidem ſyluestrẽ, alij *thorybethron, alij *rapeiũ, alij corniculatũ papauer, alij anemonẽ, Romani papauerculũ aut *ſemen leoninum appellant.

Apul. theribethron & orobethron.
Apul. prapedion & prapedilon.
fortè, pedem: ſic Apul.

De Teucrio.

Aliquibus teucris.

De Triſſagine.

Latinis triſſago minor dicitur.

De Lychnide coronaria.

Quidam athanaton, *quaſi immortalem,* vocant, alij aquiloniũ, alij ballarion, alij geranopodiũ, *quaſi gruis pedem*, alij corymbion, alij taurion, alij ſceptron, alij maloïon, Ægyptij ſemeon, Magi ſanguinẽ menſtrua patientis mulieris, Romani genicularem ſeu vallariam.

De Lychnide ſylueſtri.

Aliis tragonaton, aliis atocion, aliis hieracopodion, *quaſi pes accipitrinus*, aliis lampas, *hoc eſt, lucerna*, vocatur, Ægyptiis ſemura, Magis mẽſtrua patiẽtis mulieris genitale, Romanis intybus agreſtis, aliis lapathũ ſeu caphaguina, aliis ſeris appellatur.

De Lilio.

Alij crinanthemon vocant, alij callirium, *quaſi pulchrum lilium*, Magi Martis ſanguinem, Oſthanes auram crocodili, Ægyptij ſymphæphon, quidam tialon; Latini lilium, ſeu roſam Iunonis, Syri ſuſan, Aphri abiblabon.

De Ballote.

Aliqui nophthan appellant, alij notianoſcemin, alij cynoſpraſion, *quaſi caninum marrubium*, alij notheran, alij nochelin, alij noſtelin, alij nophryn, alij gnothurin, alij gnoteran, Romani apniũ aut medatã, alij vlcerariam, alij marrubiũ: ſunt qui catherinũ adiiciãt, Ægyptij aſphos ſeu eſce, Prophetæ ſãguinẽ Ixionis.

De Apiaſtro.

fortè, melittanam. Aliqui *melittęõ, alij meliphyllõ, alij erythran, alij temele, Romani apiaſtrũ ſeu *citraginẽ, Galli meriſimorion vocant.

quòd citreum malum redoleat.

De Marrubio.

Aliqui eupatoriũ, alij phyllopha-

A δὲς, οἱ δὲ, ζώπυρον καλοῦσι.

220.b. Λεοντοπέταλον,

οἱ δὲ, λεοντοπόδιον, οἱ δὲ, λευκήορον, οἱ δὲ, λεόντιον, οἱ δὲ, δωρὶς, ἄλλοι δὲ, δωρικτερὶς, οἱ δὲ, λυχνὶς ἀγρία, οἱ δὲ, παρδάλη, ἄλλοι δὲ, θορύβηθρον, οἱ δὲ, ῥαπήϊον, οἱ δὲ, μήκων κερατῖτις, οἱ δὲ, ἀνεμώνη, Ῥωμαῖοι πα-
B πάβελκλουμ, οἱ δὲ, σέμεν λεόνιουμ.

Ib.d. χαμαίδρυν,

ἄλλοι δὲ, τευκρίδα.

Ib.f. Χαμαίδρυς,

Ῥωμαῖοι τριξάγο μίνορ.

221.d. στεφανωματικὴ,

οἱ δὲ, ἀθάνατος, οἱ δὲ, ἀκυλώνιον, οἱ δὲ,
C βαλλάριον, οἱ δὲ, γερανοπόδιον, οἱ δὲ, κορύμβιον, οἱ δὲ, ταύριον, οἱ δὲ, σκῆπτρον, ἄλλοι δὲ, μαλόϊον, Αἰγύπτιοι σεμεὸν, Προφῆται αἷμα ἀποκαθημένης, Ῥωμαῖοι γενικουλάρις, οἱ δὲ, βαλλάρια.

Ibid. ἀγρία,

οἱ δὲ, τραγόνατον, οἱ δὲ, ἀτόκιον, οἱ δὲ, ἱε-
D ρακοπόδιον, οἱ δὲ, λαμπὰς, Αἰγύπτιοι σεμοῦρα, Προφῆται ἀποκαθημένης ταῦρος, Ῥωμαῖοι ἴντιβουμ ἀγρέστεμ, οἱ δὲ, λάπαθον, καφαγουίνα, οἱ δὲ, σέριδος.

Ib.e. βασιλικὸν,

οἱ δὲ, κριναίθεμον, οἱ δὲ, καλλείριον, Προφῆται αἷμα Ἄρεως, Ὀσθάνης αὖρα κροκοδεί-
E λου, Αἰγύπτιοι συμφαιφου, οἱ δὲ, τίαλος, Ῥωμαῖοι λίνουμ, οἱ δὲ, ῥόσα ἰκώνης, Σύροι σασᾶ, Ἄφροι ἀβίβλαβον.

222.c. πράσιον.

οἱ δὲ, νοφθὰν, οἱ δὲ, νοτιανοσκέμιν, οἱ δὲ, νόσπρασον, οἱ δὲ, νωθερᾶς, οἱ δὲ, νοχελὶς, οἱ δὲ, νωστελὶς, οἱ δὲ, νῶφρις, οἱ δὲ, γνωθουρὶς,
F ἄλλοι δὲ, γνωτέρα, Ῥωμαῖοι ἄπνιουμ, οἱ δὲ, μέδαταμ, οἱ δὲ, οὐλκεράρια, οἱ δὲ, μαρρούβιουμ, οἱ δὲ, καθουρίνουμ, Αἰγύπτιοι ἄσφος, ἄλλοι δὲ, ἔσκε, Προφῆται αἷμα Ἰξίωνος.

Ib.e. καλοῦσι.

οἱ δὲ, μελίτταιον, οἱ δὲ, μελίφυλλον, οἱ δὲ,
G ἐρυθρὰ, οἱ δὲ, τημελῆ, Ῥωμαῖοι ὠπιαστροῦ, οἱ δὲ, κιτράγω, Γάλλοι μερισιμόριον.

223.b. Πράσιον,

ἄλλοι δὲ, εὐπατώριον, ἄλλοι δὲ, φυλλόφαρες,

ἄλλοι δὲ, τριπέδιλον, οἱ δὲ, καμηλοπόδιον, οἱ δὲ, φιλόχαρες, Αἰγύπτιοι ἀστερόπη, Προφῆται αἷμα ταύρου, ἄλλοι δὲ, ἄφεδρος, γόνος Ὥρου, Ρωμαῖοι μαρρούβιουμ, οἱ δὲ, λαβεώνια, Αφροὶ ἀτιερβέρζια.

124.a. Φυλλῖτις,

οἱ δὲ, φύλλις, οἱ δὲ, ἄκαυλον, οἱ δὲ, λάπαθον ἄγριον καλοῦσι.

224.e. κνίκιον,

Ρωμαῖοι τριφόλιουμ, οἱ δὲ, τριφόλιουμ ἀκούτουμ ὀδωράτουμ.

225.c. Πόλιον,

τὸ ὀρεινὸν, οἱ δὲ, τεύθριον, οἱ δὲ, φευξασπίδιον, οἱ δὲ, ἀχαιμενὶς, ἄλλοι δὲ, λιβανῖτις, οἱ δὲ, μήλοσμον, ἄλλοι δὲ, βέλιον, οἱ δὲ, λεοντόχαρον.

Ib.f. Σκόρδιον,

οἱ δὲ, σκόρβιον, οἱ δὲ, πλευρῖτις, οἱ δὲ, δύσοσμον, οἱ δὲ, καλαμίνθη ἀγρία, οἱ δὲ, χαμαίδρυς, οἱ δὲ, μιθριδάτιος, Προφῆται αἷμα πόδοτος, Αἰγύπτιοι ἀφώ, Ρωμαῖοι φριξάγω παλούστρις.

226.c. Βήχιον,

Fortaſſe, βηχικὸν, vti apud Aeginetam.

οἱ δὲ, "ρίχιον, ἄλλοι δὲ, πετρίνη, οἱ δὲ, πήγανον, οἱ δὲ, πίθιον, οἱ δὲ, παγωνάτον, οἱ δὲ, χαμαιλεύκη, οἱ δὲ, πρόχετον, οἱ δὲ, ἀκρόφυλλον, οἱ δὲ, χαμαίγειρον, Αἰγύπτιοι σααρθά, Ρωμαῖοι τουσιλλάγω, οἱ δὲ, φαρφάριαμ, οἱ δὲ, πουστουλάγω, Βέσσοι ἀσᾶ.

Ib.f. Αρτεμισία

Fortè, τοκῶτις ſeu τοκίτις à iuuando partu.

οἱ δὲ, πολύκλωνος, οἱ δὲ, μονόκλωνος, οἱ δὲ, "τοξητησία, οἱ δὲ, Εφεσία, οἱ δὲ, ἀνακλέριος, οἱ δὲ, σώζουσα, αἱ δὲ, λεία, οἱ δὲ, λυκόφρυξ, Προφῆται αἷμα ἀνθρώπου, οἱ δὲ, χρυσάνθεμον, Ρωμαῖοι οὐαλέντια, οἱ δὲ, σερπύλλουμ, ἄλλοι δὲ, ἕρβα ρέγια, οἱ δὲ, ράπιουμ, οἱ δὲ, τετραγάνθη, οἱ δὲ, ἀρτεμίσιαμ, Γάλλοι πονέμ, Δακοὶ ζουόστη.

227.e. Αρτεμισία,

Ρωμαῖοι κάπρουμ σιλβάτικουμ, οἱ δὲ, ἄπιουμ ρούστικουμ, Αἰγύπτιοι μερσεώ.

228.b. Γεράνιον,

Fortè, πελαργῖτις, à roſtro ciconiæ.

ἄλλοι δὲ, "πελωνῖτις, ἄλλοι δὲ, τρίκα, οἱ δὲ, γερανογέρων, Ρωμαῖοι οὐχινάστρουμ, Αφροὶ ἰέσκε.

A res, alij tripedilō, alij camelopodiū, *quaſi cameli pedē*, alij "philochares, Ægyptij aſterion aſteropémve, Prophetæ tauri ſanguinem, alij aphedron, genitură Hori, Romani marrubiū, ſeu labeoniam, Aphri atierberzia nominant.

Marc. ex Plin. philopada

De Phyllitide.

Aliqui phyllin, alij acaulon, *quaſi* B *caule carentē*, alij lapathum agrion, *hoc eſt, rumicem ſylueſtrem*, vocitant.

De Trifolio.

Latinis trifolium ſeu trifolium "acutum ſeu "odoratum.

propter figurā: ita Colum. Veget.

à graui odore & bitumini ſimili

De Polio.

Montanum aliqui teuthrion, alij pheuxaſpidion, *quaſi aſpides fugās*, alij achemenin, alij libanitin, alij "meloſmon, alij belion, alij leontocaron, *quaſi leoninum caput*, appellant. C

à pomi fortaſſis odore

De Scordio.

Quidam ſcorbium nominăt, alij pleuritin, alij dyſoſmon, *quaſi grauiter olens*, alij calamintham ſylueſtrem, alij chamædryn, alij Mithridation, Prophetę ſanguinem Podotis, Ægyptij apho, Romani trixaginem paluſtrem. D

De Tuſſilagine.

Nonnulli "richion, alij petrinam vocant, alij peganon, alij pithion, alij pagonaton, alij chamæleucen, *quaſi humilem populum albam*, alij procheton, alij "acrophyllon, alij cha- E mægiron, *quaſi humilem populū nigrā*, Ægyptij ſaartha, Romani tuſſilaginem, ſeu farfaram aut "puſtulaginē, Beſſi aſa.

Sic Marcellus

fortè, populaginem

De Artemiſia.

Artemiſiá ſeu polyclonon, *à multiplicibus ramulis ſic dictam*, ſeu monoclonon, *à ſingulari ramulo*, quidá toxotin, alij Ephesian, alij anactorion, F alij ſozuſam, *quaſi ſalutarem*, alij lęuē, alij "leucopin, Prophetæ hominis ſanguinem, alij chryſanthemon vocant, Romani "valentinam, alij ſerpyllū maius, vel herbā regiá, alij rapium, alij traganthen, alij artemiſiá, Galli ponem, Daci zuoſten.

à floris in ambitu colore, vel lycophryn: quaſi lupi ſupercilium.

ab efficacia

De Ambroſia.

Romani caprū ſyluaticum, ſeu a- G pium ruſticum, Ægyptij merſeo.

De Geranio.

Quibuſdam pelonitis, aliis trica, aliis geranogeron, Romanis echinaſtrum, Aphris ieſce dicitur.

Ibidem, de Geranio altero.

Aliqui oxyphyllon, alij mertryga, alij myrrhin, alij cardamomum, alij origanum vocāt, Prophetæ hierobryncas, Latini pulmoniá, cicutariam aut herbam gruinam, Aphri ieſce.

De Gnaphalio.

Quidam hires, alij ampetocon, alij anaxeton, alij *gnaphalin vocāt, [*quaſi tomentitiam herbã.*] Ægyptij ſemeon, Galli gelaſinem, Romani centunculum ſeu centuncularem herbam, alij albinum.

De OEnanthe.

Alij ceraſcomion.

De Conyza magna.

Conyza magna, quibuſdá *cynozematitis, aliis danais, aliis tanachiũ, aliis phycos, aliis iſchys, aliis dinoſmos, *quaſi graueolēs*, Magis brephoctonos, *quaſi infantes enecans*, aliis anubias, aliis hedemias, Ægyptiis ceti, Romanis intybũ aut militaris herba, quibuſdam delliariũ, aliis febrifuga nuncupatur. Sunt & qui phragmoſam, qui muſteri, qui piſſan nominent.

[*Conyzã, tracta ni fallor ex hac voce corrupta, coniectura Cl. Dortmãnus, (quē honoris cauſa nomino) ita dictã putabat, quaſi, cynozã id eſt, canis odorem præ ſe ferentem.*]

Eodem capite:

Aliqui conyzam paruam, alij panion, alij libanotin, Prophetæ Cronon, *id eſt, Saturnum*, appellant.

De Hemerocalle.

Aliqui hemerocatallacton, alij crinon agrion, *quaſi lilium ſylueſtre*, alij crinanthemon, [*à flore lilij*] alij *porphyranthes, [*à flore purpureo*] alij bulbum *vomitorium, [*ſeu ſanguineũ*] alij anticantharon, Ægyptij iocri, Romani bulbum aut liliũ ſylueſtre, ſeu marinum, Aphri abiblabon vocant.

De Leucoio.

Alij baſilion, *quaſi regiam*, Romani opulam albam, ſeu violam albá, aliqui auguſtiam, nonnulli violam matronalem, aut paſſorinã, alij *polyphoram vocant. [*fortè, quòd flores multos proferat*]

De Satyrio erythronio.

Alij melium aquaticum, alij entaticon, *quaſi arrectorium*, nonnulli priapiſcum ſeu ſatyriſcum, alij Satyri teſticulum, Romani teſticulum *leporinum nominant. [*Sic Apul.*]

De Hormino.

Latinis geminalis, Dacis hormia dicitur.

De Nymphæa altera.

Nymphęam alterã ſunt qui nymphona vocent.

A Ib. paulò pòſt. γεράνιον,

[οἱ δὲ, ὀξύφυλλον], οἱ δὲ μερτρυξ, οἱ δὲ, [*Cõcluſa adduntur ex Ald. cod.*]
μυρρὶς, οἱ δὲ, καρδάμωμον, οἱ δὲ, ὀρίγανον, Προφῆται ἱεροβρύγκας, Ρωμαῖοι πουλμενία, οἱ δὲ, κικουτάρια, οἱ δὲ, γρουίνα, Αφροὶ ἰέσκε.

Ib. c. Γναφάλιον,

οἱ δὲ, ἱρὲς, οἱ δὲ, ἀμπέτοκος, οἱ δὲ, ἀνά-
B ξητον, οἱ δὲ, γναφαλὶς, Αἰγύπτιοι σεμεὼν, Γάλλοι γελασονὲν, Ρωμαῖοι κέντουκλουμ, οἱ δὲ, κεντουκουλάρις, οἱ δὲ, ἀλβίνους.

229. a. λευκάνθον,

ⓠ δὲ, κερασκόμιον.

Ibid. b.

Περὶ κονύζης μεγάλης. Κεφ.

C Κόνυζα μεγάλη, οἱ δὲ, κυνοζεματῖτις, οἱ δὲ, δαναὶς, οἱ δὲ, τανάχιον, οἱ δὲ, φύκος, ⓠ δὲ, ἰσχὺς, οἱ δὲ, δείνοσμος, Προφῆται βρεφοκτόνος, οἱ δὲ, ἀνουβίας, οἱ δὲ, ἡδεμίας, Αἰγύπτιοι κέτι, Ρωμαῖοι ἴντιβουμ, ⓠ δὲ, μιλιτάρις μίνα, οἱ δὲ, δελλιάριον, οἱ δὲ, φεβροφύγα, οἱ δὲ, φραγμοσά, οἱ δὲ, μου-
D στεροί, οἱ δὲ, πισσάν.

Ib. f. ἴαται,

οἱ δὲ, κόνυζα μικρά, οἱ δὲ, πάνιος, ⓠ δὲ, λιβανωτὶς, Προφῆται Κρόνος.

Ib. g. Ημεροκαλλὶς,

οἱ δὲ, ἡμεροκατάλλακτον, οἱ δὲ, κρῖνον ἄγριον, οἱ δὲ, κριναίθεμον, οἱ δὲ, πορφυρανθὲς, οἱ δὲ, βολβὸς ὁ αἱματικὸς, οἱ δὲ, ἀντι-
E κάνθαρον, Αἰγύπτιοι ἰοκροὶ, Ρωμαῖοι βοῦλβουμ, οἱ δὲ, ἔλιουμ ἀγρέστεμ, οἱ δὲ, ἔλιουμ μαρίνουμ, Αφροὶ ἀβίβλαβον.

230. b. Λευκόϊον,

οἱ δὲ, βασίλειον, Ρωμαῖοι ὄπουλα ἄλβα, οἱ δὲ, βίολα ἄλβα, οἱ δὲ, αὐγουστα, οἱ
F δὲ, βίολα ματρονάλεμ, ⓠ δὲ, πασσαρίνα, οἱ δὲ, πολύφουρα.

232. c. ἐρυθραϊκὸν,

οἱ δὲ μήλιον τὸ ἐν ὕδασιν, οἱ δὲ, ἐντατικὸν, οἱ δὲ, πριαπικὸν, οἱ δὲ, σατυρίσκος, οἱ δὲ, ὄρχις Σατύρου, Ρωμαῖοι μολορίκουλουμ βένερις.

Ib. e. ὅρμινον,
G Ρωμαῖοι γεμινάλις, Δακοὶ ὅρμια.

234. a. ἄλλης.

Νυμφαία ἄλλη, οἱ δὲ, νυμφώνα καλοῦσι.

Ib.c. Ανδρόσακες,

οἱ μὲν, πικρίδα, οἱ δ', λδύκlω, οἱ δὲ, θαλασσίαν καλοῦσι.

Ib.e. πτέρυξ,

οἱ δ', λογχῖτις, οἱ δ', ἀτούριος, οἱ δ', φρυγία, οἱ δ', φρυγῖτις, οἱ δ', φιλτροδότης, Προφῆται αἷμα γαλῆς.

234.b. Ανθυλλὶς,

οἱ μὲν, ἄνθυλλον, οἱ δὲ, ἀνθεμίδα, οἱ δ', ἐράνθεμις, οἱ μὲν δὲ, λευκάνθεμον, οἱ δ', σωράνθις, οἱ δ', ἄνθος πεδινὸν, Ρωμαῖοι σωλάστρουμ καλοῦσι.

235.e. καλλίαν,

Cõcluſa expungi par eſt, quia leguntur in contextu.

Ρωμαῖοι μάλιουμ, Αφροὶ ἀστηρτιφὴ, [ἕτεροι δὲ χρυσοκόμlω.]

236.d. λευκάνθεμον,

οἱ δὲ, ἀνθεμὶς, οἱ δὲ, χαμαίμηλον, οἱ δ', χρυσόκαλις, οἱ δ', μαλάβαθρον, οἱ δὲ, ἄνθος πεδινὸν, Ρωμαῖοι σώλις σέκουλουμ, οἱ μὲν δὲ, μιλλεφόλιουμ, Θοῦσκοι καυτὰν, Αφροὶ θαμακθ'.

Ib.f. κάχλαμ,

οἱ δὲ, βαλσαμίνη, Προφῆται αἱμοῤῥα, οἱ δὲ, γόνος Ερμοῦ, οἱ δ', γόνος ἄφθιτος, οἱ δὲ, Μνησίθεος, Ρωμαῖοι καππακοράνια, Αφροὶ ναράτ.

237.a. "πεντόβορον,

Malim cum Gal. πεντόροβον.

παιονία ἄῤῥlω, οἱ δὲ, ὀροβέλιον, οἱ δ', ὀροβάξ, οἱ δὲ, αἱμαγωγὸν, οἱ δ', παισαίδlω, οἱ δὲ, μονογλύφον, οἱ δὲ, μlωίον, οἱ δ', παιόνιον, οἱ δὲ, πανθικέρατος.

Ibid. δακτύλους,

οἱ δ', ἀγλαοφῶτιδα, οἱ δ', θεοδόνιον, οἱ δ', σεληνίον, Προφῆται σεληνόγονον, οἱ δὲ, φθίσι, Ρωμαῖοι κάστα.

Ib.f. ἐξώνυχον,

οἱ δὲ, λεόντιον, οἱ δὲ, λίθος λεοντικὴ, οἱ δ', γοργώνιον, οἱ δ', ταντάλιτις, οἱ δ', "διόσπορον, Ρωμαῖοι κολοῦμβαμ, Δακοὶ γονολήτα.

Theophraſtus & Plin. διόσπυρον, quaſi Iouis triticum.

238.d. ἐρευθόδανον,

οἱ δ', ἐρυθρόδανος ῥίζα, οἱ δὲ, δράκανος, οἱ δὲ, κιννάβαρις, Ρωμαῖοι ῥουβία πασίβα, Θοῦσκοι λάμπα μίνωρ, Αἰγύπτιοι σωφοβί.

239.a. Λογχῖτις,

οἱ δ', κέστρον, ἢ Μηδοῦσα, Ρωμαῖοι βενέρεα, οἱ δὲ, λαγκέολα.

A *De Androſace.*

Sunt qui "pierida appellent, alij "leucem, alij thalaſſiam, *quaſi* "*marinam.*

à ſapore amaro.
à folij colore candido.
à loco circa quẽ naſcitur.

De Aſpleno.

Alij lonchitin, alij "aturium, alij phrygiam, alij phrygitin, alij philtrodoten, Prophetæ "muſtelæ ſanguinem.

Apul. teucrium.
aut felis.

B *De Anthyllide.*

Quidam anthyllon, alij anthemida vocant, alij eranthemin, alij leucanthemon, alij ſoranthis, alij florem campeſtrem, Romani "ſolaſtrum.

fortè Solis aſtrum.

De Anthemide.

Romani malium, Aphri aſtertiphe appellant.

C *De Parthenio.*

Alij anthemida: ſunt qui chamęmelum, alij chyſocalin, alij malobathron, alij florem campeſtrem, Romani ſolis oculũ, aut millefolium, Hetruſci cautan, Aphri thamacth.

De Buphthalmo.

D Alij balſaminam, Prophetæ hæmorrham, alij Mercurij geniturã, aut ſemen "incorruptibile, alij Mneſitheum, Romani cappacoraniam, Aphri Narat.

De Pæonia.

Pæoniam marem, alij "orobelium nominant, alij orobacem, alij "hęmagogum, alij pæſæden, alij me-
E nogenion, *quaſi lunæ ſobolem*, alij menion .*i.* "*lunarem*, alij pæonium, alij "panacos ceras.

à granis eruo ſimilibus.
quòd menſtruum ſanguinem educat.
quòd corniculata Lunæ ſpeciem referant ſeminum inuolucra. ſic Apul.

Ibidem.

Alij aglaophotida, quidam theodonium, *quaſi diuinum donum*, alij ſelenion, *hoc eſt, lunarem*, Prophetę ſelenogonon, *quaſi Lunæ genituram*, a-
F lij phthiſin, Romani caſtam.

De Lithoſpermo.

Alij leontion, alij leoninum "lapidem, alij gorgonium, alij tantalitin, alij "dioſporon, *quaſi à Ioue ſatum*, Romani columbã, Daci gonoletã.

Marc. leonticam herbam.

De Rubia.

Alijs dracanos, aliis cinnabaris, Romanis rubia ſatiua, Hetruſcis
G lappa minor, Ægyptiis ſophobi.

De Lonchitide.

Aliis ceſtron ſeu Meduſa dicitur, Romanis venerea ſeu lanceola.

De Lonchitide altera.

Latini "lõginam aut calabrinam. *fortè, lanceolam*

De Althæa.

Alij althiocon.

De Cannabi ſatiua.

Aliqui cannabium, alij ſchœnoſtrophon, *quaſi intorquendis funibus aptum*, alij "aſterion, Latini cannabin appellarunt. *à foliorum figura.*

De Cannabi ſylueſtri.

Aliqui hydraſtinam, Romani terminalem ſeu cannabin vocant.

De Anagyri.

Alij agnacopum.

De Onobrychide.

Aliqui onobrochilon, alij eſchaſmenen, alij hypericum, alij corion, alij chamæpityn, Romani opacam, alij brichilatam, alij loptam, alij iocinalem, Daci aniaſſexe appellant.

De Chamæpity.

Alij pityorizon, alij orizelon, alij bryoniam ſylueſtrẽ, Prophetæ Mineruæ ſanguinem, Romani "cupreſſum nigram, Daci dochela. *Sic Apul.*

In alio codice & hoc de Vettonica caput inſeritur: cuius magna pars ex Ant. Muſa deſumpta videtur.

Vettonica naſcitur in pratis & montoſis locis, itémque mundis & opacis circa frutices. Animas hominum & corpora cuſtodit. Contra nocturnas ambulationes ac loca à maleficiis & periculis non ſatis tuta, necnon & ſomnos difficiles efficax eſt: deniq; ad omne genus medelæ celebratur. Totam radicem rubram habet & odoratam, folia porracea, medium foliorum puniceum, cauliculos in rectũ calamum deſinentes, triãgulos, & in ipſis flores purpuraſcentes. Vis ipſius hæc eſt: Contuſa recens & ſupra fracti capitis ictum impoſita, dolorẽ eximit, & vulnera glutinat: quin & oſſa fracta vi ſua extrahit. Illud verò eò efficaciùs præſtat, ſi quotidie permutetur, donec vulnus ſaneſcat. Sanat & dolorem capitis ſeu decocta cum aqua & capiti affuſa, ſeu etiam cum "bitumine oblitã temporibus. Ad idem valet & ipſius radicis ſuffitus. *polenta*

A Ib.c. τραχεῖαν,

Ῥωμαῖοι λογγίνα, οἱ δὲ, καλαβρῖνα.

Ib.d. καλοῦσι,

οἱ δὲ, ἀλθίοκον,

240.d. Κάνναβις,

οἱ μὲν, καννάβιον, οἱ δὲ, "σχοινόστροφον, οἱ δὲ, ἀστέριον, Ῥωμαῖοι κάνναβιμ. *Quòd ex ea funes extorqueantur.*

B Ib.f. ἀγρία,

οἱ δὲ, ὑδράστινα, Ῥωμαῖοι τερμίναλις, οἱ δὲ, κάνναβις.

241.a. ἄκοπον,

οἱ δὲ, ἀγνάκοπον.

242.a. Ονοβρυχὶς,

οἱ δὲ, ὀνοβρόχιλος, οἱ δὲ, ἐσχασμένη, οἱ μὲν, C ὑπερικὸν, οἱ δὲ, κόριον, οἱ δὲ, χαμαιπίτυν, Ῥωμαῖοι ὀπάκα, οἱ δὲ, βριχιλάτα, οἱ δὲ, λόπτα, οἱ δὲ, ἰοκιναλὲν, Δακοὶ ἀνιασεξέ.

243.e. Χαμαιπίτυς,

οἱ δὲ, πιτυσόρεσιν, οἱ δὲ, ὀρείζηλον, οἱ δὲ, βελονίαν ἀγρίαν, Προφῆται αἷμα Ἀθηνᾶς, Ῥωμαῖοι κυπριπούμ, Δακοὶ δοD χελᾶ.

246.c. ἐν ἄλλῳ καὶ ταῦτα.

Περὶ Βεττονικῆς.

Βεττονικὴ γεννᾶται ἐν χορτοκοπείοις καὶ ὀρεινοῖς τόποις, καὶ καθαροῖς καὶ ἡμέροις περὶ τὰ γεννήματα· καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων καὶ E σώματα φυλάττει· νυκτερινάς τε ὁδοιπορίας καὶ τόπους ἐπιβλαβεῖς καὶ ὕπνους χαλεποὺς ἀντενεργεῖ. καὶ εἰς πᾶσαν ἴασιν ἐστὶν εὐλογημένη. ἔχει δὲ τὴν μὲν ῥίζαν ὅλην ἐρυθρὰν καὶ εὐώδη. τὰ δὲ φύλλα πράσινα, καὶ τὸ μέσον τῶν φύλλων φοινικοῦν. καὶ εἰς τὸν ὀρθοκάλαμον τριγώνια, καὶ ἐπ' αὐ- F τῶν ἄνθη πορφυρίζοντα. ἡ δὲ δύναμις αὐτῆς ἐστὶν αὕτη· λεωθεῖσα γὰρ νεαρὰ καὶ ἐπιτεθεῖσα εἰς τεθραυσμένην κεφαλὴν κατὰ τῆς πληγῆς, ἀνώδυνον ποιεῖ. καὶ τὰ τραύματα κολλᾷ· καὶ τὰ τεθλασμένα ὀστᾶ ἐκβάλλει. καὶ τοῦτο ποιεῖ "καθ' ἡμέραν ἀλλασσομένη, ἕως θεραπεύσῃ. ἀφεψηθεῖ- G σα δὲ μετὰ ὕδατος, κεφαλαλγίαν καταντλουμένη καὶ μετὰ "ἀσφάλτου περιχριομένη τοῖς κροτάφοις ἰᾶται, ὑποθυμιωμένης αὐτοῖς καὶ τῆς ῥίζης. *Ald. καθ' ἑκάστην. Al. ἀλφίτου.*

247.a. ἄρρεν,

οἱ δὲ, πολυγόνατον, οἱ δ', κυνοχάλιον, οἱ δ', ἡράκλειον, οἱ δὲ, ἄσφαλτον, οἱ δ', χιλιόφυλλον, οἱ δὲ, κλῆμα, οἱ δ', πολύκαρπον, οἱ δὲ, καρκίνηθρον, οἱ δὲ, πευθαλίδα, οἱ δὲ, μυρτοπέταλον, οἱ δὲ, κλινοπόδιον, οἱ δὲ, ζαριθέα, οἱ δὲ, πηδάλιον, Αἰγύπτιοι θεφὶν, οἱ δὲ, στεμφὶν, Προφῆται γόνος ἥρωος, οἱ δ', ὄνυξ μυὸς, Ρωμαῖοι σεμινάλις, οἱ δ', σκορπίνακα, Ἀφροὶ χουλούμ.

Ib.e. θῆλυ,

Ρωμαῖοι σεμινάλις,

248.a. πολυγονοειδὲς,

οἱ δ', φιλεταίρειον,

Ib.c. χέρσοις.

Περὶ κληματίδος ἑτέρας. Κεφ.

Priorem hanc clematidem ponit Byzantinus codex.

Ἑτέρα κληματὶς, οἱ δὲ, ἐπιγῆτις, Αἰγύπτιοι φυλάκουον, Ρωμαῖοι ἀμβούξουμ, κλῆμα ἀνίησιν ὑπέρυθρον, λυγῶδες, φύλλον δριμὺ λίαν γεύσασθαι, καὶ ἑλκωτικόν. παρελίττεται δὲ τοῖς δένδρεσιν ὡς σμίλαξ. ταύτης ὁ καρπὸς λεῖος μεθ' ὕδατος ἢ ὑδρομέλιτος ποθεὶς, ἄγει κάτω φλέγμα καὶ χολήν. τὰ δὲ φύλλα καταπλασθέντα λέπρας ἀφίστησι. ταριχεύεται δὲ μετὰ τοῦ λεπιδίου εἰς βρῶσιν.

249.b. πηκτὸν,

Ρωμαῖοι σολδάγινεμ.

Ib.g. Στοιβὴ,

οἱ δὲ, τόβιον, Ρωμαῖοι στίπαμ,

250.a. Κλύμενον,

οἱ δὲ, καλυκάνθεμον, οἱ δὲ, περικλύμενον, οἱ δὲ, ἡλιοφυὲς, οἱ δὲ, ἡπατῖτις, οἱ δὲ, "σμίλαξ, οἱ δὲ, ἀνατολικὸν, οἱ δ', δυτικὸν, οἱ δὲ, μεργίνη, Ρωμαῖοι οὐόλουκρουμ, οἱ δ', οὐόλουκρουμ μαίορς, Αἰγύπτιοι ὀξιοὺι. κλύμενον, οἱ δὲ, κλυμένιον, ὃ καὶ ἄγονον καλοῦσι.

Ald μίλαξ

Ib.d. Περικλύμενον,

οἱ δὲ, αἰγίνη, οἱ δὲ, κλύμενον, οἱ δ', κάρπαθον, οἱ δὲ, σπλήνιον, οἱ δὲ, ἐπατῖτις, οἱ δὲ, ἑλξίνη μείζων, οἱ δὲ, κληματῖτις, οἱ δὲ, μυρσίνη, οἱ δ', καλυκάνθεμον, Προφῆται πίλιον Ἀφροδίτης, Αἰγύπτιοι τοῦρκον, Ρωμαῖοι οὐόλουκρουμ μαίορς, Ἀφροὶ λαναθ.

A

De Polygono mare.

Aliqui "polygonaton appellāt, alij cynochalen, alij herculeam, alij aſphaltion, alij chiliophyllon, *quaſi millefolium*, alij clema, *hoc eſt, viticulā*, alij "polycarpon, alij carcinethron, alij teuthalida, alij "myrtopetalon, alij clinopodion, alij zaritheam, alij pedalion, Ægyptij thephin ſeu

B ſtemphin, Prophetæ geniturá herois, ſeu vnguem muris, Latini ſanguinalem, aut "ſcorpinacam ſeu proſerpinacam, Aphri chulum.

à frequentibus geniculis, ſeu internodijs.

à copia ſeminis.

à folio myrti.

Quòd ſcorpionibus egregiè aduerſetur.

De Polygono fœmina.

Latinis ſanguinalis ſeu ſanguinaria dicitur.

à ſiſtendo ſanguine.

De Clematide.

C Aliqui philetærium vocant.

De Clematide altera. Cap.

Clematidem alteram ſunt qui epigetida vocent: Ægyptij phylacuū, Romani ambuxum. Viticulam ex ſeſe mittit rubentem, vitilium modo lentam, folium guſtāti perquàm acre, vt etiam exulceret: arboribus

D in modum ſmilacis ſeſe aduoluit. Huius ſemen tritū ex aqua aut hydromelite potum, per inferna pituitam & bilem educit. Pellunt verò lepras folia emplaſtri modo impoſita. Cæterùm cum lepidio condiuntur, ſeruantúrque ad cibos.

De Symphyto altero.

Latini ſolidaginē ſeu cōſolidam.

E

De Stœbe.

Quidam ſtœbium, Latini ſtupam appellant.

De Clymeno.

Alij calycanthemon, alij periclymenon, alij heliophyes, *quaſi ſolis plantam*, nonnulli hepatitin, alij ſmilacem, alij anatolicon, alij dyticon,

F alij merginem, Latini volucrū, ſeu volucrum maius, Ægyptij oxiui: clymenon, alij clymenium, quod & "agonon nuncupant.

Quòd ſterilitatē inducat, quāquam id periclymeno magis conuenit.

De Periclymeno.

Aliqui æginen, alij clymenon, alij carpathum, alij ſplenium, alij hepatitin, alij helxinen maiorem, alij

G clematitin, alij myrſinen, alij calycanthemon, Prophetæ pileum Veneris, Ægyptij turcum, Romani volucrum maius, Aphri lanath appellant.

De Tribulo.

Aliquibus bucephalus, aliis tauroceros, Latinis tribulus aquaticus dicitur.

De Sarxiphago. Cap.

Sarxiphagon, aliqui ſaxifragum, alij empetron, Romani ſaxifragiam vocant. Frutex eſt ſurculoſus in petroſis & aſperis locis naſcens, epithymo ſimilis. Coctus in vino, mox potus, febricitantibus opitulatur, itémque vrinæ ſtillicidio ac ſingultui prodeſt: calculum quoque in veſica frangit, vrináſque ciet.

De Limonio.

Aliquibus potamogeton appellatur, aliis lõchitis, aliis *rapionium, Myſis mendruta, Syris Meüda, aliis lycoſemphyllon, aliis helleboroſemata, alijs ſcyllion: Magis cor lupi, Romanis veratrum nigrũ, ſeu tintinabulum terræ, Gallis *iumbarũ, Dacis dacina.

Mar. pronæium

Marc. ioniperum

De Lagopode.

Aliqui leporis cuminum vocant.

De Medio.

Aliqui Medicam appellant, alij trifoliũ, alij clemation, alij oſmon, quidam trigonon, alij cybellium, alij polyphyllon, *quaſi multifolium,* Romani trifolium odoratum, Ægyptij epaphon.

De Epimedio.

Ab aliis erineos, *hoc eſt, caprificus,* ab aliis *thrias, à nonnullis polyrrhizon, à Romanis vindicta nominatur.

A ficulnei folij ſimilitudine

De Xiphio.

Aliqui anactorion, alij arion vocant, Romani gladiolũ *ſegetalem.

Sic Apul.

De Sparganio.

Aliqui xiphidion, alij bolon appellant.

De Xyride.

Ab aliquibus iris agria, ab aliis cactos, à Romanis gladiolus ſeu iris agreſtis, à Dacis aprus dicitur.

De Anchuſa.

Aliqui catanchuſan vocant, alij Libycam, alij archibellion, alij alcibiadion, alij onophyllon, alij porphyrida, alij myduſam, alij ſalycem, alij nonean, Aphri buineſath.

A Ib.g. τρίβολος,

οἱ μὲν δὲ, βουκέφαλος, οἱ μὲν δὲ, ταυρόκερως, Ῥωμαῖοι τρίβολουμ ἀκουάτικουμ.

251.d. ἄρτου.

Περὶ Σαρξιφάγου. Κεφ.

Σαρξίφαγον, οἱ δὲ, σαρξίφραγον, οἱ δὲ, ἔμπετρον, Ῥωμαῖοι σαρξιφράγια. Θά-

B μνος ἐστὶ φρυγανώδης, ἐν πέτραις καὶ τραχέσι τόποις φυόμενος *ἐμφερής. Δύναμιν δὲ ἔχει ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ πινομένη πυρέσσουσι βοηθεῖν, στραγγουρίᾳ τε καὶ λυγμῷ· λίθους τε τοὺς ἐν κύστει θρύπτειν, καὶ οὖρα ἄγειν.

V. addit λεπτότητι ἐπιθύμῳ. & ſic quoque legũt Marc. Corn. & Ruellius. Cord. & Dodon. θύμῳ. Paulus γλήχωνι, hoc eſt, pulegio, aſſimilat.

Ib.e. νευροειδές,

C οἱ μὲν δὲ, ποταμογείτων, οἱ δ', λογχῖτις, οἱ δὲ, ῥαπιονονίου, Μυσοὶ μενδρουτά, Σύροι μεοῦδα, οἱ δὲ, λυκοσέμφυλλον, οἱ δὲ, ἐλλεβοροσήματα, οἱ δὲ, σκύλλιον, Προφῆται λύκου καρδία, Ῥωμαῖοι οὐιάρτουμ νίγρουμ, οἱ δὲ, τιντίναβουμ τέρραι, Γάλλοι ἰουμβαρούμ, Δακοὶ δάκινα.

D Ib.f. Λαγώπους,

οἱ δὲ, λαγωοῦ κύμινον καλοῦσι.

Ib.g. Μήδιον,

οἱ δὲ, Μηδική, οἱ δὲ, τρίφυλλον, οἱ δὲ, κλημάτιον, οἱ δὲ, ὄσμις, οἱ δὲ, τρίγωνος, οἱ δὲ, κυβέλλιον, οἱ δὲ, πολύφυλλον. Ῥωμαῖοι τριφόλιουμ ὀδορᾶτουμ, Αἰγύ-

E πτιοι ἐπάφου.

252.b. Ἐπιμήδιον,

οἱ δὲ, ἐρινεός, οἱ δὲ, θριάς, οἱ δ', πολύρριζον, Ῥωμαῖοι οὐινδίκτα.

Ib.d. μαχαιρώνιον,

οἱ δ', ἀνακτόριον, οἱ δὲ, ἄριον, Ῥωμαῖοι γλαδίολουμ, οἱ δὲ, σεγετάλεμ.

F Ib.g. Σπαργάνιον,

οἱ δὲ, ξιφίδιον, οἱ δὲ, βῶλον καλοῦσι.

253.a. Ξυρίς,

οἱ μὲν δὲ, ἶριν ἀγρίαν, οἱ δὲ, κάκτος, Ῥωμαῖοι γλαδίολουμ, οἱ δὲ, ἴριμ ἀγρέστεμ, Δακοὶ ἄπρους.

Ib.d. ὀνόκλειαν.

G οἱ μὲν κατάγχουσαν, οἱ δ', Λιβυκήν, οἱ δὲ, ἀρχιβέλλιον, οἱ δ', ἀλκιβιάδιον, οἱ δὲ, ὀνόφυλλος, οἱ δὲ, πορφυρίς, οἱ δ', μύδουσα, οἱ δὲ, σάλυξ, οἱ δ', νωνέαν, Ἀφροὶ βουινεσάθ.

254.f. κιβιάδιον, A

Ῥωμαῖοι ἀλκιβίακουμ.

255.b. φιλεταίρειον,

οἱ δὲ, καὶ ταύτην ἔχιον καλοῦσιν, οἱ δὲ, σκορπίουρον, οἱ δὲ, σπάργανον, οἱ δὲ, ἀλθαίαν, οἱ δ', ἀμαρανθίδα, οἱ δὲ, προβαταίαν, οἱ δὲ, ἐλάφιον, οἱ δὲ, ἀντίμιμον, οἱ δὲ, πορφυρείδα, οἱ δὲ, αὔγιον, οἱ δὲ, νεμέσιον, οἱ δὲ, B ὑαινόψολον, οἱ δὲ, θυρσίτην, οἱ δὲ, θερμοῦτιν, οἱ δ', μισόπαθος, Ῥωμαῖοι ὠκιμάστρουμ.

Ib.c. Ἔρινος,

οἱ δὲ, ὠκιμοειδὲς, οἱ δὲ, ὑδρηρὸν, Ῥωμαῖοι ὤκιμουμ.

Ib.e. Ἄγρωστις,

οἱ δὲ, αἰγικὸν, οἱ δὲ, ἀμαξῖτις, Αἰγύπτιοι ἀνουφὶ, C Ῥωμαῖοι γράμεν, οἱ δὲ, ἀσσουφόλιουμ, οἱ δὲ, σαγγουινάλεμ, οἱ δὲ, οὐνιόλαμ, Ἰσπανοὶ ἀπαρία, Δακοὶ κοτιάτα, Ἄφροι ἰεβάλ.

256.c. ἡρακλεία,

Oribaſ. cap. de hydrophob. etiā ἄλυσσον vocari teſtatur, quòd cōtra rabioſi canis morſum etiamnum ſola iuuet.

Προφῆται γόνον, οἱ δὲ, αἷμα Τιτάνου, οἱ δὲ, οὐρὰ σκορπίου, Πυθαγόρας πάρμιρον, D Ἀνδρέας ξανθοφανέα, Ὀσθάνης βούφθαλμον, Αἰγύπτιοι σενδιονώρ, Ῥωμαῖοι οὐερτούμνουμ, οἱ δὲ, σολεάστρουμ, Ἄφροι οὐδηδονίν.

257.a. σιδηρῖτιν,

Apul. μυριόφυλλον

οἱ δ', μυριόμορφον, οἱ δ', χιλιόφυλλον, οἱ δ', στρατιωτικὸν, οἱ δ', ἡρακλεῖον, Ῥωμαῖοι E σουπερκίλιουμ Βένερις, οἱ δ', ἄκρουμ σιλβάτικουμ, οἱ δ', μιλιτάρεμ, οἱ δ', μιλλεφόλιουμ, Ἄφροι ἀστὴρ χιλλός.

Ib.d. Βάτος,

Apul. ſyntrophium.

οἱ δ', κυνόσβατον, οἱ δὲ, σελινοείτιον, οἱ δ', ἀσσύντροφον, Προφῆται αἷμα Τιτάνου, οἱ δ', αἷμα ἴβεως, Ῥωμαῖοι σέντις, οἱ δὲ, F ῥούβουμ, οἱ δὲ, μόρα βατικάνα, Δακοὶ μαντεία, Αἰγύπτιοι αἵμοος, οἱ δὲ, ἄμετρος.

258.a. Ἐλξίνη,

οἱ δ', ἑλίτην, οἱ δὲ, κανοχερσαίαν, οἱ δ', ἀμελξίνην, οἱ δ', εὐσίνην, οἱ δ', ἀμοργίνην, οἱ δ', συκοτάχος, οἱ δὲ, ψυχουάκος, οἱ δὲ, G μελάμπελον, οἱ δ', κισσάμπελον, οἱ δὲ, κισσάνθεμον, οἱ δ', ἀνατεταμένον, Ῥωμαῖοι βουλοῦτουλαπάρου, Αἰγύπτιοι ἁπαπ.

De Echio.

Latinis alcibiacum dicitur.

De Ocimoide.

Sunt & qui hanc echion appellent, alij ſcorpiuron, alij ſparganon, alij althæam, alij amaranthida, alij probatæam, alij elaphion, alij antimimon, alij porphyridem, alij augion, alij nemeſion, alij hyænopſolon, *quaſi hyænæ nudatam glandem*, alij thyrſiten, alij thermutin, alij miſopathos, Romani ocimaſtrum.

Quid fortaſſis ouibus ſalutaris ſit.

De Erino.

Aliqui ocimoides, alij hydreron, *quaſi aquaticam herbam*, Romani ocimum appellant.

De Gramine.

Aliqui ægicon, alij amaxitin, Ægyptij anuphi vocant, Romani gramen ſeu aſſefolium, ſeu ſanguinalē, aut vniolam, Hiſpani aparian, Daci cotiata, Aphri iebal.

De Sideritide.

Prophetæ genituram aut ſanguinē Titani, alij ſcorpionis caudam, Pythagoras parmiron, Andreas xāthophanea, Oſthanes buphthalmum, *hoc eſt, bouis oculum*, Ægyptij ſendionor, Romani vertumnū ſeu ſolaſtrum, Aphri vdedonin.

De Achillea.

Aliqui myriomorphon nominát, alij chiliophyllon, alij ſtratioticon, alij heracleon, Romani ſuperciliū Veneris ſeu acorum ſyluaticum, alij militarē, alij millefolium, Aphri aſterchillos.

De Rubo.

Alij cynoſbaton, *quaſi canis rubum*, nominát, alij ſelinoritiou, alij aſyntrophon, Prophetæ Titani ſeu ibis ſanguinem, Romani ſentem ſeu rubum, alij mora vaticana, Daci mantiam, Ægyptij hæmoos ſeu ametros.

De Helxine.

Sunt qui helitin, *quaſi paluſtrē* vocant, qui canocherſæam, qui amelxinen, qui euſinen, qui amorginen, qui ſucotachon, qui pſychuacon, qui melampelon, qui ciſſampelon, qui ciſſanthemon, qui anatetamenon, Romani volutumlaparon, Ægyptij hapap.

Hîc legebatur de helxine altera caput integrum, quod quia lib. 4. cap. 86. habetur, hinc expungendum cenſuimus.

De EVpatorio.

A

Aliis hepatorium ſeu hepatitis, Romanis volucrum maius.

De Quinquefolio.

Aliqui pentapetes, alij *pentatomon, alij pentadactylon, alij pſeudoſelinō, alij callipetalon, alij xyloloton, alij xylopetalon, alij aſphaltion, alij pentacoenō, alij thymiatitin, Ægyptij orphitebeocen ſeu enothron, Prophetæ ibis vnguē aut alam, alij hermodactylon, Romani quinquefoliũ, Galli pempedulam, Daci propedulam appellant.

à quinis foliorũ diuiſuris.

B

De Phœnice.

Alij phœnicopteron, alij rhun ſtachyos, *quaſi fluxum ſpicæ*, alij oſthalen, Romani loliũ ſeu hordeum murinum, Ægyptij athnon nominant.

C

De Rhodia radice.

Alij rhodida nuncupant.

De Equiſeto.

Aliqui trimachion, alij anabaſin ſeu anabaſion, alij *charadranon, alij phædran, alij iteandendron, *quaſi ſalignam arborem*, alij gis, alij *ſchœnioſtrophon, alij *ephydron, *quaſi aquatilem*, vocāt, Ægyptij pherphra, Prophetæ, Saturni cibum, Romani equinalem, ſeu ſalicem equinalem.

ἀπὸ τῆς χαράδρας. à foſſis in quibus naſcitur.

quòd ex ea veluti funiculi intorqueri poſſint.

à loco natali.

D

De equiſeto altero.

Aliqui equitium, alij chedran, alij gynon, Romani ſalicem equinalem appellant.

E

De Tragio altero.

Aliqui tragon, alij tragocerota vocant, alij ſcorpion, alij garganon, Latini cornulacam, ſeu bituenſam, Daci ſaliam, Ægyptii ſopher, Aphri achioſim.

De Iunco.

F

Aliquibus ſchœnos leia *.i. iuncus læuis*, aliis oxypternos, aliis Solis ſupercilium, Romanis iuncus marinus ſeu manualis, Aphris chudua.

De Paronychia.

Aliquibus adoceros, aliis neuras, aliis phrynion, Romanis vnguinalis dicitur.

G

De Chryſocome.

Quibuſdam chryſitis dicitur, aliis chryſanthemon, aliis amarantus, aliis Dios pogon, Latinis Iouis

Ib.d. Εὐπατώριον,

οἱ δὲ, ἡπατώριον, οἱ δὲ, ἡπατῖτις, Ῥωμαῖοι βόλουκρουμ μάιορς.

Ib.g. Πεντάφυλλον,

οἱ δὲ, πενταπετὲς, οἱ δὲ, πεντάτομον, οἱ δὲ, πενταδάκτυλον, οἱ δὲ, ψευδοσέλινον, οἱ δὲ, καλλιπέταλον, οἱ δὲ, *ξυλόλωτον, οἱ δὲ, ξυλοπέταλον, οἱ δὲ, ἀσφάλτιον, οἱ δὲ, πεντάκοινον, οἱ δὲ, θυμιατῖτις, Αἰγύπτιοι ὀρφιτεβεώκη, οἱ δὲ, ἐνώθρον, Προφῆται ἴβεως ὄνυξ, οἱ δὲ, πτερὸν ἴβεως, οἱ δὲ, Ἑρμοδάκτυλον, Ῥωμαῖοι κυινκεφόλιουμ, Γάλλοι πεμπέδουλα, Δακοὶ προπέδουλα.

Fortè, ξυλόλωτον

Ἑρμοῦ βοτάνη, Aëtius.

259.f. ἀγχίνωπα,

οἱ δὲ, φοινικόπτερον, οἱ δὲ, ῥοῦν στάχυος, οἱ δὲ, ὀσθάλην, Ῥωμαῖοι παλολουκουπίνουμ, Αἰγύπτιοι ἄθνον.

260.b. Ῥοδία,

οἱ δὲ, ῥοδίδα.

Ib.c. Ἵππουρις,

οἱ δὲ, τριμάχιον, οἱ δὲ, ἀνάβασις, οἱ δὲ, χαρέδρανον, οἱ δὲ, φαίδραν, οἱ δὲ, ἰτεάνδενδρον, οἱ δὲ, γίς, οἱ δὲ, σχοινιόστροφον, Αἰγύπτιοι φερφρά, Προφῆται Κρόνου τροφή, Ῥωμαῖοι ἐκυινάλις, οἱ δὲ, σάλιξ ἐκυινάλις, οἱ δὲ, ἀναβάσιον, οἱ δὲ, ἔφυδρον καλοῦσι.

Ib.f. ἑτέρα,

οἱ δὲ, ἐκύτιον, οἱ δὲ, *χέδραν, οἱ δὲ, γύνον, Ῥωμαῖοι σάλιξ ἐκυινάλις.

Fortè, χαράδραν, vt antè.

261.d. ἄλλου,

οἱ δὲ, τράγος, οἱ δὲ, τραγόκερως, οἱ δὲ, σκορπίον, οἱ δὲ, γάργανον, Ῥωμαῖοι κορνουλάκα, οἱ δὲ, βιτουένσα, Δακοὶ σαλία, Αἰγύπτιοι σοφέρ, Ἄφροι ἀχιοσίμ.

262.a Σχοῖνος,

οἱ δὲ, σχοῖνος λεία, οἱ δὲ, ὀξύπτερνος, οἱ δὲ, ὀφρὺς ἡλίου, Ῥωμαῖοι ἰούγκουμ μαρίνουμ, οἱ δὲ, ἰούγκουμ μανουάλεμ, Ἄφροι χούδουα.

Ib.e. Παρωνυχία,

οἱ δὲ, ἀδόκητος, οἱ δὲ, νευρὰς, οἱ δὲ, φρύνιον, Ῥωμαῖοι οὐγγουινάλις.

Ib.f. χρυσοκόμη,

οἱ δὲ, χρυσῖτις, οἱ δὲ, *χρυσάνθεμον, οἱ δὲ, ἀμάραντον, οἱ δὲ, Διὸς πώγων, Ῥωμαῖοι Ἰόβις

Paul. χρυσάνθεμον

βάρβα, Αφροὶ δουβάθ, οἱ δὲ, βουρχουμάθ.

A barba, Aphris dubath, aliis burchumath.

Ib. Χρυσοκόμη,

οἱ δὲ, χρυσόσπερμον, οἱ δὲ, δάσπιν, οἱ δὲ, ὀρίγανον, οἱ δὲ, ἀρκόφθαλμον, Ρωμαῖοι ἀυρηλεία.

Ibidem.

Sunt qui chryſoſpermon vocẽt, *quaſi aureo ſemine præditã*, alij daſpin, alij origanon, alij arcophthalmon, *quaſi vrſi oculum*, Romani aureliam.

263.e. βούφθαλμον,

οἱ δὲ, χαλκῖτιν, οἱ δὲ, χάλκανθον, οἱ δὲ, χαλκάνθεμον, Ρωμαῖοι κάλθαν, Θοῦσκοι γαρούλεουμ, Αφροὶ χουρζῆτα.

De Chryſanthemo.

B Aliqui chalcitin vocant, alij chalcanthum, alij chalcanthemon, Romani caltham, Hetruſci garuleum, Aphri churzetan.

264.b. Περιστερεών,

"οἱ δὲ, τρυγώνιον, οἱ δὲ, βούνιον, οἱ δὲ, ἱερὰ βοτάνη, οἱ δὲ, φιλτροδότης, Αἰγύπτιοι πεμψεμπτέ, Προφῆται Ἥρας δάκρυον, οἱ δὲ, αἷμα γαλῆς, οἱ δὲ, αἷμα Ἑρμοῦ, Ρωμαῖοι κρίστα γαλλινάκεα, οἱ δὲ, φέρρεα, οἱ δὲ, τριξαλὶς, οἱ δὲ, ἐξούπερα, οἱ δὲ, ἔρβα σαγγουϊνάλις.

Ald. cod. addit ὀρθὸς – οἱ δὲ περιστέριον. οἱ δὲ, &c.

De Periſtereone.

Aliqui periſterion, *hoc eſt, columbinam*: alij "trygonium, alij bunion, alij hieran botanen, *hoc eſt, herbam ſacrã*, alij philtrodoten nominãt: Ægyptij

C pempſempte, Prophetæ Iunonis lacrymam, alij muſtelæ ſanguinem, alij Mercurij ſanguinẽ, Romani criſtam gallinaceam, alij ferream, alij trixalin, alij exuperam, alij denique herbam ſanguinalem.

quòd ſit turturibus pabulo

Ib.d. ἐκάλεσαν.

"οἱ δὲ, ἠριγένιον, οἱ δὲ, "χαμαίλυκον, οἱ δὲ, σιδηρῖτιν, οἱ δὲ, κουρῖτιν, οἱ δὲ, Φερσεφόνιον, οἱ δὲ, Διὸς ἠλακάτην, οἱ δὲ, "δίχρωμον, οἱ δὲ, "κάλλησιν, οἱ δὲ, κυπάρισσον, οἱ δὲ, Δημητριάδα, Αἰγύπτιοι πεμφθενφθάμ, Πυθαγόρας ἐρυσίσκηπτον, Ρωμαῖοι κιγκινάλλις.

Ald. cod. περιστερεὼν ὕπτιος, οἱ δὲ, ἱερὰν βοτάνην, οἱ δὲ, ἠριγένειον.

Apul. χαμαίλυγον

Apul. πάγχρωμος

Apul. κολλῆτιν

De Hierabotane.

Alij erigenion, alij chamælygon, *quaſi humile vimen*, alij ſideritin, alij

D curitin, alij Pherſephonion *i. Proſerpinacam*, alij Iouis colũ, alij dichromon, alij colletin, alij cypariſſon, alij Demetriada, Ægyptij pemphthemphtham, Pythagoras eryſiſceptron, Romani cincinnalem vocant.

265.a. Αστράγαλος,

οἱ δὲ, χαμαισύκη, οἱ δὲ, ὄνυξ, οἱ δὲ, γατάλης, Ρωμαῖοι πίνουμ τρίβιουμ, ὁμοίως φίκουμ τέῤῥαι, οἱ δὲ, γλανδούλαμ, οἱ δὲ, ταλοὺμ, οἱ δὲ, νωνάριαν.

De Aſtragalo.

Aliqui chamæſycen, alij onycha,

E alij gatalen vocant, Romani pinum triuium, ſimiliter & ficum terræ, alij glãdulam, alij talũ, alij nonariam.

Ib.c. Υάκινθος,

οἱ δὲ, ἑλωνιὰς, οἱ δὲ, πορφυρανθὲς, Ρωμαῖοι βάκκουμ, οἱ δὲ, οὐλκίνουμ.

De Hyacintho.

Nonnulli heloniam, alij porphyranthes, Romani vaccinium, alij vlcinum vocant.

Ib.e. ῥοιὰς,

οἱ δὲ, "ὀξύτονον, Ρωμαῖοι παπαβεράλις, Αἰγύπτιοι ναντί.

Marc. ὀξύγονον. Sic etiam Corn.

De Papauere erratico.

Aliqui oxytonon, Romani papa-

F ueralem, Ægyptij nanti nominant.

266.b. ἥμερος,

οἱ δὲ, χαμαισύκην, οἱ δὲ, μήκων ῥοιὰς, οἱ δὲ, ὀξύτονον, Ρωμαῖοι παπάβερ, Αἰγύπτιοι ναντί.

De Papauere ſatiuo.

Sunt qui chamæſycen vocent, *quaſi ficum humilẽ*, alij mecona rhœada, *hoc eſt, papauer erraticum*, alij oxytonon, Romani papauer, Ægyptij nanti.

268.b. θαλάσσιον,

Ρωμαῖοι φάβουλουμ μαρίνουμ, Αφροὶ σισιμάκα.

De Cornuto papauere.

G Latini fabulum marinũ, Aphri ſiſimaca vocant.

Ib.e. ἐμφέρειαν.

ἐὰν δέ τις βρωθῆναι ἢ ποθῆναι ταύτην

Ibidem ad calcem:

Ab huius corniculati papaueris

eſu potúve eadem planè inferūtur ſymptomata, quæ ab hauſto opio. Sed & iiſdē ſuccurritur auxiliis. Semen æſtate dum ſiccum eſt colligitur. Radicis verò decoctum ex vino bibitum, ſanat dyſenteriam.

De Apollinari.

Quidam dioſcyamum, *quaſi Iouis fabam*: alij pythonion, alij adamantē, alij adamenon, alij hypnoticon, *hoc eſt, ſomnificum*, alij emmanes .*i. furialem*, alij auginon, alij dithyrambion vocant. Pythagoras & Oſthanes xyleona, Zoroaſtres typhonion, Latini inſanam aut dentariam, alij apollinarem, Prophetæ rhaponticū, Ægyptii ſaphtho, Hetruſci fabuloniam, Galli belinuntiā, Daci dieliā.

De Pſyllio.

Aliqui cataphyſin, alij cynocephalion, *quaſi caninum caput*, alij cryſtallium, alij cynomyiam, *quaſi caninam muſcam*, alij pſyllerin, alij Siceliοticon, *quaſi Siculam herbam*, Siculi conidiin, Romani ſilbaciū ſeu herbam pulicariam, Aphri vargugum appellant.

De Solano hortenſi.

Alij ſatiuū ſeu domeſticū cognominant, Latini ſtrumam, alij *cacubalum, Ægyptii allelo, Galli ſcubulum, Aphri aſtriſmunim. [fortè, cucullū vt Apul.]

De Solano halicacabo.

Nonnulli dircæon appellant, alij ſtrychnon manicon, *hoc eſt, ſolanum furiale*, alij dorycnion, alij callaïda, Romani apollinarem minorē, ſeu herbam vaticam, alii opſaginē, Daci cocalida, Aphri cacabum.

De Solano manico.

Alij *anydron, alii pentadryon, alii enoron, alii orthogyion vocant. [quòd aquoſa loca minimè amet]

De Mandragora.

Alij circæon, alii xeranthen, aliqui antimnion ſeu antimion, alii bombochylon, nonnulli minon, Ægyptii apemū, Pythagoras *anthropomorphō, alii aloëten, alii *thridacian, alii cammoron, Zoroaſtres diamonon ſeu archinen, Prophetæ hemionous aut gonogeonas, Romani mala canina ſeu mala terreſtria. [quòd radix hominis figuram repræſentet] [à folio lactucæ]

De Aconito altero.

Alij cyamon leucon, *hoc eſt, fabam candidam*, Romani colomeſtrum.

A τὴν κερατῖτιν μήκωνα, ἐπιφέρονται ὅσα καὶ τῷ ὀπῷ τῆς μήκωνος συμπτώματα. καὶ τοῖς αὐτοῖς ὑποπίπτει βοηθήμασι. συνάγεται δὲ ὁ καρπὸς ἐν θέρει ξηρός. τὸ δὲ ἀφέψημα τῆς ῥίζης πίνεται μετὰ οἴνου, καὶ θεραπεύει δυσεντερίας.

269.b. Ὑοσκύαμος,

B οἱ δὲ, διοσκύαμος, οἱ δὲ, πυθώνιον, οἱ δὲ, ἀδάμαντα, οἱ δὲ, ἀδάμενον, οἱ δὲ, ὑπνωτικὸν, οἱ δὲ, ἐμμανὲς, οἱ δὲ, *ἄτομον, οἱ δὲ, διθύραμβιον. Πυθαγόρας, *Προφῆται, Ὀσθάνης ξελέων, Ζωροάστρης τυφώνιον, Ῥωμαῖοι ἰνσάνα δεντάρια, οἱ δὲ, ἀπολλινάρις, Προφῆται ῥαποντική, Αἰγύ- C πτιοι σαφθώ, Θοῦσκοι φαβουλώνιαμ, Γάλλοι βιλινουντίαν, Δακοὶ διέλιαν. [Fortè, αὔγινον, vt apud Apul.]

270.d. Ψύλλιον,

οἱ δὲ, κατάφυσις, οἱ δὲ, κυνοκεφάλιον, οἱ δὲ, κρυστάλλιον, οἱ δὲ, κυνόμυια, οἱ δὲ, ψυλλερίς, οἱ δὲ, Σικελιωτικὸν, οἱ δὲ Σικελοὶ κονίδιϊς, Ῥωμαῖοι σιλβάκιουμ, οἱ δὲ, ἕρβα D πουλικάρια, Ἄφροι οὐαργουγούμ.

271.a. κηπαῖος,

οἱ δὲ, ἥμερον, Ῥωμαῖοι στροῦμουμ, οἱ δὲ, κακουβαλοῦμ, Αἰγύπτιοι ἀλλήλω, Γάλλοι σκουβούλουμ, Ἄφροι ἀστρισμουνίμ.

Ib.e. ἁλικάκαβον,

οἱ δὲ, *δίρκιον, οἱ δὲ, στρύχνον μανικὸν, οἱ E δὲ, δορύκνιον, οἱ δὲ, *καλλιάδα, Ῥωμαῖοι ἀπολλινάρις μίνορ, οἱ δὲ, ἕρβα οὐατικάνα, οἱ δὲ, ὀψάγινεμ, Δακοὶ *κυκωλίδα, Ἄφροι κακαβοὺμ. [Al. δίρκαιον. οἱ δὲ, στραγνὸν, οἱ δὲ, μανικόν.] [Al. καλλαΐδα] [Al. κωκαλίδα.]

272.d. Θρύον,

οἱ δὲ, ἄνυδρον, οἱ δὲ, πεντάδρυον, οἱ δὲ, ἔνορον, οἱ δὲ, ὀρθόγυιον.

273.c. κιρκαίαν,

F οἱ δὲ, κίρκαιον, οἱ δὲ, ξηράνθη, οἱ δὲ, ἀντίμνιον, οἱ δὲ, ἀντίμιον, οἱ δὲ, βομβόχυλον, οἱ δὲ, μῖνον, Αἰγύπτιοι ἀπεμοὺμ, Πυθαγόρας ἀνθρωπόμορφον, οἱ δὲ, ἀλοίτην, οἱ δὲ, θριδακίαν, οἱ δὲ, κάμμαρον, Ζωροάστρης διάμονον ἢ ἀρχίνην, Προφῆται ἡμιόνους, οἱ δὲ, G γονογεώνας, Ῥωμαῖοι μάλα κανίνα, οἱ δὲ, μάλα τερρέστρια.

275.f. λυκοκτόνον,

οἱ δὲ, κύαμον λευκὸν, Ῥωμαῖοι κολομίστρουμ.

276.a. κώνειον, A

οἱ δὲ, αἴγυνος, οἱ δὲ, ἤθουσα, οἱ δὲ, ἀπολήγουσα, οἱ δὲ, δολία, οἱ δέ, ἀμαύρωσις, οἱ δὲ, παράλυσις, οἱ δὲ, ἄφρων, οἱ δὲ, *κρηΐδιον, οἱ δὲ, κοίτην, οἱ δ', κατηχούμενον, οἱ δ', ἀβίωτον, οἱ δ', ἀψευδής, οἱ δ', ἀγεόμωρον, οἱ δέ, τίμωρον, οἱ δ', πολυανώδυνος, οἱ δὲ, δαρδανὶς, οἱ δ', καταψυξις, Οσθάνης βαβάθυ, Αἰγύπτιοι ἀπεμφὶν, Ρωμαῖοι κικοῦταμ. B

Cor. κιρηΐδιον

Ib.f. κυνοκράμβη,

οἱ δὲ, κυνοκτόνον, οἱ δὲ, φάλεως, οἱ δὲ, κυνάγχη, οἱ δ', ὀλίγωρος, οἱ δέ, ἱππομανὲς, οἱ δὲ, ὄνιστις, οἱ δ', ὀσφιοσκόροδον, οἱ δέ, κυναρικὴ, οἱ δ', ἐλαφόσκορδον, Προφῆται παράλυσις, Ρωμαῖοι βράσικα ῥούστικα, οἱ δέ, κανίνα. C

277.b. ῥοδόδενδρον,

οἱ δέ, σπόγγος, οἱ δὲ, αἱμοσταὶς, Ρωμαῖοι ῥοδοδένδρουμ, Λευκανοὶ ἰκμανὴ, Αἰγύπτιοι σκινφὴ, Αφροι ῥοδοδάφνη.

278.a. ἄγριον, D

Ρωμαῖοι βούλβους ἀγρέστις.

279.b. ὦτα,

Hic denuo eadẽ legebantur ſynonyma quæ ante helxinæ ciſſampelo attributa ſunt: ideóq; ea expũgere viſum eſt.

οἱ δὲ, αἰθύλλιον, οἱ δ', μυόρτοχον, οἱ δ', μυορτόσπλινον, Ρωμαῖοι μοῦρις ἀουρίκουλα, Αφροὶ λαβοθολαβάτ.

Ib.d. τελμάτων,

οἱ δὲ, φακὸς ἄγριος, οἱ δὲ, ἐπίπτερον, Ρωμαῖοι βιπεράλις, οἱ δ', ἰκεοσμίγδονος. E

Ib.e. μέγα,

οἱ δὲ, ἀειθαλὲς, οἱ δ', ἀμβρόσιον, οἱ δ', χρυσόσπερμον, οἱ δ', ζωόφθαλμον, οἱ δὲ, βουόφθαλμον, οἱ δὲ, στέργηθρον, οἱ δὲ, αἰώνιον, οἱ δ', ἀείχρυσον, οἱ δ', ὁλόχρυσον, οἱ δ', χρυσάνθεμον, οἱ δ', πρωτόγονον, οἱ δ', βόρεος, οἱ δ', νότιος; Προφῆται παρωνυχία, οἱ δὲ, χρυσῖτις, Ρωμαῖοι κεραουσία, οἱ δ', Ἰόβις κάουλις, οἱ δ', λεαπετὲς, οἱ δὲ, σουδεμμούρ, Αἰγύπτιοι παμφανής. F

280.b. μικρὸν,

οἱ δὲ, πετροφυὲς, οἱ δ', βρότιον, οἱ δὲ, θεοβρότιον, οἱ δέ, κρόβυσσον, οἱ δέ, χειμερινὴ, οἱ δέ, κεραυνία, Ρωμαῖοι βιτάλις, οἱ δ', ἔρβα σεμπερβίβα, Αἰγύπτιοι ἐτιέκελτα. G

De Cicuta.

Aliquibus ęgynos, aliis ethuſa, aliis apolegouſa, aliis dolia, aliis amauroſis, aliis paralyſis, aliis aphrõ, quibuſdam creidion, aliis cœte, aliis catechomenion, aliis abiotõ, aliis apſeudes, aliis ageomoron, aliis timoron, aliis polyanodynos, aliis dardanis, aliis catapſyxis, Oſthani babathy, Ægyptiis apemphin, Latinis cicuta dicitur.

Pleraq; harũ denominationum à vi & effectu qui vſum cicutę cõſequitur, deſumuntur.

De Apocyno.

Alij cynoctonon *aut cynanchen, alij phaleon, alij oligoron, alij hippomanes, alij oniſtin, alij ophioſcorodon, alij cynarican, alij elaphoſcorodon, Prophetę paralyſin, Latini braſſicam ruſticam ſeu caninam appellant.

quòd canes præfocando enecet.

De Nerio.

Aliis ſpongos, aliis hæmoſtaris, Romanis rhododendron, Lucanis icmane, Ægyptiis ſcinphe, Aphris, &c.

De Colchico.

Latinis bulbus agreſtis.

De Alſine.

Alij anthyllion, alij myortochon, alii myortoſplenon, Latini muris auriculam, Aphri labotholabat.

De Lenticula paluſtri.

Aliis phacos agrios, *hoc eſt, lens paluſtris*; aliis epipteron, Latinis viperalis, aliis iceoſmigdonos.

De Semperuiuo magno.

Aliqui aithales, *quaſi ſemper vires*, alij ambroſion, *quaſi immortale*, alij *chryſoſpermõ, alij zoophthalmõ, ſeu bouophthalmũ, *quaſi animantis aut bouis oculũ*: alij ſtergethrõ, *quaſi amorificũ*: alij *ęonion, *quaſi ſempiternũ*, alij aichryſon, ſeu holochryſon aut *chryſanthemõ, alij protogonõ, *quaſi primogenitũ*: alij borion, alij notion, Prophetæ paronychian, aut chryſitin, Romani ceracuſiam, ſeu Iouis *caulem, alij leapetes, alij ſedũ maius, Ægyptij pamphanes nominant.

ab aureo ſemine.

à perennitate ſeu diuturnitate.

ab aureo flore.

alij oculum.

De Semperuiuo paruo.

Alij petrophyes, *quaſi in petris naſci ſolitum* appellant, alij brotion, alij theobrotion, *quaſi à dijs datum hominibus*, alij *crobyſſon, alij chimerinen, *quaſi hyemalem*, alij ceraunian, Latini vitalem ſeu ſemperuiuam, Ægyptij etiicelta.

quòd imas petras teneat.

Ad cal-

Ad calcem eiuſdem capitis.

A Semperuiuum quod tenui conſtat folio, aliqui aïzoon paruum, alij petrophyes, *quaſi in petris naſcens*, alij aïzoō ſylueſtre, Latini ſemperuiuum minus appellant.

De vmbilico Veneris.

Quòd eius ſit vſus ad conciliandos amores.

Aliis hortus Veneris, aliis terræ vmbilicus, aliis ſtichis, aliis "ſtergethron, Latinis vmbilicus Veneris dicitur.

De Vmbilico Veneris altero.

quod quidam cymbalium ſeu cymbalariam appellant.

De Vrtica.

ab vrendo, vti Græci κνίδην ab excitanda prurigine.

Alij adicen, Latini "vrticam, Ægyptii ſelepſion, Daci dyn appellant. Alteram etiam acalyphē aliqui cniphen, Latini vrticā mollem vocant.

De Galiopſi.

quaſi muſtelæ oculum.

Alij "galephos, Ægyptij Æthopi, Latini vrticam labeonem.

De Senecione.

Aliis erechthites, Latinis herbulum aut ſenecio.

De Muſco marino.

Aliqui ballarin, alij iranen, Romani gnomeuſilum vocant.

De Potamogetone.

Niſi manis ſtagnitem legere corrupto à ſtagno vocabulo.

Aliis ſtachyites, *quaſi* "*ſpicat* Latinis fontalis ſeu fontinalis, Ægyptiis ethenchis.

Ad calcem cap. de Potamogetone.

Eſt & alter Potamogeton, cui folia ſimilia, at longiora tenuioráque: cauliculi itidem ſimiles ac tenues, ſemine rubente referti. Hoc eſitatū aſtringit. Tritum verò cum vino potúmque acetabuli menſura, dyſentericos ac cœliacos iuuat: ſiſtit & rubentem fluxum muliebrem. Naſcitur in aquoſis & paluſtribus.

De Stratiote.

Ægyptij tibus, Prophetæ felis ſanguinem.

De Verbaſco.

Alij phlonon, Latini verbaſcum, ſeu fœminalem vocant.

Ib. c. περιειρημένα,

Ἀείζωον τὸ λεπτόφυλλον, οἱ δὲ, ἀείζωον τὸ μικρόν, οἱ δὲ, πετρόφυες, οἱ δὲ, ἀείζωον ἄγριον, Ῥωμαῖοι σεμπερβίβουμ μίνους.

Ib. e. κυμβάλιον,

B οἱ δὲ, κῆπος Ἀφροδίτης, οἱ δὲ, γῆς ὀμφαλὸς, οἱ δὲ, στιχὶς, οἱ δὲ, στέργηθρον, Ῥωμαῖοι οὐμβίλικουμ Βένερις.

Ib. g. Κοτυληδόνος,

ὅ τινες κυμβάλιον καλοῦσι,

281. b. κνίδη,

C οἱ δὲ, ἀδίκη, Ῥωμαῖοι οὐρτίκα, Αἰγύπτιοι σελέψιον, Δακοὶ δύν. Ἀκαλύφη ἑτέρα, οἱ δὲ, "κνίδην καλοῦσι, Ῥωμαῖοι οὐρτίκα μόλλις.

Ald. κνίφην.

Ib. f. Γαλεόβδολον,

οἱ δὲ, γάλεφος, Αἰγύπτιοι αἰθῶπι, Ῥωμαῖοι οὐρτίκα λαβωνέμ.

D 282. d. Ἠριγέρων,

Ita dicitur, quòd vernò tēpore caneſcat eius flos.

οἱ δὲ, ἐρεχθίτης, Ῥωμαῖοι ἑρβούλουμ, οἱ δὲ, σενέκιουμ.

283. a. θαλάσσιον,

οἱ δὲ, βάλλαρις, οἱ δὲ, ἰράνη, Ῥωμαῖοι γνωμεύσιλον.

E Ib. d. Ποταμογείτων,

οἱ δὲ, σταχυίτην, Ῥωμαῖοι φοντάλις, Αἰγύπτιοι ἐθένχις.

283. e. τόποις φύεσθαι.

Ἔστι καὶ Ποταμογείτων ἕτερος. τὰ φύλλα ὅμοια, μακρότερα δὲ καὶ "λεπτότερα." καυλία ὅμοια, λεπτὰ, γέμοντα

F καρποῦ ὑπερύθρου· ὃς βρωθεὶς στύφει λεῖος δὲ σὺν οἴνῳ καὶ ποθεὶς ὀξυβάφου πλῆθος, δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς ὠφελεῖ. καὶ ἐρυθρὸν ῥοῦν γυναικεῖον ἵστησι. φύεται δὲ ἐν ἐνύδροις καὶ ἑλώδεσι τόποις.

Hoc caput reperit Sambucus in vetuſtiſſ. codice. Aalius codex addit σαύτλα. Idem addit καὶ πλεῖο

G Ib. e. καλοῦσιν.

Αἰγύπτιοι τιβοὺς, Προφῆται αἷμα αἰλούρου.

284. b. Φλόμος,

οἱ δὲ, "φλόνον, Ῥωμαῖοι βερβάσκλουμ, οἱ δὲ, φημιναλή.

Gal. φλόμον,

285.f. προσώπιον,

Οἱ δὲ, ἀπαρίνην, Ῥωμαῖοι περσωνάκεαμ, οἱ δὲ, λάππαμ.

286.b. ἐλλεβορίνην,

Ald. βόρειον. Οἱ δὲ, βόρειον,

Ib.c. Καπνὸς,

Οἱ δὲ, κορυδάλιον ἢ κόριον, οἱ δὲ, κορυδάλιον ἄγριον, οἱ δὲ, καπνὸς ὁ ἐν ταῖς κριθαῖς, οἱ δὲ, καπνίτης, οἱ δὲ, μαρμαρίτης, οἱ δὲ, καπνογόργιον, οἱ δὲ, χελιδόνιον μικρὸν, οἱ δὲ, περιστέριον, οἱ δ', κανθαρὶς, οἱ δ', χαλκοχρὶ, Ῥωμαῖοι ἄπιουμ, οἱ δὲ, φουμάρια, Αἰγύπτιοι κνὺξ, οἱ δὲ, τούκιν.

al.add. οἱ δὲ, κάπνιον.

Ald. καπνογόργιον.

Ib.d. τρίφυλλον,

al. τριβόλιον. Οἱ δὲ, τριπόδιον, οἱ δὲ, τριφόλιον καλοῦσι.

Ib.e. Λίβυον.

ita dictum à loco in quo exuberat. Οἱ δὲ, τρίφυλλον, Ῥωμαῖοι τριφόλιον μίνους.

Ib.g. Κύτισος.

Οἱ δὲ, τηλίνην, οἱ δὲ, λωτὸν μέγαν, οἱ δ', τρίφυλλον, Ῥωμαῖοι τριφόλιουμ μάιους.

287.d. Μυριόφυλλον,

Οἱ δὲ, μυλλόφυλλον, οἱ δὲ, στρατιωτικὴ, οἱ δὲ, Ἀχίλλειος, Ῥωμαῖοι μιλλεφόλιουμ, οἱ δὲ, σουπερκίλιουμ Βένερις, Γάλλοι βελλιουκάνδας.

Ib.f. Μύρρις,

Οἱ δὲ, κονίλην,

288.d. Κίρσιον.

Οἱ δὲ, βούγλωσσον μέγα καλοῦσι, Ῥωμαῖοι σπίνα μόλλις.

Ib.f. Ἀττικὸς,

Οἱ δ', ἀστερίσκος, οἱ δ', ἀστέριον οἱ δὲ, βουβώνιον, οἱ δὲ, ὑόφθαλμον, Ῥωμαῖοι ἐγγινάλις, Δακοὶ ραθίβιδα.

289.a. ὀδύνης,

Γίνεται δὲ μέσον πετρῶν, καὶ τόπων τραχέων. Ταύτης οἱ ἀστέρες ἐν νυκτὶ λάμπουσιν, οἱ γὰρ μὴ εἰδότες ὅταν αὐτὴν ἴδωσι, νομίζουσι φάντασμα εἶναι. Εὑρίσκεται δὲ παρὰ βοσκοῖς προβάτων. Καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος ἱστορεῖ· αὕτη χλωρὰ κοπεῖσα μετ' ὀξυγγίου παλαιοῦ, ποιεῖ πρὸς λυσσοδήκτους καὶ βρογχοκηλικούς. Ὑποθυμιωμένη δὲ, φυγαδεύει θηρία.

al. ὁ Κρατεύας δὲ περὶ αὐτῆς.

Quidã addit, θανάσιμα.

De Perſonata.

Alij aparinē, Latini perſonatiam ſeu lappam appellant.

De Epipactide.

Alij borion vocant.

De Fumaria.

Aliqui corydalion aut corion vocant, alij ſylueſtre corydalium, alij capnon in ſegetibus hordeaceis naſcentem, alij capniten ſeu capnion, alij marmariten, alij capnogorgion, alij chelidonion paruum, alij periſterion, alij canthariđa, alij chalcochrun, Romani apium ſeu fumariã, Ægyptij cnyx, alij tucin.

A foliorũ coriãdri diuiſura.

De Loto ſatiua.

Alij tripodion, alij trifolium.

De Loto ſylueſtri.

Alij triphyllon, Latini trifolium minus vocant.

De Cytiſo.

Alij telinen, alii grandem lotum, alii triphyllon, Romani trifolium maius appellant.

De mille folio.

Alij melophyllon, alii ſtratioticen, *quaſi militarem*, alii Achilleam, Romani millefolium aut ſuperciliũ Veneris appellant, Galli bellicocandium.

Sic Apul.

De myrrhide.

Alii cunilam vocant.

De Cirſio.

Alii bugloſſum magnum vocant, Latini ſpinam mollem.

De aſtere Attico.

Aliqui aſteriſcon ſeu aſterion, *quaſi ſtellulam*, alij boboniũ, alij hyophthalmum, *quaſi ſuis oculum*, Latini inguinalem, Daci rathibida vocant.

Ad calcem eiuſdem capitis:

Naſcitur inter petras, locíſque aſperis: ſtellares huius radij noctu ſplendent. Quapropter qui hoc ignorant vbi ipſum viderint, ſpectrum quoddam eſſe arbitrantur. Inuenitur autem ab opilionibus. Cæterùm Crateuas herbarius hanc herbam refert, ſi viridis cum axungia vetere tundatur, contra rabioſorũ morſus gutturíſque ramices prodeſſe, ac ſuffitu quoque ſerpentes fugare.

De Viola nigra.

Purpuream violam alij daſypodion, alij priapeïon, alij violam ſylueſtrem, alij Cybelion, Romani ſetialim aut murariam, aut violam purpuream vocant.

De Bunio.

Aliqui aton, alij arction, alij anemoſphoron vocant, Prophetæ paradacry, Ægyptij erxoen, Romani ſcopam regiam, Aphri zigar, nonnulli thempſo.

De Chamæciſſo.

Aliquibus chamæleuce, aliis ciſſos acarpos, *quaſi hedera ſterilis aut infructuoſa*, aliis terræ corona, aliis ^a ſelinitis, Romanis hedera ^b pluuiatica dicitur.

a foliis circa radicem apio ſimilibus. *b quòd fortè per pluuiam ſæpeſtatē maximè luxuriet. Marcell. ſyluaticū legit.*

De Bugloſſo.

Prophetę felis genituram, Oſthanes tzauuchi, Ægyptij antuérin beſor, Romani linguam bouis aut libanium, Aphri anſanaph nuncupát. Naſcitur ſabuloſis & exæquatis in planitiem locis. Colligitur verò Iulio menſe: ferúntque contra febrilium acceſſionum rigores herbam vtilem: & ad tertianos quidem, eam quæ tres thyrſos emiſerit: ad quartanos verò, quæ quatuor, totam cum radicibus & ſemine ad tertiás in vino decoctam propinant: quin & ad curandos abſceſſus valere aiunt.

De Cynogloſſo.

Aliqui phyton, alij caballion, alij ſplenion, alij ſcolymon, Romani linguam canis aut caninam appellant.

De Leontopodio.

Aliqui zoonychon vocant, *quaſi animalis vngulam*, alij aëtonychon, *quaſi aquilæ vnguem*, alii camum, *hoc eſt, capiſtrum*, alij damnamenen, *quaſi domitricem*, alii idiophyton, *hoc eſt, peculiarem plantam*, alii phytobaſilan, *quaſi plantam regiam*, alij croſſion, alij croſſophthoon, Magi ſanguinem crocodili, alij crocomerion, Ægyptij daphnoenen, Romani Mineruium ſeu Palladium, alij neumatum, alij flammulam.

De Hippogloſſo.

Aliqui & id antirrhinon, alij anarrhinon, nonnulli lychnida ſylueſtrem vocant.

A Ib.c. Ἴον,

Οἱ μὲν, δασυπόδιον, οἱ δὲ, πριαπήϊον, ἄγριον, οἱ δὲ, Κυβέλιον, Ῥωμαῖοι σετιάλις, οἱ δὲ, μουράρια, οἱ δὲ, βιόλα πουρπούρεα.

Ex Ald. add. πορφυρῶ. Ruellius videtur legiſſe, οἱ δὲ, ἴον ἄγ.

Ib.f. Βούνιον,

Οἱ μὲν, ἄτον, οἱ δὲ, ἀκτίνην, οἱ δὲ, ἀνεμόσφορον, B Προφῆται παράδακρυ· Αἰγύπτιοι ἐρξώην, Ῥωμαῖοι σκόπα ῥέγια, Ἄφροι ζιγάρ, οἱ δὲ, θεψώ.

V. ἄκτιον. Paulus, ἀρκτιον. Gal. ἀρκτικον. Ald. θεμψώ.

290.c. Χαμαίκισσος,

Οἱ μὲν, χαμαιλεύκη, οἱ δὲ, κισσὸς ἄκαρπος, οἱ δὲ, γῆς στέφανος, οἱ δὲ, σελινῖτις, Ῥωμαῖοι ἔδερα πλουβιάτικα.

C Ib.f. Βούγλωσσον,

Προφῆται γόνος αἰλούρου, Ὀσθάνης τζαουχεὶ, Αἰγύπτιοι ἀντουένειν βέσωρ, Ῥωμαῖοι λίγγουαβουμ, οἱ δὲ, λιβάνιν, Ἄφροι ἀνσανάφ. Φύεται εἰς τόπους ὁμαλοὺς καὶ ἀτμώδεις. συνάγεται δὲ ἐν ἰουλλίῳ μηνί. Φασὶ δὲ πρὸς ῥίγη λυσιτελεῖν· πρὸς μὲν D τεταρταῖον, τοῦ ἔχοντος βουγλώσσου γ'. καυλοὺς, ὅλην ἀποτεμοῦσαι μετὰ τῶν ῥιζῶν καὶ τοῦ σπέρματος τῆς βοτάνης, δίδου πιεῖν. τοῦ δὲ τέσσαρας ἔχοντος, τῷ τεταρταΐζοντι. ἡ δὲ ἕψησις τούτων, σὺν οἴνῳ. καὶ πρὸς ἀποστήματα δὲ φασὶν αὐτὸ χρησιμεύειν.

forte, ἀμμώδεις. Iſta quæ hic bugloſſo & alibi plantagini tribuuntur à Dioſc. Plinius ad cynogloſſon tranſtulit lib.25. cap.8.

Ib.g. Κυνόγλωσσον,

E Οἱ μὲν, φυτὸν, οἱ δὲ, καβαλλάτιον, οἱ δὲ, σπλήνιον, οἱ δὲ, σκόλυμος, Ῥωμαῖοι λίγγουα κάνις, οἱ δὲ, λίγγουα κανίνα.

Apul. caballium.

291.b. Λεοντοπόδιον.

Οἱ μὲν, ζωόνυχον, οἱ δὲ, ἀετώνυχον, οἱ δὲ, κῆμος, οἱ δὲ, δαμναμένη, οἱ δὲ, ἰδιόφυτον, οἱ δὲ, φυτοβασίλα, οἱ δὲ, κρόσσιον, οἱ δὲ, κροσσόφθοον, F Προφῆται αἷμα κροκοδείλου, οἱ δὲ, κροκομέριον, Αἰγύπτιοι δαφνοινὴς, Ῥωμαῖοι Μινέρκιουμ, οἱ δὲ, νεουμάτους, οἱ δὲ, Παλλάδιουμ, οἱ δὲ, φλάμμουλα.

Ib.d. Ἱππόγλωσσον,

Οἱ μὲν, καὶ τοῦτο ἀντίρρινον, οἱ δὲ, ἀνάρρινον, οἱ δὲ, καὶ ταύτην λυχνίδα ἀγρίαν G καλοῦσι.

Ib.g. Κατανάγκη, A

δαμναμένη Ald.

Ⓞ δὲ, "δαμναμένη, οἱ ͻ, Διονυσιὰς, οἱ δὲ, θύρσιον, οἱ δὲ, δῆμος, οἱ δὲ, κῆμος, οἱ δὲ, κρότιον, Προφῆται ἀρχαρὰς, οἱ δὲ, ἀρκόπους, Ῥωμαῖοι ἕρβα φιλικλᾶ, οἱ ͻ, δατίσκα, οἱ δὲ, Ιοβισμάδιους, Δακοὶ καρωπίθλα.

292.b. Τριπόλιον, B

Ⓞ δὲ, ψυχὴ, οἱ δὲ, μερὶς, οἱ ͻ, ποταμογείτων, οἱ δὲ, σταχυΐτης, Ῥωμαῖοι καλιουμάρης.

292.d. πολύτριχον,

Ⓞ δὲ, καλλίτριχον, οἱ ͻ, τριχομανὲς, οἱ δὲ, ἐβενότριχον, οἱ δὲ, ἄργιον, οἱ ͻ, κόριον ἔνυδρον, Αἰγύπτιοι ἐπιὲρ, Ῥωμαῖοι κικινάλις, οἱ δὲ, τέρραι καπίλλους, οἱ δὲ, σουπερκίλιουμ τέρραι, Δακοὶ φιθοφθεθελά. C

243.a. ἀδίαντον.

Ⓞ δὲ, πτέριον, οἱ δὲ, ὄπτερον, Ῥωμαῖοι καπιλλάρεμ, οἱ δὲ, πίνουλαμ, οἱ δὲ, φιλικλάμ.

Ib.c. κα λλοδσι, D

Aët. φιλαίθρωπον.

Ῥωμαῖοι λάπα.

Ib.f. Αἰγίλωψ,

Ⓞ δὲ, σιτόσπελος, οἱ δὲ, σίφων, οἱ δὲ, βρῶμος, Ῥωμαῖοι ἀβένα.

294.a. Βρῶμος,

Ⓞ δὲ, σιφώνιον, οἱ δὲ, ἀκρόσπελος, Ῥωμαῖοι ἀβέναμ. E

Ib.f. Σμίλαξ,

Ⓞ δὲ, ἐπάτιτις, οἱ δὲ, λυκάνθεμον, οἱ ͻ, κυνόσβατον, οἱ δὲ, ἀνίκητον, οἱ δὲ, ἡλιόφυτον, οἱ δὲ, ἀνατολικὸν, οἱ δὲ, δυτικὸν, οἱ δὲ, ἑλίδη, Αἰγύπτιοι λυϊσθῆ, Ῥωμαῖοι μεργίνα, Θοῦσκοι ῥαδία. F

295.d. ἀγρία,

Ald. οἱ δὲ, μυρτάκανθα al. μυρτάκανθον. Theoph. κεντρομύρρινον vocat.

"Ⓞ δὲ, ἱερόμυρτον, οἱ δὲ, ὀξυμυρσίνη, οἱ δὲ, μυάκανθα, οἱ δὲ, ἄγονον, οἱ δὲ, "σκίγκος, οἱ δὲ, μίνθη, οἱ δὲ, κατάγγελος, οἱ δὲ, ἀνάγγελος, οἱ δὲ, ἄκαρον, οἱ δὲ, ὄκνηρον, οἱ δὲ, κίνην, οἱ δὲ, λειχὴν, οἱ δὲ, χαμαιπίτυς, οἱ δὲ, χαμαιμύρτη, Βοιωτοὶ δὲ" γυρηνίας, Προφῆται γόνος Ηρακλέους, Ῥωμαῖοι ῥούσκουμ. G

V. γυργυνθίας.

De Catanance.

Aliquibus danamene, aliis Dionyſias, aliis thyrſion, aliis demos, aliis camus, aliis crotion, Prophetis archaras, aliis arcopus, *quaſi pes vrſi*, Romanis herba filicula, ſeu datiſca, ſeu Iouis radius, Dacis caropithla dicitur.

De Tripolio.

Aliqui pſyché, alii merida, alij potamogetona ſeu ſtachyiten, Romani calamarem nominant.

De Adianto.

Alij callitrichō, alij trichomanes, alij ebenotrichon, alii argiō, alii coriādrum aquaticum, Ægyptij epier, Romani cincinnalem, ſeu terræ capillum, ſeu ſupercilium terræ, Daci philophthethela vocant.

De Trichomane.

Aliqui pterion, *quaſi filiculam*, alii eupteron, Romani capillarem, ſeu pinnulam, ſeu filiculam, appellant.

De Xanthio.

Latini lappam.

De AEgilope.

Aliquibus ſitoſpelos, aliis ſiphon, *quaſi tubus*, aliis bromos, Romanis auena dicitur.

De bromo.

Aliqui ſiphonion, alij acroſpelon vocant, Latini auenam.

De ſmilace aſpera.

Aliqui hepatitin, *quaſi iecorariam* appellant, alij lycanthemon, *quaſi florem lupinum*, alii cynoſbaton, *quaſi ſentem canis*, alii aniceton, *quaſi inuictam*, alii heliophyton, *quaſi plantam Solis*, alii anatolicō, *hoc eſt, orientalem*, alii dyticon, *occiduam*, alii helidem, Ægyptij lyiſthe, Romani merginā, Hetruſci rhadiam.

De ruſco.

Aliqui myrtacanthen vocāt, *quaſi myrtum ſpinoſam*, alii hieromyrton, *hoc eſt, myrtum ſacram*, alii oxymyrſinem, *quaſi myrtū aculeatam*, alii myacanthan, *hoc eſt, ſpinam murinam*, alii agonon, alii ſcincō, alii minthen, alii catangelon, alii anangelon, alii acaron, alii ocneron, alij einen, alij lichenen, alii chamæpityn, alii chamæmyrſinen, *quaſi humilem myrtum*, Bœoti gyreniam, Prophetæ genituram Herculis, Latini ruſcum.

De Lauro Alexandrina.

Alij daphnon, alij Samothracicā laurū, alij mithrion, alij hypogloſſiō.

De Daphnoide.

Alypo ſimile, flos ceu nymphęæ, cuius medium cono non diſſimile, in quo ſemen.

De Chamædaphne.

Alij daphnitin, alij *hydragogon, Latini laureolam ſeu lauraginem, Galli vſubim.

quòd aquoſos humores trahat.

De Elleboro albo.

Aliqui aſcidem nominant, alij *ectomon, quidā pignatoxarin, Prophetæ geniturā Herculeam, alij polyides, alij anaphyſton, Ægyptij ſomphian, alij vnre, Galli laginum, aliqui anepſa.

fortaſſis etiā ἐκτομον, quòd per os pituitā promouet.

De Elleboro nigro.

Alij *Prœtiū, alij melanorrhizon, *quaſi nigra radice præditum*, alij *Anticyraicon, Prophetæ zomaritiō, Ægyptij Iſæam, ſeu elaphinen, ſeu cemeleg, Latini veratrum nigrum, alij ſaraca, Daci prodiorna.

à Prœti filiabus eo perſanatis à Melampode.

à loco in quo probatiſſimū naſcitur.

De Seſamoide magno.

Aliqui ſeſamiten, alij ſeſamin, alii lycoſcytalium, *quaſi lupinam ſcuticam*, alii elleboron album, alii Anticyricon appellant.

De Seſamoide paruo.

Aliqui coronion, alii ſeſamon ſylueſtre nuncupant.

De Cucumere ſylueſtri.

Aliqui elaterion vocant, alii grynon, alii balin, alii ſyncriſin, alii bubalion, alii ſcorpion, alii pherombron, *quaſi imbriferum*, alii peucedanō, alii notion, Romani anguinum, ſeu agreſtem *cucumerem*, Aphri cuzimezar.

De Staphide agria.

Aliqui trifolium, alii ſteſium, alii aſtaphida, alii phthiroctonon, *quaſi pediculos enecantem*, alii phthirion, alii apanthropon, alii polyides, alii pſeudopathes, alii arſenoten, Ægyptii ibeſaoeden, Romani herbam pedicularem appellant.

De Thapſia.

Aliqui *hypopion vocant, alij pancranon, alij ſcammonion, alij thelypterin, *quaſi filicem fœminam*.

quòd ſugillatis medeatur.

A Ib.g. στεφαίην,

οἱ δὲ, δάφνος, οἱ δ', Σαμοθρακικὴ, οἱ δὲ, μέθριον, οἱ δὲ, ὑπογλώσσιον.

296.b. Δαφνοειδές,

ὅμοιον ἀλύπῳ, ἄνθος ὡς νυμφαίας, καὶ μέσον τούτου κώνῳ ἐμφερὲς, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα.

B Ib.d. ἐκάλεσαν,

οἱ δὲ, δαφνίτην, οἱ δὲ, ὑδραγωγὸν, Ῥωμαῖοι λαυρέολα, οἱ δὲ, λαυράγω, Γάλλοι οὐσουβίμ.

Ib.f. λευκὸς,

οἱ δὲ, ἀσκίδα, οἱ δὲ, ἄτομον, οἱ δὲ, πιγνατόξαρις, Προφῆται γόνος Ἡρακλέος,

C οἱ δὲ, πολύειδες, οἱ δὲ, ἀνάφυτος, Αἰγύπτιοι σομφία, οἱ δὲ, οὖυρε, Ῥωμαῖοι βεράτρουμ ἄλβουμ, Γάλλοι λάγινον, οἱ δὲ, ἀνεψᾶ. Ald. ἀνάφυστος

297.g. πολύρριζον,

οἱ δ', Πρώτιον, οἱ δ', μελανόρριζον, οἱ δ', κυϊράνιον, Προφῆται ζωμαρίτιον, Αἰγύπτιοι ἴσαια, οἱ δὲ, ἐλαφινὲ, οἱ δὲ, κεμελέγ,

D Ῥωμαῖοι βεράτρουμ νίγρουμ, οἱ δὲ, σαράκα, Δακοὶ προδιόρνα.

299.b. μέγα,

οἱ δὲ, σησαμίτης, οἱ δὲ, σησαμὶς, οἱ δ', λυκοσκυτάλιον, οἱ δὲ, ἐλλέβορος λευκὸς, οἱ δὲ, Ἀντικύρικον.

E Ib.d. μικρὸν,

οἱ δὲ, κορώνιον, οἱ δὲ, σήσαμον ἄγριον καλοῦσι.

Ib.f. ἄγριος,

οἱ δὲ, ἐλατήριον, οἱ δ', γρυῶνον, οἱ δὲ, βαλὶς, οἱ δ', σύγκρισις, οἱ δ', βουβάλιον, οἱ δ', σκόρπιον, οἱ δὲ, φέρομβρον, οἱ δὲ, πευκέδανον,

F οἱ δὲ, νότιον, Ῥωμαῖοι ἀγγίνουμ, οἱ δὲ, ἀγρέστεμ, Ἄφροι κουσιμεζάρ. Ald. ἀγκίνουμ

301.g. ἀγρία,

οἱ δὲ, τρίφυλλον, οἱ δὲ, στήσιον, οἱ δὲ, ἀσταφὶς, οἱ δὲ, φθειροκτόνον, οἱ δὲ, φθείριον, οἱ δὲ, ἀπάνθρωπον, οἱ δὲ, πολυειδὲς, οἱ δ', ψευδοπαθὲς, οἱ δ', ἀρσενωτὴ, Αἰγύπτιοι

G ἰβησαοιδὴ, Ῥωμαῖοι ἔρβα πεδικουλάρις.

302.d. Θαψία,

οἱ δὲ, ὑπώπιον, οἱ δὲ, πάγκρανον, οἱ δὲ, σκαμμώνιον, οἱ δὲ, θηλυπτε-

εἰς, Ρωμαῖοι φερουλάγω, οἱ δέ, φέρουλα A
σιλβέστρις, Αφροὶ βοίδεα.

304.f. Σπάρτιον,

οἱ δέ, λοβόν, οἱ δ', λύγον καλοῦσι.

Hic alij caput interſerunt de myrobalanis: ſed iudicio parum valet quicunque Dioſcoridis eſſe iudicauerit.

304.f. Νάρκισσος,

οἱ δέ, νάρκισσος ἄνυδρος, οἱ δ', αὐτογενές, οἱ δέ, βολβὸς ὁ ἐμετικός, οἱ δέ, λείριον, B Ρωμαῖοι βούλβους μορβιτώριους.

305.c. Ἱπποφαές,

οἱ δέ, ἱπποφυές, οἱ δέ, ἱπποφανές, οἱ δέ, ἵππιον, οἱ δέ, ἐχίνιον, οἱ δέ, πελεκῖνος, Ρωμαῖοι λαππάγω, οἱ δέ, λαππουλάμε-ερα καλοῦσι.

306.c. κρότωνα.

Αἰγύπτιοι σύσθαμνα, οἱ δέ, τρίξιν, C Προφῆται αἷμα πυρετοῦ, Ρωμαῖοι ῥίκινουμ, οἱ δέ, λοῦπα.

309.c. ῥίζαν,

ἣν καλοῦσι τούρπετ.

311.b. συκῆν,

οἱ δέ, μήκωνα ἀφρώδη.

Ib.e. Σκαμμωνία, D

οἱ δ', σκαμβωνίας ῥίζα, οἱ δ', Κολοφωνία, οἱ δέ, δακτύλιον, Ρωμαῖοι Κολοφώνιουμ, Προφῆται ἀποπλεύμονος, Αἰγύπτιοι σανίλουμ.

312.f. χοίδος,

οἱ δ', χαμελαία μέλαινα, οἱ δέ, ἡρακλεῖον, οἱ δέ, βδελυρά, Ρωμαῖοι κιτοκάκιουμ, οἱ δέ, ἐλεάγω, οἱ δέ, ὀλεαστέλλουμ. E

313.g. Ἀκτῆ,

οἱ δέ, δένδρον ἄρκτου, οἱ δέ, ἥμερον, Ρωμαῖοι σαμβούκουμ, Γάλλοι σκοβιήν, Δακοὶ σέβα.

314.b. χάλφται, F

οἱ δέ, ἑλιοσάκτη, οἱ δέ, ἀγρία ἀκτῆ, οἱ δέ, Εὐβοϊκή, Ρωμαῖοι ἔβουλουμ, Γάλλοι δουκωνέ, Δακοὶ ὄλμα.

315.b. λινόζωσις,

Ρωμαῖοι ῥάδιξ σιλβέστρις, Αφροὶ θορφαθσαδοί.

Ib.e. Ἀλεξανδρίνη, G

Ζωροάστρης θύμβρη, Οσθάνης αὐτογενές, Ρωμαῖοι κουκούρβιτα σιλβάτικα, Δακοὶ τουτράστρα.

A Romani ferulaginem ſeu ferulam ſylueſtrem, Pœni bœden.

De Spartio.

Aliqui lobon .i. *ſiliquam*, alij lygon, *hoc eſt, vimen*, appellant.

De Narciſſo.

Aliis narciſſus anydros, aliis autogenes, aliis bulbus emeticus, aliis lirium, Romanis bulbus vomitorius. B

quòd ſiccitate gaudeat, neq; loca aquoſa amet.

quòd excidentibus flore & ſemine ſponte ſua naſcatur & germinet, vt ait Theophraſtus.

De Hippophaë.

Aliqui hippophyes vocant, alij hippophanes, alij hippion, alij equinum, alij pelecinon, Romani lappaginem ſeu lappulam minorem.

De Ricino.

C Ægyptij ſyſthamna, alij trixin, Prophetę ſanguinem febris, Romani ricinum, ſeu lupam.

à canini vermis ſimilitudine.

De Pityuſa.

quam turpeth appellant.

De Chamæſyce.

Alij mecona aphroden, *hoc eſt, papauer ſpumeum.*

D *De Scammonia.*

Aliquibus ſcambonia radix, aliis Colophonia, aliis dactyliũ, Romanis Colophonium, Prophetis apopleumonos, Ægyptiis ſanilum dicitur.

à natali ſolo, nempe Colophone Aſiæ vnde petebatur.

De Chamelæa.

Alij chamelæam nigram, alij heraclion, alij bdelyran, *quaſi execrabilem*, E Romani citocacium, nonnulli oleaginem ſeu oleaſtellum vocant.

Herm. Bar. A libracam ex Celum.

De Sambuco.

Aliqui dendron arctu, *hoc eſt, arborem vrſi*, alij hemeron, *quaſi ſatiuam*, Romani ſambucum, Galli ſcobien, Daci ſeba nominant.

F *De Chamæacte.*

Aliis helioſacte, *quaſi ſambucus paluſtris*, aliis acte agria, *hoc eſt, ſambucus ſylueſtris*, aliis EVboica, Romanis ebulus, Gallis ducone, Dacis olma.

De Apio.

Latini radicem ſylueſtrem, Pœni thorphathſadoe appellant.

G *De Colocynthide.*

Zoroaſtri thymbra, Oſthani autogenes, Romanis cucurbita ſyluatica, Dacis tutraſtra.

De Epithymo.

A Aliqui cedoes, Romani inuolucrum vocant.

De Vite nigra.

Alij bucranium, Romani vuam taminiam, alij batanutam, alij betiſalcam, Daci priadela, alij peregrinam, Aphri lauothen.

De Filice.

B Alij pterion, alij pterineon, alij *daſyclonon, alij anaſphoron, Prophetæ Mercurij ſurculum, Romani filicem *fœnariam, alij laculam, alij filicem *ſimpliciter*, Ægyptij aſini ſanguinem.

ab hirſutis ſeu denſis ramulis.

fortè, veneream.

De Thelypteri.

Latini linguam ceruinam vocāt.

De Polypodio.

C Aliqui ſcolopendrion, alij pterin, alij *polyrrhizon, Romani filiculam ſeu filicularem herbam vocant.

à multifidis radicum inciſuris.

De Dryopteride.

Aliquibus pterion, aliis nymphæa pteris.

De Linozoſtide.

D Alij *argyron, alij aritrillin, alij *chryſitin, Ægyptij aphlopho, Latini herbam mercurialē maſculam, alij *teſticulatam, Aphri aſumes.

fortè, à ſemine, quòd argēti inſtar nitet.

fortè, à colore cauliculi.

à ſemine, quod exiguum & binūm inſtar teſticulorum dependēs profert.

De Cynocrambe.

Aphris harmas, aliis aſumeſlabon dicitur.

De Heliotropio magno.

E Alij heliotropon, alij dialion, alij *heliopun, alij ſcorpioctonon, *quaſi ſcorpios enecātem*, alij ſeſamon agrion, *hoc eſt, ſyluestre*, alij ſcorpij *caudam.

quòd Solis iter ita ſequatur, vt ſemper eum ſpectet.

à floris & ſeminis figura.

Ad calcem cap. de Omphacio.

Vi pollens aſtrictoria, tardè concoquentibus diſſolutiſque ſtomachis conuenit, itémque fœminis malacia laborātibus, & ileoſis. Creditur etiam ſalutare, ſi in peſtilenti F conſtitutione ſorbeatur.

De Stibio.

Alij *gynæcion, alij chalcedoniū.

fortè, quòd eo fœminæ facië adulterarent.

Ad calcem capitis de Gagate.

Aiunt & ſacro, hoc eſt, *comitiali morbo*, laborantes prodere ac deprehēdere: quoniam dum eum ferunt, olfacto ipſo protinus ac mo- G mento in terram procidunt. Quin & morbos fœminarum occultos ſanare, ſi ſuffumigati vaporem exceperint.

316.b. Ἐπίθυμον,

οἱ δὲ, κεδδὶς, Ῥωμαῖοι ἰμβόλουκρουμ.

318.d. ἄμπελον,

οἱ δὲ, βουκράνιον, Ῥωμαῖοι οὐβαμιλίνα, οἱ δὲ, βατανοῦτα, οἱ δὲ, βετισάλκα, Δακοὶ πριαδήλα, ἄλλοι δὲ, πεγεῖνα, Ἀφροὶ λαουαθέν.

Ib.g. πολύρριζον,

οἱ δὲ, πτέριον, οἱ δὲ, πτερίνεον, οἱ δὲ, δασύκλωνον, οἱ δὲ, ἀνάσφορον, Προφῆται Ἑρμοῦ βάϊν, Ῥωμαῖοι φιλιςφαναρία· ἄλλοι δὲ, λακοῦλλα, οἱ δὲ, φιλικέμ, Αἰγύπτιοι αἷμα ὄνου.

319.c. πτέριν

Ῥωμαῖοι λίγγουα κερβίνα.

Ib.e. Πολυπόδιον,

οἱ δὲ, σκολόπενδρον, οἱ δὲ, πτερὶς, οἱ δὲ, πολύρριζον, Ῥωμαῖοι φολίκουλα λίκουνάλις.

320.a. Δρυοπτερὶς,

οἱ δὲ, πτέριον, οἱ δὲ, νυμφαία πτερὶς.

Ib.f. Λινόζωστις,

οἱ δὲ, ἄργυρος, οἱ δὲ, ἀριτρελλὶς, οἱ δὲ, χρυσῖτις, Αἰγύπτιοι ἀφλοφὸ, Ῥωμαῖοι ἔρβα μερκουριάλις μάσκουλα, ἄλλοι δὲ, τεστεκουλάτα, Ἀφροὶ ἀσουμές.

321.b. ἀρρίνη,

Ἀφροὶ ἁρμάς, οἱ δὲ, ἀσουμέσλαβον.

Ib.d. σκορπίουρον,

οἱ δὲ, ἡλιότροπος, οἱ δὲ, διάλιον, οἱ δὲ, ἡλιόπουν, οἱ δὲ, σκορπιοκτόνον, οἱ δὲ, σήσαμον ἄγριον, οἱ δὲ, σκορπίου οὐράν.

325.f. ἰχθυῶς.

δυνάμει δὲ στυπτικὸν, ἁρμόζον τοῖς βραδέως πέπτουσι καὶ λελυμένοις στομάχοις, καὶ ταῖς κισσώσαις γυναιξὶ καὶ εἰλεώδεσι. δοκεῖ δὲ βοηθεῖν καὶ ταῖς λοιμικαῖς καταστάσεσι ῥοφούμενον.

Hæc quanuis in veteribus codicibus fini capitis de omphacio aſcripta ſunt, tamē ex cap. de vino omphacite trāſlata vidētur.

361.b. Λάρβασον,

οἱ δὲ, γυναικεῖον, οἱ δὲ, χαλκηδόνιον.

386.b. οὗτοι οἱ λίθοι.

*φασὶ δὲ καὶ διαγνωριστικὸν εἶναι τῆς ἱερᾶς νόσου. τούτου γὰρ ὀσφραινομένου ἐν ἀκμῇ φέρονται κατὰ γῆς πίπτειν. καὶ γυναικῶν δὲ νόσους κρυφίους ἰᾶσθαι θυμιώμενον, δεχομένων αὐτὸ τὴν ἀτμίδα.

Iſta ad finem capitis de gagate in codice nō contemnendo reperit Sambucus.

Perperàm οὐ negatiua particula in eo codice adiiciebatur.

Ib.d. τριωβόλου βάρος,

A vetuſto cod. hæc & mendoſa & ſuperſtitioſa inſerũtur. Samb.

Ταύτην φασὶ καὶ διακριτικὴν ἔχειν δύναμιν τῆς καθαρευούσης γυναικὸς καὶ τῆς ὑπ' ἀλλοτρίου ἀνδρὸς μοιχευομένης. εἰ γάρ τις αὐτὴν ἐπὶ τὰ στρώματα λάθρα θείη, ἡ μὲν καθαρὰ καὶ φίλανδρος εἰς ὕπνον κατενεχθεῖσα φυσικῇ τινὶ δυνάμει τοῦ λίθου τάς τε χεῖρας ἁπλοῖ περὶ τὸν ἄνδρα καὶ περιφύεται· ἡ δὲ πόνοις ῥυπαροῖς ἀφυπνώσασα, τῆς κλίνης καταπίπτει. ἀλλὰ καὶ δύο ταύτην ἀνδρῶν φερόντων, πάσης ἔριδος ἀπαλλάττει καὶ ὁμόνοιαν ἐμποιεῖ· καὶ βασταζόμενος εἰς στῆθος θέλγει λαόν.

Vel, καθαρᾶς οὔσης

Ib.f. Ὁ δὲ Μελιτίτης,

Pro iis quæ legũtur in contextu, vetuſtiores quidam codices Magica hæc habent. Samb.

Ὁ δὲ Μελιτίτης ὠνόμασται καὶ γαλακτίτης καὶ ληθαῖος, ὅτι φέροντες αὐτὸν καὶ προσιόντες τοῖς οἰκείοις δεσπόταις, εὐμενεῖς αὐτοὺς εὑρίσκουσι, καὶ λήθην λαμβάνοντας τῶν αὐτῶν πολλάκις κακῶν. αἰγῶν τε καὶ προβάτων ἀποσβεννυμένου τοῦ γάλακτος, εἴ τις αὐτὸν λεαίνῃ μεθ' ἅλμης μίξας, βοηθεῖ τὸ ποιμνίον. λέγουσι δὲ καὶ ὅτι γυναιξὶ τὸ αὐτὸ δύναται πρὸς γαλακτοτροφίαν τριβόμενος καὶ πινόμενος. ἀλλὰ καὶ περὶ αὐχένος ἐν τοῖς νηπίοις καταδεδεσμευμένος, ἀπείργει φθόνον, καὶ ἄνοσον σώζει, καὶ ἀνεπιβούλευτον φυλάττει τὸ νήπιον, καὶ ὅτι τὸν τοῦτον φοροῦντα καὶ βασιλεῖς αἰδοῦνται καὶ δικασταί, καὶ ἡδεῖς πᾶσι δοκοῦσιν.

Περὶ Χαμαιμήλου.

Τοὺς πυρέσσοντας τὸ Χαμαίμηλον θεραπεύει σὺν ῥοδίνῳ λεῖον τετριμμένον. ὠφέλιμον δὲ τοῖς μετριάζουσι τὸ φυτόν. φύεται δ' ἐπὶ θινοῖς τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰατροὶ ἀρχομένου θέρους.

Fortè θινῶς ex Ald.cod.

Περὶ Ῥάμνου.

Τὴν Ῥάμνον ἐάν τις ἄρῃ ἐν λειψοσελήνῳ καὶ βαστάζῃ, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ πρὸς ἀνθρώπους φαύλους· ἁρμόζει δὲ φορεῖν αὐτὴν θρέμματα, καὶ πλοίοις περιτίθεσθαι· ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς καὶ δαίμονας, καὶ ἐπιπομπάς.

Περὶ Ἀρτεμισίας.

Ἀρτεμισίαν τὴν βοτάνην εἴ τις ἔχει.

A

De Magnete.

Hunc aiunt naturali quadam vi pollere, qua mulierem caſtam ab adultera diſcernat. Si quis enim ipſum ſtrato clanculum impoſuerit, quæ pudica eſt viriq; ſui amore tenetur, ſomno conſopita vlnis maritum ita arctè amplexabitur, vt in illius complexu quaſi hæreat: altera B verò ſpurcis & indignis per ſomnũ exercita laboribus, è lecto procidet. Sed & magnetem ſi duo viri ſecum tulerint, lites & cõtrouerſias, ſi quæ inter illos fuerint, dirimet, atq; cõcordiã fouebit. Idem geſtatus ſupra pectus, populum lenit ac demulcet.

De Melitite lapide.

C Melitites lapis etiam galactites nominatur, itémque lethæus, quaſi obliuioſus, quia ipſum geſtantes, ſi ad dominos ſuos acceſſerint, beneuolos illos & clementes comperient, ac etiamnũ immemores ſcelerum & maleficiorum quæ ſæpiùs antè perpetrarint. Quin & capras ouéſque deficiente lacte, ſi quis i- D pſum admixta muria tritum exhibuerit, eas non parũ adiuuerit. Fertur & mulieribus itidem tritus potúſque ad lactis generationem vbertatémque cõferre. Sed & infantis collo adalligatus, arcet inuidiã, eúmque à morbis inſidiiſq; tuetur ac vindicat. Inſuper qui lapidem eiuſmodi geſtauerit, & apud Reges E & apud Iudices venerabilis erit, ac omnium deniq; gratiam fauorémque demerebitur.

De Chamæmelo.

Febricitantes ſanat chamęmelũ, cum roſaceo ad læuorem tritum. Vtilis inquam planta mediocriter affectis. Naſcitur porrò in editioribus F areνoſíſque locis quæ breuis eſt & optima, eámque auferunt Medici æſtatis initio.

De Rhamno.

Rhamnum ſiquis eruat ſilẽte Luna, & ſecum ferat, cõtra venena & improbos homines prodeſſe ſentiet. Vtiliter etiã & à pecoribus geſtatur, & nauigiis circumponitur. G Valet & contra capitis dolores, dæmoniorúmque inſultus.

De Artemiſia.

Artemiſiã herbã ſiquis iter faciẽs

ſecũm habeat, itineris laborem nõ ſentiet: ſin ferat in pedibus, venenatas beſtias & dæmonia fugabit. Quòd ſi ſanguis circum articulos coaluerit, induratúſq; fuerit, ramulos maiores cum roſaceo in olla feruefacito, expreſſóque inde oleo locum affectum totũ oblinito, diſcubitum eunte ægro. Quin & vuluæ ſtrangulatu laborantibus fœminis mirum in modũ auxiliatur, ac ſubſtillũ quoque lotium & opiſthotonum leuat.

De Pentadactylo ſeu quinquefolio.

Pentadactylõ ſi quis circa corpus geſter, nullo dolore afficietur: oculos, ſtrumas, induratas tõſillas, vuã, & partium ſub lingua, articulorum & neruorũ dolores, dentes & pſorã perniciali fame contractã iuuat: remoratos à partu menſes eiicit: Affuſa verò manibus cum aqua tepida, contra terrores, faſcinum ac dæmonia mirum in modum commendatur. Cæterùm herbam legito dum augeſcit luna, oriente Sole.

De Verbenaca.

Verbenaca recta pudendum arrigit: ſupina verò, exiccandi vim habet. Recta amuleti inſtar adalligata, oculorum doloribus auxiliatur, cõtra eorundem hebetudinem & capitis dolorem efficax eſt: ſed & contrita ex aceto, laſſitudinem eximit: ſtrumas & induratas tonſillas confeſtim diſcutit. Cæterùm febriles horrores ſtatim ſanantur, ſi quis ſolùm ſtans ex aduerſo ramulos eius tenuerit.

De Dictamno.

Dictamnum ſiccatũ manibus terito, & in farinam redigito, adiectáque vini gutta corpus tãgito. Cõtra omnes ſerpentium iniurias auxiliatur: vlcera putréſque nomas purgat priùs, dein etiam explet: adactis corpori aculeis præſenti adhibetur auxilio: ad lienem quoque & abditorum locorum inflammationes in farinã redacta imponitur. Herbã vere, magnis æſtibus, autũnoq; eruito.

De Saluia.

Saluia perfrictionẽ tuſſimq; diſcutit: prauis etiã vlceribus omnib⁹, cera & roſaceo ammixtis, auxiliatur.

A ἐν ὁδῷ, λύει τὸν κάματον. καὶ ἐν τοῖς ποσὶν ὁ φορῶν, θηρία διώκει καὶ δαίμονας· αἷμα δὲ ἐπὰν περὶ τὰ ἄρθρα σκιῤῥωθῇ, κλωνία λαβὼν μείζω μετὰ ῥοδίνου, καὶ ποιήσας ζέσαι εἰς χύτραν, σύγχριε τὸν πονοῦντα ὅλον ὡς ὑπάγῃ κοιμᾶσθαι· καὶ ὑστερικαῖς γυναιξὶ πάνυ βοηθεῖ. στραγγουρίαν παύει, καὶ
B ὀπισθοτόνου ῥῆγμα.

Περὶ Πενταδακτύλου.

Τὴν Πενταδάκτυλον εἴ τις φορῇ περὶ τὸ σῶμα, ἄπονος μένει, καὶ ὀφθαλμοὺς ὠφελεῖ, χοιράδας, ἀντιάδας, σταφυλὴν, καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν, ἄρθρα τε καὶ νεύρων, ὀδύνας, καὶ ὀδόντας, ψώραν ἐκ λιμο-
C κτονίας· λοχίων ἔμμηνα κατασπασθέντα. ἐν ὕδατι δὲ χλιαρῷ προσκλυζομένη εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς φόβους καὶ βασκανίας καὶ δαίμονας ἐστὶ πάνυ καλή. διὸ λάμβανε τὴν βοτάνην, ὅτε αὔξει ἡ σελήνη, ἡλίου ἀνατέλλοντος.

Περὶ Περιστερεῶνος.

D Περιστερεὼν ὁ μὲν ὀρθὸς τείνει τὸ αἰδοῖον, ὁ δὲ ὕπτιος, ξηραντικός ἐστιν. ὠφελεῖ γὰρ ὁ ὀρθὸς περιαφθεὶς πρὸς πόνους ὀφθαλμῶν. ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ κεφαλῆς πόνον, καὶ κάματον παύει, τριφθεῖσα μετ' ὄξους. χοιράδας, ἀντιάδας παραχρῆμα παύει· ὅτε δέ τις φρικιᾷ, ἀπὸ
E ταύτης κλωνία λαβὼν, κατέναντι στήτω τοῦ φρικιῶντος μόνον, καὶ εὐθὺς θεραπεύεται.

Περὶ Δικτάμνου.

Τὴν Δίκταμνον ξηράνας, τρῖψον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ ὡς ἄλφιτον ποιήσας, καὶ βαλὼν σταλαγμὸν οἴνου, θίγε τοῦ σώματος.
F πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἑρπετὰ ἁρμόζει. ἕλκη γὰρ καὶ τὰς σαπρὰς νομὰς πληροῖ προκαθαίρων· κἂν σκολοπισθῇ τις προσκατάπλασσε, καὶ εὐθέως ὠφελήσεις· πρὸς σπλῆνα δὲ καὶ τὰ ἐν κρυφίοις τόποις πάθη φλεγμαίνοντα, κατάπλασσε, ὡς ἄλφιτον ποιήσας. αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἔαρι καὶ
G ἐν τοῖς καύμασι καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ.

Περὶ Ἐλελισφάκου.

Ἐλελίσφακον λύει ψυγμὸν, βῆχα· πρὸς πάντα δὲ τὰ κακὰ ἕλκη σὺν ῥοδίνῳ· καὶ κηρῷ ληφθὲν ὠφελεῖ.

Ruellius λυγμὸν legiſſe videtur, hoc eſt, ſingultũ.

σπλῆνος πόνον καὶ δυσεντερίαν θεραπεύει, A
πινόμενον μετ' οἴνου λευκοῦ. ἐξίσου δὲ τοὺς αἱ-
μοπτοϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει· καὶ
πρὸς πάντα ποιεῖ λόχια γυναικός. αἱ κά-
κισται δὲ γυναῖκες πεσσὸν ἐξ αὐτοῦ ποιήσα-
σαι, προστιθέασι καὶ ἐκβάλλουσιν ἔμβρυα.

Περὶ Κυπαρίσσου.

Κυπάρισσος βοτάνη ὠφελεῖ πρὸς B
βράγχους καὶ ὠτία· καὶ ἀντιάδας, καὶ ὕ-
δρωπα καὶ ἰσχιάδας θεραπεύει.

Περὶ Κενταυρείου.

Κενταύρειον ὠφελεῖ πρὸς φλεγμαί-
νοντα πάθη, καὶ κρούσματα πληγῶν· ὑστε-
ρικαῖς γυναιξὶ βοηθεῖ, στραγγουριῶντάς
τε παύει καὶ λιθιῶντας. αἶρε δὲ τὴν βο- C
τάνην ἐν ἔαρι ἡλίου ἀνατέλλοντος.

Περὶ Βουφθάλμου.

Τὴν βούφθαλμον σελήνης αὐξανού-
σης λαμβάνειν δεῖ. ποιεῖ δὲ πρὸς φόβους
καὶ δαίμονας καὶ βασκοσύνας, καὶ φάρ-
μακα· κατὰ ταῦτα ἀποστρέφουσα. καὶ ὀδόν-
τα εἴ τις ποτὲ τὴν ῥίζαν μασησάμενος D
ἀποπτύσει, εὐθὺς τὸ ῥεῦμα στέλλουσα ὠ-
φελεῖ· λύει δὲ καὶ γαστέρα.

Forte ταύτα.

Περὶ Παιονίας.

Παιονία βοτάνη αἴρεται ἐν τοῖς κυνο-
καύμασι πρὸ τοῦ τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι, καὶ
κρεμᾶται· καὶ ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα
καὶ βασκοσύνας καὶ φόβους καὶ δαίμονας, E
καὶ ἐπιπομπάς· καὶ εἰς πυρετὸν ἐκ φρι-
κιάσεως νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινόν, καὶ τε-
ταρταῖον. λέγεται δὲ ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ὄρει
ἔνθα ἦσαν δαίμονες φυεῖσα, τούτους ἀπε-
δίωκεν.

Additur in Ald. cod. caput περὶ πολίου.

Περὶ Πολίου.

Πόλιον, ἡ βοτάνη φορουμένη περὶ τὸ F
σῶμα ὠφελεῖ πρὸς σεληνιασμὸν καὶ κό-
πον. δύναται δὲ τριφθεῖσα μετὰ ὄξους ἡ
βοτάνη καὶ καταχεομένη, πόδας ἀκροκο-
ρύμβους ὠφελεῖν.

Περὶ Μώλεως.

Μῶλυ βοτάνη ῥιζοτομηθεῖσα καὶ
πρὸς τὸ σῶμα φορουμένη, ὠφελεῖ πρὸς G
φάρμακα καὶ βασκανίαν.

Περὶ Εναλίας δρυός.

Τὴν ἐναλίαν δρῦν ὅταν ἡ σελήνη

A Lienis dolorē dyſenteriámque po-
ta cum vino albo ſanat. Pari quoq;
modo ſanguinem excreātibus potu
medetur: & ad extrahendas quaſli-
bet muliebres à partu purgationes
efficax eſt. Cæterùm ſceleſtiſſimæ
mulieres ſubdito ex ea peſſo partus
excutere non verentur.

De Cupreſſo.

B Cupreſſus herba contra raucedi-
nes prodeſt: auriculas, induratos tō-
ſillarum tumores, aquam inter cu-
tem & coxendicum cruciatus per-
ſanat.

De Centaurio.

Centaurium cōtra inflammatio-
nes & ictuum alliſiones valet: fœ-
C minis vuluæ ſtrangulatione labo-
rantibus auxiliatur: quin & ſubſtilli
lotij calculorúmque tormēta leuat.
Herbam porrò Vere, oriente Sole
legito.

De Buphthalmo.

Buphthalmū creſcente Luna de-
cerpere oportet. Facit verò contra
D pauores, dæmonas, faſcinationes &
venena: ea ſiquidem omnia auertit.
Quòd ſi quis radicem commandu-
cando identidem expuat, dentium
dolori, ſedata ſimul & ſemel fluxio-
ne, auxiliabitur. Quin & aluum ſol-
uit.

De Pæonia.

Pæonia herba per æſtus Caniculę
E ante Solis ortum vellitur, appenſá-
que contra venena, faſcinum, pauo-
res ac dæmonum inſultus prodeſt:
item contra febres cum horrore a-
dorientes tā nocturnas, quàm diur-
nas, necnō & aduerſus quartanam.
Cęterùm dęmones à monte in quo
naſcebatur quondam fugaſſe pro-
ditur.

F *De Polio.*

Polium herba circa corpus geſta-
ta, contra lunaticum morbum laſſi-
tudinémque auxiliatur. Siquidem
trita ex aceto herba & ſummis pe-
dibus affuſa prodeſt.

De Moly.

G Moly herba radicitus exciſa &
circa corpus geſtata, venenorum &
faſcinationis amuletum eſt.

De Marina quercu.

Marinam quercū extrema Luna

cum roſaceo miſceto, & faciem illinito, cùm ad negotia te conferes. Sub ventriculo geſtata, fœtus vegetiores reddit: ad arcendos verò pauores nocturnos, manu tenetur. Sed & contra faſcinum & maleficia omnia prodeſt, corpúſq; tuetur. Cùm enim faſcinantes recedunt, areſcentem ſurculum illa occludit, & eundé, ſi propiùs acceſſerint, aperit.

De Chryſanthemo.

Chryſanthemon ſi terra ante Solis ortum eruatur, corporíque adalligetur, aut ex collo ſuſpendatur, veneficas mulieres omnéſque faſcinationes amolitur.

De Eryſimo.

Eryſimum cum vino tritum, aduerſus ventris dolorem bibitur. Quòd ſi quis grana ſeptem in domum proiecerit, rixæ & iurgia concitabuntur.

A λήγῃ, μίξον μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου, καὶ χρίσον σου τὸ πρόσωπον, ὅταν ἐπὶ πράγματι ἀπέλθῃς. ζωογονεῖ δὲ καὶ παιδία ὑπὸ τὴν κοιλίαν φορούμενον· καὶ πρὸς τοὺς φόβους τοὺς γινομένους ἔχε κατὰ νύκτα. καὶ πρὸς βασκανίαν τε καὶ πάντα τὰ κακὰ ὠφελεῖ· καὶ τὸ σῶμα φυλάττει· ὅσον γὰρ οἱ βάσκα-
B νοι ἀφεστήκασι, μέμυκεν· ἐρχομένων δὲ αὐτῶν ἐγγὺς, ἀνοίγει τὸ κάρφος.

Περὶ χρυσανθέμου.

Τὸ Χρυσάνθεμον εἴπερ αἴρεις ἐκ τῆς γῆς πρὸ τοῦ τὸν ἥλιον ἀνατέλλειν, καὶ περιάπτεις τῷ σώματι, καὶ ἐκ τοῦ τραχήλου ἀποκρημνᾷς, ὠφελεῖ ἀποστρέφον τὰς φαρ-
C μακίδας γυναῖκας, καὶ πάντας τοὺς βασκάνους.

Περὶ ἐρυσίμου.

Ἐρύσιμον λεῖον μετ᾽ οἴνου πρὸς κοιλίας πόνον πινέσθω· ἐὰν δὲ κόκκους ζ´ εἰς οἰκίαν βάλῃς, ἀψιμαχία ἔσται.

Capur de Elleborine, quod poſtremo loco habebatur, iccirco deleui, quia verbis totidem legebatur cap. de Epipactide lib. 4. cap. 109.

FINIS. ΤΕΛΟΣ.

THE ASIATIC SOCIETY LIBRARY BOMBAY

IANI ANTONII SARACENI LVGDVNÆI SCHOLIA IN DIOSCORIDIS DE MATERIA MEDICA LIBROS V. & eiuſdem de Venenis Lib. II.

IN QVIBVS VARIAE CODICVM variorum lectiones examinantur, diuerſæ de Medica materia ſeu priſcorum ſeu etiam recentiorum ſententiæ proponuntur, ac interdum conciliantur: ipſius denique Autoris corruptiora, obſcuriora difficilioráque loca reſtituuntur, illuſtrantur & explicantur.

THE ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY
LIBRARY

IANI ANTONII SARACENI LVGDVnæi Scholia in Dioſcoridis de materia Medica libros V.

IN LIBRVM PRIMVM.

IN PRAEF. Βάσσος ὁ Ιυλαῖος.] Vetus exemplar & Aldinum habẽt Τυλαῖος: quę quidẽ ſecutus eſt Marcellus Virgilius. Quidã Τύλλιος legunt. Ac certè quidem Cælius. AVrelianus alicubi Tullij Baſſi meminit. At Epiphanius Conſtãtienſis Epiſcopus circa principiũ lib.1. contra hæreſes 80. poſtpoſito itidẽ prænomine Βάσσον τὸν Τύλιον nominat (quo loco & alios qui de materia medica ſcripſere commemorat) & id quidem facili, vt opinor, errore, ἀντὶ τοῦ Ιύλιον vel Ιούλιον. Id enim eſt huic ipſi nomen apud Plinium, tum alibi, tum in elencho lib. XX. XXI. XXIII. XXIIII. XXV. XXVI. XXVII. vbi obiter annotatur, Baſſum æquè ac Sextium Nigrum, etſi Latinus eſſet, Græcè tamẽ de Medicina ſcripſiſſe. quare nõ immeritò Ruellius Iulium Baſſum conuertiſſe videtur.

Πετρώνιος, Νίγερ τε καὶ Διόδοτος] Dioſc. Petronium & Diodotum tãquam diuerſos rei herbariæ Scriptores hîc commemorat. At Plinius tum lib. 20. cap. 8. tum etiã lib. 25. cap. 9. vnum & eundẽ Petronij Diodoti nomine deſignare videtur.

ἐν ε̄ βιβλίοις] Malui ἐν ε̄ βιβλίοις legere, quàm vti habebatur in vulg. exempl. ἐν ἓξ βιβ. Sũt enim quinq; tantummodo libri, qui τὰ ὑλικὰ (ſic enim vocat Erotianus Hipp. ἐξηγητὴς) hoc eſt, materiã omnem medicam, complectũtur: reliqui, quibus de venenis, venenatorúmque animalium ictibus morſibúſve agitur, neq; huc pertinẽt, neque fortaſſe huic ipſi Dioſcoridi aſcribi deberent. Huc adde quòd & Gal. in pręfat. 6. de ſimpl. Dioſcoridis Anazarbæi quinque dũtaxat libros agnoſcit. Ac ipſe quoq; Dioſcorides quintũ librũ totius operis vltimũ in eiuſdem libri præfatione nominat.

εὔχηστα] Quidam ἄχηστα legunt: ſed vulgata lectio mihi magis arriſit. Vtrancunque tamen recipias, locus hic planè mutilus ac decurtatus videtur. Quæ enim hîc habentur de medicamentorum ætatibus, aut certè virium diuturnitate, ea vt experientiæ, ita etiam clariſs. Scriptorum autoritati refragãtur. Siquidem Theophraſtus, lib. 9. de hiſt. plant. cap. 14 præter vtrunque Veratrũ aliquot alia recenſet medicamenta, quæ quàm triennij longiore durent tempore, viribus etiamnum integris. Ac eum ipſum Theophraſti locum Plinius, lib. 27. cap. vlt. totidẽ ferè verbis Latinè reddidit. Quid verò hac in parte ſentiendum ſit, vel ipſa experientia cuiuis ſatis indicabit. Cæterùm doctiſſ. vir D. Ioh. Bauhinus, quò dubitationis huiuſce cauſam adimat, pro eo quod habetur in hac ipſa periodo, μόνα τῶν βοτανικῶν, reſtituit, ἔνια τῶν βοτανικῶν, nec ineptè.

ἔτι τοὺς καυλούς.] Fortè, ἀντὶ τοῦ, ἔτι, legendum, ὄντας: aut etiam relicto ἔτι, addendum ὄντας: nec enim ita facilè ſubintelligi poſſe videtur.

CAP. I. ἡ γὰρ λευκά, &c.] His locis hauddubiè particula ἡ accipitur pro Partim, ſeu Aliqua ex parte, vel quadantenus. Vult enim Autor, in eodem flore, ſed tamen diuerſis eius partibus, hos omnes colores conſpici. Id vel ex eo patet, quòd ſtatim ſubiungit: propter colorum quæ in flore eſt varietatem, plantam ipſam non immeritò Iridi cœleſti aſſimilatam fuiſſe. Et hoc ipſum ſatis innuit Plinius, apud quem Dioſcoridis toto opere nullam fieri mentionem, mirari ſatis non poſſum. Is enim lib. 21. nat. hiſt. cap. 7. *Floret*, (inquit) *Iris diuerſi coloris ſpecie, ſicut arcus cœleſtis: unde & nomen.* Ceterùm Iridis flores, ſcribit Philinus, Athenæo teſte, λύκους, hoc eſt, lupos, ex eo nominari, quòd lupi rictui labríſque ſimiles ſint.

ἡ μέλανα] Malui μέλανα ex codice Aldino legere, quàm ex Pariſienſi μήλινα: maximè quum eam quoque lectionem ſecutus videatur Oribaſius, Collect. lib. 11. Huc accedit quòd in Iridis flore color ſubniger cernitur, qualis in viola nigra, quę ideò etiam μελανὶς nomẽ accepit. Omnino verò luteus color in eo ipſo vix vlla ex parte, quod videam, conſpicitur, ſed tantùm ex luteo albicans aut palleſcens: qui Græcis ὠχρὸς dicitur. Hic enim, Platone in Timæo teſte, conflatur λευκοῦ ξανθῷ μεμιγμένου, ſcilicet cùm flauo ſeu luteo commiſcetur album.

διέχριστα λίνῳ] Oribaſius χοίνῳ vel χοινίῳ legiſſe videtur: ſed paruo diſcrimine.

ἄρίστη δὲ βελτίων ἡ Ιλλυρική] Gal. etiam 1. de Antidot. irin Illyricam cæteris præſtare tradit. Sed & ante ipſum Theophr. 9 hiſt. cap. 7. laudatiſſimã ſcribit in Illyrico natam, & ibi quoque non quidem maritimis in locis, ſed mediterraneis, magíſque ad Septentrionem ſitis. Plinius ex ſententia Theophr. lib. 21. c. 7. *Iris laudatiſſima*, inquit, *in Illyrico, & ibi quoque non in maritimis, ſed in ſylueſtribus Drilonis & Narone.* Sic Iridis meminit Nicander in Theriacis, ἣν ἔθρεψε Δρίλων καὶ Νάρονος ὄχθη. Sunt verò, Ptolemæo teſte, Drilo & Naro fluuij in Dalmatia Illyrico vicina.

τῇ γεύσει πικροτέρα] Ita legimus ex vetuſto codice. Vulgata tamen exemplaria habent πυρωτέρα, fortè ἀντὶ τοῦ πυρωδεστέρα vel πυρωτικωτέρα, hoc eſt, guſtu feruẽtiore. Et hæc lectio tolerari quoque poteſt: maximè cùm Oribaſius, loco ſuprà citato, eã ſecutus eſſe videatur.

καθαίρουσι δὲ πάχη καὶ χολ.] In veteri Sambuci codice legitur, καθαίρουσι δὲ πάθη καὶ χολάς. Goupylus verò in aliquot exẽplaribus legit, πάχη: quæ quidẽ lectio vt Interpretibus aliis, ita mihi ipſi magis arriſit: ſiue πάχη pro craſſioribus excrementis, ſiue pro craſſioribus humoribus accipiamus. Nec enim me mouet quod exiſtimat Goupylus, expungendam eam dictionem, ne qua in Autoris verbis videatur περισσολογία: cùm iam antè (inquit ille) nihil aliud voluiſſe viſus ſit Dioſcor. quo loco ait, radices Iridis τὰ δυσανάγωγα ὑγρὰ λε-

ποιεῖν, hoc eſt, καταξηραίνειν, vti loquitur Paulus, cùm de his ipſis radicibus mentionem facit. Sed (quod pace tanti viri dictum velim) quis non videt aliud eſſe καθαίρειν πάχη, aliud τὰ δυσαναγωγὰ ὑγρὰ λεπτοποιεῖν? quum illud ſit, humores craſſos purgare: hoc verò, eos ipſos attenuando ad purgationem præparare. Adde quòd vbi de attenuatione ſermo eſt, de thorace cōtentis humoribus agitur: vbi verò de purgatione, de craſſis iiſdem quauis etiam alia corporis parte contentis.

CAP. II. ὑπολεύκους] Contrà Plinius lib.25. cap.13. Acoro tribuit radices nigras, minúſque venoſas, cæterò ſimiles iridis.

τὸ ἐν Κολχίδι] Oribaſiū ac Dioſc. interpretes ſecutus, Κολχίδι legere malui, q̃ Χαλκίδι cū Par. codice. Huc accedebat quòd ei Acoro primas tribueat etiam Plinius, lib. hiſt. nat. 25. cap. 13. quod in Colchide naſcitur iuxta Phaſim amnem, & vbique in aquoſis. Eſt verò Colchis, Aſiæ prouincia, vti & Gnatia: cuius itidem hoc ipſo loco meminit Dioſc. Ea Coracе mōte, à Septentrione: ab Ortu, Iberia: à Meridie, Phaſide amne: ab Occaſu, Ponto EVxino clauditur.

CAP. III. διαθέσεσι καὶ ἀρθρων πόνοις. Στύρακι, &c.] Ita legere & diſtinguere viſum eſt, contra quàm in cæteris exēplaribus habeatur: nempe vt quod de eclegmate ex Mei radicis puluere & melle cōcinnato dicitur, ad vnius thoracis affectus referatur, non item ad aliarum partium vitia: quibus eclegmata vt minùs conueniunt, ita neque accommodari conſueuerunt.

CAP. IIII. σκορπιοδήκτοις] Aut θηριοδήκτοις legendum, quæ vox huic Authori ſatis eſt vſitata: aut potiùs σκορπιοπλήκτοις, hoc eſt, à ſcorpione ictis, qua quidē voce vtitur ſequenti capite Dioſcorides. *Non metuendus enim morſu, ſed acumine caudæ Scorpius*, vti loquitur Ouid. 4. faſt. quanquā & eiuſmodi aculeum Plinius dentis nomine appellare non veretur, lib. 11. cap. 37. Cæterùm vt prior illa lectio codicum quorundam & veteris Interpretis teſtimonio, ita hæc poſterior Pauli de cyperide agentis, itémque Plinij autoritate nititur.

CAP. VI. ἔχουσα τὸν στάχυν] στάχυς nomine plerunque accipitur ſpica vulgo dicta, qualis ea eſt qua frumētacea ſemina continētur: quæq́; Varrone teſte lib. 1. de re ruſt. cap. 48. ruſticis olim à ſpe ſpeca nominabatur: *eā enim* inquit ille) *quòd ſperant fore, ſerunt*. Ab harū etiam ſpicarū ſimilitudine Græci ῥιζοτόμοι thymo, ſtœchadi & ſimilibus στάχυν tribuūt. Sed στάχυν ſeu ſpicam hoc loco ita non eſſe accipiendam, vel ex eo patet, quòd, quicquid dicant nonnulli Plinij autoritate decepti, nardus Indica ſpicas huiuſmodi nullas habere comperiatur. Intelligit verò Dioſc. nardi radicis nucleum, quæ quidem pars eſt ipſius nardi nobiliſſima, præſtantiſſima, ac etiamnum in vſu Medico frequentiſſima. Vt enim Columella Latiníque alij ſpicas interdū accipiunt pro nucleis, quibus numeroſis ac ſibi inuicem cohærentibus quarundā radicū bulboſa capita compinguntur, velut allij, vlpici, liliorū, q sīq; in allio, Dioſc. teſte, Græcis peculiariter ἄγλιθες nuncupātur: ita & Græci στάχυας pro iiſdē radicum nucleis accepēre, ac tùm certè potiſſimùm cùm Indicæ nardi fecēre mentionē. Idipſum ſatis apertè innuit Gal. 1. de Antid. quo loco radicē nardi ſpicam nominari dicit, non quia verè ſpica ſit, ſed quia ſpicæ figurā æmuletur. Itémq; lib. 9. de comp. medic. ſecundum locos, quam Philo in deſcribēda ſua antidoto ῥίζην ψευδώνυμον nominarat, nil aliud eſſe aſſerit, quàm ipſiſſimā nardi radicē: ibidémque annotat Philoni ψευδώνυμον ita dictam, quod vulgò nō radix, ſed ſpica vocaretur. Quinetiā 8. de ſimpl. medic. facult. vbi de nardi radice tāquam potiore nardi parte agit, νάρδου στάχυν appellat, quaſi ex eo vocabulo vnicuique ſatis cognitam. Quinetiam AEgineta & Actuarius cōpoſito nomine ναρδοστάχυν nominauerunt. Græcorū fortaſſis exemplo dixit Ouid. 15. Metamorph. *Nardi lenis ariſtas*. Eaſdē Statius Syl. v. ariſtarum odoratarum nomine intellexiſſe videtur, quo loco

odoratas (ait) *nec Arabs decerpſit ariſtas.*

Quanquam horum poetarum vterque potiùs de nardi Italicæ ſpicis, lauandulæ vulgò dictæ, congeneris fortè locutus eſt, quemadmodum & Plinium feciſſe mihi ſit veriſimile, quando nardum fruticem deſcribere conatur, lib. 12. cap. 12. Cæterùm nō ignoro à quibuſdam meritò in dubiū vocari, ſintne ſpicæ illę antedictę nardi radicum particulæ, an verò potius ab vna prodeuntes radice ſupra terram extēt. Verùm equidem, dum à peritioribus herbariis certius aliquid cognouero, vnà cū Galeno radicibus eas annumerandas eſſe duxerim. Nec illud abs re: quandoquidē, vt aiunt, intra terram latere comperiantur, ac, vel ipſo teſte Theophraſto, quæcunque terra conduntur ſtirpium partes, earundem radicibus acceņſeri oporteat.

σφόδρα κολοβὴν] Vt non habentur hæc duo vocabula in veteri exemplari, ita neque apud Oribaſium, & fortaſſe redundāt. Nec enim fit veriſimile quam paulò pòſt μεγαλόσταχυν ait eſſe, ſimul & ſemel σφόδρα κολοβὴν, hoc eſt, valde curtam, puſillam ac mutilam conſpici.

στόματι διάπασμα] περιφραστικῶς διαπάσματος nomen conuertere volui, memor eius diſtinctionis quæ habetur apud Oribaſium libro 1. coll. cap. 31. τοῦ ἐμπάσματος, καταπάσματος καὶ διαπάσματος: quamuis plerunque dictiones has apud Medicos tum Veteres, tum etiam recentiores, confundi tam certum eſt, quàm quod certiſſimum. At reuera periphraſis, qua ſum hîc vſus, mihi ad exprimendam Autoris mentem omnium aptiſſimè quadrare viſa eſt. Siquidem καθ᾽ ὑγρῶν vocabulum, quod hoc ipſo habetur loco, etiam alibi Dioſcorides ad corporis partem accommodat, quam non tantùm humere humoréve perfundi intelligendum, ſed etiam ex humoris quaſi reſudantis redundantia odorem de ſe tetrum expirare: veluti cùm ait loco alio: καθύγροις μασχάλαις ἁρμόζει, quod quidem non ineptè quidam interpretantur: *alarum uirus mitigat*.

CAP. VII. ἀλιούγγια] In duobus manuſcriptis codicibus legit Goupylus ἀλιούασκα: attamen cum Ruellio legendum opinatur, σαλιούγκα: quaſi verò citra σ, aſpiratum ἀλιούγκα Latinum ſaliunca non ſatis exprimeret. Ac vterque fortaſſis cum Leoniceno nardum Celticam ſeu Gallicam, plantam eam exiſtimauit eſſe, quam Saliuncæ nomine deſcribit Plinius: cuius itidem mentionem facit Poëta in Bu-

colicis, dum humilis cognomen illi attribuit. Sed quàm parum firmis nitantur rationibus, ij iudicent qui Plinium diuerſis capitibus de nardo Gallico & ſaliunca egiſſe, iiſque notas vireſque diſpares aſſignaſſe animaduerterint. Malui equidem non ineptam Marcelli Virgilij coniecturam ſequi: qui quidem facili librariorum errore depreheſo, Γάλλικα legẽdum putat. Eam verò coniecturam cõfirmare videtur & ipſe Oribaſius, aut certè Raſarius Oribaſij interpres, capite de nardo Celtica.

CAP. VIII. οὔτε δὲ καυλὸν] Sunt qui capitis huius initio αὐτὴ τὸ καυλοὺς, κλῶνας ſeu κλάδους repoſuerint: quo è numero fuere Ruellius & Marcellus Virgilius: nec id alia (opinor) ratione, quàm vt Dioſcoridem à contradictione vindicarent. Verùm quia κλῶνες ſeu κλάδοι, hoc eſt, rami ſurculíve, arboribus magis quàm herbis conueniunt (quanquam non ignoro ſæpenumero etiam ad herbas, maximéque frutices transferri) nobis ea lectionis immutatio nondum ſatis apta videtur. Itaque cum Sambuco maluimus ex Hiſpano codice αὐτὴ τὸ φέρει, ὑποφέρει legere: quaſi velit Autor nardi montanæ tum caulem tum fructum, tum denique florem, ætatem minimè ferre. Quòd ſi vulgata lectio retineretur, qui nardo montano priùs caules & folia eryngij tribuerat Dioſcorides, à ſeipſo iam manifeſtò diſſentiret. Cæterùm multò minùs aptè (noſtro quidem iudicio) aliis quibuſdam, ac inter cæteros, Mathiolo viro alioqui grauiſſimo, caſibus immutatis legendum videtur: οὔτε δὲ καυλὸς, οὔτε καρπὸς, οὔτε ἄνθος συμφέρει, quaſi voluerit Dioſc. has plantæ partes nullius eſſe in medicina vſus.

CAP. IX. καλοῦσι] Pariſ. codex habet πόα εὐώδης στεφανωματική, quidã βοτάνη εὐώδης, &c. Sed codicem Aldinum ſecutus iſta conſultò prætermiſi: maximè cùm in vetuſtis quibuſdam exemplaribus non extare compertum haberem. Huc adde quòd Aſarum tantùm abeſt herba vt ſit coronaria, vt ex eo ita vocitatũ dicat Plinius, quòd in coronis non addatur: quanquam ea etymi ratio mihi non ſatis probatur, ac potiùs Aſarum ita appellatũ videtur, ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ καὶ σαροῦ, τουτέστι σαρώθρου, quòd ſcopis non adderetur, ſcopis inquam ſeu manualibus, quas ſerta floſculóſve dicunt, ſeu luſtralibus, quæ eſſent olim euerrendis Deorum aris dicatæ, quales ex verbena, verbaſco ſimilibúſque plantis comoſis ſimul ac firmioribus colligebantur. Tranſlata verò illa videntur ex cap. 51. lib. 3. de Bacchari: ídque ab iis qui ex Gallici nominis bacchar (pro quo nunc per ſyllabarum metatheſin *cabaret* dicunt) affinitate, Aſarum Dioſcoridis cum bacchari vnum & idem eſſe coniecerunt. Quaſi verò duobus diuerſis capitibus Dioſc. de vna eadémq; planta fuiſſet acturus, ac diſſimiles tum notas, tum vires locis diuerſis eidem plantæ aſcripturus. Equidem baccharin Aſarum Crateuæ eſſe facilè adducor vt credam. Sed quantum inter baccharin ſeu πάγχριν & Dioſcoridis aſaron ſit diſcrimen, præter Plinij teſtimonium minimè contemnendum, lib. 21. cap. 6. diuerſa quoque apud Dioſcoridem, Paulum & Oribaſium vtriuſque deſcriptio per ſe ſatis indicat. Etſi fateor Galenum & huius exemplo Aëtium pro bacchari Aſarum viſos accepiſſe: vt qui nulla baccharis facta mentione, aſaro vires acori tribuerint, quæ quidem Bacchari potiùs quàm Aſaro, ſi quis diligentiùs aduertat, conuenire videbuntur. Verùm vt ad rem redeam, illo ipſo errore factum etiam eſt vt quæ de Aſari viribus circa capitis finem in Florentinis codicibus habentur, quæque in editione Pariſienſi inter Dioſcoridis ſpuria repoſita fuere, in hunc locum perperam ex capite de Bacchari antè citato tranſlata fuerint.

πυκνόπτερα δὲ τοῖς] Pariſ. codex μικρόπτερα. Sed ex Aldino & vetuſtis exemplaribus legi, πυκνόπτερα, haud ineptè. Siquidem huic lectioni veritas ipſa ſuffragatur. Fuchſius ex Plinio μαλακόπτερα legendum putat: ſed ſiue μαλακώπτερα, ſiue πυκνόπτερα legatur, vtrunque de Aſari foliis meritò ac iure optimo dici poteſt. Hederaceis enim ea denſiora ſimul & molliora eſſe iudicè ſenſu nemo non animaduertat.

ὑοσκυάμῳ κυτίνῳ] hoc eſt, κατὰ τὸν κύτινον. Vetus quidam ὑοσκυάμου κυτίνῳ. Oribaſius ipſe, aut certè (vt veriùs dicam) ipſius Interpres, ὑοσκυάμῳ ἢ κυτίνῳ legiſſe videtur, quaſi flores Aſari conferre voluerit Autor non hyoſcyami modò flori ſeu calyculo, ſed etiam mali Punicæ domeſticæ flori. Κύτινος enim ex ipſius Dioſcoridis ſententia mali Punicæ domeſticæ primum partum florémve, ampullagium (ſi Cælio Aureliano credimus) Latinè dictum, propriè ſignificat: vti balauſtium, ſylueſtris. At nihilominus ſimilitudinis ratione transfertur & hoc vocabulum ad hyoſcyami flores, hypociſtidem & cætera id genus, quæ figura cytinum referre videtur. Patet illud ex Dioſc. contextu ſatis euidenter. Siquidem capite de hyoſcyamo, cùm de floribus ipſius agit, cytinos eos indubitáter appellat. Capite verò de hypociſtide, cytinum itidem eam à nonnullis nominari aſſerit. Quare parum interfuerit hoc loco, ſeu vulgatam, ſeu Oribaſij lectionem ſequamur.

CAP. X. ἄνθη φέρει τὰ τοῦ ναρκίσσου] Sunt qui αὐτὴ τὸ ναρκίσσου, κισσοῦ, id eſt, hederæ, legant: alij verò νάρθηκος, quaſi Valerianę vmbella ferulę flores proferat. Andreas Cæſalpinus τῆς νάρδου legendum exiſtimat, non alia, vt videtur, ratione, quàm quòd inter nardi genera cẽſeatur. Porrò ſi Valerianæ flores narciſſi floribus conferantur, quemadmodum figuram narciſſi quadantenus æmulari non negamus, attamen in noſtra certè quidem Valeriana, quæ non obſcurè notis cæteris Dioſcor. Phu reſpondere videtur, ſunt non paulò minores quàm narciſſi: contrà quàm in Græco Dioſcor. contextu habetur. Hinc adeò factum eſt, vt nonnulli αὐτὴ τὸ μείζω, ἥσσονα vel ἥττω legerint, vti Ruellius libro de natura ſtirpium ſecundo, itémque Matthæus Syluaticus, dùm in Pandect. citat & Serapionis & Dioſcoridis ipſius contextum. Quòd ſi cui eſt religio quicquam in Græcis codicibus citra fidem exemplaris alicuius immutare, at certè credat oportet, Phu Ponticum fortaſſis & fauentis cœli beneficio & vbertate ſoli maiuſculis comari floribus, atque adeò longè maioribus, quàm quæ apud nos vel in hortis coluntur, vel ſponte naſcuntur.

CAP. XI. ἴδιον γάρ ἐστι φύλλον] Si quid ego in re

tam ancipiti rectè iudicare poſſum, Malabathrũ neque Indicæ nardi folium eſt, vt rectè monet Dioſcorides, neque id folij genus quod Arabibus Betre, Perſis Tambul ſeu Tembul appellatur: multò verò minus canellæ aut caryophylli folium: ſed eſt profectò ſui generis folium, non quidem in Syria aut AEgypto, vti voluit Plinius, ſed in India ex arbore procera decerptum, quod Græcis interdum folium ſimpliciter & κατ' ἐξοχὴν dictum eſt, interdum cum adiuncto, malabathri: aliâs etiam folium Indicum à loco natali cognominatur. Id mali Medicæ folium quadantenus repræſentare dicitur, attamen tribus neruis fibriſue dorſi longitudinem intercurſantibus diſtinctum eſt, hodiéque apud Indos etiamnum teſte Garcia ab Horto paucis immutatis folium Tamalapatra nuncupatur. Hoc verò cum Malabathri folio vnum & idem eſſe vel ex eo conſtat, quòd Malabathri viribus adamuſſim reſpondere comperiatur. Verumenimuerò niſi (quod facilè crediderim) fabuloſa eſt hoc loco Dioſcoridis, itémque Plinij & Auicennæ hiſtoria, fuit & aliud ab iſto diuerſiſsimum malabathrũ, paluſtris herbæ folium, ſed tamẽ iiſdem quoque viribus præditum. Quòd verò Indicum folium à Malabathro differre nonnulli exiſtimant, Actuarij, ni fallor, auctoritate ducti, qui in deſcribendo Hedychroi magmate vtrunque nominat, parum ij firmo argumento niti mihi videntur. Illud enim opinor errore librariorum accidiſſe, & alterutrum è margine in contextum perperam trãſlatum fuiſſe: maximè cùm ab Autoribus aliis, qui eãdem compoſitionem deſcripſêre, planè omittatur. Aliis aliorum argumentis doctiſs. vir Mathiolus abundè videtur ſatiſfeciſſe.

λίνῳ διαπείρουσι] Garcias ab Horto folia Malabathri non quidem in hunc modum lineo filo transfigi, ſed collecta in faſciculos colligari & ita vænire ſcribit. Atque ex eo fortaſſe Plinius Malabathrũ folio eſſe conuoluto inferebat, lib. 12. cap. 26. Illud idem folij Indi hiſtoria, quæ ab Arriano circa finẽ peripl. maris Erythræi deſcribitur, perbellè reſpõdet. Is enim eiuſmodi folia tradit à Seſatis populis, qui finitimi ſunt Cirrhadibus (apud quos etiam præſtantiſſimũ naſcitur Malabathrum, teſte Ptolemæo) circa ciuitatem Thinam afferri, ac dum in vicinia populabundi vagantur, ſtramentorũ loco ſubſterni, tandémq; poſtquam remigrarunt, ab ipſis Thinæ incolis auidè cõquiri, & in globulos cõuolui atq; complicari: ita tamen vt tria Malabathri pro foliorũ magnitudine agnoſcantur diſcrimina, ἁδρόσφαιρον, inquam, μεσόσφαιρον & μικρόσφαιρον.

ὑπόλευκον ἐν τῷ] Contrà Plin. lib. 12. cap. 26. minùs probat candidũ: rurſúmq; cõtrà ac Dioſcorides, laudatius cẽſet, quod eſt quodã ſalis guſtu.

ναρδίζον δὲ τῇ γεύσει] Idẽ de ſapore Plinius affirmat: eſſe verò croco odoratius. At cõtrà Garcias neque nardi ſaporem agnoſcit, neque tam validum odorem atque in ſpica reperitur, ſed longè ſuauiorẽ: quin neque vti reliqua odorata ipſum caput ferire teſtatur.

ἐνεργέστερον δὲ ἐκείνη] Legitur in Aldino exempl. ἐκείνης, quam quidem lectionem Serapio, Ruellius & Syluius ſecuti videntur. At ipſa contextus ſeries ἐκείνη potiùs legendum eſſe ſatis indicat. Cùm enim in cæteris omnibus nardũ præferat Autor, attamẽ in ciendis vrinis iuuandóque ſtomacho Malabathrum illi præſtare ſtatim ſubiungit. Porrò Galenus & qui eũ ſecuti ſunt omnes, citra comparationem nardo viribus ſimillimum eſſe dixerunt.

CAP. XII. ἔχει δὲ ῥάβδον] Addunt hîc nonnulli codices, ὥσπερ ἴνος, pro quo reſtituendum eſſet ex Theophr. lib. 9. de hiſt. plant. cap. 5. ὥσπερ ἄγνου. Ait enim hoc ipſo loco, vt cinnamomũ ita & caſſiam, aut certè plantas è quibus illa decerpuntur, θάμνους εἶναι οὐ μεγάλους, ἀλλ' ἡλίκους ἄγνου, πολυκλάδους δὲ καὶ ξυλώδεις, hoc eſt, *fruticés eſſe non ita grandes, ſed uiticis magnitudine, attamen ramoſos lignoſoſque.* At Galenus parum ſibi conſtans, modò fruticum, modò arborum genere comprehendit. Nos quantum ex hiſtoria recentiorum colligere poſſumus arbuſta potiùs eſſe credimus oleæ, lauri aut arbuti magnitudine, foliis verò citreæ mali, aut etiam piperis, quemadmodum in vulgatis habetur exemplaribus: non item origani, vti habetur apud Plinium, aut iridis, velut in Aldino Dioſcor. exemplari. Legitur enim, non ὡς πεπέρεως, ſed ὥσπερ ἴρεως, errore facili. Et certè quidem licet huic Aldinæ lectioni præter Serapionem duo etiam Dioſc. manuſcripti codices aſtipulentur: attamen illa prior huic loco ita congruere viſa eſt, vt nihil immutandũ duxerim, maximè cùm & ipſa piperis folia mali citreæ ſeu Aſſyriæ foliis ab omnibus ferè hiſtoriæ plantarum Autoribus aſſimilentur.

παχύφλοιον] Contrà Plinius, lib. 12. cap. 19. tenui cute veriùs quàm cortice.

ζίγιρ] Hanc caſſiæ ſpeciem ſeu potiùs pro bonitatis ratione differẽtiam ab incolis itidem appellatione barbara ζίγιρ vocari Gal. aſſerit, lib. 3. de comp. medic. κατὰ τόπους: quanquam pro eo ibidem habent codices nonnulli ζιγγίβερον. libro verò de ther. ad Piſ. ait ζίγγιβερ nominari. Sed mẽdum vtrobique ſubeſſe mihi facilè fit veriſimile: quoniam lib. de antid. 1. cap. 13. quo loco ex profeſſo de caſſiæ generibus agere videtur, eandem illam vocat γίζι nomine diſſyllabo & πραχαμμάτω. Arrianus in peripl. maris Erythræi γίζειρ nominat, Aëtius ὄζω, Plinius balſamoden. Porrò & alia ſunt caſſiæ differentiarũ barbara nomina tum apud Gal. tũ & apud Pliniũ, ab his quæ à Dioſc. memorantur omnino diſcrepantia, de quibus liberum eſto ſuum cuique iudicium.

CAP. XIII. πορφυρίζον ἐν τῷ οἰνώδει] Dixit itidem Gal. lib. de ther. ad Piſ. τὸ μόσυλλον πορφυρῶδες τῇ χροιᾷ. Sed colorem hunc Cinnamomi paulò apertiùs exprimit idem lib. 1. de Antid. quo loco ait: τῇ χρόᾳ δὲ τοιοῦτον, ὡς εἴ τις μίξειε τὸ τοῦ γάλακτος χρῶμα τῷ φαιῷ καλουμένῳ μετὰ βραχέος τοῦ κυανοῦ καλουμένου, hoc eſt, *colorem talem habere qualem ſi quis fuſco uocato colori lactis colorem admiſceat, atque cærulei quem uocant aliquantulum addat.* Quare, tanquam & veritati ipſi & huic Galeni ſententiæ magis conſentanea, vulgata lectio retinenda videtur: non item illa, quam potiorem autumat Marcellus Virgilius, πορφυρίζον ἐν τῷ οἴνῳ: quaſi Dioſc. Moſylicum Cinnamomum ſimpliciter & ex natura ſua nigrum ſtatuiſſet: vino verò dilutum cinereum reddi voluerit.

πηγανίζουσα ἢ καρδαμώμῳ] Rutæ odori cum cardamomo nihil quicquam cognationis aut aſſi-

nitatis eſſe videtur. Quamobrem non immeritò tum Vetus Interpres, tum & ipſe Marcellus Virgilius, ἀντὶ τοῦ καρδαμώμου, dempta penultima ſyllaba καρδάμου, hoc eſt, naſturtio, legerunt. Ita verò & alibi καρδαμώμου ἀντὶ τοῦ καρδάμου perperam interdum legi ſatis teſtatur etiam locus ille Gal. qui eſt lib.x.de compoſ. medic. κατὰ τόπους, inter cōpoſitiones ab Andromacho conſcriptas ad Iſchiadicos. Ibi enim dubioprocul cardamomū pro cardamo, hoc eſt, naſturtio, legi nemo dubitauerit, qui certè quidem naſturtij vires diligenter & ad amuſſim explorauerit. Porrò ſeu rutæ ſeu cardami odorem Cinnamomo tribuas, à Galeni ſententia longè latéque diſceſſeris, qui lib. de Antid. I. ait eſſe εὐωδέστατον, ἄρρητόν τινα εὐωδίαν ὑπὲρ ἅπαντα τὰ ἄλλα, *hoc eſt, odoratiſſimum, ineffabili quadam præ cæteris omnibus odoris ſuauitate præditum*: itémque lib. de Theriaca ad Piſ. σφόδρα εὐώδης, πάνυ τῇ ὀσμῇ κάλλιστόν τε καὶ ἥδιστον, *hoc eſt, valde odoratum, odoréque ſimul & præſtantiſſimo & iucundiſſimo præditum.* Quin & pugnantia locutus videbitur Dioſc. qui antea itidem ipſe σφόδρα εὐώδης eſſe dixerit: quanquā apud Dioſc. vti & apud Theophr. εὐώδης nō perpetuò ſuauē odorem, ſed & interdū eximiū ac potētem, quantumuis grauē, qualis eſt rutę, denotet. Quare vocabulū πηγανίζουσα non abs re hoc loco mihi ſuſpectum videtur: quanuis & ipſe Gal. lib. de ther. idem Cinnamomi genus διαμασσώμενον πηγανίζειν aſſeruit.

ἐν τῷ θραύεσθαι χνοῶδες] Fortè χνώδες, ἀντὶ τοῦ χνοώδες, quod lanuginoſum ſignificat. Vult enim, niſi fallor, quod præſtantiſſimum eſt Cinnamomum inter frangēdum puluerari, ſeu in puluerem facilè reſolui: aut potiùs, quemadmodum intellexiſſe videtur Autor lib. de ſimpl. medic. ad Paternianum, puluiſculum ex ſe remittere. Et ea quidem lectio, vt Serapioni & Marc. Virgilio placuit, ita & huic loco ſatis aptè quadrare mihi videtur.

καὶ μεγάλην ἔχον ῥίζαν] De quarto hoc genere Galenus contrarium aſſerit. Cùm enim dicat Dioſc. μεγάλην ἔχον ῥίζαν, ille contrà lib. de ther. ad Piſ. μικρὰν ἔχον τὴν ῥίζαν, niſi fortè μικρὰν, ἀντὶ τοῦ μακρὰν mendoſè legitur. Sed obſeruabis & eodem loco apud Gal. diſcriminis nō parum, cùm Cinnamomi genera omnia à Dioſc. cōmemorata perſequitur.

ἀπολέγου δὲ τὸ λευκὸν] Marcellus quò Dioſc. à contradictione vindicet, alio planéque contrario ſignificato verbum ἀπολέγεσθαι vſurpauit, ἀντὶ τοῦ ἀπεκλέγεσθαι, τουτέστι, παραιτεῖσθαι: qua quidem ſignificatione interdum accipi minimè diffiteor. Sed ſeruata etiamnum τοῦ ἀπολέγεσθαι vulgata ſignificatione, planè nulla (quod ipſius pace dixerim) deprehenditur hoc loco contradictio. Quandoquidem anteà prætulit Autor in Moſylici genere quod læue eſt: in hoc verò quinto genere, quod ſcabrum viſitur præpollere aſſerit. Nimirum (quod quidem ſani iudicij nemo abſurdum iudicauerit) in diuerſis cinnamomi generibus læuorem & ſcabritiem modò laudari, modò improbari voluit. Nihilo verò magis & huic noſtræ ſententiæ Plinij, Autoris alioqui grauiſſimi, autoritas repugnare videtur.

καὶ ἔστι διουρητικὸν] Quia redundabant hæc verba, minimè vertenda putaui. Redundare verò fruſtráque hic repeti ſatis patet, ex antedictis: vbi & illud habetur, πᾶν κιννάμωμον δύναμιν ἔχει οὐρητικήν. Sic & ea quæ ad capitis calcem adduntur in Ald. codicibus, tanquam eò perperam tranſlata, meritò prætermittenda duxi. Quanuis enim ea totidem penè verbis apud Serapionem leguntur, attamen Crateuæ potiùs aut alterius cuiuſpiam Scriptoris eſſe dixerim, quàm ipſius Dioſc. Siquidem vix aliud ea ſignificant, quàm quæ paulò antè habentur in ipſo Dioſc. contextu, dum pſeudocinnamomi mentionem faceret: etſi non inficior præter ipſas voces vtcunq; immutatas nōnulla prætereà adiici, ad maiorem certiorémve diſtinctionē τοῦ ψευδοκινναμώμου à legitimo cinnamo ſeu cinnamomo.

CAP. XIIII. *οἱονεὶ βότρυς] Varia quæ huic loco, meo quidē iudicio, accommodari poteſt interpretatio effecit hauddubiè, vt hactenus de Amomo vix quiſquam recentiorum certi quicquam prodiderit. Alij enim Ribes ſpeciē quandam, alij roſam Hierichuntis dictam, nonnulli geranij ſpeciem moſchum redolentem, alij denique ſylueſtris piperis genus eſſe voluerunt. Equidem in re tam dubia & ancipiti non auſus Plinij Autoris grauiſſimi autoritati quicquam derogare, ita conuerti, vt tamen hoc loco βότρυν, qui propriè racemus eſt, & Latinorum vuam, pro ipſa vite accipiam, quemadmodum etiam vſurpauit Virg. 2. Georg. *Et turpes auibus prædam fert vua racemos*: quaſi voluerit Dioſcorides, quemadmodum vitis ſarmento ſuo, ita & Amomum ſuis virgultis ligneis in ſeipſum cōnuolui: aut etiam, Amomum vitis inſtar ligno ſeu arbori cui adnaſcitur ſeſe circumplicare atque (vt ne à Plinij dictione diſcedam) conuoluere. Quod ſi quem ſententiæ noſtræ fautorem nactus fuiſſem, maluiſſem ipſe aliter conuertere, vt dicerem Amomum puſillū eſſe fruticem, veluti botrym lignoſum, in ſeipſum conuolutum: atque ita de botry herba ſeu frutice intelligi vellem. Sed ſeruatis reliquis poſſet etiamnum βότρυς in proprio ſignificato pro ipſo botro ſeu racemo vſurpari, quaſi magnitudine fruticē hūc racemo adæquare Autori in animo fuiſſet. Varias ac planè diſſimiles haſce verſiones omnes ita proponere mihi viſum eſt, quò faciliùs vnuſquiſque quam cæteris præferendam eſſe iudicauerit, ad arbitrium deligat.

ὀριγανίζον τῇ ὀσμῇ] Pariſ. codex πηγανίζον. Serapio, vti ferè ſolet in ancipiti lectione, vtriuſque nempe tum rutæ tum & origani mentionem facit: vt odore quidem rutæ, ſapore verò origani Amomum eſſe velit. Nos cum cæteris Interpretibus vetuſti codicis lectionem ὀριγανίζον retinere maluimus.

ὅμοιον βοτρυδίοις] Fortè ὁμοίως ex Aëtio, vt ad illud, σπέρματος, referatur. Nimirū innuere vult, ſemen amomi (qui ipſe fructus eſt) acinis eſſe ſimile. Alioqui βοτρύδιον non pro acino, ſed ἀντὶ τοῦ βότρυος, hoc eſt, pro racemulo ipſo, accipiendum hoc loco foret.

CAP. XVI. σχοῖνος] Hic σχοῖνον ſimpliciter & κατ' ἐξοχὴν vocat Dioſc. quam Hipp. libris de morb. mul. modò ἡδύοσμον, modò εὔοσμον, aliâs εὐώδεα cognominat. Gal. in vocum Hipp. Lexico, ἀρωματικὴν σχοῖνον interpretatur: alibi vocat & ipſe μυρεψικήν. Latini rarò iuncum ſimpliciter & ſine adiectione nomināt: frequentiùs autē

cum epitheto, nempe odoratum, veluti Plinius & Scribonius Largus. Celſus verò rotundũ appellat: nimirum ad diſtinctionem Cyperi, qui & ipſi Celſo iuncus quadratus, Plinio triangularis, dicitur. Porrò lib. etiam 4. τῆς σχοίνου mentionem facit Dioſc. ſed tùm de paluſtri vulgarique iunco atque adeò multùm diſſimili loquitur, qui quidem rarò ſimplici σχοίνου nomine deſignatur: alius enim ὁλόσχοινος dicitur, pro quo perperam interdum apud Gal. legitur ὀλιγόσχοινος, alius ὀξύσχοινος, alius denique σχοῖνος λεία nuncupatur. At σχῖνος dempto ο, lentiſcum interdum, aliàs etiam ſcillæ ſpeciem quandam ſignificat: quamuis tùm ad maiorem diſtinctionem, σχῖνος, παροξύτονον ſcribi quidam volunt.

οἱ δὲ πυχῖτιν] Plinio lib. 21. cap. 18. non quidem Babylonius iuncus, ſed qui in Nabatęa naſcitur, Teuchitis cognominatur. Eidẽ iuncus hic odoratus vinoſæ mordacitatis eſſe traditur, quum tamen Dioſcorides linguam mordere cum multo feruore ſimpliciter ſcripſerit. Quod verò dę odore roſæ referunt tum Dioſcorides tum etiã Plinius, id pernegat Garcias ab Orta. Nam tritum quidem fatetur iucundum odorem ſpirare, at nõ roſę: obiterque annotat, Dioſcoridem in deſcribendis aromatis ita plerunque incertis comparationibus vti ſolitum.

δύναμιν δὲ ἔχει] Aldinus codex addit hoc loco ὑπομαλακτικὴν, ἀνασομωτικήν. Sed hoc poſterius fruſtrà repetitur: illud alterũ fortè mendoſum eſt, ἀντὶ τοῦ μαλακτικήν. Sic enim videtur legiſſe Serapio. Sed malim tamen hoc ipſum μαλακτικὴν ante vocem θρυπτικὴν legere, quemadmodum & ille ipſe videtur legiſſe.

CAP. XVII. κάλαμος ὁ κιῤῥὸς] Aëtius, πυῤῥὸς, haud ita magno diſcrimine: at Plinio lib. 12. cap. 22. melior qui niger eſt: quanuis ſunt qui eum locum Plinij aliter legant.

γέμων ἀραχνίων τὴν σύριγγα] Innuit Autor araneoſam eſſe calami fiſtulam, hoc eſt, plenã materiæ cuiuſdam ſeu potiùs medullæ, quæ telæ aranearum ſit ſimilis. Aranei genus id florem ait vocari Plinius, lib. 12. cap. 22. *Ineſt*, inquit, *fiſtulæ araneum, quod vocant florem.* Garcias ab Orta, non contemnendus huius ætatis Medicus, calami huiuſce cum aliquantula interdum radicis parte fragmenta ſæpius obſeruaſſe & vſurpaſſe videtur: quantum ex eius hiſtoria licet colligere. Attamen negat is vlla ex parte aranearum telis eſſe ſimile, quod intra fiſtulam ſpongioſum & flaueſcente colore conſpicitur. Porrò hunc Indicum ſeu aromaticum calamum Hipp. & Galenus ipſe interdum, μυρεψικὸν i. vnguẽtarium, appellat, Plutarchus Arabicum, Corn. Celſus Alexãdrinum. Plinius non aromaticum, ſed odoratum conuertit, quanuis ἀρωματικὸς vox manifeſtò quiddam aliud innuere videtur.

ἐν τῇ διαμασήσει γλίσχρος] Plinio, loco citato, *melior quò breuior & craſſior, lentuſque in frangendo*: ſed legi malim in mandendo, maximè cum iam eodem loco paulò antè meliorem ſcripſerit, qui minùs eſt fragilis, & qui aſſuloſè potiùs quàm raphani modo frangitur, atque adeò hoc idem deinde fruſtra repetiiſſe videatur.

CAP. XVIII. τὸ μὲν δένδρον κατὰ μέγεθος λυκίου.] Arboris huius magnitudinẽ & formam alij aliter exprimere conati ſunt, vt in tanta varietate certi vix quicquã pronuntiare poſſimus. Ac Pauſanias quidem in Bœoticis naſci prodidit in Arabia magnitudine fruticis myrti, foliis ſampſuchi herbæ. Solinus in Polyhiſt. ſimiles vitibus ſtirpes eſſe tradidit. At Plinius lib. 12. cap. 25. balſami arbuſculam viti quàm myrto ſimiliorem eſſe voluit: huic folium eſſe rutæ proximum, proceritatem intra bina cubita ſubſiſtere, &c. Theophraſtus verò 9. de plant. c. 6. magnæ Punicæ malo ſimilem eſſe dixit, folio rutæ proximo, fructu terebinthi. Monardis itidẽ Hiſpalẽſis huius ætatis Medicus lib. de ſimpl. med. ex Occidentali India delatis, arborem eſſe aſſerit malo Punica maiorem, ſed folio vrticæ. Strabo lib. 16. Geograph. autor eſt, cytiſo & terebintho perſimilem eſſe. Iuſtinus hiſtoricus lib. 36. pineis arboribus formam ſimilem habere, niſi quòd ſit humilis magis & in vinearum morem excolatur. Porrò Dioſcorides hoc loco magnitudine lycio ſeu pyxacanthę ſimilem eſſe tradit. Nam ἀντὶ τοῦ λευκοΐου, λυκίου legendum videtur, itémque ἀντὶ τοῦ πυρακάνθης, πυξακάνθης. Eſt autẽ Lycium vnum & idem cum ſpina buxea, quemadmodum vel ipſe teſtatur Dioſc. cap. de Lycio. Sed λευκοΐου vocabulum perperam ex dictionum affinitate in hunc Dioſc. contextum irrepſiſſe nemo non videt.

σιδηροῖς ὄνυξι.] Sic Theophraſtus, ferreis vnguibus ſcalpi ſeu incidi ſolitam hãc arborem, teſtatur. Plinius contrà incidi vitro, lapide, oſſeiſve cultellis. *Ferro enim*, inquit ille, *lædi vitalia odit. Emoritur protinus, eadem amputari ſuperuacanea patiens. Incidentis manus libratur artifici temperamento, nequid ultra corticem violet.* Hactenus Plinius: cuius exemplo Solinus, *Lignum*, ait, *caudicis attrectatum ferro ſine mora moritur: eapropter aut vitro aut cultellis oſſeis, ſed in ſolo cortice artifici plaga vulneratur.* Sic etiam Cornel. Tacitus memoriæ prodidit, ſi ferri vim adhibeas, pauere hanc arborem, ideóque venas fragmine lapidis aut teſta aperiri. Porrò iſta cum Dioſc. ac Theophraſti verbis facilè conciliabũtur, ſi dixerimus, id vnum omnes voluiſſe, in vulneranda balſami arbuſcula cauendum vnicè, ne quid vltra corticem violetur, adeóque à cultellorum ferreorũ acie abſtinendum. At ferreis vnguibus, hoc eſt, inſtrumentorum ferreorum eo genere, quod ad vnguis humani figuram conuexum ſit, quidni corticem inuiolato intactóve caudicis ligno ſcalpere liceat, haud ſecus atque vitro, teſta, fragmine lapidis, oſſeiſve cultellis? Eiuſmodi verò ferreorum vnguium mentionem etiam facit Columella lib. 12. cap. 18. quibus vindemiatores vnguium vice ad colligendas vuas vti voluit, vt ne manibus vuas diſtringerent, ſícque non minima fructus portio diſperſis acinis in terram dilaberetur.

ῥεῖ δὲ ὀλίγον, ὡς καθ' ἕκαστον] Plin. lib. 12. cap. 25. *Alexandro Magno res ibi gerente toto die æſtiuo unam concham impleri iuſtum erat. Omni verò fœcunditate è maiore horto congios ſenos, è minore ſingulos, cùm duplo rependebatur argento.* Sed ex hoc Dioſc. loco Plinij verba ita reſtituit doctiſſimus Budæus lib. 5. de aſſe. Anni verò fœcunditate è maiore horto congios ſenos ſingulis annis, cùm & duplo, &c.

διάσπος, λεῖος.] Vox διάσπος, quæ in vulgatis habetur codicibus, ſignificationem nullam habet, quæ loco huic rectè accommodari poſſit. Quare iudicaui reſtituendum, διάσμος, hoc eſt, dilui fa-

ciliſ, quemadmodũ cõuertit Ruellius: aut etiam qui facilè penetret ſeu permeet, veluti Marcellus. Nam vtrunque hauddubiè balſami liquori aptè conuenire poteſt: ſiue inquam dilui facilem eum dicas, ſiue ob eximiam qua, teſte Galeno, lib.6.de ſimpl.præditus eſt, partium tenuitatem, facilè penetrabilem. Etſi verò dictionis huius apud Græcos Autores exemplum, quod ſciam, nullum ſeſe offert, tamen eiuſdem formæ verbale nomen eſſe, meo iudicio, poteſt, qualia ſunt & illa ἀνετός, ἀφετός, ἐφετός, καθετός, παρετός, συνετός, ἀσύνετος, ἀσυνέτος, κακοσύνετος. Vt enim iſta deducuntur à verbis ἀνίημι, ἀφίημι, ἐφίημι, καθίημι, παρίημι, συνίημι, ita etiam pari prorſus analogia διετός & compoſitum ἀδίετος, ἀπὸ τοῦ διίημι ſeu δίημι, quod quidem interdum ſignificat τὸ διϋγραίνειν, madefacere, diluere, perfundere: interdum etiam penetrare, tráſmittere, permeare. Pro eodem ταχέως διϊέμενον aliâs legas apud Dioſc. veluti lib.3.cap.55. itémque διανετὸν lib.5.cap. de Morochtho. Cæterùm qui meam hanc lectionem ἀδίετος minimè probauerit, viderit is, quæſo, vtrum aptiùs rectiúſve legi poſſit δύδιαντος, aut ἀδιάχυτος. Serapio certè quidem ἀδιάλυτος legiſſe videtur.

κηρωτὴν μυρσίνην ἢ κυπρίνην] Ita conuertere viſum eſt: cerato myrtino, aut cyprino valde liquido. Nil enim aliud verba Dioſcoridis Græca ſonare videbãtur. Vnum immutauimus, λίαν, ἀντὶ τοῦ λείαν: nam illud & aptius & accommodatius huic loco viſum eſt. Alij κηρωτὴν, Plinij exẽplo ceram cõuerterũt: quãuis κηρωτὴ nil eſt aliud, quàm κηρέλαιον, quod cerotum vel ceratũ dicimus. Sed quorſum (quæſo) mentio ceræ è myrto aut cypro arbore paratæ, aut etiã ceræ Cypriæ, quemadmodum videtur intellexiſſe Ruellius, Plinio hac in parte nimium addictus? Equidem nunquam de cera ex myrto aut cypro parata, neque item vſquam alibi quàm apud Plinium de cera Cypria quicquam legere memini. Quin neque Cyprus ceræ laudem vllam habet. Solas Creticam, Ponticam, Corſicam, Chiam, Tyrrhenicam, tum apud Gal. tum & apud Dioſc. Plinium & alios, quibus locis ceræ mentionem ex profeſſo faciunt, celebrari ſat ſcio. His accedit, quòd adiectiuum κύπρινος non videtur deductum ἀπὸ τοῦ Κύπρος, quod Cyprũ inſulam ſignificet, ſed potiùs ἀπὸ τοῦ Κύπρος, quo arbor, liguſtrum Plinio dicta, ſignificatur: tùm enim vſitatiora ſolent eſſe illa, Κύπριος, Κυπρίτης, Κυπριακός, &c. Neque verò negauerim, non hic modò, ſed & aliâs ſępenumerò κηρωτὴν à Plinio ceram Latinè reddi, cùm ceratum potiùs vertere debuerit. Sic lib. 27. cap. 7. de abſinthio: *Peculiariter, inquit ille, ilibus imponitur cum Cypria cera:* vbi Dioſc. habet, καταπλάσσεται δὲ καὶ πρὸς ὑποχόνδρια συνεκλεαινόμενον κηρωτῇ κυπρίνῃ. Item lib.22.cap.17.de helxines ſucco: *Imponitur, ait ille, & podagris cum caprino ſeuo cera que Cypria:* quo loco habetur apud Dioſc. ὠφελεῖ καταχριόμενος καὶ ποδάγρας σὺν κηρωτῇ κυπρίᾳ ἀναληφθεὶς ἢ στεατί τραγείῳ. Locis verò iis omnibus ceratum cyprinum ſeu liguſtrinum reddi debuiſſe palàm eſt. Nam & huius etiam præter Dioſc. Galenus aliquoties mentionem facit: vti lib. de paratu facilibus ad Solonem, ſiquidem is Galeni liber eſt: itémque lib.3.de comp.medic. κατὰ τόπους. Porrò vt ex olei roſacei & ceræ certa quadam proportione paratur ceratum roſaceum, ita & ex cera & oleis myrtino, liguſtrino, chamæmelino, cydoniorum, œnanthino, cerata olim parabantur, quæ priſci cognominauêre myrtina, cyprina, chamæmelina, melina, œnanthina, & ſic de reliquis. Cæterùm priuſquàm hæc ego diligentiùs perpendiſſem, ſola fretus coniectura legebam, κηρὸν, μυρσίνην, ἢ ῥητίνην ὑγρὰν λίαν. Et hanc meam coniecturam non aliud mouerat, quàm quòd de Balſami adulteriis agens Plinius, ceræ ac reſinæ mentionem facit: quæ quidem hoc loco à Dioſc. omnino prætermittuntur.

Cap. xix. θάμνος ἐστὶ ξυλώδης] Plinius lib. 12.cap.24. aſpalathi nomine ſpinam candidam deſcribit, magnitudine arboris modicę, flore roſæ: & non quidẽ lignum, vti Dioſc. ſed radicem vnguẽtis expeti ſcribit. Idem à Dioſc. diſcrepat, dum ſubdit: probationem eius in colore rufo vel igneo, tactu ſpiſſo & odore caſtorei. Cùm tamen ipſe deinde lib.24. cap.13. optimam Aſpalathum aſſerat rubentem, & in purpuram vergentem detracto cortice, naſcique tradat pluribus locis, ſed non vbique odoratam. Diſſentit & à Dioſc. Auicennas, dum Aſpalathum deſcribit, arborem craſſam, quæ ſpinas grandes habeat.

Cap. xx. τὸ κέδρινον] Hîc addit Oribaſius, χλωρὸν, ὀρεινόν. Sed Galenus, itémq; Paulus, cedrini muſci nuſquam meminerunt: illius verò loco πευκίνου, hoc eſt, eius qui in piceis arboribus reperitur. Cæterùm ἀντὶ τοῦ λευκίνων, Serapio καρυίνων videtur legiſſe.

Cap. xxi. διηγμένον] Aldinus codex, ἐστιγμένον, pro quo fortè legendum διηγμένον, hoc eſt, πεπιλημένον, compactum, ἀπὸ τοῦ στίβειν: aut potiùs ex Oribaſio, ἐστιγμένον. Nam neque Serapio neque Paulus punctorum macularúmve mentionem vllam fecerunt. Attamen in optimo Agallocho cinereas diſcurrentes venas recentiores nonnulli agnoſcere videntur.

Cap. xxiii. βρωμώδης ἐν τῇ γεύσει] Paulus AEgineta, qui hæc eadẽ exſcripſiſſe videtur, pro eo quod habetur apud Dioſc. βρωμώδης ἐν τῇ γεύσει, habet, εὐώδης, hoc eſt, odoratum: quale quidem eſſe Cancamum iam ſatis ex hoc ipſo Dioſc. contextu cuius licebat colligere, dum ad ſuffimenta vſurpari commemorat. Neque verò quicquã impedit, quominùs quod odoratum eſt, ſapore viroſo ſimul & ſemel percipiatur.

Cap. xxv. ἀλιπής] Par. codex ἀπεμελπής. Ald. habet ἀπαλίπης, alij ἀπεμλήπης. ſitum minimè redolẽtem, ex Plinio (neſcio quàm rectè) vertũt nonnulli. Equidẽ ex vetuſto codice legi ἀλιπής, hoc eſt, minimè pinguis. Nam cum ἀπεμελπής & ὁλομελής idem propè ſignificent, alterutrum hoc loco temere additum fuiſſet. Non ignoro equidem crocum pinguiſſimum Plinio laudari: ſed tùm pingue, ni fallor, accipitur pro læto & craſſo, ἀντὶ τοῦ λίπους, quæ quidem vox etiam apud Aëtium Tetr.1.ſerm.2.poſt ὁλομελής ſtatim occurrit.

τῆς πρὸς Λυκίαν Κωρυκίας] Ruellius: ſecundus locus datur Corycio è tractu Lyciæ contermino: quaſi legerit, ὁ ἐκ τοῦ πρὸς Λυκίαν Κωρύκου. Neque verò eiuſce nominis & littus & oppidulum in Lycia eſſe negauerim ex ſententia Strab. Geogr. lib.14. Attamen mihi τῆς πρὸς Λυκίαν ſupplentι χώρας, aliter vertere viſum eſt, quaſi (quod eſt verò ſimilius) voluerit Autor, ſecundum à Corycio priùs commemorato locũ obtinere qui è tractu

Lyciæ contermino deuehitur. Illius autem præſtantiſſimi Croci Corycij meminit & Strabo, eodem lib. dum ſupra Corycum promontoriū Corycium antrum eſſe ſcribit, ἐν ᾧ ἡ ἀρίστη κρόκος φύεται, *in quo præſtantiſſimus Crocus naſcitur.* Sic enim eo loco contra quàm cæteri κρόκον effert fœminino genere. Plinius itidem de croco lib. 21. cap. 6. ſcribit in hæc verba: *Prima nobilitas Cilicio, & ibi in Coryco monte: dein Lycio, monte Olympo, mox Centuripino Siciliæ,* &c.

εἶτα ὁ ἐξ Αἰγῶν, &c.] Iſta, ſi quid rectè iudico, legenda hunc in modum: εἶτα ὁ ἐξ Αἰγῶν τῆς Αἰολίας. ὁ δὲ Κυρηναϊκὸς καὶ ὁ ἐκ Κεντορίας τῆς κατὰ τὴν Σικελίαν, ἀσθενὴς κατὰ δύναμιν, &c. Aut etiam, ſi mauis, vt pro vocabulo vocabulum aliud reſtituatur, ὁ ἐκ Κεντορίας προτιμῶν τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν: quaſi voluerit Dioſcorides, Cēturipinum crocum inter reliqua Sicilica, Sicula ſeu Sicania primum locū obtinere, quanuis alioqui æquè ac Cyrenaicum viribus ignauum eſſe fateatur. At Io. Lonicerus legit, καὶ ὁ ἐκ Κεντορίας μετὰ πάντων τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν, &c. Quòd ad prius illud Αἰολίας ſpectat, cùm apud Coſmographos nihil quicquam occurreret de AEgis AEtoliæ oppido, niſi fortè apud Stephanum: apud Plinium verò cap. 30. lib. 5. mentio fieret oppidi, itémque apud Strabonē lib. 13. promontorij eiuſce nominis, in AEolide ſiti, nō temerè ἀντὶ τῆς Αἰτωλίας, Αἰολίας vel Αἰολίδος reponendum iudicaui: & certè quidem vitium id facili librariorum errore irrepere potuit.

ὁ δὲ Κυρηναϊκὸς] Huc ſpectant illa Theophraſti lib. hiſt. 6. cap. 6 Εὐοσμότατα δὲ τὰ ἐν Κυρήνῃ, διὸ καὶ τὸ μύρον ἥδιστον, καὶ τῶν ἴων δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν ἄκρατοι μάλιστα καὶ θεῖαι αἱ ὀσμαί. διαφερόντως δ' ἡ τοῦ κρόκου. πλεῖστον γὰρ ἔοικε διαλλάττειν. Ita enim hunc locū reſtituo ex Athenæo, apud quem is citatur lib. XV. *Præſtātiſſimus odor Cyrenaicis, ſcilicet roſis: quàobrem etiam quod ex ijs illic paratur vnguentum, eſt perquam ſuaue. Sed & tum violarum, tum reliquorū florum odor ibidem eximius ac diuinus, præterquàm croci, diuerſa eius à reliquis natura. Conſtat enim cæteris plurimū bonitate cedere.* Sed & hoc ipſum Plinius alia ratione vituperat, lib 21. cap. 6. *Croco,* inquit, *Cyrenaico vitiū, quod omni croco nigrius eſt, & celerrimè marceſcit.*

οἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὴν θυΐαν βάπτοντες] In quem vſum olim mortaria croco inficerentur, non ſatis conijcere poſſum. Atque iccirco iſthæc, ex ſententia Ruellij de nat. ſtirp. lib. 2. cap. 11. itémque Cornarij in Dioſcoridis expoſitionibus, malui de thyinis lignis intelligi, ex qua quidem materia tanquam incorrupta memoratas veterum templorum contignationes, aliáque pretioſiora opera refert Theophraſtus lib. hiſt. 5. cap. 5. Ea verò ligna ornatus gratia croceo colore infici ſolita mihi ſit veriſimile: quemadmodum & hodie variis coloribus inficiendorum etiam multò viliorum lignorū varia paſſim viſuntur artificia. Porrò tritum crocum replendis theatris olim vſurpatum cùm legerem apud Plinium, lib. 21. cap. 6. itémque apud Spartianum, Hadrianum in honorem Traiani balſama & crocum per gradus theatri, fluere iuſſiſſe, non ſemel addubitaui vtrū hoc loco ἀντὶ τοῦ θυΐαν, reſtituendum eſſet θέαν: ſed neque tùm ſenſus vllus ſatis conſtare mihi viſus eſt.

CAP. XXVI. ὑπόπικρον] ὑπόκιρρον habetur in vulgatis exemplaribus. At ὑπόπικρον legi, quemadmodum tum Interpretes omnes, tum Serapio & Oribaſius etiam legiſſe mihi videntur. Eſſe verò ſubamarum crocomagma, quibus conſtat aromata per ſe ſatis indicant. Porrò cùm paulò antè probari nigrū diſertè monuerit Dioſcorides, vix ſit veriſimile ὑπόκιρρον, hoc eſt, ſubfuluū iam ab eodem ipſo prædicari.

CAP. XXVII. ὑπόδριμυ] ὑπόπικρον legiſſe videtur Oribaſius: & rectiùs. Nec enim eſt veriſimile prætermiſſum à Dioſc. non leuem amarorem, qui & ab Autoribus omnibus aliis huic radici rectè tribuitur, & vel ipſo iudice guſtu facilè à quouis deprehenditur.

ὅτι τῶν κρίνων ἢ ἄρων, &c.] Aldinus codex habet κρίνων, fortè ἀντὶ τοῦ κινάρων: nam & hoc modo cinarę potiùs quàm lilia ſeri videntur. Siquidem exciſis ab ipſa radice gemmantibus oculis ſeu ſtolonibus propagantur: lilia verò radicibus ipſis ſeruntur. Cæterùm Plinius καλάμων legiſſe videtur. Sic enim ſcribit lib. 19. cap. 5. *Superuacuum inulæ ſemen, quoniam oculis ex radice exciſis, vt arundo, ſeritur.* Niſi fortè eo loco arum, potiùs quàm arundo, legendum eſt.

ἐνίκμοις τόποις] Vulg. exempl. ἀνίκμοις, at illud rectiùs. Ac Serapio certè quidem humidis quoque locis helenium naſci ſcribit ex Dioſcoride. Præterea verò locis non omnino aridis aut ſiticuloſis reperiri, ſed contrà loca vliginoſa amare omnibus compertum eſt.

συνεψηθεῖσα ἐν γλυκεῖ] Non ignoro dulce apud Plinium plerunque accipi pro paſſo, aut vino alioqui dulci. Attamen hoc loco dulce non tantùm pro paſſo accipi velim, ſed pro quouis liquido dulci: quemadmodum etiam intellexit Plinius, lib. 19. cap. 5. quo loco de hac ipſa helenij radice ſermonem faciens: *Per ſe,* inquit ille, *ſtomacho inimiciſſima: eadem dulcibus mixtis ſaluberrima. Pluribus modis auſteritate victa gratiam inuenit. Nanque & in pollinem tunditur arida, liquidóque dulci temperatur,* &c.

CAP. XXVIII. μακρόπεπα] Anguillara Crateuæ contextum citans, ἀντὶ τοῦ μακρόπεπα, μικρόπεπα legit, itémque ἀντὶ τοῦ παχύπεπα, πλατύπεπα. Deniq; quod de radicis cortice ſcribitur hic à Dioſc. apud Crateuam planè deſiderari non obſcurè aſſerit. Porrò (quod obiter dictum velim) ab hoc AEgyptio ſeu Babylonio Helenio lōgè alia eſſe videtur, quæ Apuleio inula Campana dicitur. Is enim cap. 95. non aliud quàm Dioſc. panaces Chironium deſcribere videtur.

CAP. XXX. μαλακτικὸν τῆς σαρκός] Carnem emollit, corporis cutem lenit: nam σὰρξ Græcis etiam interdū pro eo accipitur, quod nos Gallicè *charnure* dicimus, hoc eſt, pro ipſa cute extima, quam quidem conſtat olei affrictu maximè leniri & emolliri. Porrò ex vetuſtorum exemplarium fide legendum potiùs exiſtimaui, τῆς σαρκός, quàm cum vulgatis codicibus, γαστρός, ne quod paulò pòſt ſequitur ἀκοίλιον, quódque idem planè ſignificat, fruſtrà repeti videretur. Huc adde quòd & Serapio ipſe ita legiſſe viſus eſt. Plinius lib. 23. cap. 4. *omni oleo* (inquit) *mollitur corpus, vigorem & robur accipit.*

CAP. XXXII. σφανίσκων ἀλίσκων] Vox hæc poſterior hìc manifeſtò redundat. Neque verò ſignificationem habet, quę loco huic vllo modo

quadrare poſſit. Iccirco equidem facili librarij errore vocem eam irrepſiſſe opinor, qui quidem poſtremas τῶ, ϛεφανίσκων, ſyllabas per imprudentiam repetierit. Porrò αὐτὶ τ͂ μελιλώτων, aptiùs meo iudicio legas, μελιλωτίνων. Cæterùm lauandi ſimul & candefaciendi olei longè ſimpliciorem modum videre licet apud Gal. lib. 2. de ſimpl. med. facultatibus.

Cap. xxxiii. Σικυώνιον καλούμενον] Olei Sicyonij tum ſimplicis tum etiam compoſiti confectiones alias non parum inter ſe diſcrepantes, videre licet apud Paulum, lib. 7. cap. 20. Aëtium, Tetrab. 1. ſerm. 1. Myrepſum, ſect. 16. cap. 24. & Actuariũ, meth. med. lib. 6. quæ quidẽ omnes σικύου ἀγρίου, hoc eſt, cucumeris ſylueſtris, ſuccum aut certè radices in ſe recipiunt: atque inde nomen quoq; duxiſſe videtur oleum ſicyonium, quemadmodum non obſcurè innuit Paulus, lib. 3. cap. 77. At Dioſcorides hoc ipſo loco, ab oliuifera Sicyone Achaiæ ſeu Peloponneſi vrbe denominatum potiùs exiſtimat: neque etiam cucumeris agreſtis ſucci radicúmve mentionem vllam facit: ac fortaſſis hoc σικυώνιον per ω, illud σικυόνιον ſcribi debet.

Cap. xxxvii. κατὰ Παλμυρὰν] Niſi mendum hoc loco ſubeſt, ita vt αὐτὶ τῶ κτ̃ Γαλμυρᾶ, legi oporteat κτ̃ τ' ἀλμυρὰ, veluti Plinius ipſe legiſſe videtur, lib. 15. cap. 7. Palmyræ nomine certum eſt ſignificaſſe Dioſcoridem, vrbem Syriæ eiuſce nominis, aut certè regionem ipſam Palmyrenam Ptolemæo lib. 5. Geog. cap. 15. dictã, cuius Palmyra metropolis fuit, quæ quidem à reſtauratore Adriano Imperatore Adrianopolis deinde dicta eſt. Turpiter autẽ Amatus Luſitanus palmyras hic accipi putat, pro arboribus ipſis, quas linguæ Græcæ ignoratione palmyras fortè dictas exiſtimauit, quaſi pumilas palmas. At equidem ex Plinij ſentẽtia lib. 23. cap. 4. ἐλαιόμελι non ex aliis arboribus quàm ex oleis ipſis Palmyrenis manare, itaque dictũ, quaſi ἐλαίας μέλι, crediderim. Neque verò reclamat huic noſtræ ſententiæ Dioſcorides. Nam dum manare dicit ἔκ τινος ϛελέχους, id vnum meo iudicio voluit, nõ è quouis oleæ caudice, ſed è quibuſdam tantummodò, puta vetuſtioribus, id liquoris ſeu reſinę genus ſponte promanare. Idipſum ſermonis continuitas per ſe ſatis indicat: nec enim veriſimile fuerit, ab oleis ad palmas aliáve arborum genera earúmve liquores tã ſubitò & quaſi ex abrupto, ſola nominis affinitate tranſiturũ fuiſſe. Huc adde quòd non tantùm in Palmyrena regione, ſed & locis in quibuſdam Narbonenſis Galliæ id genus mellei liquoris oleas non quidem ſponte, ſed caudice vulnerato fundere tam certum eſt, quàm quod certiſſimum. Porrò videritlector, vtrum fortè rectiùs hîc legi poſſit, ἐκ τ͂ ϛελέχους ἐλαιῶν, quàm ἔκ τινος ϛελέχους ἔλαιον.

ἐκ τῶ λίπους τῶν θαλλῶν] Etſi ferè θαλλὸς cuiuſuis arboris virentem ramum teneriorémve ſurculum, imò germen ipſum ſignificet: tamen peculiariter apud Atticos pro germine oleagino accipi conſueuit: quo quidem olim coronabantur victores, quíque dies feſtos celebrabant. Et hoc quidem loco θαλλ͂ vocem ita quoque accipiendam puto. Nam & eiuſcemodi olei è germinibus oleaginis, quale hic deſcribitur, mentionem facit Gal. 6. de ſimpl. med. fac. quanquã non videtur è germinibus ſolis oleum id fieri voluiſſe ſed tantùm in oleo conficiẽdo addi ſolita olearum germina. Sunt autem hęc ipſiſſima Gal. verba, cap. de oleo: καὶ μὲν δὴ ἢ ὅσοι κτ̃ τὴν σκευασίαν ἐμβάλλουσι θαλλὸν, καὶ οὗτοι παραπλήσιον ὀμφακίνῳ τὸ ἔλαιον ἀπεργάζονται. h. e. *Quinetiã quicunque in præparando oleo ramos oleaginos miſcaunt, ij & ipſi omphacino ſimile oleum efficiunt.* Rurſum Meth. lib. 11. ἔϛω σοι καὶ τὸ ἔλαιον ϛῦφον, ὁποῖον ἐϛὶ τό, τε σπανὸν ὀνομαζόμενον, ὅσα τε ἄλλα σκευάζουσι μετὰ θαλλῶν ἐλαίας, id eſt, *Sit tibi oleum aſtringens, quale eſt quod Hiſpanũ nominatur, & quæcunque alia è germinibus parant oleaginis.* Quin & Cõſtãtinus Cæſar, aut quiſquis eſt alius Γεωπονικῶν autor, lib. 9. dũ docet ex Damogerõte oleum Hiſpano ſimile conficere, ſub finem præparationis admiſcet χυλὸν φύλλων τῆς ἐλαίας ἁπαλῶν συγκοπέντων, ἵνα (inquit ille) δριμύτητα τινὰ καὶ πικρότητα ἀπ' αὐτῶν λάβῃ: *ſuccum* in quã *foliorũ oleæ tenellorum contuſorum, quò ab ijs acrimoniam quandam & amarorem aſciſcat.* Et eo quidem loco, quod hic Dioſcoridi τὸ λίπος τῶν θαλλῶν dicitur, ille ſignificantiùs atque περιφραϛικῶς, χυλὸν φύλλων τῆς ἐλαίας ἁπαλῶν, appellat.

Cap. xxviii. διὰ τὸ δαψιλοῦς χρῄζειν] Legitur in vulgatis, δαψιλῶς. Hoc verò exiſtimo voluiſſe Dioſcoridem, AEgyptios, quòd ricino abundarent, non quòd ipſo indigerent, aut potiùs, quia oleum copioſum ad varios vſus deſiderarent, citra maius artificium hoc ex ricino trito ſolitos torcularibus exprimere. Abundare verò ricinorum arboribus, atque adeò apud ipſos præcipuè oleum cicinum ſeu è ricini ſemine, parari ſolitũ, cùm ex variis Galeni locis facile eſt colligere, tum vel maximè ex Plinij verbis quæ habentur lib. xv. cap. 7. de cicino oleo: *At in AEgypto,* inquit ille, *ubi abundat, ſine igne & aqua ſale aſperſum exprimitur, cibis fœdum, lucernis utile,* &c.

Cap. xxxix. πικρῶν χ^{οι} δ'.] Pariſ. & Ald. χ δ ϛ'. ſed characteres hos planè deprauatos equidem non ſine ratione ſic ex v. codice reſtituendos exiſtimaui χ^{οι} δ̄, τουτέϛι, χοίνικας τέσσαρας, velut expreſſit Actuarij Interpres: nec malè. Dum enim paulo pòſt expreſſi olei amygdalini quantitatem definit Dioſcorides, amygdalarum ſimul & ſemel quæ ad præparandũ ipſum oleum recipiuntur quantitatem repetere fit veriſimile. Tùm verò: ἀποδίδωσι δὲ (inquit ille) κοτύλην ᾱ τὸ τετραχοίνικον.

Cap. xl. βαλάνινον σκευάζεται] Hoc oleum non exiſtimandum è quercuum glandibus, ſed ex his quæ βάλανοι μυρεψικαὶ, ſeu μυροβάλανοι Græcis dicuntur, confici ſolitum, vti diſertè monet Paul. lib. 8. cap. de oleorum præparatione.

Cap. xlvii. ὕδατι θερμῷ] Vulg. cod. ψυχρῷ. At ex Actuarij libro 6. meth. med. legi θερμῷ, ſicuti etiã legerũt ex v. quodam codice Ruellius & Goupylus: itémq; in extremo cap. pro eo quod in vulgatis codicibus habebatur, μετὰ σύγκρισιν, μετασυγκρῖνον, hoc eſt, humores ex alto euocans, aut, vt Plinij verbis lib. 20. cap. 22. vtar, vitia ex alto extrahens. Eſt porrò verbum μετασυγκρίνειν à Methodicis quidem profectũ, ſed à Dogmaticis quoque Medicis haud rarò vſurpatũ, quoties ea deſignare voluerunt, quæ humores ex alto euocant transferúntve, atque adeo meatuum corporis ſtatum immutant. Id enim eſt, τὸ ἐκ βάθους ἑλκύειν καὶ μεταποροποιεῖν, quibus verbis totam

metaſyncriticorum medicamentorum vim capite de thapſia declarat Dioſcorides, lib. 4. cap. 157. Qualia verò illa ſint, vide tū aliâs apud Gal. tum etiam cap. 1. lib. 3. de comp. med. κατὰ τόπους: quo loco monet in inueteratis affectibus vbi remedia reliqua minimè profuerint, ad metaſyncriticam curandi rationem Medicos ſolitos eſſe confugere. Eſſe verò pręter medicamenta, & alia remediorum varia genera, per quæ non tantùm ἀνάληψις ſeu recorporatio, ſed etiam μετασύγκρισις ipſa rectè fiat, apertè docet Paulus, lib. 3. cap. 72.

CAP. XLVIII. τὰ φύλλα καθέντα εἰς ἥλιον, ἐν ἐλαίῳ ἀποβρέχειν] hoc eſt, ſi expoſita Soli folia oleo maceres. Equidem vulgatam lectionem ita ſecutus ſum: at verò Plinius ac Interpretes omnes legiſſe videntur, καθέντα εἰς ἔλαιον ἐν ἡλίῳ ἀποβρέχειν. Sic enim Plin. lib. 15. cap, 7. de myrteo verba faciens: *Alij deiecta ea in oleum priùs ſole maturant*: quo loco hauddubie *macerant* legendum, non *maturant*, nimirum vt reſpondeat ea vox τῷ ἀποβρέχειν Dioſc. Plinium ſecuti ſunt quotquot occurrerunt Interpretes, quaſi voluerit Dioſc. deiecta in oleum folia ſub ſole priùs aliquantiſper macerari, quàm decoquantur: aut etiam (quod quidem Ruellius voluiſſe mihi videtur) myrti foliorum in oleo ad ſolem maceratione ſola myrtinum oleum à nonnullis confici. Vtra verò potior ſit lectio, vnuſquiſque viderit.

ἔνιοι δὲ προσεύφουσιν] Ita vnguentum myrtinum deſcribit Plinius lib 13. cap. 1. *Et è viliſſimis quidem hodie eſt ob id creditum, & id in uetuſtiſſimis eſſe, quod conſtat oleo myrteo, calamo, cupreſſo, cypro, lentiſco, malogranati cortice.* Scilicet hic calamum adiicit & ἀντὶ τοῦ κυπείρου καὶ σχίνου, κύπρον καὶ σχῖνον legiſſe videtur.

ἀπουλωτικοῖς] Supple, δυνάμεσι, aut lege ἀπουλωτικοῖς, vt ſubintelligatur, φαρμάκοις. Nam quod nonnulli, dum ἀπουλωτικοῖς legunt, ſubaudiēdum cenſent ἐμπλάστροις, minus rectè iudicant: quippe cùm myrtinum oleum non ad emplaſtra modò, ſed etiam vnguēta, illitus, aliáve id genus medicamentorū genera cicatricem obducentia transferri poſſit.

ἄρθρα κεχαλασμένα] Ex hoc loco colligo, apud Plinium de hoc eodem oleo agētem, cap. 4. lib. 23. pro, *articulos luxatos*, legendum eſſe, *articulos laxatos*.

CAP. XLIX. ἣν διαχώσαντες χερσὶν, &c.] quæ manibus priùs expreſſo è tritis baccis ſucco conchis excipitur. Cùm animaduerterem deprauatum ita hoc loco Dioſc. contextum, vt neceſſariò quidpiam deſideraretur, aut certè immutatū eſſet, vixque alium è Dioſc. mente ſenſum elicere poſſem, ſic interpretari viſum eſt. Non ignoro equidem διαχωρίζειν interdum accipi, pro diſiungere, ſeparare, ſecernere. Quòd ſi quis hîc ea ſignificatione vſurpandum putet, intelligat oportet, manibus diuidi ac ſeparari ſupernatantē humori pinguitudinem è lauri baccis expreſſam. At certè manus ad id opus minimè aptas eſſe, nemo non videt. Aptiùs fortaſſe Palladius lib. 2. de re ruſt. tit. 20. quo loco de hoc ipſo laurino oleo ſermonem facit, vbi diu ferbuerint baccæ, olei quod ex ſe dimiſerint ſupernatantis vndam pennis leuiter cogentibus in vaſa transfundi voluit.

CAP. L. ψύχει δὲ καὶ στύφει] ψύχειν refrigerare verterunt hoc loco Interpretes: cùm tamē manifeſtò calfaciat oleum terebinthinum, nedum refrigeret. Nos iuxta alterum τοῦ ψύχειν ſignificatū, ſiccare vertimus: quandoquidem & fructus terebinthi è quo illud exprimitur euidenter exiccare proditum eſt à Gal. 8. ſimpl. cap. de terebintho. Quòd ſi quis ὁμωνυμίας vitandæ gratia ψύχει legere maluerit, non equidem repugnauero.

CAP. LIII. ἀριθμῷ χίλια] Fortè χιλίων legendum, lapſu notæ facili, nimirum vt ad roſas ipſas referatur, non item ad earum folia. Neque enim ſuffecerit vnguento roſaceo parando mille roſarum folia in olei libris xx & quincunce maceraſſe.

ἀλλάσσοντες] Interpretes nonnulli ἐάσαντες legiſſe videntur. Ego verò vulgatam ſecutus lectionē verti, permutātes: ac certè quidem de vaſis ipſis intelligendum puto, quæ Dioſc. vt eò faciliùs à fæcibus omnibus expurgaretur oleum, per dies octo permutari voluerit. Et reuera dum vas in dies permutatur, & quæ ſubſederint fæces in priore vaſe relinquuntur, oleum ipſum transfuſum purius ac ſincerius tandem euadere nemini dubium eſt. Sic circa capitis huius initium: ὅταν δὲ (inquit ille) ἡ τρυγώδης ὑποστῇ, ἄλλαξον τὸ ὑποδεχόμενον ἀγγεῖον, &c.

καὶ ἅλας] Plinius videtur ἢ ἅλας legiſſe. Salis enim florem aut anchuſam deſiderat, lib. 13. cap. 1. quo quidem capite quibus anchuſa adiecta eſt, ſal non addi teſtatur. Cæterùm Veteres in vnguentorum, quibus partim ad luxum, partim ad medicinam vtebantur, compoſitione ac miſtura, ſuccum, qui quidem olei vario genere conſtabat, primum inſpiſſabant, quò ad vnguenti corpus & craſſitudinem redigerent, ſícque partim faciliùs ingredientiū vis retineretur & quaſi coërceretur, partim etiā illa non tantùm perfundi, ſed & illini apta eſſent. Hæc ſpiſſamēta, Grȩcis στύμματα dicta, ferè conſtabant xylobalſamo, iunco & calamo odoratis, ac cæteris id genus. Mox & illis adiiciebant quæ odorem ipſum acuerent, aut certè illi ſuauitatem conciliarent, & hæc ἡδύσματα nominabant: in quibus ferè numerantur amomum, nardus, myrrha, carpobalſamum, coſtus, &c. Interdum & ad coloris gratiā crocus, anchuſa, cinnabaris, addebantur. Sed & ipſam reſinam coctam εἰς χρωματισμὸν τῶν μύρων, vti & ad craſſamentū eorundem, Dioſcorides vnicè laudat: quanquam hanc Plinius æquè ac gummi adiici potiùs ad continendum odorem in corpore teſtatur. Cæterùm ſal ad conſeruationem vnguentorū, ac eorum potiſſimùm quæ vetuſtate meliora eſſent, ſolitus addi videtur, ne fortè illa corrumperentur, aut alioqui ranceſcerent.

*CAP. LV. ἐπιθεὶς περίπον ἐκ καλάμου] In vulg. exempl. ῥύπον per υ legitur: arundinis retrimenta vertit Cornarius: at nos ῥίπον per ι legendum potiùs exiſtimamus, quo modo & Interpretes plerique legiſſe videntur. ῥίπος autem Dioſc. aliis verò ῥὶψ, ῥιπὸς, nonnunquā ſtoream, tegetem ſiue mattam, ſeu ex vimine, ſeu ex ſcirpo aut arundine, ſeu denique ex alia quauis materia concinnetur, interdum etiam cratem ſignificat.

CAP. LVI. ἐκτὸς τὴν κοιλίαν λύειν, &c.] Contrà Nicolaus Myrepſus, ſect. 16. foris adhibitum oleum œnanthinum vetrem mollire aſſerit. Ve-

rùm equidem Interpretis vitio illud aſcribēdum puto. Nam & alioqui Aëtius de hoc ipſo oleo verba faciens, Tetraib.1.ſer.1. τὸ αὐτὸ δρᾷ (inquit ille) τῷ μηλίνῳ ἢ τῷ ῥοδίνῳ ἐκτὸς τὸ τὴν κοιλίαν μαλάσσειν. Antè verò pro eo quod habet Dioſc. μυδραίαις, apud eundem Aëtium ἑάσας μυδραθῆναι, legitur.

Cap. LVII. ἐλαίου λίτρας δ´] ξέστας η´ legit Aëtius, apud quem alioqui telini ſeu olei ſeu vnguenti cōfectio totidem ferè verbis deſcribitur. At Nicolai Myrepſi Interpres olei ſextarios quatuor recipit, calamíque planè nullam mentionem facit. Plinij verò deſcriptio, vt alibi, ita & hîc multum euariat.

Cap. LIX. τὸ δὲ ἤδη ἀποβεβρεγμένον] Prima quidem facie de ocimo, quod in oleo maceratū eſſet, hoc intelligendum foret: at tum ſermonis ipſius continuitas, tum etiam præſcripta roſacei conficiendi ratio de oleo ipſo in quo maceratū infuſúmve fuerit ocimum, hoc intelligi debere per ſe ſatis admonent: ita vt hoc loco per τὸ ἤδη ἀποβεβρεγμένον aliud nihil velit Dioſc. quàm τὸ ἤδη ἐξιπωθὲν ἔλαιον.

Cap. LXI. θέλης διάβροχον] Ego non διάβροχον, ſed δίβροχον legendum exiſtimo. Nam ſi quidpiam vel ſemel duntaxat maceretur, tùm διάβροχον rectè dicitur: quippe quod τῷ ἀβρόχῳ ſeu ἀβρέκτῳ opponatur. At ſecundò maceratum rectiùs, opinor, δίβροχον dixeris. Sic & τρίβροχον interdum, quaſi τρὶς βεβρεγμένον, non malè vſurpatur à Dioſcor. vti cap. de cyprino vnguento.

Cap. LXII. ἀπόχει μετὰ] Si vocem μετὰ, aut etiā κατὰ, vt in altero vetuſto codice legitur, retineas, fatearis oportet omnino prætermiſſam fuiſſe Cardamomi doſim: aſcripta verò pondera, ad oleum ipſum aromatibus imbutum eſſe referenda. Aut certè (quod mihi vero ſimilius videtur) ἀντὶ τοῦ λίτρας γ´ οὐγγίας ς´ legi oportere λιτρῶν γ´, οὐγγιῶν ς´. Facilis verò potuit eſſe librariorum eiuſmodi lapſus, cùm fortaſſis in manuſcriptis exēplaribus ſolæ ponderum notæ aſcriptæ fuerint. Sin minùs, ἀντὶ τοῦ μετὰ, ex neceſſitate legendum τοῦ, vti Ruellio & Marcello legi placuit. Atque tùm hæc erit verborum ſeries: ἀπόχει τοῦ καρδαμώμου κεκομμένου, &c. At mihi prior illa lectio magis arriſit, quoniam ἀποχέειν liquidis aptius, quale eſt oleum, quàm pulueribus ſolidíſve aliis accommodatur.

τὸ ἐξιπωθὲν ἄρωμα] ἄρωμα hîc nonnulli de aromatibus priore loco recenſitis interpretari videntur: quo in numero ſunt Ruellius & Marcellus Virgilius, atque adeò coguntur, pro eo quod poſteriùs habetur ἠρωματισμένου, legere ἀρωματισμένου, vel ἀρωματισθησομένου. Sunt & qui illud ipſum ἄρωμα de ſolo cardamomo, non item de illis aliis exponendum putent. Cornarius de liliorum foliis intelligi voluit: cuius quidē ego ſum ſententiæ. Verùm quò omnis tollatur dubitationi locus, non quidem ἐξιπωθὲν ἄρωμα, ſed potiùs ἐξιπωθὲν μάγμα hîc legendum puto, ita vt id duntaxat quod expreſſis liliis quaſi recrementum ſupereſt, hoc loco ſignificetur. Poſterius autem hoc ἠρωματισμένου, de oleo aromatis illis omnibus imbuto (cuius ideò largior quoq; copia ab Autore initio præſcripta fuit) accipi velim: túmq; hoc loco, excepta illa vnica voce, nihil ampliùs quod videā immutari neceſſe fuerit. Paulus lib. 8. de re med. Suſini olei vtriuſque tum ſimplicis, tum etiam compoſiti conficiendi rationem docet. Compoſiti verò huius præparationem paulò aliter, at multò certè clariùs apertiúſve, recenſere videtur, quàm hoc loco fecerit Dioſcorides. Quare ſi cui fuerit in animo Græcorum ſuſinum vnguentum, αἴθινον, ſi Gal. credimus, Hipp. dictū, conficere, id equidem ex Pauli mente componendum ſuaſerim. Qui quidem loco citato Suſinum dictum putat, quia fortaſſe Suſis inuētum ſit. At nihilominus probabilis quoque Loniceri coniectura videtur, qui Suſinum ab Hebræo *Suſan* quod lilium ſignificat, dictū exiſtimauit. Hoc idem vnguētum Gal. in Exeg. vocū Hipp. etiā κρινόμυρον & μενδήσιον, ab ipſo verò Hipp. Αἰγύπτιον μύρον λευκὸν ſcribit appellari: vti quod erat ſimplicius, adeóque olei nomine dignius, Αἰγύπτιον ἔλαιον λευκόν.

καρδαμώμου] Legendum fortaſſe κινναμώμου: & certè quidem Paulus cardamomum initio maceraſſe contentus, ſub finem cardamomum nullum adiicit; ſed cinnamomum, aut eius loco ar-nabo, aut caſſiæ duplū, aut carpeſium. Quin neque myrrham is poſtremò adiicit.

κινναμώμου τὸ ἴσον] Subaudiendum, μίσγουσιν, aut etiam ἐμβάλλουσιν: quam vocem nonnulli codices pro ſequentibus κόψας ἔμβαλε reponunt. Deinceps verò ſtatim legendum videtur, ταῦτα δὲ κόψας καὶ σήσας ἔμβαλε, &c.

Cap. LXIII. τῷ τρίτῳ τοῦ ἐλαίου μίξας] Dioſcorides noluit hoc loco, veluti Marcello & Lacunæ viſum eſt, aſpalathum aqua macerari, quę tertia ſit pars ad oleum præſcriptū, ſed aſpalathum ipſum aqua ſufficienti maceratū tertiæ olei parti immiſceri. Totum verò oleum nequaquam aſſumit, certa tantùm portione contentus, quoniam reliquum fortaſſis vel ad parandum aliàs narciſſinum vnguentum, vel ad aliquod aliud vnguentum, in quo eadem ſpiſſamenta deſiderarentur, conficiendum reponi vellet. Obiter autem id annotaſſe non fuerit inutile, quod Aëtius & Nicolaus Myrepſus non in liliaceo tantùm, ſed & in hoc ipſo oleo obſeruandum admonēt: nimirum vt ne conueniens florum doſis tota ſimul & ſemel, ſed partibus, & paulatim oleo iniiciatur, ſic vt florum parte quæ iam abundè macerata fuerit exempta, alia atque alia ſubinde iniiciatur, dum florum quantum ſat eſt oleo exactè permiſtum fuerit. Sin minùs flores vniuerſi quantumuis exiccati ſimul & ſemel iniecti, facilè putreſcentes oleo fœtorem accerſerent.

Cap. LXIIII. ἀπόχει τὸ ἔλαιον] Ald. ἀπήχει: ſed fortè legere ſatiùs fuerit ἄπηθε, ἀπὸ τοῦ ἀπηθεῖν, quod eſt colo traiicere, ſeu cribro ſuccernere: & hac ipſa quidem voce iam antehac aliquoties Dioſcorides vſus eſt.

ἡμέρας ιγ´.] Legendum γ´ ſimpliciter: quemadmodum etiam quotquot occurrerunt Interpretes legiſſe videntur.

ἔνιοι δὲ τὸ ἴσον ἐς κύπρινον] Ald. & v. codex τὸ ἴσον κύπρινον, &c. ſubaudita fortaſſis præpoſitione κατὰ, vti voluit Lonicerus. Sed nos cum Marcello legimus, τῷ ἐς τὸ κύπρινον ἠρωματισμένῳ ἐλαίῳ. Alioqui verò vix vllum ſenſum elicias.

βουτύρινον καὶ ὀνύχινον] Butyrinum dictum fuiſſe videtur vnguentum, quod olei loco butyrum reciperet, in cæteris verò omnibus huic compoſitioni ad amuſſim reſponderet. Sic & Styracinū,

quod myrrhæ loco ſtyracem. At de onychino non leuis eſt dubitatio. Siquidem plerique hoc vnguentum ab onyche, quod tegumentũ ſit Indici cuiuſdam conchylij, βλάτιον Βυζάντιον, ſeu Βυζαντὶς recentioribus Græcis dictum, denominatum putant. Cornarius verò vir doctiſſimus ab onyche, quod fuit bdellij præſtantiſſimi epitheton, nomen accepiſſe ratus eſt. Vtriuſque porrò tum bdellij, tum & vnguis odorati certum eſt ad vteri affectus vires eſſe minimè contemnendas. At ſi ab onyche conchylij Indici tegumẽto dictum fuit eiuſcemodi vnguentum, croci loco qui in hac compoſitione recipitur, vnguẽ illum odoratum: ſin à bdellio onyche dicto, bdellium myrrhæ loco indi ſolitum ſit mihi veriſimile. Vtra verò ſententia potior ſit, vnuſquiſque iudicet.

CAP. LXV. ἐλαίου λίτρας θ'.] Cyprini vnguenti tũ apud Paulũ, tũ & apud Aetiũ duplex habetur cõpoſitio: ſed vtraque ab hac ipſa non parũ diſcrepat, & aromatum numero & præparandi modo. Attamen cùm in vtraſque illas Cyprini deſcriptiones recipiatur helenium, & olei libras IX cum quincunce ad coquendas aromatum libras XVII non ſufficere compertum ſit, pro eo quod eſt in vulgatis exemplaribus: ἐλαίου λίτρας θ' &c. ἑλενίου λίτρας θ'. οὐγγίας ἑ. τὸ ἑλένιον καὶ τὴν ἀσπάλαθον, &c. cum Cornario legendum arbitramur. Aliis quoque eiuſdem viri doctiſſimi in hoc ipſum caput animaduerſionibus facilè lubentérque ſubſcribimus. Cæterùm apud Plinium lib. 13. cap. 1. pro helenio, abrotanum legitur.

CAP. LXVI. τῆς Ἀχαΐας φυτευόμενον] Vel eſt legendum γινόμενον, vt inferiùs: ἀμαράκινον δὲ ἐν Κυζίκῳ κάλλιστον γίνεται. Vel figuratè dictum oportuit φυτευόμενον, ἀντὶ τοῦ, σκευαζόμενον, ducta ſcilicet metaphora ab iis quæ ſponte gignuntur. Cæterùm vt Irinum, quod in Perga & Elide conficiebatur, commendat hoc loco Dioſc. ita & Plinius Corinthiacum ac Cyzicenum.

CAP. LXVII. θερμαντικὴν] Contrà aſtringere Gleucinum & refrigerare eadem ratione, qua & œnanthinum, reperitur apud Plinium, quo loco & aliorum oleorum vires recenſet: ſed errore manifeſto. Melinum enim, non Gleucinum, eo loco legi debuit, vti rectè annotauit doctiſs. Cornarius. Quin neque Gleucini ſimplicioris genera alia à Galeno lib. κατὰ γένη 7. tradita, neque illud ipſum compoſitum, quod ibidem à Gal. deinde etiam à Paulo lib. 7. cap. 18. Aetio, Tetrab. 3. ſer. 4. cap. 44. Actuario, Meth. med. 6. cap. 10. & Myrepſo, ſect. 16. cap. 42. copioſè deſcribitur, multò minus quod à Columella lib. 12. cap. 51. commemoratur, vllo pacto refrigerare conſtat ſatis ex aromatibus, è quibus illa componuntur.

CAP. LXVIII. Ἀμαράκινον δὲ ἐν] Sampſuchũ ex Dioſc. libro 3. cum amaraco vnũ & idem eſt, at nomine tantùm diſcrepãt: quippe quod Sampſuchum AEgyptij, Syri, ac plerique Græci nominabant, Cyziceni ac Siculi amaracum appellare conſueuerant. Sic & apud Theophraſtum ac Plinium, nec non & Iul. Pollucem, Sampſuchum & Amaracus eiuſdem plantę, nimirũ maioranæ noſtrę, diuerſa ſunt nomina. At Galenus, Paulus & Aetius de iiſdem, tanquam diuerſis plantis, diuerſa fecere capita, iiſdémque diuerſas vires aſſignauerunt. Nec tamen apud hos (quod voluère nonnulli) amaracus marum eſt: veluti patet abundè ex Galeno, qui quidem lib. de antid. 1. in parando amaracino ab vnguentariis ſui temporis amaraci loco marum falsò ſuppoſitum fuiſſe commemorat, quòd amaracum odore longè ſuperaret. Eſt verò potiùs parthenium, quod amaracum quoque quibuſdam dici ſolitum proprio capite teſtatur Dioſcorides, quódque alioqui ſilentio prætermiſſurum fuiſſe Galenum vix mihi ſit veriſimile. Iam ſi ſampſuchum & amaracum pro eodem vſurpauit Dioſc. qui fit (inquiet aliquis) vt is ipſe ſeorſim ac diuerſis capitibus de ſampſuchino & amaracino egerit? Nimirum ob diuerſam planéque diſcrepantem quam habent vnguenta hæc duo præparandi rationem, diuerſa quoque nomina clarioris diſtinctionis gratia ſortita ſunt: etſi vtrunque Plinius lib. 21. cap. 22. confudiſſe videatur. Ac de his quidem ſatis ſupérque dictum ſit. Cæterùm pro eo quod in impreſſis cod. habetur in hoc capite, εἰς τὸ τῶν ἀγγείων χρῆσιν, χρίσιν per ι, itémque pro δακτύλου, δακτυλίῳ: ac denique ſub finem capitis pro ὠραίως, ἀραιοῖς optima ratione legendum cenſui.

CAP. LXIX. Τὸ δὲ μεγαλεῖον καλούμενον] Hoc idem vnguẽtum paucis immutatis deſcribit Plinius, lib. 13. cap. 1. ac megalium etiam vocat, propter gloriam, vti ſcribit, ita appellatũ, quaſi ἀπὸ τοῦ μεγάλου. At Clemens Alexandrinus Pædag. lib. 2. itémque Soſibius apud Athenæum & EVſtathius in Homerũ μεγάλλιον nominare maluerunt, ducto cognomine à Megallo quodam ſeu Megallio Siculo illius, vt aiunt, inuẽtore. Athenienſem nonnulli fuiſſe volũt, vti teſtatur Athenæus Deipn. lib. XV.

CAP. LXX. καλούμενον δὲ ἡδύχροον] Hedychroi in paſtillos efformati, quod inditur Theriacæ, compoſitionem ex Andromacho tradidit Galenus, tum primo de Antidotis, tum etiam lib. de Theriaca ad Piſonem. Eam inde repetere cuiuis in promptu fuerit. Ab eo porrò magmate vnguentum hoc cognominis eiuſdem non alia re fortaſſe diſcrepat, quàm quòd in illo parando aromata ex vino ſubiguntur: in vnguento verò conficiendo, eadem oleo quopiam odorato excipiuntur. Huic etenim eandem eſſe cum amaracino miſturam, ſolóque nomine differre, quod voluere nonnulli, mihi non ſit veriſimile. Nam vnde, quæſo, odor huic quàm amaracino ſuauior, niſi ex aromatum aliorum permiſtione?

CAP. LXXI. καλούμενον Μετώπιον] Totidem verbis Metopium vnguentũ ab Aetio 1. Tetrab. ſerm. 1. deſcribitur, itémque à Nicolao Myrepſo ſect. 16. At AEgineta lib. 8. de re med. ſingulorũ ingredientium pondera & menſuras adiicit. Dubium autem eſt, vtrum ad huius confectionem aſſumantur ipſæ amygdalæ amaræ, an verò oleũ ex iis expreſſum. Hoc enim poſterius mihi magis veriſimile videtur, ac Nicolai quoque Myrepſi Interpres hoc modo intelligendum exiſtimauit. Quòd ſi ita eſt, legendum hîc, velut habetur apud Aetiũ, δι' ἐλαίου ὀμφακίνου καὶ ἀμυγδάλων πικρῶν, &c. Cæterùm non poſſum nõ illis aſſentiri, qui hoc vnguentum illud ipſum eſſe aſſerunt, quod ab Hipp. tũ lib. de morbis mulicbribus, tũ etiã ſexcẽtis locis aliis μετώπου ſeu μετωπίου nomine

tantoperè celebratur: quippe quod in vteri affectibus ad induratas vuluæ cotyledonas emolliendas, & obſtructas aperiendas, itémque ad ſecundas pellẽdas plurimùm ab illo commendetur. Heſychius in ſuo Lexico ſic quoque habet: Νέτωπον, νετώπιον, μύρον συντεθειμένον ἐκ πολλῶν μιγμάτων. οἱ δὲ, μετώπιον. Erotianus, autẽ in vocibus Hipp. νέτωπον (ſic enim lego, non νίωπον) exponit, τὸ ἐκ καρύων πικρῶν ἔλαιον. Galenus in vocibus Hipp. quod è ſpinæ AEgyptiæ flore parabatur, oleum μετώπιον dictũ exiſtimauit, idémq; Αἰγύπτιον μύρον Hipp. dictum. Sed præter Heſychij autoritatẽ, vires quas μετωπίῳ tribuit Dioſc. eæ quas νετώπῳ ſuo itidẽ aſcripſit Hipp. cùm eõdẽ planè ſpectare videantur, μέτωπον ſeu μετώπιον Dioſcoridis, ac νέτωπον ſeu νετώπιον Hipp. vnum & idem fuiſſe vnguentum euidentiſſimè teſtantur.

τὸ γὰρ ξύλον ἐξ οὗ γίνεται.] Libro tertio nõ ipſam arborem lignoſámve plantã è qua galbanũ emanat, ſed galbanum ipſum, hoc eſt, liquorẽ ferulæ cuiuſdã in Syria naſcentis, Metopiũ nonnullis dici refert Dioſcorides. Hoc verò loco, lignũ ipſum è quo manat galbanũ, ab AEgyptiis μετώπιον appellari admonet. Cæterùm ξύλου nomine ſignificare videtur lignoſum corticẽ, qui in ferulaceis cernitur, ipſorũ teneritudine proceſſu tẽporis in lignũ abeunte. Quanuis & pro arbore hoc loco, vt aliâs plerunq; ξύλον vocabulũ accipi potuit: nã propter lignoſum illũ corticem, arborũ etiã generi aſcribitur ferula: ac propterea Clearchus inter ænigmata alia ferulam dixit eſſe, ξύλον οὐ ξύλον.

CAP. LXXII. ἐκ τοῦ βαλανίνου] Apud Aëtium ἀντὶ τοῦ βαλανίνου, legitur, μυροβαλανίνου: itémque pro σμύρνης, ζιγγιβέρεως: ſed hoc poſterius, errore librariorum etiã alibi apud eundẽ Autorem frequentiſſimo. Cùm enim nota ζζ apud Medicos σμύρνην, hoc eſt *myrrham* ſignificet, illi zingiberis notam eſſe arbitrati ſunt, atque adeò quoties ea occurrit, falsò ζιγγιβέρεως tranſcripſère. Cæterùm annotat Paulus ita vocatum Mẽdeſium, quòd in AEgypto ſit inuentũ, vbi Mendes colitur: Mendes autem vrbs eſt AEgypti: cuius ciues Panem effigie hirci colebant, qui quidẽ AEgyptiorum lingua Mendes appellatur.

συντεθρυμμένα] Vulgatam ſecutus lectionẽ verti *contrita* ſeu *comminuta*. Perperam verò Interpretes alij συνεψημένα legerunt, quaſi *ſimul decocta*. Nam in hoc vnguento componendo, veluti nominatim innuit Paulus, aromata ſicca citra coctionẽ in oleo dies ſexaginta mouẽtur ac macerãtur, tandémque iis liquata reſina permiſcetur.

CAP. LXXIII. ἀποτεθλιμμένης] Quò vitetur ſolœciſmus, legendũ ἀποτεθλιμμένης, quemadmodum etiã legitur apud Aëtium: refertur enim ad prius illud, σμύρνης. Alioqui ἀποτεθλιμμένον legi oportebit, quo modo Oribaſius etiam legiſſe videtur, túmq; ad λιπαρὸν referri cõſentaneũ fuerit. Cæterùm quo loco habetur, καθ' ἑαυτὴν οὖσαν, &c. aptiùs fortè legas, καθ' ἑαυτὴν ποιοῦσα, aut etiã, οὖσα. Aëtius verò ſic habet, ὠδῖνάς τε λίαν ἐστι πολυτελὴς οὖσα, καὶ καθ' ἑαυτὴν μύρον καλλίστον. δόκιμος δ' ἐστίν, &c.

CAP. LXXIIII. φθεὶς σύριγγας ἐστὶ σηπεδόνας] Legendũ opinor σήπας, vt ſuperiùs cap. de amaracino, ἄρχεται δὲ εἰς τε τὰς σήπας καὶ σύριγγας, &c. σήπων porrò vox vſitata eſt Dioſcoridi, pro putredinibus (putrilagines quidam dicunt) ſeu putreſcentibus vlceribus: quanquã Hippocrates in Epid. eadem voce puſtularum generis quoddam ex putredine ortum ſignificare videtur. Fateor equidẽ σηπτῶν nomine, ſupple δυνάμεων, medicamenta à Dioſcor. ſignificari, quæ Plinius *ſeptica* vocare non dubitat. Celſus verò, *quæ ſic exedunt ne erodant*. Sed hoc loco ſatis cõſtat medicamentorũ mentionẽ minimè fieri, at potiùs morborũ ſeu affectuũ, ad quos Cinnamominũ valere creditur. Antea verò quo loco habetur, αἰασμοῖ χρωῦ θερμαίνουσα, lego, θερμαῖνον. Nec enim ad reſinam, ſed ad vnguẽtum ipſum cinnamominũ referri oportet.

CAP. LXXV. ὅτι δὲ χρηστὴ ἡ λεπτή] Eſt hoc loco generis Enallage. Siquidem fœminino genere iſta extulit Dioſcorides, quanuis de nardino vnguento dicantur, quod priùs νάρδινον μύρον neutro genere nominauerat. Referri verò debent ad νάρδον, quæ vox vnum & idem ſignificat. Etenim νάρδου nomine, non tantùm herba iam antè deſcripta, ſed & vnguentũ ipſum ex ea paratum deſignatur, vt à recentioribus Græcis, ita & ab ipſo Dioſcoride cap. de Malabathrino. Sic & Tibullus: *Iamdudũ Syrio madefactus tempora nardo*. Itémque loco alio: *Illius puro diſtillent tempora nardo*. Horatius vtroq; genere vſurpauit. Nam Ode 12. 2. carm. *Dum licet*, inquit, *Aſſyriáque nardo Potamus uncti*. Epodon verò v. *Nardo perunctum, quale non perfectius Meæ laborarunt manus*.

CAP. LXXVII. ὅμοιον τῷ &c.] Lego ὁμοίω, nimirum δένδρου. Non enim lacrymam, ſed arborẽ ipſam lacrymę feracem, AEgyptiacæ ſpinæ ſimilem Dioſcorides feciſſe videtur. Verùm hanc ipſam myrrhæ arborem Plin. lib. 12. cap. 15. fuſiùs & apertiùs multò deſcripſiſſe reperitur.

καὶ ἡ Ἀμιναία δὲ καλ.] Myrrhæ Aminææ meminit etiam Crito apud Gal. lib. 5. κατὰ τό. itémque Aſclepiades. Sed Minæam eandẽ, à loco in quo optima naſcitur, nominat Gal. lib. 1. de Antidotis. ſcil. à pago Minæorũ, qui ſunt Arabiæ populi, non ab Aminæa Campaniæ regione. Plinius quoq; lib. 12. c. 16. Minæã myrrhã poſt Troglodyticã probat, cõtrà quàm faciat hoc loco Dioſc.

ἅπαντα δὲ τὸ μή] Cũ doctiſs. Cornario & Serapione citra negãdi particulã lego, ἅπαντα δὲ τὸ προσειληφέναι ἔλαιον εἰς τὴν ἀνάπλασιν. Cùm enim trochiſci ſeu paſtilli ex arida eiuſmodi myrrha expreſſi propter ariditatẽ nimiã citra oleũ haudquaquã rectè conformari poſſint, olei certè adiectione retũdi eorũ vim Dioſcorides aſſerit, ita vt prorſus inualidi fiant & inefficaces: ad ea certè quidẽ omnia, ad quæ laudata myrrha conferre creditur.

CAP. LXXVIII. ῥίζα πετμημένη] ῥίζης τετμημένης legendũ duxi, maximè cũ Serapio quoq; Dioſcoridis Interpres ita legiſſe videatur. Neq; verò ſit mihi veriſimile, voluiſſe Dioſc. myrrhã Bœoticã, radicis genus eſſe: ſed lacrymã potiùs, quæ inciſa Bœoticæ cuiuſdam arboris radice extillet.

CAP. LXXIX. ὁ ξανθός] Gal. lib. 1. de Ant. ὠχρότατον, hoc eſt, pallidiſſimũ laudat, haud ita magno diſcrimine, velut aliâs annotauimus. Idem iccirco lib. 7. de comp. med. κατὰ γένη, pallidum ceu efficaciſſimum in Principum tantùm ac prædiuitum antidotis commendat propter caritatẽ & raritatem: at qui magis fuſcus eſt, ceu inefficaciorẽ, haud ita probat: quanquam & ætatis progreſſu aureum colorem ſibi aſciſcere fatetur.

ὁ Καταβαλίτης] Apud Oribaſium (ſiquidem Interpreti credimus) Γαβαλίτης legitur, & rectè:

quippe cùm lectionem hanc & Plinius ipſe pro-baſſe videatur, lib.12. cap. 25. quo loco: *Proxima*, inquit, *Iudææ Syriæ ſupra Phœnicem Styracem gignit, circa Gabala & Marathunta*, &c. Eſt autem Gabala Ptolemæo, lib. 5. cap. 15. & Straboni, lib.16. Geogr. Syriæ vrbs. Cæterùm ab hac lectione non eſt alienum, quod in capitis huiuſce fine ſubditur: in Syria ſtyracinum vnguentum parari ſolitum. Eorum verò coniectura minùs eſt probabilis, qui καλαμίτης legendum potiùs exiſtimant, quia Styracis calamitę apud Gal. I. de Antid. fiat mentio, ita dicti, ſiue quòd ceu cætera olim aromatica, ne fortè expiraret ac vires amitteret, intra calamos ſeu arūdines è Pamphylia deueheretur, ſicuti voluit Galenus, ſiue quia, teſte Plinio, arbori quæ Styracem gignat, ſit intus harundinis ſimilitudo: quod minùs placet.

CAP. LXXX. ἐοικὸς ὄνυχι] Serapio ſuffumigati Bdellij odorē hoc loco à Dioſcoride aſſimilari exiſtimauit odori vnguis odorati itidē incenſi, quem blattam Byzantiam nonnulli appellāt. At pleriq; alij vngui humano ſimile quiddā in Bdellio deſiderari putār, partim vocis ὁμωνυμία decepti, partim ex eo perſuaſi, quòd dixerit Plin. lib. 12. cap. 9. in Bdellio Bactriano nidorem eſſe ſiccū, multóſq; candidos vngues. At prior illa ſententia, vt Cornario viro doctiſs. ita nobis quoq; probabilior viſa eſt: maximè cū in Bdellio, quātumuis legitimo, nil vngui ſimile comperiatur. Fortaſſis etiā ex ea vnguis odorati ſimilitudine Bdellium optimum βδέλλη ὄνυξ per appoſitionē dicitur in Damocratis compoſitionibus, quæ extant apud Gal. tum in lib. de antid. tum in comp. med. κατὰ τόπους.

παλαθώδης] Legit hoc loco Serapio, ἀσπαλαθώδης, hoc eſt, *odorem aſpalathi referens*, quem quidē lingua ſua *darſiſahan* nominat. Plin. verò lib. 12. cap. 9. παλαθώδης legiſſe videtur, dū *in offas conuolutum* conuertit. παλάθη enim *maſſam* Græcis ſignificat, & Gaza apud Theophraſtum vbique *offam* interpretatus eſt. Vtrunque porrò legiſſe videtur Ruellius & Oribaſij Interpres, παλαθώδης, inquam, & ἀσπαλαθώδης.

CAP. LXXXI. λιβανωτὸς ... ὁ ἄραβίας] Oribaſius legit, ὀροβίας: ac Plin. quoq; lib. 12. cap. 4. de Thure verba faciens, *Græci* (inquit) *ſtagoniā & atomon tali modo appellant: minorē, orobiam*. Atque ita etiā hoc loco legendū videtur, nimirū voce deducta ἀπὸ τοῦ ὀρόβου. Sic verò vocatū fuiſſe Thus, fit veriſimile, cuius fruſta magnitudine vix orobi modū excederēt. Ad eundē modū ὀροβίαν ἐρέβινθον nominat Gal. 6 ſimpl. med. ciceris genus eruo magnitudine ſimile. Ἀραβίας autē αὐτὸ τε, Ἀράβιος vel Ἀραβικός, nuſquam, quod equidem ſciam, reperitur.

θερμαίνειν, σύφειν] Sic fatetur etiam Gal. 7. ſimpl. Thus aſtrictionē habere puſillā, ſed minimùm manifeſtam aſtrictionē eſſe candido: corticē verò euidenter aſtringere, proindéque etiā ſummè deſiccare: quod ipſum Paulus totidē verbis repetit. Contrà idem Gal. 13. meth. Thus aſſerit puris tantùm mouendi facultatē obtinere, vtpote nulla vi aſtringendi præditum, magíſque illud præſtare quod pinguius eſt & albicans, ſicuti quod flauum eſt, valentiùs ſiccare: mannæ verò Thuris (quo nomine τὰ λιβανωτοῦ ἀποτίσματα, hoc eſt, *thuris fragmenta concuſſu eliſa*, intelliguntur) aſtringendi vim aliquam eſſe, quoniam corticis thuris paululum admiſtū ſit. Soluetur hæc cōtradictio, ſi Thus purum ac per ſeſe nullatenus aſtringere dixerimus: at cui corticis nonnihil admixtū eſt, id corticis ipſius ratione aſtringere. Vel dicamus potiùs, Thus eſſe duplex: vnum candidum, idémque puriſſimum ac pinguiſſimū, quod maſculū à Dioſcoride appelletur, quódque, Plinio teſte, autumno colligatur: alterum rufum ſeu fuluum, quod priori minimè comparādum ſit, &c. vere legatur, poſt inciſum ſcil. hyeme præcedenti corticem. Illud nullam planè aſtrictionem obtinet: hoc verò aliquantulam ſortitum eſt, quam quidem æquè ac colorem ab ipſo cortice videtur contraxiſſe.

ὠφελεῖ πνόμβους] Addit Serapio ex Dioſc. Thus triſtitiā depellere, & memoriam augere: atq; idipſum Auicēna capite de Thure innuiſſe videtur.

εἰς ὠμὴν χύτραν] Crudam ollam dixit, pro noua & recente, ἄπυρον, *quæ ignem experta non ſit*, quemadmodū etiam Serapio interpretatus eſt. Sic metaphoricè quoq; Ouidius ac Plinius Iunior *cruda vulnera* dixēre, recentia ſeu recēns inflicta.

καταπικαυμένος] Vulg. exempl. habent, μὴ κατακεκαυμένος. Serapio κεκαυμένος legiſſe videtur citra negationem. Ego verò vulgatam lectionē retineo, expuncta tantummodò negatione: quam eo audaciùs prætermiſi, quòd in vetere quodā Dioſc. codice non legeretur. Eſt porrò rationi conſentaneum, vſtum Thus quàm non vſtum longè faciliùs friari atque comminui: nimirum humore igni abſumpto, qui quidem lentore ac viſciditate ſua, quominùs thus ante vſtionem in minutiſſimas partes comminueretur, impedire potuit.

CAP. LXXXII. ἐν ῥοίκοῖς] De fluxu muliebri dictionem hāc interpretatur Serapio, quē ſecuti videntur Ruellius atq; Marcellus Virgilius. Sed nos, cùm generalior ſit vox, non magis de vteri quàm de alui ipſius fluxionibus accipiendā cenſuimus: maximè cū eſſet compertū, thuris Corticem cœliacis ac dyſentericis tum intus aſſumptum, tum etiā foris adhibitū egregiè opitulari, vel ipſo teſte Gal. lib. 7. de ſimpl. medic. facult. quo quidē loco efficaciæ nullam omnino fecit mētionē, qua ad muliebrē fluxū pollere creditur.

CAP. LXXXIII. ὑπαιμώδως ... μάννον] Cōtià pro remiſſiorem, ſed aliquanto magis intentam eſſe thuris Mannę, quàm ipſi thuri vim apertè prodidit Gal. 5. & 13. Meth. quantum certè quidem ad aſtrictionem exiccationémque attinet.

CAP. LXXXIIII. ἀπαιθύμη] Rectiùs fortaſſis ἀπαιθύμη, quemadmodum habet Aëtius, apud quē lib. 1. hoc ipſū caput & quod proximè ſequitur, totidem ferè verbis tranſcripta reperiuntur. Legitur verò apud illum hoc in loco: ἀπαιθύμη δὲ κατὰ τὰ ἀμφότερα χείλη τοῦ τόματος, &c.

σμηκτικὴν ῥευμάτων] Gal. 7. de ſimpl. med. facult. Ad oculorū affectus iſta reſtringit, quæ tamē Dioſc. latiùs ac in vniuerſum extuliſſe videtur. Serapio quoque & Marcellus Virgilius Galenum hac in parte ſecuti ſunt.

C. CLXXXVI. ὑστέρα θυμιαθεὶς ὀκβάλλει] Legebātur in vulg. exēpl. ὑστέρα θυμιαθεὶς, ſed cùm δεύτερα & ὑστέρα pro eodē vſurpentur, vocū harū alterutrā hoc loco redūdare, & è margine fortaſſis in contextū incuria librariorum irrepſiſſe facilè conicio. Sin minùs, aut legendum ὑστέρας, ita vt ea vox ad verbum ὀκβάλλει referatur: quaſi velit Dioſc. tam Pini

quàm

quàm piceæ corticem ſuffitu tum partum, tum etiam ſecundas ex vtero pellere: aut etiam, ὑστέ-ρᾳ in dãdi caſu, quaſi voluerit exprimere, corticẽ hunc ipſi vuluæ ſuffiri, aut eiuſdem ſuffitum vulua excipi oportere.

CAP. LXXXVII. ςρόβιλοι δὲ καὶ καθαροὶ] Vt πιτυΐδων nomine deſignantur à Dioſc. pini piceæq; nuclei conorum nucibus incluſi, quanuis Gal. 8. ſimpl. impropriè nominis id piceæ fructui tribui aſſeruerit: ita ςροβίλων nomine, ſtrobili arboris, cuius & ipſe meminit Plutarchus, nõ tantùm coni, ſed ipſi etiam nuclei, etſi Gal. temporibus, vti refert ipſe, comm. 4. in lib. de ratione victus in acut. pini piceæq; fructus ςρόβιλοι etiamnum diceretur: quemadmodũ & olim aliis ἐςρακίδες, aliis πιτύϊνα κάρυα, aliis πιτύϊνοι κῶνοι, aliis denique κόκκαλοι dicti ſunt, teſte Athen. lib. 2. Δειπνοσοφ. Porrò vt pini, piceæ, laricis, ſtrobili ſeu pinaſtri (eiuſdem enim arboris ſunt hęc duo nomina, ſi Plinio credimus) & id genus cognatarum arborũ, ita & ipſorum fructuũ nomina apud Autores varios paſſim inter ſe ita cõfunduntur, vix vt certi quicquam de iis ſigillatim ſtatuere poſſis. Ac certè quidem in eiuſmodi nominum diſtinctione minùs iccirco Medico laborandum videtur, quòd iis omnibus arborum generibus foliorum, ligni, corticis, reſinæ, coni ac nuclei eadem propè facultas eſſe cenſetur. Cæterùm hîc καθαροὺς ςροβίλους intelligimus, eſculẽtos ſtrobili nucleos, qui non modò à lacunatis toris quibus includebantur liberati, ſed & à putamine ac ſua etiam cute ſeu ferruginea tunica, qua quidẽ immediatè veſtiebantur, nudati ſunt. Hos autem opponit Dioſc. ὅλοις τοῖς ςροβίλοις, integris ſcilicet congenerum eiuſmodi arborũ nucamentis ſeu conis (κοκκάλους vocauit Hipp.) è quorum etiam præpinguiũ decocto eclegma cõcinnat, Gal. 4. comm. in lib. de rat. vict. in acutis. Cæterùm hîc recentium ſtrobilorum nomine χλωροὶ, id eſt, virides ſeu adhuc virentes intelliguntur, vti patet ex Gal. verbis 7. ſimpl.

CAP. LXXXVIII. ποιεῖ δὲ σύφων] Quanuis σύφων, & quod paulò pôſt ſequitur πνόμβος, maſculini ſint generis: referri tamen debent ad præcedens illud χύλισμα, aut certè ad aliud quidpiam quod ei voci æquipolleat, puta χυλισμὸν aut χυλόν. Nec enim de Lẽtiſco iſta dicũtur, vt voluiſſe videtur Ruellius: ſiquidẽ σχῖνος pro lentiſco, nõ niſi fœminino genere vſpiã legitur. Atq; de ipſo lentiſci ſucco artificioſè, vti monuit, expreſſo intelligi potiùs debere vel illud ſatis indicat quod deinde ſubdit, ad eadem valere ad quæ acacia & hypociſthis valere perhibentur, atque adeò pro his ipſis ſuccis non malè vſurpari.

τὰ δὲ ξυλάφια χλωρὰ] Virides Lentiſci ſurculos ὀδοντογλύφων potiùs quàm ὀδοντοσμηγμάτων, hoc eſt, dentiſcalpiorũ potiùs quàm dẽtifriciorũ explere vicem ex eo fit veriſimile, quòd iis non niſi in puluiſculũ tritis gingiuæ affricari, dentéſve poliri cõmodè poſſunt: at iiſdem vel tantillũ exacutis fodiẽndo ſcalpendóve vtiliter eximuntur quæcunq; dẽtibus inhæſerũt. Atq; in hunc vſum lentiſcus etiam à Martiali cõmendatur. Sed & olim molles ac delicatuli, ceu quibus eſſet frequenter in ore dentiſcalpiũ, contumeliæ loco σχινοτρῶγες ſeu σχινοβῶκ, quaſi lẽtiſci arroſores, appellabãtur.

CAP. XCI. μεθ' ἃς ῥητίνην] Dioſcorides hoc loco reſinam terebinthinam omnium optimam: ſtrobilinam verò infimã, ſtatuere videtur. Gal. tamen 3. de comp. medic. κατὰ γένη principem ſtrobilinam calore, proximam huic abiegnã, poſtremam terebinthinam eſſe aſſeruit. Scilicet de bonitate reſinarũ abſolutè locutus hîc eſt Dioſcorides: illic verò Gal. de earũ qualitate, nimirũ caliditate, agit: in qua primas hauddubiè obtinet ſtrobilina, veluti & eo ipſo loco diſertè admonuit Gal. ne à Dioſc. diſſentire videretur. In eandẽ porrò ſententiam 8. de ſimp. medic. facultatibus terebinthinã & huic viribus proximam lentiſcinã, ob eam quã præ cæteris maiorẽ habet partiũ tenuitatẽ, magis digerere, magíſq; attrahere prodidit: eam verò quæ ex picea deſtillat & ſtrobilinã, calidiores acrioréſque eſſe, ac proinde magis exiccare, attamen minùs & digerere & attrahere: pineam denique & abiegnam, inter vtraſq; illas medias meritò cenſeri. Sed de his fortaſſe nimis multa. Nam & ipſa terebinthina apud Dioſcoridẽ & Paulum primas obtinet: cùm tamen apud Galenum ratione diuerſa lentiſcina & ipſi terebinthinæ & cæteris reſinis omnibus præferatur.

CAP. XCIII. περὶ λιγνύος ῥητίνης] Vt præcedens capitis inſcriptio vitiata olim fuerat, περὶ ῥητίνης ὑγρᾶς πιτυΐνης καὶ πευκίνης, cùm non de reſina tantùm liquida quam fundunt piceæ atque pinus eo capite mentio fieret, ſed & de larigna & cupreſſina, necnon etiam de ſiccis reſinis omnibus in vniuerſum: ita & huiuſce capitis inſcriptio deprauata videtur, cùm potiùs, περὶ τοῦ πῶς δεῖ καίειν τὴν ῥητίνην, hoc eſt, de reſinarum vrendarum modo inſcribi debuerit, velut legitur etiam apud Aëtium. Nec enim de reſinæ fuligine quicquam habetur, præter vnum aut alterum verbũ ad capitis calcem. Sed hæc eſt eorum culpa, qui caput hoc, quod cum ſuperiore coniunctum eſſe debuit, diſiungendum exiſtimarunt.

καὶ ὡς τοῖς δακτύλοις εἴκειν] Prętiterit fortaſſis addita negatione legere, ὡς μὴ τοῖς δακτύλοις εἴκειν. Friabilem enim atque ita aridam reſinam vult effici, vt digitis minimè cedat, ſed vel ſolo contactu in micas frangatur frietúrve: quod luculenter expreſſit Aëtius, dum pro eo quod legimus hoc loco, ὡς μὴ τοῖς δακτύλοις εἴκειν, ὥστε καὶ τοῖς δακτύλοις ἀποκλᾶσθαι, inquit ille, 1. Tetrab. ſer. 1. Friabile porrò & aridum retorridúmve quid eſſe, ac ſimul & ſemel digitis facilè cedere non eſt veriſimile. Mollium ſiquidem atque adeò humidorum potiùs, quàm aridorum proprium id eſt, vt digitis cedant.

ἄχρις ἂν τὸ προειρημένον ἰδίωμα ἀπολίπωσιν] Budęus, *dum odoris ſuum propriúmque uirus antè memoratum depoſuerint*: quaſi verò anteà vſpiam reſinas virus olere dixerit Dioſcorides. Ruellius: *dum antedictas naturæ ſuæ notas exuerint.* At equidem ἰδίωμα hoc loco non verterim, quemadmodum ille, *uirus proprium*, ſed potiùs *proprietatẽ* cũ Cornario, aut etiam notam peculiarem, quam Gallicè vnico etiam vocabulo dicimus *particularité*: prætereáque, αὐτὶ τοῦ ἀπολίπωσι, ἀπολάβωσι lubentiùs legerim, vti Cornarius quoq; legiſſe videtur. Voluit ſiquidem, iudicio meo, Dioſcorides, eo vſq; coquẽdas reſinas, dum antè memoratas notas ſibi aſciuerint, h. e. dum, vt antè dixit, inodoræ, friabiles & aridæ retorridæve redditæ fuerint.

Planiùs & apertiùs profectò Aëtius, quo loco caput hoc immutatis per quàm paucis ex Dioſcoride tranſcribit, ὅτι καπνεῖα γίνεται, inquit, αἰγιαλοῖς ἐπὶ τόπου, ὡς εἴρηται, &c.

CAP. XCIIII. ἣν ἔνιοι κώνον] Ab hac voce κῶνος, quæ quidem in hoc ſignificato, nempe pro pice liquida, vix vſquam alibi vſurpatur, deduci videtur τὸ κωνᾶν: vnde illud κωνῆσαι, quod Heſychius interpretatur, τὸ πισσοκοπῆσαι, quod eſt, pice oblinere. Hinc quoque deductum facilè crediderim τὸ πισσοκώνητον, huicque oppoſitum τὸ ἀκώνητον, quod αἰτὶ τῆς ἀπίσσωτον ſuperiore capite vſurpauit Dioſcorides: atque adeo non ἀκόνιτον, ſed analogia ſeruata, ἀκώνητον, potiùs ſcribi oportere.

CAP. XCV. γίνεται δὲ καὶ πισσέλαιον] Gal. 8. de ſimpl. medic. facult. Itémque Paulus, Oribaſius ac Plinius, πισσέλαιον, ſeu Picinum oleum, itidem nominant id aquoſum ſeroſùmve, quod liquidæ pici ſuperſtat. Attamen Gal. locis aliis, nimirum 2. de ſimpl. med. fac. cap. 21. & lib. 1. de cõp. med. κατὰ τόπους, huiuſmodi liquorem non πισσέλαιον, ſed πισσανθὸς nominari ſcribit: πισσελαίῳ verò voce non aliud ſignificari, quàm picem oleo permixtam. Porrò Picinum illud oleum, quoniam, vt ſerum lacti, ita pici ſupernatet, Paulo etiam lib. 3. cap. 74. ὀῤῥόπισσα compoſito nomine dicitur. Aëtius verò, lib. 6. cap. 69. ὀῤῥὸν πίσσης nominat. Interdũ & ipſe Gal. πίσσης ὑγρᾶς ὀῤῥὸν appellauit. Columella verò lib. 8. cap. 5. *picis liquamen*: Scribonius & Marcellus *picis florem* nuncupauerunt.

CAP. XCVII. καὶ Βρυττία] Huiuſce picis Bruttiæ ceu optimæ meminêre paſſim Galenus, Plinius, Celſus & Scribonius. Sed eadem apud Lucianum in Pſeudomante πίττα Βηρυττία falsò dicitur; cùm eo loco Βρυττία ſeu Βρεττία potiùs legendum ſit, vti rectè monet doctiſs. Paul. Leopardus. Sic verò Strabo lib. Geogr. 6. *Eſt, inquit, apud Brettios ſylua, quæ præſtantiſſimam fert picem, quàm Brettianã ſyluam vocant.* Sic enim illius Græca reſtituuntur: δρυμὸς ὁ φέρων τὴν ἀρίστην πίτταν, ὃν Βρεττιανὸν ὕλην καλοῦσιν.

CAP. C. ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνῳ] Duæ fuerunt in Macedonia vrbes, Apolloniæ nomine inſignitæ: quarum vna, quæ Plinio quondam fuit Corinthiorum colonia, eſt ad Epidamnum, altera in Mygdonia Macedoniæ regione. Sed de priore illa mentionem hoc loco fieri vnicuique conſtat: quò fit vt cum veteri codice legendum exiſtimarim, τῇ πρὸς Ἐπιδάμνῳ, non vt habetur in vulgatis exemplaribus, itémque apud Oribaſiũ, τῇ πρὸς Ἐπιδαύρῳ. Siquidẽ Epidaurus vrbs eſt Peloponneſi, ab Apollonia vtraque longo diſtans interuallo: Epidamnus verò ſeu Epidamnum, oppidum eſt in ea ipſa Macedoniæ parte ſitum, quæ Adriatico mari incumbit, poſteà propter inauſpicatum nomen, vti refert Plinius, Dyrrachium Romanis appellatum. Porrò legi quoque poſſet, ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ κατ' Ἤπειρον, vt habetur apud Gal. xi. de ſimpl. med. fac. capite de bitumine. Nam & Epirus Macedoniæ eſt finitima, neque ita longè diſſita ab Apollonia, priore loco commemorata. Quin & Ceraunij montes, quorum hîc ibidem fit mentio, verſus occaſum in finibus Epiri viſuntur in mare vſque extenſi, vbi Ionium mare ab Adriatico ſeparatur.

ὄζουσα πίσσης] Piſſalphalton non tantùm miſtã bitumini picem redolere, ſed & bitumine ſimul & pice conſtare voluit Plinius, lib. 24. cap. 7. his verbis: *Eſt & Piſſalphaltos miſta bitumini pice naturaliter ex Apolloniatarum agro: quidam ipſi miſcent*, &c.

CAP. CI. δύναμιν ἔχον ἁρπακτικὴν] Ardentem hanc Naphthæ ſeu petrolei (ſic enim nominat Nicolaus Alexandrinus) vim ignium naturæ cognatam, ita exprimit Plutarchus in vita Alexandri: οὕτω δὲ ἐστὶ πρὸς τὸ πῦρ ὀξεῖα, ὥστε πρὶν ἢ θιγεῖν τὴν φλόγα, δι' αὐτῆς τῆς περὶ τὸ φῶς ἀπαυγῆς ἁπτομένης τὸν μεταξὺ πολλάκις ἀέρα συνεξάπτειν, hoc eſt, *Cognationem habet cum igne tantam, ut priuſquàm flammam contingat, interfuſum aëra ſæpenumerò ſolo ſplendore trahat flammam elucente accendat.* Sic Strabo Geograph. lib. 15. ἡ δὲ ὑγρὰ, inquit, ἀσφαλτος, ἣ καλεῖ ἄφθαν, παράδοξον ἔχει τὴν φύσιν. προσαχθεὶς γὰρ ὁ ἄφθας πυρὶ πλησίον, συναρπάζει τὸ πῦρ. καὶ ἐπιχρίσας αὐτῷ σῶμα προσαγάγῃς, φλέγεται, &c. Id eſt, *Liquidũ bitumẽ quod & Aphtha dicitur, uim habet admirabilem. Si enim igni admoueatur, ignem illico arripit. Quòd ſi corpori Naphtham admoueris, confeſtim illud inflammatur*, &c. quo loco, velut & apud Oribaſiũ Naphtha & Aphtha, fortè παρὰ τὸ ἅπτεσθαι, quod accendi ſignificat, ſic dictum, pro eodem accipiuntur. Cæterùm Plinius in eandem illam ſententiam lib. 2. cap. 105. *Naphthæ, inquit, magna cognatio ignium, tráſiliúntq; protinùs in eam undecunque uiſam.*

πνίγας ὑστερικὰς καὶ προπτώσεις] Etſi vti vuluæ ita etiam ſedi προπτώσεις ſeu procidentiæ contingere poſſint, ac vtriſque eadem ferè conferant remedia: hoc tamen loco de ſolius vuluæ procidentiis ſum interpretatus. Marcellus autem ſedis procidentias addit, Plinij fortaſſis autoritate motus: qui quidem de Naphtha ſermonem faciens, lib. 25. cap. 14. *Vuluarum, inquit, ſtrangulationes olfactu diſcutit, cum uino & caſtorio: procidentia ſedis ſuffitu reprimit*: quo loco lege, *procidentias*.

CAP. CII. κύστει ῥευματιζομένῃ] ῥευματιζόμενα μόρια non ignoramus Medicis partes eas plerunq; dici, quæ fluxione tentantur infeſtantúrve. Attamen hoc loco dubium haud abs re fuerit, vtrum per κύστιν ῥευματιζομένην, veſicam Dioſc. intelligat fluxione tentatã, an verò veſicam ex qua lotium paulatim guttatímve deſtillat. Nam & de Cupreſſi foliorum viribus agens Plinius, lib. 24 cap. 5. ſtranguriæ pota mederi prodidit. Ac reuera Cupreſſus partibus ſui omnibus & humorum ad veſicam fluentium impetum vi ſua aſtrictoria inhibere, & ipſum quoque vrinæ ſtillicidium ex retentricis facultatis imbecillitate ortum, tum illa eadem aſtringendi, tum etiam reſiccandi vi compeſcere poſſe creditur. Fortaſſe verò quærat aliquis: Si deſtillationibus in veſicam illo modo conuenit Cupreſſus, quomodo ſimul etiam dyſuriæ, hoc eſt, vrinæ difficultati auxiliabitur, quã certum eſt alio quàm aſtringente remedij genere curari oportere? Sed vt eam dyſuriam non eſt veriſimile vſu Cupreſſi foliorum iuuari quæ ab obſtructione ducit originem, ita ei quæ ab inflammatione aut vlcere aut etiam acrium humorum influxu ortum habet, non video cur aliqua ex parte mederi non poſſit. Nam quod ait Manardus, Cupreſſi folia, dum aluum aſtringũt, vrinam cõcitare: id Cupreſſum, haud ſecus ac aſtringentia reliqua, non per ſe, ſed ex accidenti

duntaxat, repercuſſo nempe liquore, pręſtare, etiam vitio nullo laborãtibus vrinariis meatibus, vnicuique conſtat.

CAP. CIII. ὁ δὲ κυάμῳ ἴσος] Quoniam vix erat credibile veræ Iuniperi, quãtumuis vaſtę ac proceræ, grana vſpiam reperiri, quæ nucis iuglandis magnitudinem æquarẽt: non malè fortaſſis, tum vetuſti codicis, tum etiam Serapionis autoritati fidem hoc loco habẽdam, & ἀντὶ τοῦ, καρύου μέγεθος, κυάμῳ ἴσος, legèndum eſſe iudicaui. Cæterùm quę ab Interpretibus aliis ad capitis huiuſce calcem adiiciuntur, æquè ac de maiorę Iunipero caput integrum, quoniam in Dioſcoridis nothis reperiuntur, vnde ea repetere cuiuis in promptu fuerit, hoc loco prætermittere viſum eſt.

CAP. CV. καρπὸν δὲ ἔχει ὥσπερ] Fecit Serapionis, Interpretis minimè ſpernendi, autoritas, vt Catacuzeni exemplari maiorem fidem habuerim: quod quidem ideò hac in parte ſecutus omnino ſum. Attamen ἀντὶ τοῦ μικρότερον, μικρότερον Serapio legiſſe videtur: neque de toto fructu ſeu cono (quem conſtat hauddubiè in magna Cedro, quam *Cedrelaten* à quibuſdam vocari ait Plinius, lib. 13. cap. 5. cupreſſino non paulò maiorem longiorémve eſſe) ſed vnà cum ipſo Plinio, dum ſcribit *Cedri maioris frugiferæ ſemen cupreſſo ſimile*, καρποῦ vocem hoc loco de ſolo ſemine accepiſſe: quo quidem modo & alibi pleriſque in locis vſurpari à Dioſcoride, facile eſt obſeruare. Porrò cum illa noſtra lectione non malè quoque quadrant, quæ apud Theophraſtum, Gal. & Pliniũ de duplici Cedri arboris genere habentur. Sed & ipſe Dioſc. lib. 5. de vino cedrino agẽs, palàm Cedri maioris fructuũ meminit, ad minoris Cedri fructuum differentiam. Cæterùm quod de Cedriæ fuligine nonnulli ad capitis calcem reiecerunt, ſunt qui in pleriſque exemplaribus planè deſiderari aſſerant.

ὡς ἐπ' αὐτῶν] Vulg. cod. ἐπ' αὐτῷ. ſed neceſſariò legẽdum videtur, ἐπ' αὐτοῖς κρότωνας φθείρει, vel, ἐπ' αὐτῶν, vti legitur in vetuſto quodam codice Bibliothecæ Palatinæ: ſic & ex eodem codice ἀντὶ τοῦ, καὶ ὡς ἐπὶ τῇ κουρᾷ γινομένας, legere viſum fuit, καὶ τὰς, &c. Sic numerus numero, genus generi aptiùs reſpondet. Ad eundem modum ſub finem capitis, quoniam περὶ τῶν κεδρίδων agitur, ἀντὶ τοῦ μίγνυται, μίγνυνται reſtituendum videtur.

CAP. CVII. ἀκοὴν καὶ ὄψιν] Addit Galenus lib. 8. ſimpl. eiuſmodi Platani lanugine ſpiritu attracta inſpiratáve, arteriam quoque offendi: quippe cùm ea vehementiùs exiccet & exaſperet; quo fit vt vox non obſcurè vitietur.

CAP. CIX. ἔνιοι δὲ ἱστοροῦσιν] Citatur Tarentinus in Geoponicis, qui particulatim docet, ſi caudici Populi nigræ conciſo, & per terram ſtrato, fermentum aqua reſolutum infundatur, fore vt illico proſiliant ægiritæ fungi.

CAP. CX. ἐκ τῆς Βαρβάρου] Barbariam Gangetis Indiæ fluuij inſulam innuere videtur. Gal. etiam, Paulus & Aëtius de hoc ipſo Macere, ab Arabum maci proculdubiò diſcrepante, verba facientes, ἐκ τῆς Ἰνδίας ſeu Ἰνδικῆς ſolitum aſportari commemorant.

CAP. CXI. ἢ τοῦ φλοιοῦ τῶν ῥιζῶν] Fortè legendũ ἢ τῶν ῥιζῶν. Quod enim hîc de radicũ corticis decocto dici videtur, id ſimpliciter de radicum decocto Gal. Paulus, Aëtius & Oribaſius videntur intellexiſſe. In vetuſto etiam codice Bibliothecæ Palatinæ ſic legitur: τὸ δὲ ἀφέψημα τοῦ φλοιοῦ, τῶν ῥιζῶν, ἢ τῶν φλοιῶν, vbi legendum, τῶν φύλλων.

CAP. CXII. περὶ σαπρότητος ξύλων] Quæ hîc de lignorum Carie à Dioſcoride dicuntur, de vlmi potiſſimùm Carie intelligi debere ſatis ex eo patet, quòd capiti de vlmo ſtatim ſubiiciũtur. Huc adde quòd Galenus idipſum ſatis innuit, lib. 8. de ſimpliciũ medicamẽtorum facultatibus: quo loco, σαπρότης, inquit, ξύλων, καὶ μάλιστα ὅσα μετέχει στύψεως τε ἅμα καὶ ῥύψεως, ὥσπερ καὶ ἡ πτελέα, καθαίρει τε ἀναπληροῖ τὰ ὑγρὰ τῶν ἑλκῶν. hoc eſt, *Caries lignorum, maximéque eorum quæ aſtrictionem ſimul & abſterſionem participant, ueluti ulmus, ulcera humida expurgant & implent.*

ἐν ὀθόναις τε καθεῖσα] V. codex καεῖσα legit, quem ſecutus eſt Serapio: quaſi voluerit Dioſc. lignorum Cariẽ linteis inditam cum iis ſimul & ſemel cremari, deindéque tritam vlceribus ſerpentibus aſpergi, vel potiùs, eandem vſtam tritámque indi rariori linteo, quò tenuiſſimus ſaltem puluiſculus ſerpentibus vlceribus inſpergi poſſit. Malim enim itidem καταπασσομένη legere, quàm cum vulgatis exemplaribus καταπλασσομένη: ſiquidẽ pulueres rectiùs aſperguntur, quàm inducantur illinantúrve. Ego eandem lignorum Cariem etiam non vſtam rariori linteo inditam, & vlceribus inſperſam, in eũdem vſum accommodari poſſe minimè negauerim. Seu tamen iuxta veteris exẽplaris fidem καεῖσα, ſeu etiam cum vulgatis codicibus καθεῖσα, legere placuerit, equidem non nimiùm repugnauero.

τὸ δὲ αὐτῶν δάκρυον] Vt Poëtæ tum Græci tũ Latini, ita & Hiſtorici nonnulli fabulæ huius mentionem faciũt: Ouidius verò 2. Metam. eam perbellè explicat, dum Heliadas Nymphas commemorat, Phaëthontem fratrem à Ioue fulmine ictum, & in Padum fluuium delapſum, apud eius fluminis ripam menſes aliquot inſolabiliter defleuiſſe, tandémque Iouis commiſeratione mutatas in Populos arbores, quæ lacrymis ſuis iuxta eum ipſum fluuium Electrum fundant:

Inde fluunt lacrymæ, ſtillatáque Sole rigeſcunt
De ramis electra nouis, quæ lucidus amnis
Excipit, & nuribus mittit geſtanda Latinis.

Ea fabula multis impoſuit, vt Electrum Populi lacrymam eſſe crediderint: ſed eam ſententiam & Plinius & ipſe Lucianus iam ſatis exploſerũt. Porrò cùm variæ adhuc ſint ac diſcrepantes de Electro ſententiæ, eorum opinio qui bituminis genus quoddam eſſe cenſent, probabilior eſſe videtur, quàm eorum qui arboris alni, cedri aut pinei generis, lacrymam eſſe arbitrantur.

CAP. CXIIII. συριγγίας πολύσαρκος] Sunt qui ex Theoph. & Plinio non πολύσαρκος aut παχύσαρκος, ſed potiùs ὀλιγόσαρκος legendum exiſtiment. Nã ille de variis Arundinum generibus agẽs, lib. 4. hiſt. cap. 12. καὶ ὁ μὲν κοῖλος, inquit, ὃν καλοῦσί τινες συριγγίαν· οὐδὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν ἔχει ξύλου καὶ σαρκός· ex quibus verbis, facile eſt colligere, Syringiam perparum ligni carniſque obtinere. Hic verò lib. 16. cap. 36. *Calamus alius totus concauus, quem Syringiam uocant, utiliſſimus fiſtulis, quoniam nihil eſt cartilaginis atque carnis.* Ac reuera quidem, ſi eiuſce Calami ex ſententia Dioſcoridis vſus etiam fuit ad librorum ſcriptionem, vel, vt Plinij verbis vtar, ſi chartis ſeruire ſolitus erat, non eſt veriſi-

mile fuiſſe vſqueadeò πολύσαρκον, ſed vacuum potiùs & inanem fiſtularum modo. Hinc enim probabiliùs σύριγξ ſeu συριγγίας dictus eſt, quàm quòd vti voluit Plinius, fiſtulis vtilis aptúſve eſſet: quêadmodum è prioribus vnus tibiis tibiarúmve ligulis, alter ſagittis conficiendis. Qua quidem ratione hic etiam Democrito 2. Geopon. vbi de inueſtigandis aquis agitur, βελίας, Theophraſto τοξικὸς, Plinio ſagittarius appellatur. Ille vt αὐλητικὸς Theophraſto, ita Plinio tibialis, ac deinceps in ζευγίτην & βομβυκίαν ſubdiuiditur. Et hûc quidê rurſum ita dictum veriſimile eſt, vel quòd vermiculis bombycibus dictis corporis exilitate & ſtrigoſo habitu ſimilis eſſet, vel quòd ob ſtrigoſam maciem ſonum non ederet tibia dignum, ſed bombum duntaxat. Ille Plinio aucupatorius cognominatur, quòd eo fortaſſis aucupes viſcato ad capiendas aues vterentur, vel quòd ex eo laquei ad eaſdem captandas, ζεῦγη etiam ſeu ζυγοὶ Veteribus dicti, deſtinarentur. Alio nomine armamentarius eidem Autori dicitur, vti certè iudico, quòd ad vinearum armamêta, hoc eſt, iuga ſeruiret. Iugalem vertere maluit doctiſſimus Dalechampius, ex eóque ζευγίτην cognominatum autumat, vel quòd ex eius internodiis coniugatis compingerentur fiſtulę, vel quòd eiuſmodi arundine tranſuerſa ſublimes iungerentur vineæ, quæ ab eo iugatæ dicebâtur Varroni, lib. 1. de re ruſt. cap. 8. vti fortaſſis eædê arundine characia dicta alligabantur, vt ſubrectæ adeóque pedatæ ſtarent: ſiquidem χάραξ fœminino genere, quibus vineæ fulciuntur ridicas ſeu pedamenta ſignificat. Sed & ille idem aliud affert ζευγίτου cognominis etymon, quòd ſcilicet ad nuptiales ſiue coniugales tibias eſſet accommodata. Sic enim Apul. 4. Aſin. nuptiales etiam tibias vocat zygias, quaſi iugales, ſicuti Iunonem zygiam, *cui uincla iugalia curæ*, vt inquit Poëta. Sed hæc nimis multa. Quòd ſi quis longè plura quàm hoc capite recenſeantur à Dioſcor. arundinum genera deſideret, Theophraſtum & Plinium legat, locis antè citatis.

CAP. CXV. ἔχει δὲ ἡ ῥίζα] Quæ hic à Dioſc. de radice efferuntur, veriùs Theophraſtus, lib. hiſt. pl. 4. cap. 9. papyri caulibus ſeu thyrſis tribuere videtur, quanquam Herodotus in EVterpe non caules totos, ſed eorum inferiorem tantùm partem radici proximã mandi ſolitam prodidit, eximia quadam ſuauitate, cùm in luculêto furno torretur. Sed eſto fides penes Guillandinum virũ doctiſſimum, qui fuit bibli ſeu papyri AEgyptiæ αὐτόπτης fide digniſſimus.

CAP. CXVI. καρπὸν ὥσπερ ἄνθος φέρ.] Contrà, & falsò quidem, Plinius lib. 16. cap. 26. myricam (ſiquidem myrica eadem eſt cum tamarice) nullum fructum, hoc eſt, ne ſemen quidem ferre, proptereáque à vulgo infœlicem arborem appellari, ſcribit. Nihilominus idem ſui velut immemor, lib. 24. cap. 9. ſatiuæ tamaricis (duplicem enim côſtituit, ſylueſtrem, inquã, ſterilem: ſatiuam, mitiorem) fructum lignoſum maiorem galla tribuit: rurſumq; dum tamaricis vires perſequitur, ſeminis peculiarem vſum minimè prætermittit.

CAP. CXX. ἐν παραθαλασσίοις] Non tantùm quia in maritimis naſcatur hic frutex, vt voluêre quidã, nempe ἀπὸ τῆς ἁλὸς, ἅλιμος ſeu ἄλιμον aſpiratè dicitur, ſed etiam quia, teſtibus Gal. Paulo & Aëtio, guſtu ſit ἁλυκὸς, hoc eſt, ſapore ſalſo: qua quidem ratione alio etiam nomine ab Aëtio ipſo ἁλμυρὸς dicitur. *Halimon alij olus marinum eſſe dixêre ſalſum, & inde nomen*, inquit Plinius, lib. 22. cap. 22. Quare manifeſtò falluntur qui alimon citra aſpirationem ſcribendum putant, itáque dictum hunc fruticem credunt, quòd famem depellat, aut guſtantes eſurire non patiatur: huius tamen ſententiæ fuit Solinus, qui quidem in Polyhiſtore, cap. 16. herbam in Creta eſſe commemorat ἄλιμον dictam, quæ admorſa diurnam famem prohibeat. Sed vide num Solini ἄλιμος, à Dioſcoridis halimo planta diuerſa fuerit.

CAP. CXXI. λιπαρὸν καὶ λιγνυῶδες] Vt λινῶδες aut λινοειδὲς potiùs, quàm λιγνυῶδες, hoc eſt, fuſcũ ſeu fuliginoſum, legendum credam, facit locus ille Theoph. 3. hiſt. plant. cap. 17. de paliuri fructu, quo ipſum à Medicis ad tuſſes vſurpari tradit. ἔχει γάρ τινα, inquit ille, γλισχρότητα καὶ λίπος, ὥσπερ τὸ τοῦ λίνου σπέρμα, hoc eſt, *lentorem ac pinguitudinem quandam habet, quemadmodum lini ſemen.*

CAP. CXXIII. πολλῷ πλατύτερα μυρσίνης] De Cynosbato, quod cum Cynorrhodo, aut certè huius ſpecie quadã, vnum & idem eſſe videtur, ſic Theophr. lib. 3. cap. 18. τὸ δὲ κυνόσβατον τὸν καρπὸν ὑπέρυθρον ἔχει, καὶ παραπλήσιον τῷ τῆς ῥόας. (Fortè, ῥόδου) ἔστι δὲ δένδρου καὶ θάμνου μεταξὺ, καὶ παρόμοιον ταῖς ῥόαις. τὸ δὲ φύλλον ἀγνῶδες. hoc eſt, *Sentis caninus fructum gerit rubentem & roſæ fructui ſimilem. Eſt uerò inter arborem & fruticem, Punicæ arbori non abſimilis: folium, quale uiticis.* Illum eundê locũ ex Theophr. citans Athenæus, paulò aliter legit, ſcil. illic, ἐρυθρὸν παραπλήσιον τῇ ῥοιᾷ, hîc verò ἀγλῶδες: quam quidem vocem retinet Dodonæus, quaſi cynoſbati folium ſplendens eſſe voluerit Theophraſtus. At Plinius ἰχνῶδες vel ἰχνοειδὲς legiſſe videtur, dum Cynosbati folium hominis veſtigio comparat. At ego cenſeo apud Theophr. potiùs legendum, τὸ δὲ φύλλον ἀκανθῶδες. Eſt enim cuiuſdã roſæ caninuæ folium non aſperum modò, ſed & aculeatum. Hanc meam confirmat vtcunque ſententiam Varinus in ſuo Lexico, dum de Cynosbato habet in hunc modum: Κυνόσβατος φυτάριον ἐστιν, ὅμοιον ῥόδῳ ἔχον τὸν καρπόν· ἔστι δὲ μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου, παρόμοιον ταῖς ῥοιαῖς ἢ ταῖς ῥοδέαις, ἀκανθῶδες. i. *Cynosbatos planta eſt, ſimilem roſæ fructum gerens, inter arborem & fruticem media, Punicis arbuſculis aut roſis aſſimilis, aculeata.*

ἀποζεννύμενος ἐν οἴνῳ] Andream Lacunam (qui ἀποζεννύμενος & πινόμενος legit, non item ἀποζεννύμενον & πινόμενον, vti in impreſſis codicibus habebatur) ideò ſecutus ſum, quòd veriſimile ſit lanuginem Canirubi tum per ſe, tũ quouis modo paratam, arteriæ grauiter infeſtam eſſe: neque facilè crediderim modum vtendi fructu Canirubi diligêter repurgato, à Dioſcoride prætermiſſum fuiſſe, vt interim modũ vtendi toto genere malefica quæ intus latebat lanugine aſcriberet. Huc adde quòd & ipſe Serapio, nõ ſpernêdus Dioſc. Interpres, ad fructum ipſum ea manifeſtò refert, quæ Ruellius vulgata lectione deceptus, huic lanugini tribuere viſus eſt.

CAP. CXXIIII. φύλλα ἔχον ἐλαίας] Cyprum AEgyptiam, longè aliter ac Dioſc. zizyphi foliis, & ſemine coriandri deſcribit Plinius, lib.

12.cap.24.Ibidē tamē,vt & lib.23.cap.4.videtur ambigere,vtrum ea Cypros ſit,quæ in Italia Liguſtrū vocabatur: dum id ita eſſe,non ex ſua,ſed aliorum potiùs ſententia, pronuntiat. Sunt & hodie è recentioribus non parum multi, qui palàm affirment, Cypron Orientis ab Italiæ Liguſtro differre,inſuperque Liguſtrum,Italorū,ac ipſius etiam fortaſſe Virgilij,cum Dioſcoridis Phillyrea,proximo capite deſcribenda,vnum & idem eſſe ſuſpicentur.

στρουθίου χυλῷ] Plinius de Cypri (quam liguſtrū eſſe autumat) foliis,lib.23.cap.4. *Ipſa*,inquit, *rufant capillum tuſa,adiecto ſtruthij mali ſucco*,&c. Sed fallitur ille nominis ὁμωνυμίᾳ, dum ſtruthij mali ſuccum adiicit, quoniam Dioſc.conſtat de ſtruthij,ſeu herbæ lanariæ,ſucco potius egiſſe.

CAP. CXXV. φιλλυρέα] Phillyreæ vocē,contra quàm fecerint plerique Interpretes,retinere placuit:quoniam manifeſtum diſcrimen deprehenditur inter hanc φιλλυρέαν, & Latinorum Tiliam, quæ Theophr.eſt φιλύρα,in marem & fœminam diſtincta. Neque tamen ignoro à Plinio tiliæ dotes eas aſſignari, quæ hìc à Dioſc.Phillyreæ tribuuntur. Sed eum conſtat Phillyream Dioſc.cum Theophraſti Philyra perperam confudiſſe.

CAP. CXXVI. αὐθη ἄρρενος,ὥσπερ ῥοιᾶς]Ita lego ex v.cod.Catacuz.exēplar,quemadmodū annotat Matthiolus,habet ὥσπερ ῥόδα,nec malè.Nā reuera Ciſti flos,quoad figurā,cynorrhodi aut roſę ſylueſtris florem æmulatur, vnde & Arabes nonnulli Ciſtum roſam ſylueſtrem vel caninam, nimirum à floris ſimilitudine nuncuparūt. Veruntamen ſi colorem ſpectes,mas à fœmina diſcrepat: ſiquidem maſculo flos eſt rubens &, vt ait Theophraſtus, ἐπιπορφυρίζων, hoc eſt, *ad purpuram ardens*, qualis propemodum eſt mali Punicæ flos: fœminæ autem,albus eſt,decolor & obſoletior. Plin.lib.24. cap.10. de Ciſtho (nam & aſpiratè hoc modo, vt à Gal.ita etiam à Plinio ſcribitur) verba faciens: *Duo*, inquit, *eius genera: flos maſculo,roſaceus: fœminæ,albus*. Nos ideò in Dioſcoride verba aliquot deſideraremus,quę ex Theoph.lib.6.facilè reſtitui ſic poſſent: δύο δὲ ἔστι κισσοῦ γένη· τὸ μὲν ἄρρεν,τὸ δὲ,θῆλυ· ἀμφοτέρων αὐθη ὅμοια ῥόδοις τοῖς ἀγρίοις· ἄρρενος μὲν, ἐπιπορφυρίζοντα, ὥσπερ ῥοιᾶς· ἐπὶ δὲ τῆς θηλείας,λευκά. *Ciſti duo ſunt genera: mas, & fœmina: vtriuſque flores roſis ſylueſtribus ſimiles: maris quidē ad purpurā inclinātes,veluti Punicæ: fœminæ verò,candidi*,&c. Attamen vt hactenus religio mihi fuit quicquam citra vetuſtiorum aliquot exemplariū fidem immutare, ita neque hoc loco quicquam immutādum cēſuerim:iſthæc tantùm quæ paucis à Dioſc.comprehenſa fuēre,clarioris deſcriptionis gratia paulò fuſiùs explicare viſum eſt.

CAP. CXXVIII. τὰ φύλλα γὰρ αὐτοῦ νεμόμεναι] Plinius,vti lib.16.cap.24. nominum κισσοῦ & κισσοῦ vicinitate deceptus, nonnulla hederæ tribuit, quæ ad Ciſtum potiùs pertinent: ita & eodem ductus errore,lib.12.cap.17. ladanum *æſypum eſſe ſcribit hircorum caprarūmue barbis genibuſque villoſis inhærentē, ſed hederæ flore deroſo, paſtibus matutinis,cùm eſt rorulenta Cypros*,&c. Neque verò ex hedera, vti neque ex herba alia Cypria, lada dicta, quod ipſe voluit,ſed ex Ciſto ledo,qui non herbarum, ſed fruticum generi accenſetur, legitur Ladanum, quemadmodum præter Dioſcoridem, Galenus cæteríque omnes haud obſcurè teſtantur.

CAP. CXXIX. σηπάμινα ἢ ἀκάνθινα] Vetuſtiſſimus codex,ſi Lacunæ credimus, habet pro σηπάμινα,συκάμινα: & ita meritò legendum cenſuēre Marcellus & Cornarius, quibus faciliè aſſentior: quanuis itidē non ignorem in Arriani perip.maris Erythyæi, mentionem fieri phalangum ſaſaminarum atque ebeninarum. Porrò ἀκάνθινα ξύλα interpretor, acanthi arboris ligna. Eſt verò acanthus arbor, non quidem ea cuius lignum Braſilium appellatur, vti docti quidam voluere, ſed alia,cuius materiam ceu robuſtam & incorruptā,ad nauium fabricam magnopere commendauit Theophraſtus, lib.4.cap.3.Eius ipſius meminit Virg.2.Georg.*Balſamáque & baccas ſemper frondentis acanthi*. Ea autem ipſa arbor quibuſdam eſſe non malè videtur,quæ & Ægyptiá ſpina Dioſc.dicitur: cuius quidem ſuccus acaciæ nomen obtinuit.

ποιοῦσι δὲ αὐτῆς ἀκόνιον] Siue intelligas ebenum ſuper coticula tritam collyriis indi, quod paulò pòſt clariùs innuere videtur Dioſc.ſiue ex ebeno parari coticulam,ad quam collyria ipſa affricētur & atterantur,eodem ferè res redit. Plinius quidem ebeni ligno ad cotem trito caliginem diſcuti dixit,lib.24.cap.11. At Serapio ex ebenó parari coticulam (fricatorium vertunt) cui collyria affricentur. Conſtat certè quidem ex Galeno,6.ſimpl. ebenum ex iis eſſe lignis,quæ tritá cum liquore facilè ſoluuntur, æquè ac lapidum nonnulli. Ideóque vtrouis modo locum hunc interpreteris, certum eſt terendo reſolui ebeni materiam, quæ collyriis commodè & vtiliter excipiatur. Ἀκονίου porrò nomine non tantùm coticulam Græcis ſignificari, ſed etiam medicamentum ipſum ad cotem tritum,ſiue metallicū, ſiue alius generis fuerit,ex alio Dioſc.loco,lib.5. cap.144.cap.de hæmatite,palàm fit:vbi,γίνεται δὲ (inquit) καὶ κολλύρια δὲ αὐτοῦ καὶ ἀκόνια πρὸς τὰ ὀφθαλμοῖς πάθη ἐπιτήδεια, hoc eſt, *fiunt & ex eo collyria,itémque,eodē ad cotem affricto cum liquore quopiā ſuccus uelut exprimutur, qui ceu & illa,ad affectus oculorum accommodantur*. Quanquam & coticulas, vti ex ebeno, ita & ex hæmatite fieri nihil vetat.

καὶ τρίβειν ἐν σκιᾷ] Aliquot verba deſiderari, aliquot etiam tranſponi hoc loco videbantur, quæ tamen facile fuit ex Serapione reſtituere.Icirco in loci huius interpretatione,non tā Dioſcoridis verba, quàm ipſius mentem,reddere viſum eſt. Neque enim ipſum roſarum magma in vmbra teri,dum cogeretur:ſed ipſum potiùs ſuccum expreſſum in vmbra reponi,dum ſpiſſeſceret, Dioſcoridem voluiſſe tam certum eſt,quàm quod certiſſimum.

CAP. CXXXI. καὶ μετὰ τὸ ξηρανθῆναι] Pliniū ſecutus ita cōuerti: & poſtquam inaruerint corpori,frigida abluuntur.Illius enim hæc ſunt verba,lib.21.cap.19. *Diapaſmata vnde fiunt ad ſudores coërcendos,ita ut à balineis inareſcant corpori, dein frigida abluantur*. Et hoc ipſum Græca Dioſcoridis manifeſtò ſonare vidētur:quaſi velit, roſeos paſtillos, ſiue corpori aſpergantur, ſiue illinantur à balneo,vbi exaruerint,frigida elui. Ruellius aliter: poſt roſceorum paſtillorum vſum,vbi inarue-

rint à balneis corpora, frigida voluit ablui. Autoris mẽtẽ vter fœliciùs aſſecutus ſit, vnuſquiſq; iudicet. Cæterùm cùm in Græcis quotquot hactenus occurrêre codicibus διαπλάσμασι legeretur manifeſto errore, διαπάσμασι reponendum iudicauimus.

CAP. CXXXII. πολλάς, πλαγίας] Sic legit Serapio: attamen Oribaſius πλατείας, hoc eſt, latas, legiſſe videtur: atque ſic etiam in codice Palatino habetur. Plinius quoque lib.12 cap.7. de hac ipſa ſpina verba faciens, radicẽ eius latam lignoſámque & buxei coloris eſſe prodidit. Sic rurſum paulò pòſt αὐτή τε, τῶν φύλλων σὺν ταῖς &c. τῶν ῥιζῶν, ſeu potiùs ῥιζῶν σὺν ταῖς, &c. legit Oribaſius, itémque Ruellius: & hanc quidem lectionem magis probaſſe videtur Plinius, lib.24.cap.14. *Coquuntur*, inquit, *in aqua tuſi rami radiceſque*, &c.

ἀκακία φύεται] Arbor hæc ἀκακία dicta, ſimpliciter ἄκανθα ſeu ἄκανθος Theophr. lib. hiſt. 4. cap. 3. ex eo dicitur, quòd tota arbos aculeis horreat, excepto caudice. Eidẽ verò lib.9.c.1. cũ adiũcto ἄκανθα Αἰγυπτία, hoc eſt, ſpina AEgyptia cognominatur. Plin. itidẽ lib.13.c.9. ſpinam AEgyptiã vocat: at lib.24.cap.12. Acaciæ ſpinam, eámque duplicem facit, albam inquam & nigrã: id quod de arboris eiuſce materia varia ſcripſerat Theophraſtus non ſatis, opinor, aſſecutus. Eiuſdem enim arboris materia quæ priùs candida fuerat, vetuſtate nigreſcere potuit atque indurari, adeóque putredini magis obſiſtere, quod & pleriſque aliis lignorũ generibus accidit. Gal.6.ſimpl. eiuſdẽ arboris meminit, Acaciæ nomine. Enimuerò quam non ita multò pòſt ſpinam AEgyptiã appellat, eadem eſt cum Dioſcoridis Arabica, herba ſcil. è carduorum genere, de qua lib.3. Atque illud Aëtio erroris cauſam præbuit, vt quo loco eiuſdem ſpinæ AEgyptiæ vires ex mente Galeni tradit, ex eadem præparari ſolitam Acaciam minùs rectè adiecerit.

ἐν λοβοῖς] Folliculos Acacię, κεράτια ἀκάνθης appellat Gal. lib.1. de comp. med. κα.τ. vti & ipſe Dioſc. lib.1. ἀπορ. ad differentiam τῶν κερατίων ſimpliciter dictorum, hoc eſt, ſiliquarũ arboris Ceratoniæ.

ξηραινόμενον ἐν σκιᾷ] Orib. ἐν ἡλίῳ, ad Solem. Sic etiam Plin. lib.24. cap.12. *Spiſſatur ſuccus ex folliculis aqua cœleſti perfuſis: mox in pila tuſis exprimitur organis: tunc denſatur in Sole mortarijs in paſtillos. Fit & ex foliis per ſe minùs efficax.* Sed quem ſuccum Dioſc. è ſolo ſemine videtur exprimere, ille apertiùs è folliculis ſimul & ſemine exprimit: quanquam & vox καρποῦ, qua vtitur Dioſc. ſemen cum ſuo pericarpio complectitur.

τὸ ἠρέμα ἔγκιρρον] .i. qui modicè fuluus rufúſve eſt. Nam qui valdè rufus eſt, vti & qui nigerrimus, Plinio improbatur.

κόμμι δ' ἐκ τῆς ἀκάνθης] Theophr. lib.4. hiſt. cap. 3. gummi tradit è ſpina AEgyptia vulnerata manare, nec non etiam ſponte ac citra ſcarificationem gigni. Id genus gummi Marcellus Empiricus acanthinum cognominat. Gal.7. de comp. med. κατὰ τόπους, Thebaicum: fortè quia eius arboris ingens eſſet ſylua in Thebæo agro, vti teſtis eſt Theóph. loco citato. Serapio Arabicum nuncupat: quanquam à vulgari noſtro Arabico, quod veriùs eſt variarum arborum miſcellaneum gummi, omnino diſcrepat.

πλύνεται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθ.] Lauatur ſuccus, vt acrimoniam ſeu potiùs vehementiorem aſtringendi vim deponat. Sic enim imbecillior ac minùs mordax redditur, vti docet Gal.6. ſimpl.

πειβομένου μεθ' ὕδατος] Fortè πειβόμενος: ſic enim aptiùs ad χυλὸν referetur: aut etiã πειβομένη, quemadmodum quod poſterius eſt, ἐκφυσωμένη, ſiquidem ad Acaciam referre malueris.

ἐν ὠμῇ χύτρᾳ μετὰ κεράμου] περιφραστικῶς mentem Autoris reddere conatus ſum. Viderint alij, an rectiùs eum ſuccũ fictili nouo inditum vri debere intelligendum ſit in fornacibus, in quibus & ipſæ tegulæ, aliáque id genus opera fictilia percoquuntur: an verò etiam vri eundem in noua olla, quę tegula obducta operculatáve fuerit.

ἐν Καππαδοκίᾳ] Hoc ipſum eſt Acaciæ genus in Galatia genitum, cui Galatico cognomen apud Plinium. Et certè quidem Galatiæ regio ab Oriente Cappadociæ, à Septẽtrione Ponto EVxino vicina eſt.

ἔλαττον φακοῦ] *Semen omnium* ſcribit eſſe Plin. lib.24. cap.12. *lenticulæ ſimile, minore tantùm grano & folliculo:* quaſi vtrunque Acaciæ genus ſimile haberet ſemen lenticulæ: ſed fortaſſis eo loco pro *omnium*, *huius* legere ſatius fuerit, vt de Galatico intelligatur, cuius poſtremò meminit.

CAP. CXXXIIII. ὡς χύσμος] χήσμον malim, vt aptiùs τῷ ἐγκλύσματι reſpondeat. Cæterùm αὐτή τε, σὺν ὀμφακίνῳ, ex fide vetuſti exemplaris σὺν ὀμφακίῳ, cum Cornario legendum cenſui. Sic quoque Plinius & Serapio legiſſe reperiuntur.

CAP. CXXXV. δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν] Sic Gal. lib. 6 de ſimpl. medic. facult. Viticem calidum & ſiccum eſſe prodidit etiam in tertio exceſſu. Cõtrà verò lib.1. de alim. facult. Viticis ſemẽ corpori ſiccans & refrigerans alimentũ præbere cõceptis verbis aſſerit: quo certè quidẽ loco mẽdum ſubeſt, vt ex Aëtio 1. Tetrab. ſer.1. eadem Galeni verba repetente & emendante licet colligere: aut ſaltem refrigerare viticis ſemen eatenus dicendum eſt, quatenus veneris impetus inhibet. Sed rurſum 2. κατὰ τόπους cap.1. Viticem moderatè refrigerare, atq; adeò, ex Archigene, nonnullis aliis permiſtum dolori capitis à cauſa calida oborto conuenire innuit. Rectiùs igitur de virentibus Viticis foliis hæc accipiẽda dixerim, quippe cùm prædominantis humiditatis ratione non vſqueadeò calfaciant: maximè verò ſi cum lauri foliis ſuapte natura calidiſſimis conferantur. Adde quòd quoniam longè tenuiſſimarũ ſunt partium, æquè ac alia quotquot ſunt λεπτομερῆ, facilè eorum quibuſcum permiſcẽtur, ſiue calfaciant ſiue refrigerent, vim exacuunt & adaugent.

ἅπτεται δὲ καὶ κεφαλῆς] Sic ἄγνου καρπὸν κεφαλαλγῆ ὑπάρχειν, aſſerit Gal.6. ſimpl. At contrà 1. de facultat. nat. de eodem ſemine agens, κεφαλῆς δ' οὐχ ἅπτεται, καθάπερ ἡ κάνναβις. Pugnantia hæc loca facile fuerit cõciliare, ſi fateamur tentare quidem caput Viticis ſemen, vti reipſa facit, at nõ quantum cannabis. Illic enim ſimpliciter agitur de Viticis ſemine, hìc verò cum cannabis ſemine comparatione facta.

CAP. CXXXVI. ἀσυλληψίαν κατεργάζεται] Idem de Salicis foliis tradere videtur Plin. lib.24 cap. 9. his verbis: *Folia contrita & pota intemperantiam*

libidinis coërcent: atque in totum auferunt uſum ſæpius ſumpta. At lib.16.cap.26.idipſum ſemini tribuit, cùm ſcribit, *Salicis ſemen mulieri ſterilitatis medicamentum eſſe*: quibus verbis aliud nihil innuere voluit, quàm ſterilitatem inducere. Fieri verò etiã potuit, vt Salicem ὠλεσίκαρπον, hoc eſt, frugiperdam, dixerit Homerus, non tantùm quòd ocyſſimè ſemen amittat, antequam omnino maturitatem ſentiat, vti voluit Theophraſtus: ſed & quòd viri ſemen ita infœcundum reddat, vt à fœmina non cõcipiatur. Nã & μεταφορικῶς ſemẽ humanum καρπὸς dici poteſt, haud ſecus ac mulierem grauidam ἔγκαρπον & Venerem fœcundã εὔκαρπον dixere. Cęterùm Galenus & ipſum ſecuti Paulus & Aëtius, hoc Salicis ſemen, καρπὸν Theophraſto & Dioſcoridi dictum, florem ſolùm appellare videntur, quaſi ſeminis nomen minimè mereatur, eò quod vix vnquam ad maturitatem perueniat, & ante ipſam in araneam abeat, vti ſcribit idẽm Plinius, loco priùs citato.

ἐντεμνομένου] Eiuſmodi ſucci ſalicis, è plaga manantis exciſo cortice, mentionem quoque facit Plinius, lib.24.cap.9. ſed ibidem duûm aliorum ſucci generum prætereà meminit, nempe eius quem arbor ipſa exudat gummi modo, & eius qui detruncatione ramorum à ſalice deſtillat.

CAP. CXXXVII. διὸ καὶ μιγνύτα] Iſta tum de ſucco, tum etiam de ipſo decocto intelligenda ſunt: alioqui non μιγνύτα, ſed μιγεὶς legendum foret.

CAP. CXXXIX. δυσκοίλιος, ὠσόμαχος] Oliuam κολυμβάδα, quam alij ἁλμάδα nominant, δυσκοίλιον, hoc eſt, aluo incommodam, eſſe, nimirum aluum aſtringere, ait hoc loco Dioſcorides. Diphilus quoque Siphnius apud Athen.lib.2. eandem κοιλίας σταπκλὴν εἶ) aſſerit. Contrà Gal.2. de alim.facult. eúmque ſecuti Paulus, lib.1.cap.82. & Aëtius Tetr.1.ſer.2. cap.266. oliuas eiuſmodi aluum ſubducere conceptis verbis aſſeruerunt. Ergo vt hos Dioſcoridi concilies, dicas oportet δυσκοιλίους à Dioſcoride dici, non quia aluum aſtringant, ſed quia fortaſſis aluo aduerſentur, ventriſque dolores pariant: Vel, ſi (quod magis placet) priorem interpretationẽ retinueris, quæ à Galeno aliíſque de oliuis eiuſcemodi prodita ſunt, conditionaliter vera eſſe fatebere, ſi modò inquam cibis aliis etiam ſine pane præſumantur, quod clariſſima eorum verba manifeſtò teſtantur.

CAP. CXLI. ἔοικέ πως σκαμμωνίᾳ] Paulus AEgineta lib.7.rei Medicæ, non ſcammonio, ſed Ammoniaco tenui, hoc eſt, guttæ quam vocant Ammoniacæ, aſſimilauit. Tu itaque videris, num ἀντὶ τοῦ σκαμμωνίᾳ, ἀμμωνιακῷ λεπτῷ, legendum hoc loco fuerit. Neque verò obſtat quod paulò pòſt ſubiungit Autor, lacrymam Ammoniaco ſimilem inutilem & inefficacem eſſe. Nam de ea lacryma, quæ ammoniacum vulgare, nimirũ craſſius, ſordidius impuriúſve referat, hoc accipiendum exiſtimauerim.

CAP. CXLVI. ἡ ἐδώ τις ὀμφακ.] Has duas Gallarum ſpecies agnoſcit Gal.7.ſimpl. omphacitidem inquam minorem, & grandiorem alteram flauam atque fungoſam, quam à ruſticis non οἰνοκηκίδα, vt voluêre nonnulli, ſed ὀνοκηκίδα, quaſi aſininam gallam, vocitari prodidit. Plinius gallæ genera, lib.24.cap.4. in ſolidam, perforatã: item albam nigram, maiorem ac minorem diſtinguit. Obiter autem annotare viſum eſt, ne quis fortaſſe nominum affinitate decipiatur, à galla illa omphacitide aliud eſſe, quod ὀμφακὶς Paulo dicitur. Is enim lib.3.cap.de dyſenteria, ὀμφακίδα ait eſſe, cauum illud ex quo querna glans erumpit, quóque coriarij vtuntur: βαλάνου κέλυφος, paulò antè vocauit Dioſcorides, cùpulam glandium Medicoum vulgus nominat. Plinio verò glandium calyx appellatur.

CAP. CXLVII. ὃν ἔνιοι ἐρυθρὸν] ῥοῦς ἐρυθρὸς ſiue μαγειρικὸς & ῥοῦς βυρσοδεψική diuerſi non ſunt frutices, quemadmodum voluêre nonnulli, ſed eiuſdem fruticis partes diuerſæ, diuerſis dicatæ vſibus. Nam fructum rubentem coqui olim pro ſale obſoniis aſpergebant, & is quidem inde ῥόος μαγειρικοῦ nomen inuenit: foliis verò ac reliquis arbuſculæ partibus coriarij ad concinnanda perficiendáve coria vtebantur: vnde & frutex ipſe ῥοῦς βυρσοδεψική Græcis dictus eſt.

CAP. CXLVIII. ἐν τῇ Ἀραβικῇ μυροβαλάνῳ] Mirari ſatis non poſſum, Arabicæ myrobalani deſcriptionem à Dioſc. prætermiſſam: cùm tamen ex eã, tanquam ſuis nota & vſitata temporibus, hoc loco ſimilitudinem deſumat. Meminit & myrobalanorum Autor lib. de plantis, qui Ariſtoteli inſcriptus eſt, circa finem lib.2. dum earũ acerbitatis cauſam reddere nititur.

πῶμα δὲ λέγεται] Fortè πόμα legendum, ſeruata analogia, ἀπὸ τοῦ πέπομαι: quanuis etiam πῶμα pro poculo aut potione interdum, ſed rariùs vſurpari non ignoro. Sic verò dicebatur decerptus paulò antè quàm maturéſcere inciperet Palmæ fructus, ſeu βάλανος, quòd potionis vicem præſtaret: ſiquidem guſtatus ſitim arcere comperiebatur. Qua quidem ratione idem ipſe Plinio & Solino ἄδιψος etiã vocatus eſt: quãuis id nominis AEgyptiæ Palmæ propriè tribui ſolitum agnoſcant. Nam & AEgyptiæ ſeu Thebaicæ Palmæ ad ſitim ſedandam præferebantur, autore Plinio, lib.23.cap.4. Quòd ſi πῶμα, quaſi pomum Latinorum, dictum velis qualencunque φοίνικα ſeu Palmæ fructum, quòd ei ſit natura non minùs pomi quàm vuæ, nihil equidem repugnauero. Nam & eiuſmodi fructum pomum racemoſum nominat Plinius, lib.13.cap.4.

αἱ δὲ φοινικοβάλανοι] Tum ex Interpretum conſenſu, tum & ipſa rei neceſſitate vocem ἁπαλαὶ adiicere placet, vt recentes ſiccis opponantur. Sic etiam Plinius, lib.24. cap.4. *Palmæ, inquit, inebriant recentes, capitis dolorem afferunt: minùs ſiccæ,* &c.

CAP. CXLIX. τῶν δὲ Θηβαϊκῶν] Palmulas Thebaicas, ita dictas quòd in Thebaide naſcerentur, ſunt qui exiſtimarint Officinarũ eſſe Tamarindos, quos ab acido ſapore nonnulli ὀξυφοίνικας vocant. Sed reuera à reliquis Palmarum generibus haudquaquam differunt, niſi quòd, ipſo etiã Strabone teſte, lib.Geogr.17. omnium cenſentur optimæ ac ſuauiſſimæ, & inter eas maximè quæ Caryotæ dicuntur. Quin neque hoc caput à proximè præcedenti diſtingui debuit.

μετὰ ὑδρομέλιτος παλαιοῦ] Ex hoc loco coniicio fortè legendum apud Plin.lib.23. cap.4. *Sucum decoctarum antiqui cum hydromelite dabant ægris ad*

uires recreandas,&c. etſi in noſtris exemplaribus legamus,*pro hydromelite*.

CAP. CL. περικάλυμμα ἐστὶ] Huiuſmodi ἐλάτην,ſeu σπάθην,nominat Paulus κατὰ περίφερειν, ἀμφίεσμα τοῦ καρποῦ ἐκφυομένου, hoc eſt, *fructum enaſcentem ambiens operimentum* Galenus verò, 8. ſimpl. τὸ δὲ ἀμφίεσμα φοίνικος, quo loco ἀφέψημα deprauatè legitur. Archigenes apud Gal. 2. κατὰ τόπους,eandem σπένιον appellat,quam quidem vocem obſcuriùs exponit Heſychius, τὸ ἐπ' ἄκρῳ τοῦ φοίνικι φλοιῶδες γινόμενον, hoc eſt,*quod in ſumma palma corticoſum naſcitur*. Porrò etiam apud Dioſc. ἐλάτης nomine,non tantùm eiuſmodi tegumentum,palmæ corticem Plinio & Columellæ dictum,ſignificari, ſed fructum quoque ipſum eo cortice incluſum,quæ ſub finem capitis habentur ipſius verba manifeſtò teſtantur. Sed & alia ab his diuerſa ſignificatione ἐλάτης vocem vſurpauit Galenus,loco citato, dum τὸ ἁπαλὸν ἐκβλάστημα τοῦ φοίνικος, hoc eſt, *palmæ tenellum germen* eſſe voluit. Cum eo ſenſit idem Heſychius, ἐλάτην,explicans,φοίνικος τὴν περιττὴν ἔκφυσιν.Hęc obiter, Lector, annotata volui, vt Galeni ἐλάτην à Dioſcoridis elate aliud eſſe intelligeres.

καὶ τὸ ἐγκάρδιον δὲ] ἐγκάρδιον πρέμνου vocat hoc loco Dioſc. trunci quaſi corculum ſeu medullam, quam συνωνύμως Theophraſtus καρδίαν : μήτραν ſeu μυελὸν appellare conſueuit. Neque verò ſunt audiendi, qui in palma ἐγκάρδιον τοῦ πρέμνου, cum ἐγκεφάλῳ idem eſſe voluerunt: quamuis ipſi ἐγκεφάλῳ ſuum etiam ἐγκάρδιον eſſe non negauerim. Galenus ſiquidem,2.de alim.facult. φοίνικος ἐγκέφαλον vulgo appellari ait,τὴν κορυφὴν φοίνικος, palmæ videlicet turionem ſeu ſummitatē, quam etiam citra famem à nonnullis eſitari ibidem commemorat. Idem 4.ſimpl.ἐγκέφαλον interpretatur, τὸ ἀνώτατον μόριον τοῦ φοίνικος.i.*ſummam partem palmæ*.Libro verò de atten.vict.rat.tenerum germen,quod è ſumma ipſa planta producitur. Sic Plin.lib.13.cap.4. *humilium palmarum* (quas ipſe *chamæropas*,Dioſcorides χαμαιζήλους, Theophraſtus χαμαιρρι̃φεῖς cognominat) *dulcem* ait eſſe *medullam in cacumine,quod cerebrum appellant*.

CAP. CLI. ἄστόμαχος, ἄτροφος] Non videtur id eſſe boni ſucci,in quo alimenti nihil eſt, aut certè quàm minimū,veluti ἀτρόφου voce hic deſignare videtur Dioſcorides. Quare,dicat aliquis, Punica εὔχυμα & ἄτροφα ſimul & ſemel eſſe vix poſſunt.Ideò verò εὔχυμον, pro eo quod ſapidum ſaporéve iucundo eſt, accipiendum hoc loco putauimus. Attamen etiamſi vulgatam εὐχύμου ſignificationem retinere quis malit, nihil impedit,quominus Punica, quanuis ſuapte natura ἄτροφα,εὔχυμα quoque eſſe poſſint. Eſt enim,teſte Gal. εὐχύμων duplex differentia. Ex his ſiquidem alia ſunt quæ portionē quandam boni ſucci ad alimentum apti continent, ſed recrementi plurimum: alia ſat multum habent quod nutrire poſſit,minimum autem quod ſit inutile. Priore igitur illo modo εὔχυμα dici Punica, quantumuis ἄτροφα, nihil vetat.

γλυκεῖα,ἀστομαχώτερα] Doctiſſimus Cornarius legiſſe videtur, ἤτοι ἀστόμαχος, aut κακοστομαχώτερα. Plinius certè quidem, lib.23. cap.6. Punica eadem dulcia ſtomacho inutilia dixit: *Ex his*, inquit, *dulcia, quæ apyrena alio nomine appellauimus, ſtomacho inutilia habentur, inflationes pariunt, dentes gingiuáſque lædunt*.

θέρμασιαν ποιεῖ γινῶσα] Sic Hipp.lib.2.περὶ διαίτης, quo loco περὶ τῆς ῥοιῆς agit,quas quidem ῥοιὰς aliâs appellat: ῥοιῆς,inquit, γλυκείης ὁ χυλὸς διαχωρέει.καυσῶδες δέ τι ἔχει. αἱ δὲ οἰνώδεες τῆς ῥοιῶν,ἧσσον καυσώδεες. αἱ δὲ ὀξεῖαι,ψυκτικώτεραι,οἱ δὲ πυρῆνες πάντων στάσιμοι, hoc eſt, *Dulcis Punici ſuccus aluum deijcit: ſed quiddam æſtuoſum habet. Quæ uerò Punica uinoſo ſunt ſucco,minus æſtuoſa ſunt. At acida,magis refrigerant. Omnium autem nuclei aluum ſiſtunt.*

τῆς πυρήνων ἐφ.] πυρήνων ἀπόθλιμμα vertimus hoc loco,ſuccum ex granis ſeu acinis expreſſum. Nec enim erat veriſimile,ex ſolis acinorum nucleis quantumuis recentibus ſucci vel tantillū elici poſſe. Πυρῆνα fateor propriè,queādmodum paulò antè vſurpauit Dioſc.lignoſum eſſe ipſius acini nucleum, quem Gal.8.ſimpl.de Punicis agens γιγάρτου nomine deſignauit,his verbis: τὰ γίγαρτα τοῦ χυλοῦ στυπτικώτερα,quo loco acinos perperā vertunt Interpretes, cùm ſemina nucleóſve potiùs reddere debuiſſent: quanuis Plinius quoq; minùs propriè de meſpilorum nucleis verba faciens, lib.15.cap.20. quorundam meſpilorum acinos molliore ligno eſſe dixit. Attamen orationis ſeries πυρήνων nomine hoc loco ipſos acinos vnà cum nucleis ſignificari ſatis indicat. Sic Plinius quoque, lib.23 cap.6. quò loco hæc eadem Dioſc.verba reddere nititur. *Acinis detracto cortice tuſis,ſuccóque decocto ad tertias*,&c. Aliâs lignoſus acini nucleus πυρῆνος nomine debet intelligi: vti cùm apud Theophraſtum & Plinium duo Punicorum genera ſtatuuntur, ἀπυρήνων & nucleos habentium. Etſi verò Apyrena cum dulcibus cōfundere videtur Plinius loco modò citato: attamē in vtroq; illo genere & dulcia,& acida atque etiam dulcacida reperiri, nō eſt quòd quiſquam dubitet.

CAP. CLII. ἃ καὶ κύτινοι καλοῦνται] Itidē Galenus 6.ſimpl.ſatiuæ Punicæ florem κύτινον appellat his verbis:βαλαύστιον ἄνθος ἀγρίας ῥοιᾶς, οἷον ἀπὸ τῆς ἡμέρων ὁ κύτινος,hoc eſt, *balauſtiū ſylueſtris Punicæ flos, uti ſatiuæ cytinus*. Sed lib.6. de comp.med. κατὰ τό. primum fructus quaſi rudimentum, quod primū etiā mali Punici partū nominat Plinius, ea voce deſignari apertiſſimè docet, hiſce verbis: ὀνομάζονται δὲ κύτινοι αἱ πρωτόγονοι ῥοιαί. καθ' ὃν γὰρ χρόνον ἀνθοῦν παύεται τὸ δένδρον, καρπὸς αὐτοῦ φαίνεται σχηματιζόμενος εἰς ἰδέαν ῥοᾶς, hoc eſt, *Nominantur autem Cytini, primogenita Punica: nam quo tempore arbor florere deſinit, eius fructus figuratus apparet in ſpeciem Punici mali*,&c. Cor.Celſus cytinos eiuſmodi,tollendæ ὁμωνυμίας gratia,mali Punici capitula nominare ſolitus eſt. Cælius AVrel.lib. 4.tard. cap.3. & l.5.c.2. Punici caducum, quod Græci κύτινον ῥοᾶς appellant,cum Latinis Ampullagium vocat.Sed fallitur,cùm id genus capitulī caducum dixit, niſi fortè idem voluerit quod Theoph.lib.2.de ca.plant. facilè decidere ante maturitatem, tū ob debilem adhæſionem,tum quia,quòd calycis ſit figura, cœleſti humore facilè occupetur. Alioqui enim floſculi ſoli ab eo erumpentes decidunt decutiuntúrve: manet verò ipſum capitulum,quo ſemen concipitur, ceu futurum ipſius pomi tegumentū & inuolucrum.

CAP. CLIIII. βαλαύστιον ἐστὶν ἄνθος] Tum cytini, tū balauſtij nomina, aliter ac Dioſcorides, accepit Plinius,lib.23.cap.6.Siquidē tam ſatiuæ

quàm ſylueſtris Punicæ florere incipientis (*deſinentis*, legendum ſuſpicatur Cornarius) primum partum, Cytinum vocare videtur: balauſtiũ verò, floſculum vtriuſque, antequam malum prodeat in ipſo erumpentem cytino.

CAP. CLV. ἀκραίπαλός ἐστι] Sed & coronam myrteam, meri vapores inhibere ex ſentẽtia Philonidis teſtatur Atheneus, lib. 15. ibidémque cur ea ναυκρατίτης dicta ſit, longiore ſermone proſequitur.

ἐγκαθίσματί τε μήτρ.] Aptiùs fortaſſe, vti paulò pòſt: εἰς ἐγκαθίσματά τε μήτρας προπτώσεσι καὶ δακτυλίου, καὶ ῥοϊκαῖς ἁρμόζει, &c. Cæterùm inferiùs, pro καταπλάττεται, rectiùs vidẽtur Interpretes legiſſe, καταπάττεται.

CAP. CLVI. οἱονεὶ χεῖρες περὶ τὸ τῆς μυρσίνης πρέμνον] Galenus 8. ſimpl. quæ non tantùm in myrti trunco ſtipitéve, ſed & in eiuſdem ramis eminens appendix eſt, μυρτίδα vocat, quo loco hæc ſunt ipſius verba: ἡ τοῦ στελέχη καὶ τοῖς κλάδοις μυῤῥίνης ἐπίφυσις ὀχθώδης, ἣν ἔνιοι μυρτίδα ὀνομάζουσι. Paulus AEgineta, lib. 7. hanc eandem appendicem μυρτίδα nominat, mendosè fortaſſis ἀντὶ τοῦ, μυρτάδα vel μυρτίδανον. Μυρτίδες enim ipſæ myrti baccæ dicebantur, quæ nominibus aliis μύρτα & μύρτια nuncupantur. Porrò myrtidanon aliud fuiſſe videtur Hippocrati, 2. de morb. mul. vti etiam monuit Galenus in Gloſs. nimirum in Indici piperis à Perſis vocati genere quod rotundum eſt, ſiue à myrti forma nomen id ſortitum fuerit, ſiue quia, teſte Plinio, myrti baccæ piperis vicem obtinebant apud antiquos, antequam piper reperiretur. Cæterùm & alia quoque ab his omnibus diuerſa ſignificatione Plin. lib. 14. cap. 16. myrtidanum appellat, vinum è ſylueſtris myrti baccis confectũ: de cuius vſu eadem tradit, quæ Dioſc. de ſuo myrtidano, trunci myrti appendice.

CAP. CLVII. Κεράσια δὲ αὐτὰ μὲν χλωρὰ] χλωρὰ vertimus recentia: ξηροῖς enim ſiue ξηρανθεῖσιν opponi hoc loco videntur, vti paulò pòſt, τὰ ἔνωμα τοῖς πεπείροις, ſiue πεπανθεῖσιν. Sic Plinius cùm de ſiliquis agit, τὰ χλωρὰ Dioſc. *recentia* interpretatus videtur. Porrò Latini viridia quoque ligna & plantas virides dicunt, quæ nondum aruerunt. Ac Plin. etiam lib. 23. cap. 6. *cydoniorum flos*, inquit, *& viridis & ſiccus*: quo loco viridem pro recenti vſurpauit. Cæterùm Gal. AEgineta, cæteríque Græci Medicinæ Principes, rectiùs aliter Ceraſiorũ facultates à ſapore diſtinxêre. Quoniam enim triplex eorum cernitur differentia, dulcia ſtatuunt magis aluum ſoluere, ſed ſtomacho minùs grata eſſe: acerba, aluũ ſiſtere ſtomachóque vtiliora eſſe: acida denique ob eam quam habent incidendi vim, pituitoſo excrementíſque redundanti ſtomacho apprimè conuenire.

ὠφελεῖ δὲ καὶ λιθιῶντας] Gal. 7. ſimpl. gummi quidem Ceraſorũ arteriæ fauciúmve aſperitati conuenire aſſerit: at calculoſis proſit necne, addubitare videtur.

CAP. CLVIII. τὰ ἐκ τῶν στεμφύλων συντιθέμενα] Locus hic hauddubiè deprauatus eſt: necdum tamen mihi ſatis compertum eſt, quomodo reſtitui rectè poſſit. Pleriq; Græcas haſce Siliquas, non minùs quàm vuas ollares, & oliuas quoque ipſas, in vinaceis condi componíve, quò diutiùs tutiúſque conſeruentur, atque de Siliquis eiuſmodi conditiuis hîc agere Dioſcoridem exiſtimarunt. Sed non ſatis video, quamobrem ex inſtratis eo modo vinaceis Siliquæ ciendæ vrinæ vim ſibi aſciſcerent. Andreas Lacuna legendum cenſet, τὰ ἐκτὸς τῶν στεμφύλων ἐσθιόμενα, quaſi tum demum vrinã ciere Siliquas voluerit Dioſcorides, cùm earum pulpa ſeu medulla prædulcis ſola manditur, reiectis nimirum internis granis ſeu ſeminibus, ac etiamnũ cortice: quo modo congeneris plantæ, caſſiæ nigræ ſeu συριγγώδους, quæ & AEgyptia Siliqua dicitur, ſolam medullã ſeu pulpam vſurpamus. Plinius certè quidem, lib. 15. cap. 28. cùm in pluribus ſemina placeant, in Siliqua damnari prodidit. Fortaſſis etiam ad differentiam cuiuſdam Siliquarum generis, quod ſeminis granorúmve expers fuerit, tale quid pronuntiare potuit Dioſcorides. Serapio interpretatus videtur, *Siliquas quæ muſto aut ſapa condiuntur*: quod minùs certè placet. Enimuerò στεμφύλων quidem nomine non tantùm muſti reliquias, hoc eſt, vinacea olearúmve nucleos, ſed & τὰ αὐτῶν ἐκπιέσματα, ſeu στερεὰ λείψανα, hoc eſt, ſolida retrimenta quæ vuis oleíſve torculari expreſſis reliqua ſunt, ſignificari teſtantur Galenus & Athenæus: vnde & analogia quadam ipſa quoque Siliquarum ſemina & earundem tuſarum expreſſarúmque reliquiæ ſeu retrimenta intelligi poſſe videntur. At verò στέμφυλα Græcis pro muſto ſapáve accipi nuſquam, quòd ſciam, obſeruatum eſt.

CAP. CLX. δυσεντερικοῖς καὶ ἐμπυϊκοῖς] Marcellus non ἐμπυϊκοῖς, ſed αἱμοπτοϊκοῖς in antiquioribus codicibus legi refert. Et ſic quoque ex Serapione & Plinio, lib. 23. cap. 7. legendum videtur. Hic enim de cotoneis verba faciens: *Cruda*, inquit, *duntaxat matura, proſunt ſanguinem excreantibus ac dyſentericis, cholericis, cœliacis*, &c.

στρουθία καὶ μεγάλα] Plin. lib. 5. cap. 11. *Minora*, inquit, *ex Cotoneorum genere ſtruthia odoratiùs uibrãt, ſerotino prouentu*: quo loco niſi fortaſſe mendum ſubeſt, quæ minora ſunt Cotonea perperã ſtruthia nominat: nam & Gal. 2. alim. quæ στρουθόμηλα vocat, Cydoniis eſſe maiora fatetur.

ἧττόν ἐστι εὔχυμα] Eodem ſpectare videtur Gal. 2. de alim. dum qui è Cydoniis elicitur ſuccum minus quidẽ quàm qui è ſtruthiomelis ſuauem, ſed maximè aſtringentem eſſe prodidit.

CAP. CLXV. Ῥωμαϊστὶ δὲ πραικόκια] Armeniaca tamen & præcoqua diuerſa fuiſſe videntur ex Gal. ſententia: qui quidem 2. de alim. fac. præcoqua facit Armeniacis præſtantiora.

CAP. CLXVI. λεγόμενα ἢ Περσικὰ] Hæc mala Medica, quæ à vicinis etiã locis Perſica, & Plinio Aſsyria dicuntur, Athenæo quoque χρυσόμηλα & ἑσπερικὰ nuncupantur. Eiuſmodi malum μῆδον ſimpliciter Nicander appellauit, cuius Scholiaſtes interpretatur, τὸ κεραίζιον, Μηδικὸν μῆλον.

καρποφοροῦν δι' ὅλου τοῦ ἔτους] Sic Theop. lib. hiſt. 4. cap. 4. de malo Medica ſeu Perſica: φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν. τὰ μὲν γὰρ ἀφῄρηται, τὰ δὲ ἀνθεῖ, τὰ δὲ ἐκπέττει. Huius Interpres Plin. lib. 12. cap. 3. *Arbor ipſa*, inquit, *omnibus horis pomifera eſt, alijs cadentibus, alijs matureſcentibus, alijs verò ſubnaſcentibus*. Palladius quoque in Martio menſe, *per gradus quoſdam in hac arbore ſibi ſemper poma ſuccedere dixit, cùm maturis ſe acerba ſubſtituant, acerborum*

uerò ætatem florentia conſequantur, orbem quendam continuæ fœcunditatis ſibi miniſtrante natura. Cæterùm ſub finem capitis, pro ἐπιληθόμενα, legendum iudico ἐπιτιθέμενον, nempe τὸ μῆλον.

CAP. CLXVIII. ὅτι κ' αὖ συνεχῶς] Vel delendum hoc, ὅτι, vel reponendum deinde, αὐτοὶ γίνονται, ne quid in conſtructione Grammatici deſideꝛent.

CAP. CLXIX. πυρακανθῃ] Pariſ. codex habet, πυξακανθῃ. Andreas Lacuna in vetuſto quodam codice, ὀξυακανθῃ, legi teſtatur, & ſic quoq; plerique alij legendum cenſuêre. Vtraque porrò lectio tolerari rectè poteſt: ſiquidem, quod voluêre nonnulli, πυρακανθα & ὀξυάκανθα eiuſdem plantæ ſunt nomina. Nos ambiguitatis tollendæ gratia, foliis oxyacanthæ eſſe diximus. Theophraſtus lib. 3. cap. 12. folium habere ſcripſit πολυσχιδὲς (ſic enim legendum videtur) καὶ ἐν ἄκρῳ σελινοειδὲς. Et certè quidē tum Meſpilum Aroniam, tum & oxyacantham, foliis eſſe conſtat apij in modum inciſis.

αὐτὸ ὀνομάζουσι] Fortè αὐτόν. Nam ad præcedens illud καρπὸν referri debet. Alioqui generis eſt enallage, referríque debet αὐτὸ ad ſubinde lllectum τὸ μέσπιλον, qua quidem voce & arbor ipſa, & arboris fructus ſignificatur.

κοιλίας σταλτικοί] Contra cenſuit Theophraſtus, lib. & cap. 4. hunc fructum bonam aluum facere, niſi fortè aliud eſt τὸ εὔκοιλιον & πρὸς τὴν κοιλίαν ἀγαθόν. ἐδώδιμος δ' (inquit) ὁ τοῖς λωτοφάγοις καλουμένοις, γλυκὺς, ἡδὺς καὶ ἀσινὴς, καὶ ἔτι πρὸς τὴν κοιλίαν ἀγαθός. i. *fructus apud* Lotophagos *dulcis, ſuauis & innocuus, inſupérque aluo utilis.* De eodem Plin. lib. 13. cap. 7. *ferunt uentres non ſentire morbos, qui eum mandant.*

CAP. CLXX. καὶ ἕτερόν ἐστιν] Theophr. lib. 3. hiſt. plant. cap. 12. tria Meſpili genera recenſet: Anthedonem (quæ eadē cum Aronia eſſe videtur) Setanion & Anthedonoidem, quam Gallicam vocari ſcribit Plinius lib. 15. cap. 20. quo loco & ipſe, Theophraſtū ſecutus, tria Meſpili genera commemorat.

CAP. CLXXI. ἢ ἐπέχει γαστέρα ῥεούσας] Rufandi capilli vim habere decocta Loti ramēta, quæ hîc Dioſc. πρίσματα, Galeno ῥινήματα dicūtur, vix alibi, quod ſciam, quàm apud Dioſc. & Serapionē ſcribitur. Roborare quidem capillos prodidit AEgineta: at eoſdem eiuſmodi decocto cohiberi, & Galenus & ipſe Plinius (quanquam hic priuatim de Loto, Theophraſti dioſpyro, quam fabam Græcam appellat, agere videtur) & quotquot ferè alij de ſimplicium medicamentorum facultatibus conſcripſêre, palàm commemorāt: ex quo & idem ipſe Gal. Loti lignum colligit, aſtringentis & mediocriter deſiccantis eſſe facultatis. Quare cum Cornario legendum exiſtimaui, αὐτὰ τὰ, ἢ ἐπέχει γαστέρα ῥεούσας, καὶ ἐπέχει ῥεούσας, nempe, τρίχας. Quid quòd & eodem planè modo legiſſe videtur Serapio, dum hæc ipſa Dioſc. verba interpretatur?

CAP. CLXXII. χλωρῶν φύλλων ἰχῶρ] Cornarius pro φύλλων, ξύλων, legendū ſuſpicatur. Saniē verò hanc, *ſudorem* nominat Plinius, lib. 23. cap. 8. quo loco & huiuſce remedij vſum variat. Etenim Sudor, inquit ille, *uirgæ corni arboris lamina ferrea candente exceptus, non cōtingente ligno, illitáq; inde ferrugo, incipientes lichenas ſanat.*

CAP. CLXXIIII. κοιλίας σταλτικός] Rectiùs Gal. 7. ſimpl. Pruna Damaſcena ſiccata nō aluum quidem illico ſiſtere, ſed minùs quàm cętera, quę ex Iberia importabantur, eandē ſubducere voluit: quoniam videlicet plurimum aſtrictionis habeant, vti 2. de alim. fac. idem ipſe Gal. conceptis verbis aſſeruit.

CAP. CLXXV. λεπτόφυλλον] Matthiolus apud Orib. legit λεπτόφλοιον, & rectè quidē: nam & Arbutum tenui præditam eſſe cortice ſatis innuit Theophraſtus, hiſt. ſtirp. lib. 3. c. 16. hiſce verbis: ἔστι μὲν οὐκ ἄγαν μέγα, τὸν δὲ φλοιὸν ἔχει λεπτὸν μὲν, παρόμοιον δὲ μυρίκῃ. hoc eſt, E*ſt quidem arbor haud ualdè procera, ſed corticem habet tenuem, tamarici ſimilem.* Ac reuera tātùm abeſt tenuia vt ſint Arbuti folia, vt etiā laurinis & iligneis craſſiora conſpiciantur. Cæterùm ſub finem capitis, αὐτὸ τὸ, ἀχρώδες & κεφαλαλγὲς, ἀχρώδη & κεφαλαλγῆ reponimus. Nam ad κομάρου καρπὸν, hoc eſt, Arbuti fructum, ea verba referri nemo non videt.

μεμαίκυλα] Sic & Theoph. & Gal. Arbuti fructū μαιμάκυλον appellant, vel, vti Athenæus ex variorum Scriptorū autoritate, μιμαίκυλον. At Plinius lib. 15. cap 24. alio etiam nomine, eóque *mhonoro,* vti ſcribit, Vnedonem vocat. In quo fallitur: ſiquidem, vel teſte Galeno, tum 6. ſimpl. tum 2. de alim. Italorum vnedo, epimelidis ſeu hamamelidis fructus eſt, quę quidē à Comaro ſeu Arbuto diuerſa arbor eſt.

CAP. CLXXVI. αἰγείρου, μετὰ ἀμύλου λαμβανόμενα] Goupylus ex Plinio locum hunc ſic reſtituit: καὶ πρὸς ληθαργικοὺς μετὰ ἀμύλου καὶ ἡδυόσμου. Catacuz. exemplar habet, μετὰ ἀμύλου λευκοπίπου. Equidem nihil immuto: duntaxat vbi aſteriſcus in Pariſ. codice deeſſe aliquid indicabat, Plinium & Serapionem ſecutus addidi, καὶ ἡδυόσμου. Cæterùm in hoc ipſo capite (quod quiuis vel mediocriter eruditus ſatis animaduertere poterat) pro ἐμπνευματώδη, quod legitur in vulg. exēpl. legi, ἐμπνευματῶσαι: itē mq; pro προσλαμβανόμενα, προσλαμβανόμενα: denique pro σὺν ὄξει δὲ ἐπιχριόμενα, καὶ ἐπιχριόμενον δὲ σὺν ὄξει, quoniā eo loco non ampliùs de nucibus ipſis, ſed de arboris gūmi fit mentio.

ἀμέθυσα προσλαμβ.] Eiuſce effectus cauſa eſt, amaritudinis vis exiccans & humorē diſcutiens, vti docet Plutarch. in Sympoſ. quęſt. 6. lib. 1. quo quidem loco refert apud Druſum Tiberij Cęſaris filium Medicum quendam, qui alios omnes ſubinde bibendo vincere ſolitus erat, antequam potaret, quinque ſéxve amaras amygdalas edentem fuiſſe deprehenſum: ac deinceps id facere prohibitum, à vino facillimè ſuperatum fuiſſe, imò ne tantillum quidem ad compotationem perferendam valuiſſe. Idem ex Plutarcho repetit Athen. lib. 2.

CAP. CLXXX. ἡ συκαμινέα] Diſiunctiuā particulā ἢ vel ἤδὲ reponēdam hoc loco cenſuimus, pro articulo fœminino ἡ, qui habetur in vulg. codicibus. Sunt enim μορέα & συκαμινέα vocabula ſynonyma: & Athenæo teſte lib. 2. quę reliqui ferè omnes συκάμινα appellant, ſoli Alexandrini μόρα nomināt. Sub finem etiam capitis, vbi perperam legebatur manifeſto errore, περὶ τῶν πυρετῶν, reſtituimus, περὶ τὸν πνευμόνα.

κακοστόμαχος] Attamen, Atheneo teſte, lib. 2. Diphilus Siphnius Medicus Mora ſeu Sycamina aſſerit ſuccum mediocriter laudabilem gignere,

parum alere, celeriter egeri & ventriculo grata eſſe: peculiari verò dote, ante maturitatem lumbricos expellere. Sed hoc poſtremum Dioſcorides non de fructu immaturo, ſed de radicis cortice prodidit.

ὁ ἐξ αὐτοῦ] Ita legitur in altero Goupyli codice, longè rectiùs quàm *ἐξ αὐτῆς*, vti habetur in vulgatis exemplaribus. Certum enim eſt non ex arbore, ſed ex ipſo pomo ſuccũ elici: è quo tandem tantopere decantata arteriace ſeu ſtomatice compoſitio, *διὰ μόρων* dicta, conficitur. Sic & ipſe Serapio de fructus ipſius, non item arboris, ſucco iſta interpretatur.

μελαίνης φύλλοις] Plinius pro *φύλλοις*, *φλοιοῖς* legiſſe videtur. Is enim lib. 23. cap. 7. quo loco de Moro arbore verba facit: *Folia*, inquit, *tingunt capillum cum fici nigræ & uitis corticibus ſimul coctis in aqua cœleſti.*

CAP. CLXXXI. *διὰ τὸ ἄπονον τοῦ*] Hoc loco *συκόμορον* ſeu *συκόμωρον* dictũ exiſtimaſſe videtur Dioſcorides, quaſi *μῶρον σῦκον*, hoc eſt, fatuam ficum, quòd ſapore ſit fatuo, ignauo, ac planè inſulſo, adeóque verè ſit inſipida. Attamen Gal 2. de aliment. facult. nominis eam notationem palàm deridet, ac potiùs *συκόμορον* nomen ſortitum aſſerit, à ſimilitudine quam ad vtrunque mori ſcilicet ac fici fructum habet, ita vt in medio mororum ac ficuum meritò locari poſſe videatur. *γελοῖοι*, inquit Gal. *ὅσοι διὰ τοῦτο φασὶν ὠνομάσθαι τὸν καρπὸν τοῦτον συκόμορα, διότι σύκοις ἐοίκασι μωροῖς.* Sic enim nobis legendum videtur: non item *μοροῖς*, vt habetur in vulgatis exemplaribus, aut *μικροῖς*, quo modo Interpres legiſſe creditur.

πολύχυλον] *πολύκαυον* legunt vulgata exemplaria. Sed vetuſtorũ codicũ, qui *πολύχυλον* habebãt, lectionem magis probaui. Nam ſic quoque Serapio & Ruellius legiſſe videtur: & idipſum etiamnum innuit Plinius: quando aliâs multo lacte, aliâs largo ſucco abundare ficum AEgyptiam dixit. Equidem, quod eodem ſpectat, *πολύοπον* legi malim. Nam & ea ipſa dictione Theophraſtus vtitur, lib. 4. cap. 2. quo loco de fico AEgyptia, quæ Dioſc. Sycomorus eſt, verba faciens: *πολύοπον δὲ*, inquit, *τὸ δένδρον σφόδρα ἐστί*, &c. hoc eſt, *arbor admodum largo abundat ſucco lacteo.*

ἐπικνισθῶσι ὄνυχι] *ὄνυχα* pro inſtrumento ferreo, ab vnguis humani ſimilitudine vngue dicto, interdum accipi iam anteà cap. de balſamo admonuimus. Et hoc quoque loco nõ pro vngue humano, ſed pro ferreo eiuſmodi vncino accipi debere indicant & Serapionis interpretatio, & ipſius Theophraſti verba, quæ eôdem ſpectant. Hic enim loco modò citato, *πέττειν*, inquit, *οὐ δύναται, ἂν μὴ ἐπικνισθῇ, ἀλλ' ἔχοντες ὄνυχας σιδηρᾶς, ἐπικνίζουσιν.* hoc eſt, *matureſcere nequit, quin ſcalptus fuerit: id quod ferreis præſtant unguibus.* Athenæus itidem lib. 2. *συκάμορα*, inquit, *οἱ ἐπιχώριοι ἐπιβραχὺ κνίσαντες σιδήρῳ, ἐῶσιν ἐπὶ τοῖς φυτοῖς· καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενα, ἐντὸς ἡμερῶν τεσσάρων οὕτω πέπονα καὶ εὐώδη γίνονται. μάλιστα δὲ ζεφύρων πνευσάντων, καὶ ἐδώδιμα*, &c. hoc eſt, *Sycomori ſeu ficus AEgyptiæ fructum indigenæ, ubi ferro leuiter ſcalpſerint, in ipſa planta relinquunt: tandem uerò uento iactatus, ea cura intra triduum matureſcit, odorúſque fit ac eſu iucundus, præſertimque ſi Fauonij ſpirauerint.* In eandem quoque ſententiam Plinius, lib. 13. cap. 7. *Ficus AEgyptiæ pomum*, inquit, *perquam fœcundo eſt prouentu, ſcalpendo tantùm ferreis unguibus: aliter non matureſcit.* Attamen cùm non ſit tantopere durus pomi cortex, nihil vetat, quominùs etiam ipſo humano vngue rectè ſcalpi poſſit. Siue ergo, vngue ferróve hunc locum interpreteris, ſiue vngue, ferreóve alio inſtrumenti genere, mihi ſúſque déque fuerit. Cur verò citra ſcalpturam fructus eiuſmodi matureſcere vix poſſit, rationem repetas licet ex ipſo Theophraſto, lib. 5. de cauſ. plant. cap. 2.

καρποφορεῖν ἔαρος πρωΐνου] Vulg. exempl. *καρποφορήσει νεαρόν*. Sunt qui facilem lapſum animaduertentes, *ἀντὶ τοῦ, νεαρὸν, ἔαρος* ſimpliciter repoſuerint. Sed vetuſti codicis lectio plauſibilior, quã ego ſecutus ſum. Eſt porrò vero ſimilius ex adulta, quàm ex nouella adhuc tenelláque arbore tantum ſucci emanare, vt facilè ſpongia aut vellere excipi poſſit: quippe cùm nouellæ necdum adultæ arbores vix amplius ſucci habeant, quàm quod ad ipſarum incrementum ſatis eſſe poſſit. Plinius pro *νεαρὸν*, aut *ἔαρος*, *πρωϊνὸν* ſeu *ἑωθινὸν*, aut quid ſimile videtur legiſſe, de matutino ſiue hora diei ſecunda mentionem faciens, lib. 16. cap. 38. quo loco id quod de Sycomoro à Dioſc. traditur, ipſi moro tribuere videtur. Sic enim ille: *Mirum, hîc in moro Medicis ſuccum quærentibus ferè hora diei ſecunda, lapide incuſſus manat: altiùs fractus, ſiccus uidetur.*

CAP. CLXXXII. *ἀτελέα γὰρ οὖσα*] Theophr. lib. hiſt. 4. cap. 2. hanc Cypriam ficum aliter deſcribit. Caudicem enim arboris cui fructus adhæreſcit, populo albæ ſimilem facit: folium, vlmo. Quòd ad fructum, æquè ac Dioſc. ſcribit eſſe pruni magnitudine. At Plinius in hoc tantùm à Theophraſto diſcrepat, quòd ſorbi magnitudinem illi tribuit, quaſi legerit, *μέγεθος ἡλίκον ὄης μῆλον*, non, *κοκκύμηλον*.

CAP. CLXXXIII. *ἁπαλὰ, κακοστόμαχα*] Sic Diphilus Siphnius, teſte Athenæo, recentes Ficus ſcribit paucum & prauum præbere alimentum, & innatare ventriculo. At cõtrà ſenſiſſe videtur Philotimus, apud eundem Athenæum: qui quidem Ficus humidas & maturas quouis alio fructu celeriùs coqui, faciliúſque ab ipſo ventriculo ſuperari eo probat argumento, quòd non ſolùm citra noxam copioſiùs quàm cæteri fugaces fructus ingerantur, ſed & iis præſumptis nihil noceat conſuetum & parem cibi modum adiicere. Quin & eôdem ſpectare videtur illud Gal. lib. 2. de alim. fac. Ficus æquè ac vuas inter fugaces & autumnales fructus principatum obtinere, minimúmque habere praui ſudi.

ἤχοις καὶ κνησμοῖς] *κνησμὸς* ſeu *κνισμὸς* pruritum pruriginémve ſignificat: ac pruritus quidẽ mentionem quoque hoc loco facit Serapio. Attamen cum Marcello, *συρισμοῖς* ſeu *συριγμοῖς*, lubentius lego, hoc eſt, *aurium tinnitus*. Nam & anteà cap. 105. & alibi ſæpenumerò, cùm de aurium affectibus agitur, *ἦχος* & *συριγμὸς* ſimul iunguntur, nec malè: quippe cùm affectus congeneres, ac propè iidem, aurium ſonitus atque tinnitus vocibus hiſce deſignentur.

μετὰ ἀμυγδάλου] Catac. codex habet, *σὺν ἀμύλῳ*: & ita quoque Plinius ipſe legiſſe videtur, lib. 23. cap. 7. quo quidem loco bis vnum & idem repetit. *Excipitur*, inquit, *ante maturitatem pomi, & in umbra ſiccatur, ad aperiẽda ulcera, cienda menſtrua,*

appoſitu cum luteo oui, aut potu cum amylo. Rurſúmque paulò pòſt de eodem ficulneo lacte verba faciens: *uuluam*, inquit, *cum amylo aperit*. Eſt autē probabilior vulgata lectio, quoniam amylum obſtruendi potiùs, quàm obſtructiones aperiendi, vim habet.

μυρμηκίαν αἴρει, σίαπ] Interpretes nonnulli, è quibus eſt Serapio, *σὺν σίαπ* legiſſe videntur: quaſi velit Dioſc. fici liquorem lacteum myrmecia (hoc eſt, formicoſas verrucas, quas Plinius vno nomine *formicationes* interdum appellat) cum adipe tollere. Sed ſi vulgatam lectionem retineamus, vti retinendam puto, aliud verba Græca ſonare videntur: nimirum eam quæ verrucæ circumiacet carnem priùs adipe muniendam, quàm liquor ille verrucæ adhibeatur: ne videlicet qua pollet exulcerandi vi partes vicinas exedat, latiúſque quàm par eſt vires ſuas exerat. Cornarius *σίαρ* hoc loco, vt & alibi ſæpiùs, pro farina ſubacta accipiendum putat, quæ ſit pro tectorio.

CAP. CLXXXV. *ἐρινεοὶ καλούμενοι*] Sic & Amerias apud Athen. lib. 3. teſtatur, *ἐρίνακας καλεῖσθαι τοὺς ὀλύνθους*. Eſt autē *ὄλυνθος* apud Heſychium, *τὸ μὴ πεπεμμένον σῦκον*, hoc eſt, immatura ficus, ſiue inquam eius ſit naturæ vt nunquam matureſcat, veluti caprifici fructus, ſiue perfectam maturitatem nondum aſſecuta ſit. Etſi enim *ὀλύνθων* vox de ficus domeſticæ immaturo fructu, qui poſt ipſa folia, parte ſcilicet ipſorū auerſa, ferè prouenit, quémque Plinius *abortum* vocaſſe videtur, propriè effertur, vti patet ex Gal. lib. 8. ſimpl. qui *τὰ τῶν ἐρινεῶν σῦκα ἀπὸ τῶν ὀλύνθων* manifeſtò diſtinguit: attamen ab Autoribus aliis etiam indifferenter pro caprifico ſeu ſylueſtris ficus pomo nunquam matureſcēte, haud ſecus atque Groſſi vox apud Latinos, vſurpatur. Ita & *ἐρινά* ſiue *ἐρινεά*, Theophr. hiſt. ſtirp. lib. 2. fici vtriuſque immaturi fructus dici vidētur. Eoſdem genere maſculino Sophocles *ἐρινούς*, Dioſcorides hoc ipſo loco *ἐρινεούς*, appellarunt.

σὺν ὄξει δὲ καὶ ἁλσὶ καταπλασθέντα] Vulg. quidem codices omnes legunt, *καταπλασθέντες*, ſcil. *ὄλυνθοι*. At Interpretes omnes Latini & ipſe quoque Serapio, ficorū foliis iſta aſcribunt, non, ipſis groſſis, hoc eſt, ficis quæ nondū maturuere, ſiue domeſticis, ſiue ſylueſtribus. Ac ipſe quoq;, id quaſi ſuadēte ipſa orationis ſerie, prò *καταπλασθέντες*, *καταπλασθέντα*, legendum exiſtimaui.

CAP. CLXXXVI. *αὐτὴν δεῖ ποιεῖν ὡς παλαιὰν*] Iſta quò fœliciùs Autoris ſenſa exprimerem, ſic interpretari viſum eſt: *cinerem plurimùm diutiſſiméque macerari oportet*. Quoniam enim non videtur cinis acrimoniam vetuſtate aſciſcere, imò potiùs quam ab empyreumate adeptus eſt vetuſtate deponere, non placuit vertere, quemadmodum prima fronte Græca verba ſonare videbantur: ſcilicet cinerem inueterandum eſſe, quaſi quò vetuſtior is fuerit, eò præſtantior eſſet futurus.

συπτικαὶ δέ εἰσι πᾶσαι] Meritò Gal. lib. ſimpl. 8. cap. de Cinere, Dioſcoridem reprehendit, quòd lixiuia omnia aſtringendi vim habere prodiderit. Nam cùm lixiuium, vt Gal. verbis vtar, ſit tantummodò *πλύμα τέφρας*, hoc eſt, *cineris lotura*: id certè cineris, è quo fit, naturam reſipere conſentaneum fuerit. Porrò cùm cinerum natura non vna ſit & eadem, ſed pro materiæ combuſtæ diuerſitate diuerſa, aliorum quidem aſtrictoria, aliorum verò acris & abſterſoria: & ipſa quoque lixiuia pro cineris, è quo facta fuerint, varietate varia eſſe neceſſe fuerit. Ego verò, vt ne Galeni reprehenſioni locus ſit vllus, hoc loco fortaſſe mendum ſubeſſe conijcio, & *αἱ δὲ τῶν συπτικαὶ, καυστικαὶ* legendum eſſe iudico.

ἐπιπλαττόμενα] Sic habent vulgatæ omnes editiones: ſed aptiùs, ni fallor, legas, *ἐπιπαττόμενα*: ſiquidem pulueres ſoli verius inſperguntur, quàm illinuntur. Porrò Perſeam hāc, à Perſeo Memphi ſatam, indéq; nomen ſortitā, à Perſica arbore in totum aliam eſſe, luculenter oſtendūt Theophr. Gal. atque Plinius: quanuis Nicander in alexiphar. ipſiúſque Interpretes, arborē vtrāque confudiſſe, ac pro eadem accepiſſe videantur.

CAP. CLXXXVIII. *περὶ ἰβηρίδος*] Hoc caput de Iberide, vt non legitur in pleriſque manuſcriptis exemplaribus, ita & Dioſcoridi perperàm aſcribitur: quod ipſa per ſe ſermonis diuerſitas, nec non & locus in quem irrepſit incongruēs ac planè alienus, ſatis indicāt. Adde quòd hæc ipſa Iberis alio iam loco, nimirū lib. 2. cap. 205. à Dioſcoride lepidij nomine deſcribitur. Iccirco etiam à Cornario caput hoc ad notha meritò relegatur.

καρδαμαντικὴ] Cornarius *καρδαμίνη* potiùs, quàm *καρδαμαντικὴ*, legendū exiſtimat, nō alia, opinor, coniectura ductus, quàm quòd ita Aëtio, tetrab. 3. ſerm. 4. cap. 2. nominatur, ab odoris, ſaporis & figuræ quam cum naſturtio habet, ſimilitudine. Galenus hanc ipſam plantam aliâs *λεπίδιον*, aliâs etiam *ἀγριοκάρδαμον*, quaſi ſylueſtre naſturtium, appellari retulit, lib. 10. *κατὰ τόπους*. Ac idipſum quoq; teſtatur Paulus, lib. 3. cap. 77.

μῆκος δὲ ὅσον] Ex Democratis verſibus Iambicis à Galeno citatis, lib. 10. *κατὰ τόπους*, itémque ex Archigenis ad Ariſtonem epiſtola, quæ extat apud Aëtium, tetrab. 1. ſer. 3. capite penult. rurſúmque, tetrab. 3. ſer. 4. c. 2. locum hūc cum Cornario ſic reſtituimus: *μῆκος δὲ καυλοῦ ἐστὶ πηχυαῖον πλέον ἢ ἔλαττον*. Inferiùs verò, pro eo quod habetur, *ἔλαιον μετ' ἐρίου*, legimus, *ἔλαιον μετ' οἴνου*, aut etiam, *οἰνέλαιον μετ' ἐρίου*. Ita porrò legēdum, præter antè citata teſtimonia, commonefaciunt & ipſa Plinij verba, quæ habentur lib. 25. cap. 8. *Et poſtea, oleo & uino corpus perungatur*, &c. Ibidem addit Plinius ex Damocrate, quantum ad plantæ deſcriptionem ſpectat, *ſemine tam paruo eſſe, uix ut aſpici poſſit*: quòd ad vtendi modum, *radicem toxendicibus & articulis omnibus, uiris quidem plurimùm quaternis horis, fœminis minus dimidio adalligari oportere, rurſúmque diebus xx interpoſitis idem fieri, ſi qua admonitio doloris ſuperſit.*

IN LI-

IN LIBRVM SECVNDVM.

In Praef. ὅσα δριμέα] Fortè, δριμεία: ſenſus enim alioqui vix conſtaret.

Cap. VI. Ἰόνια δὲ καλεῖται] Quoniam nondum alibi, quod equidem meminerim, occurrit hæc κιονίων ſeu ἰονίων vox, adhuc incertũ eſt, vtrum ex ſententia Hermol. Barbari κιόνια, an verò iuxta fidem omnium exemplariũ ἰόνια, legi hoc loco oporteat. Κιόνια certè quidem medias haſce partes, quaſi columellas, dictas putat Hermolaus, quia iis velut columnis ac fulcris tam purpurarum, quàm buccinorũ caro & reliquæ partes innitantur. Sunt autem hæ valde toroſæ, firmæ ac fibroſę, circa quas teſtę volumina capreolorum ritu aduoluuntur intorquentúrque. Eaſdem alij ἰόνια à flore purpurarum buccinorúmq; violaceo, ſeu ἰοὸς, hoc eſt, violæ colorem æmulante, ita dictas exiſtimant: quoniam illis hæreat candida membrana venæ inſtar in longum protenſa, florem eum continens, inter μήκωνα ſeu papauerculum ſita, quod inferiore eſt loco, & τράχηλον ſeu ceruiculam, quæ ſuperiore: vti palàm fecit Ariſtoteles, lib. 5. de hiſt. anim. cap. 15.

Cap. VII. ἐκτήκουσι παχύτητας] Sunt qui cum Paulo τραχύτητας legãt. Nos vulgarem lectionem retinere maluimus. Nam & Plinius de Mytulis verba faciens, lib. 32. cap. 9. *Lauantur quoque*, inquit, *plumbi modo ad genarum craſſitudines*.

Cap. VIII. Τελλίναι δὲ καρ.] Fallitur Athen. lib. 3. δειπν. qui Tellinas cum Romanorũ mytulis, quos μύας ſeu μύακας Græci vocant, eaſdem eſſe crediderit. Sic & Plinius, qui pectunculis ea tribuit cap. 7. lib. 32. quę hîc à Dioſcoride Tellinis aſcribũtur, quaſi hæ cum pectunculis eædem eſſent. Quandoquidem & ab ipſo Hipp. 2. de diæta, hæc tria teſtaceorũ genera, ceu ſpecie diſcrepantia manifeſtò diſtinguuntur: dum in teſtaceorum genere aluum maximè deiicere mytulos, tellinas & pectunculos nominatim aſſerit.

Cap. X. ὅμοιον τῷ τῆς πορφύρας] Cùm purpuræ operculum à conchylij tegumento ſeu oſtracio figura diſcrepare nemo non animaduertat, veriſimile eſt ſimilitudinem hoc loco ad tegumenti ſubſtantiam, aut vſum potiùs referri debere: aut etiam ad vires ipſas. Nam & Gal. 11. ſimpl. de purpurarum operculis nonnulla tradit, quæ hîc à Dioſcoride Onychi ſeu vngui aſcribuntur.

τῶν κογχυλίων τὴν νάρδον] Quanuis malabathrum quod in Indiæ paludibus gignitur anteà nonnullis odoris cognatione deceptis Indicam nardũ falsò appellari prodiderit, hoc tamen loco ex eorum ipſorum ſentẽtia nardum nominat, quod veriùs malabathrum appellare potuit. Obiter verò hoc annotandum duximus, ne quis fortaſſe de nardo Gangitico iſta intelligenda ſuſpicaretur. Nardũ enim illud non in ipſis paludibus, vti malabathrũ, ſed apud fluminis Indici ripam tantummodò naſcitur.

ἀμφότεροι δὲ ὠώδεις] Quoniam Vngues hi caſtorium aliquatenus redolent, ac etiamnum ſuffitu vuluæ ſtrangulatu laborantes excitant, ſatis apparet ὠώδη hoc loco non pro bene aut ſuauiter olente, ſed, quemadmodum cap. de pice, & aliâs ſæpenumerò, pro grauiter aut alioqui vehementer olente, accipi oportere. Cæterùm pro κοιλίαν μαλάσσουσιν, Paulus etiam habet, κοιλίαν ταράσσουσι. Vtra verò lectio veritati magis conſentanea ſit, iudicium ij ferre poſſunt, qui conchylia eſitauerint.

Cap. XII. ἐπὶ ἡμέρας γ̄] Contendit Cornarius legendum, ἐπὶ ἡμέρας μ̄. quia Gal. 11. ſimpl. Itémque Aëtius, tum lib. 6. cap. 24. tum & lib. 2. cap. 175. Cancros pauore potus periclitantibus ex rabidi canis morſu ad dies quadraginta, tanquam certum ſtatutúmque terminum, potãdos exhibeant. Ego verò tum exemplariũ omnium communi conſenſu, tum & Serapionis interpretis autoritate fretus, nihil immutandum hoc loco cenſui. Nam & Dioſcor. in Theriacis, quo loco idem hoc remedium repetit, ad rabidi canis morſum Cancros, non ad dies XL. ſed ad dies quatuor, potãdos præſcribit: quod ipſum totidẽ verbis refertur à Paulo, lib. 5. cap. 3. His accedit, quòd Dioſc. hoc ipſo loco λυσσοδήκτους eiuſmodi cineris cancrorũ triduano potu nõ quidẽ perfectè curari, (quemadmodũ illi fortaſſe voluerunt) ſed tantummodò manifeſtò iuuari aſſeruit: ita vt intra triduũ aliqua ſentiatur vtilitas.

Cap. XIII. διαρίσκεται δὲ καὶ] Seruata vulgari hac lectione ſic vertendum fuerat: *in eundem quoque uſum toſtus ualere reperitur*. Attamen ex Marcelli ſentẽtia *eſtur* ſeu *eſitatur*, interpretatus ſum, & pro διαρίσκεται, βιβρώσκεται reponendum duxi, aut etiam ἐσθίεται. Et certè quidem præterquàm quòd Serapio Dioſc. interpres ita legiſſe videtur, Gal. etiam lib. 11. ſimpl. med. καὶ σκορπίον, inquit, τὴν ἑαυτοῦ πληγὴν ὀνινησι ἐπιτιθέμενον λεῖον, ὡσαύτως δὲ καὶ ὀπτὸν ἐσθιόμενον. Paulus quoque lib. 7. ſic habet: σκόρπιος χερσαῖος ὠμὸς ἐπιτεθεὶς, ἢ ὀπτὸς βρωθεὶς, βοήθημα τῆς ἰδίας πληγῆς γίνεται.

Cap. XVI. κνησμοὺς ἐργάζεται] Pruritus hos, quos ſolo contactu inducit Scolopendra (*antipedam* vertit Gaza) luculenter exprimit Ariſtot. de Scolopẽdris agẽs, 9. de hiſt. animal. hiſce verbis: τῷ μὲν οὖν στόματι οὐ δάκνουσι· τῇ δὲ ἁφῇ καθ' ὅλον τὸ σῶμα, ὥσπερ αἱ καλούμεναι κνίδαι. hoc eſt, *ore quidem minimè mordent, ſed tactu totius corporis, ueluti quæ urticæ dicuntur*.

Cap. XVIII. μυθῶδες γὰρ] Fabuloſum eſſe vult Dioſc. quod præcipiebatur ſuperſtitioſè nimiùm, vt certa menſura, nimirum quaternis vtrinque digitis, amputarentur Viperæ, quia fortaſſe non tantùm de paruis Viperis, quãtum de magnis præcidi neceſſe ſit. Et tamen illud ſtudiosè perpetuò à veteribus olim obſeruatum fuiſſe conſtat. Sed neque Dioſc. penitus damnare videtur quaternûm vtrinque digitorum reſectionem, imò potiùs rationem, qua mouebantur priſci vt id facerent. Cùm enim & caput & caudam in totum præcidi oporteat, quia partes excarnes ſint: illi tamen quaternûm vtrinque digitorum menſura ideò potiùs præcidebãt, quòd exiſtimarent vtrobique ſubeſſe veneni vim maleficam: licet in cauda nihil tale deliteſcat. Etſi enim Galenus lib. de Antid. 1. caudã ob frequentem motum ſordidum humorem magis quàm reliquum corpus attrahere prodiderit: & is ipſe tamen 11. ſimp. citra rationem amputari caudam liberè pronuntiauit.

τὸ δὲ λοιπὸν] Paulus addit, ἀφαιρεθέντων τῶν ἐντός. pro quo habetur apud Plinium, lib.29.cap.4. *exemptis interaneis*: quæ quidem verba Dioſcoridis Interpretes omnes non malè de ſuo adiiciunt.

φθεῖρας φυγᾶν] Ait Marcellus in quibuſdam codicibus legi, μὴ φυγᾶν· quę lectio probabilior eſt. Et reuera quidem Gal.11.ſimpl. Viperinarũ carnium eſu recrementa corporis ad cutim protrudi aſſerit: quod ſi ita eſt, quin ex earum eſu procreentur pediculi, nemini dubium eſſe debet: præſertim verò in iis qui prauorum ſuccorum copia redundant. Sic quoque Plinius lib.29.cap.6. *Ius viperæ*, inquit, *pediculos è toto corpore expellit, pruritúſque etiam ſummæ cutis*, &c.

πρὸς ἀστομαχίαν] Siue ἀστομαχίαν legas, ſiue ἀστομίαν, parum certè intereſt. Nam & malabathrum & ſpica nardi, inter ea quæ ſtomachũ iuuant medicamenta ſunt antè recenſita. Galenus itidem 11. ſimpl. viperinas carnes ait, ἀναμίγνυσθαι τοῖς ἐσκευασμένοις εἰς ἡδονὴν ἁλσίν, hoc eſt, *ſalibus permiſceri ad ſuauitatẽ apparatis*. Addito verò malabathro aut etiam ſpica nardi, quin tum ſaporis tum & odoris ratione maiorem cum palato ineant gratiam, nemo profectò dubitauerit. Equidem hac ductus ratione cum pleriſque Interpretibus, ἀστομίαν, legendum exiſtimaui.

CAP. XIX. τὸ τῆς ἔχεως] Non ἔχεως, ſed ἀσπίδος legiſſe videtur Paulus, lib. 7. quoniam aſpidis exuuiis hoc ipſum tribuit, quod Dioſcorides hoc loco, Viperæ ſenectæ.

CAP. XX. μετὰ ἀκαλύφης] Addit Oribaſius θαλασσίας: quæ vox etiam hoc loco ſubaudienda eſt: nec abs re, quandoquidem & ipſe Plinius, lib.32.cap.10. vrticam marinam tritam ex aceto ſcillite inter pſilothra commemorat.

CAP. XXI. τρόμοις τοῖς κατὰ πάθος] Marcellus itémque Ruellius per πάθος intelligunt, malam valetudinem: tremoréſque hîc ex aduerſa valetudine ortos à tremoribus ab ætate, labore aut pauore, aliáve quapiam id genus externa cauſa contractis diſtingui volunt. Alioqui ſuſpicatur Marcellus legendũ, κατὰ πάχος, quaſi velit Dioſc. tremoribus iis tãtùm prodeſſe cerebrum Leporinum, qui ex humorum craſſitie ortum habent. AEgineta verò lib.3.cap.21. quoniam ἀδιορίστως loquitur, ex quacũque cauſa tremulis cerebrum Leporinum adminiſtrare videtur. Nobis autem vnà cum Cornario viro doctiſſimo viſum eſt, τρόμους κατὰ πάθος hoc loco Dioſc. dictos, qui vnica voce φόβοι à Galeno de eodẽ cerebro Leporino ſermonem faciente dicũtur. Eſt enim φόβος, hoc eſt, *metus*, ex animi perturbationum genere, quę Græcis πάθη dicuntur. Sunt porrò hæc Galeni verba 11. ſimpl. τινὲς φόβοις βοηθεῖν ἐσθιόμενον τὸν ἐγκέφαλον ἔγραψαν. hoc eſt, *Quidam eſitatum cerebrũ pauoribus opitulari tradiderunt*. Quamobrem ex Galeni ſententia tremores ex pauore ortos intelligendos hoc loco exiſtimauimus.

CAP. XXII. ὀδόντα πονοῦντα] Huius radij ſeu aculei vſum in ſedandis dentium doloribus non ſatis exprimit Dioſcorides. Denti quidem dolenti illidi tantummodo voluit Paulus, lib.7. hiſce verbis: τρυγόνος θαλασσίας κέντρον ἐπικρουόμενον ὀδόντι ἀσθενεῖ, θρύπτει αὐτόν, καὶ ἐκβάλλειν ποιεῖ. hoc eſt, *Paſtinacæ marinæ aculeus denti infirmo illiſus, ipſum conterit excutítque*. At Plinius, lib.32.cap.7. & eo gingiuas in dolore ſcarificari, & contritũ ipſum illini prodidit. *Paſtinacæ quoque radio*, inquit ille, *ſcarificare gingiuas, & in dolore utiliſſimum. Conteritur is, & cum helleboro albo illitus, dentes ſine uexatione extrahit*. Quare tu facto periculo videris, num fortè rectiùs apud AEginetam legas, ἐπιχριόμενον, ἀντὶ τοῦ, ἐπικρουόμενον. *illitus*, inquam, non *illiſus*.

CAP. XXIII. καὶν δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ] Quomodo ſepium ſeu teſta Sepiæ in propria teſta vri debeat, veluti ſonant Autoris verba, non video. Rectiùs fortaſſe dixerimus, teſtam Sepię ἐν ἰδίῳ ὀστράκῳ, hoc eſt, *in fictili peculiari*, videlicet in eum vſum peculiariter accommodato, vri oportere: aut (quod mihi quidem vero ſimilius eſt) pumicoſum ſepij corpus in ipſa teſta, hoc eſt, in ambiente extrinſecus cortice ſeu cruſtoſo corpore, quod deinde πλακῶδες Autor nominaſſe videtur, vrendum eſſe. Sic ὄστρακον priore loco συνεκδοχικῶς vſurpabitur, vt à toto pars intelligatur, nimirum pro fungoſo ſeu pumicoſo corpore intus concluſo: poſteriore verò loco, pro cortice ipſo duriore. Nil ergo aliud voluit Dioſc. quàm ſepium, os Sepiæ Plinio dictum, quod in dorſo ſepiæ reperitur, & ὄστρακον τὸ ἐν τῷ νώτῳ Athenæo dicitur, lib.7. Deipn. totum ac integrum cum ſuo cortice cremari oportere.

σὺν ἁλσὶ λείον] Sal foſſile deſiderat Galenus, quod non expreſſit hoc loco Dioſc. Sunt verò iſta de ſepio Gal. verba, 11. lib. de med. fac. τοῖς ὀρυκτοῖς ἁλσὶ μιχθέν, ἀποτήκει τὰ κατ' ὀφθαλμοὺς γινόμενα πτερύγια. hoc eſt, *quum & ſali miſtum foſſili, oculorum pterygia ſeu ungues eliquat*. Ac illius quidem exemplo Paulus eundem quoque ſalem nominatim deſignat, de re med. lib.7. Plinius ſali ſimpliciter dicto cadmiam addit, lib.32.cap.7. *Sanat*, inquit, *pterygia cum ſale & cadmia ſingulis drachmis*.

CAP. XXV. μετ' οἴνου] Plinius, μεθ' ὕδατος, legiſſe videtur. Agẽs enim de Hippopotamo. lib. 28.cap.8. *Teſticuli*, inquit, *drachma ex aqua contra ſerpentes bibitur*. Paulus ſimpliciter morſibus ſerpentium bibitum mederi prodidit, miſturæ facta nulla mentione.

CAP. XXVI. κάστορος ὄρχις] Initium huiuſce capitis aliter legi oportere, quæ in vetuſto codice cernitur diuerſitas, per ſe ſatis indicat. Ac equidem quò clarius illud ſit, ita legi malim: Κάστωρ ζῶόν ἐστιν ἀμφίβιον, τὸ πλεῖστον ἐν ὕδασι σὺν ἰχθύσι καὶ καρκίνοις τρεφόμενον. ποιεῖ μὲν αὐτοῦ ὄρχις καὶ πρὸς ἑρπετά. ἔστι δὲ &c.

σὺν ἰχθύσι καὶ καρκίνοις] Serapio ex Dioſc. Caſtorem ſeu Fibrum ex piſcibus & cancris victũ quæritare voluit: quem ſecuti etiã vidẽtur Marcellus & Cornarius. At diuerſum quid ſonare videntur ipſa Dioſcoridis verba, nimirũ vnà cum piſcibus & cancris vitam in aquis degere, ibidémque victum capeſſere. Siquidẽ aliud eſt, σὺν ἰχθύσι τρέφεσθαι: aliud ἰχθύσι τρέφεσθαι. Quin & ij ipſi qui domi Fibros aliquantiſper alucrũt, illos piſcibus, quantumuis curioſè appoſitis, minimè veſci, ſed arborum tantùm corticibus, ramis, foliis ac fructibus victitare obſeruarunt.

καὶ τὸ ἐντὸς ἔχον κηροειδὲς] ἔχοντας legendum videtur, vt ad præcedentem vocem, ὄρχις, commodè referatur: aut certè ἔχον per ſyllepſin referri dicamus ad rem ſignificatam, nempe ad καστόριον quod quidem cum Fibrorum teſtibus vnum &

idem erat, vel ipſo teſte Galeno: qui lib. x i. de medic. fac. ὄρχεις κάστορος, inquit, ὀνομάζουσι καστόρειον. hoc eſt, *Fibri teſtes caſtorium nominant*. Sic & quod deinde ſequitur, διαφερόντως, ad Caſtorium, nō ad contentum dūtaxat liquorem, referri debere nemo non iudicet. Nec enim liquor ipſe tunicis tanquam interiecto ſepto diſtinguitur, ſed iis ipſis circundatur: diſtinguntur autem ipſi folliculi ſeu teſtes tunicis, liquor diſtinctis hiſce continetur. Quòd ad vocem εὔθρυπτον attinet, eam certum eſt non de liquore, ſaltem adhuc recenti, ſed de exiccato teſte cum ſuo liquore intelligendam eſſe: friabile enim de liquore humido prædicari rectè nequit. Cæterùm etſi Antiquitas vniuerſa Caſtorium crediderit aliud nihil eſſe, quàm fibri teſticulos: attamen nos ipſi cùm Monſpelij Michaëli Heroardo peritiſſ. Chirurgo Fibrum diſſecanti aſtaremus, teſticulos à folliculis iis qui in inguinibus vtrinque membrana ſua concluſi teſtium ſpecie fallunt, quíque veriùs Caſtorij nomine donantur, planè diuerſos obſeruauimus: id quod & à piæ memoriæ Præceptore Rondeletio, rerum naturalium indagatore ſagaciſſimo, anteà edocti fueramus. Folliculos autem eos potiùs, quàm teſticulos paruos ſpinæ adhærentes, à Veteribus vſurpari ſolitos, vel ex eo patet, quòd ſub finem capitis ſcribit Dioſcorides, diuiſa pelle excipi liquorem illum melleum tantopere celebratum: teſtes verò, nō niſi aperto abdomine remotíſque cæteris viſceribus, ſpinæ adhærētes reperiantur. Adde quòd quæ priùs à Dioſc. legitimum Caſtorium deſcribente liquori tributa ſunt, folliculorū quàm teſtium liquori magis conueniunt. Sed & ex aliorum potiùs, quàm ſua ipſius, ſententia teſtes appellaſſe mihi videtur Dioſcorides: quoniam hoc ipſo capite eos interdū non ὄρχεις, ſed φύσεις, hoc eſt, *folliculos*, nominat.

CAP. XXVIII. κωλύει τὰς ὑπὸ.] Falſum ſe facto periculo comperiſſe, quod hoc loco refertur à Dioſcoride, aſſerit Gal. 10. de medic. facult. quo quidē loco, ranas eiuſmodi virides eáſque paruas, βρέξαντας à nonnullis vocari prodidit: *diopetes* & *calamitas* eaſdem quibuſdam vocatas tradidit Plinius, lib. 32. cap. 7. Cæterùm quas hoc capite πινόντων ἀποστάσεις dixit Dioſc. ὀδύνας nominauit Aëtius, capite de ranis lib. ſecundo.

CAP. XXIX. Αἴλουρος νεαρὸς] Piſcis idem, vt σίλουρος, παρὰ τὸ σείειν τὴν οὐρὰν, ita & αἴλουρος, ſeruata eadē analogia, παρὰ τὸ τὴν οὐρὰν αἰολεῖν, τουτέστι κινεῖν, dici potuit. Ideóque ſiue σίλουρον legas, vt habetur in vetuſto codice, ſiue αἴλουρον, vt in vulgatis exemplaribus, itémque apud AEginetam, parum intereſt.

CAP. XXXI. τὰς ἐν στόματι σηπεδόνας] Has ipſas σηπεδόνας, de mænularum itidem capitibus agens Aëtius, σηπόμενα τῶν ὀδόντων οὖλα nominat, Tetrab. 1. ſer. 2. cap. 155. Cæterùm in hoc ipſo capite pro δακτύλῳ, δακτυλίῳ potiùs, ad maiorem differentiam, legendum videtur: itémque pro καταπλασθεῖσα, καταπασθεῖσα. Cinerem enim per ſe rectiùs inſpergi, quàm illini dixerimus.

CAP. XXXIII. εἴς τε τὰς δριμυφαγίας] Varij variè locū hunc exponūt: at equidem ad eadem ὡμοτάριχα conuenire Interpretor, ad quæ & cætera quæ in alimentorum genere ſunt acria, nimirum ad excalfaciendum, aperiendum, incidendum, attenuandum, digerendum, aliúdve quiduis eorum præſtandū, quæ per cibos acres quæri conſueuerunt. Enimuerò qui δριμυφαγίαν vertūt, vomitionem ciborum acredine ſeu acrimonia quæſitam, ipſius verbi vim non ſatis videntur aſſecuti: quippe qui latè patentem δριμυφαγίας ſignificationem nimiùm coanguſtant atque reſtringunt, dum ad particularē effectum eúmque minimè neceſſarium, transferunt. Fateor equidem acrium quorundam alimentorum, nominatímque ſalſamentorum, eſu vomitiones interdum concitari, apparatis ſcilicet fluxilioribúſque redditis eorum vſu frigidis, craſſis & viſcidis humoribus, ſi qui fortè ventriculo inhæſerunt, vti etiam ſcripto prodidit Orib. lib. 1. ἀπορ. itémque Gal. lib. de att. vict. cap. 1. Sed ſunt etiam alij acrium ciborum effectus, quos eo ipſo loco Galenus ſtudioſè perſequitur. Ac, vt verè dicam, acres cibi calfacere quidem, incidere & attenuare per ſe ac ſuapte natura poſſunt: at vomitiones concitare, non item: niſi ex accidenti, dum & humores craſſos ad vomitionem apparant, & ventriculum ipſum acrimonia ſua mordicant. Adde quòd etſi concedam, radiculam, erucam, ſalſamentum vetus, origanum viride, cæpam, porrum & alia quædam acria, vomitiones prouocare: non tamen quicquid in alimentorum genere acrimoniam habet, protinus ἐμετικὸν cenſeri oportet. Quin ne ipſa quidem acria illa, quæ inter ἐμετικὰ modò recenſui, perpetuò & omnibus ex æquo vomitiones concitant: ſed iis tantùm, quibus impurus & frigidorum humorum colluuie refertus eſt ventriculus, ſiquidem ea largiùs eſitauerint. Cæterùm ſalſorum acriorúmque id genus ciborū eſum Græcis olim δριμυφαγίαν dictum ſatis patet, tum ex ipſius vocabuli etymo, tum ex AVreliani teſtimonio: qui quidem lib. 3. tard. paſſ. cap. 2. de ſtomachicis: *Adhibenda*, inquit, *recorporatio, quā Græci μετασυγκριτικὴν vocant, ex acriori cibo, quē Græci δριμυφαγίαν appellant*: itémq; lib. 1. cap. 1. *quibus diebus ſalſum damus, Græci δριμυφαγίαν appellant*, &c. Aliam verò fuiſſe à vomitione δριμυφαγίαν, vel ille vnus Pauli locus, lib. 4. rei medicæ, de elephanticorū curatione, abundè teſtatur: δριμυφαγήσαντες δὲ ἐξεμείτωσαν, ἀπό τε ῥαφανίδων καὶ σηπίων &c. hoc eſt, *acribus aſſumptis cieatur vomitus, ſcilicet radicula & aliis eiuſmodi*.

CAP. XXXIIII. τὰ ἑλκούμενα ἐπιπαύσῃ] Vulg. ἐπικαύσῃ. Et certè quidem n[illegible] ignoro in præhumidis, putridis ſerpentibú[illegible]teſtinorum vlceribus cogi nos interdum, [illegible] ex priſcorum Medicorum ſentētia, ad σηπτικὰ & ἐσχαρωτικὰ medicamenta tranſire: qualia longè plurima apud Gal. reperias, lib. 9. de comp. med. κατὰ τόπους, capite de dyſenteriæ curatione. Attamen hoc loco ἐπιπαύσῃ cum Marcello lubentiùs lego, quàm ἐπικαύσῃ. Neque enim garum muriámue adurendi tanta vi pollere, ſit mihi veriſimile. Fateor equidem depaſcentia illa vlcera remediis hiſce, tanquam calfaciendi ſiccandíque ſumma vi præditis, ſerpere prohiberi, dum ab his illa egregiè repurgantur, detergentur & exiccātur: quæ quidem cauſa eſt vt & ante eſcharoticorum vſum meritò iſta vſurpentur: at iis protinus cruſtam (quod ab ipſis eſcharoticis fieri ſolet) induci, nō item. Sed & ipſa verborū ſeries, lectionem hanc

cæteris omnibus anteferri debere, per ſe ſatis indicat. Siquidem ei quod paulò pòſt ſequitur, ἐρεθίζειν, τὸ ἐπιπαύειν perquàm aptiſſimè opponitur.

τὰ αἰϊ ἑλκώδη ἐρεθίσῃ] Locum hũc, alioqui ſubobſcurum, illuſtrant non mediocriter quæ de Muria ſeu ſalſugine traduntur à Gal. lib. de ſimpl. med. fac. x i. capite vltimo. Ἅλμη (ſunt hæc ipſius verba) ταριχηρῶν ἰχθύων ὁμοίως τῷ γάρῳ πρός τε τὰς σηπεδόνας ἁρμόζει, καὶ πρὸς ἰσχιάδας καὶ δυσεντερίαν ἐνιεμένη. τῇ γὰρ δριμύτητι τοὺς μὲν τὸ ἰσχίον ἐνοχλοῦντας χυμοὺς ἐπισπᾶται, καὶ διὰ τῶν ἐντέρων ἐκκενοῖ. τὰ δὲ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἐν τῇ δυσεντερίᾳ περικλύζει τε καὶ ξηραίνει, &c. quę quidem totidem verbis repetuntur ab Aëtio. Tetrab. 1. ſerm. 2. cap. 151. *Muria*, inquiunt, *ſalſorum piſcium, æquè ac garum, tum ad putrida ulcera accommodatur, tum & ad iſchiadas & dyſenteriam infunditur. Sua ſiquidem acrimonia coxam infeſtantes humores attrahit, & per inteſtina uacuat: putreſcentia uerò ulcera in dyſenteria proluit & exiccat.* Hanc ipſam ſententiam, quæ hauddubiè verbis Dioſc. eſt maximè conſentanea, quò fœlicius exprimeremus, placuit in hoc loco vertendo liberiore paraphraſi vti, ac nonnulla ex Autoris ipſius mente ſupplere, ídque nequis impoſterum ſcrupulus lectori ſupereſſet.

Cap. xxxv. ἀπὸ τῶν φωκίων] Mendosè in omnibus quæ in manum venerunt exemplaribus legitur, φωκίων, ἀντὶ τοῦ, φυκίδων. Porrò quæ hoc habentur capite, iiſdem verbis ab AEgineta repetuntur, niſi quòd pro περκίδων, habet, περκῶν· itémque in iuſculi confectione ſalem addit, καὶ ἁλῶν: quæ quidem verba nos quoque minimè omittenda exiſtimauimus: maximè cùm, Marcello teſte, in vetuſto quodam Dioſc. exemplari legerentur. Cæterùm ſubdit idem AEgineta, in eundem vſum ex oſtracodermis, id eſt, ijs quæ teſtacea cute integuntur, parari iuſcula: maximè verò ex tellinis, hiatulis, conchulis, &c. quæ quidem fuit etiam Dioſc. ſententia, capitib. v i i i & i x.

Cap. xxxvi. ἐντεθειμένοι βρώμασι] Nos quẽadmodum ſonabant Dioſc. verba interpretati ſumus. Alij *cauis fabarum incluſos* vertunt. Hócne an illo modo vertendum ſit, non magnoperè laboro. Attamen ſi vulgata hæc verſio magis placet, expungenda neceſſariò propoſitio μετὰ. Nam quòd ad βρώματος dictionem attinet, non dubito quin veluti ὀδόντων βρώματα ſeu ἐμβρώματα hui[illegible]m Autori dicuntur, *cauernæ* ſeu *caua denti*[illegible]*a* quacunque cauſa ij arroſi fuerint: ita & βρώματα κυάμων dici potuerint *fabarum caua*, quæ quidem oculis patent, quoties illæ à curculionibus eroſæ fuerunt. Cæterùm Plinius, lib. 29. cap. 4. hæc è deuoratis Cimicibus, quãuis ouo aut cera aut faba incluſis, quartanarum remedia, falſa nec referenda eſſe arbitratur.

βδέλλας ἐξάγουσι] Gal. 11. ſimpl. med. ſe alliorum eſu ſolo hirudines eiicere ſolitum teſtatur, neq; propterea vnquam ad Cimices confugere coactum. Porrò ſubit mentem locus ille Hipp. 2. Prorrhet. vbi fauces variis ex cauſis ſanguine impleri tradidit, ac inter alias etiam hirudinem ſeu ſanguiſugam commemorat: quo loco tamẽ nonnulli βδέλλαν, non hirudinem, ſed venã quandam in faucibus varicoſam eo, vti ſibi fingunt, nomine appellatã interpretari maluerunt: quaſi verò rationi conſentaneum non ſit, vt hirudo interdum inter potandam aquam in os faucéſve recipiatur, ibidémque adhæreſcat: maximè cùm & hiſtoriis duabus luculenter id cõprobet Gal. 4. de locis aff. cap. 6. & Dioſc. in Alexiph. faucibus adhæreſcentis hirudinis remedia tradat. Ac equidẽ ante annos aliquot ſat longum iter cum amico non vulgari D. Ant. VVyſs, Sedunenſi Medico, confeci, cuius equus hirudinẽ eo modo hauſerat, quam tandem ſatis grandem veterinarius Medicus faucibus inhærentem auellit, cùm non aliam magna copia dudum emanantis ab ore ſanguinis cauſam diuinare poſſet. Quídni vero & homini exiguis ac vilum propè effugientibus ſanguiſugis plenam aquam bibenti per imprudentiam idem accidere poſſit?

Cap. xxxvii. ὄνοι οἱ ὑπὸ τὰς ὑδρίας] Beſtiolę hæ varias tum apud Græcos, tum apud Latinos appellationes ſortiuntur. Quas enim κυβαρίδας ſeu ὄνους hoc loco nominat Dioſc. alij ὀνίσκους ſeu ὄνους πολύποδας dicunt: Galenus etiam apud ſuos κυάμους dictas fuiſſe cõmemorat, ſcilicet à ſimili fabæ potius colore, quàm figura. Plinio multipedæ, centipedæ atque etiam millepedæ dicuntur. Marcellus Empiricus *Cutiones*, à cute dura & ſolida, Cæl. Aurelianus *porcelliones* nominat. Porrò horum ipſorum animalculorũ elegantem Galeni deſcriptionem Dioſc. verbis conſentaneam placet hoc loco aſcribere. Ille enim tertio κατὰ τόπους. ὀνίσκος κατοικίδιος, inquit, ζῶον ἐστὶ πολύπουν ἐν τοῖς ὑδρηροῖς ἀγγείοις καὶ ἐν ταῖς κοπρίαις γιγνόμενον· κατὰ δὲ τὰς τῶν δακτύλων ἐπερείσεις σφαιρούμενον. hoc eſt, *aſellus domeſticus animal eſt multipes in aquarijs uaſis & ſterquilinijs naſcens: quòd ſi digitus apprimatur, ſeſe in orbem contrahit.* Itémque 11. ſimpl. med. ἔστι δὲ ζῶα σφαιρούμενα κατὰ τὴν εἰς ἑαυτὸν σύνοδον, ἅπερ ὀνομάζουσί τινες τῶν παρ᾽ ἡμῖν κυάμους, ἐπειδὴ παραπλήσιοι τοῖς ἐδωδίμοις κυάμοις εἰσὶν, ὅταν ἑαυτοὺς σφαιρώσωσι, φαιοὶ κατὰ τὴν χρόαν ὄντες. ἐπὶ δὲ τῆς ἀγροικίας ἐστὶν ἰδεῖν πλείστους τούτους γιγνομένους ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις, αἷς ἀπὸ τῶν κρηνῶν κομίζουσιν ὕδωρ οἱ ἄγροικοι, &c. Quæ ita vertimus: *Sunt uerò animalia quæ dum ſeſe contrahunt, pilæ in modum conglobãtur: hæc nonnulli è noſtratibus cyamos, id eſt, fabas, nominant, quandoquidem eſculentis fabis ſunt perſimilia, cùm ſeſe in orbem complicuerint, quippe quæ colore ſint fuſco. Porrò eiuſmodi plurima uidere eſt in ruſticorum habitationibus ſub ſitulis, quibus è fontibus aquam ſuam comportant*, &c. At non tantùm ſub vaſis aquariis reperiuntur, ſed & aliâs in locis humectis, aquoſis & ſordidis. Cæterùm pro eo quod tum Galenus, tum Dioſcorides σφαιροῦσθαι dixêre, Theophraſtus συσπειρᾶσθαι, Heſychius συστρέφεσθαι. Plinius de iiſdẽ animalculis, *tactu ſeſe contrahũt*. Scribonius Largus, *conduplicãt ſeſe in orbem pilulæ rotundiſſimæ ſimilem.* Marcellus Emp. *tactæ compliant ſeſe in orbem pilulæ rotundiſſimæ*: alio loco, *contactæ in globulos complicantur*, aliâs *pilulam de ſe faciunt*: aliâs denique *cõtactæ contrahuntur & rotundantur*: quæ quidem omnia eôdem planè redeunt.

Cap. xliiii. ἐπιπλασθέντες δὲ] And. Lacuna in vetuſtiſs. quodam codice legit, ἐπιχρισθέντες δὲ μετ᾽ ὄξους. Cornarius ἐπιπασθέντες δὲ, quam lectionem nos ſecuti ſumus. Sic enim de aſini Vngularũ cinere Galenus, fidus Dioſc. Interpres, 11. lib. ſimpl. med. ἐπιπαττομένην δὲ τὴν αὐτὴν τέφραν

ξηραῖ, ἰᾶσθαι τὰ χίμετλα. hoc eſt, *eodem inſperſo cinere ſanari perniones.*

CAP. XLVIII. ἑρπετῶν καὶ κτιλῶν] Serapio vertit in genere, *uenenoſis morſibus auxilio eſt.* Aldinus codex pro κτηνῶν, habet, κτιλῶν. Hanc vocẽ omiſit AEgineta, qui tamen cætera quæ de animantium Iecinoribus hic habentur, totidem verbis videtur tranſcripſiſſe. Equidem etſi non negauerim in morſibus etiam equorum, cæterorúmque id genus iumentorum, plerunque veneni quiddam ſubeſſe, κυνῶν tamen cum Cornario, potiùs quàm κτιλῶν legendum cenſuerim.

CAP. XLIX. ἀπεικότως ὑδροφοβίας] Remediũ hoc ex aliorum potiùs quàm ſua ſententia meritò proponit Dioſcorides. Galenus quoque videtur huic ipſi remedio diffidere, aut certè non ſatis fidere, dum lib. ſimpl. XI. omnes mortuos teſtatur, qui ſolo rabidi canis hepate ad arcendam ὑδροφοβίαν vſi fuerant.

CAP. L. ἐκβάλλει λίθους] Paulus de hoc eodẽ mergi iecore, pro ἐκβάλλει λίθους, habet, λίθους ἐκβάλλει. hoc eſt, *calculos eijcit.*

CAP. LI. τὰ δὲ ὑποδημάτων] Soleas veteres ad calceamentorum attritus ſeu iniurias ex calceatu etiam conuenire docet Galenus, qua pollent reſiccãdi vi: ſed duntaxat, ſedata inflammatione.

CAP. LIII. ἁρμόζει στομαχικοῖς] Interioris tunicæ ventriculi gallinaceorum vſum hunc deridet Galenus, II. ſimpl. quippe qui ipſius vanum ſe experimentum feciſſe aſſerat. Attamen Plinius eam diuerſis locis ad varios commendat vſus. A noſtris quoque Practicis non rarò vſurpari conſueuit.

ἐπικράτως χάειν] Non dubium eſt, quin velit Dioſcorides Ius pulli gallinacei valere ad temperandam corporum κακοχυμίαν. Id genus curationis ἐπίκρασιν Medici vocãt, dum ſcilicet, teſte Gal. lib. 9. Meth. ſenſim ac paulatim praui vitioſique humores euacuantur, & boni laudabiléſque ſucci, quales hauddubiè gignit eiuſmodi iuſculum, in eorum locum ſufficiuntur. At videntur lõgè aliud voluiſſe Galenus, & ipſe quoque Paulus: nempe hoc iuſculi genus alui cohibendæ vi pollere. Quanquam hi de gallinarũ iure, conceptis verbis agunt: Dioſcorides verò de pulli iuſculo, quem νόσσακα nominat. Sic porrò Gal. habet II. ſimpl. ὁ γὰρ μὴν τῶν ἀλεκτορίδων ἁπλῶς ζωμὸς ἐπικρατικῆς ἐστι δυνάμεως, ὥσπερ ὁ τῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων ὑπακτικῆς. hoc eſt, *gallinarum ius ſimplex cohibendæ alui facultate pollet, uti ueterum gallinaceorum, ſubducendi.* Hoc tamen loco ex Dioſcoridis contextu ἀντὶ τοῦ, ἐπικρατικῆς, lubenter cum Cornario reponerem, ἐπισχετικῆς, aut ἐπισχετικῆς, niſi quæ à Paulo de iuſculo eodem repetuntur lib. 7. apertiùs innuerent, τὴν ἐπισχετικὴν δύναμιν oppoſuiſſe Galenum τῇ ὑπακτικῇ. Sic enim ille: καὶ ὁ τοῦ παλαιοῦ δὲ ἀλεκτρυόνος ζωμὸς σὺν ἁλσὶν ἐπὶ πλεῖστον ἑψηθέντος, ὑπακτικὸς γίνεται· ὁ δὲ τῆς ἀλεκτορίδος, τοὐναντίον ἐπισχετικός. hoc eſt, *Veteris galli cũ ſale diutiſſimè cocti iuſculum aluum ſubducit: eandem contrà ius gallinæ comprimit.* At verò Plinius longè aliud ſentit, dũ lib. 29. cap. 4. *Ius gallinæ*, inquit, *aluum ſoluit validiùs è uetere gallinaceo.*

τυρεῖοῖς χρονίοις] Addit Lacuna ex veteri codice ἀρθριτικοῖς χρονίοις: ac ſic quoque Plinius & Serapio videntur legiſſe.

CAP. LIIII. ὠὸν τὸ ἁπαλὸν] περὶ τῶν συνηθεστάτων & ἐπιμελεστάτων ὠῶν hauddubiè agit hoc loco Dioſcorides, nimirũ de gallinarum Ouis: ac triplicis quidem differẽtiæ meminit, quæ in iis penes coctúram variam obſeruari conſueuit. Siquidem ῥοφητά, hoc eſt, *ſorbilia*, nominat, quæ breuiſſimã coctúram experiuntur, quæq; planè liquida vixdum incaluerunt. σκληρά verò ſeu *dura*, quę igni duratã ſunt, quæ ſcilicet ita coquuntur vt indureſcant: hæc Galeno ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ dicuntur. Inter hæc autem media ſunt quaſi ex dimidio cocta, quæ Dioſcoridi ἁπαλά, Galeno τρομητά, hoc eſt, *tremula*, nominantur: *mollia* dixère Latini ad durorum differentiam. Cæterùm prout hunc in modũ magis minúſve cocta ſunt Oua, ita quoque magis minúſve nutriunt.

CAP. LV. αἰακόλλημα δὲ] Quantum ex Galeni verbis in vndecimo ſimpl. med. colligere licet, αἰακολλήματος nomine non tantùm hîc videtur intellexiſſe frõtale, quod ad cohibendas intercipiendáſve fluxiones in oculos potiſſimùm decumbentes fronti imponatur, ſed & remediũ ad pilos palpebrarum reclinandos ſeu agglutinandos aptum: vtrunque enim præſtare candidum ex Ouo demõſtrare nititur. Sed neque poſterius hoc omiſit Plinius, in Ouorum viribus recenſendis: veruntamen ad reclinandos pilos ammoniacum tritum admiſcet, quemadmodum ad cohibendas fluxiones, thuris pollinem.

CAP. LIX. κωλικοῖς ὠφελεῖ] Lacuna veteris exemplaris fidem ſecutus, ἀντὶ τοῦ κοιλιακοῖς, quod habebatur in vulg. exemplaribus, legit κωλικοῖς: & nos quoque ita legendum cenſuimus. Quotquot enim Galeritæ ſeu alaudæ vires tradidère, ad coli ferè vitia ipſam commendàrunt: & Galenus quidem in eum vſum non aſſam, ſed elixam cum ſuo iure ad multos dies ſumi voluit. Plinius, lib. 30. cap. 3. non aſſam tantùm Galeritam, ſed & ipſius cinerem in aqua bibi tradidit.

CAP. LXI. ἐλέφαντος ὀδόντες] Paulus AEgineta Elephantis non dentibus modò, ſed & vnguibus atque oſſibus eandem hanc vim tribuit.

CAP. LXIII. παρηγορεῖ γομφιάσεις] γόμφιοι tum Galeno, tum Ariſt. verè dicuntur interiores dentes omnes, præter eos qui πρόσθιοι, hoc eſt, *anteriores*, iiſdem dicti ſunt, dum & inciſorios & caninos dentes complecti voluerunt. Inde deducta vox eſt γομφίασις, huic Autori, niſi fallor, peculiaris. Interpretantur nonnulli, *maxillarum aut gingiuarum ex dentitione dolorem.* Equidem ea vocce μυλαλγίαν potiùs Galeno dictam ſignificari exiſtimo, hoc eſt, *molarium ſeu intimorum dentium dolorem.* Eum verò intelligo, qui ex defluxione oriundus eſt, non item ex dentitione ſola. Quin neque Cornu ceruinum nato ex dentitione dolori rectè conueniret, quum χαλαστικὰ ſeu relaxantia remedia, qualia ſunt mel, butyrũ, ouillum leporinúmve cerebrum, tùm magis ſint ex vſu. Alij quemadmodum γόμφωσις Medicis dicitur dentium συνάρθρωσις, quoniam γόμφων, hoc eſt, clauorum ſeu cuneorum modò ſuis alueolis infiguntur, ita fortaſſe γομφώσεως huius vitium, γομφίασιν dici exiſtimarunt, dum videlicet dentes vacillant mobiléſque ſunt, neque firmiter ſuis hærent alueolis: id quod citra ictũ aut dentium

ipſorum ex ſenio ſiccitatem plerunque accidit, vitio nerui qui dentem firmat præ humore nimio molliti atque relaxati, vel certè ipſarū gingiuarum, dum humore nimio turgent, atque adeò præ mollitie & laxitate quaſi diffluūt. Vtrique verò huic malo Cornu ceruinum videtur, quia tum ſiccat tum aſtringit, per quàm accommodatiſſimum. Ideóque Gal. de Cornu ceruino agens, II. ſimpl. valere dixit, εἰς τὸ περιστέλλειν οὖλα τὰ πλαδαρὰ, *ad contrahendas mollitie laxitatéue diſſluentes gingiuas*. Itémque lib. de theriaca ad Piſ. τὸ δὲ τοῦ ἐλάφου κέρατος ῥίνημα καιόμενον καὶ μετ' οἴνου λειούμενον, εἶτα περιπλασσόμενον, τοὺς σειομένους ὀδόντας πηγνύειν. hoc eſt, *Cornu ceruini ramentū uſtum & cū uino tritum, deindéque circumlitum, mobiles dentes firmat & ſtabilit*. Et hæc quidē à Paulo lib. 6. cap. de Cornu ceruino, totidem verbis repetuntur. Ac ipſe quoque Plinius lib. 28. cap. x. *Cornu cerui mobiles dentes confirmare teſtatur, doloréſque eorum mitigare, ſiue infricentur, ſiue colluantur*. Verumenimuerò cùm dentium mobilitatem vix vllus comitetur dolor, vox autem παρηγορεῖν hîc dolorem hauddubiè præſupponere videretur, interiorum dentium dolorem interpretari maluimus, qualis ferè illis accidit ratione neruorum, quos ſubſtratos habent à tertio pari. Et certè quidem, tanquam ad dolores eiuſmodi leuandos aptum, Cornu cerui meritò recipitur in varias compoſitiones dentium dolori dicatas, Gal. lib. 5. med. κατὰ τόπους.

CAP. LXVI. ὡς βαλὼν εἰς ἀκόνιτον] Cantharidum hanc eandem præparationem paulò pleniùs illuſtrare videtur Gal. II. ſimpl. Porrò quanuis earum non ita tutus eſt vſus, quoniam, vel ipſo teſte Galeno, interiora viſcera, maximè verò veſicam, exedendo ſeu erodendo tandem interimunt: attamen ſi medicamentis vrinas mouentibus exigua quantitate admiſceantur, tutò interdum vſurpari poſſunt: ac totæ quidem tutiùs, quàm ipſarum ſoli ventres: quantumuis variis locis Hippocrates, itémque Arabes omnes, excepto Auicenna, aliter ſentire videantur. Fateor equidem & ipſum quoque Galenum ventres ſolos nonnunquam admittere: quemadmodum in recenſendo medicamento lichenum excoriatorio. Sed alius eſt proculdubiò ipſarum vſus in ore aſſumendis, alius in extrinſecus admouendis. Exteriùs enim ſoli ventres rectè adhiberi poſſunt, vel quia, propter partium quibus adaptantur viciniam, non tanta vis penetrandi requiritur, quātam nonnulli capiti, alis pedibúſq; ſubeſſe ſuſpicātur: vel potiùs, quia pedū alarúmque additione veſicas excitādi vis, qua ipſę pollent, fortaſſè remitteretur: neq; verò membrorū externorum, perinde vt internorum læſio metuitur. At integræ Cantharides intus aſſumptæ minùs officiunt: quoniam pedes & alæ venenatam eámque inſignem, qua pollent earum ventres tū alia viſcera tum ipſam præcipuè veſicam erodendi exulcerandíque, vim non parum obtundunt: veluti præter Dioſcoridem, Galenus, Plinius & Aëtius abundè teſtantur.

CAP. LXVII. μάτην πιστεύειν] Salamādram Nicāder & Serenus Medicus nullis flammis obnoxiam prodidére. Quin & ignem à Salamandra reſtingui tradidit Ariſt. lib. 5. de hiſt. animal. Itidémque AElianus, lib. 2. de Animal. cap. 31. Sed & Plinius, lib. 10. cap. 67. de Salamandra eadem agens: *huic tantus rigor*, inquit, *ut ignem tactum extinguat, non alio modo quàm glacies*. At Sextius, teſte eodem Plinio, lib. 29. cap. 4. quemadmodum & hoc loco Dioſcorides, ignem ab ea reſtingui negauit. Gal. verò lib. 3. de temper. & Aëtius cap. de Salamandra, aliquantiſper quidem in igne durare affirmant, at verò tandem conſumpto humore muccoſo ac frigido quo redundat, quique ex rimoſa ipſius cute effluit, exuri: id quod etiam non parum multi experimēto facto comprobarunt. Quinetiā idem Gal. in lib. de comp. med. κατὰ τόπ. varia recenſet medicamenta, in quæ Salamandra vſta recipitur.

τακεῖσα μετ' ἐλαίου] Cum Marcello & Cornario lego καεῖσα, ἀντὶ τοῦ, τακεῖσα. Nā & Galenus & Paulus de hac eadem Salamandræ vi agentes, vſtam eam deſiderant, his verbis: καὶ τῆς Σαλαμάνδρας δὲ καυθείσης τὴν τέφραν ἔνιοι μιγνύουσιν. hoc eſt, *uſtæ Salamandræ cinerem nonnulli admiſcent*. His etiam aſtipulatur Plinius, lib. 30. cap. 6. dum *Pilos*, inquit, *in palpebris incommodos euulſos renaſci non patitur Salamandræ cinis*. Attamen nō deſunt, qui huic noſtræ lectioni repugnent: quia ſit veriſimile, Salamandræ ſepticam facultatem magna ex parte vſtione abſumi. Verùm & ego idipſum lubēs agnoſco, háncque ipſam ob cauſam eius vſtæ, quàm non vſtæ vſum innocentiorem cenſeo. Porrò nihil impedit, quominus & vulgata lectio, τακεῖσα, tolerari vtcunque poſſit: ſiquidem oleum cui incocta fuerit, aut quouis alio modo intabuerit Salamādra, pſilothri vim aſciſcere ex ſaliuæ illius maleficæ permixtione poteſt. At nihilominus eius olei vſum haud ita tutum iudicauerim: quandoquidem verendum eſt, ne eius illitu non ij tantùm quos in totum tollere lubet, ſed & cæteri totius corporis pili, auferantur abſumantúrve. Enimuerò, ſi Plinio credimus, lib. 10. cap. 67. *Salamandræ ſanie, quæ lactea ore uomitur, quacunque parte corporis humani contacta toti defluunt pili*. Rurſúmque lib. 28. cap. 4. *Saliua eius quacunque parte corporis uel in pede imo reſperſa, omnis in toto corpore defluit pilus*.

CAP. LXVIII. ἢ λύκειον] Fortaſſe λύκον. nam & λύκου nomine aranei quoddam genus deſignat Heſychius. Plinius *lupum* nominat, à rapacitate ſcil. ita dictum: Ariſtoteles verò totum araneorum genus, λύκους appellauit.

σπλήνιον] Paulus, ἐμπλάστρῳ, quod idem eſt. Nā etſi σπληνίου nomine propriè accipitur linteolum oblongum, cui emplaſtrum inducitur: quandóque tamen & emplaſtrum quoque ipſum, veluti hoc loco, ea voce ſignificatur.

CAP. LXIX. καὶ ἥλους] ἰονθους, non ἥλους, videtur legiſſe Ruellius.

CAP. LXX. χαλκιδικὴν] Nicādri Interpres σηπα ſic dictū opinatur, παρὰ τὸ σήπειν τοὺς πληγέντας, vti χαλκίδα, ὅτι ἔχει ἐπὶ τοῦ νώτου χαλκίζουσας ῥάβδους. Quare non immeritò cum Cornario addubitauerim, ſitne hoc loco legēdum ἀντὶ τοῦ χαλκιδικὴν, χαλκικὴν ſeu χαλκοειδῆ. Nec enim à Chalcide inſula, aut inſulæ vrbe, ſed à lineamentis æris æmulis id cognomen obtinuiſſe mihi ſit veriſimile.

CAP. LXXI. ἐν τῇ Λιβύᾳ] Minimè legendū eſſe Λυδίᾳ, quo modo in vulgatis legitur exemplaribus, vel ex eo patet, quòd Lydia ſit regio Aſiæ minoris: Mauritania verò, pars ſit Africæ.

Lacuna legit in vetuſto quodam codice, ἐν Ἀπουλίᾳ ἢ Λυδίᾳ. Oribaſius habet, ἐν Ἀπολλωνίᾳ. At nos, ex fide veteris exemplaris quod præ manibus habuit Io. Sambucus, legendum exiſtimamus, Λιβύᾳ: ſiue Africam ipſam, cuius pars eſt Mauritania, ſiue fluuium Mauritaniæ ita nuncupatum, eo nomine accipiamus. Vult ergo Dioſcorides, Scincos non modò in antè memoratis locis gigni, ſed & in Libyæ parte Mauritania, aut certè apud Libyam Mauritaniæ fluuium reperiri.

ἐν καρδάμῳ] Cornarius legit, ἐν καρδόπῳ.i. *in alueolo panario*. Interpres Oribaſij legiſſe videtur, σὺν καρδάμῳ, quæ quidem lectio mihi magis placet. Plinius ſimpliciter ſalſos afferri voluit.

φακοῦ ἀφεψήματι] Cornarius meritò ambigere videtur, vtrum pro φακοῦ, legendum ſit, αὐτοῦ, ſcil. Plinij autoritate ductus: qui poſteaquã de Scinco egit: *eiuſdem decocti*, inquit, *ius cum melle ſumptum uenerem inhibet*: quaſi animal id in ſeipſo eam habeat ἀντιπάθειαν. Sed ipſum potiùs Plinium deceptum exiſtimo, qui pro φακοῦ, σκίγκου perperam legerit. Nã & poſteriores Græci, Galenus, Paulus & Aëtius, φακοῦ hauddubiè legerunt, ac lentem potiſſimùm paluſtrem deſignauerunt. Cæterùm roſtro & pedibus tribuere videtur Plinius, quod Dioſcorides lumbis ſeu partibus circa renes: quanquam & ipſe paulò pòſt laterum carnes ad idem efficaciores cenſeri fatetur.

CAP. LXXII. εἰς τὸ ἀντικείμενον οὖς] Plinius lib. 30. cap. 3. itémque Aëtius Tetr. 1. ſer. 2. cap. 168. terrenos Vermes in dentiũ doloribus non contrariæ aut oppoſitæ auri, ſed vicinæ infundunt: quod equidẽ vero ſimilius eſſe crediderim. Sed & denti vicina auris non modò παράκειται, hoc eſt, *adiacere*, ſed & ἀντίκειται, id eſt, *opponi* rectè videtur, quoniam illi ex aduerſo poſita eſt. Cæterùm hos eoſdem Vermes ex paſſo epotos nõ vrinas tantùm ciere, ſed & calculos comminuere, communi cõſenſu Plinius, Aëtius & Serapio tradiderunt, inſuperque regio morbo reſiſtere: quæ quidem vires librariorum fortè culpa in Dioſcoride deſiderantur.

CAP. LXXV. στομάχου καὶ ναυΐας] Diuerſam lectionem ex vetuſti codicis fide agnoſcit Lacuna, quam nos margini aſcripſimus. Attamen vulgatam lectionem lubentiùs amplectimur: id tantummodò ſupplemus, quod in ea deſiderari videbatur. Nam pro ἀναστρεπτικὸν στομάχου καὶ ναυΐας γίνεται, reponimus, ἀναστρεπτικὸν στομάχου καὶ ναυΐας ποιητικὸν κατασκευάζουσι. Cæterùm anteà, quo loco agitur de bubulo, aſinino & equino lacte, vide an redundent voces illæ, καὶ ἐντερικά: nam & in Aldino codice ſimpliciter habetur κοιλιωπρα γίνεται, hoc eſt, *uentri ſunt magis idonea*. Adde quòd non quicquid aluum ſoluit, illico eandem conturbat.

τοῖς διαπύροις κόχλαξιν] κοχλάκων nomine, Suida teſte, λίθακες οἱ ἐν τοῖς ὕδασι deſignantur, qui interdum Galeno & Paulo κάχληκες, aliis etiam χάλικες dicuntur. Calculos marinos hoc loco deſiderat Plinius: cùm tamen in eundem vſum calculi, qui in fluminum ripis reperiuntur, rectè vſurpari poſſint. Porrò ignitorum horum calculorum aut ſilicum vice, ferreos cylindros lacti immittere ſe ſolitum commemorat Gal. lib. de ſimpl. med. fac. 10. ſed efficacia maiore: quoniã ferrum ſit aſtringendi vi præditum.

CAP. LXXVII. μετὰ τὸ ζέσαι δὶς ἢ τρὶς] Paulus lib. 1. cap. 88. non vbi bis térve lac efferbuerit, ſed vbi coctura vehementiore ſerum à lacte diſceſſerit, tùm demùm ſero mellis aut aceti mulſi, aut ſalis (ἁλῶν enim, non ἄλλων eo loco legendum videtur) quod ſatis eſt addi voluit. Aëtius verò, Tetrab. 1. ſer. 2. cap 96. vbi efferbuerit ter quatérve, aliàs acetum mulſum, aliàs etiam aquam mulſam affundit: & illud quidẽ, ſi quando craſſis pituitoſiſve humoribus purgandum corpus redundare videatur: hanc verò, ſiquando acribus ac bilioſis. Sed vide num potiùs ἀντὶ τοῦ μελικράτου, apud Aëtium, ὀξυκράτῳ legendũ ſit. Orib. ἀπορ. lib. 1. mulſam aut vinum inſpergit. Plinius, lib. 28. cap. 9. qui alioqui diuidendi lactis eundẽ cum Dioſc. modum tradit, mulſum addit, quaſi non ὀξυμέλι, ſed οἰνόμελι legerit.

καὶ ξέστη ἀργυροῦ] Plinius itidem cyathum argenteum vſurpat, loco citato. AEreí verò vaſis frequẽtiùs in lac demittẽdi, non argẽtei meminit Gal. comm. 4. in lib. de vict. ratione in acut. ſed mendoſè, ni fallor, habetur χαλκοῦ, ἀντὶ τοῦ, ἀργυροῦ. Aëtius verò, loco antè citato, ſimpliciter vaſis aqua frigidiſſima pleni mentionem facit, neque addit, quãnam ex materia id eſſe debeat. Cæterùm perperàm diſtincta eſſe hæc capita quæ vnico comprehendi debuerant, vel ex ipſa verborũ ſerie cuiuis facilè patet. Nec enim circa capitis huiuſce principium aliud voluit Dioſc. quàm ſeri à lacte diuidendi rationem, ac ipſius quoque vtendi modum tradere: deinceps verò quæ de lactis vſu habentur, ad caput de lacte referenda meritò videntur.

ὑοσκυάμου] Lacuna in vet. cod. pro ὑοσκυάμου, legit, ἀρσενικοῦ· quam ego lectionem iccirco lubenter ſum ſecutus, quòd reliqua quæ hîc recenſentur venena, ſunt è genere erodẽtium & adurentium. Neq; tamen ignoro Lac etiã cõtra potum hyoſcyamum valere, vti docet noſter hic Dioſcorides, aut quiſquis eſt alius autor libri de venenis, cap. proprio de hyoſcyamo.

CAP. LXXVIII. κυνὸς γάλα] Quæ de Canis lacte à Dioſc. hoc loco commemorantur, tanquam falſa refellit Galenus, 10. de ſimpl. medic. fac. his verbis: ἔτερα δ' ἐψεύσαντο φανερῶς, ὥσπερ καὶ τὸ περὶ τοῦ τῆς κυνὸς γάλακτος, ὡς κωλύοντος αὐξάνεσθαι τρίχας ἐκ τῶν βλεφάρων, εἰ ἐξαιρεθεισῶν αὐτῶν ἐπιχρισθείη τῷ τόπῳ, ὅθεν αἱ ῥίζαι τῶν τριχῶν ἀνεσπάσθησαν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον οἱ γράψαντες εἴργειν αὐτὸ τῆς ἐπὶ τῶν αἰδοίων ἐκφύσεως τὰς τρίχας, εἰ περιχρισθείη πρὶν ἡβᾶν, ἐκβάλλειν τε τὰ νεκρὰ τῶν ἐμβρύων ποθὲν, οὐκ ἀληθεύουσιν. hoc eſt, *Alia uerò palàm mentiti ſunt, ueluti quòd lac caninũ, poſt radicitus euulſos palpebrarum pilos illitũ, alios renaſci prohibeat. Similiter etiam falſa protulêre, qui idem illud pudendis ante pubertatem inunctum, alêrem ijs locis pilorum exortum inhibere, necnon & potum fœtus emortuos eijcere literis prodiderunt.*

CAP. LXXIX. ὁ δὲ πταλὶς λέξοφ.] Quotquot in manus venerũt Dioſc. exemplaria Græca, habent λέξοφώπρος, ſed mendoſe: ἀστροφώπρος enim legendum eſſe res ipſa per ſe clamitat.

CAP. LXXX. καλουμένη ἱππάκη] De hac eadẽ Hippace, Scytharũ familiari cibo, egit & Hipp. lib. de aëre, aq. & lo. itémque 4. de Morbis: necnon & illius coætaneus Herodotus, hiſtoriæ ſuę lib. 4. Damaſcenus apud Stob. victum γαλακτο-

φάγοις, hoc eſt, Scythis, equarũ tãtùm lacte contitiſſe ſcribit: vnde caſeos cõficerẽt, vt ita eo tũ potu tum cibo vterentur: itáq; δυσμαχωτάτους fuiſſe, quòd commeatus vbique ipſis præſtò eſſet. Theophr. verò hiſt. plant. lib. 9. cap. 13. Scythas Hippaces cibo narrat famem ſolitos depellere, vti & ſitim radice Scythica ſeu glycyrrhiza retẽta in ore: ita vt ſolis iſtis in duodenos dies ſeſe ſuſtentarent. At Plinius, lib. 25. cap. 8. Theophraſti mentem non ſatis aſſecutus, locũ illum ita peruertit, vt hippacen ſeu hippicen apud Scythas herbam eſſe voluerit, quæ non in hominibus modò, ſed & in equis eundem illum præſtaret effectum. Atque huius exemplo in eundẽ raptus errorem Gaza, Hippacen Theophraſti, herbam equeſtrem interpretatus eſt.

Cap. LXXXI. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ αἰγείου] Quòd Dioſc. ex ouillo aut caprino lacte butyrum fieri retulerit, mirum Galeno videtur, 10. ſimpl. med. quippe qui noſſet è bubulo confici, *unde*, inquit, *& nomen*. Verùm etſi butyrum vt plurimùm è lacte bubulo paratur, attamen ex antè memoratis etiamnum confici poſſe ipſa docet experiẽtia, ſcilicet ex eorum parte pinguiſſima. Quin & butyrum Scythas ex equino lacte factitare ſolitos memoriæ mandauit, ſeu Hippocrates, ſeu Polybus, lib. 4. de morbis.

Cap. LXXXII. ῥοδίνῳ ἐπιπλασσόμενον] Enallage numeri, pro ἐπιπλασσόμενα, videlicet ἔρια. Sic ſequẽti capite, quo loco de lanarum vſtarum lotione agitur, habes προσπτυσσόμενον, ἀντὶ τοῦ προσπτυσσόμενα.

Cap. LXXXIII. κροκύδες καίονται] Lanę purpuræ marinæ cruore infectę floccos ſeu tomenta, etiam Crito apud Gal. κροκύδας κογχυλίου nominat. Archigenes verò μαλλὸν πορφύρας. Ad eundem modum AEgineta dixit, λινοῦν ἀπὸ πορφύρας θαλασσίας, *filum lineum purpura marina tinctum*. & Aëtius, πλύγμα πορφύρας ἐρίου, *plagellam ſeu kapſum complicatum lanæ purpura infectæ*: imò & apud Gal. ſæpenumerò πορφύρα pro lana purpurę ſucco tincta reperitur. Plinius quoq; alicubi *lanæ conchylio infectæ* meminit. Marcellus Empiricus, *lanę conchyliatæ*. Ouidius, *tinctæ murice lanæ*. Cæterùm ſimpliciore vrendæ lanæ modo, quàm qui hic à Dioſcoride deſcribitur, contentus eſt Gal. 11. med. ſimpl. vt ſcilicet vratur in olla noua operculo clauſa, crebris foraminibus peruio. Neque verò alia eſt vrendæ lanæ ratio, quæ habetur apud Gal. 6. de comp. med. κατὰ γένη, in deſcriptione emplaſtri AEgyptij.

Cap. LXXXIIII. οἴσυπος δὲ λέγεται] Ex verbis Aëtij, lib. 2. cap. 120. colligas ſorditiem ſeu ſudorem feminum & alarum lanis ouium adhæreſcere ſolitũ, ſeu, vt Ouidij verbis vtar, *demptum ſuccum ab ouis immundæ uellere*, nondũ OEſypum appellari, ſed tantummodo ῥύπον προβάτων, ſeu ῥύπον ἐπιτρεφόμενον τοῖς τῶν προβάτων ἐρίοις: οἴσυπον autem tùm demùm dici pinguitudinem illam, cùm eo præparata eſt modo, quo hic à Dioſc. deſcribitur, & planiùs apertiùſque ab Aëtio, loco antè citato.

ἔκπλυνον ἐστρουθισμένα] Addenda negatio ex ſentẽtia Marcelli & Cornarij, legendúmque, μὴ ἐστρουθισμένα, aut reponendum, ἀστρούθιστα. Alioqui, quod facilè crediderim, vox ea redundat. Neq; verò habetur quicquam, quod illi voci reſpondeat, apud Serapionem, vti neq; apud Aëtium: ſed apud hunc eiuſce loco leguntur hæ voces, κονδὰ καὶ ὅλα. At verò quid per κονδὰ ſignificet, mihi non ſatis conſtat. Interpres *torta* vertit, ac fortè καμπτὰ vel στρεπτὰ legendum exiſtimauit. Cæterùm ἐστρουθισμένα citra negationem apud Dioſc. perperam legi ex eo facilè conſtat, quòd dum radicula lanæ purgãtur, ea deperit pinguitudo, quæ ad præparandum OEſypum omnino deſideratur. Huc adde quòd inferiùs conceptis verbis admonet Dioſc. præſtantius eſſe id OEſypum, quod è lanis paratur radicula nondum curatis: ἀστρούθιστον ipſe nominat. Porrò στρούθιον, lanaria eſt herba, *radicula* Latinis iccirco dicta, quòd ſtruthij vis ad purgandas lanas efficax in radice potiſſimùm ſita ſit. *Lauandis* enim *lanis ſuccum habet*, inquit Plin. lib. 19. cap. 3. *mirũ quantùm conferens candori mollitiéque*.

ἀρυτῆρι προσράσσων ῥαγδαίως] Aldinum exemplar habet, ῥυπτῆρι ῥαγδαίῳ: deſideratur verò vox, προσράσσων. Ego pro προσράσσων lego καταρράσσων, ídque ex Aëtio: qui quidem horum Dioſc. verborum mentem ita exprimit: ἐπιχέας ἕτερον ὕδωρ ζέον ἀναταράσσε, λαμβάνων ἐκ τοῦ ὑγροῦ ποτηρίῳ ἢ ἑτέρῳ τινὶ, καὶ ἐξ ὑψηλοῦ καταρράσσων &c. *Affuſa*, inquam *altera feruente aqua conturbato, ac poculo alióue quopiam uaſe hauriens liquorem & ex alto illidens*. Quibus quidem verbis, quæ obſcuriora videbantur apud Dioſc. ita illuſtrat, vt deſiderari ampliùs vix quicquam poſſit. Interim aquam, quæ affunditur ſordibus è lana exemptis, calidã feruẽtémq; eſſe debere obiter innuit: quod fuerat à Dioſc. prætermiſſum. Itémque non multò pòſt, ſi ad ſpumam aſpergendam aqua marina deſit, frigidam ſimpliciter vſurpare non veretur.

ἐν ἡλίῳ δὲ θερμῷ] pro θερμῷ legere malui ex Aëtio, θερινῷ, quanquã vtrouis modo legas parum refert. Attamen vtvt legeris, in æſtiuis ardoribus præparari OEſypum ſatius eſſe ſcitò, quàm alia vlla anni tempeſtate.

Cap. LXXXV. καὶ ἀναγωγαῖς ταῖς ἐκ θώρακος] In ſanguinis ex thorace reiectionibus Coaguli leporini vſum reformidat Gal. 7. ſimpl. med. ídque propter eam qua pręditum eſt acrimoniam. Nam & acrium cæterorum remediorum vſum reſpuendum cenſet in affectibus, qui aſtrictionem expoſcunt.

μετὰ τὴν ἄφεδρον ἀτόκιός ἐστιν] Plinius contrà, lib. 28. cap. 19. præſtare aſſerit, vt mares concipiantur, nedum vt conceptio impediatur. Poſteaquam enim, *ſi uulua leporis in cibo ſumatur, mares concipi* ſcripſit: illico ſubiungit, *idem teſticulis & coagulo profici*.

νεβροῦ καὶ δορκάδος] Cum Val. Cordo coniunctionẽ καὶ expungendã puto: ſiquidẽ vox νεβροῦ, ad ea quæ ſequuntur omnia ceruini generis animantia refertur: horum enim omnium pulli, Græcis νεβροὶ, Latinis *hinnuli* dicuntur. Porrò etſi apud Oppianum δορκὸς idem eſt cum dorcade, hîc tamen Dioſcorides δορκὸν à dorcade manifeſtò diſtinguere videtur: ſiue ſexu, ſiue ſpecie inter ſe differant. Ac certè quidem I. Cæſar Scaliger exercit. in Cardanum CCVII. δορκάδα, capreolum eſſe cenſet, qui eſt inter πλατυκέρωτα & damam, quæ πρὼξ Græcis dicitur, δορκὸν verò, capream eſſe autumat. Ego contra δορκὸν capreolum, δορκάδα capreã conuerterẽ. Attamen ne in hac tanta nominum ambiguitate certi quic-

quam ſtatuere velle viderer, cum Plinio Græca nomina retinere malui. Cæterùm hoc loco apri perperam meminit Ruellius, cùm in Græcis codicibus tale nihil habeatur.

C. LXXXVI. στέαρ πρὸς μὲν τὰ] στέατων nomine genus omne adipis hoc loco cōplectitur Dioſcorides: quanquam propria ſignificatione ſumptum στέαρ, ἀπὸ τῆς πιμελῆς, hoc eſt, *ſeuum à pinguedine* ſeu *adipe* rectè diſtinxerunt Ariſtoteles 3. de nat. animal. Galenus 11. ſimpl. atque Plinius, lib. 11. cap. 37. Siquidem στέαρ ſeu ſeuum (*adipem* perperàm vertunt Galeni Interpretes) vſquequaque fragile eſt, neq; tam facilè igne liqueſit, & poſtquam refrixerit, veluti conglaciatur. πιμελὴ contrà (*adipem* an *pinguitudinem* dicas nihil refert) ad ignem celerrimè liquatur, neque apta eſt durari aut concreſcere. Locis quoque diſcrepant: adeps enim inter carnem cutémque ſolet conſiſtere, ſebum in fine carnis ſemper eſt. Huc adde quòd quæ vtrinque dentata ſunt animantibus, tanquam temperamento humidioribus, prouenit adeps: quæ verò cornigera & altera tantùm parte dentata ſunt, tanquam temperamentum ſiccius ac magis, vt ita dicam, terreſtre ſortita, ſebo pingueſcunt.

λεπτοῦ προσπιπλασθέντος] Lego προσπιπασθέντος. Sic inferiùs cap. 90. ἁλὸς ὀλίγον προσπιπάσας. &c.

CAP. LXXXVII. ὕειον δὲ καὶ ἄρνειον] Ita legit Oribaſius: attamen ἄρκειον, hoc eſt, *urſinum*, legiſſe videtur Serapio: & hæc quidem lectio, vt Interpretibus aliis, ita mihi quoque magis probatur: tum quia agninus adeps ouillo congener eſt, cuius parandi infrà mētio fit, tum quia nullibi in medicina adipis agnini meminit Dioſcorides. Adde quòd vrſinum etiam adipem nuſquam alibi curare docet, cuius tamē virium meminit in ſequentibus.

εἶτα εἰ αἰαψώχων] Lacunæ codex, vt ipſe vult, incorruptiſſimus habet, αἰαπήκων. Ego verò non quidem αἰαψώχων lego, ſed αἰαψήχων, lapſu vnius literæ perfacili. Eſt verò αἰαψήχειν, diſtringere, friare, ſeu in micas frangere, quod Galli *eſmier* dicunt.

πρὸς ἀκαθαρσίαν ἀφελῶν] Vel legendum, vt paulò poſt cap. LXXXIX, τὴν ἐν τῷ πυθμένι προσκαθημένην ἀκαθαρσίαν: vel præpoſitio, πρὸς, hoc loco παρέλκει. niſi malimus τὴν πρὸς τῷ πυθμένι ἀκαθαρσίαν, &c.

CAP. XC. ἐξυσμήσας τε δὶς εἰς χύτραν] Proculdubiò ἀντὶ τοῦ δὶς, legendum δὸς: nam & anteà cap. LXXXVII. δὸς, inquit, εἰς χύτραν κεραμίαν τὸ διπλάσιον χωρεῖσαι.

CAP. XCI. σύζυγον ὁμοίως] Lege σύζειον, vt habetur aliquoties inferiùs hoc eodem capite.

πῆξον καὶ ἀπόθου] Lacunæ codex habet, πῆξον. Ego verò ψύξον potiùs legendum cenſeo, quemadmodum & ipſe Cornarius videtur legiſſe.

χύλισον εἰς καθαρὸν] Lego, ὕλισον, quanquam χυλίζειν *liquorem* ſeu *ſuccum exprimere* ſignificat: ſed huic loco prius illud magis quadrare mihi quidem videtur.

CAP. XCII. προσαποψύξας] Ita habent codices omnes, in quos equidem incidi: attamen legendum, προσαποψήξας cum η, ἀπὸ τοῦ προσαποψήχειν.

CAP. XCIIII. ἀντιφάρμακον τοῖς ἐπιβουλεύουσιν] De hoc eodem Leonino adipe ita Plinius, lib. 28. cap. 8. *Magorum*, inquit, *vanitas perunctis eo adipe faciliorem gratiam apud Reges populóſue promittit: præcipuè tamen eo pingui quod ſit inter ſupercilia, ubi eſſe nullum poteſt.* Neque ita multò pòſt: *Perunctos eo beſtiæ fugiunt: reſiſtere etiam inſidijs videtur.* Hoc verò ipſum Serapio vrſino adipi, non leonino tribuit: niſi fortè, quod ſuſpicor, error is eſt interpretum Serapionis. *Si quis*, inquit, *urſino adipe unxerit corpus ſuum, non timebit malorum hominū inſultum.* Porrò ſimile quodammodo & illud eſt, quod de lupino adipe libri citati cap. 9. refert Plinius: *Maſſurius*, inquit, *palmam lupino adipi dediſſe antiquos tradit: ideò nouas nuptas illo perungere poſtes ſolitas, ne quid mali medicamenti inferretur.*

τὸ δὲ αἴγειον συπτικώτερον] Galeno minimè probatur, quod hic ait Dioſcorides: ſeuum caprinum proximè memoratis eſſe συπτικώτερον, niſi Dioſc. συπτικώτερον vſurparit, ἀντὶ τοῦ, δριμύτερον. Ac certè quidem ipſum σύφειν, aliâs etiam videtur accipere Dioſcorides, pro *acre eſſe*, veluti huiuſce libri cap. 83. & 84. πῶς δὲ σύφει, tanquam interſit nihil, aſtringens an acre dixeris: cùm tamē ſenſus aſtrictionis à ſenſu acrimoniæ ſit longè diuerſiſſimus. Et hac ratione à Galeno reprehenditur Dioſc. tanquam Græcarum vocum ſignificata non pernouerit, vt cui Græca lingua eſſet inſueta. Verùm enimuerò etſi hoc nomine aliâs meritò reprehendi poſſe Dioſc. lubens fateor & agnoſco, attamen ex ipſa ſermonis ſerie facile eſt videre, συπτικώτερον hoc loco à Dioſcoride in proprio vſurpari ſignificato: quippe qui ſubiiciat, ea de cauſa dyſentericis conferre. At verò Galenus nō propterea quòd magis aſtringat, dyſentericis & teneſmoſis ſuillo magis cōferre voluit: ſed quia ille ob craſſitiem citiùs concreſcat: hic verò, etſi acrimoniam magis obtundat, attamen inſtar olei defluat, atque adeò affectibus eiuſmodi minùs conueniat.

ἁρμόζει παραλυτικοῖς] Serapio, πρὸς χωλικοῖς, legiſſe videtur: quippe qui ſuillum adipem ſale inueteratum paralyſi conferre voluerit: niſi fortè vitium eſt librariorum, aut Interpretis.

ἐξιπύλοις ποιεῖ] Quod viperinum Adipem pilos ſub alis radicitus euulſos abolere ac renaſci prohibere, itémque ſuffuſionibus mederi ſcripſit hoc loco Dioſcorides, Galenus ipſe falſum experimento ſe comperiſſe teſtatur, 11. ſimpl.

CAP. XCV. ἔστι δὲ δύγνωστος, ἐὰν μή τις &c.] Lacuna legit in vetuſtiſſ. codice: ἔστι δὲ δύγνωστος, ὁποίου ἂν ᾖ, ἐὰν μή τις ἐξοστίσας ἴδῃ καὶ ἀπόθηται, hoc eſt, *ægrè verò diſcerni poteſt, cuiuſnam ea ſit animantis, niſi ab eo qui ipſam exoſſans uiderit ac repoſuerit.* Id etſi verum ac indubitatum eſſe agnoſco, viſum tamen eſt vulgatam lectionem retinere: quippe cùm ex ea verus quoq; ſenſus elici poſſit. Enimuerò velle videtur Dioſc. ęgrè cognoſci, Medulla ſit nécne, quæ cruenta ac veluti caro quædam friabilis in oſſibus interdum reperitur. Attamen vtra lectio potior ſit, peritioribus iudicandum relinquo.

ἅπαντες δὲ εἰσι μαλακτικοί] Hircinam ac taurinam Medullam excipit Gal. 11. ſimpl. quippe qui indurata ac ſcirrhoſa emolliendi vim eas habere negauerit, quoniam acriores ſiccioréſque ſint.

θερμαντικοί] Legiſſe videtur Plinius, ac Interpretes quoque omnes, θερμαντικοὶ, excepto vno

Serapione, qui *ſedatiuas eſſe Medullas* dixit, nulla facta calfactionis mentione. At equidem non nego medullas calfacere, neque ignoro non eſſe nouum Dioſcoridi, primas medicamentorum qualitates ſecundis ac tertiis ſubiungere: ſed quoniam codices omnes habebant θεραπευτικοὶ, eam quoque lectionem retinere malui. Ac, mea quidem ſententia, ſimplici voce, θεραπευτικοὶ, vſus eſt Dioſc. pro compoſita, ἀποθεραπευτικοὶ: quaſi voluerit medullas ad apotherapiam eſſe accommodatas, ſcilicet ad eam curandi rationem, quæ quamlibet laſſitudinem tollit, viréſque reparat, ſeu ab exercitio, ſeu ab alia quacunque cauſa diſſolutas. Ea verò curandi ratio quoniam perficitur ſolidas partes humectando & emolliendo, quęq; in meatibus retinentur euaporãdo: ad hos vſus affrictam Medullam rectè accommodari, quis non videt?

περιεχόμενον] Malim genere maſculino, περιεχόμενος: ſiquidem ad μυελὸν, quàm ad proximum στέαρ, referri ſatius eſt.

Cap. xcvi. ἀλεκτορίδος λευκῆς] Exiſtimaui aliâs, ἀντὶ τοῦ, λευκῆς, ἱέρακος, aut quid ſimile legendum: neque enim adduci poteram vt crederem, gallinæ candidæ fel efficacius eſſe, quàm nigræ. Sed vt nihil hoc loco immutarem, fecit Autoris grauiſs. Plinij autoritas: qui quidem lib. 29. cap. 6. *fel* quoque *candidi gallinacei* præfert *ad argema, albugines ac ſuffuſiones:* fortè quia in genere gallinaceo minus ſit virium nigris. Sic enim, *vulturibus* etiam *nigris minus eſſe uirium*, ſcripto tradidit Plinius, lib. citati cap. 4.

Cap. xcvii. καὶ τὸ τῶν χλωρῶν βατράχων] De viridium Ranarum ſanguine, quas brexantas vocant, quod à Dioſc. refertur, experientia falſum comperit Galenus, vti teſtatur 10. ſimpl.

Cap. xcviii. τοῦ αἰγίλωπος] Addere viſum eſt ex Serapione, quod deeſſe videbatur, καὶ λιχανοῦ. De huiuſmodi autem vſtione, variiſque iſchiadicos vrẽdi modis, vide quæ fuſiùs tradũtur ab Aëtio, lib. 12. cap. 3. vbi certè quidẽ & hic ipſe Dioſc. locus paulò pleniùs illuſtratur.

πελαργοῦ δὲ] Hoc ciconiarum Stercus comitialibus mederi negat Galenus, 10. ſimp. facto, vti refert, experimento. Idem quoque pudendum exiſtimat, murium ſtercus, muſcerdam vocant, ad alopecias & irritandã aluum vſurpare, quum ad eos vſus ſint nobis ad mánum lõgè præſtantiora remedia.

στίλβωσιν τῶν προσώπ.] Fuci è Stercore crocodili terreſtris meminerunt & Horatius & Clemens ipſe Alexandrinus. Alias verò ſtercoris eiuſdem vires vide apud Plin. lib. 28. cap. 8. quo loco, *Crocodileam*, ipſum vocari innuit, non crocodili inteſtina vti falsò credidit Cælius Rodiginus, dũ Plinij verba non ſatis aduerteret.

ἡ λειοτάτη] Interpretes omnes rectiùs, λευκοτάτη, legiſſe videntur. Nã & Plinius, lib. 28. cap. 8. de crocodilea verba faciẽs: *Optima*, inquit, *quæ candidiſſima & friabilis, minimèq; ponderoſa*, &c. Quod verò habetur inferiùs, ὕπεξις, non eſt quòd miretur quiſquam ita etiã efferri fœminino genere: veluti alibi apud eundem Autorẽ ἄποξις, & apud Theophr. συνόξις. Eiuſmodi enim compoſita, apud Grammaticos communia cenſentur.

καὶ χεοῖζοντες ἀγχούσῃ] Hunc locum ſic deſcriptum reperit Goupylus in manuſcripto códice: καὶ χεοῖζοντες ἐπ' ὀλίγον ἀγχούσῃ, δι' ἀραιοῦ κοσκίνου εἰς σανίδια ἀποθοῦσιν: quam ſententiam Hermolaus & Marcellus expreſſerunt: ac nos quoque manuſcripti codicis lectionẽ illam potiorẽ duximus. Quæ verò ad capitis calcem Latina fecimus, nõ habentur apud Serapionem, Marcellum, Cornarium: in antiquo tamen codice ſic aſcripta reperit Goupylus: αἱ θρώπων δὲ ξηραὶ σὺν μέλιτι φυραθεῖσαι καὶ ἐπιτεθεῖσαι τῷ λάρυγγι, ὡς καὶ ἡ τοῦ κυνὸς, συναγχικοῖς βοηθεῖν ἐν ἀῤῥήτοις εὕρομεν. Ald. cod. in nothis, ἀνανδῤῥήτως εὕρομεν. Hæc, quanquam fortè perperam è margine in contextum tranſlata, etiam ab Hermolao expreſſa ſunt, & ex eo loco ab omnibus ferè Medicis deſcripta.

Cap. xcix. δῆξιν τῶν θαλασσίων] Non ignoro ſerpentes haberi marinos, quorum ſint plura variáque genera: at nullum tamen eſt (quod equidem ſciam) quod viperæ marinæ nomẽ ſibi vendicet. Quin neque vſquam alibi viperæ eiuſmodi marinæ mentionẽ fieri exiſtimo. Quare cum Marcello & Cornario de marinis echinis hoc accipere, & ἐχίνων hoc loco legere malim, quàm ἐχιδνῶν cum Serapione cęteriſque Interpretibus: maximè cùm & ipſe Plinius de Vrinæ humanæ viribus agens, lib. 28. cap. 6. ſcribat in hæc verba: *Sua cuique (quod fas ſit dixiſſe) maximè prodeſt, confeſtim perfuſo canis morſu, echinorúmque ſpinis inhærentibus.* Porrò cùm ita ſe res habeat, hoc ipſo loco ἀντὶ τοῦ δῆξιν, πλήγην ſeu πλῆγμα, legendum puto: neque enim echini, ſcorpiones draconéſque marini dentibus morſúve, ſed aculeo feriunt.

ὀρθοπνοίαις ἁρμόζει] Vrinæ impubis pueri potu minimè liberatum orthopnoicum quendam aſſerit Galenus, lib. 10. ſimpl. neque etiam eius vſum ad orthopnœam curandam tantoperè neceſſarium eſſe ait, cùm copioſa ſuppetat ſylua medicamentorum, quę huic medeantur affectui. Auicenna tamen illius potu nonnullos ſanitati reſtitutos commemorat.

ἐπὶ τοῦ χρυσίου κόλλα] Chryſocollę factitiæ conficiendæ rationem quoque tradit Gal. lib. 9. & 10. ſimpl. Quin & ipſe Dioſcorides eius parandæ rationem lib. 5. repetit.

ἐρυσιπέλατα παύει] Eius vrinæ ὑπόστασιν, quam ὑποστάθμην vocat Dioſcorides, eryſipelatis veris minimè conuenire docet Gal. proximè citato libro, vti neque vllum medicamentorum calidorum & acrium: niſi cùm, refrigerato reſtinctóque eryſipelatis ardore, ad reſoluentia digerentiáque tranſire tempeſtiuum eſt.

ἄγειν οὖρα κατὰ κοιλίαν] Cum doctiſs. Cornario legendum putaui, ἄγειν οὖρα καὶ κοιλίαν: & ita quoque Serapio legiſſe videtur. Neque verò in hydrope, quẽ ὑπὸ σάρκα vocant, opus eſt vrinas per aluum extrahere: ſed pituitam potiùs, quæ per vniuerſi corporis habitum ſparſa eſt, aut ad vrinæ vias, aut ad ipſam aluum deriuare.

Cap. c. πεπίστευται] Addendum putaui, μάτην πεπίστευται, quo meliùs iſta cum ſequentibus cohærerent: redditiua enim particula, διὸ, tale quid deſiderari ſignificabat. Sic de ſalamandra anteà, cap. 67. agens Dioſc. μάτην, inquit, πιστεύειν μὴ καίεσθαι.

Cap. ci. σίμβλιον καλούμενον] Non ignoro σίμβλου ſeu σίμβλης nomine apum alueare ſignificari, vnde dici poſſit σίμβλιον μέλι, ad differentiam mellis aërei aut arundinacei: quaſi quod intra

alueum apes mellificauerint. Attamen hoc loco ὑϐλαῖον legere malim, quàm σμίϐλιον, vnà cũ cæteris Interpretibus. Eſt enim Hybla mons Siciliæ, cognomini ciuitati proximus, thymo abundans, adeóque Mellis laudatiſſimi prouentu celebris: vnde & apes Hyblææ & Hyblæa mella tantopere prædicantur.

διαχριόμενον] Legêre Marcellus & Ruellius, διαχλιαινόμενον. Mihi nõ placuit vulgatam lectionem immutare: maximè cùm vnicuique cõſtet, etiam forinſecus adhibito melle non parum iuuari antedictas inflammationes.

ἐξανθήμασι ποιεῖ] Sunt qui legant, ξηρανθήμασι, eadẽ propè ſignificatione: niſi quòd ξηρανθημάτων voce peculiariter ſicciores puſtulæ deſignantur. Hermolaus Barbarus & Ruellius legiſſe videntur, ἐριθάκλω ὄζον. Marcellus, ἐριθάκλω ποιοῦ: quã enim Plinius *erithacen* ſeruata Græca dictione nominat, illi cum Gaza *æragnem* interpretantur. Sed annotat Goupylus in vetuſtis exemplaribus ſcripturam ita eſſe deprauatam, vt non facile ſit eam reſtituere. Attamẽ *ex Plinio*, ait ille, *intelligi poteſt hanc fuiſſe veterem ſcripturam*, ἢ ἐρείκλω ὄζον. Sunt enim hæc Plinij verba lib. II. cap. 16. *Tertium genus mellis minimè probatum ſylueſtre, quod ericæum vocant. Conuehitur poſt primos autumni imbres, cum ericæ ſola floret in ſyluis, ob id arenoſo ſimile, &c.* Mihi verò non abs re alienum videtur, vt Mel illud hybernum, ſeu adhibitum ſeu aſſumptum, papulas illas excitare poſſit. Enimuerò quoniam adhibitum ſua craſſitie meatus ita obſtruit, vt excrementa fuliginoſa exhalare minimè permittantur, quidni hæc intra cutim retenta puſtulas tales excitent? aſſumptum verò quidni & idem præſtet qua præditũ eſt acrimonia, quemadmodum & quotquot alia inter acria alimenta recenſentur? Cæterùm Vetus Interpres exemplar habuiſſe videtur, in quo hæc tantum verba eſſent: τὸ δὲ χειμερινὸν παχύτερον ὄν, χεῖρον.

CAP. CIII. κατά τινας καιρούς] *Quibuſdam annis*, ait Plinius, lib. 21. cap. 13. ibidémque rationẽ ſubdit, cur nõ omnibus annis mel pernicioſum exiſtat. Sed & noxium illud virus, quod Heraclio melli accedit, floribus tribuit aquoſo vere marceſcẽtibus herbæ, quæ ab exitio quidem iumentorum, ſed præcipuè caprarũ, ægolethron appellaretur. Ea verò, aconitum fuerit nécne, peritiores iudicent.

μετὰ δὲ ἁλός] *Cum aloë ſugillata emendari*, legimus apud Plinium, lib. 21. cap. 13. ſed vitio librariorum fortaſſis, *aloë* habetur, pro, *ſale*.

CAP. CIIII. καλεῖται δέ τι ἢ σάκχαρον] Saccharũ priſcorum, quod Archigenes à ſalis ſimilitudine Salem Indicũ appellauit, ex iiſdẽ arundinibus, è quibus & noſtrũ, excipiebatur: iccirco μέλι καλάμινον Arriano dictũ. Sed illud ſpõte extra arundines iam ſenio cõfectas lacrymæ aut gummi modo concreſcebat: hoc noſtrum, ſuccus eſt è tuſis ipſis arundinibus expreſſus: qui quidem coctus, in formas pyramidales hodie cogitur.

CAP. CV. λευκαίνεται δὲ] Ceram candidam hoc modo factam, Punicam Vitruuius videtur appellaſſe, itémque Plinius: quanquam hic paulo aliter eius conficiendæ modum tradit, lib. 21. cap. 14. Aëtius eandem variis in locis κηρὸν τράκτον nominat, voce, vti videtur, à Latinis deriuata, quòd tractando inalbuerit: etſi Phauorinus in ſuo Lex. nullo, quod equidem ſciam, exemplo τρακτίζω, τὸ λευκαίνειν καὶ κατασκευάζειν interpretatur.

CAP. CVII. εἶτα μετὰ πυροὺς οἱ τριμηνιαῖοι] Frumentum Græci σῖτον nominant, è cuius generibus eſt Triticum, iiſdem πυρὸς dictum. Huius duo ſunt genera, à ſationis tempore diſtincta: nẽpe quod autumno, & quod vere ſeritur. Hoc ſimpliciter Triticũ appellãt, illud trimeſtre ſeu ſitanium. Sed rurſum Tritici duo recẽſentur genera: vnum, quod Columellæ & Varroni robus dicitur, durum, denſum, ſolidum, ponderoſum, quódq; tum intus tum foris rutilo colore ſplendet. Alterum, quod leuius & candidius eſt, ac interiori medulla laxius. Latinis ſiligo dicitur: quam quidẽ Plinius propter candorẽ & in mandendo ſuauitatem commendat, quanquam ſine virtute & pondere eſſe fatetur. Columella eius quidem ſpeciem in pane præcipuam eſſe concedit, ſed Tritici tamẽ vitium eſſe cenſet: quippe cùm Triticũ vliginoſo loco ſatum anno tertio in ſiliginem degeneret: vnde & illud conſtat, Gazam olyram Græcorum, perperàm ſiliginem interpretari. Porrò quod trimeſtre diximus, Græci quoq; τρίμηνον ſeu τριμηνιαῖον πυρὸν dixêre, quoniam tertio à ſatione menſe, locis certè quidem calidioribus, matureſcat & metatur. Idem (fortaſſe quia nonnulla quoque ſunt, teſtibus Galeno & Plinio, δίμηνα καὶ τεσσαρακονθήμερα) illi σητάνιον, ſeu potiùs σητάνειον nominant, quaſi ἐπέτειον, hoc eſt, *hornum ſeu hornotinum*. Illam enim vocem apud Hipp. Galenus, Comm. 2. in lib. περὶ ἄρθρων, tex. 44. itémque in gloſſ. exponit, τὸν ἐκ τοῦ ἐνεστηκότος ἔτους, τουτέστι, τὸν κατὰ τὸ ἔαρ ἐσπαρμένον, *quod eſt præſentis anni, nempe vere, ſatum*: σῆτες enim Ionica lingua ſignificat, ἐν τῷδε τῷ ἔτει, pro quo Attici τῆτες dicunt. Cæterùm huiuſmodi Triticum etſi ab eo quod autumno ſeritur forma ipſa differre videtur, ad ſiliginem tamen propiùs accedit: nam *robuſta frumenta*, inquit Columella, *ſemper ante hyemem ſeri debent*.

ὁ δὲ ἐκ τῆς σεμιδάλεως] Vt panũ differẽtias à coctura varia petitas impræſentiarum omittamus, quinque panis genera facere videtur Gal. 1. de alim. fac. quæ quidem à triticeæ farinæ partibus variis primaria differentiæ nomina acceperunt. Siquidẽ Tritici partes quædam ſunt tenuiores ac puriores, aliæ craſſiores impurioréſque: quas quidem omnes inter ſe commixtas tota farina continet. Puriſſima ac tenuiſſima, quæq; ab omnibus furfuribus exactè repurgata eſt, Latinis *Siligo* dicitur. Veteres enim eo nomine non modò alteram illam Tritici ſpeciem, ſed hanc quoque deſignant à furfuribus depuratiſſimam ex Tritico ἀγαθῷ, i. *generoſo*, farinã, quam Plinius *tritici delicias* appellauit, proprio verò ac peculiari ſibi nomine *pollinem* (ſiquidem Celſus pollinis nomine ſordidã, impuram ac furfuraceam farinæ partẽ intellexit: aliis verò, vti Marcello, pollen tenuiſſimus puluis eſt magis quàm farina, qualis circa molas piſtrinorúmque parietes viſitur.) Græci σιλιγιν, à Latinis mutuata voce, appellant, proprio, vt ait Galenus, nomine deſtituti. Ex hac farinæ portione conflatus panis, σιλιγνίτης Græcis dicitur, Latinis *ſiligneus* ſeu *primarius*: interdum etiam, vti Athenæo, κα-

καρὸς, quaſi purus: cúmque ſcribit Paulus eſſe, τῶν ἄρτων ὑφιμώτατον, hoc eſt, *plurimum præ cæteris alimenti præſtare*. Quæ verò farina tenuis quidem eſt, ſed ſiligine impurior, vtpote ex qua non omnes, ſed craſſiores tantùm furfures excuſſi ſecretíque ſunt, σεμίδαλις Græcis, Latinis *ſimila* ſeu *ſimilago* appellatur. Et ex ea quidem panis conficitur, Græcis σεμιδαλίτης dictus, Latinis *ſecundarius*: quippe qui in alendo ſecundas ab illo teneat: quam ob cauſam ſecundum quoque bonitatis locum inter panes illi Galenus aſſignauit. Qui tertium in alendo locum obtinet, Græcis interdum μέσος, aliàs αὐτοπυρίτης ſeu αὐτόπυρος dicitur: quoniam conficiatur ex tota tritici molis exactiùs fracta ſubſtãtia, non diſcretis inquam pollinario furfuribus. Ita enim dicitur, ἐπειδὴ ὅλος αὐτὸς ὁ πυρὸς ἀδιακρίτως ἀρτοποιεῖται, *quòd totum ipſum triticum, nulla ſui parte adempta, in panificium cedat*. Idem ob farinæ cum furfuribus commixtionem, Dioſc. συγκομιστὸς dicitur: quaſi qui omnia ſecum ferat, quippe cui nihil ſit ademptum. Superſunt ῥυπαρῶν duo genera, quæ infirmius parciúſque antedictis alimẽtum exhibent. Ex his qui minùs eſt ſordidus, excuſſa nimirum molliſſima puriſſimáque farina, quartum locum obtinet, & Athenæo quidẽ ἀγελαῖος, quaſi *gregarius*, Celſo Latiníſque aliis *cibarius*, ſeu *ater*, dicitur. Feſtus Pompeius *acroſum* nominat, qui ſeruorum olim erat cibus: vti, teſte Iuuenali, Sat. 5. qui *tener ac niueus mollique ſiligine fictus* erat, *Seruabatur domino*. Quintus omnium ſordidiſſimus infirmiſſimúſq;, quippe qui minimùm nutriat, Græcis πιτυρίας ſeu πιτυρίτης aut πιτυρώδης, Latinis *furfureus* aut *furfuroſus*, ſiue *furfuraceus*. Hic magnam partem ex tis tritici conſtat, quæ Græci ἀποβρύματα & πίτυρα, Latini *furfures*, *canicas* & *apludas* vocant: ac in canum ferè gratiam confici ſolet. Pacuuius iccirco *caniceum* dixit, à canum cibo, vti Feſtus annotat. Sordidis hiſce & is annumerandus venit, qui olim ex polline frumenti tenuiſſimo ad molæ parietem adhæreſcente, indéq; multis cum ſordibus deterſo, vt veriùs pulueris quàm farinæ nomen mereretur, conficiebat. Hæc paulò fuſiùs explicare viſum eſt, quòd haſce panum differentias omnes apud varios Autores variè confundi animaduerterem.

CAP. CVIII. ἡ δὲ ἑψητικὴ &c.] Iſthæc meritò dubitaueris vtrum ad κριθὴν, an verò ad πτισάνην modò dictã, referri ſit ſatius. Equidẽ de Hordeo ſeu integro, quod ἄπτιστον vocãt, ſeu etiã decorticato, at non ſatis cocto, hæc tradi exiſtimauerim: quandoquidem ptiſſanam conſtat inter Medicos, ſiquidem probè cocta fuerit, neque flatulentam eſſe, neque ſtomacho aduerſari: quoniam ſi quam habebat anteà flatuum gignendorum vim, facilè longa coctione depoſuit, quando ſcilicet plurimùm inter coquendum intumuerit. Quin & Hipp. libro de vict. rat. in acutis, qui quidem ptiſſanæ laudibus dicatus eſt, ideóque de ptiſſana quoque inſcribitur, hanc ait neque aſtrictionem habere, neque malam turbationem, nec denique in ventre intumeſcere. Porrò πτισάνης vox deducta videtur Athenæo, lib. 10. δειπν. ἀπὸ τοῦ πτίσσειν, quod eſt, tundendo deglubere, ſeu pinſendo decorticare, & αἰνεῖν ſeu ἀναιρεῖν, quod interpretatur EVſtathius, ἀνακινεῖν ſeu ἀναπολεῖν κριθὰς βεβρεγμένας, Heſychius verò, ἀνακαθαίρειν. Id autem etſi frugibus omnibus, vti oryzæ, chõdro ac tritico, ac nonnunquã etiam leguminibus quadrare poſſit: πτισάνη tamen ſimpliciter dicta, de Hordeo ſemper intelligitur, quod ſuo ſit caſtratũ cortice, *mundatum* vocant Officinæ. Ea verò variè in ægrotantium vſum, teſte Galeno, præparabatur: fuit enim alia ptiſſana non colata, quæ ptiſſana tota dicebatur: alia verò colata, quæ Græcis πτισάνης χυλὸς, hoc eſt, hordei purgati cremor ſeu ſuccus dici conſueuit.

τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἄλευρον] Perperàm hauddubiè habetur hoc loco ἄλευρον, αὐτὶ τοῦ, ἄλφιτον, veluti patet ex ipſius Plinij verbis, lib. 22. cap. 25. Is enim de polenta olim Romanis ignota verba faciẽs, *Ad ſtomachum*, inquit, *utilis, aluum ſiſtit, impetúſque rubicundi tumoris*. Aluum verò quidni ſiſtat, cùm & ipſe Galenus polentam exiccandi vi maxima pollere meritò dixerit? Enimuerò ἄλφιτον, Latinis *polenta*, eſt ipſa hordei toſti farina, quod tamen, priuſquam torreretur ſoléve exiccaretur, aliquoties aqua aſperſum fuerit, quemadmodũ ex Plinij verbis licet colligere. Galenus ex optimo & recenti, ſeu adhuc viridi, hordeo mediocriter frixo laudatiſſimam ſimul & ſuaueolentiſſimam polentã parari tradidit. Sic & Plinius, lib. 18. cap. 7. *meliorem polentam*, inquit, *fieri tradunt, ſi non excocta maturitate tollatur*. Cæterùm ex polẽta, humido aliquo (aqua nimirum, vino, oleo, melle, ſapa aut horum ſimul aliquot) permixta & ſubacta maza fieri ſolebat: vti è cruda hordeacea, ac interdum etiã alia quapiam, farina ex hydrelæo ſoluta, quæ Græcis ὠμὴ λύσις dicta eſt: quanquam Pelagonio & Abſyrto autoribus, ὠμὴ λύσις miſtura ſit æqualis fœnigræci, ſeminis lini & farinæ hordei.

CAP. CIX. σκευάζεται ἐκ τῆς κριθῆς] Zythum non ſimpliciter ex hordeo præparatur, velut innuere videtur Dioſcorides, ſed ex hordeo poſtquam aqua maceratum intumuerit, germináque ceu ligulas emiſerit, torrefacto: quo modo bynen præparari docuit Aëtius. Theophraſtus 6. de cauſis pl. ζῦθον ſeu ζῦθος AEgyptiis appellatum, ex hordeo ſimul & tritico fieri tradidit. Porrò Zytho nõ multùm diſſimilis fuit potus, quem ſequenti capite κοῦρμι nominat Dioſcorides: veruntamen paulò aliter præparari ſolitum ſit mihi veriſimile. Cæterùm & hæc & alia omnia ex hordeo potus genera, περιφερεστικῶς οἴνου κριθίνου nomine Græci complexi ſunt: quoniã iis gentes pleræque vini loco vtebantur, quemadmodum & hodie cereuiſiæ variis generibus.

ἀτεγγὴς δὲ καὶ ὁ ἐλέφας] Hoc ipſum videtur confirmare Plutarchus, libello inſcripto, Num ad infœlicitatem improbitas ſatis ſit, totidẽ verbis: καὶ τὸν ἐλέφαντα τῷ ζύθῳ μαλακὸν γενόμενον καὶ χαλῶντα κάμπτουσι καὶ διασχηματίζουσιν. ἄλλως δ' οὐ δυνάμενοι. hoc eſt, vti vertit Interpres: *ebur zytho liqueſcens & ad omnem ductum ſequax flectitur, ac formas diuerſas ſuſcipit, alioqui contumax*. Id tamen Amato falſum videtur: quanuis ab iis, qui eburnea inſtrumenta fabrefaciunt, ebur cereuiſia macerari teſtetur Cornarius. Cæterùm vide nunquid vocis ἐλέφαντος ὁμωνυμίᾳ deceptus Plinius ſcripſerit, lib. 8. cap. 2. *elephantos captos celerrimè hordei ſucco mitificari*.

CAP. CXI. εὔστομος] Sic Oribaſij Interpres. Cornarius verò, ἀςόμαχος, legendum cenſet: quoniam ita quoque legit & citat Gal.1. de alim.facult. Ac ita etiamnum in vetuſto quodã Dioſc.codice legiſſe ſe refert Lacuna. Ego verò Zeam,quam à præſtantia,ni fallor,ſemen nominat Plinius, ἀςόμαχον quidem eſſe facilè admitto:attamen ſimul etiam εὔστομον, hoc eſt, *ori gratam* eſſe minimè negauerim.

Nonnulla hîc deſiderâtur, quæ repetiet Lector horũ Scholiorũ pag.53.

† †

C. CXVIII. ὁ δὲ χόνδρος] Vt Latinorũ alicæ, ita & Græcorũ χόνδρου vox eſt æquiuoca. Nam & fiugẽ tritico ſimilẽ ita dictã ea voce ſignificari certum eſt,& confectionem prætereà,quam alicam Latini & recentiores Græci,mutuata à Latinis voce,interdum ἄλικα,alias coniunctim χόνδρον ἄλικος nominauerunt. Quanuis porrò χόνδρος & alica pleriſque Medicis planè vna eadémque res factitia eſſe videntur, aliquid tamen inter vtranque vocẽ diſcriminis fuiſſe ſat innuit Paulus: quippe qui non tantùm lib.1.cap 78. varias vtrique vires tribuat, ſed & aliis locis non parum multis diſtinctè χόνδρου & ἄλικος mẽtionem faciat, ac vnum pro altero ſubſtituat. Diſcrimen autem illud Paulo,vel in ipſa materia fuit, quaſi χόνδρον quidẽ è tritico fortaſſis, ἄλικα verò è zea confici exiſtimauerit: vel in ipſa præparatione, ſic vt ἄλικος nomine alicam propriam ac genuinam intellexerit,quæ ſimpliciter parabatur, χόνδρον verò, cui ex miſtione aliorum color teneritáſque accerſebantur. Chondrus enim dùm præparabatur, vt tenerior candidiórque foret, gypſo & arena repurgari ſolebat, vti patet ex Conſtantini Geoponicis : aliàs creta candorem perfectionémq; ſuam aſſequebatur, vti etiam conſtat ex Plinij verbis, lib.18.cap.11. Vtvt ſit, Græcam Chondri vocem hoc loco retinere malui, quã cum cæteris omnibus,*alicam*, aut cum Plinio *granum*, vertere. Cæterùm χόνδρος qui Dioſcoridi ſit è zea dicocco, Theophraſto fieri etiam ſolitus dicitur ex hordeo ſylueſtri: Plinius verò è zea quoque in Africa degenerante fieri, ac tritico etiam adulterari voluit: hanc vtranque ideò alicam adulterinã cognominat. Sed præter iſta alicæ genera,quæ pro materiæ ex qua fiunt diuerſitate , aut varia etiã præparatione diſcernuntur,ſunt & alia ex contuſionis varietate, atque etiam cribri farinarij per quod ſuccernuntur anguſtia maiore minoréve diſtincta:ſiquidem,Conſtantino & Plinio teſtibus,vnum eſt minimum idq; primarium, quod per cribrum anguſtiſſimum excutitur : alterum ſecundarium,quod huic ſuccedit:tertium grandiſſimum, aphæremã appellant.

στυγνωτικώτερος κοιλίας] Citra comparationẽ cum Oribaſio lego, στυγνωτικός. Nec enim fit veriſimile Chondrum,qui priſcis in ægrotãtium cibo tantoperè commendabatur, oryza fuiſſe στυγνωτικώτερον.

CAP. CXIX. εἰς σάκκους πυελωθὴν] Milium etiam,ceu ſiccis fotibus dolore vrgẽte adhibendis accommodatiſſimum, commẽdat Hipp.lib. 2.de vict.ratione in acutis, quia ſit κοῦφον καὶ προσηνὲς,hoc eſt *leue ac lene.* Sic quoque Plinius,lib. 22.cap.25.quoniã ſit,inquit,*leuiſſimũ molliſſimúmque & caloris capaciſſimum.*

CAP. CXX. τῶν σιτηρῶν ἐστὶ] Cerealibus ſeu potiùs frumentaceis ſeminibus annumerari Panicum, ſcribit Dioſcorides. Columella itidem lib.2.cap.9. Inter frumenta milium & Panicum reponit. At Galenus lib.6.ſimpl. ἐκ τῶν ὀσπρίων, hoc eſt, *è genere leguminum*, eſſe prodidit : in quo non ſatis accuratè ὄσπρια ἀπὸ τῶν σιτηρῶν diſtinxiſſe videtur , maximè cùm ipſemet lib.1.de alim. ὄσπρια definiuerit, ἐκεῖνα τῶν δημητρείων σπερμάτων,ἐξ ὧν ἄρτος οὐ γίνεται, hoc eſt, *ſemina illa cerealia è quibus panis minimè conficitur*: ibidémque tum è Panico tum è milio in penuria cæterorum frumẽtaceorum panem confici non negauerit: attamen ὀλιγότροφον καὶ ψυχρὸν, hoc eſt, *pauca & frigidi alimenti.*

ἧττον συστατικὴ.] Contrà Galenus milium quàm Panicum minùs aluum cohibere ſcripſit, lib.1. de alim.fac.his verbis: κρείττων δ᾽ ἐστὶν ἐλύμου κέγχρος εἰς πάντα, καὶ ἡδίων ἐς ἐδωδὴν, καὶ εὔπεπτός ἐστι, & ἧττον ἐπέχει τὴν γαστέρα, καὶ μᾶλλον τρέφει, &c. hoc eſt, *Ad omnia milium Panico præſtantius & in cibo ſuauius, concoctu facile, minúſque aluum cohibet: at nutrit ampliùs.*

CAP. CXXI. καὶ κώλων ἀλγήματα καὶ κεράστου &c.] In nonnullis codicibus manuſcriptis ſcribit Lacuna legi, ἀσκαλαβώτου καὶ κεράστου : in aliis verò tantùm, κωνώπων. Marcellus & Plinij autoritate, lib.22.c.vlt.& meliorũ, vt ipſe ait, Dioſc. codicum fide nixus, pro, κώλων (ſeu potiùs κόλου) ἀλγήματα, legit ἀσκαλαβώτου, &c. hoc eſt, *ſtellionis.* Ibi enim Plinius inter cæteras Seſamæ dotes, eam ſtellionis morſibus reſiſtere tradiderat. Veruntamen communem lectionem retinere maluimus, maximè cùm Auicennas & Serapio eidem lectioni aſtipulentur.

CAP. CXXII. καὶ λειχῆνας ἀγρίους] Plinius iſthæc aliter ac nos, ſed perperam , meo quidem iudicio, diſtinxiſſe videtur. Nam AErinã farinã cũ raphano, ſale & aceto ad lichenas: ad lepras verò,cum ſulphure viuo accommodat.

σὺν ἀλφίτῳ] Non omnino inepta eſt Marcelli coniectura, qui pro, ἀλφίτῳ, ἀσφάλτῳ, hoc eſt, *bitumine*, legendum exiſtimat : attamen & hoc loco vulgatam lectionem cum Serapione retinere viſum eſt.

CAP. CXXIII. τὸ ὑφιστάμενον πίτυρον] Rectiùs, ἐφιστάμενον, meo quidem iudicio. Nam poſt probè contritam Amyli materiam, affuſa aqua veriſimile eſt ſurſum attolli quicquid eſt furfurum: denſiorem verò tritici ſubſtantiam in imo ſubſidere. Tùm verò innatantes furfures incerniculo vel cochleari crebris foraminibus peruio, quod incerniculi vicem gerat , tolli oportere Autor admonet.

ταῖς περὶ ἀρτηρίαν] Aldinus mendosè, περὶ τὰς ἀρτηρίας. Ego, τραχύτητας, addẽdum puto, aut certè genus immutãdum, legendúmque τὰ περὶ &c.

στέατος ἔμπροσθεν] Hermolaus Barbarus perperam legiſſe videtur, στέατος, ſiquidem interpretatur, *adipis modo* : neque enim crediderim στέατος vocem pro ſebo aut adipe apud Autorem vllum accipi, quicquid ſcribat Gorræus.

CAP. CXXIIII. πρὸς φλεγμονὰς ταῖς ἐντὸς] Cui inflammationum generi conueniat Fœnumgræcum, rectè diſtinguit Galenus, dum illo feruentes phlegmonas irritari docet: at curari quę minùs ſunt calidæ magíſque duræ, propter eam qua pollet diſcutiendi vim.

χλωρὰ δὲ μετ᾽ ὄξους ἀποιοῦσι πόνους] Iſthæc omnia

ad capitis vſq; calcem etiã in Serapione deſiderantur. Interim vide an vox, τόπις, de quibuſuis corporis particulis Medicorum more debeat intelligi, an verò reſtringi ad τὰς περὶ ὑστέραν τόπους, de quibus paulò antè. Plinius certè quidem *fœnigræci decoctum uuluis interaneiſque exulceratis utiliſſimum eſſe* prodidit.

Cap. cxxvi. ἀμφότεροι δέ εἰσι διουρητικοί] Gal. 8. ſimpl. med. agnoſcit omnia Ciceris genera vrinam prolicere: attamẽ arietino, quàm cæteris, maiorem in ciẽda vrina efficaciam tribuit. Subdit nihilominus paulò pòſt, Cicer agreſte ad omnia domeſtico efficacius, hoc eſt, tũ calidius tum ſiccius, quantum ex acrimonia & amarore licet coniicere.

Cap. cxxvii. μέσος θερμοῦ & ψυχροῦ] Dioſc. aut potiùs qui ex manuſcripti codicis margine in contextum hæc verba tranſtulêre, Fabam volunt eſſe in calore & frigore temperatam. Attamen Galeni, Pauli, Aëtij & cæterorum ferè omnium Medicorum communi cõſenſu, mediocriter frigida & ſicca iudicatur: niſi fortè, quod vult Cornarius, apud eos Autores ἀντὶ τοῦ ξηραίνειν reponendum, θερμαίνειν.

ἐπὶ γὰρ πνευματ.] Deſiderari hoc loco videtur continuatiua particula, ἐστὶν, aut certè αἰτιολογική, γὰρ, vt ſit: ἐπὶ γὰρ &c.

Cap. cxxviii. ὡς πέτασον] Legit Ruellius, πέταλον, quantum ex ipſius verſione licet colligere. Mihi verò πετάσου lectio magis arriſit. Siquidem etiam Theophraſtus de huius eiuſdem Fabæ foliis ſcribit in hæc verba, lib. 4. cap. 10. τῶν φύλλων τὰ μεγέθη πίλῳ Θετταλικῷ ἴσα ἐστιν. hoc eſt, *folia magnitudine galerum Theſſalicum æquant*. Rurſumque de loto paulò pòſt agens: τούτου δὲ ἡ μὲν τοῦ καυλοῦ φύσις (inquit) ὁμοία τῇ τοῦ κυάμου, καὶ οἱ πέτασοι δὲ ὡσαύτως. hoc eſt, *Huic natura caulis ſimilis fabæ, & petaſi ſimiliter*: quanuis alij πέταλα, hoc eſt, *folia*, alij καρποὶ, hoc eſt, *fructus*, legunt. Cæterùm Plinius illa eadem AEgyptiæ fabæ folia, perſonatæ foliis comparare maluit, quę tamen etiam eſſe πετασώδη nemo negauerit.

φέρει φυσκία] Nihil immuto, quanuis σφηκία, hoc eſt, *ueſparum fauos* ſeu *cellulas* aut *loculos*, legiſſe videantur plerique Interpretes, verbis Theophraſti fortaſſe nimiùm addicti: qui quidem de huiuſce fabæ fructu ita ſcribit, ἐπὶ τούτῳ δὲ ἡ κωδία παρομοία σφηκίῳ περιφερεῖ, καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν κυττάρων κύαμος μικρὸν ὑπεραίρων αὐτῆς. hoc eſt, *ſupra hunc* (nempe caulem) *calyx extat ueſparum fauo orbiculato perſimilis, ac in ſingulis cellulis ſingulæ uiſuntur fabæ, quæ paulò amplius ſupereminent*, &c. Hunc verò Theophraſti locum iccirco citaui lubentiùs, quòd me admonuit pro nomine, μικρὸς, in Dioſcoride, μικρὸν aduerbium eſſe reponẽdum. Hęc enim Faba ſi cum fabis vulgaribus comparetur, magna potiùs quàm parua dici debuit: maximè cùm Fabam Græcam, vt habetur inferiùs, magnitudine ſuperet: conceptiſq; verbis ſcripſerit Strabo, lib. 17. Geogr. figura quidẽ fabam Græcam imitari, at magnitudine guſtúque differre.

καλεῖται δὲ κιβώριον] Ciborij, hoc eſt, poculi ab inferiori parte in anguſtum contracti ex AEgyptia faba confici ſoliti meminit Strabo, 17. Geogr. qui & eodem libro teſtatur, adeò magna fuiſſe AEgyptiæ fabæ folia, vt poculorum & catinorum vſum pręberent, aptam ad id habentia cauitatem. Plinius quoque lib. 21. cap. 15. *AEgyptios* tradit *implexis coloſiæ foliis in uariam ſpeciem uaſorum potare gratiſſimum habuiſſe*. Attamẽ κιβωρίς ſeu κιβώριον nomẽ, non quidem foliis, ſed ipſi fabę tribuere videtur hoc loco Dioſcorides, vti & Gal. lib. de Ther. ad Pamph. Aëtius quoque lib. 1. Viridem fabarum AEgyptiarum fructum *Ciborium* appellari ſcribit.

κολοκασία καλεῖται] Colocaſia neutro genere extulit Virg. Eclog. 4. Itidémque ex Nicandro & Diphilo Athenæus, lib. 3. & Aëtius, lib. 1. qui quidem κολοκάσιον etiam alio nomine μανζίζαιον appellat.

Cap. cxxix. ἔχει συπτικόν.] Sic & Gal. 8. ſimpl. φακοὶ στύφουσι μὲν ἰσχυρῶς. &c. hoc eſt, *uehementer quidem aſtringunt*. Sed contrà de iiſdẽ Aëtius, libro 1. στύφουσι μὲν οὐκ ἰσχυρῶς, *aſtringunt quidem non ualdè*: id quod etiã ſenſiſſe videtur Paulus, dum de iiſipſis ſcribit in hæc verba, lib. 7. ἔχουσι δέ τι καὶ στύψεως. hoc eſt, *obtinent & aſtrictionis quidpiam*. Attamen iſta in ſpeciem pugnantia rectè conciliari poſſunt: ſi dixeris hos de Lente decorticata egiſſe, illum verò, de eadem ſuo veſtita cortice. Etſi enim tota Lens aſtrictoria vi pollet, nihilominus cortex reliqua ſubſtantia vehementiùs aſtringit, aluúmque ſiſtit: idque auſteræ qualitatis ratione, qua quidem maiore præditus eſt, vti teſtatur idem Gal. lib. 1. de alim. Quòd ſi primarium Lentis decoctum aluum ſubducit, vti & braſſicæ, id ex diuerſæ facultatis mixtione accidit. Siquidem Lens, quemadmodum & braſſica, duplici conſtat ſubſtantia, vna quidem tenuiore, quæ in ipſa ſuperficie reſidet, altera verò craſſiore, quæ ſolidæ ſubſtantiæ inhæret: ac illa quidem in primario decocto vires ſuas exerit, longiore verò coctura planè deperit.

ἢ ἀπίων Θηβαϊκῶν] Cum Cornario legendum cenſeo, ἢ ἀπίων ἢ φοινίκων Θηβαϊκῶν. Neque enim vſquam alibi pyrorum Thebaicorum occurrit mentio. At palmularum Thebaïcarum, quæ huic inſtituto ſatis accommodatę ſunt, tum Galenus, tum & ipſe Dioſcorides aliquoties meminerunt.

Cap. cxxxi. καὶ λευκούς] Contrà Gal. lib. 1. de alim. facult. inter Orobos, qui candidi ſunt minùs ait eſſe medicamẽtoſos iis qui ad flauum pallidúmve colorem recedunt. Attamen & ipſe 1. de Antid. in paſtillis trochiſcis ſcilliticis, Erui candidi, tanquàm minùs amari, farinam deſiderat.

ῥαίνε ὕδατι] Serapio, aut certè ipſius Interpres, Eruum aqua ſimul & aceto reſpergit: ſed quam rectè, Lector ipſe viderit.

σκληρώματα] Lacuna in veteri codice legit, καρκινώματα. quam quidem lectionem lubẽs amplector: nec enim duritiesſiſti, ſed emolliri potiùs deſiderat.

φυραθείς] Rectiùs φυραθὲν, nimirum ἄλευρον. Nam de erui farina & hæc ipſa & quæ ſequuntur vſque ad, τὸ δὲ ἀφέψημα, accipienda ſunt: atque ideo etiam inferiùs rectè habetur, φρυκτὸν ληφθὲν, neutro genere.

Cap. cxxxii. μετὰ πηγαίου καὶ πεπέρεως] Ita legiſſe videtur Serapio: μετὰ πηγαίου δὲ καὶ πεπέρεως ποθὲν ὑπὸ ἰκτερικοῖς ὠφελεῖ. quæ quidem lectio mihi magis placuit: quandoquidẽ particula, ποθὲν, non

ſatis rectè cum præcedẽtibus connecti mihi videtur. Quòd ſi conſtare debet vulgata lectio, addenda hæc neceſſariò: ἔτι δὲ καὶ σπλάγχνα ἐκκαθαίρει, ὅθεν &c. Galenus itidẽ, ſexto ſimpl. de Lupini eiuſdem decocto verba faciens: ἐκκαθαίρει δὲ, inquit, καὶ ἧπαρ καὶ σπλῆνα μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως ἡδονῆς ἕνεκα λαμβανόμενον. hoc eſt, *expurgat & hepar & lienem, cum ruta & pipere iucunditatis gratia ſumptum.*

παρηγορεῖ] Sic viſum eſt iſta diſtinguere: σὺν ὄξει δὲ, ἰσχιάδας παρηγορεῖ. φύματα δὲ καὶ χοιράδας μεταβάλλει. Nam & Plinius, quo loco de Lupinorũ viribus agit, hæc ita coniungit, *Panos & ſtrumas minuunt aut maturant*, &c.

ἐκλειουμένων] Aliâs, ἐκλυομένων. Plinius eiuſmodi decoctum pecorum ſcabiei, non lotione modò, ſed & potu, mederi voluit.

Cap. cxxxiii. κατὰ πάντα δὲ μικρόπρος] Sic Plinius lib. 22. c. 25. *ſylueſtres Lupinos* dicit *omni modo minores ſatiuis, præterquàm amaritudine.* Attamen Gal. lib. 6. ſimpl. vt efficaciores, ita etiam amariores eſſe prodidit: quæ fortè cauſa fuit, vt nonnulli ἀντὶ τοῦ, μικρόπρος, πικρόπρος, hoc loco legerint.

Cap. cxxxv. δακτύλου τὸ πάχος] Serapio ac ipſe quoque Ruellius, πλάτος, legiſſe videtur. Ego vulgatam lectionem retineo: verùm iſta non foliis, ſed radici potiùs, cuius alioqui non meminit Autor, tribui iudico: ita vt deſideretur vox, ῥίζαν. Coniectura noſtra valeat nécne, quiſque iudicet.

ὅσα δ' ἀλφίτων γίνεται] Plinius lib. 20. cap. 3. de Rapo ſylueſtri agens, *Hic*, inquit, *ad læuigandam cutem in facie totoque corpore utuntur, miſta urina pari menſura. Erui, hordei, tritici & lupini radix ad omnia inutilis.* Quem locum ex hoc Dioſc. contextu paucis immutatis ſic emendo: *miſta farina pari menſura erui, hordei, tritici aut lupini. Radix ad omnia inutilis.*

Cap. cxxxvi. ποιεῖ γὰρ] ἀντὶ τοῦ, γὰρ, δὲ aut quid ſimile puto legendum: neque enim redditur ratio, cur Bunias minùs quàm rapum alimẽti ſuggerat. Porrò contrà ſentire videtur Diphilus Siphnius, Athenæo teſte, lib. 9. quippe qui Napum, ceu rapo dulciorem, & magis alere & concoctu faciliorem eſſe innuat: rapum verò, quod γογγυλίδα nominat, extenuare, acre eſſe, ægriúſq; coqui aſſerat: vnde & minus alimenti præbere facilè quiuis inferre poſſit.

Cap. cxxxvii. εἴ τις αὐτὴν ἐπιλαμβάνει &c.] Gal. lib. 2. de alim. fac. notat tum vulgi, tum etiã Medicorũ errorẽ, qui crudas Radiculas à cœna eſitabant, iuuandæ concoctionis gratia: quibus quidem verbis Dioſcoridem obiter carpere videtur, quippe qui hoc loco ita ſenſiſſe videatur, idque tum roborandi ventriculi, tum cibi diſtributionis adiuuandæ gratia. Simeon Sethi diſcrepantes haſce ſententias adhibita diſtinctione componere nititur: dum quibus aluus facilè ſubducitur, quíque flatibus carent, iis vult exhibendas ante cibum Radiculas: contrà verò à cibo, iis qui flatibus laborant, quibúſq; cibus in ventriculo ſupernatat, ac etiamnum difficilis eſt aluus. Veruntamen neque hoc ipſum quenquam citra damnum experiri poſſe, cum Galeno crediderim. Cæterùm quoniam quæ Athenienſibus ῥαφανὶς dicitur, aliis nonnullis, vti & Calliæ apud Athenæum ῥάφανος appellatur, id obiter admonitum Lectorem velim, ῥαφανὶς vocem pleroſque antiquiores Græcos, vt ex Apollodoro Caryſtio docet idem Athenæus, lib. 1. pro braſſica vſurpaſſe: vnde Plinio erroris anſa, qui variis locis Raphanum cum braſſica confundit, Raphano tribuens quæ Veteres illi de braſſica prodidére: quemadmodũ & lib. 19. cap. 15. napis tribuit, quæ Theophraſtus, lib. 7. hiſt. cap. 4. περὶ ῥαφανίδων, hoc eſt, *de Raphanis*, tradidit.

τοῖς ἐμεῖν μέλλουσι] Sic Plinius, lib. 19. cap. 5. de Raphanis: *Crudos*, inquit, *Medici ſuadent ad colligenda acria uiſcerum dandos cum ſale ieiunis eſſe, atque ita uomitionibus præparant meatum.* Attamen & ipſe ſui velut oblitus, lib. 20. cap. 4. *eoſdem uomituris ſummo cibo eſſe utiliſſimos* ſcribit.

Cap. cxli. δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν] Iiſdem quidem, at imbecillioribus, præditum eſſe viribus fatetur Gal. 7. ſimpl.

Cap. cxliii. φαρμακώδη δύναμιν] Blitum nequaquam vult Dioſcorides, nullius eſſe in medicina vſus, quemadmodum pleriq; intellexerunt: ſed tantummodò, nulla eſſe præditum qualitate medicamentoſa: quia, vt ait Plinius, iners ſit ac ſine ſapore aut acrimonia vlla. Alioqui nanque varios Bliti medicos vſus recenſet Plinius: ac ipſo quoque Hippocrates in vellere ſubdito vtitur, 2. de morbis mulicbrib. ad reſiccandum fluxum muliebrẽ. Sed fortè fuit aliud Hipp. Blitũ, à Dioſc. Blito. Nam & Hipp. lib. 2. de diæta Blitum facit θερμὸν, οὐ διαχωρητικόν. hoc eſt, *calidum minimèque aluum ducens*: cùm tamen Blitum hîc ſcribat Dioſcorides eſſe εὐκοίλιον, i. *bonam faciens aluum.* Galenus verò, ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν τῇ κράσει, hoc eſt, *humidum, temperamentóque frigidum.*

Cap. cxliiii. ἡ κηπευτὴ τῆς χερ.] Contrà Diphilus Siphnius apud Athen. lib. 2. tradit, ſylueſtrẽ hortenſi meliorẽ: attamen in genere Maluam agnoſcit eſſe boni ſucci, arteriam aſperam lenire, acres in corporis ſuperficie ſuccos educere, renum & veſicæ irritationibus prodeſſe, excerni denique facilè ac mediocriter alere.

μετὰ δὲ οὔρου] Vetus, μετὰ ἐλαίου παλαιοῦ, *cum oleo uetere*: at idem Dioſc. 1. ἀπορισ. c. 104. μετ' αἴρας, *cum lolio*: ac ſic etiam Aëtius, tetrab. 2. ſer. 2. cap. 68. Apollonius tamẽ apud Gal. 1. de comp. med. κατὰ τό. Maluam exiccatam & contuſam vrinæ inſpergit & affricat ad achoras.

Cap. cxlvi. ἀμβλυωποῦσι δὲ βοηθεῖ] Hoc Ægyptiacæ tantummodò Braſſicæ tribuere videtur Serapio, ſed perperàm, niſi fallor. Galenus verò 2. de alim. fac. tantùm abeſt vt cæcutientibus Braſſicam prodeſſe voluerit, quemadmodũ ſcribit hoc loco Dioſc. vt contrà diſertis verbis ab eadem, æquè ac à lente, oculorum aciem obtundi exiccationis ratione tradiderit: niſi fortè, velut addit eo loco Gal. totus oculus humidior fuerit, quàm naturalis habitus poſtulet: nec malè. Tunc enim eatenus conferre poteſt, quatenus humidiorem oculum ad mediocrem temperiem reducit. Quin & ipſa planta Græcis κράμβη dicta videtur, quaſi κορέμβλη, παρὰ τὸ κόρας ἀμβλύνειν, *quòd pupillas oculorum hebetet.* Ac in hac quoque ſentẽtia fuiſſe Columellam hoc ipſius carmen luculenter teſtatur:

Nunc ueniat quanuis oculis inimica corambe. Attamen præter Dioſc.& ipſe Plinius, lib.20. cap.19. ex ſententia Catonis *Braſſicam oculorum caliginiprodeſſe, & repentinas caligines leuare* voluit: itémque alio loco eiuſdem lib.cap.9. *eius cibum oculorum claritati conferre multùm: ſucco uerò crudæ angulis uel tantum tactu cum Attico melle plurimùm.* Verùm hæc vera tùm demum fortaſſe fuerint, cùm oculi iuſto humidiores extiterint.

ἡ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ] Sic Plinius, lib.20.c.9.de Braſſica: *in AEgypto propter amaritudinem non eſtur.* Sed & Diphilus Siphnius apud Athen. libro 9. amaram ſcribit oriri in Alexandria: quod autem ſemen in Alexandriam è Rhodo fertur, in annum efficere braſſicam dulcem, ſed quæ poſt id tempus pro natura loci amareſcat.

καὶ τὰς ἐκ κραιπάλης] Effectus huiuſce ratione, Græci Braſſicam ἀκραίπαλον vocant. Traditur & in Geopon. è Lycurgi lacrymis, quem Liber pater vitibus alligauerat, natam Braſſicam, eámq; propterea vino aduerſari. Porrò Braſſica non tantùm poſt cibos ſumpta crapulam diſcutit, quod voluit hoc loco Dioſcorides, ſed & ante eoſdem ebrietatem præcauet: vti lib.20.cap.9. refert Plinius, in hæc verba: *Vino eam aduerſari, ut inimicam uitibus, ac antecedēte quidem in cibis, ebrietatē caueri: poſtea uerò ſumpta, crapulam diſcuti.* Sic & Cato de re ruſt.cap.156. *Si uoles*, inquit, *in conuiuio multum bibere, cœnaréque libenter, ante cœnam eſto crudam quantum uoles ex aceto. Et item ubi cœnaueris, comeſto aliqua v. folia: reddent te quaſi nihil ederis biberiſque, bibéſque quantum uoles.* Eam ob rem etiam narrat Athenæus, lib.1. circa finem, *AEgyptijs eu uinolentis olim id fuiſſe ſolenne, ut ante cibū omnem Braſſicam elixam in cœnis comederent. Sibaritæ quoque,* vti refert idem ex Timæo, *anteaquam potarent, eſu Braſſicæ ſeſē muniebant. Sed & multi,* inquit ille, *ut ab ebrietate uindicentur, ſemen Braſſicæ præſumunt. Quin & qua in uite Braſſica naſcitur, uinum exilius eſſe reperitur.* Hæc ille de Vitis & Braſſicæ antipathia: quibus conſentanea ſunt quæ de eadem traduntur à Theophraſto, ſub finem lib.4. de hiſt. ſtirpium.

τὸ δὲ ἐξ αὐτῆς κύημα] Plin. lib.20. cap.9. *Ex omnibus braſſicæ generibus ſuauiſſima eſt cyma, etſi inutilis habetur, difficilis in coquendo, & renibus contraria.* Eiuſmodi porrò cymas, etiam προσφάτους καυλοὺς videtur nominaſſe Galenus, lib.10. κατ. τόπ. quo loco, contrà quàm Plinius, eorum decocto αὐτοπαθῶς ſanari nephriticos ex Antiocho teſtatur.

CAP. CXLVII. καὶ κρημνώδεσι τόπ.] Hac etiā ex cauſa Braſſica hæc ſylueſtris ſeu erratica, niſi fallor, Petræa quibuſdam vocatur, teſte Plinio: vti EVdemo apud Athen. lib.9. ἁλμυρίς, quòd ſcil. locis ἁλμυροῖς, τουτέστι παραθαλασσίοις, hoc eſt, *maritimis*, proueniat. Eadem porrò & ipſi Plinio, loco modò citato, propriè appellata *Crambe* dicitur. Hæc rurſum vt eidem illi EVdemo cæteris Braſſicæ generibus, neſcio quàm rectè, ſaporis gratia præcellere dicitur: ita Theophraſto & Catoni efficaciſſima maximéq; medicamentoſa, ipſi verò Plinio, inimiciſſima vino, cenſetur.

CAP. CXLVIII. φύλλα τὰ μακρά] Par. codex, φύλλα λεῖα, ἀδρυμικη. Aldinus codex legit, μακρά: pro quo μικρά reponendum contendit Matthiolus. Interpretes præterea ferè omnes poſt μακρά, λεῖα, legiſſe videntur: quæ tamē vox in codicibus noſtris deſideratur. Dalechampius ϑερμικὴ legit, ἀντὶ τοῦ, ἀδρυμικη. At in tanta lectionum varietate veteris exemplaris, quod præ manibus habuit doctiſs. vir Sambucus, fidem ſequi maluimus.

τὰ λιπαρὰ τῶν κριῶν] Arietinum adipem ad retundendam Braſſicæ marinæ acrimoniam vnà cum ipſa coquere ſolitos nonnullos, hæc verba ſignificant. Attamē cum cæteris Interpretibus, κρεῶν, quàm κριῶν legere maluimus.

CAP. CXLIX. ἀμφότερα δὲ κακόχ.] Betam candidam, quam Siculam quidam nominant, ſcribit Theophraſtus, hiſt. lib.7. cap.4. præſtantioris eſſe quàm nigram ſucci, verùm paucioris ſeminis. Diphilus autem apud Athen. lib.9. Betam in genere aſſerit, meliorem quàm braſſicā ſuccum gignere: ſed candidā magis aluum ducere, vti nigram, vrinas. Plinius vtriuſque remedia recenſens, lib.20. cap.8. nigram tradit in totum efficaciorem: quanuis & ipſe candidam, niſi fortè validiùs coquatur, ventrem mollire, vti nigram vrinas ciere, fatetur.

CAP. CL. ἔχει συπτικὴν] Pena ἀντὶ τοῦ, συπτικὴν, legi voluit, ψυκτικὴν. Serapio vtrunque & ψυκτικὴν & συπτικὴν legiſſe videtur: nec malè. Vtraque enim facultas & refrigerans & aſtringens meritò portulacæ conuenit, quanuis aſtrictoria paulò eſt obſcurior. Atque ideò quoque Galenus de portulacæ viribus agens, eam tradidit ὑποστύφειν, καὶ ὀλίγου τινὸς αὐστηροῦ μετέχειν. hoc eſt, *leuiter aſtringere, & aliquantulùm auſteræ qualitatis participem eſſe.*

CAP. CLI. Ἀνδράχνη ἀγρία] Marcellus & Matthiolus hoc caput de Portulaca ſylueſtri hoc loco prætermiſerunt: neque etiam habetur apud Serapionem. Ac certè quidem è libro quarto perperam huc tranſlatum videtur: quanuis non ignoro Portulacam haberi ſylueſtrem, hortenſi & figura & facultate proximam: à qua manifeſtò diſcrepant telephium, peplis & tertium ſedi genus: quæ tamen omnes plantæ apud nonnullos ſylueſtris portulacæ nomen obtinuerūt. Sed ea cuius hîc fit mētio, veriùs tertium eſt ſedi genus, quod ideò quoque rectius alio loco à pleriſque inter ſedi genera repoſitum eſt. Nos tamē caput idē bis repetere maluimus, quàm vel tantillum à vulgato exemplari diſcedere. Cæterùm ἀντὶ τοῦ πλατύτερα, παχύτερα cum Lacuna legendum cenſuimus. Nam & ita legitur lib.4. cap.90. quo quidem loco totidem ferè verbis hoc ipſum caput repetitur.

C. CLII. ἢ μυάκανθαν] Fortè μυάκανθον, vt habetur infrà, lib.3. cap. de cepa, & apud Plin. lib. 19. c.8. vel μυακάνθινον, vti legitur apud Galenū.

οὐ τὸ καυλίον] Legunt Marcellus & Lacuna, ἢ τὸ καυλίον ἐπ' ὀλίγον ἑψηθὲν καὶ βρωθὲν· quam quidem lectionem nos lubenter amplexi ſumus. Sic quoque Serapio legiſſe viſus eſt. Quin neque aſparagi longiorem coctionem ſuſtinēt: atque inde manauit Octauio AVguſto vſitatū prouerbiū, vti refert Suetonius, ad exprimendā rei feſtinatæ velocitatem, *Velociùs quàm aſparagi coquantur.*

ἐμοὶ δὲ ἀπίθανον] *Inuenio naſci*, inquit Plinius loco modò citato, *& arietis cornibus tuſis atque defoſſis.* Sic & Autor γεωπονικῶν, ex ſententia Di-

dymi: *Si copioſum aſparagum prouenire uolueris, arietum ſylueſtrium cornua tenuiſſimè contuſa ſulcis committito, & rigato.* Addit & quoſdam amplius quid & παράδοξότερον tradere, nempe, *Si integra arietum cornua perforentur & pangantur, aſparagos producere.*

ὁ μδὺ τοι ἀσπάραγος ἐστὶ] Marcellus & Fallopius iſthæc, quæ ſequuntur ad capitis vſque calcem, redundare, ac ceu cuiuſpiam addititium gloſſema perperam in Dioſcoridis contextum irrepſiſſe ſuſpicantur: quia fortaſſe κηπαῖος ſeu κηπευτὸς vocem, quæ in vetuſtis codicibus proximè præcedere comperitur, haudquaquam animaduerterant. Sed ſpretis, ceu haud ita firmis, quibus illi nituntur argumentis, exiſtimo priore capitis parte de Aſparago ſylueſtri, tanquam præſtantiore & efficaciore, Autorem egiſſe: hanc verò poſteriorem ſatiuo tribuiſſe, & huius fruticem deſcribere, ceu illo minùs notum: quandoquidē *quas ſylueſtres fecerat Natura corrudas* (hæc ſunt Plinij verba, lib. 20. cap. 10.) *ut quiſque demeteret paſſim*, non ita pridem fortaſſis *altiles ſpectari* cœperāt. Etſi porrò, vt impræſentiarum communiora illa ἀσπαράγου ſeu ἀσφαράγου ſignificata omittamus, Aſparagorum propriè ac peculiariter à potiori parte ita dictorum varia tum apud Medicos, tū apud ipſos hiſtoriæ variæ Scriptores ſtatuuntur genera: eò tamen omnia reuocari rectè poſſunt, vt alij dicantur ſponte, alij cultura & arte prouenire. Qui quidem inculti ſponte naſcuntur, μυακάνθινοι dicti, Latinis *corrudæ*, vel in montibus aliiſve petroſis locis, vel in paluſtribus naſcuntur, proindéque alij ὄρειοι, alij πετραῖοι, alij denique ἕλειοι cognominantur: ac ex illis rurſum quidam in ἀκανθικῶν cenſu reponuntur à Theoph. hiſt. lib. 1. cap. 16. qui quidem ſpinas gerunt pro foliis. Plutarchus in coniugial. præceptis hoc genus ἀσπαραγωνιαὶ ſeu ἀσφαραγωνιαὶ videtur nuncupaſſe. At qui ἥμεροι, hoc eſt, *ſatiui*, dicuntur, ſeu κηπευτοὶ, hoc eſt, *hortenſes*, à prioribus agreſtibus minimùm ſpinoſis non niſi cultura & molliore natura diſtingūtur: atque horum primores cauliculi, maximéque qui craſſiores habitioréſque forent, Regiorum, niſi fallor, nomen apud Galenum, lib. de alim. 2. cap. 9. ſibi vendicarunt.

παύει φρενίτιδας] Ex ſententia Interpretum omniū legimus, νεφρίτιδας. ſic Plinius, lib. 20. c. 10. *Aſparagorū tum ſemen, tum etiam radicem lumborum & renum dolores ſedare prodidit.* Quin & ipſe Dioſc. alteram Aſparagum, Latinis *corrudam* dictum, βοηθεῖν νεφριτικοῖς admonuit.

ποιεῖ ἀτόκιον καὶ ἄγονον] Fortè ἄτοκον. Quî verò id fiat, nempe vt radicum Aſparagorū decoctum partum impediat ſterilitatémque afferat, nō ſatis video: cùm Auerroes & Simeon Sethi Aſparagos augere ſperma tradiderint: Auicenna verò præterea addiderit, coitum eos adiuuare & conferre difficultati imprægnationis: niſi fortè alia eſt Aſparagorum, alia radicum vis. Plinius certè quidem, citato loco, *Aſparagos Venerem ſtimulare* docet: nec ita multò pòſt, *Veneris cauſa aquam eorum decoctam bibi ad heminam: ad idem & ſemen ualere cum anetho ternis utriuſque obolis*, &c. Et hac fortaſſe de cauſa Aſparagus ſylueſtris Atticis ὀρμιν[illegible] dictus eſt, ἀπὸ τοῦ ὁρμᾶν, *quia Venerem excitet*, æquè ac παρὰ τὸ ὁρμᾶν εἰς τὸ βλαστάνειν, *quòd ad germinationē properet.* Attamen idem ipſe Plinius, ſub finem capitis, Chryſippo autore ſemen Veneri, contrarium eſſe teſtatus eſt.

CAP. CLIII. καὶ μικρότερα] Oribaſius legit, μακρότερα, hoc eſt, *longiora*. quæ quidē lectio mihi non omnino improbatur. Enimuerò Plantaginis maioris folia lata quidem ſunt, at non adeò longa: minoris verò folia pro portione longiora ſimul & anguſtiora viſuntur.

καυλίῳ δὲ γωνιοειδεῖ] Lege, καυλία δὲ γωνιοειδῆ, vel γωνιώδη. Alioqui iſta de foliis accipienda eſſent, quaſi voluerit Dioſcorides ea iam à ſuo pediculo anguloſo in terram procumbere: atque καυλίον pro foliorum ipſo pediculo vſurparit.

λαχανώδης] Sunt qui cum Lacuna λαχανώδης *betaceum* vertant, quaſi Plantaginem betæ ſimilem eſſe innuat Dioſc. quòd, vt ipſi volunt, beta κατ' ἐξοχὴν Athenienſibus λάχανον diceretur. Alij, vt apud Latinos *oleris*, ita & apud Græcos λαχάνου nomine *Braſſicam* potiùs deſignari maluerunt. Ego verò, λαχανώδης, hoc loco *oleraceum* vertere malim: itáque dictam crediderim Plantaginem, vel quòd oleris modo ſeratur ac fruticet, vel potiùs quòd oleris vſum præſtet. Nam & inferiùs hoc ipſo capite, Plātaginem λάχανον, hoc eſt, *olus*, appellare non dubitat: nec ita multò pòſt, eam vice betæ cum lenticula coqui ſolitam teſtatur.

CAP. CLIIII. ἱπποσελίνῳ] Speuſippus ſecundo ſimilium, folia nō quidem hippoſelino, ſed heleoſelino, hoc eſt, *apio paluſtri*, aſſimilat, teſte Athenæo 2. Depnoſ.

CAP. CLVI. καταπλασθέντα δι' ὅλης τῆς] Lege, καταπλασθὲν, vt reſpondeat ei quod paulò pòſt habetur, ἀποκλυσθὲν. Alioqui φύλλα addendum, legendúmque ἀποκλυσθέντα.

CAP. CLVII. παχυτέροις μδὺ τοι] Quia nonnulli codices, vti etiam vetuſtus Lacunæ & Catacuzenus, παχυτέροις, habebant, ἀντὶ τοῦ πλατυτέροις, ita quoque legendum iudicaui. Attamen ſi Crithmi, ſeu, vt legitur apud Galenū, Crethmi, nomine deſignatur ea planta in maritimis naſcens, quę vulgò portulaca marina nuncupatur, vox illa πλατυτέροις etiam conſtare rectè poteſt: ſiquidem huius, quàm vulgaris portulacæ, folia latiora conſpiciuntur.

ὡς πυῤῥὸν ἔχει] Quoniam Plinius de Crithmi ſemine verba faciens, lib. 26. cap. 8. candidum id intus nucleum habere prodidit, non πυῤῥὸν, hoc eſt, *fuluum* ſeu *ruffum*, ſed πυρὸν potiùs, id eſt, *tritici granum* cum Lacuna legendum duxi. *Habet*, inquit Plinius, *ſemen nucleum candidum, quem aliqui cachryn uocant.* Scilicet, vt mihi quidem videtur, ei nucleo id nominis erat inditum ab hordeacei fortè grani ſimilitudine, quod κάχρυς etiā interdum appellatur, quódque à tritici grano non ita longè diſſidet. Cæterùm Plinius vel πυρῆνα legiſſe videtur, quia nuclei mentionem facit, vel potiùs πυρώδης, quoniam feruens etiam eiuſmodi ſemen eſſe tradidit: quod quidem libanotidis ſemini, cachryi ſeu canchyi itidem appellato, rectiùs fortaſſe conuenit.

CAP. CLVIII. κατεσχηματισμένον τὰ φύλλα] Ruellius cæterique Interpretes legiſſe videntur, κατεσχισμένον, quos etiam ſum imitatus. Quin & Plinius Coronopodis, quam herbarū aculeatarum

ordini accenſet, fiſſurarum mentionē facit, cap. 19. lib. 22. Sic quoque legit Oribaſius. Huc & illud accedit, quòd quid per κατεχηματισμένον, id eſt, *figuratum* aut *figuris diſtinctum folium*, Dioſcorides deſignare voluerit, non ſatis aſſequi poſſum.

κοιλιακοῖς ποιοῦσιν] Ita Galenus & Aëtius ſcripſere, Coronopodis radicem cœliacis auxiliari: nec malè, quia ſit aſtringendi facultate prædita. Sed Paulus, non cœliacis, ſed colicis conferre tradit: niſi fortè id errore librarij factū eſt, quod facilè crediderim. Nam mihi non vſquequaque ſatisfacit quod ait Cornarius, Pauli veriùs quàm librarij errorem eſſe: quia cùm priùs alaudam colicis conferre ſcripſiſſet, mox ſubiunxerit Coronopodem itidem colicis opitulari, hiſce verbis: Κορωνόποδος ῥίζα καὶ αὐτὴ πεπίστευται κωλικοῖς ὠφελεῖν ἐσθιομένη. hoc eſt, *Coronopodis radix & ipſa eſitata colicos iuuare creditur.* Enimuero, καὶ, ad poſterius illud ἐσθιομένη rectiùs, quàm ad κωλικοῖς, ſiue potiùs κοιλιακοῖς, referri puto. Siquidē quemadmodum ad colicos affectus eſitari dixerat alaudam, quidni rectè ſubdere potuit, ita quoq; radicem coronopodis ad cœliacos ſimiliter in cibis vſurpari? Cæterùm pro, δώμασι, quod ſub finem capitis legebatur in vulg. Dioſc. exemplaribus χώμασι, optima ratione lego, vnica mutata litera, idq; cum Marcello ac cæteris ferè omnibus Interpretibus.

CAP. CLIX. καυλὸς δὲ γωνιοειδής] Marcellus addit ὑπόκοιλος. quæ vox etiam apud Oribaſium reperitur. A Ruellio quoque & Cornario non eſt prætermiſſa. Quin & Plinius, lib. 22. cap. 22. *utrunque Sonchum* tam album quàm nigrum (ita enim ille diſtinguit) *caule eſſe cubitali, anguloſo, intus cauo*, memoriæ prodidit.

ὁ δὲ ἕτερος σόγχος] Cum priùs de Sonchi tum læuis tum aſperi, ſeu ſpinoſioris, figura & viribus coniunctim facta fuerit mētio, tertium hoc loco deſcribi Sonchum meritò mihi fit veriſimile: qui itidem ſit τρυφερός, hoc eſt, *mollis ac tener*, ſeu *delicatus*, ad differentiā τοῦ ἀκανθωδεστέρου, i. *ſpinoſioris*. Adde quòd tertium eiuſmodi Sonchi genus, quod ad arboris naturam accedat, agnouiſſe ſeſe Cordus & Anguillara profitentur.

CAP. CLX. Σέρις διοσή] Vulgatam hanc lectionem cùm hauddubiè confuſam & deprauatam animaduerteret Mathiolus, ita legendum cenſuit: Σέρις ἀγρία καὶ κηπευτή. ὧν ἡ μὲν ἀγρία διοσή· ἡ μὲν γὰρ πικρίς, ἣ καὶ κιχώρειον καλεῖται· ἡ δὲ ἥμερος, πλατυφυλλοτέρα καὶ εὐστομαχωτέρα τῆς κηπευτῆς. τῆς δὲ κηπευτῆς διττὸν εἶδος, &c. Ego verò ita potiùs legendum iudico. Σέρις διοσή, ἀγρία καὶ ἥμερος. ὧν ἡ μὲν ἀγρία πικρίς, ἣ καὶ κιχώρειον καλεῖται. ἡ δὲ κηπευτὴ καὶ πλατυφυλλοτέρα καὶ ἀστομωτέρα. ἧς αὐτῆς δὲ διττὸν εἶδος, &c. Hoc modo Intubus vnus ſylueſtris ſeu erraticus, & ſatiui duo deſcribuntur: illo verò, ſylueſtres duo, è quibus vnus ſatiuus ſeu domeſticus dicatur, & hortenſes totidem: quaſi verò (quod planè ineptum eſt nimiúmque ridiculum) ſatiuum Intybum ab hortenſi diſtingui oporteat, ac non potiùs vnus idémque ſit ſatiuus & hortenſis, ἥμερος καὶ κηπευτή. Porrò cùm Oribaſio & Marcello nō ἀστομαχωτέρα, vti habebatur in vulg. exemplaribus, ſed ἀστομωτέρα legimus: & ita neceſſariò etiam ex vetuſti codicis fide legendū eſſe, patet ex iis quæ ſequuntur. Alioquin admitteretur in hoc eodem Dioſc. capite manifeſta contradictio. Quandoquidem non ita multò pòſt, ſylueſtrem Intybum ſubiungit ſtomacho vtiliorem, quàm ſit ſatiuus ſeu hortenſis: in hæc verba: καὶ μάλιστα αἱ ἀγρίαι εὐστομαχώτεραι.

ἐπίχυσις τοῦ] Fortè rectiùs, ἐπίχυσις, ἀπὸ τοῦ ἐπιχέειν, quo modo & cæteri Interpretes videntur legiſſe.

CAP. CLXI. ὅμοιον μαστίχῃ] Lege ὅμοια, vt his ſequentia aptè congruant.

CAP. CLXII. τοὺς καυσουμένους ἐπιφανείαν] De febris ardore æſtúque infeſtata ſumma cute iſta intellexēre Plinius, huícq; nimiū addictus Ruellius, cæteríque quotquot occurrēre Interpretes, ac ipſe quoq; Manardus. Enimuerò, vt reliquos omittam, Plinius, lib. 20. cap. 3. de Cucurbita agens: *Succus*, inquit, *ex ſtrigmentis illitus cum roſaceo & aceto febris ardores refrigerat.* Sed eiuſmodi quidem ſucco ſummam cutem refrigerari crediderim, at non itidem ęſtuoſarum febrium ardores. Siquidem inde refrigerata cute, non minùs quàm ab ambiente frigido, per ἀντιπερίστασιν intrò repulſus calor longè magis inualeſcit augeſcítque, nedum imminuatur. Quare mihi Dioſcoridis verba ſimpliciùs multò interpretari viſum eſt, de æſtiuis ardoribus peruſta corporis ſuperficie.

CAP. CLXIII. ἥμερος σικύος] Contrà Diphilus Siphnius, Athenæo lib. 3. teſte, Cucumerem ſcribit eſſe δυσυποβίβαστον, hoc eſt, *ægrè per aluum deſcendere*. Sic enim ille: ὁ σικυός, ψυκτικὸς ὑπάρχων, δυσοικονόμητός ἐστι καὶ δυσυπόβιβαστος, ἔτι δὲ φρικωτικός, καὶ γεννητικὸς χολῆς, ἀφροδισίων τε ἐφεκτικός. hoc eſt, *Cucumis ui quidem refrigerandi præditus eſt: at uix tum in corpus digeritur, tum per aluum deſcendit, inſupérque horrores excitat, bilem gignit, ac Venerem cohibet.* Sed hoc ipſum quod hic poſtremò ſcribitur, Cucumerem Veneris cohibendę vi prędítum eſſe, etſi rationi conſentaneum videtur, palàm tamen à Demetrij Ixionis ſententia diſſidet: qui quidem, vti citato loco refert Athenæus, σικυὸν deducit ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι καὶ κύειν, quia ſit ὁρμητικός, id eſt, *eius cibo venus accendatur.*

CAP. CLXIIII. τὸ δὲ βρέγμα αὐτοῦ] Non ignoro eſſe qui βρέγματος vocē de Peponis ſumma parte interpretentur, vti non deſunt alij, qui pro cortice ſeu corio accipiant. At ego errorem librarij eſſe conijcio: & cum Ruellio αὐτὶ τοῦ, βρέγμα, legendum potiùs ſuſpicor, ξέσμα ſeu ξύσμα, quemadmodum habetur cap. de cucurbita: quo loco etiam cucurbitæ ramenta ſtrigmentáve ad eundem infantium affectum Dioſcorides accommodauit.

μιγεὶς ἀλεύρῳ] De radicis, ſeminis aut carnis etiam ipſius farina intellexēre Plinius, ac ipſe quoque Galenus. Nanque Plinius, lib. 20. cap. 2. de radice Peponis in farinam tuſa ſcribit in hæc verba: *Hæc farina & in ſmegmata adijcitur.* Gal. verò 8. ſimpl. arefactis poſteáque contuſis cribratíſque Peponis radicibus & ſeminibus, ad illuſtrandam faciem σμήγματος ſeu ῥύμματος vice vtitur. At Serapio de farina ipſa, frumentacea ſcil. hoc intellexiſſe videtur: quē nos, dum fœliciùs ipſa Dioſc. verba reddere conamur, hac in parte ſequi voluimus. Etſi verò ἄλευρον ſeu ἄλευαρ generaliter de qualibet farina dicitur, ferè tamē ſine adiuncto, pro frumentacea triticeáve fari-

na, accipitur.

CAP. CLXV. ὑποψύχουσα] Naturam Lactucæ refrigeratricem tribuit quidē Dioſc. de qua non eſt qui dubitet, at eam certè modicam. Ac eodem fortè ſpectat illud Gal. 6. ſimpl. *Lactucam refrigerare quidem, at non extremè, (ſiquidem edendo non foret) ſed maximè ſecundum aquæ fontanæ frigiditatem.*

κοιλίας μαλακτική] *Aluum copioſiores Lactucæ ſoluunt, modicæ ſiſtunt*, inquit Plin. lib. 20. cap. 7.

εἰσὶ ποιητικαὶ] Hic Ruellius verba iſta interſerit: *Inflammationibus & ignibus ſacris opitulantur*, quaſi apud Dioſc. hoc loco legerit, φλεγμοναῖς καὶ ἐρυσιπέλασι βοηθοῦσι. Et apud Serapionem quidem, vt & apud Gal. iſtas vires Lactucæ tribui non negauerim.

CAP. CLXVI. τὴν γῦσιν] Iſta vſque ad μύκησι reſtitui, quemadmodum in veteribus libris ſcribi Goupylus annotauit.

μετ' ὀξυκράτου] Sunt qui cum Ruellio & vet. codicib. Goupyli, μετ' ὀξυμέλιτος, legant. At Plinius, lib. 20. cap. 7. habet in hunc modum: *Huius lac ſpiſſatum, mox in aceto pondere obolorum duûm, adiecto aquæ uno cyatho, hydropicis datur.* Quanquam non ita multò pòſt: *Crateuas eum & hydropicis obolis duobus in aceto & cyatho uini dari iubet.* Serapio itidem, ὀξυκράτου, legiſſe videtur.

πρὸς ἐπικαύσεις] Fateor Lactucas, ex Plinio, ambuſtis etiam prodeſſe, priuſquàm puſtulæ fiant, cum ſale illitas. At per ἐπικαύσεις hoc loco particulatim accipio, quæ Galeno dicuntur ἐπικαύματα, hoc eſt, *oculorum ſordida, impura & cruſtoſa ulcera*: quæ dum repurgantur, ſæpe humores effluunt. Ita enim à Paulo deſcribuntur, lib. 3. cap. 22. quo loco ἐπίκαυμα diſtinguit ἀπὸ τοῦ βόθρου, κοιλώματος καὶ ἕλκους. Quin & ipſe Plinius ἐπίκαυσιν in hunc modum accepiſſe videtur. Siquidem de Lactucæ ſucco agens loco citato, *Sanat*, inquit, *omnia oculorum uitia cum lacte mulierum. Arcet nubeculas, cicatrices aduſtionéſque omnes, præcipuè caligines.*

CAP. CLXVII. καὶ πυκνότερον] Hanc lectionem recipiunt Marcellus & Lacuna. Sed in antiquo codice, vt annotat Matthiolus, legitur μικρότερον: pro quo fortè rectiùs ex Plinio cum pleriſque Interpretum reponas, πικρότερον. Nam ille lib. 20. cap. 5. *Gingidium ſtaphylino ſimillimum* ſcribit, *tenuius tātùm & amarius.* Cæterùm Anguillara maiorem ſimul denſitatem ſeu ſoliditatem & amaritudinem agnoſcit. Ita enim ex Crateua legendum cenſet: βοτάνη σταφυλίνῳ μὲν ἐοικυῖα ἀγρίῳ, λεπτοτέρα δὲ καὶ πυκνοτέρα, καὶ πικρὰ πρὸς τῇ γεύσει· hoc eſt, *herba paſtinacæ quidē ſylueſtri ſimilis, at tenuior, denſior & guſtu amara.*

CAP. CLXIX. φύλλα ἔχον μαράθρῳ] Marcellus & Ruellius in codice quodam, quem vitiatū cenſet Lacuna, ita legiſſe videtur: φύλλα ἔχον σελίνῳ ἐμφερῆ, ἐπ' ἄκρου δὲ μαραθροειδῶς πολυσχιδῆ. hoc eſt, *folijs apio ſimilibus & in cacumine fœniculi modo multifidis.* At nobis vulgata lectio magis arriſit, qui pro Caucalide eam herbam minimè recipimus, quam Itali vulgò Petroſelinum agreſte nuncupant.

CAP. CLXXI. πνευμάτων κινητικὸν] Mentem Dioſc. aſſecuti videntur, Serapio, Marcellus, itémque Ruellius. At Plinius, lib. 20. cap. 12. *Ocimū inflationes & ructum ex aceto ſumptum diſſoluere* dixit: quę, cauſa fuit, vt Cornarius ἀντὶ τοῦ, κινητικὸν, λυτικὸν, legendum exiſtimauerit. Veruntamen ſi verum Ocimi herbæ, maximéque recentis, temperamentum attentiùs ex Galeno, lib. 8. ſimpl. conſideres, reperies eſſe è ſecundo calfacientiū ordine, ſed excrementitia humiditate plurima redundare: qua de cauſa illud ab eorum cenſū quæ ore aſſumuntur, remouendum ipſe cenſuerit. Quæ verò recrementitia eiuſmodi humiditate ſcatent, facilè conſtat eadem flatus excitare, vt & Venerem ſtimulare. Huc adde quòd Auicennas, lib. de viribus cordis, *Ocimū, ſanguinem turbidum & melancholicum gignere* prodidit: quæ verò talia ſunt, ſimul etiam flatulenta eſſe conſentaneum eſt. Quare vulgatam lectionem retinere ſatius fuerit. Non enim illud me moratur, quòd inferius Autor, *Ocimi ſemē inflatis commodum* eſſe perhibuit. Eſt enim alia ſeminis, alia ipſius herbæ facultas: ſiquidem Ocimi ſemen calfactoriæ & attenuantis eſſe facultatis, præter experientiam, Galenus ipſe teſtatur, 2. de comp. med. κατὰ τόπους. cap. 1. Sed eſt & aliud de hoc eodem. Ocimo in Plinio reprehenſione dignum. Quum enim lac prouocare Ocimum ſcripſerit Dioſc. Plinius contrà, lactis prouentum extinguere, affirmauit. Et tamen Ocimo lac euocari, quàm extingui ideò eſt veriſimilius, quòd moderatè calfacit, neque tamen exiccat. Rurſum tale & illud eſt Plinij, dum citato loco, *Afri addunt*, inquit ille, *ſi eo die feriatur quiſpiam à ſcorpione, quo Ocimum ederit, ſeruari non poſſe*, cùm tamen contrariū in capitis calce Dioſc. aſſeruerit: quo loco interim eius verba, de ea ipſa die qua quis Ocimum ederit, accipienda ſunt: quod ipſum à Serapione minimè prætermiſſum fuit.

CAP. CLXXII. φύλλοις ὑπολίπαρον] Folia ſubpinguia Orobanchæ tribuit Dioſc. Contrà Plinius, eam ſine foliis eſſe tradidit, lib. 22. cap. vlt. Attamen legitimam Orobanchen circa caulem foliolis ſubpinguibus præditam non ſemel obſeruauimus: in ſummo verò caule foliis paulò latioribus, itidem ſubpinguibus, inter quæ flores ipſi emicant. Cæterùm ab hac Orobanche, Theophraſti Orobanchen planè diuerſam eſſe, ex vtriuſque hiſtoria perſpicere licet: hanc verò illius λειμόδωρον eſſe, quam alij αἱμόδωρον nominare malunt.

CAP. CLXXIII. κάλυξ μέγας, καὶ ἐξ ἄκρου καρπὸς] Ego, variis adductus coniecturis, ita legendum exiſtimo: ἐπὶ δὲ τοῦ καυλοῦ κάλυξ μέλας, ἐκ δὲ ἄκρου πάππος μέγας, &c. Nam quòd ad calycis nigredinem attinet, nō fit veriſimile à Dioſc. prętermiſſam, quum eiuſmodi calycem nigrū conſpiciamus, & talē etiam Plinius obſeruauerit. Quanquam ſi quis acriùs vrgeat, & ex Theophraſto μέγας legere malit, non equidem repugnauero: maximè cùm Plinius Tragopogonis calycem non nigrum modò, ſed & latum eſſe prodiderit. *Eſt &* (inquit ille lib. 21. cap. 13.) *Tragopogon, quem alij comen uocant, caule paruo, folijs croci, radice longa, dulci: ſuper caulē calyce lato, nigro.* Quantū ad illa verba ſpectat, καρπὸς μέλας, quoniam conſtare nullo modo poterant, ea prorſus immutare viſum eſt. Quorſum enim à ſemine nigro τραγοπώγονος nomen inditum? quaſi verò non aptiùs dicas, τραγοπώγωνα, ſeu hirci barbulam, ex eo ſibi nomen aſciuiſſe, quòd è calycis

ſummo floribus euaneſcentibus papposa prodeat cæſaries ſeu comoſa lanugo, cui cum hirci barba nonnullam eſſe ſimilitudinem facilè quiuis animaduertit. Quin & huic ſententiæ noſtræ aſtipulantur illa Theophraſti verba, lib. 7. cap. 7. οἱ δὲ μύρια ἄλλα, ἐν οἷς καὶ τραγοπώγωνα καλοῦσιν, ὃς τὴν μὲν ῥίζαν ἔχει μακρὰν καὶ γλυκεῖαν· τὰ δὲ φύλλα τῷ κρόκῳ ὅμοια, πλὴν μακρότερα· τὸν καυλὸν δὲ βραχὺν, ἐφ' οὗ τὴν κάλυκα μεγάλην, καὶ ἐξ ἄκρου μέγαν τὸν παγητὸν πολιὸν, ἀφ' οὗ καλεῖται τραγοπώγων. quo quidē loco itidē pro παγητὸν, πάππον, legēdum videtur, niſi quis πώγωνα legere maluerit. Totam porrò hāc Theophraſti deſcriptionem icciico lubentiùs huc transferre viſum eſt, quòd Autoris noſtri verbis ea perbellè reſpondet. Eam verò ſic Latinè reddidimus: *Sunt qui infinita alia olera nominent, inter alia Hirci barbulam, cui radix longa & dulcis, folia croco ſimilia, niſi quòd longiora ſunt: caulis breuis, ſuper quē calyx amplior, & è ſummo uertice pappus canus grandior, à quo ſcilicet Tragopogonis nomen accepit.*

CAP. CLXXV. ὑπόφερής, ἄφυλλος] Attamen teſtatur Athenæus lib. 2. ex ſententia Pamphili in Gloſſis, ὑδνόφυλλον herbam Tuberibus ſupernaſci, cuius indicio illa deprehendantur. Plinius Tuber, non radicem, vti & Theophraſtus, cùm radicis forma nulla ſit, ſed terræ potiùs callum, eſſe prodidit. Galenus addubitat, vtrum radicibus an bulbis annumeret.

ἐδώδιμος δέ ἐστιν] Diphilus apud eundem Athenæum, loco modò citato, Tuberum illam tradit eſſe naturam, vt ægrè coquantur, attamen laudabilem ſuccum gignant & aluum lubricēt, inſupérque ſubducāt: ſed ex iis eſſe nonnulla, quæ æquè ac ipſi fungi ſtrangulent. At Auicenna melancholicos & craſſos ab iis in corpore gigni humores aſſerit, ſæpiúſque comeſta apoplexiam & paralyſin inferre. Sed & Simeon Sethi, lib. de alim. ipſa tradit humorem crudum gignere, prauíque eſſe ſucci, atque adeò ex ipſorum frequentiore nimióque vſu colicos cruciatus & ἀπεψίαν induci, interdum & epilepſiam aut apoplexiam.

CAP. CLXXVI. καὶ ἕλικας] Meo quidem iudicio legēdum, ὡς ἕλικας, ſeu οἱονεὶ ἕλικας. Cùm enim cōſtet ex Aëtio, lib. 1. cap. de dolicho, Smilacem hortenſem, à ſmilace læui longè diuerſam, eam ipſam eſſe, cuius fructus illius ætate λόβοι ſeu *ſiliquæ*, anteà verò δόλιχοι ſeu φασίολοι dicebantur: (quanuis de phaſiolis antè proprio capite egerit Dioſcorides) nullis, quod equidem viderim, capreolis ſeu clauiculis eiuſmodi planta donata eſt: ſoli verò caules, prout ſunt graciles atque ſequaces, clauicularum modo ſeſe & perticis & vicinis fruticibus intorquent: ac ij ipſi ſunt qui folijs comitati, quæ ex interuallis adnaſcuntur, vſqueadeò plerunque excreſcunt, vt in opere topiario vmbraculorum vicem gerant. Quare & illud, περιπεπλεγμένοις, non clauiculis, ſed caulibus ipſis meritò tribuendum eſt: ac pro eo quod deinde ſequitur, αὐξανομένας, repo-nendum, αὐξανομένοις. Quanuis enim non ignoro, ἕλικα vocem apud Dioſc. tum maſculino tum fœminino genere promiſcuè efferri: id tamen participium, vti & præcedens, iure meliore ad illud καυλοὺς, quàm ad ἕλικας referendum videtur. Quòd ſi etiam in hortenſia Smilace aliquæ clauiculæ ſeu capreoli, aut viticulæ conſpicerentur, tùm quoque, καθ' ἕλικας, potiùs fortaſſe legendum foret, hoc eſt, *clauicularum ope*: quaſi vellet Autor, Smilacis hortenſiæ caules ſequaci clauicularum flexu atque reptatu vicinis fruticibus implicari atque circumuolui.

ἐν οἷς σπέρματα] Eſt hæc ἑτέρωσις numeri nimiùm è longinquo petita, quanuis τοῦ καρποῦ nomine τὰ λόβια intellexit: quare legēdum videtur ἐν ᾧ, ſcilicet καρπῷ.

οὐκ ἰσόχροα] Hæc dupliciter accipere poſſumus, vel quæ non ſint æqualis omni ex parte coloris, ſed diuerſis variata coloribus: vel, quæ ſint coloris diſſimilis. Quoniam è phaſiolorum ſeminibus alia lutea aut rufeſcentia, alia nigra, alia rubea, alia candida, alia denique variis coloribus diſtincta conſpiciuntur. Cæterùm pro voce quæ ſequitur in vulg. exempl. ὑποπυελίζοντα, reſtitui, ὑποπυρρίζοντα. Id ſi minùs placet, legendum ex Oribaſio, ὑποπόρφυρα ſeu ὑποπορφυρίζοντα.

CAP. CLXXVII. ἐπεστραμμένον, ὡς κεράτιον] Non immeritò locus hic Marcello & Cornario ſuſpectus videtur. Equidem legendum iudico, ἐν ἐπεστραμμένῳ κερατίῳ, vel ἐν ἐπεστραμμένοις κερατίοις. Enimuerò Medicæ ſemē (ſiquidem Medica noſtrum eſt fœnum Burgundicum) ſiliquulis corniculorum inſtar intortis concluditur, quales etiam in trifoliis nonnullis viſuntur, quæ ex eo recentiores corniculata cognominarunt.

CAP. CLXXVIII. ποταμῶν μεγάλων] Lego, μελαινῶν, ex omnium Interpretum conſenſu: quibus minimè repugnat quod de Aphaca ſcribitur apud Plinium, lib. 27. cap. 5.

CAP. CLXXIX. διούρητον] De eodem Plinius aliter, lib. 20. cap. 6. *Sic & uoci uel Veneri ſomnóque multùm confert.* Itémque pro eo quod habet Dioſc. ἀπογλυκαίνεται δὲ καὶ ἀφυσότερον γίνεται δυσὶν ὕδασιν ἑψηθὲν, &c. ſic ille: *Capita bis aqua mutata cocta aluum ſiſtunt & fluxiones ueteres.* Vetus fortaſſe rectiùs: *inflationes ueteres.*

ὁ δὲ καρπὸς δριμύτερος ἔχων ἢ &c.] Lego: τὸ δὲ καρτὸν δριμύτερον ἔχει ἢ καὶ γύψως. Eſt autem πράσον τὸ καρτὸν, idem quod τὸ τμητὸν, *ſectiuum* inquam & quaſi *tonſile porrum*, quod τῷ κεφαλωτῷ opponit Diphilus apud Athenæum, libro nono, voce ἀπὸ τοῦ κείρειν, hoc eſt, *à tondendo* deducta, eadem analogia, qua σπαρτὸς ἀπὸ τοῦ σπείρειν. Commiſſus autem fortaſſe videtur hic error per librarij cuiuſdam ignorantiam, qui quid καρποῦ nomine ſignificaretur hæſitans, vocíſque affinitate deceptus, καρπὸν audacter nimiùm καρτοῦ loco repoſuit, ac ſimul & ſemel articuli genus immutauit. Eundem errorem deprehendas apud Pauli Interpretes. Cùm enim Paulus, lib. 5. de re med. cap. 2. Porrum cum ſale commendet his verbis, καὶ πράσα καρτὰ μεθ' ἁλῶν, illorū alter aduerbij κάρτα (quod *ualdè* ſignificat) affinitate deceptus, *Porrū abunde cum ſale* interpretatus eſt: alter vocem illam καρτὰ in vertendo penitus neglexit. Porrò (vt ad rem) quæ hic proximè ſequuntur de Porro ſectiuo, non de Porri capitati ſemine accipi debere, tum ex Plinij verbis, lib. 20. cap. 6. tum vel ex eo ſatis conſtat, quòd ſuccū è Porri foliis quàm è ſemine exprimi eſt veriſimilius. Sed & Paulus diſertè vires haſce ſupprimendæ hæmorrhagiæ, non ſeminis, ſed foliorum ſucco tribuit. Adde quòd Serapio fidus

plerunque Dioſc. Interpres, ſententiæ noſtræ aſtipulari videtur. Hæc cùm ita ſint, ac de vtroque Porro, tum ſectiuo tum etiã capitato, hic agatur à Dioſcor. capitis huius inſcriptioni demere quoque viſum eſt illud, κεφαλωτὸς, quod in vulgatis exemplaribus adijciebatur.

ἐπιπλατιόμενον] Lege ἐπιπλατιόμενα, ſcilicet τὰ φύλλα. Alioqui iſta cum præcedentibus minùs rectè cohærerent.

Cap. CLXXXI. πνευματωτικὰ] Sic de Cæpis Aëtius: ἐμπνευματοῖ δὲ τὴν γαστέρα, διὰ τὸ παχυμερὲς τῆς οὐσίας. hoc eſt, *uentrẽ inflãt, quòd ſubſtantia illarum craſſarũ ſit partium*, vnde fortaſſe fit vt ægrè coquãtur. Gal. verò 7. de ſimpl. med. fac. eius euentus cauſam aſcribit ſucci temperamento, qui quidem aqueæ eſt & aëreæ caliditatis. Attamen idem ipſe, primo de Alim. facult. quominus flatulentæ ſint fabæ, ijs Cępas, tanquam calfaciendi tenuandíque vi præditas, admiſcet.

ὀρέξεως ἐκκλητικὰ] Ruellius in opere de ſtirpibus, quò Dioſcoridem à contradictione vindicet, qui κρόμμυα ἀσώδη eſſe, hoc eſt, *Cæpas faſtidium nauſeámue parere* ſtatim ſubiunxerit, hanc ὄρεξιν ſeu appetentiam, nõ de cibi ſed de Veneris cupiditate interpretari videtur. Verùm quid obſtat, quæſo, quominùs Cæpæ ſimul & ſemel cibi auiditatem excitent, parciore ſcilicet eſu: & immoderatiùs ſumptæ faſtidium inuehant, aut certè, qua pollent acrimonia, nauſeam pariant?

ἀσώδη] ἀσώδη dicuntur τὰ κρόμμυα, vel quia tędioſo ſint halitu, vt & allia: (*his enim tædiũ halitu, ut Cæpis*, inquit Plinius, lib. 19. cap. 6. *nullũ tamen coctis*) vel quia eſu largiore faſtidium pariant, vel denique quia, dum os ventriculi acrimonia ſua vellicant, nauſeoſa deprehendantur.

βοηθεῖ ἀμβλυωποῦσιν] Sic Hipp. lib. de diæta, Cępam oculis conferre tradidit. Gal. itidem lib. 7. ſimpl. iis prodeſſe, qui ſuffuſione laborant, aut iis qui præ humorum craſſitie ſunt acie oculorũ hebetiore. Ipſe quoque Plinius lib. 20. cap. 5. & *olfactu ipſo & delacrymatione caligini mederi Cæpam* ſcripto prodidit, *magis uerò ſucci inunctione*. Contrà Sotion apud Conſtãtinũ, τὸ κρόμμυον ἀμβλυωπίαν ποιεῖν, hoc eſt, *oculis hebetudinem inferre*, aſſeruit. Et id quidẽ rectè. Cùm enim vaporoſa atque adeò κεφαλαλγὴς Cæpa deprehẽdatur, quídni eſu largiore eos offendat, quibus alioqui oculorum acies eſt integerrima?

Cap. CLXXXII. Σκόροδον τὸ μέν ἐστιν] Variæ cùm occurrerent huius capitis de Allio lectiones, ego hanc illámve ex omnibus minimè delegi, ſed partim vulgatam, partim veterem ſecutus ſum, quam in ſuis annotationibus habet doctiſs. Goupylus, quámq; Hermolaus Barbarus, Marcellus & Cornarius, adeóque omnes, excepto Ruellio, Interpretes expreſſerunt.

καλοῦσι δὲ τὰς ἐν αὐτῷ ῥᾶγας] Allij genus quod ſingulari ſimplicíve capite naſcitur, nullis eiuſmodi nucleis conſtare certum eſt. Quapropter ea quæ in vulgata lectione deſiderabantur, ex vetere ſcriptura ſupplere viſum eſt. Cæterùm eiuſmodi nucleos, ſuis tunicis ac ceu veſtibus diſtinctos, Theophraſtus γέλγις appellat, alij ὄνυχας & σκελίδας: Plinius *nucleos, ſpicas* Columella nominat.

ἐκκριτικὴν φυσῶν] Pariſ. φυσώδη, Aldinus, φυσῶ, pro quo φυσῶν reponendum cenſuimus. Nam & ita Serapio, Lacuna & Fuchſius legiſſe mihi videntur. Ac certè quidem flatus pellere Allium tam ſumptum quàm adhibitum, & multorum autoritate, & variis cõſtat experimentis. Enimuerò Simeon Sethi, Allium nõ modò flatus diſſipare, ſed etiam eorum generationem prohibere tradidit. Quin & Galenus ipſe 12. Meth. vt ἄδιψον, ita & ἄφυσον eſſe aſſeruit: nec illud modò, ſed & inter eduliorũ genera omnia flatum potentiſſimè diſcutere. Neque verò obſtat, quod deinde ſubdit Dioſc. Allij vim eſſe ἐμπνευματώσεως ποιητικήν, hoc eſt, *ipſum inflationes parere*. Nã vnum & idem remedium, pro ratione materiæ quam nanciſcitur, & flatus pellere & flatus quoque gignere poteſt. Sic flatus quidem diſcutit pellítque Allium, ſi flatus vndecunque genitos nactũ fuerit, dummodò ne corpus ipſum craſſioribus redundet excrementis, quæ gignendis flatibus nouam ſuggerant materiam. Flatus verò gignit excitátve, ſi in pituitoſum excrementitiúmque corpus inciderit: ita tamen vt flatum minimè quidem ex ſe, ſed ex occurrente pituita ſuſcitet. Tùm enim quatenus frigidos craſſóſque eiuſmodi humores nimioperè calfacit, liquat & attenuat, viſcidóſque ac lentos incidit, fieri nequit, quin pars eiuſce materiæ abeat in flatulentos vapores. Atque iccirco Hipp. lib. de diæta, Allium prodidit *ſpiritoſa* vi flatus excitare: itémque lib. de vict. rat. in acutis, flatum ac dolorem circa thoracem facere. Celſus itidem, lib. 2. cap. 26. Allium inter inflantia numerat. Sed nec illud quoque omiſit Plinius, lib. 20. c. 6. dũ Allij dotibus propoſitis, vitia deinde varia recẽſet: ac inter alia, quòd inflationes faciat. Quid quòd, vel ipſo teſte Ariſtophanis Scholiaſte, ἀπὸ τῶν σκορόδων deducta videtur vox illa σκορδινᾶσθαι, quæ *pandiculari* ſignificat, non quidem, vt ille voluit, quòd allia eſu largiore vomitum irritent, tandémque ex acrimonia ſequatur pandiculatio, ſed quòd vaporoſa excrementa interdum excitent & ad muſculos propellant: quæ quidem vti difflentur, Natura diſtẽſionem, quam σκορδινησμόν, hoc eſt, *pandiculationẽ*, vocãt, moliri conſueuerit.

δίψης ποιητικὴν] Sitim certè gignit allium. Siquidem ſtomachum exiccat: maximè ſi ventriculum pituita vacuum offenderit. Attamẽ Gal. 12. Meth. cõtra quàm opinarentur nonnulli, qui Cæpis etiã ipſis ſiticuloſius eſſe cenſebant, planè ἄδιψον eſſe voluit. Quin & aſſerit Simeon Sethi, Allium proprietate quadã valere ad ſedandam ſitim ab humore ſalſo genitam.

ἐμπνευματώσεως] Lego, δίψης ποιητικὴν καὶ ἐμπνευματώσεως, ἑλκωτικὴν ἐπιφανείας σωμάτων, ὀμμάτων ἀμβλυωτικήν, ſeu potiùs ἀμβλυωπικήν. Gallicus Interpres ἐκπνευματώσεως legiſſe videtur, ſiquidem allium innuit aptum natum crepitus excludere. Marcellus itidem ἀλλοιωτικὴν ἐπιφανείας σώματων, non ἑλκωτικὴν ideò legere maluit, quia, teſtibus Plinio & Simeone Sethi, faciat Allium in totum rubicundiora corpora, dum ſcilicet ſanguinem attenuat. Alij quod habetur in vulgata lectione, ἐμπνευματώσεως ἀλλοιωτικὴν, interpretantur, *flatus diſcutiendi concoquendique uim*: quoniam fortaſſis ἀλλοιωτικὴν δύναμιν, hoc eſt, *uim alteratricem*, apud Aphrodiſæum in problematis ἀντὶ τῆς πεπτικῆς δυνάμεως, pro *concoctoria ui* etiam vſurpari

obſeruarunt. Ego verò cum Ruellio, ἑλκωτικὴν, legendum exiſtimaui, Sotionis in Geopon. autoritate fretus: qui quidem refert Allio ſanum corpus exulcerari, vti contrà cæpa vlcera ad integritatem reduci. Sed & Gal.lib.3.de temper. quo loco rationem reddit, cur multa foris admota exulcerent, aſſumpta verò minimè, in eo cenſu ſinapi, muriam, Allia & cæpas annumerat. Quòd ad illud poſtremum ſpectat, quod in vulg.codicib.legebatur, ὀμμάτων ἀμβλυωπικὴν, hoc eſt, *uim oculorum aciem hebetandi*, minimè omittendum cenſui: ſiquidē æquè ac cæpam oculos hebetare Allium, tum experientia, tum & Plinij & Auicennæ teſtimonio ſatis ſupérque conſtat. Imò & Hipp.ipſe, lib.de diæta, Allia ſcribit oculis officere, eoſdémque ἐπαμβλύνειν, hoc eſt, *hebetare*, propterea quòd vehementiorem corporis purgationem moliantur. Attamen Simeon Sethi iure optimo annotauit, quanuis ſanam oculorum aciem lædat Allium, eius tamen hebetudinem ex largiore humiditate profectam emendare atque refocillare.

λαμβανομένη οἴνου συνεχῶς] Vertunt nonnulli, *ſi uinum aſſiduè bibatur*, addúntque alij, *ac reuomatur*: quaſi deſideretur in Græco exemplari, καὶ ἐξεμουμένου. Ac certè quidem Plinius lib. 20. cap.6. *priuatim*, inquit, *contra hæmorrhoidas prodeſt, cum uino redditum uomitu*. Ego continuò poſt aſſumptum Allium, vinum ſuperbibi debere interpretor. Nam & συνεχῶς vt & *continenter* apud Latinos, ita interdū accipitur, pro eo quod Gallicè dicimus *tout d'une ſuitte*.

ἔστι δὲ τῶν ἀλωπεκιῶν] Iſta ſic lego: ἔστι δὲ τῶν ἀλωπεκιῶν σὺν ναρδίνῳ μύρῳ. σὺν ἁλσὶ δὲ καὶ ἐλαίῳ, &c. Ac ita quoque Serapio ac Ruellius legiſſe mihi videntur.

καλούμενον δὲ μυρτὸν] Aliâs κρομμυωτὸν legendum ſuſpicatus ſum: ſed reponendum hauddubiè, μυσσωτὸν ſeu μυττωτόν. Nam & ea vox legitur apud Hipp.in fine libelli de locis in homine, itémque ſecundo Epidem. & lib.de viſu. Galenus ἐν ταῖς γλώσσαις Dioſcoridem citat, his verbis: μυττωτὸν, ὑπότριμμα Διοσκορίδης εἶναί φησι σκορόδων ἢ κρομμύων. quæ verba de hoc Dioſc.loco accipienda ſunt. Eadem eſt Erotiani ſententia, qui, æquè ac Ariſtophanis Scholiaſtes μυττωτὸν dictū exiſtimat, παρὰ τὸ μυσάττεσθαι, quòd propter odorem tetrum odio dignum & abominandum ſit, quaſi μυσσωτόν. Heſychius etiam, Pollux & Ariſtoph.Scholiaſtes in Equitibus μυττωτὸν interpretantur, ὑπότριμμα διὰ σκορόδων. hoc eſt, *alliatum intritum*, ſeu *intritum ex Allio*: cui tamē adhiberētur & alia ἀρτύματα, puta porrum, caſeus, oua, oleum & acetum. Cæterùm hanc ipſam μυττωτὸν vocem etiam genere fœminino extulit Callimachus, -ὴν ἐπείψατο μυσσωτόν. Maſculino verò, Hippocrates & alicubi Athenæus, itémque Theophraſtus, lib.7. hiſt. Allio enim Cyprio (quod Latinorum fortaſſe fuit Vlpicum, quódque magnitudine præſtare fertur) πρὸς τοὺς μυττωτοὺς χρῶνται, inquit ille. Plinius *ruris pulmentaria* conuertiſſe videtur: alij etymo à Græcis ducto *Moretum*, quaſi *Moſetum* appellarunt.

CAP.CLXXXIIII. καὶ καθαπυρρον, ἄδρον] Secus ſentire videtur Aëtius, qui capite de Napy, ἄριστον, id eſt, *præſtantiſſimum*, cenſet, τὸ μικρότερον τῷ ὄγκῳ καὶ αἱματώτερον κεχρωσμένον, id nimirum, quod *mole minus eſt, quódque munus ſanguineum colorem refert.*

πρὸς τι ἀμβλυωπίας] Attamen ex eo σίνηπι dictū ſcribit Athen.libro 9. ὅτι σίνεται τοὺς ὦπας ἐν τῇ ὀσμῇ, *quòd etiam ipſo odoratu oculos lædat.* Sicut *cæpam* κρόμμυον, ὅτι τὰς κόρας μύουσιν, *quòd nos reductis palpebris pupillas occultare cogat.*

CAP.CLXXXV. συνουσίαν παρορμῶν] Naſturtium è contrario contendit Plinius, lib.20.cap. 13. *Venerem inhibere & animum exacuere.* Huic aſtipulatur Florentius Geoponicῶν lib.12. cap. 27. φασὶ δὲ, inquit, τοὺς ἐσθίοντας κάρδαμον, ὀξυτέρους τὴν διάνοιαν γίνεσθαι· ſubdit verò deinde, ἀφροδισίων ἐφελκυστικώτερόν ἐστιν. Attamen id & experimēto & Dioſcoridis autoritati repugnat.

CAP.CLXXXVI. δισκοειδὲς οἱονεὶ ἐνθλασμένον] Gal.lib.1.de antid.in hanc ipſam ſententiam ſemen Thlaſpeos ait quadā ſui parte quandam habere veluti compreſſionem, (ἔνθλασμα vocat) à qua etiam θλάσπι nominatum ſit. Cæterùm pro, δισκοειδὲς, Plinius ac Ruellius, φακοειδὲς, legiſſe videntur, hoc eſt, *lenticulæ formam referens*, ſumpta tamen lenticulæ voce (veluti & φακὸς apud Græcos vſurpatur) pro eo vaſis genere, quod ad lenticulæ modum conformatū eſt. Sic & humor cryſtallinus apud Aëtium, ὑγρὸν aliâs φακοειδὲς, aliâs δισκοειδὲς appellatur.

ἐγκλύζεται δὲ καὶ πρὸς ἰσχιαδικούς] Semē Thlaſpeos ſcribunt Galenus & AEgineta per ſedem infuſum prodeſſe iſchiadicis, quatenus ſanguinolenta vacuat. Sic & Plinius, lib.27. cap.13. *prodeſt & iſchiadicis, infuſum donec ſanguinem trahat.*

CAP.CLXXXVII. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς] Eadem Plin.lib.27.cap.9. de dryophono tradit: quod Cordus ſat probabili coniectura ductus cum Draba Dioſc.vnum & idem eſſe exiſtimat. Serapio Drabam, Oribaſio braben dictam, naſturtij generibus annumerat, & naſturtiū Orientale appellat. Cæterùm inter notha Aldini exemplaris, hoc ipſum caput cum Arabidis herbæ inſcriptione repetitur, ita vt Arabis & Draba vnius & eiuſdem plantæ diuerſa nomina fuiſſe videantur.

CAP.CLXXXVIII. σίατος προσπλασθέντος] Σίαρ hîc, vt & alibi ſæpenumero, tum apud Dioſcoridem, tum apud Theophraſtū & alios, ἀντὶ τῆς ζύμης, hoc eſt, *pro fermento* aut *farina ſubacta*, ſumitur: vti etiam teſtatur Heſychius. quod non animaduertens Plinius ſæpenumerò fallitur. AEgineta cap.de Eryſimo, ἀντὶ τοῦ σίατος, ſiue ςαιτὸς, ζύμην, hoc eſt, *fermentum*, vſurpauit. Eſſe verò σίατος vocem ita accipiendā, ipſe quoque Galeni contextus itidem apertè demonſtrat, lib.6.ſimpl. cap.de Eryſimo. vt & ἀντὶ τοῦ, ἐγκαύσματα (quæ vox paulò pòſt ſequitur in vulg.exempl.) legendum iuxta veterū codicū fidem, ἐκλείγματα, quanuis apud Gal. Aëtium & AEginetam ἐλίγματα perperam vbique legitur. Cæterùm pro eo quod habetur ſuperiùs, ἐκλειχόμενον, lege, ἐκλειχόμενα: quò ſit aptior cum præcedentibus connexio. Sed & fortè hoc eodem cap. ἀντὶ τοῦ λεπτύνει τι καὶ καθόλου, legendum, λεπτύνει τι καθόλου καὶ &c. Nam & ita Serapio legiſſe videtur.

CAP.CLXXXIX. ὅπερ ἐστὶ μακρὸν πέπερι] Dioſcorides, Galenus & ipſe quoque Plinius, longi, nigri candidíque Piperis eandem eſſe arborem perperàm exiſtimauere. At recētiores nonnulli,

quibus licuit de longè petitis aromatibus accuratiùs ſcribere, in quibus eſt Garcias ab Horto, varias eſſe omnium plantas referunt: ac Piperis quidem nigri fruticem à candidi frutice, æquè ac noſtratium vitium genera inter ſe, non facie foliiſve, ſed ſolo propemodùm fructus granive colore diſcrepare, vix vt hic ab illo niſi ab incolis internoſci poſſit. Ego verò Piper albū, quod certè quidem ad nos conuehitur, non aliud eſſe iudico, quàm ipſum Piper nigrum cortice ſuo nigro & rugoſo ſpoliatum. Eo verò cortice ſpoliari fit veriſimile, dum Soli expoſitum, vt verbis Galeni vtar, ὑπεροπτᾶται καὶ ὑπερξηραίνεται, hoc eſt, *nimiùm torretur*, ac, vt ita dicam, *ſuperexiccatur*.

ἥδιον καὶ δριμύτερον τοῦ λευκοῦ] Ita & Theophraſtus, 9. hiſt. ſtirp. cap. 22. Piper nigrum candido longè validius innuit. Galenus contrà 8. ſimpl. candidum nigro acrius eſſe voluit, tanquam ſuperaſſato ac ſuperexiccato. Ruſúmque lib. 9. de comp. med. κατὰ τόπους candidum Piper & ſtomacho commodius & acrius quàm nigrum eſſe tradit. At Plinius, lib. 12. cap. 7. vtroque tā longo quàm nigro lenius eſſe candidum aſſeruit.

ἔοικε μὲν τῷ κόστῳ] Radicē Piperis intellige virib. coſto ſimilē. Nam & illud addidit Gal. 8. ſimpl. Quin ne radix quidem Coſtus eſt, ſed lignum, ſi Garciæ ab Horto credimus.

CAP. CXC. ἐν τῇ Τρωγλοδυτικῇ Ἀραβίᾳ] Fortè καὶ Ἀραβίᾳ. Nam & ita de Zingibere Plin. lib. 12. cap 7. *Id enim in Arabia atque Troglodytica in uillis naſcitur.* Ac re vera Troglodytica Æthiopiæ pars eſt, non item Arabiæ.

ῥίζια μικρά] Plin. lib. 12. cap. 7. Zingiber ſimpliciter *paruæ herbæ radicem eſſe candidam* ſcribit. At Garcias ab Horto radice depingit iridis, ac multò maiore quàm Cyperi. quod ipſum confirmat Chriſtophorus à Coſta. Sed & Ludou. Rom. lib. 5. cap. 14. radicem ſcribit erui quatuor, octo, ac interdum etiam duodecim vnciarum pondo: quippe cùm minimè ſit eadē omnibus amplitudo. Quòd ad folia ſpectat, Garcias iridi aquaticę aut Gladiolo aſſimilat, quanquam magis nigricantia eſſe fatetur. Chriſtoph. à Coſta lacrymæ Iobi ſeu milio folis comparat. Antonius Pigafetta, arundini. Tantopere Autores de Zingiberis hiſtoria inter ſe diſſident atque diſcordāt. Porrò inferiùs αὐτὶ τοῦ, εὐχενσιῶν, rectiùs legas, εὐχυμώτατα.

μαλακτικὴν κοιλίας] Aluum leniter emolliunt Zingiberis radices, ſiquidem recentes ac etiamnum teneræ edantur, multa adhuc humiditate præditæ, cuius quidem ope aluum emolliant ac lubricent: at vetuſtiores exhauſtáque humiditate arefactæ, aluum potiùs aſtringunt.

CAP. CXCII. κλῶνας ἔχον μικρούς] Pro, μικρούς, Lacuna, λεπτούς, hoc eſt, *tenues*, reponit ex veteri codice: atque ita quoque legit Oribaſius.

CAP. CXCIIII. λαμβανέσθαι κοπτῶν] Lacuna ex vetuſto quodam exemplari legit, καεῖσαν, hoc eſt, *combuſtam*. Cui quidem lectioni aſtipulantur hæc Theophraſti lib. 9. ſtirpium hiſtoriæ de Cyclamino agētis verba: ἀγαθὸν δὲ τὴν ῥίζαν & εἰς ὠκυτόκιον περιάπτειν, καὶ εἰς φίλτρα· ὅταν δὲ ὀρύξωσι, κατακαίοντες τ' οἴνῳ δεύσαντες, τροχίσκους ποιοῦσιν, ὡς τῆς τρυγός, ᾗ ῥυπτόμεθα: hoc eſt, *Vtile uerò radicem ad accelerandum partum adalligare. Valet & ad amatoria. Sed in eum uſum effoſſa comburitur, dein uino irrigata in paſtillos digeritur, uti fæcis, qua maculæ eluuntur.*

CAP. CXCV. καθαίρει πτερύγια] Quoniam alterius Cyclamini radicē ſuperuacuam eſſe ſcripſit Dioſcorides, iſta vel ad reliquam plantam, vel potiùs ad ipſius fructum ſeu acinos (quod faciliùs crediderim) referenda ſunt. Quare αὐτὶ τοῦ, πτερύγια, ἡ πτερίς legendum puto, nimirum καρπός, cuius paulò antè facta eſt mentio.

CAP. CXCVI. Δρακόντιον ἔχει φύλλα] Alterum caput Dracontij maioris nomine inſcriptum, quod meritò à nonnullis inter Dioſc. notha repoſitum eſt, tanquam legitimum agnouerunt Oribaſius, Marcellus, Mathiolus & Amatus Luſitanus: ac illud quidem priore loco collocant, hoc verò poſteriore. Ego verò cum Serapione illud alterum quanuis in codicibus nonnullis occurreret, conſultò prętermiſi, tāquam ſuppoſititiū, & ex Crateuæ aliúſve fortaſſe cuiuſpiam ſcriptis perperam contextui Dioſc. adiectū: maximè cum in vtroque capite diuerſas quidē vtcunque voces, & vnam tamen eandēmque hiſtoriam animaduerterem. Si etenim ſingula expendamus, vix aliud occurret diſcrimen, quàm quòd Dracontij folia Dioſc. hederæ comparat, ille verò quiſquis ſit, lapatho: Itémque colorem fructus à principio herbaceum agnoſcit Dioſc. (falsò enim in Aldino exemplari & apud Oribaſ. χλωώδη legitur, αὐτὶ τοῦ, χλοώδη) ille verò σποδοειδῆ, hoc eſt, *cineraceum*. Sed fortaſſe Dioſc. ad folij colorem, læuorem firmitatémve: ille ad eiuſdem longitudinem reſpexit. Cætera, ſiue deſcriptionem, ſiue vires ſpectes, ferè conſentiunt. Porrò ſi duplex eſt Dracontiū, quemadmodum veteres teſtari videntur inſcriptiones, maius inquam & minus, maius Dracontium id agnoſcere poſſumus, quod in pleriſq; hortis viſitur, Autoris noſtri deſcriptioni aptè conueniens: minus verò, aron paſſim circa ſepes naſci ſolitum. Sic enim Serapio Dracontij duo conſtituit genera, vnum quod Dracontium ſimpliciter, alterū quod aron appellaretur: ac idipſum innuere quoque viſus eſt Theophraſtus, dum tradidit Dracontij genus quoddā aron appellari. Attamen quoniam cognatæ ac congeneres ſunt hæ plantæ, ac viribus etiam iiſdem præditæ, earum nomina nil mirum apud Pliniū & alios rei herbariæ Autores ferè omnes paſſim confundi: quod vel ante ſua tempora factitatum teſtatus eſt ipſe Plinius, lib. 24. cap. 16.

νεοτρώτων] Marcellus νευροτρώτων legiſſe videtur: ſed vulgatam lectionem retinere ſatius fuit. Quanuis enim Gal. 3. de comp. medic. κατὰ γένη, ad neruos vulneratos Dracontij radicem vſurpat, attamen eiuſdem foliis recentiū vulnerum agglutinandorum vim idem ipſe tribuit, lib. 6. de ſimpl. med. facult.

ἑφθή τε καὶ ὠμὴ ἐσθιομένη] Sic Gal. 2. de Alim. Dracūculi æquè atq; ari radices bis térve elixatas iis interdum in cibo offerri tradit, quibus craſſorū lentorúmque humorum copia in pectore pulmonibúſve congeſta eſt. At Theoph. lib. 7. hiſt. ſtirpium, Dracontij radicem ad cibū ineptam ac prorſus medicamentoſa facultate præditam eſſe tradidit, hiſce verbis: ἡ δὲ τοῦ δρακοντίου (καλοῦσι γάρ τι δρακόντιον ἄρον, διὰ τὸ τὸν καυλὸν ἔχειν τινὰ ποικιλίαν) ἄβρωτος καὶ φαρμακώδης. i. *Radix Dracontij* (quoddam

enim aron Dracontium uocant à caulis uario colore) & eſui inepta & medicamentoſa exiſtit.

Cap. CXCVII. μικρότερα δὲ] Vetuſti codicis fidem ſecutus legi, μικρότερα, nō μακρότερα, hoc eſt, *longiora*, vt in vulg. exemplaribus. Oribaſius quoque ac Serapio vidētur legiſſe μικρότερα. Sed & ita legendum res ipſa per ſe clamitat.

ῥίζα λευκὴ] Cōtrà Plinius lib. 24. cap. 16. Aron radicem nigram habere ſcribit, vti dracunculus ſubrutilam: quod de cortice radicis fortaſſis intelligendū eſt. Alioqui enim candida eſt vtriuſque radix. Imò candidam radicem cùm nominat Hipp. dracontij radicem vult accipi Gal. in Lexico vocum Hippocratis.

ἑψομένη ἧττον ἐστι] Noſtri quidem Ari radices (niſi fortè cultura melioreſcunt) quantumuis bis tér ve coctæ, vix tantum de ſua inſigni acrimonia remittere poſſunt, vt in cibos recipiantur. Ita & plurimùm acres fuiſſe Ari Aſiatici radices, teſtatus eſt Gal. lib. 2. de alim. facult. Attamen idem Cyrenis haberi prodidit, quæ minimùm medicamentoſæ ſint & acres, vt rapis etiam ſint vtiliores, ac in cibo præſtantiores. Sic quoque Plinius, lib. 19. cap. 5. *Aron in Ægypto naſci* prodidit, *radice mollioris naturæ, quæ edatur & cruda.* Tantum ergo poteſt cœli ſolíque diuerſitas, vt quæ hîc acres reperiuntur ſtirpes, alibi mitioris naturæ deprehendantur.

Cap. CXCVIII. αἰδοῖον παντὸς ζώου] Quod hîc generaliter ſcribitur à Dioſc. de fœminini ſexus genitali tantummodò extulit Plinius: nec malè, velut indicant ea verba quæ proximè ſequuntur. Ita verò Plinius, lib. 24. cap. 16. *Sed unum miraculum ingens, contacto genitali cuiuſque fœminini ſexus animal in perniciem agi.*

Cap. CXCIX. καλούμενον ἀνθέρικον] Autoribus Theophraſto & Pythagora quodam, ex Plinio, lib. 21. cap. 17. Haſtulę regię caulis ſeu ſcapus totus, anthericos dicebatur, vti Latinis, teſte eodem Plinio, albucus. Dioſcorides verò prima quidem fronte florem tantummodò anthericū appellaſſe videtur: nec abs re, nam & ἀθέριξ ſeu ἀνθέριξ Græcis interdum pro ſummo ſpicarū faſtigio ſumitur. Attamen illud etiam, καλούμενον, rectiùs fortaſſis ad καυλὸν referri poteſt, vti ego referendum cenſui. Sunt & qui eo nomine ſemen Aſphodeli ſignificari voluerint, quemadmodum Heſychio & Theocriti Scholiaſtæ placuit. At verò Euſtathius in Homerum, ſitne ἀνθέρικος ἀσφοδέλου καρπὸς, an verò καυλὸς hæſitat. Cæterùm in deſcribenda Haſtula regia ſemen hoc nigrum minimè prætermiſit Serapio, quale ſcilicet & Theophraſto & Plinio deſcribitur.

καταρρήττει δὲ] Lacuna legit, ταράττει. Plinius, *Semine*, inquit, *ſumpto turbatur uenter.* Sed & vulgata lectio tolerari rectè poteſt. Illa ſiquidem τὴν κοιλίαν καταρρήττειν, ἤτοι καταρρηγνύειν, rectè dici poſſunt, quæ aluum cogunt ἀθρόως, violenter & cum impetu deijcere. Sic infinitis locis apud Hipp. κοιλίη καταρρήγνυσθαι dicitur, quod exponit Gal. ἀθρόως ἐκκρίνειν πολλά. Sed & apud Gal. legitur: ἡ δὲ γαστὴρ αὐτῶν κατέρρηξε χολώδη. Eadē quoque ſignificatione vſurpatur illud apud Appianum in Iberica, κατερρήγνυντο τὰς γαστέρας, quod Præceptor olim meus piæ memoriæ minùs rectè, *aluis diſſiliebant*, videtur conuertiſſe.

Cap. CC. ἀπτεσθαι τῶν νευρώδους] Contrà Plinius, lib. 20. cap. 9. *Bulbos neruis utiles* ſcribit, *ideóque paralyticis dari.*

Cap. CCII. δριμεῖαν καὶ πυρωτικὴν] Hîc Scillæ vrentem feruētémve facultatē tribuit Dioſc. Attamen Gal. libro 8. ſimpl. in ſecundo tantùm calfacientium ordine eam repoſuit: quem ſecutus eſt Auerroës. Paulus verò calidam ſimul & ſiccam in eodem ſecundo gradu agnoſcit. At Auicenna calidam in tertio, ſiccam in fine ſecundi exiſtimauit.

στέατι δὲ ἢ πηλῷ] Ineptè Scillam adipe oblini voluit Plinius, στέαπ fortaſſe legens, neque ſatis gnarus variarum τῆς στέατος ſignificationum. Sed & luto (quod idem ipſe voluit) Scillam inuoluere ſordidum ait Gal. lib. de ther. ad Piſonem. Iccirco potiùs fermento teneriore oblini debere admonet: quippe cùm Scilla in eo facilè aſſetur, & ab eo quiddam dum aſſatur accipiat. Dioſcorides, non ita magno diſcrimine, maſſam, ſeu ſubactam farinam, vſurpauit.

τὸ μεσαίτατον] Gal. lib. 9. de comp. med. κατὰ τόπους, recitans Chryſermi ad ſplenicos medicamentum, in quo Scilla recipitur, hanc purgari dum vult, περίελε, inquit, τὸν φλοιὸν καὶ τοῦ πυθμένος τὸ σκληρὸν, τὴν δὲ ἐντεριώνην λαβών. hoc eſt, *Corticem detrahe & quod ad fundum durū eſt: ſumpto uerò nucleo,* &c. Scilicet ἐντεριώνην, hoc eſt, *nucleum*, appellauit, quod hoc loco Dioſc. τὸ μεσαίτατον.

καὶ ἕψεται δὲ ἀλμηθεῖσα] Ruellius duos treſve pręparādæ Scillæ modos, qui hic ſigillatim traduntur à Dioſcoride, minimè videtur diſtinxiſſe. Sic & Plin. lib. 20. cap. 9. *Toſta quoq; purgatur*, inquit, *& medium eius iterum in aqua coquitur.* Attamē palàm edocent Autoris verba, quomodo Scilla tum aſſanda, tum elixanda, tum etiam cruda ſiccanda ſit. Et hoc quidem loco ſiccari eam in vmbra voluit, cùm tamen etiam exiccationem in Sole admittat, lib. 5. dum vini ſcillitici præparandi rationem tradit.

σὺν τῇ ῥητίνῃ τηχθὲν] μιχθὲν, legiſſe videtur Plinius. Siquidem loco citato de Scillæ viribus agens: *Rimas pedum*, inquit, *ſanat in oleo cocta, & mixta reſinæ.*

ἔστι δὲ καὶ ἀλεξιφάρμακον] Idē prodidit Theoph. lib. 7. hiſt. cap. 12. his verbis: λέγεται δὲ καὶ πρὸ τῶν θυρῶν τῆς εἰσόδου φυτευθεῖσα ἀλεξητήριον εἶναι τῆς ἐπιφερομένης δηλήσεως. Hoc ipſum Plinius ex Pythagora refert, lib. 20. cap. 10. *Pythagoras*, inquit, *Scillam in limine quoque ianuæ ſuſpenſam malorum medicamentorum introitum pellere tradit.*

Cap. CCIII. μακρότερα δὲ] Plinius itidem lib. 27. cap. 12. Pancratium (quam aliqui ſcillam puſillam appellare malunt) foliis deſcripſit lilij albi, at longioribus craſſioribúſque.

Cap. CCIIII. κατὰ τοὺς Μαργαρίτας] Mutata vnica litera legendum, Μαρμαρίτας. Nam & Marmaritæ Straboni, lib. 17. Geograph. circa finem, populi dicuntur Libyæ, Cyrenis proximi. Hos eoſdem Plin. lib. 5. cap. 6. Marmaridas nominat. Cæterùm pro eo quod paulò pòſt ſequitur, Λιβύης, repono, Ἀραβίας. Siquidem Galenus quoq; 7. ſimpl. ἡ δὲ ἐν τοῖς θερμοῖς, inquit, πάνυ χωρίοις γεννωμένη κάππαρις, ὥσπερ καὶ ἡ ἐν Ἀραβίᾳ, πολὺ τῆς παρ' ἡμῖν ἐστι δριμυτέρα, ὥστε καὶ τῆς καυστικῆς ἐπιπλέον μετέχει δυνάμεως. hoc eſt, *Porrò Capparis quæ in ualdè calidis feruētibúſque regionibus prouenit, ut quam fert Arabia, multò eſt noſtrate acrior, adeò ut plurimū etiam*

habeat

habeat adurentis facultatis. Sed & Plinius, lib. 13. cap. 23. *Cauenda eius genera peregrina. Siquidem Arabicum peſtilens: Africum gingiuis inimicum: Marmaricum, uuluis & omnium inflationibus. Apulum uomitus facit, ſtomachum & aluum mouet*. Quanquam, ſi Dioſcoridi Plinium rectè conciliare placet, legerim lubentiùs: *Arabicum peſtilens, gingiuis inimicum: Marmaricum*, &c. Marmaricum enim & Africum eadem eſſe conſtat.

CAP. CCV. λεπίδιον] λεπίδιον & ἴβηρις Damocrati dicta, eiuſdẽ plãtæ ſunt nomina, quemadmodum cap. de Iberide annotauimus. Quanquam eſt & alterum maius Lepidium à Paulo deſcriptum lib. 3. cap. 77. quod vulgus à ſapore piperis piperitin nominat. Atque hoc ipſum à Plinio quoque deſignari videtur, lib. 19. cap. 8. dum tradit, *exire Lepidium in cubitalem altitudinem, folijs laurinis, ſed mollibus*.

ταριχευόμενον εἰς ἁλμαίας] Lepidij vſum in condimentario genere, qui quidẽ huc pertinere videtur, refert Columella, lib. 12. cap. 8. dum faciendæ oxygalæ rationem tradit, hiſce verbis: *Sunt qui ſatiui uel etiam ſyluestris Lepidij herbã cùm collegerunt, in umbra ſiccent, deinde folia eius abiecto caule die & nocte muria macerata expreſſáque lacti miſceant ſine condimentis, & ſalis quantum ſatis arbitrantur adijciant: tùm cætera quæ ſuprà præcepimus faciant. Nonnulli recentiá folia Lepidij cum dulci lacte in olla miſcent*, &c. Sed & idem Colum. in poëmate de cultu hortorum, Lepidium deſignãs, *Ponitur* (inquit) *& lactis guſtum quæ condiat herba*. Eodẽ verò ſpectare videtur illud Plinij, loco citato, de Lepidio: *uſus eius non ſine lacte*.

πρὸς τέταρτον ὥρας] Contendit Cornarius, τέτταρας, legẽdum: nec abs re, quandoquidem & Damocrates, & quotquot alij è veteribus huius è Lepidio contra iſchiadem remedij mentionem fecêre, illud ferè duarum tãtùm, trium quatuórve horarum ſpatio ſuas vires exerere prodidere, fœminis quidem citiùs, viris vero tardiùs.

τῷ τραχήλῳ] Hanc ipſam radicem non collo, vti Dioſc. ſed brachio alligari tradit Plinius, lib. 20. cap. 17. *Tradunt*, inquit, *in dolore dentium adalligatam brachio quà doleat, compeſcere dolorem*.

CAP. CCVI. ὃ δὴ καὶ σέλινον ἄγριον] Hãc etiam à ſimilitudine apij Apiaſtellũ videtur nominaſſe Apuleius: Plinius verò lib. 20. cap. 11 apiaſtrum, ipſúmque tradit in cõfeſſa damnatione eſſe venenatum in Sardinia: quanquam ibidẽ fatetur, apiaſtrum Hygino eſſe μελισσόφυλλον, ſcilicet ab apibus ita dictum, quibus hoc gratiſſimum eſſe conſueuit.

ἄνθος γαλακτίζον] Plinius, lib. 25. capite vlt. dum Ranunculi genera perſequitur: *Quartum*, inquit, *ſimile huic, flore luteo*: vbi *luteo* perperàm legi cõſtat, pro *lacteo*. Sed & ibidem, pro *Eadem ſicca conciſa ſternutamentũ eſt*, legẽdum hauddubiè, *ſternutamentum ciet*.

πρὸς ὀλίγον] Hoc illud eſt quod ait Plinius, *celeriter remouenda*. Cauſam ſubdit Gal. in hęc verba: *Nam ſi diutius inhæreant, non ſolùm excoriatur cutis, ſed & in cruſtam uritur*. Sic & Apuleius de hac eadem herba, quam Sceleratam nominat: *Non diutius patiaris*, inquit, *quàm neceſſe eſt, ne & ſanum corpus exedat*.

CAP. CCVII. συνεψηθέντες] Lege, συνεψηθέντα, vt hæc aptiùs cohæreant cum ſequentibus, ἐσθιόμενα, καταπλασθέντα.

ἀργεμώνην ἀπατώμενον] Plinius, lib. 21. cap. 23. poſtquam ex ſententia Dioſcoridis de Anemone medica, ad coronariarum differentiam, egit: *Hanc* ſubiũgit, *errore ducti argemonem putant multi*, &c. Eodem ſeruato Plinij ſenſu, Pena hoc loco, niſi fallor, αἰτεμώνην, ἀντὶ τοῦ, ἀπατώμενον, legendum exiſtimauit: quaſi id vnũ voluerit Dioſcorides, errore manifeſto cõfundi Anemonem cum argemone. Veruntamen etſi non negamus, id quidem innuiſſe Dioſcoridem, prætereà tamen & quorundam errorem retegere & coarguere voluiſſe ſuſpicamur: qui quidem veræ ac legitimæ argemones ignoratione, eupatorio nomen argemones ſeu argemoniæ falsò tribuebant. Nam ſic quoque rurſum Dioſc. lib. 4. cap. 41. de eupatorio: ἔνιοι ταύτην ἀγριμωνίαν ἐκάλεσαν πλανηθέντες. ἑτέρα γάρ ἐστιν, ὡς ὑπεδείξαμεν· vbi ἀγριμωνίαν, ἀντὶ τοῦ, ἀργεμώνην, perperàm legi apud omnes eſt in confeſſo. Cæterùm, quantumuis nõ ſemel rectè monente Dioſcoride, error ille nominum ad hodiernum vſque diem ita inualuit, vt etiam vulgus Medicorum eupatorium, detorta argemones in agrimoniam voce, falsò agrimoniam appellet.

τῆς ἀργεμώνης ἄνωθεν ὑπόπαχυ] Legi, ἀργεμώνης, vti in altero exẽplari haberi annotat Goupylus, non αἰτμώνης, vti legitur in vulg. exemplarib. Illud ipſum quoque expreſſerunt, Oribaſium ſecuti, Hermolaus, Marcellus, Cornarius & Lacuna. Adde quòd ex proximè ſequenti capite ita legendum, facilè vnicuique conſtat. Ego verò ἀντὶ τοῦ, ὑπόπαχυ, cũ Oribaſio & Serapione legendum puto, ὑπόπλατυ: aptiùs enim opponitur ei quod ſequitur, ὑπόστενον. Huc adde quòd capite proximè ſequenti, quod priuatim argemonæ dicatum eſt, argemones capitulum quàm papaueris rhœadis oblongius & ſumma parte latiuſculum eſſe diſertè ſcribitur.

ὅτι ὀπὸν ἀνιᾶσιν] Sibi pugnantia hoc capite ſcribere prima ſtatim facie videtur Dioſcorides, qui iam ſuccum vllũ remittere neget Anemonen: anteà verò radicis eiuſdem ſuccũ ad purgandum caput prodeſſe tradiderit. Sed aduertendum aliud ὀποῦ, aliud χυλοῦ voce ſignificari. Anteà de expreſſo radicis ſucco egit: hîc de liquore, qualem & argemone & erratica papauera ſponte & citra vim fundunt, dum caulis potiſſimùm conciditur, alióve modo aperitur. Sic & chondrillę lactucæque liquorem lacteúmve ſuccum antehac ὀπὸν appellauit. Nos iccirco homonymiæ vitandæ gratia hîc ὀπὸν *liquorem* vertere maluimus, quàm *ſuccum* cum Plinio. Is ſiquidẽ, loco modò citato, dum diſtinctionem tradit Anemones generum ab argemone & papauere rhœade, ſic habet: *Nec aut ſuccum illarum Anemonæ reddũt, aut calyces habent, nec niſi aſparagi cacumen*. Hiſce autem verbis noluit omnino ſucco priuare Anemonen, ſed tantummodò ipſius ſuccum ab argemones & papaueris rhœadis ſucco diuerſum eſſe indicauit. Aliã verò fuiſſe Dioſcoridis mentem, ex illius verbis facilè quiſque iudicet.

CAP. CCVIII. τὸ δὲ φύλλον] Conſenſus omnium Interpretum fecit, vt quę alioqui in vulgatis exemplaribus deprauata legebãtur, ita reſtituerimus: τὸ δὲ φύλλον ἀνεμώνῃ ἔχει ὅμοιον, ἐσχισμένον, ἄνθος [ἐπὶ καυλῷ] φοινικοῦν, κεφαλὴν δὲ &c. quanquã

illud, ὅπη καυλῷ, penitus omiſit Cornarius: Ruellius poſt illud, κεφαλῶ δὲ, repoſuit. Plinius verò ſic habet nulla floris facta mentione, lib. 25. cap. 9. *Folia habet Argemonia, qualia anemone, diuiſa apij modo, caput in cauliculo papaueris ſyluestris: item radicem.*

CAP. CCIX. τραυματικαί] Quoniam Gal. 6. ſimpl. vtrunque genus Anagallidis tradidit admodum extergentis eſſe facultatis, ex eo colligit Manardus, legendum fortè, ῥυπτικαί, ἀντὶ τοῦ, τραυματικαί. At ego ſuſpicor legẽdum potiùs, ἰαματικαί, quia ſint vulnerariæ. Nam & eodem loco monet Gal. exiccandi vim habere mordacitatis expertem, ideóque vulnera glutinare.

CAP. CCX. λευκὰ ἔχει τὰ κλήματα] Lacuna in antiquo codice legit, λεπτὰ ἔχει &c. quam lectionem eò lubentiùs ſum amplexus, quòd & Serapionem ita legiſſe animaduerterem.

γωνιώδη καὶ ἐρυθρὰ] Eadem leguntur apud Oribaſium. Attamen hæc vox, ἐρυθρὰ, meritò plerisque Interpretibus ſuſpecta fuit, quoniam helicis Hederæ folia nuſquam rubentia conſpiciuntur. Theophr. lib. 3. hiſt. ſtirp. cap. 18. de eadẽ helice agens, ſcribit in hunc modum: ἡ δὲ δὴ ἕλιξ ἐν μεγίσταις διαφοραῖς. καὶ γὰρ τοῖς φύλλοις πλεῖστον διαφέρει, τῇ τε μικρότητι καὶ τῷ γωνιοειδῆ καὶ ἀρυθμότερα εἶναι. τὰ δὲ τοῦ κιττοῦ, περιφερέστερα καὶ ἁπλᾶ. hoc eſt, *helix differentijs maximis diſcernitur. Etenim folijs plurimũ diſtat tum paruitate, tũ quòd angulata concinnioráque ſint, cùm Hedera rotundiora ſimpliciáque habeat.* Iſta porrò Plinius iiſdem penè verbis ſic Latinè reddidit, lib. 16. cap. 34. *Plurimas autem habet differẽtias helix, quoniam folio maximè diſtat. Parua ſunt & anguloſa concinnioráque, cùm reliquorum generum ſimplicia ſint.* Ita quæ Theophraſtus ἀρυθμότερα, vel, vt legũt alij, εὐρυθμότερα, vel, vt Paul. Leopardus, εὐσχημονέστερα, ſeu pro eodem ἀσχημονέστερα dixerat, vertit Plinius, *concinniora.* Ea autem Theoph. autoritate freti plerique etiam hoc loco vocem eandem, ἀντὶ τοῦ, ἐρυθρὰ, reponendam cenſuerunt. Attamen Cornarius apud Theoph. legendũ potiùs exiſtimat, δυσχημότερα: hoc verò loco, δύσγραφα. Ego eodem propè ſenſu hic, ἁδρὰ, legendum ſuſpicor: nam & *craſſa* Serapio cõuertit. Liberum tamen eſto ſuum cuique iudicium.

νευρώδεις ἀπαλῶς] nimirum, ſi intrò ſumatur. Nã & Plinius, lib. 24. cap. 10. *Hedera*, inquit, *neruis intus nocet. iiſdem neruis adhibita foris, prodeſt.*

ἀτονίαν ποιοῦσι] Sic legiſſe videtur Serapio: vertit enim, *Corpus infirmant.* At ego ἀντὶ τοῦ, ἀτονίαν ποιοῦσι, vnica mutata litera lego, ἀγονίαν ποιοῦσι: maximè cùm clariſs. vir Sambucus ita etiã in vetuſto quodã codice legi obſeruauerit. Quanquam ſi corpora infirmant Hederæ corymbi, ex conſequenti etiam ſterilitatem facere ſat intelligi potuit. Ita verò Plinius, loco modò citato: *Hederæ nigræ candidiores corymbi poti, ſteriles etiam viros faciunt.*

CAP. CCXI. καὶ ὁ καρπὸς] Ita Oribaſius, Serapio & Cornarius: reliqui, καυλὸς non ita magno diſcrimine legiſſe videntur. Vult enim Autor non ex his illíſve tantummodò plantæ partibus, ſed ex ipſa tota ſuccum elici.

ἡ δὲ ῥίζα πινομένη &c.] Lacuna legit in hunc modum: ἡ δὲ ῥίζα πινομένη σὺν ἀνίσῳ καὶ οἴνῳ λευκῷ καὶ καταπλασσομένη σὺν οἴνῳ ἰκτερικοὺς θεραπεύει καὶ ἕρπητας. ὀδονταλγίας τε παύει διαμασωμένη. Ego verò, vnica detracta particula, καί, ita lego & diſtinguo. ἡ δὲ ῥίζα πινομένη σὺν ἀνίσῳ καὶ οἴνῳ λευκῷ, ἰκτερικοὺς θεραπεύει, καὶ ἕρπητας, καταπλασσομένη σὺν οἴνῳ, ὀδονταλγίας τε &c.

ἀναφύεται] Chelidoniam primo ſtatim hirundinum aduentu è terra erumpere voluit Dioſcorides. At Theophraſtus & Plinius, iam tùm florere tradiderunt. Siquidem Theophr. lib. 7. cap. vlt. ἔτι δὲ τὸ χελιδόνιον. inquit. καὶ γὰρ τοῦτο ἅμα τῇ χελιδόνι ἀνθεῖ. Plinius verò de Chelidoniæ generibus agens, lib. 25. cap. 8. *Florent aduentu hirundinum, diſceſſu marceſcunt.*

ὡς ἐάν τις τυφλωθῇ] Plinius & ita ſenſiſſe videtur, lib. 8. cap. 27. vbi ſic habet: *Chelidoniam viſui ſaluberrimam hirundines monſtrauêre, vexatis pullorum oculis illa medẽtes.* Itémque lib. 25. cap. 8. *Chelidonia hirundines oculis pullorum in nido reſtituunt vſum: vt quidam volunt, etiam erutis oculis.* Idem verò ex Plinij ſententia retulit in ſuo carmine AEmylius Macer, capite de Chelidonia. At Cornelius Celſus id commentitium eſſe exiſtimat, lib. 6 cap. 6. quo loco de ſanguine ſuffuſis oculis agit, hiſce verbis: *Extrinſecus verò interdum ſi ictus oculum lædit, vt ſanguis in eo ſuffundatur, nihil commodius eſt, quàm ſanguine vel columbæ, vel palumbi vel hirundinis inungere. Neque id ſine cauſa fit, cùm horum acies extrinſecus læſa interpoſito tempore in antiquum ſtatum redeat, celeberriméque hirundinis. Vnde etiam locus fabulæ factus eſt, per parẽtes id herba Chelidonia reſtitui, quod per ſe ſaneſcit.* Hoc ipſum & antè innuiſſe videtur Ariſtoteles, dum & lib. de hiſt. animal. 6. cap. 5. & 4. de gener. anim. cap. 6. nulla herbæ facta mentione, pullorũ hirundinis nuperrimè in lucem editorum oculos ſi quis præpunxerit, aut ſtylo vexauerit, reſaneſcere ſcribit, ac viſum poſteà planè recipere. Sed & ipſe Plinius, lib. 11. cap. 37. *Oculos*, inquit, *ſerpentium catulis & hirundinum pullis ſi quis eruat, renaſci tradunt.* Id verò ſi ita eſt, ſoli genitali facultati acceptum ferendum eſt, quæ quidem in recens editis eiuſmodi animalibus oculis nondum abſolutis inſidet. Enimuerò cùm nuper excluſi hirundinum pulli non videant, imperfectíque edantur in lucem, punctos tùm erutóſve eorum oculos reparari ac reſarciri poſſe non eſt à ratione planè alienum: quoniam iis nondum abſolutis adhuc inſidet ea genitalis facultas, quæ deliniationis fungens munere, nacta materiam, damnum ſat commodè reſarcire poſſit.

CAP. CCXII. ἐκ μέσων ἀπηρτισμένον] Sic habent omnes codices. Sed equidem cum plerisque interpretibus legere malim, ἐκ μέσων ἀπηρτημένον. Nam & alibi Dioſcorides, ἀπηρτημένος ἐκ γονίων.

CAP. CCXIII. ἔχει δὲ τὰ φύλλα] Nobis haud ſecus ac priſcis incerta omnino huius Othonnæ hiſtoria fuit in cauſa, vt è recẽtioribus nonnulli varia variè in hoc capite legerint. Ac inter cæteros quidem piæ memoriæ Præceptor noſter Rondeletius, ἀντὶ τοῦ, ἀζώματα, ἠδύοσμον, legebat. Doctiſs. etiam Dalechampius, ἀντὶ τοῦ, πολύσχιστα, vt audio, legit πολύφριστα. Marcellus ἀντὶ τοῦ, χαλκόχροα, λευκόχροα. Attamen perbellè reſpondent quæ de Othonna retulit Plinius, lib. 27. cap. 12. cum vulgata Dioſcoridis lectione.

CAP. CCXIIII. ἐπηρτημένον] Senſus erit clarior, ſi ἐπηρμένον legerimus, ἀπὸ τοῦ ἐπαίρεσθαι.

CAP. CCXVI. δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῇ περὶ αὐτῆς]

Galenus,6.ſimplicium,hanc, quia inſigni acrimonia prædita ſit, valentiùs quàm ſatiuam deſiccare monuit, ideóque valentiùs humidis putreſcentibúſque vlceribus obſiſtere: ad cætera verò minùs antedicta valere: quippe quæ immoderatiùs deſiccet atque mordeat.

Cap. ccxvii. ἀφ ὧν κλωνία] Illud, ἀφ' ὧν, mihi meritò ſuſpectum eſt, quoniam non ex alarum ſinibus,ſed ab ipſa potiùs radice totidem ramulos prodire eſt veriſimile. Quare vel eæ voces redundant,vel poſt eas aliquid deſideratur.

Quæ ab operis typographicis pag.39. per imprudentiam prætermiſſa fuêre,hoc loco ſupplere uiſum eſt.

†† Cap. cxii. ᾗ δυσκατέργαστον] Sic citat Gal.1. de alim. At Marcellus ἀκατέργαστον (rectiùs fortaſſe, δυσκατέργαστον) legendum ideò putauit, quoniã Galenus & ipſum ſecutus Paulus κρίμνον dixêre, ἀλφίτου δυσκατεργότερον, hoc eſt, *Crimnon quàm polentã ægriùs concoqui.* Veruntamen nihil impedit,quominùs ſimpliciter enuntiãtes , κρίμνον δυσκατέργαστον dicere poſſimus: ſi verò cum polenta comparemus, hac ipſa δυσκατεργότερον, quemadmodũ etiam tum Gal.tum Paulus pronuntiauerũt. Cæterùm non ex zea tantùm olyráve & tritico parabatur Crimnon , ſed & ex hordeo. Nam,vti annotat Gal. in Hipp 2.prædict. Crimnon dicitur, quæ effracto hordeo inuenitur farina grandiuſcula: quippe quæ non perfectè molita eſt. Porrò ἀντὶ τοῦ , πεφωχθείσης , legitur apud Gal.loco citato, πεφρυγμένης, eodem penè ſignificatu:quanuis aliud eſt torrere, aliud verò frigere.

Cap. cxiii. καὶ ἡ ὀλυρα] Olyram Plinius arincam appellari ſcribit, eámque diuerſam penitus facit à zea , contrà quàm exiſtimarit hoc loco Dioſc.itémque Galenus,dum ζειᾶς vocem apud Hipp.exponit,ὀλύρας. Huius verò ſpeciem aliquanto deteriorem,typham dici ſolitam ex eiuſdem Gal.verbis facilè licet colligere,quanuis typham cũ Olyra eandẽ feciſſet Mneſitheus.

Cap. cxiiii. ἐκ τῆς ἀληλεσμένης] Non ex ſola zea, aut huius ſpecie,olyra dicta, Atheram ſeu atharam Ægyptiorum fieri hoc ex loco inferri velim. Nam & ex amylo eam cõſtare prodidit Aëtius:Iulius verò Pollux,è miliacea farina.

Cap. cxv. τράγος τὸ χῦμα] Gal.hæc verba citans,1.de alim.mẽdosè ſic habet: τράγος τὸ σπέρμα μὲν παραπλήσιον χόνδρῳ. Porrò Tragum hunc, quem ab herba maritima cognomine diſtinguentes nonnulli, σιτώδη, hoc eſt, *cerealem*, cognominant, Oribaſius, lib.3. ἀπεζίσων, far craſſius appellat,nec ineptè quidẽ: quandoquidem à veterũ farre factitio , quod cum Dioſc.χείμων quodammodo conuenire videtur, eo ſolo differt, quòd hoc mola in partes confringeretur, ille integer repurgatus aſſeruaretur.Gal.lib.1.de alim.fac.ex olyra nobiliſſima vti decet excorticata Tragum fieri prodidit.Sic & Autor Γεωπον. lib 3 ex olyra præſtãti parari voluit , ad eundem modũ,quo ex hordeo ptiſſana.Alio tamen loco idem Gal.ex zea fieri tradit, cuius vtiq; ſpecies eſt olyra,vel ipſo teſte Dioſc. At Plinius,lib.18. cap.7.ex ipſo etiam tritici ſemine,dum decorticatur. Sic & Autor Γεωπον. loco,ſuprà citato, è frumento quoque Alexandrino fieri commemorat.

Cap. cxvii. τῶν σιτηρῶν] Galenus 1.Alim. non inter frumentacea,ſed inter legumina Oryzam recenſet. ὄσπρια enim quæ Latinis ſunt *legumina*, ibidem appellari ſcribit, cerealia omnia ſemina , è quibus panis minimè conficitur. At quod idem βρόμον, id eſt, auenam, ex leguminum genere ſcribit eſſe, lib. 6.ſimpl. mendo minimè carere exiſtimauerim, atque adeò pro ὀσπρίων, σιτηρῶν, eſſe reponendũ. Eſt enim alia Oryzæ,(quã ὄρυζον etiam neutro genere nominat Theophraſtus) alia auenæ ratio.

IN LIBRVM TERTIVM.

Cap. i. Ἀγαρικὸν ῥίζα] Etſi incertam & ambiguam de Agarico ex opinione vulgi ſententiam protulit Dioſcorides, illud tamẽ radicem eſſe voluit, quem in eo deinde ſecutus eſt Galenus:quanquam hic ita radicem eſſe agnoſcit, vt tamen non intra terram cæterarũ more latere, ſed arborũ caudicibus innaſci & adhærèſcere fateatur. At veriùs cum Plinio,lib.25.cap.9.fungus eſt, non quidem radicibus, ſed ipſis truncis innaſcens arborum , non glandiferarum modò, (quod voluiſſe videtur Plinius) ſed & coniferarum. Nam & laricibus ſummis innaſcitur,quod inter cætera hodie præfertur: quippe cuius apud nos vſus ſit frequentiſſimus, ſiue ex Allobrogũ, ſiue ex Valeſiæ Alpibus inuehatur.

ἔχον κλινδόνας ἐν θηλείας] Ita ſentiunt Aëtius & Auicenna. A Meſuæo verò filamẽta Agarico mari eidémque deteriori potiùs tribui videntur, vti & rotunditas, fœminæ. Sed reuera fœmina, quæ bonitate antecedit, ſi frangatur,rectis venarum diſcurſibus & quaſi diuiſuris conſtare cernitur:mas verò, in fracturis (quod aliud eſt) villoſus fibroſúsve neruorum modo cõſpicitur.

ἐστομαχικοῖς] Idem repetit Autor,2.ἀντ.cap.13. & 14.Sed quomodo ſtomachicis Agaricum rectè conuenire poſſit, dubium fortaſſe non abs re fuerit.Siquidẽ Aëtius,Tetrab.1.ſer.3. cap.40. illud tradidit ſtomacho omnino aduerſari,quia ſcilicet leue ſit,ac in ſtomacho ſupernatet. Idẽ quoq; memoriæ prodidit Actuarius,meth.med. lib.5.cap.8. Paulus verò, lib.4.cap.7. affirmauit nõ eſſe ſtomacho valdè noxium.Sed nos cũ Aëtio & Actuario ſentire cogimur, quoniã noſtrũ nauſeabundũ eſſe quotidie experimur. Fortaſſe verò præſtatius illud fuit, quòd olim è Sarmatiæ regione petebatur, in qua fuêre vrbs, amnis & promontorium eodem Agari nomine,à quibus & Agaricum nomen ſibi vendicaſſe creditur.

Cap. ii. οἱ δὲ ῥῆον καλοῦσι] Hanc radicem Plinius Rhacomatis nomine deſcribit, lib.27. cap.12.Galenus & Paulus,æquè ac Dioſcorides, Rha ſeu Rheon appellant,ita dictam à Rha fluuio cognomine ſupra Pontum & Boſphorum Tanai vicino: quoniam in illius ſuperciliis ea gignebatur, teſte Ammiano Marcellino. Alij quòd è regionibus ſupra Pontum afferretur,nomine compoſito Rhaponticum dixêre. Aëtius ῥέον Ποντικὸν ſeu ῥᾶον nominat. Actuarius,inter-

dúmque AEgineta ῥίζαν Ποντικὴν, vti Corn.Celſus, radicem Ponticam. Sed & iidem AEgineta & Actuarius, itémque Nicolaus Myrepſus, Rhei Barbari ſeu Barbarici nomine, eius ipſius interdum mentionem feciſſe videntur. Et tamē non deſunt è recentioribus primariæ notæ Medici, qui haud ita firmis, ſi quid iudico, nixi argumētis, à Rhabarbarico noſtro hodie vſitatiſſimo radicem hoc capite deſcriptā toto genere differre affirmauerint. Verùm quoniam ab Arabibus recentioribúſq; Græcis eadē propè Raued Scenitico, Rhabarbarico ſeu Indico aſſignantur, quæ à Dioſc. Galeno, priſcíſque aliis olim Rheo tributa ſunt, eiuſdem generis radices has eſſe meritò cenſuerim: ſed quæ ſpecie tātùm differant, ac pro cœli natalíſque ſoli, aut etiam maturitatis diſcrimine, pondere, odore, colore, ſapore ac viribus euarient.

Cap. III. σμηκτικὴν] Placet Dodonæi coniectura, qui ῥυπτικὴν legendum cenſuit: maximè cùm Gal.6.ſimpl. Gentianę radicem pronuntiet inter cętera, δραστήριον εἶναι ἱκανῶς ἀπορρύψαι. hoc eſt, *in abſtergendo eſſe perquam efficacem*, abſterſoriámque illi facultatem eſſe inſignis amaritudo ſatis indicet. Adde quòd effectus qui proponuntur deinceps à Dioſc. abſterſionis potiùs quàm aſtrictionis fidem faciunt.

Cap. IIII. βοηθεῖν ταῖς λοχείαις] Id eſt, *partubus aut puerperiȷs*. Aldinus codex habet, ταῖς λοχοῖς, id eſt, *puerperis ipſis*, quem ego ſecutus ſum. Plinius, lib.25.cap.8. *Inter nobiliſſimas Ariſtolochiæ nomen dediſſe grauidæ uidentur, quoniam eſſet* ἀρίστη λεχούσαις, pro quo legendum, λοχευούσαις: quæ quidem vox puerperas aut certè parturientes veriùs denotat, quàm grauidas: quanuis etiam parturientes grauidas adhuc eſſe minimè negamus. Tantùm verò abeſt vt grauidis reliquo geſtationis tempore opituletur Ariſtolochia, vt contrà maximè noceat: quandoquidem è locis muliebribus menſes, ſecundas & partus extrahendi vim habet.

Cap. V. δακτύλου ἔχει τὸ πάχος] Plinius, lib.25. cap.8. longæ Ariſtolochiæ radicem ait, eſſe baculi craſſitudine. Ac re vera huius radices inuenias, quæ craſſitudine non modò baculum, ſed & brachium æquēt. Quare de iuniore Ariſtolochia accipiēda ſunt Dioſc. verba, non de prouecta, cuius radices quàm iunioris quadruplo aut etiā quintuplo interdum craſſiores cōſpiciūtur.

Cap. VI. ἀειζώου μικροῦ] Sic Oribaſius, Serapio & Auicenna. Sed Valerius Cordus pro, ἀειζώου, reponit, ἀστέρου, quem deinde ſecuti ſunt Anguillara & Dodonæus. Ac certè quidem palàm eſt ſemperuiui folia nullo modo imitari Ariſtolochiam, niſi fortè quatenus, æquè ac ſemperuiui minoris, obtuſa quodammodo potiùs ſunt, quàm acuminata. Theophraſtus lib.9.cap. 13. nulla diſtinctione adhibita Ariſtolochiæ foliū facit περιφερὲς ἀλσίνῃ, πλὴν στρογγυλότερον, hoc eſt, *alſinæ aſſimile: ſed rotundius*: quo loco Dodonęus ἑλξίνῃ legit, quanuis & alſine helxines folia refert, teſte Dioſc. Sed neq; licet animaduertere, qua ratione huius Ariſtolochiæ flores rutæ floribus aſſimilentur: vnde etiam ſuſpicor ἀντὶ τοῦ, πηγαίῳ, πιλίσκῳ fortaſſe legendum eſſe. Omnes enim Ariſtolochiæ licet florum colore diſſideāt, eorum tamen figura vna & eadem conſpiciuntur, quam eſſe pileolorum inſtar Dioſcorides anteà tradidit.

πρὸς δὲ τὰ ἑρπετὰ] Contrà, rotundam aduerſus ſerpentes aptiorem eſſe voluit Plin.lib.25.cap.8.

ἐλαττοῦται μέν τοι τῇ δυνάμει] Clematitidem quoque cenſet Galenus, 6.ſimpl. eſſe quidem cęteris fragrantiorē, ſed ad medicationes inefficaciorem. Contrà Plinius Clematidi, ab aliis Creticæ dictæ, præcipuam vim eſſe aſſeruit, lib.25.cap.8. Neque iccirco deſunt qui hanc ipſam eſſe velint, quam λεπτὴν Andromachus Senior cognominat, quámque in theriacam ſuam recipit. Attamen cùm hæc ipſa duplex eſſe comperiatur, nempe Clematis radice ſimplici, & quæ Piſtolochia eſt Plinio, ab aliis à denſis radicum capillamentis πολύρριζος cognominata, hanc ego cum piæ memoriæ D.Rondeletio ſuſpicor potiùs in theriaca deſiderari: quoniam alteri Clematidi & odore grato & medicata facultate antecellere videtur. Nihilominus longam Ariſtolochiam theriacæ inſerunt Nicolaus, Fernelius & plerique aliȷ. Auicenna verò, rotundam.

Cap. VII. ἐοικότα χίνῳ] Inter ſpinoſa foliata Glycyrrhizam recēſet Plinius, lib.21.cap.15. quia ſit *folijs*, inquit ille, *aculeata mordacitas*. Rurſúmq; lib. 22.cap. 9. eandem inter aculeatas plantas commemorat, *foliiſque* ſcribit eſſe *echinatis*. Ex quibus facile eſt colligere, Plinium errore manifeſto ἀντὶ τοῦ, χίνῳ, legiſſe, ἐχίνῳ, neque vnquam illi fuiſſe viſam Glycyrrhizæ plantam. Siquidem neutra Glycyrrhizæ ſpecies foliis viſitur aculeatis. Alteram quidem fateor echinum gerere platani echino haud abſimilem. Sed aliud eſt echinum habere platani modo, aliud echinatis eſſe ſpinoſíſve foliis. Cæterùm hanc Plinius interdum Glycyrrhizam, nonnunquam etiam Glycyrrhizon nominat, vti & AEgineta. Theophraſtus Σκυθικὴν ῥίζαν, itémq; ἀδυγλυκεῖαν. Hipp. γλυκύῤῥιζαν. Nec enim aliter hāc vocem exponit Gal. in vocū Hipp Lexico, quàm βοτάνην τὴν γλυκύῤῥιζαν καλουμένην, *herbam quæ Glycyrrhiza nominatur*.

ἄδιψόν τε ἐστί] Galenus ideò ſitim arcere dixit, 6. ſimpl. quia ſit humana natura paulò frigidior, &, quatenus dulcis, etiam modicè humida. Theoph. lib.9. cap.13 de Glycyrrhiza verba faciens, δύναται δὲ, inquit, καὶ τὴν δίψαν παύειν, ἐάν τις ἐν τῷ στόματι ἔχῃ· διὸ ταύτῃ τε καὶ τῇ ἱππάκῃ διάγειν φασὶ τοὺς Σκύθας ἡμέρας καὶ ἕνδεκα ἢ δώδεκα. hoc eſt, *Valet & ad ſedandam ſitim, ſi teneatur in ore: qua de cauſa ſola ea cum equino caſeo ſeſe Scythæ ſuſtentant ad dies undecim uel duodecim*. Sic Plinius, lib.12.cap.54. *Quædam exiguo guſtu famem ac ſitim ſedant, conſeruántque uires, ut butyrum, hippace, Glycyrrhizon*. Rurſúmque lib.22.cap.9. *Hac diximus ſitim faméinque ſedari, ob id quidam* ἄδιψον *appellauêre, & hydropicis dedêre, ne ſitirent*. Eodem ſpectat illud Columellæ, lib.1. cap.35. *Et quia famem ſitímque ſedat Glycyrrhiza, ob hoc* ἄδιψος *uocata eſt*.

καὶ στομαχικὸν διαμασώμενον.] Sic legit Serapio. Sed hauddubiè cū Plinio legendū eſt, στοματικὸν, lapſu literæ vnius per quàm facili. Enimuerò Plin.lib. 22.cap 9. cùm antè faucium vitiis omnibus conuenire Glycyrrhizā docuiſſet, paulò pòſt, *cōmanducatam ſtomaticen* eſſe ſubiecit. Quæ verò dicātur στοματικὰ φάρμακα, videre eſt apud Galenum, lib. 6. τῶν κατὰ τόπους.

καθάπαστος ἐστιν] Vulgata exempl.habebant *κατάπλαστος*:ſed lego *καθάπαστος*,veluti etiam legitur apud Gal.6.ſimpl.cap. de Glycyrrhiza:quo loco citatur hic ipſe Dioſc.locus, hiſce verbis:*φησὶ δ' ὁ Διοσκουρίδης τὴν ῥίζαν ξηρὰν λεανθεῖσαν,πτερυγίων ἐπιτήδειον γίνεσθαι καθάπαστον φάρμακον.* hoc eſt,*refert Dioſcorides radicem ſiccam tritámque pterygijs ſi inſpergatur,perquàm idoneum eſſe remedium.*

CAP. VIII. *δριμεῖα μετὰ ποσῆς σύψεως*] Ita Oribaſius & Serapio. At Plinius,lib.25.cap.6. quo loco Centaurium maius totidē ferè verbis deſcribit, radicem hanc non quidem acrem,ſed amaram eſſe prodidit cum quadam dulcedine. Cæterùm autor libri de viribus Centaureæ ad Papiam, aliud ex Crateua deſcribit Centaurium maius, ab hoc Dioſc.diuerſum, quod ſit, *folijs lapathi hortenſis,ſed minoribus,ſerratis in ambitu,caule trium palmorum altitudine,ſucco rubro,capite in cacumine ſquarroſo,radice ſolida & craſſa,guſtu dulci & ſubacri.*Ex quibus facile eſt colligere illud ipſum eſſe, quod ſimpliciū diligētiſſimus indagator Car.Cluſius,in rariorū Hiſpaniæ ſtirpium hiſtoria,depingit,ac ſupra Olyſſiponē lapidoſis iuxta Tagum collibus inueniſſe ſe commemorat.

ἐκλήθη ἢ πανάκεια] Hęc ad capitis calcē non habentur apud Serapionē:ac meritò quoq; à Marcello & Cornario inter Dioſcoridis notha reponuntur.

CAP. IX. *ῥίζα μικρὰ,ἄχρηστος,λεία*] His addūt Marcellus & Ruellius, *guſtu amaram* eſſe. quibus tamē verbis nihil eſt quod reſpōdeat in Græcis quotquot occurrerunt exēplaribus.Quin & huius amaritudinis, quā afferat radix Cētaurij minoris,nullā fecere mētionē Oribaſius &Serapio.

καὶ πάλιν ἕψεται] Autor lib.de viribus Cētaureę, in conficiendo inſpiſſandóque Centaurij ſucco, poſt reiecta ſpiſſamenta, aquæ excolatæ tertiam partē ſapæ adijcit, quam ſimul decoquit ad iuſtam craſſitudinem.

CAP. X. *ἰξίαν τινὲς ἐκάλεσαν*] *ἰξὸς* ſeu *ἰξίας* appellatio non huic tātùm,hoc eſt,albo Chamæleoni, ſed & nigro iccirco rectè tribuitur, quòd vtriuſque radicibus gummi quoddā *ἰξοῦ*.i.*viſci* æmulū adnaſcatur. Sic enim Plinius de Chamæleone in vniuerſum,lib.22.cap.18. *Chamæleonem*, inquit,*aliqui ixiam uocāt*:ac paulò pòſt,*nigri Chamæleonis* (quod quibuſdam *ὑλόφονον* & *κυνόζολον* vocari ſcribit) *radices* tradit *viſcum* ferre *ulceribus utiliſſimum*.Heſychius:*ἰξίας, πόα τις, ἢ καὶ χαμαιλέων.* Galenus verò in Lexico vocum Hipp. *ἰξιῶν* interpretatur,*φύλλων τοῦ λευκοῦ χαμαιλέοντος*. Reperiūtur tamē nōnulli, in quibus ſunt Cordus, Ruellius & Gorræus, qui nomen hoc ad nigri Chamæleonis radicem contrahant, exiſtiméntque *ἰξίαν* radicem eſſe nigri Chamæleonis, non quidē cuiuſuis,ſed eius tāntùm qui viſcū profundit: quod locis tantùm quibuſdā & ſtatis anni temporibus euenire aſſerunt.Illorū ſententię fauent appellationes variæ Chamæleonis nigri,inter Dioſc.notha relatæ. Quibuſdam enim vlophonon,aliis ixiam,aliis denique cynozolon vocari reperitur. Quanuis autem non negamus Chamæleonis radices, non nigri modò, ſed & albi, (ſi Aëtio credimus) habere quid deleterium, (quod tamen nigri tantummodò Chamæleonis radicibus tribuit Gal.8.ſimpl. vti & Nicander in Theriacis) nihilominus aliud fortaſſe veneni genus & à Chamęleonum genere omnino diuerſum eſſe crediderim *ἰξιόεν πῶμα ὑλόφονον* Nicādri,ſeu *ἰξίαν*, cuius ſexto libro Dioſc.aut quiſquis eſt *ἀλεξιφαρμάκων* Autor,inter venena mentionem facit:ſiue eo nomine radicem quandam deſignauerit, (quod veriſimile videtur) quia priùs inter radices venenatas in eiuſdem libri procemio enumerauerat, ſiue viſcū fuerit, quod radicibus quibuſdam exudaret. Et tamē Dioſc. lib.2.*περὶ ἀποθέστων*, cap.150. ita ſcribit: *ἰξίου δὲ τοῦ μέλανος, χαμαιλέοντος λεγομένου, ποθέντος βοηθεῖ*, &c. Sic & Scribonius Largus de ixia veneno inſigni agens, lib. 2. de comp. medic. cap.60. *Ixia*, inquit, *quam quidam Chamæleonta uocant.* Verùm & eam quoque tùm fuiſſe vulgi opinionem ſit mihi veriſimile, quæ tamen fallax & à vero aliena eſſet. Enimuerò quo loco venenatas radices commemorat Dioſc.in citati libri pręfatione,à Chamæleonte ixiam manifeſtò diſtinguit: quanuis deinceps nullum de Chamęleonum radicibus eo libro peculiare caput habeatur,quia fortè neque etiam apud Nicandrum in Alexipharmacis, è quo pleraque mutuatus videtur. Quin & ſeorſim ac diuerſis capitibus vtriuſque Chamæleonis radicum & ixiæ meminēre Paulus & Aëtius, ac multùm differentia recenſuēre quæ à ſumptis his aut illis eueniunt ſymptomata. Huc adde quòd, quicquid ſcribant Anguillara & Dodonęus,ixine,pro qua perperàm apud Plinium habetur *helxine*, itémq; ixia & Chamæleonum genera,tanquam diuerſę omnino plantæ, à Theophraſto,hiſt. lib.9.diuerſis capitibus deſcribūtur.Quanuis tum his tum illis commune id eſſe agnoſcit,quòd lacrymam fundant:ixine quidem è caule, ſub alis foliorum: aliæ verò è radicibus ipſis. Sed & Plinius hunc ſecutus de ijſdem tāquam diuerſis egit, lib.21.cap.16. Quænam porrò ſit fueritve ixia propriè dicta,quę viſcum eſt Plinio, equidem hodie penitus adhuc ignorari exiſtimo.

πρὸς τὰς ῥίζας αὐτοῦ] Plinius,libro 22. cap. 18. non niſi Chamæleonis nigri radicū facta mentione tradidit, candidum Chamæleonem viſcum ſub alis foliorum quibuſdam in locis gignere.

ἢ σκολύμῳ] *φύλλα* quidem vtriuſque Chamæleonis *σκολυμώδη* agnoſcit Theophraſtus, lib.9. hiſt. cap.13. Attamen aliâs illis negat eſſe aculeata folia. Siquidem lib.6.cap.3.& 4. Chamæleonem *ἀφυλλάκανθον* eſſe prodidit. Atque hunc ſecutus Plinius,lib.21.cap.16. *Chamæleon*,inquit, *in folijs non habet aculeos.*

τραχύτερα δὲ] Sic Oribaſius, Plinius, itémque Serapio: at codex Aldinus habet,*παχύτερα*, hoc eſt,*craſſiora.*

ἢ κινάρᾳ] Vel hoc ipſum ſpinoſum caput cinaræ ſimile, ſeu,vt voluit Theoph. acanaceum, ſatis arguere videtur Carlinas noſtras à Chamæleone toto genere diſcrepare: quo fit vt quænā planta ſit Chamæleon albus, certi quicquam nondum affirmare poſſim. At Chamæleonem nigrum eum eſſe minimè dubito, quem & ipſe Maranta pro Chamæleone nigro agnoſcit. Illud porrò non omittēdum, turpiter Arabes nominum affinitate deceptos Chamelæam cum Chamæleone confudiſſe.

ἔστι δὲ καὶ θηλυκή] Sic albi Chamæleonis radicem Nicander in Theriacis inter alias recenſet ὀφίεσσιν ἀλεξητήροις, *ſerpentium uenenis auxiliantes*. Plinius verò, omnium Chamęleonis generum radices ſcorpionibus aduerſari prodidit. Attamen citato loco Nicander diſertè nigri Chamæleonis radicum, tanquam venenatarum, vſum in aſſumendis omnino fugiendum cenſuit: quod ipſum innuit Gal. 8. ſimpl. dum illas ſcribit ἔχειν τι δηλητήριον, *habere quid deleterij*. At apertiùs AEgineta, lib. 7. ἔσω, inquit, λαμβανομένη τοῦ σώματος, δηλητηριώδης ἐστίν. hoc eſt, *ſi intra corpus ſumatur, ueneni loco eſt*.

ἀποκτείνει καὶ κύνας καὶ ὗς] Quoniam ex Theophraſto pleraq; in hoc caput trāſtuliſſe videtur Dioſcorides, ſunt nonnulli qui ex Theophraſto locum hunc ita reſtituendum exiſtimarint: ἀποκτείνει δὲ καὶ κύνας καὶ ὗς. καὶ κύνας μὲν, σὺν ἀλφίτῳ πεφυραμένη καὶ ὑδρελαίῳ διεθεῖσα· ὗς δὲ, μετὰ κράμβης μιγνυμένη. hoc eſt, *necat & canes ac ſues: & canes quidem, ſubacta cum polenta & hydrelæo diluta: ſues uerò, braſſicæ admixta*. Sunt enim hæc Theoph. verba, lib. 9. c. 13. ἀναιρεῖ δὲ καὶ κύνα καὶ σῦν. κύνα μὲν, ἐν ἀλφίτοις ἀναφυραθεῖσα μετὰ ἐλαίου καὶ ὕδατος· σῦν δὲ, μετὰ ῥαφανίων μιγνυμένη τῶν ὀρείων. Sed & muribus infenſiſſimam eſſe Chamæleonis albi radicem, ſatis patet ex Plinio, lib. 22. cap. 17. vbi ille: *Hic ſuccus*, inquit, *occidit canes ſuéſque, in polenta. Addita aqua & oleo, contrahit in ſe mures ac necat, niſi protinus aquam ſorbeant*. Galenus quoque mures perimere tradidit, lib. de paratu facilib. medic. ad Sol. Ideóq; in Dioſcoridis contextu nihil immutandum cenſui. Porrò nō tantùm canibus ſuibúſve, ac muribus quoque deleterius eſt albus Chamæleo, ſed & hominibus ipſis. Nam & qui album Chamæleonē hauſerunt, ſtrangulantur, teſte Aëtio, Tetrab. 4. ſerm. 1. Verùm hoc ſi ita eſt, quî fiet, obijciet quiſpiam, vt beſtiarum venenis eſſe pro antidoto, ac ſecurè tutóque intrò aſſumi poſſit? Huic equidem obiectioni facilè reſpōderi poſſe puto, ſi animaduerterimus ex Gal. 5. ſimpl. cap. 18. alexeteria mediam obtinere naturam inter corpora ipſa & venena: ex quo fit, vt quæ venenis aduerſantur, largiùs aſſumpta corpus animantis oblædant.

CAP. XI. καὶ λεπτόπετρα] Reſtituerē ex Theophraſto, λειόπετρα, niſi vnus eſſet omnium exemplarium conſenſus. Siquidem ὁ δὲ μέλας, inquit Theoph. loco modò citato, τὸ μὲν φύλλον παρόμοιος. σκολυμῶδες γὰρ ἔχει, πλὴν ἔλαττον καὶ λειότερον. hoc eſt, *Niger Chamæleo* (*uernilaginem* vertit Gaza) *folio eſt cardui, at minore læuióque*.

ἔχον σκιάδιον] Vel ἔχων legendū, vt ad Chamæleonē referatur: vel ἔχοντα, vt ad proximè præcedentē vocem, καυλόν. Porrò aliud quàm quod ſignant hoc loco verba Dioſc. voluit Theophraſtus, nimirum, totā ſtirpem vmbraculi ſpeciem repræſentare, idque verbis hiſce: αὐτὸς δ᾽ ὅλος ἐστὶν ὥσπερ σκιάδιον.

καταντληθείσης] Videtur legiſſe Ruellius, κατατμηθείσης.

τὰ ποιαῦτα] Addit Oribaſ. ἢ πυῤῥά, *nonnunquam rufa*.

CAP. XII. ἐν τόποις δρυμώδεσι] *Naſcitur in ſabuletis*, inquit Plinius, lib. 27. cap. 8. atque hinc colligūt nonnulli, cum Hermolao, ἀμμώδεσι legendum. ὑδατώδεσι, legendum ſuſpicatur Cornarius, quia τῆς παρὰ τὰ ὕδατα φυομένης κροκοδειλιάδος τῆς μεγίστης, hoc eſt, *Crocodiliadis maximæ, ſecus aquas naſcentis*, meminerit Gal. lib. 2. κατὰ τόπ. Sed & αὐτὶ τοῦ, ὑπόπλατυν ex Plinio legēdum foret, ἰσόπαχυν. Is enim eodem loco radicem eam æqualiter craſſam eſſe prodidit. At Oribaſius, ὑπόπαχυν, legiſſe videtur.

CAP. XIIII. παιδίοις σπωμένοις] Galenus, lib. 6. ſimpl. itémque Aëtius, ſimpliciter & in genere, σπωμένοις, non addito, παιδίοις. Sic enim vterque: τὸ δὲ σπέρμα λεπτομεροῦς καὶ θερμῆς ἐστὶ δυνάμεως, ὥστε καὶ σπωμένοις ἁρμόττειν πινόμενον. *Semen tenuis eſſentiæ & calidæ facultatis eſt: itaque potui dari conuenit ijs qui conuelluntur*.

CAP. XV. ἄκανθα Ἀραβική] Gal. lib. 6. ſimpl. Spinam Arabic, ā quā & AEgyptiā vocat, ſpinæ quidē albæ ſimilem eſſe refert: at magis altringere ſiccaréque quàm ſpinam albam, proptereáque ad omnia ad quæ & illa efficaciorem eſſe. Perperàm autem Ruellius nominis homonymia deceptus, lib. de nat. ſtirpiū 3. cap. 13. fruticē hūc cum acaciæ ſpina confundit, arborea ſcilicet illa itidem AEgyptia dicta, quòd in AEgypto naſcatur, de qua priùs Dioſcor. lib. 1. cap. 133. Ei errori fortaſſe Plinius occaſionem dedit: qui quidem, lib. 24. cap. 12. *ſpinæ Arabicæ laudes in odorum loco* dixiſſe ſe commemorat, cùm tamen ſolius ſpinæ Acaciæ lib. 13. mentionem feciſſe comperiatur. Et tamen facile fuit animaduertere, Plinium eo ipſo cap. proximè citato Arabicam ſpinam ab AEgyptia ſpina manifeſtò diſtinxiſſe. Cæterùm quod ad capitis calcem addiderunt Interpretes, (*Prouenit locis aſperis*) id in Aldini codicis nothis tantummodò legimus: φύεται δὲ ἐν τραχώδεσι τόποις.

CAP. XVI. ἀκανθώδης καταπλασσομένη] Lege, καταπλασσομένη, velùti etiam aliquoties annotauimus.

ἡ δὲ πόα ἀρτιφυής] Huius Cardui non herbam ſolam, dum recens tenereſcit, eſitari ſolitam vel ex eo conſtat, quòd Theophraſtus eius quoque radicem tum crudam tum etiam coctam in cibo gratiſſimā eſſe teſtatur, potiſſimúmque florente Carduo. Sed & Plinius hāc ipſam radicem veſcendo eſſe commemorat. At hodie Cardui radix, ſiquidem Carduus cinara noſtra ſylueſtris eſt, maximam præ cæteris à locupletum menſis inijt gratiam: quæ tamen olim Eratoſtheni in pauperis tantùm cœna laudabatur.

CAP. XVII. ἄνθη μικρά, λευκά] Cornarius ex Plinio legit, μακρά, χλωρά. Plinius etenim Poterio (quod etiā phrynium ideò appellauit, quòd rubetarum venenis in potu auxilietur) florem longum & coloris herbacei tribuit, lib. 27. cap. 12. Anteà tamen (rectiùs, opinor) lib. 25. cap. 10. Poterium floribus paruis eſſe tradiderat. Ita Plinius interdum locis diuerſis ſibi pugnantia ſcripſit, vix vt facile ſit, quæ potior ſit ſententia, diiudicare.

CAP. XVIII. καθ᾽ ἃς ἀραχνοειδής] Goupylus hæc ex altero codice huic loco aſcribenda cenſuit, καθ᾽ ἃς ἀραχνοειδής ἐστι χνοῦς, quæ tamen in vulgatis codicibus deſiderabantur. Cornarius legit, καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν χνοῦν ἀραχνιώδη. Illam porrò ſcripturam tum Plinius, tum & Interpretes omnes expreſſerunt. Habētur & eadem verba apud Oribaſium.

οὐ συλλεγομένη] Hunc locum ita reſtituo: οὐ συλλε-

γνωμένου καὶ ὑφαινομένου βαμβακοειδεῖς ἐσθῆτας γίνεσθαί φασι. Sic Plinius,lib.24.cap.12.*Huic* (ſcilicet, ſpinæ albæ) *ſimilis eſt ſpina illa quam Græci* ἀκάνθιον *uocant, minoribus multò folijs, aculeatis per extremitates & araneoſa lanugine obductis: qua collecta etiam ueſtes quædã bombycinis ſimiles fiunt in Oriente.* Sin minùs placet ea lectio, paucioribus immutatis ita quoque legere poſſis: ὃς συλλεγόμενος καὶ ὑφ' ἓν ἀθροιζόμενος βαμβακοειδὴς γίνεται, hoc eſt, *quæ* (ſcil. lanugo) *collecta & in unum coacta bombycis goſſypij ue ſpeciem præ ſe fert.* Neque verò ignoro aliud eſſe bombycem, aliud verò bombacem ſeu xylum goſſypiúmve: ſed & Plinium imitari libet, qui xylo quoque ſeu goſſypio bombycis nomen tribuit,lib.19.cap.I.

CAP. XIX. ἀκανθώδεσι] Aldinus codex, itémque vetuſtus & Catac. ὑακινθώδεσι,legunt. Ita & habetur apud Oribaſium: quò factum eſt, vt tum Hermolaus, tum etiã Manardus eam quoque ſcripturam retinendam cenſuerint. At Ruellius, Marcellus ac pleriq; alij, qui in Acanthi foliolis, è quibus tanquam ex alueolis flores prodeũt, nihil quod hyacinthũ figura aut colore referat agnoſcunt, ἀκανθώδεσι legere malunt. Vtra verò lectio potior fuerit, lector iudicet. Minuta certè quidem illa caulis folia ſpinulis armata cuiuis obſeruare liceat: quorum quidem ratione *branca Vrſina* Officinis dicta locũ inter aculeatas plantas, & apud Græcos ἀκάνθου ſeu ἀκάνθης nomen, ſibi vendicauit. Cæterùm pro eo quod paulò pòſt ſequitur, ἔμπυροι, quódque *igneo rubore nitentes* vertunt nonnulli, malim equidem geminato ρ, ἔμπυρροι legere, hoc eſt, *rufæ*.

CAP. XXI. ὠνωνίδα] Lego ὀνωνίδα. Ita enim Theophraſtus & Galenus appellarunt, fortè dictum ἀπὸ τοῦ ὄνου καὶ ὀνήμι, quòd ad eam aſini pruriginoſi ſeſe libenter affricent. Alioqui ἀνωνὶς dicitur, quaſi inutilis, quòd aratro ac ipſis quoque frugibus ſit inimica.

λιώδη] In Catacuzeni exemplari, ſi Matthiolo credimus, legitur ὑπώδη, at perperàm, ſenſu nullo. Sed neque multò rectiùs Marcellus *cinereo colore* vertit, quaſi σποδώδη legerit. Sic & paulò inferiùs Manardus & Fuchſius αὐτὴ τὸ, περιρρήττει, περιρρύπτει, hoc eſt, *abſtergit*, legiſſe mihi videntur. Cæterùm quo loco de radicibus agitur, alter codex, itémq; Oribaſius, voci, στερεὰς, ſubiungũt, παχείας, i. *craſſas*: ſed eam vocem Interpretes minimè agnoſcunt.

CAP. XXIII. πολλὰ μεταξὺ] Vel eſt μετάθεσις vocis μεταξὺ, iungendáque eſt voci, ἀκάνθας: vel, αὐτὴ τὸ, λεπτὰ, λεπτὰς legendum videtur, nimirum ἀκάνθας.

CAP. XXV. περιφερῆ] ἐν τῷ περιφερεῖ legere malui ex vetuſti codicis autoritate, quàm cũ vulg. exemplaribus, περιφερές: ſiquidẽ neutrius Aloës folium teres rotundúmve eſſe κύπτια ſatis indicat.

δυσκάτακτον] Aëtius in delectu ſimplicium medicamentorũ, huius vocis loco habet, πάνυ σκληρόν. Sic & Plin. lib.27.cap.4. de Aloë verba faciens: *Improbanda*, inquit, *nigrã & dura*, &c.

θλιβομένη] Fortè θλιβομένην.

ὑγροῦ ἢ γαλακτώδους] Marcellus & Andreas Lacuna ὕδατος γαλακτώδους nomine *ſerũ lactis*, Græcis ὀρρὸν γάλακτος dictũ, interpretati ſunt. At nos cum Plinio & pleriſque Interpretibus *tepidam* ſeu *egelidam* conuertimus. Sic enim ille, lib.27.cap 4. *Bibitur*, inquit, *Aloës drachma ad ſtomachi diſſolutionẽ in duobus cyathis aquæ tepidæ uel frigidæ cochlearis menſura, bis terue in die ex interuallis, ut res exigit.* Sed & lacteum teporem γαλακτώδους voce deſignari ſatis patet ex variis Galeni & Aëtij locis. Etenim Gal.7.Meth. τὰ χλιαρὰ ἐδέσματα, Medicis γαλακτώδη appellari ſolita innuit, his verbis: χλιαρὰ δὲ τὰ ἐδέσματα προσονομάζω, ἃ καλεῖν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς γαλακτώδη, &c. ſcilicet *quæ lactis modo tepeant.* Sic & Aëtius, lib.9.cap.6. μελίκρατον γαλακτῶδες τῇ ἁφῇ dixit, *quod lactei teporis eſſe tactu deprehenditur:* hoc eſt, quod neque calidum neque frigidũ eſſe tactus ipſe iudicat. Quin & eodẽ planè ſignificato vocem γαλακτώδους ab ipſo Dioſc. vſurpari conſtat, lib.4.cap. de betonica: quo loco vinum dilutum tepidum, κρᾶμα γαλακτῶδες appellauit. Poſſem & alia tũ ex Paulo, tum ex Aëtio exempla huc in medium afferre, quibus illa γαλακτώδους vocis ſignificatio confirmaretur. Sed ea lubens reticeo, quoniam in doctiſs. Cornarij comment. Medicis plurima iam annotata reperies.

ἴκτερον ἀποκαθαίρει] Qui fit, dicet aliquis, vt icterum purget Aloë, cùm minimè expurgetur icterus, niſi humoribus bilioſis ab ipſa cute tractis: teſtetur verò Gal.8.de comp.med. κατὰ τόπ. Aloës vim purgatoriam hepar minimè tranſcendere, tantùm abeſt vt corpus totum atque adeò cutim ipſam purgare valeat? Verùm facile eſt reſpondere, Aloën non niſi ex accidenti & conſecutione quadam ictericos purgare, dum ſcilicet bilis diſtributionem prohibet, ſanguinẽ expurgando qui ab hepate in vniuerſum corpus diducendus erat. Huc adde quòd illud fortaſſe vix præſtat, niſi potentioribus admiſta catharticis.

ξηρὸν δὲ ἐπιπλασθὲν] Lege, ἐπιπασθέν. Eſt autem enallage generis, vt & in priore illa voce, μιχθὲν. Siquidẽ non ad ἀλόην, ſed per σύνεσιν ad ſubintellectum χύλισμα ſeu ὄπισμα, referri par eſt.

αἱμορραγίας τε ἵστησι] Non has modò ex hæmorrhoidibus ſanguinis eruptiones, ſed etiam ſanguinis excreationes, vti conceptis verbis anteà monuit Dioſcorides, nec nõ & alia quæuis ſanguinis profluuia ſiſtere Aloën, præter Galeni aliorúmque veterum autoritatem, vt ratio ita & experientia fidem facit. Contrà verò Meſues & Auicenna, venas hæmorrhoidum reſerare Aloën, atque adeò hæmorrhoidibus ac ſedi maximè nocere ſcripto prodiderunt: nec malè. Siquidem, vt nihil, Galeno teſte, 3. de temp. ſumptum & admotum vires habet eaſdem, ita & Aloë pro varia vtendi ratione diuerſos ac planẽ cõtrarios ſortitur effectus. Nam foris adhibita, qua valet emplaſtica & ſarcotica facultate, fluẽtem vndecunque ſanguinem ſiſtit atque cohibet: intrò verò ſumpta, hęmorrhoidas aperit, ſeu totius ſubſtantiæ proprietate, ſeu ex accidenti, vel propter mordacitatem humorum quos educit, vel ob amarorem inſignem ſubſtantiæ craſſitiei coniunctũ: cuius quidem ope & vaſorum oſcula reſerat, & facultatem expultricem irritat. Sed hæc ſolutio, dicet aliquis, non vſquequaque ſatisfacit: quandoquidem Aloën etiam potam ſcripſit paulò antè Dioſcorides, ſanguinis excreationes ſiſtere. Huic ergò reſponſum volumus, in Aloë ſubſtantiam nos duplicem agnoſcere, vnam quidem terrenam & craſſiorem, al-

teram verò tenuiorem: atque ex hac ſubſtantiæ diuerſitate fieri, vt Aloë ſanguinis quidem excreationes aſtringendo ſiſtat, ipſarum verò hæmorrhoidum oſcula recludat. Siquidem ad partes reſpirationi dicatas, ceu propiores, terreſtres illius aſtringentéſque portiones facilè deducuntur ab ipſa tenui ſubſtantia, in qua amaritudo ſita eſt: contrà verò ad venas ani, ceu nimium remotas, illius quidem tenuiores partes ſat facilè, terreſtres verò difficiliùs, perueniunt. Tale porrò quiddam & de Cẽtaurij maioris radice proditũ eſt à Gal. 7. ſimpl. dum ab ea ſcribit tam diuerſos planéque contrarios produci effectus, vt & ſanguinem ſpuentibus aſtringendo proſit, & vteri vaſa potenter aperiat.

καὶ κανθῶν κνησμούς] Vulg. exempl. *ἀκανθῶν*, ſenſu nullo: ideóque legi *κανθῶν*, dempto *α*, ex vetuſti codicis autoritate & omnium Interpretum conſenſu. Sic & Plinius, lib. 27. cap. 4, de Aloë verba faciens: *Oculorum*, inquit, *uitia omnia ſanari ea conuenit, priuatim prurigines & ſcabiem genarum.*

CAP. XXVI. *δοκεῖ δὲ καὶ περιπλαττόμενον*] Lego, *περιπαττόμενον*. Sic & paulò pòſt, *αὐτὶ τοῦ, ἔοικε δὲ καὶ τὸ τοῦ χυλίσματος*, legendum iudico: *ἔοικε δὲ καὶ τὸ τοῦ ἀψινθίου χύλισμα*, &c.

CAP. XXVII. *ἐν τῷ περὶ Καππαδοκίας Ταύρῳ ὄρει*] Quanquam hæc verba etiam habẽtur apud Oribaſium, tamen non abs re Marcellus & Cornarius ſuppoſititia eſſe, perperámque huc è proximè præcedẽti capite tranſlata, cenſuerũt: quandoquidem non eſt veriſimile, plantam maritimam tanta copia in monte Tauro prouenire. Sed & ijdem quæ ad capitis calcem adduntur, *λυπαίνεται δὲ* &c. ad ſuperius illud Abſinthium Ponticum referri maluerunt: nec malè. Nam & Theophraſtus, lib. 9. cap. 18. luce clariùs Abſinthio Pontico iſta tribuit, hiſce verbis: *ἐπεὶ καὶ τὸ ἀψίνθιον τὰ μὲν οὐδὲ τὰ πρόβατα οὔ φασί τινες νέμεσθαι. τὰ δ' ἐν τῷ Πόντῳ νέμεται, καὶ γίνεται πιότερα καὶ καλλίω, καὶ (ὥς δή τινες λέγουσιν) οὐκ ἔχοντα χολήν.* hoc eſt, *Nam & abſinthium pecora huius tractus paſcere quidam negant: Pontica uerò paſcunt: quin & pinguiora pulchrioráque redduntur, &, ut quidam uolunt, ſine felle.* Sic Plinius, lib. 27. cap. 7. *Abſinthij genera ſunt plura: Santonicum appellatur à Galliæ ciuitate: Ponticum à Ponto, ubi pecora pingueſcunt illo, & ob id ſine felle reperiuntur.*

CAP. XXVIII. *ὃ ἐπιχωρίως Σαντόνιον*] Ald. *Σαρδόνιον*. quam quidem lectionem Anguillara & Pena præferunt. At ego *Σαντόνιον* lego, vel cum Gal. *Σαντόνικον*, & inferiùs *αὐτὶ τοῦ, Σαρδονίδι, Σαντονίδι* vel *Σαντονίᾳ*: maximè cùm apud Santonas Galliæ Aquitanicæ populos eiuſmodi Abſinthium gignatur copioſiſſimum, quale hoc loco deſcribitur. Neque verò ignoro eſſe, qui in Galatia Aſiatica regionem quandã agnoſcant Sardonidis nomine. Sed quis eſt, quæſo, è Geographiæ ſcriptoribus, qui Alpium Aſiaticæ Galliæ mentionem vnquam fecerit? Veriſimilius ergo eſt, *τὴν κατὰ τὰς Ἄλπεις Γαλατίαν*, Galliam noſtram intelligi, ad differentiam *Γαλατίας τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν*, cuius ſequenti capite fit mẽtio. Huc adde quòd Galenus & Plinius palàm huic noſtræ lectioni aſtipulantur. Siquidem Gal. libro 6. ſimpl. Abſinthij Santonici mentionem facit ex Dioſc. *ita*, inquit, *cognominati à Santonia regione, in qua naſcitur*. Sic Plin. lib. 27. cap. 7. inter cætera Abſinthij genera *Santonicum* commemorat, *ſic appellatum à Galliæ ciuitate.*

CAP. XXIX. *λεπτόκαρφον*] Oribaſius, *λεπτόφυλλον*: alij *λεπτόκαρπον*. Ac certè quidem ſiue *λεπτόκαρπον* legas, ſiue *λεπτόκαρφον*, vnica mutatâ litera, parum intereſt. Nã & tenue eſt tum Abrotoni, tum Abſinthij ſemen, & gracilis vtriuſque ſurculus. Attamen quoniam Interpretes pleríque *λεπτόκαρφον* legiſſe videbantur, eam quoque lectionem libenter amplexus ſum. Sic & inferiùs, cap. de ſtœchade, *αὐτὶ τοῦ, λεπτόκαρπος*, lego *λεπτόκαρφος*.

σύγχρισμά τε ῥιγοῦντων] De periodicis febrium rigoribus hęc accipienda ſunt, vti colligere licet ex Galeno fidiſſimo Dioſc. interprete. Is enim lib. 6. ſimpl. cap. de Abrotono: *καὶ μὲν δὴ καὶ ὅσοι*, inquit, *κατὰ περιόδους ἁλίσκονται ῥίγεσιν, εἰ καὶ τούτοις αἰαπείθοις πρὸ τῆς εἰσβολῆς, ἧττον ῥιγῶσι.* hoc eſt, *Quin & ſi quibus per circuitum redeunt rigores, eos ante inuaſionem perfricueris, minùs rigore concutiẽtur.* Sed aliter accepiſſe videtur Plinius, lib. 21. cap. 21. dũ de Abrotono agit in hæc verba: *Efficaciſſimum eſt contra ea quorum ueneno tremores & frigus accidunt, ut ſcorpionum & phalangiorum*: quanquam & ipſe ſtatim ſubdit: *prodeſt & quoquo modo algentibus.*

ὀφθαλμῶν φλεγμ.] Galenus, 6. de ſimpl. med. fac. cap. de Abrotono, tacitè Dioſcoridem carpit tãquam Empiricum, quòd iſthæc ad oculorum inflammationes & phymata ex Abrotono petita remedia citra diſtinctionem protulerit: quia, vt inquit ille, *ſi ſola Dioſcoridis experientia fretus quiſpiam oculorum inflammationibus quibuſuis aut phymatis ſeu tuberculis omnibus propoſita hæc ab eo remedia citra diſcrimen adhibuerit, plus multò damni quàm adiumenti ſit allaturus.*

εἰς τὴν τοῦ ἰρίνου] In olei irini compoſitionem nuſquam, quod ſciam, recipitur Abrotonum. Iccirco *ἀβροτονίνου*, aut *μαλαβάθρινου*, legendum cenſuerim. His enim oleis ſeu vnguentis Abrotonum, non item irino, inſeritur.

CAP. XXX. *μιχθεὶς αὐτῷ καρδαμώμου*] Cum pleriſque Interpretibus ita legiſſe videtur Serapio: ac ei quoq; lectioni Meſuæus cap. de Hyſſopo ſuffragatur: attamẽ *καρδάμου* proculdubio legendũ. Siquidẽ Plin. lib. 26. cap. 7. *Hyſſopum*, inquit, *tritum cũ melle utilius, præſumpto naſturtio aut irione.* Idipſum indicat Macri verſus, qui ſic habet cap. de Hyſſopo: *Cardama ſi iungas, bis ſolues fortiùs aluum.* Huc adde quòd & antè docuit Dioſc. *κάρδαμον*, ſeu *naſturtium*, aluum turbare.

CAP. XXXI. *Στιχὰς φύεται*] *στίχος*, Latinis *ordo*, idem quod *στοῖχος*, eiuſdémq; originis: iccirco ſiue *στιχάδα* ſiue *στοιχάδα* legas, res eodẽ redit. Nam & eiuſdem nominis Stichades ſeu Stœchades inſulæ Maſſilienſium littori vicinæ, ob ordinem quo ſitæ ſunt, ſic dicuntur, autore Plinio, lib. 3. cap. 5. Nec non & eiuſdem ordinis ratione ſingulæ ſuis ita diſtinguntur nominibus, Prote, Meſe & Hypæa, hoc eſt, *prima, media & infima.*

κόμην θύμου] *Coma hyſſopi*, Plin. lib. 27. cap. 12.

καὶ αἰπεδότης χρησίμως] His à Marcello iſta ſubiunguntur, quæ in Ald. codice inter notha reperiuntur: *ἐκφράττει γὰρ καὶ λεπτύνει καὶ ῥύπτει, καὶ ῥωννύει τὰ σπλάγχνα πάντα καὶ ὅλον τὸν ζῶον τὴν ἕξιν.* id eſt, Siquidẽ ab obſtructione liberat, extenuat, deterget, ac robo-

rat,tum uiſcera omnia,tum & uniuerſum corporis habitum:quæ quidem verba ex Galeno & Ægineta manifeſto deprompta videntur.

CAP. XXXII. ὀρίγανος Ἡρακλ.] ὀρίγανις vocem ab alijs maſculino, ab alijs fœminino, ab alijs denique neutro genere efferri monet Athenæus, libro 2.

CAP. XXXVI. μεθ' ἁλὸς καὶ μέλιτος]In vulg. exempl.legebatur, μετὰ ἁλὸς.Sed ex vetuſto codice reſtituo, μεθ' ἁλὸς.Sic Plinius de Pulegio,lib. 20.cap.14.*Hepaticis cum melle & ſale bibendum datur:pulmonum uitia excreabilia facit.*

CAP. XXXVII. οὔτε δὲ ἄνθος, οὔτε καρπὸν] Vt Dioſcoridē à vanitatis ſuſpicione liberet Matthiolus,ſic mauult legere: οὔτε δὲ καρπὸς, οὔτε ἄνθος συμφέρει: hoc eſt:*neque uerò ſemen,neque flos confert.* Nec id abs re: quia Theophraſtus & Plinius in Dictamno foliorum tantùm vſum agnouerint. Enimuerò Theophr.hiſt plant.libro 9.cap.16. χρῶνται δὲ,inquit, εἰς φύλλοις, οὐ τοῖς κλωσὶν, οὐδὲ τῷ καρπῷ.hoc eſt, *uſus foliorum,non ramorum aut fructus eſt.*Itémque Plinius,lib.25.cap.8.*Folijs tantùm utuntur: flos nullus ei,aut ſemen aut caulis.* Eſſe verò Dictamno & florem & ſemē ac etiamnum caulem, (quicquid ſcripſerint Dioſc.ac Plinius) & aliorum priſcorum minimè ſpernēda autoritas, & αὐτοψία quoque ipſa palàm faciunt. Nam & ipſe Theophraſtus Dictamnum ſemen habere ſatis innuit,dum *florum,non ſeminis* vſum eſſe tradit. Galenus itidē florem hauddubiè agnoſcit, dum lib.5.de comp.med.κατὰ γένη,δικτάμνου ἐχούσης ἄνθος meminit ex Damocrate in deſcriptionē ἐμπλάστρου τῆς διὰ δικτάμνου. Sed & Virgilius florem purpureum itémque caulem Dictamno tribuit, his verbis,

Dictamnum genitrix Cretæa carpit ab Ida
Puberibus caulem folijs,& flore comantem
Purpureo,&c.

Attamen quia olim fortè Dictamni ſola folia cum radicibus è Creta exportabantur, ſemine ac flore carere ipſum Dioſcorides exiſtimauit. Quòd ſi non in eundem errorem Plinium loco citato lapſum fuiſſe conſtaret, probabilior foret vetuſti codicis illa lectio: οὔτε δὲ ἄνθος, οὔτε καρπὸν ἐκφέρει, quaſi quod antè dictum eſt voluiſſet Autor, *neque florem neque ſemen exportari.* Sed nequid temerè auſi videremur,vulgatam lectionem retinere maluimus.

φασὶ δὲ καὶ τὰς αἶγας] Quod capris ſcilicet feris tribuunt,locis antè citatis,præter Dioſcoridem Theophraſtus & Virgilius, itémque Cicero,II. de Nat.deorum, idipſum ceruis à Plinio tribuitur. Hic enim lib.8.cap.27. *Dictamnum*, inquit, *herbam extrahendis ſagittis cerui monſtrauêre percuſſi eo telo,paſtúque eius herbæ eiecto.* Rurſúmque lib.25.cap.8. *Dictamnum oſtendêre (ut indicauimus) ceruæ uulneratæ, paſtæ ſtatim decidentibus telis.* Quanquam & paulò inferiùs idem ipſe capris mirè expeti Dictamnum ſcripto prodiderit.Sed & canes & quæuis animantia,ſi Serapioni credimus, tela quibus icta ſunt Dictamni paſtu pellunt & extrahunt.

CAP. XXXVIII. οὐχ ὁμοίως ἐνεργοῦν] Rationē ſubdit Theoph.lib hiſt.9 cap.16. quòd cùm Dictamnum ſolum aſperum vehementer amet, hoc Pſeudodictamnum locis lætioribus exeat, atque adeo reddatur inefficacius: id quod & compluribus aliis euenire ſcribit,nempe vt viribus deterioribus ex loco reddantur.

CAP. XXXIX. ποιεῖ δὲ ὥσπερ ὅσα καὶ τὸ] Ecōntrà Dictamnum alterum, ὁμωνύμως ita dictum, nec faciem nec vires eaſdem quas prius Dictamnum habere aſſeruit Theophraſtus,loco citato, hiſce verbis: ἔστι δὲ καὶ ἕτερον δίκταμνον ὥσπερ ὁμώνυμον, οὔτε τὴν ὄψιν ἔχον, οὔτε τὴν δύναμιν αὐτῆς. Quæ ſic tranſtulit Plinius,lib.25.cap.8. *Eſt & tertium genus,Dictamnum uocatum, ſed neque facie, neque effectu ſimile.*

CAP. XL. φύλλα δὲ μηλέᾳ κυδωνίᾳ] Anguillara & Pena legunt,quo modo etiam apud Crateuam legi aſſerunt, ἡδυόσμῳ, ἀντὶ τοῦ, μηλέᾳ κυδωνίᾳ, atque ita etiam legendum contendunt ex Plinio:ſed quàm rectè,iudicare facilè eſt.Etſi enim *mentæ ſimilem totam ſaluiam* ſcribat Plinius, & ipſe tamen paulò antè,dum ſigillatim foliorum mentionem faceret, ea tradidit eſſe *cotonei mali effigie:* quod illos minimè animaduertiſſe,mirari ſatis non poſſum.

CAP. XLI. ἀφροδισιαστικὴ ἐρεθίζει]Mentham venereis voluptatibus cōmendat hoc loco Dioſc. Ac Galenus itidem 6.ſimpl. Venerem affirmat vſu Menthæ mediocriter excitari:id quod & ceteris ſcribit accidere, calidis nimirum & ſiccis, quæ humiditate ſemicocta & flatuoſa participant. Sed & eôdem illud Ariſtot.ſpectare videtur: qui quidem in Probl.ſect.20.cauſam inquirēs prouerbij huiuſce,*Belli tempore Mētham neque edito neque ſerito*,hanc rationem reddere videtur, quòd quæ potiſſimum ſatiua eſt militum corpora refrigeret & euacuet: id quod coitus nimius ac intempeſtiuus κατὰ συμβεβηκὸς efficere conſueuit. Nec ſecus Hipp.2.περὶ διαίτης,de Mentha verba faciens, quanquā eius etiam vſu tentiginem arceri velle videtur: ἢν πολλάκις ἐσθίῃ τις, inquit,τὸν σπέρμα αὐτοῦ τήκει, ὥστε ῥέειν, καὶ ἐντείνειν κωλύει, καὶ τὸ σῶμα ἀσθενὲς ποιεῖ. hoc eſt, *ſi quis ea frequenter veſcatur, & genitale ipſius ſemen ita colliquefiet ut effluat,& arrigere prohibebitur: corpus denique reddetur imbecillum.* Contrà verò Plinius, lib 20.cap. 14. *Reſiſtere*, ait, *generationi Mentha creditur, cohibendo genituram* (ſic enim legendum, non, *genitalia*)*denſari.* Itémque Florentinus in Geoponicōn lib.12. ἡδύοσμον ἀνεπιτήδειον εἶναι tradidit πρὸς τὰ ἀφροδίσια.hoc eſt, *Mentham incommodare Veneri.* Sed in his contradictionibus conciliandis nōn magnoperè laborandum videtur:quoniam hæc etſi prima fronte pugnare videātur, verè tamen antè memoratis autoritatibus minimè repugnant.Neque enim quicquam impedit,quominus Mentha dum liquidū fluxiléque ſemen reddit, Venerem ſtimulet, & eadem ipſa huius, vt ita dicam, fluxibilitatis ratione conceptui generationíque reſiſtat. Cæterùm ad illud Auicennæ reſpondere difficilius fortaſſè fuerit, qui Mentham tradidit ſeminis exitum cohibere, dum & ſemen incraſſat,& ipſa ſpermatica vaſa roborat. Attamen & hæc autoritas cum prioribus illis minimè pugnabit, ſi verba iſta, vti par eſt, de Mentha ſicca intelligas: cuius quidē vim quàm recentis longè aliam eſſe quiuis facilè iudicet.Sic & Oribaſij locus,lib.9.Synopſeos,quo aſſerit Mentham æquè ac rutam ijs eſſe vitādam quæ fœcundæ eſſe deſiderant, de Mentha ſicca eáque fortaſſis etiam ſylueſtri intelligendus eſt.

CAP. XLIII. καὶ καθύγεις] Icci rco, ni fallor, ὑδρηλὴν καλαμίνθην, quaſi aquaticam cognominat Nicander in Theriacis, his verbis:

Τῆμος δὴ ποταμοῖο πολυρράγέος κατὰ δίνας
Ὑδρηλὴν καλάμινθον ὀπάζεο χαιτήεσσαν.
Πολλὴ γὰρ λιβάσιν παρ' ἀέξεται ἀμφί τε χεῖλη
Ἔρσεται, ἀγελαίοισιν ἀγαλλομένη ποταμοῖσιν. quæ ſic Io. Gorræus Latine reddidit:

Inſignem folijs Calaminthum ad fluminis oras
Veſtiga rapidi, liquidis uberrima creſcit
Illa locis, & aquæ magna dulcedine capta
Luxuriat ramis, fluuioſque & littora cingit.

ἐν οἴνῳ] Perperàm Serapio, σὺν πηγαίῳ, legiſſe videtur.

εἰς μετασύγκρισιν] Hanc vocem Gal. luculenter exponit, lib. 7. ſimpl. cap. de Calamintha, hiſce verbis: καὶ μέν γε καὶ κατὰ τῶν ἰσχίων καταπλάσσουσί τινες αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν ἀρρωστημάτων, ὡς γενναῖον βοήθημα. καὶ γὰρ ἕλκει τὰ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν, καὶ θερμαίνει σύμπαν τὸ ἄρθρον, ἐπικαίει τε σαφῶς τὸ δέρμα. id eſt, *Quin & eam coxendicibus in iſchiadicis ægritudinibus ceu ſtrenuum remedium adhibent: ſiquidem quæ in profundo hærent, foras ad ſuperficiem trahit, totúmque adeò articulum excalfacit, & cutem ipſam euidenter adurit.*

C. XLV. κατὰ πάντα δὲ ἀγρίας ἐλάσσων] Hæc Interpretes nonnulli ad figurã referunt. Equidẽ cum Serapione ad vires facultatémve referẽda cenſeo. Siquidẽ & Paulus, lib. 7. de Thymbra ſic habet: ἡ μὲν ἀγρία τὰ αὐτὰ τῷ θύμῳ δύναται. ἡ δὲ κηπευτὴ, κατὰ πάντα μὲν ἀσθενεστέρα, πρὸς δὲ βρῶσιν βελτίων. hoc eſt, *Thymbra quidem agreſtis eadẽ quæ thymus præſtat: hortenſis autem in omnibus quidem imbecillior, ſed ad cibum laudatior.* Cæterùm τὰ θύμβρα numero plurali extulit Aëtius, ſicuti & Martialis vocẽ Latinã *ſatureia: Improba nec proſunt iam ſatureia tibi.* Nõ deſunt tamẽ qui inter Thymbram ſeu Latinorum cunilam & ſatureiam diſcrimen ſtatuant, Columellæ autoritate freti: qui lib. 10. de re ruſtica, ſatureiam thymi ac Thymbræ ſaporem præſeferre ſcripſerit:

Et ſatureia thymi referens Thymbræque ſaporem.

CAP. XLVI. οὐχ ἕρπων, ἀλλ' ὀρθὸς] Contrà Plinius memoriæ prodidit Serpyllum ſylueſtre ſerpere, ſatiuum verò in palmi altitudinem increſcere. Sed rectiùs, opinor, ſenſit Dioſcorides: cui etiam totidem ferè verbis ſubſcribit Aëtius.

ἑψηθεὶς ῥοδίνου] Hæc verba quoniam tranſpoſita videntur, ita reſtituenda ex Aëtio: ἑψηθεὶς σὺν ὄξει καὶ καταβραχεὶς μιχθέντος αὐτῷ ῥοδίνου. Cætera verò quæ cap. de Serpyllo deprauata legũtur apud Aëtium, ex hoc ipſo loco facile eſt emendare. Eorum porrò dubitationi, qui in phrenitide Serpyllum minimè cenſent admittendum, ſatisfacere videtur Aëtius, hiſce verbis: ἐπὶ φρενιτικῶν τῶν χρονιζόντων ἁρμόζει. Nec enim circa phrenitidis principium id genus remedij, ſed tantummodò circa ſtatum declinationémve, conferre ſatis ſupérque innuit.

CAP. XLVII. Σικελία ἀμάρακον] Scribit etiam Diocles, lib. de med. lethalibus, amaracũ à quibuſdam Sampſuchũ appellari, vti teſtatur Athenæus, lib. 15.

CAP. XLVIII. κροκίζων καὶ λεῖος] Sic Plinio, lib. 21. cap. 11. *laudatiſſima Melilotos, quæ ſit croco quàm ſimillima.* Hanc verò croci ſimilitudinem ad colorem refert Serapio: at Plinius, ad odorẽ. Odor enim Meliloti (vti ſcripto prodidit eiuſdem lib. cap. 9.) *croco vicinus, & flos,* &c. Plinij autoritati vetuſti codicis margo ſuffragatur. Cæterùm pro eo quod ſequitur, μηλίζων, ſunt qui τηλίζων legant: quam quidem lectionem Serapio ſecutus videtur, dum *fœnograeco ſimilem* dixit.

CAP. L. ἵστησι δὲ κοιλίαν καὶ ἔμμηνα] Sic AEgineta mediocres aſtringendi vires Acino tribuens, aluum mẽſeſque ſiſtere ſcripto prodidit. At contrà Plinius, lib. 21. cap. 27. *Acinon vrinas menſeſque ciere* tradidit. Si quæ plãta ſit Acinos, nobis bene conſtaret, huícne potiùs, an illis eſſet habenda fides, iudicium ferre poſſemus.

CAP. LI. καὶ αἴγικμα] ἴνικμα legebatur in vulg. exemplaribus: ſed cum Marcello, αἴγικμα, legendum cenſui. Nam & Plin. lib. 21. cap. 6. de Bacchare agens: *gracili,* inquit, *ſolo nec humido prouenit.* Sed & in Nothis Dioſcoridis, αἴγικμα legitur: quo loco hæc eadem perperàm capiti de Aſaro aſcribuntur.

τὰ δὲ φύλλα στυπτικά] Sic AEgineta Baccharis folia aſtringendi vi prædita agnoſcit: at radici vim obſtructiones aperiendi, menſéſque & vrinas ciendi tribuit.

CAP. LII. τὸ περὶ ταῖς συκαῖς φυόμενον] Plinius, lib. 19. cap. 8. *Rutæ amicitiam* ait eſſe *cum fico, in tantum ut nuſquam lætior proueniat, quàm ſub ea arbore.* Sic & Palladius *Rutam* ſcribit *ſub fico arbore lubentiùs acquieſcere.* Sed Rutę [illegible] longè maius fuit Ariſtoteli ac Theophraſto, dum Rutam ipſi fico inſeri voluerunt. Hic ſiquidem, lib. 5. de cauſis plant. cap. 7. de hac Rutæ in fico ſatione agẽs: δοκεῖ γὰρ δὴ (inquit) κάλλιστον γίνεσθαι. φυτεύεται δὲ περὶ τὸν φλοιὸν περιπηγνύμενον, καὶ τῇ γῇ καταχώννυται. hoc eſt, *Ruta in fico ſata optima fieri creditur. Cortici verò infixa ſeritur, terráque occultatur.* Ille verò, Probl. ſectione XX. quærit, διὰ τί πήγανον κάλλιστον καὶ πλεῖστον γίνεται, ἐάν τις ἐμφυτεύσῃ εἰς συκῆν. ἐμφυτεύεται δὲ εἰς τὸν φλοιὸν καὶ περιπλάττεται πηλῷ id eſt, *quamnam ob cauſam Ruta in ficum inſita pulcherrima plurimaque proueniat. Inſeritur verò circa corticem, lutóque obducitur.* Plutarchus verò. 5. συμποσ. quæſt. 9. vtrunque ſimul innuit, & ſub fico ſeri, & ipſi fico inſeri Rutam, hiſce verbis: τὸ πήγανον φυόμενον ὑπὸ τῇ συκῇ καὶ περιφυόμενον, ἥδιον εἶναι καὶ τὸν χυμὸν μαλακώτερον. id eſt, *Rutam ſub fico naſcentem aut ipſi etiam adnaſcẽtem ſuauiorem reddi mitioriſque ſaporis.* Porrò licet Theoph. & Ariſtoteles eam Rutæ ex fico fœlicitatem calori fici acceptam referre videantur, à formarum ἀρρήτῳ quadam amicitia ea potiùs pendere videtur, ob quam nõ modò fœliciùs proueniat, ſed etiam ſuauior in cibo reddatur: quanquam & ſuauitatis huiuſce rationem non ineptam reddidit Plutarchus citato loco, nempe quia ficus dulci ſuo ſucco ingratum ac viroſum Rutæ ſaporem temperet, aut dum acrem Rutę ſuccũ vnà cum alimento ad ſe ficus allicit, ipſius Rutę ſuccus, ſubtracta nimirũ acrimonia, dulcior iucundiórque relinquatur.

γονὴν σβέννυσι] Hinc & ipſi πηγάνῳ nomen, vt rectè obſeruauit Plutarchus 3. Symp. quæſt. 1. hiſce verbis: φασὶ δὲ καὶ τὸ πήγανον ἀπὸ τῆς δυνάμεως ὠνομάσθαι. πήγνυσι γὰρ ξηρότητι διὰ θερμότητα τὸ σπέρμα, καὶ ὅλως πολέμιόν ἐστι ταῖς κυούσαις. hoc eſt, *aiunt Rutam peganon ex eo dictum, quòd ob ſiccitatem calori immixtam ſemen genitale coagulet, adeóque ſit in totum prægnantibus inimica.*

περιαλειψαμένοις] Oleo roſaceo faciem inũgi oportere, addit Serapio. Plinius cicutæ ſuccum in eũm vſum commendare videtur: quandoquidem lib.22.cap.13, *cicutæ ſuccũ prodeſſe* ſcribit *manibus colligentium Rutam.*

οὐ δεῖ δὲ τὴν ἀγρίαν] Enallage generis, ἀντὶ τοῦ, ἄγριον, niſi ad radicem referre velimus: aut certè ad ῥύτην, quæ vox eſt Peloponneſiis familiaris, & πηγάνῳ συνώνυμος apud Nicandrum in Theriacis.

CAP. LIII. περὶ τὸν Ἀλιάκμονα] Cùm haberetur in vulg. exemplaribus, ὄλκιμον, & in quodã manuſcripto, ἄλυμον, neque eius nominis fluuiorum mentio fieret vſquam apud Geographos, Ἀλιάκμονα ſeu Ἀλυάκμονα reſtitui, ex veteris exemplaris fide, quod præ manibus habuit doctiſſ. Goupylus: præſertim cùm eiuſce nominis flumẽ in Macedonia eſſe conſtet ex Ptolemæo, itémque Plinio, ac ipſo quoque Strabone, in lib.7. fragmentis. Eſt verò extra rem, quod, Ἀλαλκομεναὶ, idem Goupylus legendum ſuſpicatur, cùm illud nomen ſit oppidi Bœotiæ, non fluuij.

CAP. LIIII. ἄγρωστει ὅμοια] Hoc Moly à Mercurio Vlyſſi traditum contra Circes veneficia & incantamẽta deſcribit Homerus, lib.10. Odyſſ. Theophraſtus, lib.9. de hiſt. plant. cap.15. hoc ipſum Moly *folio ſcillæ* agnoſcit, & pro eo quòd Dioſc. hîc radicem βολβοειδῆ deſcribit, ille *rotundam* eſſe tradidit, περιφερῆ κρομμύῳ. *Magnitudine cæpæ* reddit Plin. lib.25. cap.4. Et tamen Galenus, libro ſimpl.7. facit, μικρὸν βολβῷ παραπλήσιον.

σφόδρα ἀγαθὴ πρὸς ὑστέρας ἀναστομώσεις] Iſthæc verba eo planè quo vertimus modo intelligenda ſunt. Nam & Gal.7. ſimpl. (quo loco noſtrum hoc μῶλυ, μύλων appellat) id eſſe ſcribit συνακτικῆς δυνάμεως, ὥστε καὶ, addit ille, μετὰ αἰρίνου ἀλεύρου προστιθεμένη, αὐτὴν ἀνεστομωμένην μήτραν ἰᾶσθαι φησὶ Διοσκορίδης. hoc eſt, *vi contrahendi pollere, ita ut, teſte Dioſcoride cum farina loliacea adhibita vuluæ apertæ medeatur.* Ex quibus quidẽ verbis facile quoque eſt iudicare, pro eo quod paulò pòſt habebatur apud Dioſc. in vulg. exemplarib. ἰρίνου μύρου; vel, vt in v. ἐλαίου, legendum, αἰρίνου ἀλεύρου. Ac certè quidem loliaceam farinam hoc loco eſſe vnguento irino conueniẽtiorem, vel ex eo patet, quòd de remedio hîc agitur contra vuluæ apertiones accommodato. Vnguentum autem irinum efficaciter aperire cuiuis eſt in confeſſo.

CAP. LV. πρὸς τὰ τῆς συκῆς] Panacis Herculei folium deſcribit Theophraſtus, lib. hiſt. plãt. 9. μέγα καὶ πλατὺ καὶ τελεσπίθαμον πανταχῆ· *magnum, latum, adeò ut quaquauerſum tres maiores palmos æquet:* ita vt interdũ addubitauerim, eſſétne, vt in vetuſti codicis margine habetur, σικυὸς aut σικύου legendum, quaſi & Autor noſter cucumeris folio illud conferre voluerit. Sed & Oribaſius & Serapio, qui ex Dioſc. omnia propè totidem verbis exſcripſerunt, τῆς συκῆς palàm legiſſe videtur, quod quidem ad folij ficulnei ſeu colorẽ ſeu figuram ſeu etiã magnitudinẽ referre licet: quanuis Serapio minimè magna eſſe Panacis huiuſce folia ſubiunxerit. Cæterùm perperam Meſuæus hæc eadem ferulæ foliis aſſimilauit.

ἐστιν ἀτροφώτερος] Plerique omnes hanc vocem ad vſum cibarium tranſtulerunt, quaſi ſemen ex agnatis ramulis ſeu coliculis minùs nutrire voluerit Autor, quàm quod ex media ferula ſeu caule medio erumpit. Sed cùm ipſius ſeminis temperamentum & ſapor ſatis indicẽt, in cibos eiuſmodi ſemen recipi nuſquam poſſe, ſatius viſum eſt *ſemen ex agnatis coliculis minùs eſſe ſucculentum* vertere: Gallicè aptiùs diceremus, *n'eſtre ſi bien nourri.* ἄτροφον enim Græcis non tantùm dicitur, τὸ μὴ τρέφον, ſed & τὸ μὴ τρεφόμενον, ita vt tam paſſiua quàm actiua ſignificatione vſurpetur.

ὁ ἔξωθεν δὲ] Articulus, ὁ, hoc loco redundat, ſicut & vox quæ paulò pòſt ſequitur, εὔθετος, niſi fortè mauis ἀντὶ τοῦ, εὔθετος, εὔθλαστος ex vetuſto codice reponi. εὔθετον attamen neſcio qua ratione quáve autoritate freti *tenerum* vertẽrũt Hermolaus atque Ruellius.

κεφαλικαῖς δυνάμεσι] κεφαλικὰ φάρμακα interdũ in genere accipiuntur, pro medicamentis omnibus capiti dicatis, velut habetur apud Gal. in Iſag. ita vt quæ ad achoras, capitis furfures, aliáſque eruptiones valent, itémque quæ ad capitis dolorem & ἐπροκρανίαν alióſque capitis affectus accommodãtur remedia, eo nomine comprehendantur. Aliâs anguſtiore ſignificato κεφαλικὰ dicuntur, quæ capitis fracturis adhibentur emplaſtra: quæ quidem, velut habetur lib.2. de com. medic. κατὰ γένη, abſtergendi, digerendi & ſiccandi facultate ſunt prædita, catagmaticis in genere dictis iccirco valentiora, quòd acrimoniam quandam, qua quidem iſta carent, prætereà ſortita fuerint. Sed vtrouis modo cephalicorum nomen hîc accipiamus, parum intereſt: nam & ad cephalæam & diuturnos id genus capitis affectus Opopanax vſurpatur, & cephalicis quoque medicamentis meritò accommodari poteſt. Panacis certè quidem radix, maximéque cortex, apud Gal. & in meth. med. & alibi paſſim, inter cephalica recẽſetur. Et hanc ipſam quoque Plin. lib.25. cap.11. *in oleo contritam capitis dolori mederi* prodidit.

λεῖα καταπλασσομένη] Lege, καταπασσομένη: quod genus mendi apud Dioſc. ſæpius occurrit. Sic & Theophr. loco antè citato, adhibita diſtinctione, Panacis Heraclij radicem ſcribit eſſe remedio ἑλκῶν τῶν μὲν ὑγρῶν ξηρὰν· τῶν δὲ ξηρῶν ἐν μέλιτι. *ulcerum*, inquã, *aridorum, quæ ſicca fuerit: humidorum, quæ melli ſit ammixta.*

CAP. LVI. ὅμοια μαράθρῳ] Theoph. Aſclepij Panacis folium ſimile ſcribit eſſe Thapſiæ, attamen craſſius. Sed & Thapſia folio eſt fœniculi, ita vt in folio nulla ſit apud Theophraſtum & Dioſc. diuerſitas. At in radice, ea non parua eſt. Siquidem Aſclepij radicem ſcribit Theophraſtus eſſe dodrantali longitudine, valde craſſam & albam. Dioſcorides contrà habet: ῥίζα δὲ μικρά· quanquam Anguillara, illa fortaſſis Theophraſti autoritate fretus, μακρὰ legendum cenſuit. Ruellius & Cornarius ex Oribaſio, niſi fallor, & Serapione, addunt, καὶ λεπτή. Marcellus ex Theophraſti ſententia, καὶ λευκή. Matthiolus in ſuo codice ἀντὶ τοῦ, μικρὰ, πικρὰ légi annotat: quam vocem etiam reddidit Serapio. Cæterùm quo loco de foliis agitur, ἀντὶ τοῦ, ἀλώδη, legit Oribaſius, δυσώδη. quam etiam lectionem Anguillara amplecti maluit.

CAP. LVII. ἀμαράκῳ ἐμφερῆ] Lacuna in vetuſto quodam codice legit: φύλλα δὲ ἔχει ὀριγάνῳ ἢ ἀμαράκῳ ἐμφερῆ. hoc eſt, *folia habet origano aut amaraco ſimilia.* Serapio, μαράθρῳ, legiſſe videtur. Theophraſtus autẽ ſic habet: ἔχει τὸ χρώνιον φύλλον

μὲν ὅμοιον λαπάθῳ, μεῖζον δὲ καὶ δασύτερον. quem ſecutus & ipſe Plin. lib. 25. cap. 4. *folium* habere ſcribit *lapatho ſimile, maius tamen & hirſutius*. Porrò Nicandro in Theriacis cum Dioſcoride bellè conuenit: ſiquidem ille ab amaraci foliorum ſimilitudine ἀμαρακόεσσαν etiam Panacis Chironij χαίτην agnouit. Sed & in radice diſcrepat à Dioſc. & Plinio Theophraſtus, dum radicem Chironio Panaci longam tribuit.

CAP. LVIII. ἱκανῶς δὲ ἀςόμαχόν ἐστιν] Aldinus, εὐστομον, legit, vt & Oribaſius, hoc eſt, *ori gratum & acceptum*. At nihil impedit, quominus Liguſticum, Λιβυστικὸν Gal. dictum, ori gratũ ſit, ſimul & ſtomacho vtile. Ac certè quidem Plinius Liguſticum ſcripſit *ſtomacho utile*, lib. 20. cap. 15. etſi in pleriſque exemplaribus mendosè legitur, *inutile*.

CAP. LIX. συνουσίας τε παρ.] Hinc Diphilus apud Athen. libro 9. Paſtinacam tradit φίλτρον à nonnullis dictam eſſe, quaſi amatoria facultate præditam.

CAP. LX. γογγυλώδης] Addi ſcribit Lacuna in vet. codice τραχὺς, *aſperum*. Serapio verò, πλατὺς καὶ παχὺς, legiſſe videtur, hoc eſt, *latum & craſſum*.

πρὸς δυστοκίας ποιεῖ. *Seſelim* ſeu *ſilim* ſeu *ſiler monſtrauêre ceruæ*, vt ſcribit Plinius. Sed illæ nõ tantùm parituræ, verùm etiam enixæ à partu ea herba paſcuntur. Siquidẽ Ariſt. lib. 9. de hiſt. anim. cap. 5. ceruas ſtatim à partu ad Seſelin. quam depaſcantur accurrere prodidit. Sic quoque Plinius, lib. 8. cap. 32. de ceruis agens: *Fœminæ*, inquit, *ante partum purgantur herba quadam quæ Seſelis dicitur, faciliore ita utentes utero. A partu duas habent herbas quæ aros & Seſelis appellantur: paſtæ redeunt ad fœtum*, &c. Rurſúmque, lib. 20. cap. 5. de Seſeli Cretico, quod hîc τορδύλιον Dioſc. Paulo γόγγυλον, Nicandro ὀρδύλον dicitur, mẽtionem faciens: *Hoc maximè*, inquit, *paſci dicuntur ceruæ pariture*.

CAP. LXII. καρπὸς πλατύτερος] Anguillara in codice quodam legit, πυκνότερος, *denſius*. Pro eo verò quod in capitis calce habetur, φύεται δὲ καὶ ἐν Ἴδῃ. Ruellius & Marcellus videntur legiſſe, φύεται δὲ ἐν ταῖς νήσοις. hoc eſt, *in Inſulis*.

CAP. LXIII. μετὰ μέλιτος] In antiquis hæc verba fini huiuſce capitis aſcripta teſtatur Goupylus: ἔχει δὲ κλώνια πολλὰ περιστηνίζοντα, μηλίζοντα, πορφυρίζοντα, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ὅμοια, στρογγυλοειδῆ ἔχοντα ἔσωθεν ὡς σπέρματα τὰ ἄνθη, aliàs, ἔχοντα ὡς σπέρματα τὰ ἄνθη hoc eſt, *Habet autẽ ramulos multos ad porraceum, luteum & purpureum colorem uergentes, & in cacumine ſimiles: qui rotundæ figuræ intrinſecus ſemina ueluti flores habent*. Hæc eadem Hermolaus in contextum Dioſc. retulit. At Marcello, & meritò quidem, ſuſpecta videntur. Cornarius ad notha relegauit.

CAP. LXV. Ἄνισον τὴν μὲν &c.] Principium capitis vſque ad illa verba, ἔτι δὲ τὸ ἄνισον, quod in vulgatis Græcis exemplaribus reperiebatur, vna liturâ induximus: quippe quod perperàm ex proximè præcedenti capite eò tranſlatum eſſet. Sed neque defuêre vetuſti codices aliquot, qui caput hoc de Aniſo ab his tantùm verbis rectè auſpicarentur. Ἄνισον τὴν μὲν καθόλου δύναμιν, &c.

CAP. LXVI. ἡ δὲ ῥίζα, ἑφθὴ] Galenus tamen lib. 2. de alim. fac. ait, Cari radicem melioris eſſe ſucci quàm paſtinacæ, & tamen ægrè concoqui.

CAP. LXVII. τοῖς ἐπιπολαίως] Fortè, ἐπιπολαίοις, Leues uomitiones vertunt alij: ego verò ſenſu propè eodem, vomitiones eorum quæ in ventriculo ſummo fluitant. Inferiùs autem pro, καταπλασθὲν, lego, καταπλασθὲν, vt & alibi frequenter.

CAP. LXVIII. κύμινον τὸ ἥμερον εὔστομον] Cum Lacuna ἀστόμαχον legere malui, maximè cùm ſatis conſtet, ori eſſe non mediocriter ingratum, Stomacho verò maxime vtile eſſe ſat indicant illa Plinij verba, libro 20. cap. 15. *Satiuo Cumino magnus uſus, in ſtomachi maximè remedijs*.

ἐν Γαλατίᾳ καὶ ἐν Ἀσίᾳ] Lege, Γαλατίᾳ τῇ ἐν Ἀσίᾳ, ad differentiam Galliæ quæ ad Alpes eſt, quæ etiam Γαλατία Grǽcis dicitur. Sic & ſequẽti capite, quo loco habetur, Ἀσίᾳ τῆς Γαλατίας, lege, Γαλατίᾳ τῆς Ἀσίας.

ἐρεγμίνῳ ἀλεύρῳ] Placuit magis altera illa lectio, ἐρεγμίνῳ, quàm vulgata, αἰρίνῳ, maximè cùm & Serapio ita legiſſe videatur, & in hunc ipſum vſum fabaceam farinam deſideret Auicẽna. Sed & nominatim docet Galenus, fabaceam farinã teſtibus inflãmatis iccirco aptè adhiberi, quòd ij moderatè refrigerari poſtulẽt. At lolium cùm nimiopere calfaciat, quis non facilè iudicet vt aliarum partium, ita & teſtium inflammationibus haud ita congruere?

CAP. LXXI. δύναμιν ἔχει ψυκτικὴν] De Coriandri temperamento ac viribus, magna eſt inter rei Medicæ Scriptores controuerſia. Enimuerò illi Simeon Sethi, lib. de alim. æquè ac Dioſc. refrigerandi vim tribuit. Sic & Plinius, lib. 20. cap. 20. *Vis magna ad refrigerandos ardores uiridi Coriandro*. His etiamnum apertè ſubſcribit Celſus, lib. 2. cap. 27. dum ipſum inter refrigerantia olera recenſet. Auicenna quoque, aliique ferè Arabes, præter Auerroẽm, in frigidorum ſimplicium numero Coriandrum repoſuêre. At Hipp. contrà, lib. de diæta, calidum cenſuit: quo loco de ſemine tantummodò verba fieri nonnulli exiſtimauerunt. Galenus quoque tum lib. ſimpl. 7. tum lib. de attenuante victu, calidum id eſſe iudicauit: & acriùs reprehendit Dioſcoridem, qui vim refrigeratoriam illi aſſignauerit, & indefinitè protulerit, eryſipelatis conferre: quanquam exquiſitum eryſipelas eo curari minimè poſſit, niſi fortè ſublata iã inflammatione, quo quidem tempore excalfacientia digerentiáque medicamenta expoſcit. Sũt qui Autores hos rectè conciliaſſe ſe exiſtiment, dum, quod citato loco viſus eſt innuere Plinius, viridem herbam refrigerare, ſiccam calfacere inquiunt. At licet fortaſſis aliquatenus verum id ſit, cùm vnius & eiuſdem plantæ recentis ac ſiccæ vires nunquam ſint planè eædem: certior tamen contradictionis huiuſce ſolutio ex ipſo Gal. petitur, qui quidem lib. ſimpl. 7. Coriandrum docuit è contrarijs conſtare facultatibus: quippe quod plurimum quidẽ habeat eſſentiæ amaræ, quæ tenuium ſit partium ac terrea, at non parum etiam aqueæ humiditatis obtineat, quæ tepentis ſit facultatis, & his præterea adiunctum ſit adſtrictionis pauxillum. Id cùm ita ſit, mirum ampliùs videri non debet, ſi pro vario vtendi modo varios Coriandrum exerat effectus. Porrò quòd χοιράδας ex Dioſc. ſentẽtia diſcutiat, non tam calidis diſſipãtis ratione fieri crediderim, quàm quòd moderatè repellat exiccando: maximè cùm magna

polleat

polleat penetrandi vi, quam ſortitum eſt ex ſubſtantiæ ſuæ tenuitate.

σπέρματος δὲ γεννητικὸν] Contrà Auicenna, lib.2. cap.144. illius vſu ſperma exiccari tradit: quod ipſum etiam confirmat Serapio ex autoritate Alkanzi.

πλεῖον δὲ ληφθὲν] Plerique ſucco ſoli, non item ſemini, veluti Dioſc. vim hanc maleficam venenatámque tribuerunt. Quin & Nicādri Scholiaſtes cùm duo agnoſcat Coriandri genera, domeſticum inquàm & ſylueſtre, hoc vnicum lethale eſſe voluit. Contrà verò Palladius, *Coriandrū nūquam niſi ſatum prouenire*, prodidit. Itémque Plinius, lib.20.ca.20. *Coriandrum*, inquit, *inter ſylueſtria non inuenitur*.

CAP. LXXIIII. πρὸς ἃ καὶ τὸ κορίον] Ex ſententia Dioſc. ad eadem valet Apium, ad quę coriandrum, cui refrigeratoriam facultatem antè tribuit: proindéque inflammationibus oculorū æſtuantíque ſtomacho conuenit. Contrà verò Gal.8.ſimpl. Apium palàm aſſerit vſqueadeò calidum, vt & vrinas & menſes cieat. Illos Apij effectus, quos commemorat Dioſcorides, agnoſcunt Aduerſariorum Autores, & tamen hanc Galeni de Apio ſententiam ceu veritati cōſentaneam tuentur, hoc reperto diuerticulo: eſſe pręſidia non parum multa, è quo iſta ſint numero, nempe Coriandrum & Apium, quæ quidem contrariis aut valdè diuerſis polleant facultatibus, & tamen eidem medeantur affectui, eiuſdem etiam incrementi & modi: ſed alia quidem per ſe illud præſtent, alia verò ex accidenti.

κοιλίαν τε ἐπέχει] Hipp. contrà, lib. de diæta 2. Apium aluum mouere innuit, quanuis idipſum vrinas magis quàm aluum mouere fatetur.

CAP. LXXV. ποιεῖ δὲ ὅσα καὶ τὸ κηπευτὸν] Hipp. ſeu quiſquis eſt autor lib. de affectionibus, ſcribit, σέλινα τὰ ἕλεια τῶν ἡμέρων πλέονα ἔχειν δύναμιν, hoc eſt, *paluſtre Apium uim quàm ſatiuum maiorem obtinere*.

CAP. LXXVI. κωνείῳ παρεμφερῆ] Etſi Aldinū exemplar habet, μηκωνείῳ, pro quo Marcellus μήκωνι reponit: κωνείῳ tamen potiùs eſſe legendum, & Oribaſij codex & quæ de hoc Apij genere Theophraſtus & Plinius tradidère, ſatis ſupérque indicant.

CAP. LXXXVIII. εὐώδης, λευκή] Marcellus addit, ἔνδον λευκή, idque ex Theophraſto, vti veriſimile videtur. At in eo fallitur, quòd Dioſcoridis & Theophraſti Hippoſelinon vnum & idem eſſe exiſtimauerit: quanquam Theophraſti Hippoſelinon, ipſum eſt Smyrnium, de quo proximè ſequenti capite agitur.

CAP. LXXIX. γευομένῳ ὡς σμύρνη] Hoc loco Dioſcorides haud dubiè odorem & saporē myrrhæ Smyrnij ſemini tribuit. At Plinius, eiuſdem radici. Is enim, lib. 19. cap. 12. *Smyrnium olus*, inquit, *ſeritur iiſdem locis, myrrhámque radice reſipit.* Rurſúmque, lib. 27. cap. 13. *Odor myrrhæ habet qualitatem, unde & nomen.* Sed & loco priùs citato, *Libanotis*, inquit, *odorem thuris habet, Smyrnium myrrhæ.* Ita enim legendum iudico, non, *murrha myrrhæ.* Theophraſtus autem, lib. hiſt. plant. 7. hippoſelinum (id verò eſt Smyrnium Dioſc.) lacrymam fundere ſcribit myrrhæ ſimilem, quam etiam nonnulli in totum myrrham eſſe affirment: ac illud ipſum repetit eiuſdem hiſtoriæ lib.9. Cæterùm circa finem capitis, quo loco habetur, ἱδροποιοῦ, legēdum fortaſſis, ἱδρωτοποιοῦ, ſiue ἱδρωτικόν.

CAP. LXXXI. τὸ δὲ ἀφέψημα, &c.] Hanc lectionem comprobat Serapionis interpretatio. Atque ita quoque legiſſe ſe teſtatur Lacuna in veteri quodam codice. Nos itidem cum Cornario, ceu vulgata lectione potiorem, delegimus.

ὅσα πρὸς ὀξυδορκίαν] Hinc etiam deductum videtur μάραθρον, ἀπὸ τοῦ μαίρειν, τουτέστι λάμπειν & ἀθρεῖν, τὸ βλέπειν, quaſi quod lucidè & clarè videre faciat: vti me pridem admonuit acerrimi vir ingenij D. Dortmannus, Regius apud Monſpelienſes Profeſſor, & in inueſtigandis nominum originibus ſagaciſſimus.

CAP. LXXXIII. καὶ λεπτότερα] Sic legit Oribaſius: at Marcellus ex Plin. lib. 25. cap. 9. λευκότερα, legendum ſuſpicatur. Idem αὐτὶ τοῦ, δίρκαιον, ex Nicandro in Theriacis, δαύκειον, repoſuit.

τοῦ δὲ Κρητικοῦ, καὶ τῆς ῥίζης] Plinius, ibidem: *Ex aliis uſus ſeminis, ex Creta radicis dulcis, & magis ad ſerpentes, eſt*: quo loco reſtituendum videtur: *Ex Cretico, & radicis & magis ad ſerpentes.* &c.

CAP. LXXXIIII. δελφίνιον καλοῦσι] De Delphinio caput vtrunque, ſpurium falſóque Dioſcoridi aſcriptum plerique iudicant. Ac certè quidē neque Galenus, neq; Paulus, nec Aëtius, neque etiam Plinius vllam eius mentionem faciunt. At Oribaſius tamen ſilentio minimè prætermiſit.

CAP. LXXXVI. τειχοειδὲς] Interpretes plerique, ac ipſe quoq; Serapio (quos libēter ſecutus ſum) σχοειδὲς, legiſſe videntur. At Manardus vocem, τειχοειδὲς, retinendam cenſuit.

CAP. LXXXVII. μαράθῳ ὅμοια] Hanc Libanotida καχρυόεσσαν ſeu καχρυοφόρον Nicandro dictam ſcribit Theophr. lib.9. hiſt. plant. σελινῷ ἐλείῳ folium habere ſimile, at multò maius. Plinius non folia, ſed radicem, oluſatro aſſimilat, lib.20.ca.12. Eam ob rem plerique contendunt, aliam eſſe Dioſc. frugiferam Libanotidem, ab eā quam loco citato deſcribit Theophraſtus. At excepto folio non video notam aliam, in qua Autores hi inter ſe diſſideant.

εἰς τὰ ἀποσήματα] Ita vbique legitur: ſed neceſſariò, εἰς τὰ πόματα, vel πόσματα, reſtituendum: alioqui ſenſus nullus conſtaret.

CAP. LXXXIX. εἶτα γυμνάζων] γεγυμνασμένον ſeu γυμνασάμενον, aut certè, μετὰ τὰ γυμνάσια, legendum mihi videtur. Niſi mauis, γυμνάζοντα, accipere pro exercitatore, ſeu eo qui exercitio præſit, & tùm ἱκετεύοντα, ſeu τὸν γυμνασάμενον, ſubintelligi.

CAP. XC. ἰᾶται δὲ πνιγομένην] Lege, πνιγόμενος, ſcilicet, καρπός. Sic inferiùs αὐτὶ τοῦ, ὑλιαζόμενος, vt habetur in vulg. codicibus impreſſis, legi ἡλιαζόμενος, quanuis Ruellius, χυλιζόμενος, legiſſe videtur.

CAP. XCI. καὶ ἱδρῶτας κινεῖ] Videtur aliter ſenſiſſe Plinius, niſi fortè alia vis eſt ſeminis, alia radicis. Is enim, lib.20.c.23. *Ferulæ radicē ex oleo & aceto contra ſudores immodicos, uel in febribus, proficere tradidit.* Sic & ibidem, quod de caulibus paulò pòſt ſcribit Dioſcorides, adhibita diſtinctione protulit Plinius. Siquidem non niſi plures ſumptos, capitis dolores facere innuit: alioqui verò decoctos, eſſe ſtomacho vtiles.

ὁ χυλοῦ νάρθηκ.] Hæc ad capitis vſque calcem ſuperaddita videtur Marcello, ac ipſi quoque Ma-

nardo. Sed & iſta Ferulæ deſcriptio non legitur apud Oribaſium. Ego verò ea ſaltē ſuſpecta habeo, quæ de ſagapeno ex hac Ferula manante, ſubiungūtur. Cæterùm αὐτὶ τοῦ, παχύτερα, Ruellius ξαχύτερα, legiſſe videtur. Nos vulgatam lectionē retinentes, *craſſiora*, reddidimus.

CAP. XCII. ἄχρηστος δὲ γίνεται ὀπισθεῖσα] Sic Andreas Lacuna ex vetuſto codice legit: & hanc quidem lectionem rectè quoque ſecuti ſunt Oribaſius, Serapio atque Cornarius. Ruellius & Marcellus, vulgarem lectionem ὀπληθεῖσα, expreſſerunt, quam nos vitioſam cenſuimus.

ἧττον δὲ ἐνεργεῖ τοῦ ὀποῦ &c.] Ita legit Lacuna in antiquo codice, contra quàm habetur in vulg. exemplaribus, ἧττον δὲ ἐνεργεῖ τοῦ χυλοῦ ὁ ὀπός. Sed illā lectionem cum Oribaſio & Serapione lubentiùs iccirco amplexus ſum, quòd & Galenus, 8. ſimpl. cap. de Peucedano, τὸν ὀπὸν τοῦ χυλοῦ prætuliſſe videatur. Etſi verò Ruellianam lectionem id ſtabilire videtur, quòd alibi Dioſcorides ſuccos ab hyoſcyamo & mandragora expreſſos earundem plantarum liquoribus lacrymíſve antepoſuerit: aliam tamē ego rationē eſſe iudico liquoris qui è calidioribus, & eius qui è frigidioribus plãtis emanat. Cæterùm Theophraſtus, hiſt. lib. 9. Peucedani radicem ſolam probans, liquorem inutilem æquè ac ſemen eſſe cenſuit.

ὁ ἐν Σαρδονίᾳ] Ita Oribaſius & Serapio: Cornarius tamen ex Theophr. lib. 9. & Plinio lib. 25. cap. 9. αὐτὶ τοῦ, Σαρδονίᾳ, Ἀρκαδίᾳ reponendum ſuſpicatur.

λεπίδας ἀπὸ ὀστέων] Plin. lib. 26. cap. 14. *item Peucedanum, cui ad recentia uulnera uis tanta eſt, ut ſaniē oſſibus extrahat*. Sed eum locum ex Dioſc. ſententia ita reſtituendum iudico: *Cui ad uetuſta ulcera uis tanta eſt, ut ſquamas oſſibus extrahat*.

CAP. XCIII. φύλλα ἔχων μικρὰ] Serapio αὐτὶ τοῦ, μικρὰ, μαλακὰ, legiſſe videtur: ſiquidem *mollia* conuertit. Alij iuxta lectionem alteram legendū cenſent, λεπτὰ ὥσπερ ἠριγέροντος, μικρότερα δέ. Quomodo legerit Oribaſius, penitus ignoratur: quoniam apud eum Autorem caput hoc omnino deſideratur.

καταπλασσόμενοι εἰς ἄρτους] Lego, καταπασσόμενοι. Nec enim videtur Melanthium ſeu melanſpermon inter pinſendū panibus addi ſolitum; quēadmodum videtur voluiſſe Marcellus, ſed tantummodò panis cruſtæ, ac inferiori potiſſimùm, inſpergi. Sic enim Plinius, lib. 19. cap. 8. *panis ruſtici cruſtæ papauer candidum inſpergi tradidit, inferiorem uerò cruſtam apium githque cereali ſapore condire*.

σὺν οἴνῳ παλαιῷ ἐπιτεθέν.] Legendum hauddubiè cum Serapione, οὔρῳ. Nam & Plinius de Melanthio, lib. 20. cap. 17. *Aiunt & clauis* (inquit) *in pedibus mederi tritum in urina*. &c. Sic & inferiùs, quo loco habetur, μετὰ οἴνου ποθέν, cum Serapione & Lacuna, μετὰ νίτρου, legendum cenſemus, Plinij eiuſdem autoritate ducti, qui quidem citato loco ita quoque habet: *Difficultates ſpirandi diſcutit, addito nitro potum*.

CAP. XCIIII. ὁ καυλὸς μάσπετον] Hoc eodē nomine Dioſcorides inferiùs, haud ſecus ac Plinius, folia ipſa à nonnullis nominari ſolita commemorat. Atque ita quoque Theophr. hiſt. lib. 6. cap. 3. τὸ δὲ φύλλον, ὃ καλοῦσι μάσπετον, ὅμοιον τῷ σελίνῳ. id eſt, *folium quod maſpeton uocant, apio ſimile*. Idem confirmant Pollux & Heſychius. Plautus verò in Rudente, ac Solinus Polyhiſt. cap. 15. *Sirpe*, corrupto ἀπὸ τοῦ σιλφίου vocabulo, videtur appellaſſe. At ſuccus ſeu liquor, qui Græcis ὀπὸς κατ' ἐξοχὴν dicitur, Plinio *laſer* eſt: Plautus loco citato *laſerpitium* potiùs videtur appellaſſe, quaſi *lac ſirpicum*. Nam & *primùm*, teſte Solino, *dictum eſt lac ſirpicum, quoniam manat in modum lacteum, deinde uſu deriuante lac nominatum*.

ἢ καὶ ὑπώπια] Particula ἢ hauddubiè redūdat. Eius loco Lacuna ex vetuſto codice ſupplere videtur, κυπρίνῃ, vt ſit, ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ κυπρίνῃ, καὶ ὑπώπια &c.

ἐγχαρασσομένων τῆς ῥίζης] Liquorem qui è radice profluebat, ῥιζίαν, vti alterum qui è caule capiebatur, καυλίαν, diſtinctis nominibus appellauit Theophraſtus, ſexto hiſt. plantarum libro: ſic & Plin. lib. 19. cap. 3.

διαφέρει δὲ αὐτοῦ] Plinius *ſinceri probationem aſſerit, in colore modicè ruffo, & cùm frangitur candido intus, mox tranſlucente*, &c.

πρὸς τὴν χιόνα τῇ χιόνι] Hoc poſterius, τῇ χιόνι, παρέλκειν mihi videtur.

τὴν δὲ ῥίζαν μαγύδαριν] Sic Colum. lib. 6. cap. 17. *facit & radix quam Græci uocant μαγύδαριν*. Attamen Theoph. hiſt. lib. 6. cap. 3. Itémque Plin. lib. 19. cap. 3. Silphij caulem magydarin videntur appellaſſe. Pollux verò, lib. 6. cap. 10. ſemen ipſum μαγύδαριν nominat. Ita enim eo loco, pro, μάνδαριν, μαγύδαριν reſtituēdum videtur. Heſychius idipſum nomen Silphij liquori tribuit.

ἐντίθεται εἰς τὰ βρώματα] *Non cenſuerim*, (ſcribit de Laſere Plinius lib. 22. cap. 23.) *quod Autores ſuadent, cauernis dentium in dolore inditum cera includi, magno experimento hominis qui ſe ea de cauſa præcipitauit ex alto*.

ἐγχρισθεὶς εἰς ὀδόντα] fortè, ἐνδεθεὶς vel ἐγκλεισθείς. Sic inferiùs αὐτὶ τοῦ, προκαταχρισθέντων, lego, non προκαταχεθέντων, vti Ruellius, ſed προκατασχασθέντων. Deinceps verò αὐτὶ τοῦ, κόνιδας, κονίδας. Sed hæc librariorū σφάλματα quiuis vel mediocriter in Græca lingua verſatus facilè fortaſſe deprehendet.

ὅλην περιπλάσας] Libenter adderem, κηρῷ, id eſt, *cera*, vti habetur in εὐπορ. lib. 1. ca. 229. aut ἀπέφθῳ μέλιτι, id eſt, *decocto melle*, ſicut apud AEginetam, lib. 3. cap. 20.

ὀνδὸν ποιοῦσιν] Legendum cenſeo, πιοῦσιν. Plin. lib. 22. c. 23. *æquè ex aceto his qui coagulum lactis ſorbuerint*. Sed eo loco legendum, *qui coagulatum lac* &c. ex hoc Dioſc. contextu facilè coniicio.

γεννωμένη ἐν Λιβύῃ] hanc circa Syriam naſci ſcribis Plinius, nec prouenire in Cyrenaica regione: gigni & in Parnaſſo monte copioſiorem.

CAP. XCV. πόας ναρθηκοειδοῦς] Sagapeni plantam panaci ſimilem eſſe ſcribit Gal. in lib. de antidot. Meſuæus arborem deſcribit oleaſtro montano ſimilem: ipſum verò liquorem (qui καταχρηστικῶς, vti monet Gal. 8. ſimpl. plantæ ex qua emanat nomen retinuit) ammoniaci lacrymæ ſimilem eſſe tradit Plinius, lib. 20. cap. 18. Porrò cùm anteà ſcripſerit Dioſcorides, cap. de ferula, è radice ferulæ ſauciata manare Sagapenum, hîc verò plantam aliam in ferulaceo genere agnoſcere videatur, è qua ipſum extillet: facile eſt coniicere liquorem hūc, æquè ac ſuccos alios de quibus in ſequentibus capitibus agitur, illi fuiſſe ipſa planta notiorem.

Cap.XCVI. *λίνδρον ἐστὶ ναρθηκοειδὲς*] Gal.lib.9. comp.pharm. *κατὰ τόπους*, cap.4. EVphorbium plantæ cuiuſdam ſpinoſæ in Mauritania naſcentis liquorē eſſe prodidit. Plin.lib.25.cap.7. *herbam quam* EV*phorbiam nominat, ſpectari* ait *ferulæ ſpecie, folijs acanthinis*. Atque hinc fortaſſe ducta coniectura D.Io.Bauhinus, in ſimpliciū cognitione magna cum laude verſatus, *ἀντὶ τοῦ, ναρθηκοειδὲς, ἀκανθῶδες* reponendum ſuſpicatur. Meſuæo verò EV*phorbium arbor eſt, folijs*, vt ipſe vult, *primùm quidem hirſutis aut lanuginoſis, deinde ubi hæc deciderunt, polio marino ſimilibus*. In tanta varietate cui potiſſimùm Autori ſit habenda fides, iudicare eſt difficillimum. Arborem quidem neſcio quam Andreas Marinus in ſuis in Meſ.cōm. depingit, à Saraceno quodam, vti prædicat, ex Africa pro EVphorbia ſibi allatam. Dodonęus verò herbam potiùs aculeatam delineare videtur, quam Bruxellæ in Io. Boiſoti horto ex vnico folio in terram depacto, ficus Indicæ folij modo, genitam ſcripto prodidit.

ἐν τῷ κατὰ Μαυρουσίαν Τμώλῳ] Nullus mons, quod equidē legerim, Tmoli nomine in Libya aut Mauritania refertur à Geographis: ſed eſt mons eiuſce nominis in Lydia Aſiæ minoris prouincia, qui quidē Sardibus incumbit. Quare cum Marcello & Cornario, *Ἄτλαντι* potiùs, quàm *Τμώλῳ*, legēdum nobis videtur: maximè cùm & variis in locis Plinius in monte Atlante vltra Herculis columnas EVphorbiam gigni, indéq; portari, tradiderit. Eſt verò Atlas Mauritaniæ mons, ab Atlante rege Mauro ita cognominatus. Sed & Damocrates apud Gal.lib.7.comp. pharm. *κατὰ γένη*, in myracopoſum compoſitionibus, EVphorbium, ab Atlante monte in quo inuenitur, *Ἀτλαντικὸν* cognominat. Cæterùm Gal. lib.3. *κατὰ γένη*, EVphorbium ſcribit ex Occiduis regionibus aſportari ſolitum, veluti Sagapenū ex Orientalibus.

κοιλίας γρυῶν προβατείας] Gal. lib.9.pharm. *κατὰ τόπους*, EVphorbium ventriculis ouillis excipi & aſſeruari ſolitum icc irco ſcribit, quòd hos ſolos minimè erodat. Plinius verò de EVphorbij excipulo agens, hœdini ventriculi meminit, ac ibidem quoque hœdino lacte EVphorbium à Getulis adulterari commemorat.

αὐτοῦ τὸν καυλὸν] Cùm antè EVphorbium arborem eſſe dixerit Dioſcorides, mirari ſubit *καυλοῦ* iam nunc mentionem facere. Quanuis enim, autore Theoph.lib.1.hiſt. cap.9. *καυλοῦ* nomen *κοινόν ἐστιν ἐπετείοις καὶ χεονίοις*, attamen in arborum genere *στελέχους* nomen frequentius eſſe conſueuit, vti eodem loco idē ipſe innuit: *caudicem* Latini vocitant.

ἡ μὲν τοι εὕρεσις αὐτοῦ κατὰ Ἰόβαν] Plinius non Iubæ tantùm ætate inuentū fuiſſe EVphorbium ſcribit, ſed illud ampliùs; ab ipſo etiam Iuba inuentum. Sic enim ille cap.7.lib.25. *Inuenit & patrum noſtrorum ætate* Rex *Iuba quam appellauit* EV*phorbiam, Medici ſui nomine & fratris Muſæ: nec ita* multò poſt: *Sed Iubæ uolumen quoque extat de ea herba & clarum præconium*: quod ipſum etiam innuit Galenus loco citato, lib.9. *κατὰ τόπους*, his verbis: *καὶ γέγραπται περὶ εὐφορβίου βιβλίδιόν τι σμικρὸν Ἰόβα τοῦ βασιλεύσαντος τῶν Μαυρουσίων*. hoc eſt, *& de* EV*phorbio conſcriptus eſt exiguus libellus à Iuba Mauritaniæ Rege*.

δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ποθεὶς] Hæc vox, *ποθεὶς*, fortaſſe redundat, nec etiam eam videtur legiſſe Serapio. Innuit ſiquidem ſuffuſionibus inungi EVphorbium, ſed deinde tota die vſtionis ſenſum relinqui, eámque ob rem illi mel collyriáve alia minùs acria rectè admiſceri. Quòd ſi quis ad ipſam etiam Dioſcoridei contextus ſeriem diligentiùs attendat, vocem illam, *ποθεὶς*, hoc loco omittendam meritò iudicauerit.

Cap.XCVII. *ὃν ἔνιοι μετώπιον καλοῦσιν*] Anteà, lib.1.cap. de metopio vnguēto, dixerat Dioſcorides, *τὸ ξύλον ἐξ οὗ γίνεται ἡ Χαλβάνη, μετώπιον καλεῖσθαι*: hoc eſt, *lignum è quo* Galbanum *emanat, metopium appellari*. Hoc verò loco non lignum ſeu lignoſum corticem, aut plantam ipſam, ſed liquorem ſeu lacrymam qui ex ea ſtillat, *μετώπιον* vocari ſcribit. Theophraſtus verò non *μετώπιον*, ſed *πάνακες*, eiuſmodi ferulam ſeu ferulaceam arborem nominat, lib.9.hiſt. At Plinius, lib.12. cap.23. arborem è qua hammoniaci lacryma ſtillat, metopium vocari palàm innuit.

ἀλλ' εἴσῃ λιβανοειδὴς] Videtur præterea legiſſe Serapio, *ἢ ἀμμωνιακῷ ἐμφερής*: vtriuſque enim & thuris & hammoniaci meminit. Sed & Plinius quoque; lib.12.cap.25. Galbanum vult eſſe ad ſimilitudinem hammoniaci.

τοῦ σπέρματος καὶ τοῦ νάρθηκος] Fortaſſe reiecto, *καὶ*, legendum, *σπέρματος τοῦ νάρθηκος*. Nam & Aëtius in electione ſimplicium, probatiſſimum cenſet Galbanum, quod ſeminis aliquid admixtū retinet, neque *τοῦ νάρθηκος* mentionem facit. Ac, vt verè dicam, pugnātia ſcribere videtur Dioſc. dùm probat id Galbanum cui aliquid ferulæ ſit admixtum, cùm antea probaſſet *ἄξυλον*, hoc eſt, *minimè lignoſum*, ſeu, vt Celſi verbis vtar, *quod eſt ſine ſurculis*: niſi *ἄξυλον* dici velimus, *quod minimum habeat lignorum* ſeu *ſurculorum*.

ὀσμὴ βαρεῖα] Galbanum ab odore hoc graui, quo præditum eſt, Nicander in Theriacis, *βαρύοδμον* cognominat.

τοξικῷ σὺν ὄξει] Marcellus legit, *σὺν οἴνῳ*, tum vetuſtiorum codicum fidem, tum etiam Plinij autoritatem ſecutus: qui quidem libri 24.cap.5. Galbanum venenis, maximéque toxicis, aduerſari ſcribit, cum myrrha & in vino: atque ita etiā Serapio legiſſe videtur. Idem quoque de Galbano tradit Auicennas.

δοκεῖ δὲ καὶ δυσουρεῖν ποιεῖν] Marcellus & Cornarius pro, *δυσουρεῖν ποιεῖν, δυσουρίαν ποιεῖν*, iccirco legendum ſuſpicantur, quòd & Plinius, loco modò citato, de Galbano agat in hæc verba: *Nocere urinæ exiſtimatur*. Sic etiam Lacuna in veteri codice legiſſe ſe annotat, neque eam lectionem ratione carere ſubdit: quandoquidem quæ vehementer diuretica ſunt, vti etiam cantharides, interdum lotium ſuppriumunt ratione exulcerationis, quam veſicæ ipſiúſque collo inducunt. Equidem quanuis præterea Serapionem eodem quo illi modo legiſſe animaduerterem, de immutanda vulgata lectione malui liberum eſſe ſuum cuique iudicium.

ἐπιπλεύσῃ τὸ ῥυπαρὸν] Marcellus & Lacuna *ἀντὶ τοῦ, ῥυπαρὸν*, ex antiquioribus codicibus reſtituendum exiſtimant, *λιπαρόν*: maximè cùm pinguia, tanquam aërea, ferè ſupernatent. Sordes verò, ceu terrenæ ſubſtantiæ magis participes, grauitate ſua ſubſidere ſoleant. Sed quoniam in Gal-

bani, quantumuis legitimi, ſordibus exiguorum lignorum, ſurculorum cæterorúmque id genus ſua natura leuium, non minimam portionem conſpicimus: nō eſt dubium, quin ſi Galbanum aquæ feruenti demergatur, eiuſmodi leuia vnà cum pinguitudine quadam fluitent: id quod ex αὐτοψία facile eſt vnicuiq; animaduertere. Quamobrem nihil immuto.

εἰς ὀθόνιον καθαρὸν] Legit Lacuna veteris cuiuſdam codicis autoritate fretus, ἢ εἰς ὀθόνιον καθαρὸν ἀραιὸν &c. quippe Dioſcoridem exiſtimat præter illam priorem, alteram hoc loco purgandi Galbani rationem tradere, quam cæteri cum ſuperiore confundant. Verùm equidem vnicam in hoc toto contextu purgandi Galbani rationem deſcribi exiſtimauerim. Scilicet, vt primùm in aquam feruētem coniiciatur Galbanum, quò quicquid eſt ſtipularum aut lignoſorum ſurculorum aquæ innatet, concháque aut alio id genus inſtrumēto facilè detrahi poſſit: deinde verò reliquum quod ſubſidet in imo, reiecta ſcilicet aqua, ad ſeparādam denuò terram, arenam, lignum denſius aliúdve eiuſmodi craſſamētum, in vas aliquod per linteum rarius excoletur, iuuante in id aquæ calore, quæ in vaſe duplici efferueſcat. Tùm enim purius Galbanum per linteum in vas ſubditum excolabitur: craſſior verò ſordities intra linteum remanebit. Neque verò fit veriſimile, quod verba Dioſc. innuere videntur, id tantùm quod innatat excolari debere, vt pinguitudo fluitans à ſordibus ipſis ſecernatur: quippe cùm in eo quod ſubſidet ſordium etiam & craſſamentorum non minima portio reſideat. Cæterùm Pharmacopœi noſtri minùs laborioſè, ac fortaſſis aptiùs, Galbanum purgant: dum aceto alióve accommodato liquore ipſum diſſoluunt, diſſolutum colo transfundunt, transfuſúmque tandem igni lento decoquunt ad iuſtam ſpiſſitudinem.

CAP. XCVIII. τὸ ϑειοῦν θραῦσμα] Plinius, lib. 12. cap. 23. paulò aliter ac Dioſc. thrauſton (quod cum thrauſmate idem eſt) nominat id Hammoniacum, quod eſt maſculi thuris ſimilitudine: phyrama verò, quod eſt pingue ac reſinoſum. Fortaſſe verò θραῦσμα ſeu θραυστὸν idem illud eſt, quod Galeno recentioribúſque Græcis ἀμμωνιακὸν θυμίαμα iccirco appellatū fuit, quòd ad ſuffimenta deſideraretur.

CAP. XCIX. δένδρου φυομένου] Legi, φυομένου, cùm antehac, φυτώδους, legeretur. Plin. lib. 24. cap. 14. Sarcocollam ſpinę lacrymam eſſe putat, eique tribuit non quidem, vti Dioſc. amarorem, ſed cum quadam acrimonia dulcedinem. Gal. verò in ſimpl. ſcribit eſſe modicè amaram ſimul & emplaſticam. Porrò vt de colore etiam aliquid dicamus, Meſuæus in ſimpl. itémque Plin. lib. 13. cap. 11. non ſubfuluam Sarcocollam eligunt, vti Dioſc. ſed candidam. *Candidum eiuſmodi gummi*, inquit Plinius, *quàm rufum melius*. Rurſúmque, lib. 24. cap. 14. vbi Sarcocollam docuit vetuſtate maximè nigreſcere: *melior*, inquit, *quò candidior*.

κολλητικὴν τραυμάτων] *Hinc ex ui poteſtatéque ſua nomen inuenit*, inquit Plin. *Carnes enim in uulneribus glutinat*.

CAP. C. λιπαρώτερα δὲ ἐστὶ] Videtur legiſſe Plinius, ῥυπαρώτερα, lubrico & facili duarum literarum lapſu. Is enim, lib. 27. cap. 10. folia Glaucij deſcribit *minora & ſordidiora, quàm ſint papaueris*: ibidémque, ipſius grano, quod paulò pòſt foliis Dioſc. ipſe, tribuit. Siquidem nō è foliis, ſed è grano ipſo vult ſuccum illum exprimi.

CAP. CI. ἣν ἔνιοι ξυλοκόλλαν] Appellatur hęc ab vſu ξυλοκόλλα, vti & τεκτονικὴ κόλλα: à materia verò ex qua conficitur, nimirum à coriis bubulis ſeu taurinis, ταυροκόλλα. *Præſtantiſſimum* tamen *Glutinum* cēſet Plinius, lib. 28. cap. 17. *ex auribus taurorum & genitalibus*: quanquam ſubdit illico. *Adulteratur nihil æquè quibuſuis pellibus inueteratis, calceamentiſque etiam decoctis*. Fuit autem alia κόλλα εἰς τὰ βιβλία, de qua Gal. in ſimplicib. *quæ fit*, inquit ille, *è ſimilagine & polline*, non garo, vti vertunt Interpretes omnes: quandoquidē non γάρεως, aut, quod rectius eſſet, γάρου, ſed γύρεως, ἀπὸ τοῦ γύρις, vel potiùs, γύρεως, eo loco legēdum eſſe vel mediocriter eruditus nunquam inficiabitur.

CAP. CII. ἡ δὲ ἰχθυοκόλλα λεγομένη] *Ichthyocolla*, inquit Plinius, lib. 32. cap. 7. *appellatur piſcis cui glutinoſum eſt corium, idémque nomen glutino eius*: quanquam & ipſe ſubdit deinde: *Quidam ex uentre non è corio fieri dicunt ichthyocollam, ut glutinum taurinum*. Cæterùm ad tetanothra quomodo ea præparanda vſurpandáque ſit, ibidem leges apud Plinium: quod huc tranſcribere nihil fuit neceſſe.

κεφαλικαὶ δυνάμεις] Quæ ſint emplaſtra Medicis Cephalica dicta, docet Galenus, lib. 2. comp. med. κατὰ γένη, ſcil. quæ caluariæ fracturis peculiariter dicata ſunt: abſtergendi, digerendi ſiccandique vi prædita. At illud ignorans Plinius, ea eſſe falsò credidit quę capitis doloribus accommodarentur. Sic enim ibidem de Ichthyocolla: *Vtilem eam in capitis doloribus affirmant & tetanothris*.

CAP. CIII. ἐν δρυῒ τῇ ἐχούσῃ] Nulla, quod equidem ſciam, quercus ſpecies eſt, quæ buxeo folio conſpiciatur. Quamobrem iſta buxi folia, non quercui ſeu robori tribuenda ſunt, ſed ipſi potiùs frutici: qui cùm ſuam ſedem nō habeat, perpetuò in aliena ſede, ac in quercu potiſſimùm, viuit, eiúſque radice nititur & alitur. Ideóque ſic videtur emendandus hoc loco Dioſc. cōtextus: γίνεται δὲ ἐκ τινὸς καρποῦ παραφεροῦς τῇ θάμνῳ φυομένου ἐν δρυΐ, ἔχοντος τὰ φύλλα, &c. Porrò frutex hic non in quercu aut robore tantùm, ſed, vti etiam deinde ſubdit Dioſc. in aliis pleriſque naſcitur arboribus, veluti pyro, malo, cerro, terebintho, ilice, pruno, caſtanea, ſorbo, larice, abiete, pino, ac ipſa quoque olea, ſaltem in Palæſtinæ regione: ſi quibuſdam fides habetur, qui eo loco viſcum in olea rubentibus baccis naſci retulerunt. Attamen ex Theoph. ſententia, lib. 2. de cauſ. plant. cap. 23. quod abieti pinóque innaſcitur viſcum, priuatim Stelis EVboenſibus, & Hyphear Arcadibus dici videtur. Cęterùm quāuis idē Theophraſtus, ipſúmq; ſecutus Plinius, Viſcum naſci prodiderint ex ipſius acinorū ſemine, per aluos reddito turdorū, palumborum cæterarúmque id genus auicularum, poſtquam acinorum baccarúmve pulpam intra ſuos ventriculos cōcoxêre: verior nihilominus ſummi tū Philoſophi tum Medici Iul. Cæſ. Scaligeri ſentētia mihi videtur: qui quidē in exotericis in Cardanū exercit. eundē fruticē ſpōte naturæ potiùs

ex aliqua arborum quibus innaſcatur portione, ſeu potiùs ex ipſarum arborum vitali excremēto gigni retulit: haud ſecus atque belluarum cornua ex ipſorum oſſium internis primordiis pullulare conſueuerunt. Atque eò quoque ſpectaſſe videtur Ion poëta Chius, dum, in fabula Ceneo, Viſcum quercus ſudorem eſſe prodidit.

CAP. CIIII. *πινόμενον μετὰ οἴνου*] rectiùs, *πινόμενα*, vti antè, *χυλισθέντα*. Sic & ſuperiùs *αὐτὰ τε*, *προσέρχεται*, legendum haud dubiè, *προσίσχεται*, ſeu *προσίσχεται*.

CAP. CV. *ὑπότραχυ, φύλλα ἔχον*] Tam variæ ſunt diſcrepantéſque quæ à varijs Autoribus aſſignantur Alyſſi deſcriptiones, vt quænam verè planta ſit *ἄλυσσον*, internoſcere ſit perquàm difficile: ſiquidem Dioſc. deſcriptio ſatis eſt manca, vt & aliæ pleræque. Gal. verò, 2. de antid. Alyſſon herbam ſcribit eſſe marrubio ſimilem, ſed aſperiorem magíſque ſpinoſam circa ſuas pilulas ſeu verticillos, (*σφαίρια* nominat) flore interim in cæruleum inclinante. Aëtius autem, lib. 1. vnam & eandem ait exiſtimari cum Heraclea ſideritide, quæ ſecus vias vbique naſcitur, flore purpuraſcente foliíſque craſſioribus: aut, ſi *τραχύτερα* legere mauis, aſperioribus. Rurſúmque lib. 6. cap. 24. ſideritidem Heracleam ab Alyſſo minimè differre palàm indicat, vti & Paulus, lib. 5. cap. 3. At Plinius lib. 24. cap. 11. erythrodano ſeu rubiæ ſimilem facit. Nam poſteaquam de erythrodano egit: *diſtat ab eo*, inquit, *qui Alyſſon uocatur, folijs tantùm & ramis minoribus*. Auicenna denique, lib. 2. tract. 1. Alyſſon, quod *Alguaſcen* appellat, facit lilio proximum. Quanta verò ſit ſimilitudo lilij cum rubia, ſideritide, marrubio, vnicuique iudicandum relinquimus: interímque de Alyſſo certi vix quicquam ſtatuere poſſumus.

λυγμοὺς τοὺς δίχα πυρετοῦ λύει] Hanc mirificam planéque inſignem Alyſſi ad ſingultum inhibendum vim atque facultatem ſilentio minimè prętermiſit Plutarchus, *συμποσ*. lib. 3. hiſce verbis: *τὴν δὲ ἄλυσσον καλουμένην βοτάνην καὶ λαβόντες εἰς τὴν χεῖρα μόνον, οἱ δὲ καὶ προσβλέψαντες, ἀπαλλάττονται λυγμοῦ. λέγεται δὲ καὶ ποιμνίοις ἀγαθὴ καὶ αἰπολίοις, παραφυτευομένη ταῖς μάνδραις.* hoc eſt, *Alyſſos herba uel manibus tantùm contrectata, aut etiam inſpecta, liberat à ſingultu. Fertur & armentis & gregibus utilis, ſi conſeratur circum illorum cubilia.* Ex iis verbis ſatis intelligitur, emendandum Plinij contextum, quo loco de Alyſſo agens, *Mirum eſt*, inquit, *quod additur, ſaniem conſpecto omnino frutice eo ſiccari.* Neque verò legendum, vti voluere nonnulli, *inſaniã ſanari*: ſed, *ſingultum ſanari*, reſtituendum videtur.

φακοὺς καὶ ἔφηλιν] Gal. & Aëtius, *ἀλφοὺς καὶ ἔφηλιν ἀποκαθαίρει*, *alphos & ſolares maculas expurgat*. Paulus, *νεφρούς τε ἐκφράττει καὶ ἔφηλιν ῥύπτει*, *renum obſtructiones amouet, & ſolares maculas abſtergit.* Hunc imitati Auicennas & Auerroës Alyſſon renum etiam obſtructiones liberare prodiderunt.

δοκεῖ δὲ καὶ λύσσαν κυνὸς] *λύσσαν κυνὸς* plerique interpretantur, *canis rabiem*: quibus quidem verbis neſcio an ſignificare voluerint rabiem à morſu canis inductam. Equidem apertiùs tollendæ *ὁμωνυμίας* gratia, *rabidi canis morſum* reddidi. Gal. lib. 6. ſimpl. *ὠνόμασται μὲν ἄλυσσον ἡ πόα, διὰ τὸ θαυμαστῶς ὀνινάναι τοὺς ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δεδηγμένους*, &c. Idem repetunt Paulus & Aëtius. Plinius loco citato: *nomen*, inquit, *accepit Alyſſon, quòd à cane commorſos rabiem ſentire non patitur.* Hæc cùm ita ſint, in hac voce *ἀλύσσου σ* geminandum eſſe nemo non videt: quantumuis in vulgatis exemplaribus cum ſimplici *σ* ſcriptum reperiatur. Cæterùm illud obiter annotandum, quod lib. de Antidotis 2. ex Antonij Coï ſententia Galenus admonet: legendam eam herbam ſub ęſtu Caniculæ, deberéque ſiccatam tundi, cribrari ac diligenter aſſeruari, ne diffletur.

CAP. CVI. *ἐν μαστοῖς καὶ μήτραις*] Lege, *μήτραις*, vel, *μήτρᾳ*. Sic Paulus libro ſeptimo, de Aſclepiade: *καταπλασσομένη δὲ ποιεῖ πρός τε τὰ θηριόδηκτα, καὶ τὰ ἐν μήτρᾳ καὶ μαστοῖς κακοήθη.* hoc eſt, *adhibita proficit ad uenenatorum morſus, & uuluæ mammarúmque maligna uitia.*

CAP. CVII. *ἄκανθα ἐστὶν ἐοικυῖα κνίκῳ*] Atractylin alio nomine *κνίκον ἀγρίαν* nominant Paulus & Oribaſius. Aëtius verò aliàs *κνίκον ἄγριον*, aliàs verò *ἀνδρόσαιμον*, appellari ſcribit. Theoph. hiſt. ſtirp. libro ſexto, capite quarto, poſtquam cnici vtriuſque ſylueſtris mentionem fecit, ex híſque genus alterum ſcripſit cnico ſatiuo ſimile eſſe, *πλὴν* (inquit ille) *ἀθυκαυλότερον. διὸ καὶ πηνίοις* (ſic enim legendum, non *πλινίοις*) *ἔνιαι τῶν ἀρχαίων ἐχρῶντο γυναικῶν*, hoc eſt, *niſi quòd caule ſit rectiore ſeu rigidiore: quam ob cauſam eo nonnullæ priſcæ mulieres pro colo uterentur*: paulò pòſt etiam Atractylidis mentionem facit, quam ſcribit, *ἴδιον ἔχειν τὸ φύλλον, ὅτι ἀφαιρούμενον καὶ τῇ σαρκὶ προσφερόμενον αἱματώδη ποιεῖ τὸν χυλόν. διὸ καὶ φόνον ἔνιοι καλοῦσι τὴν ἄκανθαν ταύτην. ἔχει δὲ τὴν ὀσμὴν δεινὴν καὶ χυλὸν δυσώδη*, vel potius, *καὶ χυλὸν φονώδη*. id eſt, *peculiare id habere in folio, ut decerptum cutíque admotum cruentum ſuccum ex ſe reddat. unde hæc ſpina φόνου*, hoc eſt, *cruoris, nomen apud quoſdam inuenerit. Habet uerò odorem grauem ſuccúmque cruentum.* &c. Hac ipſa de cauſa exiſtimo etiam apud Aëtium *ἀνδροσαίμου* nomen obtinuiſſe. Hanc porrò Theophr. Atractylin, quæ affricto folio ſuccum ſanguineum redderet, ſæpiùs Copetij in arcis horto, ſtudio ac diligentia nobiliſſ. honeſtiſſimæque matronæ vxoris D. Cleruantij, ſatam conſeruatámque, magna cum voluptate conſpeximus.

CAP. CIX. *ὅμοια ὡς κλίνης*] Aut particula, *ὡς*, hoc loco redundat, aut pro ea legendum *πως*, vt ſit, *ἄνθη ὅμοιά πως* &c. *flores quodammodo ſimiles.*

CAP. CX. *ἐξοχὰς ἔχουσα*] Malui hæc ſingulari numero legere, quàm vt habet Aldinus codex, *ῥίζαι μέλαιναι ἔχουσαι*, &c. Sic enim Plinius de Leontopetalo, lib. 27. cap. 11. *Radix rapo ſimilis, grandis, nigra.* Neque veriſimile eſt plures eſſe Leõtopetali radices, totidem rapis ſimiles: Huc adde quòd quæ planta vulgo creditur eſſe Leontopetalon, quæque Dioſc. & Plinij deſcriptioni ſatis aptè reſpõdere videtur, vnica radice prædita viſitur.

CAP. CXI. *ἐρεβίνθῳ πέταλον ὅμοιον*] Plinius, lib. 25. cap. 5. Teucrium (ab inuẽtore Teucro ſic dictum) neque florere vnquam neque ſemen gignere ſcribit, quo loco hemionitim Dioſc. deſcribit. At illicò pòſt de Teucrio vero agens, (Teucriam aliâs vocat, *Τευκρίδα* Oribaſius) fo-

lium non quidem ciceris,ſed fabæ illi tribuit,& ramos hyſſopi.

CAP. CXII. καὶ ἀλειφομένη] Tam leue eſt inter τὸ ἐγχρίεσθαι & τὸ ἀλείφεσθαι diſcrimen,vt harum vocum alterutram hoc loco redundare ſit exiſtimandum:niſi malumus iſta,καὶ ἀλειφομένη,cum ſequentibus coniungere,hunc in modum:καὶ ἀλειφομένη δὲ ἐστι θερμαντική. Hanc lectionem ego eò lubentiùs ſecutus ſum, quòd & Plinius,poſtquã Triſſaginis vires ex Dioſcoridis ſententia fuſiùs perſecutus eſt,libro 24.cap.15.*Excalfacit*,inquit, *perunctione*. Sed & Serapio ipſe ita legiſſe videtur. Habet enim ipſius Interpres: *Et quando linitur cũ ea corpus,calefacit ipſum*.Cæterùm Theoph. hiſt.lib.9.cap.10.aliam vim folijs, aliam ſemini Triſſaginis aſſignat,his verbis: τῆς δὲ χαμαίδρυος τὰ μὲν φύλλα πρὸς τὰ ῥήγματα καὶ πρὸς τὰ τραύματα ἐν ἐλαίῳ τετριμμένα,πρὸς τε τὰ νεμόμενα ἕλκη· τὸν δὲ καρπὸν καθαίρειν χολὴν,ἀγαθὸν δὲ καὶ ὀφθαλμοῖς,πρὸς δὲ τὰ ἀργήματα προστάττειν τὸ φύλλον τετριμμένον ἐν ἐλαίῳ,&c.hoc eſt,*Triſſaginis quidem folia ad rupta & uulnera in oleo trita ualent,itémque ad depaſcentia ulcera: ſemen uerò bilem purgat, oculis etiã beneficum eſt. Sed & folium tritum in oleo argemis adhibetur*.

CAP. CXIII. λευκὰς ὀρεινή] Suſpicatur Plinius, lib.27. cap.11. eandem eſſe cum Leucade leucem quandam mercuriali ſimilem,quam meſoleucon quidam vocarint, quòd per medium folium lineam candidam tranſcurrentẽ habeat. Sed quàm rectè, aliorum eſto iudicium.

CAP.CXIIII. λυχνὶς στεφανωματική] Lychnidem plantam, à lychnitide planè diuerſam, Plinius roſam Græcam appellat, lib.21.cap.4. aliâs flammeam nominat.

CAP. CXVI. περιχυθέντα ἐν ὄξει] Sic Gal.6. ſimpl.cap.de Lilio: καὶ ταριχεύουσι δέ τινες ἐν ὄξει, καὶ χρῶνται τραυματικῶς. Hinc patet,apud Plin.lib.21. cap.19.pro,*Folia in aceto cocta uulneribus imponuntur*,fortaſſe legendum,*folia in aceto condita*,&c.

μιγεὶς ὄξει ἢ μέλιτι] Cum Cornario & Serapione αὐτὶ τῆ συνδέσμου διαζευκτικοῦ, ἢ, reſtituere malim συμπλεκτικὸν,καὶ,vt ſit:μιγεὶς ὄξει καὶ μέλιτι. Sic enim Gal. 6.ſimpl.de Lilio. ἀπετιθέμεθα δέ ποτε, inquit, καὶ τὸν τῶν φύλλων χυλὸν,ἑψήσαντες σὺν ὄξει καὶ μέλιτι. πενταπλάσιος δ᾽ ἦν ὁ χυλὸς ἑκατέρου,καὶ ἦν ἄδοκιμον τὸ φάρμακον εἰς πάντα τὰ ξηραίνεσθαι σφοδρῶς δεόμενα χωρὶς τοῦ δάκνεσθαι, καθάπερ ὅσα τε τραύματα μεγάλα,&c. hoc eſt, *Impoſuimus etiam quandoque & foliorum ſuccum,cum aceto & melle ipſum coquentes,(erat autem ſuccus ad utrunque quintuplus) fiebátque inſigne medicamen ad ea omnia quæ citra morſum ualenter exiccari poſtulant, ceu uulnera omnia ingentia*. Hunc ſecutus Aëtius,lib.1.ſcribit in hæc verba. ἀποτιθέμεθα δέ ποτε τὸν τῶν φύλλων χυλὸν,ἑψήσαντες σὺν ὄξει καὶ μέλιτι μέχρι συστάσεως μέλιτος ὑγροτέρου, βάλλοντες τῶν μὲν χυλοῦ μέρη πέντε, μέλιτος δὲ καὶ ὄξους ἀνὰ μέρος ἕν· &c. Sed & Dioſc. lib.1.περὶ.cap.183. quo loco hoc idẽ remedium iiſdem propè verbis repetit,ſic habet: καὶ αὐτὸς ὁ (κρίνου)χυλὸς ἑψηθεὶς ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ σὺν μέλιτι καὶ ὄξει,ἔμμοτος κάλλιστον ὑγρὸν γίνεται. hoc eſt,*Quin & lilij foliorum ſuccus in aeneo uaſe cum aceto & melle coctus, præſtantiſſimum exiſtit medicamentum liquidum, quo imbuuntur concerpta linamenta, quæ deinde ulceribus induntur*. Paulus,lib.7. de Lilio agẽs,compoſita voce vſus eſt, hiſce verbis: ὁ δὲ χυλὸς αὐτῶν καὶ νευροτρώτοις ὀνίνησι σὺν ὀξυμέλιτι.i.*liliorum ſuccus ſauciatis neruis prodeſt cum oxymelite*. Cæterùm αὐτὶ τοῦ, ὑγρὸν,in contextu,lege ὑγρόν: atque eò ſpectat illud Aëtij, loco citato, μέχρι συστάσεως μέλιτος ὑγροτέρου,id.eſt,*ad mellis liquidioris conſiſtentiam*.

πορφυρᾶ αὐτὴ κείνου γίνεσθαι] Id fortaſſis innuere voluit Dioſcorides, quod & Plin.lib.21.cap.5. dum arte tingendorum Liliorum rationem tradit, vt deinde purpurea naſcantur. *Mirum uerò*, inquit ille,*ita tingi aliquid, ut naſcatur infectũ*. Porrò pro,στεργίσας, quod ſtatim ſequitur in Dioſc. contextu,lego,ὀπεργίσας. Eſt enim euidẽs τῆ στεργῆς καὶ τῆ ὀπεργῆς diſcrimen.

CAP.CXVII. καὶ στρογγυλόπετρα] καὶ μέλανα addidimus ex Oribaſio & vetuſto Lacunæ codice. *Nigriora* etiam adijcit Plinius,libro 27.cap. 8. *Balloten alio nomine*, inquit, *melampraſion Græci uocant, herbam fruticoſam, angulosis caulibus, nigris, hirſutis, folijs ueſtientibus maioribus quàm porri & nigrioribus, graueolentibus*. Verùm eo loco Plinius vocis ſimilitudine aut corrupti codicis vitio deceptus, πράσιον, quòd eſt *marrubium*, in πράσον, quod eſt, *porrum*, cõmutauit: vti & cùm de ſtachy agit lib.24.cap.15.Stachyn enim,quam Dioſc. & Gal.marrubio ſimilem eſſe agnoſcũt, porri ſimilitudinem habere tradit. Sed eundem quoque Plinij lapſum in hormino deprehẽdes.

περίκειται λευκοῖς] Lego λευκά, vt ad præcedens αὐτῆ referatur. Nã quod ad caules ſpectat,iam in principio capitis Autor nigricantes eos eſſe admonuit.

CAP. CXVIII. ὃ ἔνιοι μελίτταιναν καλοῦσι] Eodem ſeruato nominis etymo,Plinius etiam melittida nominat, lib.21.cap.20. *Meliſſophyllo*, inquit, *ſiue melittide ſi perunguntur aluearia, non fugient apes*. Nicander in Theriacis etiam μελίφυλλον appellat,quo loco ſic habet:

τὴν ἤτοι μελίφυλλον ἐπικλείουσι βοτῆρες,
οἱ δὲ μελίτταιναν. τῆς γὰρ περὶ φύλλα μέλισσαι
ὀδμῇ θελγόμεναι μέλιτος ῥοιζηδὸν ἵενται. Sic Virg. 4.Georg.per ſyncopen dixit:

Trita meliphylla & cerinthe ignobile gramen.

Sed illud ab Apiaſtro perperam diſtinguere videtur Plin.lib.21. cap.12. quo loco,ceu diuerſa, Meliſſophyllon & Apiaſtrum circum apum aluearia ferenda eſſe ſcribit.

ὄζοντα δὲ κιτρομήλου] Cum legeretur in impreſſis vulg. cod.κιτρομήλη,legẽdum cenſui,κιτρομήλου,vel etiam κιτρόμηλον:nam τὸ ὄζειν cũ vtroque caſu rectè iungitur. Anteà lib.1. malum eiuſmodi citrium vocarat,κιτρόμηλον, niſi fortè eo loco vitium fuit librariorum.

τοῖς ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις] *Meliſſophyllon præſtantiſſimum eſſe contra uuluarum ſtrangulationes,addito nitro*, ſcribit Plinius, lib.21.cap.20.quo quidem loco fortaſſe *fungorum ſtrangulationes* legi oportet, quantum ex hoc Dioſc.contextu licet colligere.

CAP. CXIX. δασύ, ἔρσον] Sunt qui ἔρρυσον legant: ſed ῥυσόν potiùs meo iudicio legendum foret,hoc eſt,*rugoſum*.

νεφροῖς ἀλγοῦσι] Lege,ἀλγεῖ, quia vocem hanc referri par eſt ad ſuperius illud,τὰ φύλλα: niſi mauis, ἀλγεῖ, legere,cuius oppoſitũ,ἀλγεῖ,habuimus in præcedenti capite.

CAP. CXX. λεῖα, λευκά] Plinius, lib.24.cap. 15. Stachyos folia, quæ hîc cãdida deſcribuntur à Dioſc.*coloris* ait eſſe *in luteum inclinati*.Ibidem,vt ſæpenumerò aliâs,fallitur vocum πρασίου & πρα-

σίου ſimilitudine deceptus, dum Stachyn porri ſimilitudinem habere ſcribit: quod & iam antè annotauimus.

CAP. CXXI. διὰ σόματος ἐγχυματιζόμενα] Lego, ἐγχυματιζόμενα, vt ad proximum, φύλλα, referatur: maximè cum Phyllitidis ſola folia ſint in vſu.

CAP. CXXII. οἱ δὲ φαλάγγιον] Malim φαλαγγίτην vel φαλαγγίτιν. Ita enim nominat Gal. 8. ſimpl. quo loco, φαλαγγίτης, inquit, οὕτως ὀνόμασται, ἐκ τοῦ βοηθεῖν τοῖς ὑπὸ φαλαγγίων δακνομένοις. hoc eſt, *Phalangites ex eo nomen ſortita eſt, quòd à phalangio demorſis opituletur:* quod ipſum totidem ferè verbis repetit Paulus AEgineta. Sic & Plin. lib. 27. cap. 12. *Phalangites à quibuſdam phalangion uocatur, ab alijs leucanthemon, uel* (vt in quibuſdam exemplaribus inuenio) *leucacantha*, &c.

σπέρμα δὲ παχὺ] Lego, πλατύ: quod enim paulò pòſt dicitur, quàm lentis dimidiæ gracilius eſſe, craſſitudini non benereſpódet. Huc adde quòd & Plinius ita legiſſe videtur. Nam loco modò citato, *Phalangiten* ſcribit eſſe *ſemine nigro, lato, ad lenticulæ dimidiæ figuram, multò tenuiore.*

ὕστερον γὰρ συνέλκεται] Dalechampius vir doctiſs. legit, vt audio, ἐκλευκαίνεται. Verùm nihil immutandum cenſui, quanuis, dum téporis lapſu contrahitur corrugatúrve radix, veriſimile quoque eſt, ſi anteà fuerit viridis herbaceíve coloris aut pallida, ex conſequenti colorem quodammodo immutari.

CAP. CXXIII. οἱ δὲ ὀξύφυλλον] Plinius tria facit Trifolij genera, ac ſuis ſingula quæque diſtinguit nominibus, lib. 21. cap. 9. his verbis: *Folio coronat & Trifolium: tria eius genera. Minyanthes uocant Græci, alij aſphaltion, maiore folio, quo utuntur coronarij: alterum acuto, oxytriphyllon: tertium ex omnibus minutiſſimum.* At Galenus, lib. 8. ſimpl. æquè ac noſter Dioſcorides, vni & eidem plantæ diuerſa illa tribuit nomina. τρίφυλλον, inquit ille, οἱ δὲ ἀσφάλτιον, οἱ δὲ ὀξύφυλλον, ἔνιοι δὲ μινυανθὲς. εἰσὶ δ' οἳ κνίκιον ὀνομάζουσι. ἀπὸ μὲν τῶν συμβεβηκότων τῷ θάμνῳ τὰ πρῶτα τρία· τὰ δ' ὑπόλοιπα δύο, οὐκ οἶδ' ὅπόθεν. hoc eſt, *Trifolium quidam aſphaltium ſeu bituminoſum, quidam oxyphyllum nominant, nonnulli minyanthes: ſunt & qui cnicium uocitent, tria quidem prima nomina ab ijs quæ frutici accidunt: reliqua duo, haud ſcio qua ex cauſa.* Quanquam Cnicium dictum nos exiſtimamus, quòd, teſte eodem Gal. lib. de ther. ad Piſ. ſemen agreſti cnico ſimile gerat. μινυανθὲς verò ἀπὸ τοῦ μινύου, τοῦτ' ἔστι, μικροῦ ἢ βραχέος, καὶ ἄνθους, deducto vocabulo, quòd vel exiguus huic Trifolio ſit flos, vel breuis durationis, aut etiã ἀπὸ τοῦ μινύος, τοῦτέστι μίλτου, quòd flos ille ad minij colorem accedat. Quòd ſi cui ſcriptura altera magis probatur, μηνυανθὲς dici potuit ἀπὸ τοῦ μηνύειν, τὸ δηλοῦν ἤτοι δηλοῦν, quia vel flore ſuo ſeſe prodat, vel ipſum ſtatim initio veris oſtédat. Sed vt ad rem: Columella quoque grauis autor* Simonianum Trifolium cum aſphaltio, ab odore graui neque bitumini abſimili ita dicto, & acuto Trifolio propter figuram ita vocato, idem omnino facit, lib. 6. de re ruſt. cap. 17. Cæterùm ſiue hîc ὀξύφυλλον legas, vti & habetur apud Galenum, ſiue ὀξυτρίφυλλον, velut apud AEginetam, Plinium & Scribonium Largum, parum intereſt.

Had. Iunio Siler montanum legi placet.

μελαίνας, χνοώδης] Lego, χοινώδης: ſed nolim ſublata diſtinctione vocem eam cum proximè ſequenti, τῷ ἀφυάδας, iũgere, vti Marcellus faciendum cenſuit.

φύλλα ὅμοια λωτοῦ τοῦ δένδρου] Hanc herbam Galenus, lib. de Ther. ad Piſ. ſcribit, ὑακίνθῳ ὡμοιῶσθαι ὁπόταν τοῦ ἔαρος ἐγκύμων γίνηται. Verùm quænam eſt, quæſo, huic Trifolio cum hyacintho ſimilitudo, niſi fortè in floribus? & tamen tùm demum hyacintho ſimile eſſe eo loco ſcribitur à Gal. cùm verno tempore ſemine prægnat. Quamobrem cõijcio apud Gal. potiùs legẽdum, ἀσφάλτῳ ὡμοιῶσθαι, hoc eſt, *bitumen præſefert*, nempe odore. Nam & idipſum innuit Dioſc. æquè ac Nicander: nonniſi cum adoleuerit, bitumen redolere. Porrò Marcellus non loto arbori, ſed loto pratenſi potiùs hoc Trifolium aſſimilandũ ſuſpicatur. Ac reuera Nicander λωτῷ ſimpliciter Trifolij huius folia comparat: quod quidẽ dubitandi anſam non mediocrem illi præbuiſſe videtur. Sic enim Nicander in Theriacis, de hoc τριφύλλῳ agens (ita enim nominat, aliiſque μινυανθὲς, aliis τριπέτηλον dictum admonet: quem in locum Scholiaſtes Dionyſio ἐν τοῖς ῥιζοτομικοῖς, μινυανθὲς, Callimacho verò τριπέτηλον dictum annotat.)

χαίτην μὲν λωτῷ, ῥυτῇ γε μὲν εἴκελον ὀδμήν,
ἤτοι ὅτ' ἄνθεα πάντα καὶ ἐκ πέταλα ποικίλα πύσῃ
οἷόν τ' ἀσφάλτου ἀποπνεύεται, &c. quæ ſic eleganter vertit Io. Gorræus:

Crine refert lotum, rutáque effundit odorem,
Cùm uerò totos floréſque comáſque decoras
Extulit, aſphalto flagrat grauis.

Sed & ipſe quoque αὐτὸ τὸ, λωτοῦ τοῦ δένδρου, lubenter reſtituiſſem λωτοῦ τοῦ ἡμέρου, niſi aliquoties Trifolij huius folia animaduertiſſem, ſaltem ea quæ in cacumine cernuntur, non malè ſuo acumine ac reliqua quoque figura loti arboris folia referre: at non item ternorum foliorum conſociatione: quod etiam minimè voluiſſe Dioſc. liquidò conſtat. Scribonius, Largus cap. 163. *Trifolium acutum facit folijs & ſpecie & numero ſimile cõmuni trifolio, niſi quòd huius pleniora ſunt, & quaſi lanuginem quandam ſuper ſe habent, & in extrema parte uelut aculeum emittunt. Sed huius frutex*, inquit, *duorum pedum interdum, aut etiam amplior conſpicitur, & odorem grauem emittit: quorum nihil circa pratenſe trifolium inuenitur.* Hæc ille. Columella verò, de re ruſt. lib. 6. cap. 17. ipſum ita deſcribit, Simonianum Trifolium appellans, ducto fortaſſe cognomine à Simo illo Medico, cuius mẽtio fit apud Plinium, quo loco de eodem hoc Trifolio agitur: *Inuenitur*, inquit, *confragoſis locis, odoris grauis, neque abſimilis bitumini & idcirco Græci ἀσφάλτιον appellant: noſtri autem propter figuram uocant triſolium. Nam longis & hirſutis folijs uiret, caulémque robuſtiorem facit quàm pratenſe.*

ὥσπερ κεραίαν ἔχων] Hunc apicem ſeu aculeum non ſemini, ſed folijs tribuere videtur Scribonius, loco antè citato.

ὅλον τοῦ θάμνου] Lege ὅλου: deinceps enim ſeipſum Autor explicare videtur.

αἱ ἵπρος ἕλκος ἔχων] Cornarius cenſet interſerendam negationem, μὴ, vt legatur, ἕλκος μὴ ἔχων. Quin & ita ſenſiſſe videtur Gal. lib. de ther. ad Piſ. his verbis: τὸ τρίφυλλον ὅταν τις ἀφεψήσῃ πάνυ, εἶτα τῷ δήγματι τοῦ φαλαγγίου ἢ καὶ τοῦ ἔχεως τῷ ὕδατι ἐπαντλήσει, ἰᾶται αὐτὸ, καὶ ἄλλως ἀνώδυνον ἐργάζεται. εἰ δέ τις ἐπ' ἄλλου μὴ δεδηγμένου τὴν ὑγιῆ τόπον τοῦ αὐτοῦ ἐπαντλήσει

καταντλήματι, τὴν αὐτὴν αἴσθησιν καὶ τὰς αὐτὰς ὀδύνας ὁμοίας τῷ δεδηγμένῳ πάσας ἀποτελεῖ, &c. hoc eſt, vti nos conuertimus, *Trifolium ſi quis plurimum diſcoxerit, dein locum à phalangio aut uipera commorſum eius decocto fouerit, malo remedium afferet, atque illico dolorem finiet. Si uerò in alio quopiam minimè demorſo locum ſanum eodẽ illo decocto fouerit, parem doloris ſenſum pariáque omnia excitabit in eo ſymptomata, atque ſolent eſſe quibus demorſus infeſtatur.* Verùm aliud quiddam procùldubiò videtur voluiſſe Dioſcorides, quàm verba illa Galeni prima fronte ſignificẽt. Vult enim Autor eandem illam aquam decoctam, quæ priùs affuſa fuerit à ſerpente percuſſo, ſi alteri, cui ex quacunque alia cauſa vlcerata ſit cutis, admoueatur, eundem doloris ſenſum inferre, quem percipiebat à ſerpente percuſſus. Plinius aliter cenſet, lib. 21. cap. 21. Poſtquam enim minyanthes Trifolium ſcripſit celebratis Autoribus tradi pro Antidoto contra venena omnia, aliáque non pauca in remediis eius aſcribi: *Me, inquit, cõtra ſentẽtias eorũ grauiſſimi uiri autoritas mouet. Sophocles enim poëta uenenatũ id dicit. Simus quoq; Medicus decocti aut contriti ſuccum infuſum corpori, eaſdem uredines facere, quas ſentiunt percuſſi à ſerpente* [vel, *quæ fiunt percuſſis à ſerpente:* alterutro enim modo legẽdum, ſi quid rectè iudico.] *Ergo non aliter utendum eo, quàm contra uenena cenſuerim: fortaſſis enim & his uenenis inter ſe contraria ſit natura, ſicuti multis alijs.* Hactenus Plinius. Sed tum Sophoclis illud, tum & quod in eandem ſententiam Simus ille Medicus in medium protulit, de Trifolij ſucco accipi debere indubitatũ eſt, qui venenato ictui morſuíve priùs adhibitus fuerit, indéque parem veneni labem contraxerit: quod & ipſum Dioſc. & Galeni expreſſa verba teſtantur.

μίγνυται καὶ αὐτῆς] Supplendum, βοτάνης, aut potiùs legendum, αὐτοῦ, vel, αὐτῇ.

CAP. CXXIIII. μικρὸν ὡς πολιαὶ τρίχα] Non quidem capitula ſola Polij, ſed & ipſa folia canis hominum ſimilia deſcribit Plinius, lib. 21. cap. 7. quo tamen loco Polium cum Tripolio Dioſc. confundere manifeſtò deprehenditur.

βαρύοσμον μετὰ ποσῆς ἀηδίας] ἀηδίας itidem legunt Oribaſius atque Serapio. At Lacuna in antiquo quodam exemplari, δυσωδίας, quæ vox *fœtorem* ſignificat, legiſſe ſe aſſerit. Ac certè quidẽ Nicander in Theriac. odorem Polio grauem ſimul ac tetrum tribuere videtur, hiſce verbis:

ἢ πόλιον βαρύοδμον, ὃ δὴ ῥίγιστον ὄδωδεν, hoc eſt, *aut Polium graueolens, quod perquam tetrum expirat odorem.* niſi fortè (quæ mea eſt ſententia) legendum potiùs eſt, ὃ δὴ ἥδιστον ὄδωδεν, *quod ſuauiſſimè olet.* Porrò Scholiaſtes in eum locum annotat, Polium folio eſſe molliore & hirſutiore quàm thymi, radicẽ verò, lignoſam. Atque illud ipſum eſt, quod de eo totidem ferè verbis refert Plin. lib. 21. cap. 20. *folia eius,* inquit, *thymo ſimilia tradunt, niſi quòd molliora ſunt & lanatiore canitie,* &c.

τὸ ἀπόζεμα πινόμενον] Quo ex liquore in ſingulis his affectibus propinari debeat, apertiùs definit Plinius, citato loco, hiſce verbis: *Medici cum uino decoquunt recens uel aridum, illinúntque: uel ſpleneticis propinant ex aceto, morbo regio in uino, & hydropicis incipientibus in uino decoctum.*

ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγές] *Stomacho tamen inutile eſſe, capútque eo impleri, & abortum fieri poto aliqui negant,* vti Plinius ibidem admonet.

τραύματα κολλᾶ] Galenus certius aliquid de hac glutinandi facultate ſtatuit, idque adhibita diſtinctione: dum ita ſcribit, 8. ſimpl. καὶ χλωρὸν ἔτι ὑπάρχον ἔτι κολλᾷ τὰ μεγάλα τραύματα, καὶ μάλιστα τὸ θαμνῶδες εἶδος αὐτοῦ. ξηρὸν δὲ γενόμενον, ἰᾶται τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἐπιπαττόμενον, καὶ μᾶλλον τοῦτο δρᾷ τὸ μικρότερον. id eſt, *Polium etiamnum uiride magna uulnera glutinat, præſertimque ſpecies eius fruticoſa: aridum uerò cùm fuerit, maligna ulcera ſanat inſperſum: & ad hoc efficacius id quod minus eſt.* Quo quidem loco perſpicuè ſatis Polij duo genera Galenus agnoſcere videtur.

CAP. CXXV. φύεται ἐν ὀρεινοῖς τόποις] In Scordij natalibus videtur à Dioſcoride diſcrepare Plinius: quippe qui libro 25. cap. 6. prodiderit reperiri in Ponto, campis pinguibus humidíſq;. At quidni etiam in montibus campi eiuſmodi pingues humidíque reperientur, in quibus Scordium naſci poſſit?

ἐοικότα χαμαιδρύϊ] Plinius ibidem Scordium deſcribit, *magnitudine cubitali, quadrangulo caule, ramoſum, quernæ ſimilitudine, folijs lanuginoſis.* Sed eo fortè, loco legendum, non, *quernæ,* ſed, *querculæ,* quo quidem nomine non ineptè χαμαίδρυν deſignare potuit.

τραύματα κολλᾶ] Gal. 8. ſimpl. Scordij viridis & ſicci vires æquè ac polij, ita diſtinguit: κολλᾷ μὲν τὰ μεγάλα τραύματα χλωρὸν ἐπιπλαττόμενον· ἀνακαθαίρει δὲ τὰ ῥυπαρὰ καὶ εἰς οὐλὴν ἄγει τὰ κακοήθη, ξηρὸν ἐπιπασσόμενον. Sic enim legendum ex Aëtio, non, ἐπιπλασσόμενον. hoc eſt, *Viride quidem Scordium magna uulnera conglutinat illitum: ſed aridum inſperſum, ſordida expurgat, malignáque ad cicatricem perducit.*

ἐναργέστατον δὲ ἐστι τὸ Ποντικὸν] Lege, ἐνεργέστατον. Addit Lacuna ex vet. cod. τὸ Λυδικὸν, εἶτα δὲ τὸ Ποντικὸν, &c. *Efficaciſſimum,* inquàm, *Lydicum, deindéq; Ponticum.* Galenus primo de Antid. Scordium præfert Creticum: at non improbat tamen quod in aliis regionibus reperitur.

CAP. CXXVI. ἐκ μὲν τῶν πρὸς τὰ κάτω] Contrà habebatur in Pariſ. codice: ἐκ μὲν τῶν πρὸς τὰ ἄνω, λευκά, ἐκ δὲ τῶν πρὸς τὰ κάτω, χλωρά. Sed vetus & Aldina lectio potior, quam nos ſecuti ſumus. Sic & Plinius, libro 26. cap. 6. folia Bechij agnoſcit *ſubalbida à terra, ſupernè pallida.* Ita enim χλωρὰ reddit, quæ nos *uirentia herbaceíue coloris* interpretari maluimus. Ex ijs porrò eſt Plinius, quos tum in in operis totius præfatione, tum & hoc loco reprehendit Dioſcorides, vt qui falsò opinati ſint, Bechium caule, floribus ac ſemine carere.

ἄνθος ὠχρὸν] Quoniã Bechij flos luteo ac propemodũ aureo fulget colore, ὠχρὸν, *ex luteo albicantẽ* vertimus, non vt plerique, *pallidum:* quanquam & aurum Catullo pallidum dicitur. Enimuerò τὸ ὠχρὸν, Platone teſte, ex albo & flauo colore conflatur.

ῥίζα λεπτή, ἄχρηστος] Oribaſius vocem, ἄχρηστος, prætermiſit. Cornarius legit, εὔχρηστος, nec malè: nam & deinceps radicis vſus traditur minimè contemnẽdus: neque is etiam à Galeno prætermiſſus eſt.

καὶ πάσας φλεγμονὴν ἰᾶται] Gal. 6. ſimpl. cap. de Bechio: τὰ μὲν δὴ χλωρὰ φύλλα κατὰ τὰ φλεγμαίνοντα μόρια δυναστέρως ὀνίνησιν, ἔξωθεν καταπλασσόμενα, διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ὑδατώδους ὑγρότητος, ἧς ἅπαντα τὰ χλωρὰ &

ἁπαλὰ, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον μετέχει. τὰ γὰρ ἤδη ξηρὰ φύλλα τοῦ βηχίου, δριμυτέρας ἐστὶν, ἢ κατὰ τὰ φλεγμαίνοντα, δυνάμεως. hoc eſt, *folia uiridia partes phlegmone ægrè ad maturitatem peruenientæ obſeſſas adiuuant, foris adhibita: nempe propter aqueæ humiditatis admiſtionem: quæ quidem uirentia teneráque omnia, alia magis, alia minùs, participant. Nam arida Bechij folia ſunt acriora, quàm ut partibus inflammatis conueniant.* His verbis Dioſc. mentem Galenus aperuit.

ὑπὸ ξηρᾶς βηχὸς] Plin. lib. 26. cap. 6. *Tuſſilaginis aridæ cum radice fumus per harundinem hauſtus & deuoratus, ueterem ſanare dicitur tuſſim: ſed in ſingulos hauſtus paſſum guſtandum eſt. Veterem tuſſim* dixit, quam Dioſc. ξηρὰν, id eſt, *aridam.*

CAP. CXXVII. αὔθη μικρὰ] Reliqui Interpretes, quantum video, flores hos tenuiori tantùm Artemiſiæ à Dioſc. tribui exiſtimarunt. At cùm Artemiſia πολύκλωνος duplex ſtatuatur Dioſcoridi, altera ἁδρὴς, hoc eſt, *craſſa & uegeta*, altera tenuior, neque illę niſi florum virgultorúmque amplitudine aut tenuitate inter ſe differāt: equidem flores vtrique pares tribui facilè crediderim, quód & ipſa ſermonis ſeries ſatis per ſe ſignificare videtur. Præter has verò etiam tertiam μονόκλωνον dictā deinceps deſcribit Dioſc. quam perperàm Plinius, libro 25. cap. 7. cum ambroſia confundere videtur.

κιρροειδὲς τῇ χροιᾷ] Lego, κιρροειδοῦς: ad illud enim, αὔθους, referri debere mihi fit veriſimile. Oribaſius & Hermolaus, κηροειδοῦς, hoc eſt, *cærei coloris*, legiſſe videntur.

πλῆθος < γ.] Plinius, lib. 26. cap. vlt. drachmā vnicam deſiderare videtur: *Folia*, inquit, *pota drachmà, ad eadem omnia proſunt, uel impoſita uētri imo cum farina hordeacea.*

CAP. CXXVIII. Ἀρτεμισία λεπτόφυλλος] Meritò à viris doctiſs. Cordo, Trago, Marcello, Cornario & aliis propè omnibus, caput hoc, tanquam ſpurium & aſcititium, à Dioſc. contextu expungitur: cùm neque in vetuſtis exemplaribus reperiatur, neque vllo modo Dioſc. phraſin redoleat. Adde quòd de eadem Artemiſia ipſiúſq; viribus præcedenti capite iam coniunctim egiſſe Dioſcoridem vnicuique conſtat. Interim quæ iſto capite continentur, totidem ferè verbis reperias apud Apuleium, cap. de Artemiſia tenuifolia: vbi & aliæ eiuſdem Artemiſiæ vires commemorantur.

CAP. CXXIX. οἰνώδης, ἡδεῖα] Aptiùs legas, ἡδὺς. ad illud enim, θαμνίσκος, referri oportet.

κατεπλασμένη σύφουσα.] In vulg. exempl. legebatur perperàm, καταπλασσομένην. Plin. lib. 27. cap. 4. Ambroſiæ diſcutiendi vim, non item reprimendi, tribuere videtur, hiſce verbis: *Vſus eius ad ea quæ diſcuti opus eſt.*

CAP. CXXX. ταύτην ἀμβροσίαν] *Ita Ambroſia uagi nominis eſt, & circa alias herbas fluctuati*, vt Plinij verbis vtar, lib. 27. cap. 4.

CAP. CXXXI. καλεῖται ἐπ' ἐνίων] Præter iſta duo Geranij genera, tertium quoddam tradidit Plinius ex Latinorum ſententia, libro 26. cap. 11. *ſimile cicutæ, folijs minutioribus, & caule breuiore, rotundo, ſaporis & odoris iucundi.* Sed à recentioribus artis herbariæ Profeſſoribus longè plura Geranij genera recenſentur: necnon & ab iiſdem alteri Geranio, cuius nullum vſum Medicum ſua ętate agnouerat Dioſcorides, vires varię ac multiplices aſſignantur.

CAP. CXXXII. ποιεῖ δὲ σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ] Vires alias Gnaphalij, pręter eas quę hic à Dioſc. commemorantur, apud Plinium & Aëtium reperies.

CAP. CXXXIII. φύλλον αἰτίνοι] Theoph. lib. 4. cap. 11. folium illi denegare videtur, his verbis: ἰδιώτατον δὲ τούτων ἐστὶν ἡ τύφη, καὶ τὸ ἄφυλλον εἶναι. hoc eſt, *Typhæ id eſt maximè peculiare, quòd folio careat.* Sed eo loco clariſs. vir D. Dalechampius, αἰτὶ τοῦ, ἄφυλλον, ἀφυλλανθὲς, legēdum rectè cenſuit. Folia ſiquidem habere Typham ſatis compertum eſt: at flos non eſt foliis reliquorum more ſtipatus: quod ἀφυλλάνθους voce deſignare voluit.

καυλὸν λεῖον, ὁμαλὸν] Quotquot occurrerūt Interpretes, λδικὸν, prætereà legiſſe vidētur. At eam vocem, aut aliam quæ illi reſpondeat, in Græcis exemplaribus minimè reperio, vti neque apud Oribaſium. Porrò ὁμαλοῦ voce, æquabilem ſimul & enodem caulem ſignificauit Dioſcorides. Nā & Theophr. hiſt. plant. lib. 1. cap. 8. ſcribit in hūc modum: ἡ δὲ τύφη καὶ ἔνια τῶν ἑλείων ἢ λιμναίων ὁμοίως ἀδιάφρακτα καὶ ὁμαλῆ, καθάπερ σχῖνος. hoc eſt, *Typhæ & quædam paluſtria aut lacuſtria, ſimiliter nullo intercedente nodo æqualia ſunt, uelut iuncus.*

θερμαντικὰς] *Guſtus calidi*, reddidit Plinius, lib. 27. cap. 8. eúmque ſecutus eſt Hermolaus. At nos vtrum ad ſaporem, an verò ad facultatem ipſam vocem eam referri oporteat, in dubio relinquimus.

ὅσον μναῖ δ'] Cornarius legit, ὅσον οὐγγίαι δ'. quē nos eo lubentiùs ſecuti ſumus, quòd & in radicis pondere Plinius à Dioſc. multùm euariat. Is enim, citato loco, ſcribit, *macerari oportere in ſextarijs tribus quadrantem radicis contuſæ noctem & diem.* Ac vt verè dicam quod ſentio, maior videtur quatuor librarum quantitas, quàm vt earum infuſum triduo propinari poſſit. Adde quòd tantam radicum molem vix tres vini ſextarij capere poſſent, quin à radicibus vinum longè ſuperaretur.

ὁ δὲ καρπὸς γάλα κατασπᾷ] Plinius contrà, eodem illo loco, *Semine*, inquit, *lac minuitur in uino aut aqua mulſa poto*: niſi fortè eo loco pro, *minuitur*, *mouetur*, reſtituendum eſt. AEgineta certè quidem de Circæa ſcribit in hunc modum: ὁ δὲ καρπὸς σὺν ῥοφήματι πινόμενος, γάλα γεννᾷ. i. *ſemen cum ſorbitione potum, lac generat.* Sed & ipſe Gal. Dioſcoridem citans, ſic habet: κιρκαίας τῆς πόας τὴν μὲν ῥίζαν φησὶ Διοσκορίδης σὺν οἴνῳ γλυκεῖ πινομένην ὑστέρας ἐκκαθαίρειν, οὖσαν εὐώδη τε καὶ θερμαντικήν. (lege θερμαντικήν.) τὸν δὲ καρπὸν ἐν ῥοφήματι διδόμενον, εἰς γένεσιν γάλακτος συνεργεῖν. id eſt, *Circææ radicem ſcribit Dioſcorides in uino dulci potam uuluam expurgare, cùm ſit bene odorata & calfactoria: ſemen autem in ſorbitione exhibitum, ad lactis generationem conferre.*

CAP. CXXXV. ἁρμόζει καὶ ἴκτερον.] Suppleuimus cū Lacuna ex veteri codice, καὶ ἴκτερον *& regium morbum*. Paulus quoque, poſteaquàm de œnanthe, hoc eſt, labruſcæ flore, paucis, vt ſolet, egit, de OEnanthe herba, Dioſc. verba citans, ſcribit in hunc modum: ὁ δὲ Διοσκορίδης ἑτέραν ὑπογράφει ταύτην, ἐναντίαν τὴν δύναμιν ἔχουσαν· ὅθεν δεύτερα φησὶν ἐκβάλλειν αὐτήν, καὶ στραγγουρίαν καὶ ἴκτερον ἰᾶσθαι. hoc eſt, *At Dioſcorides alteram deſcribit contraria facultate præditam: unde & ipſam ſecundas pel-*

lere dicit *& ſtranguriæ regióque morbo mederi.*

CAP. CXXXVI. ἡ μὲν ἡ μικρὰ καλεῖ] Theoph. 6. hiſt. plant. cap. 7. Itémque Plinius, lib. 21. cap. 11. priora hæc genera Conyzæ (quam à necandis pulicibus *pulicariam* vertit Gaza) etiam deſcribunt: minorémque ac tenuiorem, fœminam: maiorem, marem appellant: neque aliam vtriuſque, quàm in folio, differentiam agnoſunt. Sed Plinius locis pluribus cunilam cũ Conyza cõfundere deprehenditur: quo tamen nomine aliàs thymbram, aliàs origani ſpecies varias deſignare videtur.

CAP. CXXXVII. σὺν μέλιτι, ἐν ἐρίῳ προστεθεῖσα] In huius radicis vſu mentem Dioſcor. non ſatis expreſſit Plinius, dum ſic habet, lib. 21. cap. 21. *Hemerocallis radix cum melle impoſita uentri, aquam pellit & ſanguinem etiam inutilem.* Nam προστίθεσθαι apud Medicos dicuntur quæ peſſi modo ſubduntur induntúrve naturalibus, non item quæ ventri imponuntur. Plinius alibi ferè *apponi* reddidit.

ὅτι τῶν πυρικαύστων] *quippe cùm ea radix*, inquit Gal. 6. ſimpl. *leuiter digerat ac diſcutiat, ſimúlque nonnihil repellentis facultatis obtineat.*

CAP. CXXXVIII. ἢ μήλινον, ἢ κυανοῦν] Iſta verba, ἢ κυανοῦν, in Leucoio redundare exiſtimat Marcellus. Sed neque apud Oribaſium & Serapionem quicquàm habetur, quod iis reſpõdeat. Quin & Plinius nullam cæruleæ violæ mentionem facit, lib. 21. cap. 6. quo loco ſic habet: Violarum plura genera: purpureæ, luteæ, albæ: attamen deinde cap. 19. violam Martiam, pro Viola purpurea videtur accipere: manifeſto errore. Cæterùm dum ῥίζαν τοῦ μέλανος λευκοίου vſurpat Hipp. lib. de nat. muliebri, μέλανος nomine purpureum hauddubiè deſignat. Sic & ἴον μέλαν ſeu μελάνιον Theophraſto dicitur, viola Martia, à nigricantis purpuræ flore.

οὗ τὸ ἄνθος ξηρὸν] Sic & Galen. lib. 7. ſimpl. Leucoij flores ſicciores potiùs, quàm recentes deſiderat. Rationem reddit Plinius, lib. 21. ca. 19. hiſce verbis: *Minor uis eſt recentibus, ideoque aridis poſt annum utendum.*

τὰς περὶ ὑστέραν φλεγμονὰς] Scilicet virium floris vehementia, admiſta aqua ita retũditur & mitigatur, inquit Gal. loco citato, vt ad inflammationes fiat vtile medicamentum.

σὺν δὲ μέλιτι ἄφθας] Idem habet Gal. Plinius verò non oris, ſed capitis vlcera intellexit, lib. 21. cap. 19. Adde quòd foliis tribuit, quod Dioſc. & Gal. floribus. Sic enim ille: *folia cum melle purgant capitis ulcera: cum cerato, rimas ſedis & quæ in humidis ſunt.*

CAP. CXXXIX. οἱ δὲ κραταιόγονον] Hoc κραταιόγονον, ἀπὸ τοῦ κρατεῖν τῆς γονῆς ita dictũ, Theoph. lib. 9. hiſt. plant. cap. 19. κραταιὸν (niſi quis error ſubeſt) nominat, & φύεσθαι ſcribit, ὥσπερ λίνον πύρινον, *naſci inſtar lini tritici*. quibus vocibus haud ſcio vtrũ μελάμπυρον deſignare voluerit, quòd illi folia ſint lini æmula, an verò pro iis μελάμπυρον ſit reſtituẽdum. Plinius autem, lib. 27. cap. 8. *Cratæogonum ſpicæ tritici ſimile facit*: quod dum ſcriberet, fortaſſe cum ſpica triticea non quidem ipſius folia, ſed culmorum cacumina, cõferre fuit in animo.

ἰσχυρῶς δὲ δριμὺ] *uehementer aſperum guſtu*, dixit Plinius. Gal. verò Dioſc. ſecutus, 6. ſimplicium: Κραταιογόνου, inquit, τῆς πόας ὁ καρπὸς καὶ δριμὺς γευομένοις ἐστὶ καὶ σφοδρῶς χρωμένοις, κέγχρῳ παραπλήσιος, id eſt, *Cratæogoni herbæ ſemen guſtantibus acre eſt, & uehementer quidem iis qui eo utuntur, milio ſimile.* quaſi velit, ſi quis tantum deguſtet, acre percipi: & vehementer acre, ſi quis non guſtet modò, ſed etiam vtatur. Oribaſius habet tantummodò, δριμὺς γευομένοις καὶ σφοδρός, *ſapore idem acre ac uehemens* eſſe innuens. Pro his perperam apud Paulum habetur de eodem ſemine, καὶ δριμὺς γευομένοις ἐστὶ καὶ ψυχρὸς, κέγχρῳ παραπλήσιος, hoc eſt, *& acre guſtantibus eſt & frigidum; milio ſimile.*

CAP. CXL. ὥσπερεὶ βρύον, ἔχει &c.] Etſi deſcriptio vtriuſque Phylli apud Theoph. lib. 9. c. 19. ex nonnullorum ſentẽtia mercuriali tum mari tum fœminæ aptiùs conuenire videtur, quàm Dioſc. Phyllo; attamen ex illius verbis hunc ipſum Dioſc. locum manifeſtò deprauatiſſimum ita reſtituendum cenſemus, dum certiùs quid alius quiſpiam in medium protulerit: ὥσπερεὶ βρύον ἔχει ὠχρότερον ἐλαίας, τὸ δὲ φύλλον χλωρότερον, καυλὸν &c. Nos verò hîc inter vertendum βρύου Græcam vocem retinere maluimus, quàm ineptè muſcum interpretari, ſicuti fecit Gaza variis apud Theophraſtũ locis: cùm tamen βρύον, de quo hoc loco & apud Theoph. ſæpiùs agitur, nihil habeat cum muſco commune. Neque enim dubiũ eſt, quin (quod accuratè obſeruauit doctiſſ. Scaliger) βρύον inter cætera etiam ſignificet, non verum quidem arborum quarundam florem, ſed quiddam quod illi proportione reſpondeat, illiúſq; vicem impleat: quale in ficu, olea & quercu conſpicitur.

ἐξαλωθηκυίας ἐλαίας βοτρυώδης] rectiùs fortaſſe, βοτρυώδη, ſcilicet, καρπόν. Sed & hunc locum ita reſtituere viſum eſt; ἔχει γὰρ ὅμοιόν τι τῷ ἐξαλωθηκυίας ἐλαίας βοτρυώδει. Nam ſi vulgatam lectionem retineamus, duriùs fortaſſe videatur ἄνθος accipere, pro eo quod flori ſuccedit; nimirum incipientis oliuæ rudimento. Vbi enim, quæſo, florem in olea quæras, ſi iam ſponte deciderit? Porrò neutrius φύλλου Galenum, Paulum, Aëtium, Oribaſium, & Serapionẽ vſpiam meminiſſe valde miramur: etſi, manente integra noſtra Dioſcoridei contextus emendatione, φύλλον vtrunque Dioſc. nullis refragantibus notis id eſſe iure optimo contenderimus, quod Phylli nomine nobis non ſemel à piæ memoriæ Præceptoribus Rondeletio & Aſſatio in Monſpelienſi agro demonſtratum eſt.

CAP. CXLI. ἐλαίᾳ μαλακῇ ὅμοια] Theophr. lib. 9. hiſt. plant. cap. 19. ὄρχεως folium deſcribit, σιλφῶδες, λειότερον δὲ καὶ ἔλαττον, hoc eſt, *quale laſerpitij, at læuius & minus.* At eo loco legẽdum hauddubiè, σκιλλῶδες. Siquidem & ipſe Plinius de Orchide agens, lib. 26. cap. 10. *Quidam*, inquit, *folia ſcillæ eſſe dicunt, læuiore ac minore, caule ſpinoſo*: in quo & ipſe fortaſſe deceptus vocis ὁμωνυμίᾳ labitur. Cùm enim alicubi legiſſet, καυλὸν ἀκανθώδη, *caulem ſpinoſum* vertit, rectiùs, ni fallor, dicturus, *acantho ſimilē*: quippe cùm ſit Orchidi caulis cum florum nucamento, qualis acantho. Sed vt vt ad rem: Idẽ ipſe Plinius haud ita multò pòſt, Satyrium prius nullo pacto diſtans à Dioſc. cynoſorchide dum deſcribit, illud ait eſſe *longioribus folijs, quàm oleæ, caule quatuor digitorum.* Rurſúmque apertiùs, lib. 27. ca. 8. *Cynoſorchin*, inquit, *aliqui Orchin uocant, folijs oleæ mollibus, teneris &c.*

Ita variæ ſunt diſcrepantéſque ὄρχεως deſcriptiones, quæ tamen hoc loco nimia ſciolorum quorundam temeritate videntur in vnum coaluiſſe. Sed vt ei vitio medicinam aliquam ſalutarem afferamus, ita legere placet: σκίλλῃ μαλακῇ ὅμοια, στιλπνότερα δὲ καὶ λεῖα. Vel potiùs, vt ſit lectoribus optio: μαλακὰ, ἐλαίᾳ ὅμοια, μακρότερα &c.

καὶ τὴν μὲν πλήρη] Legit Lacuna ex vetuſto codice, καὶ τὴν μὲν σκληροτέραν, τὴν δὲ μαλακωτέραν καὶ ῥυσσήν. hoc eſt, *& hanc quidem duram, illam verò molliorem & rugoſam.* Ego verò legere malim hunc in modum, καὶ τὴν μὲν πλήρη καὶ μαλακὴν τὴν δὲ σκληροτέραν καὶ ῥυσσήν. Nãq; & ita Plinius, nuperrimè citato loco: *radice oblõga, duplici ordine, ſuperiore quæ durior eſt, & inferiore, quæ mollior.* Neque verò dubium eſt, quin maior radicis bulbus, qui idem demiſſior eſt, ſuccoſior ſit atque adeò mollior ac tenerior: qua etiam ratione ἁπαλὸς deinde Dioſc. dicitur: minor verò, qui ſublimior, tanquam flaccidus ac rugoſus, durior & aridior. Siquidem mollia ferè ſunt, quæ humidiora: & è contra dura, quæ ſicciora. Quòd ſi cui placet vulgatam lectionem retinere, neceſſe eſt μαλακὸν hoc loco pro *flaccido* accipiat.

τὸν μὲν ἁπαλὸν] Enallage generis: ea enim vox per σύλληψιν ad ὄρχιν aut βολβὸν referenda. Porrò effectus huiuſce, qui hoc loco à Dioſc. commemoratur, cauſam hanc affert Galenus, 8. ſimpl. quòd maior bulbus copioſam humiditatem excrementitiam flatuoſámque obtineat: minor contrà vſque adeò elaboratus ſit, vt ipſius temperamentum ad calidius ſicciúſque deuergat. Ita fit, opinor, vt quanuis geminæ radicis vtrique bulbo idem ſit ſubſtantiæ modus, idémque ſapor, maior tamen craſſa flatuoſáque ſui ſubſtantia flatus excitet: minor verò, aridiore illo & macilento ſuo corpore humorem exiccet, à quo flatus excitatur, qui ſalaces facere conſueuit. Cæterùm niſi me moueret Galeni & Plinij autoritas, illa de eodem bulbo recente & ſicco à Dioſc. recitari facilè crederem, quo modo & Serapio verba Dioſc. accepiſſe videtur.

CAP. CXLII. ἱστορεῖται δὲ καὶ περὶ ταύτης] Hunc tamen ὄρχιν σεραπιάδα, quem etiam τριόρχιν appellant Paulus & Aëtius, ait Galenus, quia antedicto ſiccior ſit, ad ſtimulandos coitus non eſſe perinde accommodatum.

CAP. CXLIII. ῥίζαν βολβοειδῆ] Hanc radicem Plinius, lib. 26. cap. 10. ex Græcorum ſententia *geminam* ait eſſe, *cuius inferior pars & maior, mares gignat: ſuperior & minor, fœminas.* Sed vereor, ne hac in parte Satyrium cum Orchide confuderit.

CAP. CXLIIII. σπέρμα λινοσπέρμῳ ἐμφερὲς] *Aliud genus Satyrij erythraicum uocant*, inquit eodẽ loco Plinius, *ſemine uiticis, maiore, læui, duræ radicis corticæ rubro:* quibus verbis, aliter atque Dioſc. ſemen viticis Erythronio tribuit. Sed & in corticis colore ab eodem illo nonnihil diſcrepat.

CAP. CXLV. ὅρμινον ἥμερον] Quoniam excepto ſemine reliqua deſcriptio vtrique tam ſylueſtri quàm ſatiuo Hormino conuenire videtur; ἡμέρου vocem à Dioſc. contextu expungendam exiſtimauerim, vt & ab ipſa capitis inſcriptione: cùm hoc vno eodémque capite de vtroque Hormino palàm agatur.

στρογγύλον δὲ εὑρίσκεται φαιόν.] Plin. lib. 22. cap. 25. aliter ac Dioſc. alterius nimirum ſylueſtris Hormini ſemẽ candidius eſſe dixit, quod hîc Dioſc. φαιὸν. i. *fuſcum.* Attamen & illud tolerari poteſt, quoniam fuſcum nigro comparatũ, etiam candidius eſſe cõſtat. Satiui autem Hormini ſemen κυμινῶδες, hoc eſt, *cumino ſimile*, faciunt Theoph. atque Plinius, ipſúmque inter fruges cereales enumerant: quemadmodum & ipſe Gal. in lib. de alim. fac. quo loco Horminum inter irionem & cuminum mediæ eſſe naturæ prodidit.

CAP. CXLVI. ἐν κριθαῖς καὶ πυροῖς] Naſcitur & inter aphacam, vti ſcribit Theoph. 8. ſtirpiũ hiſt. lib. eámque etiamnum ſuo complexu necare dicitur, non item lentem, vti habetur apud Plin. lib. 18. cap. 17. cùm ἀντὶ τῆς ἀφάκης, φακὸν fortaſſe legiſſet. Lenti enim non Securidaca, ſed aparine ex ipſius Theoph. ſententia peſtilens eſſe fertur.

CAP. CXLVIII. τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ τὸ σπέρμα] Quæ recitantur à Dioſcoride Nymphææ vires, radici tantùm ac ſemini tribuũtur: quippe quibus refrigerandi ſimul & exiccandi facultas eſt. At flos ipſáque folia humectandi refrigerandíq; vim habent, quod prǣter experientiam Arabum familia teſtatur.

ἐν Ἤλιδι ἐπὶ τῷ Ἀνύγρῳ] Amnis hic Anyger is eſt, qui Helidem regionem irrigat. Ille idem Μινύας, ac ipſi quoque Homero Μινύειος dicebatur, ἀπὸ τῶν Μινυῶν, qui eò cum Chloride Neſtoris matre ex Orchomeno Minyæo venerant. Deinde verò Ἀλφειὸς dici cœpit, ὅτι τὸ ἐντεῦθεν λουθὲν ἀλφοὺς ἰᾶται, vti recitant Pauſanias & Strabo.

CAP. CL. πάνυ δὲ ἐστι λεπτή] ἀντὶ τοῦ, λεπτή, reſtituimus, λευκή, ex Oribaſio, itémque Plinio, qui lib. 27. cap. 4. de Androſace ſic habet: *Androſaces herba eſt alba, amara, ſine folijs, folliculos in cirris habens*, &c.

CAP. CLI. ἄσπληνον, οἱ δὲ σκολοπ.] Aſplenũ à Scolopẽdrio diſtinxiſſe videtur Gal. lib. 15. ſimpl. cap. 12. dũ remedia maioribus lienis obſtructionibus dicata recenſens, vtrũnq; ſeorſim enumerat, ἄσπληνον καὶ σκολοπένδριον. Verùm eo loco alterutrum redundare facilè crediderim: quoniã idẽ ipſe, locis aliis, & maximè lib. 9. de comp. med. κατὰ τόπ. ἡμιονίτιδος ἀσπλήνου ἢ σκολοπενδρίου, nomina huic vni eidémque plãtæ manifeſtò tribuit. Sed & Theophraſtus ἡμιόνιον & σκολοπένδριον prima fronte diuerſa feciſſe cuipiam videbitur: quoniam lib. 9. cap. 19. τὴν ἡμιόνιον, ſeu potiùs, τὸ ἡμιόνιον, ita dictum, quòd (quemadmodũ ipſe teſtatur) eo muli delectentur, ſcribit ὅμοιον ἔχειν τὸ φύλλον σκολοπενδρίῳ. Veruntamen & eo loco legendũ fortaſſe fuerit, vt hîc apud Dioſc. σκολοπένδρα, vel etiam σκολοπένδρῳ. Nam & id animalculi genus vtroque modo apud Græcos effertur.

φύεται ἐν τοίχοις ἢ πέτραις] Malim, ἐν πέτραις ἢ τοίχοις τοῖς ἀπὸ κοχλάκων. Nam vel inter ſaxa, vel in parietibus humidioribus, qui è calculis ſilicibúſve coagmentati ſint, ferè Aſplenon inuenitur. Ita verò parietes id genus diſtinguere voluit Autor, ab iis qui è ſolida ſtructura, nempe vel è quadrato lapide, vel è lateribus probè iunctis eriguntur.

CAP. CLIII. ῥίζα ὥσπερ κιχωρίου] Plinius, vt prius Anthyllium (ſic enim nominat) in ſabuloſis naſci prodidit, (quem nos in eo, vt & Dioſc vetuſtum codicem ſecuti ſumus, quanuis vulgatę lectioni aſtipuletur Auicenna, ſub fine lib. 2.)

ita & poſterius addit, *in ſaxoſis muniri*.

Cap. CLIIII. χρυσίζοντα αὐτὴ] Lego, ἔνδοθεν μὲν χρυσίζοντα, αὐτὴ δὲ ἔξωθεν πορφυρᾶ &c. At Theoph. lib. hiſt. 7. cap. 13. in anthemo, quod idẽ eſt cum Anthemide, τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄνθους χλωρὸν dixit, ea voce minimè ſignificans viride aut herbaceum, ſed potiùs luteum: niſi fortè de floris ima parte cõceptaculo proxima illud intellexit. Superiùs verò αὐτὴ δὲ, κλωνάρια, lego cum Marcello, φυλλάρια. Nam & ita Serapio legiſſe mihi videtur: & ita legendum etiam ipſa contextus ſeries per ſe ſatis indicat. Sed & inferiùs, pro eo quod eſt, πωλεῖται δὲ, aptiùs legas mutato numero, πωλοῦνται δὲ.

συγκλύσματα μετ' ἐλαίου] Cum Cornario viro doctiſs. συγχρίσματι, legendum cenſeo: nam & ita legiſſe Serapionẽ mihi fit veriſimile. Sed & Chamæmelo, ad eum quem tradit Dioſc. modum in paſtillos digeſto, ſolitos perungi febricitantes ex Nechepſonis AEgyptij ſententia docet Aëtius, cap. de Anthemide: quanquam & ipſe non negat, etiam in potu febricitantibus exhiberi. Sunt autẽ hęc Aëtij verba: Νεχεψὼν δὲ ὁ Αἰγύπτιος παρακελεύεται αὐτὸ τὸ ἄνθος καθαρὸν τοῦ χαμαιμήλου ἀκμαιότατον συλλέγειν, καὶ κόπτειν ἐν ὅλμῳ, ἐπὶ πλεῖστον λειοῦν δὲ μάλα ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἀναπλάττειν τροχίσκους συμμέτρους, καὶ ξηραίνειν ἐν σκιᾷ ἀκριβέστατα, καὶ ἀποτίθεσθαι. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας λειωτέον τροχίσκον ἕνα, καὶ ἐπιβαλόντα ἐλαίου τοῦ πρώτου τὸ ἀρκοῦν, χρίειν τὸ σῶμα ἀπὸ κεφαλῆς ἄχρι ποδῶν ἐπὶ τῶν πυρεττόντων πάντων, &c. hoc eſt, *Nechepſon autem AEgyptius purũ Chamæmeli florem integram maturitatem aſſecutum colligi iubet, & in pila tundi ac exactiſſimè cõteri, atq; ex eo trochiſcos mediocres formari, qui accuratiſſimè in umbra ſiccati reponantur. Vſus tempore unum ex ipſis teri oportet, oleo primario quantum ſatis ſit affuſo, indéque cuiuſuis febrientis corpus à capite ad pedes illini*, &c. Huius quoque ipſius vſus Chamæmeli ad febres abigendas & ipſe Galenus meminit, tertij ſimpl. cap. 9. Sed, quicquid cenſeant AEgyptij, eas potiſſimùm febres Chamæmeli perunctione ſanari ſcribit, quæ citra viſceris alicuius inflammationem infeſtãt, ac præſertim quæ ex humoribus bilioſis aut cutis denſitate proueniunt: quanquam & cæteris febrium generibus, ſi modò concoctæ fuerint, non parum conferre deinde fatetur.

Cap. CLV. Παρθένιον, οἱ δὲ ἀμάρακον] Sic Plinius, libro 21. capite 30. *Parthenium, alij leucanthemon, alij amaracum* (ſic enim legendum ex Dioſc. & Gal. non, *tamnacum*) *vocant. Celſus apud nos perdicium & muralem herbam*. Sed eo loco nominis Parthenij ὁμωνυμία Plinium fefellit. Neq; enim Parthenion, de quo agit Celſus, libri 2. cap. 33. aliud eſt quàm helxine Græcorum, herba ab hoc Dioſc. Parthenio longè diuerſa. Parthenij verò nomine præter helxinen diuerſas quoque alias plãtas deſignari, (vt Dioſc. & Plinij teſtimonia impręſentiarum omittam) vel ipſe Galenus in vocum Hippocraticarum expoſitionibus docet apertiſſimè, videlicet anthemidem, mercurialem & amaracum. Cæterùm noſtrum hoc Parthenium (ſiue ſit matricaria vulgò dicta, vti voluêre Hermolaus, Matthiolus & Dodonæus, ſiue quæ vulgò Cotula fœtida vocatur, vti cenſent Amatus Luſitanus, Fuchſius & Pena, quibus ego lubenter aſſentior) amaraci nomine intelligitur apud Galenum, Paulum & Aëtiũ, veluti iam antehac in vnguento Amaracino annotauimus.

φλέγματα καὶ χολὴν] Suppleo, μέλαιναν, aut etiam adijcio: quãdo & Serapio ita legiſſe videtur, nec abs re quidẽ: quoniam cum epithymo confertur, cui vis eſt bilem atram detrahere. Huc adde quòd Paulus, lib. 7. cap. 4. Itémque Auicenna, lib. 2. cap. 21. Parthenio vim bilis atrę deijciendę tribuunt. Sed & ipſe Plin. lib. 21. cap. 30. de Parthenio herba agit in hæc verba: *Sicca cum melle & aceto pota*, (ita enim legendum, non, *impoſita*) *bilem detrahit atram*, &c.

Cap. CLVI. ὅθεν καὶ ὠνόμασται] Ita exiſtimo dictum βούφθαλμον, quòd flos ipſius maiorem oculum præ ſe ferat. βου etenim, & huic voci & ſimiliter aliis pleriſque in compoſitione additũ, ſignificationem augere nemo ignorat, præter eum qui Græcæ linguæ planè ſit ignarus. Attamen Gal. 8. ſimplicium, βούφθαλμον dictum putat, ἀπὸ τῶν ἀνθῶν ἐοικέναι δοκούντων κατὰ τὸ σχῆμα βοὸς ὀφθαλμῷ. hoc eſt, *quòd flores figura bouis oculum repræſentent*. Sic & Plin. lib. 25. cap. 8. *Eſt & Buphthalmos ſimilis boum oculis*, &c. Sed eo ipſo loco, vti ex reliqua contextus ſerie facile eſt iudicare, è diuerſis Buphthalmi & chryſanthemi deſcriptionibus vnicam videtur conflauiſſe Plinius, quaſi vna eadémque herba foret, diuerſis ſignata nominibus.

Cap. CLVII. βασιλικῇ καρύᾳ ὅμοια] Plin. lib. 27. cap. 10. *folia Pæoniæ qualia Iſatis, pinguiora rotundioráque & minora*. Sed ego pro, *Iſatis*, *Iuglandis* reponendum eſſe ſuſpicor.

φύλλα ὥσπερ σμύρνιον] Plin. ibidem: *fœminæ folia myrrham redolent & denſiora ſunt*: ex quo patet, αὐτὴ τὸ, σμύρνιον, σμύρνα legiſſe, manifeſto errore: quanuis & Smyrnium à myrrhę odore ſaporéve, quem refert, ita dictum eſt.

ῥίζα δὲ τῆς μὲν ἄρρενος] Idẽ poſteaquàm de fœminæ radicibus egit: *Mas*, inquit, *plures habet, quoniam non una radice nixus eſt, palmi altitudine, candidáque*. Sed ego ita potiùs legendum cenſeo: *Mas plures non habet, ſed una radice nixus eſt*.

γυναιξὶν ἡ ῥίζα] *Siccam*, addũt Ruellius & Marcellus, quaſi, ξηρὰ, prętereà legerint: ſed in exemplaribus noſtris ea vox minimè occurrit, niſi inter Aldini codicis notha.

ῥοῦν ἐρυθρὸν ἰσῶσιν] ῥοῦν ἐρυθρὸν dixit, ad differentiam τοῦ λευκοῦ. Enimuerò ῥοῦς γυναικεῖος etiam ipſi Dioſcoridi pro coloris varietate duplex fuit, alius λευκὸς, hoc eſt, *albus*, alius ἐρυθρὸς, id eſt, *rubẽs*. Hunc porrò nos cum Scrib. Largo *fluorem ſanguinolentum* vertimus. Is enim, cap. 29. *Mulieribus*, inquit, *quæ fluore ſanguinolento infeſtantur, quod ῥοῦν ἐρυθρὸν Græci dicunt*, &c. Plinius *rubentes menſes* reddidit. Agens enim de Pæonia, loco citato: *Rubea grana*, inquit, *rubentes menſes ſiſtunt, xv. fere pota in uino nigro*. Alio tamen loco, nempe lib. 26. cap. 12. generaliùs illud ipſum protulit, his verbis: *Sanguinis profluuiũ ſiſtit herbæ Pæoniæ ſemen rubrum*.

πινόμενοι ποιοῦσι] Goupylus in antiquo vtroque codice fini capitis hæc aſcripta reperit, quæ Aldinus codex ad notha reiecit: φύεται δὲ ἐν ὑψηλοτάτοις ὄρεσι καὶ ἀκρωτηρίοις. quæ nos etiam conuertimus, quoniam ita rem habere comperimus. Plinius, lib. 27. cap. 10. *Pæoniam in ſyluis naſci* prodidit, quanquam & antè, lib. 25. cap. 4. naſci ſcripſerat, *in opacis montibus*.

Cap.

Cap. clviii. οἱ δὲ ἀιγόνυχον] Hanc ipſam plantam, quæ λιθόσπερμον profert, etiam ἀιγώνυχον vocant Paulus & Oribaſius.

ἐγγὶ ὅμοια ἐλαίας] Plinius, libro 27. cap. 11. *Lithoſpermon* foliis ait eſſe *duplo maioribus, quàm rutæ*: in quo quidem non ita multùm à Dioſc. mente alienus eſſe videtur. Sed dum addit, *ſemen proferre ciceris magnitudine*, lacrymam Iobi vulgò dictam potiùs quàm verum Lithoſpermon deſcribere ſit veriſimile: quoniam multum abeſt, quin etiam maioris Lithoſpermi ſemen ciceris æquet magnitudinem.

δίχηλος ἐκφυσις] Pariſ. codex habebat, δίχηλος· ſed cenſui legendum δίχηλος, τουτέστι, διχηλὲς, ἤτοι διχροός. Aldinus codex habet, δίχολος, fortè ἀντὶ τοῦ, δίχαλος. Nam & in eadem ſignificatione διχάλου voce vtitur Ariſt. licèt Doricam Dialectum magis reſipere videatur.

Cap. clix. σπέρματος δὲ μετὰ κοχλιαρίου] Sunt hîc voces nonnullæ tranſpoſitæ, quas ita nullo negotio reſtitues: σπέρματος δὲ κοχλιαρίου πλῆθος μεθ' ὕδατος πινόμενον. Alioqui ſenſus nullus conſtaret.

Cap. clx. ἐρυθρά, διουρητική] Vis eadem Erythrodano tribuitur apud Theophr. hiſt. plant. lib. 9. cap. 14. Sed deſcriptio planè diuerſa: ſiquidem eius folium ſimile facit κιττῷ, πλὴν στρογγυλώτερον, *hederæ, ſed rotundius*: quanquam, κίσθω, potiùs eo loco legendum ſuſpicor. hoc eſt, *ciſtho*.

τῶν φύλλων πόσις] Etſi Serapio quoque ipſe legiſſe videatur, καυλὸς μετὰ τῶν φύλλων πόσις, velut habetur in Aldino exemplari, placuit tamen Cornarij coniectura, qui pro πόσις, ἐπίθεσις legendum ſuſpicatus eſt. Nam & Plinius, lib. 24. cap. 11. *Contra ſerpentes*, inquit, *Rubiæ rami cum folijs imponuntur*.

Cap. clxii. δύναμιν δὲ ἔχει τραυματικήν] Alterius Lonchitidis foliorũ vſum diſtinctiùs tradidit Galenus, 7. ſimpl. hiſce verbis: χλωρὰ μὲν εἰς κόλλησιν τραύματος ἐπιτήδεια, ξηρὰ δὲ μετ' ὄξους πινόμενα σπλῆνας ἰᾶται σκιρρουμένους. hoc eſt, *viridia quidem ad vulnera glutinanda ſunt idonea, ſed ſicca cum aceto pota, lienes induratos ſanant*.

Cap. clxiii. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς δυσεντερίας] Has vires radicis decocto, tribuit Gal. 6. ſimpl. quippe quæ aſtringentem quandam facultatem obtineat. Plin. lib. 20. cap. 21. Eandem *coctam in aqua aluum ſiſtere* tradidit. Contrà verò, eiuſdem lib. cap. 4. de hibiſco agens, (quod idem eſt cum Althæa, licèt ipſum paſtinacæ ſimile dixerit) *Folia eius*, inquiebat, *ex aqua pota aluum ſoluunt*. Ex quibus patet Althææ, vti & non paucis aliis, vires eſſe diſpares, imò etiam planè contrarias: ſiquidem eius folia decocta aluum ſoluunt, radicis autem, æquè ac ſeminis, decoctum, eandem ſiſtit.

πήγνυσι δὲ ἡ ῥίζα] Idem narrat Theophr. lib. 9. cap. hiſt. plant. 19. in hæc verba: πηγνύειν δὲ καὶ τὴν τῆς ἀλθαίας ῥίζαν (λέγουσιν) ἐάν τις θρύψας ἐμβάλλῃ καὶ θῇ ὑπαίθριον. hoc eſt, *Aiunt & Althææ radicem addenſare, ſi quis tritam aquæ iniecerit & ſub dio poſuerit*. Id verò accidit ratione lenti glutinoſique ſucci, (muccaginẽ vocant) quem Althææ radix infuſa ex ſeſe remittit & in aqua deponit. Porrò ibidẽ Theophr. Althææ florem, quem Dioſc. ῥοδοειδῆ dixit, & figuræ & coloris habita ratione, μήλινον facit: quod tamen veritati minimè repugnat, quoniam & Althææ genus quoddam flore luteo reperitur. Subdit verò, ῥίζαν ἰνώδη ἐν λευκῷ, vbi meo iudicio rectiùs legas, ἰξώδη, τουτέστι, γλίσχρον. Hac enim voce vſus eſt Dioſc. quippe quæ eiuſdem eſſet cum illa ſignificationis.

Cap. clxiiii. λευκὰς πλατείας] Plin. πλαγίας, ἀντὶ τοῦ, πλατείας, videtur legiſſe: ſiquidẽ ſcribit, lib. 27. c. 4. *Alceæ radices eſſe albas, cùm plurimùm ſex cubitales, obliquas*. Attamen Serapio quoq; *latas* reddidit. Sed de Alceæ viribus, quarũ apud Galenũ nulla ſit mentio, ita ſcribit Paulus: σὺν οἴνῳ δὲ πινομένη, δυσεντερίας καὶ δήξεις ἰᾶται &c. hoc eſt, *in vino verò pota, dyſenterias morſúſque ſanat*. quo loco ἀντὶ τοῦ, δήξεις, reponendum videtur, ῥήξεις, hoc eſt, *rupta*. Sic enim ſolitus eſt Paulus, ſi quarum plantarum vires à Galeno prætermiſſæ ſunt, eas ex Dioſc. ipſo totidem ferè verbis tranſcribere.

Cap. clxvii. πρὸς δὲ κεφαλαλγίαν σὺν οἴνῳ] Suſpicatur doctiſs. Cornarius legendum, πρὸς δὲ τὰ φαλάγγια σὺν οἴνῳ. nec id abs re: cùm & ipſe Plinius, lib. 27. cap. 4. *Anagyri radicem in vino vetere dari ad phalangiorum morſus* cõceptis verbis tradiderit: cephalalgiæ verò non meminerit, quanuis eo loco reliqua Dioſc. verba reddidiſſe videatur.

τῆς δὲ ῥίζης χυλὸς] Ruellius, φλοιὸς, legiſſe videtur. Plinius certè quidem radicem Anagyri diſcutiendis concoquendíſque adhiberi ſimpliciter pronuntiauit. At Galenus, lib. 6. ſimpl. nominatim radicis corticem ad vſus hoſce deſiderat.

Cap. clxviii. καλουμένη πινομένη] Lege, πινόμενα, niſi magis placet cum Paulo iſthæc radici tribuere: quanuis eam inutilem pronuntiauit Plinius, lib. 26. cap. 8. Ita verò ex ſententia Pauli legendum foret, μάλιστα δὲ ποιεῖ ἡ ῥίζα μετὰ ἑψήματος. hoc eſt, *Maximè verò id præſtat radix cum decocto*, &c.

Cap. clxix. καὶ στρόφοις καὶ δυσεντερίαις] Vel legendum, καὶ στρόφοις καὶ δυσεντερίᾳ, ſeu στροφουμένοις καὶ δυσεντερικοῖς, vt hæc cum præcedentibus cohæreant. Vel fatendum nonnulla deſiderari, puta, ποιεῖ καὶ πρὸς στρόφους, &c. aut, παύει ſeu λύει καὶ στρόφους &c.

ἡ δὲ πόα ἵστησι κοιλίαν] Quas vires Aliſmati tribuit Dioſc. dũ ſcribit aluum ſiſtere, dyſenteriæ mederi & œdemata mitigare, neutiquam ſe expertum palàm profitetur Gal. 6. ſimpl. attamen experientia certa comperiſſe ſe, valere radicis decoctum ad renum calculos comminuendos.

Cap. clxx. διαχεῖν φύματα] 8. ſimpl. Galenus, Dioſcoridis optimus Interpres, Onobrychidem arefactam ad finiendas ſtrangurias deſiderat, vti recentem, ad diſſipanda tubercula.

Cap. clxxi. ἄνθος ἔχων μήλινον] Oribaſ. addit, λευκοίῳ ὅμοιον. i. *leucoio* ſeu *violæ albæ ſimile*: quæ verba noſtræ verſioni ideò etiam lubentiùs adijcere libuit, quòd & apud Serapionem haberi animaduerterem. Sed in eo quod ſtatim ſequitur, διατριβὲν ἐν τοῖς δακτύλοις, præpoſitio, ἐν, redundare meo iudicio videtur, niſi velimus, *inter*, ſignificare, &, *inter digitos tritum*, vertere.

ἡ κωνάρια ὑποδιαία, σπερμική] Ego lubẽter cum Cornario legerem, κωνάρια ὑποδιαία, καρπὸν σπερμικόν. Nam & Gal. 8. ſimpl. de Hyperico agens, καρποῦ nomine deſignat ipſius περικάρπιον ſeu caliculum vnà cum ſemine intus concluſo: quo loco ad vrinas menſéſque ciendos, non ſemen tantùm, verumetiam totum fructũ, vſurpãdum

cenſuit. Sed vnica duntaxat immutatâ voce, ἀντὶ τοῦ, κλωνάρια, κεράτια ſeu θυλάκια, vel potiùs, vnica expunctâ literâ, κωνάρια, legere placuit: maximè cum Hyperici ramuli minimè ſubhirſuti videãtur, ſed ipſa tantùm ſiliqua ſeu ipſum pericarpium. Ita porrò Dioſc. Hyperici calyculos meritò κωνάρια nuncupare potuit, quòd ſint quodammodo κωνοειδεῖς, hoc eſt, *turbinati*, coni ceu nucis pineæ ſpecie, quam etiam κωνάριον Myrepſus appellauit. Ab eadem quoque figura κωνάριον vocatur glandula in cerebro, à baſi lata in mucronem faſtigiata, γλουτίοις velut innixa. Cæterùm ſiue κεράτια, ſiue θυλάκια, ſiue etiam κωνάρια legerimus, deinceps ἀντὶ τοῦ, ἐν ᾧ, ἐν οἷς, reſtituẽdum fuerit.

μέγεθος κριθῆς] Quantum à Dioſc. mente receſſerit Plinius, nemo nõ videt, dum lib. 26. cap. 8. *Hypericum* deſcribit *ſemine in ſiliqua nigro, matureſcente cum hordeo.*

Cap. CLXXIII. οἰνώδη χυλὸν ἀφίησι] Plinius, lib. 27. cap. 4. *Androſæmi comas tritas ſanguineo ſucco manare* dixit, quaſi αἱματώδη χυλὸν legiſſet. Serapio verò, πηγανώδη, legiſſe videtur. Sed tolerabilior Pliniana lectio: nam & ſanguineus ſuccus vini exactè rubicũdi liquorem non ita malè referre videtur.

Cap. CLXXIIII. τῷ τῆς ἐρείκης] Vocum ἐρείκης & μυρίκης ſimilitudine, vt videtur, deceptus Plinius, Coris folia, nõ ericæ, ſed tamaricis folijs, aſſimilauit: quanuis eſt ericę & tamaricis foliorum non parua ſimilitudo. Sic verò ille, lib. 26. cap. 8. *Eſt aliud hypericon, quod Corin appellant, folio tamaricis, & ſub ea naſcitur, ſed pinguioribus folijs & minoribus, rubentibus.* Ita enim legendum exiſtimo, non, *minùs rubentibus*, vti habetur in noſtris exemplaribus.

Cap. CLXXV. Ἀθηναῖοι ἰωνίαν] Hæ eædem appellationes apud Athenæum, lib. 15. ex Apollodoro, Chamæpityi tribuuntur. Sic enim ille: Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ θηρίων φησί· χαμαίπιτυν οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἰωνίαν, οἱ δὲ κατ' Εὔβοιαν, σιδηρῖτιν. hoc eſt, *Apollodorus in lib. de beſtijs uenenatis Chamæpityn ait Athenienſibus Ioniam dictam, Euboenſibus uerò, ſideritin.* Sed nouus Athenæi interpres pro, χαμαίπιτυν, legit, χαμαιδάφνην, háſque ipſas voces ad violam nigram refert.

Cap. CLXXVI. βοτάνιον λεῖον] Quomodo quámque rectè tertiã Chamæpityn læuem pronuntiarit Dioſc. mirum videri debet, cùm illico ſubiungat foliis eſſe hirſutis & caule aſpero. Neque verò dubito, quin hîc mendũ aliquod ſubſit, maximè cùm neque Serapio neque Oribaſij interpres λεῖν vocem expreſſerint. Fortaſſis ergo legendum ἀντὶ τοῦ, λεῖον, λεπτὸν vel λευκὸν, aut certè, λεῖον, ἀντὶ τοῦ ἀστεῖος ἤτοι καλοῦ, accipiẽdum: quo modo accipi interdum admonet Heſychius.

IN LIBRVM QVARTVM.

Cap. I. οἱ Ῥωμαῖοι βετονίκην] κέστρον ψυχότροφον, ſeu potiùs ψυχοτρόφον dictum, quòd frigidis locis gaudeat, Latinorum Vetonicam eſſe fatetur & ipſe Galenus, 7. ſimpl. Attamen, lib. 5. ſanit. tuendæ, cap. 5. Vetonicã à Ceſtro, quod in Gallijs naſceretur, ſarxifago ſeu potiùs ſaxifrago dicto, apertè diſtinguere videtur: niſi fortè eo loco pro copulatiua particula, καὶ, diſiunctiuam, ἢ, reponi oportet, vti nonnullis placuit: quibus & ipſe lubenter aſſentirer, niſi & Aëtius, lib. 4. cap. 30. eadem illa quæ apud Galenum ibi habentur totidem ferè verbis repetijſſet, quanuis ea minimè expreſſit Latinus eius Interpres. Paulus verò, lib. 7. cõceptis verbis, Vetonicam duplicem facit, vnam λεπτόκλωνον, ramulis pulegio ſimilibus, at tenuioribus, & inſipidam, quæ Veronica recentiorum fortaſſe fuerit: alteram quæ Dioſc. κέστρον dicatur, quæque nihilominus exceptis viribus, quæ pares vtrique ſunt, nihil habeat cum antedicta ſimilitudinis. Sed & altera Vetonica inter Dioſc. notha reperitur, quæ ab illa altera Pauli tota facie diuerſa eſt, quæque illam potiùs referre videtur, quam nonnulli volũt eſſe Plinij Cantabricã. Acerrimi vir iudicij Scaliger, Theophraſti φλόγα ſeu φλόγιον eſſe exiſtimauit: vulgato idiomate noſtro ab odore caryophylli, quẽ flos imitatur, *gyroſſlée* dici conſueuit.

ὅμοια δρυΐ] Plinius, lib. 25. cap. 8. *Vetonicam* ſcribit *à radice folia ſpargere ferè lapathi.* Talia verò ſunt, quæ proximè ſequenti capite à Dioſcoride Britannicæ aſſignantur.

τὸ σπέρμα ἐσταχυωμένον] *Spicatum* vertimus, imitati Antonium Muſam, lib. de herba Vettonica. Sed ſpicatum ſemen intelligimus, in caulis ſpica diſpoſitum, qualis & in thymbra Dioſc. thymo, ſtœchade ac ſimilibus alijs cernitur, frugum cerealium ſpicam quodammodo præ ſe ferens. Στάχυς enim Græcis, Latinis ſpica, propriè dicitur, quicquid nucamẽti modo compactum mucronato faſtigio ſemen incluſum gerit.

τῷ δὲ φύλλων διδόναι] Lege, δίδοται. & in fine huius periodi, ἀντὶ τοῦ, πινόμεναι, πινομένη. Sic paulò pòſt, vbi legitur, σπληνικοὺς δὲ, malim, σπληνικούς τε.

Cap. II. ῥίζαν λεπτὴν καὶ βραχεῖαν] Hanc eandem radicem nigram deſcribit Plinius, lib. 25. cap. 3. Autores Aduerſariorũ biſtortam noſtrã, Britannicam veram ac legitimam eſſe cenſent: & quò meliùs ſententiam ſuam tueantur, ἀντὶ τοῦ, λεπτὴν, παχεῖαν reponunt: & φύλλα δασύτερα exponunt, non quidem piloſiora, ſed rigidiora ac firmiora. Quàm verò id audacter, vnuſquiſque viderit.

Cap. III. πυῤῥὸν ἢ χρυσοειδῆς] Non deſunt qui ἀντὶ τοῦ, πυῤῥὸν, πορφυροῦν reponendum ſuſpicentur, Plinij autoritate non contemnenda freti: qui quidem, lib. 25. cap. 7. Lyſimachię florem purpureum aſſignat. Ac certè quidem præter Lyſimachiam Dioſc. auri colorem, nõ dubium eſt quin & congener altera flore purpureo, aut certè in purpuram inclinante, reperiatur.

Cap. V. πολύγονον θῆλυ] Prioris Polygoni duo genera, marem & fœminam agnoſcit Plinius, lib. 27. cap. 12. Quæ enim hîc fœmina eſt Dioſcoridi, tertium Polygoni genus eſt Plinio, quod *oreon* vocat, quia, vt ipſe vult, *in montibus naſcatur.* Attamen Dioſc. in aquoſis riguíſve gigni tradit: quæ ſententia hauddubiè potior cenſenda eſt. Siquidem, vti veriſimile eſt, Polygonos fœmina ea eſt, quæ hippuris ſimilitudinem refert, quámq; Herbarij propè omnes pro

legitima Polygono fœmina videtur agnoſcere.

CAP. VII. φύεται ἐν ἀγρίοις] Sic Oribaſius. At codex Dioſc. Ald. φύεται ἐπὶ γῆς ἐν ἀγρίοις. Marcellus in vetuſtis quibuſdam codicibus legiſſe videtur, ἐν Αἰγύπτῳ: quæ lectio vt Cornario, ita & mihi iccirco placuit, quòd & Plinius de hac Clematide agens, lib.24.ca.15.eam AEgyptiam cognominat, ſubdítque AEgyptum eam maximè gignere. Huc adde quòd hic rurſum ad finem capitis legitur, φ. ἐσθω ἐν χέρσοις. quanquam & incultum ſolum nihil obſtat quo minùs ſimul etiam pingue lætúmque eſſe poſſit.

κλήματα δὲ ἔχει μικρά] Sic Oribaſius & Paulus. At cum Cornario lego, μακρά. Nam & Clematidem longam ac tenuem agnoſcit Plinius, loco citato. Sed & κώπεψια ita legendum admonet. Sunt enim longa, imò interdum longiſſima, eius Clematidis quam Vincaperuincam vocant ſarmẽta, ſeu vitiginea flagella: vnde & natum prouerbium, κληματὶς Αἰγυπτία.

CAP. VIII. ῥίζα πηχυαία] Lacuna in vetuſto codice legit, παχεῖα. Plinius etiam, lib.25.cap.6. *Polemoniam* ſcribit eſſe *radice craſſa*. Sed vtramuis lectionem recipias, parum intereſt. Nam Monſpelienſium Polemonia, quæ Dioſcoridis deſcriptioni aptè reſpondere videtur, radice ſimul & craſſa & cubitali conſpicitur.

CAP. IX. λεπτὰ φύλλα, κεφάλια δὲ, ὡς θύμου.] φύλλα non habent vulg. exempl. vti neque Oribaſius. Matthiolus verò & Anguillara legendum ſuſpicantur, κεφάλια δὲ καὶ φύλλα, ὡς θύμου. Ego Aldinum codicem ſecutus ſum.

πτυέλου προσκλητικόν] Symphyton petræum deſcribens etiam Plinius, lib.27. cap. 6. inter alia, *ſalinam ciere* ſcribit. Sic & Apuleius, *ſalinam prouocare*. Et ea certè quidem ratione ἄδιψον eſſe crediderim. Attamẽ pro iis vocibus apud Oribaſium legitur, συπτικόν. quæ lectio Matthiolo probatur.

ὑποπόρφυρον] Oribaſ. ὑπόπυῤῥον. Plinius, citato loco, *Symphyti petræi radicem rutilam* deſcribit: Apuleius, *fuluam*.

συμπήσσει ἑψόμενα] Lege, συμπήσσει ἑψόμενον, aut certè, ἑψόμενα σὺν αὐτῷ. Eſt autẽ συμπήσσειν, idem quod συμπηγνύειν, ἤτοι συνάγειν; qua voce deinceps vtitur Dioſc. ſequẽtib⁹ proximè capitibus. Plinius *vulneribus ſanandis tantam* ſcribit eſſe *Symphyti præſtantiam, ut carnes quoque, dum coquuntur, conglutinet addita: unde & Græci nomen impoſuerunt*. Apuleius *hãc herbam hoc argumentum habere* prodidit, *ut carne bubula conciſa & in cacabum miſſa, eius radicis ſi miſeris drachmas duas, cocta carom unũ cohæreat*.

CAP. X. ἄνθη ἔπεσι μήλινα] Symphyti alterius florem *nigrum* perperàm dixit Apuleius; quaſi μέλανα legerit.

CAP. XI. λευκῷ τῷ εἴδει] λευκῷ, οἰνώδη, legit Oribaſius: quem Marcellus etiam ſecutus in eo videtur. At ego, ἰνώδη, cum Lacuna legere malui: qui quidem in vetuſto quodam Dioſc. codice, quem ſæpenumerò citat, ita ſe legiſſe teſtatur. Ceterùm non, ὀλέστιον, ſed ὀλόστιον, ſeu ὁλόστεον ex autoritate Galeni & Plinij legendum iudico. Ita enim κατ' ἀντίφρασιν dictum eſt, quaſi ὅλον ὀστῶν, quod ipſum apertè innuit Plinius, lib.27.cap.10. his verbis: *Holoſtium herba ſine duritia ex aduerſo appellatã à Græcis, ſicut fel dulce* &c. Langius in epiſt. non ὁλόστεον ſed ὀστόκολλον, ex Abſyrto legendum cenſet.

CAP. XII. στοίβη] Addunt codices alij, γνάφαλον, quam vocem etiam reddere viſum eſt. Nam Stœben, tanquã ætate ſua vulgo cognitam, minimè deſcribendam duxit Dioſcorides. At nobis eſt hodie penitus incognita, quanquam & Theophraſto & Plinio eadem cum Phleo fuiſſe videtur. Sed & frutex Phleos vocatus quinam olim fuerit, æquè ignoratur. Id tantùm ex variis Theophraſti locis nobis colligere licuit, Phleon ſeu Stœben, herbam eſſe lacuſtrem, fruticoſam, aculeatã, folio carnoſo, iuxta quod in caule gerat aculeum (non item *in folio*, vti voluit Plinius) cuiq; preterea ſit αἰθήλη, ſeu panicula lanuginoſa, quæ placentaceum quiddã referat, mollis ac rubida, ſeu ad ad rufum colorem inclinans. Subit autem hoc loco mirari ridiculũ planè quorũdam errorem, qui iccirco in Stœbes foliis hepatis figuram requirunt, quòd Gal. tum in lib. de form. fœtus, tũ & alibi in Anatom. adm. ſcripſerit, hepatis παρέγχυμα ſpatia inter ipſius vaſorum diuiſuras inania perinde ac Stœbẽ implere & infarcire. Enimuerò & ipſe Gal. lib.7. de vſu partiũ, etiã pulmonum παρέγχυμα ratione eadẽ ipſi Stœbæ comparat, dum ſcribit, ſubſtantiam mollem ac ſpongioſam inter arteriæ aſperæ cæterorúmque pulmonis vaſorũ ramulos neceſſariã fuiſſe, quæ ſpatia inter ipſa inania Stœbes inſtar oppleret, eſſétq; ſimul illis ceu firmamẽtũ atq; propugnaculũ. Porrò iis verbis hauddubiè non quidem ipſi herbæ pulmonẽ aut hepatis παρέγχυμα, ſed παρεγχύματος vſum vſui cõparat, quẽ præſtabat herba ipſa, aut ipſius certè αἰθήλη ſeu mollis lanugo, cuius mentionẽ fecit Theophr. lib. hiſt. 4.ca.11. nempe quoniã illa, vti & cæterarũ tomentitiarũ plãtarũ partibus nonnullis, ſtibadia, puluinaria & doſſuariorum iumentorum (νωτοφόρα Græci vocant) ſagmata tomenti loco infarciebantur.

CAP. XIII. φύλλα δὲ πρὸς τῷ] Clymeni deſcriptiones duas longè diuerſas afferre videtur Plinius, lib.25.c.7. Scilicet illi, pro Autorũ quos ſecutus eſt diuerſitate, duplex Clymenon facere viſum eſt: è quib⁹ poſterius cũ Dioſcoridis Clymeno aptè cõuenit: alterum, etſi quibuſdam, vel ut etiam Theophraſto, Clymenon dictum, Dioſcoridis tamen periclymenon repræſentare videtur: quod idẽ ipſe Plinius, veluti ſui oblitus, rurſum periclymeni nomine deſcribit, lib. 27. c. 12.

ποιεῖ δὲ ὁ χυλὸς πρὸς αἱμ.] Ex hoc loco ſatis patet, ſiſtendi ſanguinis vim, quæ apud Pliniũ vitio librariorũ Cyclamino tribuitur, c.12.lib.26. Clymeno potiùs aſcribendam eſſe, & pro *cyclamino*, eo loco reſtituendum, *Clymenos* ſeu *clymenon*, in hũc modum: *Sanguinis profluuiũ ſiſtit herbæ pæoniæ ſemen rubrũ. Eadẽ & in radice uis. Clymenos uerò* (nõ, cyclaminos) *ſiue ore ſanguis reiiciatur, ſiue è naribus, ſiue aluo fluat, ſiue fœminarum utero*, &c.

CAP. XIIII. ἐπὶ ἡμέρας μ'] Tricenis diebus ſcribit Plinius, Clymeno iſta tribuens, lib. 26. c. 8. quãuis & rurſum, lib.27.cap.12. de Periclymeno agens, idem ipſum repetit, addítque prætereà, vrinam cruentam cieri à decimo ſtatim die. Ex quibus patet, in præfiniendo huic potui dierum numero, Plinium à Dioſcoride diſcrepare.

καὶ ἀγόνους ἱστορεῖται ποιεῖν] Sic Galenus, libro octauo ſimpl. cap. de Periclymeno: ξηραίνει δὲ καὶ σπέρμα. καὶ τινές φασιν, εἰ ἐπὶ πλεῖον πίνοιτο, παντάπασιν ἀγόνους γίνεσθαι τοὺς πίνοντας. ὀρίζουσι δ' ἔνιοι

η. iij

καὶ τεσσαρακοντα ἡμερῶν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πόσει, καθάπερ Διοσκουρίδης, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα λέγων ἱσορεῖσθαι αὐταῖς. οὗτος δὲ καὶ τὸ οὖρον αἱματῶδες γίνεσθαι φησὶν ἀπὸ τῆς ἕκτης τῶν ἡμερῶν. hoc eſt, *Deſiccat quoq; ſemẽ prolificum: aiuntque nõnulli, qui copioſiùs biberint, omnino ſteriles euadere. Nec deſunt qui ad eam potionem certum dierum numerum præfiniant, nempe ſeptem & triginta, quemadmodum refert* Dioſcorides: *qui & ipſe urinam a ſexta die cruentam reddi prodidit.* At Theophr. lib. 9. cap. 19. vim iſtam Clymeno tribuens ſcribit in hunc modum: ἀδυνατεῖν δέ φασι γεννᾶν, καὶ ἐάν τις τοῦ κλυμένου τὸν καρπὸν πίνῃ συνεχῶς τριάκοντα ἡμέρας ἐν οἴνῳ λευκῷ, συλλέξας ὅσον χοίνικα τὸ ἴσον ἀν' ἑκάστην ἡμέραν. ἐὰν γὰρ ἐκτελέσῃ τὴν πόσιν, ἀγονεῖν τὸ ὅλον. id eſt, *Gignere nequaquam poſſe aiunt, & qui ſemen Clymeni collectum modo ſextarij triginta aſſiduè diebus portionibus æquis biberit ex uino albo. Sic enim penitus ſterileſcere hominem aiunt.* Hũc etiam ſecutus Plinius, lib. 25. cap. 7. de Clymeno verba faciens: *Hic indicandum eſt*, inquit, *dum medeatur, ſterilitatem potu etiam uiris fieri.* Sed certum nullum iſti potui dierum numerum præſcribit: vrinam tantummodò cruentam cieri à decimo ſtatim die monuit, lib. 27. cap. 12. quod iam antè annotauimus.

CAP. XV. χερσαῖος ἀνδράχνῃ] Ego cum rei herbariæ Aduerſariorum nouorum Autoribus, ἀράχῳ, legere malim, aut certè, φακῷ vel ἀφάκῃ. Siquidem Tribulus terreſtris Arachi, (quæ Plinij eſt Cracca, niſi mendum ſubeſt, quámque ab Araco diſtinguit Gal. 1. de alim. fac.) itémque lentis & aphacæ folia quodãmodo æmulatur. Theophraſtus certè quidem, lib. 6. hiſt. ſtirp. alterius Tribuli terreſtris folium ſcribit eſſe ἐρεβινθώδης, hoc eſt, *veluti ciceris*: quo loco duo agnoſcit τριβόλου ἐπιγείου genera, vnum ἐρεβινθώδης, alterum φυλλάκανθον. Secutus & eum Plinius, libri vigeſimiprimi capite decimoſexto, duo conſtituit præter aquaticum Tribuli genera, quorum vni folium ſcribit eſſe cicerculæ, alteri aculeatum: vbi tamen cicerculam cum cicere confudiſſe videtur.

καὶ τὰ κλήματα μακρά] Vox, μακρά, deſiderabatur in vulg. exemplaribus, ſed eam addit Oribaſius, itémque vetuſtus quidam Dioſc. codex, teſtibus Lacuna & Matthiolo. Quin & longas eſſe Tribuli terreſtris viticulas, αὐτοψία ipſa indicat.

πρὸς αὐτοῖς ἀκανθαι στρυφναί] Eſſet fortaſſe legendum, πρὸς τοῖς καρποῖς: ſpinoſum enim ſeu aculeatum fructum vtrique Tribulo tribuunt Theophraſtus & Plinius: quod & ita habere omnibus rei herbariæ peritis compertum eſt. Stare tamen etiam poteſt vulgata lectio: à viticulis enim haud ita diſſitæ ſunt ſpinæ, quæ fructum ambiunt. At ſunt & alteri Tribulo aculeata folia, quem φυλλάκανθον deſcripſit Theophraſtus, ita vt illud, πρὸς αὐτοῖς, non omnino malè ad folia etiam ipſa nonnulli retulerint. Porrò στρυφναὶ ἄκανθαι Metaphoricè dixit Dioſcorides, vti & nos *acerbas*, quòd attrectantibus moleſtum interdum vulnus infligant: quale etiam acerbum Latinorum nonnulli dixêre.

φύεται δὲ παρὰ ποταμοῖς] Sic legit Serapio. Attamen redundare videtur illud, παρὰ ποταμοῖς, & à ſciolo quodam ex proximè ſequenti periodo huc fuiſſe tranſlatum. Vix enim fuerit veriſimile, vnam & eandem plantam & iuxta flumina & in domorum areis naſci ſolitam. Plinius certè quidem in hortis terreſtrem Tribulum naſci prodidit, vti aquaticum in fluminibus, lib. 22. cap. 10.

φύλλα πλατέα] πτελέας, legiſſe videtur Plinius: qui quidem libri vigeſimiprimi capite decimoſexto, Tribulum paluſtrem folio *ad effigiem ulmi* depingit.

CAP. XVI. λειπόπετρα δὲ καὶ μικρόπετρα] Præter vetuſti codicis fidem, fecit etiam Plinij autoritas, vt pro, μακρόπετρα, μικρόπετρα, reponendum exiſtimauerim. Is enim libri vigeſimi capite octauo: *Eſt & beta ſylueſtris*, inquit, *quam Limonium uocant, alij neuroides, multum minoribus tenuioribus ac denſioribus folijs, undecim ſæpe, caule lilij.* Sic enim legendum, non, *caulium*.

CAP. XVII. φύεται δὲ ἐν πρασιαῖς] Lagopoda *in ſegetibus* naſci ſcribit Plinius, libro 26. capite octauo. Ego πρασιαῖς iccirco *ſegetum areas* verti: quanuis πρασιαὶ, hortorum areas propriè ſignificant.

CAP. XVIII. ὅμοια σέριδι] Cùm vulgata exemplaria, ἴριδι, haberent, reſtitui, σέριδι, quo modo legit Oribaſius. Sed & Lacuna itémque Goupylus in vetuſto quodam codice ita ſe legiſſe teſtantur: ſic etiam habet Epitome Pſellij. Plinius tamen lib. 27. c. 12. *Medium* ſcribit *folia habere iridis ſatiuæ.* Sed & eo loco, *ſeridis ſatiuæ*, reponere ſatius fuerit: ſiquidem iris minimè (quod equidem legerim) in ſylueſtrem & ſatiuã diſcernitur: quanuis Theophr. ἴριδος ἀγρίας, quæ cum xyride Dioſcoridis eadem eſt, mentionem faciat. At Seridis tum Dioſcoridi, tum & ipſi Plinio, duo traduntur genera: vnum ſylueſtre, ſatiuum alterum.

τὸ δὲ σπέρμα σὺν οἴνῳ] Ita Galenus Medij radicem ac ſemen contrario ſcribit eſſe temperamento, ſimpl. libro ſeptimo. Siquidem illa auſtera eſt, fluorémque muliebrem cohibet: hoc verò, menſes ciet, quippe quod tenuium ſit partium & incidendi vi præditum. Contrà verò Plinius, loco modò citato, *Medij ſemen contra fœminarum abundantiam* dari prodidit.

CAP. XIX. τὰ φύλλα λεῖα μετ' ἐλαίου] Plin. libri vigeſimiſeptimi capite nono: *Epimedij folia in uino trita uirginum mammas cohibent.* Hic vinum, ille oleum, haud ita magno diſcrimine, deſiderat.

CAP. XX. φύεται δὲ μάλιστα ἐν ἀρούραις] Xiphiõ, quod hîc Dioſc. in aruis potiſſimùm gigni prodidit, Plinius, lib. 25. ca. 11. *in humidis* naſci tradit. Sed vtraque ſententia rectè conſtare poteſt. Quid ni enim etiam arua plurima humida reperiantur? Huc adde quòd, ſi ad Dioſc. verba diligentiùs attendas animum, illum perſpicies non planè negauiſſe, quin etiam in humidis locis aliis Xiphium naſci poſſit. Cæterùm Plinius Gladiolum, etiam Cypirum nominat, lib. 21. cap. 17. & 18. & ipſum à Cypero diſtinguit: vtriúſque tamen hiſtoriam manifeſtò confundit.

CAP. XXII. κυάμοις ὅμοιος, στρογγύλος] Quærat aliquis, quomodo Xyridis ſemina fabis ſimilia ſimul & rotunda eſſe poſſint, ſiquidem fabæ oblongæ ſunt & latæ, non item rotundæ. Vt à contradictione Dioſcoridẽ vindicet Matthio-

lus, Xyridis ſemen ait, nō figura, ſed odore tantummodò, fabas referre, quaſi id voluerit Dioſcorides, prætereáque comperiſſe ſe Spatulæ fœtidæ vulgò dictæ ſemina (quam quidem legitimam Xyrida eſſe autumat) fabas omnino redolere. Illud verum néc ne ſit, nondum equidem exploratum habeo. Neque tamen dubito, quin etiam illa Xyridis ſemina fabarum figuram referre voluerit Autor. Sed animaduertēdum fuit, & Theophraſti & Dioſc. aliorúmque priſcorum fabas à noſtratibus fuiſſe longè diuerſas: quippe quæ & minores eſſent & penitus rotundæ, vti pluribus argumētis ex eorum teſtimonio & autoritate ductis doctè & luculenter probat Dodonæus, cap. de Bona ſeu phaſelo maiore.

γλυκέος πεπλασμένη] Serapio legiſſe videtur, μετὰ γλυκέος πεπλασμένης, ſed perperàm meo iudicio. Nuſquam enim alibi; quod ſciam, γλυκέος πεπλασμένου mentio occurrit.

CAP. XXIII. θριδακίνῃ τῇ ὀξυφύλλῳ] Ad hanc ipſius lactucæ foliorum ſimilitudinem, quæ in Anchuſa reperitur, reſpiciens Nicāder, ἀγχούσης θριδακηίδα χαίτην dixit, in Theriacis.

τραχέα, μέλανα] Orib. ἀντὶ τοῦ, μέλανα, μεγάλα, legiſſe videtur. At Lacuna vtrunque, & μέλανα & μεγάλα, reperit in vetuſto codice, quantum ex ipſius verbis licet colligere.

περιεπλασμένα τῇ γῇ] Quarum ſtirpium folia hoc modo per terram repunt, ἐπιγειόφυλλα nominat Theophraſtus. De Anchuſa verò contrà ac Dioſc. videtur ſenſiſſe Plinius, libro 21. cap. 16. Poſtquam enim ea commemorauit, quorum caulis per terram repit; è diuerſo ſtare ſcribit Anchuſam, inficiendo ligno ceriſq; radice aptam. Sed illud ipſum non de tota planta, ſed de caule tantummodò, accipiendum eſt. Quæ enim Anchuſæ folia radici proxima ſunt, terræ velut affixa reperias.

ἐν τῷ θέρει γινομένη] Hæc vox, γινομένη, mendi ſuſpicione minimè vacat, idque non immeritò. Lacuna legit in vetuſto ſuo codice, γινομένη. Marcellus ex antiquiſſimi cuiusdam exemplaris fide reſtituit, γινωσκομένη: quam lectionem ego ſecutus ſum. At Auicennas alicubi legiſſe videtur, ψηλαφωμένη, aut quid tale. Scribit enim lib. 2. *Anchuſæ radicem ſi ætate tangatur attrectetúrue, ſanguineo colore manus inficere.*

καὶ παλαιὰ ἕλκη] *Sanat ulcera in ærato* (inquit Plinius, lib. 22. cap. 20) *præcipuè ſenum, & aduſta:* quaſi παλαιὰ ἕλκη, *ulcera ſenum* reddere debuerit.

καὶ ἀλφοὺς καὶ λέπρας] Plinius, loco modò citato: *Anchuſæ radicem lepris & lentigini ex aceto illini* ſcribit. Rurſúmque proximè ſequenti capite, de altera Anchuſa: *lentigini*, inquit, *ac lepris radix illinitur*. Vtrobique verò, *vitiligini*, pro, *lentigini*, reponendum videtur.

πρὸς τὰς σύψεις τῶν μύρων] Coloris potiùs conciliandi gratia radicem Anchuſæ vnguentis addi innuit Plin. lib. 13. cap. 1. *Vnguentis*, inquit, *coloris cauſa additur Anchuſa.*

CAP. XXV. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη] Anchuſæ non tria tantùm, ſed quatuor genera agnoſcit Galenus: verùm ei ſecunda recēſetur, quę deinceps Dioſc. λύκοψις dicitur: Paulo verò, vti & Nicandro, λύκαψος.

CAP. XXVI. καὶ παχύτερα καὶ τραχέα] Etſi anteà in vulgatis exempl. legebatur, βραχύτερα καὶ παχέα, attamen quia præter vetuſtū Dioſc. codicem, etiā Oribaſius habebat, παχύτερα καὶ τραχέα, lectionem hāc iccirco recepi, eóq; lubentiùs, quòd & Plin. lib. 27. cap. 11. de Lycopſi agit in hæc verba: *Lycopſis longioribus quàm lactucæ eſt folijs, craſſioribúſque*, &c.

CAP. XXVII. οἱ δὲ ἀλκίδιον] Paulus δωρίδα vocari ſcribit. Plin. lib. 22. c. 20. dorida, vbi ita ſcribit: *Eſt & alia ſimilis, pſeudanchuſa ob id appellata, à quibuſdam uerò Echion aut doris, & multis alijs nominibus*, &c. Eadem enim eſt cum Echio, quam pſeudanchuſam ibi nominat. Fortè verò etiam pro, ἀλκιβιάδιον, ἀλκίβιον, legēdum. Alcibion porrò *qualis eſſet herba, apud Autores non reperiri* ſcribit Plin. lib. 27. cap. 5. Reperire tamen potuerat apud Nicandrum, qui quidem in Theriacis docet, Echion Alcibium dictum ab Alcibio quodam, qui primus Echij vſum contra ſerpētes adinueniſſe fertur, cuiúſque hiſtoriam aliquot verſiculis proſequitur. Alio verò Theriacorum loco, æquè ac teſte ipſius Scholiaſte Numenius autor non contemnendus, ἔχιος ſeu ἐχίου, & per epenthesin ἐχείου, duo genera conſtituit. Sed eorum alterum illud eſt, quod Ocimoidis nomine ſequenti capite deſcribitur.

τραχέα ὑπόλευκα] Orib. ὑπόλευκα, ſed minùs rectè, meo iudicio. Inferiùs verò pro eo quod habetur, πρὸς λόγον τοῦ ἐπ᾽ ἄκρῳ, lego, πρὸς λόγον τῷ ἐπ᾽ ἄκρου.

ἀδήκτους ποιεῖ] Aliud eſt quod voluit Paulus, dū de Echio apertè ſcribit in hunc modū: τοὺς δακνομένους ἀβλαβεῖς διαφυλάττει. Non enim voluit Echij potu arceri ſerpentiū morſus, ſed ita irritos reddi, vt nocere minimè poſſint.

CAP. XXVIII. ἐοικότας μελανθίῳ] Sunt qui putent ſiliquas Ocimoidis hîc melanthij vaſculis aſſimilari. At quoniam illius ſiliquas iam pronuntiauit Autor hyoſcyamo ſimiles eſſe, hoc loco iudico tum Ocimoidis tum melanthij ſemina potiùs inter ſe conferri. Quamobrem, ἐοικότος, non, ἐοικότας, legendum cenſeo.

καὶ πεπέρεως] Marcellus & Cornarius addunt, *& uino*. Ruellius, *cum melle & uino*. Sed illud, *& uino*, quid opus fuit ex præcedenti periodo repetere, cùm ſatis per ſe ſubintelligatur?

CAP. XXIX. ὀποῦ δὲ μεστὸς ἐστιν] Ita Plinius de Erino, lib. 23. cap. 7. *utcunque decerpta lacte multo & dulci manat herba*, &c. Neq; dubito quin ab eo lacteo liquore ſiue ſucco, quo Erini caulis foliáq; turgent, ad caprifici ἐρινὸς ſiue ἐρινεοῦ dicti ſimilitudinē, id nominis ea herba ſibi aſciuerit. Plinius Erineon nominat, ipſiúſq; deſcriptionē ſermoni de caprifico ſtatim ſubiūgit, *propter gentilitatē*, vt ipſe ait. Galeno ἔχινος dicitur, 6. ſimpl. Paulus tamen ſeorſim & Erini & echini meminit, quaſi diuerſas eſſe plātas exiſtimauerit. Alij hanc eandem ocimum aquaticum appellant.

πρὸς μέλιτος] In Aldino codice vox, κυάθους, quæ habetur in Pariſ. minimè reperitur: atq; hîc etiā redundare viſa eſt. Nam & Paulus de Erino agens, ſcribit in hunc modū: Ἔρινος ἔνυδρός ἐστι πόα, ἧς τοῦ καρποῦ ∠ β´ μετὰ μέλιτος ∠ δ´ ἐγχριόμενα, ῥεῦμα ὀφθαλμῶν ἵστησι. hoc eſt, *Erinos aquatica herba eſt, cuius ſeminis drachmæ duæ cum mellis drachmis quatuor illitæ, oculorum fluxiones ſiſtunt.* Quamobrem & ego in Dioſcoridis contextu cyathorum vice drachmas ſupplendas eſſe duxi.

. περὶ τὴν κύστιν ἕλκη & λίθους] In hac periodo cum Serapione veteris exemplaris lectionem ſequi placuit. Plinius quoq; , lib.24.cap.19. *Graminis*, inquit, *radix decocta in uino, torminibus medetur & urinæ difficultatibus, ulceribúſque ueſicæ, & calculos frangit*. Quòd ſi quis vulgatam lectionem, τὰ περὶ τὴν κύστιν περιαιρώματα λιθώδη, retinere malurit, minimè repugnabo.

CAP. XXXIIII. καὶ ἔσωθεν ἐστὶ καὶ] Poſterius, καὶ, libenter expungo: vel adijcio, μάλιστα. Alioqui vocem illam, ἔσωθεν, non ad σιδηρῖτιν, ſed ad κεφαλὴν referri oporteret: quod minùs placet.

CAP. XXXV. ἐν τοίχοις καὶ ἀμπελῶσιν] Siderion Heracleon, quale hîc deſcribitur, *iuxta lacus & amnes inueniri* ſcribit Plinius, lib.25.cap.4.

νεοτρώτων] Lacunæ vetus codex habet, νευροτρώτων. Plinius etiam de Sideritidis genere quodam ita ſcribit, lib.25.cap.5. *Hanc etiam præciſos neruos glutinare faciunt*. Sed ego cum Lacuna vulgatam lectionem magis probo.

CAP. XXXVI. ὑπόπυρρα] Ita Serapio. At Oribaſ. ὑπόπικρα, *ſubamara*. quē ſecutus eſt Marcellus. Sed & Lacuna in vetuſto Dioſc. codice, ὑπόπικρα, legiſſe ſe teſtatur.

λευκὰ καὶ χρυσίζοντα] Serapio expreſſiùs tradit, Achilleæ flores in principio albos, deinde verò aureos conſpici, vti & Oribaſij interpres. At cæteri Interpretes, *purpureos*, addunt: ex iiſquè nonnulli volunt Achilleę flores vario inter candidum, purpureum & aureum colore cōſpici: alij in varijs Achilleæ plantis tres illos floris colores obſeruari. Cæterùm pro ea voce, ἐγκάθισμα, quæ eſt ad capitis calcem, ſunt qui, ἐγκάντισμα, legiſſe videantur.

CAP. XXXVIII. διὰ τὸ πολλὴν ἐν τῇ Ἴδῃ] Scribit itidem Plinius, lib.16.cap.7. *Rubi tertium genus Idæum uocaſſe Græcos à loco*: Rurſùmq;, lib.24.cap.14. *Idæum rubum appellatū eſſe, quoniam in Ida, non aliâs, naſcatur*. Sed apertè fallitur, dum non alibi quàm in Ida naſci opinatur: cùm paſſim occurrat. Rectiùs Dioſc. qui quoniā copioſus in Ida prouen͂iat, ideò Idæum dictum aſſerit.

CAP. XXXIX. ἕλξίνη ἔχει φύλλα] Ciſſampeli cognomentum rectè adijciunt Interpretes ex Gal. & Paulo: qui quidem de hac eadem Helxine agentes, ἣ καὶ κισσάμπελος ὀνομάζεται, addūt, ad diſtinctionē alterius Helxines, ſeu muralis herbæ, de qua deinceps hoc eodem libro Dioſcorides actutus eſt. Neque porrò exiſtimandum Helxinem, de qua agit Plinius, lib.21.cap.16. harum alterutram eſſe. Siquidem alia eſt, quam ixinen veriùs nominare debuit cū Theophraſto, lib.hiſt.6.cap.4. ex cuius verbis ſuam ipſe hiſtoriam depromipſiſſe videtur. Hoc verò capite deſcriptam Helxinen, rectiùs Plinij *conuoluulum*, lib.21.cap.5. commemoratum, eſſe dixeris, eo nomine donatū, quòd ſuarum viticularum ope vicinis ſeſe aduoluat adminiculis.

κοιλίαν κινεῖ] Gal. & Plinius huic Helxinæ vim tribuunt διαφορητικὴν, in quo minimè (quod voluit Marcellus) Dioſcoridi repugnant: quandoquidem vtraque facultas, & diſcutiēdi & ſoluendi aluum, poteſt citra controuerſiam vni eidémque plantæ competere.

CAP. XLI. ὑπομήλατα πριονοειδῆ] Malim, πριονοειδῆ, vt & proximè ſequēti capite: *ſerratim* vertit Apuleius: quanquam & πριονώδης aduerbium, *Ilicis modo* ſignificat, cuius itidē folia ſerratis inciſuris diuiſa ſunt.

ἑτέραν ἀργεμώνην] Ex Dioſc. verbis quæ habentur, lib.2.cap. de anemone, ſatis patet legendum hoc loco, non ἀργεμώνην, ſed ἀργεμώνην. Ibi enim eos erroris inſimulat, qui EVpatorium & argemonen vnam eandémque plantam eſſe exiſtimabant. Et is tamen error ita hucuſque inualuit, vt Dioſc. EVpatoriū, nonnihil immutato nomine, agrimonia vulgo dicatur.

CAP. XLII. ἐοικότα ἡδυόσμῳ] Hæc ipſa πεντάφυλλα folia vitigineis aſſimilat Theoph. lib. hiſt. 9.cap.14. his verbis: ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὥσπερ οἴναρον, μικρὸν δὲ καὶ τὴν χροιὰν ὅμοιον. hoc eſt, *habet quidem folium inſtar uitis, ſed paruum & colore ſimile*: quanuis fateor quibuſdam alijs locis apud eundē Autorem οἴναρον pro vnedone ſeu arbuto vſurpari. Porrò Dioſc. illa eadem mentæ comparat: fortaſſe partim magnitudinis, partim ipſius formæ habita ratione, vti ille ad colorem ſimul & formam videtur reſpexiſſe. Cæterùm falli meritò exiſtimatur Plinius, dum lib.25.cap.9. *Quinquefolium fraga gignendo commendari* ſcribit: ſiquidem alia eſt planta quæ fraga gignit, fragaria vulgò dicta.

ῥίζαν δὲ ἔχει ὑπέρυθρον] Plinius, loco modò citato, *Quinquefolium* ſcribit *cùm effoditur, radicem habere rubram, ſed quæ inareſcens nigreſcat & anguloſa fiat*. Illud verò à Theophr. deſcripſit, cuius hæc ſunt verba, de eadem Quinquefolij radice: ὀρυττομένη ἐρυθρά. ξηραινομένη δὲ, μέλαινα γίνεται καὶ τετράγωνος.

ἐπὶ μὲν τοῖ τεταρταίοις] Legit Lacuna in antiquo exemplari, ἐπὶ μὲν τοῖ τεταρταίοις τέσσαρα, ἐπὶ δὲ τριταίοις τρία, ἐπὶ δὲ ἐφημερινοῖς, ἕν. In eundem quoque ſenſum Plinius, lib.26.cap.11. *Quinquefolij folia quidam terna tertianis dedêre, quaterna quartanis, plura cæteris: alijs omnibus, obolis tribus cum pipere ex aqua mulſa.*

CAP. XLIII. καὶ αἱμορραγίαν τὴν ἐκ μήτρ.] Diuerſas planè vires Phœnicææ herbæ tribuit Plinius, lib.22.cap.25. *Eſt & herba*, inquit, *Phœnicæa appellata Græcis, noſtris uerò hordeū murinum. Hæc trita è uino pota, præclarè ciet menſes*. Ex quibus verbis colligit doctiſs. Guillandinus, diuerſas eſſe plantas Phœnicæam herbam Plinij & Phœnicem Dioſcoridis. Sed equidem vel lapſum Plinium, vel in ipſius verbis mendum ſubeſſe, potiùs crediderim.

CAP. XLIIII. Ἰδαία ῥίζα] Idæam herbā vocat Plin. lib.27.cap.11. quam Dioſcorides hîc à parte potiore radicem denominat. *Idææ herbæ*, inquit ille, *folia ſunt quæ oxymyrſines: adhærent his uelut pampini, in quibus flos*, &c.

CAP. XLVII. ἵππουρις ἑτέρα] Interiectis quæ in cod. Ald. nothis reperiuntur, ſic malim: ἱππουρίδος ἑτέρας καυλὸς ἐστὶν ὀρθὸς, ἴσος, μείζων ἢ πήχεως, ὑπόκενος· κόμας δὲ ἔχει βραχ. Aut: Ἵππουρις ἑτέρα καυλὸν ἔχει ὀρθὸν, ἴσον, μείζονα δὲ πήχεως, ὑπόκενον, κόμας ἐκ διαστημάτων βραχυτέρας &c.

CAP. XLVIII. μικρὸς φρυγανώδης] Sunt qui αὐτὶ τῷ, φρυγανώδης, πρινώδης vel πρινοειδὴς, legēdum ſuſpicentur. Siquidem Coccum tinctile, (quam quiſquiliū Plinio dictam puto) ceu excremētum quoddā ferè ex ilicis aquifoliæ ſimili arbuſcula, eáque humili, decerpitur. Neq; tamē negauerim in ilice quoque & robore interdum reperiri.

Quin & eiuſmodi grana rubentia radicibus pimpinellæ locis quibuſdam adhærentia nonnulli obſeruarũt. At Pauſanias in Phocicis, Coccũ baphicam ſcribit eſſe, *fruticem rhamni magnitudine, folijs lentiſci, ſed nigrioribus & mollioribus, fructu ſolani, erui magnitudine, in quo gignãtur animalcula culicibus ſimilia.* E ſeneſcẽte quoque Cocco noſtro talia auolant animalcula: ſed ne tam repente gignantur, meliúſque grana conſeruentur, lecta illa aceto vinóve albo irrigantur, aut butyro alióve pingui illinuntur. Iccirco verò (quod velut in trãſcurſu dictum velim) & Cocci genus quoddã σκωλήκιον dictum refert Plinius, quod celerrimè in vermiculum ſeſe mutaret. Inde quoque factum putarim, vt Coccum noſtris *uermillon* dictum fuerit.

ἔπειτα ἡ ἐν Ἀσίᾳ] Vox hęc, Ἀσίᾳ, mendi ſuſpicione minimè vacat: quoniam & Galatiam & Armeniam Aſiæ regiones eſſe conſtat. Quare aut accipienda hoc loco Aſia, pro Lydiæ ciuitate, Aſiæ vni ex mundi partibus cognomine: aut; Λιβύῃ vel Πισιδίᾳ, reponendum fuerit. Siquidem gigni etiam Coccũ in Africa & Piſidia refert Plinius, lib. 16. cap. 8. Serapio certè quidem, Συρίᾳ, legiſſe videtur.

μετὰ ὄξους κατασπλασθεὶς] Alij cum oxymelite terunt, inquit Gal. 7. ſimpl.

ἐν ταῖς δρυσὶν] Anguillara reponit, ἐν ταῖς πρίνοις, ſeu ἐν τοῖς πρίνοις, quoniam πρῖνος etiã genere maſculino effertur apud Theoph. In ilice verò gigni Coccum, Theoph. lib. 3. hiſt. de ilice agens admonet, hiſce verbis: φέρει δὲ καὶ πρῖνος παρὰ τὴν βάλανον κόκκον τινὰ φοινικοῦν. hoc eſt, *fert & ilex præter glandem granum quoddam puniceum,* &c. Πρῖνον autem ibidem arborem deſcribit, cui ſit folium δρυῶδες, ἔλαττον δὲ, ἐπακανθίζον; id eſt, *quernum, at minus, aculeatum,* &c. Sed & apud Columellam ilicis mentio fit, quæ ſpinas non habeat. Porrò ſiue, ἐν ταῖς δρυσὶν, ſiue, ἐν τοῖς πρίνοις, legas, parum refert: quoniam δρυὸς nomine glandiferæ omnes arbores comprehenduntur, inter quas & ilicem recenſeri nemo negauerit. Cęterùm pro eo quod ſequitur, τῷ σώματι, Marcellus & Cornarius, ἐν τῷ θέρει, *æſtate*, reponendum non malè ſuſpicantur.

CAP. XLIX. τὰ φύλλα ἔχει ὅμοια] Galenus itidem, lib. 8. ſimplicium, Tragium hoc lentiſco ſimile facit. At Plinius parum ſibi conſtat, dum lib. 13. cap. 21. *Tragium* quod aliàs *tragonin* vocat, *fruticem* ſcribit eſſe *terebintho ſimilem*: lib. verò 27. cap. 13. eundem ipſum *Iunipero ſimilem* facit *& ſemine & folio & ramis.*

CAP. LI. Τράγος, οἱ δὲ, σκορπίον] Plin. lib. 13. c. 21. *Tragum* (ita enim legẽdum) *ſiue ſcorpionem* deſcribit, *ueprem ſine folijs,* &c. Rurſúmque, lib. 21. cap. 15. *Tragum ſeu ſcorpium in totum ſpinam* eſſe aſſerit. Sic & lib. 22. cap. 15. *Scorpium aſparagi caule deſcribit, habentem in cacumine aculeum.* Sed illa Theophraſti Scorpio, quem Nepam vertit Gaza, veriùs conueniunt, quàm Dioſcoridis Trago: quanuis non negauerim, Tragi ramulos acuto eſſe cacumine. Siquidem puſillum eum fruticem Tragum eſſe lubens agnoſco, qui non procul à Monſpelio apud oram maritimam naſcitur, ſine foliis, fructúmque profert, cùm ematuruit, eſculentum, rubi Idæi fructui haud ita diſſimilem, quem indigenæ, *raiſin de mar*, quaſi marinum racemũ, appellant. Verùm quoniam is ab Autoribus Aduerſariorum pleniùs deſcribitur ac elegantiſſimè depingitur, eò Lectorem reiicere ſatius fuerit.

πυρινὸ ὁ καρπὸς, ὡς ῥάγες] De Trago ſiue ſcorpio ita Plin. lib. 27. cap. 13. *Huius ramorum decem aut duodecim cacumina trita, ex uino pota, cœliacis, dyſentericis &c. auxiliantur.* Eum verò locum ex hoc Dioſc. contextu ita emendo: *Huius racemorũ decem aut duodecim acini triti ex uno poti,* &c.

CAP. LII. τὸ δὲ ὀξὺ καλεῖται] Theoph. lib. hiſt. 4. cap. 13. quo loco plantas aquaticas perſequitur, paulò ſecùs tria hæc iunci genera diſtinguit. Nempe acutum ſterilem primum cõſtituit, quem marem appellat: alterum frugiferum, priore craſſiorem & carnoſiorem, quem μελάγκρανιν vocant; quia ſemen nigrum gerat in cacumine, (atriferum Gaza, alij atricipitem vertũt:) tertium denique craſſitie carnoſitatéque inſignem, qui holoſchœnos vocatus eſt, ad vitilia texendáſque tegetes ideò vtiliſſimus, quòd mollis carnoſúſque eſt. Theophraſtum, quanuis obſcuriùs paulò, ſecutus eſt Plinius, lib. 21. c. 18. Duo enim facit Iunci prima genera, vnum mariſcum, alterũ marinum oxyſchœnõ dictum: cuius duo rurſum conſtituit genera: (perperam enim *tria* apud Plinium legi exiſtimo) nempe marem & fœminam. Tertius enim quem ſubiungit, holoſchœnos dictus, idem eſt profectò, meo quidem iudicio, cũ mariſco primo loco commemorato, quémque, niſi fallor, priores Latini *ſcirpum* appellabant. Galenus itidem, deindéque Ægineta, Oribaſius & Aëtius, σχοῖνον λείαν, vel potiùs ἑλείαν, id eſt, *iuncum paluſtrem*, duplicem faciunt, ὁλόσχοινον (pro quo mendoſè habetur apud Galenum, ὀλιγόσχοινος) & ὀξύσχοινον. Hunc verò rurſum duplicem cõſtituunt, κάρπιμον & ἄκαρπον. Is eſt in Iunci generibus diſtinguendis Autorum penè omnium conſenſus: à quibus tamẽ hoc loco Dioſc. quodammodo diſſentire videtur, niſi fortè (quod magis placet) σχοῖνον λείαν & ὁλόσχοινον vnum & eundem Iuncum eſſe voluit. Alioqui enim ſi ſingula verba ſpectemus, tria Iunci ſumma genera ſtatuere videtur, nempe læue, acutum & ὁλόσχοινον dictum: acutum verò deinde ſubdiuidere in ἄκαρπον & κάρπιμον, *frugiferum* inquàm *& ſterile ſeu infructuoſum.*

τραχυτέρα τῶν δυεῖν] Lego, παχυτέρα. Sic enim Theophr. poſtquam de duobus Iunci acuti generibus egit, addit: καὶ τρίτος τῷ μεγέθει καὶ τῇ παχύτητι καὶ σαρκώδει διαφέρων, ὁ καλούμενος ὁλόσχοινος. hoc eſt, *tertius magnitudine, craſſitie & carnoſitate præſtans, qui holoſchœnos appellatur.* Ita & Plinius, *Melancranis*, inquit, *craſſior & fruticoſior, magiſque etiamnum tertius, qui uocatur holoſchœnos.* Galenus itidem, 8. ſimpl. παχυτέρα δὲ καὶ χαυνοτέρα ἡ ὀλιγόσχοινος, pro quo repono, ὁλόσχοινος.

πινόμενος μετὰ κράματος] Plinius, loco antè citato: *Iunci ſemen toſtum & in aqua potum ſiſtit aluum, & fœminarum menſes capitiſque dolores facit. At qui uocatur holoſchœnos, eius folia quæ proxima ſunt radici, commanducantur aduerſus araneorum morſus,* &c. Ita Plinius aquã pro vino diluto vſurpat, itémque folia quæ morſibus imponit Dioſc. ore aſſumenda præcipit.

Ἡ δὲ ΑΙθιοπικὴ] Dioſc. codices partim ΑΙθιοπικὴ habent, partim ΕΓρητικὴ. Sed vtraque vox mihi, ęquè ac Valerio Cordo, ſuſpecta eſt. Plinius cer-

tè quidem EVripici iunci meminit: *Inuenio*, inquit, *etiamnum unum iunci genus, quod* EVripic*en uocant*. Sed quæ hîc ſeu AEthiopico ſeu EVripico iunco tribuuntur à Dioſc. eadem Galenus & Serapio ὁλοσχίνῳ tribuunt, ita vt meritò dubitari poſſit, ſitne hoc loco legendum, ἢ δὲ ὁλοσχοίνος: niſi tamen Αἰθιοπικὴ ſiue Εὐριπικὴ σχοῖνος, holoſchœni ſpecies eſt, à certo loco ita denominata.

CAP. LIII. βρύον ἐπὶ πετροις χόμενον] Lichena nõ eſſe verè muſcum, ſed potiùs quaſi muſcum, palàm oſtendit Gal. 7. ſimpl. his verbis: λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, ἔστι μὲν οἷον βρύον τι, τῆς φύσεως δ' αὖ ὀρθῶς ὀνομάζοιτο τῶν φυτῶν. hoc eſt, *Lichen in petris naſcens, eſt uelut muſcus quidam, attamen rectè in plantarum genere cenſeri poteſt*. Plinius quoque, lib. 26. cap. 4. inter Lichenis genera hoc ipſum receſens, *Eſt aliud*, inquit, *genus Lichenis, petris totum inhærens ut muſcus, qui & ipſe illinitur*, &c. Icciřco etiam in Dioſc. contextu ante dictionem, βρύον, vocem οἷον ſeu οἱονεὶ deſidero. Illud porrò ἐν παρόδῳ annotes velim, quo loco apud Gal. Lichena ἐπὶ ταῖς ὑγραῖς καὶ δυσώδεσι πέτραις φύεσθαι, hoc eſt, *humidis & graueolentibus petris innaſci*, ſcribitur, legendum ἀντὶ τοῦ, δυσώδεσι, δροσώδεσι, τουτέστιν, ἐνδρόσοις, hoc eſt, *roſcidis*.

διαχριόμενον. στόματος] Plinius, loco citato, *Morbum quoque regium*, inquit, *cum melle ſanat, ore illito & lingua*: quaſi legerit, μετὰ μέλιτος διαχριομένου τοῦ στόματος καὶ τῆς γλώττης. ἢ ῥευματισμοῖς παραπίπτει. Neque verò Ictericis illinitur tantùm Lichen, ſed & propinatur. Siquidem Gal. lib. 9. de comp. κατὰ τόπ. ex Archigene Lichenas cum aqua mulſa aut meraco potui dat ictericis. Cæterùm vtrum Lichen hemorrhagias ſiſtere valeat, dubitaſſe quodammodo videtur Gal. 7. ſimpl. hiſce verbis: εἰ δὲ καὶ αἱμορραγίας ἵστησιν, ὡς Διοσκουρίδης φησὶν, οὐκ ἔχω φάναι. i. *An uerò hæmorrhagias ſiſtat, uti retulit* Dioſcorides, *id uerò neutiquam dicere queam*.

CAP. LIIII. παρωνυχίας καὶ κηρία] Ruellius & Marcellus, σκληρίας, legiſſe videntur: attamen, κηρία, legendum eſſe ſatis innuũt Galeni verba, 8. ſimpl. quo loco & ipſum Dioſc. citat. Παρωνυχία ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας, ἰᾶται γὰρ παρωνυχίας. ὡς δὲ Διοσκουρίδης φησὶ, καὶ κηρία. hoc eſt, *Paronychia ab effectu nomen traxit, ſiquidẽ paronychias ſanat, &, ut* Dioſcorides *refert, fauos quoque*.

CAP. LV. κυπείρῳ ἴσον ἐστὶ] Sunt qui exiſtimẽt hîc à Dioſc. Chryſocomes ſeu chryſitæ radicem, cyperi radici ſaporis ratione conferri. Verùm quoniã ipſemet anteà, lib. I. cap. 4. cyperum ἔμπικρον, hoc eſt, *amaro guſtu*, eſſe voluit, hîc verò Chryſocomes radicem palàm aſſerit eſſe ἐν τῷ γλυκεῖ ὑπαύστηρον, hoc eſt, *ex dulci quodammodo auſteram*, vero ſimilius eſt figuræ tantùm quantitatíſve ratione hanc illi comparari. Aliqui tamen, κυπαρίσσῳ, ἀντὶ τοῦ, κυπείρῳ, legendum cenſent, vti & nonnulli, πικρὰ, ἀντὶ τοῦ, ὑπαύστηρον. At nobis religio fuit vulgatam multorúmque codicum autoritate ſtabilitam lectionem immutare.

πρὸς κάθαρσιν ὑστέρας] Ruellius Chryſocomes radicem cõtra vuluæ purgationes prodeſſe credidit. At nos veriùs *ad purgandam uuluam* reddidimus. Siquidem Gal. loco citato docuit, ἔχειν τι τῆς ἐμμηνίου καθάρσεως προτρεπτικόν. hoc eſt, *menſtruæ purgationis prouocãdæ uim quandam obtinere*. Sed & Plinius de eadem radice agẽs, lib. 21. cap. 20. *Potui datur*, inquit, *ad uuluæ dolores in aqua mulſa decocta, ciet menſtrua*, &c.

CAP. LVII. Ἑλίχρυσον] Theoph. lib. 9. hiſt. ſtirp. ἑλειόχρυσον nominat, Gaza ab aureo flore A*V*reliam denominat. Plinius verò, lib. 21. cap. 25. ἡλιόχρυσον potiùs dictam putauit, *quoniam*, vt ipſe vult, *flores illius ad Solis repercuſſum aurea luce fulgeant*. Themiſtagoras Epheſius, libro quem inſcripſit aurεo, tradit inditum fuiſſe nomen ab Elichryſe nympha, quæ prima decerpſerit, vti teſtatur Athenæus, lib. x v. qui quidem Elichryſi florem ibidem loto aſſimilat. At Gal. nuſquam Helichryſi facta mentione, Amaranto vires eaſdem tribuit, quas Dioſc. Helichryſo, vt minimè ſit dubium, quin Galeni ἀμάραντον, ſit Dioſc. ἑλίχρυσον. Paulus ſeorſim amarãti & Helichryſi meminit, attamen locis diuerſis eaſdem vires aſcribit.

ἴσχει δὲ καὶ κατάρρουν] Plinius γυναικεῖον ῥοῦν, ἀντὶ τοῦ, κατάρρουν, legiſſe videtur. Siquidem loco modò citato, *Folia eius*, inquit, *trium obolorum pondere ſiſtunt profluuia mulierum in uino albo*. Attamen Paulus de Helichryſi coma, καὶ καταρρόοις, inquit, βοηθεῖ. Gal. verò cap. de amaranto, in genere ἁπάντων ῥευμάτων ξηραντικὴν εἶναι ſcripto prodidit, hoc eſt, *fluxiones quaſuis exiccandi ui pollere*.

CAP. LVIII. τρυφερὰ πόα] Plerique Chryſanthemon hoc & buphthalmon, tertio libro deſcriptum, vnam eandémque plantam eſſe credidêre, quoniam vtrique vires planè eædem à Dioſc. tribuuntur. Ac reuera Galenus cęteríque Græci buphthalmi quidem meminêre, nõ item Chryſanthemi. Sunt tamen qui χρυσάνθεμον, Caltham poëtarum, officinis Calendulam dictam, à buphthalmo planè diuerſam eſſe exiſtimarint. Inter cæteros verò acerrimi vir iudicij Gul. Peliſſerius Monſpelienſis Epiſcopus, vt nequid in deſcribenda Caltha deſideraretur, locum hunc ita reſtituendũ cenſebat: χρυσάνθεμον ἢ κάλθα, τρυφερὰ πόα θαμνοειδὴς, πλείους αἱ αφέρουσα καυλοὺς καὶ φύλλα, πολυσχιδῆ δὲ ἄνθη. hoc eſt, *Chryſanthemon ſeu Caltha, tenera eſt herba fruticoſa, plures proferens caules, itémque folia: flores uerò multifidos*. Attamen & florum, qui (niſi mendum ſubeſt) κάλχαι dicerentur, ex Nicol. Damaſceno & Alcmane Poëta meminit Atheneus, lib. x v. At ſunt etiam nonnulli, qui & in hac voce & in cæteris penitus vulgatã lectionem ſeruant, & Chryſanthemi nomine plantam aliam oſtendunt, à buphthalmo notis aliquot manifeſtò diſtinctam.

CAP. LIX. σπιθαμιαῖος] Lacuna in vetuſto codice legit, διστίθαμος, hoc eſt, *duũm palmorum altitudine*. Ita quoque legi conſtat apud Oribaſium: ſed & Plinius, lib. 27. cap. 4. *Ageratum ferulaceam* eſſe ſcribit, *duorum palmorum altitudine*. Attamẽ viderit, quàm rectè vox, διστίθαμος, cum ſequenti voce, ῥαπινός, conueniat.

πυρωδεστέραν] Malui, πυρωδεστέραν, legere, quàm πυρώδη. Siquidẽ Ageratum ſcripſit Gal. lib. 5. ſimpl. εἶναι δυνάμεως διαφορητικῆς τε καὶ ἀτρέμα πως ἀφλεγμάντου. hoc eſt, *uim habere digerendi ſimul & inflammationes arcendi*: quas quidem vires ab vrendi viribus quàm longiſſimè diſſidere nemo non iudicauerit.

CAP. LX. δοκεῖ δὲ ὠνομάσθαι] Verbenaca hæc, recta, vti quæ ſequẽti capite deſcribitur, ſupina, à Græcis dicta eſt. Latinis vtraque ſexu diſtinguitur: ſiquidem illa, mas: hæc, fœmina dicitur.

Περιστερεῶνος autem vox ex eo deducta eſt, quòd circa eam herbam columbæ libenter verſari ſoleant, vti certè quidem voluêre Dioſcorides & Galenus. Alij verò, quòd iiſdẽ iucunda eſca ſit, vti voluit Apuleius, vel quòd iiſdem familiaris, vti Plinius. At piæ memoriæ Præceptor Rondeletius iccirco περιστεριῶνα dictã putabat, quòd circa columbaria frequẽtiſſimè reperiatur: quippe quam ex ipſo fimo columbino prouenire crederet.

CAP. LXI. σὺν οἴνῳ παλαιοῦ κοτύλῃ] Lacuna legit in antiquo exemplari, σὺν οἴνῳ παλαιοῦ καὶ θερμοῦ κοτύλῃ μιᾷ ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας πινόμενα. quæ quidem lectio probatior fortaſſe fuerit. Siquidẽ & ipſe Plinius, lib.26.cap.12.inter alias Verbenacæ dotes ſcribit, *morbum regium impugnari Verbenacæ folio, obolis tribus ex uini calidi hemina quatriduo.* Ceterùm lõgè plures Verbenacæ vires legas apud Aëtiũ ex Archigene, Tetr.1.ſer.1.quo loco eandem, Veneris etiam herbam nominat.

C. LXII. ἐρυθρὰς, μελαίνας] Plin.lib.26.cap.8. Aſtragali radices non nigras, ſed *rubras* dixit, ibidémque addit, *in petroſis & apricis naſci,* pro eo quod habet Dioſc. ἐν ἀνέμοις & συσκίοις, hoc eſt, *uentoſis & opacis.* Legitur tamẽ in vetere quodã Dioſc.codice, ἐν εὐηλίοις *in apricis ſeu Sôli expoſitis.*

ἐν Μεμφίδι τῆς Ἀρκαδίας] Gal.6.ſimpl.de Aſtragalo: πλεῖστος ὁ θάμνος ἐν Φενεῷ τῆς Ἀρκαδίας φύεται. i. *copioſiſſimus frutex in Pheneo Arcadiæ naſcitur.* Plinius itidem, loco citato: *Naſcitur in petroſis, apricis, & iiſdem niualibus, ſicut Pheneo Arcadiæ.* Quamobrem & nos pro, ἐν Μεμφίδι, ἐν Φενεῷ; cũ Oribaſio reponendum cenſuimus: maximè cùm apud Autores nulla fiat Memphidis Arcadiæ mentio.

CAP. LXIII. σὺν οἴνῳ καταπλασθεῖσα λευκῷ] Plinius ἀντὶ τοῦ, λευκῷ, γλυκεῖ, legiſſe videtur. Sic enim ille de Hyacinthi radice, lib.21.c.26. *E uino dulci illita pubertatem coërcet, & non patitur erumpere.*

θηλακοῖς ἁρμόζει] Sunt qui pro, θηλακοῖς, κοιλιακοῖς, legant. At ego illa, θηλακοῖς ἁρμόζει, minimè expungẽda duxi, quoniam & Plinius, citato loco, *Contra ſerpentes & ſcorpiones morbúmque regiũ ſemen Hyacinthi cum abrotono dari,* commemorat.

CAP. LXIIII. φύεται ἐν ἀρούραις] Sic Theoph. lib.9.cap.13. ἑτέρα δὲ μήκων ῥοιὰς καλουμένη, παρομοία κιχορίῳ τῷ ἀγρίῳ· διὸ καὶ ἐσθίεται. ἐν τοῖς ἀρουραίοις δὲ φύεται, μάλιστα ἐν ταῖς κριθαῖς. ἄνθος δὲ ἔχει ἐρυθρόν. i. *Aliud papauer erraticum cognominatũ, cichorio ſylueſtri ſimile, quamobrem in cibos etiam recipitur. Naſcitur in aruis ac potiſſimùm inter hordea. Florem uerò habet rubrum,* &c. Plinius autem, lib.19.cap.13. *Spõte quidem, ſed in aruis maximè cum hordeo naſcitur, erucæ ſimile, cubitali altitudine, flore ruſo & protinus deciduo,* &c. vbi florem *ruſum* dixit, quem Theoph. ἐρυθρὸν & Dioſc. φοινικοῦν.

ὀριγάνῳ] Comparationem, quæ fit Papaueris erratici cum origani & thymi folijs, temerè & perperàm additam meritò ſuſpicatur Cordus: quoniam cichorio ſylueſtri aut erucæ nulla eſt cum origano aut thymo foliorum ſimilitudo.

καυλὸν δὲ χνοώδη] Placuit mihi, æquè ac Manardo viro doctiſs. Marcelli lectio, qui ἀντὶ τοῦ, χνοώδη, aut potiùs, χνοώδη, χνοώδη repoſuit.

CAP. LXV. περὶ μήκωνος ἡμέρου] Huic inſcriptioni, καὶ ἀγρίας, addere libuit, quod in vulg. exempl. deſiderabatur: quoniam in hoc ipſo capite non de Papauere tantùm ſatiuo, ſed & de varijs ſylueſtris generibus agitur.

ὁ καὶ πιθῖτις] ἢ, ἀντὶ τοῦ, ὁ, reponendum cẽſeo: quoniam cognomen πιθῖτις, nõ ſemini, ſed toti plantæ tribui ſit veriſimile. Quin neque ſeminis, ſed ipſius potiùs capituli ratione, nempe à dolioli figura, planta ipſa cognomentum illud videtur accepiſſe.

ἐντὸς τῷ ἡλίῳ τεθεὶς] Sinceri opij alia experimenta legas apud Plin.lib.20.cap.18.vti & aliam parandi meconij rationẽ, quàm quæ deinceps habetur apud Dioſcoridem.

ἀφαιρεῖ ψυχῆς] Attamẽ & ipſe Gal.lib.2.comp. pharm. κατὰ τόπους, cap.1.collyria ex opio teſtatur multis tanto fuiſſe detrimẽto, vt etiam ἀμβλυωπίαν & βαρηκοΐαν induxerint. Ideóque alio loco, nimirum lib.3.cap.1. non niſi magna vrgẽte neceſſitate ea vſurpanda monet, quia ferè particulas ad immedicabilem frigiditatem perducant. Sed & idem luculentiùs, quanta collyriorum ex opio vſum damna ſequatur, docuit, lib.3.meth. med.cap.2.rurſúmque, lib.13.cap.vlt.ac proinde ſubiunxit, ſiquando illis vti nos cogat neceſſitas, non ita multò pòſt ad illa tranſeundum, quæ vim opij maleficam corrigere valeant.

CAP. LXVI. φύλλα ἔχει λευκά] Subnigra potiùs agnouiſſe videtur Theophraſtus, dum lib. 9.cap.13.de Papaueris corniculati foliis ſcribit in hunc modum: ταύτης τὸ φύλλον, ὡς φλόμου τῆς μελαίνης, ἧττον δὲ μέλαν. *eſſe* inquam *ceu uerbaſci nigri, at minùs nigrum.* Iccirco fortaſſis & hoc loco Hermol. Barbarus ἀντὶ τοῦ, λευκά, λεπτά, reponendũ cenſuit. Plinius certè quidem, lib.20.cap.19.folia corniculato Papaueri tenuiora tribuit, quàm cæteris ſylueſtribus.

καρπὸν δὲ μικρὸν] Apuleius itidem ceratitis Papaueris fructũ paruum deſcribit. Attamen Cordus non μικρὸν, ſed μακρὸν potiùs legendum cenſuit: idque eo argumento, quòd Papaueris huiuſce ſiliqua, etſi non ita craſſa, oblonga tamen conſpiciatur.

μέλαιναν, παχεῖαν] Hanc radicem Theoph. loco citato βραχεῖαν deſcribit, quo loco fortaſſis ἀντὶ τοῦ, βραχεῖα, παχεῖα ſubſtituendum fuerit: quoniam eam craſſam, neque tamen ita breuem eſſe, ipſa αὐτοψία indicat.

φύεται ἐν παραθαλασσίοις] Et ipſe Theophr. de hoc eodem Papauere ſic habet, loco citato: φύεται δὲ παρὰ τὴν θάλατταν, οὗ αἱ ἢ πετρώδη χωρία. hoc eſt, *naſcitur iuxta mare, locis ſaxoſis.* Plinius itidem, lib.20.cap.19. *Naſcitur in afflatu maris, aut nitroſo loco:* ſed *petroſo* potiùs *loco* legendum ex illo Theoph.contextu, quiuis facilè iudicet.

πλῆθος ὀξυβάφου ποθεῖ] Plinius aliter, loco citato: *Aluum purgat dimidio acetabulo in mulſo.*

CAP. LXVII. Ἡρακλεία κληθεῖσα] In huius cognomenti reddenda cauſa fruſtra nonnulli ſeſe torquent, dum hoc Papauer aut ab Hercule, aut ab Heraclea ciuitate ita dictum putant. At ego aptiùs ita dictum exiſtimauerim, quòd à nonnullis contra comitialem morbum, qui etiam Herculeus dicitur, vſurparetur, vti & ipſe Theophraſtus, citato loco, teſtatus eſt.

στρουθίῳ ἐοικότα] Sic Theoph. de Heraclio Papauere: τὸ μὲν φύλλον ἔχουσα ὥσπερ στρουθός, ᾧ τὰ ὀθόνια λευκαίνουσι. ῥίζαν δὲ λεπτὴν ἐπιπόλαιον. hoc eſt, *folium habet quale ſtruthium, quo lintea dealbantur: radicem candidam, in ſumma terræ ſuperficie ſparſam,* &c. Sed

eorum verborum legitimum ſenſum mirum quàm infœliciter aſſecutus ſit Plinius, στρύχνου vocis homonymia deceptus, dum ſcribit in hæc verba: *Alterum è ſyluestribus genus Heraclium uocatur, ab alijs aphrodes, folijs (ſi procul intuearis) ſpeciem paſſerum præſentantibus, radice in ſumma terræ cute, ſemine ſpumeo. Ex hoc lina ſplendorem trahunt æſtate*, &c. Fecit porrò idem ille Theophraſti locus, vt αὐτὴ τε ῥίζαν δὲ λεπτὴν ἐπιπολῆς, ῥίζαν δ' λευκὴν ἐπιπόλαιον, reſtituendum iudicauerim, quanquam eorum, qui ſecùs cenſuerint, iudicijs non valdè repugnauero.

CAP. LXIX. αὐθη μηλοειδῆ] Malim, μηλινοειδῆ. ἀτρέμα μηλίζοντα, hoc eſt, *ad colorem luteum leniter inclinantes*, ſcilicet *flores*, dixit Galenus, 8. ſimpl. cap. de Hyoſcyamo.

μανιώδης ὑπάρχουσι] Xenoph. in OEcon. τὸν ὑοσκύαμον φαγόντες, παραπλῆγες γίνονται: *qui hyoſcyamum ſumpſêre, mente percelluntur*. Inde & Hyoſcyamus *altercí* nomen apud Latinos obtinuit: neque enim vox eſt Arabica, vti exiſtimauit Plinius, ſed Latina potiùs. Altercum ſiquidē ita dictum putauit Scrib. Largus, *quòd qui biberint, mēte abalienentur cum quadam uerborum altercatione*.

βέλτιον τε ὀπου τὸ χύλισμα] Cùm duo modò tradita ſint à Dioſcoride ſucci ab Hyoſcyamo extrahendi genera, verbis hiſce plerique Interpretes ſignificari voluerunt, poſterius priore & præſtantius & innocentius eſſe. Cùm tamen vtrunque illud iure χύλισμα ſit, ac neutrum ὀπου nomē mereatur, veriſimilius eſt cōferri hæc Hyoſcyami χυλίσματα cum lacteo ſucco aut liquore, qui ex vulnerata eadem plāta promanarit: quanuis non inficior interdum à Medicis καταχρηστικῶς ὀπὸν, αὐτὶ τε χυλοῦ, ἤτοι χυλίσματος, & viceuerſa voces haſce pro illa, vſurpari.

CAP. LXX. φύλλον ἔχει κορωνόποδι] Plin. lib. 25. capite 11. *Pſyllium folijs ait eſſe canino capiti non diſſimilibus*: quo loco *canini capitis* nomine κυνοκέφαλιον herbam ſignificare videtur, quæ etiam ἀντίῤῥινον ſeu ἀνάῤῥινον dicitur: à cuius folijs haud ita diſcrepant Pſyllij folia, niſi quòd anguſtiora conſpiciuntur.

ψυκτικὴν] Addit Lacuna ex vet. cod. καὶ συπτικήν. At alij codices vtrunque habent, καὶ μαλακτικήν, καὶ συπτικήν. Plinius, loco citato: *Vis ei ad refrigerandum & diſcutiendum ingens*. Nobis vulgata ſcriptura potior viſa eſt, maximè cùm ei Serapionis contextus ſuffragaretur. Attamen & illud ſcitu dignum eſt, Pſyllij ſemen diuerſis conſtare partibus, quarū aliæ calfaciant, aliæ refrigerent. Siquidem interior medulla palàm calfacere guſtu deprehenditur: cortex verò refrigerandi vi præditus eſt.

δυσὶν ὕδατος δακτύλοις] Legendum hauddubiè ex Interpretum omnium ſentētia, κοτύλαις. Nam & Plinius de Pſyllio, citato loco: *Acetabuli menſura in ſextario aquæ denſat ſe & contrahit*. Sextarius autem cotylas binas continet, quæ Latinis *heminæ* dicuntur.

CAP. LXXI. στρύχνος κηπαῖος] Gal. in ſimpl. τρύχνον nominat, quanquam & στρύχνου vocem agnoſcit Plin. lib. 21. cap. 31. *Strychno*, inquit, *quem quidam trychnon ſcripſêre*, &c.

CAP. LXXII. οἱ δὲ φυσαλίδα] *Veſicariam* hanc Latinis vocari ſcribit Plinius, lib. 21. cap. 31. *quoniam ueſicæ & calculis proſit*. Attamen vt Græcis φυσαλίς, ita & *Veſicaria* Latinis iccirco potiùs dici videtur, quòd veſicam imitetur folliculus, quo acinus ipſe continetur: quem quidē Dioſc. πυῤῥὸν deſcribit, Plinius verò *coccineum*, Serapio *rubrum*, & rectè: ſiquidem exactè maturum rubentis ceraſi ſpeciem præ ſe fert.

CAP. LXXIII. ἐν λοβοῖς κροκίζοντα] Ita Serapio & Apuleius. At Theophr. hiſt. lib. 9. cap. 12. ἐρυθρότερον κόκκου, *cocco rubicundiorem*, dixit. Eius autem verba referre libet, quoniam & in alijs deſcriptionis partibus à Dioſcoride euariat: καὶ ὁ μὲν ὑπνώδης ἐρυθρὰν ἔχων τὴν ῥίζαν ὥσπερ αἷμα ὀρυττόμενον ξηραινομένην δὲ, λευκήν. καὶ καρπὸν ἐρυθρότερον κόκκου. φύλλον δὲ τιθυμάλλῳ ὅμοιον, ἢ μηλέᾳ τῇ γλυκείᾳ, καὶ αὐτὸ δασύ. vbi legendum fortaſſis αὐτὶ τε, γλυκείᾳ, κυδωνίᾳ. hoc eſt, *Et ſomnificum quidem ſolanum ſanguinis modo rubentem habet radicem, dum effoditur: at cùm ſiccæſcit, candidam: fructus cocco magis rubet, folium tithymallo ſimile aut malo cotoneæ, idque hirſutum*.

CAP. LXXIIII. ὁ ἔνιοι περισσὸν] Theoph. hiſt. ſtirp. lib. 9. cap. 12. ὁ δὲ, μανικὸς, οἱ μὲν θρύορον (aliâs βρύορον) καλοῦσιν αὐτὸν, οἱ δὲ, περιττόν. Plinius, æquè ac autor librorum de Venenis, qui Dioſcoridi tribuuntur, Dorycnion & Solanū manicū omnino confundere videtur, dum Dorycnij appellationem huic Solano tribuit, itáque appellatū ſcri*ab eo quòd cuſpides in prælijs tingerentur: illo paſſim naſcente*. Attamē & erythron & neurida, itémque peritton alijs cognominatū fuiſſe commemorat.

ἢ ιβ, ὀργυιαῖ] Iſta verba nō ſatis aſſecutus videtur Apuleius, dū cap. de herba Solata LXXIIII. *Naſcitur*, inquit, *in collibus uel montuoſis locis, thyrſos emittens decem uel duodecim ulnarum, ſiue, ut Græci, orgyorum*, &c. At rectiùs Serapio, qui *caules illi decem aut duodecim* tribuit, *quorū ſingulis ſit binûm brachiorum longitudo*. Theophraſtus itidē de hoc ipſo Solano: ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον εὐζώμῳ πλὴν μεῖζον, τὸν δὲ καυλὸν, ὥσπερ ὀργυιάς. i. *folium habet erucæ ſed maius: caulem ulnæ unius longitudine*.

καὶ πλατυτέραν] Lego cum Oribaſio, παχυτέραν, hoc eſt, *craſſius*. Nam & Theophraſtus, loco citato, quanquā capitulum hoc, quod eſt in caulis cacumine, gethyo, nō, vti Dioſcorides, oliuę, comparat, ſic habet, κεφαλὴν δὲ ὥσπερ γηθύου, μείζω δὲ καὶ παχυτέραν. i. *capitulum uerò ceu gethyi, at maius & craſſius*. Gaza piloſius vertit, quaſi δασυτέραν legerit.

καὶ πλαταμῶσι] Aldinus habet, πλατανώδεσι: quā lectionem ſecutus eſt Serapio, bonáque pars Interpretum, qui *platanetæ*, hoc eſt, *loca platanis conſita*, verterunt. Reliqua exemplaria habent, non quidem, πλατανῶσι, quod idem planè eſſet, ſed πλαταμῶσι. Quàm verò varia ſint πλαταμῶνος ſignificata, videre licet apud Suidam, Heſychium & Theonem Arati Scholiaſten: necnon & apud Galenum, in exegeſi vocum Hipp.

δύο δὲ < ποθεῖσαι] Theophr. loco iam ſæpiùs citato: δίδοται δ' αὐτῆς, ἐὰν μὲν οὕτως ὥστε παίζειν, καὶ δοκεῖν ἑαυτῷ κάλλιστον εἶναι, δραχμὴ σταθμῷ. ἐὰν δὲ μᾶλλον μαίνεσθαι καὶ φαντασίας εἶναι φαίνεσθαι, δύο δραχμαί. ἐὰν δὲ ὥστε μὴ παύεσθαι μαινόμενον, τρεῖς. καὶ συμπαραμιγνῦναι φασὶν, ὥσπερ κένταυρον. ἐὰν δὲ ὥστε ἀποκτεῖναι, τέσσαρες. hoc eſt, *Datur quidem eiuſce radicis drachmæ pondus, ſi ut quis ludat ſéque pulcherrimum putet placuerit. Sin uolueris magis ut inſaniat, ſpectráque uaria ſibi repræſentet, drachmis duabus opus eſt: ſin ut perpetuò*

inſaniat, tribus. At ſi interimere animus fuerit, drachmæ quatuor erũt exhibendæ. Plinius verò, lib. 21. cap. 31. *Drachmæ,* inquit, *pondere Græci autores luſum pudoris gigni dixerunt, ſpecies uanas imagineſque conſpicuas obuerſari demonſtrantes. Duplicatum hunc modum, legitimam inſaniam facere. Quidquid uerò adijciatur ponderi, repræſentare mortem,* &c. Sed eo loco vtrúmne vox, *pudoris,* redundet, ipſe videris.

CAP. LXXVI. μῆλα ὤοις ἐμφερῆ] Sic Orib. & Serapio, quanuis huius Interpres *meſpila* vertit. Nonnulli, in quibus eſt Marcellus, ὠοῖς, *ouis,* aut potiùs cum vet. cod. ὠῶν λεκύθοις, *ouorum luteis,* videntur legiſſe. Plin. lib. 25. cap. 13, Mandragoram hunc *mala* ferre ſcribit *nucum auellanarum magnitudine.* At Theoph. ſtirp. hiſt. lib. 6. cap. 2. fructum Mandragoræ deſcribit, μέλανα, ῥαγώδη καὶ οἰνώδη τῷ χυλῷ, hoc eſt, *nigrum, acinoſum & uinoſo ſucco præditum:* ex quibus verbis ſatis patet, inter Theophr. & Dioſcoridis Mandragorã eſſe haud leue diſcrimen. Adde quòd cùm vtrique Mandragoræ caulem deneget Dioſcorides, caulis tamen meminit ibidem Theophraſtus, quod ipſum etiam Plinium loco citato feciſſe conſtat.

ὃν ἔνιοι μώριον ἐκάλεσαν] Plinius *morion* aliquibus vocari ſcribit, & rectiùs: ita enim dictus videtur, quemadmodum & qui tertio loco deſcribitur, quòd μώρωσιν, hoc eſt *fatuitatem,* inducat. ἀπομωροῦν inferiùs vno vocabulo eleganter dixit Dioſc. pro quo Marcellus falsò, ἀποκαρόω, reponendum eſſe ſuſpicatur.

δεῖ δὲ λεάναντας] Iuxta vulgatam lectionem ita vertendum fuerat: *Quæ tritum poſteaquam denſatus fuerit, fictili uaſe recondi oportet.* Sed malim αὐτὸ τὸ λεάναντας, legere ἢ ἡλιάσαντας: quæ itidem omnium Interpretum ſententia fuiſſe videtur. Neque verò fit veriſimile, ſuccum, vbi denſatus fuerit, priùs teri oportere, quàm fictili vaſe reponatur. Siquidem vim ſuam longè meliùs compactum ac ſolidum, quàm in puluerem cõtritum, retinere facilè quiſque iudicet.

CAP. LXXVII. οἱ δὲ κάμμορον] Hac voce appellari potuit Aconitum Pardalianches, quaſi κακόμορον, τουτέστι, δύσμορον ἤτοι κακοθάνατον, &, vt explicat Nicandri Scholiaſtes, κακῷ μόρῳ ἀναιροῦν, *mala morte perimens,* aut; vti voluit Plin. lib. 27. cap. 3. *radicis cammaro marino ſimilis* ratione: nam & pro cammaro, quæ καρίδων eſt ſpecies, κάμμορος vox apud Galenum, in Lexico Hipp. itemque apud EVſtathium reperitur: quanquam idem frequentiùs κάμμαρος dicitur, vti & Latinis cammarus ſeu gammarus. Hoc idem Aconitum etiã θηλυφόνον vocem obtinuit, fortaſſe *quia tactis genitalibus fœminei ſexus animalium eodem die mortem inferat,* quemadmodum voluit Plinius, eiuſdem lib. cap. 2. licet Theophraſtus, qui quidem hoc genus Aconiti priuatim θηλυφόνον etiã appellauit, in genere & citra ſexus diſtinctionem protulerit, lib. 9. cap 19. ἀπολλύναι πάντα τετράποδα, ἐάν εἰς τὰ αἰδοῖα τεθῇ ἡ ῥίζα ἢ φύλλον, αὐθημερόν. hoc eſt, vt idẽ Plinius alio loco, puta lib. 25. cap. 10. expreſſit, *quadrupedem omnem necari, impoſita uerendis radice, aut folio intra eundem diem.* Alij quòd feras ſeu bel uas alias, ſi ab eis edatur, occidat, θηροφόνον ſeu θηροφόνον cognominandũ cenſent: vti μυοκτόνον, quoniam, vt Plinij verbis vtar. lib. 27. cap. 3. *procul & è lõginquo mures odore necat.* Sed quoniam nominum variorũ origines & cauſas attigimus, quod à nobis alibi perraro præſtitum eſt, eadem quoque opera ἀκονίτου etymon expendere non abs re fuerit. Siquidem ἀκόνιτον dictum exiſtimauere Plinius, loco citato, & Ouid. 7. Metamorph. ἀπὸ τῶν ἀκονῶν, *à cautibus,* in quibus nudis naſceretur, *nullo iuxtà ne puluere quidem nutriente.* Theophraſtus verò ἀπὸ τῶν Ἀκονῶν itidem cognominatum cenſuit, ſed qui vicus fuerit Periandynorum, ſeu potiùs, Mariandynorũ. Nam & in his Heraclea Ponti ſita eſt, in qua præſtantiſſimum eiuſmodi Aconitum gigni idem Theophraſtus aſſeruit. Porrò & aliam, at longè incertiorem, ex aliorum ſententia nominis rationem Plinius attulit: *quoniam,* inquit, *Aconito uis eadem in morte eſſet, quæ cotibus in ferri acie deterenda, ſtatimque admota uelocitas ſentiretur.*

ῥίζα ὁμοία σκορπίῳ] Ab hac ſcorpij ſimilitudine nonnullis Aconitum Scorpium dictum fuiſſe à Theophraſto & Plinio traditũ eſt. Ille enim, διὰ τὸ τὴν ῥίζαν ὁμοίως ἔχειν σκορπίῳ, ſcorpium appellatum ſcribit, Plinius etiam hũc imitatus, lib. 25. cap. 10. ita dictũ ſcribit, *propter radicis cum ſcorpio ſimilitudinem, cuius etiam tactu moriantur ſcorpiones.* Alio verò loco, nempe lib. 27. cap. 3. *quòd radix incuruetur paulùm ſcorpionum modo:* id quod & ipſa Dioſc. verba ſonare videntur.

CAP. LXXVIII. ὅμοια τοῖς τῆς πλατάνου] Theophraſtus, lib. 9. hiſt. cap. 16. folium habere ſcribit κιχωρειώδες, ῥίζαν δὲ ὁμοίαν τῷ σχήματι καὶ τῷ χρώματι καρύῳ. *folium,* inquàm, *cichoraceum, radicem tum figura tum etiam colore, nuci proximam.* In quibus, vt & in cæteris ferè omnibus; Theophraſtus à Dioſc. planè diſcrepat. Sed quòd ad folium ſpectat, Dodonæus eo loco ἀντὶ τοῦ, κιχωρειώδες, βατραχώδες, legendum eſſe ſuſpicatur. Ego verò quantùm ad radicẽ (cui vni vim mortiferã Theoph. tribuit) vnà cum Marcello ἀντὶ τοῦ, καρύῳ σκαρίδι, reſtituendum ſuſpicor. quoniam etiam radicem Dioſc. πλεκτάναις καρίδων comparauit; vti Plinius, qui Aconiti genera minimè diſtinxit, *cammaro marino.* Alioqui Theophraſti Aconitũ aliud fuerit à Lycoctono Dioſcorideo, quale nimirũ in poſtrema editione Dodonæus ad amuſſim repræſentaſſe videtur.

καὶ μικρόπετρα πολλῷ] Præter veteris codicis fidem, mouit me Marcelli & Dodonæi autoritas, vt, μικρόπετρα, legere maluerim, quàm cũ vulgatis exemplaribus, μακρόπετρα: maximè cùm Aconito noſtro λυκοκτόνῳ, cui Dioſcoridis deſcriptio perbellè conuenit, folia eſſe longè quàm platani minora ſenſus ipſe iudicet.

CAP. LXXIX. φύλλα δὲ νάρθηκι] Plinius, lib. 25. cap. 13. *Cicutæ folia non ferulæ, ſed coriandro, ſimilia* dixit: & id quidem veriùs fortaſſe. Quamobrem & Anguillara hoc loco ἀντὶ τοῦ, νάρθηκι, κοριάνῳ, reponendum ſuſpicatus eſt.

κατὰ ψῦξιν ἀναιροῦν] Cicutam potenter refrigerare, ſuáque illa vi refrigeratoria etiam enecare, apud omnes ferè Medicos eſt in confeſſo. Iccircóque mirari ſubit Cicutæ ſemen à Celſo inter rodentia numeratũ fuiſſe, lib. 5. cap. 6. vnde fortaſſis & eorum manauit error, qui antehac ſemen Cicutæ, loco ſeminis Harmel, in compoſitionibus nimiùm leuiter vſurpabant. Verùm enimuerò cùm etiam Cicutæ ſemen, haud ſecus ac reliquas herbæ partes, refrigeratorium eſſe

conſtet, vel Cicutæ nomine dicendum herbam aliam deſignaſſe Celſum, vel ipſum hallucinatũ eſſe confiteri par eſt: vti & dum alia complura omnino roſionis expertia, gallam nimirũ (niſi fortè vſtam intellexit) lentiſcum, myrrham & omphacium interrodentia ibidem recenſuit.

βοηθεῖται δὲ ἀκράτῳ] Conſtat ex temperamentorũm contrarietate manifeſtiſſima, *contrà Cicutas*, (vt Plinij verbis vtar, lib. 23. ca. 2. *merum*) eſſe remedio, tanquam depellendæ, quam Cicuta intulerit, iniuriæ opportunũ: quod & ipſe agnouit Plato, in Dialogo qui Lyſis inſcribitur. Attamen & aliter verba hæc Dioſcoridis accipi poſſent, quaſi voluerit vino meraco vim Cicutæ maleficam adiuuari, dum ſcilicèt vinum vehiculi vicem præſtans, vim eam cicutæ ad vitalia deducit: quod & ipſum Plinius innuit, lib. 25. cap. 13. quo loco de Cicutæ vi refrigeratoria & enecante agẽs, ſcribit in hæc verba: *remedio eſt, priuſquàm perueniatur ad uitalia, uini natura excalfactoria. Sed in uino pota, irremediabilis exiſtimatur.*

ἐνεργέστατον δὲ] Codex Catacuzenus ſic habet: ἐνεργέστατον δὲ ἐστι τὸ Κρητικὸν καὶ τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ φυόμενον, καὶ τὸ Μεγαρικὸν, καὶ τὸ Ἀττικὸν, καὶ τὸ Κῷον. Lacuna itidem ex vetuſto quodã codice αὐτὸ τὸ, Χίῳ, Κῷ reponit. At Plinius, loco modò citato, *Maxima uis*, inquit, *natæ finibus* (non, *Suſis*) *Parthorum, mox Laconicæ Creticæ, Aſiaticæ: in Græcia uerò, Megaricæ, deinde Atticæ.*

CAP. LXXX. σμίλαξ, οἱ δὲ, θύμαλον] Arbor hęc eadẽ à Nicãdro in Alexiph. σμῖλος, à Theoph. verò, ſtirpiũ hiſt. lib. 3. c. 10. μῖλος appellatur: factũq; eſt vocis huiuſce ſimilitudine, vt hanc cum fraxino, quæ μελία eſt, confuderit Plinius: dum nõnulla fraxini foliis tribuit, quæ Taxi foliis veriùs à Theophraſto tribuuntur. Illam porrò eandem arborem à nonnullis etiam θύμιον vocari ſcribit Paulus, lib. 5. cap 48. itémque Autor librorum de venenis, qui hos de materia medica libros proximè ſequuntur. Dioſcorides, hoc loco, θύμαλον à quibuſdam vocitari ſolitam tradit.

ἐλάτῃ τοῖς φύλλοις] Theophraſtus, citato loco, Taxum nõ æquè ac abietem proceram eſſe ſcribit, eſſéq; magis πολυμάσχαλον, id eſt, *alis ſinuatam*, necnõ & folio quàm abietis pinguiore molliorèque. Porrò & ab hac abietis ſimilitudine Nicãder in Alexiph. σμῖλον ἐλατίδα, eleganter dixit: & epitheti vice addit, χαλεπῷ θανάτοιο πολυκλαύστοιο δότειραν. hoc eſt, *in fælicem, quæ morte luctuoſa perimit.*

ἐσθιόντα μελαίνεται] Lacuna legit in antiquo codice, πνίγεται, vel πνίγονται. At ego malim, πιαίνεται, hoc eſt, *ſaginantur*. Nã & hoc modo veteres Dioſcoridis Interpertes videntur legiſſe.

διαρροίαις περιπίπτουσι] Contrà Theophr. lib. 3. c. 10. Taxi quidem fructum ab aliquibus etiã mãdi ſcribit: at ſuauem eſſe & innoxium. Plinius verò, *Taxi baccis lethale in Hiſpania præcipuè uenenum ineſſe* tradit, lib. 16. cap. 10.

τὸ δὲ ἐν τῇ Ναρβωνίᾳ] Quæ hîc de Narbonenſi Taxo prædicantur, eadem de Arcadica narrãtur à Plinio, loco modò citato. Arcadicę quidẽ Taxi fateor meminiſſe quoque Theophraſtum, lib. hiſt. 3. ſed non in eam ſententiam. Quin & idem Arcadicæ ſmilacis eodẽ libro meminit, verùm quæ ſit à Taxo longè diuerſa, & ilici ſimilis. Ea verò ipſa eſt, cuius etiam decoctum à Gal. lib. 6. τῶν κατὰ τόπους, cap. 3. ad columellam inflammatam vſurpatur. Taxi enim, quæ, vel ipſo teſte Galeno δηλητηρίου ἐστὶ δυνάμεως, mentionem eo loco fieri nullo modo fit mihi veriſimile: quanuis Cornarius, in ſuis commentariis, contrà ſenſiſſe videatur.

πολλάκις δὲ καὶ θνήσκειν] Plutarchus, 3. Sympoſ. de pernicioſa iſta Taxi vmbra agẽs, tùm demùm eam ſcribit ἀποκτείνειν τοὺς ἐγκαταδαρθέντας, ὅταν ὀργᾷ μάλιστα πρὸς τὴν ἄνθησιν. hoc eſt, *lethalem eſſe Taxi umbram ſub ea ſopitis, quando turget & ad aperiendos flores ſuos naturæ ſponte incitatur.*

CAP. LXXXI. κτείνει κύνας] *Apocynon necare quadrupedes omnes*, ſcribit Plin. lib 24. cap. 11. Galenus verò, 6. ſimpl. etiam hominibus venenum eſſe tradit, nec niſi impoſito eo vtendum cenſet, ad diſcutiendum. Et Plinius tamen, eodem illo loco, *Apocyni ſemen ex aqua pleuriticos omnéſque lateris dolores ſanare* ſcribit: quod de ſumpto Apocyni ſemine intelligendum videtur. Verùm in eo Plinij loco mendum fortaſſe ſubeſt, quod meritò ſuſpicatur Cornarius.

CAP. LXXXII. ὡς κέρατι] Lege, ὡς κέρας, ſeu potiùs, ὡς κεράτιον, αἰγωγμένον: vel, ſi mauis: κεράτιον ἢ ἐμφερὲς ἀμυγδάλης καρπῷ, καὶ αἰγωγμένον, πλῆρες &c. Paulò pòſt verò, αὐτὶ τοῦ, ὑακινθίνοις, iuxta vetuſti codicis fidem lego, ἀκανθίνοις. Siquidẽ quod intra Nerij ſiliquam continetur ſemẽ, lanoſis floccis albidis eſt implicitum, quales & ij ſunt pappi, qui in Acanthio viſuntur.

ἀνθρώπων δὲ σωτήριον] Eadem planè de Nerio ſeu Rhododẽdro (δάφνην ἀγρίαν vocat Lucianus, *laureã roſam* Apuleius) referuntur à Plinio, lib. 16. c. 20. At contrà Gal. 3. ſimpl. Nerion intrò ſumptũ, non pecoribus tantùm atque aliis quadrupedibus, ſed & hominibus pernicioſum venenatúmque eſſe cẽſuit. Verùm fortaſſe quod hominibus ſanis venenum eſt, idem ipſum à ſerpẽte demorſis eſt remedio: ſunt enim venena plerunque aliorum venenorum ἀλεξιφάρμακα.

CAP. LXXXIII. τρόφιμοι δὲ εἰσι] Fungos τροφίμους dixit Dioſcor. quippe qui copioſum alimentum ſubminiſtrent, quanuis id craſſum & excrementitium: *alibiles* ex Varrone vertimus. Sed & ſi τροφίμους accipere voluerimus, quaſi βρωσίμους ſeu ἐδωδίμους, pro *iis ſcilicet qui eſculenti ſunt*, non incõmodè, vt opinor, hæc ipſa periodus aliter ita verti poſſet: *Cæterùm qui fungi in alimentis locum habent, ægrè quoque diſſoluuntur*, &c. Porrò quibus ſignis eſculenta fungorum genera à venenatis & pernicialibus internoſcantur, & quænam his ſint remedio, illa verò quomodo præparari oporteat, quò innocentiora euadant, reperies & apud Athenæum, lib. 2. quo loco ipſius Diphili Siphnij verba recitantur.

CAP. LXXXIIII. οἱ δὲ ἐφήμερον] Galenus & Paulus duplex faciunt Ephemeron, Colchicum & illud alterum minimè venenatum, proximè ſequenti capite deſcriptum, quod iris ſylueſtris appellatur. Ita autem Galenus, 6. ſimplicium, vtrunque diſtinxit, quòd Ephemeron radicem oblongam, Colchicum verò rotundam eandem proferat. Serapio hermodactylo tribuit, quæ Dioſc. vtrique huic Ephemero. At Paulus Ephemeri genera ab hermodactylo manifeſtò diſcreuit, dum de hermodactylo & Ephemeris diſtinctis egit capitibus. Neque tamen Dodonæi ſententiam improbauerim, qui

officinarum

officinarum Hermodactylum, innocens Colchici peregrini genus eſſe exiſtimat.

οἱ δὲ ἴελν ἀγρίαν] Galenus & Paulus hoc genus Ephemeri etiam alio nomine ἴελν ἀγρίαν appellari teſtantur: attamẽ à Serapionis Interprete Dodonæi cenſura confirmatur, qui κρίνον ἄγριον hoc loco legendum exiſtimat.

αἰγὴ λευκὰ] De Ephemero paulò aliter Plin. lib. 25. cap. vlt. in hæc verba: *Ephemerum folia habet lilij, ſed minora, caulem parem, florem cæruleum, ſemen ſuperuacuum*, &c.

Cap. LXXXVI. οἱ δὲ ὑγιεινὴν ἀγρίαν] ἰξίνην ἀγρίαν, legendum cõiicio ex Apuleio: qui quidem, inter alia Helxines nomina, & huius etiam meminit. Ita porrò dicta videtur, quòd ipſius ſemina capitulis lappaceis incluſa ſint, quæ quidem tenaci nexu inſtar viſci veſtes quibus adhæſerint ad ſe trahãt, vnde & ἑλξίνην quoque dictam volunt. Ἀσυγίας autem vocem ego corruptam exiſtimo, ac pro ea fortaſſe reponendum περδίκιον, (ſiquidem & ab aliquibus ita vocari narrat Plinius, quoniam illius ſemine perdices præcipuè veſcantur) aut etiam, ſi mauis, Vrceolarem aut Vitrariam. Nam & iſta nomina huic eidem plãtæ à Latinis indita ſunt, quòd detergendis vitreis vrceolis eſſet efficax: quanquam & alij à ſolo natali muralium ſeu muralem herbam vocauêre.

ὅμοια λινοζώστει] Plinius *folia miſtæ ſimilitudinis plantagini & marrubio* eſſe ſcribit, libro 22. capite 17.

Cap. LXXXVII. ψυκτικὴν, συπτικὴν] Contrà Gal. 6. ſimpl. Alſinẽ eſſe tradit aqueæ & frigidæ eſſentiæ, adeóque citra aſtrictionem refrigerare: id quod itidem Paulus, Oribaſius & Aëtius Galenum ſecuti teſtantur. Sed fortaſſe vox hæc, συπτικὴν, perperàm & prꝫter mentem Dioſc. in contextum irrepſit. Et certè quidem in veteribus quibuſdam codicibus minimè legitur.

Cap. LXXXIX. καὶ ὀστρακίνοις] ἢ ὑπὸ τῶν ἀργιλλωδῶν, id eſt, *argilloſis*: argilla enim terra ea eſt, è qua figuli vaſa ſua figlina conficiunt. Plinius hunc locum fortaſſe non ſatis aſſecutus, lib. 25. cap. 13. *Aeizoon maius in fictilibus uaſculis ſeri tradidit.*

Cap. XCI. φύεται ἐν πέτραις] Marcellus nonnulla hoc loco adiicit, ex libro 2. capite de portulaca agreſti hauddubiè tranſcripta. Ac reuera quidem quod hîc tertium Sedi genus nominatur, & quæ ſylueſtris portulacæ nomine eo loco deſcribitur, vna eadémque planta eſſe mihi videntur, quæ duobus variis ſit deſcripta capitibus, quemadmodum & ſuo loco anteà monuimus.

ἔχει θερμαντικὴν] Plinius, lib. 25. cap. 13. Sedi generibus omnibus vim eandem tribuit, refrigeratoriam nimirum & aſtringentem, in quo palàm à Dioſcoride diſcrepat: qui quidem tertium hoc Sedi genus, calfaciens, acre & exulcerans conſtituit.

Cap. XCII. φίμους τοὺς ἐν αἰδοίοις] *aſtricta pudẽda laxat*, ſeu, *coarctata eadem dilatat*. Id enim ſonát verba Dioſcoridis: neque dubium eſt, quin vitium id, quod φίμος ſeu φίμωσις Græcè dicitur, æquè in vulua muliebri atque in cole virili, interdum conſpiciatur. Alioqui equidem, *Contectam colis glandem nudat*, reddidiſſem, ſicque aptiùs virorum φίμωσιν expreſſiſſem.

Cap. XCIII. καὶ λιπαρά] Plinius, ῥυπαρά, perperàm legiſſe videtur. Sic enim, lib. 25. cap. 13. de Cotyledone: *Eſt & aliud genus*, inquit, *eiuſdem, ſordidus folijs*, &c. Ibidem, pro eo quod hîc habetur, ποιεῖ δὲ πρὸς ἃ καὶ τὸ ἀείζωον, habet ille: *Vſus eius ad eadem quæ iris*, pro quo legendum coniicio, *prioris*, ſcilicet alterius Cotyledonis. Nam & vtriuſque Veneris vmbilici vires ab aeizoi vtriuſque viribus haud ita diſcrepant.

Cap. XCIIII. κινεῖ δὲ καὶ ἔμμηνα] Cùm Vrtica caliditate ſua partiúmque tenuitate menſes cieat, mirum fortaſſe cuipiam non abs re fuerit, quòd Dioſc. ſanguinis è naribus profluuia eandem ſiſtere paulò antè pronuntiauerit. Et hoc ipſum tamen etiam retulit Plinius, lib. 22. cap. 13. ſcribens, *Vrticam tritam naribus inditam ſanguinem ſiſtere, & magis radice*: rurſúmque, non ita multò pòſt, *Succum urticæ expreſſum illitúmque fronti ſanguinem narium ſiſtere*. Sed & Aëtius, tetrab. 2. ſerm. 2. cap. 94. *Sanguinis è naribus eruptionem ſiſtere* ait *foliorum Vrticæ ſuccum linamento exceptum & inditum, itémque folia ipſa trita ac fronti impoſita*. Quid quòd & ipſe Gal. lib. de comp. med. κατὰ τόπους 4. cap. 8. Vrticam non dubitat inter ea recenſere, quæ aſtringunt ſimul & repellunt? etſi vires planè contrarias illi tribuiſſe videatur, lib. 6. ſimpl.

Cap. XCVII. ῥίζα ἄχρηστος] Plinius, lib. 25. c. vlt. de Senecionis radice verba faciẽs, habet hũc in modum: *Radice alij* (dixerunt eſſe) *ſuperuacua, alij neruis utili, alij potu ſtrangulante*. At Senecionis quidem radicem ſuperuacuam agnoſcit Dioſc. folia verò neruis vtilia, & pappos potu ſtrangulare tradit. Iſta fortè non ſatis aſſecutus Plinius, radici tribui putauit, quæ foliis & pappis rectiùs conueniunt.

Cap. XCVIII. Θάλικτρον] Galenus & Paulus θαλίκτρον vocant, itémque Plinius Thalietrũ: atque hîc quoque veriſimile eſt lapſu propter ſimilitudinem facili ν in κ mutatum. Porrò Thalietro Plinius, lib. 27. cap. 13. caulem aſſignat papaueris, quem Dioſcorides eúmque ſecutus Galenus πηγάνου ſeu πηγανίου τὸ πάχος eſſe pronuntiarunt; hoc eſt, *rutacei craſſitudine*.

Cap. XCIX. τειχώδης, ἰσχνόν] And. Lacuna legit in vetuſto codice, ἀντὶ τοῦ, τειχώδης, θριδακώδης, hoc eſt, *lactucæ folio*: quam ego lectionem iccircò prætulerim quòd & ipſe Theophraſtus, lib. hiſt. ſtirp. 4. cap. 7. Muſco marino folia tribuit herbacei coloris, lactucis non diſſimilia, ſed rugoſiora & contractiora, hiſce verbis, quꝫ ita legi par eſt: ἄλλο δὲ βρύον ὃ φύλλον ἔχει ποῶδες τῇ χρόᾳ, πλατὺ δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον ταῖς θριδακίναις, πλὴν ῥυσωδέστερον καὶ ὥσπερ συνεσπασμένον. Huius quoque veſtigiis inſiſtens Plinius, libri decimotertij capite vigeſimoquinto: *Aliud*, inquit, *genus fruticum Bryon uocatur, folio lactucæ, rugoſiore tantùm*, &c. Rurſúmque, libro vigeſimoſeptimo, capite octauo: *Bryon marina herba ſine dubitatione eſt, lactucæ folijs ſimilis, rugoſa, ueluti contracta, pluribus ab una radice exeuntibus folijs*; &c. quanquam etiam libri vigeſimoſexti capite decimo, *fuci marini genus, quod conchylijs ſubſternitur, faciens lactucæ ſimile*, Muſcum cum fuco confundere videtur. Ex illis porrò Theophraſti & Plinij locis hoc Dioſcoridis caput illuſtrantibus palàm fit, βρύον θαλάσσιον non eſſe corallinam, vẽ

plerique ſat turpiter hallucinati autumant, ſed potiùs quod pro Muſco marino altero depingitur à Matthiolo, itémque à Dodonæo pro fuco marino priore, quíque lichenem, quem *hepaticam* vocant, aut potiùs pulmonariam vulgo dictam, referre videtur. Corallina verò ad fuci marini genera potiùs referenda videtur, ſiue is ſit quem τριχόφυλλον, hoc eſt, *capillaceo folio*, ſimilē fœniculo deſcribit Theophraſtus, ſiue etiam qui gramini ſimilis eſſe traditur. Equidem apud Dioſc. corallinam eſſe crediderim, quam is φύκος λευκὸν, aut potiùs à foliis criſpis tortiſve, aut etiam mollibus, οὖλον nominat.

τοῖς ψύξεως δεομένας] Ruellius, ψύξεως, legiſſe videtur: in quam ſententiam Plinius etiam, loco modò citato, ſic habet: *Præcipua ſiccandi ei ſpiſſandique uis, & collectiones omnes inflammationéſque cohibendi, præcipuè podagræ, & quicquid refrigerare opus ſit.* Galenus itidem de Bryo ſeu Muſco marino, libro 6. ſimpl. καὶ πάνθ' ὅσα θερμὰ καταπλαττόμενον ἐναργῶς ἐμψύχει τε καὶ ὠφελεῖ. hoc eſt, *calidos omnes affectus euidenter refrigerando iuuat.*

Cap. c. τὸ δὲ λευκὸν] Lacuna legit in vetuſto exemplari, οὖλον, hoc eſt, non, vt ille quidem vertit, *capillaceum*, ſed, *criſpis & intortis* ſeu etiam *mollibus folijs.* Plinius quoque, libri 26. capite 10. Fuci marini tria conſtituit genera: vnum quidem latum, alterum longius, quadantenus rubens, tertium criſpis foliis, quo in Creta veſtes tingantur. Idipſum paucis immutatis repetit, libri 32. capite 6. Alibi verò, libro decimotertio, capite vltimo, totidem quidem ſtatuit Fuci marini genera: ſed primum ſcribit folia gignere lata, colore viridi: alterum capillaceo eſſe folio, ſimile fœniculo: tertium gramini ſimile, radice geniculata & caule qualiter calami. Quin & Theophraſtus, ex quo illa deprompſiſſe videtur, Algæ marinæ tria hęc agnoſcit genera, lib. ſtirp. hiſt. 4. ca. 7. duo quidem πρόσγεια, hoc eſt, *iuxta terram naſcentia*, tertium verò πόντιον, ſeu πελάγιον, hoc eſt, *in alto mari prouenienς*, quanquam & idipſum in Creta πρὸς τῇ γῇ φύεσθαι fatetur: ac προσγείων quidem vnum ſtatuit πλατύφυλλον, herbaceóque aut viridi colore, quod quidam à porracei folij figura & colore πράσον, alij à forma & fortaſſis etiam vſu ζωστῆρα nominarēt: alterum τριχόφυλλον, hoc eſt, *folio capillaceo*, fœniculo ſimile: πόντιον verò, quod tertio loco recenſetur, gramini aſſimilat. Sed quid ſibi voluerit Plinius, ſatis demirari non poſſum, dum, loco poſtremò citato, negat linguam aliam habere nomen. quod Græci vocant φῦκον, quoniam Alga herbarum magis quàm fruticum vocabulum intelligatur: interea tamen, lib. 32. c. 6. & alibi eundem Fucum algæ nomine deſignare non veretur.

ποδαγρικῆς καὶ ταῖς φλεγ.] Rectiùs fortaſſe, πρὸς ποδάγρας (ſeu ποδαγρικὰς διαθέσεις) καὶ ταῖς φλεγμοναῖς.

ὅπερ ἐκείνου ῥιζίου] Anguillara quidem tertij Fuci folia à Cretenſibus fœminis commanducari & ad fucum adhiberi ſolita narrat: at de radice nil tale commemorat. Anchuſæ verò radice colorem etiam natiuum olim ſolitas mentiri mulieres non eſt dubium, quoniam malas eleganti commendet purpuriſſo: attamen, quicquid affirmet Dodonæus, haudquaquam occurrit Græcus vllus Autor, apud quem radix ea φύκους nomine ſignificetur. Quare veriùs φῦκος, è quo Latini fucum ſuum mutuati ſunt, exiſtimauerim non quidem radiculam fuiſſe, ſed factitiū potiùs quoddam medicamentum è ceruſſa paratum, cuius etiam Galenus ipſe meminerit, lib. 9. ſimpl. tum cap. de ceruſſa, tum etiam in præfatione, quam metallicis medicamentis præfixit. Quin & illud ipſum Aëtius, quodam loco, φῦκος βαφικὸν cognominauit. Sed vide num fortè ſit apud Dioſc. hoc loco legendum αὐτὶ ῥιζίου, ψιμμυθίου, cùm aliud nil ſit φῦκος, quàm ceruſſa ipſa varia lotura ad mulierum fucos præparata.

Cap. ci. ὅμοιον σεύτλῳ] *Potamogeton*, vt ſcribit Plinius, lib. 26. cap. 8. *ſimilis betæ folijs, minoribus tantùm hirſutioribúſque*, &c.

Cap. cii. χωρὶς ῥίζης ζῇν] Veriſimile eſt, ſi non ſunt huic plantæ veræ radices, fibras ſaltem radicum loco ſubeſſe, quibus velut ore alimentum ſuſcipiat: quo quidē, dum viuit, carere nullo modo poteſt. Alioqui non minùs fabuloſum hoc foret, quàm quod & ipſe Dioſcor. de malabathro prodidit, lib. 1. cap. 11. Quòd verò & huic plantæ radicem hoc loco negauit, iccircò factū eſt, quòd folia fortaſſe ſeſſili ſua baſi radices ita occulant, vix vt illę conſpici poſſint.

ταῖς ἐκ νεφρῶν αἱμορραγίαις] Plinius, lib. 24. cap. 18. de Stratiote aquatica: *Sanguinem quoque qui defluit à renibus pota cum thure maſculo mirificè ſiſtit.*

Cap. ciiii. καὶ τῆς λευκῆς ἡ μὲν] His verbis quatuor Verbaſci genera traduntur à Dioſc. dū Verbaſcum diſtinguit in album & nigrum, albúmque ſubdiuidit in marem & fœminam. Dioſcoridem in tradendis Verbaſci differentiis iiſdē ſequitur & ipſe Gal. 8. ſimpl. hiſce verbis: ἡ μὲν τις ἐστὶ τοῖς φύλλοις λευκὴ, ἡ δὲ μέλαινα. καὶ τῆς λευκῆς ἡ μὲν ἄρρεν, ἧς τὰ φύλλα στενότερα· ἡ δὲ θῆλυς, ἧς μείζω. hoc eſt, *Eſt quoddam Verbaſcum folijs candidis, alterum iiſdem nigris: & illius quidem duo ſunt genera: mas, cuius folia anguſtiora: & fœmina, cuius grandiora*, &c. At Plinius, libro vigeſimoquinto, capite decimo, vnicam duntaxat Verbaſci differētiam agnouiſſe videtur, dum ſcribit in hæc verba: *Verbaſcum genera habet prima duo: album in quo mas intelligitur: alterum nigrum, in quo fœmina.* In cæteris tamen quæ ſequūtur à Dioſcoride haud ita multùm euariat.

ἔχει δὲ κλῶνας] Quidam vetus codex αὐτὶ τῶ κλῶνας, legit, δακτύλους. pro quo fortè reponendum eſſet, σπονδύλους. Lacuna verò in alio vetuſto codice legit in hunc modum. φύλλα δὲ ἐλελισφάκῳ ὅμοια ἔχει κύκλῳ περὶ τοὺς ῥάβδους, ὥσπερ πράσιον. Eandem quoque lectionem ſecutus videtur Oribaſius. At ego vnica mutata vocula lectionem vulgatam retineo, nempe αὐτὶ τῶ κλῶνας, lego, κύκλῳ. Neque enim foliorum, ſed florum potiùs ſitum circa virgas hîc depingere velle videtur Dioſcorides, qualem nimirum & in vtroq; marrubio deſcripſerat, dum marrubij quidem nigri flores diceret περιεχομένους τοῖς καυλοῖς ἐοχειδῶς, albi verò, οἱονεὶ σπονδύλους.

Cap. cvi. δύναται καὶ ὁ καρπὸς] Hæc eadem repetūtur à Galeno, 6. Simplicium, totidem verbis: ſed ad perniones & ambuſta, nulla ſeminis Arctij facta mentione, radices, folia & caules tātummodò commēdantur à Dioſc. in lib. 1. εὐπορ. cap. 178. & 179. vnde & quidam hoc loco αὐτὶ τῶ,

καρπὸς, καυλὸς legendum ſuſpicantur.

CAP. CVII. *τὰ ἐκ τῶν λυγισμῶν*] *τὰ ἐκ τῶν λυγισμῶν περὶ τὰ ἄρθρα ἀλγήματα, dolores articulorum ex contorſionibus ortos* verto cum Ruellio: nonnulli alij *ex artuum confractionibus ortos* interpretantur: quoniam *λυγισμὸν* reperiunt apud Heſychium exponi, *ἀνάκλασιν μελῶν*: pro quo ibidem rectiùs fortaſſe legas, *ἀνάκαμψιν μελῶν*. Nam & antè idē Heſychius *τὸ λυγίζειν* expoſuerat, *κάμπτειν ἢ στρέφειν*, hoc eſt, *flectere* aut *torquere*, deducta ſcilicet voce ἀπὸ τοῦ λύγου, τουτέστιν, ἱμαντώδους φυτοῦ, *à uitice* ſcil. ſeu *ſalice amerina*, quæ quidem inter vitilia omnia lentore & flexibilitate pollet. Hinc factum eſt, vt *λύγισμα* ſeu *λυγισμὸν* ἀντὶ τοῦ, *στρέμματος* accipiendum putarim, hoc eſt, *pro luxatione ſeu contorſione*. Nam & hac voce vſus eſt Cicero, quanuis pro ea quæ in articulis fit contorſione, *luxationis* vox in vſu frequentiore ſolet eſſe.

CAP. CX. *δακρύων ἀγωγὸς*] Addo ex Gal. & Plinio, *ὥσπερ ὁ κάπνος*, quāuis alioqui ſat iſta ſubaudiri poſſent. Quia enim Fumariæ ſuccus inſtar fumi lacrymoſus eſt, (hanc enim vocem Horatij exēplo vſurpare libet) tota herba apud Græcos *κάπνου* ſeu *καπνίου*, vti apud Latinos *fumariæ*, nomen inuenit.

τὰς ἐκ τῶν βλεφάρων διπλᾶς] Lacuna ex v. cod. legit: *τὰς ἐκ τῶν βλεφάρων ἑλκυσθείσας τρίχας σὺν κόλλᾳ ἢ κόμμει*, &c. quam lectionem plerique Interpretum ſecuti videntur. At ego vulgatam lectionem lubens retineo: ſed, *ἑλκυσθείσας*, ex Lacunæ codice addo: vix enim Fumariæ ſuccus illitus eiuſmodi pilos aboleret, niſi priùs volſellis euulſi forent. Per *διπλᾶς* autem *τρίχας*, eum palpebrarum ſeu potiùs ciliorum affectū deſignari exiſtimo, qui à Medicis *διστιχία* ſeu *διστιχίασις*, & ab Autore Iſagoges etiam *διτριχίασις* dictus eſt. Eſt autē is *τριχιάσεως* ſpecies, per quam ſub ciliis naturalibus pilorum ordo alius præter naturam ſuccreſcit, qui oculorum membranas pungit, atque adeò fluxiones in oculos ſæpenumerò concitat.

CAP. CXI. *ὃς χυλισθεὶς*] Quod hîc Dioſcorides expreſſo è Loto ſatiua ſucco, idem ipſum Plinius, lib. 22. cap. 21. illius folijs tribuit, hiſce verbis: *folia eius cum melle, oculorum cicatrices, argema, nubeculas diſcutiunt*.

CAP. CXIIII. *τῷ τοῦ κυάμου ἐμφερὴς*] Caulem hunc, non vulgaris quidem fabæ, ſed AEgyptię, cauli conferri facilè colligitur ex Theophraſto: qui quidē, lib. 4. ſtirp. hiſt. cap. 10. vbi fabam AEgyptiam deſcripſit, illico pòſt huius etiam Loti partes omnes, nempe caulem, folia, flores, caput & radicem quoq; ipſam, quam *κόρσιον* nominat, ita luculentè depingit, vt ad lucem huic capiti Dioſcoridis afferendam nihil ampliùs deſiderari poſſit. Inde & ſua mutuatus eſt Plinius, lib. 13. cap. 17.

λευκὸν, ἐοικὸς κρίνῳ] Callixenus Rhodius in ſuis de Alexādria libris, vti refert Athenæus, lib. xv. floris Loti duplicem agnoſcit colorem: *alterum*, inquit, *ſimilem roſæ, ex quo nectebantur coronæ, quas propriè uocabant* Antinoias: *alterum cyaneum, è quo lotina corona fiebat*.

CAP. CXVI. *τῷ καυλῷ καὶ τοῖς φύλλοις*] Plinius, lib. 24. cap. 16. floris inſuper mentionem facit, hiſce verbis: *Myrrhis, quā alij ſmyrrhizam, alij myrrham uocant, ſimillima eſt cicutæ, caule folijſque & flore: minor tantùm & exilior, cibo non inſuauis*, &c. Varia porrò nomina, quæ huic herbæ tribuuntur, omnia ſat conſtat ab odore myrrhæ, quem refert ipſa radix, indita fuiſſe.

CAP. CXVII. *μύαγρος*] Paulus AEgineta, lib. 7. in litera M locis duobus diuerſis de hac eadē planta egit: ac priore quidem, *μύαγρον* appellat, poſteriore, *μύαρον, ἤτοι μελάμπυρον*: hîc quidē Dioſcoridis, illic verò Galeni ipſiſſima verba referens. Cæterùm in hoc ipſo capite ἀντὶ τοῦ, *τραχήλῳ*, *πήλινοι* ſeu *πήλει* reſtituendum eſſe ampliùs nemo fortaſſe dubitat.

CAP. CXVIII. *ὀνάγρα, οἱ δὲ ὀνοθήραν*] Hāc plantam itidem *ὄναγρον, ἢ ὀνοθήραν, ἢ ὀνόθουραν* nominant Galenus, Paulus & Oribaſius. Attamen rectiùs *οἴναγρον* aut *οἰνάγραν*, vel etiam *οἰνοθήραν* legas ex Theoph. & Plinio: quoniam ἀπὸ τοῦ οἴνου, nimirum *à facultate uini, quam refert*, nomen accepiſſe videtur: ſiue quia radix arefacta vinum oleat, vti referunt, ſiue quòd haud ſecus atque vinum feritatem animalium mitiget. Crateuas apud Plinium etiam OEnotheridem appellat. Porrò ex Theoph. cap. 21. lib. 9. ſtirp. nōnulla, quæ in hoc contextu vitio non carent, emendare facile fuerit: ſcilicet pro, *γλυκύπικρα*, reponendum *πλατύπρα*, itémq; pro, *ῥίζαν μικρὰν*, *μακρὰν*, vti nos fecimus, veterū codicum fidē ſecuti. Sed & ex Theoph. ſententia, longā OEnotheræ radicem fecit Plinius, lib. 26. cap. 11. In radicis tamen colore manifeſtò diſcrepat à Dioſcoride Theophraſtus, dum hic illā *ἐρυθρὰν καὶ μεγάλην, rubram & grandem*, ille *λευκὴν albam* deſcribit: niſi fortè Dioſcoridi de interiore, Theophraſto de exteriore radicis parte agere viſum eſt.

τὰ θηριώδη ἕλκη] *θηριώδη ἕλκη* aliâs *effera* ſeu *efferata*, vel etiā *ferina ulcera* verti. Hîc Plinij exemplo, à cuius ſermone vix niſi coactus diſcedere ſoleo; *efferantia ſeſe ulcera* interpretari viſum eſt. Siquidem & apud Plinium, lib. 26. cap. 14. quo loco legitur: *per ſe* OE*nothera efferentia ſeſe ulcera ſanat*, pro *efferentia*, *efferantia* legendum eſſe ex hoc loco quiuis facilè coniiciat.

C. CXIX. *τὰ κάτωθεν φυλλάρια*] Hunc locū deprauatū eſſe, & pro, *φυλλάρια*, vocē aliā deſiderari crediderim. Neque enim veriſimile fuerit vnius & eiuſdem herbæ folia ab imo roſeorū ſpeciem referre, puſilláque eſſe: reliqua verò quæ è caule proſiliunt, bugloſſo ſimilia & longiora. De caule itidem, *τρίγωνος τὸ κάτωθεν*, legendum videtur: quoniam paulò pòſt ſubdit Autor, *τὰ ἀνώτατα τοῦ καυλοῦ περιφερές*, hoc eſt, *ſummam caulis partem rotundam eſſe*. Ita porrò imam caulis partem ſummæ videtur opponere, dum hanc ſcribit eſſe rotundam, illam verò triangularem. Sed & *γωνίαι* ſeu anguli, de quibus deinde agitur, minimè ad folia, ſed ad caulem potiùs referri debere videntur, cui quidem tres illi ab imo anguli tribuuntur. Etſi verò ſuſpecta mihi eſt tota iſta periodus, attamen verbum verbo reddere ſatius duxi, quàm (quod fidum Interpretem minimè decet) citra codicis vllius autoritatē liberiùs quicquam immutare.

καὶ μακρόπτερα] Plinius, *μικρόπτερα*, legiſſe videtur, vti etiam in vetuſto quodam Dioſc. codice habetur. Ille enim de Cirſio agens, libro 27. cap. 8. *folia*, inquit, *bouis linguæ ſimilia, minora*. Idem plantam hanc, quæ in Aldino Dioſc.

codice per literarum metatheſin κρισίου nomine effertur, rectiùs *Cirſium* nominat, ducto ſcilicet ἀπὸ τῶν κιρσῶν nomine, hoc eſt, *à uaricibus*, quibus illa remedio eſſe fertur.

CAP. CXX. πορφυροῦν ἢ μήλινον] Sic legunt Serapio, Oribaſius, Ruellius, Cornarius & Anguillara. At Cordus, Marcellus & Matthiolus, loco diſiunctiuæ particulæ, ἢ, copulatiuam, καὶ, reponunt. Exiſtimant enim idem genus Aſteris hic deſcribi, quod floris foliola, quæ quidem capitulum ipſum ambiunt, habeat purpurea, medium verò capitulum luteum. At ego duo Aſteris genera floris colore diſtincta depingi exiſtimo, quorum vnum illa eadem floris foliola habeat purpurea, alterum lutea: nam in vtroque genere quod medium floris locum tenet, citra controuerſiam melinum ſeu luteum viſitur.

ὠφελεῖ δὲ σόμαχον] Hæc omnia vſque ad illud, ἁρμόζει, in vetuſto quodam codice minimè legũtur: & certè quidem ex capite de Viola totidem penè verbis tranſlata, atque adeò huic capiti perperàm adiecta videntur. Enimuerò tale nihil de Aſtere proditum eſt à Galeno, Plinio aut Auicenna: qui tamen hac ipſa periodo recẽſitas vires violæ rectiùs tribuerunt. At Serapio eaſdem planè facultates in vtroque capite retulit.

CAP. CXXI. τῶν κατ' ἄκρον τὸ πέταλον] Plinius itidem in hanc ſententiam ſic habet, libro 27. capite II. *Iſopyron aliqui Phaſiolon uocant, quoniam folium quod eſt aniſo ſimile, in pampinos*, (vel vt Cornarius ex veteri codice reſtituit, *in phaſioli pampinos*) *torquetur*. Vt vt ſit, vox, πέταλον, hoc loco mihi non parum ſuſpecta eſt. Aſſimilat enim Autor Phaſiolo Iſopyron, quoniam ad ſimilitudinem Phaſioli in ſummo vel extremo folio clauiculam gerat. At certè quidem eſt Phaſioli ſylueſtris genus quoddam, cuius foliorum pediculi in capreolos exeunt. Attamen ſi noſter Phaſiolus cum Dioſcor. Phaſiolo ſeu Smilace hortenſi vnus & idem eſt, vti certè videtur, nuſquam (quod & antè in cap. de ſmilace hortenſi admonuimus) in ipſius folio, ſed neque in aliis illius partibus clauiculam ſeu pampinum liceat animaduertere: niſi fortè velimus caulis extremitatem, quæ vicinis perticis fruticibúſve aduoluitur, ab vſus ſimilitudine ἕλικα nuncupare. Sed faciamus ita eſſe. Attamen ſi Iſopyron Phaſiolo huiuſmodi clauiculæ ratione aſſimilatur, tùm quoque hoc loco non, κατ' ἄκρον τὸ πέταλον, ſed potiùs, κατ' ἄκρον τὸν καυλὸν, legendũ fuerit. Dodonæus quò promptiùs ab hac difficultate ſeſe expediat, nobíſque faciliùs perſuadeat, pratenſe trifolium eſſe Dioſcoridis Iſopyron, vna litura iſta Dioſcorides verba expungenda cenſet: τῶν κατ' ἄκρον τὸ πέταλον ἕλικα φέρειν.

CAP. CXXIII. ἐοικὸς βρυωνίᾳ] Vulgata exemplaria δρυῒ ἢ ἐλαίῳ, perperàm. Marcellus ex veterum quorundam codicum fide ita legit: λευκὸν ἄνθος ἔχον ἐοικὸς βρύῳ ἢ ἐλαίᾳ. At nos vetuſti aliùs codicis, qui in Sambuci, itémque eius qui in Lacunæ manus incidit, autoritate freti, ἐοικὸς βρυωνίᾳ, legere maluimus: maximè cùm ei plantæ, quam cum Autoribus Aduerſariorum Cacaliam eſſe credimus, quæque in vicinis noſtris montibus ſatis frequens viſitur, muſcoſum florem Bryoniæ flori haud ita diſſimilem eſſe compertum habeamus.

ἐν οἴνῳ βρεχομένη] Galenus, nuſquam Cacaliæ facta mentione, tribuit eadem Cacano ſeu Cancano, quæ Dioſcorides Cacaliæ: vnde facilè colligitur, vnam & eandem eſſe herbam Cacaliam Dioſc. & Galeni Cancanon. At Paulus errore manifeſto diuerſas fuiſſe plantas ſatis innuit: dum, Cancani priùs facta mentione, Cacaliam deinde facit Cancano ſimilem. Atque id genus erroris apud Paulum tam frequens deprehenditur, quàm quod maximè.

CAP. CXXIIII. ἔτι δὲ οὐρητικόν] Inter naporum genera Bunium hoc recẽſuit Plinius, lib. 20. c. 4. Sed ſemen, quod Dioſcorides nominatim οὐρητικὸν eſſe pronuntiat, ille contrà *urinam inhibere* ſcripſit, *ſi non lini ſemen unà bibatur*. Etſi enim paulò antè apud eundem Scriptorem Bunium legatur, *ueſicæ & urinæ utile*, pro *Vrinæ* voce, *Renibus* eo loco legendum coniicio: quoniam illa Dioſcoridis verba exprimere voluiſſe ſit veriſimile, quæ ſic habent, καὶ νεφροῖς καὶ κύστει ἐπιτήδειον, futuráque ſit alioqui in paucis illis Plinij verbis manifeſtiſſima contradictio.

CAP. CXXVI. μακρότερα δὲ] Fuchſius, Dodonæus & Autores Aduerſariorum hederam, vulgò terreſtrem dictam, veram & legitimam Chamæciſſon eſſe dum ſibi perſuadent, hoc loco pro, μακρότερα, μικρότερα legendum cenſent. Dodonæus præterea cùm terreſtris hederæ folia floribus longè amariora eſſe deprehenderet, tranſpoſita iudicauit quæ hîc de florum amaritudine dicuntur, eáque potiùs ad folia referri debere. Mihi quidem, dum quid certius ſeſe obtulerit, nihil immutare viſum eſt. Attamen cùm Plinius lib. 24. cap. 15. ſuam Chamæciſſon faciat *ſpicatam tritici modo*, aliam fuiſſe à Dioſcoridis Chamæciſſo, aut in Plinio mẽdum aliquod ſubeſſe, facilè crediderim.

ἐπὶ ἡμέρας μ' ἢ ν'] Ruellius, λ' ἢ μ', legiſſe videtur. Diſſidet itidem à Dioſcoride Plinius, dum citato loco ſcribit in hæc verba: *Bibunt Iſchiadici folia tribus obolis in uini cyathis duobus, ſeptem diebus, admodum amara potione*.

CAP. CXXVII. Χαμαιλεύκη ποιεῖ] Galenus & Paulus χαμαιλεύκης itidem mentionem faciunt. At Plinius, libri vigeſimiquarti capite decimoquinto, ſeorſim Chamæleuces & Chamæpeuces meminit: & Chamæpeucæ quidem eadèm tribuit, quæ Dioſcorides Chamæleucæ. Chamæleucen verò eam eſſe tradit, quæ alio nomine Farranum ſeu Farfugium, aliàs Bechion nominetur: vti reuerà & inter Bechij ſynonyma in Dioſc. nothis vox illa reperitur. Iccirco & *Chamæpeucen* potiùs, quàm *Chamæleucen* legere viſum eſt, Valerij Cordi exemplo, qui ita quoque in emendatioribus quibuſdam Dioſc. codicibus ſcriptum reperiſſe ſe aſſerit. Huc & illud accedit, quòd cùm herbam hanc Dioſcor. ὁλόχλωρον eſſe profiteatur, ei minùs aptè conuenit χαμαιλεύκης appellatio: quippe quæ indubitanter *humilem populum* deſignet: populi verò albæ folia altrinſecus incana lanugine veſtiri, nedum ὁλόχλωρα conſpici, vnicuique conſtet.

CAP. CXXIX. ἄκαυλον ἐπὶ γῆς] Aut Dioſcorides tùm demùm caule vacare Cynogloſſon intelligi voluit, cùm humi ſternitur: aut certè

ab eo Plinius diſſidet, qui eidem plantæ caules ſeu thyrſos aſſignat,& rectè quidem. Quoniam Cynogloſſon (ſiquidem illud eſt, quod vulgaris Cynogloſſi nomine paſſim occurrit) cùm primùm aſſurgit ſeſéque à terra attollit, caules incipit producere, quos Plinius thyrſos appellauit: ante verò id tempus, nempe primo aut altero, interdum etiam tertio ſui ortus anno; caule penitus vacare deprehenditur.

Cap. cxxxi. λεοντοπόδιον] Iſta herbula Cemos Plinij fortaſſe fuerit, tum quia vox ea in Dioſc.nothis etiam inter Leontopodij synonyma reperitur, tum quia & Cemon ad amatoria prodeſſe innuit Plinius. Ab hoc verò Dioſc. Leontopodio longè diuerſum fuiſſe conſtat illud, cuius aliquoties meminit Plinius. Sed & quod Aëtius & Apuleius Leontopodium nominant, non aliud quàm Leontopetalon eſſe palàm eſt.

Cap. cxxxii. ἱππόγλωσσον] Ex Galeno & Paulo legere malim, ὑπόγλωσσον. Nominis verò etymon declarat Galenus, 8. ſimpl. hiſce verbis: ὑπόγλωσσον ὀνόμασαι μὲν οὕτως, ὅτι παρὰ φύσεις ὑπ' ἄκροις τοῖς κορύμβοις ποιεῖται γλωσσαρίων. hoc eſt, *Hypogloſſon ex eo nomen traxit, quòd ſummis illius corymbis proximæ uelut ligulæ ſubnaſcuntur.* Hypogloſſam itidem vocat Plinius, eámque ita deſcribit, lib.27. cap. 11. *Hypogloſſa folia habet ſylueſtris myrti, concaua, ſpinoſa, & in his ceu linguas folio paruo exeuntes de folijs.* Lacuna neque ἱππόγλωσσον neque etiam ὑπόγλωσσον, ſed ἐπίγλωσσον potiùs legẽdum exiſtimat, itáque dictum cenſet, quòd foliola, quæ de foliis exeunt, epiglottida imitentur.

Cap. cxxxiii. ἐμφερὴς ἀπαρίνῃ] Theophraſtus, lib.9. hiſt. ſtirp. cap.21. ἀντίρρινον (malè ſiquidem legitur, ἀντιρρίζον) καλούμενον, ὅμοιόν ἐστι τῇ ἀπαρίνῃ. ῥίζα δ' οὐχ ὕπεστι. hoc eſt, *Antirrhinon ſimile eſt aparinæ: radix uerò minima ac ferè nulla ſubnititur.* At Plinius, lib.25. cap.10. *Antirrhinon ſimile facit lino, radice nulla, flore hyacinthi, ſemine uituli narium. &c.* Vterque in collatione palàm à Dioſcoride diſcrepat.

δύο καὶ ἀγρία λυχνίς] Sic & Galenus; in Gloſſ. Hipp. vt. βουκράνιον; ita & λυχνίδα ἀγρίαν nominari Antirrhinon ſcribit. Ex hoc autem loco coniiciunt nonnulli; priùs in florum comparatione legendum fuiſſe, ὅμοια λυχνίδι, non item, λευκοΐῳ. Sed & Dioſcorides ipſe anteà λυχνίδος florem λευκοΐῳ aſſimilauit: quare nihil refert, ſiue λυχνίδι, ſiue λευκοΐῳ legas. Plinius haud ita magno diſcrimine Antirrhini florem, vti modò dictum eſt, hyacintho ſimilem prodidit.

Cap. cxxxiiii. κάμπτεται δὲ ξηραινόμενος] Malim, ξηραινομένη, nempe καταγάγκη. Neque enim veriſimile eſt ipſum ſemen ita curuari contrahíque; vt milui exanimati vngues referat. Sunt qui de Catananceſ capitulis, ſeu potiùs ſiliquis, hoc intelligi voluerint. Plinius certè quidem, lib. 27. cap. 8. ſimpliciter protulit, Catanancem herbam Theſſalam electàm ad amatoria coniectura, quoniam areſcens contraheret ſe ad ſpeciem vnguium milui exanimati.

μήλου μέγεθος ἔχει] Pleriſque vox iſta, μήλου, hoc loco meritò ſuſpecta eſt: quandoquidem alienum videtur, vt herba malo fructui magnitudine aſſimiletur. Ego de malo arbore hîc agi exiſtimaui: ſiquidem μηλέα Græcis non fructum modò, ſed & arborem ipſam, ſignificat. Dubito tamen, an Dioſcor. μήλου μικροῦ nomine χαμαίμηλον deſignare voluerit.

Cap. cxxxv. ἰσορεῖται τὸ ἄνθος] Iſta eadem de Polij non quidem floribus, ſed foliis ipſis, refert Plinius, lib. 21. cap. 7. *folia Polij* ſcribens *manè candida, meridie purpurea, ſole occidente cærulea conſpici:* quo loco, vt & alibi non ſemel, Polium cum Tripolio videtur confudiſſe.

Cap. cxxxvi. τὰ δὲ καυλία] Quoniam paulò pòſt caulem Adianto negatum ſcribit Dioſcorides, ῥαβδία ex antiquo codice reſtituere viſum eſt: quippe cùm & ea voce vſus ſit Autor cap. proximè ſequenti, de Trichomane. Huiuſmodi prætenues virgulas, è quibus folia ipſa prodeunt, non malè *iuncos* dixit Plinius, polytrichi mentionem faciens: aliâs *ramulos* nominat: Theophraſtus caulem trichomanis appellare minimè dubitat. Attamẽ virgulis illis cauliũ ſeu cauliculorum appellatio minùs aptè congruit. Siquidem Caulis ſeu Thyrſus in herbis, haud ſecus atque Caudex in arboribus, id propriè dicitur, qood à radice ſimplex proſilit & in altum aſſurgit, alimentum à radice hauſtum ſingulis plantæ partibus impertiens.

φύλλα ὅμοια πτέριδι] Iſta ſciens prudénſque omiſi, quoniam neque apud Oribaſium, neque apud Serapionem habentur, videntúrque temerè à ſciolo quopiam ex proximè ſequenti capite huc tranſlata: quando veriſimile non eſt folia eadem ſimul & coriandro & filici comparari. Cornarius & Tragus nonnulla potiùs hoc loco deſiderari exiſtimauêre, quæ ita ſuppleri ex Theophraſto voluerunt. Ἀδίαντον, οἱ δὲ πολύτριχον. καὶ τὸ μὲν ἕτερον αὐτοῦ γένος λευκόν, φυλλάρια ἔχει κοριανδρῳ ὅμοια, ἐπισχισμένα ἐπ' ἄκρου. τὰ δὲ καυλία ἐφ' ὧν ἐκπέφυκε, μέλανα, ἰσχυρῶς λεπτὰ, σπιθαμιαῖα, στιλβοντα. τὸ δὲ ἕτερον μέλαν, ἔχει φύλλα ὅμοια πτέριδι. hoc eſt, *Adiantum alijs polytrichõ: eſt in eo genere candidum, cui puſilla folia coriandri ſimilia, in extremo inciſuris diuiſa: cauliculi è quibus exeunt nigri ſunt, prætenues, dodrantales & nitentes. Alterum uerò eſt nigrum, cui folia filicis,* & quæ ſequuntur. At nos etiamſi eam lectionis immutationem admitteremus, quod minimè facimus, contrà tamen hîc λευκόν, illic μέλαν legi vellemus. Cùm enim ex ſententia Theophraſti duo ſint Adianti genera, vnum quidem album; alterum verò nigrum, hoc quidem exiſtimamus eſſe legitimum Capillum Veneris officinis dictum, illud verò, quod rutæ murariæ aut ſaluiæ vitæ nomine vulgo notum eſt. Præter hæc verò & Polytrichum vulgo dictum Trichomanes eſſe agnoſcimus, proximo capite deſcribendum, & à prioribus illis omnino diſcrepans: quanuis inter Adianti generà ipſum perperàm repoſuiſſe, adeóque cum Adianto confudiſſe videatur Plinius, Theophraſti mentem non ſatis, opinor, aſſecutus.

ῥίζα ἀχρήστος] Radicem Adianto tribuit Dioſcorides, ſed inutilem ac ſuperuacuam. Contrà Plinius Adianto & Trichomani radicem nullam eſſe dixit, libri vigeſimi ſecundo capite vigeſimoprimo. Sed & de Trichomane Theophraſtus, ῥίζα δ' οὐχ ὕπεστι, ſcripſit, lib.7. c.13. quod Gaza Theophraſtum velut excuſans, ita reddidit, *Radicem eſſe minimam ac ferè nullã.* Idem

quoque apud eundem Theoph.de Antirrhino reperias eodem modo à Gaza conuerſum.Scilicet vtrobique nullam, aut potiùs quaſi nullam, radicē eſſe voluit Theophraſtus, vti & Plinius: quam vſqueadeò exilem deprehenderat, vt vix radicis nomen mereretur.

ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα]Adianto diſpares,imò etiam pugnantes, facultates tribui videntur à Dioſc. dum ipſum mēſes ciere ſcribit, ſanguiníſque reiectiones cohibere:quoniā iſta ſimul ſtare nullo modo poſſunt. Sed nodum hunc ſatis appoſitè ſoluere videtur Meſuæus, in Simpl.dū Adiantū admonet diſſimilaribus conſtare ſubſtantijs, aquea nimirū ſimul & terrea, mediocriter tenui: altera itidē ſuperficiaria,calida & ſupramodùm tenui. Illius enim vi dubium nō eſt,quin Adiantum aluum aſtringat,fluxionéſq; cohibeat,maximéque ſiccum : huius autem ope quídni obſtructa aperiet, craſſa extenuabit, aluum (quod voluit Meſuæus) ſubducet, præſertímque ſi recens fuerit?

ἢ τοὺς ὄρτυγας] Quod coturnicibus tribuit hoc loco Dioſc.idipſum de perdicibus refert Plin. libro 22.cap. 21. his verbis: *Perdices & gallinaceos pugnaciores fieri putant Adiantis in cibum eorum additis.*

καὶ περὶ τὰς κρήνας]Theophr.quoque,lib.7.hiſt. ſtirp. cap. 13. de Adianto ſcribit, φύεσθαι μάλιστα περὶ τὰ ὑδρηλά, *naſci locis aquoſis:* de trichomane verò, χωρία φιλεῖν σκιερὰ, *loca amare umbroſa.* Plinius itidem, lib.22.cap.21.de Adianto vtroque: *Vmbroſas,* inquit, *petras parietúmque aſpergines ac fontium maximè ſpecus ſequitur, & ſaxa manantia: quod mireris,cùm aquas nō ſentiat.* Sed & paulò antè: *Aliud,*inquiebat, *adianto miraculū: æſtate uiret, bruma non marceſcit, aquas reſpuit, perfuſum merſúmue ſicco ſimile eſt: tanta diſſociatio deprehenditur, unde & nomen à Græcis,*&c. Hæc ille : quæ quidē omnia ex Theophraſti citato loco mutuatum conſtat, vbi ſic habetur: ἴδια δὲ καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ποώδεσιν, τό, τι ἐπὶ τοῦ ἀδιάντου συμβαῖνον. οὐδὲ γὰρ ὑγραίνεται τὸ φύλλον βρεχόμενον, οὐδ᾽ ἐπίδηλόν ἐστι τὸ πλῶ νοτίαν ἐπιμένειν, ὅθεν καὶ ἡ προσηγορία. hoc eſt, *Inter herbacea Adianto proprium id eſt, quòd liquore perfuſum non madeſcit, ſed ne humoris quidem uel tantillum ei adhæreſcere comperitur, unde & herba nomen accepit.* Hanc ipſam porrò proprietatem, cuius ratione nomen Adianto factum eſt, διότι οὐ διαίνεται, τουτέστι, βρέχεται ὑπὸ ὑετοῦ καὶ δρόσου, *quia pluuia roréue perfuſum non madeſcat,* elegāter & ipſe Nicander expreſſit in Theriacis, hiſce verſiculis:

ἀχραές τ᾽ ἀδίαντον, ὃ οὐκ ὄμβροιο ῥαγείσης
λεπταλέη πίπτουσα νοτὶς πετάλοισιν ἐφίζει. Ea ſic tranſtulit Gorræus:

Et nunquam madidum Veneris compone capillum
Cui non inſidunt effuſi nubibus imbres.

CAP. CXXXVII. ἐναντία ἀλλήλοις] Theophraſtus, loco modò citato, πεφυκότα κατ᾽ ἀντικρὺ ἀλλήλων. Plinius verò, lib.22.cap.21. *contrarijs pediculis denſa inter ſe ex aduerſo:* rurſúmque, lib.27. cap. vlt. *Trichomani folia aduerſa inter ſe* dixit : quibus verbis hæc ἐναντία ἀλλήλοις, aptiſſimè expreſſit.

CAP. CXXXIX. καρποὺς ἔχον β´]Serapio, quantùm quidem ex Interpretis verſione conſtat, legiſſe videtur, καρποὺς ἔχει β´ ἢ γ´ ἐλυτρά, ἀφ᾽ ὧν &c. Vult enim ſemē duabus tribúſve veſtiri tunicis, à quibus ariſtæ prodeant.

θεραπεύει δ᾽ ἡ πόα] Quod Dioſcorides ipſi herbæ, id Plinius ſemini tribuit, dum de AEgilope ſcribit, libro 25.cap.13.his verbis : *AEgilopas ſanat herba eodem nomine, quæ in hordeo naſcitur, tritici folio, ſemine contrito cum farina permiſta impoſitáque, uel ſucco.*

CAP. CXL. βρῶμος πόα ἐστὶν] Sunt qui caput hoc de Bromo, tanquam ſuppoſititium & adulterinum, vna litura penitus obliterent: quoniam de bromo inter frumentacea iā antè lib.2.egerit Dioſcorides. Alij vnam quidem & eandē plantam & hoc loco, & lib.2.à Dioſcoride tractari putant:ſed illic, de ſeminis:hîc verò, de herbæ ipſius viribus agi. At ego eorum ſentētiæ lubentiùs ſubſcribo, qui libro ſecundo de auena ſatiua & eſculenta, neque poſtremum inter Cerealia locum obtinēte, mentionem fieri exiſtimāt: hîc verò, de eadem ſponte naſcente ac ſterili, quæ inter ſegetum vitia numerari ſoleat. Neque deſunt qui illam βρόμον, hanc verò rectiùs βρῶμον dici putent: quanquam vtrobique apud Dioſc. βρῶμος legitur. Neſcio tamen, an vtroque loco rectiùs βρόμος legi poſſit. Ab vtraque illa auena rurſum diſcrepat commemoratus antè AEgilops, quæ Plinio *feſtuca*, Gazę verò perperàm *auena* dicitur. Eſt autem is & ſylueſtris planta, ſed quę peculiariter, vti æra triticum, hordeum enecet, & in ipſo potiſſimùm naſcatur, quaſi hordeū in illam degeneret. Hoc ipſo tamen AEgilopis nomine Theophraſto & Plinio etiam arbor è glandiferarū genere, itémque Plinio bulbi genus quoddam deſignatur.

CAP. CXLI. γλαῦξ κιτίῳ ἢ φακῷ] Hauddubiè ex vetuſto codice pro, κιτίῳ, reſtituendum, κυτίσῳ. Eſt enim Cytiſi & lenticulæ foliis haud parua ſimilitudo: at hederæ & lenticulæ, non item. Huic emendationi ſuffragatur & Plinij autoritas, cuius hæc ſunt verba, lib.27. cap.9. quæ quidem hîc exſcribere viſum eſt, quoniam cum Autoris verbis quæ ſequuntur itidem non planè conſentiunt: *Glaux,* inquit ille, *antiquitùs εὐγάλακτον uocabatur, cytiſo & lenticulæ folijs ſimilis: auerſa candidiora. Rami in terram ſerpunt quini ſeniue, admodum tenues à radice: floſculi purpurei exeunt. Inuenitur iuxta mare. Coquitur in ſorbitione ſimilaginis ad excitandam ubertatem lactis: eam qui hauſerint, balineis uti conuenit.* Ita Glaucem Dioſc. ramulos à terra emittere, hic eoſdem in terram ſerpere ſcribit : ille ad excitandam lactis vbertatem coqui cum farina hordeacea, ſale & oleo voluit: hic in ſorbitione ſimilaginis. Sed quæ Plinius, ſequenti capite, glaucio ſeu glaucij ſucco tribuit his verbis : *lactis ubertas intermiſſa reſtituitur,* huic ipſi Glauci rectiùs conueniunt.

CAP. CXLII. γεῦσιν ὑπόστρυφνον] Plinius Polygalam guſtu aſtricto eſſe ſcribit, lib.27.cap.12. quaſi ὑποστύφον legerit. Gal. 8. ſimpl. eadē ſcribit, αὐστηρὰ ἔχειν μετρίως τὰ φύλλα, *mediocriter auſtera habere folia:* cui ſubſcribit Paulus. Cùm verò, teſtibus Theoph.6.de cauſis plantarum, & Gal.1.ſimpl. manifeſta ſit inter ſapores, aſtringentem, acerbū & auſterum, differētia, quínam veriùs ſenſerint, nihil decerno, quoniā adhuc incertum eſt, quæ verè plāta Polygalæ voce ſignificetur: quanquā ab effectu, quem in euocando lacte præſtat, eam

eſſe cõijcio, quæ à Dodonæo floris Ambarualis nomine deſignatur.

CAP. CXLIII. ὥσπερ λίνου μᾶλλον καὶ ἐκ.]Quod folijs Dioſcorides, idipſum ſemini tribuit Plinius, lib. 27. cap. 12. *Oſyris*, ait ille, *ramulos fert nigros, tenues, & in ijs folia nigra ceu lini, ſeménque in ramulis nigrum initio, deinde colore mutato rubeſcens. Smegmata mulieribus faciunt ex his. Radicis decoctum potum, ſanat arquatos.* Hæc ille. Sed pro eo quod ex Oſyridis ramulis Smegmata fieri ſcribit Plinius, hoc eſt, (ſiquidem vſitata Medicis ſignificatione vocem eam vſurparit) cutem detergentia medicaměta, Galenus lib. 8. ſimpl. ex ijſdem τὰ κορήματα, hoc eſt, *ſcopas*, fieri prodidit. Eſt enim κόρημα ſeu κόρηθρον Græcis, idem quod σάρον ſeu σάρωθρον. Etſi verò ſcripſerit Fuchſius ex autoritate Suidæ & Phauorini κορήματα nomine etiā τὰ κόσμητρα deſignari: fallitur tamen, dum Smegmata Plinij & κορήματα Galeni non ita multùm differre exiſtimat. Quãdoquidem κοσμήτρου voce, non quod ille voluit, intellexêre Suidas & Phauorinus, nempe comptorium & venuſtans faciem medicamentum, quo cutis extereretur & læuigaretur: ſed, vti exponit Scholiaſtes Ariſtoph. τὸ σάρον, ᾧ εἰώθασιν ἀποκαθαίρειν τοὺς ῥύπους τῶν οἴκων. hoc eſt, *euerriculum quo domorum ſordes euerruntur.* Cæterùm priuatim Oſyridis radici vſum ad arquatos tribuit eo loco Plinius, quem Dioſcorides toti plantæ tribuere videtur, dum nihil peculiariter deſignat.

CAP. CXLIIII. ἔχει περικλυμένῳ] Theophraſtus, qui accuratiſſimè Smilacem hãc deſcripſiſſe videtur, lib. hiſt. ſtirp. 3. cap. vlt. folium ei tribuit, κιττώδες, μικρὸν, ἀγώνιον. Similiter quoque ſecutus eum Plinius, lib. 16. cap. 35. *Smilacem è Cilicia primùm profectam folio* ſcribit eſſe *hederaceo, paruo, non anguloſo.* Rurſúmque, lib. 24. cap. 10. *ſimilitudinem habere* ait *hederæ, tenuioribus folijs.*

ὡς ἐπιφυλλίδα] Smilacis aſperæ fructum, hîc Dioſcorides ἐπιφυλλίδι ſimilem facit, hoc eſt, (vt alia ἐπιφυλλίδος ſignificata à Suida & Ariſtoph. Scholiaſte commemorata, tanquam huic loco non ſatis conuenientia, omittam) exili racemulo: quales ij eſſe ſolět qui vel ſummis palmitibus ſupra folia ipſa innaſcuntur, vel immaturi vindemiæ tẽpore inter folia latitant. Theophraſtus, citato loco, ſcribit eſſe, περιφερῆ τὸν στρύχνον, καὶ τὸν μηλώθρον, καὶ μάλιστα τῇ καλουμένῃ σταφυλῇ ἀγρίᾳ. καταρκρέμασθαι δ' οἱ βότρυες, inquit ille, κιττοῦ τρόπον. παρεγγίζει δ' ὡς πρὸς τὴν σταφυλήν. *fructum* inquàm ait eſſe *ſolani & uitis albæ fructui ſimilẽ, maximéque uuæ ſylueſtri nuncupatæ. Penſiles autem ſunt racemi, ceu hederæ, uerùm ad uuam propiùs accedũt.* &c. Sed & Plinius, lib. 16. cap. 35. de Smilace eadem, quanuis paulò aliter: *fert*, inquit, *racemos labruſcæ modo, non hederæ, colore rubro*, &c.

ἐν τόποις ἑλώδεσι] Plinius, lib. 24. cap. 10. huic Smilaci natalem locum alium aſſignat, nempe *in conuallibus opacis.* Smilacem verò alteram ibidem *culta amare* ſcribit.

ὁ τούτων δὲ ὁ πιεῖν] Plinius, loco modò citato, alium vtendi modum tradit, dum ſcribit: *acinorum corymbos contra uenenata omnia efficaciſſimos* eſſe, *in tantum ut acinorum ſucco infantibus ſæpe inſtillato nulla poſtea uenena nocitura ſint.*

CAP. CXLV. σμίλαξ λεία, ὁμοία] Non deſunt qui Smilacem hanc læuem eandem eſſe cum ſatiua ſeu hortenſi lib. 2. deſcripta exiſtimarint: tū quoniam vtrique deſcriptio propemodùm eadem viréſque itidem eædem à Dioſcoride tribuuntur, tum quia Galenus & Paulus, Smilacis hortenſis in ſimplicium cenſu nulla facta mentione, huius læuis tantummodò meminerunt. At nos cum peritioribus rei herbariæ Profeſſoribus inter vtramque manifeſtum diſcrimen agnoſcimus, Smilacémq; hortẽſianam eã eſſe credimus, quæ λόβια ſeu phaſeolos profert: hanc verò, ad aſperæ differentiam læuem dictam, eam quam Recentiorum plerique Conuoluuli maioris aut etiam albi nomine deſignarunt.

ποῦ ὁ καρπὸς] Gal. lib. 7. ſimpl. Smilacem hãc, quam μίλακα λείαν vocat, ſimiles quodammodo Smilaci aſperæ vires obtinere voluit. At Plinius contrà, lib. 24. cap. 10. *nullius eſſe effectus.*

CAP. CXLVI. τῷ πιπάλῳ περιφερῆ] Malim, πέπερι φυῆ: alioqui ex his vocibus, στρογγύλον & περιφερῆ, alterutram redundare neceſſe fuerit. Serapio verò poſtquam fructum hunc itidem rotundum eſſe ſcripſit, addit inſuper, *aliquantulum depreſſum & latum*: quod neque apud Dioſcoridem legitur, neque etiam eſt veritati conſentaneum. Sed longè turpiùs ille fallitur, vti dudum admonuit vir doctiſs. Nic. Leonicenus: dum, leuiſſimo nixus argumento, Cubebas cum Myrti ſylueſtris fructu eaſdem eſſe decernit.

φύεται ἐν τραχέσι τόποις] Hæc, quæ per librarij incuriam manifeſtò tranſpoſita videbantur, ſuo loco reſtituere non dubitauimus.

CAP. CXLVII. καρπὸν δὲ ἐν μέσοις] Cordus, Anguillara & Dodonæus Hypogloſſon cum Lauru Alexandrina vnum & idem eſſe exiſtimarunt: licèt à Dioſcoride & Galeno diuerſis capitibus memorentur. At cur ita ſentiant, non video: cùm vtrique differentes tum notæ tum vires aſsignentur. Enimuerò, vt reliquas notas omittamus, quòd ad fructum attinet, certum eſt Hypogloſſon baccam gerere inter folium maiuſculum & minus illud, quod è folij caua parte ceu ligula quędam exire videtur. At Theophraſtus laurum Alexandrinam, lib. 3. hiſt. ſtirp. cap. 17. palàm teſtatur eſſe ἐπιφυλλόκαρπον, atque in folij dorſo fructum gerere, æquè ac myrtum ſylueſtrem, quam, eo ipſo loco, κεντρομυρρίνην nominat.

μετ' οἴνου γλυκέος] Lacuna in vetuſto codice, κυάθου ἑνός, addi teſtatur. At Plinius, doſibus immutatis, lib. 23. ca. 8. *Laurus Alexandrina ſiue Idæa* (inquit) *partus celeres facit, radice pota trium denariorum pondere in uini dulcis cyathis tribus.*

ἄγει δὲ καὶ αἷμα]His verbis innuit Dioſcorides, quod clariùs expreſſit ibidem Plinius, hunc in modum: *Secundas etiam pellit menſéſque, eodem modo pota.* Sed & Gal. lib. 6. ſimpl. Laurum Alexandrinam ſcripſit, ἔμμηνά τε καὶ οὖρα προτρέπειν, *menſes & urinas prouocare.*

CAP. CXLVIII. ἢ ἰσχνότερα]Lacuna legit in v. cod. ἰσχυρότερα quod magis placet, & naturę foliorū laureolæ vulgò dictæ magis conuenit. Plinius quoq;, lib. 15. cap. vlt. Daphnoides craſſiore molliorég; quàm laurū folio eſſe prodidit. Sed & Serapio, ἰσχυρότερα, potiùs quàm, ἰσχνότερα, legiſſe videtur: ſiquidem illius Interpres *tenaciora* vertit.

καρπὸν μέλανα] Plinius, loco modò citato, *Daphnoidis baccas è nigro rufas* eſſe ſcribit: quod de

baccis fortaſſe nondum exactè maturis intelligendum venit.

ἀγ᾽ δὲ ἐν τῷ φύλλον] Plinius, lib.8.cap.13. *Daphnoides*, inquit, *aluum ſoluit uel recenti folio uel arido, drachmis tribus cum ſale in hydromelite. Manducata, pituitas extrahit: folium, & uomitus, ſtomacho inutile. Sic & baccæ quinæ denæ purgationis cauſa ſumuntur.* Hæc Plinius: quæ quanuis in vulgatis exemplaribus paulò aliter habeantur, ita tamen & diſtinguenda & legenda eſſe ex hoc Dioſc. loco ſatis patet.

CAP. CXLIX. *λειότερα δὲ πολλῷ*] Ex Lacunæ vetuſto codice addo, *καὶ λεπτότερα, & tenuiora.* Nam & Serapio vocem eam expreſſit. *Chamædaphnen* etiam *folio tenui, lauri ſimilitudine*, deſcribit Plinius, lib.24. cap.15. huius ipſius Chamædaphnes mentionem faciens. Nam & Clematin ſeu vincaperuincam eodem illo nomine appellat, lib.21.cap.11. Et rurſum tamen (vti interdum ſibi parũ conſtat) eiuſdẽ lib. cap.27. vincaperuincæ ſeu Chamædaphnes nomine hãc ipſam Dioſcoridis Chamædaphnen innuere videtur, dum illi *aquas hydropicorum trahendi* vim tribuit: quæ quidem Clematidi daphnoidi nullo pacto conuenit.

στομάχου ἐγκαύσεσιν] Plinius itidem, de Chamædaphne agens, lib.24.cap.15. *Illinitur*, inquit, *capitis doloribus recens: ardores refrigerat.* Attamen pro, *ἐγκαύσεσιν*, legere malim, *ἐμπνευματώσεσιν*: maximè cùm & Serapio ipſe *inflationes* verterit. Adde quòd veriſimile nõ eſt, Chamædaphnen, cuius eadẽ eſt, Galeno teſte, natura, quæ daphnoidis & lauri Alexandrinæ, ardoribus ſtomachi ſuccurrere: quum eximio ſuo calore ſtomachi potiùs ardorem excitare debeat. Fuerit autem vero ſimilius illã, vt tormina à flatibus concitata, ita & ſtomachi inflationes diſcutere.

CAP. CL. *ἐρυθρὰ τὴν χρόαν*] Ita videntur legiſſe Oribaſius & Serapio. Attamen facilè ſubſcribo Marcello & Cornario, qui *ἀντὶ τοῦ, χρόαν, ῥάχιν*, legendum ſuſpicantur. Nam præter vetuſti codicis, quẽ doctiſs. Sambucus præ manibus habuit, autoritatem, me quoque in eam ſententiam pertraxit Plinius: qui, lib.25.cap.5. *Ellebori albi folia* ſcripſit eſſe *betæ incipientis: hæc quoque nigriora & canalium dorſo rubeſcentia.* Porrò de facie Ellebori vtriuſque varias quidem diſcrepantéſque ſententias proponit Theophr. lib.9.cap.11. ſed quæ ibi deſcribuntur Ellebori nigri genera, nullo pacto videntur cum Dioſcorideis conuenire.

περὶ τὸν πυραμητὸν] Ita Plinius, loco citato, *Elleborum* tradit *tempeſtiuum eſſe meſſibus.* Theophr. autem, de Elleboro: *ὡραῖος* (inquit) *τοῦ μετοπώρου, τοῦ δ᾽ ἦρος ἄωρος.* hoc eſt, *tempeſtiuus autumno: uere intempeſtiuus.* At Meſuæus & vere & æſtate radices Veratri colligi voluit.

καὶ πτισάνης χυλοῦ] Pro *πτισάνης, θαψίας*, legebatur in vulg. exempl. Sic etiam apud Actuarium: atque ita quoque legit Marcellus: ſed & pro, *ἐνθύμου, σησαμοειδοῦς*, reponendum ſuſpicatur. At cęteri Interpretes *ἀντὶ τοῦ, θαψίας, πτισάνης*, legiſſe videntur: & rectè quidem. Nam & v. codex ſic habere comperitur: & Paulus lib.7.cap.10. *ἐπὶ μὲν τῶν ἀσθενεστέρων* (inquit ille) *χυλῷ πτισάνης ἢ ἄλικος, ἢ τοιούτου τινός ∢ β τὸ πλεῖστον, τὸ ἐλάχιστον δὲ, μίαν τοῦ ἐλλεβόρου συνεψήσας δὸς πιεῖν.* hoc eſt, *Imbecillioribus incocti cremori ptiſſanæ aut halicæ Ellebori utplurimùm drach. ij. ut minimùm uerò, drach. j. propinato.* Porrò ibidem & Paulus, ex Antyllo, Ellebori balanos ex melle parat, quos ſub finem capitis Dioſcorides ex aceto confici voluit.

ἢ πόλτου ἢ φακοῦ] Plinius, loco nuper citato de Elleboro agens, ſic habet: *Album & in dulci datur: aptiſſimè uerò, in lacte aut pulte.* Sed vel ex hoc loco pro, *lacte*, legendum eſſe *lente*, facilè conijcio.

CAP. CLI. *οἱ δὲ ἔκτομον*] Entomon nominat Plinius: at ego malim, *ἔκτομον*, vti legitur apud Hippocratem, lib.1. *περὶ γυναικ.* itémque Galenũ, in gloſs. quo quidem libro vocem eam exponit, *ἐλλέβορον μέλανα, Elleborum nigrum*, vti & Heſychius: itémque Erotianus in Onomaſtico, quo loco etiam à Diocle Elleborum nigrum ſic dictum aſſerit.

ἐν αὐτῷ καθαίρει] Illud, *ἐν, παρέλκειν* videtur. Plinius Prœtidas à Melampode ſanatas ſcribit, nõ Elleboro quidem, ſed lacte caprarum, quæ Elleborũ paſtæ fuiſſent. Sic enim ille, lib.25.cap.5. *Melampodis fama diuinationis omnibus nota eſt. Ab hoc appellatur unum Ellebori genus, Melampodium. Aliqui paſtorem eodem nomine inueniſſe tradunt, capras purgari paſto illo animaduertentem, datóque lacte earum ſanaſſe Proetidas furentes*, &c.

τῷ δὲ σχήματι βοτρυώδη] Vulgaris noſtri Veratri nigri, quod cum Theophraſti deſcriptione ſatis conuenit, præſtantes effectus non ſemel obſeruauimus: maximéque ad detrahendam bilem atram valere varijs experimentis cognouimus. Attamen ſi flores & ſemẽ ſpectes, illud Dioſcoridis deſcriptioni minimè reſpondet. Reſpondet illud potiùs, quod à pleriſque recentioribus Saniculæ fœminæ nomine deſignatur, quódque ſucceſſu fœliciſſimo ad purgandam citra moleſtiam atram bilem quotidie vſurpamus. Quare fatendum cum Dodonæo, legitimum hoc eſſe Dioſcoridis Veratrum nigrum, vel eo nos carere: vel certè in ipſius Dioſcoridis contextu mendum aliquod ſubeſſe. Quin & fortaſſe quod de racemoſis floribus hîc dicitur, Elleboro albo potiùs tribui debuit.

οἱ ἐν Ἀντικύρᾳ σησαμοειδὲς] Figuræ ratione hoc ſemen non malè Seſamoides ab Anticyrenis vocari ſatis luculenter teſtatur Theoph. lib.9.cap.10. dum ſcribit his verbis: *οἱ ἐν Ἀντικύρᾳ, καθάπερ φασὶ, τῷ (ἐλλεβόρου) καρπῷ καθαίρονται. ἔχει δὲ σησαμώδη τοῦτον.* hoc eſt, *Anticyreni, ut fertur, Ellebori ſemine purgantur, quod eſt ſeſamaceum.*

καὶ Παρνασσῷ καὶ Αἰτωλίᾳ] Theophraſtus, eiuſdem lib. cap.11. OEtæum quidem Elleborũ maximè probat: qui quidem cum Anticyreno vnus & idem eſſe videtur, quoniam OEta mons eſt in finibus Theſſaliæ, Anticyræ inſulæ adiacẽs: Parnaſſium verò & AEtolicum videtur improbare, his verbis: *ὁ δὲ Παρνάσιος καὶ ὁ Αἰτώλιος (γίνονται γὰρ καὶ ἐνταῦθα πολλοὶ καὶ ὠνοῦνται, καὶ πωλοῦσιν οὐκ εἰδότες) σκληροί τε καὶ ἄγαν περισκελεῖς.* hoc eſt, *Parnaſſius & AEtolicus (nam & in locis iſtis geniti à uulgo ignaro & emuntur & uenduntur) præduri ſunt & ualdè aſperi, ita ut non niſi magna cum moleſtia purgent.*

τὴν ἄνω κοιλίαν] Ex omnium Medicorum tam veterum quàm recentiorum conſenſu, vt Veratrum album vomitu potiſſimùm purgat, ita & nigrum, per inferna. Quare indubitanter hoc

loco, nō, τὴν ἄνω, ſed, τὴν κάτω κοιλίαν, legendum, vti etiam præter Marcellū Interpretes omnes videntur legiſſe. Plinius de hoc eodem Veratro: *purgat per inferna.*

ἢ τριωβόλου ὁλκῆς] Pondus hoc non ad ſalem, vti plerique placuit, ſed ad Veratrum potiùs referri debere conſtat. Plinius de Elleboro: *Ex aqua*, inquit, *datur ad leniter molliendam aluum plurimùm drachma una: modicè quatuor obolis. Miſcuere aliqui & ſcammoneam, ſed tutiùs ſalem*, &c.

καὶ ψώρας μετὰ λίβαν.] De quadrupedum ſcabie hoc intellexit Plinius, dum ſcribit: *ſanat ſcabiem quadrupedum cum thure aut cera ac pice, uel cum piſſelæo.*

αὐτὸν καθαρτικὸν] Theophr. eiuſmodi vinum, non quidē per aluum purgare, ſed vrinas potentiſſimè ciere, innuit. Nam de Eleatico Elleboro in vitibus naſcente agens, ita ſcribit: φασὶ δὲ τὸν Ἐλεάτην ἐν ταῖς ἀμπέλοις φύεσθαι, καὶ ποιεῖν τὸν οἶνον οὕτω διουρητικὸν, ὥστε λαγαροὺς εἶναι πάνυ τοὺς πίνοντας. hoc eſt, *Eleaticum aiunt in uitibus naſci, uinúmque reddere uſqueadeò urinam prouocans, ut qui biberint, graciles uentre contracto efficiantur.*

δίδωσι γὰρ θάνατον] Quæ tum de religioſa Ellebori collectione, tum de aquilæ volatu fodiētibus infauſtò hîc recitantur à Dioſc. Plinius paulò aliter narrat, in hæc verba: *Primùm enim gladio circunſcribitur: dein qui ſuciſurus eſt, Ortum ſpectat, & precatur, ut id liceat ſibi concedentibus Dijs facere, obſeruátque aquilæ uolatus: ferè enim ſecantibus intereſt: & ſi propè aduolauit, moriturum illo anno qui ſuccidat, augurium eſt.* Tale quid etiam habet Theophr. lib. 9. cap. 9.

διὰ τὸ καρηβαρεῖν] Aggrauari etiam *caput Elleboro albo* Plinius admonet, quod hîc Dioſcorides de nigro tantummodò intellectum voluit. Idem & Theophr. loco modò citato, de Elleboro in genere ex aliorum ſententia recitat: ideóque ad præcautionem allia præſumi, vinúmque ſubinde bibi ſolere. Sed hæc tamen & id genus alia, tanquam ridicula & fabuloſa, proponere videtur.

CAP. CLII. τὸ μέγα, ἐν Ἀντικύρᾳ] Galenus, octauo ſimpl. hoc Seſamoides itidem, magnum: quod verò poſteriore loco deſcribitur, album nominat. At quòd illud Anticyricum Elleborū dicatur, aliam ac Dioſcorides rationem reddit, nempe quoniam ſemen ellebori modo purget, cæteríſque viribus ſit elleboro ſimile. Porrò Dioſc. ſententiæ aſtipulatur & Strabo, libro 9. Geogr. Poſtquam enim duas monuit olim fuiſſe Anticyras, vnam ad OEtam montem in ſinu Maliaco, alteram in Phocide, ſubdit ſtatim in Maliaca quidem optimum naſci elleborum: at in Phocēſi, meliùs apparari, ideóque multos ad hanc purgandi ſanitatíſque cauſa ſolitos proficiſci. Naſci enim in Phocide Seſamoides, quo OEtæum temperetur veratrum. Sic & Plinius: lib. 25. cap. 5. *Elleborum* (quanuis de nigro agat, contra quàm intellexerit Dioſc.) *in Anticyra inſulâ tutiſſimè ſumi* ſcribit, *quoniam Seſamoides admiſcent.* Cæterùm quod Theoph. lib. 9. hiſt. ſtirp. cap. 11. ad vomitum faciliùs concitandum, elleboro albo elleborines herbulæ ſemen admiſceri ſcribit, aliquam mihi ſuſpicionem mouet, Seſamoides hoc loco deſcriptum, Theophraſti elleborinen eſſe.

καθαίρει ἄνω] Plinius, lib. 22. cap. 25. *Eſt etiamnū*, inquit, *aliud Seſamoides Anticyræ naſcens, quod idē aliqui Anticyrium uocant, cætera ſimile erigeronti herbæ, de qua ſuo dicemus loco: granum ſeſamæ. Datur in uino dulci ad detractiones quantum tribus digitis capitur*, &c. Ibi *dari in uino dulci ad detractiones* dixit, quod Dioſc. *dari in aqua mulſa ad uomitiones* innuit, vt illa vox (ἄνω) ſatis indicat. Porrò Cordus immeritiſſimò Plinium accuſat, quaſi vires hîc à Dioſc. Seſamoidi tributas Seſamæ aſſignauerit. Quod enim librariorum fuit vitium, qui Plinij verba malè diſtinxêre, id Plinio ipſi perperàm imputat.

CAP. CLIII. φύμασι καὶ οἰδήμασι] De hoc eodem Seſamoide Plinius, ibidem, *Detrahit bilem in aqua potum. Semen illinitur igni ſacro: diſcutit panos*: quaſi pro, οἰδήμασι, ἐρυσιπέλατα, legerit, & pro, φύμασι, φύγεθλα. Eſt enim inter vtranque hanc vocem Medicis haud leue diſcrimen.

CAP. CLIIII. ἐκ τοῦ ὕπου κυάθοις γ.] Addit Lacuna ex vetuſto quodam codice, νῆστει ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. At Goupylus in vetuſtis exemplaribus legiſſe ſe teſtatur, νήστει παρ' ἡμέρας γ. Ita quoq; Cornarius videtur legiſſe. Et hæc quidem lectio mihi quoque magis arriſit. Siquidem veriſimilius eſt voluiſſe Dioſcoridem interpoſitis diebus aliquot potiones eiuſmodi propinari, quàm ſingulis, iiſque continuis. Quin & ipſe Aëtius, Tetr. 3. ſer. 2. cap. 36. rectè monet, non niſi ex longioribus interuallis vtendum aquam ducentibus medicamentis: quippe cùm frequētius continuatus eorum vſus vires manifeſtò diſſoluat.

CAP. CLV. ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ] Sermonis ſeries poſtulat, vt καρπὸν hoc loco *fructum* vertamus, potiùs quàm *ſemen.* Attamen *Elaterium* fieri *ſucco expreſſo è ſemine cucumeris ſylueſtris* nominatim ſcripſit Plinius, lib. 20. cap. 1. Eodem loco, pro cultello, arundinem ad incidendos cucumeres deſiderat: & quòd ad Elaterij præparationē attinet, obſcurior videtur, nec ſatis Dioſc. mētem aſſecutus. Sed neque Interpretibus, quotquot occurrêre, conuenit de hac Elaterij præparandi ratione, vti facile fuerit ei animaduertere, qui varias eorum interpretationes inter ſe contulerit. Qui verò apud Meſuæum extat Elaterij parandi modus, planè mancus atque conciſus eſt, vt vix certi quicquam elici poſſit. Cæterùm pro eo quod habetur deinceps tranſpoſita præpoſitione, ἀναξηρανθὲν. ἐν δὲ θυίᾳ, lego, ἀναξηρανθὲν δὲ ἐν θυίᾳ.

τὸ μετὰ τὸ λευκοῦ] In Elaterij genere *pallidum* itidem *herbaceo melius* eſſe ſcripſit Plinius. At Paulus, lib. 7. cap. de ſimpl. med. purg. præfert τὸ πρασίζον, hoc eſt, *porraceum*, quod nominatim Dioſcorides & Plinius improbauerūt. Cordus Pauli ſentētiam magis probat: quippe qui vix credat Elaterij ſuccum, quantumuis diligenti inſolatione, ad illum candorem, ſeu etiam pallorem, peruenire poſſe.

προσαχθὲν λύχνῳ ἀκαές] Multi variè ſe torquēt in hac Elaterij bonitatis nota: & quoniam Dioſcoridis contextum deprauatum eſſe cenſent, alij pro, ἀκαές, ἀκαὲς ſeu potiùs δυσκαὲς, alij ἐκκαίεται, reſtituendum ſuſpicantur. Enimuerò Theophraſtus, lib. hiſt. ſtirp. 9. cap. 14. tantum in ſe humiditatis Elaterium continere aſſerit, vt etiam ad quinquageſimū annum lucernis admotum

earum lumina extinguat. Ita enim illius verba legi debẽt, ἄχρι πεντήκοντα ἐτῶν σβέννυσι προσαγόμενον τοῖς λύχνοις. Addit & Plinius veri Elaterij experimentum eſſe, ſi admotum lucernæ eam, priuſquàm extinguat, ſcintillare ſurſum ac deorſum cogat. At ego tum hos, tum etiã Dioſcoridem rectè ſenſiſſe, adeóque quam illi ſibi fingũt contradictionem facilè ſolui componíque poſſe iudico. Nihil enim obſtat quominùs Elaterium pinguitudinis ratione, quam ex ſeminis medulla contraxit, admotum lucernæ facilè accendatur & conflagret, flammámve concipiat, ac ſimul etiam humoris adiuncti ratione, dum vrendo vaporem ex ſeſe fundẽs crepitat, lucernæ lumen ſurſum deorſúmque ſcintillare cogat, atq; tandem etiam extinguat: quandoquidẽ accendi facilè & obiectum lumen extinguere nullo planè contrarietatis modo ſibi inuicem opponuntur.

γίνεται ὀροβίου] Oribaſius αἰτὶ τῦ, ὀροβίῳ, ῥύπου, legiſſe videtur: at ex Interpretibus nonnulli, μέσον ὀροβίῳ καὶ τέφρας, idque de colore interpretantur, quaſi Elaterium id vitioſum eſſe cenſuerit Dioſcorides, quod medij ſit coloris inter eruum ac cinerem. At ego in vulgata lectione nihil immuto: neque dubito quin Elaterium interdum è cinere, quo quidem exiccatur, nonnihil ſibi aſciſcere poſſit, inſupérque à nonnullis vt amylo, ita & erui farina adulterari: quemadmodũ conceptis verbis admonuit Autor lib. de ſimpl. medicamentis ad Paternianum, qui quidem Galeno falsò tribuitur.

ὁ δ᾽ ἐτῶν ἁρμόζει] De Elaterij tum ætate, tum etiã tempeſtiuitate grauiſſimorum Autorum variæ ſunt diſcrepantéſque ſententiæ. Siquidẽ Theophraſtus nullum ex medicamentis longiore æuo durare, & quò vetuſtius, eò meliùs eſſe ſcribit: quin & addit ducentis annis ſeruatum Elaterium, cuius tamen excellentes vires Medicus quidam haud inſolens neque mendax fœliciter expertus fuerit. Theophraſto Plinius aſtipulatur, prætereáque à trimatu tempeſtiuum eius vſum eſſe ſcribit. At AEgineta Elaterium laudat, μὴ παλαιότερον ἐνιαυτοῦ, *non uetuſtius anno*: niſi fortè (quod ego ſuſpicor) pro παλαιότερον, νεώτερον, *recentius*, legendũ videtur. Meſuæus verò ipſum aſſerit triennio ſeruari, poſt ſemeſtre vſurpandum. Ab his porrò omnibus Dioſcorides (cui tamen plurimum tribuimus) manifeſtò diſſentit.

στίμμεως ὅσον χηνῶσαι] Literarum affinitas in eum errorem librarios omnes induxit, vt vno quaſi conſenſu, στίμμεως, hoc loco legerint, αἰτὶ τῦ, σινήπεως. Attamen, στίμμεως, vocem, hoc loco nullo modo conſtare poſſe vel ex eo facile eſt animaduertere, quòd nuſquam alibi priſci Medici ſtibio ſeu crudo ſeu cocto in remediis internis vſi ſunt: ſinapi verò contrà diuerſis ex Elaterio medicamentis fœliciter admiſcuerunt. Adde quòd & ipſiſſimum hoc remediũ ad dyſpnœam apud Gal. 7. κατὰ τόπους ex Andromacho recitatũ reperies, hiſce verbis: νάπυος < α, ἁλὸς κοινοῦ τεταρτημόριον, ἐλατηρίου τριώβολον. οἱ δὲ ὀβολὸν α. ℥. λεαίνας μεθ᾽ ὕδατος ἀνάπλαττε τροχίσκους ὀλίγῳ παρ᾽ ἡμέραν μεθ᾽ ὑδρομέλιτος. Præterea & apud Dioſc. ipſum lib. 2. περὶ εὐπορίστων, cap. de dyſpnœa, eiuſdem planè medicamenti fit mentio, niſi quòd pro ſale nitrũ adhibetur. Sed & apud Aëtium, ſimplicium doſibus emẽdatis, repetitur lib. 8. cap. περὶ ὀρθοπνοικῶν, hunc in modum: ἐλατηρίου ἡμιώβολον, νίτρου ἀφροῦ τριώβολον, σινήπεως < α. λεαίνας ἐν ὕδατι ἀνάπλασσε καταπότια η.

τῆς δὲ ἡμέρου σικύου] Quæ hîc ad capitis calcem adduntur de ſatiui cucumeris radice, quanuiſ à cæteris Interpretibus omiſſa atque huc, vti equidem ſuſpicor, ex capite de Pepone perperàm tranſlata ſunt: quia tamen in impreſſis exemplaribus omnibus habebantur, non viſum eſt prætermittere. Nihilominus quid de eo additamento ſentiremus, obiter indicare voluimus.

CAP. CLVI. ἰσόκυρρον ἐν τῷ μέλανι] Plinius de nucleo Staphidis agriæ, lib. 23. cap. 1. *Matureſcit*, inquit, *cum uindemia, nigreſcitq;: quum uuæ taminiæ rubentes norimus acinos, ſciamúſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in opacis*, &c. Eo loco inter vuã taminiam & Staphidem agriam, à nonnullis nihilominus falsò, vt ait, vuam taminiam dictam, diſcrimen ponit: quanuis alio loco parum ſibi conſtans Staphidis agriæ vires tribuat vuę taminiæ. Sed & Celſus, lib. 3 cap. 21. σταφίδα ἀγρίαν Græcorum, vuam taminiam nominari apertè docet. Nos tamen qui vitem ſylueſtrem, à labruſca diuerſam, verius vuam taminiam Latinorum eſſe exiſtimamus, Staphidem agriam potiùs ab effectu cum Scribonio *pedicularem herbã* appellabimus, aut cum Marcello Empirico *pedunculariam*, vel cum quibuſdam aliis, teſte Plinio, *pituitariam*.

τοῖνυ κόκκους ιε ἢ ιε] Serapio & Ruellius ſimpliciter legiſſe videntur, ιε. At Marcellus & Cornarius, κόκκους ί ἢ ιέ, quam ego lectionem vulgatæ prætulerim.

συνετῶς μελικράτῳ] Sunt qui vtrunque aduerbium, συνετῶς ſimul & συνεχῶς, expreſſerint. Ego αἰτὶ τῦ, συνετῶς, συνεχῶς malim: quo modo & Serapio legiſſe mihi videtur.

τεφθεῖσα καὶ] Lacuna legit in vetuſto codice, τεφθεῖσα καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ μετὰ σανδαράχης, καὶ ἐλαίῳ συγχρισθεῖσα. Ego hanc lectionem ſecutus ſum, quoniam & Serapio ita legiſſe viſus eſt. Adde quòd & Plinius, loco citato, *Staphidem agriam faciliùs admixta ſandaracha & caput & reliquum corpus phthiriaſi liberare* ſcripſit.

οὖλα τὰ ῥευματιζόμενα] *gingiuas fluxione infeſtatas: rheumatiſmos cicatricum* ibidem perperàm & ſenſu nullo dixit Plinius, pro, *gingiuarum*, ſcilicet vocum οὐλὴ & οὖλον affinitate deceptus: quum tamẽ οὐλὴ, *cicatricem*, οὖλον, *gingiuam* ſignificet.

CAP. CLVII. ἐν Θάψῳ] Thapſon inſulam, ſi non Siciliæ, at certè à Sicilia non ita longè diſſitam, innuit Autor. Nam & ideò Nicander in Theriacis radicem Thapſiæ τρινακρίην cognominauit. Siciliam verò etiam Trinacriam olim dictam fuiſſe conſtat, deducta appellatione à tribus iugis ſeu promontoriis, quæ in ea inſula præcipua ſunt.

μᾶλλον ὁ καυλός] Etſi vulgata exempl. omnia, καρπός, legerẽt, attamen nemo Interpretum quin καυλὸς hîc ſit legendum addubitauit. Sed huic eorum conſenſui accedit prætereà vetuſti codicis fides & autoritas. Plinius autẽ *Thapſiam inani eſſe caule* dixit, *nec excedente baculi longitudinẽ*: quaſi, κενὸς δ᾽ αὐτῆς ὁ καυλός, legerit.

ἐγκοπτομένη τὸν φλοιόν] Plin. lib. 13. cap. 22. de Thapſia: *Quidam*, inquit, *caulem incidunt per meſſes &*

in ipſa excauant radice, quò ſuccus confluat, areſa-ctúmque tollunt: quo quidem loco excipiendi Thapſiæ liquoris ſeu lactis, vt ipſe vocat, rationem breuiter nimium, nec ſatis apertè, exprimit.

βρωματωδέστερον] Rectiùs fortaſſe, βρωμωδέστερον. Sed & inferiùs αὐτῷ τῷ, ἐφήμαλα, legendum, ὀφήμασι, vel, ὀφήμασι.

ὑπώπιά τι αἴρει] Theophr. hiſt. ſtirp. lib. 9. cap. 22. de Thapſia: δύναται δὲ καὶ τὰ πελιώματα ἐξαίρειν. ὑπώπια δὲ ποιεῖ, ἀλλὰ ἐκλευκα, quo loco legendum hauddubiè videtur: ὑπώπια δὲ ποιεῖ ἅμα ἔκλευκα, hoc eſt, *ſugillatis alijs candidũ colorem reddit.* Gaza perperàm *ſuppurationes* vertit, quaſi ὑπόπυα legerit.

CAP. CLVIII. μακρὰς, ἀφύλλους] Etſi Plinius geniſtæ vires eaſdem ferè tribuit, quæ hoc ipſo capite à Dioſcoride Spartio aſcribuntur: attamen & ipſe dubitat, lib. 24. cap. 9. *An Geniſta ſit, quam Græci Autores Sparton appellauêre.* Sed vel ex hac nota ſatis conſtat, Spartium Dioſc. minimè geniſtam eſſe: ſiquidem geniſtæ ſeu vulgari, ſeu etiam Hiſpanicæ, folia ſunt plurima, quantumuis fugacia. At Spartium Dioſc. etſi, cùm primùm pullulare incipit, nonnullis cingatur exilibus foliolis, quia tamen quamprimùm ea decidunt, folijs ferè viduum cernitur, ideóque etiam illius ῥάβδοι ἄφυλλοι Dioſc. dictæ ſunt. Σπάρτου quidem ſeu σπαρτίου, aut etiã σπάρτης (niſi mendoſus eſt Galeni contextus, 8. ſimpl.) nomine plantas varias deſignari fateor, quę vinculorum vſum præſtent, dum & ijs palmites alligantur, & ex earũ ramulis ſeu ſurculis flexilibus aqua maceratis funes intorquentur: ſed tamen triplex potiſſimùm eſſe Spartiũ, cum doctiſſimo Guillandino lubens agnoſco: vnum quidem Plinij, Hiſpanicum ſeu Ibericum, quibuſdam χοινοπλοκικὸν dictum, qui quidem verè *iuncus eſt aridi ſoli, uni terræ dato uitio,* vt inquit Plinius, lib. 19. cap. 2. Hoc Medici minimè vtuntur, niſi fortè in hordeo fricando. Nam in hunc vſum aſperitatis ratione vſurpatur à Galeno, 2. de alim. fac. ſiquidem hoc illud eſt, quo ait ipſe iumentis ſoleas necti ſolere. Reliqua verò duo Sparti genera, fruticum generibus annumeranda, à Medicis varios in vſus accommodãtur. Ex his vnum eſt Dioſcoridis Spartium, quod, ſi Guillandino credimus, in EVropa non habetur, vixque alibi quàm in Aſia naſcitur: attamen & in Hiſpania & in Africa reperiri à Carolo Cluſio memoriæ proditum eſt, qui inter rariores Hiſpanię ſtirpes, ipſius duo genera eleganter depinxit. Alterum denique Spartij genus fuerit, quam Latini geniſtam vocauerũt, ab vtroque illo Spartio non odore modò, folij, ſeminis & ſiliquarum figura, ſed & virium efficacia, diſtinctam.

ὥσπερ φασήλους] Lege, φασήλος, vel φασήλου. Meſuæus, niſi fortè vitio Interpretis factum id eſt, Spartio ſiliquas ſcribit eſſe *orobinis ſimiles:* at Plinius, ceu phaſeolorũ. Tradit enim, lib. 24. cap. 9. *ſemen geniſtæ in folliculis phaſeolorum modo naſci.* Verùm equidem hîc à Dioſc. phaſelorum potiùs, quàm phaſeolorum mentionem fieri crediderim. Sunt autem phaſeli à phaſeolis longè diuerſi, ac ſi non ijdem cum eruilia & cicercula, at certè ijs congeneres, vti palàm teſtatus eſt Gal. 1. de alim. fac. cap. 28.

ἐλκει ὀβολοὶ ε´] Plinius de ſemine: *purgat*, inquit, *hellebori uice drachma & dimidia pota in aqua mulſæ cyathis quatuor ieiunis.* At Meſuæus longè maiore ponderis diſcrimine: *Datur*, inquit, *Spartij flos à drach. ij. ad drach. v. ſemen, à drach. ij. ad drach. iiij.*

τῶν ῥαβδίων ἐν ὕδατι] Plinius, non aqua, ſed aceto macerat. Sic enim ille, lib. 24. cap. 9. *Rami ſimiliter cum fronde in aceto macerati pluribus diebus & tuſi ſuccum dant Iſchiadicis utilem, cyathi unius potu.*

CAP. CLIX. τῆς δὲ ῥίζης ὁ ὀπὸς] *Silybum in Medicina nullum uſum habere* dixerat Plinius, lib. 22. cap. 22. Et tamen, lib. 26. cap. 7. *Eſt & Silybo,* inquit, *lacteus ſuccus, qui denſatus in gummi ſumitur cum melle denarij pondere* &c.

CAP. CLX. δένδρου μυρίκῃ ἐοικότος] Varij Autores de huius folij figura variè ſentiunt. Enimuerò Plinius, lib. 12. cap. 21. Myrobalanum (quæ illi, vti & Aëtio, eadem eſt cum glande vnguentaria, longè alia ab Arabum myrobalano) *glandem* ait eſſe *arboris heliotropio ſimili folio.* Theophraſtus, lib. 4. hiſt. ſtirp. cap. 2. eandẽ glandem βάλανον ſimpliciter nominat, & ipſius arborem *folio* ſcribit eſſe *myrti, ſed longiore:* quo loco fortaſſe vitium eſt librarij, qui lapſu facili, μυρσίνῃ, αὐτὶ τῆς μυρίκης, repoſuerit.

Ποντικῷ καρύῳ] Fructus huius ſpecies magnitudine diſtinguit Meſuæus, dum *maiorem nucis auellanæ magnitudine* eſſe ait: *minorem* verò, *ciceris inſtar.* Dioſc. & Plinius abſolutè Glandem hanc nucis auellanæ magnitudine deſcribunt. At Theophr. citato loco, *magnitudine ſimul & figura fructui capparis* aſſimilat.

οὗ τὸ ἐντὸς θλιβόμενον] Corticem tantùm ab vnguentarijs, ſcilicet pro ſtymmate ſeu ſpiſſamento, odoris conſeruandi gratia, deſiderari ſcripſere Theophraſtus & Plinius: quò factum eſt, vt hoc loco nonnulli αὐτὶ τῷ, αὐτῆς, ἐκτὸς, legendum cenſuerint. Sic porrò Theophr. lib. 4. cap. 2. τοῦ καρποῦ δὲ τοῖς κελύφεσι χρῶνται οἱ μυρεψοὶ κόπτοντες. ἀλλ᾽ ὅτι γὰρ ἔχει. τὸν δὲ καρπὸν αὐτοῦ ἀχρεῖον. Itemque Plinius, lib. 12. cap. 21. *Vnguentarij* (inquit) *tantùm cortices premunt, Medici nucleos, tundentes affuſa eis paulatim calida aqua.* At Galenus, æquè ac Dioſcorides, carnis ipſius ſucco pingui vnguentarios vti conceptis verbis ſcribit, 6. ſimpl. id quod longè videtur eſſe veriſimilius.

διαφέρει δὲ αὐτῆς ἡ νέα] Meſuæus recenti Glandi vetuſtam præfert, contrà quàm Dioſcorides. Sed recens ideò à Dioſc. antefertur, quòd plus humoris quàm vetuſta reddat. Illa contrà Meſuæo expetitur, quòd minus humiditatis excrementitiæ contineat, adeóque ventriculum minùs ſubuertat.

λευκὴ πικρὰ καὶ ἄλλη.] Plinius, pro regionũ in quibus Glans iſta naſcitur varietate, varios ipſius colores agnoſcit: quam tamẽ *longè optimam* ſcribit eſſe *Petræam, cortice nigro* ait eſſe, *nucleo uerò candido.*

μετὰ ἀλεύρου ἀλφίτου] Meſuæus in lienis cataplaſmata vnguentariæ Glandi farinam lupinorum & ſpicam admiſcet. Galenus verò, farinam erui vel lolij.

τὸ δὲ ἐκπίεσμα] Goupylus legit in altero exemplari, eodem planè ſenſu: τὸ δὲ ἐξ αὐτῆς ἐκθλιβὲν ἐκπίεσμα. Hoc verò illud ipſum eſt, quod Gal. 6. ſimpl. cap. περὶ βαλάνου μυρεψικῆς, περίφραστικῶς nominat, τὸ ὑπόλοιπον ἀπὸ θλίμμα, τὸ γεῶδες ἢ σκληρὸν

Celſus verò,lib.6.in medicamento Tryphonis recenſendo, *myrobalani magma*. Iccircò Galenũ Dioſcoridis fidum Interpretem ſequi malui, quàm cum Ruellio *Glandis tuſæ expreſſæque ſuccum* vertere.

Cap. CLXI. περγάσῳ ἔοικε]Theophraſtus,hiſt. ſtirpium lib.6.cap.6. haud ita magno diſcrimine, folia Narciſſi folijs aſphodeli comparat,hiſce verbis: τὸ μὲν ἐπὶ τῇ γῇ φύλλον ἀσφοδελῶδες ἔχει, πλατύτερον δὲ πολὺ, καθάπερ ἡ κρινωνία. Non ita magnum eſſe diſcrimen vel ex eo patet, quòd & aſphodelus ſeu haſtula regia foliis eſt maioris porri, vel ipſo teſte Dioſc.lib.2.cap.119.

ἔσωθεν δὲ κροκῶδες] Plinius Narciſſi duo genera Medicos in vſu recipere ſcribit, libro 21.cap.19. *vnum purpureo flore, alterum herbaceum*. Verùm eo loco,nõ *herbaceum*, ſed *croceum* ſeu *croceo* potiùs,legendum ſuſpicor. Etenim Narciſſus caulem quidẽ habet herbaceũ, vti monuit Theoph. ac fortè tota etiam planta herbaceum quiddam reſipit, teſte Dioſcoride: at ſi de flore ſermo eſt, id hauddubiè quod medium calycem cingit album quidem eſt: medium verò ipſum, aliâs luteum, aliâs purpureum.

Cap. CLXII. καὶ μεταξὺ ἀκάνθας]Plinius,lib. 22. cap. 12. *Hippophyes* (ſic enim ille nominat, Hippocrates & Theophraſtus ἱππόφεων, Galenus in Gloſs.Hipp.etiam,quia ſpina ſit fullonia, κνάφον,& alio nomine σύβον) ſcribit eſſe *ſpinis albis*: ſed qua plantæ parte ſint eæ ſpinæ, non ſatis explicuit. At Theophr. lib.6.cap.5. ἱππόφυον (vtroque enim modo & ἱππόφυον & ἱππόφεων appellat, niſi fortè prius illud mendosè legitur, *lappaginem* vertit Gaza) tradit ἀάκανθον eſſe τοῖς φύλλοις, hoc eſt, *folijs eſſe minimè ſpinoſis aut aculeatis*: ac paulò antè illud inter ea recenſuerat, quæ παρὰ τὴν ἄκανθαν ἔχουσι φύλλον, hoc eſt, *quæ folium iuxta aculeum gerunt*. Ex quo patet, Hippophais ſpinas non quidem in folijs ipſis, ſed inter folia eſſe: quod & ipſe Dioſcorides hoc loco apertè ſignificat.

καὶ μετὰ τοῦ λευκοῦ] Plinius, loco citato, acinis tribuit, quod Dioſcorides floribus: dum *Hippophyes* ſcribit, *candidis & ex parte rubentibus* eſſe *acinis*.

ὅσον ὀβολὸς] Ruffus Epheſius, libello ἀκεφάλῳ de purgantibus medicamentis, liquoris qui ex Hippophais radice excipitur maiorẽ doſin exhibere non veretur, his verbis: μᾶλλον δὲ καθῆραι βουλόμενος τοῦ ὀποῦ, εἰ μὲν καθ' αὐτὸν, ὀβολοὺς γ'. εἰ δὲ τοῦ σὺν τῷ ὀρόβῳ σκευαζομένου, δραχμὴν μίαν ἐν μελικράτῳ. hoc eſt, *Si valentiùs purgare volueris, dabis liquoris per ſe obolos iij. ſin ex eo qui cum erui farina præparatur, drachmam vnam in mulſa*. AEgineta,lib.7.liquoris eiuſdem obolum vnum cum erui farina exhibitum, bilem ac pituitam purgare ſcribit.

Cap. CLXIII. Ἱππόφαιστον]Paulus AEgineta ἱππόφαιστον ſcribit, vti & interdum Plinius: quanuis hic ipſe, libri 22.cap.12. poſteaquam egit de vtraque hippophye, quarũ altera eadem eſt cum Hippophæſto: *Debent*, inquit, *eſſe accommodatæ equorum naturæ, neque ex alia cauſa nomen accepiſſe*: quo quidem loco illam alteram lectionem, ἱππόφαιστον, prætuliſſe videtur. Sed alijs etiam nominibus præfixam vocem, ἱππο, magnitudinem præſtantiámve potiùs ſignificare vnicuique cõſtat. Ego verò tum ἱπποφαὲς tum & ἱππόφαιστον, ceu fullonias plantas, ſic dictas exiſtimo, quòd valdè candidos ac lucidos ſeu ſplẽdidos pannos redderent.

ῥίζαν δὲ παχεῖαν] Plinius, lib.17.cap.44. *Hippophæſti radicem albam* eſſe ſcribit: craſſitiei nõ meminit. Quin & lib.27.cap.10. dum *Hippophæſtum* tradit *radiculas habere albas, molles*, ſatis innuit, ſe in radicis craſſitie à Dioſc. diſcrepare.

Cap. CLXIIII. σέσελι Κύπριον] Herodotus in EVterpe, σιλλικύπριον vocat, quod idem eſt: nã & Plinius ipſum ſeſeli, *Sili* plerunq; nominat, atque ind etiam corrupto vocabulo ſuum Siler Officinæ deduxerunt. Porrò ibidem Herodotus σιλλικυπρίων καρπὸν, ab AEgyptijs (qui Ricinum in Græcia ſponte prouenientem eliciendi olei gratia copiosè ſerebant) κίκι vocatum aſſerit.

δένδρον δὲ ἐστι] Cùm Ricini planta, quæ ad arcendam talparũ iniuriam noſtris in hortis quotannis ſeritur, neque valdè craſſa procerá ve ſit, neque etiã vſqueadeò lignoſa, niſi cùm exaruit, vixque prætereà diutiùs quàm per annum eduret: meritò dubitarit quiſpiam, ſítne in arborũ cenſenda genere, vti vult hoc loco Dioſcorides, an verò fruticum potiùs, qui quidem, vel ipſo teſte Valla, lib.4.eleg. ab arboribus ita diſtant, vti à fruticibus herbæ. Noſtram quidem Ricinum fateor caudice vnico ramoſo nodoſóque arboris inſtar eſſe præditam: at quia tamen ſtirps eſt διαπόλυτος & annua duntaxat, non item rediuiua ac perennis, rectiùs hauddubiè in fruticũ quàm arborum numerum aſcribetur. Quæ verò ab oculatis teſtibus P.Bellonio in Creta inſula, itémque Car.Cluſio in Bæticæ maritimis aliíſq; id genus æſtuoſis regionibus viſæ & obſeruatæ traduntur, cùm haud ſecus ac AEgyptiæ, quarũ factam à Dioſcoride mentionem ſit veriſimile, in craſſitudinem altitudinémque longè maximam excreſcant, aliarum inſtar arborum multis prægrandibus ac robuſtis brachiatæ ramis, qui quidem complures annos perdurent, nec niſi quarto quintóve anno putentur: has ego minimè dubitarim cum Dioſcoride non arbuſculis tantùm, ſed & arboribus annumerare: ſeu inquam ſponte, ſeu adhibita cultura tales euadãt.

συκῆς μικρᾶς μέγ.] Plinius, lib.15.cap.7. de Ricino paulò aliter habet in hæc verba: *In Hiſpania repentè prouenit, altitudine oleæ, caule ferulaceo, folio vitium, ſemine vuarum gracilium pallidarúmque*. Obiter verò notãdus ex Theophr.lib.2. de cauſis ſtirpium, cap. 22. Ricini foliorum μετασχηματισμός. Illa enim adhuc nouella & recèns edita rotunda viſuntur, ac in angulos deinde ſinuantur, καθάπερ διαδιαρθρούμενα, vt inquit ille, *quaſi tùm demùm ſuæ conformationis perfectionem adepta*.

ὅσον λ' κόκκοι] Sic legit Serapio. At Matthiolus, ὅσον γ' κόκκοι. Meſuæus autem Ricini quinque ſeptémve, aut ad ſummum quindecim, grana exhibenda tradit.

κοπεῖσα δὲ καὶ καταπλασθεῖσα] Lego, κοπεὶς δὲ ἢ καταπλασθεὶς, videlicet, ὁ καρπὸς, aut, κοπέντες δὲ καὶ καταπλασθέντες, nempe κόκκοι: deindéque legendum, καθαίρουσι. Hîc enim de Ricini granis agi vel ex eo patet, quòd deinceps Autor nominatim foliorum vires perſequitur. Sed & quæ hac periodo commemoratur purgandi detergẽdíque vis, etiam ſemini ſeu nucleo Ricini tribuitur à Galeno & Serapione: quanquam & folia eandem

vim,

vim, ſed debiliorem participant.

CAP. CLXV. ἡ ἀμυγδαλοειδής] Cognomina Tithymalo Characiæ à Dioſcoride tributa Plinius partim πλατυφύλλῳ, partim δενδροειδεῖ aſcribit. Siquidem dendroidem cognominatum narrat Plinius, lib. 26. cap. 8. *alius cobion, alius* (quod ego miror) λεπτόφυλλον *dici: ſicuti* πλατύφυλλον *alijs corymbiten, alijs amygdaloïdem à ſimilitudine.* Tertium verò Tithymali genus παράλιον dictum, quod Dioſcorides inferiùs vt τιθυμαλίδα, ita & μήκωνα appellari ſcribit, tertium ille fecit Papaueris ſylueſtris genus, lib. 20. cap. 19. Hunc verò eundem Theophraſtus etiam κόκκον nonnullis dictum refert, lib. 9. cap. 13. quo quidem loco, æquè ac antiquiſſimi herbarij Crateuas & Myction, (ſiquidem Interpreti Nicandri credimus) tria tantùm Tithymalorum genera cõſtituit, paralium videlicet; maſculum: & myrſiniten, qui fœmina exiſtimatur.

ὑπὲρ πῆχυν] Theophraſtus, loco citato: τὸ δ' ὅλον μέγεθος διπηχυαῖον, quo loco nõ quidem ramorum, ſed plantæ totius altitudinem dimetitur. At Plinius ipſius ramos deſcribit, *digitali* quidem *craſſitudine, longitudine* verò *cubitali.*

φύεται ἐν τραχέσι καὶ ὀρεινοῖς] Plinius, lib. 26. cap. 8. de Characia Tithymalo: *Naſcitur*, inquit, *in aſperis maritimis.* At Theoph. de Tithymalo myrſinite agens, cui natales eoſdem aſſignat Dioſc. φιλεῖ δὲ ὀρεινὰ χωρία, *amat loca montoſa.*

περὶ τὸν τρυγητὸν] Sic Theophr. τοῦτον ὀπίζουσιν ἅμα τῷ τρυγητῷ. hoc eſt, *huius ſuccum lacteum eliciunt tempore uindemiæ.* At Oribaſ. ὀπίζεται δὲ πᾶς τιθύμαλος περὶ τὸν πυρισμὸν, hoc eſt, *circa meſſem è quouis Tithymalo ſuccus excipitur.* &c. Plinius: *Succus incipiente pomorum lanugine defractis ramulis excipitur farina erui, aut ficis, ut cum ijs areſcat: quinas guttas ſingulis excipi ſatis eſt.*

ἐγκυκλεῖσθαι] Sic legerunt plerique Interpretes: at ego malim, ἐγκεκλίσθαι, quo modo etiam Serapio videtur legiſſe. Enimverò ramulos in faſcem collectos ſectóſque in vaſe decliues collocari oportet, quò faciliùs lacteus ſuccus in vas ipſum cõfluat. Sic paulo pòſt, ἀντὶ τοῦ, τραχώδεις, legendum hauddubiè, τραχώδει.

φθινοπώρῳ συλλεγείς] Theophraſtus qua tempeſtate legatur ſemen Tithymali Characiæ, quem ipſe marem appellat, non quidem peculiariter deſignat: ſed de Paralio tamen ita ſcribit: ἀμᾶται δὲ ὅταν ἡ ἄμπελος ἀκμάζῃ σταφυλῇ. De Myrtitis autem fructu: ἀμῶσι δ' ὅταν ἁδρύνωνται αἱ κριθαί. Secutus eum Plinius, de Paralij quidem ſemine ſic habet: *Colligitur uua florente:* & alio loco: *Colligitur incipiente uua*, hócque idem repetit de Helioſcopij ſemine: At de Myrtite: *Colliguntur*, inquit, *comæ eius hordeo turgeſcente*: rurſúmque de fructu: *Demetitur cum meſſium maturitate.*

ἑψηθεῖσα δὲ σὺν ὄξει] Plinius, fortaſſe minùs rectè: *Colluuntur*, inquit, *radicis decocto* (dentes) *ex uino aut oleo.*

μείζονα δὲ καὶ στερεά] Plinius fœminam deſcribit, *folijs myrti acutis & pungentibus, ſed mollioribus*; niſi fortè, *maioribus*, legendum eſt. Theophraſtus tantùm: τὸ μὲν φύλλον ἔχει, καθάπερ ὁ μύρρινος, πλὴν ἀκανθῶδες ἐπ' ἄκρου, hoc eſt, *folium quidem habet myrti, ſed ſumma parte aculeatum.*

παρ' ἐνιαυτὸν καρύῳ ὅμοιον.] Serapio perperàm; *fructum fert ter in anno.* Theophraſtus: ταῦτα (ſcilicet μυρσίνου κλημάτια) δ' οὐχ ἅμα φέρει τὸν καρπὸν, ἀλλὰ παρ' ἔτος, τὰ μὲν νῦν, τὰ δ' εἰς νέωτα. hoc eſt, *Myrtini Tithymali ſarmenta non ſimul fructum proferunt: ſed alternatis annis, alia hoc anno, alia poſtero.* Plinius verò: *fructus non pariter matureſcit, ſed pars anno ſequente, & nux uocatur.* quod itidem addit Theophraſtus hiſce verbis: ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ καλεῖται κάρυον. Porrò niſi ab oculato teſte & fide digno Compatre meo Stephano du Plex intellexiſſem; coccũm oriẽtalem, ex quo trito, addito caſeo, illicia captandis piſcibus apta parantur à multis, ſat proceræ arboris eſſe fructum, coniicerem Tithymali myrſinitis fructum eſſe, de quo agitur. Nam & ea bacca nuci Ponticæ ſimilis quodammodo eſt, quamuis laurinæ baccæ propior, & piſces in vertiginem agit, tandémque necat: quem Tithymalis effectum prę̨ter Dioſcoridem etiã Galenus tribuit. Suſpicionem auget, quòd Theophraſtus quoddam Tithymali genus, κόκκον etiam dictũ fuiſſe teſtatur. Cordus eiuſmodi baccas, neſcio quã rectè, ſolani manici apud AEgyptios naſcentis fructum eſſe aſſerit.

περιμήκη, ἐοικότα λίνῳ] Theophr. de hoc eodem Tithymali genere: φύλλον ἔχει περιφερές: hoc eſt, *folium habet rotundum*: deindéque eiuſdem καρπὸν λευκὸν, *fructum candidum*, facit, quem Dioſcorides & Apuleius ποικίλον, id eſt, *uarium.* Theophraſtum ſecutus Plinius, *Paralion folio rotundo* deſcribit, *ac ſemine albo.*

ὥσπερ ἐν φύλλοις] Vulgata exemplar. ἐν κεφαλίοις, *in capitulis.* Oribaſius & Marcellus cum vetuſto codice legunt, ἐν φύλλοις. Apuleius itidẽ, *ſemine uelut in folijs.* Eandem lectionem icciirco ſecutus ſum, quòd Tithymalus hic inter folia duo florẽ ac fructum proferre videatur.

CAP. CLXVI. ἡ μὲν ῥίζα < β'.] Plinius de Pityuſa, lib. 24. cap. 6. *Bilem & pituitam*, inquit, *per aluum detrahit radix decocti hemina, aut ſeminis ligula in balanis. &c.* Meſuæo verò doſis corticis radicis Pityuſæ ſeu *Eſulæ* maioris, *quam Alſcebran* ipſe vocat, longè minor eſt: nempe, *à ceratijs duobus ad ſeptem*, itémque *lactis ab uno ad tria.*

CAP. CLXVII. τοῖς τῆς ἀμυγδαλῆς] Plinius, lib. 27. cap. 11. *Lathyridi folia* tribuit *multa, lactucæ ſimilia, tenuiora: magno, ut uidetur, figuræ diſcrimine. Eius uerò grana exempto cortice piperis magnitudine* deſcribit.

ὅσον ζ' ἢ η'.] Plinius ibidem de Lathyridis granis ita ſcribit: *Hæc uicena in aqua pura aut mulſa pota, hydropicos iuuant.* Actuarius itidem, in lib. de comp. med. illius grana maiora quidem quindecim, minora verò viginti dari prodidit: ſubdítque, illis qui vehementiùs purgari voluerint, mãdenda: qui minùs, deglutienda. At Ruffus, lib. de med. purg. Lathyridis grana decem ad purgandum ait ſufficere: ſucci verò, tres obolos.

καὶ ὄρνιθι] Iure gallinacei etiam folia Lathyridis incoqui debere ſcribit ibidem Ruffus. At de ipſis granis illud idem prodidit Plinius, loco citato: *Qui*, inquit, *uehementiùs purgari uolũt, cum folliculis ipſis ſumunt ea: nam ſtomachum lædũt. Itaque inuentũ eſt, ut cum piſce aut iure gallinacei ſumerẽtur.*

CAP. CLXVIII. οἱ δὲ μήκωνα ἀφρώδη] Galenus, in Gloſſ. Hipp. πέπλον, & μήκωνα ἀφρώδη & μηκώνιον, atque etiam χαμαισύκην nominari tradit.

ὑδρομέλιτος κοτύλης] Quantũuis κυάθου habeatur in vulg. exemplaribus, κοτύλης lego ex vetuſto codice, cũ Hermolao & Cornario. Plinius de Peplo, lib. 27. c. 12. *Media*, inquit, *potiùs acetabuli menſura in aquæ heminis tribus.*

Cap. clxix. πυρώδης τῇ γεύσει] Gal. ſimpl. lib. 8. de Peplij ſemine: σπέρμα χρήσιμον καὶ φυσῶδες, *ſemen utile & flatuoſum*: vbi ἀντὶ τοῦ, φυσῶδες, πυρῶδες, hoc eſt, *feruentis guſtus*, reſtituendum vel ex hoc loco ſatis conſtat. Nam & πέπλιον φύσας ἄγειν, hoc eſt, *Peplion flatus pellere*, dixit Hipp. 1. de morb. mulierum, & ex ipſius ſententia Aëtius, φυσῶν τε καταῤῥηκτικόν, *flatus diſcutere*. Attamẽ Ruffus, in libello de purg. med. peplum & Peplium aſſerit, pituitam & bilem cum plurimis flatibus, quantumuis arefacta, trahere: quo loco videtur innuere, ab ijs non tantùm flatus pelli, ſed etiam excitari. Cæterùm Plin. lib. 20. cap. 20. *portulacæ, quã Peplion uocant, memorabiles uſus* lõgo ſermone perſequitur: qui tamen huic Dioſc. Peplio non ſatis reſpondere videntur.

Cap. clxx. καὶ ἀκροχορδόνας] Plinius, lib. 24. cap. 15. *Chamæſyce illita uerrucas omnium generum tolli* ſcribit: ibidémque *Chamæſycen*, quam Dioſcorides ad oculorum vitia cum melle inungendam præcipit, ille *in uino coqui* voluit, *priuſquàm inungatur.*

C. clxxi. διαυγότης] παχύτης, legitur in vulg. exempl. itémquẽ apud Oribaſium: at Goupylus in altero codice legit, καὶ διαυγότης. Ita & Lacuna: hanc ideò lectionem ſequi placuit, maximè cùm & ipſe Serapio ita legiſſe videatur. Sic inferiùs, ἀντὶ τοῦ, ὅσον πῆχυς, quod habebatur in vulg. codicibus, legi ex altero Goupyli codice, ὅσον βραχίων, quo modo legũt Oribaſius, Hermolaus & La cuna.

ἀναιροῦνται] Meſuæus alias inſuper extrahendi Scammonij rationes edocet, in cenſu purgantium medicamentorum.

ὁ δὲ Συριακὸς] Præter Myſium Scammonium, commendantur Plinio *Colophonium & Prienenſe*: cùm tamen Priene ciuitas ſit Syriæ. Meſuæus Antiochenum & Armenium laudat, Coraſcenum vituperat.

ἢ πεπρωβόλου] Paulus, lib. 7. cap. 4. Scammonium dari vult ἀπυρέτοις, & ſtomacho alioqui bene affectis, pondere obolorum quatuor, cum ſale aut pipere aut zingibere, alióve quodam oxyporo ſtomacho grato, aut cũ melle: ex eo quoque cum gummi catapotia fingit. Aëtius itidẽ, lib. 3. c. 25. *dari ex eo* ſcribit *ſcrup. ij. plùs minùs pro uirium ratione*, ſubdítque *ipſi ſalem & thymi comam aut pulegium admiſceri. In his uerò qui ferre poſſunt, præſtat*, inquit, *aloën miſcere: datur & per ſe cum melle aut ptiſſanæ cremore, ſi clanculùm exhibere uolumus.* Hæc ille. De eodem Plinius, lib. 26. cap. 8. *Dedêre & per ſe ex aqua mulſa & ſale quaternis obolis, ſed utiliſſimè cum aloë, ita ut incipiente purgatione mulſum bibatur.* Oribaſius ſucci quidem Scammoniæ drachmam vnam ad ſummum dari tradidit: radicis verò etiam drachmas duas exhibere non veretur. At religioſior profectò Meſuæus, qui in exhibendo per ſe Scammonio grana duodecim minimè tranſcendit.

καθαίρει δὲ καὶ τῆς ῥίζης] Purgandi gratia radice quoque Scammonię vtitur Oribaſius, vti modò retulimus: ſed Theophraſtus, lib. hiſt. ſtirp. 9. cap. vlt. ſucci tantummodò vſum eſſe ſcribit, hiſce verbis: τῆς δὲ σκαμμωνίας ὁ ὀπὸς μόνον χρήσιμος, ἄλλο δ᾽ οὐδέν. hoc eſt, *Scammoniæ ſuccus tantummodò utilis, ac præterea nihil.*

Cap. clxxii. ἐλαίᾳ παραπλήσια] Sic Plinius, libro 24. capite 15. *Chamelæa ſimilitudinem foliorum oleæ habet.* Alibi tamen, nimirum libri 15. capite 7. *Chamelæam* dixit, *folijs oleaſtri bacciſque.* Sed & libro. 13. capite 21. de thymelæa agens, cuius folia Dioſcorides Chamelææ aſſimilat, eam etiam *oleaſtro ſimilem* facit. Verùm inter oleæ & oleaſtri folia haud ita magnũ diſcrimen, niſi quòd hæc illis magnitudine cedunt.

διπλασίονος ἀψινθίου] Alius & ab iſto diſcrepans eſt Chamelææ vſus apud Plinium, lib. 24. cap. 15. quo loco ſic habet: *Detrahit pituitam bilémque, folijs in duabus abſinthij partibus decoctis, ſuccóque eo cum melle poto.*

Cap. clxxiii. ἢ κέστρον] Ex Hipp. in lib. de morbis muliebr. non κέστρον, ſed κνῆστρον legendum: quam vocẽ Gal. in Gloſs. exponit, τὸ κνέωρον. Sic & apud Plinium, lib. 13. cap. 21. inter varia Thymelææ nomina non Ceſtrum, ſed Cneſtron habetur.

πλὴν στενώτερα] Meſuæus Mezereon folijs eſſe quàm oleæ maioribus ſcribit: quod falſum eſſe deprehenditur, ſiue ille Thymelæam, ſiue chamelæam mezerei nomine acceperit. Enimuerò eas plantas & inter ſeſe, &, quod turpius eſt, cum vtroque chamæleonte videtur confudiſſe. Cæterùm inferiùs, pro, μεταξὺ αὐτοῦ, lego, μεταξὺ αὐτῶν, ſcilicet, αὐτῶν.

καθαίρει κάτω] Contrà Plin. lib. 27. cap. 9. (niſi fortè mendum ſubeſt) de cocco Gnidio: *Siſtit*, inquit, *aluum*: quod & rationi & experientiæ omnino aduerſatur.

μετὰ ἀλεύρου ἢ] Theoph. lib. 9. hiſt. ſtirp. cap. vlt. de cocco Gnidio: διδόασιν, inquit, πρὸς κοιλίας λύσιν ἐν ἄρτῳ ἢ στέατι περιπλάττοντες. quo loco Gaza, à Plinio fortaſſe deceptus, illud, πρὸς κοιλίας λύσιν, *contra alui ſolutionẽ*, minùs rectè interpretatur. Sed & στέαρ perperàm *adipem* conuertit: cùm tamen στέατος nomine vt plerunque alias, ita & eo loco, τὸ στῆς ſignificetur. Plin. lib. 27. cap. 9. *Cocco Gnidio uis adurens: itaque cum pane deuoratur, ne adurat, cum gulam tranſit.*

Cap. clxxiiii. καρύα βασιλικῇ] Theophraſt. hiſt. ſtirp. lib. 3. cap. 13. de Sambuci folio ita ſcribit: φύλλον δὲ τὸ μὲν καθ᾽ ἕκαστον μαλακὸν, προμήκες, ὡς τὸ τῆς πλατυφύλλου δάφνης. μεῖζον δὲ καὶ πλατύτερον καὶ περιφερέστερον ἐκ μέσου καὶ κάτωθεν. τὸ δ᾽ ἄκρον εἰς ὀξὺ μᾶλλον συνῆκον, κύκλῳ δ᾽ ἔχον ἐντομὰς. &c. id eſt, *folium ſingulare, molle, oblongum, ceu lauri latifoliæ, uerùm maius, latius ac rotundius, tum circa medium, tum parte inferiore, extremo magis acuminato, in ambitu laciniatum.*

ἐν τῷ μέλανι] Acinos Sambuci nigros deſcribit Plinius: id quod de illis perfectè maturis accipiendum eſt. Sed & Theophraſtus, loco citato, de iiſdem ſic habet: γίνεται δὲ πεπαινόμενος μέλας, ὠμὸς δ᾽ ὀμφακώδης· μεγέθει δὲ μικρῷ μείζων ὀρόβου, τὴν ὑγρασίαν δὲ οἰνώδης τῇ ὄψει, &c. id eſt, *Acinus matureſcens nigreſcit, immaturus uuam acerbam refert, magnitudine paulò maior eruo, ſucco uini æmulo.*

ξηραντική] Marcellus præterea alicubi, ψυκτική, legiſſe videtur. Actuarius quoque, meth. med. lib.5.ca.8.ſambucum & Ebulum, omiſſa ſiccandi vi, ſcribit, refrigerandi facultate pollere. Sed & Plinius, lib.24.cap.8.*refrigerare inflammationem* dixit, *maximè recentis ambuſti*. Attamen neque ſambucus neque Ebulus refrigerant, niſi fortè ex accidenti, dum bilem extrahunt: calfacere verò vtranque certum eſt, licet in primo gradu duntaxat: id quod ſatis innuit Galenus, 6. ſimpl.

Cap. clxxvi. καὶ δριμύτερα] Plinius, qui de Pycnocomo eadem ferè habet quæ Dioſcorides, lib.26.cap.8. id ait eſſe *erucæ folijs, craſſioribus & rarioribus*: vbi pro, *rarioribus*, vel ex hoc loco, *acrioribus* legēdum, coniicio. De eiuſdem radicis viribus agens ibidem, *non aluum modò & bilem, ſed & pituitam eximanire*, ſcribit.

Cap. clxxvii. οἱ δὲ ἰσχάδα, οἱ δὲ χαμ.] Malim, ἰσχάδα, vel potiùs, ἰσχὰς, in recto caſu. Sic enim nominat Theophraſtus & Plinius: fitq; veriſimilius ex radicis cum carica ſimilitudine id nominis inditum illi fuiſſe, quàm ab efficacia contra coxendicum dolorem. Sed & αὐτὶ τῶ, χαμαιβάλανος, χαμαιέραφανος, ex Paulo legendum cenſuerim. Is enim, lib.7. cap.4. inter ea quæ pituitam detrahunt, *apij dimidium id quod ad radicem eſt & à quibuſdam χαμαιέραφανος appellatur*, commemorat. Ruſumque, eiuſdem libri cap.10. *Apij, radicis* inquit, *pars ea quæ ad aërē vergit ſi edatur, ſupernè purgat: (quidam ipſam χαμαιέραφανον vocant) quæ verò ad radicem eſt, infernè. Tota verò ſi edatur, utrinque vacuat.* Plinius & hanc ipſam radicem, ῥάφανον ἀγρίαν vocari teſtatur, lib.26.cap.8.

ἀσφοδέλῳ] Sunt qui, σπονδυλίῳ, malint, vti Marcellus & Cordus. Cæteri, ἀσφοδέλῳ, indubitanter legunt, vti etiam legitur apud Theophr. Is enim, lib.9. hiſt. ſtirp. cap.10. ἡ δ' ἰσχὰς, inquit, ἢ ἄπιος φύλλον μὲν ἔχει πηγανῶδες, βραχὺ, καυλοὺς δ' ἐπιγείους τρεῖς ἢ τέτταρας. ῥίζαν δὲ ὡς ἀσφόδελος, πλὴν λεπυρώδη. hoc eſt: *Iſchas, ſeu Apios, folio conſtat rutaceo, breui: caulibus terræ proximis, ternis quaterniſue: radice ceu aſphodeli, uerùm ſquamoſa.* At Plinius, loco antè citato, Apion deſcribit, *radice cepæ, ſed ampliore.*

τὸ μὲν ἔνδοθεν] Lego, ἄνωθεν, non, ἔνδοθεν. Ita enim legendum eſſe conſtat ex loco Pauli antè citato. Sic quoque Plinius, de Apio: *Aiunt*, inquit, *radicis ſuperiorem partem uomitione biles extrahere: inferiorem, per aluum.*

τὸν ἐφιστάμενον ὀπὸν] In eo diſſident Dioſcorides & Plinius, quòd ille ſupernatantem liquorem vſurpat, hic verò eundem abiicit. Sic etenim Plinius de Apij radice, loco antè commemorato: *Effoditur*, inquit, *uere, tuſáque in fictili mergitur, deiectóque quod ſupernatat, reliquus ſuccus purgat utraque parte ſeſquiobolo in aqua mulſa.*

Cap. clxxviii. πεντωβόλου πλῆθος] Huius medullæ Colocynthidis, quam Hippocr. σικυώνης σπόγγον nominabat, apud varios Medicinæ Autores varia eſt doſis. Meſuæus, ceratia decem: Paulus drachmam integram exhibere non veretur. Ruffus itidem, drachmam j. ex aqua mulſa propinat. At Aëtius ſcrup.ij. exhibet in aquæ mulſæ cyathis duobus: eodémque loco, imbecillibus etiam ſcrupulum j. ſat eſſe ſcribit.

λαμβανομένη σὺν νίτρῳ] Ita diſtinguit & legit Cornarius: μετὰ ὑδρομέλιτος λαμβανομένη. καὶ σὺν νίτρῳ δὲ καὶ σμύρνῃ καὶ μέλιτι ἑφθεῖσα εἰς καταπότιον. Eum iccircò ſecutus ſum, quòd & ſenſus eo modo clarior eſt, & ita quoque videtur Serapio legiſſe.

ἀναπλάσας τε ἐν ὄξει] Nonnulli ad literam iſthæc ita interpretantur, vt velint pomum hoc Colocynthidis, exempta medulla ſimul & ſemine, luto oblitum incoqui aceto & nitro. Sed abſurdum illud eſt. Quare malim legere, ἀναπλάσας τε ὄξος καὶ νίτρον, aut, ὄξος σὺν νίτρῳ: quo modo Serapio, Cornarius & Marcellus videntur legiſſe.

ἀναφεψήσας μελίκρατον] Modum hunc præparandi diluti Colocynthidis paulò plenius deſcribit Aëtius, libro 3. capite 35. in hæc verba: πραότερον δὲ καθαίρειν βουλόμενος, λαμβάνειν δεῖ κολοκυνθίδα εὐμεγέθη, καὶ ταύτην ἀνοίξαντα ἄνωθεν κενῶσαι ἅπαν τὸ σπέρμα. εἶτα τὸ γναφαλῶδες αὐτῆς βαλὼν ἐν αὐτῇ χωρὶς τοῦ σπέρματος, καὶ πλήσας αὐτὴν ἑψήματος ἢ οἴνου γλυκέος παλαιοῦ, ἔα βρέχεσθαι ἡμέραν καὶ νύκτα· εἶτα ἑψήσας (ſic enim legendum, non σηρώσας) ῥάκει τὸν οἶνον, καὶ θερμάνας, δίδου πίνειν. hoc eſt: *Quod ſi mitiùs purgare volueris, ſumito colocynthidem iuſtæ magnitudinis, eámque aperito ſupernè, & ſemen totum eximito: deinde quicquid in ipſa tomenti ſpeciem præ ſe fert, rurſus citra ſemen in ipſam indito, & repletam ſapa aut uino dulci uetere per diem noctémque macerari ſinito: tandémque uinum calfactum per pannum excolatum propinato.* Ruffus itidem, in libello de purgantibus medicamentis, nulla tamen medullæ facta mentione, ſic habet: πραότερον δὲ καθῆραι βουλόμενος, τὸ μὲν σπέρμα τῆς σικυωνίας ἐκβάλλειν. ἐγχέας δὲ οἶνον γλυκὺν εἰς τὴν φλοιὸν ἑψεῖν ἐπὶ μαλακῆς πυρὰς, ἕως ἂν καλῶς θερμανθῇ, τοῦτο διδόναι πίνειν. id eſt: *Quòd ſi quis mitiùs purgare volet, ſemine colocynthidis eiecto, affuſóque intra corticem uino dulci, lento igni coqui ipſam oportet, dum probè incaluerit: illud tandem potandum exhibetur.* Sed & Paulus, lib.3.cap.13. eodem modo præparatum Colocynthidis dilutum in morbo comitiali propinat.

Cap. clxxix. θύμου ἐστὶν ἄνθος] Hinc plerique colligūnt, Epithymum Dioſcoridis & reliquorum Græcorum aliud eſſe ab Epithymo Arabum: & Græcorum quidem Epithymum, aliud nihil eſſe quàm ipſum thymi durioris florem. At ego Epithymum Græcorum & Arabum planè vnum & idem eſſe iudico, ſcilicet inuolucrum thymi capillaceum, cui tamen flos ipſe thymi interdum implicatur: quippe qui à capillamentis illis rectè ſecerni vix poſſit. Sed & ipſe Autor, libro de ſimpl. ad Paternianum, Epithymum diſertè deſcribit, *florem aſſimilem ſetæ, ſubuiridem & nauſeoſum.* Quoniam enim Epithymum crinium vel cincinnorum modo capitula thymi quadam florum imagine comare conſpicitur, florem iccircò dici conſtat, idq; nominis ratione minimè refragante. Quandoquidem ſi ἄνθος dictum eſt, vti voluit Etymologicus, παρὰ τὸ ἄνω θεῖν, τουτέστι, τρέχειν ἐν τῷ αὔξανεσθαι, quidni eiuſmodi capillamento ἄνθος, hoc eſt, *floris*, nomen aptè conueniat? Cæterùm ea capillamenta non in thymo ſolo, ſed & in thymbra, ſtœbe, lino, hyſſopo, ſerpyllo, vrtica, polio, geniſta, chamædry & compluribus aliis plantis reperiri

certū eſt. Verùm quod thymo innaſcitur, peculiariter ἐπίθυμον dicitur, vti quod thymbræ, ἐπιθύμβρον, quod ſtœbę, ἐπιστοίβη. Iſta verò capillamẽta ſine radice naſci iccircò ſcripſit Plinius, quòd nullam euidentem habent radicem, vti neque viſcum, quod arboribus innaſcitur. Scilicet cui inſident planta, ea illis eſt ſedes pro terra, & qua parte inſident, ea eſt pro radice.

οὐραγοῦς ἔχοντα] Ioſephus Scaliger doctiſsimus, acerrimique iudicij vir, cuique omnium ætatis huiuſce Criticorum vix vllum prętulerim, in ſuis in Propertiū caſtig. à Dioſc. hoc loco non quidẽ figuram Epithymi, ſed thymi duntaxat durioris proponi exiſtimat, ideóque reponendum cenſet, οὐριαχοὺς ἔχοντα ὡς στοιχάς, quaſi thymi durioris ſpicam voluerit Author eſſe mucronata cuſpide, qualis eſt ſtœchadis. οὐριαχοὺς verò dici putat, ipſos ſpicarum mucrones, à ſimilitudine cuſpidū in haſtilibus, quæ quidem Homero οὐριαχοὶ ἢ σαυρωτῆρες appellantur. At equidem ex ipſius ſententia ἀντὶ τῶ οὐραγοῦς, οὐριαχοὺς reponendum iudico: ſed quoniam non de ſpica thymi, verùm de Epithymo ipſo hîc agi veriſimilius eſt, nihil prætereà immuto: ac interim οὐριαχῶν voce caudas ſetoſas (quas quidem Epithymi capillamẽta referunt) ſignificari puto: quemadmodum & Hippocrates, ſeu quiſquis eſt autor libelli de corde, οὐριαχὸν καρδίας, cordis caudam nominauit, ea metaphora volens conum ipſius deſignare. Ad eundem quoque modum EVſtathius οὐρὰν Xenophonti μεταφορικῶς dici annotauit, τὸ ὄπισθεν τῆς φάλαγγος, ὡς τὸ στόμα καθ᾽ Ὅμηρον, τόπον τῶν προμάχων, ſeu vt alibi, ἐν ᾧ οἱ πρόμαχοι ἵσταντο.

πρὸς ὁλκὴν ∠ .δ΄.] Sic Galenus, lib.14. Meth. Epithymi drachmas iiij. ex aqua mulſa vel ſero propinat. Aëtius quoque, lib.3. cap. 29. adultis Epithymi contuſi & cribrati ſcrup. xij. cum paſſo & aceto mulſo ac modico ſale exhibet. Auicenna ad quatuor aureos progreditur. Cæteri vel ampliore, vel parciore doſi ipſum exhibent. Et Paulus quidem, lib.4. cap. 26. ad cancrum Epithymum quatuor drachmarum & dimidię põdere ex ſero vel mulſa porrigit. Libro verò 7. eiuſdem drach. v. tritas dari ſcribit, ex ſeri lactis hemina. Oribaſius, Collect. lib.7. cap. 27. ſenas drachmas dare nõ veretur. Ruffus itidem, in lib. de purg. med. drach. vj. & ampliùs ex vino dulci. Plinius quoque, lib.26. ca.8. Epithymum aluum ſoluere teſtatur, à quatuor drachm. ad ſex. Meſuæus drachm. vij. exhiberi poſſe tradit. At Actuarius, Meth. libro 5. idem quod Aëtius refert, ſed tantùm v. mentionem facit. Et ipſe Oribaſius lib.1. περὶ εὐπορ. de euacuationibus agens quę ſanis conueniunt, binas tantùm drachmas in oxymelite propinari voluit: ſimilitérque, Synopſ. lib.1. cap.17. eiuſdem triti & cribrati binas vult exhiberi drachmas ex vino dulci, aut plus eo cum melle, ſale admiſto.

CAP. CLXXX. ἄθους μαλακοῦ] De Alypo ſic habet Plinius, lib. 27. cap. 4. *Alypon cauliculus eſt molli capite, non diſſimilis betæ, acre guſtatu ac lentum:* quæ quidem verba ex hoc Dioſc. loco ſic emendo: *Alypon cauliculis eſt gracilibus, molli flore, radice non diſſimili betæ: ſemen acre guſtatu*, &c. Porrò in eo quod ſequitur, ὡς ῥίζα πεύτλῳ, metatheſis eſt particulæ ὡς, legendúmque, ῥίζα ὡς πεύτλου, vti paulò pòſt, σπέρμα ὡς ἐπιθύμου. pro quo Actuar. Met. lib. 5. habet, σπέρμα ὡς θύμου.

τὸ ἴσον πλῆθος] Ex Paulo, lib.7. c.3. & 4. (qui quidem de plantis agens à Galeno prętermiſſis, ipſa Dioſc. verba ſolet tranſcribere) ſic emendandus hic locus: πλῆθος ἴσον ἐπιθύμῳ λαμβανόμενον μεθ᾽ ἁλῶν καὶ ὄξους. Eſt autem Alypon, eodem teſte, herba eadẽ cum ea quæ illius ætate Alypias dicebatur.

CAP. CLXXXI. οἱ δὲ φακοειδὲς] Empetron Galenus, Paulus & Aëtius alio nomine πετροειδὲς appellari ſcribunt: nec deeſt ſuſpicio, quin & apud Dioſcor. pro φακοειδὲς, πετροειδὲς, legi oporteat.

τὸ δὲ προσγειότερον] De eiuſdem plantæ diuerſis partibus iſta prima facie intelligenda videntur, quaſi voluerit Dioſcorides, quæ pars Empetri terræ propinquior fuerit, amaram reperiri, &c. Sed aliter ex ſententia Plinij accipienda ſunt, quaſi nimirum velit quod Empetrum mari propius eſt, ſalſum: quod ab eodem remotius & terrę propinquius, amarius ſentiri. Sic enim Plinius, lib.27. cap. 9. vti certè quidem habent vulgata exemplaria: *Empetron, quam noſtri calcifragam vocant, naſcitur in montibus maritimis, ferè in ſaxo: quò propius mari fuerit, minùs ſalſa eſt: potáque bilẽ trahit ac pituitas: quò longiùs magiſque terrena, amarior ſentitur.* Verùm quò ſit maior Plinij cùm Dioſc. conſenſus, illa ſic legenda videntur: *quò propiùs mari fuerit, magis ſalſa eſt*, &c. In iis verò quæ proximè ſequuntur, Plinius palàm Empetrum maritimum cum ſaxifraga confudiſſe videtur.

CAP. CLXXXIII. ἀποζεσθεῖσα ἐν οἴνῳ] Iſta ſic reſtituit Cornarius: ταύτης ἡ ῥίζα ἀποζεσθεῖσα ἐν οἴνῳ τεθαλασσωμένῳ, καὶ μεθ᾽ ὕδατος πινομένη κυάθων β΄. Geſnerus legendũ ſuſpicatur, μεθ᾽ ὕδατος θαλασσίου κυάθων β΄. πινομένη. At ego cũ Serapione, Marcello & Ruellio ſic legere malim: ταύτης ἡ ῥίζα ἀποζεσθεῖσα ἐν ὕδατι, καὶ μετ᾽ οἴνου πινομένη τεθαλασσωμένου κυάθων β΄. Nam & Plinius, lib. 23. cap.1. de Ampelo agria, (quam tamen nominis ὁμωνυμίᾳ deceptus cum labruſca interdũ temerè cõfundit) ſic habet: *Radix decocta in aqua, pota in uini Coi cyathis duobus, humorem aluus ciet, ideò hydropicis datur.* Rurſúmque, lib 27. cap.27. *Radix eius decocta in aquæ cyathis ternis, additis uini Coi cyathis duobus, aluum ſoluit leniter, ideóque hydropicis datur.*

CAP. CLXXXIIII. οἱ δὲ βρυωνίαν] Gal. lib. 1. de comp. pharm. κατὰ τ. ἄμπελον λευκὴν & βρυωνίαν ſeparatim, tanquam diuerſa, commemorat: nec malè, quandoquidem ipſemet, 6. ſimpl. vitem nigram propriè βρυωνίαν vocari ſcripſerat: quod ipſum Plin. lib.23 cap.1. admonet. Quòd ad vocem ἄχρωστιν ſpectat, pro ea fortaſſis, ἐχέτρωσιν, reponendum: ſiquidem ἐχέτρωσιν Hippocrati dictam Galenus in Gloſſ. ἄμπελον λευκὴν βρυωνίαν exponit.

ἀποτρέπει δ᾽ ἐνιότε] Plinius de Vitis albæ radice, lib.23. cap.1. *Et ipſa autem largior aliquãtò ſenſus purgat:* quo loco, *ſenſus turbat*, reſtituendum eſſe, hinc eſt facile colligere.

ᾧ ψιλοῦται τὰ δέρματα] Hunc Vitis albæ fructum coriariis etiam vtilem eſſe ſcripſit Galenus, 6. ſimpl. ac idipſum loco citato luculenter confirmat Plinius. Attamen Theophraſtus, hanc coria pilis ſpoliandi vim, vitis ſylueſtris fructui tribuit, libro nono, capite vltimo: quo loco de vite ſylueſtri agens, τῷ καρπῷ, inquit, ψιλοῦσι τὰ δέρματα. Sic enim legi par eſt, non, τὰ δένδρα, vt in impreſſo codice.

Cap. clxxxv. μέλαινα ἄμπελος] Meſuæus huius Vitis nigræ radicem ſcribit eſſe cineritiam foris, intus albam, non tamen albedine eius quæ alba dicitur. In cæteris videtur planè cum Dioſcoride conſentire.

ἧττον μὲν τοι ἐνεργεῖ] Rectiùs fortaſſis, ἐνεργῆ, quanquam vtrouis modo ſenſus bene conſtat. Gal. itidem, 6. ſimpl. nigram Vitem alba in totū inefficaciorem eſſe prodidit. At contrà ſemel aut iterum inculcat Plinius, *Nigræ radicem oſſa infracta uel efficaciùs extrahere, quàm albæ.*

Cap. clxxxvi. οἱ δὲ βλῆχρον] βλῆχρον etiã nominauit Nicãder, in Ther. Theophraſtus verò, lib. de cauſis plant. 1. cap. 8. βλῆχρον, niſi fortè, quod ego cum doctiſs. Scaligero malim, eo loco τὴν βλῆχρον pro pulegio, quàm pro Filice, interpretari ſatius fuerit.

καὶ ἄκαρπα] Sic Plin. lib. 27. cap. 9. *Filicis duo genera nec florem habere* ſcribit, *nec ſemen.* Theophraſtus itidem, lib. 9. hiſt. ſtirpium, cap. vlt. de Filice ſic habet: ἀσπέρμα δ' οὐκ ἔχει, οὐδὲ ὀπόν, *ſemen non habet neque liquorem:* quo loco αὐτὶ τοῦ, ὀπόν, Cornarius reponit, καυλόν. Poſſet &, ἄνθος, pro eadem illa voce reponi. Sunt porrò nonnulli (quo in numero & ipſe Tragus eſt) qui è Filice ſemen certis temporibus colligi affirmant. Sed planè falluntur, dum minutulum eum puluerem, qui auerſis foliis velut inhæret, pro ſemine accipiunt.

ὀβολῶν τεσσάρων] Cornarius, δραχμῶν, legiſſe videtur: ac Plinius certè quidem, lib. 27. cap. 9. *Filicis radicem meliùs tænias detrahere* ſcribit *cũ ſcammoniȷ pari pondere.* At ego vulgatam lectionem retineo, quanquam duûm tantùm obolorum Serapio mentionem facit.

ἡ ῥίζα πυθεῖσα] Hæc vox, (πυθεῖσα) Marcello & Cornario non immeritò ſuſpecta fuit, adeóq; ab ijs prætermiſſa. Equidem dubito vtrum potiùs, τριφθεῖσα, ſeu θλασθεῖσα, ſeu etiam λεανθεῖσα, legi oporteat. Nam & Plinius de Filicis radice ſic habet, lib. 24. cap. 11. *Harundinis radix contrita & impoſita, Filicis ſtirpem corpore extrahit: itémque harundinem, Filicis radix.* Sed & Celſus, libro 5. c. 16. *Peſſima*, inquit, *ex ſurculis harundo eſt, quia aſpera eſt: eadémque offenſa etiam in Filice eſt. Sed uſu cognitum utranque aduerſus alteram medicamentum eſſe, ſi contrita ſuperimpoſita eſt.*

ἔνθα δὲ πολὺς] Marcellus locum hunc minimè interpretatur, eum tanquam mutilum aſteriſco notaſſe contentus. At Cornario ita reſtituere viſum eſt: ἔνθα δὲ πολὺς κάλαμος, καὶ πολὺ βλῆχρον στεφανοῦν, ἀφανίζεται ὁ κάλαμος. καὶ πάλιν, ἔνθα πολὺ βλῆχρον καὶ πολὺς κάλαμος στεφανῶν, ἀφανίζεται τὸ βλῆχρον. Ego verò locum eundem ita potiùs reſtituendũ iudico: ἔνθα δὲ βλῆχρον καὶ πολὺς κάλαμος στεφανοῦν, ἀφανίζεται τὸ βλῆχρον· καὶ πάλιν, ἔνθα δὲ κάλαμος, καὶ πολὺ βλῆχρον στεφανοῦν, ὁ κάλαμος ἀφανίζεται. Eſt enim verò ſimilius ex ijs plantis eam quæ copioſior fuerit, parciorem alteram enecare atque perimere. Plinius, lib. 18 cap. 6. de eadem, quæ inter harundinẽ & Filicem eſt, diſſenſione diſſociationéve ſeu diſcordia, ἀντιπάθειαν Græci vocant, paulò aliter habet in hæc verba: *Aiunt & circa ſolſtitium* (filices) *auulſas non renaſci, nec harundine ſectas, aut exaratas uomeri harundine impoſita. Similiter & harundinem exarari Filice uomeri impoſita præcipiunt.*

Cap. clxxxvii. πλαγίαι] Plinius, lib. 25. cap. 9. de vtraque Filice: *Radices*, inquit, *utrique longæ in obliquum.* Ex quo loco patet, nõ πλατεῖαι, vt plerique voluerunt, ſed, πλαγίαι, potiùs hoc loco legendum: quemadmodum & Hermolaus Barbarus & Marcellus emendarunt.

σὺν οἴνῳ δὲ πινόμεναι] Sic Theophr. lib. 9. hiſt. ſtirp. cap. 20. ἡ δὲ θηλυπτερίς, χρήσιμον πρὸς τὰς ἕλμινθας τάς τε πλατείας καὶ τὰς λεπτάς. πρὸς μὲν τὰς πλατείας, ἀναδευομένη μέλιτι· πρὸς δὲ τὰς λεπτάς, ἐν οἴνῳ γλυκεῖ μετ' ἀλφίτων διδομένη. γυναικὶ δὲ ἐάν γε δοθῇ, ἐὰν μὲν ἐγκύμων ᾖ, ἐκβάλλειν φασίν. ἐὰν δὲ μή, τὸ ὅλον ἄτοκον γίνεσθαι. Quæ quidem verba reddidit Plinius, libro 27. cap. 9. ad hunc modum de Filicum radicibus agens: *Pellunt interaneorum animalia: ex his tænias cum melle: cætera ex uino dulci triduo potæ*, &c. Ac deinceps: *Neutra danda fœminis, quoniam grauidis abortum, cæteris ſterilitatem facit.* Ex his locis palàm fit, Lacunæ & Marcelli lectionem, κἂν ἔγκυος δὲ λάβῃ, probatiorem eſſe. Eam iccircò ſecutus ſum, maximè cùm Serapionis verba idem planè ſonare videantur. Inferiùs itidem pro, ἐπιπλάσσονται, rectiùs hauddubiè legas, ἐπιπάσσονται: quod mendi genus & aliâs ſæpenumerò occurrit.

Cap. clxxxviii. καὶ ἐν τοῖς αἰγείοις] Serapio cæterique ferè Interpretes iſta ſic legiſſe videntur, ἐν τοῖς ἀρχαίοις πρέμνοις δένδρων, μάλιστα δὲ δρυῶν. Plinius autem, lib. 26. cap. 8. *Polypodion* ſcribit *in petris naſci, aut ſub arboribus uetuſtis.* Vtut ſit, αὐτὶ τοῦ, αἰγείοις, ἀρχαίοις legendũ omnino videtur.

συγκαθεψομένη ὄρνιθι] Plinius, ibidem, de Polypodij radicis ad aluum ſoluendam vſu aliter, in hæc verba: *Ipſa conciſa inſpergitur oleri, uel betæ, uel maluæ, uel ſalſamento: uel cum pulticula coquitur ad aluum uel in febri leniter ſoluendam.*

φλέγμα καὶ χολὴν] Plinius itidem, de Polypodij radice agens, æquè ac Dioſcorides, *bilem* abſolutè ſcribit *ab ipſa detrahi.* Attamen de bile nigra id accipiendum, quo modo intellexêre Aëtius, Actuarius, Serapio, atq; etiam Meſuæus.

Cap. clxxxix. ῥέπουσα] ῥεπούσας, hauddubiè legendum. Vſum verò Dryopteris ſeu potiùs Bryopteris ad pſilothra, qui quidem proximè ſequitur, aliter ac ipſe Dioſcorides, refert Plinius, libro 27. capite 9. hiſce verbis: *Pſilothron eſt radix tuſa. Illinitur enim uſquedum ſudores euocet: iterúmque & tertiò, ita ne ſudor abluatur.*

Cap. cxc. καυλοὺς δὲ πηχ.] Plinius contrà, lib. 21. cap. 16. *Cnicon uno caule, nec ramoſum* ſcripſit. Sed tùm de ſylueſtri potiùs Cnico, quàm de hoc ſatiuo egiſſe crediderim.

θαλλίας] Pleriq; Interpretes, quibus haud immeritò vox θαλλίας ſuſpecta fuit, ἐλαίας, legiſſe videntur. θαλλίαν enim, æquè ac θαλλόν, conſtat pro oleæ potiſſimùm germinatu primo vſurpari ſolitum: at ipſum oleæ fructum vſpiam eo nomine deſignatum vix crediderim.

Θασίων] Fortè Θασίων, ſupple, καρύων, τουτέστιν, ἀμυγδάλων. Nam in amygdalarum genere Thaſiæ ex Thaſo inſula, etiam teſte Plinio, lib. 14. cap. 7. celebrantur. Cæterùm pro, λελεπισμένων, rectiùs legas, λελεπισμένων.

ἰσχάδων τῆς σαρκὸς]Non abs re dubitet quiſpiam, vtrum iſta caricarum caro mellis antè memorati vicem ſupplere debeat, an verò præter caricarum pulpam mel etiam adijci oporteat. Serapio certè quidem in hac placentularum præparatione vtriuſque & mellis & caricarũ pulpæ meminit, dum præter caricarum triginta carnem, mellis etiam quantum ſat fuerit adijcit.

CAP. CXCI. πρὸς τοῖς πετάλοις μικρὸν] *iuxta folia*, ſeu potiùs, *iuxta foliorũ pediculos*. Rectiùs Plinius: qui quidem lib. 25. cap. 5. de hoc ſemine Mercurialis agens, *id mari iuxta genicula ſtare* prodidit.

καὶ πρὸς ἐπίθεμα] Ad iuuandam maſculorum aut fœminarum conceptionem vtẽdi vtraque Mercuriali modos alios recenſet Plinius, loco antè citato, quos quidem aſcribere hoc loco nolui, locum indicaſſe contentus.

CAP. CXCIII. ἀπὸ τοῦ περὶ τὸ αἰδοῖος] Theophr. lib. 9. de hiſt. ſtirpium, cap. 19. Scorpium dictum putat, quòd ſcorpioni ſimilem habeat radicem. Verùm illud non quidem de hoc Heliotropio, ſed de aconiti genere, thelyphono dicto, intelligendum eſt, cuius & ipſe meminit Plinius, lib. 27. cap. 3. hiſce verbis: *Radix incuruatur ei paulùm ſcorpionum modo: quare & ſcorpium aliqui appellauêre.*

ἀπὸ τοῦ συμπεσεῖν.] Heliotropiũ ſolſtitio florere, autor eſt Theophraſtus, circa finem libri 7. hiſt. ſtirp. Inde fortaſſe potiùs nomen illi datum eſt, quàm quòd ſeſe cum ſole circumagat. Eadẽ ratione ἠελίοιο τροπῆς ἰσώνυμον ἔρνος vocatur à Nicandro, in Theriacis: quem locum explicans Scholiaſtes, etiam ἰσχύουσα dictum annotat: ſed haud ita rectè folia oleę candida eidem tribuit. Apuleius verò nominis etymon vtrinque repetit. *Nomen enim*, inquit, *accepit quòd æſtiuo ſolſtitio floreat, uel quòd Solis motibus folia conuertat.*

ὑπόπυρρον] Lacuna in vetuſto ſuo codice legit, ὑπόπυρρον ἢ ὑποπόρφυρον. Sed magis placet lectio altera, λευκὸν, ὑποπόρφυρον, &c. Nam & Apuleius *florem Heliotropio maiori* tribuit *in ſummitate tenuem & ueluti purpureum, atque uncatum in ſimilitudinem caudæ ſcorpionũ*. Plinius verò, lib. 22. cap. 21. *cæruleum florem eidem aſcribere* videtur.

φύεται ἐν τραχέσι τόποις] Sic Apuleius, *maius Heliotropium* ſcribit in *aſperis locis naſci*, vti *minus, in conuallis*. At Plinius, loco modò citato, poſtquã duo genera fecit *Heliotropij, helioſcopium* inquàm *& tricoccon: illud naſcitur*, inquit, *non niſi in pingui ſolo cultóque, tricoccon ubique*. Sed vide, num Plinius eo loco Heliotropion minus ſeu tricoccon cum maiore confuderit.

μεθ' ὕδατος ἐπιποθὲν] Ruffus Epheſius, in fragm. de purg. med. Scorpiuron addito vino propinari ſcribit. Eius enim hæc ſunt verba: Σκορπίουρον μὲν καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν. ἀρκεῖ δὲ ὅσον δέσμην συμμέτρον ἑψήσαντα τοῦ ὕδατος πιεῖν κεράσαντα οἴνῳ. hoc eſt, *Scorpiurus quidem purgat pituitam & bilem. Satisfacit uerò manipulus ex aqua moderatè coctus, potuſque affuſo uino.*

CAP. CXCIIII. καρπὸν στρογγύλον]. Singula quidem grana rotunda ſunt, ſed perpetuò terna ſibi inuicem cohærentia: vnde & Aëtio, tetrab. 4. lib. 3. cap. 14. itémque Plinio hoc genus Heliotropij τρίκοκκον cognominatur.

καὶ καρδάμῳ] Lacuna in vetuſto codice legit, καρδαμώμῳ, & ſic etiam legitur apud Paulum, lib. 7. quanuis Interpres non *cardamomum*, ſed *naſturtium* verterit. Attamen tam naſturtium, quod κάρδαμον Græcis dicitur, quàm cardamomum ipſum lumbricos pellit, vel ipſo teſte Dioſc. idcóque vtrumuis legas, parum refert.

CAP. CXCV. ἰρὰς σκορπίου]De hac ipſa herba ſic quoque ſcribit Plinius, lib. 22. cap. 15. *Scorpius herba ſemen habet ad ſimilitudinem caudæ ſcorpionis, folia pauca* &c. Hanc tamẽ eandem notam, ſed falsò, vti certè videtur, tribuit idẽ Plin. lib. 22. cap. 21. heliotropio minori, quod tricoccon, & alio nomine ſcorpiurum vocauit, ídque his verbis: *Semen ei eſt effigie ſcorpionis caudæ, quare & nomen.*

IN LIBRVM QVINTVM.

CAP. I. χυλὸς ποθεὶς] Plinius, in procemio lib. XXIII. quo loco lõgè plures Vitis partium medicos vſus proſequitur, ſuccum hũc non dat bibendum, ſed infundit tãtummodò, hiſce verbis: *Succus eorum dyſentericis infuſus medetur.* Sed & ibidem, quem ad lienis tumores commendat Dioſcorides ſarmentorũ cinerem duntaxat impoſitum, is ad lienis remedia dari etiam ad bibendum ſcribit, aceto conſperſum.

CAP. III. εὔστομοι, εὐστόμαχοι] In vinaceis ſeruatas Vuas ſtomachum infeſtare ſcribit Plinius, lib. 23. cap. 1. contrà quàm hìc tradat Dioſcorides: cuius tamẽ ſententię aſtipulatur & ipſe Gal. lib. 2. de alim. facult. Nam de hac Vua ollari agens: πυρωδική, inquit, ἐκλύτου γαστρὸς ἡ τοιαύτη σταφυλή, καὶ τοῖς ἀνορέκτοις ἐπεγείρει πρὸς ἐδωδὴν σιτίων. hoc eſt, *Ventriculum diſſolutum eiuſmodi Vua roborat, & cibũ faſtidientibus appetentiam excitat.*

CAP. IIII. καὶ νεφροῖς καὶ κύστει]Plinius quoque, lib. 23. cap. 1. de Vua paſſa ſic habet: *Nucleis exẽptis ueſicæ utilis habetur & tuſſi.* Sed mox ſtatim ſubdit: *alba utilior*: cuius tamen contrarium ſenſiſſe videtur Dioſc. qui paulò antè albam συστατικωτέραν (niſi fortè cum Manardo malis λεπτυντικωτέραν) eſſe prodidit. Nam ſi magis aſtringit, veſicæ ac tuſſi minùs vtilem eſſe ſit veriſimile.

μετὰ ἀλεύρου κυαμίνου &c.] Plinius ibidem, de Vua paſſa, *Teſtium*, inquit, *inflammationi cum farina cumini aut coriandri imponitur*: quaſi legerit, μετὰ ἀλεύρου κυμίνου, ἢ κορίου. Ac certè quidem ad teſtium inflammationes coriandrum cum Vua paſſa impoſitũ valere prodidit Dioſc. lib. 3. cap. 71. Eodem verò lib. agẽs de cumino ſatiuo, cap. 68. id cum Vua paſſa commendat ad eaſdem inflammationes, ſed addita lolij farina.

CAP. V. τῆς ἀγρίας ἀμπέλου καρπὸς] Sic Plinius, lib. 12. cap. 8. *OEnanthe, eſt uitis labruſcæ uua: colligitur cum floret, id eſt, cùm optimè olet.* At apertiùs Gal. lib. 8. κατὰ τόπους, cap. 1. οἰνάνθην δ' ὀνομάζω τὸ τῶν ἀγρίων ἀμπέλων ἐκβλάστημα σὺν τοῖς ἄνθεσιν, ἐξ οὗ ταῖς ἡμέραις σταφυλὴ γίνεται. id quod perperàm vertit interpres hunc in modum: *OEnanthen appello uitiũ ſylueſtrium germen unà cum floribus, ex quo ſuccedentibus diebus uua fit.* Ego verò malim, *ex quo ſatiùs*

ultibus uua fieri ſolet.

τῷ ἐν ϛόματι ὑλῶν] Omnes Interpretes, ἑλκῶν, legiſſe videntur: quam ego lectionem & ipſe prætulerim.

Cap. vi. ὕλα πλαδαρά] Plinius, in præf. libri 23. inter cæteras Omphacij dotes ipſum conferre ſcribit *cicatricibus maradis*, vt aliâs non ſemel, ita & hoc loco, ni fallor, vocum ὕλου & οὐλῆς ſimilitudine deceptus. Addit ibidem, *conferre oſſibus purulentè limoſis:* pro quo legendum iudico, *auribus purulentè limoſis*: hæc enim iungit Dioſc. οὖλα πλαδαρά, ὦτα πυοῤῥοοῦντα.

Cap. ix. ὁ δὲ τεθαλασσωμένος] Vti Vina ἀθάλασσα ſeu ἀπαράχυτα Galeno dicuntur, maris expertia, quibus ſcilicet neutiquam aqua marina erat admixta: ita contrà θαλάττια ἤτοι τεθαλασσωμένα, quibus alioqui languidis debilibúſve aqua marina addebatur, ſeu ad firmitatem gratiámve conciliandam, ſeu ad vetuſtatem accelerãdam, ſeu denique quò fœliciùs aſſeruarentur, diutiúſque perennarent. Eorum variè parãdorum temperandorúmve rationem deinceps Dioſcorides, itémque pleniùs ipſe Plinius & Columella edocent. Priuatim verò Plinius, lib. 14. *marinæ aquæ vino miſcendæ originem ductam* tradit *à ſerui furto, ſic menſuram explentis.* Aliud verò fuit eidem Vinum thalaſſites, cui præcox vetuſtas conciliabatur vaſis muſti deiectis in mare.

κακοϛόμαχος] In eandem ſentẽtiam Mneſitheus Athenienſis apud Athenæum, lib. 1. ſic habet: οἱ δ' ἐπιμελέστερον τεθαλαττωμένοι οἶνοι, ἀκραιπάλοι τε εἰσὶ, καὶ κοιλίαν λύουσιν, ἐπιδάκνουσί τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσήσεις τε ἐνεργάζονται καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. &c. hoc eſt, *Quæ maris aqua ſcitè diligẽtérque vina condiuntur, caput crapula neutiquam grauãt, aluum ſoluunt, inſupérque os uentriculi mordent atque lancinant, inflationéſque gignunt, ac ſimul etiam ciborum concoctionem promouent.*

καλούμενος δὲ μελαμψ.] *Pſithium & melampſithiũ*, vt ſcribit Plinius, lib. 14. cap. 9 *paſſi genera ſunt, ſuum ſaporem, non vini, referentia.* Sic verò dicta ſunt à Pſithia vite, quam Columella, lib. 3. inter Græculas commemorat.

τοῖς αἱμοπτοϊκοῖς] Lacuna ex vetuſto codice legit, ἐμετικοῖς, quanquam vtranque lectionem recipi poſſe aſſerit. Ita tamen & ipſe Plinius legiſſe videtur. Is etenim, lib. 23. cap. 1. *vina*, inquit, *reſina condita, frigidis ſtomachis utilia, exiſtimantur nõ expedire uomitoribus.* Contrà tamẽ ſenſiſſe Celſum iccircò fit vero ſimile, quòd lib. de re med. 4. cap. 4. agens de ſtomachi reſolutione cùm cibi tenax non eſt, in eo affectu Vinum auſterum & reſina conditum potui aptiſſimum eſſe ſcribit.

Cap. x. διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς λεῖον] Vt Marcello, ita & mihi placuit magis veteris codicis lectio, λεῖον, αὐτὶ τοῦ, λεπτόν, quod habebatur in vulgatis exemplaribus. Cùm enim paulò antè Vina iſta pronuntiarit Autor ἁδρομερῆ, hoc eſt, *craſſarum eſſe partium*, minimè certè ipſorum tenuitas in cauſa fuerit, cur neruos minùs feriant: neque enim vina eadem & tenuia & craſſarum partium ſimul & ſemel eſſe poſſunt. At nihil obſtat quominùs, etſi craſſarũ ſint partium, etiam λεῖα, hoc eſt, *lenia*, dici poſſint. Ita nanque cum Terentio & Celſo *lenia uina* libet appellare, quæ aſperis opponuntur, vti & aliâs μεταφορικῶς, teſte Euſtathio Homeri Interprete, σκληροὶ οἶνοι τοῖς ἁπαλοῖς, hoc eſt, *uina dura mollibus* opponuntur.

ὁ δὲ Πραιπιανός] Quìnam locus Præpiano vino nomen dederit, mihi nullo modo conſtat, quoniam eiuſce nominis vini neque apud Athenæũ Pliniúmve, (qui tamen quamplurima id genus vina commemorãt) ſed neque alibi vſpiam (quod ſciam) vlla fit mentio. Paretypiani cognomen Interpretes nonnulli non magis certa, opinor, vocis origine repoſuerũt. Plinius certè quidem, lib. 14. ca. 6. Pyctanon quoddam vinum (niſi fortè mendum ſubeſt) ex Adriatico ſinu à Græcis miris laudibus celebrari narrat. Attamen hoc loco cum Cornario Πραιτουτιανὸν potiùs legendum ego ſuſpicor, quoniam & Plinius, citato loco, eiuſmodi vini meminit. Eſt autem Prætutianus ager, vti ex ipſius Plinij verbis, lib. 3. cap. 13. & 14. colligere licet, ab Adriatico agro Adriáque colonia haud ita diſſitus. Ideóque cùm vinum Præpianum ſcribat hic Dioſc. ἐκ τῶν κατ' Ἀδρίαν κομίζεσθαι τόπων, ignotúmque planè ſit Præpiani vini aut etiam Paretypiani cognomentum, Πραιτουτιανὸν potiùs reponendum eſſe iudicaui. Vbi verò capite proximè ſequenti legitur, καὶ ὁ Πραιπιανὸς ἀπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ, ego legere malim, καὶ ὁ Πραιτουτιανὸς καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ. Neque enim Prætutianum vinum ex ipſo Adriano agro deuehebatur, ſed ex locis Adriæ Adrianóve agro vicinis.

Cap. xii. καλούμενος ὀμφακίτης] Hoc factitiũ vini genus, quantum ex eius conficiendi ratione licet colligere, illud ipſũ eſt, quod bion ſeu potiùs βίαιον, à violentia ſcilicet quæ illi contingit in feſtinatione, Plinio dictum videtur, lib. 14. c. 8. itémque lib. 23. cap. 1.

Cap. xiii. καὶ ἀφέψησιν] Aliam fuiſſe ætate Galeni Loræ conficiendæ rationem, ſcilicet citra coctuream ſaliſque admixtionem, vnicuique patet ex iis quæ ab ipſo Gal. ſcribuntur, lib. 2. de alim. facultatibus: quo loco Loram à Græcis quidem τρύγα, & à popularibus ſuis στεμφυλίτην, ab Atticis verò δευτερίαν nominari tradit. Sed Polluci prætereà τρυγηφαγίος οἶνος dicitur. Plinius, libro 14. cap. 10. Loram inter operaria vina recenſet, quorum tria genera ibidem commemorat.

αὐτὰρ μετ' ἐνιαυτόν] Marcellus, πρὸς ἐνιαυτόν, legẽdum ſuſpicatur: malim ego mentem Marcelli ſecutus, ἐντὸς ἐνιαυτοῦ. Plinius certè quidem, poſteaquàm operariorum vinorum conficiendorum rationem tradidit loco citato, illicò ſubdit: *Nulli ex his plus quàm anno uſus.* Sed neque apud ipſum ſalis ſoliti Loræ Dioſcorideæ adiici vlla fit mentio, cuius tamen nõ paruam eſſe vim ad vini cuiuſcunque conſeruationem nemo neſcit.

καὶ ἐπὶ τῶν νόσων αἰα.] Vel legendum, ἐπὶ τῶν ἐκ νόσων ἀναλαμβανόντων, vel, ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς ἀναλαμβανόντων. Nam & actiuè τὸ ἀναλαμβάνειν δύναμιν, ἰσχὺν ſeu ἑαυτὸν, & neutraliter idem verbum αὐτὶ τοῦ, ἀναλαμβάνεσθαι ſeu ἀνακομίζεσθαι ἐκ τῆς νόσου, ἤτοι ἀναφέρειν ἀπὸ τῆς ἀσθενείας, vſurpatur.

ἴσον μέτρον] Inter Dioſcoridis & Plinij vinum ἀδύναμον, hoc eſt, *impotens*, illud eſt diſcriminis, quòd in eo præparando Dioſc. muſti & aquæ pares recipit portiones: apud Plinium verò, lib. 14. cap. 16. dupla legitur muſti ad aquam proportio.

Cap. xvii. χρώμεθα δὲ τῷ ἀφεψημένῳ] Vtrobiq; ſimpliciter, ἀφεψημένῳ, legit Marcellus, quemad-

modum in vulgatis exemplaribus habetur. Manardus autē, ἀναφεψημένῳ, priore hoc loco legendum ſuſpicatur: quaſi ἀναφέψειν non coquere ſignificet. Sed eo ipſo loco legendum potiùs, meo quidem iudicio, τῷ ἀπέπτῳ, vel, μὴ ἀφεψημένῳ. Eſt enim certum ex Gal. 12. Meth. cap. 3. itémque 3. de victu in acut. Mulſam coctā, vt minùs aluum ſubducit, ita magis nutrire: contráque crudam, vt minùs nutrit, ita & aluum magis ſubducere.

ἐπὶ τῶν μικροσφύκτων] Plinius non, μικροσφύκτων, ſed μικροψύχων legiſſe videtur. Sic enim, lib. 22. cap. 24. de aqua Mulſa ſermonem faciens: *Frigidam* (inquit, quo loco *crudam* legendum cenſeo) *dari utiliùs uentri molliendo inuenio apud* Autores, *& hunc potum bibendum alſioſis, item animi humilis & præparci hominibus, quos illi dixêre μικροψύχους.* Qua verò ratione μικροψύχοις cōueniat, deinceps prolixa ſatis oratione proſequitur.

δύο ὕδατος] Vt hæc aptiùs cohæreant, vel legi velim, διπλασίου ὕδατος, &c. vt in contextu: vel δυοῖν ὕδατος ὀμβρίου παλαιοῦ μιγνυμένων καὶ ἡλιαζομένων.

ὀμβρίου παλαιοῦ] *Quinquennio ad hoc ſeruari cæleſtem aquam iubent*, inquit Plinius, lib. 14. cap. 17. In eundem vſum, vt ſcribit Columella, lib. 12. cap. 12. *multos antè annos cæleſtem aquam uaſis includunt, & ſub dio in ſole habent, deindéque eam ſæpiùs in alia uaſa transfundunt & eliquant*, vt craſſamentum deponat. *Quibus non fuit curæ cæleſtem inueterare aquam, recentem ſumunt, eámque uſque in quartam partem decoquunt*, &c.

τὸ ἀπὸ μέλιτος] Cum Cornario legendum, τὸ ἀπόμελι τὸ ὀνομαζόμενον &c. vt ad poſteriorem articulum referatur Hydromel, quod tanquam generis nomen ſtatuitur, cuius reuera ſpecies eſt τὸ ἀπόμελι. Quid ſit autem hoc ἀπόμελι, videre eſt apud Galenum, AEginetam, Oribaſium & Aëtium: à quibus pleniorem illius conficiendi rationem licet repetere. Hoc ipſum porrò Hippocrates aliique veteres ὀξύγλυκυ videntur appellaſſe: quanquam ſi ex ſententia Galeni duplex eſt Apomelitis differentia, vnúmque dulce eſt, acidum alterū, ſeu tempore aceſcat (quod quidem maximè accidit, vbi ex aqua pluuia confectum non eſt) ſeu etiam addito aceto acritudinem illam contraxerit: hoc alterum ὀξυγλυκέος appellationem potiùs mereri videtur. Sed & citra acetum duplex Apomeli fuiſſe cōſtat ex ſententia Philagrij & Aëtij: alterum quod è fauis ſolis in aqua decoctis, alterum quod ex melle è fauis aqua elotis exempto & cum aqua ipſa decocto conficeretur. Cęterùm Apomeli cū mella Columellæ vnum & idem eſſe mihi videtur.

ἀκρατέστερον ποιεῖν] Alij, ἀκρατέστερον πιεῖν, legunt. Sed vtrouis modo legas, conſtabit ſententia. Nam vertere potes, ἀκρατέστερον ποιεῖν, *purius ac ſincerius facere*, ſic vt neque cera aliæve fæces ſubſidant, neque ſpuma ſupernatans vlla relinquatur: vel, *meracius conficere*, hoc eſt, *minùs dilutum*: quo modo etiam mulſam cui minimè ſeruata proportione mel copioſius additur, meraciorem ac minùs dilutam, contráque cui mel parciùs adijcitur, magis dilutam Medicis nominare mos eſt. Quòd ſi, ἀκρατέστερον πιεῖν, legeris, vertere quoque poteris, *meracius bibi* oportere, hoc eſt, *minimè addita aqua*. Nam & frigidam, ſiquidem Oribaſio credimus, Apomeliti miſcebat Galenus, quò magis refrigeraret ac ſitim reſtingueret. Poſſet & αὐτὸ τὸ, ἀκρατέστερον, παλαιότερον, legi: ſiquidem ex Philagrio docet optima ratione Oribaſius, med. collect. lib. 5. cap. 17. inueteratum Apomeli ſubito ac recenti longè præſtantius eſſe.

ἐπὶ νοσούντων] Mellam quoque ſuā Columella, lib. 12. cap. 11. negat languētibus poſſe pro aqua mulſa remedio eſſe, quoniam ſi bibatur, inflationem ſtomachi & præcordiorum facit, ideóq; illā ad condituras tantùm deſtinat. At Aët. tetr. 2. ſer. 1. cap. 137. Apomeli ſcribit, in morbis quibuſdam, quos eo loco recenſet, conferre: at calidis & ſiccis naturis aduerſari, itémque morbis calidis & inflammatis præcordijs noxium eſſe. Sed fortaſſe Dioſc. dum Apomeli in vniuerſum ægrotantium potui minimè aptum eſſe prodidit, haudquaquam eam nouerat, quę extat apud Aëtium, illius præparandi rationem, per quam quicquid ceroſum eſt, penitùs tolli poſſet.

CAP. XVIII. γλυκὺ, ἀμέτοχον] Pugnantia iungere Dioſcorides cuipiam fortaſſe videatur, qui Aquam cōmendarit dulcem ſimul & ἄποιον, *qualiſcunque* ſcil. *qualitatis expertem*. Sed certū eſt hoc loco γλυκέος vocem in proprio ſignificatu minimè accipi, ſed quo modo interdum à Philoſophis æquè ac Medicis vſurpari cōſueuit. Aquam enim dulcem Autor intelligi vult, non quæ verè proprięq; ſit dulcis, ſed quæ ſaltē ſit ἥδιστος τοῖς πίνουσιν, vti loquitur Paulus, lib. 1. cap. 50. ſeu τῇ γεύσει συνηρμοσμένη, vti Aëtius, lib. 3. cap. 165. Poteſt & dulcis Aqua eiuſmodi non tantùm comparatè dici ad ſalſæ aliáve qualitate præditæ Aquæ rationē, ſed quæ, licet inſipida ſuapte natura, dulcem tamē ſaporem facilè poſſit ſuſcipere. Nam & eadē ratione pituitam inſipidam, *dulcem* nonnullis cognominare libuit.

CAP. XXI. ὄξος ψυχεὶ] Acetū mixtæ eſſe qualitatis, frigidæ videlicet pariter & calidæ, demōſtrat Gal. lib. 1. ſimpl. ita tamen vt calidam frigida ſuperet. At Dioſcorides, hoc loco, Acetum frigidum ſimpliciter pronuntiauit. Plinius, lib. 23. cap. 1. *Aceto*, inquit, *ſumma uis eſt in refrigerando, non tamen minor in diſcutiendo*.

CAP. XXII. ἁλὸς θαλασσίου] In temperando Oxymelite ſalem itidem addit Plinius: at Galenus, quanuis lib. 4. de ſan. tu. triplicē Oxymelitis conficiendi rationem tradat, nulli tamen ſalem admiſcuit.

ὕδατος ὀμβρίου] Sic & Plinius, lib. 14. cap. 17. pluuiam aquam deſiderat. At lib. 23. cap. 2. (quo loco itidem Oxymelitis parandi rationem totidem verbis repetit) aquæ marinæ ſextariorum quinque meminit.

ὑπὸ ἐχίδνης τῆς καλουμένης σηπὸς] Plinius itidem, lib. 23. cap. 2. *Oxymeli contra ſerpentes prodeſſe* ſcribit, *quos ſepas uocant*. At cum Cornario viro doctiſs. in Dioſc. contextu particulam, καὶ, interſerendam iudico, adeóque ſic legendum, ὑπὸ ἐχίδνης καὶ τῆς καλουμένης σηπός. Neque enim Seps viperæ genus eſt, ſed certè aut ſerpentis genus aliud, aut lacerta quædam. Hoc iccirco dictum velim, quòd varia eſt apud Autores varios Sepis hiſtoria: dum alij lacertarum, alij ſerpentium generi eam aſcribunt. At certè quidem σὴψ Nicandro ſerpens eſt, hæmorrhoo tum figura tum etiam colore haud ita diſſimilis, alio nomine σηπεδών, vt videtur, eidē Autori dictus: quanquam

& σηπὸς anguis,& σηπεδόνος itidẽ ſerpentis meminit AElianus,diuerſis libris & capitibus,nempe lib.de animal.15.cap.18.& lib.16.cap.40. Eiuſdem quoque ſerpentis mentionem facit Pauſanias, in Arcadicis, non longè à principio, eúmque deſcribit *minimæ uiperæ magnitudine æqualem, cineracei coloris* (niſi fortè pro, τέφρα ἐμφερὴς, eo loco legendum, σαύρα ἐμφερὴς, vti ego ſuſpicor) *punctis maculiſue minimè continuis uarium, capite lato, collo angusto, uẽtre ampliore & cauda breui, inceſſu denique obliquo cancri in morem*. Sed & Aëtius,cap.26. Tetrab.4.ſer.1. ſerpentem qui Seps appellatur,*longitudine binûm cubitorũ reperiri* ſcribit, *capite lato, ore exacuto, uniuerſo corpore ex craſſo in tenuius abeunte, multis albis maculis uariegato, inceſſu recto tardóque*. Attamẽ quòd ad huiuſce ſerpẽtis ingreſſum ſpectat, Aëtius, ęquè ac Nicander, à Pauſania videtur diſſentire. Verùm vt ad aliud σηπὸς ſignificatum tranſeamus, à Dioſcoride noſtro σηπὸς nomine lacertę genus quoddam intelligi potiùs videtur: quoniam, libri 2.cap. 7. σῆπα ab aliquibus σαῦραν Χαλκιδικὴν nominatam aſſeruit, quod ipſum & apud Plinium, lib. 29.cap. 5. reperias. Eandem, niſi fallor, Ariſtoteles, 8.de hiſt.animal.cap.24. χαλκίδα appellat, alijs, vti monet, δυγίδα ſeu ζυγίδα vocatam, ſimilem inquàm paruis lacertis, ſed colore ſerpentium, quos τυφλίνους cæciliáſve nominant. Idem lacertæ genus agnouit & ipſe Nicãder, in Theriacis, hiſce verbis: σῆπα γελύνὴ πεδανοῖσι δέμας σαύροισιν ἀλύξεις. vbi ſupplendum, ὁμοίαν. Eum verò locum exponens Interpres, σὴψ, inquit, ὁμοία ἐστὶ τῇ σαύρᾳ. καλεῖται δὲ καὶ χαλκίς. ἔχει γὰρ ἐπὶ τοῦ νώτου χαλκιζούσας ῥάβδους. ἐστὶ δὲ ὀκτὼ παλαιστῶν. hoc eſt, *Seps eſt lacertæ ſimilis. Vocatur & chalcis: habet enim in dorſo quaſi uenas ærei coloris. Eſt autem octo palmorũ*, &c. Porrò Sepa ſerpentem à Chalcide diuerſam eſſe tum ex antedictis ſatis cõſtat, tum etiam ex Plinio, qui quidem, lib.32.cap.5. apertè ſepa à chalcide diſtinguit: itémque ex Aëtio, qui, Tetrab. 4.ſer.1. capitibus diuerſis agit de chalcide lacerta & ſerpente quam ſepa nominant. Præter vtrunque hoc mortiferum tabificúmve, vt Lucani vtar epitheto, σηπὸς genus, ita dictum παρὰ τὸ σήπειν τοὺς δακέντας, ἤτοι πληγέντας, eſt & Plinio, lib. 20.cap.2. & lib.29.cap.6. *è millepedarum genere quædam, quæ non arcuatur: eam*, inquit ille, *Græci ſepa uocant*.

ἐπὶ τῶν λιθοτομηθέντων] Quod de Aceto ſalſo ſeu acida muria proditur hîc à Dioſc. nimirum mederi ſanguinis fluxioni poſt exciſos calculos, idipſum ſimplici aceto tribuit Plin.lib.23.cap.1. At Celſus, lib.7.cap.26. agens de curatione calculo euulſo habẽda: ſub acri aceto, cui aliquantum ſalis ſit adiectum, ſanguinem ferè conquieſcere & aſtringi veſicam, ideóque minùs inflammari ſcribit.

CAP. XXV. ἄφες τε ἡλίῳ ἡμέρας ζ′] Paulus iſthæc eadem ex Dioſc. deſcribens, lib.2.cap.11. ἡμέρας ξ′ legit, atque ideò hîc quoque ſuſpicatur Cornarius pro ξ′ ſuppoſitum fuiſſe ζ′. Et reuerà quidẽ Autores omnes in maceratione Scillæ numerum dierũ maiorẽ deſiderant, nempe Plinius, XLVIII. Palladius & Aëtius, XL. Myrepſus, modò XL. modò XLVIII dierũ meminit. Columella dierum quadraginta mentionem facit: quanuis paulò antè in vini ſcillitis cõpoſitione Scillam duntaxat XXX diebus macerari voluit. Vnus Actuarius VIII diebus contentus eſt.

ἀπηλιθιωμένους] Marcellus & Lacuna *calculoſos* vertunt, ſed omnino malè: quandoquidẽ aliud eſt ἀπηλιθιοῦσθαι, ἀπὸ τοῦ ἠλίθιος, aliud λιθιᾶν.

ἐὰν ἐγχυματίζηται] *Tarditatem aurium gargarizatione purgat, & tranſitum auditus aperit*, vt ſcribit Plin.lib.23.cap.2. Cornarius cùm inanis videretur iſta verborum, ἐνστάζεσθαι & ἐγχυματίζεσθαι, vnũ & idem ſignificantium, repetitio, legendum ex Plinio cenſuit, καὶ ἐὰν διακλύζηται. At ego malim, ſiquid mutandum eſt, ἐάν τε ἀναγαργαρίζηται.

καὶ νευρικῶν] Contrà Plinius, loco modò citato, Acetum Scillinum neruis infirmis perquàm vtile eſſe prodidit: quanuis & ipſe anteà veſicæ & renum infirmitatibus acetũ omne nocere admonuerat.

CAP. XXVI. ξήρανον ἐν ἡλίῳ] Quemadmodũ ad parandũ acetum Scillinum Dioſcorides Scillam in vmbra ſiccari voluit: ita & reliqui Autores, vno excepto Dioſcoride, dùm parandi Vini Scillini rationem ſcripto prodidêre, fruſta ſeu ſegmenta Scillæ in vmbra ſiccanda præcipiunt: ac ipſe quoque Galenus, in lib.de med.par.fac. Scillam priùs dies decem in vmbra ſiccari voluit: Columella, ſectas Scillæ taleolas in vmbra ſuſpendi, vt aſſiccentur. Addit & Palladius diſertis verbis, procul à Sole ſiccari eaſdem oportere.

CAP. XXVIII. ἐξελὼν τὸ σπέρμα] Quanuis hîc abijciendi Cydoniorum corij nulla fit mentio, fieri tamen id debere dubium non eſt, maximè cùm plerique alij, apud quos Cydonitæ vini parandi ratio præſcribitur, id diſertè monuerint, ac inter cæteros Palladius: qui quidem menſis Octob.cap.20. alios ab his diuerſos parãdi Cydonitæ modos recitat. Sed illius cõfectiones in vinorum genere cenſeri minimè debent.

CAP. XXX. ὑδρόμηλον σκευάζεται] Hydromeli nuſquã meminêre Latini Autores: at apud Paulum & Aëtium duæ habentur Hydromeli conficiendi formulæ, quæ ab hac Dioſcoridis confectione haud ita multùm diſcrepant. Cæterùm Aëtius aquam, è qua paretur Hydromelum, ad tertias decoctam deſiderat.

CAP. XXXI. μέλιτος καλλίστου] Paulus, lib.7. cap.15. in Omphacomelite conficiẽdo, ſucci vuę acerbæ ſextarios tres & mellis ſextarium vnum itidem miſcet, ſed ad dies quadraginta inſolat, aut decoquit. Palladius quoq; menſis Decemb. cap.13. ſeruata eadem tum mellis tum ſucci proportione, ad dies XL ſub Solis radijs decoquit. At Aëtius mellis quantitatem auget minuítve, pro ſucci craſſitie aut tenuitate.

CAP. XXXII. Ἀπίτης σκευάζεται] Palladius, menſis Feb.cap.25. aliud è pyris vinum parat: ſcilicet è pyris contuſis compreſsíſque ſuccum elicit, qualis eſſe videtur, quo vini loco Neuſtrij, ſeu Northmanni noſtri, vti conſueuerunt, Pyraceum vocánt, vti quod è pomis, Citream.

CAP. XXXIIII. ἢ ἀφεψήσας] Paulus, lib.17. cap.15. in pręparãdo vino Rhoite, mellis tertiam partem adijcit, ipſúmque decoquit cum ſucco Punicorum ad tertiæ partis conſumptionem.

CAP. XXXV. μνᾶν μίαν] In conficiendo vino Roſaceo Plinius, lib.14.cap.16. diſcrepat à Dioſcoride, tum in pondere roſarum, tum in muſti

menſuræ. Sed & Palladius, in menſe Maio, aliter ipſum parat, & loco muſti vinũ vetus ammixto melle deſpumato vſurpat. Eiuſdem porrò vini minùs ſimplicem confectionem aliam reperias in 8. Γεωπονικῶν. vbi etiam Rhodomelitis parandi modus habetur, quemadmodũ & apud Palladium.

CAP. XXXVI. περιδιαλείπειν δέουσι] Cato de re ruſt. cap. 125. nigræ myrti baccas areſacit in vmbra, atque ita paſſas muſto indit, non item *mulſo*, vti perperàm legitur apud Plinium, lib. 15. cap. 29. quo loco, *Cato docuit*, inquit, *vinum fieri è nigra myrto ſiccata uſque ad ariditatem in umbra, atque ita mulſo indita*. At Columella, lib. 12. cap. 38. & album ex alba myrto vinum parare docet. Duos Palladius Myrtitis vini parandi modos recitat, vnum, in Ianuario, alterũ, in Februario. Paulus, lib. 7. cap. 15. ſucci baccarum myrti ſextarios tres cum mellis ſextario vno decoquit, ad tertiæ partis conſumptionem.

CAP. XL. τοῖς δέκα χοίνιξιν.] Plin. lib. 14. cap. 16. in vini Palmei præparatione à Dioſcoride diſcrepat, tum quòd palmularũ minorem modum ſumit, ſcilicet modium, qui, teſte Paulo, chœnices duntaxat octo cõtinet, tum quia poſt macerationem palmulas ipſas exprimit.

καὶ κοιλιακοῖς] Plinius contrà, lib. 23. cap. 1. *Palmeum uinum uentri molliendo non mutile* prædicat: ſed fortaſſe librariorum potiùs, quàm ipſius Plinij error is eſt. Equidẽ pro, *molliendo*, *molliori*, legendum iudico. Cornarius, *morando*, reſtituendum cenſuit.

CAP. XLIII. εἰ μὴ παραπλαχεῖ] Aliud & ab iſto diuerſum reſinæ vſum in condiendo muſto tradit Plinius, lib. 14. cap. 20. *Vehementius* enim *id fieri arbitrātur*, inquit ille, *crudo flore reſinæ*, *excitarique lenitatem. E diuerſo crapula compeſci feritatem nimiam, frangique uires, aut ubi pigra lenitas torpeat, uires addi*, &c.

πάντες δὲ κεφαλαλγεῖς] De nouitio tantùm Reſinato hoc prædicat Plinius, quòd ſcilicet capitis dolorem & vertiginem faciat, ab eóque *reſinam crapulam dictam* ſcribit, lib. 23. cap. 1. Crapulam verò, παρὰ τὸ κάρῳ πάλλειν dictam, nemo dubitat.

CAP. XLIIII. τῶν γλυκεῖ στροβίλων] Quanuis στρόβιλοι nomine interdũ arbor ipſa ſignificetur, interdum etiam nucleus eſculẽtus, quem arboris fructus complectitur: hîc tamen ſtrobilum pro tota nuce, hoc eſt, toto fructu ſeu cono accipi conſtat. Tota enim nux viridis ac recens ad conficiendum hoc vinum vſurpatur. Sic & antè Dioſc. lib. 1. cap. 89. Strobilorum integrorũ recentiũ ſeu viridiũ in paſſo contuſorum & decoctorum ius, vetuſtæ tuſſi ac tabitudini conferre prodidit. Galenus itidẽ, comm. 4. in lib. de vict. rat. in acut. ſcripſit, è toto ſtrobilo (quem κόκκαλον in cõtextu vocarat Hipp.) decocto vnà cum marrubio, mellis exiguo addito, eclegma confici ad thoracis & pulmonis excreationes perquàm accommodatum. Attamen Plinius, lib. 14. cap. 16. vinum è nucleis ipſis fieri exiſtimauit. Palladius quoque, in Octobri, vinum ad potandum ſuaue fieri admonet, ſi fructus quem duæ nuces pineæ produxerint torrefactus & linteo ligatus mittatur in vaſculo ac ſuperliniatur, vſuíque eſſe quinque diebus exactis.

CAP. XLV. μιᾶν μίαν καταμίξ.] Ex Dioſcoridis verbis non ſatis conſtat, vtrum ſudorem ſeu exudantem liquorem, an verò ligna exudante liquore prægnantia, an eadem reſiccata & penitus exucca (quod ego vix crediderim) vino immergi oporteat. Plinius certè quidẽ, lib. 14. cap. 16. iſtarum omnium arborum lignis recentibus muſto decoctis vina fieri voluit. Atque ideò etiã Manardus hoc loco ligna ipſa deſiderat. Marcellus verò, lignis exudãtem liquorem vſurpat.

CAP. XLVII. κεδρίαν πλωώδης] Quoniam Cedriæ nomen eſt πολύσημον, non ſatis deſignat Dioſcorides, quid hoc loco deſideret: an lacrymam quæ ex Cedro arbore ſponte promanat, an verò Cedri picem, an ſuccũ eum qui è ligno conciſo, & in aſſulas diuiſo, dum feruet aut alioqui incaleſcit, ſolet exudare & aquæ modo fluere: an denique oleum ipſum, cuius ab ipſa Cedri pice ſeparandi rationem docuit Autor, lib. 1. c. 106. quódque Paulus peculiari nomine κεδραίαν, plerique κεδρέλαιον ſeu κέδρινον ἔλαιον, alij κέδριον etiam appellant: quanquam & prior ille ſuccus è ligno exudans, olei nomen apud nonnullos obtinuit.

CAP. XLVIII. τῷ πίσσῃ] Picati vini duplicem condituram copioſè tradit Colum. lib. 12. cap. 23.

CAP. XLIX. οἱ μὲν γὰρ τοῖς μη. ξέσταις] Vide & huius vini condiendi rationem apud Plinium, & Conſtantinum in Geopon. apud quos menſurarum ac ponderum non eadem quæ hîc ſeruatur proportio. Columella itidem, niſi fortè in muſti menſura mendum ſubeſt, abſinthij pondo librarn cũ muſti ſextarijs quatuor decoquit ad quartas, &c. atque ita & hyſſopiten aliáque ex alijs id genus herbis factitia vina condit; lib. 12. cap. 35.

CAP. LIIII. γίνεται καὶ ἐκ τῆς κύπρου] Poſteaquã Plin. de adynamo factitiorũ primo egit, lib. 14. c. 16. ita ſubdit: *Proximũ fit è mulij ſemine maturo cũ ipſa ſtipula (libram & quadrantem in congios duos muſti macerant) & poſt ſeptimum menſem trãſfuſo*. Sed vel vocum Græcarum κύγχρου & κύπρου affinitate deceptus eſt Plinius, vel, quod annotat Budæus, lib. v. de aſſe, exemplaris Dioſcoridei aut cuiuſuis alius errore κεγχρίτην, ἀντὶ τοῦ κυπρίτην intellexit. Nam ſi cætera ſpectes, illa Plinij verba cũ Dioſcoridis verbis hiſce ita conueniunt, vt nihil ſuprà: adeóque aut Plinius à Dioſcoride illa mutuatus, aut vterque ab vno & eodem Autore alio deſumpſiſſe videtur.

CAP. LVI. ἐκ βουνίου] Vinum è napis fieri ſcribit Plinius: quippe qui bunium inter naporũ genera numeret. Sed napos XI denariorũ pondere in binos muſti ſextarios addit.

CAP. LVIII. χοίνικας β′] Colum. lib. 12. cap. 23. in muſti dulcis ſextarios ducentos marrubij caulium tenerorũ in Sole ſiccatorũ & in faſciculos coactorum libras VIII. adijcit, vt ſimul cum muſto deferueſcant. Poſteà eximit marrubium, & purgatum vinum diligẽter oblinit. Plinius autem, lib. 14. cap. 16. de vinis ex his quæ in hortis gignuntur (inter quæ marrubium numerat) in genere ſcribit in hæc verba: *Manipulos*, inquit, *binos tundunt in cadum muſti & ſapæ ſextantem & aquæ marinæ heminam*.

CAP. LIX. οὐγκίας ρ′ ὀκτ.] Pro, οὐγκίας ρ′, δραχμὰς

ρ̄, meritò reſtituit Cornarius. In hoc eodem capite, pro eo quod in vulgatis exemplaribus legitur, δυσπεψίας, Aldinus codex habet mendosè δυσπεργίας. At Marcellus & Lacuna legêre, δυσπρευγμίας: qúam lectionem, ceu probabiliorem & thymi viribus aptiùs reſpondentem, ſecuti ſumus.

CAP. LXIIII. φοίνικος, ἀσπάλ.] Dum Aromatiten deſcribit Plinius, lib. 14. cap. 16. pondera nulla aſcribit, ac in priore quidem deſcriptione palmam omittit: in poſteriore verò minimè Phu meminit: adijcit autem palmam, iuncum & cinnamomum.

ἑκάστου χοίνικα] Hic aromatum modus maior eſt hauddubiè quàm par ſit, habita vini ratione: ideóque pro, χοίνικα, reſtituendum, οὐγκίαν, cum Cornario cenſuerim: maximè cùm facilis fuerit vtriuſque notæ lapſus.

CAP. LXV. ταῦτα ὁλόκοπα] ὁλόκοπον dicit Dioſc. quod alibi, ὁλοσχερῶς κεκομμένον, niſi fortè ὁλόκοπον intelligendum eſt, quod non in minutas partes diuiſum, ſed adhuc integrum contunditur ac leuiter tantummodò conquaſſatur.

CAP. LXVI. ῥίζης ξηρᾶς οὐγκ. έ.] Cum Aldino codice, οὐγκίας έ. quàm cũ Pariſ. ∠ έ legere ſatius viſum eſt. Plinius itidem in vini Nectaritis confectione radicem ponderis XL denariorum in ſex muſti ſextarios addit. Sed eo loco pro, *ſextarios, congios* exiſtimo legi oportere: quò maior ſit inter radicis pondus & mẽſuram muſti proportio. Georg. Agric. pro, *ſex ſextarios, triginta ſex*, legendum ſuſpicatur.

CAP. LXX. ὁλοκόπου ∠ ϛ'] Malim, οὐγκίας ϛ'. Nam è radicis ſex duntaxat drachmis amphora muſti (quæ congios octo, ſextarios verò 48. capit) haud ita magnam vim aſciſceret.

CAP. LXXVII. γίνεται δὲ καὶ φθόριος ἐμβ.] Hoc ipſum vini genus, quod φθόριον hoc loco, vti apud Plinium (quanuis alij *ectromatium* legunt) cognominatur: Cato de re ruſtica & Autor γεωπον. itidem concinnant, vitium radicibus circunſarritis & pùrgatis, deinde veratro atro tuſo aut in faſciculos colligato circundatis. Attamen non alias illius vires quàm ad mouẽdam aluum agnouiſſe vidẽtur, proindéq; & Autor γεωπον. καθαρτικοῦ, hoc eſt, *purgatorij* cognomen illi tribuit.

γίνεται δὲ προειμημένῃ ἀγαις] In vtroq; codice, tum Aldino tum Pariſienſi, manifeſto librariorum errore factum eſt, vt hoc loco, γίνεται, repeteretur: pro quo legendum, δίδοται. Sed ipſa ſermonis ſeries illud ſatis indicat. Cæterùm αὐτὶ τοῦ, προειμημένῃ ἀγαις, legitur in Ald. codice minùs rectè, προειμεχμηκύαις.

CAP. LXXXI. εἰς λῖνον ἡμιμναῖον] Vinũ è Mandragora citra cocturam quomodo præparario porteat & anteà, lib. 4. docuit Dioſcorides, capite de Mandragora: ſed eo loco doſin aliã proponit. Siquidem corticis radicis Mandragoræ minas tres in vini dulcis metretam conijcit.

CAP. LXXXII. ἐλλεβόρου ∠ ιβ.] Cato de re ruſt. veratri atri manipulum conijcit in amphoram vini muſti: atq; vbi efferbuerit, de vino manipulum eijcit, & vinum ſeruat.

εἰς ἀθαλάσσου χοῦν ϛό] Iſta verba vſque ad, μεθ' ἡμ. Cornarius, ceu παρέλκοντα, expungit. Goupylus partim ex veteribus codicibus, partim ex Interpretibus, verba hæc ita reſtituit, vt habentur in contextu Pariſ. cod. εἰς θαλάσσης χόας ιέ ἢ ιδ'. Eſt tamen è veteribus, in quo ſic legitur, ἢ εἰς χοῦν θαλάσσης ϛό ιθ̄ ὁλοχ. &c. At ego cùm neutro modo ſatis conſtare ſenſum animaduerterem, Aldini exemplaris lectionem prætuli: ἢ εἰς ἀθαλάσσου χοῶν ϛό ιέ ἢ ιδ', quanquam fortaſſe pro vncijs drachmas reponere ſatius fuerit.

χοῦν ϛό ιβ̄.] Pro vncijs vt hoc loco, ita & pleriſque alijs huiuſce capitis, drachmas reponit Cornarius: neque dubium eſt, quin in hoc toto propemodùm capite pondera valdè deprauata ſint.

ἢ καὶ ἐκ θηλοπεδευομ.] Quantùm ex verſione Cornarij licet colligere, ita ipſum legiſſe ſit veriſimile, ἢ καὶ εἰς γλεύκους ἐκ θηλοπεδευομένης σταφυλῆς μετρητὴν (ἔστι δὲ ὁ μετρητὴς χόες η̄) λάβε γύψου ∠ κ̄. quæ quidem lectio mihi quoque valdè placet. Attamen paucioribus immutatis, ſic etiam legi poſſe videtur, καὶ λάβε γλεύκους ἐκ θηλοπεδευομένης σταφυλῆς μετρητὴν, &c. vti habentur in contextu. Porrò, χόες η̄, legit Cornarius: alij legiſſe vidẽtur, χόες ιβ'. Et reuerà quidem cùm duplex ſit metretes, Italicus inquàm & Atticus: hic quidem duodecim capit congios, ille verò, qui vnus & idẽ eſt cum ceramio Italico ſeu amphora Romana, cõgios, ex ipſius Pauli ſententia, octo duntaxat. De vtro verò intellexerit Dioſc. non ſatis conſtat; ferè ſiquidem ſi de metreta alio quàm Attico locuti ſunt Græci, vocẽ Ἰταλικὸν addere ſoliti ſunt, vti & ipſe fecit Dioſcorides, cap. de aceto ſcillitico.

CAP. LXXXIIII. χρώματι σποδοειδὴς] Plinius, lib. 34. cap. 10. Cadmiæ botryitis cognominatæ duos ſcribit eſſe colores, *deteriorem cinereum, puniceum meliorem.*

τοιαῦται γάρ εἰσι] Falluntur cum Fallopio qui de factitia tantùm Cadmia mentionẽ à Dioſc. factam exiſtimant. Nam de foſſili quoque ſermonem illi fuiſſe vel hæc ipſa verba, αἱ ἐκ τῶν παλαιῶν μετάλλων ὀρυσσόμεναι, luculẽter teſtãtur. Quin & ego non de alia, quàm de foſſili, Dioſc. egiſſe exiſtimo, vſque ad illud, σφυρᾶται δέ. atque iccircò placet eo loco lectio Lacunæ, σφυρᾶται δέ ὡς καδμεία, &c.

πρὸς μὲν τὰ ὀφθαλμ.] Plinius, citato loco, *botryitin oculorum quidẽ medicamentis utiliſſimam* ſcribit, *onychitin uerò, uulneribus maximè utilem.*

καθαρτικὴ ῥυπαρῶν] Ad oculorum ſordes iſta reſtringere videtur Plinius: ſiquidem Cadmiæ effectus eſſe ſcribit, *pterygia & oculorum ſordes purgare.* At dubium non eſt, quin & alia cuiuſlibet partis ſordida vlcera Cadmia detergere valeat.

καὶ ἐσχαροῖ] Fortè pro hac voce, ἐσχαροῖ, rectiùs reponas illud, ἐξικμοῖ, quod αὐτὶ τοῦ, ξηραίνει, legitur in quibuſdam codicibus. Enimuerò Cadmiam cruſtas inducere haudquaquam ſit veriſimile: ſiquidem, vel ipſius Gal. iudicio, 9. ſimpl. in caliditate ac frigiditate quodammodo temperata cenſetur: quæ verò cruſtas inducunt, in quarto calidorum gradu collocari vnicuique conſtat. Sed cùm Cadmiæ foſſilis æquè ac factitiæ complura ſint genera, quædam fortaſſe reperitur Cadmia foſſilis, quæ quidem minimè lota vim ἐσχαρωτικὴν habeat. Id quod tamen de Galenica Cadmia verè dici minimè poſſit: quippe quæ ab ipſo Gal. cæteris omnibus Cadmiæ cuiuſcunque

generibus mitior eſſe perhibetur.

ἐκ τῆ χαλκοῦ καμιν.] Rectiùs iſta legas, detracta præpoſitione ἐκ. Nam Cadmia etiam æraria non ex ære ſolo fit, ſed è terra potiùs ſeu lapide æroſo, (huic etiam Plinius Cadmiæ nomen tribuit) è quo æs ipſum conflatur: nimirum vi flammarum ac flatuum egerente fuliginem ſeu fauillam, quæ varijs fornacum partibus applicatur, ac tandem diuturnitate temporis in certa quædam corpora cogitur.

εἰσὶ δὲ αὖται] Pro hac voce, αὖται, Interpretes plerique, ῥάβδοι, aut quid ſimile, videtur legiſſe. Ego hoc, αὖται, ad ipſas fornaces refero.

ποτὲ μὲν ἓν εἶδος] Factitiæ Cadmiæ duo tantùm genera agnouit Gal. 8. ſimpl. botryitin inquàm & placitin (ita enim, æquè ac Plinius, πλακώδη Dioſc. dictam nominat.) Illa ceu leuior è fornacum cameris dependet, ac in editioribus earum locis reperitur: hæc in humilioribus, putà ipſis fornacum lateribus: quippe quæ, vti ſcribit Plinius, *propter grauitatem ad cameras peruenire non potuit*. Inde Galenus botryitin tenuiorum, placitin craſſiorum eſſe partium meritò colligit.

περὶ ὑπερκειμένου Σολέου] Lege, Σόλοις. Σόλοι enim vrbs eſt Cypri inſulæ, cuius meminit Strabo, lib. 14. Geogr. Illius incolæ Solij appellantur. Porrò ſcribit Gal. 9. ſimpl. quo tempore in inſula Cypro peregrinabatur, Solis parciſſimã Cadmiam fornacariam extitiſſe: at alibi in eadem inſula extra fornaces, ſcilicet in montibus & circa riuulos, frequentem repertam Cadmiam lapidoſam, quæ quidem eſſet omnium longè præſtantiſſima. Eam verò lapidem *Calamine* vulgo dictum eſſe iudico, qui ſolet in æs aſſumi ad conficiendum aurichalcum.

τὰς ἐδόντας ἐν τῇ γνύθῃ] Iſta verba, ἐν τῇ γνύθῃ, redundare nemo non videt, adeóque expungenda. Paulò pòſt pro, σωματικούσης, lege, συνεκούσης.

ἐν ἡλίῳ ὀκπέζειν.] Vox, ὀκπέζειν, mihi valdè ſuſpecta eſt, quippe quæ nullam, quod equidem ſciam, huic loco ſatis aptam ſignificationem habeat. Marcellus tamen *exudato humore coire* vertit: cæteri ſimpliciter, *coire*. Vnus Cornarius ἐκφλύζειν, hoc eſt, *bullulas excitare*, videtur legiſſe: quanquã, ſi ita legi oporteret, tùm quoque pro, ξηρανθεῖσαν, ξηραινομένην, reponendum foret. Veriſimilius enim fuerit, Cadmiam dum ſiccatur in Sole, bullare, quàm iam antea ſiccatam.

καυσίον δὲ] Plinius non tantùm Cadmiam ex fornacibus depromptam, ſed & ipſum lapidem quàm grauiſſimũ ſpiſſiſſimúmque vrit ex Nymphodori & Iollæ ſententia: cùm tamen antèà, capite eodem, lapidem ex quo fit æs, quémque alias æroſum ſeu ærariũ ipſe nominat, medicinæ inutilem dixiſſet. Itaque vt à cõtradictione vindicetur Plinius, hæc de Cadmia accipienda cenſeo, quæ non vſtione præparata fuerit.

ἐν οἴνῳ σβεννῦναι] Supple, δεῖ: alioqui σβεστέον legendum foret, vti priùs καυσίον: quanquam vt aliàs ſæpenumerò Infinitiuum pro Imperatiuo vſurpari poteſt.

CAP. LXXXV. Πομφόλυξ σποδὸς] Non ignoro σποδὸν genere fœminino, & σπόδιον neutro, vel ipſo teſte Gal. 9. ſimpl. pro eodẽ vſurpari, itémque σποδιάν. Nam & hæc vox ſub finẽ huius capitis pro eodem legitur. Attamen non σποδίου hoc loco, ſed σποδιᾶς, vel potiùs σποδοῦ, legendum eſſe indicat id quod haud ita multò pòſt ſequitur: ἡ μὲν γὰρ, &c.

ποιεῖται δὲ οὕτως] Quæ ſequuntur de Pompholygis & ſpodij confectione, paulò ſunt obſcuriora: attamen ita declarantur à Gal. 9. ſimpl. vt ei qui verba ipſius attentiùs legerit, non alio videatur opus illuſtramento.

ἀείζων δὲ ἡγητέον] Iſta nonnullis de ſpodio videntur accipienda. Sed quamuis, cùm ſint eiuſdem generis & Pompholyx & ſpodium, vtrique iſta rectè tribui poſſint, de Pompholyge tamen interpretari ea viſum eſt: quoniam à Plinio, Oribaſio & Aëtio eadem de Pompholyge recitantur. Adde quòd dũ ſuppetit Pompholyx, haud ita multùm, maximè in externorum remediorũ confectione, de ſpodio laborandum videtur: quandoquidem ex Gal. ſententia Pompholyx ſpodio longè & præſtãtior & efficacior exiſtit.

ποιζουσαι πτως] Apud Oribaſium legitur, ἰίζουσαι πτως: quam lectionem prætuli, quoniam etiã apud Aëtium legitur, ὥσπερ ἰώδη, quod eodem redit. Apud hunc eundẽ tamẽ pro eo quod paulò pòſt legitur, ἰώδη τὴν χροιὰν ἐμφαίνουσα, reſtitue ex hoc Dioſc. loco, ἀερώδη τὴν χροιὰν ἐμφαίνουσα.

κοινῶς πομφόλυγα] Quæ ſequuntur, de lotione Pompholygis ſimul & ſpodij in genere accipiẽda ſunt. Nam & vox κοινῶς illud innuit, & in ſermonis ſerie vox σποδοῦ toties indiſcriminatim repetita, id ſatis indicat.

πτως ξηραίνειν] Additur in quibuſdam codicibus: ἔτι δὲ καὶ τῷ ψυχρῶς ἐχαρώτων. quam ſententiam Interpretes Ruellius & Marcellus expreſſerunt. At Manardus optima ratione illa expungenda cenſet, quoniam nil ſimul frigidum & ἐσχαρωτικὸν eſſe poteſt. Nihilominùs illam fuiſſe Dioſc. ſententiam palàm faciunt illa verba, cap. de plumbo eloto: καὶ καθόλου ποιεῖ ὅσα καὶ ἡ σποδὸς, δίχα τὸ ἐσχαροῦν. i. *ſpodij effectus præbet, niſi quòd cruſtas haudquaquam inducit.*

CAP. LXXXVI. τὰ φύλλα σὺν τοῖς ἄνθ.] Dioſc. diſertis verbis myrti folia ſimul cum floribus & baccis hoc loco deſiderat. At Plin. lib. 34. cap. 13. cinerem myrti foliorum cum tenerrimis ramorum partibus inter Antiſpodia numerat, nulla facta florum & baccarum mentione.

μιγέραστον αὐτά.] Lege, μετέραστον αὐτά, ſcilicet τὰ τῆς μυρσίνης φύλλα, &c. Sic inferiùs pro eo quod habetur in impreſſis codicibus, ἢ δὲ μή, lego, ἣν δὲ μή, vel, εἰ δὲ μή.

τῆς ἀγρίας ἐλαίας] Paulò alia fuit Dioſc. lib. 1. cap. 138. Antiſpodij ex oleaſtro præparatio. Siquidem eo loco voluit oleaſtri folia cum floribus in fictili crudo vri, dein vino reſtingui, rurſúmque vino ſubacta ſimiliter vri, tandémque cinerem ceruſſæ modo lauari & cogi in paſtillos.

κράδας συκῆς] Plinius, loco citato, non fici tantùm arboris cinerem inter Antiſpodia receſuit, ſed & caprifici. Anteà quoque Dioſcorides, lib. 1. cap. 150. nucleorum dactylorum crematorum & vino reſtinctorum cinerem, ſpodij vicem explere, monuit. Auicenna harundinum quarundam aut potiùs Cypri (*alkanna* vocãt) radicum exuſtarum cinerem pro Spodio vſurpat. Officinæ in ipſius locum ebur vſtum, ex ſententia Platearij, vel cornu ceruinum ſimiliter vſtum ſufficiunt.

CAP.

CAP. LXXXVII. ἐκ τῶν ἥλων τῶν χαλ.] Plinius, lib.34.c.10.nõ clauos illos ęreos priſcis olim vſitatos, ſed ſimpliciter Aes Cypriũ vri ſcribit. At rectè Bulcaſis, qui neque clauos æreos neque ipſas æris laminas, ſed ipſam AEris limaturam hoc eodem modo vrẽdam cẽſet. Et certè quidẽ iſta commodiùs & ex æquo tam intus quàm foris exuri poteſt.

τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς] Plinius, poſteaquàm de Cadmię viribus egit loco modò citato: *Et AEs ipſum*, inquit, *ad eadem omnia uritur, præterquàm albugines oculorũ & cicatrices*. Sed eo loco pro, *præterquàm*, legendũ exiſtimo, *prætereáque*. Alioqui & à veró aliena, & ab hoc Dioſc. loco diſcrepans eſſet illa Plinij ſententia.

CAP. LXXXVIII. κεγχροειδὲς τε τῷ ῥυθμῷ] Vox iſta, τῷ ῥυθμῷ, mihi valdè ſuſpecta eſt: quoniam hoc loco, nullum ῥυθμοῦ ſignificatum ſatis conuenit: ideo pro, τῷ ῥυθμῷ, τῷ σχήματι, vel στρογγύλον aut quid ſimile reponendum cenſuerim. Cornarius legendum putauit, κεγχροειδὲς τε καὶ τῷ ἀριθμῷ βραχὺ, hoc eſt, *milii figura & numero paucum*: ſed quàm rectè, vnuſquiſque viderit. Cætera per ſe patent, & AEris florem, quem interdũ Hipp. ἄνθος ſimpliciter vocat, egregiè depingunt. Equidem legitimum AEris florem, quiq; vſquequaque & ad amuſſim huic Dioſc. deſcriptioni reſponderet, iã antè cõplures annos dono accepi ab amico integerrimo D. Ioachimo magni illius Camerarij filio, eximio tũ Medico tũ Philoſopho Norimbergẽſi, qui quidẽ & alia cõplura metallica perquàm exquiſita mihi liberaliter communicauit.

οἷς δολοῦται] Plinius AEris florem, nõ æris limatura, ſed ipſa ſquama adulterari innuit. Sic enim, lib.34.ca.11. *adulterari florem* ſcribit, *ut ſquama ueneat pro eo*.

CAP. LXXXIX. χαλκοῦ Ruell. χαλκοῦ λευκοῦ] φαύλου, ἢ λευκοῦ, videtur legiſſe. Plin. cõtrà, lib.34.c.11. *fit & ex cãdido ære Squama, Cypria longè efficacior*. Sed eo loco fortaſſe reſtituẽdum, *inefficacior*: quo modo videtur etiam Cornarius legiſſe.

τὰ βλέφαρα τὰ τραχέα] De ipſo æris flore, (quippe qui tenuiorũ quàm Squama ſit partium) prodidit hoc Gal. lib. 9. ſimpl. his verbis: εἰκότως οὖν δι᾽ αὐτοῦ σκευάζοντες κολλύρια, ῥύπτουσί τε καὶ ἀφαιροῦσιν τῶν βλεφάρων τὰς μεγάλας τραχύτητας, ἃς συκώσεις ὀνομάζουσιν. hoc eſt, *Meritò igitur factis ex eo collyriis detergunt auferúntque palpebrarum magnas aſperitates, quas ſycoſeis appellant*.

ἀφαίρει τὰ ὑφεστῶτα] rectiùs, τὰ ἐφεστῶτα, legiſſe videtur Cornarius. Squamam enim quæ fundum petit nõ veriſimile eſt abiici oportere, cùm Dioſc. diffuſa priore aqua illi aliam deinceps conceptis verbis affundi velit.

CAP. XC. λεπίδος δὲ στομώματος] Στόμωμα ſimpliciter dictum, vel cum adiuncto, σιδήρου στόμωμα, vti nominare ſolet Aëtius, ferri hauddubiè genus eſt, quod aciem ſeu chalybem appellant, ſcilicet ex ſententia Ariſt. 4. Meteor. cap.38. ferrum igne liquefactum, & hoc modo purius & defæcatius duriúſque redditum, vel ferrum in aciem mucronémve firmatum & chalybe exacutum atque roboratum, qualia ferè ſunt quæ ad gladiorum inſtrumentorúmque fabrilium formam accommodãtur. Attamen Plinius, lib.34.c.11. Stomomatis nomine non ferrũ huiuſmodi aliquod intelligi voluit, ſed *ſquamæ æris alterum genus ſubtilius ex ſumma*, ſcilicet, inquit, *lanugine decuſſum*: quibus quidẽ verbis στομώματος ſignificationẽ nullo modo videtur aſſecutus. Fateor & apud Celſum, lib.6.c.6. in Cleonis collyrio iſta legi: ſquamæ æris, quod στόμωμα appellant, &c. ſed vel Celſus æquè ac Plinius ſignificati στομώματος ignoratione deceptus eſt, vel potiùs errore librariorum vox *æris* ſuppoſita fuit, quum *ferri*, legi oportuerit. Enimuerò vti ſunt ſquamæ æris duo genera, candidi inquàm & rubri, ita & ſquamæ ferri totidem eſſe conſtat ex ipſius Gal. verbis, 9. ſimpl. ca. de æris & ferri ſquama: ferri, inquã, ſimplicis, & ferri Stomomatis: ſed & huius ipſe Plinius, citati lib. c.15. ſeorſum mentionem fecit, hiſce verbis: *Squama quoque ferri in uſu eſt ex acie aut mucronibus*. His enim verbis nil profectò aliud, quàm στομώματος λεπίδα ſeu φολίδα, hoc eſt, *ſtomomatis ſquamam*, videtur deſignaſſe.

CAP. XCI. ὡσαύτως ἀνάστρεφε] Supplendũ hoc loco, poſt dies decem lamellas deradi oportere. Has enim ipſas, vbi vna ex parte AEruginem cõceperint, deinde inuerti, ſimilitérq; vinaceis cõtegi oportere innuit, tandémque etiam deradi. Alioqui pro, ἀνάστρεφε, ἀπόξυε, legendum foret, vt in præcedentibus.

ἄλλοι δὲ χαλκάνθῳ] Plinius, lib.34. cap. 11. præter hęc etiam gummi AEruginem adulterari ſcribit. Sed & Dioſc. cap. ſequenti, ſi in raſili paranda AErugine non ſucceſſerit ex voto, ammixto gummi ſcoleciam æruginem adulterari ſolere admonet: quam tamen omnino improbat.

τὸ ἀμιγὲς] Ita diſtinguitur AErugo ſincera, ab ea quæ ammixto marmore aut pumice adulterata eſt. Cùm enim illa dentibus facilè cedat, læuitatémque omnino præ ſe ferat, hæc cõtrà ſtridet in frendẽdo, vti loquitur Plinius, dum de iſtiuſmodi AErugine verba facit.

εἰ γάρ τις ἐμπλάσας] Lege, ἐμπάσας, ἀπὸ τοῦ ἐμπάττειν. Sed hoc genus vitij typographici infinitis occurrit locis, quemadmodum & aliâs ſubinde annotauimus.

τὸ χαλκανθῶδες] *Quæ ſincera eſt, ſuum colorem retinet: quæ mixta atramento, rubeſcit*, vti cõceptis verbis monet Plinius, loco iam citato.

CAP. XCII. ἁλὸς ὀρυκτοῦ διαφανοῦς] Aëtius, lib. 2. dum hanc ipſam conficiendę Scoleciæ rationẽ tradit, ſic habet etiam mutatis põderibus: στυπτηρίας στρογγύλης δραχμὰς δ΄. καὶ ἁλὸς ὀρυκτοῦ δραχμὰς δ΄, καὶ διαφανοῦς λευκοῦ καὶ στερεοῦ, τουτέστι σπεκλαρίου τὸ ἥμισυ, εἰ δὲ μὴ γε, νίτρου τὸ ἴσον. hoc eſt, *aluminis rotundi drach. iiij ſalis foſſilis tantundem, tranſlucidi lapidis candidi & ſolidi, hoc eſt, ſpecularis lapidis, dimidiam partem: ſin minùs, nitri tantundem*. Sed veriſimile eſt deceptũ Aëtium, qui διαφανοῦς vocẽ, quæ hîc à Dioſc. ceu epitheton ſali foſſili tribuitur, eo modo tanquam diuerſum quid à ſale ſeiunxerit, & ea voce lapidem ſpecularem intellexerit, quoniam διαφανὴς λίθος, id genus lapidis deſignat: de quo vide Gal. 4. τῶν κατὰ γένη.

ᾧ τὸ χρυσίον κολλῶσι] In hac temperanda nitrum addit Plinius, libro 33. cap. 5. quo loco ſic habet: *Chryſocollam & aurifices ſibi uendicant agglutinando auro, & inde omnes appellatam ſimiliter ucentes dicunt. Temperatur autem ea Cypria ærugine & pueri impubis urina, addito nitro*, &c. Galenus, 10. ſimpl. cap. de vrina pueri, confici eam ſcribit ex vrina pueri diu multúmque ad Solem agitata

piſtillo æris rubri in mortario ex eadem materia.

δάκρυον ἄγειν] Rectiùs fortaſſe Plinius, cuius hæc ſunt verba, lib. 34. c. 11. *Vis Æruginis delacrymationibus mordendo proficiens*, &c. Iis enim verbis lacrymas inuoluntarias æruginis ope cohiberi potiùs & comprimi, quàm cieri videtur innuere.

ἀπουλοῦν ἕλκη] Galenus, libro 8. ſimpl. cap. de Ærugine, obiter eos reprehendit, qui Æruginem & eiuſmodi alia *τηκτικὰ σαρκὸς φάρμακα, ἐπουλωτικὰ* eſſe ſibi perſuadebant, quòd vlcera contrahere animaduerterent: quoniam, velut innuit eo loco Galenus, id non ex ipſa eorum medicamẽtorum vi cõtingit, ſed vel ex aliorum permixtione, vel quia ipſa minùs diu vlceribus immorentur, aut parciore quantitate adhibeantur: alioqui enim carnem colliquarent.

σὺν χαλκῷ ἢ νίτρῳ] Videris num *αὐτῷ τῷ χαλκῷ, χαλκάνθῳ*, potiùs legendum ſit. Nam ita legitur, cap. 129. 1. *εὐπορ.* Dioſc. quo loco hoc idem ad lepras tollẽdas remedium totidẽ verbis repetitur.

CAP. XCIII. *τραχέα βλέφαρα*] Plinius, lib. 34. cap. 15. de Rubigine ferri verba faciens: *Vtuntur*, inquit, *& ad ſcabritias genarum puſtulásque totius corporis cum cera & oleo myrteo.*

CAP. XCV. *ὑπὸ χεῖρα κατ' ὀλίγον*] Iſta, quæ hauddubiè corrupta ſunt, ita reſtituo: *τοῦ ὑπὸ χεῖρα κατ' ὀλίγον ἐπιχέοντος τὸ ὕδωρ οὕτω μελαινόμενον*, hoc eſt, *miniſtro ſenſim aquam affundente, quæ hoc modo nigreſcat ſeu liuorem contrahit.* *τὸν ὑπὸ χεῖρα*, pro *miniſtro* accepit & antè Dioſc. cap. de pompholyge, vbi ſic habetur: *ὁ ὑπὸ χεῖρά τι τὸ αὐτὸ ποιεῖ*, &c.

ὀλίγην μολίβδαιναν] *Quidam*, inquit Plinius, lib. 34. cap. 18. *limatum plumbum ſic terunt: quidam etiam plumbaginem admiſcent, alij verò acetum, alij vinum, alij adipem, alij roſam.*

ψύχειν, στύφειν] Etſi Plumbum eſt ſuapte natura frigidum atque ſiccum, quia tamen agit in nos ratione partis cuiuſdam partim humidæ, partim tenuis & aëreæ quam in ſe habet, quæque facilè à noſtro calore alteratur, ipſum humectare potiùs quàm ſiccare cenſemus, niſi fortaſſis vſtum: quoniam pars illa tenuis & aërea vſtione deperit. Illud ipſum etiam eſſe Plumbi temperamentum, ſcilicet frigidũ & humidum, Galenus aſſeruit, libro nono ſimpl. quanuis nonnullæ quas eo loco ſententiæ ſuæ rationes profert Galenus parum firmæ videantur, vti rectè monuit Fallopius, lib. de metallicis. Illud ſi verum eſt, vti certè eſt, minimè profectò exiſtimandum Plumbum aſtringere, quantumuis id palàm ſonẽt verba Dioſcoridis: ſiquidem humiditas aſtrictionem impedit.

πληροῦν τὰ κοιλώματα] Plumbi temperamẽtum, quod frigidum & humidum eſſe demonſtrauimus, huic etiam caua explendi vi refragatur: ſiquidem caua explent quæ ſiccant & moderatè calfaciunt. Sed neque excreſcentem carnem cohibet Plumbum, niſi fortè ſuo pondere: neque enim vim vllam erodendi ſortitum eſt, quę illud præſtet: neque ideò lauatur, quòd acrimonia vlla aut erodendi vi præditum ſit, ſed tantummodò quò maiorem tenuitatẽ altiúſque penetrandi vim aſciſcat.

ὅσα καὶ ἡ σποδός] Ex antedictis Plumbum lotũ, quod quidem minimè vſtum fuerit, ſatis cõſtat ſpodij vires nequaquam obtinere: quandoquidem ſpodiũ ſiccare, illud verò humectare compertum eſt.

CAP. XCVI. *κύνει σιδήρῳ*] Plinius, lib. 34. cap. 18. rudes itidem ad hoc opus ferreas deſiderat, aut ferulaceas.

ψιμμύθιον παρεμπάσσουσι] Ceruſſam aut hordeum pari menſura cum Plumbo à quibuſdam miſceri ſcribit Plinius, loco citato: paulò antè verò in coquendo plumbo ſulphuri ferrum ammiſcuit, niſi fortè eo loco mẽdum ſubeſt. Sed (quod cum bona Lectorum venia dictum velim) falli profectò videtur Plinius, qui Plumbi coctionem ab eiuſdem vſtione diſtinguat, & ſeparatim plumbi coquendi, deindéque vrendi modum doceat.

ἐπιθέντες ὄξει πυρὶ] Ita quidem hauddubiè legendum & diſtinguendum, quamuis Hermolaus & Manardus aliter diſtinguant hoc modo: *λεπίδας ἐπιθέντες ὄξει, πυρὶ χρῶνται.* vti legitur in vulgatis exemplaribus.

CAP. XCVII. *μηλοειδὴς δὲ*] fortè rectiùs, *μηλινοειδής*. De eadẽ enim Scoria ſic habet Plinius, lib. 34. cap. 18. *Scoria optima quæ ad luteum maximè colorem accedit ſine plumbi reliquijs*, &c.

στυφούσα μᾶλλον] In Scoria non aſtrictionẽ maiorem quàm plumbo vſto, ſed vehementiorem acrimoniam videtur agnoſcere Plinius, loco citato, hiſce verbis: *ſcoria plumbi eoſdem effectus habet quos plumbum, ſed acriores*, niſi fortè, *acriores*, pro, *maiores aut vehementiores*, vſurpauit.

CAP. XCXIX. *οἱ δὲ λαμβάσιν*] Alabaſtrum etiam nonnullis vocatum teſtatur Plinius, lib. 33. cap. 6. Nominis autem *πλατυοφθάλμου* rationem declarat idem, hiſce verbis: *Vis Stibio principalis circa oculos: nanque ideò etiam plerique πλατυόφθαλμον appellauêre quoniam in calliblepharis mulierum dilatet oculos: & fluxiones inhibet oculorũ exulcerationéſque*, &c. Hipp. idem Stibium *τετράγωνον* etiam appellat, teſte Gal. in gloſſis Hipp. Cæterùm cùm Stibij Plinius duo conſtituat genera, marem inquàm & fœminam, de fœmina potiſſimùm, ceu quæ magis probatur, agere Dioſcoridem exiſtimandum eſt.

στέατι περιπλασθὲν] Poſteaquàm Plinius monuit, loco citato, vri Stibiũ offis bubuli fimi circũlitũ in clibanis, deindéq; docuit ſat copioſè, quomodo vſtũ idẽ præparari debeat, *Quidã*, ſubdit, *nõ fimo utũtur coquẽtes, ſed adipe.* Scilicet, vt aliâs perpetuò, ita & hoc loco τὸ *στέαρ adipem* cõuertit, quaſi nõ eſſet alia τοῦ *στέατος* ſignificatio, quę huic loco aptiùs quadraret. Nos cũ cæteris ferè interpretibus *farinã ſubactã* vertimus, & rectè quidẽ. Etenim τὸ *στέαρ* (vt ipſius vulgare ſignificatũ omittã) tũ hîc, tũ aliâs nõ ſemel apud Dioſc. vti & interdũ apud Gal. Paulũ & Aëtiũ, τὸ *σταῖς*, h. e. *maſſã ſeu farinã ſubactã*, ἤτοι *ζύμην*, h. e. *fermentũ* hauddubiè ſignificat, veluti etiã exponitur ab Heſychio. Serapio tamẽ, haud ſecus atque Plinius, vocis homonymia deceptus, adipe itidẽ Stibiũ circũlini ſolitũ ſcribit: id quod Fallopio viro alioq; doctiſſ. nõ vſqueadeò abſurdũ videtur. Hic enim ſtibium, quod vrere fuerit animus, larido obuoluendum ſuadet.

μολιβδοῦται] Plinius ibidem, de Stibij vſtiõne: *Ante omnia urendi modus neceſſarius eſt, ne plumbum fiat*: quaſi diutiùs vſtum Stibium in plumbum degeneret. Sed hoc loco, τὸ *μολιβδοῦσθαι*, niſi fallor, *non in plumbũ degenerare*, ſed potiùs, *plumbi inſtar èliquari* ſignificat. Id ſaltem voluiſſe Autorẽ mihi ſit veriſimile.

CAP. C. ἡ πηξῶθεῖσ τῷ χρῶ.] Hanc notam foſſili Molybdænæ tribuit Plinius, lib. 34. cap. 18. quam Dioſcorides factitiæ potiùs tribuere videtur.

γεννᾶται δὲ ἐξ ἀργύρου] Rectiùs ibidem Plinius, de Galena, ſeu Molybdæna quam metallicam nominat, ad differentiam Molybdænæ, quę cenſetur in ſtirpium genere: *Adhæreſcit*, inquit, *& auri & argenti fornacibus.* Neq; enim eſt quòd quiſquam exiſtimet, ex auro argentóve ceu materia gigni Molybdænam. Quòd ſi reperitur in fornacibus, in quibus aurum & argentum eliquantur, id etiam euenire certum eſt plumbi ratione, citra cuius admixtionem vix vnquam metalla illa eliqueſcerent.

ὁμοίαν λιθαργύρῳ] Gal. 1. τῶν κατὰ γέν. hoc tantùm diſcrimen agnoſcit, quòd & craſſiorum partium & frigidior eſt Molybdænæ eſſentia: ſpumæ verò argẽti, & tenuiorum partium & in medio poſita caliditatis & frigiditatis.

ἀνεπιδήκτοις ἐμπλ.] ἀναπιδήκτοις ἐμπλάστροις plerique *emplaſtra minimè mordacia* vertunt, ſeu quę ſine roſione medẽtur. At nos hoc loco cum Cornario ἀνεπιδέτοις potiùs legendum cẽſuimus, quo modo & Plinius legiſſe videtur. Sic enim ille: *Vſus*, inquit, *in liparas ad liniẽda* (fortè, *lenienda*) *refrigerandáque ulcera, emplaſtriſque quæ non alligantur, ſed illita ad cicatricem perducunt.*

CAP. CI. καὶ ἐπισπαστική] Rectiùs, ἐμπλαστική, quę vis etiã antè molybdęnę tributa eſt. Adde quòd fieri vix poteſt, vt vnum & idem medicamentum ſimul & aſtringat & attrahat, cùm vires eiuſmodi ex diametro inter ſe pugnent.

CAP. CII. ἡ δὲ ἐξ ἀργύρου] Plinius, lib. 33. cap. 6. certiùs videtur Spumæ argenti diſcrimina tradidiſſe: *Genera*, inquit, *Spumæ argenti tria: optima quã Chryſitin uocant, ſecunda quam argyritin, tertia quam molybditin*, &c. Subdit verò non ita multò poſt: *Chryſitis ex uena ipſa fit, argyritis, ex argento, molybditis, plumbi ipſius fuſura.* Ita tum Dioſc. tum etiã Plinius varias Lithargyri materias aſſignãt. At quicquid vterque voluerit, minimè argentũ, multò minùs aurum Lithargyri materiam eſſe conſtat, ſed ſolum plumbum: quod quidem vel venæ argenti, dum hoc expurgatur, naturaliter admixtum reperitur, vel ab ipſis metallicis ad æs ab argento ſeparãdum additur. Eſt porrò Lithargyri color varius, aureus inquàm, & argenteus, prò ratione maioris minoríſve exuſtionis, non item ex materiæ diuerſitate, aut quòd, vti voluit Matthiolus, ærei vaporis argento admixti plus minúſve intra ſe receperit.

ἡ ἐν Δικαιαρχίᾳ] Quoniam Dicæarchia, quam alio nomine Puteolos vocarunt, ciuitas eſt Campaniæ, ita fortaſſe legendum fuerit: ἡ ἐν Δικαιαρχίᾳ τῆς Καμπανίας, καὶ ἐν Σικελίᾳ.

ἡ δ' ἐν Σικελίᾳ] ἡ δὲ πελία, ſeu πελιδνὴ, legiſſe videtur Oribaſius, aut certè ipſius Interpres: & ea quoque lectio, quantum video, doctiſſ. Fallopio placuit. Eſt verò τὸ πελιὸν ſeu πελιδνὸν, nõ tantùm τὸ μέλαν ἤτοι φαιὸν: *nigrum aut fuſcum*, ſed etiam τὸ μολυβδόχροον, ἤτοι μολύβδῳ ἐοικὸς κατὰ τὴν χρόαν: *quòd eſt plumbei coloris*, nimirum τὸ μεταξὺ τῆς μελανίας καὶ ὠχρότητος: *medium inter nigrum & pallidum.*

ὀρυκτῶν < ε.] Ald. & vetus codex, οὐγκίας ε. quam lectionem etiam Manardus ſequitur. Salis foſſilis obolum in Spumæ libram addit Plinius, ſed manifeſto errore: idq; apud Plinium, pro *obolo*, *pondo*, reſtituendum cenſuit Cornarius.

λευανθῇ] Lacuna legit in vet. codice, μελανθῇ, quo modo etiam legẽdum videtur. Ruellius addit negationem, quaſi legerit μὴ μελανθῇ. Marcellus verò pro eodem, λευκανθῇ. Plinius, lib. 33. cap. 6. *Alij in lana candida [coquunt argenti Spumam] cum faba, donec lanam non denigrent.* Innuit quippe idipſum quod Dioſcorides, quoties denigratur lana, toties eam immutãdam, ſimilitérque iterandam Spumæ argenti coctúram.

CAP. CIII. μολιβδίνην πλίνθον] In hoc priore Ceruſſam parandi modo haud ita diſcrepat à Dioſc. Plinius, niſi quòd, lib. 34. cap. vlt. pro latere ſeu lamina plumbea (*maſſam* cum Vitruuio vertere placuit) *ramenta plumbi tenuiſſima* ſumit: *fit*, inquit ille, *ramentis plumbi tenuiſſimis ſuper urceos aceti aſperrimi impoſitos, atque ita deſtillantes*, &c.

καὶ δι' ἡμερῶν] Ex verbis Plinij, δι' ι' ἡμερῶν, legẽdum hoc loco coniicimus. Is enim de Ceruſſa, lib. 34. cap. vlt. ſcribit in hæc verba: *Fit & alio modo, addito in urceos aceto plumbo obturatos per dies decem.* At Vitruuius certum nullum temporis ſpatium deſignat. Sic enim ille, Archit. lib. 7. cap. 12. *Poſt certum*, inquit, *tempus aperientes inueniunt è maſſis plumbeis Ceruſſam.*

ἡ γὰρ ἄνωθεν] Malim equidem, ἡ γὰρ κάτωθεν, aut certè, ἡ γὰρ ἄνω: ſiquidem inferpè ſurſum calor aſcendit. Inferiùs quoque, ἀντὶ τοῦ, ἔμπλαστον, lego, ἔμπαστον.

σανδὺξ ὑπό τινων] Ex ſententia Plinij, lib. 35. ca. 6. itemque Vitruuij loco nuper citato, è Ceruſſa in fornace coctã vſtáve ſandaracha efficitur: quàm quidem priuatim Plinius *adulterinam* cognominat, ad differentiam naturæ ſeu foſſitiæ, quæ arſenicum rubrum eſt. Ex eadem *illa toſta*, iuxta eundem Plinium, *admixta æqua rubricæ parte fit Sandyx, uti ſinopide & ſandyce mixtis, Syricum*, pro quo perperàm, *Scyricum*, ibi legitur. At ſecundùm Dioſcoridem, itémque Galenum, 9. ſimpl. Sandyx aliud nil eſt, quàm Ceruſſa penitùs vſta crematáve: *minium* Officinæ nominant. Apud Paulum & Aëtium hæc eadem Syrici nomine intelligitur: quanquam & aliâs illam περιφλεγεῖσαν *Ceruſſam ex combuſtione rubefactam* iidem appellant. Cæterùm conſtat à Sandyce rurſum aliud eſſe, quod τὸ φῦκος Galeno & Aëtio dicitur, cap. de Ceruſſa, nimirum Ceruſſam ad fucum præparatam, de qua & nos anteà, in libro 4. capite 100.

CAP. CIIII. χρυσοκόλλα δὲ διαφέρει] Chryſocollæ nomine apud Plinium, libro 37. capite 10. gemma ſignificatur, alio nomine Amphitane dicta. Sed alia eſt Chryſocolla, de qua hìc agit Dioſcorides, itémque Plinius ipſe, libro 33. capite 5. ſcilicet metallum æris putre, aqua alióve humore per ſe defluente aut cura artéve quapiam immiſſa in venam metalli. Iccirco *laudatior* etiam, Plinio teſte, *quæ in ærariis fit metallis.* Attamen & in aurariis itémque argentariis, adde etiam plumbariis fodinis inuenitur: ſiquidem in iis æris aliqua portio fuerit. Præter iſtam natiuam Chryſocollam eſt & factitia, quæ Santerna Latinis dicebatur, quámque Dioſcorides anteà inter æruginis Scoleciæ genera repoſuit.

σμηκτικὴν ὕλην] Marcellus codicum quorun-

dam veterum fidem ſecutus, αὐτὴ τῆ, οὐλῶν, ἑλκῶν, reſtituit. Et certè quidem vſum Chryſocollæ in medicina ad purganda vulnera cum cera & oleo agnoſcit Plinius, lib.33.cap.5. Attamen & ibidem collyrijs miſceri proditur ad oculorum cicatrices, itémque viridibus emplaſtris ad cicatrices trahendas.

CAP. CV. περὶ Ἀρμενίου] Vulg.exempl. λίθου addunt, ſed ea lapidis Armenij inſcriptio meritò nobis ſuſpecta æquè ac Falloppio. Eſt enim Armenium, de quo hic agitur, pigmentum ab Armenio lapide diuerſum: atque iccircò etiam Aëtius de hoc ipſo Armenio ſeu Armeniaco verba faciens, ſtatim adijcit, τῶν ζωγράφων, ᾧτινι δὲ οἱ ζωγράφοι χρῶνται, *quo inquam pictores utuntur*. Paulus diuerſis capitibus vtriuſque mentionem facit: & hoc quidem Armeniacum ſimpliciter nominat, illius verò inter lapides meminit.

τὸ χρῶμα κυάνεον] Armenio cæruleum colorem tribuit hoc loco Dioſcorides. At Plinius de eodem, lib.35.cap.6. *Optimum eſt*, inquit, *quod maximè uiret communicato colore cum cæruleo:* & deinceps: *Diſtat à cæruleo candore modico, qui teneriorem hunc efficit colorem.* Meſuæus lapidem Armenium eligit, colore inter viridem & obſcurũ terreum indúmque medio, maculis tum viridibus tum nigris diſtinctũ. Theophilus, lib. de vrinis flammeum illi colorem tribuit, φοινικοῦν, vt ipſe vult, à Galeno vocatum. Vſqueadeò de Armenij colore variæ ſunt Autorum diſcrepantéſque ſententiæ, quoniam fortaſſis Armenij nomine alij aliud intellexêre. Siquidem Dioſc. Armenij nomine medicamentum deſignauit, quod quidem ex Armeno ſeu Armutheo lapide contrito atque macerato parabatur, quóque pictores vti ſolitos teſtatur Aëtius. At Plinius & Meſuæus de lapide ipſo Armenio verba fecêre, qui quidem verè coloris eſt virentis, inclinantis in cæruleum. Hic ipſe porrò eſt, quem, ęquè atque veratrum album, ad bilem atram ſeu vomitione vacuandam, ſeu per aluum deijciendam valere teſtantur inter Græcos Alexander Trallianus, & ex Nechepſi ſententia Aëtius: itémque Actuarius, qui tamẽ, ęquè ac Aëtius, Armeniacum pictorium cum Armeno ſeu Armenio lapide confudiſſe videntur. Meſuæus, ex Tralliani ſententia, in illũ vſum veratro ipſo tutiorem affirmat. Paulo aluum quidem purgat, ſed ſtomacho noxius eſt.

εὔθρυβὲς] Et ipſum etiã lapidem Armenum facilè friabilem dixit Meſuæus: quãquam Stephanus, lib. de vrbib. duritiem illi tantam tribuit, vt in eo ſigilla ſculpi & cælari queant.

CAP. CVI. ἄμμου θελοκέρδος] Lego, εὑρισκομένης, ſcil. ἄμμου. Exiſtimo enim hîc agi nõ de Cyano qui ſit αὐτοφυὴς, hoc eſt, *natiuus*, cuiuſmodi eſt Cyprius modò dictus, ſed de factitio, σκευαστὸν Græci vocant: qui quidem ex arena fortaſſe tali cum nitri flore ſubtiliter contrito & æris Cyprij delimata ſcobe temperabatur, quemadmodum ſat multis verbis docet Vitruuius, Architect. lib.7.cap.11.

ἥτις καὶ διαφέρει] Dubitet quis non immeritò, vtrum ad ἄμμον, quæ fœminino genere effertur, an ad κύανον iſta referri debeant. Nam & κύανον Græci, teſte Gal.9.ſimpl. vtroque genere & maſculino & fœminino efferunt.

τὴν σφόδρα κατακορῆ] Cyanon tamen agno ſcit Meſuæus, colore ex viridi cæruleo. Plinius verò, *Cærulei colorem* ait eſſe *cæruleum cum quodam colore albo*, lib.35.cap.6.

μετρίως σηπτικὴν] Huic quantumuis ſeptica ſit facultas, nihilominùs Arabes ipſum lotione præparatum, æquè ac Armenum, cui cognatum eſt, ad deijciendam bilem atram vſurpant. Sed facultatis eiuſce purgatoriæ Græcorum nullus meminit, quicquid ſcribat Mathiolus. Fateor equidem Galenum, 9. ſimpl. Cyano vim καθαιρετικὴν tribuiſſe, ſed quæ longè ſit alia à vi cathartica: quod tamen diſcrimen bonus Mathiolus haudquaquam animaduertit.

CAP. CVII. περὶ Ἰνδικοῦ] Vulg. exemplaria λίθου, adijciunt: ſed vocem, λίθου, temerè, vti & antè, aſcriptam iudico, ac illius loco potiùs reponendum, μέλανος. Siquidem hoc Indicum, μέλαν, hoc eſt, *atramentum* Paulo dictum, eodémque modo apud Galenum, libro 4. de comp. med. varijs locis cognominatum, toto genere differt ab Indica gemma Plinij, quæ eadem eſt cum Indico lapide Pauli & Aëtij: quem quidem illi appẽſum ad ſiſtẽdas hæmorrhoïdas commendarunt.

τῶν Ἰνδικῶν καλάμων] Hoc Indici genus Plinius etiam, libro 35, capite 6. *ex India uenire* ſcribit, *arunndinum ſpumæ adhæreſcente limo:* quãquam ipſemet paulò antè, *quod ex India Indicum apportatur, ſibi adhuc inexploratæ inuentionis eſſe* palàm profeſſus fuerat.

ἐπανθισμὸς πορφυροῦ] Hoc Indici genus, quod apud infectores fiebat, exiſtimauit Plinius, (quantum quidem ex illius verbis colligere licet) ſpumam eſſe purpurarum, quæ ſcilicet in officinis purpurariis attollitur per ebullitionem ſanguinis & ſaniei purpurarum, quæque ceu flos ipſis innatabat æreis cortinis. At nihil tale hoc loco intellexiſſe Dioſcoridem facilè is perſpiciet, qui attentiùs ipſius verba perlegerit. Nil enim ſonant aliud, quàm fieri Indicum (vti adhuc hodie fit) è ſpuma purpurea efflorescente in cortinis infectorum, in quibus ſcilicet glaſtum ferueſactum fuerit. Hoc verò vel ex eo palàm fit, quòd eædem propè vires à Dioſc. anteà tributæ fuêre glaſto, quæ hîc Indico aſcribuntur.

ἐκ δὲ τῶν συφόντων] Paulus, libro 7. de Indico ipſiſſima Dioſcoridis verba citans, pro, συφόντων, legit, ψυχόντων: & hanc lectionem ſecutus hoc loco eſt Cornarius. Ego verò Pauli lectionem illam minùs probauerim: maximè cùm glaſtum, cui conſimiles vires Indicum habere ſit veriſimile, nullatenus refrigeret, ſed calfaciat potiùs, itémque in aſtringentium numero cenſeatur, dum ſanguinis profluuia ſiſtere perhibetur: quod palàm aſſerunt tum Dioſcorides, libro 2. tum etiam Galenus, 6. ſimpl.

CAP. CVIII. Ἀττικὴν δὲ τῇ φύσει] Gal. itidem comm.2. in Prognoſt. Hipp. Ochram laudatiſſimam aſſerit, natione Atticam. Celſus quoque, lib. 5. cap. 18. Ochræ Atticæ meminit, in malagmate aduerſus panum & phymata. Quin & Vitruuius optimã quidem fatetur Ochram Atticam, ſed eius vſum ſua ætate in Italia exoleuiſſe ſcribit, Archit. lib.7.cap.7.

σηπτικῶν] Ochra etiam ab Oribaſio inter Septica medicamenta recenſetur. At Galenus inter incidẽtia, eáque minùs calida, eandem commemorat, lib. ſimpl. 5. cap. 13.

CAP. CIX. ἀμμίῳ πλανῶνται] Plinius hunc eundem errorem nõn ſemel coarguit. Is enim, lib. 29. cap. 1. *Comperi uulgò* (inquit) *pro Cinnabari Indica in medicamenta minium addi inſcitia nominis, quod eſſe uenenum docebimus inter pigmenta.* Rurſum idem, lib. 33. initio cap. 7, *Milton* (fortè, *ammion*) quanquam & idem alibi μίλτον Σινωπικὴν, miniũ Sinopicum interpretatur, *uocant Græci minium: quidam Cinnabari: unde natus error Indicæ Cinnabaris nomine*, &c. Nec ita multò pòſt: *Illa Cinnabaris antidotis medicamentiſque utiliſſima eſt. At herculè Medici, quia Cinnabarim uocant, pro ea utuntur hoc minio, quod uenenum eſſe paulò mox docebimus.* Attamen Theophraſtus in libello de lapid. de minio agens, ipſum Cinnabari appellare non dubitauit, atque duplex illud conſtituit: vnum quidem αὐτοφυὲς, hoc eſt, *natiuum*, alterum τὸ κατ' ἐργασίαν, hoc eſt, *factitium*: cuius inuentorem Calliam quendam Athonienſem prædicat.

τὸ μὲν γὰρ ἄμμιον] Factitij quoque minij meminit Theophraſtus, lib. de lapid. verùm id non è lapide, ſed ex arena quadam in argenti metallis in cocci modum nitente confici tradit, & ab iſta diuerſam eius præparationem, per trituram ſcilicet atque loturam, ſubiicit. At verò præter factitium hoc minium, natiuum aliud ibidem agnoſcit. Sic & Plinius, lib. 33. cap. 7. *Inuenitur*, inquit, *in argentariis metallis minium quoque & nunc inter pigmenta magnæ autoritatis, & quondam apud Romanos non ſolùm maximæ, ſed etiam ſacræ*, &c. Rurſúmque paulò pòſt idem ipſe ex Theophraſti ſententia minium natiuum in Hiſpania reperiri ſcribit, ſed durum & lapidoſum. Illa enim Plinij verba, *Reperiri iam tùm in Hiſpania, ſed durum & harenoſum*, ſic ego reſtituo: *Reperiri autem natiuum in Hiſpania, ſed durum & lapidoſum*: atque ita ex Theophraſto legendum cenſeo, cuius verba ſic habent, loco nuper citato: αὐτοφυὲς μὲν τὸ περὶ Ἰβηρίαν, σκληρὸν σφόδρα, καὶ λιθῶδες, &c. Eiuſdẽ etiã minij meminit Strabo, lib. Geogr. 3. quod ex Hiſpaniæ Turditania tradit exportari, ſed ipſum terra Sinopica non eſſe deterius aſſerit.

ἐκ λίθου τινός] Anteà ex Theophraſto & Plinio minium factitium ex arena quadam rubente in argenti metallis fieri docuimus. Sed & Plinius, lib. 33. cap. 7. alterius prætereà minij mẽtionem facit, quod *ſecundarium* nominat, idque ſimiliter atque hoc loco Dioſc. fieri docet *ex uſto lapide uenis argentariis & plumbariis permixto, non ex illo*, inquit, *cuius uomica eſt argentum uiuum, quique ipſe in argentum excoquitur, ſed ex aliis ſimul repertis.* Porrò lapidem eum ſeu potiùs glebam, ex qua temperatur minium, Anthracem videtur appellaſſe Vitruuius, Architect. libro ſeptimo, capite tertio. *Foditur*, inquit, *gleba quæ Anthrax dicitur, antequàm tractationibus ad minium perueniat, uena prunæ ſimilis*, (ità enim eo loco legendum ſuſpicor) *magis ſubrufo colore, habens circa ſe rubrum puluerem.* Subdit verò, (in quo à Plinij verbis modò citatis diſcrepare videtur,) *Cùm id foditur, ex plagis ferramẽtorum crebras emittere lacrymas argenti uiui, quæ à foſſoribus ſtatim colliguntur.*

βαρύχροου ἢ βαθύχροου] Illa vox, βαρύχροου, fortaſſis è margine in contextum irrepſit: palàm ſiquidem hoc loco redundat. Legendum ergo, ἔστι δὲ καὶ βαθύχροου, ὅθεν, &c.

τὸ αἷμα δράκοντος] Plinius, libro trigeſimotertio, capite ſeptimo: itémque Solinus, capite vigeſimooctauo ſuæ hiſtoriæ, in eo errore verſati ſunt, quem Dioſcorides hoc loco notat: quippe qui exiſtimarint Cinnabarim Indicam ſanguinem ſeu ſaniem eſſe draconis eliſi elephantorum morientium pondere, permixto vtriuſque animalis ſanguine. Veriùs autem, vt ex Arriano, in luſtratione maris rubri liquet, Cinnabaris Indica cognominata, lacrymæ inſtar ex arboribus colligebatur in inſula Dioſcoridis appellata naſcentibus. Eiuſmodi verò arborũ in inſula quoque Sancti portus appellata hodie naſcentium meminêre Aloiſius Cadamuſtus Venetus & Theuetus, ac alij nonnulli: ſed illas omniũ optimè, indito Draconis nomine, depinxit medicæ materiæ ſtudioſiſs. Carolus Cluſius, in rariorum Hiſpaniæ ſtirpium hiſt. lib. 1. Ac fortaſſis & eiuſdem generis arbor ea fuit, quam Strabo, ex Poſidonio, Gadibus naſci prodidit, lib. Geographię tertio. Porrò arboris illius lacrymam ſanguinis appellatione deſignarunt, quia vix eſt color alius, qui in picturis magis propriè reddat ſanguinem. Meminit quidem αἵματος δρακοντίου Aëtius, tum alibi ſæpiùs, tum etiam, tetrab. 4. ſermone 3. capite 12. in emplaſtro purpura inſcripto: ſed fallitur, dum ſuum illud αἷμα δρακοντίου in India ex herba quadam dracunculo appellata colligi ſcribit. Sic & Serapio, dum Sideritidis Achilleæ ſuccum ſanguinis Draconis nomine deſcribit. Cæterùm etſi Cinnabaris Indica arboris lacryma ſit, vt antè demonſtrauimus, non eſt quòd quiſquam miretur inter metallica hoc loco à Dioſcoride recenſeri, quoniam cum metallicis Dioſcorides ſimul & ſemel ſubſtantiæ nominíſve cognatione quadam coniuncta pigmenta perſequitur. Sic & antè, huius libri capite 107. Indici cuiuſdam mẽminit, quod in pictorum vſum venire ſolitum erat, quanuis metallicum non eſſe ſatis vnicuique conſtet.

δύναμιν δὲ ἔχει τὸ Κιννάβαρι] Vis Cinnabaris illius Indicæ recenſetur. At noſtri vſus Cinnabaris factitia, quæ quidem ex argenti viui & ſulphuris diu arte quadam igni torrefactorum certis portionibus temperatur, ab vſu Medico in aſſumendis penitùs abdicanda eſt: quandoquidem inſigniter erodit & exulcerat: tãtùm abeſt vt Cinnabaris Indicæ viribus vlla ex parte reſpondeat. Sic & Minium Veterum Plinius pluribus locis venenum fuiſſe docuit.

CAP. CX. ἀμμίου λεγομένου] Quod hîc minium Dioſcoridi dicitur, non illud eſt factitium præcedenti capite commemoratum, ſed natiuum aliud, videlicet lapis ille qui hodie Cinnabaris foſſilis appellatur, è quo etiam hoc ſeculo argentum viuum elicitur. Plinius itidem, libro 33. capite 8. ὑδράργυρον fieri prodit è minio, quod tamen ſecundarium nominat: ſed fallitur, dum eo ipſo loco hydrargyrum ab argento viuo diuerſum facit, & hoc quidem nomine quod natiuum eſt, illo verò quod factitium ſignificari exiſtimat: cùm

tamen vtrunque pariter Latini & Græci Hydrargyri nomine deſignarint. Nam & hi ſuum χυτὸν ἄργυρον, ἀπὸ τοῦ ὑδραργύρου minimè diſtinxêre. Vitruuius, lib.7.Archit.cap.8. Argentum viuum colligi ſcribit ex anthrace gleba, è qua & ipſum minium eliciebatur.

αἰθάλη ἀποζεσθεῖσα] Lego, ἀποζυσθεῖσα: quo modo & cæteri Interpretes videntur mihi legiſſe.

ὑδράργυρος γίνεται] Alterum modum Argenti viui parandi, quod Hydrargyrum priuatim appellat, refert Plinius, lib.33.cap.8. videlicet, *æreis mortarijs piſtillíſque trito minio ex aceto.*

διείσκεται τὴν ὑδράργυρον] Argentum hoc natiuum Galenus ignoraſſe videtur. Siquidem lib. 9.ſimpl. Hydrargyrum non ex ſponte naſcentibus eſſe medicamentis aſſerit, ſed ex his quæ arte præparantur. At verò Fallopium rectiùs cenſuiſſe crediderim, qui Argentū viuum factitium nullum agnoſcit: quoniam etſi arte & calore quodam blando interdum eliciatur è proprio metallo, nullam tamē ab arte alicuius momenti mutationem videtur ſuſcipere.

ἢ ἀργυροῖς] Imò & ligneis vaſis & animalium veſicis aſſeruatur Argentum viuum, ſi modò diligenter obturentur: metalla verò omnia tum hîc recenſita, tum & alia qualiacunque exeſt, quibus inhæſerit, vti quotidiana conſtat experientia. Atque iccircò Plin.lib.33.cap.6. *Argentum uiuum* (inquit) *exeſt, & perrumpit uaſa, permanans tabe dira.*

τῷ βάρει διαβιβρ.] Non pauci è Recentioribus varijs didicerunt experimentis Argētum viuum quantumuis aſſumptum minimè erodere, imò & ipſius pondus in cauſa eſſe, vt eò citiùs citra roſionem inteſtina permeet. Sed & Argentum viuum ſuapte natura perquam frigidum & humidum eſſe docent Auicennas, Auerroës, Fernelius & Mathiolus, tantùm abeſt vt erodendi vi præditum ſit. Alij calidum & humidum eſſe cenſuerunt. Vnus Fallopius calidum & ſiccum eſſe aſſerit, non tamen vſqueadeò vt exurat: quam verò humanæ naturæ infert offenſam, exiſtimat ex occulta proprietate contingere. Attamen & Gal.4.de fac.ſimpl.cap.19.inter pernicioſa medicamenta, quæ per eroſionem interimunt, Argentum viuum enumerat. Sed vel locus ille corruptus eſt, vti voluit Fallopius: vel eſt veriſimile, tale'quid protuliſſe Galenum ex aliorum potiùs ſententia, quàm quòd ita ſentiret: maximè cùm ipſemet, 9.ſimpl. palàm fateatur, ſe nunquam expertum, an ſeu aſſumptum ſeu admotum interimat.

CAP. CXI. *συλλέγεται δ' ἐν τῇ Καππαδ.*] Theophraſtus, lib.de lapid. inter rubricæ genera Sinopidis Lemniæ ſimul & Cappadocicæ meminit, his verbis: ἀλλὰ καὶ ἡ Λημνία, ἣν καλοῦσι Σινωπικὴν (perperàm legitur, ὠπικὴν) αὕτη (fortè ἀρίστη) δ' ἐστὶν ἡ Καππαδοκική. κατάγεται δ' εἰς Σινώπην. i. *ſed & Lemnia quam uocant Sinopicam. Optima uerò eſt Cappadocica, quæ Sinopem deferrur.* De eadem Sinopide ſic Plin.lib.35.cap.6. *Sinopis*, inquit, *inuenta primùm in Ponto: inde nomen à Sinope urbe. Naſcitur & in AEgypto, Balearibus, Africa: ſed optima Lemno & in Cappadocia effoſſa è ſpeluncis.* Vitruuius itidem, Archit.lib.7.cap.7. *Rubricæ copioſæ multis locis eximuntur, ſed optimæ paucis: uti Ponti Sinope & AEgypto, in Hiſpania Balearibus, non minùs etiam Lemno.* Sed & Strabo, lib.Geogr.12. de eadem ſic habet: ἐν δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ γίνεται καὶ ἡ λεγομένη Σινωπικὴ μίλτος, ἀρίστη τῶν πασῶν. ἐνάμιλλος δ' ἐστὶν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρική. ὠνομάσθη δὲ Σινωπική, καὶ διότι κατάγειν ἐκεῖσε εἰώθασιν οἱ ἔμποροι, πρὶν ἢ τὸ τῶν Ἐφεσίων ἐμπορεῖον μέχρι τῶν ἐνθάδε ἀνθρώπων διῖχθαι. hoc eſt, *In Cappadocia naſcitur omnium præſtantiſſima rubrica, quæ Sinopica dicitur: cum ea tamen certat etiam Hiſpanica. Sinopica uerò illa cognominata eſt, quod eò ſolerent eam deuehere mercatores, priuſquàm Epheſiorum negotiatio ad huius regionis homines prorogaretur.*

ἠπατίζουσα] Sinopidis tria genera pro coloris varietate facit Theophraſtus, libro nuper citato: ἡ μὲν γὰρ (inquit ille) ἐρυθρὰ σφόδρα, ἡ δὲ ἔκλευκος, ἡ δὲ μέση. Sic & Plinius Theophraſtum ſecutus, lib. 35.cap.6. *tres Sinopidis ſpecies* recēſet, *rubram, minùs rubentem, & inter has mediam.* Hanc αὐτάρκη, hoc eſt, *ſua bonitate contentam*, appellat Theophr. quòd non miſceretur, cùm reliquas mercatores miſcere ſolerent.

CAP. CXII. *τῆς ὤχρας καιομένης*] Poſteaquàm de Rubrica fabrili natiua egit Dioſcorides, iam ad factitiā tranſire videtur, ideóq; non abs re Cornarius hunc Dioſc. contextū ſic emēdat: γίνεται καὶ ἐν τῇ πρὸς ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ. γίνεται δὲ καὶ τῆς ὤχρας καιομένης, &c. Enimuerò & de eadem ſic Theophr. lib. de lapid. γίνεταί τ' ἐκ τῆς ὤχρας κατακαιομένης, ἀλλὰ χείρων. τὸ δ' εὕρημα Κυδίου. hoc eſt, *fit ex ochra exuſta, ſed deterior. Eſt autem inuentum Cydij*, &c. Contrarium verò ſonant Plinij verba, lib.35.cap.6. Poſtquā enim egit de Rubrica quæ naſcitur in ferrarijs metallis, ſubdit ſtatim: *Ex ea fit ochra, exuſta Rubrica in ollis nouis luto circumlitis.* Facilè verò ab errore vindicabitur, ſi cum Cornario ſic legerimus: *Fit & ex ochra exuſta Rubrica*, &c. Neque enim è Rubrica exuſta fit ochra, ſed è contrà, ex ochra vſta, Rubrica.

CAP. CXIII. *ἡ δὲ Λημνία γίνεται.*] Galenus, IX. ſimpl. in Lemno, AEgæi maris inſula, narrat ad Hepheſtiada vrbem quæ Orientem ſpectat, in colle quodam planè alioqui ſterili terram triplici differentia olim repertam. Erat enim terra ſacra, cui non capræ imago, vti voluit Dioſc. ſed Dianæ ſacrū ſigillum imprimebatur, quæq; ideò Λημνία σφραγὶς appellabatur. Erat & altera propriè ac verè μίλτος, hoc eſt, *rubrica* cognominata, qua potiſſimùm vtebantur fabri. Erat & tertij generis terra exterſoria, cuius vſus ad lintea ac veſtes eluendas. Plinius verò rubricā cum Lemnia ſphragide confundit, cùm tamen hæc diuerſa ſit à rubrica, & quanuis haud ita colore diſcrepet, minimè tamē lotionis ratione manus inficiat, ſicut illa: quemadmodū apertè docuit Gal.9.ſimpl. itémque I. de Antid. Attamen & Paulus AEgineta, lib.7. Λημνίας μίλτου appellatione, ſigillatam intellexit. Sed & in Nicandri Theriacis Λημνὶς μίλτος pro Lemnia ſphragide repetitur, ſimiliterque in verſibus Andromachi, apud Gal. in Ther. ad Piſ.

μίγνυται αἵματι αἰγείῳ] Galenus, qui quidē (prout erat ſimplicium medicamentorum ſtudioſiſſimus indagator) in Lemnon inſulā huius vnius terræ viſendæ ſtudio nauigarat, huic terræ caprinum ſanguinē ammiſceri ſolitum pernegat, atque vel hoc nomine Dioſcoridē obiter ac velut in tranſcurſu incuſat.

CAP. CXIIII. πηκτὸν, ἑφθὸν, ςακτὸν, λοσχωτὸν] Iſthæc omnia nomina redundare videntur. Saltē priora illa duo expūgi omnino debere compertū eſt, quandoquidem Chalcanthi genera, concretitiū & coctile, tanquā factitia, à ſtillatitio, quod natiuū eſt, etiā ab ipſo Dioſcoride non ita multò pòſt manifeſtò diſtinguūtur. Inferiùs verò, in recenſendis bonitatis Chalcanthi notis, quo loco habetur, πηκτόν τε καὶ διαυγὲς, ἀντὶ τοῦ, πηκτὸν, ex Oribaſio, πυκνὸν, reponendum cenſemus.

σκευὴν δὲ ἔχει τοιαύτην] Et hunc ipſum parandi Chalcāthi modum illuſtrat Plinius, lib.34.cap.12. Sed & plures alios eiuſdem parandi modos eodem loco ſubdit. Chalcanthum porrò longiori tempore in Chalcitin ſaltem extima ſui parte tranſire obſeruatum à ſe teſtatur Galenus, 9. ſimpl. velut etiam Chalcitin in Miſy: id quod de natiuo Chalcantho intelligendum eſt.

βοηθεῖ σὺν ὕδατι ποθὲν] Contra fungorum venena ex aqua potū Chalcanthum cōmēdat hoc loco Dioſcorides: lib. verò de venenis, cap.23. de fungis, idem ipſum ex aceto propinari ſuadet.

CAP. CXV. οὐ παλαιαὶ] *Recentem* (inquit Plin. lib.34.cap.12.) *putant utiliorem eſſe, quoniam inueterata ſory fiat.* Sed inueteratam, miſy potiùs fieri, quàm ſory, teſtatur Gal. IX. ſimpl.

μετρίως συφόντων] Goupylus in altero exemplari, μετρίως σηπόντων, legi ſcribit: attamen vulgatam lectionem magis probat. Ego verò contrà malim, σηπόντων, quàm, συφόντων. Iam enim anteà Chalcitidi vim στυπτικὴν tribuit, quæ iccircò fruſtrà hîc repeteretur: quanquam eo loco pro, στυπτικὴν, Ruellium & Marcellum, ῥυπτικὴν, legiſſe non ignoro. Prætereà verò Chalcitin quæ vſta non ſit, non ſepticam modò, ſed & διαβρωτικὴν facultatem habere ſatis conſtat.

CAP. CXVI. πρὸς ἁπλὴν καδμείαν] Galenus, lib.9.ſimpl. ad Pſorici confectionem non quidem cadmia, ſed lithargyro vtitur, eáque tantùm in re à Dioſc. diſcrepat. Celſus, lib.6.cap.6. *Chalcitidis aliquid & cadmiæ dimidiò plus ex aceto ſimul conteri prodidit, idq; in uas fictile additū, & contectum ficulneis folijs ſub terra reponi, ſublatúmque poſt dies uiginti rurſus teri, & ſic* ψωρικὸν *appellari.*

δυνάμενον ὅσα] Gal. IX. ſimpl. Pſoricon deſiccatorium quidem eſſe ſcribit, at minùs Chalcitide mordax, quippe cùm partibus ſit tenuioribus.

καυστέον δὲ αὐτὴν] Marcellus perperàm de Pſorico hæc interpretatur: nam vel pronominis genus ipſum ad Chalcitidem referri debere ſatis indicat. Atque vel hinc conſtat, caput hoc à ſuperiore minimè diſtingui debuiſſe.

ἐπὶ μὲν τῶν πολυχέων] Dubium non abs re fuerit, vtrū hoc generatim de metallicis omnibus intelligendum veniat, an de Chalcitide ſola, quæ aliâs humidior, aliâs ſiccior conſpiciatur: ſed illud prius ſit mihi lōgè vero ſimilius, quantumuis alij aliter interpretati fuerint.

CAP. CXVII. ἐν τῷ θραυσθῆναι χρυσίζον] De Miſy optimo in Cypriorū officinis ſic Plinius, lib.34.cap.12. *Notæ ſunt friati aureæ ſcintillæ, & cùm teratur arenoſa natura ſiue terrea Chalcitidi ſimilis.*

ἐν δὲ τῷ μᾶλλόν τι καὶ] Hoc diſcrimē illuſtrat Galenus, IX. ſimpl. dum ſcribit, æquè calida eſſe Miſy & Chalcitin: attamen Miſy tenuiorum eſſe partium quàm ſit Chalcitis, adeóque duris corporibus adhibitum minùs Chalcitide mordicare.

CAP. CXVIII. καυστικὴν τὴν αὐτὴν τῷ μίσυϊ] Melanteriam ſcribit Galenus, IX. ſimpl. omnia propemodùm aſtringentia tenuitate partium exuperare.

CAP. CXIX. προκριτέον δὲ τὸ Αἰγύπτιον] Sic & Plinius, lib.34.cap.12. *Sory AEgyptium maximè laudatur, ſuperato Cyprio, Hiſpanienſi & Africo: quanquam oculorum quoque curationi quidam utilius Cyprium putant: ſed in quacunque natione optimum, cui maximum uirus in olfactu, tritúque pinguiter nigreſcens & ſpongioſum,* &c. Ita enim illa diſtinguenda eſſe ex hoc Dioſc. contextu facilè colligitur.

τὸ δὲ μὴ λαμπυρίζον] Contrà voluiſſe videtur Plinius, loco citato: poſtquam enim de Sory AEgyptio, ceu optimo, egit, ſtatim ſubiicit: *Alterius nationis contritum ſplendeſcit, & miſy eſt lapidoſius.* Hinc ego ſuſpicor in Dioſc. contextu expungendam negatiuam particulam.

δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν] Craſſiorum tamen eſt partium, quàm & chalcitis & miſy. Atque ideò quoque cùm in Cypri metallis hæc tria Sory, chalcitis & miſy ſibi inuicē ſubſtrata, teſte Galeno, reperiantur, infimum quidem Sory, ſummum miſy, medium chalcitis locum ſibi vendicare deprehenditur.

ἐνθέμενον εἰς τὰ βρώματα] Plinius de Sory, lib.34. cap.12. *Prodeſt autem & dentium dolori, ſi contineatur atque colluatur.* Scilicet in dolore dentium medelium vtendi modum præſcribit.

τὴν δύναμιν ἐμπρακτότερα] Quæ enim ſuapte natura acria ſunt, vti teſtatur & ipſe Galenus, vſtione mitiora redduntur: quanquā & alias qualitates, maximéq; tenuandi facultatem ſibi aſciſcunt. Contrà quæ minimè acria ſunt, vſtione acrimoniam acquirunt.

CAP. CXXI. ἔστι δὲ ἀμιγὲς] Malim, ἔτι δὲ ἀμιγὴς, ſicuti ſequenti capite, ἔτι δὲ θειώδη, &c.

γεννώμενον ἐν Μυσίᾳ] Plin. lib.33.cap.4. eiuſmodi *Auripigmentum* ſcribit *in Syria fodi pictoribus.*

ψιλοῖ δὲ τρίχας] Addit Galenus, 9. ſimpl. ſi diutiùs moram traxerit, nec cuti etiā ipſi parcere.

CAP. CXXII. ἀναληφθεῖσα ῥητίνῃ] Plin. lib.34. cap. vlt. de Sandaracha: *Explet,* inquit, *alopecias ex aceto illita.*

CAP. CXXIII. οἱονεὶ τῆς βωλῖνδος] Dioſc. verba ſonāt, Alumen ſciſſile gleboſi veluti florem eſſe. At Plinius, è lapide quem, vti videtur, chalcitin vocabant, fieri voluit: quippe cuius ſudor ſit in ſpumam coagulatus. Sic enim ille, lib.35.cap.15. de Alumine ſciſſili: *Hoc fit è lapide, ex quo & id chalcitin uocant, ut ſit ſudor quidam eius lapidis in ſpumam coagulatus.* Hinc non omnino malè ſuſpicatur Marcellus hoc loco legendum, non quidem βωλῖνδος, aut βολῖνδος, vt alij codices habent, ſed χαλκῖνδος. Ac præter eum Plinij locum eſt & alius apud Gal. qui coniecturam iſtam quodammodo confirmare videtur. Hic enim in Lexico vocum Hipp. autor eſt, quā Græci ſimpliciter στυπτηρίαν vocabant, ab Hipp. στυπτηρίαν χαλκῖνδα dictam fuiſſe.

αὐτῆς εἴδη πλεῖστα] Quanuis Dioſcorides trium potiſſimùm Aluminis generum in vſu Medico receptorum meminerit, plurima tamē alia fuiſſe genera & ipſe agnoſcit hiſce verbis. Ac Plinius quidem, lib.35.cap.15. Aluminis duas facit ex

colore differentias,candidum,inquàm,& nigrũ: ex conſiſtentia verò totidem, liquidum & ſpiſſum ſeu concretum:liquidi rurſum alteram ſpeciem,nempe impuriorẽ πάρυγρον appellari ſcribit: quod verò limpidum eſt, φύσημον. Et certè quidẽ Galenus,6.κτ τόπυς,φυσήμης συνηθείας etiam meminit. Spiſſum verò ſeu concretum duplex idem ille conſtituit,ſciſſile & rotundum:illudq; rurſum duplex, vel glebarum inſtar aut aſſulosè compactum, vel ſigillatim in capillamẽta quædam caneſcentia dehiſcens, quod ideò τριχίτις, quaſi capillare nominatum fuerit. Rotundum itidem duplex: ſpongioſum inquàm quod in totum damnatur,& pumicoſum,quod melius eſt. Præter haſce plures etiam alias habet Gal. 9. ſimpl.Aluminis appellationes,nimirum ἀστραγαλωτὴν,πλινθίτιν & πλακίτιν. Sed & Recentiores hodie Aluminis factitij varia genera commemorant: Alumen fæcum è vini fæcibus Sole ſiccatis donec albeſcant, deinde vſtis: Alumen Catinum,è cineribus herbæ Kali ſeu ſodę vulgaris: Alumẽ denique ſquaiolæ ſeu ſquamoſum,quod fit è lapide quibuſdam ſpeculari dicto. Sed & in factitiorum genere cenſentur Alumen rupeum & zuccharinum. Illud quidẽ è certo quodam lapide candido, interdum etiam ſubrubro ſæpius præparato: hoc ex Alumine rupeo ; ſaccharo,& oui albumine conficitur.

εὑρίσκεται δὲ καὶ λίθος] Lapidem hunc Alumini ſchiſto ſeu ſciſſili ſimilem, Amianton eſſe patebit ex verbis Dioſc.cap.de Amianto.Sed & Plinius hunc eundem Alumini ſimilem teſtatur, lib.36.cap.19.Fecit verò ea ſimilitudo,vt etiam apud vulgum lapis ille *Aluminis plumæ* nomen obtinuerit.

ἢ πομφολυγώδης] Serapionis Interpres nõ *bullis turgens*,ſed *pŏpholygi ſimile* vertit.Ac videtur quoque ea interpretatio doctiſs.Manardo placuiſſe.

καὶ πυρώδης ἀποπνέουσαν] In Aldino Dioſc.exemplari, itémque apud Oribaſium legitur, τυρώδης ἀποπνέουσαν,hoc eſt, *caſei odorem ſpirans*: quæ quidẽ lectio verior nécne ſit, à Marcello in dubiũ vocatur. Plinij certè quidem verba,τυρώδης,legendum admonent.Sic enim ille: *Liquidi probatio,ut ſit limpidum lacteumque ſine offenſis fricantium,cum quodam igniculo caloris.*

καίονται δὲ καὶ ὀπτῶνται] Aluminis vrendi modum explicat Aëtius, lib.9. dum Alumen in ollulam nouam coniectum carbonibus imponit, ac vbi diffuſum liquatúmve fuerit, tolli iubet, tandémque,vbi refrixerit,conteri.

σὺν ὀρόβῳ καὶ πίσσῃ] Serapionis Interpres,*cum aqua picis*, quaſi legerit ille, σὺν ὀρρῷ πίσσης,& per ὀρρὸν πίσσης *picem liquidam* intellexerit, aut quod πισσέλαιον Dioſcoridi dictum eſt, lib. 1. cap. 95. quódque ibidem eundẽ quem pix liquida vſum præbere ſcribitur.Plin.lib 35.cap.15. de Aluminis viribus agens: *Sic & ambuſtis*, inquit,*prodeſt & furfuribus corporum cum ſero & pice*: quo loco legendum quoque videtur, *cum ſero è picæ*, hoc eſt, piſſelæo ſeu picino oleo iam dicto: niſi malumus, iuxtą Dioſc.vulgatam lectionem, cum *eruo & picæ* legere.

οἰδήμασί τε]Sic quoque legiſſe videtur Serapio. Attamen Marcellus,pro οἰδήμασί τε, reſtituit, εἰσὶ δὲ,&c.

CAP. CXXIIII. τὸ ἀπεπυρωμένον] Vires quæ ſequuntur Sulphuri viuo ſeu ἀπύρῳ potiſſimùm aſſignat Dioſcorides: quoniam, vt ſcribit Plinius, lib.35.cap.15.*eo ſolo ex omnibus generibus Medici utuntur*. Quatuor autem paulò antè Sulphuris genera idem recenſuerat.

ἐπιπασσόμενον τῷ μετώπῳ] ἐπιπασσόμενον ὕδατι, legiſſe videtur Serapio:& rectè quidẽ. Nam & hic idem Autor, 2.ἀπορ.capite de remedijs ad icterum, ſulphur in potu commendat ἐπιπασσόμενον ὕδατι, hoc eſt, *aquæ inſperſum*: ſed & planè ridiculum & à ratione alienũ foret exiſtimare, icterum ſeu morbũ regium inſperſo fronti Sulphuris cochleario ſanari.

CAP. CXXV. τὴν ζέσιν τοῦ οἴνου]Plinius itidem de Pumicis viribus agens, lib.36.cap.21.poſt quã ex Theophraſti autoritate prodidit, potores in certamine bibendi præſumere farinam Pumicis: ſed,niſi immenſo potu impleantur, periclitari, ſubdit, *tantam,eodem autore, ei refrigerandi naturam eſſe ut muſta feruere deſinant Pumice addito*.Attamẽ Theophr.lib. hiſt.9.cap.19. poſteaquàm retulit EVdemũ Chium, qui vna eadémq; die viginti duas veratri potiones ſumpſerat,neque vomitu neque ſeceſſu purgatum fuiſſe:quia poſt ſeptimã veratri potionem Pumicem hauſiſſet acri aceto reſperſum, rurſúmque eundem reſumpſiſſet mero dilutum & maceratum: non de vini muſtíve liquore,ſed quouis alio hoc memoriæ prodidiſſe videtur: quòd ſi quis in feruẽtem vrceum Pumicem iniecerit, feruorem non ad tempus tantùm, ſed ex toto reſtinguet. *Exiccat enim*,inquit ille,*potentiſſimè & ſpiritum omnem ſpuma conceptum in ſeſe recipit & abſumit*.

C. CXXVI. ἀμμωνιακὸν τὸ ἅλας]Sal iſte quẽ ἀμμωνιακὸν τῷ ἅλει vocauit Dioſcorides,(ego natione Ammoniacum verti) nomẽ hauddubiè ſortitus eſt ab Ammonia Libyæ regione Mediterranea,per cuius ſitiẽtia detractis arenis olim inueniebatur. Quanquã enim & alibi naſcebatur,attamen ei à Medicis palma perhibebatur, qui in eius Cyrenaici tractus deſertis arenoſiſq; locis eruebatur,circa quæ delubrum erat Iouis Ammonis oraculo celebre. Plinius verò, lib.31.cap. 7.eundem Salem maluit ita dictum, *quòd ſub arenis inueniretur*. Sed & ipſam illam regionem ἀπὸ τῆς ἄμμου,*ab arenoſo* in quã *& ſqualenti ſolo*,quo ferè tota prędita eſt,nomen obtinuiſſe nemo eſt qui neſciat.

εὐσχιστόν τε] Iſthæc aliter videtur legiſſe Plinius. Sic enim ille de Sale Ammoniaco,ibidem: *Similis eſt colore* (Corn. legit *corpore*) *alumini quod ſchiston uocant.*

καλούμενον δὲ Ταττᾶιον] Hanc lectionem confirmant Plinij de Salis generibus varijs agẽtis hæc verba, loco citato: *Marinorum maximè laudatur Cyprius à Salamine: at è ſtagnis Tarentinus & Phrygius, qui Tattæus uocatur.* Eſt autem Straboni, lib. 12.poſt Galatiam Auſtrum verſus lacus nomine Tatta, Cappadociæ maiori vicinus, iuxta Moſimenos, in Phrygia maiore, à quo quidẽ lacu Sal ille Tattęi cognomen ſibi vendicauit.Aldinus codex pro voce,Ταττᾶιον,habet,τάπον, ἢ πεταῖον ἢ γαυταῖον. quas quidẽ voces expreſſit Ruellius. Attamen omnino expungendæ videntur, & earum loco vulgatam lectionem retinere ſatius eſt.

τῷ μᾶλλον ὲ ἧττον δάφ.] Gal. XI. ſimpl. inter ma-

rinum & foſſilem Salem differentiam hanc eſſe ſcribit, quòd Salis foſſilis eſſentia magis compacta ſit, quàm marini, proindéq; partium craſſitudo & aſtringendi vis in illo maior ſit.

τερηδόνας] Cornarius haud ſatis aptè, τερηδόνας, *oſſium cariem* hoc loco interpretatur. Aldinus codex habet, τενθηδόνας, pro quo, mutata nonnihil voce vocíſque caſu, legendum iudico, τενθηδόνων. Sic enim vocat Ariſtoteles, 9. de hiſt. anim. inſectorum aculeatorum genus quoddam, crabroni veſpæve haud abſimile. Nicāder in Ther. niſi mendum ſubeſt, πεμφρηδόνα nominat: apud Heſychium etiam ἀνθρηδὼν alio nomine appellatur. Ego malui, ſeruata voce Græca, Tenthredines vertere, quàm cum Gaza Ariſt. Interprete, Teredines, nullo quod ſciam Latini Autoris exemplo. Marcellus, ἀνθρηνῶν, hoc loco legendū cenſuit, quoniam ἀνθρήνη *crabronem* ſignificat, & Plinius Salis vires recenſens, veſparum ſimul & crabronum meminit, his verbis: *Aduerſus crabrones nero uel ueſpas, ſimiliáque ex aceto*, &c.

Cap. cxxvii. ἐπήνθημά ἐστιν ἁλὸς ἀφρώδης] Pro, ἀφρώδης, legendum hauddubiè, ἀφρώδες. Geſnerus etiam in corollario de Haloſachne, pro, ἐπήνθημα, ἀπάνθημα, ſeu ἐπάνθημα, legendum ſuſpicatur. Galenus & Paulus ἁλὸς ἄχνην ſcribūt eſſe, ἐπάνθισμα ſeu ἐπάνθημα τῶν ἁλῶν, hoc eſt, *Salis ſpumoſam uelut efflorescentiam*. Salem enim plurali τῶν ἁλῶν numero deſignari conſtat. Plinius aliâs *Spumam ſalis* nominat, aliâs *Spumam maris aridam*. Nos eo nomine Salem è marina ſpuma genitū intelligimus.

Δύναμιν δὲ ἔχει] Gal. lib. 11. ſimpl. Spumam ſalis multò tenuiorum eſſe partium ſcribit, quàm ſalem ipſum, proindéque magis extenuare & diſcutere: at minùs cōſtringere. Plinius, lib. 31. cap. 9. poſteaquàm ſalis vires etiā fuſiùs quàm Dioſcorides ipſe perſecutus eſt: *Ad omnia*, inquit, *ſpuma ſalis utilior iucundiorque.*

Cap. cxxviii. ἐφ' ὧν θάλατταν] Sic Plin. lib. 31. cap. 8. *Muriam apud Mediterraneos ſitu aquæ marinæ uicem penſare* ſcribit: quanquam idē, proximè præcedēti capite, (ſi eadem eſt cum Muria Salſugo ſeu Salſilago, de qua loco illo agit) *aquā marinā ſalſiorem eſſe atque ui diſtare* ſcripſerat.

Cap. cxxix. καταρρεῖ μὲν τῷ Νείλῳ] Cordus, in tractatu de Haloſantho, legendum ex Plinio cenſet: δοκεῖ μὲν καταρρεῖν, *quoniam*, inquit ille, *Flos ſalis res fluuialis nō eſt, ſed marina*. Sic verò Plinius, de Salis flore, lib. 31. cap. 7. *AEgyptus inuenit, uidetúrque Nilo deferri, & fontibus tamen quibuſdam innatat:* quo loco quod de lacubus aut ſtagnis hîc refert Dioſcorides, idem de fontibus Plinius recitat.

κροκίζον τῇ χρόᾳ] Plinius, loco citato, poſteaquā de fauilla ſalis, ceu leuiſſima & candidiſſima ſalis parte, paucis mentionem fecit, de altero ſalis Flore ſcribit, in hęc verba: *Appellatur & Flos ſalis in totum diuerſa res humidioriſque naturæ, & crocei coloris aut rufi, uelut rubigo ſalis, odore quoque ingrato, ceu gari, diſſentiens a ſale, non modò à ſpuma.* Hūc eundem ſalis Florem, ὑγρὸν φάρμακον eſſe etiā teſtantur Galenus & Paulus.

τὸ δὲ ἐμμίλτον] Non ſolùm rubrica, ſed etiam teſta trita Florem ſalis adulterari ſolitum ſcribit Plinius, loco ſuprà citato, his verbis: *Adulteratur tingitúrque rubrica, aut plerunque teſta trita*, &c.

τειχῶν λειχήνας] Cum Geſnero, in Coroll. de Haloſantho, ἀπὸ τῆς, λευκασμόν, λειχηνισμόν, vti, teſte Goupylo, in altero veteri codice habetur, legendum exiſtimaui: maximè cùm & ipſe vetus Interpres & Serapio atque etiā Hermolaus ita legiſſe videantur. Huc adde quòd veriſimile eſt, cùm Flos ſalis crocei ſit coloris, pilos vix inalbare: at cùm maxima extergendi vi polleat, rationi magis conſentaneum eſt, pilos craſſiores duriorésque extenuare. Sed amplius quiddam de eodem Salis flore, quod ad pilorū corruptionem ſpectat, refert Plinius, his verbis: *detrahit & ex palpebris pilos efficaciſſimè.*

Cap. cxxxi. Ἀφρὸς δὲ νίτρου] Ἀφροῦ νίτρου nomine Dioſcorides & Aphronitrum & ἀφρὸν νίτρου, hoc eſt, *nitri ſpumam* priuatim dictam comprehendere videtur. Vtrunque tamen, ἀφρόνιτρον, inquam, ſeu ἀφρόλιτρον, ἀπὸ τοῦ ἀφροῦ νίτρου ſeu λίτρου diſtingui oportet, non quidem, vti voluêre nōnulli, quòd Nitri ſpuma factitia ſit, illud verò foſſile, ſed, quemadmodū teſtatur Galenus, 9. ſimpl. quòd Flos ſeu Spuma nitri (vtrouis enim modo & ἀφρὸς νίτρου & ἄνθος νίτρου Galeno dicitur) alba ſit & triticeæ farinæ ſimilis: Aphronitron verò neutiquam farinæ ſpeciem habeat, ſed quiddam coactum compactúmque ſit. Plinius inter ſpumam nitri & Aphronitron nihil diſcriminis agnouiſſe videtur. Sic neque Martialis in ſuo illo pentametro:

Spuma uocor nitri, dicor & Aphronitrum.

ἢ ἀφρώδης] Malim, καὶ ἀφρώδης, vti legerunt Oribaſius & Serapio.

λεανθὲν μετὰ κυμίνου] Vel legendum, λεανθὲν μετὰ κυμίνου καὶ ποθὲν μετὰ ὑδρομέλιτος ἢ ἑψήματος ἤ τινος τῶν διαφορεῖν δυναμένων τὰ ἐμπνεύματα &c. Vel, λεανθὲν μετὰ κυμίνου ἢ πηγάνου ἢ ἀνήθου, καὶ ποθὲν μετὰ ὑδρομέλιτος ἢ ἑψήματος. Hoc certè quidē modo Plinius videtur legiſſe. Sic enim ille, lib. 31. cap. 10. *Diſcutit & tormina ſi decoctum bibatur pondere drachmæ cum ruta uel anetho uel cumino.* Pleriq; verò Interpretes, ac inter cæteros Serapio, ἕψημα, hoc loco *ſapam* interpretantur: at nos cum Cornario & Marcello ἀπὸ τοῦ ἀποζέματος accipi oportere iudicauimus.

περιοδικῶν σύγκριμα] Sic Plinius, loco citato, vbi fuſiùs multò naturam ac vires nitri & Aphronitri perſequitur: *Contra algores, horroréſque prodeſt, manibus pedibuſq; confricatis cum oleo.* Rurſúmque: *Perungi ante acceſſiones frigidas nitro & oleo multi præcepêre.*

κυνοδήκτοις τε ἰᾶται σὺν] Plinius ibidem: *Contra canis morſus, addita & reſina, initijs eum aceto illinitur.*

ἀπόστημα καὶ δοθιῆνας] Plinius: *furunculos admiſtum reſinæ extrahit, aut cum uua alba paſſa, nucleis eius ſimul tritis.*

μίγνυται καὶ ἄρτῳ] Nitri vſum in linguę paralyſi aliter exponit Plinius, hiſce verbis: *Paralyſi in lingua cum pane imponitur.*

Cap. cxxxii. κοιλίαν τε καὶ στόμαχον] Horum pleraque, quę in genere de Fæce profert Dioſcorides, aceti Fæci priuatim tribuit Plinius, lib. 23. cap. 2. Paulus aceti Fæcem in totum Fæce vini valentiorem magiſque aſtringētem eſſe ſcribit. Plinius de eadem: *Fæx, inquit, aceti pro materia acrior ſit neceſſe eſt, multóque magis exulceret.*

ἡ δὲ κεκαυμένη] *Cremata uires ampliat: ſiquidem cre-*

matio illi multùm virium adijcit, inquit Plinius, loco modò citato. Sed & crematione cauſticam vim aſciſcit, teſte Paulo: qui quidem crematam fæcem σφέκλην alio nomine vocitari ſcribit. Sed φέκλην potiùs legendum eſſe, tum ex Suida, tum ex verbis Critonis à Gal. recitatis, cap. 8. lib. 1. τῶν κατὰ τόπους, licet colligere. Ita porrò φέκλη dicitur, quaſi fęcula, voce nimirũ à Latinis deriuata.

Cap. CXXXIII. ἐὰν μὲν λευκοτάτη] Malim, ἐὰν μὲν λευκότατα γένηται, nempe, ὄστρακα.

ἐκ τῆς χυδαίας μαρμάρου] Plinius, lib. 36. cap. 6. *utiliorem* ſcribit *Calcem è molari lapide*: quo loco fortaſſe legendum, *è marmore*. Ibidem verò damnat *è ſilice, utilioremque* ſubijcit *eſſe ex effoſſo lapide, quàm ex ripis fluminum collecto*. Sed de vtilitate in ſtructura tectoriiſque potiùs, quàm in Medicina agere eo loco videtur.

καυστικήν, ἐσχαρωτικήν] Viuæ ſeu inextinctę Calci, quæ τίτανος ἄσβεστος cognominatur, eædem tribuuntur vires à Galeno, IX. ſimpl. At, eodem teſte, Calx extincta maximéque inueterata minùs & vrit & cruſtas inducit: calfacit tamen etiamnum, carnémque liquat. Quòd ſi ſæpiùs abluta fuerit, omnem morſum deponit, egregiè citra morſum eroſionémve exiccans.

Cap. CXXXIIII. ἐμπλαστικήν] Gypſo vires eaſdem tribuit Galenus, IX. ſimpl. verùm ſi crematum fuerit, non æquè emplaſticã vim habere, attamen tenuiorum eſſe partium, valentiúſq; exiccare ſcribit. Eſſe autẽ Gypſum duplex, quod è lapide coquitur, & quod è terra foditur, monent Theophr. de lapid. & Plin. lib. 36. cap. 24.

Cap. CXXXV. πώματα] Marcellus, neſcio qua ratione, ἀντὶ τοῦ, πώματα, πόματα reponendum ſuſpicatur. Sed nos vulgatam lectionẽ retinendam cenſuimus, maximè cùm & lixiuium ficus idẽ Dioſcorides *contra præcipitationes utiliter propinari* anteà, lib. 1. cap. 187. diſertè ſcripſerit.

Cap. CXXXVI. πέντε γνωστόν εἴδη] Plin. lib. 32. cap. 8. quatuor tantùm Alcyonij genera recenſet, ac illud ſilentio præterit, quod fungo ſimile hoc loco deſcribitur. Sed & idem ipſe reliquorum generum notas inter ſe planè confundere videtur. Rurſum & quartum, quod optimum cenſet, ſpongiæ putri ſimile, penè purpureum, vocari Mileſiũ ſcribit, cõtrà quàm Dioſc. qui tertio Mileſij appellationem tribuit. At Galenus in recenſendis Alcyonij generibus à Dioſcoride minimè diſcrepat: addit tantummodò ſecundum genus figura eſſe oblongius eo quod primo loco recenſetur, quod ipſum ex Serapionis verbis etiam colligitur. Sic & tertium compage molli eſſe admonet.

τὸ δὲ ὕστατον] Orib. ſic habet: τὸ δὲ τέταρτον καὶ ὕστατον. Ità & Serapio de quarti & quinti Alcyonij viribus ſimul agit, ac vtrique vires eaſdem tribuit. Galenus, XI. ſimpl. quarto eaſdem quas tertio vires aſcribit, ſed longè imbecilliores: quintum verò omnium calidiſſimum cenſet, vt etiam altè cutem erodat & exulceret.

Cap. CXXXVII. περιπεπηγρευόμενος ἀδάρκης] Gal. XI. ſimpl. quouis genere hanc vocem efferri monet, maſculino quidẽ genere ἀδάρκην, ſeu ἀδαρκον, fœminino ἀδάρκην, neutro ἀδάρκιον. Sed & varia nomina eidẽ tribuit locis alijs. Nã & λιμνήσιον, & λιμνῖτιν, ſeu etiã, vt Aëtius, λιμνῆστιν nominat, ſcilicet ἀπὸ τῶν λιμνῶν, hoc eſt, *à paludibus* in quibus naſcitur. Inſuper & περικαλαμῖτιν dici poſſe ſcribit idem Galenus, lib. 1. τῶν κατὰ τόπ. cap. 1. quòd arundinibus adnaſcatur. Plinius itidem καλαμόχνουν nominat, quaſi arundinum lanuginem, (quidã ἀπὸ τῆς ἄχνης. i. *ſpuma* καλαμάχνην malunt:) ſed fallitur, dum Adarcam Latinam eſſe vocem exiſtimat, lib. 32. cap. 10. his verbis: *Inter aquatilia dici debet & καλαμόχνους, Latinè Adarca appellata.*

ὥσπερ ἐπίπαγος] Sic & Galenus Adarcen ſcribit eſſe, οἷον ἀφρὸν πεπηγότα ὕδατος ἁλμυροῦ, hoc eſt, *veluti ſpumam concretam aquæ ſalſuginoſæ*. Plinius verò, modò citato loco, *naſci* tradit *circa arundines tenues è ſpuma aquæ dulcis ac marinæ, ubi ſe miſcent*: & lib. 20. cap. 22. *in corticæ calamorum ſub ipſa coma naſci*, quod & antè ſcripſerat, lib. 16. cap. 36. dum de arundinibus ageret hiſce verbis: *Eſt & in Italia*, inquit, *naſcens Adarca nomine paluſtris in cortice calamorum ſub ipſa coma*, &c. Sic enim ex illo loco priùs citato hunc reſtituendum cenſeo.

καθόλου δέ ἐστι δριμύ] Vim etiam cauſticam illi tribuit Plinius, lib. 32. cap. 10. Galenus etiam, XI. ſimpl. ſcribit propter acrimoniam & inſignem caliditatem nunquam intrò ſumi, ſed interdum aliis ammixtum foris adhiberi.

Cap. CXXXVIII. τῶν δὲ σπόγγων τοὺς μὲν] Ariſtoteles, lib. 5 hiſt. animal. cap. 16. triũ generũ Spongias recenſet, ſpiſſas videlicet, raras & quas Achillæas nominant. Hunc ſecutus Plinius, lib. 9. cap. 45. tria quoque facit Spongiarum genera, *ſpiſſum* inquàm, in quo genere prædurae & aſperæ τράγοι vocentur, *mollius* μανὸν & tenve, *denſúmque*, ex quo penicilli, Achillæum. Verùm idem, lib. 31. cap. 11. eodem etiam modo Spongiarum genera diſtinguit, quo & noſter Dioſcorides, nempe in marem & fœminam.

ὁ κενὸς δὲ καὶ ἀλυτής] Lego, ὁ καινὸς δὲ καὶ ἀλιπής, vt ἀλιπής per ι legatur, nõ itẽ cum Lacuna per υ, & καινὸς opponatur τῷ παλαιῷ, quod paulò pòſt ſequitur. Sic & inferiùs vbi legitur, νέοι καὶ κενοί, legi malim, νέοι καὶ καινοί, quanquã & κενοὺς Spongias dicere poſſis, quæ à cochleis exiguis & id genus animalculis mundatæ ſunt.

ὁ δὲ παλαιὸς ἄχρηστος] Plinius contrà, lib. 31. cap. 11. de Spongijs verba faciens: *Recentes*, inquit, *diſcutiunt, molliunt, mitigant. Veteres conglutinant vulnera*, niſi fortè cum Cornario pro, *conglutinant*, legendum, *non glutinant*.

Cap. CXXXIX. καὶ βαπτόμενον] Cornarius & Marcellus legiſſe videntur, ἔξαλον γινόμενον, καὶ βαπτόμενον ἤτοι πηγνύμενον, ὥσπερ ὕδατι σίδηρος ὑπὸ τοῦ περικεχυμένου ἡμῖν ἀέρος· quaſi voluerit Dioſcorides, quemadmodum ferrum candens aqua temperatum merſúmve ſolidatur, ita & Corallium mari exemptum cumprimùm ab offuſo aëre tactum eſt, durari & concreſcere. Ego verò cùm eiuſmodi lectio nullius, quod ſciã, veteris exemplaris fide confirmetur, tum probabili ductus coniectura, tum & vetuſtum Dioſcoridis Interpretem imitatus, pro, βαπτόμενον, legere malui, λιθούμενον ſeu πετρούμενον. Sic enim ſenſus is rectè conſtat, quem nos in Latina verſione expreſſimus. Atque illud ipſum eſt, quod Ouidius, 5. Metamorph. hiſce verſibus declarauit:

Nunc quoque Curalijs eadem natura remanſit,
Duritiem tactu capiant ut ab aëre, quódque

Vimen in æquore erat, fiat ſuper æquora ſaxum:
Rurſúmque, lib. xv.

Sic & Coralium quo primum contigit auras
Tempore dureſcit, mollis fuit herba ſub undis.

Solinus etiam, in Polyhiſtore, fruticem hũc ſcitè admodum ſcribit, *quantiſper fuerit in aquarum profundis, fluxum eſſe & tactu propè carnulento: deinde ubi in ſupera tollitur, natalibus derogatis lapidem fieri.* Inde quoque Corallium, quod κουράλιον nominat Theophraſtus, quibuſdam λιθόδενδρον dictũ eſt, & alio nomine, vti Metrodoro, ita & Plinio, Gorgonias appellatur, propterea quòd Gorgonas in lapides verſas fingant Poëtæ.

ἐμφερὲς ἀνθερικῷ] Placet Cornarij coniectura, qui, σανδαράχῃ, pro, ἀνθερικῷ, repoſuit, maximè cũ & Serapio ita legiſſe videatur. Rubentem ſiquidem, ſeu è puniceo rubeſcentem colorem exprimere voluit Dioſcorides, qualis nuſquam in aſphodeli flore conſpicitur, quem αἰθρικὸν vocat, quíque è contrario candidus eſt.

τῇ χρόᾳ ψαφαρὸν] Cornarius legit, τῇ χρόᾳ ὠχρόν. Ego voces illas, τῇ χρόᾳ, ceu redundantes expungere contentus, ψαφαρὸν ex Plinio *ſcabroſum* conuerti. Sic enim ille de Corallio, lib. 32. cap. 2. *Probatiſſimum quàm maximè rubens, & quàm ramoſiſſimum, nec ſcabroſum aut lapideum, uel rurſus inane aut concauum.*

κοιλώματα καὶ οὐλαῖς] Aut, vti vult Cornarius, redundant hæ voces καὶ οὐλαῖς, huc, ni fallor, ex proximè præcedenti linea perperàm tranſlatæ, aut, quod magis placet, addendũ, λεπτύνει. Nam & Plinius, loco citato, de Corallio agens: *Vlcerum caua explet: cicatrices extenuat.*

CAP. CXLI. ᾧ οἱ βαφεῖς χρ.] Fallitur Plinius, *dum Phrygium lapidem fingendis ueſtibus tantùm utilem eſſe* ſcribit, lib. 36. cap. 19. Nã & ad vſus medicos plurimùm valet, quos Græci Medici ſilentio minimè prætererierunt.

καίεται δὲ ὁ λίθος] Aliam vrendi lapidis Phrygij rationẽ repeto ex Gal. 4. lib. κατὰ τόπ. cap. 5. quo loco medicamentum aridum ad tuendam oculorum valetudenem deſcribit.

CAP. CXLII. ἐφιζάνουσα] Hunc Aſiæ petræ florem farinę tenuiſſimę comparat Galenus, IX. ſimpl. qualis piſtrinorum parietibus adhæreſcit, atque ex ipſo ſapore ſalſo eum oriri conijcit ex rore marino, qui primùm lapidi inſideat, ac deinde à Sole ſiccetur.

σοροὶ σαρκοφάγοι] Hinc etiam lapis Aſſius, ab Aſſo Troadis vrbe circa quam naſcitur ſic dictus, quíque idem eſt cum hoc noſtro Aſio, veluti teſtatur Galenus, Aëtio, lib. 7. cap. 39. Celſo, lib. 4. ca. 24. & Plinio lib. 2. cap. 96. itémque, lib. 36. cap. 17. Sarcophagus appellatur, ídque ab effectu, quòd carnes exedat, & corpora defunctorum condita in eo abſumi conſtet intrà quadrageſimum diem, exceptis dentibus, ſiquidem ſcripto Plinij fides tribuenda eſt. Sed interdum Aſſium ſeu ſarcophagum lapidem ab Aſio perperàm videtur diſtinxiſſe Plinius, qui de vtroque ſeorſum egerit.

ἐγχαίνουσαι] Iſta minimè ad σοροὺς referri oportere patet ex ijs quæ ſequuntur, ideóque pro, ἐγχαίνουσαι, legi malim, ἐγχαίνονται, &c. Itémque pro, καταπλασσόμεναι, καταπλασσόμενα: atque ita rectè conſtabit ſenſus, quem nos expreſſimus, longè aliter atque Ruellius.

CAP. CXLIII. Πυρίτης εἶδος] Pyritæ nomen tribuit Plinius lapidum generibus, è quibus percuſſis ignis excutitur. Sed cuius hoc loco meminit Dioſcorides is eſt, quem *Marchaſitam* Arabes appellant, quémque idem ipſe Plinius, lib. 36. cap. 19. duûm conſtituit generum, vnum argenteo colore, cuius etiam meminit Aëtius, & alterum aureo.

CAP. CXLIIII. οἴνου περιρρηνομένου) Lacuna ex vetuſto codice reſtituit, περιρραινομένου, quàm lectionem etiam ſecutus videtur Serapio. At Oribaſius, Ruellius, Marcellus, Cornarius vulgatam lectionem illi planè contrariam retinẽt, cui etiam ſuffragatur Plinius. Is enim de Hæmatite agens, lib. 36. cap. 20. *Vritur*, inquit, *ut Phrygius, ſed non reſtinguitur uino.*

ἐν τῇ χρόᾳ] Lego, ἔπι δὲ τῇ χρόᾳ, vel, ἔπειτα δὲ τῇ χρόᾳ. Vult enim Autor fraudem ſeu adulterium duplici modo deprehẽdi, & ſciſſilibus venis, & colore ipſo. Atque illud, πρῶτον μὲν, quod priùs habetur, tale quid deſiderari ſatis indicat.

ὁ δὲ αἱματίτης] Vt vt ſit, Gal. 9. ſimpl. Theophraſtum ſecutus, Hematitẽ à ſanguinis, ſcilicet concreti, coloris ſimilitudine ſic dictum ſcribit: alij quòd ſanguinis fluxum ſiſtat, vel quòd attritus aquarijs cotibus ſanguineũ reddat ſuccum.

CAP. CXLV. δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν] Schiſtos & hæmatites cognationem habent, inquit Plinius, lib. 36. cap. 20. & ea quidem cognatio non ſolius eſt formæ, ſed & virium, niſi quòd infirmiorem eſſe Schiſton Medicis omnibus eſt in confeſſo. Veruntamen quanuis infirmior eſt Schiſtos, quem *ſciſſilem lapidem* Celſus nominat, oculis nihilominus affectis, potiſſimúmque inflammatis, teſte Gal. IX. ſimpl. vt hæmatite mitior eſt, ita & accommodatior.

CAP. CXLVI. ἀσφαλτίζοντα τῇ ὀσμῇ] Sic Gal. IX. ſimpl. Gagatem ſcribit igni admotum perſimilem bitumini odorem exhibere. Nicandri etiam Interpres, dum accenſus vtitur, ἀποφορὰν καὶ ὀσμὴν ἀσφαλτώδη ἔχειν. Plinius verò de eodem verba faciens, lib. 36. cap. 19. *Cùm uritur*, inquit, *odorem ſulphureum reddit, mirúmque* (nam & hoc addit) *accenditur aqua, oleo reſtinguitur:* id quod de Thracio lapide, proximè ſequenti capite, refert Dioſcorides.

γίνεται δὲ ἐν Κιλικίᾳ] Legendum hauddubiè, ἐν Λυκίᾳ, vti etiam legerunt Marcellus & Cornarius. Nam præterquàm quòd iuxta Geographos Gagas ſeu Gagates ſeu Gangis & oppidum & fluuius eſt Lyciæ, ita etiam legi oportere ex Galeno, Plinio & Nicandri Interprete Diphilo ſatis ſupérque conſtat. At Galenus quidem, IX. ſimpl. Dioſcoridem ipſum citãs, Gagatem ſcribit in Lycia reperiri ad fluuium nomine Gagatem, quem tamẽ fluuium ſe vidiſſe negat, quanuis Lyciæ totius littora parua nauicula legerit. Plinius autẽ, loco nuper citato: *Gagates*, inquit, *nomen habet loci & amnis Gagis Lyciæ.* Diphilus itidem Nicandri ſcholiaſtes Gagatem ἐγγαγίδα πέτραν à Nicãdro in Theriacis vocatum ſcribit, à ciuitate Lyciæ, cui nomen Gagas aut Gangis. Fit & apud Strabonem lapidis Gangitis mẽtio, qui idem eſſe videtur. Cæterùm ex ijſdem locis colligo, in ſequentibus pro diſiunctiua particula, ἢ, legendum, καὶ, hunc in modum: καλεῖται δὲ ὁ τόπος καὶ ὁ ποταμὸς Γάγας.

CAP. CXLVII. δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῷ γαγάτῃ]

Attamen ſcribit Gal. 9. ſimpl. cap. de gagate, Thracium lapidē nullius eſſe in Medicina vſus.

ἰσορέεται δὲ ἐκκαίεσθαι] Idipſum tradit Nicander de Thracio lapide, quem Θρηΐσσαν λᾶαν appellat, in carminibus à Galeno citatis eodem illo loco, nimirum ſi vratur aqua affuſa, totum flagrare, oleo verò reſtingui. Plinius, qui hoc etiam Gagatæ tribuit, vti antè monuimus, idem ipſum de Thracio lapide refert, hiſce verbis, lib. 33. cap. 5. *Calx aqua accenditur, & Thracius lapis, idémque oleo reſtinguitur.* Sed & Ariſtoteles, lib. de aud. mirab. aut quiſquis eſt eius libri Autor, In Scytharum Medorúmque regione Thracia dicta fluuium eſſe tradit nomine Pōtum, in quo lapides reperiantur, qui, contrà quàm carbones è ligno confecti, dum vruntur, ſiquidem follibus ſufflentur, citiſſimè extinguantur: ſin aqua irrigentur, flagrent dilucidiùs.

CAP. CXLVIII. πάχους ἀργυρὸν] Plures alios Magnetis lapidis etiam Medicos vſus recenſet Plin. lib. 36. cap. 16. Galenus quoque, IX. ſimpl. hæmatitæ vim illi tribuit. Porrò Magnes, Græcis μαγνήτης ſeu μαγνῆτις, quibuſdam μαγνῆσσα, alijs μάγνης, appellatus eſt vel ab inuentore Magnete, quod à Nicandro traditum eſt, teſte etiam Plinio: vel à Magneſia terra, in qua primùm inuentus eſſe creditur: quam ſententiam ſequitur Lucretius, lib. 6. Sed & ab eiuſdem Magneſiæ Heraclea oppido ἡράκλειος, ſeu ἡρακλεῶτις, alio nomine dictus eſt. σιδηρῖτιν verò appellant, ob eam quam habet ferri attrahendi efficaciam, contrà quàm Theamedes, qui quidem ferrum reſpuere & à ſeſe abigere creditur.

CAP. CXLIX. ἔοικεν ἐλέφαντος ἀσπίλῳ] Lego cū Lacuna, ἐλέφαντι ἀσπίλῳ, hoc eſt, *ebori minimè maculoſo.* Sed hunc eundem Arabum lapidem, qui & Arabica gemma Plinio dicitur, tum Galenus, IX. ſimpl. tum etiam Plinius, lib. 36. cap. 21. ſimpliciter ebori ſimilem ſcribunt.

C. CLI. γλυκύτερον ἀνίησι] Hinc etiam nomē obtinuit. Nam ſcribit Gal. IX. ſimpl. Galactitæ lapidi nomen inditum, quòd in ſuccum ſolutus lactis ſpeciem referat, vti melititę, quòd ſuccum remittat dulcem mellitúmque. Cæterùm huius lapidis varios vſus, quos hic ſiluit Dioſc. ex Plinio repete, lib. 36. cap. 19.

CAP. CLII. ἔνιοι γαλαξίαν] Galaxiam, qui idem eſt cum Morochtho, quem Galenus & Aëtius μορόχθον appellāt, Plinius cum Galactite confudit, lib. 37. cap. 10. λευκογραφίδα verò herbam eſſe falsò opinatus eſt, lib. 27. cap. 11. cui vires eaſdem tribuit, quas huic lapidi noſter Dioſcorides. Porrò hunc λευκογραφίδα iccircò dictum refert Aëtius, quòd cùm ſubuiridis appareat, ſi ad cotem affricetur, aut ad aſperius pallium, locū inalbat. Idipſum voluit Plinius, cùm ſcribit, lib. 37. cap. 10. *Merochtes porracea lacte ſudat:* quo loco fortaſſe, *Morochthus*, rectiùs legas..

καὶ κύστεων ῥήγματα] Addo, vt iſta ſibi rectiùs cohæreant, καὶ πρὸς κύστεων ἀλγήματα.

CAP. CLIII. λίθος ἀλαβαστρίτης] De hoc lapide ſic Plinius, nominis etymon ſatis ſupérque explicans, lib. 36. cap. 8. *Onychem lapidem,* inquit, *aliqui Alabaſtriten vocant, quem cauant ad vaſa vnguētaria, quoniam optimè ea incorrupta ſeruare dicitur.* Itémque, lib. 13. cap. 2. *Vnguenta optima ſeruantur in alabaſtris.*

CAP. CLV. ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ] Idem lapis tum Galeno, tum & Aëtio, quoniam in Palæſtina Syriæ naſcatur, Syriacus dicitur: eiúſque & maſculi & fœminæ mentio fit apud Gal. lib. 10. κατὰ τόπους.

σχήματι βαλανοειδής] Iudaicum lapidem, quem glādis effigie deſcribit Dioſc. ſub Tecolithi nomine, *oliuæ nucleo ſimilē* facit Plinius, lib. 37. c. 10.

τοῖς ἐν κύστει λίθοις] Hinc τηκόλιθος dictus Paulo & Aëtio, vti etiam Plinio. Attamen Gal. IX. ſimpl. experientia teſte, negat ad veſicæ calculos quicquam profeciſſe, eſſe verò ad eos qui renes obſident non parum efficacem. Aëtius itidem in veſicæ calculis nihil eximij præſtare teſtatur, quantumuis ad veſicæ calculos ipſum tantoperè Nechepſus extuliſſet. Plinius ſimpliciter citato loco, *bibentium* (ſic enim legendum pro, *lingentium*) *calculos frangere pelleréque* ſcripſit.

CAP. CLVI. ὑφάσματα ποιοῦσιν] Eiuſmodi, ſi non planè idem, fuit linum carpaſium, quod negat Pauſanias, lib. I. τῷ πυρὶ ἁλώσιμον, itémque illud viuum, ἄσβεστον ex argumento naturæ Græcis vocatum, è quo mappas ſolitas confici teſtatur Plinius, lib. 19. cap. 1. quæ quidem ſordibus exuſtis ſplēdeſcerent igni magis, quàm poſſent aquis. Plutarchus, in lib. de defect. oracul. queritur ſuo tempore huius lapidis, quem Caryſtium vocat, venam deſiiſſe glomos lapideos proferre, è quibus fila nebantur, cùm tamē ex eo mantilia, plagulæ retiáque olim contexerentur, quæ vſu ſordidata dum in flammam conijciebantur, inde nitida ſplendidáque efferebantur, nedum comburerentur aut quicquam igni deperderēt. Apollonius itidē ex autoritate Taci in mirab. hiſt. è lapide Caryſtio mappas factitatas ſcribit, quæ igni immiſſæ, haud ſecus ac aliæ aqua lotæ, à ſordibus mundabantur. Addit verò, eundem illum lapidem augeſcere circa plenilunium, rurſúmque luna decreſcente minui.

CAP. CLVIII. καταχρισθεὶς λεῖος] Memphitem inter marmoris genera numerat Plin. lib. 36. cap. 7. quo loco: *Vocatur & Memphites,* inquit, *à loco, gemmantis naturæ. Huius vſus, conteri, & ijs quæ vrenda ſint aut ſecanda ex aceto illini. Obſtupeſcit ita corpus, nec ſentit cruciatum:* quibus verbis, ex aceto illinendum monet.

CAP. CLIX. διὰ τὸ εὑρίσκεσθαι] Dum rationem reddere nititur Dioſcorides, cur lapis iſte vtrouis modo nomines, à Luna denominationem ſit ſortitus, non ſatis perſpicuus ac mutilus fortaſſe videtur. Iccirco Geſnerus, in lib. de lapid. ita potiùs legendum putat, διὰ τὸ εὑρίσκεσθαι αὐτὴν νυκτὸς ἐν τῇ τῆς σελήνης μεσῆς παραυγάσει, hoc eſt, *quòd inueniatur noctu, dum plenæ Lunæ imaginem reddit:* aut etiā, διὰ τὸ εὑρίσκεσθαι αὐτὸν νυκτὸς στιλπνὸν ἐν τῇ τῆς σελήνης μεσῆς παραυγάσει, *quòd noctu effulgente Luna ſplendens reperiatur.* Attamen varijs de cauſis neutra lectio mihi ſatisfacit. Iſidorus Selenitem lapidē ex eo dictum putat, quòd interiorem eius candorem cum Luna creſcere atque deficere aiunt. De eodē ſic Plin. lib. 37. cap. 10. *Selenites ex candido tranſlucet, melleo fulgore, imaginem Lunæ continens, redditque eam in dies ſingulos creſcentis minuentíſque numero: naſcique putatur in Arabia,* &c. Ἀφροσέληνον vocat Galenus, 9. ſimpl. quaſi in quem Luna deſpumet. Idem porrò eſſe videtur qui eidem Gal. lib. 9. de anat. admin. διαφανὴς λίθος ex eo dictꝰ eſt, quòd perſpicuus eſſet, ac vitri

modo

modo tranſluceret. Ibi enim corpus, quod dextrum cerebri vētriculum à ſiniſtro diſterminat, ſcribit, οὕτω λεπτὸν, ὥσθ' ὅταν ἐν φωτὶ λαμπρῷ ποιῆται τις τὴν ἀνατομὴν, διαλάμπειν αὐτοῦ τὴν αὐγὴν ὁμοίως τοῖς διαφανέσι τούτοις λίθοις οὓς τέμνοντες εἰς λεπτὰ, ταῖς θυρίσιν ἐντιθέασιν, h.e. *adeò eſſe tenue, ut ſi in clara luce diſſectio adminiſtretur, ſplēdorem tranſmittat lapidū tranſlucidorum modo, qui in tenues lamellas ſecti feneſtris accommodantur.* Et certè quidem id genus lapidibus in tenues ſeu exiles cruſtas fiſſilibus Antiqui in feneſtris pro ſpecularibus vitri loco vtebantur, quibus aërem quidem excluderent, lumen verò tranſmitterent. Atque hoc ex argumento lapis ſpecularis Plinio dicitur: Paulo, corrupta voce, σπεκλάριον ſeu σπεκλάριον: Aëtio ſimpliciter διαφανὴς appellatur. Sunt & qui eūdem eſſe cum Phengite exiſtimauerint: quanuis vtrumque diſtinxit Plinius, lib.36. cap.23.

CAP. CLX. ἐοικὸς φλέγματι] Plinius, lib.37.c.8. ex Iaſpidum generibus omnes in vitio eſſe ſcribit cęruleas, aut cryſtallo ſimiles, aut myxis. Quo quidem loco ſimiles myxis dixiſſe videtur, quas Dioſc. ἐοικότας φλέγματι. Siquidem μύξα Græcis ſignificat craſſiorem pituitam mucúmve, qualis aut è naribus fluit; aut in cochleis ac teſtudinibus viſitur.

CAP. CLXI. κατόχιον ἐμβρύων] Plinius, lib.36. cap.21. poſteaquàm Aëtitem diſtinxit in marem & fœminam, eiúſque quatuor genera recenſuit, Africum, Arabicum, Cyprium & Taphiuſium: *Aëtitæ, inquit, omnes grauidis adalligati mulieribus, uel quadrupedibus in pelliculis ſacrificatorum animalium continent partus, non niſi cùm parturiunt remouendi: alioqui uuluæ excidunt. Sed niſi parturientibus auferantur, omnino non parient.* Attamen, lib.10.ca.3. *non niſi aquilæ nido direptis* lapidibus hiſce vim medicam tribuerat: quod ipſum rurſus, lib.30. cap.14. confirmare videtur, dum ſcribit in hunc modum: *Lapis Aëtites in aquilæ repertus nido, cuſtodit partus contra omnes abortuum inſidias.*

μεγάλως ἐπιληπτικοῖς] Aëtius, qui alioqui caput hoc ad verbum trāſcribit, pro, ἐπιληπτικοῖς, habet, τοῖς ἀρθριτικοῖς καὶ παραλυτικοῖς.

CAP. CLXII. ὁ δὲ σποδοειδὴς] Plin. lib.36.c.7. *Ophite* [marmor] *ſerpentium maculis ſimile, unde & nomen accepit.* Deindéque paulò pòſt: *Duo eius genera, molle, candidum, nigricans durum. Dicuntur ambo capitis dolores ſedare adalligati, & ſerpentium ictus. Quidam phreniticis ac lethargicis adalligari iubent candicantem. Contra ſerpētes autem à quibuſdam laudatur præcipuè ex his quem Tephrian appellant, à colore cineris.* Hæc iccircò ex Plinio trāſcripſi, vt illum etiam, æquè ac Dioſc. Ophitæ tria genera agnouiſſe quiuis intelligat. Quanuis enim duo tātùm priore loco conſtituerat Ophitæ genera, nihilominùs tandem & tertium ſubiecit. Siquidem τεφρίαν appellat à colore cineris, quem Autor σποδοειδῆ τὴν χρόαν hoc loco deſcribit.

CAP. CLXIII. τοῖς ἐν κύστει λίθοις] Sic Plin. lib. 3.c.19. *Spongiæ lapides tecolithos* (aut, vti legit Cornarius, *cyſteolithos*) *uocant, quoniam ueſicæ medentur: calculos rumpunt in uino poti.* At Gal. id tantummodò de renum calculis fatetur, ac mendacij etiam inſimulat eos qui ſpōgiarum lapidibus veſicæ calculos comminuendi vim tribuerunt: & tamen idem ipſe hanc eandem vim paulò pòſt ophitæ lapidi aſcribere non veretur.

CAP. CLXVI. εἰς σήπτας καὶ καυστικά] Goupyli codex alter habet: ὅπλα, minùs rectè, ἀντὶ τοῦ, σήπτας. Sed, ξηραντικὰ, potiùs legendum ſuſpicor. Aëtius certè quidem, 1. tetr. ſer.2. de Smyride ſic habet: ἀλλ' ἡ γε σμίρις (ſcribitur enim eo loci per ι, vti & apud Galenum) ἔχει τι δριμὺ, καὶ διὰ τοῦτο μίγνυται καυστικαῖς καὶ ξηραντικαῖς δυνάμεσι. hoc eſt, *At Smyris quippiam habet acre, proptereáque cauſticis & exiccandi ui præditis remedijs admiſcetur.*

CAP. CLXVII. ἐξικμάζει τὰ ὑδρωπώδη] Hoc curationis genus, quod per arenam perficitur, Paulus ψαμμισμὸν nominat, lib.3. cap.48. in curatione Hydropis. At Orib. collect. lib.10. ca.8. ἀμμοχωσίαν vocat, nec tantùm hydropi, ſed & pleriſque aliis morbis ex nimia humiditate profectis accommodat.

CAP. CLXVIII. ἀλωπεκίας τεχνῇ] *Naxiæ quidem cotis retrimentum,* inquit Paulus, *refrigeratoriū eſſe creditur, adeóque uirginum mammas & puerorum teſtes cohibere. Oleariæ uerò cotis* (ἐλαιακόνην nominat) *retrimentum, ceu deterſorium, alopeciis conferre.* His verbis quod in genere protulit Dioſc. ita diſtinguit Paulus, vt alias aquariæ, alias oleariæ cotis vires eſſe doceat.

CAP. CLXIX. λίθος γεώδης] Plinius, lib. 36. cap. 19. Geodis lapidis peculiariter meminit ex argumēto ſic appellati, *quòd terrā intra ſe ampleſtatur.* At deinceps cap.21. ipſum inter aëtitæ genera complecti videtur, qui tamen ex argumēto nominis diſtingui debuit.

CAP. CLXXII. κολλύριον καλοῦσιν] Quā Dioſc. κολλύριον nominari ſcribit, Plinius Syropicum appellat. Sic enim, lib.35. cap.16. *Samiæ, inquit, duæ ſunt, Syropicon & quæ Aſter appellatur.*

CAP. CLXXIII. ἀμβλυωπικὴν τοῖς αἰσθητηρίοις] Tertius hic caſus, τοῖς αἰσθητηρίοις, ἀμβλυωπικὴν, potiùs quàm, ἀμβλυντικὴν, legendum eſſe ſatis ſupérque indicat: id quod rectè animaduertit doctiſſ. Cornarius. Alioqui enim legeretur, ἀμβλυντικὴν τῶν αἰσθητηρίων, vti habetur, lib.7. cap.1. ἀμβλυντικὰ τῶν δριμυτήτων, & apud Athenæum, lib.2. ἀμβλυντικοὶ τῆς ὄψεως. Huc adde quòd Plinius de Samio lapide agens, lib.36. cap.21. *vertigines, inquit, ſedat, mentéſque commotas reſtituit.* &c. Quod ſi ita eſt, ſimul & ſemel organa ſenſuum hebetare vix credibile fuerit.

CAP. CLXXVI. ἡ μὲν ἐστι λευκὴ] Cimolia terra ſeu creta, à Cimolo vna è Cycladū inſulis ſic denominata, duplex cùm ſit, alba inquàm & ad purpuriſſum inclinās, albam eſſe exiſtimauerim, quam Hipp. ob vim abſtergendi qua pollet, σμηκτίδα γῆν appellat: ſiquidem & Erotianus & Galenus in Gloſſ. Hipp. σμηκτίδα ſeu σμηκτρίδα γῆν, τὴν Κιμωλίαν exponunt. Theophraſtus eandem fortè πλυντρίδα γῆν nominat, quippe qua fullones in detergendis, eluendis atque poliendis veſtibus, ceu ſmegmate, vterentur. Plin. lib.35. cap. 17. Inter Cretæ genera Cimoliam recenſet, cuius duo facit genera ad Medicos pertinentia, candidū, inquàm, & ad purpuriſſum inclinans. Laudat verò plurimùm Theſſalicā & Lyciam. Reliquarū vſum tantùm in veſtibus eſſe ſcribit, nempe Vmbricæ, eius quam ſaxum vocant, & Sardæ: & hanc quidem omniū Cimoliarum viliſſimam, illas pretioſiores eſſe aſſerit.

CAP. CLXXVII. ἐοικότως τῇ Ἐρετρ.] Eretriadem quæ cinerea eſt Dioſc. intelligit. Gal. eum-

que ſecutus Paulus terram Pnigitem, à Pnigeo vico Libyæ Mareotidis ſic dictam, atram eſſe aſſerunt.

Cap. clxxx. ἐμφερὴς Ἐρετριάδι] Meliam terram, à Melo inſula ſic dictam, Autor cineream Eretriada colore imitari ſcribit. Plin. contrà, libri 35. cap. 6. *Melinum* (ſic enim Meliam terram is appellat) *candidum eſſe voluit, attamen eundem in Medicina uſum habere, quem Eretria creta*. Autor verò, vim aluminoſam ei dem tribuit.

καὶ ταύτης δὲ κοινῶς] καὶ illud, ceu perperàm traſpoſitum, ita ſuo loco reſtituendum: ταύτης δὲ καὶ κοινῶς ἁπάσης γῆς, &c. Eſt enim in terræ cuiuſuis apud Medicos receptæ electione illud communiter obſeruãdũ, vt recens ſit, mollis, friabilis, liquoris cõtactu dilui facilis ac minimè lapidoſa.

Cap. clxxxi. οὐδὲ βραδέως τηκομένη] Poſtquam Plinius, lib. 35. ca. 16. *Ampelitidis experimentum* eſſe monuit, *ſi ceræ modo accepto oleo liqueſcat*, alterum illicò ſubdit, nempe *ſi nigricans colos maneat toſtæ*.

τὰς τῶν ἀμπέλων χρίσεις] Hinc etiam, teſtibus Galeno & Aëtio, nomen obtinuit. Siquidem hæc terra non iccircò Ampelitis dicta eſt, quòd ſerendis vitib. apta ſit, ſed quia σκνίπας, hoc eſt, *vermiculos gemmantium vitium oculis infeſtos* enecet, nẽpe ſi ipſorum oculorum radici, vti voluit Gal. aut potiùs, quemadmodum Aëtius, ipſarum vitium radicibus illinatur. Sed & pharmacitis alio nomine dicta eſt ex eorundem ſententia, quòd terris aliis efficaciorem vim medicamentoſam obtineat. Galenus eam & multùm à terris aliis differre & propè ad lapidis eſſentiam ſcribit accedere. Cæterùm ex eo quòd Ampelitidem & Plinius loco citato facit bitumini ſimillimam, Poſidonius bituminoſam appellat: nõnulli carbonem eſſe foſſilem exiſtimauêre, id quod variis de cauſis mihi vix perſuaſerim.

Cap. clxxxii. στυπτικὴν, δριμεῖαν] Iuxta vetuſtorum codicum & ipſius Pauli lectionem, ἀντὶ τοῦ, στυπτικὴν, quæ vox habebatur in vulgatis exemplaribus, reſtituimus, δριμεῖαν, maximè cum apud Autores reliquos, qui Fuliginis huiuſmodi meminêre, nulla fieret aſtrictionis mentio, ſed tantummodò facultatis ſepticæ, vrentis ac diſcuſſoriæ.

καὶ κατάγματα] Apud Æginetam, lib. 7. capite de Fuligine, quam ἀσβόλην etiam nominat, legitur, τὰ καύματα, quo loco Oroſcius, τὰ τραύματα, reponẽdum arbitratur. Sic verò Paulus à Dioſc. verbis alioqui nihil euarians: ἁπαλοῖ δὲ καὶ τὰ καύματα σὺν κηρωτῇ ῥοδίνῃ.

Cap. clxxxiii. πρὸς τὴν οὐγκ. α.] τὴν λίτραν, legitur in Pariſ. cod. Sed veriſimilior omnino eſt vetuſti codicis lectio, πρὸς οὐγκίαν α. quam etiam retinuit exemplar Aldinum. Alioqui non foret iuſta fuliginis, quæ totius medicamẽti baſis eſt, ad ipſum gummi proportio.

IN LIBRVM ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΩΝ.

περὶ δηλητηρίων φαρμ.] Si Cornarij, Guillandini & plerorumque doctorum virorum teſtimoniis fides habetur, Dioſcorides horum de venenis tã aſſumptis, quàm ictu morſuve inflictis tractatuũ Autor, non is eſt Anazarbæus qui priores libros quinque de re medica cõcinnauit, ſed alius eiuſdem nominis, ſiue is fuerit qui Galeni patrum ætate vixit, ſicut teſtatur ipſe Galenus, in Gloſſis Hipp. ſiue quis alius, qui quidem ſuis therapeuticis libris hos fortaſſe tractatus ſubiunxerit. Iccircò & nos à præcedentibus quinque de materia medica voluminibus duos hoſce poſteriores, ceu diuerſi argumenti, libros ſeiungimus, adeóque cum Cornario ceu ſuppoſititia expungenda cenſemus, quæ ad nexum horum librorum cum præcedentibus in ipſo ſtatim proœmio à nonnullis perperàm adiecta videntur. Sed &, niſi firmus fuiſſet exemplarium omnium quotquot occurrêre conſenſus, libenter, ipſius Cornarij exemplo, poſteriorem theriacum tractatum huic Alexipharmaco præpoſuiſſemus, tum quoniam præfatio proximè ſequentis libri ita fieri oportuiſſe palàm teſtatur, tum quia & Nicãder, Paulus & Aëtius eundẽ ſunt ſecuti ordinem, vt theriacis alexipharmaca poſtpoſuerint. Porrò cùm manca eſſet huiuſce libri inſcriptio, quaſi de venenorum aſſumptorum præcautione, non item de eorundem curatione in eo ageretur, iis verbis, καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς, nos, καὶ θεραπείας, meritò adiunximus.

τοῖς κατεργασμένοις] Ruellius & Marcellus, καθαιρουμένοις, ſeu potiùs, καθαρτικοῖς, legiſſe exiſtimantur. Lacuna legit in vetuſto codice, κακουργουμένοις φαρμάκοις. quæ quidem lectio mihi ſatis arridet: quoniam velle videtur Autor, veneficos, dũ ſuam fraudem celare ſtudent, venenis ſuis factitiis commemorata illa ſimplicia, ceu cognatam quodammodo venenis qualitatem ſortita, permiſcere: eóque conſilio dolum hunc adhibere, vt ſi qua in venenis inſignis qualitas deprehenditur, ea ſimplicibus illis potiùs quàm venenis ipſis imputetur. At Cornarius vulgatam lectionem retinet, & κατεργασμένα φάρμακα interpretatur, *ignaua, inualida, quæque validam vim nullam obtineant*: ſed huius generis haudquaquam eſſe recenſita medicamenta nemo non videt.

τὰ κατηρτεσμένα] Siue, κατηρτεισμένα, legas, ſiue cum Cornario, κατηρτυμένα, parum intereſt. κατηρτυμένα certè quidem, hoc eſt, *condita*, legitur apud Paulum, qui totidem verbis iſthæc omnia videtur tranſcripſiſſe, lib. 5. cap. 27.

ἀπεπλόβατοι γίνονται] Sic legit Manardus, ſenſu penè nullo. Cornarius, ἀπρεπλόβατοι, reſtituit. Ego cũ Paulo, qui cap. modò citato locum hunc illuſtrat, ἀκατάληπτοι, legi malim: quanuis eo ipſo loco Andernacus, ἀκατάληπτοι, legendũ exiſtimauerit. Siquidem aliud nil voluêre tum Dioſcorides, tum & ipſe Paulus, quàm, ſi quis aquæ quod ſatis eſt præſumpſerit, expleta inde nimia appetentia facilè deprehenſurum ſingulorum quæ deinceps in cibo potionéve aſſumpturus eſt qualitates intenſas, adeóque ipſas vitaturum.

ἤπερ δὲ τις] Lego, ἤπερ δέ τις ἐστὶν αἰσθητικωτέρα. δεῖ γὰρ τῷ, &c. Sic Paulus: ἤπερ δέ τις ἐστὶ προφυλακτικὴ δυνατωτέρα. δεῖ γὰρ τοῖς &c.

ἢ πηγάνου φύλλα] fortaſſis etiam addi debuit rutæ foliorum & iuglandium numerus, quandoquidem caricarum numerus aſcribitur, adeóq;

ſic legendum, ἢ πηγάνου φύλλα κʹ· καὶ καρύων δυοῖν βασιλικῶν τὸ ἐντὸς, καὶ ἁλῶν χόνδρον, &c. *In ſanctuariis* (inquit Plin. lib. 23. cap. 8.) *Mithridatis maximi Regis deuicti Cn. Pompeius inuenit in peculiari commentario ipſius manu compoſitionem antidoti è duabus nucibus ſiccis, item ficis totidem & rutæ foliis uiginti ſimul tritis, addito ſalis grano, & qui hoc ieiunus ſumat, nullum uenenum nociturum illo die*, &c. Hanc eandem Galen. Apollonio Muri acceptam refert, lib. 2. de antid. cap. 43. ac eius rurſum mentionem facit, lib. 2. de alim. fac. cap. 28. & lib. de cibis boni & mali ſucci, cap. 14. Aëtius ipſiſſimam compoſitionem ex Stratone deſcribit, Tetr. iiij. ſerm. 1. cap. 46. Sed eam præclarè verſibus his expreſſit. Q. Serenus Sammonicus, cap. de venenis prohibendis:

Antidotus uerò multis Mithridatica fertur
Conſociata modis: ſed Magnus ſcrinia Regis
Cum raperet uictor, uilem deprendit in illis
Syntheſin, & uulgata ſatis medicamina riſit:
Bis denas rutæ frondes, ſalis & breue granum,
Iuglandéſque duas, totidem cum corpore ficus:
Hæc oriente die paruo conſperſa Lyæo
Sumebat, metuens dederat quæ pocula matri.

τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν] Addit Paulus, καθ' ἡμέραν ὅσον Αἰγυπτίου κυάμου μέγεθος, hoc eſt, antidota quę deinde commemorãtur tutò admodũ præſeruare, *ſi cum uino quotidie fabæ Ægyptiæ inſtar aſſumantur*.

ἐν ὑπαίθροις] Dum ſubdialia loca deſignat Autor, ne ſub arboribus quidem fercula coqui ſtruíve voluit: quoniam interdum ex pinu piceáve, aliíſque id genus arboribus, haud ſecus ac è contabulationibus, inſecta mortifera delabuntur, vti admonet Paulus, cap. de venenis.

τὸν οἶνον ἀγγείοις] Non vinaria tantùm vaſa, ſed & ea è quibus aqua hauritur, aut quibus opſonia incoquũtur, iccircò diligenter operculari oportere probè monet Paulus, loco modò citato.

ἐναντιωθήσεται τῇ κενώσει] Cum Lacuna & Marcello legendum eſſe, τῇ ἑλκώσει τῶν σωμάτων, patet ex iis quæ ſequuntur. Cur enim iſta impediant, quominùs corpora vlcerentur, ratio ſtatim ſubiicitur. Attamen apud Paulum legitur, τῇ κακίᾳ τῶν φαρμάκων ἐναντιωθήσεται, hoc eſt, *malignitati uenenorum obſiſtent*: quam quidem lectionem Cornarius prætulit.

δριμυτήτων καθεστῶτα] Poſt, καθεστῶτα ſeu καθεστηκότα, addit Paulus, καὶ μάλιστα τ' οὔλαιον: id quod etiã interſerendum cenſui, quò arctior eſſet nexus cum iis quæ ſequuntur.

μηκώνειον] Apud Paulum pro, μηκώνειον, perperàm, κώνειον, hoc eſt, *cicuta*, legitur. Cicuta ſiquidẽ graui quidem eſt prædita odore, at amarore, quod ſciam, nullo. Papaueris verò ſuccum inſignem habere amaritudinem ac ſimul etiam odorẽ qui latè diffunditur, & Dioſcorides & Paulus ipſe alibi apertè teſtati ſunt.

ὡς διὰ τοῦτο ἢ δι'] Iſta ſic reſtituo: ὡς διὰ τοῦτο μᾶλλον ἢ δι' ἕτερον ἐνίοις, &c. Alioqui vix vllus ſenſus conſtaret. Paulus ſic habet, ὥστε διὰ τούτων ἐπὶ τὰ ἑκάστῳ ἁρμόζοντα ἰέναι φάρμακα, hoc eſt, *ita ut hinc uia ſit facilis ad ſingulis uenenis accommodata remedia*: qui quidem ſenſus à præcedenti non multùm euariat.

[ἢ γλαύκιον] Iſthæc, ἢ γλαύκιον, cum Cornario redundare, adeóque omittenda, aut aliud quidpiã ſubſtituendum iudico: glaucium enim hic nullo modo eſſe vtile, illius vires omnibus notæ ſatis indicant.

τῶν φαρμάκων δυνάμεως] Hoc loco placet ſequẽtem periodum addere ex Paulo, qui cætera quoque hinc videtur tranſcripſiſſe: μετὰ δὲ ταῦτα γάλα δίδοται πίνειν. τὸ γὰρ αἱμαρὸν καὶ φαρμακῶδες ὑπὸ τούτου ῥαδίως ἀλλοιωθήσεται. id eſt, *Poſt hæc lac potui datur: huius enim ope quicquid noxium uenenatúmque eſt, facilè alterabitur ſeu immutabitur*. Sed & Dioſc. lib. 2. c. 77. lac recens tradidit efficax eſſe contra roſiones & inflammationes à medicamentis exitialibus factas, vti à cantharide, pityocampa, ſalamãdra, bupreſte, auripigmento, dorycnio aut ephemero, &c.

πρασίου χυλὸς] πράσου, legitur apud Paulum & Aëtiũ. Sed ſiue, πράσου, hoc eſt, *porri*, ſiue πρασίου, hoc eſt, *marrubij* ſuccum legas, parùm refert. Siquidem Dioſc. libro 3. cap. de marrubio, iis marrubium dari teſtatur, qui venena hauſerint, aut à ſerpentibus demorſi fuerint. Idem ipſe, lib. 2. cap. de porro, ſuccum porri ex melle potum aut illitum tradiderat contra virulentarum beſtiarũ morſus auxilio eſſe.

ἢ ὁ ὀπὸς αὐτοῦ] Adde ex ſequentibus, quod errore librariorum tranſpoſitum videtur, καὶ ἡ ῥίζα, ἣν καὶ μαγύδαριν ἐκάλεσαν. Silphij nanque ſeu laſerpitij radix ita nonnullis appellatur: quanquã non ignoro & aliam eſſe radicem Libycam itidẽ magydarin dictam, laſerpitij radici penè ſimilem & eiuſdem cum illa facultatis, vti præter Dioſcoridem, lib. 3. cap. 94. Theophraſtus & Plinius retulerunt.

καὶ σίσελι] Goupylus annotat in altero codice deeſſe, καὶ σίσελι: & hanc etiam ſcripturam Hermolaus, Marcellus & Cornarius minimè agnouerunt. Sed neque apud Paulum tale quicquam habetur. Fortaſſe verò ἀντὶ τοῦ, σίσελι, ex Aëtio, Tetr. 4. ſer. 1. cap. 48. σκόρδιον, legere non abs re fuerit. Nam & Scordium maximè, ſi quid aliud, venenorũ omni generi obſiſtere variis tum veterum teſtimoniis, tum etiam recentiorum experimentis conſtat.

ἀγαρικὸν τὸ μέλαν] Inter radices agaricum numerat Autor, quippe qui cum aliis non paucis Agaricum radicem eſſe falſò crediderit: at veriùs fungis annumerandum eſſe antea, in cap. 1. lib. 3. iam abundè monuimus.

ποῶν δὲ καὶ λαχάνων] Marcellus addit, δένδρων, atque ita legendum cenſet, δένδρων δὲ, ποῶν καὶ λαχάνων: taxus enim, cuius ſtatim fit mentio, verè arbor eſt, non item herba aut olus. Apud Paulũ habetur, ἑρνωδῶν δὲ καὶ λαχάνων. Ego verò apud vtrunque Authorem legendum potiùs coniicio, ἑρνωδῶν δὲ καὶ ποῶν, ſeu, ποῶν δὲ καὶ ἑρνωδῶν omiſſa voce λαχάνων. Nam præterquàm quòd in ποωδῶν genere τὰ λάχανα recenſentur, ad quid, quæſo, olera hoc loco inter venenata reponentur, quum λάχανα herbæ tantùm ſint eſculentæ, venenatas verò omnes cibis abdicandas eſſe nemo dubitet? Voce autem ἑρνωδῶν plantas quaſlibet, quę ramis quodammodò brachiatæ ſpectantur, comprehendimus, nempe arbores, frutices & ipſa quoque virgulta. Sunt porrò, fateor, Ariſtoteli de plantis, primariæ ac ſummæ plantarum ſpecies quatuor, δένδρα, θάμνοι, βοτάναι καὶ λάχανα, ſi modò locus mendo vacat. At rectiùs Theophraſtus, dum totidem ſpecies plantarum recenſet, tres quidẽ illas priores memorat, ſed ἀντὶ τῶν λαχάνων,

φρυγάνων meminit: *ſuffrutices* vertit Gaza, nos interdum *virgulta*, aliàs *cremia* interpretamur, à cremando ſic dicta, vti Græcis φρύγανα, quaſi ἄφλεκτα. herbarum autem nomine, quę illi πόας dicuntur, τὰ σπαρτὰ δὴ καὶ τὰ λάχανα comprehendit. Verumenimuerò quoniam nonnulla in plantarum genere reponuntur, quæ ad nullam harum ſpecierum referri rectè poſſunt, nos (quod obiter dictum velim) cum Coſtęo viro doctiſſ. de vniuer. ſtirp. nat. lib. I. cap. 10. illam plantarum diuiſionem mancam etiamnū eſſe ſuſpicamur, aut certè Theophraſto fuiſſe in animo, perfectarum ſolummodò plantarum ſpecies enumerare. Perfectas nomino, quæ primas & maximas habent plantarum partes, ſuperficiem inquàm & radicē, vti imperfectas, quæ harum alterutra carent, aut certè carere videntur. Hoc in genere numerantur, fungi, tubera, epithymum, caſſuta, viſcum & cætera id genus, quæ nemo vnquam arbores, frutices, virgulta aut herbas eſſe iudicauerit.

ἣν ἔνιοι θύμαλον] Vterq; Goupyli codex hūc locum ſic ſcriptum habet: σμίλαξ ἣν ἔνιοι μῆλον καλοῦσιν, atque ita etiam legit Hermolaus. Cornarius verò rectiùs: σμίλαξ ἣν ἔνιοι θύμαλον (alij θύμιον) ῥωμαῖοι δὲ τάξον καλοῦσιν. Sic Dioſc. taxum capite proprio nonnullis θύμαλον appellari prodidit. θύμιον verò dictam, tum hic ipſe de venenis Autor, tum etiam Paulus retulerunt.

σανδαράχας δύο] Dum ſandarachæ duplicis Autor mem[illegible]m natiuam tum etiam factitiam ex au[illegible]pigmento innuere videtur: quanuis fateor & alias eſſe ſandarachæ Græcorum natiuæ differentias, tum in colore, tum etiam in figura. Enimuerò quædam valdè rufa & cinnabaris colorem referens conſpicitur; alia minùs rufa & quaſi ſublutea. Rurſum alia globoſa eſt; qualis plerunque inuenitur, alia puluerulenta; cuius etiam Theophraſtus ac Vitruuius meminerunt.

CAP. I. διδόναι δὲ καὶ κρέα] Idem refert Paulus. At Nicander in Alexiph. σιάλοιο κάρη νέ καὶ ἀμνοῦ deſiderat, nempe *cerebella ſuis & agni* &c. nec abs re: ſiquidem cerebella etiam multò magis quàm carnes ipſæ, quātumuis probè coctæ, nauſeam excitant. Aetius, tetr. 4. ſer. I. ca. 49. eiuſmodi quidem carnes ad vomitum prouocandum laudat, ſed ea ipſa etiam porcellorum cerebella commendat.

γλυκέος ≺ α.] Ruellius cùm fortaſſe hanc paſſi menſuram, ceu parciorem, corruptam eſſe, vixque tot puluerum drachmas vna liquoris drachma dilui ac diſſolui poſſe animaduerteret, paſſi menſuræ in ſua verſione planè non meminit. At rectiùs Cornarius, qui quidem pro drachma, κοτύλην, hoc eſt, *heminam* reponit, adeóque legendum cenſet, μετὰ γλυκέος κο. α. Scribonius Largus remedij huiuſce ad Cantharidas mentionem faciens, ad Samiæ cretæ P. iiij. paſſi cyathos quatuor deſiderat: AEgineta Cimoliæ drachmas quatuor propinat cum melicrato: Dioſc. in lib. 2. ἀντ. Σαμίας ≺ α. μετὰ στραίου.

CAP. III. Θηβαϊκὰς βαλάνους] Remittēte ſeſe demùm acerbitate mali, iámque decedēte periculo, palmarum fructum exhibendum cenſet Dioſcorides Nicandri fidus Interpres, quando ſcilicet iam Bupreſtidis ſymptomata deſierint, & tumor ferè totus reſederit. Tùm ſiquidem ille nō leui aſtrictione interna viſcera roborat, exiccat humoris vitioſi reliquias, ac denique calore ſuo non exiguo noſtrum etiam non mediocriter adauget.

CAP. IIII. διανοίας ἐμποδισμός] Paulus pro, διανοίας, habet, λαλιᾶς, id eſt, *ſermonis*: quam quidē lectionem ſecutus eſt Marcellus. At noſtræ huic lectioni, præter Aëtium & Auicennam, ſuffragatur & ipſe Nicander, hiſce verbis: νοῦς γὰρ ἀπὸ φρένες ἀμβλυώοντι, *nam mens obtuſa vacillat.*

μετὰ νάρκης] Hæc ſymptomata, quantumuis frigida, Salamandræ hauſtum conſequuntur, liquatis à calore præter naturam, acri inquàm & adurente, (quem illa excitat) cerebri humoribus, vel in caput aliūde ſubuectis, ac per neruos ſparſis atque adeò illos obturantibus: non item, quia ſit Salamandra frigida vi prædita, vti voluêre nōnulli, ac inter cæteros Auicennas, qui curationem illi perinde atque opio adhibendam cenſuit.

σπαράγματα ἀπορρεῖν] Inter ſymptomata, quæ hauſtæ Salamandræ ſuperueniunt, Aëtius & Plinius totius corporis pilorum defluuium prætereà recenſent.

ῥητίνην πιτυίνην] Reſina pinea occulta potiùs quàm manifeſta qualitate cum Salamandræ veneno pugnat. Siquidem eſt illa non mediocriter calida: hoc verò ſupramodùm calidum atque etiam cauſticum, nedum ſit frigidum, vt placuiſſe videtur Alberto, & ipſi quoque Mathiolo. An potiùs exiſtimandum reſinam non quidem veneni, ſed ſymptomatum frigidorum quæ illud conſequuntur, nempe torporis, paralyſis & tremoris eſſe alexipharmacum?

σὺν ἀλεύρῳ κρίνων] Sic Aëtius: Sed Gorræus ἀντὶ τοῦ, κρίνῳ, id eſt, *lilio*, meritò reſtituit, κριμνῷ, hoc eſt, *farina craſſiore*, idq; ex Nicandro, cuius hæc ſunt verba:

καί ποτε κνίδην
ἑψαλέην κρίμνοισι παλυνάμενος ψαφαροῖσιν
ἐλαίῳ χαίνοιο, &c. quæ ſic Gorræus:
& ipſam
Vrticam tenui conſperſam polline, coctam
Ex oleo ediſſe, &c.

Quid quòd Dioſc. 2. ἀντιφ. contra Salamandram potam κνίδης φύλλα σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ἐλαίῳ, hoc eſt, *urticæ folia cum hordeacea farina & oleo* exhibet?

χερσαίας ὠά] Non tantùm teſtudinis vtriuſque tam marinæ quàm terreſtris oua, ſed & carnes ipſas Nicander commendat, coctas cum ſuum præpinguium carnibus ſeu viſceribus. Vox enim γυῖα, qua ille vtitur, modò *carnes*, modò *viſcera*, interdum etiam *artus* ipſos ſignificat. In EVporiſtis Dioſcorides galbanum & marinæ teſtudinis ſanguinē ſimul diligenter coquit & exhibet.

ἠρυγγίου ῥίζης] Ranis & eryngij radici Scammoniæ portiūculam addit Nicander, idque fortaſsis vt corpus vniuerſum à putridis humoribus fœliciùs expurgetur, itáque venenum paulatim expellatur.

CAP. V. κνησμοὶ καθ' ὅλον τὸ σῶμα] Scribonius Largus non quidem, σῶμα, ſed, στόμα, uidetur legiſſe. Sic enim ille, cap. 61. *Ephemerum*, inquit, *potum protinùs quidem os prurire facit, uelut ſcilla tactum, poſteà etiam adurit, quaſi pipere manducato.*

φέρεται αἱματῶδη] Ephemerum hauſtum non tantùm ſequitur cruentus alui fluxus, ſed & vo-

mitus, teſte Nicandro, per quos liquida vacuantur, aquæ in qua recens mactatæ carnes ablutæ fuerint ſimilia: quæ quidem ſummam hepatis imbecillitatē arguunt, ex ſententia Gal. lib. 5. de locis affect. Scribonius, loco modò citato, ſanguinem Ephemero poto vndecunque manare teſtatur: *Qui Ephemerum*, inquit, *biberint, primùm ſanguinem ab ore expuunt, deinde ex ſtomacho cruorem reijciunt, poſteà per ſellas etiam abundantiùs eundem deijciunt.*

δρυὸς τῶν φύλλων] Præcipuis ſymptomatis à Colchico illatis, nempe inteſtinorū læuitati ac torminibus, tum iſta, tum quæ ſequuntur propè omnia mederi fit uerisimile.

Cap. VI. στρύχνον μανικὸν] Vti in ſtirpium hiſtoria Dioſcorides Anazarbæus Dorycnium & Solanum manicum diſtinxit, & ceu plantas diuerſas diuerſis deſcripſit capitibus, ita & lib. περὶ δηλ. altero, vtriuſque veneni diuerſis capitibus propria & peculiaria tradit remedia: quæ tamen ferè omnia hoc loco vni Dorycnio accommodanrur. Atque vel hinc patet, Dioſcoridem horum librorum de venenis authorem, alium ab illo Anazarbæo extitiſſe, vti & antè monuimus.

γάλακτος ποιότης] Velle videtur Nicander, Dorycnion in ore ipſo non tantùm lactis ſaporem, ſed & colorem repræſentare, hiſce verbis:

ἀλλὰ γε δὴ φράζοιο Δορύκνιον, ᾧ τε γάλακτι
ὠπή τε βρωσίς τε περὶ στομάτεσσιν ἔϊκται.

quæ ſic vertit Gorræus:

Nunc age contemplare Dorycnion, aſpice primùm
Quàm color & guſtus niueo ſunt proxima lacti.

Annotat verò illius Interpres, Dorycnion, quod alio nomine μελιοσόφυλλον appellari refert, ſuccū reddere adeò tum colore, tum ſapore, tum & odore lacti ſimilem, vt vix ab ipſo lacte diſcerni poſſit.

γλώσσης ὑγρότης] Apud Paulum, in Aldino ſaltem codice, legitur, γλώσσης ξηρότης: quanuis contrà quotquot occurrerunt interpretes *humiditatem* verterunt. Sed ei tamen lectioni ſuffragari videtur Nicander, qui quidem de eo qui Dorycniō hauſerit, -οὐ μὴν ποθέει, inquit, ξηρὸν στόμα βρέξαι. Gorræus ita vertit: *-atque arentia negligit ora colluere.* Vtra tamen lectio potior ſit, in dubio relinquimus.

οἶνος χλιαρὸς] Apud Aëtium hoc remedium cum proximè ſequenti iungitur: ſiquidem Interpres rectè tranſtulit. Sic enim ille: *paſſum tepidum cum aniſo potum & amygdalis amaris tribus.*

Cap. VII. γλυκαίνει τὴν γλῶσσαν] Sic Aëtius: *Aconitum dum potatur, linguam edulcat cum quadam aſtrictione, deinde paulò poſt in lingua amaricat.* Scrib. verò Largus, cap. 56. *Aconiti guſtus eſt auſterus atque ſubamarus.* Apud eoſdem Autores, vti & apud Nicandrum, longè plura poti Aconiti ſymptomata reperias, quàm quæ hic commemorantur.

ὑγρότητας ὀφθαλμῶν] Nicander: αἰεὶ δ' ἐκ φαέων νοτίων ὑπολείβεται ἱδρώς: hoc eſt, vti vertit Gorræus: *Perpetuò ex oculis madidus delabitur humor.* id quod plerique ita interpretantur, quaſi hauſtum Aconitum lacrymas cieat. Aëtius, humores in oculis abundè prolicere, ſcribit. At Scribonius, hauſto Aconito ſudorem multum ac frigidum maximè circa oculos & frontem apparere voluit.

ἀειζώου] Sic & apud Dioſc. 2. περὶ δηλ. legitur, ad hauſtū Aconitum priuatim iuuare Sedi maioris flores cum vino. Attamen Paulus & Aëtius pro, ἀειζώου, habēt, ἀζώμου. Ita & Catacuz. exemplar: & rectè quidem. Aptiùs enim erucæ, quàm ſemperuiui temperamētum, reliquorū hîc commemoratorū ſimplicium temperamēto reſpondet: quæ quidem omnia eſſe calida & ſicca nemo non videt, ex quo etiam (ſed nimis leuiter) infert Gorrēus, Aconitum frigidum eſſe atque humidum: cùm tamen id è putrefacientium eſſe genere fateatur, quę quidem omnia Galenus calida ſimul & humida eſſe, 5. ſimpl. apertiſſimè docuit.

σὺν μέλιτι ἢ καὶ] Paulus, σὺν οἴνῳ. Sunt qui legāt, σὺν μέλιτι ἢ γάλακτι μετὰ καστορίου, &c. quo quidem modo legit Marcellus. Nicāder opobalſamum lacte vel aqua diluit. In Dioſc. ἀντιδότοις, pro aconiti antidoto habetur inter cætera ὀποβάλσαμον μετὰ γάλακτος, *opobalſamum cum lacte*: rurſúmque eodem cap. ὀποβάλσαμον σὺν γάλακτι γυναικείῳ ἢ ὕδατι. id eſt, *opobalſamum cum lacte muliebri aut aqua*: idque citra aliorum ſimplicium additionem. Et certè quidem ab hoc remedio diſtinguendum eſt id quod proximè ſequitur, ex caſtoreo pipere & ruta: ſiue iſta ſingula ſeorſim, ſiue ſimul omnia vſurpentur ex vino. Icçircò legendum hîc coniicio: σὺν μέλιτι ἢ γάλακτι· καὶ καστορίου καὶ πεπέρεως καὶ πηγάνου ἴσῃ ὁλκῇ σὺν οἴνῳ.

ἐν οἴνῳ σβεσθέντα] Dioſc. 2. περὶ δηλ. ferri quidem recrementum oxymelite reſtinguit: [illegible] verò, aurum & argentum, melle. Scribonius in aceto melli mixto ferri ſtercus vſtum priùs inferueſcere ſæpiùs, & ita dari voluit.

καὶ ὄρνιθι καθεψηθεῖσα] Iſta ſic ſonant, quaſi voluerit Autor, lixiuiam cum vino & gallina decoqui. Paulus & Aëtius, rectiùs: κονίαν σὺν οἴνῳ, καὶ ὄρνιθος καθέφθου, ἢ κρεῶν λιπαρῶν ζωμὸς λαμβανόμενος σὺν οἴνῳ. Dioſcoridi quoque, 2. περὶ δηλ. inter alia Aconiti alexipharmaca recenſentur, ὄρνιθος καθεψημένης συγχωσθείσης ζωμός, κρέως λιπαροῦ ὁμοίως. Scribonius iure gallinæ pinguis vel bubulæ adiuuari ſcribit qui Aconitum ſumpſerunt. Icçircò & nos hoc loco legendum cenſemus, καὶ ὄρνιθος καθεψηθείσης ἢ κρεῶν λιπαρῶν βοείων ζωμὸς λαμβανόμενος σὺν οἴνῳ.

ἢ ἐν μὲν Ἡρακλείᾳ] Iſta nos ſuo loco reſtituimus, quæ librariorum errore in proximum caput perperàm tranſlata fuerant. Porrò & Dioſc. lib. 3. de Chamæpity agens, qua perinde atque antidoto contra Aconitum Heraclios vti ſolitos ſcribit, has ipſas ei tribuit appellationes. Χαμαίπιτυς, inquit, ἣν οἱ ἐν Πόντῳ ὁλόκυρον καλοῦσι, Ἀθηναῖοι ἰωνιάν, ἐν δὲ Εὐβοίᾳ σιδηρῖτιν. Eaſdem habet & Paulus, lib. 5. cap. 45. ſed pro ὁλόκυρον, legit, ὁλόκληρον.

Cap. IX. μετὰ τὸ ξηρανθῆναι] Paulus rectiùs, ξεραθῆναι, quam etiam lectionē ſequitur Cornarius: ξεράσαι enim, idem quod κενῶσαι, ſignificat. Sic inferiùs, cap. de pharico, μετὰ τὸ ξεράσαι αὐτούς.

ἔλαιον σὺν ἀψινθίῳ] Iuxta aliorum etiam Interpretum ſententiam αὐτὸ τὸ ἔλαιον, ex Paulo, Aëtio, itémque Dioſc. ipſo, περὶ δηλ. οἶνος ἄκρατος reſtituimus.

Cap. XI. διδόντες μεταξὺ διαστήματα] Annotat Goupylus hæc verba ita legi in antiquo codice: διδόντες μεταξὺ διαστήματα, ἐν οἷς δίδομεν πίνειν γάλα βόειον, &c. At rectiùs legas cum Paulo, μεταξὺ διαστήματα. Sic enim ille: διδόντες μεταξὺ διαστήματα, ἐν οἷς δίδοται γάλα βόειον ἢ ὄνειον &c.

καὶ καστορίου] Pauli lectionem prætuli, καὶ καστόριον καὶ πήγανον καὶ ἡδύοσμον σὺν οἴνῳ, ita vt iſta remedia à præcedētibus ſeiūgātur. Cęterùm apud Aëtium vti plura ſymptomata hauſtæ Cicutæ reperias, quàm hîc à Dioſcoride recenſeantur, ita & plura remedia, quæ inde repetere vnicuiq; licet.

ἢ καρδαμώμου] Addunt nonnulli, ἢ ἀμώμου οὐγ. α. pro quo legendum, ἢ ἀμώμου ∠. α. ſicuti legitur apud Aëtium, qui tamen cardamomum prætermittit. Dioſcorides in Εὐπορ. poſt factam mentionem cardamomi, addit, κινναμώμου ∠ α. σὺν οἴνῳ. Paulò pòſt, αὐτὸ τί, ἢ πηγάνου, lego, ἢ πίσσῃ.

σὺν ἐλαίῳ ἢ γλυκεῖ.] Sic Dioſcorides, in EVporiſtis. Paulus verò legit, σίλφιον ἢ ὀπὸν αὐτοῦ, σὺν οἴνῳ ἢ γλυκεῖ. quomodo legit Corn. Aëtius σὺν οἴνῳ γλυκεῖ. Cornel. Celſus laſer dat ex vino. At Nicāder, cum vino aut oleo ſilphij liquorem videtur exhibere, niſi fortè, quod voluit eius Græcus Interpres, ſilphij quidem liquorē cum vino, ipſam verò radicem tritam cum oleo exhibet. Sic verò ille: τό, τε νέκταρ ὀπῷ ἐμπισυκῆ χεῖας. Gorręus: *Et uinū ſucco* [miſcebis] *quem Cyrenaïca mittit*. Ac rurſum paulò pòſt. σίλφια δ' ἐν θρυφθέντα μετ' ἀργήεντος ἐλαίου, *-Et cum claro calidum tere laſer oliuo.*

CAP. XIIII. οὐκ ἀφήμερος] Cur infauſti nominis ſit hoc Adagium, rationem ſubdit Aëtius: *Eſt enim*, inquit, *eiuſmodi σπασμώδης acceſſio grauis omnino, quippe quæ falſo riſus prætextu præſentem & inſperatam m[illegible]tem inuehit.*

CA[illegible]. παρακοπὴν τοῖς μεθύουσιν] Aëtius aliquantò fuſiùs ſymptomata Hyoſcyamo ſumpto ſuperuenientia proſequitur, vti & Auicennas. At Nicander ne vnius quidem meminit.

μελικράτῳ πολλῷ] Celſus, lib. 5. non mulſæ, ſed mulſi meminit. *Si*, inquit ille, *Hyoſcyamum aliquis ebibit, feruens mulſum bibendum eſt*, &c.

καὶ γλυκεῖ σὺν ὕδατι] Iſtud, σὺν ὕδατι, non habetur apud Paulum, neque id agnoſcunt Marcellus & Cornarius: ac nos quoque redundare iudicauimus.

κνίδης σπέρμα] Hîc vrticæ ſemen æquè ac nitrum videtur ex aqua exhiberi: at apud Dioſc. in EVpor. ex vino: ſic enim ille, κνίδης σπέρμα σὺν οἴνῳ, ἢ τὰ φύλλα, *urticæ ſemen cum uino aut folia.*

ὥσπερ οἱ τὸν οἶνον] Legimus cum AEgineta, ἵνα ὥσπερ οἱ τὸν οἶνον πίνοντες ἐκπέψωσι.

CAP. XVI. καταφορᾶς τε] Longè plura epotæ Mandragoræ radicis, ac pomi etiam ipſius, ſymptomata ſimul & remedia legas apud Aëtium.

ἀπαρτωμένου] Teſte Lacuna, legitur in vetuſto exemplari, καὶ ἀφορβὴν. quam lectionem, ceu vſui accommodatiorem, cum Cornario ſecuti ſumus. Neutrius meminit Paulus. Aëtius verò odoraminis loco recenſet pulegium cum ruta & caſtorio ex aceto.

CAP. XVII. τὸ σώματος ἐκλύοντας] Opij aſſumpti longè plura tum ſigna tum ſymptomata ex Nicandro & Aëtio repetere licebit.

σὺν κονίᾳ] Addunt nonnulli, ἢ γλυκεῖ. Dioſc. in EVpor. καὶ γλυκεῖ. Sed neque Paulus neq; Aëtius tale quid habent.

CAP. XIX. καλούμενον φαρικὸν] Quid eſſet Pharicum minimè expreſſit Dioſcorides, vti neque Paulus, nec Aëtius. *Pharicum* certè quidem (ait Scribonius) *dicitur ex compluribus componi, guſtúmque habere nardi*: Inter ſimplicia tamē ipſum Autor cap. 1. recenſuit. Quòd ad etymon ſpectat. Nicandri Scholiaſtes Praxagoram citat, qui à Pharico quodam venefico Cretenſi, ceu inuentore, ſic vocatum ſcribit: iuxta alios verò, vel à Pharide Laconum, vel à Pheris Theſſaliæ, vel à Pharis Arcadiæ oppido, vbi fortaſſe veneni genus id primùm repertum fuerit, ita dictum aſſerit. Athenæus, 3. δειπνοσ. nō quidem φαρικὸν, ſed φαρικὸν nominat, ibidémque innuit, mala cotonea eiuſce veneni vires infringere: id quod experientia compertum tradit.

νάρδῳ ἀγρίᾳ] Marcellus delet, ἀγρίᾳ: & certè quidem Nicander & Scribonius Largus non nardo ſylueſtri, ſed nardo ſimpliciter aſſimilant. Nardum autem ſylueſtre & aſarum pro eodem accipi Dioſcorides admonuit, 1. de mat. med. ca. de aſaro. Scribonius verò nardum ſylueſtre idem cum Celtico eſſe innuit.

Κελτικῇ, ἣν ἔνιοι σπεῖραν] Apud Paulum, ἰσάδα, nō minùs falſò, quàm hîc, σπεῖραν, legitur. Sic enim ille: νάρδῳ Κιλικίᾳ, ἣν ἔνιοι ἰσάδα, &c. Sed vtrobique ἀλιούγκαν reponēdū videtur. Nā & Nardū Celticā ἀλιούγκαν appellari teſtatus eſt antè Dioſc. lib. 1. de mat. med. Itémq; Scribonius Largus Pharici remedia commemorans, cap. 195. *Adiuuantur*, inquit, *læſi ab eo ſaliunca, id eſt, nardo ſylueſtri, quā plurima ex uino ſæpiùs data*. Nicander in Alexiph. & Dioſc. in Εὐπορίστοις, nardi non quidem Celticæ, ſed Ciliciæ radicem ad Pharicum probant: ideóque & hoc loco Marcellus pro, νάρδῳ Κελτικῇ, νάρδῳ Κιλικίᾳ, reſtituēdum ſuſpicatur. quo modo & apud Paulum legi iam antè monuimus.

σμύρνης β. ὀβολ.] Pro eo quod habet hoc loco Dioſcorides, myrrhæ obolos duos, apud Nicandrum legitur, σμυρνεῖον ἀτρεβὲς, hoc eſt, *ſmyrnium probè tritum*: niſi fortè σμυρνεῖον, non pro ſmyrnio planta, ſed pro myrrha ipſa accipi debet.

CAP. XX. Τὸ δὲ τοξικὸν] Quale fuerit olim Toxicum, non eſt facile conijcere. Eſſe tamen plātæ genus Autor iam antè in procemio innuere viſus eſt: ac ipſe quoque Galenus, lib. 2. de Antidot. ex Aſclepiadis ſententia, inter venena ſimplicia ipſum annumerat. Non eſſe tamē cicutam certum eſt: ſed neque Napellum eſſe contendit Mathiolus, at potiùs Tuſom Auicennæ. Qualecunque verò id ſit, conſtat fuiſſe certi quoddam generis venenum, quod à quotidiano frequentioréque apud Barbaros in tingendis ſagittis vſu Antiquitas ſic appellauerit. Nicandri Scholiaſtes iccircò & alio nomine Σκυθικὸν appellari ſcribit, & τοξικὸν ex eo dictum annotat, quòd ſagittæ inſtar, id eſt, *celeriter*, in cibo ſumptum potúmve interimat. Scribonius tamen τοξικοῦ nominis & aliam videtur afferre rationem, nempe quòd *Toxicum potum dolorē cieat omnium intraneorum, ueluti τόξῳ*, id eſt, *telo, traiectorum*. Sed quod Plinius Toxicum à taxo arbore venenata dictum exiſtimauit, longè abſurdius eſſe videtur.

αἵματι τράγου] Dioſc. in Εὐπορ. prȩter ſanguinem hirci aut capræ, ſanguinis etiam meminit hœdi, anatis & canis, ſeu fortè anſeris, χηνὸς, inquàm, nō, κυνὸς: quāquam & Dioſc. lib. 2. de mat. med. nō anſerinum modò ſanguinem, ſed & caninum contra toxicum epotum commendauerit.

δρυὸς τε φλοιὸς] Dioſc. in Εὐπορ. non quidem corticem ilicis aut fagi, ſed earundem arborum folia in hunc vſum deſiderat.

CAP. XXI. Ἰξίας δὲ ὁ] Aëtius poſt Ixiam de

vtroque Chamæleone tam albo quàm nigro agit, quibus alias quàm Ixiæ notas, alia itidem remedia aſſignat. Paulus & Ixiæ & Chamęleonis tantummodò nigri mentionem facit. Hic verò noſter Autor in venenorum quidem cēſu & Ixiæ & Chamęleonis ſeparatim meminit: at deinceps Chamæleonem vtrunque, ceu fortaſſe ſub Ixia comprehenſum, prætermiſit, haud ſecus ac Nicander: qui de Ixia ſolùm, de neutro verò Chamæleone nominatim egit. Vtrunque certè quidem Chamæleontem Dioſcorides Anazarb. lib. 3. de mat. med. Ixiam appellari prodidit: at in Εὐπορ. Ixiam conceptis verbis Chamæleonem nigrum interpretatur, eiúſque ſolius mentionem facit. Scribonius citra diſtinctionem, *Ixia*, inquit, *quam quidam Chamæleonta uocant*, &c. Hæc tanta opinionum varietas in cauſa eſt, vt, quod plantæ genus ſit ἰξίας ſeu οὐλόφονον, vix affirmare auſim: quod & antè in libri 3. caput 10. admonuimus.

ἢ ὀξυμέλιτι] Vetus codex itémque AEgineta addunt, ἢ ὄξει, *aut aceto*, quam lectionem recipit Cornarius. Nicāder νεοτεῖπλῳ ὑπὸ γλεύκει, hoc eſt, *cum muſto ſeu uino nouo.*

πηγάνου ἀγρίου σπέρμα] Nicander ipſa rutæ germina commendat, vti & polij florem.

ἢ τερεβινθίνη ῥητίνη] Nicander reſinæ meminit, non modò terebinthinæ, ſed & pineæ ac piceæ.

ἢ νάρδου] Aldinus codex hoc loco valde deprauatus eſt. Notato certè quidem puncto poſt προειρημένων, habet, ἐλατίνη ῥητίνη σὺν οἴνῳ, hoc eſt, *reſina abiegna cū uino*. &c. Aëtius, ἢ ῥητίνης τερμινθίνης ἢ νάρδου ἢ κασσίας, &c. Cornarius verò legit, ἢ ῥητίνης τερμινθίνης ἢ νάρδου, ἢ κασσίου, &c. Quam lectionem cæteris ego prætulerim, ex mea verſione videre facile fuerit.

ἀψινθίου χυλοῦ] Addunt alij, ἢ θαψίας, quam lectionem ſecutus eſt Ruellius: qui tamen etiam ſucci abſinthij meminit. Paulus poſt, ἀψινθίου χυλοῦ, θαψίας χυλοῦ reponit, móxque ſubdit, τὸ ὄξος θερμὸν πινόμενον, quaſi acetum etiam calidum per ſe potum proſit. Marcellus & Cornarius illā Pauli lectionem ſequūtur: ſed hoc drachmarum duarum pondus ceu nimium ſuſpectum habent, & meritò quidem: maximè cùm thapſia vſu nimio inter venena cenſeatur, & Dioſcorides, lib. 4. mat. med. diſertè ſcripſerit, thapſiæ obolos tātummodò quatuor dari, ſucci obolos tres, & liquoris obolum vnum. Quid quòd & idem chamelææ pondus modum omnem ſuperat? quandoquidem, Serapione teſte, chamelææ drachma vnica interimit. Quare tum hîc tum illic oboli pro drachmis reponendi videntur.

CAP. XXII. ἢ Περσικῶν τὰ ὀστᾶ] Iſta quæ ſequūtur, ceu planè corrupta, ſic reſtituenda ex Paulo: ἢ Περσικῶν τὰ ὀστᾶ σὺν κελθῶν ἀφεψήματι, ἢ λιβανωτὸν, ἢ κοκκυμήλων κόμμι, ἢ πτελέας τὸ &c. Hos verò Perſicorū nucleos Nicander tritos ex oleo deſiderat: ſic enim ille: σκληρὰ ἀπὸ Περσείης κάρυα καταλειφθέντα μετ' ἀρχόμενος ἐλαίῳ. Sic & Dioſc. in EVpo. quo loco habet, Περσέων ὀστᾶ σὺν ἐλαίῳ. At Scribonius Largus, c. 51. *Proſunt*, inquit, *& nucleorum Perſicorum interiora ex uino trita atque pota quamplurima.* Cæterùm Aſclepiades apud Gal. 2. de Antid. pro his Perſicorum nucleis nuces regias exhibet, quas contra venena quoq; pollere nemo dubitat, quáſq; Dioſc. lib. 1. etiam Perſicas appellari teſtatus eſt.

ἢ τὸ ἐν τοῖς φύλλοις] Legendum hauddubiè, ἢ τὸ ἐν ταῖς φύσαις τῆς πτελέας ὑγρὸν, non, τὸ ἐν τοῖς φύλλοις. Paulus habet, τὸ πτελέας ἐν τοῖς θυλακίοις ὑγρόν. Sed & huiuſce humoris intra vlmi folliculos contenti mentionem faciens Dioſcorides, lib. 1. cap. de vlmo, τὸ ἐν ταῖς φύσαις εὑρισκόμενον ὑγρὸν nominat, φύσας appellans, quæ ille, θυλάκια.

CAP. XXIII. ἀλεκτορίδων ὠά] Sic Paulus: ὠφελεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ ἀλεκτορίδων ὠὰ ἀφεψόμενα καὶ ἐν ὀξυκράτῳ πινόμενα. At Cornarius ἀντὶ τοῦ ὠά, ἀφόδευμα, aut certè quid ſimile reponit: & rectè quidem, ſiquid ego rectè iudico. Nam & Dioſc. anteà, lib. 4. ca. 83. aduerſus Fungos inutiles ὀρνίθειον κόπρον μετ' ὄξους, itémque in EVpor. ἀλεκτορίδων ἄφοδον σὺν ὀξυκράτῳ commendat. πάτον στρουθοῖο κατοικάδος, pro eodem dixit Nicander. Aëtius quoque certiſſimo Philagrij experimèto aduerſum Fungos cōprobatum ſcribit gallinaceum ſtercus albū, tritū ex poſca aut aceto mulſo. Sed & ipſe Paulus, lib. 7. cap. de ſtercore, idem gallinaceum ſtercus ad Fungos præſtanti remedio valere tradidit: dum ſcilicet ex oxymelite, aceto mulſóve vomitione Fungos educit.

μετὰ ἀριστολοχ.] Ariſtolochię drachmam vnam ſimpliciter ac per ſe vſurpat Dioſcorides, in EVpor. & quod proximè ſequitur abſinthium, non quidem cum vino, ſed cum aceto, exhibet, tū eo loco, tū etiam 3. de mat. med. ita vt fortaſſe poſt illud, πινόμενα, hîc etiam legendum ſit, ἀριστολοχίας ἢ ἀψινθίου ὁλκὴ α. σὺν ὄξει.

καὶ μέλιτι ἑψ.] Lego cum Lacuna, ἢ μέλιτι, quo modo etiā habetur apud Dioſc. in EVpor. itémque apud Paulum. Sic enim vterque, καὶ μέλι τι ἐκλειχόμενον καὶ πινόμενον. Quin & Iſaacus inter Arabes mel ſimpliciter commendat in hunc eundem vſum.

μελισσόφυλλόν τι σὺν οἴνῳ] Reſtituo ex Paulo & Aëtio, σὺν νίτρῳ, maximè cùm Dioſc. tum in EVpor. tum etiam 3. de mat. med. meliſſophyllon cum nitro contra Fungos bibi ſcripſiſſe conſtet. Huc accedit & illud, quòd Galenus, 9. ſimpl. nitrum aduerſus Fungorum ſtrangulationes eximiè commendat. Quod verò ſequitur ex panace remedium, Dioſc. in EVpor. ad panaces Aſclepium nominatim reſtringit.

τρὺξ τι οἴνου] Dioſc. in EVpor. fæcem vini non vſtam modò, ſed & crudam commēdat ex aqua.

χάλκανθος] Catacuz. exemplar habet, χαλκοῦ ἄνθος, itidémque Paulus & Dioſc. lib. Εὐπορ. Nicāder χαλκοῖο πάλαι μεμογηότος ἄνθην deſiderat. Quin & Scrib. Largus cap. 166. inter Fungorum remedia pro atramento ſūtorio æris florem reponit. Neque dubito quin flos æris aliquo modo iuuare poſſit, quum, teſte Dioſc. quaternûm obolorum pondere craſſos humores extrahat, quales ſcilicet Fungorum vſus gignere conſueuit. Attamen quoniam 5. de mat. med. lib. de chalcantho agēs Dioſcorides, totidem verbis, καὶ μύκητας (inquit) λαβοῦσι βοηθεῖ σὺν ὕδατι ποθέν, hoc eſt, *aduerſus hauſta fungorum uenena ex aqua potum auxiliatur:* & hîc quoque chalcanthum æris flori prætulerim.

ἢ καρδαμώμου] κάρδαμον hauddubiè legendum ex Paulo & Aëtio. Nam & folia καρδαμίδος in eū vſum prædicat Nicander. καρδαμίνην nominat Dioſc. in EVpor. niſi fortè, κάρδαμον, legi prꝫſtat. Cæterùm apud Paulum & Aëtium adduntur ad-

uerſus Fungos à ſerpentibus aliiſve beſtiis venenatis arroſos, aut prope beſtiarum eiuſmodi latibula natos, alióve quouis modo infectos nõnulla remedia, quæ ex ipſis Autoribus repetere vnicuique facile fuerit.

Cap. xxv. ὀδόντες βεβαμμένοι] Paulus legit, βεβρωμένοι. Aëtij verò Interpres legiſſe videtur, καὶ οὖλα βεβρωμένα. Sed potior hauddubiè Dioſc. lectio; ſiquidem vix quiſquam crediderit, tam repentè dentes aut gingiuas erodi poſſe. Porrò Dioſc. in ἀπορ. inter Taurini ſanguinis epoti ſigna, vocis interceptionem, ſtomachi dolorem, prætereáque retentionem vrinæ numerat. Aëtius, oris ventriculi compreſſionem frequentéſque conuulſiones.

τὸν ἔμετον παραιτοῦ.] Contrà verò Galenus, 2. de antid. eos qui Taurinum ſanguinem recentem hauſerint, aceto ſæpiùs poto & vomitionibus reiecto adiuuari ſcribit: quod ipſum repetit Oribaſius. Verùm tùm demùm intelligendum conferre vomitum, cùm aceti ope coagulatus ſanguis inciſus, attenuatus ac diſſolutus fuerit: priùs verò minimè tentandum eſſe vomitum, ac potiſſimùm vulgaribus ἐμετικοῖς, præter Dioſc. Pauli & Aëtij autoritatem, ratio etiam ipſa per ſe dictat.

δίδοται δὲ ὅσα] Malim equidem, vt ne ſequentes caſus immutare ſit opus, δίδοται δὲ δεῖ ὅσα &c. vel διδόναι δὲ ὅσα &c.

σὺν ὀξυκράτῳ] Dioſc. in Εὐπορ. σὺν ὄξει. Porrò quæ hîc di[illegible] leguntur, apud alios coniũctim ſcripta reperies. Sic enim Paulus & Aëtius, ἁλμώδεις σὺν ὀξυκράτῳ καὶ νίτρῳ δοτέον. Noſter Autor nitro per ſe vtitur. Galenus nitri obolos duos in vino diſſoluit: nitrum cum laſere dari ſcribit Plinius: itémque Dioſc. in ἀπορ. νίτρον σὺν σιλφίῳ. Cæterùm Aëtius non tantùm groſſos caprifici, ſed & fici ſuccum lacteum, aut ramulos fici tritos ex nitro & poſca exhibet.

πιτύα ἅπασα] Dioſc. in ἀπορ. Coagulum hœdi vel leporis è vino: Nicander coagulum capreæ, damæ, hœdi aut leporis vſurpat. Paulus, πυτία καὶ πιτύα ἅπασα σὺν ὄξει, καὶ σιλφίου ῥίζα σὺν τῷ ὀπῷ, quam quidem lectionem & ego ſecutus ſum. Aëtius coaguli quidem non meminit, at ſilphij radicem ex aceto ſanguini Taurino reſiſtere palàm aſſerit.

κράμβης σπέρμα] Plinius, lib. 20. cap. 9. *braſſicæ ſylueſtris ſemen toſtum contra Taurorum uenena auxiliari* ſcribit. Nicander verò, ſimpliciter braſſicæ ſemen cum aceto commendat.

κονύζης σπέρμα] Lego, φύλλα. Nã & apud Dioſc. in ἀπορ. itémque apud Paulũ & Aëtium, pro conyzæ ſemine, conyzæ folia leguntur. At Nicander tamen conyzæ radicem expetit.

βάτου χυλός] Nicander rubi germinum tantũmodò meminit: ſed veriſimile eſt ex iis quoque ſuccum exprimi voluiſſe.

καὶ ῥοώδη] Paulus, κοπρώδη καὶ δυσώδη. Ruellius legiſſe videtur, κοπρώδη καὶ ῥοώδη, ſiquidem *ſtercoracea & fluida*, vertit. At Cornarius legẽdum cẽſet, δυσώδη καὶ ῥοώδη. Ego verò ἀντὶ τοῦ, καὶ ῥοώδη, immutatis paucis, κροκώδη, legendum eſſe ſuſpicor. Nam & Albucaſis, ſecũda parte Azarauij, Taurino ſanguine poto egeſtiones quales croci diluti ſalutem promittere ſcribit.

κρίθινον] Cæteri etiam ferè omnes qui de venenorum remediis ſcripſère, farinam hordeaceã in hunc vſum deſiderant, vno excepto Galeno: qui quidem non, κρίθινον, ſed θέρμινον ἄλευρον, hoc eſt, *lupinorum farinam*, addito nitro in oxymelite decoquit.

Cap. xxvi. ἐμπυτιασθὲν γάλα] Coagulatum lac intelligi par eſt, quod etſi liquidum adhuc eſt, recẽns tamen admixti coaguli ratione intrà ventriculum coire ac denſari paratum eſt. Alioqui enim foris coagulatum lac, niſi fortè largiore copia ingeſtum fuerit, innoxium eſſe quotidiana docet experientia. Poteſt tamen & citra coaguli mixturam lac copioſiùs & aceruatim hauſtum in ventriculo cogi, & eadem quæ admixto coagulo inferre ſymptomata: maximè ſi craſſius illud ſit, ventriculi autem & hepatis intemperies calidior ſicciórque fuerit.

πιτύαι σὺν ὄξει] Dioſc. in ἀπορ. coagulum commendat leporis, aut hinnuli, aut hœdi, aut agni, aut capreæ, aut bubali, aut vituli, itidem ex aceto. Lib. verò 2. de mat. med. poſt enumerata illorum animalium prætereáque aliorum quorundã nomina, coagulum omne promiſcuè coagulato lacti ex aceto reſiſtere prodidit. At Gal. 2. de antid. coagulum ex aqua propinat, vel laſerpitij & thymi æquas partes ex aceto mulſo. Scribonius itidem coagulum agninum, leporinum, porcinũ ex aqua deſiderat. Leporinum verò cæteris anteponit Gal. 10. ſimpl. Sic & Aëtius. *His*, inquit, *auxiliatur coagulum omne, maximè uero leporinum, cum aceto potum. Etenim coagulum recenti lacti iniectum, ipſum cogit atq; denſat: id uerò quod iam coactum eſt, ſuapte natura diſſoluit.*

καλαμίνθης τε] Menthæ meminit Nicander: mentham quoque cum aceto exhibet, Dioſc. in ἀπορ. alios verò ſubdit mentham cum vrina propinare. Attamen quam ille μίνθην, hic ἡδύοσμον citrà diſcrimen nominat: quanuis inter vtranque vocem diſcrimen agnoſcere videtur Plutarchus in Sympoſ.

θύμον τε σὺν ὄξει] Paulus, θύμον τε σὺν οἴνῳ. quam lectionem ſecutus eſt Ruellius. Porrò præter hoc loco recenſita remedia, Dioſc. in ἀπορ. vt & 5. de mat. med. paſſim copioſum commemorat. Vtrobique etiam acetum tepidum. Nicander aceti partem vnã & paſſi partes duas propinat.

τὴν πλοκοπνικὴν κονίαν] Paulus, πλοκοπνικήν, quaſi *figlinam* aut *luto traiectam lixiuiam*. Sed tum hîc, tum illic legendum hauddubiè, πιλοποιικήν, per ι non per ν, vt intelligatur lixiuia, qua πιλοποιοί, hoc eſt, *pileorum artifices* & cæteri coactiliarij expurgandis lanis vtuntur: *lixiuium unde operantur coactiliarij* nominat Marcellus, cap. 14. Id genus autem lixiuij cæteris præfertur, ſiue quia ex cremata vini fæce paratur, adeóque acrius & maiore incidendi detergendíque vi præditum eſt, ſiue quia ex lana ſuccida, quæ in eo madet, quæque eo abluitur, partium tenuitatem adeóque inſigniorem vim medicamentoſam aſciſcit. Eapropter & Gal. 6. Meth. ad neruum punctum alterius medicamenti penuria eo ſe fœliciter vſum prodidit. Idem porrò lixiuiũ ab aliis etiam ὕδωρ πιλοποιικὸν ἤτοι πιλοποιικόν, ſeu τῶν πιλοποιῶν; ab Aëtio verò, σακτὴ τῶν πιλοποιείων, appellatur.

Cap. xxvii. καὶ ἐπέχει τὸ οὖρον] Præter hæc ſymptomata Lithargyri veneno ſuperuenientia, alia etiam commemorantur ab Aëtio & Auicenna, quæ ab Autoribus ipſis repetere facile

cuique fuerit,

ὁρμίνου ἀγρίου] Cùm in vulgatis exempl. haberetur, ἑρμίνου ἀγρίου σπέρμα ἢ πέπερι, Goupylus hunc locum ita legendum cẽſuit ex vtroque antiquo codice, Paulo, ac ipſis etiam interpretibus: ὁρμίνου ἀγρίου σπέρμα, σμύρνης < η. ἀψίνθιον, ὕσσωπον, σελίνου σπέρμα, &c. quem quidẽ ſecutus eſt Ruellius. Aldinus codex pro, ὁρμίνου, habet, τέρμινθος, ſeu potiùs τερμίνθου, hoc eſt, *terebinthi*, quæ lectio Manardo placuiſſe videtur. Hormini ſimpliciter, & & ſine addito ἀγρίου, mentionem fecêre Nicander & Dioſc. in εὐπορ. Apium verò ſylueſtre deſiderat hic idem Autor, in εὐπορ. cùm tamen Nicãder, Paulus & Aëtius σελίνου ſimpliciter meminerint. Porrò prẹter iſta remedia Nicãder & Dioſc. in εὐπορ. οὔρειον ὑπερικόν, hoc eſt, *hypericum montanum* cõmendant: & hic quidem prætereà, limonium. Quòd ad myrrhæ doſin ſpectat, nimia certè videtur. Quamobrem pro drachmis, obolos potiùs vel duos ex Nicandro, & Dioſc. in εὐπορ. vel tres ex Aëtio reponẽdos eſſe ſuſpicor cum Cornario viro doctiſſ. Scribonius piper, myrrham & apij ſemen pondere pari in vnum miſcet, ex eóque medicamento denarij vnius pondus dat in vini cyathis tribus quatuór ve quotidie potis. Cæterùm, cùm citra controuerſiam duo ſint in curando Lithargyri veneno ſcopi, roſionem, inquàm, impedire, & corporis tumorem diſcutere, illa modò remedia ab Autore vt & à Nicandro proponuntur, quæ flatus diſcutiant, vrinas retentas prouocent, ſudores promoueant, adeóque corporis tumorem ſiccando reſoluant: roſionem verò inhibentia ideò fortaſſe prætermittuntur, quòd alibi iam ad nauſeam vſque repetita fuêre, nimirum lac & quæcunque, ceu pinguia viſcidáque, exaſperata leniẽdi ac velut oblinendi vim habent.

– μετὰ νάρδου] Columbinum ſtercus laudat Aëtius cum vino & oleo; aut œnomelite & oleo. Dioſcor. vero in εὐπορ. ἀγρίων περιστερῶν κόπρον δοθῆναι μετὰ νάρδου.

CAP. XXVIII. γάλα πινόμενον] Aëtius: *lac aſininum recens mulctum bibitum & uomitione redditum.* Addit porrò Dioſcor. in EVpor. mirificè iuuari qui ex auro lamellam perexiguam rotundam deuorarint. Huic enim Argentum viuum propter cognationem circunfuſum & adhæreſcens; vnà cum auro per ſedem prolabitur.

CAP. XXIX. καὶ ἀρσενικόν] In præfatione horum Alexipharmacωn Dioſcorides itémq; Paulus, inter metallicá venena adarcen & plumbum recenſuerunt. Adarcen tamen vterque hîc omiſit. Vnus Paulus plumbi meminit.

τὸ λευκὸς] Ald. cod. habet, λιμφὲς, atq; ita quoque legitur apud Paulum: ſed quicquid voluerit Manardus, lectio noſtra potior eſt.

καὶ ὁ τῆς τράγου] Placet Pauli lectio, λινοσπέρμου ἢ τράγου: reliquæ voces redũdant, & à ſciolo quodam contextui inſertæ videntur, qui quod de trago frumentaceo intelligi debuit, ad tragi herbæ ſemen perperàm tranſtulit: ſed neque patitur ſyntaxis, vt iſta in nominatiuo caſu efferantur. Apud Aëtium αἰγὸς τὸ, τράγου, χόνδρου legitur, non ita magno diſcrimine. Addit verò idem, decocta huiuſmodi, protinùs vt aſſumpta ſunt; vomitione reddi oportere.

CAP. XXX. περὶ λαγωοῦ] Cornarius tum hoc caput, tum & duo proximè ſequentiá commodiore loco reponit poſt cætera ex animalibus venena, exemplo Pauli & Aëtij: qui vna eadémque ſerie venenata animalia perſequuntur.

ἔμετος χολώδης] Vomitum frequentem & variis coloribus permixtum conſequi refert Dioſc. in εὐπορ. Gal. in lib. de Theriaca ad Piſ. à Lepore marino priuatim vlcerari pulmonem ſcribit, ſicuti veſſcam à cantharidibus: id quod tamen inter alia ſigna omiſêre Dioſcorides, Paulus & Aëtius. Verùm iſtam vlcerationem pulmonis fortaſſe conſultò prætermiſêre, quia tardiùs ſeſe patefaciat: ea verò duntaxat ſigna & ſymptomata commemorare contenti fuêre, ex quibus illico veneni genus deprehendi poſſet.

ὄνειον, ἢ γλυκύ] Rectiùs fortaſſe legas, ἢ γυναικεῖον, quemadmodũ habetur in EVpor. Huc adde quòd & Plinius, Auicenna, itémque Raſis cõtra Leporem marinum lac muliebre commendarunt. Neque verò ſolum lac muliebre aut aſininum, ſed & caprinum atque bubulum pleriq; Medicinæ proceres in eum vſum prædicant.

μαλάχης ῥίζης] Maluæ non quidem radicis, ſed caulis meminit Dioſc. in εὐπορ. Razis aquam decoctionis maluæ, itémque ſuccum foliorum althææ commendat.

ἢ κυκλαμίνου] apud Paulum malè pro cyclamino legitur, peucedanum. Aëtius cyclamini radici pondus adiicit drachmarum quatuor, fortaſſe minùs rectè. Auicenna obolis octo, hoc eſt, ſcrupulis iiij. contentus eſt.

ἢ ἐλλεβόρου] Addunt alij, ἢ < α. ἐλλεβόρου, quomodo etiam legitur apud Paulũ: Aëtius habet, veratri nigri drachm. j. aut Scammoniæ ſcrup. ij. cum bubulo lacte aut aqua mulſa. Cẹterùm vtrique huic medicamento purganti Auicenna, Razis & Albucaſis addunt agaricum, ſuccum glycyrrhizæ & gummi tragacanthæ, atque ex his ſimul mixtis pilulas concinnant, quas altero tantùm die, poſtquam ſymptomata ſeſe patefecerunt, exhibendas eſſe monent.

ῥοῶν τε πυρήνων] Cornarius, ῥοῶν τε πυρῆνας ἢ κεδρίδας λείας, reſtituit ex Aëtio. Scribonius Largus Punicorum acinos in hunc vſum aſſiduè edi iubet. Nicander tum ipſos acinos, tum & ſuccum iis expreſſum commendat. Plinius, lib. 23. cap. 6. Ex *acerbo*, inquit, *Punico fit medicamentum contrà Leporem marinum, hoc modò: Acinis detracto corticæ tuſis ſuccóque decocto ad tertias cum croci & aluminis ſciſſi, myrrhæ, mellis* Attici *ſelibris*, &c. Quòd ad Cedri baccas ſpectat, eas aduerſus Leporis marini potum aſſumi præter Aëtium teſtatus eſt Dioſc. lib. 1. de mat. med. cap. de cedro, itidémque Plinius, lib. 23. cap. 5. Sed & iidem omnes, locis iiſdem, contra venenum Leporis marini Cedri ſuccum ſeu potiùs Cedriam prædicant in paſſo bibitam. Sic quoque tùm cedriæ, tum & cedri baccarum meminit Dioſcorides in EVpor. ex paſſo aut vino. Quare ſiue κεδρίαν λείαν, ſiue κεδρίδας λείας hoc loco legas, parum refert. Cæterùm Nicãder Cedriæ obolum exhibet: Aſclepiades apud Gal. 2. de Antid. eandem oboli vnius aut dimidij põdere paſſo maceratam propinat. Scribonius duo aut tria dat eius cochlearia per ſe, vel ex paſſi cyathis duobus tribúſve. Mirum porrò picem Cedriã Lepori marino aduerſari, cùm eam inter σηπτικῶν medicamentorum genera haud poſtre-

mam eſſe conſtet.

καὶ χηνὸς αἷμα] Plin.lib.29.cap.5.*ſanguinem anſerinum* ſcribit *contra lepores marinos ualere cum aqua olei portione*. Aëtius, eundem adhuc calentem cum paſſo propinat.

καὶ πίνουσιν] Dioſc. in ἀντ. καὶ πύνης μόνοις πίνουσιν. Ego legendum iudico,quemadmodum in veteribus libris reperiſſe ſe Goupylus annotat, ἢ πίνουσιν ὠφελούμενοι,niſi prætereà addere placet, πίνοντες οἶνον μεμιγμένον ἐπ' αὐτῶν, quaſi voluerit Dioſcorides,eiuſmodi cancris dilutum vinum ſuperbibi oportere.

CAP. XXXI. *φρυνὸς ἢ βάτραχος ἕλειος*] Sic etiã legitur apud Paulum cum diſiunctiua particula, ἢ, vnde plerique exiſtimauerunt φρυνὸν καὶ ἑλειοβάτραχον vnum & idem eſſe ranarum genus:cùm tamen illa in ſicco, hæc in aquis degat. Apertiùs autem has diſtinguit Aëtius: qui quidem & Rubetæ & Ranæ paluſtris venena diuerſis capitibus perſequitur, ac vtriuſque diuerſam, quanuis haud ita diſſimilem, tradit curationem, prætereáque Rubetã duplicem cõſtituit, κωφὸν inquàm ſeu ἄφθογγον, hoc eſt, *mutam*, quam quidem in arundinetis potiſſimùm roris linctu victum quæritare ſcribit, & φωνητικόν, hoc eſt, *uocalem*: atque illam duntaxat exitioſam eſſe cenſet. Nos candẽ cum Vergilij bufone & Luciani φυσάλῳ eſſe exiſtimamus,ita dicto ἀπὸ τοῦ φυσᾶν,quòd ira percitus adeò ſeſe inflat ac intumeſcat, vt ſæpè crepet ac rumpatur: ideò etiam vulgò nobis Crapaud appellatur. Ad eundem quoque modum è Ranis aquaticis quædam ſunt venenatæ, reliquas veneni penitus expertes eſſe quotidiana docet experientia.

ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπέρματος] Eorum ſymptomatum quæ in commune vtriuſque Ranæ veneno ſuperuenire refert Dioſcorides. priuatim alia Rubetę, alia paluſtri Ranæ tribuuntur à Nicandro. Aëtius verò,quotquot hîc recenſentur ſymptomata omnia,ranę Rubetę aſcribit:peculiariter autẽ Ranę paluſtri alia tribuit,nimirum,appetitus deiectionem, oris humectationem, nauſeam, vomitum & leuiorem καρδιωγμόν.

βοηθοῦσι] Aduerſus harum Ranarum venena, plura reperies remedia apud Nicandrum & Aëtium,itémque Dioſc.in ἀντιφ. quæ tamen ipſa variis etiam locis habentur in lib.Dioſc.de mat. med.itémque apud Plinium.

καλάμου ῥίζης] Praxagoras, teſte altero Nicãdri Scholiaſte,non quidem radicem,ſed viridem arundinum partem commendat. Cæterùm Aëtius radicem arundinum earum deligit, in quibus ipſæRanæ paſcuntur,aut cyperi ibidem enatæ,vtranque ex vino, quemadmodum etiam habetur apud Dioſc.in EVpor.

CAP. XXXII. *παρεχούσης*] Inter notas hauſtæ (ſeu epotæ) Hirudinis addit Paulus, floridi ſanguinis excreationem.

ἀναγαργαρίζεσθαί τι] Lege, ἀναγαργαριζέσθω δὲ νίτρον σὺν ὕδατι,καὶ χάλκανθον σὺν ὄξει αἰθῆν. Alioqui ſi αἰθήνη legere magis placet,σὺν ὄξει αἰθήνῃ,vertendũ fuerit,*cum aceto minùs potente*, cuius ſcilicet vis ſit remiſſior aut languidior.

τοὺς δὲ ἐν τῷ ὄρόφῳ προσπεφυκότας]Vel hîc legẽdum, προσ δὲ τοὺς ἐν τῷ, &c.vel poſt, τοὺς δὲ ἐν τῷ βρόγχῳ προσπεφυκότας,addendum,οὕτως ἐκβαλεῖς,aut ἐξελεῖς.alioqui ſenſus non conſtaret.

ἔμβασιν θερμὴν] ἄχρι τραχήλου,hoc eſt, *ad collum uſq;*,addit Aëtius:pro quo perperàm apud Paulum legitur, θέρμιον ἄλευρον. Hac arte verò quomodo excutiantur Hirudines declarat Aëtius: *Dum enim Hirudines, quarum natura frigidas amat aquas, balnei calorem refugiunt,ſurſum ad os irrepũt, quò fruantuur aquæ in ore contentæ, quámque ſubinde permutari oportet, refrigerio: hinc uerò tùm demùm facilè expui poſſunt.* In eundem vſum videtur nix non quidem abſorbenda,ſeu ex aceto, vti voluit Aëtius,ſeu ex poſca,vti Paulus,ſed potiùs ore aliquantiſper continenda: attamen & ipſam bibendam exhibet Galen. ex Aſclepiadis ſentẽtia, 2.de Antid.

ἐξελκύοντα] Coniectanea ſeu noſtra, ſeu aliorum Dioſcoridis Interpretum,quantumuis probabilia,hactenus ad hęc noſtraScholia perpetuò reieceramus: quia ſemper fuit religio citra certam veterum & manuſcriptorum exemplarium fidem in recepto contextu quicquam immutare. Attamen iſta quæ ſequũtur a 32.capite audacter diſtinguere, & ab iis, grauiſſimorum Authorum Pauli & Aëtij exemplo, caput alterum auſpicari viſum eſt. Quin & ex iiſdem Autoribus quę priùs nimiùm corrupta, imò planè deprauata videbantur, in integrum reſtituere ſimul & ſemel coacti fuimus.

CAP. XXXIII. *πάπποι αἱ δὲ*] Iſta & penitùs deprauata & perperàm hactenus in vulgatis exemplaribus à præcedentibus ſeiuncta fuiſſe,nemo non videt:quæ ſic haud dubiè ex Paulo reſtituenda veniunt: καὶ οἱ παρὰ πάπποι κάκτου. αἱ δὲ εἰσιν ἀκανθώδης τῆς καλουμένης κάκτου. Quæ verò qualiſque ſit planta in carduorum genere κάκτος appellata,docet Theophr.6. de plantis, itémque Plinius,lib.26.c.16.quibus locis ſcribitur, auferenda cacti lanuginoſa ſemina,ſi quis fructum citra noxam eſſe voluerit: vnde palàm fit,pappos caſti nõ verè flores eſſe,vti voluit Autor,quanquã pandente ſeſe cono tandem in flores erumpũt: ſed illa potiùs lanuginoſa ſemina. Quid quòd Athenæus,2. dipnoſoph. poſt commemorata ipſa Theophraſti verba, Cacton eam eſſe pronũtiat, quæ Romanis duabus duntaxat immutatis literis *Cardus*, ſeu potiùs *Carduus*,dicta eſt. & Græcis κινάρα appellatur. Illud ſi ita eſt, quæ partes in Cinara hodie vulgari planta papporum nomen mereantur, non ampliùs in dubio relinquitur. Nempe in edulibus cinaris lanugines eæ ſunt, quibus illud ſubiacet quod cerebro palmæ teneritate ſimile eſt, quódque Theophr. σκαλίαν nominat,Plinius aſcaliam, Athenæus ἀσκάληρον.

CAP. XXXIIII. *κινώσασα*] Paulus, κίνωμα, pro, κινώσασα: quam quidem lectionem dum ſequitur Cornarius, κίνωμα non ineptè hoc loco interpretatur, *enematis factum uacuationem*, quemadmodũ & anteà cap. de Cicuta. Illum ego eò lubentiùs ſum imitatus,quòd & Aëtius,dum hæc ipſa profert remedia,clyſtere factam vacuationem apertè deſignat his verbis: *In his ſtatim uenam ſecare oportet, & per clyſterem uacuare.*

IN LIBRVM ΘΗΡΙΑΚΩΝ.

τῆ πελιοδνυτικοῦ τόπου] Quanquam etiam τόπου lectionem tolerari poſſe minimè negauerim, attamen laudo cum Manardo Marcelli caſtigationẽm, qui ex vetuſto quodam codice, θεραπευτικοῦ τόπου, reſtituit: quo modo & ipſe Cornarius legendũ cẽſuit. Poſſet &, μελακοῦ τόπου, legi, quemadmodum habetur in extrema libri clauſula.

δεῖν εἰρῆσθαι] Lego, δεῖν διῃρῆσθαι. Reliqua, quæ proximè ſequuntur, vſqueadeò deprauata ſunt, vt mihi ſat fuerit ex iis qualencunque ſenſum elicere: maximè cùm Interpretum, qui ad manum fuerunt, nullus mihi ſatisfaceret. Sed & pleriq; alij huius præfationis loci adeò corrupti ſunt, vt citra probatioris exemplaris fidem reſtitui vix poſſint: ſiquidem plerunque Autor aliud omnino voluiſſe videtur, quàm quod ipſa verba ſonãt. Iccircò & difficillima quæque loca ad marginẽ aſteriſco ſignare fui contentus, quò liberius foret vniuſcuiuſque iudicium.

Cap. I. καὶ βρῶσιν καὶ πόσιν] Rabioſorum canũ indicia præter hæc alia tradit Paulus, lib. 5. hiſce verbis: καὶ διψώδεις μὲν εἰσιν, οὐ ποτικοὶ δὲ, καὶ ἀσθμαίνουσιν ὡς ἐπιτοπολὺ, καὶ τὰ ὦτα κλίνουσιν. Rurſúmque paulò pòſt: καὶ ἄφωνοι τούτῳ εἰσὶ καὶ οἷα ἄφρονες, ὡς μηδὲ τοὺς οἰκείους γνωρίζειν. hoc eſt, *ac ſitibundi quidem ſunt, minimè tamẽ potant, præteréaque anhelant utplurimùm & aures inclinant: planè quoque muti ſunt ac uelut inſani, ut ne domeſticos quidem agnoſcant.* Hæc eadẽ totidẽ penè verbis repetit Achmeth lib. 7. ca. 14. Autor minimè contemnendus, cuius codicem Græcum manuſcriptum habemus, quémq; haud ita pridem Latinæ conſuetudini tradendũ Ioanni Saraceno Charitenſi amico non vulgari commodauimus. Sed & alia ſunt Rabidi canis indicia, ab Autore libri de theriaca ad Piſonem recenſita, ſiue Galenus is fuerit, ſiue quis alius, nẽpe corporis gracilitas & ſiccitas, oculi rubentes, cauda demiſſa, lingua exerta & tãquam bile colorata, &c. quæ paulò aliter additis etiam nonnullis repetit Aëtius, ſerm. 6. c. 24.

καὶ τινὲς μὲν φθέγγονται] Pro his legitur apud Paulum: καὶ τὸ ὕδωρ φεύγουσιν ὁρῶντες τε καὶ προσφερόμενοι, τινὲς δὲ καὶ πᾶν ὑγρόν. hoc eſt, *ac nonnulli quidem conſpectam oblatámue aquam refugiunt, aliqui etiam liquorem quemuis auerſantur.* Idem Autor huius ὑδροφοβίας, id eſt, *aquæ pauoris*, cauſas paulò pòſt indagare nititur. Sed & ex Oribaſio, quibus indiciis Rabioſi canis morſus à cæterorum canum morſibus diſtingui internoſcíve poſſit, edocet.

δάκνουσιν ἐπιόντες] Sic legitur in Ald. Dioſc. codice, itémque apud Paulum: at rectiùs Achmeth noſter, apud quem iſthæc omnia totidem verbis exſcripta reperiuntur, δάκνουσι τοὺς ἐπιόντας. Cætera, quæ in hoc capite occurrebant ſcripturę menda, ex ipſo Paulo corrigere facilè fuit, vti & ſupplere nonnulla quæ deſiderabantur.

μηδένα ἴσμεν περισωθέντα] Huc ſpectat illud Celſi, lib. 5. ca. 27. *aquæ timore oppreſſis in anguſto ſpem eſſe.* Itémque illud Ouid. 1. de Pont. eleg. 4.

Soluere nodoſam neſcit Medicina podagram,
Nec formidatis ulla medetur aquis.

At Plinius lib. 25. ca. 2. Rabidi canis morſum, qui pauorem aquæ potúſque omnis iam attuliſſet odium, inſanabilem quidem ad ſua tempora fuiſſe teſtatur, verùm oraculo demùm quodam vnicum remedium repertum, radicem roſę ſylueſtris quam Cynorrhodon vocãt, & ab eius potu primum ſeruatum militem quẽdam Prætorianum, incipiẽtem aquam expaueſcere, poſteáque quiſquis auxilium ſimile tentauit.

Cap. II. καρκίνους ποταμίους]. Multis modis tũ in medicamẽtorum, quæ hanc è cancris antidotum ingrediuntur, numero & proportione, tum etiam in cancrorum pręparatione, tum denique in ipſius antidoti doſi & vtendi modo variant Dioſc. Galenus, Paulus, Aëtius & Actuarius. Enimuerò in Mithreę compoſitione, quæ quidem extat apud Gal. 2. de antid. niſi, quod ego ſuſpicor, mendum ſubeſt, terebinthina adiicitur pari cum gentiana pondere. Gal. 11. ſimpl. thus addit ex ſententia AEſchrionis Empirici. Paulus verò, ex aliorum ſententia veriùs quàm ſua, perdicis ſanguinẽ adiecit. Prætereà in illa Mithreæ compoſitione gentiana ad cancrorum cinerem dupla eſt, vti & apud Actuarium, cõtrà quàm apud Dioſcoridem hoc loco, & 2. de mat. med. & Damocratem in ſenariis Iambicis, qui à Gal. 2. de Antid. recitantur. At ipſe Gal. 11. ſimpl. itémque Aëtius cineris cancrorum in patella æris rubri crematorum partes 10. deſiderat. gentianæ 5. & thuris vnam. Rurſum cancros hoc loco Dioſc. itémque Mithreas & Damocrates vrunt ex vitis albę ſarmentis, & cinerem cancrorum ſarmentorúmque ſimul & ſemel vſurpare videntur. Dioſc. lib. περὶ ἀπορ. conceptis verbis cineris vitis albæ, tanquam ſeorſim excepti, meminit. Idem 2. de mat. med. nulla facta cinerum ſarmentitiorum mentione, ſolius cancrorum cineris meminit. Gal. ex ſententia AEſchrionis cancros viuos in patella æris rubri exurit. Paulus in eadem, ſubiecto attamen igne è ſarmentis vitis albæ. Adhæc idem ipſe Paulus Cancros cenſet creſcente Luna ſumendos ante Solis ortum. AEſchrion eos vrere ſolitus erat æſtate poſt Canis ortum, quando Sol in Leonem tranſiſſet, nec niſi decimaoctaua Luna. Aëtius huiuſmodi obſeruationem, ceu curioſiorem & ſuperſtitioſam nimiùm negligere videtur. Auicennas cinerem etiam gentianæ deſiderat, ita vt gentianam æquè atque cancros cremari velit ac in cinerem redigi. Porrò ex iiſdem modò commemoratis Autoribus ſunt, qui aquæ pauore periclitantibus id medicamentum tantummodò per tres dies propinari velint: quo in numero ſunt Dioſc. 2. de mat. med. & lib. περὶ ἀπορ. itémque Mithreas: quanquam iſte deinde ſex etiam dierũ meminit. Paulus & Autor hic noſter ad quatuor dies eius vſum continuare vidẽtur. At Gal. 11. ſimpl. itidémque Aëtius ſingula quotidie cochlearia ex aqua propinant ad diem vſque quadrageſimum: attamen ſi ſeriús inſtituatur curatio, huius medicamenti pondus ingeminant. Actuarius hanc antidotum bis térve aut ſæpius è vino albo exhibendam cenſet: at oborto iam aquæ metu, etiam frequentiùs. Denique alij ex vino largiore parcioréve, alij ex aqua medicamentum propinant, velut & antè monuimus. Tanta cùm ſit in hac Antidoto deſcribenda Autorum varietas, quiſ-

quis ea vti voluerit, rectè penſitatis (vti prudentem Medicum decet) circunſtantiis omnibus ſuum interponat iudicium.

τετραπλάσιον δεῖ] Ex locis Galeni, quantumuis deprauatis, quibus hæc ipſa διὰ καρκίνων Antidotus tum ex ſententia Mithreæ, tum ex ipſo Damocrate recitatur, facile eſt colligere, qua doſi & quot ſpatio dierum ea exhibenda ſit. Scilicet per triduum ſtatim ab illato morſu, diebus inquàm ſingulis ſingula antidoti cochlearia ex ternis vini cyathis propinanda. Quòd ſi quis ſecundo demùm die ab inflicto vulnere eadem vti incipiat; eo die cochlearia duo ſumi ex cyathis vini tribus: reliquis diebus vno cochleari contentum eſſe volunt cum pari vini menſura. ὁ γὰρ οἶνος αὐτάρκης, vti Gal. loco citato ſemel aut iterum inculcat. Sin tertio tantùm die vti cœperit, cochlearia tria ſumi oportebit, reliquis verò diebus quotidie ſingula. Hac ratione tantundem pulueris hauriet qui triduo ab inflicto vulnere, atque qui prima ſtatim die bibere cœperit. Verùm Autor hoc loco, quantùm quidem ex ipſius verbis colligere licet, tria pulueris cochlearia quatuor vini cyathis diluit, atque totum id in quatuor doſes æquales partiri videtur: at ſi altero tantùm die ab inflicto vulnere exhibeatur, æquè ac illi doſin duplicat: ſin tertiò, triplicat. Iccircò etiam legendum iudico, vt præcedentibus conſequentia rectè reſpondeant, διπλάσιον ἢ τριπλάσιον δεῖ διδόναι. Lib. verò 2. de mat. med. cap. de cancris, hoc idem remedium triduo propinatur ex vino, non addito vini modo. Sed in lib. εὐπορ. cineris cancrorum crematorum drach. j. vel iiij. (quanquam ſic, ni fallor, mendosè legitur) gentianæ drach. j. cineris vitis albæ drachm. ij. miſcetur, & ad dies tres ex vino albo potui dantur. Paulus cinerem cancrorum ac gentianæ, eadem qua noſter hic Autor doſi, addito vino ſubigit, ſed vini duos tantùm cyathos deſiderat, vt dimidia vini parte contentus eſſe videatur: attamen totum id ad dies quatuor propinat.

πολὺ τῆς προθεσμίας] Huius προθεσμίας ſeu præfinitionis ſemel aut iterum meminit hoc capite Dioſc. ſed quodnam eſſet tempus illud præfinitum, nondum docuit: docebit verò capite proximè ſequenti, vbi vtplurimùm die ab illato morſu quadrageſimo horrendum illud ὑδροφοβίας ſymptoma ſolitum ſuperuenire tradit. Iccircò & vbi habetur inferiùs, πρὸ τῶν ἡμερῶν, velim addi, πρὸ τῶν μ´ ἡμερῶν. At Paulus non ita magno diſcrimine inhibendam cicatricem monet ad diem vt minimùm ſecundum ſupra quadrageſimum.

CAP. III. καὶ γλυκέος καὶ γάλακτος] Paulus eumque ſecutus Achmeth noſter, cuius & antè meminimus, οἴνου γλυκέος ἀκράτου παλαιοῦ ζωροτέρου, hoc eſt, *meraci purioris dulcis ac veteris* meminerunt, non item paſsi: at Auicenna vtriuſque tum paſsi, tum etiam meraci mentionem facit. Cæterùm hæc de qualitate ciborum & potuum λυσσοδήκτοις conuenientium ab Autore noſtro tradita, etiam ab aliis qui ipſum ſecuti ſunt, totidem penè verbis recitantur: ſed quòd ad illorum eorundem quantitatem ſpectat, vnus addidit Aëtius: nempe vitandam in victu intemperantiam & parcitatem nimiam: hanc verò multò magis, quòd humorum malignitatem adaugeat, id quod vlceri iam ſuapte natura maligno perincommodum eſſe conſtat, &c.

τῆς Εὐπατορίου λεγομ.] Huius Theriacæ EVpatoriæ meminit Galenus, 6. de comp. med. κατὰ γένη: ac eadem, niſi fallor, eſſe videtur cum ea quam idem ipſe, 2. de Antid. antidoton inſcribit Mithridatis EVpatoris, διὰ σκίγκου cognominatam: vnde facilè conſtat ita dictam à Mithridate EVpatore ceu inuentore, non item quòd eupatorio herba temperaretur, vti viſum eſt Ruellio: maximè cùm in illius deſcriptione nulla penitùs fiat eupatorij mentio.

μετὰ ἑπταετίαν] Paulus habet, μετὰ ἑπτὰ, ſimpliciter, vt ex præcedentibus, μῆνας, ſupplendum videatur: noſter Achmeth, qui ex Paulo videtur exſcripſiſſe, ἱστορεῖται δέ τισι καὶ μετὰ ἑπτὰ μῆνας συστῆναι. Sed vtrobique vel, ἑπτὰ ἔτη, vel ἑπταετίαν, ex hoc noſtro Autore reſtituendum nemo non videt. Aut certè poſt illud, τισὶ δὲ καὶ μετὰ ἓξ μῆνας, interſerendum, καὶ μετ' ἐνιαυτόν. tùm ſequitur illud: ἱστόρηται δὲ τισι καὶ μετὰ ἑπτὰ συστῆναι. vt ſubaudiamus, ἐνιαυτούς.

προσαναρκάζειν ἢ καίειν] Paulus & Achmeth, ἢ σικυάζειν, addunt, quaſi etiam poſt principia cucurbitulæ inutiles forent: cùm tamen Cucurbitulæ ſubinde repetitæ μετασυγκριτικοῖς quæ deinceps commemorant remediis minimè cedant.

παραληπτέον] Paulus, μὴ παραληπτέον, quod eodem recidit. Aldinus verò codex perperàm habet, παραληπτέον, citra negatiuam particulam. Sed quæ proximè ſequuntur planè deprauata, ſic reſtituenda videntur: ἢ γὰρ ἱκανῶς τὸ εἰς τὸ βάθος παρεληλυθὸς μεταγαγεῖν οὐ δυνάνται.

ὑδροποσία] Vnus Achmeth noſter αὐτὶ τοῦ, ὑδροποσία, ὑδροποτεία, videtur legiſſe. Et certè quidem aquæ chalybeatæ potum in hoc affectu pleriquę Medicinæ proceres valdè commendant.

CAP. IIII. παρακολουθεῖ δὲ τόμος] Paulus multò plures morſus Phalangiorum notas tradit, quæ quidem Autori noſtro fortaſsis exciderunt. Rurſum longè plures quàm hic ipſe refert Aëtius: qui quidem præter tetragnathos Phalangiorum ſex genera recenſet, ſinguláque deſcribit, nempe ῥάγιον, λύκον, μυρμήκιον, κρανοκολάπτην, ſeu κεφαλοκρούστην, σκληροκέφαλον ἢ σκωλήκιον. At Nicander eorundem genera nouem enumerare videtur, quæ tamen ſingula rectè depingit, nempe ῥῶγα, quem ille ῥάγιον, AElianus ῥᾶγα nominat, ἀστέριον, κυάνεον, ἀγρώστην, qui λύκος eſt Aëtij, δύσδηρα ſiue σφηκεῖον, id quod inter legumina Cantharidi ſimile reperitur, quod phalænam ſeu papilionem ita dictum refert, denique & illud quod in Perſea arbore educatur, quanquam hoc poſtremum priori modò recenſito haud ita eſt diſsimile. Varia quoque Plinius, lib. 29. cap. 4. Phalangiorum genera commemorat, ſed eorum nonnulla inter ſe confundere videtur. Porrò Nicander própria morſus ſingulorum ſigna ſigillatim perſequitur: Aëtius verò cæterorum quidem omnium morſus ſigna communia vno contextu complectitur, at vnius cranocolaptæ morſus aliquot peculiaria ſigna deinde ſubiicit.

περὶ τὴν ὀσφὺν σύννημμα] In Aldino codice legitur, σύλλημα, quam vocem Hermolaus *contractionem*, Ruellius *collectionem*, Marcellus *aſtrictionem*, Lacuna *grauitatem* vertit. Cornarius σύννυγμα, potiùs, hoc eſt, *compunctionem*, legendum ſuſpicatur. At ego paucis immutatis, ἄλγημα, reſtituo, idque eò lubentiùs, quòd & Actuarius, inter alia morſus

ſus Phalangiorum ſigna, doloris circa lumbos meminit.

Cap. v. *γίνεται κνησμώδης*] Vtriuſque Scolopendræ tum terreſtris, tum etiam marinæ meminit Paulus, quippe cùm vtriuſque morſus venenatus deprehendatur: & ab huius quidem morſu tumorem aquoſum atque pellucidum, ab illa verò rubentem excitari ſcribit. AElianus, lib. 7. de animal. marinam tradit illicò pruritum ac dolorem excitare, qualem vrtica, quod ipſum cecinit Oppianus.

Cap. vi. *καὶ περιπαθὴς*] Pro, *περιπαθὴς*, rectè Marcellus & Cornarius ex Paulo, *περιπενὴς*, reſtituerunt. Ex eodem verò paulò pòſt illud, *σὺν ἱδρῶτι ψυχόμενος*, legendum cenſeo, *καὶ ἐναλλὰξ ὅτε μὲν πύρωσις*, &c. Porrò Nicander, in Ther. Scorpionum genera octo enumerat, quorum nonnulla innocentiorem habent aculeum, ex cæteris alia aliis ſæuiora infligunt vulnera. Sunt verò hæc Scorpionum genera, album, rufum, fuſcum, viride, liuidum, cancro ſimile, pagurum referens, & *μελίχλωρον*. At AElianus, 6. lib. de Anim. nouem conſtituit eorundem genera, cādidum, inquàm, rufum, fumoſum (quod enim ille *ζοφοειδὲς*, hic *καπνοειδὲς* appellat) viride, nigrum (quod liuidum Nicander appellarat) ventricoſum (quod tamen ex ſententia Nicandri vnum & idem cum liuido eſſe videtur,) *καρκινοειδὲς*, *φλογοειδὲς* ſeu flammeum, (quod cum Nicandri melichloro, niſi fallor, vnum & idem eſt) prætereáque alatum: hic enim à flammeo alatum diſtinguit, quamuis etiam melichloro Nicander alas tribuiſſet. Cæterùm vt varia ſunt Scorpionum genera, ita & varia ſymptomata ictum conſequentia, quæ omnia Nicander ſigillatim perſequitur. Reliqui in genere Scorpionis ictum conſequentia ſymptomata ſimul & ſemel omnia tradiderunt.

βουβώνων ἔπαρσις] Eadem Paulus & Actuarius, niſi quòd Paulus *μορίου ἔντασιν*, hoc eſt, *penis intenſionem ſeu arrectionem* adiicit. Sed Aëtius longè plura ſigna recenſet, & inter alia huius ipſius *βουβώνων ἐπάρσεως* mentionem faciens, hanc diſtinctionem adhibet, vt quibus circa partes ſupernas inflictum eſt vulnus, iis locus ſub alis: quibus verò circa infernas, inguina ipſa intumeſcant. Scripſerunt itidem Arabes Medici, ſi in partibus infernis à Scorpione acceptum vulnus eſt, bubonas excitari, penem intendi & ventrem flatu tumeſcere: ſi verò in partibus ſuperis, tumores ſub alis fieri, & crebros è ventriculo ructus.

φύματα διὰ τῆς ἕδρας] Cornarius & Marcellus pro, *φύματα*, *πνεύματα*, reſtituunt ex Paulo, qui ſic habet, *πολλάκις δὲ πνευμάτων μετὰ ψόφου διὰ τῆς ἕδρας ἔκδοσις*. Ego, *φυσήματα*, eodem planè ſenſu legere nihil dubito. Aëtius non erumpentium è ſede flatuum crepituúmve, ſed ani procidentiæ meminit cum egerendi cupiditate.

Cap. vii. *δυσκατέργαστοι.*] Scribit AElianus, lib. 1. de animal. Paſtinacæ radium, qui quidem è media cauda proſilit, eſſe *ἀπρόσμαχον*, ceu *inexpugnabilem:* eundem alio loco ait eſſe *θανατηφόρον*, & *ocyſſimè hominem perimere*. Sed &, eodem teſte, lib. 2. & 8. cætera quoque necat animantia, & arboribus etiamnum *αὔανσιν* conciliat, dùm eas protinùs arefacit. Iccircò etiam Nicander Paſtinacæ *κέντρον*. i. *aculeum*, *ὀλοεργὸν*, hoc eſt, *pernicialem*, aut *maleficum* cognominat. Plin. lib. 9. cap. 48. *Nihil uſquam*, inquit, *execrabilius, quàm radicis ſuper caudam eminens Trygonis, quàm noſtri Paſtinacam appellant.*

Cap. viii. *γίνεται φλεγμονὴ*] Paulus morſus quem Mus araneus infligit eadem planè ſigna & ſymptomata recenſet. Nam *πόνοι σφυγματώδεις καὶ ἐρυθήματα*, hoc eſt, *dolores pulſatiles ac rubores*, ipſam phlegmonem repræſentant, cuius hîc fit mentio. Aëtius paulò plura commemorat, prætereáque Murem araneum egregiè deſcribit.

Cap. ix. *οἰδεῖ καὶ ἐφ' ἱκανὸν*] Vipera *κατ' ἐξοχὴν θηρὸς*, ſeu *θηρίου* nomine plerunque intelligitur. Vtranque verò, marem inquàm & fœminam (hanc *ἐχίδνης*, illam verò *ἔχεως* nomine Græci appellant) egregiè deſcribit Aëtius, docétque quomodo hæc ab illa rectè diſcerni poſſit: prætereáque vtriuſque morſum ex vulneris ipſius veſtigiis apertè diſtinguit. Porrò longè plura quàm hoc loco morſus viperarum ſigna & ſymptomata non ab Aëtio tantùm, ſed & à Nicādro, in Theriacis, itémque à Galeno, in lib. de Ther. ad Piſ. necnon etiam à Paulo & Auicenna commemorantur. Verùm quod inter cætera ſcribit Auicennas, marium quàm fœminarum morſum pernicioſiorem eſſe, mihi non mediocriter ſuſpectum eſt: quippe cùm ipſe Nicander & Paulus contrarium aſſeruerint.

τὴν χροιὰν δὲ ὑπόχλωρον ἔχει] Aëtius pallorem & plumbeum colorem inter ſymptomata recenſet. Paulus *ἀχροιαν περὶ τὸ σῶμα*, hoc eſt, *corporis ſeu cutis decolorationem*. Quotquot verò ſunt, non aliud quàm viuidi coloris, vt ita dicam, deperditionem deſignare voluerunt.

τὸ μὲν πρῶτον ὑπολίπαρος] Aëtius primùm quidem ſanguinem excerni ſcribit, deinde verò ſaniem ſanguinolentam & oleoſam. At Paulus primùm quidem effluere ſanguinem liquorémque ſanioſum, poſtmodùm oleoſum, tandem verò etiam *ἰώδη*, hoc eſt, *æruginoſum*, quem *nonnulli*, inquit ille, *viperarum urus eſſe pronuntiarunt*.

αὐτοῖς ἔμετος] Cornarius & Marcellus *αὐτὶ τοῦ, ἔμετος*, *ἱδρῶς* ex Paulo reponunt: & rectè quidem: quum in proximè præcedenti linea vomituum mentio iam facta fuerit.

Cap. x. *σκυτάλης ἢ ἀμφισβ.*] Videtur Dioſcorides Scytalen cum Amphiſbæna confundere, quaſi vna eadémque foret. Sed inter vtranque tamen diſcrimen eſſe ſatis teſtatur Lucanus, lib. 9. qui ſeorſum vtriuſque meminit, itidémque Nicander, Paulus, Aëtius, & Solinus: qui quidem hanc ab illa palàm diſtinxerunt. Fortaſſe verò non quidem figura, ſed craſſitudine tantùm inter ſeſe differunt, quanquam Aëtius ex eo etiam diſtinguit, quòd *ἀμφίσβαινα* vtrinque ſerpat *in geminum uergens caput*, vt Lucani verbis vtar: quam ob cauſam etiam à Nicandro *ἀμφικάρηνος*, ab AEliano *δικέφαλος* cognominata eſt. Nihilominùs & Aëtius ipſe vtriuſque morſus noxas ſimul & ſemel proponit: ſed, cōtrà quàm Dioſcorides & Paulus, non multò grauiora ipſarum morſus agnoſcit ſymptomata, quàm quæ muſcarum, apum veſparúmve ictus comitari ſolent. Vnam verò Scytalen Chalcidicam, ceu longè nocentiorem, excipere videtur: quippe quam viperarum morſum imitari fateatur.

Cap. xi. *τοῖς ὑπὸ δρυΐνου*] Quē *δρυΐνον* Galenus, AElianus & plerique alij nominant, Nicander

δρυίναν prima inflexione appellat, itémque *χέλυδρον*, quia ſit *τραχύδερμος*, necnon etiam ſimpliciter *ὕδρον*: quanquam *ὕδρος* veriùs ex Dioſc. ſententia 'is eſt, quem alio nomine *χέρσυδρον*, Latini *Natricem* appellant: attamen iſta nomina manifeſtò confudit AElianus. Cæterùm *δρυίναν* ſic dictum, quòd in quercuum radicibus victum quæritet, rectè deſcribit Aëtius, ac longè plura quàm noſter hic Autor eiuſdem morſus tradit indicia, ſer. I. Tetr. 4. cap. 29. Sed quanta quámque dira ſit eius pernicies, ante ipſum expreſsit Gal. lib. de Ther. ad Piſ. itémque Apollodorus, AEliano teſte. Paulus ipſiſsima Galeni verba recitat.

καὶ δηγμὸς] Paulus *ἀντὶ τοῦ, δηγμοῦ, καρδιωγμὸν* habet, quod magis placuit Cornario. Sed Marcellum miror vocem hanc in Pauli codice minimè deprehendiſſe, aut certè negligentiùs percurriſſe: ſiquidem ſeſe negat in vllo Græcorum legiſſe, cuiúſnam partis *δηγμὸς* hoc loco intelligi debuerit.

CAP. XII. *βραχέα δὲ καὶ*] Galenus & Aëtius *αἱμόρροον ἀπὸ τῆς αἱμορροΐδος*, ceu marē à fœmina diſtinguunt: & Aëtius quidē poſteaquàm eiuſmodi ſerpentem depinxit, in principio ex Hæmorrhoi morſu nihil effluere ſcribit, præter paucū quiddā idémque aquoſum: deinde verò ſanguinem è naribus ac ipſis etiam morſus foraminibus emanare: quin & quaſcunque corporis cicatrices, etiamſi conſanuerint, recrudeſcere ac rumpi, ſanguinémque profundere: his prætereà accedere ſtomachi dolorem atque ſpirandi difficultarem. At ab Hæmorrhoidis morſu præter antedicta, etiam longè grauiora conſequi ſymptomata: oculorum ſcil. angulos ſanguine manare, itidémque gingiuas & vnguium radices, deindéque per vniuerſum corpus ſanguinem efferri, inſupérque dentes elidi, ac ipſas quoque gingiuas computreſcere. Idipſum de Hæmorrhoide prodidêre Nicander in Ther. & AElianus lib. 14. cap. 13. quo quidem loco addit, etiam ex auribus & ceruice (fauces neſcio qua ratione vertit Interpres) ſanguinem cum bilioſa ſanie profluere. De hac ipſa Solinus in hæc verba: *Hæmorrhois morſu ſanguinem elicit, & diſſolutis uenarum commerciis quicquid animæ eſt euocat per cruorem.* Sed & illud ipſum perbellè Lucanus, lib. 9. carmine expreſsit. Cæterùm varia menda quibus hoc Dioſc. caput ſcatere compertum eſt, facile fuerit ex ipſo Pauli codice reſtituere.

CAP. XIII. *ἄστεγος ὄγκος*] Rectè Marcellus & Cornarius ex Paulo reſtituerunt, *ἄστεκτος ὁ καῦσος γίνεται*, quos & ipſe ſecutus ſum. Teſte tamen Solino, *Preſter* (qui cum dipſade idem eſt) *quem percuſſerit diſtenditur, enormique corpulentia necatur extuberatus.*

κἂν τῷ αὐτῷ καθίς.] Cornarius legit in hunc modum: *εἰς τὸ αὐτὸ δὲ καθίσταται τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἰληφότι τὸ ποτόν.* Ego verò nihil muto: tantummodò *ἀντὶ τοῦ, τῷ δὲ μὴ*, legendum cenſeo, *τῷ μηδὲ*, &c.

παραπλήσιόν τι] Cornarius ex Aëtij lib. 13. cap. 22. locum hunc ita reſtituit: *παραπλησία τε τοῦ ὅλου συγκρίματος ἕξις παρακολουθεῖ τῇ τῶν ὑδρωπικῶν.* quam quidem ſententiam & ipſe exprimendam duxi; quum alioqui vix vllus ſat commodus ſenſus ex Autoris noſtri verbis elici poſſet. *Sic porrò*, inquit Aëtius, *duobus pereunt modis à Dipſade percuſſi: dum aut ob multam ſitim exuruntur, ſiquidem potum non ſumant, aut ob multam expletionem iis diſtentus rumpitur uenter, uel infernè circa inguina, uel circa imum uentrem, quemadmodum hydropicis accidere conſueuit.* De eiuſdem morſu vide Lucanum, lib. 9.

ὅλου τοῦ συγκρίματος] *quia*, inquit Aëtius, *neque per urinas, neque per uomitum, neque per ſudores quicquam excluditur.*

πρηστήρ τε καὶ καῦσος] Preſterem tamen Lucanus, lib. 9. toties citato, à Dipſade manifeſtò diſtinguit: quanuis vtrunque *torridum* cognominat. AElianus, verò, lib. 6. poſteaquàm Dipſadem ex Soſtrato accuratè depinxit, præter iſta Preſteris & Cauſonis nomina, alia etiam huic eidem tribuit, nempe *μελανούρου, ἀμμοβάτου καὶ κυντείδος.* Eſt porrò Dipſas, ex ſententia Gal. & Aëtij, viperæ ſpecies, maritimis aut alioqui ſalſuginoſis in locis reperiri ſolita. At eandem Solinus & Iſidorus inter aſpidis ſpecies numerarunt.

CAP. XIIII. *τοῖς δὲ ὑπὸ ὕδρου*] *ὕδρον*, nomine compoſito etiam *χέρσυδρον* appellari, ſcribit Aëtius. Vtrunque verò hoc nomen iccircò obtinuit id ſerpentis genus, quòd ſit *ἀμφίβιον*, ac, ipſo etiam teſte Nicandro in Ther. itémque Vergilio in 3. Georg. hyeme ac verè ſtagna colat, inareſcentibus autem paludibus in aridam exiliat. Latini *Natricem* appellant, quanquam natricem à cherſydro Lucanus, lib. 9. apertè diſtinguit. *Hoc genus anguium pulcherrimum nullis ſerpentium inferius eſſe ueneno* aſſerit Plin. lib. 29. cap. 4.

ἀπὸ νομῆς ἐκκρίνεται] Nicander inter cæteras notas refert, æſtus magnos ardoréſque per vniuerſum corpus diſcurrētes. Addit verò Aëtius, oculorum vertiginem, exolutionem, vomitus bilioſos & fœtidos, ac motum totius corporis inordinatum, &c.

CAP. XV. *τοῖς δὲ ὑπὸ κέγχρου*] *κέγχρον*, quem Dioſcorides inferiùs *κεγχρίδιον* appellat, Nicander & Paulus *κεγχρίνην* nominant. Aëtio *κεγχρίας* ſeu *κεγχρίτης*, Lucano & Plinio Cenchris appellatur. Iſta verò nomina omnia *ἀπὸ τοῦ κέγχρου*, hoc eſt, *à milio* deducta ſortitum eſt hoc genus ſerpentis, ſiue quia ex Aëtij ſentētia colore ſit circa aluum viridi, qualis in milij planta cernitur, ſiue quia variatā tingitur aluum pluribus iiſq; exiguis maculis milij ſemini ſimilibus: (quanquam Nicander non aluo tantùm, ſed & vniuerſo corpore variis eiuſmodi notis reſperſum eſſe teſtatur:) ſiue denique quia ferocius euadat florente milio, vti ſcribit Aëtius. Ab ea qua præditum eſt feritate ac ſæuitia, *λέοντα* quoque Nicander appellat. Eundem Aëtius etiam *ἀκοντίαν* nominat, quòd veluti iaculum vibratum corporibus inuolet. Verùm Nicander *ἀκοντίαν ἀπὸ τῆς κεγχρίνης* palàm videtur diſtinxiſſe, cùm ſeorſim vtriuſque meminerit.

τὴν ῥῆσιν] Paulus & Actuarius habent, *τὴν κύστιν*, quam lectionem, ceu potiorem, cum Cornario & Marcello ſequi placuit.

πάντα τὰ μέρη] Apud Paulum deeſt illud, *πάντα*: & certè quidem *ἀντὶ τοῦ, πάντα*, legendum cenſuerim, *ταῦτα*, ſeu *τάδε*. Neque enim veriſimile eſt voluiſſe Eraſiſtratum partes corporis omnes corruptas reperiri, quippe qui nominatim iecoris tantùm, veſicæ & coli meminerit.

CAP. XVI. *τοῖς δὲ ὑπὸ κεράστου*] *Κεράστης* viperæ ſpecies eſt, ſic dicta ab eminentiis iuxta Nicandrum aliàs binis, aliàs quaternis, & iuxta Soli-

num, Plinium & Arabas, quadrigeminis, quæ quidem in ipſius capite cornicula præ ſe ferunt.

μετὰ σκληρίας] Aëtius *capitis claui ſimilitudine tumorem inſurgere* ſcribit, id quod perperàm videtur Auicennas intellexiſſe: quippe qui morſum ſentiri tradiderit, quaſi claui infixi. Porrò Nicander inter Ceraſtæ morſus ſymptomata commemorat, inguinum ac poplitum dolores, & cutis liuiditatem ex natiui caloris extinctione.

ἰχὼρ ποτὲ μὲν μέλας] Sanies, inquit Aëtius, *profluit uini colore, aut nigricans, maximè per ambitum, uelut in cruentatis & ſugillatis aliàs fieri conſueuit.*

κιρροειδὴς δὲ γίνεται] Vulgatam Dioſcoridis & Actuarij lectionem retinuimus: quanquam malim plurali numero iſthæc efferre, *κιρροειδεῖς δὲ γίνονται*. Cæteri propè omnes Interpretes ex Paulo, *κιρσοειδεῖς*, reſtituunt: quaſi voluerit Dioſcorides ex Ceraſtæ morſu totum corpus non quidem fuluescere, ſed varicum modo intumeſcere.

ἀπόλλυνται αὐτοῦ αἱ ὄψεις] Malim ex Paulo, *ἀπόλλυνται αἱ ὄψεις*, vt præcedentibus iſta reſpondeant. Alioqui in ipſo capitis principio legendum immutato numero, Τοῖς δὲ ὑπὸ κεράστου δηχθεῖσι.

CAP. XVII. *τοῖς δὲ ὑπὸ ἀσπίδος*] Galenus, in lib. de Ther. ad Piſ. tres conſtituit Aſpidum ſpecies: vnam, *χερσαίαν*, ex eo cognominatam, quòd in mediterraneis locis ſemper degat, alteram *πτυάδα*, nomen ex eo ſortitam, quòd virus ſuum in hominum oculos ſolita ſit expuere; tertiam denique *χελιδονίαν*, ſic dictam, quòd hirundinis inſtar per dorſum nigricet, & circa ventrem candida conſpiciatur. Totidem ſpecies Galenum ſecuti agnouêre Paulus & Aëtius. At AEgyptios AElianus Aſpidum genus in ſedecim ſpecies diuidere aſſerit, lib. x. cap. xxxj.

μικρὸν παντελῶς φησί.] AElianus, lib. 9. cap. 61. morſus Aſpidis veſtigia ita eſſe obſcura ſcribit, quia ipſius venenum ὀξύτατόν ἐστι καὶ διαδραμεῖν ὠκιστον, ideóque facilè cutem ſubiens ad intima vſq; penetrat ocyſsimè.

καὶ αἱμάτιον δὲ] Aëtius vulnera in demorſo loco ſcribit inueniri, bina quidem ex maſculi morſu, ex fœmellæ verò, quaterna, eáque citra dolorem: at ab iis planè nihil effluere, niſi violentum ſit animal, quod morſum inflixerit. Idem Aſpidis ictuum longè plures notas recenſet, &, quoniam veluti diuerſæ ſunt Aſpidis ſpecies, ita & diſparis ſunt ad nocendum effectus, propria ſingularum morſus ſymptomata ſigillatim perſequitur.

ὁμοίως ὕπνῳ] Iccircò etiam fortaſſe Lucanus, lib. 9. *Aſpidem ſomniferam cognominat.* Neque deſunt qui certam aliquam eius ſpeciem Hypnalen nominent, quaſi ὑπναλέαν, quòd ſomno enecet.

CAP. XVIII. *πληγὴ ὑπὸ ἐχίονος*] Nicander & Aëtius alia præterea recenſent morſus Baſiliſci ſymptomata, nempe totius corporis ardorem, liuorem, capillorum defluuium & mortem repentinam. Sed Gal. x. ſimpl. iis quæ de Baſiliſci vi adeò malefica referuntur, vt vel appropinquatione ſola noceat, ceu fabuloſis videtur fidem derogare.

CAP. XIX. *τῆς κοινῆς τῶν ἰοβόλ.*] Theriacum hunc Dioſcoridis tractatum varij variè diſtinguunt. Quidam enim caput quintum de Phalangiis, alij verò caput hoc de communi vulnerum à virulentis animalibus inflictorum curatione, libri alterius principium conſtituunt. Neque verò deſunt, qui à capite de curatione à veſpis apibúſque demorſorum tertium præterea librum exordiantur. Mihi totum hunc Theriacum tractatum, ceu non adeò prolixum, vna eadémque ſerie comprehendere viſum eſt. Quanquam ſi qui malunt in partes quatuor ſubdiuidere, nihil equidem impedio. Prima certè quidem, præfationem continebit. Altera, canis rabioſi morſuum ſigna curationémque complectetur. Tertia, ictuum morſuúmve à cæteris venenatis animantibus inflictorum ſigna ſigillatim proſequitur. Quarta, priore quidem loco horum eorundem vniuerſalia remedia deſcribit: poſteriore verò, particularia, eo tamen ordine vt poſterioris huiuſce particulæ capitula ferè ſingula tertiæ partis capitibus aptè reſpondeant. Quin & lubenter, ſicuti Autor in proximè præcedenti Alexipharmaco tractatu iiſdem capitibus hauſti veneni ſimul ſigna & ipſa quoque remedia complexus eſt, ita & ego in hoc Theriaco capita ictuum morſuúmve à ſingulis animantibus inflictorum ſignis dicata cum eorundem particularibus remediis, Aëtij & Actuarij exemplo, coniunxiſſem, ni ſubueritus fuiſſem malè feriatorum quorundam notam ſubire Cenſoriam.

CAP. XX. *σικυάζειν ἐπιπλεῖστον*] Idem præcipit Celſus, lib. v. his verbis: *Si cucurbitula non eſt, quod tamen uix incidere poteſt, tum quodlibet ſimile uas quod idem poſſit. Si ne id quidem eſt, homo adhibendus, qui uulnus exugat* &c. Sed hoc loco minimè negligenda cautio, quam adhibendam cenſet Aëtius, lib. 13. c. 10. videlicet, vt ne qui ſugit os vſpiam vlceratum habeat. Sic & ibidem Celſus: *antè*, inquit, *debet attendere, ne quod in gingiuis palatóue, aliáue parte oris ulcus habeat.*

ἐγκαταχαράσσειν] Docet Paulus præter ſcarificationem affigendas cucurbitulas, nec tantùm genus illud remedij ictæ parti, ſed & toti viciniæ adhibendum. Quinetiam, præter iſthæc alia à Dioſcor. commemorata remedia, venæ ſectionem commendat, ſiquidem virus in corpus diſtributum videatur, maximè verò ſi plethoricum illud extiterit: itidem & vomitum, cuius etiam Celſus ipſe meminit.

αἴρεται ὁ ἰὸς ἐκ τοῦ τόπου] Dum virus è loco tollitur, accedit & altera vtilitas, quòd vicinæ partes à labe vindicantur, id quod minimè prætermiſit Actuarius.

κληματίνη ἢ συκίνη] Loco ficulnei aut ſarmentitij cineris Laurinum Aëtius ſubſtituit, nec malè: quandoquidem laurus ſuapte natura pollet aduerſum venena. Paulus braſsicæ cineris ſimul & ficulnei meminit: aceto verò, lixiuio aut garo ſubigit.

νεοσσοὶ διαχισθ.] Super vulnus hunc in modum impoſiti pulli per medium diuiſi, aliáve id genus animalcula diſciſſa & ſic adhibita, vt partes interiores corpori iungantur, non modò, teſtibus Paulo & Aëtio, venenum in ſeſe transferunt, ſed & ipſos dolores mitigant.

ἁρμόζει καὶ κέδρος] Non eſt de Cedri foliis lignóve locus hic intelligendus, ſed de Cedria, quam & ipſe Dioſc. lib. 1. cap. 106. ceraſtæ morſibus impoſitam cum ſale conferre teſtatus eſt. Quare non κέδρος, ſed κεδρία potiùs ſeu κέδριον, legendum hoc loco cenſuerim.

μ. ij.

καὶ ἀστράγαλος] Paulus non quidem aſtragali, ſed aſtragalitidis mentionem facit. Innuit autem eam Iridis ſpeciem, cuius meminêre Gal. lib. I. κατὰ τόπ. cap. I. & Aëtius in deſcribendo emplaſtro venatorum, quæque teſtante Gal. loco modò citato cum iride Illyrica vna & eadem eſt. Fortaſſe verò etiam hoc loco Aſtragali nomine eadem illa Iris aſtragalitis debet intelligi: quanquam nolim penitus Cornario aſſentiri, qui præter Iridem modò dictam non alium agnoſcit Aſtragalum.

ὡσαύτως καὶ ἀσφαλτος] Meritò dubitauerit aliquis, num ἀσφάλτου, ſeu *bituminis*, loco legendum ſit, ἀσφάλτιον, nempe *trifolium illud bituminatum*, quod à bituminis odore ἀσφαλτίου nomen obtinuit: quippe cùm huiuſce ſeminis meminerit Aëtius in cenſu remediorum contra ſerpentium morſus, inſuperque eiuſdem folia trita & ex aceto mulſo pota contra ſerpentium ictus præſidio eſſe ſcripſerit Dioſc. lib. 3. cap. 123. Attamen Paulus, lib. 5. cap. 2. vtriuſque meminit aduerſus ſerpentium ictus, nimirum & bituminis, & ſeminis illius trifolij.

πέπερι διαφλέστερον] Piper cum aceto & meconio laudatur à Dioſc. in ἀπορ. quo loco & alia contra virulentorum animalium ictus morſúſve habentur ſimplicia, quorum hîc nulla fit mentio. Sic & apud Paulum & Aëtium, dum de iiſdem agunt remediis, tam in admouendorum quàm in ore ſumendorum cenſu alia præter iſta commemorantur auxilia, quæ ex eorundem ipſorum contextu facile fuerit vnicuique repetere.

πιτύα δὲ λαγωοῦ] Præter leporinum, etiam hinnuli coagulum laudat Dioſc. in ἀπορ. itidémque Aëtius, loco iam ſæpe citato.

καστορίου οὐγκ.] Nimium eſt proculdubiò iſtud Caſtorij pondus. Et certè quidem Paulus vnam tantummodò drachmam exhibet: at Dioſc. lib. 2. de mat. med. duarum drachmarum meminit. Quare & hoc loco pro vnciis drachmas reponendas exiſtimauerim.

τῶν βεβοηθημένων] Lego, βεβοημένων: maximè cùm apud Paulum habeatur eodem planè ſenſu, τῶν πεφυσημένων δεῖ. Totum verò hunc locum Cornarius rectè ita reſtituit: ἔτι δὲ ἡ γαλῆ σκελετευθεῖσα τῶν βεβοημένων διείσκεται. πρότερον δὲ ταύτῃ χρηθεῖσα τῶν ὄντως ἐκκειθέντων σκελετεύεται, ἢ ἀπ' αὐτῆς δίδραχμον σὺν οἴνῳ πίνεται, &c.

οὔρων πολλῶν ἔκκρισις] Celſus, lib. 5. cap. de communibus curationibus aduerſus omnes morſus ſerpentium, *Omnia*, inquit, *vrinam mouentia, quia materiam extenuant, vtilia ſunt.*

Cap. xx. πρὸς τὰς πληγάς] Paulus & Aëtius Apum Veſparúmque ictus notas ab Authore prætermiſſas, ceu vulgo ſatis cognitas, accuratè tradiderunt, ac præterea quæ hîc recitantur remedia, alia etiam non pauca tam interna quàm externa, quæ ab ipſis Autoribus repetere vnuſquiſque poterit.

Cap. xxi. ἀβρότονον τὸ σπέρμα] Tranſcripta hæc eadem leguntur apud Paulum. At Aëtius aduerſus Phalangiorum morſum multò plura quàm illorum vterque tum ſimplicia, tum etiam compoſita remedia commemorat. Sic & Celſus, lib. v. nonnulla in eundem vſum præſcribit, quorum hîc nulla fit mentio.

ὡσαύτως ἢ χαμαιπίτυος] In hoc ſimplicium cenſu chamæpitys apud Paulum intercidit. Aëtius verò chamæpityos vſum & per ſe, & cum ruta ac pipere, ex vino bibendæ commendat.

Cap. xxii. ἢ ἄγριον πήγανον] Paulus aduerſum Scolopendræ morſum quædam adiicit tum aſſumenda tum admouenda remedia. Aëtius ab illa demorſis eadem ſcribit auxilia conuenire, quæ & ad muris aranei morſum faciunt: ac nihilominùs, præter illa, nonnulla etiam alia tam interna quàm externa ſubiicit.

Cap. xxiii. μετὰ δὲ τοῦτο ἁρμόζει λεῖος] Iſta apud Aëtium & Actuarium deſiderantur. At Paulus ſic habet: μετὰ δὲ τοῦτο λεῖον ἅλας ἐπιτιθέσθω μετὰ λινοσπέρμου, ἢ τῆς ἀλθαίας βοτάνης τὸ σπέρμα: quaſi velit, poſt remotum Scorpionem, nulla Scorpionis alterius facta mentione, ſolum ſalem tritum cum lini ſemine, aut althææ ſemen ipſum vulneri adhiberi: id quod certè magis mihi placet. Attamen tam multa in vno eodémque capite citra vllius exemplaris fidem immutare mihi religio fuit.

τῇ ἀλθαίᾳ βοτάνῃ] Quod inter admouenda hoc loco, itémque lib. 3. de mat. med. cap. de althæa, ipſi herbæ tribuitur, illud ipſum Paulus eiuſdem ſemini tribuere videtur. Attamen & loco citato Dioſcorides ſeminis althææ decoctum, verùm aſſumptum, ad iſtiuſmodi ictus commendat. Aëtius verò & Autor lib. περὶ ἀπορ. in eundem vſum althææ radicis epotæ meminerunt.

γλήχων ἐπικαθημένη] Rectè Cornarius & Marcellus ex Paulo reſtituunt αὐτὶ τοῦ, ἐπικαθημένη, ἐφ' ἱκανὸν καθεψημένη, itémque inferiùs pro, δενδρῷ βραχεῖ, δενδρῷ λίνα, quos ego lubenter ſum imitatus.

καὶ κυπάρισσος μετ' οἴνου] Cum Cornario & Marcello lego ex Paulo, καὶ κύπερις μετ' οἴνου, καὶ πήγανον ὡσαύτως. Cyperi enim radicem, quæ priuatim cyperis dicitur, à Scorpione ictis opitulari & antè retulerat Dioſc. I. de mat. med. cap. 4. vt & Plin. lib. 21. ca. I. De cupreſſi verò ſeu foliis ſeu pilullis tale nihil auditum eſt. Sic & pro, πευκεδάνου χρήσιον ὀπῶ, ex eodem illo Pauli contextu lego, Παρθικῶ χρήσιον ὀπῶ. Nam & ſuperiùs lib. præcedentis cap. 3. ita legebatur: ὀπὸς μὲν ὃν μάλιστα ὁ Κυρηναϊκός, ἢ ὁ καλούμενος Μηδικὸς ἢ Παρθικός. Eſt autem Parthia Aſiæ regio vicina Perſidi ac Mediæ, cuius regionis æquè ac Parthiæ indigenam Laſer Dioſc. eo loco commendat, ſiquidem Cyrenaicum deſideretur. Cæterùm multò plura quàm hîc habeantur ad Scorpionum ictus remedia legas apud Aëtium, capite proprio, ſi videbitur.

Cap. xxiiii. ἐπὶ τῶν ἐχιοδήκτων] Nicander ac etiamnum recentiores Græci Paulus, Aëtius & Actuarius, præter remedia morſui viperarum communia, & alia non pauca ictui Paſtinacæ peculiaria commemorant.

Cap. xxv. ἁρμόζει δὲ] Sic omnino legitur apud Actuarium, vt in vulgato noſtro exemplari. Attamen hoc caput diuidere, codicúmque veterum lectionem, quam etiam Interpretes cæteri expreſſerunt, in integrum reſtituere viſum eſt.

καὶ αὐτὴ δὲ ἀναπλυχθεῖσα] Hoc plerique ad Paſtinacam marinam referunt: huiuſce tamen remedij neque Paulus neque Aëtius vſquam meminêre. Vnus Plinius, lib. 32. cap. 5. Paſtinacam quidem contra ſuum ictum remedio eſſe prodidit, verùm cinere ex aceto illito & ſæpe alterato.

Quamobrem Cornarius, ex ſentētia Pauli & Aëtij, iſtam capitis poſtremam periodum ita reſtituit: καὶ τρίγλη δὲ ἀνατμηθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα τοῖς τραύμασι, τῆς αὐτῆς ἴαμα γίνεται πληγῆς. Ac certè quidem Dioſc. lib. 2. de mat. med. cap. de mullo, mullum crudum diſſectum impoſitúmque prodidit marini Draconis & Scorpij, itémque aranei ictibus mederi: id quod Paulus totidem verbis repetit, lib. 7. Quin & illud ipſum remediū habet Dioſc. lib. 2 περὶ εὐπορ. Marcellus verò hūc ipſum locum ſic potiùs videtur emendaſſe: καὶ αὐτοὶ δὲ ἀνατμηθέντες καὶ ἐπιτεθέντες τοῖς τραύμασι, τὰς ἰδίας ἰῶνται πληγάς. quoniam voluit tum Draconem tū etiam Scorpionem diſſectos adhibitóſq; ſuis ipſorum ictibus mederi. Cæterùm vtra lectio ſit potior, non magnoperè laborandum videtur: quoniam vtraque ſententia veritate nititur. Siquidem & Paulus, cap. de Dracone marino iſta ſic habet: ἢ τὸν δράκοντα αὐτὸν ἀνατμηθέντα (ſupplēdum ex præcedentibus) καταπλάσσε. Sic & Dioſc. lib. 2. περὶ εὐπορ. πρὸς δὲ δράκοντος θαλαττίου πληγὴν, αὐτὸς ὁ δράκων ἀνατμηθεὶς καὶ ἐπιτεθείς. Idem, lib. 2. de mat. med. cap. 15. δράκων θαλάσσιος ἀνατμηθεὶς καὶ ἐπιτεθείς, ἴαμά ἐστι πρὸς τὴν τῆς ἀκάνθης αὐτοῦ πληγήν. Quin & Galenus, 11. ſimpl. Draconis ictui mederi tradit ipſum Draconem impoſitum æquè ac mullum: & eo loco multa deinceps alia recenſet remedia, quæ totius ſubſtantiæ proprietate venenatis ictibus opitulantur.

CAP. XXVI. χαλβάνη σπλήνιον] Iſta Cornarius reſtituit ex Paulo hunc in modum: χαλβάνης σπλήνιον ἐπιτεθὲν καθ᾽ αὐτὴν &c. Sed ita malim paucis immutatis: χαλβάνη ὡς σπλήνιον ἐπιτεθεῖσα καθ᾽ αὐτὴν, ἢ καὶ μετ᾽ ὄξους λελειοτριβημένη. Sic inferiùs cū eodem Cornario & Marcello ἀντὶ τοῦ, κοκκία, ex Paulo & Aëtio, σιδία, emendauimus.

καὶ ἡ αὐτὴ δὲ ἡ δακοῦσα] Aëtius ex Stratone priùs ſcarificari locum affectum voluit, mox Araneum murem vſtum cum aceto cataplaſmatis vice imponi, aut ſinapi tritum itidem ex aceto.

ἡ διὰ τῆς θερμῆς καταντλήσις] Et hîc quoque ex Pauli contextu, ἅλμης, adiecimus, vt ſit ἡ διὰ τῆς θερμῆς ἅλμης καταντλήσις. Alioqui τὸ θερμῆς vox nullo modo conſtaret, ac potiùs, τοῦ θερμοῦ, legēdum foret, ſubaudita voce, ὕδατος.

χαμαιλέοντος τῆς βοτάνης] Remedia contra Muris aranei morſum tam interna quàm externa lōgè plura recentiores Græci Medici tradiderunt, quæ quoniam ab ipſis Autoribus facilè repeti poſſunt, hîc tranſcribere viſum non eſt.

πρὸς τὸ ἴδιον πλῆγμα] Addit Paulus, μετ᾽ οἴνου. Sed & apud Dioſc. 2. εὐπορ. potus Muris aranei in vino triti commendatur.

εἰ μὴ ἐκτὸς] Cum Cornario, ex Aëtio & Oribaſio, reſtituimus, εἰ μὴ ἔγκυος. Scribit enim Aëtius, bullas quę ex Muris aranei morſu excitantur minimè rumpi, adeóque non exulcerari locum, niſi prægnans fuerit Mus araneus qui morſum inflixerit: quod ipſum iiſdem penè verbis legitur apud Oribaſium. Eodem ſpectat & illud Plinij, lib. 29. cap. 4. quo loco; *Ipſe Mus araneus*, inquit, *contra ſe remedio eſt diuulſus & impoſitus. Nā ſi prægnans momordit, protinùs diſſilit. Optimum, ſi is imponatur qui momorderit*, &c.

CAP. XXVII. αἰγῶν αἱ σπύραθοι μετ᾽ οἴνου] Dioſc. 2. de mat. med. cap. de fimo; αἰγῶν σπυράθους ἑψηθείσας μετ᾽ ὄξους ἢ οἴνου, hoc eſt, *fimum caprinum in aceto aut uino decoctum* deſiderat. Idem verò, 2. εὐπορ. capite de Viperæ morſu, ἀπόπατον αἰγὸς ἑψηθεῖσαν ἐν ὄξει, hoc eſt, *fimum caprinum in aceto decoctū* commēdat. Cæterùm pro, ἀναπηθεῖσαι, rectiùs fortaſſe legas, ἀνεθεῖσαι. Paulus habet, καταπλασθεῖσαι. At inferiùs pro, ἀνεθεῖσα, legendum proculdubiò ex Paulo, λεανθεῖσα.

δάφνη ὡσαύτως] Laurum ſimpliciter Autor deſiderat. At Paulus, δάφνης ἑφθὰ φύλλα μετ᾽ ἐλαίου ἢ δαφνίδας, hoc eſt, *lauri folia cocta cum oleo aut lauri baccas imponi* iubet. Dioſc. 2. εὐπορ. itémque Aëtius, lauri foliorū in oleo coctorum & tritorum tantummodò meminerunt.

ῥαφανίου φλοιὸς] σὺν μέλιτι, hoc eſt, *cum melle* addit Dioſc. 2. εὐπορ.

σκίλλα ὀπτή] Hîc Scilla toſta & tuſa contra Viperæ morſus prædicatur. At Paulus eiuſdem non ὀπτῆς, ſed ἑφθῆς meminit. Sic & apud Dioſc. 2. εὐπο. legitur, σκίλλα ἑψηθεῖσα ἐν ὄξει, hoc eſt; *ſcilla in aceto decocta*.

πρὸς αὐτὴν γληχώνος θερμοῦ] Paulus non calida aqua ſimpliciter, quemadmodum ego hunc Autoris locum accipiendum puto, neque aceto mulſo, vti Interpretes voluêre, ſed trifolij pulegiíve dēcocto, aut acida muria locum fouet. Dioſc. 2. εὐπορ. de omni genere virulētorum morſuum verba faciens, καταντλεῖται δὲ, inquit, ἐπὶ τῶν ἰοβόλων τριφυλλίδος ἀπόζεμα. hoc eſt, *virulentorum ictus trifolij decocto fouentur*. Aëtius, poſt ſcarificationem & gallinaceorum impoſitionem, vult plagam trifolij bituminoſi decocto calente diu multúmque foueri: ſin paruo tempore id fiat, peius affici ægrotantem aſſerit.

ἄγχουσαν τὴν λεπτόφυλλ.] Nonnullos etiam ſcribit Paulus anchuſam hanc tenui conſtātem folio ex collo ſuſpendere in eundem vſum.

ὅσον κοτύλιον ἐν ἀκράτῳ] Ita & Actuarius. At Paulus, ὅσον ἡμικοτύλιον ἐν μελικράτῳ. Κοτύλιον autem ἀντὶ τῆς κοτύλης vſquam reperiri vix crediderim: quare hîc ſaltem, ἡμικοτύλιον, reponēdum cenſuerim.

οἰνοποσία συνεχῶς] Paulus in morſu Viperæ ἀνυτικώτατον, hoc eſt, *efficaciſſimum* aſſerit eſſe remediū σκοροδοφαγίαν καὶ ἀκρατοποσίαν, *alliorum*, inquàm, *eſum & uini meraci potum*, adeò vt ſi quis multum eorum vſum adhibeat, nullum præterea auxilium ſit deſideraturus. Idem Aëtius refert ex Archigene, & Dioſc. in εὐπορ.

ἀνδράχνης ἄνθους καὶ σπέρματος] Paulus ex Lyco ſic habet: σανδαράχης ἀνὰ < α. ἀνήθου σπέρματος ὀξύβαφον. Arabes Auicenna, Serapio & Albucaſis, in curatione Viperini morſus, huius eiuſdem antidoti meminerunt, eámque non quidem Lyco, ſed (niſi falluntur Interpretes) Lucę tribuunt, ac auripigmenti etiam rubri, quæ Græcorum eſt ſandaracha, mentionem faciūt: quod tamen rarò admodū in remedia interna recipitur, quippe cùm venenū ſit cauſticum & erodens. Quare ſuſpicor equidem lubricum fuiſſe ſcripturę lapſum, & loco ἀνδράχνης, aut etiam σανδαράχης, legēdum, ἀριστολοχίας, quam etiam Serapio huic eidem medicamento præter auripigmētum admiſcet. Fortaſſis etiam pro, ἀνήθου σπέρματος, reſtituēdum fuerit, πηγάνου σπέρματος, hoc eſt; *ſeminis rutæ*: nam & hoc in eiuſmodi medicamentis theriacis vix vnquam omittitur, ceu contra virulentarum beſtiarum ictus excellenti remedio præditum. In Oribaſij antidoto, quæ habetur apud Paulum,

legitur *aniſi acetabulum, piperis drachm. iiij. ariſtolochiæ corticis, opij, caſtorij, myrrhæ an. drachm.* j. &c. Attamen citra vetuſtorum codicum certiorem fidem quicquam immutare minimè auſim: illud tantùm obiter admonere viſum eſt. Cęterùm nonnulla ex commemoratis hoc capite remediis paulò aliter præparant recentiores Græci, Paulus, Oribaſius & Aëtius: ac præter hęc complura alia tam ſimplicia quàm compoſita, partim interna, partim externa recenſuerunt, quæ ſtudioſus Lector ab Autoribus ipſis facilè repetet.

CAP. XXX. καὶ πρὸς τούτοις] Otioſæ repetitionis vitandę gratia, placuit cum Cornario quę ſequuntur in contextu ad calcem vſque capitis vna litura expungere: eorum verò loco hæc ex Paulo tranſcribere, quæ quidem hîc deſiderari meritò videbantur: τοπικὰ δὲ βοηθούμενα ἀναγεγραμμένα κατὰ τῶν δηγμάτων, ἐπὶ μὲν τῆς διψάδος, ἀνδράχνης φύλλα λεῖα σὺν ὄξει καὶ ἄλφιτα, καὶ βάτου φύλλα λελειοτριβημένα μετὰ μέλιτος, ἀρνόγλωσσον, ὕσσωπον, σκόρδον λευκὸν, [fortè, λεῖον.] πράσον, πήγανον, κνίδην. ἐπὶ δὲ τοῦ αἱμόῤῥου, καὶ ταῦτα, καὶ πρὸς τούτοις ἀμπέλου φύλλα ἑφθὰ σὺν μέλιτι λελειωμένα. διὰ στόματος δὲ αὐτοῦ τοῦ θηρίου ἡ κεφαλὴ καυθεῖσα [Dioſc. in ἀπορ. καεῖσα] ποτιζέσθω, ἢ σκόρδον μετὰ ἰρίνου. ἐσθιέτωσαν δὲ καὶ σαπίδας. Hæc porrò remedia, quæ priuatim tum ad dipſadis ſeu Preſteris, tum & ad Hæmorrhoi morſum conferre totidē verbis prodidit Paulus, apud Dioſcoridem in ἀπορ. confundi videtur: ibidémque nonnulla etiam alia inſuper adiiciūtur. Pro eo autem quod habet Paulus, σκόρδον μετὰ ἰρίνου, rectiùs illic legitur, σκόροδον λεῖον σὺν οἴνῳ. Et certè quidem Dioſc. 2. de mat. med. iis quos vipera aut Hæmorrhous momorderit allium ita commendat, vt præſentiſſimum cenſeat eſſe remedium, *ſi modò*, inquit ille, *continuò poſt uinum ſuperbibatur, aut ipſum ex uino teratur, ac in potione ſumatur*. Sic caput ſerpentis quod vſtum potui datur apud Paulum, Dioſcorides in ἀπορ. vulneri tantummodò imponēdum exiſtimauit. Vnum verò admonendum ſupereſt, apud Aëtium portulacę folia cum polenta permiſceri, cùm tamen Paulus portulacæ folia trita cum aceto, ac polentam ſeorſim ac per ſe admoueat. Cæterùm hanc venena Hæmorrhoidum Preſterúmque reſtinguendi vim non omni quidem portulacæ tribuit Plinius, lib. 20. cap. 20. ſed ſylueſtri tantùm, quam peplium vocari ſcribit.

CAP. XXXI. κονίᾳ τε ἑψηθεῖσα] Paulus, ἢ κονίᾳ δρυὸς ἐλαίῳ δευθεῖσα. Sic & Actuarius. Hanc iccircò ſcripturam & nos ſecuti ſumus. Sed cùm illorum Interpretes κονίαν, *lixiuiam* verterint, nos *cinerem* interpretari maluimus. Dubitauit & Cornarius, an κονίαν vt aliâs ita & hoc loco *calcem* vertere debuerit, quoniam vocem δρυὸς minimè agnoſcit, & apud Aëtiū inter peculiaria contra Cherſydrum remedia calx viua oleo permixta recenſetur.

ἢ ῥίζα δρυὸς] Actuarius hoc loco vocem, δρυὸς, omiſit: & certè quidem nos quoque ex proximè præcedente linea perperàm huc tranſlatam exiſtimauimus, ita vt nō quidem quercus, ſed ipſius ariſtolochiæ radix deſideretur. Sed quod proximè ſequitur de hordeacea farina, aliter quàm habeatur apud Paulum & Actuarium diſtingui oportere iudicauimus. Viſum eſt enim illud, πίζεται, vtrobique, veluti & apud Dioſcoridem, rectiùs cum ſequentibus coniungi poſſe, vt ſit alterius periodi principium.

ἐν κεράματι ὀξυκράτου] Paulus nō multò rectiùs, ἢ ἐν κεράματι ὀξυκράτου κυάθοις δυσίν. Nos verò ita reſtituimus, ἐν κεράματος ἢ ὀξυκράτου κυάθοις δυσίν.

ἢ πρασίου χυλὸς] Marrubij ſuccum etiam deſiderant Paulus, Actuarius & Auicenna. Attamen Herm. Barbarus πράσου, hoc eſt, *porri*, legiſſe videtur. Et certè quidem ipſe quoque Celſus contra Cherſydri ictum porri ſuccum cum hemina vini commendat, lib. 5. cap. 27. quo loco & alia nonnulla proponit remedia, quorum hîc nulla mentio. Recenſuit & Paulus inter Natricis remedia naſturtium agreſte, aſphodeli ſemen florémve, & cum vino fœniculi ſemen. Aëtius cupreſſi pilularum & myrti baccarum an. drach. j. terit, & cum melle roſaceo aut vino mulſo propinat: quod genus auxilij ipſe etiam Auicenna commemorat.

CAP. XXXII. καὶ ἕρπυλλος σὺν ἀσφοδ.] Nos cum Hermolao & Cornario iſta ſic ex Paulo & Actuario emendauimus: καὶ ἕρπυλλος σὺν ἀσφοδέλῳ λελειωμένος. ποτιζόμενοι δὲ πράσου χυλῷ ἢ κενταυρείου τῆς ῥίζης < β. σὺν οἴνου κυάθοις γ. ἢ ἀριστολοχίας ῥίζα ὡσαύτως, κάρδαμόν τε καὶ γλυκεῖα ἢ παραπλησίως. Huius etiam ſcripturæ veſtigia in vetuſtis Dioſcoridis codicibus adhuc extare Goupylus annotat. Attamen ſiue κάρδαμον cum Paulo, ſiue καρδάμωμον cum Actuario legas, parum intereſt, quoniam vtrunque cōtra venena valere compertum eſt, vel ipſo teſte Dioſcoride, in libris de mat. med.

CAP. XXXIII. ὑποσκαρίζειν] Paulus addit, καὶ ἐκτέμνειν διὰ βάθους μέχρις ὀστέου. Vult enim non tantùm ſcalpello circuncidi partes ictas, ſed etiam adigi ſcalpellum altiùs, ad os vſque, ne diūtiùs contagio ſerpat in vicinas partes.

τοῖς καυστηρίοις αἰχμασίοις] Cùm deprauatè legeretur in Ald. codice, αἰμακτίοις, itémque in Pariſiēſi, ἐπακτίοις, neque vtrouis modo ſenſus vllus cōſtaret, reſtituimus, αἰχμασίοις, ex Paulo & Actuario: qui quidem ſic habent, εἶτα δὲ τὰ λειπόμενα τοῖς καυστηρίοις αἰχμασίοις. Cæterùm præter iſta Chirurgica auxilia, medicamenta tam ſimplicia quàm compoſita partim foris vulneri Ceraſtæ imponenda, partim intra corpus ſumenda varia reperias apud Dioſc. de mat. med. itémque in ἀπορ. Aëtium, Celſum, Plinium & Auicennam.

CAP. XXXIIII. καὶ πήγνυται πρὸς πόνων] Lego ex Paulo, καὶ πεπόνθημα πόνων &c. alioqui vix vllus conſtabit ſenſus. Porrò & Aſpidis morſus remedia alia legas apud Dioſc. tum ſparſim in libris de mat. med. tum etiam proprio capite in ἀπορ. itémque apud Galenum, Aëtium, Plinium, Celſum & Q. Serenum.

CAP. XXXV. τῆς μήκωνος ὀπὸς] Vanum & ſuperfluum exiſtimauit Aëtius auxilia contra Baſiliſcum commemorare, quoniam qui vel ab eo conſpecti fuerint, aut eum ſibilātem audierint, protinus è medio tollūtur, nedum ab eo demorſi curationem recipiant. Actuarius itidem mortem auxilia quæuis anteuertere prodidit. Sed & Auicēna quoque illius morſum immedicabilem aſſerit: conferre tamen maximè, ſi quid aliud, ſemen papaueris, aut caſtorium ad drach. j. ſed eo loco ſemen pro ſucco papaueris perperàm legi crediderim.

Τῷ Θεῷ δόξα καὶ χάρις.

CLARISS. vir Io. Sambucus Pannonius, Cæſareus olim Conſiliarius & Hiſtoriographus, præter varias in Dioſcoridem lectiones, quas ex complurium manuſcriptorum exemplarium fida diligentique collatione hinc inde excerpſerat, notas etiam ſuas & obſeruationes in eundem Autorem nonnullas nobis ſimul & ſemel quàm liberaliſsimè communicauit: quibus te quoque defraudare neque volui neque debui: quandoquidem vt loca quædam difficilia aut alioqui ſat obſcura iis interdum illuſtrantur, ita & ad alia præterea diligentiùs examinanda via tibi quaſi patefit. Occurrent, fateor, haud ita pauca, quæ vt mihi ita & tibi fortaſſe meritò ſuſpectiora, aut veritati dudumq; receptæ Medicorum opinioni minùs conſentanea videbuntur: attamen malui, qualiacunque erant, iudicio tuo ſubiicere, quàm temerè nimiúmve audacter quicquam immutare. Tuum erit quicquid id eſt, æqui boníque conſulere, hominémque literariæ Reipub. quandiu vixit iuuandæ quàm ſtudioſiſsimum pro tua prudentia excuſare: quippe cui, ceu Aulicam vitam agenti, quum alia quàm Medica ſæpenumerò tractanda eſſent, ad amuſsim ſingula expendere non ita licuerit. Cæterùm hoc vnum monitum te volui, Lector, vt hiſce optimi viri lucubrationibus non niſi adhibito maturiore iudicio fruaris. Interim vale.

IN DIOSCORIDEM OBSERVATIONES ſeu Notæ Io. Sambuci Pannonii, Cæſarei Conſiliarii & Hiſtoriographi.

IN LIB. I.

CAP. I. Iridem bulboſam Recentiores veram nondum mihi videntur oſtendiſſe.

CAP. II. De Acoro in Nothis caput eſt verum Crateuæ. Cæterùm nec eſt gladiolus, nec galanga, minùs calamus aromaticus: id quod vtriuſque doſis differens arguit. Calamum non habemus: galangã tamen Acorus magis ſimulat.

CAP. VI. Tripolitana illa nardus ſpicea, quam vulgò vſurpamus, legitima eſt.

CAP. VII. Si Saliunca ſpecies ſit Nardi, in Vngaria æquè viſitur, vt in Iſtria. Matthiolus vnica radice ſuam appoſuit.

CAP. VIII. οὔτε ἄνθος φέρει.] Cod. Hiſp. ὑποφέρει, quaſi dicat, *non diu ſuſtinet*: aliter qui folia & caules eryngij tribuit Dioſc. à ſeipſo diſſentit.

CAP. IX. Bacchari cum hoc aſaro nihil commune, ſed aſaro Crateuæ, nec huic aliquid ſocietatis cum aſaro Crateuæ.

CAP. X. μείζω δὲ καὶ τρυφ.] quidam legêre, ἥττονα, nec prorſus Autor narciſſo aſſimilat. Putarim eſſe Pſeudoſtœchada potiùs quàm aliud. Et ruſticam illam Geo Plinij ſimilem Caryophyllatam coniicio.

CAP. XIIII. Si Serapionis quæ ex Dioſcoride tranſtulit expendas, deprehendes Dioſcoridẽ hîc & in Phu & alibi mutilũ eſſe & cõfuſum.

CAP. XV. In vetuſtiſs. codicibus, Coſtus Angelicę effigie paſsim pingitur. Nos ſolam habemus amaram, non acrem nec dulcem, & radiculæ folia ignoramus. Aliqui ſuſpicantur eſſe zedoariæ propaginum radices.

CAP. XVI. Iuncum odoratum eſſe Cyperum noſtrum, vel Celſi quadratum dubito.

CAP. XXVII. V. Codices ſequens caput huic priori adiiciunt. Illud Helenium Panacen Chironium Theophraſti quidã arbitrantur. Ac Dioſcoridis Chironiũ, videtur ſecundũ hoc Heleniũ.

CAP. LXII. Etiam Suſinum iſtud, vt Iaſminum, eſt Arabibus frequens.

CAP. LXXX. Si Bdellium non eſt Caucalis, nec erit herclè *Myrrha*: qua vera nos caremus. Barbari ineptè myrrham ſtacten coniungunt.

CAP. CI. Succinũ & Ambra Naphthæ ſunt: Ambra Can cœli bonitate differt.

CAP. CIII. In multis manu tranſcriptis de Iunipero pauciora offenduntur verba: vt in excuſo quædam aliena ſuſpicari liceat.

CAP. CXI. De Vlmo lignorúmque carie duo capita in vetuſtis deſiderantur: in margine tantùm Epigraphe: Κεραπᾶ ῥιζοτόμου.

CAP. CXXII. Quamuis diſſideant Herbarij, notę huius ſpinę cum vulgata Berberi ſeu *Erbſali* conueniunt.

C. CXXVII. Hypociſtus eadẽ, ſed tãquã ſubgerminãs plãta cum Ciſtho, quod ſæpe ipſe conſpexi. Nec confudit Plinius Ciſtum & Ciſsum. Nam Theophraſtus & Theocritus ita ipſi appellant: ac V. codex, ὑποκισσον, pro hypociſtho legit.

CAP. CXXXIII. In extremo quidam Cod. habebat: ἀκακίας τὰ φύλλα καὶ ὁ χυλὸς, τρίτης μὲν ἐστι τάξεως τῶν ξηραινόντων, τῆς δὲ δευτέρας τῶν ψυχόντων, ἐπειδὰν πλυθῇ. τὸ δὲ ἄπλυτον τῆς τρίτης: quæ ex Gal. deprompta videntur.

C. CXXXV. Miror quid de noſtrate vitice & Bohemica olea quidam prodãt. Sed plus miror Galenum frigidam æſtimare, & cõtrà Rhodiam radicem in tertio calidorum cenſere.

C. CLXX. De altera Meſpilo V. multi ſilent: ſed Gal. in lexico ſuo agnouit meſpila lapidoſa minoráq; ferè vt ſorbus torminalis. Quòd autem ait πλατὺν τὸν πυρῆνα, V. codex præcedentis capitis fructibus attribuit.

C. CLXXV. De arbuto V. C. ſilet: Flor. tamen

habet:qui pro, μεμάκωλα, habet, ἀπομάκολα. Arboreſcentia ſua Arbutus ab Vnedone differt, quicquid alij argutentur.

CLXXX. In extremo Mori quidã hæc ad marginem oſtendebãt, non abſona à Sycomori dotibus. δοκεῖ δὲ εἶναι καί τινα μόρα ἄγρια παραπλήσια τῇ χαμαιβάτῳ, στιλπνότερα δὲ, ὧν ὀπὸς ἥλιον τηρηδονίζεται, καταντλημα φλεγμονῶν, καὶ ἐπουλωτικὸν τῆς φάρυγγος, πληγῶν ἀνορκωτικόν. φύεται ἐν πολυσκίοις καὶ ψυχροῖς τόποις. Cęterùm de ficu Cypria Florentinus codex non habebat.

CLXXXVIII. De Iberide V. cod. nihil hoc loco, & halicacabo finiunt librum ſatis confuſa deſcriptione ex tribus plantis. Iberis verò ponitur in lib.2. de Lepidio. Eadem enim cum Lepidio videtur Galeno, 7. ſimpl.

IN LIB. II.

XXIX. Qui in magno volumine & alibi pictus cõſpicitur Silurus, nõ eſt vllo modo Dioſc. imò & Vngarorũ *ſchulle* nõ per omnia cõuenit.

L. Duo V.C. iſtud caput non habent, licet vt alia huius generis ſtare poſſit.

CIX. Non eſt φουκας Simeonis Sethi: nã ex variis confieri ſolebat, licet dotes eædẽ narrentur.

CX. De Curmi quidã Cod. caput nõ habent: & cũ Zytho idẽ videretur. Sed v. cod. pro κρίθης, κίσχον legũt, vt ferè ſit Cumanorum potus *bodza*. Huius generis fortè Oroſius meminit, lib.5.c.7.

CXIII. Gal. in Hipp. zeam, olyram putat. Olyra eſt ſpelta potiùs, quæ certè Italorum zea nõ eſt, (dulcis eſt olyra) nec ſegala illa amara & atra, affinis arincæ Plinij.

CXVI. V.C. carent hoc cap. Byzãtinus in nothis cenſet. Aliud eius loco offeret ſe, lib.4.p. 294. ſed Crateuæ nomine inſigne.

CXXI. Seſama hodie ignoratur, quando cum Seſamoide confunditur.

CXXV. Huic in V.C. ſubiunctũ erat caput, ſed ad otã, nõ abſonũ profectò: Ἔστι καὶ ἕτερόν τι ἄγριον, μικρότερον δὲ καὶ τὰ φύλλα δασέα καὶ τραχύτερα ἔχει, πίτυϊ ποσῶς ἐμφερῆ. καθ' αὐτὸ καὶ καθεψόμενον ῥοφήμασι καὶ ὄψως τῶν οἰδημάτων διαφορητικὸν, καὶ μαλακτικὸν σκληριῶν. Huius gen' in Pãnonijs ipſe vidi: vires tamẽ haud ſũ exptus.

CXXXI. Ego de leguminibus, pręſertim Germanicis, dum meliora legero, omniũ diſputationibus & cenſuris Tragi iudiciũ haud poſtpono.

CXXXIII. V.C. aliqui carent: & Auicenna malè fabam AEgyptiam ſomniat.

CXXXVI. Buniades, opinor, Italorũ *Naoni*, napi oblongi ſolidi ſunt: quorundam ſubtilitates hîc non curo.

CXXXVII. Vtcũq; radix & quandocũq; ſumitur, flatib' ructuoſis moleſtior fit, nec dignè aurea in Delphis, rapũ verò è plũbo dicatũ fuit. Cęterũ Simeonis Sethi recẽtioris Græci cõciliatio non negligẽda, vt & allij eſſe poteſt, cũ Dioſc. & Gal. Certè q̃ humida sũt & ad flatus parata aluo, pręmittẽt: qui dura, pòſt ingerẽt: qui verò ſolido & bene coquẽte ſtomacho, ante cibũ: cõtrà, qui imbecillo. Huius ſententiæ ſunt Dioſc. & Orib. niſi fallor: dum vomituris qui plerunque duriore ſunt aluo, antè aſſumenda: Plinius ſummo cibo arbitratur, contra Dioſc. 20. cap. 4.

CXXXVIII. Hipp. 2. Mulieb. longę meminit, ſed in oleraceis cenſet. Quid ſi Perſarum eſt *Turma* & Vngarorum noſtrum *marratich*: licet piperitim noſtratem & Thlaſpi Crateuæ & Sinapi Perſicum poſſis ſuſpicari.

CXLII. Si Dioſc. nobis Lampſanæ folia deſcribſiſſet, pateret etiam Raphanus ſylueſtris. Plinio certè braſsicę ſylueſtris eſt ſpecies: ſi hoc eſt, non erit vnquam armoracia vulgata.

CXLVI. Gal. braſſicã cõtra Dioſc. viſui obeſſe aſſerit: fortè verũ, ſi oculi nimiũ ſint ſicci. Vulgatũ autẽ ꝓuerbiũ de Crãbe bis cocta, nõ de braſſica equidẽ accipio: ſed cũ eruditioribus, qui fabellã de Carãbe ſeu Crãbe oppido, eiuſq; caſus ad nauſeã repetitione in Schola à Ludimagiſtro quodã narrãt, acceperim: qui in declamationib. & commẽtationibus ſuis ineptè ſemper eius rei quiddam cum ſtomacho auditorũ memorabat, velútque Cupreſſum Horatij vbíque ſimulabat.

CXLVIII. Si folia ſunt ἀμύκη, & ariſtolochiæ ὁμοιότητα admittas, quid ſit neſcio: licet ſoldanellæ viribus congruat.

CL. Credo hãc quoq; vel Dioſc. nõ ſatis exploratã: quòd eã nõ ſatis prodiderit, alioqui collatã cũ aliis toties. Etſi neſciã ꝓ portulacæ memoriã generaliter ipsũ vagatũ: at certè cepęã verã, paronychiã, chamęſycẽ ſi habes, portulacã videbis.

CLVIII. Eſt alioqui herba ſtellaris. Sed Theophraſti Coronopus ferè Virgil. paliuro cõuenit. Theophr. tamẽ & Dioſc. paliurus idem eſt, & ob tantam acrimoniam ſanguinaria non erit.

CLXIIII. Pepo, ſi circũſtãtiis deſcriptionũ inſiſtas & verbis, videtur cũ *Bathca* idẽ. Anguriã ſuſpicor Auicẽnę melonẽ Indicũ, alij Græcũ, vt Vngari quoq;. Plin. grãdes oblõgos, maturos, pepones vocat: minores & rotũdiores, melopepones, ad effigiẽ cydoniorũ reſpiciẽs. Si hęc nõ sũt vera, tãtũ Dioſc. de cucumeribus ſcripſiſſe affirmabo.

CLXVII. Miror Gingidiõ à Dioſc. cõmiſſum cũ paſtinaca agreſti, niſi deſit in textu, τοῖς φύλλοις.

CLXXVII. Quid ſi Medica eſt cytiſus pratenſis noſtra?

CLXXXV. Hipp. ſauridiõ habet ꝓ cardamo, quæ & cardamina dicitur, ob formæ ſimilitudinem.

CLXXXVI. Hoc ſi noſtrum nõ eſt Naſturtium, Crateuæ thlaſpi nullum video, foliis latis, radice inſigni. Nõ enim πολύρριζον ait eſſe, vt ſcrophulariam aut lunariam.

CLXXXVII. Quædã manuſcripta multorũ annorũ hoc capite carẽt. Sed quia apud Oribaſ. ſub nomine Brabæ legitur, licet id Mathiol. nõ animaduerterit recipiemus. Alij Arabim vocari tradũt. Videtur naſturtij genus: ſi radicis quoq; meminiſſet & vmbellam omiſiſſet, aliud iudicarem. Plinius flore, non vmbella aut foliis & ſemine, de Dryophano loquitur.

CLXXXVIII. Primam non leuiter coniicio eſſe Seſami ſpeciem in ſegetibus frequẽtem. Alteram σαρξίφαγον illam Patauinã, cuius & Angli meminêre Germanis *klain eyſen krault*.

CXCIIII. Fuchſius cõtra Dioſc. aſaro cyclaminis folia adſcribit. Auſtriaci *hazeluurtz* vocant. Tragus verò hãc malè cũ aſaro, quã ille peius *hazeluurtz* vocat. Nã aſarũ ꝓbè Germani *nayrachuurtht* nominant. Dioſc. vtrãq; ſatis diſcernit, dũ ait rotũdiora folia quàm cyclamini aut hederę.

CCV. Si lepidion herbula eſt, non erit naſturtium aut ſimile quid. Veruntamen Columellæ ſylueſtrem raphanum Lepidium dicas. Domeſticus verò, piperitis eſſe poteſt.

CCXII. Noſtra non exulcerat, ſed inſipida ferè: ideò malim, ἔχουσαι, quàm, ἑλκοῦσαι, legere.

CCXVII. Aliud hoc Telephiũ ab illo in quarto illecebraceo. Quòd ſi cũ papaueris foliis, vt ſu

ſuſpicor, contuliſſet, eſſet πλέφυλλον Theophr. Si ſcorpij foliis, eſſet prorſus Scorpioides θηλυφόνον Theophr. Quid ſit dubito, niſi ſit Braſſicana perfoliata, quæ paſſim ſponte prouenit, vel potiùs ſylueſtris portulaca cum Galeni onomaſtico, aut certè *hunerdorm.*

Huic capiti cõmodiùs ſubnectẽs cap. de Iberide, extremo lib. 1. poſitũ. Dicerẽ verò Iberidẽ eãdẽ cũ Lepidio, niſi diſtinxiſſet locis, & hoc βοτάνιον eſſe dixiſſet. Cæterùm qui textũ corrigũt, καυλὸν addẽtes, & pro, ἐρὶς, οἷς, reponẽtes, nõ omnino ſomniãt. Gal. in 7. Simpl. cũ Aëtio conuenit. Blattariã quidam eſſe cõtẽdũt: vbi binę radices? quid ſi ſit ſylueſtris φλόμος blattaria? & Mariana roſa Lychnidos ſpecies, vel cui flores μήλινοι?

IN LIB. III.

Cap. II. Hoc capite Rhabarbari & Rhapontici vires confundi videmus: neutrius enim viribus totus textus cõgruit: hinc tot lites ortæ. Aut certè cõfuſionem hanc Dioſc. pepererũt variorum diuerſę narrationes de vtraq; valdè ſimili radice: neutram enim ab ipſo viſam ſuſpicor.

XIIII. In margine cuiuſdã cod. de foliis hæc reperi: ἔστι τὰ φύλλα διαφορητικῆς μετρίως δὲ δυνάμεως. ἡ δὲ ῥίζα ξηραντικὴ καὶ λεπτομερής. Cæterùm quæ à doctiſſ. Mathiolo pingitur prior, albo Scolymo foliis reſpõdet, nõ nigro: altera verò, nõ κεφαλὴν, ſed κεφαλὰς habet, vt ex his Arabicã quoq; ignorem*.

XVIII. Acanthij veram effigiem nondũ vidi. Alterũ congruit horto Patauino. Certè carduus benedictus Cnici ſylueſtris hiſtoriæ, ſi Theophraſtum legas, conuenit: licet ille vires, vt aliorum multorum, ſileat.

XXIIII. Non hallucinabitur, qui Vegetij Eryngium, Cartamum ſylueſtre dixerit.

XXV. Vulgati codices nõ genuinam pingunt Aloën: nam bona & ſucceſa ferè arboreſcit, & hiſcunt ita folia.

XXXI. Stœchas Arabum differt ab illa odora, quæ helichryſo aſſimilatur. Nam altera artemiſię tenuifoliæ ſpecies videtur, apta ſcopis.

XLV. Thymbram ſuſpicor noſtram hyſſopum eſſe propter foliola: quia verò ſpicas vmbelloſas gerit, poteſt maiorana quoque ſylueſtris eſſe.

XLVI. Hallucinatur Plinius, qui ſerpyllo ſatiuo tribuit proprietates ſylueſtrium.

L. ἱστησι δὲ κοιλίαν] Si hoc eſt verum, non eſt igitur ocymum caryophyllatum.

LIIII. Si moly allium quoddam eſt ſpicis nõ diuiſum, nõ erit molyza Hippocratis. Iã ſi etiam Galeno ἀνασομοῖ, neſcio cur quidam doctiſs. vir in ſua Epiſtola, occludere, pro, aperire, dicat. πρὸς certè, contrà, nõ ſignificat: ideò Paulus quoque πρὸς τὰς ἀποστάσεως τῶν θερμαντικῶν eſſe cenſet.

LVIII. Quid ſi noſtra ſit vulgata & maiuſcula illa capraria pimpinella?

LIX. In veteri codice pictura Italorum Carotam repræſentabat: noſtram verò paſtinacã croceam pro hortenſi pingit.

LXIX. Alterũ genus eſt *Ritterſporn*, quod ipſũ ἄνθεμον φυλλῶδες Theophraſti conijcio, nõ fruſtrà.

LXXVII. Equidẽ Petroſelinũ Dioſc. cõmunẽ & tritam pimpinellã, non ſtypticã illã, arbitror.

LXXXVII. Cachrys non eſt ſemen thymi, ſed propiùs refert libanotidem.

XC. Quid ſi Sphondylion hoc cum illa Caroli Imperatoria conuenit: ac noſtrum Sphondylium, præcipuè viribus, ſit Oſtrutium vulgi?

XCIIII. λέγεται δὲ ἑτέρα] In Lotharingicis vetuſtiſs. imaginibus hoc loco Imperatoriam expreſſam cõſpexi. Porrò ſiquid cõgruit cũ Angelica & Liguſtico, Silphion eſt, vel eò quoq; quòd nimiùm οὐρητικὴ ſit & veſicæ noxia Angelica. Sed in Galbano meminit Dioſc. ſphondylij, quaſi ea ſit acredine vt ſerpẽtes enecet, ideóque adducor vt credam Imperatoriam eſſe Sphondylium, niſi ſit ſecũdum genus Silphij. Nec omittẽdum hîc, ipſi Hipp. 2. de muliebrib. & alibi ſemen Silphij φύλλον dici, radicem autem laſeris, σίλφιον.

CVIII. Polycnemon πολύκνημον eſt ad betonicã Pauli, aut certè mentaſtrum eſt ſylueſtre.

CIX. Clinopodion facilè vulgaris fuerit maiorana, ſi eam ſerpyllum eſſe conuicerimus: ſed incertum eſt, lecti pedes cuiuſmodi fuerint.

CXII. Noſtras Veronica à V. cod. pingitur.

CXVI. φασὶ δὲ ἔνιοι] Vetus hæc reiicit. Alludit porrò ad hemerocallida Perſicã. Sed noſtrũ liliũ cõualliũ ſi nõ eſt ſpecies τόφου Theophr. quid erit?

CXXI. V. codices iſtud caput illegitimum cenſent, & cum hemionitide idem dicunt.

CXXVII. μονόκλωνον] Quidam abrotoni ſpeciem appingunt. Cùm addatur eſſe, εὐώδης ἐπὶ τῆς περὶ αὐτῆς, illa autem grauiter oleat, ego tanacetum intelligerem *Rainfarn.*

CXXXII. Credo eſſe Plinij Impiam incanam.

CXXVII. Proditam nuper Hemerocallida genuinã adhuc nõ credo: nec Dioſc. cõuenit, quòd idem eodẽ ferè modò lilium rubrum deſcribat.

CXLVIII. Si hęc noſtras Nymphæa veterũ eſt, miror nec vſum radicis nec ſeminis eſſe probũ, & quorũ olim nõ erat vſus florũ apud nos eſſe tãtũ.

CL. Androſacẽ V. cod. ὑδροσάκλω quoq; appellat. Cæterùm ſi eſt λεπτόκαρφος, & adeò ὑδραγωγὸς, herclè nec erit caſſutha nec epithymus.

CLIII. Forte eſt quod Dodonæus pro peplo pingit: alioqui quid ſit neſcio.

CLV. Matricariæ vulgari conuenit Parthenium, itidémque Pliniano amaraco.

CLVI. Quando notũ eſt οὐ magnitudinis eſſe notã, Buphthalmus non bouilli, ſed oculi magni effigiẽ refert. Quidã ſub capite Elleborinæ deſcribit. Sed βοάνθεμον, nõ χρυσάνθεμον Hipp. confundit.

CLXIIII. Alcea nõ abſimilis eſt cannabi ſylueſtri, qua multi tumores diſcutiunt & eupatorij loco abutũtur: vel eſt chryſogonõ. Profectò nec pictura vetus, nec verba pro Mathiolo faciunt.

CLXV. Mathiolus cannabin λεπτόφυλλον pingit, cuius non ſit mentio apud Dioſcoridem.

CLXVIII. Quidã in margine ſe dixit, κυητίας, ad facilem partũ alludẽs, legiſſe. Si portulaca eſſet, Dioſc. cum ea nõ contuliſſet. Quid ſit, me latet.

CLXIX. Caucalis tãta radice repugnat Aëtio. Cæterùm Damaſonion alterum eſt hoc Aliſma.

CLXXII. De Aſcyro caput codex quidã perperàm hyperico aſcribit. Cęterùm Plinius multis imponit, dum aſcyron cum androſæmo miſcet.

CLXXIIII. Corin & Hipp. & Galenus vocãt etiam hypericum: quo exẽplo colligo nõ omnes nominum varietates à Dioſcoride abſtergẽdas.

IN LIB. IIII.

Cap. I. In radice quiddam requiro: cætero-qui vulgaris noſtra conueniret.

VII. In vetuſtiſs. cod. ſunt legitima quæ in noſtris leguntur: & contrà, excuſa quæ viſuntur manuſcripti aliquot nõ habent: id quòd te, Lector, monere volui. Hãc autem alteram ſcito, & prio-

rem, quæ eſt huiuſce lib. cap. 182.

VIII. Polemonia, ſi radicẽ ſpectes, Ben albũ nõ eſt: collatio dubia eſt. Et ſi radicẽ excipias, reliqua plãta pimpinellæ maioris ſpeciẽ præſe fert.

IX. Si in petris naſceretur ſanicula, & radicem longam, non capillaceam, oſtenderet, ſymphyti ſpeciem eſſe pronuntiarem.

X.* Quid ſi hæc ſit Conſolida maior?

XI. Si coniectura Ghini de Carraria Bononienſis firma eſt, ſerpentina non fuerit.

XII. Hæc ſtœbe non eſt ſcabioſa quorundam. Nã in genere ſcabioſã, Pſorã cũ Paulo iudicarim.

XVI. Limonium non diſſimile videtur pyrolæ vulgari: niſi quòd acutiora monſtrat folia.

XVIII. Nec viola Mariæ pro legitimo Medio accipi debet, nec eorũ quidquã q̃ vulgata ſunt.

XIX. Quia ſine flore eſt Epimedium, neſcio quî Trinitatis herbula eſſe poſſit.

XXIII. Reperi in V.C. marginem, quæ innuebat hanc & Alcibiadion & ſalicem dici.

XXV. Tertiam eſſe puto, quam Hipp. ῥίζαν tantùm vocat, quia fortaſſe radicis ſolîus vſus ſit.

XXIX. Veteres aliquot de Erino nil: licet Diocles & Nicander Theriacæ adhibuerint.

XXXIII. Hanc ſolam deſcribit Byzant. codex. Vetuſtiſſ. codices pingũt foliis triangularib. baccis ferè fragorũ. Certè nõ video cur Sclaream vel Horminum dicam. Secunda eſt noſtra vbiq; nota, non pimpinella.

XL. Vix eſt Veronicæ genus: nec à Mathiolo depicta ſatisfacit: nam ϛρογγυλώπερα ἑλξίνης ſi folia ſunt hederæ, & elatines itidem, certè dicam eſſe effigie & viribus Germanorum *gundelreben*.

XLII. Eſt viribus caryophyllatæ.

XLV. Noſtra Rhodia facie Dioſcoridis non eſt, viribus autem minùs Galeni.

LIIII. Fortè eſt Adiantũ, candidũ Theophr.

LVII. Galeni Amarantus ferè nil differt. De luteo loquor, quæ ipſa eſt ſtœchas Arabum: quæ verò inodora apud eos eſt, artemiſiæ ſpecies eſt tenui foliæ ad ſcopas aptæ.

LIX. Fortè eſt quod nos pro Meſuæi EVpatorio circunferimus. Verba Dioſc. expreſſa, ὀειγάνῳ μάλιϛα. Atqui vtráq; origanõ hyſſopo cõfert: itẽ cẽtauriũ minus primo loco origano, mox hyperico ſimile ait, licet foliis & floribus pòſt diſtinguat: quid ſtatuã hęreo. Si verũ ſymphytõ petręũ noſſẽ, aut polycnemõ, hãc quoq; tibi oſtẽderem.

LXII. Aſtragalus aſtringit & radix raphanina, apios nequaquam fuerit, nec nux terreſtris, (quã quidã vult propriè panẽ porcinũ dici:) niſi excuſes, ϛρογγύλω, non ad rotundum referri, & corticem eius exteriorem terreæ ſubſtantiæ tantùm aſtringere. Certè ſi apios eſſet, nõ cum aſphodeli radice conueniret, niſi lectio ſit mendoſa.

LXVIII. Quis non videt hypecoon diſtare à cumino ſylueſtri? Non eſt neq; Delphinion, neque noſtrum *Ritterſporn*, quia papposum viſitur.

LXXXVI. Omnino parietaria erit Mathioli, ſi ϛυπτικὴν demamus. In quodam v. codice caput hoc variat: ſed quia totidem verbis ex Aëtio depromptum eſt, id aſcribere ſuperſedebo.

CIX. Fortè Epipactis genus eſt lichenariæ minoris, licet quidam eam mihi radice bulboſa & capillacea dederit.

CXIII. V.c. hoc caput inſcribit, περὶ δρυοφύλλ8.

CXVII. Quidam codex recentior aliud caput ſubſtituit, & petroſo aſparago comparat.

CXXI. Interpres, aniſo ſimile: Phaſeolo legẽdum, propter inuolucra & ipſum textum.

CXXVI. Eſt apud Hipp. πόιη ſpecies ciſſampeli. An noſtra icterũ pellat neſcio, ad dyſuriã certè eſt mirifica: ſed radix haud candida.

CXXVIII. V.C. quidam hoc caput de tertio genere ponit: nec eſt certũ vulgare bugloſſũ (niſi etiã ſit echion) eſſe borraginem, & cõtrà. Nam ſi Autor cirſio bouis linguã cõfert, & illud bugloſſo, abibit bugloſſũ. AEſtima tu, quid vtrũq; ſit.

CXXXI. Quidam primulam ſuſpicatur: ſed καρποῦ conditio repugnat.

CXXXIII. Veteres Scholiaſtę Medici βουκράνιον quoque vocant.

CXL. Hoc caput in paucis autographis reperitur.

CXLIII. Oſyris nullo modo eſt ruta ſylueſtris, nec cauda pauonis illa Aëtij quibuſdã dicta, nec *beluedér*, qui frutex dici nequit. Quid ſi eſt nigri abſinthij ſpecies, ſeu ſcoparia?

CLIII. Aſſimilatio iſtius plantæ incerta valdè eſt. Si coronopus ab hyſſopo nõ diſſideret, & ferret loci radiciſque conditio, Gratiolam dicerem Seſamoides paruum.

CLIX. Silybus quia vomitum ciet, carduus benedictus nõ eſt: qui contrà præſtãtis antidoti vim gerit, ſudoréſque probè elicit.

CLXIIII. Huius radicem propriè Hipp. vocat κίκιον, plantam ipſam κρότωνα.

CLXV. Tuberoſa radix huc incautè accitur à quibuſdam recentioribus.

CLXVII. Ab hac differt Theophraſtea. Ciceculã .n. noſtrã Theophr. deſcripſiſſe videtur.

CLXVIII. Eſt quoq; ſymphyti gen⁹, quod olim πέπλον, Hipp. teſte, dicebatur. Dodonæi Peplus Anthyllis quædã eſt potiùs, floſculis plena. Errat Barbarus, qui ſigillum Solomonis aſſimilat.

CLXXIIII. De Sambuco aquatica viderint alij, an eo nomine ſit ad hoc caput redigẽda. Ego in finibus Pãnonicis Hãburgo oppido ad ſecũdũ lapidẽ à Poſonio reperi Sãbucũ verã arboreſcẽtẽ, cæterà virib. parẽ, ſed foliis inciſis, ranũculo ſylueſtri ſimilibus, quã quia primus prodidi, Sãbucum ranuncularẽ vel Coronopodiam nomino.

CLXXVIII. Quãdo Dioſc. Alexãdrinę meminit, atq; hæc noſtra ex Oriẽte deportari ante 80. annos cœpit, vt audiui, cur non Momordicam noſtram, ſi licet, Alexandrinã Colocynthida vocemus? quæ virtutes catharticas fortè habet, & in Alexãdria frequentiſſima Epulotica & ſalutaris colitur: ac ſæpe Scriptoribus vſuueniat, vt diuerſarum & cognatarum plantarum nomina, vti accepêre, aſcribant.

CLXXXII. Hęc deſcriptio cõtrà q̃ Math. locauit, ult, primæ eſt clematidis, nec ſecũdæ ſubiiciẽda.

CLXXXVI. In Pãnoniis cũ flore & fructu paſſim viſitur. Si hoc locis frigidioribus, multò minùs calidioribus deficiat. Sed ſuſpicor ex cap. de phyllitide hæc irrepſiſſe ob ſimilitudinẽ, ὡς σκωλήκων, in fóliis maſculis.

CLXXXVIII. Vt in Rhabarbaro vim exigẽdi fæces reticuit, ita & in filicula. Quidquid enim alij dicãt, per ſe & cũ aliis catharticis miſta, vti & agaricus, nauſeã mouet, & ad vomitũ inuitat.

CXCII. V. Byzãtinus & alij q̃dã carẽt, hoc capitulo: nõnulli tamẽ ponũt. Sed obſerua, Lector, ne ex Cynocrãbe cõmuni apocynũ per Gal. feceris.

CXCIIII. Picturę antiquę ſimplex ac paruum ponunt, vbi Mathiolus magnum.

Nonnulla quæ, inter relegendum immutanda deprehendimus, ita reſtitues:

Pag.1.d. *Veruntamen priſcis*, &c. malim : Veruntamen priſcis , etſi pauca tradiderint, adhibitæ nihilominus in iis ipſis accuratæ ſolertiæ teſtimonium reddi par eſt. At minùs probandi recentiores (quo in numero ſunt Iulius Baſſus, Niceratus, Petronius, Niger & Diodotus, Aſclepiadæ omnes:) quippe qui vulgatam , &c. pag.2.b. *quæ quidem argumento ſunt*, &c. malim ſic: Quæ quidem argumento ſunt, ea non ex oculata fide, ſed accepta potiùs ex auditu ab aliis narratione tradita ab illo fuiſſe. Porrò etiam in ordine peccarunt : dum alij nulla facultatis cognatione iuncta medicamina conſociarunt : alij ordinem modò elementorum ſecuti, eorum tum genera tum vires à ſua cognatione ita diſiunxerunt, vt, &c. pag.3.a. *vt qui toti ſit arti* , &c. malim: quandoquidem arti toti coniunctus eſt , eiúſque partibus omnibus incomparabile præſtat auxilium : inſupérque ars ipſa per illorum præparationes ac miſturas, eorundémque in morbis experimenta incrementum capere poteſt, plurimùm ad id conferente ſingulorum medicaminum notitia. Familiarem verò vulgatámque materiam etiam complectemur , &c. pag.7.d. *Illita verò*, &c. malim : illita verò pilos quàm primùm aufert. p.8.e. *quod vitium*, lege: ſed huiuſmodi vitium. p.9.d. *herba eſt ſine*, &c. malim : herba eſt caulis expers & candidior , minúſque oblongis prædita foliis. Quin neque radicem habet amaram, &c. p.12.b. *hoc eſt, germen*, lege: hoc eſt, Moſyleticum germen. p.17.b. *bonus ſuccus*, lege: bonus liquor. p.43.c. *oſtendimus*, lege: oſtendemus. p.49.a. *Exprimitur & ſuccus*, &c. malim : Exprimitur & ſuccus ex cortice, radice ac foliis hunc in modum : Hæc ſimul in aqua ſufficienter coquuntur : quæ quidem vbi à coctione refrigerata fuerit, abiectis foliis iterum deinde coquitur, &c. p.60.e. *coarctata atque immiſſa* , ſic malim : coarctata ſi immittatur. p.62.e. *quorum decoctum*, lege: Eorum decoctum. p.74.b. *Cœliacis & dyſentericis*, &c. lege: Tritæ & aqua aut vino inſperſæ ac bibitæ cœliacis & dyſentericis conueniunt. *Sic in contextu Græco pro* , ἐπιπλαττόμεναι , lege, ἐπιπαττόμεναι. p.86.e. *aluúmque molliunt*, lege: aluum quoque molliunt. ibid.g. *addito abſinthio*, lege: additis abſinthio. p.87.c *carne quæ in amb.* lege: præmunita carne quæ in ambitu eſt ſubacta farina. ibid.g. *vitiligines alb.* &c. lege: leucæ. p.112.e. *valdè confricando*, lege: validè confricando. p.145.g. *eorundem aduſtiones*, malim: eorundem vlcera ſuperficiaria epicaumata dicta. p.162.a. *ore ſanguinem reiicientibus*, lege: ore vitioſos humores reiicientibus. p.163.a. *Aluum autem turbat*, lege: Aluum porrò turbat capparis, ſtomacho, &c. ibid. *fructus drachmarum*, &c. lege : Semen drachmarum duarum pondere ex vino potum. *& paulò poſt pro , epotus itidem* , lege : epotum itidem. *deindéque pro, ex aceto decoctus*, lege : ex aceto decoctum. p.169.e. *Folia ad ſenas horas*, &c. malim : Folia ad ſenas horas impoſita leucen ſanant: verùm poſtea hordeaceam farinam hydrelæo ſubactam adhibere oportet. p.171.a. *citra vllius liquoris ſorbitionem* , malim : nullo liquore inſuper abſorpto. ibid.d. *aliis ex aceto mulſo*, malim: aliis in oxymelite. ibid.f. *icterinos affectus*, corrige: vterinos affectus. p.174.b. *magnitudinis*, lege: magnitudine. p.187.b. *atioribus*, emenda: latioribus. p.189.c. *ſalina*, lege: ſaluia. p.191.d. *ſatureia*, malim: thymbra. p.194.a. *aridiſue*, lege: aridíſque. p.205.b. *radix verè*, lege: radix verò. p.213.e. *oboli pōdere deuorandus datur*, lege: oboli pondere cera oblitus deuorãdus datur. p.214.d. *offuſámque*, lege: & offuſam. p.226.c. pro κατάλευκα, lege, κάτω λευκά. p.227.d. *ſi eum perunxeris*, malim: illum ſi perunxeris. p.232.f. *hæ eadem*, corrige: hæc eadem. p.234.f. *adalligata*, lege: adalligatũ. ibid. pro, *effodiendam*, lege: effodiendum. p.237.f. *Lithoſpermon quod*, dele: *quod*. p.248.e. *Radix ex vino bibitur*, lege: Radix ex vino aut aqua bibitur contra venenatas beſtias, dyſenteriam, vrinæ diffic. p.259.a. dele, *pediculus*. ibid.f. *erumpentémque ab* , lege : & erumpentem ab. p.264.e. *vnius pondere ex vini*, lege: vnius pondere cum thuris obolis tribus ex vini. p.266.c. *ſemine nigro. Nonnullis*, lege: ſemine nigro, quod pithitis [quaſi doliare] nominatur. Nonnullis & ipſum rhoeas ex eo dicitur, quòd ab eo liquor emanet. Eſt & tertium agreſt. ibid.d. *trochiſcos oportet, eóſque*, lege : trochiſcos oportet: híque ſiccati ad vſum recondendi. p.267.g. *multùm opio*, dele: *multùm*. p.269.d. *pingue, molle*, lege : pingue eſt, molle. p.283.a. *teſtíſque ad mare*, lege: teſtíſque piſcium ad mare. p.284.f. *decoctum ruptis*, lege: Eius decoctum ruptis. p.301.c. *ad colorandum*, malim: ad compagem pharmaco inducendàm. p.358.f. *addito ære*, lege : addito chalcantho aut, &c. p.374.c. *offendunt*, lege: offundunt. p.375.c. *inſperſum fronti cochlearis*, lege: inſperſum aquæ cochlearis. *In medio pag.17. Schol.b. ante* τὸ ἐξ αὐτῶν, add. c.CXIII. *Item pag. 19. b. circa medium ante* ἢ τρίβειν add. c.CXXX. Item pag.61.a. poſt primam annotationem, lege: τῷ ἐν κρομύῳ) Plinius de Ruta, lib.20. cap.13. *Si vrinam mouet, vt Hippocrati videtur, mirum eſt quoſdam dare velut inhibentem potui, contra incontinentiam vrinæ.*

THE ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY LIBRARY

THE ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY
LIBRARY

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ

ΤΟΥ ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΣ,

ΠΕΡΙ ΕΥΠΟΡΙΣΤΩΝ

ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων
βιβλία δύο, πρὸς
Ἀνδρόμαχον.

PEDACII DIOSCORIDIS

ANAZARBAEI DE FA-
CILE PARABILIBVS TAM
ſimplicibus quàm compoſitis medica-
mentis, ad Andromachum,
libri duo.

Interprete Iano Antonio Saraceno Lugdunæo, Medico.

THE ASIATIC SOCIETY OF BOMBAY
LIBRARY

Apud heredes Andreæ Wecheli, Claudium Marnium,
& Ioannem Aubrium.
M. D. XCVIII.

EXIMIO VIRO ET AMICO INTEGERRIMO, D. IO. SAPORTÆ, REGIO APVD MONSPELIENSES MEDICINÆ PROFESSORI, IANVS ANTONIUS Saracenus, S.

DVOS hoſce libros, Vir clariſsime, qui quidem omnium propè morborum curationem per εὐπόριστα remedia, eáque ſimplicia aut certè ex paucioribus compoſita, complectuntur, plerique Dioſcoridi Anazarbæo aſcriptos falsò fuiſſe ſuſpicantur: nec immeritò. Enimuerò vix quiſquam reperietur, cui vel prima inſpectione non videantur partim ex illius libris de materia Medica, partim ex aliorum quorundam Autorum ſcriptis, non quidem ipſius Dioſcoridis, ſed alius potius cuiuſpiam opera, collecti & quaſi conſarcinati: quippe cùm hîc ſimplicibus nonnullis prorſus aliæ tribuantur appellationes, quàm quæ apud illum extant, ac ſolœciſmi etiam compluſculi, in quos vix alibi Autor ille impegiſſe deprehẽditur, paſsim occurrant. Attamen cùm alioqui dicendi genus vnum idémque conſtet eſſe, aut certè nõ ita ei diſsimile, quo Dioſcorides noſter ἐν τοῖς ὑλικοῖς vſus eſt, præterea&que ſæpenumerò ab Aëtio ad hunc eundem Autorem remedia varia referantur, quæ non aliunde quàm ex his ipſis Parabilium ad Andromachum libris deprompta nemo non iudicet: vnà cũ piæ memoriæ doctiſsimis viris Moibano & Geſnero eò facilè adducor vt credã, & hoſce libros, æquè ac priores illos, Dioſcoridi Anazarbæo attribui oportere. Neque verò cùm ſint fuerı́ntque ſemper vnius eiuſdémque ſtirpis diuerſa ſynonyma, quorum eſſent aliis alia ſignificantiora, cuiquam alienum videri debet, vnum & eũdem Scriptorem, prout ſuccurrit, modò hoc, modò illud nomen ad arbitrium vſurpaſſe. Quin & pro diuerſorum temporum ratione, quibus hæc ipſa ſcribi potuerunt, apud vulgum, *Quem penes arbitrium eſt & ius & norma loquendi*, diuerſa quoque nomina inualuiſſe mihi fit veriſimile. Quòd ad ſolœciſmos attinet, minimè dubium eſt, quin plerique librariorum ſeu incuria ſeu etiam inſcitia obrepſerint. Sed & nonnullos interdum ipſi Dioſcoridi per imprudentiam excidiſſe haudquaquã negauerim: quum & ad res magis quàm ad ipſa verba attenderet, & eſſet illi ſermo Græcus inſolitus ac inuſitatus, vti vel ipſe Galenus, lib. xi. ſimpliciũ, abundè teſtatus eſt. Nihilominus vt quæcunque Dioſcoridis nomine circunferebantur opera vno volumine comprehenderentur, hos etiam libros prioribus adiiciendos exiſtimauimus: præſertim cùm, præter ea remedia quæ in

libris de materia Medica reperiuntur, quamplurima etiam alia minimè ſpernenda contineant, quæ deinde à Paulo, Oribaſio, Aëtio, ac ipſo quoque Plinio tranſcripta facile eſt animaduertere: quæque tutò, ceu tot grauiſſimorũ Medicorum authoritate cõfirmata, in pauperum maximè gratiam vſurpari poſſunt: vt quibus ad leuãdos ſumptus paratu quàm facillima perpetuò præſcribi debeant, non item operoſiora illa πολυμιγῆ, quæ inanem plerunque oſtentationem potiùs quàm certam vtilitatem præſeferunt. Illa tamen ipſa ne ab omnibus quidem indiſcriminatim, ſed ab iis tantummodò vſurpari velim, qui firmius maturiúſque iudicium adepti, ac longo rerum vſu edocti, & ſingulorum medicamentorum vires pernouerint, & pro ratione cauſæ, magnitudinis ac temporis morborum, itémque partis affectæ aliarúmque id genus circunſtantiarum, quas Dogmatici ſuo momento ponderare tenẽtur, remedia laborantibus accommodare didicerint. Etenim quotquot alij aut rerum imperiti aut inexercitati illis ita confident remediis, vt temerè ac citra diſtinctionem qualia libris hiſce proponuntur ægrotantibus adhibeant, multos ſæpenumerò in vitæ diſcrimen adducent, víxque vnquam optatum finem aſſequentur. Quandoquidem pleraque omnia plus ἐμπειρίας quàm Methodi aut rationis habere vel ex eo conſtat, quòd rectus conueniénſque illorum vſus, ſiue eorundem quantitatem, ſiue vtendi modum ſpectes, hîc nullatenus, aut certè perquàm raro, traditur: id quod ſubinde Galenus, vt in Archigenis, Apollonij & aliorum aliquot Antiquiorum Medicorum, ita & in Dioſcoridis ſcriptis reprehendit. Sed (quod illius pace dictum velim) non omnia ſimul & ſemel vbique aptè conuenientérque doceri poſſunt. Etſi porrò excellentiſſimi viri Io. Moibanus ſimul & Conradus Geſnerus hos eoſdem libros iam antehac è Græcis Latinos fecerunt, atque ſuis doctiſſimis annotationibus & Galeni aliorúmque Græcorum artis Medicæ Principum ſymphoniis illuſtrarunt, necnon & quamplurima deprauatiſſimi exẽplaris Auguſtani manuſcripti σφάλματα emẽdarunt, ac denique in illis edendis ita fœliciter elaborarunt, vt à nemine vix quicquam ampliùs ſperari expectaríve debuerit: attamen & nos, ne officio noſtro defuiſſe videremur, eoſdem ipſos denuò recenſendos atque recognoſcendos ſumpſimus: non pauca ex coniectura (quando ſubſidium nobis non aliunde ſuppetebat) reſtituimus: multa (niſi fallor) in meliorem ordinem redegimus: capitum quorundam ſeriem immutauimus: quæ perperàm diſiuncta videbantur, coniunximus, adeóque numerum capitum imminuimus: quæ Dioſcoride authore penitùs indigna legebantur, tanquam ſpuria & adulterina, ad operis calcem reiecimus: denique cùm prior illa interpretatio minimè ſibi cohærens aut continuata, ſed velut abrupta, imò verò pleriſque in locis manca & mutila eſſet, eam non reconcinnauimus modò, ſed etiam renouauimus. Quòd ſi qua nihilominùs cenſura & animaduerſione digna Lectores deprehenderint, vti certè multa ſuperſunt, feſtinationi, quæſo, noſtræ, quam neceſſitas flagitauit, ignoſcant: quandoquidem de his Parabilium libris priori tomo attexendis tùm demùm cogitare cœpimus, cùm illum Typographus penè ad vmbilicum

cum perduxiſſet. Cæterùm ex amicorum veterum numero te vnum delegi, vir clariſſime, cui in his quæ mea ſunt dedicarem. Nam præterquàm quòd mihi tecum ſumma neceſſitudo & familiaritas iam ab ineunte adoleſcentia interceſſit, quæ primùm ætatis ſtudiorúmque communione contractà, mutuis deinde amicitiæ officiis confirmata conſtanterq; conſeruata eſt: recentia etiamnũ extant tua in meos varia beneficia, quibus ita me profectò deuinxiſti, vt nemini plus debere me lubens agnoſcã. Siquidẽ è filiis meis, quos iſtuc ante paucos annos ſtudiorum cauſa miſi, natu maiorem, qui quidem hodie ciuile ius exercet, aliquoties ægrotantem diligentiſſimè curaſti: alterius, qui adhuc iſtîc agit, ſtudia Medica propenſo ac verè patrio animo ſemper adiuuiſti, atque ita promouiſti, vt, quod poſtremis tuis ad me literis conſignabas, eum ſperes breui lauream Apollineam non ſine laude communíque Symmyſtarum applauſu conſecuturum: id quod faxit Deus Opt. Max. cui me meóſque perpetuò commendaui. Illis vtique tantis ego beneficiis cùm eſſem tibi deuinctiſſimus, nequam ingrati animi notam ſubirem, mutuam animi mei erga te propenſionem ac ſingularem beneuolentiam hoc ſaltem leuiuſculo μνημοσυνῳ numeris multis impari teſtatam volui. Id ergo hilari fronte vti ſuſcipias, neque tam muneris exiguitatem, quàm offerentis gratam voluntatem ſpectes, ac denique, quantuluncunque illud eſt, æqui boníque vti conſulas, te etiam atque etiam rogo. Intereà vale, artis Medicæ Antiſtes præſtantiſſime, & me meóſque, ſicuti facis, amare perge. Datum Kal. Mart. anno ſupra milleſimum quingenteſimum nonageſimo octauo.

LEMMATA LIBRI PRIORIS DIOSCORIDIS DE FACILE PARABILIBVS MEDICAMENtis, ad Andromachum.

PRÆFATIO.

¶ *Parabilia capitis affectuum remedia.*

CAP. I. Ad cephalalgias recentes & citra febrim.
II. Ad cephalæas ſeu cephalalgias diuturnas.
III. Sternutatoria ad eoſdem capitis dolores.
IIII. Vaporationes & ſicciora ſternutatoria.
V. Apophlegmatiſmi.
VI. Perfuſiones ſeu fotus.
VII. Ad Coryzam.
VIII. Sternutationes cientia eaſdémque inhibentia.
IX. Ad ſiriaſin infantium.
X. Ad phrenitidem & lethargum.
XI. Somnifica foris adhibita.
XII. Eadem intrò ſumpta.
XIII. Eadem ano ſubdita.
XIIII. Lethargicos excitantia remedia naribus admota.
XV. Eadem ſuffita & pota.
XVI. Ad vertiginem.
XVII. Ad maniam.
XVIII. Ad epilepſiam remedia.
XIX. Amuletum epilepſiæ.
XX. Epilepticos excitantia.
XXI. Eoſdem prodentia.
XXII. Ad incubum.
XXIII. Ebrietatem arcentia.
XXIIII. Eandem diſcutientia.
XXV. Caput offendentia.
XXVI. Somnos perturbantia.

¶ *Oculorum affectorum remedia.*

XXVII. Oculos à fluxione præſeruantia.
XXVIII. Eorundem fluxiones ſiſtentia.
XXIX. Ad oculorum inflammationes.
XXX. Ad eaſdem imponenda fronti.
XXXI. Ad oculorum fluxiones ſimul & inflammationes.
XXXII. Ad eorundem epiphoras & vlcera.
XXXIII. Ad vehemētiſſimos oculorū dolores.
XXXIIII. Ad eorundem diuturnas fluxiones & vlcera.
XXXV. Lippitudinis amuleta.
XXXVI. Ad oculorum œdemata.
XXXVII. Ad eorundem confuſiones ab ictu.
XXXVIII. Ad oculos cruore ſuffuſos.
XXXIX. Ad oculorum procidentias.
XL. Ad ſtaphylomata.
XLI. Ad oculorum hebetudines.
XLII. Ad oculorum cicatrices.
XLIII. Hebetibus oculis conferentia nocentiáque cibaria.
XLIIII. Ad nyctalopiam, ſeu nocturnam cæcitudinem.
XLV. Ad vngues oculorum.
XLVI. Ad genarum ſcabritiam.
XLVII. Ad calloſas genas.
XLVIII. Ad milphoſin & arroſas palpebras.
XLIX. Ad xerophthalmiam, ſeu lippitudinem aridam.
L. Ad leproſos palpebrarum affectus.
LI. Ad phthiriaſin palpebrarum & ſuperciliorum.
LII. Pungentes palpebrarum pilos renaſci prohibentia.
LIII. Incommodos palpebrarum pilos replicantia.
LIIII. Ad ægilopas.
LV. Ad grandines.
LVI. Ad ſugillata & liuentia.

¶ *Aurium malè affectarum remedia.*

LVII. Ad aurium dolores & inflammationes.
LVIII. Ad aures fractas.
LIX. Ad aurium dolores & ſibilos.
LX. Ad ſuppuratas vlceratáſque aures.
LXI. Ad vermes aurium.
LXII. Ad carnes in iiſdem excreſcentes.
LXIII. Ad aurium ſonitus.
LXIIII. Ad ſurditatem.
LXV. Ad aquam auribus interclusam.
LXVI. Ad aurium contuſiones.
LXVII. Ad animalcula in aurem illapſa.
LXVIII. Ad quæuis alia auribus illapſa.

¶ *Dentium & gingiuarum remedia.*

LXIX. Ad dentium dolores colluenda remedia.
LXX. In eundem vſum commanducanda.
LXXI. In eundem vſum dentium cauis indenda oblinendáve.
LXXII. In eundem vſum auri narive adhibenda. Amuletum.

LXXIII.

LXXIII. Dentes citra moleſtiam extrahentia.
LXXIIII. Ad infantium dentitiones.
LXXV. Ad dentium ſtuporem.
LXXVI. Smegmata dentes abſtergentia.
LXXVII. Ad mobiles dentes, humoréque nimio diffluentes gingiuas.
LXXVIII. Ad excreſcentes gingiuas liquida remedia.
LXXIX. Ad eoſdem ſicca.
LXXX. Ad Epulidas.
LXXXI. Ad nudatas carne gingiuas.

¶ *Ad reliquos oris fauciúmque affectus remedia.*

LXXXII. Ad oris ſerpentia depaſcentiáque vlcera.
LXXXIII. Ad putrida oris vlcera.
LXXXIIII. Ad grauem oris halitum.
LXXXV. Ad tonſillas inflammatas itémque vlceratas.
LXXXVI. Ad vuæ relaxationem.
LXXXVII. Ad anginas gargarizanda.
LXXXVIII. Ad eaſdem illinenda.
LXXXIX. Ad eaſdem in potu exhibenda.
XC. Ad extrahenda quæ inter deuorandum gulæ inhæſerint.
XCI. Vocem amiſſam reſtituentia.
XCII. Arteriam expurgantia.
XCIII. Voci ſplendorem afferentia.
XCIIII. Ad faucium aſperitatem.

¶ *Ad pilorum affectus remedia.*

XCV. Ad alopecias.
XCVI. Ad capillorum defluuium.
XCVII. Decorantia denſantiáque capillos.
XCVIII. Capillos flauos facientia.
XCIX. Eoſdem denigrantia.
C. Canitiem tardantia.
CI. Pilos extergentia.
CII. Eoſdem extenuantia.
CIII. Pſilothra ſeu pilos abolentia.
CIIII. Impuberum pilos retardantia.

¶ *Cutis in capite reliquóque corpore vitiorum remedia.*

CV. Ad capitis achoras, furfures & ſuperficiaria exanthemata.
CVI. Ad exanthemata intenſè rubentia.
CVII. Ad phthiriaſin, ſeu pedicularem morbum.
CVIII. Cutem extergentia.
CIX. Cutem faciémque erugantia.
CX. Faciem illuſtrantia.
CXI. Colorem commendantia.
CXII. Colorem mutantia.
CXIII. Alarum graueolentiam emendantia.
CXIIII. Cicatrices nigras emaculantia.
CXV. Cicatrices corpori concolores reddentia.
CXVI. Stigmata quæ aboleant.
CXVII. Vibices cuti reliquæ concolores efficientia.
CXVIII. Vitiliginem albã & leucen extergentia.
CXIX. Ad vitiliginem nigram.
CXX. Ad lentigines ephelidas & varos.
CXXI. Ad ephelidas ſeu ſolares maculas.
CXXII. Ad varos.
CXXIII. Ad ſcabiem & pruritum.
CXXIIII. Ad pruritus pudendorum.
CXXV. Ad pruriginoſa exanthemata.
CXXVI. Ad lichenas ſeu impetigines.
CXXVII. Ad pruriginem.
CXXVIII. Ad lepram.
CXXIX. Ad recentes lepras.
CXXX. Ad vnguium ſcabritiam.
CXXXI. Scabiem tollentia.

¶ *Remedia ad mammarum affectus.*

CXXXII. Mammas cohibentia.
CXXXIII. Mammillas virginum ſuo in ſtatu cõſeruantia.
CXXXIIII. Turgentes mammas reprimentia.
CXXXV. Lac reſtinguentia poſt partum.
CXXXVI. Mammas grumoſo lacte turgentes lenientia.
CXXXVII. Lactis coagulationem inhibens auxilium.
CXXXVIII. Ad euocandum lac aſſumenda remedia.
CXXXIX. Lac attrahentia foris impoſita.
CXL. Mammarum inflammationes lenientia.

¶ *Remedia ad teſtium affectus.*

CXLI. Ad teſtium inflammationes.
CXLII. Ad eaſdem inueteratas.
CXLIII. Ad excreſcentem teſtium carnem.

¶ *Variorum tumorum præter naturam, vulnerum vlcerúmque remedia.*

CXLIIII. Ad furunculos.
CXLV. Ad partis cuiuſlibet inflammationes.
CXLVI. Ad meningis inflammationes.
CXLVII. Ad diuturna œdemata.
CXLVIII. Ad parotidas.
CXLIX. Ad tubercula diſſipanda.
CL. Ad eadem concoquenda ſeu maturanda.
CLI. Ad eadem rumpenda.
CLII. Ad rumpendos internos abſceſſus.
CLIII. Duritias emollientia.
CLIIII. Strumas diſcutientia.
CLV. Ad eaſdem amuleta.
CLVI. Ad meliceridas.
CLVII. Ad ſteatomata.
CLVIII. Ad bronchoceles.
CLIX. Ad polypos.
CLX. Ad ozænas.
CLXI. Ad vlcera in naribus, carnéſque ibidem excreſcentes.
CLXII. Ad vulnera recentia & ſinus.
CLXIII. Ad vulnera ſuperficiaria.
CLXIIII. Ad colli veſicæ, neruorum ac menin-

gum diſſectiones.
CLXV. Ad neruorum vulnera ab inflammatione vindicanda.
CLXVI. Ad extrahenda oſſa.
CLXVII. Ad extrahenda ſpicula & aculeos.
CLXVIII. Ad eryſipelata.
CLXIX. Ad eadem.
CLXX. Ad herpetas.
CLXXI. Ad epinyctidas.
CLXXII. Ad fauos.
CLXXIII. Ad calceamentorum attritus.
CLXXIIII. Ad deſquamata.
CLXXV. Ad clauos.
CLXXVI. Ad verrucarum reliqua genera.
CLXXVII. Ad partis cuiuſuis acrochordonas.
CLXXVIII. Ad ambuſta.
CLXXIX. Ad perniones nondum vlceratos fotus.
CLXXX. Ad eoſdem illitus.
CLXXXI. A eoſdem vlceratos remedia.
CLXXXII. Vlceribus ſenilibus cicatricem obducentia.
CLXXXIII. Vetuſtis vlceribus cicatricem inducentia.
CLXXXIIII. Ad extremarum partium vlcera ſanatu difficilia.
CLXXXV. Ad putrida tibiarum vlcera.
CLXXXVI. Ad expurganda vlcera.
CLXXXVII. Vlcerum ab vſtione cruſtas circũquaque rumpentia.
CLXXXVIII. Ad vlcera carne replenda.
CLXXXIX. Ad carnes in vlceribus excreſcẽtes.
CXC. Ad pterygia.
CXCI. Ad paronychias.
CXCII. Ad aperienda calloſa & diuturna vlcera.
CXCIII. Ad rimas pudendorum.
CXCIIII. Ad vlcera pudendorum.
CXCV. Ad dolores pudendorum.
CXCVI. Ad nomas pudendorum.
CXCVII. Ad vermes vlcerum.
CXCVIII. Ad carbunculos.
CXCIX. Carbunculos ſuppurantia rumpentiáque.
CC. Ad nomas putridáque vlcera.
CCI. Ad gangrænas.
CCII. Ad fera vlcera.
CCIII. Ad maligna vlcera.
CCIIII. Ad phagedænas.
CCV. Ad elephantiaſin.
CCVI. Ad pedum rimas.
CCVII. Ad fiſtulas.
CCVIII. Ad hæmorrhagias in vulneribus.
CCIX. Ad ſanguinis per ſummam cutem eruptiones.
CCX. Ad hæmorrhagias è naribus.
CCXI. Ad grumos ſanguinis in imo corpore concretos.

Sedis affectuum remedia.

CCXII. Ad hæmorrhoidas cohibendas.
CCXIII. Ad eaſdem aperiendas.
CCXIIII. Ad eaſdem delendas.
CCXV. Ad ſedis inflammationes.
CCXVI. Ad ſedis dolores.
CCXVII. Ad reprimenda condylomata.
CCXVIII. Ad eadem tollenda, vti & ficos.
CCXIX. Ad prægrandes ficos.
CCXX. Tubercula ſedis vt ne repullulent.
CCXXI. Ad rimas ſedis.
CCXXII. Ad interna ſedis vlcera.
CCXXIII. Ad aſcaridas.
CCXXIIII. Ad ſedis procidentias.
CCXXV. Ad intertrigines.

Ad neruorum articulorúmque affectus remedia.

CCXXVI. Ad luxata.
CCXXVII. Ad relaxatos artus.
CCXXVIII. Ad laſſitudines & intertrigines ex itinere.
CCXXIX. Ad tetanum cæteráſque conuulſiones aſſumenda.
CCXXX. Ad eoſdem affectus inungenda.
CCXXXI. Ad tremores.
CCXXXII. Ad linguæ paralyſin.
CCXXXIII. Paralyticis bibenda & inungenda.
CCXXXIIII. Ad arthritin interna remedia.
CCXXXV. Ad eandem, externa.
CCXXXVI. Ad podagricorum tophos ac nodos.
CCXXXVII. Ad iſchiadem in potu ſumenda.
CCXXXVIII. Ad iſchiadem enemata.
CCXXXIX. Sinapiſmus poſt enemata vſurpãdus.
CCXL. Iſchiadicis conuenientia cataplaſmata.
CCXLI. Ad Iſchiadem fotus.
CCXLII. Ad Iſchiadem vſtionis varia genera.

LIBRI SECVNDI LEMMATA.

PRAEFATIVNCVLA.

Ad ſtomachi & hypochondriorum affectus remedia.

CAP. I. Ad ſtomachi diutinum ardorem ac ſitim.
II. Ad æſtuantem foris ventriculum.
III. Ad ventriculi & inteſtinorum flatus ex atra bile.
IIII. Ad ſingultum.
V. Ad ſtomachi dolores aſſumenda.
VI. Ad cardiogmon, ſeu oris ventriculi morſum.
VII. Ad ſtomachi dolores admouenda.
VIII. Ad cibi vomitum.
IX. Ad nauſeam & humida ſtomachi vitia, nec non & vomitum.
X. Ad ſtomachi fluxiones.
XI. Ad ſtomachi ſubuerſiones.
XII. Ad ſtomachi ex humiditate languorem admo-

admouenda.
XIIII. Ad inflationes ventriculi.
XIIII. Ad ventriculi cruditates.
XV. Stomachum roborantia.
XVI. Ad mulierum picam ſeu malaciam.
XVII. Ad duritiem hypochondriorum.

Febricitantium remedia.

XVIII. Ad linguæ aſperitatem.
XIX. Ad quotidianas febres.
XX. Ad tertianas febres.
XXI. Ad quartanas febres.
XXII. Ad quarumuis febrium circuitus & rigores.
XXIII. Ad febres inordinatas.
XXIIII. Ad quoſuis febrium rigores illinenda.
XXV. Ad laſſitudines.
XXVI. Ad atrophiam.
XXVII. Ad ſudores diaphoreticos.
XXVIII. Ad cardiacum affectum.

Pulmonis thoracíſque affectuum remedia.

XXIX. Ad ſanguinis reiectiones.
XXX. Ad reiectiones diuturnas.
XXXI. Ad tuſſes veteres.
XXXII. Ad eaſdem tuſſes eclegmata.
XXXIII. Ad eaſdem ſuffitus.
XXXIIII. Ad rupta & conuulſa.
XXXV. Ad pleuritidem.
XXXVI. Ad peripneumoniam.
XXXVII. Ad vitioſorum è pectore reiectionem adiuuandam.
XXXVIII. Ad phthiſin.
XXXIX. Ad dyſpnœam, aſthma & orthopnœam.

Ad inteſtinorum affectus remedia.

XL. Ad tormina.
XLI. Ad inteſtinorum inflationes.
XLII. Ad inteſtinorum morſus.
XLIII. Torminoſis admouenda.
XLIIII. Ad colicum affectum.
XLV. Ad ileon.
XLVI. Ad colicos paroxyſmos.
XLVII. Ad alui diuturna profluuia.
XLVIII. Ad dyſenteriam ore ſumenda.
XLIX. Cœliacis & dyſentericis in cibo vtilia.
L. Cœliacorum & dyſentericorum externa remedia.
LI. Cœliacis accommodata enemata.
LII. Ad dyſentericos enemata.
LIII. Morſus inteſtinorum ab enematis acrioribus inductos lenientia.
LIIII. Cœliacis ac dyſentericis conuenientes inſeſſus.
LV. Ad teneſmum.

Hepatis ac ſplenis affectuum remedia.

LVI. Ad icterum ſeu morbum regium.
LVII. Ictericis accommodata errhina.
LVIII. Ad diuturnum hepaticum morbum.
LIX. Hepaticis admouenda.
LX. Splenicis ſalutaria.
LXI. Splenem abſumentia vel imminuentia.
LXII. Splenicorum externa remedia.
LXIII. Hydropis, præſertímque aſcitis, interna remedia.
LXIIII. Hydropis, quem anaſarca vocant, interna remedia.
LXV. Hydropicorum externa remedia.

Ad lumbricos remedia.

LXVI. Ad latos lumbricos.
LXVII. Ad teretes lumbricos.
LXVIII. Ad aſcaridas.

Ad vteri reliquorúmque genitalium membrorum affectus remedia.

LXIX. Ad vuluæ procidentias.
LXX. Ad vteri inflammationes, obſtructiones ac dolores, inſeſſus atque ſuffitus.
LXXI. Ad eoſdem vteri affectus, peſſi, vnguenta & iniectiones.
LXXII. Ad eoſdem aſſumenda.
LXXIII. Ad vteri vlcera.
LXXIIII. Ad mordaces vuluæ pruritus.
LXXV. Menſtrua & à partu purgamenta moderatè cientia.
LXXVI. Eadem potentius mouentia.
LXXVII. Eadem potentiſſimè promouentia.
LXXVIII. Peſſaria menſes, à partu purgamenta ac fœtus quoque ipſos euocantia.
LXXIX. Ad eadem ſuffitus.
LXXX. Ad eadem inſeſſus.
LXXXI. Ad eadem imo ventri adhibenda.
LXXXII. Ad fluxum muliebrem aſſumenda.
LXXXIII. Ad eundem ſubdenda vuluæ.
LXXXIIII. Ad eundem inſeſſus.
LXXXV. Ad eundem imo ventri admouenda.
LXXXVI. Ad vteri ſuffocationem.
LXXXVII. Ad eandem olfactoria.
LXXXVIII. Ad eandem ſuffitus.
LXXXIX. Ad eandem ſubdenda ſedi.
XC. Conceptum promouentia potu.
XCI. Idem præſtantia appoſitu.
XCII. Maſculi fœmineíve ſexus procreationem adiuuantia.
XCIII. Conceptum cuſtodientia.
XCIIII. Ad partus difficultatem.
XCV. Ad conceptum impediendum.
XCVI. Venerem ſtimulantia.
XCVII. Venereos impetus inhibentia.
XCVIII. Ad genorrhœam, ſeu genituræ profluuium.
XCIX. Ad Veneris inſomnia externa remedia.
C. Ad eadem, interna.

¶ Renum ac veſicæ vitiorum remedia.

CI. Ad vrinæ incontinentiam.
CII. Ad nephritin.
CIII. Ad vlcus virgæ.
CIIII. Ad cruentam mictionem.
CV. Ad veſicæ cruciatus aſſumenda.
CVI. Ad eoſdem admouenda.
CVII. Ad veſicæ vlcera.
CVIII. Ad veſicæ mordicationes.
CIX. Ad dyſuriam ſeu vrinæ difficultatem.
CX. Inſeſſus ad veſicæ affectiones.
CXI. Ad calculum.
CXII. Vrinam prolicientia.

¶ Theriaca, hoc eſt, contra morſus ictúſque venenatos auxilia.

CXIII. Ad canis rabioſi morſum.
CXIIII. Ad quorumuis ſerpentium morſus.
CXV. Ad viperæ morſum.
CXVI. Ad ceraſtæ morſum.
CXVII. Vulneribus ex ſerpẽtium morſibus admouenda.
CXVIII. Ad hæmorrhoidis morſum.
CXIX. Ad preſteris morſum.
CXX. Ad aſpidis ptyadíſve morſum.
CXXI. Ad ſcorpionum, phalangiorum, apum veſparúmque ictus aſſumenda.
CXXII. Ad eorundem ictus admouenda.
CXXIII. Ad ſcolopendræ & muris aranei morſus.
CXXIIII. Ad paſtinacæ marinæ ictum.
CXXV. Ad marini draconis ictum.
CXXVI. Ad marini ſcorpionis ictum.
CXXVII. Ad ſtellionis morſum.
CXXVIII. Serpentes aliáſque beſtias venenatas ſubſtratu fugantia.
CXXIX. Eaſdem appoſitu necantia.
CXXX. Eaſdem illitu arcentia.
CXXXI. A ſerpentium morſibus præſeruantia.
CXXXII. Amuleta quadam antipathia ſcorpio & venenatis beſtiis aduerſantia.
CXXXIII. Culices arcentia & abigentia.
CXXXIIII. Ad deuoratas hirudines.

¶ Alexipharmaca, hoc eſt, venenorum aſſumptorum remedia.

CXXXV. Venenis in genere reſiſtentia.
CXXXVI. Venenorum vim & efficaciam obtundentia.
CXXXVII. Aduerſus aconitum.
CXXXVIII. Contra mel Ponticum.
CXXXIX. Contra toxicum.
CXL. Ad venena quæ telis gladiíſve illinuntur.
CXLI. Ad ixiam.
CXLII. Contra cicutæ venenum.
CXLIII. Contra potum coriandrum.
CXLIIII. Contra taxi venenum.
CXLV. Contra potum pſyllium.
CXLVI. Contra pharicum.
CXLVII. Contra opium, vel meconium.
CXLVIII. Contra ephemerum ſeu Colchicum.
CXLIX. Contra dorycnium.
CL. Contra ſolanum manicum.
CLI. Ad hyoſcyamum.
CLII. Ad cantharidas.
CLIII. Aduerſus bupreſtin.
CLIIII. Contra pityocampas, ſeu pinorũ erucas.
CLV. Ad potam ſalamandram.
CLVI. Ad leporis marini venenum.
CLVII. Contra rubetæ & ranæ mutæ venena.
CLVIII. Contra hauſtum ſanguinem taurinum.
CLIX. Ad lac intus coagulatum.
CLX. Aduerſum fungos.
CLXI. Contra gypſi potum.
CLXII. Contra lithargyri potum.
CLXIII. Contra ceruſſam.
CLXIIII. Aduerſus hydrargyron ſeu argentum viuum.
Epilogus.

PLINIVS HIST. NAT.

Lib. XXII. cap. 24.

NON fecit cerata, malagmata, emplaſtra, collyria, antidota parens illa ac diuina rerum artifex: officinarum hæc, imò veriùs auaritiæ commenta ſunt. Naturæ quidem opera abſoluta atque perfecta gignuntur: paucis ex cauſa, non ex coniectura rebus aſſumptis, vt ſucco aliquo ſicca temperentur ad meatus, aut corpore alio humentia ad nexus. Scrupulatim quidem colligere ac miſcere vires, non coniecturæ humanæ opus, ſed impudentiæ eſt. Nos nec Indicarum Arabicarúmque mercium, aut externi orbis attingimus medicinas. Non placent remediis tam longè naſcentia: non nobis gignuntur, imò ne illis quidem: alioquin non venderent. Odorum cauſa, vnguentorúmque & deliciarum, ſi placet, etiam ſuperſtitionis cauſa emantur, quoniam thure ſupplicamus & coſto. Salutem quidem ſine his poſſe conſtare vel ob id probabimus, vt tantò magis ſui delicias pudeat.

Idem lib. XXIIII. cap. I.

SOla Naturæ placuerat eſſe remedia parata vulgo, inuentu facilia ac ſine impedio, ex quibus viuimus. Poſtea fraudes hominum & ingeniorum capturæ officinas inuenêre iſtas, in quibus ſua cuique homini venalis promittitur vita. Statim compoſitiones & miſturæ inexplicabiles decantantur: Arabia atque India in medendo æſtimantur, vlcerique paruo medicina à Rubro mari importatur, cùm remedia vera quotidie pauperrimus quiſque cœnet. Nam ſi ex horto petantur, aut herba vel frutex quæratur, nulla artium vilior fiat. Ita eſt profectò: magnitudo populi Romani perdidit ritus, vincendóque victi ſumus. Paremus externis, & vna artium Imperatoribus quoque imperat.

Idem lib. XXIX. cap. I.

INuehi peregrinas merces, cõciliaríque extremo pretio, diſplicuiſſe maioribus crediderim equidem, non tamen hoc Catonem prouidiſſe, cùm damnaret artem. Theriace vocatur excogitata compoſitio luxuriæ. Fit ex rebus externis, cùm tot remedia dederit Natura, quæ ſingula ſufficerent. Mithridaticum antidotum ex rebus liiij. componitur, inter nullas pondere æquali, & quarundam rerum parte ſexageſima denarij vnius imperata. Quo Deorum per fidem iſta monſtrante? Hominum enim ſubtilitas tanta eſſe non potuit. Oſtentatio artis & portentoſa ſcientiæ venditatio manifeſta eſt. Ac ne ipſi quidem illam nouêre, &c.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI, de facilè parabilibus tam ſimplicibus quàm compoſitis medicamentis, ad Andromachum, Liber prior.

ΠΕΔΑΚΙ΄ΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙ΄ΔΟΥ ἈΝΑζαρβέως περὶ εὐπορίστων ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων βιβλίον τοῖν δυοῖν πρότερον, πρὸς Ἀνδρόμαχον.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

PRÆFATIO.

DOctrinam de ſimplicibus medicamẽtis, ſpectatiſſime Andromache, eâ quæ de variè cõpoſitis agit gratiorem acceptioremq́ue eſſe conſtat: quia non modò intellectu facilior eſt, ſed & expeditior. Adde quòd ſingulorum quæ exhibentur vis & facultas, tãquam ſincera, ſoluta & impermixta, vtentibus ipſis conſpicuam ſeſe præbet, ex eáque facilè deprehenditur id quod peculiaribus affectibus curandis aptè conuenienterq; congruit: at in iis medicamentis, quæ maiore varietate prędita ſunt, haud ita fieri animaduertitur. In iis enim facultas nõ ad ſingulares eorũ quę ſimul miſcẽtur actiones, ſed ad ineffabilẽ quãdam ipſius mixtionis compagem refertur. Hos autem libellos tibi dedicamus, tũ quia pro rerũ vſu, quo ipſe vales, de laboribus noſtris iudiciũ facere potes, tum quia viro noſtri ſtudioſo talis etiam gratia meritò debetur. Porrò à capitis affectibus ordiemur, ſi prius monuerimus, remedia quæ ad interna vitia potionum forma vſurpamus, ea nos non niſi in diuturnis, quíque iam veluti callum contraxerint, affectibus admittere: quippe qui haud ignoremus mala recentia communi ac minus operoſa curatione ſanari.

A ΗΤΩΝ ἁπλῶν φαρμάκων παράδοσις, τιμιώτατε Ἀνδρόμαχε, τῆς τῶν ποικίλων ἀποδεκτοτέρα πέφυκεν, οὐ μόνον διὰ τὸ εὐπαρακολούθητον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ εὐπόριστον· καὶ διὰ τὸ αὐτῶν τῶν προσφερομένων ἑκάστου τὴν δύναμιν φανερὰν ὑπάρχειν **B** τοῖς προσφερομένοις καὶ χρωμένοις, ἀπολελυμένην καὶ ἀνεπίμικτον ἑτέρου φύσεις ὑπάρχουσαν, λαμβάνεσθαί τε ῥᾳδίως ἐξ αὐτοῦ τὸ ὡς πρὸς τὰ πάθη κατάλληλον· ὅπερ ἐπὶ τῶν ποικιλωτέρων οὐχ ὁρᾶται γινόμενον φαρμάκων. ἀναφέρεται γὰρ ἐπ᾽ ἐκείνων, οὐκ ἐπὶ τὰς κατὰ μέρος τῶν μιγνυμένων ἐνεργείας ἡ δύνα-**C**μις· ἐπὶ δὲ τὴν ἐκ μίξεως ἀνεκλάλητον ἀλληλουχίαν. Ἀνατίθεμεν δέ, σοι τὰ βιβλία τῷ δυναμένῳ ἐπικρῖναι δι᾽ ἧς ἔχεις ἐμπειρίας τῶν ἡμετέρων πόνων, καὶ διότι ὀφείλεται ἀνδρὶ ἀποδεχομένῳ ἡμᾶς ἡ τοιαύτη χάρις. Ποιησόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν περὶ κεφαλὴν συνισταμένων παθῶν, προδιαστειλά-**D**μενοι ὅτι ὅσα ἐν πόματος μέρει παραλαμβάνομεν ἐπὶ τῶν ἐντοπαθιδίων, ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τῶν κεχρονισμένων ἤδη καὶ τύλον ἐχουσῶν ἐγκρίνομεν διαθέσεων· οὐκ ἀγνοοῦντες μέν, ὅτι πρόσφατον πάθος διὰ τῆς κοινῆς καὶ ἀπεριέργου θεραπεύεται ἀγωγῆς.

Moib. ἐξ αὐτῶν τὸ πρὸς

Parabilia capitis affectuum remedia.

Εὐπόριστα βοηθήματα πρὸς τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν πάθη. **E**

Ad Cephalalgias recentes & citra febrim.

Capitis doloribus recentibus citra febrim ortis auxilio ſunt infuſa hæc olea: ſylueſtris oliuæ,

CAP. I. Πρὸς κεφαλαλγίας προσφάτους δίχα πυρετοῦ γινομένας ὠφελεῖν πέφυκεν, ἔλαιον ἐμβρεχόμενον τὸ ἐκ τῆς ἀγριάδος ἐλαίας,

ῥόδινον, μύρσινον, ἀμυγδάλινον, μήλινον, οἰνάνθινον. ποιεῖ δὲ ταῦτα καὶ μετὰ ὄξους, καὶ μετὰ χυλοῦ ἐνίοτε παραμιγνυμένου ἀνδράχνης, ἀειζώου, ἐλξίνης, στρύχνου, τριβόλου χλωροῦ, μυωτοῦ. Ποιεῖ δὲ καὶ τὸ ψύλλιον σὺν ὄξει βραχὲν καὶ ῥοδίνῳ· καὶ τῆλις βραχεῖσα ἐν ὕδατι, καὶ ἑψηθεῖσα ἐπὶ ὀλίγον, ἕως γλισχράσματος αὐτῆς μετὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους ἐμβρεχομένης. Κατάπλασμα κεφαλῆς, μετώπου καὶ κροτάφων· ἄρτον μετ' ὀξυκράτου καὶ ῥοδίνου λειώσας ἐπιτίθει.

II. Πρὸς δὲ τὰς χρονίας κεφαλαλγίας, ὀνίνησιν ἐμβρεχόμενα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ταῦτα· σφονδύλιον, πευκέδανον, ἄγνου σπέρμα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ γλοιοποιηθὲν, ὤκιμον, ἄμωμον, δαφνίδες, ἕρπυλλον, καλαμίνθη, κόνυζα ἡ λεπτόφυλλος, πήγανον, ἀμύγδαλα πικρά. καὶ τὰ ἀποζέματα δὲ τούτων, μιγνύμενα τῷ ὄξει καὶ ῥοδίνῳ, ποιεῖ. πρὸς δὲ τούτοις σκαμμωνία τε καὶ συκαμίνου ὀπὸς, καταπλασσομένου τοῦ μετώπου καὶ κροτάφων· ἐνίοτε δὲ εἰ ἐπείγοι, καὶ ὅλης τῆς κεφαλῆς. Ἁρμόζει δὲ μετὰ ἀλφίτου, ἤγουν ἀλεύρου κριθίνου ἢ ἄρτου, ταῦτα· ἡδύοσμον ὑγρὸν καὶ ξηρὸν, ἀνδράχνη, ὑοσκυάμου φύλλα, στρύχνον,
φύλλα κόριον, σέριδος", πολυγόνου, ἀειζώου, σισυμβρίου τῆς καλουμένης καρδαμίνης. μετὰ ὄξους δὲ καὶ ῥοδίνου μιχθέντα καταπλάσσεται ἄγνου φύλλα, ἀλόη, *ἀμύγδαλα πικρὰ, μελίλωτον, μύρτα, ὀξυμυρσίνης καρπὸς, οἰνάνθινον, ῥόδα, ῥίζα ἴριδος ξηρᾶς, ἀγριελαίας ἄνθη, μελάνθιον, σταφὶς ἀγρία μετὰ δαφνίδων, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν χρονίων· σήσαμον ὁμοίως, αἴρινον ἄλευρον μετὰ στέατος χοιρείου. καὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τῶν κεχρονισμένων ἤδη· ἢ κάρδαμον φώξας λεῖον, ἀναλάμβανε ὄξει καὶ ῥοδίνῳ, καὶ ἔμπλασσον ἐπὶ τοῦ μετώπου. ἢ κάρυα Ποντικὰ καὶ πήγανον ὀλίγον, λεῖα σὺν ῥοδίνῳ· ἢ ὀρίγανον λεῖον σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ φυράσας, ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζαν ξηρὰν λείαν σὺν οἴνῳ "καμιναίῳ· ἢ ἴ-
Ἀμιναίῳ.
ρεως λείας ὀξύβαφον, "πεπέρεως κόκκους ἑπτὰ, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ.
ἢ πεπέρεως, Moibanus.

III. Πταρμικὰ ἐγχεόμενα ταῖς ῥισὶ σὺν μέλιτι, καθαίρει καὶ διὰ στόματος ὠφελίμως. χρώμεθα δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν κεχρονισμένων κεφαλαλγιῶν, καὶ πρὸς μηδὲν τῶν ἄλλων βοηθημάτων ὑπακουουσῶν.

A roſaceum, myrtinum, amygdalinũ, melinũ & œnanthinum: eáq; cum aceto, admixto interdũ ſucco portulacę, ſemperuiui, helxines, ſolani, tribuli virẽtis aut myoſotidis. Eſt & efficax pſyllium maceratũ in aceto cum roſaceo: necnõ & è fœnogræco in aqua macerato & leuiter coćto extraćta muccago, cum roſaceo
B & aceto itidem irrigata. Capiti verò, fronti ac temporibus cataplaſmatis in modum adhibeto panem, cum poſca & roſaceo tritum.

Doloribꝰ capitis inueteratis hęc cum aceto & roſaceo vtiliter irrigãtur: Spondylium, peucedanum, ocimũ, amomum, lauri baccæ, ſerpyllum, calamẽtum, conyza tenuifolia, ruta & amygdalæ amaræ. Idẽ præſtãt eorũdẽ decocta, ãmixtis aceto & roſaceo: necnõ & viticis ſemẽ, cum aceto itidẽ & roſaceo ad ſtrigmenti conſiſtentiã redactum: adhæc ſcammoniæ & ſycamini lacteus ſuccus frõti ac tẽporibꝰ adhibitus: interdũ etiã, ſi dolor vrgeat, toti capiti. At cum polẽta farináve
Ad Cephalæas ſeu cephalalgias diuturnas.

C (folia)

D hordeacea aut pane cõueniunt iſthæc: mẽta ſeu recens ſeu arida, portulaca, hyoſcyami folia, ſolanũ, coriãdrũ, intybi folia, itẽq; polygoni ſemperuiui, & ſiſymbrij qđ cardamine dicitur. Aceto verò & roſaceo mixta hæc imponũtur: viticis folia, aloë, melilotus, myrti baccæ, ruſci fructus, œnanthe, roſæ, radix iridis
E ſicca, oleaſtri flores, melanthiũ, ſtaphis agria cũ lauri baccis, pſertim in diutinis doloribꝰ: ſeſamũ ſimiliter, loliacea farina cũ adipe ſuillo, ídq; in affectibꝰ iã inueteratis. Aut naſturtiũ toſtũ & tritũ excipe aceto & roſaceo, frõtiq; alline. Aut: nucibus auellanis & pauca ruta tritis
F cũ roſaceo eodẽ modo vtitor. Aut: origanũ tritũ cũ aceto & roſaceo ſubigito, aut cucumeris ſylueſtris radicẽ tritã cũ vino Aminæo: aut deniq; iridis tritę acetabulũ, additis pipis granis ſeptẽ cũ aceto & roſaceo.

Sternutatoria quę naribus infunduntur cum melle, vtiliter etiam
Sternutatoria ad eaſdem capitis dolores.
G per os euacuant. Iis autem vtimur in antiquis capitis doloribus, quíque aliis nullis cedunt auxiliis.

Sűt aűt ſucci anagallidis, marrubij, radicű cyclamini & anemones, itéq; cucumeris agreſtis & chelidonij minoris. Itidẽ foliorű hederę & braſſicæ, necnon & radicis betę albæ: prætereáq; irinű vnguẽtű. Sicca verò tritáq; cű melle infunduntur, ſtruthiű, daphnoidis ſemẽ, iris ſicca, veratrum albű, caſtoriű, nitrum, ſampſuchű, piper & ſtaphis agria: itémque melanthium cum irino vnguento, & elaterium ex aqua.

Vaporationes & ſicciora ſternutatoria. Erit & vtile ſuffit⁹ excitare, quorű vapores narib⁹ excipiãtur, vti ex aniſo. Iuuãt & cõueniẽtib⁹ adhibita tẽporib⁹ ſternutatoria: qualia ſűt, veratrű, caſtoriű, pip, ſtruthiű, ſinapi, & ęrugo raſilis: trichomanes itidẽ tritű narib⁹ inditű, vti & ptarmica herba, ab effectu nomen ſortita.

Apophlegmatiſmi. Quin & apophlegmatiſmi haud inefficaciter vſurpantur, in his qui diuturno capitis dolore infeſtãtur. In eű verò vſum cõmodè cõmãducãtur, daphnoidis ſemẽ, capparis agreſtis fructus, crethmi & naſturtii ſemina, maſtiche, ſinapi, pip rotűdű æquè ac longű, pyrethrű & ſtaphis agria cum nitro & pipere: (ſed hęc fauces adurunt:) anemones radix, vua paſſa extractis vinaceis cű pipere, thymus, hyſſopus, ſtruthiű. Eſt & vtilis vaporatio ex aqua marina calente in aceto cocta.

Perfuſiones. Sin doloris acerbitas nos ad alia magis cõpoſita tranſire cogat auxilia, poſt antè memorata abraſo pri⁹ capite pfuſionibus vtemur, è decocto cupreſſi, lauri, capitulorű papaueris ſiccorű, viticis foliorű & ſeminis qđ papaueris erratici capitulis cõtinetur. Sed his vtimur etiã in curãdis phreniticis: ſűt enim ſõnifera.

Ad coryzam. Catarrhos q in nares ferűtur inhibẽt, bitumẽ ſuffitű, myrrha narib. illita, & farina fabarum cű allio abſorpta. Cõfert & nigella plurimùm olfactu, itẽq; cupreſſi pilularű ſemẽ cű vino tritű & in nares attractum.

Sternutationes cientia, eaſdemq; inhibentia. Sternutamenta excitantur, ſi digitis firmiter prehendantur nares ſimul & venæ ad oculorű angulos ſitæ. Cõtrà ſiſtuntur ſternutationes continuę, herbę ocimi aut ſeminis eiuſdem contriti odore.

A Ἀναγαλλίδος χυλός, πρασίου, κυκλαμίνου ῥίζης, ἀνεμώνης ῥίζης, σικύου ἀγρίου ῥίζης, χελιδονίου τοῦ μικροῦ τῶν ῥιζῶν, κισσοῦ φύλλων, κράμβης φύλλων, τεύτλου λευκοῦ τῆς ῥίζης· ἴρινον μύρον· ξηρὰ δὲ λεῖα ἐγχεῖται σὺν μέλιτι, στρούθιον, δαφνοειδοῦς σπέρ-
B μα, ἶρις ξηρά, ἐλλέβορος λευκός, καστόριον, νίτρον, σάμψυχον, πέπερι, σταφὶς ἀγρία, μελάνθιον σὺν ἰρίνῳ, ἐλατήριον σὺν ὕδατι.

IIII. Ὑποθυμιώμενον δὲ ταῖς ῥισὶ διὰ τῆς τῶν ἀτμῶν ἀναδόσεως, ὠφελεῖ ἄνισον. Ὠφελεῖ δὲ κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς παραλαμβανόμενα καὶ τὰ πταρμικά. ἔστι δὲ ἐλλέβο-
C ρος καὶ καστόριον, πέπερι, στρούθιον, σίναπι, ἰὸς ξυστός, τριχομανὲς λεῖον ἐντιθέμενον ταῖς ῥισίν, καὶ ἡ λεγομένη πταρμικὴ πόα.

V. Καὶ οἱ ἀποφλεγματισμοὶ δὲ οὐκ ἀνωφελῶς ἐπὶ τῶν χρονίως κεφαλαλγούντων παραλαμβάνονται. Ἐπιτηδεύονται δὲ διαμασωμένων τούτων, δαφνοειδοῦς σπέρματος,
D καππάρεως τοῦ ἐκ τῶν ἀγρίων καρποῦ, κρήθμου, καρδάμου καρποῦ, μαστίχης, νάπυος, πεπέρεως στρογγύλου καὶ μακροῦ, πυρέθρου, καὶ σταφίδος ἀγρίας, μετὰ νίτρου καὶ πεπέρεως· (καίει δὲ ἀρτηρίαν) ἀνεμώνης ῥίζα, σταφὶς ἐκγεγαρτισμένη μετὰ πεπέρεως, θύμον, ὕσσωπον, στρούθιον. ὑπατμιζόμενα δὲ πρὸς ὠφελείας καθί-
E σταται θάλασσα θερμὴ σὺν ὄξει ἑψομένη.

VI. Εἰ δέ ποτε ἀναγκαζόμεθα δι᾽ ὑπερβολὴν ἀλγημάτων ἐπὶ ποικιλωτέρας ἔρχεσθαι βοηθείας, χρησόμεθα ἐκ τῶν προειρημένων καὶ καταντλήμασιν, ἐψιλωμένης τῆς κεφαλῆς ἀποζέματι κυπαρίσσου, δάφνης, μήκωνος κωδίων ξηρῶν, ἄγνου φύλλων, καὶ καρπου μήκωνος τῆς ῥοιάδος τῶν κεφαλῶν.
F χρώμεθα δὲ τούτοις καὶ ἐπὶ τῶν φρενιτικῶν· ὑπνωτικὰ γὰρ ἄγαν καθεστήκασι.

VII. Καταρρόους δὲ τοὺς ἐν μυκτῆρσιν ἐφίστησιν, ἄσφαλτος ὑποθυμιωμένη, σμύρνα διαχριομένων τῶν μυκτήρων, κυάμινον ἄλευρον σὺν σκορόδῳ ῥοφούμενον. μελάνθιον ὀσφραινόμενον ὠφελεῖ μεγάλως. κυ- *al. διαψωμένων.*
G παρίσσου σφαιρίου σπέρμα, τετριμμένον μετ᾽ οἴνου καὶ ἀναρροφηθὲν τῷ μυξωτῆρι.

VIII. Πταρμοὺς δὲ κινοῦσι περικρατηθεῖσαι τοῖς δακτύλοις *αἱ ἐγκανθίδες φλέβες, καὶ ῥῖνες. *παύει δὲ πταρμοὺς συνεχεῖς, ὠκίμου σπέρμα λεῖον, καὶ ἡ πόα "ἀποσφερθμένη. *ἀποσφραινομένη.*

IX. Τοῖς δὲ σειριῶσι παιδίοις ὠφελί- A
μως κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπιτίθεται ἡλιοτρο-
πίου τοῦ σκορπιούρου καλουμένου φύλλα,
κολοκύνθης ξύσματα, σικύου τοῦ πέπονος
τὸ ἐπικείμενον τῇ σαρκὶ δέρμα, στρύχνου κη-
παίου τῶν φύλλων χυλὸς μετὰ ῥοδίνου.

X. Ἐπὶ δὲ τῶν μετὰ πυρετοῦ τὴν κεφα-
λὴν πεπονθότων, ὡς ἐπὶ φρενιτικῶν καὶ λη- B
θαργικῶν, ἁρμόζει ἰδίως λίνου σπέρμα μεθ'
ἐλαίου ἑψηθὲν καὶ ἐπιβρεχόμενον· ἀμύγδα-
λα πικρὰ σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ, πήγανον σὺν
ὄξει καὶ ῥοδίνῳ, καὶ ἕρπυλλον ὁμοίως, κισσοῦ
τῶν φύλλων χυλὸς, καστόριον, ἢ πευκέδα-
νον, ἢ σφονδύλιον μετὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους, πή-
γανον καὶ λίνου σπέρμα πεφωγμένον ἡσυ- C
χῆ, ἀναληφθέντα κηρωτῇ καὶ ἐπιτεθέντα ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ μέτωπον.

XI. Ὑπνοποιὰ δὲ καθέστηκεν καταπλασ-
σόμενα κατὰ τοῦ μετώπου καὶ μυκτῆρσι προσ-
αγόμενα, καρπὸς ὠκίμου, ἀτρακτυλίδος,
μήκωνος ὀπὸς, ὑοσκυάμου καρπὸς καὶ φύλ-
λα, ἁλικακάβου ὁμοίως· καὶ τὰ μωρίου φύλ- D
λα. εἶδος δὲ ἐστὶ μανδραγόρου· στρύχνου ῥίζης
τοῦ ὑπνωτικοῦ φλοιὸς, βακχάριδος φύλλα·
ἔστι δὲ εὐώδη· μελάθρων φύλλα ἑψηθέντα ἐν
οἴνῳ, τῶν μυξωτήρων διαψώμενα, κρόκινον,
μετώπιον, κύπερος. αὖθις μανδραγόρου, ὀ-
πὸς καὶ ῥίζα, καὶ καρπὸς. καὶ μήκωνος ὁμοίως,
καστόριον, σμύρνα. E

forte μαράθρου. Moibanus μαράθρου lectionē prætuliſſe videtur.

Contra lethargicos excitare ſcripſit Dioſc. 2. de Mat. med. c 26.

XII. Πινόμενα δὲ ὕπνον ποιεῖ· μηκωνείου
< α. μετὰ στύρακος καὶ σμύρνας ἴσων, δίδου
ὀρόβια γ'. ἢ μανδραγόρου ὀβολοὺς δύο μετὰ
τῶν προγεγραμμένων ἴσων, ἢ τῶν ῥιζῶν τὸ ἀπό-
βρεγμα, κυάθων δύο λαμβανομένων· ἢ ὀποῦ
μήκωνος ὅσον ὄροβος καταπινόμενος. ἢ τὰ
φύλλα τοῦ μήκωνος ἀντὶ λαμβανόμενα, ἐσθιό- F
μενα· θρίδακος ἀγρίας ὀπὸς καὶ ἡμέρας πι-
νόμενος, καὶ αὐταὶ δὲ ἐσθιόμεναι. Χρώμεθα δὲ
τοῖς ὑπνωτικοῖς καὶ ἐφ' ὧν ἐστι χρόνια τὰ πά-
θη, ὅτε τεμνόμενός τις ἢ καιόμενος, ἀναντί-
ληπτος ἐθελήσειε τῶν ἀλγηδόνων γίνεσθαι.

XIII. Δακτυλίῳ δὲ προσαγόμενα ὕ-
πνον ποιεῖ, μανδραγόρου ἢ μήκωνος ὀπὸς G
ἀνεθεὶς, καὶ σὺν ἐρίῳ προστεθείς.

XIIII. Ἐγερτικὴν ἔχει δύναμιν ἐπὶ λη-
θαργικῶν τῇ ῥισὶ προσαγόμενα, ὄξος, ἐλλέβο-
ρος λευκὸς, σίνηπι, πέπερι, καστόριον, στρουθίον,

Siriaſi laborãtibus puerulis ex v-
ſu ſũt hæc ſincipiti impoſita: helio-
tropij, quem ſcorpiurum vocãt, fo-
lia, cucurbitæ ramenta, cucumeris,
qui Pepon dicitur, cutis carni in-
cumbens, ſolani hortenſis è foliis
ſuccus cum roſaceo.

Ad Siriaſin infantium.

His quibus cũ febre caput malè
affectum eſt, veluti phreniticis atq;
lethargicis, priuatim iſta cõueniũt:
lini ſemen cum oleo coctum & in-
ſtillatum, amygdalæ amaræ cum a-
ceto & roſaceo, ruta itidem cum a-
ceto & roſaceo, ſimiliterq; ſerpyl-
lum, hederaceorum foliorũ ſuccus,
caſtorium aut peucedanũ, aut ſpõ-
dylium cum aceto & roſaceo: ruta
deniq; & lini ſemẽ leuiter toſtum,
ſi cerato excipiantur & capiti fron-
tique adhibeantur.

Ad phreniti- dẽ & lethargum.

Somni porrò conciliãdi vim ha-
bent hæc impoſita fronti cataplaſ-
matum more, vel naribus admota:
ſemen ocymi & atractylidis, papa-
ueris liquor, ſemẽ ac folia hyoſcya-
mi, ſimiliterque halicacabi, morij,
quæ ſpecies eſt mandragoræ, folia,
ſolani ſomniferi è radice cortex,
baccharis folia, quæ quidẽ odorata
ſunt, fœniculi folia in vino decocta
& naribus affricta, crocinũ vnguẽ-
tum, metopium, cyprus, mandra-
goræ ſimiliterque papaueris flores,
liquor, radix & ſemen, caſtorium,
myrrha.

Somnifica foris adhibita.

Hæc verò ſũpta ſomnos alliciũt:
Meconij drach. j. cũ ſtyracis ac myr
rhę pari põdere miſceto: doſis quã-
ta eſt triũ erui granulorũ magnitu-
do. Aut mandragoræ obolos duos
cum antè memoratorum pari pon-
dere exhibeto. Aut diluti quod ex
eiuſdẽ radicibus paratur cyathos
duos. Aut papaueris liquor erui ma
gnitudine deglutiatur: aut papaue-
ris folia in cibo ſumantur. Idẽ præ-
ſtãt lactucæ ſylueſtris æquè ac ſati-
uæ liquor hauſtus, ac ipſæ quoq; la-
ctucæ eſitatæ. Cæterùm vtimur &
ſomnificis in diuturnis affectibus,
cùm quis ſectionẽ vſtionémve ad-
miſſurus cruciatuum ſenſum cupit
euitare ac ſubterfugere.

Eadem intrò ſumpta.

Accerſit & ſomnum mandrago-
ræ aut papaueris liquor, ſi dilutus
lana excipiatur anóque ſubdatur.

Eadẽ ano ſubdita.

Lethargicos excitare valent hec
admota narib᷑: acetũ, veratrũ albũ,
ſinapi, piper, caſtorium, ſtruthium,

Lethargicos excitantia remedia narib. admota.

ſpondylium, peucedanũ, vituli marini coagulum, cedria, pix liquida, ruta, abrotonũ, vſtus lucernæ funiculus, naſturtiũ, pix cruda, laſerpitij liquor, cepa, allium, galbanum, bitumé, vrtica cruribus & frõti admota; frigidę copioſę aut aceti perfuſio, tritũ ſinapi ex aceto cruribus & manibus extremis illitũ. Aliud: aſininæ auris ſordibus ægri frõtem illine. Aliud, quod non quidem excitat, ſed ſomnũ potiùs allicit: Thuris, myrrhæ ana drachmas ij. radicis ſiccæ nigri mandragoræ ana drachmas ij. opij drachmã j. terito & cum roſaceo miſceto, tandémq; panniculo lineo excepta olfacito.

Eadẽ ſuffita. Suffitu verò excitãt hęc: lapis qui intra Samiam terram reperitur, loti arboris ramentorum dilutũ, caſtorium, balſami ſemen ex aqua (quod vertiginoſos itidẽ irrigatũ adiuuat) lapis gagates, peucedanũ, bitumé, ſulphur, galbanum, ſpondylium, ſagapenum, lichen equorum, muli & elephãtis vngula, eboris ramentũ, cornu ceruinũ: vituli marini, itẽq; hœdi coagulum, hirci ſordes, adeps crocodili, abrotonũ & laſerpitium.

Eadem pota. Excitãt & hęc in potu ſumpta, lapis qui in Samia terra reperitur, loti arboris ramentorũ dilutum, caſtorium, ſeménque balſami ex aqua.

Ad vertiginẽ. Vertiginoſis vtiles ſunt irrigationes, quas anteà caput dolẽtibus cõuenire diximus. Eoſdẽ etiã excitãt quæcũq; lethargicos expgefaciũt.

Ad maniam. Furioſos itidẽ iuuabunt irrigationes, quarũ vſum in capitis doloribꝰ eſſe diximus. Iiſdem porrò in potu conferunt, hippomarathri radix & ſemẽ ex aqua, bryonię radicis itidẽ drach. j. ex aqua aut melicrato quotidie ſũpta, necnõ & lapis qui in Samia terra reperitur, ac reſinæ itidẽ Africanæ drach. j. ex aqua pota. His præterea ſuffitus iidem adhibẽtur, quos lethargicis aſcripſimus.

Ad Epilepſiã remedia. Comitiales iuuãtur, ſi [eorũ ſcrophulę ad collũ vſq;] muſtelę ſãguine perungãtur. Sed & ipſa muſtela cõfert abiectis capite ac pedibꝰ cocta, & in cibo ſumpta: veluti & iecur eiuſdẽ ex aqua potũ, itẽq; iecur aſininũ eſitatũ, idq; ieiuno vẽtriculo.

A σπονδύλιον, πευκέδανον, φώκης πιτύα, κεδρία, πίσσα ὑγρά, πήγανον, ἀβρότονον, ἐλλύχνιον κεκαυμένον, κάρδαμον, πίττα ὠμή, σιλφίου ὀπός, κρόμμυον, σκόροδον, χαλβάνη, ἄσφαλτος, κνίδη προσαγομένη σκέλεσι καὶ μετώπῳ· ὕδατος πολλοῦ καὶ ψυχροῦ, ἢ ὄξους καταντλήσεις· σίνηπι λεῖον σὺν ὄξει *Cõtrà ſentire videtur ipſe Dioſcorides lib. 4. de Mat. med. c. 18.*
B καταχριόμενον κατὰ τῶν σκελῶν καὶ χειρῶν ἄκρων. ἐκ τοῦ ῥύπου τοῦ ὠτὸς τοῦ ὄνου ἄλειφε τὸ μέτωπον τοῦ ἔχοντος. Ἄλλο διεγερτικὸν καὶ ὑπνωτικόν. *μὴ διεγερτικόν, ἀλλὰ ὑπνωτικόν* λιβάνου, σμύρνης ἀνὰ < . β'. μανδραγόρου μέλανος τῆς ῥίζης ξηρᾶς Γο. β'. ὀπίου μήκωνος Γο. α'. τρίψας, μίξας μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου, καὶ ἀναλαβὼν εἰς ῥάκος λινοῦν ὀσφραίνου.

C XV. Ὑποθυμιώμενα δὲ ἐγείρει, λίθος ὁ καί ποθεν τῇ Σαμίᾳ γῇ εὑρισκόμενος, *ἴσωθεν vel ὁ ἐν vt infra.* λωτοῦ τοῦ δένδρου πρισμάτων τὸ ἀπόβρεγμα, καστόρειον· βαλσάμου καρπὸς μεθ' ὕδατος, ὃς καὶ τοὺς σκοτωματικοὺς ὠφελεῖ ἐν ἐμβρέγματι. λίθος γαγάτης, πευκέδανον, ἄσφαλτος, θεῖον, χαλβάνη, σπονδύλιον, σαγαπηνόν, D λειχὴν ἵππων, ἡμιόνου, ἐλέφαντος ὄνυξ, καὶ ξύσμα ὀδόντων, κέρας ἐλάφου, φώκης πιτύα καὶ ἐρίφου, τράγου ῥύπος, κροκοδείλου στέαρ, ἀβρότονον σίλφιον. Πινόμενα δὲ ἐγείρει λίθος ὁ ἐν τῇ Σαμίᾳ γῇ εὑρισκόμενος, λωτοῦ τοῦ δένδρου πρισμάτων τὸ ἀπόβρεγμα, καστόρειον, βαλσάμου καρπὸς μεθ' ὕδατος.

E XVI. Καὶ τοὺς σκοτωματικοὺς δὲ ὠφελεῖ ἐμβρέγματα τὰ προγεγραμμένα ἐπὶ τῶν κεφαλαλγούντων. διεγείρει δὲ αὐτοὺς ὅσα καὶ τοὺς ληθαργικούς.

XVII. Χρῆσθαι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μαινομένων, ἐπιβρέγμασι τοῖς εἰρημένοις ἐπὶ κεφαλαλγίας. Πόματα δὲ ὠφελεῖ τοὺς μαινομένους, F ἱππομαράθρου ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα σὺν ὕδατι, βρυωνίας ῥίζας < . α'. μεθ' ὕδατος καθημερινῇ σὺν μελικράτῳ· καὶ λίθος ὁ ἐν τῇ Σαμίᾳ γῇ εὑρισκόμενος, ῥητίνης Λιβυκῆς < α'. μεθ' ὕδατος πινομένη. θυμιᾶται δὲ ἐπ' αὐτῶν ὠφελίμως ὅσα ἐπὶ ληθαργικῶν ἱστόρηται.

XVIII. Ἐπιληπτικοὶ δὲ ὠφελοῦνται, ἐάν G τις τὰς χοιράδας αὐτῶν μέχρι τοῦ τραχήλου γαλῆς αἵματι καταχρίσῃ. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἑφθὴ ἐσθιομένη γαλῆ, χωρὶς τῶν ποδῶν αὐτῆς καὶ κεφαλῆς· καὶ τὸ ἧπαρ δὲ αὐτῆς μεθ' ὕδατος πινόμενον ὠφελεῖ· καὶ ἧπαρ ὄνειον ἐσθιόμενον· νήστεις δὲ λαμβανέτωσαν. *Sciolus quidam hauddubiè ex malè intellectis iis quæ leguntur apud Dioſc. lib. de Mat. med. 2. cap. de muſtela huc locũ deprauaſſe videtur.*

ἢ λέοντος χολὴν μίξας μέλιτι ἀπόθου, καὶ δίδου ἐντεῦθεν κοχλιάριον ἓν μεθ' ὕδατος ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά, προκαθαίρων τούτῳ. *κνίκου ὀβ. γ'. νάρδου ὀβ. β'. ἐλλεβόρου μέλανος ὀβ. α'. σκαμμωνίας < δ'. νίτρου < β'. μέλιτι ἀναλάμβανε καὶ δίδου < β'. μετὰ μελικράτου. ποτίζει καὶ πελαργοῦ κόπρος μεθ' ὕδατος, ἢ μετ' ὀξυμέλιτος. ἢ ἀγαρικοῦ ὀβ. γ'. πευκεδάνου τὸ αὐτό. ἢ φώκης πιτύας ὀβ. α'. συνειληφέντα λεῖα. ἢ ὀνώνιδος ῥίζας ἐν ὀξυμέλιτι εἰς τὸ ἥμισυ ἕψει. Πίνεται ὠφελίμως σὺν ὀξυκράτῳ αἰγείρου καρπός. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, < α'. αἷμα δὲ ἄγει. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα· ἀκόνης Ναξίας τὸ ἀπότριμμα, καὶ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἀκονηθέντος σὺν ἐλαίῳ σιδήρου· πιτύα λαγωοῦ ἢ νεβροῦ. σπονδύλιον σὺν ὕδατι· βρυωνίας ῥίζης < α. καθ' ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν λαμβανομένη· στρύχνου τοῦ τὸν καρπὸν ἔχοντος πυῤῥὸν ῥίζα ξηρά. βαλσάμου καρποῦ < ϛ''. ἢ φώκης πιτύα μετὰ ἵππου λειχήνων. καὶ αὐτοὶ δὲ καθ' ἑαυτοὺς λειχῆνες. ἴου ἀγρίου ἄνθος. *λίθος Ἄσιος μετὰ μέλιτος, ἐπὶ παιδίων. καρδαμώμου < α'. λωτοῦ τοῦ δένδρου τῶν πρισμάτων ἀπόβρεγμα· πενταφύλλου φύλλα λ'. καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ ἡμέρας λ'. πινόμενα καθ' ἑαυτά. πίνεται δὲ καὶ χελώνης χερσαίας καὶ θαλασσίας αἷμα. ποιεῖ δὲ καὶ ἑψηθεῖσα καὶ ἐκλειχομένη. ἀρνόγλωσσον ἐσθιόμενον. ὄξος σκιλλητικὸν καταῤῥοφούμενον· *ὀποῦ φύλλον, ἢ ὀπὸς σὺν τροφῇ λαμβανόμενος, ἐπιῤῥοφεῖν δὲ ὑδρόμελι. Ποιεῖ καὶ τοῦτο· γαλῆς κοιλίαν κορίῳ πληρώσας ξήρανον, καὶ δίδου ἐξ αὐτοῦ μεθ' ὕδατος, ἢ ὄξους. ἢ λίθον σεληνίτην ἀποξύων δίδου. ἢ μήκωνος ἀφρώδους καρπός, ὀξυβάφου πλῆθος. ὄνυχος ὀνείου κεκαυμένου κοχλιαρίων β'. πλῆθος. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἡ ὑπὸ τὴν γλῶσσαν φλὲψ *ἐκτμηθεῖσα κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος ὡς ἐπὶ δάκτυλον· κνίδη λεία καταπλασθεῖσα. καὶ ταῖς ῥισὶ δὲ ἐντίθεται ὠφελίμως, χολὴ χελώνης θαλασσίας.

Aetius < γ'.

Moibanus legere videtur, λίθου ἀσίου ἄνθος, μάλιστα ἐπὶ παιδ. lapidis Aſii flos, maximè puerulis.

al. ἐντμηθ.

XIX. Περιαπτόμενον δὲ ἱκανῶς ὠφελεῖ τοῦτο τοὺς ἐπιληπτικούς. χελιδόνων νεοσσοὺς ἀνασχίσας ἐκ τῆς πρώτης νεοσσιᾶς, εὑρήσεις λίθους ἐν τῇ γαστρὶ δύο, ποικί-

lo. Aliud: fel leoninũ melli ammixtum ſerua, & de eo exhibe cochlear vnum ex aqua ad dies ſeptẽ, purgato tamen priùs corpore ſequenti medicamento: Cnici obolos tres, nardi ob. ij. veratri nigri ob. j. ſcammoniæ drach. iiij. nitri drach. ij. melle excipito, & drachmas duas ex aqua mulſa potui dato. Prodeſt & ciconiæ fimum ex aqua vel aceto mulſo. Itidem agarici ob. iij. peucedani tantundem & coaguli phocæ obolus vnus terantur, ſimúlque miſceatur. Aut: radices ononidis in aceto mulſo coquito ad medias. Vtiliter quoque bibitur ex poſca populi nigræ fructus, necnon ammoniaci thymiamatis drach. j. (ſed ſanguinem educit:) rutę ſylueſtris ſemẽ, quod è cote Naxia ferro exacuendo deteritur cum oleo, leporis aut hinnuli coagulum, ſpondylium ex aqua: radix bryoniæ drach. j. põdere ſumpta quotidie ad annũ integrũ: ſolani quod fuluũ gerit fructũ radix ſicca, balſami ſemen pondere drach. vj. Sic & phocæ coagulum cũ lichenibus equorum, ac ipſi quoque lichenes per ſe, flos violæ agreſtis, lapis Aſius cum melle, in puerulis: cardamomi drach. j. loti arboris ramẽtorũ dilutũ. Conueniũt & quinquefolij folia tricena diebus triginta per ſe pota. Bibitur & ſanguis teſtudinis tã marinæ quàm terreſtris: eadem etiã cocta & delincta proficit: plantago eſitata prodeſt, acetũ ſcilliticum abſorptum, laſerpitij ſemẽ aut ipſe liquor in cibis ſumptus, dummodò aqua mulſa ſuperbibatur. Efficaciter etiã auxiliatur muſtelæ ventriculus coriãdro refertus & exiccatus, ſi de eo bibẽdum detur ex aqua vel aceto. Aliud: lapidis ſelenitis deraſum puluerẽ exhibeto, aut papaueris ſpumei ſemẽ acetabuli menura, au vngulæ aſininæ vſtæ cochlearia duo. Iuuat & venã quæ linguæ parti dextræ ſubiacet ad digiti fermè ſpatium incidere. Valet & vrtica trita & adhibita. Naribus verò fel teſtudinis marinæ vtiliter inditur.

Inter amuleta comitiales hoc potẽter adiuuat: Hirundinum pullos primæ fœturæ diffindito: in eorum ventre duos inuenies lapillos,

Amuletum.

vnum qui dem colore varium, alterum purũ & vnicolorẽ. Hos priuſquam terrã attigerint, pelli muſtelæ aut cerui platycerotis illigato, & è collo brachióve ſuſpendito cõtinenter geſtãdos, ita vt nunquam humi deponãtur. Sunt porrò hi lapilli intereadum Luna creſcit inquirendi. Hoc eodem amuleto quẽ acceſsio comitialis inuaſerit ſi contigeris, excitabitur.

Epilepticos excitantia. Excitat & comitiales ſinapi cum aceto olfactũ & ſuffumigatum galbanum. Quinetiam cõfeſtim reuocabitur æger, ſi quancumq; libuerit illius corporis partem compunxeris, manantéque inde ſanguine os ipſius perunxeris.

Eoſdem prodentia. Suffitu verò comitiales arguũt, bitumẽ, lapis gagates & cornu caprinum: iecoris itidẽ caprini aſſati nidor, & ipſum quoque iecur in cibo ſumptum.

Ad incubum. Iis quos incubus frequẽter quaſi pręfocat, remedio ſunt pęonię grana nigra xv. ex aqua ſæpenumero pota.

Ebrietatẽ arcentia. Ebrietatem arcent, amygdalarũ amararũ cremor cyathi vnius mẽſura potus, ceruina caro ſale condita, ſi aſſata præſumatur, vinũ abſinthites præbibitum, ac myrtites etiã ſimiliter ſumptum, myrti quoque baccæ eſitatæ, & rutæ decoctum hauſtum.

Eandem diſcutientia. Ebrietatem verò iam cõtractam diſcutiũt, centaurij tenuis decoctũ, verbenacæ ſupinæ ſemen ex aqua potum: ſic & braſſica & raphanus, ſi ſuperedantur.

Caput offendentia. Porrò in capitis affectibus cauẽda quæ idipſum tentare apta nata ſunt, adeóque affectus ipſos plerũque renouant aut exacerbant. Sunt autem huius generis quæ bibuntur iſta: viticis ſemen, abſinthij ſuccus & lac dulce. In cibis verò ſumuntur, glandes quernæ, oliuæ nigræ, fructus arbuti, quos memæcyla vocant: eruum, quod quidem frequẽtiùs eſitatum etiã articulos reſoluit. Ampliùs verò caput offendit, adeò vt leuem etiam ſoporẽ inducat, myrrha epota: thus, quod & inſaniam parit: hederæ corymbi, qui mentẽ etiã permouent: holoſchœni ſemẽ, ſoporiferũ adeò vt mentẽ etiam ſæpe lędat: crocus, peuceda-

A λον ἕνα καὶ τὸν καθαρὸν ἕνα· τούτους δύο δὴ πρὶν χαμαὶ τεθῆναι, ἔνδησον εἰς δέρμα γαλῆς, ἢ πλατυκέρωτος ἐλάφου, καὶ περίαπτον τραχήλῳ ἢ βραχίονι. διηνεκῶς δὲ ἐχέτω τοῦτο, χαμαὶ μηδέποτε τιθείς. λάμβανε δὲ μεταξὺ αὐξομένης τῆς σελήνης τοὺς λίθους. τούτων προσαψάμενος ἐπιληφθέντι, διεγερθήσεται.

B XX. Ανακαλεῖται καὶ τοὺς ἐπιλήπτους σίνηπι μετ᾽ ὄξους ὀσφραινόμενον· χαλβάνη ὑποθυμιαθεῖσα. Καὶ διέλης δὲ ἐξ οὑδηποτοῦν μέρους τὸ σῶμα ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ τῷ ἀποῤῥέοντι αἵματι διαχρίσης τὸ στόμα, εὐθέως διεγείρονται.

XXI. Ελέγχει δὲ ἐπιληπτικοὺς θυμιώμενα, ἄσφαλτος, γαγάτης λίθος, κέρας

C αἴγειον. Εσθιόμενα δὲ, ἧπαρ τράγιον, ἢ ὀσμή τε ἀπ᾽ αὐτοῦ ὀπτωμένου ἀναφερομένη.

XXII. Πρὸς δὲ τοὺς ὑπὸ τῶν ἐφιαλτῶν συνεχῶς πνιγομένους, ἰῶνται γλυκυσίδης οἱ μέλανες κόκκοι ιε. ποθέντες μεθ᾽ ὕδατος πολλάκις.

D XXIII. Αμέθυστα δέ ἐστιν, ἀμυγδάλων πικρῶν ἀποβρέγματος κύαθος εἷς πινόμενος, ἐλάφειον ταριχηρὸν ὀπτὸν προεσθιόμενον, ἢ οἶνος ἀψινθίτης προπινόμενος, ἢ μυρτίτης ὁμοίως λαμβανόμενος, καὶ τὰ μύρτα ἐσθιόμενα, καὶ πηγάνου ἀπόζεμα πινόμενον.

E XXIIII. Επιπινόμενα δὲ μέθην σβεννύει, κενταυρίου τοῦ λεπτοῦ ἀπόζεμα· ἱερᾶς βοτάνης τὸ σπέρμα μεθ᾽ ὕδατος ποθὲν, καὶ κράμβη ἐπεσθιομένη, καὶ ῥάφανος. *Aët. περιστερεῶνος ὀρθῆς.*

XXV. Δεῖ δὲ παραφυλάττεσθαι ἐπὶ τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν παθῶν, τὰ ἁπτόμενα ταύτης, καὶ πολλάκις εἰς ὑπομνήσεις καὶ παρο-

F ξυσμοὺς ἄγοντα τὰς διαθέσεις. ἔστι δὲ πινόμενα μὲν, ἄγνου σπέρμα, ἀψινθίου χύλισμα, γάλα γλυκύ· ἐσθιόμενα δὲ βάλανοι δρύϊνοι, ἐλαῖαι μέλαιναι, ὁ καρπὸς τοῦ κομάρου, ἔστιν δὲ μεμαίκυλα· ὄροβος, ὅστις δὲ καὶ ἄρθρα παραλύει πολλάκις βρωθείς. ἐπὶ πλεῖον δὲ ἅπτεται, ὥστε καὶ ὑποκαροῦν, σμύρνα πι-

G νομένη· λίβανος, ὃς καὶ μανίαν ποιεῖ. κισσοῦ κόρυμβοι, οἳ καὶ ταράσσουσι τὴν διάνοιαν. ὁλοσχοίνου καρπὸς κρητικὸς ὥστε καὶ παίζειν πολλάκις τὴν διάνοιαν. κρόκος, πευκέδα- *forte καρωτικὸς legendum.* *πλάζειν.*

Moib. ex Gal. & Aëtio addit, ταραχώδεις ὕπνους, quippe cum ſtyrax iiſdem autoribus vſu largiore ſomnos turbulentos efficiat.

A νον, κυκλάμινος ξηρὰ σὺν οἴνῳ ποθεῖσα. στύραξ δὲ ὀλίγος μὲν ποθεὶς λύει σκυθρωπότητα, πολὺς δὲ καὶ κατασκευάζει.

XXVI. Ταραχώδεις δὲ ὕπνους ποιεῖ ποθέντα σὺν οἴνῳ, πυκνοκόμου καρπὸς, λεοντοποδίου ὁμοίως, ἐρεγμὸς πολὺς βρωθείς.

Τὰ τῶν ὀφθαλμῶν βοηθήματα.

B

XXVII. Ὀφθαλμῶν δὲ μελλόντων ῥευματίζεσθαι, ἐφίστησι πολλοῦ ψυχροῦ κατάντλησις, ἐνίοτε καὶ ὄξους μιγέντος, καὶ μάλιστα θέρους.

XXVIII. Ἵστησι δὲ τὰ ῥεύματα ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐπιτιθέμενα ἀνακολλήματα, ὠοῦ τὸ λευκὸν, γύρεις, λίβανος, μιγέντα καὶ ἐπιχρισθέντα ὀθονίῳ· ἢ ἀπὸ τῶν* μαγείρων αἰθάλη πτυέλῳ μαλαχθεῖσα ἐπιχρίεται. C

XXIX. Πρὸς δὲ τὰς φλεγμονὰς τῶν ὀφθαλμῶν καταπλάσματα ἁρμόζει, ἄλφιτα μετὰ ἀρνογλώσσου καταπλασσόμενα, βάτου φύλλα ἢ ἀρνογλώσσου, ἢ μυὸς ὠτίδος, ἢ τριβόλου χλωροῦ, ἀνδράχνης, ἀειζώου, ἀμώμου, ἡμεροκάλλεις, ἴου, κρότωνος· φύλλα D ἐλατίνης, φύλλα πολυγόνου, σερίδος, σελίνου, κορίου, κυπαρίσσου φύλλα λεῖα, κολοκύνθης ξύσματα, πέπονος σὰρξ, σχοίνου φύλλα τὰ ἁπαλὰ, ὑοσκυάμου φύλλα, κυδωνίων ἄνθος, μήκωνος κωδίων ἀφέψημα προσαντλούμενον, καὶ αὐταὶ αἱ κωδίαι λεῖαι καταπλασσόμεναι, βούτυρον νεαρὸν μετ' ἐρίου ἐπιτιθέμενον, κράμβης φύλλα θερμὰ ἐπιτιθέμενα, κρόκος σὺν μελιλώτῳ καὶ γλυκεῖ, φλόμου φύλλα ἑφθὰ σὺν οἴνῳ μετὰ πάλης ἀλφίτου, ἀβρότονον σὺν μήλῳ κυδωνίῳ ἑφθῷ, τυρὸς νεαρὸς λεῖος. E

Moib. ἐλατίνης.

μετώπου.

XXX. Κατὰ δὲ τοῦ προσώπου καταπλασσόμενα ὠφελεῖ, σεῦτλον σὺν στυπτηρίᾳ ὀλίγῃ λείᾳ, μαλαβάθρου φύλλα ἐν οἴνῳ ἀποζεσθέντα, κυάμινον ἄλευρον σὺν ὕδατι, σικύου πέπονος σὰρξ, πηγάνου φύλλα ἐν οἴνῳ ἑφθά. F

XXXI. Πρὸς δὲ τὰς φλεγμονὰς καὶ τὰ ῥεύματα, τοῦ ἀσφοδέλου ῥίζης χυλοῦ < . α. κρόκου < . α. σμύρνης < . α. γλυκέως παλαιοῦ ξε. β'. ἕψε ἕως ἑνωθῇ καὶ σχῇ ἐπιχρίστου πάχος. ποιεῖ καὶ τὸ γλαύκιον σὺν ὕδατι, κρόκος σὺν γάλακτι, κωνείου χύλισμα, λύκιον, ῥόδων χυλὸς ἑψημένος. G

nũ, cyclaminus ſicca in vino pota: ſtyrax denique, qui quidem parcè bibitus, triſtitiam ſoluit, liberaliùs verò hauſtus, eandem affert.

Somnos turbulẽtos efficiunt hęc in vino pota: pycnocomi ſemen, itidémq; leõtopodij, necnon & faba freſa copioſior in cibo ſumpta. *Somnos perturbantia.*

Oculorum affectorum remedia.

Quominus oculi fluxionib⁹ ſedẽdantur opportuni, prohibet largioris frigidæ affuſio, admixto etiã interdum aceto, præſertim æſtatis tempore. *Oculos à fluxione præſeruantia.*

Ipſas verò fluxiones ſiſtunt adhibita fronti anacollemata, ex oui cãdido, farinæ polline & thure ſimul mixtis & linteolo inductis. Iuuat & "coquinariam fuliginem ſaliua ſubactam illinere. *Eorũdem fluxiones ſiſtẽtia.* al. è populo nigra collectam.

Oculorum inflãmationibus pro cataplaſmate adhibita conueniunt, polenta cum plantagine, folia rubi, plantaginis, auriculæ muris, tribuli virentis, portulacæ, ſemperuiui, amomi, hemerocallis, violæ purpureæ, ricini, elatines, polygoni, intybi, apij & coriandri: itidémque cupreſſi folia trita, cucurbitæ ramẽta, peponis caro, tenella iunci folia, vti & hyoſcyami, cotoneorũ flos. Cõferũt & fotus è papaueris capitum decocto, ac ipſa quoque capita trita & adhibita, butyrum recẽs cum lana impoſitum, necnon & braſſicæ folia calentia, crocus cum meliloto & paſſo, verbaſci folia cũ vino cocta addito polentæ polline, abrotonum cum mâlo cotoneo cocto, denique & caſeus recẽs tritus. *Ad oculorum inflãmationes.*

Fronti verò impoſita iuuant, beta cum exiguo alumine trito, malabathri folia in vino feruefacta, fabacea farina cum aqua, cucumeris Peponis dicti caro, & rutæ folia in vino decocta. *Imponenda fronti.*

Ad inflammationes ſimul & fluxiones oculorum valet ſequens remediũ: ſucci radicis aſphodeli, croci, myrrhæ an. drach j. cum paſſi veteris ſextariis duobus coquito, dũ vnita probè linimenti craſſitudinẽ adipiſcãtur. In idipſum faciũt, glaucium ex aqua, crocus cum lacte, defatus cicutę ſuccus: Lyciũ, ac denique coctus roſarum ſuccus. *Ad oculorũ fluxiones ſimul & inflammationes.*

Ad eorundem epiphoras & vlcera.

Quæ verò ſequũtur ſimplicia neque adeò operoſa remedia, ipſis adhibita oculis, valent tum ad ſiſtendas cõfeſtim oculorum epiphoras, tum ad eorundem vlcera & expurganda & carne implenda: ſpodium & laſer paribus miſta portionibus & in paſtillos conformata, ſemperuiui ac portulacę ſucci cum gummi & ſpodij dimidia parte in trochiſcos cõformati, ac in recenti malo ſeu inſtillati ſeu etiam illiti: itidem portulacæ ſuccus, & ocimum cum vino.

Ad vehementiſſ. oculorum dolores.

Vehementes oculorum dolores mitigãt, crocus cum lacte, ſpodium cum dẽſato cicutæ ſucco, opium ſimiliter, æs vſtum, lapis cum lacte muliebri, maximè infantibus, inſtillatus. Eximiam verò opem affert & iſte illitus: Sume ſucci graminis Parnaſſij & meliloti partes æquales, myrrhæ dimidium, piperis ac thuris tertiam partẽ, vini ac mellis quantum ſat eſt: coquito in æneo vaſe, ac vtitor.

Ad eorundem diuturnas fluxiones & vlcera.

Inueteratis vlceribus atque fluxionibus cõueniũt trita & ex aqua illita, lapis galactites ac thyites itidẽ dictus: lapis ſapphirus cum lacte, ſylueſtris lactucæ liquor cum lacte muliebri: ipſa quoque lactuca facit ad vlcera & epicaumata. Sumptum verò in potu cuminum ex vino & aqua, diuturnas fluxiones ſiſtit.

Lippitudinis amuleta.

Lippitudinẽ arcet perpetuò appenſa collo tribuli radix ſimilitérque polygoni. Credũtur & anno toto à lippitudine incolumes cõſeruari, qui Punicę arboris cytinos exiguos necdũ hiantes deuorauerint.

Ad oculorum œdemata.

Oculorum œdemata mitigant, ammi cum lini ſemine, anethi radix in puluerem redacta cum aqua, fabacea farina cum puluere thuris, itémque oui candidum.

Ad cõfuſiones ab ictu.

Oculorum ab ictu confuſionibus & inflammationibus priuatim opitulatur ſtœbes fructus in vino coctus, deindéq; tritus & impoſitus.

Ad oculos cruore ſuffuſos.

Oculis cruore ſuffuſis medetur ſanguis recẽs detractus è columba, turture, perdice, palũbo: lac itẽ muliebre cum thure, granum tinctile cum lacte ſimiliter, hæmatites lapis cum lacte muliebri, hyſſopi puluis

A XXXII. Ἐγχυματιζόμενα δὲ ὠφελεῖ ἁπλᾶ καὶ ἀπερίεργα ὄντα, καὶ ἄγοντα ταχέως τὰς ἐπιφορὰς, καὶ τὰ ἕλκη πληροῦντα καὶ ἀποκαθαίροντα· σποδὸν καὶ ὀπὸς, ἴσα μιγνύμενα αὐτοῖς εἰς ἀνάπλασιν· ἀειζώου χυλὸς, καὶ ἀνδράχνης κατὰ τὸ πρόσφατον ἐγχυματιζόμενοι μετὰ κόμμεως καὶ σποδίου

fortè, ςίλοντα.

B ἡμίσεος. (πρὸς τὸ σποδίου ἡμίσεος) ἀναπλασθέντες καὶ ἀναχριόμενοι· καὶ ἀρνογλώσσου χυλὸς, ὤκιμον σὺν οἴνῳ.

Parẽtheſi interclufa abũdare videntur: & ſubiiciendum ἢ

XXXIII. Τὰς περιωδυνίας δὲ παύει κρόκος σὺν γάλακτι, σποδὸν σὺν κωνείου χυλίσματι, ὄπιον ὁμοίως, χαλκὸς κεκαυμένος, λίθος μετὰ γάλακτος γυναικείου, καὶ

C μάλιστα ἐπὶ παιδίου ἐνσταζόμενος. Ποιεῖ δὲ ἄκρως καὶ τοῦτο τὸ ἔγχρισμα. ἀγρώστεως χυλοῦ τῆς ἐν Παρνασσῷ, καὶ μελίλωτος, ἴσα, σμύρνης ἥμισυ, πεπέρεως καὶ λιβανωτοῦ τὸ τρίτον, οἴνου καὶ μέλιτος σύμμετρον· ἕψε ἐν χαλκῷ καὶ χρῶ.

Galactitem aut Melititẽ lapidẽ ſupplet Geſnerus. Moſhanus de cote accipiendũ cenſet, cui lac ipſum inſtilletur.

XXXIIII. Πρὸς δὲ τὰ κεχρονισμένα

D ἕλκη καὶ ῥεύματα ἁρμόζει σὺν ὕδατι λεῖα ἐγχριόμενα, λίθος γαλακτίτης, λίθος ὑΐτης καλούμενος, λίθος σάπφειρος σὺν γάλακτι, χαλκὸς κεκαυμένος σὺν γάλακτι, θρίδακος ἀγρίας ὀπὸς σὺν γυναικείῳ γάλακτι· αὐτὴ δὲ ποιεῖ πρὸς ἕλκη καὶ πρὸς ἐπικαύματα. Πινόμενον δὲ ἵστησι ῥεύματα χρόνια

θυΐτης.

E κύμινον, σὺν οἴνῳ καὶ ὕδατι λαμβανόμενον.

XXXV. Περιαπτομένη δὲ τῷ τραχήλῳ διηνεκῶς κωλύει ὀφθαλμίαν, τριβόλου ῥίζα, πολυγόνου ὁμοίως. δοκοῦσι δὲ τηρεῖν ἐπ᾽ ἐνιαυτὸν ἀνοφθαλμιάτους κύτινοι ῥοιᾶς μικροὶ καὶ μεμυκότες καταπινόμενοι.

XXXVI. Οἰδήματα δὲ πραΰνει, ἄμμι

F σὺν λινοσπέρμῳ, ἀνήθου ῥίζα μεθ᾽ ὕδατος λεία, κυάμινον ἄλευρον σὺν λιβανωτῷ λείῳ, καὶ ᾠοῦ τὸ λευκόν.

XXXVII. Πρὸς δὲ τὰς ἐκ πληγῆς συγχύσεις καὶ φλεγμονὰς ἰδίως ποιεῖ, στοίβης καρπὸς ἐν οἴνῳ ἑψηθεὶς καὶ λεῖος ἐπιτεθείς.

G XXXVIII. Ὑποδρομὰς δὲ αἵματος θεραπεύει ἐγχριόμενον αἷμα περιστερᾶς πρόσφατον, τρυγόνος, πέρδικος, φάττης. γάλα γυναικεῖον σὺν λιβανωτῷ, κόκκος βαφικὸς σὺν γάλακτι ὁμοίως, αἱματίτης λίθος σὺν γάλακτι γυναικείῳ, ὕσσωπον λεῖον ἐνδε-

ἀποβαπτόμενον.

θὲν εἰς ὀθόνιον, καὶ ἀπομαπτόμενον εἰς ὕδωρ θερμὸν, πυελουμένου τοῦ ὀφθαλμοῦ. ἄσφαλτος καὶ λίβανος ἴσα ὑποθυμιαθέντα.

XXXIX. Προπτώσεις δὲ ὀφθαλμῶν στέλλει καταπλασσόμενα, εἰ μὲν ἀλγήματα εἴη, λινόσπερμον καὶ τῆλις σὺν ὑδρομέλιτι ἑφθά. εἰ δὲ πέπαυκε τὰ ἀλγήματα, ἢ μηδὲ ἐγένετο, εὐθέως ἐπὶ τὰ στύφειν καὶ ψύχειν δυνάμενα παραγίνεσθαι δεῖ, ὁποῖα ἐστὶ, βάτου φύλλα, μελίλωτον σὺν γλυκεῖ καὶ ὠοῦ ἑφθοῦ λεκύθοις καὶ κρόκῳ, κυάμινον ἄλευρον σὺν ῥόδοις, λινόσπερμον σὺν ὕδατι καὶ λιβανωτῷ καὶ σμύρνῃ, μελάνθιον σὺν ἀλφίτῳ λείῳ, μηκώνιον σὺν λεκύθῳ ὠοῦ ὀπτοῦ καὶ κηρωτῇ, πήγανον σὺν ἀλφίτῳ.

fortè, λεῖον.

XL. Σταφυλώματα δὲ αἴρει, κανθαρίδος προσφάτου θλασθείσης ἐγχριόμενον τὸ ὑγρὸν, ἢ αὐτή. καθαίρει δὲ τὰ ἐπισκοτοῦντα τὰς κόρας, ἄργεμα καὶ νεφέλια καὶ ἀχλῦς. ποιεῖ δὲ καὶ ὀξυδερκίαν.

XLI. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀμβλυωπούντων ἐγχριόμενα, ἀκόρου χύλισμα, λιβανωτίδος σπέρμα λεῖον μετὰ γάλακτος. μήκωνος κερατίτιδος τοῦ φύλλου ἢ καὶ τῶν ἀνθῶν ὁ χυλὸς ἐνσταζόμενος, καὶ ἐπὶ κτηνῶν ἄργεμον ἀποκαθαίρει. ἁλικακάβου ῥίζης τοῦ φλοιοῦ καὶ καρποῦ χυλὸς ὁμοίως, ἢ καὶ ὀπὸς αὐτοῦ σὺν μέλιτι. πευκεδάνου ὀπὸς ὁμοίως, σαγάπηνον ὁμοίως, ἀνεμωνίου χυλὸς ὁμοίως, ὁρμίνου ἀγρίου σπέρμα ὁμοίως, κεγχρίδων ἄφοδος ὁμοίως, ἐλαίας Αἰθιοπικῆς τὸ δάκρυον, ἐλλέβορος λευκὸς, ἔρια οἰσυπηρὰ κεκαυμένα, εὐφορβίου χυλὸς, ἰὸς καεὶς, κισσὸς, κιννάμωμον, ἰτέας χυλὸς καὶ ὀπὸς, κενταυρείου τοῦ λεπτοῦ χυλὸς, κισσήρης ὀπτὴ λεία, κρομμύου χυλὸς, κυκλαμίνου τῆς ῥίζης χυλὸς, μαράθρου τῆς ῥίζης χυλὸς, μελάνθιον, καὶ μελισσοφύλλου χυλὸς, ἠριγέροντος χυλὸς, ὀμφάκιον, ὀπὸς σιλφίου, ὀποπάναξ, πηγάνου ἀγρίου χυλὸς, δρακοντίου ῥίζης χυλὸς, θρίδακος ἀγρίας χυλὸς, ἀψίνθιον λεῖον, λωτοῦ τῆς πόας χυλὸς, χαμαίδρυος χυλὸς, ὠκίμου χυλὸς, πρασίου χυλὸς, νίτρον, ζιγγίβερι, στρούθιον, στυπτηρία ἡ κεκαυμένη, αἱματίτης λίθος, κοράλλιον, κοχλίας χερσαῖος κεκαυμένος, χελιδόνων νεοττῶν κεκαυμένων ὡς τέφρα· τούτων ἕκαστον σὺν μέλιτι

-μελανθίου

A linteolo inuolutus in calentẽ aquã demerſus, & oculo pro fotu adhibitus. Suffumigãtur & oculi bituminis ac thuris paribus portionibus.

Ad oculorum procidentias.

Procidentes oculos reprimũt, ſiquidem dolores infeſtant, impoſita hæc: lini ſemen & fœnumgræcum cum aqua mulſa cocta. Sin dolores remiſerint, aut nulli prorſus B adfuerint, ſtatim ad ea quę adſtringendi refrigerandíq; facultate pollent accedendum: qualia ſunt rubi folia, melilotus cum paſſo, ouorum coctorum vitellis & croco: lomentum fabarum cum roſis, lini ſemen cum aqua, thure & myrrha: melanthium cum polenta tritum, meconium cum aſſati oui vitello & cera- C to, ruta cum polenta.

Ad ſtaphylomata.

Staphylomata tollit contuſæ recens cantharidis humor illitus: ac ea ipſa quoque. Purgat & quæcunque pupillis tenebras offundunt, vti argema, nubeculas & caligines, oculorúmque aciem exacuit.

Ad oculorum hebetudinem.

Oculorum hebetudini medẽtur hæc illita: denſatus acori ſuccus, li- D banotidis ſemen cum lacte tritum, è corniculati papaueris folio aut etiã flore ſuccus inſtillatus, qui quidem & argema iumẽtorum expurgat: halicacabi è radicis cortice & ſemine ſuccus eodem modo, ac liquor etiam eiuſdem cum melle. Similiter & peucedani liquor, ſaga- E penum, anemones ſuccus, hormini ſylueſtris ſemen, fimum cenchridum, oliuæ Æthiopicę lacryma, veratrum album, lanæ ſuccidæ vſtæ, euphorbij ſuccus, ęrugo vſta, hedera, cinnamomum, ſalicis ſuccus & liquor, cẽtaurij minoris ſuccus, pumicis vſti puluis, cepę ſuccus, cyclamini è radice ſuccus, vti & è radice F fœniculi: ſucci melãthij, apiaſtri & ſenecionis: omphacium, laſer, opopanax, rutæ ſylueſtris ſuccus, dracunculi è radice ſuccus, agreſtis lactucæ ſuccus, abſinthium tritum; ſucci loti herbæ, chamædryos, ocimi & marrubij: nitrum, zingiber, ſtruthium, alumen vſtum, hæmatites lapis, corallium, terreſtris G cochlea cremata, vſtorum hirundinis pullorum ceu cinis: horum inquam vnumquodlibet cum melle

Attico probè contritum. Scobs ebeni cum vino, vrina pueri impubis in æneo vaſe cocta cum melle, vrinæ humanæ ſedimentum cum cyprino oleo, ęris flos tritus & cum æquali portione olei ſubactus, oleũ antiquum, balſami liquor cum olei cyprini pari portione, picis oleum, ſaccharum, adeps fluuiatilium piſcium in ſole eliquatus & melli ammixtus: fella denique perdicis ſylueſtris, callionymi piſcis, ſcorpij piſcis, teſtudinis marinæ, hyænæ & capræ agreſtis, horum inquam ſingula cum melle.

Ad oculorum cicatrices. Priuatim oculorũ cicatrices illita exterunt, alcyonium Mileſium cũ melle, & ammoniacum cũ vino ac melle tritũ, anemones rotundæ radix itidem cum melle: ſimiliter & anagallidis puniceæ ſuccus, necnon & rutæ agreſtis.

Hebetibus oculis conferētia nocentiáq; cibaria. Porrò laborãtibus oculorum hebetudine in cibis iſta conueniunt, viperæ caro cocta, thymus, crudi braſſicæ caules, raphanus, fœniculum, cepa, naſturtium, acetum ſcilliticũ, & in vniuerſum acria omnia. In iiſdẽ verò cibis ea cauere oportet quæ hebetudinem augent, vti anethum cum ſuo ſemine, lenticulam, nigricãtes oliuas, lactucam, porrum capitatum, apiũ & ocimũ.

Ad nyctalopiã ſeu nocturnã cæcitudinem. Nyctalopas iuuant iniuncta hæc: ſanguis turturis, palumbis, colũbæ, perdicis aut capræ ſylueſtris & hirci, ſanies è caprino iecore dũ inaſſatur extillãs inũcta, ac ipſum quoque iecur in cibo ſumptum, necnõ & ex eodem dum coquitur vapor in apertos oculos attractus. Cõfert & elateriũ tritũ cũ melle inũctum.

Ad vngues oculorum. Vngues oculorum abſumũt hæc adhibita: pumex crematus & tritus, ſepiæ teſta trita, ſal & cadmia, trita omnia æquali pondere.

Ad genarũ ſcabritiam. Scabras genas extenuant quæ ſequuntur trita & cum melle illita, ita tamen vt haud ita multò pòſt aqua locus foueatur, dum morſu excitatus dolor deſinat. Sunt autem iſthæc: ærugo, ferríque ſcoria vſta, atramentum ſutorium crematum, miſy vſtum, chalcitis cremata, omphacium, ſquama æris & ferri, cadmia tertiò vſta vinóque reſtincta,

A Ἀττικῷ λελειωμένον καλῶς· ἐβένου ῥίνημα σὺν οἴνῳ, οὖρον ἀφθόρου παιδὸς ἐν χαλκώματι ἑψηθὲν μετὰ μέλιτος, οὔρου ἀνθρωπείου ὑπόστασις σὺν κυπρίνῳ ἐλαίῳ· χαλκοῦ ἄνθος λεῖον προσαπτόμενον ἐλαίῳ, ἴσα μιγνύντα· ἔλαιον παλαιόν· βαλσάμου ὀπός, κύπρινον ἔλαιον, ἴσα μιγνύντα. πισσέ-

B λαιον, σάκχαρις, στέαρ ποταμίου ἰχθύος ἐν ἡλίῳ ἀποτακὲν καὶ μιγὲν μέλιτι. χολὴ δὲ πέρδικος ἀγρίου, ἰχθύος τοῦ καλλιωνύμου, σκορπίου ἰχθύος, χελώνης θαλασσίας, ὑαίνης, αἰγὸς ἀγρίας, σὺν μέλιτι πᾶσαι.

XLII. Οὐλὰς δὲ σμεῖ ἐγχριόμενα ἰδίως, ἀλκυόνιον μιλήσιον σὺν μέλιτι, ἀμ-

C μωνιακὸν λειανθὲν σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι, ἀνεμώνης ῥίζα τῆς στρογγύλης σὺν μέλιτι, ἀναγαλλίδος φοινικῆς χυλὸς ὁμοίως, πηγάνου ἀγρίου χυλὸς ἐγχριόμενος.

σμεῖν seu σμᾶν, τὸ σμήχειν significat.
Μιλήσιον ex Aëtio restituit Molbanus.

XLIII. Ἁρμόζει δ᾽ ἐσθιόμενα ἀμβλυώπουσι ταῦτα, ἐχίδνης σὰρξ ἑφθή, θύμον, κράμβης καυλοὶ ὠμοί, ῥάφανος, μάραθρον, κρόμ-

D μυον, κάρδαμον καὶ πάντα καθόλου τὰ δριμέα, ὄξος σκιλλητικόν. φυλάσσεσθαι δὲ δεῖ καὶ τὰ ἐπιτείνοντα τὰς ἀμβλυώσεις ἐσθιόμενα. ἔστι δὲ ἄνηθον καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ, φακός, ἐλαῖαι μέλαιναι, θρίδαξ, πράσον κεφαλωτόν, σέλινα, ὤκιμον.

Malim τοὺς ἀμβλυωσμούς.

XLIIII. Νυκτάλωπας δ᾽ ἐγχριόμενα ὠ-

E φελεῖ, αἷμα τρυγόνος, φάσσης, περιστερᾶς, πέρδικος, ἢ αἰγὸς ἀγρίας καὶ τράγου, ἥπατος αἰγείου ὁ ἐν τῇ ὀπτήσει ἰχὼρ ἀπορρέων ἐγχριόμενος, καὶ αὐτὸ τὸ ἧπαρ ἐσθιόμενον, καὶ ἡ ἀτμὶς ἀπ᾽ αὐτοῦ ἑψομένου ἑλκομένη ἀνεωγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς· ὠφελεῖ δὲ καὶ ἐλατήριον λεῖον σὺν μέλιτι ἐγχριόμενον.

F XLV. Πτερύγια δὲ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς τήκει προσαγόμενα, κίσσηρις ὀπτὴ λεία, σηπίας ὄστρακον λεῖον, ἢ ἅλες καὶ καδμία λεῖα, ἅπαντα ἴσα.

XLVI. Τὰ δὲ τραχέα βλέφαρα λεπτύνει ἐγχριόμενα σὺν μέλιτι λεῖα. (δεῖ δὲ πυριᾶν ὕδατι μετὰ τὴν ἔγχρισιν, μέχρι παύ-

G σωνται δακνόμενα·) ἰὸς χαλκοῦ καὶ σιδήρου, σκωρία κεκαυμένη, χάλκανθος κεκαυμένη, μίσυ κεκαυμένον, χαλκῖτις κεκαυμένη, ὀμφάκιον, λεπὶς χαλκοῦ καὶ σιδήρου, καδμία καεῖσα τρὶς καὶ σβεσθεῖσα οἴνῳ,

στυπτηρίαι πᾶσαι καεῖσαι, καὶ μάλιστα σχιστή, *οἴσυπον κεκαυμένον, οὔρου ἀνδρείου ὑπόσταθμη σὺν κυπρίνῳ μύρῳ.

XLVII. Ξύειν δὲ δεῖ τὰ τετυλωμένα, ἐκστρέφοντα βλέφαρα· ἰοῦ φύλλοις τραχέσιν, ἢ* σμιλίῳ, ἢ σηπίας ὀστράκῳ σχηματισθέντι εἰς κολλύριον· καὶ ἰῷ ἀναληφθέντι κόμμει εἰς κολλύριον.

σύκου Aegineta.

XLVIII. Μίλφους δὲ καὶ τὰ βεβρωμένα βλέφαρα ὠφελεῖ, ἀμόργη ἑψημένη, καὶ ἐγχριομένη· ἢ λύκιον, "ἀμμωνιακὸν σὺν ὕδατι ἐγχριόμενον, ὃ καὶ τὰς τρίχας αὔξει· θαλλίας χυλός· ἰὸς σιδήρου ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐν ἡλίῳ τριβεὶς, μετ' οἴνου καὶ σμύρνης εἰς κολλύριον ἀναπλασθείς· κρομμύου χυλὸς σποδίῳ ἀναληφθεὶς, λεπὶς χαλκοῦ· ἢ καδμία λεπτὴ ἀναληφθεῖσα μέλιτι καὶ καεῖσα ἐν χυτριδίῳ καινῷ, πηλῷ τε κεραμικῷ πεπωμασμένῳ· ἔπειτα ὀπτηθεῖσα ἐπ' ἀνθρακώματος, μιγνυμένων αὐτῇ χαλκοῦ κεκαυμένου ἴσου καὶ σίμμεως δὲ ἡμίσεος μέρους.

ἀρμένιον ex Aëtio Moib. reſtituit, & rectè. Nā & in eoſdē vſus Armeniū à Dioſcoride 5. de Mat. med. & Gal. 9. ſimpl. vſurpatur.

XLIX. Ξηροφθαλμίαν δὲ καὶ κνησμοὺς ἰᾶται ψωρικὸν λείῳ προσαπτόμενος, ἢ λεπίδι λεία πεπλυμένη καὶ πεπέρει, ἢ καὶ τὸ σὺν πεπέρει, ἢ σιδήρου ἰῷ ξηρῷ, ἢ ὀμφακίῳ ξηρῷ λείῳ ὁμοίως.

aliàs ἐλαίῳ σὺν Moibanus ἀλφίτῳ σὺν

L. Τὰ δὲ λεπρώδη πάθη τῶν βλεφάρων ὑγιάζει συκῆς ὀπὸς καταχριόμενος.

LI. Φθειριάσεις δὲ τὰς ἐν τοῖς βλεφάροις καὶ ὀφρύσι θεραπεύει σὺν μέλιτι ἢ ὕδατι ἐπιχριόμενα σανδαράχη, σταφὶς ἀγρία.

Orib. ἢ οἴνῳ, aut vino.

LII. Τὰς δὲ νυττούσας δίχα ῥευματισμοῦ χρονίου καὶ ἐκτιλείσας τρίχας ἐπὶ τῶν βλεφάρων, ὡς τὸ πολὺ οὐκ ἐᾷ φῦναι, μετὰ τὸ ἐκτιλῆναι εὐθέως καταχριόμενα, αἷμα βατράχων τῶν χλωρῶν πρόσφατον καθ' ἑαυτὸ, ἢ μιγὲν χαμαιλέοντι κεκαυμένῳ λευκῷ ἄχρις ἀνθρακώσεως, ἢ αἷμα κόρεως καθ' ἑαυτὸ, ἢ καπνοῦ τοῦ ἐν ταῖς κριθαῖς φυομένου ὁ χυλὸς σὺν κόμμει, ἢ τελλῖναι ταριχηραὶ κεκαυμέναι λεῖαι μετὰ κεδρίας, λωτοῦ κεκαυμένου ἡ τέφρα, ἢ στυπτηρία φορίμη.

LIII. Ἀνακολλήματα* δὲ τὰς εἰσκλωμένας ἢ παραφυομένας τρίχας ἐν τοῖς βλεφάροις, μαστίχη μηλωτίδι θερμῇ προσαγομένης αὐτῆς, καὶ οὕτως ἀνακολλωμένων ἐπὶ τὴν ἰδίαν τάξιν τῶν τριχῶν.

A aluminis genus omne vſtum, maximéque ſciſſile, œſypum vſtum, ac denique vrinæ virilis ſedimentum cum vnguento cyprino.

Calloſas verò palpebras, euerſas radere oportet fici foliis aſperis, aut ſcalpello, aut ſepiæ teſta in collyrium conformata, aut denique collyrio ex ærugine excepta gūmi.

Ad calloſas genas.

B Milphoſi arroſiſq; palpebris proſunt, amurca cocta & illita, lycium, armenium quoque cum aqua inūctum, (quod & pilorum incrementum promouet,) ſuccus recentium oleæ germinum, rubigo ferri multis diebus in ſole trita & cum vino ac myrrha in collyrium redacta, ſpodium cepæ ſucco exceptum, C ſquama æris, aut cadmia tenuis, melle excepta vſtáque in ollula noua, quæ argilla figlina operculata ſit: deinde toſta ſuper prunis cū æquali portione æris vſti, ac ſtibij parte dimidia.

Ad milphoſin & arroſas palpebras.

Lippitudinē aridā & pruritū oculorū ſanabis, ſi leuiter attingas pſorico cōtrito, aut ſquama trita lotáq; D & pipere, aut alio quopiā cū pipere, aut rubigine ferri ſicca, aut omphacio ſicco tritóque ſimiliter.

Ad xerophthalmiam.

Leproſos verò palpebrarum affectus ſanat, ficulneus liquor illitus.

Ad leproſos palpebrarum affectus.

Pediculare vitiū in palpebris & ſuperciliis curatur ſandaracha & ſtaphide agria cū melle & aqua illitis.

Ad phthiriaſin palpebrarū & ſuperciliorum.

Euulſos verò pilos, qui citra diu- E turnam fluxionem oculos pungebant, vt plurimùm renaſci prohibent ea quæ ſequuntur, ſiquidem illinantur cùm primùm illi euulſi fuerint: nempe ſanguis ranarū viridium recens per ſe, vel miſtus albo chamæleonti vſto dum in carbones redactus fuerit: aut ſanguis F cimicis per ſe, aut fumariæ naſcentis inter hordea ſuccus addito gūmi, aut tellinæ ſalſæ vſtæ tritæque cum cedria, loti combuſti cinis, denique alumē liquidum, quod phorimon dicitur.

Pungētes palpebrarū pilos renaſci prohibentia.

Intrò reflexos aut tranſuerſo tramite natos palpebrarum pilos ita replicat glutinátque, vt in G ſuum redigantur ordinem, per ſpecillum calens admota maſtiche:

Incōmodos palpebrarum pilos replicātia.

ſimiliter

ſimiliter & bitumen, atque lithocolla, necnō & cochleę viſcidus lētor acu exceptus, denique & chondrillæ gummi ad eundem modum. Arundine tenui ad duorum digitorum longitudinem fiſſa, cutem quæ ſupra palpebras eſt prehendito, arctéque ſtringito, neque priùs ſoluito quàm ſponte per ſe excidat: atque ſanabitur.

Ad ægilopas. Ægilopas, in quibus nondum ima parte corruptum os eſt, ſanant, chamæmeli folia commanducata & impoſita: ſuccus ægilopis qui inter frumenta naſcitur cum ſitanij ſeu trimeſtris tritici farina adhibitus, plantaginis folia commanducata & impoſita, maluæ folia trita cum felle taurino, ita vt hoc remedio madentia ſplenia linteoláve imponantur: hæc ſi reſiccantur, denuo bis térve quotidie humectari par eſt. Idem præſtabunt maluæ contrita folia cum ſale: ſed poſt apertū ægilopem ipſa malua trita vtere, dum cicatrix inducta fuerit. Similiter & nucis iuglādis partem interiorem commanducatam imponito, aut myrti baccas, aut œnanthen. Ad eundem quoque modum auriculæ muris foliis cum ſale vti licebit. Id ipſum præſtat ſolanum hortenſe, maximè verò quod halicacabum dicitur, quódque intra folliculum rubentem fructum in terram pronum continet. Itidem thus & fimum columbinum trita ſimúlque mixta: quæ lapideſcunt inhæréntque, dum cicatrix inducta fuerit. Semperuiuum quoque ſeu per ſe ſeu cum mellé: alumen ſciſſile copioſa terebinthina exceptū: propolis terebinthinę & chondri pares portiones ſplenio inductæ: ſal cum maſtiche: māna cū ſtacte ſubacta, aut ſonchi lacteo ſucco excepta. Facit & glans querna cremata cum aceto: itémque cinis vitium ſimiliter: necnon & eruum cum melle, itidémque caricæ pingues cum picis Brutiæ pari portione ſubactæ.

Ad grandines. Grandines palpebrarum diſſipāt groſſi cocti & impoſiti, aut ficulnea folia.

Ad ſugillata & liuentia. Sugillata liuētiáq; emēdant hæc impoſita: aniſum cū melle Attico, ſimiliter & origanum, raphani cortex, ſampſuchum, hæc inquàm cum melle:

A ἢ ἄσφαλτος ὁμοίως, ἢ λιθόκολλα. ὁμοίως κοχλίου τὸ κολλῶδες βελόνῃ ἀναλαμβανόμενον, *χονδρίλλη, ἢ κόμμι ὁμοίως. Κάλαμον λεπτὸν σχίσας τὸ μῆκος δακτύλων β'. καὶ τὸ δέρμα τὸ ἐπάνω τῶν βλεφάρων λαβιδώσας, δῆσον ἰσχυρῶς, ἕως οὗ πέσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ μὴ λύσῃς, καὶ ἔσται ὑγιής.

B LIIII. Αἰγίλωπας δὲ θεραπεύει, ἐφ' ὧν μὴ διὰ βάθους ἔφθαρται τὸ ὀστέον, ἀνθέμιδος φύλλα μασηθέντα καὶ ἐπιτεθέντα, αἰγίλωπος τῆς ἐν τοῖς σίτοις χυλὸς σὺν ἀλεύρῳ σιτανίῳ καταπλασσόμενος, ἀρνογλώσσου φύλλα μασηθέντα καὶ ἐπιτεθέντα, ἢ μαλάχης φύλλα λεῖα σὺν χολῇ C ταυρείᾳ, "ὡς μὴ ὑγρῶν εἶναι βρέχων σπληνάρια ἢ ὀθόνια ἐπιτίθει, καὶ ὕγραινε τῷ φαρμάκῳ. ξηραινόμενα δὲ ἄλλασσε δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας· ἢ αὐτὰ μασησάμενος τὰ φύλλα τῆς μαλάχης μετὰ ἁλός· μετὰ δὲ τὸ ἀναστομωθῆναι "αὐτά, τῇ μαλάχῃ λείᾳ χρῶ μέχρι κατουλώσεως. ἢ καρύων βασιλικῶν τὸ D ἐντὸς μασώμενον ἐπιτίθει, ἢ μύρτα ὡσαύτως, ἢ οἰνάνθην ὁμοίως· μυὸς ὤτων τοῖς φύλλοις ὁμοίως μετὰ ἁλῶν. "ποιεῖ δὲ καὶ στρύχνος κηπαῖος, καὶ μάλιστα ὁ καλούμενος ἁλικάκκαβος, χαμαίζηλον ἔχων ἐν φύσει τὸν ἐρυθρὸν καρπόν· ἢ λίβανος καὶ περιστερᾶς κόπρος, λεῖα μιγέντα. λιθοῦται δὲ καὶ προσμένει μέχρι ἀπουλώσεως. ἢ ἀείζωον E καθ' ἑαυτό, καὶ μετὰ μέλιτος. στυπτηρία σχιστὴ ὡς ὅτι πλείστῃ τερμινθίνῃ ἀναληφθεῖσα· πρόπολις καὶ τερμινθίνη καὶ χόνδρος, ἴσα ἐν σπληνίῳ· ἢ ἅλες "μαστίας, μάννα μετὰ στακτῆς ἀναμαλαχθεῖσα, ἢ μάννα σόγχου χυλῷ γαλακτίζοντι ἀναληφθεῖσα. ποιεῖ F καὶ βάλανος δρυΐνη καεῖσα, σὺν ὄξει. καὶ σποδὸς ἀμπελίνη ὁμοίως, ἢ ὄροβος μετὰ μέλιτος· ἢ σῦκα ξηρὰ λιπαρά, σὺν πίσσῃ Βρυττίᾳ ἀναμαλαχθέντα ἴσα.

LV. Χαλάζια δὲ διαφοροῦσιν ὄλυνθοι ἑφθοὶ ἐπιπλασθέντες, ἢ τὰ τῆς συκῆς φύλλα.

LVI. Ὑπώπια δὲ αἴρει καὶ πελιώματα G καταπλασσόμενα, ἄνισον σὺν μέλιτι Ἀττικῷ, ὁμοίως ὀρίγανον· ῥαφανίου φλοιός, σάμψυχον, ταῦτα σὺν μέλιτι.

ἐν τούτῳ ὑγρῷ ὄντι βρέχ.

αὐτούς, nempe τοὺς αἰγίλωπας.

χεῶ Moib. addendum cenſet.

μετὰ μαστίχης banus.

σκόρδιον κεκαυμένον σὺν μέλιτι, βρυωνίας ῥίζα σὺν οἴνῳ ἐπιχριομένη, βολβὸς μετὰ λεκύθων ᾠοῦ καταπλασσόμενος, ἀψίνθιον ὁμοίως· ἄλευρον κυάμινον, ἢ αἴρινον· κυμίνου σπέρμα, μετὰ ἁλῶν καὶ ἐλαίου, θάλασσα πυριωμένη, θαψίας χυλὸς ἐπιχριόμενος πρὸς βραχὺ, καὶ ἡ ῥίζα σὺν κηρωτῇ, θέρμινον ἄλευρον σὺν ἀλφίτῳ, καλαμίνθη ἐν οἴνῳ ἑφθὴ, καρύου βασιλικοῦ τὸ ἐντὸς λεῖον, κύμινον ἄγριον μασηθὲν σὺν ὄξει καὶ μέλιτι ἢ σταφίδι, μαράθου σπέρμα σὺν κηρωτῇ, νάπυ σὺν κηρωτῇ ἢ μέλιτι, σιλφίου ῥίζα σὺν ἐλαίῳ· ἢ ὕσσωπον καταπλασθὲν καὶ ἐνδεθὲν εἰς ὀθόνιον ἀποβαπτομένου τοῦ ἐνδέσμου εἰς θερμὸν ὕδωρ, καὶ πυριωμένου τοῦ ὑπωπίου. ἐπὶ πάντων δὲ τῶν καταχρισμάτων, πυριᾶν δεῖ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν αὐτῶν. ἅμα γὰρ τὰ οἰδήματα καὶ τὰ πελιώματα διαφορεῖ. ἔτι δὲ καὶ τυρὸς ἁλμυρὸς καταπλασσόμενος· αἴρει γὰρ παραχρῆμα. ἐὰν δὲ μένῃ, καὶ κρομμύου δεῖ μιγνύναι χυλόν. αἴρει δὲ καὶ ἄρου ῥίζα ἐπιτιθεμένη· ἢ σηπίας ὄστρακον ξυσθὲν, καὶ μετὰ ὄξους καταχρισθὲν, ἢ νάπυ ἀναληφθὲν σὺν κηρωτῇ.

Τῶν περὶ τὰ ὦτα παθῶν βοηθήματα.

LVII. Τὰς δὲ περὶ τὰ ὦτα ἀλγηδόνας καὶ φλεγμονὰς παραμυθεῖται ταῦτα, ἐνσταζόμενα χλιαρά· παρθενίου χυλὸς, μυοσωτίδος ὁμοίως, ἀχιλλείου, ἡδυόσμου χυλὸς σὺν μελικράτῳ, δρακοντίου χυλὸς ἐν ἐλαίῳ διεθεὶς, ἑλξίνης χυλὸς σὺν ῥοδίνῳ εἰς τὸ ἀντικείμενον οὖς ἐγχεόμενος, κολοκύνθης ξυσμάτων ὁ χυλὸς ὁμοίως· λεύκης φύλλων χυλὸς ὁμοίως σὺν ῥοδίνῳ· ναρκίσσου φύλλων χυλὸς ὁμοίως, ἢ τῆς ῥίζης· ὀριγάνου χλωροῦ χυλὸς σὺν γάλακτι γυναικείῳ· πηγάνου χυλὸς, ἢ πολυγόνου ἐν σιδίῳ ῥοιᾶς θερμανθεὶς· πράσου τῶν φύλλων χυλὸς σὺν ῥοδίνῳ καὶ μηκωνίῳ, ἰτέας τῶν φύλλων χυλὸς, ἀλώπεκος στέαρ χλιαρὸν ἐνσταζόμενον, ἅλες ὀρυκτοὶ λεῖοι σὺν μέλιτι· ἀμυγδάλινον, ἴρινον, δάφνινον, κίκινον, κρόκινον, "σησάμινον, ὑοσκυάμινον· τὸ δὲ ἀμυγδάλινον μετὰ ἀλόης ὀλίγης καὶ κρόκου·

σινάπινον ex Archigene Moibanus legẽdum ſuſpicatur.

A ſcordium vſtum cũ melle, bryoniæ radix cum vino illita, bulbus cum vitellis ouorum impoſitus, abſinthium eodem modo, farina fabacea aut loliacea, cumini ſemẽ cum ſale & oleo, fotus ex aqua marina, thapſiæ ſuccus ad breue tempus inunctus, eiuſdem radix cum cerato, farina lupinorum cum polenta,
B calamintha in vino cocta, nucis iuglandis pars interior trita, ſylueſtre cuminum commanducatum cum aceto & melle aut vua paſſa, fœniculi ſemen cum cerato, ſinapi cum cerato aut melle, laſerpitij radix cum oleo. Aliud: hyſſopum in cataplaſmatis formam redactũ nodulo illigato, hócque in calentem
C aquam demerſo ſugillata foueto. Sed & poſt quemuis illitum ſtatim vt aufertur fomentum adhiberi oportet: ſimul enim & œdemata & liuores diſcutit. Inſuper & caſeus ſalſus vtiliter imponitur: confeſtim enim ſugillata tollit: quòd ſi perſeuerent, etiam allij ſuccum admiſceri oportet. Eadem quoque tollit
D ari radix impoſita, itémque teſtæ ſepiæ ramẽtum cum aceto illitum, necnon & ſinapi cerato exceptum.

Aurium malè affectarum remedia.

Auriũ dolores & inflãmationes mitigant hæc, ſi tepida inſtillentur: *Ad auriũ dolores & inflãmationes.*
E parthenij ſuccus & auriculæ muris ſimiliter, achilleæ & mentæ ſuccus cum aqua mulſa, dracunculi ſuccus oleo ſolutus, helxines ſuccus cum roſaceo in aurem contrariam infuſus, & cucurbitæ ramentorum ſuccus ad eundem modum: itidem foliorum populi albæ ſuccus cum roſaceo, narciſſi è foliis aut radice
F ſuccus ſimili modo, origani virentis ſuccus cum lacte muliebri, rutæ aut polygoni ſuccus in cortice mali Punici calfactus, porri foliorum ſuccus cum roſaceo & meconio, foliorum ſalicis ſuccus, vulpinus adeps tepidè inſtillatus, ſal foſſile tritum cum melle: amygdalinum oleum, irinum, lauri-
G num, cicinum, crocinum, ſeſaminum & hyoſcyaminum: amygdalinũ cum aloë pauca & croco:

cachrys cum amygdalino, ſimili modo: fabæ Ægyptiæ interior pars amara cum roſaceo, thus cum vino, æs vſtum tritum cum aceto & roſaceo: meconium cum myrrha, roſaceo, croco & lacte muliebri: vrina aſini, tauri, apri & capræ cum roſaceo: oleum picis, cedria cum vnguento roſaceo: alumen polygoni aut mali Punici ſucco ſolutum: nardum etiam cochlea Africana exceptum, vtiliter vbi coctum fuerit infunditur: ſic & pingue animalis quod Latini glirem, Græci myoxum ſeu lagonirum appellant. Sed & blattarum domeſticarum interanea, trita cum roſaceo inſtillatur: ſic & millepedæ cũ roſaceo aut oleo ſimplici contritæ & tepefactæ: anguis ſenecta cocta in oleo aut vnguento cum capite papaueris: araneus, animalculum, cõtritus cum roſaceo & aceto: galla trita inditáque linteolo & cocta in vino, dolorem eximit. Iuuat & frigidam aquam auri oppoſitæ infundere: ipſi verò dolenti, ſeroſum humorem qui ex aſſata carne bubula extillat. Denique confert & cedria nardino mixta oleo, interdum æquali, aliàs dupla portione.

Ad aures fractas. Fractis auribus commodè inſtillantur, aniſum cum roſaceo, ſucci aparines, plantaginis, ſolani: cedria cum reſina terebinthina liquata, ſonchi ſuccus, eiuſdémque radix cum oleo & malicorio cocta: fel bubulum cũ lacte aut porri ſucco, ocimi ſuccus cũ anſerino adipe.

Ad aurium dolores & ſibilos. Auribus dolore ac ſibilo affectis per calamum vapor immittitur, inſtillato in ſilices ignitos aceto, cui incocta ſint abſinthium & hyſſopum, aut lauri baccæ aut abrotonum. Excipitur & vapor aquæ marinæ calentis, itémque ſulphuris ignem minimè experti ſuffitus. Sed ollulæ operculatæ lutóque oblitæ operculum in medio perforandum, quò vapor in aurium cauitatem ſuſcipiatur. Conuenit & ad aurium dolores fomentum huiuſmodi: Acetum, cui oleum & ceparum ſuccum infuderis, calfacito: eique calenti lanam obuolutam ſpecillo intingito, demittitóque penitiùs in aurem, quatenus æger ſuſtinebit.

A "κάχρυς σὺν ἀμυγδαλίνῳ ὁμοίως· κυάμου Αἰγυπτίου τὸ ἐντὸς πικρὸν σὺν ῥοδίνῳ· λιβανωτὸς σὺν οἴνῳ· χαλκὸς κεκαυμένος λεῖος σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ· μηκώνιον σὺν σμύρνῃ καὶ ῥοδίνῳ καὶ κρόκῳ, καὶ γάλακτι γυναικείῳ· οὖρον ὄνου, ταύρου, συάγρου, αἰγός, σὺν ῥοδίνῳ· πισσέλαιον· κεδρία σὺν ῥοδίνῳ μύρῳ· στυπτηρία B πολυγόνου ἢ ῥοιᾶς χυλῷ ἀνεθεῖσα· νάρδος ἐν κοχλίᾳ Λιβυκῷ ἀναληφθεῖσα, καὶ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι ἐγχυθεῖσα, ὠφελεῖ· *καὶ τοῦ ἐκ τοῦ λείποις ἔλαιον, ὃς καλεῖται γλήεις. καὶ γὰρ ὁ ἀπὸ μυονοσσοχιώρεις λέγεται, ἐγχεόμενον. καὶ σιλφῶν τῶν κατοικιδίων τὸ ἐντὸς λεῖον, σὺν ῥοδίνῳ ἐνσταζόμενον· ἢ οἱ κατοικίδιοι ὄνοι μετὰ C ῥοδίνου ἢ ἐλαίου λεῖοι χλιανθέντες· ἢ γῆρας ὄφεως ἐν ἐλαίῳ ἑψηθέν, ἢ μύρῳ μετὰ κωδίας μήκωνος· ἀράχνη τὸ ζῶον λεῖον μετὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους. κηκὶς λεία ἐντεθεῖσα ὀθονίῳ καὶ ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ, ἀνωδύνους ποιεῖ. ὠφελεῖ καὶ ψυχρὸν ὕδωρ, εἰς τὸ ἀντικείμενον οὖς ἐγχεόμενον· καὶ σαρκῶν βοείων D ὀπτωμένων ἰχώρ, ἐγχεόμενος τῷ ἀλγοῦντι· καὶ κεδρία μιγεῖσα ναρδίνῳ, ποτὲ μὲν πρὸς ἴσον, ποτὲ δὲ πρὸς διπλοῦν.

LVIII. Πρὸς δὲ τὰς γινομένας ῥήξεις τῶν ὤτων ἁρμόζει ἐγχυματιστὰ ταῦτα, ἄνισον σὺν ῥοδίνῳ, ἀπαρίνης χυλός, ἀρνογλώσσου χυλός, στρύχνου χυλὸς ὁμοίως, κεδρία E σὺν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ συντακεῖσα, σόγχου χυλὸς καὶ ἡ ῥίζα σὺν ἐλαίῳ καὶ σιδίῳ ἑψηθεῖσα, χολὴ βοεία μετὰ γάλακτος, ἢ πράσου χυλός· ὠκίμου χυλὸς σὺν χηνείῳ στέατι.

LIX. Ὑπατμίζεται δὲ διὰ καλάμου πρὸς ὠταλγίας καὶ ἤχους, ἀψινθίου ἀπόζεμα, ὑσσώπου, ἢ δαφνίδων· ἢ ἀβροτόνου F δι᾽ ὄξους, ἢ διὰ κοχλάκων πεπυρωμένων ἑψηθέν· ἢ θάλασσα θερμή, θεῖον ἄπυρον ὑποθυμιώμενον. δεῖ δὲ πωμάσαντα τὴν χύτραν καὶ περιπλάσαντα πηλῷ τιτρᾶναι κατὰ μέσον τὸ πῶμα, καὶ οὕτω δέχεσθαι εἰς τὴν "εὐρείαν τοῦ ὠτὸς τὸν ἀτμόν. καὶ πυρία δὲ G ἁρμόζει πρὸς τὰ ἀλγήματα τοιαύτη. *ἐγχέας εἰς ὄξος ἔλαιον κεχρωμένον χάρτῃ, καὶ περιθεὶς ἔριον μηλωτίδι, καὶ θερμαίνων, καθιεὶς τὸ ἔριον μέχρις ἀνέχεται, ἀπόβαπτε δὲ θερμῷ τῷ ὄξει.

κάγχρυς forte.

Moibanus, εὐρύτητα, ἤτοι εὐρυχωρίαν, κοιλότητα.

LX. Πρὸς δὲ τὰς πυοῤῥοίας καὶ ἑλκώσεις ἁρμόζει ἐνσταζόμενα ἢ σὺν ἐρίῳ ἁπαλῷ ἐντιθέμενα ταῦτα, ἀγριελαίας χυλὸς, ἀπαρίνης χυλὸς ὁμοίως, ἀμόργη ἐν ἐλαίῳ ἑψημένη, λύκιον μάλιστα τὸ Ἰνδικὸν, ἀσφοδέλου χυλὸς καθ᾽ ἑαυτὸν, καὶ σὺν λιβανωτῷ καὶ μέλιτι καὶ σμύρνῃ καὶ οἴνῳ χλιανθείς· ἀψίνθιον λεῖον σὺν μέλιτι· γῆς ἔντερα ἑψηθέντα σὺν στέατι χοιρείῳ ἢ ἐλαίῳ· ἢ βάτου φύλλων χυλὸς ἐν ἐλαίῳ· γῆρας ὄφεως ἑψηθὲν ἐν οἴνῳ, διφρυγὲς σὺν μέλιτι, ἐλαίας χυλὸς, σμύρνα σὺν καστορίῳ καὶ μηκωνίῳ σὺν "γλυκεῖ, κισσοῦ λευκοῦ χυλὸς σὺν ἐλαίῳ, κρομμύων ὁμοίως, μίσυ σὺν ῥοδίνῳ, ἀπαρίνης χυλὸς καὶ ἀφέψημα, ὀμφάκιον σὺν μέλιτι, οὖρον ἀφθόρου παιδὸς ἐν ῥοιᾶς σιδίῳ ἑψηθὲν, κονία συκίνη συγκλυζομένη· πίσσα ὑγρὰ ὁμοίως, καὶ αὐτὴ σὺν ῥοδίνῳ ὀλίγῳ ἐν κελύφει ῥοιᾶς ἑψηθεῖσα· καὶ στοίβης καρπὸς ἑψηθεὶς ἐν οἴνῳ, στυπτηρία πᾶσα σὺν πολυγόνου χυλῷ, χάλκανθον ἑψηθὲν σὺν μέλιτι, καὶ χολὴ βοεία μετὰ μέλιτος.

γλαυκίῳ legēdū ſuſpicatur Moibanus, quoniam ita legitur apud Dioſc. in 1. de Mat. med. ca. d. myrrha. quo loco idē remediū ad aures purulētas reperitur.

LXI. Τοὺς δὲ γινομένους σκώληκας ἐν ταῖς χρονίαις περὶ ὦτα ἑλκώσεσιν ἀποκτείνει, ἀμυγδάλινον ἔλαιον ἐγχεόμενον, καὶ καλαμίνθης χυλὸς, ἢ τοῦ καρποῦ χλωροῦ· κεδρία, οὖρον ἀνθρώπειον παλαιὸν, ἐλλέβορος λευκὸς λεῖος μετὰ μέλιτος. καὶ τοῖς πρὸς τὰς ἑλκώσεις ἀναγεγραμμένοις χρηστέον.

LXII. Τὰς δὲ ὑπερσαρκώσεις τὰς ἐν τοῖς ὠσὶ γινομένας καθαιρεῖ, μέλας ἐλλέβορος ξηρὸς λεῖος ἐπιπασσόμενος. Ἀφαιρεῖ δὲ αὐτὰς ταχέως, "τρὺξ στακτῆς λεία γλοιώδης δι᾽ ἐρίου καὶ μηλωτίδος προστεθεῖσα.

Hæc mēdoſa & mutila ſic reſtituit Moibanus, ex Orib. 4. ad Eun. ca. 43. τρὺξ μετ᾽ ἀσβέστου καὶ κονίας στακτῆς γλοιώδης, δι᾽ ἐρίου καὶ μηλωτίδος προστεθεῖσα.

LXIII. Ἤχους δὲ τοὺς περὶ τὰ ὦτα ὠφελεῖ, "συκίον λεῖον ἀναληφθὲν σὺν σινήπει καὶ νίτρῳ, καὶ ἐντεθὲν καὶ ἐαθὲν ἐπὶ ἡμέραν, ἐλλέβορος μέλας ξυόμενος καὶ ἐντιθέμενος ἑκάστης ἡμέρας νεαρός· ἢ δαφνίνου καὶ ἀμυγδαλίνου ἑκάστου ἴσον, καστορίου ὀλίγον, ὄξους σταλαγμοὺς τρεῖς τρίψας ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ χλιάνας ἔνσταξον. ἢ φλοιοῦ ῥαφανίδος χυλὸν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔγχει·

Vel legendū σῦκον, hoc eſt, ficus; vti videtur voluiſſe Moibanus. vel σικύον, hoc eſt, cucumis: ſed illud magis placet.

Ad ſuppuratas vlceratáſque aures.

Pure manantibus & vlceratis auribus conueniunt inſtillata aut cum molli lana indita, hæc: oleæ ſylueſtris ſuccus, vti & aparines, amurca in oleo cocta, lycium præſertim Indicum, aſphodeli ſuccus per ſe & cum thure, melle, myrrha & vino tepefactus: abſinthium tritum cum melle, lumbrici terreſtres cocti cum adipe ſuillo vel oleo: rubi foliorum ſuccus cum oleo, anguium ſenecta in vino cocta, diphryges cum melle, oleæ ſuccus: myrrha cum caſtorio, meconio & glaucio: hederæ albæ ſuccus cum oleo, ac ceparum ſimiliter, miſy cum roſaceo, aparines decoctum, omphacium cum melle, vrina pueri incorrupti cocta in malicorio, lixiuium è cineribus ficulneis infuſum auribus: ſic & pix liquida, ac ipſa quoque cum pauco roſaceo in cortice mali Punici cocta, ſtœbes fructus in vino coctus, alumen omne cum ſucco polygoni, chalcanthum cum melle coctum, & fel bubulum vnà cum melle.

Ad vermes aurium.

Vermes in diuturnis aurium vlceribus genitos hæc interimunt: oleum amygdalinum infuſum, calaminthæ ſuccus vel ſeminis eiuſdem virentis: cedria, vrina humana antiqua, veratrum album tritum cum melle. Vtendum & illis quæ ad vlcerationes iam præſcripta ſunt.

Ad carnes in iiſdem excreſcentes.

Carnes immodicè in auribus excreſcentes leniter erodit & imminuit, veratrum nigrum ſiccum in puluerem redactum atque inſperſum. Ipſas verò celeriter aufert & abſumit, fæx cum calce viua & lixiuio ſtillatitio ad ſtigmenti craſſitiem redacta, per lanam & ſpecillum indita.

Ad auriū ſonitus.

Contra ſonitus qui auribus obſtrepunt, iſta proſunt: ficus trita excepta ſinapi ac nitro, & intra aurem relicta diei vnius ſpatio: veratrum nigrum deraſum & quotidie recens inditum. Aut: olei laurini & amygdalini æquas partes ſumito, caſtorij parum & guttas aceti tres: hæc ſimul trita & tepefacta inſtillato. Aut: corticis raphani ſuccum tribus diebus infundito:

A quarto demum die eodem effuſo, in aurem demittito arundinem vtrinque pertuſam, quæ ſuperiore ſui parte accenſum habeat ellychnium : eiuſmodi ſiquidem fotus ſtrenuè iuuat: eluitur verò ſtatim auris aqua & nitro. Conferunt & garum melli & roſaceo æqualiter mixtum, amygdalinum cum melle, oleum balaninum cum B adipe ſuillo, lauri baccis expreſſus ſuccus cum vino & roſaceo inſtillatus, cedria cum hyſſopo, cepæ ſuccus, cuminum agreſte cum medulla vitulina, & rutæ ſuccus: vnguenta cyprinũ, irinum & ſuſinum cum aceto, ruta & amygdalis amaris : nitrũ ſpumáq; nitri cũ aceto & C thure, porri ſuccus, mel Atticũ cum aceto, perſeæ quod interius eſt tepidum cum roſaceo inſtillatum.

Ad ſurditatem. Aurium grauitati diuturnæ medentur: flos æris contritus per cannulam inſufflatus, oleum in quo radix aſphodeli decocta fuerit inſtillatum, cepę ſuccus, cucumeris agreſtis foliorum ſuccus in aceto, vrina D capræ calens frequenter infuſa: denique inditum collyrium quod è ſinapi nitro & ficu concinnatur.

Ad aquã auribus interclusam. Si aqua auribus intercluſa fuerit, inſtillatus cepæ ſuccus flatuum moleſtiam diſſipabit: ſed calamo vtrinque perforato in aurem immiſſo aquam exugi par eſt.

Ad auriũ cõtuſiones. Contuſas aures ſuppurare non E ſinunt, ac ſi ſuppurauerint, pus ipſum diſſipãdo ſanant bulbi, cum polenta cataplaſmatis in modum adhibiti, myrrha cum cochleæ carne, ſulphur ignem minimè expertum cum myrrha, vino, thure ac pice illitum. Quòd ſi rubor & magna inflammatio adfuerit, ſeF ſamum tritum aut alicam in aceto decoctam more catapla ſmatis imponito.

Ad animalcula in aurem illapſa. Illapſum in aurem animalculum hæc inſtillata educunt: maluæ ſuccus, centaurij decoctum cum aceto, peucedani liquor, abſinthij ſuccus, nitrum inunctum, ſulphur viuum cum aceto: fel muris, vti & G ranæ, aceto dilutum: porri ſuccus cum melle, ſulphur denique vrina pueri venerẽ non experti ſolutum.

A τῇ δὲ τετάρτῃ ἐκχέας " τῶν ξύλων, καλαμίδα διαμπὰξ τετρημένην καθεὶς εἰς τὸ οὖς· κατὰ δὲ τὸ ὑπερκείμενον μέρος, καλαμὶς ἐχέτω ἐλλύχνιον καιόμενον· οὕτω γὰρ πυριώμενον ὠφελεῖ λίαν. κλύζεται δὲ παραχρῆμα διὰ νίτρου καὶ ὕδατος. ποιεῖ καὶ γάρος, μέλι, ῥόδινον, ἴσα· ἢ ἀμυγδάλινον σὺν μέB λιτι, ἢ ἔλαιον βαλάνινον μετὰ στέατος χοιρείου, δαφνίδων πίεσμα σὺν οἴνῳ καὶ ῥοδίνῳ ἐνσταζόμενον, κεδρία σὺν ὑσσώπῳ, κρομμύου χυλὸς, κύμινον ἄγριον σὺν μυελῷ μοσχείῳ, καὶ πηγάνου χυλὸς, κύπρινον, ἴρινον, " σέλγικον σὺν ὄξει καὶ πηγάνῳ καὶ ἀμυγδάλοις πικροῖς, νίτρον, ἀφρόνιτρον σὺν ὄξει C καὶ λιβανωτῷ, πράσου χυλὸς, μέλι Ἀττικὸν σὺν ὄξει, περσέας τὸ ἐντὸς μετὰ ῥοδίνου χλιαρὸν ἐνσταζόμενον.

Legit. Moib. τὸ χυλὸν.

Moibanus σεύτλινον σὺν ὄξει reponendum, aut vocẽ σελγικὸν prorſus omittendam cẽſet.

LXIIII. Δυσκωφίας δὲ θεραπεύει χρονίας, χαλκοῦ ἄνθος λεῖον ἐμφυσώμενον εἰς τὸν πόρον διὰ σωληνίου· ἀσφοδέλου ῥίζα ἐν ἐλαίῳ ἑψημένη, τοῦ ἐλαίου ἐνσταζομένου· D κρομμύου χυλὸς, σικύου ἀγρίου τῶν φύλλων χυλὸς ἐν ὄξει, οὖρον αἰγὸς ἐγκλυζόμενον συνεχῶς θερμὸν, καὶ τὸ διὰ σινήπεως καὶ νίτρου καὶ σύκου ἐντιθέμενον.

LXV. Πρὸς δὲ τὰς τῶν ὑδάτων ἐναπολήψεις, κρομμύου χυλὸς ἐνσταζόμενος διακόπτει τὴν τοῦ πνεύματος ἔνστασιν· ἐκE μύζαι δὲ τὸ ὕδωρ, καλαμίδα διαμπὰξ τετρημένην ἐνθεὶς τῷ ὠτίῳ.

LXVI. Τὰ δὲ τεθλασμένα τῶν ὠτίων ἰῶνται, μὴ ἐῶντες διαπυΐσκειν καὶ διαπυήσαντα διαφορῶντες, βολβοὶ σὺν ἀλφίτῳ καταπλασσόμενοι, σμύρνα σὺν κοχλίου σαρκὶ, θεῖον ἄπυρον σὺν σμύρνῃ καὶ οἴνῳ F καὶ λιβάνῳ καὶ πίσσῃ καταχριόμενον. ἐὰν δὲ ἐρυθήματα ᾖ καὶ φλεγμονὴ μεγάλη, σησάμῳ λείῳ κατάπλασσε, ἢ χόνδρῳ ἐν ὄξει ἑφθῷ.

LXVII. Ζώου δὲ ἐμπεσόντος εἰς τὸ οὖς ἐνσταζόμενα ἀναβιβάζει ταῦτα, μαλάχης χυλὸς, κενταυρείου ἀφέψημα μετὰ ὄG ξους, πευκεδάνου ὀπὸς, ἀψινθίου χυλὸς, νίτρον ἀλειφθὲν, θεῖον ἄπυρον σὺν ὄξει, χολὴ μυὸς καὶ βατράχου διειμέναι ὄξει, πράσου χυλὸς σὺν μέλιτι, θεῖον διεθὲν σὺν ἀφθόρου παιδίου οὔρῳ.

A LXVIII. Λιθαρίου δὲ ἢ κυάμου, ἢ ἄλλου τινὸς ἐμπεσόντος, εἰλήσας ἔριον περὶ μηλωτίδα, καὶ βρέξας ῥητίνῃ, ἢ ταυροκόλλῃ, καθεὶς πραέως ἅπτου.

Τὰ τῶν ὀδόντων καὶ οὔλων βοηθήματα.

B LXIX. Πρὸς δὲ ὀδονταλγίας ἁρμόζει ἑψόμενα σὺν ὄξει καὶ ἀνακογχυλιζόμενα· δεῖ δὲ θερμοῖς αὐτοῖς χρᾶσθαι, καὶ ἐφ' ὅσον δύναταί τις χρόνον διακρατεῖν ἐν τῷ στόματι κατὰ τὸν ἀλγούμενον ὀδόντα· ὑοσκυάμου ῥίζα, πενταφύλλου ῥίζα, ἀλθαίας ῥίζα, πύρεθρον, ὀνώνιδος ῥίζα, ἀρνογλώσσου ὁμοίως, δαδία καὶ μελάνθιον, σταφὶς ἀγρία, ἑλλέβορος μέλας· καππάρεως ῥίζα, καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀπίων αὐτῆς καρπός· ἐλάφου κέρας ὠμὸν " κεκαυμένον, θεῖον ἄπυρον ὀλίγον σὺν ὀριγάνῳ καὶ δαδίῳ, μελισσόφυλλον, γλήχων, " μόρρων φύλλα καὶ ἡ ῥίζα, * σίλφιον, ὀπὸφυλλον μετὰ ὑσσώπου καὶ σύκου, πίτυος καὶ λεύκης φύλλα, σικύου ἀγρίου ῥίζα, σκορόδου ῥᾶγες σὺν λιβανωτῷ, τιθύμαλλος, μήλων Περσικῶν ὀστᾶ, κηκὶς μετὰ ἁλὸς καὶ κεδρίας· " ἕκαστον τούτων μετ' ὄξους. " ἢ κολοκυνθίδα κενώσας, καὶ ἐναποζέσας αὐτῇ ὄξος, δίδου διακλύζεσθαι. ἀποβάλλει δὲ * τούτων καὶ τοὺς σαθροὺς αὐτῶν. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἀγρώστεως τῆς ἐν Παρνασῷ γινομένης ὁ χυλὸς σὺν ὀξάλμῃ, ἀρνογλώσσου τῶν φύλλων ὁ χυλός. Σὺν οἴνῳ δὲ ἑψηθέντα πρὸς τὴν αὐτὴν χρῆσιν, φλόμου ῥίζα, ἁλικακάβου ἀγρίου ῥίζα, ἀσπαράγου ῥίζα, νίτρον σὺν πεπέρει καὶ πηγάνῳ, πλατάνου σφαιρία, ὀξυμυρσίνης ῥίζα, ὀπὸς σιλφίου, ῥόδα ξηρὰ οἴνῳ ἑψηθέντα ἄχρι τρίτου. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας, δίδου * ἀναβλύζεσθαι.

LXX. Διαμασσώμενα δὲ καὶ δηχθέντα " τῷ πεπονθότι, ὀδόντας ὠφελεῖν πέφυκε· " λευκάνθου ῥίζα, κηκίδος τὸ ἐντὸς, πυρέθρου ῥίζα. Ὠφελεῖ δὲ ὀδονταλγίας ἐνεργῶς, τρυγόνος θαλασσίας κέντρου τῷ ἄκρῳ παρατρίβων τὸν ἀλγοῦντα ὀδόντα· σήπεται δὲ τὸ πεπονθὸς μέρος τοῦ ὀδόντος. ἔνιοι δὲ ἐπὶ καλαμίδι ἐγκρύπτοντες αὐτὸ οὕτω χρῶνται, ὑπολαμβάνοντες συμβάλλεσθαι καὶ τοῦτο πρὸς ἀπονίαν.

Moib. addit ἤ.

μυρσίνης.

Hoc ſigno intercepta Moib. præteriit ceu ſuperflua.

τοὺς πεπονθότας ὀδόντας.

Moib. ἀκάνθας λευκῆς.

Sin lapillus, faba, aliúdve quidam in aure inciderit, obuolutâ ſpecillo lanam reſinæ aut glutini taurino immergito, eáq; leniter in aurem demiſſa quidquid illud fuerit contingito, quò faciliùs ſimul & ſemel extrahas.

Ad quæuis alia auribus illapſa.

Dentium & gingiuarum remedia.

Dentiũ dolori cõueniunt hæc in aceto decocta & gargarizata, ſi modò actu calida ea oris parte q̃ diutiſſimè fieri poterit cõtineãtur, quâ dens affectus occupat: hyoſcyami radix, itémque pentaphylli & althææ, pyrethrum, radix ononidis, ſimilitérque plantaginis, tædæ & nigella, ſtaphis agria, veratrum nigrum: capparis radix, eiuſdémque fructus, cornu ceruinum ſeu crudum ſeu vſtum, ſulphuris viui tantillum cũ origano & tęda, apiaſtrũ, pulegium, mori folia & radix, laſerpitium eiúſque ſemen cum hyſſopo & ficu, pinus & populi albæ folia, cucumeris agreſtis radix, alli nuclei cum thure, tithymallus, malorum Perſicorum oſſa, galla cum ſale & cedria. Aliud: Acetum, quod in excauata colocynthide efferbuerit, colluendũ exhibeto: hoc genus remedij putridos etiam carioſóſve dẽtes extrahit. Confert & Parnaſſij graminis ſuccus cum acida muria, vti & plantaginis foliorum ſuccus. Vino autem incoquuntur in eundem vſum hæc: verbaſci radix & halicacabi agreſtis, itémque aſparagi, nitrum cum pipere & ruta, platani pilulæ, ruſci radix, laſer, roſæ ſiccæ in vino coctæ. Iſta, cùm poſtulabit vſus, colluenda exhibeantur.

Ad dentiũ dolorẽ colluẽda remedia.

Commanducata & commorſa dẽte affecto, illius dolorem leuare ſolent: albæ ſpinæ radix, gallæ pars interior, pyrethri radix. Porrò dentium dolori efficaciter auxiliabitur, qui paſtinacæ piſcis aculeo ſummo dentem dolentem affricuerit: ſic enim pars dentis affecta corrumpitur. Nec deſunt qui eodem vtantur aculeo intra cannam occultato, exiſtimantes hoc ipſum etiam ad dolorem leuandum conferre.

In eundem vſum commanducanda.

In eundem vſum dentium cauis indẽda oblinendáve.

Eroſorum dentium cauis indita oblitáve, dolori remedio ſunt hæc, quorum nonnulla eoſdem etiam comminuunt aut putrefaciunt: amurca cũ oleo omphacino ad mellis craſſitudinẽ decocta: (hęc etiam circumlita dentem excutit) ranunculi radix eodem modo præparata etiam frangit: vitis lacryma cum liquore panacis & laſerpitij: bitumẽ liquidum nitro ſubactũ: pyrethrũ aceto cõditum diebus quadraginta: oleæ Æthiopicæ lacryma, rhois coriariorum lacryma, ficus tã domeſticæ quàm ſylueſtris liquor, tithymalli liquor: ſupernè verò impoſita cera cauernam dentis obturato. Galbanum etiam denti circundatur: cedria dentem quoque frangit, gallæ pars media, mori è radice collectus liquor: laſer cum vuæ paſſæ carne circumlinitur, aut cum reſina & cera: cum ſulphure autem ac thure, linteolo inductum circumponitur: opoponax eodem adhibetur modo cũ ſandaracha: ſory Ægyptium reſina excipitur. Prodeſt & lacertę iecur inditũ: itẽ peucedani liquor, ſulphur aut gallę puluis cũ paſſo, denti priùs expurgato circundata: piper & crocum, reſina terebinthina excepta. Aliud: anguium exuuias vſtas tritáſque cum oleo circumline, ″exſculptis priùs circumquaq; viſcidis ſordib⁹, ſi quæ dẽtibus inhæſerint. Aut: naſturtium & ſinapi illinito. Aut: alumine liquido, quod phorimõ dicitur, cum melle decocto dentes infricato: aut ſenectam ſerpentis imponito: aut gallæ puluerem & myrrham cum melle coctam inſerito: aut bitumẽ, picem, cedriam & alumen ſciſſile eodẽ modo: galbanum itidẽ, piper & granũ Cnidium: aut ranæ iecur & rhoẽ coriariorũ in aqua decoque ad iuſtã craſſitudinẽ: deinde reiectis ab expreſſione craſſamẽtis, id quod expreſſeris ad emplaſtri formam coquito, dentíque imponito: aut, remollitam propolin circumlinito.

Vel potiùs, circumline ſtringenti raſitudine, loco priùs circumſcarificato.

In eundem vſum auri narive adhibenda.

In aurem verò denti dolenti oppoſitam inſtillantur, ſuccus aſphodeli, naſturtij virentis ſuccus, hederæ quæ aureis eſt corymbis acini quindecim contuſi, & cum roſaceo in cortice mali Punici calfacti: betæ ſuccus cum cumino: an-

A LXXI. Εἰς δὲ τὸ βρῶμα ἐντιθέμενα, ἢ περιπλασσόμενα τῇ ὀδύνῃ, ὠφελεῖ τοὺς ὀδόντας ἀλγοῦντας· ἔνια δὲ θρύπτει, ἢ σήπει· ἀμόργη ἑψημένη μετ᾽ ἐλαίου ὀμφακίνου, ἄχρις ἂν γένηται μελιτώδης· αὕτη καὶ περιχριομένη τὸν ὀδόντα ἐκτινάσσει· βατραχίου ῥίζα ὁμοίως σκευασθεῖσα θραύει· ἀμπέλου B δάκρυον ἐντιθέμενον μετ᾽ ὀποπάνακος καὶ σιλφίου· ἄσφαλτος ὑγρὰ σὺν νίτρῳ πλασθεῖσα· πύρεθρον ταριχευθὲν σὺν ὄξει ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα· ἐλαίας Αἰθιοπικῆς δάκρυον, ῥοῦ τοῦ βυρσοδεψικοῦ δάκρυον· ὀπὸς συκῆς ἀγρίας καὶ ἡμέρου, τιθυμάλλου ὀπός· ἄνωθεν δὲ ″κηρὸν ἐπιτίθει πρὸς τὸ φράσσε- C σθαι τὸ βρῶμα· χαλβάνη, καὶ περιπλάσσεται· κεδρία, καὶ θραύει τὸν ὀδόντα· κηκίδος τὸ μέσον· μόρου τῆς ῥίζης ὀπός. ὀπὸς σιλφίου σὺν σαρκὶ σταφίδος, καὶ περιπλάσσεται, ἢ σὺν ῥητίνῃ καὶ σὺν κηρῷ· σὺν δὲ θείῳ καὶ λιβανωτῷ, ἐν ὀθονίῳ ″ἐγχείρισος περιτίθεται. ὀποπάναξ ὁμοίως ἐπιτιθέμενος σὺν σανδαράχῃ, σῶ- D ρυ Αἰγύπτιον ῥητίνῃ ἀναληφθέν, σαύρας ἧπαρ ἐντεθέν· πευκεδάνου ὀπὸς ἢ θεῖον, ἢ κηκὶς λεία μετὰ γλυκέως, περιπλαττόμενα μετὰ τὴν κάθαρσιν· ἢ πέπερι καὶ κρόκος σὺν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ ἀναληφθέντα. ἢ ὄφεως γῆρας καύσας καὶ τρίψας μετ᾽ ἐλαίου περίχριε, γλοιώδη περιχαράξας πρότερον· ἢ E κάρδαμον καὶ νάπυ ἔμπλασσε, ἢ στυπτηρίαν μετὰ μέλιτος φορίμην ἑψήσας διάτριβε τὸν ὀδόντα. ἢ ὄφεως ″ἐπιτίθει. ἢ κηκίδα λείαν καὶ σμύρναν ἑψήσας μετὰ μέλιτος, ἐντίθει· ἢ ἄσφαλτον, πίσσαν, ″κηρίον, στυπτηρίαν ″χίαν ὁμοίως· χαλβάνην, πέπερι, κόκκον Κνίδιον. ἢ βατράχου ἧπαρ καὶ ῥοῦν βυρσοδεψι- F κὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι μέχρι οὗ πάχος ἔχῃ, εἶτα ″ἐναπορρίψας τὰ σκύβαλα, τὸ ἀπόθλιμμα ἕψει, ἕως ἐμπλαστρῶδες γένηται, καὶ ἐντίθει. ἢ πρόπολιν μαλάξας περίπλασσε.

LXXII. Εἰς δὲ τὸ ἀντικείμενον οὖς τοῦ ἀλγοῦντος ὀδόντος ἐνστάζεται ἀσφοδέλου χυλός· καρδάμου χλωροῦ χυλός. G κισσοῦ τοῦ χρυσοκορύμβου σφαιρία ιε′. θλασθέντα, καὶ σὺν ῥοδίνῳ ἐν σιδίῳ ῥοιᾶς θερμανθέντα. σεύτλου χυλὸς μετὰ κυμίνου· ″κόκ-

Suſpicatur Moibanus legendum κισσόν, ex Orib. lib 4. ad EVnap. cap. 61.

Cõmodè, Moibanus.

γῆρας addit Moibanus.

κεδρίαν Moibanus.

λείαν fortè. Moibanus legit ξηράν, aut legendũ cenſet μαστίχην Χίαν.

Moibanus inſerit μέλιτος.

Geſn. mauult ἐξειπώσας καὶ ἀπορρίψας.

Moibanus hanc dictionem ſuppoſititiam ſuſpicatur: fortè, Αἰθιοπικοῦ, nempe κυμίνου.

κου, ὄφεως γῆρας θλασθὲν, καὶ μετὰ ῥοδίνου ἑψηθέν. Εἰς δὲ τὸ ἀντικείμενον μυξωτῆρα ἐνστάζεται ὠφελίμως, ἀναγαλλίδος χύλισμα. Περιαπτομένη ὀδόντος πόνον ἱστορεῖται παύειν λεπιδίου ῥίζα.

LXXIII. Αἴρεις δὲ ἀπόνως, ἂν περιχαράξας περιπλάσῃς θείῳ, ἢ μολυβδαίνην πολλῷ κηρῷ ἀναληφθεῖσαν περιπλάσῃς, ἢ πύρεθρον ὄξει ταριχεύσας ἐπὶ ἡμέρας μ'. περιπλάσῃς, κηρῷ τοὺς ἄλλους ἀσφαλισάμενος. ἢ σῶρυ μετ' ὄξους λειώσας; ἢ σώρεως < δ'. μολυβδαίνης < ϛ'. κεδρίας τῷ αὐτάρκει ἀναλάμβανε.

ναν, Moibanus.

LXXIIII. Τὰς δὲ ἐπὶ τῶν παιδίων ὀδοντιάσεις καὶ κνησμοὺς παύει, βούτυρον διαχριόμενον καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ μέλιτος, λαγωοῦ ἐγκέφαλος ὀπτὸς παρατριβόμενος καὶ ἐσθιόμενος, μύες οἱ κατοικίδιοι ἐσθιόμενοι· καὶ τὸ πολὺ δὲ σίελον κωλύουσιν ἐπὶ τῶν παιδίων, ζῶντες προσαπτόμενοι τοῖς στόμασιν αὐτῶν.

LXXV. Αἱμωδίας δὲ τὰς ἐπὶ τῶν ὀδόντων παύει, ἀνδράχνη διαμασωμένη, ἔλαιον παρατριβόμενον.

LXXVI. Σμήχει δὲ τοὺς ὀδόντας, ἀριστολοχίας ῥίζα, ἐλάφου κέρας κεκαυμένον, μιγνυμένης ὀλίγης μαστίχης· ἅλες λευκοί, φυραθέντες μέλιτι καὶ καέντες ἐν χύτρᾳ ἄχρις ἀνθρακωθῶσι· κήρυκες πληρωθέντες ἁλὶ καὶ καέντες, κίσσηρις ὀπτὴ οἴνῳ σβεσθεῖσα, κοχλίας χερσαῖος καεὶς σὺν μέλιτι, λίθος Ἀραβικὸς καεὶς σὺν μέλιτι, μύακες συγκεκαυμένοι, ἢ σηπίας ὄστρακον κεκαυμένον. τούτων ἕκαστον ἢ εὐωδίας χάριν μίγνυται νάρδου στάχυος ὀλίγον, ἢ σχοίνου ἄνθος. ἢ ἔρια οἰσυπηρὰ κεκαυμένα λεῖα, ὀλίγου ἁλὸς αὐτοῖς μιγνυμένου.

Rectiùs fortaſſe, ἑκάστῳ.

LXXVII. Σειομένους δὲ ὀδόντας κρατύνει καὶ οὖλα πλαδῶντα, διακλυζόμενα καὶ διακρατούμενα ἐφ' ἱκανὸν ἐν στόματι, ἐλαίας τῶν φύλλων ἀφέψημα, γάλα ὄνειον, κολυμβάδος ἐλαίας χυλός, σμύρνα σὺν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ διακλυζομένη, γαγάτης λίθος σὺν οἴνῳ ἑψηθείς, πλατάνου φύλλα σὺν ὄξει ἑψηθέντα, ὄξος σκιλλητικόν, βάτος διαμασώμενος, μαλάχης ῥίζα ὁμοίως, ἰὸς σιδήρου προσαπτόμενος ξηρός, κύτινος ὁμοίως, στυπτηρία σχιστὴ μιγεῖσα σμύρνῃ,

A guis ſenecta tuſa & cũ roſaceo cocta. Oppoſitę quoq; nari vtiliter infunditur expreſſus anagallidis ſuccus. Sed & è collo ſuſpẽſa lepidij radix, dentium dolorẽ lenire fertur.

Amuletum.

Sine vexatione dentes eximes, ſi circũſcarificatos ſulphure obduxeris, aut plumbaginem tritam cera exceptã circumleueris, aut etiã B pyrethrum aceto conditũ diebus XL. dentibus reliquis cera præmunitis. Aliud: ſory ex aceto tritũ adhibeto. Aut: Soreos drachma iiij. plumbaginis drach. vj. cedria quantа ſat erit excipito.

Dentes citra moleſtiam extrahentia.

Infantium dentitiones gingiuarúmque pruritus ſedant, butyrum per ſe & cum melle perunctum, ce- C rebrum leporis aſſum, ſeu affrictum ſeu in cibo ſumptum: mures etiam domeſtici eſitati: qui quidem copioſam infantium ſaliuam arcent, ſi viui ipſorum admoueantur ori.

Ad infantium dentitiones.

Dentium ſtuporem demulcent, portulaca commãducata & ipſum etiam oleum affrictum.

Ad dentium ſtuporem.

Dentes abſtergunt, ariſtolo- D chiæ radix, cornu ceruinum vſtum, exigua maſtiche admixta: ſal candidum melle ſubactum & in olla crematũ vſquedum in carbones redigatur, buccina ſale referta & combuſta: pumex torrefactus vino reſtinctus: cochlea terreſtris cremata cum melle: lapis E Arabicus vſtus cum melle: mytuli combuſti, ſepiæ denique teſta cremata: quorum ſingulis odoris gratia aut ſpicæ nardi, aut floris iunci nonnihil adijcitur. Proſunt & lanæ ſuccidæ crematæ & in puluerem tritæ, addito pauco ſale.

Smegmata dentes abſtergentia.

Mobiles dentes ſimul & gingi- F uas præ nimia humiditate flaccidas firmant roborántque hæc colluta & in ore diutinè retenta: oleæ foliorum decoctum, lac aſininum, oliuarum muria conditarum ſuccus, myrrha cum vino & oleo, gagates lapis cum vino coctus, plata- G ni folia in aceto cocta, acetũ ſcilliticũ, rubus itidẽ commãducata, & maluæ radix eodẽ modo: ferrugo ſicca admota, ſimiliterq; cytinus, alumen ſciſſile mixtum cũ myrrha,

Ad mobiles dentes, humentéque nimis fluentes gingiuas.

aut citra myrrham cum aceto vel melle: ſory combuſtum ad eundem modum: ſtyrax cũ ſale impoſitus: myrrha, pompholyx, amylum, ęquis partibus cõtrita in puluerem: Mali quoq; Punici cortices, galla & atramentum ſutorium ſi aceto irrigaueris, collutione proderunt. Aliud: Ranas x. aceti ſextarios tres, chalcanthi drach. iiij. radicis mandragoræ drachm. vj. coquito ad tertias pro collutione: facit & hoc ad dentiũ dolores. Aliud: aloës drach. iiij. thuris drachmã j. aluminis ſciſſilis drach. iiij. melli admiſceto, & affricato.

Ad excreſcentes gingiuas liquida remedia

Ad tumentes ac præter modum luxuriantes putreſcentéſve gingiuas, vtile fuerit iſta colluere ac in ore detinere: portulacæ ſuccum, aſtragali radicis decoctum è vino, oliuarum cõditarum muriam: olea, omphacinum quod ex immaturis oliuis exprimitur, melinum & lentiſcinum: myrrham cum vino & oleo: cedriam cum aceto aut amurca: gallę decoctum, mori corticis & foliorum decoctum, acetum denique ſcilliticum.

Ad eaſdem ſicca.

Sicca verò & in puluerem redacta hæc vtiliter adhibentur: ariſtolochiæ radix, plantaginis ſemen, aſpalathum, fœniculi radix vſta, diphryges rubigo, æris ac ferri, chalcanthum toſtum, galla, cyperus, cytini, roſarum flos, lycium, maſtiche trita, miſy cum aceto, æs vſtum cũ arſenici momento. Prodeſt & virentes lentiſci ſurculos mediis dẽtium ſpatiis affricare. Cõuenit præterea, excreſcentibus potiſſimùm carne gingiuis, fotus ex feruente oleo. Oportebit autem obuolutam ſpecillo lanam oleo immergere, tandiúq; gingiuis admouere donec albeſcant: ſic enim cohibetur fluxio, ipſæque reſiccantur.

Ad epulidas.

Epulidas reprimunt, probè contrita & adhibita aluminis genera omnia vſta, itémque ſory.

Ad nudatas carne gingiuas.

Nudatas carne gingiuas explet, adhibitum medicamentum ex floris roſarum partibus duabus & calami aromatici parte vna.

Ad reliquos oris fauciúmque affectus remedia.

A ἢ δίχα τῆς σμύρνης σὺν ὄξει ἢ μέλιτι, σῶρυ κεκαυμένον ὁμοίως, στύραξ σὺν ἁλσὶν ἐπιτιθέμενος· ἡ σμύρνα, πομφόλυξ, ἄμυλον, ἴσα, λεῖα ξηρά. ἢ ῥόας λεπτόχλυα, κηκὶς, χάλκανθος, σὺν ὄξει δευθέντα, διακλυζόμενα· ἢ βάτραχοι ι΄· ὄξους ἡμίχους, χαλκάνθου ∠. δ΄· μανδραγόρου ῥίζης ∠. ς΄. B ἑψόμενα μέχρι τρίτου καὶ διακλυζόμενα. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀλγηδόνας τοῦτο. Ἀλόης ∠. δ΄. λιβάνου ∠ α. σχιστῆς ∠ δ΄. μέλιτι μιγέντα καὶ διατριβόμενα.

fortè λεπίσματα

Moibanus ἢ omittit.

LXXVIII. Πρὸς δὲ τὰ οἰδοῦντα τῶν οὔλων καὶ ἐξαρκοῦντα ἢ σηπόμενα ἁρμόζει, διακλυζόμενα καὶ διακρατούμενα, C ἀνδράχνης χυλὸς, ἀστραγάλου ῥίζης ἀπόζεμα ἐν οἴνῳ, ἐλαίας κολυμβάδος ἅλμη, ἔλαιον ὠμοτριβὲς, καὶ μήλινον, καὶ σχίνινον, διακρατούμενα· σμύρνα σὺν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, κεδρία σὺν ὄξει ἢ ἀμόργῃ, καὶ κηκίδος ἀπόζεμα, μόρων φλοιοῦ καὶ φύλλων ἀπόζεμα, ὄξος σκίλλινον.

lege ἐκσαρκοῦντα seu ὑπερσαρκοῦντα.

D LXXIX. Ξηρὰ δὲ λεῖα προσαπτόμενα ὠφελεῖ· ἀριστολοχίας ῥίζα, ἀρνογλώσσου σπέρμα ξηρὸν, ἀσπάλαθον ξηρὸν, μαράθρου ῥίζα κεκαυμένη, διφρυγὲς, ἰὸς χαλκοῦ καὶ σιδήρου, χάλκανθος ὀπτὴ, κηκὶς, κύπερος, κύτινοι, ῥόδων ἄνθος, λύκιον, μαστίχη ξηρὰ, μίσυ σὺν ὄξει, χάτης κεκαυμένος σὺν ἀρσενικῷ ὀλίγῳ, σχίνου ξυλάρεια E χλωρὰ παρατριβόμενα τοῖς μεταξὺ τῶν ὀδόντων. ἁρμόζει δὲ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐκσαρκούντων, διὰ τοῦ ζεστοῦ ἐλαίου πυρίαν. δεήσει δὲ ἔριον μηλωτίδι περιτιθέντα, καὶ ἀποβάπτοντα εἰς τὸ ἔλαιον προσάγειν, ἄχρις οὗ λευκὰ γίνηται τὰ οὖλα. στέλλεται γὰρ ὁ ῥευματισμὸς F αὐτῶν καὶ ἀναξηραίνεται.

Aëtius, ἄσφαλτον,

χαλκὸς

LXXX. Τὰς δὲ ἐπουλίδας στέλλει, στυπτηρία πᾶσα κεκαυμένη, ἢ σῶρι, ξηρὰ λεῖα προσαπτόμενα.

σῶρυ,

LXXXI. Τὰ δὲ γεγυμνωμένα οὖλα σαρκοῖ, ῥόδων ἄνθους μέρη β΄, καλάμου ἀρωματικοῦ μέρος ἓν, προσαπτόμενα.

G

Τῶν λοιπῶν περὶ τὸ στόμα καὶ τὴν φάρυγγα παθῶν βοηθήματα.

LXXXII. Τὰς δὲ ἄφθας καὶ νομὰς A θεραπεύει μέλι, καὶ ὅσα πρὸς τὰ οἰδαλέα καὶ ἐκσαρκοῦντα τῶν οὔλων ἀναγέγραπται. ἐκ περιουσίας δὲ καὶ ἰδίως ταῦτα· ἄγνου ἢ κυπέρου φύλλα σὺν μέλιτι διατριβόμενα, τριβόλου χυλὸς, ἀκακίας χυλὸς ὁμοίως, ὑποκιστίδος ἢ ῥοὸς βυρσοδεψικῆς χυλὸς ὁμοίως, ὀμφάκιον, ὀρίγανον ὁμοίως, ῥοῦς ὁ ἐπὶ B τὰ ὄψα ὡσαύτως· βαλαύστιον ὁμοίως, καὶ ξηρὸν προσαπτόμενον, καὶ ἀφέψημα αὐτοῦ διακλυζόμενον· σανδαράχη σὺν ῥοδίνῳ διακλυζομένη· ὅ, τε βετονικῆς πόας χυλὸς, ἀγριελαίας φύλλα ὁμοίως. Ἀρσενικοῦ μέρος α. χάρτου κεκαυμένου μέρη γ΄. χρῶ δὲ ξηρῷ καὶ σὺν μέλιτι. γάρος ὁ ἐκ τῶν μαι- C νίδων διακλυζόμενος, ἀρνογλώσσου χυλὸς διακλυζόμενος, κηκὶς "μετ' ἐλαίας διακλυζομένη, στυπτηρία ὑγρὰ ὁμοίως.

βρεττανικῆς, reponit Moib. ex lib. de Mat. med. ca. de Britannica.

μετὰ μέλιτος.

LXXXIII. Τὰς δὲ ἐν τῷ στόματι σηπεδόνας ἵστησι μὲν καὶ τὰ πρὸς νομὰς ἀναγεγραμμένα· ἰδίως δὲ ταῦτα· μαράθρου ἀγρίου ῥίζης κεκαυμένης ἡ τέφρα. ἢ μαινί- D δων κεκαυμένων μέρη β΄. ἀλόης μέρος α΄. ξηρά. ἢ ἀρσενίκου < . δ΄. χάρτου κεκαυμένου. < ιβ΄. ξηρά. ἢ σταφὶς λεία χωρὶς τῶν γιγάρτων καταπλασθεῖσα, ἀμόργη ἐλαίου ἑψηθεῖσα καὶ καταχριομένη, " βετονικῆς πόας χυλός.

βρεττανικῆς, Moibanus. quanquam & hanc quoque quibuſdam Betonicam dici legitur.

LXXXIIII. Τὰς δὲ δυσωδίας τοῦ στό- E ματος ἀπαλλάττει, ἀγαλλόχου ἀπόβρεγμα ἢ ἀπόζεμα διακλυζόμενον· σμύρνη, σχοίνου ἄνθος, ἢ κιννάμωμον διαμασώμενα, μαλαβάθρου φύλλον ὑποτιθέμενον τῇ γλώσσῃ· ὄξος σκίλλινον, ἢ ἀφέψημα κεδρίνων ξύλων.

LXXXV. Πρὸς δὲ τὰς τῶν παρισθμί- F ων φλεγμονὰς, χρώμεθα ἀναγαργαρίσμασι μελικράτου μετὰ ἀποζέματος πιτύρων, ἢ ῥόδων, ἢ φακῆς ἢ κοκκυμηλέας φύλλοις ἐν οἴνῳ ἑψηθεῖσιν. Καὶ πρὸς τὰ ἡλκωμένα δὲ παρίσθμια, ἑλξίνης χυλίσματι, ἀλόῃ, ἀμόργῃ ἑψημένῃ, βάτου τῷ χυλῷ G ἑψημένῳ, ἀλσὶν ὁμοίως, λυκίῳ, πίσσῃ ὑγρᾷ, μίσυϊ, ὀριγάνου χυλῷ, χαλκοῦ ἄνθει, μόρων χυλῷ ἑψημένῳ σὺν μέλιτι καὶ στυπτηρίᾳ ὀλίγῃ. ποιεῖ δὲ καὶ ἀμυγδάλινον ζεστὸν ἐγχεόμενον εἰς τὰ ὦτα.

Ad oris ſerpẽtia depaſcentiáq; vlcera.

Oris aphthas nomáſque ſanant, mel & quæcunque ad tumentes luxuriantéſque gingiuas deſcripta ſunt: multò verò præſtát priuatímque conueniunt quę ſequuntur: viticis aut cypri folia cum melle affricta: ſimilitérque ſucci tribuli, acaciæ, hypociſthidis, rhois coriariorum & omphacium, origanum itidem & rhus obſoniorum eodẽ modo. Pariter & balauſtium tum ſiccum adhibitum, tum & in decocto ad colluendum os vſurpatum: ſandaracha colluta cum roſaceo, britannicæ herbæ ſuccus, & folia ſylueſtris oleæ ad eũdem modum. Sumito arſenici partem vná, chartæ combuſtę partes tres: hoc remedio vtere & ſicco & cum melle. Proſunt & collutione, garum è mænis, plantaginis ſuccus, galla cum melle, & alumen liquidum eodem modo.

Ad putrida oris vlcera.

Putrida oris vlcera cohibent, quę ad nomas deſcripſimus: priuatim verò hæc: fœniculi ſylueſtris è radice cõbuſta cinis, puluis è mænarũ vſtarũ partibus duabus & aloës parte vna: ſic & ex arſenici drach. iiij. chartæ combuſtæ drachm. xij. vua paſſa ſine vinaceis trita & impoſita, amurca olei cocta & illita, britannicæ herbæ ſuccus.

Ad grauem oris halitum.

Oris graueolentiam corrigunt, agallochi dilutũ decoctúmve collutum, myrrha commanducata, odorati iunci flos ſimiliter, itémque cinnamomum: malabathri folium linguæ ſubditum: collutione denique acetum ſcilliticum, aut cedrinorum lignorum decoctum.

Ad tõſillas inflammatas itémque vlceratas.

Ad tonſillarum inflammationes gargariſmatis vtimur, è decocto furfurum, roſarum aut lenticulæ, in aqua mulſa, vel pruni foliis in vino coctis. Quòd ſi eædem vlceratæ fuerint, vſurpamus helxines ſuccũ, aloën, amurcam coctã, ſuccum rubi decoctum, ſalem ſimiliter, lycium, picem liquidam, miſy, origani ſuccum, æris florẽ, mororum ſuccum cum melle & pauco alumine coctum. Fuerit etiam vtile, oleum amygdalinum feruens auribus infundere.

Ad vuæ relaxationem.

Vuas relaxatas gargarizationẽ comprimũt: mel, vrticæ ſuccus, poſca, pruni foliorum decoctum in vino, origani itidem decoctum cũ vino. Ad eaſdem conducunt peruncta cum melle: ſal, omphacium, laſer, alumen: galla cum ſale, pipere ac melle. Iiſdem ſicca vtiliter adhibentur, balauſtiũ, flos ęris, chalcitis trita, alumen ſciſſile, miſy, galla, liquor Parthicus, oleę Æthiopicæ lacryma, fuligo è carbonibus, & ſal.

Ad anginas gargarizãda.

Angina laborantes adiuuãt, quęcunque humiditatẽ reuellere poſſunt: ſic enim inducta ſiccitate, partium denſitas relaxatur. Gargarizantur verò, hyſſopum cum ficu in aqua decoctum: thus cum paſſo & melle, vel aceto mulſo: raphani ſemen tritum cum aceto mulſo, ſinapeos eſculenti cyathi xij. cum mellis calentis cyatho vno.

Ad eaſdem illinenda.

Inunguntur autem, crematarum hirũdinum cinis cum melle, & fel bubulũ cũ melle. Priuatim verò cõfert teſtũdinis marinæ fel, & chryſocolla cũ melle, (hæc verò vomitũ etiã cõcitat:) ſal ammixtum aceto, melli ac nitro, elaterium cũ vetere oleo melléve aut felle taurino, cepæ ſuccus cum oleo, cẽtaurij ſuccus cum melle, aſelli qui ſub hydriis degunt cum melle, pix itidem cum melle. Vtiliter verò ſal cum pice tritus in linteolo rumæ partíve gutturis ſub mento eminenti, ac ipſi collo imponitur.

Ad eaſdem in potu exhibenda.

Prodeſt quoque angina laborantibus, potui data hirundinũ exiccatarum drachma vna ex aqua: itidémque vermis quem erucam nominant, ſiccus tuſus ac bibitus cum aqua mulſa.

Ad extrahẽda quæ inter deuorandũ gulæ inhæſerint.

Spinas oſſáve deuorata gulæque inhærentia extrahes, ſi "adipem ſemicrudum filo alligatũ traiectúmve deglutire coëgeris, móxque per appenſum filum violenter ac ſubitò retraxeris: ſic enim quidquid hęret, infixúmve eſt ſimul & ſemel extrahitur. Idem deglutitis ex aqua ſpongia molli lanáve, aut inciſis carnibus perfici poterit. Aut: medullæ panis recentis buccellam deuorãdã, vel caricas [leuiter] mãſas itidem deglutiendas exhibeto.

vel potiùs, lardum.

A LXXXVI. Τὰς δὲ κεχαλασμένας σταφυλὰς συστέλλει ἀναγαργαριζόμενα· μέλι, κνίδης χυλὸς, ὀξύκρατον, κοκκυμηλέας φύλλα ἀφεψημένα σὺν οἴνῳ, ὀριγάνου ἀφέψημα σὺν οἴνῳ. Διαχριόμενα δὲ ὠφελεῖ σὺν μέλιτι, ἅλες, ὀμφάκιον, ὀπὸς σιλφίου, στυπτηρία, κηκὶς μετὰ ἁλὸς καὶ πεπέ-
B ρεως καὶ μέλιτος. Προσαπτόμενα δὲ ξηρὰ ὠφελεῖ, βαλαύστιον, χαλκοῦ ἄνθος, χαλκῖτις λεία, στυπτηρία σχιστὴ, μίσυ, κηκὶς, ὀπὸς "παρθενικὸς, ἐλαίας Αἰθιοπικῆς δάκρυον, αἰθάλη ἀπὸ τῶν ἀνθράκων, ἅλες.

Παρθικὸς fortè.

LXXXVII. Συναγχικοὺς δὲ ὠφελεῖ, ὅσα δύναται ἀποσπᾶν ὑγρασίαν· χαλᾶται
C γὰρ οὕτως ἡ ξηρασία καὶ ἡ πύκνωσις τῶν μερῶν. Ἔστι δὲ τὰ ἀναγαργαριζόμενα· ὕσσωπον μετὰ σύκου ἐν ὕδατι ἑψημένον· λιβανωτὸς σὺν γλυκεῖ καὶ μέλιτι, ἢ ὀξυμέλιτι· ῥαφάνου σπέρμα λεῖον σὺν ὀξυμέλιτι· σινήπεως ἐδωδίμου *κύαθοι ιβ'. σὺν μέλιτος θερμοῦ κυάθῳ ἑνί.

LXXXVIII. Διαχριόμενα δὲ, χελι-
D δόνων κεκαυμένων σποδὸς σὺν μέλιτι, χολὴ βοεία σὺν μέλιτι· ἰδίως δὲ ποιεῖ ἡ θαλασσίας χελώνης χολὴ, χρυσόκολλα μετὰ μέλιτος. *Κινεῖ δὲ καὶ ἔμετον, ἅλες μιγνύντες ὄξει καὶ μέλιτι καὶ νίτρῳ· ἐλατήριον μετὰ ἐλαίου παλαιοῦ ἢ μέλιτος, ἢ χολῆς ταυρείας· κρομμύου χυλὸς μετὰ ἐλαίου, κεν-
E ταυρείου χυλὸς μετὰ μέλιτος, ὄνοι (4) ὑπὸ ταῖς ὑδρείαις σὺν μέλιτι, πίσσα σὺν μέλιτι. Ἐπιτίθενται δὲ τῷ ἀνθερεῶνι καὶ τῷ τραχήλῳ ὠφελίμως, ἅλες μετὰ πίσσης λεῖοι ἐν ὀθονίῳ.

LXXXIX. Ὠφελεῖ δὲ τοὺς συναγχικοὺς ἐν ποτῷ διδομένη, χελιδόνων ἐσκελετευμένων < .α'. σὺν ὕδατι· κάμπη ξηρὰ
F κοπεῖσα καὶ ποθεῖσα σὺν μελικράτῳ.

XC. Τὰ δὲ καταπινόμενα ὀστέα, ἢ ἀκάνθας, καὶ πηγνύμενα τῷ στομάχῳ, κομίσῃ, στέαρ ἡμίεφθον ἐνάψας λίνῳ, καταστήσας, ἀναγκάσας τε καταπιεῖν, καὶ μετὰ τοῦτο ἀνασπάσας ῥᾳδίως διὰ τοῦ ἀπηρτημένου λίνου. εἴωθε γὰρ συνεφέλκεσθαι τὸ ἐρηρεικὸς ἢ πε-
G πηγός. δύναται δὲ διὰ σπογγίου ἁπαλοῦ, ἢ ἐρίου, ἢ κρεῶν "ἐντετμημένων τὸ αὐτὸ γίνεσθαι· δεῖ δὲ σὺν ὕδατι καταπίνειν, ἢ ἄρτου ἁπαλοῦ τὸ ἐντὸς διδόναι "καταπίνειν, ἢ "σῦκα ξηρὰ μεμασημένα.

ἀπηρτημένων. Moibanus.

Addit Aëtius ἀμάσητον, citra mãducationem.

Eaſdem caricas idem deſiderat quadãtenus mãſas, non tamen penitus diſſolutas.

XCI. Τοὺς δὲ ἀποκεκομμένους τὴν φωνὴν ὠφελεῖ, πράσου χυλὸς καταῤῥοφούμενος· κράμβη ὠμὴ διαμασωμένη, ὁ δὲ χυλὸς ἐπιῤῥοφούμενος σὺν μέλιτι· ῥοφήματα διὰ κυμίνου καὶ πράσου καὶ ἀλεύρου λαμβανόμενα· χαλβάνης μέγεθος ὅσον κύαμος, μιγὲν ἐπιμελῶς μέλιτι καὶ καταπινόμενον. A

XCII. *Ἦχον δὲ ἀποκαθαίρει ὄξος σκιλλητικὸν ἀναγαργαριζόμενον, σίνηπι τοῖς βρώμασι σκευασθὲν ἀναγαργαριζόμενον. δεῖ δὲ μετὰ ταῦτα ἀναγαργαρίζεσθαι μελικράτῳ. τοῦτο καὶ τοὺς τύλους τοὺς περὶ τὴν ἀρτηρίαν καὶ παρίσθμια θεραπεύει. B

XCIII. Λαμπρυνεῖ δὲ φωνὴν σκόροδον ἑφθόν τε καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον. πράσου C καρπὸς κεφαλαιωτοῦ, στύραξ καταπινόμενος, σίλουρος ταριχηρὸς ἐσθιόμενος.

XCIIII. Ἰᾶται δὲ τὰς μὲν χρονίας τραχύτητας αἰθιοπίδος ῥίζα σὺν οἴνῳ πινομένη, γλυκύῤῥιζα ἀποχυλιζομένη, σμύρνα ἀποχυλιζομένη, ὠὸν ὠμὸν ἀκροχλίαρον ῥοφηθέν, σύμφυτον σὺν μελικράτῳ πινόμενον, D πενταφύλλου ῥίζης ἀφέψημα ἀναγαργαριζόμενον.

Τῶν κατὰ τὰς τρίχας παθῶν βοηθήματα.

XCV. Ἀλωπεκίας δὲ τὰς ἐν ταῖς κεφαλαῖς καὶ τῷ γενείῳ ἰᾶται ταῦτα καταχριόμενα, E προεκνιτρουμένων τῶν τόπων καὶ ἀποτριβομένων τῶν ἐψιλωμένων ὀθονίῳ σὺν ὄξει· ἀκόνης Ναξίας τὸ ἀπότριμμα τοῦ πρὸς αὐτὴν σιδήρου μετὰ ἐλαίου ἀκονηθέντος, ἀλκυόνιον κεκαυμένον λεῖον σὺν ὄξει ἢ οἴνῳ ἢ ἐλαίῳ, ἀπόπατος αἰγὸς ὁμοίως· μυόχοδον, ἢ αἰλούρου ἀφόδευμα μετὰ νάπυος F καὶ πεπέρεως καὶ ὄξους· ἀδίαντον καταπλασθὲν ἐν ὀθονίῳ, ἀρσενικὸν ἢ σανδαράχη ἀναληφθεῖσα τερμινθίνῃ,* ὡς σπλήνιον· ἀσφοδέλου ῥίζης καείσης ἡ τέφρα, προκαταχαραχθείσης τῆς ἀλωπεκίας· βατράχιον λεῖον πρὸς ὀλίγον καταπλασθέν, λεπίδιον ὁμοίως, ἔλαιον κίκινον μετὰ κηρύ- G κων κεκαυμένων, ἐχίνου χερσαίου δέρμα κεκαυμένον καὶ ἐσβεσμένον πίσσῃ ὑγρᾷ, ἢ βατράχων κεκαυμένων τέφρα ὁμοίως, ἢ ἱππόκαμποι κεκαυμένοι ὁμοίως,

Moibanus legit, ἄσπληνον.

Vocem amiſſam reſtituentia.

Quibus ſuppreſſa vox eſt, prodeſt porri ſuccus abſorptus, item braſſica cruda commanducata: inſupérque ſuccus eiuſdem cũ melle ſorbitione ſumptus. Conferunt & ſorbitiones è cumino, porro & farina ſumptæ, itémque galbanum fabæ magnitudine melli accuratè mixtum atque deuoratum.

Arteriam expurgantia.

Fauces expurgat acetum ſcilliticum gargarizatum, itémque ſinapi quod ad eſcas præparatur; eodem modo, ſed poſtea gargarizandum ex aqua mulſa. Hoc idem etiam callos arteriæ tõſillarúmque ſanat.

Voci ſplendorẽ afferentia.

Vocem limpidam canorámque reddunt, allium ſeu coctum ſeu etiam crudum in cibo ſumptũ, porri capitati ſemen, ſtyrax deuoratus, ſilurus denique ſale conditus in cibis ſumptus.

Ad faucium aſperitatem.

Diuturnis faucium aſperitatibus medentur, æthiopidis radix in vino pota, glycyrrhiza dum manditur ſenſim eliqueſcens, ac myrrha ſimiliter, ouum crudum quod exiguo calore tepeat, abſorptum, ſymphytum cum aqua mulſa potum, ac denique quinque folij è radice decoctum gargarizatum.

Ad pilorum affectus remedia.

Ad alopecias.

Alopecias, quæ capiti & mento accidunt, emendant hæc inuncta, ſi modò loca pilis nudata nitro antè præparata, linteolóque aceto madente perfricta fuerint: quod adiecto oleo è cote Naxia exacuendo ferro deteritur: alcyonium vſtum tritúmque cum aceto vinóve aut oleo: fimus caprinus ſimiliter, muſcerda, aut felis ſtercus cum ſinapi, pipere & aceto: adiantum ex linteolo illitum, auripigmentum aut ſandaracha, ſi terebinthina excipiatur: aſplenum, aſphodeli radicis exuſtæ cinis, priùs tamen ſcarificata cute: ranunculus tritus exiguóque tempore impoſitus, itémque lepidium eodem modo: oleum cicinum cum buccinis crematis, erinacei terreſtris corium cõbuſtum, picéque liquida extinctum: ſimilitérque ranarum combuſtarũm cinis, hippocampi eodẽ modo exuſti,

thapſiæ

thapſiæ ſuccus illitus, ferrugo cum aceto & adipe vrſino vel axungia, calami Cyprij cortex vſtus cum aceto, iuglandis putamen vſtum cum vino: nuces auellanæ totæ cõbuſtæ eodem modo adhibitæ; vel cum axungia aut adipe vrſino: cepa contrita illita aut cataplaſmatis modo impoſita, cyclamini radix ad eundem modum, ſinapi cum aceto: laſer cum croco, vino ac pipere: vngulæ caprinæ vſtæ cum aceto, picis oleum cum farina hordeacea adhibitũ, raphani cortex affrictus, allium vſtum cũ nardino vnguento pro cataplaſmate impoſitum, beta eódem modo: affricta muſcarum capita, vel ipſæ integræ, loco priùs nitro præparato: ſoleæ denique veteres crematæ tritæque cum aceto.

Ad capillorũ defluxionẽ.

Defluentes capillos continent; adiantum tritum cum ladano, vino, œſypo & myrtino oleo inunctum: ſimiliter & callitrichum, aloë cum vino nigro auſtero, purpurarum opercula in oleo cocta, myrtinum oleum & quod ex olea ſylueſtri exprimitur, myrrha cum vino, ladano & myrtino. Aliud: Polytrichum in vino nigro diutinè coquito: huius decocto admiſceto calami aromatici ſeparatim igni è ſalignis lignis ſuccenſo combuſti & cum aqua pluuia probè ſubacti expreſſionem, ac vtitor. Aut, fimo caprino in teſta combuſto tritóque cum oleo caput priùs abraſum inungito. Vt ne capilli defluant, meláthium vſtum & cum aqua tritum ei parti adhibeto in qua pilum naſci volueris, maximè verò ſuperciliis. Aliud: Apes crematas tritáſque cum oleo perungito.

Decorãtia denſantiáque capillos.

Pueris venuſtos denſóſque capillos hæc efficiunt; iuglandis putamen vſtum tritúmque in vino & illitum, adeps ſuillus inunctus, braſſica cruda adhibita, loti arboris folia, ſpondylij radix loco priùs abſterſo circumlita, cameli fimus crematus & cum oleo cataplaſmatis in modum ritè adhibitus.

Capillos flauos facientia.

Flauum faciunt capillum lupinorum cortices, nitro præmacera-

A ἢ θαψίας χυλὸς ἐπιχριόμενος, ἢ ἰὸς σιδήρου σὺν ὄξει, ἢ στέατι ἀρκείῳ, ἢ ἀξουγγίῳ· ἢ καλάμου Κυπρίου "χυλοῦ κεκαυμένου σὺν ὄξει, καρύου βασιλικοῦ λέπυρον καὲν σὺν οἴνῳ· καὶ τὸ Ποντικὸν δὲ ὅλον καὲν ὁμοίως, ἢ σὺν ἀξουγγίῳ, ἢ ἀρκείῳ στέατι· ἢ κρόμμυον λεῖον καταχριόμενον ἢ καταπλασσόμενον, κυ-

φλοιὸς κεκαυμένος, lib. 1. de mat.

B κλαμίνου ῥίζα ὁμοίως, σίνηπι μετ' ὄξους, ὀπὸς σιλφίου μετ' κρόκου καὶ οἴνου καὶ πεπέρεως, ὁπλαὶ αἰγὸς καῦσαι σὺν ὄξει, "πίσσα, σπέρμος σὺν ἀλεύρῳ κριθίνῳ καταπλασσόμενον, ῥαφανίου τὸ ἐκτὸς παρατριβόμενον, σκόροδον κεκαυμένον σὺν ναρδίνῳ μύρῳ καταπλασθέν, σεῦτλιον ὁμοίως· μυιῶν κεφαλαὶ

πισσέλαιον σὺν ἀλεύρῳ. Moib.

C προστριβόμεναι, καὶ αὐταὶ δὲ ὅλαι προεκνιτρωθέντος τοῦ τόπου, κάσσυμα κεκαυμένον λεῖον σὺν ὄξει.

XCVI. Τὰς δὲ ῥεούσας τρίχας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἵστησιν, ἀδίαντον λεῖον σὺν λαδάνῳ καὶ οἴνῳ καὶ * ὑσσώπῳ καὶ μυρσίνῳ περιχριόμενον· καὶ τὸ καλλίτριχον ὁμοίως· ἀ-

D λόη σὺν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ, πορφυρῶν πώματα ἐν ἐλαίῳ ἑψηθέντα, ἔλαιον μυρσίνινον, καὶ τὸ ἐξ ἀγρίας ἐλαίας, σμύρνα σὺν οἴνῳ καὶ λαδάνῳ καὶ μυρσινίνῳ, κάρδαμον λεῖον σὺν μυρσινίνῳ, ἢ πολύτριχον ἑψήσας ἐν οἴνῳ μέλανι ἐφ' ἱκανόν, καὶ καύσας ἰδίᾳ κάλαμον ἀρωματικὸν μετ' ξύλων ἰτεΐνων,

E μίξον ὕδωρ ὄμβριον, καὶ ἀναδεύσας ὕλισον καὶ μίξον τῷ ἀφεψήματι τοῦ πολυτρίχου, καὶ χρῶ. ἢ σπύραθον αἰγείαν κατακαύσας ἐπ' ὀστράκῳ λείαν σὺν ἐλαίῳ ἄλειφε, ἐψιλωμένης τῆς κεφαλῆς. Πρὸς τρίχας ἵνα μὴ ἀπορρέωσιν. καύσας μελάνθιον, καὶ μετ' ὕδατος τρίψας, κατάπλαττε, ἔνθα ἂν βού-

F λῃ τρίχας φύεσθαι, μάλιστα ὀφρύων. Ἄλλο. Μελίσσας καύσας καὶ τρίψας, μετ' ἐλαίου καταχρίε.

XCVII. Ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων ποιεῖ καλὰς καὶ πυκνὰς τρίχας ταῦτα· καρύου λέπυρον καὲν καὶ τριβὲν ἐν οἴνῳ καταχριόμενον, στέαρ ὕειον καταχριόμενον, κράμβη

G ὠμὴ καταπλασθεῖσα, λωτοῦ δένδρου φύλλα, σφονδυλίου ῥίζα μετ' τὸ ἀποσμῆξαι περιχριομένη, ἀπόπατος καμήλου καυθεῖσα σὺν ἐλαίῳ καὶ καταπλασθεῖσα καλῶς.

XCVIII. Ξανθὰς δὲ ποιεῖ τρίχας, θέρμων λεπύχισμα ἀποβραχέντα σὺν νίτρῳ ἐπὶ

ἡμέρας δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα σμώμενα κύπρου φύλλα λεῖα σὺν στρουθίου χυλῷ ἐπιπλασσόμενα, λυκίου χυλὸς ἐν ὕδατι συνεχῶς σμώμενος, λωτοῦ τοῦ δένδρου ἀφέψημα τῶν πρισμάτων, ξάνθιον καταπλασσόμενον "προεγκνιτρωθέντων. καὶ τὸ στέαρ τὸ βόειον ποιεῖ ἑψόμενον μετὰ κονίας ἀπὸ δρυΐνων ἢ φηγίνων ξύλων· εἶτα ἀναπλασσόμενον εἰς σφαίρας, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως λυόμενον ὕδατι καὶ ἐγχριόμενον ἐν ἡλίῳ. ἢ τρὺξ ὄξους *κεκαυμένη μετὰ *σχοινίου, καὶ μετ' ἐλαίου δι' ὅλης *νυκτὸς καταχρισθεῖσα.

προεκνιτρωθέντων τῶν τριχῶν.

XCIX. Μελαίνας δὲ ποιεῖ τρίχας σμώμενα· κηκῖδος ἀπόβρεγμα, καὶ χαλκάνθου καὶ σιδίων· καὶ ἀκακίας χύλισμα, *καὶ τὰ κεράτια αὐτῆς, καὶ ἄκανθα· καὶ ἐκ τοῦ πεπείρου σπέρματος χυλὸς, ἐγχριόμενος· βάτου φύλλα ἑψηθέντα καὶ σμώμενα, ὁ καρπὸς δὲ πέπειρος ἑψηθεὶς σὺν ἐλαίῳ ὀμφακίνῳ· οἶνος μυρτίτης *σὺν ἑψήματι, ἐλελισφάκου ἕψημα σμώμενον, ἐλάτης ὁμοίως, σμύρνα σὺν ἀκακίᾳ καὶ ὄξει καὶ κηκῖδι· κισσοῦ κόρυμβοι· καὶ *κηπαίας ῥίζαι, μετὰ κυάμων λεπύρων ἑψηθεῖσαι· καὶ φύλλα μελαίνης συκῆς καὶ ἀμπέλου σὺν ὀμβρίῳ ὕδατι· λάδανον μετὰ μυρσίνης "ἀλείμματος· μύρτων μελάνων χυλὸς, καὶ τὸ ἀπόβρεγμα· ῥοῦς βυρσοδεψικὴ ἑψηθεῖσα, σχίνου ἀφέψημα μετὰ σώρεως, φλόμου τοῦ χρυσανθέμου τὰ ἄνθη καὶ τὰ φύλλα καταπλασθέντα, πρίνου φλοιὸς τῆς ῥίζης *ἀφεψηθείσης ἐν ὕδατι καὶ δι' ὅλης νυκτὸς καταπλασθείσης, πρωῒ *διαπονιζόμενος.

Moib. ἀλείφου.

C. Βράδιον δὲ "πολιοῦνται ἐξ ἀγρίας ἐλαίας καθ' ἡμέραν ἀλειφόμενοι· μᾶλλον δὲ ἂν μυρσίνην τις αὐτῷ ἐναποβρέξῃ· καὶ τὸ μυρσίνινον δὲ μιγὲν τῷ λαδάνῳ.

πολιοῦσθαι ποιεῖ, Moibanus.

CI. Σμήχει δὲ τρίχας νίτρον κεκαυμένον, τρὺξ κεκαυμένη, ἄσβεστος, τῆλις, ἀφρόνιτρον, γῆ "Μιλησία, γῆ Αἰγυπτία, κέρατος ἐλαφείου ἀφέψημα, κίσσηρις λεία, ὠοῦ τὸ λευκόν.

Moib. Μηλία reponit. σὺν ὠοῦ τῷ λευκῷ, Moibanus coniungens præcedenti.

CII. Λεπτύνει δὲ τρίχας παρατριβόμενα λεῖα, τέφρα κληματίνη, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν γιγάρτων· κίσσηρις ὀπτὴ λεία, ἐλλέβορος λευκὸς, σηπίας ὄστρακον, κηκὶς, νίτρον, λιθάργυρος, στυπτηρία σχιστή, ἄφοδος κυνεία ξηρά.

A ti diebus decem, poſteáque affricti, cypri folia trita cum ſtruthij ſucco impoſita, lycij ſuccus aqua ſolutus, & crebrò infricatus, loti arboris ramentorum decoctum, xanthium impoſitum pilis anteà nitro præparatis. Confert & adipem bubulum cum lixiuio è quernis faginíſve lignis coctum cogere in globulos, B qui quidem vſus tépore aqua diſſoluantur, & ad ſolem illinantur. Rufat & capillum fæx aceti vſta cum lentiſcino balanınóve oleo, tota nocte illita.

Eoſdem denigrantia.

Denigrant verò capillos hæc affricta: gallę dilutum, itémque chalcanthi & malicorij: acaciæ ſuccus, tum qui ex ſiliquis ſimul & ipſius C ſpinæ foliis, tum qui è maturo eiuſdem ſemine exprimitur illitus, rubi folia decocta & infricata, eiuſdémque fructus maturus in oleo omphacino coctus, vinum myrtites cum ſapa, ſaluiæ decoctum affrictũ: ſimiliter & elates, [hoc eſt, palmarum inuolucri:] myrrha cum acacia, aceto & galla: hederæ coD rymbi, cappatis radices cũ fabarũ corticibus decoctæ: nigræ tum fici, tum vitis folia cum aqua cæleſti: ladanum cum myrtino vnguento, baccarum myrti nigrarum ſuccus, earundémque dilutum: rhus coriariorum decocta, lentiſci decoctum cũ ſory: verbaſci quod aureo floret E colore, tum flores, tum folia impoſita: ilignææ radicis cortex in aqua coctus, & per totam noctem adhibitus, ac deinde mane ſcalpendo deraſus.

Canitiem tardantia.

Ne tam citò caneſcant capilli prętat, oleum ſylueſtris oliuę quotidie inunctum, eóque magis, ſi quis myrtum in eo macerauerit: ſic F & myrtinũ oleũ ladano admixtũ.

Pilos extergentia.

Pilos extergent nitrum vſtum, fæx vſta, calx, fœnumgræcum, ſpuma nitri, terra Melia, itémque Ægyptia, cornu ceruini decoctum, pumex tritus cum oui candido.

Eoſdem extenuantia.

Pilos attenuant trita & affricta hæc: cinis tum ſarmentitius tum & è vinaceis, pumex toſtus tritúſque, G veratrum album, ſepiæ teſta, galla, nitrum, argenti ſpuma, ſciſſile alumen, & caninum ſtercus aridum.

Pſilothra, ſeu pilos abolentia.

Auferunt verò pilos illita hæc: calx viua & ſandaracha in aqua coctæ, addita terra Cimolia: rubetæ ſanguis, lacteus tithymalli characiæ ſuccus: dryopteris cum foliis & radice adhibita, frequenter iterato renouatóque quandiu renaſcentur pili eodem cataplaſmate: hederæ folia impoſita: cyperidis Indicæ radix, quæ quamprimùm pilos abolet: lepus marinus tritus atque impoſitus, ſalamandra quæ oleo intabuerit, erucæ pinorum pauliſper exiccatæ poſteáque perunctæ, fabarum cortices impoſiti, itidémque ſcolopendra marina in oleo elixata.

Impuberum pilos retardantia.

Impuberibus vt ſerius excreſcant pili, præſtant lacryma vitis illita ex oleo, itémque liquor qui ex accenſis viridibus ſarmentis exudat; farina fabarum impoſita; hyacinthi radix cum paſſo aut vino albo cataplaſmatis inſtar adhibita.

Cutis in capite reliquóque corpore vitiorum remedia.

Ad capitis achoras, furfures & ſuperficiaria exanthemata.

Ad achoras furfures & exanthemata in ſumma capitis cute hærentia faciunt hæc: adianti decoctum infricatum, aut cum vino & roſaceo tritum & applicitum: amygdalæ amaræ cum melle illitæ, portulacæ ſuccus cum vino illitus, itémque rubi ſuccus cum oleo, bulbi cum nitro affricti, ſimiliter & fœnigræci decoctum, plantago impoſita, oleæ agreſtis ſuccus affricatus, malua trita cum lolio adhibita, melilotus cum fœnogræco & vino impoſita, vinum myrtites infricatum: ſimiliter & humana vrina vetus, rutæ ſuccus perunctus, ſcilla in oleo cocta & adhibita, allium cum aqua affrictum, ſimiliter & betæ ſuccus, ſal cum adipe vitulino inunctus, fici folia cum aceto trita, cicerum decoctum ac ipſi quoque elixi pro cataplaſmate impoſiti, lupinorum decoctum affrictum, ſalicis flores & folia trita & impoſita.

A CIII. Ψιλοῖ δὲ τρίχας καταχριόμενα, ἄσβεστος καὶ σανδαράχη μεθ' ὕδατος ἑψηθέντα μιγνυμένης Κιμωλίας, φρύνου αἷμα, τιθυμάλλου χαρακίου ὀπός, δρυόπτερις σὺν τοῖς φύλλοις καὶ ῥίζῃ καταπλασσομένη, ἄχρις ἂν * ἐξιδρίσωσι, συνεχῶς ἀλλασσομένου τοῦ καταπλάσματος· κισσοῦ φύλλα κα-B ταπλασσόμενα· κυπέριδος Ἰνδικῆς ῥίζα, (αὕτη δὲ καὶ παραχρῆμα ψιλοῖ·) λαγωὸς θαλάσσιος λεῖος καταπλασθείς· σαλαμάνδρα ἐν ἐλαίῳ ἐντακεῖσα· πιτυοκάμπαι ψυχθεῖσαι ἐπ' ὀλίγον, καὶ μετὰ μέλιτος καταχρισθεῖσαι· κυάμου λέπυρα καταπλασσόμενα, ἢ σκολόπενδρα θαλασσία ἐ-C λαίῳ ἐνεψηθεῖσα.

CIIII. Βράδιον δὲ ποιεῖ αὔξεσθαι τὰς ἐπὶ τῶν ἀνήβων τρίχας, καταχριόμενον ἀμπέλου δάκρυον σὺν ἐλαίῳ, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ χλωροῦ κλήματος καιομένου ἱδρούμενον ὑγρόν, κυάμινον ἄλευρον καταπλασσόμενον, ὑακίνθου ῥίζα μετὰ γλυκέος ἢ οἴνου λευ-D κοῦ καταπλασθεῖσα.

Τῶν κατὰ τὸ δέρμα τῆς τε κεφαλῆς καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος παθῶν βοηθήματα.

CV. Πρὸς ἀχῶρας δὲ ἢ πίτυρα καὶ ἐξανθήσεις ἐπιπολαίας ἐν τῇ κεφαλῇ, ἀδιάν-E του ἀφέψημα σμώμενον, ἢ συλλειούμενον οἴνῳ καὶ ῥοδίνῳ, καὶ καταπλασσόμενον· ἀμύγδαλα πικρὰ ἐγχριόμενα μετὰ μέλιτος, ἀνδράχνης χυλὸς σὺν " οἴνῳ ἐγχριόμενος· βάτου χυλὸς σὺν ἐλαίῳ, βολβοὶ σὺν νίτρῳ σμώμενοι, τήλεως ἀφέψημα ὁμοίως, ἀρνόγλωσσον καταπλασσόμενον, ἀγριελαίας F χυλὸς σμηχόμενος, μαλάχη λεία μετ' " αἴρας καταπλασσομένη, μελίλωτον σὺν τήλει καὶ οἴνῳ καταπλασσόμενον, οἶνος μυρτίτης σμώμενος, οὖρον ἀνθρώπου παλαιὸν ὁμοίως, πηγάνου χυλὸς καταχριόμενος, σκίλλα σὺν ἐλαίῳ ἑψηθεῖσα καὶ καταχριο-G μένη, σκόροδον σὺν " ὕδατι σμώμενον, σεύτλου χυλὸς ὁμοίως, ἅλες σὺν στέατι μοσχείῳ καταχριόμενοι, " συκῆ σὺν ὄξει λεία· ἐρεβίνθων ἀπόζεμα, καὶ αὐτοὶ ἑφθοὶ καταπλασσόμενοι, θέρμων ἀφέψημα σμώμενον, ἰτέας ἄνθη καὶ φύλλα καταπλασσόμενα.

ἐλαίῳ. Alexand. & Aetius.

Dioſc. 2. de mat. med. μετ' οὔρου, cum vrina.

σὺν μέλιτι, cum melle Dioſc. lib. cap. 182.

συκῆς φύλλα σὺν ὄξει λεῖα. Aët.

λεία, κάλαμος ἀρωματίτης μετ᾽ ὕδατος καὶ σμύρνης ἑψηθεὶς σμώμενος, κρίνου ῥίζα σμωμένη, λάδανον σὺν οἴνῳ καταχριόμενον, λιβανωτὸς σὺν νίτρῳ καὶ ὕδατι ὁμοίως, χαμαιάκτης χυλός.

CVI. Πρὸς δὲ τὰ ἐξέρυθρα ἐξανθήματα, ψιμμύθιον σὺν δαφνίνῳ ἐλαίῳ καὶ θείῳ καταχριόμενον, πίτυος φλοιὸς σὺν κηρωτῇ, χαλκῖτις μετ᾽ ὄξους, κιννάβαρι μετὰ κηρωτῆς, ὄστρακον ἐξ ἴπνου μετ᾽ ὄξους, σεῦτλον ἑφθόν. ἐπαλείφειν δὲ δεῖ μετὰ τὰς μίξεις αὐτῶν τηλίνῳ ἐλαίῳ, ἢ μυρσινίνῳ, ἢ ῥοδίνῳ, ἢ οἰνανθίνῳ.

Moibanus τείψλε videtur legiſſe: χείσεις fortè legendum.

CVII. Τὰς δὲ τῆς κεφαλῆς καὶ ὅλου τοῦ σώματος φθειριάσεις γινομένας τούτοις θεραπευτέον συγχρίοντας, σταφίδι ἀγρίᾳ ἢ σανδαράχῃ σὺν ἐλαίῳ, ἢ κισσοῦ χυλῷ σὺν μέλιτι, σινώπιδι σὺν ὄξει, κεδρίᾳ καθ᾽ ἑαυτήν, ὑγρᾷ πίσσῃ μετὰ στυπτηρίας, δαφνίδων πιέσματι, ἐλαίῳ ῥαφανίνῳ, ἢ νίτρῳ μετὰ Σαμίας γῆς καὶ ἐλαίου, ἑλξίνης χυλῷ δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς καταχριομένῳ· μυρίκης ἀφεψήματι, ἢ θαλάσσῃ θερμῇ λούοντας. ὠφελοῦνται δὲ πίνοντες κόριον λεῖον σὺν ὀριγάνῳ καὶ οἴνῳ.

CVIII. Σμήχει δὲ χρῶτα, ὀπὸς συκῆς καὶ χυλὸς μετ᾽ ἀλεύρου ἐρεγμίνου, ἀμύγδαλα πικρὰ μετὰ μέλιτος, τέφρα κληματίνη, καὶ ἡ ἐκ τῶν φηγίνων ξύλων σὺν ὕδατι· βέλτιον δὲ ἡ ἐξ αὐτῶν γινομένη κονία. μυροβαλάνου πίεσμα, ἄρου ῥίζα, γῆ Χία ἀντὶ νίτρου, ἀριστολοχία μετὰ νίτρου, γογγύλης ἀγρίας σπέρμα μετ᾽ ἐρεγμοῦ καὶ ᾠοῦ τοῦ λευκοῦ, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸ τὸ λευκὸν τοῦ ᾠοῦ, ἐρέγμινον ἄλευρον, ὀρόβινον, θέρμινον, πέπονος σάρξ, σικύου χυλὸς σὺν τῷ σπέρματι μετ᾽ ἀλεύρου σητανίου, καὶ νίτρον ξηρανθὲν ἐν ἡλίῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι λεῖον, σικύου ἀγρίου ῥίζα μετ᾽ ἐρεγμοῦ, βρυωνίας ῥίζα ὁμοίως.

CIX. Τετανοῖ δὲ χρῶτα καὶ πρόσωπον, βρυωνίας ῥίζα λευκὴ ἢ μέλαινα, ἑψηθεῖσα ἐν ἐλαίῳ, καταχριομένου τοῦ ἐλαίου. ποιεῖ καὶ μετὰ σύκου πίονος, καὶ ὀρόβου καταπλασσομένου ὅσον στάδιον διελθεῖν, ψυχρῷ δὲ προσκλύζεσθαι μετὰ τὴν ἄρσιν αὐτῆς, κροκοδείλου χερσαίου ἄφοδος μεθ᾽

A adhibitâ, calamus aromaticus cum aqua & myrrha coctus & affrictus, lilij radix affricta, ladanum cum vino illitum, thus cum nitro & aqua eodẽ modo, ebuli denique ſuccus.

Ad exanthemata intensè rubentia.

Ad rubicunda verò exanthemata valent hæc: ceruſſa cum laurino oleo & ſulphure inuncta, pini cortex cum cerato, chalcitis cum aceto, cinnabaris cum cerato, teſtæ fornacum cum aceto, beta denique B elixa. Sed poſt hæc inungendum oleum è fœnograeco, aut myrtinum, aut roſaceum, aut œnanthinum.

Ad phthiriaſin, ſeu pedicularem morbũ.

Pediculari morbo in capite reliquóque corpore affectos curabis, inunctis hiſce: vua Taminia aut C ſandaracha cum oleo, hederæ ſucco cum melle, rubrica Sinopica cum aceto, cedria per ſe, pice liquida cum alumine, expreſſo è baccis lauri ſucco, oleo raphanino, aut nitro cum terra Samia & oleo, helxines ſucco per totam noctem inuncto, ablutione è decocto tamaricis aut aqua marina calente. D Iuuantur & hauſto coriandro trito cum origano & vino.

Cutem extergentia.

Cutem extergunt, ficulneus liquor & ſuccus cum farina fabę freſæ, amygdalæ amaræ cum melle, cinis ſarmentitius aut è faginis lignis cum aqua, ſed potentiùs quod ex iiſdem cineribus paratur lixiuium: myrobalani expreſſus ſuc- E cus, ari radix: terra Chia, loco nitri vſurpari ſolita: ariſtolochia cum nitro, rapi agreſtis ſemen cum faba freſa & oui candido, ipſum etiam per ſe oui candidum: fabæ freſæ farina, itémque eruina & lupinorum: peponis caro, cucumeris ſuccus cum ſemine & trimeſtris F tritici farina: nitrum ſiccatum in ſole per æſtum Caniculæ, deindéque tritum: cucumeris agreſtis radix cum faba freſa, & bryoniæ radix eodem modo.

Cutẽ faciémque erugãtia.

Cutem faciémque erugat oleum, in quo bryoniæ, ſeu albæ ſeu nigræ radix decocta fuerit, inunctum: idem facit & ipſa radix, ſi cum ficu G pingui & eruo tanto tempore imponatur, quanto quis ſtadium conficiat: ſed poſtquam amota fuerit, frigida cutis eluenda eſt. Conuenit etiamnũ terreſtris crocodili ſtercus

ex aqua: terra Chia, itémque Selinuſia eodem modo, acacalidis grana trita cum cerato illita, lilij radix in ſmegmate vſurpata, ſimiliterq́; cyclaminus cum maſtiche.

Faciem illuſtrantia. Faciei verò nitorem inducunt illita: terra Chia, itémque Selinuſia, maſtiche, vnguentum telinum, paritérque roſaceum, quòd inſolatione dealbatum fuerit: humor qui in folliculis vlmi reperitur, ac denique oleum Sicyonium.

Colorem commendantia. Venuſtum colorem inducunt, cicer coctum in cibo ſumptum, gummi ſpinæ Ægyptiæ aut amygdali aut ceraſi prunive, pondere trium obolorum ex vino potum.

Colorem mutantia. Colorem mutant [palloremque inducunt] ſeu bibita ſeu etiam illita, ammi cum aqua, ſimilitérque cyminum, acus tritici, ſmyrnium perunctum, & cytini mali Punicæ ad eundem modum.

Alarum graueolentiam emendantia. Ad hircoſam alarum graueolentiam inſpergendi pulueres, agallochi, radicis baccharidis, itémque roſarum, ídque à balneo. Illinenda verò, myrrha cum alumine, crocomagma, ſimilitérque cupreſſi ramenta cum alumine & vino odorato, terra Chia vſta & vino reſtincta, & irinum vnguentum. Tollit & id vitium cardui radix cocta, etiam pota.

Cicatrices nigras emaculantia. Cicatrices nigras delent hæc illita: oleum in quo radix bryoniæ tum alba tum etiam nigra incocta fuerit, vſquedum ſuccum reddat: glans vnguentaria trita cum vino albo, bulbi cremati & cum alcyonio permixti ex vino, calamintha in vino cocta, argenti ſpuma lota cum roſaceo candido, cucumeris ſylueſtris radix affricta iuuãt & erui ſemina cum argenti ſpuma contrita ad læuorem, & felle caprino excepta ad cerati vſque craſſitudinem, atque illita.

Cicatrices corpori concolores reddentia. Tum ab impetiginibus relictas cicatrices, tum & alias quaſcunque reliquæ cuti concolores reddent, aſininus adeps illitus, itémque erucę ſemen tritum cum felle caprino aut bubulo, & perunctum, ſi modò, poſtquam inaruerit, deſſicando extergeatur: eiuſdẽ erucę ſuccus cum argẽti ſpuma inunctus, idẽ præſtat. Aut: Cucumeris ſylueſtris radicem

A ὕδατος, γῆ Χία ὁμοίως, γῆ Σελινουσία ὁμοίως, ἀκακαλίδος οἱ κόκκοι μετὰ κηρωτῆς λεῖοι καταχριόμενοι, κρίνου ῥίζα ἐν σμήγματι, κυκλάμινος ὁμοίως σὺν μαστίχῃ.

CX. Στιλβοῖ δὲ πρόσωπον ἐπιχριομένη γῆ Χία· Σελινουσία ὁμοίως, μαστίχη, τήλινον *ἄλευρον, ῥόδινον τὸ λευκαινόμενον B ἐπὶ τῷ ἡλίῳ ὁμοίως, πτελέας τὸ ἐν τοῖς θυλακίοις ὑγρὸν, ἔλαιον Σικυώνιον.

Moibanus addit crocodili ſtercus, adeóque legiſſe videtur, τῶ κροκοδείλου ἀφόδου.

CXI. Εὐχροίαν δὲ ποιεῖ ἐρέβινθος ἐσθιόμενος ἑφθός· ἢ κόμμεως ἀκανθίνου, ἢ τοῦ ἐξ ἀμυγδάλων ἢ κερασίων, ἢ κοκκυμήλων, ὁλκὴ τριωβόλου μετὰ κράματος πινομένη.

CXII. Χρόαν δὲ τρέπει ποθέντα καὶ ἐπιχρισθέντα, C ἄμμι μεθ' ὕδατος, καὶ κύμινον ὁμοίως, ἄχυρα πύρινα, σμύρνιον καταχριόμενον, κύτινοι ῥοιᾶς ὁμοίως.

CXIII. Τὰς δὲ ἐν ταῖς μασχάλαις δυσωδίας καὶ τοὺς τράγους καταπάσσειν δεῖ λείοις τούτοις· ἀγαλλόχῳ, βακχάριδος ῥίζῃ, ῥοδίοισιν, ἀπὸ τοῦ βαλανείου λείοις. Διαχρίειν D δὲ, σμύρνῃ μετὰ στυπτηρίας, ἢ κροκομάγματι, ἢ ὁμοίως κυπαρίσσου πρίσμασι μετὰ στυπτηρίας καὶ οἴνου εὐώδους, γῆ Χία καείσῃ καὶ *σβεσθείσῃ, ἰρίνῳ. σκολύμου ῥίζα ἑψηθεῖσα καὶ πινομένη.

Moibanus addit ποιεῖ δὲ καὶ

CXIIII. Οὐλὰς δὲ μελαίνας αἴρει ἐπιχριόμενα, βρυωνίας ῥίζης λευκῆς καὶ μελαίνης ἑφθῆς ἐν ἐλαίῳ ἄχρι χυλώσεως τὸ E ἔλαιον ἐπιχριόμενον, βάλανος μυρεψικὴ λεία σὺν "οἴνῳ λευκῷ, βολβοὶ κεκαυμένοι μετὰ ἀλκυονίου σὺν οἴνῳ, καλαμίνθη σὺν οἴνῳ ἑφθή, λιθάργυρος πεπλυμένη σὺν ῥοδίνῳ λευκῷ, σικύου ἀγρίου ῥίζα σμηχομένη· εὐζώμου σπέρματα μετὰ λιθαργύ- F ρου λεανθέντα καὶ χολῇ αἰγείᾳ ἀναληφθέντα εἰς κηρωτῆς πάχος, ἐπιχριόμενα ὠφελεῖ.

Dioſc. 4. de mat. med. c. 160. σὺν νίτρῳ, cũ nitro.

CXV. Τὰς δὲ ἐκ λειχήνων οὐλὰς, καὶ τὰς ἄλλας δὲ, ὁμοχρόους ποιήσει, ὄνειον στέαρ καταχριόμενον· εὐζώμου σπέρμα λεῖον μετὰ χολῆς αἰγείας ἢ προβατείας ἢ βοείας G καταχριόμενον· εἶθ' ὅταν ξηρανθῇ ἀποτριβόμενον· καὶ ἐκ τοῦ λαχάνου δὲ τοῦ εὐζώμου χυλὸς ἐπιχριόμενος σὺν λιθαργύρῳ· ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζαν ἑψήσας ἐν μελικράτῳ

καὶ λείας ὡς κηρωτὴν, περίχριε ὁμοίως· A ἢ λιθαργύρου μέρη β', θείου ἀπύρου μέρος ἀναλαμβάνων εὐζώμου χυλῷ, ἐπίχριε· εἶτα ἀπότριβε ἐν βαλανείῳ, καὶ μετὰ τὸ λούσασθαι, ἐπίχριε λιθάργυρον σὺν εὐζώμου χυλῷ.

CXVI. Στίγματα δὲ αἴρει, βατράχιον καταπλασθὲν, καππάρεως φύλλων χυλὸς B ὁμοίως, μανδραγόρας ἐπὶ ἡμέρας λ'. "παρατριβόμενος. ἢ τὰ φύλλα μανδραγόρου ταριχευθέντα ἐν ἅλμῃ καὶ ἐπιχριόμενα, ἐπὶ ἡμέρας μ'. ἢ ν'. ὁμοίως πόα καλουμένη "στατικὴ παρατριβομένη, ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζα ἑψηθεῖσα ἐν μελικράτῳ λεία καὶ ἐπιχριομένη, ἢ ψιμμύθιον ἐν ὄξει καταχριόμενον· C χρονίσαντα δὲ αἴρει τοῦτο.

Dioſc.4.de mat. med. cap.76. ἐπὶ ἡμέρας ε ἢ ϛ'.

Moib. σεληνικὴ quanuis & ſtatices mētionem facit Plin.lib.26 cap.8.

CXVII. Μώλωπας δὲ ταχέως ὁμοχρόους ποιεῖ, * αἴρινον ἄλευρον ἐπαλειφόμενον συνεχῶς.

CXVIII. Ἀλφοὺς δὲ λευκοὺς καὶ λεύκας αἴρει ἐν ἡλίῳ καταχριόμενα, ἢ σμώμενα ἐν βαλανείῳ, δρακοντίου χυλὸς, ἄρου D ῥίζα σὺν ὄξει καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ, καππάρεως χυλὸς ὁμοίως, πήγανον σὺν "κηρωτῇ καὶ πεπέρει, συκῆς μελαίνης "κραδίαι κρέμωνες παλαιαὶ λεῖαι καταπλασθεῖσαι. καὶ τὰ φύλλα δὲ ὁμοίως. σεύτλου φύλλα καὶ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα, τηλεφίου φύλλα ὁμοίως καταπλασσόμενα ἐπὶ ἡμέρας *γ'. E ἑκάστης ἡμέρας ἐπὶ ὥρας ϛ'. ἀφαιρῶν δὲ ὠμῇ λύσει καταπλάσσε· ἄγνου σπέρμα λεῖον, μετὰ ἀφρονίτρου καὶ ὄξους· ἀλθαίας σπέρμα ὁμοίως, ἀλκυόνιον σὺν ὄξει, βρυωνίας ῥίζα λευκῆς καὶ μελαίνης ἑψηθεῖσα σὺν ἐλαίῳ μέχρι χυλώσεως, ἀσφοδέλου ῥίζης χυλὸς, βάλανος μυρεψικὴ καταχριομένη, βολβοὶ F λεῖοι σὺν ὀπτῷ νίτρῳ σμώμενοι καὶ καθ' ἑαυτοὺς καταπλασσόμενοι, ἐλλέβορος "λευκὸς ἑψηθεὶς σὺν ὄξει καὶ σμηχόμενος, καὶ ξηρὸς παρατριβόμενος μέχρις ἀνιδρώσεως· εἶτα καταχρίειν δεῖ σανδαράχῃ καὶ γῇ Μηλιάδι· χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζα μετὰ θείου καὶ νίτρου καὶ ὄξους· δεῖ δὲ προεκνιτρῶσαι τοὺς τόπους. G ἢ λιθαργύρου μέρη β', θείου μέρος α'. μίξας ἀνάτριβε ἐν βαλανείῳ, καὶ μετὰ τὸ λούσασθαι, κατάχριε λιθαργύρῳ μετὰ εὐζώμου χυλοῦ.

σὺν οἴνῳ, πεπέρει καὶ νίτρῳ. Dioſc 3. de mat. med. cap.52.

Moib. κράδαι ἢ ἀκρέμονες ἁπαλοί

λ'

Hanc vim nigro tribuit Dioſc.4. de mater.medic. Gal.6. ſimpl. vtrique tam albo quàm nigro.

coctam in aqua mulſa & contritam, donec cerati formam aſſequatur, eodem modo illine. Aut, ſpumæ argenti partes duas, ſulphuris viui partem vnam erucæ ſucco excipito, atque illinito: deinde in balneo deterito, & poſtquam laueris, argenti ſpumam cum erucę ſucco illinito.

Stigmata quæ aboleant.

Stigmata delent, ranunculus illitus, ſimiliterque capparis foliorum ſuccus, mandragoras diebus XXX affrictus, eiuſdémque folia muria condita inunctáque diebus XL aut L. pariter & herba Statice dicta ſi affricetur: ſylueſtris itidem cucumeris radix cocta in aqua mulſa, deindéque trita & illita: ceruſſa denique cum aceto peruncta, quæ quidem etiam inueterata ſtigmata delet.

Vibices cuti reliquæ concolores efficientia.

Vibices autem breui reliquæ cuti concolores efficit, liliaceum vnguentum frequenter inunctum.

Vitiliginem albam & leucen exterentia.

Vitiliginem albam & leucen abolent hæc in ſole peruncta aut in balneo affricta: dracunculi ſuccus, ari radix cum aceto & farina hordeacea, capparis ſuccus eodem modo, ruta cum cerato & pipere, fici nigræ ramuli tenelliue ſurculi triti & impoſiti: ſimiliter & eiuſdem folia, betæ folia & radix impoſita, telephij folia ſimili modo adhibita diebus XXX. ad ſenas horas quotidie, ita tamen vt his amotis hordeacea farina pro cataplaſmate imponatur: viticis ſemen tritum cum ſpuma nitri & aceto, althææ ſemen ſimili modo, alcyonium cum aceto, bryoniæ tam albæ quàm nigræ radix in oleo cocta quouſque ſuccum reddat, aſphodeli è radice ſuccus, glans vnguentaria inuncta: bulbi triti cum nitro torrefacto affricti, ac ipſi etiam per ſe impoſiti: veratrum album in aceto coctum & confricatum, eiuſdem puluis affrictus dum ſudor erumpat: ſed pòſt illinenda ſandaracha terráque Melia: nigri chamæleonis radix cum ſulphure, nitro & aceto, locis prius affricto nitro præparatis. Aliud: Spumæ argenti partes ij. ſulphuris partem vnam miſceto, híſque laborantem in balneo perfricato, ac poſt lotionem inungito argenti ſpuma cum erucæ ſucco.

Ad vitiliginẽ nigram. Vitiliginem nigram reliquæ cuti concolorem reddunt, terra Melia perunċta, veratrum tam album quàm nigrum in aceto decoċtum & affriċtum: cochlea terreſtris cremata, cum melle illita & affriċta: cepæ ſuccus cũ aceto, lilij radix infricata, ſimiliter & fabacea farina, cuminum cum aceto, paritérque cachry, glans vnguentaria in vino, narciſſi radix cum vrticæ ſemine & aceto, ſepiæ teſta cum aceto, cucumeris agreſtis radix affriċta, telephium cum aceto illitum, chondrillæ radix cum nitro tuſa in ſmegmate: denique argenti ſpuma, arſenicum & ſulphur æquis portionibus cum oleo mixta & in balneo affriċta.

Ad lentigines, ephelidas & varos. Lentigines, maculas ſolares & varos tollunt hæc illita: adarces ex aqua, acorus cum melle, coſtus cũ aqua & melle, alyſſon cum melle, tithymalli liquor ex melle, (attamen cauendum, ne, ſi diutius relinquatur, altiùs exulceret.) alcyonium cum aceto, vitis ſylueſtris fructus maturus, tritus: bryoniæ tam albę quàm nigræ radix decoċta cum oleo, vſquedum ſuccum reddat. Exterit & varos oleum amygdalinum cum cerato & lilij radice.

Ad ephelidas ſeu ſolares maculas. Vitia cutis à Solis ardore contraċta emendant: ari radix cum melle, glans vnguentaria illita cum vino: bulbi crudi per ſe, & cum oui luteo aceto aut melle, vel cum alcyonio combuſti, maculas ſolares egregiè repurgant: galbanum cum aceto & nitro lentigines potiſſimùm abolet, vti & gummi cum nitro & melle. Peculiariùs verò maculas ſolares emendant, ellebori albi partes duæ cum melle, elaterium inunċtum, caſſia cum melle, & cinnamomum eodem modo, braſſicæ ſemen cum aceto, erui farina, raphani cortex cum lolij farina. Aliud: naſturtium totis ſex noċtibus imponatur, & mane eluatur. Eadem vitia corrigunt thapſiæ radix cum melle, hederæ folia in vino coċta, ricini denique grana per triduum impoſita.

Ad varos. Priuatim autem varos tollunt, lilij radix cũ ſapone, cyclamini radix

A CXIX. Τοὺς δὲ μέλανας ἀλφοὺς καὶ ὁμόχροας ποιεῖ γῆ Μιλησία καταχριομένη, *Μηλία, Moib.* ἐλλέβορος λευκὸς καὶ μέλας ἑψηθεὶς μετ' ὄξους καὶ σμώμενος, κοχλίας χερσαῖος καεὶς σὺν μέλιτι καταχριόμενος καὶ σμηχόμενος, κρομμύου χυλὸς σὺν ὄξει, κρίνου ῥίζα σμωμένη, κυάμινον ἄλευρον ὁμοίως, κύμινον σὺν B ὄξει, κάχρυς ὁμοίως, μυροβάλανος ἐν οἴνῳ, *κάγχρυ* ἢ ναρκίσσου ῥίζα σὺν κνίδης σπέρματι καὶ ὄξει, σηπίας ὄστρακον σὺν ὄξει, ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζα σμωμένη, τηλέφιον σὺν ὄξει καταχριόμενον, χονδρίλλης ῥίζα σὺν νίτρῳ κοπεῖσα ἐν σμήγματι· λιθάργυρος, ἀρσενικὸν, θεῖον, ἴσα μετ' ἐλαίου ἐν βαλανείῳ C σμώμενα.

CXX. Φακοὺς δὲ καὶ ἐφηλίδας καὶ ἰόνθους αἴρει ἐπιχριόμενα, ἀδάρκης μεθ' ὕδατος, ἄκορος σὺν μέλιτι, κόστος σὺν ὕδατι καὶ μέλιτι, ἄλυσσον σὺν μέλιτι, τιθυμάλλου ὀπὸς σὺν μέλιτι. (προσέχειν δὲ δεῖ. χρονίσαν γὰρ ἑλκοῖ διὰ βάθους.) ἀλκυόνιον σὺν ὄξει, ἀμ-D πέλου ἀγρίας καρπὸς πέπειρος, λεῖος· βρυωνίας ῥίζα λευκὴ καὶ μέλαινα ἑψηθεῖσα μετὰ ἐλαίου ἄχρι χυλώσεως. αἴρει καὶ ἰόνθους ἀμυγδάλινον σὺν κηρωτῇ καὶ κρίνου ῥίζῃ.

CXXI. Αἴρει τὰς ἐφηλίδας ἄρου ῥίζα μετὰ μέλιτος, μυροβάλανος καταχριομένη E σὺν οἴνῳ· βολβοὶ ὠμοὶ καθ' ἑαυτοὺς, ἢ σὺν ᾠοῦ λεκύθῳ καὶ σὺν ὄξει ἢ μέλιτι, ἢ κεκαυμένοι μετὰ ἀλκυονίου, μάλιστα ἔφηλιν ἀποκαθαίρουσιν· χάλβανον σὺν ὄξει καὶ νίτρῳ μάλιστα φακοὺς αἴρει. κόμμι σὺν νίτρῳ καὶ μέλιτι· καὶ ἰδίως δὲ μᾶλλον ἐφηλίδας αἴρει ἐλλεβόρου λευκοῦ μέρη β'. μετὰ μέλιτος, ἐ-F λατήριον καταχριόμενον, κασία σὺν μέλιτι, κιννάμωμον ὁμοίως, κράμβης σπέρμα σὺν ὄξει, ὀρόβινον, ῥαφάνου φλοιὸς σὺν αἰρίνῳ ἀλεύρῳ. ἢ κάρδαμον καταπλασσόμενον δι' ὅλης νυκτὸς ἐπὶ ἡμέρας ε'. ἕωθεν δὲ ἀποπλυνόντα καὶ κλύσαντα. θαψίας ῥίζα σὺν μέλιτι, κισσοῦ φύλλα σὺν οἴνῳ ἑφθὰ, G κρότωνος καρπὸς καταπλασθεὶς ἐπὶ ἡμέρας γ'.

CXXII. Ἰδίως δὲ ἰόνθους αἴρει, κρίνου ῥίζα σὺν σμήγματι, κυκλαμίνου ῥίζα σὺν

μέλιτι, ναρκίσσου ῥίζα ὁμοίως. σηπίας ὀστράκου ″ ὁμοίως κεκαυμένου μέρη β΄. βαλάνου μυρεψικοῦ μέρος ἕν, λεῖα σὺν ὕδατι καταχριόμενα· καὶ καταξηραινόμενα δὲ νότιζε. μετὰ δὲ ἓξ ἡμέρας, πυρία. ἄλευρον σητάνιον μετ᾽ ″ ἐλαίου καταπλασθέν· γλήχων κηρωτῇ ἀναληφθεῖσα, σμύρνα μετὰ κασσίας καὶ μέλιτος, ″ κρομμύου χυλὸς ″ σὺν σποδίῳ, μολύβδαινα σὺν ὄξει, καὶ σῶρυ ″ σὺν ὄξει κεκαυμένον.

ὁμοίως, videtur redundare. Moibanus.

σὺν ὀξυμέλιτι φακοὺς αἴρει· Dioſcor. 2. de mat. med. cap. 107.

al. κραμβίου.

σὺν ἁλσὶ Dioſc. 2. de mat. med. c. 181.

μεθ᾽ ὕδατος Dioſcor. l. 5. de mat. med. c. 118.

CXXIII. Τοὺς δὲ ψωρώδεις καθ᾽ ὅλου τοῦ σώματος ἢ περὶ μέρος κνησμοὺς θεραπεύει καταχριόμενα, σταφὶς ἀγρία μετὰ σανδαράχης καὶ ἐλαίου καὶ ὄξους προεψηθεῖσα καὶ ἀποτριβεῖσα, στυπτηρία ὑγρὰ μετὰ μέλιτος ἑψηθεῖσα καὶ ″ σμύρνης καταχριομένη, ἅλες σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ συγχριόμενοι ἄχρις ἂν ἐξιδρώσωσι, νάπυ μετ᾽ ὄξους, μυροβαλάνου πίεσμα μετ᾽ ὄξους καὶ ὀλίγου ἐλαίου· λαπάθου ἀγρίου τὸ ἀφέψημα, τῆς ῥίζης τῷ λουτρῷ μιγνυμένης· καὶ ὄξος θερμὸν καταντλούμενον. ὀρόβου ἀφέψημα, ἢ ὀριγάνου, ἢ γλήχωνος καταντλούμενον, γάλα σχιστὸν πινόμενον.

σμύρνη, Moibanus: qui remediũ hoc ex myrrha à præcedentibus ſeparat.

CXXIIII. Τοὺς δὲ περὶ τὰ ″ αἰδοῖα, θάλασσα * πινομένη, θεῖον ἐπιπασθέν, νίτρον ἐν ἐλαίῳ καὶ ὄξει καὶ σταφίδι ἀγρίᾳ καὶ στυπτηρία ″ συνεδρούμενον ἐν βαλανείῳ καταχριομένη· μάλιστα ἐπὶ τῶν διδύμων· καὶ τρὺξ ὄξους ξηρὰ τριβεῖσα σὺν οἴνῳ καταχριομένη διδύμοις. ἐγκατάχριε δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ᾠοῦ τὸ λευκὸν μετὰ μέλιτος.

κνησμοὺς θεραπεύει. Moib.

σὺν ὑδρομέλιτι. Moib.

CXXV. Πρὸς δὲ τὰ κνησμώδη ἐξανθήματα ἁρμόζει καταχριόμενα, διφρυγὲς σὺν ὄξει, συκαμίνου ῥίζα σὺν ὄξει, μίσυ σὺν ῥοδίνῳ, μολύβδαινα σὺν ὄξει. ὁπλαὶ αἰγῶν κεκαυμέναι σὺν ὄξει, στυπτηρία πᾶσα σὺν μέλιτι ἑψηθεῖσα, πήγανον σὺν ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ, ἢ πήγανον σὺν κηρωτῇ μυρσινίνῃ τετραπλῇ, ψιμμύθιον καὶ λιθάργυρος σὺν ὄξει, μυρσίνινον ἔλαιον, δαφνίδων πίεσμα προσκλυζόμενον, μύρτα σὺν κηρωτῇ μυρσινίνῃ ἐν ὀθονίῳ ἐπιτιθέμενα, κιννάβαρις μετὰ κηρωτῆς, σμύρνη, νίτρον σὺν ὑείῳ στέατι, κισσοῦ φύλλα ἑφθὰ σὺν οἴνῳ καταπλασσόμενα, κριθαὶ κεκαυμέναι λεῖαι καταπλασσόμεναι, νίτρον σὺν θείῳ ἀπύρῳ, καὶ τρὺξ σμωμένη.

A cum melle, narciſſi radix eodem modo. Teſtæ ſepiæ crematæ partes ij. & glandis vnguentariæ pars vna terantur, & inungantur ex aqua. Cùm exaruerint, humectato: ſex verò tranſactis diebus, fomentum adhibeto. Repurgát & varos trimeſtris tritici farina cum oleo impoſita, pulegium cerato exceptum, B myrrha cum caſſia & melle, ceparum ſuccus cum ſpodio, plumbago cum aceto, & ſory vſtũ cum aceto.

Ad ſcabiem & pruritum.

Totius corporis ſcabiem aut partis cuiuſpiam pruritum ſanant hæc illita: ſtaphiſagria cocta, deindéq; cum ſandaracha, oleo & aceto tenuiter contrita: alumen liquidum cum melle coctum, & addita myr- C rha inunctum: ſal cum aceto & oleo illitus, donec ſudor erumpat: ſinapi cum aceto: quod ex vnguentaria glande tuſa expreſſáque reliquum eſt quaſi retrimentum ſeu magma, cum aceto & pauco oleo: radicum lapathi agreſtis decoctum lauacro mixtum, acetum calens affuſum: decoctum erui, aut origa- D ni, aut pulegij itidem affuſum: lac denique ſciſſile in potu ſumptum.

Ad pruritum pudendorum.

Genitalium pruritus ſanant, aqua marina pro fotu adhibita, ſulphur inſperſum, ſic & nitrum cum oleo, aceto & ſtaphide agria: alumen ex aqua mulſa in balneo illitum, præſertim circa teſtes: fæx e- E tiam aceti arida tritáque cum vino teſtibus illita: ſed poſteà candidum oui cum melle inungendum eſt.

Ad pruriginoſa exanthemata.

Ad pruriginoſas papulas hæc perunctа conueniunt: diphryges cum aceto, mori radix ex aceto, miſy cum roſaceo, plumbago cum aceto, vngulæ caprarum vſtæ cum aceto, quodvis genus aluminis F cum melle coctum, ruta cum ſale & oleo, ruta cum cerato myrtino quadruplo, ceruſſa & argenti ſpuma cum aceto, myrtinum oleum, expreſſus baccarum lauri ſuccus affuſus, myrti baccæ cum cerato myrtino in linteolo impoſitæ, myrrha, nitrum cum adipe ſuillo, he- G deræ folia cum vino cocta & impoſita: hordeum vſtum tritúmque, cataplaſmatis in modum adhibitum: nitrum cum ſulphure viuo, fæx denique affricta.

Ad lichenas ſeu impetigines

Ad lichenas ſeu impetigines ac lepræ ſcabieique vitia faciunt hæc illita: viticis ſemen cum ſpuma nitri & aceto, ſanies quam ſylueſtris oleæ ligna viridia dum vruntur exudant, ſimiliter & quæ ex corni lignis accenſis excillat, anchuſæ radix trita cum aceto impoſita, adarces cum aqua, rubiæ ſemen cum aceto, loliacea farina cum aceto cataplaſmatis modo impoſita. Feras autem impetigines tollunt, furfures in aceto cocti & calentes impoſiti: ſimiliter & chondrus.

Ad pruriginem.

Ad pruriginem, lupini farina in balineo cum oleo chamæmelino & pauco aceto conuenienter illinitur.

Ad lepram.

Lepram verò ſanant, lolij farina cum ſulphure & aceto illita, bryoniæ fructus cum aceto more cataplaſmatis impoſitus; bitumen cum ſulphure & aceto: (ſunt qui pro bitumine picem vſurpent;) glans vnguentaria cum aceto illita: tollit & ranunculus impoſitus, cucumeris agreſtis radix cum aceto, ſimiliter & ſory vſtum: oleæ Æthiopicæ lacryma cum aceto, (ſic porro ſylueſtrem oleam nominant.) veratrum tam album quàm nigrum cum aceto impoſitum, myrrha cum aceto, ac thus eodem modo, pariterque ammoniacum, fici liquor illitus, cicer coctum ex aceto impoſitum, amygdalæ amaræ cum aceto, taurinum gluten eodem modo, thapſiæ ſuccus & radix cum aceto: ſulphur viuum cum aceto, aut ſubactum cum reſina terebinthina: lupinorũ decoctũ affuſum: æruginis partes duæ exceptæ reſinæ terebinthinæ parte vna: (at efficacius redditur hoc remedium addito nitri aut chalcanthi momento.) cardamomum aut naſturtium cum aceto. Clematis vſta & cum aceto impoſita, lepras exterit. Idem preſtant cantharides, bupreſtes & pinorum erucæ, reſina & pice admixta: gummi radicis thapſiæ, amygdali amaræ, ceraſi, pruni aut vitis cum aceto: cochlea terreſtris cremata cum aceto & melle illita: lapathi ſylueſtris radix, ſeu cruda, ſeu in aceto cocta tritáque & impoſita: lichen qui petris innaſcitur inunctus, aut

A CXXVI. Πρὸς δὲ τοὺς λειχῆνας, καὶ τὰ λεπρώδη καὶ ψωρώδη, καταχριόμενα ἁρμόζει· ἄγνου σπέρμα σὺν ἀφρονίτρῳ καὶ ὄξει, ἰχὼρ ὁ ἀποῤῥέων ἐκ ξύλων ἀγριελαίας ὑγρᾶς καιομένων, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν κρανίνων ξύλων· ἀγχούσης ῥίζα λεία σὺν ὄξει καταπλασσομένη, ἀδάρκη σὺν ὕδατι, ἀδάρκης

B ἐρυθροδάνου καρπὸς σὺν ὄξει, αἰρῶν ἄλευρον σὺν ὄξει καταπλασσόμενον. ἀφίστησι ἀγρίους λειχῆνας πίτυρα σὺν ὄξει ἑψηθέντα, καὶ θερμὰ καταπλασσόμενα· καὶ χόνδρος ὁμοίως.

CXXVII. Πρὸς κνησμονὴν ἐν λουτρῷ θέρμων ἄλευρον μετὰ χαμαιμηλίνου ἐλαίου καὶ ὀλίγου ὄξους καταχρίεσθαι ὁ πᾶς ἀγών.

C CXXVIII. Λέπρας δὲ θεραπεύει, αἰρινὸν ἄλευρον σὺν θείῳ καὶ ὄξει καταχριόμενον, βρυωνίας καρπὸς σὺν ὄξει καταπλασσόμενος, ἄσφαλτος μετὰ θείου καὶ ὄξους. τινὲς δ' ἀντὶ ἀσφάλτου, πίσσης μιγνύουσι· βάλανος μυρεψικὴ σὺν ὄξει καταχριόμενον. βατράχιον ἐπιπλασθὲν ἀφίστησι· σικύου ἀγρίου ῥίζα σὺν ὄξει, σῶρυ κεκαυμένη ὁμοίως, ἐλαίας Αἰθιοπικῆς δάκρυον σὺν ὄξει· καλεῖται δὲ Αἰθιοπικὴ ἐλαία, ἡ ἀγρία ἐλαία. ἐλλέβορος λευκὸς καὶ μέλας σὺν ὄξει καταπλασσόμενος, σμύρνα σὺν ὄξει, καὶ λίβανος ὁμοίως, ἀμμωνιακὸν ὁμοίως, ὀπὸς συκῆς ἐπιχριόμενος, ἐρέβινθος ἑφθὸς σὺν ὄξει ἐπιπλασσόμενος, ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν ὄξει, ταυρόκολλα ὁμοίως, θαψίας χυλὸς καὶ ἡ ῥίζα σὺν ὄξει, θεῖον ἄπυρον σὺν ὄξει, ἢ τερεβινθίνῃ ῥητίνῃ ἀναληφθέν· θέρμων ἀφέψημα καταντλούμενον, ἰὸς διπλοῦς ἀναληφθεὶς ῥητίνῃ τερμινθίνῃ ἁπλῇ. δραστικώτερον δὲ γίνεται τὸ φάρμακον, νίτρου ἢ χαλκάνθου μιχθέντος ὀλίγου. κάρδαμωμον ἢ κάρδαμον σὺν ὄξει, κληματὶς σὺν ὄξει καυθεῖσα καὶ καταπλασθεῖσα ἀφίστησι. καὶ κανθαρίδες, βουπρήστεις, πιτυοκάμπη ἀναληφθεῖσα ῥητίνῃ, καὶ πίσσης μιγείσης· θαψίας ῥίζης κόμμι, ἀμυγδαλῆς πικρᾶς ἢ κερασίας, κοκκυμηλέας, ἢ ἀμπέλου σὺν ὄξει· κοχλίας χερσαῖος σὺν ὄξει κεκαυμένος καὶ σὺν μέλιτι καταχριόμενος, λαπάθου ἀγρίου ῥίζα ὠμὴ καὶ μετ' ὄξους ἑφθὴ λεία καταπλασσομένη, λειχὴν ὁ ἐπὶ ταῖς πέτραις καταχρισθεὶς, ἢ

αἰγύπτιοι παρακαλοῦσι Καίομοι. Moib.

σῶρυ κεκαυμένον Moib.

A σὺν ὄξει καταπλασθεὶς, χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζα ἑψηθεῖσα σὺν ὄξει, μιγνύντος τῷ ἀφεψήματι θείου καὶ ἀσφάλτου ἐγχριομένη, ἢ δίχα τούτων· στέαρ φώκης καὶ χαλκάνθου καὶ κέδρινον ἔλαιον μιγνύντα, μελάνθιον μετὰ θείου ἀπύρου καὶ ταυροκόλλης καὶ ὄξους, ὀπὸς σιλφίου σὺν ὄξει.

B CXXIX. Τὰς προσφάτους δὲ θεραπεύει, τριφύλλου ῥίζα σὺν ὄξει καταπλασσομένη, ἢ πήγανον σὺν μέλιτι καὶ στυπτηρίᾳ ὁμοίως, πίσσα ὑγρὰ σὺν ἴσῳ κηρῷ καὶ ῥητίνῃ καὶ θείῳ τακεῖσα ὡς ἔμπλαστρος, πρασίου φύλλα ἑψηθέντα σὺν ὄξει καὶ καταπλασθέντα, πτελέας φύλλα ἢ κλάδια ὁμοίως, ῥοιὰ σὺν ὄξει καταχριομένη,

C σκαμμωνίας ὀπὸς ἑψηθεὶς σὺν ὄξει ἄχρις ἂν μελιτώδης γένηται καταχριόμενος, σκόροδον σὺν μέλιτι ὁμοίως, στρουθίου ῥίζα σὺν ἀλφίτῳ καὶ ὄξει καταπλασσομένη, στυπτηρία κεκαυμένη σὺν κράμβης χυλῷ, ἢ ὑγρὰ ἑψηθεῖσα σὺν μέλιτι καταχριομένη· τιθυμάλλου ὀπὸς

D καταχριόμενος, τρὺξ οἴνου κεκαυμένη μετὰ συκῆς ἀφεψήματος καταχριομένη, χελιδονίου τοῦ μικροῦ ῥίζα καταπλασθεῖσα, γογγύλη λεία ἐπιτιθεμένη, ἰτέας φύλλα κεκαυμένα καὶ μεθ᾽ ὕδατος ἐπιπλασσόμενα, ἄγχουσα ἀναληφθεῖσα βουτύρῳ, θεῖον ἄπυρον, μελάνθιον, ταυρόκολλα σὺν ὄξει καταχριομένη, ἀμμωνιακὸν σὺν ὄξει ὁμοίως,

E ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν ὄξει ἐπιτιθέμενα, χαλκῖτις ὠμὴ μετὰ κυπρίνης κηρωτῆς, μελίας φλοιὸς καεὶς σὺν ἰρίνῳ ἢ κεδρίᾳ, ἢ πρόπολις ἐπιτιθεμένη ὡς ἔμπλαστρος.

CXXX. Ὄνυχας δὲ ἀφίστησι λεπροὺς ἐπιτιθέμενα· ἀσφοδέλου ῥίζα λεία,

F ἄρου ῥίζα ὁμοίως, βατράχιον καταπλασθέν, κανθαρὶς, ἢ βούπρηστις, πιτυοκάμπη ἀναληφθεῖσα ῥητίνῃ τερμινθίνῃ, ἢ πίσσης ὑγρᾶς μιγείσης· καὶ θαψίας ῥίζα καὶ σίναπι σὺν ὄξει, ἢ ἀγριελαίας πυρήνων τὸ ἐντὸς ἀναληφθὲν στέατι, θεῖον ἄπυρον σὺν κηρῷ καὶ ῥητίνῃ,

G ἱππολαπάθου ἢ ἀγρίου λαπάθου ῥίζα ὠμὴ καὶ ἑφθὴ σὺν ὄξει, κάρδαμον σὺν ὄξει· κυπαρίσσου σφαιρία χλωρὰ καθεψηθέντα σὺν ὄξει καὶ λεανθέντα σὺν θέρμοις πικροῖς. λινόσπερμον σὺν καρδάμῳ καὶ μέλιτι, πίσσα

Moib. σὺν μέλιτι, vti legitur apud Dioſc. lib. de mat. med. 2. cap.182. aut σὺν Μηλίᾳ, quoniam etiã idem lib. 5. terræ Meliæ lepras exterendi vim tribuit.

καὶ ἀλεύρῳ, i. farina, addit Dioſcor. lib. 1. de mat.med.c.138

cum aceto impoſitus, chameleonis nigri radix in aceto cocta ſola per ſe, aut additis ſulphure & bitumine inuncta: vituli marini adeps, admixtis chalcantho & oleo cedrino: melanthium cum ſulphure viuo, glutine taurino & aceto: laſerpitij denique liquor cum aceto.

Ad recentes lepras. Recentes verò lepras hæc emendant: trifolij radix cum aceto impoſita, ſimiliter & ruta cum melle & alumine: pix liquida cum æquali portione ceræ, reſinæ ac ſulphuris ad emplaſtri formam redacta: marrubij folia cum aceto cocta & impoſita, vlmi folia & ramuli eodem modo, malum Punicum cum aceto illitum, ſcammoniæ liquor ad mellis craſſitudinem in aceto coctus & illitus: pariter & allium cum melle, ſtruthij radix cum polenta & aceto loco cataplaſmatis impoſita: alumen vſtum cum braſſicæ ſucco, aut ipſum liquidum cum melle coctum & inunctum: tithymalli liquor illitus, fæx vini vſta & cum fici decocto adhibita, chelidonij minoris radix impoſita, ſimiliter & rapum contritum, ſalis folia cremata & ex aqua illita, anchuſa butyro excepta, ſulphur viuum, melanthium, taurinum gluten cum aceto inunctum, ſimili modo & ammoniacum cum aceto, amygdalæ amaræ cum aceto impoſitæ, chalcitis cruda cum cerato cyprino, fraxini cortex vſtus cum irino aut cedria, propolis denique ceu emplaſtrum impoſita.

Ad vnguium ſcabritias. Vngues autem ſcabros detrahunt hæc impoſita: aſphodeli radix trita, ſimiliter & ari, ranunculus illitus: cantharis aut bupreſtis vel pityocampe excepta reſina terebinthina, vel admixta pice liquida: thapſiæ radix & ſinapi cum aceto, nucleorũ oliuæ agreſtis pars interior excepta adipe, ſulphur viuum cum cera & reſina: hippolapathi aut lapathi ſylueſtris radix, ſeu cruda, ſeu cocta cum aceto: naſturtium cum aceto, cupreſſi virentes pilulæ decoctæ cum aceto tritæque cum lupinis amaris, lini ſemen cum naſturtio & melle, pix in

aceto cocta & impoſita, pix liquida cum cera, ſandaracha, calx viua, fæx vſta cum pice aut viſco, alumen ex aqua, arſenicum cum aceto, aut viſcum cum calce.

Scabiem tollentia.

Scabiem tollunt, nitrum, ſpuma nitri, fel bubulum cum nitro, terra Melia, cochlea terreſtris cremata cum melle, lolij radix ſicca trita, glans vnguentaria eodem modo, & ſuccus qui ex ea exprimitur.

Remedia ad mammarum affectus.

Mammas cohibentia.

Mammas cohibebis quominus in magnitudinem excreſcant, ſi herbam Creticam dictam, quam nonnulli Erigeronta vocant, ex frigida contriueris, & mammas illeueris. Probatio autem huius remedij hæc eſt: Hœdi tenelli cornicula inungito, & non amplius creſcent.

Mammillas virginum ſuo in ſtatu conſeruantia.

Mammillarum, in virginibus potiſſimum, incrementum inhibent impoſita hæc: Cicutæ ſemen, dum ſucco plenum eſt, contritum, ſuppoſito prius linteolo. Idem & ipſa herba præſtat, eodem modo: alumen liquidum cum melle, epimelidis folia ſimiliter impoſita: denique quod è cote Naxia exacuendo ferro deteritur, ex aceto illitum.

Turgentes mammas reprimentia.

Turgentia, lactéque diſtenta vbera cōpeſcunt, lens in aqua marina cocta & more cataplaſmatis impoſita, menta cum polenta, & vinacea cum ſale trito: muria denique pro fomento adhibita.

Lac reſtinguentia poſt partū.

Lac extingunt etiam poſt partum, farina fabacea, tum per ſe tum addita polenta impoſita: Cimolia cum aceto aut aqua & roſaceo illita: alumen liquidum cum aqua & aceto, addito roſaceo: terræ Samiæ aſter, terra Melia eodem modo, lac muliebre cum cicutæ ſucco impoſitum, fæx aceti aut vini adhibita cum polenta, ſimiliter & hyoſcyami ſemen cum vino tritum, marinæ aquæ perfuſio, cicutæ folia impoſita, muriæ fomentum, nuces denique iuglandes impoſitæ.

Mammas grumoſo lacte turgentes lenientia.

Grumoſo lacte turgentes mammas compeſcunt, furfures in aceto

A ἐν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα, πίσσα ὑγρὰ σὺν κηρῷ, σανδαράχη, ἄσβεστος, καὶ τρὺξ κεκαυμένη σὺν πίσσῃ ἢ ἰξῷ, στυπτηρία σὺν ὕδατι, ἀρσενικὸν σὺν ὄξει, ἢ ἰξὸς σὺν κονίᾳ.

Dioſc. v. de mat. med. c. 133. σὺν ῥητίνῃ, cum reſina.

CXXXI. Σμήχει δὲ ψώραν, νίτρον, ἀφρόνιτρον, χολὴ βοεία σὺν νίτρῳ καὶ Κιμωλία, γῆ Μηλία, κοχλίας χερσαῖος κεκαυμένος σὺν μέλιτι· B κρίνου ῥίζα ξηρά, λεία· μυρεβάλανος ὁμοίως, καὶ τὸ πίεσμα αὐτῆς.

Τῶν κατὰ τοὺς μαστοὺς παθῶν βοηθήματα.

CXXXII. Πρὸς μαστούς, ὥστε μὴ γίνεσθαι μεγάλους. βοτάνην τὴν λεγομένην C Κρητικόν, ἣν τινες καλοῦσιν * ἠριγέροντα, τρίψας μετὰ ψυχροῦ ὕδατος, κατάχριε τοὺς μαστούς. Δοκιμασία τοῦ φαρμάκου· αἰγιδίου μικροῦ κατάχρισον τὰ κέρατα, καὶ οὐκ αὔξουσι.

CXXXIII. Μαστοὺς δὲ οὐκ ἐᾷ αὔξεσθαι, ἐπὶ παρθένων μάλιστα, καταπλασσόμενα· D κωνείου σπέρμα ἔγχυλον λεῖον, ὀθονίου προϋποτιθεμένου· καὶ ἡ πόα δὲ ὁμοίως. στυπτηρία ὑγρὰ σὺν μέλιτι· χωεὶς χολῆς· ἐπιμηλίδος φύλλα καταπλασσόμενα ὁμοίως· ἀκόνης Ναξίας τὸ πρὸς αὐτὴν ἀκονηθέντος σιδήρου τὸ ἀπότριμμα, μετὰ ὄξους καταχριόμενον.

Hæc verba, χωεὶς χολῆς, ſuperflua videntur Moibano.

E CXXXIIII. Τὰς δὲ σπαργώσας τῶν μαστῶν ἀποκαθίστησι, φακὸς ἑψηθεὶς ἐν θαλάσσῃ καὶ καταπλασσόμενος, ἡδύοσμον σὺν ἀλφίτῳ, στέμφυλα μετὰ ἁλῶν λείων, ἅλμη πεπυριωμένη.

CXXXV. Σβέννυσι δὲ γάλα καὶ μετὰ τοὺς τόκους, ἄλευρον κυάμινον καθ᾽ ἑαυτὸ καὶ σὺν F ἀλφίτῳ καταπλασθέν, Κιμωλία σὺν ὄξει καταχριομένη ἢ ὕδατι καὶ ῥοδίνῳ· στυπτηρία ὑγρὰ σὺν ὕδατι, ὄξει, ῥοδίνου μιγνυμένου· γῆς Σαμίας ὁ ἀστήρ, γῆ Μιλησία ὁμοίως, γάλα γυναικεῖον μετὰ κωνείου χυλοῦ καταπλασσόμενον, τρὺξ ὄξους ἢ οἴνου μετ᾽ ἀλφίτου καταπλασθεῖσα, ὑοσκυάμου σπέρμα G μετὰ οἴνου, λεῖον ὁμοίως· θάλασσα καταντλουμένη, κωνείου φύλλα καταπλασσόμενα, ἅλμη πυριωμένη, κάρυα βασιλικὰ καταπλασσόμενα.

Videtur Moibanus legiſſe ὄξει, ῥοδίνου, Μηλία.

CXXXVI. Τοὺς δὲ χονδριῶντας μαστοὺς παύει, πίτυρα ἐν ὄξει καὶ πηγάνου

ἀφεψήματι ζεσθέντα καὶ καταπλασθέντα, A ἡδύοσμον σὺν ἀλφίτῳ, ἡμεροκάλλους φύλλα καταπλασσόμενα, ἅλμη πυρίαμένη, κάρυα βασιλικὰ σὺν μέλιτι καὶ πηγάνῳ, κρότωνος φύλλα λεῖα, κρόκος σὺν γάλακτι καταχριόμενος, κραταιόγονον καταπλασσόμενον, ἄλευρον κυάμινον καθ' ἑαυτὸ, καὶ σὺν ἀλφίτῳ· λίθος γεώδης σὺν ὕδατι, B λίθος ὀστρακίτης σὺν μέλιτι, κυδώνια ἑφθὰ σὺν μέλιτι καταπλασσόμενα· σέλινον καταπλασσόμενον· *ὠφελεῖ δὲ καὶ τοὺς τεθρομβωμένους μασθούς.

Moibanus ὀλίγῳ legiſſe videtur.

CXXXVII. Οὐκ ἐᾷ δὲ ἐπὶ τῶν τιθηνουσῶν γάλα τυροῦσθαι, "κηροῦ λευκοῦ δέκα τὸν ἀριθμὸν κεγχριαῖα μεγέθη καθ' C ἑκάστην ἡμέραν ἀντὶ καταποτίων διδόμενα.

κηροῦ λευκοῦ δέκα τὸν ἀριθμὸν κεγχριαῖα μεγέθη, Moibanus. Aëtius cerã candidam trium erui granorũ magnitudine deſiderat.

CXXXVIII. Κατασπᾷ δὲ γάλα πλεῖον, ἱππομαράθρου ἢ μαράθρου ἀφέψημα μετ' οἴνου πινόμενον· "κέγχρος, ἐρέβινθος, ὤκιμον, μαλάχη, ἄνηθον, συνεψηθέντα ῥοφήματι· κιρκαίας καρπὸς ὁμοίως· μελάνθιον ὀλίγον πινόμενον ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, D καὶ σὺν ῥοφήματι δὲ λαμβανόμενον· ὀνωνίδος ῥίζα σὺν ῥοφήματι ἑψηθεῖσα καὶ λαμβανομένη· "γλαυκίου τῆς βοτάνης τοὺς κλάδους καὶ τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη ἑψήσας ἐν ῥοφήματι δίδου· ἁλίμου χυλίσματος ἢ σόγχου, ἢ βουγλώσσου, ἢ θρίδακος δίδου κυάθους β'. καὶ ὑδρομέλιτος κύαθον ἕνα ἐπὶ E ἡμέρας ζ'. καὶ ἀφεψηθέντα δὲ τὰ λάχανα "κυμίνῳ ἀλεύρῳ καὶ λαμβανόμενα, ποιεῖ. πολύγαλον πινόμενον, καὶ "πρασίου πόας τὰ φύλλα ἐσθιόμενα.

κέγχρος, vel potiùs σόγχος, Moibanus.

γλαυκὸς, vt probè corrigit Moibanus.

σὺν κυμίνου (vel κριθίνῳ, aut fortè κυαμίνῳ) ἀλεύρῳ.

Hoc è marrubio auxilium Moibano ſuſpectũ eſt, quia nuſquam alibi eius fit mentio.

CXXXIX. Καταπλασσόμενα δὲ γάλα κατασπᾷ σὺν ἀλεύρῳ κριθίνῳ, μάραθρον, μελάνθιον, κριθῶν βεβρεγμένων "σὺν F ἀνδράχνῃ· κηρὸς καὶ σμύρνα, καὶ στέαρ χηνὸς καὶ θεῖον μιγέντα· πτελέας φύλλα, "σαύρας χολὴ καὶ ἧπαρ· "σπλὴν ὄνου σὺν ὄξει.

χυλὸς, addit Aëtius: Tetr.1. ſer. 3. cap. 142. & mox, ἢ ἀνδράχνης χυλός.

ταύρου, Aët.

σπλὴν ὄνου, Moibanus. idẽ enim remedium Plinius & Sextus commendarunt, ſed ex aqua.

CXL. Τὰς δὲ φλεγμονὰς τῶν μασθῶν πραΰνει, ἀσφοδέλου ῥίζα καὶ τὰ φύλλα ἐν οἴνῳ ἑφθὰ καταπλασσόμενα· βακχάριδος φύλλα καταπλασσόμενα. Γυναικὸς G ἐὰν οἱ μασθοὶ ὀγκωθῶσιν, αἰγὸς ἀφόδευμα ξηρὸν ἑψήσας μετ' ἀκράτου καταπλάσσον, καὶ λύσεις τὴν φλεγμονήν.

& rutæ decocto feruefacti & impoſiti, menta cum polenta, hemerocallis folia impoſita, fotus ex muria, nuces iuglandes cum melle & ruta, ricini folia trita, crocus cum lacte illitus, cratæogonum more cataplaſmatis impoſitum, farina fabarum per ſe & cum polenta, lapis geodes ex aqua, oſtracites cum melle, cotonea mala cocta cum melle & in modum cataplaſmatis impoſita, apium denique pari modo adhibitum.

Diſtentis grumoſo lacte mammillis prodeſt, prætereáque lac nutricum in caſeum cogi denſaríve prohibet cera candida, ſi eius grana decem miliari magnitudine pilularum inſtar quotidie deglutiantur.

Lactis coagulationem inhibẽs auxilium.

Lactis abundantiam faciunt, hippomarathri ſeu ipſius ſatiui fœniculi decoctum ex vino bibitum, milium, cicer, ocimum, malua & anethum, incocta ſorbitionibus: circææ ſemen eodem modo: melanthium parciùs bibitum pluſculis diebus, & cum ſorbitione ſumptum: iuſculum cui radix ononidis incocta fuerit, ſorbitione ſumptum. Aliud: glaucis herbæ ramulos, folia & flores coquito, & in ſorbitione dato. Aut: ſuccum halimi aut ſonchi, bugloſsíve aut lactucæ, cyathorum duorum menſura, cum aquæ mulſæ cyatho vno diebus ſeptem propinato. Idem præſtant hæc eadem olera cocta & cum cymini farina ſumpta: polygalum quoque bibitum, & marrubij folia eſitata.

Ad euocandam lac aſſumenda remedia.

Lac vberius attrahunt mammis impoſita cum farina hordeacea, fœniculum & melanthium, hordei macerati cremor, & portulacæ ſuccus: cera, myrrha, adeps anſerinus & ſulphur ſimul mixta: vlmi folia, lacertæ fel & hepar, ſplen aſini cum aceto.

Lac attrahentia foris impoſita.

Mammarum inflammationes mitigant, aſphodeli folia cum radice in vino cocta & impoſita, ſimiliter & baccharidis folia. Quòd ſi mulieris mammæ intumuerint, caprino ſtercore arido cocto cum meraco eas foueto, & ſedabitur inflammatio.

Mammarum inflammationes lenientia.

Remedia ad teſtium affectus.

Ad teſtiũ inflammationes.

Teſtium autem inflammationibus medentur, fæx vini cum ſale in modum cataplaſmatis impoſita, hyoſcyami ſemen tritum cum vino: Cimolia terra cum aceto & roſaceo ad ſtrigmenti craſſitudinem redacta & illita: aſter Samius ſimili modo illitus, geodes lapis ex aqua, ciceris farina in mero cocta, aut cicer ipſum coctum cataplaſmatis inſtar impoſitum: ſenecionis flos cum paſſo, & ipſa quoque herba impoſita, necnon & eiuſdem pappi ſimiliter: coriandri folia cum vua paſſa, lilij radix cum hyoſcyami foliis & farina triticea: fabacea farina cocta in vino cum cumino & vua paſſa aut fauo, aut cerato cyprino: lini ſemen in vino mulſo coctum, melilotus in paſſo coctus, myrti folia cum cerato: vua paſſa alba cum nitro aut ſpuma nitri, ruta cum lauri tenellæ ramulo, ſabinæ folia ex aqua impoſita: ſplanchnon, quod muſcus dicitur, eodem modo, aut etiam muſcus marinus: viticis ſemen cum butyro & foliis vitigineis, ſambuci folia ſimili modo, aſphodeli denique folia cum radice in vino decocta.

Ad eaſdem inueteratas.

Diuturnas porrò teſtium inflammationes hæc ſoluunt: Aſius lapis appenſus in lana ſicca, althææ radix cocta & cataplaſmatis modo impoſita, eryſimon coctum tritúmque, nitrum torrefactum oleo ſolutum, oui oleoſus humor in ſplenio impoſitus, farina hordeacea cum pice liquida. Vtiliter etiam teſtes cupreſſi decocto fouentur.

Ad teſtiũ excreſcentẽ carnem.

Teſtium excreſcenti carni medetur cinis ſarmentitius cum nitro & aqua ſubactus & more cataplaſmatis impoſitus.

Variorum tumorum præter naturam, vulnerum vlcerúmq; remedia.

Ad furunculos.

Furunculos celeriter maturant & rumpunt, hormini ſemen aut folia impoſita cum polenta, narciſſi radix trita cum farina & oleo,

A Τῶν κατὰ τοὺς διδύμους παθῶν βοηθήματα.

CXLI. Τὰς δὲ τῶν διδύμων φλεγμονὰς ἰᾶται τρὺξ οἴνου μεθ' ἁλῶν καταπλασθεῖσα, ὑοσκυάμου καρπὸς μετ' οἴνου λεῖος. ἢ Κιμωλία σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ γλοιώδη **B** καταχριομένη. ὁμοίως ἀστὴρ Σάμιος καταχριόμενος, ἢ λίθος γεώδης σὺν ὕδατι, ἢ ἐρεβίνθου ἄλευρον ἐν ἀκράτῳ ἑψηθὲν, ἐρέβινθοι ἑφθοὶ καταπλασσόμενοι, ἠριγέροντος ἄνθος σὺν γλυκεῖ, καὶ ἡ πόα καταπλασσομένη, καὶ ὁ τοῦ ὁποῦ ὁμοίως, κορίου φύλλα σὺν σταφίδι, κρίνου ῥίζα σὺν ὑοσκυάμου

οἱ πάπποι, ex lib. 4. Dioſc. de mat. med. Moib.

C φύλλοις καὶ ἀλεύρῳ πυρίνῳ, κυάμινον ἄλευρον ἑψηθὲν ἐν οἴνῳ σὺν κυμίνῳ καὶ σταφίδι ἢ κηρίῳ, ἢ κηρωτῇ κυπρίνῃ, ἢ λινόσπερμον ἐν οἰνομέλιτι ἑφθόν, ἢ μελίλωτον ἐν γλυκεῖ ἑφθόν, μύρρινα φύλλα σὺν κηρωτῇ, σταφὶς λευκὴ σὺν νίτρῳ ἢ ἀφρονίτρῳ, πήγανον σὺν κλάδῳ δάφνης ἁπαλῆς, βράθυος φύλλα

Aëtius ἐν ὑδρομέλιτι, Paulus, ἐν κράματι. μυρσίνης, Moibanus. fortè μυρσίνινα.

D σὺν ὕδατι καταπλασσόμενα, σπλάγχνον τὸ καλούμενον βρύον ὁμοίως, ἢ τὸ θαλάσσιον βρύον· ἄγνου σπέρμα μετὰ βουτύρου καὶ ἀμπέλου φύλλων, ἀκτῆς φύλλα ὁμοίως, ἀσφοδέλου ῥίζα καὶ φύλλα ἑψηθέντα ἐν οἴνῳ.

CXLII. Τὰς δὲ χρονίας φλεγμονὰς τῶν διδύμων λύει Ἄσιος λίθος περιαπτόμενος ἐν ἐρίῳ ξηρῷ, ἀλθαίας ῥίζα ἑφθὴ **E** καταπλασσομένη, ἐρύσιμον ἑφθὸν λεῖον, νίτρον ὀπτὸν διεθὲν ἐν ἐλαίῳ, ὠοῦ ἐλαιῶδες ἐπιτιθέμενον ἐν σπληνίῳ, ἄλευρον κρίθινον σὺν πίσσῃ ὑγρᾷ. Πυριῶνται δὲ ὠφελίμως κυπαρίσσου ἀφεψήματι.

CXLIII. Τὰς δὲ ἐκσαρκώσεις τὰς ἐπὶ **F** τῶν διδύμων τέφρα κληματίνη σὺν νίτρῳ φυραθεῖσα καὶ ὕδατι ἰᾶται καταπλασσομένη.

Τὰ ποικίλων τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων, τραυμάτων καὶ ἑλκῶν βοηθήματα.

G CXLIIII. Δοθιῆνας δὲ συμπέσσει ταχέως καὶ ῥήσσει ὁρμίνου σπέρμα, ἢ τὰ φύλλα καταπλασθέντα μετ' ἀλφίτου, ναρκίσσου ῥίζα λεία, μετ' ἀλεύρου καὶ ἐλαίου,

Dioſc.5.de mat. med. c 126 σὺν σταφίδι, ἢ στέατι ὑείῳ ἢ μέλιτι, cũ vua paſſa, aut adipe ſuillo aut melle.

ἅλες σὺν στέατι βοείῳ καὶ σταφίδι, ὀρίγα- A
νον σὺν ζύμῃ καὶ ἁλσί, καὶ ἰξὸς σὺν ῥητίνῃ
καὶ κηρῷ ἴσως τακείς, κάρδαμον σὺν ἅλμῃ,
χαλβάνη καθ' ἑαυτήν, τερμινθίνη ὁμοίως,
λάδανον ὁμοίως, πρόπολις ὁμοίως, λεοντο-
ποδίου ὁμοίως φύλλα σὺν ἀλφίτῳ, λινό-
σπερμον σὺν σικύου ἀγρίου ῥίζα, Ἄσιος λί-
θος σὺν κηρωτῇ, νίτρον ἢ ἀφρόνιτρον σὺν ῥητί- B
νῃ ἢ στέατι, συκῆς φύλλα ἢ κράδαι ἁπαλαὶ
σὺν κηρωτῇ, πυκνοκόμου φύλλα σὺν ἀλφί-
τοις συγκεκομμένα, ἢ σὺν νίτρῳ· ζύμη μετ' ἁ-
λῶν ἢ νίτρου, σταφὶς μεθ' ἁλῶν, θεῖον καὶ πή-
γανον σὺν κηρωτῇ, ὑοσκυάμου φύλλα μετὰ
βουτύρου.

CXLV. Πρὸς δὲ τὰς ἐν ἀρχῇ φλεγμο- C
νὰς παντὸς μέρους ἁρμόζει μετ' ἀλφίτου
λεῖα καταπλασσόμενα, ἀείζωον, ἀνδρά-
χνη, ἀμπέλου ἕλικες καὶ φύλλα, καὶ ὁ ἀπὸ
τῶν τελμάτων φακός, κόριον, κράμβη μετ'
ἄρτου, καὶ ἑφθὴ μετ' ἀλφίτου· ἴου φύλλα,
στρύχνον, καλάμου φύλλα χλωρά, κεδρί-
δες λεῖαι, καὶ ἀρνόγλωσσον, ἑλξίνη, ἡδύο- D
σμον, θέρμινον ἄλευρον, κονύζης φύλλα, κο-
λόκυνθα ὠμή, κοτυληδών, κραταιόγονον,
κυπαρίσσου φύλλα καὶ σφαιρία χλωρά,
μανδραγόρου ῥίζα, ξανθίου καρπός, πυκνο-
κόμου φύλλα σὺν ὀξυμέλιτι, ἄλευρον κρί-
θινον ἢ ζήνιον ἐν ὄξει ἑψηθέν, ἢ κυδωνίου ἀ- *ζέινον*
ποζέματι· σόγχος καταπλασθείς, στυπτη- E
ρία σχιστή, καὶ πᾶσα, σὺν μέλιτι· ἐρεβίνθου τὰ
ἁπαλὰ φύλλα καταπλασσόμενα.

C.XLVI. Τὰς δὲ ἐν μήνιγξι φλεγμο-
νὰς ἰδίως στέλλει ἀκτῆς τῶν φύλλων ὁ χυλὸς
ἐπιχριόμενος, βούτυρον πρόσφατον ἐπι-
τιθέμενον σὺν ῥοδίνῳ.

CXLVII. Τὰ δὲ χρόνια οἰδήματα ἰᾶ- F
ται καταπλασσόμενα, ἀκάνθης λευκῆς ῥί-
ζα λεία σὺν ὕδατι, καὶ τῆς Ἀραβικῆς ἀ-
κάνθης, σελίνου φύλλα καὶ τὸ σπέρμα μετ'
ἀλφίτου, ἀπόπατος τράγου ἢ αἰγὸς ἐν ὄξει
θερμῷ, βηχίου φύλλα καθ' ἑαυτά, ναρκί-
σσου ῥίζα λεία μετ' ἀλεύρου καὶ ἐλαίου,
παρθενίου φύλλα, δαμασωνίου ὁμοίως, ἀ- G
λικακάβου ῥίζα ἑφθή, ἄρου φύλλα σὺν
ἀλφίτῳ, ἀρκευθίδες λεῖαι· ἰσάτεως φύλ-
λα ἀγρίου καὶ ἡμέρου, ἰτέας φύλλα, κά-

A ſal cum ſeuo bubulo & vua paſſa,
origanum cum fermento & ſale,
viſcum cum reſina & cera æquali
mẽſura liquatum, naſturtium cum
muria, galbanum per ſe, ſimilitér-
que reſinâ terebinthina, ladanum
eodem modo, ſic & propolis, leon-
topodij folia cum polenta, lini ſe-
men cum cucumeris agreſtis radi-
B ce, lapis Aſius cum cerato, nitrum
ſeu ſpuma nitri cum reſina vel adi-
pe, fici folia aut tenelli ſurculi cum
cerato, pycnocomi folia cum po-
lenta contuſa, vel cum nitro, fer-
mentum cum ſale aut nitro, vua
paſſa cum ſale, ſulphur & ruta cum
cérato, hyoſcyami denique folia
cum butyro.

C Incipientibus cuiuſuis partis in- *Ad inflammationes partis cuiuſlibet.*
flammationibus conueniunt hæc
trita & cum polenta impoſita: ſem-
peruiuum, portulaca, vitium ca-
preoli & folia, lens paluſtris, co-
riandrum, braſſica cum pane & co-
cta cum polenta, violæ folia, ſola-
num, arundinis folia viridia, cedrí
fructus contriti, plantago, helxine,
D menta, lupinorum farina, conyzæ
folia, cucurbita cruda, vmbilicus
Veneris, cratæogonum, viridia cu-
preſſi folia & pilulæ, mandragoræ
radix, xanthij fructus, pycnocomi
folia cum aceto mulſo, farina hor-
dei aut zeæ cocta in aceto aut cy-
donij decocto, ſonchus impoſitus,
E alumen ſciſſile omnéque aliud
cum melle, ciceris denique tenera
folia cataplaſmatis inſtar impo-
ſita.

Meningis inflammationes pe- *Ad meningis inflammationes.*
culiariter inhibet ſambuci folio-
rum ſuccus illitus, necnon & buty-
rum recens cum roſaceo impoſi-
tum.

F Diuturnis tumoribus ſeu œde- *Ad diuturna œdemata.*
matis hæc medentur more cata-
plaſmatum impoſita: ſpinæ albæ,
ſeu etiam Arabicæ radix trita ex a-
qua, apij folia & ſemen cum polen-
ta, fimus hirci aut capræ cum ace-
to calente, tuſſilaginis folia per ſe,
radix narciſſi trita cum farina & o-
leo, parthenij folia ſimilitérque
G damaſonij, halicacabi radix cocta,
ari folia cum polenta, iuniperi
baccæ tritæ, iſatidis folia tam ſati-
uæ quàm ſylueſtris, ſalicis folia, ca-

lamus aromaticus tritus cum polenta, lauri baccę cum polentæ polline, dictamnus cum polenta, rubiæ radices tum coctæ tum etiam crudæ, eryſimum cum aqua aut melle, ſmyrnij radices, fermentum cum ſale, viſcum cum æquis ceræ reſinæq; portionibus, fomentum ex aqua marina, naſturtium tritum, hordeacea farina cum polenta, libanotidis radix & folia, lini ſemen cum melle & ſeuo caprino, melanthium cum aceto, ciceris radix cocta, ſtratiotes aquaticus cum thure, tragoriganum cum polenta, fæx vini cum poléta farináve hordeacea aut manna in vino cocta, verbaſci folia cocta, pſyllij ſemen tritum, caricæ cum nitro aut calce viua aut iride, quinquefolij radix in vino cocta, ſcilla toſta, (ſed hæc quarto poſt die ſoluto vinculo remouenda.) cucumeris radix cocta & impoſita, muris auricula cum cerato roſaceo, helxine eodem modo, lens denique paluſtris trita.

Ad parotidas. Parotidas ſoluunt, butyrum inter initia impoſitum in lana, lini ſemen cum melle ac ſeuo caprino, vrticæ folia cum ſale, plantago eodem modo, marrubium nigrum cum adipe ſuillo vetere & aceto, eryſimon ex aqua, fotus ex aqua marina: viſcum cum reſina & cera, fabarum farina cum fœnigræci farina & melle, lapathi radix in vino cocta, ſolani folia cum ſale, ruta trita cerato roſaceo excepta, ſulphur viuum ad eundem modum: reſinæ partes duæ, galbani pars vna cum nitro quamplurimo ſubactæ: pyrethrum ceruſſáve aut chalcathum, ſi cum ficu & vino ſubigatur: calx viua cum melle, muſtelæ quæ viua cremata ſit cinis cum cerato irino, noctuæ cerebrum illitum: groſſi denique è caprifico in vino decocti, deindéque triti & pro cataplaſmate impoſiti.

Ad tubercula diſsipanda. Tubercula, quæ phymata Græcis dicuntur, diſcutiuntur impoſitis hiſce: adianto, atriplice, taurino ſanguine cum polenta, ſambuci radice, ſimiliter & helxines, althææ radice in vino cocta, hyoſcyami foliis cum ſale tritis, bryoniæ tum albæ tũ nigræ radice cum

A λαμος ἀρωματίτης λεῖος σὺν ἀλφίτῳ, δαφνίδες σὺν πάλῃ ἀλφίτου, δίκταμνον σὺν ἀλφίτῳ, ἐρυθροδάνου ῥίζαι ἑφθαὶ καὶ ὠμαί, ἐρύσιμον σὺν ὕδατι ἢ μέλιτι, σμυρνίου ῥίζαι, ζύμη μεθ' ἁλῶν, ἰξὸς σὺν ῥητίνῃ καὶ κηρῷ ἴσοις, πυρία ἡ διὰ θαλάσσης, κάρδαμον λεῖον, κρίθινον μετ' ἀλφίτου, λιβανωτί-
B δος ῥίζα καὶ φύλλα, λινόσπερμα σὺν μέλιτι καὶ στέατι αἰγείῳ, μελάνθιον σὺν ὄξει, ἐρεβίνθου ῥίζα ἑφθή, στρατιώτης ὁ ἀπὸ τῶν ὑδάτων σὺν λιβανωτῷ, τραγορίγανον σὺν ἀλφίτῳ, τρὺξ οἴνου μετ' ἀλφίτου ἢ κριθίνου καὶ μάννης ἐν οἴνῳ ἑψηθεῖσα, φλόμου φύλλα ἑφθά, ψυλλίου σπέρμα λεῖον, σῦκα ξηρὰ
C σὺν νίτρῳ ἢ ἀσβέστῳ, ἢ ἴριδι, πενταφύλλου ῥίζα ἐν οἴνῳ ἑφθή· σκίλλα ὀπτή· διὰ τετάρτης " διαλύειν· σικύου ῥίζα ἑφθὴ καταπλασσομένη, μυοσωτὶς μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης, ἑλξίνη ὁμοίως καὶ ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακὸς λεῖος.

δὲ δεῖ λύειν.

CXLVIII. Παρωτίδας δὲ λύει, ἐν
D ἀρχῇ μὲν βούτυρον ἐν ἐρίῳ ἐπιτεθέν, λινόσπερμον σὺν μέλιτι καὶ στέατι αἰγείῳ, κνίδης φύλλα σὺν ἁλσίν, ἀρνόγλωσσον λεῖον ὁμοίως, βαλλωτὴ σὺν στέατι χοιρείῳ παλαιῷ μετ' ὄξους, ἐρύσιμον σὺν ὕδατι· πυρία ἡ διὰ θαλάσσης· ἰξὸς σὺν ῥητίνῃ καὶ κηρῷ, κυάμινον ἄλευρον σὺν τηλίνῳ ἀλεύρῳ καὶ μέλιτι,
E λαπάθου ῥίζα ἐν οἴνῳ ἑφθή, στρύχνου φύλλα μετ' ἁλῶν, πήγανον λεῖον ἀναληφθὲν κηρωτῇ ῥοδίνῃ, θεῖον ἄπυρον ὁμοίως· ἢ ῥητίνης ὁμοίως μέρη β', χαλβάνης μέρος α', νίτρῳ ὡς ὅτι πλείστῳ συμμαλαχθέντα· ἢ πύρεθρον, ἢ ψιμμύθιον, ἢ χάλκανθον σύκῳ ἀναληφθὲν καὶ οἴνῳ, ἄσβεστος μετὰ μέλιτος,
F γαλῆς ζώσης καείσης τέφρα μετὰ κηρωτῆς ἰρίνης, γλαυκὸς τοῦ ὀρνέου ἐγκέφαλος καταχριόμενος· ὄλυνθοι ἀπὸ ἀγρίας συκῆς ἑφθέντες, ἤγουν ἑψηθέντες ἐν οἴνῳ, λεῖοι καταπλασθέντες.

CXLIX. Διαφορεῖ δὲ φύματα καταπλασσόμενα, ἀδίαντον, ἀτράφαξις,
G ταύρου αἷμα σὺν ἀλφίτῳ, ἀκτῆς ῥίζα, ἑλξίνης ὁμοίως, ἀλθαίας ῥίζα ἐν οἴνῳ ἑψηθεῖσα, ὑοσκυάμου φύλλα σὺν ἁλσὶ λεῖα, βρυωνίας ῥίζα λευκῆς καὶ μελαίνης μετ'

πάλης ἀλφίτου, σικύου ἀγρίου ῥίζα ὁμοίως, ἀμμωνιακὸν μετὰ μέλιτος μαλαχθὲν καὶ ἐπιτεθέν, ἀπόπατος βοὸς ἐν ὄξει θερμανθεὶς καὶ ἐπιτεθεὶς, ἀρνόγλωσσον μετὰ ἁλῶν λείων, ἀσφοδέλου ῥίζα ἢ τὰ φύλλα ἑφθὰ ἐν οἴνου τρυγί, θύμος ἢ θρύμμα μετὰ πάλης ἀλφίτου, Κιμωλία μετ' ὄξους ἐπιχεομένη, ἠρυγγίου ῥίζα καταπλασσομένη, ἢ ἰξὸς σὺν ῥητίνῃ καὶ κηρῷ, ἰτέας τὰ φύλλα ἀναληφθέντα κηρωτῇ, κονύζης φύλλα, σιλφίου ῥίζα σὺν κηρωτῇ, σκαμμωνίου ὀπὸς σὺν μέλιτι, στρουθίου ῥίζα λεία σὺν ἀλεύρῳ κριθίνῳ ἑψημένη, στέαρ ταύρειον σὺν μάννῃ· στέαρ χοίρειον παλαιὸν, πλυθὲν οἴνῳ, καὶ ἀναληφθὲν τέφρᾳ ἢ ἀσβέστῳ· συκαμίνου ὀπὸς μετὰ κηρωτῆς, θέρμινον ἄλευρον καταπλασθὲν εἰς μέλι ζέον ἀσβέστου μιγείσης ἐπιτιθέμενον· κράμβη ὠμὴ μετὰ ἀλφίτου, κυπαρίσσου σφαιρία μετὰ ᾠοῦ κοπέντα.

θύμβρα Moibanus.

CL. Ἐκπέττει φύματα, ἀβρότονον ἑψηθὲν σὺν ὠμῇ λύσει, ἄγνου σπέρμα ὁμοίως, σῦκα ξηρὰ μετὰ νίτρου, καὶ σῦκα ἑψηθέντα μελικράτῳ ὁμοίως. καὶ πύρινον καὶ ζεῖνον, λινόσπερμον, αἴρινον, καὶ σὺν περιστερᾶς κόπρῳ ἑψηθέντα καὶ νίτρῳ· λινόσπερμον μετὰ οἰνομέλιτος ἑψηθέν· γύρις μετὰ πίσσης καὶ ἐλαίου, καὶ ὕδατος ἢ ὄξους ἑψηθεῖσα· ζύμη μετὰ ἁλῶν, θέρμοι ἐν ὄξει ἑφθοὶ καταπλασθέντες· χαλβάνη καθ' ἑαυτήν, λινόσπερμον μετὰ θείου καὶ ἴρεως· Ἄσσιος λίθος σὺν κηρωτῇ, ὃς ἐξικμάζει τὰ ὑπώπια.

Al. ἐκπυΐσκει

θέρμινον ἄλευρον &c. Moib.

ἐξικμάζει δὲ καὶ ὑπώπια. Moib.

CLI. Ῥήσσει δὲ φύματα θαψίας χυλὸς μετὰ θείου καταχριόμενος, ναρκίσσου ῥίζα σὺν μέλιτι καὶ αἰρίνῳ ἀλεύρῳ καταπλασθεῖσα, πρόπολις, θέρμοι μετὰ ὄξους ἑφθοὶ καταπλασθέντες, σικύου ἀγρίου ῥίζα ἀναληφθεῖσα ῥητίνῃ τερμινθίνῃ, καππάρεως ῥίζα ὁμοίως, νίτρον μετὰ ζύμης ἢ σύκων, ἅλες ὁμοίως, κανθαρὶς ἀναληφθεῖσα ῥητίνῃ.

CLII. Τὰς δὲ ἐντὸς ἀποστάσεις ῥήσσει θάλασσα ποθεῖσα μετὰ μελικράτου.

CLIII. Καὶ σκληρίας μαλάσσει λίθος πυρίτης κεκαυμένος ἀναληφθεὶς ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ, ἢ διφρυγὲς ὁμοίως, Ἄσσιος λίθος ὁμοίως, λύκιον ὁμοίως, μόρου δένδρου χυλὸς, ἐξικμάζεται δὲ ἰσχυρῶς ἡ ῥίζα, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ

A polline polentæ, cucumeris agreſtis radice eodem modo, ammoniaco cum melle ſubacto fimo bubulo in aceto calfacto, plantagine cum ſale trito, aſphodeli radice foliíſve in vini fæce coctis, thymo vel thymbra cum polentæ polline, Cimolia terra cum aceto illita, eryngij radice appoſita, aut viſco B cum reſina & cera, ſalicis foliis cerato exceptis, conyzæ foliis, laſerpitij radice cum cerato, ſcammoniæ liquore cum melle, ſtruthij radice trita & cum farina hordeacea cocta, ſeuo taurino cum manna, ſuillo adipe antiquo, vino eloto & cum cinere aut calce viua ſubacto: mori liquore cum cerato: lupino- C rum farina cum feruenti melle in cataplaſmatis formam redacta, addita etiam calce viua: braſſica cruda cum polenta, cupreſſi denique pilulis cum ouo tuſis.

Tubercula cõcoquunt: abrotonũ cũ hordeacea farina, hydrelæo ſoluta, coctũ, viticis ſemen eodẽ modo, caricæ cum nitro, eædẽ in aqua D mulſa coctæ: tritici, zeæ, lolij ac ſeminis lini farinæ cum fimo columbino & nitro coctæ: lini ſemẽ cum vino mulſo coctum: pollen cum pice, oleo & aqua aut aceto coctus: fermentum cum ſale, lupini in aceto cocti & impoſiti, galbanum per ſe, lini ſemen cum ſulphure & iride: lapis denique Aſius cum cera- E to, qui quidem hypopya etiam exiccat.

Ad eadem concoquenda ſeu maturanda.

Tubercula verò rumpunt thapſiæ ſuccus cum ſulphure illitus, narciſſi radix cum melle farináque loliacea impoſita, propolis, lupini in aceto cocti & more cataplaſmatis impoſiti, cucumeris agreſtis ra- F dix excepta reſina terebinthina, capparis radix eodem modo, nitrum cum fermento aut ficubus, ſimiliter & ſal: cantharis denique cum reſina ſubacta.

Ad eadem rũpenda.

Internos autem abſceſſus rumpit, aqua marina cum mulſa epota.

Ad rumpendos internos abſceſſus.

Duritias emolliunt: pyrites lapis G vſtus: reſina terebinthina exceptus: diphryges eodem modo, ſic & lapis Aſius, itémque lycium: mori arboris liquor, qui quidem altiùs inciſa radice poſtridiè con-

Duritias emollientia.

crotus reperitur: gladioli radix cũ aceto mulſo, onobrychis impoſita, fotus ex aceto calente, ſpongia aceto madens, (ſed huius potiſſimùm eſt vſus in apoſtematis à ſanguine.) origanum cum melle: ſimiliter & polij radix, pix liquida liquata cum cera, platani cortex coctus, itidémque folia: reſina terebinthina cum adipe, ſeſamoidis ſemen, verbaſci folia, quinquefolij radix: carica denique pinguis cocta in aqua marina & contrita.

Strumas diſcutientia.

Strumas diſcutiunt: calx viua excepta melle, aut ſtrigmento, oleóve aut axungia, & impoſita: bitumen cum ſtrigmento, fimus caprinus in aceto aut vino coctus, caléſque ſimiliter impoſitus: plantago cum ſale impoſita, pariter & adiantum, althæa in vino cocta: hordei farina in vrina pueri Venerem haud experti macerata, exceptáque pice, oleo & cera liquatis: lolij farina cum ſtercore columbino liníque ſemine in vino cocta: ſimiliter & mandragoræ radix, necnon & apiaſtrum cum ſale. Collo linum circumligato, quo præligata vipera pependerit, donec exanimata fuerit. Diſſipat & ſtrumas ammoniacum vino dilutum & impoſitum: ballote, quam nonnulli marrubium nigrum nominant, cum ſale: ſimili modo & aparine, itémque helxine, vngulæ bubulæ aſininæ aut equinæ vſtæ, & cum oleo ſubactę, teſta fornacum cerato excepta. Similiter quinquefolij radix trita cum thure & exiguo ſale, piper cum pice, laſerpitij radix cum cerato, ſcilla toſta cum cerato, ſed quarto pòſt die reſoluenda. Groſſi tam ſylueſtres quàm domeſtici cocti, triti & impoſiti, etiam qualencunque collectionem diſſipant: ſtyrax remollitus atque impoſitus, aparine cum axungia, iris cocta & impoſita, eryſimum cum aqua aut melle, vipera cocta in cibis ſumpta, fotus ex aqua marina, lupini cocti tritíque, viſcum cum reſina & cera, capparis radix foliaq; virentia trita cũ polline polentæ, cancri fluuiatiles cremati cũ melle, coriandri folia cũ faba freſa: fabarũ Gręcarũ cortices cũ alumine ſciſſili, oleo & polentæ polline: agreſtis lapathi

forſaſſis, erui.

A εὑρίσκεται ἐπίπαγος· ξιφίου ῥίζα σὺν ὀξυμέλιτι, ὀνόβρυχις καταπλασσομένη, ὄξος θερμὸν καταντλούμενον, σπόγγος ὄξει διερὸς μάλιστα ἐπὶ τῶν "ἀνέμων ἀποστημάτων, ὀρίγανον σὺν μέλιτι, πολίου ῥίζα ὁμοίως, πίσσα ὑγρὰ σὺν κηρῷ τακεῖσα, πλατάνου φλοιὸς ἑφθὸς καὶ τὰ φύλλα, ῥητίνη τερμινθίνη σὺν στέατι. "σησαμοειδοῦς, φλέμου, πενταφύλλου ῥίζα· σῦκον ξηρὸν λιπαρὸν, ἐν θαλάσσῃ ἑψηθὲν, λεῖον.

ἐναίμων

σησαμοειδοῦς σπέρμα, φλόμου φύλλα, Moib.

B

CLIIII. Χοιράδας διαφορεῖ ἄσβεστος μέλιτι ἢ γλοιῷ ἀναληφθεῖσα, ἢ ἐλαίῳ, ἢ ἀξουγγίῳ, καὶ ἐπιτεθεῖσα. ἄσφαλτος μετὰ γλοιοῦ, ἀπόπατος αἰγὸς ἐν ὄξει ἢ οἴνῳ C ἑψηθεῖσα θερμὴ ἐπιτιθεμένη ὁμοίως, ἀρνόγλωσσον μετὰ ἁλῶν καταπλασσόμενον, ἀδίαντον ὁμοίως, ἀλθαία ἐν οἴνῳ ἑφθή. "κρίθινον ἄλευρον ἐν πίσσῃ καὶ οὔρῳ παιδὸς ἀφθόρου καὶ ἐλαίῳ καὶ κηρῷ ἑψηθέντα· αἰρίνον ἄλευρον μετὰ κόπρου περιστερᾶς, καὶ λινόσπερμον ἐν οἴνῳ ἑψηθέντα· μανδραγόρου D ῥίζα ὁμοίως, μελισσόφυλλον σὺν ἁλσίν. ἔχιν ἀποδήσας λίνῳ κρέμασον, ὅπως ἀποθάνῃ· εἶτα λύσας τὸ λίνον περίαψον τῷ τραχήλῳ. διαφορεῖ καὶ ἀμμωνιακὸν οἴνῳ διεθὲν καὶ ἐπιτεθέν· βαλλωτὴ, ἥν τινες μέλαν πράσιον καλοῦσι, σὺν ἁλσίν. ἀπαρίνη ὁμοίως, ἑλξίνη ὁμοίως· ὄνυχες βοῶν, ὄνων ἢ E ἵππων κεκαυμένοι, ἐλαίῳ φυραθέντες· ὄστρακον ἰπνοῦ κηρωτῇ ἀναληφθὲν, πενταφύλλου ῥίζα ὁμοίως λεία σὺν λιβανωτῷ καὶ ἁλσὶν ὀλίγοις, πέπερι σὺν πίσσῃ, σιλφίου ῥίζα σὺν κηρωτῇ, σκίλλα ὀπτὴ σὺν κηρωτῇ· διὰ τετάρτης δὲ λύε. ὄλυνθοι ἄγριοι καὶ ἥμεροι ἑφθοὶ λεῖοι καταπλασσόμενοι, καὶ F πᾶσαν συστροφὴν διαφοροῦσι. στύραξ μαλαχθεὶς καὶ ἐπιτεθεὶς, ἀπαρίνη μετὰ ἀξουγγίου, ἶρις ἑφθὴ καταπλασθεῖσα, ἐρύσιμον σὺν ὕδατι ἢ μέλιτι, ἔχιδνα ἑφθὴ ἐσθιομένη, πυρία διὰ θαλάσσης, θέρμοι ἑφθοὶ λεῖοι, ἰξὸς σὺν ῥητίνῃ καὶ κηρῷ, καππάρεως ῥίζα καὶ τὰ φύλλα χλωρὰ λεῖα σὺν πάλῃ ἀλ- G φίτου, καρκίνοι ποτάμιοι κεκαυμένοι σὺν μέλιτι, κορίου φύλλα σὺν ἐρεγμῷ, κυάμων Ἑλληνικῶν λέπυρα μετὰ στυπτηρίας σχιστῆς καὶ ἐλαίου καὶ πάλης ἀλφίτου, λαπάθου ἀγρίου

Paul. lib. 4. cap. 33. ὀρόβινον, hoc eſt, erui farina: eóque loco remedium hoc clariùs proponit.

ῥίζα μετ᾽ οἴνου ἑφθή, λιβανωτίδος φύλλα, λινόσπερμον μετ᾽ νίτρου, ἢ ἁλός, ἢ κονίας· λίθος πυρίτης κεκαυμένος ἀναληφθεὶς ῥητίνῃ τερμινθίνῃ, Ἄσιος λίθος ὁμοίως, φακὸς ἐν ὄξει ἑψηθείς. καταχρίονται δὲ ὠφελίμως χοιράδες καὶ αἵματι γαλῆς. Ἄλλο. Πρὸς χοιράδας καὶ παρωτίδας καὶ σκληρίας πάσας. ἡ διὰ ὄξους εἰργασμένη· ῥ. α΄. ῥητίνης φρυκτῆς ῥ. α΄. κηροῦ πυῤῥοῦ ῥ. α΄. χαλβάνης γο. γ΄. τῆξον ὁμοῦ πάντα, καὶ μαλάξας χρῶ. Ἄλλο. Κράμβης φύλλα μετ᾽ χοιρείου στέατος κόψας, ὥστε γενέσθαι ὡς μυελόν, καὶ εἰς ῥάκος λινοῦν ἐμπλαστρώσας ἐπὶ τὸ πάθος. Ἰτέας φλοιὸν καύσας, καὶ τὴν τέφραν κοσκινήσας, καὶ μετ᾽ ὕδατος φυράσας, καὶ ποιήσας κολλούριον, ἐπίθες ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ πάθους, καὶ ὅτε τρυπήσῃ, ἐπίθες λινόσπερμον πεφρυγμένον καὶ κεκοπανισμένον.

λίτρα vel μνᾶ legendum videtur. Moib.

κοσκινίσας

Ἄλλο δόκιμον. Χαμαικέρασος πόα ἐστὶ μικρά, φυομένη ἔνθα τὰ βλῆχρα γίνεται, καὶ κατὰ καιρὸν ὅτε καὶ ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου. καρποὺς δὲ ποιεῖ β΄ ἢ γ΄ ὁμοίους κερασίῳ. εὐώδη δὲ λίαν ὥσπερ μόσχος. ταύτης δέσμη, διὰ γ΄. ῥιζῶν, φύλλων, καὶ καρποῦ, σὺν οἴνῳ ἑψόμενα καὶ ἀποτριτούμενα, ἀπαράβατόν ἐστι.

Geſnerus lilium conuallium hic deſcribi autumat.

εὐώδης

μετ᾽ ῥιζῶν

ἑψομένη &c.

CLV. Περίαπτον δὲ πρὸς χοιράδας, ἀρνογλώσσου ῥίζα τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ λαμβανομένη καὶ ἐνδεσμευομένη κυτίδι· λαπάθου ἀγρίου ῥίζα ὁμοίως, ἀσφοδέλου ῥίζα ὁμοίως, ἠρυγγίου ῥίζα. προλέγειν δὲ εἰς ὃν λαμβάνεται, ἀφ᾽ ἑσπέρας, κατὰ σελήνην ἀπὸ ὀκτωκαιεικοστῆς ἕως τριακάδος, καὶ οὕτω περίαπτε.

CLVI. Μελικηρίδας δὲ διαφορεῖ μελίλωτον καταπλασσόμενον σὺν ἀλεύρῳ τηλίνῳ ἢ πυρίνῳ, λαπάθου ἀγρίου ῥίζα λεία καὶ τὰ φύλλα, ἀρνογλώσσου φύλλα ὁμοίως.

CLVII. Στεατώματα δὲ διαφορεῖ, βουφθάλμου ἄνθη λεῖα σὺν κηρωτῇ, κυκλάμινος λεία καταπλασσομένη.

CLVIII. Βρογχοκήλας δὲ διαφορεῖ, βδέλλιον σιάλῳ τοῦ πάσχοντος νήστικοῦ μαλαχθὲν καὶ ἐπιτεθέν· ἄσβεστος μετ᾽ ἀξουγγίου διαφορεῖ, ἢ σαύρα προσβληθεῖσα τῇ βρογ-

V radix cum vino cocta, libanotidis folia, lini ſemen cum nitro aut ſale aut lixiuio, pyrites lapis vſtus & reſina terebinthina exceptus: Aſius lapis eodem modo: lens denique in aceto cocta. Sed & vtiliter ſtrumæ ſanguine muſtelæ perunguntur. Aliud: Ad ſtrumas, parotidas & duritiam quamuis valet quod

B præparatur medicamentum, ex aceti, reſinæ frixæ, ceræ fuluæ an. lib. I. galbani vnc. iij. omnibus ſimul liquatis & in malagma redactis, vtitor. Aliud: Braſſicæ folia cum adipe ſuillo tundito, vſquedum euadat mixtura medullæ ſimilis: quam panno lineo inductam inſtar emplaſtri adhibe loco affe-

C cto. Aliud: Cinerem è cremato ſalicis cortice cribratum cum aqua ſubigito, formatóque collyrium, quod ſummæ parti affectæ impones: hanc vbi perfoderit, lini ſemen frixum piſtillóque tuſum adhibeto. Aliud probatum: Chamæceraſus herbula eſt quæ inter filices naſcitur, ac eodem tempore

D quo & fructus ceraſi arboris. Fructus duos tréſve producit ceraſio ſimiles, éſtque perquàm odorata moſchi inſtar. Huius manipulus è radicibus tribus, foliis ac fructu in vino coquitur ad tertias, eſtq́; certiſſimum exploratiſſimúmque remedium.

E Ad ſtrumas amuleti ratione alligantur: plantaginis radix ſiniſtra manu eruta & pelli illigata, lapathi agreſtis radix eodem modo, vti & aſphodeli radix, itémque eryngij. Pronuntiato verò prius eiuſce nomine, cuius gratia exquiritur, et cui debet ſub veſperum, à viceſima octaua luna vſque ad triceſimam, i-

F táque adalligari.

Ad eadem amuleta.

Meliceridas autē diſcutiunt: melilotus impoſitus cum farina fœnigræci aut tritici, lapathi agreſtis radix foliáque trita, ſimilitérque folia plantaginis.

Ad meliceridas.

At ſteatomata diſcutiunt, buphthalmi flores triti cum cerato, & cyclaminus trita & pro catapla-

G ſmate impoſita.

Ad ſteatomata.

Bronchocelas hæc diſſipāt: bdellium laborantis ieiuni ſaliua emollitum & impoſitum, calx viua cum axungia, lacerta bronchocelæ ad-

Ad bronchoceelas.

mota, aut mantis, quæ Indicæ locuſtæ ſimilis eſt: ſuſpendatur verò poſteà in eo quo æger decumbit loco.

Ad polypos. Polypos priùs exulceratos exedit dracontij radix illita, itémque ſuccus eiuſdem inunctus. Sic & ſaluia impoſita: cupreſſi pilulæ tuſæ & carne ficus exceptæ, tum impoſitæ, tum etiam inditæ: laſerpitij liquor cum ærugine aut chalcantho. Caninum denique ſtercus album cum aceto tritum & inunctum, aut etiam infuſum, eximiè confert.

Ad ozænas. Ozænas mitigant: ariſtolochiæ radix cum cyperide, hederaceorum corymborum ſuccus infuſus, qui putrida etiam vlcera expurgat: cinnamomum cum veratro albo & ſtruthio, id quod ſimul etiam ſternutatorium eſt: ſimiliter & veratrum cum cardamomo. Sternutatorium diebus adhibeto x: pòſt Polyidæ dicta ſphragide oblinito, donec vlcera maturentur: aut calaminthæ ſuccum infundito, aut aridam ipſam tritam inſufflato per fiſtulam: aut ranunculi ſucco & alumine, aceto addito, inungito: aut chalcantho vel pſorico cum melle.

Ad vlcera in naribus carneſque ibidem excreſcentes. Vlceribus narium conferunt: amurca olei cocta & illita, lycium ſimili modo, Indicum vino ſolutum & illitum, ſandaracha cum roſaceo ad ſtrigmenti craſſitiem redacta: argenti ſpumæ, thuris, aluminis ſciſſilis & ceruſſæ pares portiones cum vino & roſaceo. Carnes verò in naribus excreſcentes reprimunt minuúntque admota: arſenicum, ſandaracha, radix aſpalathi trita, laſerpitij liquor cum ouo, chalcanthum denique vſtum cum vino ad viſci craſſitudinem redactum.

Ad vulnera recentia & ſinus. Vulnera recentia hiantiáque, necnon & ſinus glutinant hæc trita & impoſita: ſemperuiuum, lonchitis, chamæpitys, Heraclea, ſaluia, vitium capreoli, anagallis, androſæmon, plantago, rubi folia, aloë ex aceto cum linamentis aut per ſe, amurca cocta linamentis excepta, althææ radix in vino cocta, oleæ agreſtis folia cum melle, ſambuci folia trita, ariſtolochiæ radix cum aceto, glycyrrhiza

A κοχήλη, ἢ μάντις. ἔστι δὲ ὅμοιος ἀκρίδι Ἰνδικῇ. εἶτα κρεμασθεῖσα ἐν ᾧ κατάκειται τόπῳ.

CLIX. Πολύπους δὲ ἐξεσθίει προεξελκωθέντας, δρακοντίου ῥίζα καταχρισθεῖσα, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς διαχριόμενος, ἐλελίσφακον καταπλασσόμενον· κυπαρίσσου B σφαιρία κοπέντα, καὶ σύκου σαρκὶ ἀναληφθέντα, καὶ καταπλασσόμενα, καὶ ἐντιθέμενα· ὀπὸς σιλφίου μετ᾽ ἰοῦ, ἢ χαλκάνθου. ʼκυνέα λευκὴ ὄξει λειοτριβηθεῖσα καὶ διαχριομένη, ἢ ἐγχυματιζομένη ποιεῖ ἀκριβῶς. *κόπρος κυνεία. Moib.*

CLX. Ὀζαίνας πραΰνει, ἀριστολοχίας ῥίζα σὺν κυπερίδι, κισσοῦ κορύμβων χυλὸς C ἐγκλυζόμενος, καὶ τὰς σηπεδόνας ἐκκαθαίρει. κιννάμωμον μετ᾽ ἐλλεβόρου λευκοῦ καὶ στρουθίου, "ἅμα τῷ πταρμικὸν προσαγόμενον· ἐλλέβορος μετὰ "καρδαμώμου ὁμοίως. Πταρμικὸν ἐπὶ ἡμέρας ι΄. προσάγε. εἶτα τῇ Πολυείδου λεγομένῃ σφραγίδι διάχριε, ἄχρις ἂν πεπανθῶσιν. ἢ καλαμίνθης χυλὸν ἐγχυμάτιζε, ἢ ξηρὰν καλαμίνθην D λείαν ἐμφύσα διὰ σίφωνος, ἢ βατραχίου χυλῷ σὺν στυπτηρίᾳ διάχριε μετ᾽ ὄξους· ἢ χαλκάνθῳ, ἢ ψωρικῷ μετὰ μέλιτος.

Geſnerus, μυκτῆρσι. Moibanus ita emendat: καὶ στρουθίου προσαγόμενον. ἅμα δὲ πταρμικόν ἐστι. aut: καὶ στρουθίου, ἢ ἅμα τῷ πταρμικῷ προσαγόμενον. Idem remedium inter Archigenica legitur apud Gal. 3. κατὰ τό. quo loco habetur κάρδαμον, hoc eſt, naſturtium, pro cardamomo.

CLXI. Πρὸς δὲ τὰ ἐν μυκτῆρσιν ἕλκη ποιεῖ, ἀμόργη ἐλαίου ἑφθὴ διαχριομένη, λύκιον ὁμοίως, καὶ τὸ Ἰνδικὸν οἴνῳ ἀνεθὲν καὶ E διαχριόμενον, σανδαράχη σὺν ῥοδίνῳ γλοιοποιηθεῖσα. Λιθάργυρος, λιβανωτός, στυπτηρία σχιστή, ψιμμύθιον, ἴσα σὺν οἴνῳ καὶ ῥοδίνῳ. Τὰ δ᾽ ἐν αὐταῖς σαρκώματα στέλλει καὶ ἐλαττοῖ προσαγόμενα, ἀρσενικὸν καὶ σανδαράχη, καὶ ἀσπαλάθου ῥίζα λεία, ὀπὸς σιλφίου μετ᾽ ᾠοῦ, χάλκανθον κεκαυ- F μένον μετ᾽ οἴνου γλοιωθέν.

CLXII. Τραύματα δὲ πρόσφατα καὶ ἀφεστῶτα κολλᾷ καὶ κόλπους καταπλασσόμενα λεῖα, ἀείζωον, λογχῖτις, χαμαιπίτυς, ἡρακλεία, ἐλελίσφακον, ἕλιξ ἀμπέλου, ἀναγαλλίς, ἀνδρόσαιμον, ἀρνόγλωσσον, βάτου φύλλα· ἀλόη σὺν ὄξει μετὰ μο- G τῶν, καὶ καθ᾽ ἑαυτήν. ἀμόργη ἑψηθεῖσα μετὰ μοτῶν, ἀλθαίας ῥίζα σὺν οἴνῳ ἑψηθεῖσα, ἀγριελαίας "σὺν μέλιτι, ἀκτῆς φύλλα λεῖα, ἀριστολοχίας ῥίζα σὺν ὄξει, γλυκύρριζα

φύλλα, addit Moibanus.

A πρόσφατος κοπεῖσα καὶ καταπλασθεῖσα, ἢ ἑψηθεῖσα ἐν ὕδατι· ἐλαφοβόσκου ῥίζα λεία· σμύρνα σὺν ὕδατι καταχρισθεῖσα καὶ " ἐπιπλασθεῖσα ξηρά· λίβανος ὁμοίως, σμυρνίου ῥίζα καταπλασσομένη, ἠριγέροντος ῥίζα σὺν ὄξει, ἰὸς σιδήρου λεανθεῖσα ἐπὶ πολὺ μετ' οἴνου καὶ σμύρνης ἐν ἡλίῳ, λεῖα. ἱππουρίδος φύλλα, ἰσάτεως φύλλα B ἡμέρου καὶ ἀγρίας· κενταυρείου τοῦ μεγάλου χυλὸς τῆς ῥίζης, φύλλα κενταυρείου τοῦ λεπτοῦ χλωρὰ λεῖα, κονύζης φύλλα· γῆς ἔντερα καὶ νεύρων διακοπὰς κολλᾷ, λεῖα ἐπιτιθέμενα· κυκλάμινον σὺν ὄξει καὶ μέλιτι, κυπαρίσσου " λεῖα, λιβανωτίδος φύλλα C χλωρά, λυσιμάχιος πόα, μυριόφυλλον καταπλασσόμενον, ὄρχεως τῆς σεραπιάδος ῥίζα, πενταφύλλου φύλλα μετὰ μέλιτος, " περιστερᾶς αἷμα.

Moibanus, ἐπιπασθεῖσα.

φύλλα hic inſeruit Moibanus.

περιστερεῶνος ὁμοίως, verbenacæ ſimiliter, mauult Moibanus.

CLXIII. Πρὸς δὲ τὰ ἐπιπόλαια τραύματα, πολύκνημον λεῖον, τὸ ἐν τοῖς θυλακίοις τῆς πτελέας ὑγρόν. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ αὐτῆς ἐπιδεόμενος, (ἔστι " γὰρ ὡς φίλυρα,) D κολλᾷ, καὶ ἀφλέγμαντα ποιεῖ. πρίνου χυλὸς " λεῖος, ῥᾶ λεῖον σὺν οἴνῳ, σύμφυτον λεῖον, " σκόροδα καέντα καὶ καταπλασσόμενα. Παραδόξως δὲ τὰς διακοπὰς τῶν νεύρων καὶ τὰ πρόσφατα τραύματα συγκολλᾷ, ἄγχουσα καταπλασθεῖσα.

Pro his Moibanus reſtituit: ἔτι δὲ καὶ τὰ φύλλα, inſuperq; folia.

λεῖος videtur abundare.

Suſpicatur Moibanus reponendũ, σκόροδον, &c.

CLXIIII. Πρὸς δὲ τὰς τοῦ τραχήλου E τῆς κύστεως διαιρέσεις, καὶ νεύρων καὶ μηνίγγων, καὶ τὰς φλεγμονάς, ἁρμόζει βούτυρον ἐπιτιθέμενον ἐν μοτῷ. ἐπὶ δὲ τῶν λιθοτομιῶν δεῖ ὀξάλμην παραχρῆμα καταντλεῖν.

CLXV. Τὰς δὲ κατὰ νεύρων τρώσεις ἀφλεγμάντους τηρεῖ καταπλασσόμενα, κόκκος βαφικὴ λεία σὺν ὄξει καὶ μέλιτι, κρα- F ταιόγονον λεῖον, κρίνου ῥίζα ἑφθὴ ἐν οἴνῳ λεανθεῖσα, ἢ * νάρδη ὁμοίως, ὀπὸς σιλφίου μετά τινος τῶν θερμαντικῶν ἀποζεμάτων ἐπιτιθέμενος, νευράδος ἣν καὶ ποτήριον καλοῦσι, ῥίζα· ἄγχουσα καταπλασθεῖσα.

νάρκισσος, Moib.

CLXVI. Ἀνάγει δὲ ὀστέα καὶ ἀφίστησι G πάνακος ῥίζα ξηρὰ ἐπιτιθεμένη, καὶ ἀριστολοχίας ὁμοίως, βρυωνίας λευκῆς ἢ μελαίνης ῥίζα ὁμοίως, ἴρις ξηρά, ὀρόβινον ἄλευρον· συκῆς φύλλα καὶ κράδαι ἁπαλαί, σὺν

recens contuſa & impoſita, aut in aqua cocta: elaphoboſci radix trita, myrrha ex aqua illita, itémque ſicca inſperſa: thus eodem modo, ſmyrnij radix pro cataplaſmate impoſita, ſenecionis radix cum aceto, ferrugo cum myrrha diutiùs in ſole trita, equiſeti folia trita, iſatidis tum ſatiuæ tum ſylueſtris folia, centaurij maioris è radice ſuccus, centaurij minoris folia viridia trita, conyzæ folia. Terreſtres lumbrici etiam præciſos neruos glutinant, ſi triti imponantur: cyclaminus cum aceto & melle, cupreſſi folia trita, libanotidis folia viridia, Lyſimachia herba, millefolium impoſitum, orcheos Serapiadis radix, folia quinquefolij cum melle, columbæ denique ſanguis.

Ad vulnera verò ſuperficiaria valent, polycnemon tritum, humor qui intra folliculos vlmi reperitur, quin & vlmi cortex faſciæ loco vulneribus ſuperilligatus, (ſunt enim illi tenues tunicæ " philyrarum inſtar) ea glutinat & ab inflammatione vindicat: ilicis contritæ ſuccus, rha tritum cum vino, ſymphytum tritum, allia vſta & impoſita. Sed præ cæteris anchuſa impoſita, neruorum præſectiones recentiáque vulnera mirabiliter agglutinat.

Ad vulnera ſuperficiaria.

aut, ceu tiliæ.

Ad colli veſicæ, neruorum ac meningum diuiſiones, earundémque partium inflammationes conuenit, butyrum impoſitum in linamento. Sed poſt calculoſorum inciſionem muriam acidam quamprimùm affundere oportet.

Ad veſicæ colli, neruorũ ac meningũ diſſectiones.

Neruorum autem vulnera tuentur ab inflammatione impoſita hæc: granum tinctile tritum cum aceto & melle, cratæogonum contritum, lilij radix in vino cocta tritáque, narciſſi itidem radix eodem modo: laſerpitij liquor cum aliquo calfacientium decoctorum impoſitus: neuradis, quam & poterium vocant, radix: anchuſa denique cataplaſmatis more impoſita.

Ad neruorum vulnera ab inflammatione vindicanda.

Oſſa infracta extrahunt ac remouent, inditi pulueres radicis panacis & ariſtolochiæ, itémq; bryoniæ ſeu albæ, ſeu etiam nigræ, necnon & iridis, erui quoque farina, fici folia tenellíque ramuli cum

Ad extrahenda oſſa.

agreſtis papaueris foliis impoſiti, lini ſemen cum aniſo, iris cum chalcantho & centaurio, peucedani radix, chalcanthum cum hyoſcyami ſemine, chamæleon niger.

Ad extrahenda ſpicula & aculeos.

Infixa corpori ſpicula & aculeos extrahunt hæc cataplaſmatum inſtar impoſita: hormini folia & ſemen cum polenta, gladioli radix cum aqua, aut etiam ipſa per ſe, vel cum thure ac vino: iridis radix, leontopetali ſemen & folia cum polenta, ammoniacum cum melle, orchis herba impoſita, ſimiliter & anagallis, itémque ariſtolochiæ radix: arundinis phragmitis radix, & grandioris folia trita: cochleæ cum ſua carne, narciſſi radix aut bulbus cum melle, ſinapi cum fermento, acutæ ſpinæ radix: dictamnum, cuius quidem paſtu aiunt etiam in Creta capras tela quibus ictæ ſunt excutere: propolis impoſita, pycnocomi ſemen tritum, lacertæ caput tritum, ſiluri ſalſi caro, hinnuli coagulum, tragium denique in potu ſumptum.

Ad eryſipelata.

Eryſipelata ſanant illita hæc, admixtis aceto & roſaceo: ceruſſa, argenti ſpuma, terra Cimolia, vel Chia, vel Selinuſia. Additur autem ſuccus plantaginis, aut intybi, aut polygoni, aut oleę agreſtis, aut portulacæ, aut ſemperuiui, aut ſolani, aut hyoſcyami, aut coriandri, aut rutæ, aut apij, aut helxines, aut mentæ. Confert & argenti ſpuma cum roſaceo trita: eadem cum rutæ ſucco, aceto & roſaceo: ochra cum aceto: rubigo ferri cum aceto, ceruſſa, ſulphure & argenti ſpuma: meconium cum aceto: acacia, diphryges toſtum & alumen ſciſſile paribus portionibus cum aceto: & hoc quidem remedium eximiè iuuat.

Ad eadem.

Faciunt verò hæc ad eryſipelata cum polline polentæ more cataplaſmatum impoſita: plantago, coriandrum, apium, portulaca, ſemperuiuum, auricula muris, ſolanum, hyoſcyami folia, itémque helxines: calycis ſeu anchuſæ, quã onocleam vocant, radix, vmbilicus Veneris, braſſicæ folia, cypri folia, ſimilitérque cupreſſi, lycopſis folia, itémque ocimi, arundinis cortex viridis cõtritus, ricini folia trita

A μήκωνος ἀγρίας φύλλοις καταπλασσόμενα· λινόσπερμον σὺν ἀνίσῳ, ἶρις σὺν χαλκάνθῳ καὶ κενταυρίῳ, πευκεδάνου ῥίζα, * χαλκάνθης ῥίζα" σὺν ὑοσκυάμου σπέρματι, χαμαιλέων μέλας.

χαλκανθὲς, Moibanus ex coniecturâ.

CLXVII. Ἀκίδας δὲ καὶ σκόλοπας ἕλκει καταπλασθέντα· ὁρμίνου φύλλα, καὶ
B τὸ σπέρμα μετ' ἀλφίτου· ξιφίου ῥίζα σὺν ὕδατι ἢ καὶ καθ' ἑαυτὴν, ἢ σὺν λιβανωτῷ καὶ οἴνῳ· ἴρεως ῥίζα· λεοντοποδίου καρπὸς καὶ φύλλα μετ' ἀλφίτου· ἀμμωνιακὸν σὺν μέλιτι· ὄρχις ἡ βοτάνη καταπλασσομένη· ἀναγαλλὶς ὁμοίως· ἀριστολοχίας ῥίζα ὡσαύτως· καλάμου φραγμίτου ῥίζα, καὶ τοῦ με-
C γάλου τὰ φύλλα λεῖα· κοχλίαι σὺν τῇ σαρκί· ναρκίσσου ῥίζα, ἢ βολβὸς σὺν μέλιτι· σίνηπι μετὰ ζύμης· ὀξυακάνθου ῥίζα· δίκταμνον· τοῦτο δέ φασιν ἐν Κρήτῃ νεμηθείσας, ὑπό τινων τοξευθείσας αἶγας, ἐκβάλλειν τὰ βέλη. πρόπολις ἐπιτιθεμένη, πυκνοκόμου καρπὸς λεῖος, σαύρας κεφαλὴ
D λεία, σιλούρου ταρίχου σάρξ, νεβροῦ πιτύα, τράγιον πινόμενον.

CLXVIII. Ἐρυσιπέλατα δ' ἰᾶται καταχριόμενα ταῦτα, ὄξους καὶ ῥοδίνου μιγνυμένων· ψιμμύθιον, λιθάργυρος, ἢ γῆ Κιμωλία, ἢ Χία, ἢ Σελινουσία. Μίγνυται δὲ χυλὸς ἀρνογλώσσου ἢ σέριδος, ἢ πολυγόνου, ἢ
E ἀγριελαίας, ἢ ἀνδράχνης, ἢ ἀειζώου, ἢ στρύχνου, ἢ ὑοσκυάμου, ἢ κορίου, ἢ πηγάνου, ἢ σελίνου, ἢ ἐλξίνης, ἢ ἡδυόσμου. Ποιεῖ καὶ λιθάργυρος μετὰ ῥοδίνου λεῖος· ὤχρα μεθ' ὄξους· ἰὸς σιδήρου" χυλὸς καὶ ὄξος, καὶ ψιμμυθίῳ καὶ θείῳ καὶ λιθαργύρῳ· λιθάργυρος μετὰ πηγάνου χυλοῦ καὶ ὄξους, καὶ ῥοδίνου· μηκώνιον σὺν
F ὄξει· ἡ ἀκακία, διφρυγὲς ὀπτὸν, σχιστὴ, ἴσα μετ' ὄξους· ἄκρως δὲ ποιεῖται οὕτως.

ἰὸς σιδήρου σὺν ὄξει, καὶ ψιμμ. &c. Moib. vertit.

ποιεῖ τῶν. Geſn.

CLXIX. Καταπλασσόμενα δὲ μετ' ἀλφίτου πάλης ποιεῖ πρὸς ἐρυσιπέλας ταῦτα· ἀρνόγλωσσον, κόριον, σέλινον, ἀνδράχνη, ἀείζωον, μυὸς ὦτα, στρύχνον, ὑοσκυάμου φύλλα, ἐλξίνης," κάλυκος τῆς καλουμένης
G ὀνοκλείας ῥίζα, κοτυληδὼν, κράμβης φύλλα, κύπρου φύλλα, κυπαρίσσου ὁμοίως, λυκάψου φύλλα, ὠκίμου φύλλα, καλάμου φλοιὸς χλωρὸς λεῖος, κρότωνος φύλλα λεῖα

ἀγχούσης

καθ' ἑαυτὰ ἢ μετ' ὄξους· κρίνου ἄνθος καὶ φύλ- A
λα σὺν οἴνῳ· κύτινοι ἑφθοὶ σὺν οἴνῳ λεῖοι σὺν
φακοῖς καὶ ῥόδοις ξηροῖς· κώνειον χλωρὸν
λεῖον, μανδραγόρου ῥίζα σὺν ὄξει λεία, μα-
λάχης φύλλα ἑφθὰ μιγνύντα ἐλαίῳ, λευ-
κανθέμου φύλλα καθ' ἑαυτά, φακὸς ὁ ἐπὶ
τῶν τελμάτων λεῖος, ἀκίνου φύλλα λεῖα
σὺν περιστερεῶνος φύλλοις λείοις σὺν ὄξει, B
στρατιώτης ὁ ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ˮἐχίνου φύλ- (Moib. σχίνου)
λα, σεῦτλον ἑφθὸν σὺν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ λεῖον·
μελάμφυλλον, ὃ δὴ καὶ παιδέρωτα, οἱ δ' ἄ-
κανθον καλοῦσι, καθ' ἑαυτὸ χλωρὸν λεῖον,
καὶ σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ καὶ σὺν ἄρτῳ, ποιεῖ
ἄκρως. ˚ποδὸς μετὰ κράμβης χυλοῦ κα- (σποδὸς)
ταντλούμενος. C

CLXX. Ἕρπητας δὲ ὠφελεῖ μὲν καὶ τὰ
πρὸς ἐρυσιπέλατα ἀναγεγραμμένα, καὶ
μάλιστα ὅσα ἐπιτεταμένως στύφει κατα-
χρεῖσα καὶ καταπλάσματα· ἰσάτεως φύλ-
λα λεῖα σὺν ὕδατι καταπλασσόμενα, βά-
του φύλλα ὁμοίως. ˚ἀπόπατος αἰγὸς σὺν ὄξει (Ἀπόπατον alij masculino genere proferunt.)
ἐπιπλασσομένη, ἢ βηχίου φύλλα σὺν ὕδα- D
τι, μυρσίνης φύλλα σὺν ἀλφίτῳ, πεντα-
φύλλου ῥίζα σὺν ἀλφίτῳ. σφονδύλιον λεῖον
σὺν πηγάνῳ καὶ ὄξει. καταχρίεται δὲ ὠφε-
λίμως, ἄσβεστος σὺν ὄξει ἐπὶ τῶν ἀνελκώ-
των· ἐὰν δὲ ἡλκωμένοι ὦσι, σὺν κηρωτῇ, δι-
φρυγὲς σὺν ὄξει. ἢ γῆ Κιμωλία ὁμοίως, λύ-
κιον, πίτυος φλοιὸς ἀναληφθεὶς κηρωτῇ E
κυπρίνῃ. πίτυος φλοιοῦ < β'. μετὰ χαλ-
κάνθου < α'. σὺν κηρωτῇ· ἢ σηπεδόνα ξύ-
λου λεάνας, καὶ μίξας ἀνίσου λεῖον ἴσον, καὶ
ἔλαιον, φύρα, καὶ ἐνδήσας ὀθονίῳ, καύσας
λείωσον, καὶ οὕτω ˮκατάπλασσε. Ποιεῖ καὶ σῶ- (Moib. καταπάσσε.)
ρυ κεκαυμένον σὺν ὄξει, μίσυ σὺν ὕδατι,
μέλαν γραφικὸν σὺν ὄξει ἐπιτιθέμενον ἄνω- F
θεν, κράμβης φύλλα. ἢ θείου Γο. α'. λιθαρ-
γύρου Γο. β'. μετ' οἴνου λεῖα καταχρίε. ἢ
σκορόδων < α'. καρύων πικρῶν < β'.
κρόκου < ˮ ς'. συλλεάνας καταχρίε. κα- (Moibano pondus hoc ceu nimium est suspectissimum. Gesnerus ς notam reponit, quæ τὸ ἥμισυ designat.)
ταντλεῖ δὲ ὄξει ψυχρῷ.

CLXXI. Τὰς δὲ ἐπινυκτίδας ἀγρι-
ελαίας ἄνθεσι κατάπλασσε, ἢ ῥάμνου, ἢ ἄ- G
γνου φύλλοις σὺν μέλιτι, ἀμυγδάλοις πι-
κροῖς σὺν οἴνῳ, προβάτου κόπρῳ καθ' ἑαυ-
τήν, ἀρνογλώσσῳ καθ' ἑαυτό, σταφίδι μετὰ πηγάνου, ἀψινθίῳ σὺν ὕδατι,

per ſe vel cum aceto, lilij flores &
folia cum vino, cytini cocti cum vi-
no & triti cum lentibus & roſis ſic-
cis, cicuta viridis trita, mandrago-
ræ radix cum aceto contrita, maluę
folia cocta oleo addito, lycanthe-
mi folia per ſe, lens paluſtris trita,
acini folia trita cum foliis verbe-
nacæ & aceto: ſtratiotes aquaticus,
lentiſci folia, beta cocta in vino &
oleo, tritáque: melamphyllum,
quod alij pæderota, alij acanthum
vocant per ſe virens tritum & cum
aceto roſaceo & pane ſtrenuè iu-
uat: itémque ſpodium cum braſſi-
cæ ſucco affuſum.

Ad Herpetas proſunt, tum quæ (Ad herpetas.)
ad eryſipelata præſcripta ſunt, tum
verò maximè quæ intenſè aſtrin-
gunt ſeu illita, ſeu etiam catapla-
ſmatis in modum impoſita, nempe
iſatidis folia trita ex aqua adhibita,
ſimilitérque rubi folia, fimus capra-
rum cum aceto impoſitus, tuſſilagi-
nis folia ex aqua, myrti folia cum
polenta, quinquefolij radix cum
polenta, ſpondylium tritum cum
ruta & aceto. Vtiliter autē illinitur
calx viua, in his qui minimè ſunt
exulcerati, cum aceto: ſi verò exul-
cerati fuerint cum cerato: diphry-
ges cum aceto, ſimilitérque terra
Cimolia, lycium, pini cortex cera-
to cyprino exceptus, pini corticis
drach. ij. cū chalcanthi drach. j. ce-
rato exceptæ. Aliud: Tritā lignorū
cariem cum pari aniſo addito oleo
ſubigito: hæc illigata linteolo vri-
to, rurſúmque terito, itáque inſper-
gito. Confert & ſory vſtum cum a-
ceto, miſy ex aqua, atramentum
ſcriptorium cum aceto parte ſupe-
riore adhibitum, braſſicæ folia.
Aliud: Sulphuris vncia j. argenti
ſpumæ vnc. ij. cum vino tere &
illine: Aut: Allij drach. j. amygdala-
rum amararū drach. ij. croci drach.
ſemis, ſimul conterito & illinito:
frigido verò aceto perfundito.

Epinyctidibus agreſtis oleæ flo- (Ad epinyctidas.)
res imponito, aut rhamni viticíſve
folia cum melle, amygdalas ama-
ras cum vino, fimum ouillum per
ſe, plantaginem per ſe, vuam paſ-
ſam cum ruta, abſinthium ex aqua,

coriandrum viride tritum, ſampſuchum ex aqua, folia denique cucumeris eodem modo.

Ad fauos.

Fauis autem iſta conueniunt: vua paſſa cum ruta, fici tenellæ folia cum melle, naſturtium cum melle & lini ſemine, cucumeris ſatiui radix cum melle, ſulphur viuum cum cerato exiguo aut reſina terebinthina.

Ad calceamētorū attritus.

Calceamentorum attritus dolorem inferentes à dolore ſimul & inflammatione vindicant hæc: pulmo ſuillus aut agninus impoſitus, cepa trita cum adipe gallinaceo aut polenta, calceamentorum veterum ſoleæ vſtæ & inſperſæ.

Ad deſquamata.

Deſquamata tuentur ab inflammatione, rhus ruber cum melle impoſitus, ſideritidis, quæ & Heraclea dicitur, folia itidem impoſita, ſcordium, iunci coma cremata cum melle & impoſita, ſtratiotes aquaticus cum aceto.

Ad clauos.

Clauos extrahit ranunculus impoſitus, ipſo tamen clauo paulò antè deraſo: eſt autem cautè adhibendus, vicinis partibus ſubacta farina cerâve præmunitis: alioqui ſanas etiã partes exederet. Tollit & ad breue tempus impoſitus ranunculus thymos & acrochordonas. Valent & ſmaridis ſalitæ crematum caput, recens ſalicis cortex vſtus & ex aceto impoſitus, ladanum cum pauco caſtorio, nigella cum vrina: laſerpitium cum citrio etiam callos eximit, ſimiliter & laſer ipſum cum reſina: lacertæ caput tritum & illitum, aut liquor ſiccus reſinæ, lacertæ ſanguis recens inſtillatus & ex lana, quæ eodem imbuta ſit, impoſitus. Ammoniacum ieiuni ſaliua emollitum clauo aliquantulum deraſo imponatur. Bdellium itidem aut vlmi corticem cataplaſmatis more imponito.

Ad verrucarum reliqua genera.

Myrmecia, penſiles verrucas thymóſque tollunt hæc: calx viua cum cerato, dipſaci radix trita & impoſita, elaterium cum ſale tritum etiam leuiter adhibitum, cicer coctum tritúmque, & pro cataplaſmate impoſitum. Aiunt & ſi quis prima luna ſingulas verrucarum eminentias ſingulis cicerum granis contingat, hæcque in linteo

A κορίῳ χλωρῷ λείῳ, σαμψύχῳ σὺν ὕδατι, σικύου φύλλοις ὁμοίως.

CLXXII. Πρὸς δὲ τὰ κηρία ἁρμόζει, σταφὶς μετὰ πηγάνου, συκῆς φύλλα ἁπαλῆς σὺν μέλιτι, κάρδαμον σὺν μέλιτι καὶ λινοσπέρμῳ, σικύου ἡμέρου ῥίζα σὺν μέλιτι, θεῖον ἄπυρον σὺν κηρωτῇ ὀλίγῃ ἢ ῥητίνῃ τερ- B μινθίνῃ.

CLXXIII. Τὰ δὲ ἐκ τῶν ὑποδημάτων παρατρίμματα ἐπώδυνα ὄντα ἀνώδυνα ποιεῖ καὶ ἀφλέγμαντα, πνεύμων χοίρειος ἢ ἄρνειος ἐπιτεθεὶς, κρόμμυον σὺν ὀρνιθείῳ στέατι λεῖον, ἢ ἀλφίτῳ· καττύματα παλαιὰ καιόμενα καὶ ἐπιπλασσόμενα.

ἐπιπασσόμενα Moib.

C CLXXIIII. Ἀφλέγμαντα δὲ τηρεῖ τὰ ἀποσύρματα, ῥοῦς ἐρυθρὸς καταπλασσόμενος σὺν μέλιτι· σιδηρίτιδος, τῆς καὶ ἡρακλείας καλουμένης, τὰ φύλλα καταπλασσόμενα· σκόρδιον, σχίνου κόμη καεῖσα σὺν μέλιτι καὶ ἐπιτεθεῖσα, στρατιώτης ὁ ἐν τοῖς ὕδασι σὺν ὄξει.

σχίνου, vel potius σχοίνου, Moib.

D CLXXV. Ἥλους δὲ αἴρει, βατράχιον ἐπιπλασθὲν προαποξυσθέντος ἐπὶ βραχὺ τοῦ ἥλου. Ἀκριβῶς δὲ ἐπιτιθέναι δεῖ. τὰ κύκλῳ μέρη στέατι ἢ κηρῷ παραπλασθέντα. διεσθίει γὰρ καὶ τὰ ἀπαθῆ. αἴρει δὲ πρὸς ὀλίγον καταπλασθὲν τὸ βατράχιον καὶ θύμα, καὶ ἀκροχορδόνας. σμαρίδος ταριχηρᾶς E κεφαλὴ καεῖσα, ἰτέας φλοιὸς πρόσφατος καεὶς καὶ μετ' ὄξους ἐπιτεθεὶς, καὶ λάδανον σὺν ὀλίγῳ καστορίῳ, μελάνθιον σὺν οὔρῳ· σίλφιον μετὰ κιτρίου καὶ τύλους αἴρει, ἢ ὀπὸς τοῦ σιλφίου σὺν ῥητίνῃ ὁμοίως· σαύρας κεφαλὴ λεία ἐπιπλασθεῖσα, ἢ ὀπὸς ξηρὸς ῥητίνης· σαύρας αἷμα πρόσφατον ἐπι- F σταζόμενον, καὶ ἐρίῳ διαβραχὲν ἐπιτιθέμενον. Ἀμμωνιακὸν νήστεως σιάλῳ ἀναμαλάξας, καὶ ἀποξυσθέντος ἐπὶ ποσὸν ἐπιτίθει· βδέλλιον, ἤγουν φλοιὸν πτελέας, κατάπλασσε.

θύμους.

forte μετὰ κηροῦ, cum cera. Moib. μετὰ κηρωτῆς, cum cerato, legẽdum ſuſpicatur.

Suſpecta eſt dictio ῥητίνης. reſinæ enim ὀπὸς dici non ſolet: Geſn.

CLXXVI. Μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ θύμους αἴρει μετὰ κηρωτῆς ἄσβεστος λίθος, διψάκου ῥίζα καταπλασσομένη G λεία, ἐλατήριον μεθ' ἁλῶν λεῖον προσψαυόμενον, ἐρέβινθοι λεῖοι ἑφθοὶ καταπλασσόμενοι. φασὶ δὲ εἴ τις κατὰ νεομηνίας ἑκάστης ἐξοχῆς ψαύων ἑνὶ ἐρεβίνθῳ, καὶ τοῦτον ἐνδε-

σμίλων ὀθονίῳ, εἰς τοὐπίσω ῥίπτῃ, ἀποπίπτειν αὐτὰς αὐτομάτας ἢ ἀφανεῖς γίνεσθαι. Ποιεῖ δὲ ἡλιοτροπίου μεγάλου ὁ καρπὸς ἐν οἴνῳ καταπλασθεὶς, κλινοπόδιον μεθ' ὕδατος ἑψηθὲν δὲ ἐπιτεθὲν, πήγανον σὺν νίτρῳ περικαταπλασθὲν, λιβανωτὸς σὺν ὄξει ὁμοίως, ὄλευθοι ὁμοίως " μετὰ κηροῦ δὲ ἀλεύρου, καὶ ὀπὸς δὲ τῆς συκῆς καταχριόμενος, σαύρας κεφαλὴ λεία ἐπιτιθεμένη, σμαρίδος ταριχηρᾶς κεφαλὴ κατακαῦσα καὶ ἐπιτεθεῖσα. θύμου θρύμμα ἐπιπλασθέντα, ἰὸς σὺν μίσυϊ κεκαυμένος, τιθυμάλλου ὀπὸς καταχριόμενος, ὠκίμου φύλλα μετὰ χαλκάνθου καταπλασσόμενα, ἀμπέλου κλημάτων χλωρῶν τὸ ἀφιδρούμενον ἐν τῷ καίεσθαι ἐπιχριόμενον, προβάτου ἀπόπατος μετ' ὄξους, χαμαισύκη λεία καταπλασθεῖσα, αἰγὸς ἀγρίας χολὴ ἢ τράγου καταχριομένη.

CLXXVII. Ἀκροχορδόνας τὰς ἐν παντὶ τόπῳ αἴρει ἰχὼρ πνεύμονος ὀπτωμένου καταχριόμενος, θεῖον, λιβανωτὸς, συκῆς φύλλα ἴσα τρίψας ἐπίθες, προκαταντλήσας πυρῶν ἀφεψήματι· ἢ πηλῷ, ὅπου ἐὰν κύων μέλας οὐρήσῃ, κατάχριε, ἢ " χαμαιάκτῃ.

CLXXVIII. Πυρίκαυστα δὲ ἐν ἀρχῇ ὠφελεῖ, ὥστε εἰ παραχρῆμά τις χρήσαιτο μηδὲ φλυκταινοῦσθαι· Κιμωλία μεθ' ὕδατος καταχρισθεῖσα, μέλαν γραφικὸν ἐν ὕδατι καταχριόμενον, στυπτηρία ὑγρά, στυπτηρία πᾶσα σὺν ὕδατι, μόρων φύλλα σὺν ἐλαίῳ· ναρκίσσου ῥίζα σὺν μέλιτι, ἀκτῆς φύλλα λεῖα· ἀρκτίου φύλλα καὶ ὁ καυλὸς, καὶ αἱ ῥίζαι σὺν οἴνῳ ἑψηθέντα· φλόμου ῥίζαι δὲ φύλλα ἑψηθέντα ὁμοίως, ἐλαίας φύλλα ἑφθὰ, ἅλες σὺν ἐλαίῳ καταπλασθέντες, ἀνδρόσαιμον λεῖον, ἀρνογλώσσου φύλλα, ὑπερικοῦ φύλλα πρόσφατα, μαλάχη λεία ἑφθὴ καὶ ὠμὴ καταπλασθεῖσα· ἐλαῖαι λευκαὶ ἐξ ἅλμης λεῖαι καταπλασθεῖσαι, δὲ μέλαιναι ὁμοίως· καὶ ἑλξίνη καταπλασσομένη, ἢ βάτος, ἢ σχοῖνος, ἢ μυρσίνη, " ἢ ῥόδα, ἢ κύτινοι ὁμοίως, ἢ φύλλα σεύτλου ἐν οἴνῳ ἐπ' ὀλίγον ἑψημένα, μυρεψικὴ βάλανος μεθ' ὕδατος. " ἑλιχρύσου φύλλα σὺν μέλιτι ἢ οἴνῳ, σμύρνα σὺν οἴνῳ καταχριομένη· κήρυκες πληρωθέντες ἁλσὶ καὶ καέντες, καὶ καταπλασθέντες.

A deligata poſt ſe abiiciat, fore vt ipſæ verrucæ ſponte decidant aut euaneſcant. Proficit & heliotropij maioris ſemen cum vino impoſitum, clinopodium ex aqua coctum & impoſitum, ruta cum nitro circumlita, ſimiliter & thus cum aceto, groſſi eodem modo cum farina & cera, necnon & lacteus fici
B liquor illitus, lacertæ caput tritum & impoſitum, ſmaridis ſalſæ caput crematum & impoſitum, thymus thymbráve impoſita, ærugo vſta cum miſy, tithymalli liquor illitus, ocimi folia cum chalcantho impoſita, id quod è vitium ſarmentis viridibus accenſis exudat illitum, fimus ouillus cum aceto, chamæſyce
C trita & impoſita, ſylueſtris denique capræ hircíve fel illitum.

Verrucas penſiles quauis in parte extuberátes tollit, pulmonis inaſſati ſanies illita. Sulphur, thus & fici folia æquis partibus contrita impone, tritici decocto priùs affuſo. Aut: luto quod canis niger perminxerit illinito, vel ebulo.
D Ambuſtis in principio proſunt hæc, adeò vt, ſi citra moram adhibeantur, etiam bullarum eruptionem arceant: terra Cimolia ex aqua illita, atramentum ſcriptorium cum aqua illitum, alumen liquidum, aluminis omne genus ex aqua, mori folia cum oleo, narciſſi
E radix cum melle, ſambuci folia trita, arctij folia cum caule ac radicibus in vino cocta, verbaſci radices foliáque ſimiliter cocta, oleæ folia cocta, ſal cum oleo illitus, androſæmon tritum, plantaginis folia, hyperici folia recentia, malua trita ſeu cocta ſeu etiam cruda more cataplaſmatis impoſita: oliuæ
F conditaneæ tritæ & impoſitæ ſeu albæ, ſeu etiam nigræ: helxine cataplaſmatis inſtar impoſita, ſimiliter & rubus; iuncus, myrtus, roſæ aut cytini, betæ folia pauliſper in vino cocta, glans vnguentaria cum aqua, elichryſi folia cum melle aut vino, myrrha cum vino illita, buccina ſa-
G le expleta crematáque impoſita:

Ad partis cuinſuis acrochordonas.

Ad ambuſta.

Dioſc. c. 185. 1. de ma. med σὺν νίτρῳ καὶ ἀλεύρῳ, cum nitro & farina.

θύμος ἢ θύμβρα, Moibanus. Sed ſupra quoque c. 149. legitur θύμος ἢ θρύμμα.

Moibanus, χαμαισύκη, legendum ſuſpicatur.

Moibanus addit: ἢ μυρσίνης φύλλα καέντα μετὰ κηρωτῆς, aut myrti folia cremata cum cerato.

ἑλιχρύσου

ἀποστρα-

ſiquidem teſtæ in modum indurantur, dum ſit obducta cicatrix: veteres ſoleæ vſtæ & inſperſæ, oui candidum, gummi cum ouorũ albumine illitum, gluten taurinum aqua calida ſolutum, lilij folia in vino cocta, eiuſdémque radix cocta tritáque cum roſaceo. Similiter & folia limonij, thus ex aqua illitum, ſtibium cum recẽti adipe inunctum, vlmi lacryma quæ in folliculis reperitur: foliorũ etiam decoctum affuſum benefacit: lichen qui petris innaſcitur tritus & impoſitus, mororum immaturorum ſuccus: denique amurca, mel & argẽti ſpuma, ęquis portionibus contrita & ad mellis craſſitiem cocta. Inuncta verò iuuant, plumbum in oleo coctum ad mellis craſſitudinem, cinis ficulneus cũ melle, pix liquida cum linamentis. Cicatricem verò ambuſtis inducunt, anchuſæ radix cũ cerato roſaceo aut myrtino cocta, fimus ouillus cum cerato roſaceo mixtus, fimus columbinus in linteolo vſtus & cum oleo tritus. Spumæ argẽti drach. j. in olei veteris cotyla vna coquitur igne claro vſquedum igneſcat, & illinitur: hederæ verò folia ſuperimponuntur. Cinnabaris, ceruſſę & hordei vſti ęquę portiones cum cerato myrtino: lithargyrus cum adipe caprino conformata ad emplaſtri compagem: cyclamini radix, cui incauatæ oleum cum cera incoctum ſit: maluæ folia cocta cum oleo, myrti folia vſta cum cerato, pini ſeu piceæ cortex cum cerato myrtino, idem quoque tritus per ſe impoſitus, & earundem folia in vino cocta: beta cocta & impoſita, calx viua oleo ſoluta, quæ quidem & bullarum eruptionem arcet & vlceratas partes ad cicatricem perducit.

Ad perniones nondum vlceratos fotus.

Perniones ſanant hæc fotuum vice affuſa: cyclamini radicis decoctum, ſimiliter & aſphodeli radicum: rapum in aqua marina vel muria decoctum, ranunculus ex aqua coctus, arctij folia, caulis & radix ſimili modo in vino cocta, & ipſamet impoſita: depilatorium quo vtuntur coriarij affuſum, laſerpitij decoctum, itémque erui, ac ipſa quoque aqua marina per ſe.

A ἀποστρακοῦται γὰρ ἄχρι ἐπουλώσεως· καύσωμα καὲν καὶ καταπλασσόμενον, ὠοῦ τὸ λευκόν, κόμμι μετὰ τοῦ λευκοῦ τῶν ὠῶν καταχριόμενον, ταυροκόλλα ὕδατι ἀνεθεῖσα θερμῷ· καὶ κρίνου φύλλα ἐν οἴνῳ ἑφθά, καὶ ἡ ῥίζα ἑφθὴ λεία σὺν ῥοδίνῳ· λιμωνίου φύλλα ὁμοίως, λιβανωτὸς ἐπιχριόμενος σὺν ὕδατι, B στίμμι σὺν στέατι νεαρῷ καταχριόμενον· πτελέας τὸ ἐν τοῖς θυλακίοις δάκρυον, καὶ τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων καλῶς ποιεῖ καταντλούμενον, λειχὴν ὁ ἐν ταῖς πέτραις λεῖος ἐπιτιθέμενος, συκαμίνων ἀώρων ὁ χυλός· ἡ ἀμόργη καὶ μέλι, καὶ λιθάργυρος, ἴσα τριβέντα καὶ ἑψηθέντα ἕως μέλιτος πάχους.

Moib. καταπασσόμενον.

C Καταχριόμενα δέ, μολιάδδος ἐν ἐλαίῳ ἑψημένος ἄχρι μέλιτος πάχους· σποδὸς συκίνη μετὰ μέλιτος, πίσσα ὑγρὰ μετὰ μοτῶν. Ἀπουλοῖ δὲ τὰ πυρίκαυστα ἀγχούσης ῥίζα, μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης ἢ μυρσινίνης ἑψηθεῖσα, ἀπόπατος σὺν ῥοδίνῳ κηρωτῇ προβατεία μιχθεῖσα· περιστερᾶς κόπρος καεῖσα ἐν ὀθονίῳ καὶ σὺν ἐλαίῳ λεανθεῖσα. D λιθαργύρου < α΄. καὶ ἐλαίου παλαιοῦ κο. α΄. ἕψεται πυρὶ λαμπρῷ ἕως ἂν πυροειδὲς γένηται, καὶ καταχρίεται. ἐπάνωθεν δὲ κισσοῦ φύλλα ἐπιτίθεται. ἡ κιννάβαρι μετὰ ψιμυθίου καὶ κριθῶν κεκαυμένων ἴσα μετὰ κηρωτῆς μυρσινίνης, λιθάργυρος μετὰ στέατος αἰγείου ἀναπλασθεῖσα ἕως ἐμπλαστρῶδες γένηται, E κυκλαμίνου ῥίζα *ἐγγλυφεῖσα ἐν κηρωτῇ ἐνεψηθέντα, μαλάχης φύλλα ἑφθὰ σὺν ἐλαίῳ, μυρσίνης φύλλα κεκαυμένα σὺν κηρωτῇ. πίτυος φλοιὸς ἢ πεύκης σὺν κηρωτῇ μυρσινίνῃ· καὶ λεῖος δὲ καθ' ἑαυτὸν ἐμπλασσόμενος, καὶ τὰ φύλλα δὲ ἐν οἴνῳ ἑψηθέντα. σεῦτλον ἑφθὸν καταπλασσόμενον. ἄσβεστος F λελυμένη σὺν ἐλαίῳ· τοῦτο οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι, καὶ τὰ ἡλκωμένα ἀπουλοῖ.

μόλιβδος fortè.

α Moibanus.

CLXXIX. Χίμετλα δὲ ἰᾶται καταντλούμενα, *συκαμίνου ῥίζης ἀφέψημα, ἀσφοδέλου ῥιζῶν ὁμοίως, γογγύλη ἐν θαλάσσῃ ἢ ἐν ἅλμῃ ἀφεψημένη, βατράχιον σὺν ὕδατι, ἀρκτίου φύλλα καὶ καυλὸς καὶ ῥίζα G ὁμοίως ἐν οἴνῳ ἀφεψόμενα καὶ αὐτὰ καταπλασσόμενα, μάδος ἀπὸ βυρσοδεψῶν καταντλούμενος, σιλφίου ἀπόζεμα, ὀρόβου ἀφέψημα, θάλασσα καθ' ἑαυτήν.

μάδος, τὸ ψίλωθρον, Heſych.

A CLXXX. Καταχριόμενα δὲ ὠφελεῖ πρὸ τοῦ ἑλκωθῆναι τὰ χίμετλα, ἀκακία, πρασίου χυλός, ῥοῦς βυρσοδεψικῆς χυλός, λύκιον, ἀμόργη ἑψητή, κηροῦ πλατύσματα θερμὰ παρὰ μέρος ἐπιτιθέμενα ὡς πυρία, στυπτηρία μετὰ ψιμμυθίου καὶ κηρωτῆς· ἢ βάτου κεκαυμένης τέφρα μετὰ κηρωτῆς· καταπλάσσεται δὲ πρὸ ἑλκώσεως γογγύλη ἑφθὴ ἐν ἅλμῃ.

B CLXXXI. Πρὸς δὲ τὰ ἡλκωμένα τῶν χιμέτλων ποιεῖ, κηρωτὴ ἐν γογγύλῃ ὠμῇ ἐγγλυφείσῃ ἐπὶ θερμοσποδιᾶς ἑψηθεῖσα, ἢ ἐν κυκλαμίνου ῥίζῃ ὁμοίως ἐγγλυφείσῃ, δρακοντίου φύλλα ἑφθά, καρκίνοι ποτάμιοι κεκαυμένοι μετὰ μέλιτος, κοτυληδὼν λεία, λιβανωτὸς σὺν στέατι "ἀρκείῳ, λιθάργυρος σὺν C κηρωτῇ μυρσινίνῃ, ἢ μολύβδαινα ὁμοίως, ἢ ὄνυχες ὄνων "ἐπιπλασσόμενοι, πνεύμων θαλάσσιος λεῖος καταπλασσόμενος, πράσιον λεῖον ὁμοίως καταπλασσόμενον· σῦκα ξηρὰ μετὰ κηρωτῆς, ἢ ὠμὰ μετ' ἐλαίου θερμοῦ λεῖα· φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, ἢ φακὸς ἑφθὸς μετ' ἐλαίου θερμοῦ λεῖος, κρίνου ῥίζα ἑφθὴ D λεία καταπλασσομένη μετὰ στέατος χοιρείου ἀνάλου, σίδια ἐν οἴνῳ ἑφθά, σίλφιον μετ' ἐλαίου λεῖον. στέαρ *χηνὸς, μύρσινον, μετ' ἐλαίου θερμοῦ λεῖος.

χοιρείῳ ἢ χηνείῳ, hoc eſt, ſuillo aut anſerino. Dioſc. 1. de mat. med. cap. 81.

ἐπιπασσόμενοι, Moibanus ex Galeno.

CLXXXII. Πρεσβυτικὰ δὲ ἐπουλοῖ ἕλκη, ἀναγαλλὶς μετὰ κηρωτῆς, ἄρου φύλλα ἑφθὰ ἐν οἴνῳ ἐπιτιθέμενα, κριθαὶ καῦσαι, E καὶ ψιμμύθιον μετὰ κηρωτῆς μυρσινίνης τριπλασίονος· ὠῶν λέκυθοι καὶ λιθάργυρος ὁμοίως κηρωτῇ ἀναληφθέντα, κηρωτὴ μετὰ μολύβδου κεκαυμένου, "μυρσίνη, πίτυος φλοιὸς ὁμοίως.

Fortè, μυρσινίνη, ceratũ myrteum.

CLXXXIII. Τὰ δὲ παλαιὰ ἐπουλοῖ, πίτυος φλοιὸς σὺν κηρωτῇ μυρσινίνῃ, ἢ διφρυγὲς λεῖον "καταπλασσόμενον, εὐπατωρίου F φύλλα λεῖα σὺν ἀξουγγίῳ, πτερίδος ῥίζα λεία, ἰξὸς σὺν λιβανωτῷ, ἰὸς μετὰ διφρυγοῦς ἴσου καὶ μετὰ κηρωτῆς μυρσινίνης, καδμία μετὰ κηρωτῆς, κενταύριον χλωρὸν λεῖον, κισσοῦ ἄνθη μετὰ κηρωτῆς, κρίνου ῥίζα λεία σὺν ῥοδίνῳ, καὶ τῶν φύλλων "καὶ αὐτὸς ὁ χυλὸς ἑψηθεὶς ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ σὺν μέλι- G τι καὶ ὄξει, ἔμμοτος καλλίστη ὑγρὰ γίνεται. λάδανον καὶ σμύρνα καὶ μέλι σὺν κηρωτῇ μυρσινίνῃ, ἢ ἔλαιον παλαιὸν σὺν μοτῷ.

Fortè, καταπασσόμενον.

δὲ ὁ χυλὸς

Ad eoſdem illitus.

A Pernionibus verò, priuſquàm exulcerentur, hæc illita conueniunt: acacia, marrubij ſuccus, rhois coriarij ſuccus, lycium, amurca cocta, ceræ laminulæ calidæ alternatim impoſitæ pro fotu, alumē cum ceruſſa & cerato, rubi cremati cinis cũ cerato: adhibetur & ante vlcerationē rapum in muria coctũ.

Ad eoſdem vlceratos remedia.

B Exulceratis autem pernionibus iſta conueniunt: ceratum in rapo crudo incauato ſuper feruenti cinere coctum, aut in radice cyclamini ſimiliter incauata: dracunculi folia cocta, cancri fluuiatiles vſti cum melle; cotyledon trita, thus cum adipe vrſino, argenti ſpuma cum cerato myrti- C no, plumbago ſimili modo: vngulę aſininæ inſperſæ, pulmo marinus tritus & pro cataplaſmate impoſitus, ſimiliter & marrubium tritum impoſitum, ficus ſiccæ cum cerato, aut eædem crudæ cum oleo calido tritæ, lens paluſtris, lens item è leguminum genere cocta cum oleo calido trita, lilij radix cocta tri- D táque cum adipe ſuillo inſulſo impoſita, melicorium in vino coctũ, laſerpitiũ cum oleo tritum: adeps denique & cera cum oleo myrteo feruente teruntur.

Senilibus vlceribus cicatricem obducentia.

Senum vlceribus cicatricē obducunt, anagallis cum cerato, ari folia in vino cocta impoſita, hordeum vſtum, ceruſſa cum triplo E cerato myrtino, ouorum vitelli & lithargyrus eodem modo cerato excepta, ceratum cũ plumbo vſto; myrtus, ſimiliterque pini cortex.

Veteribus vlceribus cicatricem inducentia.

Vlcera vetera hæc ad cicatricem perducunt: pini cortex cum cerato myrtino, diphryges tritum & inſperſum, eupatorij folia trita cum axungia, filicis radix trita, vi- F ſcus cum thure, ærugo cum æqua diphrygis portione cerato myrteo excepta, cadmia cum cerato, centaurium viride tritum, hederacei flores cũ cerato, lilij radix trita cum roſaceo: quin & eiuſdē foliorũ ſuccus in æneo vaſe cũ aceto & melle coctus, præſtātiſſimum euadit medicamētum liquidũ, quo G imbuta concerpta linamēta vlceribus induntur: ladanũ myrrha & mel cum cerato myrteo: oleũ denique vetus linamento exceptum.

Ad extremarum partium vlcera ſanatu difficilia. Vlcera extremarum partium ægrè ſanabilia melioré in ſtatum reducunt impoſita hæc: propolis, myrti baccæ, ſerapiadis radix, ligni caries inſperſa, arctij folia pro cataplaſmate impoſita, radix aſphodeli cum polenta, ſimiliter & aſtragali radix, itémque ballotes & ſabinæ folia, braſſicæ folia cum farina fœnigræci & aceto, libanotidis folia, totáque etiam herba, apiaſtrum impoſitum, itémq; peucedanũ, chamædrys cum melle, verbenaca recta eodẽ modo, Heracleę deniq; ſideritidis folia cum melle.

Ad putrida tibiarum vlcera. Putridis tibiarum vlceribus medentur, capparis radix more cataplaſmatum impoſita, centaurium minus tritum, erui farina cum melle, orcheos ſeu teſticuli radix cum melle, ſimilitérque radix peucedani, pix liquida, ſimiliter & potamogeton, ſaccharum linamento exceptum, caries lignorum ſicca puluerata paſtinacæ radix ſicca: tritáque cum melle ac polenta, & in linteolo vſta dum in carbones redigatur: caricæ cum chalcantho, ramulorum fici tenellorum ramenta cocta in aqua cum farina triticea, vſquedum emplaſtri compagem aſſequantur, ac impoſita *ſplenij in modum, relictáque triduo. *vel, ſplenio impoſita*

Ad expurganda vlcera. Vlcera verò expurgant, marrubium cum melle, vrticæ folia cum ſale, ariſtolochia cum melle, gentiana, iris cum melle, oliuæ conditaneæ more cataplaſmatum impoſitæ, ſaluia trita, erinacei marini teſta cremata, narciſſi radix cum eruo & melle. Aliud: nitri ſpumam melli ammixtam in olla noua comburito, additáque prout videbitur iride vtitor. Aut: ſumito chartæ cõbuſtæ drach. viij. arſenici drach. iiij. miſceto cum roſaceo aut melle, vel ſiccis vtitor.

Vlcerum ab vſtione cruſtas circumquaque rumpentia. Vlcerum ab vſtione cruſtas emarginant impoſita hæc: iris, eruum coctum, lupini, plantaginis folia, anethum, porri capitati folia cum ſale & aceto: verbenaca ſupina, oleæ germina, papaueris corniculati folia & flores, ſory vſtum, lacteus tithymalli liquor, ſimilitérque radix ari contrita.

Ad vlcera carne replenda. Vlcera carne replent, butyrum,

A CLXXXIIII. Τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀκρωτηρίοις δυσαλθῆ εἰς τάξιν ἄγεται καταπλασσόμενα, πρόπολις ἐπιτιθεμένη, μύρτα σὺν οἴνῳ, σεραπιάδος ῥίζα καταπλασσομένη, σηπεδὼν "καταπλασσομένη ξύλου, ἀρκτίου φύλλα καταπλασσόμενα, ἀσφοδέλου ῥίζα σὺν ἀλφίτῳ, ἀστραγάλου ῥίζα ὁμοίως, βαλλωτῆς B φύλλα ὁμοίως, βράθεως φύλλα ὁμοίως, κράμβης φύλλα μετὰ τηλίνου ἀλεύρου καὶ ὄξους, λιβανωτίδος φύλλα καὶ ἡ πόα, μελισσόφυλλον ἐπιπλασσόμενον, καὶ πευκέδανον, χαμαίδρυς σὺν μέλιτι, περιστερεὼν ὁμοίως, σιδηρίτιδος τῆς Ἡρακλείας φύλλα σὺν μέλιτι. *καταπασσομένη forte.*

CLXXXV. Σαπροκνήμους δὲ ἰᾶται, C καππάρεως ῥίζα καταπλασσομένη, κενταύριον τὸ λεπτὸν λεῖον, ὀρόβινον σὺν μέλιτι, ὄρχεως ῥίζα σὺν μέλιτι, πευκεδάνου ῥίζα ὁμοίως, πίσσα ὑγρά, ποταμογείτων ὡσαύτως, σάκχαρον ἐν μοτῷ, σηπεδὼν ξύλων χνοώδης ξηρά· σταφυλίνου ῥίζα ξηρὰ λεία σὺν μέλιτι καὶ ἀλφίτῳ, "καέντες ἐν ὀθονίῳ D μέχρις ἀνθρακώσεως· σῦκα ξηρὰ μετὰ χαλκάνθου ἰός, λεπὶς, τερμίνθων, κηρός, ἴσα· συκῆς τῶν ἁπαλῶν κλάδων τὰ ἀποξύσματα ἑφθὰ σὺν ὕδατι μετ' ἀλεύρου πυρίνου ἄχρις ἂν ἐμπλαστρῶδες γένηται, ἐπιτιθέμενα ὡς σπλήνιον. καὶ "ἐσόμενος ἐπὶ ἡμέρας γ'. *καῦσαι* *ἐᾶ μένειν*

CLXXXVI. Καθαίρει δὲ ἕλκη, πράE σιον μετὰ μέλιτος, κνίδης φύλλα μεθ' ἁλῶν, ἀριστολοχία σὺν μέλιτι, γεντιανή, ἶρις σὺν μέλιτι, κολυμβάδες καταπλασθεῖσαι, ἐλελίσφακος λεῖος, ἐχίνου θαλασσίου κεκαυμένα ὄστρακα, ναρκίσσου ῥίζα σὺν ὀρόβῳ καὶ μέλιτι· ἢ νίτρου ἀφρὸν μέλιτι μίξας καῦσον ἐν χύτρᾳ καινῇ, καὶ μίξας ἶριν στοχασμῷ, F χρῶ· ἢ χάρτου κεκαυμένου < η. ἀρσενικοῦ < δ'. σὺν ῥοδίνῳ, ἢ μέλιτι, ἢ ξηρῷ.

CLXXXVII. Ἐσχάρας περιρρήσσει τὰς ἀπὸ καύσεως ἐπιτιθέμενα, ἶρις, ὀνωνίδος φύλλα, ὄροβοι ἑφθοί, θέρμοι, ἀρνογλώσσου φύλλα καὶ "ἄνηθον, πράσου κεφαλωτοῦ φύλλα μεθ' ἁλῶν καὶ ὄξους, ἱερὰ βοτάνη, G "θαλλεία, μήκωνος κερατίτιδος φύλλα καὶ "ἄνηθον, σῶρυ κεκαυμένον, τιθυμάλλου ὀπός, ἄρου ῥίζα λεία ὁμοίως. *ἄνθη* *θάλεια, vel θαλλία.* *ἄνθη vti 4. de mat. med. c. 66.*

CLXXXVIII. Πληροῖ δὲ τὰ ἕλκη, βού-

τυρον, κηρὸς καὶ ῥητίνη, ῥόδινον, βουνίου ῥίζα καὶ τὰ φύλλα, ἀριστολοχία καθ' ἑαυτὴν, καὶ σὺν ἴρειδι· καὶ πάνακος ῥίζα σὺν μέλιτι.

CLXXXIX. Στέλλει δὲ ἕλκη, ἄσβεστος, μάννα, λεπὶς, ἴσα· ἐχῖνος κεκαυμένος, σμαρίδος ταριχηρᾶς κεφαλὴ καεῖσα, κεδρία, κηκὶς, κήρυκες κεκαυμένοι, λίθος σάπφειρος. μόλιβδος κεκαυμένος, σπόδιον, στυπτηρία, πᾶσα καεῖσα, σῶρυ, ὃ καὶ τὰ πλαδῶντα ἀποτήκει. σκόρδιον λεῖον. χαλκῖτις, χάλκανθος, μίσυ, διφρυγὲς, ὀθόνιον κεκαυμένον.

CXC. Πτερύγια δὲ θεραπεύει, ἀκακίας χύλισμα καταχριόμενον, ἀλόη ξηρὰ ἐπιπλασσομένη, ἰὸς διπλασίων μετὰ λιθαργύρου ἁπλῆς, πενταφύλλου ῥίζα "καταπλασσομένη, τιθυμάλλου ὀπὸς ἐπιχριόμενος, γλυκύῤῥιζα ξηρὰ ἐπιπασσομένη, ἰὸς σιδήρου σὺν ὄξει, "ῥίνισμα ἐλέφαντος ὀστέου ὁμοίως, πράσιον σὺν μέλιτι, στυπτηρία σὺν ὕδατι· σῦκα ξηρὰ μετὰ σιδίων ῥοιᾶς ἑφθὰ καὶ μέλιτος, χαλκίτιδος καὶ λεπίδος μιγέντων καὶ ὡς ἔμπλαστρος ἐπιτιθεμένων· ἢ στυπτηρίαν σχιστὴν, σανδαράχην, ἄσβεστον, διφρυγὲς, ἴσα μίξας κατάπλασσε. Αναξηραίνει δὲ τὰ πτερύγια λεπὶς Κυπρία λεία ἐπιπλασσομένη θαυμαστῶς.

καταπασσομένη.

ξύσμα

CXCI. Παρωνυχίας θεραπεύει, λιβανωτὸς σὺν μέλιτι, μυρσίνη κεκαυμένη σὺν κηρωτῇ, ἢ τοῖς φύλλοις ὁμοίως κατάπλασσε, ἢ σταφίδι μετὰ μάννης.

CXCII. Ανασομοῖ δὲ τὰ μύσαντα τῶν τετυλωμένων καὶ χρονίων ἑλκῶν, σκίλλης τὸ ἐντὸς σὺν μέλιτι.

CXCIII. Ραγάδας τὰς ἐν αἰδοίῳ ὠφελεῖ ῥητίνη φρυχθεῖσα σὺν ῥοδίνῳ λειωθεῖσα ἄχρι γλοιωθῇ, μιγνυμένης καὶ ᾠοῦ λεκύθου ὀπτῆς, κισσοῦ φύλλων ξηρῶν κεκαυμένων ἡ τέφρα τριβεῖσα ἐν ἐλαίῳ ἐν μολιβῇ θυΐᾳ. Ποιεῖ καὶ ἐπὶ τῶν περὶ τὸν δακτύλιον συρίγγων σὺν * πυείῳ ἐντιθεμένη.

CXCIIII. Τὰ δ' ἕλκη τὰ ἐν αἰδοίῳ θεραπεύει, βαλαύστιον καταπλασσόμενον, ἀλόη, πίτυος φλοιὸς σὺν λιβανωτῷ, ἀσπαλάθου ξύλα, ἀκακίας χύλισμα, ἢ ῥοᾶς "ἀγρίας χυλός.

CXCV. Τὰ δὲ ἀλγήματα παύει, οἶνος

A cera & reſina, roſaceum vnguentum; bunij radix & folia, ariſtolochia per ſe & cum iride, panacis denique radix cum melle.

Excreſcentes vlcerum carnes compeſcunt calx viua, manna & ſquama æris paribus mixta portionibus: erinaceus crematus, ſmaridis ſale conditæ caput vſtum, cedria, galla, buccina cremata, ſapphirus lapis, plumbum vſtum, ſpodium, aluminis omne genus vſtum, ſory, (quod & carnes humore nimio flaueſcentes abſumit,) ſcordium tritum, chalcitis, chalcanthum, miſy, diphryges, linteolum vſtum. *Ad carnes in vlceribus excreſcentes.* B

C Pterygiis medentur iſta: acaciæ ſuccus illitus, aloë ſicca inſperſa, ærugo dupla portione mixta cum lithargyro, quinquefolij radix impoſita, tithymalli lacteus liquor illitus, glycyrrhizæ puluis inſperſus, rubigo ferri cum aceto, ſimiliter & ſcobs elephantini oſſis, marrubium cum melle, alumen ex aqua: caricæ cum malicorio & melle coctæ, additis chalcitide & ſquama æris, ad emplaſtri compagem redactæ & impoſitæ. Aliud: alumen ſciſſile, ſandaracham, calcem viuam & diphryges æquis mixta portionibus adhibeto. Mirabiliter verò pterygia exiccat, æris ſquama Cypria trita & impoſita. *Ad pterygia.* D

E Paronychias ſanant, thus cum melle, & myrtus vſta cum cerato: huius eiuſdem folia ſimiliter adhibe, aut vuam paſſam cum manna. *Ad paronychias.*

Aſtricta labia calloſorum diuturnorúmque vlcerum aperit, ſcillæ pars interna cum melle. *Ad aperienda calloſa & diuturna vlcera.*

F Rimis pudendorum confert reſina cum roſaceo, frixa tritáque ad ſtrigmentitiam craſſitudinem, addito etiamnum oui luteo toſto. Iuuat & aridorum hederæ foliorum vſtorum cinis cum oleo in mortario plumbeo tritus. Proficit idem & ad ani fiſtulas, cum lana inditus. *Ad rimas pudendorum.*

G Vlcera pudendorũ ſanant: balauſtium impoſitum, aloë, pini cortex cum thure, aſpalathi lignum, expreſſus acaciæ ſuccus, mali denique Punici ſylueſtris ſuccus. *Ad vlcera pudendorum.*

Dolores autẽ pudendorũ ſedat *Ad dolores pudendorum.*

vinum aquæ marinæ expers calens affuſum, itémque fel caprinum perunctum.

Ad nomas pudendorum.

Pudendi nomis ſeu depaſcentibus vlceribus confert, miſy cum aceto infuſum: necnon & ea quæ deinceps capite de nomis tradentur.

Ad vermes vlcerum.

Vermes in vlceribus genitos eiicit plantago trita & inſperſa, ſimiliterque caprifici vſti cinis.

Ad carbunculos.

Ad carbunculos. Tribuli folia virentia in ſartagine frixa cum adipe ſuillo crudo terito, ac vbi priùs vlcus ipſum lenieris, imponito. Carbunculis præterea medētur hæc impoſita: oleæ agreſtis folia cum melle, fructus eiuſdem frictus & cum melle tritus, ſemperuiuum per ſe, plantago ſimiliter, loliacea farina cum raphano & ſale, bryoniæ radix trita cum vino, ſimiliter & ari radix, fimus ſuillus ſiccus adhibitus, fimus columbinus cum lini ſemine ac melle, aſpalathus tritus & impoſitus, vua paſſa cum ruta & laſere, ſabinæ folia trita cum melle, lupini cocti tritíque, naſturtium virens eiuſdémque ſemen.

Carbunculos ſuppurantia rūpentiáque.

Carbunculos verò ad ſuppurationem perducunt rumpúntque, iuglandis ſeu veteris ſeu etiam recentis nucleus, ſtrobili pars interna eodem modo, coriandri folia cum vua paſſa, papaueris corniculati folia & flores, laſerpitij liquor cum ruta nitro & melle, aut etiam per ſe: (ſed inſuper pars ita obtegenda eſt ſemperuiuo vt adhæreſcat.) eruum tritum cum vino, pix liquida cum vua paſſa & adipe, braſſicæ deniq; folia trita ex aqua.

Ad nomas putridáſque vlcera.

Nomis putridíſque vlceribus ſuperuenientibus iſta medentur: arſenicum & calx viua cum ſandaracha & charta combuſta, nitrum cum calce viua & fæce vini, aut aceto vel aqua, aluminis genus omne vſtum cum duplo ſale, ſory vſtum, ſquamæ æris pumicíſque vſti pares portiones, ſal quamplurimus pice liquida exceptus, ariſtolochiæ radix cum reſina, plantago cataplaſmatis inſtar impoſita, loliacea farina cũ raphano & ſale, amygdala amara cũ melle, vua paſſa cũ ruta, galiopſis cũ ſale, oleę germina cum

A ἀθάλασσος θερμὸς καταντλούμενος, καὶ χολὴ αἰγεία καταχριομένη.

Suſpicabatur Moib legendum θαλάσσιος: ſed in vino ἀθαλάσσῳ minùs eſt acrimoniæ, qua ratione conuenientius eſt.

CXCVI. Νομὰς δὲ τὰς ἐν αἰδοίῳ ὠφελεῖ ἐγκλυζόμενον, μίσυ σὺν ὄξει, καὶ τὰ ἱστορηθησόμενα ἐπὶ νομῶν.

CXCVII. Σκώληκας δὲ ἐκβάλλει τοὺς ἐπὶ τοῖς ἕλκεσι γινομένους, ἀρνόγλωσσον
B λεῖον καταπλασθέν, ἢ ἐρινέου κεκαυμένου τέφρα, καταπλασσον.

καταπάσσον.

CXCVIII. Πρὸς ἄνθρακας. τριβόλου φύλλα χλωρά, καὶ τετηγανμένος, καὶ στέαρ χοίρειον λειώσας ὠμόν, προκαταμαλάξας τὸ ἕλκος, ἐπιτίθει. Ἄνθρακας δὲ θεραπεύει καταπλασσόμενα, ἀγριελαίας φύλ-
C λα μετὰ μέλιτος, καὶ ὁ καρπὸς πεφρυγμένος λεῖος σὺν μέλιτι. ἀείζωον καθ' ἑαυτό, ἀρνόγλωσσον ὁμοίως, αἴρινον ἄλευρον σὺν ῥαφανῷ καὶ ἁλσί, βρυωνίας ῥίζα λεία μετ' οἴνου, ἄρου ῥίζα ὁμοίως, ὑὸς ἄφοδος ξηρὰ πλασθεῖσα, περιστερᾶς ἄφοδος μετὰ λινοσπέρμου καὶ μέλιτος, ἀσπάλαθος λεῖος κατα-
D πλασσόμενος, σταφὶς σὺν πηγάνῳ ἢ ὀπῷ, βράθυος φύλλα λεῖα σὺν μέλιτι, θέρμοι ἑφθοὶ λεῖοι, κάρδαμον χλωρὸν καὶ τὸ σπέρμα.

πεπηγανισμένα.

Forte ὁμοῦ καὶ καταμαλάξας.

καθαπλασθ.

CXCIX. Πυοποιεῖ δὲ καὶ περιρρήσσει τοὺς ἄνθρακας, καρύου βασιλικοῦ παλαιοῦ καὶ προσφάτου τὸ ἐντός, στροβίλου τὸ ἐντὸς ὁμοίως, κορίου φύλλα μετὰ σταφίδος, μήκω-
E νος κερατίτιδος φύλλα καὶ τὰ ἄνθη. ὀπὸς σιλφίου μετὰ πηγάνου καὶ μίλτου καὶ μέλιτος, ἢ καθ' ἑαυτόν (δεῖ δὲ) ἔξωθεν ἀειζώῳ καταλαμβάνειν ὥστε προσμένειν, ὄροβος λεῖος σὺν οἴνῳ, πίσσα ὑγρὰ σὺν σταφίδι καὶ στέατι, κράμβης φύλλα λεῖα σὺν ὕδατι.

νίτρου, de mat. lib. 3.

CC. Τὰς δὲ ἐπιγινομένας νομὰς καὶ ση-
F πεδόνας θεραπεύει, ἀρσενικὸν καὶ ἄσβεστος μετὰ σανδαράχης καὶ χάρτου κεκαυμένου· νίτρον σὺν ἀσβέστῳ καὶ πρυγί, ἢ ὄξει, ἢ ὕδατι. στυπτηρία πᾶσα κεκαυμένη σὺν διπλασίοσιν ἁλσίν, σῶρυ κεκαυμένον, λεπὶς καὶ κίσσηρις κεκαυμένη ἴσα, ἅλες ὡς ὅτι πλεῖστοι ἀναληφθέντες πίσσῃ ὑγρᾷ, ἀριστολοχίας ῥί-
G ζα σὺν ῥητίνῃ, ἀρνόγλωσσον καταπλασθέν, αἴρινον ἄλευρον σὺν ῥαφανῷ καὶ ἁλσίν, ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν μέλιτι, σταφὶς μετὰ πηγάνου, γάλια μεθ' ἁλῶν, θαλία σὺν μέ-

τρυγί

γάλιον ἢ γαλίοψις legēdū coniicit Moibanus.

λίτι, σμαρίδος ταριχηρᾶς κεφαλὴ κεκαυμένη, ἰὸς σὺν μίσυ κεκαυμένῳ, κηκὶς καυθεῖσα καὶ ὄξει σβεσθεῖσα, κήρυκες κεκαυμένοι· κυπέρου ἄνθη καέντα καθ' ἑαυτὰ, καὶ σὺν μέλιτι καταπλασθέντα· ἢ κυπάρισσος καθ' ἑαυτὴν καὶ σὺν ἀλφίτῳ, μόλιβδος κεκαυμένος λεῖος, λεπὶς σιδήρου σὺν ἐλαίῳ, ἄρου φύλλα καταπλασσόμενα, σεῦτλον ἑφθὸν καταπλασσόμενον. περιστερεὼν σὺν μέλιτι, τιθυμάλλου ὀπὸς, χαλκὸς κεκαυμένος, φακὸς κεκαυμένος, φακὸς ἑφθὸς σὺν σιδίοις, θαλλία σὺν ἅλμῃ καὶ μεθ' ἁλὸς λεῖα, ἢ σίδια καὶ ἅλες. Καταντλεῖ δὲ ἀφεψήματι κυλίνου, σχίνου, κυπαρίσσου, μυρσίνης, γάρῳ τῷ ἐκ σιλούρων ἢ ἰχθύων.

CCI. Γαγγραίνας δὲ περιχαράσσει, αἴρινον ἄλευρον σὺν ῥαφανίῳ καὶ ἁλσὶ καταπλασσόμενον, βράθυος φύλλα, σταφὶς σὺν ῥαφανίου φλοιῷ, ἢ ῥαφανίου φλοιὸς σὺν μέλιτι, κάρυον βασιλικὸν παλαιὸν τὸ ἐντὸς, κύτινοι ἑφθοὶ μετὰ σιδίων, λίθος ὀστρακίτης σὺν μέλιτι, *μυρίκης φύλλα ἑφθὰ ἐν οἴνῳ λεῖα μετὰ μέλιτος, ὄροβος σὺν μέλιτι· ῥαφάνου σπέρμα μετ' ὄξους καταπλασθὲν τὰς ἐσχάρας ἄχρι ὀστέου ῥήσσει· πράσιον σὺν μέλιτι, ὃ καὶ ἀνακαθαίρει· τιθυμάλλου ὀπὸς, ὃν καταχάσας ἐντίθεις ταῖς διαιρέσεσι· ἢ ὀπὸς σιλφίου ὁμοίως. καταντλεῖ δὲ θέρμων ἀποζέματι συνεχῶς, ἢ οὔρῳ ἀνθρωπείῳ, ἢ ὄξει.

CCII. Τὰ δὲ τεθηριωμένα ἕλκη ἰδίως στέλλει, χαμαιλέων λεῖος, ὤχρα Ἀττικὴ κεκαυμένη. ἀρσενικὸν καὶ ἄσβεστος ἴσα πλυθέντα σὺν ὕδατι ὁμοίως ἐπὶ ἡμέρας λ'. ἀποχεομένου τοῦ ἐπιπάγου καθ' ἡμέραν.

CCIII. Πονηρευόμενα ἕλκη καὶ σκληρίας κακοήθεις θεραπεύει, βαλάνων δρυΐνων σὰρξ λεία σὺν ἀξουγγίῳ ἐπιτεθεῖσα· δρακοντίου ῥίζης χυλὸς, [καὶ πρὸς τὰ ἡλκωμένα,] καὶ ἡ ῥίζα ἐπιπλασθεῖσα· ἄρου ῥίζης ὁμοίως, γαλλίου φύλλα καὶ χυλὸς σὺν ὄξει, βρυωνίας λευκῆς καὶ δρακοντίου ῥίζα σὺν μέλιτι, ἐρέβινθοι ἢ ὄροβοι σὺν μέλιτι. ἰξὸς σὺν λιβανωτῷ, καρκίνων ποταμίων ἡ τέφρα σὺν μέλιτι, κισσὸς λεῖος καταπλασσόμενος· Ἄσσιος λίθος, ἢ τὸ ἄνθος αὐτοῦ καταπλασσόμενον, ἐπουλοῖ· σὺν μέλιτι δὲ, ἀποκαθαίρει. καὶ ὄνυξ δὲ ὁ ἐκ τῆς πορφύρας κατουλοῖ τὰ

Concluſa Moibanus omittit.

Fortè, καταπασσόμενον. & ſic deinceps ad finem vſque capitis.

A melle, ſmaridis ſalitę caput vſtum, ærugo cum miſy vſto, calx vſta & aceto extincta, buccina vſta, cypri flores cremati per ſe & cum melle impoſiti, cupreſſus per ſe & cum polenta, plumbum vſtum tritum, ſquama ferri cum oleo, ari folia cataplaſmatis inſtar impoſita, itidémque beta cocta; verbenaca re- B cta cum melle, tithymalli lacteus liquor, æs vſtum: lens vſta, eadem cum malicorio: oleæ tenellum germen cum muria, & cum ſale tritum: malicorium cum ſale. Perfunde autem decocto lentiſci aut cupreſſi vel myrti, aut garo è ſiluris aliiſve piſcibus.

Ad gangrænas.

Gangrænas emarginant, lolia- C cea farina cum raphano & ſale impoſita, ſabinæ folia, vua paſſa cum raphani cortice, aut raphani cortex cum melle, iuglandis vetuſtæ nucleus, cytini cocti cum malicorio, lapis oſtracites cum melle, myrti folia in vino cocta trita cum melle, eruum cum melle, raphani ſemē cum aceto adhibitum, (quod D cruſtas etiam ad os vſque rumpit,) marrubium cum melle: (hoc etiam expurgat:) tithymalli lacteus liquor, quem ſcalpello factis inter ſcarificandum vulneribus indi par eſt: laſerpitij liquor, qui eodem etiā modo vſurpabitur. Frequenter autem perfunde lupinorum decocto aut vrina humana vel aceto.

Ad fera vlcera.

E Efferata vlcera priuatim inhibent, chamæleon tritus & ochra Attica vſta: ſimiliter & arſenicū & calx viua, ſi ęquis portionib. ex aqua lauētur diebus triginta, effuſo quotidie quod in ſummo concreuerit.

Ad maligna vlcera.

Fraudulentis vlceribus duritiiſque malignis medentur iſta: glandium quernarum caro trita, impo- F ſita cum axungia: dracunculi radicis ſuccus, ipſáque radix per ſe impoſita: ſimiliter & ari radicis ſuccus ipſáque radix: galiopſis folia & ſuccus cum aceto, bryonię albę & dracunculi radix cum melle, cicer aut eruum cum melle, viſcum cū thure, cancrorū fluuiatilium cinis cum G melle, hedera trita & cataplaſmatis inſtar impoſita; Aſius lapis aut eiuſdē flos inſperſus ad cicatricem deducit, & cū melle expurgat. Sed & onyx, ſeu tegumētum purpurarū

inſperſus, maligna vlcera perducit ad cicatricẽ: tritici ſylueſtris, quod chelidonium minus appellatur, radix ſicca & inſperſa, itidémque philetærij radix: verbenaca recta cum melle, denique fotus frequẽs è lupinorum decocto.

Ad phagedænas. Ad phagedænas faciunt quidem quęcunque ad maligna fraudulentáque vlcera modò cõſcripta ſunt, ſed & iſta conueniunt: aſphodeli radix cum oleo cocta & in modum cataplaſmatis impoſita, vrticæ folia cum ſale: ſal cum melle & polenta in linteolo crematum, vſque dum in carbones redigatur: bryoniæ tam albæ quàm nigræ caules & folia cum ſale adhibita, fici folia trita in vino, iſatis agreſtis & domeſticæ folia, naſturtium cum melle. Repurgant verò Aſius lapis cum cerato, rhoïs coriarij folia cum melle, paſtinacæ ſylueſtris radix ſicca adhibita, aluminis genus quoduis vſtum cum galla & aceti fæce: proficit & acetum frequenter affuſum.

Ad elephantiaſin. Elephanticos iuuat plantago cum melle partibus tumentibus impoſita, ſimiliter & verbenaca ſupina: prodeſt & ſylueſtris capræ aut hirci fel illitum: lac ſchiſton in potu ſumptum multùm iuuat elephanticos: ſic & calamintha in cibis ſumpta, eiuſdémve ſuccus epotus, lactis ſero ſuperbibito: cedria in eclegmate ſumpta. Mirè verò proficit adeps equinus, tumidis partibus illitus. In principio autem cùm primùm ſeſe patefacit Elephas, hominem in balneo triduo lauato, & in balnei exitu eius lumbos ac genas ſale ac nitro valenter cõfricato. Triduo exacto in promptu ſit oleum è ſemine peponum, quo ſimiliter ipſum affrices atque perfundas.

Ad pedum rimas. Rimis pedum hæc indita medentur: ſcillæ medulla in oleo feruefacta tritáque cum reſina terebinthina, cãcri fluuiatiles vſti triti cum melle, polypodij radix cataplaſmatis inſtar impoſita, cornu caprinum vſtum ſeuóque caprino exceptum. Aut, mellis librã vnam, olei & ceræ ſimul liquatorum ſana tãtundẽ, lithargyri vncias quatuor

A κακοήθη ἕλκη καταπλασσόμενος. πυροῦ ἀγρίου τῆς χελιδονίου λεγομένης ῥίζα ξηρὰ καταπλασσομένη. φιλεταιρείου ῥίζα καταπλασσομένη. περιστερεὼν σὺν μέλιτι· θέρμων ἀπόζεμα συνεχῶς καταντλούμενον.

CCIIII. Πρὸς δὲ φαγεδαίνας, ποιεῖ μὲν ὅσα καὶ πρὸς κακοήθη καὶ πονηρευόμενα B ἕλκη ἀναγέγραπται· ἁρμόζει δὲ καὶ ταῦτα· ἀσφοδέλου ῥίζα μετ' ἐλαίου ἑψηθεῖσα καὶ καταπλασθεῖσα, κνίδης φύλλα μεθ' ἁλῶν, ἅλες σὺν μέλιτι καὶ ἀλφίτῳ καέντες ἐν ὀθονίῳ μέχρις ἀνθρακωθῶσι, βρυωνίας λευκῆς καὶ μελαίνης φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ μεθ' ἁλῶν καταπλασσόμενα, συκῆς φύλλα λεῖα C ἐν οἴνῳ, ἰσάτεως φύλλα ἀγρίας καὶ ἡμέρου· κάρδαμον σὺν μέλιτι. Ἀνακαθαίρει δὲ Ἄσιος λίθος σὺν κηρωτῇ, ῥοὸς βυρσοδεψικῆς φύλλα σὺν μέλιτι, σταφυλίνου ἀγρίου ῥίζα ξηρὰ καταπλασθεῖσα, στυπτηρία πᾶσα κεκαυμένη μετὰ κηκίδος καὶ τρυγὸς ὄξους· ποιεῖ δὲ καὶ ὄξος συνεχῶς καταντλούμενον.

D CCV. Ἐλεφαντιάσεις δὲ ὠφελεῖ ἀρνόγλωσσον καὶ μέλι ἐπὶ τῶν ἐξοιδούντων μερῶν, ἱερὰ βοτάνη ὁμοίως· χολὴ ἀγρίας αἰγὸς ἢ τράγου καταχρισθεῖσα ὠφελεῖ· καὶ γάλα σχιστὸν καταπινόμενον, ἱκανῶς τοὺς ἐλεφαντιῶντας ὠφελεῖ· καὶ καλαμίνθη ἐσθιομένη, ἢ ὁ χυλὸς αὐτῆς πινόμενος, ὀρροῦ E γάλακτος ἐπιπινομένου· καὶ κεδρία ἐκλειχομένη. ποιεῖ δὲ θαυμαστῶς ἵππειον στέαρ ἐπιχριόμενον τοῖς οἰδηκόσι μέρεσι. Ἐν ἀρχῇ δὲ ὅτε δειχθῇ "κελεφός, ποίησον οὕτως· λοῦσον αὐτὸν εἰς λουτρὸν ἡμέρας γ'. καὶ καθὼς ἐξέρχεται ἐκ τοῦ λουτροῦ, τρίβε τοὺς "ὀσφύας αὐτοῦ καὶ τὰς παρειὰς "ἅλας πικρὸν εὐ- F τόνως. καὶ μετὰ τὰς γ'. ἡμέρας ἔχε ἕτοιμον ἔλαιον ἀπὸ πεπονίων σπέρματος, κἀκεῖνο τρίβε ὁμοίως, καὶ ἐγχυμάτιζε.

ἐλέφας. *ὀσφῦς.* *Fortè, ἅλσι πικροῖς, aut potiùs ἁλσὶ καὶ νίτρῳ.*

CCVI. Ῥαγάδας δὲ τὰς ἐν ποσὶ θεραπεύει ἐντιθέμενα· σκίλλης τὸ ἐντὸς σὺν ἐλαίῳ ζεσθὲν, καὶ ῥητίνη τερμινθίνη συλλεανθέν. καρκίνοι ποτάμιοι καέντες λεῖοι σὺν μέ- G λιτι, πολυποδίου ῥίζα καταπλασσομένη, κέρας αἴγειον κεκαυμένον ἀναληφθὲν στέατι αἰγείῳ· ἢ μέλιτος λίτρα, κηροῦ καὶ ἔλαιον συντακέντα ἴσα, λιθαργύρου οὐγ. δ'. ἑψη-

θέντα ἕως ἐμπλάστρου γένηται. δεῖ δὲ προκαθαίρειν τοὺς τύλους, καὶ χρῆσθαι τοῖς φαρμάκοις.

CCVII. Σύριγγας δὲ ἐκτήκει καὶ καθαίρει· ἰοῦ < ιβ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < β΄. κολλυριοποιηθέντα καὶ ἐντεθέντα τῇ σύριγγι μετ᾽ ὄξους ἢ ὕδατος, ἀμόργη ἑψημένη καὶ ἐγκλυζομένη· ἴρεως ῥίζης ἀπόζεμα ἐγκλυζόμενον καὶ πρὸς κόλπους ποιεῖ. ἄρου ῥίζα. ἅλιμος ἐντιθέμενος. καὶ ἡ ῥίζα δὲ αὐτοῦ καὶ τὰ φύλλα ὡς κολλύρια ἀναπλασσόμενα. ποιεῖ δὲ καὶ πρασίου ῥαβδίον ἁπαλὸν ἐντιθέμενον, κοτυληδὼν μετὰ μυελοῦ ἐλαφείου ἐντιθεῖσα, γεντιανῆς χύλισμα, διψάκου ῥίζα "χυλισθεῖσα καὶ ἐντεθεῖσα, τιθυμάλλου ὀπός, χαλκῖτις κεκαυμένη ἀναληφθεῖσα ἀμμωνιακῷ ὡς κολλύριον, ἐλλέβορος μέλας ἐντεθεὶς καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐξαιρεθείς. κυπαρίσσου σφαιρία λεῖα μετὰ σύκου λείου ἐγκλυζόμενα σὺν ὄξει, ὤχρα ὁμοίως μετ᾽ ὀλίγου κραματίου καὶ μέλιτος ἐγκλυζομένη, σῶρυ ὠμὸν ἢ κεκαυμένον, καὶ σαρκοῖ ὀμφάκιον ἐγκλυζόμενον, πενταφύλλου φύλλα σὺν ἁλὶ καὶ μέλιτι, κονία συκίνη ἐγκλυζομένη, τηλεφίου φύλλα "ἐμπλασσόμενα λεῖα, σπονδυλίου ῥίζα ξυσθεῖσα καὶ ἐντεθεῖσα. δεῖ δὲ προαναστομοῦν τὰς σύριγγας σπογγίῳ ἢ παπύρῳ ἐσκελετευμένῳ, καὶ οὕτω χρῆσθαι τοῖς προειρημένοις.

In vino cocta & impoſita, Plin. lib. 27.

Moib. ἐμπλασσόμενα, legendum ſuſpicatur.

CCVIII. Αἱμορραγίας δὲ ἵστησι τὰς ἐκ τῶν τραυμάτων, αἰθιοπίδος ῥίζα λεία καταπλασθεῖσα σὺν ὄξει, λυσιμάχιος πόα ὁμοίως, ἀλόη λεία "καταπλασθεῖσα, φλοιὸς ἀμπέλου λεῖος καὶ τὰ φύλλα ξηρὰ λεῖα, ἀμύγδαλα, ἀνδρόσαιμον ἐπιπλασθέν, ἀπαρίνης φύλλα ὁμοίως, ἀπόπατος αἰγός, ἢ ἵππου, ἢ ὄνου ἄκαυστος ὡς ἄλφιτα ἐπιπλασσόμενος, μοτῶν ὄξει βραχέντων καὶ ἐπιπλασθέντων. ποιοῦσι δὲ κεκαυμένοι καθ᾽ ἑαυτοὺς καὶ ὄξει ἀναληφθέντες. ἀρνόγλωσσον λεῖον, ἀράχνης ὕφος.

καταπλασθ.

CCIX. Τὰς ῥήξεις τὰς ἐπιπολαίους στέλλει· ἀστραγάλου ῥίζα καταπλασθεῖσα, ἄσφαλτος ξηρά, Ἀχιλλείου τῆς σιδηρίτιδος φύλλα καταπλασσόμενα, βατράχων καέντων ἡ τέφρα καταπασσομένη, ὀθονίου καέν-

A coquito ad emplaſtri cõſiſtentiam. Sed callos priùs repurgare oportet, ſícque medicamentis vti.

Fiſtularum callos exedunt eaſdémque purgant quæ ſequuntur: Æruginis drach. xij. ammoniaci thymiamatis drach. ij. conformatæ in collyrium, inditæq́; fiſtulis cum B aceto vel aqua: amurca decocta & infuſa: iridis radicis decoctum infuſum etiam ad ſinus proficit, ari radix, halimus immiſſus, quin & eiuſdem radix foliáque in collyria conformata. Facit & tenellum marrubij virgultum inditum, vmbilicus Veneris cum medulla ceruina impoſitus, expreſſus è gentia- C na ſuccus, dipſaci radix in ſuccum ſoluta inditáque, liquor tithymalli lacteus, chalcitis vſta ammoniaco excepta in modum collyrij: veratrum nigrum immiſſum & poſt triduum exemptum, cupreſſi pilulæ tritæ cum ficu trita infuſę ex aceto, ochra ſimili modo cum pauco vino diluto ac melle infuſa, ſory cru- D dum vſtúmve, omphacium infuſum etiam carne explet: quinquefolij folia cum ſale & melle, lixiuium ficulneum infuſum, telephij folia trita illita, ſpondylij radix circumraſa & indita: ſed prius laxandæ aperiendæque fiſtulæ ſpongia aut papyro exiccata, túmque vtendum E antedictis.

Ad fiſtulas.

Profluentem è vulneribus ſanguinem ſiſtunt hæc: æthiopidis radix trita impoſita cum aceto, lyſimachia herba ſimili modo, aloë trita inſperſa, vitis cortex tritus, & eiuſdem folia ſicca tritáque, amygdala, androſæmon impoſitū, ſimiliter & aparines folia: fimus F capræ aut equi vel aſini citra vſtionem inſtar polentæ impoſitus, linamentis ex aceto madentibus ſuperimpoſitis: faciunt & iidem fimi vſti per ſe & aceto excepti, plantago trita, aranei tela.

Ad hæmorrhagias in vulneribus.

Sanguinis per ſummam cutem eruptiones inhibent, aſtragali radix G more cataplaſmatum impoſita, bitumen aridum, Achilleæ ſideritidis folia impoſita, ranarum vſtarum cinis inſperſus, lintei cremati

Ad ſanguinis per ſummam cutem eruptiones.

eius, aut diphrygis ad eundem modum inſperſus, tenellum oleæ germen tritum, ſimilitérque ſaluia, ſulphur viuum, Idæa radix, ferri rubigo & ſquama, iſatis tum agreſtis tum ſatiuæ folia, cadmia trita, galla trita, cyperus, cupreſſi pilulæ cum aceto, thus, eiuſdem manna, lichen petris innaſcens, myrtus tum virens tum ſicca, quinquefolij radix, quoduis genus aluminis, & liquidum quidem vſtum: ſpongia rara imbuta pice, deindéque vſta, trita & inſperſa.

Ad hæmorrhagias è naribus. Profluentem è naribus ſanguinem ſupprimunt iſta: iuncus acutus tritus naribus inditus, vrticæ foliorum ſuccus linamentis exceptus & inditus, ac ipſa quoque folia trita fronti adhibita, chalcitis, chalcanthum vſtum, flos phlei ſeu ſtœbes vſtus pulueratúſque & in nares immiſſus, ſimilitérque verbaſcum quo ad lucernarum ellychnia, vtuntur, & ſaluiæ folia trita, bulbi triti frontíque cataplaſmatis inſtar impoſiti cum porri ſucco vel aceto: ſtercus aſininum ſimili modo, gypſum ex aqua aut oui candido toti capiti pilis nudato frontíque inductum, equiſeti ſuccus aut clymeni linamento exceptus: cochlearum caro ex aceto trita, eædem integræ cum ſuis teſtis tuſæ & cataplaſmatis modo toti fronti naribúſq; impoſitæ, cuminum tritum cum aceto inditum, ferulæ medulla cum aceto, ruta trita indita, cepa decorticata ſiccáque indita, coagulum tritum & illitum. Cohibetur & ſanguinis è naribus profluuium, ſi cera molliſſima aures diligenter obthurentur, occipitio cucurbitulæ adhibeantur & præputiũ filo deligetur. Vtiliter etiam frigida in aurem inſtillatur. Aiunt & cohiberi ſanguinis è naribus eruptiones, ſi mororũ flos clauſus nec dum apertus, priuſquã decidat, folliculo ex aluta illigetur, & è collo ſuſpendatur: ſed eum florem ſumi oportet, qui primùm ea æſtate inuentus conſpectúſque fuerit.

Ad grumos ſanguinis in imo corpore cõcretos. Diſſoluũt verò ſanguinis ex vulneribus grumos in imo, ſeu in ventre, ſeu in veſica concretos: lixiuiũ ficulneum ex aqua bibitum, thymbra aut thymus in oxycrato, elichryſi decoctum in vino mulſo: laſerpitij denique liquor tritus, ex poſca aquáve potus.

A τος ὁμοίως, ἢ διφρυγοῦς *καταπλασθέντος, θαλλία λεία, ἐλελίσφακον ὁμοίως. θεῖον ἄπυρον, Ἰδαία ῥίζα, ἰὸς σιδήρου καὶ λεπὶς, ἰσάτεως φύλλα ἀγρίας καὶ ἡμέρου, καδμία λεία, κηκὶς λεία, *κύπερος, κυπαρίσσου σφαῖρα σὺν ὄξει, λίβανος, μάννα, λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, μυρσίνη ξηρὰ καὶ ὑγρὰ, πεν-
B ταφύλλου ῥίζα· συπτηρία πᾶσα, ἡ δὲ ὑγρὰ καῦσα· καὶ σπόγγος ἀραιὸς πίσσῃ βραχεὶς καὶ καεὶς λεῖος καταπασσόμενος.

καταπλασθ. *Fortè κύπειρος*

CCX. Τὰς δὲ ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας στέλλει, *ὀξύσχοινος ἐντιθεμένη λεία, κνίδης φύλλων χυλὸς ἐν μοτοῖς ἐντιθέμενος, καὶ αὐτὰ τὰ φύλλα λεῖα κατὰ τοῦ μετώπου ἐντι-
C θέμενα, χαλκῖτις, χάλκανθον κεκαυμένον· ἢ ἀνθήλη κεκαυμένη ξηρὰ, ἐν μοτοῖς ἐντιθεμένη, *ὁμοίως, φλόμος ὁ εἰς τὰ ἐλλύχνια, καὶ ἐλελισφάκου φύλλα λεῖα, βολβοὶ λεῖοι κατὰ τοῦ μετώπου καταπλασσόμενοι ἐν πράσου χυλῷ ἢ ὄξει, ὄνις ὁμοίως, γύψος σὺν ὕδατι, ἢ ὠοῦ τὸ λευκὸν καταχρισθὲν καθ' ὅλης τῆς κε-
D φαλῆς ψιλωθείσης καὶ μετώπου. ἱππουρίδος χυλὸς, ἢ *περικυκλομένου σὺν μοτῷ ἀναληφθεὶς· κοχλίου σὰρξ ἐν ὄξει, καὶ ὅλοι κόψαντες σὺν τῷ ὀστράκῳ καταπλασσόμενοι καθ' ὅλου τοῦ μετώπου ἢ τοῦ μυκτῆρος, κύμινον σὺν ὄξει ἐντιθέμενον λεῖον, νάρθηκος τὸ *μέσον σὺν ὄξει, πήγανον ἐντεθὲν λεῖον, κρόμμυον
E λεπισθὲν καὶ ἐντεθὲν ξηρὸν, πιτύα λεανθεῖσα καὶ ἐμπλασθεῖσα· ἐπέχει καὶ τὰ ὦτα κηρῷ ἁπαλωτάτῳ ἐμπλασσόμενα ἐπιμελῶς, *καὶ τῷ ἐν βαλανείῳ ἑλκύεσθαι αὐτοὺς καὶ ἡ πόσθη ἀποδεδεμένη ῥάμματι. ἐνστάζεται δὲ ὠφελίμως καὶ εἰς τὸ οὖς ὕδωρ ψυχρόν· φασὶ δὲ ἐπέχεσθαι τὰς ἐκ μυκτήρων
F αἱμορραγίας, μόρων ἄνθους μεμυκότος πρὸ τοῦ πεσεῖν ἐνδεομένου *κυΐδι καὶ περιαπτομένου τραχήλῳ. δεῖ δὲ λαμβάνειν τὸ πρώτως ἐν ἐκείνῳ τῷ θέρει εὑρεθὲν ἢ ὀραθέν.

Huiuſce Iunoi ſemen deſiderat Paul. lib. 4. cap. 53.
ὁμοίως fortè ad φλόμος, quod ſequitur, referri debet.
κλυμένου, Meibanus.
τὸ ἰσιῶδες, pars lanuginoſa. Aëtius.
Fortè, σκυτίδι, vel potiùs κυστίδι

CCXI. Διαχεῖ δὲ θρόμβους τοὺς ἐκ τραυμάτων ἐν βάθει γινομένους, ἢ κοιλίᾳ, ἢ κύστει· κονία συκίνη μεθ' ὕδατος ποθεῖσα, θύμ-
G βρα ἢ θύμος ἐν ὀξυκράτῳ, ἐλιχρύσου ἀπόζεμα ἐν οἰνομέλιτι, ἢ ὀπὸς σιλφίου λεῖος σὺν ὀξυκράτῳ ἢ ὕδατι πινόμενος.

Τῶν περὶ τὴν ἕδραν παθῶν βοηθήματα.

CCXII. Ἐφίστησι δὲ πλεοναζούσας αἱμορροΐδας· ἀλόη καταπλασσομένη, λεπὶς σιδήρου, λιβανωτίδος φύλλα, λίθος Ἀραβικός. (ἔστι δ᾽ ὅμοιος ἐλέφαντι.) μόλιβδος κεκαυμένος, ὀξυκράτου ἀποκλύσεις καὶ τῶν λοιπῶν στυμμάτων. Ἐπέχει δ᾽ αἱμορροΐδας παραχρῆμα· ἀκακίας κιῤῥᾶς < .δ'. μολιβδαίνης < .δ'. τραγακάνθης < .β'. καθ᾽ ἓν λειώσας ἕκαστον, εἶτα μίξας καὶ δεύσας ὕδατι ἔμπλασσε εἰς μοτὸν ἢ ἔριον, καὶ ἐπιτίθει. Προσκλύσματι δὲ χρῶ, χαλκάνθῳ, ἢ κηκῖδι καὶ στυπτηρίᾳ, ἴσοις λείοις, διειμένοις θερμῷ ὀξυκράτῳ " καὶ ὕδατι, καὶ προσκλυζομένοις.

Moib. ἢ videtur legiſſe.

CCXIII. Ἀναστομοῖ δ᾽ αἱμορροΐδας· μυττωτὸν ἐσθιόμενον, ἀμαράκινον ἢ ἴρινον περιχριόμενον. ἐρεθίζει αὐτὰς ἡ χολὴ βοεία ὡς βάλανος προστεθεῖσα· καὶ πρὸ τῆς χειρουργίας δὲ περιχρισθεῖσα, *κατέχει καὶ οὐκ ἐᾷ ἐκτρέπεσθαι αὐτάς. ὁμοίως κυκλαμίνου χυλός.

CCXIIII. Αἱμορροΐδας αἴρει θαυμαστῶς τοῦτο· κωνείου ξηροῦ < .β'. ὑοσκυάμου χυλίσματος < .δ'. στυπτηρίας σχιστῆς < .β'. χαλκάνθου κεκαυμένου < .β'. σινώπιδος < .α'. ψιμυθίου < α'. κηρωτῇ ῥοδίνῃ ἀναληφθέντα καὶ ἐπιτεθέντα. ῥόας ὀξείας "λεπὶς λεία σὺν ὄξει ἐπιπλασθεῖσα· ἂν δὲ ἐνδοτέρω ὦσιν, ὡς μάζιον ποιήσας ἐντίθει. ποιεῖ δὲ καὶ τοῦτο θαυμαστῶς· σανδαράχης < .η'. ἀρσενικοῦ. χρ. < ."η'. ἐπιχρίσεις "παρεσχηματισμένῳ, ἀπονεκροῦν ἀποπίπτει ἐν ἡμιωρίῳ, ἀποξηραινόμενον αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς βάσεως ἀποκυλιομένων. "ἀνιεὶς δὲ στακτῇ κύκλῳ χρίεται κηρωτῇ. γίνεται δὲ ἐν ἡλίῳ ἢ παρὰ πυρί.

λέπος λεῖον σὺν ὄξει ἐπιπλασθέν· Moib.

Orib. 4. lib. ad Eunap. cap. 95. ʔ parem aluminis ſciſſilis, quãtitatẽ adiicit.

περισχηματισμένῳ, ἀπονεκροῦται γὰρ καὶ ἀποπίπτει ἐν ἡμιωρίῳ ἀποξηραινομένη ἡ αἱμορροῒς καὶ ἐκ τῆς βάσεως ἀπολυομένη. Moib.

ἀνίεται δὲ στακτῇ καὶ κύκλῳ χρίεται. Moib.

CCXV. Φλεγμονὰς δὲ τὰς τοῦ δακτυλίου ὠφελεῖ· ἄρτος ἐκ μελικράτου καταπλασσόμενος, σόγχου χυλὸς ἐν ἐρίῳ προστεθεὶς, μαλάχη ἑφθὴ καὶ ὠμὴ καταπλασσομένη, ἀλθαίας ῥίζα ἣν Ῥωμαῖοι ἐβίσκον καλοῦσιν ἐν μελικράτῳ ἑφθὴ ὁμοίως, ἀμαράκινον περιχριόμενον, μελίλωτον σὺν

Sedis affectuum remedia.

Ad hæmorrhoidas cohibendas.

Hæmorrhoidum abundantiam ſiſtunt, aloë impoſita, ſquama ferri, libanotidis folia, lapis Arabicus, qui quidem ebori ſimilis eſt, plumbum vſtum, fotus è poſca cæteríſque ſpiſſamentis. Hoc verò ſtatim cohibet hæmorrhoidas: Acaciæ fuluæ, plumbaginis, an. drach. iiij. tragacanthæ drach. ij. ſeorſim tritas miſceto & aqua irrigato, tandémque linamento aut lanæ illinito atque imponito. Proluito autem chalcanthi aut gallę & aluminis æquis partibus tritis, dilutíſque calido oxycrato & aqua.

Ad eaſdem aperiendas.

Hæmorrhoidas autem aperiũt, intritum ex allio, quod myttotum vocant, in cibis ſumptum, & amaracinum aut irinum circumlitum. Prouocat & ipſas fel bubulum, glandis inſtar ſubditum: quin & ante chirurgicã operationem circũlitũ, eas cohibet, nec ſinit inuerti. Idẽ præſtat & cyclamini ſuccus.

Ad eaſdem delendas.

Hæmorrhoides mirabiliter hoc tolluntur remedio: Cicutæ aridæ drach. ij. ſucci hyoſcyamo expreſſi drach. iiij. aluminis ſciſſilis, chalcanthi vſti, an. drach. ij. rubricæ Sinopicæ & ceruſſæ, an. drach. j. cerato roſaceo excipiantur & imponãtur. Aliud: Mali Punici acidi cortex tritus cum aceto imponatur. Quòd ſi deliteſcant interiùs hæmorrhoides, ex eodem medicamento cõformatam maſſulam indito. Præclarè facit & hoc: ſandarachæ, auripigmenti, an. drach. viij. his lixiuio ſtillatitio dilutis ægrum priùs aptè compoſitum locatúmque oblinito. Sic intra ſemihoram hęmorrhois areſacta & à radice ſua quaſi deuoluta deperit excidítque. Interim verò circa hęmorrhoida in orbem ceratum illinatur, fiátque id in ſole vel ad ignem.

Ad ſedis inflãmationes.

Sedis inflammationibus iſta cõferunt: panis ex melicrato impoſitus, ſonchi ſuccus in vellere appoſitus, malua ſeu cocta ſeu cruda adhibita, ſimiliter & althææ, quam hibiſcum Latini vocant, radix in melicrato decocta, amaracinum circumlitum, melilotus cum œſy-

po & butyro, laſerpitium cum aceto, magydaris cocta, pix liquida cum æquali ceræ portione, rubigo ferri cum cerato.

Ad ſedis dolores. Doloribus ſedis ſubueniunt, peucedani liquor illitus, myrrha cum melle, ſenecionis flos cum vino albo, hederæ flos eodem modo, helxine denique per ſe & cum pane.

Ad reprimenda condylomata. Condylomata verò reprimunt, oleæ flores ex aqua impoſiti, aloë cum dulci vino peruncta, ballotes folia impoſita, rubi folia & ſuccus illitus atque cum cerato roſaceo impoſitus, quinquefolij radix adhibita, cypri folia eodem modo: ſimiliter & cupreſſi folia cum polenta, & ex eorundem decocto fotus: libanotidis folia ſimili modo: melilotus cum vino dulci coctus, ammixto oui vitello: melilotus & flos iunci odorati cum butyro, aut lini ſemine, aut ſeride aut fœnogræco, aut capitibus papaueris: cotonea mala cocta cum pane aut polenta, myrti folia vſta cum cerato, lycium confricatũ, amurca decocta ſimili modo, fomentum è muria. Illinitur & ſpuma quæ ſefferueſcenti melli ſupernatat. Confert & melilotus aut iuncus odoratus cum butyro ſubactus, itémque plantaginis folia cum ſale impoſita, lanæ ſuccidæ crematæ & exceptæ roſaceo & adipe anſerino, impoſita denique propolis priùs emollita.

Ad eadem tollenda, vti & ficos. Condylomata ficóſque auferunt, arſenicum illitum, bulbi in calidis cineribus torrefacti tritique, & cum vſtis mænarum capitibus impoſiti, calx viua & fæx viſco exceptæ ſpleniique modo impoſitæ.

Ad prægrandes ficos. Tollunt & iſta prægrandes ficos: ſuffitus è thure ſex diebus adhibitus, rubigo ferri cum dulci vino illita, anethi ſeminis vſti cinis inſperſus, atramentum ſutorium & malicoria ex aceto trita: alumen liquidum aut ſciſſile vſtum, itidem ex aceto tritũ: melanteria cum ſale, alumen denique liquidum cum pane, vino & apio.

A "ὑσσώπῳ καὶ βουτύρῳ, σίλφιον σὺν ὄξει, "καὶ μαγύδαρις ἑψημένη, πίσσα ὑγρὰ σὺν κηρῷ ἴσα, σιδήρου ἰὸς σὺν κηρωτῇ. *(οἰσύπῳ potiùs, vt & cap. 220. Moib. — μαγύδαρις ἑψ. Moib.)*

CCXVI. Τὰ δὲ ἀλγήματα ὠφελεῖ πευκεδάνου ὀπὸς ἐπιχριόμενος, σμύρνα σὺν μέλιτι, ἠριγέροντος ἄνθος σὺν οἴνῳ λευκῷ, κισσοῦ ἄνθος ὁμοίως, ἐλξίνη καθ' ἑαυτὴν καὶ B σὺν ἄρτῳ.

CCXVII. Τὰ δὲ κονδυλώματα στέλλει, ἐλαίας ἄνθη μεθ' ὕδατος καταπλασσόμενα, ἀλόη σὺν γλυκεῖ καταχριομένη, βαλλωτῆς φύλλα καταπλασθέντα, βάτου φύλλα καὶ ὁ χυλὸς καταχριόμενος, καὶ σὺν ῥοδίνῳ κηρωτῇ ἐπιτιθέμενος· πεν- C ταφύλλου ῥίζα καταπλασθεῖσα, κύπρου φύλλα ὁμοίως· κυπαρίσσου φύλλα ὁμοίως σὺν ἀλφίτῳ, καὶ τῷ ἀφεψήματι δὲ αὐτῶν πυρία· λιβανωτίδος φύλλα ὁμοίως· μελίλωτον σὺν οἴνῳ γλυκεῖ ἑψηθέν, μιχθείσης "αὐτῷ λεκίθου ᾠῶν. *(αὐτοῖς.)* ἢ μελιλώτου καὶ σχοίνου ἄνθους μετὰ βουτύρου, ἢ λινοσπέρμου, ἢ σέρεως, ἢ τήλεως, ἢ κωδίων. ἢ κυδώ- D νια ἑφθὰ σὺν ἄρτῳ ἢ ἀλφίτῳ, "σμύρνης *(μυρσίνης.)* φύλλα κεκαυμένα σὺν κηρωτῇ, λύκιον διαψώμενον, ἀμόργη ἑψημένη ὁμοίως, ἅλμη πυριωμένη. καταχρίε δὲ καὶ τῷ ἀφρῷ τοῦ ἑψημένου μέλιτος. "ποιεῖ δὲ μελίλωτον, σχοῖνος ἀναπλασθεὶς σὺν βουτύρῳ. *(ποιεῖ δὲ καὶ μελίλωτον, ἢ σχοῖνος)* E καὶ ἀρνογλώσσου φύλλα σὺν ἁλσὶ καταπλασσόμενα, ἔρια οἰσυπηρὰ κεκαυμένα καὶ ἀναληφθέντα ῥοδίνῳ καὶ στέατι χηνείῳ, πρόπολις προμαλασσομένη καὶ ἐπιτιθεμένη.

CCXVIII. Αἴρει δὲ κονδυλώματα καὶ τὰς σύκας· ἀρσενικὸν ἐπιπλασθέν· βολβοὶ F ἐν θερμῇ σποδιᾷ ὀπτηθέντες, καὶ λεῖοι καταπλασθέντες, μετὰ μαινίδων κεφαλῶν κεκαυμένων. ἄσβεστος καὶ τρὺξ ἰξῷ ἀναληφθέντα, καὶ ὡς σπλήνιον ἐπιτεθέντα.

CCXIX. Τὰς δὲ ὑπερμεγέθεις σύκας ἀποβάλλει· λιβάνου ὑποκαπνισμὸς ἐπὶ ἡμέρας ς'. ἐπιχυόμενος, ἰὸς σιδήρου σὺν οἴνῳ γλυκεῖ G ἐπιχριόμενος, ἀνήθου σπέρματος κεκαυμένου ἡ τέφρα "καταπλασσομένη, χάλκανθος καὶ σίδια σὺν ὄξει λεῖα, στυπτηρία ὑγρὰ" σχιστὴ κεκαυμένη ὁμοίως σὺν ὄξει λεία, "ἐλατήριον σὺν ἁλσί, στυπτηρία ὑγρὰ μετ' ἄρτου καὶ οἴνου καὶ σελίνων.

Malim, καταπλασσομένη. σχιστὴ abundat, vel addendum ἢ. Moib. — μελαντηρία, Moibanus.

A CCXX. Σύκας δὲ ἀφαιρεθεῖσαι καὶ θύμους καὶ κονδυλώματα θεραπεύει, καὶ οὐκ ἐᾷ πάλιν αὔξεσθαι· τέφρα κλημάτων, ἢ καὶ αἱ ἐκ τῶν γιγάρτων γίνηται, σὺν ὄξει καταπλασσομένη.

CCXXI. Τὰς δὲ ῥαγάδας θεραπεύει· διφρυγὲς σὺν ῥοδίνῳ, ἀλόη σὺν γλυκεῖ καταχριομένη, διψάκου ῥίζα λεία ἀναληφθεῖσα B κηρωτῇ, καρκίνων ποταμίων καέντων ἡ τέφρα σὺν κηρωτῇ ῥοδίνῃ ἐπιτεθεῖσα, "ὕσωπον σὺν μελιλώτῳ καὶ βουτύρῳ, πίσσα ὑγρὰ καθ' ἑαυτήν, σέριδος χυλὸς σὺν μάννῃ, πορφύρας ὄστρακον καὲν καὶ σμύρνα, ἴσα κηρωτῇ ἀναληφθέντα ὑγρᾷ. "μελάνθιον μετὰ ῥοδίνου τεχθὲν καὶ λεῖον ἐπιτεθέν. C

οἴσυπος potiùs. Moib.

Huc iſta refert Moibanus, quæ in manuſcripto codice habétur in principio capitis ſequentis.

CCXXII. Τὰς δὲ ἐντὸς τῆς ἕδρας ὠφελεῖ ἑλκώσεις, ἀμόργη ἑψηθεῖσα καὶ ἐγκλυζομένη, ἄκοπον τὸ δυσῶδες "διὰ ποιὸς ἄκους ἐντιθέμενον.

Cum medicamento aliquo omnis qualitatis expertè: quaſi legerit, δι' ἀποίου ἄκους. Moibanus: mauult Geſnerus διὰ ἐρίου ἢ ῥάκους.

CCXXIII. Σκώληκας δὲ καὶ ἀσκαρίδας φθείρει κεδρία προστιθεμένη, ἀξούγγιον παλαιὸν ὡς βάλανος ἐντιθέμενον. D

CCXXIIII. Τὰς δὲ προπτώσεις τοῦ δακτυλίου στέλλει περιχριόμενα, ἀκακίας χύλισμα, βάτου χυλὸς καὶ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα. ἀναγαλλὶς ἡ τὸ κυανέον ἄνθος ἔχουσα καταπλασθεῖσα. ἡ δὲ ἐρυθρά, ἐρεθίζει καὶ ἐκτρέπει. κηκίδος ἀφέψημα ἢ κυδωνίων ἢ μυρσίνης, ἢ σιδίων ἐγκαθιζόμενον E, ἢ ὀξύκρατον. λιβανωτίδος φύλλα καταπλασσόμενα, κυδώνια ἑφθὰ λεῖα ἐπιτιθέμενα, μυρσίνη ὁμοίως καταπλασσομένη, ἢ νάρκη θαλασσία προστιθεμένη, οἰνάνθη ἀπὸ τῆς ἀγρίας ἀμπέλου, ἢ κύπρου φύλλα καταπλασσόμενα.

CCXXV. Παρατρίμματα δὲ ἢ ἡλκωμένα F χαλκῖτις μεθ' ὕδατος τριβεῖσα καὶ ἐπιχρισθεῖσα παραυτίκα ὠφελεῖ, μολύβδαινα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ λεία, ἢ λιθάργυρος ὁμοίως.

Τῶν περὶ τὰ νεῦρα καὶ τὰ ἄρθρα παθῶν βοηθήματα. G

CCXXVI. Στρέμματα δὲ ἰᾶται καταπλασσόμενα· ἄγνου σπέρμα σὺν ἁλσὶ καὶ νίτρῳ καὶ κηρωτῇ, ἀγχούσης φύλλα σὺν μέλιτι καὶ ἀλφίτοις, ἀκάνθου τῆς παιδέρωτος φύλλα, κνίδης

Tubercula ſedis vt ne repullulent.

Ablatos ficos, thymos & condylomata ſanat, neque rurſum pullulare ſinit, cinis ſarmenorum aut etiam vinaceorum ex aceto illitus.

Ad rimas ſedis.

Rimas ſedis ſanant, diphryges cum roſaceo, aloë cum paſſo illita, dipſaci radix trita cerato excepta, cancrorum fluuiatilium vſtorum cinis cum cerato roſaceo impoſitus, œſypus cum meliloto & butyro, pix liquida per ſe, ſeridis ſuccus cum manna, purpuræ teſta cum æquali portione myrrhæ cerato excepta liquidiore, melanthium cum roſaceo tritum & impoſitum.

Ad interna ſedis vlcera.

Internis ſedis exulcerationibus opitulantur, amurca cocta & infuſa, acopum fœtidum ex lana pannóve impoſitum.

Ad aſcaridas.

Vermes & aſcaridas necant: cedria ſubdita, & axungia vetus glandis inſtar indita.

Ad ſedis procidentias.

Procidentem ſedem reprimunt illita hæc: expreſſus acacia ſuccus, rubi ſuccus & folia impoſita, anagallis prædita cæruleo flore adhibita: (nam quæ puniceo eſt flore ſedem proritat euertítque:) decoctum gallæ aut cotoneorum, aut myrti, aut malicorij ad inſeſſus vſurpatum, vti & oxycratum: libanotidis folia impoſita, cotonea cocta tritáque & adhibita, myrtus ſimili modo impoſita, torpedo marina appoſita, flos vitis ſylueſtris, cypri denique folia impoſita.

Ad intertrigines.

Intertrigines aut exulcerationes confeſtim iuuantur, chalcitide trita ex aqua illitáque: ſimiliter & plumbagine aut lithargyro ex aceto & roſaceo trita.

Ad neruorum articulorúmque affectus remedia.

Ad luxata.

Luxatis medentur hæc more cataplaſmatum impoſita: viticis ſemen cum ſale, nitro & cerato, anchuſæ folia cum melle ac polenta, acanthi pæderotis folia, Vrticæ

folia

folia cum plurimo ſale, ſal cum farina & melle, amurca decocta cum lana ſuccida, cinis ſarmentitius & è vinaceis cum aceto, fimũ ſuillum aridũ cum cerato, arcij radix, calx viua cum pice aut axungia vetere: bulbi cum melle, interdũ etiã admixto pane, in iis præſertim quibus eſt tenella cutis: farina ex aceto cocta, cum ſtercore ſuillo trita, heliotropiũ maius, arundinis quę phragmites dicitur radix cũ aceto, nuces iuglãdes cũ ruta & melle, lilij radix cocta in vino aut trita cũ melle, fœnigręci farina cũ hordeacea farina ſoluta hydrelęo, narciſſi radix trita cũ melle, nitrũ cũ cerato, oxyacãthæ radix cocta, ſimiliterq́; polypodij radix, ſymphytũ cũ cerato, cinis ſarmentitius cũ axũgia aut oleo. Vehemẽtibus porrò luxationibus medetur ſtercus calẽs impoſitũ, itémq; cypri decoctũ affuſum.

Ad relaxatos artus. Ad relaxatos artus proſunt, acãciæ ſuccus aqua dilutus & affuſus, ſpinæ Ægyptiæ decoctum, aut rubi, aut myrti, aut lentiſci, aut fagi, aut radicum vlmi vel corticis: elate palmarum trita cum cerato, oleum myrtinum aut lẽtiſcinum frequenter circumlitum, malicorium impoſitum, myrti denique folia cum cerato myrtino impoſita.

Ad laſſitudines & intertrigines ex itinere. Laſſitudines diſſoluit impoſitum ammoniacum cum aceto & cyprino oleo exiguóque nitro: ſic & herbæ quam apion Græci vocant ſemen cum oleo, laurinum oleum, crocinum vnguentum, ſampſuchinum, ſpuma nitri, nitrũ cum oleo, vino & aceto. Virgam porrò viticis aut artemiſiam qui ſecum habeant manibúſve geſtẽt viatores, negantur intertrigines inguinum feminúmve ſentire.

Ad tetanum cæteráſque conuulſiones aſſumenda. Tetano laborantibus aliiſq; conuulſis conueniunt hęc in potu ſumpta: pulegiũ cum ſale & melicrato, iridis drach. ij. cũ melicrato, erinacei aſſiccata caro eodem modo, cyprinũ. caſtoriũ, braſſica cocta in cibis ſumpta, oxalidis radix in vino, laſer cera obuolutũ inſtar catapotij deuoratũ, ſeſeli, ſyluestris paſtinacę radix & ſemẽ: ſpinę albę ſemẽ pueris qui conuelluntur auxilio eſt. Confert & damaſonij foliorum drach. j. cũ melicrato, itémque ra-

A φύλλα σὺν ἁλσὶ πολλοῖς, ἅλες σὺν ἀλεύρῳ καὶ μέλιτι, ἀμόργη ἑψητὴ σὺν ἰείνῳ οἰσυπηρῷ ἐπιτεθεῖσα· τέφρα κληματίνη, καὶ ἐκ γιγάρτων, μετ' ὄξους. ὕος ἄφοδος ξηρὰ μετὰ κηρωτῆς, ἀρκτίου ῥίζα, ἄσβεστος σὺν πίσσῃ ἢ ἀξουγγίῳ παλαιῷ. βολβοὶ μετὰ μέλιτος, ἐνίοτε καὶ ἄρτου μιγνυμένου, μάλιστα δ'
B ἐπὶ τῶν τρυφεροχρώτων, ἄλευρον μετ' ὄξους ἑψηθὲν μεθ' ἀφόδου ὕος λεῖον, ἡλιοτρόπιον τὸ μέγα, καλάμου φραγμίτου ῥίζα σὺν ὄξει. κάρυα βασιλικὰ σὺν πηγάνῳ καὶ μέλιτι, κρίνου ῥίζα ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ ἢ λεανθεῖσα ἐν μέλιτι, τήλινον ἄλευρον σὺν ὠμῇ λύσει, ναρκίσσου ῥίζα λεία σὺν μέλιτι, νίτρον σὺν κη-
C ρωτῇ, ὀξυακάνθου ῥίζα ἑφθή, πολυποδίου ῥίζα ὁμοίως, σύμφυτον σὺν κηρωτῇ, τέφρα κληματίνη σὺν ἀξουγγίῳ ἢ ἐλαίῳ. Τὰ δὲ λίαν στρέμματα ἰᾶται ἀπόπατος θερμὴ καταπλασθεῖσα, κύπρου ἀφεψήματα καταντλούμενα.

CCXXVII. Κεχαλασμένα δὲ ἄρθρα,
D ἀκακίας χυλὸς ἀνεθεὶς ὕδατι καὶ καταντλούμενος, ἀκάνθης ἀφέψημα ἢ βάτου ἢ μυρσίνης, ἢ σχίνου, ἢ σφύγου, ἢ πτελέας τῶν ῥιζῶν ἢ τοῦ φλοιοῦ, ἐλατηρία μετὰ κηρωτῆς, ἔλαιον μυρσίνινον ἢ σχίνινον περιχριόμενον συνεχῶς, σίδια καταπλασθέντα, μυρσίνης φύλλα σὺν κηρωτῇ μυρσινίνῃ ἐπιτιθέμενα.

E CCXXVIII. Κόπους λύει ἐπιτιθέμενον ἀμμωνιακὸν μετ' ὄξους καὶ κυπρίνου ἐλαίου, καὶ ὀλίγου νίτρου, ἀπίου σπέρμα μετ' ἐλαίου, δάφνινον ἔλαιον, κρόκινον, σαμψύχινον, ἀφρονίτρον, νίτρον σὺν ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ καὶ ὄξει. Φασὶ δὲ ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις μὴ παρατρίβεσθαι τοὺς βουβῶνας, ἄργου ῥάβδου ἢ τῆς
F θαλασσίας κρατουμένης.

CCXXIX. Τετανικοῖς δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἑλκομένοις ἁρμόζει ἐν ποτῷ γλήχων μεθ' ἁλὸς καὶ μελικράτου, ἴρεως < β'. σὺν μελικράτῳ, σὰρξ ἐχίνου ἐσκελετευμένη ὁμοίως, κύπρινον, ἢ καστόριον. κράμβη ἑφθὴ ἐσθιομένη, ὀξαλίδος ῥίζα σὺν οἴνῳ, ὀπὸς σιλφίου περιπλασθεὶς
G κηρῷ ἀντὶ καταποτίου, σέσελι, σταφυλίνου ἀγρίου ῥίζα καὶ σπέρμα· ἀκάνθης λευκῆς σπέρμα παιδίοις σπωμένοις βοηθεῖ· δαμασωνίου < α'. τῶν φύλλων ἐν μελικράτῳ. βατράχων ζω-

Gesn. ἰερίῳ

Aprugnum fimũ cum cerato receſaceo commendatur, 2. de mat. med cap. 98. ἀρκείου, lib 4. de m t. med. cap. 107.

Scorpiurum dictum laudat Aëtius, 4. Tetrab. ſerm. 2. cap. 71.

Fortè, παλαιῷ. i. veteri, vt apud Aëtium loco citato.

φηγοῦ legit Moibanus.

Paulus lib. 4. c. 56. & Oribaſ. 3. ad EVnap. cap. 40. πτελέας τῶν ῥιζῶν τοῦ φλοιοῦ, corticis radicum vlmi.

ἐλάτη λεία, Moibanus ex lib. 1. de mat. med. cap. 150.

Locus obſcurus. Fortè ἀγνείου ῥάβδου.

σπωμένοις.

Malim ἠρτυσμένος.

μὸς ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ ἠρτημένος ἢ ἐσθιόμενος, καὶ αὐτοὶ οἱ βάτραχοι, καρκίνου ζωμὸς ὁμοίως, ξυλοβαλσάμου τριώβολον ἐν οἴνῳ. τοὺς δὲ προσφάτους σπασμοὺς θεραπεύει, σέσελι μετὰ μελικράτου πινόμενον.

CCXXX. Συγχριόμενα δὲ ἐπὶ τετάνου καὶ σπασμωδῶν τρόμων ἁρμόζει, καστόρειον σὺν ἐλαίῳ, ὑπερικὸν ὁμοίως, πευκεδάνου ὀπὸς, πισσέλαιον, σάμψυχον σὺν ὠμῇ λύσει, κονία συκίνη σὺν ἐλαίῳ. ἁρμόζει καὶ ἔλαιον συνεχῶς καταχριόμενον κατὰ τοῦ αὐχένος, καὶ εἰς τὴν ἔμβασιν τοῦ ἐλαίου κατάβασις. Ἐπιμενούσης δὲ τῆς στάσεως ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν, ὠφελοῦνται καιόμενοι τὸ κατὰ τοῦ τένοντος δέρμα.

τάσεως.

CCXXXI. Τρομώδεσι δὲ ἁρμόζει πινόμενα, καστόρειον μετὰ μελικράτου, λαγωοῦ ἐγκέφαλος ἑφθὸς ἐσθιόμενος, κράμβη ἑφθὴ ἐσθιομένη, ἀλθαίας ῥίζας ἀφέψημα. δαμασωνίου φύλλων < α΄. μετὰ μελικράτου. εὐπατώριον σὺν ὕδατι ἐπὶ πλεῖον πινόμενον.

CCXXXII. Γλώσσης παραλυθείσης, ἁρμόζει ὀπὸς, καὶ ὀπόφυλλον μετὰ ῥοφήματος λαμβανόμενον, καὶ σταφὶς ἀγρία καὶ πέπερι καὶ σίναπι διαμασώμενα.

CCXXXIII. Παραλυτικοῖς δὲ ποιεῖ ποτὰ, καρδαμώμου < α΄. σὺν ὕδατι ἢ οἴνῳ. καππάρεως τοῦ ἐκ τῶν ἀπίων καρποῦ < β΄. σὺν οἴνῳ· τῆς ῥίζης ὁμοίως· καστόριον ἐν ὕδατι ἢ μελικράτῳ ἢ οἴνῳ· πενταφύλλου ῥίζης χυλός. καὶ ἀρθριτικοῖς ἁρμόζοντα συγχρίσματα ἐπιτηδείως παραλαμβάνεται ἐπὶ παραλύσεως, κόστος σὺν ἐλαίῳ, καὶ τὰ θερμαντικὰ τῶν ἀκόπων.

CCXXXIIII. Ποδαγρικοῖς δὲ καὶ ἀρθριτικοῖς πινόμενα ὠφελεῖ· ἀμώμου ἀφέψημα, ἀνδρόσακες μεθ' ὕδατος, κενταυρείου λεπτοῦ χύλισμα, μήου ἀπόζεμα, πήγανον ἄγριον σὺν ἀνήθῳ ἀποζεσθέν· ὀπόφυλλον καὶ ὀπὸς σὺν τροφῇ λαμβανόμενος· χαμαίδρυος ἀπόζεμα, βετονίκης πόα μετ' οἴνου πινομένη. ὠφελεῖ καὶ ἐχιδνοφαγία.

CCXXXV. Καταχριόμενα δὲ ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδας ὠφελεῖ, (ἢ καταντλούμενα ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ κεφαλαίου) καταπλασσόμε-

A narum ius ſale & oleo conditum in cibis ſumptum, ac ipſæ quoque ranæ: cancri iuſculum eodem modo, xylobalſamum denique ternûm obolorum pondere in vino. Sed recentes conuulſiones ſanat ſeſeli cum melicrato potum.

Iſta verò in tetano & conuulſiuis tremoribus conueniẽter inunguntur: *Ad eoſdem affectus inungenda.* B caſtorium cum oleo, ſimili modo & hypericũ, peucedani liquor, picinum oleum, ſampſuchum cum farina hordeacea, lixiuium ficulneum cum oleo. Conuenit & frequens ceruicis illitus ex oleo, & in ipſius olei ſolium deſcenſus. Quòd ſi tenſio longiore temporẽ perſeuerarit, cutis iuxta tendinem vſtio C iuuabit.

Tremulis hæc aſſumpta proſunt: *Ad tremores.* caſtorium ex melicrato bibitum, coctum leporis cerebrum in cibo ſumptum, braſſica cocta eſitata, althææ radicis decoctum, foliorum damaſonij drachma vna cum melicrato, eupatorium denique ex aqua largiùs hauſtum.

D Linguæ reſolutæ confert laſer, itẽmque laſerpitij ſemẽ in ſorbitione ſumptum: ſic & ſtaphiſagria, piper & ſinapi, cõmanducata. *Ad linguæ paralyſim.*

Paralyticos iuuant in potu ſumpta: *Paralyticis libẽda & inungenda.* cardamomi drachma vna ex aqua aut vino, radicis aut ſeminis capparis quod pericarpiis pyri formã referẽs cõtinetur, drach.ij. E in vino, caſtor ũ ex aqua aut melicrato, aut etiã vino: denique quinquefolij è radice ſuccus. Porrò quæ arthriticis cõueniunt inunctiones, etiam in reſolutione rectè adhibentur. Benefacit & coſtus cum oleo, quæque ex acopis calfaciendi vi pollent.

F Podagricis & arthriticis hæc aſſumpta ſubueniunt: *Ad arthritim interna remedia.* amomi decoctum, androſaces cum aqua, ſuccus è centaurio minore, mei decoctum, ruta ſylueſtris cum anetho feruefacta, laſerpitij ſemen cum cibis ſumptum, vti & eiuſdem liquor, chamædryos decoctum, betonica herba in vino pota. Iuuat & eſus vi- G perarum.

Podagras & arthritidas iuuant *Ad eandem, externa.* quæ ſequuntur, partim illinenda, partim cataplaſmatum more imponenda, partim etiam affundenda, vti quæ ſub finem capitis com-

memorantur: Calx viua trita aceto ſubacta & impoſita: inungi verò oportet oleo aut cerato, vitandæ exulcerationis gratia: calx viua & teſta æquis portionibus aceto & roſaceo exceptæ aut axungia: liquor papaueris cum aceto & roſaceo inunctus, dolores quidẽ quamprimùm ſedat, ſed pedes & graues & ad motum ineptos reddit: verbaſci tenerrima folia cum bulbo, polenta & aqua impoſita: capparis qua veſcimur in aqua macerata tritáque, dein cũ oleo ad cerati conſiſtentiã redacta & ex linteolo impoſita: ægilops aut ſemperuiuum cum hordeacea farina impoſitum, marrubium cum ſale, bulbi cum melle; populi nigræ folia in aceto cocta; ſanguis menſtruus inunctus: ſambuci caules cum foliis triti, additis marrubio & adipe: hyoſcyami folia, ſal cum oleo: amurca olei recens caléńſque affuſa, aut cocta illitáque: ammoniacum cum pice arida emollitum, androſaces adhibitum, ſtercus bubulum calens impoſitum; ſtercus caprinum tritum cum axungia aut veteri caprillo adipe, ſpuma nitri & thus cum axũgia: myrrha & peucedanũ, ſtyrax, opium & hyoſcyamus æquis partibus cũ cerato: ari radix cũ fimo bubulo & aceto, Perſicæ mali folia cũ axungia, aſphodeli radix cũ polẽtã, roſaceo & aqua, cicutę ſemẽ cum lithargyro, leucoij radix cũ aceto cocta, libanotidis folia cũ aceto & loliacea farina, Aſius lapis tritus cũ farina freſa: papaueris liquor cũ lacte muliebri, croco & cerato roſaceo mixtus & impoſitus: folia etiã papaueris, itémq; capita cũ polẽta impoſita, etiã additis hyoſcyami foliis: hęc eadẽ excepta hordeacea farina redigenda in paſtillos, qui exiccandi ſunt, &, cùm vſus poſtulauerit, aceto diluendi: opopanax cum vua paſſa cibaria: chelidonij, quod ſylueſtre triticũ appellatur, radix cõtrita: ſagapenũ cũ oleo inũctũ, ſeris cũ polline polẽtæ, aut apiũ, aut cichorium, aut portulaca, aut ſolanũ, aut perdiciũ: ſeſaminũ oleũ cucumeris ſyluoſtris radix in aceto cocta: rubigo ferri cũ aceto & roſaceo: ſcoria ferri in aceto feruefacta & affuſa:

A νη ἄσβεστος λεία ὄξει φυραθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα. ἐπιχρίειν δὲ δεῖ ἐλαίῳ ἢ κηρωτῇ πρὸς τὸ μὴ ἀκούσθαι. ἢ ἄσβεστον καὶ ὄστρακον ἴσα μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου ἀναλημμένα, ἢ ἀξουγγίου· ὀπὸς μήκωνος μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου καταχριόμενος· ποιεῖ δὲ δυσκινήτους καὶ βαρεῖς τοὺς πόδας. παραχρῆμα δὲ ποιεῖ ἀπόνους τοῦ-
B το. φλόμου τὰ ἁπαλώτατα τῶν φύλλων, μετὰ βολβοῦ καὶ ἀλφίτου καὶ ὕδατος καταπλασσόμενα. καὶ κάππαρις ἣν ἐσθίομεν βραχεῖσα ἐν ὕδατι καὶ τριβεῖσα, εἶτα ἐκλυσθεῖσα μετ᾽ ἐλαίου ὡς κηρωτὴ, καὶ ἐν ὀθονίῳ ἐπιτεθεῖσα. αἰγίλωψ, ἢ ἀείζωον σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ καταπλασθὲν, πράσιον μεθ᾽ ἁ-
C λῶν, βολβοὶ μετὰ μέλιτος, αἰγείρου φύλλα ἐν ὄξει ἑφθά, αἷμα καταμήνιον καταχριόμενον, ἀκτῆς καυλοὶ σὺν τοῖς φύλλοις λεῖοι μετὰ πρασίου καὶ στέατος, ὑοσκυάμου φύλλα, ἅλες σὺν ἐλαίῳ, ἀμόργη ἐλαίου πρόσφατος θερμὸς καταντλούμενος ἢ ἑψητὸς καταχριόμενος, ἀμμωνιακὸν σὺν πίσσῃ ξηρᾷ μαλαχθὲν, ἀνδρό-
D σακες καταπλασσόμενον, ἀπόπατος βοὸς θερμὴ καταπλασσομένη· αἰγὸς ἀπόπατος λεῖος σὺν ἀξουγγίῳ, ἢ αἰγείῳ παλαιῷ στέατι· ἀφρόνιτρον καὶ λιβανωτὸς σὺν ἀξουγγίῳ· σμύρνα καὶ πευκέδανον, στύραξ, ὄπιον, ὑοσκύαμος, ἴσα σὺν κηρωτῇ. ἄρου ῥίζα σὺν βολβίτῳ καὶ ὄξει, Περσικῆς φύλλα σὺν ἀξουγγίῳ, ἀσφοδέλου
E ῥίζα σὺν ἀλφίτῳ καὶ ῥοδίνῳ καὶ ὕδατι, κωνείου σπέρμα σὺν λιθαργύρῳ, λευκοΐου ῥίζα σὺν ὄξει ἑφθῆ, λιβανωτίδος φύλλα σὺν ὄξει καὶ αἰρίνῳ ἀλεύρῳ, λίθος Ἄσιος λεῖος ἐν ἐρεγμῷ. μήκωνος ὀπὸς σὺν γυναικείῳ γάλακτι καὶ κρόκῳ καὶ κηρωτῇ ῥοδίνῃ, μιχθέντα καὶ ἐπιτεθέντα. Καὶ τὰ φύλλα δὲ καὶ αἱ κωδίαι
F σὺν ἀλφίτῳ καταπλασσόμεναι, μιγνυμένων καὶ ὑοσκυάμου φύλλων. δεῖ δὲ αὐτὰ καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ ἀναλαμβάνοντα ξηραίνειν ὡς τροχίσκους· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ὄξει διαλύειν. Ὀποπάνακες μετὰ σταφίδος ἐδωδίμου. χελιδονίου, τοῦ καλουμένου πυροῦ ἀγρίου, ῥίζα λεία, σαγάπηνον σὺν ἐλαίῳ καταχρισθέν.
G Σέρις μετὰ πάλης ἀλφίτου, ἢ σέλινον, ἢ κιχώριον, ἢ ἀνδράχνη, ἢ στρύχνον, ἢ περδίκιον. ἢ σησάμινον ἔλαιον, σικύου ἀγρίας ῥίζα ἐν ὄξει ἑφθῆ, σιδήρου ἰὸς ἐν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ, σιδήρου σκωρία ὄξει ζεσθεῖσα καὶ καταντλουμένη.

ἑλκοῦσθαι.

Hæc verba Moibanus præcedẽti remedio adiungit, cùm videantur ad ſequens potiùs referri.

oleó excepta, Moibanus. Videtur autem ἐγχυθεῖσα legendum Geſnero. Malim λιπανθεῖσα, aut quid ſimile.

ἢ ἀνέψητος καὶ πρόσφατος θερμὴ καταντληθεῖσα· ἢ σὺν θέρμῳ ἀφεψήματι καταχριομένη, ex lib. 1. de mat. med. vbi tamen poſterius remedium non ad podagricos & arthriticos commendatur, vt prius, ſed ad iumentorum ſcabiem. Geſn.

σίκυος ἀγρίου

σκόρδιον μετ' ὄξους δριμέως καταχριόμενον ἢ καταπλασσόμενον σὺν ὕδατι, στέαρ αἴγειον σὺν αἰγὸς σπυράθοις καὶ κρόκῳ καὶ στύρακι, ἢ σὺν κισσοῦ φύλλοις λείοις ἢ περδικίου, συκῆς ὀπὸς μετὰ σητανίου ἀλεύρου καὶ ὄξους, σταφίδες ἐκγεγιγαρτισμέναι μετὰ γάλακτος, ἄσφαλτος περιχριομένη μετὰ τῆς ὠμῆς λύσεως ἑφθή, τυρὸς ἁπαλὸς καταπλασσόμενος, κράμβης πυρωτάτης τὰ φύλλα καυθέντα καὶ ἀναληφθέντα κηρωτῇ κυπρίνῃ. ποιεῖ λευκῶν ἐλαιῶν χυλὸς καταντλούμενος, καὶ αἱ λευκαὶ ἐλαῖαι καταπλασσόμεναι, γογγύλης ἐγκρυβείσης πυρὶ καὶ ὀπτηθείσης τὸ ἔσωθεν καταπλασσόμενον λεῖον, μυροβάλανος καταπλασσομένη σὺν ἀλεύρῳ αἰρίνῳ καὶ μελικράτῳ. Φύκος, ἢ βρύον θαλάσσιον, μελισσόφυλλον, μανδραγόρου ῥίζα σὺν ἀλφίτῳ καταπλασσομένη, ἢ πήγανον, σίνηπι σὺν μέλιτι, βάλανος μυρεψικὴ σὺν πάλῃ ἀλφίτου, γάλα γυναικεῖον μετὰ κωνείου, γαλῆς καείσης ἡ τέφρα μετ' ὄξους, γλήχων μετ' ἀλφίτου, ἑλξίνη σὺν τραγείῳ στέατι ἢ κηρωτῇ, ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου τὰ φύλλα σὺν τοῖς καυλοῖς· θαψίας χυλὸς καταχριόμενος πρὸς ὀλίγον, ἐφ' ὧν τὴν ἐπιφάνειαν βούλει ῥευματίσαι· θεῖον ἄπυρον σὺν ὕδατι καὶ νίτρῳ ὁμοίως, καστόριον σὺν ἐλαίῳ συγχριόμενον, κολοκύνθης ξύσματα λεῖα καταπλασσόμενα, κράμβης ὠμῆς χυλὸς μετὰ τηλίνου ἢ φακίνου ἀλεύρου ἢ ὄξους, ἢ ἀχράδων ἄλευρον σὺν κριθίνῳ καὶ ὄξει, αἴρινον ἄλευρον φυραθὲν ἀφεψήματι κωδιῶν. Καταντλεῖται δὲ ὠφελίμως ἐπ' αὐτῶν, γογγυλίδων σὺν ἅλμῃ ἑψηθεισῶν τὸ ἀφέψημα, θάλασσα θερμή, ἰτέας φύλλων καὶ φλοιοῦ ἀφέψημα.

πικροτάτης Moibanus.

Fortè καὶ ὄξους ἀχράδες σὺν ἀλεύρῳ κριθ. Moib.

CCXXXVI. Πώρους δὲ τοὺς ἐπὶ ποδαγρικῶν, καὶ τὰς συστροφὰς τῶν νεύρων λύει· ἀμμωνιακὸν σὺν πίσσῃ ξηρᾷ ἐπιτεθέν, βδέλλιον σιέλῳ ἀσίτου μαλαχθέν, κάνναβις ἀγρία καταπλασθεῖσα, στύραξ μαλαχθεῖσα ἐν σιέλῳ, σήσαμον καταπλασθέν.

CCXXXVII. Ἰσχιαδικοῖς δὲ ὠφελεῖ πινόμενα· ἑλιχρύσου ἀφέψημα, ἐρυθροδάνου σὺν οἴνῳ (ἄγει δὲ αἷμα δι' οὔρων. λούειν δὲ δεῖ καθ' ἡμέραν τὸν πίνοντα·) ἐρύσιμον σὺν οἴνῳ. σμυρνίου σπέρμα ὁμοίως, καρδάμου < α'.

Dioſc. 3 de mat. med. cap. 138. σὺν μέλιτι

A ſcordium cum acri aceto illitum, aut cum aqua cataplaſmatis more impoſitum: ſeuum caprillũ cum baccis capræ, croco & ſtyrace, aut cum hederæ perdiciíve foliis tritis: fici liquor cum trimeſtris tritici farina & aceto, vuæ paſſæ quibus exempta ſint vinacea cum lacte, bitumẽ cum cruda farina hordeacea hydrelæo ſubacta coctũ & B illitum, caſeus mollis pro cataplaſmate impoſitus, braſſicæ amariſſimæ folia vſta exceptáq; cerato cyprino: benefacit & oliuarũ albarũ ſuccus affuſus, ac ipſæ quoque oliuæ albæ pro cataplaſmate appoſitæ, rapi ſub cineribus cocti pars interior trita & impoſita, glans vn- C guentaria cum farina lolij & melicrato adhibita, fucus muſcúſve marinus, apiaſtrum, mandragoræ radix impoſita cum polenta, ruta, ſinapi cum melle, glans vnguentaria cum polline polentæ, lac muliebre cum cicuta, muſtelæ crematæ cinis cum aceto, pulegium cum polenta, helxine cum hircino adi- D pe vel cerato, heliotropij maioris folia cum caulibus: thapſiæ ſuccus iis pauliſper illitus, in quibus fluxionẽ ad ſummam cutem euocare placet: ſulphur viuum cum aqua & nitro ſimiliter, caſtorium cum oleo illitum, cucurbitæ ramenta trita & adhibita, braſſicæ crudæ ſuccus cum fœnigræci lentiúmve farina E & aceto: farina è molitis pyris ſylueſtribus cum hordeacea & aceto, lolij farina ſubacta cum decocto capitum papaueris. Iſta etiam vtiliter fotus vice affunduntur: raporum in muria elixorum decoctum, aqua marina calens, ſalicis foliorum & corticis decoctum.

F Tophos podagricorũ neruorúmque collectiones ſeu nodos diſſoluunt hæc: ammoniacum cum arida pice impoſitum, bdellium ieiuni ſaliua emollitum, cannabis ſylueſtris impoſita, ſtyrax ſaliua emollitus, ſeſamũ denique adhibitum.

Ad podagricorum tophos ac nodos.

Iſchiadicis auxilio ſunt hæc in potu ſumpta: elichryſi decoctum i- G témque rubiæ cum vino: (ſed hoc ſanguinem per vrinas educit: bibẽtem verò quotidie lauari oportet,) eryſimũ cũ vino, ſmyrnij ſemen eodẽ modo, naſturtij ſeminis drach. j.

Ad iſchiadẽ in potu ſumenda.

cum vino, hypericum, ſeminis capparis quod pericarpiis pyri formã referentibus continetur drach. ij. (ducunt verò ſanguinem:) cortex radicis capparis drach. j. pondere ſimili modo: papaueris cornuti radix herbáve acetabuli menſura decocta in aquæ heminis quatuor ad dimidias: iridis radix cum paſſo, rutæ ſylueſtris & domeſticæ drach.j.cum anethi decocto aut vino: ſuccus è ſpartij ramulis ſimul & foliis pluſculis diebus in aceto maceratis móxque tuſis expreſſus, cyathi vnius menſura bibitus: ſymphytum petræum coctum in aqua mulſa, quinquefolij è radice ſuccus: abrotoni decoctum, eiuſdémque ſeminis drach.j.cum vino: agarici drach. j. cum vino, æthiopidis decoctum in vino, polemonium cum vino: arctij radix cum vino, ac eius decoctum: cẽtaurij decoctum, itidémque althææ radicis: ammoniaci drach.j. cum melicrato vel aqua: (ſanguinem verò per vrinas educit:) hyperici aut androſæmi drach.ij. cum heminis aquæ mulſæ tribus, (copioſum ſtercus ac pituitam educunt:) iuniperi baccæ cum vino, aſparagi radicis decoctum ac ſemen ipſum, bitumen inſtar catapotij deuoratum, balſami fructus cum melicrato, hederę terreſtris folia terna diebus quadragenis ſumpta, chamæpeuces drach.ij. cum vino, ſagapeni binæ drachmæ ternis diebus ſumptæ cum aqua.

Ad iſchiadem enemata. Iſchiadicis etiam iſta commodè clyſteribus infunduntur: garum è piſcibus ſalitis, item è ſiluris: decocta iridis, centaurij minoris; colocynthidis, ſimilitérque radicis ariſtolochiæ ex aqua: thlaſpios ſemen tritum inditum, aut etiam in aqua decoctum: leontopetali radix decocta ex aqua, ſal ſeu nitrũ cum melicrato, ſal cum priſſanæ cremore, ſuccus è ſparto pluribus diebus aqua marina macerato deindéque tuſo expreſſus iniectúſque, qui quidem ſanguinem ducit: colocynthidis medullæ in furfurum decocto maceratæ. Plurimùm etiam iuuantur iſchiadici, ſi quis infuſo priùs enemate ex vino, eorum ſedi expreſſum ſylueſtrium cucumerum ſuccum immittat: ſiquidem ſanguinem etiam ducunt.

A σὺν οἴνῳ, ὑπερικόν. καππάρεως τοῦ ἐν τῷ
ἀπίων καρποῦ < β΄. αἷμα δὲ ἄγουσιν· ἢ τῆς
ῥίζης τοῦ φλοιοῦ < α΄. ὁμοίως. μήκωνος κε-
ρατίτιδος τῆς ῥίζης, ἢ τῆς πόας ὀξύβαφον ἑ-
ψηθὲν σὺν ὕδατι κο. δ΄. εἰς τὸ ἥμισυ· ἴρεως ῥί-
ζα σὺν γλυκεῖ. πήγανον ἄγριον καὶ ἥμε- *Rutæ domeſt. & ſyl. drachma cũ decocto anethi aut cum vino. Moibanus.*
ρον σὺν ἀνήθου ἀφεψήματι < α΄· σὺν οἴ-
B νῳ. σπαρτίου τὰς ῥάβδους σὺν τοῖς φύλλοις
ἐν ὄξει βρέχων πλείονας ἡμέρας, ἔπειτα κό-
ψας καὶ ἀφυδίσας, καὶ πιεῖν ἕνα κύαθον. σύμ- *χυλίσας, δὶς,*
φυτον πετραῖον ἑψηθὲν σὺν ὑδρομέλιτι· πεν- *Aëtius, οἰνομέλιτι,*
ταφύλλου ῥίζης ὁ χυλός. ἀβροτόνου ἀφέψη-
μα, καὶ τοῦ καρποῦ < α΄. μετ᾽ οἴνου. ἀγαρι-
κοῦ ξέ. α΄. μετ᾽ οἴνου, αἰθιοπίδος ἀφέψημα *Moibanus < α΄. Dioſc.3. de mat. med cap.1 ternis obolis contentus eſt ex aceto mulſo.*
C μετ᾽ οἴνου, πολύγονον μετ᾽ οἴνου, ἄρκτου
ῥίζα μετ᾽ οἴνου καὶ τὸ ἀφέψημα, κενταυρείου
ἀπόζεμα· ἀλθαίας ῥίζης ἀφέψημα. ἀμμω- *Fortè, πολεμώνιον, Moibanus: quãquam, & Plinius montanum quoddam polygonon agnoſcit, iſchiadicis peculiare, lib.27.cap.12.*
νιακοῦ < α΄. σὺν μελικράτῳ ἢ ὕδατι. ἄγει
δὲ αἷμα δι᾽ οὔρων. ὑπερικοῦ ἢ ἀνδροσαίμου
< β΄. σὺν μελικράτῳ κο. γ΄. ἄγουσι δὲ κόπρον
πολλὴν καὶ φλέγμα. ἀρκευθίδες μετ᾽ οἴνου· *ἀρκτίου.*
D ἀσπαράγου ῥίζης ἀφέψημα καὶ ὁ καρπός, *Moib. ἀσκύρου legendum ſuſpicatur, ne otioſa ſit hyperici repetitio.*
ἄσφαλτος ἀντὶ καταποτίου λαμβανομένη,
βαλσάμου καρποῦ ἐξ σὺν μελικράτῳ, *καρποὶ, fortè. Moibanus legit καρπὸς, ἐξ redũdante.*
χαμαικίσσου φύλλα τρεῖς ἐπὶ ἡμέρας μ΄.
χαμαιπίτυος < β΄. μετ᾽ οἴνου. σαγαπη- *Τρία, Moibanus.*
νου < β΄. μεθ᾽ ὕδατος ἐπὶ ἡμέρας γ΄. λαμ- *Dioſc.4.de mat. med. ὅσον τριώβολος ἐν ὕδατι κυάθοις τρισί. i. tribus obolis in aquæ cyathis tribus.*
βανόμεναι.

E CCXXXVIII. Κλυσμοὶ δὲ ἁρμόζου-
σιν ἐπ᾽ ἰσχιαδικῶν· γάρος ἐξ ἰχθύων ταριχη- *μεθ᾽ ὑδρομέλιτος, cum aqua mulſa, Dioſc.3.de mat. med.cap.175.*
ρῶν καὶ σιλούρων, ἴρεως ἀπόζεμα, κενταυρείου
τοῦ λεπτοῦ· κολοκυνθίδος, ἀριστολοχίας ῥί-
ζης ὁμοίως σὺν ὕδατι, θλάσπιος σπέρμα
λεῖον ἐνεθὲν ἢ καὶ ἑψηθὲν ἐν ὕδατι, λεοντοπε-
τάλου ῥίζα ἀφεψηθεῖσα ἐν ὕδατι· ἅλες ἢ
F νίτρον σὺν μελικράτῳ, ἅλες σὺν πτισάνης
χυλῷ, σπάρτον θαλάσσῃ βρέξας ἐφ᾽ ἱκανὰς
ἡμέρας, εἶτα ἐγκόψας καὶ χυλίσας, ἐνες. αἷμα
δὲ ἄγει. κολοκυνθίδος ἐντεριῶναι ἐν πιτύρων
ἀφεψήματι ἀποβραχεῖσαι. ὠφελοῦνται δὲ
λίαν εἰ προσκλύσας τις αὐτοὺς ἐν οἴνῳ κλύ- *ἐξ οἴνου*
σματι, σικύους ἀγρίους ἐναποθλίψῃ τῷ
G δακτυλίῳ, αἷμα γὰρ ἄγουσι.

τὸ νάπυ

CCXXXIX. Μετὰ δ' κλύσαι ποιεῖ τὸ νάπυος μέχρι πυρώσεως ἐντιθέμενον μετὰ κηρωτῆς τοιαύτης· κηροῦ λίτρ. α. κυπρίνου λίτρ. γ. ὀποπάνακος γο. β'. [ἐν ἄλλῳ γο. α.]

CCXL. Καταπλάσσεται δὲ ἐπ' ἰσχιαδικῶν, πύρινον ἢ κρίθινον ἄλευρον *ἑψηθέντα μετ' ὀξυκράτου καὶ πίσσης, αἴρινον ἄλευρον ἑφθὸν μετὰ μελικράτου καὶ λινοσπέρμου, καὶ νίτρου, καὶ σύκων ἑφθῶν. ἢ "σεκαμίνων σπέρμα, *κολοκυνθίδος ἴσα. μυροβάλανος σὺν μελικράτῳ καὶ αἰρίνῳ ἀλεύρῳ, τῆλις μετ' αἰρίνου ἀλεύρου, καὶ ὀπὸς συκῆς μετ' ὄξους, πίσσα σὺν ὄξει ἐν ὀθονίῳ, καὶ γύρις ἑφθή, καλάμου φραγμίτου ῥίζα μετ' ὄξους. καλαμίνθη μετ' οἴνου· ἐπικαίει δὲ τὴν ἐπιφάνειαν. λεπίδιον ὁμοίως, ὡς τέταρτον ὥρας ἐπιτιθέμενον. δεῖ δὲ θερμῷ ἀποκλύζειν αὐτούς. ποιεῖ δὲ καὶ κάρδαμον σὺν ὄξει καὶ "ἀλευροις ἴσοις, σελίνου φύλλα σὺν οἴνῳ ἑψηθέντα. θέρμινον ἄλευρον σὺν ὄξει. Τὰς δὲ ἀρχομένας ἰσχιάδας *ναρθηκισμὸς θεραπεύει ἄχρι ἀπαλλαγῆς. καὶ τὸ σύγχρισμα τοῦτο· σμύρνης, ἀφρονίτρου, πεπέρεως, ἰρίνου ἀποστάθμης, ὄξους αὔταρκες· ἢ σῦκον, νάπυ, νίτρον, κολοκυνθίς, ἴσα ἀφεψηθέντα καὶ συντεθέντα. ἢ θύμον, ἢ θύμβρον μετ' οἴνου καὶ ἀλφίτου, ἢ κολοκυνθίδος χλωρᾶς" ὁ χυλὸς ἀναμισγόμενος. σίλφιον λεῖον, ἢ πευκέδανον σὺν ἐλαίῳ ἀνατριβόμενον. σκαμμωνίας ῥίζα σὺν ἀλεύρῳ κριθίνῳ καταπλασσομένη. σπάρτον ἐν ὄξει βραχὲν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, καὶ κοπὲν, καὶ χυλισθὲν, καὶ μιγὲν νίτρῳ καὶ συναλειφόμενον, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ συντεταμένα τῶν νεύρων. ποιεῖ καὶ ὁ τῶν σωματεμπόρων δρῶπαξ, συνεχῶς προστιθέμενος· ἔστι δὲ πίσσα ὑγρὰ μετὰ ξηρᾶς πίσσης *ἑψημένης, ἢ πρὸς ἴσον. μήκωνος ἀγρίας φύλλα καὶ κωδίαι σὺν ἀλφίτῳ καταπλασσόμενα. δεῖ δὲ καὶ ξηραίνειν αὐτὰ μίσγοντα ἄλευρον, καὶ ποιοῦντα τροχίσκους, *ἐπιτιθέμενα καὶ ἀποτίθεσθαι· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας, ὄξει ἀναλύειν. ποιεῖ δὲ καὶ κρίθινον ἄλευρον μετ' ἀφεψήματος κωδίων ἢ μελικράτου.

CCXLI. Πυρίαι δὲ ἰσχιάδος καὶ τῶν ἄλλων ἀλγημάτων ἱκανῶς ἐνεργοῦσαι·

σισυμβρίου legendum conicit Moibanus.

ἀλφίτοις Dioſc. lib. 2. de mat. med. cap. 185. & Plin. lib. 20. cap. 13.

Fortè, τοῦ χυλοῦ ἀναμισγομένου. Moib.

Poſt eadem ſinapiſmus.

Poſt infuſa enemata præclarè faciet ſinapi quouſque feruorem excitet adhibitũ cũ eiuſmodi cerato, è ceræ lib. j. cyprini lib. iij. opopanacis vnc. ij. [in alio exemplari vnc. j.]

Iſchiadicis cõuenientia cataplaſmata.

Iſchiadicis cataplaſmatum more imponuntur iſta: triticea hordeaceáve farina cocta cum poſca & pice: loliacea farina cocta cum aqua mulſa, lini ſemine, nitro & ficubus coctis: ſiſymbrij ſeminis & colocynthidis pares portiones: glans vnguentaria cum aqua mulſa & lolij farina, fœnumgræcum cum farina loliacea, fici lacteus liquor cum aceto, pix cum aceto inducta linteolo, pollis decoctus, arundinis phragmitis radix cum aceto: calamintha cum vino, (ſummam cutem adurit:) lepidium ſimiliter ad horæ quartam partem impoſitum, (ſed ægros deinde aquæ calidæ balneo immergi oportet.) Facit & naſturtium cum aceti & polentæ pari quantitate, apij folia in vino decocta, lupinorum farina cum aceto. Incipientes iſchiadas ſanant ad liberationem vſque ferulis inflicta verbera, itémque hoc linimentum, è myrrha, ſpuma nitri, pipere, vnguenti irini ſedimento & aceti modo ſufficienti. Aut: ficus, ſinapi, nitrum, colocynthis æquis partibus decoquantur, fiátque medicamentum. Aut: thymus thymbráve cum vino & polenta, aut admixto colocynthidis virentis ſucco vſurpentur. Confert etiam laſerpitium tritum aut peucedanum cum oleo affrictum, ſcammoniæ radix impoſita cum farina hordeacea, expreſſus ſpartio in aceto pluribus diebus macerato tuſóque ſuccus addito nitro inunctus, (hic etiam facit ad neruorum diſtentionem.) Prodeſt & dropax mangonum frequenter adhibitus, qui quidem conſtat è liquidæ ſimul & aridæ picis æquis partibus coctis: ſylueſtris papaueris folia ſimul & capitula impoſita cum polenta: eadem etiam admixta farina ſiccanda & in paſtillos redigenda, qui reponantur, vſúque poſtulante aceto diſſoluantur. Facit & hordeacea farina cum decocto capitum papaueris aut aqua mulſa.

Fomenta quæ tũ in iſchiade, tũ in doloribus aliis auxilij plurimũ afferunt:

Ad iſchiadem fotus.

armentalis bouis fimum foliis inuolutum, & cinere feruenti calfactum inducito linteolo, atque imponito. Fotus etiam vicem præſtant ſal torrefactus ſaccellis inditus & milium, ſeu per ſe, ſeu etiam ſimul mixta adhibeantur: ſimiliter & panicũ. Sunt & vſui furfures cũ lauri foliis & muria aquáve marina vel aqua mulſa cocti, ſaccis è denſiore panno paratis ſimiliter inditi.

Ad eandem vſtionis varia genera. Conferunt & iſchiadicis vſtiones huiuſmodi: Fimi caprini feruentes pilulas imponito ei cauo quod eſt inter pollicem & indicem, infuſo tamen priùs oleo, aut ſubſtrata priùs lana oleo imbuta: atque ſic vrito, donec vſtionis ſenſus per brachium ad coxendicem perueniat. Aut: è luto formatum orbiculum aſſis magnitudine, digiti verò craſſitie, dolenti loco imponito, huícque bacillum candentem apprimito, quoad æger vſtionem ampliùs tolerare vix poſſit. Aut, protenſam protractámve longiùs cutim loco affecto vicinam ignito ſtylo diuidito, interiecto duorum digitorum interuallo. Afri incenſam pyramidem è loti ramentis, ſulphure viuo & elaterio conflatam dolenti parti applicant, ſubſtrato prius duplici linteo faſciáve, aut tenui teſta. Marmaridæ vſtionem adminiſtrant circumpoſitis parti humentibus lignis oleaginis, quæ non quidem incendunt, ſed ita calfaciunt, vt humorem exudent, qui deinde in partem affectam guttatim extillet. Parthi verò plumbeum tubulum vtrinque pertuſum & anſatum dolentibus locis imponunt, obducta priùs ipſius tubuli baſi ſubacta farina, vt ne oleum, quod tubulo indendum eſt, præterfluat: veſtibus verò ipſum diligenter circuntegunt, vt ne guttis deſtillantibus partes vicinæ lædantur. Tùm poſteà feruentia cauteria quadraginta aut quinquaginta ſubinde, immittunt, dum circa partem mediocrem æger ſenſerit vſtionem: ſed & interim frigida faciem illius abſtergunt, ob ſudores ex feruore ſuperuenientes. Porrò & iccircò circuniectis veſtibus probè muniendæ vicinæ partes, neque nimiùm implendus oleo tubulus, vt ne id efferueſcens parte ſuperna refundatur, illáſque adurat. Et de his quidem hactenus: reliqua proximè ſequenti libro proſequemur.

A βοὸς νομάδος πρόσφατον ἀπόπατον ἐνειλήσας φύλλοις, καὶ θερμήνας ἐν θερμοσποδιᾷ, ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπίθες. ἅλες φρυκτοὶ ἐν σακκῷ, ἢ κέγχρος, ἢ ἀμφότερα μιγέντα, ἢ ἔλυμος, ὁμοίως. ἢ πίτυρα ἑφθὰ σὺν δάφνης φύλλοις καὶ ἅλμῃ, ἢ θαλάσσῃ, ἢ μελικράτῳ, ὁμοίως εἰς σάκκον· καθεψόμενα (*βαλλόμενα.*)
B ἐκ πυκνοῦ πεποιημένου ῥάκους.

CCXLII. Καύσεις δ' ἰσχιαδικῶν ὠφελοῦσιν αὗται. αἰγὸς σπυράθους πυρώσας ἐπιτίθει ἐπὶ δὲ μεταξὺ τῷ ὑγρῷ τοῦ ἀντίχειρος κοῖλον, ἔλαιον προϋποχέας, ἢ ἔριον ἐλαίῳ βρέξας καὶ ὑποθεὶς, πύρωσον ἕως αὐτοῦ διὰ τοῦ βραχίονος αἴσθησις ἐπὶ τὸ ἰσχίον ἔλθῃ.
C ἢ πήλινον κυκλίσκον ποιήσας μέγεθος ἀσσαρίου, βάθος δὲ δακτύλου, ἐπίθες ἐπὶ τὸν ἀλγοῦντα τόπον· *ἔρει δὲ κατ' αὐτοῦ πεπυρακτωμένον βακτήριον, ἄχρις αἰσθήσεως δυσανασχέτου· ἢ ἀποτείνας τὸ δέρμα κατὰ τὸν ἀλγοῦντα τόπον, διαίρει γραφεία πεπυρωμένῃ ἐκ διδακτυλιαίου διαστήματος.
D Λίβυες δὲ πυραμίδα ποιοῦντες ἐκ λωτοῦ πρισμάτων καὶ θείου ἀπύρου καὶ ἐλατηρίου, ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τὸ ἀλγοῦν μέρος, προϋποθέντες διπλοῦν ὀθόνιον, ἢ ταινίδιον, ἢ λεπτὸν ὀστράκιον, ἐφ' ὧν ἐπιτιθέασιν ἡμμένην τὴν πυραμίδα. Μαρμαρίδες ὑγροῖς ξύλοις ἐλαΐνοις περικεχυμένοις καίουσι θερ-
E μαίνοντες αὐτὰ ὥστε μὴ καίεσθαι, θερμὰ δὲ καὶ ἰκμάδα γίνεσθαι. Πάρθοι δὲ μολιβδοῦν σωλῆνα ποιοῦντες ἀπύθμενον, ἔχοντα ὦτα, ἐπὶ τὰ ἀλγοῦντα ἐπιτιθέασιν, προϋποχρίσαντες τὴν βάσιν τοῦ σωλῆνος σταιτὶ, πρὸς δὲ μὴ παρεκρυῆναι τὸ ἔλαιον. περιβάλλουσιν δ' ἱματίοις ἐπιμελῶς, πρὸς τὸ μὴ
F βλάπτεσθαι ὑπὸ τῶν ἀπορρεόντων ῥανίδων. ἔπειτα καθιᾶσι ζεστὰ καυτήρια μ' ἢ ν'. ἄχρις ἂν οὖ αἴσθησίς τις περὶ τὸν τόπον γένηται. περιμάττουσι δὲ καὶ τὸ πρόσωπον ψυχρῷ ὕδατι, διὰ τοὺς ἐκ τῆς θερμασίας ἐπιγινομένους ἱδρῶτας. καὶ διὰ τοῦτο περιβεβλῆσθαι δεῖ, καὶ μὴ λίαν πληροῦν τὸν σωλῆνα· ὑπερζεῖται
G γὰρ ἐν τῇ ζέσει. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον. Τὰ δὲ λοιπὰ ἐν τῷ ἑξῆς διελευσόμεθα.

In parte quæ caua eſt in finibus pollicis, Moibanus, qui pro ὑγρῷ videtur ὅρῳ legiſſe. Lib. 2. de mat. med. legitur, ἐπὶ τὸ μεταξὺ μέρος τοῦ ἀντίχειρος, &c. Geſnerus vtrobique legendum cenſet, ἐπὶ τὸ μεταξὺ τοῦ λιχανοῦ καὶ τοῦ ἀντίχειρος κοῖλον.

Fortè, γραφίδι Geſn. γραφείῳ πεπυρωμένῳ

Moib. ὄστρακον

Μαρμάριοι, vel Βαρβαρικοί, Moibanus. Μαρμαρίδες legit Geſn.

Fortè, σταιτὶ

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ εὐποριστων καὶ ἁπλῶν φαρμάκων, βιβλίον δεύτερον.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAzarbæi, de facilè parabilibus ſimplicibúſque medicamentis, liber poſterior.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO, INTERPRETE.

Τὴν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων A ἐνέργειαν ἐν δυσὶ κατακεχωρήσαμεν βιβλίοις, τιμιώτατε Ἀνδρόμαχε, καὶ ἀμφοτέρω σοὶ ἀναθέντες, ἐπελθόντες τε ἐν τῷ περὶ τούτου βοηθήματα ἁρμόζοντα τοῖς περὶ κεφαλὴν καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ ἀρτηρίας καὶ τὴν λοιπὴν ἐπιφάνειαν συνισταμένοις πάθεσιν, ἐν B τούτῳ περὶ τῶν λειπομένων διευκρινήσομεν· ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν περὶ τὸν στόμαχον συνισταμένων παθῶν, προδιαστειλάμενοι, ὅτι ἐπὶ τῶν πινομένων, ἐφ᾽ ὧν τὰς ποσότητας οὐ προσγράφομεν, ἡ μὲν ἐλαχίστη πόσις ἐστὶ τριώβολον· ἡ δὲ μέση, δραχμὴ μία· ἡ δὲ τελεία, δραχμαὶ δύω.

Qvoniam, ſpectatiſſime Andromache, morborum curationes per ſimplicia medicamenta duobus libris diſtinximus, quorum vtrunque tibi dedicauimus, & priore quidem auxilia capitis, oculorum, fauciũ, ac ſummę cutis extremarúmque partium affectibus conferentia complexi ſumus: iam ſupereſt, vt in hoc poſteriore de reliquis agamus, à ſtomachi vitiis facto initio. Sed priùs Lectorem monitum velim, quotieſcunque iis quæ ore ſunt aſſumenda certam definitámve quantitatem minimè aſcribimus, minimam quidem eorum doſin eſſe debere trium obolorum, maximá drachmarum duarum, mediam verò drachmę vnius. *Præfatiuncula.*

C Τὰ τῶν περὶ τὸν στόμαχον καὶ τὰ ὑποχόνδρια συνισταμένων παθῶν βοηθήματα.

Ad Stomachi & hypochondriorum affectus remedia.

CAP. I. Τοὺς χρονίως καυσουμένους τὸν στόμαχον ὠφελεῖ ἅμα καὶ δίψαν παύει· γλυκυῤῥίζης χυλὸς πινόμενος, καὶ ἡ ῥίζα σὺν ὕ- D δατι. ἑλίκων ἀμπέλου ἀπόβρεγμα, ἀνδράχνης χυλὸς καὶ αὐτὴ ἐσθιομένη, σέριδος χυλὸς καταῤῥοφούμενος. πολυγόνου χυλὸς ὁμοίως. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐξ ἀσθενείας ἀναλαμβανόντων δίψαν παύει, κράμβη ἐσθιομένη ἔνωμος, σῦκα ἁπαλὰ, στρόβιλοι ἐσθιόμενοι, σύμφυτον πετραῖον διαμασώμενον. Κα- E ταπλασσόμενα δὲ ὠφελεῖ στομάχους καυσουμένους καθ᾽ ἑαυτὸ καὶ σὺν ἀλφίτῳ· ἀειζώου ῥίζα, κοτυληδόνος φύλλα, κύπρου φύλλα, πολύγονον, σέρις, σόγχος, σέλινον, στρύχνον κηπαῖον, ἕλικες ἀμπέλου καὶ τὰ

Stomachi diutino ardore conflictatis proſunt ſimul & ſitim pellunt, glycyrrhizæ ſuccus epotus, & radix ipſa ex aqua bibita, capreolorum vitis dilutum: portulacæ ſuccus, ac ipſa etiam in cibis ſumpta: ſeridis ſuccus abſorptus, ſimiliterque polygoni ſuccus. Eorum verò qui conualeſcunt ex morbo ſitim compeſcunt, braſſica cruda eſitata, ficus recentes, ſtrobili in cibis ſumpti, ſymphytũ petræum commanducatum. At impoſita ſeu per ſe, ſeu cum polenta ſtomachos æſtuantes hæc iuuant: ſemperuiui radix, Veneris vmbilicus, cypri folia, polygonum, ſeris, ſonchus, apium, ſolanum hortenſe, vitium capreoli & folia, por- *Ad ſtomachi diutinum ardorem ac ſitim.*

tulaca cum polenta vel pane, vitiũ folia per ſe ex aqua frigida, elate palmarum trita cum polenta: braſſicæ denique folia cruda tritáque cum melle imponuntur.

Ad æſtuãtem foris ventriculum. His quibus æſtuat ventriculi ſuperficies, opitulatur ſuccus è cucurbitæ ramentis cum roſaceo, itidémque vuæ acerbæ ſuccus cum roſaceo. Abſinthij foliorum decocti poculum manè hauſtũ, epithymum cum ſero lactis potum quinque ſéxve vicibus per menſem.

Ad ventriculi ac inteſtinorũ flatus ex atra bile. Iis qui bilem atram gignunt, quique ſtomachi ac inteſtinorum inflatione diuexantur, auxilio ſunt hæc: pulegij decoctum dilutúmve bibitum, & aqua in qua candens ferrum extinctum ſit. Spõgiæ quoque ex aceto impoſitę conueniunt, maximè in inflatione inteſtinorũ & mentis alienatione. Sin perſeueret affectus, alumen liquidum cum chalcantho, aloë ac melle impoſito, cerato admixto. Aut, hederæ folia cocta in vino cataplaſmatis inſtar impoſito: aut plantaginem tritam cum ſale: aut fimum bouis armentariæ ſiccum in vino coctum, aut marrubium cum pane ac roſaceo, aut denique bulbos cũ alumine tritos.

Ad ſingultum. In ſingultu conueniunt hæc in potu ſumpta: alyſſi herbæ decoctum, aut ipſa etiam herba manibus detenta, anethi ſemen potum & olfactum, ariſtolochiæ radix ex aqua, aſplenum herba cum poſca, mentæ ramuli cum acidi Punici ſucco, caſtorium cum aceto, cuminum cum aceto, rha cum aqua, ſiſymbrij, quod cardamine dicitur, ſuccus & ſemẽ, ſternutatorium deniq; ad hibitũ. Ortus verò à frigore ſingultus ſoluitur ſummis manibus in calentem aquam demiſſis, aqua calida abſorpta, ſpongia ex aqua feruenti ſtomacho adhibita, extremis denique partibus oleo Sicyonio confricatis.

Ad ſtomachi dolores aſſumenda. Ad ſtomachi dolores faciunt: lac muliebre, bubulum aut aſininum è papilla ſuctum, aut bibitum vbi per ignitos ſilices fuerit decoctum: gentianæ drach. j. cum aqua, maſtiches cochlear vnum quotidie bibitum, aut ſuccus ex eodem commanducato deglutitus, trium men-

A φύλλα, ἀνδράχνη μετ᾽ ἀλφίτου ἢ ἄρτου, φύλλ᾽ ἀμπέλου καθ᾽ ἑαυτὰ ἐξ ὕδατος ψυχροῦ, ἐλάτη λεία σὺν ἀλφίτοις. ἢ φύλλα κράμβης ὠμὰ τρίψας μετὰ μέλιτος, ἐπιτίθει.

II. Τοῖς δὲ καυσουμένοις τὴν ἐπιφάνειαν ὠφελεῖ· κολοκύνθης ξυσμάτων ὁ χυ-B λὸς μετὰ ῥοδίνου, ἢ ὀμφακος χυλὸς σὺν ῥοδίνῳ. ἀψινθίου φύλλων ἀποζέματος ποτήριον ἐν κατὰ πρωΐ, ἢ ἐπίθυμον μετὰ γάλακτος ὀῤῥοῦ πέντε ἢ ϛ΄. φορὰς τὸν μῆνα. *Quæ hîc ſequuntur, ad ſequens caput referenda cenſet Geſnerus.*

III. Χολὴν γεννῶσι τὰς μέλαιναν, καὶ ἐμφυσωμένοις στόμαχον καὶ ἔντερα ὠφελεῖ· γλήχωνος ἀπόζεμα ἢ ἀπόβρεγμα πινό-C μενον, καὶ ὕδωρ δὲ ἀπὸ τοῦ πεπυρωμένου σιδήρου ἐν ᾧ σίδηρος σβέννυται. ἁρμόζουσι δὲ καὶ σπόγγοι ἐξ ὄξους ἐπιτιθέμενοι, μάλιστα * κατὰ τὴν ἐμφύσησιν τῶν ἐντέρων καὶ τῆς διανοίας τὴν παραλλαγήν. εἰ δὲ ἐπιμένει, στυπτηρίαν ὑγρὰν μετὰ χαλκάνθου καὶ ἀλόης καὶ μέλιτος ἐπιτίθει, κηρωτῇ μίξας. ἢ κισσοῦ D φύλλα ἑφθὰ σὺν οἴνῳ κατάπλασσε, ἢ ἀρνόγλωσσον λεῖον σὺν ἁλσίν, ἢ βοὸς ἀγελαίας βόλβιτον ξηρὸν ἐν οἴνῳ ἑψημένον, ἢ πράσιον μετ᾽ ἄρτου καὶ ῥοδίνου, καὶ βολβοὶ μετὰ στυπτηρίας λεῖοι. *Fortè add. ποιοῦσι aut ἁρμόζουσι.*

IIII. Ἐπὶ δὲ τῶν λυγμῶν ἁρμόζει πινόμενα· ἀλύσσου τῆς πόας ἀφέψημα, καὶ αὐ-E τὴ κρατηθεῖσα. ἀνήθου σπέρμα πινόμενον καὶ ἀποσφραινόμενον, ἀριστολοχίας ῥίζα μεθ᾽ ὕδατος, ἀσπλήνου πόα μετ᾽ ὀξυκράτου, ἡδυόσμου κλωνία σὺν ῥοιᾶς ὀξείας χυλῷ, καστόριον σὺν ὄξει, κύμινον σὺν ὄξει, ῥᾶ σὺν ὕδατι, σισυμβρίου τῆς καρδαμίνης λεγομένης χυλὸς καὶ τὸ σπέρμα, πταρμικοῦ προσα-F γωγή. Τὸν δὲ διὰ ψύχους λυγμὸν λύουσιν ἄκραι χεῖρες εἰς θερμὸν ὕδωρ καθιέμεναι, ὕδατος θερμοῦ καταῤῥόφησις, σπόγγος ἐκ ζεστοῦ ὕδατος προσαγόμενος τῷ στομάχῳ, ἔλαιον Σικυώνιον, ἀνατριβομένων τῶν ἄκρων.

V. Πρὸς δὲ τὰ ἀλγήματα τοῦ στομάχου ποιεῖ· γάλα γυναικεῖον ἢ βόειον ἢ ὄνειον G θηλαζόμενον, ἢ πινόμενον. ἢ κόχλαξι συναφεψόμενον. γεντιανῆς < ά. μεθ᾽ ὕδατος μαστίχης κοχλιάριον ἓν καθ᾽ ἡμέραν πινόμενον, ἢ διαμασώμενον τοῦ χυλοῦ καταπινομένου. *ἢ abundat.*

A ἡδυόσμου κλωνίων τελῶν φύλλα σὺν ὀξείας ῥοιᾶς χυλῷ καταρροφούμενα, γλήχων μετ᾽ ὀξυκράτου.

VI. Πρὸς δὲ τοὺς δηγμοὺς τοῦ στομάχου· τερμίνθου φύλλα ἀφεψόμενα, ὁμοίως σκορδίου χύλισμα· σόγχου χυλὸς μετὰ στροβίλων καὶ καρύων πικρῶν καὶ σικύου σπέρματος, κῶνοι ἐσθιόμενοι καθ᾽ ἑαυτούς. B

VII. Καταπλασσόμενα δὲ ὠφελεῖ ἀλγήματα στομάχου, μελίλωτον ἐν οἴνῳ ἑφθὸν μετὰ "τηλίνου ἀλεύρου ἢ γύρεως, κυδώνιον ἑφθὸν σὺν ἄνθει, ἢ πήγανον σὺν μέλιτι.

al. ἀλεύρου

VIII. Πρὸς δὲ τοὺς τὴν τροφὴν ἀποβάλλοντας ἐπιτιθέμενος ὠφελεῖ σπόγγος ἐξ ὄξους δριμέως ἄχρι φλυκταινώσεως, ἐπί τε C τοὺς πόδας καὶ βραχίονας. ἐπὶ δὲ τοῦ θώρακος καταπλασσόμενος τυρὸς νεαλὴς μετ᾽ ἀλφίτου, ἢ σελίνου φύλλα, ἢ σέριδος μετ᾽ ὄξους καὶ ἀλφίτων, ἢ ἀνδράχνης ὡσαύτως, ἢ κολοκύνθης ξύσματα ὁμοίως.

IX. Τοὺς δὲ ναυτιῶντας καὶ πλαδῶντας ὁμοίως τὸν στόμαχον ἢ ἐξεμοῦντας ἵστησι πι- D νόμενα, ἄλφιτα σὺν οἴνῳ, ἀμύγδαλα γλυκέα "πρόσφατα σὺν τῷ λέπει ἐσθιόμενα, ἀγρώστεως τῆς ἐν Παρνασσῷ σπέρμα, κύμινον Αἰθιοπικόν, ἀνήθου σπέρμα, πολυγόνου χυλός, καὶ κιχώριον ἐσθιόμενον καὶ σέρις, καὶ ὁ χυλὸς πινόμενος. σισύμβριον ἢ καρδαμίνη λεγομένη πινομένη, θέρμοι γλυκεῖς λεῖοι E σὺν ὄξει ποθέντες. θρίδακες ἄπλυτοι ἐσθιόμεναι, καὶ τὸ σπέρμα πινόμενον μεθ᾽ ὕδατος. σόγχου ὁμοίως, ἴου ἄνθος μεθ᾽ ὕδατος, κόστου ∠ α. μετ᾽ οἴνου. Κοχλίου χερσαίου Λιβυκοῦ σὰρξ ὅλη καταποθεῖσα νήστεσι καὶ ἀλγήματα παύει στομάχου. προεσθιόμενοι δὲ ἔνωμοι δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. ποιεῖ δὲ καὶ F σὺν τῷ ὀστράκῳ ὅλος καταποθεὶς, τοῦ ὀστράκου "περιπλασθέντος. Γίγαρτα φρυκτὰ ἀντὶ ἀλφίτων *ἐσθιόμενα, γλήχων καταπλασθεῖσα ἐξ ὀξυκράτου, κύμινον σὺν ὀξυκράτῳ πινόμενον ἢ σὺν ὄξει, λαπάθου σπέρμα ὀβολοῖς δύο ἢ τρισίν, ἀκακία μεθ᾽ ὕδατος, λίθος ὁ ἐν τῇ Σαμίᾳ γῇ εὑρισκόμενος. μαράθρου G σπέρμα ἢ χύλισμα, μάλιστα τοῖς ἀποξύνουσιν ἢ ἐμοῦσι τὴν τροφήν.

Dioſc. 1. de mat. med. 176. χλωρά, virides ſeu virentes.

περιπασθέντος Geſn.

X. Τοὺς δὲ ῥευματισμοὺς τοῦ στομάχου ἵστησι,

tæ ramulorum folia cum acidi Punici ſucco abſorpta, itemque pulegium ex poſca bibitum.

Ad oris ventriculi morſus valent, terebinthi folia decocta: ſimiliter & ſuccus è ſcordio: ſonchi ſuccus cum nucleis pineis, amygdalis amaris & ſemine cucumeris: pinei etiam nuclei per ſe in cibis ſumpti.

Ad cardiogmum.

Stomachi dolores impoſita leuant, melilotus in vino coctus cum farina fœnigræci aut polline, cotoneum cum flore coctum, ruta denique cum melle.

Ad ſtomachi dolores admouenda.

Cibũ reiicientibus prodeſt ſpongia acri aceto [calente] imbuta, pedibus & brachiis adhibita, quoad puſtulæ excitentur. Conferunt verò adhibita pectori, caſeus recens ſalitus cum polenta, folia apij aut ſeridis cum aceto & polenta, ſimiliter & portulacæ folia aut cucurbitæ ramenta.

Ad cibi vomitum.

Nauſeam, ſtomachi ex nimia humiditate languorem ac vomitum iſta cohibent: polenta in vino bibita, amygdalæ dulces recentes cum ſuo putamine eſitatę, graminis Parnaſſij ſemen, cuminum Æthiopicum, anethi ſemen, polygoni ſuccus, cichorium in cibis ſumptum, ſicuti & ſeris, eorúmque ſuccus epotus: ſiſymbrium, aut quod cardamine dicitur, potum: lupini dulces triti cum aceto bibiti, lactucæ illotæ in cibis ſumptæ, earúmque ſemen ex aqua potum, ſimiliter & ſonchi ſemen & flos violæ ex aqua, coſti drachm. j. cum vino. Cochleæ terreſtris Africanæ caro tota ieiuno deuorata, etiam dolores ſtomachi ſedat. Idē præſtant cochleæ duæ tréſve quotidie ante cibos alios aſſumptæ: deuorata etiam tota proficit cum ſua teſta, hac circum aſperſa: toſti acinorum nuclei polentæ vice in cibo ſumpti, pulegium cum poſca impoſitum, cyminum ex poſca vel aceto potum, lapathi ſemen duûm triúmve obolorum pondere, acacia cum aqua, lapis qui in Samia terra reperitur, fœniculi denique ſemen aut expreſſus eo ſuccus, ac iis maximè quibus aceſcit cibus, aut vomitu reiicitur.

Ad nauſeam & humida ſtomachi vitia, necnon & vomitum.

Stomachi fluxiones inhibent,

Ad ſtomachi fluxiones.

balauſtium ex aceto potum, rubi foliorum ſuccus vel per ſe, vel ex aqua, aqua igniti ferri iniectione ferueſacta, acetum ſcilliticum abſorptum: (oportet autem ab exigua quantitate incipiendo bibere ad cyathũ vſque vnum.) Punicum malum cum aqua frigida, ſcandicis decoctum, ſcillæ coctæ tres oboli cũ poſca, hypociſthidis drach. j. ex aqua: lens toſta polentæ loco inſperſa, eiuſdem decorticata grana xxx. deuorata: roſarum denique flos inſperſus potui. Cæterùm tentatum fluxione ventriculum irrigare oportet rhois decocto lana ſuccida excepto.

Ad eiuſdẽ ſubuerſiones. Stomachi ſubuerſionibus medetur, paſſerculorũ ſtercus potui datũ.

Ad ſtomachi ex humiditate languorẽ admouenda. Languentes ex nimia humiditate ſtomachos roborant hæc, cum cerato myrtino aut roſaceo impoſita: rubi folia, abſinthium, cupreſſi folia, coriandrum, cachry, palmula, cotoneũ malũ, elate cum palmulis.

Ad inflationẽs ſtomachi. Inflationibus ſtomachi, & his maximè qui tardè concoquunt, auxilio ſunt hæc in potu ſumpta: agallochi drach. j. cum vino, ariſtolochiæ drach. j. cum vino, ſmyrnij itidem ſemen cum vino, ſpinæ albæ radix cum vino, agaricum commanducatum ſuberbibito mero. Ad inflationes ſtomachi, rhamni ſpinoſi folia trita redige in paſtillos, triobolares, è quibus vnum exhibeto febricitantibus cum hydromelitis diluti hemina vna: iis verò qui febre carent, cum vino diluto. Facit etiam ad ileoſos & quoſuis dolores à flatu: malo ſiquidem mirum in modum per ructus flatúſque reſoluto ſaneſcunt.

Ad cruditates ventriculi. Coctiones promouent: agaricum à cœna commanducatum deuoratúmque, nullo liquore inſuper abſorpto: aloës drach. j. ante cibum ex aqua ſumpta, iuniperi baccę tritæ cum vino, cotonei mali dilutum, xylobalſami decoctum cum ſeſeli, nardi Celticę decoctum cum aceti momento ſumptum, iunci odorati decoctum cum roſarum flore hauſtum, ſeſeli potum. Coctionem denique adiuuat, ſeridis ſuccus abſorptus.

Stomachũ roborantia. Os vẽtriculi confirmãt, vua paſſa & ſcilla cocta cum melle delincta.

A βαλαύστιον μετ' ὄξους ποθὲν, βάτου χυλὸς φύλλων καθ' ἑαυτὸν καὶ μεθ' ὕδατος, ὕδωρ τὸ ἀπὸ σιδήρου πεπυρωμένου θερμανθὲν· ὄξος σκιλλητικὸν καταῤῥοφούμενον, (δεῖ δὲ ἀπ' ὀλίγου ἄρχεσθαι καὶ πίνειν ἄχρι κυάθου·) ῥοιὰ μεθ' ὕδατος ψυχροῦ, σκάνδυκος ἀφέψημα, *(σκάνδικος.)* σκίλλης ἑφθῆς τριώβολον ἐν ὀξυκράτῳ, B ὑποκιστίδος < α. ἐν ὕδατι. φακὸς πεφωσμένος ἀντὶ ἀλφίτου ἐπιπλασσόμενος. *(Fortè, ἐπιπασσόμενος)* φακοὶ ἐπτισμένοι λ'. καταπινόμενοι. ῥόδων ἄνθος ἐπιπασσόμενον τῷ πόματι. * Εμβρέχειν δὲ δεῖ τοὺς ῥευματιζομένους στομάχους ἐρίοις οἰσυπηροῖς σὺν ῥοΐ.

XI. Ανατροπὰς δὲ στομάχου θεραπεύει, C στρουθίων διαχώρημα διδόμενον ἐν ποτῷ.

XII. Κρατύνει δὲ τοὺς πεπλαδηκότας στομάχους ἐπιτιθέμενα μετὰ κηρωτῆς μυρσινίνης ἢ ῥοδίνης· βάτου φύλλα, ἀψίνθιον, κυπαρίσσου φύλλα, κόνδον, κάγχρυ, φοίνικες, μηλοκυδώνιον, ἐλάτη μετὰ φοινίκων. *(κόριον fortè. κέγχρος, fortè, hoc eſt milium.)*

XIII. Στομάχου δὲ ἐμπνευματώσεις ὠφελεῖ πινόμενα, καὶ τοὺς βραδυπεπτοῦντας D μάλιστα· ἀγαλλόχου < α. σὺν οἴνῳ, ἀριστολοχίας < α. σὺν οἴνῳ, σμυρνίου σπέρμα σὺν οἴνῳ, τὸ * ἄνθος, ἢ λευκῆς ῥίζα σὺν οἴνῳ. ἀγαρικὸν διαμασηθὲν ἐπιῤῥοφουμένου ἀκράτου. Πρὸς τὰς ἐμπνευματώσεις τοῦ στομάχου, ῥάμνου τῆς ἀκανθώδους φύλλα λειώσας, ἀνάπλασσον τριωβολιαῖα, καὶ δίδου ἐν τοῖς E μὲν πυρέσσουσι μεθ' ὑδρομέλιτος κεκραμένου κο. α. ἀπυρέτοις δὲ μετ' οἴνου κεκραμένου. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς εἰλεώδεις καὶ πᾶν ἄλγημα πνευματικόν· θαυμαστῶς γὰρ δι' ἐρυγῶν καὶ φυσῶν ὑγιεῖς γίνονται. *(Subaudi, μεγέθη.)*

XIIII. Πέψεις δὲ ποιεῖ ἀγαρικὸν διαμασώμενον καὶ καταπινόμενον ἀπὸ δείπνου, F χωρὶς τοῦ ἀποῤῥοφεῖν τι· ἀλόης < α. σὺν ὕδατι, καὶ πρὸ τροφῆς· ἀρκευθίδες λεῖαι σὺν οἴνῳ, μήλου ἀπόβρεγμα, ξυλοβαλσάμου ἀπόζεμα μετὰ σεσέλεως, ἢ νάρδου Κελτικοῦ μετ' ὀξυδίου ληφθὲν, σχοίνου ἄνθους ἀπόζεμα μετὰ ῥόδων ἄνθους πινόμενον, σέσελις πινομένη. Εὐπεψίαν δὲ ποιεῖ σέριδος χυλὸς G καταῤῥοφούμενος. *(καταῤῥοφεῖν τι ἄλλο, Moib. Malim ego χωρὶς τοῦ ἐπιῤῥοφεῖν τι. Suſpicatur Geſnerus legendum μήου, hoc eſt, mei.)*

XV. Ρώννυσι δὲ στόμαχον, σταφὶς, σκίλλα ἑφθὴ σὺν μέλιτι ἐκλειχομένη.

XVI. Τὰς δὲ κισσώσας ὠφελεῖ· ἀνδράχνη ἐσθιομένη, ἑλίκων ἀμπέλου ἀπόβρεγμα πινόμενον, κεδρόμηλα ἐσθιόμενα. A

XVII. Ὑποχόνδρια δ᾽ ὠφελεῖ ἐσκληρυσμένα παθόντα χρονίως, μάραθρον πινόμενον. Καὶ καταπλασσόμενα· ἀψίνθιον σὺν κυπρίνῃ κηρωτῇ ἢ φοίνιξιν, λευκανθέμου φύλλα, σκόρδιον σὺν κηρωτῇ, τῆλις ἢ λινόσπερμον σὺν μελικράτῳ, ἢ σάμψυχον ἐν κηρωτῇ. B

Τὰ τῶν πυρεσσόντων βοηθήματα.

XVIII. Γλώσσης δὲ τραχύτητας ἐκμαλάσσει ἡδύοσμον λεῖον σὺν μέλιτι· ῥοῦς ἐρυθρὸς ὁμοίως, ῥόδινον σὺν *ὕδατι, ἢ μέλιτι καθ᾽ ἑαυτό. C

XIX. Τοὺς δὲ κατὰ περίοδον πυρετοὺς κεχρονισμένους θεραπεύει· χαμαίδρυος φύλλα λεῖα πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς λήψεως πινόμενα, καὶ ὅσα ἐπὶ τριταϊκῶν αὐτίκα ἱστορήσομεν.

XX. Πρὸς δὲ τοὺς τριταϊκοὺς ἁρμόζει πόματα λαμβανόμενα πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς ἐπισημασίας, προεγχριομένων καὶ ἀνατριβομένων τῶν ἄκρων. τριφύλλου σπέρματος κοκκία τρία κηρῷ καταπλασθέντα καὶ καταποθέντα ἐπὶ τρὶς, τὰ πάντα ἐννέα. D ἀρνογλώσσου ῥίζαι ἁδραὶ τρεῖς μετ᾽ οἴνου πινόμεναι, ἱερᾶς βοτάνης ὁ τρίτον γόνυ ἀπὸ τῆς γῆς ἀφαιρεθὲν, καὶ διδόμενον. ποιεῖ καὶ σίλφιον κηρῷ περιπλασθὲν λευκῷ καὶ καταποθέν. E ἐπιρροφείτωσαν δὲ ὕδωρ θερμὸν ἢ οἶνον. ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου κόκκοι τρεῖς σὺν οἴνῳ, ὀνόβρυχις σὺν οἴνῳ, πενταφύλλου φύλλα γʹ. μετ᾽ οἴνου ἢ ὑδρομέλιτος ποτιζόμενα, πέπερι λεῖον μεθ᾽ ὕδατος πινόμενον. Περιαφθέντα δὲ ὠφελεῖ τριταίοις· λειχὴν ἵππου περιαφθεὶς, ἢ ἀράχνας τὰ ζῶα τρία συναναμαλάξας ἐμπλάστρωσον ἐπιθεὶς ἐν ὀθονίῳ κατὰ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων. F

XXI. Τεταρταϊκοὺς δὲ ὠφελοῦσιν· ἀρνογλώσσου ῥίζαι ἐν οἴνῳ πινόμεναι· ἱερᾶς βοτάνης τέταρτον γόνυ ἀπὸ τῆς γῆς ἀφαιρεθὲν καὶ τριβὲν λεῖον σὺν οἴνῳ καὶ δοθὲν, ἀσφάλτου < αʹ. μετὰ καστορίου ὀβολοῦ, G γλυκυρρίζης < βʹ. μεθ᾽ ὕδατος κό. αʹ. ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου κό. δʹ. σὺν

Pica laborantibus mulieribus auxilio ſunt, portulaca in cibis ſumpta, vitis capreolorum dilutum potum, citria mala eſitata. *Ad mulierum picam ſeu malaciam.*

Hypochondriis affectu diuturno induratis auxilio eſt, fœniculum bibitum. Imponuntur verò cataplaſmatum more, abſinthium cum cerato cyprino aut palmulis, leucanthemi folia, ſcordium cum cerato, fœnumgræcum aut lini ſemen cum aqua mulſa, ſampſuchum denique cerato exceptum. *Ad duritiem hypochōdriorum.*

Febricitantium remedia.

Linguam ſcabram aſperámve emolliũt ac læuigãt, mẽta trita cum melle, rhus erythros dictus, quo ad obſonia vtuntur, roſaceum cum aqua, aut mel per ſe. *Ad linguæ aſperitatem.*

Diuturnas febres quæ [quotidianis] redeunt circuitibus, ſanãt, chamædryos folia ante acceſſionem hora vna pota, & quæcunq; mox in curãdis tertianis cõmemorabimus. *Ad quotidianas febres.*

Tertianis febribus hæc conueniunt hora vna ante acceſſionem aſſumpta, priùs tamen vnctione frictionéque partium extremarum adhibita: trifolij ſeminis grana cera obuoluta nouem, nempe terna ternis deuorata vicibus: plantaginis radices ſucculentæ tres in vino potæ, verbenacæ ſupinæ tertium à terra geniculum decerptum & exhibitum. Confert & ſilphium cera candida obuolutum ac deuoratum, ſuperbibita tamen aqua calida aut vino: heliotropij maioris grana tria cum vino, onobrychis cum vino, quinquefolij folia trita cum vino aut aqua mulſa pota: piper denique tritum ex aqua potum. Sed & amuleta tertianis febribus auxilio ſunt, vti lichen equorum appenſus, itidémque aranei tres contriti linteolo inditi, frontíque ac temporibus adhibiti. *Ad tertianas.*

Contra quartanos circuitus auxilio ſunt, plãtaginis radices quatuor in vino bibitæ: verbenacæ ſupinæ quartum à terra geniculum decerptum, cum vino tritum & exhibitum: bituminis drach. j. cum caſtorei obolo, glycyrrhizæ drachmæ duæ cum aquæ hemina vna, heliotropij maioris grana quatuor cum *Ad quartanas.*

vino,

vino, cimices è cubilibus quatuor cauis fabarum inditi ac deuorati, quinquefolij quatuor folia ex aqua mulſa aut vino, hyperici, coreos appellati ſemen cum vino: pota quoque vrina cuique ſua cyathorum quatuor menſura, vomitu prius euacuatos iuuare traditur: ſed illam in fictili vaſe aſſeruari oportet. Idé facit impubis pueri vrina quinquies hauſta. Quartanas finit oxyporon aliquod ante acceſſiones toti corpori illitum, poto deinde generis eiuſdem medicamento. Aliud: radicis libanotidis ſeſquidrachmam in vini dimidia hemina paulò ante febrilem acceſſum exhibeto: ac vt ne rigore prehendatur æger, aliquo pingui præunctum & vndique coopertum quieſcere ſinito, dū copioſus erumpat ſudor.

Ad quoſuis febrium circuitus & rigores.

Ad omnes in communi circuitus ac rigores faciunt hæc ſudores mouentia: ſmyrnij ſemen cum vino, laſerpitij agreſtis ac domeſtici liquor melle cocto circumlitus ac deuoratus, rutæ ſylueſtris & ſatiuæ ſemen cum vino, radicis ariſtolochiæ drach.j. cum vino, myrrha ad fabæ magnitudinem, piper cum vino, iridis drach.ij. cum vino, hippoſelini ſemen drach.j. pondere cum vino: ſimiliter & hyperici, calaminthæ decoctum cum caſtorio, laſerpitij ſemina cum naſturtio & ouo, vel pipere ac ruta, opopanacis drach. j. vel panacis drach. ij. ſeſeli cum panace ac pipere in vino potum, ferulæ ſemen ſimili modo, verbaſci radix in vino, radicis quinquefolij ſuccus cum vino: canini ſtercoris ſicci quantum ſat eſſe coniectura videbitur, ex aceto bibitum.

Ad febres inordinatas.

Diuturnis & inordinatis febribus conuenit epotum ius è vetere gallinaceo, cuius ventri ſal ſalſamentúmve inditū incoctúmque fuerit.

Ad quoſvis febrium rigores illinenda.

Febribus cum rigore certo ſtatóque circuitu redeuntibus iſta cōferunt ex oleo trita, & ante acceſſiones illita, quippe quæ corpus excalfaciant ſudoréſque cieant: viticis ſemen, libanotidis ſemen, ſalis flos, lixiuium ficulneum, nitrum aut ſpuma nitri, baccæ lauri, pyrethrum, ſmyrnij quod hippoſelinum dicitur ſemen, hypericum,

A οἴνῳ, κόρεις ἐκ τῆς κλίνης δʹ. ἐντεθέντες εἰς τὰ τῶν κυάμων βρώματα καὶ καταποθέντες, πενταφύλλου φύλλα δʹ. μεθ' ὑδρομέλιτος ἢ οἴνου, ὑπερικοῦ τοῦ κόρεως λεγομένου τὸ σπέρμα μετ' οἴνου. ἱστορεῖται δὲ καὶ οὖρον ὠφελεῖν τὸ ἴδιον πινόμενον "κυάθοις δʹ. πρὸς ἐμεμεκόσι πλῆθος· δεῖ δὲ φυλάσσειν αὐτὸ ἐν σταμνίῳ. B Τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ παιδὸς οὖρον ἀφθόρου μέχρι πέντε πόσεων. Τεταρταῖον δὲ παύει πρὸ τῆς ἐπισημασίας ὀξυπόρου χρῖσις καθ' ὅλον τὸ σῶμα, καὶ μετὰ τούτου πόσις τοῦ αὐτοῦ φαρμάκου. ἢ λιβανωτίδος ῥίζης ∠ αςʹ. ἐν οἴνου ἡμικοτυλίῳ μικρῷ πρότερον τῆς λήψεως. καὶ συμπεριβάλλων ἄφες ἡσυχάσαι, καὶ οὐ μὴ "*ῥιγῶσι C προαλείφεσθαι λίπει, καὶ ἱδρώσει πολύ.

Ἡμίναις, Moibanus, &c. Geſn. mauult κυάθοις δʹ. πλῆθος προεμημεκόσι.

ῥιγώσῃ, Moibanus: qui & ſequentia duo verba redundare putat.

XXII. Κοινῶς δὲ πρὸς πάσας περιόδους καὶ ῥίγη ποιεῖ κινοῦντα ἱδρῶτας· σμυρνίου σπέρμα μετ' οἴνου, ὀπὸς σιλφίου ἀγρίου καὶ ἡμέρου μέλιτι ἑφθῷ περιχριόμενος καὶ καταπινόμενος, πηγάνου ἀγρίου καὶ ἡμέρου σπέρμα σὺν οἴνῳ, D ἀριστολοχίας ῥίζης ∠ αʹ. σὺν οἴνῳ· σμύρνης ὅσον κύαμος, πέπερι σὺν οἴνῳ, ἴριδος ∠ βʹ. σὺν οἴνῳ, ἱπποσελίνου σπέρματος ∠ αʹ. μετ' οἴνου, ὑπερικοῦ ὁμοίως, καλαμίνθης ἀπόζεμα σὺν καστορίῳ, "ὀποῦ φύλλα σὺν καρδάμῳ καὶ ᾠῷ, ἢ πεπέρει καὶ πηγάνῳ. ὀποπάνακος ∠ αʹ. ἢ πάνακος E ∠ βʹ. σέσελι μετὰ πάνακος καὶ πεπέρεως σὺν οἴνῳ ποθέν, νάρθηκος σπέρμα ὁμοίως, φλόμου ῥίζα ἐν οἴνῳ, πενταφύλλου ῥίζης χυλὸς σὺν οἴνῳ, κόπρος κυνεία ξηρὰ στοχασμῷ μετ' ὄξους πινομένη.

Silphii foliorum ſuccus, Moibanus: quaſi legatur, ὀπὸς φύλλων. At Geſnerus laſerpitii ſemina hîc deſiderari autumat.

XXIII. Πρὸς δὲ τοὺς χρονίους καὶ ἀτάκτους πυρετοὺς ἁρμόζει ἀλεκτρυόνος παλαιοῦ ζωμός, F ἁλῶν ἐν τῇ γαστρὶ αὐτοῦ "διαγαγόντων, ἢ ταρίχους, καὶ συνεψηθέντων, πινόμενος.

Fortè, καταρραφέντων, aut, ἐμβληθέντων.

XXIIII. Συγχριόμενα δὲ μετ' ἐλαίου λεῖα ἐπὶ τῶν μετὰ ῥίγους περιοδικῶν πυρετῶν ὠφελεῖ πρὸ τῆς ἐπισημασίας θάλποντα τὸ σῶμα, καὶ ἱδρῶτας κινοῦντα· "ἄ- G γνου σπέρμα, λιβανωτίδος σπέρμα, ἁλὸς ἄνθος, συκίνη κονία. νίτρον ἢ ἀφρόνιτρον, δαφνίδες, πύρεθρον, σμυρνίου τοῦ ἱπποσελίνου καλουμένου σπέρμα, ὑπερικόν,

Aët. 2. tetr. ſ. 1. cap. 88. Dioſcoridem citans, primo loco trochiſcos è floribus chamæmeli proponit, vſus tempore oleo diluendos.

καλαμίνθη, κάχρυ ὀλίγον, καστόριον, κόνυζα, κόστος, σαγάπηνον, κνίδιος κόκκος μετὰ νίτρου καὶ ἐλαίου καὶ ὄξους, λύκαψος σὺν ὕδατι θερμῷ, σαμψύχινον, ἴρινον, μετώπιον, γλαύκινον, κύπρινον, χαμαίδρυς, χαμαίπιτυς, συκαμίνου ὀπός, σταφὶς ἀγρία. A

XXV. *Μιγνύμενα δὲ κόποις ὠφελεῖ· ἅλες, νίτρον, ὀνόβρυχις, σισύμβριον, "χαμαιλέων, ἀμμωνιακόν, πράσιον, ὀρίγανον, καππάρεως ῥίζα, σικύου ἀγρίου ῥίζα· τέφρα κληματίνη, ὄστρακον ἀφ' ἰπνοῦ, ἀριστολοχίας πάλη, ὀποβάλσαμον, κεκαυμένος χαλκός, λεπὶς χαλκοῦ καὶ τὰ δριμέα ἀρώματα, βολβοὶ λεῖοι καταχριόμενοι σὺν πεπέρει καὶ ἀμμωνιακῷ, ἢ κηρωτὴ ὑγρὰ κυπρίνη, Κομμανικὸς λίθος εἰς ἔλαιον ἀποτριβόμενος καὶ συγχριόμενος. B C

χαμελαία, Moibanus.

XXVI. Ἀτροφοῦντας δὲ ὠφελεῖ, ὀρόβου φρυκτοῦ μέγεθος ὅσον κάρυον Ποντικὸν ἐν μέλιτι πρὸ τῆς τροφῆς διδόμενον.

XXVII. Ἴσχει δὲ ἱδρῶτας ἐπὶ τῶν διαφορουμένων "καταπλασσόμενα· γῆ Σαμία, γύψος, λιθάργυρος, κηκίς, σχιστή, μυρσίνη, θεῖον ἄπυρον, ἔλαιον δὲ ἐξ ἀγριελαίας, μυρσίνινον, τερμίνθινον, οἰνάνθινον, ῥόδινον, μήλινον, σχίνινον. Καταχριόμενα δὲ ἴσχει· μάννα καὶ ἄμυλον σὺν ᾠοῦ τῷ λευκῷ. "ἢ ᾠοῖς λείοις σὺν πεπέρει καὶ κνίδης σπέρματι, καὶ κηρῷ ὀλίγῳ, καὶ κόμμει, καὶ ὀνωνίδος σπέρματι, καὶ νίτρῳ ὀλίγῳ. D E

Moib. legiſſe videtur, καταπασσόμενα.

βολβὸς λευκὸς legitur apud Aëtium, bulbus candidus: niſi fortè mendum ſubeſt.

XXVIII. Καρδιακοῖς δὲ ὠφελεῖ καταπλασσόμενα κατὰ τοῦ στομάχου· βάτου φύλλα μετὰ κηρωτῆς ὀλίγης ἢ ἄρτου, μυρσίνης φύλλα ἢ μύρτα, ἢ ἕλικες ἀμπέλου, ἢ ἀρνόγλωσσον σὺν ἄρτῳ ἢ κηρωτῇ ὀλίγῃ, μῆλα κυδώνια, φοίνικες, σέρις ἀγρία καὶ ἥμερος. Καὶ ἐνέματα δὲ ὠφελίμως παραλαμβάνεται, πτισάνης χυλὸς καθεψημένου, ἀκρωκωλίων ἢ ποδῶν μετ' οἴνου, "ἢ ᾠοῖς ὠμοῖς σὺν οἴνῳ. Καταχρίεται δὲ αὐτῶν τὰ ἄκρα ὠφελίμως κηρωτῇ ὑγρᾷ μετὰ νάπυος λείου καὶ ξηρῇ διεθείσῃ οἴνῳ. F

Addit Moib. ἀφέψημα, & mox ſubdit, ὠὰ ὠμά. ἢ ξηρᾷ διεθείσῃ οἴνῳ, Moib:

Τῶν περὶ τὸν πνεύμονα καὶ θώρακα παθῶν βοηθήματα.

XXIX. Αἵματος δὲ ἀναγωγὴν θεραπεύει πινόμενα· ἀγαρικοῦ τριώβολον ἐν οἴνῳ, ἀδιάντου

Dioſc. 3. de mat. med. cap. 1. μεθ' ὕδατος, ex aqua.

calamintha, cachryos momentum, caſtorium, conyza, coſtus, ſagapenum: granum Cnidium cum nitro, oleo & aceto: lycopſis cum aqua calida: vnguenta ſampſuchinum, irinum, metopium, glaucinum, cyprinum: chamædrys, chamæpitys, ſycomori liquor, & ſtaphiſagria.

Laſſitudinibus conferunt mixta hæc: ſal, nitrum, onobrychis, ſiſymbrium, chamelæa, ammoniacum, marrubium, origanum, capparis radix, cucumeris agreſtis radix, cinis ſarmentitius, teſta fornacea, ariſtolochiæ pollen, opobalſamum, æs vſtum, ſquama æris, & aromata acria, bulbi triti illiti cum pipere & ammoniaco, ceratum cyprinum liquidius, lapis Comanicus in oleum detritus & inunctus.

Ad laſſitudines.

Cibum non ſentientibus, quippe quorum corpora non aluntur, auxilio eſt, eruum toſtum in nucis auellanæ magnitudinem melle collectum, & ante cibos exhibitum.

Ad atrophiã.

Sudores in iis qui exoluuntur cohibent inſperſa hęc: terra Samia, gypſum, argenti ſpuma, galla, ſciſſile alumen, myrtus, ſulphur viuum, oleum agreſtis oleæ, myrtinum, terebinthinum, œnanthinum, roſaceum, melinum & lentiſcinum. Eoſdem hæc illita ſiſtunt: manna & amylum cum oui candido: bulbi triti cum pipere & vrticæ ſemine, ceræ momento, gummi, ononidis ſemine & pauco nitro.

Ad ſudores diaphoreticos.

Cardiacos iuuant hæc ſtomacho in modum cataplaſmatis impoſita: rubi folia cum pauco cerato vel pane, myrti folia aut baccæ, vitium capreoli, plantago cum pane aut cerato modico, mala cotonea, palmulæ, intubus agreſtis & ſatiuus. Quin & vtiliter infunduntur enemata è ptiſſanæ decoctæ cremore, è partium extremarum pedúmve decocto in vino, aut ex ouis crudis cum vino. Sed & ægrorum extremæ partes commodè inunguntur cerato liquido cũ trito ſinapi, aut ſicco quod vino diſſoluatur.

Ad cardiacum affectum.

Pulmonis thoracíſque affectuum remedia. G

Sanguinis reiectioni medentur in potu ſumpta hæc: agarici trium obolorum pondus in vino, adianti

Ad ſanguinis reiectiones.

ſuccus cũ aceto cyathi vnius quantitate per interualla multa abſorptus: ſimiliter & ſucci è polygono, ſemperuiuo, plantagine, rubo, portulaca aut vitium capreolis: balauſtium cum poſca, mentæ ſuccus per ſe & cum poſca vel aqua, clymeni ſuccus trium obolorum pondere ex aqua, cupreſſi pilulæ ex aqua tritæ & potæ, lyſimachia herba eiuſdémque ſuccus, myricæ fructus tritus eiuſdémque cortex, ferulæ medulla & œnanthe ſicca.

Ad reiectiones diuturnas.

Diuturnas autem reiectiones ſiſtunt, porri ſemen, myrti ſemen potum ex aqua, vel potiùs myrti baccarum ſucco, vitex trioboli põdere cum poſca, roſarum capita trita ex aqua, ſymphytum petræum eiuſdémque ſemen, ſpinæ albæ radix drach. j. pondere cum oxycrato pota, althæę radicis decoctum: glutinum è zea coctum, quale librarium eſt, delinctum: confert & cum menta. Aliud: farinæ hordeaceæ per linteolum in ſuccum ſolutæ dimidium cyathum, addita etiã menta, exhibeto. Valent & hypociſtidis ſuccus cum thuris momento, amygdala pota cum aqua frigida, amygdala amara cum amylo & menta ex aqua bibita, portulaca in cibis ſumpta, arctij radix trium obolorum pondere cum poſca & pineis nucleis xl. aſpalathi ſuccus cum oxycrato; rubi ſuccus, Samiæ terræ aſter ex aqua: membranaceum id quod in quercu inter caudicem & corticem medium interiacet, feruefactum: aut pellicula quæ glandem proximè contegit ſimiliter feruefacta, cornu cerui vſtum cum poſca, caſtanearum decoctum, ſalicis fructns cum vino, centaurij maioris radix drach. ij. pondere cum vino, betonicæ folia drach. ij. pondere cum vino, corallij drach. j. ex aqua, leucographidis tãtundem ſimili modo, lapis hæmatites cũ ſucco Punici, oſtracites lapis drach. j. pondere cum aqua, deglutitus è commanſa maſtiche ſuccus, cotoneorum flos ex poſca tritus, rubricæ Lemniæ drach. j. ex aceto, liqueſçens è tragacantha linguę ſubdita ſuccus, tragij ſemen cum vino, quinquefolij è radice ſuccus cum poſca, ſuber è veteribus calcea-

A χυλὸς καταῤῥοφούμενος ἐν ὄξει ὅσον κύαθος α. κἂν ἐκ "διαστημάτων ἢ πάλιν, ἢ πολυγόνου χυλὸς, ἢ ἀειζώου, ἢ ἀρνογλώσσου χυλὸς ὁμοίως, ἢ βάτου, ἢ ἀνδράχνης, ἢ ἑλίκων ἀμπέλου, ἢ βαλαύστιον σὺν ὀξυκράτῳ, ἢ ἡδυόσμου χυλὸς καθ᾽ ἑαυτὸν καὶ σὺν ὀξυκράτῳ ἢ ὕδατι, "περικλυμένου χυλοῦ τριώ-
B βολον μεθ᾽ ὕδατος, κυπαρίσσου σφαιρία" μεθ᾽ ὕδατος λεῖα πινόμενα, λυσιμάχιος πόα τε ὁ ὁ χυλὸς αὐτῆς, μυρίκης καρπὸς λεῖος καὶ φλοιὸς αὐτῆς, νάρθηκος ἐντεριώνη, οἰνάνθη ξηρά.

XXX. Πρὸς δὲ τὰς πολυχρονίους ἀναγωγὰς ἰσχύει, πράσου καρπὸς, μύρτου σπέρμα μεθ᾽ ὕδατος ποθὲν, μᾶλλον δὲ μετὰ μύρ-
C των χυλοῦ, ἄγνου τριώβολον μετ᾽ ὀξυκράτου, ῥόδων κεφαλαὶ λεῖαι μεθ᾽ ὕδατος, σύμφυτον πετραῖον καὶ ὁ καρπὸς, ἀκάνθης λευκῆς ῥίζης < α. μετ᾽ ὀξυκράτου, ἀλθαίας ῥίζης ἀφέψημα. κόλλα ἀπὸ ζειᾶς ἑψηθεῖσα, ὡς εἰς βιβλία, ἐκλειχομένη· ἁρμόζει καὶ σὺν ἡδυόσμῳ, ἢ ἀλεύρου κριθίνου "κυάθ. ϛ'. χυ-
D λίσας δι᾽ ὀθονίου καὶ μίξας ἡδύοσμον δίδου. ὑποκιστίδος χυλὸς μετὰ λιβανίου ὀλίγου, ἀμύγδαλα πινόμενα μεθ᾽ ὕδατος ψυχροῦ, ἀμύγδαλα πικρὰ μετ᾽ ἀμύλου καὶ ἡδυόσμου πινόμενα μεθ᾽ ὕδατος, ἀνδράχνη ἐσθιομένη, ἀρκτίου ῥίζης τριώβολον μετ᾽ ὀξυκράτου καὶ στροβίλου κόκκων μ'. ἀσπα-
E λάθου χυλὸς μετ᾽ ὀξυκράτου, βάτου χυλὸς, γῆς Σαμίας τὸ ἀστέριον σὺν ὕδατι. δρυὸς δὲ μεταξὺ τοῦ πρέμνου καὶ τοῦ φλοιοῦ ὑμενῶδες ἀποζεσθέν· ἢ ὁ περὶ τὴν βάλανον ὑμὴν ὁμοίως ἀποζεσθείς. κέρας ἐλάφου κεκαυμένον σὺν ὀξυκράτῳ, καστάνων ἀφέψημα, ἰτέας καρπὸς σὺν οἴνῳ, κενταυρίου τοῦ
F μεγάλου ῥίζης < β'. σὺν "οἴνῳ, κέστρου φύλλων < β'. σὺν οἴνῳ, "κοραλίου δραχμὴ μεθ᾽ ὕδατος, λευκογραφίδος < α. ὁμοίως, αἱματίτης λίθος σὺν χυλῷ ῥοιᾶς, ὀστρακίτου λίθου < α. μεθ᾽ ὕδατος, μαστίχη διαμασωμένη καὶ τοῦ χυλοῦ καταπινομένου, κυδωνίων ἄνθος μετ᾽ ὀξυκράτου λεῖον, μίλτου Λημνίας
G < α. σὺν ὄξει, τραγάκανθον ὑποχυλιζόμενον; τραγίου καρπὸς μετ᾽ οἴνου, πενταφύλλου τῆς ῥίζης ὁ χυλὸς σὺν ὀξυκράτῳ, φελλὸς ὁ ἐκ τῶν παλαιῶν" κερα-

διαστημάτων πολλῶν Moibanus.

κλυμένου.

Dioſc. 3. de mat. med. cap. 102. σὺν οἴνῳ, ex vino.

Cyathos ſex, Moibanus. Sed fortè cyathum ϛ'. i. ſemis legere præſtabit. nam & aridorum menſura cyathus eſt. Geſn.

Ita Dioſc. 3. de mat. med. ſi adſit febris: ſin minus, ex aqua.

κοραλλίου mauult Moibanus.

κατυμάτων Moib.

μίων κεκαυμένος καὶ ἄκαυστος λίθος μετ' ὀξυκράτου πινόμενος, κονία πινομένη, γάλα θηλαζόμενον γυναικεῖον καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀποφθινόντων. Ἐπιτίθεται δὲ ὠφελίμως κατὰ τοῦ θώρακος ἐπὶ τῶν αἱμοπτοϊκῶν· σπόγγος ἐξ ὀξυκράτου, εἰ πολὺς εἴη ὁ ῥευματισμός· ἢ τὰ στύφοντα, οἷον ἂν εἴη σέρις, πολύγονον, ἀνδράχνη, κυδώνια, βάτος, φοίνικες, σίδια, μυρσίνη· ταῦτα μετ' ἄρτου ἢ ἀλφίτου.

ἢ ἄκαυστος, Moib.

ταῦτα δέ, ſubaudio, ἐπιτίθεται

XXXI. Τὰς μὲν βῆχας προσφάτους ἀσύμφορόν ἐστι θεραπεύειν. δι' ὑδροποσίας γὰρ καὶ οἰκείου τροφῆς τῆς διὰ ῥοφήματος εὐχερές ἐστι θεραπεύειν. Χρονιζούσας δ' ἰᾶται ταῦτα πινόμενα· ἀκάνθης ῥίζης < α. μετὰ μέλιτος, ἀρκευθίδες ε. ἢ ς'. ἢ ζ. ἢ η. κεδρίδες πινόμεναι σὺν οἴνῳ ἢ μελικράτῳ, ἀσφοδέλου ῥίζης < α. μετ' οἴνου, ἄσφαλτος ἀντὶ καταποτίου λαμβανομένη, βακχάριδος ἀφέψημα σὺν ὕδατι, βαλσάμου καρποῦ δραχμὴ σὺν οἰνομέλιτι, δαφνίδες δύο λεῖαι σὺν ὕδατι, ἑλξίνης χυλὸς καταρροφούμενος ὅσον κύαθον, σμύρνης κυάμου μέγεθος καταπινόμενον, σμυρνίου ῥίζα καταπινομένη. θύμου, ἢ θύμβρας, ἢ ὑσσώπου ἀπόζεμα ἢ ἀφέψημα μετὰ μέλιτος καὶ σύκων ξηρῶν. ἱππούριδος χυλὸς ἢ ἀφέψημα, ἢ ἰσοπύρου μετὰ μελικράτου, ἢ κάρυα Ποντικὰ πινόμενα μετὰ μελικράτου καὶ πεπέρεως, * καυκαλίδος ῥίζα μασωμένη, χαλβάνη ἀντὶ καταποτίου, κενταυρείου τοῦ μεγάλου ῥίζης < β'. σὺν οἴνῳ, κόμμι ἀμυγδαλῆς πικρᾶς ἢ κερασίων ἢ κοκκυμήλων μετὰ κράματος, λάδανον σὺν στύρακι ἀντὶ καταποτίου, καὶ αὐτὸς ὁ στύραξ καθ' ἑαυτόν, λυκίου Ἰνδικοῦ κυάμου τὸ μέγεθος ὁμοίως. μηκώνιον σὺν στύρακι καὶ σμύρνῃ ἴσοις ἀναπλασσόμενα εἰς ὀροβιαῖα μεγέθη, ἀναλαμβανόμενα μετὰ τροφὴν γ'. ἐπιρροφουμένου ὕδατος εἰς κοίτην ἀβλαβῶς δίδοται. μαστίχη λεία ποιεῖ καταπινομένου τοῦ χυλοῦ, οἰνάνθης τῆς πόας καρπὸς καὶ φύλλα καὶ καυλὸς σὺν οἴνῳ ἢ σὺν οἰνομέλιτι, ὀπόφυλλον μετὰ πράσου καὶ ὄξους, ὀπὸς, ἢ θεῖον ἄπυρον, ἢ σαγάπηνον, ὀπὸς σὺν ᾠῷ

κύαθος.

ἀπόζεσμα forte, ne idem repetatur.

κερασίου ἢ κοκκυμηλέας.

Hæc vox fortè redundat.

A mentorum ſoleis, ſeu vſtum ſeu etiam non vſtum, tritum & è poſca bibitum, lixiuium potum, lac denique muliebre ex ipſa mamma ſuctum, id quod præcipuè tabeſcentibus confert. Foris verò ſanguinem excreantium pectoribus vtiliter imponitur ſpongia ex poſca, ſiquidem vehemens eſt fluxio: ſic B & adhibentur aſtringentia, qualia fuerint, intubus, polygonum, portulaca, cotonea, rubus, palmulæ, cortices mali Punici, myrtus: hæc autem cum pane polentáve imponuntur.

Ad tuſſes veteres.

Tuſſes quidem recentes curare ſuperuacaneum eſt, cùm & aquæ potu & conueniente cibo qui in C ſorbitionibus offertur iis mederi ſit facile: diuturnis autem tuſſibus hæc aſſumpta medentur: acanthi radicis drach. j. cum melle, iuniperi baccę quinque, ſex, ſeptem octóve: cedri fructus poti cum vino aut aqua mulſa, aſphodeli radix drach. j. pondere cum vino, bitumen catapotij inſtar deuoratum, baccharidis D decoctum ex aqua, balſami fructus drach. j. pondere cum vino mulſo, lauri baccæ binæ tritæ cum aqua, helxines ſuccus menſura cyathi abſorptus, myrrha fabæ magnitudine deglutita, ſmyrnij radix deuorata: thymi, thymbræ aut hyſſopi dilutum decoctúmve cum melle & caricis: equiſeti ſuccus aut de- E coctum, iſopyri decoctum ex aqua mulſa, nuces auellanæ in aqua mulſa potæ adiecto pipere, caucalidis radix commanducata, galbanum catapotij inſtar aſſumptum, cētaurij maioris radix drach. ij. pondere cum vino: gummi amygdali amaræ aut ceraſi aut pruni cum vi- F no diluto: ladanum cum ſtyrace inſtar catapotij ſumptum, atque ipſe etiam ſtyrax per ſe: ſimiliter & lycium Indicum fabæ magnitudine. Meconium cum ſtyracis & myrrhę partibus æquis in paſtillos granorum erui magnitudine conformatur, è quibus tres à cibo ſub horam ſomni aqua ſuperbibita tutò exhi- G bentur. Confert & maſtiche trita, deglutito inde ſucco: item œnanthes herbæ folia, ſemen & caulis cum vino aut œnomelite, laſerpitij ſemen cum porro & aceto, ſulphur viuum aut ſagapenum, laſer in ouo

ſorbili ſumptum, ſaluia in ſorbitione hauſta: ari radix cocta in ſorbitione, ac eadem etiam per ſe in cibo ſumpta: ſimili quoque modo dracunculi radix, vuæ paſſæ detractis vinaceis eſitatæ, mel coctum inſtar catapotij deuoratum: acetum ſcilliticum abſorptum, (ſed recentes tuſſes acetum irritat.) panacis aut peucedani è radicibus decoctum aut eorundem liquor deuoratus: marrubij decoctum cum melle: porrum coctum in cibo ſumptum, ex eodem ſuccus expreſſus hauſtus: ſandaracha cum cera inſtar catapotij aſſumpta, ſeſeli cum vino potum, ſcillæ coctæ drach. j. cum aceto mulſo aut vino mulſo, allium ſeu coctum ſeu crudum in cibo ſumptum, caricæ ſuper prunis aſſatę inſperſo pipere, chamędryos decoctum; palmulæ caryotæ in vino maceratæ, deindéque toſtæ ſuperinſperſo pipere: bryoniæ radix alba in puluerem contrita & pauco melle cocto excepta, inſtar catapotij deuorata: eſt enim acris: fœnigræci decoctum ex aqua diebus quindecim cyathi mẽſura potum: eryſimum aut naſturtium diei vnius ſpatio præmaceratum, deindéque in ptiſſana coctum & abſorptum. Aliud ad tuſſiculam: pulegium præbe manducandum: aut hyſſopum ex vino tepido propinato ieiuno, & ſuperdormiat. Aliud: hederæ acinis, ligno aut foliis tuſſi fluxioníque obnoxium fumigato, & ſanabitur: aut reſinam cum vino vetere, aut cannabis agreſtis ſemen ex aqua propinato: aut cedriá cum vino ieiunis potui dato, aut arſenicum cum ouo ſorbili exhibeto, aut ſulphur viuum ſimili modo. Aut: fœnumgræcum, hyſſopum aut pulegium ex poſca decoquito, & ieiuno propinato. Aut: oleæ lauríque folia tuſá tritáque tribus matutinis ternûm cochlearium menſura potui dato. Tuſſes quæ cum vehemẽti ſunt defluxione, iuuat, equina ſpuma pota cum aquæ dimidia hemina. Validas tuſſientium excreationes adiuuat; vinum in excauata ſcillą per noctem relictum & vrgente tuſſi exhibitum: ſumatur verò per cannulam & parciore quantitate; propter acrimoniam: confert & acetum ſcillinum abſorptum.

A ῥοφητῷ λαμβανόμενος, ἐλελίσφακος ἐν ῥοφήματι λαμβανόμενος· ἄρου ῥίζα ἑφθὴ ἐν ῥοφήματι, καὶ καθ' ἑαυτὴν ἑφθὴ ἐσθιομένη· ἢ δρακοντίου ῥίζα ὁμοίως, σταφίδες ἐκγιγαρτισθεῖσαι καὶ ἐσθιόμεναι, μέλι ἑφθὸν ἀντὶ καταποτίου λαμβανόμενον, ὄξος σκίλλινον καταρροφούμενον· τὰς δὲ προσφάτους B ἐρεθίζει τὸ ὄξος. πάνακος ἢ πευκεδάνου ῥίζης ἀφέψημα, ἢ ὀπὸς ὁ τούτων καταπινόμενος, πρασίου ἀπόζεμα σὺν μέλιτι, πράσον ἑφθὸν ἐσθιόμενον, καὶ τὸ χύλισμα αὐτοῦ καταπινόμενον. σανδαράχη σὺν κηρῷ ἀντὶ καταποτίου, σέσελι σὺν οἴνῳ πινόμενον, σκίλλης ἑφθῆς < α. σὺν ὀξυμέλιτι ἢ οἰνομέ- C λιτι, σκόροδον ἑφθὸν καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον, σῦκα ξηρὰ ὀπτηθέντα ἐπ' ἀνθράκων ἐμπεπασμένα πεπέρει, χαμαίδρυος ἀφέψημα. *καρυωτοὶ βραχέντες ἐν οἴνῳ, ἔπειτ' ὀπτώμενοι ἐπιπασθέντος πεπέρεως. βρυωνίας ῥίζα λευκή, ξηρά, λεία, καὶ ὀλίγῳ μέλιτι ἑφθῷ ἀναληφθεῖσα ἀντὶ καταποτίου. ἔστι γὰρ δριμεῖα. D τήλεως κύαθος ἑψηθεὶς μεθ' ὕδατος καὶ πινόμενος ἐπὶ ἡμέρας ιε. ἐρύσιμον ἢ κάρδαμον προβραχὲν ἡμέραν α. εἶτα ἐν πτισάνῃ ἑψηθὲν καὶ ῥοφούμενον. Ἄλλο πρὸς βηχίον. *Λίνων δίδου διαμασήσασθαι, ἴσω μετ' οἴνου χλιαροῦ δίδου πιεῖν νήστει, καὶ κοιτάτω. *ἢ κισσόκοκκα, ἢ ξύλα, ἢ φύλλα κα- E πνιζε τὸν βηχικὸν καὶ συρρέοντα, καὶ ἰᾶται. ἢ ῥητίνην σὺν οἴνῳ παλαιῷ πότιζε, ἢ, *ἀγριοκαννάβου σπέρμα πότιζε μεθ' ὕδατος, ἢ κεδρίαν πότιζε νήστεις μετ' οἴνου, ἢ ἀρσενικὸν *καὶ μετ' ὠοῦ ῥοφητοῦ δίδου φαγεῖν, ἢ θεῖον ἄπυρον ὁμοίως, ἢ *τῆλιν ὑσσώπου, γλήχων μετ' ὀξυκράτου ἑψήσας δίδου πιεῖν νήστει. ἢ ἐ- F λαίας φύλλα καὶ δάφνης κόψας καὶ λειώσας δὸς πιεῖν γ'. πρωΐας κοχλ. γ'. Τὰς δὲ μετὰ ῥευματισμοῦ πολλοῦ ὠφελεῖ ἀφρὸς ἵππου μεθ' ἡμικοτυλίου ὕδατος πινόμενος· Τὰς δὲ σφοδρὰς *ἐπιπλώσεις ἐν τοῖς βηχικοῖς ὠφελεῖ οἶνος ἐν σκίλλῃ γλυφείσῃ διανυκτερεύσας, καὶ διδόμενος κατὰ τὰς *ἐπι- G θέσεις τῆς βηχός. σίφωνι δὲ λαμβανέσθω, καὶ ὀλίγος διὰ τὴν δριμύτητα. ὠφελεῖ καὶ ὄξος σκίλλινον καταρροφούμενον.

Γλήχωνα & mox pro ἴσω, ὕσσωπον.

Κισσοῦ κοκκίοις, & mox ἢ ξύλοις, ἢ φύλλοις &c.

ἀγριοκανάβεως. σπέρμα πεῖψας in Euporiſtis Galeno attributis.

καὶ videtur expungendum.

τῆλιν, ἢ ὕσσωπον, ἢ γλήχωνα.

Expuitiones, Moibanus, quaſi ἐκπτύσεις legerit.

Ἄλλο Βηχικόν. Πᾶσι δὲ τοῖς βήσσουσιν ἁρ- A
μόζει βούτυρον μετὰ μέλιτος καὶ κυμίνου
βραχέως. ἕψεται δὲ τὸ βούτυρον ἴσον τῷ
μέλιτι, τοῦ πλήθους τοῦ μέλιτος προαφρι-
ζομένου, καὶ οὕτω προσβάλλεται τὸ κύμι-
νον. ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ φθισικῶν.

XXXII. Ἐκλειχόμενα δὲ ὠφελεῖ. δρα-
κοντίου ῥίζα ἑφθὴ μετὰ μέλιτος, ἀμύγδα- B
λα πικρὰ "μετ' ἐλελισφάκου σὺν μέλιτι
θερμαινόμενα. ἢ θύμβρα, ἢ ὕσσωπον, ἢ στοι-
χὰς σὺν μέλιτι. λινόσπερμον λεῖον σὺν ἴριδι
καὶ καρύοις πικροῖς καὶ μέλιτι, κνίδης σπέρμα
ὁμοίως. πίσσα, πισσέλαιον ὁμοίως, πράσιον
ξηρὸν ἢ καὶ ὑγρὸν λεῖον σὺν μέλιτι· ἢ ῥητίνη
πιτυΐνη ὑγρὰ, ἢ τερμινθίνη ἐκλειχομένη, C
σκόρδιον σὺν καρδάμῳ ἢ ῥητίνη καὶ μέλιτι.
στρουθίου κοχλιάριον σὺν μέλιτι. τραγορί-
γανον σὺν μέλιτι. τραγάκανθον ὑποχυλι-
ζόμενον, φλόμου ῥίζα σὺν μέλιτι, μελάνθιον
λεῖον βεβρεγμένον ἀναληφθὲν σταφίδος σαρκὶ,
ἢ "φοινίκων, ἢ γλυκέων.

XXXIII. Ὑποθυμιώμενα δὲ ὠφελεῖ D
χρονίας βῆχας, καὶ διὰ καλαμίνου σίφω-
νος καὶ ἄμβικος τετρημένου κατὰ τὸν πυ-
θμένα, δι' οὗ καὶ ὁ σίφων καθιέμενος ἀνα-
πέμπει εἰς τὸ στόμα τὸν ἀτμόν· ἀρσενικὸν,
"σανδαράχη λεῖα, βραχέντα ὕδατι καὶ πλα-
σθέντα τῷ μεμεθημένῳ ἄμβικι, πεπυρω-
μένου τῷ πυρὶ τοῦ ἄμβικος. βηχίου φύλλα E
θυμιώμενα, θεῖον ἄπυρον, κάλαμος ἀρω-
ματίτης καθ' ἑαυτὸν καὶ σὺν ῥητίνῃ τερμιν-
θίνῃ, πρόπολις, σανδαράχη σὺν ῥητί-
νῃ "ἢ τερμινθίνῃ, ἄσφαλτος, "λιβανωτὸς
σὺν ῥητίνῃ, σκίλλα ξηρὰ, ἐρύσιμον, ἔ-
λαιον κέδρινον, κενταυρείου ῥίζα, μαράθρου
καρπός. F

XXXIIII. Ῥήγματα δὲ καὶ σπάσμα-
τα ἰᾶται πινόμενα· ἀβροτόνου ἀπόζεμα, καὶ
τοῦ καρποῦ λείου < α. μεθ' ὕδατος. ἀγαρι-
κὸν μεθ' "ὑδρομέλιτος, ἀειζώου χυλὸς, ἀκάνθου
τοῦ παιδέρωτος ῥίζα. ἀκόρου ῥίζης ἀπόζεμα,
καὶ αὐτὴ ἡ ῥίζα ξηρά. "πολυγόνου χυλὸς, χα-
μαίδρυος ἀπόζεμα, νάρδου ἀγρίας ῥίζα ὁ- G
μοίως, κενταυρίου τοῦ μεγάλου ῥίζα, μαλάχης
ῥίζα μεθ' ὕδατος. κλεονίκιον μετ' οἴνου, σεσέ-
λιος καρπὸς καὶ ῥίζα μετ' οἴνου, ἀλθαίας ῥί-

Sic Plinius, lib. 23. cap. 8. at Dioſcor. 1. de mat. med. σὺν μέλιτι καὶ γάλακτι, cum melle & lacte.

φοινίκων γλυκέων, Moib.

ἢ interſerit Moibanus. At Geſnero ſuperfluũ eſt.

*

ἢ abundat. λιβανωτὶς, Moib.

Ita Dioſc. 3. de mat. med. febrientibus: at nõ febrientib. ex vino mulſo.

Moib. πολυκνήμου legendum ſuſpicatur.

Omnibus porrò tuſſientibus conuenit butyrum cum melle & cumini exiguo: coquitur verò butyrum æquali quantitate cum melle priùs deſpumato, tandémque cuminum adiicitur: hoc genus remedij etiam phthiſicis ſeu ex pulmonum vlcere ad tabitudinem redactis opitulatur.

Ad eaſdẽ tuſſes eclegmata.

Hæc verò delincta iuuant: draconculi radix cocta cum melle, amygdalæ amaræ cũ ſaluia in melle feruefactæ: thymbra, hyſſopus aut ſtœchas cum melle: ſemen lini tritum cum iride, amygdalis amaris & melle: vrticę ſemen eodem modo, pix, ſimiliterq; picinum oleum, marrubium ſiccum aut etiam virẽs tritum cum melle, reſina pinea liquida aut terebinthina delincta: ſcordium cum naſturtio, aut reſina & melle: ſtruthij ſeu radiculæ cochlearium vnum cum melle, tragoriganum cum melle, liqueſcens ę tragacantha linguę ſubdita ſuccus, verbaſci radix cum melle, melanthium tritum maceratúmque & exceptum carne paſſularum aut palmularum dulcium.

Ad eaſdem ſuffitus.

Tuſſes porro diuturnas adiuuant ſuffumigata quæ ſequuntur, ita vt ex iis vapor in os recipiatur per arundineum canalem ollulæ in fundo pertuſę foramini inſertum. Hęc verò ſunt indenda ollulæ, arſenicum ſeu auripigmentum & ſandaracha trita & aqua irrigata, ac ipſi ollulæ vndique adhibendus ignis. Proſunt & ſuffitu tuſſillaginis folia, ſulphur viuum, calamus aromaticus per ſe & cum reſina terebinthina, propolis, ſandaracha cũ reſina terebinthina, bitumẽ, thus cũ reſina, ſcilla ſicca, eryſimũ, oleũ cedrinũ, cẽtaurij radix, fœniculi ſemẽ.

Ad rupta vulſáque.

Ruptis & conuulſis medentur in potu ſumpta hæc: abrotoni decoctum, eiúſque ſemen tritum ex aqua drach. j. põdere: agaricum cum aqua mulſa, ſemperuiui ſuccus, acanthi pæderotis radix, acori radicis decoctum & ipſa quoque ſicca, polygoni ſuccus, chamædryos decoctum, nardi ſylueſtris radix ſimiliter, centaurij maioris radix, maluæ radix ex aqua, cleonicium* ſeu clinopodium cum vino, ſeſeleos ſemen & radix in vino, althææ ra-

dix, alcæa in melicrato, rutæ agreſtis ſemen in vino, halimi radicis drach. j. in melicrato, radicis bryoniæ ſuccus ex melle delinctus, fimus ſuillus aceto ſolutus & potus, ariſtolochiæ radix cum *ruta, iuniperi baccæ quinque ſéxve ad octo vſque potę cum aqua mulſa, aſphodeli radicis drach. j. cum vino, baccharidis decoctum in aqua, bulbi aſſati in cibo ſumpti cum oleo, verbaſci radix cum vino: gentianæ radicis drach. ij. aut ſucci drach. j. cum aqua: helenij radicis decoctum, elichryſi aut ſerpylli aut equiſeti radices & folia cum aqua aut vino, calami aromatici oboli duo cum vino, calaminthę decoctum, galbanum inſtar catapotij deuoratum, cẽtaurij radicis drach. ij. cum vino, cedri fructus eodem modo, betonicæ foliorum drach. j. cum aqua mulſa, clinopodij decoctum, coſti drach. j. cum vino & abſinthio, lilij radix cum melle, libanotidis radix, ſapphirus lapis in potu ſumptus, iridis radix cum vino paſſo, ſilphij liquor cum lixiuio colato, opopanax cum marrubij aut origani decocto; moly tritum cum pipere & exiguo myrrhæ, addito pauco vino aquáve: ſagapeni drach. j. cum aqua mulſa, ſeſeli cum vino, ſcordium cum reſina, naſturtio & melle.

Ad pleuritidem. Pleuriticis hæc ſubueniunt in potu ſumpta: agallochi drach. j. cum aqua mulſa, æthiopidis radix in melicrato cocta: ſimiliter & acori radicis drach. j. cum trifolij ſeminis pari quantitate: centaurij radicis drach. j. ſimili modo, abrotoni decoctum cum aqua mulſa, ſagapeni drach. j. eodem modo, vrticæ ſemen cum melle delinctum, bryoniæ radix cum melle ſimili modo; apocyni ſemẽ potum ex aqua: ſuillum ſtercus aqua ſolutum potúmque, etiam diuturnos admodum dolores ſoluit: ariſtolochiæ radix ex aqua pota, ari radix cocta in cibis ſumpta, ſimilitérque dracunculi, aſphodeli radix cum vino. Inueterato autem affectu, balſami ſemẽ drach. j. pondere cum aqua mulſa: cẽtaurij maioris radicum drach. ij. cum *vino, leucacanthæ è radice ſuccus cyathi vnius menſura cum aqua mulſa, radix peucedani de-

A ζα, ἀλκαία ἐν μελικράτῳ, πηγάνου ἀγρίου σπέρμα ἐν οἴνῳ. ἁλίμου ῥίζης < α. ἐν μελικράτῳ, βρυωνίας ῥίζας χυλὸς ἐν μέλιτι ἐκλειχόμενος, ὑὸς "ἄφοδος ὄξει διεθεῖσα καὶ ποθεῖσα. ἀριστολοχίας ῥίζα μετὰ πηγάνου, ἀρκευθίδες ε. ἢ ϛ. μέχρι η. πινόμεναι σὺν μελικράτῳ, ἀσφοδέλου ῥίζης B < α. σὺν οἴνῳ, βακχάριδος ἀφέψημα ἐν ὕδατι, "βολβοὶ ὀπτοὶ ἐσθιόμενοι σὺν ἐλαίῳ, φλόμου ῥίζα σὺν οἴνῳ, γεντιανῆς ῥίζης < β. ἢ χυλοῦ < α. σὺν ὕδατι. ἑλενίου ῥίζης ἀπόζεμα· ἑλιχρύσου, ἢ ἑρπύλλου, ἢ ἱππουρίδος ῥίζαι καὶ φύλλα σὺν ὕδατι ἢ οἴνῳ. καλάμου ἀρωματίτου ὀβολοὶ δύο σὺν οἴνῳ, C καλαμίνθης ἀπόζεμα, χαλβάνη ἀντὶ καταποτίου, κενταυρίου ῥίζης < β'. σὺν οἴνῳ, κεδρίδες ὁμοίως, κέστρου φύλλων < α. μεθ' ὑδρομέλιτος, κλινοποδίου ἀπόζεμα, κόστου < α. μετ' οἴνου καὶ ἀψινθίου, κρίνου ῥίζα σὺν μέλιτι, λιβανωτίδος ῥίζα, λίθος σάπφειρος πινόμενος, ἴρεως ῥίζα σὺν γλυ- D κεῖ, ὀπὸς σιλφίου μετὰ κονίας ὑλιστῆς. ὀποπάναξ μετὰ πρασίου ἢ ὀριγάνου ἀποζέματος, μῶλυ λεῖον σὺν πεπέρει καὶ ὀλίγῃ σμύρνῃ μετ' οἴνου ὀλίγου ἢ ὕδατος, σαγαπήνου δραχμὴ σὺν ὑδρομέλιτι. σέσελι σὺν οἴνῳ, σκόρδιον σὺν ῥητίνῃ καὶ καρδάμῳ καὶ μέλιτι.

E XXXV. Πλευριτικοῖς δὲ ὠφελεῖ πινόμενα· *ἀγαλλόχου < α. μεθ' ὑδρομέλιτος, αἰθιοπίδος ῥίζα ἐν μελικράτῳ ἑψηθεῖσα, ἀκόρου ῥίζης < α. μετὰ τριφύλλου καρποῦ τοῦ ἴσου ὁμοίως, κενταυρίου ῥίζης < α. ὁμοίως, ἀβροτόνου ἀπόζεμα μεθ' ὑδρομέλιτος, σαγαπήνου < α. ὁμοίως, κνίδης σπέρ- F μα σὺν μέλιτι ἐκλειχόμενον, βρυωνίας ῥίζα σὺν μέλιτι ὁμοίως, "ἀπὸ κρίνου σπέρμα ποθὲν σὺν ὕδατι· ὑὸς" ἄφοδος ἀνεθεῖσα ὕδατι καὶ ποθεῖσα, καὶ τὰ λίαν χρόνια ἀλγήματα λύει· ἀριστολοχίας ῥίζα ποθεῖσα μεθ' ὕδατος, ἄρου ῥίζα ἑφθὴ ἐσθιομένη, δρακοντίου ὁμοίως, ἀσφοδέλου ῥίζα μετ' οἴνου. ἐπὶ δὲ τῶν κε- G χρονισμένων, βαλσάμου καρποῦ < . σὺν μελικράτῳ. κενταυρίου τοῦ μεγάλου < β'. τῆς ῥίζης σὺν οἴνῳ, λευκακάνθης ῥίζης χυλοῦ κύαθ. α. σὺν μελικράτῳ, ῥίζα πευκεδάνου ἐκ-

ἀγρίου, hoc eſt, ſylueſtris addit Dioſc. 2. de mat. med. cap. 98.

Dioſc. 2. de mat. cap. 200. cum aceto elixi.

al. ἀποκύνου, ſicut & Plinius habet. ἀγρίου, hoc eſt, ſylueſtris addit Dioſc. cap. 98. lib. 2. de mat. med.

Dioſc. 3. de mat. med. cyathi tres cum vino.

λειχομένη σὺν μέλιτι. πετροσέλινον ὁμοίως. πηγάνου ἀπόζεμα, ἀνήθου, ἢ στοιχάδος, ἢ συμφύτου σὺν μελικράτῳ. τριφύλλου καρπὸς καὶ τὰ φύλλα σὺν μελικράτῳ. τραγορίγανος ἀποβρεχθεῖσα καὶ περιπνευμονικοὺς ὠφελεῖ μεθ' ὑδρομέλιτος. ψευδοβουνίου κλωνία τρία ὁμοίως, σαγαπηνοῦ < α΄. μετὰ πηγάνου ἀποζέματος. Καταπλασσόμενα δὲ ὠφελεῖ τοὺς πλευριτικούς. κρίθινον ἄλευρον σὺν μελιλώτῳ καὶ κωδίαις μήκωνος ἑψηθὲν ἐν μελικράτῳ· χαλβάνη ἢ ῥητίνη τερμινθίνη ἐπιτεθέντα καθ' ἑαυτὰ ἀντὶ μαλάγματος. ῥίζα κράμβης καεῖσα σὺν τοῖς καυλοῖς, ἀναληφθείσης τῆς τέφρας ἀξουγγίῳ παλαιῷ καὶ ἐπιτεθείσης· κυπάρισσος σὺν πηγάνου φύλλοις. σαγάπηνον ἀναληφθὲν κηρωτῇ μυρσινίνῃ, πράσιον ὁμοίως, τέφρα κληματίνη σὺν ἀξουγγίῳ, κυπαρίσσου φύλλα ἁπαλά, καὶ σῦκα, καὶ ἀξούγγιον, ἴσα. ἢ θαψίας χυλῷ τὸν θώρακα κατάχριε πρὸς ὀλίγον. μάλιστα δὲ ποιεῖ ἐπὶ τῶν περιπνευμονικῶν. κώδιον περιχρισθὲν πίσσῃ ὑγρᾷ, καὶ θείῳ ἀπύρῳ καταχρισθέν, καὶ "ἐπικαταπλασθὲν τῇ πίσσῃ, καὶ ἐπιτεθέν· δεῖ δὲ τὰ μέσα τοῦ κωδίου χρίειν, ἵνα μὴ διαῤῥυῇ ἡ πίσσα. καὶ ὁ τῶν σωματεμπόρων δὲ δρώπαξ ὠφελεῖ καταχριόμενος. καὶ κονία ἄσβεστος ὄξει γλοιωθεῖσα καὶ ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ κυπρίνῃ. σπύραθοι αἴγειοι σὺν ὄξει, μιγέντος ὀποῦ Μηδικοῦ ὀλίγου.

ἐπικαταπλασθὲν, Moibanus. commodius legeretur post ὑγρᾷ, θείῳ ἀπύρῳ ἐπικαταπλασθέντος τῇ πίσσῃ. Geſn.

XXXVI. Περιπνευμονικοὺς δὲ ὠφελεῖ· δρακοντίου ῥίζα ἢ ἄρου ἑφθὴ ἐσθιομένη σὺν μέλιτι, κνίδης σπέρμα σὺν μέλιτι ἐκλειχόμενον. ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν ὕδατι πινόμενα, ἢ ἐκλειχόμενα σὺν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ. βαλσάμου καρποῦ < α΄. μεθ' ὕδατος. ἀψινθίου ἀπόζεμα ποθὲν μεθ' ἴρεως, ἢ ὑσσώπου ὁμοίως. κνίδης φύλλα μετὰ πηγάνου ἀποζέματος ἢ σὺν μέλιτι ἐκλειχόμενα. πολυγόνου χυλὸς καταῤῥοφούμενος συνεχῶς, ἢ μελίκρατον πινόμενον ἀπεζεσμένον.

XXXVII. Ἐπὶ δὲ τῶν λεγομένων ἀναφορικῶν ἄγει τὰ ἐκ θώρακος, σκίλλη ὀπτὴ σὺν μέλιτι ἐκλειχομένη. σκόροδον "ἑφθὸν καὶ ὀπτόν, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ μυττωτόν. πευκεδάνου ῥίζης ὀπὸς ἐκλεικτός. πράσον κεφαλωτόν, καὶ πόδες ὕειοι

Moibanus ὠμὸν videtur legiſſe, hoc eſt, crudum.

A lincta cum melle, ſimiliter & petroſelinum: decoctum rutę, anethi, ſtœchadis aut ſymphyti cum aqua mulſa: trifolij ſemen & folia cum melicrato: tragoriganum maceratum etiam peripneumonicos adiuuat cum aqua mulſa: pſeudobunij ramuli tres eodem modo, ſagapeni drach. j. cum rutæ decocto. B Cataplaſmatũ verò more impoſita hæc pleuriticis auxilio ſunt: hordeacea farina cum meliloto & papaueris calycibus cocta in melicrato, galbanum aut reſina terebinthina, impoſita per ſe pro malagmate: braſſicæ radicis vnà cum caulibus exuſtæ cinis vetere axungia exceptus & impoſitus: cupreſſus cum rutæ C foliis, ſagapenum cerato myrtino exceptum, marrubium ſimili modo, ſarmentitius cinis cum axungia: tenellorum cupreſſi foliorum, ficuum & axungiæ pares portiones. Aliud: thapſiæ ſucco thoracem ad breue tempus illinito: hoc genus remedij peculiariter confert D peripneumonicis. Iuuat & ouina pellis oblita pice liquida, cui ſulphur viuum inſperſum fuerit, & adhibita. Pellis verò medias tantùm partes illini oportet, vt ne pix diffluat. Prodeſt & mangonum dropax perunctus, itidémque calx viua cum aceto ad ſtrigmenti craſſitudinem redacta & cerato excepta E cyprino: baccæ denique caprinæ cum aceto, admixto etiam pauco liquore Medico.

Ad peripneumoniam.

Peripneumonicis auxilio ſunt iſta: dracunculi aut ari radix elixa & cum melle in cibis ſumpta, vrticæ ſemen cum melle delinctum, amygdala amara cum aqua pota, aut delincta cum reſina terebin- F thina, balſami fructus drach. j. pondere cũ aqua, abſinthij decoctum cum iride potum, hyſſopi ſimiliter, polygoni ſuccus frequenter abſorptus, aqua mulſa feruefacta in potu.

Ad vitioſorũ è pectore reiectionem adiuuandam.

Vitioſa pectore contenta, in his qui anaphorici dicuntur, hæc educunt: ſcilla toſta cum melle delincta, allium elixum toſtúmque & G quod ex eo paratur, intritũ, peucedani è radice liquor delinctus, porrum capitatum & pedes ſuilli vnà

coƈti in ſorbitionibus, polium eodem modo, ſtœchadis decoctum, ſymphyti petræi decoctum cum aqua mulſa, caricæ cum hyſſopo eſitatæ, earũdem decoctum cum hyſſopo, chryſocomes decoctum cum hyſſopo. Proficiunt etiam tum quę ad peripneumonicos præſcripſimus, tum & iſta: Strobilus integer ac recens cum adhærente reſina diligenter contuſus & in paſſo decoctus quotidie ſumptus: (fuerit verò ſatius paſſi vice ſcybelite vinum accipere:) pulegium cum melle, naſturtium toſtum ſimili modo: thymus, thymbra, hyſſopus, decocta in aqua: galbanum inſtar catapotij deuoratum: farina fabacea cum dracunculi radice, aut amygdalis in ſorbitione tritis aut cum melle delincta: orcheos ſerapiadis radix bibita, pix liquida cum melle delincta, ſagapenum cũ aqua mulſa, ſcordij radix ſimili modo: eiuſdémq; ſeminis drach. j. cum vino.

Ad phthiſin.

Phthiſicis conueniunt in potu hæc: agarici oboli duo cum paſſo, acanthi pæderotis radices cum aqua mulſa: plantaginis ſuccus, atque ipſa herba in cibis ſumpta: arcij radix drach. j. pondere cum pineis nucleis xl. ex aqua pota: lac muliebre ſuctum è papilla, aut caprinum vel ouillum bubulúmve bibitum: lauri baccę tritę cum melle delinctæ: ſimiliter & eryſimi ſemina toſta cum melle aut ptiſſanæ cremore decocta, liquoris è thapſiæ radice oboli duo ex vino bibiti aut cum ſapa ſumpti, cancri elixi cum ſuo iure in cibis ſumpti, ſimiliter & ranæ, cratæogoni radix cum melle, myrrhidis radix cum ſorbitione, pix liquida cyathi vnius mẽſura delincta, porri ſuccus, marrubium delinctum, rha cum aqua, ceruinus adeps recens in ſorbitione coctus, butyrum denique cum melle coctum.

Ad dyſpnœã, aſthma & orthopnœam.

Spirandi difficultati, anhelationi & orthopnœæ conferunt hæc ore ſumẽda: abrotoni ſeminis drachma cum aqua tepida, adianti decoctum ex aqua, periclymeni ſemen drachmæ pondere ad dies xl. cũ vino, vrticæ ſemẽ cũ melle, vulpini pulmonis exiccati drach. iij. cum melicrato, bryoniæ radicis

A συνεψόμενοι ῥοφήμασιν· ἢ πόλιον ὁμοίως. στοιχάδος ἀφέψημα. συμφύτου πετραίου ἀφέψημα σὺν μελικράτῳ. σῦκα ξηρὰ βρωθέντα σὺν ὑσσώπῳ, καὶ τὸ ἀπόζεμα αὐτῶν μεθ᾽ ὑσσώπου. χρυσοκόλλης ἀφέψημα μεθ᾽ ὑσσώπου. Ἀνύει δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς περιπνευμονικοὺς ἀναγεγραμμένα, καὶ ταῦτα· στρόβιλος B ὅλος νέος σὺν τῇ περὶ αὐτὸν ῥητίνῃ θλασθεὶς ἐπιμελῶς, καὶ ἑψηθεὶς ἐν γλυκεῖ, (κάλλιον δὲ εἰς κυβεμιτῇ ἀντὶ τοῦ γλυκέως,) καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν λαμβανόμενος· ἢ γλήχων σὺν μέλιτι, κάρδαμον φωκτὸν ὁμοίως· θύμον, θύμβρα, ὕσσωπον ἀποζεσθὲν σὺν ὕδατι· χαλβάνη ἀντὶ καταποτίου. ἄλευρον κυάμινον μετὰ C δρακοντίου ῥίζης, ἢ ἀμυγδάλων ἐν ῥοφήματι λείων, ἢ σὺν μέλιτι ἐκλειχόμενον. ὄρχεως τῆς σεραπιάδος ἡ ῥίζα πινομένη, πίσσα ὑγρὰ σὺν μέλιτι ἐκλειχομένη, σαγαπηνὸν σὺν μελικράτῳ· σκορδίου ῥίζα ὁμοίως, καὶ τοῦ καρποῦ < α´. σὺν οἴνῳ.

Subdubitat Moibanus legendúm ne ſit χρυσοκόμης.

Fortè, κάλλιον ὁ σκυβελίτης.

Ἀποζεσθέντα, Moib.

XXXVIII. Φθισικοῖς δὲ ἁρμόζει ταῦτα· D ἀγαρικοῦ ὀβολοὶ δύο μετὰ γλυκέως, ἀκάνθου τοῦ παιδέρωτος ῥίζαι μετὰ μελικράτου. ἀρνογλώσσου χυλὸς, καὶ ἡ πόα ἐσθιομένη ἑφθή. ἀρκίου ῥίζης < α´. μεθ᾽ ὕδατος καὶ στροβίλων μ´. πινομένη. γάλα γυναικεῖον θηλαζόμενον· ἢ αἴγειον, ἢ προβάτειον, ἢ βόειον πινόμενον. δαφνίδες λεῖαι σὺν μέλιτι ἐκλειχόμεναι. ἐρύσιμον ὁμοίως φω- E κτὸν σὺν μέλιτι, ἢ πτισάνης χυλῷ καθεψηθέντα. θαψίας ῥίζης ὀποῦ ὀβολοὶ β´. πινόμενοι μετ᾽ οἴνου ἢ ἐν ἑψήμασιν, ἢ ἑψητοῖς λαμβανόμενοι. καρκίνοι σὺν τῷ ζωμῷ ἑφθοὶ ἐσθιόμενοι, βάτραχοι ὁμοίως, κραταιογόνου ῥίζα σὺν μέλιτι, μυρτίδος ῥίζα μετὰ F ῥοφήματος, πίσσης ὑγρᾶς κυάθου πλῆθος ἐκλειχόμενον, πράσου χυλὸς, ἢ πράσιον ἐκλειχόμενον, ῥᾶ σὺν ὕδατι, ἐλάφου στέαρ νεαρὸν καθεψηθὲν ἐν ῥοφήματι, βούτυρον σὺν μέλιτι ἑφθόν.

Moibanus legendum putat: Ἐρυσίμου σπέρματα φωχθέντα, σὺν μέλιτι ἢ πτισάνης χυλῷ καθεψηθέντα. Mauult Geſn. ἢ ἐν ἑψήματι λαμβανόμενοι.

Μυῤῥίδος.

XXXIX. Δυσπνοίας καὶ ἄσθματα καὶ ὀρθοπνοίας ταῦτα· ἀβροτόνου < α´. σὺν ὕδατι χλιαρῷ· ἀδιάντου ἀφέψημα σὺν ὕδατι. περι- G κλυμένου < α´. ἐπὶ ἡμέρας μ´. σὺν οἴνῳ, κνίδης καρπὸς σὺν μέλιτι, ἀλώπεκος πνεύμονος ξηροῦ < γ´. σὺν μελικράτῳ, βρυωνίας ῥίζης

ὠφελεῖ, aut ſimile verbum hîc inſerendum Non ſolùm autem ταῦτα, ſed & aliter ſumẽda quædam remedia ſequuntur, &c.

χυλὸς < . μετὰ μέλιτος, ἀμμωνιακοῦ < α΄. A "σὺν ὀξυμέλιτι, ἀναγύρου φύλλων < α΄. ἐν γλυκεῖ, ἀριστολοχίας < α΄. τῆς ῥίζης μετὰ μέλιτος ἐκλειχομένη, ἀρνόγλωσσον ἑφθὸν ἐσθιόμενον, ἄσφαλτος αὐτὴ καταποτίου λαμβανομένη, βακχάριδος ἀφέψημα ἐν ὕδατι, βαλσάμου καρποῦ < α΄. σὺν ὀξυμέλιτι· βότρυς, ἣν ἀμβροσίαν καλοῦσιν ἔνιοι, μετ᾽ οἴνου· στρουθίου κοχλιάριον μετὰ "μελικράτου, σπονδύλιον ὁμοίως. δαφνίδες δύο λεῖαι σὺν μέλιτι, καὶ τὰ ἁπαλὰ τῶν φύλλων ὁμοίως. δρακοντίου ῥίζαι ἢ ἄρου ἐσθιόμεναι ἑφθαί, ῥοφουμένου καὶ τοῦ ἀφεψήματος. πνεύμονος ἐλαφείου, ἀλώπεκος ἥπατος, στοιχάδος, ἴσα σὺν ὕδατι. ἢ καστόριον ἰδίᾳ μετὰ μέλιτος. ἶρις σὺν ὑσσώπῳ καὶ "μελικράτῳ ἐν καταποτίῳ διδομένη. ἑλενίου ἀπόζεμα, σμύρνης κυάμου μέγεθος ἐν καταποτίῳ λαμβανόμενον, σμυρνίου ἀπόζεμα. θαψίας ὀποῦ ὀβ. α΄. ἢ χυλοῦ < α΄. θεῖον ἐν ᾠῷ διδόμενον. θύμου, ἢ θύμβρας, ἢ ὑσσώπου ἀπόζεμα, ἢ αὐτὰ λεῖα μετὰ μέλιτος ἐκλειχόμενα. ἱππούριδος χυλὸς, καλαμίνθης ἀπόζεμα, χαλβάνη αὐτὴ καταποτίου, κενταυρίου μεγάλου ῥίζης < β΄. σὺν οἴνῳ, κέστρου < α΄. σὺν οἰνομέλιτι, φοίνικος < α΄. μετ᾽ οἰνομέλιτος, κισσανθέμου < α΄. μεθ᾽ οἴνου, κυπαρίσσου σφαιρία σὺν οἴνῳ, "κλύμενον σὺν ὀξυκράτῳ. χαμαισύκη πινομένη παύει τοὺς παροξυσμούς. μελάνθιον πινόμενον μετ᾽ "ἀνήθου. ἢ μελισσοφύλλου χυλὸς ἐκλειχόμενος, ἢ κυδωνίων "πεπείρων χυλός. ὀπόφυλλον μετὰ πράσου καὶ ὄξους· οὖρον παιδὸς ἀφθόρου καταρροφούμενον, πευκεδάνου ῥίζης ἀπόζεμα καὶ ὀπὸς, περικλυμένου φύλλων χυλὸς, πηγάνου ἀγρίου σπέρμα μετὰ μελικράτου, πίσσα ὑγρὰ μετὰ μέλιτος ἐκλειχομένη, πισσέλαιον ὁμοίως, πρασίου ἀφέψημα, ῥαφανίου φλοιοῦ χυλὸς ἐκλειχόμενος σὺν μέλιτι, σανδαράχη σὺν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ ἐκλειχομένη, σκίλλης ὀπτῆς "< α΄. μετ᾽ ὀξυμέλιτος. πάνακος ἀφέψημα, ἀβροτόνου ὁμοίως. γάλα ὄνειον πινόμενον, θεῖον ἐν καταποτίῳ. ὄνοι κατοικίδιοι πινόμενοι ι΄. μεθ᾽ ἡμικοτυλίου ἐλαίου "νήστης. ἢ ἐλατηρίου < α΄. νίτρου < α΄. ὁμοίως. σινήπεως < α΄.

Diosc. 3. de mat. med. cum melle aut ptiſſanæ cremore.

μέλιτος, Moib.

μέλιτι fortè.

Περικλύμενον malim: quanquã & hoc clymenum appellatur.

Dioſc 3. de mat. med. cum vino.

ὠμῶν lib. 1. de mat.

Dioſc. 2. de mat. med. obolorum trium pondere cum melle.

Fortè νῆστι aut νήστεσιν, & pro eo quod præcedit πινόμενοι, διδόμενοι.

A ſuccus drach. j. pondere cum melle, ammoniaci drach. j. cum aceto mulſo, anagyri folia drachmæ pondere in paſſo pota, radicis ariſtolochiæ drach. j. cum melle delincta, plãtago elixa in cibis ſumpta, bitumẽ catapotij vice aſſumptum, baccharidis decoctũ ex aqua, balſami fructus drach. j. pondere cum aceto mulſo: botrys, quam ambroſiam
B nonnullli appellant, cum vino: ſtruthium cochlearis menſura cum melle, ſpondylium eodem modo, lauri baccæ duæ tritæ cum melle: dracunculi vel ari radices elixæ in cibis aſſumptæ, iure decocti ſimul etiam abſorpto: pulmonis ceruini, iecoris vulpini & ſtœchadis pares
C portiones ex aqua: caſtorium priuatim cum melle, iris cum hyſſopo & melle catapotij inſtar exhibita, helenij decoctũ, myrrha fabæ magnitudine inſtar catapotij deglutita, ſmyrnij decoctum: liquoris thapſię obolus vnus, aut ſucci eiuſdem drach. j. ſulphur in ouo exhibitum: thymi, thymbræ aut hyſſopi deco-
D ctum, aut eadem trita cum melle delincta: equiſeti ſuccus, calaminthæ decoctum, galbanum inſtar catapotij deglutitum, cẽtaurij maioris radix drach. ij. pondere cum vino, betonicæ drach. j. cũ vino mulſo, palmulæ drach. j. cum vino mulſo, ciſſanthemi drach. j. cum vino, cupreſſi pilulæ cum vino, periclyme-
E non cum poſca: chamæſycę pota ſoluit paroxyſmos: melanthium cum anetho potum, meliſſophylli ſuccus delinctus, ſimiliterque cotoneorum maturorum ſuccus, laſerpitij ſemen cum porro & aceto, vrina pueri impubis abſorpta, peucedani radicis decoctum & liquor,
F periclymeni è foliis ſuccus, rutæ agreſtis ſemen cum melicrato, pix liquida cum melle delincta, oleum picinum ſimili modo, marrubij decoctum, raphani è cortice ſuccus delinctus cũ melle, ſandaracha cũ reſina terebinthina delincta, ſcillæ aſſatæ drach. j. cum aceto mulſo, panacis decoctum, itidémque abro-
G toni, lac aſininum hauſtum, ſulphur catapotij vice ſumptum, millepedæ numero. x. ieiunis potæ ex dimidia olei hemina. Aliud: ex elaterij, nitri, ſinapeos, an. drach. j.

catapotia conformato, è quibus bina exhibeantur. Valet & erucæ ſemen cum melle, necnon & ferri candentis in aceto extincti dilutum bibitum. Sunt & anhelatoribus vtiles iidem ſuffitus, quos tuſſi diuturna infeſtatis per ollulam adhibendos anteà præſcripſimus.

Ad inteſtinorum affectus remedia.

Ad tormina. Iis qui diuturnis cruciantur torminibus conueniunt in potu: agarici oboli duo ex aqua, radicis graminis Parnaſſij decoctum, & ipſa quoque radix ſicca in vino vel melicrato, pæoniæ radix cum vino aut melicrato, chamæpityos decoctum, chelidonium cum vino, libanotidis ſemen cum vino, ſeſeleos ſemen & radix cum vino, damaſonij drachma vna cum vino, cuminum Æthiopicum & ſylueſtre cum vino, iris delincta cum melle: oleum cum ruta coctum, cyathorum ſex menſura potum, additis nitro & melicrato: ſerpylli decoctum, eryngij radix drach. j. pondere cum vino, calaminthæ decoctum, caſtoreum cum aceto, centaurij maioris radix drach. ij. pondere cum vino, betonicæ foliorum drach j. cum vino, libanotidis radix cum vino, liguſticum cum aqua, eodem modo & ipſius radix, mei dilutum, apiaſtrum cum vino, ferulæ ſemen cum vino: ſimiliter & peucedani radix decoctúmve aut liquor: nitrum aut ſpuma nitri cum decocto rutæ, cumini aut abſinthij, vel cum oleo, aqua & vino: laſerpitij ſemen potum, ſampſuchi decoctum, ſiſymbrij ſemen, ſcillæ aſſatæ drach. j. cum aceto mulſo, chamædaphnes Alexandrinę folia in vino pota, pſeudobunij ramuli quatuor ex aqua, petroſelinũ cum vino, piper cum lauri foliis, anethi decoctum, fœnumgræcum cum cnici ſemine decoctum potúmque, lauri baccæ decẽ [in alio, ſeptem] cum duobus vini cyathis, panacis decoctum cum vino & oleo potum.

Ad inflationes inteſtinorum. Inflatis cum dolore quodam ac diſtenſione iſta conueniunt: ammi cum ſicco anethi ſemine potum ex melicrato, aut eiuſdem ſicci de-

καταπότια ποιήσας, δύο δίδου. ἢ βουζώμου σπέρμα σὺν μέλιτι. ποιεῖ καὶ σιδήρου πεπυρωμένου ἐναποσβεσθέντος ὄξει πινόμενον τὸ ἀπόβρεγμα. Ὑποθυμιᾶται δὲ ὠφελίμως πρὸς ἀσθματικούς, ὅσα καὶ ἐπὶ τῶν χρονίως βηττόντων ὑπεδείξαμεν διὰ τοῦ ἄμβικος.

Τῶν περὶ τὰ ἔντερα παθῶν βοηθήματα.

Caput alterũ ad ſpirandi difficultatem quod hoc loco legebatur tanquam illegitimum ad notha tranſtulimus.

XL. Πρὸς δὲ τοὺς στροφουμένους χρονίως ἁρμόζει πινόμενα· ἀγαρικοῦ ὀβ. β΄. μεθ' ὕδατος θερμοῦ. ἀγρώστεως τῆς ἐν Παρνασσῷ τῆς ῥίζης ἀφέψημα, καὶ αὐτὴ ἡ ῥίζα ξηρὰ ἐν οἴνῳ ἢ μελικράτῳ. γλυκυσίδης ῥίζα σὺν οἴνῳ ἢ μελικράτῳ, χαμαιπίτυος ἀπόζεμα, χελιδόνιον σὺν οἴνῳ, ἢ λιβανωτίδος σπέρμα σὺν οἴνῳ, σεσέλεως καρπὸς καὶ ῥίζα σὺν οἴνῳ, "[καὶ διαμασσωμένη.] δαμασωνίου < α΄. μετ' οἴνου, κύμινον Αἰθιοπικὸν καὶ ἄγριον μετ' οἴνου, ἶρις ἐκλειχομένη σὺν μέλιτι, ἔλαιον πινόμενον μετὰ πηγάνου ἀφεψήματος "κορύμβων ἓξ σὺν νίτρῳ καὶ μελικράτῳ. ἑρπύλλου ἀπόζεμα, ἠρυγγίου ῥίζης < α΄. μετ' οἴνου, καλαμίνθης ἀπόζεμα, καστόριον σὺν "ὄξει, "κενταύριον τὸ μέγα τῆς ῥίζης < β΄. σὺν οἴνῳ. κέστρου φύλλων δραχμὴ α΄. σὺν οἴνῳ, λιβανωτίδος ῥίζα σὺν οἴνῳ, λιγυστικὸν σὺν ὕδατι, καὶ ἡ ῥίζα αὐτοῦ ὁμοίως. μήου ἀπόβρεγμα, μελισσόφυλλον σὺν οἴνῳ, νάρθηκος σπέρμα, σὺν οἴνῳ. πευκεδάνου ῥίζα ὁμοίως, ἢ ἀπόζεμα, ἢ ὀπός. νίτρον ἢ ἀφρόνιτρον μετὰ πηγάνου ἢ κυμίνου, ἢ ἀψινθίου ἀποζέματος, ἢ μετ' ἐλαίου καὶ ὕδατος καὶ οἴνου. ὀπίφυλλον πινόμενον, σαμψύχου ἀπόζεμα, σισυμβρίου σπέρμα, σκίλλης ὀπτῆς < α΄. σὺν ὀξυμέλιτι. χαμαιδάφνης Ἀλεξανδρίνης "σὺν οἴνῳ ποθεῖσα. ψευδοβουνίου κλωνία δ΄. μετὰ ὕδατος, πετροσέλινον σὺν οἴνῳ, πέπερι μετὰ δάφνης φύλλων, ἀνήθου ἀπόζεμα· τῆλις μετὰ κνίκου σπέρματος ἀφεψηθεῖσα πινομένη, δαφνίδες ἀφεψημέναι ι΄. (ἐν ἄλλῳ ζ΄.) ἐν οἴνου κυάθοις δυσί, πάνακος ἀπόζεμα μετὰ οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ πινόμενον.

Abundant hæc verba, ex ſequenti nomine Damaſonii, nimirũ corrupta.

Κυάθων, Moibanus, ex cap. 30. lib. 1. de mat. med.

Gal. x 1. ſimpl.] cum oxycrato. κενταυρείου τοῦ μεγάλου.

φύλλα σὺν οἴνῳ ποθέντα, Moib.

XLI. Πρὸς δὲ τοὺς ἐμπνευματουμένους μετὰ ἀλγήματος ποσοῦ καὶ διατάσεως ἁρμόζει πινόμενον ἄμμι σὺν ἀνήθου σπέρματι ξηρῷ μετὰ μελικράτου, καὶ τοῦ "ξύλου αὐτοῦ τὸ

Moibanus ξηροῦ legiſſe videtur.

ἀπόζεμα. λαπάθου ἀπόζεμα ἐν ὕδατι, ἀσκληπιάδος ῥίζα μετὰ οἴνου. ἀψινθίου ἀπόζεμα δοθὲν μετὰ σεσέλεως καὶ νάρδου Κελτικῆς, ἢ ὄξους, ἢ ὕδατος. ξυλοβαλσάμου ἀφέψημα, ἢ τοῦ καρποῦ σὺν οἴνῳ. ἑλενίου ἀπόζεμα, ἠρυγγίου ῥίζης < α΄. μετ᾽ οἴνου καὶ ἀψινθίου. λιγυστικὸν σὺν ὕδατι. καστόρειον σὺν ὄξει, κέστρου φύλλων < α΄. κόστου < α΄. μετ᾽ οἴνου καὶ ἀψινθίου. καὶ ἡ τῶν πταρμικῶν προσαγωγή.

Fortè, ἐν ὄξει ἢ ὕδατι.

XLII. Πρὸς δὲ τὰς δήξεις τῶν ἐντέρων ἁρμόζει, ἀνδράχνη ἐσθιομένη, καὶ ὁ χυλὸς πινόμενος. καὶ μολόχη ἐσθιομένη. ἐγκλυζόμενα δὲ ὠφελεῖ τὰς δήξεις ἀφεψηθέντα, χυλὸς ὀρύζης, ἢ χόνδρου, ἢ τράγου, ἢ πτισάνης, ἢ μολόχης, ἢ τήλεως, ἢ λινοσπέρμου.

XLIII. Καταπλασσόμενα δὲ ὠφελεῖ τοὺς στροφουμένους, κύμινον λεῖον ἱκανὸν μιγὲν ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ ὠμηλύσεως τρόπον. ὠφελεῖ δὲ καὶ τοῦτο, κάρυον βασιλικὸν πυρωθὲν σὺν τῷ κελύφει, καὶ περιειληθὲν ἐρίῳ, ἢ ὀθονίῳ, καὶ ἐπιτεθὲν κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ. πίτυρα σὺν πηγάνου ἀποζέματι καὶ ὄξει. τῆλις ἢ λινόσπερμον σὺν μελικράτῳ. τέφρα θερμὴ βληθεῖσα εἰς ζυβλίον, ʺκραθεῖσα ὄξει. δεῖ δὲ περιτεθέντας ὠμόλινον, διπλοῦν περικαθάπτειν τὸ τρυβλίον τῷ ἀλγοῦντι μέρει.

ζειάδια, vt infrà de alui profluuio ad finem.

XLIIII. Κωλικοὺς δὲ θεραπεύει πινόμενα· ἄμμι μετ᾽ οἴνου, ἀλεκτορίδων ʺ< α΄. ἄφοδος φωκτὴ μετ᾽ οἴνου, ἀρκευθίδες ἐσθιόμεναι, καὶ πινόμεναι, ἰτέας καρπὸς καὶ τὰ φύλλα μετ᾽ οἴνου καὶ ὀλίγου πεπέρεως, ἢ τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων, πετροσελίνου, ἢ πολίου ἀφέψημα μεθ᾽ ὕδατος, κοχλίας Λιβυκὸς σὺν τῷ ὀστράκῳ λεῖος μετὰ ʺμυρσίνης ὀλίγης καὶ πεπέρεως μετὰ οἴνου ποθείς, τήλεως ἠλεσμένης κοχλιάρια β΄. μετ᾽ ὕδατος.

Ponderis nota abundare videtur.

σμύρνης reſtituit Geſn. ex lib. 2. de mat. med.

XLV. Εἰλεώδεις δὲ ὠφελεῖ ἐνιέμενα· ἔλαιον, πηγάνου αὐτῷ ἐναφεψηθέντος ἢ ἀψινθίου. σῦκα ξηρὰ μετ᾽ ἐλαίου καὶ πηγάνου ἑψηθέντα, κύμινον σὺν ἐλαίῳ ἑψηθέν. Τοὺς δὲ χρονίους ὠφελεῖ, κολοκυνθὶς ἀφεψηθεῖσα σὺν ὕδατι καὶ ἐγκλυσθεῖσα, ἀσφάλτου < δ΄. μετὰ ὕδατος ὁμοίως ἐγκλυσθεῖσα. Ὠφελοῦνται δὲ καὶ εἰλεώδεις, ἰρίνῳ μύρῳ ποτιζόμενοι, ἀσφάλτῳ μεθ᾽ ὕδατος καὶ νί-

A coctum, lapathi decoctum ex aqua, aſclepiadis radix cum vino, abſinthij decoctum exhibitum cum ſeſeli & nardo Celtica, aut cum aceto vel aqua, balſami ligni fructúſve decoctum in vino, helenij decoctum, eryngij radix drach. j. pondere cum vino & abſinthio, liguſticum cum aqua, caſtorium cum aceto, B betonicæ foliorum drach. j. coſti drach. j. cum vino & abſinthio: ea denique admota per quæ ſternutamenta euocantur.

Ad inteſtinorum morſus.

Faciunt ad inteſtinorum morſus, portulaca comeſta & eiuſdem ſuccus epotus, malua eſitata. Per ſedem verò infuſus iuuat, cremor decoctę oryzæ aut chondri, aut tragi, C aut ptiſſanæ, aut maluæ, aut fœnigræci aut ſeminis lini.

Torminoſis admouenda.

Torminoſos hæc iuuant pro cataplaſmate adhibita: cuminum ſat copioſum tritum, & farinę erui ammixtum malagmatis in modum, quod è cruda farina hordeacea paratur: iuglans ignita cum ſuo putamine lana linteolóve obuoluta & D vmbilico impoſita, furfures cum rutæ decocto & aceto, fœnumgręcum aut lini ſemen cum aqua mulſa: cinis calens in aceto feruefactus & catino inditus, qui quidem duplici linteo circundatus ad dolentem partem accommodetur.

Ad colicum affectum.

Colicis medentur hæc aſſumpta: E ammi cum vino, fimus gallinaceus toſtus cum vino, iuniperi baccæ in cibo potúve ſumptæ: ſalicis ſemen & folia cum vino & pauco pipere, aut foliorum decoctum: petroſelini aut polij decoctum ex aqua: cochlea Africana cum ſua teſta contrita, è vino pota, addito exiguo myrrhæ & piperis: F pollinis fœnigræci cochlearia duo ex aqua.

Ad Ileos.

Ileoſos iuuant per ſedem infuſa: oleum cui ſit incocta ruta vel abſinthium, caricæ cum oleo & ruta decoctæ, cuminum cum oleo coctum. Diuturno verò malo infeſtatis proſunt, colocynthidis decoctum ex aqua per clyſterem infuſum, bituminis drach. iiij. ex aqua G ſimiliter infuſæ. Hiſce porrò etiam propinatis iuuantur ileoſi: vnguento irino, bitumine cum aqua & ni-

tro. Iti-

tro. Itidem panacis drach. viij. nitri vna, cumini duæ melle excipiuntur: doſis auellanæ magnitudo cum aqua calida.

Ad colicos paroxyſmos.

Colicis in ipſis paroxyſmis exhibeto lapidis ſpecularis vſti tritíque cochlearium vnum ex aqua calida, ſimiliter & erinaceorum marinorum vſtorum cinerem, aut ſtercus caninum album cum nitro ex aqua calida diſſolutum inſperſo modico pipere, aut fimum hirũdinum contritum ſimili modo.

Ad alui diuturna profluuia.

Alui diuturna profluuia ſiſtunt hæc in vino pota: viticis ſemen drach. j. pondere, radix graminis Parnaſſij drach. j. pondere, anchuſæ folia, adianti ſuccus, ſemperuiui ſuccus cũ thure, ſucci acaciæ drach. j. hypociſthidis drach. j. rhois ſucci tantundem, ſpinæ albæ tantundem; acanthi pæderotis radix, hyacinthi ſemen, acorum tritum, lagopus, polygoni ſuccus cum vino, maluæ radix, rubus decoctus cum phœnicobalanis, damaſonij foliorum drach. j. amomum, acinorum nuclei toſti tritíque polentæ vice, aniſum, anethum, fimus columbinus toſtus, ſtercus caninum album aridum: plantaginis ſemen & ſuccus: aut herbæ ipſius partes duæ cum malorum cotoneorum toſtorum parte vna ex vino diluto propinentur: poteris & interdum polentam addere. Conferunt & iuniperi baccæ cum vino, aſpalathi decoctum, bitumen inſtar catapotij deglutitum, aſtragali radicis drach. j. pyra ſylueſtria ſicca tritáque inſperſa potioni ſorbitioníve, aut potum eorundem decoctum: quinquefolij decoctum, terræ Samiæ drach. j. cum balauſtio vel croco Cilicio, pæoniæ radicis decoctum, mediani querni corticis aut eius pelliculæ quæ glandem proximè contegit decoctum, panicum toſtum loco polentæ, cornu ceruini vſti drach. iij. myrrha in modum catapotij deglutita, fœniculi ſemen & radices, ſalicis foliorum ſuccus, caſtanearum corticis decoctum, galla contrita inſperſa aquæ aut vino auſtero, lixiuium è cinere ficulneo cum aceto feruefactum & abſorptum, radicũ rumicis in petris naſcentis decoctũ. Lixiuij cyathi duo, aceti vnus, olei dimidius miſceatur, calidiq́; ſorbeatur. Sic & ariſtolochiæ drach. iij. cytinorum drach. j. ex vino bibantur.

A ʒυ. πάνακος < η΄. νίτρου < α΄. κυμίνου < β΄. μέλιτι μίξας, δίδου καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος σὺν ὕδατι θερμῷ.

XLVI. Κωλικοῖς ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς δίδου διαφανὲς, καύσας καὶ λειώσας κοχλιάριον ἓν δι᾽ ὕδατος θερμοῦ, ἢ ἐχίνων θαλασσίων καέντων ὁμοίως: ἢ κυνείαν B λευκὴν καὶ νίτρον, διαλύσας δι᾽ ὕδατος θερμοῦ, πεπέρεως ὀλίγον ἐπιπάσσων· ἢ χελιδόνων κόπρον λειώσας ὁμοίως.

XLVII. Κοιλίας δὲ ῥεούσας χρονίως ἐφίστησι πινόμενα σὺν οἴνῳ. ἄγνου σπέρματος < α΄. ἀγρώστεως τῆς ἐν Παρνασσῷ ῥίζης < α΄. ἀγχούσης φύλλα, ἀδιάντου χύλισμα, ἀειζώου C χυλὸς σὺν λιβανωτῷ, ἀκακίας χυλίσματος < α΄. ὑποκιστίδος < α΄. ῥοὸς χυλοῦ < α΄. ἀκάνθης λευκῆς < α΄. ἀκάνθου παιδέρωτος ῥίζα, ὑακίνθου σπέρμα, ἄκορον λεῖον, λαγώπους, πολυγόνου χυλὸς σὺν οἴνῳ, μαλάχης ῥίζα, βάτος ἐναφεψηθεῖσα μετὰ φοινικοβαλάνων, δαμασωνίου φύλλων < α΄. ἄμωμον. γίγαρτα φω-D χθέντα ἀντὶ ἀλφίτου λεῖα, ἄνισον, ἄνηθον, περιστερᾶς ἄφοδος φωχθὴ, κυνὸς ἄφοδος ξηρὰ λευκή. ἀρνογλώσσου σπέρμα καὶ ὁ χυλὸς, ἤτε πόας μέρη β΄. κυδωνίων πεφωσμένων μέρος ἕν, εἰς ὕπνον πινόμενον μετὰ κράματος· μιγνύοις δ᾽ ἂν ἐνίοτε καὶ ἄλφιτα· ἀρκευθίδες μετ᾽ οἴνου, ἀσπαλάθου ἀπόζεμα, ἀσπάλαθον ἀντὶ κα-E ταποτίου, ἀστραγάλου ῥίζης < α΄. ἀχράδος ξηρᾶς τὸ ἄλφιτον ἐπιπλασσόμενον, ἢ πινόμενον τὸ ἀφέψημα· πενταφύλλου τὸ ἀφέψημα, γῆς Σαμίας < α΄. σὺν βαλαυστίῳ ἢ κρόκῳ Κιλικίῳ, γλυκυσίδης ῥίζης ἀφέψημα. δρυΐνου ὑμενίου, ἢ τοῦ περὶ τὴν βάλανον ὑμενίου τὸ ἀφέψημα· ἔλυμον φωχθὲν ἀντὶ ἀλφίτου, κέρα-F τος ἐλαφείου κεκαυμένου < γ΄. σμύρνα ἀντὶ καταποτίου λαμβανομένη, μαράθρου σπέρμα καὶ ῥίζαι, ἰτέας φύλλων χυλὸς, καστανείου φλοιοῦ ἀπόζεμα, κηκὶς λεία ἐπιπασσομένη ὕδατι ἢ οἴνῳ αὐστηρῷ. κονία συκίνη μετὰ ὄξους ζεσθεῖσα καταρροφουμένη, πετρολαπάθου ῥιζῶν ἀφέψημα. κονίας κυ. β΄. ἐλαίου G κ΄. ὄξους κυ. α΄. θερμὰ καταρροφούμενα. ἀριστολοχίας < γ΄. κυτίνων < α΄. μετ᾽ οἴνου.

Moibanus legit κ΄. i. x x.

κόπρον addendum.

Adderẽ, ἐπιπασσόμενα, ex lib. 5. de mat. med. cap. 3.

ἢ τῆς.

Ἄσφαλτον, ex lib. 1. de mat. med.

Ἐπιπασσόμενον.

Moibanus ſuſpicabatur legendũ τοῦ τετάρτου λαπάθου. i. quarti lapathi.

Fortè κυ. ς΄. id eſt, cyathus ſemis.

XLVIII. Δυσεντερικοῖς ὠφελεῖ μὲν A
καὶ τὰ πρὸς κοιλιακοὺς ἀναγεγραμμένα.
ἰδίως δὲ μετ' οἴνου λαμβανόμενα, ἢ στύμ-
ματός τινος, ἁρμόζει· ἀγαλλόχου < α΄. ἐλε-
λίσφακος. εὐπατωρίου χυλὸς καὶ ἡ πόα.
πενταφύλλου χυλὸς καὶ ἡ ῥίζα ξηρά, ὑπο-
κισθὶς, πρασίου χυλός, σιδηρίτιδος τῆς *Η-
ρακλήτιδος φύλλα καὶ ἡ ῥίζα, ἰτέας ῥίζα. B
συμφύτου ῥίζα, καὶ ὁ καρπὸς καὶ φύλλα. ὀ-
ξαλίδος ὁ καρπὸς, νυμφαίας καρπὸς, ἀλ-
θαίας ῥίζης ἀφέψημα, Ἀχιλλείου πόας ἀφέ-
ψημα, βάτου χυλὸς καὶ τὸ ἀφέψημα τῶν
καυλῶν, γάλα ἑφθὸν αἴγειον, "ἀσκέας ῥίζα, (ἀλκέας Moib.)
γναφάλιον σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ, ἐλατίνη μετὰ
λινοσπέρμου ἑψηθεῖσα καὶ πινομένη. ἐλά- C
της μυρεψικῆς ἀπόζεμα, εὐπατωρίου σπέρ-
ματος < α΄. σὺν οἴνῳ, κέρατος ἐλαφείου
< α΄. μετ' οἴνου καὶ μέλιτος προαφεψημέ-
νου ἐκλειχομένη. ἱππομαράθρου σπέρ-
ματος "< . κοῆ < έ. ἄνθη λευκοῦ κισσοῦ (Legerim. < β΄. ἢ < α΄. Geſn.)
σὺν οἴνῳ, πινόμενα δὶς τῆς ἡμέρας· μυρσίνης
καρπὸς σὺν οἴνῳ, κλυμένου χύλισμα. λωτοῦ D
ἀποπρισμάτων ἀφέψημα σὺν οἴνῳ, μίλτου
Λημνίας ἢ Σινωπικῆς < α΄. ἐν οἴνῳ, οἰνάνθη
ξηρὰ πινομένη ἀντὶ ἀλφίτου, ὁλοσχοίνου καρ-
πὸς πεφωσμένος, φιλεταιρίου ῥίζα σὺν οἴνῳ,
χονδρίλλης χυλὸς, *ἶρις μετ' οἴνου, φλόμου
ῥίζης < β΄. ψυλλίου < α΄. ἐν ὕδατι, κυνεία
κόπρος ξηρὰ ἐπιπασθεῖσα οἴνῳ, λαγωοῦ E
πιτύας < α΄. ἐν ὕδατι.

XLIX. Ἐν προσφορᾶς δὲ μέρει ὠφε-
λίμως δίδονται κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερι-
κοῖς· μαλάχαι ἄναλτοι ὡς "μίλητος· ἐλαῖαι (Suſpectus eſt locus: mauult Geſn. ὡς λάχανον.)
πρόσφατοι πέπειραι. ἢ αἷμα τράγου, ἢ αἰ-
γὸς, καὶ ἐλάφου, καὶ λαγωοῦ "ἀπὸ πηγάνου (G. ὀπτὸν addit, ex lib. 2. de mat. cap 71.)
ἐσθιόμενον. σταφυλὴ ἐκ στεμφύλου. ἀστα- F
φίδες ὀμφακίτιδες κοπεῖσαι, καὶ σὺν ἀλεύ-
ρῳ ἀρτοποιηθεῖσαι. καὶ ἄρτος μετ' ᾠοῦ λεκύ-
θων φυραθεὶς, καὶ ὀπτηθείς. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀ-
σταφὶς ἐσθιομένη σὺν τοῖς γιγάρτοις. ἄμυ-
λον σὺν χόνδρῳ ἑφθῷ καὶ σὺν γάλακτι.
ἀρνογλώσσου φύλλα ἑφθὰ μετ' ὄξους καὶ
ἐλαίου. καὶ κηκὶς, ἢ ῥοῦς ἐπιπασσόμενα τοῖς G
ὄψοις, ἢ ζειὰ πεφωγμένη, ἢ φακὸς πεφωγμένος λεῖος ἀλφιτηδὸν πινόμενος. ἢ γίγαρ-
τα ὁμοίως, ἢ ἄλφιτα, ἢ κέγχροι. βάτου ἀκρέμονες ἑφθοί, δι' ὀξελαίου λαμβανόμενοι.
*ὁμοίως ἀρνόγλωσσον. βάτου καρπὸς πέπειρος ἐσθιόμενος· καὶ ἄωρος δὲ ξηραν-

Ad dyſenteriā ore ſumenda.

Dyſentericis proſunt, tū quæ ad cœliacos facientia præſcripſimus, tum verò peculiariter hæc, cum vino aut aſtringente quopiam decocto ſumpta: agallochi drach. j. ſaluia, eupatorij ſuccus, & herba ipſa, quinquefolij ſuccus, ſiccáque radix, hypociſthis, marrubij ſuccus, ſideritidis Heracleæ folia & radix, ſalicis radix: ſymphyti radix, ſemen & folia: oxalidis ſemen, nymphææ ſemen, althææ è radice decoctum, Achilleæ herbæ decoctū, rubi ſuccus & caulium decoctum, lac caprinum coctum, alceæ radix, gnaphalium cum vino auſtero, elatine cum lini ſemine decocta & pota, elates vnguentariæ decoctum, eupatorij ſeminis drach. j. cum vino & melle priùs excocto delincta: hippomarathri ſeminis drachma vna aut altera, hederæ albæ flores cum vino bis in die poti, myrti fructus cum vino, clymeni ſuccus, loti ramentorum decoctum in vino, rubricæ Lemniæ aut Sinopicæ drach. j. in vino, œnanthe ſicca [tritáque] polentæ vice pota, holoſchœni ſemen toſtum, philetærij radix cum vino, chondrillæ ſuccus, iris cum vino, verbaſci radicis drach. ij. pſyllij drach. j. ex aqua, caninum ſtercus aridum vino inſperſum, coaguli denique leporini drach. j. ex aqua.

Cœliacis & dyſentericis in cibis vtilia.

Cœliacis & dyſentericis in cibis vtiliter exhibentur, maluæ ſine ſale oleris inſtar, oliuæ recentes maturæ: ſanguis hirci vel capræ vel cerui aut leporis inaſſatus ſartagine & aſſumptus, vuæ in vinaceis ſeruatæ, vuæ paſſæ immaturæ tuſæ & cum farina in panes coactæ, panis cum vitellis ouorum ſubactus & toſtus, vua paſſa cum ſuis nucleis eſitata, amylum cum chondro cocto & lacte, plantaginis folia cocta cum aceto & oleo, galla vel rhus inſperſa opſoniis, zea toſta, lens toſta & trita inſtar polentæ pota: ſimiliter & vuarum nuclei aut polenta, aut milium: rubi tenelli ſurculi cocti, ex aceto & oleo in cibo ſumpti: plantago ſimili modo: rubi fructus maturus eſitatus, vel immaturus ſicca-

tus tritúſque pro rhoë inſperſus obſoniis: galla omphacitis cum pulte cocta ex aqua, ſimiliter & vuarum nuclei aut vuæ paſſæ, ita tamen vt cùm puls editur reiiciantur: helenium coctum in cibo ſumptum: puls è panico vel milio, aut zea, vel chondro toſto vel oryza: ſmyrnium decoctum, iuglandes, ſiliquæ ſiccæ & quæ vinaceis condiuntur, galla trita tum ſorpta cum ouo tum etiam vino inſperſa, coronopodis radix in cibo ſumpta: faba Græca decocta in poſca, vnà cum cortice ſuo eſitata: lini ſemen frixum & cum melle cocto ſumptum, loti fructus eſitatus: mel coctum vel per ſe deuoratum, vel cum malicorio tuſo cribratóque: meſpila; mala cotonea matura cocta cum melle: aut è malis cotoneis diſſectis arundine & in aqua maceratis dilutum propinatum: vinum myrtites hauſtum, è myrti baccis extractus ſuccus, decoctum è ſorbis ſiccis epotum & ex iiſdem farina polentę loco ſumpta, vti & è pyris ſylueſtribus, intyba cocta cum aceto, & plantago eodem modo, necnon & apij cauliculi: lens cocta cum plantagine aut portulaca, aut intubo vel cichorio, aut Punici corticibus, palmulíſve Thebaïcis: adeps ceruinus recens cum caſeo vel polenta coctus, hepar toſtum capræ vel hirci cum melle in ſartagine frixum, cerebrum ſimili modo: caſeus recens deraſus & ferueſactus, poſteáque cum melle in ſartagine frixus: hirundinum pulli aſſati & pro ficedulis in cibo ſumpti, viticis radix cocta cum lente, cera aut fauus ſi ſorbitionibus incoquantur, braſſica bis cocta comeſta: lactucæ illotæ in cibis ſumptæ, ab iis præſertim qui cibum faſtidiunt: coagulum hinnuli, aut leporis aut hœdi in aqua diſſolutum & potum.

Cœliacorum & dyſentericorum externa remedia.

Cœliacis & dyſentericis vtiliter cataplaſmatis inſtar imponuntur hæc: oleaſtri flos cum cruda hordei farina hydrelæo mixta eáq; tepēte, rubi folia cũ malo cotoneo & cerato, myrti folia trita cũ vino & oleo omphacino dũ viſcidũ lentorẽ cõtraxerint, & ex vellere impoſita: hordeacea farina cũ vino & rubo,

A θεὶς ἀντὶ ῥοὸς λίθος ἐπιπάσσεται τοῖς προσοψήμασι. κηκὶς ὀμφακίνη μετὰ πόλτου ἑψηθεῖσα ἐν τῷ ὕδατι, ἢ γίγαρτα ὁμοίως, ἢ σταφίδες, εἶτ' "ἐξενεχθέντες ἐκ τοῦ πόλτου ἐσθιομένου. ἑλένιον ἑφθὸν ἐσθιόμενον. "πόλτος ἐξ ἐλύμου, ἢ κέγχρου, ἢ ζειᾶς, ἢ χόνδρου πεφωγμένου, ἢ ὀρύζης. ἢ σμύρνιον ἑφθόν. κάρυα

B βασιλικά. κεράτια ξηρὰ καὶ τὰ ἀπὸ στεμφύλων. κηκὶς λεία μετ' ᾠοῦ ῥοφηθεῖσα, καὶ οἴνῳ δὲ * ἐπιπλασθεῖσα· κορωνόποδος ῥίζα ἐσθιομένη, κύαμος Ἑλληνικὸς καθεψηθεὶς ἐν ὀξυκράτῳ σὺν τῷ λέπει ἐσθιόμενος, λινόσπερμον φρυγὲν καὶ μετὰ μέλιτος ἑφθοῦ ἐσθιόμενον. λωτοῦ καρπὸς ἐσθιόμενος. μέλι

C ἑφθὸν καταπινόμενον καθ' ἑαυτὸ, καὶ σὺν σιδίοις κεκομμένοις καὶ σεσησμένοις. μέσπιλα; μῆλα κυδώνια πέπειρα ἑφθὰ μετὰ μέλιτος· ἢ διατεμὼν τὰ κυδώνια καλάμῳ, καὶ ἐναποβρέχων ὕδατι, δίδου πίνειν τὸ ἀπόβρεγμα. μυρτίτης οἶνος πινόμενος, καὶ μύρτα ξηρὰ χυλιζόμενα. οὖα ξηρὰ ἀποζεννύμε-

D να, καὶ "πινόμενα τὸ ἐξ αὐτῶν ἀλφίτων, ἢ ἀχράδων ὁμοίως. σέριδες ἑφθαὶ "μετ' ὄξους, ἀρνόγλωσσον ὁμοίως· σελίνου καυλοὶ ὁμοίως. φακὴ μετὰ ἀρνογλώσσου, ἢ ἀνδράχνης, ἢ σέριδος, ἢ κιχωρείων, ἢ ῥοιᾶς λεπυχάνων; ἢ "φοίνικες Θηβαϊκοὶ ἑψημένοι. στέαρ ἐλάφειον νεαρὸν σὺν τυρῷ ἢ ἀλφίτῳ ἑψη-

E μένον. ἧπαρ ὀπτὸν αἰγὸς, ἢ τράγου, ἐν μέλιτι ἐπιτηγανισθέν. ἐγκέφαλος ὁμοίως. τυρὸς ἁπαλὸς ἀποξυσθεὶς καὶ ἀποζεσθεὶς, ἔπειτα ἐν μέλιτι τηγανισθείς. χελιδόνων νεοττοὶ ὀπτοὶ ἐσθιόμενοι ἀντὶ συκαλίδων. καὶ λύγου ῥίζα ἑψημένη σὺν φακῇ. κηρὸς ἢ μελίκηρον ἐγκαθεψόμενον τοῖς ῥοφήμασι.

F κράμβη δὶς ἑφθὴ ἐσθιομένη. θρίδακες ἄπλυτοι ἐσθιόμενοι, μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀνορέκτων. πιτύα νεβροῦ, ἢ λαγωοῦ, ἢ ἐρίφου διεθεῖσα ὕδατι καὶ ποθεῖσα.

L. Καταπλάσσεται δὲ πρὸς κοιλιακοὺς καὶ δυσεντερικοὺς ὠφελίμως, ἀγριελαίας ἄνθος σὺν ὠμῇ λύσει χλιαρᾷ. βά-

G του φύλλα σὺν μήλῳ κυδωνίῳ καὶ κηρωτῇ. μυρσίνης φύλλα λεῖα σὺν οἴνῳ καὶ ὀμφακίνῳ ἐλαίῳ γλοιώδη γινόμενα, καὶ ἐν ἐρίῳ ἐπιτιθέμενα. κρίθινον ἄλευρον σὺν οἴνῳ καὶ

ἐξενεχθέντα fortè, vt referatur ad γίγαρτα. Πολτὸς

πινόμενον τὸ ἐξ αὐτῶν ἄλευρον, ἀντὶ ἀλφίτων. ex 1. de mat.

ἑφθαὶ μετ' ὄξους λαμβανόμεναι, lib. 2. de mat.

Legerim ἢ φοινίκων Θηβαϊκῶν ἑψημένων, ex lib. 2. de mat. med. cap. de lēte. Geſnerus.

βάτῳ, ἢ ἀχράσιν, ἢ σιδίοις, ἢ κυδωνίων ἄνθεσι· καὶ σὺν κηρωτῇ δὲ τὰ τῶν κυδωνίων ἄνθη. ῥόας λέπη ἑψημένα ἐν οἴνῳ λεῖα σὺν κηρωτῇ. ῥοῦς βυρσοδεψικὴ σὺν κηρωτῇ. φοινικοβάλανοι, ἢ οἱ καρυωτοὶ σὺν μήλῳ κυδωνίῳ καὶ κηρωτῇ. οἰνάνθη, ἢ στυπτηρία σὺν ἀλόῃ καὶ ἀκακίᾳ, καὶ φοίνιξι σὺν ἀειζώου σπέρματι. περιστερᾶς κόπρος ξηρὸς σὺν "σύκοις ἑψημένοις ἐν οἴνῳ· ἢ μελάνθιον σὺν κυμίνῳ καὶ θέρμοις πικροῖς καὶ νίτρῳ καὶ μέλιτι. ἢ κάρδαμον σὺν σιδίοις "ἑφθοῖς καὶ κηρῷ καὶ ἀμόργῃ·

συκοῖς fortè, vel σιδίοις. Geſn.

ἐρυθρὸν fortè, Geſ.

LI. Ἐνίεται δὲ ἐπὶ κοιλιακῶν συμφερόντως καὶ δίδοται δὲ "ἀμπέλου φύλλοις καὶ χυλὸς, ἀνδράχνης, ἀκακίας, ὑποκιστίδος, ἀρνογλώσσου χυλὸς, βαλαύστιον, μίλτος Σινωπικὴ μετά τινος τῶν στυφόντων ἀφεψήματος. λωτοῦ ἢ φηγοῦ πρισμάτων ἀφέψημα. ῥοὸς βυρσοδεψικῆς χύλισμα, καὶ τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων. φακὴ μετὰ ῥόδων ἀφεψηθεῖσα. πτισάνη σὺν βάτου ἀφεψήματι, ἢ μυρσίνης, ἢ σφαιρίων κυπαρίσσου. καὶ καθ' ἑαυτὰ δὲ τὰ ἀφεψήματα χωρὶς πτισάνης ἐνίεται ὠφελίμως.

Geſn. legit ἀμπέλου φύλλων χυλὸς, ἢ ἀκακίας, ἢ ὑποκιστίδος.

LII. Ἐπὶ δὲ δυσεντερικῶν ἁρμόζει μὲν καὶ τὰ πρὸς κοιλιακοὺς ἐνέματα, ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν περιωδυνούντων· βούτυρον καθ' ἑαυτὸ πρόσφατον. ἢ μολόχης, ἢ τήλεως, ἢ λινοσπέρμου, ἢ χόνδρου, ἢ πτισάνης, ἢ ὀρύζης, ἢ τράγου ἑψηθέντων καὶ τορυνηθέντων ὁ χυλός. ἐπὶ δὲ τῶν δίχα ἀλγηδόνος ῥευματιζομένων ἁρμόζει ἅλμη μετὰ οἴνου, κέρας ἐλάφειον κεκαυμένον σὺν οἴνῳ καὶ ῥοδίνῳ. ἀρσενικὸν σὺν χάρτῃ κεκαυμένον διπλάσιον, καὶ οἴνῳ. μολύβδου σκωρία, ἢ μολύβδαινα μετὰ μυρσινίνου. ἄσφαλτος σὺν πτισάνῃ τακεῖσα, στοίβης ἀπόζεμα σὺν οἴνῳ. γάρος ὁ ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἐνιέμενος ἐπὶ τῶν μετὰ "νομῶν, καὶ ὁ ἀπὸ τῶν σιλούρων. κονία συκίνη στακτή. οὖρον παλαιόν. κυάμου Ἑλληνικοῦ * τοῦ λεπτοῦ τὸ ἀφέψημα σὺν αἰγείῳ στέατι. λυσιμαχίου χυλὸς, λωτοῦ ἢ φηγοῦ πρισμάτων ἀφέψημα σὺν αἰγείῳ στέατι. μελισσοφύλλου χυλὸς, μίλτος Σινωπικὴ σὺν ἀποζέματι στύφοντι ἢ ὀξάλμῃ.

al. νομῆς.

A aut pyris ſylueſtribus, aut malicorio aut cotoneorum floribus: itémque cotoneorum flores cum cerato: Punici mali cortices in vino cocti, tritíque cum cerato: rhus coriariorum cum cerato, phœnicobalani, aut caryotides cū malo cotoneo & cerato: œnanthe, aut alumen cum aloë & acacia, palmulis & ſem peruiui ſemine: B ſtercus columbinum aridum cum ficubus coctis in vino: nigella cum cumino, lupinis amaris, nitro ac melle: naſturtium denique cum malicorio cocto, cera & amurca.

Cœliacis per ſedem vtiliter infunduntur, vitis foliorum ſuccus, aut portulacæ, aut acaciæ, aut hypo- C ciſthidis, aut plantaginis: balauſtium, rubrica Sinopica cum aliquo aſtringente decocto, loti aut fagi ramentorum decoctum, expreſſus rhoë coriaria ſuccus, ac eiuſdem foliorum decoctum, lens cum roſis decocta: ptiſſana cum decocto rubi aut myrti vel pilularum cupreſſi. Ipſa etiam horum decocta per ſe ci- D tra ptiſſanam commodè infunduntur.

Cœliacis accommodata enemata.

Dyſentericis eadem conueniunt enemata, quæ cœliacis: priuatim verò iis qui vehementiore dolore conflictantur, iſta: butyrum recens per ſe: maluæ aut fœnigræci, chondri ptiſſanæ, oryzæ vel tragi deco- E ctorum tudiculáque agitatorum cremor. Iis verò qui citra dolorem fluxione infeſtantur, hæc infuſa conueniunt: muria cum vino, cornu ceruinum vſtum cum vino & roſaceo, arſenicum duplum crematum cum charta & vino, plumbi ſcoria aut plumbago cum myrtino oleo, bitumen cum ptiſſana li- F quatum, ſtœbes decoctum in vino: garum tum aliorum piſcium, tum etiam ſilurorum iis infuſum, quibus ſunt depaſcentia vlcera: lixiuium è ficu ſtillatitium, vrina antiqua, fabæ Græcæ *minoris decoctum cum ſeuo caprino, lyſimachiæ ſuccus, loti aut fagi ramentorum decoctum cum adipe caprino, G apiaſtri ſuccus, rubrica Sinopica cū decocto aſtringente aut acida muria.

Ad dyſentericos enemata.

vel, corticis.

Morſus inteſtinorum ab enematis acrioribus relictos lenientia.

Morſus inteſtinorum à vehementioribus acrioribúſve infuſis excitatos leniunt ac mitigant, lac infuſum, aut butyrum, aut chondri decoctum, aut ſeuum taurinum cum ptiſſanæ cremore curatum. Similiter & curatus gallinaceus adeps anſerinus aut ceruinus: medulla itidem ceruina aut vitulina ſeu per ſe tepida infuſa, ſeu etiam cum cremore ptiſſanę.

Cœliacis ac dyſentericis conuenientes inſeſſus.

Tum cœliacis tum etiam dyſentericis inſeſſus parantur huiuſmodi: è ſiluris aliíſve piſcibus garum aceto temperatum, rhois coriariæ decoctũ, malicorij decoctũ, itémq; vinaceorũ & quorumuis aſtringentium. His porrò decoctis inſidendum relaxato ano diductíſque natibus, ac diutiùs immorandum.

Ad teneſmum.

Porrò vt ne frequentes egerendi conatus ſolicitent, nodulus aliquis feruenti oleo, aquæ aut aceto immerſus ſedi adhibendus.

Veſica fellea, hepatis ac ſplenis affectuum remedia.

Ad icterũ ſeu morbum regium.

Ictericis potui dãda quæ ſequuntur: adianti decoctum in vino, anchuſæ radicis drach. j. cum vino, atriplex, hyperici coma cum melle & vino, marrubium cum vino, peplium, ſpondylij radix & ſemen cum vino, rubiæ radicis drach. j. cum vino, aloës drach. j. ex aqua, anthemidis radix & flores cum vino, fimus caprarum, maximéque ſyluestrium cum vino, per ſe vel cum aromatibus: verbenacæ ſupinæ, quam ſacram herbam nominant, foliorum drach. j. cum thuris obolis tribus ex vini veteris conchis duabus ieiuno ventriculo bibita quaternis ſeníſve diebus: fœniculum cum vino: aſparagi radicis decoctum, ac ipſum quoque ſemen ſimiliter potum: abſinthij ſuccus expreſſus cum Indica aut Celtica nardo, aut cum apio vel adianto: buphtalmi folia in vino à balneo pota coloris bonitatem aliquantiſper conciliãt: ſeminis napi drach. iiij. cum vino, pæoniæ radicis drach. j. cum vino, cornu ceruini vſti drach. j. cum melle: cicer nigrum aut etiam album eſitatum,

A LIII. Ἀποθεραπεύει δὲ τὰς ἐκ τῶν ἀποτεταμένων κικίμων δήξεις, γάλα ἐγχυματιζόμενον, ἢ βούτυρον, ἢ χόνδρου ἀφέψημα. ἢ ταύρειον στέαρ τεθεραπευμένον σὺν πτισάνης χυλῷ. ἢ ὀρνίθειον ὁμοίως, ἢ χηνέειον, ἢ ἐλάφειον. ἢ μυελὸς ἐλάφειος, ἢ μόσχειος καθ' ἑαυτὸν χλιαρὸς, ἢ σὺν χυλῷ πτισάνης.

Geſn. legit ἐπιτεταμένων ἐνεμάτων δήξεις, vel τὰς τῶν ἡλκωμένων ἐντέρων δήξεις.

B LIIII. Ἐγκαθίσματα δὲ ἐπὶ τῶν κοιλιακῶν καὶ δυσεντερικῶν ἐστὶ ταῦτα· σιλούρων ἢ ἰχθύων μετ' ὄξους κραθεὶς, ῥοὸς βυρσοδεψικῆς ἀφέψημα, ῥοιᾶς λεπτῶν ἀφέψημα· στεμφύλων ὁμοίως, καὶ πάντα τὰ τῶν στυφόντων ἀφεψήματα. ἁρμόζει δὲ θερμοῦ ἐγκαθίζειν ἐπιλυομένους τὸν δακτύλιον, καὶ ἐγχρονίζοντας, καὶ

C διαστέλλοντας τὴν πυγήν.

Γάρος addendum videtur Geſn.

θερμοῖς.

LV. Πρὸς δὲ τὸ μὴ συνεχῶς ἐρεθίζεσθαι, δεήσει κατὰ δεινήματος, βάλλοντας εἰς ἔλαιον ζέον, ἢ ὕδωρ, ἢ ὄξος προστιθέναι.

κατὰ δακτύλιον πίλημά τι legendum cenſet Moib. hoc eſt, ano lanæ lapſum, &c. ſed legi poteſt, δεήσει καταδήμά τι, id eſt, opertebit ligamentum aliquod, annotat Geſnerus.

Τῶν περὶ τὴν κύστιν χοληδόχον,
D
ἧπάρ τε καὶ τὸν σπλῆνα παθῶν βοηθήματα.

LVI. Ἰκτεριῶντας δὲ ποτίζειν, ἀδιάντου ἀποζέματι ἐν οἴνῳ, ἀγχούσης ῥίζης < α'. μετ' οἴνου, ἀνδραφάκης, ὑπερικοῦ κόμη σὺν μέλιτι καὶ οἴνῳ, πράσιον μετ' οἴνου, πέ-

E πλιον, σπονδυλίου ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα μετ' οἴνου, ἐρυθροδάνου ῥίζης < α'. μετ' οἴνου, ἀλόης < α'. σὺν ὕδατι, ἀνθέμιδος ῥίζα καὶ τὰ ἄνθη μετ' οἴνου· σπύραθοι αἰγῶν, καὶ μάλιστα ἀγρίων, μετ' οἴνου, καθ' ἑαυτὰ καὶ σὺν ἀρώμασιν. ἱερᾶς βοτάνης τῶν φύλλων < α'. μετὰ λιβανωτοῦ < ς'. σὺν οἴνου

F παλαιοῦ κόγχαις β'. νήστει ἐπὶ δ'. ἢ ς'. ἡμέρας. μάραθρον μετ' οἴνου. ἀσπαράγου ῥίζης ἀφέψημα, καὶ τὸ σπέρμα πινόμενον ὁμοίως. ἀψίνθιον ὠμοτριβὲς σὺν Ἰνδικῇ νάρδῳ ἢ Κελτικῇ, σέλινον, ἢ ἀδιάντου. βουφθάλμου τὰ φύλλα σὺν οἴνῳ μετὰ βαλανεῖον χροιὰν πρὸς καιρὸν

G ποιεῖ. βουνιάδος σπέρματος < δ'. σὺν οἴνῳ, γλυκυσίδης < α'. σὺν οἴνῳ, κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου < α'. σὺν μέλιτι. ἐρέβινθοι μέλανες ἐσθιόμενοι, καὶ

δεήσει repetendũ ex proximè præcedente capite, aut legendum, ποτίζειν.

ἀτράφαξις.

Geſnerus κόμη legendum ſuſpicatur.

μετὰ λιβανωτοῦ διωβόλου, id eſt, drachma ſemis, lib. 4. de mat. faciunt autem tres oboli drachmam ſemis: quare pono hîc, μετὰ λιβανωτοῦ < ς'.

Ἐφ' ἡμέρας μ'.

Legi poteſt ἢ σελίνῳ, ἢ ἀδιάντῳ, ex Plinio.

Geſn. εὔχροιαν.

λευκοὶ δὲ, καὶ τὸ ἀπόζεμα πινόμενον. ἐρύσιμον σὺν μελικράτῳ. θείου ἀπύρου κοχλιάριον ἐπιπασσόμενον ὕδατι, ἢ ῥοφούμενον. ἱππομαράθρου ῥίζα, ἢ καρπὸς πινόμενος. καλαμίνθης ἀπόζεμα, κέστρου < α΄. μετ᾽ οἴνου, κονύζης φύλλων < α΄. μετ᾽ οἴνου, κυκλαμίνου < γ΄. μεθ᾽ ὕδατος· κατακλίναι δὲ ἐν θερμῷ οἴκῳ, καὶ πλείοσιν ἱματίοις χεῶ· χολώδη γὰρ ἱδρῶτα ἐκκρίνει. λιβανωτίδος ἀπόζεμα μετὰ περίπατον σὺν ἐρεβίνθοις· καὶ ἡ ῥίζα σὺν οἴνῳ. λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, *διαχριόμενος τοῦ στόματος καὶ τῆς γλώττης. ὀξυμυρσίνης ῥίζης ἀπόζεμα σὺν οἴνῳ, μυρίκης ἀπόζεμα σὺν οἴνῳ, ὄνοι οἱ ὑπὸ τὰς ὑδρίας σὺν οἴνῳ, ὀξαλίδος ῥίζαι ἑψηθεῖσαι σὺν οἴνῳ, ὀπόφυλλον σὺν ταρίχῳ καὶ οἰνομέλιτι ἐσθιόμενον, σεύτλου ῥίζαι ἑφθαὶ ἢ ὀπταὶ ἐσθιόμεναι. πενταφύλλου τῶν φύλλων χυλὸς πινόμενος ταχέως ὑγιάζει· πόλιον ἐν οἴνῳ λευκῷ, σκίλλης ἑφθῆς < α΄. σὺν ὀξυμέλιτι ἐκλειχομένης, καὶ πινομένης μετὰ μελικράτου. στρουθίου ῥίζα σὺν μέλιτι ἐκλειχομένη, καὶ πινομένη μετὰ μελικράτου. στρύχνου τοῦ χαμαιζήλου, λεγομένου ἁλικακάβου, χυλὸς πινόμενος μετὰ οἴνου. ὑακίνθου καρπὸς σὺν ἀβροτόνῳ πινόμενος, χαμαιπίτυος ἀφέψημα σὺν ὕδατι, χαμαικίσσου" < α΄. μετὰ οἴνου ἐπὶ ἡμέρας ϛ΄. ἢ ζ΄. αἷμα σκύλακος κυνὸς σὺν ὀξυκράτῳ πινόμενον· τοῦτο δὲ καὶ ὑδρωπικοὺς ὠφελεῖ, βρύον δὲ ἐπὶ τῶν κέδρων ἢ λευκῶν καρύου βασιλικοῦ μέγεθος μετ᾽ οἰνομέλιτος, πινόμενον πλῆθος κυάθ. ϛ΄. ἐπὶ ἡμέρας γ΄. Ἄλλο, καὶ τοῦτο καλῶς ποιοῦν· ἀφρονίτρου < β΄. βρέξας οἴνῳ Ἀμιναίῳ κυ. β΄. καὶ περὶ ἡμέρας ἐξαιθριάσας δίδου νήστει, ἐπὶ ἡμέρας β΄. ἢ γ΄. Θεραπεύει δὲ καὶ ἄρκου χολῆς κυάμου Ἑλληνικοῦ τὸ μέγεθος καταπινόμενον. μελίας καρποῦ < α΄. σὺν οἴνῳ. συλλέγεται δὲ φθινοπώρου καὶ ἀποτίθεται. δαφνίδων ἢ σμύρνης < α΄. σὺν οἴνῳ. κρόκου < α΄. μετὰ μέλιτος ἐκλειχομένη. ἑλξίνης ἀπόζεμα ἢ χυλὸς σὺν οἴνῳ. χελιδονίου χυλὸς ἢ ἀφέψημα σὺν οἴνῳ. λιβανωτίδος, τῆς ῥωσμαρίνου Ῥωμαῖοι καλουμένης, ἀφέψημα μεθ᾽ ὕδατος.

LVII. Εἰς δὲ τοὺς ῥώθωνας ἐγχεόμενα,

Addo, μετ᾽ ὠοῦ, è libro 5 de mat.

Cum vino paſſo aut mulſa dilutiore. Dioſc. lib. 2. de mat. med. cap. 194.

Dioſc. 2. de mat. med. trium obolorum pondere.

Dioſc. 4. de mat. med. cap. 126. ὅσον τριώβολος, trioboli pōdere.

A ac eorundem etiam decoctum potum, eryſimon cum aqua mulſa, ſulphuris viui cochlearium aquæ inſperſum aut ex ouo ſorptum, hippomarathri ſemen aut radix in potu, calaminthæ decoctum, betonicæ drach. j. cum vino, conyzæ folia drach. j. pondere cum vino: cyclamini drach. vj. ex aqua (ægrum au- B tem oportet loco calido decumbere, pluribúſque ſtragulis cōtegi: ſic enim ſudor colore felleus elicietur:) libanotidis decoctum cum cicere poſt deambulationem, eiuſdem radix cum vino. Iuuat & lichen petris innaſcens, ori ac linguę illitus: ruſci radicis decoctum cum vino, myricæ decoctum cum vino, C aſelli qui ſub vaſis aquariis repeRiuntur cum vino, oxalidis radices in vino decoctę, ſilphij ſemen cum ſalſamento & vino mulſo comeſtum, betæ radices elixæ vel aſſæ in cibis ſumptæ: quinquefolij è foliis ſuccus bibitus confeſtim ſanat: polium cum vino albo, ſcillæ coctæ drachma vna cum aceto mulſo de- D lincta, aut pota cum aqua mulſa, ſtruthij radix cum melle delincta vel pota cum aqua mulſa, ſolani humilis, quod halicacabum dicitur, ſuccus cum vino potus: hyacinthi ſemen cum abrotono potum, chamæpityos decoctum in aqua, chamæciſſi drach. j. cum vino ad E dies ſex ſeptémve, ſanguis catelli cum oxycrato potus, (is etiam hydropicos adiuuat:) muſcus qui cedris albiſve populis innaſcitur, magnitudine iuglandis è vini mulſi cyathis ſex triduo potus. Aliud quod eximiè proficit: Spumæ nitri drach. ij. in vini Aminæi cyathis duobus ſub dio maceratas ieiuno F ante lucem propinato ad biduum triduúmve. Facit & præclarè vrſinum fel, fabæ Græcæ magnitudine deglutitum. Itidem fraxini ſeminis drach. j. cum vino: (colligitur id autumno atque reponitur,) baccarum lauri aut myrrhæ drach. j. cum vino, croci drach. j. cum melle de- G lincta, helxines decoctum vel ſuccus cum vino, chelidonij ſuccus vel decoctum cum vino: libanotidis, quam roſmarinum Latini vocant, decoctum ex aqua.

Naribus infuſa ictericos purgant

Ictericis accōmodata errhina.

hæc: cyclamini ſuccus retentus in ſole donec bilem educat, elaterium cum lacte infuſum, inſidente ægro balneo ſolióve: marrubij ſuccus cum melicrato naribus infuſus, nigella tuſa & aceto irrigata expreſſus ſuccus, infuſus naribus. Cæterùm ictericorum balneis aut acidam muriam, aut origani radicíſve oſiridis decoctum admiſceri oportet: ipſi verò amygdalino inungendi: oleribus auté interim abſtineát.

Ad diuturnũ hepaticũ morbum.

Diuturna hepatis imbecillitate laborantibus auxiliantur pota hęc: agarici oboli bini ſingulis diebus, adianti decoctũ, acori decoctum, itidémque chamæpityos: ſpondylij radix in vino pota, epipactidis, quæ elleborine dicitur, decoctum: amomum, caſia, amygdalæ amaræ cum ſaluia ex melicrato, anagallidis ſuccus, chamęmeli radix & flores in potu, aſarum cum aqua, gentianæ radix drach. j. pondere ex aqua, ariſtolochię radix eodem modo: ſucci glicyrrhizę drachma cum aqua, aut radicis decoctum: lauri radicum cortex drachm. j. pondere cum melicrato, elate trita & vnà cum palmulis decocta, ſerpylli decoctum, eryngij drachma cum paſtinacæ ſemine, iſopyri ſemen cum melicrato, betonicæ folia cum aqua mulſa, fœniculi ſemen, ſpicæ nardi decoctum, aut vnguentum nardinum cochlearij méſura ſumptum, opopanax cum melicrato, leucanthemi aut pinus foliorum drach. j. ex aqua, rha ſimiliter, apij decoctum & ſemen, ſcandicis decoctum, quinquefolij è radice ſuccus, teucrium eiúſque ſuccus cum melicrato, chryſocomes decoctum in aqua mulſa, ſenecionis decoctum & ſemen, ſimiliterque polij: picis aridæ tritæ drach. j. inſperſa potui, meliloti ſeminis contriti drach. j. ex melicrato, coſtus ſimili modo, triphyllidis quæ oxalis dicitur decoctum eodem modo potum, viticis ſemen, centaurij minoris ſuccus tum potus tum etiam foris impoſitus, plantaginis ſiccæ radices & folia, aſparagi myacanthini radices & folia, ſtrobili, cicer,

A ἐπὶ ἰκτερικῶν καθαίρει. κυκλαμίνου χυλῶν κατεχομένων ἐν ἡλίῳ, ὥστε χολὴν ἄγειν. ἐλατήριον μετὰ γάλακτος ἐν βαλανείῳ ὄντος, ἢ ἐν τῇ ἐμβατῇ τοῦ πάσχοντος, ἐγχεόμενον. πρασίου χυλὸς ἐν μελικράτῳ ἐγχεόμενος ταῖς ῥισί· μελάνθιον κεκομμένον καὶ ὄξει βεβρεγμένον, ἐκ πιεσθέντος τοῦ χυλοῦ, καὶ B εἰς τὰς ῥῖνας ἐγχεομένου. Λουέσθωσαν δὲ, ὀξάλμης, ἢ ὀριγάνου, ἢ ὀσίρεως ῥίζης ἀποζέματος τῷ λουτρῷ μίσγοντες. ἀλειφέσθωσαν δὲ ἀμυγδαλίνῳ, καὶ λαχάνων ἀπεχέσθωσαν.

χυλὸς κατεχόμενος.

LVIII. Ἡπατικοὺς δὲ χρονίους ὠφελεῖ πινόμενα μεθ᾽ ὑδρομέλιτος. ἀγαρικοῦ ὀβο- C λοὶ δύο καθ᾽ ἡμέραν, ἀδιάντου ἀφέψημα, ἀκόρου ἀπόζεμα, χαμαιπίτυος ὁμοίως, σπονδυλίου ῥίζα σὺν οἴνῳ πινομένη. ἐπιπακτίδος τῆς ἐλλεβορίνης καλουμένης ἀπόζεμα, ἄμωμον, κασία, ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν ἐλελισφάκῳ καὶ μελικράτῳ, ἀναγαλλίδος χυλὸς, καὶ ἀνθέμιδος ῥίζα καὶ ἄνθη πινόμενα, ἄσαρον σὺν ὕδατι, γεντιανῆς ῥίζης < α. σὺν D ὕδατι, ἀριστολοχίας ῥίζης ὁμοίως. γλυκυῤῥίζης χυλοῦ < α. σὺν ὕδατι, ἢ τῆς ῥίζης ἀφέψημα. δάφνης ῥίζης τοῦ φλοιοῦ < α. μετὰ μελικράτου, ἐλάτη λεία σὺν φοίνιξιν ἀποζεσθεῖσα, ἑρπύλλου ἀπόζεμα. ἠρυγγίου < α. μετὰ σταφυλίνου σπέρματος, ἰσοπύ- E ρου σπέρμα σὺν μελικράτῳ, κέστρου φύλλα μετὰ ὑδρομέλιτος, μαράθρου σπέρμα. νάρδου στάχυος ἀπόζεμα, ἢ μύρον νάρδινον κοχλιαρίου πλῆθος λαμβανόμενον. ὀποπάναξ σὺν μελικράτῳ, λευκανθέμου φύλλων, ἢ πίτυος φύλλων < α. μεθ᾽ ὕδατος. ῥᾶ ὁμοίως. σελίνου ἀπόζεμα καὶ ὁ καρπὸς, σκάν- F δικος ἀφέψημα, πενταφύλλου ῥίζης χυλός. τεύκριον, καὶ ὁ χυλὸς αὐτοῦ ἐν μελικράτῳ. χρυσοκόμης ἀπόζεμα ἐν ὑδρομέλιτι. ἠριγέροντος ἀπόζεμα καὶ ὁ καρπὸς, πολίου ὁμοίως, πίσσης ξηρᾶς λείας < α. καταπασθεῖσα ἐν ποτῷ. μελιλώτου καρποῦ λείου < α. διὰ μελικράτου. κόστος ὁμοίως. τριφυλλίδος ἀφέψημα ὁμοίως πινόμενον, τῆς G ὀξαλίδος καλουμένης. ἄγνου σπέρμα. κενταυρείου χυλὸς τοῦ μικροῦ πινόμενος καὶ ἔξωθεν ἐπιτεθείς. ἀρνογλώσσου ξηραὶ ῥίζαι, καὶ τὰ φύλλα. ἀσπαράγου μυακάνθου αἱ ῥίζαι, καὶ τὰ φύλλα. στρόβιλοι, ἐρέβινθοι, ἐρυ-

A ἐρυθεδάνου, ἢ εὐπατωρίου ῥίζα. θέρμων πικρῶν ἀφέψημα μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως πινόμενον, καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον. ἶρις, πιστακίου καρπός.

LIX. Καταπλασσόμενα δὲ ὠφελεῖ ἡπατικούς· χαμαιπίτυς μετὰ "κωδῶν ἑφθῶν ξηρῶν κεκομμένων. κρίθινον ἄλευρον μετὰ σύκων. ἀλθαίας ῥίζα ἐν οἴνῳ ἑψηθεῖσα. B φοινικοβάλανος ἑφθὴ λεία σὺν κηρωτῇ. ἀψίνθιον σὺν κυπρίνῃ κηρωτῇ καὶ Κελτικῇ νάρδῳ. ἀμμωνιακὸν ἀναληφθὲν ὄξει καὶ κηρωτῇ στυφούσῃ. Ἐπὶ δὲ τῶν προσφάτων, τῆλις σὺν λινοσπέρμῳ καὶ γύρει, καὶ μελικράτῳ. μηλοκυδώνια μετὰ ἀλεύρου κριθίνου καὶ τήλεως "ἑψημένης. C

κωδίων, vt placet Moibano.

ἑψημένα.

LX. Σπληνικοὺς δὲ ὠφελεῖ "πινόμενον ἀγαρικοῦ ὀβ. β΄. μετ᾽ ὀξυμέλιτος. ἄγνου σπέρμα < α΄. ἀγχούσης ῥίζης < α΄. ἐν οἴνῳ. ἀδιάντου ἀφέψημα ἐν ὀξυμέλιτι. ἀκόρου ῥίζα μετ᾽ οἴνου ἑφθὴ καὶ ὠμὴ πινομένη.

Fortè, πινόμενα

LXI. Τήκουσι δὲ συντόμως σπλῆνα, D ἀσπλήνιος ἣν καὶ ἡμιόνιον "καλοῦσιν, ἡ πόα μετ᾽ ὄξους [ἀποζεσθὲν, ἐπὶ ἡμέρας μ΄. τήκει.] λογχῖτις ὁμοίως, μετ᾽ οἴνου. περικλυμένου καρποῦ < α΄. μετ᾽ οἴνου ἐπὶ ἡμέρας δ΄. ποτιζομένη τήκει. χαμαίκισσος μετ᾽ οἴνου. πευκέδανον μετ᾽ ὀξυμέλιτος τήκει. Ναξίας τοῦ πρὸς αὐτὴν ἀκονηθέντος σιδήρου τὸ ἀπότριμμα μετ᾽ ὄξους. E ἀλκυονίου Μιλησίου ὀβ. "ς΄. μετὰ ὕδατος. βρυωνίας ῥίζα "< α΄. μετ᾽ ὄξους ἐπὶ ἡμέρας λ΄. τήκει σπλῆνας. ἀμμωνιακοῦ "θηλυκοῦ < α΄. μετ᾽ ὀξυκράτου· αἷμα δὲ ἄγει δι᾽ οὔρων. ἀριστολοχίας < α΄. μετ᾽ ὀξυκράτου. βαλάνου μυρεψικοῦ < α΄. μετ᾽ ὀξυκράτου· ἔστι δὲ κακοστόμαχος, καὶ ἐμετική. F ξυλοβαλσάμου ἀπόζεμα μετ᾽ οἴνου. βουνίου τὰ φύλλα, καὶ ἡ ῥίζα χυλισθεῖσα σὺν ὀξυμέλιτι. ἐρυθεδάνου καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα σὺν οἴνῳ· ἴρεως < α΄. σὺν ὀξυκράτῳ. σὰρξ ἐχίνου χερσαίου ἐσκελετευμένη μετ᾽ οἴνου, σμυρνίου σπέρμα μετ᾽ οἴνου, θέρμων ἀπόζεμα καθ᾽ ἑαυτό. καππάρεως ὁ ἐκ G τῶν ἀπίων καρπὸς ἐπὶ ἡμέρας "λ΄. μετ᾽ οἴνου, "ἢ τῆς ῥίζης ὁμοίως. ἄγει δὲ ὁμοίως αἷμα διὰ κοιλίας καὶ οὔρων. κέστρου < α΄. "μετ᾽ ὄξους.

[οἱ δὲ σκολοπένδριον.]

Moib. legit obolum vnum cum dimidio.

Dioſc. lib. 4. de mat. med. τριώβολον, tribus obolis.

θυμιάματος.

Dioſc. 2. de mat. med. cap. 204. μ΄. x.

καὶ ἡ ῥίζα.

Idem 4. de mat. med. c. 1. μετ᾽ ὀξυμέλιτος, cum aceto mulſo.

rubiæ aut eupatorij radix: lupinorum amarorum decoctum cum ruta & pipere potum, itémque foris impoſitum: iris, piſtacia.

Hepaticos impoſita iuuant: chamæpitys cum papauerum capitibus coctis quæ ſicca contuſa fuerint, hordeacea farina cum ficubus, althææ radix in vino decocta, phœnicobalanus cocta trita cum cerato, abſinthium cum cerato cyprino & nardo Celtica, ammoniacum exceptum aceto & cerato aſtringente. In recentiore autem affectu, fœnumgræcum cum lini ſemine, farinæ polline ac melicrato, mala cotonea cum farina hordei & fœnigræci cocta.

Hepaticis admouenda.

Spleneticos adiuuant hæc pota: agarici oboli duo cum aceto mulſo, viticis ſemen drach. j. pondere, anchuſæ radicis drach. j. cum vino, adianti decoctum in oxymelite, acori radix cum vino cocta crudáque bibita.

Splenicis ſalutaria.

Lienem breui abſumunt, aſplenon herba, quam & hemionium ſeu ſcolopendrium vocant, in aceto decocta & per dies xl. pota, ſimiliter & lonchitis in vino, ſeminis periclymeni drachm. j. ad dies quatuor cum vino pota, chamæciſſos cum vino, peucedanum cum oxymelite: id quod è cote Naxia ferro acuendo deteritur, cum aceto: alcyonij Mileſij obolus dimidius ex aqua, bryoniæ radix drach. j. pondere diebus xxx. pota: ammoniaci thymiamatis drach. j. cum poſca: (ſanguinem verò per vrinas educit.) ariſtolochiæ drach. j. cum poſca, glandis vnguentariȩ drach. j. cum poſca: (eſt autem infeſta ſtomacho & vomitus ciet:) xylobalſami decoctum è vino, bunij folia & expreſſus è radice ſuccus cum oxymelite, rubiæ ſemen & radix cum vino, iridis drach. j. cum poſca, erinacei terreſtris caro aſſiccata cum vino, ſmyrnij ſemen cum vino, lupinorum decoctum per ſe: capparis ſemen ad dies xxx. ex vino potum: ſimiliter & radix, quæ & ipſa æquè ac ſemen ſanguinem per aluum & vrinas educit: betonicæ drach. j. cum aceto mulſo,

Splenem abſumentia vel imminentia.

galla immatura cum poſca, origani decoctum, corallij drach.j.cum aqua, braſſica cruda cum aceto eſitata, crocodilij radix epota: (hæc verò ſanguinē per nares pellit.) cyclamini alterius, quę ciſſanthem os cognominatur, fructus maturus tritus & in paſtillos digeſtus drach. j.pōdere lienem leuiter ad dies xl. liquat, ac per vrinas & aluum abſumit. Squamæ ferri drach. j. cum aceto, lonchitidis in aceto feruefactæ decoctum, rubricæ Lemniæ drach.j. cum poſca: myricæ decoctum aut ſemen cum vino potum: quin & vas potorium è myricæ ligno vtile fuerit, ſicuti & panarium quod è myricæ virgis contextum ſit. Proficit & nardus Celtica cum abſinthio, nymphææ ſemen aut radix cū aceto, intubi ſeminis drach. j.cum aceto, polium cum aceto, ſagapeni drach.j.cum poſca, ſtruthij drach.j.cum oxymelite, polemonij radix è vino, purpuræ operculum cum apij ſemine potum, aqua fabrorum in quam ferrum candens immergitur, ſcillæ toſtæ drach. j. cum oxymelite: eandem ſubacta farina obuolutam aſſato, purgatam terito, fingitóque ex ea catapotia, diebus nouem exhibenda cum melicrato. Valet & teucrij in oxycrato decoctum: rhoïs drach. iiij. chamædryos decoctum cum melicrato: fiūt & è foliis eius catapotia, quæ in ſplenis affectibus exhibentur, tragorigani decoctum cum ſale & aceto: ſimiliter & ſerpylli.

Splenicorum externa remedia.

Splenicis admouenda vtiliter hæc vſurpantur: hyſſopus cum ficubus, cinis ſarmentorum aut etiam vinaceorum cum aceto, roſaceo vnguento & ruta, chamæciſſi & vrticæ folia cum cerato, bryonię radix cum ficubus & aceto, ammoniacum cum aceto & cerato aromatibus inſpiſſato, aſplenon herba cum eruo impoſita, agallochum cum vino vel aqua, abſinthium in aceto coctum cum farina loliacea & ficubus, pulegium cum ſalis pari portione, origanum eodem modo, lupinorum farina cum pice & aceto cocta, viſcum calens calce viua vel lapide Aſio exceptum, iſatidis

A κηκὶς ὀμφακίνη σὺν ὀξυκράτῳ. ὀριγάνου ἀπόζεμα. κοραλλίου < α΄. σὺν ὕδατι. κράμβη ὠμὴ μετ' ὄξους ἐσθιομένη, κροκοδειλίου ῥίζα πινομένη. αἷμα δὲ ἄγει διὰ ῥινῶν. κυκλαμίνου τῆς κισσανθέμου καρποῦ λεανθέντος πεπείρου, καὶ εἰς τροχίσκους ἀναληφθέντος ξηροῦ < α΄. μετ' οἴνου ἐπὶ ἡμέρας μ΄. τὴν
B καὶ κούφος, ἐξαιρουμένου καὶ κατὰ κοιλίαν ἐκδιδομένου. λεπίδος σιδήρου < α΄. μετ' ὄξους. λογχίτιδος σὺν ὄξει ἀποζεσθείσης τὸ ἀπόζεμα. μίλτου Λημνίας < α΄. σὺν ὀξυκράτῳ. μυρίκης ἀπόζεμα ἢ ὁ σπέρμα σὺν οἴνῳ ποθέν. καὶ ποτηρίῳ ἀπὸ τοῦ μυρικίνου ξύλου ὠφελίμως χρήσαιτο ἄν τις ἐν αὐτῷ πίνων· καὶ κανῷ τῷ ἐκ ῥάβδων μυρικίνων πε-
C πλεγμένῳ εἰς τὴν τῶν ἄρτων ἐπίθεσιν. ποιεῖ καὶ νάρδος Κελτικὴ σὺν ἀψινθίῳ. νυμφαίας σπέρμα ἢ ῥίζα σὺν ὄξει, τήκει. σέρεως καρποῦ < α΄. σὺν ὄξει. πόλιον σὺν ὄξει. σαγαπηνοῦ < α΄. σὺν ὀξυκράτῳ, στρουθίου < α΄. σὺν ὀξυμέλιτι. πολεμωνίου ῥίζα σὺν οἴνῳ. πορφύρας
D πῶμα. ἡ ῥίζα σὺν σελίνου σπέρματι πινόμενον, καὶ ἡ πόα ἑψηθεῖσα οἴνῳ σὺν ὀξυκράτῳ. ὕδωρ τὸ ἀπὸ τῶν χαλκείων, ὅπου τὸν πεπυρωμένον σίδηρον ἀποβάπτουσι. σκίλλης ὀπτῆς < α΄. σὺν ὀξυμέλιτι. σκίλλαν περιπλάσας ὄπτησον, καθάρας τρῖψον. καὶ ἄρας ἐξ αὐτῆς, καταπότια δίδου ἐννέα ἡμέρα σὺν μελικράτῳ.
E τευκρίου ἐναψημένου ἐν ὀξυκράτῳ τὸ ἀπόζεμα. ῥοῦ < δ΄. χαμαίδρυος ἀφέψημα σὺν μελικράτῳ. γίνεται δὲ ἐκ τῶν φύλλων αὐτῆς καταπότια καὶ δίδοται. τραγοριγάνου ἀπόζεμα μετὰ ἅλατος καὶ ὄξους. ἑρπύλλου ὁμοίως.

LXII. Καταπλασσόμενα δὲ παραλαμβάνεται ὠφελίμως ἐπὶ τῶν σπληνικῶν.
F ὕσσωπον μετὰ σύκων. τέφρα κληματίνη, ἢ καὶ γιγάρτων τέφρα, σὺν ὄξει ῥοδίνῳ καὶ πηγάνῳ. χαμαικίσσου φύλλα καὶ κνίδης φύλλα μετὰ κηρωτῆς. βρυωνίας ῥίζα μετὰ σύκου καὶ ὄξους. ἀμμωνιακὸν σὺν ὄξει καὶ κηρωτῇ συνεψηθείσῃ. ἀσπλήνιος πόα μετὰ ὀρόβου καταπλασσομένη. ἀγάλλοχον σὺν οἴνῳ, ἢ ὕ-
G δατι. ἀψίνθιον ἑψηθὲν ἐν ὄξει σὺν ἀλεύρῳ αἰρίνῳ καὶ σύκοις. γλήχων σὺν ἁλσὶν ἴσοις. ὀρίγανον ὁμοίως. θέρμινον ἄλευρον, σὺν πίσσῃ καὶ ὄξει ἑψηθέν. ἰξὸς θερμὸς ἀσβέστῳ ἀναληφθεὶς, ἢ λίθῳ Ἀσίῳ. ἰσάτεως

Geſn. δι' ἕδρας legendum ſuſpicatur.

E lib.2.de mat. legerim τήκει σπλῆνα δι' οὔρων καὶ κατὰ κοιλίαν δαπανώμενον, quanquā & τήκει κούφως, id eſt, conſumit leuiter, legi poteſt. Geſn.

Dioſc.4.de mat. med. cap.8. μετ' ὄξους, cum aceto. Videtur hic aliquid deeſſe. *

Lib. 2. de mat. addit, σταιτὶ ἢ ἀλφ.

Fortè, ἐν θ. ἡμέραις. Geſn.

σεμφύλων lib.5. de mat.

σύκων.

ὀρόβου fortè: ſed lib.3.de mat.cap.151.legitur σὺν οἴνῳ, cum vino.

Lib. 3. de mat. med. nitrum additur, acetum omittitur.

ἀγρίου φύλλα, καππάρεως ῥίζα. πράσιον
σὺν κηρωτῇ, ἢ ὠμῇ λύσῃ. κάρδαμον σὺν
*σύκοις. κισσοῦ φύλλα ἁπαλὰ καὶ οἱ κόρυμ-
βοι λεῖοι. λαπάθου ἀγρίου ῥίζα σὺν ὄξει.
λινόσπερμον, ἢ τῆλις, φυραθέντα ἐν ὄξει, μι-
γείσης καππάρεως ῥίζης, ἢ μυροβαλάνου,
ἢ νίτρου. κυδώνια μῆλα σὺν κηρωτῇ. μυ-
ρίκης φύλλα λεῖα σὺν ῥοδίνῳ, ἢ κηρωτῇ. πό-
λιον σὺν ὄξει. στυπτηρία σὺν μέλιτι. κυκλά-
μινος μετ' ὄξους ἑφθὴ καταχριομένη. κρο-
κόμαγμα μετ' ὄξους ἑφθὸν καταχριόμενον.
σποδὸς ἡ ἀπὸ χαλκείου ἀναβληθεῖσα, σὺν
ὄξει ἢ ῥοδίνῳ, ἄχρις ἂν γλοιωθῇ. τῆλις καὶ
νάπυ καὶ εὔζωμον καὶ κάρδαμον, καὶ σμύρνα,
καὶ ἄσβεστος, ἴσα μετ' ἰξοῦ. δεῖ δὲ θερμαί-
νειν τὸν ἰξὸν, καὶ οὕτως λοιπὰ μιγνύναι. καὶ
ἄνισον, νίτρου ἀφρὸς καὶ ἄσβεστος, ἴσα μέ-
λιτι ἀναληφθέντα. ἢ τῆλις, καὶ νάπυ, καὶ
εὔζωμον, καὶ *καρδάμωμον, καὶ ἄσβεστος,
ἴσα σὺν μέλιτι ἀναληφθέντα, ἢ ὄξει, ἢ κο-
νίᾳ. ἄσβεστος καὶ σμύρνα ἴσα μετ' ἐλαίου.
θέρμαινε δὲ τὸ ἔλαιον, καὶ οὕτως τὰ λοιπὰ
μίσγε.

LXIII. Πρὸς ὑδρωπικοὺς δὲ ὠφελεῖ
ποτά· ἀγαρικοῦ τριώβολον μετ' οἴνου. ἄ-
γνου σπέρματος *ἑξά. α'. ἄγνου ἀφέψη-
μα. ἀκτῆς ῥίζης ἀφέψημα, ἢ τοῦ καρ-
ποῦ λείου < α'. σὺν οἴνου κυ. β'. ἀλκυό-
νιον Μιλήσιον μεθ' ὕδατος. ἀμπέλου ἀ-
γρίας (τῆς καλουμένης Ῥωμαϊστὶ οὐιτί-
κλης) τῆς ῥίζης τοῦ ἀφεψήματος *κυ. γ'.
μετ' οἴνου τεθαλασσωμένου κυ. γ'. ἀνα-
γαλλίδος χυλοῦ κυ. α'. καθ' ἑαυτόν. ἀν-
δροσάκης ἀφέψημα τῆς πόας, ἢ αὐ-
τὴν κόπτοντα διδόναι μετ' οἴνου, ἢ ὄξους,
ἢ ὕδατος. οὖρα δὲ ἄγει πολλά. καὶ ὁ καρ-
πὸς δὲ ποιεῖ ὁμοίως. ἀρνόγλωσσον μετὰ
τὸ ξηροφαγῆσαι, ὀλίγον ἐπεσθιόμενον
καθ' ἡμέραν. μετὰ δὲ τοῦτο ἡ λοιπὴ τρο-
φὴ προσαγέσθω. χαμαιάκτης ῥίζης τοῦ
φλοιοῦ < α'. πέπλιον μετ' οἴνου πινό-
μενον ποιεῖ, καὶ μᾶλλον μετ' οἴνου*. σχοί-
νου < α'. μετ' ἴσου πεπέρεως. σῦκα ξη-
ρὰ ἐσθιόμενα. σμυρνίου σπέρμα σὺν οἴ-
νῳ. καὶ ὑπερικοῦ καρποῦ < α'. κέστρου
φύλλων < α'. μετ' οἴνου. ἐρέβινθοι ἑφθοὶ

Lib. 2. de mat. med. c. 185. σὺν μέλιτι, cũ melle.

κάρδαμον fortè, vt paulò antè.

ἑξάγιον.

κυγ'. hoc loco abundare videtur.

Videtur aliqua dictio deeſſe, vini ſcil. alicuius aquam detrahentis nomen.

A ſylueſtris folia, capparis radix, mar-
rubium cum cerato vel hordeacea
farina hydrelæo ſubacta, naſtur-
tium cum ficubus, hederæ folia te-
nella & ipſi quoque corymbi tri-
ti: lapathi agreſtis radix cum ace-
to, lini ſemen aut fœnumgræcum
cum aceto ſubactum addita radice
capparis, aut myrobalano aut ni-
B tro, cotonea mala cum cerato, my-
ricæ folia trita cum roſacco vn-
guento vel cerato, polium cum a-
ceto, alumen cum melle, cyclami-
nus in aceto cocta & illita, croco-
magma cum aceto coctum & in-
unctum, cinis qui è fabrorum offi-
cinis reiicitur cum aceto aut roſa-
ceo ad viſcidi lentoris compagem
C redactus. Fœnumgręcum, ſinapi, e-
ruca, naſturtium, myrrha & calx
viua, ęquis partibus immixta viſco
priùs calfacto: ſic & aniſum, nitri
ſpuma & calx viua, æquis partibus
excepta melle, Aliud: Fœnumgræ-
cum, ſinapi, eruca, naſturtium &
calx viua, æquali ſingula pondere
excipiantur melle vel aceto vel li-
D xiuio. Aliud: Calx viua & myrrha
æquali pondere cum oleo priùs
calfacto miſceantur.

Hydropicis hæc in potu auxi-
liantur: agarici tres oboli cum vi-
no, viticis ſeminis ſextula, eiuſ-
dem decoctum, ſambuci radicis
decoctum, aut ſeminis eiuſdem
triti drach. j. cum vini cyathis duo-
E bus, alcyonium Mileſium cum a-
qua: decocti radicis vitis ſylueſtris,
quæ Latinè viticula dicitur, cyathi
tres cum vini aqua marina diluti
cyathis tribus: ſucci anagallidis
cyathus vnus per ſe. Androſaces
herbæ decoctum, aut eadem con-
tuſa exhibeatur è vino vel aceto
F vel aqua: ducit autem copioſas vri-
nas: ſed & ſemen eadem præſtat.
Plantaginis nonnihil præſumptis
ſiccioribus eduliis quotidie co-
medatur, inſuperque deinde cibi
reliqui aſſumantur. Iuuat & cortex
radicis ebuli drach. j. pondere, nec-
non peplium cum vino potum, eó-
que magis cum vino iunci odo-
G rati drach. j. cum pari piperis quan-
titate, caricæ eſitatæ, ſmyrnij ſe-
men cum vino, ſeminis hyperici
drach. j. betonicę foliorum drach. j.
cum vino, cicer coctum in cibis

Hydropis præſertimque aſcitis interna remedia.

ſumptum,idèm conditum ſpica piperis. cymino & oleo: cepæ cum ſuis foliis coctæ, aut etiam crudæ exhibitæ: ricini grana xx.aut xxx. catapotiorum inſtar deglutita,acetum ſcilliticum abſorptum, origanum cum ficu eſitatum,rutæ decoctum cum aceto potum:cucumeris ſylueſtris radix cum vini reſinati cyathis duobus: de hoc cyathos duos tréſve ſumi oportet interiectis tribus quatuórve diebus, vſquedum tumor plurimùm ſubſederit: leniter aquoſa detrahit, nec ſtomachum offendit, ac vires etiam conſeruat. Valent & cancri fluuiatiles ſiccati tritíque citra forcipes denticulatos ac pedes cum exiguo opij & aqua poti, corallium cum pari alumine & ſucco calaminthæ, ſij decoctum cum vino, ſcillæ aſſatæ drach.j.cum oxymelite, intritum ex alliis in cibo ſumptum, & allium quoque coctum acrioris vice condimenti, erinacei terreſtris caro inueterata & cum vino potui data,laſerpitij ſemen in vino potum,vrina capræ cum ſpica nardi duûm cyathorum menſura quotidie à ieiunis pota: ſic copioſa fiet per vrinas euacuatio. Iuuat & apri vrina ſimili modo, itémque expreſſus è ſcilla ſuccus admixta erui farina drach. j. pondere cum vino potui datus,polium cum vino feruefactum,ſampſuchi decoctum, ruta cum ficu eſitata. Per interualla autem exhibetur decoctum radicum apij vel aſparagi,vel iunci odorati,vel ſpicæ nardi. Aut: caſſiæ, amomi,cymini,glycyrrhizę,hyperici, ſmyrnij, calami aromatici, piperis,ſeſelis,ſpondylij,omnium inquàm pari pondere mixtorum decoctum è vino propinato. Singula etiam illa per ſe ſimiliter decocta proderunt.

Hydropis quę anaſarca vocant interna remedia.

Iis verò qui hydrope hypoſarca dicto laborant iſta medentur: paſtinacæ erraticæ ſemen cum vino, chamædryos decoctum:ſabina ſicca trita cū vino hydropicos per vrinas exinanit: trifolij radicis drach. ij.in aqua aut vino: radicis chamæleonis albi drach. ij. cum paſſo, radicis etiam decoctum potum extenuat:chryſocomę faſciculus,ouum tritum cum vino, pſyllij ſeminis

A ἐσθιόμενοι· καὶ ἀρτυόμενοι δὲ *στάχυ πεπέρεως, "κύμινον, ἔλαιον. κρόμμυα θέρμια σὺν τοῖς φύλλοις. καὶ ὠμὰ δὲ διδόμενα. "ἡμέρου κο. κο. ὡς καταπότια. ὄξος σκιλλινὸν καταρροφούμενον. ὀρίγανος μετὰ σύκου βιβρωσκομένη. "πηγάνου ἀφέψημα σὺν ὄξει πινόμενον. σικύου ἀγρίου ῥίζα ἐν οἴ-
B νου ἐρρητινωμένου κυ. β'. δεῖ δὲ λαμβάνειν ἐκ τούτου κυ. γ'. ἢ δύο παρ' ἡμέρας γ'. ἢ δ'. ἕως ἂν ἱκανῶς ὁ ὄγκος "σταλῇ. μαλακῶς "ὑδαρὲς ὑποχωρεῖ, καὶ οὔτε στόμαχον λυμαίνεται, καὶ τὰς δυνάμεις τηρεῖ. καρκίνοι ποτάμιοι ξηροὶ λεῖοι χωρὶς τῶν χηλῶν καὶ ποδῶν, μετ' ὀλίγου ὀπίου
C καὶ ὕδατος πινόμενοι. κοράλλιον μετὰ στυπτηρίας ἴσης καὶ χυλοῦ καλαμίνθης, "ἴου ἀφέψημα σὺν οἴνῳ. σκίλλης ὀπτῆς < α'. σὺν ὀξυμέλιτι. μυττωτὸν ἐσθιόμενον καὶ σκόροδον ἑφθὸν ἀντὶ δριμυφαγίας. ἐχίνου χερσαίου σὰρξ σκελετευθεῖσα, καὶ διδομένη μετ' οἴνου. ὀπόφυλλον πινόμενον μετ' οἴνου. οὖ-
D ρον αἰγὸς μετὰ νάρδου στάχυος πινόμενον κυ. β'. πλῆθος καθ' ἡμέραν νήστεσιν· αἰωρείσθωσαν δὲ, καὶ κενωθήσεται πλῆθος ἱκανόν. οὖρον συάγρου ὁμοίως. σκίλλα χυλισθεῖσα, μιχθέντος ὀροβίνου ἀλεύρου. δίδου δὲ < α'. σὺν οἴνῳ πίνειν. πόλιον σὺν οἴνῳ ζεσθέν. σαμψύχου ἀπόζεμα. πήγανον σὺν
E σύκῳ ἐσθιόμενον. ἐκ διαλείμματος δὲ, ἀφέψημα ῥιζῶν σελίνων, ἢ *ἀσπαραγ., ἢ σχοίνου, ἢ νάρδου στάχυος, ἢ ἀσάρου, κασσίας "ὁμοῦ. καὶ κυμίνου, γλυκυρρίζης, ὑπερικοῦ, σμυρνίου, καλάμου ἀρωματικοῦ, πεπέρεως, σεσέλιδος, σπονδυλίου πάντα ἴσα μίξας, τὸ ἀφέψημα "ποτοῦ μετ' οἴνου, καὶ καθ' ἑαυτὰ
F δὲ ὁμοίως.

LXIII. Ἐπὶ δὲ τῶν "κατὰ σάρκα, σταφυλίνου ἀγρίου σπέρμα σὺν οἴνῳ· χαμαίδρυος ἀφέψημα. βράθυ ξηρὸν λεῖον σὺν οἴνῳ διουρεῖν ποιεῖ. τριφυλλίδος ῥίζης < β'. ἐν ὕδατι, ἢ ἐν οἴνῳ. χαμαιλέοντος λευκοῦ ῥίζης < β'. μετὰ γλυ-
G κέως, καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῆς ῥίζης "λουόμενον ἰσχναίνει. "χρυσοκόλλης δεσμίδιον, ᾠὸν λεῖον σὺν οἴνῳ. ψυλλίου σπέρματος

Fortè, κυμίνῳ, καὶ ἐλαίῳ. κρόμμυα σὺν τοῖς φύλλοις. θέρμα ἑφθὰ, καὶ ὠμὰ δὲ διδόμενα, aut, κρόμμυα ἑφθὰ σὺν τοῖς φύλλοις, &c.

ἢ κίκεως κόκκοι κ'(ἢ λ'.) ὡς καταπότια. Geſn.

Dioſc.3.de mat. med.cap.52.ruta decocta in vino ad dimidias.

Al. συσταλῇ τὰ ὑδαρῆ

σίου.

ὁμοίως: videtur autem deeſſe verbum διδόναι, vel δοτέον, aut ſimile. Aëtius Tetr. 3. ſer.2.cap.26. cōpoſitum idē medicamentum deſcribens, pro radicibus ſelini, petroſelinū habet: & inſuper daucū amomum,& carpobalſamum addit:vt fortè pro, ὁμοῦ legendum ſit, ἀμώμου,&c. Geſn.

πόπιζε ἀνὰ

λαμβανόμενον, aut πινόμενον. Geſn.

χρυσοκόμης. Geſ.

< α΄. μεθ' ὕδατος κυ. γ΄. τριβόλου ῥίζης A < α΄. μετ' ἀκράτου κυ. γ΄. πινομένη. κνεώρου < α΄. μετ' ἁλῶν < α΄. καὶ μελικράτου. ἠρύγγης ῥίζα ξηρὰ μετ' οἴνου, καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον, οὖρα λύει. χαλκοῦ κεκαυμένου < α΄. μετ' οἴνου ἀλύπως ἄγει ὕδωρ. κρότωνος "δώρους τρίψας μ΄. δίδου μεθ' ὕδατος. εἰσὶ δὲ λίαν κακοστόμαχοι. ὠφελεῖ καὶ B αἷμα σκύλακος κυνὸς, σὺν ὀξυκράτῳ πινόμενον. πίνεται δὲ ὠφελίμως ὑακίνθου σπέρματος < α΄. ἐν τρισὶν ἡμικοτυλίοις οἴνου λευκοῦ. ἄγει δὲ δι' οὔρων πολλάκις ξέ. ε΄. ϛ΄. δεῖ δὲ τὸν οἶνον χλιαίνειν, καὶ τὸ ἄνθος κόπτειν καὶ ὡς ἄλφιτα ἐπιπάσσειν, καὶ οὕτω ποτίζειν. εἰώθασι δέ τινες τῷ ἄνθει δέρματα βάπτειν. C

κόκκους. 4. de mat. med. λ'. id eſt, xxx.

σπέρμα forte

LXV. Καταπλασσόμενα δὲ ὑδρωπικοῖς ὠφελεῖ· βολβοὶ μετὰ μέλιτος, οὗτοι "δ'. ἱκανῶς στέλλουσιν· ἀψίνθιον, ἢ ὕσσωπον μετὰ σύκου "ἢ ὄξους, καὶ αἰρίνου ἀλεύρου. βόλβιτα ξηρὰ θερμανθέντα σὺν ὀξυκράτῳ καὶ μέλιτι. προσέμπασσε δὲ θείου ἀπύρου τέταρτον μέρος. σπύραθοι αἴγειοι ἑψηθεῖσαι ἐν οὔρῳ παιδὸς ἀφθόρου. D θέρμινον ἄλευρον, καὶ κισσοῦ φύλλα ἑψηθέντα ἐν οἴνῳ, λεῖα. ἢ σύκων διπλάσιον πρὸς "κυπαρίσσου καὶ νίτρου. ἰξὸς θερμανθεὶς σὺν Ἀσίᾳ λίθῳ, ἢ ἀσβέστῳ. ἐλλέβορος μέλας μετ' οἴνου καὶ κριθίνου ἀλεύρου. φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων ἐπὶ κεραμίδος θερμῆς ἀναξηρανθεὶς, E καὶ οἴνῳ φυραθεὶς, "θεῖος. καὶ κοχλίαι ιέ. σὺν ταῖς σαρξὶν ὠμοὶ λεῖοι· οὐ πρότερον γὰρ ἀφίστανται, ἐὰν μήπως ἐξικμασθῇ τὸ ὑγρόν. νίτρον μετὰ σύκου ἢ ἀψινθίου, ἢ ὑσσώπου. στυπτηρία πᾶσα σὺν στέατι. μυρσίνης φύλλα σὺν κηρωτῇ μυρσινίνῃ. σῦκα ξηρὰ ἑφθὰ ἐν οἴνῳ μετὰ ἀλεύρου κριθίνου καὶ ἀψινθίου. F σῦκον, νίτρον, καστόριον, πράσιον, "λεῖον. καὶ κώδιον καταχρισθὲν ἀμόργῃ καὶ ἐπιτεθέν. διουρεῖ δὲ ποιεῖ καλαμίνθη μετ' ὄξους καὶ πεπέρεως, κηρωτῇ ἀναληφθεῖσα, καὶ ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν ἐπιτεθεῖσα. ποιεῖ δὲ "ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς ἰκτερικοὺς καὶ νεφριτικούς. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἡ δι' ἁλῶν καὶ ἐλαίου τρίψις πολλὴ, μιγνυμένου ποτὲ ὀριγάνου G κεκομμένου καὶ σεσησμένου. ἐνίοτε δὲ καὶ καταπλάσσονται τούτοις, ὅ τε ἁλὶ καὶ τῇ ὀριγάνῳ ἴσοις, γλοιοποιηθεῖσι σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ.

Forte, δέ.

Pro ἢ ὄξους, legitur, καὶ νίτρου, lib. 3. de mat.

Locus apparet mutilus, aut deprauatus.

Vox θεῖος abundare videtur. Geſn.

λεῖα.

ἐπὶ.

drach. j. cum aquæ cyathis tribus; tribuli radicis drach. j. cum meri cyathis tribus pota, cneori drach. j. cum pari quantitate ſalis & melicrato: eryngij radix ſicca cum vino, vel eiuſdem decoctum potum vrinas concitat. Aeris vſti drach. j. cum vino, citra moleſtiam aquas educit. Ricini grana xl. contrita dato ex aqua: ſunt autem valdè infeſta ſtomacho. Iuuat & ſanguis catelli cum poſca bibitus. Vtiliter etiam bibitur hyacinthi ſeminis drach. j. in vini albi ſeſquihemina: ſæpenumerò quinque ſéxve ſextarios per vrinas educit: oportet autem vino priùs tepefacto florem contuſum polentę inſtar inſpergere, atque ita propinare. Sunt qui hoc flore coria tingere ſoleant.

Hydropicorũ externa remedia.

Hæc verò impoſita hydropicis auxiliantur: bulbi cum melle illiti: (egregiè nanque tumorem reprimunt:) abſinthium vel hyſſopus cum ficu, aut aceto & farina loliacea: bubulum ſtercus ſiccum cum poſca & melle calfactum, cui ſulphuris viui quartam partem inſperſeris: baccæ caprinæ in pueri impubis vrina coctæ, lupinorum farina & hederæ folia trita in vino cocta, cupreſſus & nitrum cum dupla parte ficuum, * elleborus niger cum vino & hordeacea farina: lens paluſtris ſuper teſta ſeu tegula calente exiccata & cum vino ſubacta, diuinum eſt remedium: cochleę quindecim crudę cũ ſuis carnibus contritæ: agglutinatæ ſiquidem non priùs amouentur, quàm totus exhauriatur humor: nitrum cum ficu & abſinthio aut hyſſopo, aluminis genus quodlibet cum adipe, myrti folia cum cerato myrteo, caricæ in vino coctæ cum farina hordeacea & abſinthio: ficus, nitrum, caſtorium, marrubium, ſimul contrita: pellis ouilla inuncta amurca & impoſita. Cæterùm vrinas mouet calamintha, additis aceto & pipere, cerato excepta & vmbilico impoſita: atque idem pręſtat auxilium tum ictericis tum etiam nephriticis. Iuuat & frictio multa ex ſale & oleo, addito interdum origano tuſo cribratóque. Interdum & è ſalis & origani æquis partibus cum oleo vetere ad ſtrigmẽtitiam compa-

Rectiùs 3. de ma. med. & nitro.

cómpagem redactis fit cataplaſma, quod calens imponendum eſt. Eſt & vtile veſicis inflatis & inunctis partes tumentes quotidie verberare. Aliud: Stercoris bubuli cremati, nitri, gypſi, caricarum an. vnc. iij. ſubigito, & ex iis fingito emplaſtrum linteo inducendum & ſuperligandum.

Ad Lumbricos remedia.

Ad latos lumbricos. al. naſturtium.

Lumbricos latos hæc bibita pellunt: cardamomũ cum aqua, mori radicum cortex in aqua coctus, onochilis, quod & Alcibiadion dicitur, radix & folia: filicis radicis drach. j. ſemis cũ ſcãmoniæ obolis duobus & ſale: verùm qui hoc remedium ſumpturus eſt, allia priùs edat oportet. piperis & cornu ceruini vſti pares portiones cum poſca: ipſum quoque cornu ceruinum cum melle delinctum, mali Punicę radicis decoctum; allium frequenter in cibis ſumptum, hyſſopus cum naſturtio & ſcammoniæ obolis duobus bibita, heliotropiũ minus potum, nuces iuglandes multæ eſitatæ, coriandri ſeminis exiguum cum oleo & defruto potum: ſed ab ipſius copioſiore frequentioréque vſu cauendum: chamæleonis albi acetabulum cum vino & origani decocto, chalcanthi drach. j. cum melle lincta. Aliud: piperis, naſturtij, nitri, ſcammoniæ an. drach. j. de his ſimul mixtis portio exhibeatur: debent verò præſumi allia per triduum, & ſuperbibi muriæ cyathi duo.

Ad teretes lumbricos.

Teretes verò lumbricos expellunt: oleum potum, galla bibita ex aqua, lupini amari in cibo ſumpti, aut farina ex iis cruda cum melle delincta: eadem cum aceto pota breui eos excutit, vti etiam polentæ inſtar inſperſa: bibitur & eorundem decoctum cum ruta & pipere, ſinapi cum thymbra vel menta, calamintha cum alſine & melle cocta vel cruda eſitata: expellit eadem aſcaridas cum braſſicæ crudæ ſucco vel aqua pluuiali abſorpta: ruta oleo incocta & pota, mentæ ſuccus epotus, ſemperuiui ſuccus, abrotoni decoctum, cuminum polétæ vice inſperſum oxycrato, portulaca eſitata, itémque ſuccus eius

A "καὶ θέρμον καταπλασθέν. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἡ διὰ τῶν πεφυσημένων καὶ ἀληλειμμένων κύστεων πλῆξις καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευομένη. Ἄλλο. Βοείας κόπρου κεκαυμένης, νίτρου, γύψου, ἰσχάδων, ἀνὰ γο. γ'. ὄξους δὲ ἀρκοῦν, φυράσας, ποίησον ἔμπλαστρον μετὰ ῥάκους, καὶ ἐπίδησον. [θερμὰ δὲ καταπλάσσειν δεῖ.]

B

Τὰ πρὸς τὰς ἕλμινθας βοηθήματα.

LXVI. Τὰς δὲ πλατείας ἕλμινθας ἐκτινάσσει πινόμενα· "καρδάμωμον σὺν ὕδατι, μόρων ῥιζῶν ὁ φλοιὸς ἑψηθεὶς ἐν ὕδατι. ὀνοχείλου τοῦ Ἀλκιβιαδίου ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα πινόμενα. πτέρεως < "ϛ'. σὺν σκαμμωνίας ὀβολοῖς δυσὶ, καὶ ἁλσί. προσκοροδοφαγείτω δὲ ὁ μέλλων πίνειν. πεπέρεως καὶ ἐλαφείου κέρατος κεκαυμένου ἴσα σὺν ὀξυκράτῳ. καὶ αὐτὸ δὲ κέρας σὺν μέλιτι ἐκλειχόμενον. ῥοιᾶς τῶν ῥιζῶν ἀφέψημα. σκόροδα ἐσθιόμενα συνεχῶς. ὕσσωπον μετὰ καρδάμου καὶ σὺν σκαμμωνίας ὀβολοῖς δύο ποθέν. ἡλιοτρόπιον τὸ μικρὸν πινόμενον. κάρυα βασιλικὰ πολλὰ βρωθέντα. κορίου σπέρμα ὀλίγον ποθὲν μετὰ ἐλαίου καὶ σιραίου. προσέχειν δὲ δεῖ πλήθει. χαμαιλέοντος λευκοῦ ὀξυβάφου πλῆθος μετὰ οἴνου καὶ ὀριγάνου ἀφεψήματος· χαλκάνθου < α'. σὺν μέλιτι ἐκλειχομένη. πεπέρεως καὶ καρδάμου, ἀνὰ < α'. νίτρου, σκαμμωνίας, ἀνὰ < α'. δίδου προσκοροδοφαγηκότος ἐπὶ ἡμέρας γ'. ἐπιπινέτω δὲ ἅλμης κυ. β'. [ἐν ἄλλῳ, κάρδαμον.] [Al α'. lib. 4. de mat. drachmas quatuor legimus]

LXVII. Τοὺς δὲ στρογγύλους ἕλμινθας ἄγει, ἔλαιον ποθέν. ἡ κίκη "μετὰ ὕδατος πινομένη. θέρμοι "πικροὶ ἐσθιόμενοι· ἢ τὸ ἐξ αὐτῶν ἄλευρον ὠμὸν μετὰ μέλιτος ἐκλειχόμενον· καὶ μετὰ ὄξους δὲ ποθὲν, συντόμως ἐκτινάσσει· ἢ ὡς ἄλφιτον "ἐπιπλασθέν. πίνεται δὲ καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως. νᾶπυ μετὰ θύμβρας, ἢ ἡδυόσμου. καλαμίνθη "σὺν ἀλσίνῃ καὶ μέλιτι ἑφθὴ, καὶ ὠμὴ ἐσθιομένη. καὶ ἀσκαρίδας δὲ ἐκτινάσσει σὺν κράμβης ὠμῆς χυλῷ "καταρροφουμένη, σὺν ὕδατι ὀμβρίῳ. πήγανον ἐλαίῳ ζεσθὲν καὶ ποθέν. ἡ ἡδυόσμου χυλὸς ῥοφούμενος. ἀειζώου χυλός. ἀβροτόνου ἀπόζεμα. κύμινον ἀντὶ ἀλφίτου ἐπιπασσόμενον ὀξυκράτῳ· ἀνδράχνη ἐσθιομένη, καὶ ὁ χυλὸς [Fortè, κνηκὸς πινομένη, aut κίκι πινόμενον. Gesn.] [ἀποβραχέντες καὶ ἔμπικροι. lib. 2. de mat.] [ἐπιπασθέν.] [Lib. 3. de mat. med. σὺν ἁλσὶ cum ſale.] [Forté, καταρροφουμένη, ἢ σὺν ὕδατι ὀμβ.]

πινόμενος. σερίφου ἀπόζεμα, ὃ ἔνιοι ἀψίνθιον θαλάσσιον καλοῦσι, σὺν ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ καὶ πυροῖς· ἢ σύκοις, ἢ μύξοις συγκαθεψημένον, ἢ ἀλεύροις· ἢ ῥοφήματι, ἢ ξηρὸν ἐπιπασσόμενον ὡς ἄλφιτον καὶ πινόμενον· ἢ Σαντονικὸν κοπὲν, ἢ σταφίσιν, ἢ φοίνιξιν, ἢ μετὰ σύκων βρωθέν· μελίας φλοιὸς ὡς ἄλφιτον ποθέν. Πρὸς ἕλμινθας παίδων. ἡδυόσμου ἀπόζεμα πότιζε νήστεις. Καταπλασσόμενα δὲ ὠφελεῖ κατὰ τοῦ ἐπιγαστρίου ἐπιτιθέμενα, θέρμινον ἄλευρον σὺν μελικράτῳ, ἢ μελάνθιον, ἢ αἴρινον ἄλευρον, ὁμοίως ἰσάτις. πρὸς ἕλμινθας, καὶ πᾶν θηρίον τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ, καταγάγης οὕτως· ἐνέγκας θέρμια πικρὰ, καὶ δαφνίδας μετὰ χολῆς ταυρείας λειώσας, καὶ ποιήσας ἔμπλαστρον, ἐπίθες τῷ ὀμφαλῷ τοῦ πάσχοντος, καὶ φασκίωσον ἐπὶ ἡμέρας γʹ.

Lego, ἢ ῥοφήματι ξηρὸν, &c.

σὺν σταφ.

LXVIII. Ἀσκαρίδας κτείνει ἀξούγγιον παλαιὸν εἰς τὸν δακτύλιον καθιέμενον ἀντὶ βαλάνου.

Τῶν κατὰ τὴν μήτραν καὶ τὰ ἄλλα γυναικεῖα μόρια παθῶν βοηθήματα.

LXIX. Τὰς δὲ τῆς μήτρας προπτώσεις στέλλει, ἀκακίας χύλισμα, ἢ βάτου χυλὸς, ἢ σχίνου, ἢ ῥοῦς τῆς ἐπὶ τὰ ὄψα ὁ χυλὸς διαχριόμενος. κνίδης κλάδος προσαπτόμενος. ἴου φύλλα καταπλαττόμενα. ἀπόπατος βοὸς νομάδος ἄρρενος ὑποθυμιώμενος. ἀριστολοχία λεία ἐν πεσσῷ μετά τινος τῶν στυφόντων· καὶ τὸ ἀπόζεμα αὐτῆς εἰς ἐγκάθισμα καὶ ὑποκαπνισμόν. ἄσφαλτος ὑποθυμιωμένη. χαλβάνη καταπλασσομένη. κηκίδος ἀφέψημα. μυρσίνης ἢ σχίνου, ἢ σιδίων ἀφέψημα εἰς ἐγκάθισμα.

LXX. Τὰς δὲ φλεγμονὰς τῆς ὑστέρας καὶ μύσεις καὶ ἀλγήματα, ἑψόμενα εἰς ἐγκαθίσματα ὠφελεῖ. ἄγνου σπέρμα, ἀλθαίας ῥίζα, ἀρτεμισία, βακχάριδος ῥίζα, γλήχων, δάφνη, ἶρις, κασσία, κάλαμος, σχοῖνος, κενταυρίου τοῦ μεγάλου ῥίζα, κόνυζα, *κυπάειρος, λευκοΐων ἄνθη ξηρά. μαλάχη, μελίλωτον, κρίνων ἄνθη, λευκάνθεμον, πράσου κεφαλωτοῦ κόμη, σῦκα ξηρὰ μετὰ τήλεως ἢ πτισάνης, τῆλις, λινόσπερμον. ὑποθυμιώμενα δὲ

A epotus, ſeriphi (quod nonnulli abſinthium marinum vocant) decoctum cum ſale oleo ac tritico, vel cum ficubus aut myxis farináve coctum, aut ſiccum polentæ inſtar inſperſum ſorbitioni ac bibitum: Santonicum tuſum, cum vuis paſſis aut palmulis ficubúſve manducatum: fraxini cortex inſtar polentæ B bibitus. Ad puerorum lumbricos: Mentæ decoctum ieiunis propinato. Iuuát etiam abdomini impoſita hæc: lupinorum farina cum melicrato, nigella, aut loliacea farina, ſimilitérque iſatis. Ad lumbricos omnéque animal è vẽtre deiiciendum: Lupinos amaros & lauri baccas cum felle taurino ſubigito, C factúmque inde emplaſtrum ægri vmbilico adhibeto, faſcia ad triduum ſuperinducta.

Aſcaridas necat, axungia vetus ano glandis loco indita.

Ad aſcarides.

D Ad Vteri reliquorúmq; genitalium membrorum affectus remedia.

Vuluæ procidentias cohibent: acaciæ ſuccus, rubi ſuccus, aut lentiſci, rhois opſoniorum ſuccus illitus, vrticæ ramulus applicitus, violę E folia pro cataplaſmate impoſita, fimum bouis armẽtarij maſculi ſuffumigatum, ariſtolochia trita cum quopiam aſtringentium in peſſo ſubdita: eiuſdem etiam decoctum vſurpatum ad inſeſſionem ac ſuffitum, bituminis ſuffitus, galbanum pro cataplaſmate impoſitum, gallę decoctum: myrti denique aut lentiſci aut malicorij decoctum ad in- F ſeſſum.

Ad vuluæ procidentias.

Vteri inflammationes, præcluſiones doloréſque decocta hæc inſeſſione iuuant: viticis ſemen, althææ radix, artemiſia, baccharis radix, pulegium, laurus, iris, caſſia, calamus & iuncus odorati, centaurij maioris radix, conyza, * cyperus, G leucoij flores ſicci, malua, melilotus, lilij flores, leucanthemon, porri capitati coma, ficus aridæ cum fœnogræco vel ptiſſana, fœnumgræcum, lini ſemen. Suffitu ad eadem

Ad vteri inflammationes, obſtructiones doloréſque, inſeſſus ac ſuffitus.

conferunt, viticis ſemen, bdellium, caſſia, calamus, ladanum, libanotidis ſemen & radix. Ad cancroſas verò vteri affectiones facit reſina terebinthina cum myrrha.

Ad eoſdem affectus peſſi, vnguenta & iniectiones. Ad vteri autẽ inflammationes ac dolores forma peſſi ſubiiciuntur: viticis ſemen tritum, althææ radix cocta in melicrato ſubactáque cum adipe ſuillo recenti ac terebinthina: anthyllidis radix trita cum roſaceo, plantaginis ſuccus vellere exceptus, ſonchi ſuccus eodem modo, aſclepiadis ſuccus aut folia appoſita, ſimiliter & butyrum: ſuccus è decocto fœnogræco expreſſus, ſuillo adipi aut recenti butyro admixtus: cnici radices aſſæ cum roſaceo, & flores eiuſdem cum cerato, medulla & adipe: lini ſemen coctũm cum croco & ſuillo adipe, œſypus cum butyro & meliloto, vrinæ humanæ ſedimentum cum cyprino, verbenaca recta cum anſerino adipe ac terebinthina, ſimili modo: medulla ceruina cum ſuſino, ſtyrax liquatus cum cyprino. Ad eadem conueniunt inunctiones ex irino, cyprino, amaracino, itémque è pingui eius animantis quam Latini glirem appellant. Iniecta verò egregiè molliunt: farinæ hordeaceæ cremor ex aqua coctus, alicæ quoque aut oryzæ aut fœnigræci, aut ſeminis lini aut denique maluæ cremor, eodem modo.

Ad eoſdem aſſumenda. In potu verò ſumpta vteri diuturnas inflammationes doloréſque ſedant, æthiopidis radicis decoctum: pæoniæ grana quindecim ex aqua, panacis Aſclepij folia, acori radix, centaurij maioris radix, amomum, iuniperi baccæ, ariſtolochiæ longæ radix cum ſmyrnij ſemine, carpobalſami drach. j. cum melicrato, geranij radicis drach. j. in melicrato, betonicæ foliorum drach. iiij. ex hydromelite, trifolij ſemen ac folia ſimiliter.

Ad vteri vlcera. Vuluæ vlcerationibus inuncta conueniunt, amurca decocta cum cerato liliaceo, lycium aut acaciæ ſuccus eodem modo.

Ad mordaces vuluæ pruritus. Mordaces vuluæ prurigines ac ſinus muliebris pruritus, leniunt,

A ὠφελεῖ, ἄγνου σπέρμα, βδέλλιον, κασία, κάλαμος, λάδανον, λιβανώτιδος σπέρμα καὶ ῥίζα. καὶ (τὰ) πρὸς τὰ καρκινώδη ποιεῖ ῥητίνη τερμινθίνη σὺν σμύρνῃ.

LXXI. Προστίθεται δὲ πρὸς τὰς φλεγμονὰς καὶ τὰ ἀλγήματα, ἄγνου σπέρμα λεῖον, ἀλθαίας ῥίζα ἑφθὴ ἐν μελικράτῳ B μαλαχθεῖσα σὺν στέατι χοιρείῳ νεαρῷ καὶ τερμινθίνῃ. ἀνθυλλίου ῥίζα λεία σὺν ῥοδίνῳ. ἀρνογλώσσου χυλὸς ἐν ἐρίῳ, σόγχου ὁμοίως χυλὸς, ἀσκληπιάδος χυλὸς ἢ τὰ φύλλα προστιθέμενα, βούτυρον ὁμοίως. τήλεως ἀφεψηθείσης ὁ ἀποθλιβεὶς χυλὸς, μιγεὶς στέατι χοιρείῳ, ἢ βουτύρῳ προσφάτῳ. C κνίκου ῥίζαι ὀπταὶ σὺν ῥοδίνῳ, καὶ τὰ ἄνθη σὺν κηρωτῇ, καὶ μυελῷ, καὶ στέατι. λινόσπερμον ἑψηθὲν σὺν κρόκῳ καὶ χοιρείῳ στέατι. ὕσσωπον σὺν βουτύρῳ καὶ μελιλώτῳ. οὔρου ἀνθρωπίνου ὑπόστάθμη σὺν κυπρίνῳ. περιστερεὼν σὺν στέατι χηνείῳ καὶ τερεβινθίνῃ ὁμοίως. μυελὸς ἐλάφειος σὺν D σουσίνῳ. στύραξ ἀνεθεὶς σὺν κυπρίνῳ. χρίσματα δὲ ἁρμόζει πρὸς τὰ αὐτὰ, ἴρινον, κύπρινον, ἀμαράκινον. ἔλαιον τὸ ἐκ τοῦ λίπους, ὃ Ρωμαῖοι γλῆρεις καλοῦσιν. ἐνιέμενα δὲ μαλάσσει καλῶς, ἀλεύρου κριθίνου χυλὸς μετὰ ὕδατος ἑψηθεὶς, ἄληκος, ἢ ὀρύζης, ἢ τήλεως, ἢ λινοσπέρμου, ἢ μολόχης χυλὸς ὁμοίως.

οἴσυπος.

Geſn. ſuſpicatur legendum, τὸ τοῦ ἐλειοῦ λίπος, ὃν ῥωμ.

ἄλικος.

E LXXII. Πινόμενα δὲ τὰς χρονίους φλεγμονὰς καὶ τὰ ἀλγήματα τῆς ὑστέρας παύει, αἰθιοπίδος ῥίζης ἀφέψημα, γλυκυσίδης κόκκοι ιέ. μεθ᾽ ὕδατος, πάνακος ἀσκληπιαδίου φύλλα, κόρου ῥίζα. κενταυρείου τοῦ μεγάλου ῥίζα. ἄμωμον. ἀρκευθίδες. ἀριστολοχίας τῆς δακτυλίτιδος ῥίζα μετὰ σμυρ- F νίου σπέρματος. βαλσάμου καρποῦ < ά. μετὰ μελικράτου. γερανίου ῥίζης < ά. ἐν μελικράτῳ. κέστρου φύλλων < δ'. μετὰ ὑδρομέλιτος. τριφυλλίδος καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα ὁμοίως.

ἀκόρου Moiſ.

σμύρνης καὶ πεπέρεως, li. 3. de mat.

Al. τριφύλλου.

LXXIII. Πρὸς δὲ τὰς ἑλκώσεις τῆς G μήτρας ἁρμόζει, ἀμόργη ἑψητὴ περιχριομένη μετὰ κηρωτῆς σουσίνης, ἢ λύκιον ὁμοίως, ἢ περιχριόμενος χυλὸς ἀκακίας.

LXXIIII. Ὀδαξισμοὺς δὲ μήτρας παύει καὶ κνησμοὺς κόλπων, ἀνδράχνης ὁ χυλὸς

ἐγκλυζόμενος, λινόσπερμον ἑφθὸν ἐν μελικράτῳ. τῆλις ὁμοίως, ἔλαιον σούσινον, ἢ κύπρινον, ἢ τραγάκανθον σὺν ὕδατι.

LXXV. Ἄγει δ' ἔμμηνα καὶ λόχια ἐπιεικῶς πινόμενον ἀπυρέτοις μετ' οἴνου, πυρέσσουσι σὺν μελικράτῳ ἢ ὕδατι· ξιφίου ῥίζα· οἰνάνθης πόας καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καυλός. σελίνου ῥίζα καὶ ὁ καυλός. οὖρον λυγκός. σίνηπι λεῖον καταπλασθὲν ὡς ἄλφιτον. πάνακος φύλλα. ἀσκληπιάδος καρπὸς καὶ τὰ ἄνθη. περικλυμένου φύλλα, πετροσέλινον. πράσου χυλὸς, καὶ τὸ πράσον ἐσθιόμενον. ἀμπελόπρασον, ῥάφανος ἐσθιομένη, ἄρου ῥίζα ἑφθὴ ὁμοίως, σελίνου ἀπόζεμα καὶ τὸ σπέρμα, σκόροδον σὺν οἴνῳ πινόμενον, σταφυλίνου ἀγρίου σπέρμα, μυττωτὸν τὸ ἐκ σκορόδων ἐσθιόμενον, στάχυος φύλλα σὺν οἴνῳ πινόμενα, στοιχάδος ἀφέψημα ἐπὶ ἡμέρας γ'. πινόμενον νήστεσιν.

LXXVI. Μᾶλλον δὲ ἄγει πινόμενα ὁμοίως, ἀγαρικὸν, ἄγνου σπέρμα μετὰ γλήχωνος, ἢ πεπέρεως, ἀδίαντον, νάρδος ἀγρία, ἀριστολοχίας ῥίζα σὺν σμυρνίῳ. ἐλελίσφακος. σφονδυλίου ῥίζα καὶ σπέρμα. λιβανωτίδος ῥίζα, σεσέλεως ῥίζα καὶ ὁ καρπός. τραγοριγάνου ἀφέψημα, ἱππομαράθρου σπέρμα καὶ ῥίζα. κνίδης τῶν φύλλων ἀφέψημα μετὰ μυρσίνης. δαμασωνίου ῥίζα. ἄμωμον. ἀνθεμίδος φύλλα καὶ ἡ ῥίζα. σπέρμα αἴγειοι μετά τινος τῶν ἀρωματικῶν. ἀρτεμισία. ἄσφαλτος. ἀψίνθιον ὠμοτριβὲς σὺν Κελτικῇ νάρδῳ. βουνίου ῥίζα, καὶ τῶν καυλῶν τὸ χύλισμα. βακχάριδος καὶ τῆς ῥίζης τὸ ἀφέψημα ἐν ὕδατι. βράθυος φύλλα. γλήχωνος ἀπόζεμα. γλυκυσίδης ῥίζα. γλυκυῤῥίζης ἀπόζεμα, ἢ χυλός. δάφνης Ἀλεξανδρινῆς ῥίζα. δαφνοειδές. ἶρις. ἑλενίου ἀφέψημα. ἑλιχρύσου ὁμοίως. ἑρπύλλου ὁμοίως. ὀποῦ συκῆς ὀλίγον μετὰ ὠοῦ ῥοφητοῦ. ἐρέβινθος ἐσθιόμενος, καὶ τὸ ἀφέψημα πινόμενον. ἠρίγγης ῥίζα, θύμον, ἢ θύμβρα ἀποζεσθέντα. ἱπποσελίνου ῥίζα καὶ ὁ καρπός, ἱππομαράθρου ὁμοίως, κασία. καρδάμωμον, ὑπερικόν, καυλὸς ἢ ῥίζα ὁμοίως.

portulacæ ſuccus infuſus, lini ſemen coctum in melicrato, fœnumgræcum ſimiliter, oleum ſuſinum vel cyprinum, tragacanthæ lacryma cum aqua.

Menſtrua & à partu relicta vteri purgamenta, moderatè cient hæc cum vino pota, ſi febris abſit: ſin minùs, ex melicrato vel aqua: gladioli radix, œnanthes herbæ folia, caulis & ſemen: apij radix & caulis, vrina lyncis, ſinapi tritum polentæ inſtar inſperſum, panacis folia, aſclepiadis ſemen & flores, periclymeni folia, petroſelinum, porri ſuccus, & ipſum porrum in cibo ſumptum, ampeloprasum, raphanus eſitatus, ari radix cocta ſimiliter, apij decoctum & ſemen, allium in vino potum, paſtinacæ agreſtis ſemen, intritum ex alliis comeſtum, ſtachyos folia cum vino pota: ſtœchadis decoctum, triduo ieiunis potum.

Potentiùs autem eadem illa præſtant ſimili modo pota: agaricum, viticis ſemen cum pulegio vel pipere, adiantum, nardus agreſtis, ariſtolochiæ radix cum ſmyrnio, ſaluia, ſpondylij radix & ſemen, libanotidis radix, ſeſeleos radix & ſemen, tragorigani decoctum, hippomarathri ſemen & radix, vrticæ foliorum decoctum cum myrrha, damaſonij radix, amomum, anthemidis folia & radix, baccæ caprinę cum aliquo ex aromaticis, artemiſia, bitumen, abſinthij ſuccus expreſſus cum Celtica nardo, bunij radix & ſuccus è caulibus, baccharis radicis decoctum in aqua, ſabinæ folia, pulegij decoctum, pæoniæ radix, glycyrrhizæ decoctum aut ſuccus, lauri Alexandrinæ radix, daphnoides, iris, helenij decoctum, elichryſi & ſerpylli ſimiliter, lactis ficulnei modicum cum ouo ſorbili, cicer eſitatum, & decoctum eius potum; eryngij radix, thymus aut thymbra decocta, hipposelini radix & ſemen, hippomarathri ſimiliter, caſſia, cardamomum, hypericum, ſimilitérque ſilphij caulis aut radix.

Marginal notes: πτερύγια. — καταπλασθὲν Geſn. — σμύρνης ὀλίγης, lib. 4. de mat. — καὶ videtur abundare. — Ἀλεξανδρείας malim. — ἠρύγγης. — Fortè, κιννάμωμον, Geſn. — Malim ὑπερικοῦ καρπὸς ἢ φύλλα. vel, ὑπερικόν. Σιλφίου καυλὸς ἢ ῥίζα. Geſn. — Menſtrua & à partu purgamenta moderatè cientia. — Eadem potentius cientia.

Eadē potentiſſimè promouentia.

Potentiſſimè verò menſes cient, atque ita vt fœtus etiam excutiát, pota hæc è vino aut melicrato vti dictum eſt: marrubij ſuccus triduò potus, vel eiuſdem decoctum, periclymeni ſemen, rutæ ſylueſtris ſemen, filicis radix, bryoniæ radix drach. ij. pondere ex aqua, ſed mentem perturbat: ammmoniaci drach. j. ſagapenum ſimiliter, liquor ſilphij aut ſemen ſimiliter cum myrrha & pipere, opopanax ſimili modo: anagyri folia etiam emortuos fœtus pellunt: aſphodeli radix, ari ſemen, bulbi cum tenellis lauri foliis: dictamni drach. j. cum vino enectos etiam fœtus eiicit: dracunculi radicum decoctum: huius dum floret foliorum vel ipſe odor recens conceptos fœtus exanimat: filicis fœminæ radix, thlaſpi, galbanum, leucoij ſeminis drach. ij. in aqua, ſeſeli cum vino quotidie potum, cardamine cum vino, ruta & ſemen eius ſimiliter, caſtorium cum pulegij decocto, iuncus odoratus. Citra ſenſum prolabetur fœtus, ſi ouum cum ſua teſta calfactum cedria inunxeris, iterúmque calfeceris & inunxeris, ac id ipſum tertiò repetiueris, túmque grauidæ ſorbendum dederis. Aliud: Suber vetus pice oblitum in teſta vrito, & tritum vino inſperſum ſimiliter propinato. Valent & ad ciendos potentiſſimè menſes, capparis ſeminis aut radices drach. ij. in vino potæ: ſimiliter & centaurij minoris ſuccus, cedri baccæ tritæ, betonicæ foliorum drachma, ricini radix in paſſo macerata, cinnamomum potum, clinopodij decoctum, crithmi radix cum ſemine in vino cocta, cyſſanthemi ſeminis drachma in vino, cupreſſi ramenta, cyperus, lapathi ſylueſtris radix, lonchitis herba in vino decocta, naſturtij ſemen, mandragoræ ſeminis drachma vna cum vino, nigellæ drachma, ruſci radix in vino cocta, ſampſuchi ſemen, cyperi ſemen, ſiſon, tordylium, tragoriganum, chamædryos decoctum, chamæpitys cum melle, lumbrici terreſtres ſicci poti, ficus denique foliorum decoctum.

vel è eius florū ſuccus.

nempe, cyclamini alterius.

A LXXVII. Ἐπιτεταμένως δὲ ἄγει, ὥστε καὶ ἔμβρυα ἐκτινάσσειν πινόμενα σὺν οἴνῳ, ἢ μελικράτῳ, ὥσπερ εἴρηται· πρασίου χυλὸς ἐπὶ ἡμέρας γ'. καὶ τὸ ἀπόζεμα. περικλυμένου καρπός, πηγάνου ἀγρίου σπέρμα, πτέρεως ῥίζα, βρυωνίας ῥίζα < β' μεθ' ὕδατος· ταράσσει δὲ τὴν διάνοιαν. ἀμ- B μωνιακοῦ < α'. σαγαπηνὸν ὁμοίως. ὀπός, ὀπόφυλλον ὁμοίως σὺν σμύρνῃ καὶ πεπέρει. ὀποπάναξ ὁμοίως. ἀναγύρου φύλλα καὶ τὰ τεθνηκότα ἄγει. ἀσφοδέλου ῥίζα. ἄρου σπέρμα. βολβοὶ σὺν ἁπαλοῖς φύλλοις δάφνης. δικτάμνου < α'· καὶ τὰ τεθνηκότα δὲ ἐκτινάσσει σὺν οἴνῳ. δρακοντίου ἀφέψημα C τῶν ῥιζῶν· τούτου δὲ καὶ ὀσμὴ τῶν φύλλων κατὰ τὴν ἄνθησιν, ἐπὶ τῶν ἀρτισυλλήπτων, φθόριός ἐστι. θηλυπτέριδος ῥίζα. θλάπη. χαλβάνη, λευκοΐου σπέρματος < β'. ἐν ὕδατι. σέσελι σὺν οἴνῳ καθ' ἡμέραν πινόμενον. καρδαμίνη σὺν οἴνῳ. πήγανον, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ὁμοίως. καστόριον μετὰ γλή- D χωνος ἀποζέματος, σχοῖνος. ἀναισθήτως ὀλισθάνει ἔμβρυα, ἐὰν ᾠὸν σὺν τῷ ὀστράκῳ θερμήνας καὶ καταχρίσας κεδρίᾳ, καὶ πάλιν θερμήνας καὶ καταχρίσας, καὶ τὸ αὐτὸ τρίτον ποιήσας δῷς ῥοφῆσαι. ἢ φελλὸν πεπισσωμένον παλαιὸν ἐκ κεραμίου καύσας, λεῖον ἐπιπάσας ἐν οἴνῳ, [ὁμοίως] δὸς E πιεῖν. ποιεῖ δὲ καὶ καππάρεως ὁ ἐκ τῶν ἀπίων καρπὸς πλῆθος < β'. σὺν οἴνῳ, ἢ τῆς ῥίζης ὁμοίως. κενταυρίου λεπτοῦ χυλὸς ὁμοίως. κεδρίδες λεῖαι. κέστρου τῶν φύλλων < α'. κικέας ῥίζα ἀποβρεχθεῖσα ἐν γλυκεῖ. κιννάμωμον ποθέν. κλινοποδίου ἀπόζεμα. κρίθμου καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα, ἑψηθέντα F ἐν οἴνῳ. κισσανθέμου καρπὸς < α'. ἐν οἴνῳ. κυπαρίσσου πρίσματα. κύπειρος. λαπάθου ἀγρίου ῥίζα. λογχῖτις πόα ἐν οἴνῳ ἑψηθεῖσα. καρδάμου σπέρμα. μανδραγόρου σπέρματος < α'. σὺν οἴνῳ. μελανθίου < α'. ὀξυμυρσίνης ῥίζα ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ. σαμψύχου σπέρμα. κύπρου σπέρμα. σίνον. τόρ- G δυλον. τραγορίγανον. χαμαίδρυος ἀφέψημα. χαμαιπίτυς σὺν μέλιτι. γῆς ἔντερα ξηρὰ πινόμενα. ποιεῖ καὶ σύκων τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων.

Malim ὀπὸς ἢ ὀπόφυλλον.

Al. θλάσπι.

σὺν οἴνῳ, ex vino. 3. de ma. med. cap. 138.

Fortè, ἐν κεραμίῳ

Hæc dictio Geſnero redundat.

κίκεως. Geſn.

Fortè, σίσων.

LXXVIII. Προστιθέμενα δὲ ἔμμηνα ἄγει, καὶ τὰ ἐκ τόκων, καὶ ἔμβρυα. οἴσυπος ἐν ἐρίῳ οἰσυπηρῷ προστεθεὶς ἐπὶ ἡμέρας γ'. ἄκινος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῆς. μανδραγόρου ῥίζα ξυσθεῖσα ὡς κολλύριον, καὶ προστεθεῖσα. ἐλλέβορος μέλας καὶ λευκός, κνίδης φύλλα μετὰ σμύρνης λεῖα. ἄμωμον. ἀμύγδαλα, ἢ ἀμυγδάλινον σὺν οἴνῳ. ἀνεμώνη λεία. ἀριστολοχία μετὰ σμύρνης. βδέλλιον. δαφνίδες λεῖαι. ἐλατήριον σὺν μέλιτι. ἐρυθροδάνου ῥίζα ὁμοίως. ἡμεροκάλλεος ῥίζα. ἡλιοτροπίου τοῦ σκορπιούρου φύλλα. θέρμινον ἄλευρον μετὰ σμύρνης καὶ μέλιτος. θριδακὸς ἀγρίας ὁ καρπός. ἱππομαράθρου ῥίζα. κασία σὺν μέλιτι. κάλαμος ἀρωματίτης ὁμοίως. καλαμίνθης φύλλα. χαλβάνη. κενταυρίου τοῦ μεγάλου ῥίζης ὁ χυλός, ἢ ῥίζα. κισσοῦ κόρυμβοι λεῖοι· καὶ ὁ μίσχος μέλιτι χρισθεὶς ἄγει γεννέσεως ἔμβρυα. κιννάμωμον σὺν σμύρνῃ. κόστος ὁμοίως. κρίνου ῥίζα ἑφθὴ σὺν ῥοδίνῳ. ἀταράχως δὲ τὰ ὑπομένοντα σπᾶται. κυκλαμίνου ῥίζα σὺν μέλιτι, καὶ ὁ χυλός. φασὶ δέ τινες ὅτι, κἂν ὑπερβῇ τὴν ῥίζαν τῆς κυκλαμίνου γυνὴ ἔγκυος, ἐκτιτρώσκει. ὁμοίως καὶ τὴν καλουμένην πόαν ὄνομα ἱστοροῦσιν, ὅτι γυνὴ ἐὰν ὑπερβῇ ἔγκυος ἢ γεύσηται, ἐκτιτρώσκει. σάμψυχος. λινόζωστις σὺν μέλιτι. πήγανον σὺν σμύρνῃ καὶ ᾠῷ. κράμβης χυλὸς μετὰ αἰρίνου ἀλεύρου. κονύζης χυλός. ὀποπάναξ, καὶ ἡ ῥίζα ὡς κολλύριον. σιδηρίτιδος τῆς Ἡρακλείας τὰ φύλλα. σκόρδιον. στύραξ. ἄγει δὲ καὶ μᾶλλον ἔμβρυα ἀγχούσης ῥίζα. ἀρτεμισία ἀναληφθεῖσα ὡς κολλύριον, σὺν δαφνίσιν, ἢ σμύρνῃ, ἢ ἴριδι, ἢ σύκῳ, ἢ νίτρῳ· καὶ ὁ ἁπαλὸς δὲ βλαστὸς αὐτῆς προστεθείς. βρυωνίας ῥίζης ὁ χυλὸς προστεθεὶς ἐν ἐρίῳ. γεντιανῆς ῥίζα ξυσθεῖσα ὡς κολλύριον. δικτάμνου < α'. μετὰ μέλιτος. δρακοντίου ῥίζα σὺν ὀξυκράτῳ. ἶρις. σμύρνα σὺν ἀψινθίῳ ἢ θέρμων ἀποβρέγματι. ἢ πηγάνου χυλός. κνέωρον ἀναληφθὲν σύκῳ. νίτρον ὁμοίως. κενταυρείου λεπτοῦ χυλός. κεδρία. κολοκυνθίδος ἐντεριώνη σὺν μέλιτι. κισσανθέμου χυλὸς σὺν οἴνῳ. λιβανωτὸς καὶ ὀπὸς μανδραγόρου, καὶ

καὶ πεπέρεως & pipere 3. de mat. med. cap. 6.

γενναίως, Moib. Dioſc. de ma. lib. 2. in hedera ſic habet: καὶ ὁ μόσχος δὲ τῶν φύλλων μέλιτι χρισθεὶς καὶ προστεθεὶς τῇ μήτρᾳ, ἔμμηνα ἄγει καὶ ἔμβρυα.

ὄνοσμα, lib. 3. de mat.

Geſn. legendum ſuſpicatur: ἄγει δὲ καταμήνια καὶ ἔμβρυα, menſes autem ac fœtus euocat.

ἀψινθίου, vt & Marcellus Virgilius leg. it lib. 3. de mat.

Peſſaria menſes, lochia & partus euocantia.

A Subdita in peſſis menſes trahunt, & quæ à puerperio relinquuntur ac ipſos quoque partus euocant: œſypum cum lana ſuccida triduo appoſitum, acinos & eiuſdem ſemen, mandragoræ radix deraſa in collyrij forma & indita, vterque elleborus, vrticæ folia trita cum myrrha, amomum, amygdala aut ex eis o- B leum cum vino, anemone trita, ariſtolochia cum myrrha, bdellium, lauri baccæ tritæ, elaterium cum melle, ſimiliterque rubiæ radix, hemerocallis radix, heliotropij ſcorpiuri folia, lupinorum farina cum myrrha & melle, lactucæ ſylueſtris ſemen, hippomarathri radix, caſſia cum melle, calamus aro- C maticus ſimiliter, calaminthæ folia, galbanum, centaurij maioris è radice ſuccus aut ipſa radix, hederæ corymbi triti: eiuſdem etiam foliorum pediculus melle irrigatus præclarè partus extrahit: cinnamomum cum myrrha, coſtus ſimiliter: lilij radix cocta cum roſaceo ſine vexatione puerperæ quæ in v- D tero morantur extrahit: cyclamini radix cum melle, ac ipſe etiam ſuccus: aiunt porrò nonnulli, ſi radicem eam pręgnans mulier tranſgrediatur, abortum fieri. Idem quoque de herba onoſmate dicta tradunt, nempe ſi eam prægnans ſupergrediatur guſtétve, abortum facere: ſampſuchum, mercurialis E cum melle, ruta cum myrrha & ouo, braſſicæ ſuccus cum loliacea farina, conyzę ſuccus, panacis liquor, eiuſdem quoque radix in collyrij formam redacta, ſideritidis Heracleæ folia, ſcordium, ſtyrax: partus potiſſimùm euocat anchuſæ radix: artemiſia cum lauri baccis vel F myrrha, vel iride, vel ficu nitróve in collyrij formam redacta: idem præſtat tenellum etiam germen eius appoſitum: bryoniæ radicis ſuccus in vellere appoſitus, gentianæ radix deraſa in collyrij formam, dictamni drachma vna cum melle: dracunculi radix cum poſca, iris, myrrha cum abſinthij aut lupi- G norum diluto, rutæ ſuccus, cneorum ficu exceptum, nitrum ſimiliter, centaurij minoris ſuccus, cedria, colocynthidis medulla cum melle, ciſſanthemi ſuccus cum vino, thus cũ liquore mandragoræ &

loliacea farina ſubditum in peſſo, ſtruthij radix cum melle, polium cum vino, marrubium ſimiliter, ſcammoniæ liquor in vellere appoſitus, alumen liquidum, hyperici ſemẽ tritum cum melle, chondrillæ lacryma maſtichæ ſimilis cum myrrha, verbaſci ſuccus cum myrrha in vellere appoſitus, vrina viri peſſo excepta & ſubdita, melanthium cum myrrha tritum & melle exceptum fabæ Græcæ magnitudine.

Suffumigia menſes lochia & partus euocantia.

Suffitu menſes, relicta à partu purgamenta & fœtus euocant, ammi cum reſina terebinthina, bdellij exiguum, dictamnus, cardamomum, galbanum, pinus ac piceæ cortex, purpurarum marinarum opercula, allium, ſiluri caput & caro.

Ad eadem inſeſſus.

Ad eadem inſeſſione proſunt hæc in aqua decocta: ageratum, ſambuci folia, artemiſia, dictamnus, laurus, conyza, coſtus, meum, leucoium, meliſſophyllum, porri capitati coma, apium.

Ad eadem imo ventri adhibenda.

Ad pellenda puerperij purgamenta ciendóſque menſes, copioſa artemiſia hypochondriis cataplaſmatis inſtar adhibetur. Potentiùs verò vuluam purgant, ac in tantum vt fœtus etiam eiiciant, farina loliacea porri ſucco ſubacta, cyclamini ſuccus cum elaterio aut loliacea farina: item medulla ceruina, galbanum, ammoniacum & oleum, paribus mixta portionibus.

Ad fluorẽ muliebrem aſſumenda.

Muliebrem fluorem ſiſtunt ex vino pota: pæoniæ grana fulua decem aut duodecim cum vino, hypociſtidis ſuccus, peucedani liquor, ſymphyti petræi folia & ſemen, ſtatice herba etiam pro opſonio oleris modo eſitata, rubi decoctum, expreſſus balauſtio ſuccus, vti & acacia, lentiſci radicis decoctum & ſuccus, terra Samia cum balauſtio, elates vnguentariæ decoctum, cornu ceruinum vſtum cum poſca, ſalicis radix aut folia, clymeni ſuccus, leucographis, lapis hæmatites cum ſucco mali Punici, lyſimachia herba eiuſdémque ſuccus, decoctum loti arboris ramẽtorũ delinctum, oſtracitę lapidis drach. j. cum vino, papaueris nigri ſemẽ cum vino aut melle, myricæ cortex tritus

A αἴρινον μιχθέντα ἐν πεσσῷ. ὀποπάναξ προστεθείς. στρουθίου ῥίζα σὺν μέλιτι. πόλιον σὺν οἴνῳ. πράσιον ὁμοίως. σκαμμωνίας ὀπὸς ἐν ἐρίῳ προστεθείς. στυπτηρία ὑγρά. ὑπερικοῦ σπέρμα λεῖον σὺν μέλιτι. χονδρίλλης μαστίχη μετὰ σμύρνης· φλόμου χυλὸς μετὰ σμύρνης, ἐν ἐρίῳ προστεθείς. οὖρον ἀν-
B δρός, πεσσῷ ἀναλαμβανόμενον, καὶ προστιθέμενον· μελάνθιον καὶ σμύρνα λεῖα, μέλιτι ἀναληφθέντα, κυάμου Ἑλληνικοῦ μέγεθος.

Fruſtrà repetitur hoc remedium.

LXXIX. Ὑποθυμιώμενα δὲ ἄγει ἔμμηνα, καὶ λόχια, καὶ ἔμβρυα· ἄμμι μετὰ ῥητίνης τερμινθίνης. βδέλλιον βραχύ. δίκταμνον. καρδάμωμον. χαλβάνη. πίτυος φλοιὸς
C καὶ πεύκης. πορφύρας θαλασσίας πώματα, σκόροδον, σιλούρου κεφαλὴ καὶ σάρξ.

LXXX. Ἐγκαθίσματα δὲ ταῦτα ἄγει, ἑψημένα μετὰ ὕδατος. ἀγήρατον, ἀκτῆς φύλλα, ἀρτεμισία. δίκταμνον. δάφνη. κόνυζα. κόστος. μῆον, λευκόϊον. μελισσόφυλλον. πράσου κεφαλωτοῦ κόμη· καὶ σέλινα.

D LXXXI. Καταπλάσσεται δὲ πρὸς λόχια καὶ ἔμμηνα κινεῖ, ἀρτεμισία πολλή, κατὰ τῶν ὑποχονδρίων. * ἐπιτεταμένως δὲ ἄγει, ὥστε καὶ ἔμβρυα ἐκτινάσσειν· αἴρινον ἄλευρον πράσου χυλὸν φυραθέν, κυκλαμίνου χυλὸς σὺν ἐλατηρίῳ ἢ αἰρίνῳ ἀλεύρῳ. μυελὸς ἐλάφου καὶ χαλβάνη καὶ ἀμμωνια-
E κὸν καὶ ἔλαιον, ἴσα.

χυλῷ

LXXXII. Ἵστησι δὲ ῥοῦν πινόμενα μετ' οἴνου, γλυκυσίδης κόκκοι πυρροὶ ι. ἢ ιβ. σὺν οἴνῳ. ὑποκιστίδος χυλός. πευκεδάνου ὀπός. συμφύτου πετραίου φύλλα καὶ ὁ καρπός. στακτικὴ πόα καὶ λαχανευομένη ὡς προσόψημα. βάτου ἀφέψημα, καὶ χύλισμα βα-
F λαυστίου, ἢ ἀκακίας. σχίνου τῆς ῥίζης ἀφέψημα καὶ χύλισμα. γῆ Σαμία μετὰ βαλαυστίου. ἐλάτης μυρεψικῆς ἀπόζεμα. ἐλάφου κέρας κεκαυμένον, μετ' ὀξυκράτου. ἰτέας ῥίζα, ἢ τὰ φύλλα. κλυμένου χύλισμα. λευκογραφίς. λίθος αἱματίτης σὺν χυλῷ ῥοιᾶς. λυσιμάχιον πόα, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς. λωτοῦ τοῦ
G δένδρου πρισμάτων ἀπόζεμα ἐκλειχόμενον. λίθου ὀστρακίτου < α. μετ' οἴνου. μήκωνος μελαίνης σπέρμα σὺν οἴνῳ, ἢ σὺν μέλιτι, (καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς.) μυρίκης φλοιὸς λεῖος,

πυρροὶ

Hic potius referat vterũ, vt lib. 3. de mat. ſcribitur.

καὶ videtur abundare, & pro, στακτικὴ, legendum σταλτικὴ vel στυπτικὴ, de qua Plin. lib. 26. c. 8.

πινόμενον καὶ ἐγκλυζόμενον, lib. 1. de mat. hoc eſt, bibitum & infuſum.

Incluſa parẽtheſi abundant.

καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς. ὀξυακάνθου καρπὸς, τῶν ἐν αὐτῷ ἐριωδῶν ἐπιμελῶς ἀποκαθαρθέντων· τραχύνει δὲ τὴν ἀρτηρίαν. πολυγόνου χυλὸς, ἢ ἀρνογλώσσου ὁμοίως. πυρίνου τοῦ φλοιοῦ ἀπόζεμα, πιτύα λαγωοῦ. ῥοὸς βυρσοδεψικῆς χυλὸς, ῥόδων ἄνθος σὺν ὀξυκράτῳ, στεμφύλων ἀπόζεμα.

πρίνου Moib.

LXXXIII. Προστιθέμενα δὲ σὺν ὕδατι ῥοῦν ἵστησιν· ὑποκιστίδος χύλισμα. ῥοὸς βυρσοδεψικῆς ὁμοίως. βαλαύστιον λεῖον. θαλλία, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς. ἀκακίας χύλισμα, ἀειζώου. ἀπόπατος αἰγὸς σὺν λιβανωτῷ. δεῖ δὲ ἐνειλεῖν ἐρίῳ καὶ προστιθέναι. τέφρα κληματίνης ὕλης προστεθεῖσα. Ἀχίλλειος πόα. βάλανοι δρύϊνοι λεῖαι. ἰὸς σιδήρου. λιβανωτὸς καὶ ὁ φλοιὸς αὐτοῦ. λευκογραφίς. λυσιμάχιος πόα. λύκιον σὺν γάλακτι. μανδραγόρου σπέρμα λεῖον μετὰ θείου ἀπύρου. μελίλωτον. πολύγονον καὶ ὁ χυλὸς αὐτοῦ. κηκῖδος τὸ ἐντὸς μετὰ λιβάνου καὶ ὕδατος. καρύου βασιλικοῦ τὸ ἐντὸς, καὶ ἐν ᾧ μιγὲν σύμματα.

ἐλαία, fortè. — *σὺν οἴνῳ προστιθέμενον*, lib. 1. de mat.

LXXXIIII. Ἐγκαθίσματα δὲ ῥοῦν ἵστησι. δεῖ δὲ χλιαροῖς ἐγκαθίζειν. ἀγριελαίας ἀπόζεμα, σχίνου, καὶ βάτου, ἀγαλλόχου, δρυὸς φύλλων καὶ φλοιοῦ, καὶ βαλάνου, καὶ ἰτείνου, μυρσίνης, στεμφύλων, ῥοὸς βυρσοδεψικῆς, σιδίων.

πρίνου fortè. Gesn.

LXXXV. Ἐπιτίθενται δὲ κατὰ τοῦ ἐπιγαστρίου, εἰς τὸ ἐπέχειν ῥοῦν· κρίθινον σὺν κηκῖδι λείᾳ, σιδίοις, ἢ βαλαυστίῳ, ἢ βάτῳ, ἢ τρυγὶ ὄξους. ἢ πρίνου βαλάνῳ. ἢ μυρσίνης φύλλα, ἢ σχίνου, ἢ Θηβαϊκῆς.

ἢ πρίνου φλοιὸς, ἢ βάλανοι. Supple, *φοίνικος*

LXXXVI. Πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς ὑστέρας συμβαίνοντας πνιγμοὺς, ἁρμόζει πινόμενα· ἀγαρικοῦ < α. ἐν οἴνῳ. μανδραγόρου ῥίζης ὀβολοὶ δύο σὺν οἴνῳ. πετροσελίνου καρπός. ἀρνογλώσσου καρπὸς καὶ ὁ χυλὸς σὺν οἴνῳ. γλυκυσίδης μέλανες κόκκοι ιε. μετὰ μελικράτου. ὄνυξ ἐκ κογχυλίου πινόμενος. ὄξος σκίλλινον καταρροφούμενον.

LXXXVII. Ὀσφραινόμενα δὲ διεγείρει τὰς ὑστερικὰς πνιγμονάς. ἄσφαλτον, καστόριον, χαλβάνη, σίναπι σὺν ὄξει σκιλλητικῷ. πίσσα ὑγρὰ, κεδρία. *ἐλλυχνία βρεχομένη καὶ ἀποσβεννυμένη. πευκεδάνου φύλλα καὶ ὀπός. τρίχες κα-

πνίγας dicere ſolet in libris de mat.

A eiuſdémque fructus: oxyacanthæ fructus diligenter ab interiore lanugine repurgatus, quippe quæ arteriam exaſperet: polygoni ſuccus, ſimilitérque plantaginis, ilicis corticis decoctum, leporinum coagulum, rhoïs coriariorum ſuccus, roſarum flos cum poſca, vinaceorum decoctum.

B Subdita cum lana fluxionem ſiſtunt muliebrem: hypociſthidis ſuccus, ſimilitérque rhois coriariorum, balauſtium tritum, germen oleaginum eiuſdémque ſuccus, acaciæ ſuccus, itémque ſemperuiui: fimum caprinum cum thure, lana inuolutum & appoſitum: cinis è ligno ſarmentorum appoſitus, C Achillæa herba, glandes quernæ tritæ, rubigo ferri, thus & cortex eius, leucographis, lyſimachia herba, lycium cum lacte, mandragoræ ſemen tritum cum ſulphure viuo, melilotus, polygonum eiúſque ſuccus, gallæ pars interior cum thure & aqua, nucis iuglandis nucleus vſtus & cum vino appoſitus.

Ad eundē ſubdenda vulua.

D Sunt & inſeſſus cohibendo huic profluuio accommodati, dum modò tepidis iis laborantes inſideant. In eum vſum vſurpantur decocta, oleaſtri, lentiſci, rubi, agallochi: quercus foliorum, corticis & glandis: ſimilitérque ilicis, myrti, vinaceorum, rhois coriariorum & malicorij.

Ad eūdem inſeſſus.

E Ad cohibenda porrò eadem fœminarum profluuia imponuntur imo ventri: hordeacea farina cum galla trita, vel malicorio, vel balauſtio, vel rubo aut aceti fæce: ilicis cortex aut glandes, folia myrti, aut lentiſci, aut palmæ Thebaicæ.

Ad eundem imo ventri admouenda.

Ad vteri ſtrangulatum hæc in F potu conueniunt: agarici drach. j. è vino, mandragoræ radicis oboli duo cum vino, ſemen petroſelini, plantaginis ſemen & ſuccus cum vino, pæoniæ grana nigra numero xv ex melicrato, onyx è conchylio potus, acetum ſcillinum abſorptum.

Ad vteri ſuffocationem.

Olfactata hæc ab vtero ſuffocatas excitant: bitumen, caſtorium, G galbanum, ſinapi cum aceto ſcillitico, pix liquida, cedria, ellychniū madefactum & extinctum, peucedani folia & liquor, cremati capilli,

Ad eandem olfactoria.

ſpondylium, ruta, laſerpitium, cepa, allium. Prodeſt & vrtica cruribus ac fronti admota.

Ad eandem ſuffitu. Suffitu inſuper hæc proſunt: gagates lapis, onyx, ſeu tegumentum purpurarum, peucedanum, ſagapeni liquor, ſphondylium, bitumen, caſtorium, galbanum, lichen equinus, vituli marini coagulum, laſerpitium, cornu cerui.

Ad eandẽ ſubdenda ſedi. Subduntur verò ano in hoc affectu, ruta cum melle lana excepta, vrticę ſemen cum ſtacte.

Conceptum promouentia potu. Conceptum adiuuant hæc in potu ſumpta: cratæogoni ſemen tum à viro tum & à muliere bibitum diebus xl. paſtinacæ ſemen & radix à muliere ſumpta in cibo ante congreſſum.

Idem præſtantia appoſitu. Vuluæ autem ſubdita conceptioni conferunt hæc: ammi cum medulla appoſitum ante congreſſum, coagulum leporinum cum butyro, peſſus è mercurialis ſemine aut ſucco.

Maſculi fœminęve ſexus procreationem adiuuantia. Fertur ad gignendam prolem maſculam conferre decoctum radicis maioris teſticuli herbæ, ante congreſſum & ante cibum ex aquę ternis cyathis diebus xlv. potum. Hæc eadem à viris eſitata, vt maſcula proles gignatur efficit: minor verò, vt fœminea, ſi à fœminis comedatur. Gallinacei albi teſtes ſi ſubinde à conceptu deglutiat mulier, priuſquàm aliud quicquam guſtarit, mares in vtero fieri dicuntur. Fertur & mercurialis maris ſemen mox à conceptu vuluæ admotum, vt mares: fœminæ verò ſemen ſimiliter vſurpatũ, vt fœminæ in lucem edantur efficere. Proditur quoque memoriæ ariſtolochiæ radix, ſtatim à concubitu admota vuluæ in carne bubula, mares figurare.

Conceptum cuſtodientia. Conceptum in vtero corporatum conſeruare traditur, alligatus lapis qui in Samia terra reperitur. Vt autem mulieres, quarum lubricus eſt vterus, ad ſtatum tempus ſuos gerant partus, néve abortiant, efficient ſeminis melaſpermi grana xli linteolo illigata & ſub ſpira crinium geſtata.

Ad partus difficultatem. Difficulter parientibus aiunt anagyri folia vtiliter adalligari: ſed à partu ſtatim auferri abiicíque

A ϛαι, σπονδύλιον. πήγανον. σίλφιον. κρόμμυον. σκόροδον. κνίδη προσταγομένη σκέλεσι καὶ μετώπῳ.

LXXXVIII. Ὑποθυμιᾶται δὲ πρὸς ταῦτα, γαγάτης λίθος. ὄνυξ ὁ ἀπὸ τῶν πορφυρῶν, πευκέδανον. σαγαπήνου ὀπός. σφονδύλιον. ἄσφαλτος. καστόριον. χαλβάνη. λειB χὴν ἵππου. φώκης πιτύα. σίλφιον. κέρας ἐλάφου.

LXXXIX. Προστίθεται δὲ κατὰ τοῦ δακτυλίου, πήγανον σὺν μέλιτι ἐν ἐρίῳ ἀναληφθέν. κνίδης σπέρμα μετὰ στακτῆς.

XC. Πρὸς δὲ τὰς συλλήψεις ἐνεργεῖ ποτά. κραταιόγονον, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ, ὑπό C τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς πινόμενον ἐπὶ ἡμέρας μ΄. ἢ σταφυλίνου καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα ἐσθιομένη ὑπὸ τῆς γυναικὸς, πρὸ τῆς συνόδου.

XCI. Προστιθέμενα δὲ ὠφελεῖ πρὸς σύλληψιν, ἄμμι μετὰ μυελοῦ πρὸ τῆς συνόδου. λαγωοῦ πιτύα σὺν βουτύρῳ. λινοζώστεως σπέρμα ἢ χυλὸς, ἀντὶ πεσσοῦ.

D XCII. Ἱστορεῖται δὲ ἀρρενοτοκεῖν ποιεῖν, μεθ᾽ ὕδατος κυάθων γ΄. πρὸ τῆς συνόδου, καὶ πρὸ τοῦ δείπνου ἐπὶ ἡμέρας με΄. ὄρχεως τῆς βοτάνης τοῦ μείζονος τὸ ἀπόζεμα πινόμενον. ἡ δὲ αὐτὴ ἐσθιομένη παρὰ τῶν ἀνδρῶν, ἀρρενογόνος ἐστίν. ἡ δὲ ἐλάττων, θηλυγόνος, ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐσθιομένη. ὄρχεις ἀλεκτρυόνος λευκοῦ μετὰ E τὴν ἀπότηξιν, πρὶν τοῦ τινὸς γεύσασθαι, καταποθέντες. προστεθὲν δὲ λέγεται ἀρρενοτοκεῖν ποιεῖν λινοζώστεως τῆς ἄρρενος τὸ σπέρμα, μετὰ τὴν σύλληψιν εὐθέως· θηλυτοκεῖν δὲ τῆς θηλείας, ὁμοίως. τυποῦται δὲ εἰς ἄρρεν ἱστορεῖται μετὰ τὴν συνουσίαν εὐθέως προστεθεῖσα ἀριστολοχίας ῥίζα ἐν βοείῳ κρεΐ.

βίζης.

σύλληψιν. Geſn. fortè πρὶν ἑτέρου τινὸς γεύσασθαι καταποθέντες: addo autem ex Plinio, ἀρρενογόνοι λέγονται.

τυποῦν.

F XCIII. Φυλάσσειν δὲ ἱστορεῖται τὸ συλληφθὲν πηγνύμενον, προστεθεὶς λίθος ὁ ἐν τῇ Σαμίᾳ γῇ εὑρισκόμενος λίθος. τελεσφορεῖν δὲ καὶ μὴ ἀποβάλλειν τὸ ἔμβρυον τὰς εὐολισθους γυναῖκας, ποιεῖ φορούμενον σπέρματος μελανσπέρμου, κόκκοι μα΄. ἐν ὀθονίῳ δεθέντες, καὶ φορούμενοι ὑπὸ τὸν σκόλλυν G τῶν τριχῶν.

προσεπτέμενος, lib. 5. de mat. vt λίθος vox abundet.

ποιοῦσι φορούμενοι, ſed, φορούμενοι mox etiã ſequẽs hîc abundat.

XCIIII. Πρὸς δὲ τὰς δυστοκούσας περιάπτεσθαί φασιν ὠφελεῖ μετὰ ἀναγύρου φύλλων. δεῖ δὲ μετὰ τὸ τεκεῖν εὐθέως ἀφαιρεῖν τὸ

Malim, ὠφελίμως ἀναγύρου φύλλα.

περίαπτον· ἢ λίθον ἴασπιν τῷ μηρῷ περιάπτειν, ἢ κυκλαμίνου ῥίζαν ξηρὰν ὁμοίως· ἢ κυδωνίου χυλίσματος < α΄. σὺν ὑδρομέλιτος κυ. α΄. ἀδίαντον λεῖον μετ᾽ οἴνου καὶ ἐλαίου ὠφελεῖ. καὶ πταρμικοῦ προσαγωγὴ ταῖς ῥισὶ. εὐτοκεῖν δὲ ποιήσεις τίκτουσαν, ἐὰν ὁπλὴν ἵππου ὑποκαπνίσῃς.

Addo ποθεῖσαν. — Hæc à cap. 136. lib. 1. huc transferre viſum eſt.

XCV. Περιάπτεται δὲ πρὸς τὸ μὴ συλλαμβάνειν, ὡς (συνεργήσοντα) ἱστόρηται· γυναικὸς αἷμα ἐκ τῶν καταμηνίων ξηρὸν δεθὲν ἡμιονείῳ ἢ ἐλαφείῳ δέρματι, καὶ περιαφθέν· ἢ ὑπερβαινέτω ἀποθεῖσα περὶ τῆς συνουσίας. ἄσπληνον βοτάνη καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ σὺν ἡμιόνου ὁπλῇ περιαπτομένη. δεῖ δὲ ὀρύσσειν αὐτὴν ἀσελήνου νυκτός. μυρίκης ξύλον καέν, καὶ σβεσθὲν ἰδίοις καταμηνίοις, περιαπτόμενον βραχίονι. πίνεται δὲ πρὸς ἀσυλληψίαν ἡμιόνιος πόα, μιγείσης αὐτῇ ἐξ ἡμιόνου ὁπλῆς τὸ ἐντός. πτέρεως ῥίζα μετὰ γλυκέως πινομένη· θηλυπτέριδος ὁμοίως. ἐπιμηδίου ῥίζα πινομένη ἐν οἴνῳ. ἰὸς σιδήρου. ἰτέας ἄνθη καὶ τὰ φύλλα. κράμβης ἄνθη πινόμενα μετὰ οἴνου μετὰ τὴν σύλληψιν. λαγωοῦ πιτύα μετὰ τὴν ἄφεδρον ποθεῖσα ἐπὶ ἡμέρας γ΄. λεύκης φλοιὸς μετὰ τὴν κάθαρσιν σὺν ὀξυκράτῳ νήστεσι. λίθου ὀστρακίτου < β΄. ἐπὶ ἡμέρας δ΄. πινέτω. προστίθεται δὲ πρὸς τὸ μὴ συλλαμβάνειν πρὸ τῆς συνόδου ἡδύοσμον λεῖον. καὶ τὸ αἰδοῖον δὲ τοῦ ἀνδρὸς τῷ ξύλῳ περιχρισθέν. κράμβης ἄνθος λεῖον ἐν πεσσῷ μετὰ τὴν σύλληψιν, οὐκ ἐᾷ πήγνυσθαι. νεβροῦ πιτύα ἡμέρας γ΄. προστεθεῖσα μετὰ τὴν κάθαρσιν. πελεκίνου σπέρμα πρὸ συνουσίας. στυπτηρία ὑγρὰ ὁμοίως. ἢ τήλεως ἀφεψήματι πρὸ συνουσίας προσκλυζέσθωσαν.

Abundat fortè. — ὑποτιθέν που. — μετὰ ἡμιόνου σπληνὸς, cũ muli ſplene. lib. 3. de mat. med. cap. 151. — μιγθέντος αὐτῇ τοῦ ἐντὸς, &c. — Addit Autor lib. 1. de mat. med. c. 109. μετὰ ἡμιόνου νεφροῦ, cum renẽ muli.

XCVI. Συνουσίας δὲ παρορμᾷ καὶ ἐντάσεις ἐργάζεται, ὁρμίνου σπέρμα. ξιφίου ῥίζα ἡ ἁδρὰ καὶ ἀνωτέρω παρορμᾷ σὺν οἴνῳ ποθεῖσα· ἡ δὲ ἰσχνοτέρα τοῦ αὐτοῦ τοὐναντίον ἐκλύει τὴν ὁρμήν. ὀρχέως βοτάνης ὁ μείζων βλαστὸς μετὰ γάλακτος ποθεὶς ἐντείνει, ὁ δὲ μικρὸς δι᾽ ὕδατος ποθεὶς ἐκλύει. κνίδης σπέρμα ἀγρίας πινόμενον μετ᾽ οἴνου.

Forte βολβὸς

oportet. Prodeſt & iaſpis femori adalligatus: ſimiliter & cyclamini radix: ſucci cotoneorum drachma cum cyatho hydromelitis: adiantum quoque tritum cum vino & oleo confert, vti & ſternutatorium naribus adhibitũ. Parientibus denique faciliorem prȩſtabis partum, ſi vngulam equi ſuffumigaueris.

Ad inhibendum conceptum hęc pro amuleto iuuare perhibentur: fœmineus ſanguis menſtruus ſiccatus, muli aut cerui corio illigatus & appenſus, aut ſicubi poſitum mulier ante concubitum ſupergrediatur: aſplenon herba per ſe & cum vngula muli adalligata, ſed ea illuni quapiam nocte effodienda: myricæ lignum vſtum & proprio mulieris ſanguine menſtruo extinctum & brachio alligatum. Bibuntur autem ad conceptum prohibendum: hemionios herba, admixta vngulæ muli parte interiore, filicis radix cum paſſo, filicis fœminæ eodem modo, epimedij radix è vino, rubigo ferri, ſalicis flores & folia, braſſicæ flores à conceptu ex vino poti, leporis coagulum diebus tribus à menſtrua purgatione potum, populi albæ cortex poſt eandem purgationem ieiunis è poſca bibitus, oſtracites lapis drach. ij. pondere quatriduo potus. Vuluis ſubditur ante concubitum conceptus adimendi gratia, menta trita: eiuſdem etiã ſucco virile membrum circumlinitur: braſſicæ flores triti & à conceptu in peſſo ſubditi, ſemen coagulari non ſinunt: hinnuli coagulum triduo à purgatione muliebri appoſitum, ſpem partus adimit, vti & ſecuridacæ ſemen ſubditum ante coitum: ſimiliter & alumen liquidum: iuuat & muliebres locos ante concubitum fœnigræci decocto fouere.

Ad conceptum impediendum.

Venerem ſtimulat pudendique arrectionem promouet, hormini ſemen. Gladioli radix craſſior ſimul ac ſuperior in vino potui data, Veneris appetentiam facit: contrà verò quę gracilior ſimul & inferior eſt, eandem remittit. Teſticuli herbæ maior bulbus è lacte potus, libidinis impetum exuſcitat: minor ex aqua bibitus, eandem reprimit ac inhibet. Excitant & libidinem, vrticæ ſylueſtris ſemen cum vino potum,

Venerem ſtimulantia.

aniſum cum vino, ari radix cocta & eſitata: ſimiliter & menta, naſturtium eiúſque ſemen bibitum, coriandri ſemen quantitate exigua ex aqua ſumptum: (largiùs enim aſſumptum, altiorem ſoporem inducit:) coſtus cum vino vel mulſo, crocus ſimiliter, lini ſemen admixtis mulſo ac pipere placentæ modo ſumptum, fœniculi lacryma, porri ſemen comeſtum, & ſuccus epotus: ſatyrium erythraicũ, cuius ſemen pyrorum malorúmve ſeminibus eſt ſimile, at ſplendidius viſcoſúmque mandenti: ſcincus Indicus potus, [accendendi Venerem, pudendúmque arrigendi maximam vim habet:] at ea reprimitur remittitúrque, lentis decocto ſuperbibito. Conciliant denique Venerem paſtinacę erraticæ ſemen, & terebinthi fructus eſitatus.

Venereos impetus inhibẽtia. Porrò venereos impetus reprimunt, portulaca in cibo ſumpta, ruta tam ſatiua quàm agreſtis eſitata, lactucæ ſylueſtris æquè ac ſatiuæ ſemen potum: dracunculi ſiccata radix è vino pota, rigida intentáque pudenda laxat & remittit. Iuuant & nuclei pini cum cucumeris ſemine, *al. & portulacæ ſucco.* portulacæ ſuccus, ac ficus in cibo ſumptæ.

Ad gonorrhœam, ſeu genituræ profluuium. Quibus inuitò ac præter voluntatem genitura effluit, hæc conducunt: iridis drach. ij. ex vino potæ, cicuta virgæ, teſti ac pubi pro cataplaſmate impoſita: nymphææ radix aut per ſe pota, aut cum polenta pulmentarij vice in cibo data, acetabuli menſura: anethi ſemen bibitum. Genituram porrò exoluunt hederæ corymbi nigri in potu ſumpti.

Ad veneris inſomnia, externa remedia. Libidinum frequentes in ſomno imaginationes hæc adhibita compeſcunt: cicutæ ſemen teſtibus impoſitum: (nam ſi quis genitali applicuerit, id effœtum eneruatúmque langueſcet:) nymphææ radix adhibita, coriandri aut ſolani ſuccus pudendis illitus, rhamni ſuccus cum nitro teſtibus illitus. Iuuat & portulacæ ſuccus expreſſus: ipſa quoque per ſe & cum polenta imponitur: viticis folia cum polenta, cuminum tritum cum Cimolia ſubactum.

Ad eadem, interna. Obnoxiis libidinis per ſomnum

A ἀνίσου σὺν οἴνῳ. ἄρου ῥίζα ἑφθὴ ἐσθιομένη. ἡδύοσμον ὁμοίως. κάρδαμον καὶ τὸ σπέρμα πινόμενον. κορίου σπέρμα ὀλίγον μετὰ ὕδατος· πλεῖον δὲ ποθὲν, κάρον ποιεῖ. κόστος σὺν οἴνῳ ἢ οἰνομέλιτι. κρόκος ὁμοίως. λινόσπερμον μετ' οἰνομέλιτος καὶ πεπέρεως ἀντὶ κοπτῆς λαμβανόμενον. μαράθρου δάκρυον. πράσου καρ- *μετὰ μέλιτι καὶ πεπέρει, cũ melle ac pipere, Dioſc. 2. de mat. med. cap. 125.*

B πὸς ἐσθιόμενος, καὶ χυλὸς πινόμενος. σατύριον ἐρυθραϊκόν. ἔστι δὲ ὅμοιον σπέρμα τῶν ἐν ταῖς ἀπίοις μήλοις, στιλπνότερον δὲ, καὶ γλίσχρον διαμασηθέν. σκίγκος ποθεὶς Ἰνδικός. ἀποπαύει δὲ τὰς ἐντάσεις, φακοῦ ἀφέψημα ἐπιποθέν. σταφυλίνου ἀγρίου σπέρμα. τερεβίνθου καρπὸς ἐσθιό- *Fortè, ἔχει δέ.* *Fortè, ἢ μήλοις.*

C μενος.

XCVII. Ἀμβλυνεῖ δὲ τὰς πρὸς συνουσίαν ὁρμὰς, ἀνδράχνη ἐσθιομένη, καὶ πήγανον ἄγριον καὶ ἥμερον ἐσθιόμενον. θρίδακος ἀγρίας σπέρμα καὶ ἡμέρου πινόμενον. δρακοντίου ῥίζα ἐν οἴνῳ ποθεῖσα ξηρά καὶ ἐν πάσης παύει. στρόβιλοι μετὰ σικύου σπέρ- *τὰς ἐντάσεις.*

D ματος. καὶ ἀνδράχνης χυλὸς, καὶ σῦκα ἐσθιόμενα.

XCVIII. Πρὸς δὲ τοὺς γόνοις παρϊεμένοις ἀπροαιρέτως, ὠφελίμως δίδοται ἴρεως < β'. μετ' οἴνου. καταπλασθὲν δὲ προσαύνει κώνειον κατὰ τοῦ καυλοῦ, καὶ τῶν διδύμων καὶ ἐφηβαίου ἐπιτιθέμενον. νυμ-

E φαίας ῥίζα μετὰ ἀλφίτου διδομένη ἐσθίεσθαι ὡς μάζα, ὀξυβάφου πλῆθος· ἢ πινομένη καθ' ἑαυτήν. ἀνήθου σπέρμα πινόμενον. ἐκλύουσι δὲ γονὴν κισσοῦ κόρυμβοι μέλανες πινόμενοι.

XCIX. Πρὸς δὲ τοὺς ὀνειρώττοντας συνεχῶς, ἁρμόζει πρὸς ἐπίθεσιν ταῦτα

F καταπλαττόμενα. κωνείου σπέρμα κατὰ τῶν διδύμων καταπλαττόμενον. ἐὰν γὰρ κατὰ τοῦ αἰδοίου τις καταπλάσῃ, παραλυθήσεται. νυμφαίας ῥίζαν κατάπλασσε. καὶ αἰδοῖα κορίου χυλῷ καὶ στρύχνου κατάχριε, διδύμοις καὶ νίτρῳ, καὶ ῥάμνου χυλῷ. ἀνδράχνης πίεσμα τε· καὶ αὐτὴ δὲ καταπλά- *πίεσμα.*

G σσεται καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀλφίτου, καὶ ἄγνου φύλλα σὺν ἀλφίτῳ. ἢ κυμίνῳ λείῳ μετὰ Κιμωλίας φυραθέν. *μετ'.* *κύμινον λεῖον.*

C. Ποθέντα δὲ ὠφελεῖ τοὺς ὀνειρώττον-

τα, νυμφαίας ῥίζης ἀπόζεμα, πρὸ τοῦ σίτου λαμβανόμενον. τῇ τροφῇ δὲ μιγνυμένη ἡ ῥίζα ξηρὰ, καὶ τὸ σπέρμα ὁμοίως. καλαμίνθης ἀπόζεμα πινόμενον, ἰᾶται ὀνειρωγμούς. θρίδακος σπέρμα καὶ ἀνδράχνης σὺν ὕδατι πινόμενον.

Τῶν κατὰ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν κύστιν παθῶν βοηθήματα.

CI. Τοὺς δὲ ἐνουροῦντας ἰᾶσθαι δεῖ, ἐπιπλήξει, καὶ ἐν ταῖς δι' ἡμέρας ἐθισμῷ τῆς οὐρήσεως, καὶ μεταξὺ κατέχειν. κύστει τε αἰγείᾳ ἢ προβατείᾳ κεκαυμένῃ ποτίζειν σὺν ὀξυκράτῳ, ἢ ὠπτημένην σὺν τῷ οὔρῳ ἐπὶ θερμῇ σποδιᾷ διδόναι φαγεῖν, ἑσπέρας τε δίψαν ἀναγκάζειν. ποιεῖ δὲ καὶ λαγωοῦ ἐγκέφαλος, ὅσον ἐρέβινθος, μετὰ χηνείου στέατος ἴσου καὶ κόμμεως "τοῦ αὐτοῦ" καταπινόμενα, ἢ συμφυραθέντα ἀλφίτῳ, καὶ ἐσθιόμενα. *κοπρέας λείας κοχλιάριον μετὰ μελικράτου· ἢ καστορίου, ἢ ἄγνου. πηγάνου τὸ αὐτό.

τοῦ αὐτοῦ videtur abundare, vel aliter legendum. Geſn. Fortè, καταπινόμενος ἢ συμφυραθεὶς, &c.

CII. Νεφριτικοὺς δὲ ὠφελεῖ πινόμενα· ἀγαρικοῦ < α΄. μετὰ οἴνου κυ. α΄. ἀγχούσης ῥίζης < α΄. ὁμοίως. ἀλκυονίου ὀβ. β΄. μετὰ ὕδατος. ἀμώμου < α΄. μετὰ οἴνου. ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν ὕδατι, ἢ ἐκλειχόμενα σὺν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ. ἀναγαλλίδος, ἢ πολυγόνου χυλὸς σὺν οἴνῳ· σταφίδες ἐσθιόμεναι χωρὶς τῶν γιγάρτων. βουνίου φύλλων καὶ τῆς ῥίζης ὁ χυλὸς ἐπὶ ἡμέρας ιβ΄. πινόμενος μετὰ γλυκέως. ἢ γάλα. γλυκυσίδης ἀφέψημα. γλυκυῤῥίζης χυλός. ἐλάτης μυρεψικῆς ἀπόζεμα, ἤγουν τὸ ἀφέψημα. σὰρξ ἐχίνου χερσαίου ἐσκελετευμένου σὺν οἴνῳ. σμυρνίου σπέρμα σὺν γλυκεῖ. κασσία σὺν οἴνῳ. καρδαμώμου < α΄. σὺν γλυκεῖ. κάλαμος ἀρωματίτης ὁμοίως. κιννάμωμον ὁμοίως. κέστρου φύλλων < α΄. σὺν γλυκεῖ. ἀρκεύθου ἀφέψημα ὁμοίως. μήου ἀπόβρεγμα ὁμοίως. μίλτου Λημνίας < δ΄. ὁμοίως. οὖρον ὄνου ποθὲν ἱστορεῖται ἰᾶσθαι. σάκχαρον σὺν ὕδατι, σκάνδικος ἀφέψημα. σταφυλίνου ἀγρίου σπέρμα. στρόβιλοι ἐσθιόμενοι. συμφύτου πετραίου ἀπόζεμα ἐν μελικράτῳ. σῦκα ξηρὰ

A imaginibus cum genituræ profuſione opitulantur hęc in potu ſumpta: nymphææ radicis decoctum ante cibos aſſumptum: radix verò ſicca ſimiliterque ſemen, etiam cibis vtiliter miſcentur: calaminthæ decoctum bibitum, inſomnia Veneris adimit, itémque lactucæ aut portulacæ ſemen ex aqua potum.

B *Renum ac veſicæ vitiorum remedia.*

Eorum qui ſtratis immeiunt, vrinæ incontinentiam emendabis, ſi increpueris & vrinæ tum interdiu reddendæ tum etiam certis interuallis continendæ aſſuefeceris, prætereáque veſicam iis caprillam aut ouillam vſtam è poſca propinaueris, aut cum vrina quam continet calentibus cineribus inaſſatam exhibueris, ac denique veſperi ſitim tolerare coëgeris. Inhibet & leporis cerebrum cũ æqualib. portionibus adipis anſerini & gummi deglutitum, aut polentæ permixtum & eſitatum. Iuuat & vngulæ apri tritæ cochlearium cum melicrato, aut caſtorei, vel viticis, vel rutæ tantundem.

Ad vrinæ incontinentiam.

Nephriticis vtiliter hæc potui dentur: agarici drachma cum vini cyatho, anchuſæ radicis drachma ſimiliter, alcyonij oboli duo ex aqua, amomi drachma cum vino, amygdalæ amaræ ex aqua potæ, aut cum reſina terebinthina delinctæ, anagallidis aut polygoni ſuccus cum vino, vuæ paſſæ demptis vinaceis eſitatæ, bunij ſuccus è foliis & radice diebus duodecim potus ex paſſo, lac, aut pæoniæ decoctum, glycyrrhizæ ſuccus, elates vnguentariæ decoctum, terreſtris erinacei inueterata caro cum vino, ſmyrnij ſemen cum paſſo, caſſia cum vino, cardamomi drachma cum paſſo, calamus aromaticus ſimiliter, itémque cinnamomum, betonicæ foliorum drachma cum paſſo, iuniperi decoctum ſimiliter, itidémque mei dilutum, aut rubricę Lemniæ drach. iiij. Vrina aſini pota auxilio eſſe fertur, ſaccharum cum aqua, ſcandicis decoctum, paſtinacæ ſylueſtris ſemen, nuclei pinei in cibo ſumpti, ſymphyti petræi decoctum in melicrato, ficus ſiccæ eſitatæ,

Ad nephriticos.

eſitatæ, chamæpityos decoctum in melicrato.

Ad vlcus virgæ. Vlceri virgæ morſum inferenti efficaciter auxiliatur, tragacanthæ drach. ij. in vino maceratæ & à ieiunis ſumptę ad modũ eclegmatis.

Ad cruentam mictionem. Ad ſanguinis mictum, aluminis ſciſſilis drach. j. tragacanthę drach. ij. contundito, & paſtillos fingito, quorum ſinguli binos pendant obolos: ex hisvnum è paſſo propinato. Sanguinis verò è renibus manantis profluuia ſiſtit, ſtratiotes in aquis naſcens epotus.

Ad veſicæ cruciatus aſſumenda. Doloribus veſicæ medentur, lini ſemen crudum, ſeſamum, horminum, ſingula per ſe ex paſſi cyatho vno pota: oxyſchœni ſemen, bulborum ruforum ſemen ſimiliter: pariter & loti ſemen è vino, ſeminis papaueris nigri aut albi drachma ex aqua calida aut melicrato pota: cotoneorum flores, vitis capreolorum aut portulacæ decoctum, gentianæ denique ſuccus ex aqua.

Ad eoſdem admouenda. Dolenti veſicæ hæc vtiliter adhibentur: nymphææ radix & ſemen, polygonum, petroſelinum, chamæpitys cũ vino & adipe ſuillo cocta, hordeaceus pollen, fœnumgræcum, lini ſemen, palmulæ, mala cotonea cocta: capita denique papaueris cocta, hyoſcyami farinæ ammixta.

Ad veſicæ vlcera. Veſicæ exulcerationibus medentur tum quę nephriticis bibenda præſcripſimus, tum prætereà hæc: radicis graminis tum Parnaſſij, tum etiam alius cuiuſpiam ex aqua decoctum in potu: portulacæ ſuccus cum paſſo, lac dulce, elates vnguentariæ decoctum: cupreſſi folia cum myrrha pota, quæ veſicæ etiam fluxione tentatæ auxiliantur: malua in cibo ſumpta, myrti denique baccæ eſitatæ.

Ad veſicę mordicationem. Veſicæ mordicationes roſioneſve leniunt, ſaccharum bibitum, ſcandicis decoctum epotum: phalaridis herbæ, quæ inter frumenta naſcitur, contuſæ ſuccus expreſſus cum vino: ſymphyti decoctum, cneci pollen, amygdalę amaræ, nuclei pinei toſti, pruni arboris gummi, tragacanthum in paſſo cum cornu ceruino vſto, addito etiam aluminis ſciſſilis momento.

A ἐσθιόμενα, χαμαιπίτυος ἀπόζεμα ἐν μελικράτῳ.

CIII. Ἐὰν ἕλκος δέ τις ἔχῃ ἐν τῷ καυλῷ, καὶ ἐπιδάκνηται, ἐνεργῶς βοηθεῖ, τραγακάνθης < β΄. ἐμβρεγμένης ἐν οἴνῳ νήστεσι ἐκλεικτῶς. *βεβρεγμ. ἐκλειχθεῖ.*

CIIII. Ἐὰν δὲ αἷμα οὐρῇ, σχιστῆς < α΄. τραγακάνθης < β΄. κόψας ἀναλάμβανε B τροχίσκους ἀνὰ ὀβ. β΄. ἕνα δίδου ἐν γλυκεῖ. Τὰς δὲ ἐκ νεφρῶν αἱμορραγίας ἵστησι, στρατιώτης ὁ ἐπὶ τῶν ὑδάτων πινόμενος.

CV. Ἀλγήματα δὲ κύστεως ἰᾶται· λινόσπερμον ὠμόν, σήσαμον, ὅρμινον, ἑκάστου κυ. α. κατ᾽ ἰδίαν σὺν γλυκεῖ πινόμενος. ὀξυσχοίνου σπέρμα. ἢ βολβῶν * πυρρῶν σπέρμα C ὁμοίως. λωτοῦ σπέρμα ὁμοίως ἐν οἴνῳ. μήκωνος μελαίνης ἢ λευκῆς σπέρματος < α΄. σὺν ὕδατι θερμῷ πινομένη, ἢ μελικράτῳ. κυδωνίων ἄνθη· ἢ ἑλίκων ἀμπέλου, ἢ ἀνδράχνης ἀφέψημα, πινόμενον. ἢ γεντιανῆς χυλὸς σὺν ὕδατι.

CVI. Καταπλάσσεται δὲ ὠφελίμως D ἐπὶ ἀλγούσης κύστεως· νυμφαίας ῥίζα καὶ σπέρμα. πολύγονον. πετροσέλινον. χαμαιπίτυς σὺν οἴνῳ, καὶ στέατι ὑείῳ ἑψημένη. κρίθινον. ″γύρεις. τῆλις. λινόσπερμον. φοίνικες. μῆλα κυδώνια ἑφθά. κωδίαι μήκωνος ἑφθαὶ καὶ ὑοσκυάμου ἀλεύρῳ ″μιγνῦται. *ἄλευρον videtur addendum: aut legendum κρίθινος γύρεις.* *μιγεῖσαι*

CVII. Πρὸς δὲ τὰς ἑλκώσεις τῆς κύστεως, E ποιεῖ μὲν καὶ τὰ ἐπὶ νεφριτικῶν ἀναγεγραμμένα πολλά· ἁρμόζει δὲ καὶ ταῦτα. ἀγρώστεως τῆς ἐν Παρνασσῷ φυομένης ῥίζα, καὶ τῆς ἄλλης τε ἀφεψηθεῖσα ἐν ὕδατι πινομένη. ἀνδράχνης χυλὸς ἐν γλυκεῖ. γάλα γλυκύ. ἐλάτης μυρεψικῆς ἀπόζεμα. κυπαρίσσου φύλλα μετὰ σμύρνης ποθέντα″. ἰᾶται δὲ κύστιν F ῥευματιζομένην, μολόχη ἐσθιομένη, ἢ μύρτα ἐσθιόμενα.

Moibanus hæc refert ad præcedentia: quoniam lib 1. de mat. cupreſſi folia ad veſicæ rheumatiſmum laudantur: & legit, ἰᾶται δὲ καὶ κύστιν. Sed nihil prohibet noui etiã capitis initium eſſe (cui duo ſolùm remedia ſubiiciantur, malua & myrta,) quod magis probarim. Geſn.

CVIII. Ἐπιδακνομένῃ δὲ κύστει ὠφελεῖ, σάκχαρον πινόμενον· σκάνδικος ἀφέψημα πινόμενον. καὶ τῆς λεγομένης φαλήρεως βοτάνης κοπείσης [καὶ] θλιβείσης ὁ χυλὸς σὺν οἴνῳ· γίνεται δὲ ἐν τοῖς σίτοις. συμφύτου ἀφέ- G ψημα· κνῆκος ″ἠλιασθεῖσα, ἀμύγδαλα πικρά. στροβίλια πεφρυγμένα. ″κόκκοι κοκκυμήλων. τραγάκανθον ἐν γλυκεῖ, ἢ ″κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου, μιγείσης αὐτῷ σχιστῆς ὀλίγης.

ἀλεσθεῖσα Moibanus. *Malim κόμμι κοκκυμηλέας.* *μετὰ κέρατος.*

CIX. Δυσουρίᾳ δὲ βοηθεῖ πινόμενα, ἀσπαράγου ἀγρίου ῥίζης ἀπόζεμα, καὶ τὸ σπέρμα σὺν οἴνῳ· πάναξ σὺν μελικράτῳ. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ψωριῶσαν κύστιν. πολυγόνου χυλός. σαμψύχου ἀπόζεμα· σέσελι. σικύου ἡμέρου σπέρμα καθαρὸν, σὺν γάλακτι, ἢ γλυκεῖ, καὶ πικροῖς ἀμυγδάλοις· ἢ αὐτὰ ταῦτα ἀμύγδαλα ἐν γλυκεῖ. σκορδίου χύλισμα ἐν οἴνῳ. σταφυλίνου ἀγρίου σπέρμα, φιλεταιρίου ῥίζης < α΄. ἐν κράματι. φοῦ ἀπόζεμα. χαμαιπίτυος ὁμοίως. χαμαιλέοντος λευκοῦ < α΄. ἢ β΄. μετ' ὀριγάνου ἀποζέματος ἢ οἴνου. ψευδοβουνίου κλωνία δ΄. μεθ' ὕδατος. ὠκίμου σπέρμα. ἀβρότονον ὁμοίως ἀποζεσθὲν ἐν ὕδατι, ἄχρις οὗ τρίτον λειφθῇ. ἀγαρικοῦ < α΄. μετ' οἴνου. Γλυκυῤῥίζης ἀπόζεμα πινόμενον. "ὀξυμυρσίνης ἀγρίας ῥίζα ἀπεζεσμένη. (μυρσίνης.) δαμασωνίου ῥίζης < α΄. σὺν οἴνῳ. στρόβιλοι καθαροὶ μετὰ σικύου σπέρματος καὶ γλυκέως. ἀνθυλλίου" < γ΄. σὺν οἴνῳ· (< δ΄. lib. 3. de mat. med. c.153.) ἀνθεμίδος ῥίζαι καὶ τὰ ἄνθη ὁμοίως. ἀσπαλάθου ἀπόζεμα ὁμοίως. ἀψίνθιον ἀποζεσθὲν σὺν σελίνου ῥίζῃ ἴσῃ. "σχίνου, ἢ νάρδου, ἢ μαράθρου ἐν ὕδατι. (Moibanus legit ἢ σχῖνος, ἢ νάρδος, ἢ μάραθρον, &c. Malim ego, σχίνου, quanquã & lentiſcus vrinam pellit.) βακχάριδος ῥίζα ἑψηθεῖσα ἐν ὕδατι. βουνίου τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα, χυλισθέντα μετὰ μελικράτου. ἑλιχρύσου ἄνθος σὺν τοῖς φύλλοις ἐν οἴνῳ. ἑρπύλλου ἀπόζεμα ὁμοίως. σμυρνίου ῥίζα πινομένη ἐν οἴνῳ. ἠρύγγης ῥίζα μετὰ σταφυλίνου σπέρματος καὶ οἴνου. ἱπποσελίνου ῥίζα καὶ σπέρμα ὁμοίως. καρδάμωμον μετ' οἴνου, ἢ ὕδατος. κάλαμος ἀρωματίτης μετ' ἀγρώστεως ῥίζης, καὶ σελίνου σπέρματος, "ἑψηθεῖσα ἐν ὕδατι. κεδρίδες πινόμεναι μετὰ πεπέρεως καὶ οἴνου· κιννάμωμον σὺν οἴνῳ. κοραλλίου < α΄. κλινοποδίου ἀπόζεμα ἐν ὕδατι. κυπαρίσσου τῶν φύλλων ὁ χυλὸς πινόμενος σὺν οἴνῳ. λεύκης τοῦ δένδρου φλοιὸς σὺν οἴνῳ. ἐξωνύχου, τοῦ καὶ λιθοσπέρμου, καρπὸς πινόμενος, ὁμοίως. αἱματίτης λίθος ἐν οἴνῳ. μαράθρου ἀφέψημα σὺν ὕδατι. μυριόφυλλον ὁμοίως. πτελέας ῥίζα σὺν γλυκεῖ. ὀνόβρυχις ἐν οἴνῳ· οἰνάνθη πόα καὶ ῥίζα. ὄνοι οἱ ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις λεῖοι πινόμενοι. ὄρνιθος ἀπόπατος σὺν οἴνῳ. εἰς δὲ τὸν οὐρητικὸν πόρον ὑποτίθενται πρὸς ἐξουρισμὸν κόρεις ἀπὸ κλίνης λεῖοι. καταπλάσσεται

(Ad dyſuriam.) Vrinæ difficultati bibita auxiliãtur: radicis aſparagi decoctum, & ſemen eiuſdem cum vino, panax cum melicrato, qui quidem ſcabie laboranti veſicæ etiam ſuccurrit: polygoni ſuccus, ſampſuchi decoctum, ſeſeli, cucumeris ſatiui ſemen mundatum cum lacte aut paſſo & amygdalis amaris, aut ipſa amygdala amara è paſſo: ſcordij expreſſus ſuccus, è vino: paſtinacæ erraticæ ſemen, philetærij radicis drachma è vino diluto, phu decoctum, ſimiliter & chamæpityos, chamęleonis albi drachma vna aut altera cum origani decocto aut vino, pſeudobunij ramuli quatuor ex aqua, ocimi ſemen, ſimiliter & abrotonum ad tertias in aqua decoctum, agarici drachma cum vino, dulcis radicis decoctum potum, ruſci ſylueſtris decocta radix, damaſonij radicis drachma cum vino, nuclei pinei repurgati cum ſemine cucumeris & paſſo, anthyllidis drach iij. è vino, anthemidis radices ac flores ſimiliter, aſpalathi decoctum eodẽ modo, abſinthium decoctum cum æquali portione radicis apij, iuncus odoratus, aut nardus, aut fœniculum ex aqua, baccharidis radix decocta in aqua, bunij è foliis & radice ſuccus cum melicrato, elichryſi flos cum foliis è vino, ſerpylli decoctum ſimiliter, ſmyrnij radix pota è vino, eryngij radix cum ſemine paſtinacæ & vino, hippoſelini radix & ſemen ſimiliter, cardamomum cum vino vel aqua, calamus aromaticus cum radice graminis & apij ſemine coctus in aqua, cedri baccæ cum pipere ex vino potæ, cinnamomum cum vino, corallij drachma, clinopodij decoctum in aqua, cupreſſi foliorum ſuccus ex vino potus, populi albæ cortex cum vino, exonychi, quod & lithoſpermon dicitur, ſemen ſimiliter potum, hæmatites lapis è vino, fœniculi decoctum in aqua, millefolium ſimiliter, vlmi radix cum paſſo, onobrychis cum vino, œnanthe herba & radix, millepedæ quæ ſub vaſis aquariis degunt tritæ ac potæ, fimus gallinaceus cum vino. Cimices lectularij contriti vrinariæ fiſtulę ad eliciendam vrinam induntur. Imponitur

verò contra difficultatem vrinę farina erui cum aceto, & ſuperilligatur: ſimiliter & vrinas ciet meum tritum, pectini impoſitum. Suffumigata quoque vrinas mouent, bdellium, artemiſia, locuſtæ & pili ceruini: vndique verò veſtibus cinctum coopertúmque eſſe oportet cui remedium adhibetur, vt ne ſuffitus vapor quaquaverſum exhalet atque diſſipetur. Sedes etiam amaracino vnguẽto circumlinatur.

Inſeſſus ad veſicæ affectiones. Ad inſeſſus autem decoquuntur in veſicæ affectionibus, anthemis, laurus, calamus aromaticus & cupreſſi folia.

Ad calculum. Calculos veſicę conterunt atque comminuunt, adiantum, philetærij ſeu polemonij radicis drach. ij. ſmyrnij ſemen, ruſci radix in paſſo macerata, & ſemen eius cum vino, hippomarathri ſemen & radix, althææ radix & ſemen, alcyonij Mileſij oboli duo ex aqua, amygdalæ amaræ cum paſſo, & ex iiſdem oleum, anthemidis quę flore eſt purpureo & flos & radix, leucanthemi decoctum, ononidis radix cum vino mulſo, bdellij drachma cum vino, tribuli è virenti fructu ſuccus, auis, quam oſſifragum Latini vocant, ventriculus areſactus paulatim epotus, pæonię acini fului tum eſitati, tum etiam poti: (qui quidem puerulis calculo & ſcabie veſicæ laborantibus cõueniunt:) lauri è radice cortex, cyperi decoctum, nardi Indicæ & ſpica & folia, opopanax, tragacantha, gentiana, cuminum latum, ſemen erucę & xanthij, nuclei pinei, muria, helenium, caſtorij drachma cum vino odorato, vmbilici Veneris radix & herba in cibo ſumpta, cardamomi drachma vna cum æquali pondere corticũ radicis lauri è vino: gũmi amygdali amaræ, aut vitis, aut pruni cum paſſo: radix in vino cocta, exonychi .i. lithoſpermi ſemẽ cõtritum, lapides è ſpõgiis triti cũ vino, vrina taurina pota, parthenij, quod leucanthemõ dicitur, herba, paliuri ſemẽ, amomũ in cibo ſumptum: (quod aquas etiã q̃ calculos gignũt emẽdat, ſi cũ iis coquatur:) ſiſymbrij decoctũ. Struthij radix cũ panace & capparis radice, etiã calculos cũ vrina pellit: polij decoctũ, lapis Iudaicus

A δὲ πρὸς δυσουρίας, οὖρον βοὸς σὺν ὄξει, καὶ ἐπιδεῖται. ὁμοίως δὲ οὖρα ἄγει μῆον λεῖον καταπλασθὲν κατὰ τοῦ ἐφηβαίου. ὑποθυμιώμενα δὲ οὖρα ἄγει· βδέλλιον, ἀρτεμισία. ἀκρίδες. τρίχες ἐλάφου, περιεστολισμένος δὲ ἔστω κύκλωθεν, ἵνα ἀδιάπνευστος ᾖ· περιχρίεται καὶ τὸν δακτύλιον ἀμαρακίνῳ μύρῳ. *(Moibanus legit ὀρόβινον, ſubaudi ἄλευρον.)*

B CX. Εἰς ἐγκαθίσματα δὲ ἀποζέννυται ἐπὶ τῶν περὶ τὴν κύστιν διαθέσεων, ἄνθεμις, δάφνη, κάλαμος ἀρωματίτης, κυπαρίσσου φύλλα.

CXI. Λίθους δὲ τοὺς ἐν κύστει θρύπτει πινόμενα σὺν οἴνῳ· ἀδίαντον, φιλεταιρείου ῥίζης < β'. σμυρνίου σπέρμα. ὀξυμυρσίνης ῥίζα ἐν γλυκεῖ C ἀποβρεχομένη, καὶ ὁ καρπὸς σὺν οἴνῳ. ἱππομαράθρου σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα, ἀλθαίας ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα. ἀλκυονίου Μιλησίου ὀβ. β'. σὺν ὕδατι. ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν γλυκεῖ, καὶ τὸ ἔλαιον αὐτῶν· ἀνθέμιδος τῆς * πυραίθου τὸ ἄνθος καὶ ἡ ῥίζα. λευκανθέμου ἀπόζεμα. ὀνώνιδος ῥίζα σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι. D βδελλίου < α'. σὺν οἴνῳ. τριβόλου χλωροῦ καρποῦ χυλός. φήνης τοῦ ὀρνέου, ὃ ῥωμαϊστὶ ὀσσίφραγον καλοῦσιν, ἡ κοιλία ξηρὰ κατ' ὀλίγον πινομένη. γλυκυσίδης ῥῶγες πυρροὶ ἐσθιόμενοι καὶ πινόμενοι * ἄλλον. ἐπὶ δὲ τῶν παίδων λιθιώντων καὶ πρὸς τὰς ψωριώσας κύστεις ἁρμόζει, δάφνης ῥίζης " τοῦ *(ὁ φλοιός.)* E φλοιοῦ κυπέρου ἀφέψημα." στάχυς, φύλλα Ἰνδικά. ὀποπάναξ. τραγάκανθα. γεντιανή. πλατυκύμινον. σπέρμα εὐζώμου " καὶ στρουθίου. κοκονάρεια. ἅλμη. ἑλένιον. ὄρχις κάστορος < α'. μετ' οἴνου εὐώδους. κοτυληδόνος ῥίζα καὶ ἡ πόα ἐσθιομένη. καρδαμώμου < α'. μετὰ δάφνης ῥίζης τοῦ φλοιοῦ F " < α' σὺν οἴνῳ. κόμμεως τοῦ ἐξ ἀμυγδάλης πικρᾶς, ἢ ἀμπέλου, ἢ " κοκκυμήλων, μετὰ γλυκέως. " ῥίζα ἑφθὴ ἐν οἴνῳ. ἐξωνύχου καρπὸς λεῖος· λίθοι οἱ ἀπὸ τῶν σπόγγων λεῖοι μετ' οἴνου. οὖρον ταύρου πινόμενον. παρθενίου τῆς λευκανθέμου καλουμένης ἡ πόα· παλιούρου σπέρμα. ἄμωμον ἐσθιόμενον. τοῦτο δὲ καὶ G τὰ λιθογόνα ὕδατα καθαίρει συνεψόμενον. σισυμβρίου ἀπόζεμα. στρουθίου ῥίζα σὺν πάνακι καὶ καππάρεως ῥίζῃ. " καὶ ἐξουρεῖν ποιεῖ. πολίου ἀπόζεμα. λίθος Ἰουδαϊκὸς

Geſnerus legendum ſuſpicatur στάχυς ἢ φύλλα Ἰνδικά.

Geſn. Poſt εὐζώμου, malim punctum notare, & ſubdere στρούθιον, aut potiùs legere ξανθίου.

Lib. 2. de mat. nullum hîc pondus nominatur. κοκκυμηλέαι.

Apparet ſtirpis alicuius nomen hîc deeſſe. Suſpicatur verò Geſnerus rumicis aut ononidis nomen hîc deſiderari.

τὸν λίθον ἐξουρεῖν.

τριβόμενος σὺν ὕδατι, καὶ πινόμενος. σκολοπένδριος βοτάνη, ἔστι δὲ καὶ διουρητικόν. σχοίνου ἄνθος πινόμενον καθ' ἡμέραν. μυσκέλεδρα μετ' ἐλαχίστου κρόκου καὶ σμύρνης ποτιζόμενα σὺν ὕδατι· ἢ μετ' λιβανωτοῦ ὀλίγου καὶ οἰνομέλιτος πολὺ ἐπιπασσόμενον, ἢ τὸ ἀφέψημα *αὐτοῦ. ἢ λίθος τῶν ἐξουρηθέντων ὑπ' αὐτῶν τριβεὶς καὶ ποθεὶς ἐν οἴνῳ.

* λιβανωτοῦ, ἴσως.

CXII. Οὐρητικὰ δέ ἐστι καὶ τὰ παραδιδόμενα μὲν πρὸς δυσουρίας καὶ λιθιῶντας· καὶ ταῦτα δὲ πινόμενα σὺν οἴνῳ ὠφελεῖ δυσουροῦντας, καὶ ἐφ' ὧν οὖρα κινῆσαι βουλόμεθα, ὡς ἐπὶ ὑδρωπικῶν καὶ ἰκτερικῶν· ἀκάνθης λευκῆς ῥίζης < α. ἀκάνθης τῆς παιδέρωτος καλουμένης ῥίζης ὁμοίως. ἀκόρου ῥίζα. τριφυλλίδος καρπός, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς, καὶ τὸ ἀπόζεμα. ἀρκτίου ῥίζα, καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς. ἄρκιον καὶ προσώπιον ἢ φιλάνθρωπος, ἢ σκορδόνιον, ὃ Ῥωμαῖοι *περσῶν. ἀκακίας τὸ σπέρμα ἄριστα ποιεῖ λιθιῶσι μετ' πεπέρεως καὶ οἰνομέλιτος· Ἀρεταῖος * ὄνομα ἐν τοῖς νεφριτικοῖς ἔγραψεν. ἢ νάρδου Συριακῆς ῥίζα. τραγορίγανον. καὶ χυλὸς ὀριγάνου καὶ πετροσελίνου, ἴρεως. καρπὸς σελίνου. κρίθμον. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα. κνίδης *σπέρμα. ἀλθαίας τῆς ῥίζης ἀφέψημα, βρυωνίας ῥίζης λευκῆς * καὶ μελαίνης < α. καὶ ὁ ἀσπάραγος ἐσθιόμενος. ἀμπελόπρασα ἐσθιόμενα. ἄνισον πινόμενον. ἄνηθον. ἄρου ῥίζα ξηρὰ ἐν οἰνομέλιτι (καὶ) ἑφθή, ἐσθιομένη. καὶ δρακόντιον ὁμοίως. ἀρκευθίδων ἀφέψημα, καὶ αὐταὶ λεῖαι πινόμεναι σὺν οἴνῳ. ἀσφοδέλου ῥίζης < α'. σὺν οἴνῳ. ἄσαρον ὁμοίως. ἀστραγάλου ῥίζα. βαλσάμου καρπὸς < α. καὶ ὀπὸς βαλσάμου μετ' γλυκέως. τριχομανές. ὑακίνθου ῥίζα. ὑπερικόν. *χαμαιδάφνης Ἀλεξανδρινῆς. *γιγγίδιον. δίκταμνον. βάλανοι δρύϊνοι ἐσθιόμεναι, καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν. ἑλενίου ἀφέψημα. ἐλελισφάκου ἀφέψημα. ἐρέβινθοι ἐσθιόμενοι, καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν. ἐρυθρόδανον. ἐχῖνος θαλάσσιος. θέρμου ῥίζης ἀπόζεμα. θρίδαξ ἑφθή, ὡς λάχανον ἐσθιομένη. ἢ θύμον, ἢ θύμβρα. ἱππουρίδος ῥίζα, καὶ τὰ φύλλα. ἰτέας ὀπός. καπνός. ὁ ἐπὶ τῶν κριθῶν βρωθεὶς χυλός, δι' οὔρων ἄγει. καλαμίνθης ἀπόζεμα. *κάχρει. κισσὸς αἷμα ἄγει.

προσωπικὰ μὲν καλοῦσι, lib. 4. de mat.

Dioſc. lib. 4. de mat. med. cap. 90. hanc vim foliis tribuit.

δάφνην Ἀλεξ. ſimpliciter vocat lib. 4. de mat. ῥίζα addiderim.

κάγχρυ forte, vel κάχρυς.

A tritus cum aqua & potus, ſcolopendrium herba, quæ & vrinas ciet: iunci odorati flos quotidie potus, muſcerda cum pauciſſimo croco & myrrha propinata ex aqua, aut cum pauco thure copia largiore inſperſa vino mulſo, thuris etiam decoctum, ac denique lapis, quem calculo laborans excreuerit, tritus B è vino potus.

Ad proliciendam vrinam.

Vrinas cient tum quæ ad vrinæ difficultatẽ & calculos cõmemorauimus, tum & hæc ſequẽtia in vino pota, quæ quidẽ adiuuãt nõ ſolùm vrinæ difficultate laborãtes, ſed & cæteros quibus vrinas pellere conſultum fuerit, velut hydropicos & arquatos: ſpinæ albæ radicis drach- C ma, acanthi pæderotis dicti radicis tantundẽ, acori radix: trifolij ſemẽ, ſuccus & decoctum: arctij radix & & eiuſdẽ decoctum, arcium quod & proſopium aut philanthropos aut ſcordonium, Latinis perſonata, dicitur: acaciæ ſemen præclarè calculoſis proficit cum pipere & vino mulſo. Aretæus inter nephritico- D rum remedia onoſma repoſuit. Nardi Syriacæ radix, tragoriganũ, ſuccus origani, petroſelini, iridis: ſemen apij, crithmum, rutæ ſylueſtris ſemẽ: vrticæ ſemẽ, althææ radicis decoctum, bryoniæ albæ aut nigræ drachma, aſparagus in cibo ſumptus, ampelopraſum eſitatum, aniſum bibitum, anethum, ari ra- E dix ſicca in mulſo cocta & eſitata, ſimiliter & dracunculi radix, baccarum iuniperi decoctum, & ipſæ quoq; tritę ex vino potę: aſphodeli radicis drachma cum vino, aſarum ſimili modo, aſtragali radix, carpobalſami drachma, opobalſamum cum paſſo, trichomanes, hyacinthi F radix, hypericum, lauri Alexãdrinę radix, gingidium, dictãnus, glãdes quernę in cibis ſumptę, ac earundẽ decoctum, helenij decoctum, ſaluiæ decoctum, cicer in cibo ſumptum, eiuſdem decoctum, rubia, echinus marinus, lupini radicis decoctum, lactuca elixa oleris inſtar in cibo ſumpta, thymus, thymbra, G equiſeti radix & folia, ſalicis liquor, fumaria: cremor hordei aſſumptus vrinas trahit: calaminthæ decoctum, cachrys: hedera etiam ſanguinem cum lotio educit:

coſtus, crocum, huius radix cum paſſo, cepæ elixæ, liguſtici radix & ſemen, lapides ſpongiarum, malabathri folia, nigella, gladioli radix ſuperior, coreos ſemen cum vino, holoſchœni ſemen, onobrychis, origanum, lyncis vrina trita ex aqua, capræ vrina ſimiliter cum ſpica nardi, periclymeni folia, piper, ruta, pini cortex, polium, marrubium, porrum elixum, raphanus eiuſdémque ſemen: reſina quæuis, prçcipuè verò lentiſcina: apium ſeu crudum ſeu etiam coctum, ac ſemen eiuſdem, ſideritis, quæ & Heraclea dicitur, ſiſon, aſarum, ſcillæ toſtæ drachma cum oxymelite, ſonchi radix & ſemen, ſtruthij radix: pinei denique nuclei eſitati vehementer vrinas promouent.

Theriaca, hoc eſt, contra morſus ictúſque venenatos auxilia.

Ad canis rabioſi morſum.

Morſis à cane rabioſo conferunt hæc: ſanguis rabidi canis potus, & eiuſdē iecur aſſum comeſtum, cancrorum fluuiatiliũ oculi toſti & ex aquæ cyatho poti. Aut: cineris è cãcris integris crematis drachma vna aut altera, gẽtianæ drachma vna, cineris vitis albæ drach. ij. miſceatur & cũ vino albo triduo bibatur. Iuuat & dens caninus rabioſi canis qui momorderit, folliculo ex aluta inditus & brachio adalligatus: lyciũ potui datũ. Ariſtolochiæ, gẽtianę, baccarum lauri & myrrhę partes æquales mixtæ propinãtur, aut etiã vulneri ex morſu imponũtur: apparatæ etiã ranæ in cibo ſumũtur, vti & canis coagulum in ſapa. Vulneribus etiã adhiberi oportet, quę diutius eadem dilatata ſeruent, nec tã citò ſinãt coire ac cicatrice obduci. Quare cõſultum fuerit, vt in quouis alio, ita maximè in canis rabioſi morſu alliũ vſurpare, ſeu per ſe, ſeu etiã cum melle. Proficiũt & vrticę folia cũ ſale aut melle, cepa cũ ſale aut ruta, ſilphiũ cũ ſale, eiuſdem liquor aut tritus inſperſus, aut alioqui cataplaſmatis inſtar applicitus, ſalſamẽtũ omne, cinis ſarmẽtitius cũ oleo, ſãbuci folia cũ ſale, amygdalę amarę cũ melle, ballotes aut plãtaginis folia cũ ſale, menta ſimiliter, nuces iuglãdes cũ cepa

A κόστος, καὶ κρόκος, καὶ ἡ ῥίζα ʺμυρσίνου γλυκέως. κρόμμυα ἑφθά. λιγυστικοῦ ῥίζα καὶ ὁ καρπός. λίθοι οἱ ἐκ σπόγγων. μαλαβάθρου φύλλα. μελάνθιον. ξιφιδίου ῥίζα ἡ ἄνω. κόρεως καρπὸς σὺν οἴνῳ. ὀλοσχοίνου καρπός. ὀνοβρυχίς. ὀρίγανον. οὖρον ʺλυγγὸς λεῖον ἐν ὕδατι. αἰγὸς οὖρον ὁμοίως μετὰ νάρδου στάχυος. περικλυμένου φύλλα. B πέπερι. πήγανον. πίτυος φλοιός. πόλιον. πράσιον. πράσον ἑφθόν. ῥάφανος καὶ τὸ σπέρμα. ῥητίνη πᾶσα, μάλιστα δὲ σχίνου. σέλινον ὠμὸν καὶ ἑφθόν, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ. σιδηρίτης, ἡ καὶ Ἡρακλεία. σίνον. ἄσαρον, σκίλλης ὀπτῆς < α'. σὺν ὀξυμέλιτι. σόγχου ῥίζα καὶ ὁ καρπός. στρουθίου ῥίζα. C ἰσχυρῶς οὐρητικοί εἰσι στρόβιλοι ἐσθιόμενοι.

μετ' οἴνου, libro 1. de mat.

λυγγούριον.

ΘΗΡΙΑΚΑ.

CXIII. Λυσσοδήκτοις δὲ ὠφελεῖ, τὸ αἷμα τοῦ λυσσῶντος κυνὸς ποθέν, καὶ τὸ ἧπαρ αὐτοῦ ὀπτηθὲν καὶ βρωθέν. καρκίνων ποταμίων ὀφθαλμοὶ φωσθέντες, καὶ μετὰ ὕδατος ʺἐπιθέντες D κυ. α'. ἢ καὶ ὅλων καέντων τῆς τέφρας < α'. ἢ δ'. γεντιανῆς < α'. καὶ ἀμπέλου λευκῆς τῆς τέφρας < β'. σὺν οἴνῳ λευκῷ ἐπὶ ἡμέρας γ'. πινόμενον. καὶ ὁ κυνόδους δὲ τοῦ δακόντος κυνός, ἐντεθεὶς εἰς ʺκυΐδα, καὶ περιαφθεὶς βραχίονι, ὠφελεῖ. καὶ λύκιον ποθέν. ἢ ἀριστολοχίας καὶ γεντιανῆς καὶ δαφνί- E δων, καὶ σμύρνης ἴσον ἑκάστου ἀναλαβὼν δίδου πίνειν, ἢ καὶ ἐπὶ τὸ δῆγμα ἐπιτίθει. βάτραχοι σκευασθέντες καὶ ἐσθιόμενοι. πιτύα κυνὸς ἐν ἑψήματι. καταπλάσσειν δὲ δεῖ ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων τὰ τραύματα τοῖς δυναμένοις τηρεῖν ἐφ' ἱκανὸν τὰ ἕλκη, καὶ μὴ ἐᾶν ταχέως ἀπουλοῦσθαι. βέλτιον δέ, εἰ καὶ F ἐπὶ πολλῶν, εἰς αὐτὰ τὰ κυνόδηκτα παραλαμβανόμενον σκόροδον καθ' ἑαυτό, ἢ καὶ σὺν μέλιτι. κνίδης φύλλα σὺν ἁλσίν, ἢ μέλιτι. κρόμμυον μεθ' ἁλός, ἢ πηγάνου. σίλφιον μεθ' ἁλός. ὀπὸς σιλφίου πασσόμενος λεῖος, ἢ καταπλαττόμενος. τάριχος πᾶς. τέφρα κληματίνη ʺσὺν ἐλαίῳ, ἢ ʺσκόροδον. ἀκ- G τῆς φύλλα σὺν ἁλσίν. ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν μέλιτι. βαλλωτῆς φύλλα, ἢ ἀρνογλώσσου σὺν ἁλσίν. ἡδύοσμον ὁμοίως. κάρυα βασιλικὰ σὺν κρομμύῳ

ποθέντες forte.

κυστίδα lib. 2. de mat. mauult Geſ. σκυτίδα. ſic enim ait Tatianus vocari ſcorij ſegmentum.

σὺν ὄξει cum aceto. 5. de mat. cap. 135.

Hæc redundant.

καὶ ἅλες, καὶ μέλι. μελισσόφυλλον μεθ' ἁλῶν. μυάκων σάρξ. νίτρον σὺν ὑείῳ στέατι. ὀρόβινον μετὰ μέλιτος. οὖρον ἀνθρώπινον καταντλούμενον. πήγανον σὺν ὄξει. πυροὶ ὠμοὶ μασηθέντες καὶ ἐπιτεθέντες. σικύου ἡμέρου φύλλα σὺν οἴνῳ. ὀπὸς συκῆς ἐπισταζόμενος, ἢ συκῆς φύλλα· ἢ κράδαι ἁπαλαὶ σὺν μέλιτι. τέφρα κληματίνη σὺν ἐλαίῳ. τέφρα συκίνη σὺν κηρωτῇ. ὑὸς ἄφοδος σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα. καὶ τὸ Περσικὸν μῆλον μασηθὲν καὶ ἐπιτεθέν.

κυνὸς lib. II. de mat.

Hæc itidem redundant.

CXIIII. Ποτὰ δὲ κοινὰ πρὸς ἑρπετὰ δίδοται· πεπέρεως σὺν ὄξει καὶ μηκωνίῳ. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα. πλατάνου σφαιρία ὁμοίως. πολεμωνίου, τοῦ καὶ φιλεταιρίου, < α'. σὺν οἴνῳ. *πυργίτης. πύρεθρον. πιτύα νεβροῦ καὶ λαγωοῦ. σαγαπηνοῦ < α'. σελίνου σπέρμα σὺν σκορδίῳ < β'. τοῦ δὲ συχυλίσματος < α'. σπαργανίου ῥίζα καὶ ὁ καρπός. συκαμίνου ὀπός. τεύκριον· τευκρείου ῥίζης χυλός· ταῦτα σὺν οἴνῳ λαμβανόμενα. *πυργίτης, κἂν ὑποζύγιον δηχθῇ, ἐγχυθεῖσα διὰ στόματος σὺν οἴνῳ, ὑγιάζει.

πίπερι.

Lego, σελίνου σπέρμα. σκορδίου < β'. τοῦ δὲ χυλίσματος < α'. Gesn. χυλίσματος.

CXV. Πρὸς δὲ τὰ τῶν ἐχέων δήγματα τὰ σὺν οἴνῳ λαμβανόμενα, καὶ ἐν τροφῆς μέρει, αὐτικώτατον βοήθημα ἐστὶν αὐτῶν, ἡ σκοροδοφαγία· ἡ ἀκρατοποσία· ὥστε εἰ ὑπομείνῃ τις πλείονα βρῶσιν καὶ πόσιν, μὴ χρῄζειν ἄλλου βοηθήματος. ποιεῖ καὶ χελώνης θαλασσίας αἷμα ξηρὸν σὺν κυμίνῳ ἀγρίῳ. πιτύα λαγωοῦ. αἰδοῖον ἐλάφου ἄρρενος < α'. ξηρόν. ἀκάνθης λευκῆς. συκῆς φύλλα. ἀκόρου ῥίζα καὶ φύλλα. ἔχιον. χαμελώψ. νάρδου Συριακοῦ ῥίζα. ἀριστολοχίας μακρᾶς ῥίζα. σμύρνιον. ἀπαρίνης χυλός. λιβανωτίδος ῥίζα. πηγάνου ἀγρίου ῥίζα. βρυωνίας λευκῆς ἢ μελαίνης ῥίζα. ἀμπελόπρασον ἐσθιόμενον. ἀγαρικοῦ < α'. ἀναγαλλίδος χυλός. ἄνισον. περιστερεῶνος ῥίζα. ἀσπαράγου ἀφέψημα, ἢ σπέρμα. ἀρκευθίδες. ἀσφοδέλου ῥίζης < γ'. ἀσκληπιάδος ῥίζα. ἀστέρος Ἀττικοῦ τὸ ἄνθος. ἀτρακτυλίδος ἄνθη, καὶ τὰ φύλλα, ὅσον < α'. μετὰ πεπέρεως. πιστάκια λεῖα πινόμενα, βάτραχοι ζωμευθέντες καὶ ἐσθιόμενοι. βαλσάμου ὀποῦ ἢ καρποῦ < α'. ἢ βδελλίου < α'. ἢ γα-

τῶν σὺν οἴνῳ λαμβανομένων.

σπέρμα, addit Gesnerus.

χαμαίδρωψ, vel χαμαίδρυψ.

* καρποῦ.

A fale & melle: apiaſtrum cum ſale, mytulorum caro, nitrum cum ſuillo adipe, farina erui cum melle, vrina humana affuſa pro fotu, ruta cum aceto, triticum crudum manſum & impoſitum, cucumeris ſatiui folia cum vino: fici liquor inſtillatus, eiuſdem folia aut tenelli ſurculi cum melle: cinis ficulneus cum B cerato, ſuccerda cum aceto cocta. Perſicum denique malum commanducatum & impoſitum.

Ad quoſuis ſerpentium morſus communia hæc remedia potui dantur: piper cum aceto & meconio, rutæ ſylueſtris ſemen, platani pilulæ ſimiliter: polemonij, quod & philetærium appellatur, drach- C ma cum vino: pyritis ſeu pyrethrum, coagulum hinnuli ac leporis, ſagapeni drachma, apij ſemen, ſcordij drachmæ duæ, denſati verò eiuſdem ſucci drachma vna, ſparganij radix & ſemen, ſycomori liquor, teucrium, radicis teucrij ſuccus: hæc porrò cum vino ſumenda. Pyritis verò etiam iumen- D torum ex morſu vulnera per os infuſa ſanat.

Ad quorumuis ſerpentium morſus.

Inter ea quæ contra viperarum morſus in cibo potúque ex vino ſumuntur, præſentiſſimum atque efficaciſſimum præſtant auxilium alliorum eſus & meraci potio, ita vt ſi quis frequentiùs & largiore copia illis vtatur, haudquaquam alio E egeat remedio. Facit & præclarè teſtudinis marinæ ſanguis exiccatus cum ſylueſtri cumino, coagulum leporis, cerui maris pudendum aridum drachmæ vnius pondere, ſpinæ albæ [ſemen,] ficulnea folia, acori radix & folia, chamædrops, nardi Syriacæ radix, F ſmyrnium, aparinæ ſuccus, libanotidis radix, rutæ ſylueſtris radix, bryoniæ tam albæ quàm nigræ radix, ampeloprasum in cibo ſumptum, agarici drachma, anagallidis ſuccus, aniſum, verbenacæ radix, aſparagi decoctum, aut ſemen, iuniperi baccæ, aſphodeli radicis drach. iij. aſclepiadis radix, aſteris G Attici flos: atractylidis flores & folia drachmæ pondere, cũ pipere: piſtacia trita pota, ranæ in iure elixæ ac eſitatæ, balſami liquoris aut ſeminis drachma, bdellij drachma, mu-

Ad viperæ morſum.

ſtelæ inueteratę & exiccatę drach. ij. gentianæ radicis drachm. ij. cum duobus piperis obolis & ruta: ſucci autem drachm. j. aſteris Samij drachm. ij. ſeminis dauci drachm. ij. cerebrum gallinaceum potum, glandes quernæ eſitatæ, iridis drachm. ij. helenij decoctum, elaphoboſci radix & ſemen, elichryſi decoctum, itidémque ſerpylli, rubiæ folia & caules: echij radix, folia, caulis & ſemen: ſeminis trifolij drachma & folia ſimiliter: tragoriganum, apri iecur tritum in vino, eryngij radicis drachma cum ſemine paſtinacæ; hippomarathri radix & ſemen, amomum, caſſia, cardamomum: cancri fluuiatiles triti cum lacte diſſoluti: itémque marini, ſed illis minus efficaces: betonicæ foliorum drachm. ij. cinnamomum, clinopodij decoctum, coſti drachm. ij. cum totidem piperis obolis, origanum Heracleoticum, ac eius decoctum, braſſicæ ſuccus, cyclamini radix, cupreſſi pilulæ, cuminum tum ſatiuum tum & agreſte, leporis atque hinnuli coagulum, leontopetali radix, myricæ decoctum, fœniculi ſemen, myrrhidis radix, lapis hæmatites cum vino. Ariſtolochiæ radicis, myrrhæ, baccarum lauri, gentianæ partes æquales excipiuntur melle, atque conflatum ex iis medicamentum & potui datur & vulneri imponitur. Fraxini folia ex vino, ac eorundem ſuccus etiam moribundo proſunt. Vrina propria pota & impoſita, magnificè iuuat: necnon & anchuſa, platani fructus, naſturtium, cupreſſus, pini cortex cum vino, heliotropium.

Ad ceraſtæ morſum. Priuatim verò ceraſtæ morſui aduerſantur, ammeos drachm. ij. cum myrrha & vino.

Vulneribus ex ſerpentium morſibus admouenda. Adhibentur verò ita vt adhæreſcant: trifolij folia, fraxini folia, ruta, calaminthæ folia, lini ſemẽ cum ſale vel origano ac melle: gallinæ viuæ diſſectę & adhuc calentes impoſitæ: ſed in ipſarum locum alias ſubinde ſufficere oportet: fimus caprinus coctus in aceto, ariſtolochię longæ radix cũ aqua: aſphodeli radix, flores & folia cum vino: cedria aut pix liquida cum ſale, quæ & cõtra ceraſtæ morſũ valet: lauri folia cum oleo cocta, ericę folia cũ vino,

A λιῶν σκελετεύσας καὶ ξηράνας, δίδου < β'. γεντιανῆς ῥίζης < β'. μετὰ δυοῖν ὀβολοῖν πεπέρεως καὶ πηγάνου. τοῦ δὲ χυλοῦ < α'. γῆς Σαμίας τοῦ ἀστέρος < β'. δαύκου σπέρματος < β'. ἐγκέφαλος ἀλεκτορίδων πινόμενος. βάλανοι δρύινοι ἐσθιόμενοι. ἴριδος < β'. ἑλενίου ἀπόζεμα. ἐλαφοβόσκου ῥίζα καὶ B σπέρμα. ἑλιχρύσου ἀπόζεμα. ἑρπύλλου ἀπόζεμα. ἐρυθροδάνου φύλλα καὶ καυλοί. ἐχίου ῥίζα καὶ καυλὸς, καὶ φύλλα, καὶ σπέρμα. τριφυλλίδος σπέρματος < α'. καὶ τὰ φύλλα ὁμοίως. τραγορίγανος. ἧπαρ κάπρου λεῖον ἐν οἴνῳ. ἠρύγγης ῥίζης < α'. μετὰ σταφυλίνου σπέρματος. ἱππομάραθρου ῥίζα C καὶ σπέρμα. ἄμωμον, καὶ κασσία. καρδάμωμον, καὶ καρκίνοι ποτάμιοι λεῖοι, σὺν γάλακτος διεθέντες· ἧττον δὲ οἱ θαλάσσιοι. κέστρου φύλλων < β'. κιννάμωμον. κλινοποδίου ἀπόζεμα. κόστου < β'. μετὰ πεπέρεως ὀβολῶν β'. ὀρίγανος Ἡρακλεωτική, καὶ τὸ ἀπόζεμα αὐτῆς. κράμβης χυλός. κυκλαμίνου ῥίζα. D κυπαρίσσου σφαιρία. κύμινον ἥμερον καὶ τὸ ἄγριον. λαγωοῦ πιτύα καὶ νεβροῦ. λεοντοπετάλου ῥίζα, μυρίκης ἀπόζεμα. μαράθρου σπέρμα. μυρρίδος ῥίζα. αἱματίτης λίθος σὺν οἴνῳ. ἀριστολοχίας ῥίζης, σμύρνης, δαφνίδων, γεντιανῆς, ἴσον ἑκάστων μέλιτι ἀναληφθὲν πίνεται, καὶ ἐπὶ τὴν πληγὴν ἐπιτίθεται. με-E λίας φύλλα σὺν οἴνῳ, ἢ ὁ χυλὸς αὐτῶν, κἂν ἤδη ἀποθνήσκῃ. οὖρον τὸ ἴδιον ποθὲν καὶ ἐπιτεθὲν, μεγάλως ὠφελεῖ. ἡ ἄγχουσα. πλατάνου καρπός. κάρδαμον. κυπάρισσος. πίτυος φλοιὸς σὺν οἴνῳ. ἡλιοτρόπιον.

4. de mat. med. c. 1. drach. iij. in vini ſextario.

CXVI. Κεράσταις δὲ ἰδίως ἁρμόζει, ἄμμεως < β'. μετὰ σμύρνης καὶ οἴνου.

F CXVII. Καταπλάσσεται δὲ προσεχῶς· τριφυλλίδος φύλλα, μελίας φύλλα, πήγανον. καλαμίνθης φύλλα. λινόσπερμον σὺν ἁλσὶν ἢ ὀριγάνῳ καὶ μέλιτι. πρὸς κεράστας ἀνασχισθεῖσαι ζῶσαι καὶ ἐπιτεθεῖσαι θερμαί· ἀλλάσσειν δὲ δεῖ συνεχῶς. ἀπόπατος αἰγὸς ἑψηθεῖσα ἐν ὄξει. ἀριστολοχίας μακρᾶς G ἡ ῥίζα μετὰ ὕδατος. ἀσφοδέλου ῥίζα, ἄνθη, φύλλα, σὺν οἴνῳ. κεδρία ἢ πίσσα ὑγρὰ σὺν ἁλσί, καὶ πρὸς κεράστας. δάφνης φύλλα σὺν ἐλαίῳ ἑψηθέντα· ἐρείκης φύλλα σὺν οἴνῳ,

Videtur legendum: καὶ ὄρνιθες ἀνασχισθεῖσαι ζῶσαι.

In aceto aut vino. 2. de mat. med. cap. 99.

ἐχίου φύλλα ὁμοίως. τρὺξ οἴνου μετ' ἀλφίτου A καὶ ὄξους. κρόμμυα ὁμοίως. ὀρόβινον σὺν οἴνῳ. πηγάνου φύλλα μεθ' ἁλὸς καὶ μέλιτος. πίτυρα ἐν ὄξει ἑψηθέντα. πράσου καρπόν. ῥαφανίου φλοιὸς σὺν μέλιτι. σάμψυχον σὺν ἁλσὶ καὶ ὄξει. σκίλλα ἑψηθεῖσα ἐν ὄξει. σκόροδα ἐν ὄξει. τέφρα πᾶσα ἐν ὄξει, καὶ μάλιστα ἀπὸ κράμβης, ἢ μελίας. καταντλεῖται δὲ ἐπὶ τῶν B ἰοβόλων τριφυλλίδος ἀπόζεμα. ἐπὶ δὲ τῆς πληγῆς ἰδίως βούτυρον ἐπιτιθέμενον. ἀβρότονον λεῖον μετ' οἴνου, ἀμπέλου φύλλα, ἀδίαντον. "ἕλκοι δὲ τὸ ἐπιφαίνεσθαι, ἐὰν ἐπὶ πολὺ ἐάσῃς. "ῥητίνης φύλλα· πινέτωσαν δὲ ἐν ὀξυμέλιτι.

Videtur aliquid deeſſe.

Vocabulum hoc corruptum apparet.

μετὰ πηγάνου ἀφεψήματος, cũ rutæ decocto. 2. de mat. med. cap. 107.

CXVIII. Πρὸς δὲ αἱμορροΐδος (καὶ πρηστῆρος) δήγματα ὠφελεῖ, ἀνδράχνη καταπλασσομένη, ἀρνόγλωσσον, περιστερεῶνος C φύλλα. αὐτοῦ τοῦ θηρίου καεῖσα ἡ κεφαλὴ καὶ ἐπιτεθεῖσα. ὕσσωπον. ἄσβεστος. σκόροδον λευκόν. πράσον. πήγανον. "κνίδην. κάρδαμον, καὶ σπέρμα. "σκόροδον "λεῖον σὺν οἴνῳ ποθέν. ἀσταφίδες ἐσθιόμεναι. νεοσσοὶ ὠμοὶ ἐσθιόμενοι σὺν οἴνῳ. D

κνίδη.

In verſione hîc additur: lixiuium è ficu, κονία συκίνη.

Moibanus legẽdum ſuſpicatur κηπευτὸν, hortenſe.

CXIX. Ἐπὶ δὲ πρηστῆρος, ὠμοτάριχος θύννος πολὺς ἐσθιόμενος. δεῖ δὲ οἶνον πολὺν ἐπιπίνοντας ἐμεῖν.

CXX. Ἐπὶ δὲ ἀσπίδος, ἢ πτυάδος: κόρεις ζ'. ἢ η'. καταποθέντες ὠφελοῦσιν. ὄξος πινόμενον. συνεχὴς διέγερσις, πληγαί, κίνησις ὅλου τοῦ σώματος. καταντλεῖται δὲ ὠφελίμως θάλασσα θερμή. E

CXXI. "Σκορπίων καὶ φαλαγγίων, καὶ σφηκῶν, καὶ μελισσῶν, ποτὰ σὺν οἴνῳ λαμβανόμενα. ἀβρότονον. ἀγαρικοῦ < α'. ἀγηράτου σπέρμα. ἀδίαντον. ἀείζωον· σκορπιοειδὲς, ἰδίως πρὸς σκορπίου πληγήν· ἕρπυλλος. ἀλθαίας ῥίζης < α'. λυχνίδος σπέρμα, F ἰδίως δὲ πρὸς φαλάγγια. συκαμίνου ῥίζης ὀπὸν δὼς πιεῖν, ἢ σταφίδας. ὀξαλίδος ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα. "ὀνογύρου < δ'. ἄμμεως < β'. ἐξόχως ποιεῖ. ἀσφοδέλου καρπὸς, καὶ τὸ ἄνθος ποθέν. ὑακίνθου ῥίζα. χαμαίδρυος ἀπόζεμα, καὶ ὁ χυλός. γλήχων. ἴρεως < β'. θρίδακος ἀγρίας σπέρμα. ὑπερικόν. κονία συκίνη. κισσοῦ ῥίζης χυλὸς σὺν ὄξει. κυπαρίσσου σφαιρία σὺν οἴνῳ. μολόχης ζωμὸς πινόμενος, καὶ αὐτὴ ἑφθὴ ἐσθιομένη. G

Addo, πρὸς πληγάς

Huius meminit Nicander in Ther. Suſpicatur Geſnerus eſſe chamæpityn, quam & ὁλόκυρον ſeu ὁλόκυρτον nominari reperitur apud Dioſcor.

A echij folia ſimiliter, fæx vini cum polenta & aceto, cepę ſimiliter, erui farina cum vino, rutæ folia cum ſale & melle, furfures in aceto decocti, porrum ſectiuum, raphani cortex cum melle, ſampſuchum cum ſale & aceto, ſcilla in aceto cocta, allia cum aceto: cinis omnis cum aceto: maximè verò è braſſi- B ca vel fraxino. Fouentur & à virulentis animantibus inflicta vulnera trifolij decocto: peculiariter autem ipſis vulneribus butyrum imponitur: abrotonum tritum cum vino, folia viticis, adiantum. Summam verò cutem vlcerant, ſi diutius reliqueris, folia: bibantur & ex aceto mulſo.

C Contra hæmorrhoidis [ac preſteris] morſus hæc conueniunt: portulaca impoſita, plantago, verbenacæ folia, ipſius ſerpentis caput crematum & impoſitum, hyſſopus, calx viua, allium candidum, porrum, ruta, vrtica, naſturtium & eius ſemen, allium tritum ex vino potum, vuæ paſſæ eſitatæ, "pulli cru- D di cum vino in cibo ſumpti.

Ad hæmorrhoidis morſum.

fortè, pullorum gallinaceorum cerebella.

In preſteris morſu, conditanei thunni caro abundè comeſta auxiliatur: ſed vino copioſo deinde ſuperbibito vomitus concitãdus eſt.

Ad preſteris morſum.

Ad aſpidis aut ptyadis morſum, cimices ſeptem octóve deuorati iuuant, acetum bibitum, aſſiduæ excitationes, percuſſiones & to- E tius corporis agitationes. Vtiliter etiam aqua marina calens perfunditur.

Ad aſpidis ptyadiſve morſum.

Ad ſcorpionum, phalangiorum, veſparum & apum ictus hæc è vino bibuntur: agarici drachma, agerati ſemen, adiantum, ſemperuiuum, ſcorpioides, (quod ſcorpio- F nis ictui priuatim aduerſatur) ſerpyllum, althęę radicis drachma, lychnidis ſemen, (quod peculiariter phalãgiis reſiſtit,) ſycamini radicis liquor potui datus, oxalidis ſemen & radix, onogyri drac. iiij. ammeos drach. ij. eximiè iuuant: aſphodeli ſemen & flos in potu: hyacinthi radix, chamedryos decoctũ & ſuccus, G pulegium, iridis drach. ij. lactucæ agreſtis ſemen, hypericũ, lixiuium è ficu, radicis hederæ ſuccus cũ aceto, cupreſſi pilulę cũ vino: maluę ius epotũ, & ipſa elixa in cibo ſumpta:

Ad ſcorpionũ, phalãgiorum, veſparumque ictus aſſumenda.

melanthij drachma, meliſſophyllon & eius ſuccus, ſonchus in cibo ſumptus, virides myrti baccæ, myricæ ſeminis drachma, rutę ſemen, polygonon & eius ſuccus, terebinthi fructus, lauri baccæ contritæ, ſcorpiurus, cardamomum, anagallidis ſuccus, allia eſitata (quoniam refrigerationem inferunt ſcorpionum ictus:) hyoſcyami decoctum aut dilutum cum vino, ipſe ſcorpius aſſus in cibo ſumptus: fuligo denique è camino cum vino pota.

Ad eorundem ictus admouēda.

Ad ſcorpionum, apum veſparúmque & phalangiorum ictus hęc applicita conueniunt: fimum bubulum, ſerpyllum, ſal tritus cum aceto, amomum cum ocimo, althææ folia elixa, oleo pauco admixta, ſalſamentum quoduis adhibitum: heliotropium, quod & ſcorpiuron nominant: conyza, origanum, lilij folia, cyclaminus, panacis Aſclepij flores & folia Chironij: polium cum aceto, lauri folia ſicca, fici arboris lac inſtillatum, maluæ folia cocta ac etiamnum cruda, ſycamini folia, ſiſymbrium aut cardamine cum aceto, meliſſophyllon, verbaſcum cum aceto, chamædrys ſimiliter, cupreſſus à ieiuno quopiam commanducata & impoſita, mures domeſtici diſſecti & impoſiti, caſeus ſalſus applicitus, cochlea contrita cum ſua teſta, ſtellio confeſtim diſſectus & impoſitus, ſulphur viuum reſina exceptum terebinthina & impoſitum, gentianæ radix ſimiliter: gramen tritum & impoſitum protinus auxiliatur: iuuat & ipſe ſcorpius tritus & illitus, lacertus campeſtris diſſectus & impoſitus, ſonchi radix cum braſſicæ ſucco, ſycomori liquor. Fouetur & affecta pars aqua marina feruefacta: quin & eadem calenti oleo immittitur.

Ad ſcolopendræ & muris aranei morſus.

Ad ſcolopendræ & muris aranei morſus hæc pro cataplaſmate adhibentur: ſal cum pice, cedria & melle: allium cum ficus foliis & cumino, calaminthæ folia, hordeum vſtum cum aceto: allium cum tenellis ficus ſurculis & foliis, farina erui

A μελανθίου < α΄. μελισσόφυλλον, καὶ ὁ χυλὸς αὐτοῦ. σόγχος ἐσθιόμενος. μύρτα χλωρά. μυρίκης καρποῦ < α΄. πηγάνου σπέρμα. πολύγονον, καὶ ὁ χυλός, τερεβίνθου καρπός, δαφνίδες λεῖαι. σκορπίουρον. καρδάμωμον. ἀναγαλλίδος χυλός. σκόροδα ἐσθιόμενα ἐπὶ τὰ ψυχὴν ἐπιφέροντα. σκορπίων πα-B γοῦ, ἢ ὑοσκυάμου ἀποχῆς, ἢ ἀπόβρεγμα σὺν οἴνῳ, ἁρμόζει πίνειν, καὶ αὐτὸς ὁ σκορπίος ὀπτὸς βρωθείς. ἀσβόλη ἀπὸ τῆς καπνοδόχης μετ' οἴνου πινομένη.

Aliâs ψῦξιν, ego ſic legerim: ἐπειδὴ ψῦξιν ἐπιφέρουσι σκορπίων πληγαί. ἢ ὑοσκυάμου ἀπόζεμα, &c. ſed hyoſcyami vox mihi ſuſpecta eſt. Geſn.

CXXII. Καταπλασσόμενα δὲ ἁρμόζει σκορπιοπλήκτοις, καὶ μελισσῶν καὶ σφηκῶν, καὶ φαλαγγίων πληγαῖς ταῦτα. βόλβιτον C καταπλασθέν. ἕρπυλλον. ἅλες λεῖοι σὺν ὄξει. ἄμωμον μετὰ ὠκίμου. ἀλθαίας φύλλα ἑφθὰ μετ' ἐλαίου ὀλίγου μιγέντα. τάριχος πᾶς καταπλασσόμενος. ἡλιοτρόπιον, ὃ καὶ σκορπιοῦρον καλούμενον. κόνυζα. ὀρίγανον, κρίνου φύλλα. κυκλάμινον. πάνακος ἀσκληπιαδίου ἄνθη, καὶ τὰ φύλλα χειρωνίου. πό-D λιον σὺν ὄξει. δάφνης φύλλα ξηρά. ὀπὸς συκῆς ἐνσταζόμενος. μολόχης φύλλα ἑφθὰ καὶ ὠμά. συκαμίνου φύλλα. σισύμβριον, ἢ καρδαμίνη σὺν ὄξει. μελισσόφυλλον, φλόμος σὺν ὄξει. χαμαίδρυς ὁμοίως. κυπάρισσος μασσηθεῖσα ὑπὸ μνηστικοῦ τινός, καὶ ἐπιτεθεῖσα. μύες οἱ κατοικίδιοι ἀνασχισθέντες καὶ E ἐπιτιθέμενοι. τυρὸς ἁλμυρὸς καταπλασσόμενος. κοχλίας λεῖος σὺν ὀστράκῳ. ἀσκαλαβώτης παραχρῆμα ἀνασχισθεὶς καὶ ἐπιτεθείς. θεῖον ἄπυρον ἀναληφθὲν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ καὶ ἐπιτεθέν. γεντιανῆς ῥίζα ὁμοίως. ἄγρωστις λεία ἐπιτεθεῖσα παραχρῆμα παύει. ποιεῖ καὶ αὐτὸς ὁ σκορπίος λεῖος ἐπι-F πλασθείς. σαῦρος ἀρουραῖος ἀνασχισθεὶς καὶ ἐπιτεθείς. σόγχου ῥίζα σὺν κράμβης χυλῷ. συκαμίνου ὀπός. Καταντλεῖται δὲ ὠφελίμως θαλάσσῃ ζεστῇ· καὶ εἰς θερμὸν δὲ ἔλαιον ὁ πεπληγὼς τόπος καθιέσθω.

Lib. 5. cap. 126. cum lini ſemine. Plin. lib. 31. cum ſemine lini, oleo & aceto.

νηστικοῦ fortè, pro νήστεως.

CXXIII. Πρὸς σκολοπένδρας καὶ μυγαλῆς δήγματα καταπλάσσονται ἅλες G σὺν πίσσῃ καὶ κεδρίᾳ καὶ μέλιτι. σκόροδον μετὰ συκῆς φύλλων καὶ κυμίνου. καλαμίνθης φύλλα. κριθὴ κεκαυμένη σὺν ὄξει. σκόροδον καὶ ἀκρέμονες συκῆς καὶ φύλλα, μετ' ὀρο-

Aegin. cum oxymelite.

ϐίνου ἀλεύρου καὶ οἴνου. πρὸς δὲ τὴν μυγαλῆν, αὐτὴ ἡ μυγαλὴ ταχέως τριϐεῖσα σὺν οἴνῳ καὶ ποθεῖσα. πίνεται δὲ κοινῶς πρὸς ἀμφότερα, ἀψίνθιον σὺν οἴνῳ. ἡδυόσμου ἀπόζεμα σὺν οἴνῳ· δρακοντίου ῥίζαν λειοτριϐήσας μετ' οἴνου καὶ ἐλαίου, πότιζε· ἢ ὑγρὰν πίσσαν μετὰ θερμοπυρίας ζυμώσας ἐπίπλασσε, καὶ ἰᾶται.

ὑποτεθεῖσα, lib. 2. de mat.

Fortè, θερμοσποδιᾶς.

CXXIIII. Πρὸς δὲ τρυγόνος θαλασσίας πληγὴν καταπλάσσεται ὠφελίμως, φακὸς μετὰ μέλιτος λεῖος.

CXXV. Πρὸς δὲ δράκοντος θαλασσίου πληγὴν, αὐτὸς ὁ δράκων ἀνατμηθεὶς καὶ ἐπιτεθείς· καὶ ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ πινόμενος, καὶ τῇ πληγῇ οὖρον ἀνθρώπινον καταντληθέν. ἕρπυλλον καταπλασθέν.

CXXVI. Σκορπίου θαλασσίου πληγὴν ἰᾶται, θεῖον ἄπυρον σὺν ὄξει ἀνατριϐόμενον. ἢ τρίγλα ἀνασχισθεῖσα, καὶ ἐπιτεθεῖσα. δαφνίδες τρεῖς πινόμεναι.

CXXVII. Ἀσκαλαϐώτου δῆγμα ἰᾶται, σήσαμον.

CXXVIII. Διώκει δὲ τὰ θηρία ὑποστρωννύμενα, ἀϐρότονον, ἄγνος, ἔχιον, καλαμίνθη, κόνυζα, ὀρίγανον, ἕρπυλλον, πόλιον, ἀσφόδελος. θυμιώμενα δὲ ἄγνου φύλλα, ἄσφαλτον, βδέλλιον, ἐλάφου κέρας, καλαμίνθη, καρδάμωμον, χαλϐάνη, καστόριον, κόνυζα. κυπαρίσσου, ἢ κέδρου πρίσματα. γαγάτης λίθος. λυσιμάχιος. μελάνθιον. πευκέδανον. σαγάπηνον. πόλιον.

CXXIX. Κτείνει δὲ θηρία προστεθέντα, χαλϐάνη σὺν σπονδυλίῳ καὶ ἐλαίῳ. καρκίνοι ποθέντες σὺν ὠκίμῳ, καὶ προστεθέντες, σκορπίους κτείνουσι. λυχνὶς ἀγρία προστεθεῖσα, σκορπίους σκοτίζει. σταφυλίνου ἀγρίου σπέρμα προστεθέν.

CXXX. Συγχριόμενα δὲ, κωλύει θηρία προσάγειν, καὶ διώκει· ἀλθαίας καρπὸς μετ' ἐλαίου καὶ ὄξους. δαφνίδες σὺν ἐλαίῳ καὶ ὄξει. χαλϐάνη, καὶ κεδρίδες σὺν ἐλαφείῳ μυελῷ, ἢ στέατι. πάνακος ἀσκληπιάδου καρπὸς καὶ ἄνθη σὺν ἐλαίῳ καὶ ὀπῷ. μολόχης φύλλα λεῖα σὺν ἐλαίῳ ἀλειψάμενος, ἄπληκτος ὑπὸ σφηκῶν καὶ μελισσῶν διαμένει. ποιοῦσι καὶ κάμπαι αἱ ἐπὶ τῶν λαχάνων σὺν ἐλαίῳ συγχριόμεναι.

ἀσκληπιαδίου.

συγχριόμεναι, lib. 2. de mat.

ac vino. Priuatim verò ad muris aranei morſus facit, mus ipſe araneus ſtatim cõtritus in vino & potus. Communiter verò ad vtriuſq; morſus hæc bibuntur: abſinthium cum vino, mentæ decoctum cum vino: dracunculi radix trita cum vino & oleo etiã propinatur. Pix verò liquida cum feruenti cinere ſubacta & illita ſanat.

Ad paſtinacæ marinæ ictum. Ad paſtinacæ marinæ ictum vtiliter imponitur, lens cum melle contrita.

Ad marini draconis ictũ. Ad marini draconis ictum, draco ipſe diuulſus & impoſitus iuuat, necnon & cerebrum eius epotum: vulnus quoq; ipſum vrina humana fouetur: imponitur & ſerpyllum.

Ad marini ſcorpionis ictũ. Vulneri ex marini ſcorpionis ictu medetur, ſulphur viuum cum aceto cõtritum, aut mullus in longitudinem fiſſus & impoſitus. Tres quoque lauri baccæ bibuntur.

Ad ſtellionis morſum. Stellionis morſui ſeſamum medetur.

Serpentes aliáſque venenatas beſtias ſubſtrata fugantia. Serpentes cæteráſque venenatas beſtias ſubſtrata fugant hæc: abrotonum, vitex, echium, calamintha, conyza, origanum, ſerpyllum, polium, aſphodelus. Suffitu verò hæc: viticis folia, bitumẽ, bdellium, cornu ceruinum, calamintha, cardamomum, galbanum, caſtorium, conyza, cupreſſi vel cedri ramenta, gagates lapis, lyſimachia, melanthium, peucedanum, ſagapenum, polium.

Eaſdem appoſitu necantia. Admota verò hæc venenatas beſtias interimunt: galbanum cum ſpondylio & oleo, cancri cum ocimo poti, itémque appoſiti ſcorpiones necant. Lychnis ſylueſtris appoſita ſcorpios tantum non exanimat. Facit & ſylueſtris paſtinacæ ſemen appoſitum.

Eaſdem illita arcentia. Illita verò hæc venenatas beſtias arcent ac etiamnum abigunt, althææ ſemen cum oleo & aceto, lauri baccæ cum oleo & aceto, galbanum & cedri baccæ cum cerui medulla aut adipe, panacis Aſclepij ſemen & flores cum oleo & [laſerpitij] liquore. Maluæ foliis tritis ex oleo ſiquis perungatur, à veſpis & apibus minimè ferietur: ab iiſdem etiam tuentur erucæ quæ in oleribus naſcuntur, ex oleo inunctæ.

A ſerpentium morſibus præſeruantia.

A ſerpentium morſibus tutos hæc præſtant atque præmuniunt: genitalis ſicci è ceruo maſculo drachma è vino pota, echij radix præbibita, paſtinacæ erraticæ ſemen deuoratum. Dracunculi radicis ſucco ſi quis manus inunxerit, tutò ac citra offenſionem viperas apprehendet, vti & qui peucedani liquore corpus vniuerſum perunxerit.

Amuleta quadam antipathia ſcorpiis & venenatis beſtiis aduerſantia.

Sunt & amuleta quæ ſcorpionibus venenatíſque beſtiis aduerſantur: ac heliotropij quidem maioris, quod ſcorpiurum vocant, radix alligata, ictis à ſcorpione ſalutaris perhibetur. Scorpius admoto aconito quaſi moriturus torpeſcit, idémque appoſito helleboro albo velut ad vitam reuocatur. Valet & ſpinæ albæ ſemen è collo ſuſpenſum. Fugat & venenatas beſtias ophites lapis adalligatus. Incolumes & inoffenſos præſtat, medulla ceruina circumlita: oxalidis radix admota, itidémque philetærij radix adalligata, ne quis à ſcorpio lædatur noxámve ſentiat, omnino prohibent.

Culices arcentia & abigentia.

Culices advolatu arcet, abſinthium cum oleo inunctum. Idem prꝑſtant ſuffitu, conyza, cupreſſi pilulæ, coma, ipſáque ramenta: denique & bubulum ſtercus.

Ad deuoratas hirudines.

Hirudines tonſillis, gulæ & ori ventriculi adhęreſcétes excutiunt, abſorpta muria, acetum: itémque laſerpitij liquor ex aceto gargarizatus aut ſorbitione hauſtus. Aliud: in aceto & butyro mixtis ferrum ignitum vbi extinxeris, ea propinato, & prodibit hirudo. Aliud: laſerpitij ſemen aut atramentum ſutorium cum aceto gargarizato. Aliud: alumen ſciſſile probè tritum inſpirato in os habentis hirudines, & exibunt. Prodeſt & anagallidis ſuccus epotus, vel hauſtum acetum acre in quo thymum intritum ſit, itémque nitrum cum ſale ex aqua gargarizatum. Eum verò, cuius faucibus hirudines inhæſerint, in aquæ calidæ ſolium demittito, eíque frigidiſſimam aquam ore continendam exhibeto: ſic enim calore offenſæ, protinus ad frigidam prorepent. Poſt os itidem aliquo ex antedictis collutum, rictus hiatu aquæ limus apprehendatur: eius enim odore allectæ illæ proſilient.

A CXXXI. Ἀδήκτους δὲ ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τηρεῖ, ἐλάφου ἄρρενος αἰδοίου ξηροῦ < α΄. πινομένη σὺν οἴνῳ. ἐχίου ῥίζα ποθεῖσα. σταφυλίνου ἀγρίου σπέρμα βρωθέν. δρακοντίου ῥίζης χυλῷ ἐάν τις συγχρίσῃ τὰς χεῖρας, ἀρεῖ ἂν ὁ τοιοῦτος ἀλύπως ἐχίδνας. ἢ πευκεδάνου ὀπὸς ὅλως συγχρίσεται.

προποθεῖσα.

Fortè, σὺν ἐλαίῳ. Geſn.

B CXXXII. Ἐνδέματα καὶ ἀντιπαθῆ πρὸς σκορπίους καὶ θηρία ἱστορεῖται ὠφελεῖν πρὸς σκορπιοπλήκτους, ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου τοῦ σκορπιούρου ἡ ῥίζα περιαπτομένη. Νεκροῖ δὲ σκορπίον ἀκόνιτον προσαχθέν· ἐγείρει δὲ ἐλλέβορος λευκός· ἀκάνθης λευκῆς σπέρμα περιαπτόμενον. Θηρία διώκει λίθος ὀ-

4. de mat. med. παραλύει, reſoluit, ſeu torpore afficit.

C φίτης περιαπτόμενος. Ἀπαθεῖς ποιεῖ μυελὸς ἐλάφου περιχριόμενος. Ὀξαλίδος ῥίζα προστεθεῖσα, φιλεταιρείου ῥίζα περιαφθεῖσα, ὑπὸ σκορπίου κωλύει ὅλως τι παθεῖν.

CXXXIII. Κώνωπας δὲ οὐκ ἐᾷ προσέρχεσθαι, συγχριόμενον ἀψίνθιον σὺν ἐλαίῳ.

D θυμιώμενα δὲ, κόνυζα. κυπαρίσσου σφαιρία, καὶ κόμη, καὶ πρίσματα· βόλβιτον.

CXXXIIII. Βδέλλας δὲ τὰς προσφυομένας παρισθμίοις, καὶ κατὰ πόσιν τῷ στομάχῳ, ἀποβάλλει ἅλμη καταρροφουμένη. ὄξος. ὀπὸς σιλφίου, μετ' ὄξους ἀναγαργαρισθεὶς, ἢ καταρροφούμενος. ἢ βούτυρον καὶ ὄξος μίξας

E καὶ πυρώσας σίδηρον, βάψον αὐτὸ εἰς αὐτά, καὶ δὸς πιεῖν, καὶ ἐκβαίνει ἡ βδέλλα· ἢ ὀπόφυλλον. ἢ χάλκανθον σὺν ὄξει ἀναγαργαρισθέν. ἢ λαβὼν στυπτηρίαν σχιστὴν τρίψας καλῶς, ἐμφύσησον τοῦ ἔχοντος βδέλλας αὐτῇ καὶ ἐξέλθωσιν. ἢ χυλὸς ἀναγαλλίδος πινόμενος. ἢ ὄξος δριμὺ μετὰ θύμου λειώναντες

Fortè, στόματι. Locus videtur corruptus.

F πινέτωσαν. ἢ νίτρῳ καὶ ἁλσὶ σὺν ὕδατι ἀναγαργαριζέσθωσαν. ἐκβάλλειν ἐὰν ἐμβιβάσας ἐν βαλανείῳ εἰς ἔμβασιν, διδῷς ὕδωρ ψυχρὸν λίαν ἐν τῷ στόματι διακρατεῖν. ἐλεύσονται γὰρ ἐπὶ τὸ ψυχρὸν ἐκπυρούμεναι. καὶ μετὰ τὸ ἀναγαργαρίζεσθαί τινι τῶν προειρημένων, περιχανάτω τὴν ἐκ

In Alexipharmacis ſic habet: τὰς δὲ ἐν τῷ βρόγχῳ προσφυείσας· deeſt autem verbum ἐκβαλεῖς.

G τοῦ ὕδατος ἰλύν. πρὸς γὰρ τὴν ὀσμὴν ἐπελεύσονται.

ἈΛΕΞΙΦΆΡΜΑΚΑ.

A CXXXV. Πρὸς δὲ τὰ θανάσιμα, κοινῶς ἁρμόζει ἔλαιον πινόμενον, ἢ βούτυρον χλιαρὸν, ὅταν ἔλαιον μὴ παρῇ. ἐμείτω δὲ ὁ πιών. Ἀβροτόνου < α΄. κόνυζα, μετ᾽ οἴνου καὶ σταφυλίνου σπέρματος. κέστρου φύλλων < β΄. σὺν οἴνῳ καὶ προπινόμενα δὲ, δυσαλώτους ποιεῖ. λογχίτιδος τῆς πόας ἀπόζεμα, σὺν οἴνῳ. B κιτρόμηλα λεῖα ἐν οἴνῳ. μίλτου Λημνίας < α΄. νάρδου Κελτικῆς < β΄. νάρθηκος ἐντεριώνη. νηρίου τῆς ῥοδοδένδρου τὰ ἄνθη. σιλφίου ὀπός. ἱπποποτάμου ὄρχις. ὀποπάναξ σὺν ἀριστολοχίᾳ. ἀσκληπιάδος καρπὸς καὶ τὰ ἄνθη. καὶ τῆς χειρωνίου ῥίζαι· τούτων ἕκαστον σὺν οἴνῳ. πολίου ἀφέψημα τῆς ῥίζης. πευ- C κεδάνου ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα, πίσσα ὑγρὰ ἐκλειχομένη. πρασίου χύλισμα σὺν οἴνῳ. σαγαπηνὸν ὁμοίως. οὖρον σαπρὸν θερμὸν πλεῖστον πίνειν ἐμεῖν.

CXXXVI. Ἀνενέργητα ποιεῖ τὰ θανάσιμα προπινόμενα· βουνιάδος σπέρμα, καλαμίνθη πινομένη. κάρυα βασιλικὰ μετ᾽ ἰ- D σχάδων, καὶ πηγάνου φύλλων προεσθιόμενα, καὶ ἐπιβρωθέντα σὺν πηγάνῳ καὶ ἐλαίῳ.

CXXXVII. Ἰδίως δὲ πρὸς ἀκόνιτον ἁρμόζει, ἀειζώου τοῦ μείζονος ἄνθη μετ᾽ οἴνου. ὀποβάλσαμον μετὰ γάλακτος, ἀκρατος πολὺς σὺν ἀψινθίῳ. κινάμωμον σὺν οἴνῳ. πά- E νακος Ἀσκληπιοῦ καρπὸς καὶ ἄνθη. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα, ὃ καὶ βρωθὲν ἄπρακτον καθίστησιν, πιτύα ἐρίφου σὺν ὄξει, ἢ λαγωοῦ, ἢ ἐλάφου. σιδήρου σκωρία πεπυρωμένη. καὶ ἐν ὀξυμέλιτι σβεσθεῖσα. ἢ σιδήριον πυρωθὲν καὶ μέλιτι σβεσθέν. ζωμὸς βόειος. κονία μετ᾽ οἴνου καὶ ἀβροτόνου. πράσιον σὺν οἴνῳ. χαμε- F λαία σὺν οἴνῳ. πήγανον ὁμοίως. συκῆς φύλλα λεῖα. χαμαίπιτυς καλῶς ποιεῖ. ὀρίγανος ὀνῖτις. πολύκνημον σὺν οἴνῳ. ὄρνιθος καθεψηθείσης συγχολωθείσης ζωμός· κρέως λιπαροῦ ὁμοίως. ὀποβάλσαμον σὺν γάλακτι γυναικείῳ, ἢ ὕδατι. μορέας ῥίζαν ἑψήσας σὺν οἴνῳ, μίξας μέ- G λι, δίδου· ἄργυρος καὶ χρυσὸς πεπυρωμένα,

Marginalia: τῆς ῥίζης, abũdare videtur Geſn. — πινόμενον καὶ αἱμούμενον. — Fortè, ὃ καὶ ἐπιβρωθέν. — Sic in Alexiph. at 2. de ma. med. cum vino.

Alexipharmaca, hoc eſt, venenorũ aſſumptorũ remedia.

Contra lethalia venena hæc in genere faciunt: oleum bibitum, aut, ſi id non ſit in promptu, butyrum tepidum: ſed qui biberit, reuomat oportet: abrotoni drachma, conyza cum vino & paſtinacæ [erraticæ] ſemine: betonicæ foliorum drach. ij. ex vino: ſed & eadem præſumpta, à venenorum noxa præmuniunt: lonchitidis herbæ decoctum è vino, citrea mala cum vino contrita, rubricæ Lemniæ drachma, nardi Celticæ drach. ij. ferulæ medulla, nerij, quod & rhododendron dicitur, flores, ſilphij liquor, hippopotami teſticulus, opopanax cum ariſtolochia, panacis Aſclepij ſemen & flores: Chironij verò, radices: & horum quidem ſingula cum vino: polij radicis decoctum, peucedani liquor & radix, pix liquida delincta, expreſſus marrubio ſuccus cum vino: ſimiliter & ſagapenum, vrina putris calens, copioſè hauſta vomitioneque reddita.

Lethalia venena irrita inefficaciáque reddunt hæc, ſiquidem in potu præſumantur: buniadis ſeu napi ſemen & calamintha. Sed & iuglandes cum caricis & rutæ foliis in cibo præſumptæ, aut etiam poſteà ſumptæ cum ruta & oleo, eundem præbent effectum.

Priuatim verò aduerſus hauſtum aconitum conferunt, ſedi maioris flores cum vino, opobalſamum cũ lacte, meracum copioſum cum abſinthio, cinnamomum cum vino, panacis Aſclepij ſemen & flores: rutæ agreſtis ſemen, quo etiam poſteà ſumpto venenum hoc inefficax redditur: coagulum hœdi aut leporis aut cerui, cum aceto: ſcoria ferri ignita in aceto mulſo reſtincta, aut ferramentum excandefactum & melle reſtinctum, ius bubulum, lixiuium cum vino & abrotono, marrubium cũ vino, chamelæa cum vino, ruta ſimiliter, ficus folia contrita: chamæpitys egregiè iuuat: origanum onitis, polycnemõ cũ vino, gallinæ ius ita diſcoctę vt ſimul etiã omnis ex ea ſuccus reſoluatur, ius carnis pinguis ſimiliter, opobalſamũ cũ lacte muliebri aut aqua: mori radix cum vino cocta & melle admixto adhibita: argẽtum & aurũ ignita, extincta

Marginalia: Venenis in genere quæ reſiſtant. — Quibus venena inefficacia reddantur. — Aduerſus aconitum.

extincta melle: liquor* papaueris cum aceti fæce illitus. Sumpti autem aconiti ſigna ſunt hæc: corpus contremiſcit, ſubſultat, intumeſcit liueſcitque.

Contra mel Ponticum. Mel quod in Heraclea Ponti prouenit qui aſſumpſere, inſani fiunt. Remedio ſunt mulſum præſtans, & eſitata rutæ folia: quoties autem mulſum euomuerint, iis toties denuò exhibeatur. Cæterùm eorum, qui mel huiuſmodi comederint, ſtercus ſi ſues caneſve guſtarint, eodem etiam mali genere afficiuntur.

Contra toxicum. Toxico aduerſantur: ſanguis hirci, capræ, hœdi, anatis & canis, è vino: rapi ſatiui ſemen potum, galbanum cum vino & myrrha, vinum paſſum, quercus cortex cum lacte vaccino ſimiliter, fagi aut ilicis folia, aut radicis ſuccus cum vino copioſo potus, malorum agreſtium fructus eſitatus, ſtruthia mala ſimiliter, mala cotonea trita in aqua cum pulegio, oleum roſaceum, aut irinum, amomum, carpobalſamum cum vino.

Ad venena quæ telis gladiiſve illinuntur. Iis qui venenato telo gladióve icti ſunt conuenit, laſerpitij liquor è vino potus, itidémque vulneribus impoſitus cum decocto aliquo calfaciente.

Ad ixiam. Contra potum ixiam, qui idem eſt cum nigro chamæleone, auxiliantur: abſinthium tritum cum aceto, caſtoreum cum aceto, meracum largiùs cum abſinthio, acetum mulſum, acetum cum agreſtis rutæ ſemine, ſilphij radix, tragorigani decoctum, reſina terebinthina aut pinea, nuces iuglandes, aut ipſius arboris germina, nardus cum caſtoreo, & ſilphij obolus cum vino, tragoriganum cum lacte. Nec deſunt qui etiam thapſiæ ſuccum epotum iuuare aſſerant.

Contra cicutæ venenum. Hauſto cicutæ veneno reſiſtunt, oleum irinum aut abſinthites largius cum vino bibitum, cardamomum ſimiliter, cinnamomi drachma cum vino, meri potio, acetum calens, oleum amaracinum, rutæ agreſtis ſemen, ſtyrax cum vino, piper cum vrticæ ſemine ac vino, ſilphij liquor cum oleo & paſſo.

A σβεσθέντα μέλιτι. ὀπὸν μήκωνος σὺν * σφέκλῃ ὄξους χρίειν. σημεῖα δὲ ἀκονίτου, τρέμει δὲ σῶμα καὶ ἅλλεται, καὶ οἰδοῦται, καὶ πελιοῦται. *Forte, σφακέλῳ.*

CXXXVIII. Μέλι τὸ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ γινόμενον βρωθὲν, μανίαν ποιεῖ. βοηθοῦνται δὲ οἰνομέλιτι καλῷ, καὶ πηγάνῳ B ἐσθιομένῳ. ὁσάκις δὲ ἂν ἐξεμέσωσι, προσφερέσθωσαν τὸ οἰνόμελι. τὴν ἄφοδον δὲ τῶν φαγόντων τὸ μέλι σύες, ἢ κύνες φαγόντες, ταὐτὸ πάσχουσι. *ἐσθιομένῳ.*

CXXXIX. Πρὸς δὲ τὸ τοξικὸν ποιεῖ αἷμα τράγου καὶ αἰγὸς καὶ ἐρίφου, καὶ νήσσης, καὶ κυνὸς ἐν οἴνῳ. γογγυλίδος ἡμέρου σπέρμα C πινόμενον. χαλβάνη σὺν οἴνῳ καὶ σμύρνῃ. γλυκύς. δρυὸς φλοιὸς, μετὰ βοείου γάλακτος ὁμοίως. καὶ φηγοῦ ἢ πρίνου * φύλλα, ἢ ῥίζης χυλὸς (σὺν) οἴνῳ πολλῷ ποθείς. μήλων ἀγρίων καρπὸς ἐσθιόμενος. στρουθία μῆλα ὁμοίως. κυδώνια λειώσας ἐν ὕδατι σὺν γλήχωνι, δίδου. ῥόδινον, ἢ ἴρινον, ἢ ἄμωμον, D ἢ βαλσάμου καρπὸν σὺν οἴνῳ. *In Alexipharm. φλοιὸς. i. cortex.*

CXL. Πρὸς τοὺς τρωθέντας ἀπὸ βέλους φαρμακωθέντος. εἰς τὰ τοξευόμενα δὲ * ἐπιχρίεται τὸ ξίφος φάρμακα, ἁρμόζει ὀπὸς σιλφίου πινόμενος μετ' οἴνου, καὶ ἐπιτιθέμενος τοῖς τραύμασι μετά τινος τῶν θερμαντικῶν ἀποζεμάτων. *Inferendum videtur, καὶ εἰς.*

E CXLI. Ἰξίου δὲ, τοῦ μέλανος χαμαιλέοντος λεγομένου, ποθέντος, βοηθεῖ ἀψίνθιον τριπτὸν * μετὰ ὄξους. καστόρειον σὺν ὄξει. ἄκρατος οἶνος πολὺς σὺν ἀψινθίῳ. ὀξύμελι. ὄξος σὺν * πηγάνου ἀγρίου σπέρματι. σιλφίου ῥίζα, τραγοριγάνου ἀπόζεμα. ῥητίνη τερμινθίνη, ἢ πιτυίνη. κάρυα βασιλικὰ, ἢ τῆς καρύας οἱ F βλαστοί. νάρδος μετὰ καστορίου. καὶ σιλφίου ὀβολὸς μετ' οἴνου. τραγορίγανον σὺν γάλακτι. ἔνιοι δέ φασι καὶ θαψίας χυλὸν πινόμενον ὠφελεῖν. *3. de mat. med. c. 26. cũ vino. Nicãder, cum mulſo. Cum ſale. 5. de mat. med. capi 21.*

CXLII. Πρὸς δὲ τοὺς κώνειον πεπωκότας, ἔλαιον ἴρινον, ἢ * ἀψίνθινον σὺν οἴνῳ πινόμενον * πολύ. καρδάμωμον ὁμοίως. κινναμώμου G ∠ α. σὺν οἴνῳ. ἀκρατοποσία. ὄξος θερμόν. ἔλαιον ἀμαράκινον. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα. στύραξ σὺν οἴνῳ. πέπερι σὺν κνίδης σπέρματι καὶ οἴνῳ. ὀπὸς σιλφίου σὺν ἐλαίῳ καὶ γλυκεῖ. *ἀψινθίτου. Geſn. πολλῷ. Geſn.*

CXLIII. Κορίου δὲ ποθέντος ὠφελεῖ, ἴρινον ἔλαιον, καὶ οἶνος ἄκρατος σὺν ἀψινθίῳ, ἢ ἄλφιτα ὠμὰ σὺν θαλάσσῃ, χιὼν σὺν γλυκεῖ.

CXLIIII. Σμίλακος δὲ ποθέντος, ὃν ἔνιοι θύμαλλον καλοῦσι, Ῥωμαῖοι δὲ τάξον, δοτέον οἶνον πολύν. καὶ ὄξος, καὶ ὅσα τοῖς κώνειον πεπωκόσιν ἁρμόζει, παραληπτέον καὶ ἐπὶ ταύτης. B

CXLV. Τοῖς δὲ ψύλλιον πεπωκόσιν ἁρμόζει τὰ βοηθήματα, ἃ καὶ τοῖς κορίον προσενεγκαμένοις.

CXLVI. Τοῖς δὲ φαρικὸν πιοῦσιν, ἄκρατος πολὺς ἁρμόζει σὺν ἀψινθίῳ, ἢ κινναμώμῳ. γλυκὺς πολύς. νάρδος Κιλικία σὺν C οἴνῳ. ἶρις ἀγρία ὁμοίως. πήγανον σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει.

CXLVII. Πρὸς δὲ μηκώνιον, ἔλαιον σὺν ὕδατι. ἅλες σὺν ὀξυμέλιτι. γλυκύς. μέλι θερμανθὲν σὺν ῥοδίνῳ. ἄκρατος πολὺς σὺν ἀψινθίῳ· ἢ κιννάμωμον σὺν μέλιτι. ὄξος θερμόν. ὀρίγανον σὺν κονίᾳ καὶ γλυκεῖ. D πηγάνου ἀγρίου σπέρμα. ῥόδινον, ἴρινον. ἢ κόπρος ὄρνιθος λεῖος σὺν ὄξει, ἢ σὺν ὀξυμέλιτι.

CXLVIII. Ἐφημέρου δὲ ποθέντος, ὃ καὶ Κολχικὸν καλοῦσιν, ὠφελεῖ καστανίων τὸ ἐντὸς λεῖον σὺν οἴνῳ. πολύπου τὸ ἀπόζεμα. ὀρίγανον σὺν κονίᾳ. πολυγόνου χυλὸς καὶ E ῥίζα σὺν γάλακτι γλυκεῖ. δρυὸς ἢ φηγοῦ ἢ πρίνου φύλλα λειώσας, δίδου σὺν γάλακτι. ἀμπέλου, ἢ βάτου χυλόν, ἢ καυλοὺς λείους σὺν ὕδατι, καὶ νάρθηκος ἐντεριώνη μετ' οἴνου. ἢ ἕρπυλλον μετ' οἴνου, ἢ μύρτων καρπόν, ἢ ῥοιᾶς λέπη ἀποβρέξας ἐν οἴνῳ. γάλα βόειον βοηθεῖ, ὥστε ἄν προλαβὼν μόνον τὸ γάλα, ἄλλου βοηθήματος οὐ χρήζει. F

CXLIX. Δορυκνίου δὲ ποθέντος, γάλα. γλυκύ. ἔλαιον. εἰς ὄρνιθος στῆθος καθεψηθέν, λεῖον ποθέν, καὶ ὁ ζωμός. ἐχῖνοι, κόγχαι, καὶ πορφύραι, καὶ γραφίδες, πῖνες, κτένες, κήρυκες, ὠμὰ καὶ ἑφθὰ ἐσθιόμενα.

CL. Στρύχνου δὲ μανικοῦ ποθέντος, ἁρμόζει μελίκρατον, ἀμύγδαλα πικρὰ ἐσθιόμενα. ἄνισον πινόμενον, ζωμὸς λιπαρός, καὶ ἄλλα τινὰ λίπος ἔχοντα χλιαρὰ πινόμενα. G

Margin notes (Greek column): θύμαλον. — μήκωνος ὀπόν. — ὀξύμελι σὺν ἁλσὶ πινόμενον, ἢ μέλι σὺν ῥοδίνῳ θερμῷ, Dioſc. in Alexiph. — σὺν ἀψινθίῳ ἢ κινναμώμῳ, in Alexiphar. — ὄρνιθος, legit Geſn. — πολυποδίου forte. Geſn. — Succum Polygoni cum vino ſimpliciter deſiderat Dioſc. in Alexiph. cap. 5. — Cum lacte, in Alexiph. — γλυκὺς οἶνος χλιαρός, καὶ ὀρ. Geſn. — καρίδες, πίνναι.

Coriandro poto aduerſantur, irinum oleum, merum cum abſinthio, polenta cruda cum aqua marina, nix cum paſſo. *Contra potum coriandri.*

Contra venenum taxi, quam Græci ſmilacem, nonnulli thymalon appellant, vinum copioſum dari oportet, itémque acetum & quæcunque conuenire diximus iis qui cicutam hauſerunt. *Contra venenum taxi.*

Aduerſus epotum pſyllium, eadem quæ hauſto coriandro remedia auxiliantur. *Contra potum pſyllium.*

Contra pharicum potum conueniunt: meracum largius cum abſinthio aut cinnamomo, paſſum copioſum, nardus Ciliſſa cum vino, iris ſylueſtris ſimiliter, ruta cum hordeacea farina & aceto. *Contra pharicum.*

Epoto papaueris liquore ſuccurrunt hæc: oleum cum aqua, ſal cum oxymelite, paſſum, mel calfactum cum roſaceo, merum copioſum cum abſinthio, cinnamomum cum melle, acetum calens, origanum cum lixiuia & paſſo, rutæ agreſtis ſemen, roſaceum, irinum, fimum gallinaceum tritum cum aceto aut oxymelite. *Contra opium vel meconiũ.*

Contra potum ephemeron, quod etiam Colchicum appellant, auxiliantur hæc: interna caſtanearum tunicula cum vino, polypodij decoctum, origanum cum lixiuio, polygoni ſuccus & radix cum lacte dulci: quercus aut fagi, aut ilicis folia trita cum lacte, vitis aut rubi ſuccus, vel cauliculi triti cum aqua, ferulæ medulla cum vino, ſerpyllum cum vino, myrti fructus aut Punici cortices in aceto macerati. Quin & lactis vaccini potus vſqueadeò eſt efficax, vt ſi quis illud quamprimùm ſumpſerit, non ſit aliud deſideraturus auxilium. *Contra ephemerõ ſine Colchicum.*

Contra dorycnium ſuccurrunt, lac, paſſum tepidum, gallinacei pectuſculi elixi triti ſuccus hauſtus, ipſúmque ius epotum; echini denique, conchæ, purpuræ, ſquillæ, pinnæ, pectines, buccina, ſeu cruda ſeu elixa comedantur. *Contra dorycnium.*

Hauſto ſolano furioſo conueniunt, aqua mulſa, amygdalæ amaræ eſitatæ, aniſum potum, ius pingue, & alia quædam pinguia tepida in potu ſumpta. *Contra ſolanum maniacũ.*

Ad hyoſcyamum. Aduerſus hyoſcyamum, lac, aqua mulſa cum lacte aſinino, merum bibitum & vomitione redditum; amaracinum vnguentum, fœnumgræcum cum oleo, vrticæ ſemina cum vino aut folia, naſturtium, ſinapi, cichorium, raphanus. Cogendi porrò ad quietem qui hoc veneno potionati ſunt, quemadmodum qui vinum biberunt, vt ipſum excoquant. Hiſce porrò ſignis ſeſe prodit qui hyoſcyamum aſſumpſerit: plurimùm delirat, flagris cædi ſibi videtur his accedunt vehemens circa hypochondria dolor, virium exolutio & crueta mictio.

Ad cantharidas. Ad cantharidas potas hæc ſunt auxilio: oleum cum aqua, irinum & roſaceum, lac: alę ac pedes ipſarum cantharidum è paſſo poti, vti quidam aſſerunt, dantur pro antidoto. Iuuat & oleum melinum, ruta cum irino, & ſemen quoque, ius ex adipe cerui ſumptum, pulegium cum aqua: eſitatum lini ſemen, quicum adeps caprina vel ouilla aut anſeris caro cocta fuerit: lac iniectum clyſtere, vitium tenelli palmites triti cum paſſo & potui dati, ſcorpioides cum melle, Samiæ terræ drachma cum ſapa.

Aduerſus bupreſtin. Iis qui bupreſtin aſſumpſerint, oleum tepidum exhibeto, caricas tritas & in vino coctas propinato; aut lac cum palmulis contritis. Iuuant & pyra ſylueſtria ſicca multa cum vino trita, lac bubulum recẽs, itémque vrina muliebris pota & vomitione reddita.

Contra pityocampas. Cõtra hauſtas pinorũ erucas cõueniũt, lac dulce, oleũ melinũ & irinũ.

Ad ſalamandram potam. Hauſta ſalamandra auxiliantur, lac dulce cum aqua, reſina cum melle, chamæpityos in aqua decoctum cum nucleis pineis, vrticę ſemẽ aut folia cum hordeacea farina & oleo cocta: teſtudinis marinæ ſanguis & galbanum ſimul probè cocta ſumptáque, ranæ cum eryngij radice coctæ & in cibo ſumptæ.

Ad leporis marini venenum. Hauſto lepore marino ſunt auxilio hæc: lac muliebre vel aſininum potum, cedria è paſſo aut vino, cedri baccę comeſtę, cyclamini radix cum vino, maluæ caulis cum radice, ellebori nigri aut ſcammoniæ drachma, mala Punica vinoſa comeſta, eorúmq; nuclei. Qui hoc ve-

A CLI. Πρὸς δὲ ὑοσκύαμον, γάλα, μελίκρατον σὺν γάλακτι ὀνείῳ. ἄκρατον πίνειν, ἐμεῖν. ἀμαράκινον μύρον. τῆλις σὺν ἐλαίῳ. κνίδης σπέρμα σὺν οἴνῳ, ἢ τὰ φύλλα. κάρδαμον, "νάπη χλωρά. ῥάφανος. ἡσυχάζειν δὲ δεῖ αὐτοὺς ἀναγκάζειν, ἵνα ὥσπερ οἱ οἶνον ἐκπέψωσι. *σημεῖον δὲ τοῦτο, μέγα παραλῆρει, δοκέοι μάστιγα· ἔτι δὲ καθαρὸν, μέ- *νάπυ, κιχώριον. οἱ τὸν οἶνον πεπωκότες ἐκπέψωσι. AEgi.*

B γας αὐλὼν, ὑποχόνδρια πόνος. ἰσχύων ἀπόλεσιν, αἵματος οὔρησις.

CLII. Κανθαρίδων δὲ ποθεισῶν, βοηθεῖ ἔλαιον σὺν ὕδατι, καὶ ἴρινον, καὶ ῥόδινον, γάλα. φασὶ δέ τινες, ὅτι τὰ πτερὰ καὶ οἱ πόδες τῶν κανθαρίδων πινόμενα ἐν γλυκεῖ, ἀντι-

C φάρμακόν ἐστι. ποιεῖ δὲ καὶ μήλινον ἔλαιον, πήγανον μετ᾽ ἰρίνου, καὶ τὸ σπέρμα. ἐλάφου ἐκ τῆς πιμελῆς ζωμὸς λαμβανόμενος. γλήχων σὺν ὕδατι. λινόσπερμα, συγκαθεψήσας αἰγὸς "πιμελὴ, ἢ προβάτου, ἢ χηνὸς σάρκα, ἐσθιέτωσαν. ἐγκλυζέσθω γάλα. καὶ ἀμπέλου καυλοὺς ῥίψας σὺν γλυκεῖ δίδου. σκορπιοειδὲς *πιμελῶ.*

D δὲς σὺν μέλιτι. Σαμίας < α. μετὰ σιραίου.

CLIII. Βουπρήστεως δὲ ληφθείσης, δίδου ἔλαιον χλιαρόν· ἰσχάδας ῥίψας καὶ ἐψήσας οἴνῳ, δίδου πιεῖν. ἢ γάλα σὺν φοίνιξι λείοις. ἀχράδας ξηρὰς πολλὰς σὺν οἴνῳ λείας. γάλα βόειον νεαρόν. "ἔλαιον χλιαρόν. οὖρον γυναικεῖον ἁρμόζει πινόμενον καὶ ἐξεμούμενον. *Iſta redundant.*

E CLIIII. Πιτυοκάμπης δὲ ληφθείσης, ἁρμόζει γάλα γλυκὺ, μήλινον ἔλαιον καὶ ἴρινον.

CLV. Σαλαμάνδρας δὲ ποθείσης βοηθεῖ, γάλα γλυκὺ σὺν ὕδατι, ῥητίνη σὺν μέλιτι. χαμαίπιτυς συνεψηθεῖσα "στροβίλοις σὺν ὕδατι. "κνίδου σπέρμα, ἢ φύλλα σὺν *στροβίλοις. In chamæpityos decocto pinei nulclei ſimul atteruntur. in Alexiph.*

F "κριθίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ἐλαίῳ ἐψήσας, δίδου. χαλβάνη καὶ χελώνης θαλασσίας αἷμα, συνεψηθέντα καλῶς καὶ λαμβανόμενα. "βάτραχοι μετὰ ῥίζης ἠρυγγίου ἐψηθέντες, καὶ λαμβανόμενοι. *κνίδης. σὺν κρίμνῳ; hoc eſt, farina craſſiore, ſimpliciter. Dioſc. in Alex. itémque Nicander. In Alexiph. ius ranarum ita cõctarum exhibetur.*

CLVI. Λαγωοῦ δὲ ποθέντος βοηθεῖ ποθὲν γυναικὸς γάλα, ἢ ὄνου. κεδρία σὺν γλυ-

G κεῖ, ἢ οἴνῳ. κεδρίδες ἐσθιόμεναι. κυκλαμίνου ῥίζα σὺν οἴνῳ. μαλόχης "τὸν καυλὸν σὺν τῇ ῥίζῃ. ἐλλεβόρου μέλανος, ἢ σκαμμωνίας < α. ῥοιαὶ ἐσθιόμεναι οἰνώδεις, καὶ οἱ πυρῆνες. *ὁ καυλός.*

οὐδὲν δὲ τῶν ἰχθύων ὑπομένουσι προσφέρεσθαι, A εἰ μὴ καρκίνους ποταμίους, καὶ τούτους μόνους πέσσουσι. τεκμήριον δὲ τοῦ δύνασθαι σωθῆναι αὐτοὺς, ἐὰν ἰχθῦς ἡδέως προσενέγκωνται. ἁρμόζει δὲ καὶ ἐλλέβορος λευκός. οὐ γὰρ εὐλαβητέον ἐπ᾽ αὐτῷ τοὺς ἐμέτους. βοηθεῖ δὲ ἐν ἀρχῇ τὸ οὖρον ἀνθρώπινον ποθὲν καὶ ἐξερασθέν. καὶ χηνὸς αἷμα παραχρῆμα πινόμενον. Ὁ λαγωὸν θαλάσσης πεπωκὼς, ἐμεῖ πυκνὰ, καὶ χρώματα παντοδαπά. οἱονεὶ γὰρ σαπρὸν τι φαγὼν, οὐ κατέχει. τούτῳ χηνὸς καὶ *ὄργης στέαρ "αἷμα δὸς πιεῖν. B

Iſta quæ non ſuo habebantur loco poſt caput C I I. huc reiicere viſum eſt.

ὄρνιθος.

Geſn. ſuſpicatur legēdum, ἢ αἷμα, aut ſanguinem.

C L V I I. Πρὸς δὲ φρῦνον καὶ τὸν κωφὸν βάτραχον βοηθεῖ· χελώνης θαλασσίας, ἢ χερσαίας αἷμα ξηρὸν μετ᾽ οἴνου. δαμασωνίου ῥίζης C προσφάτου σὺν "ὄξει < α΄. ξηρᾶς δὲ < β΄. ποιοῦσι δὲ ἄκρατος πολὺς πινόμενος καὶ ἐξεμούμενος. καλάμου ῥίζα σὺν οἴνῳ. κύπειρος σὺν οἴνῳ. δίωκε δὲ καὶ περιπάτοις, ἢ δρόμοις χρώμενος, καὶ λοῦε ἐν πυριατηρίοις. ἰδίως δὲ πρὸς φρῦνον, βάτραχος ἑφθὸς, ἢ ὀπτὸς προσφερόμενος.

σὺν οἴνῳ, cum vino. Dioſc. lib. 3. de mat. med. cap. 169.

Fortè, σημεῖα δέ.

C L V I I I. Ἡ "δὲ ταυρείου αἵματος, ἀφωνία, πνῖγος στομάχου, οὐρῆσαι οὐ δύναται. ταυρείου D αἵματος ποθέντος, βοηθοῦσιν ὄλυνθοι σὺν "ὄξει ποθέντες. καθ᾽ ἑαυτὸ ὄξος. "νίτρῳ σὺν σιλφίῳ. πιτύα ἐρίφου, ἢ λαγωοῦ μετ᾽ "οἴνου. νίτρου < α΄. μετ᾽ οἴνου. κράμβης σπέρμα σὺν ὄξει. κονύζης φύλλα σὺν πεπέρει. ἢ βάτου χυλὸς σὺν ὄξει. καὶ φλεβοτομεῖν δεῖ. κοιλίαν τε κινεῖν. ἐμέτους E δὲ φυλάττεσθαι ὡς βλαβερούς.

In Alexiph. σὺν ὀξυκράτῳ, ex poſca.

νίτρον.

σὺν ὄξει, cum aceto, in Alexiph.

C L I X. Γάλακτος δὲ θρομβωθέντος, ὠφελίμως δίδοται γλυκὺς πολύς. ὄξος χλιαρόν. ὄλυνθοι σὺν ὄξει. ὀπὸς σιλφίου σὺν ὀξυκράτῳ, ἢ κονία. πιτύα λαγωοῦ, ἢ νεβροῦ, ἢ ἐρίφου, ἢ ἀρνὸς, ἢ δορκάδος, ἢ βουβάλου, ἢ μόσχου σὺν ὄξει. γλυκὺς σὺν ὄξει. ἡδύοσμον σὺν ὄξει. καὶ F κοιλίαν δὲ "λύει. ἔνιοι δὲ ἡδύοσμον σὺν οὔρῳ διδόασιν. ἁλυκὸν δὲ μηδὲν προσφέρειν· μᾶλλον γὰρ πήγνυται τὸ γάλα. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐμεῖν δεῖ "δὲ τὸ δυσβοηθητότερον τοῦ αἵματος.

Geſn. λύειν legēdum ſuſpicatur, vt ſit infinitiuum loco imperatiui. Alioqui enim menta aluum potiùs aſtringit, quàm ſoluit. Fortè, ἔστι δὲ τοῦτο δυσβ.

C L X. Πρὸς δὲ μύκητας ποιεῖ ἀλεκτορίδος ἄφοδος σὺν ὀξυκράτῳ. ἀριστολοχίας < α΄. μετ᾽ οἴνου. κλημάτων κονία, ἢ ἐξ ἀχράδος τοῦ δένδρου ποθεῖσα. καὶ συνεψόμεναι δὲ τοῖς G

nenum biberint, piſcium nihil admittunt, preter fluuiatiles cancros, quos etiã ſolos cõcoquunt. Signum porrò ſalutis fuerit, ſi piſces alacriter in cibos admiſerint. Cõuenit eis etiã elleborus albus: neq; ſunt pertimeſcẽdi qui eum ſequũtur vomitus. Iuuat & ab initio vrina hominis potã & vomitu reddita, itémq; ſanguis anſeris cõfeſtim epotus. Hauſti leporis marini ſignũ eſt, frequens vomitus & variorum colorum: nam ventriculus ceu ingeſto quopiam putri minimè cõtinet. Sic affecto anſeris & gallinæ adipem ſimul dato in potu.

Aduerſus rubetæ & ranæ mutæ venena auxiliantur: teſtudinis marinæ aut terreſtris ſanguis exiccatus cũ vino, damaſonij radicis recẽtis cũ aceto drachma, ſiccæ autem drachmæ duæ. Iuuat & meracũ copia largiore potũ ac vomitu reiectũ, arũdinis radix cũ vino, cyperus cũ vino. Solicitãdi etiã qui venena eiuſmodi hauſerunt ad ambulationis aut curſus exercitia, itémq; lotiones crebras in caldariis cellis. Priuatim autẽ contra rubetã facit, rana elixa vel aſſa in cibo ſumpta.

Contra rubetæ & ranæ mutæ venena.

Taurini ſanguinis poti ſigna ſũt, vocis interceptio, dolor ſtomachi, vrinæ retẽtio. Cõtra hoc venenum ſuccurrũt, groſſi ex aceto poti, acetũ per ſe, nitrum cũ laſerpitio, coagulũ hœdi aut leporis cũ vino, nitri drachma cũ vino, braſſicę ſemẽ cum aceto, conyzæ folia cũ pipere, rubi ſuccus cum aceto. Tundenda etiam vena, ciendáque aluus: at vomitus, tanquam noxij, vitandi.

Contra taurinum ſanguinem hauſtum.

Cõtra lac in grumos cõcretũ vtiliter exhibẽtur, paſſum copioſum, acetum tepidũ, groſſi cum aceto, liquor ſilphij cum poſca aut lixiuio: coagulũ leporis, aut hinnuli, aut hœdi, aut agni, aut capreæ, aut bubali, aut vituli cũ aceto, paſſum cũ aceto, mẽta cũ aceto. Sed & ſoluẽda eſt aluus. Sũt qui mẽtã cũ vrina exhibeant. Salſi porrò nihil offerẽdum, quoniã lac magis coiret ac dẽſaretur: at neq; his vomitus conuenit. Cæterũ huic veneno ægriùs quàm taurino ſanguini poto ſuccurritur.

Ad lac intus coagulatum.

Contra fungos hæc auxiliantur: ſimum gallinaceum cum poſca, ariſtolochiæ drachma cum vino, lixiuium è ſarmentis vitium aut pyraſtro arbore potum. Ipſi quoque pyraſtri fructus

Aduerſus fungos.

ac folia ſi cum fungis decoquantur, horum ſtrangulādi vim auferūt. Iuuat & abſinthiū cū aceto, mel delinctū vel in aqua potū, apiaſtrū cū nitro aut lixiuio; ſal cū aceto, pyrá ſylueſtria eſitata, amaracinū potū, meracū hauſtū, panácis Aſclepij radix & ſemē, ruta cū aceto, fæx vini vſta & cruda quoq; pota ex aqua, raphanus in cibo ſumptus: atramētum ſutorium cum aceto egregiè opitulatur: naſturtium aut ſinapi, radix tragacanthæ cum aceto.

Contra gypſi potum. Contra gypſi potū proficiunt: lac vomitu reddēdum, oleum ex aqua mulſa aut ficuū decocto, lixiuiū ficulneum cū vino, origanum cum lixiuio vel aceto, maluæ decoctum.

Contra lithargyri potum. Iis qui ſpumā argēti biberint, ſuccurrūt hęc: meracum largius cū abſinthio propinatū, apij ſylueſtris ſemen è vino, hypericum, hyſſopum cum vino, myrrhæ oboli duo, hormini ſemē, limonium & apium, fimus palūbin⁹ cū nardo exhibitus.

Contra ceruſſam. Ceruſſa pota, proſunt hęc: oleum, aqua mulſa, ficuum decoctum cum oleo calēte, lac potū vomitionéq; redditū, groſſi cū aceto, maluęcum radicibus decoctū, amaracinū, irinum, ſeſamū tritū è vino, lixiuiū è ſarmētis vitium, Perſicorum nuclei cū oleo aut hordei decocto, gummi pruni arboris, humor qui in folliculis vlmi continetur. Cæterùm poſt vomitiones etiā thapſiæ ſucco aut ſcāmoniæ liquore vtēdum eſt.

Aduerſus hydrargyrum. Argento viuo poto, conueniunt: lac hauſtum aut vinum cum abſinthio vel apij ſemine, hyſſopus cum vino, ita tamen vt deinde reuomatur: proſunt & quæ proximè contra ſpumam argenti præſcripſimus auxilia. Mirificè verò adiuuat globulus è lamella auri perexigua deuoratus: illi enim argentum viuum propter cognationem circunfunditur & adhæreſcit, ac ſimul etiam lubrico lapſu per ſedem egeritur.

Epilogvs.

Hæc ſunt, chariſſime Andromache, quæ tibi, de ſimplicium medicamentorum vſu experimentis cōprobato, duobus digeſta libris mittere viſum eſt.

Finis.

A μύκησιν αἱ ἀχράδες, καὶ τὰ φύλλα, αἴρουσι δὲ πνιγῶδες αὐτῶν. ἀψίνθιον μετ' ὄξους. μέλι ἐκλειχόμενον καὶ πινόμενον σὺν ὕδατι. μελισσόφυλλον σὺν νίτρῳ, ἢ κονίᾳ. ἢ ἅλες σὺν ὄξει. ἀχράδες ἐσθιόμεναι, ἀμαράκινον πινόμενον. ἄκρατος πινόμενος. πάνακος Ἀσκληπιοῦ ῥίζα καὶ καρπός. πήγανον σὺν ὄξει, τρὺξ B οἴνου κεκαυμένη, καὶ ὠμὴ πινομένη μεθ' ὕδατος, ῥάφανος ἐσθιομένη. ἄκρως δὲ ποιεῖ δὲ τὸ *χαλκοῦ ἄνθος σὺν ὄξει. "καρδαμίνη, νάπυ. τραγακάνθου ῥίζα σὺν ὄξει.

CLXI. Γύψου δὲ ποθείσης ποιεῖ γάλα, ἐμείτω δέ. ἔλαιον σὺν μελικράτῳ, ἢ σύκων ἀφεψήματι. κονία συκίνη σὺν οἴνῳ. ὀρίγανον C σὺν κονίᾳ ἢ ὄξει. μολόχης ἀπόζεμα.

CLXII. Πρὸς δὲ τοὺς λιθάργυρον πιόντας ποιεῖ, ἄκρατος πολὺς διδόμενος σὺν ἀψινθίῳ, "σελίνου ἀγρίου σπέρμα σὺν οἴνῳ. ὑπερικόν. ὕσσωπον σὺν οἴνῳ. σμύρνης ὀβ. β'. ὁρμίνου σπέρμα. λειμώνιον, καὶ σέλινον. καὶ ἀγρίων περιστερῶν κόπρος δοθεῖσα μετὰ νάρδου.

D CLXIII. Ψιμμυθίου δὲ ποθέντος, ἔλαιον, μελίκρατον. σύκων ἀφέψημα σὺν ἐλαίῳ θερμῷ. γάλα, ἐμείσθαι δὲ αὐτό. ὄλυνθοι σὺν ὄξει. μολόχης ἀφέψημα σὺν ταῖς ῥίζαις. ἀμαράκινον, ἴρινον. σήσαμον λεῖον μετ' οἴνου. κονία κληματίνη. "περσέων ὀστᾶ σὺν ἐλαίῳ. *κριθῶν ἀφέψημα. κόμμι κοκκυμήλων, πτελέας τὸ ἐν E τοῖς θυλακίοις ὑγρόν. χρῆσθαι δὲ μετὰ τοὺς ἐμέτους, καὶ θαψίας χυλῷ, ἢ σκαμμωνίας [ὀπῷ.]

CLXIIII. Ὑδραργύρου ποθείσης ἁρμόζει γάλα πινόμενον, ἢ οἶνος σὺν ἀψινθίῳ, ἢ σελίνου σπέρματι, ἢ ὕσσωπον σὺν οἴνῳ· ἐμείτω δὲ αὐτό. καὶ τὰ πρὸς λιθάργυρον ἀναγεγραμμένα ποιεῖ. ἄκρως δὲ βοηθοῦνται χρυσοῦ ἐλα- F σμάτιον μικρόν τι καταπίνοντες περιφερές. "περιχωρεῖται γὰρ τῷ χρυσῷ διὰ συγγένειαν, καὶ συνολισθαίνει διὰ τῆς ἕδρας.

συν ὀξυμέλιτι cū aceto mulſo, Dioſc. 5. de mat. med. cap. 126.

Geſn. καρδάμων ἢ νάπυ legēdum ſuſpicatur.

σελίνου σπέρμα ſimpliciter in Alexipharm. In Alexiph. additur ἀγρίου, ſylueſtris.

Περσικῶν, in Alexiphar.

περιχωννύεται, vel περιχώννυται.

Ἐπίλογος.

Ὅσα διὰ πείρας ἡμῖν, ὦ φίλτατε Ἀνδρόμαχε, τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐν δυσὶ G τόμοις συνειλεχότες, ἐπεστάλκαμέν σοι.

Τέλος.

ISTA QVAE SEQVVNTVR, HINC INDE Dioſcoridis περὶ εὐπορίστων contextui falsò aſcripta, in hunc locum reiecimus.

Hæc quæ in contextu Græco ad cap. 2. calcem legebantur, tanquã ſpuria Molbanus prætermiſit.

Πρὸς κεφαλαλγίας. A

ΒΟΟΣ πιούσης καὶ κορεσθείσης, ὁ δὲ λείψανον πιὼν ἰαθήσεται. Ἄλλο. Ἀναγαλλίδος χυλὸν ἀμελόμενος, ὃ λέγεται καλλίτειχον, ἢ σεύτλου, τοῖς μυκτῆρσιν ἔμβαλε, καὶ τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ φλέγματα καθαίρει.

Cap. 41. μετὰ δὲ, ἐβένου ῥίνημα σὺν οἴνῳ. B

δρῦς τὸ δένδρον κείμενον εἰς τὸ ὕδωρ ἔτη ρ΄. γίνεται ἔβελλος. τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ, μέλαν.

ἔβενος.

Πρὸς τὸν μὴ δυνάμενον συγγενέσθαι μετὰ τῆς ἰδίας γυναικός.

Poſt caput 169. libri 1. iſta legebantur, quæ non erant eius loci, vt apparet: ſed neque Dioſcoridis genuina, vt ex galangæ & zambacis mentione liquet.

Λαπάθου χλωροῦ ἀγρίου δράγμα ἓν πλῆρες ἕψε ἐν γάλακτι βοός, καὶ δὸς πιεῖν C μετ᾽ οἴνου, ἀποβρέξας αὐτὸ πρότερον εἰς τὸν οἶνον ἑσπέραν μίαν. Ἄλλως. Πύρεθρον καὶ γαλάγγαν, ἀνὰ < γ΄.. τρίψας ἕνωσον μετὰ ζάμβακος Ϛο. γ΄. βαλὼν αὐτὸ εἰς ὑαλίῳ, καὶ κρέμασον εἰς ἥλιον ἡμέρας λ΄. καὶ λαβὼν ἐξ αὐτοῦ, ἄλειφε τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὰς ψοιὰς τοῦ πάσχοντος, καὶ θαυμάσεις. D

Πρὸς δύσπνοιαν.

Hoc caput poſt lib. 2. 39. legebatur: ſed tanquam illegitimum loco mouimus.

Φλεβοτόμησον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς μετὰ θερμοῦ· μετὰ δὲ ἡμέρας ζ΄. πίνε τὴν διαῤῥόδων ἢ τὴν εὐπόριστον. καὶ μεθ᾽ ἑτέρας ζ΄. ἡμέρας λάβ᾽ ἑσπέρας καὶ πρωῒ ἀντίδοτον τὴν διὰ γ΄. πεπέρεων. καὶ μεθ᾽ ἑτέρας ζ΄. ἡμέρας τῆς καθάρσεως, φλεβοτόμησον αὐτοῦ τὴν δεξιὰν E χεῖρα.

Hoc caput quod poſt 59. cap. lib. 2. locatum erat, tanquam nobis ſuſpectum, huc transferendum duximus.

Εἰς ἧπαρ καὶ σπλῆνα.

Εἰς δὲ δεξιὸν ὠτίον τὴν ἐπικειμένην φλέβα κόψας, ἐξερχόμενον δὲ αἷμα θαυμάσεις· εἰ δὲ τὸν σπλῆνα πονῇς, τὸ ἀριστερὸν ὠτίον.

Geſ. fortè θεάσῃ, contemplaberis; aut ἐξερχομένου τοῦ αἵματος ὑγιάσεις, effluente ſanguine ſanabis.

Lege σπλῆνα hîc & in ſequentibus.

pag. 97 ἐπιτηδευομένη. F

Hæc ad ſplenem pertinentia remedia quæ minus aptè legebãtur cap. 65. tanquam ex parte ſuperſtitioſa &

Ἐνέγκας σπλῆναν βοός, σχίσον αὐτὸ καὶ διέκβαλλε τὸν πάσχοντα, καὶ τὴν σπλῆναν τοῦ βοὸς κρέμασον εἰς τὸν καπνόν, καὶ τούτου

Ad capitis dolores.

RELIQVVM de aqua, è qua vacca ad ſaturitatem biberit, hauſtum ſanat. Aliud: Extractum ſuccum anagallidis (quæ Callitrichum dicitur) aut betæ: naribus immitte, & pituitam è capite prolicies.

Hæc parentheſis meritò Geſnero ſuſpecta eſt.

Ad oculorum hebetudinem.

Quercus arbor in aqua delitеſcens annos centum, fit Ebenus. Eſt autem ei colos niger.

Ad eum qui cum propria vxore concumbere nequit.

Lapathi ſylueſtris virentis plenum manipulum coque in lacte bubulo, & propina cum vino, in quo priùs idem lapathum vna nocte maceraueris. Aliter: Pyrethri & galangæ, ana drach. iij. tere, & miſce cum zambacini olei vnc. iij. & in vitreo vaſe ſuſpende ad ſolem diebus xxx. Eo remedio laborantis vmbilicum & lumbos inunge, effectúmque miraberis.

Ad ſpirandi difficultatem.

De ſiniſtra ægri manu aquæ calenti poſt venæ apertionem indita ſanguinem detrahito. Poſt dies ſeptem bibat antidotum Diarrhodon aut Euporiſton. Poſt alios verò ſeptem dies, ſumat antidoton è tribus piperum generibus. Tandémque poſt alios ſeptem à purgatione dies, manus dextræ venam tundito.

Ad hepatis & ſplenis affectus.

Laborante hepate venam quæ in ſumma dextræ auriculæ parte reperitur tundito, ita vt ſanguis emanet: ſplene verò laborante, ſiniſtræ auriculæ venam incidito.

Splenem bouis medium diffindito, & ægrotum per ipſum tranſmittito: tum ſplenem bubulum ad fumum ſuſpẽdito: hoc areſcente &

æger ipſe ſanabitur. Aliud: Splenem ouis feruentem ægri ſpleni impoſito, & ferro ignito crucis formam deſuper imprimito: tùm aſſumptum ſplenem ad fumum ſuſpendito, & portulacæ ſucco cum roſaceo permixto ægrotantem inunge. Aliud: Myricæ fructum & radicem vbi contuderis, in vino vetere biduo macera; & inde ieiuno hauſtum vnum propinato. Hoc genus remedij probatum eſt.

Vt ne mulier ſcortetur, vir cum ea congreſſurus pudendo ſuo fel ſcari piſcis illinet: ſic enim rem cum alio non eſt habitura.

A ψυχομένου ὁ πάσχων ὑγιαίνει. Ἄλλο. λαβὼν σπλῆνα προβάτου, ζέουσαν ἐπίθες κατὰ τῆς τοῦ ἀνθρώπου. καὶ πυρώσας σίδηρον, ποίησον σταυρὸν ἐπάνωθεν. καὶ εἶθ' οὕτως λαβὼν τὴν σπλῆνα, κρέμασον εἰς τὸν καπνόν, καὶ ἀνδράχνης χυλὸν μετὰ ῥοδίνου μίξας, ἄλειφε τὸν πάσχοντα. Ἄλλο. μυρίκης B καρπὸν καὶ τὴν ῥίζαν κόψας, βρέχε εἰς οἶνον παλαιὸν ἡμέρας β΄. δίδου πίνειν νηστικῷ κρᾶσιν α΄. δόκιμον.

Dioſc. ſtylo diſſentanea loco mouimus.

pag. 107. Κιμωλίας φυραθέν.

Πρὸς δὲ μὴ πορνεῦσαι γυναῖκα, χολῇ σκάρου τοῦ ἰχθύος καλύψας τὸ αἰδοῖον αὐτῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ συγγενόμενος μετὰ ταῦτα, C καὶ οὐ μίγνυται μετ' ἄλλου.

Hæc ceu minùs aptè adiuncta cap. 99. & Dioſc. dictioni minùs conſentanea in hunc locum reiecimus.

ἀλείψας

Ad horum librorum calcem Doctiſs. Geſnerus varias adiecit tum oxymelitis, tum & aliorum medicamentorum præparationes, quas in exemplari manuſcripto reperit: quanuis minimè Dioſcoridis eſſe, & ipſa margini aſcripta cenſura & longè diuerſa dictio abundè teſtabantur. Eas nos, tum quia corruptæ deprauatæque ſunt adeò, vt reſtitui vix vllo modo poſſint, tum quia partim ex Nicolao Myrepſo & Aëtio, partim etiam aliunde depromptæ videbantur, hîc tranſcribere ſuperuacaneum duximus. Erant præterea nonnulla ad quoſdam particulares affectus non minùs mendoſa remedia, quædam etiam ſimplicium aliquot mangonia, quæ nos omnia conſultò prætermiſimus. Quòd ad illa verba attinet, tam ad captandos ſerpentes quàm ad eorundem morſus pronuntianda, ea non miror probitate inſigni virum D. Geſnerum ſua interpretatione indigna cenſuiſſe: quippe cùm ſint planè ſuperſtitioſa, imo potiùs Magica, adeóque Chriſtianis auribus δυσφόρητα. *Quòd ſi quis tamen curioſius iſthæc additamenta deſideret, ea ex Dioſcoridis* ἐπιτόμων *editione Argentinenſi repetat, per me licet.*

IANI ANTONII SARACENI LVgdunæi Scholia αὐτοσχέδια in Dioſcoridis εὐπορίστων Librum priorem.

Cap. II. ἀμύγδαλα πικρὰ] Amygdalæ amaræ fruſtra hîc repetuntur, quoniam earum iam eſt facta mentio ſub huiuſce capitis initium, vſurpandarum itidem cum aceto & roſaceo.

Cap. VIII. περικρατηθεῖσαι δακτύλοις αἱ ἔσκαι] His refragatur Aëtius, qui ſub finem ſer.2. Tetr. 2. inter rationes ſiſtendi ſternutamenta, hanc ipſam etiam recenſet, quæ fit venis ad magnos angulos ſitis ab vtraque naſi parte compreſsis. Ariſtoteles etiam, vti patet ex Probl.ſect.33. perfricato oculo aut etiam naſo deſinere ſternutamenta exiſtimauit.

παύει δὲ πταρμοὺς] His repugnat Dioſc.2.de mat. med.cap.171. vbi de eodem ocimi ſemine agens, ſcribit in hæc verba: ποιεῖ δὲ καὶ πταρμοὺς πλείονας ἐπισπώμενον δι᾽ ὀσφρήσεως, hoc eſt, *olfactu in nares attractum ſubinde ſternutamenta mouet:* quãquã & reperiuntur vetuſti codices, in quibus & eo loco ἀντὶ τοῦ, ποιεῖ, παύει, legitur, id eſt, *ſedat.* Vtrunque porrò verum eſſe poteſt pro varia humoris cerebro contenti, ſeu inquàm quieti, ſeu etiam agitati, diſpoſitione: id quod etiam rectè Moibanus admonuit.

κρόκου οϐ. γ´] Malim, κνίκου. Cùm enim epilepticos purgans remedium hîc proponatur, cnici ſeu cartami facultas, quàm croci, cõuenientior videtur.

ὀποῦ φύλλον] Moibanus ſilphij ſemen vertit, & rectè: nam ὀποῦ φύλλον, quod huic eidem Authori cap. 69. huiuſce libri, voce compoſita ὀπόφυλλον dicitur, laſerpitij ſemen ſatis deſignat: ſiquidem & ὀπὸς Hippocrati interdum non ſilphij modò ſuccum, ſed ipſum quoque ſilphium ſeu laſerpitiũ ſignificat, & φύλλον, teſte Gal. in gloſsis Hipp. etiam per ſe ſimpliciter effertur, pro ipſius laſerpitij ſemine, quia inſtar folij latum ſit.

Cap. XXVIII. ἀπὸ τῶν μαγείρων] Moibanus reſtituit, αἰγείρων. *fuligo*, inquit, *quæ de populo nigra colligitur.* Geſnerus, καμίνων, legendum ſuſpicatur, & *fornacum fuliginem* interpretatur. Malui equidem, ne tantoperè à manuſcripti codicis lectione recederem, μαγειρείων legere, vertique *coquinariam fuliginem.*

Cap. XLVI. ὕσσωπον κεκαυμένον] Ad quid, quæſo, hyſſopum vſtum? Malim ergo, οἴσυπον. Nam & œſypum ad genas calloſas ciliorúmque defluuio laborantes commendat Dioſcorides, 2. de mat. med. Sed is error, vt ὕσσωπον ἀντὶ τοῦ οἰσύπου accipiatur, & hîc alibi & aliâs frequenter apud Medicos occurrit.

Cap. XLVII. ἢ σμιλίῳ] βλεφαρόξυστον vocat Paulus, quo loco idem curationis genus comprobat, quod tamen Aëtio minimè probatur.

Cap. LIII. Ανακολλήματα δὲ] Suſpicor legendum, ἀνακολλᾷ δὲ, aut ἀνακολλῶσι δὲ, vel, ἀνακολλήματα δὲ τρίχες, &c. Sic vbi legitur, χονδρίλλη ἢ κόμμι, reſtituo, ἢ χονδρίλλης κόμμι ὁμοίως. Nam etſi quoduis gummi pilos fortaſſe glutinare valet, vti legitur apud Paulum & Oribaſium, tamen vis ea peculiariter tribuitur à Dioſc.2.de mat.med.cap.161. ei gummi, quod circa ramulos chondrillæ maſtiches ſimile reperiri aſſerit.

Cap. LVII. καὶ τὸ ἐκ τοῦ λέπους, &c.] Hæc alioqui mendoſiſsima ſic emendat Moibanus, καὶ τὸ λίπος ἐκ τοῦ ἐλειοῦ, ὃς καλεῖται γλήεις, καὶ παρ᾽ ἐνίοις λαγόνειρος ἢ σκίουρος λέγεται, hoc eſt, *& pinguedo gliris, qui à nonnullis lagoneiros & ſciurus dicitur.* Malim: ὃς καλεῖται γλήεις Ρωμαϊστὶ, παρ᾽ ἡμῖν δὲ μυωξὸς ἤτοι λαγόνειρος λέγεται. Sed de gliris apud Græcos variis ſynonymis vide Heſychium, Suidam & Varinum. Eſt verò σκίουρος, aliud animantis genus vmbram ſibi cauda faciens, quod & Heſychius alio nomine καμψίουρον, ab inflectenda cauda, ſeu ἵππουρον, à caudæ magnitudine, dici aſſerit: quanquam & fortaſsis huius pinguedo æquè ac gliris ad aurium dolores accommodatur.

Cap. LIX. ἐγχέας εἰς ὄξος ἔλαιον] Hæc ad finem vſque capitis quàm corruptiſſimè ſcripta ſic emendat Moibanus: ἐγχέων εἰς ὄξος ἔλαιον, καὶ κρομμύων χυλὸν, καὶ θερμαίνων, καὶ περιθεὶς ἔριον μηλωτίδι καὶ καθεὶς τὸ ἔριον, ἀπόβαπτε τὸ οὖς ὄξει θερμῷ μέχρι ποσοῦ ἀνέχεται, hoc eſt: *Acetum, cui infuſum ſit oleum & cæparum ſuccus, calfacito, idque per lanam ſpecillo inuolutam in aures inſtillato calens, quantum ſuſtinet æger.* Malim verò ſic: ἐγχέας εἰς ὄξος ἔλαιον καὶ κρομμύων χυλὸν, θέρμαινε. καὶ περιθεὶς ἔριον μηλωτίδι ἀπόβαπτε θερμῷ τῷ ὄξει, καὶ καθεὶς εἰς τὸ οὖς μέχρις ἀνέχεται.

Cap. LXIX. σιλφίου ὀπόφυλλον μετὰ] Rectiùs fortaſſe, σιλφίου ὀπὸς μετὰ, &c. aut ὀπόφυλλον accipiendum pro laſerpitij ſemine, quod etiam φύλλον iam antè monuimus ſimpliciter nominari ab Hippocrate, teſte Gal. in Gloſſ. quia latum ſit. Inferiùs verò, ἀντὶ τοῦ, ἀποβάλλει δὲ πύων, rectiùs legas, ἀποβάλλει δὲ πῦον. Itidémque ad capitis calcem, pro ἀναβλύζεσθαι, malim, ἀνακλύζεσθαι.

Cap. LXXXVII. κύαθοι ιβ´] Doſis hæc, ceu nimia mihi non parum ſuſpecta eſt.

Cap. LXXXVIII. κινεῖ δὲ καὶ ἔμετον] fortè, κινοῦσι δὲ, &c. De vomitum cientibus hîc nouum caput fecit Moibanus, id quod vti Geſnero, ita & mihi improbatur: quãuis & ex iis quæ ſequuntur remediis nonnulla vomitum prouocant, quem in anginis interdum eſſe vtilem rectè monet Aëtius.

Cap. XCII. ἦχον δὲ] Moibanus, ἀρτηρίας δὲ, reponit. At malim ego, paucioribus immutatis literis, βρόγχον reſtituere.

Cap. XCVI. καὶ ὑσσώπῳ] Malim, οἰσύπῳ, vti etiam legendum cenſuimus, lib. 4. de mat.med. cap. 136. de adianto.

Cap. XCVIII. τρὺξ ὄξους] Aëtius, τρὺξ οἴνου παλαιοῦ, *fæx uini ueteris.* Pro eo verò quod ſequitur, μετὰ χοίνιξ καὶ μετ᾽ ἐλαίου, rectiùs legas, μετὰ χηνείου ἢ βαλανίνου ἐλαίου. Sed & pro eo quod habetur, δι᾽ ὅλης νυκτὸς, Plinius idem commemorans remedium, *una nocte*, reddit: quod ipſum & Paulus &

Aëtius immuere videntur.

Cap. xcix. καὶ ἀκακίας χύλισμα] Moibanus hîc redundare nonnulla exiſtimat. Ego verò coniicio potiùs ita legendum, ἀκακίας χύλισμα τὸ ἐκ τῶν κερατίων τὸ φύλλων τῆς ἀκάνθης, ὃ ἐκ τῆς πτέρου αὐτῆς σπέρματος χυλὸς, &c. Nam & hæc duo ſucci Acaciæ genera memorantur apud Dioſc. lib. 1. de mat. med. cap. 133.

μυρσίτης σὺν ἑψήματι] Fortè vinum myrtinum intelligit Dioſcorides, quod è baccis in eo decoctis parabatur, vti videre eſt apud eundem, lib. 5. de mat. med. cap. 36.

κηπαίας ῥίζαι] Moibanus, κυπείρου, reſtituit: attamen malim, καππάρεως, quoniam capparis radices πρὸς τὰ τῶν τριχῶν μελάσματα, *ad denigrandos capillos*, vſurpari à Medicis eſt in confeſſo.

τῆς ῥίζης ἀφεψηθείσης] Malim, ἀφεψηθεὶς, καταπλασθεὶς, ſcilicet φλοιός: itémque pro, διαπονιζόμενος, διακλυζόμενος, ſeu potiùs, διαχνιζόμενος.

Cap. ciii. ἄχρις ἂν ἐξιδρώσῃ] Moib. *quouſque exudet.* Scilicet illi ἐξιδρώσῃ, vel ἐξιδρώσωσι legere viſum eſt. Et certè quidem de eodem ad abolendos pilos remedio agens Dioſcor. lib. 4. cap. 189. illicò pôſt addit, cutem vbi exudauerit abſtergendam, deindéque recentem dryopterin imponendam. At huic loco, meo quidem iudicio, aptius conuenientiúſque fuerit, ſi legerimus, ἐξιονθίσωσι. Eſt enim ἐξιονθίζειν ſeu ἐξιονθίζειν Heſychio, τὸ τρίχας ἐκδιδόναι. Siquidem ἴονθος, addit ille, ῥίζαι τριχῶν ἢ τὸ ὑπερέχον, hoc eſt, *pilorum radicem, aut quod è pilis extra cutem eminet*, ſignificat. Eſt etiam ipſi Suidæ, ἴονθος, ἀπὸ τοῦ ἰέναι καὶ ἀνθεῖν, ἡ πρώτη ἔκφυσις τῶν τριχῶν, id eſt, *prima lanugo*, aut, *qui primi efflorescunt exoriunturque pili.*

τήλινον ἄλευρον] μύρον potiùs, quàm ἄλευρον, hîc legendum ſatis indicat quod ſequitur, ῥόδινον ſine adiuncto: adde quòd vnguentum telinum, ſeu quod è fœnogræco paratur, ſcribit idem Authot, 1. de mat. med. cap. 57. εἰς σμήγματα μίγνυσθαι, hoc eſt, *medicamentis ad faciei nitorem inducendum immiſceri.*

Cap. cxiii. σβεννύσιν ἰρίνῳ] *Irino unguento reſtincta*, vertit Moibanus. Sed rectiùs legas, σβεννύσιν οἴνῳ ſimpliciter, aut, οἴνῳ εὐώδει, hoc eſt, *vino odorato.* Sic Paulus lib. 3. cap. 36. ad hircoſa vitia alarum plumbaginem vrit, vinóque odorato reſtinguit. Adde quòd terra Chia vſta vnguento irino iniecto incenderetur potiùs, quàm reſtingueretur. Neque tamen illud, ἰρίνῳ, omittendum cenſeo: interiicienda modò diſtinctio. Nam & ipſum per ſe irinum vnguentum quidni, vt ozænarum graueolentiam, teſte Dioſc. 1. de ma. med. cap. 66. ita etiam hircoſum alarum fœtorem emendet?

Cap. cxvii. ἄμεινον ἄλευρον] Rectiùs fortaſſe legas, λείρινον μύρον, aut, σούσινον μύρον. Nam & Dioſcor. lib. 1. de mat. med. cap. 162. de ſuſino ſeu liliaceo vnguento, ſic habet: μώλωπας τε ταχέως μεταβάλλει καὶ ὁμοχρόους ποιεῖ, id eſt, *uibices quamprimum emendat & reliquæ cuti concolores efficit.* Sed & Orib. 3. ad Eunap. ad finem cap. 36. ſcribit, *vibices concolores ſtatim facere oleum liliaceum continuò inunctum.*

Cap. cxviii. ἀλφοὺς δὲ λευκοὺς καὶ λεύκας] Sunt qui ἀλφὸν λευκὸν & λεύκην pro eodem cutis vitio accipiunt: ſed hîc rectè manifeſtò diſtinguuntur. Siquidem ἀλφὸς λευκὸς, ſeu vitiligo alba, ἀλφὸς ſimpliciter Celſo vulgóque Medicorum plerunque dicta, in cute potiſſimùm hæret: & λεύκη præterquàm quòd albida magis eſt, altiùs etiam deſcendit, carnémque ipſam occupat. Sed de his vide Gal. 3. de cauſis ſympt. & Celſum, lib. v. cap. vlt.

Cap. cxxiiii. θάλασσα πινομένη] Sic legit Moibanus. Malim tamen, πλυνομένη, vel, πυριωμένη. Nam & fotu marinam aquam conferre prurituì, vel ipſe teſtatur Dioſc. lib. de ma. med. v. cap. 19. At potu non eſt dubium quin, vti ſalſamenta omnia cæteráque quæ praui ſunt ſucci, pruritum excitet, nedum tollat: niſi fortè per accidens, dum, qua pollet vi cathartica, pruritum gignentes humores expurgat.

Cap. cxxx. ὄξος σὺν κονίᾳ] Κονία inter alia ἄσβεστον ſeu calcem ſignificat. Ideò verò calcem hoc loco potiùs, quàm lixiuium aut cinerem lixiuum vertere placuit, vti & Moibano, quòd & ipſe Dioſc. lib. 3. de ma. med. cap. 103. viſcum ſcribit vngues ſcabros efficaciùs auferre, addita calce: μιγεὶς ἀσβέστῳ, inquit ille.

Cap. cxxxii. καλεῖσαι ἠριγέροντα] Contrà *erigeronta* ſcribit Plinius, lib. 26. cap. vlt. *ex paſſo mammas uberiores facere.* Moibanus pro, ἠριγέροντα, reponit, κώνειον, hoc eſt, *cicutam*: & reuerà quidem in cicutæ genere, quàm & ipſe Autor, lib. 3. de mat. med. cap. 79. aſſerit in virginibus mammarum incrementum inhibere, ibidem Cretica præfertur. Cicutam porrò ἄγονον quidem & ἀγόμωρον nonnullis συνωνύμως dici reperio inter notha Dioſc. at ἠριγέροντα nuſquàm. Verùm quia proximè ſequenti capite etiam κωνείου, hoc eſt, *cicutæ*, fit mentio, cui eadem vis tribuitur, quæ modò citato cap. lib. 3. de mat. med. neceſſe fuerit, aut caput hoc tanquam ſuperuacaneum παρέλκειν, adeóque vna litura expungi, aut non de cicuta, ſed de altera quapiam herba fieri hoc loco mentionem. Ea verò quænam qualíſve ſit, mihi adhuc incompertum eſt: peritioribus aliis coniectandum relinquo.

Cap. cxxxvi. ἄλευρον κυάμινον] Aëtius, aut certè ipſius Interpres, Tetrab. 4. ſer. 4. cap. 35. legiſſe videtur, ἄλευρον κυμίνου, aut etiam, κύμινον ſimpliciter: ruſúmque, pro eo quod habetur, κωδύνια ἑφθὰ, κωδίαι ἑφθαί, legiſſe comperitur. Attamen Oribaſius, 4. ad Eunap. cap. 82. ab hoc noſtro contextu nihil euariat.

ὠφελεῖ δὲ καὶ τοῖς τεθρομβωμένοις] Poſt commemorata alia ad lactis coagulationem auxilia, tale quid ſpecialiter de apio refert Aëtius, loco modò citato: Moibanus redundare hanc poſtremam periodum exiſtimat, vt qui vix vllum inter χονδριώντας καὶ τεθρομβωμένους μαζοὺς diſcrimen agnoſcat. Ego verò hanc ipſam periodum ad proximè ſequens caput potiùs pertinere iudico, quaſi hoc ſit illius initium: neque dubito quin deglutita cera æquè ad coagulationis curationem valeat, atque ad ipſius προφυλαξιν. Cùm enim, ex ſententia Galeni, circa principium lib. 4. de ſanit. tu. eadem ſit ratio mali quod imminet arcendi, & eius quod iam inuaſit depellendi, conſentaneum videtur, vt vno & eodem remedio lactis coagulatio & præcaueri & profligari poſsit. Cæterùm quæ & hoc capite & proximè ſequenti continentur ſi quis vnico capite complecteretur, rectè, nec id abs re, facturus videbitur.

Cap. cxl. γυναῖκας ἐὰν οἱ] Hæc è cap. 135. cui

quidem minùs aptè congruebant, in hunc locum,ceu commodiorem,transferre viſum eſt.

CAP. CLX. ἄχρις αἱ πτυσθῶσιν] Iſta lectio tolerari poteſt, ἄχρις αἱ πεπανθῶσιν, *dum maturatæ fuerint*, nempe ozænæ. Tùm enim vlcera maturata dicuntur, cùm ad pus ſaniémque perducta ſunt. Alioqui maluiſſem hoc loco legere, vti apud Gal.3. κτ̀ τόπους, cùm de ozæna & polypis agit, ἄχρις αἱ ἀποθεραπεύσῃς, quaſi continuanda ſit illitio è Polyidæ trochiſcis, qui σφραγῖδος nomine deſignantur, *donec ozænas perſanaueris*: aut, ἄχρις αἱ ἐφελκίδες ἐκπέσωσι, *donec ulcerum cruſtæ exciderint*.

CAP. CLXIII. ἐπι γὰρ ὡς φίλυρα] Moibanus pro his reſtituit, ἐπὶ δὲ ϗ τὰ φύλλα, quoniam Dioſcorides, lib.1. de mat. med. cap.111. vlmi non tantùm corticem, ſed & folia in eundem vſum commendat. Sed hîc ego nihil immutãdum cenſeo. Nam vti citato loco dixerat Autor, vlmi corticem vulnera egregiè glutinare faſciæ loco circumuolutum, quia ſit lori modo flexilis: ita hoc loco, eundem voluiſſe iudico vulneribus ſuperilligari faſciæ inſtar, quia ſint cortici vlmi tenues tunicæ, ceu etiam tiliæ, aut potiùs quia ſint illi cortici tunicæ ſeu membranæ inſtar philyrarum. Philyræ enim ſeu philuræ etiam dicuntur tenuiſsimæ tunicæ, quæ inter tiliæ arboris corticem & lignum reperiuntur, quæque, quia facilè inſtar faſciarum obuoluuntur, pro faſciis vſurpari poſſunt. Sic nanque Plin. lib.16. cap.14. *Mirum tiliæ eſſe inter corticem & lignum tenues tunicas multiplici membrana, è quibus uincula tiliæ uocantur: tenuiſſimæ earum philyræ, coronarum lemniſcis celebres, antiquorúmque honore.* Porrò & ab harum ſimilitudine, aliarum arborum ac etiamnum papyri membranæ, philyræ ſeu philuræ dicuntur.

CAP. CLXV. ἡ ναρδη ὁμοίως] Moibanus emendat, ἡ ναρκισσος: ſed ego malim, ἡ ναρκίσσου ὁμοίως, ſcilicet ῥίζα. Nam & narciſsi radicem potiſsimùm ad glutinanda vulnera commendat Dioſc. 4. de mat. med.

CAP. CLXVI. χαλκανθης ῥίζα] Moibanus reſtituendum cenſet, λευκακάνθης ῥίζα, hoc eſt, *leucacanthæ radix*: maximè cùm leucacantha eximiè ſiccet ac remiſsè calfaciat, adeóque extrahendis oſsibus infractis apta eſſe poſsit. Maluiſſem, ὀξυακάνθης ῥίζα, id eſt, *acutæ ſpinæ radix*, quoniam ipſam quoque teſtatur, lib.1. de mat. med. ca.122. infixa corpori ſpicula & aculeos extrahere. Sed quoniam Plinius, lib.24. cap.12. ſcribit, *chalanthum oſſa fracta extrahere cum ſemine hyoſcyami*, facilius adducor vt credam, hîc quoque legendum, χάλκανθον σὺν ὑοσκυάμου σπέρματι.

CAP. CLXXVIII. ῥίζα ἐγχλυφεῖσα, &c.] Lego, κυκλαμίνου ῥίζα ἐγγλυφεῖσα, (ſeu ἐγκοιλανθεῖσα,) ἐλαίου σὺν κηρῷ αὐτῇ ἐγχυθέντος, hoc eſt, *cyclamini radix, cui incauatæ oleum cum cera incoctum ſit.* Sic eſſe legendum conſtat ex Dioſc. de mat. med. lib.2. cap.194. vbi de cyclamini radice ſic habetur, quanquam ibidem id remedium non ad ambuſta, ſed ad perniones commendatur: ἐγκοιλανθεῖσα δὲ πληροῦται τοῦ ἐλαίου, καὶ τίθεται ἐπὶ θερμοσποδιᾶς. ποτὲ ἐμβάλλεται δὲ ἔνιοι καὶ κηροῦ Τυῤῥηνικοῦ ὀλίγον, &c. quæ ſic vertimus: *Ipſa quoque cyclamini radix excauata, oleo impletur, & cineri feruenti imponitur, addito interdum ceræ Tyrrhenicæ momento.* Porrò ex illo ipſo loco hunc quidem ceu mutilum reſtituendum eſſe monuit Moibanus: at quo modo

eſſet reſtituendus, haudquaquam expreſſit.

CAP. CLXXIX. συκαμίνου ῥίζης] Malim, κυκλαμίνου ῥίζης ἀφέψημα, quia mori radix nuſquam, quod ſciam, ad perniones commendatur: at cyclamini radix tum à Dioſcoride, loco modò citato, tum ab Aëtio, iiij. Tetrab. ſer. 2. cap. 73. ad perniones ſanandos expetitur: fuit verò facilis librarij lapſus.

CAP. CLXXXI. μύρσινον] Hanc periodũ ita legendam exiſtimo: σὺν ἀρ. κηρὸς μετ᾽ ἐλαίου μυρσίνου, λεῖα: alioqui nullus conſtabit ſenſus.

CAP. CXCIII. σὺν πνεύμονι ἐκτεθειμένη] Moibanus, σὺν ποτῷ, legendum ſuſpicatur: Geſnerus non multò meliùs, σὺν κηλῷ. id eſt, *cum area candela*, niſi fortè κηρῷ, hoc eſt, *cera*, ibidem legẽdum eſt. At ego, σὺν ἐρίῳ, potiùs legẽdum eſſe crediderim, hoc eſt, *cum lana*, ita vt cinis ille foliorum hederaceorum in oleo tritus lana aut vellere excipiatur, atque indatur.

CAP. CCI. μυρίκης φύλλα] Vix alibi, quod ſciam, folia myricæ ad emarginandas gangrænas vſurpantur: at myrti folia in eum vſum commemorantur à Paulo, lib.4. cap.19. quo loco inter alia gangrænæ remedia ex Oribaſio recenſet, μυρσινόφυλλα ἐν οἴνῳ ἑφθὰ λεῖα μετὰ μέλιτος, hoc eſt, *myrti folia in uino cocta tritaque cum melle.* Iccircò & hoc loco ἀντὶ τοῦ, μυρίκης, μυρσίνης, reponendum iudicaui.

CAP. CCX. ἀνθύλλη κικανιδιν.] Fateor tum à Dioſcoride, tum & à Galeno vim Anthyllidi tribui glutinandorum ſanandorúmque vulnerũ, adeóque ſiſtendæ etiam hæmorrhagiæ illam nõ malè accõmodari poſſe. Sed quæ loca citat Moibanus ex Paulo & Aëtio, non ſatisfaciunt. Nam vtrobique, in Aldinis ſaltem eorum Autorum exemplaribus, ἀνθήλῃ potiùs, quàm ἀνθυλλίδα legi reperio, nempe apud Paulum, lib. 4. cap.53. & apud Aëtium, tetr.2. ſerm.2. cap.94. Ergo nil vetat, quominùs quę hîc dicũtur, de arundinis propẽdẽte coma ſeu panicula interpretemur, & hãc lectionẽ, ἀνθήλη κικανιδιν, retineamus: niſi malumus ſimul & ſemel pro iis vocibus, ἀνθήλη καλάμου, reponere. At fortaſſe vero ſimilius eſt, id quod & ipſe ſuſpicatur Geſnerus, ἀνθήλης nomẽ hîc à Dioſcoride accipi pro phlei ſeu ſtœbes flore, quoniam & apud Theophr. ἀνθήλη ſimpliciter & ſine addito, florem eum ſignificat. Noſtram hanc confirmant ſentẽtiam Dioſcorides & Plinius, dum phleõ ſeu ſtœben (eiuſdem enim ſunt plantæ nomina) hæmorrhagiæ mederi ſcripto prodidêre.

ἢ ὠοῦ τὸ λευκόν] Rectiùs, ἢ ὠοῦ τῷ λευκῷ, vt is ſit ſenſus, quem ego expreſſi. Sic & oui candidum ad ſanguinis profluuia gypſo admiſcet Oribaſius, 3. ad EVnap. cap.36. & 7. ad EVſtathium, c. 20. Itémq; Aëtius, 4. Tetr. ſer.2. cap.51. ſed illi præterea deſiderant tritici pollinem, qualis molendinorum parietibus adhæreſcit.

καὶ τῶν ἐν βαλανείῳ] Haud dubiè tota hæc periodus obſcura quidem eſt: attamen partim ab Aëtio, partim etiam ab ipſo Paulo illuſtrari poſſe videtur. Ille enim, tetr.2. ſer.2. cap.94. inter remedia ad hæmorragiam è naribus, καλὸν δὲ, inquit, καὶ φράττειν κηρῷ τὰ ὦτα, *bonum*, inquàm, *eſt & aures cera obturare*: atque hîc quoque fortaſſis, ἀντὶ τοῦ, ἐμπλασσόμενα, legẽdum, ἐμφραττόμενα. Hic verò, lib. 3. cap. 58. de ſiſtendo agens ſanguinis profluuio,

quod febribus interdum ſuperuenit, δοκεῖ δὲ, inquit, καὶ τῆς πόσθης ἡ δέσις ἰδίως ἐπέχειν τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγίας. *Creditur & præputij deligatio peculiariter ſanguinis profluuia cohibere.* Sed & ſecũdum hac ipſa periodo propoſitum remedium, etſi deprauatum ita eſt, vt quantumuis oculatiſſimus Geſnerus ſenſum nullũ elicere potuerit, illud ipſum eſſe coniicio, quod ego reddidi. Pro his enim, καὶ τῷ ἐν βαλανείῳ ἐκλύεσθαι αὐτούς, legendum ſuſpicor, ἢ τὸ ἐν τῷ ἰνίῳ σικυάζεσθαι αὐτούς: vel, quod magis placet, quia τὸ σικυάζεσθαι, αὐτὸ τὸ, σικύας προσβάλλειν, nuſquam alibi, quod ſciam, reperitur, σικυάσαι αὐτούς, aut καὶ τῷ ἰνίῳ σικύας προσβαλλομένας. Porrò & huius remedij meminit Aëtius, loco modò citato, vbi, καὶ σικύαν, inquit, τῷ ἰνίῳ προσβάλλε μετ᾽ ἀφαιρέσεως, hoc eſt, *& occipitio cucurbitam adhibeto cum ſcarificatione.*

CAP. CCXIII. κατέχει καὶ οὐκ ἐᾷ ἐκτρέπεσθαι] Moibanus: *eas cohibet nec ſinit euerti*; ſuſpicatúrq; mendum aliquod ſubeſſe. Nos verò, *eas cohibet nec ſinit inuerti*, nihilque immutandum cenſemus. Siquidem illud ceu ratum certúmque ponimus, quæcunque hæmorrhoidas prouocant, eaſdem ſimul & ſemel extrahere atque euertere: alioqui & nos αὐτὶ τοῦ, κατέχειν, lubenter ἐκστρέφειν repoſuiſſemus. At remedia quæ hoc loco proponuntur, ex mente Dioſcoridis, præterquàm quòd illas extrahunt euertúntque, ſimul & ſemel cohibent ne intrò reuertantur. Iſta porrò ſic intelligenda ſatis ſupérque patet ex Aëtio, 4. Tetr. ſer. 2. cap. 6. qui quidem cùm duplicem eo loco tradat hæmorrhoidum curationem, nempe tum eam quę manus opera & auxilio, tum & eam quæ medicamentis inſtituitur, neutram rectè commodéque perfici poſſe ſimul etiam admonet, quin priùs ſedes ac ipſæ quoque hæmorrhoides extrahantur euertantúrve, euerſæque cohibeantur, vt ne ſtatim inuertãtur ſeu intrò vertantur. Hoc verò præſtant ἐκστρόφια dicta medicamenta: quo in numero cyclamini ſuccum & alia id genus eo ipſo loco recenſet, quorum pleraque proculdubio ex 9. Galen. de comp. med. κτ̃ τό. cap. 7. deprompſit.

CAP. CCXXVIII. φασὶ δὲ ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις] Iſta prętermiſit Moibanus, quoniam, vti fatetur, quid ſibi vellent diuinare haud potuit. Ego probabili cõiectura ductus, quæ in hac periodo corrupta & deprauata videbantur ita reſtitui, vt αὐτὶ τοῦ, ἄγνου ῥάβδον ἢ τῆς θαλασσίας, ἄγνου ῥάβδον ἢ τῆς ἀρτεμισίας legerim, adeóque, niſi fallor, mentem Autoris ſum aſſecutus. Enimuerò de Vitice & ipſe Dioſcorides 1. de mat. med. cap. 135. ſcribit in hũc modum: δοκεῖ δὲ καὶ κωλυτικὸν εἶναι ἐν ὁδοιπορίαις παρατριμμάτων, εἴ τις ῥάβδον αὐτῆς διὰ χειρὸς κρατοίη. quod nos ita vertimus: *Creditur & viticis virga intertrigines arcere, ſi eam viator, dum iter facit, manu teneat.* Quin & Plinius lib. 24. ca. 9. *Virgam* (agni inquit) *qui in manu habeant aut cinctu, negantur intertriginem ſentire.* De artemiſia verò etiam inter nôtha Dioſcoridis hęc reperiuntur. ἀρτεμισίαν τὴν βοτάνην εἴ τις ἔχει ἐν ὁδῷ, λύει τὸν κάματον, quę quidẽ Apuleius, cap. x. ita vertit: *Herbam artemiſiam monoclonon ſi quis iter faciens ſecum in manu portauerit, non ſentiet itineris laborem.* Sed & Plinius, lib. 26. cap. 15. *Artemiſiam*, inquit, *& elelisphacon alligatas qui habeat viator, negatur laſſitudinem ſentire.* Laſſitudinem porrò non tantùm ex attritu neruoſarũ partium, ſed etiam ex membrorum intertrigine & attritu calceamentorum in itineribus oriri, neminem eſſe credo, qui non aliquando ſit expertus.

CAP. CCXXXVII. ῥάβδοις σὺν τοῖς φύλλοις] Plinius itidem, lib. 24. cap. 9. de Sparto agens, quod geniſta ſit néc ne dubitat: *Rami*, inquit, *ſimiliter cum fronde in aceto macerati ſuccum dant iſchiadicis vtilem, cyathi vnius potu*, &c. At Dioſc. lib. 4. de mat. med. cap. 158. ramos ſeu virgas nõn quidem aceto, ſed aqua macerat: prætereà verò foliorum frondiſve nullam facit mentionem: quippe qui eodem capite Sparto ῥάβδους tribuiſſet ἀφύλλους, hoc eſt, *virgas ſine foliis.*

CAP. CCXL. ἄλευρον ἑψηθέν] Malim, ἑψηθέν, aut, legendum: πύελον καὶ κεδρίνου ἄλευρον, ἑψηθέντα, &c. Sic inferiùs, pro, κολοκυνθίδος ἴσα, legendum videtur, κολοκυνθίς, ἴσα, aut ſubintelligendum σπέρμα, ita vt quemadmodum ſiſymbrij, ita & colocynthidis ſemen hîc recipiatur.

ναρθηκισμὸς θεραπεύει] Moibanus ſuſpicatur legendum, σιναπισμός. Sed ſinapiſmi iam eſt facta mentio, proximè præcedenti capite. Ego ναρθηκισμοῦ vocem libenter retineo. Eſt autem ναρθηκισμός, ἐπίκρουσις illa ſeu percuſſio, quam τοῖς ἀνδραποδοκαπήλοις, hoc eſt, *mancipiorum mangonibus*, vſitatam refert Gal. 14. Meth. cap. 16. quoties gracilem extenuatámve partem ἀνατρέφειν & priſtino ſtatui reſtituere nitebantur. Ita verò dicta huic Autori videtur, quia peream νάρθηκι, hoc eſt *ferulæ* certo quodam modo partibus extenuatis incutiebantur.

ἑψηθεὶς, ἢ πρὸς ἴον,] Vel legendum, ἑψηθεὶς πρὸς ἥμισυ, vt ſit idem cum eo quod alibi legitur apud Dioſcor. ἄχρις ἡμίσεως, *cocta*, inquã, *ad dimidias*: vel legendum, ἑψηθεὶς πρὸς ἴσον, vti etiam ſuſpicatur Moibanus, ita vt ſubaudiamus, μοῖραν. Hinc porrò conſtat mangonum dropacem alium fuiſſe à Medicorum dropace: ille enim, vt ex hoc ipſo loco videre eſt, picis tam liquidæ quàm aridæ paribus conſtabat portionibus: hic verò etiam ſimpliciſſimus, vt magis minúſve compoſitos omittam, pice arida oleo pauciſſimo liquata, vti patet ex Aëtio, Tetrab. 1. ſer. 3. cap. 180. Cæterùm ſub finem capitis dictiones illæ, ἐπιθέμενα καὶ, proculdubiò redundant, adeóque videntur expungendæ, vel pro iis reſtituendum, καὶ ἐν σκιᾷ, quaſi, vt exiccentur hi trochiſci, in vmbra reponi debeant, vti etiam diſertis verbis admonet Aëtius, 3. Tetr. ſer. 4. cap. 4.

CAP. CCXLII. ἔρει δὲ] Iſta cùm nihil ſignificent, legendum hauddubiè ἔρεαδε δὲ, &c. Hoc porrò capite iſchiadicos vrendi varios modos ſatis anxiè & obſcurè proſequitur Autor, qui tamen tum ex lib. de mat. med. 2. cap. 98. tum ab Aëtio ex Anthyllo 3. Tetr. ſer. 4. cap. 3. cum etiam à Cælio Aureliano v. Chron. cap. 1. vtcunque illuſtrãtur. Nos hodie ſiue ſuperficie tenus, ſiue altiùs locum quempiam actu adurere placet, ignita ferramenta, ceu longè efficaciora promptioráque, neque ita crudeliter ęgros excarnificantia, præferimus.

IN LIBRVM II.

CAP. III. κατὰ τὴν ἐμφύσησιν αὐτῶν.] Pro eodem habet Paulus, lib. 3. cap. 37. ἐν ταῖς ἐπιτάσεσιν. Vertunt Interpretes, *in acceſſionibus*. Malim ego, *cùm intenditur affectus*. Intenditur verò augetúrq; quando non tantùm ventriculus aut os ipſius, ſed & inteſtina inflantur, malúmque ipſum ita

cerebro communicatur, vt mens etiam ipſa de ſuo ſtatu dimoueatur.

Cap. IX. *αὐτὶ ἀλφίτων ἐσθιόμενα*] fortè, *ἐπιπασσόμενα*, *inſperſa*, vti & cap. 3. lib. v. de mat. med. vbi de vinaceis ſic legitur: *φρυγέντα δὲ καὶ ἀντὶ ἀλφίτου ἐπιπασσόμενα λεῖα, ἁρμόζει δυσεντερικοῖς, καὶ κοιλιακοῖς, καὶ τοῖς τὸν στόμαχον ἀναλελυμένοις*. quæ ſic vertit Plin. lib. 23. cap. 1. *Nuclei acinorum toſti tritique, ſtomacho utiles ſunt: inſpergitur farina eorum polentæ modo potioni dyſentericis & cæliacis, & diſſolutis ſtomacho.*

Cap. X. *ἐμβρέχειν δὲ δεῖ*] hoc capitulum, quod duodecimum legebatur, placuit cum decimo coniungere: quippe quod ab eo non niſi librarij culpa diſiunctum videbatur. Sed & illum pleraque alia perperàm ſimiliter diſiunxiſſe, aut etiam tranſpoſuiſſe conſtat. Cæterùm pro, *σὺν ῥοῖ*, lubentiùs legerem, *σὺν ῥοὸς ἀφεψήματι*: alioqui fomentum fuerit ſiccum, non item irrigatio ſeu perfuſio, quam verbum illud, *ἐμβρέχειν*, hauddubiè deſignat.

Cap. XIII. *τὸ ἄνθος ἢ λεύκης*] Lego, *ἀκάνθης λευκῆς ῥίζα*. hoc eſt, *ſpinæ albæ radix*, Nam & ipſe Dioſcor. 3. de mat. med. c. 14. ſpinæ albæ radicem potam ſtomachicis conferre prodidit. Moibanus *σχοίνου ἄνθος ἢ λεύκης*, &c. legit, hoc eſt, *iunci odorati flos, populi albæ radix*, &c. Suam coniecturam ex eo confirmat, quòd ſcripſerit Autor, 1. de mat. med. cap. 16. iuncum odoratum vim habere inflationes diſcutiendi, ac florem ipſum in potiones adhibitum vtilem eſſe ad oris ventriculi affectus. Sed hoc quantumuis ita ſit, ad quid, quæſo, illa populi albæ radix, quam quidem nuſquàm, quòd ſciam, auditum eſt à Medicis propinari ſolitam? Etſi fateor ipſius arboris corticem ac ipſa quoque folia dari poſſe potui, ad lentorum viſcidorúmque humorum abſterſionem, qui obſtructiones faciunt.

ἐπιρροφουμένου ἀγαρικοῦ] Contrà, lib. 3. de materia med. cap. 1. ſtomachicis quidem agaricum commanducatum deuoratúmque conferre prodidit: ſed ea tamen conditione addita, vt nullus deinde liquor ſuperbibatur. Sunt enim hæc illo loco Authoris de agarico verba, quæ etiam hoc libro paucis immutatis, proximè ſequenti capite, repetuntur: *στομαχικοῖς ὡς ἐστὶ διαμασσώμενον καὶ καταπινόμενον, μηδενὸς ὑγροῦ ἐπιρροφουμένου.*

Cap. XVIII. *ῥόδινον σὺν ὕδατι*] Malim ex Aëtio, Tetr. 2. ſer. 1. cap. 118. *ῥόδινον σὺν μέλιτι, ἢ καθ' ἑαυτό*, hoc eſt, *roſaceum cum melle, aut etiam per ſe.*

Cap. XXI. *καὶ οὐ μὴ ἐλχῶσι*, &c.] Moibanus, *ἐλχῶσι*, legit, & ſequentes duas voces redundare putat. Malim equidem, *καὶ οὐ μὴ ἐλγώσῃ παραναλειφθεὶς λίπει, καὶ ἱδρώσῃ πολύ*. vel, *καὶ ἵνα μὴ ἐλγώσῃ παραναλειφέσθω λίπει καὶ ἱδρώσῃ πολύ*. Equidem ſi verbum verbo non reddidi, attamen Autoris mentem expreſsiſſe mihi videor.

Cap. XXV. *μιγνύμενα δὲ κόποις*] Quanuis laſſitudines, *ἀσφία*, ſudores *διαφορητικοὶ*, & affectio cardiaca, ſymptomata ſunt, quorum alia febres antecedunt, alia eaſdem comitantur aut ſubſequuntur, attamen locis cõmodioribus reponi poterant.

Καμμανικὸς λίθος] Moibanus Comanicum lapidem, ni fallor, à Comania regione Aſiæ, in qua fortaſſe is reperitur, ſic dictum, vnum & eundem eſſe cum Gagate ſuſpicatur. Neque dubito quin, cùm lapis is è bitumine liquido nigro gignatur, vbicunque bitumen eiuſmodi reperitur, ipſe etiam reperiri poſsit. Hincque adeò præter illa cognomina & alia ſortitus eſt, vti Samothracij ab Inſula Samothrace, Thracij à fluuio Thracio Ponto dicto, itémq; Obſidiani ab Obſidio, qui primus in AEthiopia eum inueniſſe fertur. Vtyt ſit, Gagatem lapidem acopis miſceri Dioſcorides ſcripto prodidit, lib. v. de mat. medic. cap. 146.

Cap. XXXI. *καυκαλίδος ῥίζα μασ.*] Malim, *κακαλίας*. Nam de Caucalide tale nihil proditur à Dioſcoride & Galeno, in ſimplicibus. Sed de Cacalia ſeu Cancano ſic Dioſcor. lib. 4. de mat. med. cap. 123. *Radix in uino macerata, ceu tragacantha, & delincta commanducatáue per ſe, tuſſi & arteriæ ſcabritiis medetur.* Eadem totidem verbis à Gal. 7. ſimpl. itémque ab Aëtio repetuntur.

καρυωτοὶ βηχίτης] Moibanus pro voce, *καρυωτοί*, *καρκῖνοι*, hoc eſt, *cancri*, vel *κήρυκες*, hoc eſt, *buccina*, reponendum cenſuit. Ego *καρυωτῶν* vocem retineo. Nam & Dioſcor. lib. 1. de mat. med. cap. de Palma 148. *Caryotæ ſeu caryotides*, inquit, *ſi commanducentur, faucium aſperitati medentur.*

κατὰ τὰς ἐπιθέσεις τῆς βηχός] Legendum, *ἐπιτάσεις*, *ἀντὶ τοῦ*, *ἐπιθέσεις*. hoc eſt, *cùm intenditur augetúrue tuſſis, urgente tuſſi.* Sic legimus apud Paulum, lib. 3. cap. 37. dum de ventriculi inflatione agit, *ἐν ταῖς ἐπιτάσεσι*, quod minùs rectè Interpretes verterũt, *in acceſſionibus*, vti iam antè monuimus.

Cap. XXXV. *ἀγαλλόχου < α'*] *ἀγαρικοῦ*, legiſſe videtur Moibanus. Sed & de agallochi radice Dioſc. 1. de mat. med. cap. 21. *Iis quos lateris dolor excruciat bibita ex aqua opitulatur.*

Cap. XLVII. *Ἡρακλείδος*] fortè, *Ἡρακλεώτιδος*, aut, *Ἡρακλεωτικῆς*, aut etiam *Ἡρακλείας*, vti cap. 33. lib. 4. de mat. med.

ἐλάτης μυρεψικῆς] Ad differentiam abietis, quæ eſt in arborum genere, Palmæ inuolucrum, quod alio nomine *σπάθη* dicitur, hoc loco *ἐλάτη μυρεψική* cognominatur, quòd vnguentarij eo ad vnguentorum ſpiſſamenta vterentur, vti ſcripſit idem Dioſc. lib. 1. de mat. med. cap. 150. nos *elatem unguentariam uertimus.*

ἶρις μετ' οἴνου] Malim, *κηρὸς μετ' οἴνου*, *cera cum uino*, aut, *κηκὶς μετ' οἴνου*, *galla cum uino*. Si quidẽ Ceram in ſorbitiones addi dyſentericis ſcribit Dioſcorides, lib. 2. de mat. med. cap. 105. Gallas verò, lib. 1. c. 146. dyſentericis etiã ex aqua aut vino bibitas conuenire. Nam quòd ad iridem ſpectat, mihi ſaltem noſtrâs, æquè ac doctiſſ. Geſnero, in dyſenteriis curandis ſuſpecta eſt. Florentia verò, quatenus, vel ipſo Gal. teſte variis in locis, vlcera citra morſum abſtergit, exiccat & carne explet, non omnino ſpernenda videtur.

Cap. XLIX. *ἀρνογλώσσου φύλλα ἑφθά*] Hoc loco videtur Autor plantaginem ex oleo & aceto coctam deſiderare. Sed quando bis hoc eodem capite remedium idem è plantagine repetitur, his verbis, *ἀρνόγλωσσον ὁμοίως*, vel *παρέλκειν* ea verba dicendum eſt, vel plantaginem aliter paratam expeti. Et certè quidem priore loco videtur Autor eam coctam ſumi velle cum oleo & aceto: poſteriore verò, cum aceto tantùm. At lib. 2. de mat. med. c. 153, cum ſale & aceto ſumptam dyſentericis & cœliacis ſubuenire tradidit: niſi fortè eo loco *ἀντὶ τοῦ*, *μεθ' ἁλῶν*, *cum ſale*, legendum, *μετ' ἐλαίου*, vti ego ſuſpicor, hoc eſt, *cum oleo.*

καὶ οἴνῳ δὲ ἐπιπλασθεῖσα] Facilè crediderim cum

doctiſſ. Geſnero legendum hoc loco, ἐπιπασθεῖσα, quippe cùm galla trita rectiùs vino inſpergatur, quàm illinatur. Quin & 1. de mat. med. cap. 146. de Galla, vbi legitur: ἁρμόζουσι δὲ καὶ κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς ἐπιπλαττόμεναι οἴνῳ καὶ ὕδατι λεῖαι, ἢ πινόμεναι αὐτῷ, ἐπιπλαττόμεναι, fateor legendum ἐπιπαττόμεναι, adeóque Latinam meam verſionem ſic reſtituendam: *Tritæ cœliacis & dyſentericis aquæ aut vino inſperſæ ac bibitæ conueniunt.*

CAP. LII. κυάμου Ἑλληνικοῦ τοῦ λεπτοῦ] κυάμου Ἑλληνικοῦ σὺν τῷ λέπει &c. reſtituit Geſnerus. Ego malim, κυάμου Ἑλληνικοῦ τοῦ λέπους, *fabæ Græcæ corticis:* aut citra immutationem, κυάμου Ἑλληνικοῦ τοῦ λεπτοῦ, exponendum *fabæ Græcæ minoris:* ſiquidem pro terrarum diuerſitate varióque cultu fabæ aliæ maiores, alię minores reperiuntur. Neque verò de faba Græca Plinij, quę reuera Loti arboris fructus eſt, ſed de faba communi, quam Græci Græcam ad AEgyptię differentiam cognominauerunt, hæc, & quæcunque alibi de faba Græca referuntur, accipienda ſunt.

CAP. LVI. διακχριομένου τοῦ στόματος καὶ τῆς γλώττης] Hæc videntur à librario quopiam, ſicut & pleraque alia, malè tranſcripta. Enimuerò Autor, cap. 53. lib. 4. de mat. med. ſcribit in hunc modum, de lichene qui petris innaſcitur: ὠφελεῖ δὲ καὶ ἰκτερικοὺς μετὰ μέλιτος διακχριόμενον. στόματος δὲ καὶ τῆς γλώττης ῥευματισμοὺς παραιτεῖται. hoc eſt, *Iuuat & arquatos cum melle perunctus: oris autem ac linguæ defluxionibus ſuccurrit.* Ita quæ eo loco diſtincta diſiunctáque ſunt, perperàm hîc coniungi videntur.

CAP. LVIII. ὀξαλίδος λεγομένης] Trifolium id paruum, quod vulgo acetatum dicitur, hoc loco intelligi videtur. Officinæ *panem cuculi* nominãt. Plinio oxys dicitur, lib. 27. cap. 12. Eſt autem Galen. ὀξὺς eadem quæ & ὀξαλίς, lib. 4. de ſimpl. cap. 3.

CAP. LXIII. στάχυ πεπέρεως] στάχυϊ reſtituit Geſnerus: fortè verò piperis ſpicam nominat, quæ veriùs piper longum dicitur.

αἰωρείσθωσαν δὲ] Lubens hoc verbum, αἰωρείσθωσαν, ad hilaritatem, aut etiam geſtationem aliquódve penſile exercitamenti genus retuliſſem: quaſi voluerit Autor, epoto eo ex vrina capræ remedio hilaritati ſeſe tradant ægri, (nam & verbum αἰωρεῖσθαι tale quid interdum ſignificat) vel geſtatione alióve quopiam exercitij genere concutiantur & agitentur. Attamen non diſplicuit etiam Moibani coniectura, qui pro hiſce vocibus, αἰωρείσθωσαν δὲ, reſtituendum cenſuit, δι' οὔρων γὰρ &c. Enimuerò & ipſe Dioſcorides lib. 2. de mat. med. cap. 99. de eadem vrina capræ ſcribit in hunc modum: αἰγὸς δὲ [οὖρον] ὕδρωπα τὸν ὑπὸ σάρκα πινόμενον μετὰ νάρδου στάχυος καθ' ἑκάστην ἡμέραν σὺν ὕδατι κυάθων πλῆθος β'. ἄγει οὖρα καὶ κοιλίαν. quæ nos ita vertimus: *Caprinum lotium ad aquam quæ cutem ſubiit cum ſpica nardi & aquæ binis cyathis quotidie bibitum, urinas & aluum ducit.*

ἢ σπέρμα] Geſnerus σπόρων, τουτέστι, σπερμάτων, reſtituendum ſuſpicatur, & ad apij ſemina refert. Ego malim ἀσπαράγων. Nam & aſparagorum radices non minore quàm radices apij vrinæ ciendæ vi pollent. Cęterùm & ipſe lubens, Aëtij exẽplo, iſthæc omnia ad capitis vſque calcem vnico remedio compoſito comprehẽdiſſem: niſi quominùs id facerem, priores hæ diſiunctiuæ particulæ prohibuiſſent.

CAP. LXX. κυπαρίσσου] Rectiùs, κύπειρος. His enim vuluæ affectionibus cupreſſus parum congruit. At cyperus vuluæ perfrigerationib. & obſtructionibus fotu accommodatur, teſte ipſo Dioſc. lib. 1. de mat. med. cap. 4.

CAP. LXXXI. ἐπιπταμένως δὲ ἄγει] Hoc erat principium capitis alterius, à priore diſtincti: ſed cum illo priore coniungendum exiſtimauimus; aut annectendum ſeptuageſimo ſeptimo. Neque verò dubium eſt, quin propoſita hîc remedia, quanuis ad collyria & peſſos accommodari poſſint, in eoſdem etiam vſus imo ventri rectè adhibeantur.

CAP. LXXXII. τῶν ἐν αὐτῷ ἐρίων] Hanc eandem lanuginem vitandam refert Autor, dum de Cynoſbato agit, lib. 1. de mat. med. cap. 123. quò fit vt Cynoſbaton hoc loco cum oxyacantha cõfudiſſe videatur. Rubum quidem canis, κυνόσβατον Græcis dictum, fateor, eodẽ Autore teſte, etiam à nonnullis oxyacantham nominari ſolitum: ſed ea eſt oxyacantha propriè dicta, quam ipſe, citati libri cap. 122. fluori muliebri ſiſtendo idoneam agnoſcit.

CAP. LXXXVII. ἐλλύχνια βρεχόμενα] Malim, ἐλλύχνια φλεγόμενα (ſeu ἀναπτόμενα) καὶ ἀποσβεννύμενα, hoc eſt, *extinctos lucernarum funiculos qui modò accenſi erant.* Eſt enim veriſimile voluiſſe Autorem ellychnia viciſſim accendi & reſtingui; quò faciliùs citiúſve illorum extinctorum nidore mulieres ab vtero ſuffocatę reuocarentur. βρεχόμενα verò eadem ſeu madefacta, & ocyùs reſtinguuntur, & minùs facilè accenduntur.

CAP. XCII. μετὰ τὴν σύλληψιν] Aliud voluit Dioſc. lib. 4. de mat. med. cap. 191. Vult enim eo loco, non μετὰ τὴν σύλληψιν, hoc eſt, *à conceptu*, ſed μετὰ τὴν κάθαρσιν, hoc eſt, *à purgatione menſtrua*, mercurialis huius aut illius ſemen verẽdis adhiberi, vt mares aut fœminæ concipiantur.

CAP. XCIII. ὑπὸ τὸν σκόλλαν] Geſnerus σκόλλαν barbarum vocabulum eſſe ſuſpicatur, quod *vittam* aut *redimiculum* ſignificet. Ego, σκόλλυν ſeu σκόλλιν, legendũ puto, cum hac voce etiam Athenæus vtatur. Eſt autem σκόλλυς Polluci, πλοχμός, ἤτοι σειρὰ τριχῶν, *implexa aut intorta ſeu renodata coma*: crinium ſpiram aut nodum verterim: Tutulos Varro & Feſtus videntur appellaſſe, Papinius ſuggeſtum comę. Eôdem ſpectat illud Heſychij, dũ σκόλλιν, κορυφὴν καταλελειμμένην τῶν τριχῶν, interpretatur. At EVſtathio in Homerum, κόσμος ἐστὶ γυναικεῖος ὃν πλοκαμίδα ἢ κορυφαίαν ἢ κρέκαν καλοῦσι, nempe *ornamentum quoddam muliebre*, ſiue *vittam* ſiue *redimiculum* interpreteris parũ intereſt. Capillare etiam Martiali dictũ videtur, reticulum quo mulieres capillos inuoluunt. Cæterùm negat Geſnerus vſquam ſe inueniſſe, quænam ſit herba melanſpermon: at non recordatur eius quod apud Plinium legiſſe potuit. lib. 20. cap. 17. gith, melanthium & melanſpermon, varia eſſe vnius ejuſdémque plantæ nomina.

CAP. XCV. ἐν ποτῷ μετὰ τὴν σύλληψιν] Aliud eſt quod voluit Autor, lib. 2. de mat. med. cap. 146. Hunc enim braſſicæ florem intelligit adhibendum, non à conceptu, ſed à puerperio, vt cõceptus impediatur. Sunt enim eo loco hæc illius verba: τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, μετὰ τὴν ἀποκύησιν προστεθὲν ἀτοκίους ποιοῦσα.

CAP. XCVI. ἀποπλύνεται δὲ καὶ ἐπιθεὶς] Hoc ca-

pitulum, quod priores Interpretes à præcedenti capite ſeiunxerant, nos illi annectendum cenſuimus: quippe cùm indubitanter eò pertineat, præſertim verò ad poſtrema illa verba, σκίγκος Ινδικὸς ποθείς. quanquam prætereà nonnulla, quæ fortaſsis exciderunt, interiicienda videntur, quæque facile fuerit ex 2. de mat. med. cap. 71. ſupplere. Sunt enim illo loco hæc de ſcinco Dioſcoridis verba: φασὶ δὲ δύναμιν ἔχειν ποθὲν τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς αὐτοῦ μέρος, ὅσον < πλῆθος μετ' οἴνου, ὁρμητικὴν πρὸς τὰ ἀφροδίσια. ἀποπαύεσθαι δὲ τὴν ἐπίτασιν τῆς προθυμίας φακοῦ ἀφεψήματι μετὰ μέλιτος πινομένῳ, &c. quæ nos ita vertimus: *Aiunt ſcinci partem eam quæ renes amplectitur, drachmæ pondere in uino potam, Venerem accendendi uim habere: attamen lentis decocto cum melle intenſam illam cupiditatem inhiberi.* Quotquot etiam alij rei Medicæ Scriptores de ſcinco egêre, tantam eo aſſumpto pudendi arrectionem excitari voluerunt, vt eam deinde adhibitis remediis comprimi remittíque ſit neceſſe: quod, vt aliâs, ita etiam obiter hoc loco, admonendum Autor exiſtimauit. Quin & vox hæc, ἐπιποθεὶν, per ſe ſatis indicat, hanc periodum ad proximè præcedentem pertinere. Huc adde quòd quæ deinceps recenſentur auxilia è paſtinacæ ſemine ac terebinthi fructu petita, Venerem hauddubiè conciliandi, non item reſtinguendi, vim habent: quod tamen minimè agnouit Geſnerus, aut quiſquis alius hæc à præcedentibus ſeiunxit: dum ipſa, æquè ac lentis decoctum, in eorum numero collocat, quæ valent intenſam Veneris cupiditatem reſtinguere.

CAP. XCVII. δρακοντίου ῥίζα, &c.] Contrà dracunculi radicem ex vino potam Venerem excitare ſcribit Dioſc. lib. 2. de mat. med. ca. 196. At fortaſsis alia vis eſt radicis recentis, alia eiuſdem exiccatæ. Hîc porrò de ſicca radice agitur, illic verò de recenti ſermonem haberi ſit veriſimile.

ςρόβιλοι μετὰ σικύου] Contrà nucleos pineos recenſet Orib. lib. 4. ad Eunap. cap. 105. inter excitandæ Veneri dicata remedia. Itémque Aëtius, Tetr. 1. ſer. 3. cap. 238. in eorum eduliorum cenſu numerat, quæ copioſum ſemen generant. Fortaſſe verò aut hîc mendum ſubeſt, aut vis illa conciliandæ Veneris partim maceratione, partim ſeminis cucumeris admixtione reſtinguitur. Quid quòd iis portulacæ ſuccum inſuper Autor addi fortaſſe voluit? Suſpicor enim ἀνδράχνης χυλοῦ, non, χυλὸς, hoc loco legendum, quoniam & Plinius, lib. 23. cap. 8. de iiſdem pineis agens nucleis: *Miſcetur his*, inquit, *contra uehementiores ſtomachi roſiones ſemen cucumeris, & ſuccus portulacæ.* Quòd ad ficus ſpectat quæ prætereà hîc commemorantur, maior ſubeſt difficultas. Nam & ab Aëtio, loco modò citato, inter copioſum ſemen gignentia edulia reponuntur. Et certè quidem, vel ipſo Gal. teſte, ſat abundè nutriunt, ac flatulentæ ſunt, totáque vi ſeu ſubſtantia corpori familiares.

CAP. CI. κοπρέας λείας] Suidas καπρέας Græcis dictas refert, τὰς ἐντὸς τῶν περιφραγμάτων τῆς φύσεως τῶν καμήλων ἐπανιςώσας σάρκας, ἃς τέμνουσιν ὁπόταν εἰς πόλεμον ἐξίωσιν. οὐκέτι γὰρ συνουσιάζουσιν. hoc eſt, *carnes quæ camelis inter alas genitalium prominent, quǽque in bellum exituris præciduntur, ut ne in poſterum coeant.* Sed non conſtat vllum Medicinę Scriptorem earum meminiſſe: multò minùs ſiue ad hunc affectum, ſiue ad alium quemuis vſurpaſſe. Quare inclinat animus, vt cum Geſnero vel καπρείας ὀπλῆς, vel, καπρείας κύστεως, hîc legendum putem. Nam & *urinæ incontinentiam cohibent*, inquit Plinius, lib. 28. cap. 15. *ueſica aprina, ſi aſſa mandatur: ungulæ apri cinis, potioni inſperſus.* Suſpicatur porrò & idem Geſnerus, κοχλίας, fortaſſe legendum; quoniam & ad emendandam vrinæ incontinentiam Autor tertij Parabil. Galeno attributi, cochleam cum ſua teſta vſtam tritámque in vino propinat ante ſomnum. Sed & Plin. lib. 32. cap. 9. ſcribit in hæc verba: *Iubent & cochleas Africanas cum ſua carne comburi, cinerémque ex uino Signino dari.* Quòd ad qualencunque fimum attinet, qui κοπρίας etiam voce deſignatur à Græcis, hîc deſiderari vix crediderim.

CAP. CV. ἢ βολβῶν πυρῶν] πυῤῥῶν, legendum cenſui, ac bulbos rufos interpretatus ſum. Nam & bulbum rufum qui ex Africa deferretur, ceu præſtantiorem, commendauit Dioſcor. lib. 2. de mat. med. cap. 200. Meminit & Hipp. variis in locis, βολβοῦ τοῦ ἐκ τῶν πυρῶν, aut, βολβίου τοῦ ἐν τοῖς πυροῖς, hoc eſt, *bulbuli qui inter ſegetes triticeas naſceretur*, atque ideò ſuſpicatus eſt Geſnerus, hîc etiam bulbos eiuſmodi deſiderari.

CAP. CXI. τοὺς ἐν κύστει] Adderem libenter, ἢ ἐν νεφροῖς. Nec enim contra veſicæ ſolùm, ſed & contra renum calculos proficiunt pleraque eorum quæ ſequuntur auxilia.

ἀνθεμίδος τῆς πυροανθοῦ] Malim, τῆς πορφυρανθοῦς. Trium enim duntaxat anthemidis generum meminit Dioſcorides, lib. 3. cap. 154. quæ pro florum externorum colore vario, candido, inquàm, melino & purpureo diſtinguerētur. Hanc, quam ad calculum cæteris antefert, πορφυρανθὲς nominat, alteram, χρυσάνθεμον, tertiam, λευκάνθεμον, quanquam & hoc nomen parthenio quoque tribuitur. Cæterùm vox, ἄλλον, quæ in extremo capitis huiuſce legitur, hauddubiè redundat.

ἐπὶ δὲ τῶν παίδων] Iſta ab hoc capite CXI. minimè ſeiungenda duxi, quia quæ ſequuntur auxilia non magis pueris, quàm ætatibus aliis conueniunt, nec magis veſicæ, quàm renum calculis: quamuis pueri veſicæ magis quàm renum calculis ſunt obnoxij. Spectat verò hæc periodus ad proximè præcedens è pæoniæ granis remedium. Nam & lib. 3. cap. 157. de granis pæoniæ fuluis ſeu rubentibus ſcribit in hæc verba: ὑπὸ τῶν παιδίων πινόμενοι καὶ ἐσθιόμενοι, ἀρχὰς λιθιάσεως παραιροῦνται, à *puerulis*, inquàm, *pota eſitatáue initia calculorum eximunt.* Hæc cùm ita ſint, in extrema hac periodo, pro, ἁρμόζει, rectiùs legas, ἁρμόζουσι.

CAP. CXII. Αρεταῖος ὄνομα] Geſnerus locum hunc planè mutilum corruptúmque cenſet. Ego, ὄνοσμα, lego, dum quis certius aliquid in medium protulerit.

χαμαιδάφνης] δάφνην Αλεξανδρείαν ſimpliciter vocat, lib. 4. de mat. med. Sed hîc fortè legendum vtrunque, χαμαιδάφνη, δάφνης Αλεξανδρινῆς ῥίζα. Nam & lib. citato, cap. 149. Chamædaphnes ſuccus ad ciendas vrinas commendatur.

CAP. CXIII. πυργίτης] etiam ſub finem capitis eiuſdem herbæ fit mentio, ſed vtrobique Geſnerus, πυργῖτις, legendum putat, & nardi montanæ radicem interpretatur: quamuis apud Gal. nō πυργῖτις, ſed πυρίτης legitur. Malim ego, πυρίτις,

ac pyrethrum eo nomine deſignari exiſtimo: quin & πύρεθρον, quod proximè ſequitur, quódq; fortaſſis margini explicationis gratia aſcriptum erat, inde in contextum perperàm tranſlatum crediderim. Porrò & in Theriacis Nicander πυρείθιδος φύλλων meminit, itémque in Alexipharmacis, ῥιζίδος πυρείπιδος: ac vtroque loco Scholiaſtes πύρεθρον interpretatur, aſſerítque Iolaum & Ariſteam herbæ eodẽ inſignitę nomine feciſſe mentionem, quam contra ſerpentis cuiuſuis morſum plurimùm commendauerint. Sed & πυρείτης inter alias πυρέθρου nomenclaturas in ipſius Dioſcoridis nothis reperitur.

Cap. cxxxiii. Βδέλλας δὲ τας] Autor librorum de venenis qui Dioſcoridi tribuũtur, caput de hirudinibus deuoratis, exemplo Nicãdri, refert in Alexipharmaca, quia deglutitæ noceant, haud ſecus ac venena, quę in cibo potúvę ſumũtur. Nos cum Geſnero inter Theriaca repoſuimus, quia, vt & ſerpentes aliáque id genus virulenta animantia, ſuo morſu noxam inferant. Neque tamen illas ita ſuo morſu nocere exiſtimamus, quaſi per ſe virus aliquod inſigne corporibus imprimant; vti illa: ſed per accidens duntaxat, dum ſuo ſuctu vaſorum oſcula recludũt, indéque fit vt ſanguis in ventriculum confluat, ibíque tandem, vti alibi dum eſt extra propria vaſa, concreſcat & coaguletur, veneníque naturam concipiat.

Cap. cxxxv. ἀσκληπιάδος καρπὸς] Sat ſcio Aſclepiadis herbę radices in vino potas à Dioſc. lib. de mat. med. 3. cap. 106. commendari ad venenatorum animalium morſus. Sed hîc cùm de foliis & ſemine agatur, panaces Aſclepium potiùs deſiderari exiſtimo, vti deinceps Chironiũ, etſi panacis nomen vtrobique minimè exprimitur. Enimuerò & Panacis Aſclepij non radices quidem, ſed ſemen & flores aduerſus ſerpentes ex vino bibuntur, lib. citati cap. 56. Chironij verò radicis potæ iidem effectus prædicantur, capite proximè ſequenti.

Cap. cxxxvii. ἄργυρος καὶ χρυσὸς] Hæc alioqui obſcura iis illuſtrantur verbis, quæ addũtur in Alexiph. cap. 7. τὸ ὑγρὸν λαμβανομένου. Nec enim vult Dioſcorides aurum argentúmve ipſum aſſumi, vti neque ferrum ferríve ſcoriam, de quibus paulò antè, ſed liquorem in quo ea candentia reſtincta fuerint: quanquam quòd ad ſcoriam ſpectat, ipſemet contra aconiti venenum eam ex aceto mulſo potam commẽdat, lib. 5. de mat. med. cap. 94.

Cap. cxliii. χιὼν σὺν γλυκεῖ] Sic Nicandro in Alexiph. commendatur ad coriandrum epotum χιόνι γλυκέος μίγδην πόσις, hoc eſt, *paſſi potio niui ammixta*. Dioſcorides verò in Alexiph. itémque Paulus inter alia hauſti coriandri remedia recẽſent, γλυκὺ σὺν κονίᾳ παραλαμβανόμενον, hoc eſt, *paſſum cum lixiuia ſumptum*.

Cap. cxlvi. νάρδος Κιλικία σὺν οἴνῳ] Celtica nardus deſideratur à Dioſc. in Alexipharm. cap. 19. Cilicia ſeu Ciliſſa, quæ eadem eſt cum nardo montana, à Nicandro & AEgineta. Sed leue eſt diſcrimen, quando vtrique ſunt eædem vires.

πήγανον σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ] Deraſo capiti farinã hordeaceã cũ ruta trita & aceto adhibet Dioſc. in Alexiph. citato capite: id quod fortaſſis hoc loco librarij culpa prætermiſſum eſt.

Cap. cl. στρύχνου δὲ μανικοῦ] A Dorycnio ſolanum manicum ſeu furioſum manifeſtò diſtinguit hoc loco Dioſcorides: ſicuti etiã fecit, lib. de mat. med. 4. vtriuſque hiſtoriã diſtinctis deſcribẽs capitibus. Attamen, ſeu Dioſcorides ſeu quiſquis eſt alius librorum de venenis Autor, in Alexipharmacis palàm ea cõfundit, haud ſecus atque quotquot alij è veteribus de venenis commentarios ediderunt, quaſi dorycnion cum ſolano manico vnum idémque fuerit.

Cap. cli. σημαίνει δὲ τοῦτο] Corruptiſſimum hunc Græcum cõtextum ita emendat Geſnerus: σημεῖα δὲ ταῦτα, μέγα παραληρεῖ, δοκεῖ τε μαστίζεσθαι. μέγας περὶ τὰ ὑποχόνδρια πόνος, ἰσχίων παράλυσις, αἵματος οὔρησις. Placuit illius coniectura, niſi quòd αἰδοίου, ἰσχίων παράλυσις, hoc eſt, *coxendicum reſolutio*, ἐμφατικώτερον lego, ἰσχύων ἔκλυσις, hoc eſt, *uirium exolutio*. Vt verò ille quid ſibi vellent hæ voces, ὅτι δὲ καθαρὸν, aſſequi minimè potuit, ita nec ipſe, quid pro iis reſtituendum eſſet, diuinare potui. Lacunam explebunt alij, ſi videbitur, quibus erit ad manum Aëtij Græcum exemplar integrum.

Cap. clx. χαλκοῦ ἄνθος] χάλκανθον legit Geſnerus. Vide annotationes noſtras in 23. caput Alexipharm.

Cap. clxiii. κριθῶν ἀφέψημα] Malim, ἢ κριθῶν ἀφεψήματι, Nam laudantur & Perſicorum nuclei cum hordei decocto, in Alexiph. itémque à Paulo AEgineta: vti cum oleo, à Nicandro.

INDEX RERVM ET VERBORVM NOTATV DIGNIORVM QVAE I. ANT. SARACENI IN Dioſcoridem Scholiis continentur.

Numerus paginam ſignat. A *paginæ columnam priorem.* B *poſteriorem.* P *columnæ principium,* M *medium.* F *finem indicat.* E *verò Scholia notat in libros* εὐποριστῶν.

A.
ACACIAE ſucci differentiæ 20.a.f
Acaciæ ſucci genera duo E 129.a.p
ἀκάνθης κεράτια 20.a.m
ἀκάνθινα ξύλα 19.b.p
Acanthinum gummi Galenus Thebaicum cognominat 20.a.f
Acanthus arbor quæ 19.b.p
Acanthus cur ita dictus 57.a.m
Acerbi ſignificatum 78.a.f
Aceti mixta qualitas cal. & frig. 106.b.m
ἀκόνιον 19.b.m
Aconitum cur κάμμορον dictum 85.a.f
Aconitum Scorpium cur dictũ 85.b.p
Acónitum vnde dictum 85.b.p
ἀκώνιτον rectiùs ſcribas, quàm ἀκόνιτον 16.a.p
Acria vſtione mitiora euadunt 117.b.m
Actuarij codex emendatur 4.a.m
Actuarius notatur 101.a.p.114.a.m
Adarces ſynonyma 120.a.f
Adianti effectus diſpares 92.a.p
Adianti genera à trichomane diſtinguuntur 90.b.m
Adianto radicem cur denegarint Theophraſtus & Plinius 92.a.p
Adiantum vnde ſic dictum 92.a.m
Ægilopis ſignificata 92.b.m
Æris flos interdum Hipp. αἶθος ſimpliciter dictus 111.a.m
Æris limatura faciliùs vritur 111.a.p
Æruginis ſinceræ ab adulterina dignotio 111.b.m
Æruginis ſcoleciæ conficiendæ rationes variæ 111.b.f
Aëtitis lapidis genera 4. 123.a.m
Aëtius à Dioſcoride diſſidet E. 128.a.p
Aëtius Dioſcoridi cõciliatur 106.b.p
Aëtius emendatur 60.a.f.101.b.m
Aëtius notatur 20.a.m.111.b.f.114.a.m.115.b.m
in Agallocho optimo diſcurrentes venæ cinereæ 7.b.m
Agarico ſtomachicis exhibẽdo non ſuperbibendus liquor E.132.a.m
Agaricum noſtrum ſtomacho inimicum 53.b.f
Agaricũ veriùs fungus quàm radix 53.a.m.125.b.m
ἀλαβαστρώδης E.133.a.m
Alabaſtrites lapis vnde dictus 122.a.f
ἄλευρον propriè de farina frumentacea 44.b.f
Aliacmon Macedoniæ fluuius 61.a.p
Alicæ & χόνδρου diſcrimen 39.a.m
Allia flatus gignũt & diſcutiũt 47.b.p
Allij nucleorum ſynonyma 47.a.f
Alliorum eſus efficaciſſimũ ad morſus viperæ remedium 139.b.m
Allium ἄδιψον Galeno contrà quàm ſcribat Dioſc. 47.b.f
Allium oculorum hebetudinem modò infert, modò tollit 48.a.p
Aloë an icterum expurget 57.b.m
Aloës effectus contrarij vnde 57.b.f. & deinceps.
ἀλφὸς λευκὸς aliud quàm λεύκη E.129.a.f
Alſine minimè aſtringit 87.a.m
Altercum vnde dictum 84.a.p
Althæa diſparibus prædita viribus 75.a.f
Alumen ſciſſile è lapide fit chalcitide 117.b.f
Aluminis factitij genera 118.a.m
Aluminis plura genera 117.b.f
in Alyſſo deſcribendo diuerſæ Autorum ſententiæ 67.a.p
ἄλυσσον vnde dictum 67.b.p
Amaracus Gal. non eſt marum, ſed parthenium 12.b.p
Amaracus quibuſdam ſampſuchum 60.a.f
Amatus Luſitanus notatur 9.a.m
Amiantus lapis alumini ſciſſili ſimilis 118.a.m
Amiantus lapis idem qui Caryſtius 122.b.m
de Amomo diſcrepantes recentiorũ ſententiæ 5.b.p
Ampelitis terra vnde dicta 124.a.m
inter Amphiſbænam & Scytalen diſcrimen 135.b.f
Amygdalæ amaræ qua ex cauſa ebrietatem arceant 24.b.m
ἀνακόλλημα 31.b.m
ἀναλαμβάνειν 105.b.f
ἀναψύχειν 31.a.m
Anchuſæ genera 4. Galeno 79.a.f
ἀνεπίδετοι ἡμιλάσπραι 113.a.m
Anthemidis tria genera E.134.b.m
ἀνθερικὸς aliis aliam aſphodeli partẽ ſignificat 50.a.m
ἀνθήλη E.130.b.m
ἄνθος vnde dictum 101.b.f
Anigrus amnis 73.b.m
Anthrax gleba è qua minium 115.a.f
ἀντίνεια 33.a.m
Anticyræ duæ 95.a.f
Antirrhini Theophraſtea & Pliniana deſcriptio à Dioſc. diſcrepat 90.a.m
Antirrhini ſynonyma 90.a.m
Antiſpodia varia 110.b.f
ἀπηθεῖν 11.b.f
Apiaſtrum Plinij, ranunculus eſt 51.a.m
de Apij temperamento & viribus diſcrepantes Autorum ſententiæ 63.a.m
Apolloniæ nomine vrbes duæ diuerſæ deſignantur 16.a.f
Apomeli duplex 106.a.f
Apomeli inueteratum recenti præſtantius 106.b.p
Apomeli ſpecies hydromelitis 106.a.m
Apomeli ſeu mella quibus cõueniat 106.b.p
Apuleius notatur 77.a.f
Apum veſparúmve ictuum notæ 138.a.f
Aquæ cœleſtis inueteratio 106.a.m
Arabum error 55.b.f
Arabus lapis Arabica gemma Plinij 122.a.m
Araneum quid in calamo aromatico 6.a.m
de Argenti viui temperamento diſcrepantes Autorum ſententiæ 116.a.m
Argentum viuum nõ aliud eſt quàm natiuum contra Galenum 116.a.m
Argentum viuum vbi aſſeruetur. ibid.
Argentum viuum vnde 116.a.p
in Ariſtolochiæ deſcriptione diſcrepantes Autorum ſententiæ 54.a.f
Ariſtolochia quæ indenda theriacæ 54.b.p
de Armenij colore diſcrepantes ſententiæ 114.a.m
Armenij lapidis vis ibid.
Armenium à lapide Armenio diuerſum 114.a.p
Aron pro natalis loci varietate magis vel minus acre 50.a.m
Artemiſia geſtata laſſitudinem anteuertit E.131.a.f
Arundinis ſpecierum varia cognomina, earúmq; etymologia 18.a.m
Aſari etymologia 3.a.m
Aſarum non eſt baccharis, niſi fortè Crateuæ 3.a.f
Aſclepiadis nomine Panaces Aſclepium intelligitur E.135.a.m
Aſius ſiue Aſſius lapis ſarcophagus cur dictus 121.a.f
Aſparagi lõgiorem coctionem non ſuſtinent 42.b.f
de Aſparago diſcrepantes ſententiæ 43.a.f
Aſparagorum differentiæ 43.a.m
Aſparagus ſylueſtris ὀρμένιον dictus

43.a.f
Aſpidis morſus ſymptomata ex Aëtio 137.a.f
Aſpidum ſpecies 3 Galeno 137.a.m
Aſpidum ſpecies 16 Ægyptiis ibid.
Aſplenon idem cum ſcolopendrio 73.b.m
Aſteris duo genera pro floris colore vario 90.a.p
Aſtragali nomine iris aſtragalitis deſignatur 138.a.p
Athenæus notatur 27.a.m
Athera non è ſola zea parabatur 53.b.p
Atlas Mauritaniæ mons 65.b.m
Atractylidis ſynonyma 67.b.m
ἄτροφον 61.b.p
Auena duplex, ſatiua & ſterilis 92.b.p
Auicenna diſſentit à Dioſcoride 63.a.p
Auicenna notatur 137.a.p

B.

BAccharis & aſari diſcrimen 3.a.f
Balauſtium Plinio aliud quàm Dioſcoridi 23.a.p
de Balſami arbuſcula variæ tam priſcorum quàm recentiorum ſententiæ 6.b.p
Baſiliſci morſus immedicabilis 140.b.f
Baſiliſci morſus remedia ex Auicenna 140.b.f
Baſiliſci morſus ſymptomata ex Nicandro & Aëtio 130.a.f
de Baſiliſco quæ recitantur Galenus fabuloſa credidit 137.a.f
βδέλλιον ὄνυξ 14.a.m
Bdellio odor vnguis odorati ibid.
Betæ candidæ & nigræ vires diuerſæ 42.b.p
Bion vini genus Plinio 105.b.m
βλεφαρόξυστον E.128.a.f
βλῆχρον 103.a.p
Bliti vſus in medicina 41.b.m
Blitum Hipp. à blito Dioſcoridis differens ibid.
βολβίον τὸ ἐν τοῖς πυροῖς E.134.b.m
Bombyx etiam Plinio xylon dicitur 57.a.p
βοτρύδιον 5.b.f
βότρυος ſignificata 5.b.m
βούφθαλμος vnde dictus 74.b.m
Braſſica ἀμφίπελος 42.a.m
de Braſſicæ cyma Galeni & Plinij diſcrepantes ſententiæ ibid.
Braſſicæ ſylueſtris efficacia in medicamentis 42.a.f
βρύα ſignificatum 72.b.m
βρυωνία propriè vitis nigra 101.b.f
βρώματα 30.a.m
Bulbus rufus præfertur E.134.b.m
Buniadis & rapi in alendo diſcrimen 41.a.m
Butyrinum vnguentum 11.b.f

C.

CAcalia Dioſc. Cancanon Galeni 90.b.p
κάκτος quæ planta 132.b.m
Calcis viuæ & extinctæ diſcrimen 110.a.m
Cadmiæ factitiæ duo genera 110.a.m
Cadmia cruſtas non inducit 109.b.f
Cadmia vnde gignatur 110.a.p
Calami aromatici varia cognomina 6.a.f
è Cancris medicamenti varia apud Autores varios deſcriptio variúſque vtendi modus 133.b.m
Cancrorum cineris vſus ad canis rabidi morſum 27.b.p
Cantharidum vſus 32.a.m
Capillamenta herbis quibuſdam innaſcentia radicem an habeant 102.a.p
κάπνος herba vnde ſic dicta 89.a.m
Capparis radix capillos denigrat E.129.a.p
καπορίας E.134.a.f
καρδάμωμον ſæpenumerò perperàm ἀντὶ τοῦ καρδάμου, & vice verſa 5.a.p
Cardui radix eſculenta 56.b.m
Carlina non eſt chamæleon albus 55.b.f
καρπὸν πράσου τῷ κεφαλωτῷ opponitur 46.b.m
Caſſiæ ſpeciei quæ γίζιρ Dioſc. dicitur variorum Autorum diſcrepantia nomina 4.b.m
Caſſia & cinnamomum arbuſta potiùs quàm frutices 4.b.p
de Caſſiæ folio diſcrepantes Autorũ ſententiæ 4.b.m
Caſtorium continentes folliculi à teſtibus differentes 29.a.m
κατεργασθέντα φάρμακα 124.b.m
καταῤῥήγνυσθαι γαστέρα 50.a.f
Caulis proprium ſignificatum 90.b.m
καυλὸς impropriè arboribus tribuitur 65.b.f
κέγχρος ſeu κεγχρίας vnde dictus 136.b.m
Cedriæ ſignificata 108.b.p
Cedrus arbor duplex 17.a.m
Celſus emendatur 111.b.p
Celſus à Dioſcoride diſſidet 105.a.f
Cenchri ſynonyma 136.b.m
à Cenchro ἀκοντίαν diſtinguit Nicander ibid.
in Centaurij maioris ſapore diſſentit Plinius à Dioſc. 55.a.p
Centaurium maius Crateuæ à Dioſcorideo diuerſum ibid.
Cepæ cur ἀσώδεις 47.a.m
Cepæ & oculorum hebetudinem faciunt & eidem medentur ibid.
Cepæ flatulentæ 47.a.p
κεφαλικὰ φάρμακα quæ 61.b.m
Cera contra lactis in mammis coagulationem vtilis E.129.a.f
Cera Punica 37.a.f
Ceraſiorum facultates ex ſapore diſtinctæ 23.a.f
Ceraſtæ morſus ſymptomata ex Nicandro 137.a.p
κεράστης vnde dictus 136.b.f
Cerealium ſeminum & leguminum differentia 39.b.p
Cerebrum leporinum ex qua cauſa oriundis tremoribus conferat 28.a.m
κηρὸς τετράκις 37.a.f
Chalcanthum natiuum in chalcitin tranſit 117.a.p
χαλκίδος & σηπὸς ſerpentis diſcrimen 107.a.m
Chalcitidis & miſyos diſcrimen 117.a.f
Chalcitis inueteraſcens miſy potiùs fit quàm ſory 117.a.m
Chamæciſſos Plinij alia à Dioſcoridis chamæciſſo 90.b.m
Chamæleo ab ixia veneno diuerſus 55.b.m
Chamæleonis albi radix etiam hominibus pernicioſa, & tamen alexeteria vi prædita 56.a.m
Chamæleonis nigri radix venenata 56.a.p
Chamæleuce Plin. inter genera bechij 90.b.m
è Chamæmelo paſtilli inungendi febricitantibus 74.a.m
Chamæpeuce diuerſa à Plinij Chamæleuce 90.b.f
Chamæpityos appellationes 127.b.f
χαμαιεύφυτος 101.a.m
ὁ ὑπὸ χεῖρα pro miniſtro 112.a.m
Chelidoniæ etymon 52.b.p
Chelidonia viſum hirundinibus reſtitui fabuloſum 52.b.m
χλωρὸ ſignificatum 23.a.m
χόνδρος & alicæ diſcrimen 39.a.m
Chryſanthemon quid 82.b.m
Chryſocolla gemma 113.b.f
Chryſocolla metallica duplex 113.b.f
χυλίζειν 35.a.f
χυλοῦ & ὀποῦ diſcrimen 51.b.f
κηρωτὴν ceram plerunque Plinius perperàm vertit 7.a.m
κιβώριον 40.a.f
Cicutæ ſemen inter rodentia Celſus falsò numerat 85.b.f
Cicutæ vim maleficam merum adiuuat 86.a.p
Cimoliæ terræ ſynonyma variáque genera 123.b.f
è Cimicibus ad quartanas remediũ deridetur à Galeno 30.a.f
Cinnabaris factitiæ vſus in aſſumẽdis abdicandus 115.b.m
Cinnabaris lacrymæ ſpecies ibid.
Cinnamomi color 4.b.f
in Cinnamomi quarto genere deſcribendo Galenus à Dioſc. diſcrepat 5.a.m
Cirſium vnde dictum 90.a.p
Clymeno tribuunt Theophraſtus & Plinius, quæ Dioſcorides periclymeno 78.a.p
κνῆστρον idem quod κνέωρον 100.b.m
Coagulum contrà quàm Dioſcorides reſpuit Galenus in ſanguinis è thorace reiectionibus 34.b.m
Cocci genus, quod Plinio σκωλήκιον, noſtris vermillon 81.a.p
Coccus baphica vbi reperiatur 80.b.f
Coccus orientalis quid 99.b.p
κόχλακας ſiue κάχληκας 33.a.f
κόλλα εἰς τὰ βιβλία 66.b.p
Colocynthidis diluti parandi ratio illuſtratur 101.b.p
Colocynthidis medullæ apud varios varia doſis 101.a.f
Colchis Aſiæ prouincia 2.a.m
κολοκάσιον 40.b.p
Commanius lapis E.132.a.f
κονία pro calce E.129.a.p
κονία quid 26.b.p
κωνᾶν 16.a.p
κωνάριον 76.a.p
Corallina fuci marini genus 88.a.p
Corallium extra aquam lapideſcit 121.a.p
Cordus notatur 95.b.p

Corian-

Coriandrum non aliud quàm ſatiuum 63.a.p
de Coriandri temperamento diſcordes ſententiæ conciliantur 62.b.m
Cornarius notatur 96.b.p
Cornu ceruinum dentibus affectis qua ratione conferat 32.a.p
κόσμητρον & κόρημα pro eodem 93.a.m
Cotis aquariæ & oleariæ vires diſpares 123.b.m
κράμβη vnde dicta 41.b.f
Crapula vnde dicta 108.a.m
κραταιόγονον vnde dictum 72.a.f
de Crimno diſcordes ſententiæ conciliantur 53.a.m
Crimnon è quibus parari ſolitum 53.a.m
Crocum pingue Plinio quale 7.b.f
Crocodilea 36.a.f
κρομμύου etymon 48.b.p
Cupreſſus an vrinæ difficultati auxilietur 16.b.f
de Cyani colore diſcrepantes ſententiæ 114.b.p
Cyani vim καθαιρετικὴν, at non καθαρτικὴν Græci agnouerunt 114.b.p
Cyani vis ad bilem atram ibid.
Cyanus factitius 114.a.f
Cyano caules cur deneget Dioſcorides 91.a.p
Cynogloſſon Plinio caule præditum 90.a.p
Cynorrhodi radix ad rabidi canis morſum 133.b.p
Cynoſbaton cum oxyacantha confundit Dioſcorides E.133.b.p
Cyprini vnguenti diſcrepantes deſcriptiones 12.a.m
Cyprus an ſit liguſtrum 19.a.p
κύπειροι ῥίζαι 22.b.m
κυπίρου ſignificata 3.b.m

D.

Διακόπτειν 10.a.f
διαπάσματα quæ dicantur 2.b.m
διαβρέχω & διαβρέχω diſcrimen 11.a.m
Dicæarchia eadem cum Puteolis 133.a.f.
Dictamno flos eſt & ſemen contra Dioſcoridis ſententiam 59.a.m
Dictamnus à quibuſuis quadrupedibus expetitur ad tela extrahenda 59.a.f
Dioſcoridem illuſtrat Aëtius 34.b.p. & 136.a.m
Dioſcorides ab Hipp. diſſentit 63.a.m
Dioſcorides à contradictione vindicatur 3.a.m. 5.a.m. 47.a.m. 106.b.m. E.128.a.m.& 134.a.m
Dioſcorides à Galeno notatur 30.a.f. 31.a.p.& m.35.b.m. 36.a.m. 41.a.f
Dioſcorides à Galeno notatus defenditur 34.a.m. 35.b.m
an Dioſcorides Anazarbæus autor librorum de venenis 124.a.m. 127.a.m
Dioſcorides à Theophraſto diſcrepat 59 b.p.84.b.p.85.b.m
Dioſcorides pugnantia ſcribit 65.b.m
Dioſcoridis de materia medica libri non plures quàm quinque 1.a.m
Dioſcoridis emendationes ceu nimium frequentes omiſimus.
Dioſcoridis locus ex Galeno illuſtratur 30.a.p
Diphilus à Dioſcoride diſſidet 41.b.m.44.b.m
Dipſadem à preſtere diſtinguit Lucanus 136.b.p
Dipſadem alij viperarum, alij aſpidũ generi annumerant 136.b.m
Dipſadis ſynonyma 136.b.p
διστιχίασις 89.a.m
δορκὸς, δορκὰς 34.b.f
Dorycnij ſuccus planè lacteus 127.a.m
Dorycnium & ſolanum manicũ ceu diuerſa diſtinguuntur E.135.b.m
Draba ſeu Arabis Dioſcoridis eadẽ cum dryophono Plinij 48.b.m
Draco arbor 115.b.p
Dracontij duo genera 49.b.m
Dracontium eſui ineptũ Theophraſto, contrà quàm ſenſerint Dioſcorides & Galenus 49.b.f
δριμυφαγία quid 29.b.p
δρυΐτας vnde dictus 136.a.f
Dryini varia ſynonyma 136.a.p
δρυὸς nomine glandiferæ omnes arbores comprehenduntur 81.a.m
Dulcedo in aqua quomodo intelligatur 106.b.m
Dulcis ſignificatum apud Plinium 8.b.m

E.

Ebeni materia terendo reſoluitur 19.b.m
Echion Alcibium vnde dictum 79.b.p
Echium Galeno idem qui erinus, quanuis Paulus de iis agit diuerſis capitibus 79.b.f
ἐκστρόφια medicamenta E.131.a.m
ἔκτομον, veratrum 94.b.p
de Elaterij delectu diſcrepantes Autorum ſententiæ 95.b.f
Elaterij præparationes variæ 95.b.m
de Elaterij ætate & tempeſtiuitate diſcrepantes Autorum ſentẽtię 96.a.m
Elaterium ſimul & flammam concipit & lumen extinguit 96.a.p
ἐλάτη μυρεψική E.132.b.m
ἐλάτης varia ſignificata 22.a.p
ἐλαιόμελι, liquor manans ex olea Palmyrena 9.a.m
Electrum non eſt lacryma populi nigræ, ſed bituminis genus 17.b.m
ἐλειοῦ ſynonyma E.128.b.p
ἑλίχρυσον idem eum amaranto Dioſcoridis 82.b.p
ἑλίχρυσον vnde dictum ibid.
in Ellebori delectu Theophraſtus à Dioſc. diſcrepat 94.b.f
Ellebori ſemẽ cur σησαμοειδὲς dictum ibid.
Elleborus admixto ſeſamoide temperatur 95.a.f
Elleborus niger Dioſcoridis à Theophraſteo diuerſus 94.a.f
Empetron alio nomine πετροειδὲς dictum 101.b.p
ἐγκαρδίου ſynonyma 22.a.m
Ephemerum duplex 86.b.f
ἐπιγειόφυλλα 79.a.m
Epithymi doſis apud varios varia 102.a.m
Epithymum Græcorum & Arabum vnum & idem 101.b.f
ἐπίχρυσις ſeu ἐπίχρυσμα 45.a.m
ἐπίκρασις 31.a.f
ἐπικρατητικὴ δύναμις alia ab ea quæ ἐπικρατικὴ vel ἐπικεραστικὴ dicitur ibid.
ἐπιφυλλίς 93.a.m
ἐπιπάσεις E.131.b.f.132.b.m
ἔψημα αὐτὶ τοῦ ἀποζέματος 119.b.m
Erigerontis nomine dubium eſt quid ſignificet Dioſcorides E.129.a.m
ἐρινεοῦ ſignificatum 26.a.m
Erinus herba vnde dicta 79.b.f
ἐρυσίδη quæ dicantur 125.b.f
Erotianus emendatur 13.a.p
Erythrodanon Theophraſto aliter quàm Dioſc. deſcribitur 75.a.m
εὐχύμων duplex differentia 22.a.f
εὐδίειτος 7.a.p
εὐώδης odorem non perpetuò ſuauem, ſed interdum grauem ſignificat 5.a.m.27.a.f
Eupatoria theriaca 134.b.p
Eupatorium falsò argemone olim, & hodie agrimonia dicitur 51 b.p
Euphorbiæ Iuba inuentor eiuſdémque hiſtoriæ Scriptor 65.b.f
Euphorbij excipulum 65.b.m
de Euphorbij planta diſcrepantes ſententiæ 65.a.p
ἐξερεύσαι 127.b.f
ἐξιονθίζειν E.129.a.m

F.

Fabæ priſcorum à noſtratibus diuerſæ 79.a.p
de Fabæ temperamento diſcrepantes ſententiæ 40.a.m
Faba Græca quæ Dioſcoridi E.133.a.p
Fæx aceti fæce vini valentior 119.b.f
Faloppius notatur 109.b.m
Fel candidi gallinacei præfertur 36.a.m
Fibri piſcibus non veſcuntur 28.b.f
in Ficus Cypriæ deſcriptione Theophraſtus à Dioſcoride diſcrepat 25.b.m
Ficus Veneri haud aduerſa E.134.a.f
de Ficuum recentium facultate diuerſorum ſententiæ ibid.
Filicis & arundinis ἀντιπάθεια 103.a.f
Flores in parandis vnguentis non ſimul & ſemel, ſed paulatim macerandi 11.b.m
Fuci ſeu algæ marinæ genera 88.a.m
Fungi ægiritæ quomodo producantur 17.a.f

G.

Gabala vrbs Syriæ 14.a.p
Gagates lapis vnde dictus 121.b.f
Gagatis lapidis varia cognomina E.132.b.p
Galactites lapis vnde dictus 122.a.m
γαλακτώδους ſignificatum 57.b.p
Galbani præparandi ratio 66.a.p
Galeni Interpres notatur 104.b.f
Galeni locus non bene intellectus 77.b.m
Galenus à contradictione vindicatur 20.b.f
Galenus à Dioſcoride diſcrepat 35.

b.f. 36.b.m, 39.b.p. 40.b.m. 41.b.f. 106.b.m. 112.a.p. 115.a.p. 117.a.m.
Galenus Dioſcoridem illuſtrat 70.b.p. 71.a.p. 110.b.p.
Galenus Dioſc. reprehendit 26.b.p. 29.a.m. 33.b.m, 58.b.m. 116.b.f.
Galenus Dioſcoridi conciliatur 42.a.p
Galenus emendatur 22. a.p. 25.a.m. 33.b.m. 53.b.p.& m.69.b.m.70.b.m. 100.a.p
Galenus notatur 116.a.m
Gallinarum & gallinaceorum iuſcula diuerſa vi prædita 31.a.f
Gaza notatur 34.a.p.100.b.m
Geodes lapis vnde dictus 123 b.m
Geranium tertium Plinio 71.a.f
Gleucinum nullatenus refrigerat cōtra Plinium 12.a.m
Glycyrrhiza cur ἄδιψος dicta 54.b.f
Glycyrrhizæ ſynonyma 54.b.m
γομφίασις 31.b.f
Goupylus notatur 2.b.f
Gypſum duplex 120. a. m

H.

HÆmatites cum ſciſſili lapide confertur 121.b.m
αἱματίτης lapis vnde dictus 120.b.m
ad Hæmorrhagiam è naribus aures cera obturantur E.130.b.f
Hæmorrhoi ab hęmorrhoide diſtinctio 136.a.m
Hæmorrhoi & hæmorrhoidis ictuū diuerſa ſymptomata ibid.
ἅλιμος frutex vnde dictus 18.b.p
ἁλὸς ἄχνη quid 119.a.m
Hedychroon vnguentum ab hedychroi magmate vt differat 12.b.m
in Heliotropij floris colore Autorū diuerſitas 104.b.p
Heliotropium cur τρίκοκκον dictum 104.b.m
Heliotropium vnde dictum 104.a.m
Helxiue alia Plinio quàm Dioſcoridi 80.a.m
Helxines ſynonyma 87.a.p
Hermodactylus an Ephemeron 86.b.f
Heſychius emendatur 89.a.p
ἱππάκη Scytharum 33.b.f
Hippophaës & hippophæſtum vnde dicta 98.b.p
Hippophaës ſucci doſis apud Medicinæ Autores diuerſa 98.a.m
Hippophais ſynonyma ibid.
Hippoſelinon Theophraſti Smyrniū Dioſcoridis 63.a.f
ὕβλαιον μέλι ab Hybla monte 37.a.p
ὑδρόφυλλον herba 46.a.m
Hydragoga rariùs vſurpanda 95.b.m
Hydrargyrum non diuerſum ab argento viuo 115.b.f
Hydri morſus ſymptomata 136.b.m
ὕδρος ſeu χέρσυδρος vnde dictus 136.b.m.
Hypnale aſpidis ſpecies 137.a.f
Hypogloſſum diuerſum à lauru Alexandrina 93.b.m
ὑπόγλωσσον vnde dictum 90.a.m
ὑπωπια καὶ τὸ τῶ οἰσύπου E.128.a.f

I.

IBeris eadem quæ lepidium 26.b.m. 81.a.p
ἰχθυόκολλα 66 b.p
ἰδίωμα quid ſignificet 15.b.f
de Indico Plinius ſibiipſi contradicit 114.b.m
Indicum ab Indico lapide diuerſum ibid.
Inula Campana Apuleij eſt Panaces Chironium Dioſc. 8.b.m
ἴονθος E 129.a.m
ὕνια an κώνια legendum 27.a.p
ἡ particulæ ſignificatum 1.a f
Irinum aliud Dioſcoridi, aliud Plinio commendatur 12.a.m
Iris Florentia in dyſenteriis minus ſuſpecta E.132.b.f
Iris Illyrica laudatiſſima 1.b.m
Iſchiadicorum vtendorum modos varios illuſtrant Cælius Aurelianus & Aëtius E 131.b.f
Iudaicus lapis cur τηκόλιθος dictus 122.b.p
Iulius Baſſus idem qui aliis Tullius Baſſus 1.a.p
Iunci odorati cognomina varia tum apud Græcos tum apud Latinos 5.b.f
Iunci varia genera 81.b.m
Iunco odorato roſæ odorem negat Garcias 6.a.m
Ixias an Chamæleon niger 129.a
de Ixia variæ diſcrepantéſque ſententiæ 55.a m.& deinceps.

L.

Λαχανον, λαχανώδης 43.b.p
LAc coagulatum quando cēſendum venenum 130.b. p
Lactis à ſero diuidendi ratio varia 33.b.p
Laſerpitium vnde dictum 64.b.p
Lathyridis doſis varia 99.b.f
in Lemno terra triplex 116.b.m
è Lentiſco dentiſcalpia 15.a.f
de Lentis viribus diſcrepantes ſententiæ conciliantur 40.b.m
Leontopodium Aëtij & Apuleij, eſt ipſum leontopetalum 90.a.p
Leontopodion Dioſcoridis, eſt Cemos Plinij 90.a.p
Leontopodiō Plinij aliud à Leontopodio Dioſcoridis 90.a.p
Lepidij vſus ex Columella 51.a.m
Lepidium Pauli aliud à Lepidio Dioſcoridis 51.a.p
λεύκη diuerſa à vitiligine alba E.129.a.f
Libanotis frugifera Dioſcoridis an à Theophraſti libanotide diuerſa 63.b.m
Lichen ictericis non tantùm illinitur, ſed etiam propinatur 82.a.m
Lichen nō eſt muſcus, ſed quaſi muſcus 82.a.p
Linum Carpaſium 122.b.m
Liquor cuiuſuis plantæ nō perpetuò ſucco præferendus 64.a.m
Lithargyri materia, ſolum plumbum 113.a.m
Lithargyri veneni curandi ſcopi duo ibid.
Lixiuiorum genera venenatis ictibus accommodata 137.b.f
Locus diuerſus ſtirpis efficaciam auget minuítve 59.b.p
Loræ ſynonyma 105.b.m
Lucianus emendatur 16.a.m
Lupinorum ſatiuorum & ſylueſtrium diſcrimen 41.a.m
Lychnidos ſynonyma ex Plinio 68.a.m
Lycium idem cum pyracantha 6.b.m
λύκος araneí genus 32.b.m
λύγισμα ſeu λυγισμὸς 89.a.p
Lyſimachia duplex 76.b.f

M.

MAgnetis ſynonyma & etymon 122.a.m
μαγύδαρις quid 64.b.m
Magydaris radix Lybica 125.b.m
de Malabathri ſapore & odore Autorum diſcrepantes ſententiæ 4. a.f
Malabathrum, folium ſimpliciter dictum 4.a.p
Malabathrum quid ibid.
Malabathri tres differentiæ, 4.a.f
Mādragora Theophraſto alia quàm Dioſcoridi 85.a.p
Mandragora vnde μώριον dicta 85.a.m
μάραθρον vnde dictum 63 b.p
Marcellus Virgilius notatur 63.a.m
Marmaritæ ſeu Marmarides populi Libyæ 50.b.f
μάσπετον quid 64.a.f
Mathiolus notatur 44.a.f.114.b.p
Medicorum malorum ſynonyma 23.b.f
Μεγαλεῖον vnguētum vnde dictum 12.b.m
Mel Heraclium qua de cauſa exitioſum 37.a.m
Melanteria Galeno aſtringentia omnia tenuitate ſuperat 117.b.p
de Meliæ terræ colore diſcrepantes ſententiæ 124. a.p
Melia terra vnde dicta ibid.
μῆλον etiam malum arborem ſignificat 90.b p
Melanthium panibus potiùs inſpergebatur, quàm indebatur 64.a.m
de Menta contradictiones conciliātur 59.b.f
Meri potus, efficaciſſimum ad morſus viperæ remedium 139.b.m
Meſpili tria genera Theophraſto & Plinio 24.a.m
Meſuæus à Dioſcoride diſcrepat 97.b.m
Meſuæus notatur 100.b.m
μετασυγκρίνειν 9.b.f
μετασύγκρισις quid 60.a.p
Metaſyncritica remedia 10.a.p
de Metopio diſcrepantes ſententiæ 65.b.p
μετώπιον varia ſignificata 13.a.p
Metopium idem cum netopo Hipp. 12.b.f
Metretes duplex 109.b.m
Milium cur fotibus accommodatum 39.a.f
Millepedarum deſcriptio ex Galeno 30.b.m
Millepedarum ſynonyma tum Græca tum Latina 30.b.p
Minium à Cinnabari diuerſum 115.a.p
Minium duplex 115.a.m
Minium factitium vnde ibid.
Minium natiuū, eſt Cinnabaris foſſilis 115.b.f
Minium ſecundarium 115.a.f
Miſyos & chalcitidis diſcrimen 117.a.f
Mithridaticę antidoti deſcriptio 125.a.p
Moly deſcribens Theophraſtus à Dioſcoride diſſentit 61.a.m
Molybdænæ & lithargyri diſcrimen 113.a.p
Molybdæna non ex auro argentóve gignitur ibid.
μολυβδοειδὴς 112.b.f

μορέα

μωρία eadem quæ συκαμινέα 24.b.f
Moretum 48.a.f
de Moris Diphilus aliter ſentit ac Dioſcorides 24.b.f
Morochthus lapis cur λευκογραφὶς dictus 122.a.f
Mulli diſcerpti effectus 139.a.p
Mulſæ coctæ & crudę diſcrimen 106.a.p
Mus araneus non niſi prægnans locum vlcerat 139.a.f
Muſcus marinus nõ eſt corallina 87.b.f
Myrobalani Arabicæ deſcriptio à Dioſcoride prætermiſſa, quãquam illi non erat ignota 21.b.m
de Myrobalani folio & fructu diſcrepantes ſententiæ 97.b.m
Myrobalani non tantùm cortice, ſed & carne vnguentarij vtuntur ibid.
Myrobalanus Dioſcoridis, ab Arabũ myrobalano diuerſa ibid.
Myrobalanus vtra pręferenda, recens an vetuſta 97.b.f
in Myrrhę electione diſſentit Plinius à Dioſcoride 13.b.m
Myrrha Minæa vnde dicta ibid.
μυρτάδες & μυρτίδες diſcrimen 23.a.m
μυρτιδάνα varia ſignificata ibid.
Myrti folia ad gangrænas vtilia E.130.b.m
μυστωτὸν 48.a.m
μύξα quid 123.a.m

N.

Naphtha & Aphtha vnum & idẽ oleum ſignificant 16.b.p
Nardi ſpicæ, radicibus annumerandę 2.b.m
νάρδος pro malabathro 27.a.f
νάρδος pro vnguento nardino 13.b.p
ναρθηκισμὸς quid E.131.b.m
Natricem à cherſydro diſtinguit Lucanus 136.b.m
Natricis ictus remedia ex Paulo & Aëtio 140.b p
Nerij ſynonyma 86.b.m
Nerion an hominibus pernicioſum 86.b.m
Nicandri locus emendatur 70.a.f
Nitri ſpuma & flos res diuerſæ 119.b.p.

O.

Ochra Attica optima 114.b.f
ὠχρὸς color qui 1.b.m.70.b.f
Ocimi temperamentum 45.b.p
Oenagræ ſynonyma 89.b p
Oenanthinum oleum ventrem minimè mollit contra Myrepſum 11.a.p
οἰνάγχας etymon 89.b.p
οἶνος κρίθινος 39.b.f
οἶνος λεῖος, vinum lene 105.a.f
οἴσυπος 34.a.f
Oleum balaninum vnde paretur 9.b.m
Oleum ex oleæ germinibus 9.b.p
Oliuæ cõditaneæ qua ratione δυσκοίλιοι dicantur Dioſc. 21.a.m
ὀλόκοπον 109.a.m
ὀλόστεον vnde dictum 77.a.f
Olyram à zea diſtinguit Plinius cõtrà quàm Dioſcorides & Galenus 53.a.m
ὠμὴ χύτρα pro noua olla 14.b.m
ὀμφακὶς aliud à galla omphacitide 21.b.p
in Omphacomelite parando Autorũ diuerſitas 107.b.f
ὀνουνκὶς 21.a.f
Ononidis ſiue anonidis epithetõ 57.a.m
Onychinum vnguentum vnde dictum 12.a.p
Ophitæ lapidis genera tria 123.a.f
ex Opio collyria periculoſa 83.b.p
ὀπὸν Plinius malè ſuccum vertit 51.b.f
ὀπὸς αὐτὶ τοῦ χυλοῦ 84.a.m
ὀπόφυλλον E.128.a.m.& b.m
Orchidis bulborum effectus diuerſi qua ex cauſa 73.a.m
Oribaſius à Dioſcoride diſcrepat 99.a.m
Oribaſij locus emendatur 16.a.f
ὀργανὴ vox omnis generis 59.a.p
Oroborum pro ratione coloris diſcrepantes vires 40.b.m
Orobanche Theophr. à Dioſcoridis orobanche diuerſa 45.b.m
ὄσπρια quæ dicantur Gal. 53.b.m
ὀσπρίων & σιτηρῶν diſcrimen 39.b.p
Othonnæ hiſtoria incerta 52.b.f
Ouorum penes cocturã triplex differentia 31.b.p
οὐραχὸς 102.a.m
Oxyacantha eadem cum pyracantha 24.a.p
ὀξύγλυκυ 106.a.m
Oxymeliti Galeni ſal nullus additur 106.b.m

P.

Παλάθη quid 14.a.m
Palmæ ἐγκέφαλος quid 22.a.m
Palmulæ Thebaicæ non ſunt tamarindi 21.b.f
Palmyra Syriæ Metropolis 9.a.m
in Panace Aſclepio deſcribendo Autorum diuerſitas 61.b.f
in Panace Chironio itidem Autorũ diuerſitas 62.a.p
in Panace Herculeo deſcribẽdo Autorum diſcrepantes ſententiæ 61.a.f
Panis genera quinque 37.b.m. & deinceps.
Papauer Herculeum vnde dictum 83.b.f
Papauer πιθῖτις vnde dictum 83.b.p
πάππποι cinaræ qui 132.b.f
Papyri quæ pars mandi ſolita 18.a.m
Parthia regio Aſiæ 138.b.m
de Parthenio variæ ſententiæ 74.a.f
Paſtinacæ radij vis malefica 125.a.f
Paſtinacæ radij vſus in dentium dolore 28.b.p
Paſtinaca φίλτρον vnde dicta 62.a.p
Pauli Interpretes notantur 46.b.f
Paulus Dioſcoridi conciliatur 7.b.m
Pauli locus emendatur 33.b.p.72.b.p.75.b.p
Paulus excuſatur 44.a.p
Pauſaniæ locus emendatur 107.a.p
in Pentaphyllo deſcribendo Dioſcorides à Theophraſto diſſidet 80.b.p
πελιὸν ἢ πελιδνὸν χρῶμα 113.a.f
Pentaphyllon non eſt fragaria 80.b.m
Pepli ſynonyma 99.b.f
Peplium flatus pellit, nedum flatus gignat 100.a.p
περιστερεὼν vnde dicta 83.a.p
Perſea & Perſica, arbores diuerſæ 26.b.p
πίτασος 40.a.m
Petronius Diodotus Plinio vnus & idem 1.a.m
Phalangiorum varia genera 134.b.m
φαρικὸν vnde dictum 128.b.p
Phaſelus à phaſeolo diuerſus 97.a.f
φέκλη quaſi fæcula 120.a.p
φιλλυρέα & φιλύρα differunt 19.a.m
Philyræ ſeu philuræ E.130.a.m
φθόριον vinum, καθαρτικὸν cognominatur in Geopon. 109.a.m
φίμωσις 87.a.f
φρύγανα 126.a.p
Phu flores longè minores quàm narciſſi 3.b.f
φῦκος, alga 88.a.f
φῦκος βαφικὸν 88.b.p
φῦκος, ceruſſa ad fucum præparata 113.b.m
φύλλον, ſemen ſilphij E.128.a.m.& b.m
φυσαλὶς ſeu veſicaria vnde dicta 84.a.f
πήγανον vnde dictum 60.b.f
πλοπτικτικὴ κονία 130.b.f
πιμελὴς & στέατος diſcrimen 35.a.p
Pineis nucleis ingenita vis conciliãdæ Veneris, ſeminis cucumeris & ſucci Portulacæ admixtione retunditur E.134.a.f
de Piperis albi & nigri viribus diſcrepantes Veterum ſententiæ 49.a.p
Piperis ſpica E.133.a.m
Piperis trium generum frutices diuerſi contra veterum ſententiam 49.a.p
πιστελαίου ſynonyma 16.a.m
Pityuſæ doſis varia 99.b.m
Pix Brutia 16.a.m
Plantæ imperfectæ quæ 126.a.p
Plantarum quæ primaria genera 125.b.f
πλατεμὼν 84.b.f
Plinij locus ſuſpectus 8.b.p. 86.b.p. 99.a.f
Plinius ab errore vindicatur 116.b.m
Plinius clematidem daphnoidẽ cum chamædaphne confundit 94.a.m
Plinius à contradictione vindicatur 110.a.f
Plinius à Dioſcoride diſſidet 2.a.p.4.a.f.& b.m.6.a.p.& m. 6.b.m.7.b.p. 18.b.f.34.b.m.48.b.p.50.a.p.50.b.p. 51.a.m.60.b.p.63.b.f.64.b.m.67.b.f.70.b.m.72.a.f.73.a.f.75.a.p.76.a.p.77.b.f.78.b.m.80.a.p.81.b.f.83.a.m.84.a.m.87.a.p.m.f.90.b.m.92.b.p.m.93.a.p.f.& b.p.f.97.b.p.98.a.m.& b.p.99.b.m.101.a.f.103.a.p.& b.f.104.a.m.& f.105.b.f.107.b.p.& f.109.a.p.110.b.m.114.b.m.117.b.m.120.a.m
Plinius Dioſcoridi conciliatur 54.a.m.70.b.p.78.b.f.79.a.m
Plinius in Ariſtolochiæ clematitis viribus à Dioſcoride ſimul & Galeno diſſidet 54.b.p
Plinius in Bunij viribus ſibi ipſe cõtradicit 90.b.p
Plinius parum ſibi conſtans 94.a.p
Plinius pugnantia ſcribit 97.b.p
Plinius rectiùs ſenſit quàm Dioſcorides 112.a.p
Plinius emendatur 6.a.f.& b.f.10.a.p.m.12.a.m.16.b.m.20.b.m.21.b.f.37.a.f.41.a.m.51.a.f.54.a.m.& b.m.62.a.p.63.a.f.64.a.m.& b.m.67.a.m.68.a.m.& b.f.70.b.m.71.b.f.74.a.f.& b.p.m.76.b.p.77.b.m.f.78.b.m.79.a.f.81.b.p.83.b.m.85.a.f.

86.a.m.87.b.p.89.b.m. 90.b.p. 94. a.p. & b.p. 98. a. p. 101. a. p. & b.f. 102.a.f.& b.m.105.a.p.106.a.p. 108. .p.& m.109. a.m.110. a.p.111.a.m. 113.b.p.115.a.m. 118.a.f.120. a.p.& b.p.m.122.a.f.& b.p
Plinius notatur 18.a.f.19.a.p.m. & f. 20.a.m.23.b.m. 24.b.m.25.b.m.26. a.p.27.a.m.33.a.p.34.a.p. 38.b.f.39. b.m.41.b.p.43.b.f. 45.b.m.48.b.m. 50.b.p. 56.b.f.60.a.m. 66.b.m. 68. a.m. & b.m.f. 69.a.m. 70.a.m.70. b.f.71.a.m. 72.a p. & m.& b.f. 73.a. m.& b.p.74.a.f.& b.m. 76.b. f. 77. b.m.78.b.p.& f.79.a.m.& b.p 80.a. p.& b.m.81.a.f.84.a.p.& b.m.86.a. m.87.a.m.& b.m.f. 90.b.p. & f.92. b.f.96.b.m.99.a.f.100.b.m.101.a.p. 102.b.m.104.b.m. 105.a.p.108.b.m. 111. b.p. 112.b.p. & m.115. b.p. & f. 116.b.f.119.b.m.120.b.p.121.a.m. & f item b.m.122.a.m.
Plumbum caua explet contra Dioſcoridem 112.a.f
Plumbum cur lauetur ibid.
Plumbum non aſtringit cõtra Dioſcoridem 112.a.m
Pnigitis terra vnde dicta 124.a.p
Polenta ἄλφιτον quid 38.b.m
Pollux reſtituitur 64.b.m
Polygala herba quæ 93.a.p
Polypodium bilem nigram trahit 103.b.m
πῶμα fructus palmæ 21.b.m
Pompholyx cruſtas non inducit 110.b.m
Pompholyx ſpodio præſtantior 110.b.p
Ponticum eſt abſinthium, quo pingueſcunt pecora 58.a.m
πορφύρας κροκώδες 34.a.m
Portulaca ſylueſtris Plinio valet ad reſtinguendum hęmorrhoi & preſteris venenum 140.a.m
Poterium cur φρύνιον dictum 56.b.f
Præcoqua ab Armeniacis diſtinguit Galenus 23.b.f
Præputij deligatio ſanguinis profluuia cohibet E.131.a.p
Prætutianus ager 105.b.p
πρασιὰ 78.b.m
Preſter cum dipſade idem 136.a.f
πρισονοειδῶς 80.a.f
προςίθεσθαι quæ dicantur 72.a.p
Prunorum Damaſcenorum vis 24.b.p
ψαμμισμὸς idem cum ἀμμοχωσία 123.b.p
Pſeudanchuſa eadem cum echio 79.b.p
ψύχειν etiam ſiccare ſignificat 10.b.a
Ptiſſanæ vires 38.a.m
πτισάνη vnde dicta 38.a.f
Pullorum diſciſſorum venenatis ictibus adhibitorum effectus 137.b.f
Pumice addito eorum quæ feruent feruor reſtinguitur 118.b.m
Punicorum pro ſaporum differentia facultas diuerſa 22.b.p
πυργῖτις nardi montanæ radix E.134.b.f
πυρῆνες ῥοιᾶς non tantùm Punici nucleos, ſed etiam ipſos acinos ſignificant 22.b.m
πυρὴν σκίλλης 50.b.m
Pyrites lapis duplex 121.b.p
πυρεῖτις pro pyrethro E.135.a.p

R.

RAbidi canis indicia 133.a.m
ῥάφανος pro braſſica 41.b.p
Rha Ponticum & Barbaricum eiuſdem ſunt generis radices 54.a.p
Rha Ponticum vnde dictum 53.b.f
Reſina cur dicta crapula 108.a.m
Reſina pinea quæ ratione Salamandræ veneno reſiſtat 126.b.m
in Reſinarum electione Galenus à Dioſcoride diſſidet 15.b.p
ῥεύματιζομένη κύστις 16.b.m
Ricini foliorum μεταχυματισμὸς 98.b.f
Ricini granorum doſis ibid.
Ricino abundant Ægyptij 9.b.m
Ricinus an ſit in arborum genere 98.b.m
ῥίπτε 10.b.f
ῥοῦς γυναικεῖος duplex 74.b.f
Ruellius notatur 2.b.f.56.b. m. 98.a.p
Rubeta diuerſa à rana paluſtri 132.a.m
Rubeta duplex ibid.
Rhus culinarius & coriarius eiuſdem fruticis diuerſæ partes 21.b.p
Rutæ & fici συμπάθεια 60.b.m
Rutæ ſemen contra ictus virulentos efficaciſſimum remedium 139.b.f

S.

SAccharum Arriano μέλι καλάμινον 37.a.f
de Sagapeni planta diſcrepantes ſententiæ 64.b.f
Salamandræ vſus in pſilothris 32.b.m
Salamandra ignem non ita reſtinguit, quin & ipſa tandem vratur 32.b.p
Sal Ammoniacus vnde dictus 118.b.m
Salicis ſemen veriùs eſt flos Theophraſto 21.a.p
Salicis ſucci duo genera 21.a.m
Salis flos pilos extenuat potiùs quàm inalbat 119.b.p
Salis marini & foſſilis differentia 119.a.p
Salis ſpumæ cum ſale collatio 119.a.m
Salix ὠλεσίκαρπος cur dicta 21.a.p
Sal Tattæus à Tatta lacu dictus 118.b.f
Sambuci acini maturi nigreſcunt 100.b.f
Sampſuchinum & amaracinum vnguenta diuerſa 12.b.p
Sampſuchum idem cum amaraco 12.a.f
Sandarachæ varia genera 126.a.m
Sandyx quid & vnde fiat 113.b.m
Sanicula fœmina elleborum nigrum Dioſcoridis 94.b.m
Sãtonium abſinthium vnde dictum 58.a.f
de Sarcocollæ ſapore & colore differentes ſententiæ 66.a.f
σὰρξ pro cute extima 8.b.f
Scãmoniæ ſuccus ſolus vtilis Theophraſto 100.b.p
Scammonij doſis apud varios varia 100.a.f
σχοινοτρῶγες 15.a.f
σχοῖνος & σχῖνος diuerſa 6.a.p
σχοῖνος pro iunco paluſtri ibid.
Scinci potu incitata Venus lentis decocto remittitur E.134.a.p
Scelerata herba 51.a.f
de Scillæ maceratione ad conficiendum acetum ſcilliticum diſcrepantes ſententiæ 107.a.f
Scillæ ſegmenta in vmbra ſiccanda 107.b.m
de Scillæ temperamento diſcrepantes Autorum ſententiæ 50.b.p
σκιύρα ſynonyma E.128.b.p
σκόλλυς quid E.133.b.f
Scolopendræ vtriuſque morſus venenatus, ſed haud planè ſimilia ſymptomata 135.a.p
σκορδινᾶσθαι vox vnde ducta 47.b.m
Scorpionis aculeus, dens etiã dictus 2.a.m
Scorpionis ictus pro ictarum partiũ varietate varia ſymptomata 135.a.m
Scorpionum genera Nicandro octo: Æliano, nouem ibid.
Scorpij nomine Theophraſtus aconitum θηλυφόνον intelligit 104.a.p
Scytale non eadem quæ amphiſbæna 135.b.m
Sedi tertium genus idem cum agreſti portulaca 87.a.f
Selenitæ lapidis ſynonyma & etymõ 122.b.f
Serapio notatur 41.b.f.93.b.m.99.a.f.112.b.m
Seſamoides Dioſcoridis an elleborine Theophraſti 95.a.f
Seſeli quando paſcantur ceruæ 62.a.m
Sicyonium oleum vnde dictum 9.a.p
σικυὸς vnde dictus 44.b.m
Siligo 37.b.p.& f
σιλλικύπριον pro ricino 98.b.p
σίλυρος & ἄλυρος idem 29.a.m
σίμβλος 36.b.f
Simonianum trifolium vnde denominatum 69.b.m
σινήπεως etymon 48.b.p
Sinopidis genera tria 116.b.p
σὴψ χαλκιδικὴ ſeu χαλκικὴ 32.b.f
σὴψ & ſerpentis ſpecies & lacertæ 107.a.m
σηπτικαὶ δυνάμεις 13.b.p
σήπων vox quid ſignificet 13.a.f
σησάμινα ξύλα 19.b.p
σμήγματα & κορήματα diuerſa ſignificant 93.a.p
Smilacis hortenſis fructus δόλιχοι ſeu φασίολοι 46.a.m
Smilax læuis alia ab hortenſi 93.b.p
Smilax Arcadica à taxo diuerſa 86.a.f
Smyrnium ab odore myrrhæ dictum 63.a.f
Soli vrbs Cypri 110.a.m
Solinus notatur 18.b.p.115.b.p
Sonchus tertius Dioſcoridi 44.a.m
Spartium cur non videatur eſſe geniſta 97.a.m
Spartium triplex ibid.
Spicata ſemina 76.b.m
σπλήνιον 32.b.m
Spina Arabica etiam Ægyptia dicta Galeno 56.b.p
Spongiarum lapidibus Galenus vim comminuendi veſicæ calculi denegat 123.a.f
Spongiarum tria genera 120.b.m
Squamæ æris duo genera 111.b.p
Squamæ ferri duo genera ibid.

σπῖς

σοῦς 39.b.f
στάχυς & ſpicæ ſignificata 2.a.f
στάχυς quid 76 b.m
Staphis agria non eſt vua taminia 96.b.p
στέαρ ἀντὶ τοῦ στεατὸς 48.b.m.112.b.m
στατὸς ſignificatum 26.a.p
στάτες & τμηλῆς diſcrimen 35.a.p
στεμφύλου ſignificata 23.b.p
Stercus gallinaceum contra fungos efficax 129.b.p
Stibij ſynonyma 112.b.m
Stoechades inſulę ab ordine ſic dictę 58.b.f
στοιβὴ eadem cum phleo 77.b.p
στόμωμα quid 111.a.f
Strabonis locus reſtituitur 16.a.m
Stratiotem aquaticam radice carere fabuloſum 88.b.m
Strobili ſignificata 15.a.m.108.a.f
στροβίλου ſynonyma 15.a.m
στρουθίον 34 b.p
Styracinum vnguentum 11.b.f
στύραξ καλαμίτης vnde dictus 14.a.p
Styrax pallidus præfertur Galeno 13. b.f
in Suctione venenati vulneris adhibenda cautio 137. b.m
Suſini olei ſynonyma 11.b.p
Suſinum oleum clariùs à Paulo deſcribitur ibid.
Suſinum oleum vnde dictum ibid.
Sycomori fructus citra ſcalpturam non matureſcit 25.b.p
συκομόρου etymologia diuerſa 25.a.m
συμπηγνύειν 77.a.m
Syriacus lapis idem qui Iudaicus 122.b.p
Syricum quid 113.b.m
συρισμὸς 25.b.f
Syropicum Plinio quid 123.b.m

T.

TAurino ſangiune poto non niſi poſt aceti vſum tentandus vomitus 130.a.m
de Taxi baccis diſcrepantes ſententiæ 86.a. f
Taxi vmbra quando lethalis 86.b.p
Θάσια κάρυα pro amygdalis 103.b.f.
Telini olei diſcrepantes deſcriptiones 11.a.p
τενθρηδόνες 119.a.p
θαλλία ſeu θαλλὸς 103.b.f
θαλλὸς 9.a.f
Thapſia τριπακρὶν cognominata Nicandro 96.b.f
Theophraſtus cum Dioſcoride conciliatur 24.a.m
Theophraſtus Dioſcoridem illuſtrat 89.a.f
Theophraſtus emendatur 8.a. m.18. b.m.52.a.m.71.b p.72.b.f. 73.a.f.75. b.p.83.b.m. 90.a.m. 97.a.p. 101.b.f. 116.a.f
θερμαντικὸς ἀντὶ τοῦ ἀποθερμαντικὸς 36. a.p
Theriaci tractatus Dioſcoridis varia diſtinctio 137.a.f
θηριώδη ἕλκη 89.b.m
θὴρ ſeu θηρίον, vipera 135.b.p
θλάσπι vnde dictum 48.b.p
Thracij lapidis vis mirabilis 122.a.p
θραῦσμα in genere ammoniaci 66. a.m
de Thuris mannæ vi Galenus à Dioſcoride diſſentit 14.b.m
Thus aſtringendi vi præditum necne ſit 14.a.f
Thus ὀροβίας vnde dictum 14.a.m
Thyina ligna 8.a.f
Thymbra non eadem cum ſatureia 60.a.m
in Tithymalo paralio deſcribendo diſcrepantes ſententiæ 99.b.m
in Tithymalorum cognominibus & natalibus Plinius à Dioſcoride diſcrepat 99.a.p
Tithymalorũ genera tria Theophr. ibid.
Tmolus Lydiæ mons 65.b.m
τοξικὸν quid & vnde dictum 128.b.f
Tragopogoni nomen vnde inditum 45.b.f
Tragus cerealis à farre factitio diſtinguitur 53.b.p
Tragus è quibus parari ſolitus 53. b.m
Tragus notatur 103.a.m
Tragus Plinij ſcorpius eſt Theophraſti, à Dioſcorideo diſcrepans 81.a.f
Tragus *raiſin de mar* ibid.
Tribuli terreſtris duo genera 78. a.m
Trifolij bituminoſi ſynonyma & eorum origo 69.a.m
è Trifolio bituminoſo fotus in ictibus virulentis diu multúmque cõtinuandus 139.b.m
Trifolium acetatum E.133. a.m
Tritici genera 37.b.p
τίφιμα ſignificata 86.b.m
Tubera quale præbeant alimentum 46.a.m
Tuber, terræ callus Theophraſto & Plinio ibid.

V.

VEratrum quam ætatem ferat 1. a.f
in Verbaci differentiis diſtinguendis Plinius à Dioſcoride diſcrepat 88.b.m
Veronica triplex 76.a.m
Vina pſithia & melampſithia vnde dicta 105.a.m
Vina θαλάσσια & ἀθάλασσα quæ 105. a.p
Viperæ maris quàm fœminæ morſus an pernicioſior 135.b.m
Viperæ vtriuſque morſus ex vulneris veſtigiis diſtinguitur ibid.
Viperarum vtrinque amputandarum ratio 27.b.f
Vipera ſexu diſtinguitur 135.b.p
Viperina caro pediculos gignit 28. a.p
Viſci varia nomina 66.b.f
Viſcus vnde gignatur ibid.
de Viticis facultate diſcrepantes ſententiæ 20.b.m
Viticis virga viatoribus vtilis E.131. a.f
Vitruuius emendatur 115.a.f
Vnedo ab arbuto diuerſa 29 b.m
Vnguentis alia ad ſpiſſamentum, alia ad odorem, alia ad craſſamentum, alia ad conſeruationem adiiciuntur 10.b.m
Vnguentum myrtinum diſcrepans à Dioſcorideo 10.a.m
Vngues ferrei 6.b.m.25.b.p
Vrtica an profluuiũ ſanguinis è naribus ſiſtat 87.b.m

Ξ.

Ξηρανθισμὸς 37.a.p
ξύλου varia ſignificata 13.a.p

Z.

ZEa ſemen Plinio 39.a.p
de Zingiberis hiſtoria diſcrepãtes ſententiæ 49.a.m
Zingiber pro myrrha ſæpenumerò tranſcripſêre, librarij notæ ſimilitudine decepti 13. a.m
Zythi præparatio 38.b.m

00081456

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 18 July, 2018